Antonius
van den Eynde
ex P. Schrieck
Capuc.

Textus Biblie.

BIBLIA SACRA /

impressa MCCCCLXXXVI

Biblia hæc sacra maximo in honore habenda est / non tantum propter antiquam impressionem ; sed et præcipuè propter confusionem hæreticorum / asserentium / vulgatam nostram variis in locis mutatam esse et de vero sensu in falsum translatam in Concilio Tridentino / quod inchoatum fuit xiii decb' mccccc xxxv et absolutum iv decemb' mccccclxiii ; lxxvii annis per consequens post impressionem hujus BIBLIÆ SACRÆ / et quæ tamen ubique convenit cum nostrâ vulgatâ / exceptis quibus-

dam mendis Tipographi

Prologus biblie

Incipit epistola beati Hieronymi ad Paulinum presbyterum de omnibꝫ diuine historie libris. Capitulū I

Rater Ambrosius tua mihi munuscula perferens· detulit simul et suauissimas litteras: q̄ a principio amicitiaꝝ fidez ꝓbate iam fidei ⁊ veteris amicitie noua p̄ferebant. Vera enī illa necessitudo est et xp̄i glutino copulata: quā nō vtilitas rei familiaris· non p̄ntia tm̄ corporꝝ nō subdola ⁊ palpans adulatio: sꝫ dei timor ⁊ diuinarū scripturaꝝ studia ꝯciliant. Legimus ī veteribꝫ historijs· q̄sdā lustrasse ꝓuincias· nouos adijsse ꝑplos· maria trāsijsse: vt eos q̄s ex libris nouerāt· corā q̄z viderēt. Sic pythagoras mēphiticos vates· sic plato egyptū ⁊ archytā tarētinū· eāq̄z orā italie q̄ quondā magna grecia dicebat̄· laboriosissime ꝑagrauit: vt q̄ athenis mgr̄ erat ⁊ potēs· cuiusq̄z doctrinas achademie gymnasia ꝑsonabant· fieret ꝑegrinus atꝫ discipl's: malens aliena verecūde discere q̄z sua impudenter ingerere. Deniq̄z cuꝫ lr̄as q̄si toto orbe fugiētes ꝑsequit̄· captꝰ a piratꝫ ⁊ venundatꝰ· tyrāno crudelissimo paruit: ductꝰ captiuus vinctꝰ ⁊ seruus: tn̄ qꝛ ph's maior emēte se fuit. Ad titū liuiū lacteo eloquētie fonte manantē· de vltimis hispanie galliarūq̄z finibꝫ: q̄sdaꝫ venisse nobiles legimꝰ· ⁊ q̄s ad ꝯtēplationē sui roma nō traxerat: vniꝰ hoīs fama ꝑduxit. Habuit illa etas inauditū oībus secul' celebrandūq̄z miraculū· vt vrbeꝫ tantaꝫ ingressi· aliud extra vrbeꝫ q̄rerent. Apolloniꝰ siue ille magꝰ (vt vulgꝰ loquit̄) siue ph's· vt pythagorici tradūt· intrauit persas· ꝑtrāsiuit caucasuꝫ· albanos· scytas· massagetas· opulētissima indie regna penetrauit· ⁊ ad extremuꝫ latissimo physon amne trāsmisso ꝑuenit ad brachmanas· vt hiarchā in throno sedentē aureo ⁊ de tantali fonte potātē· īter paucos discipl'os: de natura: de moribꝫ· ac de cursu dieꝝ ⁊ sideꝝ audiret docentē. Inde ꝑ elamitas· babylōios· chaldeos· medos· assyrios· parthos· syros· phenices· arabes· palestinos: reuersus ad alexādriam· ꝑrexit ad ethiopiā: vt gymnosophistas ⁊ famosissimaꝫ solis mēsaꝫ videret in sabulo. Inuenit ille vir vbiq̄z qd̄ disceret· ⁊ semꝑ proficiens· semꝑ se melior fieret. Scripsit suꝑ hoc plenissime octo voluminibꝫ· philostratus. II

Quid loq̄r de seculi hoībus cum apl'us paulus· vas electiōis et magister gentiū· q̄ de ꝯsciētia tāti in se hospitis loq̄bat̄ dicens: An experimentū queritꝫ eius q̄ in me loquitur christus: post damascū arabiāq̄z lustratā ascendit hierosolymā: vt videret petrū ⁊ mansit apud euꝫ diebꝫ q̄ndecim. Hoc enī mysterio hebdoadis ⁊ ogdoadis· futurus gentiū predicator īstruēdus erat Rursumq̄z post ānos q̄ttuordecī assumpto barnaba ⁊ tito· exposuit cū apl'is euāgeliū· ne forte in vacuū curreret aut cucurrisset. Habet nescio q̄d latētis energie viue vocis actus· ⁊ in aures discipl'i de autoris ore transfusa fortius sonat. Unde ⁊ eschynes cū rhodi exularet ⁊ legeret̄ illa demosthenis oratio· quā adu'sus eū habuerat· mirantibꝫ cūctis atq̄z laudantibꝫ· suspirans ait: Quid· si ip̄aꝫ audissetis bestiā· sua verba resonantem. III

Nec hoc dico· q̄ sit aliq̄d in me tale· qd̄ vel possis a me audire vel velis discere· sꝫ q̄ ardor tuus ⁊ discendi studiū etiaꝫ absq̄z nobis ꝑ se ꝓbari debeat. Ingeniuꝫ docile et sine

BIBLIOTECA PUBLICA "LAFRAGUA" COLEGIO DEL ESTADO

doctore laudabile ē. Nō q̄d inuenias sz q̄d q̄ras ꝯsideramus. Mollis cera ⁊ ad formandū facil'. etiā si artific' ⁊ plaste cessent man⁹: tñ virtute totū est q̄cq̄d esse pōt. Paulus apl's ad pedes gamalielis legē moysi ⁊ ꝓphas didicisse se gl'iat': vt armat⁹ spūalib⁹ telis. postea doceret ꝯfidenter. Arma enī nr̄e militie non carnalia sunt: sz potētia deo. ad destructionem munitionū ⁊ cogitatiōes destruētes et oēm altitudinē extollentē se adūsus scientiā dei. ⁊ captiuātes oēz intellectū ad obediendū xp̄o: ⁊ parati subiugare oēm inobediētiā. Timotheū scribit ab infantia sacr' lr̄is eruditū ⁊ hortat' ad studiuz lectiōis. ne negligat grāz q̄ data sit ei ꝑ impositiōez man⁹ presbyterij. Tito p̄cipit vt īter ceteras v̄tutes ep̄i: q̄s breui s̄mōe depinxit. sciam q̄z nō negligat scripturaꝝ obtinentē inq̄t eū q̄ s̄m doctrinā est: fidelē s̄monē vt potens sit exhortari ī doctrīa sana. ⁊ ꝯdicētes reuincere.

IIII

Sancta q̄ppe rusticitas solū sibi ꝓdest. ⁊ q̄ntuz edificat ex vite merito eccl'iam xp̄i: tantū nocet si destruentib⁹ nō resistat. Malachias ꝓpha. īmo ꝑ malachiā dn̄s īterrogauit sacerdotes legē. Intantū sacerdotis officiū est: interrogatuz rn̄dere de lege. Et ī deuteronomio legim⁹. Interroga pr̄em tuū ⁊ annūciabit tibi. maiores tuos ⁊ dicēt tibi. In psalmo q̄z centesimo decimooctauo. Cātabiles mihi erāt iustificatiōes tue. in loco ꝑegrinatiōis mee. Et in descriptiōe iusti viri. cū eū arbori vite dauid q̄ est in ꝑadiso compararet. īter ceteras v̄tutes hoc etiā intulit. In lege dn̄i volūtas ei⁹: et in lege ei⁹ meditabit' die ac nocte. Daniel in fine sacratissime visiōis. ait. iustos fulgere q̄si stellas. ⁊ intelligētes. i. doctos q̄si firmamentū. Vides q̄ntū īter se distāt iusta rusticitas ⁊ docta iusticia? Alij stell' alij celo cōpant'. q̄z q̄z iuxta hebraicā veritatē. vtrūq̄z de erudit' possit ītelligi. Ita enī apud eos legim⁹. Qui aūt docti fuerint fulgebūt q̄si splendor firmamēti: ⁊ q̄ ad iusticiā erudiūt ml'tos. q̄si stelle in perpetuas eternitates. Cur dicit' Paulus apl's vas electiōis? Nempe qꝛ vas legis ⁊ scripturaꝝ scāꝝ erat armarium. Pharisei stupent in dn̄i doctrina. ⁊ mirant' in petro ⁊ iohanne quō legē sciant cū lr̄as nō didicerint. Quicq̄d enī alijs exercitatio ⁊ q̄tidiana in lege meditatio tribuere solet: illis hoc spūsscūs suggerebat. Et erāt iuxta q̄d scriptū est. docibiles deo. Duodecim ānos saluator impleuerat. ⁊ in tēplo sedens de q̄stionib⁹ legis interrogans: mag' docet duz prudenter interrogat. Nisi forte rusticuz petrū. rusticū iohannē dicim⁹: quoꝝ vterq̄z dicere poterat. ⁊ si impit⁹ sermōe: nō tñ sciētia. Johānes rustic⁹. piscator indoctus. Et vñ illa vox obsecro. In principio erat verbū. ⁊ verbū erat apud deuz ⁊ de⁹ erat verbū? Logos grece. multa significat: Nā ⁊ verbū est. ⁊ ratio. ⁊ supputatio. ⁊ causa vniuscuiusq̄z rei. ꝑ quam sunt singula que subsistūt: q̄ vniūsa recte intelligim⁹ in christo.

V

Hoc doct⁹ plato nesciuit. hoc demosthenes eloquēs ignorauit. Perdam inq̄t sapīam sapiētiū ⁊ prudētiaz prudētiuz reprobabo. Vera sapīa ꝑdet falsaz sapīam. ⁊ q̄z q̄z stulticia p̄dicatiōis in cruce sit: tñ paulus sapiētiam loquit' inter ꝑfectos. Sapīaz aūt nō seculi isti⁹ que destruit'. nec principū hui⁹ seculi: sz loquit' dei sapīam in mysterio absconditā: quaz p̄destinauit de⁹ ante secula. Dei sapīa xp̄s est. Christ⁹ eniz dei virt⁹ ⁊ dei sapīa. Hec sapīa in mysterio abscondita est. de q̄ ⁊ noni psalmi titulus p̄notat' pro occult' filij. in q̄ sunt oēs thesauri sapīe ⁊ sciētie dei absconditi. Et qui in mysterio abscōditus erat. p̄destinat⁹ est añ secula. p̄destinat⁹ autē ⁊ p̄figurat⁹ in lege ⁊ ꝓphetis. Vñ ⁊ ꝓphete appellabant' vidētes: qꝛ videbāt euz quē ceteri nō videbant. Abraaz vidit diem ei⁹. ⁊ letatus est. Aperiebant' celi eçechieli: qui ꝓpl'o pctōri clausi erāt. Reuela inquit dauid oculos meos. ⁊ ꝯsiderabo mirabilia de lege tua. Lex enī spūalis est. ⁊ reuelatione opus est vt intelligat'

Prologus biblie

ac reuelata facie dei gloriaz ꝓtēplemur. Liber in apocalypſi ſeptē ſigillis ſignat⁹ oſtēditur·quē ſi dederis homini ſcienti lras vt legat:rñdebit tibi: Non poſſum Signat⁹ eſt enī. Quanti hodie putant ſe noſſe lras:tenēt ſignatū librū·nec aperire pñt niſi ille reſeraverit qui habz clauē dauid.q̄ aperit ⁊ nēo claudit·claudit ⁊ nemo aperit. In actib⁹ apl̄oz·ſanctus eunuchus.imo ſanct⁹ vir (ſic enīz eum ſancta ſcriptura cognoīat) cū legeret eſaiā ꝓphetam:interrogat⁹ a philippo·putas ne intelligis q̄ legis:reſpōdit Quō poſſum niſi aliquis me docuerit? Egovt de me loq̄r interim nec ſanctioz ſum hoc eunucho· nec ſtudioſioz qui de ethiopia·id eſt· de extremis finib⁹ mundi·venit ad templū·reliquit aulā regiā. ⁊ tant⁹ amatoz legis fuit diuine atq̄ ſcientie·vt etiā in vehiculo lras legeret ſacras. Et tñ cū librū teneret·⁊ verba dñi in cogitatiōe ꝯcipet· lingua volueret·labijs ꝓſonaret:ignorabat eū quez ī libro neſciens venerabaf. Venit philippus: oſtendit ei ieſum ·qui clauſus latebat ī lra. O mira doctoris virt⁹. Eadem hora credidit eunuchus :baptiçaf ·fidelis et ſanct⁹ magiſter efficif·de diſcipulo·pluſ in deſerto fonte eccleſie q̄ in aurato ſynagoge templo repperit. VI

Hec a me ꝓſtricta ſunt breuiter: ne q̄ enī epiſtolaris anguſtia euagari longi⁹ patiebaf:vt intelligeres te in ſcripturis ſacris ſine p̄uio ⁊ monſtrante ſemita· nō poſſe ingredi. Taceo de grāmaticis·rhetoricis·phis·geometris·dialectic⁹·muſicis·aſtronomicis·aſtrologis·medicis· quoꝝ ſcia mortalib⁹ ſatis:vel vtiliſſima eſt·⁊ in tres ꝑtes ſcindif·in doctrinā·rationē ⁊ vſum. Ad mīores artes veniā·⁊ q̄ non tam lingua q̄ manu adminiſtrant. Agricole·cementarij·fabri metalloꝝ·lignoꝝq̄ ceſores·lanarij q̄z ⁊ fullones·⁊ ceteri quivariam ſupellectilē ⁊ vilia opuſcula fabricant:abſq̄ doctore eſſe nō pñt q̄ cupiunt. Q̄ medicoꝝ eſt ꝓmittūt medici: tractant fabrilia fabri. Sola ſcripturaꝝ ars eſt·quaz ſibi paſſim oēs vendicant. Scribim⁹ indocti:doctiq̄ poemata paſſim. Hanc garrula anus hanc delir⁹ ſener·hanc ſophiſta verboſus· hanc vniuſ ſi ꝑſumūt·lacerant·docēt anteq̄ diſcāt. Alij abducto ſupcilio grādia verba trutinātes:inter mulierculas de ſacris lris philoſophāf. Alij diſcūt (proh pudor)a femis q̄ viros doceāt·⁊ ne parū hoc ſit q̄daz facilitate verboꝝ·imo audacia ediſſerūt alijs·q̄ ipi nō intelligunt. Taceo de meis filibus ·q̄ ſi forte ad ſcripturas ſanctas poſt ſeculares lras venerint· et ſmone compoſito aures ꝑpli mulſerint q̄quid direrint·hoc legē dei putāt. Nec ſcire dignanf quid ꝓphete q̄d apl̄i ſenſerint·ſed ad ſenſuz ſuuz incōgrua aptant teſtimonia·q̄ſi grāde ſit ⁊ non vicioſiſſimū dicēdi genus deprauare ſententias ⁊ ad voluntatē ſuā ſacrā ſcripturā traſhere repugnantē. Quaſi nō legerim⁹ homerocētonas ⁊ virgiliocētonas· ac nō ſic etiā ⁊ maronē ſine chriſto poſſimus dicere chriſtianū:q̄ ſcripſerit . Jā redit ⁊ virgo·redeūt ſaturnia regna. Jaz noua ꝓgenies·celo demittit alto . Et p̄ez loquētez ad filiū. Nate mee vires· mea magna potētia ſolus. Et poſt· verba ſaluatoris in cruce. Talia ꝓſtabat memorans ſiruſq̄ manebat. Puerilia ſūt hec ⁊ circulatoruz ludo ſimilia·docere quod ignoref·imo(vt cum ſtomacho loquar) nec hoc quidē ſcire q̄ neſcias. VII

Videlicet manifeſtiſſima ē generis:in q̄ de creatura mūdi·de exordio generis hūani·de diuiſione terre·de ꝯfuſiōe linguaꝝ·de deſcēſiōe vſq̄ ad egyptū ſcribit hebreoꝝ. Datz exodus cū decē plagis:cū decalogo:cū myſticis diuiniſq̄ p̄ceptis. In promptu ē leuiticus liber·in q̄ ſingula ſacrificia ·immo ſingule pene ſyllabe ⁊ veſtes aaron ⁊ totus ordo leuitic⁹ ſpirāt celeſtia ſacramēta. Numeri vero nōne tot⁹ arithmetice·⁊ ꝓphetie balaam·⁊ q̄dragintaduarū manſionū ꝑ heremū myſteria ꝯtinent? Deuteronomiū vero ſecūda lex ⁊ euangelice leg⁹ p̄figuratio :nōne ſic ea habet

que priora sunt vt tñ noua sint om̃ia de veteribꝫ: Hucusq; moyses: hucusq; pentateucus. q̃bus q̃nq; verbis loq̃ se velle apl's in eccl'ia gloriat̃. Job exẽplar patiẽtie q̃ nõ mysteria suo sermone cõplectitur: Prosa incipit versu labit̃. pedestri sermone finit̃: oẽsq; leges dialectice. ꝓpositione. assumptiõe. ꝯfirmatiõe. ꝯclusione determiat. Singula in eo verba plena sunt sensibꝫ. ⁊ vt de ceteris sileaꝫ. resurrectionẽ corporꝝ sic ꝓphetat: vt nullus de ea manifestiꝰ ⁊ cautius scripserit Scio inq̃t ꝙ redẽptor meꝰ viuit. ⁊ ĩ nouissimo die de terra resurrecturꝰ sum. ⁊ rursuꝫ circundabor pelle mea. ⁊ in carne mea videbo deũ: quẽ visurus suꝫ ego ip̃e ⁊ oculi mei ꝯspecturi sunt ⁊ nõ aliꝰ: Reposita est hec spes mea in sinu meo. Veniam ad iesuꝫ naue: q̃ typũ dñi nõ soluꝫ in gestis: verũ etiã in noĩe p̃fert: Trãsit iordanẽ. hostiũ regna subuertit. diuidit terrã victori ꝓpl'o. ⁊ ꝑ singulas vrbes. viculos. mõtes. flumĩa. torrẽtes atꝫ confinia eccl'ie. celestisq; hierusalẽ spũalia regna descripsit. In iudicũ libro q̃t principes ꝓpl'i tot figure sunt. Ruth moabitꝫ esaie explet vaticiniũ dicentis: Emitte agnũ dñe dñatorẽ terre: de petra deserti ad montẽ filie sion. Samuel ĩ heli mortuo ⁊ in occisiõe saul veterẽ legẽ abolitã monstrat: porro in sadoch atꝫ dauid noui sacerdotij nouiq; imperij sacr̃a testat̃ Malachim. id est. tertiꝰ ⁊ q̃rtus regũ liber a salomõe vsq; ad iechoniã. ⁊ a hieroboam filio nabath vsq; ad osee q̃ ductus est in assyrios. regnũ iuda ⁊ regnum describit isrl'. Si historiaꝫ respicias. verba simplicia sunt: si in lr̃is sensuꝫ latentez inspexeris: eccl'ie paucitas ⁊ hereticorꝝ ꝯ eccl'iam bella narrant̃. Duodecim ꝓphete in vniꝰ voluminis angustias coartati. ml'to aliud q̃ꝫ sonant in lr̃a p̃figurant Osee crebro noĩat effraim. samariã. ioseph. ieçrahel. ⁊ vxorẽ fornicariã ⁊ fornicatiõis filios. ⁊ adulterã cubiculo clausam mariti: multo tp̃e sedere viduaꝫ. et sub veste lugubri mariti ad se redituꝫ p̃stolari. Johel filius fatuel describit terram duodecĩ tribuũ: eruca brucho locusta: rubigine vastãte ꝯsumptã. ⁊ pꝰ euersionẽ prioris ꝓpl'i effusuꝫ iri sp̃m̃scm̃ sup̃ sernos dei ⁊ ancillas. i. sup̃ centũ vigĩti credentiũ noĩa. ⁊ effusum iri ĩ cenaculo sion. Qui cẽtuꝫ viginti ab vno vsq; ad q̃ndecim paulatĩ ⁊ ꝑ incremẽta surgentes: q̃ndecĩ graduũ nũerũ efficiũt. qui ĩ psalterio mystice ꝯtinent̃ Amos pastor ⁊ rusticꝰ ⁊ ruborꝝ mora distringens paucis verb̃ explicari nõ põt. Quis enĩ digne exprimat tria ⁊ quattuor scelera damasci ⁊ gaçe. tyri ⁊ idumee ⁊ filiorũ ammon ⁊ moab: ⁊ in septĩo ⁊ octauo gradu iude ⁊ isrl': Hic loquit̃ ad vaccas pĩgues q̃ sunt ĩ samarie mõte. ⁊ ruiturã domuꝫ maiorẽ minorẽq; testat̃. Ip̃e cernit victorẽ locuste. ⁊ stantẽ dñm sup̃ murũ litũ vel adamantinũ ⁊ vncinũ pomorꝝ attrahentẽ: supplicia pctõribꝫ. ⁊ famẽ ĩ terra. nõ famẽ panis nec sitim aq̃: sed audiendi verbũ dei. Abdias q̃ interp̃tat̃ ꝟuus dñi ꝑtonat ꝯtra edom. ⁊ sanguineũ terrenũq; frẽm. fratris q̃ꝫ iacob semp̃ emulũ hasta ꝑcutit spiritali. Jonas pulcerrima colũba. naufragio suo passionem dñi p̃figurans: mũduꝫ ad pnĩam reuocat. ⁊ sub noĩe niniue gentibꝫ salutẽ nũciat. Micheas d̃ morasthi coheres xp̃i vastationẽ annunciat filie latronis. ⁊ obsidionẽ ponit ꝯtra eã: q̃r maxillã ꝑcusserit iudicꝫ isrl'. Naum ꝯsolator orb̃ increpat ciuitatẽ sanguinũ. ⁊ post euersionẽ illiꝰ loquit̃. Ecce sup̃ montes pedes euãgeliçãtis ⁊ annũciãtis pacez. Abachuc luctator fortꝫ ⁊ rigidus stat sup̃ custodiaꝫ suã. ⁊ figit gradũ sup̃ munitiõez vt xp̃m in cruce ꝯtẽplet̃. ⁊ dicat: op̃uit celos gloria eiꝰ. ⁊ laudis eiꝰ plena est terra. splendor eiꝰ vt lux erit: cornua ĩ manibꝫ eius ibi abscõdita est fortitudo eiꝰ. Sophonias speculator et arcanorꝝ dei cognitor. audit clamorẽ a porta pisciũ ⁊ eiulatum a secũda. ⁊ ꝯtritiõez a collibꝫ Indicit q̃ꝫ vlulatũ habitatoribꝫ pile. quia cõticuit oĩs ꝓpl's chanaan: dispersi sunt vniuersi q̃ inuoluti erãt argẽto. Aggeus festiuus ⁊ letꝰ. q̃ semĩauit ĩ lachrymis vt in

Prologus biblie

gaudio meteret·ꝺestructuꝫ templū edi/ficat:ꝺeūqꝫ ꝓtez inducit loquētē Adhuc vnū modicū̄qꝫ·ꝛ ego cōmouebꝫ celuꝫ ꝛ terrā ꝛ mare ꝛ aridā· ꝛ mouebꝫ oēs gentes ꝛ veniet ꝺesiderat⁹ cunctis gētib⁹·Zacharias mēoꝝ dñi sui mltiplex i ꝑplexitatiesum vestib⁹ sordidis indutū ꝛ lāpadez ocl'oꝝ septē·cādelabrūqꝫ aureū cuꝫ totidem lucernis q̄t ocl'is·duas q̄ꝫ oliuas a sinistris lāpadis cernit·ꝛ a ꝺextris: vt p⁹ eq̄s rufos nigros varios ꝛ albos·ꝛ dissipatas q̄drigas ex effraim ꝛ equū ꝺe hierusalē·paupem regē vaticinet· ꝛ ꝓdicet sedentē sup pullū filiū asine subiugalis Malachias apte ꝛ in fine oīm ꝑplexitaꝝ ꝺe abiectiōe isrl'ꝛ vocatiōe gentiū· Non est mihi ait volūtas in vob dicit dñs exercituū·ꝛ mun⁹ nō suscipiā ꝺe manu vra Ab ortu enī sol' vsqꝫ ad occasuꝫ magnuꝫ est nomē meū in gētib⁹·ꝛ ī oī loco sacrificat ꝛ offertur noī meo oblatio munda Esaiā.hieremiā·ezechiel ꝛ ꝺaniel·q̄s potest vel intelligere vel exponere? Quoꝝ prim⁹ nō ꝑplexitā videt mihi tetigisse sed euāgeliū.Decē virgā nuceā ꝛ ollā succensaꝫ a facie aq̄lonis·ꝛ pardū spoliatuꝫ suis coloribꝫ·et q̄druplex diuisis metris nectit alphabetū.Tert⁹ principia et finē tantꝫ hꝫ obscuritatibꝫ inuoluta:vt apud hebreos ipe partes cū ezechiele genesecos añi ānos trigita nō legant.Quart⁹ vero q̄ ꝛ extrem⁹ inter q̄ttuoꝝ ꝑplexas·tēporuꝫ ꝓscius·ꝛ tot⁹ mūdi philohistoric⁹ lapidez p̄cisuꝫ de mōte sine manib⁹·et regna oīa subuertentē·claro simone pronunciat Dauid simonides nt·pindar⁹ ꝛ alcheus flaccus q̄ꝫ catulus atꝫ seren⁹·xp̄m lyra personat·ꝛ in decachordo psalterio ab inferis excitat resurgentē. Salomō pacific⁹ et amabil' dñi·moses corrigit· naturaꝫ docet:ecclīam iūgit ꝛ xp̄m: scāq̄ nuptiaꝝ dulce canit epithalamiū.Hester ī ecclie typo pl'm liberat de piculo·ꝛ interfecto aman q̄ interp̄tat iniq̄tas·p̄tes cōuiuij ꝛ diē celebrē mittit in posteros. Paralipomenon liber·id ē instrumenti veteris epitome·tātus ac tal' est·vt absq̄ illo fiq̄s scīaꝫ scripturaꝝ sibi voluerit arroga/re:seipꝫ irrideat. Per singl'a q̄ppe noīa iūcturasq̄ verboꝝ·ꝛ ꝓtermisse in regū libris tangunt hystorie·ꝛ innūerabiles explicant euāgelij q̄stiōes.Esdras et nee/mias·adiutoꝝ videlicꝫ et cōsolatoꝝ a dño in vno volumīe artant:instaurant templū·muros extruunt ciuitat⁹: oīsq̄ illa turba pl'i redeunt⁹ in patriam· ꝛ descriptio sacerdotū·leuitaꝝ·israel'·pselitorū ac p̄ singl'as familias muroꝝ ac turriuꝫ opa diuisa·aliud in corrice p̄ferūt·aliud in medulla retinēt. Cernis me scriptuꝝ amoꝛe raptū·excessisse moduꝫ epl'e· ꝛ tm̄ nō implesse q̄ꝺ volui Audiuim⁹ tm̄ q̄ꝺ nosse q̄ꝺ cupe debeamus vt ꝛ nos q̄ꝫ possum⁹ dicere: Cōcupiuit aīa mea desiderare iustificatiōes tuas in oī tpe. Ceterū illud socraticū implet in nob.Hoc tm̄ scio q̄ꝺ nescio.Tangā ꝛ nouū breuiter testamētuꝫ. Matthxus·marc⁹·lucas ꝛ iohānes·q̄driga dñi·ꝛ verū cherub·q̄ꝺ interp̄tat scie plenitudo·p̄ totū corpus oculati sunt :scintille emicāt· discurrūt fulgura·pedes hñt rectos·ꝛ in sublime tendētes:terga pennata ꝛ vbiq̄ volātia tenēt se mutuo sibiq̄ ꝑpleri sunt· ꝛ q̄si rota in rotā voluunt ꝛ p̄gunt q̄cūq̄ eos flatus spūssancti ꝑduxerit.Paul⁹ apl's ad septē scribit ecclīas:octaua enī ad hebreos·a plerisq̄ extra numeꝝ ponit.Timotheū instruit ac titū ꝛ philemonē·p fugitiuo famulo depcat:supꝝ quo meli⁹ tacere puto:q̄ꝫ pauca scribere.Act⁹ apl'orum nudā quidē videtur sonare hystoriam·ꝛ nascētis ecclie infantiā terere:sed si nouerim⁹ scriptorē eoꝝ lucā eē medicum cui⁹ laus ē in euangelio :aīaduertimus p̄iter oīa verba illi⁹ aie lāguēt⁹ esse medicinā.Jacob·petr⁹·iohānes·iudas septē epl'as ediderūt tā mysticas q̄ꝫ succinctas·ꝛ breues p̄iter ac lōgas:breues in verbis· longas ī sentētijs ·vt rar⁹ fit qui nō in eaꝝ cecutiat lectiōe. Apocalypsis iohānis tot hꝫ sacra q̄t verba.Paꝝ viri:ꝛ p̄ merito voluminis laus oīs inferioꝛ est.In verbis singulis·multiplices latēt intelligētie.Oro te frater charissime inter hec viuere· ista meditari·

nihil aliud nosse·nihilq; aliud quererenõne videt tibi iã hic in terris regni celestis habitaculũ? Nolo vt offendaris ĩ scripturis scis: simplicitate ⁊ q̃si vilitate vlor q̃ vel vitio interptũ vel de industria sic plate sunt·vt rustică cõtionẽ facili⁹ instruerẽt·⁊ in vna eadẽq; sñia aliter doct⁹·aliter sentiret indoct⁹. Nõ suz tam petulãs ⁊ hebes vt hec me nosse pol licear·⁊ eor fruct⁹ cape in terra q̃r radices ĩ celo fixe sunt: sz velle fateor·sedẽti me pfero. mgrm renuens·comitẽ spondeo. Petẽti dat·pulsanti aprit: q̃rens inuenit. Discam⁹ ĩ terris q̃r scia nob⁹ pseueret in celo. Obui⁹ te manib⁹ excipiaz ⁊ vt inepte aliq̃d ac de hermagore tumiditate effundã: q̃cq̃d q̃fier⁊ tecũ scire co

Habes hic amã/ VIII nalvz. hb tissimũ tui frẽm eusebiũ q̃ lrar tuar mihi grãm duplicauit: referens honestatẽ mor tuor·ptẽptum seculi·fidẽ amicitie·amorẽ chr̃isti. Nã prudentiã ⁊ eloquiũ venustatẽ: etiã absq; illo ipo epla pferebat. Festina q̃so te·⁊ hrẽti in salo nauicule funẽ mag⁊ pscinde q̃z solue. Nemo renũciatur⁹ seculo bñ potest vendere·q̃ contempsit vt venderet Quicq̃d in sumpt⁹ de tuo tuleris p lucro cõputa. Antiquũ dictum est: Auaro dest tam q̃ hz·q̃z q̃ nõ hz. Credẽti totus mũdus diuitiar est. Infidel autez etiaz olvlo indiget. Sic viuam⁹ q̃si nil hñtes·⁊ oia possidentes. Dict⁹ atq; vestitus·diuitie chr̃istianor sunt. Si hẽs in ptãte rem tuã vende: si nõ habes proice. Tollenti tunicã·⁊ palliũ relinquẽdum est. Scilicet nisi tu semp recrastinans ⁊ diez de die trahens caute ⁊ pedetentim tuas possessiũculas vendideris· nõ hz chr̃istus vnde alat paupes suos. Totuz deo dedit: qui se obtulit. Apli tm̃ nauez ⁊ retia reliquerũt. vidua duo era misit in gaçophilatiũ·⁊ pfertur cresi diuitijs. Facile cõtemnit omnia q̃ se semper cogitat esse moriturum.

Explicit epistola sancti Hieronymi pbyteri ad Paulinũ presbyterum.

Incipit prefatio sancti Hieronymi prebyteri in pentateucum.

Odesiderij mei desidera/ tas accepi epl̃as·q̃ q̃daz presagio futuror·cũ daniele sortit⁹ est nomen obsecrãtis·vt trãslatuz in latinã linguam de hebreo fmõe pentateucũ vtor auribꝫ traderem. Periculosum op⁹ certe ⁊ obtrectator meor latratib⁹ patẽs: q̃ me assertũ in septuagĩta interptũ suggillatõez noua p veteribꝫ cudere·⁊ ita ingeniũ q̃si vinũ pbãtes: cũ ego sepissime testat⁹ sim me p virili portiõe in tabernacl⁹ dei offerre q̃ possim: nec opes alteri⁹ alioruz pauptate fedari. Qđ vt audirẽ prigeis me studiũ puocauit q̃ editiõi antiq̃ trãslationẽ hexodotiõis miscuit asteriſco et obelo·i·stella ⁊ veru: oñe op⁹ distiguẽs dũ aut illucescere facit q̃ min⁹ añ fuerãt aut supflua queq; iugulat ⁊ confodit: ⁊ marie que euãgelistar ⁊ apl̃or autoritas pmulgauit. In q̃bus mlta de veteri testamẽto legim⁹ q̃ in nr̃is codicib⁹ ñ habent: vt est illud: Ex egypto vocaui filiũ meũ·⁊ qñ̃ nazare⁹ vocabit. ⁊ videbunt in quẽ cõpunxerũt·⁊ flumia de vẽtre ei⁹ fluent aq̃ viue·⁊ q̃ nec ocl̃s vidit nec auris audiuit nec ĩ cor homis ascẽdit q̃ preparauit de⁹ diligẽtib⁹ se·⁊ mlta alia q̃ p priũ syntagma dederãt. Interrogem⁹ q̃ eos vbi hec scripta sunt·⁊ cũ dicere nõ potuerĩt de libris hebraicꝫ pferam⁹. Primũ testimoniũ est ĩ osee·secũdũ ĩ esaia· tertiũ in çacharia· q̃rtũ in puerbijs·q̃ntũ eque ĩ esaia: qđ mlti ignorãtes apocriphor deliramenta sectant: ⁊ hiberas nenias libꝫ autẽticꝫ pferũt. Causas erroris nõ est meũ exponere. Judei prudẽti factũ dicũt eẽ filio: ne ptolome⁹ vnius dei cultor etiã apud hebreos duplicẽ diuinitatẽ vẽphẽderet. Qđ marie idcirco faciebãt·qr ĩ platonis dogma cadere videbãt. Denicꝫ vbicũq; sacratũ aliq̃d scriptura testat de pre ⁊ filio ⁊ spũsco·aut aliter interptati sunt·aut oino tacuerũt

vt regi satisfacerēt· ⁊ arcanū fidei ñ vulgarent. Et nescio q̄s prim⁹ autor septuaginta cellulas alexādrie mēdacio suo extruxerit· q̄bus diuisi· eadē scriptitarint cū aristeus eiusdē ptolomei hyperaspistes· ⁊ nō mlto post tpe ioseph⁹ nihil tale retulerīt: sz in vna basilica ꝯgregatos ꝯtulisse scribāt: nō ꝓphetasse Aliud ē enī esse vatē: aliud est eē interp̄tez. Ibi spiritus ventura p̄dicit: hic eruditio ⁊ vbo rū copia ea q̄ intelligit trāsfert. Nisi forte putādus ē tullius economicuz xenofontis· ⁊ platonis pythagoram· ⁊ demosthēis ꝓ cthesifōte: afflat⁹ rhetorico spū trāstulisse. Aut aliter de eisdē libris ꝑ septuagīta īterp̄tes· alit̄ ꝑ aplos spūsscūs testimonia texuit· vt qd̄ illi tacuerūt· hi scriptū esse mētiti sint. Quid igit̄? Dānam⁹ veteres? Mīme: sz p⁹ prior̄ studia in domo dñi qd̄ possum⁹ laboram⁹. Illi interp̄tati sunt añ aduētuz xp̄i· ⁊ qd̄ nesciebant: dubijs ꝓtulere sentētijs: nos post passionē ⁊ resurrectionē ei⁹: nō tam ꝓphetiā q̄z historiā scribim⁹. Alit̄ enī audita: aliter visa narrant̄. Qd̄ melius intelligim⁹: meli⁹ ⁊ ꝓferimus. Audi igit̄ emule obtrectator ausculta. Nō damno nō rep̄hendo septuagīta: sz ꝯfidēter cunctis illis aplos p̄fero. Per istor̄ os mihi xp̄s sonat q̄s añ ꝓphetas īter spūalia charismata positos lego: in q̄bꝫ vltimū pene gradū interp̄tes tenēt. Quid liuore torq̄ris? Quid impitor̄ aīos ꝯ me cōcitas? Sicubi in trāslatiōe tibi videor errare: interroga hebreos· diūsar̄ vrbiū mgr̄os ꝯsule. Qd̄ illi hñt de xp̄o: tui codices nō habent. Aliud est si cōtra se postea ab aplis vsurpata testimonia ꝓbauerūt· ⁊ emēdatiora sunt exēplaria latīa q̄z greca: greca q̄z hebraica. Veruz hec cōtra inuidos. Nūc te dep̄cor desideri charissime: vt qr me tm̄ opus subire fecisti ⁊ a genesi exordium cape orōibus iuues quo possim eodez spiritu q̄ scripti sunt libri· in latinū eos transferre sermonē.

Explicit p̄fatio. Incipit liber Genesis q̄ dicit̄ hebraice bresith. Capitulū I

In principio creauit de⁹ celū ⁊ t̄raz Terra aūt erat inanis ⁊ vacua· ⁊ tenebre erāt sup̄ faciē abyssi· ⁊ spirit⁹ dñi ferebat̄ sup̄ aq̄s. Dixitq̄z deus. Fiat lux. Et facta est lux. Et vidit deus lucem ꝙ esset bona· ⁊ diuisit lucem a tenebris: appellauitq̄z lucē diem· ⁊ tenebras noctē. Factūq̄z est vespe ⁊ mane dies vnus. Dixit q̄z deus: Fiat firmamentū in medio aq̄rū· ⁊ diuidat aq̄s ab aq̄s. Et fecit de⁹ firmamētuz: diuisitq̄z aq̄s q̄ erant sub firmamēto ab his q̄ erāt sup̄ firmamentū. Et factuz est ita. Vocauitq̄z deus firmamentū celū· ⁊ factū ē vespere ⁊ mane dies secūdus. Dixit vero de⁹ Congregent̄ aque q̄ sub celo sunt in locū vnū· ⁊ appareat arida. Et factuz ē ita Et vocauit de⁹ aridā t̄rā· ꝯgregatōesq̄z aq̄r̄ appellauit maria. Et vidit de⁹ ꝙ ect̄ bonū· ⁊ ait Germinet terra herbā virentē ⁊ facientē semē· ⁊ lignuz pomifer̄ faciens fructū iuxta gen⁹ suū: cui⁹ semen in semetip̄o sit sup̄ terrā. Et factuz est ita: Et ꝓtulit terra herbā virētez ⁊ facientē semen iuxta gen⁹ suū· lignūq̄z faciēs fructum· ⁊ hñs vnūquodq̄z semētē s̄m speciem suā. Et vidit de⁹ ꝙ esset bonū· ⁊ factum est vespe ⁊ mane dies tertius. Dixit aūt de⁹: Fiant lumīaria in firmamento celi· ⁊ diuidant diē ac noctē· ⁊ sint ī signa ⁊ tp̄a ⁊ dies ⁊ annos: vt luceāt ī firmamento celi· ⁊ illuminēt terraz. Et factum est ita. Fecitq̄z de⁹ duo luminaria magna· lumīare mai⁹ vt p̄esset diei· ⁊ luminare min⁹ vt p̄esset nocti· et stellas. Et posuit eas in firmamēto celi· vt lucerēt sup̄ t̄rā· ⁊ p̄essēt diei ac nocti· ⁊ diuiderent lucē ac tenebras. Et vidit deus ꝙ esset bonū· ⁊ factū est vespe ⁊ mane dies q̄rtus. Dixit etiaz deus. Producant aq̄

reptile anie viuētꝫ ⁊ volatile sup terraꝫ:
sub firmamēto celi. Creauitqꝫ deus cete
grādia. ⁊ oēm aiam viuentē atꝫ motabi
lem quā ꝓduxerāt aq̄ in spēs suas. ⁊ oē
volatile ꝟm genꝰ suū. Et vidit deꝰ ꝙ es-
set bonū. bn̄dixitqꝫ eis dicens: Crescite
⁊ multiplicamini. ⁊ replete aq̄s maris.
auesqꝫ multiplicent̄ sup terrā. Et factū
est vespe ⁊ mane dies q̄ntꝰ. Dixit q̄ꝫ deꝰ
Producat terra aīaꝫ viuētez in genere
suo: iumēta ⁊ reptilia ⁊ bestias terre ꝟm
spēs suas. Factūqꝫ est ita. Et fecit deꝰ be
stias terre iuxta spēs suas. iumēta ⁊ oē
reptile terre ī genere suo. Et vidit deus
ꝙ esset bonū. ⁊ ait: Faciamꝰ hoīez ad ima
ginē ⁊ sil̄itudinē nr̄aꝫ. ⁊ p̄sit piscibꝫ marꝫ
⁊ volatilibꝫ celi ⁊ bestijs. vniu̇seqꝫ terre.
oīqꝫ reptili qd̄ mouet̄ in terra. Et crea-
uit deꝰ hoīem ad imaginē ⁊ sil̄itudinē su
am: ad imaginē dei creauit illū. masculū
⁊ feminā creauit eos. Bn̄dixitqꝫ ill̄ deus
⁊ ait: Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ reple
te t̄raꝫ ⁊ subijcite eā. ⁊ dn̄amini piscibus
marꝫ ⁊ volatilibꝫ celi. ⁊ vniu̇sis aīantibꝫ
q̄ mouent̄ sup terraꝫ. Dixitqꝫ deꝰ: Ecce
dedi vob̄ oēm herbā afferētez semē super
terrā. ⁊ vniu̇sa ligna q̄ hn̄t in semetip̄is
sementē generꝫ sui vt sint vob̄ in escā ⁊
cūctꝫ aīantibꝫ t̄re. oīqꝫ volucri celi ⁊ vni-
uersis q̄ mouent̄ in t̄ra. ⁊ ī q̄bꝫ ē anīa vi
uēs: vt hēant ad vescēdū. Et factū ē ita.
Uiditqꝫ deꝰ cūcta q̄ fecerat ⁊ erāt valde
bona. Et factū ē vespe ⁊ mane dies sextꝰ

II

Igit̄ ꝑfecti sunt celi ⁊ ter-
ra. ⁊ oīs ornatus eoꝝ. Cōpleuit
qꝫ deus die septīo opus suū qd̄
fecerat: ⁊ req̄euit die septīo ab vniuerso
ope qd̄ patrarat. Et bn̄dixit diei septīo
⁊ scīficauit illum. qꝛ in ip̄o cessauerat ab
omni ope suo qd̄ creauit deꝰ vt faceret.
Iste sunt generatōes celi ⁊ terre qn̄ cre
ate sunt ī die q̄ fecit deꝰ celū ⁊ terrā. ⁊ oē
virgultū agri anteq̄ oriret̄ in t̄ra: oēm
qꝫ herbā regiōis priusq̄ germīaret. Nō
enī pluerat dn̄s deꝰ sup terrā. ⁊ hō non
erat q̄ oparet̄ terrā. Sꝫ fons ascēdebat
e terra: irrigās vniu̇saꝫ supficiē t̄re. For
mauit igit̄ dn̄s deꝰ hoīez de limo terre. ⁊
inspirauit in faciē eiꝰ spiraculū vite. ⁊ fa
ctus est hō in aīaꝫ viuētez. Plātauerat
aūt dn̄s deꝰ paradisuꝫ voluptatꝫ a prīci-
pio. in q̄ posuit hoīem quē formauerat.
Produxitqꝫ dn̄s deꝰ de humo oē lignuꝫ
pulcrū visu ⁊ ad vescendū suaue: lignū
etiā vite in medio ꝑadisi: lignūqꝫ scien-
tie boni ⁊ mali. Et fluuiꝰ egrediebat̄ de
loco voluptatꝫ ad irrigandū ꝑadisuꝫ. q̄
inde diuiditur in q̄ttuor capita: Nomē
vni phison. Ip̄e est q̄ circūit oēm terrā
euilath vbi nascit̄ aurū. ⁊ aurū terre il-
lius optimū est. Ibiqꝫ inuenit̄ bdelliū.
⁊ lapis onychinꝰ. Et nomē fluuij secun
di geon. Ip̄e est q̄ circūit oēꝫ terrā ethi-
opie. Nomē vero fluminis tertij tigris
Ip̄e vadit ꝯ assyrios. Fluuiꝰ aūt q̄rtus
ip̄e est eufrates. Tulit ḡ dn̄s deꝰ hoīez. ⁊
posuit eū in ꝑadisum voluptatꝫ vt opa-
ret̄ ⁊ custodiret illū. p̄cepitqꝫ ei dicens:
Ex oī ligno ꝑadisi comede: de ligno aūt
scīe boni ⁊ mali ne comedas: In q̄cunqꝫ
enī die comederis ex eo. morte morierꝫ
Dixit q̄ꝫ dn̄s deꝰ: Nō est bonū hoīez esse
solū: faciamus ei adiutoriū sil̄e sibi. For
matꝫ igit̄ dn̄s deus de humo cūctꝫ aīan-
tibꝫ terre ⁊ vniu̇sis volatilibꝫ celi. addu
xit ea ad adaꝫ. vt videret q̄d vocaret ea.
Om̄e enī qd̄ vocauit adaꝫ aīe viuentis
ip̄m est nomen eiꝰ. Appellauitqꝫ adā no
minibꝫ suis cūcta aīantia. ⁊ vniu̇sa vola
tilia celi. ⁊ oēs bestias terre. Ade v̄o nō
inueniebat̄ adiutor sil̄is eiꝰ. Immisitqꝫ
dn̄s deus soporē in adā. Cūqꝫ obdormis
set. tulit vnā de costis eiꝰ. ⁊ repleuit car
nem ꝓ ea. Et edificauit dn̄s deꝰ costam
quā tulerat de adā in mulierē ⁊ adduxit
eā ad adā. Dixitqꝫ adam: Hoc nūc os ex
ossibꝫ meis. ⁊ caro de carne mea. Hec vo
cabit̄ virago: quoniā de viro sumpta ē.
Quamobrem relinquet homo patrem
suum ⁊ matrem. ⁊ adherebit vxori sue ⁊
erunt duo in carne vna. Erat aūt vter-
qꝫ nudus. adaꝫ scilicet ⁊ vxor eius. ⁊ nō
erubescebant.

III

Sed ⁊ serpens erat callidior cun
ctis aīantibꝫ terre q̄ fecerat do-
minꝰ deus. Qui dixit ad mlierē

Cur precepit vobis deus vt non come-
deretis ex omni ligno paradisi? Cui re-
spondit mulier. De fructu lignorū que
sunt in paradiso vescimur: de fructu ve-
ro ligni qđ est in medio paradisi p̄cepit
nobis deus ne comederem⁹. & ne tange
remus illud. ne forte moriamur. Dixit
aūt serpens ad mulierē. Nequaq̄ mor-
te moriemini. Scit enī deus q̄ in quocū
q̄ die comederitis ex eo: aperient oculi ve-
stri. & eritis sicut dij scientes bonū & malū
Vidit igit mulier q̄ bonū esset lignum
ad vescendū. & pulcrū oculis. aspectuq̄ de
lectabile. & tulit de fructu illi⁹. & comedit
deditq̄ viro suo. Qui comedit: & aperti
sunt oculi amboꝝ. Cumq̄ cognouissent se
esse nudos: cōsuerūt folia ficus. & fecerūt
sibi periçomata. Et cū audissent vocem
dñi dei deambulantis in paradiso. ad auraz
post meridiē: abscōdit se adā & vxor eius
a facie dñi dei in medio ligni paradisi. Vo
cauitq̄ dñs de⁹ adaz. & dixit ei: Ubi es?
Qui ait: Vocez tuā dñe audiui in para
diso. & timui eo q̄ nudus essem. & abscō
di me. Cui dixit dñs: Quis enī indica-
uit tibi q̄ nudus esses: nisi q̄ ex ligno ō
quo precepi tibi ne comederes come
disti? Dixitq̄ adam: Mulier quā dedisti
mihi sociā dedit mihi de ligno & comedi
Et dixit dñs de⁹ ad mulierē. Quare hoc
feciſti? Que rñdit. Serpens decepit me
& comedi. Et ait dñs ad serpentē. Quia
feciſti hoc: maledict⁹ es iter oia aiantia &
bestias tre. Sup pect⁹ tuū gdiet & terraz
comedes cūctis diebus vite tue. Inimici-
tias ponā iter te & mlierē. & semen tuū &
semē illi⁹. Ipa conteret caput tuū. & tu in
sidiaberis calcaneo ei⁹. Mulieri q̄z dixit:
Multiplicabo erūnas tuas & conceptus tu-
os. In dolore paries filios. & sub viri po-
testate eris & ipe dñabit tui. Adam vero di
xit: Quia audisti voce uxoris tue & come
disti de ligno ex q̄ p̄cepi tibi ne come-
deres: maledicta terra in opere tuo. In la
boribus comedes ea cūctis diebus vite tue
Spinas & tribulos germinabit tibi. & co
medes herbas tre. In sudore vultus tui
vescer̄ pane tuo. donec reuertaris in terrā
de q̄ sumptus es: quia pulvis es. & in pulverē
reuerteris. Et vocauit adaz nomē uxoris
sue euā: eo q̄ mr̄ esset cūctorū viuentiū.
Fecitq̄ dñs de⁹ adae & uxori eius tunicas
pelliceas. & induit eos. Et ait: Ecce adā
q̄si vn⁹ ex nob factus est sciēs bonū & ma-
lū. Nūc g̃ ne forte mittat manū suā & su
mat etiaz de ligno vite. & comedat. & vi-
uat in eternū. Emisit eū dñs deus de pa
radiso voluptatis vt operaret terrā de qua
sumptus est. Eiecitq̄ adam. & collocauit
añ paradisum voluptatis cherubin. & flām
eum gladium atq̄ versatilem ad custodi
endam viam ligni vite.

IIII

Adam vero cognouit uxorē suā
euā q̄ concepit & peperit cayn dicēs
Possedi hoiez p deū. Rursum
q̄ peperit frēm eius abel. Fuit aūt abel pa
stor ouiū. & cayn agricola. Factū est autē
post multos dies: vt offerret cayn de fru
ctib⁹ terre munera dño. Abel q̄z obtulit
de p̄mogenitis gregis sui. & de adipib⁹ eorū
Et respexit dñs ad abel & ad mūera eius
ad cayn aūt & ad munera illius nō respe
xit. Iratusq̄ est cayn vehementer & con-
cidit vultus eius. Dixitq̄ dñs ad eum
Quare irat⁹ es & cur cōcidit facies tua?
Nōne si bñ egeris recipies? Sin autez
male. statim in foribus pctm̄ tuum aderit.
Sed sub te erit appetitus ei⁹. & tu dñabe
ris illius. Dixitq̄ cayn ad abel frēm suū
Egrediamur foras. Cūq̄ essent in agro.
consurrexit cayn aduersus frēm suū abel.
& interfecit eū. Et ait dñs ad cayn: Ubi
est abel frater tuus? Qui rñdit. Nescio
Nunq̄d custos fris mei sum ego? Dixit-
q̄ ad eum. Quid feciſti? Vox sanguinis
fris tui clamat ad me de terra. Nūc igit
maledictus eris super terraz. q̄ aperuit os
suum. & suscepit sanguinē fris tui de ma
nu tua. Cum operatus fueris eaz nō dabit
tibi fruct⁹ suos. Vagus & profugus eris
super terrā. Dixitq̄ cayn ad dñm: Maior
est iniq̄tas mea: q̄ vt veniā merear. Ec
ce eicies me hodie a facie terre. et a fa-
cie tua abscondar. & ero vagus & profu-
gus in terra. Omis igit q̄ inuenerit me
occidet me. Dixitq̄ ei dom⁹: Nequaq̄

ita fiet: sed omīs q̄ occiderit cayn. septu
plū punietur. Posuitq; dn̄s ī cayn signū
vt nō interficeret eū oīs qui inuenisset
eū Egressusq; cayn a facie dn̄i hītauit ꝓ
fugus ī terra: ad oriētalez plagam eden.
Coguit aūt cayn vxorē suā q̄ ꝯcepit ⁊ pe
perit enoch. Et edificauit ciuitatez ⁊ vo
cauit nomē ei⁹ ex nomine filij sui enoch
Porro enoch genuit irad. Et irad ge
nuit mauiael. ⁊ mauiael gennit mathu
sael. ⁊ mathusael gēuit lamech. Qui ac
cepit duas vxores. Nomē vni ada. ⁊ no
mē alteri sella. Genuitq; ada iahel q̄ fu
it pr̄ habitātiuz in tētorijs atz pastoꝝ. ⁊
nomē frīs ei⁹ tubal. Ipe fuit pr̄ canēti
um cithara ⁊ organo. Sella q̄z genuit
tubalcayn q̄ fuit malleator ⁊ faber. in cū
cta opa eris ⁊ ferri. Soror vo tubalca
yn noēma. Dixitq; lamech vxoribꝫ suis
ade ⁊ selle. Audite vocē meaz vxores la
mech: auscultate ꝑmonē meū. Qm̄ oc
cidi virū in vuln⁹ meū. ⁊ adolescentulū
in liuorē meū. Septupluz vltio dabit̄
de cayn: de lamech vero septuagies septi
es. Coguit q̄z adhuc adā vxorē suaz ⁊ pe
perit filiū: vocauitq; nomē ei⁹ seth dicēs
Posuit mihi de⁹ semē aliud ꝓ abel quez
occidit cayn. Sed ⁊ seth nat⁹ est filius.
quez vocauit enos. Iste cepit inuocare
nomen domini. V

Hic est liber generatiōis adaz: in
die q̄ creauit de⁹ hoīez. Ad sil'itu
dinē dei fecit illū. masculū et fe
minā creauit eos ⁊ bn̄dixit ill'. ⁊ vocauit
nomē eoꝝ adaz in die q̄ creati sunt. Vi
xit aūt adā cētuz triginta ānis. ⁊ genuit
filium ad imaginē ⁊ sil'itudinē suā: voca
uitq; nomē eius seth. Et facti sunt dies
adā postq; genuit seth octingēti āni: ge
nuitq; filios ⁊ filias. Et factū est oē tp̄s
qd̄ vixit adā āni nongēti triginta ⁊ mor
tuus est. Vixit q̄z seth cētū q̄nq; ānis. ⁊
genuit enos. Vixitq; seth postq̄ genuit
enos octingētis septē ānis. genuitq; fili
os ⁊ filias. Et facti sūt oēs dies seth nō
gentoꝝ duodecī annoꝝ. ⁊ mortu⁹ ē. Vi
xit vero enos nonaginta ānis. ⁊ genuit
caynan. Post cui⁹ ortū vixit octingētis
q̄ndeciz ānis ⁊ genuit filios ⁊ filias. Fa
ctiq; sunt oēs dies enos nōgenti quīq;
āni. ⁊ mortu⁹ est. Vixit q̄z caynan septu
agīta ānis. ⁊ genuit malalehel. Et vixit
caynan postq̄ genuit malalehel octīgē
tis q̄dragīta ānis. genuitq; filios ⁊ fili
as. Et facti sūt oēs dies caynan nōgēti
decē anni. ⁊ mortu⁹ ē. Vixit aūt malale
hel sexagītaq̄nq; ānis. ⁊ genuit iared. Et
vixit malalehel postq̄ genuit iared octī
gētis trigīta ānis. ⁊ gēuit filios ⁊ filias
Et facti sūt oēs dies malalehel octīgēti
nonagītaq̄nq; anni. ⁊ mortu⁹ ē. Vixitq;
iared cētū sexagītaduobꝫ ānis. ⁊ genuit
enoch. Et vixit iared postq̄ gēuit enoch
octingētis ānis. ⁊ genuit filios ⁊ filias.
Et facti sunt oēs dies iared nōgenti se
xagintaduo āni. ⁊ mortu⁹ est. Porro e
noch vixit sexagītaq̄nq; ānis. et genuit
mathusalē Et ambulauit enoch cū deo
Et vixit enoch postq̄ genuit mathusalē
trecētis ānis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et
facti sunt oēs dies enoch trecēti sexagī
taq̄nq; anni: ambulauitq; cū deo ⁊ non
apparuit: qꝛ tulit eū de⁹ Vixit q̄z mathu
salez cētuz octogīta septē ānis. ⁊ genuit
lamech. Et vixit mathusalē postq̄ genu
it lamech septingētis octogītaduobꝫ an
nis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt
oēs dies mathusalē nōgenti sexaginta
nouē anni. ⁊ mortu⁹ est. Vixit autez la
mech cētuz octogintaduobꝫ annis. ⁊ ge
nuit filiū: vocauitq; nomē ei⁹ noe dicēs
Iste ꝯsolabit̄ nos ab opibꝫ et laboribus
manuū nr̄aꝝ in terra cui maledixit dn̄s
Vixitq; lamech postq̄ genuit noe q̄ngē
tis nonagītaq̄nq; ānis. ⁊ genuit filios ⁊
filias. Et facti sunt oēs dies lamech se
ptingenti septuagītaseptē āni. ⁊ mortu
us est. Noe vo cū q̄ngentoꝝ eēt annoꝝ
genuit sem ⁊ cham ⁊ iaphet. VI

Cunq; cepissent hoīes multipli
cari sup terram. ⁊ filias ꝓcreas
sent: videntes filij dei filias ho
minū q̄ essent pulcre: acceperūt sibi vxo
res ex oībus q̄s elegerāt. Dixitq; deus:
Nō ꝑmanebit spūs me⁹ in hoīe in eter
nū: qꝛ caro est. Erūtq; dies illi⁹ cētuz vi

ginti ānoꝝ. Gigantes autē erāt sup terrā in diebꝫ illis. Postq̄ enī ingressi sunt filij dei ad filias hoīm: illeq̄ genuerunt: isti sunt potētes a seculo: viri famosi. Videns aūt dñs q̄ multa malicia hoīm eēt in terra ⁊ cūcta cogitatio cordis intēta eēt ad malū oī tpe: penituit euꝫ q̄ hoiem fecisset i terra. Et pcauēs in futurū: ⁊ tactꝰ dolore cordis intrinsecꝰ: delebo inq̄t hominē quē creaui a facie terre: ab homine vsq̄ ad animantia: a reptili vsq̄ ad volucres celi. Penitet enī me fecisse eos: Noe vero inuenit grām coram dño. Hec sūt generatiōes noe. Noe vir iustꝰ atq̄ pfectus fuit in generatiōibꝫ suis: cū deo ambulauit ⁊ genuit tres filios sem: cham: ⁊ iapheth. Corrupta ē aūt terra coram dño ⁊ repleta ē iniq̄tate. Cūq̄ vidisset dñs terrā ēē corruptā: omis q̄ caro corrumpat viā suā sup terrā: dixit ad noe: Finis vniuse carnis venit coram me. Repleta ē terra iniq̄tate a facie eoꝝ: ⁊ ego dispdam eos cū terra. Fac tibi arcā de lignis leuigatis. Mansiūculas in arca facies ⁊ bitumine linies intrisecꝰ ⁊ extrisecꝰ: ⁊ sic facies eaꝫ: Trecētoꝝ cubitoꝝ erit longitudo arce: qnq̄ginta cubitoꝝ latitudo: ⁊ triginta cubitoꝝ altitudo illi⁹. Fenestrā in arca facies: ⁊ in cubito cōsummabis sūmitatē ei⁹. Ostiū aūtē arce pones i latere deorsum Cenacula ⁊ tristega facies i ea Ecce ego adducā aq̄s diluuij sup terrā vt interficiā oēm carnē in q̄ spūs vite ē subter celū: ⁊ vniuersa q̄ in tra sunt cōsumēt. Ponāq̄ fedus meū tecū: ⁊ ingredieris arcā tu ⁊ filij tui: vxor tua ⁊ vxores filioꝝ tuoꝝ tecū: ⁊ ex cūctis animantibus vniuse carnis bina induces i arcā: vt viuāt tecū masculini sexꝰ ⁊ feminini. De volucribꝫ iuxta genꝰ suū: ⁊ de iumētis in genere suo: ⁊ ex oī reptili tre ex gen⁹ suū: bina de oībꝫ ingredient tecū vt possint viuere. Tolles igit tecū et oībꝫ escis q̄ mādi pōnt: ⁊ cōportabis apud te: ⁊ erūt tā tibi q̄ illis in escam Fecit igit noe oīa q̄ preceperat illi deus.

Dixitq̄ dñs ad eū. Ingredere tu ⁊ oīs dom⁹ tua i arcā. Te enī vidi iustū coram me in

VII

generatiōe hac. Ex oībꝫ animantibꝫ mūdis tolles septena ⁊ septena: masculus ⁊ femina: de animantibus o imūdis duo ⁊ duo masculū ⁊ feminā: sz et de volatilibꝫ celi septena ⁊ septena: masculū ⁊ feminā: vt saluet semē sup faciē vniuse tre. Adhuc enī ⁊ p⁹ dies septē ego pluā sup terrā q̄dragīta diebꝫ ⁊ q̄dragīta noctibꝫ: ⁊ delebo oēm substanciā quā feci de superficie terre. Fecit ḡ noe omia q̄ mandauerat ei dñs Eratq̄ sexcentoꝝ annoꝝ: qñ diluuie aq̄ inundauerūt super terrā. Et ingressus est noe ⁊ filij eius: vxor ei⁹ ⁊ vxores filiorum ei⁹ cū eo in arcā: p̄ter aq̄s diluuij De animantibꝫ q̄z mūdis ⁊ immundis ⁊ de volucribꝫ ⁊ ex oī q̄d mouet sup terram duo ⁊ duo ingressi sunt ad noe in arcaz masculus ⁊ femina: sicut p̄ceperat dñs noe Cunq̄z trāsissent septē dies: aq̄ diluuij inundauerunt sup terrā. Anno sexcētesimo vite noe mēse secūdo: septiodecio die mēsis: rupti sunt oēs fontes abyssi magne: ⁊ cataracte celi apte sunt: ⁊ facta est pluuia sup terrā q̄dragīta diebꝫ ⁊ q̄dragīta noctibꝫ. In articulo diei illi⁹ ingressus ē noe: ⁊ sem: cham ⁊ iapheth filij ei⁹: ⁊ vxor illi⁹: ⁊ vxores filioꝝ ei⁹ cū eis i arcā: ipi ⁊ oīne aial fm genꝰ suū vniuersa q̄z iumēta in genere suo: ⁊ oē q̄d mouet sup terrā in genere suo: cūctumq̄z volatile fm genꝰ suū. Ingressa sunt aues oēsq̄z volucres ingresse sūt ad noe i arcā: bina ⁊ bina ex oī carne in q̄ erat spūs vite Et q̄ ingressa sunt: masculus ⁊ femina ex oī carne introierūt: sicut p̄ceperat ei deus: ⁊ inclusit eum dñs deforis. Factumq̄z ē diluuium q̄draginta diebꝫ super terraz ⁊ multiplicate sunt aque: ⁊ eleuauerūt arcam in sublime a terra. Elexmenter enī inundauerunt ⁊ oīa repleuerunt in superficie terre. Porro arca ferebat sup aquas: ⁊ aq̄ p̄ualuerunt nimis sup terrā: opertiq̄z sunt oēs montes excelsi sub vniuerso celo. Quindecim cubitis altior fuit aq̄ super mōtes q̄s operuerat. Cōsumptaq̄z est oīs caro q̄ mouebat sup terraz volucrum animantium bestiarum: oīumq̄z reptilium q̄ reptant sup terrā. Vniuer

si hoies ⁊ cūcta in q̄bus spiraculū vite ē in terra·mortua sunt. Et deleuit dñ oēz subam q̄ erat sup̄ terraz ab hoīe vsq̄ ad pecus·tam reptile q̄ volucres celi·⁊ dele ta sunt de terra. Remāsit autez solus noe ⁊ qui cū eo erāt in arca. Obtinuerūt q̄ aque terram cētum q̄nq̄ginta dieb.

VIII

Recordat⁹ aūt dñs noe ⁊ cūctorūq̄ aiantiū· ⁊ oīm iumē torū q̄ erāt cū eo in arca ·adduxit spūm sup̄ terrā ⁊ imminute sunt aq̄ ⁊ clausi sunt fontes abyssi ⁊ cataracte celi·⁊ phibite sunt pluuie de celo. Reuerse q̄ sunt aq̄ de terra eūtes ⁊ redeūtes: ⁊ cepērūt minui post cētum q̄nq̄ginta dies. Requieuitq̄ arca mēse septimo vicesimo septio die mēsis super mōtes armenie At vero aq̄ ibāt ⁊ decrescebāt vsq̄ ad decimū mēsem. Decimo enīz mēse prima die mensis apparuerūt cacumia mōtiū Cūq̄ trāsissent q̄draginta dies·apiens noe fenestrā arce quam fecerat dimisit corui: q̄ egrediebat̄·⁊ non reūtebat̄ donec siccarent̄ aque sup̄ terrā. Emisit q̄z columbā post eū: vt videret si iam cessassent aq̄ sup̄ faciē terre. Que cū nō inueniret vbi requesceret pes ei⁹·reūsa est ad eū in arcā. Aq̄ enī erāt sup̄ vniūsam terrā Extēditq̄ manū suā·⁊ apprehensaz intulit ī arcā. Expectatis aūt vltra septē diebus alijs: rursuz dimisit colūbā ex arca At illa venit ad eū ad vesp̄am·portās ramū oliue virētib⁹ foljs in ore suo. Intellexit g̃ noe q̄ cessassent aq̄ sup̄ terraz. Expectauitq̄ nihilomin⁹ septē alios dies ⁊ emisit colūbā: q̄ nō ē reūsa vltra ad eū. Igit̄ sexcētesimo p̄rio ānо vite noe· p̄rio mēse p̄rima die mēsis iminute sūt aq̄ sup̄ terrā. Et apiens noe tectuz arce aspexit·viditq̄ q̄ exiccata esset sup̄ficies terre. Mēse secūdo septimo ⁊ vicesimo die mēsis arefacta ē terra. Locut⁹ ē aūt dñs ad noe dicēs: Egredere de arca·tu ⁊ vxor tua·filij tui ⁊ vxores filioꝝ tuoꝝ tecū: cūcta aiantia q̄ sūt apud te: ex oī carne tā in volatilib⁹ q̄ in bestijs ⁊ vniūsis reptilib⁹ q̄ reptant sup̄ terrā·educ tecū ⁊ egredimini sup̄ terrā. Crescite ⁊ multiplicamini sup̄ eā. Egressus est g̃ noe ⁊ filij ei⁹ ⁊ vxor illi⁹ ⁊ vxores filioꝝ ei⁹ cuz eo: sz ⁊ oīa aiantia·iumēta ⁊ reptilia q̄ reptant sup̄ terrā ſm gen⁹ suū·egressa sūt de arca. Edificauit aut noe altare dño·⁊ tollēs de cūctis pecorib⁹ ⁊ volucrib⁹ mūdis·obtulit holocausta sup̄ altare. Odoratusq̄ est dñs odorē suauitat̄·⁊ ait ad eū: Nequaq̄ vltra maledicā terre p̄pter hoīes. Sensus enī ⁊ cogitatio humani cordis ī malū prona sunt ab adolescētia sua. Nō igit̄ vltra p̄cutiā oēm aiaz viuē tem sicut feci. Cūctis diebus terre·semētis ⁊ messis·frig⁹ ⁊ estus· estas ⁊ hyems nox ⁊ dies nō requiescent.

IX

Benedixitq̄ deus noe ⁊ filijs eius ⁊ dixit ad eos. Crescite ⁊ multiplicami⁊ replete terrā·⁊ terror vr̄ ac tremor sit sup̄ cūcta aialia terre·et sup̄ oēs volucres celi cū vniūsis q̄ mouent̄ sup̄ terrā. Oēs pisces maris manui vr̄e traditi sunt·⁊ oē q̄ mouet̄ ⁊ viuit erit vobis ī cibū. Quasi olera virentia tradidi vob⁹ oīa·excepto q̄ carnē cum sanguīe nō comedet̄. Sanguinē ei⁹ aiarū vr̄aꝝ requiraz de manu cūctaꝝ bestiarū ⁊ de manu hoīs. De manu viri ⁊ de manu fris ei⁹ requiram aiam hoīs. Quicūq̄ effuderit hūanū sanguinez: fundet̄ sanguis illius. Ad imaginez dei q̄ppe factus ē hō Vos aūt crescite ⁊ mlt̄iplicamī·⁊ ingredimini sup̄ terrā·⁊ iplete eā. Hec q̄z dixit dñs ad noe ⁊ ad filios ei⁹ cuz eo. Ecce ego statuā pactū meū vobiscū·⁊ cū semine vr̄o p⁹ vos· ⁊ ad oēm aiaz viuētez q̄ est vobiscū: tā in volucrib⁹ q̄z ī iumētis ⁊ pecudib⁹ terre. cūctisq̄ q̄ egressa sūt de arca ⁊ vniūsis bestijs terre. Statuā pactū meū vobiscū·⁊ neq̄q̄z vltra interficiet oīs caro aq̄s diluuij: neq̄z erit deinceps diluuiū dissipās oēz terrā. Dixitq̄ deus Hoc ē signuz federis q̄d do ītermet ⁊ vos ⁊ ad oēm aiaz viuētē q̄ ē vobiscū in generatiōes sempiternas. Arcū meū ponā ī nubib⁹ celi·⁊ erit signū federis ītermet ⁊ inter terrā. Cūq̄z obduxero nubib⁹ celū apparebit arc⁹ me⁹ ī nubib⁹ ⁊ recordabor federis mei q̄d pepigi vobiscū·⁊ cū omī

anīa viuẽte q̄ carnẽ ꝛegetat· ⁊ nō erunt vltra aq̄ diluuij ad delẽdam vniuersam carnẽ. Eritq; arc⁹ meus in nubib⁹· ⁊ videbo illū ⁊ recordabor federis sempiterni: qđ pactū est inter deū ⁊ oẽm aiaz viuentẽ vniūse carnis q̄ est sup terrā. Dixitq; dñs ad noe. Hoc ē signū federis q̄ đ ꝓstitui iter me ⁊ oẽm carnẽ sup terram. Erant ḡ filij noe q̄ egressi sunt de arca: sem· cham· ⁊ iaphet. Porro cham ipse ē pr̄ chanaan: Tres isti filij sunt noe· ⁊ ab his dissem̄inatū est oīe gen⁹ hoīm super vniūsaz terrā. Cepitq; noe vir agricola exercere terrā ⁊ plantauit vineam. Bibensq; vinū inebriat⁹ est: ⁊ nudatus iacuit ī tabernaculo suo. Qđ cū vidisset cham pr̄ chanaan· nūciauit duob⁹ frīb⁹ suis foras At ꝛro sem ⁊ iaphet palliū imposuerūt humeris suis· ⁊ incedẽtes retroꝛsuz· operuerūt nudā pr̄is sui. Facieq; eoꝝ auerse erāt ⁊ pr̄is virilia nō viderūt. Cui gilans aūt noe ex vino cū didicisset q̄ fecerat ei filius suus mīor ait. Maledictus chanaan· seruus seruoꝝ erit frīb⁹ suis. Dixitq;. Bñdict⁹ dñs de⁹ sem: sit chanaan seruus ei⁹. Dilatet de⁹ iaphet ⁊ habitet in tabernaculis sem: sitq; chanaā seru⁹ ei⁹. Vixit aūt noe post diluuiū trecẽtis q̄nq̄ginta ānis· ⁊ impleti sunt oēs dies ei⁹ nō gẽtoꝝ q̄nq̄ginta ānoꝝ· ⁊ mortu⁹ ē.

IX

Hẽ sunt generatiões filioꝝ noe: sem cham ⁊ iaphet. Natiq; sunt eis filij p⁹ diluuiuz. Filij iaphet gomer ⁊ magog ⁊ madai ⁊ iauan ⁊ thubal ⁊ mosoch et thyras. Porro filij gomer: asseneç ⁊ riphat ⁊ thogorma. Filij autē iauan: helisa ⁊ tharsis· cethim ⁊ dodanim. Ab his diuise sunt insule gentium in regiõib⁹ suis· vnusq̄sq; sm̄ līguā suā ⁊ fāilias suas in natiõib⁹ suis. Filij autez cham: chus ⁊ mesraim ⁊ phuth ⁊ chanaan. Filij aūt chus: saba euila ⁊ sabatha ⁊ regma ⁊ sabathaca. Filij regma saba ⁊ dadan. Porro chus genuit nemroth. Ipe cepit esse potẽs ī terra· ⁊ erat robustus venator coram dño. Ab hoc exiuit puerbiū: Quasi nemroth robust⁹ venator coꝝ dño. Fuit aūt pr̄icipiuz regni ei⁹ babylõ· ⁊ arach· ⁊ achad· ⁊ chalanne: in terra sennaar. De terra illa egressus est assur ⁊ edificauit niniuen· ⁊ plateas ciuitat⁹ ⁊ chale. Resen q̄z iter niniuen ⁊ chale. Hec ē ciuitas magna. Ethro mesraim genuit ludim ⁊ anamim et laabim ⁊ neptuim ⁊ phetrusiz ⁊ celluim de q̄bus egressi sunt philistym ⁊ capturim. Chanaan aūt genuit sidonez p̄rogenitū suū et hetheū ⁊ iebuseū ⁊ amorreuz ⁊ gergeseū ⁊ eueū ⁊ arachеū· cyneū ⁊ aradiū· samarithen ⁊ amathеū. Et p̄ hos dissem̄inati sunt ꝑ̄li chananeoꝝ. Factiq; sunt termini chanaan veniẽtib⁹ a sidone ierarā vsq; gaçā· donec ingrediaris sodomā ⁊ gomorrā ⁊ adamā ⁊ seboym vsq; iesa. Hi sunt filij cham in ꝓgnatiõib⁹ ⁊ linguis ⁊ generatiõib⁹ terris q̄ ⁊ gẽtib⁹ suis. De sem q̄z nati sunt pr̄e oīm filiorū heber: fratre iaphet maiore. Filij sem helā ⁊ assur ⁊ arphaxat· lud ⁊ aram. Filij arā hus ⁊ hul ⁊ gether ⁊ mes. Ethro arphaxat genuit sale· de q̄ ortus est heber. Natiq; sunt heber filij duo. Nomen vni phaleg: eo q̄ in diebus ei⁹ diuisa sit terra· ⁊ nomẽ frīs ei⁹ iectan: Qui iectan genuit elmodad ⁊ saleph ⁊ asarmoth· iare ⁊ adurā ⁊ iaçal ⁊ deda ⁊ hebal ⁊ abimahel· saba ⁊ ophir ⁊ euila ⁊ iobab: Oīes isti filij iectan. Et facta ē habitatio eoꝝ de messa ꝓgentib⁹ vsq; sephar mōtē orientalē: Isti sunt filij sem sm̄ ꝓgnatiões ⁊ linguas regiõis in gẽtib⁹ suis. De familie noe iuxta p̄l̄os et nationes suas Ab his diuise sunt gentes in terra post diluuium.

XI

Erat aūt tra labij vni⁹ ⁊ sm̄onū eoꝝdē. Cūq; pficiscerent de oriente inuenerūt cāpū in tra sennaar ⁊ habitauerūt ī eo. Dixitq; alt⁹ ad p̄ximum suū: Venite faciam⁹ lateres· ⁊ coq̄mus eos igni. Habuerūtq; lateres p̄ saxis· ⁊ bitumẽ p̄ cemẽto· ⁊ direxerūt. Venite faciã⁹ nob⁹ ciuitatẽ· ⁊ turrẽ cui⁹ culmen pertingat vsq; ad celū ⁊ celebremus nomẽ nostrum antеq; diuidamur in vniuersas terras. Descẽdit aūt dñs vt videret ci

uitatē ⁊ turrē quā edificabant filij adaz
⁊ dixit: Ecce vnus ē ppls ⁊ vnum ē labi
um oībus. Ceperūtqz hoc facere: nec de
sistent a cogitatiōibz suis donec eas ope
re cōpleant. Uenite igit descēdam⁹ ⁊ cō
fundam⁹ ibi linguā eoꝝ vt non audiat
vnusquisqz vocē proximi sui. Atqz ita di
uisit eos dñs ex illo loco in vniūsas ter
ras ⁊ cessauerunt edificare ciuitatē. Et
idcirco vocatuz ē nomē loci illius babel
qz ibi cōfusum ē labiuz vniūse terre. Et
inde disperšit eos dñs sup facie cuncta
rū regionū. Hec sunt generatiōes sem.
Sem erat cētum annoꝝ qñ genuit ar
phaxat: biēnio post diluuiū Uixitqz sem
postqz genuit arphaxat quingētis ānis
⁊ genuit filios ⁊ filias. Porro arphaxat
vixit trigintaquinqz ānis ⁊ genuit sale.
Uixitqz arphaxat postqz gēuit sale trecē
tis tribus ānis ⁊ genuit filios ⁊ filias.
Sale qz vixit trigīta annis ⁊ genuit he
ber Uixitqz sale postqz genuit heber qdrī
gētis tribus ānis ⁊ genuit filios ⁊ fili
as. Uixit aūt heber trigintaqttuor ānis
⁊ genuit phalech. Et vixit heber postqz
genuit phalech qdringētis triginta an
nis ⁊ genuit filios ⁊ filias. Uixit quoqz
phalech trigīta annis ⁊ genuit reu. Ui
xitqz phalech postqz genuit reu ducētis
nouē annis ⁊ genuit filios ⁊ filias. Ui
xit aūt reu trigītaqnqz annis et genuit
saruch. Uixit qz reu postqz gēuit saruch
ducētis septē annis ⁊ genuit filios ⁊ fi
lias. Uixit aūt saruch triginta annis ⁊
genuit nachor. Uixitqz saruch postqz ge
nuit nachor ducētis ānis ⁊ genuit filios
⁊ filias. Uixit aūt nachor vigitinouē an
nis ⁊ genuit thare. Uixitqz nachor post
qz genuit thare cētuz decē ⁊ nouē ānis
⁊ genuit filios ⁊ filias. Uixitqz thare se
ptuaginta ānis ⁊ genuit abraz ⁊ nachor
⁊ aram. Hec sunt aūt generatiōes thare
Thare genuit abrā nachor ⁊ araz. Por
ro aram genuit loth. Mortuusqz ē araz
ante thare pārem suū in terra natiuitat
sue in vr chaldeoꝝ. Duxerūt aūt abraz
⁊ nachor vxores. Nomē vxoris abraz sa
rai. Et nomē vxoris nachor melcha filia
aram pris melche ⁊ pris ieche. Erat au
tē sarai sterilis: nec hēbat filios. Tulit
itaqz thare abrā filiū suū ⁊ loth filiuza
ram filiū filij sui ⁊ sarai nurū suā vxorē
abram filij sui ⁊ eduxit eos de vr chalde
orū vt irēt in terrā chanaan. Uenerūt
qz vsqz aran ⁊ habitauerūt ibi. Et facti
sunt dies thare ducētoꝝ quīqz annorū
⁊ mortuus ē in aran.

XII

Dixit aūt dñs ad abraz. Egrede
re de terra tua ⁊ de cognatione
tua ⁊ de domo pris tui ⁊ veni in
terrā quā monstrauero tibi. Faciāqz te
in gentē magnā ⁊ benedicam tibi ⁊ ma
gnificabo nomē tuū ⁊ eris qz bñdict⁹. Be
nedicam bñdicentibus tibi: ⁊ maledicā
maledicentibus tibi: atqz in te bñdicen
tur vniūse cognatiōes terre. Egressus
est itaqz abrā sicut pcepat ei dñs ⁊ iuit
cū eo loth. Septuagintaqnqz ānorum
erat abraz cū egrederet de aran. Tulitqz
sarai vxorē suā ⁊ loth filium fratris sui
vniūsamqz substam quā possederāt ⁊ ani
mas qs fecerāt in aran: ⁊ egressi sunt vt
irent i terrā chanaan. Cumqz venissent
in eā ptransiuit abrā terrā vsqz ad locū
sichem ⁊ vsqz ad cōuallē illustrē. Chana
neus aūt tūc erat i terra. Apparuit aūt
dñs abraz ⁊ dixit ei. Semini tuo dabo
terrā hanc. Qui edificauit ibi altare do
mino q apparuerat ei ⁊ iuocauit ibi no
men ei⁹. Et inde trāsgrediēs ad montē
qui erat ptra orientez bethel ⁊ tetēdit ibi
tabernaculū suū ab occidēte hīs bethel
⁊ ab oriente hai. Edificauit qz ibi altare
dño ⁊ inuocauit nomē eius. Perrexit
qz abram vadens ⁊ vltra pgrediens ad
meridiem: Facta est autē fames i terra
Descēditqz abraz in egyptū vt pegrina
ret ibi. Preualuerat enī fames i terra.
Cumqz ppe eēt vt ingrederet egyptū di
xit sarai vxori sue. Noui q pulcra fis mu
lier ⁊ q cum viderint te egyptij dicturi
sunt: vxor illius est ⁊ interficient me
⁊ te reseruabūt. Dic ergo obsecro te q
sororꝝ mea fis vt bñ sit mihi ppter te et
viuat aīa mea ob gratiaz tui. Cumqz ita
ingressus esset abraz egyptū viderunt

egyptij mulierem q̄ eēt pulcra nīs. Et nūciauerūt principes pharaoni ⁊ laudauerūt eā apud illū. Et sublata est mlier in domū pharaonis: abraz vero bene vsi sunt ꝓpter illā. Fueruntq; ei oues ⁊ boues ⁊ asini ⁊ ſui ⁊ familie ⁊ asine ⁊ cameli. Flagellauit aūt dñs pharaonē plag̃ maximis ⁊ domū ei⁹ ꝓpter sarai vxorem abrā. Vocanitq; pharao abrā ⁊ dixit ei: Quid naz ē hoc qd̄ fecisti mihi? Quare nō indicasti mihi q̄ vxor tua eēt? Quaz ob causaz dixisti esse sororē tuā: vt tollerem eā mihi in vxorē? Nunc igit̄ ecce cōiunx tua accipe eam ⁊ vade. Precepitq; pharao sup̄ abraz viris ⁊ deduxerūt euz ⁊ vxorē eius ⁊ oīa q̄ habebat.

XIII

Ascendit g̃ abrā de egypto ip̄e ⁊ vxor ei⁹ ⁊ oīa q̄ hēbat ⁊ loth cū eo ad australez plagā. Erat aūt diues valde in possessiōe auri ⁊ argenti. Reuſusq; est p̄iter quo venerat a meridie in bethel vsq; ad locū vbi pri⁹ fixerat tabernaculū inter bethel ⁊ hai in loco altaris qd̄ fecerat pri⁹ ⁊ inuocauit ibi nomen dñi. Sz ⁊ loth q̄ erat cū abraz fuerunt greges ouiū ⁊ armēta ⁊ tabernacula nec poterat eos cape terra vt habitarent sil̄. Erat q̄ppe sub̄a eoꝝ mlta et neq̄bant habitare cōiter. Vñ facta est rixa inter pastores gregū abrā ⁊ loth. Eo autem tempore chanane⁹ et phereseus habitabant in terra illa. Dixit ergo abraz ad loth. Ne queso sit iurgium inter me et te ⁊ inter pastores meos et pastores tuos: frēs enī sum⁹. Ecce vniuſa terra coraz te est recede a me: obsecro. Si ad sinistrā ieris ego dexterā tenebo: si tu dexterā elegeris ego ad sinistrā p̄gaz. Eleuatis itaq; loth ocul̄ vidit omnez circa regionē iordanis: q̄ vniuſa irrigabatur anteq̄z subuteret dñs sodomā ⁊ gomorram sic̄ paradisus dñi ⁊ sicut egypt⁹ venientib; in segor. Elegit sibi loth regionē circa iordanē ⁊ recessit ab oriēte. Diuisiq; sunt alterutrū a fratre suo. Abrā habitauit in terra chanaan. Loth vero morat⁹ est in oppidis q̄ erāt circa iordanē ⁊ habitauit in sodomis. Hoīes aūt sodomite pessimi erāt ⁊ pctō res corā domino nimis. Dixitq; dñs ad abrā postq̄z diuisus ē ab eo loth. Leua oculos tuos in directū ⁊ vide a loco in q̄ nunc es ad aquilonē ⁊ meridiē ad orientē ⁊ occidētem. Oēm terrā quā cōspicis tibi dabo ⁊ semini tuo vsq; in sempiternū faciāq; semen tuū sicut puluerē terre. Si quis pōt hoīm numerare puluerē terre. Semen q̄z tuū nūerare poterit. Surge g̃ ⁊ p̄ambula terrā in longitudie ⁊ in latitudine sua: qz tibi datur⁹ sum eā. Mouēs igit̄ tabernaculū suū abrā venit ⁊ habitauit iuxta ꝯuallē mābre q̄ est ī hebron. Edificauitq; ibi altare dño.

XIIII

Factū est aūt in illo tp̄e vt amraphel rex sennar ⁊ arioch rex ponti ⁊ chodorlaomor rex elamitaꝝ ⁊ thadal rex gētiū inirēt bellū ꝯtra basa regē sodomoꝝ ⁊ ꝯ̄ bersa regē gomorre ⁊ ꝯ̄ sennaar regē adame ⁊ ꝯ̄ semeber regē seboym ꝯtraq; regem bale: ip̄a est segor. Oēs hi ꝯuenerūt in vallem siluestrē q̄ nunc ē mare salis. Duodecī eniz annis ſuierāt chodorlaomor et tertiodecimo āno recesserūt ab eo. Igit̄ q̄rtodecimo āno venit chodorlaomor et reges q̄ erāt cū eo ⁊ p̄cusserūt raphaym in astaroth ⁊ carnaym ⁊ çuçim cū eis ⁊ emim in sabe cariathaim ⁊ chorreos in mōtib; seyr vsq; ad cāpestria pharan q̄ est ī solitudine. Reuſiq; sunt ⁊ venerūt vsq; ad fontem mephat ip̄a est cades ⁊ p̄cusserunt oēm regionē amalechitaꝝ ⁊ āmorreorū q̄ habitabāt in asasonthamar. Et egressi sunt rex sodomorū ⁊ rex gomorre rexq; adame ⁊ rex seboym necnō ⁊ rex bale q̄ est segor ⁊ duxerūt aciē ꝯ̄ eos in valle siluestri s. adūsus chodorlaomor regem elamitaꝝ ⁊ thadal regē gentiuz ⁊ amraphel regē sennaar ⁊ arioch regē ponti q̄t tuor reges adūsus q̄nq;. Vallis aūt siluestris hēbat puteos mltos bituminis. Itaq; rex sodomoꝝ ⁊ rex gomorre terga verterūt ceciderūtq; ibi: et q̄ remāserāt fugerūt ad mōtez. Tulerūt aūt oēz substātiaz sodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ ⁊ vniuſa q̄ ad cibū p̄tinēt ⁊ abierunt. Necnon et

loth ⁊ ſubam eiꝰ·filiũ frīs abꝛaz q̄ habi/
tabat in ſodomis. Et ecce vnꝰ q̄ euaſe/
rat nũciauit abꝛā hebꝛeo q̄ habitabat in
ꝓualle mābꝛe āmoꝛrei· frīs eſchol ⁊ frīs
aner. Hi enī ꝑpigerāt fedus cũ abꝛam
Qđ cũ audiſſet abꝛā captũ videlicꝫ loth
frēm ſuuꝫ·nũerauit expeditos vernacu/
los ſuos trecẽtos decẽ et octo·⁊ ꝑſecutꝰ
eſt eos vſq̄ dan. Et diuiſis ſocijs irru/
it ſuꝑ eos nocte. Percuſſitq̄ eos ⁊ ꝑſe
cutus ēvſq̄ ſoba ⁊ plexnicen:q̄ ē ad leuā
damaſci. Reduxitq̄ oēm ſubaꝫ· et loth
frēm ſuũ cũ ſuba illiꝰ· mlres q̄ꝫ ⁊ ppl'm.
Egreſſus eſt aũt rex ſodomoꝝ i occurſũ
eiꝰ:poſtq̄ reuſus ē a cede chodoꝛlaomoꝛ
⁊ regũ qui cũ eo erāt in valle ſabe: que ē
vallis regꝫ. At vero melchiſedech rex ſa
lē·pferēs panē ⁊ vinũ (erat eī ſacerdos
dei altiſſimi) bñdixit ei et ait. Bñdictus
abꝛā deo excelſo q̄ creauit celũ ⁊ terrā· ⁊
bñdictus deꝰ excelſus:q̄ ꝓtegēte·hoſtes
in manibus tuis ſunt. Et dedit ei decias
ex oīb. Dixit aũt rex ſodomoꝝ ad abꝛā.
Da mihi aīas:cetera tolle tibi. Qui rñ
dit ei:Leuo manũ meā ad dñꝫ deũ excel
ſũ poſſeſſoꝛē celi ⁊ tre:q̄ a filio ſubtegmi
nis vſq̄ ad coꝛrigiā calige nõ accipiā ex
oīb q̄ tua ſũt·ne dicas:ego ditaui abꝛā
exceptis his q̄ comederũt iuuenes· ⁊ ꝑ
tibuſ viroꝝ q̄ venerũt mecũ aner·eſchol
⁊ mābꝛe. Iſti accipiēt ꝑtes ſuas. XV

Ds itaq̄ trāſactis·factꝰ eſt ſmo
dñi ad abꝛā ꝑ viſionez dicens:
Noli timere abꝛā: Ego ꝓtector
tuus·⁊ merces tua magna nis. Dixitq̄
abꝛā:Dñe deꝰ q̄d dab mihi: Ego vadaꝫ
abſq̄ liberis·⁊ filius ꝓcuratoꝛis domus
mee:iſte damaſcus elieçer. Addiditq̄ a/
brā:Mihi aũt nõ dediſti ſemẽ·⁊ eccevꝛ
naculus meꝰ:hres meus erit. Statiq̄
ſmo dñi factus ē ad eũ·dicẽs:Non erit
hic hres tuꝰ· ſz q̄ egredieſ de vtero tuo
ipm hẽbis hꝛedẽ. Eduxitq̄ eũ foꝛas et
ait illi:Huſpice celuꝫ· ⁊ nũera ſtellas ſi
potes. Et dixit ei:Sic erit ſemẽ tuum.
Credidit abꝛā deo·⁊ reputatũ eſt illi ad
iuſticiā Dixitq̄ ad eũ:Ego dñs q̄ eduxi
te de vr chaldeoꝝ:vt darẽ tibi terrā iſtā
⁊ poſſideres eā. At ille ait:Dñe deus vñ
ſcire poſſum q̄ poſſeſſurꝰ ſum eā: Et rñ
dit dñs. Sume inq̄t mihi vaccā triēnẽ
⁊ capꝛā trimā·⁊ arietẽ ānoꝝ triũ·turtu/
rẽ q̄ꝫ ⁊ colũbaꝫ. Qui tollens hoīa hec
diuiſit ea ꝑ mediũ·⁊ vtraſq̄ ꝑtes ꝯ ſe al
trinſecus poſuit. Aues aũt non diuiſit.
Deſcẽderũtq̄ volucres ſuꝑ cadauera ⁊
abigebat eas abꝛaz. Cũq̄ ſol occũberet·
ſopoꝛ irruit ſuꝑ abꝛaz·⁊ hoꝛroꝛ magnꝰ ⁊
tenebꝛoſus inuaſit eũ. Dictũq̄ ē ad eũ
Scito ꝓnoſcẽs q̄ ꝓpegrinũ futuꝝ ſit ſe/
mẽ tuũ in tra nõ ſua·⁊ ſubjciẽt eos ſui
tuti·⁊ affligẽt q̄dringẽtꝯ ānis: Uerũtñ
gentẽ cui ſeruituri ſunt ego iudicabꝫ·⁊ pꝰ
hec egredienſ cũ magna ſuba. Tu autez
ibis ad ꝓres tuos i pace ſepultꝰ in ſene
ctute bona. Generatiõe aũt q̄rta reuer/
tenſ huc. Necdũ eī cõplete ſunt iniq̄ta/
tes āmoꝛreoꝝ vſq̄ ad pñs tps. Cũ ḡ oc
cubuiſſet ſol·facta ē caligo tenebꝛoſa·et
apparuit cliban' fumans ⁊ lāpas ignis
trāſiens iter diuiſiões illas. In illo die
pepigit dñs fedus cũ abꝛā dicẽs. Semi
ni tuo dabꝫ terraꝫ· a fluuio egypti vſq̄
ad fluuiũ magnũ eufraten: Cineos ⁊ ce
neçeos·cethmoneos ⁊ ethꝛeos ⁊ phꝛere/
çeos·raphaim q̄ꝫ ⁊ āmoꝛreos·eueos et
chananeos ⁊ gergeſeos ⁊ iebuſeos.

Saꝛai vxoꝛ abꝛā XVI
nõ genuerat ſibi liberos:ſz hñs
ancillā egyptiaꝫ noīe agar·dixit
marito ſuo:Ecce cluſit me dñs ne pa/
rerẽ:ingredere ad ancillā meam ſi forte
ſaltẽ ex illa ſuſcipiā filios Cumq̄ ille ac
quieſceret depcanti: tulit agar egyptiaꝫ
ancillaꝫ ſuaꝫ·poſt ānos decẽ q̄ habitare
cepant in terra chanaan :⁊ dedit eā viro
ſuo vxoꝛem. Qui ingreſſus eſt ad eam
At illa cepiſſe ſe videns deſpexit dñam
ſuā. Dixitq̄ ſarai ad abꝛaz. Iniq̄ agiſ
ꝓtra me:Ego dedi ancillā meaz in ſinuꝫ
tuum·q̄ videns q̄ cepit· deſpectui me
hz. Judicet dñs inter me ⁊ te. Cui rñ/
dit abꝛā: Ecce ait ācilla tua i manu tua
eſt:vtere ea vt libet. Affligẽte igiſ eā ſa/
rai:fugā iniit. Cũq̄ iueniſſet eaz angelꝰ
dñi iuxta fõtẽ aq̄ i ſolitudie q̄ ē i via ſur

in tẽpto·dixit ad illaz. Agar ancilla sarai
vñ venis ⁊ q̃ vadis: Que rñdit. A facie
sarai dñe mee ego fugio. Dixitq; ei ãge⸗
lus dñi. Reũtere ad dñaz tuã. ⁊ hũiliare
sub manu illi⁹. Et rursuz·multiplicans
inq̃t multiplicabo semẽ tuũ·⁊ nõ nũera
bit pe multitudie. Ac tẽinceps ecce ait
cepisti ⁊ pies filiuz: vocabisq; nomẽ ei⁹
hismael·eo q̃ audierit dñs afflictionez
tuã: Hic erit fer⁹ hõ·man⁹ eius ꝯ oẽs·⁊
man⁹ oim ꝯ eũ·⁊ e regiõe vniusoꝝ fratꝝ
suoꝝ figet tabernacula. Vocauit autẽ a⸗
gar nomẽ dñi q̃ loq̃bat ad eã: tu deus q̃
vidisti me. Dixit enĩ: Profecto hic vidi
posterioza videtis me. Propterea appel
lauit puteũ illũ: puteũ viuẽtis ⁊ vidẽtiz
me. Ipe est inter cades ⁊ barad. Peperit
q; agar abze filiuz: q̃ vocauit nomẽ eius
hismael. Octogita ⁊ sex ãnoꝝ erat abzã
qñ peperit ei agar hismaelem. XVII

Postq; vero nonaginta ⁊ nouez
annoꝝ eẽ cepat: apparuit ei de⁹.
Dixitq; ad eũ. Ego dñs oñipo
tens. Ambula cozam me·⁊ esto pfectus
Ponãq; fedus meũ inter me ⁊ te·⁊ mlt
iplicabo te vehemẽter nis. Cecidit abzã
pron⁹ in faciẽ. Dixitq; ei de⁹: Ego sum ⁊
ponã pactũ meũ tecũ·erisq; pt multarũ
gentiũ. Nec vltra vocabit nomen tuuz
abzã·ꝫ appellabeiz abzaã: q; pez mltarũ
gẽtiũ ꝯstitui te. Faciãq; te crescere vhe
mẽtissime ⁊ ponã te in gẽtib⁹·regesq; ex
te egredient·⁊ statuã pactũ meuz inter
me ⁊ te ⁊ iter semẽ tuũ p⁹ te in generati
onib⁹ suis federe sempiterno· vt sim de
us tu⁹ ⁊ semis tui p⁹ te. Dabo tibi et
semini tuo p⁹ te terrã pegrinatõis tue
⁊ oẽm terrã chanaan in possessionẽ eter
nã: eroq; de⁹ eoꝝ Dixit itez de⁹ ad abzaã
Et tu q̃ custodies pactũ meũ·⁊ semẽ tu
um p⁹ te in generatiõib⁹ suis. Hoc ẽ pa
ctũ meũ q̃ obseruabiz inter me ⁊ vos ⁊
semẽ tuũ post te. Circũcidet⁹ ex vob oñe
masculinũ·⁊ circũcidetiz carnẽ pepucij
vri: vt sit in signũ federis iter me ⁊ vos
Infans octo diez circũcidet⁹ in vob. Oẽ
masculinũ in generatõib⁹ vris tã verna
culus q; emptici⁹ circũcidet⁹·⁊ q̃cũq; nõ
fuerit de stirpe vra. Eritq; pactũ meuz i
carne vra in fedus eternũ. Masculꝰ cu⸗
ius ꝓputij caro circũcisa nõ fuerit·dele⸗
bit aia illa de ppło suo: q; pactũ meũ irri
tũ fecit. Dixit q̃q; de⁹ ad abzaam: Sarai
vxoꝛẽ tuã nõ vocab⁹ sarai: ꝫ sarã. Et bene
dicã ei·⁊ ex illa dabo tibi filiuz cui bñdi⸗
cturus suz. Eritq; i natiões·⁊ reges po⸗
puloꝝ oziẽt ex eo. Cecidit abzaã i faciẽ
suã·⁊ risit in corde suo dicẽs: Putasne
cẽtenario nascet fili⁹·⁊ sara nonagẽaria
pariet: Dixitq; ad dñm. Vtinã hisma⸗
el viuat cozã te. Et ait dñs ad abzaam.
Sara vxoz tua pariet tibi filiũ vocabiz⸗
q; nomẽ ei⁹ ysaac Et ꝓstituã pactũ meũ
illi i fedus sempiternũ·⁊ semini ei⁹ post
euz. Sup hismael q̃q; exaudiui te. Ecce
bñdicã ei·⁊ augebo ⁊ mltiplicabo eũ val
de. Duodecĩ duces generabit·⁊ faciã il⸗
lũ crescere in gẽtẽ magnã. Pactuz vero
meũ statuã ad ysaac·quẽ pariet tibi sara
tpe isto: i ãno altero. Cũq; finit⁹ eẽt ser
mo loq̃nt⁹ cũ eo: ascẽdit de⁹ ad abzaam.
Tulit aũt abzaaz hismael filiũ suũ ⁊ oẽs
vernacl'os dom⁹ sue· vniusosq; q̃s eme⸗
rat·⁊ cũctos mares ex oĩb⁹ vir⁹ domus
sue·⁊ circũcidit carnẽ ꝓputij eoꝝ·statim
in ipa die sic ꝓcepat ei de⁹. Abzaã nona⸗
gita ⁊ nouẽ erat ãnoꝝ qñ circũcidit car⸗
nem preputij sui· ⁊ hismael fili⁹ su⁹ tre
decim ãnos impleuerat tpe circũcisiõis
sue. Eadem die circisus est abzaaz·⁊ his
mael filius eius· ⁊ oẽs viri domus illi⁹
tam vernaculi q; empticij ⁊ alienigene
pariter circumcisi sunt. XVIII

Apparuit aũt ei dñs in cõualle
mabze·sedẽti in ostio tabnaculi
sui i ipo feruoze diei. Cumq; ele
uasset oc'los· apparuerũt ei tres viri stã
tes ꝓpe eũ. Quos cũ vidisset·cucurrit i
occursuz eoꝝ ⁊ ostio tabnaculi sui·⁊ ad⸗
oravit i tra·⁊ dixit. Dñe si iueni grãz in
oc'l tuis ne trãseas seruũ tuũ·ꝫ afferã
paurillũ aq̃·⁊ lauet pedes vri·⁊ requesci⸗
te sub arbze. Ponãq; buccellã panis·⁊
ꝓfortet coz vrm: p⁹ ea trãsibiz. Idcirco
enĩ declinastis ad seruũ vrm. Qui dixer⁹t.
Fac vt locut⁹ es. Festinauit abzaaz i ta⸗

bernaculū ad saram·dixitq; ei. Accelera
tria sata simile cōmisce ⁊ fac subcineri-
cios panes. Ipe vero ad armētū cucur
rit ⁊ tulit inde vitulū tenerrimū ⁊ opti
mū·deditq; puero. Qui festinauit et co
xit illū. Tulit q̄z butyrū ⁊ lac ⁊ vitulum
quē coxerat·⁊ posuit corā eis. Ipe vero
stabat iuxta eos sub arbore. Cūq; come-
dissent dixerūt ad euz: Ubi est sara vxor
tua? Ille rn̄dit: Ecce ī tabnaculo ē. Cui
dixit. Reūtens veniā ad te tpe isto·vita
comite·⁊ hēbit filiū sara vxor tua: Quo
audito sara·risit post ostiuz tabernaculi.
Erāt aūt ambo senes ꝓuecteq; etatis·⁊
desierāt sare fieri muliebria. Que risit
occulte dicēs: Postq̄ ꝯsenui ⁊ dn̄s me⁹
vetulus est·voluptati opam dabo? Di-
xit autē dn̄s ad abraaz: Quare risit sara
vxor tua dicēs: nō vero ꝑitura suz an⁹?
Nunq̄d deo q̄cq̄ est difficile? Iuxta ꝯdi
ctum reūtar ad te hoc eodē tpe· vita co-
mite·⁊ hēbit sara filiū. Negauit sara·di
cens: nō risi· timore ꝑterrita. Dn̄s aūt
nō est inq̄t ita·sz risisti. Cuz g̊ surrexissēt
inde viri·direxerūt oculos ꝯ sodomā·⁊
abraaz sil' g̊diebat̄·deducens eos. Dixit
q; dn̄s. Nū celare potero abraaz q̄ gestu
rus suz·cū futur⁹ sit in gentē magnā ac
robustissimā·⁊ bn̄dicende sint in eo oēs
natiōes terre. Scio enī q̄ ꝑceptur⁹ sit
filijs suis ⁊ domui sue post se·vt custodi
ant viā dn̄i·⁊ faciāt iudiciū ⁊ iusticiā·vt
adducat dn̄s ꝓpter abraaz oīa q̄ locutus
est ad eū. Dixit itaq; dn̄s. Clamor sodo
moꝝ ⁊ gomorreoꝝ multiplicat⁹ ē·⁊ pec-
catū eoꝝ aggrauatū est nimis. Descen-
dam ⁊ videbo: vtrū clamorez q̄ venit ad
me ope cōpleuerīt·an nō est ita: vt sciaz
Cōuerterūtq; se inde ⁊ abierūt sodomā
Abraaz vero adhuc stabat corā dn̄o·⁊ ap
propinquās ait: Nunq̄d ꝑdes iustū cuz
impio? Si fuerīt q̄nq̄ginta iusti in ciui
tate ꝑibūt sil'·⁊ non ꝑces loco illi ꝓpter
q̄nq̄ginta iustos si fuerīt in eo? Absit a
te vt rē hanc facias·⁊ occidas iustuz cuz
impio· fiatq; iust⁹ sicut impi⁹. Nō ē hoc
tuū q̄ iudicas oēm terrā. Nequaq̄ faci-
es iudiciū hoc. Dixitq; dn̄s ad euz: Si
inuenero sodomis q̄nq̄ginta iustos in
medio ciuitat; dimittā oī loco ꝓpt eos.
Rn̄dit abraaz ⁊ ait: Quia semel cepi·lo-
q̄r ad dn̄m meū cū sim puluis et cinis.
Quid si min⁹ q̄nq̄ginta iustis q̄nq; fue
rint: deleb ꝓpter q̄dragītaq̄nq; vniuersā
vrbez? Et ait. Nō delebo si inuenero ibi
q̄dragītaquīq;. Rursūq; locut⁹ ē ad euz
Si aūt q̄dragīta ibi inuēti fuerīt q̄d fa-
cies? Ait: Nō ꝑcutiaz propter q̄dragīta
Ne q̄so inq̄t īdigner; dn̄e si loq̄r. Quid
si ibi inuēti fuerit trigīta? Rn̄dit. Nō fa
ciam·si īuenero ibi trigīta. Quia semel
ait cepi: loq̄r ad dn̄m meuz. Quid si ibi
inuēti fuerīt vigīti? Ait: Nō interficiaz
ꝓpter vigīti. Obsecro inq̄t ne irascaris
dn̄e: si loq̄r adhuc semel. Quid si īuēti
fuerīt ibi decē? Dixit Nō delebo ꝓpter de
cē. Abijt dn̄s postq̄ cessauit loq̄ ad abra
am·⁊ ille reūsus est ī locū suū. XIX

Venerūtq; duo angeli sodomaz
vespe sedēte loth in foribꝫ ciui-
tatis. Qui cuz vidisset eos sur-
rexit ⁊ iuit obuiā eis: adorauitq; pron⁹
in terraz·⁊ dixit: Obsecro dn̄i·declinate
in domū pueri vr̄i·⁊ manete ibi. Lauate
pedes vr̄os·⁊ mane ꝓficiscemī ī viā ve-
strā. Qui dixerūt. Vinime: sz in platea
manebim⁹. Cōpulit illos opido vt diu
terēt ad eū. Ingressisq; domuz ei⁹ fecit
ꝯuiuiū: coxit acyma·⁊ comederīt. Prius
aūt q̄z irēt cubitū·viri ciuitat; vallaue-
rūt domū illi⁹ a puero vsq; ad senez oīs
ꝓpl's sil'. Vocauerūtq; loth·⁊ dixerūt ei
Ubi sunt viri q̄ introierūt ad te nocte.
Educ illos huc vt cog̊scam⁹ eos. Egres
sus ad eos loth post tergū accludēs osti
um·ait. Nolite q̄so frēs mei·nolite ma-
luz hoc facere. Habeo duas filias q̄ nec
dum cognouerūt virū. Educam eas ad
vos·⁊ abutimini eis sic vobis placuerit
dūmodo viris ist; nihil mali faciat;: qr ī
gressi sūt sub vmbra culmīs mei. At illi
dixerīt. Recede illuc. Et rursus. Ingres
sus es inquiūt vt aduena·nunq̄d vt iu
dices? Te g̊ ip̄m magis q̄z hos affligem⁹
Vimq; faciebant loth vehementissime
Iāq; ꝓpe erat vt effrigerēt fores·⁊ ecce

miserũt manũ viri:⁊ introduxerunt ad se loth:clauseruntq; ostiũ·⁊ eos q̃ foris erãt p̃cusserũt cecitate a mĩmo vsq; ad maximũ:ita vt ostiũ inuenire nõ possent Dixerũt aũt ad loth:Habes hic quẽpiã tuoꝝ genes aut filios aut filias:Oẽs q̃ tui sunt educ de vrbe hac.Delebim⁹ enĩ locũ istũ·eo q̃ increuerit clamor eoꝝ co rã dño q̃ misit nos vt p̃damus illos.Egressus itaq; loth·locut⁹ est ad generos suos q̃ accepturi erãt filias eius·⁊ dixit Surgite·⁊ egredimini ꝺ loco isto:q̃ delebit dñs ciuitatẽ hanc.Et visus est eis q̃si ludens loq̃.Cũq; eẽt mane·cogebãt eũ angli dicẽtes:Surge tolle vxorẽ tu am⁊ duas filias q̃s hes ne⁊ tu piter p̃eas in scelere ciuitat̃.Dissimulãte illo apprehenderũt manũ ei⁹·⁊ manus vxoris ac duaꝝ filiaꝝ ei⁹·eo q̃ p̃ceret dñs illi:e duxerũtq; eũ⁊ posuerũt extra ciuitatẽ: ibiq; locuti sunt ad eũ dicẽtes:Salua aiaꝫ tuã.Noli respicere post terguꝫ: nec stes in oi circa regiõe:sꝫ in monte saluũ te fac·ne et tu sil̃ peas.Dixitq; loth ad eos:Queso dñe mi:q̃ inuenit famus tu⁹ grãm coram te·⁊ magnificasti gl̃az⁊ misericordiã tuã quã fecisti mecũ vt saluares aiam meã· nec possuꝫ ĩ mõte saluari· ne forte apprehendat me malũ⁊ moriar.Est ciuitas hic iuxta ad quã possuꝫ fugere p̃ua⁊ saluabor ĩ ea.Nũq̃d nõ modica est⁊ viuet aĩa mea:Dixitq; ad eũ.Eccẽ etiã in hoc suscepi p̃ces tuas vt nõ subũtam vrbeꝫ p q̃ locut⁹ es.Festina⁊ saluare ibi q̃ nõ potero facere q̃cq; donec ingredia ris illuc.Idcirco vocatũ ẽ nomẽ vrb illi us segor.Sol egressus ẽ sup̃ trã·⁊ loth ingressus ẽ segor Igit̃ dñs pluit sup̃ so domã⁊ gomorraꝫ sulphur⁊ ignẽ a dño de celo·⁊ subũtit ciuitates has·⁊ oẽꝫ cir ca regionẽ·vniũsos hĩtatores vrbiuꝫ⁊ cũcta t̃re virẽtia.Respiciẽsq; vxor eius post se versa ẽ in statuã sal̃.Abraã aũt cõ surgens mane vbi steterat p̃⁹ cũ dño· intuit⁹ est sodomã⁊ gomorrã⁊ vniũsaꝫ terrã regiõis illi⁹.Viditq; ascẽdentẽ fa uillã de t̃ra q̃si fornac̃ fumũ.Cũ ei subuerteret dñs ciuitates regionis illi⁹·re cordatus ẽ abrae·⁊ liberauit loth de subuersione vrbiũ in q̃bꝫ hĩtauerat.Ascendit q; loth de segor·⁊ mãsit in mõte:due q̃ꝫ filie ei⁹ cũ eo.Timuerat enĩ manere in segor.Et mãsit in spelunca ipe⁊ due filie ei⁹ cum eo:Dixitq; maior ad mino rẽ.P̃r nr̃ senex ẽ·⁊ nullus virorꝫ remanet in t̃ra q̃ possit ingredi ad nos iurta mo rẽ vniũse tre.Veni inebriem⁹ eũ vino. dormiamusq; cũ eo·vt seruare possim⁹ ex p̃e nr̃o semẽ.Dederũt itaq; p̃ri suo bibere vinũ nocte illa.Et ingressa ẽ maior dormiuitq; cũ p̃re.At ille nõ sensit· nec q̃n accubuit filia nec q̃n surrexit.Altera q̃ꝫ die dixit maior ad mĩorẽ:Ecce dormi ui heri cũ p̃re meo.Demus ei bibere vi nũ etiã hac nocte⁊ dormies cũ eo vt sal uem⁹ semẽ de p̃re nr̃o.Dederũtq; etiaꝫ⁊ illa nocte p̃ri suo bibere vinũ:Ingres saq; mĩor filia dormiuit cũ eo.Et nec q̃ dem tũc sensit q̃n cõcubuerit:vel q̃n illa surrexit.Cõcep̃t g̃ due filie loth ꝺ p̃re suo.Peperitq; maior filiũ·⁊ vocauit no mẽ ei⁹ moab.Ipe ẽ p̃r moabitaꝝ vsq; in p̃nt̃ diẽ.Minor q̃ꝫ pep̃it filiũ:⁊ vocauit nomẽ ei⁹ ãmon:id ẽ filius ppli mei.Ipe est p̃r ãmonitaꝝ vsq; hodie.

CAPUT XX

Profectus inde abraã in terraꝫ p̃ australẽ·habitauit iter cades⁊ sur·⁊ pegrinat⁹ ẽ in gerar̃.Dixitq; de sara vxore sua:soror mea est.Misit g̃ abimelech rex gerare⁊ tulit eã.Ve nit aũt de⁹ ad abimelech p̃ somniuꝫ no cte·⁊ ait illi:En morieris ꝓpter mlierem quã tulisti.Habet enĩ virũ.Abimelech vero nõ tetigerat eã.Et ait:Dñe nũ gẽ tem ignorantẽ⁊ iustã interficies:Non ne ipe dixit mihi soror mea est:⁊ ipa ait: frat̃ me⁹ ẽ:In simplicitate cordis mei⁊ mũdicia manuũ mearꝫ feci hoc.Dixitq; ad eũ deus:Et ego scio q̃ simplici cor de feceris:⁊ iõ custodiui te·ne peccares ĩ me·⁊ nõ dimisi vt tangeres eã.Nunc g̃ redde viro suo vxorẽ·⁊ orabit p̃ te·q̃ p phẽta ẽ·⁊ viues.Si aũt noluer̃ redde re:scito q̃ morte morieris·tu⁊ oĩa que tua sunt.Statimq; de nocte consurgẽs abimelech vocauit oẽs famos suos:⁊ lo

cutus ē vniūsa verba hec in auribꝫ eorū
Timueruntqꝫ oēs viri valde. Vocauit
aūt abimelech etiam abraam. & dixit ei.
Quid feciſti nobꝫ: Quid peccauimuſ in
te. qꝛ induxiſti ſupꝫ me & ſupꝫ regnū meū
peccatū grāde: Que nō debuiſti facere.
feciſti nobis. Rurſuſqꝫ expoſtulans ait:
Quid vidiſti vt hoc faceres: Reſpōdit a
braam. Cogitaui mecū dicēs. Forſitan
nō eſt timoꝛ dei in loco iſto. & interficiēt
me ꝓpter vxoꝛē meā. Alias aūt & vere ſo
roꝛ mea ē. filia pr̄is mei. & nō filia mr̄is
mee. & duxi eā in vxoꝛē. Poſtqꝫ aūt edu
xit me de⁹ de domo pr̄is mei. dixi ad eā:
Hanc miſericordiā facies mecū. In oī
loco ad quez ingrediem̄ dices ꝙ frater
tuus ſim. Tulit igit abimelech oues &
bones & ſuos & ancillas & dedit abraam.
Reddiditqꝫ illi ſarā vxoꝛē ſuā. & ait: Ter
ra coram vob eſt: vbicūqꝫ tibi placuerit ha
bita. Sare aūt dixit: Ecce mille argēte
os dedi fratri tuo. hoc erit tibi in velamē
oculoꝝ ad oēs q̄ tecū ſunt. & q̄cunqꝫ pre
teris memēto te ꝛēhenſaz. Orāte autē
abraaz. ſanauit de⁹ abimelech & vxoꝛem
ancillaſqꝫ ei⁹: & peperūt. Cōcluſerat enī
dñs oēm vuluā dom⁹ abimelech ꝓpter
ſaram vxoꝛem abrae.

XXI

Dñs itauit aūt dñs ſaraz ſic̄ ꝓmi
ſerat & impleuit q̄ locut⁹ ē. Cō
cepitqꝫ & peꝛpit filiū in ſenectu
te ſua. tpe q̄ pdixerat ei de⁹. Vocauitqꝫ a
braam nomē filij ſui quez genuit ei ſara
yſaac. & circūcidit eū octauo die. ſicut p
cepat ei de⁹ cū eēt centū annoꝝ. Nec q̄p
pe etate pr̄is natus ē yſaac. Dixitqꝫ ſara
Riſuz fecit mihi de⁹. & quicūqꝫ audierit
coꝛridebit mihi. Rurſumqꝫ ait: Quis
auditur⁹ crederet abraā ꝙ ſara lactaret
filiū. quē peꝛpit ei iā ſeni: Creuit igit pu
er. & ablactat⁹ ē. Fecitqꝫ abraā grāde cō
uiuiū in die ablactatiōis ei⁹. Cūqꝫ vidiſ
ſet ſara filiū agar egyptie ludentez cum
yſaac filio ſuo. dixit ad abraā: Eīce ancil
lam hāc & filiū ei⁹. Nō enī erit hxres fili
us ancille cū filio meo yſaac. Dure acce
pit hoc abraā ꝓ filio ſuo. Cui dixit deus:
Non tibi videat̄ aſperū ſupꝫ puero & ſupꝫ
ancilla tua. Oīa q̄ dixerit tibi ſara. audi
vocē ei⁹. qꝛ in yſaac vocabit̄ tibi ſemen.
Hoc & filiū ancille faciā in gentē magnā
qꝛ ſemē tuū ē. Surrexit itaqꝫ abraā ma
ne & tollens panē & vtrē aq̄ impoſuit ſca
pule ei⁹. tradiditqꝫ puerꝫ & dimiſit eam.
Que cū abiſſet. errabat in ſolitudie ber
ſabee. Cūqꝫ conſumpta eēt aq̄ in vtre. ab
iecit puerꝫ ſubter vnā arbꝛē q̄ ibi erat. &
abijt. Sedit qꝫ e regiōe ꝓcul. q̄ntuz pōt
arc⁹ iacere. Dixit enī: Nō videbo moꝛē
tem puerꝫ. Et ſedēs cōtra leuauit vocē ſuaz
& fleuit. Exaudiuit aūt de⁹ vocem pueri
Vocauitqꝫ angl's dñi agar de celo dicēs
Quid agis agar: Noli timere. Exaudi
uit enī de⁹ vocē pueri: de loco in quo eſt:
Surge & tolle puerꝫ. & tene manū illiuſ
qꝛ in gentē magnā faciā euz. Aperuitqꝫ
oculos ei⁹ de⁹. Que vidēs puteū aque.
abijt & impleuit vtrē. deditqꝫ puero bi
bere. & fuit cū eo. Qui creuit & moꝛat⁹ ē
in ſolitudie. factuſqꝫ ē iuueis ſagittari⁹
Habitauitqꝫ in deſerto pharan Et acce
pit illi mr̄ ſua vxoꝛē de terra egypti. Eo
dem tpe dixit abimelech et phicol pr̄in
ceps exercit⁹ ei⁹ ad abraā. Dec⁹ tecū ē in
vniuſis q̄ agis. Jura g ꝓ dēm ne noce
as mihi & poſteris meis ſtirpiqꝫ mee. ſz
iuxta miſericoꝛdiā quam feci tibi. facies
mihi & tre in q̄ verſat⁹ es aduena. Dixit
qꝫ abraā: Ego iurabo. Et increpauit abi
melech ꝓt puteū aq̄ quē vi abſtulerāt
ſui ei⁹. Rñditqꝫ abimelech: Neſciui q̄s
fecerit hāc rē. Sz & tu nō indicaſti mihi
& ego nō audiui p̄ter hodie. Tulit itaqꝫ
abraā oues & bues. & dedit abimelech.
Percuſſerūtqꝫ ambo fedus. Et ſtatuit
abraaz ſeptē agnas greg; ſeoꝛſuz Cui di
xit abimelech: Quid ſibi volūt ſeptez a
gne iſte q̄s ſtare feciſti ſeoꝛſum: At ille
Septē inq̄t agnas accipies ꝺ manū mea
vt ſint mihi in teſtimoniuz: qm̄ ego fo
di puteū iſtuz. Idcirco vocat⁹ ē loc⁹ ille
berſabee: qꝛ ibi vterqꝫ iurauit. & inierūt
fedus ꝓ puteo iuramēti. Surrexit aūt
abimelech & phicol p̄ceps exercit⁹ ei⁹:
reuſiqꝫ ſunt ī terrā paleſtinoꝝ. Abraam
vero plātauit nem⁹ in berſabee. et inuo

cauit ibi nomẽ dei eterni ⁊ fuit colonus terre paleſtinor̃ dieb⁹ mlt̃is. CXXII

Que poſtq̃ geſta ſũt·tẽptauit dñs abraaz·⁊ dixit ad eũ:Abraã abra am.At ille rñdit.Adſum.Ait il li:Tolle filiũ tuũ vnigenitũ quẽ diligiſ yſaac·⁊ vade in trã viſionis·atq; ibi offe/ res eũ in holocauſtũ·ſup vnũ montiuz quẽ mõſtrauero tibi. Igit̃ abraã de no/ cte cõſurgens·ſtrauit aſinũ ſuũ· ducẽs ſecũ duos iuuenes⁊ yſaac filiũ ſuũ. Cũ q̃ cõcidiſſet ligna ĩ holocauſtuz·abijt ad locũ quẽ p̃cepat ei dñs.Die aũt tertio e/ leuatis oculis vidit locũ p̃cul·dixitq; ad pueros ſuos:Expectate hic cuz aſino:e/ go⁊ puer illucvſq; p̃perãtes:poſtq̃ ado rauerim⁹ reuertemur ad vos. Tulit q̃z li/ gna holocauſti·⁊ ĩpoſuit ſup yſaac filiuz ſuũ. Ipſe vero portabat in manib⁹ ignẽ et gladiuz.Cũq; duo p̃gerẽt ſil·dixit yſaac p̃ri ſuo:P̃r mi.At ille rñdit: Quid vis fili:Ecce inq̃t ignis⁊ ligna·vbi ẽ victi/ ma holocauſti:Dixit aũt abraã.Deꝰ p/ uidebit ſibi victimaz holocauſti fili mi. Pergebãt g̃ pariter·⁊ venerũt ad locum quẽ oñderat ei dñs·in q̃ edificauit altare ⁊ deſup ligna cõpoſuit.Cumq; alligaſſet yſaac filiũ ſuũ:poſuit eum in altare ſup ſtruẽ lignor̃.Extẽditq; manũ ⁊ arripu/ it gladiũ vt ĩmolaret filiuz ſuuz.Et ecce angl⁹ dñi de celo clamauit dicẽs:Abraã abraam.Qui rñdit:Adſum.Dixitq; ei: Nõ extẽdas manuz tuaz ſup puer̃·neq; facias illi q̃cq̃.Nũc cognoui q⁹ timeas dñm meum·⁊ nõ pepciſti vnigenito filio tuo p̃pter me.Leuauit abraã oc̃los ſuos vi/ ditq; poſt tergũ arietẽ int̃ vepres hrẽtẽ cornib⁹.Quẽ aſſumens.Obtulit holo/ cauſtũ p̃ filio.Appellauitq; nomẽ loci il lius·dñs videt. Vñ vſq; hodie dicit̃:in mõte dñs videbit. Vocauit aũt angel⁹ dñi abraã ſecũdo de celo·dicẽs:Per me metipm iurraui dicit dñs·q⁹ feciſti hanc rẽ·⁊ nõ pepciſti filio tuo vnigenito p̃p̃ me:bñdicã tibi·⁊ mlt̃iplicabo ſemẽ tuuz ſicut ſtellas celi·⁊ velut arenã q̃ eſt in li tore mar̃.Poſſidebit ſemẽ tuũ portas inimicor̃ ſuor̃·⁊ bñdicent̃ in ſemie tuo oẽs gẽtes terre:q⁹ obediſti voci mee.Re uerſus ẽ abraaz ad pueros ſuos: abieꝛt q̃z berſabee ſil̃·⁊ hitauit ibi.Dis itaq̃ ge ſtis nunciatum ẽ abraã q̃ melcha q̃z ge nuiſſet filios nachor fratri ſuo:hus p̃i/ mogenitũ·⁊ buz frẽm ei⁹·⁊ chamuel pa trẽ ſyror̃z·⁊ caſeth⁹ ⁊ açau· plaldas q̃z⁹ yedlaf·⁊ batuhel·de q̃ nata ẽ rebecca. Oc/ cto iſtos genuit melcha nachor fratri a/ braaz.Cõcubina vero illius noĩe roma peperit thabee⁊ gaon⁊ thaas⁊ maacha

Verit aũt ſara centũ XXIII viginti ſeptẽ ãnis⁊ mortua eſt in ciuitate arbee· q̃ eſt hebron i terra chanaan.Venitq; abraaz vt plan/ geret⁊ fleret eã. Cũq; ſurrexiſſet ab of/ ficio funeris·locut⁹ eſt ad filios heth·di cẽs:Aduena ſuz·⁊ p̃egrin⁹ apud vos·da te mihi ius ſepulcri vobiſcuz:vt ſepeliã mortuũ meuz.Rñderũt filij heth·dicẽ/ tes:Audi nos dñe. Princeps dei es a/ pud nos·in electis ſepulcris nr̃is·ſepeli mortuũ tuuz·nulluſq; phibere te pote/ rit q̃n in monumẽto ei⁹ ſepelias mortu um tuuz.Surrexit abraã⁊ adorauit po pulũ terre·filios videlicz heth. Dixitq; ad eos:Si placet aie vr̃e vt ſepeliã mor tuum meuz·audite me·⁊ intercedite p̃ me apud ephron filiuz seor̃· vt det mihi ſpeluncã duplicẽ quã hz in extrema pte agri ſui.Pecunia digna tradat eã mihi cor̃ vob⁹ in poſſeſſionẽ ſepulcri.Habita bat aũt ephron ĩ medio filior̃ heth. Re ſpondit⁹q; ephron ad abraã cunct⁹ audiẽ tib⁹ q̃ ingrediebant̃ portã ciuitat⁹ illius dicẽs:Neq̃q; ita fiet dñe mi·ſz tu magiſ auſculta q⁹ loq̃r.Agrũ trado tibi⁊ ſpe/ luncã q̃ ĩ eo ẽ p̃ntib⁹ filijs ppli mei.Se peli mortuũ tuuz.Adorauit abraã coraz dño⁊ pplo terre·⁊ locut⁹ eſt ad ephron: circũſtãte plebe eius. Queſo vt audias me:Dabo pecuniaz p̃ agro·ſuſcipe eã·et ſic ſepeliã mortuũ meuz in agro.Rñdit q̃z ephron.Dñe mi audi me Terra quã poſtulas q̃dringẽtos ſiclos argẽti valet Iſtud ẽ pretiũ inter me⁊ te.Hz q̃ntuz eſt hoc:Sepeli mortuũ tuuz. Q⁹ cum audiſſet abraaz appendit pecuniã quam

ephron postulauerat·audiētibꝫ filijs heth
q̄dringētos siclos argēti·ꝓbate mone-
te publice. Cōfirmatusq̄ ē ager q̄ndaꝫ
ephronis in q̄ erat spelūca duplex respi
ciens mābre·tā ipe q̄ꝫ spelunca·⁊ oēs ar
bores eiꝰ in cūctꝫ termīs eiꝰ ꝑ circūituꝫ
abrae ī possessionē vidētibꝫ filijs heth·⁊
cūctis q̄ intrabāt portā ciuitatꝫ illiꝰ. Atꝫ
ita sepeliuit abraā sarā vxorē suā ī spelū
ca agri duplici q̄ respiciebat mābre: hec
est hebron ī terra chanaan. Et ꝯfirmatꝰ
est ager ⁊ antrū qd̄ erat ī eo abrae ī pos-
sessionē monumenti a filijs heth.

Erat aūt abraam se- XXIIII
nex dierūq̄ multoꝝ·⁊ dn̄s ī cū-
ctis bn̄dixerat ei. Dixitq̄ ad ser
uum seniorē domus sue q̄ p̄erat oībꝫ q̄
habebat. Pone manuꝫ tuaꝫ subter fem̄
meuꝫ vt adiureꝫ te ꝑ deuꝫ celi ⁊ terre vt
nō accipias vxorē filio meo de filiabꝫ cha
naneoꝝ inter q̄s habito: sꝫ ad terrā ⁊ co
gnationē meā ꝓficiscaris·⁊ inde accipi-
as vxorē filio meo ysaac. Rn̄dit ſuꝰ: Si
noluerit mlr̄ venire mecū in terrā hāc:
nunq̄d reducere debeo filiuꝫ tuuꝫ ad lo-
cum de q̄ tu egressus es? Dixitq̄ abraaꝫ
Caue ne qn̄ reducas filiuꝫ meum illuc:
Dn̄s celi ⁊ terre q̄ tulit me de domo pa
tris mei·⁊ de terra natiuitatis mee q̄ lo
cutus ē mihi·⁊ iurauit mihi dicēs: semi
ni tuo dabo terrā hāc·ipe mittet āgeluꝫ
suū corā te·⁊ accipies inde vxorem filio
meo. Sin aūt mlr̄ noluerit seq̄ te·non
teneberꝫ iuramēto: filiū tm̄ meuꝫ ne re-
ducas illuc. Posuit g̊ ſuus manuꝫ sub
femore abraā dn̄i sui·⁊ iurauit illi super
ſmone hoc. Tulitq̄ decē camelos de gre
ge dn̄i sui·⁊ abijt·ex oībꝫ bonis eius por-
tans secū: ꝓfectusq̄ prexit in mesopota
miā ad vrbē nachor. Cūq̄ camelos fecis
set accūbere extra oppidū iuxta puteum
aq̄ vespe·eo tpe q̄ solent mulieres egre
di ad hauriēdā aquā: orauit dn̄m dicēs
Dn̄e deus dn̄i mei abraaꝫ·occurre obse
cro mihi hodie: et fac misericordiaꝫ cum
dn̄o meo abraaꝫ. Ecce ego sto ꝓpe fontē
aq̄ ⁊ filie habitatoꝝ huiꝰ ciuitatꝫ egredi
entur ad hauriendā aquaꝫ. Igit̄ puella
cui dixero: inclina hydriā tuā vt bibam
⁊ illa rn̄derit·bibe·q̄n ⁊ camelis tuis da
bo potū: ipa est quā preparasti ſuo tuo ysa
ac: ⁊ ꝑ hoc intelligā q̄ feceris misericor-
diā cū dn̄o meo abraaꝫ. Nec dū intra se
verba cōpleuerat: ⁊ ecce rebecca egredie
bat̄ filia bathuel filij melche vxoris na-
chor frīs abraaꝫ: hn̄s hydriaꝫ in scapula
sua: puella decora nīs virgoq̄ pulcerri-
ma·⁊ incognita viro. Descēderat autēꝫ
ad fontē ⁊ impleuerat hydriā aq̄: ac reu-
tebat̄. Occurritq̄ ei ſuus ⁊ ait: Pauxil
luꝫ aq̄ mihi ad bibenduꝫ prebe de hydria
tua. Que rn̄dit: Bibe dn̄e mi. Celeriter
q̄ deposuit hydriā sup̄ vlnā suā·et dedit
ei potuꝫ. Cūq̄ ille bibisset·adiecit. Quī
⁊ camelis tuis hauriā aquā: donec cūcti
bibant. Effundensq̄ hydriā in canalibꝫ
recurrit ad puteum vt hauriret aquā·⁊
haustā oībꝫ camelis dedit. Ipe aūt con
templabat̄ eā tacitus: scire volēs vtruꝫ
ꝓsperꝫ iter suū fecisset deꝰ an nō. Postq̄
autē biberūt cameli ꝓtulit vir inaures
aureas·appēdētes siclos duos: ⁊ armil-
las totidē pondo sicloꝝ decē. Dixitq̄ ad
eā: Cuiꝰ es filia? Indica mihi. Est in do
mo p̄tis tui locꝰ ad manenduꝫ? Que re
spondit: Filia suꝫ bathuelis·filij nachor:
quē pepit ei melcha. Et addidit dicens:
Paleaꝝ q̄ꝫ ⁊ feni plurimū est apud nos
⁊ locus spaciosus est ad manēdū. Incli
nauit se hō·⁊ adorauit dn̄m dicens: Be
nedictꝰ dn̄s deꝰ dn̄i mei abraaꝫ·q̄ nō ab-
stulit misericordiā ⁊ veritatē suaꝫ a dn̄o
meo: ⁊ recto itinere me ꝑduxit in domū
frīs dn̄i mei Cucurrit itaq̄ puella ⁊ nū
ciauit in domū m̄tris sue oīa q̄ audierat.
Habebat aūt rebecca frēm nomīe laban
Qui festinꝰ egressus est ad homīeꝫ vbi
erat fons. Cūq̄ vidisset inaures ⁊ armil
las in manibꝫ sororis sue·⁊ audisset cū-
cta verba referentis·hec locutꝰ est mihi
hō: venit ad virū q̄ stabat iuxta camelos
⁊ ꝓpe fontē aq̄·dixitq̄ ad eū. Ingredere
benedicte dn̄i. Cur foris stas? preparaui
domū ⁊ locū camel̄ tuis. Et introduxit
eū in hospitiuꝫ·ac destrauit camelos: de-
ditq̄ paleas ⁊ fenuꝫ·⁊ aquā ad lauādos

pedes cameloꝝ. ⁊ viroꝝ qui venerãt cuꝫ eo. Et appositus ẽ in ꝯspectu eiꝰ panis. Qui ait: Nõ comedã: donec loq̃r sermones meos. Rñdit ei: Loquere. At ille. Seruus inq̃t abraaꝫ sum. Et dñs bene dixit dño meo valde. ⁊ magnificatus est ⁊ dedit ei oues ⁊ boues. argentũ ⁊ aurũ seruos ⁊ ancillas. camelos ⁊ asinos. Et pepit sara vxor dñi mei filiuꝫ dño meo ĩ senectute sua: deditq̃ illi oĩa que habuerat. Et adiurauit me dñs meus dicens Nõ accipies vxorẽ filio meo de filiabus chananeoꝝ. in q̃ꝝ terra habito. sꝫ ad domũ pr̃is mei ꝑges: ⁊ de cognatione mea accipies vxorẽ filio meo. Ego vero rñdi dño meo Quid si noluerit venire mecũ mulier? Dñs ait in cuiꝰ ꝯspectu ambulo. mittet angelũ suuꝫ tecũ. ⁊ diriget viam tuã: accipiesq̃ vxorẽ filio meo de cognatiõe mea de domo pr̃is mei. Innocens eris a maledictiõe mea: cũ venerꝫ ad ꝓximos meos. ⁊ nõ dederĩt tibi. Veni g̃ hodie ad fontez aq̃. ⁊ dixi: Dñe deus dñi mei abraaꝫ si direxisti viã meã ĩ qua nunc ambulo. ecce sto iuxta fontẽ aque ⁊ virgo q̃ egredieť ad hauriendã aquaꝫ audierit a me. da mihi pauxillum aq̃ ad bibendũ de hydria tua. ⁊ dixerit mihi. et tu bibe. ⁊ camelis tuis hauriã. ipa ẽ mulier quã prepauit dñs filio dñi mei. Cũq̃ hec tacitꝰ mecũ voluerez. apparuit rebecca veniẽs cũ hydria quaꝫ portabat in scapula: descẽditq̃ ad fontez. ⁊ hausit aquã. Et aio ad eã: Da mihi paululũ bibere. Que festinãs deposuit hydriam de hũero. ⁊ dixit mihi: Et tu bibe: et camel' tuis tribuã potũ. Bibi. ⁊ adaq̃uit camelos. Introgauiq̃ eã ⁊ dixi: Cuiꝰ es filia Que rñdit: Filia bathuel' sũ filij nachor quẽ pepit ei melcha. Suspẽdi itaq̃ inaures ad ornandã faciem eiꝰ: ⁊ armillas posui in manibꝫ eiꝰ. Pronusq̃ adoraui dñm. bñdicens dño deo dñi mei abraaꝫ. q̃ ꝑduxit me recto itinere: vt sumerẽ filiã fr̃is dñi mei filio eiꝰ. Quãobrẽ si facitis misericordiã ⁊ veritatẽ cuꝫ dño meo indicate mihi. sin aũt aliud placet ⁊ hoc dicite mihi. vt vadã ad dexteraꝫ siue ad sinistrã. Rñderunt laban ⁊ bathuel. A dño egressus est ſmo. Nõ possumus extra placitũ eiꝰ q̃cq̃ aliud loq̃ tecũ. En rebecca corã te ẽ. tolle eã ⁊ ꝓficiscere: et sit vxor filij dñi tui: sic locutꝰ est dñs. Qđ cũ audisset puer abraã: ꝓcidẽs adorauit in terra dñm. Prolatisq̃ vasis argẽteis ⁊ aureis ac vestibꝫ dedit ea rebecce ꝓ munere. Fr̃ibus q̃ꝫ eiꝰ ⁊ mr̃i dona obtulit. Inito ꝯuiuio vescẽtes ꝑiter ⁊ bibentes mãserunt ibi. Surgẽs aũt mane locutus ẽ puer. Dimittite me. vt vadaꝫ ad dñm meũ. Rñderũtq̃ frater eius ⁊ mr̃ Maneat puella saltẽ decẽ dies apud nos ⁊ postea ꝓficisceť. Nolite ait me retiere. qꝛ dñs direxit viã meaꝫ. Dimittite me vt ꝑgam ad dñm meũ. Et dixerũt: Vocemus puellã. ⁊ q̃ramus ipiꝰ voluntatẽ Cũq̃ vocata venisset. sciscitati sũt. Vis ire cuꝫ hoĩe isto? Que ait: Vadã. Dimiserunt g̃ eaꝫ ⁊ nutricẽ illiꝰ. ſuumq̃ abraam ⁊ comites eius. impcãtes ꝓspera sorori sue atꝫ dicẽtes: Soror nr̃a es. Crescas in mille milia ⁊ possideat semẽ tuũ portas inimicoꝝ suoꝝ Igiť rebecca ⁊ puelle illiꝰ ascẽsis camel' secute sunt viruꝫ q̃ festinus reũtebať ad dñꝫ suũ. Eo aũt tpe deambulabat ysaac ꝑ viã q̃ ducit ad puteuꝫ. cuiꝰ nomẽ est viuẽtis ⁊ videntꝫ Habitabat enĩ in terra australi. ⁊ egressus fuerat ad meditandũ in agro inclinata iã die. Cunq̃ eleuasset oculos. vidit camelos veniẽtes ꝓcul. Rebecca q̃ꝫ ꝯspecto ysaac descẽdit de camelo. ⁊ ait ad pueꝝ: Quis ẽ ille hõ q̃ venit ꝑ agrũ ĩ occursum nobis? Dixitq̃ ei: Ipe est dñs meus. At illa tollens cito palliuꝫ suum opuit se. Seruus autẽ cũcta q̃ gesserat narrauit dño suo ysaac. Qui ĩtroduxit eam in tabernaculum sare matris sue. ⁊ accepit eam vxorem. ⁊ intantuꝫ dilexit eam vt dolorem q̃ ex morte matris eius acciderat temperaret.

XXV

Abraam vero aliã duxit vxorem noĩe cethurã: q̃ pepit ei çamraꝫ ⁊ iecsan. ⁊ madan. et madian. et iesboch et Sue. Iecsan quoq̃ gẽuit saba ⁊ dadã. Filij dadã fuerunt. assurim ⁊

lathusim ⁊ laomim. At vero ex madian
ortꝰ ē epha ⁊ epher ⁊ enoch ⁊ abida hel-
daa. Oēs hi filij cethure. Deditq; abra
am cūcta q̄ possederat ysaac: filijs aūt cō
cubinaꝝ largitꝰ est mūera. ⁊ sepauit eos
ab ysaac filio suo duz adhuc ipe viueret
ad plagā orientalē. Fuerūt aūt dies vi-
te abrae centū septuagintaq̄nq; anni. ⁊
deficiens mortuꝰ est ī senectute bona ꝓ-
uecteq; etatꝫ ⁊ plenus dierū: ꝯgregatus
q; est ad ꝓplm suū. Et sepelierūt euz ysa-
ac ⁊ hismael filij sui in spelūca duplici q̄
sita est ī agro ephron. filij seor ethei: e re
gione mābre quaz emerat a filijs heth.
Ibi sepultꝰ est ipe ⁊ sara vxor eiꝰ. Et pꝰ
obitū illiꝰ bn̄dixit deꝰ ysaac filio eiꝰ: qui
habitabat iuxta puteū noīe viuentis ⁊
vidētis. He sunt generatiōes hismael
filij abrae quem pepit ei agar egyptia fa
mula sare: ⁊ hec noīa filioꝝ eiꝰ in vocabu
lis ⁊ gn̄atiōibꝫ suis. Prīogeītꝰ hismael
nabaioth. deind cedar. ⁊ abdehel. ⁊ mab
san. masma quoq; ⁊ duma ⁊ massa. adad
⁊ thema ⁊ iachur ⁊ naphis ⁊ cedma. Isti
sunt filij hismael. ⁊ hec noīa ꝑ castella et
oppida eoꝝ duodecim prīcipes tribuuz
suaꝝ. Et facti sunt āni vite hismael cen
tū trigintaseptē: deficiensq; mortuꝰ ē. et
appositꝰ ad ꝓplz suū. Habitauit aūt ab e
uila vsq; sur q̄ respicit egyptū introeū-
tibꝫ assyrios. Corā cūctꝫ frībꝫ suis obijt
He q̄z sunt generatiōes ysaac filij abra-
am. Abraam genuit ysaac. Qui cū q̄dra
ginta esset ānoꝝ duxit vxorē rebeccā fili
am bathuel syri de mesopotamia sororē
laban. Deprecatusq; ē ysaac dn̄m ꝓ vxo
re sua: eo q̄ esset sterilis. Qui exaudiuit
eū. ⁊ dedit ꝯceptū rebecce: sz collidebant
in vtero eiꝰ ꝑuuli. Que ait. Si sic mi-
hi futurum erat q̄d necesse fuit ꝯcipe?
Perrexitq; rebecca vt consuleret dn̄m.
Qui rn̄dens ait: Due gētes sunt ī vte-
ro tuo. ⁊ duo ꝓpli ex vētre tuo diuident
ꝓplusq; ꝓplm supabit ⁊ maior seruiet mi-
nori. Iā tps pariendi aduenerat. ⁊ ecce
gemini ī vtero eiꝰ repti sūt. Qui primꝰ
egressus ē rufus erat ⁊ totꝰ in morē pell
hispidus. vocatūq; est nomē eius esau.
Protinus alt egrediēs. plantaz frīs te-
nebat manu. ⁊ idcirco appellauit euz ia-
cob. Sexagenariꝰ erat ysaac qn̄ nati sūt
ꝑuuli. Quibꝫ adultꝫ. factus est esau vir
gnarus venādi ⁊ hō agricola. iacob aūt
vir simplex hītabat ī tabernacul. Ysaac
amabat esau: eo q̄ de venatiōibꝫ illiꝰ ve-
sceret et rebecca diligebat iacob. Coxit
aūt iacob pulmētū. Ad quē cuz venisset
esau de agro lassus ait: Da mihi de cocti
one hac rufa: qz opido lassus suz. Quaz
ob cām vocatū est nomē eiꝰ edom. Cui
dixit iacob. Vende mihi prīogeīta tua:
Ille rn̄dit: En morior. Quid mihi ꝓde
rūt prīogenita? Ait iacob: Iura g̃ mihi.
Iurauit ei esau. ⁊ vēdidit prīogenita. ⁊
sic accepto pane ⁊ lentꝫ edulio comedit
⁊ bibit ⁊ abijt: ꝑuipendens q̄ prīogeni-
ta vendidisset.

XXVI

Orta aūt fame sup terrā post eā
sterilitatez q̄ acciderat in diebꝫ
abraam: abijt ysaac ad abimelech regez
palestinoꝝ ī gerara. Apparuitq; ei dn̄s ⁊
ait: Ne descēdas in egyptū. sz q̄esce ī ter-
ra quā dixero tibi ⁊ ꝑegrinare ī ea. eroq;
tecū ⁊ bn̄dicaz tibi. Tibi enī ⁊ semī tuo
dabo vniūsas regiōes has. cōplēs iura-
mentū qd̄ spopōdi abraā pr̄i tuo: ⁊ mul-
tiplicabo semē tuū sic stellas celi. Dabo-
q; posteris tuis vniūsas regiōes has: et
bn̄dicent in semīe tuo oēs gētes tre: eo
q̄ obedierit abraā voci mee ⁊ custodierit
p̄cepta ⁊ mādata mea ⁊ cerimōias. leges
q; seruauerit. Mānsit itaq; ysaac ī geraris.
Qui cū interrogaret a viris loci illius
sup vxore sua. rn̄dit. Soror mea est. Ti
muerat enī ꝯfiteri q̄ sibi eēt sociata ꝯiu
gio: reputās ne forte interficerēt euz ꝓ-
pter illiꝰ pulcritudinē. Cūq; ꝑtrāssissēt
dies plimi ⁊ ibidem moraret ꝓspiciens
abimelech rex palestinoꝝ ꝑ fenestrā: vi-
dit eū iocantē cū rebecca vxore sua. ⁊ ac-
cersito eo ait: Perspicuuz ē q̄ vxor tua
sit. Cur mētitꝰ es eā sororē tuā eē? Rn̄-
dit: Timui ne morerer ꝓpt eaz. Dixitq;
abimelech. Quare imposuisti nob. Po
tuit coire q̄spiā de ꝓplo cū vxore tua: ⁊ in
duxeras sup nos grāde pctm̄. Precepit

qz oi ꝑplo dicens: Qui tetigerit hoīs hꝰ
yroze mozte mozietꝝ. Seuit aūt ysaac ī
tra illa: ⁊ iueīt in ipo āno cētuplū. Bñdi
xitqz ei dꝰ ⁊ locupletatus ē hō: ⁊ ibat ꝓ
ficiens atz succrescēs donec magnꝰ nimꝭ
mēter effectus ē: habuitqz possessiones
ouiū ⁊ armēton ⁊ failie plimū. Ob hoc
inuidētes ei paleſtini oēs puteos qs fo
derāt ſui ptis illi⁹ abzaā: illo tpe obstru
xerūt implētes humo: intantum vt ipe
abimelech dicetz ad ysaac. Recede a no
bis: qm potētioz nob factꝰ es valde. Et
ille discedēs vt veniret ad torrentez ge
rare habitaretqz ibi. rursum fodit alios
puteos. qs foderāt ſui ptis sui abzaam
⁊ qs illo mortuo oli obstruxerant phili
stiim. Appellauitqz eos eisdē noīb⁹ qbus
aūt pt vocauerat. Foderūtqz in torrente
⁊ reppererūt aquā viuā. Sz ⁊ ibi iurgi
um fuit pastoꝝ gerare. ad ūsus pastoꝛes
ysaac dicētiū: Nra est aq. Quāobꝛez no
mē putei ex eo qđ acciderat vocauit ca
lūuiaz. Foderūt aūt ⁊ aliū ⁊ p illo qz ri
xati sūt appellauitqz eū iimicitias. Pro
fectꝰ inde fodit aliū puteū: p q nō ꝓten
derūt. Itaqz vocauit nomē eiꝰ latitudo
dicēs: Nūc dilatauit nos dñs. ⁊ fecit cre
scere sup terraz. Ascēdit aūt ysaac ex illo
loco ī bersabee: vbi apparuit ei dñs ī ipa
nocte dicēs: Ego sum dꝰ abzaā ptis tui.
Noli timere: qz ego tecū suz. Bñdicaz ti
bi ⁊ mltiplicabo semē tuuz: ꝓpter ſuum
meū abzaam. Itaqz edificauit ibi altare
dño: ⁊ inuocato noīe dñi extēdit tabna
culū. ꝑcepitqz ſuis suis vt foderēt pute
um. Ad quē locū cū venissent de geraris
abimelech. ⁊ ochozath amicꝰ illiꝰ ⁊ phi
col dux militū: locutꝰ est ysaac. Quid ve
nistis ad me hoīem quē odistiz. et expuli
stis a vob? Qui rnderūt: Vidimꝰ tecuz
esse dñm. ⁊ idcirco nos dirimꝰ: Sit iu
ramentū int nos. ⁊ ineamꝰ fedus vt nō
facias nob q̄qz mali sic ⁊ nos nihil tuo
rū attigimus nec fecimꝰ qđ te lederet:
sz cū pace dimisimꝰ auctū bñdictōe dñi
Fecit g eis ꝓuiuiū. Et post cibuz ⁊ potuz
surgētes mane. iurauerūt sibi mutuo:
dimisitqz eos ysaac pacifice in locū suū.

Ecce aūt venerūt in ipo die ſui ysaac: ānū
nciātes ei de puteo quē foderāt. atqz
dicētes: Inuenimꝰ aquā. Unđ appella
uit eū abundantiā. ⁊ nomē vrbi impsi
tū est bersabee vsqz in ptez diē. Esau ve
ro q̄dragenarius duxit vxores duas: iu
dith filiā beeri ethei. ⁊ basemath filiaz e
lon eiusdē loci: q̄ ambe offenderāt aiūm
ysaac ⁊ rebecce. XXVII

Senuit aūt ysaac: ⁊ caligauerūt
oculi eiꝰ. ⁊ videre nō poterat: vo
cauitqz esau filiū suū maiozez. ⁊ dixit ei:
Fili mi. Qui rndit: Adsum. Cui pt. Vi
des inq̄t q senueri: ⁊ ignoꝛē diē mortis
mee. Sume arma tua. ⁊ pharetrā ⁊ ar
cū ⁊ egredere foras. Cūqz venatu aliq̄d
apphēderis fac mihi inđ pulmētū sic vel
le me nosti: ⁊ affer vt comedā: ⁊ bñdicat
tibi aīa mea añqz moziar. Qđ cū audisset
rebecca ⁊ ille abisset ī agrū vt iussionem
ptis ipleret. dixit filio suo iacob: Audi
ui ptez tuū loqntē cuz esau frē tuo. ⁊ di
centē ei: Affer mihi đ venatiōe tua. ⁊ fac
cibos vt comedā: ⁊ bñdicā tibi coꝝ dño
añqz moziar. Nūc g fili mi acq̄esce cōsilijs
meis: ⁊ pgēs ad gregē affer mihi duos
hedos optios vt faciam ex eis escas ptī
tuo q̄bꝰ libent vescat. q̄s cū intulerīs ⁊ co
mederit. bñdicat t priusqz moziat. Cui
ille rndit: Nosti q esau frē meus hō pilo
sus sit et ego lenis. Si attractauit me
pt meꝰ ⁊ senserit. timeo ne putet sibi vo
luisse me illudere: ⁊ inducat sup me ma
ledictiōez ꝓ bñdictiōe. Ad quē mt. ī me
sit ait ista maledictio fili mi: tm audi vo
cē meā ⁊ pgens affer q̄ dixi. Abijt ⁊ attu
lit: deditqz mt. Parauit illa cibos sicut vel
le nouat ptez illiꝰ: ⁊ vestib⁹ esau valde bo
nis. q̄s apud se hēbat domi. induit eū pel
liculasqz hedoꝝ circūdedit manib⁹ ⁊ colli
nuda ꝓtexit. Deditqz pulmētū: ⁊ panes
q̄s coxerat tradidit. Quib⁹ illatis. dixit:
Pt mi. At ille rndit: Audio. Quis es
tu fili mi Dixitqz iacob: Ego suz pzīoge
nitꝰ tuꝰ esau. Feci tibi sic ꝑcepisti mihi.
Surge sede ⁊ comede de venatiōe mea
vt bñdicat mihi aīa tua. Rursumqz ysa
ac ad filiū suū: Quō inq̄t tā cito īuenire

potuisti fili mi? Qui rñdit: Uolũtas tri
fuit vt cito occurreret mihi qđ volebaz
Diritqz ysaac: Accede huc vt tangã te fi
li mi· t pbeam vtz tu fis fili⁹ me⁹ esau· an
nõ. Accessit ille ad pfez· t palpato eo· di
xit ysaac: Uox qdẽ· vox iacob ẽ: sz manus
man⁹ sunt esau. Et nõ cognouit euz· q2
pilose man⁹ similitudinẽ maiorꝫ exprimerãt
Bñdicẽs g illi· ait: Tu es fili⁹ me⁹ esau
Rñdit: Ego suz· At ille: Affer inqt mihi
cibos de venatiõe tua fili mi· vt bñdicat
tibi aia mea Quos cũ oblatos comedit
set: obtulit ei etiã vinũ. Quo hausto di
xit ad eũ: Accede ad me· t da mihi oscu
lũ fili mi. Accessit t osculat⁹ ẽ eũ. Statim
qz vt sensit vestimẽtoz ei⁹ fragrãtiã· bñdi
cens illi· ait: Ecce odor filij mei sic odor
agri pleni· cui bñdixit dñs. Det tibi de⁹
de rore celi· t de pinguedie tre abũdãtiã
frumẽti vini t olei· t seruiãt tibi pp̃li· t ad
orent te tribꝰ. Esto dñs fratꝝ tuoꝝ· t in
curuent añ te filij mtis tue. Qui male
dixerit tibi· sit ille maledict⁹· t q bñdixe
rit tibi bñdictiõibꝰ repleat. Uix ysaac f
monẽ impleuerat· t egresso iacob foras ve
nit esau coctosqz de venatiõe cibos intu
lit pri dicẽs: Surge pr̃ mi· t comede de
venatiõe filij tui· vt bñdicat mihi ania
tua. Dixitqz illi ysaac: Quis enim es tu?
Qui rñdit: Ego suz fili⁹ tuus primogeni
tus esau. Expauit ysaac stupore vehemẽ
ti· t vltra qz credi põt ãmiras ait: Quis
igit ille est q dudũ captã venatiõez attu
lit mihi: et comedi ex oibꝰ priusqz tu ve
nires? Bñdixiqz ei: t erit bñdict⁹. Audi
tis esau sermonibꝰ pris· irrugit clamore
magno: t pstemat⁹ ait: Bñdic etiã· t mi
hi pr̃ mi. Qui ait: Uenit germanꝰ tuus
fraudulẽter· t accepit bñdictiõem tuaz.
At ille subiũxit: Iuste vocatũ est nomẽ
ei⁹ iacob. Supplãtauit enim me en alte
ra vice. Primogenita mea añ tulit· t nũc
secũdo surripuit bñdictionẽ meã. Rur
sumqz ad pr̃ez: nũqd nõ refuasti ait· t mi
hi bñdictionẽ? Rñdit ysaac: dñm tuũ il
lũ cõstitui: t oẽs frẽs suos seruituti eius
subiugaui. Frumẽto t vino t oleo stabi
liui eũ: t tibi post hec fili mi vltra qđ faci
am? Cui esau. Nũ vna inqt tm̃ bñdicti
onẽ hẽs pr̃? Mihi qz obsecro vt benedi
cas. Cũqz eiulatu magno fleret· motus
ysaac dixit ad eũ: In pinguedie tre t i ro
re celi desup̃ erit bñdictio tua Uives in
gladio t frẽ tuo seruies: tpsqz veniet cũ ex
cutias t soluas iugũ ei⁹ de ceruicibꝰ tuis
Oderat g sp̃ esau iacob p bñdictõe q̃ be
nedixerat ei pr̃. Dixitqz i corde suo: Ue
niẽt dies luctus pr̃is mei· t occidam ia
cob frẽz meũ. Nũciata sunt hec rebecce.
Que timẽs t vocãs iacob filiũ suuz· di
xit ad eũ: Ecce esau fr̃ tu⁹ minat̃ vt occi
dat te. Nũc g fili audi vocẽ meã· t cõsur
gens fuge ad laban frẽm meũ in arã· ha
bitabisqz cũ eo dies paucos donec req̃e
scat furor frꝫ tui· t cessiet indignatio eius
obliuiscat̃qz eoꝝ q̃ fecisti i eũ· postea mit
tã t adducã te inde huc. Cur vtroqz or
babor filio i vno die? Dixitqz rebecca ad
ysaac. Tedet me vite mee ppt̃ filias heth
Si accepit iacob vxorez de stirpe huius
terre· nolo viuere. XXVIII
Uocauit itaqz ysaac iacob t bene
dixit eũ: pcepitqz ei dicẽs: Noli
accipe coniugẽ de genere chanaan: sz vade
t pficiscere i mesopotamiaz syrie· ad do
mũ bathuel pr̃is mtis tue· t accipe tibi
inde vxorẽ de filiabꝰ laban auunculi tui
Deus aũt oipotẽs bñdicat tibi· t cresce
re te faciat atz mltiplicet vt sis i turbas
pplorꝝ· t det tibi bñdictiões abrae t semi
tuo post te: vt possideas terrã pegrinati
onis tue· quã pollicitus ẽ auo tuo. Cũ
qz dimisisset eũ ysaac pfectus puenit in
mesopotamiã syrie ad laban filiũ bathu
el syri· frẽm rebecce mtis sue. Uidẽs au
tẽ esau q̃ bñdixisset pr̃ suus iacob· t mi
sisset eũ in mesopotamiaz syrie· vt inde
vxorẽ duceret· t q̃ post bñdictiõez pcce
pisset ei dicẽs: nõ accipies vxorẽ de filia
bus chanaan: qđqz obediẽs iacob parẽti
bus suis isset i syriã: pbãs qz q̃ nõ liben
ter aspiceret filias chanaã pr̃ su⁹: iuit ad
hismaelẽ· t duxit vxorẽ absqz his q̃s pri
us hẽbat· melech filiã hismael filij abra
am sororez nabaioth. Igit egressus ia
cob de bersabee· pgebat aran. Cũqz veni

set ad quēdaz locū ⁊ vellet in eo reqesce re post sol' occubitū. tulit de lapidibꝫ qui iacebāt. ⁊ supponēs capiti suo. dormiuit in eodē loco. Uiditq; ī somnis scalā stā tem sup terrā. ⁊ cacumē illi⁹ tangens ce lū: anglos q̄z dei ascēdētes ⁊ descēdētes p eam: ⁊ dn̄m innixū scale dicētem sibi. Ego suz dn̄s de⁹ abraaz p̄ris tui ⁊ de⁹ ysa ac. Terrā in q̄ dormis tibi dabo ⁊ semini tuo. eritq; semē tuū q̄si puluis t̄re. Di lataber⁹ ad orientē ⁊ occidentē ⁊ septētri onē ⁊ meridiē. ⁊ bn̄dicent̄ in te ⁊ ī semīe tuo cūcte tribꝫ t̄re. Et ero custos tuus q̄ cūq; p̄rexer⁹: ⁊ reducā te ī terraz hāc. nec dimittā nisi cōpleuo vniu̅sa q̄ dixi. Cū q; euigilasset iacob de somno. ait: Uere dn̄s ē ī loco isto. ⁊ ego nesciebaz. Pauēs q; q̄z terribil' est inq̄t loc⁹ iste: Non ē hic alid' nisi dom⁹ dei ⁊ porta celi. Surgēs g̅ iacob mane: tulit lapidē quez supposue rat capiti suo. ⁊ erexit in titulū fundens oleū desup. Appellauitq; nomen vrb̄ be thel: q̄ prius lusa vocabat̄. Uouit etiam votū dicēs: Si fuerit dn̄s mecū. ⁊ custo dierit me ī via p quā ego ābulo. ⁊ dede rit mihi panē ad vescendū ⁊ vestimentū ad induendū. reu̅susq; fuero ꝓspere ad domū p̄ris mei: erit mihi dn̄s in deuz. ⁊ lapis iste quē erexi in titulū. vocabit̄ do m⁹ dei: cūctorūq; q̄ dederis mihi. decīas offeram tibi.

XXIX

Profect⁹ g̅ iacob venit in terraz orientalē. ⁊ vidit puteū in agro tres q̄z greges ouiū accubātes iuxta eū Nā ex illo adaq̄bant̄ pecora: ⁊ os ei⁹ grā di lapide claudebat̄. Uosq; erat. vt cun ctis ouibꝫ ꝯgregat⁹ deuoluerēt lapidez: ⁊ refect⁹ gregibꝫ rursuz sup os putei po nerēt: Dixitq; ad pastores: Frēs vnde estis: Qui rn̄dert̄ de aran. Quos intro gans: nūq̄d ait nost⁹ laban filiū nachor: Dixerūt: Nouim⁹. Sanus ne est inq̄t: Ualet inquiūt. ⁊ ecce rachel filia ei⁹ veīt cū grege suo Dixitq; iacob: Adhuc mul tū diei supest: nec ē tp̄s vt reducant̄ ad caulas greges. Date aūt potū ouibꝫ. et sic eas ad pastū reducite. Qui rn̄derūt Nō possum⁹. donec oīa pecora ꝯgregent̄ ⁊ amoueamus lapidē de ore putei vt ad aquem⁹ greges. Adhuc loq̄bant̄: ⁊ ecce rachel veniebat cuz onibꝫ p̄ris sui. Nam gregē ip̄a pascebat. Quā cuz vidisset ia cob. ⁊ sciret ꝯsobrinā suā: ouesq; labā a uunculi sui. amouit lapidē q̄ pute⁹ clau debat̄: ⁊ adaq̄to grege osculat⁹ est eā. Et eleuata voce fleuit. ⁊ indicauit ei q̄ frat̄ esset p̄ris sui. ⁊ fili⁹ rebecce. At illa festi nans nūciauit p̄ri suo. Qui cū audisset venisse iacob filiuz sororis sue. occurrit obuiā ei: cōplexusq; eū. ⁊ ī oscula ruens duxit in domū suā. Audit⁹ aūt causis iti neris. rn̄dit: Os meū es ⁊ caro mea. Et postq̄z impleti sunt dies mēsis vni⁹. di xit ei: Nū qr frat̄ me⁹ es. g̅t⁹ ꝑuies mihi: Dic q̄d mercedis accipies. Hēbat vero duas filias. Nomē maior⁹ lya: mīor vo appellabat̄ rachel. Sz lya lippis erat ocu lis. rachel decora facie ⁊ venusto aspectu. quā diligēs iacob. ait: Seruiā tibi ꝓ ra chel filia tua mīore septē ānis. Rn̄dit la ban: Meli⁹ ē vt tibi eā dem q̄z alteri viro Mane apud me. Seruiuit g̅ iacob ꝓ ra chel septē ānis. ⁊ videbant̄ illi pauci di es p̄ amor⁹ magnitudine. Dixitq; ad la ban: Da mihi vxorē meā. qr iā tp̄s īple tū est vt ingrediar ad illā. Qui vocatis mult⁹ amicoꝝ turb̄ ad ꝯuiuiuz fecit nu ptias: ⁊ vespe lyā filiā suā introduxit ad eū: dans ancillā filie çelphā nomīe. Ad quā cū ex more iacob fuisset ingressus. facto mane vidit lyā. ⁊ dixit ad socerū su um. Quid ē q̄d facere voluisti: Nōne ꝓ rachel ꝑuiui tibi: Quare imposuisti mi hi: Rn̄dit laban: Nō est ī loco nr̄o ꝯsue tudinis vt mīores an̄ tradamus ad nu ptias. Imple hebdomadā dieꝝ huius copule. ⁊ hāc q̄z dabo tibi ꝓ ope q̄ serui turus es mihi septē ānis alijs. Acq̄euit placito ⁊ hebdomada trāsacta rachel du xit vxorē. Cui p̄r seruā balaz tradiderat Tandēq; potit⁹ optat⁹ nuptijs amorez sequētis priori p̄tulit: seruiēs apud euz septē ānis alijs. Uidēs aūt dn̄s q̄ despi ceret lyā. apuit vuluaz ei⁹. sorore sterili p̄manēte. Que ꝯceptū genuit filiū: vo cauitq; nomen ei⁹ ruben. dicens. Uidit

dñs hũilitatem meã. Nunc amabit me
vir me⁹. Rursumq; ꝯcepit ⁊ pepit filiũ
⁊ ait: Qm̃ vidit me dñs hr̃i cõtemptui
dedit etiã istũ mihi. Vocauitq; nomen
ei⁹ symeon. Concepitq; tertio ⁊ genuit
aliũ filiũ. dixitq; Nũc q̃z copulabit̃ mihi
marit⁹ meus: eo ꝙ pepererim ei tres fili
os. Et idcirco appellauit nomẽ ei⁹ leui.
Quarto ꝯcepit. ⁊ pepit filiuz. ⁊ ait: Vo-
do ꝯfitebor dño. Et ob hoc vocauit eum
iudam. Cessauitq; parere. XXX

Cernens aũt rachel ꝙ infecũda
esset. inuidit sorori sue. ⁊ ait ma
rito suo. Da mihi liberos. alio-
q̃n moriar. Cui irat⁹ rñdit iacob: Nũ ꝓ
deo ego sum. q̃ priuauit te fructu vẽtris
tui? At illa. Habeo inq̃t famulã balã: in-
gredere ad illam vt pariat super genua
mea ⁊ habeam ex illa filios. Deditq; illi
balã in ꝯiugiũ. Que ingresso ad se viro
ꝯcepit ⁊ pepit filiuz. Dixitq; rachel: In-
dicauit mihi dñs. ⁊ exaudiuit vocẽ meã
dans mihi filium Et idcirco appellauit
nomẽ eius dan. Rursumq; bala cõcipi-
ens pepit alterũ. ꝓ quo ait rachel. Con-
parauit me dñs cuz sorore mea ⁊ ĩualui
Vocauitq; eũ neptalim. Sentiens lya
ꝙ parere desisset. çelphã ancillã suã ma
rito tradidit. Qua post ꝯceptuz edente
filiuz dixit: Feliciter. Et idcirco vocauit
nomen ei⁹ gad. Pepit q̃z çelpha alterũ
dixitq; lya: Hoc ꝓ btĩtudĩe mea: Beatã
q̃ppe me dicẽt oẽs mlieres. Propterea
appellauit eũ Aser. Egressus aũt ruben
tpe messis triticee in agrũ repperit mã-
dragoras. q̃s mr̃i lye detulit. Dixitq; ra
chel: Da mihi partẽ de mãdragoris filij
tui. Illa rñdit: Parũ ne tibi videt̃ ꝙ p̃-
ripueris maritũ mihi: nisi etiã mandra
goras filij mei tuleris? Ait rachel: Dor-
miat tecũ hac nocte ꝓ mãdragoris filij
tui. Redeũtiq; ad vespam iacob de agro
egressa ẽ in occursuz ei⁹ lya. ⁊ ait: Ad me
inq̃t intrabis: qꝛ mercede ꝯduxi te ꝓ mã
dragoris filij mei. Dormiuitq; cũ ea no
cte illa. ⁊ exaudiuit de⁹ p̃ces ei⁹ Cõcepit
q; ⁊ pepit filiuz q̃ntuz. ⁊ ait: Dedit deus
mercedẽ mihi. qꝛ dedi ancillã meã viro
meo. Appellauitq; nomẽ eius ysachar.
Rursũ lya ꝯcipiẽs pepit sextũ filiũ. ⁊ ait
Dotauit me de⁹ dote bona. Etiã hac vi-
ce mecũ erit marit⁹ me⁹: eo ꝙ genueriz
ei sex filios. Et idcirco appellauit nomẽ
ei⁹ çabulõ. Post quẽ pepit filiã noĩe di
nã. Recordatusq; dñs rachel: exaudiuit
eã. ⁊ apuit vuluã ei⁹. q̃ ꝯcepit ⁊ pepit fi-
liũ dicens: Abstulit de⁹ opprobriũ meũ.
Et vocauit nomẽ illi⁹ ioseph. dicẽs: Ad
dat mihi dñs filiũ alterum. Nato autez
ioseph. dixit iacob socero suo: Dimitte
me vt reũtar in patriã meã ⁊ ad terram
meã. Da mihi vxores ⁊ liberos meos ꝓ
q̃bus seruiui tibi vt abeam. Tu vo nosti
seruitutẽ q̃ seruiui tibi. Ait illi laban. In
ueniã grãm ĩ ꝯspectu tuo. Expimẽto di
dici: qꝛ bñdixerit mihi de⁹ ꝓpt̃ te: Cõsti-
tue mercedẽ tuã quã dem tibi. At ille re
spõdit: Tu nosti quõ seruierĩ tibi. ⁊ q̃nta
ĩ maĩbꝫ meis fuit possessio. Modicũ ha-
buisti añq̃z venirẽ ad te. ⁊ nũc diues effe
ctus es: bñdixitq; tibi de⁹ ad ĩtroitũ me
uz. Justũ ẽ igit̃ vt aliq̃n ꝓuideã domui
mee Dixitq; labã. Quid tibi dabo? At il
le ait: nihil volo. sz si feceris qd̃ postulo:
iteruz pascã ⁊ custodiã pecora tua. Gyra
oẽs greges tuos. ⁊ separa cũctas oues
varias ⁊ sparso vellere: ⁊ quodcunq; ful
uũ ⁊ maculosuz variũq; fuerit. tã in oui
bus q̃z ĩ capris. erit merces mea: Rñde
bitq; mihi cras iusticia mea. q̃n placiti
tps aduenerit corã te. ⁊ oĩa q̃ nõ fuerint
varia ⁊ maculosa ⁊ vulua tã in ouibꝫ q̃z
in capris furti me argues. Dixitq; labã
Gratũ habeo qd̃ petis. Et sepauit ĩ die
illa capras ⁊ oues ⁊ hircos ⁊ arietes va
rios ⁊ maculosos. Cunctũ aũt gregem
vnicolorẽ. i. albi ⁊ nigri veller. tradidit
in manu filioꝝ suoꝝ. ⁊ posuit spaciuz iti
neris triũ dieꝝ inter se ⁊ geneꝝ: q̃ pasce
bat reliq̃s greges ei⁹. Tollẽs g̃ iacob vir
gas populeas virides ⁊ amygdalinas ⁊
ex platanis. ex pte decortauit eas. De-
tractisq; corticibꝫ ĩ his q̃ spoliata fuerãt
candor appuit: illa vero q̃ integ̃ fuerant
viridia pmanserũt. atz ĩ hũc moduz co-
lor effect⁹ est vari⁹. Posuitq; eas ĩ cana

libꝫ vbi effundebaꝫ aq̄ vt cū veniſſēt gre
ges ad bibendū·añ ocl'os hꝫent virgas
ꝫ in aſpectu eaꝝ cōcipent. Factūq; eſt vt
in ipo caloꝛe coit' oues intuerent' virgaſ
ꝫ parerēt maculoſa ꝫ varia ꝫ diuerſo co
loꝛe reſperſa. Diuiſitq; gregē iacob ꝫ po
ſuit virgas i canalibꝫ añ ocl'os arietum
Erāt aūt alba ꝫ nigra q̄q; labā·ceteraqꝫ
ro iacob:ſepatis int' ſe gregibꝫ. Igit' q̄n
pīo tpe aſcēdebantur oues ponebat ia
cob virgas i canalibꝫ aq̄ꝫ añ ocl'os arie
tū ꝫ ouiū·vt i eaꝝ ꝓtēplatiōe cōciperēt.
Q̄n ꝫo ſerotina admiſſura erat·ꝫ cōce
ptus extrem':nō ponebat eas. Factaq; ſunt ea q̄ erāt ſerotina laban et q̄ primi
tꝫis·iacob. Ditatuſq; ē hō vltra modū
ꝫ habuit greges ml'tos·ancillas ꝫ ſuos
camelos ꝫ aſinos

XXXI

Poſtq; aūt audiut ꝫba filioꝝ la
bā dicētiū:tulit iacob oia q̄ fue
rūt ptiſ nr̄i·ꝫ ō illi' facl'tate ditat'·fact'
eſt inclit':añaduertit q̄z faciez laban q̄ n̄
eſſet erga ſe ſicut hꝛi et nudiuſtertius:
marie dicēte ſibi dño: reūtere in terraz
patrū tuoꝝ ꝫ ad generatiōez tuaz·eroq;
tecū:miſit ꝫ vocauit rachel ꝫ lyā in agrū
vbi paſcebat greges·dixitq; eis:Videō
faciē ptis vr̄i q̄ nō ſit erga me ſic hꝛi ꝫ
nudiuſterti'. De' aūt ptis mei fuit me
cū·ꝫ ipe noſtis q̄ totis viribꝫ meis ſerui
erim ptri vro. Hz ꝫ pr̄ vt circūuenit me
ꝫ mutauit mercedē meā decēvicibꝫ·ꝫ tñ
n̄ dimiſit eū de' vt nocerz mihi. Si q̄n
dixit:varie erūt mercedes tue pariebāt
oēs oues varios fet'·q̄n ꝫo econtrario
ait:alba q̄q; accipies ꝓ mercede·oēs gre
ges alba peperēt. Tulitq; de' ſubaz ptiſ
vr̄i·ꝫ dedit mihi. Poſtq; enī ꝓcept' oui
um tps aduenerat:leuaui ocl'os meos·
ꝫ vidi i ſomnis aſcēdētes mares ſupꝛ fe
minas·varios ꝫ maculoſos ꝫ diuerſoꝝ
coloꝝ. Dixitq; angl's dñi ad me in ſom
nis:Jacob. Et ego rn̄di:Adſū. Qui ait
Leua ocl'os tuos·ꝫ videvniuſos maſcu
los aſcēdentes ſupꝛ femias varios ma
culoſos atz reſperſos. Vidi enī oia q̄ fe
cit tibi laban. Ego ſum deus bethel·vbi
vnxiſti lapidē·ꝫ votū vouiſti mihi. Nūc
ergo ſurge ꝫ egredere ō terra hac reuer
tens in terrā natiuitatiſ tue. Reſponde
runtq; rachel ꝫ lya:Numq̄d habemus re
ſidui quicq; i facultatibꝫ ꝫ hereditate do
mus ptris noſtri:Nonne q̄ſi alienas re
putauit nos·ꝫ vendidit comeditq; pre
cium noſtrū:Sed de' tulit opes patri
nr̄i·ꝫ eas tradidit nobis ac filijs noſtriſ
Unō oia que ꝑcepit tibi dñs·fac. Surſ
rexit aūt iacob ꝫ impoſitis liberis ac cō
iugibus ſuis ſupꝛ camelos abꝛit:tulitq;
oēm ſubam ſuam ꝫ greges·ꝫ quicq̄d in
meſopotamia acq̄ſierat:pergens ad yſa
ac patrem ſuum in terraz chanaan. Eo
tpe ierat laban ad tondendas oues:ꝫ ra
chel furata eſt idola patris ſui. Nolūitq;
iacob cōfiteri ſocero ſuo q̄ fugeret. Cū
q; abiſſet tam ipe q; oīa que iuris ſui
erant·ꝫ amne tranſmiſſo ꝓgeret contra
montē galaad·nunciatū eſt labā die ter
tio q̄ fugeret iacob. Qui aſſumptis fra
tribꝫ ſuis:ꝓſecut' eſt eū diebꝫ ſeptē·ꝫ cō
prehendit eū in mōte galaad. Viditq; i
ſomnis dicentē ſibi dn̄m Caue ne quic
q; aſpere loq̄ris ꝫ iacob. Jāq; iacob ertē
derat in mōte tabernaculū. Cūq; ille cō
ſecut' fuiſſet eū cuz fribꝫ ſuis in eodem
monte galaad fixit tentoꝛiū. Et dixit ad
iacob: Quare ita egiſti:vt clā me abige
res filias meas quaſi captiuas gladio:
Cur iḡrante me fugere voluiſti:nec īdi
care mihi:vt ꝓſeq̄rer te cū gaudio ꝫ cāti
cis·ꝫ tympanis·ꝫ citharis:Nō es paſſus vt
oſculaꝛer filios meos et filias. Stulte
opat' es. Et nūc q̄dem valz man' mea
reddere tibi malū ſz de' ptis tui hꝛi di
xit mihi: Caue ne loq̄ris ꝫ iacob quicq̄
duri'. Eſto. Ad tuos ire cupiebas·ꝫ de
ſiderio erat tibi dom' ptiſ tui:Cur fura
tus es deos meos:Rn̄dit iacob Q̄ iſcio
te ꝓfect' ſuz:timui ne violent' auferes fi
lias tuas. Q̄ aūt furti me arguis·apud
quēcunq; iueneris deos tuos:neceſ co
ram fribus noſtris. Scrutare quicq̄d
tuoꝛum apud me inueneris aufer. Hec
dicens ignoꝛabat q̄ rachel furata eſſet
idola. Ingreſſus itaq; laban tabernacu
lum iacob ꝫ lye et vtriuſq; famule·non

inuenit. Cūq; intrasset tētoriuz rachel:
illa festinās abscōdit idola subt̄ stramē-
ta cameli ⁊ sedit desup̄: scrutātiq; oē ten
toriū ⁊ nihil īueniēti ait: Ne irascat̄ dn̄s
me⁹ q̄ coram te assurgere neq̄o. qr iuxta
ꝯsuetudinem femīaꝝ nūc accidit mihi.
Sic delusa sollicitudo q̄rent; ē. Tumēs
q; iacob. cū iurgio ait: Quā ob culpam
meā ⁊ ob qd̄ pctm̄ meuz sic exarsisti post
me ⁊ scrutat⁹ es oēz suppellectilē meaz?
Quid īnueīsti de cūcta sub̄a dom⁹ tue?
Pone h̄ corā frīb; meis ⁊ frīb; tuis: ⁊ iu
dicēt īter me ⁊ te. Idcirco vigīti annis
fui tecū: oues tue ⁊ capre steriles nō fue
rūt. arietes greg; tui nō comedi: nec ca-
ptū a bestia oñdi tibi. Ego dānū oē red-
debā. Quicq̄d furtī p̄ibat a me exigebas
die noctuq; estu vrgebar et gelu: fugie-
batq; somn⁹ ab ocul' meis. Sicq; p̄ vigī
ti ānos ī domo tua ꝑuiui tibi. q̄ttuorde
ciz p̄ filiab; ⁊ sex p̄ gregib; tuis. Immu
tasti q̄z mercedē meā decē vicib;. Nisi de
us p̄ris mei abraā ⁊ timor ysaac affuissz
mihi. forsitā modo nudū me dimisisses
Afflictionē meā ⁊ laborē manuū mearū
respexit dn̄s. ⁊ arguit te heri. Rn̄dit ei la
ban: Filie mee ⁊ filij ⁊ greges tui ⁊ oīa q̄
cernis mea sunt. Quid possuz facere fi-
lijs ⁊ nepotib; meis? Veni g̊ ⁊ ineamus
fedus. vt sit testīoniū īter me ⁊ te. Tu-
lit itaq; iacob lapidē ⁊ erexit illū ī titulū
Dixitq; frīb; suis. Afferte lapides. Qui
ꝯgregātes fecer̄t tumuluz: comedert̄q;
sup̄ eū. Quē vocauit labā tumulū test;
⁊ iacob aceruū testīonij. vt̄q; iuxta p̄prie
tatē līgue sue. Dixitq; labā: Tumulus
iste test; erit īter me ⁊ te hodie. Et idcir-
co appellatū ē nomē ei⁹ galaad. i. tumu-
lus test;. Et adiecit laban. Intueat̄ ⁊ iu
dicet dn̄s īter nos qn̄ recesserim⁹ a no-
bis si afflixer; filias meas ⁊ si ītroduxe-
ris alias vxores sup̄ eas. Nullus ꝑmōis
nr̄i test; ē absq; deo q̄ pn̄s respicit. Dixit
q; rursus ad iacob. En tumul⁹ hic ⁊ la-
pis quē erexi: īter me ⁊ te test; erit. Tu-
mulus inq̄z iste ⁊ lapis sint ī testīoniuz
si aut ego trāsiero illū p̄gens ad te. aut
tu p̄terier; malū mihi cogitans: Deus
abraaz ⁊ de⁹ nachor iudicet īter nos: deus
p̄ris eoꝝ. Jurauit g̊ iacob p̄ timorē p̄ris
sui ysaac: īmolatisq; victimis ī mōte vo
cauit frēs suos vt ederēt panē. Qui cū
comedissēt māserūt ibi. Laban vo de no
cte ꝯsurgēs osculat⁹ est filios ⁊ filias su
as. ⁊ bn̄dixit ill': reuersusq; ē in locū suuz.

XXXII

Iacob aūt abijt ī iti-
nere q̄ cep̄at. fuerūtq; ei obuiā
angeli dei. Quos cū vidisset ait
Castra dei sunt hec. Et appellauit nomē
loli illi⁹ manaim. i. castra. Misit autez ⁊
nūcios añ se ad esau frēm suū ī t̄ra seyr.
in regiōe edom p̄cepitq; eis dicēs: sic lo
q̄mini dn̄o meo esau. Hec dic̄ frat̄ tu⁹
iacob: Apud laban p̄egrinat⁹ suz ⁊ fuiuſ
q; in pn̄tē diē. Habeo boues ⁊ asinos et
oues ⁊ ꝑuos ⁊ ācillas: mittoq; nūc lega
tionē ad dn̄m meū vt inueniā grām in
ꝯspectu tuo. Reuersiq; sūt nūcij ad iacob.
dicētes: Venim⁹ ad esau frēz tuū. ⁊ ecce
p̄perat in occursuz tuū cū q̄drīgent; vi-
ris. Timuit iacob valde ⁊ p̄territ⁹ diui-
sit p̄pl'm q̄ secū erat: greges q̄z ⁊ oues et
boues ⁊ camelos ī duas turmas. dicēs
Si venerit esau ad vnā turmā ⁊ p̄cusse
rit eā: alia turma q̄ reliq̄ est saluabit̄. Di
xitq; iacob: De⁹ p̄ris mei abraā. ⁊ de⁹ pa
tris mei ysaac. dn̄e q̄ dixisti mihi: reuerte-
re ī terrā tuā ⁊ ī locū natiuitat; tue. ⁊ be
nefaciā tibi. mīor suz cūct; miseratiōib;
tuis: ⁊ veritate tua quā explesti ꝑuo tuo
In baculo meo trāsiui iordanē istuz. et
nunc cū duab; turmis regredior: Erue
me d̄ maū frīs mei esau. qr valde euz ti
meo: ne forte veniēs p̄cutiat mr̄ez cuz fi
lijs. Tu locut⁹ es q̄ bn̄ faceres mihi: et
dilatares semē meū sic arenā mar;. q̄ p̄
mlt̄itudīe nūerari nō pōt. Cūq; dormis
set ibi nocte illa. sep̄auit de his q̄ hēbat
mūera esau frī suo. capras ducētas. hir-
cos viginti. oues ducētas. ⁊ arietes vi-
ginti. camelas fetas cū pullis suis trigī
ta. vaccas q̄dragīta. ⁊ tauros vigīti. asi-
nas viginti. ⁊ pullos earum decem. Et
misit p̄ man⁹ ꝑuoꝝ suorū. singulos seor
sum greges. dixitq; pueris suis: Añce-
dite me: ⁊ sit spaciū inter gregē ⁊ gregē.

Et ꝑcepit prioꝛi dicẽs: Si obuiũ ḥabu
eris frem meũ esau·⁊ interrogauerit te
cuiꝰ es aut q̃ vadis·aut cuiꝰ sũt ista q̃ se
q̃ris:rñdebis: Serui tui iacob. Mune
ra misit dño suo esau:ipe q̃z post nos ve
nit. Hilr dedit mãdata secũdo ⁊ tertio:
⁊ cũctis q̃ seq̃bant greges dicẽs: Hisdẽ
verb̃ loq̃mini ad esau cũ inueneritꝫ euꝫ
⁊ addetꝫ: Ipe q̃z ꝓxus tuꝰ iacob·iter no
strũ inseq̃tur. Dixit enĩ: Placabo illum
mũeribꝰ q̃ ꝓcedũt·⁊ postea videbo illuꝫ.
Forsitan ꝓpitiabit mihi. Preceſſerunt
itaq̃ mũera añ eũ·ipe vero mãsit nocte
illa in castris Cunq̃ mature surrexisset
tulit duas vxores suas·⁊ totidẽ famlas
cũ vndecĩ filijs·⁊ trãsiuit vadũ iaboch.
Traductisq̃ oĩbꝰ q̃ ad se ꝑtinebãt· man
sit solus·⁊ ecce vir luctabat cuꝫ eo vsq̃
mane. Qui cũ videret q̃ euꝫ supare nõ
posset:tetigit neruũ femorꝫ eiꝰ·⁊ statim
emarcuit. Dixitq̃ ad euꝫ: Dimitte me·
Jã enĩ ascẽdit aurora Rñdit: Nõ dimit
tam te nisi bñdixerꝫ mihi. Ait ḡ: Qd̃ est
nomẽ tibi? Rñdit: Jacob. At ille. Neq̃
q̃z inq̃t iacob appellabit nomẽ tuũ· sz is
rael. Qm̃ si cũ deũ fortꝫ fuisti· q̃ntomagꝫ
cũ hoies ꝓualeb? Interrogauit eum iacob
Dic mihi q̃ appellarꝫ noie? Rñdit. Cur
q̃ris nomẽ meũ qd̃ẽ mirabile? Et bñdi
xit ei in eodẽ loco. Vocauitq̃ iacob no
mẽ loci illiꝰ phanuel·dicẽs: Vidi dñz fa
cie ad faciẽ·⁊ salua facta ẽ aĩa mea. Ortꝰ
q̃z est ei statĩ sol postq̃z trãsgressus ẽ pha
nuel· Ipe vo claudicabat pede. Quã ob
cãm nõ comedũt neruũ filij isrl q̃ emar
cuit ĩ femore iacob vsq̃ in pñtez diẽ: eo
q̃ tetigerit neruũ femorꝫ eiꝰ·⁊ obstupu

Leuãs aũt ia XXXIII (erit
cob oculos·vidit venientẽ esau
⁊ cũ eo q̃dringẽtos viros. Di
uisitq̃ filios lye·⁊ rachel ãbarũq̃ famu
larũ·⁊ posuit vtrãq̃ ancillã·⁊ liberos ea
rũ in pricipio: lyam vo·⁊ filios eiꝰ in se
cũdo loco: rachel autez·⁊ ioseph nouissi
mos. Et ipe pgrediẽs adorauit prom̃ ĩ
terrã septies: donec approp̃quret frater
eius. Currẽs itaq̃ esau obuiã frĩ suo·ã
plexatus ẽ eũ: stringẽsq̃ collũ eiꝰ·⁊ oscu
lans fleuit: leuatisq̃ oculꝫ vidit mlieres
⁊ puulos eaꝝ·⁊ ait: Quid tibi volũt isti
⁊ si ad te ꝑtineãt? Rñdit: Paruuli sunt
q̃s donauit mihi deꝰ ꝓuo tuo. Et aꝓxi
pinq̃ntes ãcille·⁊ filij eaꝝ incuruati sũt.
Accessit q̃z lya cũ pueꝛis suis·⁊ cũ silr ad
orassent·extremi ioseph·⁊ rachel adora
uerunt. Dixitq̃ esau: Que nã sunt iste
turme q̃s obuiã habuĩ? Rñdit: Ut inue
nirẽ grãm coꝛã dño meo. At ille ait: Ha
beo plima fratꝛ mi: sint tua tibi. Dixitq̃
iacob: Noli ita obsecro· sz si inueni grãz
in oculꝫ tuis: accipe munusculũ de mani
bus meis. Sic enĩ vidi faciẽ tuã q̃si vi
derim vultũ dei. Esto mihi ꝓpitꝰ·⁊ susci
pe bñdictõez quã attuli tibi·⁊ quã dona
uit mihi deꝰ tribuẽs oĩa. Vix frẽ cõpellẽ
te suspiciẽs ait: Gradiam̃ silr eroq̃ soci
itineꝛ tui. Dixitq̃ iacob: Nosti dñe mi
q̃ paruulos habeã teneros·⁊ oues·⁊ bo
ues fetas mecũ: q̃s si plus in ambulan
do fecero laborare: morientꝫ vno die cun
cti greges. Precedat dñs meꝰ añ seruũ
suũ·⁊ ego seq̃r paulatĩ vestigia eiꝰ sic vi
dero ꝓuulos meos posse·donec veniã ad
dñm meuꝫ in seyr. Rñdit esau: Oꝛo te
vt de ꝓplo q̃ mecũ ẽ·saltẽ socij remaneãt
vie tue. Nõ est inq̃t necesse: hoc vno tm̃
indigeo vt inueniã grãm ĩ ꝓspectu tuo
dñe mi. Reꝛsus est itaq̃ illo die esau iti
nere q̃ venerat in seyr. Et iacob venit in
sochot: vbi edificata domo·⁊ fixis tento
rijs·appellauit nomẽ loci illiꝰ sochot·i·
tabernacula. Trãsiuitq̃ ĩ salẽ vrbẽ sichi
morꝫ q̃ est in tra chanaan· postq̃z reꝛsus
est de mesopotamia syrie·⁊ hĩtauit iuxta
oppidũ·emitq̃ ptẽ agri in q̃ fixerat tabꝛ
nacla·a filijs emoꝛ ptis sichẽ cẽtũ agnis
⁊ erecto ibi altari: inuocauit super illud
fortissimũ deũ isrl. XXXIIII

Gressa est autẽ dina filia lye vt
videret mulieres regiõis illiꝰ.
Quã cũ videssz sichẽ filiꝰ emoꝛ
euei ꝓceps tre illiꝰ·adamauit eã et ra
puit·⁊ dormiuit cũ illa: vi o ꝓmẽs vir
ginẽ. Et ꝯglutinata ẽ aĩa eius cũ ea tri
stemq̃ delinuit blãditijs·⁊ pergens ad
emoꝛ ptez suuz·accipe inq̃t mihi puellã

hanc ꝯiugē. Qđ cū audiſſet iacob abſen
tib⁹ filijs ⁊ in paſtu pecoꝝ occupatꝫ: ſilu
it donec rediret. Egreſſo autē emoꝛ pꝛe
ficlxem vt loq̄ret ad iacob. ecce filij eius
veniebāt de agro: auditoq; qđ acciderat
irati ſunt valde: eo q̄ fedam rē opat⁹ eſ
ſet in iſrl̄. ⁊ violata filia iacob rē illicitaꝫ
ꝑpetraſſet. Locut⁹ eſt itaq; emoꝛ ad eos
Siclxem filij mei adhęſit aīa filie veſtre
Date eā illi vxorē ⁊ iūgam⁹ viciſſim cō
nubia. Filias vr̄as tradite nob⁹. et filias
nr̄as accipite. ⁊ hītate nobiſcuꝫ. Terra i
ptāte vr̄a eſt: exercete. negociami ⁊ poſſi
dete eā. Dixⁱ ⁊ ſiclxm ad pr̄em et ad frēs
ei⁹ ait: Inueniā grāꝫ coꝝā vob⁹ ⁊ q̄cunq;
ſtatueritꝭ. dabo. Augete dotez. ⁊ munera
poſtulate. ⁊ libēter tribuā qđ petieritis:
tm̄ date mihi puellā hāc vxoꝛez. Rn̄de
rūt filij iacob: ſiclxm ⁊ pr̄i ei⁹ in dolo: ſe
uientes ob ſtupr̄ū ſoꝛoꝛis: Nō poſſum⁹
facere qđ petitꝭ: nec dare ſoꝛoꝛē nr̄aꝫ hoī
incircūciſo qđ illicituꝫ ⁊ nefarium eſt a
pud nos. Dixⁱ in hoc valebim⁹ federari.
Si voluerit⁹ eſſe ſil̄es nr̄i et circūcidat̄
in vob⁹ oīs maſculini ſex⁹. tūc dabim⁹ et
accipiem⁹ mutuo filias vr̄as ac nr̄as et
habitabim⁹ vobiſcū. erimuſq; vn⁹ pp̄l's
Si aūt circūcidi noluerit⁹: tollem⁹ filiā
nr̄am ⁊ recedem⁹. Placuit oblatio eoꝝ
emoꝛ ⁊ ſiclxm filio ei⁹: nec diſtulit ado
leſcens qn̄ ſtatiꝫ qđ petebat̄ expleret. A
mabat enī puellā valde. ⁊ erat inclyt⁹ i
oīm̄i domo pr̄is ſui. Ingreſſiq; portā vr
bis locuti ſunt ad pp̄l'm. Viri iſti pacifi
ci ſunt. ⁊ volūt hītare nobiſcū. Negocie
tur in terra ⁊ exerceāt eā: q̄ ſpatioſa ⁊ la
ta cultoꝛib⁹ indiget. Filias eoꝝ accipiē⁹
vxoꝛes. ⁊ nr̄as ill̄ dabimus. Unuꝫ eſt q̄
differt̄ tantū bonū. Si circūcidam⁹ ma
ſculos nr̄os ritū gentꝭ imitāt̄es. ⁊ ſub̄a
eoꝝ ⁊ pecoꝛa ⁊ cūcta q̄ poſſidēt nr̄a erūt.
Tm̄ in hoc acq̄eſcam⁹ ⁊ hītātes ſil̄. vnū
efficiam⁹ pp̄l'm. Aſſenſiq; ſunt oēs: circū
ciſis cūctꝭ maribꝰ. Et ecce die tertio q̄n
q̄uiſſimus vulner⁹ dolor ē. arreptis duo
filij iacob. ſymeon et leui frēs dine gla
dijs. ingreſſi ſunt vrbē ꝯfidēter: interfe
ctiſq; oīb⁹ maſcul̄. emoꝛ et ſiclxm p̄iter
necauerūt: tollēteſq; dinā de domo ſich
em ſoꝛoꝛē ſuā. Quib⁹ egreſſis irruerūt
ſup̄ occiſos ceteri filij iacob. ⁊ depopula
ti ſunt vrbez in vltionē ſtupr̄i: oues eoꝝ
⁊ armēta ⁊ aſinos. cūctaq; vaſtātes q̄ in
domib⁹ ⁊ in agris erāt: p̄uulos q̄ꝫ eoꝝ ⁊
vxoꝛes duxerūt captiuas. Quib⁹ perpe
tratꝭ audacter. iacob dixit ad ſymeō ⁊ le
ui. Turbaſtis me. ⁊ odioſuꝫ feciſtis me
chananeis ⁊ pherezeis hītatoꝛib⁹ terre
hui⁹. Nos pauci ſum⁹: illi ꝯgregati pcu
tient me. ⁊ delebꝛ ego ⁊ dom⁹ mea. Inn̄
derūt. Nūq̄d vt ſcoꝛto abuti debuere ſo
roꝛe noſtra?

XXXV

Laterea locut⁹ eſt de⁹ ad iacob.
Surge ⁊ aſcēde bethel ⁊ habita
ibi faciq; altare dño q̄ appar̄uit t̄ q̄n fugi
ebas eſau frēm tuū. Jacob ꝛo ꝯuocata
oi domo ſua. ait: Abijcite deos alienos
q̄ in medio vr̄i ſunt ⁊ mūdami: ac muta
te veſtimēta vr̄a. Surgite ⁊ aſcēdam⁹ i
bethel. vt faciam⁹ ibi altare dño q̄ exau
diuit me i die tribulatiōis mee. ⁊ ſociuſ
fuit itineriꝭ mei. Dederūt g̃ ei oēs deos
alienos q̄s hēbant. ⁊ inaures q̄ erāt in
auribꝰ eoꝝ. At ille infodit eas ſubt̄ tere
binthū: q̄ ē poſt vrbē ſiclxm. Cunq; pfe
cti eēnt. fꝛoꝛ dei iuaſit oēs p̄ circūituꝫ ci
uitates. ⁊ nō ſunt auſi p̄ſeq̄ recedentes
Venit igit̄ iacob luçan q̄ eſt i t̄ra chana
an cogn̄mēto bethel. Ipe ⁊ oīs pp̄l's cū eo
Edificauitq; ibi altare et appellauit no
mē loci illi⁹ dom⁹ dei. Ibi enīꝫ apparuit
ei de⁹ cū fugeret frēꝫ ſuū. Eodē tpe moꝛ
tua eſt debꝛa nutrix rebecce. ⁊ ſepulta ē
ad radices bethel ſubter quercū: vocatū
q; eſt nomē loci illi⁹ querc⁹ fletuſ. Appa
ruit aūt itez deus iacob poſtq; reuſus ē
de meſopotamia ſyrie ⁊ venit i bethel. bñ
dixitq; ei dicens: Nō vocaberis vltra ia
cob. ſed iſrl̄ erit nomē tuum. Et appel
lauit eum iſrael. Dixitq; ei: Ego de⁹ oīs
poteus. Creſce ⁊ multiplicare: gentes ⁊
pp̄li nationū ex te erūt. Reges de lūbis
tuis egredient̄: terrāq; quā dedi abꝛaaꝫ
⁊ yſaac. dabo tibi ⁊ ſemini tuo poſt te Et
receſſit ab eo. Ille vero ererit tituluꝫ la
pideū. in loco quo locutus fuerat ei de⁹

libans sup eū libamīa: ⁊ effundēs oleū
vocansq; nomē loci illi⁹ bethel. Egressus
aūt inde· venit verno tpe ad terrā q̄ du-
cit effratā. In q̄ cū parturiret rachel ob
difficultatē part⁹ periclitari cepit. Dixit
q; ei obstetrix. Noli timere: qr ⁊ hūc ha-
bebis filiū. Egrediēte aūt aīa p̄ dolore ⁊
imminēte iaz morte: vocauit nomē filij
sui bennoni· i· fili⁹ doloris mei. Pr̄ vero
appellauit eum beniamin· i· filius dextre
Mortua est g̃ rachel· ⁊ sepulta est in via
q̄ ducit effratā· hec ē bethleem. Erexitq;
iacob titulū sup sepulcrū ei⁹. Hic est ti-
tulus monumēti rachel vsq; in pn̄tem
diē. Egressus ind̄ fixit tabernaculū trās
turrē greg̃. Cūq; hītaret in illa regiōe
abijt ruben· ⁊ dormiuit cū bala ꝯcubina
pr̄is sui. Qd̄ illū mīme latuit Erāt aūt
filij iacob duodeciz. Filij lye prīogenit⁹
ruben· ⁊ symeon· ⁊ leui· iudas ⁊ ysachar
⁊ çabulon. Filij rachel: ioseph ⁊ beniamī
Filij bale ancille rachel': dan ⁊ neptalim
Filij çelphe ācille lye: gad ⁊ aser. Hi sūt
filij iacob: q̄ nati sunt ei ī mesopotamia
syrie. Venit etiā ad ysaac pr̄ez suuz ī mā
bre ciuitatē arbee hec est hebron in q̄ pe-
grinat⁹ est abraaz ⁊ ysaac. Et cōpleti sūt
dies ysaac centū octogīta annoꝝ: ꝯsum
ptusq; etate mortu⁹ est· ⁊ apposit⁹ est po
pulo suo senex ⁊ plen⁹ dieꝝ· ⁊ sepelierūt
eum esau ⁊ iacob filij sui. XXXVI

HE aūt sunt generationes esau
ip̄e est edom. Esau accepit vxo-
res de filiab⁹ chanaan ada filiaz
elom ethei· ⁊ oolibama filiaz ane filij se-
beon euei. Basemath q̄z filiā hismael so
rorez nabaioth. Pepit aūt ada eliphaç
Basemath genuit rahuel. Oolabama
genuit iehus ⁊ ihelon ⁊ chore. Hi filij e-
sau q̄ nati sunt ei ī terra chanaan. Tulit
autē esau vxores suas ⁊ filios ⁊ filias et
oēm aīam domus sue ⁊ sub̄az ⁊ pecora ⁊
cūcta q̄ hr̄e poterat ī t̄ra chanaā. ⁊ abijt
in alterā regionē· recessitq; a fratre suo
iacob. Diuites enī erāt valde· ⁊ sil' habi
tare nō poterāt· nec sustinebat eos terra
pegrinatiōis eoꝝ p̄ multitudine gregū
Habitauitq; esau in mōte seyr: ip̄e est e-
dom. He autē sunt generatōes esau pa
tris edom in mōte seyr· ⁊ hec noīa filio-
rū ei⁹. Eliphaç fili⁹ ada: vxoris esau. Ra
huel q̄z fili⁹ basemath vxoris eius. Fue
rūtq; eliphaç filij: themā· omar· sephua
⁊ gathan· ⁊ ceneç ⁊ chore. Erat aūt thā-
na cōcubina eliphaç filij esau: q̄ peperit
ei amalech. Hi sunt filij ada vxor̄ esau
Filij autē rahuel: naath ⁊ çara· semma ⁊
meça. Hi filij basemath vxor̄ esau. Isti
q̄z erant filij oolibama filie ane filij sebe
on vxoris esau· q̄s genuit ei: iehus ⁊ ihe
lon ⁊ chore. Hi duces filioruz esau. Filij
eliphaç prīogeniti esau· dux themā· dux
omar· dux sephua· dux ceneç· dux chore·
dux gathan· dux amalech· Hi filij eli-
phaç in terra edom· ⁊ hi filij ada. Hi q̄z
filij rahuel filij esau. Dux naath· dux ça
ra· dux semma· dux meça. Hi aūt duces
rahuel: in t̄ra edom. Isti filij basemath
vxoris esau. Hi autē filij oolibama vxo
ris esau. Dux iehus· dux ihelon· dux cho
re. Hi duces oolibama filie ane vxoris
esau. Isti sunt filij esau· ⁊ hi duces eoꝝ·
ip̄e ē edom. Isti sunt filij seyr horrei ha
bitatores terre: lothan ⁊ sobal ⁊ sebeon
⁊ anan ⁊ dison ⁊ eser ⁊ disan. Hi duces
horrei filij seyr: ī terra edom. Facti sunt
autē filij lothan: horrei ⁊ eman. Erat au
tē soror lothan thāna. Et isti filij sobal:
aluhan ⁊ maneeth ⁊ ebal sephi ⁊ onan.
Et hi filij sebeon: achia ⁊ anā· Iste est a-
nan q̄ inuenit aq̄s calidas in solitudīe:
cum pasceret asinas sebeon patris sui.
Habuitq; filium disan ⁊ filiam ooliba-
ma. Et isti filij disan: abdas ⁊ iesban ⁊ ie
thran ⁊ charan. Hi quoq; filij eser: bala
annan ⁊ çeuan ⁊ achan. Habuit autē fi-
lios disan hus ⁊ aran. Hi duces horreo
rum· dux lothan· dux sobal· dux sebeon·
dux ana· dux dison· dux eser· dux disan.
Isti duces horreoruz qui imperauerūt
in terra seyr. Reges autem qui regna-
uerūt in terra edom· anteq̄z haberēt re-
gem filij israel· fuerunt hi. Balach fili⁹
beor: nomēq; vrbis ei⁹ denaba. Mortu⁹
est autē balach: ⁊ regnauit pro eo iobab
filius çare de bosra. Cunq; mortu⁹ esset

Jobab regnauit ꝑ eo husan de tra they/
manoꝝ. Hoc q̄z mortuo: regnauit ꝑ eo
adad fili⁹ badadi q̄ ꝑcussit madiā in regi
one moab·⁊ nome vrbis ei⁹ auith. Cū
q̄z mortu⁹ esset adad:regnauit ꝑ eo sem
la de maserecha. Hoc q̄z mortuo regna/
uit ꝑ eo saul de fluuio roolvth. Cūq̄z et
hic obisset:successit in regnū balanan fi
lius achvor. Jsto q̄z mortuo :regnauit
ꝑ eo adad:nomēq̄z vrb⁹ ei⁹ phou. Et ap/
pellabat vxor ei⁹ meeçabel filia matreth
filie miçaab. Necḡ noīa ducū esau in co
gnatōib⁹ ⁊ locis ⁊ vocabul⁹ suis: dux thā
na· dux aluha· dux iethyeth· dux oolība/
ma·dux ela·dux phinou·dux çeneç· dux
theman·dux mabsar·dux mabdihel·dux
hiram: Hi duces edom habitātes i ter
ra imperij sui:ipe ē esau pr̄ idumeorum
Habitauit autem iacob in terra chana
an:in qua pr̄ suus ꝑegrinatus est :et hec
sunt generationes eius. XXXVII

Joseph cū sedecim eēt āno⁹ pa
scebat gregē cum fribꝫ suis ad/
huc puer. Et erat cū filijs bale
⁊ çelphe vxorū pr̄is sui:accusauitq̄z frēs
suos apud ꝓtem crimie pessimo Jsrael
autē diligebat ioseph sup oēs filios:eo
q̄ in senectute genuisset euꝫ. Fecitq̄z ei
tunicā polymitā. Videtes aūt frēs eius
q̄ a pr̄e plus cunctꝭ filijs amaret· odert
eū:nec poterāt ei q̄cq̄z pacifice loq̄. Acci/
dit q̄z vt visuꝫ somniū referret fribꝫ suis
q̄ cā maioris odij semiariū fuit. Dixitq̄z
ioseph fribꝫ suis:Audite somniū meuꝫ
qđ vidi. Putabā nos ligare manipulos
in agro·⁊ q̄si ꝛsurgere manipulū meuꝫ
⁊ stare:vestrosq̄z manipulos circūstātes
adorare manipulū meū. Rñderūt frēs
ei⁹:Nūq̄d rex nr̄ eris: aut subijciemur
ditiōi tue: Hec ḡ cā somnioꝝ atꝫ ꝛmo/
nū:inuidie ⁊ odij fomitē mīstrauit. Ali/
ud q̄z vidit somniū qđ narrās fribꝫ ait:
Vidi ꝑ somniū q̄si solē ⁊ lunaꝫ ⁊ stellas
vndecim adorare me. Qđ cū pr̄i suo et
fribꝫ retulisset:increpauit eū pr̄ su⁹·⁊ di
xit: Quid sibi vult hoc somniū qđ vidi/
sti: Nū ego ⁊ mr̄ tua ⁊ frēs tui adorabi/
mus te sup terrā: Jnuidebāt ei igitur
frēs sui:pr̄ vero rē tacit⁹ ꝓsiderabat. Cū
q̄z frēs illi⁹ in pascēdis gregib⁹ pr̄is mo
rarent in sichꝫ· dixit ad euꝫ israel. Frēs
tui pascūt oues in sichimis·veni mittā
te ad eos. Quo rñdēte·pr̄sto suꝫ·ait: Va
de·⁊ vide si cuncta ꝓspera sint erga frēs
tuos·⁊ pecora·⁊ renūcia mihi quid agat
Missus de valle hebrō venit i sichem. Jn
uenitq̄z eū vir errantē i agro·⁊ introga/
uit q̄d q̄reret. At ille rñdit: Frēs meos
q̄ro. Jndica mihi vbi pascāt gregeſ. Di
xitq̄z ei vir: Recesserunt de loco isto. Au
diui aūt eos dicētes: Eam⁹ in dothaim
Perrexit itaq̄z ioseph post frēs suos·⁊ i/
uenit eos i dothaim. Qui cuꝫ vidissent
eū ꝓcul:aīq̄z accederet ad eos cogitaue
rūt illū occidere·⁊ mutuo loq̄bant: Ec/
ce somniator venit. Venite occidamus
eū:⁊ mittam⁹ in cisternā veterē·dicem⁹
q̄z fera pessima devorauit eū·⁊ tūc appare
bit q̄d illi ꝓsint somnia sua. Audiēs aūt
hec ruben·nitebat liberare eū de manib⁹
eoꝝ·⁊ dicebat. Nō interficiam⁹ aīam ei⁹
nec effundam⁹ sanguinē:sz ꝓiscite eū in
cisternā veterē q̄ est i solitudie manusq̄z
vr̄as seruate innocias. Hoc aūtē dicebat
volens eripe eū de manib⁹ eoꝝ ⁊ redde/
re pr̄i suo. Cōfestim igit vt ꝓcesit ad fra
tres suos·nudauerūt euꝫ tunica talari
⁊ polymita:miserūtq̄z euꝫ in cisternā ve/
terē q̄ nō hēbat aquā. Et sedētes vt co/
mederēt panē viderūt hismaelitas via
tores venire de galaad·⁊ camelos eoruꝫ
portātes aromata ⁊ resinā ⁊ stacten i e/
gyptuꝫ. Dixit ḡ iudas fribꝫ suis: Quid
nob ꝓdest si occiderim⁹ frēꝫ nr̄m·⁊ cela
uerim⁹ sanguinē ipi⁹:? Melius ē vt ve
nundet hismaelitꝭ:⁊ man⁹ nr̄e nō pollu
ant. Frat eni ⁊ caro nr̄a ē. Acq̄euerūt frēs
ꝛmōib⁹ illi⁹:⁊ ꝓtereūtib⁹ madianitꝭ ne/
gociatoribꝫ·extrahētes eū de cisterna vē
diderūt eū hismaelitꝭ viginti argēteis:q̄
duxerūt eū i egyptuꝫ. Reūsusq̄z ruben ad
cisternā non inuenit puer:⁊ scissis vesti
bus ꝓgens ad frēs suos ait: Puer non
cōparet·⁊ ego quo ibo: Tulerunt autēꝫ
tunicā eius·⁊ in sanguinē hedi quem oc
ciderant tinxerunt :mittētes qui ferrēt

ad pr̄em·⁊ dicerēt: Hanc inuenim⁹·vi-
de vtrū tunica filij tui sit an nō. Quam
cū cog̊uisset pr̄·ait: Tunica filij mei est.
Fera pessima comedit eū: bestia deuora-
uit ioseph. Scissisq̄ vestib⁹· indutus ē
cilitio: lugens filiū suū ml̄to tp̄e. Con
gregat⁹ aūt cūct⁹ liber⁹ ei⁹ vt lenirēt do-
lorē pr̄is: noluit ꝯsolatiōez accipe·sz ait:
Descēdam ad filiū meū lugēs ī infernū
Et illo ꝑseuerāte ī fletu: madianite vē-
diderunt ioseph ī egypto·phutifari eu-
nucho pharaonis magistro militū.

XXXVIII

Eodez tp̄e descē-
dens iudas a frib⁹ suis·diuertit
ad virū odollamiten noīe hirā
viditq̄ ibi filiā hoīs chananei vocabulo
Sue. Et accepta vxore īgressus ē ad eā
Que cōcepit ⁊ pep̄it filiū·⁊ vocauit no-
mē eius her. Rursumq̄ ꝯcepto fetu na
tū filiū vocauit onan. Tertiū q̊z peperit
quez appellauit sela. Quo nato parere
vltra cessauit. Dedit aūt iudas vxorez
primogeīto suo her·noīe thamar. Fuit
q̊z her prīogenit⁹ iude·nequā in ꝯspectu
dn̄i·⁊ iō ab eo occisus est. Dixit g̊ iudas
ad onan filiū suū. Ingredere ad vxorē
fratris tui ⁊ sociare illi vt suscites semē
fratri tuo. Ille sciēs nō nasci sibi filios
introiens ad vxorē fr̄is sui·semē funde-
bat ī terrā: ne liberi fr̄is noīe nascerent̄.
Et idcirco ꝑcussit eū dn̄s: eo ꝙ rez dete-
stabilem faceret. Quāobrez dixit iudas
thamar nurui sue: Esto vidua in domo
pr̄is tui: donec crescat sela fili⁹ me⁹. Ti-
mebat enī ne ⁊ ip̄e moreret̄ sicut fratres
eius. Que abijt ⁊ habitauit ī domo pa-
tris sui. Euolutis aūt ml̄tis ānis: mor
tua est Sue vxor iude. Qui post luctuz
ꝯsolatiōe suscepta·ascēdebat ad tōsores
ouiū suaꝝ ip̄e ⁊ hiras opilio greg⁹ odol-
lanita in thānas. Nunciatumq̄ est tha
mar ꝙ socer illi⁹ ascēderet ī thānas: ad
tondēdas oues Que deposit⁹ viduitat⁹
vestib⁹·assumpsit teristrū·⁊ mntato ha
bitu sedit in biuio itiner⁹ qd̄ ducit thā-
nā: eo ꝙ creuisset sela ⁊ nō eū accepisset
maritū. Quā cū vidisset iudas suspica-
tus est eē meretricē. Operuerat eī vul-
tum suuz ne agnosceret̄. Ingredie n sq̄z
ad eā·ait: Dimitte me vt coeā tecū. Ne
sciebat enī ꝙ nurus sua eēt. Qua rn̄dē
te·q̄d dab̄ mihi vt fruar⁹ ꝯcubitu meo·
dixit: Mittā tibi hedū de gregib⁹. Rur-
sumq̄ illa dicēte: patiar qd̄ vis si deder⁹
mihi arrabonē donec mittas qd̄ pollice-
ris·ait iudas Quid tibi vis ꝑ arrabone
dari? Rn̄dit: Annulū tuuz ⁊ armillaz et
baculū quez manu tenes. Ad vnuz igit̄
coitū ml̄r cōcepit·⁊ surgēs abijt: deposi-
toq̄ habitu quē sumpserat: induta ē vi
duitat⁹ vestib⁹. Misit aūt iudas hedū ꝑ
pastorē suuz odollamiten: vt recip̄et pi
gnus qd̄ dederat ml̄ieri. Qui cū nō in-
uenisset eā: interrogauit hoīes loci illi⁹.
Ubi est ml̄r q̄ sedebat in biuio? Rn̄den
tib⁹ cūct⁹ nō fuit ī loco isto meretrix·re-
uersus ē ad iudā·⁊ dixit ei: Nō īueni eaz
Sz ⁊ hoīes loci illi⁹ dixerūt mihi: nūq̄
sedisse ibi scortū. Ait iudas: Habeat sibi
Certe mēdacij arguere nos n̄ pōt. Ego
misi hedū quē ꝓmiserā·⁊ tu nō inueīsti
eā. Ecce aūt post tres mēses nūciauer̄t
iude dicētes: Fornicata est thamar nu-
rus tua·⁊ videt̄ vterus illi⁹ intumesce-
re. Dixitq̄ iudas: Producite eaz vt cō-
burat̄. Que cū duceret̄ ad penam: misit
ad socerū suuz dicens: De viro cui⁹ hec
sunt·ꝯcepi. Cog̊sce cui⁹ sit ānulus ⁊ ar-
milla ⁊ baculus. Qui agnit⁹ mūeribus
ait: Iustior me ē: qꝛ nō tradidi eā sela fi-
lio meo. Attn̄ vltra nō cog̊nouit eā. In
stāte aūt ꝑtu apparuer̄t gemini ī vtero
atq̄ ī ip̄a effusiōe īfantiū vn⁹ ꝓtulit ma
nū in q̄ obstetrix ligauit coccinū dicēs:
Iste egredie t̄ prior. Illo v̄o retrahente
manū: egressus ē alt̄. Dixitq̄ ml̄r: Qua
re diuisa ē ꝓpter te maceria? Et ob hāc
cām vocauit nomē ei⁹ phares. Postea
egressus ē frater ei⁹ ī cui⁹ maū erat coc-
cinū·quē appellauit çaram.

XXXIX

Igit̄ ioseph duct⁹ est ī egyptuz:
emitq̄ eū phutifar eunuchus
pharaōis prīceps exercit⁹ sui·
vir egypti⁹ de maū hismaelitaꝝ: a quib⁹
ꝑduct⁹ erat. Fuitq̄ dn̄s cū eo·⁊ erat vir
in cūctis ꝓspere agens. Habitauitq̄ in

domo dñi sui: qui optīe nouerat dñz eē
cū eo. ⁊ oīa q̄ gereret ab eo dirigi ī maū
illi⁹. Inueītqꝫ ioseph grāz corā dño suo
⁊ mīstrabat ei. A q̄ p̄posit⁹ oībꝫ. guberna
bat creditā sibi domū: ⁊ vniūsa q̄ ei tra-
dita fuerāt. Bñdixitqꝫ dñs domui egy-
ptij ꝓpter ioseph: ⁊ mltiplicauit tā ī edi
bus q̄ꝫ in agris cūctaꝫ ei⁹ subaꝫ. Nec q̄c-
q̄ꝫ aliud nouerat: nisi panē quo vescebat̄
Erat aūt ioseph pulcra facie et decorus
aspectu. Post mltos itaqꝫ dies: iniecit
dña sua oculos suos ī ioseph ⁊ ait: Dor
mi mecū. Qui neq̄q̄ꝫ acquiescēs opi ne
fario. dixit ad eā. Ecce dñs me⁹ oībꝫ mi
hi tradit̄. ignorat q̄d hēat in domo sua:
nec quicq̄ꝫ est qd̄ nō in mea sit ptāte: vl
nō tradiderit mihi. p̄ter te q̄ vxor ei⁹ es
Quō g̃ possuꝫ hoc malū facere: ⁊ peccare
in dñm meū? Huiuscemodi v̄bis ꝑ sin
gulos dies loq̄bant̄. ⁊ mlr molesta erat
adolescēti. ⁊ ille recusabat stupruꝫ. Acci-
dit aūt q̄dā die vt ītraret ioseph domuꝫ
⁊ opis q̄ ꝓpiā absqꝫ arbitris faceret. ⁊ illa
app̄hensa lacinia vestimēti eius diceret
Dormi mecū. Qui relicto ī manu eius
pallio fugit. ⁊ egressus ē foras. Cūqꝫ vi
disset mlr vestē in manibꝫ suis. ⁊ se eē cō
temptā: vocauit ad se hoīes dom⁹ sue. et
ait ad eos: En ītroduxit virū hebreū: vt
illuderet nob̄. Ingressus est ad me vt
coiret mecū. Cunqꝫ ego succlamassem ⁊
audisset vocē meā: reliq̄t palliū qd̄ tene
bā. ⁊ fugit foras. In argumentū g̃ fidei
retētuꝫ palliū oñdit marito reūtenti do
mū. ⁊ ait: Ingressus ē ad me ꝟu⁹ hebre⁹
quē adduxisti. vt illuderet mihi. Cunqꝫ
audisset me clamare: reliq̄t palliū qd̄ te
nebā: ⁊ fugit foras. His audit̄ dñs ⁊ ni
miū credulus v̄bis ꝯiugis irat⁹ est val
de. tradiditqꝫ ioseph in carcerē vbi vin-
cti reg̃ custodiebant̄. ⁊ erat ibi clausus.
Fuit aūt dñs cū ioseph ⁊ misert⁹ ē illi⁹.
⁊ dedit ei grām in ꝯspectu principis car
ceris. Qui tradidit in manu illi⁹ vniū-
sos vinctos q̄ in custodia tenebant̄ ⁊ q̄c
quid fiebat sub ip̄o erat: nec nouerat ali
quid cūctis ei creditis Dñs enī erat cū
illo: ⁊ oīa opa ei⁹ dirigebat. XL.

HIs itaqꝫ gestis accidit vt pecca-
rent duo eunuchi. pīcerna reg̃
egypti ⁊ pistor. dño suo. Iratus
qꝫ ꝯtra eos pharao. naꝫ alter pincernis
p̄erat. alter pistoribꝫ. misit eos in carce-
rem principis militu. in quo erat vin-
ctus ⁊ ioseph. At custos carcer̃ tradidit
eos ioseph: q̄ ⁊ ministrabat eis. Aliquā-
tulū tp̄is fluxerat: ⁊ illi in custodia tene
bant̄. Uiderūtqꝫ ābo somniū nocte vna
iuxta interp̄tationeꝫ ꝯgruaꝫ sibi. Ad q̄s
cū ītroijsset ioseph mane ⁊ vidisset eos
tristes sciscitat⁹ est dicēs: Cur tristior ē
hodie solito facies vr̄a? Qui rñderunt.
Somniū vidim⁹. ⁊ non est q̄ interp̄tet̄
nob̄. Dixitqꝫ ad eos ioseph. Nunq̄d nō
dei est interp̄tatio? Referte mihi qd̄ vi-
derit̄. Narrauit prior p̄posit⁹ pincernaꝝ
somniū suū. Uidebā corā me viteꝫ in q̄
erāt tres ꝓpagines crescere paulatiꝫ in
gēmas. ⁊ post flores vuas maturescere.
calicēqꝫ pharaonis ī manu mea. Tuli g̃
vuas ⁊ exp̄ssi in calicē quē tenebā. ⁊ tra-
didi poculum pharaoni. Rñdit ioseph:
Hec est interp̄tatio somnij. Tres ꝓpagi
nes: tres adhuc dies sunt. post q̄s recor
dabitur pharao ministerij tui. ⁊ restitu-
et te in gradū pristinū: dabisqꝫ ei caliceꝫ
iuxta officiū tuū sicut añ facere ꝯsueue-
ras. Tm̄ memēto mei cū tibi bñ fuerit
⁊ facies mecū misericordiā vt suggeras
pharaoni vt educat me de isto carcere.
qꝛ furtī sublat⁹ suꝫ de t̄ra hebreoꝝ. ⁊ hic
innocēs ī lacū missus suꝫ. Uidēs pistoꝝ
mgr̄ q̄ prudēter somniū dissoluissꝫ. ait:
Et ego vidi somniū q̄ tria canistra fari
ne hr̄eꝫ sup̄ caput meū: ⁊ ī vno canistro
qd̄ erat excelsi⁹ portare me putabaꝫ oēs
cibos q̄ fiūt arte pistoria: auesqꝫ comede
re ex eo. Rñdit ioseph. Hec est interp̄ta
tio somnij. Tria canistra tres adhuc di-
es sūt post quos auferet pharao caput
tuū: ac suspendet te in cruce ⁊ lacerabūt
volucres carnes tuas. Exinde dies ter-
tius nataliti⁹ pharaonis erat. Qui faci
ens grande cōuiuiuꝫ pueris suis: recor
dat⁹ ē inter epulas mgr̄i pincernaꝝ ⁊ pi
stoꝝ prīcipis: restituitqꝫ alteꝝ in locum

suū vt porrigeret ei poculū·alterꝝ suspē-
dit ī patibulo:vt ꝯiectorꝫ veritas ꝓbare
tur. Et tñ succedētibꝫ ꝓsperis:p̄positus
pincernaꝝ oblitus est interpretis sui.

XLI

Post duos ānos vidit
pharao somnium. Putabat se
stare sup̄ fluuiuꝫ de q̄ ascēdebāt
septē boues pulcre ⁊ crasse nīs ⁊ pascebā
tur in locꝫ palustribꝫ Alie q̄ꝫ septē emer
gebāt de flumine fede ꝯfecteq̄ꝫ macie·et
pascebant̄ in ip̄a amnis ripa in locis vi
rentibꝫ:deuorauerūtq̄ꝫ eas q̄ꝝ mira spe-
cies ⁊ habitudo corporꝝ erat Expgefactꝰ
pharao rursuꝫ dormiuit·⁊ vidit alteruꝫ
somniū. Septē spice pullulabāt in cul
mo vno plene atꝫ formose:alie q̄ꝫ totidē
spice tenues·⁊ p̄cusse vredine oriebant̄
deuorātes oēꝫ prioꝝ pulcritudinē. Eui-
gilans pharao pꝰ quietez·⁊ facto mane
pauore p̄territꝰ misit ad oēs cōiectores
egypti·cūctosq̄ꝫ sapiētes:⁊ accersitꝫ nar
rauit somniū.nec erat q̄ interp̄taretur.
Tūc demū remīscēs mgr̄ pincernaꝝ ait
Cōfiteor pctm̄ meū. Iratꝰ rex ſuis suis
me ⁊ mgr̄m pistoꝝ retrudi iussit ī carce
rē prīcipis militū:vbi vna nocte vterq̄ꝫ
vidimꝰ somniū p̄sagiuꝫ futoꝝ. Erat ibi
puer hebreꝰ eiusdē ducꝫ militū famulus
cui narrātes somnia·audiuimꝰ q̄cq̄d po
stea rei ꝓbauit euētus. Ego eī redditus
suꝫ officio meo·⁊ ille suspensus ē ī cruce
Protinꝰ ad regꝫ imp̄iū eductū de carce
re ioseph totōderūt·ac veste mutata ob
tulerūt ei. Cui ille ait: Uidi sōnia nec ē
q̄ edisserat·q̄ audiui te sapiētissime con
ijcere. Rñdit ioseph:Absq̄ꝫ me deꝰ rñde
bit ꝓspera pharaōi. Narrauit g̊ pharao
q̄ viderat. Putabā me stare sup̄ ripam
flumīs·⁊ septē boues de amne ꝯscēdere
pulcras nīs ⁊ obesis carnibꝫ:q̄ in pastu
paludis virecta carpebāt. Et ecce has se
q̄bant̄ alie septē boues ītantū deformes
⁊ macilēte vt nunq̄ꝫ tales in t̄ra egypti
viderim. Que deuoratꝫ ⁊ ꝯsūptis priori
bus·nullū saturitatis dedere vestigiū sꝫ
sil̄i macie ⁊ squalore torpebāt. Euigilās
rursus sopore dep̄ssus vidi somniū: Se
ptem spice pullulabāt ī culmo vno ple-
ne atq̄ꝫ pulcerrime: Alie q̄ꝫ septē tenues
⁊ p̄cusse vredine·oriebant̄ e stipula q̄ pri
orū pulcritudinē deuorauerūt Narraui
ꝯiectoribꝫ somniū:⁊ nēo est q̄ edisserat.
Rñdit ioseph: Somniū regis vnū est:
Que facturus ē deꝰ oñdit pharaōi: Se
ptem boues pulcre ⁊ septeꝫ spice plene·
septē vbertatꝫ anni sunt:eandemq̄ꝫ vim
somnij cōp̄hendūt. Septē q̄ꝫ boues te-
nues atꝫ macilēte q̄ ascēderūt post eas·
⁊ septē spice tenues ⁊ vento vrēte p̄cus-
se·septē āni venture sunt famis:q̄ hoc or
dine cōplebunt̄. Ecce septē āni venient
fertilitatꝫ magne ī vniūsa t̄ra egypti q̄s
sequent̄ septē āni alij tante sterilitatis:
vt obliuiōi tradat̄ cūcta retro abūdātia
Cōsumptura ē enī fames oēm terraꝫ·⁊
vbertatꝫ magnitudinē p̄ditura est īopie
magnitudo. Qd̄ aūt vidisti secūdo·ad
eandeꝫ rē p̄tinēs somniū:firmitatꝫ indi
ciū est:eo q̄ fiat ſmo dei ⁊ velociꝰ imple-
atur. Nūc g̊ ꝓuideat rex virū sapientē ⁊
industriū ⁊ p̄ficiat eū terre egypti q̄ cō-
stituat p̄positos p̄ cūctas regiōes·⁊ q̄n
tā p̄teꝫ fructuū·p̄ septē ānos fertilitatꝫ
q̄ iā nūc futuri sunt·ꝯgreget ī horrea·et
om̄e frumētū sub pharaōis ptāte cōda
tur:ſuet̄q̄ꝫ in vrbibꝫ ⁊ p̄paret̄ fut̄e septē
annoꝝ fami·q̄ oppressura ē egyptū:⁊ nō
ꝯsumet̄ terra inopia. Placuit pharaōi
ꝯsiliū:⁊ cūctis mīstris eiꝰ. Locutusq̄ꝫ est
ad eos: Nñ inueīre poterimꝰ talē viruꝫ
qui spū dei plenꝰ sit? Dixit g̊ ad ioseph:
Quia oñdit tibi deus oīa q̄ locutus es
nunq̄d sapientiorē ⁊ ꝯsil̄em tui inueīre
potero? Tu eris sup̄ domuꝫ meam·⁊ ad
tui oris imp̄iū cūctꝰ ꝓpl̄s obediet. Uno
tm̄ regni solio p̄cedam te. Dixitq̄ꝫ rur-
sum pharao ad ioseph: Ecce cōstitui te
sup̄ vniuersam terram egypti. Tulitq̄ꝫ
annulū de manu sua ⁊ dedit eū in manu
eius·vestiuitq̄ꝫ euꝫ stola byssina:⁊ collo
torquem aureā circūposuit. Fecitq̄ꝫ euꝫ
ascēdere sup̄ currū suuꝫ secundū clamā
te p̄cone:vt oēs corā eo genuflecterent
⁊ p̄positꝫ esse scirent vniūse t̄re egypti
Dixit q̄ꝫ rex egypti ad ioseph: Ego sum
pharao. Absq̄ꝫ tuo imp̄io non mouebit

q̄sq̄ manū aut pedez in oī terra egypti.
Vertitq̄ nomē ei⁹. ⁊ vocauit eū lingua
egyptiaca. saluatorē mūdi. Deditq̄ illi
vxorē: asseneç filiā phutifaris sacerdot̄
heliopoleos. Egressus ē itaq̄ ioseph ad
terrā egypti. Trigīta annoꝝ erat qñ ste
tit ī ꝯspectu reḡ pharaōis ⁊ circumiuit
oēs regiōes egypti. Venitq̄ fertilitas
septē ānoꝝ. ⁊ ī manipulos redacte sege
tes ꝯgregate sūt in horrea egypti. Oīs
etiā frugū abūdātia in singul' vrbib⁹ cō
dita est. Tātaq̄ fuit abūdātia tritici. vt
arene maris coeq̄ret̄ ⁊ copia mēsurā ex
cederet. Natiq̄ sunt ioseph filij duo añ
q̄ veniret fames q̄s pepit ei assenes filia
phutifaris sacerdot̄ heliopoleos. Voca
uitq̄ nomē prīogeniti manasses dicēs:
Obliuisci me fecit de⁹ oīm laboꝝ meoꝝ.
⁊ dom⁹ pr̄is mei. Nomē q̄z secūdi appel
lauit effraim dicēs: Crescere me fec̄ de⁹
in terra pauptat̄ mee. Igit̄ trāsactis se
ptē vbertat̄ ānis q̄ fuerāt ī egypto: cepe
rūt venire septē āni inopie. q̄s p̄dixerat
ioseph. ⁊ in vniūso orbe fames p̄ualuit.
In cuncta etiā terra egypti fames erat
Qua esuriēte clamauit ppl's ad pharao
nē. alimēta petēs. Quib⁹ ille rñdit. Ite
ad ioseph. ⁊ q̄cq̄d ip̄e vob̄ dixerit. facite.
Crescebat aūt q̄tidie fames ī oī t̄ra. ape
ruitq̄ ioseph vniūsa horrea ⁊ vendebat
egyptijs. Nā ⁊ illos oppresserat fames.
Oēsq̄ ꝓuincie veniebāt ī egyptuz vt e
merēt escas. ⁊ malū inopie temperarēt.

XLII

Audiens aūt iacob q̄ alimēta venderent̄ ī egypto di
xit filijs suis: Quare negligit̄?
Audiui q̄ triticū venūdet̄ ī egypto. De
scendite ⁊ emite nob̄ necessaria. vt possi
mus viuere. ⁊ nō ꝯsumam̄ inopia. De
scēdentes igit̄ frēs ioseph decē. vt eme
rent frumēta ī egypto. beniamin domi
retēto a iacob q̄ dixerat frib⁹ ei⁹: ne for
te in itinere q̄cq̄ patiat̄ mali: īgressi sūt
terrā egypti cū alijs q̄ pgebāt ad emen
dū. Erat aūt fames ī terra chanaan. et
ioseph erat prīceps ī terra egypti: atz ad
eius nutū frumēta ppl'is vendebantur.
Cunq̄ adorassent eū frēs sui ⁊ ag̊uisset
eos. q̄si ad alienos duri⁹ loq̄bat̄. Inter
rogans eos. Vñ venistis? Qui rnderūt
de terra chanaan: vt emamus victui ne
cessaria. Et tñ frēs ip̄e cog̊scens: non est
cognit⁹ ab eis. Recordatusq̄ somnioꝝ
q̄ aliqñ viderat ait ad eos: Exploratores
estis: vt videat̄ infirmiora terre venist̄
Qui dixerūt: Nō est ita dñe: sz s̄ui tui ve
nerūt vt emerēt cibos. Oēs filij vni⁹ vi
ri sum⁹. Pacifici venimus: nec q̄cq̄ fa
muli tui machinant̄ mali. Quib⁹ ille re
spondit. Aliter ē. Immunita t̄re h⁹ ꝯsi
derare venistis. At illi dixert̄: Duodeciz
inq̄unt frēs s̄ui tui sumus: filij viri vni
us ī terra chanaan. Minim⁹ cū p̄te nr̄o
est: alius nō ē sup̄. Hoc ē ait q̄d locutus
sum: Exploratores est̄. Jā nūc exp̄imē
tū vr̄i capiā. Per salutē pharaōis nō e
grediemi hinc donec veniat frater vr̄ mi
nimus. Mittite ex vob̄ vnuz ⁊ adducat
eū. vos aūt erit̄ in vincul' donec ꝓbent̄
q̄ dixistis. vtrū vera an falsa sint. Alioq̄n
p̄ salutem pharaōis exploratores estis.
Tradidit g̊ illos custodie trib⁹ diebus.
Die aūt tertio educt̄ de carcere ait: Fa
cite q̄ dixi. ⁊ viuetis. Deū ei timeo. Si
pacifici est̄ frater vr̄ vn⁹ liget̄ ī carcere:
vos aūt abite. ⁊ ferte frumēta q̄ emistis
in domos vr̄as. ⁊ frēm vr̄m minimū ad
me adducite: vt possim vr̄os ꝓbare ser
mones. ⁊ nō moriamini. Fecerūt vt di
xerat. ⁊ locuti sunt ad inuicē. Merito h̄
patim̄: q̄z peccauim⁹ in frēm nr̄m viden
tes āgustias aīe illi⁹. dū dep̄caret̄ nos et
nō audiuim⁹: idcirco venit sup̄ nos ista
tribulatō. E q̄b⁹ vnus ruben ait. Nūq̄d
nō dixi vob̄. nolite peccare in pueꝝ. ⁊ nō
audistis me? En sanguis ei⁹ exq̄rit̄: Ne
sciebat enī q̄ intelligeret ioseph: eo q̄ p̄
interp̄tez loq̄ret̄ ad eos. Auertitq̄ se pa
rump̄ ⁊ fleuit. ⁊ reūsus locut⁹ ē ad eos.
Tollensq̄ simeon ⁊ ligans illis p̄senti
bus. iussit mīstris vt īplerēt eoꝝ saccos
tritico ⁊ reponerēt pecunias singuloꝝ ī
saccul' suis: dat̄ sup̄ cibarijs ī via. Qui
fecerūt ita. At illi portātes frumenta in
asinis suis ꝓfecti sunt. Aptoq̄ vn⁹ sac
co vt daret iumēto pabulū in diūsorio.

cõtemplat⁹ pecuniã in ore sacculi. dirit
frib⁹ suis: Reddita ẽ mihi pecunia. En
hab̃et in sacco. Et obstupefacti turbati⁄
q3 mutuo dixerũt. Quid nam ẽ ḃ qđ fe
cit nob⁹ de⁹? Veneꝝtq3 ad iacob patrẽ su
uz in terra chanaan: & narrauerũt ei oĩa
q̃ accidissent sibi dicẽtes: Locut⁹ est no⁄
bis dñs tre. dure. & putauit nos explo⁄
ratores eẽ ꝓuincie Cui rñdim⁹. Pacifi
ci sum⁹. necvllas molim̃ insidias. Duo
decim frẽs vno ptre geniti sum⁹: vnus
nõ est sup: minim⁹ cũ ptre nro est in ter⁄
ra chanaan. Qui ait nob⁹: Hic ꝓbabo q̃
pacifici sitis. Frẽm vr̃m vnũ dimittite
apud me. & cibaria domib⁹ vr̃is necessa
ria sumite & abite. Frẽmq3 vr̃m minimũ
adducite ad me. vt sciã q̃ nõ sitis explo
ratores. & istũ q̃ tenet̃ invinculis recipe
possit⁹ ac deinceps q̃ vult⁹ emẽdi hẽatis
liam. His dictis cũ frumẽta effunde⁄
rẽt. singuli reppererũt in ore saccor̃ liga
tas pecunias. exhritisq3 simul oĩb⁹ dirit
ptr iacob: Absq3 liberis me eẽ fecist⁹: Jo
seph nõ est sup: symeon tenet̃ in vincu
lis. & beniamin auferetis. In me ḃ oĩa
mala reciderunt. Cui rñdit ruben: Duo
os filios meos interfice: si nõ reduxero il⁄
lũ tibi. Trade illũ i manu mea. & ego eũ
tibi restituã. At ille: Nõ descẽdet inq̃t fi
lius me⁹ vobiscũ. Frater eius mortuus
est & ipse solus remãsit. Si q̃d ei aduer
sitat⁹ acciderit in hra ad quã ꝓgitis: dedu
cetis canos meos cũ dolore ad inferos.

Interim fames oẽm XLIII
terrã vehemẽter ꝑmebat: ꝙsum
ptisq3 cibis q̃s ex egypto detule
rãt. dixit iacob ad filios suos: Reuerti⁄
mini & emite nob⁹ paurillum escar. Rñ
dit iudas. Denũciauit nob⁹ vir ille sb at
testatiõe iurisiurãdi dicẽs: Nõ videbit⁹
faciẽ meã: nisi frẽm vr̃m minimũ addure
ritis vobiscũ. Si g̃ vis eũ mittere nobi
scũ ꝓgem⁹ parit & emem⁹ tibi nĉaria: si
aũt nõ vis nõ ibim⁹. Dixit.n. vt sepe diri
mus. denũciauit nob⁹ dicẽs: Nõ videbi
tis faciẽ meã absq3 fratre vr̃o minimo.
Dixit eis isrl̃: In meã ḃ fecistis miseriã
vt indicaret⁹ ei & aliũ hr̃e vos frẽm. At il⁄
li rñderũt Interrogauit nos hõ ꝓ ordinẽ
nr̃am ꝓgenie. si pr̃ viueret. si haberem⁹
frẽz. Et nos rñdim⁹ ei ꝯsequẽter: iuxta
id q̃ fuerat scisciat⁹. Nũq̃d scire pot⁄a
m⁹ q̃ dictur⁹ eẽt. adducite frẽm vr̃m vo
biscum: Judas q3 dixit pri suo: Mitte
puerũ mecũ vt ꝓficiscam̃ & possimus vi
uer̃ ne moriam̃ nos & ꝓuuli nr̃i: Ego su
scipio puerũ: de manu mea reqũre illum
Nisi r̃duxero & reddidero eũ tibi: ero pec
cati re⁹ i te oĩ tpe. Si nõ intercessiss3 dila
tio: iam vice alt̃a venissem⁹. Igit̃ isrl̃ pr̃
eor̃ dixit ad eos: Si sic nĉe ẽ: facite q̃d
vult⁹. Sumite de optis hr̃e fructib⁹ i va
sis vr̃is. & ꝺferte viro munera: modicũ
resine & mell̃ & storac⁹ stactes & terebithi
& amygdalar̃. Pecuniãq3 duplicẽ ferte
vobiscũ. & illã quã inuenist⁹ in sacculis re
portate: ne forte errore factũ sit. Sed et
frẽm vr̃m tollite. & ite ad virũ. Deus aũt
meus oĩpotẽs faciat vob⁹ eũ placabilem
& remittat vobiscũ fratrẽ vr̃m quẽ tenz
invinculis & hũc beniamin: Ego aũt q̃si
orbat⁹ absq3 liberis ero. Tulerũt g̃ viri
munera: & pecuniã duplicẽ & beniamin:
descenderũt in egyptũ & steterũt coram io
seph. Quos cũ ille vidisset & beniamĩ si
mul. ꝓcepit dispensatori domus sue di⁄
cens: Introduc viros domuz. & occide
victimas & instrue cõuiuium: q̃m hodie
mecũ sunt comesturi meridie. Fecit ille
quod sibi fuerat imꝑatũ & introduxit vi⁄
ros domũ. Ibiq3 exhriti dixerũt mutuo
Propt̃ pecuniã quã retulim⁹ ꝓpus i fac
cis nr̃is. introducti sum⁹: vt devoluat in
nos calũniã. & violẽter subijciat nr̃ituti
& nos & asinos nr̃os. Quãobrẽ i ipis fo
rib⁹ accedẽtes ad dispẽsatorẽ. locuti sũt
Quam⁹ dñe vt audias nos: Jã añ descẽ
dim⁹ vt emẽm⁹ escas: q̃b⁹ ẽpt⁹ cũ vẽisse
m⁹ ad diuersoriũ: apuim⁹ saccos nr̃os: & i⁄
uenim⁹ pecuniã i ore saccor̃: quã nũc eo
dẽ põdere reportauim⁹. Hoz & alib⁹ attu⁄
lim⁹ argẽtũ: vt emam⁹ q̃ nob⁹ nĉaria sũt
Nõ ẽ in nr̃a ꝺscia: q̃s posuerit eã in mar
supijs nr̃is. At ille rñdit: Pax vobiscuz
nolite timere. Deus vr̃ & deus ptris vr̃i
dedit vob⁹ thesauros in sacc⁹ vr̃is. Nam

pecuniam quā dedistis mihi. ꝓbatā ego
habeo: Eduxitq; ad eos symeon. Et in-
troductis domū. attulit aquā. ⁊ lauerūt
pedes suos: deditq; pabulū asinis eoꝝ.
Illi ꝟo parabāt mūera: donec ingrede
retur ioseph meridie: Audierāt enī ꝙ ibi
comesturi essent panē. Igitur ingressus ē
ioseph domū suā: obtulerūtq; ei mūera.
tenētes in manibꝫ suis. ⁊ adorauerunt
ꝓni in t̄rā. At ille clemēter resalutatis
eis introgauit eos dicēs: Sanꝰ ne est
pr̄ vr̄ senex: de q̄ dixeratis mihi? Adhuc
viuit? Qui rn̄derūt. Hospes ē ꝑuus tu
us pr̄ nr̄. Adhuc viuit. Et icuruati ado
rauerūt eū. Attollēs āt ioseph oculos:
vidit beniamin frēm suū vterinū. ⁊ ait:
Iste est frat̄ vr̄ ꝑuulus de q̄ dixerat̄ mi
hi? Et rursuꝫ: Deus inq̄t miꝑat̄ tui fili
mi. Festinauitq; ī domū qꝛ cōmota fue
rāt viscera eius sup̄ fratre suo ⁊ erūpe-
bāt lachryme ⁊ introiēs cubiculū fleuit
Rursumq; lota facie egressus: cōtinuit
se. ⁊ ait: Ponite panes: Quibꝫ apposit̄
seorsuꝫ ioseph. ⁊ seorsuꝫ frībꝫ. egyptijs
q̄ꝫ q̄ vescebant̄ simul seorsum. Illicituꝫ
est eī egyptijs comedere cū hebreis: ⁊ ꝓ
phanū putāt huiuscemōi ꝯuiuiū: sede-
rūt corā eo. prīogenitꝰ iuxta prīogenita
sua. ⁊ mīmꝰ iuxta etatē suā. Et mirabā
tur nimis: sūpt̄ ꝑtibꝫ q̄s ab eo accepāt.
Maiorq; ꝑs venit beniamin: ita vt q̄nq;
ꝑtibꝫ excederet. Biberuntq; ⁊ inebriati
sunt cum eo.

XLIIII

PRecepit aūt ioseph dispēsato-
ri domus sue dicēs: Imple sac
cos eoꝝ frumēto q̄ntū pn̄t cape
re ⁊ pone pecuniā singuloꝝ in sūmitate
sacci. Cyphū aūt meū argēteū ⁊ p̄cium
qd̄ dedit tritici: pone in ore sacci iunior̄.
Factumq; est ita. Et orto mane. dimis-
si sunt cū asinis suis. Iāq; vrbē exierāt
⁊ ꝓcesserāt paululū. Tūc ioseph accersi
to dispēsatore domus ait: Surge inq̄t
⁊ ꝑseq̄re viros. ⁊ app̄hēsis dicito: Qua
re reddidistis malum ꝓ bono? Cyphus
quē furati estis: ipe est in quo bibit dn̄s
meꝰ ⁊ in q̄ augurari solet. Pessimā rez
fecistis. Fecit ille vt iusserat: ⁊ app̄hēsis
per ordinē locutus est: Qui rn̄derunt:
Quare sic loq̄tur dn̄s nr̄ vt serui tui tā
tū flagitij ꝯmiserint? Pecuniā quā in-
uenimus in summitate saccoꝝ reporta-
uimꝰ ad te de terra chanaan. Et q̄uo cō
sequēs est. vt furati simus de domo dn̄i
tui aurū vel argentuꝫ. Apud quēcunq;
fuerit inuentū seruoꝝ tuoꝝ qd̄ queris.
moriat̄: ⁊ nos erimus serui dn̄i nostri.
Qui dixit eis: Fiat iuxta vestrā senten-
tiā. Apud quēcūq; fuerit inuentū: ipse
sit seruus meus: vos autem eritis īno-
xij. Itaq; festinato deponentes in terraꝫ
saccos: aꝑuerunt singuli. Quos scruta
tus incipiēs a maiore vsq; ad mīmum:
inuenit cyphū in sacco beniamin. At il-
li scissis vestibꝫ. oneratisq; rursuꝫ asinis
reuersi sunt in opidū. p̄musq; iudas cū
fratribꝫ ingressus est ad ioseph. Necdū
enī de loco abierat. Oēsq; ante eū parit̄
in t̄rā corruerūt. Quibꝫ ille ait: Cur sic
agere voluistis? An ig̃ratis ꝙ nō sit sil̄is
mei ī augurādi scīa? Cui iudas: Quid
rn̄debimꝰ inq̄t dn̄o meo. vl̄ quid loque
mur: aut iuste potimꝰ obtēdere? Deus
inuenit iniq̄tatē ꝑuoꝝ tuoꝝ. En oēs ser
ui sumus dn̄i mei: ⁊ nos ⁊ apd̄ quē īuē-
tus ē cyphus. Rn̄dit ioseph: Absit a me
vt sic agā. Qui furatꝰ est cyphū ipse sit
ꝑuus meꝰ: vos aūt abite liberi ad patrē
vr̄m. Accedēs aūt ꝓpius iudas. ꝯfident̄
ait: Oro dn̄e audi me: vt loq̄tur seruus
tuus ꝟbū in auribꝫ tuis: ⁊ ne irascar̄ fa
mulo tuo. Tu es eī post pharaonē dn̄s
meus. Introgasti p̄us ꝑuos tuos. hēt̄
pr̄em aut fratrē. ⁊ nos rn̄dimꝰ tibi dn̄o
meo: Est nob̄ pater senex: ⁊ puer ꝑuulꝰ
qui in senectute illiꝰ natus est: cuiꝰ vte
rinus frater est mortuus. ⁊ ip̄m solū hꝫ
mater sua. pr̄ ꝟo tenere diligit eū. Di-
xistiq; seruis tuis: Adducite eū ad me: ⁊
ponā oculos meos sup̄ illū. Suggessi-
mus tibi dn̄o meo: nō pōt puer relinq̄-
re pr̄ez suū. Si. n. illū dimiserit morietur
Et dixisti ꝑuis tuis: Nisi venerit frater
vester minimus vobiscū nō videbit̄ am
plius faciem meā. Cū g̃ ascendissemus
ad famulū tuū patrē nostꝝ: narrauimꝰ

ei oīa que locutus est dn̄s meus. Et di
xit pater nr̄. Reūtimini. ⁊ emite nob̄ pa
rū tritici. Cui diximus: Nō possum⁹ ire
Si frat̄ nr̄ minimus descenderit nobi-
scū ꝓficiscem̄ simul: alioquin illo absen
te nō audemus videre faciē viri. At ille
rn̄dit. Vos scit⁹ ꝙ duos genuerit mihi
vxor mea. Egressus est vnus ⁊ dixistis:
bestia deuorauit eū ⁊ hucusq; nō ꝯparet
Si tuleritis ⁊ istū ⁊ aliq̄d ei ī via ꝯtige-
rit: deducetis canos meos cum merore
ad inferos. Igit̄ si intrauero ad ſuū tu
um pr̄em nr̄m ⁊ puer defuerit. cū aīa il-
li⁹ ex hui⁹ aīa depēdeat videritq; eū nō
esse nobiscum morieť. ⁊ deducēt famuli
tui canos ei⁹ cū dolore ad īferos. Ego ꝓ
prie ſuus tu⁹ sim: qui ī meā hūc recepi
fidē. ⁊ spopōdi dicens: Nisi reduxero eū
peccati reus ero in pr̄em oī tp̄e. Mane-
bo itaq; ſuus tuus ꝓ puero in mīsterio
dn̄i mei ⁊ puer ascēdat cū frib⁹ suis. Nō
enī possuz redire ad pr̄ez absente puero.
ne calamitatis q̄ oppressura est patrem
meum testis assistam. XLV

Non se poterat vltra cohibere io
seph multis corā astātib⁹: vn̄ p̄-
cepit vt egrederētur cūcti foras
⁊ nullus intesset alien⁹ agnitiōi mutue
Eleuauitq; vocē cū fletu. quā audierūt
egyptij: oīsq; domus pharaonis. ⁊ dixit
fratrib⁹ suis: Ego sum ioseph: Adhuc
pat̄ meus viuit? Nō poterāt rn̄dere fra
tres: nimio terrore ꝑtriti. Ad q̄s ille cle
mēter: accedite inq̄t ad me. Et cū acces-
sissent ꝓpe: ego sū ait ioseph frat̄ vr̄ quē
vēdidistis in egyptū: Nolite pauere: ne
q; vob̄ durū eē videat̄ ꝙ vēdidistis me ī
his regiōib⁹. Pro salute eniz vr̄a misit
me de⁹ ante vos in egyptū. Biēniū ē eī
ꝙ cepit fames ī t̄ra eē. ⁊ adhuc q̄nq; an-
ni restāt quib⁹ nec arari pot̄it nec meti
Premisitq; me de⁹ vt reſuemini super
terrā ⁊ escas ad viuēdū hr̄e possitis. Nō
vr̄o ꝯsilio sed dei volūtate huc miss⁹ suz
qui fecit me quasi patrē pharaōis ⁊ do-
minū vniūse domus eius ac p̄ncipez in
omni terra egypti. Festinate ⁊ ascēdite
ad pr̄em meū. ⁊ dicetis ei: Hec mandat
filius tuus ioseph: Deus fecit me dn̄z
vniūse t̄re egypti. descēde ad me ne mo-
rer⁹. ⁊ hītab̄ ī t̄ra iessen. Erisq; iuxta me
tu ⁊ filij tui. ⁊ filij filioꝝ tuoꝝ: oues tue
⁊ armēta tua ⁊ vniūsa q̄ possides: ibiq; te
pascā. Adhuc eī q̄nq; anni residui sunt
famis. ne ⁊ tu ꝑeas ⁊ oīs dom⁹ tua. ⁊ oīa
q̄ possides. En oculi vr̄i ⁊ oculi frīs mei
beniamī vidēt ꝙ os meū loq̄tur ad vos
Nūciate pr̄i meo vniūsam gl̄iam meaz
⁊ cūcta q̄ vidistis ī egypto. Festinate et
adducite eū ad me. Cūq; amplexat⁹ re-
cidisset ī collū beniamī frīs sui. fleuit: il-
lo q̄z silr̄ flēte sup̄ collū ei⁹. Osculatusq;
est ioseph oēs frēs suos. ⁊ plorauit sup̄
singulos. Post q̄ ausi sunt loq̄ ad eum
Auditūq; ē ⁊ celebri ſmone vulgatū in
aula reg⁹. venerūt frēs ioseph. Et gaui-
sus ē pharao atq; oīs familia ei⁹. Dixit
q; ad ioseph vt īparet frīb⁹ suis dicens
Onerātes iumēta. ite in t̄rā chanaan et
tollite inde pr̄em vr̄m ⁊ cognatiōem. ⁊
venite ad me ⁊ ego dabo vob̄ oīa bona e-
gypti. vt comedatis medullā t̄re. Pre-
cipe etiā vt tollāt plaustra de terra egyp
ti ad subuectiōem ꝑuuloꝝ suoꝝ ac ꝯiu-
gū. Et dicito: Tollite pr̄em vr̄m ⁊ ꝓpe-
rate q̄ntotius venientes: nec dimittat⁹
q̄cq̄z de suppellectili vr̄a: q̄z oīs opes e-
gypti vr̄e erūt. Fecerūtq; filij isrl̄ vt eis
mādatū fuerat. quib⁹ d̄dit ioseph plau
stra ſm pharaōis impiū ⁊ cibaria in iti
nere. Singul̄ q̄z ꝓferri iussit binas sto-
las: beniamin v̄o dedit trecētos argen-
teos cū q̄nq; stol̄ optimis: tātūdē pecu-
nie ⁊ vestiū mittēs pr̄i suo: addēs eis asi
nos decē. q̄ subueherent ex oīb⁹ diuitijs
egypti. ⁊ totidē asinas. triticū in itinere
panesq; portātes. Dimisit g̊ frēs suos:
⁊ ꝓficiscentib⁹ ait: Ne irascamini in via
Qui ascēdentes ex egypto: venerūt ī ter
rā chanaā ad pr̄ez suū iacob. ⁊ nūciaue-
runt ei dicentes: Ioseph filius tuus vi
uit: ⁊ ipse dominat̄ in omni terra egyp-
ti. Quo audito iacob: quasi de g̃ui som
no euigilans. tamen non credebat eis:
Illi econtra referebant omnē ordinez
rei. Cūq; vidissent plaustra ⁊ vniūsa q̄

miserat:revixit spūs eius ⁊ ait: Sufficit mihi si adhuc ioseph filius meus vivit:vadam ⁊ videbo illum anteqū moriar.

XLVI

PRofectusq; isrl cū oib⁹ q̄ habebat.venit ad puteū iuramēti et mactatis ibi victimis deo patris sui ysaac.audiuit eū p visionez nocte vocāte se ⁊ dicēte sibi: Jacob iacob. Cui respōdit:Ecce adsum. Ait illi d̄s: Ego sum fortissim⁹ d̄s p̄ris tui:Noli timere: sed descēde i egyptū.q⁹ in gētē magnā faciā te ibi. Ego descēdā tecū illuc:⁊ ego inde adducā te reuertētē. Joseph q̄z ponet manus suas sup oculos tuos. Surrexit iacob mane a puteo iuramēti :tulerūtq; eū filij cū puulis ⁊ vxoib⁹ suis in plaustris q̄ miserat pharao ad portādū senez ⁊ oia q̄ possederat in tra chanaā. Venitq; in egyptū cū oī semīe suo:filij eius ⁊ nepotes. filie ⁊ cūcta sil pgenies. Hec sūt āt noīa filioꝝ isrl q̄ ingressi sūt i egyptū ipe cū liberis suis. Primogenit⁹ rubē Filij rubē:enoch ⁊ phallu ⁊ esrō ⁊ charmi. Filij symeō:iamuel ⁊ iamin et iamin ⁊ abod ⁊ iachin ⁊ saber ⁊ saul filius chananitidis. Filij leui:gerson ⁊ caath ⁊ merari. Filij iuda:her ⁊ onan ⁊ sela ⁊ phares ⁊ çara. Mortui sunt aūt her ⁊ onan in terra chanaan. Natiq; sunt filij phares:esrom ⁊ amul. Filij ysachar: thola ⁊ phua ⁊ iobab ⁊ semron. Filij çabulō:sareth ⁊ chelon ⁊ iahelel. Hi filij lye q̄s genuit i mesopotamia syrie cum dina filia sua. Oēs aīe filioꝝ eius ⁊ filiaꝝ triginta tres. Filij gad:sephon ⁊ aggi ⁊ esebon ⁊ suni ⁊ beri ⁊ aridi ⁊ areli. Filij aser iemna ⁊ iesua ⁊ iesui ⁊ beria sara q̄z sororeorū. Filij beria:heber ⁊ melchiel. Hi filij çelphe quā dedit laban lye filie sue:⁊ hos genuit iacob:sedecī aīaſ. Filij rachel vxoris iacob:ioseph ⁊ beniamī. Natiq; sunt ioseph filij in tra egypti q̄s genuit ei asseneç filia phutifaris sacerdot heliopoleos:manasses ⁊ effraim. Filij beniamin: bela ⁊ bechor ⁊ asbel ⁊ gera ⁊ naamā ⁊ iechri ⁊ iethros ⁊ resemophī ⁊ ofiz ⁊ ared. Hi filij rachel q̄s genuit iacob oēs anie quattuordecī. Filij dan:vsan. Filij nepthalim:iasiel ⁊ guni ⁊ iesser ⁊ salem. Hi filij bale.quaz dedit laban rachēli filie sue ⁊ hos genuit iacob:oēs aīe septē. Cūcte aīe q̄ ingresse sunt cū iacob i egyptuz ⁊ egresse sunt de femore illi⁹ absq; vxoribus filioꝝ ei⁹.sexagintasex. Filij aūt ioseph qui nati sūt ei in tra egypti anime due. Oēs aīe dom⁹ iacob q̄ ingresse sūt in egyptū fuere septuagīta. Visit autē iacob iudā añ se ad ioseph in egyptū vt nūciaret ei ⁊ ille occurreret i iessen.quo cuz puenisset iuncto ioseph curru suo. ascēdit obuiā p̄ri ad eūdē locuz:videsq; eū irruit sup collū ei⁹:⁊ int amplex⁹ flevit. Dixitq; p̄ ad ioseph: Jā let⁹ moriar.q⁹ vidi faciē tuā:⁊ supstitē te relinq̄. Et ille locut⁹ ē ad frēs suos.⁊ ad oēz dom̄ p̄ris sui:Ascēdā ⁊ nūciabo pharaōi. dicāq; ei:Frēs mei ⁊ domus p̄ris mei q̄ erāt in tra chanaan venerūt ad me.⁊ sūt viri pastores ouiū:curāq; hūt alēdoruz gregū. Decora sua ⁊ armēta ⁊ oia q̄ habere potuerūt addurerūt secū. Cūq; vocauerit vos ⁊ dixerit:qd̄ est opus vīm: rndebitis:Viri pastores sumus fui tui ab infantia nr̄a vsq; in p̄sn̄s:⁊ nos ⁊ p̄tes nr̄i. Hec aūt dicetis vt habitare possitis i terra iessen. q⁹ detestant egyptij omnes pastores ouium.

XLVII

INgressus g̃ ioseph nunciauit pharaōi dicēs:Pat⁹ me⁹ ⁊ fratres oues eoꝝ ⁊ armenta ⁊ cūcta q̄ possid̄ venerūt de tra chanaā:⁊ ecce ꝓsistūt i tra iessen.Extremos q̄z fratꝝ suoꝝ q̄nq; viros ꝓstituit coraī rege.q⁹ ille interrogauit:Quid habētis opis:Rnderūt.Pastores ouiū sumus serui tui:et nos ⁊ patres nr̄i:Ad pegrinādū in terrā tuā venim⁹:qm̄ nō est herba gregib⁹ seruoꝝ tuoꝝ ingrauescente fame in tra chanaan.Petimusq; vt ē nos iubeas seruos tuos in terra iessen: Dixit itaq; rex ad ioseph:Pater tuus ⁊ fratres tui venerunt ad te.Terra egypti in conspectu tuo est:in optimo loco fac eos habitare.⁊ trade eis terram iessen.Quod si nosti in eis ē viros industrios:ꝓstitue

illos mgr̃os pecoꝝ meoꝝ. Post hec ĩtro
duxit ioseph p̃rem suũ ad regẽ: ⁊ statuit
eũ corã eo. Qui bñdicẽs illi: ⁊ int̃roga-
tus ab eo: q̃t sunt dies ãnoꝝ vite tue: rñ
dit: Dies pegrinatiõis vite mee. cẽtuꝫ
triginta ãnorũ sunt. parui ⁊ mali: ⁊ non
puenerũt vsq̃ ad dies patrũ meoꝝ q̃bꝫ
pegrinati sunt. Et bñdicto rege egressꝰ
est foras. Joseph v̄o p̃ri ⁊ fribꝫ suis de-
dit possessionẽ ĩ egypto ĩ optimo t̃re lo-
co ramesses vt p̃cepat pharao: ⁊ alebat
eos. oẽmq̃ domũ p̃ris sui. p̃bẽs cibaria
singul'. In toto enĩ orbe panis deerat: ⁊
oppresserat fames t̃rã. maxime egypti ⁊
chanaan. E quibꝫ oẽm pecuniã ꝯgrega-
uit ꝑ vẽditiõe frumẽti: ⁊ ĩtulit eã in era
riũ regis. Cũq̃ defecisset emptoribꝫ p̃ci
um venit cũcta egyptꝰ ad ioseph dicẽs:
Da nob̃ panes. quare morim̃ corã te de
ficiẽte pecunia? Quibꝫ ille rñdit: Addu
cite pecora vr̃a: ⁊ dabo vob̃ ꝑ eis cibos: si
p̃ciũ nõ habetis. Que cũ adduxissent de
dit eis alimẽta ꝑ equis ⁊ ouibꝫ ⁊ bobꝫ ⁊
asinis. sustẽtauitq̃ eos illo anno ꝑ com
mutatione pecoꝝ. Uenerũt q̃ꝫ ãno secũ
do ⁊ dixerũt ei: Non celamꝰ dño nr̃o ꝙ
deficiẽte pecunia. pecora simul defecerũt
nec clam te est ꝙ absq̃ corꝑibꝫ ⁊ t̃ra ni-
hil habeamꝰ. Cur g̃ morim̃ te vidente?
Et nos ⁊ t̃ra nr̃a tui erimꝰ. Eme nos ĩ
ꝑuitutẽ regiã. ⁊ p̃be semĩa: ne peũte cul-
tore redigat̃ terra ĩ solitudinẽ. emit igi-
tur ioseph oẽm t̃rã egypti: vẽdẽtibꝫ sin
gulis possessiões suas p̃ magnitudĩe fa
mis. Subiecitq̃ eã pharaõi. ⁊ cunctos
ꝑplos eius a nouissimis terminis egy-
pti vsq̃ ad ext̃mos fines eiꝰ p̃ter t̃rã sac̃
dotũ q̃ a rege tradita fuerat eis: q̃bꝫ ⁊ sta
tuta cibaria ex horreis publicis p̃bebant̃
⁊ idcirco nõ sunt cõpulsi vẽdere posses-
siões suas. Dixit g̃ ioseph ad ꝑplos: En
vt cernitis ⁊ vos ⁊ t̃rã vr̃aꝫ pharao pos-
sidet. Accipite semina ⁊ serite agros vt
fruges habere possitis. Quintã ꝑteꝫ re-
gi dabitis: q̃ttuor reliq̃s ꝑmitto vob̃ in
sementẽ. ⁊ in cibum familijs ⁊ liber̃ ve-
stris. Qui responderũt: Salus nostra
in manu tua est. Respiciat nos tm̃ dñs
noster: ⁊ leti ꝑuiemꝰ regi. Ex eo tempo-
re vsq̃ in p̃sentẽ dieꝫ in vniũsa terra e-
gypti regibꝫ quĩta ꝑs soluitur: ⁊ factuꝫ
est quasi in legem. absq̃ terra sacerdota
li. q̃ libera ab hac ꝯditiõe fuit. Habita-
uit g̃ israel in egypto. i. in t̃ra iessen ⁊ pos
sedit eã: auctusq̃ est ⁊ multiplicatus ni
mis: ⁊ vixit in ea decẽ ⁊ septẽ annis. Fa-
ctiq̃ sunt oẽs dies vite illius cẽtũq̃dra
gintaseptẽ ãnoꝝ. Cũq̃ appropinq̃re cer
neret diẽ mortis eius. vocauit filiũ suũ
ioseph. ⁊ dixit ad eũ: Si inueni gr̃am ĩ
cõspectu tuo. pone manũ tuã sub femo
re meo. ⁊ facies mihi mĩam ⁊ v̄itatẽ: vt
nõ sepelias me in egypto: sed dormiã cũ
patribꝫ meis: ⁊ auferas me de t̃ra hac cõ
dasq̃ in sepulcro maioꝝ meoꝝ. Cui rñ-
dit ioseph: Ego faciã q̃d iussisti. Et ille:
Jura g̃ inq̃t mihi. Quo iurante adora-
uit israel dñm ꝯuersus ad lectuli caput.

XLVIII

His ita trãsactis
hnũciatũ est ioseph ꝙ egrotaret
p̃r suꝰ. Qui assũpt̃ duobꝫ filijs
manasse ⁊ effraĩ ire ꝑrexit. Dictũq̃ ẽ se-
ni: Ecce filius tuus ioseph venit ad te.
Qui ꝯfortatꝰ sedit in lectulo. Et ĩgres-
so ad se ioseph. ait: Deꝰ oĩpotẽs apparu
it mihi ĩ luça. q̃ ẽ in t̃ra chanaã bñdixit
q̃ mihi. ⁊ ait: Ego te augebo ⁊ multipli
cabo. ⁊ faciã te ĩ turbas ꝑplorꝝ. Daboq̃ ti
bi t̃rã hãc. ⁊ semĩ tuo post te. in possessio-
nẽ sempit̃nã. Duo g̃ filij tui q̃ nati sunt
tibi ĩ t̃ra egypti. añq̃ huc venireꝫ ad te:
mei erũt effraim ⁊ manasses: sicut rubẽ
⁊ symeon reputabuntur mihi. Reliq̃s
aũt quos genueris post eos tui erunt. ⁊
nomine fratrũ suoꝝ vocabũtur in pos-
sessiõibꝫ suis. Mihi enim quãdo venie-
bam de mesopotamia: mortua est rachel
in terra chanaan in ipso itinere. Eratq̃
vernũ tꝑs. Et ingrediebar effratam. et
sepeliui eam iuxta viaꝫ effrate q̃ alio no
mine appellatur bethleẽ. Uidens auteꝫ
filios eius dixit ad eum: Qui sunt isti?
Respondit: Filij mei sunt: quos dona-
uit mihi dñs in hoc loco. Adduc inquit
eos ad me. vt benedicã illis. Oculi eniꝫ
israel caligabant pre nimia senectute: ⁊

clare videre nō poterat. Applicitusq; ad se deosculat⁹ ⁊ circūplexus eos. dixit ad filiū suū: Nō sum fraudat⁹ aspectu tuo insup oñdit mihi de⁹ semē tuum. Cūq; tulisset eos ioseph de gremio p̄ris: adorauit ꝓnus in t̄rā. ⁊ posuit effraim ad dexterā suā. i. ad sinistrā isrl̄. manassen vo in sinistra sua. ad dexterā scz p̄ris. applicuitq; ambos ad eū. Qui extēdens manū dexterā. posuit sup caput effraim iunioris fratris. sinistrā aūt sup caput manasse qui maior natu erat: commutans man⁹. Bñdixitq; iacob filios ioseph. et ait: De⁹ in cui⁹ ꝯspectu ambulauerunt p̄res mei abraā ⁊ ysaac: de⁹ qui pascit me ab adolescētia mea vsq; in p̄ntē diē: angelus qui eruit me de cūct⁹ mal̄. benedicat pueris istis. ⁊ īuocet̄ sup eos nomē meū. noīa q̄z patrū meoꝝ abraā ⁊ ysaac. ⁊ crescāt in multitudīem sup terrā. Videns aūt ioseph ꝙ posuisset pat̄ suus dexterā manū sup caput effraiz: g̃uiter accepit. Et apprehensam manū p̄ris leuare conat⁹ est de capite effraim. ⁊ transferre sup caput manasse. Dixitq; ad p̄rem Non ita ꝯuenit p̄r: qꝛ hic est p̄mogenitus. Pone dexterā tuā sup caput eius. Qui renuens ait: Scio fili mi scio. Et iste quippe erit ī ꝓpl̄os ⁊ multiplicabit̄. sz frat̄ ei⁹ iunior maior erit illo. ⁊ semen illius crescet in gentes. Benedixitq; eis in tempore illo. dicens: In te benedicetur israel: atq; dicet̄. Faciat tibi de⁹ sicut effraim ⁊ sic̄ manasse. Cōstituitq; effraim añ manassen. Et ait ad ioseph filiū suū. En ego morior ⁊ erit de⁹ vobiscū: reducetq; vos ad terrā patrū vestrorū. Do tibi ꝑtem vnaz extra frēs tuos quā tuli de māu āmorrei in gladio ⁊ arcu meo

XLIX

Vocauit autem iacob filios suos. ⁊ ait eis: Congregamini vt annunciem que ventura sunt vob̄ ī dieb⁹ nouissimis. Cōgregamini ⁊ audite filij iacob audite isrl̄ patrē vr̄m: Rubē prīogēit⁹ me⁹: tu fortitudo mea: ⁊ prīcipiū dolor⁹ mei. Prior ī donis. maior ī īpio. Effusus es sic̄ aq̄: Nō crescas: qꝛ ascēdisti cubile p̄ris tui: ⁊ maculasti stratū eius. Symeō ⁊ leui frēs vasa iniquitatis bellātia. In ꝯsiliū eoꝝ nō veniat aīa mea. ⁊ in cetu illoruz nō sit gloria mea. qꝛ in furore suo occiderūt virū. et in volūtate sua suffoderūt murū. Maledict⁹ furor eoꝝ qꝛ ꝑtinax. ⁊ indignatō eoꝝ qꝛ dura. Diuidā eos in iacob: ⁊ dispgā eos ī israel. Iuda: te laudabūt fratres tui. Man⁹ tue in ceruicib⁹ īimicoꝝ tuoꝝ: adorabūt te filij p̄ris tui. Catul⁹ leonis iuda: Ad p̄daz fili mi ascēdisti requiescens accubuisti vt leo. ⁊ q̄si leena. Quis suscitabit eū? Nō auferet̄ sceptꝝ de iuda ⁊ dux de femore eius: donec veniat qui mittēdus est. ⁊ ip̄e erit expectatio gētiū. Ligās ad vineā pullū suū: ⁊ ad vitem o fili mi asinā suā. Lauabit in vino stolā suā: ⁊ in sanguine vue palliū suuz Pulcriores sunt oculi eius vino. ⁊ dētes ei⁹ lacte cādidiores. zabulon in litore maris hītabit. ⁊ in statiōe nauiū ꝑtīgēs vsq; ad sidonē. ysachar asinus fort⁹ accubās int̄ terminos. Vidit req̄em ꝙ esset bona ⁊ t̄rā ꝙ optīa: ⁊ supposuit hūerū suū ad portādū: factusq; est tributis ꝑuiens. Dan iudicabit ꝓpl̄m suū sic̄ et alia trib⁹ in isrl̄. Fiat dan coluber ī via. cerastes in semita mordēs vngulas eq̄: vt cadat ascēsor ei⁹ retro. Salutare tuum expectabo dñe. Gad accinct⁹ p̄liabit̄ añ eū: ⁊ ipse accinget̄ retrorsuz. Aser pīguis panis ei⁹. ⁊ p̄bebit delitias regib⁹. Neptalim ceru⁹ emissus. ⁊ dans eloq̄a pulcritudīs. Fili⁹ accrescēs ioseph: fili⁹ accrescēs ⁊ d̄cor⁹ aspectu. Filie discurrerūt sup murū. sed exasperauerūt eum ⁊ iurgati sunt inuiderūtq; illi hñtes iacula. Sedit in forti arc⁹ eius: ⁊ dissoluta sunt vincula brachioꝝ ⁊ manuū illius: ꝑ man⁹ potēt⁹ iacob. Inde pastor egressus est: lapis israel. De⁹ p̄ris tui erit adiutor tuus: ⁊ omnipotens benedicet tibi bñdictiōib⁹ celi desup. benedictionib⁹ abyssi iacentis deorsum: benedictionib⁹ vberū ⁊ vulue. Bñdictiōes p̄ris tui. cōfortate sunt benedictionibus patrum eius. donec veniret desiderium collium

eternorum. Fiant in capite ioseph ⁊ in
vertice naçarei inter fratres suos. beniamin
lupus rapax. mane comedet predaz: ⁊ vespe
diuidz spolia. Oēs hi ī tribubꝫ isrl' duo
decim. Hec locutus est eis pr̄ suus: bn̄di-
xitqꝫ singul' bn̄dictiōibꝫ ꝓprijs. et p̄cepit
eis dicēs: Ego ꝯgregor ad ꝓplm̄ meum
Sepelite me cū pr̄ibꝫ meis ī spelūca du
plici q̄ est in agro ephron ethei ꝯ mābre
in t̄ra chanaā: quā emit abraā cuz agro
ab ephron ethei in possessiōem sepulcri
Ibi sepelierūt eū ⁊ sarā vxorē eius. Ibi
sepultus est ysaac cū rebecca ꝯiuge sua.
Ibi ⁊ lya cōdita iacet. Finitisqꝫ mādat,
quibꝫ filios īstruebat. collegit pedes su-
os sup lectulū ⁊ obijt: appositusqꝫ ē ad
ꝓplm̄ suum.

L

Quod cernēs ioseph. ruit sup fa
ciē pr̄is. flens ⁊ deosculās eū: p̄-
cepitqꝫ seruis suis medic'. vt aro
matibꝫ cōdirēt patrē. Quibꝫ iussa explē
tibꝫ trāsierūt q̄draginta dies. Iste q̄ppe
mos erat cadauerū ꝯditoꝝ. Fleuitqꝫ eū
egyptus septuaginta diebꝫ. Et expleto
plāctus tpe: locutus est ioseph ad famili-
am pharaōis. Si inueni gr̄am in ꝯspe-
ctu vr̄o. loq̄mini in auribꝫ pharaōis. eo
q̄ pater meus adiurauerit me dicens:
En morior: in sepulcro meo q̄d fodi mi
hi in t̄ra chanaan. sepelies me. Ascēdaz
igit' ⁊ sepeliā patrē meū: ac reuertar. Dixit
qꝫ ei pharao: Ascēde ⁊ sepeli pr̄ez tuū sic
adiuratus es. Quo ascēdente. ierūt cum
eo oēs senes domus pharaonis. cunctiqꝫ
maiores natu terre egypti: domus ioseph
cū frībꝫ suis absqꝫ ꝑuulis ⁊ gregibꝫ atqꝫ
armētis: q̄ dereliq̄rūt in t̄ra iessen. Ha-
buit q̄z in comitatu currus ⁊ eq̄tes: ⁊ fa
cta est turba nō modica. veneruntqꝫ ad
areā achad. q̄ sita est trās iordanē: vbi ce
lebrantes exequias plāctu magno atqꝫ
vehemēti impleuerūt septem dies. Qd
cū vidissent hītatores t̄re chanaā. dixe-
rūt: Planctus magnus est iste egyptijs. Et
idcirco vocatū est nomē loci illius plan
ctus egypti. Fecerūt ḡ filij iacob sic p̄ce-
pat eis: ⁊ portātes eū in t̄rā chanaā. sepe
lierūt eū in spelūca duplici: quā emerat
abraā cū agro in possessionē sepulcri. ab
ephron ethei ꝯ faciē mābre. Reuersusqꝫ ē
ioseph ī egyptū cū frībꝫ suis ⁊ oī comi-
tatu: sepulto patre. Quo mortuo timē
tes frēs eius ⁊ mutuo colloq̄ntes. ne for-
te memor sit iniurie quaz passus est. ⁊
reddat nob' omne malū qd fecimus: man
dauerūt ei dicētes. Pater tuus p̄cepit
nob' añqꝫ moreret' vt hec tibi vbis illius
diceremus. Obsecro vt obliuiscaris sce-
leris fratrū tuoꝝ: ⁊ pctī atz malicie quā
exercuerūt in te. Nos q̄z oramus vt seruo
dei patri tuo dimittas iniq̄tatem hanc
Quibꝫ auditis fleuit ioseph: venerūtqꝫ
ad eū frēs sui ⁊ ꝓni adorātes ī t̄rā. dixe-
rūt: Serui tui sumus. Quibꝫ ille rn̄dit:
Nolite timere. Nū dei possumus resiste
re volūtati? Vos cogitastis de me malū
sz deus vertit illud in bonū: vt exaltaret me
sic in pn̄tiarū cernitis: ⁊ saluos faceret
multos ꝓplos. Nolite timere. Ego pa-
scā vos: ⁊ ꝑuulos vr̄os. Cōsolatusqꝫ est
eos ⁊ blāde ⁊ lenit' est locutus: ⁊ hītauit
in egypto cuz oī domo pr̄is sui. Viritqꝫ
centūdecē annis. ⁊ vidit effraim filios
vsqꝫ ad t̄tiā gn̄atiōez. Filij q̄z machir fi
lij manasse nati sūt ī genibꝫ ioseph. q̄bꝫ
trāsactis locutus ē frībꝫ suis. Post mor-
tē meā deus visitabit vos ⁊ ascēdē vos fa
ciet de t̄ra ista. ad terrā quā iurauit abra
am ysaac ⁊ iacob. Cunqꝫ adiurasset eos
atqꝫ dixisset. deus visitabit vos. asportate
ossa mea vobiscū de loco isto. mortuus
est explet' cētūdecē vite sue ānis: ⁊ ꝯditus
aromatibꝫ. repositus ē ī loculo ī egypto.

Explicit lib' Genes. Incipit lib' helles-
moth quē nos Exodi dicimus. Capl'm I

Hec sunt nomi
na filioꝝ israel. qui ingres-
si sunt ī egyptū cuz iacob.
Singl'i cū domibꝫ suis ī-
troierunt. Ruben. symeon leui. iudas.
ysachar. çabulon. ⁊ beniamin. dan ⁊ nep
talim: gad ⁊ aser. Erāt igit' oēs aīe eorū
qui egressi sunt de femore iacob septua
ginta. Ioseph aūt ī egypto erat. Quo
mortuo ⁊ vniūsis fratribꝫ eius omniqꝫ

cognatiõe sua: filij israel creuerũt ⁊ q̃si
germinãtes multiplicati sunt: ac robo-
rati nimis impleuerũt trã. ¶ Surrexit i-
terea rex nou⁹ sup egyptũ: qui ignorabat
ioseph. Et ait ad ppl'm suũ: Ecce ppl'us
filioꝝ isrl mult⁹ ⁊ fortior nob est. Veni-
te sapiẽter opprimam⁹ eũ. ne forte mul
tiplicet: ⁊ si ingruerit ꝺ nos bellũ addat
inimicis nr̃is. expugnatisq; nob egrediat
de terra. ¶ Preposuit itaq; eis mgr̃os ope
rũ vt affligeret eos oneribꝰ. Edificaue-
rũtq; vrbes tabnaculoꝝ pharaoni. phi-
ton ⁊ rameses. Quãtoq; opprimebant
eos: tãto magis multiplicabãt ⁊ crescebãt. Oderantq; filios israel egipti. ⁊ af
fligebãt illudẽtes ⁊ inuidẽtes eis: atq;
ad amaritudinẽ pducebãt vitam eorũ
opibꝰ duris luti ⁊ lateris. oĩq; famula-
tu q̃ in tre opibꝰ pmebant. ¶ Dixit autẽ
rex egypti obstetricibꝰ hebreoꝝ: q̃rũ vna
vocabat sephora. alta phua. ꝓcipiẽs eis:
Cũ obstetricabitis hebreas. ⁊ ptus tẽ-
pus aduenerit. si masculus fuerit int̃fi
cite eũ: si femina reseruate. Timuerũt ãt
obstetrices deũ. ⁊ nõ fecerũt iurta ꝓcep
tũ reg̃ egypti: sed ꝑseruabãt mares. Qui
bus accersitis. ad se rex ait: Quid nã est
ꝝ qꝺ facere voluistis: vt pueros ꝑseruetis? Que rñdert. Nõ sunt hebree sicut
egyptie mulieres. Ipe. n. obstetricandi
hñt sciam. ⁊ pusq; veniam⁹ ad eas pari
unt. Bñ g̃ fecit de⁹ obstetricibꝰ ⁊ creuit
ppl's: ꝓfortatusq; est nimis. Et qr timu
erũt obstetrices deum: edificauit eis do
mos. ¶ Precepit g̃ pharao oĩ ppl'o suo di
cẽs: Quicq̃d masculini sex⁹ natuꝫ fue-
rit. i flumẽ pricite: q̃cq̃d femĩni. reseruate

EGressus est post hec vir de ⁊ II
domo leui ⁊ accepit vxorem stir
pis sue. q̃ pcepit ⁊ pepit filiũ. et
videꝫ eũ elegãtẽ abscõdit trib⁹ mẽsib⁹.
Cũq; iã celare nõ posset: sumpsit fiscel-
lã scirpeã. ⁊ liniuit eã bitumĩe ac pice: po
suitq; int⁹ infantulũ ⁊ exposuit eũ i cha
recto ripe flumis stante pcul sorore ei⁹
⁊ ꝓsiderãte euẽtũ rei. Ecce aũt descende-
bat filia pharaõis vt lauaret̃ in flumĩe
⁊ puelle ei⁹ g̃diebant̃ p̃ crepidinẽ aluei.

Que cũ vidisset fiscellã in papyriõe. mi
sit vnã e famulabꝰ suis. ⁊ allatã apiens
cernẽsq; in ea puulũ vagiẽtem. miserta
eius ait:. De infantibꝰ hebreoꝝ est hic.
Cui sorox pueri: Vis inq̃t vt vadã ⁊ vo
cẽ tibi mlierẽ hebreã q̃ nutrire possit in
fantulũ? Rñdit: Vade. ¶ Perrexit puel-
la. ⁊ vocauit mr̃em suaz. Ad quã locuta
filia phãraõis: accipe ait puerũ istum. ⁊
nutri mihi: ego dabo tibi mercedẽ tuaz
¶ Suscepit mlr̃ ⁊ nutriuit puerũ: adul-
tũq; tradidit filie phãraõis. Quem illa
adoptauit in locũ filij: vocauitq; nomẽ
ei⁹ moyses dicẽs: q⁹ de aq̃ tuli eum. In
dieb⁹ illis postq; creuerat moyses. egres-
sus est ad frẽs suos: viditq; afflictiõem
eoꝝ. ⁊ virũ egyptiũ pcutiẽtẽ quendã de
hebreis frib⁹ suis. Cũq; circunspexisset
huc atq; illuc ⁊ nullũ adesse vidisset: per
cussum egyptiũ abscõdit sabulo. Et e-
gressus die altero. ꝓspexit duos hebreos
rixantes: dixitq; ei qui faciebat iniuriaz
Quare pcutis pximũ tuũ? Qui rñdit:
Quis ꝓstituit te pncipem ⁊ iudicẽ sup
nos? Nũ occidere me tu vis sic hesterni oc-
cidisti egyptiuz? Timuit moyses ⁊ ait:
Quõ palã factũ est ꝛbũ istud? Audiuit
q̃ pharao sermonẽ hũc: ⁊ q̃rebat occide
re moysen. Qui fugiẽs de cõspectu ei⁹:
morat⁹ est in terra madiã. ⁊ sedit iurta
puteũ. Erãt aũt sacerdoti madian sep-
tẽ filie q̃ venerãt ad hauriẽdã aquã: ⁊ im
pletis canalib⁹ adaq̃re cupiebãt greges
pr̃is sui. ¶ Supuenere pastores. ⁊ eiece-
runt eas. Surrexitq; moyses ⁊ defen-
puellis adaq̃uit oues earũ. Que cũ reu
tissent ad raguel pr̃em suũ. dixit ad eas
Cur velocius venistis solito? Rñderũt
Vir egypti⁹ liberauit nos de manu pa-
storꝝ. Insup ⁊ hausit aquã nobiscũ: po-
tũq; dedit ouib⁹. At ille: Vbi est inquit?
Quare dimisistis hoĩem? Vocate eum
vt comedat panem. Jurauit ergo moy
ses q⁹ habitaret cuz eo. Accepitq; sepho
ram filiã eius vxorem: que pepit ei filiũ
qnẽ vocauit gersan dicẽs: Aduena fui i
tra aliena. Alterũ vo pepit: quẽ vocauit
eliezer dicens: Deus enim patris mei

adiutor meus: ⁊ eripuit me ꝺ̄ mãu pha
raõis. Post multũ ꝟo tp̄is mortuꝰ est
rex egypti. Et ingemiscentes filij israel
ꝓpt̄ op̄a vociferati sunt. Ascenditq̄ cla-
mor eoꝝ ad deum ab op̄ibꝫ: ⁊ audiuit ge
mitũ eoꝝ ac recordatꝰ est federis qꝺ̄ pe-
pigit cũ abraã ysaac ⁊ iacob. Et respexit
dñs filios israel: ⁊ liberauit eos. III

Moyses aũt pascebat oues ietro
soceri sui sacerdotis madian.
Cũq̄ minassꝫ gregẽ ad interio-
ra deserti: venit ad mõtẽ dei oreb. Appa-
ruitq̄ ei dñs in flãma ignis ꝺ̄ medio ru
bi: ⁊ videbat ꝙ rubꝫ arderet ⁊ nõ cõbu-
reret̄. Dixit ḡ moyses: Uadaꝫ ⁊ videbo
visiõeꝫ hãc magnã: q̄re nõ ꝯburat̄ rubꝫ
Cernẽs aũt dñs ꝙ ꝑgeret ad videnduꝫ
vocauit eũ de medio rubi. ⁊ ait: Moyses
moyses. Qui rñ dit. Adsuꝫ. At ille: Nõ
appropies inq̄t huc. Solue calciamẽtũ
de pedibꝫ tuis. Locꝰ. n. in q̄ stas t̄ra sctã
est. Et ait: Ego suꝫ deꝰ p̄ris tui: deꝰ abra
am. deꝰ ysaac. ⁊ deꝰ iacob. Abscõdit moy
ses faciẽ suã. Nõ enĩ audebat aspicere ꝯ̄
deũ: Cui ait dñs: Uidi afflictiõem ꝓpl̄i
mei in egypto: ⁊ clamorẽ eiꝰ audiui. ꝓpt̄
duritiã eoꝝ qui p̄sunt op̄ibꝫ. Et sciens
dolorẽ eiꝰ. descẽdi vt liberẽ eũ de manibꝫ
egyptioꝝ. ⁊ educã de terra illa in terraꝫ
bonã ⁊ spatiosam. in t̄raꝫ q̄ fluit lacte et
melle: ad loca chananei ⁊ ethei ⁊ ãmor-
rei ⁊ phereçei ⁊ euei ⁊ iebusei. Clamor ḡ
filioꝝ israel venit ad me. vidiq̄ afflictio
neꝫ eoꝝ q̄ ab egyptijs opprimũtur. Sꝫ
veni ⁊ mittã te ad pharaõem: vt educas
ꝓpl̄m meũ filios isrl̄ de egypto. Dixitq̄
moyses ad deũ: Quis sum ego vt vadã
ad pharaõem. ⁊ educã filios isrl̄ de egy-
pto? Qui dixit ei: Ego ero tecũ. ⁊ h̄ hẽb
signũ ꝙ miserim te. Cũ eduxeris ꝓpl̄m
meũ de egypto: ĩmolabis deo sup̄ mon
tem istũ. Ait moyses ad deuꝫ: Ecce ego
vadã ad filios israel. ⁊ dicã eis: Deꝰ pa-
trũ vr̄oꝝ misit me ad vos. Si dixerint
mihi. qꝺ̄ est nomen eius: q̄d dicaꝫ eis?
Dixit dñs ad moysen: Ego sum q̄ sum
Ait: Sic dices filijs israel. Qui est mi-
sit me ad vos. Dixitq̄ iterũ deꝰ ad moy
sen. Hec dices filijs isrl̄: Dñs deus pa-
trũ vr̄oꝝ deus abraã ⁊ deꝰ ysaac ⁊ deꝰ ia-
cob: misit me ad vos. Hoc nomẽ mihi ẽ
in et̄nũ. ⁊ h̄ memoriale meũ in gñatiõe
⁊ gñatiõem. Uade ꝯgrega seniores isrl̄
⁊ dices ad eos: Dñs deus p̄rm vr̄oꝝ ap
paruit mihi: deꝰ abraã ⁊ deus ysaac ⁊ de
us iacob. Dicẽs: Uisitãs visitaui vos.
⁊ vidi oĩa que accidert̄ vob̄ in egypto. et
dixi vt educã vos de afflictiõe egypti in
t̄rã chananei ⁊ ethei ⁊ ãmorrei ⁊ phere
çei ⁊ euei ⁊ iebusei. ad t̄rã fluẽteꝫ lacte ⁊
melle. ⁊ audiẽt vocez tuã. Ingredierisq̄
tu ⁊ seniores isrl̄ ad regẽ egypti. ⁊ dices
ad eũ. Dñs deus hebreoꝝ vocauit nos:
Ibimꝰ viã triũ dierũ in solitudinẽ: vt
ĩmolemꝰ dño deo nr̄o. Sed ego scio ꝙ
nõ dimittet vos rex egypti vt eatis: nisi
p̄ manũ validã. Extẽdãq̄ manũ meã ⁊
p̄cutiã egyptũ in cũctis mirabilibꝫ me
is q̄ facturꝰ sum in medio eoꝝ. post h̄ di-
mittet vos: daboq̄ gr̄am ꝓpl̄o huic corã
egyptijs. Et cũ egrediemĩ. nõ exibit̄ va
cui: sed postulabit mulier a vicina sua ⁊
ab hospita sua vasa argentea ⁊ aurea. ac
vestes. ponetisq̄ eas sup̄ filios ⁊ filias ve
stras ⁊ spoliabitis egyptũ. IIII

Respõdens moyses. ait. Nõ cre
dẽt mihi: neq̄ audiẽt vocẽ meã
sed dicẽt: nõ apparuit tibi dñs:
Dixit ḡ ad eũ: Quid ẽ qꝺ̄ tenes in mãu
tua? Rñdit. Uirga. Dixitq̄ dñs. Proij
ce eã ĩ t̄rã. Proiecit. ⁊ ꝟsa ẽ ĩ colubꝝ ita
vt fugeret moyses. Dixitq̄ dñs: Extẽ-
de manũ tuã ⁊ apprehẽde caudã eiꝰ. Ex-
tẽdit ⁊ tenuit. ꝟsaq̄ est in ꝟgã. Ut cre-
dãt inq̄t ꝙ apparuerit tibi dñs deꝰ patꝝ
tuoꝝ: deꝰ abraã ⁊ deus ysaac ⁊ deꝰ iacob.
Dixitq̄ dñs rursum: Mitte manũ tuã
in sinũ tuũ. Quã cũ misisset in sinũ ꝓ-
tulit leprosam ĩstar niuis. Retrahe ait
manũ tuam in sinũ tuũ. Retraxit ⁊ pro
tulit iteruꝫ ⁊ erat similis carni relique.
Si nõ crediderint inq̄t tibi. neq̄ audie
rint s̄monẽ signi prioꝝ. credẽt ꝟbo signi
seq̄ntis. Q̄ si nec duobꝫ quidem his si
gnis crediderint. neq̄ audierĩt vocẽ tu-
am: sume aquã fluminis ⁊ effunde eam

sup aridã. ⁊ q̃cquid hauseris de fluuio. vtet in sanguinẽ. Ait moyses: Obsecro dñe. nõ sum eloq̃ns ab hẽri ⁊ nudiustertius. ⁊ ex q̃ locutus es ad ſuũ tuũ. impeditioris ⁊ tardioris lingue suꝫ. Dixit dñs ad eũ: Quis fec̃ os hoĩs? Aut quis fabricat' est mutũ ⁊ surdũ. videntẽ ⁊ cecũ? Nõne ego? Perge igit ⁊ ego ero in ore tuo: docebꝫ q̃d loq̃ris. At ille. Obsecro dñe inquit: mitte quẽ missur' es. Iratus dñs in moysen. ait: Aarõ frater tuus leuites. scio q̃ eloq̃ns sit. Ecce ipse egredit in occursum tuũ: videbꝫ te letabit corde. Loq̃re ad eũ ⁊ pone verba mea in ore ei'. ⁊ ego ero in ore tuo ⁊ in ore illi'. ⁊ ondã vob q̃d agere debeatis. Ipse loq̃tur p te ad ppl'm. ⁊ erit os tuum: tu ãt eris ei in his q̃ ad deũ pt̃inẽt Virgã q̃z hãc sume i manu tua: in q̃ facturꝰ es sig̃. Abijt moyses ⁊ reuſus ẽ ad ietro socerũ suũ. Dixitq̃ ei: Uadã ⁊ reuertar ad frẽs meos in egyptũ: vt videã si adhuc viuãt. Cui ait ietro: Uade in pace. Dixit g̃ dñs ad moysen in madian: Uade ⁊ reuertere in egyptũ: Mortui enĩ sunt oẽs qui q̃rebãt aiam tuaz. Tulit g̃ moyses vxorẽ suã ⁊ filios suos. ⁊ imposuit eos sup asinũ. rꝰsusq̃ est in egyptũ virgã dei in manu sua. Dixitq̃ ei dñs reuertẽti i egyptũ. Uide: vt oia ostẽta q̃ posui in manu tua facias corã pharaõe. Ego idurabo cor ei'. ⁊ nõ dimittet ppl'm. Diceſq̃ ad eũ: Hec dic dñs: Filꝰ meus pmogenit' isrl. Dixi tibi: Dimitte filiũ meũ vt ſuiat mihi. ⁊ noluisti dimittere eũ. Ecce ego interficiã filiũ tuuz primogenitũ. Cũq̃ eẽt in itinere in diuersorio occurrit ei dñs. ⁊ volebat occidere eũ. Tulit igitur ilico sephora acutissimã petrã. ⁊ circuncidit ꝓputiuz filij sui. Tetigitq̃ pedes ei'. ⁊ ait: Sponsꝰ sanguinũ tu mihi es. Et dimisit eũ postq̃ dixerat: sponsus sanguinũ tu mihi es ob circũcisionem. Dixitq̃ dñs ad aarõ: Uade in occursum moysi in desertũ. Qui pergit obuiã ei in mõtẽ dei. ⁊ osculat' est eũ. Narrauitq̃ moyses aarõ oia verba dñi p q̃s miserat eũ: ⁊ signa que mãdauerat.

Uenerũtq̃ simul ⁊ congregauerit cũctos seniores filioꝝ isrl. Locutusq̃ est aarõ oia verba q̃ dixerat dñs ad moysen. et fec̃ signa corã ppl'o ⁊ credidit ppl's. Audierũtq̃ q̃ visitasset dñs filios isrl ⁊ q̃ respexisset afflictiõez illoꝝ: ⁊ pni adorauerit

Post hec ingressi sunt moyses ⁊ aarõ ⁊ dixerũt pharaoni: Hec dic dñs deus isrl: Dimitte ppl'm meũ vt sacrificet mihi in deserto At ille rñdit: Quis est dñs vt audiã vocẽ eius. ⁊ dimittã isrl? Nescio dñm. ⁊ israel nõ dimittã. Dixerũtq̃: Deus hebreoꝝ vocauit nos. vt eam' viã triũ dierũ in solitudinẽ. ⁊ sacrificem' dño deo nr̃o: ne forte accidat nob pestis aut gladius. Ait ad eos rex egypti: Quare moyses ⁊ aarõ sollicitatis ppl'm ab opib suis? Ite ad onera vr̃a. Dixitq̃ pharao: Multus est ppl's tre. Uidetis q̃ turba succreuerit: q̃nto magis si dederitis eis req̃em ab opib. Precepit g̃ in die illo pfectis operũ ⁊ exactoribꝰ ppl'i dicens: Nec̃q̃z vltra dabitis paleas ppl'o ad ꝓficiẽdos lateres sic̃ prius. sed ipi vadãt ⁊ colligant stipulas ⁊ mẽsurã laterũ quã prius faciebãt imponetis sup eos: nec minuetis q̃cq̃z. Uacãt enĩ ⁊ idcirco vociferant dicẽtes: Eamus ⁊ sacrificemus deo nr̃o. Opprimant opib ⁊ expleãt ea: vt nõ acq̃escãt verbis mẽdacib. Igit egressi pfecti operũ ⁊ exactores ad ppl'm dixerũt. Hec dicit pharao: Nõ dabo vob paleas. Ite ⁊ colligite sicubi iuenire potueritis: nec minuet q̃cq̃z de opere vr̃o. Dispersusq̃ est ppl's in oẽz terrã egypti ad colligẽdas paleas. Pre fecti q̃z operũ instabãt dicentes: Cõplete op' vr̃m q̃tidie vt prius facere solebatis q̃n dabant vob palee. Flagellatiq̃ sunt qui perãt opib filioꝝ isrl: ab exactoribꝰ pharaõis dicẽtib: Quare nõ implesti mẽsurã lateꝝ sic̃ prius: nec hesterni nec hodie? Uenerũtq̃ pposite filioꝝ isrl. ⁊ vociferati sunt ad pharaõem dicentes: Cur ita agis ctra ſuos tuos? Palee nõ dant nobis ⁊ lateres fierĩ ipant. En famuli tui flagellis cedimur. ⁊ iniuste agit ctra ppl'm tuũ. Qui ait: Uacatis ocio: ⁊ idcirco di

citis: Eamus ⁊ sacrificemus dño. Ite
g̃ ⁊ opami. Palee nõ dabunt̃ vobis. et
reddetis ꝯsuetũ numerũ laterũ. Uide-
bantq; se p̃positi filioꝝ isrl̃ in malũ eo ꝙ
diceret̃ eis: nõ minuet̃ quicq̃ opis d̃ la
teribꝫ per singulos dies. Occurrerũtq;
moysi ⁊ aarõ qui stabãt ex adu̇so. egredi
entes a pharaone. ⁊ dixerũt ad eos: Ui-
deat dñs ⁊ iudicet: qm̃ fetere fecist̃ odo
rẽ nr̃m corã pharaõe ⁊ ꝑuis eius. ⁊ pre-
buistis ei gladiũ vt occideret nos. Reu̇
susq; est moyses ad dñm. ⁊ ait: Dñe. cur
afflixisti ꝓpl̃m istuꝫ? Quare misisti me?
Ex eo enim q̃ ingressus sum ad pharao
nẽ vt loquerer ex nomĩe tuo. afflixit po-
pulũ tuũ. ⁊ non liberasti eos.

VI

Dixitq; dñs ad moysen. Nũc vi
debis q̃ facturus sum pharaõi:
Per manũ enĩ fortez dimittet
eos. ⁊ in manu robusta eijciet illos de t̃-
ra sua. Locutusq; est dñs ad moysen di
cens: Ego dñs qui apparui abraã ysaac
⁊ iacob in deo oĩpotente. ⁊ nomẽ meuꝫ
adonay non indicaui eis. Pepigiq; fe-
dus cũ eis vt darẽ eis terraꝫ chanaan:
terram pegrinationis eoꝝ in q̃ fuerunt
aduene. Ego audiui gemitũ filioꝝ isra-
el q̃ egyptij oppresserũt eos. ⁊ recordat⁹
sum pacti mei. Ideo dic filijs isrl̃: Ego
dñs qui educã vos de ergastulo egyptio
rũ: ⁊ eruã de ꝑuitute. ac redimam in bra
chio excelso ⁊ iudicijs magnis ⁊ assumã
vos mihi in ꝓpl̃m. ⁊ ero vester deus. Et
scietis qꝛ ego sum dñs de⁹ vr̃. q̃ eduxerĩ
vos de ergastulo egyptioꝝ. ⁊ induxerim
vos in t̃rã sup̃ quã leuaui manũ meam
vt darem eam abraã ysaac ⁊ iacob: dabo
q; illã possidẽdã vob̃. ego dñs. Narrauit
g̃ moyses oĩa filijs isrl̃: qui nõ acq̃euert̃
ei. ꝓpt̃ angustiã spũs ⁊ opus durissimũ
Locutusq; ẽ dñs a moysen dicens: In
gredere ⁊ loq̃re ad pharaõem regẽ egy-
pti vt dimittat filios isrl̃ de terra sua.
Rñdit moyses corã dño: Ecce filij isra-
el nõ audiũt me: ⁊ qũo audiet pharao:
p̃sertim cũ incircũcisus sim labijs? Lo-
cutusq; est domin⁹ ad moysen ⁊ aaron.
⁊ dedit mãdatũ ad filios israel ⁊ ad pha
raonem regem egypti vt educerent fili
os israel de terra egypti. Isti sunt prin
cipes domoꝝ per familias suas. Filij ru
ben primogeniti israelis: enoch ⁊ phal-
lu. esrom ⁊ charmi. He cognatiões ru-
ben. Filij symeon: iamuel ⁊ iamin ⁊ ia-
mi ⁊ ahod ⁊ iachin ⁊ saber ⁊ saul filius
chananitidis: He progenies symeõ. Et
hec nomina filioꝝ leui p̃ cognatiões su-
as: gerson ⁊ caath ⁊ merari. Anni aũt vi
te leui fuerunt centumtrigintaseptem.
Filij gerson: lobni ⁊ semei per cognatio
nes suas. Filij caath: amram ⁊ ysuar et
hebrõ ⁊ oçiel. Anni quoq; vite caath cẽ-
tumtrigintatres. Filij merari: mooli ⁊
musi. He cognationes leui per famili-
as suas. Accepit aũt amram vxorem io
chabeth patruelẽ suam: que pep̃it ei aa-
ron ⁊ moysen ⁊ mariam. Fuerũtq; an-
ni vite amrã centũtrigintaseptez. Filij
quoq; ysuar: chore ⁊ napheg ⁊ çechri. Fi-
lij quoq; oçiel misael ⁊ elisaphan ⁊ sech
ri. Accepit aũt aaron vxorem. elisabeth
filiam aminadab. sororẽ naason: que pe
p̃it ei nadab ⁊ abiu ⁊ eleaçar ⁊ ythamar
Filij quoq; chore: aser ⁊ helchana ⁊ abia
sab. He sunt cognationes choritarum.
At vero eleaçar filius aaron accepit vxo
rem de filiabꝫ phutiel: que pep̃it ei phi-
nees. Hi sunt p̃ncipes familiaꝝ leuiti-
carũ p̃ cognatiões suas. Iste est aarõ et
moyses quibꝫ p̃cepit dñs vt educerent
filios isrl̃ de terra egypti p̃ turmas suas
Hi sunt q̃ loquũtur ad pharaõez regẽ
egypti vt educant filios isrl̃ de egypto.
Iste est moyses ⁊ aarõ in die qua locu-
tus est dñs ad moysen in terra egypti.
Et locutus est dñs ad moysen dicens:
Ego dñs. Loquere ad pharaonem re-
gem egypti. omnia que loquor tibi. Et
ait moyses coram domino: En incircũ-
cisus labijs suꝫ. Quomodo audiet me
pharao?

VII

Dixitq; dominus ad moysen:
Ecce constitui te deum phara
onis. ⁊ aaron frater tuus erit
propheta tuus. Tu loqueris ei oĩa que
mando tibi. ⁊ ille loq̃tur ad pharaõem

vt dimittat filios israel de t̃ra sua. Sz
ego indurabo cor ei⁹ ⁊ mltiplicabo sig̃ et
ostẽta mea in terra egypti. ⁊ non audiet
vos. Immittãq; manũ meã sup egyp-
tũ ⁊ educã exercitũ ⁊ ppl'm meũ filios is
rael de terra egypti: p iudicia maxĩa. Et
scient egyptij. quia ego sum dñs qui ex
tẽderiz manũ meã sup egyptũ: ⁊ eduxe-
rim filios isrl' de medio eoꝝ. Fecit itaq;
moyses ⁊ aarõ: sic̃ p̃cepat dñs. ita egerũt
Erat aũt moyses octogĩta annoꝝ. ⁊ aa-
rõ octogintatriũ qñ locuti sunt ad pha
raõem. Dixitq; dñs ad moysen ⁊ aaron
Cũ dixerit vobis pharao: oñdite signa
dices ad aarõ. Tolle v̄gã tuã ⁊ ꝓijce eaz
corã pharaõe. ac v̄tatur in colubrũ. In
gressi itaq; moyses ⁊ aarõ ad pharaõez:
fecerũt sic̃ p̃cepat dñs. Tulitq; aarõ vir
gã coram pharaõe ⁊ ſuis eius: q̃ v̄sa est
in colubrũ. Vocauit aũt pharao sapiẽ-
tes ⁊ maleficos. ⁊ fecerũt etiã ipsi p incã
tatiões egyptiacas ⁊ arcana quedã sil'r.
Proiecerũtq; singuli v̄gas suas q̃ v̄se
sunt in dracones. Sed deuorauit v̄ga
aarõ. v̄gas eoꝝ. Induratũq; est cor pha
raonis. ⁊ nõ audiuit eos sic̃ p̃cepat dñs
Dixit aũt dñs ad moysen: Ingũuatũ est
cor pharaõis. ⁊ nõ vult dimittere ppl'm
Vade ad eũ mane. ecce egredier̃ ad aq̃s
Et stab̃ in occursum eius sup ripã flu-
mĩs. ⁊ v̄ga q̃ ꝯuersa est in draconẽ. tol-
les in manu tua. dicesq; ad eũ: Dñs de-
us hebꝛoꝝ misit me ad te. dicẽs: Dimit-
te ppl'm meũ vt sacrificet mihi in deſto
⁊ vsq; ad pñs audire noluisti. Hec igit̃
dic̃ dñs: In h̃ scies q̃ sim dñs. Ecce p-
cutiã v̄ga q̃ in manu mea est aquaz flu
mĩs. ⁊ v̄ter̃ in sanguinẽ. Pisces q̃z qui
sunt in fluuio morient̃. ⁊ cõputrescent
aque. ⁊ affligent̃ egyptij bibẽtes aquaz
fluminis. Dixit q̃z dñs ad moysen: Dic
ad aarõ. Tolle v̄gã tuã ⁊ extẽde manuz
tuã sup aq̃s egypti. ⁊ sup fluuios eoꝝ ⁊
riuos ⁊ paludes ⁊ oẽs lacus aq̃rũ vt v̄-
tant̃ in sanguinẽ. ⁊ sit cruor in oĩ terra
egypti. tam in ligneis vasis q̃z in saxeis
Fecer̃tq; moyses ⁊ aarõ sic̃ p̃cepat dñs.
Et eleuãs v̄gã p̃cussit aquã flumĩs co-
ram pharaõe ⁊ ſuis eius. que v̄sa est in
sanguinẽ. ⁊ pisces qui erãt in flumine
mortui sunt. Cõputruitq; fluuius ⁊ nõ
poterãt egyptij bibere aquã flumĩs. ⁊ fu
it sanguis in tota t̃ra egypti. Fecerũtq;
sil'r malefici egyptioꝝ incãtatiõibꝫ suis
Et induratũ est cor pharaõis: nec audi
uit eos sic̃ p̃cepat dñs. Aũtitq; se ⁊ ĩgres
sus est domũ suã: nec apposuit cor etiaz
hac vice. Foderũt aũt oẽs egyptij p cir-
cũitũ flumĩs aquã vt biberẽt. Nõ. n. po-
terãt bibere aquã fluminis. Impletiq;
sũt septẽ dies postq̃z p̃cussit dñs fluuiũ.

Dixit q̃z dñs ad moysen VIII
Ingredere ad pharaõem. ⁊ di-
ces ad eũ: Hec dic̃ dñs: Dimit
te ppl'm meũ vt sacrificz mihi. Si ãt no
lueris dimittere: ecce ego p̃cutiaz oñs
termĩos tuis ranis: ⁊ ebulliet fluuius
ranas. que ascẽdent ⁊ ĩgredient̃ domuz
tuã ⁊ cubiculũ lectuli tui. ⁊ sup stratuz
tuũ. ⁊ in domos ſuoꝝ tuoꝝ. ⁊ in ppl'z tu-
uz ⁊ in furnos tuos ⁊ ĩ reliq̃as ciboꝝ tuo
rũ. ⁊ ad te ⁊ ad ppl'm tuũ. ⁊ ad oẽs ſuos
tuos ĩtrabũt rane. Dixitq; dñs ad moy
sen: Dic ad aarõ. Extẽde manũ tuã su-
per fluuios ⁊ super riuos ⁊ paludes. ⁊ e-
duc ranas sup t̃rã egypti. Et extẽdit aa
rõ manũ sup aq̃s egypti ⁊ ascẽderũt ra-
ne. opuerũtq; t̃rã egypti. Fecerũt aũt ⁊
malefici p incãtatiões suas sil'r. eduxer̃t
q; ranas sup terrã egypti. Vocauit aũt
pharao moysen ⁊ aarõ. ⁊ dixit eis: Ora-
te dñm vt auferat ranas a me ⁊ a popu
lo meo: ⁊ dimittã ppl'm vt sacrificz dño
Dixitq; moyses ad pharaõez: Cõstitue
mihi qñ depcer ꝓ te ⁊ pro ſuis tuis ⁊ ꝓ
ppl'o tuo: vt abigant̃ rane a te. ⁊ a domo
tua ⁊ a ſuis tuis. ⁊ a ppl'o tuo. ⁊ tm̃ ĩ flu-
mĩe remaneãt: Qui rñdit: Cras. At ille
iuxta inquit v̄buz tuũ faciam. vt scias
qm̃ non est sicut dñs deus noster. ⁊ rece
dent rane a te: ⁊ a domo tua ⁊ a seruis tu
is ⁊ a populo tuo. ⁊ tantũ in flumine re
manebũt. Egressiq; sunt moyses ⁊ aa-
ron a pharaone. ⁊ clamauit moyses ad
dominum pro sponsione ranarum quã
condixerat pharaoni. Fecitq; dñs iu-

ꝛta ꝟbū moyſi:⁊ mozţue ſunt rane ꝺ ꝺo
mibꝫ ⁊ ꝺe villis.⁊ ꝺe agris. Cōgregaue-
rūtq; eas in immēſos aggeres:⁊ cōpu-
truit ţra. Uidēs aũt pharao ꝙ data eēt
req̄es.ingŭauit coꝛ ſuum ⁊ nō audiuit
eos ſicut p̄ceperat dñs. Dixitq; dñs ad
moyſen:Loq̄re ad aaron: Extende ꝟgā
tuā ⁊ p̄cute puluerē terre.⁊ ſint cynifes
in vniu͛ſa ţra egypti. Feceruntq; ita. Et
extēdit aaron manū.ꝟgā tenēs. p̄cuſſit
q; puluerē ţre:⁊ facti ſunt cynifes ī hoī-
bus ⁊ iumēt;. Dis puluis ţre ꝟſus eſt
in cynifes ꝓ totā ţrā egypti. Fecerūtq;
ſil᷑ malefici incātatiōibꝫ ſuis vt educe-
rēt cynifes ⁊ nō ꝓtuerūt. Erātq; cyni-
fes tā in hoībꝫ q; in iumēt;. Et dixerunt
malefici ad pharaōem. Digit᷑ dei ē hic
Induratūq; eſt coꝛ pharaonis ⁊ nō au
diuit eos ſic̄ p̄cepat dñs. Dixit q̄; dñs
ad moyſen. Cōſurge diluculo. ⁊ ſta co-
rā pharaōe. Egredie᷑ eni ad aq̄s . Et di
ces ad eū:Hec dic̄ dñs :Dimitte ꝑ̄lm
meū vt ſacrificet mihi.ꝙ ſi nō dimiſer;
eū:ecce ego mittā in te ⁊ in ſuos tuos
⁊ in ꝑ̄lm tuū ⁊ in domos tuas.oē gen?
muſcaꝝ.⁊ iplebū᷑ oēs domos egyptioꝝ
muſc; diu͛ſi gener; ⁊ vniu͛ſa ţra in q̄ fue-
rint. Faciāq; mirabilē in die illa ţrā ieſ-
ſen in q̄ ꝑ̄ls me⁹ eſt vt nō ſint ibi mu-
ſce.⁊ ſcias q̄m ego dñs in medio ţre: po
nāq; diuiſiōem int᷑ ꝑ̄lz meū ⁊ ꝑ̄lm tu
um. Cras erit ſignū iſtud: Fecitq; dñs
ita. Et venit muſca gŭiſſima in domos
pharaonis ⁊ ſeruoꝝum eius ⁊ in omnē
terram egypti : coꝛruptaq; eſt terra ab
huiuſcemōi muſcis. Uocauitq; pharao
moyſen ⁊ aarō ⁊ ait eis : Ite ⁊ ſacrificate
deo vr̄o in terra hac. Et ait moyſes:Nō
poteſt ita fieri .Abominatiōes enim egy
ptioꝝ immolabimus dño deo nr̄o. Q;
ſi mactauerimus ea que colūt egyptij
coram eis lapidibꝫ nos obruent. Uiam
triū dieꝝ ꝑgemus in ſolitudinē:⁊ ſacri-
ficabimus dño deo noſtro ſicut p̄ece-
pit nobis. Dixitq; pharao:Ego dimit-
tam vos vt ſacrificetis dño deo vr̄o in
deſerto:verūtñ longius ne abeatis. Ro
gate ꝑ me. Et ait moyſes:Egreſſus a te
oꝛabo dñm:⁊ recedet muſca a pharaone
⁊ a ſuis ſuis ⁊ a ꝑ̄lo eius cras. Uerūtñ
noli vltra fallē:vt nō dimittas ꝑ̄lm ſa
crificare dño. Egreſſuſq; moyſes a pha
raōe.oꝛauit dñm. Qui fec̄ iuxta ꝟbū illi⁹
⁊ abſtulit muſcas a pharaōe ⁊ a ſeruis
ſuis ⁊ a ꝑ̄lo eius. Non ſupfuit necvna
quidē. Et ingŭatū eſt coꝛ pharaōis ita
vt nec hac quidē vice dimitteret ꝑ̄lm.

Dixit aũt dñs ad moyſen: IX
Ingredere ad pharaōem ⁊ loq̄
re ad eū:Hec dicit dñs deus hebreoꝝ:Dimitte ꝑ̄lm meū vt ſacrificet
mihi. Qđ ſi adhuc renuis ⁊ retines eos
ecce man⁹ mea erit ſup agros.⁊ ſup eq̄s
⁊ aſinos.⁊ camelos.⁊ oues.⁊ bues .pe-
ſtis valde gŭis. Et faciet dñs mirabile
int᷑ poſſeſſiōes iſrl᷑ ⁊ poſſeſſiōes egyptioꝝ
vt nil oio ꝑeat ex his q̄ ꝑtinēt ad filios
iſrael. Cōſtituitq; dñs tempus dicens:
Cras faciet dñs ꝟbū iſtud in ţra . Fecit
q; dñs ꝟbuz ꝺ altera die:⁊ mozţua ſunt
oia aiantia egyptioꝝ. De aialibꝫ vo fi-
lioꝝ iſrl᷑ nihil oīno perijt. Et miſit pha-
rao ad videdū.nec erat q̄q; mozţuū de
his q̄ poſſidebat iſrl᷑. Ingŭatūq; eſt coꝛ
pharaonis.⁊ nō dimiſit ꝑ̄lm. Et dixit
dñs ad moyſen ⁊ aaron: Tolle plenas
man⁹ cineris de camino.⁊ ſpargat illuz
moyſes ī celū coꝛā pharaōe ſitq; puluis
ſup oēm terrā egypti. Erūt eni in hoībꝫ
⁊ iumēt; vlcera ⁊ ꝛſice turgētes:ī vniu-
ſa terra egypti. Tulerūtq; cinerē de ca-
mino ⁊ ſteterūt coꝛā pharaōe.⁊ ſparſit
illū moyſes ī celū. Factaq; ſūt vlcera ꝛe
ſicaꝝ turgētiū ī hoībꝫ ⁊ iumēt; :nec pote
rāt malefici ſtare coꝛā moyſe ꝓt᷑ vlcera
q; in illis erāt.⁊ ī oī terra egypti . Indu
rauitq; dñs coꝛ pharaōis.⁊ nō audiuit
eos ſic̄ locut⁹ ē dñs ad moyſen. Dixitq;
dñs ad moyſen:Mane cōſurge ⁊ ſta co-
ram pharaone.⁊ dices ad eū:Hec dicit
dñs deus hebreoꝝ:Dimitte ꝑ̄lm meū
vt ſacrificet mihi:q; in hac vice mittaz
oēs plagas meas ſuper coꝛ tuum ⁊ ſup
ſeruos tuos ⁊ ſup populum tuū.vt ſci-
as ꝙ non ſit ſimilis mei in omni terra.
Nūc enim extendēs manū:p̄cutiā te et

ꝓpl'm tuū peste. ꝑibisq; de t̄ra. Idcirco
aūt posui te vt oñdā in te fortitudinem
meā. ⁊ narret̄ nomē meū in oī t̄ra. Ad-
huc retines ꝓpl'm meū. ⁊ nō vis eū di-
mittere? En pluā cras hac ip̄a hora grā
dinē multā nimis: q̄lis non fuit in egy-
pto a die q̄ fundata est vsq; in p̄ñs tp̄s.
Mitte ḡ iā nunc ⁊ ꝯgrega iumēta tua ⁊
oīa q̄ habes in agro. Hoīes enī ⁊ iumē-
ta ⁊ vniu̇sa q̄ inuēta fuerīt foris. nec cō
gregata de agris ceciderit q; sup̄ ea grā-
do: morient̄. Qui timuit v̄bū dñi de ser
uis pharaōis. fecit ꝯfugere ſuos suos
⁊ iumēta in domos: qui aūt neglexit ser
monē dñi: dimisit ſuos suos ⁊ iumēta
in agris. Et dixit dñs ad moysen: Extē-
de manū tuā in celū. vt fiat grādo ī vni
uersa t̄ra egypti sup̄ hoīes ⁊ sup̄ iumēta
⁊ sup̄ oēm herbā agri in t̄ra egypti. Ex-
tēditq; moyses v̄gā in celū ⁊ dñs dedit
tonitrua ⁊ grādinē ac discurrētia fulgu
ra sup̄ terraz. Pluitq; dñs grandinem
sup̄ terrā egypti. ⁊ grādo ⁊ ignis mixta
parit̄ ferebant̄. Tāteq; fuit magnitudi-
nis. q̄nta ante nūq̄ apparuit in vniu̇sa
t̄ra egypti ex q̄ gens illa ꝯdita est. Et p̄-
cussit grādo in oī t̄ra egypti cūcta q̄ fue
rūt in agris ab hoīe vsq; ad iumētum.
Cunctāq; herbā agri p̄cussit grando. et
omne lignū regiōis ꝯfregit. Tm̄ in ter-
ra iessen vbi erāt filij isrl'. grando nō ce-
cidit. Misitq; pharao ⁊ vocauit moysen
⁊ aaron dicens ad eos: Peccaui etiam
nūc. Dñs iustus. ⁊ ego ⁊ ꝓpl's meus im
pij. Orate dñm vt desināt tonitrua dei
⁊ grando: vt dimittā vos. ⁊ neq̄q̄ hic vl
tra maneatis. Ait moyses: Cū egressus
fuero de vrbe extēdam palmas meas ad
dñm. ⁊ cessabunt tonitrua ⁊ grādo non
erit: vt scias q; dñi est t̄ra. Noui aūt ꝙ
⁊ tu ⁊ ſui tui necdū timeatis dñm deū
Linū ḡ ⁊ hordeū lesum est. eo ꝙ hordeū
eēt virēs. ⁊ linū iā folliculos germina-
ret. Triticū aūt ⁊ far nō sunt lesa. q; se-
rotina erant. Egressusq; moyses a pha
one ex vrbe. tetēdit man⁹ ad dñm ⁊ ces-
sauerūt tonitrua ⁊ grādo: nec vltra stil-
lauit pluuia sup̄ t̄rā. Uidēs aūt pharao
ꝙ cessasset pluuia ⁊ grando ⁊ tonitrua.
aurit pctm̄. ⁊ ingūatū est cor eius ⁊ ſuo
rū illi⁹ ⁊ induratū nimis. nec dimisit is-
rael. sic p̄cep̄at dñs p̄ manū moysi

X

Et dixit dñs ad moysen. Ingre
dere ad pharaonē. Ego enī īdu-
raui cor ei⁹ ⁊ ſuoꝝ illius vt faci
am sig̃ mea hec in eo. ⁊ narres in auribꝫ
filij tui ⁊ nepotū tuoꝝ. q̄tiēs ꝯtriuerim
egyptios ⁊ signa fecerim in eis. ⁊ sciatis
q; ego dñs. Introierūt ḡ moyses ⁊ aa-
ron ad pharaonē: ⁊ dixer̄t ei: Hec dicit
dñs de⁹ hebreoꝝ: Usq; q̄ non vis subijci
mihi? Dimitte ꝓpl'm meū vt sacrificet
mihi. Sin aūt resistis ⁊ nō vis dimit-
tere eū: ecce ego inducā cras locustā ī fi-
nes tuos q̄ op̄iet sup̄ficiē t̄re. ne q̄cq̄ ei⁹
appareat s; comedat̄ q̄d residuū fuerit
grādini. Corrodet enim oīa ligna q̄ ger
mināt in agris. ⁊ īplebūt domos tuas ⁊
ſuoꝝ tuoꝝ ⁊ oīm egyptioꝝ: q̄ntā nō vi-
derūt p̄res tui ⁊ aui ex q̄ orti sunt super
terrā vsq; in p̄ñtez diem. Auertitq; se ⁊
egressus est a pharaōe. Dixerūt aūt ſui
pharaōis ad eū: Usq; q̄ patiem̄ h̄ scāda-
lū? Dimitte hoīes vt sacrificēt dño deo
suo. Nōne vides ꝙ p̄ierit egyptus? Re
uocauerūtq; moysen ⁊ aarō ad pharao-
nem. Qui dixit eis: Ite: sacrificate dño
deo vr̄o: Qui nā sunt qui ituri sūt? Ait
moyses: Cū p̄uul' nr̄is ⁊ senioribꝫ p̄ge-
mus: cū filijs ⁊ filiabꝫ. cū ouibꝫ ⁊ armen
tis. Est. n. solennitas dñi dei nr̄i. Et rñ
dit pharao: Sic dñs sit vobiscū: Quo-
mō ego dimittam vos ⁊ p̄uulos vr̄os.
cui dubiū est ꝙ pessime cogitetis? Non
fiat ita: sed ite tantū viri ⁊ sacrificate do
mino. Hoc eniz ⁊ ipsi petistis. Statīq;
eiecti sunt de conspectu pharaōis. Dix-
it aūt dominus ad moysen: Extēde ma
num tuam sup̄ terram egypti ad locu-
stam vt descendat sup̄ terraz. ⁊ deuoret
oēm herbam q̄ residua fuerit grandini
Et extēdit moyses virgā sup̄ terrā egy-
pti. ⁊ dñs induxit ventuz vrentem tota
die illa ⁊ nocte. Et mane facto: ventus
vrens leuauit locustas. Que ascende-
runt super vniuersam terram egypti: ⁊

sederũt in cũctis finib⁹ egyptioꝝ innũe
rabiles: q̃les añ illud tp̃s nõ fuerãt. nec
postea future sunt. Opuerũtq; vniu̇sam
sup̃ficiẽ t̃re vastãtes oĩa. Deuorata est
igit̃ herba t̃re. ⁊ q̃cq̃d pomoꝝ ĩ arboribus
fuit q̃ grãdo dimiserat. Nihil q̃z oĩo vi
rẽs relictũ est ĩ lignis ⁊ ĩ herb̃ t̃re: in cũ
cta egypto. Quãobrẽ festinus pharao
vocauit moysen ⁊ aarõ: ⁊ dixit eis: Pec
caui in dñm deũ vr̃m ⁊ ĩ vos. Sz nunc
dimittite pctm̃ mihi etiã hac vice. ⁊ ro
gate dñz deũ vr̃m vt auferat a me mor
tẽ istã. Egressusq; est moyses de ꝯspectu
pharaõis. ⁊ orauit dñm: Qui flare fec̃
ventũ ab occidẽte vehemẽtissimuz. ⁊ ar
reptã locustã ꝓiecit ĩ mare rubrũ. Non
remãsit nec vna q̃dẽ ĩ cũctis finib⁹ egy
pti. Et ĩdurauit dñs cor pharaõis. nec
dimisit filios isrl̃. Dixit ãt dñs ad moy
sen. Extẽde manũ tuã in celũ. ⁊ sint te
nebre sup̃ t̃rã egypti: tam dẽse vt palpa
ri queãt. Extẽditq; moyses manũ in ce
lũ. ⁊ facte sunt tenebre horribiles ĩ vniu̇
sa terra egypti. Trib⁹ dieb⁹ nemo vidit
fratrẽ suuz: nec mouit se de loco in quo
erat. Ubicũq; aũt hĩtabãt filij israel lux
erat. Uocauitq; pharao moysen ⁊ aarõ
⁊ dixit eis: Ite sacrificate dño: Oues tã
tũ vestre ⁊ armẽta remaneãt: ꝑuuli vr̃i
eant vobiscũ. Ait moyses: Hostias q̃z ⁊
holocausta dab̃ nob̃: q̃ offeram⁹ dño d̃o
nr̃o. Cuncti greges ꝑgent nobiscũ: Nõ
remanebit ex eis vngula que necessaria
sunt in cultũ dñi dei nr̃i p̃ſtim cuz igr̃e
mus q̃d d̃beat ĩmolari: donec ad ip̃m lo
cũ ꝑueniam⁹. Indurauit autẽ dñs cor
pharaõis ⁊ noluit dimittere eos. Dixit
q; pharao ad moysen: Recede a me ⁊ ca
ue ne vltra videas faciẽ meã. Quocũq;
die apparueris mihi morieris. Respon
dit moyses: Ita fiat vt locut⁹ es. Non
videbo vltra faciem tuam. XI

Et dixit dñs ad moysen: Adhuc
vna plaga tangã pharaonem ⁊
egyptũ. ⁊ post h̃ dimittet vos et
exire cõpellet. Dices g̃ omni plebi vt po
stulet vir ab amico suo ⁊ mulier a vici
na sua vasa argẽtea ⁊ aurea ⁊ vestẽ. Da
bit aũt dñs gr̃am populo suo corã egy
ptijs. Fuitq; moyses vir magnus val
de in terra egypti corã ſuis pharaõis et
oĩ ꝓpl̃o. Et ait: Hec dic̃ dñs: Media no
cte ĩgrediar ĩ egyptũ. ⁊ morieť oẽ p̃mo
genitũ in terra egyptioꝝ. a p̃mogenito
pharaõis q̃ sedz ĩ solio ei⁹ vsq; ad prĩoge
nitũ ancille q̃ est ad molã. ⁊ oĩa p̃moge
nita iumẽtoꝝ. Eritq; clamor magn⁹ in
vniu̇sa t̃ra egypti: q̃lis nec ante fuit: nec
postea futur⁹ est. Apud oẽs aũt filios is
rael non mutiet canis ab hoĩe vsq; ad pe
cus: vt sciat q̃nto miraculo diuidat do
minus egyptios ⁊ isrl̃. Descẽdẽtq; oẽs
ſui tui isti ad me. ⁊ adorabũt me dicen
tes: Egredere tu ⁊ oĩs ꝓpl̃s qui subiect⁹
est tibi. Post hec egrediem̃. Et exiuit a
pharaõe. irat⁹ nimis. Dixit aũt dñs ad
moysen: Nõ audiet vos pharao vt mul
ta signa fiãt in t̃ra egypti. Moyses autẽ
⁊ aarõ fecerũt oĩa signa ⁊ ostẽta q̃ scrip
ta sunt. corã pharaõe. ⁊ indurauit dñs
cor pharaonis: nec dimisit filios israel
de terra sua. XII

Dixit q̃z dñs ad moysen ⁊ aaron
in terra egypti: Mensis iste vob̃
p̃ncipiũ mẽsiũ: prim⁹ erit ĩ mẽ
sib⁹ anni. Loq̃mĩ ad vniu̇sum cetũ filio
rũ isrl̃: ⁊ dicite eis: Decima die mensis
hui⁹ tollat vnusquisq; agnũ ꝑ familias
⁊ domos suas. Sinaũt minor est nũer⁹
vt sufficere possit ad vescẽdũ agnũ: assu
met vicinũ suũ qui ꝯiũct⁹ est domui ei⁹
iuxta numerũ aĩaꝝ q̃ sufficere possint ad
esuz agni. Erit aũt agnus absq; macula
masculus ãniculus. Iuxta quẽ ritũ tol
letꝫ ⁊ hedũ: ⁊ ſuabitꝫ eũ vsq; ad q̃rtãdeci
mã diẽ mẽſ hui⁹. Immolabitq; eũ vni
uersa multitudo filioꝝ israel ad vesperã
⁊ sument de sanguine eius ac ponẽt su
per vtrunq; postem. ⁊ in sup̃liminarib⁹
domorum in quibus comedent illum.
Et edent carnes nocte illa assas igni: et
açymos panes cũ lactucꝫ agrestib⁹. Nõ
comedetis ex eo cruduz quid. nec coctũ
aqua. sed assum tm̃ igni. Caput cum pe
dib⁹ eius ⁊ intestinis vorabitis: nec re
manebit quicquaz ex eo vsq; mane. Si

quid residuū fuerit. igne comburetis.
Sic aūt comedetis illuz. Renes vr̄os
accingetis ⁊ calciamēta hēbitis in pedi-
bus. tenētes baculos ī manib⁹: ⁊ come
detis festināter. Est eī phase. i. trāsitus
dn̄i. Et trāsibo ꝑ terrā egypti nocte illa
ꝑcutiāq; oē p̄mogenitū in terra egypti
ab hoīe vsq; ad pecus. ⁊ ī cūctis dijs egy
pti faciā iudicia. ego dn̄s. Erit aūt san-
guis vob̄ in signū ī edib⁹ ī q̄b⁹ erit⁹. ⁊ vi-
debo sāguinē ⁊ trāsibo vos: nec erit ī vob̄
plaga disꝑdens: qn̄ ꝑcussero terrā egy-
pti. Hēbitis aūt hūc diē ī monimētū ⁊
celebrabitis eā sollēnē dn̄o ī generatiōi
bus vr̄is cultu sempit̄no. Septē dieb⁹
açyma comedetis. In die p̄mo nō erit
ferm̄tū ī domib⁹ vr̄is. Quicūq; comed̄
rit fermētū. ꝑibit aīa illa d̄ israel. a p̄mo
die vsq; ad diē septimū. Dies p̄ma erit
sancta ac solēnis. ⁊ dies septima eadez
festiuitate venerabil'. Nihil opis faciet⁹
in eis. exceptis his q̄ ad vescēdū ꝑtinēt
⁊ obſuabitis açyma. In eadē enim ip̄a
die educā exercitū vr̄m de terra egypti.
⁊ custodietis diē istū ī generatiōes vr̄as
ritu ꝑpetuo. Primo mēse q̄rtadecima
die mēsis ad vesperā. comedetis açyma
vsq; ad diē vicesimāprimā eiusdē menſ
ad vesp̄ā. Septē dieb⁹ fermētatuz non
inuenie⁹ in domib⁹ vr̄is. Qui comede-
rit fermētatū. peribit aīa eius de cetu is-
rael tam de aduenis q̄ de indigenis ter
re. Oē fermētatū nō comedet⁹. In cū-
ctis habitaculis vr̄is edet⁹ açyma. Vo-
cauit āt moyses oēs seniores filioꝝ isra
el. ⁊ dixit ad eos: Ite tollentes aīal ꝑ fa
milias vr̄as ⁊ īmolate phase. Fasciculū
q; hysopi tingite ī sanguine qui est in li
mine ⁊ asꝑgite ex eo suꝑlimīare ⁊ vtrū-
q; postē. Nullus vr̄m egrediat̄ ostiū do-
mus sue vsq; mane. Trāsibit enī dn̄s ꝑ
cutiens egyptios. Cūq; viderit sangui
nē in suꝑliminari ⁊ in vtroq; poste: tran
scendet ostiū domus. ⁊ nō sinet ꝑcussorē
ingredi domos vr̄as ⁊ ledere. Custodi
v̄bū istd̄ legittimū tibi ⁊ filijs tuis vsq;
in et̄nū. Cūq; ītroierit⁹ t̄rā quā dn̄s de⁹
datur⁹ est vob̄ vt pollicitus est. obserua
bit⁹ cerimonias istas. Et cū dixerīt vob̄
filij vr̄i q̄ est ista religio ⁊ dicet⁹ eis: Vi-
ctima trāsitus dn̄i est: qn̄ trāsiuit super
domos filioꝝ isrl' in egypto ꝑcutiēs egy
ptios. ⁊ domos nr̄as liberās. Incurua-
tusq; ꝑpl's adorauit. et egressi filij israel
fecerūt sicut p̄ceꝑat dn̄s moysi ⁊ aaron
Factū est aūt in noctis medio. percussit
dn̄s oē primogenitū ī t̄ra egypti: a p̄mo
genito pharaōis q̄ ī solio eius sedebat:
vsq; ad p̄mogenitū captiue q̄ erat ī car-
cere: ⁊ oē p̄mogenitū iumētoꝝ. Surre
xitq; pharao nocte ⁊ oēs ſui eius cūcta-
q; egyptus: ⁊ ortus est clamor magnus
in egypto. Neq; enī erat dom⁹ in q̄ non
iacerz mortuus. Vocatisq; pharao moy
se ⁊ aarō nocte. ait: Surgite: egredimī
a populo meo vos ⁊ filij isrl': Ite ⁊ imo-
late dn̄o sicut dicitis. Oues vr̄as ⁊ ar-
mēta assumite vt petieratis: ⁊ abeuntes
bn̄dicite mihi. Urgebātq; egyptij ꝑpl'm
israel de t̄ra exire velocit' dicētes: Om̄s
moriem̄. Tulit igit̄ ꝑpl'us ꝯspersam fari
nā anteq̄ fermētaret̄: ⁊ ligās in pallijs
posuit suꝑ humeros suos. Fecerūtq; fi
lij israel sic p̄ceꝑat dn̄s moysi. ⁊ petier̄t
ab egyptijs vasa argētea ⁊ aurea vestēq;
plurimā. Dn̄s aūt dedit gr̄am ꝑpl'o co-
rā egyptijs vt cōmodarēt eis: ⁊ spoliaue
rūt egyptios. Profectiq; sunt filij isra-
el de ramesse ī sochot sexcenta fere milia
peditū viroꝝ: absq; ꝑuulis ⁊ mulierib⁹.
Sz ⁊ vulgus ꝓmiscuū innūerabile ascē
dit cū eis oues ⁊ armēta: ⁊ aīantia diu-
si generis multa nimis. Coxerūtq; fari
nā quā dudū de egypto ꝯspersam tule-
rāt: ⁊ fecerunt subcinericios panes açy
mos. Neq; enim poterat fermentari co
gentibus exire egyptijs. ⁊ nullaz facere
sinentibus moram: nec pulmēti quicq̄
occurrerat preparare. Habitatio aūt fi
lioꝝ israel q̄ māser̄t in egypto fuit q̄drī-
gentoꝝ triginta annoꝝ. Quib⁹ expletis
ead̄ die egressus ē oīs exercit⁹ dn̄i d̄ ter
ra egypti. Nox est ista obſuabil' dn̄i: qn̄
eduxit eos de t̄ra egypti. Hanc obſuare
debent oēs filij isrl' in generatiōib⁹ suis
Dixitq; dn̄s ad moysen ⁊ aarō. Hec est

religio phase. Oīs alienigena nō come
det ex eo. Oīs aūt ſuus empticius cir-
cūcidet̄. ⁊ sic comedet. Aduena ⁊ mercē
narius non edent ex eo. In vna domo
comedet̄: nec efferetis de carnib⁹ ei⁹ fo-
ras: nec os illius ꝯfringetis. Oīs cetus
filioꝝ isrl̄ faciet illud. ꝙ si q̄s ꝑegrinoꝝ
in vr̄am voluerit trāsire coloniā ⁊ face-
re phase dñi: circūcidet̄ prius oē mascu
linū eius. ⁊ tūc rite celebrabit: eritq̄ sic̄
indigena t̄re. Si q̄s aūt circūcisus nō
fuerit: nō vescet̄ ex eo. Eadē lex erit indi
gene: ⁊ colono q̄ ꝑegrinat̄ apd̄ vos. Fe
cerūtq̄ oēs filij isrl̄ sic̄ p̄cepat dñs moy
si ⁊ aarō: ⁊ eadē die. eduxit dñs filios is-
rael de t̄ra egypti ꝑ turmas suas. XIII

LOcutusq̄ ē dñs ad moysen di-
cēs: Sāctifica mihi oē p̄moge-
nitū qd̄ apit vuluā in filijs isrl̄
tā de hoīb⁹ q̄ de iumētis. Mea sunt enī
oīa. Et ait moyses ad ꝓpl̄m: Memētote
diei hui⁹ ī q̄ egressi estis de egypto et de
domo ſuitut̄: qm̄ in manu forti eduxit
vos dñs de loco isto: vt nō comedat̄ fer
mentatū panez. Hodie egredimini mē
se nouarū frugū. Cūq̄ introduxerit te
dñs ī t̄rā chananei. ⁊ ethei. ⁊ amorrei. et
euei. ⁊ iebusei. quā iurauit patrib⁹ tuis
vt daret tibi terrā fluētez lacte ⁊ melle:
celebrabit̄ hūc morem sacroꝝ mēse isto
Septez dieb⁹ vesceris açymis: ⁊ in die
septimo erit sollēnitas dñi. Açyma co-
medetis septem dieb⁹. Non apparebit
apd̄ te aliquid fermētatū. nec in cūctis
finib⁹ tuis. Narrabisq̄ filio tuo ī die il-
lo dicens: Hoc ē qd̄ fecit mihi dñs qñ
egressus suz de egypto. Et erit q̄si signū
ī māu tua ⁊ quasi monimētū añ oculos
tuos: ⁊ vt lex dñi sp̄ sit ī ore tuo. In ma
nu eī forti eduxit te dñs de egypto. Cu-
stodies huiuscemōi cultū statuto tp̄e a
dieb⁹ in dies. Cūq̄ introduxerit te dñs
in terraz chananei. sic̄ iurauit tibi ⁊ pa-
trib⁹ tuis: ⁊ dederit tibi eam. sep̄abis oē
qd̄ apit vuluā dño: ⁊ qd̄ primitiuū est ī
pecorib⁹ tuis. Quicq̄d habueris mascu
lini sexus. ꝯsecrabis dño. Primogeni-
tū asini mutabis oue. qd̄ si nō redeme-
ris interficies. Omne aūt primogeni-
tū hoīs de filijs tuis p̄cio redimes. Cū-
q̄ interrogauerit te fili⁹ tu⁹ cras dicēs:
q̄d est h̄. rñdebis ei. In manu forti edu
xit nos dñs de terra egypti: de domo ſui
tut̄. Nā cū indurat⁹ esset pharao ⁊ nol
let nos dimittere. occidit dñs oē p̄mo-
genitū ī t̄ra egypti. a p̄mogenito homīs
vsq̄ ad p̄mogenitū iumētoꝝ: Idcirco
īmolo dño oē qd̄ apit vuluā masculini
sexus: ⁊ oīa p̄mogenita filioꝝ meoꝝ re-
dimo. Erit igit̄ q̄si signū in manu tua ⁊
q̄si appensum quid ob recordatiōem añ
ocl̄os tuos: eo ꝙ in manu forti eduxit
vos dñs d̄ egypto. Igit̄ cū emisissz pha
rao ꝓpl̄m. nō eos duxit dñs ꝑ viā terre
philistijm q̄ vicina est reputās ne forte
peniteret eū si vidissz adūsum se bella cō
surgere ⁊ reūterent̄ egyptū: sed circum
duxit ꝑ viā deſti: q̄ est iuxta mare rubꝝ
Et armati ascēderūt filij israel de terra
egypti. Tulit q̄z moyses ossa ioseph se-
cū: eo ꝙ adiurasset filios isrl̄ dicēs: Vi-
sitabit vos deus: efferte ossa mea hīc vo
biscū. Profectiq̄ de sochot castrameta-
ti sunt ī ethā: ī extremis finib⁹ solitudi-
nis. Dñs aūt p̄cedebat eos: ad oñdēdā
viā ꝑ diē ī colūna nubis: ⁊ ꝑ noctem in
colūna ignis. vt dux esset itineris vtro
q̄ tp̄e. Nūq̄ defuit colūna nubis ꝑ diez
nec columna ignis per noctem coraz po
pulo. XIIII

LOcut⁹ est autē dñs ad moysen
dicēs: Loq̄re filijs isrl̄. Reuersi
castrametētur e regione phiai-
roth: q̄ est inter magdalū ⁊ mare ꝯ beel-
sephon: In conspectu eius castra ponet̄
sup̄ mare. Dicturusq̄ est pharao super
filijs israel. Coartati sunt in terra. con-
clusit eos desertū. Et indurabo cor eius
ac ꝑsequet̄ vos ⁊ glorificabor in pharao
ne. ⁊ in oī exercitu eius: scientq̄ egyptij
q̄r ego sum dñs. Fecerūtq̄ ita. Et nun-
ciatū est regi egyptioꝝ: ꝙ fugisset popu-
lus. Immutatūq̄ est cor pharaōis et
ſuoꝝ ei⁹ sup̄ ꝓpl̄z. ⁊ dixert̄. Quid volui-
m⁹ facē vt dimitterem⁹ isrl̄ ne ſuirz no
bis? Iūxit ḡ curꝝ ⁊ oēz ꝓpl̄z suū assūpsit

secū. Tulitq; sexcētos currus electos: ⁊ q̄cq̄d ī egypto curruū fuit: ⁊ duces toti⁹ exercit⁹. Indurauitq; dñs cor pharaonis regis egypti. ⁊ p̄secut⁹ ē filios israel At illi egressi erāt ī manu excelsa. Cūq; p̄seq̄rent egyptij vestigia p̄cedētiū: reperterūt eos in castris sup̄ mare. Oēsq; eq̄tat⁹ ⁊ currus pharaōis ⁊ vniūsus exercitus erant in phiairoth ꝑ beelsephon Cūq; approp̄inq̄sset pharao. leuātes filij isrl̄ oculos. viderūt egyptios post se. ⁊ timuerunt valde. Clamaueruntq; ad dñm. ⁊ dixerūt ad moysen: Forsitan nō erāt sepulcra in egypto: ideo tulisti nos vt morerem̄ in solitudie. Quid hō facere voluisti. vt educeres nos ex egypto: Nōne iste ē sermo quē loquebam̄ ad te in egypto. dicētes. recede a nob vt ſuia mus egyptijs: Multo ei melio⁹ erat seruire eis: q̄ mori ī solitudie. Et ait moyses ad pp̄lm: Nolite timere. state ⁊ videte magnalia dñi q̄ fact⁹ ē hodie. Egyptios enī quos nūc videt⁊. neq; q̄q; vltra videbit⁊ vsq; in sempit̄nū. Dñs pugnabit pro vobis: ⁊ vos tacebitis. Dixitq; dñs ad moysen: Quid clamas ad me: Loq̄re filijs israel vt p̄ficiscant̄. Tu aūt eleua v̄gā tuā ⁊ extende manū tuā sup̄ mare ⁊ diuide illō: vt gradiātur filij israel ī medio mari p̄ siccū. Ego āt īdurabo cor egyptioꝝ vt p̄sequātur vos: ⁊ glorificabor in pharaōe ⁊ ī oī exercitu ei⁹ et in curribꝫ ⁊ in equitibꝫ illius. Et scient egyptij q̄z ego sū dñs. cū glorificat⁹ fuero ī pharaōe: ⁊ ī curribꝫ atq; in eq̄tibꝫ ei⁹ Tollensq; se angelus dñi q̄ p̄cedebat castra isrl̄: abijt post eos: ⁊ cū eo parit̄ colūna nub̄ p̄oza dimittēs. post tergū stetit int̄ castra egyptioꝝ ⁊ castra isrl̄. Et erat nubes tenebrosa ⁊ illūinās noctē: ita vt ad se inuicē toto noctis tp̄e accedere nō valerēt. Cūq; extēdisset moyses manuꝫ sup̄ mare. abstulit illud dñs flāte vēto vehemēti ⁊ vēte tota nocte ⁊ vertit ī siccū. Diuisaq; ē aq̄: ⁊ ingressi sūt filij isrl̄ p̄ mediū ficci maris. Erat enī aq̄ q̄si mur⁹ a dextera eoꝝ ⁊ leua. Persequentesq; egyptij ingressi sunt post eos: ⁊ oīs eq̄tatus pharaōis. curr⁹ ei⁹ ⁊ eq̄tes p̄ mediū mar⁊. Jāq; aduenerat vigilia matutīa: ⁊ ecce respiciēs dñs sup̄ castra egyptioꝝ p̄ colūnā ignis ⁊ nubis: interfecit exercitū eoꝝ. ⁊ subūtit rotas curruū. ferebāturq; ī p̄fundū. Dixerūt ḡ egyptij: Fugiam⁹ israelē. dñs enī pugnat p̄ eis ꝯ nos. Et ait dñs ad moysen. Extende manū tuā sup̄ mare: vt reūtant aque ad egyptios sup̄ curr⁹ ⁊ eq̄tes eoꝝ. Cūq; extendisset moyses manū ꝯ mare. reūsuꝫ ē p̄mo diluculo ad p̄oz̄ locū. Fugiētibusq; egyptijs occurrerūt aq̄: ⁊ īuoluit eos dñs ī medijs fluctibꝫ. Reūseq; sunt aq̄: ⁊ operuerūt curr⁹ ⁊ eq̄tes cūcti exercit⁹ pharaonis. q̄ seq̄ntes ingressi fuerāt mare: nec vn⁹ q̄dē sup̄fuit ex eis: Filij aūt isrl̄ p̄transierūt p̄ mediū ficci maris: ⁊ aq̄ eis erant q̄si p̄ muro a dextris ⁊ a finistris. Liberauitq; dñs in die illo israel de manu egyptioꝝ: ⁊ viderūt egyptios mortuos sup̄ litus mar⁊. ⁊ manū magnā quā exercuerat dñs ꝯ eos. Timuitq; pp̄ls dñm. ⁊ crediderunt dño. ⁊ moysi ſuo eius

XV

Tunc cecinit moyses ⁊ filij israel. carmē hō dño. ⁊ dixerūt: Cantem⁹ dño Glorioſe. n. magnificat⁹ est: equū ⁊ ascensorē deiecit ī mare: Fortitudo mea ⁊ laus mea dñs: ⁊ fact⁹ ē mihi ī salutē. Iste de⁹ me⁹ ⁊ glorificabo eū: de⁹ p̄ris mei: ⁊ exaltabo eū. Dñs q̄si vir pugnator: oīpotēs nomē ei⁹: curr⁹ pharaonis ⁊ exercitū eius p̄iecit ī mare Electi p̄cipes ei⁹ submersi sunt ī mari rubro: abyssi operuerūt eos: descenderūt in p̄fundū q̄si lapis. Dextera tua dñe magnificata est in fortitudine: dextera tua dñe p̄cussit īimicū: ⁊ ī mltitudie glorie tue depposuisti aduſarios meos. Misisti irā tuā q̄ deuorauit eos sicut stipulā: ⁊ ī spū furoris tui congregati sunt aq̄. Statim vnda fluēs: congregati sunt abyssi ī medio mari. Dixit īimic⁹: Persequar ⁊ cōprehendam: diuidaꝫ spolia: implebitur anima mea. Euaginabo gladiū meū: interficiet eos manus mea. Flauit spūs tuus ⁊ operuit eos mare: submersi sunt q̄si plūbū ī aquis vehemētibꝫ. Quis si

mil' tui in fortibus dñe? Quis sil'is tui
magnific' in sctitate: terribil' atq; lauda-
bil'. ⁊ faciēs mirabilia? Extēdisti manuz
tuā: ⁊ d̄uorauit eos t'ra. Dux fuisti ī mi
sericordia tua: ꝓpl'o quem redemisti. Et
portasti eū in fortitudine tua: ad hītacu
lū sanctū tuum. Ascenderūt ꝓpl'i ⁊ irati
sunt dolores obtinuerūt hītatores phi
listiȝ. Tūc ꝯturbati sunt p̄ncipes edom
robustos moab obtinuit tremor: obri-
guerūt oēs hītatores chanaan. Irruat
sup̄ eos formido ⁊ pauor in magnitudi
ne brachij tui. Fiāt īmobiles q̄si lapis.
donec ꝑtrāseat ꝓpl's tuus dñe: donec per
trāseat ꝓpl's tuus iste quē possedisti. In
troduces eos. ⁊ plātab' in mōte hereditatis
tue firmissimo h̄itaculo tuo quod
operatus es dñe: Sctūariū tuum dñe:
quod firmauerunt manus tue. Domi-
nus regnabit in et'nū: ⁊ vltra. ingressus
est eī eques pharao cuz curribꝫ ⁊ eq̄tibꝫ
eius in mare: ⁊ reduxit sup̄ eos dñs aq̄s
mar'. Filij aūt isrl' ambulauerūt ꝑ siccū
in medio eius. Sūpsit ḡ maria ꝓphetis
sa. soror aar. ontympanū in manu sua-
egresseq; sunt oēs ml'ieres post eaz cum
tympanis ⁊ choris. q̄bꝫ p̄cinebat dicens
Cantemus dño. Gl'iose enī magnifica-
tus est. equū ⁊ ascēsorē deiecit in mare.
Tulit āt moyses isrl' de mari rubro: ⁊ e-
gressi sunt in desertū sur. Ambulauer̄tq;
tribꝫ diebꝫ ꝑ solitudinē: ⁊ nō īueniebāt
aquā. Et venerūt ī marath: nec poterāt
bibere aq̄s de marath: eo ꝙ eēnt amare.
Vñ ⁊ ꝯgruū loco nomē imposuit: vocās
illū marath. i. amaritudinem. Et mur-
murauit ꝓpl's ꝯ moysen dicens: Quid
bibem'? At ille clamauit ad dñm: q̄ oñ-
dit ei lignū: qd̄ cū misissz ī aq̄s ī dulcedi
nē v̄se sunt. Ibi ꝯstituit ei p̄cepta atq;
iudicia ⁊ ibi tēptauit eū dicens: Si au
dieris vocē dñi dei tui. ⁊ qd̄ rectū est co-
rā eo feceris. ⁊ obedieris mādatis eius.
custodierisq; oīa p̄cepta illi': cūctū lāg-
uorē quē posui ī egypto nō inducā sup̄
te. Ego eī dñs sanator tuus. Venerunt
āt ī heliz filij isrl': vbi erāt. xij. fontes aq̄-
rū ⁊ septuaginta palme: ⁊ castrametati
sunt iuxta aquas.

XVI

Profectiq; de heliz venit oīs ml'-
titudo filioꝝ isrl' in desertum sin.
qd̄ est inter helim ⁊ sinai: quīta-
decima die mensis secundi. postq̄ egres-
si sunt de terra egypti. Et murmurauit
oīs cōgregatio filioꝝ israel ꝯ moysen et
aaron in solitudine. Dixerūtq; filij isra
el ad eos. Utinā mortui essemus ꝑ ma
num dñi in terra egypti. quādo sedeba
mus sup̄ ollas carniū. ⁊ comedebamus
panē in saturitate. Cur induxistis nos
in desertū istd̄ vt occideretis oēm multi-
tudinē fame? Dixit aūt dñs ad moysen
Ecce ego pluā vob̄ panes de celo. Egre
diat' ꝓpl'us ⁊ colligat q̄ sufficiūt ꝑ singu-
los dies: vt tēptem eū. vtꝝ ambulet in
lege mea. an nō. Die autē sexto parēt ꝙ
inferāt. ⁊ sit duplū q̄z colligere solebant
ꝑ singulos dies. Dixeruntq; moyses ⁊
aarō ad oēs filios israel: Vespe sciet' ꝙ
dñs eduxerit vos de terra egypti. ⁊ ma-
ne videbitis gloriā dñi. Audiui eī mur
mur vr̄m ꝯ dñm. Nos v̄o q̄d sumus. qꝛ
musitast' ꝯ nos? Et ait moyses: Dabit
vobis dñs vespere carnes edere. ⁊ mane
panes in saturitate: eo ꝙ audierit mur-
murationes vestras quibꝫ murmurati
estis ꝯtra eū. Nos enī quid sum'? Nec
cōtra nos est murmur vestrū: sed cōtra
dominū. Dixit quoq; moyses ad aaron
Dic vniu'se congregationi filioꝝ israel.
Accedite coram dño: Audiuit enī mur-
mur vr̄m. Cūq; loq̄ret' aaron ad omnē
cetū filioꝝ isrl': respexer̄t ad solitudinē. ⁊
ecce gl'ia dñi apparuit ī nube. Locutus ē
aūt dñs ad moysen dicēs. Audiui mur-
muratōes filioꝝ israel. Loquere ad eos
Vespe comedetis carnes. ⁊ mane satura
bimini panibꝫ. scietisq; ꝙ ego sum dñs
deus vester. Factū est ergo vespe ⁊ ascen
dēs coturnix cooperuit castra. mane q̄z
ros iacuit ꝑ circūitū castroꝝ. cūq; opuis
set sup̄ficiem t're: apparuit in solitudine
minutū ⁊ q̄si pilo tusuz ī sil'itudinē pru
ine sup̄ t'rā. Qd̄ cū vidissent filij isrl' dix
erūt ad inuicem: Mānhu? Qd̄ significat
quid est h̄: Ignorabāt eī q̄d esset. Qui

bus ait moyses. Iste est panis quē dñs
dedit vobis ad vescendū. Hic est sermo
quez p̄cepit vobis dñs. Colligat vnus⁹
q̄sq; ex eo q̄ntū sufficit ad vescendū: go⁹
mor p̄ singula capita. Iurta nūerū aia⁹
rum vr̄ar q̄ habitāt in tabernaculo. sic
tollet⁹. Fecerūtq; ita filij isrl̄. et collegerūt
alius plus. ali⁹ minus. et mēsi sūt ad mē
suram gomor: Nec qui plus collegerat
habuit ampliꝰ: Nec qui minus para⁹
uerat repperit minus. sed singuli iurta
id q̄ edere poterant congregauerunt.
Dixitq; moyses ad eos: Nullus relinq̄t
ex eo in mane. Qui non audierūt eū. sz
dimiserūt quidā ex eis vsq; mane. et sca⁹
tere cepit vmbr̄ atq; cōputruit. Et ira
tus est ē eos moyses. Colligebāt autez
mane singuli quātū sufficer poterat ad
vescendū. Cūq; incaluisset sol: liq̄fiebat
In die aūt sexta collegerūt cibos dupli⁹
ces. i. duo gomor p̄ singulos hoies. Ue
nerunt aūt oēs p̄cipes multitudinis et
narrauerūt moysi. Qui ait eis: Hoc ē
q̄ locut⁹ est dñs: Requies sabbati sctifi⁹
cata est dño. Cras q̄cunq; op̄andū est.
facite: et que coquēda sūt coquite. Quic
q̄d autē reliquū fuerit. reponite vsq; in
mane. Fecerūtq; ita vt p̄cepat moyses.
et nō cōputruit: neq; vermis inuētus ē
in eo. Dixitq; moyses: Comedite illud
hodie: q̄ sabbatū ē dño: nō inuenietur
hodie in agro. Per dieb⁹ colligite: i die
autē septimo sabbatū ē dño: idcirco nō
inueniet. Uenitq; septima dies: et egres
si de pplo vt colligerēt nō inuenerūt. Dix
it autē dñs ad moysen: Usquequ nō vul
tis custodire mādata mea et legē meaz:
Uidete q̄ dñs dederit vob̄ sabbatum: et
p̄pt̄ hoc die sexta tribuit vob̄ cibos dupli
ces. Maneat vnusq̄sq; apd̄ semetipm
et nullus egrediat de loco suo die septi⁹
mo. Et sabbatizabit pplus die septimo.
Appellauitq; domus isrl̄ nomē ei⁹ man
q̄ erat q̄i semē coriādri albū: gustusq;
eius quasi simile cum melle. Dixit aūt
moyses: Iste est sermo quem p̄cepit
dominus. Imple gomor ex eo et custo⁹
diat in futuras retro generationes vt
nouerint panem: quo aluiꝰ in solitu
dine: quādo educti estis de terra egypti
Dixitq; moyses ad aaron: Sume vas
vnū et mitte ibi man. quātū pōt capere
gomor et repone corā dño ad seruādum
in generationes vr̄as. sic p̄cepat dñs
moysi. Posuitq; illud aaron in taberna
culo reruandū. Filij aūt israel comede⁹
rūt man q̄draginta annis: donec venirēt
in terrā habitabilez. Hoc cibo aliti sunt
vsq;quo tangerent fines terre chanaan
Gomor aūt decima p̄s est ephi. XVII

Igitur, p̄fecta omnis multitu⁹
do filioz israel de deserto sin per
mansiones suas iurta sermonē
domini: castrametati sunt in raphidim
vbi non erat aqua ad bibendū p̄pulo.
Qui iurgatus contra moysen ait: Da
nobis aquam vt bibam⁹. Quibus rñ⁹
dit moyses: Quid iurgamini ctra me?
Cur tēptat⁹ dñz? Sitiuit q; ibi pplus p̄
aque penuria. et murmurauit ē moysen
dicēs: Cur feciſti nos exire d egypto: vt
occidēs nos et libos nr̄os ac iumēta siti
Clamauit aūt moyses ad dñm dicens:
Quid faciā pplo huic? Adhuc paululū
et lapidabit me. Et ait dñs ad moysen:
añcede pplz. et sume tecū d seniorib⁹ isrl̄
et virgā q̄ p̄cussisti fluuiū. tolle in manu
tua et vade. En ego stabo ibi corā te sup̄
petram oreb. p̄cutiesq; petrā. et exibit ex
ea aq̄ vt bibat pplus. Fecit moyses ita co⁹
ram senioribus isrl̄. Et vocauit nomē lo⁹
ci illi⁹. tēptatio, p̄pt̄ iurgiū filioz isrl̄. et
q̄ tēptauerūt dñz. dicētes: Est ne d⁹ in
nob an non? Uenit autē amalech et pu⁹
gnabat ē filios israel in raphidim: Di⁹
xitq; moyses ad iosue. Elige viros. et e⁹
gressus pugna ctra amalech cras: Ego
stabo in vertice collis: hñs virgā dei i manu
mea. Fecit iosue vt locut⁹ erat moyses
et pugnauit ē amalech. Moyses autē et
aaron et hur. ascēderūt sup̄ vticē collis.
Cūq; leuaret moyses manus. vincebat
isrl̄. Sinaūt paululū remisissет. supa⁹
bat amalech. Manus aūt moysi erant
graues. Sumētes igit lapidē posuerūt
subter eū in quo sedit. Aaron aūt et hur

sustentabant manus eius et vtraq; pte
Et factū est vt man⁹ illius nō lassarent
vsq; ad occasum solis. Fugauitq; iosue
amalech ⁊ pp̄lm eius in ore gladij. Di-
xit aūt dñs ad moysen: Scribe h̄ ob mo-
nimētum in libro. ⁊ trade auribꝫ iosue.
Delebo.n. memoriā amalech sub celo.
Edificauitq; moyses altare. ⁊ vocauit
nomē eius. dñs exaltatio mea. dicens:
Quia manus solius dñi ⁊ bellū dei erit
cōtra amalech: a gñatiōe in gñationē.

Cumq; audisset ietro sacerdos madiā. cognat⁹ moysi CAP. XVIII
oia q̄ fecerat dñs moysi et isrl̄
pp̄lo suo: ⁊ q̄ eduxisset dñs isrl̄ de egypto
tulit sephorā vxorē moysi quam remise
rat ⁊ duos filios eius: q̄r vnus vocabat
gersan dicente p̄re: aduena fui in terra
aliena. alt̄ vo elyezer. deus enī ait p̄tis
mei adiutor meus: ⁊ eruit me de gladio
pharaōis. Venit g̃ ietro cognatus moy
si ⁊ filij eius ⁊ vxor ei⁹ ad moysen in des-
tum. vbi erat castrametatus iuxta mō
tem dei. ⁊ madanuit moysi dicens: Ego
ietro cognatus tuus venio ad te: Et vx
or tua. et duo filij tui cum ea. Qui e-
gressus in occursum cognati sui adora-
uit: ⁊ osculat⁹ est eū. Salutauerūtq; se
mutuo verbis pacificis. Cūq; intrasset
tabnaculū: narrauit moyses cogto suo
cūcta q̄ fecerat dñs pharaōi ⁊ egyptijs
pp̄t isrl̄: vniūsumq; laborē qui accidisset
eis in itinere: ⁊ q̄ liberauerat eos dñs.
Letatusq; est ietro sup̄ oibꝫ bonis q̄ fece
rat dñs israeli eo q̄ eruisset eū ⁊ manu
egyptior. Et ait: Bñdictus dñs qui li-
berauit vos de manu egyptior ⁊ de ma-
nu pharaonis. q̄ eruit pp̄lm suū de ma-
nu egypti. Nūc cognoui q̄ magn⁹ dñs
sup̄ oēs deos: eo q̄ sup̄be egerint ꝺ eos.
Obtulit g̃ ietro cognatus moysi holo-
causta ⁊ hostias domino. Venerūtq; aa
ron ⁊ oēs seniores filior isrl̄ vt comede
rēt panē cū eo coram dño. Altera aūt die
sedit moyses vt iudicaret pp̄lm: q̄ assi-
stebat moysi a mane vsq; ad vesperam.
Q̄ cū vidisset cognat⁹ eius oia. s. q̄ age
bat in pp̄lo. ait: Quid est q̄ facis in ple
be? Cur solus sedes: ⁊ oīs populus p̄sto
lat de mane vsq; ad vesp̄am? Cui rndit
moyses: Venit ad me pp̄lus querēs sen
tētiā dei. Cūq; acciderit eis aliq̄ discep-
tatio veniūt ad me vt iudicē int̄ eos et
ostendam p̄cepta dei ⁊ leges eius. At il-
le. Nō bona inquit rem facis. Stulto la
bore cōsumeris: ⁊ tu ⁊ pp̄lus iste qui tecū
est. Vltra vires tuas est negociū. So-
lus illud nō poteris sustinere: sed audi
verba mea atq; cōsilia: ⁊ erit dñs tecū. Esto
tu pp̄lo in his que ad deū p̄tinēt vt refe
ras q̄ dicuntur ad eū: ostendasq; pp̄lo ceri-
monias ⁊ ritū colēdi: viāq; p̄ quā ingre
di debeāt: ⁊ opus q̄ facere debeāt. Pro-
uide aūt de oī plebe viros sapientes ⁊ ti-
mētes deū in q̄b⁹ sit veritas. ⁊ qui oderit
auariciā. ⁊ ꝺstitue ex eis tribunos ⁊ cen
turiones. ⁊ quinq̄genarios. ⁊ decanos:
qui iudicēt pp̄lm oī tp̄e. Quicq̄d autez
maī⁹ fuerit referāt ad te. ⁊ ipi minora tā
tūmodo iudicēt leuiusq; sit tibi. p̄tito ī
alios onere. Si h̄ feceris impleb̄ impe-
rium dñi: ⁊ p̄cepta eius poteris sustētare:
⁊ oīs hic pp̄ls reūtet̄ ad loca sua cū pace
Quibꝫ auditis moyses fec̄ oia que ille
suggesserat. Et electis viris strenuis de
cūcto isrl̄. cōstituit eos p̄ncipes pp̄li. tri-
bunos. ⁊ cēturiōes. ⁊ quinq̄genarios. ⁊
decanos. qui iudicarēt plebē dñi oī tp̄e
Quicq̄d aūt grauius erat referebāt ad eū
faciliora tm̄mō iudicātes. Dimisitq; co
gnatū suū qui reūsus abiit in trā suam

Mense tertio egressionis CAP. XIX
filior isrl̄ de tra egypti: in die hac ve-
nerūt in solitudinē sinai. Nā p̄fe
cti de raphidi ⁊ p̄ueniētes vsq; ī deserti sī
nai castrametati sunt ī eod̄ loco: ibiq; isrl̄
fixit tētoria e regiōe mōtis. Moyses aūt
ascēdit in mōtē ad deū. Vocauitq; eum
dñs de mōte. ⁊ ait: Hec dices domui ia
cob. ⁊ annūciabis filijs isrl̄. Vos ipsi vi-
distis q̄ fecerī egyptijs: quō portauerim
vos sup̄ alas aquilarū: ⁊ assumpserim mi
hi. Si g̃ audieritis vocē meā ⁊ custodie
ritis pactū meū. eritis mihi in peculiū
de cūctis populis. Mea est enim oīs ter
ra. ⁊ vos eritis mihi in regnū sacdotale

ꝛ gens ſancta. Hec ſunt verba que loq̃/
ris ad filios iſrael. Venit moyſes:ꝛ cõ/
uocatis maioribꝫ natu populi expoſuit
omnes ſmones q̃s mandauerat dñs.
Rñditq; omnis ꝑplus ſimul: Cũcta q̃
locut⁹ eſt dñs.faciem⁹ :Cũq; retuliſſet
moyſes verba populi ad dñm.ait ei dñs
Jam nũc veniã ad te in caligine nubis:
vt audiat me ꝑplus loquẽtem ad te.et
credat tibi in ꝑpetuũ. Nũciauit ḡ moy/
ſes verba populi ad dñm. Qui dixit ei:
Vade ad populũ:ꝛ ſanctifica illoſ hodie
ꝛ cras.lauentq; veſtimẽta ſua:ꝛ ſint pa/
rati in diẽ tertiũ . In die ei tertio deſcẽ/
det dñs coꝝ omni plebe ſup mõtẽ ſinai
Cõſtituesq; termios populo ꝑ circũitũ
ꝛ dices ad eos:Cauete ne aſcendatis in
mõtem:nec tãgatis fines illius.Qis q̃
tetigerit mõtem.morte morief. Jam⁹
nõ tãgent eũ ſed lapidibꝫ oppꝛimef.aut
cõfodief iacul. Siue iumẽtũ fuerit ſi/
ue hõ.nõ viuet.Cũ cepit clãgere bucci
na.tũc aſcẽdant in mõtem. Deſcẽditq;
moyſes de monte ad ꝑplm:ꝛ ſctificauit
eũ.Cunq; lauiſſentveſtimẽta ſua:ait ad
eos:Eſtote parati in diẽ tertiũ:ꝛ ne ap/
propinq̃tis vxoribꝫ vr̃is. Jãq; aduene/
rat terti⁹ dies ꝛ mane inclaruerat :ꝛ ec/
ce cepẽrt audiri tonitrua.ac micare ful/
gura:ꝛ nubes dẽſiſſima opꝛire montem.
Clãgorq; buccine vehemẽtius ꝑſtrepa/
bat.ꝛ timuit ꝑplꝰ qui erat in caſtr̃. Cũ/
q; eduriſſet eoſ moyſes in occurſum dei
de loco caſtroꝝ .ſtetẽrt ad radices mõt̃:
Totus aũt mõs ſinai fumabat.eo q⁹ de
ſcẽdiſſet dñs ſup eũ in igne: ꝛ aſcende/
ret fum⁹ er eo q̃ſi de fornace.Eratq; oĩs
mons terribilis:ꝛ ſonitus buccine pau
latim creſcebat in maius:ꝛ ꝓlixius ten
debaf.Moyſes loq̃baf :ꝛ dñs rñdebat
ei.Deſcenditq; dñs ſup montẽ ſinai in
ipſo montis vertice:ꝛ vocauit moyſen in
cacumẽ eius.Quo cũ aſcendiſſet .dixit
ad eum:Deſcende ꝛ cõteſtare ꝑplm :ne
forte velit trãſcendere terminos ad vi/
dẽdũ dñm:ꝛ ꝑeat er eis plurima multi
tudo. Sacerdoteſq; qui accedũt ad do
minũ ſctificenf ne ꝑcutiat eos.Dixitq;
moyſes ad dñm.Nõ poterit vulg⁹ aſcẽ/
dere in montem ſinai. Tu eni teſtifica/
tus es.ꝛ iuſſiſti dicẽs:Pone terminos
circa montem:ꝛ ſanctifica illuz.Cui ait
dominus: Vade descende :aſcẽdeſq; tu
ꝛ aaron tecum.Sacerdoteſ aũt ꝛ popu
lus nõ trãſeant terminos:nec aſcẽdant
ad dominũ:ne forte interficiet illos . De/
ſcenditq; moyſes ad populum:ꝛ omnia
narrauit eis.

XX

Locutuſq; eſt dñs cunctos ſer/
mones hos.Ego ſuz dñs deus
tuus.qui eduxi te de terra egy/
pti:de domo ſeruitutis.Nõ habebis de/
os alienos coꝝ me.Nõ facies tibi ſculp
tile:neq; oẽm ſimilitudinẽ q̃ eſt in celo
deſup:ꝛ que in terra deorſum: nec eorũ
que ſunt in aquis ſub terra.Nõ adorab
ea neq; coles.Ego ſum dñs deus tuus
fortis ẓelotes viſitãs iniquitatẽ patrũ
in filios.in tertiã ꝛ q̃rtam generationez
eoꝝ qui oderunt me:ꝛ faciẽs miſericordi
am in milia.his qui diligũt me ꝛ cuſto
diũt ꝓcepta mea.Non aſſumes nomen
dñi dei tui in vanũ.Nec enim hẽbit in/
ſontẽ dñs eũ:qui aſſumpſerit nomẽ do
mini dei ſui fruſtra.Memẽto vt diẽ ſab/
bati ſanctifices.Sex dieb⁹ operaberis: et
facies oĩa opa tua.Septimo autez die
ſabbatũ domini dei tui eſt.Nõ facies oẽ
opus in eo:tu ꝛ filius tuus ꝛ filia tua ſ/
uus tu⁹ ꝛ ancilla tua:iumẽtũ tuũ ꝛ ad/
uena:qui eſt intra portas tuas.Sex eniz
dieb⁹ fecit deus celũ ꝛ terrã ꝛ mare ꝛ oĩa
que in eis ſunt.ꝛ requeuit ĩ die ſeptimo.
Idcirco bñdirit dñs diei ſabbati.ꝛ ſan
ctificauit eũ.Honora patrẽ tuũ ꝛ mtez
tuã:vt ſis lõgeuus ſup terrã quaz dñs
deus tuus dabit tibi.Nõ occides.Non
mechaberis.Non furtum facies . Non
loquaris contra proximũ tuum falſum
teſtimonium.Non concupiſces domũ
proximi tui.Nec deſiderabis vxorez ei⁹:
non ſeruum.non ancillam.non bouem
non aſinum.nec omnia que illius ſunt
Cunctus autem populus videbat vo/
ces ꝛ lampades ꝛ ſonitum buccine. mõ
temq; fumantez:ꝛ perterriti ac pauore

concussi:steterunt procul. dicētes moy si. Loqre tu nobis ⁊ audiem⁹. Non loq⁹ tur nobis dñs:ne forte moriam̃. Et ait moyses ad pp̃lm. Nolite timere. Ut ei pbaret vos venit deus.⁊ vt terror illius esset in vobis:⁊ nō peccaretis. Stetitq; pp̃lus de longe:moyses aūt accessit ad ca⁹ liginez in q̃ erat deus. Dixitq; preterea dñs ad moysen:Hec dices filijs israel: Vos vidistis qꝝ de celo locut⁹ sim vob Nō facietis deos argēteos:nec deos au reos facietis vobis.Altare ō terra facie tis mihi ⁊ offeretis sup eo holocausta ⁊ pacifica vra.oues vras ⁊ bues in omni loco in quo memoria fuerit nois mei. Veniā ad te ⁊ benedicā tibi. Q̃ si altare lapideū feceris mihi: nō edificabis illō de sectis lapidib⁹. Si enī leuaueris cul trū sup eo.polluet. Non ascendes p gra dus ad altare meū:ne reuelet turpitu⁹ do tua

XXI

Hec sunt iudicia que ꝓpones eis
Si emeris seruū hebreū .ser an nis seruiet tibi:in septimo egre diet liber gītis. Cum q̃li veste intrauerit cum tali ereat. Si habens vxorē:⁊ vxor egrediet simul. Sinaūt dñs dederit il⁹ li vxorē.⁊ pepit filios ⁊ filias:mulier ⁊ li beri eius erūt dñi sui:ipse vero exibit cū vestitu suo. Q̃ si dixerit seruus: diligo dñm meū ⁊ vxorē ac liberos. nō egredi⁹ ar liber:offerat eū dñs dijs ⁊ applicabit ad ostiū ⁊ postes:pforabitq; aurē ei⁹ su⁹ bula.⁊ erit ei ꝑuus in seculū. Si quis vendiderit filiā suā in famulā.non egre diet sicut ancille exire ꝯsueuerunt. Si displicuerit oculis dñi sui cui tradita fuerit dimittet eā:populo aūt alienove dendi nō habebit potestatē.si spreuerit eā. Si aūt filio suo ꝺsponderit eā:iurta morē filiaꝝ faciet illi. Q̃ si alterā ei ac⁹ ceperit prouidebit puelle nuptias ⁊ ve⁹ stimēta:⁊ preciū pudicitie non negabit Si tria ista non fecerit:egrediet gratis absq; pecunia. Qui pcusserit hoīem vo⁹ lens occidere.morte moriat. Qui autē non est insidiatus.sed de⁹ illuz tradidit in manus ei⁹.ꝓstituā tibi locuz in q̃ fu⁹ gere debeat. Si quis p̃ industriā occide rit primū suū ⁊ p̃ insidias:ab altari meo euelles eū vt moriat. Qui pcusserit pa trē suū aut mātem:morte moriat. Qui maledixerit p̃ri suo vel mātri. morte mo⁹ riat. Qui furatus fuerit hoīem ⁊ vendi derit eū:conuictus nore.morte moriatur .Si rixati fuerint viri ⁊ percusserit alter primū suū lapide vel pugno. ⁊ ille mor tuus nō fuerit sed iacuerit in lectulo:si surrexerit ⁊ ambulauerit foris sup ba⁹ culū suū.innocēs erit qui pcusserit: ita tn̄ vt opas eius ⁊ impēsas in medicos restituat. Qui pcusserit ꝑuū suū vel an⁹ cillā vga:⁊ mortui fuerit in manib⁹ ei⁹ crimis reus erit. Si autem vno die vel duob⁹ supuixerit .nō sbiacebit pene:qz pecunia illi⁹ est. Si rixati fuerint viri ⁊ pcusserit q̃s mulierē pregnātē ⁊ aborti⁹ uū q̃dē fecerit:sed ipa vixerit:subiacebit dāno q̃ntuz marit⁹ mulieris experierit ⁊ arbitri iudicauerint. Si aūt mors ei⁹ fuerit subsecuta:reddet aīaz p aīa.ocu⁹ lū p oculo.dentē p dēte.manū pro ma⁹ nu.pedē pro pede. adustiōez p adustiōe vulnus p vulnere.liuorē p liuore. Si pcusserit quispiā oculū ꝑui sui aut ācil⁹ le ⁊ luscos eos fecerit:dimittet eos libe ros p oculo quē eruit. Dentem q̃z si ex cusserit ꝑuo vel ancille sue :similiter di⁹ mittet eos liberos. Si bos cornu pcus⁹ serit vir aut mulierē ⁊ mortui fuerint. lapidib⁹ obruet ⁊ nō comedent carnes eius:dñs q̃z bouis innocens erit. Q̃ si bos cornupeta fuerit ab hēri et nudiu⁹ stertius.⁊ ꝺtestati sunt dominum eius nec recluserit eū.occideritq; virum aut mulierem.⁊ bos lapidibus obruetur.⁊ dominū eius occidēt. Q̃ si preciū fue⁹ rit ei ip̃situ.dabit p aīa sua q̃cq̃d fuerit postulat⁹. Filiū q̃z ⁊ filiā si cornu pcusse rit simili sne subiacebit. Si ꝑuū ancil⁹ lāq; inuaserit:triginta siclos argenti do mino dabit:bos vo lapidib⁹ oppimet. Si quis apuerit cisternam ⁊ foderit.⁊ nō opuerit eam.ceciderit q; bos aut asi⁹ nus in eam:reddet dñs cisterne preciū iumēto⁹:qꝺ aūt mortuū est ipsius erit

Si bos alienus bouem alterius vulne
rauerit & ille mortuus fuerit:vēdent bo
uē viuū & diuident preciū:cadauer aūt
mortui inter se diſpartiēt. Si autē ſcie
bat q̄ bos cornupeta eſſet:ab hēri & nudi
ſtertius.& non cuſtodiuit eum dñs ſu
us reddet bouem pro boue et cadauer i
tegrum accipiet. XXII

Si quis furatus fuerit bouē aut
ouem.& occiderit vel vēdiderit
quinq̄ boues pro vno boue reſti
tuet.& q̄ttuor oues pro vna oue. Si ef
fringēs fur domū ſiue ſuffodiens fue
rit inuentus.& accepto vulnere mortu
us fuerit:p̄cuſſor non erit reus ſangui
nis. Q; ſi orto ſole hoc fecerit. homici
diū p̄petrauit & ipſe moriaſ. Si nō ha
buerit q̄d pro furto reddat ipſe vendūda
biſ. Si inuētū fuerit apud eū q̄d furta
tus eſt viuens ſiue bos ſiue aſinus ſiue
ouis.dupluz reſtituet. Si leſerit q̄ſpiā
agrum vel vineā & dimiſerit iumētum
ſuū vt depaſcaſ aliena:quicq̄d optimuz
habuerit in agro ſuo vel in vinea. p dā
ni eſtimatiōe reſtituet. Si egreſſ' ignis
inuenerit ſpicas & cōprehenderit acer
uos frugū ſiue ſtantes ſegetes in agris
reddet dānum qui ignē ſuccēderit. Si
quis cōmendauerit amico pecuniā aut
vaſ in cuſtodiā.& ab eo qui ſuſcepat fur
to ablata fuerint:ſi inueniſ fur dupluz
reddet. Si latet fur:dñs domus appli
cabiſ ad deos.& iurabit q̄ nō extenderit
manū in rem p̄rimi ſui ad p̄petrandum
fraudē.tam in boue q̄ in aſino & oue ac
veſtimēto.& quicquid dānū inferre pōt
Ad deos vtriuſq̄ cauſa perueniet:& ſi il
li iudicauerint:duplū reſtituet p̄rimo
ſuo. Si quis cōmēdauerit p̄rimo ſuo
bouē.aſinū.ouē.& omne iumētū ad cu
ſtodiā.& mortuū fuerit.aut debilitatuz
vel captū ab hoſtib'.nulluſq̄ hoc viderit
iuſiurādum erit in medio q̄ non exten
derit manū ad rez p̄rimi ſui: ſuſcipietq̄
dñs iuramētū & ille reddere non cogeſ.
Q; ſi furto ablatū fuerit reſtituet dam
nū dño. Si comeſtū a beſtia.deferat ad
eū q̄d occiſum eſt.& non reſtituet. Qui
a proximo ſuo quicq̄ hoꝛ mutuo poſtu
lauerit:& debilitatū aut mortuū fuerit
dño nō p̄ſte reddere cōpelliſ. Q; ſi in p̄
ſentiarū dñs fuerit:nō reſtituet: marie
ſi ꝺductuz venerat p̄ mercede op̄is ſui.
Si ſeduxerit q̄s v̄ginē necdū deſpōſa
tam.dormieritq̄ cū ea: dotabit eā & ha
bebit eā vxorē. Si p̄ virginis dare no
luerit:reddz pecuniā iuxta modū dotis
quā v̄gines accipe ꝺſueuerūt. Maleficos
nō patieris viuere. Qui coierit cū iumē
to.morte moriaſ. Qui īmolat dīs occi
deſ:p̄ter dño ſoli. Aduenam nō p̄triſta
bis:neq̄ affliges eum. Aduene enī & ip
ſi fuiſtis in terra egypti. Vidue & pupil
lo nō nocebitis. Si leſeritis eos:voce
rabūtur ad me.& ego audiā clamorē eo
rū & indignabiſ furor meus: p̄cutiamq̄
vos gladio.& erunt vxores veſtre vidue
& filij veſtri pupilli. Si pecuniā mutuā
dederis p̄pulo meo pauperi qui habitat
tecū:nō vrgebis eū q̄ſi exactor: nec vſu
ris opp̄imes. Si pignus a p̄rimo tuo
accepis veſtimētū:ante ſolis occaſum red
des ei. Ipſum enī eſt ſolū q̄ opitur īdu
mentū carnis eius:nec habet aliud in q̄
dormiat. Si clamauerit ad me exaudiā
eū.q; miſericors ſuz. Dīs nō detrahes
& p̄rincipi p̄pli tui non maledices. Deci
mas & p̄rimitias tuas nō tardabis offer
re. P̄rimogenitū filioꝝ tuoꝝ dabis mi
hi. De bobus q̄z & ouib' ſimiliter facies
Septē diebꝰ ſit cū matre ſua: die octa
ua reddes eum mihi. Viri ſancti eritis
mihi. Carnē q̄ a beſtijs fuerit p̄greſſa
ta.nō comedetis:ſed p̄jcietis canibus.

Non ſuſcipies vocem XXIII
mēdacij nec iūges manū tuam
vt p̄ impio dicas falſum teſti
monīū. Non ſequeris turbam ad faciē
dum malū:nec in iudicio plurimoꝝ ac
quieſces ſentētie.vt a vero dūies. Pau
peris q̄z nō miſereberis in iudicio. Si
occurreris bouī inimici tui.aut aſino er
ranti:reduc ad eum. Si videris aſinū
odientis te iacere ſub onere:nō p̄trāſib
ſed ſubleuabis cum eo. Nō declinabis
in iudiciuz pauperis. Mēdaciū fugies.

Insontem ⁊ iustum non occides: qꝛ ad
uersoꝛ impiuꝫ. Nec accipies munera q̄
etiam excecant prudentes. ⁊ subuertūt
verba iustoꝛū. Peregrino molestus nō
eris. Scitis eī aduenarū aīas: qꝛ ⁊ ipsi
ꝑegrini fuistis in terra egypti. Sex an
nis seminab̄ terrā tuā. ⁊ cōgregabis fru
ges eius. Anno autē septimo dimittes
eam ⁊ requiescere facies: vt comedant
pauperes ꝓpl'i tui. ⁊ quicq̄d reliquuꝫ fue
rit. edant bestie agri. Ita facies in vinea
⁊ in oliueto tuo. Sex diebꝫ oꝑabet̄: sep
tima die cessabis vt req̄escat bos ⁊ asinꝰ
tuus. ⁊ refrigeret̄ filius ancille tue ⁊ ad
uena Omnia que dixi vob̄ custodite: et
per nomen externoꝝ deoꝝ non iurabit̄:
neqꝫ audiet̄ ex ore vestro. Tribꝫ vicibꝫ ꝑ
singulos annos mihi festa celebrabitis
Sollennitatem q̄ꝫ açymoꝝ custodies.
Septem diebꝫ comedetis açyma sicut
precepi tibi tp̄e mēsis nouoꝝ: qn̄ egres
sus es de egypto. Nō apparebis in ꝯspe
ctu meo vacuus. Et solennitatē mēsis
primitiuoꝝ oꝑis tui quecūqꝫ seminaue
ris in agro: solennitatē q̄ꝫ in exitu anni
qn̄ ꝯgregauer̄ oēs fruges tuas de agro
Ter in āno apparebit omne masculinū
tuū corā dn̄o deo tuo. Non immolabis
suꝑ fermēto sanguinē victime tue: nec
remanebit adeps sollēnitatis mee vsqꝫ
mane. Primitias frugū terre tue defe
res in domū dn̄i dei tui. Non coques he
dum ī lacte matris sue. Ecce ego mittā
angelū meū q̄ precedat te ⁊ custodiat in
via et introducat in locū quē p̄paraui.
Obserua eum ⁊ audi vocē eius: nec cō
tēnendū putes: qꝛ nō dimittet cū pecca
ueris. ⁊ ē nomē meū in illo. Q̄ si audie
ris vocē eiꝰ. ⁊ feceris oīa que loq̄ꝛ. inimi
cus ero inimicis tuis. ⁊ affligā affligen
tes te. Precedetqꝫ te angelus meꝰ ⁊ in
troducet te ad amorreū ⁊ etheū ⁊ phere
çeū chananeūqꝫ ⁊ eueū ⁊ iebuseū: quos
ego ꝯteraꝫ. Non adorab̄ deos eoꝝ: neqꝫ
coles. eos. Nō facies oꝑa eoꝝ: sꝫ d̄strues
eos. ⁊ ꝯfrīges statuas eoꝝ. Seruietisqꝫ
dn̄o deo vestro vt benedicā panibꝫ tuis
⁊ aquis. ⁊ auferaꝫ infirmitatē de medio
tui. Non erit infecunda nec sterilis ter
ra tua. Numerū dierū tuoruꝫ implebo.
Terrorem meum mittā in precursum
tuum. ⁊ occidā omnem populū ad quē
ingredieris. Cunctoꝛūqꝫ inimicoꝝ tuo
rum coram te terga vertā: emittēs scra
brones prius qui fugabūt eueū ⁊ chana
neū ⁊ etheū anteq̄ꝫ introeas. Non eijci
am eos a facie tua anno vno. ne terra in
solitudinē redigat̄. ⁊ crescant contra te
bestie. Paulatim expellam eos de cōspe
ctu tuo: donec augearis ⁊ possideas ter
ram. Ponā aūt terminos tuos a mari
rubro. vsqꝫ ad mare palestinoꝝ. ⁊ a d̄ser
to vsqꝫ ad fluuiū. Tradā in manibꝫ ve
stris habitatores terre. ⁊ eijciam eos de
conspectu vestro. Non inibis cuꝫ eis fe
dus. nec cum dijs eoꝝ. Non habitēt in
terra tua: ne forte peccare te faciāt ī me
si seruieris dijs eorum. quod tibi certe
erit in scandalum. XXIIII

Moysi q̄ꝫ dixit: Ascende ad domi
num tu ⁊ aaron. nadab ⁊ abiu
⁊ septuaginta senes ex israel. et
adorabitis ꝓcul. Solusqꝫ moyses ascē
det ad dn̄m. ⁊ illi nō appropinq̄būt: nec
ꝓpl'us ascendet cū eo. Venit ergo moy
ses ⁊ narrauit plebi oīa verba dn̄i atꝫ iu
dicia. Responditqꝫ oīs ꝓpl'us vna voce:
Oīa verba dn̄i que locutus est. faciemꝰ
Scripsit aūt moyses vniuersos sermo
nes dn̄i. ⁊ mane ꝯsurgens edificauit al
tare dn̄o ad radices montis ⁊ duodecī
titulos ꝑ duodecim tribꝫ isrl'. Misitqꝫ
iuuenes de filijs isrl'. ⁊ obtulerunt holo
causta. immolauerūtqꝫ victimas pacifi
cas dn̄o vitulos duodecim. Tulit itaqꝫ
moyses dimidiā ꝑtem sanguinis ⁊ mi
sit in crateras. ꝑtem aūt residuaꝫ fudit
super altare. Assumensqꝫ volumen fede
ris legit audiente populo. Qui dixerūt
Omnia que locutus est dominus facie
mus. ⁊ erimus obedientes. Ille vero
sumptum sanguineꝫ respersit in popu
lum. Et ait: Hic est sanguis federis q̄d
pepigit dominus vobiscum super cun
ctis sermonibꝫ his. Ascenderūtqꝫ moy
ses ⁊ aaron. nadab ⁊ abiu ⁊ septuaginta

de senioribꝫ israel ⁊ viderũt deuꝫ israel.
Sub pedibꝫ eius q̃si opus lapidis sapphyrini. ⁊ q̃si celũ cũ serenũ est. Necnon sup eos qui p̃cul recesserãt de filijs isrl̃. misit manũ suam. Uiderũtq; deũ ⁊ comederũt ac biberũt. Dixit aut̃ dñs ad moysen: Ascende ad me in mõtez ⁊ esto ibi: dabꝫq; tibi tabulas lapideas ⁊ legez ac mandata que scripsi. vt doceas filios isrl̃. Surrexerũt moyses ⁊ iosue minister eius: ascendensq; moyses in montẽ dei. senioribꝫ ait: Expectate hic donec reuertam̃ ad vos. Habetis aarõ ⁊ hur vobiscum: si quid natum fuerit questiõis referetis ad eos. Cũq; ascendisset moyses. operuit nubes mõtem. ⁊ habitauit gl̃ia dñi sup̃ sinai tegens illuz nube sex dieb. Septimo aũt die vocauit eũ dominus de medio caliginis. Erat aũt species glorie dñi quasi ignis ardẽs super verticem mõtis: in ꝯspectu filioꝝ israel. Ingressusq; moyses medium nebule. ascẽdit in montem. ⁊ fuit ibi q̃draginta dieb ⁊ q̃draginta noctib.

XXV

Locutusq; ẽ dñs ad moysen dicens: Loq̃re filijs isrl̃ vt tollãt mihi primitias. Ab omni hoie qui offert vltroneꝰ accipietis eas. Hec sunt aũt q̃ accipere debetis. Aurũ ⁊ argẽtum ⁊ es ⁊ hyacinthũ ⁊ purpurã. coccũq; bis tinctũ ⁊ byssum ⁊ pilos caprarum ⁊ pelles arietũ rubricatas. pelles q; hyacinthinas ⁊ ligna sethim: oleũ ad luminaria cõcinnãda. aromata in vnguentum ⁊ thymiamata boni odoris: lapides onychinos ⁊ gẽmas ad ornãdum ephot ⁊ rationale. Faciẽtq; mihi sanctuariũ ⁊ habitabo i medio eoꝝ. iuxta oẽm similitudinẽ tabernaculi q̃ ostẽdam tibi. ⁊ omniũ vasoꝝ in cultũ eius. Sicq; facietis illud. Arcam de lignis sethim ꝯpingite: cuiꝰ longitudo habeat duos ⁊ semis cubitos: latitudo cubitũ ⁊ dimidiũ: altitudo cubitũ similiter ac semissem. ⁊ deaurabis eã auro mũdissimo intus ⁊ foris. Facies q; sup̃ coronã aureã p̃ circuitum. ⁊ quattuor circulos aureos. quos pones per quattuor arce angulos. Duo circuli sint in latere vno ⁊ duo in altero Facies q̃ vectes de lignis sethim. ⁊ operies eos auro. Inducesq; p̃ circulos q̃ sunt in arce lateribꝫ. vt portetur in eis. Qui semp̃ erũt in circulis: nec vnq; extrahent̃ ab eis. Ponesq; in arca testificationem quã dabo tibi. Facies ⁊ p̃pitiatoriũ de auro mũdissimo. Duos cubitos ⁊ dimidiũ tenebit longitudo eius. ⁊ cubitũ ac semissez latitudo. Duos quoq; cherubin aureos ⁊ productiles facies ex vtraq; parte oraculi. Cherub vnus sit i latere vno. ⁊ alter in altero. Utrũq; latus p̃pitiatorij tegant expandẽtes alas ⁊ operientes oraculũ: respiciantq; se mutuo versis vultibꝫ in p̃pitiatoriuz q̃ operienda est arca in q̃ pones testimonium q̃ dabo tibi. Inde precipiã ⁊ loq̃r ad te sup̃ p̃pitiatorium. ſ. ac de medio duoꝝ cherubin qui erunt sup̃ arcã testimonij cuncta q̃ mandabo per te filijs israel. Facies ⁊ mensam de lignis sethim habentem duos cubitos longitudinis ⁊ in latitudine cubitũ ⁊ in altitudine cubituz ac semissem: ⁊ inaurabis eã auro purissimo. Facieq; illi labiũ aureũ per circuitũ: ⁊ ipsi labio coronã interrasilem altã q̃ttuor digitoꝝ. ⁊ super illã alterã coronaz aureolaz. Quattuor q̃z circulos aureos preparabis. ⁊ pones eos in q̃ttuor angulis eiusdem mẽse per singulos pedes Subter coronam erũt circuli aurei vt mittant̃ vectes p̃ eos: ⁊ possit mensa portari. Ipsos q̃z vectes facies de lignis sethim ⁊ circundabis auro ad subuehendã mensaz. parabis ⁊ acetabula ac phialas thuribula ⁊ cyathos in quibꝫ offerẽda sunt libamina ex auro purissimo: et pones supra mensam panes p̃positiõis in conspectu meo semper. Facies ⁊ candelabrũ ductile de auro mũdissimo hastile eius ⁊ calamos. cyphos ⁊ sphærulas ac lilia ex ipso procedentia. Per calami egredientur de lateribus. tres ex vno latere: ⁊ tres ex altero. Tres cyphi quasi i nucis modum per calamos singulos: sphæruleq; simul. ⁊ lilia. ⁊ tres similiter cyphi istar nucis in calamo altero: sphæ-

ruleq̃ simul ⁊ lilia. Hoc erit op⁹ sex calamoꝝ: qui ꝓducẽdi sunt de hastili. In ipso aũt candelabro erunt quattuor cyphi in nucis modũ: spheruleq̃ ꝑ singulos ⁊ lilia. Spherule sb̃ duob⁹ calamis per tria loca. qui simul sex fiunt ꝓcedentes de hastili vno. Et spherule igit̃ ⁊ calami ex ipso: erunt vniuersa ductilia ex auro purissimo. Facies ⁊ lucernas septem: ⁊ pones eas sup̃ candelabrũ vt luceant ex aduerso. Emũctoria q̃z ⁊ vbi ea que emuncta sunt extinguãtur: fiant d̃ auro purissimo. Omne pondus candelabri cum vniuersis vasis suis habebit talẽtũ auri purissimi. Inspice ⁊ fac ſm exemplar qd̃ tibi in mõte mõstratũ est.

Tabernaculum v̄o ita facies. Decez cortinas de bysso retorta ⁊ hyacintho ac purpura coccoq̃ bis tincto variatas op̃e plumario facies. Longitudo cortine vnius habebit vigintiocto cubitos: latitudo q̃ttuor cubitoꝝ erit. Vnius mẽsure fient vniuersa tentoria. Quinq̃ cortine sibi iũgent̃ mutuo: ⁊ alie quinq̃ nexu simili coherebunt. Ansulas hyacinthinas ĩ lateribꝫ ac summitatibꝫ facies cortinaꝝ. vt possint inuicem copulari. Quinq̃genas ãsulas cortina habebit in vtraq̃ ꝑte. ita insertas. vt ansa ꝯtra ansam veniat: ⁊ altera alteri possit aptari. Facies et quinq̃ginta circulos aureos quibꝫ cortinarũ vela iungenda sunt vt vnũ tabernaculũ fiat. Facies ⁊ saga cilicina vndecim. ad op̃iendũ tectũ tabernaculi. Longitudo sagi vni⁹ habebit triginta cubitos ⁊ latitudo q̃ttuor. Equa erit mẽsura sagoꝝ oĩm. E quibꝫ quinq̃ iũges seorsuz ⁊ sex sibi mutuo copulabis. ita vt sextũ sagũ in fronte tecti duplices. Facies ⁊ quinq̃ginta ansas in ora sagi vni⁹ vt ꝯiungi cũ altero queãt. ⁊ quinq̃ginta ansas in ora sagi alterius vt cum altero copuletur. Facies ⁊ quinquaginta fibulas eneas quibus iũgantur anse: vt vnũ ex omnibꝫ op̃imentũ fiat. Qd̃ aũt sup̃fuerit in sagis que parãtur tecto. i. vnũ sagũ qd̃ amplius est: ex medietate eius op̃ies tabernaculi posteriora. ⁊ cubit⁹ ex vna ꝑte pendebit. ⁊ alter ⁊ altera qui plus est in sagoꝝ lõgitudĩe. vtrũq̃ latus tabernaculi ꝓtegens. Facies ⁊ operimẽtũ aliud tecto de pellibꝫ arietuz rubricatis ⁊ sup̃ hoc rursum alid̃ op̃imẽtũ de hyacinthinis pellibꝫ. Facies et tabulas stantes tabernaculi d̃ lignis sethim que singule denos cubitos in lõgitudine habeãt. ⁊ in latitudine singulos ac semissez. In lateribꝫ tabule due incastrature fiẽt quibꝫ tabula alteri tabule connectat̃. Atq̃ in hũc modũ cũcte tabule parabũt̃. Quarũ viginti erũt in latere meridiano qd̃ vergit ad austrũ: quibꝫ q̃draginta bases argenteas fundes: vt bine bases singulis tabulis ꝑ duos angulos subijciant̃. In latere q̃z secũdo tabernaculi qd̃ vergit ad aquilonẽ. viginti tabule erũt: q̃draginta hñtes bases argẽteas: Bine bases singul̃ tabulis supponẽtur. Ad occidẽtalẽ v̄o plagaz tabernaculi facies sex tabulas. ⁊ rursuz alias duas que in angulis erigant̃ post tergũ tabernaculi. Erũtq̃ sibi ꝯiuncte a deorsuz vsq̃ ad sursuz. ⁊ vna oẽs cõpago retinebit. Duabꝫ q̃z tabulis que in angul̃ ponẽde sunt: similis iũctura seruabit̃. Et erũt simul tabule octo: bases eaꝝ argẽtee sedecim. duabꝫ basibꝫ ꝑ vnã tabulaz supputatis. Facies ⁊ vectes de lignis sethim quĩq̃. ad ꝯtinẽdas tabulas ĩ vno latere tabnaculi. ⁊ q̃nq̃ alios in altero. ⁊ eiusdez numeri ad occidentalẽ plagaz qui mittent̃ per medias tabulas a summo vsq̃ ad summuz. Ip̃as q̃z tabulas deaurab̃. ⁊ fundes in eis annulos aureos ꝑ q̃s vectes tabulata ꝯtineãt. q̃s op̃ies laminis aureis. Et eriges tabnaculũ iurta exẽplar qd̃ tibi in mõte mõstratũ est. Facies ⁊ velũ de hyacintho ⁊ purpura. coccoq̃ bis tincto ⁊ bysso retorta opere plumario. ⁊ pulcra varietate contextum: quod appendes ante quattuor colũnas de lignis sethim que ipse quidem deaurate erunt. ⁊ habebunt capita aurea: ⁊ bases argẽteas. Inseretur aũt velum ꝑ circulos: intra qd̃ pones arcaz

testimonij:quo ⁊ sanctuariū ⁊ sanctua/
rij sanctuaria diuidētur.Pones ⁊ ꝓpi/
tiatoriū sup arā testimonij ī sancta san/
ctoꝝ:mensamqꝫ extra velū.⁊ contra mē
sam cādelabrū in latere tabernaculi me
ridiano.Mensa enī stabit in ꝑte aquilo
nis.Facies ⁊ tentorium in introitu ta/
bernaculi de hyacintho ⁊ purpura cocco
qꝫ bis tincto ⁊ byssо retorta opere plu/
mario.⁊ q̄nqꝫ colūnas deaurabis ligno
rū sethim.ante q̄s ducet tentoriū.qua/
rū erūt capita aurea ⁊ bases enee.

FAcies ⁊ altare de lignis sethim qđ hēbit q̄nqꝫ cu
bitos in lōgitudine.⁊ totidē in
latitudine.i.q̄drū ⁊ tres cubitos in alti
tudine.Cornua autē ꝑ q̄ttuor angulos
ex ipso erūt.⁊ operies illud ere.Facieſqꝫ
in vsus eius lebetes ad suscipiendos ci
neres ⁊ forcipes atꝫ fuscinulas.⁊ igniuꝫ
receptacula.Oīa vasa ex ere fabricabis
Craticulāqꝫ in modū retis eneā:ꝑ cui?
q̄ttuor āgulos erūt q̄ttuor āguli enei q̄s
pones subter arulā altaris.Eritqꝫ crati
cula vsqꝫ ad altaris mediū.Facies ⁊ ve/
ctes altaris de lignis sethī duos q̄s ope
ries laminis eneis ⁊ induces ꝑ circuluꝫ
erūtqꝫ ex vtroqꝫ latere altaris ad portā/
dū.Non solidū sed inane ⁊ cauū intrī/
secus facies illud:sicut tibi in mōte mō
stratū est.Facies ⁊ atriū tabernaculi:ī cu/
ius australi plaga ꝓtra meridiem erunt
tentoria de byssо retorta. Centum cubi
tos vnū latus tenebit in lōgitudine.et
colūnas viginti cum basibꝰ totideꝫ ene
is:q̄ capita cū celaturis suis hēbunt ar
gētea.Similiter ⁊ in latere aq̄lonis ꝑ
lōgum erunt tētoria centū cubitorū co
lūne viginti. ⁊ bases enei eiusdē nume
ri:⁊ capita earū cū celaturis suis argen
tea.In latitudine vero atrij quod respi
cit ad occidentē erūt tentoria ꝑ quinq̄/
ginta cubitos.⁊ columne decē. baseſqꝫ
totidem.In ea q̄ꝫ atrij latitudīe que re
spicit ad orientē quinq̄ginta cubiti erūt.
in quibus quindecim cubitorum tēto/
ria lateri vno deputabuntur.colūneqꝫ
tres ⁊ bases totidem.⁊ in latere altero

XXVII

erunt tentoria cubitos obtinentia qui/
decim.columneqꝫ tres.⁊ bases totideꝫ.
In introitu vero atrij fiet tentoriuꝫ cu
bitoruꝫ viginti ex hyacintho ⁊ purpua.
coccoqꝫ bis tincto ⁊ byssо retorta opere
plumario.Colūnas hēbit quattuor cū
basibꝰ totidem.Omnes colūne atrij ꝑ
circūitum vestite erūt argenteis lamis:
capitibꝰ argenteis ⁊ basibꝰ eneis.In lō
gitudine occupabit atriū cubitos cētuꝫ
in latitudīe quinq̄ginta :altitudo q̄nqꝫ
cubitoꝝ erit .Fietqꝫ de byssо retorta: et
habebit bases eneas. Cūcta vasa taber/
naculi in oēs vsus ⁊ cerimonias tā par
illos eius q̄ꝫ atrij ex ere facietis. Præci/
pe filijs israel vt afferant tibi oleū de ar
boribꝰ oliuarū purissimū.piloqꝫ ꝓtusuꝫ
vt ardeat lucerna semꝑ in tabernaculo
testimonij extra veluꝫ qđ oppansum est
testimonio.⁊ collocabūt eā aaron ⁊ filij
eius ⁊ vsqꝫ mane luceat corā dño. Per
petuus erit cultus per successiones eo/
rum corā filijs israel.

XXVIII

APplica q̄ꝫ ad te aaron fratrē tu
um cū filijs suis de medio filio/
rum isrl.vt sacerdotio fungan
tur mihi.aaron.nadab.⁊ abiu.eleaçar ⁊
ythamar:facieſqꝫ vestē sanctā aaron fra
tri tuo in gloriā ⁊ decorem. Et loq̄ris cū
ctis sapientibꝰ corde q̄s repleui spiritu
prudentie:vt faciant vestes aaron fratri
tuo in gloriā ⁊ decorem:in quibꝰ sancti/
ficatus ministret mihi. Hec aūt erūt ve
stimenta que facient.Rōnale ⁊ suphūe
rale:tunicā ⁊ lineā strictā.cydarim ⁊ bal
theū.Facient fratri tuo aarō ⁊ filijs ei⁹
vestimenta sancta:vt sacerdotio fungā
tur mihi.Accipientqꝫ aurum ⁊ hyacin/
thum ⁊ purpuram.coccūqꝫ bis tinctuꝫ
⁊ byssum.Facient autē superhumerale
de auro ⁊ hyacintho ⁊ purpura. coccoqꝫ
bis tincto ⁊ byssо retorta ope polymito
Duas oras iunctas habebit in vtroqꝫ la
tere summitatū:vt in vnuꝫ redeāt.Ip
sa q̄ꝫ textura ⁊ cūcta operis varietas erit
ex auro.⁊ hyacintho ⁊ purpura: coccoqꝫ
bis tīcto ⁊ byssо retorta. Sumeſqꝫ du/
os lapides onychinos.⁊ sculpes in eis

nomina filioꝝ israel sex nomīa in lapide vno. ⁊ sex reliq̄ in altero iuxta ordinē natiuitatis eoꝝ. Ope sculptoris ⁊ celatura gemmarij. sculpes eos noībꝫ filiorum isrl'. inclusos auro atq̄ circūdatos: ⁊ pones in vtroq̄ latere suphumeralis. memoriale filijs isrl'. Portabitq̄ aarō nomina eoꝝ corā dño supvtrūq̄ humerū ob recordatiōem. Facies ⁊ vncinos ex auro. ⁊ duas catenulas auri purissimi sibi inuicē coherētes. quas inseres vncinis. Rationale quoq̄ iudicij facies ope polymito iuxta texturā superhumeralis ex auro hyacītho ⁊ purpura. coccoq̄ bis tincto ⁊ bysso retorta. Quadrangulum erit ⁊ duplex. Mensuram palmi habebit. tam in longitudine q̄ in latitudine ponesq̄ in eo quattuor ordines lapidū. In primo versu erit lapis sardius ⁊ topaçius ⁊ smaragdus. In secundo carbunculus ⁊ sapphyrus ⁊ iaspis. In tertio ligurius achates ⁊ amethistus. In quarto chrysolitus onychinus ⁊ beryllus. Inclusi auro erunt ꝑ ordīes suos: habebuntq̄ nomina filioꝝ isrl'. Duodecim nominibꝫ celabuntur. singuli lapides nominibꝫ singuloꝝ ꝑ duodecim tribus. Facies in rationali catenas sibi inuicem coherentes ex auro purissimo. et duos ānulos aureos q̄s pones in vtraq̄ rōnalis summitate: catenasq̄ aureas iunges annulis qui sunt in marginibꝫ eius. ⁊ ipsarū catenarum extrema duobꝫ copulabis vncinis in vtroq̄ latere suphumeralis quod rationale respicit. Facies ⁊ duos annulos aureos q̄s pones in summitatibꝫ rationalis. ⁊ ī oris que e regiōe sunt suphumeralis ⁊ posteriora eius aspiciunt. necnon ⁊ alios duos annulos aureos qui ponēdi sunt ī vtroq̄ latere suphumeralis deorsum. quod respicit ꝯtra faciē iuncture inferioris vt aptari possit cum suphumerali. ⁊ stringat' rationale annulis suis cum annul' suphūeralis. vitta hyacinthina vt maneat iunctura fabrefacta. ⁊ a se inuicem rationale ⁊ suphumerale nequeant separari. Portabitq̄ aaron nomina filiorum israel in rationali iudicij sup pect' suū qñ ingredieť sanctuariū memoriale corā dño in eternū. Pones aūt in rationali iudicij doctrinā ⁊ veritatē q̄ erūt in pectore aarō qñ ingredieť corā dño. ⁊ gestabit iudicium filioꝝ isrl' in pectore suo in ꝯspectu dñi semp. Facies ⁊ tunicā suphumeralis totā hyacinthinā. in cuius medio sup̄ erit capitium et ora per gyrum eius textilis: sicut fieri solet in extremis vestiū ꝑtibꝫ ne facile rūpantur. Deorsum vo ad pedes eiusdē tunice per circūitum quasi malapunica facies ex hyacītho ⁊ purpura ⁊ cocco bis tīcto ⁊ bysso retorta: mixtis in medio tintinnabulis: ita vt tintinnabulū sit aureum ⁊ malūpunicū. rursumq̄ tintinnabulū aliud aureū ⁊ malūpunicū. Et vestieť ea aaron in officio ministerij vt audiať sonitus qñ ingrediť ⁊ egrediť sanctuariū in ꝯspectu domini. ⁊ nō moriať Facies ⁊ laminam de auro purissimo: ī qua sculpes ope celatoris sanctū domīo Ligabisq̄ eā vitta hyacinthina ⁊ erit super thyaram īminens fronti pontificis Portabitq̄ aarō iniq̄tates eoꝝ q̄ obtulerūt ⁊ sanctificauerūt filij isrl': in cūctis muneribꝫ ⁊ donarijs suis. Erit autē lamina semp in fronte eius vt placat' sit ei dñs. Stringesq̄ tunicā bysso ⁊ thyaram byssinā facies ⁊ baltheū ope plumarij. Porro filijs aarō tunicas lineas parabis ⁊ baltheos ac thyaras in gloriā et decorez: vestiesq̄ his omnibꝫ aaron fratrem tuū ⁊ filios eius cum eo. ⁊ cunctorum cōsecrabis manus: sanctificabisq̄ illos vt sacerdotio fungātur mihi. Facies ⁊ femīalia linea vt opiāt carnē turpitudinis sue. a renibꝫ vsq̄ ad femora: ⁊ vtētur eis aarō ⁊ filij eius qñ ingredienť tabernaculum testimonij. vel qñ appropinq̄nt ad altare vt ministrēt in sanctuario: ne iniquitatis rei moriant'. Legittimum sempiternum erit aaron ⁊ semini eius post eum.

XXIX

Sed ⁊ h̄ facies vt mihi in sacerdotio ꝯsecrenť. Tolle vitulū de armēto ⁊ arietes duos īmacu-

latos: panesq; açymos ⁊ crustulaz absq; fermento. q̄ ꝯspersa sint oleo. lagana q̄z açyma: oleo lita. De simila triticea cuncta facies. ⁊ posita ī canistro offeres: vitulū aūt ⁊ duos arietes. ⁊ aaron ac filios eius applicabis ad ostiū tabnaculi testimonij. Cūq; lauer̄ p̄rez cū filijs suis aqua indues aaron vestimentis suis. i. linea ⁊ tunica ⁊ sup̄hūerali ⁊ rōnali qd̄ ꝯstrīges baltheo. ⁊ pones thyarā in capite eius ⁊ laminā sctām sup̄ thyarā. ⁊ oleum vnctiōis fundes sup̄ caput ei⁹: atq; hoc ritu ꝯsecrabit̄. Filios q̄z illius applicabis ⁊ indues tunicis lineis. cingesq; baltheo. aaron. s. ⁊ liberos eius. ⁊ impones eis mitras erūtq; sacerdotes mihi religione p̄petua. Postq̄ initiauer̄ manus eoꝝ: applicab̄ ⁊ vitulū coram tabernaculo testimonij. Imponentq; aaron ⁊ filij eius man⁹ sup̄ caput illius. ⁊ mactabis eum in ꝯspectu dñi. iuxta ostiuz tabnaculi testimonij: sumptūq; de sanguine vituli. pones sup̄ cornua altaris digito tuo: reliquū āt sanguinē fundes iuxta basim eius. Sumes ⁊ adipem totū qui op̄it intestina ⁊ reticuluz iecoris ac duos renes. ⁊ adipem qui sup̄ eos est ⁊ offeres incensuz sup̄ altare: carnes v̄o vituli ⁊ coriū ⁊ fimū cōbures foris extra castra: eo q̄ p̄ pctō sit. Unū q̄z arietem sumes sup̄ cuius caput ponēt aaron et filij eius manus. quē cū mactauer̄. tolles de sanguine eius. ⁊ fundes circa altare: ip̄m aūt arietē secabis in frusta: lotaq; intestina eius ⁊ pedes pones super concisas carnes ⁊ sup̄ caput illius. ⁊ offeres totū arietē in incēsum sup̄ altare. Oblatio est dño odor suauissimus victime dñi. Tolles q̄z arietē alterum. super cuius caput aaron ⁊ filij eius ponēt manus. Quē cum īmolaueris. sumes de sanguine eius. ⁊ pones sup̄ extremū auricule dextre aaron ⁊ filioꝝ eius. ⁊ super pollices manus eoꝝ ac pedis dextri. fundesq; sanguinem sup̄ altare. p̄ circūitum. Cūq; tuleris de sanguine: qui est super altare. ⁊ de oleo vnctionis asp̄ges aaron ⁊ vestes eius. filios ⁊ vestimenta eoꝝ. Consecratisq; ipsis ⁊ vestib⁹ tolles adipem de ariete. ⁊ caudam. ⁊ aruinaz q̄ op̄it vitalia. ac reticuluz iecoris ⁊ duos renes atq; adipem qui sup̄ eos ē. armūq; dextrū eo q̄ sit aries ꝯsecratiōis: tortamq; panis vni⁹. crustulā ꝯspersaz oleo laganū de canistro açymoꝝ qd̄ positum est in ꝯspectu dñi. ponesq; oīa sup̄ man⁹ aaron ⁊ filioꝝ eius ⁊ sanctificabis eos: eleuās corā domino. Suscipiesq; vniūsa de manib⁹ eoꝝ. ⁊ incendes sup̄ altare in holocaustū. odorem suauissimum in conspectu dñi. q̄r oblatio eius est. Sumes q̄z pectusculū de ariete q̄ initiatus est aaron. sanctificabisq; illud eleuatuz corā domino. ⁊ cedet in p̄tē suam. Sanctificabisq; ⁊ pectusculū ꝯsecratum ⁊ armū quē de ariete sep̄asti. q̄ initiatus est aarō ⁊ filij eius: cedentq; in p̄tez aaron ⁊ filioꝝ eius iure perpetuo a filijs isrl̄: q̄r primitiua sunt ⁊ initia de victimis eoꝝ pacificis q̄ offerūt dño. Vestē aūt sctāz qua vtet̄ aaron. habebūt filij ei⁹ post eū vt vngātur in ea. ⁊ ꝯsecrent̄ manus eorum. Septem dieb⁹ vtet̄ illa qui pontifex p̄ eo fuerit ꝯstitutus de filijs eius. ⁊ qui ingredie t̄ tabernaculuz testimonij vt ministret in sanctuario. Arietē autē cōsecratiōis tolles. ⁊ coques carnes ei⁹ in loco sancto: quib⁹ vescet̄ aaron ⁊ filij eius. Panes q̄z qui sunt in canistro. in vestibulo tabernaculi testimonij comedēt. vt sit placabile sacrificiū. ⁊ sctīficentur offerētiū manus. Alienigena nō vescet̄ ex eis: q̄r sancti sunt. Q̄ si remāserit de carnib⁹ ꝯsecratis siue de panib⁹ vsq; mane: cōbures reliquias igni. Non cōmedent̄: q̄r sctīficata sunt. Oīa q̄ precepi tibi facies sup̄ aarō ⁊ filijs ei⁹. Septem dieb⁹ ꝯsecrabis manus eoꝝ. ⁊ vitulum p̄ pctō offeres p̄ singulos dies ad expiādum. Mundabisq; altare cū īmolaueris expiatiōis hostiā ⁊ vngues illud in sctīficatiōem. Septem dieb⁹ expiab̄ altare ⁊ sctīficab̄. ⁊ erit sctm̄ sctōꝝ. Oīs qui tetigerit illud. sanctificabitur. Hoc est quod facies in altari. Agnos agniculos duos p̄ singulos dies iugiter. vnū

agnū mane ⁊ alterū vespere. decimā ptē
simile ofperse oleo tuso: quod hēat mē
suraꝫ q̄rtam ptem hin. ⁊ vinū ad libādū
eiusdem mēsure in agno vno. Alteruꝫ
vo agnū offeres ad vesperā iuxta ritum
matutine oblationis: iuxta ea que diri
mus in odorē suauitatis. Sacrificiuꝫ ē
domino deo oblatiōe ꝑpetua in genera
tiones vestras. ad ostiū tabnaculi testi
monij coꝝ dño: vbi ostit uaꝫ vt loq̄r ad
te. Ibiq̄ precipiā filijs israel. ⁊ sanctifi
cabit altare in gloria mea. Sanctifica
bo ⁊ tabernaculū testimonij cum altari
⁊ aaron cū filijs suis: vt sacerdotio fun
gāt mi. Et hītabo ī medio filioꝝ isrl. ero
q̄ eis de⁹. ⁊ sciēt qꝝ ego dns de⁹ eoꝝ. qui
eduri eos de tra egypti. vt manerez int
illos: ego dns deus ipoꝝ

XXX

Facies q̄ꝫ altare ad adolendum
thymiama de lignis sethim: ha
bens cubitū lōgitudinis ⁊ alte
rū latitudinis. i. q̄drāgulum. ⁊ duos cu
bitos in altitudine. Cornua ex ipso pro
cedent: vestieq̄ illō auro purissimo taꝫ
craticulā eius q̄ꝫ parietes ꝑ circūituꝫ ⁊
cornua. Facieq̄ ei coronā aureolam ꝑ
gyrū. ⁊ duos annulos aureos sub coro
na per singula latera: vt mittātur in eos
vectes ⁊ altare portet. Ipsos q̄ꝫ vectes
facies de lignis sethim ⁊ inaurab. Po
neq̄ altare contra velū qđ añ arcā pendz
testimonij. coraꝫ ꝓpitiatorio q̄ tegit testi
moniū. vbi loq̄r tibi: ⁊ adolebit incēsuꝫ
super eo aarō. suaue fragrās. Mane q̄n
cōponet lucernas incendet illud ⁊ quā
do collocat eas ad vesperū vret thymia
ma sempiternū coraꝫ dño in generatio
nes vras. Non offeretis sup eo thimia
ma cōpositionis alterius. nec oblatiōez
⁊ victimaꝫ: nec libabitis. Et deprecabit
aaron super cornua eius semel ꝑ annuꝫ
in sanguine qđ oblatū est ꝑ pctō. ⁊ pla
cabit sup eo in generatiōib⁹ vris. Sanc
tū sctoꝝ erit domino. Locutusq̄ est do
minus ad moysen dicens. Cū tuleris
summā filioꝝ isrl iuxta numerū. dabūt
singuli preciuꝫ ꝑ aīab⁹ suis dño. ⁊ non
erit plaga in eis cū fuerit recēsiti. Hoc
aūt dabit oīs qui trāsit ad nomē: dimi
diū sicli iuxta mēsuraꝫ templi. Siclus
viginti obolos habet. Media ps sicli of
feretur dño. Qui hētur in nūero a vi
gīti ānis ⁊ sup dabit ꝑciū. Diues nō ad
det ad mediū sicli: ⁊ paup nihil minuet
Susceptāq̄ pecuniā q̄ collata est a filijs
isrl trades in vsus tabernaculi testimo
nij: vt sit monimentū coꝝ coraꝫ dño. ⁊ p
pitiet aīab⁹ eoꝝ. Locutusq̄ est dominus
ad moysen dicens: Facies ⁊ labiū eneū
cū basi sua ad lauandum: ponesq̄ illud
inter tabnaculū testimonij. ⁊ altare. Et
missa aq̄: lauabūt in ea aaron ⁊ filij eius
man⁹ suas ac pedes: q̄n ingressuri sūt ta
bernaculū testimonij: ⁊ q̄n accessuri sūt
ad altare. vt offerāt in eo thymiama do
mio: ne forte moriant. Legittimū sem
piternū erit ipsi ⁊ semini ei⁹ ꝑ successiones
Locutusq̄ est dns ad moysen dicens:
Sume tibi aromata ꝑme myrrhe ⁊ ele
cte q̄ngētos siclos. ⁊ cinamomi mediū.
i. ducētos q̄nq̄ginta siclos. calami similit
ducentos q̄nq̄ginta siclos. casie aūt q̄n
gentos siclos in pondere scūarij: oleū de
oliuetis mēsurā hin. Facieq̄ vnctiōis
oleū sctm̄: vnguentū cōposituꝫ ope vn
guentarij. ⁊ vnges ex eo⁹ tabernaculū te
stimonij ⁊ arcā testamēti. mēsamq̄ cuꝫ
vasis suis. candelabrū ⁊ vtensilia ei⁹. al
taria thymiamatis ⁊ holocausti. ⁊ vniu
sam suppellectilē q̄ ad cultuꝫ eoꝝ ptinet
sctificabisq̄ oīa. ⁊ erit sctā sctoꝝ. Qui te
tigerit ea sctificabit. Aarō ⁊ filios eius
vnges. sctificabisq̄ eos vt sacdotio fun
gāt mihi. Filijs q̄ꝫ isrl dices: Hoc oleū
vnctiōis scm̄ erit mihi ī gnatiōes vras
Caro hominis non vnget er eo. ⁊ iuxta
cōpositiōem eius nō facietis aliud. quia
sanctificatū ē. ⁊ sctm̄ erit vobis. Homo
q̄cūq̄ tale cōposuerit ⁊ dederit ex eo alie
no. exterminabit ⁊ ppl'o suo. Dixitq̄ dns
ad moysen. Sume tibi aromata. stacte
⁊ onychā. galbanen boni odoris. ⁊ thus
lucidissimū. eq̄lis pōderis erūt oīa. Fa
cieq̄ thymiama cōpositū ope vnguen
tarij mixtum diligēter ⁊ purū ⁊ sanctifi
catiōe dignissimū. Cūq̄ in tenuissimū

puluerē vniuersa cōtuderis: pones ex eo
corā tabernaculo testimonij: in quo lo-
co apparebo tibi. Sctm̄ sctōꝝ erit vobis
thymiama. Talē cōpositiōem nō faciet̄
in vsus vr̄os: qꝛ sctm̄ est dño. Homo q̄
cūq; fecerit simile: vt odore illi⁹ ꝑfruat̄
peribit de populis suis. XXXI.

Locutusq; ē dñs ad moysen di-
cens: Ecce vocaui ex noīe besele
el filium huri filij hur de tribu
iuda. ⁊ impleui eū spū dei. sapiētia ⁊ in-
telligētia ⁊ sciētia in omni ope ad exco-
gitanduz quicq̄d fabrefieri pōt ex auro
⁊ argento ⁊ ere marmore ⁊ gēmis. ⁊ diu̇-
sitate lignoꝝ. Dediq; ei sociū ooliab fili
um achisamech de tribu dan. Et in cor
de hoīs eruditi posui sapiam vt faciant
cuncta que precepi tibi. tabernaculū fe-
deris. ⁊ arcam testimonij. ⁊ ꝓpitiatoriuz
quod sup eā est. ⁊ cūcta vasa tabernacu-
li mensamq; ⁊ vasa eius. cādelabruz pu
rissimū cuz vasis suis. ⁊ altaria thymia
matis ⁊ holocausti ⁊ oīa vasa eoꝝ: labiū
cum basi sua: vestes sanctas in ministe-
rio aaron sacerdoti ⁊ filijs eius vt fun-
gātur officio suo in sacris. oleū vnctio-
nis. ⁊ thymiama aromatū ī sanctuario
Oīa q̄ precepi tibi facient. Et locut⁹ est
dñs ad moysen dicēs. Loq̄re filijs isrl̄.
⁊ dices ad eos: Videte vt sabbatū meū
custodiatis: qꝛ signū est inter me ⁊ vos
in generationib⁹ vr̄is: vt sciatis qꝛ ego
dñs qui sctificovos. Custodite sabbatū
meū. Sctm̄ est enim vob̄. Qui pollue-
rit illud. morte moriat̄. Qui fecerit in
ea opus: ꝑibit aīa illius de medio ꝓpl̄i
sui. Sex dieb⁹ facietis opus: in die sep
timo sabbatū est. req̄es sctā dño. Oīs q̄
fecerit opus in hac die. morieť. Custo-
diāt filij isrl̄ sabbatū. ⁊ celebrēt illud in
generationib⁹ suis. Pactū est sempiter
nū int̄ me ⁊ filios isrl̄: signūq; perpetuū
Sex enim diebus fecit dñs celuz ⁊ ter-
ram. ⁊ in septimo ab omni opere cessa-
uit. Deditq; dominus moysi cōpletis
huiuscemōi sermonib⁹ in monte sinai:
duas tabulas testimonij lapideas: scri-
ptas digito dei. XXXII

Videns aūt ꝓpl̄us q̄ morā face-
ret moyses descēdendi de mōte
cōgregatus aduersus aaron di
xit: Surge fac nobis deos qui nos pre-
cedāt. Moysi eī huic viro qui nos edu
xit d̄ terra egypti: ig̃ram⁹ quid acciderit
Dixitq; ad eos aaron: Tollite inaures
aureas de vxoꝝ filiorūq; ⁊ filiarū vestra-
rum auribꝰ. et afferte ad me. Fecit ꝓpl̄s
q̄ iusserat: deferens in aures ad aaron.
Quas cuz ille accepisset: formauit ope
fusorio ⁊ fecit ex eis vitulū ꝯflatilē. Di-
xer̄tq;: Hi sunt dij tui isrl̄ qui te eduxe-
runt de terra egypti. Qd̄ cū vidisset aa-
ron edificauit altare corā eo. ⁊ preconis
voce clamauit dicens: Cras sollennitas
dñi est: Surgentesq; mane obtulerūt
holocausta ⁊ hostias pacificas. ⁊ sedit po
pulus manducare ⁊ bibere: ⁊ surrexerūt
ludere. Locutus est aūt dñs ad moysen
dicens: Vade ⁊ d̄scēde. peccauit ꝓpl̄s tu
us quē eduxisti de terra egypti. Recesse
rūt cito de via quā oñdisti eis. Fecer̄tq;
sibi vitulū ꝯflatilem ⁊ adorauerūt: atq;
immolātes ei hostias dixerūt: Isti sunt
dij tui isrl̄. qui te eduxerūt de terra egy-
pti. Rursumq; ait dñs ad moysen: Cer
no q̄ ꝓpl̄s iste dure ceruicis sit. Dimit-
te me vt irascat̄ furor meus ꝯtra eos ⁊
deleā eos: faciāq; te in gentē magnam.
Moyses aūt orabat dñm deum suuz di
cens: Cur domine irascitur furor tuus
contra populū tuum quem eduxisti de
terra egypti. in fortitudine magna ⁊ in
manu robusta? Ne queso dicāt egyptij
callide eduxit eos vt interficeret in mō
tibus. ⁊ deleret e terra: quiescat ira tua.
⁊ esto placabilis super nequitia populi
tui. Recordare abraam ⁊ ysaac ⁊ israel
ꝑuoꝝ tuoꝝ: quib⁹ iurasti ꝑ temetipsum
dicens: Multiplicabo semen vr̄m sicut
stellas celi. ⁊ vniu̇sam terrā hāc de q̄ lo-
cutus suz dabo semini vr̄o. ⁊ possidebit̄
eā sp. Placatusq; ē dñs ne faceret ma-
lū qd̄ locut⁹ fuerat adu̇sus ꝓpl̄z suū. Et
reu̇sus ē moyses de mōte portās duas
tabulas testimonij ī manu sua. scriptas
ex vtraq; parte. et factas opere domini.

Scriptura q̄z dei erat sculpta in tabulis. Audiens aūt iosue tumultū populi vociferātis. dixit ad moysen: Ululatus pugne audit̄ in castris. Qui rn̄dit: Nō est clamor adhortātium ad pugnā: neq; vociferatio cōpellentiū ad fugā: sed vocem cāntātium ego audio. Cumq; approp̄inq̄sset ad castra. vidit vitulū & choros iratusq; valde: iecit de manu tabulas & p̄fregit eas ad radicē mōtis. Arripiēsq; vitulū quē fecerāt cōbussit & p̄triuit usq; ad puluerē quē sparsit in aquā & dedit ex eo potū filijs isrl̄. Dixitq; ad aarō Quid tibi fecit hic ppl̄us: vt induceres sup eū peccatū maximū? Cui ille rn̄dit: Ne indigneť dñs meus. Tu enim nosti ppl̄m istū q̄ pronus sit ad malū. Dixerūt mihi: Fac nobis deos qui nos p̄cedant. Huic enī moysi qui nos eduxit de terra egypti: nescimus quid acciderit. Quib⁹ ego dixi: Quis vīm habz aurum? Tulerūt & dederūt mihi. & ieci illud in ignē: egressusq; est hic vitulus. Videns ergo moyses ppl̄m q̄ eēt nudat⁹. spoliauerat enī eū aarō p̄pť ignominiā sordis & inter hostes nudū p̄stituerat & stans i porta castrop̄ ait: Si quis est dñi iungatur mihi: Cōgregatiq; sunt ad eū oēs filij leui. Quib⁹ ait: Hec dicit dñs deus isrl̄: Ponat vir gladiū sup femur suum: Ite & redite de porta usq; ad portā p̄ medium castrop̄. & occidat vnusquisq; fratrē suū & amicū & p̄ximū suū. Fecerūtq; filij leui iuxta ꝓmonē moysi: cecideruntq; in die illo quasi viginti tria milia hoīm Et ait moyses: Cōsecrastis man⁹ vras hodie dño. vnusq̄sq; i filio & i fratre suo: vt det vobis benedictio. Facto aūt altero die locut⁹ est moyses ad ppl̄m: Peccastis peccatū maximū: Ascendā ad dñm si q̄ mō quiuero eū depcari p̄ scelere vestro. Reuersusq; ad dñm ait: Obsecro. peccauit ppl̄us iste peccatū maximū fecerūtq; sibi dēos aureos: Aut dimitte eis hāc noxam: aut si non facis: dele me de libro tuo quē scripsisti. Cui rn̄dit dominus: Qui peccauerit mihi: delebo eum de libro meo. Tu aūt vade. & duc ppl̄m istum quo locutus sum tibi. Angelus meus precedet te. Ego aūt in die vltionis visitabo & hoc peccatum eop̄. Percussit autem dñs ppl̄m p̄ro reatu vituli: quem fecerat aaron.

XXXIII

Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Vade. ascende ď loco isto tu & ppl̄us tuus quē eduxisti de terra egypti in terrā quā iuraui abraam ysaac & iacob dicens: Semini tuo dabo eā. & mittā precursorē tui āgelum. vt eiciā chananeum & ammorreū & ethēū et pherizeū & eueū & iebuseū. & ītres in trā fluentē lacte & melle. Nō enī ascendā tecū: qp̄ ppl̄s dure ceruicis est ne forte disperdā te in via. Audiensq; ppl̄us sermonē hūc pessimum luxit. & nullus ex more indutus est cultu suo. Dixitq; dñs ad moysen: Loqre filijs isrl̄. Populus dure ceruicis es. semel ascendam in medio tui & delebo te. Jam nunc depone ornatum tuū. vt sciā quid faciā tibi. Deposuerunt g̃ filij isrl̄ ornatū suū a mōte oreb. Moyses q̄z tollēs tabernaculū tetēdit extra castra procul: vocauitq; nomen eius tabnaculū federis. Et oīs ppl̄us q̄ habebat aliquā q̄stiōem. egrediebatur ad tabernaculū federis extra castra. Cūq; egrederet̄ moyses ad tabnaculū surgebat vniuersa plebs & stabat vnusq̄sq; in ostio papilionis sui: respiciebātq; tergum moysi donec ingrederetur tentorium. Ingresso autem illo tabernaculum federis: descendebat columna nubis et stabat ad ostium: loquebaturq; dominꝰ cum moyse cernentibus vniuersis q̄ columna nubis staret ad ostium tabernaculi. Stabantq; & ipsi et adorabant per fores tabernaculorum suorum. Loquebatur autem dominus ad moysen facie ad faciem: sicut solet loqui homo ad amicum suum: Cumq; ille reuerteretur in castra: minister eiꝰ iosue filiꝰ nun puer non recedebat de tabernaculo. Dixit autem moyses ad dominum: Precipis vt educam populum istum & nō indicas mihi quem missurus sis mecum p̄sertim cum dixeris. noui te ex nomine.

ꝛ inueniſti gꝛam coꝛã me. Si g̃ inueni gꝛam in ꝯſpectu tuo:oñde mihi faciem tuã vt ſciã te ꝛ iueniã gꝛam ante ocl̃os tuos. Reſpice ꝓpl̃m tuũ gentẽ hãc. Dixitq; dñs:Facies mea p̃cedet te. ꝛ requiez dabo tibi. Et ait moyſes: Si nõ tuipſe p̃cedas ne educas nos ꝺ loco iſto. In q̃ ei ſcire poterim? ego ꝛ ꝓpl̃s tuus inueniſſe nos gꝛam in ꝯſpectu tuo. niſi ãbulauer; nobiſcũ: vt gl̃ificem̃ ab oĩb; ꝓpl̃is qui habitãt ſup̃ terrã? Dixit autez dñs ad moyſen: Et ꝝbũ iſtꝺ qꝺ locut? es faciã. Inueniſti ei gꝛam coꝛã me. ꝛ teipm noui ex noie. Qui ait: Oñde mihi gl̃iã tuã. Rñdit: Ego oñdã oẽ bonũ tibi ꝛ vocabo in noie dñi coꝛã te: ꝛ miſereboꝛ cui voluero. ꝛ clemẽs ero in quẽ mihi placuerit. Rurſumq; ait: Nõ poteris videre faciẽ meã. Nõ enĩ videbit me hõ ꝛ viuet. Et iterũ: Ecce inq̃t eſt loc? apꝺ me. ꝛ ſtabis ſup̃ petrã. Cũq; trãſibit gloria mea ponã te in foꝛamine petre. ꝛ ꝓtegaz dextera mea donec trãſeaz. Tollãq; manũ meã ꝛ videꝭ poſterioꝛa mea: faciẽ ãt meam videre nõ poteris.

XXXIIII

Et dixit dñs ꝓcide ait tibi duas tabulas lapideas inſtar priꝯ et ſcribã ſup̃ eas ꝝba q̃ habuerãt tabule q̃s fregiſti. Eſto parꝯ mane vt aſcẽdas ſtatim in mõtem ſinai: ſtabiſq; mecũ ſup̃ vticẽ mõtis. Nullus aſcẽdat tecũ: nec videaꝭ q̃ſpiã p̃ totuz mõtem: boues q̃z ꝛ oues nõ paſcanꝭ ecõtra. Excidit g̃ duas tabulas lapideas q̃les antea fuerãt. ꝛ de nocte ꝯſurgẽs aſcẽdit in mõtez ſinai ſic̃ p̃ceperat ei dñs: portãs secuz tabulas. Cũq; deſcendiſſet dñs p̃ nubẽ ſtetit moyſes cũ eo. inuocãs nomẽ dñi Quo trãſeunte coꝛã eo: ait: Deus creator domine de?. miſericors ꝛ clemẽs. patiẽs et mlte miſeratiõis ac veraz. qui cuſtodis miſericordiã in milia: qui auferſ iniq̃tatẽ ꝛ ſcelera atq; peccata. nulluſq; apꝺ te p̃ſe innocẽs eſt. qui reddis iniq̃tatẽ patruz filiis ac nepotibꝫ in tertiã ꝛ q̃rtã ꝓgeniẽ Feſtinuſq; moyſes curuat? eſt ꝓnus in terrã ꝛ adoraſ ait: Si inueni gꝛam in cõſpectu tuo dñe: obſecroꝝt g̃diaris nobiſcum. ꝓpl̃us enĩ dure ceruicis eſt: vt auferas iniq̃tates nr̃as atq; pcta noſq; poſſideas. Rñdit dñs: Ego inito pactuz videntibꝫ cũctis: ſigna faciã que nũq; viſa ſunt ſup̃ terram. nec in vllis gentibus: vt cernat ꝓpl̃us iſte in cuius es medio. opus dñi terribile quod facturus ſum Obſerua cuncta que hodie mãdaui tibi. Egoipſe eijciaz ante faciem tuã amorreuz ꝛ chananeũ ꝛ et hetheũ: pherezeuz q̃z ꝛ eueum ꝛ iebuſeũ. Caue ne vnq; cũ habitatoribꝫ terre illius iũgas amicitias. que ſint tibi in ruinã: ſed ꝛ aras eoꝝ deſtrue. confringe ſtatuas: lucoſq; ſuccide. Noli adoꝛare deũ alienũ. Dñs ꝯlotes nomen eius: deus eſt emulatoꝝ. Ne ineas pactũ cum hoĩbꝫ illarũ regionuz: ne cum foꝛnicati fuerint cũ diis ſuis et adoꝛauerint ſimulacra eoꝝ: vocet te q̃ſpiã vt comedas de imolatis. Nec vxoꝛẽ de filiabꝫ eoꝛum accipies filiis tuis. ne poſtq; ipſe fuerint foꝛnicate. foꝛnicari faciant ꝛ filios tuos in deos ſuos. Deos conflatiles nõ facies tibi. Sollennitatẽ azymoꝝ cuſtodies. Septem diebus veſceris azymis. ſicut p̃cepi tibi in tẽpoꝛe menſis nouoꝝ. Menſe enĩz verni tp̃is egreſſus es de egypto. Omne qꝺ aperit vuluã generis maſculini. meum erit. De cunctis aĩantibꝫ tã de bobus q̃z de ouibus. meum erit. Primogenituz aſini redimes oue. Si autem nec p̃cium p̃o eo dederis. occidetur. Primogenitũ filioꝝ tuoꝝ redimeſ: nec appareꝭ in ꝯſpectu meo vacuus. Sex diebꝫ opaberis: die ſeptimo ceſſabꝭ arare ꝛ metere Solẽnitatẽ hebdomadarũ facies tibi i p̃mitijs frugũ meſſis tue triticee. ꝛ ſolẽnitatẽ q̃n redeunte anni tempoꝛe cũcta condunꝭ. Tribꝫ tempoꝛibꝫ anni appareꝭbit omne maſculinum tuũ. in cõſpectu omnipotentis dñi dei iſrael. Cũ enĩ tulero gẽteſ a facie tua ꝛ dilatauero terminos tuos. nullus inſidiabitur terre tue: aſcendente te ꝛ apparente in conſpectu dñi dei tui ter in anno. Non immolabis ſuper fermento ſanguinem hoſtie mee: neq; ꝛeſidebit mane ꝺ victimis

solennitatis phase. Primitias fruguz terre tue offeres ī domo domini dei tui Non coques hedu3 in lacte matris sue. Dixitq3 dñs ad moysen: Scribe tibi v̄ba hec: quib3 ⁊ tecū ⁊ cum isrl' pepigi fedus. Fuit ḡ ibi cū dño moyses q̄draginta dies ⁊ q̄draginta noctes: panē nō comedit ⁊ aquā nō bibit. ⁊ scripsit in tabulis verba federis decē. Cunq3 descenderet moyses d̄ mōte sinai. tenebat duas tabulas lapideas testimonij. ⁊ ig̊rabat q̄ cornuta esset facies sua. ex ꝯsortio sermonis dñi. Uidētes aūt aaron ⁊ filij israel cornutū moysi faciē: timuerūt ꝓpe accedere. Uocatiq3 ab eo reuersi sunt: ta3 aarō q̄3 principes synagoge. Et postq̄3 locutus est ad eos: venerūt ad eū etiā oēs filij isrl'. Quib3 precepit cūcta q̄ audierat a dño in mōte sinai. Impletisq3 sermonib3 posuit velamē sup̄ faciem suam Qui ingressus ad dñm ⁊ loquēs cū eo: auferebat donec exiret. ⁊ tūc loq̄bat' ad filios isrl' oīa q̄ sibi fuerāt imp̄ata. Qui videbāt faciē egrediētis moysi esse cornutā sed op̄iebat ille rursus faciē suam si qñ loq̄batur ad eos.

XXXV

Igit' ꝯgregata oī turba filioꝝ israel. dixit ad eos: Hec sunt que iussit dñs fieri. Sex dieb3 facietis opus. Septimus dies erit vob̄ sanctus: sabbatu3 ⁊ req̄es dñi. Qui fecerit opus in eo. occidet'. Nō succēdetis ignē in oīb3 habitacul' vr̄is p̄ diē sabbati. Et ait moyses ad oēm cateruā filioꝝ israel. Iste est sermo quē precepit dñs dicēs: Separate apud vos primitias domino Oīs voluntarius ⁊ ꝓno aīo offerat eas dño: Aurū ⁊ argentū ⁊ es. hyacinthum ⁊ purpurā. coccūq3 bis tinctū ⁊ byssum pilos caprar̄. pellesq3 arietū rubricatas ⁊ hyacinthinas: ligna sethim. ⁊ oleum ad luminaria ꝯcinnanda. ⁊ vt ꝯficiatur vnguētū ⁊ thymiama suauissimū. lapides onychinos ⁊ gēmas ad ornatū sup̄humeral' ⁊ rōnalis. Quisquis vr̄m sapiens est. veniat ⁊ faciat q̄d̄ domin⁹ imp̄auit tab̄naculū sc3 ⁊ tectū eius at3 operimētū. annulos ⁊ tabulata cū vectib3. paxillos ⁊ bases. arcam ⁊ vectes. ꝓpitiariū ⁊ velū. q̄d̄ ante illud oppandit': mensam cū vectib3 ⁊ vasis ⁊ ꝓpositiōis panibus. cādelabrū ad luminaria sustentanda. vasa illius ⁊ lucernas ⁊ oleū ad nutrimēta igniū: altare thymiamatis ⁊ vectes ⁊ oleum vnctionis ⁊ thymiama ex aromatib3: tētoriū ad ostiu3 tab̄naculi. altare holocausti ⁊ craticulā eius eneaz cum vectib3 ⁊ vasis suis: labru3 ⁊ bases eius: cortinas atrij cū colūnis ⁊ basib3. tentoriū in forib3 vestibuli. paxillos tab̄naculi atrij cū funicul' suis: vestimenta q̄ꝝ vsus est in ministerio sanctuarij: vestes aarō pontificis ac filioꝝ eius vt sac̄dotio fungant' mihi. Egressaq3 oīs mlt̄itudo filioꝝ isrl' de ꝯspectu moysi. obtulerūt mēte ꝓmptissima at3 deuota p̄mitias dño. ad faciēdū opus tab̄naculi testimonij. Quicq̄d ad cultu3 ⁊ ad vestes sanctas necessariū erat. viri cū mulieribus prebuerūt armillas ⁊ inaures annulos ⁊ dextralia. Oē vas aureū in donaria dñi sep̄atū est. Si quis hēbat aurū. hyacinthū ⁊ purpurā. coccūq3 bis tīctū. byssum ⁊ pilos caprarū. pelles arietum rubricatas hyacinthinas. argenti ⁊ auri erisq3 metalla obtulerunt dño: lignaq3 sethim in varios vsus. Sz ⁊ mulieres docte que venerant dederunt hyacinthū purpurā ac vermiculū ac byssu3 ⁊ pilos caprarū. sponte ꝓpria cuncta tribuentes. Principes vero obtulerūt lapides onychinos. ⁊ gēmas ad superhumerale ⁊ rōnale. aromataq3 ⁊ oleum ad luminaria cōcinnanda ⁊ ad prep̄andu3 vnguentū ac thymiama odoris suauissimi cōponēdū. Oēs viri ⁊ mulieres mēte deuota obtulerūt donaria vt fierent op̄a q̄ iusserat dñs p̄ manū moysi. Cuncti filij isrl' volūtaria dño dedicauerunt Dixitq3 moyses ad filios israel. Ecce vocauit dñs ex noīe beseleel filiū huri. filij hur de tribu iuda. īpleuitq3 eū spū dei. sapientia ⁊ intelligentia ⁊ scientia ⁊ omni doctrina. ad excogitandū ⁊ faciendu3 opus in auro ⁊ argēto ⁊ ere ⁊ ferro. sculpendisq3 lapidibus ⁊ opere carpentario.

Quicquid fabre adinueniri pōt: dedit in corde eius. Ooliab q̄z filium achisamech de tribu dan ambos erudiuit sapiētia: vt faciāt opa abietarij polymitarij ac plumarij de hyacītho ⁊ purpura. coccoq̄z bis tincto ⁊ bysso. ⁊ texāt omnia ac noua queq̄z reperiant.

XXXVI

Fecit ergo beseleel ⁊ ooliab ⁊ oīs vir sapiēs. quibꝫ dedit dn̄s sapientiā ⁊ intellectū vt scirent fabre opari que in vsu sanctuarij necessaria sunt ⁊ q̄ precepit dn̄s. Cūq̄z vocasset eos moyses ⁊ oēm eruditū virū cui dederat dn̄s sapiāz. ⁊ qui sponte sua obtulerant se ad faciendū opus. tradidit eis oīa donaria filioꝝ isrl'. Qui cū instarent opi q̄tidie: mane vota ꝓplus offerebat. Unde artifices venire cōpulsi. dixerunt moysi: Plus offert ꝓplus q̄z necessariū est. Jussit ergo moyses p̄conis voce cātari: Nec vir nec mlr quicq̄z offerat vltra in ope sanctuarij. Sicq̄z cessatuz est a muneribꝫ offerēdis: eo ꝙ oblata sufficerēt ⁊ supabundarēt. Feceruntq̄z oēs corde sapientes ad explendū opus tabernaculi: cortinas decē. de bysso retorta et hyacītho ⁊ purpura. coccoq̄z bis tincto. opere vario: ⁊ arte polymita. Quarum vna hēbat in longitudine vigintiocto cubitos. ⁊ in latitudine quattuor. Una mensura erat oīm cortinarū. Cōiunxitq̄z cortinas q̄nq̄z alteram alteri. ⁊ alias q̄nq̄z sibi inuicem copulauit. Fecit ⁊ ansas hyacinthinas in ora cortine vnius ex vtroq̄z latere ⁊ in ora cortine alterius silr vt ꝯtra se inuicem venirent anse. et mutuo iūgerent. Uñ ⁊ quinq̄ginta fudit circulos aureos. qui morderent cortinarū ansas. ⁊ fieret vnū tabnaculum. Fecit ⁊ saga vndecim de pilis capraruz: ad opiendū tectū tabernaculi. Unū sagū in lōgitudine habebat cubitos trigīta. ⁊ in latitudine cubitos q̄ttuor. Uniꝰ mēsure erant oīa saga. Quoꝝ q̄nq̄z iunxit seorsuz ⁊ sex alia sepatim. Fecitq̄z ansas quinq̄ginta in ora sagi vniꝰ. ⁊ q̄nq̄gīta in ora sagi alteriꝰ vt sibi inuicē iūgerent. ⁊ fibulas eneas q̄nq̄ginta quibꝫ necteret tectū: vt vnū palliū ex omnibꝫ sagis fieret. Fecit ⁊ optoriuz tabnaculi de pellibꝫ arietuz rubricatis. aliudq̄z desup velamen de pellibꝫ hyacinthinis. Fecit ⁊ tabulas tabnaculi de lignis sethim stātes. Decē cubitoꝝ erat lōgitudo tabule vniꝰ ⁊ vnū ac semis cubitū latitudo retinebat. Bine incastrature erant per singulas tabulas. vt altera alteri iūgeret. Sic fecit in omnibꝫ tabernaculi tabul'. E quibꝫ viginti ad plagā meridianam erant ꝯtra austrū cuz q̄draginta basibꝫ argēteis. Due bases sub vna tabula ponebātur ex vtraq̄z pte anguloꝝ: vbi incastrature laterū in angulis terminantur. Ad plagam q̄z tabnaculi que respicit ad aquilonē fecit viginti tabulas cū q̄draginta basibus argenteis duas bases p singulas tabulas. Contra occidentem vero. i. ad eā ptez tabernaculi q̄ mare respicit. fecit sex tabulas. ⁊ duas alias per singulos āgulos tabernaculi retro que iūcte erant a deorsum vsq̄z sursum. ⁊ in vnā cōpagez pariter ferebant. Ita fecit ex vtraq̄z pte per angulos: vt octo essent simul tabule ⁊ haberēt bases argenteas sexdecim: binasscz bases sub singul' tabulis. Fec̄ ⁊ vectes de lignis sethim q̄nq̄z ad ꝯtinendas tabulas vnius lateris tabernaculi. ⁊ q̄nq̄z alios ad alterius lateris coaptandas tabulas. ⁊ extra hos. quinq̄z alios vectes ad occidentalez plagam tabernaculi contra mare. Fecit q̄z vectem alium qui per medias tabulas ab angulo vsq̄z ad angulum perueniret. Ipsa autem tabulata deaurauit: fusis basibus earum argenteis. Et circulos eorum fecit aureos. per quos vectes induci possent quos ⁊ ipsos laminis aureis opuit. Fecit ⁊ velū de hyacītho ⁊ purpura. ꝟmiculo ac bysso retorta ope polymitario. variū atz distinctū. ⁊ quattuor colūnas de lignis sethim q̄s cum capitibus deaurauit: fus basibꝫ eaꝝ argēteis. Fec̄ ⁊ tētoriū in ītroitu tabnacl'i ex hyacītho purpura ꝟmiculo byssoq̄z retorta ope plumarij ⁊ colūnas q̄nq̄z cū capitibꝫ suis q̄s opuit auro: basesq̄z earuz fudit

eneas quas ⁊ operuit auro. XXXVII

Fecit autem beseleel ⁊ arcam de lignis sethim habentez duos ⁊ semis cubitos in longitudine. ⁊ cubitum ac semissem in latitudine: altitudo quoqz vnius cubiti fuit ⁊ dimidij: vestiuitqz eaz auro purissimo intus ⁊ foris. Et fecit illi coronam aureaz. per gyrum cōflans quattuor annulos aureos per quattuor angulos eius. duos annulos ī latere vno ⁊ duos ī altero. Vectes quoqz fecit de lignis sethim q̄s vestiuit auro ⁊ quos misit in ānulos qui erant in lateribꝫ arce ad portādum eam Fecit ⁊ ꝓpitiatoriū id est oraculū de auro mūdissimo duoꝝ cubitoꝝ ⁊ dimidij in longitudine ⁊ cubiti ac semis in latitudine. Duos etiaz cherubī ex auro ductili q̄s posuit ex vtraqz parte propitiatorij. cherub vnum in summitate vniꝰ ꝑtis. ⁊ cherub alterū in summitate ꝑtis alteriꝰ. Duos cherubin in singul' summitatibꝫ ꝓpitiatorij: extēdentes alas et tegentes ꝓpitiatoriū. seqz mutuo ⁊ illd̄ respicientes. Fecit ⁊ mēsam de lignis sethim in lōgitudine duoꝝ cubitorum: ⁊ in latitudine vnius cubiti q̄ habebat in altitudine cubitū ac semissem. Circūdeditqz eā auro mūdissimo: ⁊ fecit illi labium aureū ꝑ gyrum: ipsiqz labio coronā aureā intrasilē q̄ttuor digitoꝝ: ⁊ sup eādem alterā coronā aureā. Fudit ⁊ q̄ttuor circulos aureos q̄s posuit in q̄ttuor angulis per singulos pedes mense ꝯtra coronaz: misitqz in eos vectes vt possit mensa portari. ipsos q̄z vectes fecit de lignis sethim ⁊ circūdedit eos auro. Et vasa ad diuꝰsos vsus mense: acetabula: phialas ⁊ cyathos et thuribula ex auro puro. in quibus offerenda sunt libamina. Fec̄ ⁊ candelabꝝ ductile d̄ auro mūdissimo. De cuius vecte. calami. cyphi spheruleqz ac lilia ꝓcedebant sex in vtroqz latere. Tres calami ex ꝑte vna. ⁊ tres ex altera. Tres cyphi in nucis moduz ꝑ calamos singulos. spheruleqz simul ⁊ lilia. ⁊ tres cyphi instar nucis in calamo altero: spheruleqz simul ⁊ lilia. Equum erat opus sex calamoꝝ qui procedebant de stipite candelabri. In ipso autē vecte erāt q̄ttuor cyphi in nucis moduz spheruleqz ꝑ singulos ⁊ lilia. ⁊ spherule sub duobꝫ calamis ꝑ loca tria qui simul sex fiunt calami procedentes de vecte vno: Et spherule igit̄ ⁊ calami ex ipso erant: vniuꝰsa ductilia ex auro purissimo. Fec̄ ⁊ lucernas septem cū emūctorijs suis. ⁊ vasa vbi ea que emūcta sunt extinguātur de auro mundissimo. Talentū auri appendebat cādelabrū cū omnibꝫ vasis suis. Fec̄ ⁊ altare thymiamat' de lignis sethim ꝑ quadrum singulos hn̄s cubitos. ⁊ in altitudine duos: e cuius angulis procedebant cornua. vestiuitqz illud auro purissimo cum craticula ac parietibꝫ ⁊ cornibꝫ. Fecitqz ei coronā aureolā per gyrum. ⁊ duos annulos aureos sub corona per singula latera: vt mittantur in eos vectes. ⁊ possit altare portari. Ipsos aūt vectes fecit de lignis sethim. et oꝑuit laminis aureis. Composuit ⁊ oleum ad sanctificatiōis vnguentū ⁊ thymiamata de aromatibꝫ mundissimis opere pigmentarij. XXXVIII

Fecit ⁊ altare holocausti d̄ lignis sethim: quinqz cubitoruz per q̄drum. ⁊ trium in altitudine. cuius cornua d̄ angulis procedebant. operuitqz illud laminis eneis. Et in vsus eiꝰ parauit ex ere vasa diuersa: lebetes: forcipes. fuscinulas. vncinos. ⁊ ignium receptacula. Craticulāqz eius in modū retis fecit eneam ⁊ subter eam in altar' medio arulaz fusis quattuor annulis ꝑ totidem retiaculi summitates: ad īmittendos vectes ad portandum. Quos et ipsos fecit de lignis sethim. ⁊ operuit laminis eneis: induritqz in circulos qui ī lateribꝫ altaris eminebāt. Ipsum aūt altare nō erat solidū sed cauū ex tabulatis ⁊ intꝰ vacuū. Fec̄ ⁊ labꝝ eneū cū basi sua de specul' mlierꝝ. q̄ excubabāt ī ostio tabnaculi. Fec̄ ⁊ atriū ī cuiꝰ australi plaga erāt tētoria de bysso retorto cubitoꝝ cētū colūne enee vigīti cū basibꝫ suis: capita colūnarum ⁊ tota operis celatura

argentea: Eque ad septētriōalē plagaz tētoria colūne basesqz ⁊ capita colūnaꝝ eiusdem mēsure ⁊ opis ac metalli erāt. In ea vo plaga q̄ ad occidentē respicit fuerūt tentoria cubitoꝝ q̄nq̄ginta. colūne decem cū basibꝫ suis enee. ⁊ capita colūnaꝝ ⁊ tota operis celatura argentea. Porro ꝯtra orientē quinq̄gīta cubitoꝝ ꝑauit tētoria. e quibꝫ quīdecim cubitos colūnaꝝ triū cū basibꝫ suis vnum tenebat latꝰ. ⁊ in ꝑte altera. qꝛ inter vtraqz ītroituz tabnaculi fecit. quīdecim eque cubitoꝝ erāt tētoria. colūneqz tres ⁊ bases totidē. Cuncta atrij tentoria byssus retorta texuerat. Bases colūnarū fuere enee. capita autē earū cū cūctis celaturꝫ suis argentea: sed ⁊ ipsas colūnas atrij vestiuit argento. Et in introitu eiꝰ opere plumario fecit tentoriū ex hyacintho purpura. vermiculo ac bysso ꝛtorta. qđ habebat viginti cubitos in lōgitudine: altitudo vo quinqz cubitoꝝ erat. iuxta mēsuram quā cūcta atrij tentoria habebāt. Colūne aūt in ingressu fuere q̄ttuor cum basibꝫ eneis. capitaqz eaꝝ ⁊ celature argentee. Paxillos q̄z tabernaculi ⁊ atrij ꝑ gyruz fecit eneos. Hec sunt instrumēta tabernaculi testimonij q̄ enumerata sunt iuxta preceptū moysi in cerimonijs leuitarū ꝑ manū ythamar filij aarō sacerdotis: q̄ beseleel filiꝰ huri filij hur de tribu iuda. dño ꝑ moysen iubēte cōpleuerat: iūcto sibi socio ooliab filio achisamech đ tribu dan. qui ⁊ ipse artifex lignoꝝ egregius fuit. ⁊ polymitarius atz plumarius ex hyacītho. purpura. vmiculo ⁊ bysso. Oē aurū qđ expensum ē in ope sanctuarij. ⁊ qđ oblatū est in donarijs. viginti ⁊ nouē talentoꝝ fuit. ⁊ septingentoꝝ triginta sicloꝝ: ad mēsurā sanctuarij. Oblatū est āt ab his q̄ trāsierūt ad numerū a viginti annis et supra: de sexcentis tribꝫ milibꝫ ⁊ quīgētis quinq̄gīta armatoꝝ. Fuerūt ꝑterea cētū talēta argenti: e quibꝫ cōflate sunt bases sanctuarij. ⁊ introitꝰ vbi velū pendet. Centū bases facte sunt de talētis cētuz singulis talentis ꝑ bases singulas supputatis. De mille aūt septingentis ⁊ septuagintaquinqz siclis fecit capita colūnarum q̄s ⁊ ipsas vestiuit argento. Eris q̄z oblata sunt talenta septuagintaduo milia: ⁊ q̄drīgēta sup̄ sicli: ex q̄bꝫ fuse sunt bases in introitu tabernaculi testimonij: ⁊ altare eneū cū c̄ticula sua. oīaqz vasa q̄ ad vsum eius ꝑtinēt. ⁊ bases atrij tam in circūitu q̄z in īgressu eius. ⁊ paxilli tabnaculi atz atrij ꝑ gyruz

De hyacintho vo ⁊ purpura vmiculo ac bysso fecit vestes quibꝫ indueret aaron qñ mīstrabat in sanctis sicut precepit dñs moysi. Fecit igit̄ suꝑhumerale de auro hyacintho ⁊ purpura coccoqz bis tincto ⁊ bysso retorta. opere polymitario. Inciditqz bracteas aureas ⁊ extenuauit in fila vt possent torqueri cū prioꝝ coloruz sub tegmine: duasqz oras sibi inuicē copulatas in vtroqz latere sūmitatū. ⁊ baltheū ex eisdē coloribꝫ: sicut ꝑceꝑat dñs moysi. Parauit ⁊ duos lapides onychinos astrictos ⁊ īclusos auro. ⁊ sculptos arte gēmaria noībꝫ filioꝝ isrl̄. Sex nomina in lapide vno. ⁊ sex in altero: iuxta ordinē natiuitatis eoꝝ. Posuitqz eos ī lateribꝫ suꝑhumeralis in monimētū filioꝝ isrl̄. sic̄ preceꝑat dñs moysi. Fecit ⁊ rationale ope polymito iuxta opus suꝑhūeral̄. ex auro. hyacītho. purpura. coccoqz bis tincto ⁊ bysso retorta. q̄drangulū duplex. mēsure palmi. ⁊ posuit in eo gemmarum ordines quattuor. In primo versu erat sardius. topaçius. smaragdus. In secundo: carbunculus. sapphyrus iaspis. In tertio. liguriꝰ. achates ⁊ amethistus. In quarto chrisolithus. onychinus. ⁊ berillus: circundati ⁊ inclusi auro per ordines suos. Ipsiqz lapides duodecim sculpti erant nominibus duodecim tribuum israel: singuli per nomina singulorum. Fecerunt in rationali ⁊ catenulas sibi inuicem coherentes de auro purissimo ⁊ duos vncinos. totidēqz ānulos aureos. Porro ānulos posuerūt ī vtroqz latere rōal̄: ex q̄bꝫ pēderēt due catene auree q̄s īseruerūt

vncinis qui in superhumeralis angu/
lis eminebant. Hec ante et retro ita cō
ueniebāt sibi. vt suphūerale et ratiōna/
le mutuo necterent: stricta ad balteū et
annulis fortius copulata. qs iungebat
vitta hyacinthina ne lara fluerēt et a se
inuicem mouerent. sicut precepit dñs
moysi. Fecerūt q3 tunicā suphumeralis
totā hyacinthinā. et capitiū in supiori p
te contra mediū oraq3 p gyrū capitij tex
tilē: deorsum aūt ad pedes malapunica
ex hyacintho. purpura: vermiculo ac byſ/
so retorta. et tintinabula de auro puriſſi/
mo. que posuerūt inter malogranata in
extrema pte tunice p gyrū: tintinnabu
lum aūt aureū et malūpunicū. quib9 or/
natus incedebat pōtifex qn ministerio
fungebat: sicut precepit dominꝰ moysi.
Fecerūt et tunicas byssinas ope textili
aarō et filijs eius. et mitras cū coronulis
suis ex byſſo: feminalia q3 linea byſſina.
cingulū vo de byſſo retorta: hyacintho:
purpura ac vermiculo distinctū arte plu
maria sicut precepat dñs moysi. Fecerūt
et laminā sacre veneratiōis de auro pu/
rissimo: scripserūtq3 in ea ope gēmario
sanctū dñi. et strinxerūt eā cū mitra vit/
ta hyacinthina. sic precepat dñs moysi.
Perfectū est igit oē opus tabernaculi et
tecti testimonij. Fecerūtq3 filij israel cū
cta q precepat dñs moysi. et obtulerūt ta/
bernaculū et tectū. et vniūsam suppelle/
ctilez: annulos. tabulas. vectes. colum/
nas ac bases. opertoriū de pellib9 arietū
rubricatis. et aliud operimētū de hyacin
thinis pellib9: velū. arcā. vectes. ppitia/
toriū. mēsam cū vasis suis. et ppositiōis
panib9 candelabrū. lucernas. et ptensilia
earū cū oleo. altare aureū et vnguentuz
et thymiama ex aromatib9. et tētoriuz in
introitu tabernaculi. altare eneū. retiacu
lū vectes et vasa eius oīa. labrū cuz basi
sua tentoria atrij et columnas cū basib9
suis. tentoriū in introitu atrij: funicu/
losq3 illius et paxillos. Nihil ex vasis de/
fuit q in ministeriū tabernaculi et in tectū
federis iussa sunt fieri. Vestes q3 q̄b9 sa
cerdotes vtūtur in sctūario. aaron. s. et
filij eius. obtulerūt filij israel. sicut pre/
cepat dñs. Que postq3 moyses cūcta vi
dit completa. benedixit eis. XL.

Locutusq3 ē dñs ad moysen di/
cēs: Mense primo. prima die mēsis
eriges tabernaculū testimonij. et
pones in ea arcā. demittesq3 ante illaz ve
lum. et illata mensa pones sup eam que
rite ppcepta sunt: candelabrū stabit cū lu/
cernis suis. et altare aureuz in q̄ adolet
incēsuz: coram arca testimonij. Tentoriū
in introitu tabernaculi testimonij pones. et
ante illud altare holocausti. Labrū inter
altare et tabernaculū: q̄ implebis aq̄. Cir
cūdabisq3 atriū tētoriis et ingressum ei?
Et assumpto vnctionis oleo vnges ta/
bernaculū cū vasis suis vt sanctificent:
altare holocausti et oīa vasa ei? labrū cū
basi sua. Oīa vnctionis oleo ꝯsecrabis
vt sint sancta sanctoꝝ. Applicabisq3 aarō
et filios eius ad fores tabernaculi testi/
monij. et lotos aqua indues sanctis ve/
stibus vt ministrent mihi: et vnctio eo/
rum in sacerdotiū sempiternum profici/
at. Fecitq3 moyses oīa q̄ precepat dñs:
Igit mense primo anni secundi. prima
die mensis collocatū est tabernaculum
Erexitq3 moyses illud et posuit tabulas
ac bases et vectes: statuitq3 colūnas et ex/
pandit tectum super tabernaculum: im
posito desup operimento: sicut dominus
imperauerat. Posuit et testimoniuz in
arca. subditis infra vectib9. et oraculum
desuper: Cunq3 intulisset arcam in ta/
bernaculum testimonij. appendit ante
eam velū vt expleret dñi iussiōem. Po
suit et mēsaz in tabernaculo testimonij
ad plagā septētrionalem extra velū: or/
dinatis coram ppositionis panib9: sicut
precepat dñs moysi. Posuit et candela/
brū i tabernaculo testimonij e regiōe mē
se in pte australi: locatis p ordinem lu/
cernis iuxta preceptū dñi. Posuit et al/
tare aureum sub tecto testimonij. con/
tra velum. et adoleuit super eo incēsum
aromatum: sicut iusserat dominꝰ moy/
si. Posuit et tentoriū in introitu taber/
naculi testimonij. et altare holocausti in

vestibulo testimonij: offerēs in eo holocaustū ⁊ sacrificia vt dñs īpauerat. Labrū q̄z statuit int̄ tab̄naculū testimonij ⁊ altare implēs illud aq̄: lauerūtq̄ in eo moyses ⁊ aaron ac filij eius manus suas ⁊ pedes cū ingrederētur tectū federis. ac accederent ad altare: sic̄ precepat dñs moysi. Erexit ⁊ atriū p̄ gyrū tab̄naculi. ⁊ altaris: ducto in introitu eius tētorio Postq̄ oīa p̄fecta sūt. op̄uit nubes tab̄naculū testimonij. ⁊ gloria dñi īpleuit illud. Nec poterat moyses īgredi tectuz federis nube op̄iēte oīa. ⁊ maiestate dñi coruscāte q̄r cuncta nubes op̄uerat. Si qñ nubes tab̄naculū deserebat: p̄ficiscebant̄ filij isrl̄ p̄ turmas suas. Si pēdebat desup̄: manebāt in eod̄ loco. Nubes quippe dñi incubabat p̄ diez tab̄naculo ⁊ ignis in nocte: vidētib̄ cūctis populis israel per cunctas mansiones suas.

Explicit liber exodi. Incipit vaiecra id est liber leuiticus Capitulum. I

Vocauit autem moysen. ⁊ locutus est ei dñs de tabernaculo testimonij dicens: Loq̄re filijs israel. ⁊ dices ad eos: Homo qui obtulerit ex vob̄ hostiā dño de pecorib̄. i. d̄ bobus ⁊ ouib̄. offerēs victimas: si holocaustū fuerit eius oblatō ac de armēto. masculū īmaculatū offerz ad ostiū tab̄naculi testimonij ad placādū sibi dñm. Ponetq̄ sup̄ caput hostie manus ⁊ acceptabil̄ erit: atz in expiationē eius p̄ficiēs. Immolabitq̄ vituluz corā dño ⁊ offerent filij aarō sacerdotis sanguinē eius. fundētes p̄ altaris circūitū: qd̄ est ante ostiū tabernaculi. Detractaq̄ pelle hostie artus in frusta ꝯcident ⁊ subijciēt ī altari ignē: strue lignoꝝ ante cōposita ⁊ mēbra q̄ sunt cesa desup̄ ordinātes caput videlicet ⁊ cūcta que adherēt iecori: intestinis ⁊ pedib̄ lotis aq̄. adolebitq̄ ea sacerdos sup̄ altare in holocaustū ⁊ suauem odorez dño: Q̄ si de pecorib̄ oblatio est. de ouib̄ siue de capris holocaustū: agnū anniculū ⁊ absq̄ macula offeret: immolabitq̄ ad lat⁹ altaris qd̄ respicit ad aquilonem corā domino. Sanguinē vero illius fundent sup̄ altare filij aaron per circūitum: diuidentq̄ membra. caput ⁊ oīa que adherent iecori. ⁊ imponent sup̄ ligna quib̄ subijciendus est ignis. Intestina vero ⁊ pedes lauabūt aqua. ⁊ oblata oīa adolebit sacerdos sup̄ altare in holocaustuz ⁊ odorem suauissimū domino. Si autē de auib̄ holocausti oblatio fuerit domino. de turturib̄ ⁊ pullis colūbe: offeret eā sacerdos ad altare. ⁊ retorto ad collū capite. ac rupto vulneris loco. decurrere faciet sanguinē super crepidinem altaris. vesiculā vero gutturis ⁊ plumas proijciet p̄pe altare ad orientalez plagā: in loco in quo cineres effundi solēt. Cōfringetq̄ ascellas eius. ⁊ nō secabit: neq̄ ferro diuidet eam ⁊ adolebit super altare lignis igne supposito: Holocaustū est ⁊ oblatio suauissimi odoris dño II

Anima cum obtulerit oblationez sacrificij dño: simila erit ei⁹ oblatio. Fundetq̄ sup̄ eam oleum. ⁊ ponet thus ac deferet ad filios aaron sacerdotis. Quorū vnus tollet pugillū plenum simile. ⁊ olei ac totū thus ⁊ ponet memoriale super altare in odorem suauissimū domino. Quod autem reliquū fuerit de sacrificio. erit aaron et filioꝝ eius. sanctuz sanctoꝝ de oblatiōibus domini. Cum autē obtuleris sacrificiū coctuz in clibano de simila. panes scilicet absq̄ fermēto ꝯspersos oleo. ⁊ lagana açyma oleo lita: si oblatio tua fuerit de sartagine simile consperse oleo et absq̄ fermento: diuides eam minutatī ⁊ fundes super eam oleum. Si autem de craticula fuerit sacrificiuz. eque simila oleo conspergetur: quam offerens domino. trades manib̄ sacerdotis. Qui cū obtulerit eā: tollet memoriale de sacrificio: ⁊ adolebit sup̄ altare ī odorē suauitatis dño. Quicq̄d aūt reliquū ē. erit aaron ⁊ filioꝝ ei⁹: sanctū sanctoꝝ de oblationib̄ dñi. Oīs oblatō que offertur domino absq̄ fermento: fiet nec quicq̄

fermẽti ac mellis adolebiť in ſacrificio
dñi. Primitias tñ eoꝝ offeretis ac mu
nera: ſup altare vo nõ ipponeť in odorẽ
ſuauitatis. Quicqd obtuleris ſacrificij
ſale ꝺdies: nec auferes ſal federiſ dei tui
de ſacrificio tuo. In oi oblatiõe offeres
ſal. Si aũt obtuleris munꝰ primitiaꝝ
frugũ tuarũ dño. de ſpicis adhuc viren
tib⁹: torrebis eas igni. ꝛ ꝓfringes in mo
rem farris. ꝛ ſic offeres primitias tuas
dño fundẽs ſup ea oleum. ꝛ thus impo
nẽs. qꝫ oblatio domini eſt: de q̃ adolebit
ſacerdos in memoriã muneris. ptẽ far
ris fracti. ꝛ olei ac totũ thus. VIII

Quod ſi hoſtia pacificoꝝ fuerit
oblatio. ꝛ de bobus voluerit
offerre. marẽ ſiue feminã: ĩma
culata offeret coram dño. Ponetq; ma
nũ ſup caput victime ſue. q̃ immolabiť
in introitu tabernaculi teſtimonij. Fun
detq; filij aaron ſacerdotis ſanguinez
p altaris circũituz. ꝛ offerẽt de hoſtia pa
cificoꝝ in oblatiõem dño adipẽ qui ope
rit vitalia. ꝛ quicqd pinguedinis eſt in
trinſecus. duos renes cũ adipe q̃ tegun
tur ilia. ꝛ reticulũ iecoris cum renũcul': ad
olebũtq; ea ſup altare in holocauſtuz
lignis igne ſuppoſito in oblatiõem ſua
uiſſimi odoris dño. Si vo ō ouib⁹ fue
rit eius oblatio ꝛ pacificoꝝ hoſtia: ſiue
maſculũ obtulerit ſiue feminã: imma
culata eŕt oĩa. Si agnũ obtulerit coraz
dño: ponz manũ ſuã ſup caput victime
ſue: que immolabiť in veſtibulo taber
nacli teſtimonij. Fũdẽtq; filij aarõ ſangui
nem eius per circũitũ altaris: ꝛ offerẽt
de pacificoꝝ hoſtia ſacrificium dño. adi
pem ꝛ caudã totã cum reniby ꝛ pingue
dinẽ q̃ operit ventrẽ: atq; vnũſa vitalia:
ꝛ vtrũq; renũculũ cũ adipe qui eſt iurta
ilia. reticulũq; iecoris cum renũculis. ꝛ
adolebit ea ſacerdos ſup altare ĩ pabu
lum ignis ꝛ oblationis dñi. Si capꝫ fue
rit eius oblatio ꝛ obtulerit eaz domino
ponet manum ſuã ſuper caput eius: im
molabitq; eã in ĩtroitu tabernaculi teſti
monij. Et fundent filij aaron ſanguinẽ
eius p altaris circũitũ: tollẽtq; ex ea in
paſtũ ignis dñici adipẽ qui operit vẽtrez
ꝛ qui tegit vniũſa vitalia. duos renũcu
los cũ reticulo qd̃ eſt ſup eos iurta ilia.
ꝛ aruinã iecoris cũ renũculis: adolebit
q; ea ſup altare ſacerdos in alimoniam
ignis ꝛ ſuauiſſimi odoriſ. Omis adeps
dñi erit iure ꝑpetuo ĩ generatiõib⁹ ꝛ cũ
ctis habitaculis vr̃is: nec ſanguinẽ nec
adipem omnino comedetis. VIIII

Locutuſq; ẽ dñs ad moyſen di
cens: Loq̃re filijs iſrl'. Anima q̃
peccauerit p ignorãtiam. ꝛ de vni
uerſis mãdatis dñi q̃ precepit vt nõ fie
rent. quippiã fecerit. ſi ſacerdos qui vn
ctus eſt peccauerit delinq̃re faciẽs pplm
offeret p pctõ ſuo vitulũ immaculatuz
dño. Et adducet illũ ad oſtiũ tabernacu
li teſtimonij coram dño ponetq; manũ ſu
per caput eiuſ. ꝛ imolabit eũ dño. Hau
riet q̃z de ſanguine vituli. inferẽs illuz
in tabernaculũ teſtimonij. Cũq; intinxe
rit digitũ in ſanguinẽ aſperget eũ ſepties
coram dño ꝯ velũ ſanctuarij: ponetq; ꝺ eo
dem ſanguine ſup cornua altaris thy
miamatis gratiſſimi dño: qd̃ eſt in taber
naculo teſtimonij. Oẽm aũt reliquũ ſan
guinẽ fundet in baſim altaris holocau
ſti in introitu tabernaculi. Et adipem vi
tuli offeret p pctõ tam eum qui vitalia
operit. q̃z oĩa q̃ intrinſecus ſunt. duos re
nũculos ꝛ reticulũ qd̃ eſt ſup̃ eos iurta
ilia. ꝛ adipẽ iecoris cũ renũcul'. ſicut of
ferť ꝺ vitulo hoſtie pacificoꝝ. ꝛ adolebit
ea ſup altare holocauſti. Pellẽ vo ꝛ om
nes carnes cũ capite ꝛ pedibus ꝛ inteſti
nis ꝛ ſimo ꝛ reliq̃ corpe. efferet extra ca
ſtra in locum mundum vbi cineres ef
fundi ſolẽt: incẽdetq; ea ſup lignoꝝ ſtru
em: que ĩ loco effuſoꝝ cinerũ cremabũ
tur. Q; ſi oĩs turba filioꝝ iſrl' ignorauer
rit ꝛ p impitiã fecerit qd̃ ꝯ mãdatũ dñi
eſt. ꝛ poſtea ĩtellexerit pctm̃ ſuũ. offeret
pro pctõ ſuo vitulum. Adducetq; eum
ad oſtiũ tabernaculi. ꝛ ponent ſenioꝝes
pplꝰ manus ſup caput eius coram domiõ
Immolatoq; vitulo in conſpectu dñi.
inferet ſacerdos qui vnctus eſt. de ſan
guine eiꝰ in tabernaculũ teſtimonij: ticto

digito aſpgens ſepties ꝓtra vꝛluz. Po/
netq; de eode ſanguine in cornib altar
qđ eſt coꝛã dño in tabernaculo teſtimo/
nij. Reliquũ aũt ſanguinẽ fundet iurta
baſim altaris holocauſtoꝝ. qđ ẽ in oſtio
tabernaculi teſtimonij. Oẽmq; eiuſ adi
pem tollet ⁊ adolebit ſup altare: ſic faci/
ens ⁊ de hoc vitulo qũo fec ⁊ pꝛius: ⁊ ro/
gante pꝛo eis ſacerdote ꝓpitius erit eis
dns. Ipm aũt vitulum efferet extra ca
ſtra atq; cõburet ſic ⁊ pꝛiorẽ vitulũ: qꝛ eſt
pꝛo pctõ multitudinis. Si peccauerit
princeps ⁊ fecerit vnũ e pluribꝫ p ignã
tiã qđ dñi lege ꝓhibet. ⁊ poſtea intellexe
rit pctm ſuũ: offeret hoſtiã coꝛã domino
hircũ de capꝛis imaculatũ. ponetq; ma/
num ſuã ſup caput eius. Cunq; imola/
uerit eum in loco vbi ſolet mactari ho/
locauſtũ coꝛã dño qꝛ ꝓ pctõ eſt. tinget ſa
cerdos digitũ in ſanguine hoſtie ꝓ pctõ
tãgens cornua altaris holocauſti ⁊ reli/
quũ fundens ad baſim eius: adipẽq; ẽ
adolebit ſup. ſicut in victimis pacifico
rum fieri ſolet. Rogabitq; pꝛo eo ſacer
dos ⁊ ꝓ peccato eius ⁊ dimittet ei. Q; ſi
peccauerit aĩa p ignorantiã de pꝛlo terrevt
faciat quicq; de his q̃ dñi lege ꝓhibent
atq; ꝺlinq̃t ⁊ cognouerit pctm ſuũ. offe
ret capꝛã immaculatã: ponetq; man⁹ ſu
per caput hoſtie q̃ ꝓ peccato eſt. ⁊ imola/
bit eã in loco holocauſti. Tolletq; ſacer/
dos de ſanguine in digito ſuo. ⁊ tangẽs
cornua altaris holocauſti: reliquũ fun/
det ad baſim eius. Oẽm aũt adipẽ aufe
rens. ſicut auferri ſolet de victimis pa/
cificoꝝ. adolebit ſup altare in odoꝛẽ ſua
uitatis domino. rogabitq; ꝓ eo ⁊ dimit
tet ei. Si aũt de pecoꝛib obtulerit vi/
ctimã pꝛo peccato. ouem. ſ. immaculatã
ponet manũ ſup caput eius. ⁊ immola/
bit eam in loco vbi ſolent cedi holocau
ſtoꝛuꝫ hoſtie. Sumetq; ſacerdos de ſan
guine eius digito ſuo. ⁊ tangẽs coꝛnua
altaris holocauſti: reliquũ fundet ad ba
ſim eius. Omnem quoq; adipem aufe/
rens: ſicut auferri ſolet adeps arietis q̃
immolatur pꝛo pacificis cremabit ſup
altare incenſuꝫ domini. rogabitq; ꝓ eo
⁊ pꝛo peccato eius ⁊ dimittetur ei. V

Si peccauerit aĩa ⁊ audierit vocẽ
iurantis. teſtiſq; fuerit q̃ ipſe
vidit. aut conſcius eſt: niſi indi
cauerit: portabit iniq̃tatem ſuã. Aĩa q̃ te
tigerit aliq̃d imundũ. ſiue qđ occiſuꝫ a
beſtia ẽ aut per ſe moꝛtuũ aut q̃libet ali
ud reptile ⁊ oblita fuerit imundicie ſue
rea ẽ ⁊ delinq̃t. ⁊ ſi tetigerit q̃cq; de imũdi
cia hoꝝ iurta oẽm impuritatẽ q̃ pollui
ſolet. oblitaq; cognouerit poſtea: ſubia/
cebit delicto. Anima q̃ iurauerit ⁊ ꝓtu/
leris labijs ſuis vt vel male quid facerꝫ
vel bene ⁊ nõ fecerit. ⁊ idipſum iuramẽ/
to ⁊ ſimone firmauerit. oblitaq; poſtea
intellexerit delictũ ſuũ: agat pniam pꝛo
pctõ. ⁊ offerat de gregib agnum ſiue ca
pꝛã. oꝛabitq; ꝓ ea ſacerdos ⁊ ꝓ pctis eiꝰ
Si inautẽ nõ potuerit offerre pecus. of/
ferat duos turtures vel duoſ pullos co
lũbaꝝ dño vnũ ꝓ pctõ. ⁊ alterũ in holo/
cauſtũ. dabitq; eos ſacdoti. Qui primũ
offerẽs pꝛo pctõ. retoꝛq̃bit caput eius
ad pennulas ita vt collo adſxreat. ⁊ nõ
penitus abſcũpat. ⁊ aſpget de ſanguine
eius: parietẽ altaris. Quicq̃d autẽ reli/
quũ fuerit faciet diſtillare ad fundamẽ
tum eius. qꝛ ꝓ pctõ eſt. Alterũ xo in ho
locauſtũ adolebit vt fieri ſolet: rogabit
q̃ ꝓ eo ſacerdos ⁊ pꝛo peccato eius ⁊ di/
mittet ei. Q; ſi nõ quiuerit manus eiꝰ
duos offerre turtures aut duos pullos
colũbarũ: offeret ꝓ pctõ ſuo ſimile ptez
ephi decimã. Nõ mittet in eã oleuꝫ nec
thuris aliquid imponet. qꝛ ꝓ pctõ ẽ: tra
detq; eã ſacerdoti qui plenũ er ea pugil
lũ hauriẽs cremabit ſup altare ĩ moni/
mẽtum eiuſ qui obtulerit. rogãs ꝓ illo
⁊ expians: reliquam xo ptem ipſe hab
bit in munere. Locutuſq; eſt dominus
ad moyſen dicẽs: Aĩa ſi pꝛeuaricãs ceri
monias ꝑ errorẽ in his q̃ dño ſunt ſctifi
cata peccauerit. offeret ꝓ delicto ſuo arie
tẽ imaculatũ de gregib. qui emi poteſt
duob ſiclis iurta põd⁹ ſctuarij: ipmq;
qđ itulit dãni reſtituet. ⁊ q̃ntã ptẽ ponꝫ
ſup tradẽs ſacerdoti q̃ rogabit ꝓ eo of/
ferens arietem. ⁊ dimittet ei. Anima q̃

peccauerit p ignoraãtiam. fecerit̃q vnuz
ex his q̃ dñi lege p̃hibent̃. & pcti rea ĩtel
lexerit iniq̃tatẽ suã. offeret arietẽ imma
culatũ de gregib⁹ sacerdoti iuxta mẽsu
ram estimatiõemq̃ peccati: qui orabit
p eo: q⁹ nesciẽs fecerit. & dimittet ei. q⁹
p errorẽ deliquit in dño. VI

LOcutusq̃ ẽ dñs ad moysen di
cens: Alia q̃ peccauerit. & ptemp
to dño negauerit p̃mo suo de
posĩtũ q̃ fidei eius creditũ fuerat. vel
vi aliq̃d extorserit. aut calũniã fecerit. si
ue rem p̃ditam inuenerit. & inficiãs in
sup̃ peierauerit. & q̃tlibet aliud ex pluri
bus fecerit in quib⁹ solẽt peccare hoies:
cõuicta delicti. reddet oia q̃ p̃ fraudẽ vo
luit obtinere integ̃. & q̃ntã insup̃ ptem
dño cui dãnũ intulerat. Pro pctõ autẽ
suo offeret arietẽ ĩmaculatũ de grege. &
dabit eũ sacerdoti iuxta estimationem
mẽsuramq̃ delicti: qui rogabit p eo co
rã dño. & dimittet̃ illi p singul' que faciẽ
do peccauit. Locutusq̃ est dñs ad moy
sen dicens: Precipe aaron & filijs eius.
Hec est lex holocausti: Crematũ ĩ al
tari tota nocte vsq̃ mane. Ignis ex eo
dẽ altari erit. Vestiet̃ tunica sacerdos &
feminalib⁹ lineis: tolletq̃ cineres q̃s vo
rãs ignis exussit & ponẽs iuxta altare spo
liabit̃ p̃oribꝰ vestimẽtis. indutusq̃ alijs
efferet eos extra castra. & ĩ loco mũdissi
mo vsq̃ ad fauillã ꝑsumi faciet. Ignis
aũt in altari sp̃ ardebit quẽ nutriet sac̃
dos. subijciẽs ligna mane. per singulos
dies. & ĩposito holocausto desup̃. adipes
adolebit pacificoꝝ. Ignis est iste p̃petu
us: qui nũq̃ deficiet in altari. Hec ẽ lex
sacrificij & libamẽtoꝝ q̃ offerent filij aa
ron coram dño & coram altari. Tollet sacer
dos pugillũ simile q̃ ꝑsa est oleo. & to
tũ thus q̃ sup̃ simila est: adolebitq̃ il
lud in altari. in monimẽtũ odoris sua
uissimi dño. Reliquã aũt p̃tẽ simile co
medet aaron cũ filijs suis absq̃ fermẽ
to. & comedet in loco scũarij tabnaculi.
Jõ aũt nõ fermẽtabit̃. q⁹ p̃s ei⁹ in dñi
offert̃ incẽsum. Sctm̃ sctõꝝ erit sic̃ pro
pctõ atq̃ delicto. Mares tm̃ stirpis aarõ
comedẽt illud. Legitimũ ac sempit̃nuz
erit in gñatiõib⁹ vtis de sacrificijs dñi.
Omis qui tetigerit illa sctificabit̃. Locu
tusq̃ est dñs ad moysen dicẽs: Hec est
oblatio aarõ & filioꝝ eius quã offerre de
bẽt dño in die vnctiõis sue: Decimam
p̃tẽ ephi offerẽt simile in sacrificio sem
pit̃no. Mediũ ei⁹ mane & mediũ ei⁹ ves
pere: q̃ i sartagie oleo ꝑspsa frigẽt̃. Of
feret aũt eã calidã in odorẽ suauissimuz
dño sacerdos qui iure p̃ri successerit: Et
tota cremabit̃ in altari. Omẽ. n. sacrificiũ
sacerdotũ igne ꝑsumet̃: nec q̃sq̃ come
det ex eo. Locut⁹ ẽ ãt dñs ad moysen di
cẽs: Loq̃re aarõ & filijs ei⁹: Jsta ẽ lex ho
stie p̃ pctõ. In loco vbi offert̃ holocau
stũ: ĩmolabit̃ coram dño. Sctm̃ sctõꝝ est.
Sacerdos qui offert comedet eã in lo
co sctõ in atrio tabnaculi. Quicq̃d teti
gerit carnes eius sctificabit̃. Si de san
guine illi⁹ vestis fuerit aspsa lauabit̃ in
loco sctõ. Vas aũt fictile in q̃ cocta ẽ cõ
frigẽt̃. Q⁹ si vas eneũ fuerit. dfricabit̃ &
lauabit̃ aq̃. Omis masculus de genere sa
cerdotali vescet̃ de carnib⁹ ei⁹: q⁹ sanctũ
sctõꝝ ẽ. Hostia. n. q̃ cedit̃ p̃ pctõ. cuius
sanguis ifert̃ in tabnaculuz testimonij
ad expiãdũ in sanctuario: non comedet̃
sed comburetur igni. VII

HEc q̃z ẽ lex hostie p̃ delicto. Sã
cta sctõꝝ est. Idcirco vbi ĩmola
bit̃ holocaustũ: mactabit̃ & victi
ma p̃ delicto. Sanguis ei⁹ p̃ gyrũ alta
ris fundet̃. Offerẽt ex ea caudã & adipẽ
qui op̃it vitalia: duos renũculos & pin
guedinẽ q̃ iuxta ilia ẽ. reticulũq̃ iecoris
cũ renũculis & adolebit ea sac̃dos sup̃ al
tare. Incẽsum ẽ dñi p̃ delicto: Omis ma
sculus de sac̃dotali genere in loco sc̃o ve
scet̃ his carnib⁹: q⁹ sctm̃ sctõꝝ est. Sic̃ p̃
pctõ offert̃ hostia: ita & p̃ delicto. Utriusq̃
hostie lex vna erit: Ad sac̃dotẽ qui eaz
obtulerit p̃tinebit. Sacerdos q̃ offert
holocausti victimã hẽbit pellẽ eius. Et
oẽ sacrificiũ sile q̃ coquit̃ in clibano et
quicq̃d in c̃ticula vel ĩ sartagine p̃epat̃
ei⁹ erit sacerdotis a q̃ offert̃: siue oleo cõ
spsa siue arida fuerit. Cũctis filijs aarõ

mensura eq̄ p singulos diuidet. Hec ē
lex hostie pacificor̄ q̄ offert dño. Si pro
gr̄atr̄ actōe oblatio fuerit: offerēt panes
absq; fermento. ⁊sperfos oleo. ⁊ lagana
azyma uncta oleo. coctāq; similā ⁊ colly
ridas olei admixtiōe ⁊sperfas: panes q̄q;
fermētatos cū hostia gr̄arū q̄ immolat̄
p pacificis: ex q̄bꝫ unus p primitijs offer
tur dño. ⁊erit sacerdot̄ q̄ fundet hostie
sanguinē. Cuius carnes eadē comedent̄
die: nec remanebit ex eis quicq; usq; ma
ne. Si uoto ul̄ spōte quispiā obtulerit
hostiā: eadē sil̄r edet̄ die. Q; ⁊ si q̄d in cra
stinū remāserit pfci licitū est. Quicq̄d
aūt tertiꝰ inuenerit dies. ignis absumz
Si q̄s de carnibꝫ victime pacificor̄ die
tertio comederit: irrita fiet eius oblatō
nec p̄derit offerēti: q̄npotiꝰ q̄cūq; aīa ta
li se edulio ⁊taminauerit. ꝑuaricatiōis
rea erit. Caro q̄ aliq̄d tetigerit imūduz
non comedet̄: sz cōburet̄ igni. Qui fue
rit mūdus pfcet̄ ex ea. Aīa polluta q̄ ede
rit de carnibꝫ hostie pacificor̄ q̄ oblata ē
dño ꝑibit de pp̄lis suis: ⁊ q̄ tetigerit im
mūdiciā hoīs ul̄ iumēti siue oīs rei que
polluere pōt. ⁊ comederit ex huiuscemo
di carnibꝫ: interibit de pp̄lis suis. Locu
tusq; ē dñs ad moysen dicēs: Loq̄re fili
is isrl̄. Adipē ouis ⁊ bouis ⁊ capre nō co
medetis. Adipē cadaueris morticini ⁊ ei⁹
aīal̄ q̄d a bestia captū ē: hēbitis in vari
os usus. Siq̄s adipē qui offerri dz ī in
cēsum dñi comederit. ꝑibit de pp̄lo suo
Sāguinē q̄z oīs aīal̄ nō sumet̄ in cib.
tā de auibꝫ q̄z de pecoribꝫ. Oīs aīa q̄ ede
rit sanguinem. ꝑibit de pp̄lis suis. Locu
tusq; est dñs ad moysen dicēs: Loque
re filijs israel dicens. Qui offert victi
mam pacificorum dño: offerat simul et
sacrificiū. i. libamēta ei⁹. Tenebit manī
bus adipē hostie. ⁊ pectusculū. Cūq; ād
oblata dño ꝯsecrauerit: tradet sacerdo
ti. qui adolebit adipē sup̄ altare: pectu
sculū aūt erit aarō ⁊ filioꝝ eius. Armus
q̄z dext̄ de pacificor̄ hostijs. cedet in p̄mi
tias sacerdotis. Qui obtulerit sangui
nē ⁊ adipem filioꝝ aarō. ipe habebit ⁊ ar
mū dextrū in portione sua. Pectusculū
eni eleuatiōis ⁊ armū sepatiōis tuli a fi
lijs isrl̄ de hostijs eor̄ pacificis. ⁊ dedi aa
ron sacerdoti ⁊ filijs eius lege perpetua
ab omni pp̄lo isrl̄. Hec est unctio aaron
⁊ filioꝝ eius in cerimonijs dñi: die quo
obtulit eos moyses ut sacerdotio fun
gerent̄. ⁊ q̄ precepit eis dari dñs a filijs
isrl̄ religiōe pp̄etua in generatiōibꝫ suis
Ista est lex holocausti ⁊ sacrificij p̄ pecca
to atz delicto. ⁊ p ꝯsecratiōe ⁊ pacificor̄
victimis: quā ꝯstituit dñs moysi ī mō
te sinai qñ mandauit filijs isrl̄ ut offer
rēt oblationes suas dño in deserto sinai.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens: Tolle aarō cuz filijs suis. uestes eor̄ ⁊ unctiōis oleū. uitulū p pctō. duos arietes. canistrū cū azymis. ⁊ congregabo oēm cetū isrl̄ ad ostiū tabernaculi. Fecit moyses ut dñs imperauerat: congregataq; oī turba ad fores tabernaculi ait: Iste est sermo quē iussit dñs fieri. Statimq; obtulit aaron ⁊ filios eius. Cunq; lauisset eos. uestiuit pōtificē subucula linea: accingēs eū bal theo. ⁊ induēs eū tunica hyacinthina. ⁊ desup̄ humerale imposuit: q̄d astrin
gens cingulo aptauit rōnali in q̄ erat do
ctrina ⁊ ueritas. Cydari q̄z texit caput. et
sup̄ eam ꝫ frōtem posuit laminā aureā
consecratā in sanctificatione. sicut pre
cepat ei dñs. Tulit ⁊ unctionis oleuz q̄
liniuit tabernaculū cū omni supellectili
sua. Cunq; sanctificans aspersisset altare
septē uicibꝫ. unxit illud ⁊ oīa uasa eius:
labrūq; cum basi sua sanctificauit oleo.
Qd̄ fundēs sup̄ caput aarō. unxit eū et
cōsecrauit. Filios q̄z eius oblatos ꝯsecā
uit. uestiuitq; tunicis lineis ⁊ cinxit bal
theis: imposuitq; mitras ut iusserat do
min⁹. Obtulit ⁊ uitulū p peccato. Cū
q; sup̄ caput eius posuisset aaron ⁊ filij
eius manus suas immolauit eū hauri
ens sanguinē ⁊ tincto digito tetigit cor
nua altaris per gyrū. Quo expiato ⁊ sāc
ficato: fudit reliquū sanguinē ad funda
menta eius. Adipē uo qui erat sup̄ ui
talia ⁊ reticulū iecoris duosq; renūcu
los cū aruinul̄ suis adoleuit sup̄ altare

vitulū cū pelle ⁊ carnibꝫ. ⁊ fimo cremās extra castra. sicut p̄cepat dn̄s. Obtulit ⁊ arietē in holocaustū. Sup̄ cuius caput cū imposuissent aaron ⁊ filij eius manꝰ suas īmolauit euꝫ. ⁊ fudit sanguinē eiꝰ p̄ circūitū altaris. Ip̄mq̄ arietē in frusta ꝯcidens. caput eius ⁊ artus ⁊ adipeꝫ adoleuit igni: lotis prius ītestinis ⁊ pedibꝫ. Totūq̄ sil' arietē incēdit sup̄ altare eo q̄ esset holocaustū suauissimi odoris dn̄o. sic̄ precepat ei. Obtulit ⁊ arietē secūdū in ꝯsec̄tionē sacerdotū. posuerūtq̄ sup̄ caput eiꝰ aarō ⁊ filij eius manus suas. Quē cū īmolasset moyses. sumēs de sanguine eiꝰ. tetigit extremū auricule dextre aarō ⁊ pollicē manꝰ eius dextre sil'r ⁊ pedis. Obtulit ⁊ filios aarō. Cūq̄ de sanguine arietis īmolati tetigisset extremū auricule singuloꝝ dextre. ⁊ pollices manꝰ ac dextri pedis: reliquuꝫ fudit sup̄ altare p̄ circūitū. Adipē v̄o ⁊ caudā oēmq̄ pinguedinē q̄ op̄it intestina: reticulūq̄ iecoris ⁊ duos renes cū adipibꝫ suis ⁊ armo dextro separauit. Tollens āt de canistro acymoꝝ q̄d erat corā dn̄o panes absq̄ fermēto ⁊ collyridam ꝯsp̄sam oleo. laganūq̄ posuit sup̄ adipes et armū dextrū. tradēs sil' oīa aarō ⁊ filijs eius. Qui postq̄ leuauerūt ea corā dn̄o rursum suscepta de manibꝫ eoꝝ. adoleuit sup̄ altare holocausti: eo q̄ ꝯsec̄tiōis esset oblatio in odorē suauitatis sacrificij dn̄o. Tulitq̄ pectusculū eleuās illud corā dn̄o de ariete ꝯsecratiōis in p̄tē suam. sic̄ precepat ei dn̄s. Assumēsq̄ vnguētū ⁊ sanguinē qui erat in altari asp̄sit sup̄ aarō ⁊ vestimenta eiꝰ ⁊ sup̄ filios illius ac vestes eoꝝ. Cūq̄ sc̄tificassꝫ eos in vestitu suo: p̄cepit eis dicēs. Coquite carnes añ fores tab̄naculi ⁊ ibi comedite eas. Panes q̄ꝫ ꝯsec̄tiōis edite q̄ positi sūt in canistro. sic̄ p̄cepit mihi dn̄s dicēs: Aarō ⁊ filij eiꝰ comedēt eos. Quicq̄d aūt reliquū fuerit de carne ⁊ panibꝫ: ignis absumꝫ. De ostio q̄ꝫ tab̄nacl'i ñ exibit' septē diebꝫ vsq̄ ad diē q̄ cōplebit' tēpus ꝯsecratiōis v̄re: Septē. n. diebꝫ finit' ꝯsecratio sic̄ imp̄sentiarū factū ē vt ritus sacrificij compleret'. Die ac nocte manebit' in tab̄naculo. obs̄uātes custodias dn̄i ne moriamī. Sic enī mihi preceptū est. Fecer̄tq̄ aarō ⁊ filij eius cūcta q̄ locutus est dn̄s p̄ manū moysi

IX

Facto autē octauo die: vocauit moyses aarō ⁊ filios eius ac maiores natu isr'l. dixitq̄ ad aaron Tolle de armēto vitulū p̄ pctō ⁊ arietē in holocaustū vtrūq̄ immaculatū. ⁊ offer illos corā dn̄o. ⁊ ad filios isr'l loq̄ris. Tollite hircū p̄ pctō. ⁊ vitulū atꝫ agnū āniculū ⁊ sine macula in holocaustū bouem ⁊ arietē p̄ pacificis. ⁊ īmolate eos corā dn̄o in sacrificio singuloꝝ: similam cōsp̄sam oleo offerētes. Hodie. n. dn̄s apparebit vob̄. Tuler̄t g̃ cūcta q̄ iusserat moyses ad ostiū tab̄naculi: vbi cuꝫ oīs mlt'itudo astaret. ait moyses: Iste est s̄mo quē precepit dn̄s: facite ⁊ apparebit vob̄ gl'ia eiꝰ. Et dixit ad aarō: Accede ad altare. ⁊ īmola p̄ pctō tuo. Offer holocaustū ⁊ dep̄care p̄ te ⁊ p̄ ppl'o. Cūq̄ mactaueris hostiā ppl'i. ora p̄ eis sic̄ p̄cepit dn̄s. Statiq̄ aaron accedens ad altare immolauit vitulū p̄ pctō suo. cuiꝰ sanguinē obtulerūt ei filij sui. In q̄ tingēs digitū tetigit cornua altaris. ⁊ fudit residuū ad basim eius. Adipemq̄ ⁊ renūculos ac reticulū iecor' q̄ sunt p̄ pctō adoleuit sup̄ altare: sic̄ p̄cepat dn̄s moysi. Carnes v̄o ⁊ pellem eiꝰ extra castra cōbussit igni: īmolauit ⁊ holocausti victimā. Obtulerūtq̄ ei filij sui sanguinem eiꝰ quē fudit p̄ altaris circūituꝫ. Ip̄am etiā hostiā in frusta ꝯcisam cuꝫ capite et mēbris singul' obtulerūt: q̄ oīa sup̄ altare cremauit igni. lot' aq̄ p̄us intestinis ⁊ pedibꝫ. Et p̄ pctō ppl'i offerens. mactauit hircū: expiatoq̄ altari fecit holocaustū addēs in sacrificio libamēta q̄ parit' offerunt'. ⁊ adolens ea sup̄ altare: absq̄ cerimonijs holocausti matutini. Immolauit ⁊ bouē atꝫ arietē hostias pacificas ppl'i. Obtulerūtq̄ ei filij sui sanguinez quē fudit sup̄ altare in circūitu: adipē aūt bouis ⁊ caudā ariet' renūculosq̄ cū adipibꝫ suis ⁊ reticulū iecoris posue-

tūt sup̄ pectora: Cunq̄ cremati essent adipes sup̄ altare: pectora eoꝝ. ⁊ armos dextros sep̄auit aarō eleuās corā dño: sicut p̄cep̄at moyses. Et extendens manū ad ꝓpl'm bñdixit ei: sicq̄ cōpletis hostijs ꝓ pctō ⁊ holocaustis ⁊ pacificis. descendit. Ingressi aūt moyses ⁊ aaron in tab̄naculū testimonij ⁊ deiceps egressi: bñdixer̄t ꝓpl'o. Apparuitq̄ gl'ia dñi omni ml'titudini: ⁊ ecce egressus ignis a domino deuorauit holocaustuz ⁊ adipes q̄ erāt sup̄ altare. Qd̄ cuz vidissent turbe: laudauerūt dñz ruētes ī facies suas. X

Arreptisq̄ nadab ⁊ abiu filij aaron thuribul' imposuerūt ignē ⁊ incēsum desup̄ offerētes corā dño ignem alienū: qd̄ eis preceptū non erat. Egressusq̄ ignis a dño deuorauit eos. ⁊ mortui sunt coram dño. Dixitq̄ moyses ad aarō: Hoc est qd̄ locutus est dñs: Scīficabor ī his qui appropinq̄nt mihi: ⁊ ī ꝯspectu oīs ꝓpl'i gl'ificabor. Qd̄ audiens tacuit aarō. Uocatis aūt moyses mysahele ⁊ elisaphan filijs oçiel patrui aaron. ait ad eos: Ite ⁊ tollite fratres vr̄os de ꝯspectu scūarij: ⁊ asportate extra castra. Cōfestimq̄ p̄gentes tuler̄t eos sic̄ iacebāt vestitos lineis tunicis: ⁊ eiecerūt foras vt sibi fuerat imp̄atū. Locutusq̄ ē moyses ad aaron ⁊ ad eleaçar ⁊ ythamar filios eius. Capita vr̄a nolite nudare. ⁊ vestimenta nolite scindere. ne forte moriamini: ⁊ sup̄ oēm cetū oriatur indignatio. Fratres vr̄i ⁊ oīs domus israel plangāt incendiū qd̄ dñs suscitauit: vos aūt nō egrediemini fores tabernacl'i alioq̄n p̄ibit. Oleū q̄ppe scē vnctiōis est sup̄ vos. Qui fecerunt oīa iuxta p̄ceptū moysi. Dixitq̄ dñs ad aarō. Uinū ⁊ oē qd̄ inebriare pōt nō bibetis. tu ⁊ filij tui qñ intrabitis in tab̄naculū testimonij ne moriamī. qꝛ p̄ceptuz sempiternū est in generationes vr̄as: ⁊ vt habeatis sciam discernēdi inter scm̄ ⁊ ꝓphanū. int' pollutū ⁊ mūdū: doceatisq̄ filios isrl' oīa legitima mea q̄ locutus suz ad eos p̄ manū moysi. Locutusq̄ ē moyses ad aarō ⁊ ad eleaçar ⁊ ythamar filios eius qui erant residui. Tollite sacrificiū qd̄ remāsit de oblatione domini ⁊ comedite illud absq̄ fermēto iuxta altare: qꝛ scm̄ scōꝝ est: comedetis aūt in loco scō qd̄ datū est tibi. ⁊ filijs tuis de oblatiōib⁹ dñi. sic̄ p̄ceptū est mihi. Pectusculū q̄z qd̄ oblatū est. ⁊ armū qui sep̄atus est. edetis in loco mūdissimo tu ⁊ filij tui ⁊ filie tue tecū. Tibi enī ac liberis tuis reposita sunt de hostijs salutarib⁹ filioꝝ isrl': eo q̄ armū ⁊ pectus ⁊ adipes qui cremātur in altar: eleuauerūt coraz dño: ⁊ p̄tineāt ad te ⁊ ad filios tuos lege p̄petua. sic̄ p̄cepit dñs. Int' hec hircū q̄ oblatus fuerat ꝓ pctō cum q̄reret moyses exustū repp̄it: itatusq̄ ꝯtra eleaçar ⁊ ythamar filios aarō qui remāserāt. ait: Cur nō comedistis hostiā ꝓ pctō in loco scō q̄ scā scōꝝ est. ⁊ data vob̄ vt portetis iniq̄tatē ml'titudīs ⁊ rogetis ꝓ ea in cōspectu dñi: prest̄im cū de sanguine illi⁹ nō sit illatū intra scā. ⁊ comedere debueratis eā in scūario sic̄ preceptū ē mihi: Rñdit aaron: Oblata est hodie victima ꝓ peccato ⁊ holocaustū coraz dño: mihi autē accidit qd̄ vides. Quō potui comedere eam: aut placere dño in cerimoniis mēte lugubri: Qd̄ cū audisset moyses recepit satisfactionem XI

Locutus est domin⁹ ad moysen ⁊ aaron dicēs: Dicite filijs isrl': Custodite oīa q̄ scripsi vobis vt sim de⁹ vester. Hec sunt aīalia q̄ comedere debetis de cūctis aīantib⁹ terre. Oē qd̄ hz diuisam vngulā ⁊ ruminat in pecorib⁹ comedetis. Quicq̄d aūt ruminat ⁊ hz vngulā sed nō diuidit eā. sic̄ camelus ⁊ cetera. nō comedetis illd̄. ⁊ int' immūda reputabitis. Cyrogrillus q̄ ruminat vngulāq̄ nō diuidit. īmūdus est: lepus q̄z nā ⁊ ip̄e ruminat sz vngulā non diuidit. ⁊ sus q̄ cū vngulā diuidat. non ruminat: hoꝝ carnib⁹ nō vescemī. nec cadauera ꝯtingetis qꝛ īmūda sunt vobis Hec etiā sunt q̄ gignūtur in aq̄s ⁊ vesci licitū est. Oē qd̄ hz pēnulas ⁊ squamas tā in mari q̄z in fluminib⁹ ⁊ stagnis. comedetis. Quicq̄d aūt pēnulas ⁊ squa-

mas nō hz eoꝝ que in aquis mouētur
ꝛ viuūt:alvominabile vobis exectādūcz
erit. Carnes eoꝝ nō comedetis.ꝛ morti
cinavitabitis. Cūcta que nō hñt pēnu⁄
las ꝛ squamas in aq̄s.polluta erūt. Hec
sunt q̄ de auib comedere nō debetis. et
vitāda sunt vobis.Aquilā ꝛ gryphuz ꝛ
halyetū ꝛ miluū ac vulturez iuxta gen⁹
suū:ꝛ oē coruini generis in silitudinez
suā:strutiōem ꝛ noctuā ꝛ laruz ꝛ accipi⁄
trē iuxta gen⁹ suū:bubonē ꝛ mergulū ꝛ
ibin ꝛ cygnū ꝛ onocrocalū ꝛ porphyrio⁄
nē.Herodionē ꝛ caradrion iuxta gen⁹ su
um.vpupā q̄z ꝛ vespertilionē. Oē de volu
cribz qđ gdit supꝫ q̄ttuoꝝ pedes.alvmia⁄
bile erit vob. Quicqđ aūt ambulat qui
dem supꝫ q̄ttuoꝝ pedes :sed habet lōgio⁄
ra retro crura pꝫ q̄ salit supꝫ tra comedēt
debet⁹.vt est bruch⁹ in genere suo.ꝛ at⁄
thac⁹ atqz ophimac⁹ atz locusta. singla
iuxta gen⁹ suū. Quicqđ aūt ex volucri⁄
bus q̄ttuoꝝ tm̄ hz pedes.execbile erit vo
bis.ꝛ quicūqz morticia eoꝝ tetigerit.pol
luet.ꝛ erit imūdus vsqz ad vesperaz.ꝛ si
necesse fuerit vt portet quippiā hoꝝ mor
tuū:lauabit vestimēta sua.ꝛ immūdus
erit vsqz ad occasum sol. Oē aīal qđ hz
q̄dē vngulā sz nō diuidit eaz nec rumi⁄
nat imūdū erit.ꝛ q̄cq̄d tetigerit illō.pta
minabit. Qđ ambulat supꝫ man⁹ ex cū⁄
ctis aīantibz q̄ incedūt q̄drupedia imū⁄
duz erit. Qui tetigerit morticina eoꝝ.
polluet vsqz ad vesperū.ꝛ qui portauerit
huiusemōi cadauera.lauabit vestimēta
sua ꝛ imūdus erit vsqz ad vesperū:quia
oīa hec imūda sunt vob. Hec q̄z int pol⁄
luta reputabūt de his q̄ mouent in ter
ra:mustela ꝛ mus ꝛ crocodil⁹.singla iu⁄
xta gen⁹ suū migale.cameleō.ꝛ stellio.ꝛ
lacerta.ꝛ talpa.oīa b̄ imūda sunt. Qui
tetigerit morticina eoꝝ. immūdus erit
vsqz ad vesperū ꝛ supꝫ qđ ceciderit q̄cq̄z d
morticinis eoꝝ polluet. Tam vas ligne
um ꝛ vestimētū q̄z pelles ꝛ cilicia.ꝛ in q̄⁄
cūqz fit op⁹.tingēt aq̄.ꝛ polluta erūt vsqz
ad vesperū.ꝛ sic postea mūdabunt. Vas
aūt fictile in qđ hoꝝ q̄cq̄z intro ceciderit
polluet.ꝛ idcirco frangēdū est. Dis cib

quē comedetis si fusa fuerit supꝫ eū aq̄.
imūdus erit:ꝛ oē liq̄ns qđ bibit d vniū
so vase.imūdū erit. Et q̄cq̄d de morticī
nis huiusemōi ceciderit supꝫ illd.imū⁄
dū erit:siue clibani siue sytropodes de⁄
struent.ꝛ immūdi erūt. Fontes vo ꝛ ci
sterne ꝛ oīs aq̄ꝝ congregatio.munda erit.
Qui morticina eoꝝ tetigerit polluetur
Si ceciderit supꝫ semētē nō polluet eaz.
Si aūt q̄spiā aq̄ sementē pfuderit ꝛ po⁄
stea morticinis tacta fuerit ilico polluet
Si mortuū fuerit aīal qđ hz vob come
dere.q̄ cadauer ei⁹ tetigerit.immūdus
erit vsqz ad vesperuz. Et qui comederit
ex eo quippiā siue portauerit:lauabit ve
stimēta sua.ꝛ immūdus erit vsqz ad vespe
rū. Oē qđ reptat supꝫ tra .alvmiabile e⁄
rit:nec assumet in cibū. Quicqđ supꝫ pe
ct⁹ q̄drupes gdit ꝛ multos hz pedes siue
pꝫ humū trahit.nō comedetis qz alvmi
nabile est. Nolite ꝛtaminare aīas vras
nec tāgatis q̄cq̄z eoꝝ ne imūdi sit⁹. Ego
sum dns deus vr. Sancti estote qz ego
scūs suz:ne polluatis aīas vras in oī rep
tili qđ mouet supꝫ terrā. Ego.n.suz dns
qui eduri vos de tra egypti: vt eem vob
in deū. Sci eritis.qz ego scūs suz. Ista
ē lex aiantiū ac volucrū ꝛ oīs aīe viuēt⁹
q̄ mouet in aq̄ ꝛ reptat in tra.vt differē
tias noverit⁹ mūdi ꝛ imūdi.ꝛ sciat⁹ q̄d
comedere ꝛ respuere debeatis

XII

Locutusqz ē dns ad moysen di⁄
cēs: Loqre filijs isrl̄.ꝛ dices ad
eos:Mulier si suscepto semine
pepererit masculū.imūda erit septē die
bus iuxta dies separatiōis mēstrue.ꝛ die
octauo circuncidet infantulus:ipsa vo
trigītatribz diebz manebit in sanguine
purificatiōis sue. Oē scm̄ nō tāget nec
ingrediet in scūariū donec ipleant dies
purgationis sue. Sin aūt feminā pepe
rerit.immūda erit duabz hebdomatib⁹
iuxta ritū fluxus mēstrui.ꝛ seragintaset
diebz manebit in sanguine purificatio⁄
nis sue. Cūqz erpleti fuerint dies puri⁄
ficatiōis sue,p filio siue pro filia.deferet
agnū anniculū in holocaustū ꝛ pullū co
lūbe siue turturē ꝓ pctō ad ostiū tabna⁄

culi testimonij.⁊ tradet sacdoti qui offe ret illa coꝝ dño ⁊ orabit p ea.⁊ sic mun dabit̄ p fluuio sanguis sui. Ista est lex parietis masculū aut femina. Q si non inuenerit man⁹ eius.nec potuerit offer re agnū:sumet duos turtures vl̄ duos pullos colūbarū.vnū in holocaustuz et altez p pctō. Orabitqz pro ea sacerdos. ⁊ sic mundabitur

XIII

LOcutusqz est dns ad moysen ⁊ aarō dicēs: Hō in cuius cute ⁊ carne ortus fuerit diuꝰsus color siue pustula.aut q̄si lucēs q̄ppiā.i.plaga lepre.adducet̄ ad aaron sacerdotem.vel ad vnū quēlibet filioz eius. Qui cū vi/derit lepā in cute.⁊ pilos in albū muta tos colorē.ipsamqz spēm lepre humilio rē cute ⁊ carne reliq̄.plaga lepre est.⁊ ad arbitriū ei⁹ sepabit̄. Sinautē lucis cā/dor fuerit i cute.nec humilior carne re/liq̄.⁊ pili coloris pristini.recludet eū sac/dos septem dieb⁹ ⁊ considerabit die sep timo. Et siqdē lep̄ vltra nō creuerit nec trāsierit i cute priores terminos:rursuz recludet eū sep tē dieb⁹ alijs.⁊ die septi mo ꝓtemplabit̄: Si obscurior fuerit le pra ⁊ nō creuerit in cute.mūdabit eam q⁹ scabies est.lauabitqz homo vestimen ta sua.⁊ mūdus erit. Q si postqz a sacer dote visus est ⁊ reddit⁹ mūditie iteruz lepra creuerit adducet̄ ad eū.⁊ immun/ditie ꝓdemnabit̄. Plaga lepre si fuerit in hoie.adducetur ad sacerdotē.⁊ vide/bit eū. Cunqz color albus in cute fuerit ⁊ capilloz mutauerit aspectū.ipsa q̄z ca ro viua apparuerit:lep̄ vetustissima iu/dicabit̄ atqz inolita cuti. Cōtaminabit itaqz eum sacerdos ⁊ nō recludet: quia perspicue immūditie est. Sinaūt efflo ruerit discurrēs lep̄ in cute.⁊ operuerit oēm carnem a capite vsqz ad pedes q̄c/quid sub aspectu oculoz cadit: ꝓsidera/bit eum sacerdos.⁊ teneri lep̄ mundissi ma iudicabit. eo q⁹ oīs in cādorem v̄sa sit.⁊ idcirco homo mūdus erit. Quan/do v̄o caro viuens in eo apparuerit.tūc sacerdotis iudicio polluet̄.⁊ int̄ immū/dos reputabit̄. Caro enī viua si lep̄ asp

gitur:immūda est. Q si rursum v̄sa fue rit in alborē ⁊ totū hoiem opuerit.ꝓside rabit eū sacerdos ⁊ mūdū esse decernet. Caro aūt ⁊ cutis in q̄ vlcus natū est et sanatū.⁊ in loco vlceris cicatrix alba ap paruerit siue subrufa:adducet̄ hō ad sa cerdotē. Qui cū viderit locū lepre hūi/liorē carne reliq̄.⁊ pilos v̄sos in cādorē cōtaminabit eū. Plaga enī lepre orta ē in vlcere. Q si pilus coloris ē pristini.⁊ cicatrix subobscura ⁊ vicina carne nō est humilior:recludet eū septem dieb⁹. Et siqdem creuerit.adiudicabit eum lepre sinaūt steterit in loco suo.vlceris est ci/catrix ⁊ hō mūdus erit. Caro aūt ⁊ cutꝫ quā ignis exusserit.⁊ sanata:albam siue rufam habuerit cicatricē:ꝓsiderabit eaz sacerdos. Et ecce si v̄sa est in alborē.⁊ lo cus eius reliq̄ cute est humilior:ꝓtamina bit eū qr plaga lepre in cicatrice orta est Q si pilorꝫ color nō fuerit imutat⁹.nec humilior plaga carne reliq̄ ⁊ ipsa lepre species fuerit subobscura. recludet euz septem dieb⁹.⁊ die septimo ꝓtemplabi tur. Si creuerit in cute lep̄ contamina bit eū:sinautem in loco suo cādor stete rit nō satis clarus plaga cōbustiōis est: ⁊ idcirco mūdabit̄ qr cicatrix est combu sture. Vir siue mulier in cui⁹ capite vel barba germinauerit lep̄.videbit eos sa cerdos. Et siquidez humilior fuit loc⁹ carne reliq̄.⁊ capillus flauus.solitoqz subtilior.contaminabit eos:qr lep̄ capi tis ac barbe est. Sinaūt viderit locum macule eq̄lem vicine carni ⁊ capillum nigrum:recludet eos septem diebus ⁊ die septimo intuebitur. Si non cre/uerit macula ⁊ capillus sui coloris est.⁊ locus plage carni reliq̄ eq̄lis :radet̄ ho/mo absqz loco macule.⁊ recludet̄ septez dieb⁹ alijs. Si die septimo visa fuerit stetisse plaga in loco suo .nec humilior carne reliq̄:mūdabit eū. lotisqz vestib⁹ suis.mūdus erit. Sinaūt post emūda/tiōem rursus creuerit macla ī cute: nō q̄ret ap̄li⁹ vtz capillus ī flauū colorē sit cōmutat⁹ qr apte imūdus ē. Porro si steterit macla ⁊ capilli nigri fuerīt: no/

uerit hoiem sanatū esse. ⁊ ꝓficēter eum
ꝓnūciet mūdū. Uir siue mlr̄ cui⁹ cute
cādor apparuerit: intuebit eos sacdos:
Si tephēderit sub obscurū albor̄ luce
re in cute sciat nō eē lepr̄ā: sz maculā co⁹
loris cādidi ⁊ hoiem mūdū. Uir de cui⁹
capite capilli fluūt. calu⁹ ⁊ mūdus ē. Et
si a frōte ceciderīt pili: recaluaster ⁊ mū
dus ē. Sinaūt ī caluitio siue ī recalua⁹
tione alb⁹ vl̄ rufus color fuerit exort⁹. ⁊
l̄ sacerdos viderit: ꝓdēnabit eu⁹ haud
dubie lepre q̄ orta ē in caluitio. Quicū
q̄ ḡ maculat⁹ fuerit lep̄ ⁊ sep̄at⁹ ē ad ar⁹
bitriū sacerdotis. hēbit vestimēta dissu
ta. caput nudū. os veste ꝓtectū. ꝓtamīa⁹
tum ac sordidū se clamabit. Si tpe q̄ le
pr̄sus ē ⁊ imūdus: solus habitabit extra ca
stra. Uestis lanea siue linea q̄ lepr̄ā hue
rit in stamine atz subtegmine. aut certe
pell̄. vl̄ q̄cq̄d ex pelle ꝓfectū est: si albā vl̄
rufa macula fuerit infecta lep̄ reputabit
oñdeturq̄z sacdoti: Qui ꝓsideratā reclu
det septē dieb⁹. ⁊ die septimo rursus a⁹
spiciēs. si vephēderit creuisse. lep̄ pseue
rās est pollutū iudicabit vestimētū. ⁊ oē
in quo fuerit inuenta. ⁊ idcirco cōburet
flammis. Q⁹ si eam viderit nō creuisse:
precipiet ⁊ lauabūt id in q̄ lep̄ est: reclu⁹
detq̄z illud septē dieb⁹ alijs. Et cū vide⁹
rit faciē quidē pristinā nō reūsam. nec tn̄
creuisse lepr̄ā immūdū iudicabit ⁊ igne
cōburet. eo q⁹ īfusa sit in supficie vestīm
ti vel p totū lep̄. Sinaūt obscurio⁹ fue
rit loc⁹ lepre postq̄z vestis ē lota: abrūpet
eū ⁊ a solido diuidz. Q⁹ si vltra apparue
rit in his locis q̄ pus imaculata erāt lep̄
volatil̄ ⁊ vaga. oz igne cōburi. Si cessa⁹
uerit. lauabit aq̄ ea q̄ pura sūt secūdo ⁊
mūda erūt. Ista est lex lepre vestimenti
lanei ⁊ linei. staminis atz subtegminis.
oisq̄z supellectilis pellicee: quomō mū
dari debeat vel contaminari. XIIII

Locutusq̄z ē dñs ad moysen di⁹
cēs: Hic est ritus lepr̄osi qñ mū
dādus est. Adducet ad sacerdo⁹
tē. Qui egressus de castris cū inuenerit
lepr̄ā esse mūdatā. precipiet ei qui puri⁹
ficat⁹ vt offerat duos passeres viuos ꝓ
se quos vesci licitū est. ⁊ lignū cedrinuz
vmiculūq̄z ⁊ hysopū. Et vnum ex passe
rib⁹ immolari iubebit in vase fictili sup
aq̄s viuētes: aliū autē viuū cū ligno ce
drino ⁊ cocco ⁊ hysopo. tinget in sangui
ne passeris immolati q̄ asperget illū qui
mundādus est septies vt iure purget.
⁊ dimittet passerē viuū vt in agrū auo⁹
let. Lunq̄z lauerit hō vestimēta sua. ra⁹
det omēs pilos corpis ⁊ lauabit aq̄. pu⁹
rificatusq̄z ingredier castra. ita dūtaxat
vt maneat extra tabnaculū suum septē
dieb⁹. ⁊ die septima radet capillos capi
tis. barbāq̄z ⁊ supcilia. ac totius corpis
pilos. Et lotis rursum vestib⁹ ⁊ corpe.
die octauo sumet duos agnos īmacula
tos. ⁊ ouē anniculā absq̄z macula. ⁊ tres
decimas simile in sacrificiū q̄ cōspsa sit
oleo. ⁊ seorsum olei sextariū. Cūq̄z sacer
dos purificās hoiem statuerit eu⁹. ⁊ hec
oia corā dño in ostio tabnaculi testimo
nij: tollet agnū ⁊ offeret eum ꝓ delicto.
oleoq̄z sextarium. Et oblatis ante dñm
oib⁹. īmolabit agnū vbi solet immolari
hostia ꝓ pctō. ⁊ holocaustū. i. in loco scō.
Sicut enī ꝓ pctō ita ⁊ ꝓ delicto ad sac⁹
dotē ptinet hostia. Sancta scōr̄ē. Assu⁹
mēsq̄z sacerdos de sanguine hostie q̄ im
molata est ꝓ delicto. ponet sup extremū
auricule dextre eius q̄ mūdar̄. ⁊ sup pol⁹
lices manus dextre ⁊ pedis. ⁊ de olei sex⁹
tario mittet in manū suā finistrā tiget⁹
q̄z digitū dextrū in eo. ⁊ aspget corā dño
septies. Qd̄ aūt reliquū est olei in leua
manu. fundet sup extremū auricule de⁹
xtre eius qui mūdar̄. ⁊ sup pollices ma⁹
nus ac pedis dextri. ⁊ sup sanguinē qui
effusus est ꝓ delicto. ⁊ sup caput ei⁹. Ro
gabitq̄z ꝓ eo corā dño: ⁊ faciet sacrificiuz
ꝓ pctō. Tūc īmolabit holocaustuz. ⁊ po⁹
net illō in altari cū libamētis suis. ⁊ hō
rite mundabit. Q⁹ si paup est ⁊ non pōt
manus eius inuenire q̄ dicta sunt: ꝓ de
licto assumet agnū ad oblatiōem vt ro
get ꝓ eo sacerdos. decimamq̄z ptem si⁹
mile ex sps oleo in sacrificiū. ⁊ olei sexta⁹
riū: duosq̄z turtures siue duos pullos
colūbe. q̄r vnus fit ꝓ pctō. ⁊ alter in ho⁹

locaustū. offeretq; ea die octauo purifi-
catiōis sue sacerdoti ad ostiū tabnaculi
testimonij corā dño. Qui suscipiens a-
gnū ꝓ delicto ⁊ sextariū olei. leuabit sil:
immolatoq; agno. de sanguīe eius ponz
sup extremū auricule dextre ei⁹ qui mū
dat. ⁊ sup pollices manus ei⁹ ac pedis de
xtri. Olei vo ptē mittet in manū suā si-
nistrā: in q̄ tingens digitū dextre man⁹
aspget septies ꝯ dñm. tāgetq; extremū
dextre auricule illi⁹ qui mundat ⁊ polli-
ces man⁹ ac pedis dextri: in loco sangui
nis qui effusus est ꝓ delicto. Reliquam
aūt ptē olei q̄ est in sinistra manu: mit-
tet sup caput purificati vt placet pro eo
dñm ⁊ turturē siue pullū colūbe offerz
vnū ꝓ delicto. ⁊ alterū in holocaustū cū
libamētis suis. Hoc est sacrificiū lepro
si qui hr̄e nō pōt oīa in emūdatiōez sui
Locutusq; est dñs ad moysen ⁊ aarō di-
cēs: Cūq; ingressi fueritis t̄rā chanaan
quā ego dabo vob̄ in possessionē si fuerit
plaga lepre in edibꝰ. ibit cuius est dom⁹
nūciās sacdoti. ⁊ dicet: Quasi plaga le-
pre videt mihi esse in domo mea. At ille
precipiet vt efferant vniūsa de domo p̄-
usq; īgrediat eā ⁊ videat vtꝝ leprosa sit
ne īmūda fiāt oīa q̄ in domo sunt. In-
trabitq; postea vt ꝯsideret leprā domus
⁊ cum viderit in parietibꝰ illi⁹ q̄si valli-
cu las pallore siue rubore deformes ⁊ hu
miliores supficie reliq̄. egredieť ostium
dom⁹ ⁊ stati claudet illā septē diebꝰ: reū
susq; die septimo ꝯsiderabit eā. Si in-
uenerit creuisse leprā: iubebit erui lapi-
des in q̄bꝰ lep̄ est. ⁊ ꝓijci eos extra ciuita
tē in locū īmūduz. domū aūt ip̄am radi
intrinsec⁹ ꝑ circūitū ⁊ spargi puluerem
rasure extra vrbē in locū īmūdum: lapi
desq; alios reponi ꝓ his qui ablati fue-
rāt. ⁊ luto alio liniri domū. si naūt post-
q̄ eruti sunt lapides ⁊ puluis elatus ⁊
alia t̄ra lita: ingressus sacerdos viderit
reuersam leprā ⁊ parietes respersos ma
culis: lep̄ est ꝑseuerans ⁊ immunda do-
mus. Quā statim destruēt ⁊ lapides ei⁹
ac ligna atq; vniuersum puluerem ꝓij-
ciēt extra oppidū in locū īmundū. Qui
intrauerit domū quando clausa est im-
mūdus erit vsq; ad vesperum. ⁊ qui dor
mierit in ea ⁊ comederit quippiā. laua-
bit vestimenta sua. Q si introiēs sacer-
dos viderit leprā non creuisse in domo
postq̄ denuo lita fuerit. purificabit eaz
reddita sanitate. ⁊ in purificatione eius
sumet duos passeres lignūq; cedrinuz
⁊ v̄miculū atq; hysopuz ⁊ īmolato vno
passere in vase fictili sup aq̄s viuas. tol
let lignū cedrinū ⁊ hysopū ⁊ coccū ⁊ pas
serē viuuz. ⁊ tīget oīa in sanguīe passer̄
immolati. atz in aq̄s viuentibꝰ ⁊ aspget
domum septies purificabitq; eā taz in
sanguīe passer̄q; ī aq̄s viuētibꝰ. ⁊ ī passe
re viuo lignoq; cedrino ⁊ hysopo atq; v̄
miculo. Cūq; dimiserit passerē auolat
in agꝝ libere: orabit ꝓ domo ⁊ iure mū-
dabit. Ista est lex oīs lepre ⁊ ꝑcussure:
lepre vestium ⁊ domoꝝ. cicatricis ⁊ erū-
pentium papularū: lucentis macule et
in varias spēs coloribꝰ immutatis: vt
possit sciri quo tempore mundum quid
vel immundum sit

XV

Locutusq; ē dñs ad moysen et
aarō dicens: Loq̄mini filijs isrl̄
⁊ dicite eis. Vir qui patit fluxū
semīs. īmūdus erit. ⁊ tūc iudicabit hu-
ic vitio subiacere: cū ꝑ singula momēta
adheserit carni eius atq; ꝯcreuerit fed⁹
humor. Oē stratū in q̄ dormierit īmun
dū erit. ⁊ vbicunq; sederit. Siq̄s hoīm
tetigerit lectū ei⁹. lauabit vestimēta sua
⁊ ipse lot⁹ aq̄. immūdus erit vsq; ad ves
perū. Si sederit vbi ille sederat ⁊ ip̄e la
uabit vestimēta sua. ⁊ lotus aq̄ immun
dus erit vsq; ad vesperū. Qui tetigerit
carnē eius. lauabit vestimēta sua. ⁊ ipse
lotus aqua immūdus erit vsq; ad vespe
rū. Si saliuā huiuscemōi hō iecerit su
per eū qui mūdus est. lauabit vestimen
ta sua. ⁊ lot⁹ aq̄ immūdus erit vsq; ad
vesperꝝ. Sagma sup qd̄ sederit īmūduz
erit. ⁊ quicq̄d sub eo fuerit qui fluxuz se-
minis patit. pollutū erit vsq; ad vesperꝝ
Qui portauerit horꝝ aliq̄d. lauabit vesti-
mēta sua. ⁊ ip̄e lot⁹ aq̄ īmūdus erit vsq;
ad vesperum. Oīs quē tetigerit qui tal̄

est nō lotis ante manib⁹. lauabit vestim̄ta sua. ⁊ lotus aq̄ immundus erit vsq̄ ad vesper. Vas fictile qd̄ tetigerit cōfrīget: vas autē ligneū lauabit aq̄. Si sanatus fuerit qui huiuscemodi sustinet passionez numerabit septem dies post emundatiōem sui. ⁊ lotis vestib⁹ ⁊ toto corpe in aquis viuentib⁹ erit mundus Die autē octauo sumet duos turtures aut duos pullos colūbe. ⁊ veniet in ꝯspectu dn̄i ad ostiū tabnacl'i testimonij. dabitq̄ eos sacerdoti. Qui faciet vnū pro pctō ⁊ alterum in holocaustū: rogabitq̄ ꝓ eo corā dn̄o vt emundet a fluxu semīnis sui. Vir de q̄ egredietur semē coitus. lauabit aq̄ omne corpus suum: ⁊ īmundus erit vsq̄ ad vesper. Vestez ⁊ pellem quā habuerit: lauabit aq̄ ⁊ īmunda erit vsq̄ ad vesper. Mulier cū q̄ coierit lauabitur aq̄ ⁊ īmūda erit vsq̄ ad vesperum Mulier q̄ redeūte mēse patit fluxū sanguinis: septē dieb⁹ separabit. Oīs qui tetigerit eā immūdus erit vsq̄ ad vesper ⁊ locus in q̄ dormierit vel sederit dieb⁹ separatiōis sue. polluet. Qui tetigerit lectū suū. lauabit vestimenta sua. ⁊ ipse lotus aq̄ immūdus erit vsq̄ ad vesperū Oē vas sup qd̄ illa sederit. quisq̄s attigerit: lauabit vestimēta sua. ⁊ ipse lotus aqua pollut⁹ erit vsq̄ ad vesperum. Si coierit cū ea vir tpe sanguinis mēstrualis īmūdus erit septē dieb⁹. ⁊ oē stratuz in q̄ dormierit. polluet. Mulier q̄ patit mlt'is dieb⁹ fluxū sanguīs nō in tēpore mēstruali vel q̄ post mēstruū sanguinez fluere nō cessat: q̄ꝫdiu subiacz huic passioni. īmūda erit q̄si sit in tpe mēstruo: Omne stratū in q̄ dormierit ⁊ vas in q̄ sederit pollutū erit. Quicūq̄ tetigerit eā. lauabit vestimēta sua. ⁊ ipse lotus aq̄ immūdus erit vsq̄ ad vesperuz. Si steterit sanguis ⁊ fluere cessauerit. nūerabit septem dies purificatiōis sue. ⁊ die octauo offeret ꝓ se sacerdoti duos turtures aut duos pullos colūbar ad ostium tabnaculi testimonij: qui vnū faciet ꝓ pctō ⁊ alterū ī holocaustū. rogabit pro ea corā dn̄o. ⁊ pro fluxu immūditie eius. Docebit ḡ filios israel vt caueāt immūdicias ⁊ nō moriātur ī sordibus suis cū polluerit tabnacl'm meū. qd̄ ē inter eos. Ista est lex eius qui patit fluxū semīs. ⁊ qui polluit coitu. ⁊ que mēstruis temporib⁹ separatur. vel que iugi fluit sangunie. ⁊ hominis qui dormierit cuz ea.

XVI

Locutusq̄ ē dn̄s ad moyseu p⁹ mortē duor filior aarō: qn̄ offerētes ignē alienū intfecti sunt. Et p̄cepit ei dicēs: Loq̄re ad aarō frēm tuuz ne oī tpe ingrediat scūariuz qd̄ est intra velū corā ꝓpitiatorio q̄ tegit arca vt nō moriat: qꝛ in nube apparebo super oraculū: nisi hec an̄ fecerit. Vitulum ꝓ pctō offeret ⁊ arietē in holocaustuz. Tunica linea vestiet: feminalib⁹ lineis verēda celabit. Accinget çona linea: cydariz lineam imponet capiti. Hec enī vestim̄ta sunt scā: quib⁹ cūctis cuz lot⁹ fuerit induetur. Suscipietq̄ ab vniūsa multitudine filior isrl' duos hircos ꝓ peccato ⁊ vnū arietē in holocaustū. Cūq̄ obtulerit vitulū ⁊ orauerit ꝓ se ⁊ ꝓ domo sua. duos hircos stare faciet corā dn̄o in ostio tabernacl'i testimonij: mittēsq̄ super vtrūq̄ sortem. vnam dn̄o. ⁊ alteraz capro emissario: cui⁹ exierit sors dn̄o. offeret illū ꝓ pctō: cui⁹ āt in capr emissarium. statuet eū viuuz coraz dn̄o vt fundat p̄ces sup eū. ⁊ emittat euz in solitudinē. His rite celebratis offeret vitulū ⁊ rogās ꝓ se ⁊ ꝓ domo sua. immolabit eū. Assūptoq̄ thuribulo qd̄ de prunis altaris impleuerit. ⁊ hauriēs manu cōpositū thymiama in īcensuz. vltra veluz intrabit in scā vt positis sup ignem aromatib⁹ nebula eor ⁊ vapor opiat oraculum qd̄ est sup testimoniū. ⁊ nō moriat Tollet q̄z de sanguīe vituli. ⁊ aspget digito septies ꝯ ꝓpitiatoriū ad orientem. Cūq̄ mactauerit hircū ꝓ pctō ꝓpl'i: īferet sanguinē ei⁹ intra velū sicut p̄ceptū est: de sanguine vituli. vt aspgat e regione oracl'i. ⁊ expiet sanctuariū ab immūditijs filiorum israel. ⁊ a preuaricatiōibus eorū. cunctisq̄ peccatis. Iuxta hūc

ritū faciet tabernaclo testimonij quod
firū est int eos in medio sortiū habita/
tiōis eor. Nullus hoim sit in tabnaculo
qñ pontifex scūariū ingredit vt roget p
se 7 p domo sua 7 p vniūso cetu isrl. do/
nec egrediat tabnaculū. Cū aūt exierit
ad altare qd cora dño ē oret p se. 7 sum/
ptū sanguinē vituli atz hirci fundat su/
per cornua eius p gyruz: aspgensqz digi
to septies. expiet 7 scificet illd ab imūdi
tijs filioz isrl. Postqz emūdauerit scūa
riū 7 tabernaculū 7 altare. tunc offerat
hircū viuētem. 7 positavtraqz māu sup
caput eius. ofiteat oēs iniqtates filioz
isrl 7 vniūsa delicta atqz peccata eor que
imprecās capiti ei" emittet illū p hoiez
patū in deftū. Cumqz portauerit hircus
oēs iniqtates eor in terrā solitariā. 7 di
missus fuerit in defto. reūtet in tabna/
culū testimonij. 7 depositis vestib9 quib9
prius indutus erat cū intraret scūariuz
relictisqz ibi. lauabit carnem suā in loco
sancto. indueturqz vestib9 suis. Et post/
qz egressus obtulerit holocaustū suum ac
plebis. rogabit tam p se qz p ppl'o. 7 adi
pez qui oblatus est p pcīs. adolebit su/
per altare. Ille vo qui dimiserit caprum
emissariū: lauabit vestimēta sua 7 cor"
aq. 7 sic ingredietur in castra. Vitulū aūt
7 hircū qui p pcō fuerāt imolati. 7 qrū
sanguis illat" est in sanctuariū vt expia
tio cōpleret. asportabūt foras castra. 7 cō
burēt igni tam pelles qz carnes eor ac fi
mū. 7 quicunqz cōbusserit ea. lauabit ve
stimēta sua 7 carnē aq. 7 sic ingredietur ca
stra. Eritqz vob lr legitimū sempitnuz:
Mense aūt septimo. decima die mēsis.
affligetis aias vestras nullumqz opus
facietis siue indigena siue aduena qui
peregrinatur inter vos. In hac die ex/
piatio erit vestri atqz mundatio ab om
bus pcīs vīis: cora dño mūdabimini.
Sabbatū enī requietiōis est. 7 affligetis
aias vras religiōe ppetua. Expiabit ār
sacerdos qui vnctus fuerit 7 cuius ma
nus ītiate sunt vt sacerdotio fungat p
pre suo. Indueturqz stola linea 7 vesti/
bus scis 7 expiabit scūariū 7 tabnaculū
testimonij atqz altare: sacerdotes qz et
vniūsum ppl'm. Eritqz lr vob legitimū
sempitnū: vt oretis p filijs isrl. 7 p cūn
ctis pcīs eor semel in anno. Fecit igi/
tur sicut precepat dom" moysi

XVII

Et locutus ē dns ad moysen di
cens: Loqre aaron 7 filijs eius
7 cūctis filijs isrl. dicēs ad eos:
Iste ē sermo quem mādauit dns dicens
Homo quilibet d domo isrl si occiderit
bouē aut ouē siue caprā i castris vl extra
castra. 7 nō obtulerit ad ostiū tabnaculi
oblationem dño: sanguinis reus erit.
Quasi si sanguinē fuderit: sic peribit de
medio ppli sui. Ideo sacerdoti offerre
debent filij isrl hostias suas qs occidunt
in agro vt scificent dño añ ostiū tabna/
culi testimonij. 7 īmolēt eas hostias pa/
cificas dño. Fundetqz sacerdos sangui/
nem sup altare dñi ad ostiuz tabnaculi
testimonij. 7 adolebit adipē in odorem
suauitatis dño. 7 neqqz vltra īmolabūt
hostias suas demonib9 cū quib9 fornica
ti sunt. Legitimū sempitnū erit illis et
posteris eor. Et ad ipsos dices: Homo
de filijs isrl 7 d aduenis q pegrināt apd
vos qui obtulerit holocaustū siue victi
mā. 7 ad ostiū tabnaculi testimonij non
adduxerit eā vt offerat dño. interibit de
ppl'o suo. Hō quilibet de domo isrl et de
aduenis qui pegrinātur int vos si come
derit sanguinē. obfirmabo faciē meaz cōtra
aīam illius. 7 dispdam eā d ppl'o suo: qz
anima carnis in sanguine est. 7 ego dedi
illum vobis. vt super altare in eo expie/
tis pro animab vīis. 7 sanguis pro aīe
piaculo fit. Idcirco dixi filijs isrl. Om/
nis anima ex vobis nō comedet sangui
nem. nec ex aduenis qui peregrinantur
apud vos. Homo quicunqz de filijs is/
rael 7 de aduenis qui peregrinātur apd
vos. sive natione atqz aucupio ceperit fe
rā vel auē quib9 vesci licitum est: fundat
sanguinē eius 7 opiat illū terra. Anima
enī omnis carnis in sanguine est. Unde
dixi filijs israel. Sanguinem vniuerse
carnis non comedetis: qz aīa carnis in
sanguīe ē. 7 qcūqz comederit illū. iteribit.

Aīa q̄ comederit morticinū vel captū a
bestia. tā de indigenis q̄ꝫ de aduenis laua
bit vestimēta sua ⁊ semetipm aq̄ ⁊ cōta-
mīat⁹ erit vsq̄ꝫ ad vesp̄ū. ⁊ h̄ ordie mun
dus fiet. Q̄ si nō lauerit vestimēta sua
vel corp⁹. portabit iniq̄tatē suaꝫ. XVIII

LOcutusq̄ꝫ ē dn̄s ad moysen di-
cēs: Loq̄re filijs isrl̄. ⁊ dices ad
eos. Ego sum dn̄s de⁹ vr̄. Iux
ta ꝯsuetudinē t̄re egypti in q̄ habitast̄
nō facietis: ⁊ iuxta morē regiōis chana
an ad quā ego introductur⁹ sum vos.
nō aget̄. nec ī legitīs eoꝝ ābulabit̄. Fa
ciet̄ iudicia mea ⁊ p̄cepta mea ꝯuabit̄ ⁊
ābuletis in eis. Ego dn̄s deus vr̄. Cu-
stodite leges meas atꝫ iudicia: q̄ faciēs
hō viuet in eis. Ego dn̄s deus vr̄. Oīs
hō ad ꝓximā sanguīs sui nō accedet vt
reuelet turpitudīeꝫ ei⁹. Ego dn̄s. Tur-
pitudinē p̄ris tui ⁊ turpitudineꝫ m̄ris
tue nō discoop̄ies. Mater tua est: nō re
uelab̄ turpitudīem ei⁹. Turpitudineꝫ
vxoris p̄ris tui nō discooperies. Turpi
tudo enī p̄ris tui est. Turpitudineꝫ so-
roris tue ex p̄re siue ex m̄re q̄ domi vl̄ fo
ris genita est. nō reuelab̄. Turpitudīeꝫ
filie filij tui vel neptis ex filia nō reuela
bis: q̄ꝛ turpitudo tua est. Turpitudinē
filie vxoris p̄ris tui quā pep̄it p̄ri tuo et
est soror tua. nō reuelab̄. Turpitudineꝫ
sororis patris tui nō discooperies: q̄ꝛ ca
ro est p̄ris tui. Turpitudinē sororis ma
tris tue non reuelab̄: eo ꝙ caro sit m̄ris
tue. Turpitudinē patrui tui nō reuela-
bis: nec accedes ad vxorē ei⁹ q̄ tibi affini
tate ꝯiungit̄. Turpitudineꝫ nurus tue
nō reuelab̄: q̄ꝛ vxor filij tui est: nec disco
operies ig̃miniā eius. Et vxorē fratris
tui nullus accipiat. Turpitudineꝫ vxo
ris fr̄is tui nō reuelab̄: quia turpitudo
fratris tui ē. Turpitudinē vxoris tue ⁊
filie eius nō reuelab̄. Filiā filij eius ⁊ fi-
liā filie illius non sumes. vt reueles ig̃-
miniaꝫ eius: q̄ꝛ caro illius suut. ⁊ talis
coitus incestus est. Sororē vxoris tue
in pelicatū illius nō accipies: nec reuela
bis turpitudinē eius adhuc illa viuen-
te. Ad mulierē q̄ patit̄ mēstrua nō acce-
des: nec reuelabis feditatē ei⁹. Cū vxo-
re ꝓximi tui non coibis. nec seminis cō
mixtiōe maculaberis. De semīe tuo nō
dabis vt ꝯsecret̄ idolo moloch: nec pol-
lues nomē dei tui. Ego dn̄s. Cū mascu
lo nō cōmiscearis coitu femineo: q̄ꝛ abo
minatio est. Cū oī pecore nō coibis: nec
maculaberis cū eo. Mulier nō succūbet
iumēto nec miscebit̄ ei: q̄ꝛ scelus ē. Nec
polluamī in oīb⁹ his q̄b⁹ ꝯtaminate sūt
vniūse gētes q̄s ego eijciā an̄ ꝯspectū ve
strū. ⁊ q̄b⁹ polluta est t̄ra cuius ego scele
ra visitabo: vt euomat hītatores suos.
custodite legitīa mea atꝫ iudicia vt n̄ fa
ciat̄ ex oīb⁹ abomīatōib⁹ ist̄ tā indigena
q̄ꝫ colonus qui p̄egrinat̄ apd̄ vos. Oēs
enī erectiōes istas fecerūt accole t̄re qui
fuerūt an̄ vos ⁊ polluerūt eā. Cauete g̃
ne ⁊ vos sil̄r euomat cū paria feceritis:
sic euomuit gentē q̄ fuit ante vos. Oīs
aīa q̄ fecerit de abomīationib⁹ his q̄ppiā
peribit de medio ppl̄i sui. Custodite mā
data mea. Nolite facere q̄ fecert̄ hi qui
fuerūt ante vos. ⁊ ne polluamini in eis.
Ego dn̄s deus vester. XIX

LOcutus est dominus ad moy-
sen dicens: Loquere ad omneꝫ
cetū filioꝝ israel. ⁊ dices ad eos
Sancti estote: q̄ꝛ ego sanct⁹ sum domi
nus deus vester. Unusquisq̄ꝫ patreꝫ su-
um ⁊ matrem suam timeat. Sabbata
mea custodite. Ego dominus deus ve-
ster. Nolite conuerti ad idola: nec deos
conflatiles facietis vobis. Ego domin⁹
deus vester. Si īmolaueritis hostiā pa-
cificorum domino vt sit placabil̄: eo die
quo fuerit immolata comedetis eam.
⁊ die altero. Quicquid aūt residuū fue
rit in diē tertiuꝫ: igne comburetis. Si
quis post biduū comederit ex ea ꝓpha-
nus erit ⁊ impietatis reus: portabitq̄ꝫ
iniq̄tatē suaꝫ: q̄ꝛ scm̄ dn̄i polluit. ⁊ p̄ibit
aīa illius de ppl̄o suo. Cūq̄ꝫ messueris se
getes t̄re tue nō tōdeb̄ vsq̄ꝫ ad solū sup-
ficiē t̄re: nec remanētes spicas colliges
neq̄ꝫ in vinea tua racemos ⁊ g̃na decidē
tia ꝯgregab̄: sed paup̄ib⁹ ⁊ p̄egrinis car-
penda dimittes. Ego dn̄s deus vester.

Nō facietis furtū: nō mētiemini: nec de
cipiet vnusq̄sq; ꝓximū suū. Nō ꝑiurab̄
in noīe meo: nec pollues nomē dei tui.
Ego dn̄s. Nō facies calūniā ꝓximo tuo
nec vi opprimes eū. Nō morabit̄ opus
mercēnarij tui apd̄ te vsq; mane. Non
maledices surdo: nec corā ceco pones of
fendiculū: sed timeb̄ dn̄z deū tuū: quia
ego sum dn̄s. Non facies qd̄ iniquū est
nec īiuste iudicab̄. Nō ꝯsideres ꝑsonaz
pauꝑis: nec honores vultū potētis. Iu
ste iudica ꝓximo tuo. Nō eris crimina
tor nec susurro in ꝓplis. Non stab̄ ꝯ san
guinē ꝓximi tui. Ego dn̄s. Non oderis
frēm tuū in corde tuo. sz publice argue
euz ne habeas super illo pctm̄. Nō q̄ras
vltionē: nec memor eris iniurie ciuiuz
tuoꝝ. Diliges amicū tuū sic teip̄z. Ego
dn̄s. Leges meas custodite. Iumenta
tua non facies coire cū alterius generis
aīantib̄. Agrū tuū nō seres diuso semi
ne. Uestē q̄ ex duob̄ texta est. nō indue
ris. Hō si dormierit cū muliere coitu se
mīs q̄ sit ancilla etiā nobil̄. ⁊ tn̄ p̄cio nō
redēpta nec lib̄tate donata. vapulabūt
ambo ⁊ nō morientur: qꝛ nō fuit libera.
Pro delicto aūt suo offeret dn̄o ad osti
um tab̄naculi testimonij arietē: orabit
q; ꝓ eo sacerdos ⁊ ꝓ pctō eius corā dn̄o
⁊ repropitiabitur ei dimitteturq; pctm̄
Qn̄ ingressi fueritis terrā ⁊ plātaueri
tis in ea ligna pomifera auferetis p̄pu
tia eoꝝ. Poma q̄ germināt. immunda
erūt vob̄. nec edetis ex eis. Quarto aūt
anno oīs fruct⁹ eoꝝ scīficabit̄: laudabil̄
dn̄o. Quinto aūt anno comedetis fru
ctus: ꝯgregātes poma q̄ ꝓferūt. Ego do
minus de⁹ vr̄. Nō comedetis carnē cuz
sanguīe. Nō augurabimī nec obſuabi
tis somnia. Neq; in rotūdū attōdebit̄
comā: nec radetis barbā. Et super mor
tuo nō incidetis carnes vr̄as neq; figu
ras aliq̄s aut stigmata facietis vobis.
Ego dn̄s. Ne ꝓstituas filiā tuā ne ꝯta
minet̄ terra ⁊ impleat̄ piaculo. Sabba
ta mea custodite ⁊ scūariū meū metui
te. Ego dn̄s. Non inclinetis ad magos
nec ab ariolis aliq̄d sciscitemī vt pollua
mini ꝑ eos. Ego dn̄s deus vr̄. Corā ca
no capite ꝯsurge. ⁊ honora ꝑsonā senis.
⁊ time dn̄m deū tuū. Ego suz dn̄s. Si
habitauerit aduena in terra vr̄a. ⁊ mo
rat⁹ fuerit int̄ vos. nō exprobretis ei: sz
sit int̄ vos q̄si indigena ⁊ diligetis eum
q̄si vosmetip̄os. Fuistis. n. ⁊ vos adue
ne in t̄ra egypti. Ego dn̄s deus vr̄. No
lite facere iniquū aliq̄d. in iudicio. in re
gula. in pōdere: in mēsura. Statera iu
sta. ⁊ equa sint pondera: iustus modius
equusq; sextari⁹. Ego domin⁹ de⁹ vr̄. q̄
eduxi vos de t̄ra egypti. Custodite om
nia p̄cepta mea ⁊ vniuersa iudicia. ⁊ fa
cite ea. Ego dominus. XX

Locutusq; ē dn̄s ad moysen di
cens: Hec loq̄ris filijs isrl̄. Hō
de filijs isrl̄ ⁊ de aduenis qui hī
tāt in isrl̄: siquis dederit de semine suo
idolo moloch: morte moriat̄. Popul⁹
terre lapidabit eū. ⁊ ego ponā faciē meā
ꝯ illū: succidāq; eū de medio ꝓpli sui: eo
q̄ dederit de semīe suo moloch. ⁊ ꝯtami
nauerit scūariū meū ac polluerit nomē
sanctū meum. Q̄ si negligens populus
terre ⁊ q̄si ꝑuipēdēs impiū meuz: dimi
serit hoīem qui dedit de semine suo mo
loch nec voluerit eū occidere: ponā faciē
meā sup̄ hoīem illū ⁊ cognatiōem eius
succidāq; ⁊ ip̄m ⁊ oēs qui ꝯsenserūt ei.
vt fornicaret̄ cū moloch de medio ꝓpli
tui. Aīa que declinauerit ad magos et
arilos. ⁊ fornicata fuerit cum eis: ponaz
faciem meā ꝯ eā. ⁊ interficiam illam de
medio populi sui. Sanctificamī ⁊ esto
te scī: qꝛ ⁊ ego scūs suz dn̄s deus vr̄. Cu
stodite p̄cepta mea ⁊ facite ea: Ego dn̄s
q̄ scīfico vos. Qui maledixerit p̄ri suo
aut mr̄i. morte moriat̄. P̄ri mr̄iq; qui
maledixerit: sanguis ei⁹ sit sup̄ euz. Si
mechat⁹ quis fuerit cū vxore alterius
⁊ adulteriū ꝑpetrauerit cū coniuge ꝓxi
mi sui: morte moriat̄ ⁊ mechus ⁊ adul
tera. Qui dormierit cuz nouerca sua. ⁊
reuelauerit ig̃miniā p̄ris sui. morte mo
riant̄ ābo. Sāguis eoꝝ sit sup̄ eos. Si
q̄s dormierit cū nuru sua. vt̄q; moriat̄
quia scelus oꝑati sunt. Sāguis eoꝝ sit

ſuper eos. Qui dormierit cuz maſculo coitu femineo: vterqz opatus eſt nefas morte moriant. Sit ſanguis eoꝝ ſuper eos. Qui ſuꝑ vxorẽ filiã. duxerit matrẽ eius: ſcelus opat⁹ eſt. Uiuus ardebit cũ eis: nec ꝑmanebit tm̃ nefas in mediore ſtri. Qui cum iumento ⁊ pecore coierit morte moriat: pecus q̃z occidite. Muli/er q̃ ſuccubuerit cuilibet iumẽto: ſimul interficiet cum eo. Sanguis eoꝝ ſit ſu/per eos. Qui accepit ſororẽ ſuã. filiã pa/tris ſui vl̃ filiã matris ſue. ⁊ viderit tur/pitudinẽ ei⁹. illaqz ꝓſpexerit fratriſ igno/miniã: nefariã rẽ opati ſunt. occident in cõſpectu ꝑpli. eo q turpitudinẽ ſuã mu/tuo reuelauerint. ⁊ portabũt iniq̃tatem ſuã: Qui coierit cũ muliere i fluxu mẽ/ſtruo. ⁊ reuelauerit turpitudinẽ ei⁹: ip/ſaqz aꝑuerit fontẽ ſanguinis ſui: int̃fici ent amb⁹ de medio ꝑpli ſui. Turpitudi/nẽ matertere ⁊ amite tue nõ diſcoꝑiet Qui h̃ fecerit ignominiã carnis ſue nu/dauit: portabũt amb⁹ iniq̃tatẽ ſuã. Qui coierit cum vxore patrui vel auũculi ſui ⁊ reuelauerit ignominiam cognatiõis ſue: portabũt amb⁹ pctm̃ ſuũ. Abſqz libe/ris morient. Qui duxerit vxorẽ fratris ſui. rẽ facit illicitã: turpitudinez fratris ſui reuelauit. abſqz filiꝭ erit. Cuſtodite leges meas atqz iudicia ⁊ facite ea: ne et vos euomat tra quã intraturi eſt ⁊ ha/bitaturi. Nolite ambulare in legitimis nationũ: q̃s ego expulſur⁹ ſuz ante vos Oĩa enĩ hec fecerũt. ⁊ abominatus ſum eas. Uob aũt loq̃r: Poſſidete terrã eoꝝ quã dabo vob̃ in hereditatẽ. terrã fluen/tem lacte ⁊ melle. Ego dñs deus veſter: qui ſeparaui vos a ceteris ꝑplis. Sepa/rate g̃ ⁊ vos iumẽtũ mundũ ab imũdo. ⁊ auẽ mũdã ab immũda. Ne polluatis animas veſtras in pecore ⁊ auib⁹ ⁊ cun/ctis que mouẽtur in terra. ⁊ que vobis oſtendi eſſe polluta. Eritis ſancti mihi: q̃ ſanctus ego ſum dñs. ⁊ ſeparaui vos a ceteris ꝑplis vt eſſetis mei. Uir ſiue mul̃r in q̃b⁹ phitonicus vl̃ diuinatiõis fuerit ſpũs: morte moriant̃. lapidibus obruẽt eos. Sãguis eoꝝ ſit ſuꝑ illos.

Dixit q̃z dñs ad moyſen XXI
Loq̃re ad ſacerdotes filios aarõ ⁊ dices ad eos: Ne ꝓtaminet̃ ſa/cerdos in mortib⁹ ciuiũ ſuoꝝ. niſi tm̃ in cõſanguineis ac ꝓpinquis. i. ſuꝑ ꝑtem ⁊ matrem ⁊ filiũ ⁊ filiã. frem q̃z ⁊ ſororẽ vgi/nẽ q̃ nõ eſt nupta viro. ſed nec in ꝓncipe ꝑpli ſui cõtaminabit̃. Nec radent caput nec barbã: neqz in carnib⁹ ſuis facient in/ciſuras. Sci erũt deo ſuo. ⁊ nõ polluẽt nomẽ eius. Incẽſuz enĩ dñi ⁊ panes dei ſui offerũt ⁊ iõ ſci erũt. Scortuz ⁊ vile ꝑſtibulũ nõ ducet vxorẽ: nec eã que re/pudiata eſt a marito. q ꝓfecratus ẽ deo ſuo. ⁊ panes ꝓpoſitionis offert. Sit er/go ſcũs: q ⁊ ego ſcũs ſum dñs qui ſcifi/co vos. Sacerdotis filia ſi deꝑhẽſa fue/rit i ſtupro. ⁊ violauerit nomẽ ꝑris ſui: flãmis exuret̃. Pontifex. i. ſacerdos ma/ximus int̃ frẽs. ſuꝑ cuius caput fuſuz ẽ vnctiõis oleũ. ⁊ cui⁹ man⁹ in ſacerdotõ cõſecte ſunt: veſtituſqz eſt ſcis veſtib⁹: ca/put ſuũ nõ diſcoꝑiet: veſtimẽta nõ ſci/det. ⁊ ad oẽm mortuũ nõ ingrediet̃ oĩo. Nec ſuꝑ ꝑre q̃z ſuo ⁊ mr̃e nõ ꝓtaminabit̃: nec egrediet̃ de ſanctis ne polluat ſcũa/riũ dñi: q oleũ ſcẽ vnctiõis dei ſui ſuꝑ eũ eſt. Ego dñs. Uirginem ducet vxo/rẽ. Uiduã aũt ⁊ repudiatã ⁊ ſordidã atz meretricẽ nõ accipiet ſz puellaz de ꝑplo ſuo. ne cõmiſceat ſtirpẽ generis ſui vul/go gẽtis ſue. q ego dñs q̃ ſcifico eũ. Lo/cutuſqz ẽ dñs ad moyſen dicẽs: Loq̃re ad aarõ: Nõ de ſemine tuo ꝑ familias q̃ habuerit maculã. nõ offeret panes deo ſuo: nec accedet ad miniſteriũ eius. Si cecus fuerit. ſi claudus. ſi vel paruo vel grandi ⁊ torto naſo. ſi fracto pede. ſi ma/nu. ſi gibbus. ſi lippus. ſi albuginem ha/bens in oculo. ſi iugem ſcabiem. ſi impe/tiginẽ in corpe. vel hernioſus: oĩs q̃ ha/buerit maculã de ſemĩe aarõ ſacerdotis non accedet offerre hoſtias dño. nec pa/nes deo ſuo. Ueſcet̃ tm̃ panibus qui of/feruntur in ſanctuario. ita tm̃ ut intra velũ non ingrediatur: nec accedat ad altare qui maculam habet. et conta/minare non debet ſanctuarium meum.

Ego dñs qui ſcifico eos. Locutus eſt ꝯ moyſes ad aarō ⁊ ad filios ei⁹ ⁊ ad oēm iſrl̄:cūcta q̄ ſibi fuerāt impata

XXII

Locutus q̄z ē dñs ad moyſen dicēs:Loq̄re ad aaron ⁊ ad filios ei⁹.vt caueāt ab hijs q̄ ꝓfecrata ſunt filioꝝ iſrl̄ ⁊ nō ꝓtaminēt nomē ſcti ficatoꝝ mihi q̄ ipſi offert. Ego dominꝰ. Dic ad eos ⁊ ad poſteros eorū. Quis hō qui acceſſerit de ſtirpe vra ad ea q̄ ꝓfecra ta ſunt.⁊ q̄ obtulerūt filij iſrl̄ dño in q̄ eſt imūditia:pibit coꝝ dño. Ego ſuꝫ dominus. Hō de ſemine aaron qui fuerit leproſus aut patiēs fluxū ſemis.non ve ſcet de his q̄ ſctificata ſunt mihi. donec ſaneť. Qui tetigerit imūdum ſup mor tuo.⁊ ex q̄ egredit ſemē q̄ſi coitus.⁊ qui tāgit reptile ⁊ q̄tlibet imūdū cui⁹ tactus eſt ſordidus.imūdus erit vſq̄ ad veſpe rū.⁊ nō veſcet his q̄ ſctificata ſunt .ſz cū lauerit carnē ſuā aq̄ ⁊ occubuerit ſol tūc mūdatus veſcet de ſanctificatis :qr cib⁹ illius eſt. Morticinū ⁊ captū a beſtia nō comedēt.nec polluent in eis .Ego ſum dñs. Cuſtodiāt ꝓcepta mea vt nō ſub iaceāt pctō.⁊ moriant in ſcūario cū pol luerint illud. Ego dñs qui ſctifico eos. Dis alienigena nō comedet de ſctifica tis . Inq̄lin⁹ ſacdotis ⁊ mercēnari⁹ nō veſcent ex eis. Quē aūt ſacerdos emerit ⁊ q̄ vernaculus dom⁹ ei⁹ fuerit: hi come dēt ex eis. Si filia ſacdotis cuilibet ex po pulo nupta fuerit.de his q̄ ſcificata ſūt ⁊ de pmitijs nō veſcet. Sinautē vidua vl̄ repudiata ⁊ abſq̄ liberis reūſa fuerit ad domū pris ſui.ſic puella ꝓſueuerat. alet cib⁹ pris ſui. Dis alienigena come dendi ex eis nō habet ptātez. Qui come derit de ſanctificatis pignorantiam.addet q̄ntā ptē cum eo q̄ comedit.⁊ dabit ſa cerdoti in ſanctuariū:nec ꝓtaminabūt ſcificata filioꝝ iſrl̄ q̄ offerūt dño:ne for te ſuſtineāt iniq̄tatē delicti ſui cū ſcifica ta comederit. Ego dñs qui ſctifico eos Locutuſq̄ eſt dñs ad moyſen dicēs:Lo q̄re ad aarō ⁊ filios ei⁹.⁊ ad oēs filios iſ raēl.diceſq̄ ad eos:Hō de domo iſrl̄ ⁊ ō aduenis q̄ hītāt apō vos qui obtulerit oblatiōem ſuā.vel vota ſoluēs vel ſpōte offerēs.quicq̄d illō obtulerit ī holocau ſtū dñi vt offerat p vos:maſculus ima culatus erit ex bubus ⁊ ouib⁹ ⁊ ex capris Si maculā habuerit nō offeretis.neq̄ erit acceptabile. Hō qui obtulerit victi mā pacificoꝝ dño vl̄ vota ſoluēs vl̄ ſpō te offerēs tā de bubus q̄z ō ouib⁹ imacu latū offeret vt acceptabile ſit. Dis ma cula nō erit in eo. Si cecū fuerit.ſi fra ctū.ſi cicatricē hīs.ſi papulas aut ſca biē aut impetiginē.nō offeretis ea dño nec adolebitis ex eis ſup altare dñi. Bo uem ⁊ ouē aure ⁊ cauda ꝑputatis .vol̄ tarie offerre potes.votū aūt ex his ſolui nō pōt. Dē aial qō vl̄ ꝓtritis vel tonſis vel ſectis.ablatiſq̄ teſticulis eſt.nō offe retis dño.⁊ in terra vra nō omnino ne fa ciatis. De manu alienigene non offer tis panes deo vro.⁊ quicq̄d alid⁹ darevo luerit.qr corrupta ⁊ maculata ſunt oia nō ſuſcipietis ea. Locutuſq̄ eſt dñs ad moyſen dicēs: Bos.ouis ⁊ caꝑ cū geni ta fuerint ſeptez dieb⁹ erunt ſub matre mātis ſue die aūt octauo ⁊ deīceps offer ri poterūt dño . Sive illa bos ſive ouis nō immolabunt vna die cū fetib⁹ ſuis. Si īmolaueritis hoſtiā ꝑ grāz actione dño vt poſſit eſſe placabilis:eodē die co medetis eā. Nō remanebit quicq̄z ī ma ne alteri⁹ diei. Ego dñs: Cuſtodite mā data mea ⁊ facite ea. Ego dñs. Ne pol luatis nomē meū ſctm̄ vt ſctificer ī me dio filioꝝ iſrl̄ . Ego dñs qui ſctifico vos ⁊ eduri de terra egypti vt eſſez vob⁹ in de um. Ego dominus.

XXIII

Locutuſq̄ eſt dominus ad moy ſen dicens:Loquere filijs iſrael ⁊ dices ad eos: De ſunt ferie do mini q̄s vocabit⁹ ſcās. Per dieb⁹ faciet⁹ opus:dies ſeptim⁹ qr ſabbati requies ē vocabitur ſanctus. Omne opus nō fa cietis in eo. Sabbatuz domini eſt in cū ctis habitationib⁹ veſtris . De ſunt er go ferie domini ſancte quas celebrare debetis temporibus ſuis . Menſe pri mo quartadecima die menſis ad veſpe rum.phaſe domini eſt.⁊ quintadecima

die mẽſis hui⁹. ſolennitas açymoꝝ dñi
eſt. Septẽ dieb⁹ açyma comedetis. Di
es primus erit vob celeberrim⁹. ſctũſq;.
Oẽ opus ſeruile nõ facietis in eo: ſz offe⁊
ret⁊ ſacrificiũ in igne dño ſeptẽ diebus.
Dies aũt ſeptim⁹ erit celebꝛioꝝ ⁊ ſancti
oꝝ: nullũq; ſeruile op⁹ faciet⁊ in eo. Locu⁊
tuſq; ẽ dñs ad moyſẽ dicẽs: Loq̃re filijs
iſrl ⁊ dices ad eos: Cũ ingreſſi fueritis
terrã quã ego dabꝝ vob. ⁊ meſſueritis ſe
getem feretis manipulos ſpicarũ p̃mi⁊
tias meſſis vr̃e ad ſacerdotez. Qui ele⁊
uabit faſciculũ coꝝã dño vt⁹ acceptabile
ſit p vobis altero die ſabbati. ⁊ ſctĩfica⁊
bit illũ. Atq; in eodẽ die quo manipul⁹
cõſecrab. cedet agn⁹ ĩmaculat⁹ ãnicu⁊
lus in holocauſtũ dñi. ⁊ libamẽta offerẽ
tur cũ eo due decime ſimile ọlpſe oleo
in incẽſuz dñi odoꝛẽq; ſuauiſſimũ. liba
q̃z vini. q̃rta pars hin. Panẽ ⁊ polẽtam
⁊ pultes nõ comedet⁊ ex ſegete: vſq; ad
die q̃ offeretis ex ea deo vr̃o. Preceptuz
eſt ſempiternũ in generatiõib⁹ cũctiſq;
hitacul vr̃is. Numerabitis ĝ ab altero
die ſabbati in q̃ obtuliſtis manipulum
p̃mitiarum ſeptẽ hebdomadas plenas
vſq; ad alterã die expletionis hebdoma
de ſeptime. i. quinq̃ginta dies ⁊ ſic offe⁊
retis ſacrificiũ nouũ dño ex oĩb⁹ hitacu
lis vr̃is: panes p̃mitiarũ duos de dua⁊
bus decimis ſimile fermẽtate: q̃s coque
tis in p̃mitias dñi. Offeretiſq; cũ pani
bus ſeptẽ agnos ĩmaculatos ãniculos:
⁊ vitulũ de armẽto vnũ ⁊ arietes duos
⁊ erũt ĩ holocauſtũ cũ libamẽtis ſuis in
odoꝛẽ ſuauiſſimũ dño. Facietis ⁊ hircũ
p pctõ. duoſq; agnos ãniculos hoſtias
pacificoꝝ. Cũq; eleuauerit eos ſacerdos
cũ panib⁹ p̃mitiaꝝ coꝝã dño. cedẽt ĩ vſũ
ei⁹. Et vocabitis hũc die celeberrimum
atq; ſctiſſimũ. Oẽ opus ſeruile nõ faciet⁊
in eo. Legitimũ ſempiternũ erit in cũctis
hitacul ⁊ generatiõib⁹ vr̃is. Poſtq; ãt
meſſueritis ſegetẽ terre vr̃e. nõ ſecabit⁊
eã vſq; ad ſolũ: nec remanentes ſpicas
colligetis. ſz paup̃ib⁹ ⁊ pegrinis dimit⁊
tetis eas. Ego ſum dñs deus vr̃. Locu⁊
tuſq; eſt dñs ad moyſen dicẽs: Loq̃re fi
liijs iſrl: Oẽſe ſeptimo. p̃ma die mẽſis
erit vob⁊ ſabbatuz memoriale clãgẽtib⁹
tub. ⁊ vocabit⁊ ſcm. Oẽ op⁹ ſeruile non fa
cietis in eo. ⁊ offeretis holocauſtũ dño.
Locutuſq; ẽ dñs ad moyſen dicẽs: De⁊
cimo die mẽſis hui⁹ ſeptimi dies expia
tionũ erit celebꝛim⁹. ⁊ vocabit⁊ ſctũs: af⁊
fligetiſq; aĩas vr̃as ĩ eo. ⁊ offeretis holo
cauſtũ dño. Oẽ opus ſeruile nõ faciet⁊ in
tpe diei hui⁹: qz dies p̃pitiatiõis eſt. vt
p̃pitiet⁊ vob dñs deus veſter. Oĩs aĩa q̃
afflicta non fuerit die hac. p̃ibit de pplis
ſuis. ⁊ q̃ opis q̃ppiã fecerit: delebꝝ eaz de
pplo ſuo. Nihil ĝ opis facietis in eo. Le
gitimũ ſempiternũ erit vob in cũct⁊ gene
ratiõib⁹ ⁊ hitatiõib⁹ vr̃is. Sabbatũ re⁊
quietiõis eſt. ⁊ affligetis aĩas vr̃as. Die
nono mẽſis ſeptimi a veſpe vſq; ad ve⁊
ſperũ celebꝛabit⁊ ſabbata vr̃a. Ẽt locut⁹
ẽ dñs ad moyſen dicẽs: Loq̃re filijs iſrl
A q̃ntodecimo die mẽſis hui⁹ ſeptimi.
erũt ferie tabernaculoꝝ ſeptem diebus
dño. Dies p̃im⁹ vocabit⁊ celeberrimus
atz ſctiſſim⁹. Oẽ opus ſeruile nõ facietis
in eo: ⁊ ſeptẽ dieb⁹ offeretis holocauſta
dño. Dies q̃z octauus erit celeberrim⁹
atz ſctiſſim⁹. ⁊ offeretis holocauſtũ dño
Eſt enĩ cet⁹ atq; collecte. Oẽ opus ſer⁊
uile nõ facietis ĩ eo. He ſũt ferie dñi q̃s
vocabitis celeberrimas atq; ſctiſſimas:
offeretiſq; i eis oblatiões dño. holocau⁊
ſta ⁊ libamĩta iuxta ritũ ⁊ niuſcuiuſq; di
ei exceptis ſabbat⁊ dñi domiſq; vr̃is. ⁊ q̃
offeretis ex voto. vel q̃ ſponte tribuetis
dño. A q̃ntodecimo ĝ die menſ⁹ ſeptimi
q̃n congregaueritis oẽs fruct⁹ terre veſtre
celebꝛabitis ferias dñi ſeptẽ dieb⁹. Die
p̃mo ⁊ die octauo erit ſabbatũ. i. req̃es.
Sumetiſq; vobis die p̃mo fructus ar⁊
boꝛis pulcerrime. ſpatulaſq; palmaruz
⁊ ramos ligni denſarũ frondium. ⁊ ſali⁊
ces de torrente. ⁊ letabimini coꝝaz dño
deo veſtro. celebꝛabitiſq; ſolennitatem
eius ſeptem diebus per annum. Legiti
mũ ſempiternũ erit in generatiõib⁹ vr̃is.
Menſe ſeptimo feſta celebꝛabitis ⁊ hi⁊
tabitis in umbꝛaculis ſeptẽ dieb⁹. Oĩs
qui de genere ẽ iſrl. manebit in tabnacu

lis vt discāt posteri vr̄i q̄ in tab̄naculꝰ hī
tare feceri filios isrl̄ cū educerē eos de t̄
ra egypti. Ego dn̄s deus vr̄. Locutusq̄
est moyses super solennitatib̄ domini
ad filios israel

XXIIII

Et locutꝰ est dn̄s ad moysen di
cens: Precipe filijs isrl̄ vt affe
rāt tibi oleum de oliuis purissi
mū ac lucidū ad ꝯcīnādas lucnas iugit̄
extra velū testimonij in tab̄naculo fede
ris. Ponetq̄ eas aarō a vespe vsq̄ ī ma
ne corā dn̄o cultu ritoq̄ ꝑpetuo in gene
rationib̄ vr̄is. Sup̄ cādelabrū mūdis
simū ponent̄ sp̄ in ꝯspectu dn̄i. Accipies
q̄z similā ⁊ coques ex ea duodecī panes
qui singuli hēbūt duas decimas. Quo
rū senos altrinsecus sup̄ mēsam puris
simā corā dn̄o statues ⁊ pones sup̄ eos
thus lucidissimū vt sit panis in moni
mētū oblationis dn̄i. Per singula sab
bata mutabunt̄ corā dn̄o. suscepti a fili
is isrl̄ federe sempit̄no. erūtq̄ aarō ⁊ fi
lioꝝ eius vt comedāt eos ī loco sctō. qꝛ
sctm̄ sctōꝝ est de sacrificijs dn̄i iure ꝑpe
tuo. Ecce aūt egressus filiꝰ mulieris is
raelitidis quē pepat de viro egyptio int̄
filios isrl̄: iurgatꝰ est in castris cuz viro
israelite. Cūq̄ blasphemassz nomē dn̄i
⁊ maledixisset ei: adductus est ad moy
sen. Vocabat̄ aūt mater eius salumith
filia dabri: de tribu dan: Miserūtq̄ euz
in carcerē: donec noscēt quid iuberet do
minꝰ. Qui locutꝰ est ad moysen dicēs:
Educ blasphemū extra castra. ⁊ ponant
oēs qui audierūt manꝰ suas sup̄ caput
eius. ⁊ lapidet eū ꝓplus vniūsus. Et ad
filios isrl̄ loq̄r̄: Hō qui maledixerit deo
suo portabit pctm̄ suū: ⁊ qui blasphema
uerit nomē dn̄i: morte moriat̄. Lapidi
bus opprimet eū oīs mltitudo ꝓpl̄i. Si
ue ille ciuis siue peregrinus fuerit. qui
blasphemauerit nom̄ dn̄i morte moria
tur. Qui ꝑcusserit ⁊ occiderit hominez:
morte moriat̄. Qui ꝑcusserit aīal red
dz vicariū. i. aīaz ꝓ aīa. Qui irrogauerit
maculā cuilibz ciuiū suoꝝ: sic̄ fec̄: sic fiet
ei. Fracturā ꝓ fractura. oculū ꝓ oclo. dē
tem ꝓ dente restituet. Qualē inflixerit
maculā. talē sustinere coget̄. Qui ꝑcus
serit iumētū. reddat aliud. Qui ꝑcusse
rit hoīem. puniet̄. Equū iudiciū sit int̄
vos. siue ꝑegrinꝰ siue ciuis peccauerit:
qꝛ ego suz dn̄s deꝰ vr̄. Locutusq̄ ē moy
ses ad filios isrl̄. ⁊ eduxerūt eū qui blas
phemauerat extra castra: ac lapidib̄ op
presserūt. Feceruntq̄ filij israel sicut p̄
ceperat dn̄s moysi.

XXV

Locutusq̄ ē dn̄s ad moysen in
mōte sinai dicēs: Loq̄re filijs is
rael. ⁊ dices ad eos: Qn̄ īgressi
fuerit̄ terrā quā ego dabo vob̄: sabbati
çetis sabbatum dn̄o. Sex annis seres
agrum tuuz. et sex annis putabis vine
am tuaz: colligesq̄ fructus eiꝰ. Septīo
aūt āno sabbatū erit t̄re requietiōis do
mini. Agrū nō seres. vineā nō putabis
Que spōte gignet humꝰ non metes et
vuas p̄mitiaꝝ tuaꝝ nō colliges q̄si vīde
miā. Annꝰ eī req̄etiōis t̄re ē. Sed erūt
vob̄ in cibū tibi ⁊ ſuo tuo. ancille ⁊ mer
cēnario tuo. ⁊ aduene q̄ ꝑegrinat̄ apud
te. Iumentis tuis ⁊ pecorib̄ oīa q̄ na
scūt̄ p̄bebūt cibū. Nūerab̄ q̄z tibi septez
hebdomadas ānoꝝ. i. septies septē. q̄ sil̄
faciūt q̄dragintanouē. ⁊ clāges buccina
mēse septimo decima die mēsis ꝓpitia
tionis tpe in vniūsa t̄ra vr̄a. Sctīfica
bisq̄ ānū q̄nq̄gesimū. ⁊ vocab̄ remissio
nē cūctis hītatorib̄ t̄re tue. Ipe est enī
iubileꝰ. Reūtet̄ hō ad possessionē suā. et
vnusquisq̄ rediet ad familiā p̄stinā. qꝛ
iubileus ē ⁊ q̄nq̄gesimꝰ ānꝰ. Nō seretis
atz metet̄. spōte in agro nascētia. ⁊ p̄mi
tias vindemie nō colliget̄: ob sctīficatō
nē iubilei: sed statim ablata comedetis.
Anno iubilei rediēt omnes ad possessio
nes suas. Quādo vendes quippiam ci
ui tuo vel emes ab eo. ne contristes fra
trem tuum: sed iuxta numerū annoruz
iubilei emes ab eo. ⁊ iuxta supputatiōez
frugum vendet tibi. Quanto plus an
ni remanserint post iubileum. tāto cre
scet et precium: quanto minus tempo
ris numeraueris. tanto minoris ⁊ emp
tio constabit. Tempus enim frugum
vēdet tibi. Nolite affligere contribules

vros:sed timeat vnusqsq; deū suū: qz
ego dns deus vester. Facite pcepta mea
z iudicia custodite.z implete ea vt habi
tare possitis in terra absq; vllo pauore.
z gignat vob humus fructus suos qb;
escamī vsq; ad saturitatē: nullius ipe;
tum formidātes: Si si dixeritis quid co
medem? anno septimo si nō seuerim?
neq; collegerim? fruges nras: dabo bñ;
dictiōem meā vobis anno sexto.z faciet
fructus triū annoz: seretisq; anno octa
uo z comedetis veteres fruges vsq; ad
nonū annū. donec noua nascant edetis
vetera. Terra q; nō vendet in ppetuum
quia mea est.z vos aduene z coloni mei
estis. Ui cūcta regio possessiōis vre sub
redemptionis ditiōe vendet. Si atte
nuat? frater tuus vēdiderit possessiūcu
lam suā z voluerit ppinquus eius:pōt
redimere qd ille vēdiderat. Si naūt nō
habuerit primū.z ipe preciū ad redimē
dum potuerit inuenire:cōputabuntur
fruct? er eo tpe q vēdidit.z qd reliquuz
est.reddz emptori ficq; recipiet possessio
nē suā. Si si nō inuenerit man? eius vt
reddat preciū:hēbit emptor qd emerat
vsq; ad annū iubileū. In ipo ei ois vn
ditio redibit ad dnm z ad possessorē pris
mū. Qui vēdiderit domū itravrbis mu
ros:hēbit lniam redimēdi donec vnus
impleat annus. Si nō redemerit z an;
ni circulus fuerit euolut?.emptor possi
debit eā z posteri eius in ppetuū.z redi;
mi nō poterit etiā in iubileo. Si nautē
in villa fuerit domus q muros nō hēt:
agroz iure vendet. Si ante redēpta nō
fuerit:in iubileo reūtet ad dnm suum.
Edes leuitarū q in vrbib; sunt: semper
pōt redimi. Si redempte non fuerint.
in iubileo reūtent ad dominos:qz dom?
vrbiū leuitarū p possessiōib; sunt int filios
isrl. Suburbana aūt eoz nō vene;
ant:qz possessio sempiterna ē. Si attenua
tus fuerit frater tuus z infirm? manu.z
suscepis eū q̄si aduenā z pegrinū z vive
rit tecū:ne accipias vsuras ab eo.nec ā;
plius q̄ dedisti. Time deū tuū vt viue;
re possit frater tuus apud te. Pecuniaz
tuā nō dabis ei ad vsurā.z frugum sup
abūdantiā nō exiges. Ego dns deus vr
qui eduxi vos de terra egypti:vt darem
vobis terrā chanaan z essem vester de?.
Si pauptate cōpulsus vendiderit se ti
bi frater tuus:non eū opprimes serui;
tute famuloz:sed q̄si mercennarius et
colonus erit: Usq; ad annū iubileū ope
rabit apd te.z postea egrediet cū liberis
suis.z reuertet ad cognatiōem z ad pos;
sessiōem patrū suoz. Mei enī sui sunt.
z ego eduxi eos de terra egypti: Non ve;
neat conditione suoz. Ne affligas eum p
potētiam.sed metuito deū tuum. Ser
uus z ancilla sint vobis de nationib; q̄
in circūitu vro sunt.z de aduenis qui
peregrinātur apud vos vel qui ex his na
ti fuerint in terra. Hos hēbitis famu
los.z hereditario iure transmittetis ad
posteros.ac possidebitis in eternū. Fra
tres aūt vros filios isrl:ne opprimatis
p potētiā. Si inualuerit apud vos ma;
nus aduene atq; peregrini.z attenuatus
frater tuus vendiderit se ei:aut cuiq; de
stirpe eius.post venditiōem potest redi;
mi. Qui voluerit ex fratrib; suis redi;
met eū.z patruus z patruel z consangui;
neus z affinis. Si nautē z ipse potuerit
redimz se:supputatis dumtaxat annis
a tpe venditionis sue vsq; in annū iubi
leū.z pecunia q venditus fuerat iuxta ā;
noz numerū.z ratione mercēnarij sup;
putata. Si plures fuerint āni q remā;
nent vsq; ad iubileū sm hos reddet z p;
ciū.si pauci.ponet rationē cū eo iuxta ā;
noz nūez.z reddet emptori qd reliquū
est ānoz quib; āte fuit mercedib; im;
putatis. Nō affliget eū violēter in cōspe
ctu tuo. Si si p hec redimi non potuerit
anno iubileo egrediet cum liberis suis
Mei enī sunt serui filij isrl.qs eduxi de
terra egypti.

CAPUT XXVI

Ego dns de? vr. Nō facietis vo;
bis idolū z sculptile nec titulos
eriget nec insignē lapidē ponet;
in terra vestra vt adoretis eū. Ego enim
sum dns deus vester. Custodite sabba;
ta mea.z pauete ad sanctuarium meum

Ego dñs. Si in preceptis meis ambu
laueritis ⁊ mãdata mea custodieritis ⁊
feceritis ea: dabo vob pluuias tempib⁹
suis: ⁊ terra gignet germẽ suũ. ⁊ pomis
arbores replebũtur. Apprehẽdet messiũ
tritura vindemiã. ⁊ vindemia occupa⁊
bit sementẽ. ⁊ comedetis panẽ vr̃m in
saturitate. ⁊ absq; pauore habitabitis ĩ
terra vr̃a. Dabo pacem in finib⁹ vr̃is
dormietis. ⁊ nõ erit qui exterreat. Auferã
malas bestias. ⁊ gladius nõ trãsibit ter⁊
minos vr̃os. Persequemini inimicos
vr̃os. ⁊ corruẽt coram vob. Perseqũntr̃ q̃n⁊
q; de vr̃is centũ alienos. ⁊ centũ de vob
decẽ milia. Cadẽt inimici vr̃i gladio in
conspectu vr̃o. Respiciã vos ⁊ crescere
faciã multiplicabimini. ⁊ firmabo pactu3
meum vobiscu3. Comedetis vetustissi
ma veterũ ⁊ vetera nouis supuenienti⁊
bus proijcietis. Ponam tabernaculu3
meũ in medio vr̃i. ⁊ non abijciet vos
aĩa mea. Ambulabo inter vos. ⁊ ero de⁹
vr̃er. vosq; eritis pp̃lus meus. Ego do
min⁹ deus vr̃er qui eduxi vos de terra
egyptio⁹ ne ſuiretis eis. ⁊ qui ꝯfregi ca
tenas ceruicũ vr̃a⁹ vt ĩcederetis erecti.
Q; si nõ audieritis me. nec feceritis oia
mãdata mea. sed sp̃eueritis leges me⁊
as. ⁊ iudicia mea ꝯtẽpserit⁹ vt nõ facia
tis ea q̃ a me ꝯstituta sunt: ⁊ ad irritũ p
ducatis pactũ meũ: ego q̃z hec faciã vob
Visitabo vos velociter in egestate ⁊ ar⁊
dore. qui ꝯficiat oc̃los vr̃os. ⁊ consu⁊
mat aĩas vr̃as. Frustra seretis semen⁊
tem. q̃ ab hostib⁹ deuorabitur. Ponã fa
ciem meã ꝯtra vos. ⁊ corruetis coram ho⁊
stib⁹ vr̃is. ⁊ subijciemini his qui odert
vos. Fugietis nemine perseq̃nte. Si in⁊
aũt nec sic obedieritis mihi. addam cor⁊
reptiões vr̃as septuplũ p̃pter peccata
vr̃a. ⁊ ꝯterã supbiã duritie vr̃e. Dabo q;
vobis celũ desup̃ sicut ferrũ: ⁊ terrã ene
am. Consumet incassu3 labor vr̃er. nõ
p̃feret terra germen: nec arbores poma
prebebunt. Si ambulaueritis ex adu̇so
mihi: nec volueritis audire me: addam
plagas vr̃as vsq; in septuplum p̃pter
peccata vr̃a. Emittãq; ĩ vos bestias agri
que ꝯsumãt vos ⁊ pecora vr̃a. ⁊ ad pau⁊
citatem cuncta redigant: deserteq; fient
vie vr̃e. Q; si nec sic volueritis recipe di
sciplinã. sed ambulaueritis ex adu̇so mi
hi: ego q̃z ꝯtra vos aduersus incedã. ⁊ p
cutiã vos septies p̃pter pctã vr̃a. indu⁊
camq; super vos gladium vltorez fede⁊
ris mei. Cumq; ꝯfugeritis in vrbes. mit
tã pestilentiam in medio vr̃i. ⁊ trade⁊
mini in manib⁹ hostiu3 postq; ꝯfregero
baculum panis vr̃i. ita vt decẽ mulie
res in vno clibano coquãt panes ⁊ red
dãt eas ad pondus ⁊ comedetis ⁊ nõ sa⁊
turabimini. Si nautem nec per hec au
dieritis me: sed ambulaueritis ex ꝯtra me
⁊ ego incedã aduersus vos in furore cõ⁊
trario: ⁊ corripiam vos septem plagis
p̃pter pctã vr̃a: ita vt comedatis car⁊
nes filio⁹ vr̃o⁹ ⁊ filiarum vr̃arũ. De
struã excelsa vr̃a: ⁊ simulacra ꝯfringam
Cadetis int̃ ruinas idolo⁹ vr̃o⁹. ⁊ abo⁊
minabit̃ vos aĩa mea intãtu3 vt vrbes
vr̃as redigã in solitudinẽ. ⁊ deserta faci
am scũaria vr̃a. nec recipiã vltra odorẽ
suauissimũ. dispergãq; terrã vr̃am. ⁊ stu
pebũt sup̃ ea inimici vr̃i cũ hĩtatorez il⁊
lius fuerint. Vos aũt dispgã in gẽtes.
⁊ euaginabo post vos gladiũ: eritq; terra
vr̃a deserta. ⁊ ciuitates vr̃e dirute.
Tunc placebunt terre sabbata sua cun⁊
ctis diebus solitudinis sue. Quando
fueritis in terra hostili: sabbatiçabit ⁊ re
q̃escet ĩ sabbatis solitudis sue: eo q; nõ
requieuerit in sabbatis vr̃is. q̃n̄ habita
batis in ea. Et qui de vob remanserint
dabo pauorẽ in cordib⁹ eo⁹ in regiõib⁹
hostiũ. Terrebit eos sonitus folij volã⁊
tis. ⁊ ita fugient q̃si gladiũ. Cadent nul
lo sequente: ⁊ corruẽt singuli super fra⁊
tres suos quasi bella fugientes. Nemo
vr̃m inimicis audebit resistere. Peribi
tis inter gentes. ⁊ hostilis vos terra ꝯsu
met: Q; si ⁊ de his aliq̃ remãserit: tabe⁊
scẽt in iniq̃tatib⁹ suis in tra inimico⁹ suo⁹
⁊ p̃pt̃ pctã patrũ suo⁹ ⁊ sua affligẽt̃ vo⁊
nec ꝯfiteãt̃ iniq̃tates suas ⁊ maio⁹ suo⁹
q̃b⁹ p̃uaricati sũt ĩ me. ⁊ ãbulauerit ex ad
uerso mihi. Ambulabo igit̃ ⁊ ego ꝑ eos

ꝯ inducã illos in terrã hostilẽ. donec eru
bescat ĩcircũcisa mẽs eoꝝ. Tũc orabũt ꝓ
ipietatib⁹ suis. ꝯ recordabor federis mei
qđ pepigi cũ iacob ꝯ ysaac ꝯ abraã. ẽt ego
memor ero: q cũ relicta fuerit ab eis. cõ
placebit sibi in sabbatis suis: patiẽs so
litudinẽ ꝓpter illos. Ipsi vo rogabunt
ꝓ pctis suis: eo ꝙ abiecerit iudicia mea
ꝯ leges meas despexerint. Attñ etiã cuꝫ
essent in terra hostili. nõ penitus abieci
eos: neqꝫ sic desperi vt ꝙsumerent. ꝯ irri
tũ facerẽ pactũ meũ cum eis. Ego eniꝫ
sum dñs deus eoꝝ. ꝯ recordabor federis
mei pristini: qñ eduxi eos ỏ terra egypti
in ꝙspectu gentiũ vt essem deus eorum
Ego dñs deus. Hec sunt iudicia atqꝫ ꝓ
cepta ꝯ leges ꝙs dedit dñs inter se ꝯ int̄
filios isrl̄ in mõte sinai ꝓ manũ moysi.

LOcutusqꝫ est dñs ad moysen dicẽs: Loqre filijs is
rael ꝯ dices ad eos: Hõ qui vo
tũ fecerit ꝯ spopõderit deo aĩaꝫ suã: sub
estimatiõe dabit pciũ. Si fuerit masculus a vicesimo ãno vsqꝫ ad sexagesimũ
ãnũ. dabit qñqginta siclos argẽti ad mẽ
surã sanctuarij: si mulier. trigĩta. A quĩ
to aũt ãno vsqꝫ ad vicesimũ. masculus
dabit viginti siclos: femina decem. Ab
vno mẽse vsqꝫ ad ãnũ qntũ: ꝓ masculo
dabunt qnqꝫ sicli. ꝓ femina tres. Sexa
genari⁹ ꝯ vltra masculus dabit qndeciꝫ
siclos: femĩa decẽ. Si paup fuerit ꝯ esti
matiõem reddere nõ valebit: stabit coraꝫ
sacerdote. ꝯ qntũ ille estimauerit ꝯ vide
rit eũ posse reddere tm̄ dabit. Aĩal autẽ
qđ ĩmolari potest dño siqs vouerit. scm̄
erit ꝯ mutari nõ poterit. i. nec meli⁹ ma
lo nec peius bono. Q si mutauerit. ꝯ ip
sum qđ mutatũ est. ꝯ illud ꝓ qđ mutatũ
est ꝙsectum erit dño. Aĩal immũdũ qđ
immolari dño nõ põt si qs vouerit ad
ducet añ sacerdotẽ. qui diiudicãs vtrũ
bonũ an malũ sit. statuet pciuꝫ. Q si da
re volueritis qui offert. addet sup estiꝫ matiõez qntã ptẽ. Hõ si vouerit domuꝫ
suã ꝯ scificauerit dño: ꝙsiderabit eã sac̄
dos vtr̄ bona an mala sit. ꝯ iurta pcium
qđ ab eo fuerit ꝙstitutũ venundabitur:
Sinaũt ille qui vouerat voluerit redi
mere eã. dabit qntã ptẽ estimatiõis sup̄
ꝯ hẽbit domũ: Q si agr possessionis sue
vouerit ꝯ ꝙsecuerit dño. iurta mẽsurã se
mẽt estimabit pecũ. Si triginta mo
dijs hordei serit ẽra. qñqginta siclis venũ
det argẽti. Si stati ab ãno incipiẽtis iu
bilei vouerit agrũ: qnto valere põt. tan
to estimabit. Sin autẽ post aliqntuluꝫ
tp̄is: supputabit sacerdos pecuniã iurta
annoꝝ qui reliqui sunt nũer vsqꝫ ad iu
bileũ. ꝯ detrahet ex precio. Q si voluerit
redimere agr ille q̃ vouerat. addet qntã
ptez estimate pecunie ꝯ possidebit eam:
Sin autẽ noluerit redimere. sed alteri
cuilibet fuerit venũdat⁹. vltra eũ quiꝫ vo
uerat redimere nõ poterit. qꝫ cum iubi
lei venerit dies: scificat⁹ erit dño. ꝯ pos
sessio ꝙsecrata ad ius ptinet sacerdotuꝫ
Si ager emptus est ꝯ nõ de possessione
maioꝝ sanctificatus fuerit dño: suppu
tabit sacerdos iurta annoꝝ numer vsqꝫ
ad iubileũ preciũ. ꝯ dabit ille qui voue
rat eum dño. In iubileo aũt reuter ad
priorẽ dñm qui vendiderat eum ꝯ hũe
rat in sortẽ possessiõis sue. Omnis esti
matio siclo sanctuarij ponderabit. Si
clus viginti obolos habet. Primogeni
ta q̃ ad deuꝫ ptinẽt nemo sanctificare po
terit ꝯ vouere. Siue bos siue ouis fue
rit: dñi sunt. Q si immũdũ est aĩal redi
met qui obtulit iurta estimationẽ suaꝫ.
ꝯ addet qntã ptẽ pcij. Si redimere no
luerit vẽdet alteri. qntũcũqꝫ fuerit ante
estiatũ. Oẽ qđ dño ꝙsecrtur siue hõ fue
rit siue aĩal siue ager. nõ veniet nec redi
mi potit. Quicqd semel fuerit ꝙsectum
scm̄ scõr erit dño. Et oĩs ꝙsectio q̃ offer
tur ab hoĩe nõ redimet. sꝫ morte morietr
Oẽs decime tre siue de pomis arboꝝ si
ue de frugib⁹ dñi sunt. ꝯ illi scificantur.
Si qs aũt voluerit redimere decimas
suas addet qntã ptẽ eaꝝ. Oim decimaꝝ
bouis ꝯ ouis ꝯ capre q̃ sub pastoris vga
trãseũt: qcqd decimuꝫ venerit scificabit
dño nõ eliget nec bonũ nec malũ nec al
tero cõmutabit. Siqs mutauerit. ꝯ qđ
mutatũ ẽ. ꝯ ꝓ qđ mutatũ ẽ scificabit dño

⁊ non redimetur. Hec sunt precepta q̄ mandauit dominus moysi ad filios isrl' in monte sinai.

¶ Explicit liber Leuiticus. Incipit vaiedaber. id est. liber Numeri. Capl'm. I

Locutusq; ē dominus ad moysen in deserto sinai in tabnacl'o federis prima die mēsis secūdi anno alt'o egressionis eoꝝ ex egypto dicens: Tollite summā vniuse ꝯgregationis filioꝝ israel ꝑ cognatiōes ⁊ domos suas. ⁊ noīa singuloꝝ. quicquid sexus est masculini a vicesimo anno ⁊ sup̄. oīm viroꝝ fortiū ex israel: ⁊ numerabitis eas ꝑ turmas suas tu ⁊ aaron: erūtq; vobiscū principes tribuū ac domoꝝ in cognationib; suis: q̄ꝝ ista sunt noīa. De tribu ruben: elysur filius sedeur. De tribu symeon: salamihel filius surisaddai. De tribu iuda: naason fili⁹ aminadab. De tribu ysachar: nathanael filius suar. De tribu çabulō eliab fili⁹ helō. Filioꝝ autē ioseph de tribu ephraiz. elisama fili⁹ āmiud. De tribu manasse: gamalihel filius phadassur De tribu beniamin: abidan fili⁹ gedeonis. De tribu dan: abieçer fili⁹ amisaddai. De tribu aser: phegiel fili⁹ ochran. De tribu gad: heliasaph fili⁹ duel. De tribu neptalim: ahira fili⁹ enan. Hi nobilissimi principes multitudīs ꝑ trib; ⁊ cognatiōes suas ⁊ capita exercitus isrl' q̄s tulerūt moyses ⁊ aaron cū oī vulgi multitudīe. ⁊ ꝯgregauerunt primo die mēsis secūdi recēsentes eos ꝑ cognatōnes ⁊ domos ac familias. ⁊ capita ⁊ nomina singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ sup̄: sicut preceꝑat dn̄s moysi. Numeratiq; sunt in deserto sinai de ruben primogenito israelis ꝑ generationes ⁊ familias ac domos suas ⁊ noīa capitū singulorū oē qd̄ sexus est masculini a vicesimo anno ⁊ sup̄ ꝓcedētiū ad bellū: q̄dragītasex milia quīgenti. De filijs symeon per generationes ⁊ familias ac domos cognationū suarū recēsiti sunt ꝑ noīa ⁊ capita singuloꝝ. omne qd̄ sexus est masculini a vicesimo anno ⁊ sup̄ ꝓcedentiū ad bellū: quinq̄gintanouez milia trecenti. De filijs gad ꝑ generatiōes ⁊ familias ac domos cognationū suaꝝ recēsiti sunt ꝑ nomīa singuloꝝ a vigīti annis ⁊ sup̄ oēs qui ad bella ꝓcederāt: q̄dragintaq̄nq; milia sexcēti quinq̄ginta. De filijs iuda ꝑ generationes ⁊ familias ac domos cognationū suaꝝ ꝑ noīa singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ sup̄ oēs qui poterāt ad bella ꝓcedere. recēsiti sunt: septuagintaq̄ttuor milia sexcēti. De filijs ysachar per generationes ⁊ familias ac domos cognationū suarū ꝑ noīa singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ sup̄ oēs qui ad bella ꝓcederent. recēsiti sunt quinquagintaq̄ttuor milia q̄dringenti. De filijs çabulon per generataones ⁊ familias ac domos cognationū suarū: recēsiti sunt ꝑ noīa singl'oꝝ a vicesimo āno ⁊ sup̄ oēs qui poterāt ad bella ꝓcedere: quinq̄gintaseptem milia q̄dringenti. De filijs ioseph filiorū ephraī ꝑ generationes ⁊ familias ac domos cognationū suarū recēsiti sunt ꝑ noīa singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ sup̄. oēs qui poterāt ad bella ꝓcedere: q̄dragīta milia quingenti. Porro filioruz manasse per generationes ⁊ familias ac domos cognationuz suarū: recensiti sunt per noīa singuloꝝ a viginti annis ⁊ sup̄ oēs qui poterant ad bella ꝓcedere: trigītaduo milia ducēti. De filijs beniamin per generationes ⁊ familias ac domos cog̃tionū suarū. recensiti sunt noībus singulorū a vicesimo āno ⁊ sup̄. omnes qui poterāt ad bella ꝓcedere: trigintaq̄nq; milia q̄dringenti. De filijs dan ꝑ generatiōes ⁊ familias ac domos cog̃tionum suarū. recēsiti sunt noīb; singulorū a vicesimo anno ⁊ sup̄. oēs qui poterāt ad bella ꝓcedere: seragītaduo milia septingenti. De filijs aser ꝑ generationes ⁊ familias ac domos cognationum suarū recēsiti sunt ꝑ noīa singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ sup̄. oēs qui poterant ad bella procedere: q̄draginta milia ⁊ mille quīgēti. De filijs neptalim ꝑ gn̄atiōes

ꝛ familias ac domos cognationū suarū
recēsiti sunt nomĭb⁹ singulorꝫ a vicesimo
anno ꝛ supꝝ. oēs qui poterāt ad bella pce
dere: quinq̄gītatria milia q̄dringēti. Hi
sunt qs nūerauerūt moyses ꝛ aaron ꝛ
duodeciz p̄ncipes isrl̄. singl̄os ꝑ domos
cognationū suaꝝ. Fuerūtq; oēs filij isrl̄
ꝑ domos ꝛ familias suas a vicesimo anno
ꝛ supꝝ qui poterāt ad bella procedere:
sexcēta tria milia virorū q̄ngēti q̄nq̄gin
ta. Leuite aūt in tribub⁹ familiarū sua-
rū nō sunt nūerati cū eis. Locutusq; est
dñs ad moysen dicēs: Tribuz leui noli
nūerare: neq; pones sūmā eoꝝ cuz filijs
isrl̄: sz ꝓstitues eos supꝝ tabernaculū testi-
monij ꝛ cūcta vasa eius. ꝛ quicq̄d ad ce-
rimonias ptinet. Ipi portabunt tabna
culū ꝛ oīa vtēsilia eius. ꝛ erūt in mīste-
rio ac ꝑ gyrū tabnaculi metabunt̄. Cuz
pficiscēdū fuerit deponēt leuite taberna
culū. cuz castrametāda erigēt. Quisqs
extr̄noꝝ accesserit occidet̄. Metabunt̄ āt
castra filij isrl̄. vnusquisq; ꝑ turmas et
cuneos atq; exercitū suuz. Porro leui-
te ꝑ gyrū tabnaculi figēt tētoria. ne fiat
indignatio supꝝ mlt̄itudinē filioꝝ isrl̄. et
excubabūt in custodijs tabnaculi testi-
monij. Fecerunt ḡ filij israel iuxta oīa q̄
preceperat dñs moysi. II

Locutusq; ē dñs ad moysen et
aarō dicēs: Sigl̄i ꝑ turmas sig
atq; vexilla ꝛ domos cogtionuz
suarū castrametabunt̄ filij isrl̄. ꝑ gyruz
tabernaculi federis. Ad orientem iudas
figet tētoria ꝑ turmas exercit⁹ sui: erit-
q; princeps filioꝝ eius naason fil⁹ ami
nadab. ꝛ oīs de stirpe eius sūma pugnā
tiū septuagītaq̄ttuoꝝ milia sexcēti. Ju-
xta eū castrametati sunt de tribu ysach-
ar. q̄rū p̄nceps fuit nathanael fil⁹ suar
ꝛ oīs numer⁹ pugnatoꝝ eius quinq̄gin
taq̄ttuoꝝ milia q̄dringenti. In tribu ca
bulō p̄nceps fuit heliab filius helō: om
nisq; de stirpe eius exercit⁹ pugnatoruz
quinq̄ginta septem milia q̄dringenti.
Uniūsi qui in castris iude annumerati
sunt. fuerūt centū octogintasex milia q̄
dringenti ꝛ ꝑ turmas suas primi egre-
dient. In castris filioruz ruben ad meri
dianā plagā erit p̄nceps elysur filius se
deur. ꝛ cūctus exercitus pugnatoꝝ eius
qui nūerati sunt q̄dragintasex milia q̄n
genti. Juxta eū castrametati sunt de tri
bu symeō. q̄ꝝ p̄nceps fuit salamihel fili
us surisaddai. ꝛ cūctus exercit⁹ pugnatoꝝ
eius qui numerati sunt q̄nq̄gintanouē
milia trecēti. In tribu gad p̄nceps fuit
heliasaph filius duel. ꝛ cunctus exercit⁹
pugnatoꝝ eius qui nūerati sunt q̄dra-
gintaq̄nq; milia sexcēti quinquaginta.
Oēs qui recēsiti sunt in castris rubē cē
tū q̄nq̄ginta milia ꝛ mille q̄dringēti q̄n-
q̄ginta: ꝑ turmas suas in secūdo loco ꝑ
ficiscēt̄. Leuabit̄ aūt tabnaculū testimo
nij ꝑ officia leuitarum ꝛ turmas eoruz.
Quō erigēt̄. ita ꝛ deponēt̄. Singuli ꝑ
loca ꝛ ordines suos pficiscent̄. Ad occi-
dentalē plagā erūt castra filioꝝ ephraiz:
q̄rū p̄nceps fuit helisama filius ammiud
Cūctus exercitus pugnatoꝝ ei⁹ qui nu
merati sunt: q̄dragīta milia quingenti.
Et cū eis trib⁹ filioꝝ manasse. q̄ꝝ prin-
ceps fuit gamaliel fil⁹ phadassur: cūct⁹
q; exercit⁹ pugnatoꝝ ei⁹ qui nūerati sunt
trigītaduo milia ducēti. In tribu filio-
rū beniamī p̄nceps fuit abidan, fil⁹ ge-
deonis. ꝛ cūctus exercit⁹ pugnatoꝝ ei⁹ qui
recēsiti sunt. trigintaq̄nq; milia q̄drin-
gēti. Oēs q̄ nūerati sunt i castrꝫ ephra-
im cētūocto milia cētuz ꝑ turmas suas
tertij pficiscēt̄. Ad aq̄lonis ꝑtē castrame
tati sunt filij dan. q̄ꝝ p̄nceps fuit ahie-
zer fil⁹ ammisaddai. Cūct⁹ exercit⁹ pugn-
toꝝ ei⁹ qui nūerati sunt. sexagnitaduo
milia septingēti. Juxta eū figere tētoria
de tribu aser: q̄ꝝ p̄nceps fuit phegiel fili
us ochran. Cūct⁹ exercit⁹ pugnatoꝝ eius
qui nūerati sunt q̄dragīta milia ꝛ mille
q̄ngēti. De tribu filioꝝ neptalī p̄nceps
fuit ahira fil⁹ enan. Cūct⁹ exercit⁹ pug-
toꝝ eius q̄nq̄gintatria milia q̄dringēti.
Oēs qui nūerati sunt i castris dan. fue
rūt centū quinq̄gintaseptem milia sex-
cēti. ꝛ nouissim pficiscent̄. Hic nūerus
filioꝝ israel ꝑ domos cognationū suarū
ꝛ turmas diuisi exercit⁹: sexcēta tria mi-

lia quingenti q̄nq̄ginta. Leuite autē nō
sunt numerati int̄ filios isrl̄. Sic enim
p̄cepat dn̄s moysi. Fecerūtq; filij isrl̄ iu
xta oīa que mādauerat dn̄s. Castrame-
tati sunt ꝑ turmas suas. ⁊ profecti per
familias ac domos patꝝ suoꝝ. III

HE sunt generatiōes aarō ⁊ moy
si in die q̄ locut⁹ est dn̄s ad moy
sen in mōte sinai. ⁊ h̄ noīa filio-
rū aarō. Primogenitus eius nadab: de
inde abiu ⁊ eleaçar ⁊ ythamar. Hec no-
mina filioꝝ aaron sacerdotuz qui vncti
sunt. ⁊ q̄rū replete ⁊ ꝯsecte man⁹ vt sac-
dotio fungerent̄. Mortui sunt eniz na-
dab ⁊ abiu cum offerēt ignē alienuz in
cōspectu dn̄i: in deserto sinai absq; liberis
functiq; sunt sacerdotio eleaçar ⁊ ytha-
mar corā aarō p̄re suo. Locutusq; ē dn̄s
ad moysen dicens: Applica tribū leui. ⁊
fac stare in ꝯspectu aarō sac̄dotis vt mi-
nistrent ei ⁊ excubent ⁊ obseruent quic-
quid ad cultum pertinet multitudinis
corā tabernaculo testimonij ⁊ custodiāt
vasa tab̄naculi. seruiētes in mīsterio eius
Dabisq; dono leuitas aaron ⁊ filijs ei⁹
quib⁹ traditi sunt a filijs isrl̄. Aarō aūt
⁊ filios eius ꝯstitues sup̄ cultū sacerdo
tij. Externus qui ad ministrādū accesse
rit. morieť. Locutusq; est dn̄s ad moy-
sen dicēs: Ego tuli leuitas a filijs israel
pro oī primogenito qui apit vuluā in fi
lijs isrl̄. erūtq; leuite mei. Meū est eniz
oē primogenitū. Ex q̄ ꝑcussi p̄mogeni-
tos in t̄ra egypti: scīficāui mihi quicq̄d
p̄mū nascit̄ in isrl̄. Ab hoīe vsq; ad pec⁹
mei sunt. Ego dn̄s. Locutusq; est dn̄s
ad moysen in deserto sinai dicens: Nu-
mera filios leui ꝑ domos patrū suoꝝ ⁊
familias. oēm masculū ab vno mense ⁊
sup̄. Numerauit moyses vt p̄cepat dn̄s
⁊ inuēti sunt filij leui ꝑ noīa sua: gerson
⁊ caath ⁊ merari. Filij gerson: lebni ⁊ se-
mei. Filij caath: amram ⁊ iessaar. hebrō
⁊ oçiel. Filij merari: mooli ⁊ musi. De
gerson fuere familie due: lebnitica ⁊ se-
meitica. q̄rum nūerat⁹ est ꝑplus sexus
masculini ab vno mense ⁊ sup̄: septem
milia quingenti. Hi post tabernaculuz
metabunť ad occidētē sub p̄ncipe helia-
saph filio iahel. ⁊ habebūt excubias ī ta-
bernaculo federis. ip̄m tabernaculuz et
opimētū eius. tentoriū q̄d trahiť ante
fores tecti federis ⁊ cortinas atrij. tēto-
riū q̄z q̄d appendiť in introitu atrij tab̄-
naculi. ⁊ quicquid ad ritū altaris ꝑtinz:
funes tabernaculi ⁊ oīa vtēsilia ei⁹. Cog̃
tio caath hēbit ꝑplos amramitas ⁊ ies-
saaritas et hebronitas ⁊ oçielitas: He
sunt familie caathitarū. recēsite ꝑ noīa
sua oēs generis masculini ab vno men
se ⁊ sup̄ octo milia sexcenti: Habebūt ex
cubias sancturij ⁊ castrametabūtur ad
meridianā plagā. Princepsq; eorū erit
helisaphā filius oçiel ⁊ custodiāt arcam
mēsamq; ⁊ cādelabꝝ altaria ⁊ vasa san-
ctuarij in quib⁹ ministrať ⁊ velū. cūctā-
q; huiuscemodi supellectilē. Princeps
aūt principū leuitarū: eleaçar filius aa-
ron sacerdotis erit sup̄ excubitores cu-
stodie sanctuarij. At vero d̄ merari erūt
ꝑplī moolite ⁊ musite. recēsiti per noīa
sua oēs generis masculini ab vno men
se ⁊ sup̄ sex milia ducēti. Princeps eoꝝ
suriel filius abiael in plaga septētriona
li castrametabūť. Erūt sub custodia eoꝝ
tabule tabernaculi ⁊ vectes ⁊ colūne ac
bases earū. ⁊ oīa q̄ ad cultū huiuscemōi
ꝑtinēt: colūneq; atrij ꝑ circūitū cū basi-
bus suis: ⁊ paxilli cū funib⁹: Castrame-
tabūtur ante tabernaculuz federis. i. ad
orientalē plagā. moyses ⁊ aarō cuz filijs
suis. hn̄tes custodiā scūarij ī medio filio
rū israel. Quisquis alien⁹ accesserit: mo
rieť. Oēs leuite q̄s nūerauerūt moyses
⁊ aaron iuxta p̄ceptū dn̄i ꝑ familias su-
as in genere masculino a mense vno et
sup̄. fuerūt vigintiduo milia. Et ait do
min⁹ ad moysen. Nūera primogenitos
sexus masculini de filijs isrl̄ ab vno mē
se ⁊ sup̄. ⁊ hēbis summaz eoꝝ. Tollesq;
leuitas mihi ꝓ oī primogenito filioruz
isrl̄. Ego sum dn̄s. Et pecora eoꝝ ꝓ vni
uersis primogenitis pecoꝝ filioꝝ israel.
Recēsuit moyses sic̄ p̄cepat dn̄s primo
genitos filioꝝ isrl̄. ⁊ fuerūt masculi per
noīa sua a mense vno ⁊ sup̄. vigintiduo

milia ducēti septuagītatres Locutusq̄ est dñs ad moysen dicēs: Tolle leuitas p̄ primogenitis filioꝝ isrl̄.ꝛ pecora leuitaꝝ p̄ pecoribꝫ eoꝝ.eruntq̄ leuite mei. Ego sum dñs. In p̄cio aūt ducentoꝝ septua gintatriū qui excedūt numerū leuitaꝝ de primogenitis filioꝝ isrl̄.accipies q̄nq̄ siclos p̄ singula capita:ad mensuraꝫ sanctuarij. Siclus habet viginti obꝫ los. Dabisq̄ pecuniā aarō ꝛ filijs eiꝰ:p̄ ciū eorū qui sup̄ sunt. Tulit igit̄ moy ses pecuniā eoꝝ qui fuerāt amplius.ꝛ q̄s redemerat a leuitis p̄ primogenitis fi liorū isrl̄:mille trecētoꝝ sexagītaq̄nq̄ si cloꝝ iuxta p̄dus scūarij.ꝛ dedit eā aarō ꝛ filijs eiꝰ iuxta ꝛbū qđ p̄cepat sibi dñs

Locutusq̄ est dñs ad moysen ꝛ aarō dicēs: Tolle sum mā filioꝝ caath ō medio leuita rū p̄ domos ꝛ familias suas a tricesimo āno ꝛ sup̄ vsq̄ ad quinq̄gesimū annuꝫ: oīm qui ingrediunt̄ vt stēt ꝛ ministrēt in tabernaculo federis. Hic est cultꝰ filio rū caath.Tabernaclm federis ꝛ scm̄ scōꝝ ingredient̄ aarō ꝛ filij eiꝰ q̄n mouenda sunt castra.ꝛ deponēt velū qđ pendet añ fores inuoluētq̄ eo arcā testimonij ꝛ ope riēt rursum velamīe hyacinthinarū pel liū:ertēdentq̄ desup̄ palliū totū hyacin thinū ꝛ inducēt rectes. Mensam q̄q̄ p̄ positionis inuoluēt hyacinthino pallio ꝛ ponēt cum eo thuribula ꝛ mortariola cyathos ꝛ crateras ad liba fundēda. Pa nes sp̄ in ea erūt. Ertēdentq̄ desup̄ pal liū coccineū qđ rursum operiēt velamēto hyacinthinarū pelliū.ꝛ inducēt rectes. Sumēt ꝛ palliū hyacinthinū q̄ operient cādelabrū cū lucernis ꝛ forcipibꝫ suis ꝛ emūctoriis ꝛ cūctis vasꝫ olei q̄ ad ꝛcīnā das lucernas necria sunt.ꝛ sup̄ omnia ponēt operimētuꝫ hyacinthinaꝝ pellium ꝛ inducēt rectes. Altare aureuꝫ inuoluēt hyacinthino restimento.ꝛ er tendent desup̄ operimētū hyacinthinarū pelliū:inducentq̄ rectes. Oīa vasa qui bus ministrant̄ in scūario inuoluēt hyaci thino pallio.ꝛ extendēt desup̄ operimētū hyacinthinaꝝ pelliū inducentq̄ rectes.

Sed ꝛ altare mūdabūt cinere.ꝛ inuol uēt illō purpureo restimēto:ponētq̄ cū eo oīa vasa quibꝫ in misterio eiꝰ vtunt̄ id ē igniū receptacula.fuscinulas ac tri dētes.vncinos ꝛ batilla. Cūcta vasa al taris operient simlr̄ velamīe hyacinthina rū pelliū.ꝛ inducēt rectes. Cūq̄ inuol uerint aarō ꝛ filij eius scūariū ꝛ oīa va sa eius in cōmotiōe castroꝝ.tunc intra būt filij caath vt portēt inuoluta.ꝛ non tāgent vasa scūarij ne moriantur. Ista sunt onera filioꝝ caath in tabernaculo federis sup̄ q̄s erit eleaçar filiꝰ aarō sāc dotis:ad cuius p̄tinet curā oleū ad ꝛcīn nādas lucernas ꝛ cōpositiōis incēsuꝫ et sacrificiū qđ sp̄ offert̄ ꝛ oleū vnctiōis et quicquid ad cultū tabernaculi pertinet oīmq̄ vasoꝝ q̄ in scūario sunt. Locutusq̄ ē dñs ad moysen ꝛ aaron dicens. Nolite p̄dere pl̄m caath de medio leuitaꝝ sed hoc facite eis vt viuāt ꝛ nō moriātur si tetigerint sca scōꝝ. Aarō ꝛ filij eius in trabūt.ipsiq̄ disponent opa singulorꝝ.ꝛ diuidēt q̄d portare quis debeat. Alij nul la curiositate videāt q̄ sunt ī scūario p̄ usq̄ iuoluāt̄:alioq̄n morient̄. Locutusq̄ est dñs ad moysen dicēs: Tolle sum mā etiā filioꝝ gerson p̄ domos ac fami lias ꝛ cognationes suas a triginta ānis et sup̄ vsq̄ ad ānos q̄nq̄ginta. Nūera oēs qui ingrediūtur ꝛ ministrāt in tabernaclo federis. Hoc est officiū familie gersoni taꝝ vt portēt cortinas tabnaculi ꝛ tectū federis operimētū alīd.ꝛ sup̄ oīa velamē hyacinthinū:tēctoriūq̄ qđ pēdet in introi tu tabnaculi federis cortinas atrij ꝛ ve luꝫ in introitu qđ est añ tabnaculū. Oīa q̄ ad altare p̄tinēt funiculos ꝛ vasa mi nisterij iubēte aarō ꝛ filijs eiꝰ portabūt filij gerson.ꝛ sciēt singuli cui debeāt one ri mācipari. Hic ē cultꝰ familie gersoni taꝝ in tabnaculo federis:Erūtq̄ sub ma nu ythamar filij aarō sācdot̄. Filios q̄q̄ merari p̄ familias ꝛ domos patꝝ suoꝝ recēsebis a triginta annis ꝛ sup̄ vsq̄ ad annos q̄nq̄ginta:oēs qui ingrediunt̄ ad officiū ministerij sui ꝛ cultū federis testi monij. Hec sunt onera eoꝝ. Portabūt

tabulas tabnaculi ⁊ vectes eius. colum
nas ac bases earꝝ. colūnas q̄z atrij ꝑ cir/
cūitū cum basibꝫ ⁊ paxillis ⁊ funibꝫ su/
is. Oīa vasa ⁊ suppellectilē ad numerū
accipiēt. sicq̄z portabūt. Hoc est officiuz
familie meraritarꝝ ⁊ mīsteriū in taberna
culo federis: erūtq̄z sub manu ythamar
filij aarō sacdotis. Recēsuerūt igit̄ moy
ses ⁊ aaron ⁊ p̄ncipes synagoge filios ca
ath ꝑ cognationes ⁊ domos p̄tm suorū
a triginta annis ⁊ sup̄ vsq̄z ad annū q̄nq̄
gesimū. oēs qui ingrediunt̄ ad mīsteri/
uz tabernaculi federꝫ. ⁊ inuēti sunt duo
milia septingēti quinq̄ginta. Hic ē nūe
rus ppl'i caath qui intrāt tabernaculū fe
derꝫ. Hos nūerauit moyses ⁊ aarō iuxta
ſmonē dñi ꝑ manū moysi. Nūerati sūt
⁊ filij gerson ꝑ cogtiōes ⁊ domos patrū
suorꝝ a triginta annis ⁊ sup̄ vsq̄z ad q̄nq̄
gesimū ānū. oēs qui īgrediūtur, vt mī/
strēt in tabnaculo federis. ⁊ inuēti sunt
duo milia sexcēti triginta. Hic est ppl's
gersonitarū. q̄s nūerauerūt moyses et
aarō iuxta v̄bū dñi. Nūerati sunt ⁊ filij
merari ꝑ cognationes ⁊ domos patruz
suorꝝ a trigīta annis ⁊ sup̄ vsq̄z ad annū
quinq̄gesimū. oēs qui īgrediunt̄ ad ex/
plēdos rit⁹ tabnaculi federiꝫ. ⁊ īuēti sūt
tria milia ducēti. Hic ē nūer⁹ filiorꝝ me
rari: q̄s recēsuerūt moyses ⁊ aarō iuxta
īpiū dñi ꝑ manū moysi. Oēs qui recēsi
ti sunt de leuitis ⁊ q̄s recēseri fec̄ ad no/
mē. moyses ⁊ aarō ⁊ p̄ncipes isrl' ꝑ cog/
tiones ⁊ domos p̄tm suorꝝ a trigīta an/
nis ⁊ sup̄ vsq̄z ad annū quinq̄gesimū in
grediētes ad mīsteriū tabernaculi ⁊ one
ra portāda: fuerūt simul octo milia quī
genti octoginta. Iuxta v̄bū dñi recēsu
it eos moyses vnūquēq̄z iuxta officiuz
⁊ onera sua. sic̄ p̄cepat ei dñs. V

Locutusq̄z ē dñs ad moysen di/
cens: Precipe filijs isrl'. vt eijci/
ant de castris oēm leprosum et
qui semine fluit. pollutusq̄z est sup̄ mor
tuo. Tam masculū q̄z feminā eijcite de
castris: ne ꝯtaminēt ea cū hītauerint vo
biscū. Fecerūtq̄z ita filij isrl' ⁊ eiecerūt e/
os extra castra sic̄ locut⁹ erat dñs moysi

Locutusq̄z est dñs ad moysen dicēs: Lo
quere ad filios isrl': Vir siue mulier cuz
fecerint ex oībꝫ peccatis q̄ solēt hoībꝫ ac/
cidere. ⁊ ꝑ negligentiā trāsgressi fuerint
mādatū dñi atq̄z deliq̄rint: ꝯfitebuntur
pctm̄ suū ⁊ reddēt ip̄m caput. quintāq̄z
ꝑtē desup̄ ei in quē peccauerint. Sin āt
nō fuerit qui recipiat. dabūt dño ⁊ erit
sacerdotis. excepto ariete qui offert̄ ꝓ ex
piatiōe vt sit placabil' hostia. Oēs q̄z pri
mitie q̄s offert̄ filij isrl' ad sacerdotē ꝑti/
nēt. ⁊ quicq̄d in scūariū offert̄ a singul'
⁊ tradit̄ manibꝫ sacdotis. ip̄ius erit. Lo
cutusq̄z est dñs ad moysen dicens. Lo/
q̄re ad filios isrl'. ⁊ dices ad eos: Vir cu
ius vxor errauerit. maritūq̄z ꝯtēnēs dor
mierit cū alto viro. ⁊ h̄ marit⁹ dep̄hēde
re nō quiuerit sz latet adulteriū ⁊ testi/
bus argui nō pōt. qꝛ nō est īuēta in stu/
pro: si spūs çelotypie ꝯcitauerit viruz ꝯ
vxorē suā q̄ vl' polluta est. vel falsa suspi/
tiōe appetit̄ adducet eā ad sacerdotē. et
offeret oblatiōem ꝓ illa decimā partē sa
ti farine hordeacee. Nō fundz sup̄ eā ole
um. nec imponet thus qꝛ sacrificiū çelo
typie est. ⁊ oblatio inuestigās adulteriū
Offeret igit̄ eā sacerdos ⁊ statuet coraz
dño: assumetq̄z aquā scām in vase ficti/
li. ⁊ pauxillū terre de pauimēto taberna
culi mittet in eā. Cunq̄z steterit mulier
in ꝯspectu dñi. discooꝑiet caput ei⁹ ⁊ po
net sup̄ man⁹ illius sacrificiū recordatō
nis ⁊ oblatiōem çelotypie. Ipse aūt te
nebit aq̄s amarissimas in quibꝫ cū exec/
tiōe maledicta ꝯgessit: adiurabitq̄z eā ⁊
dicet: Si ñ dormiuit vir alien⁹ tecū. ⁊ si
nō polluta es deserto mariti thoro: non
te nocebūt aq̄ iste amarissime in q̄s ma
ledicta ꝯgessi. Sinaūt declinasti a viro
tuo atq̄z polluta es. ⁊ ꝯcubuisti cum al/
tero: his maledictiōibꝫ subiacebis. Det
te dñs in maledictiōez. exēplūq̄z cūctorꝝ
in popl'o suo. Putrescere faciat femur
tuū. ⁊ tumēs vterus tuus dirūpat̄. In
grediant̄ aque maledicte in ventrē tuū
⁊ vtero tumescēte putrescat femur. Et
respōdebit mulier. Amen. amen. Scri
betq̄z sacerdos in libello ista maledicta:

ꝛ delebit ea aquis amariſſimis in quas maledicta congeſſit. ꝛ dabit ei bibere. Quas cum exhauſerit. tollet ſacerdos de manu eius ſacrificiū ẓelotypie ꝛ eleuabit illud coꝝ dño. imponetq; illō ſuper altare: ita dūtaxat vt prius pugillū ſacrificij tollat de eo quod offertur ꝛ imcēdat ſup altare. ꝛ ſic potum det muleri aq̄s amariſſimas. Quas cū biberit ſi polluta eſt. ꝛ ptēpto viro adulterij rea: ptrā ſibūt eā aq̄ maledictionis. ꝛ inflato ventre cōputreſcet femur: eritq; mulier in maledictiōem ꝛ in exemplū oī populo. Q; ſi polluta nō fuerit: erit innoxia ꝛ faciet liberos. Iſta eſt lex ẓelotipie. Si declinauerit mulier a viro ſuo. ꝛ ſi polluta fuerit marituſq; ẓelotipie ſpiritu ꝛci tatus adduxerit eā in ꝓſpectu domini: ꝛ fecerit ei ſacerdos iuxta omia q̄ ſcripta ſunt: maritus abſq; culpa erit. ꝛ illa recipiet iniquitatem ſuam.

VI

Locutuſq; ē dñs ad moyſen dicēs: Loq̄re ad filios iſrl̄: ꝛ dices ad eos: Vir ſiue mulier cum fecerint votum vt ſcificent̄. ꝛ ſe voluerint dño ꝓfectare: a vino ꝛ omī q̄ ebriare pōt. abſtinebūt. Acetū ex vino ꝛ ex q̄libz alia potione. ꝛ quicquid de ea exprimitur nō bibēt: vuas recentes ſiccaſq; non comedēt cunctis diebz quibz ex voto dño cōſecrātur. Quicquid ex vinea eſſe pōt ab vua paſſa vſq; ad acinū nō comedēt. Omni tpe ſeparatiōis ſue nouacula nō trāſibit p caput eius vſq; ad cōpletum diē q̄ dño ꝓfectā. Sanctus erit creſcēte ceſarie capitis eius. Oī tpe ꝓfectionis ſue ſup mortuū nō ingredietur: nec ſup patris quidē ꝛ mr̄is ꝛ fratris ꝛ ſororiſq; funere cōtamiabit̄: qz ꝓfectio dei ſui ſup caput ei⁹ eſt. Oibz diebz ſeparatiōis ſue ſanctus erit dño. Si in aūt mortu⁹ fuerit ſubito quiſpiā coꝝ eo. polluet̄ caput ꝓfectionis eius. qđ radet ilico ꝛ in eađ die purgationis ſue ꝛ rurſuz ſeptima. In octaua aūt die offeret duos turtures vl̄ duos pullos columbe ſacerdoti in introitu federis teſtimonij. facietq; ſacerdos vnū p pctō ꝛ alterū in holocauſtū. ꝛ dep̄cabit̄ p eo. qz peccauit ſup mortuo: ſcīfi cabitq; caput eius in die illo. ꝛ conſecrabit dño die ſeparatiōis illius offerens agnū anniculū p pctō. ita tñ vt dies pores irriti fiāt: qm̄ polluta eſt ſcificatō ei⁹.

Iſta eſt lex ꝓfectionis. Cū dieſ q̄s ex voto decreuerat cōplebūtur: adducet eum ad oſtiū tabernaculi federis. vt offerat oblationē eius dño. agnū āniculū immaculatū in holocauſtū ꝛ ouē anniculā immaculatā p pctō. ꝛ arietē imaculatū hoſtiā pacificā: caniſtr̄ q̄q; panū azymor̄ q̄ cōſpſi ſunt oleo. ꝛ lagana abſq; fermento vncta oleo ac libamīa ſinguloꝝ. q̄ offeret ſacerdos coꝝ dño. ꝛ faciet tam pro pctō q̄m in holocauſtū. Arietē vo imolabit hoſtiā pacificā dño. offerēs ſimul caniſtrū azymor̄ ꝛ libamēta q̄ ex more debent̄. Tūc radet̄ nazareus ad hoſtiū tabernaculi federis ceſarie ꝓfectionis ſue tolletq; capillos eius ꝛ ponat ſup ignez qui eſt ſuppoſit⁹ ſacrificio pacificoꝝ ꝛ armū coctū arietis: toꝛtāq; abſq; fermēto vnam de caniſtro. ꝛ laganū azymū vnū ꝛ tradet in manus nazarei poſtq; raſum fuerit caput eius: ſuſceptaq; rurſuz ab eo eleuabit in ꝓſpectu dñi. ꝛ ſcificata ſac dotis erunt: ſic pectuſculuz qđ ſeparari iuſſum eſt ꝛ femur. Poſt hec pōt bibere nazareus vinū. Iſta eſt lex nazarei cum vouerit oblatiōem ſuā dño tpe ꝓfectionis ſue: exceptis his q̄ inuenerit man⁹ eius. Iurta qđ mēte deuouerat: ita faciet ad pfectiōem ſcificationis ſue. Locutuſq; eſt dñs ad moyſen dicens. Loq̄re aaron ꝛ filijs eius. Sic bñdicetis filijs iſrael ꝛ dicetis eis: Bñdicat tibi dñs et cuſtodiat te. Oſtendat dñs faciē ſuā tibi: ꝛ miſereat̄ tui. Conuertat dñs vultū ſuū ad te. ꝛ det tibi pacē. Inuocabūt q̄ nomen meum ſuper filios iſrael. ꝛ ego benedicam eis.

VII

Factū eſt aūt in die q̄ compleuit moyſes tabernaculū ꝛ erexit illud: vnxitq; ꝛ ſcificauit cū oībz vaſis ſuis altare ſimiliter ꝛ oīa vaſa ei⁹ obtulerūt principes iſrael ꝛ capita familiaꝝ q̄ erāt p ſingulas tribz prefecti eoꝝ

qui numerati fuerāt munera corā dño
sex plaustra tecta cuz duodecim bobus.
Unum plaustrū obtulere duo duces ⁊
vnū bouē singuli: obtulerūtqz ea in cō-
spectu tabernaculi. Ait aūt dñs ad moy
sen: Suscipe ab eis vt seruiāt in mini-
sterio tabernaculi. ⁊ trades ea leuitis iu
xta ordinē ministerij sui. Itaqz cū susce
pisset moyses plaustra ⁊ boues: tradidit
ea leuitis. Duo plaustra ⁊ q̄ttuor boues
dedit filijs gerson: iuxta id qd̄ habebant
necessariū. q̄ttuor alia plaustra ⁊ octo bo
ues d̄dit filijs merari scd̄m officia ⁊ cul
tuz suū: sub manu ythamar filij aaron
sacerdotis. Filij āt caath nō dedit plau-
stra ⁊ boues: qr in sanctuario seruiunt. et
onera ꝓprijs portāt humeris. Igit̄ ob-
tulerūt duces in dedicationem altaris
die qua vnctū est. oblatiōem suaz ante
altare. Dixitqz dñs ad moysen. Singu
li duces ꝑ singulos dies offerāt mune
ra in dedicationem altaris. Primo die
obtulit oblationē suā naason filiꝰ ami-
nadab de tribu iuda: fuerūtqz in ea ace-
tabulū argēteū. pondo cētuz triginta si-
cloꝝ: phiala argētea hñs septuaginta si
clos iuxta pōdus scūarij. vtrūqz plenuz
simila ꝯspsa oleo in sacrificiū: mortario
lū ex decē siclis aureis plenū incenso: bo
uē d̄ armēto ⁊ arietē ⁊ agnū āniculū ī bo
locaustū. hircūqz ꝓ pctō. ⁊ ī sacrificio pa
cificoꝝ boues duos. arietes q̄nqz hircos
quinqz. agnos agniculos quinqz. Hec
est oblatio naason filij aminadab. Se-
cūdo die obtulit nathanael filius suar
dux de tribu ysachar acetabulū argēte-
um appēdens cētū triginta siclos. phia
lā argenteaz hñtem septuaginta siclos
iuxta pōdus scūarij. vtrūqz plenū simi-
la ꝯspersa oleo in sacrificiū: mortariolū
aureū hñs decem siclos plenū incenso:
bouē de armēto ⁊ arietē. ⁊ agnuz annicu
lū in holocaustū hircūqz ꝓ pctō. ⁊ in sa-
crificio pacificoruz boues duos. arietes
quinqz. hircos q̄nqz. agnos āniculos q̄n
qz. Hec fuit oblatō nathanael filij suar
Tertio die princeps filioꝝ çabulon he-
liab filius helon obtulit acetabulū argē
teum appendes centnz triginta siclos:
phialā argenteam habentē septuagīta
siclos ad pondus sanctuarij. vtrūqz ple
nū simila ꝯspersa oleo in sacrificiū: mor
tariolū aureum appendens decez siclos
plenū incenso: bouē de armento ⁊ arietē
⁊ agnum anniculū in holocaustū hircū-
qz pro peccato. ⁊ in sacrificio pacificoruz
boues duos. arietes quinqz. hircos q̄n-
qz agnos anniculos quinqz. Hec est ob
latio heliab filij helon. Die quarto prin
ceps filioꝝ ruben elisur filiꝰ sedeur. ob-
tulit acetabulū argenteū appendēs cen
tum triginta siclos. phialā argēteā ha-
bentē septuaginta siclos ad pōdus san
ctuarij. vtrūqz plenū simila ꝯspsa oleo
in sacrificiū: mortariolū aureum appen
dens decē siclos plenū incēso: bouē de ar
mento ⁊ arietē ⁊ agnū anniculū in holo
caustū. hircūqz ꝓ pctō: ⁊ in sacrificio pa-
cificoꝝ boues duos. arietes q̄nqz. hircos
quinqz. agnos anniculos q̄nqz. Hec fu-
it oblatio elisur filij sedeur. Die quīto
p̄nceps filioꝝ symeō salamihel filiꝰ su-
risaddai obtulit acetabulū argēteuz ap-
pendens centū triginta siclos. phialam
argenteā hñtem septuaginta siclos ad
pōdus scūarij. vtrūqz plenū simila ꝯsp
sa oleo in sacrificiū. mortariolū aureuz
appendēs decē siclos plenū incēso: bouē
de armēto ⁊ arietē ⁊ agnū anniculuz in
holocaustum. hircumqz pro peccato. et
in hostias pacificorum boues duos. arie
tes quinqz. hircos quinqz. agnos anni-
culos quīqz. Hec fuit oblatō salamihel
filij surisaddai. Die sexto princeps filio
rū gad heliasaph filius duel. obtulit ace
tabulū argēteū appendēs centū trigin-
ta siclos. phialā argenteā hñtez septua-
gīta siclos ad pōdus scūarij: vtrūqz ple
nū simila ꝯspsa oleo in sacrificiū: morta
riolū aureū appēdēs decē siclos plenū ī
cēso: bouē de armēto ⁊ arietē ⁊ agnū āni
culū in holocaustū. hircūqz ꝓ pctō. ⁊ in
hostias pacificoruz. boues duos. arietes
quinqz. hircos quinqz. agnos āniculos
quinqz. Hec fuit oblatio heliasaph filij
duel. Die septīo princeps filioꝝ ephra-

im eliſama filius ãmiud.obtulit aceta/
bulũ argenteũ appẽdens cẽtuz triginta
ſiclos.phialã argẽteã hñtem ſeptuagĩ/
ta ſiclos ad põdus ſcũarij.vtrũqz plenũ
ſimila ꝯſpſa oleo in ſacrificiũ:mortario
lũ aureũ appendẽs decẽ ſiclos plenũ in/
cenſo:bouẽ de armẽto ⁊ arietẽ ⁊ agnum
anniculũ in holocauſtũ.hircũqz ꝑ pctõ:
⁊ in hoſtias pacificoꝝ bues duos arie
tes quiqz.hircos ąuqz.agnos ãniculos
q̃nqz. Hec fuit oblatio eliſama filij ãmi
ud. Die octauo ꝓnceps filioꝝ manaſſe
gamaliel filiꝰ phadaſſur.obtulit aceta/
bulũ argẽteũ appẽdens cẽtũ triginta ſi
clos.phialã argenteã hñtem ſeptuagĩ/
ta ſiclos ad põdus ſanctuarij.vtrũqz ple
nũ ſimila ꝯſpſa oleo in ſacrificiũ.morta
riolũ aureũ appeudẽs decẽ ſiclos plenũ
incenſo:bouem de armento.⁊ arietem ⁊
agnũ ãniculũ in holocauſtũ. hircũqz ꝑ
pctõ.⁊ in hoſtias pacificoꝝ bues duos
arietes q̃nqz.hircos ąnqz.agnos ãnicu/
los quinqz. Hec fuit oblatõ gamaliel fi
lij phadaſſur. Die nono ꝓnceps filiorũ
beniamin abidan filius gedeonis obtu/
lit acetabulũ argenteũ appendẽs centũ
triginta ſiclos.phialã argenteã hñtem
ſeptuaginta ſiclos ad põdus ſanctuarij
vtrũqz plenũ ſimila ꝯſpſa oleo in ſacrifi
ciũ mortariolũ aureũ appendẽs decem
ſiclos plenũ incẽſo:bouem de armẽto ⁊
arietẽ ⁊ agnũ anniculũ in holocauſtum
hircũqz ꝑ pctõ.⁊ in hoſtias pacificoꝝ bo/
ues duos.arietes quinqz. hircos q̃nqz.
agnos ãniculos quiqz. Hec fuit oblatõ
abidan filij gedeonis . Die decimo prin
ceps filioꝝ dan abieçer filius ſamiſaddai
obtulit acetabulũ argẽteuz appendens
centũ triginta ſiclos. phialã argenteaz
hñtez ſeptuagĩta ſiclos ad põdus ſcũa/
rij.vtrũqz plenũ ſimila ꝯſpſa oleo in ſa
crificiũ:mortariolũ aureuz appendens
decẽ ſiclos plenũ incẽſo:bouẽ de armẽto
⁊ arietẽ ⁊ agnũ annicũlũ in holocauſtuz
hircũqz ꝑ pctõ.⁊ in hoſtias pacificoꝝ bo/
ues duos.arietes quinqz.hircos quiqz
agnos anniculos quinqz. Hec fuit ob/
latio abieçer filij amiſaddai. Die vnde/
cimo ꝓnceps filioꝝ aſer phegiel filius
ochran obtulit acetabulum argenteuz
appendens centuz triginta ſiclos.phia/
lam argenteam habentem ſeptuaginta
ſiclos ad pondus ſanctuarij .vtrũqz ple
nũ ſimila ꝯſperſa oleo in ſacrificiũ:mor
tariolũ aureum appendens decez ſiclos
plenuz incenſo:bouem de armẽto ⁊ arie
tem ⁊ agnum anniculũ in holocauſtuz.
hircũqz ꝑ peccato. ⁊ in hoſtias pacificoꝝ
bues duos arietes q̃nqz hircos q̃nqz.
agnos ãniculos q̃nqz. Hec fuit oblatõ
phegiel filij ochrã. Die duodecimo ꝓn/
ceps filiorum neptalim ahira filius hx/
nan.obtulit acetabulũ argenteum ap/
pendens centum triginta ſiclos.phialã
argenteam habentẽ ſeptuaginta ſiclos
ad pondus ſanctuarij.vtrunqz plenum
ſimila oleo conſpſa in ſacrificum :mor/
tariolum aureũ appendens decez ſiclos
plenum incenſo bouẽ de armẽto ⁊ arie/
tem ⁊ agnum anniculũ in holocauſtuz
hircũqz pro peccato.⁊ in hoſtiaſ pacifico
ruz bues duos.arietes quinqz. hircos
quinqz.agnos anniculos quinqz. Hec
fuit oblatio ahira filij hxnan . Hec in de
dicatione altaris oblata ſunt a principi
bus iſrl in die qua ꝯſecratũ eſt:acetabu
la argentea duodecim.phiale argentee
duodecim.mortariola aurea duodeciz
ita vt centũ triginta ſiclos haberet vnũ
acetabulũ.⁊ ſeptuagĩta ſiclos vna phia
la id eſt ĩ cõe vaſorũ oĩm er argẽto :ſicli
duo milia q̃drigẽti põdere ſcũarij. mor
tariola aurea duodecim plena incenſo.
denos ſiclos appendẽtia põdere ſcũarij
i.ſimul auri ſicli centũ vigĩti: bues de
armẽto in holocauſtũ duodeciz.arietes
duodecĩ.agni anniculi duodecĩ ⁊ libaĩ
ta eoꝝ:hirci duodecim ꝑ peccato:in ho/
ſtias pacificoꝝ.bues vigĩtiq̃ttuor.arie/
tes ſeragĩta hirci ſeragĩta .agni ãniculi
ſeragĩta. Hec oblata ſunt ĩ ꝺdicatiõe al
taris q̃ vnctũ ẽ. Cũqz ingrederet moy
ſes tabnaculũ federis vt ꝯſuleret oracu
culum:audiebat vocem loquẽtis ad ſe
de propitiatorio.quod erat ſuper arcam
teſtimonij inter duos cherubin :vnde

ꝛ loquebatur ei. VIII

LOcutuſq; ē dñs ad moyſen di
cens: Loqre aarō. ꝛ dices ad eū:
Cū poſueris ſeptē lucernas cā
delabꝝ i auſtrali ꝑte erigaſ. Doc igitur
ꝑcipe vt lucne ꝫ lvꝛeā e regione reſpici
ciāt ad mēſam panū ꝓpoſitionis: ꝫ eam
ꝑtē quā candelabꝝ reſpicit. lucere debe
būt. Fecitq; aaron ꝛ impoſuit lucernas
ſup cādelabꝛum. vt ꝑcepat dñs moyſi.
Dec aūt erat factura candelabri. ex au
ro ductili tam medius ſtipes q; cūcta q
ex vtroq; calamoꝝ latere naſcebanſ. Ju
xta exēplū qđ oñdit dñs moyſi: ita opa
tus ē cādelabꝝ. Et locut⁹ ē dñs ad moy
ſen dicēs: Tolle leuitas ex medio filioꝝ
iſrl. ꝛ purificab eos iuxta hūc ritū. Aſp
ganſ aq̄ luſtratiōis ꝛ radant oēs pilos
carnis ſue. Cūq; lauerint veſtimēta ſua
ꝛ mūdati fuerint. tollēt vnū ē armētis
ꝛ libamētū ei⁹. ſimilā oleo ꝫſpſaz: vnū
aūt alterū de armēto accipies ꝓ pctō. et
applicabis leuitas coꝝ tabnaculo fede
ris: ꝓuocata oī mlt̄itudīe filioꝝ iſrl. Cū
q; leuite fuerint coꝝ dño. ponēt filij iſrl
manus ſuas ſup eos. ꝛ offeret aarō leui
tas munus in cōſpectu dñi a filijs iſrl:
vt ſuiāt in miſterio eius. Leuite q̄z po
nēt manus ſuas ſup capita vnū: e quib⁹
vnū facies ꝓ pctō. ꝛ alteruz in holocau
ſtū dñi. vt ꝛpceris ꝓ eis. Statueſq; le
uitas in ꝫſpectu aaron ꝛ filioꝝ ei⁹. ꝛ ꝫſec
bis oblatos dño. ac ſepabis de medio fi
lioꝝ iſrl vt ſint mei. ꝛ poſtea ingrediāt⁹
tabernaculū federꝫ vt ſuiāt mihi. Sic
q; purificab ꝛ ꝫſecbis eos in oblatiōez
dñi. qm̄ dono donati ſūt mihi a filijs iſ
rael. Pro ꝓiogēitꝫ q̄ apiūt oēm vuluaz
in iſrl. accepi eos. Mea ſunt. n. oīa ꝓio
genita filioꝝ iſrl: tā ex hoīb; q̄z ex iumētꝫ
ex die q̄ ꝑcuſſi oē ꝓiogēitū i tra egypti.
ſcificaui eos mihi. ꝛ tuli leuitas ꝓ cūctꝫ
ꝑmogēitis filioꝝ iſrl. tradidiq; eos dono
aarō ꝛ filijs ei⁹ ē medio ꝑpl̄i vt ſuiāt mi
hi ꝓ iſrl i tabnaculo federꝫ. ꝛ oꝛēt ꝓ eis
ne ſit in ꝑpl̄o plaga. ſi auſi fuerit accede
re ad ſcūariū. Fecerūtq; moyſes ꝛ aarō
ꝛ oīs mlt̄itudo filioꝝ iſrl ſup leuitꝫ q̄ ꝑ
cepat dñs moyſi: purificatiq; ſunt ꝛ la
uerūt veſtimēta ſua. Eleuauitq; eos aa
rō in ꝫſpectu dñi ꝛ oꝛauit ꝓ eis: vt puri
ficati ingrederēt ad officia ſua i tabnacu
lū federis coꝝ aarō ꝛ filijs ei⁹. Dic ꝑce
pat dñs moyſi de leuitꝫ: ita fcīm ē. Locu
tuſq; ē dñs ad moyſē dicēs: Dec ē lex le
uitaꝝ. A vigitiq̄nq; ānis ꝛ ſuꝑ ingrediēt:
vt miſtrēt in tabnacl̄o federꝫ. Cūq; q̄nq̄
geſimū ānū etatꝫ ipleuerint fuire ceſſa
būt: erūtq; miſtri fratꝝ ſuoꝝ i tabnacl̄o
federꝫ: vt cuſtodiāt q̄ ſibi fuerit cōmēda
ta: opa āt ipa non faciāt. Dic diſpones
leuitis in cuſtodijs ſuis. IX

LOcut⁹ ē dñs ad moyſen in deſ
to ſinai. āno ſecūdo poſtq; egreſ
ſi ſunt de tra egypti. mēſe ꝓmo
dicēs: Faciāt filij iſrl phaſe i tpe ſuo q̄r
tadecīa die mēſ huiꝰ ad veſpā: iuxta oēs
cerimonias ꝛ iuſtificatiōes ei⁹. Precepitq; moyſes filijs iſrl vt facerēt phaſe.
Qui feceꝛt tpe ſuo q̄rtadecīa die mēſis
ad veſpā in mōte ſinai. Juxta oīa q̄ mā
dauerat dñs moyſi fecerūt filij iſrl. Ec
ce āt q̄dā imūdi ſup aīa hoīs q̄ n̄ poterāt
facere phaſe i die illo: accedētes ad moy
ſen ꝛ aarō: dixerūt eis. Immūdi ſum⁹
ſup aīa hoīs: q̄re fraudam̄ vt non valea
mus oblatiōem offerre dño in tpe ſuo
int filios iſrael? Quib; rñdit moyſes:
State: vt ꝫſulā q̄d ꝑcipiat dñs de vob:
Locutuſq; ē dñs ad moyſen dicēs. Loq̄
re filijs iſrl. Dō qui fuerit imūdus ſup
aīa. ſiue i via ꝓcul i gēte vra. faciat pha
ſe dño i mēſe ſecūdo q̄rtadecīa die mēſ
ad veſpā: cū azymis ꝛ lactuc; agreſtibus
comedēt illud. Nō relinq̄nt ex eo q̄ꝑiā
vſq; mane. ꝛ os ei⁹ nō ꝫfrigēt: oēm ritū
phaſe obſuabūt. Si q̄s āt ꝛ mūd⁹ ē ꝛ i
itinere nō fuit ꝛ tū nō feꝰ phaſe: exīmia
bit aīa illa de ꝑplis ſuis: q̄z ſacrificiū dño
nō obtulit tpe ſuo. Pctm̄ ſuū ipſe por
tabit. Peregrin⁹ q̄z ꝛ aduena ſi fuerint
apd vos: faciēt phaſe dño iuxta cerimo
nias ꝛ iuſtificatiōes ſuaſ. Preceptū idē
erit apd vos tā aduene q̄z idigene. Igit
die q̄ erectū ē tabnaculū. opuit illd nu
bes. A veſpe aūt ſup tentoꝛium erat q̄ſi

species ignis vsq; mane. Sic fiebat iugiter. Per diē operiebat illud nubes. et p nocte q̄si species ignis. Cūq; ablata fuisset nubes q̄ tab̄naculū ꝓtegebat. tūc ꝓficiscebātur filij isrl̄ ⁊ in loco vbi stetissz nubes. ibi castrametabant̄. Ad īpiū dñi ꝓficiscebāt̄ ⁊ ad impiū illi⁹ figebāt tab̄naculū. Cūctis diebꝫ q̄bꝫ stabat nubes sup tab̄naculū: manebāt in eodē loco. ⁊ si euenisset vt mlto tpe maneret sup illud. erāt filij isrl̄ ī excubijs dñi: ⁊ nō ꝓficiscebāt̄ q̄tq̄t diebꝫ fuisset nubes sup tabernaculū. Ad īpiū dñi erigebāt tētoria ⁊ ad impiū illi⁹ deponebāt. Si fuissz nubes a vespe vsq; mane ⁊ statī diluculo tabernaculū reliq̄sset ꝓficiscebant̄. ⁊ si post diē ⁊ noctē recessisset: dissipabāt tētoria Si v̄o biduo aut vno mēse vel lōgiori tpe fuisset sup tab̄naculū. manebāt filij isrl̄ in eodē loco ⁊ nō ꝓficiscebant̄: statiz āt vt recessisset mouebāt castra. Per v̄bū dñi figebāt tētoria. ⁊ p v̄bū illi⁹ ꝓficiscebātur: erātq; in excubijs domini iuxta imperium eius per manum moysi.

Locutusq; est dñs ad moysen dicēs: Fac tibi duas tubas argenteas ductiles. quibꝫ ꝯuocare possis mltitudinē q̄n mouēda sunt castra. Cūq; īcrepueris tub̄: cōgregabit̄ ad te oīs turba ad ostiū tab̄naculi federis. Si semel clāgueris: veniēt ad te prīcipes ⁊ capita mltitudīs isrl̄. Si āt ꝓlixior atq; ꝯcisus clāgor increpuerit. mouebūt castra p̄mi qui sunt ad orientalē plagā. In secūdo aūt sonitu ⁊ pari vlulatu tube leuabunt tentoria qui hītant ad meridiē ⁊ iuxta hūc moduz reliqui faciēt vlulātibꝫ tubis in ꝓfectiōez. Q̄n aūt ꝯgregādus est ꝑplus. simplex tubarū clangor erit. ⁊ nō ꝯcise vlulabunt. Filij autē aaron sacerdotis clangent tub̄: eritq; hoc legitimū sempitnū in generationibꝫ vr̄is. Si exieritis ad bellū de terra vestra. cōtra hostes qui dimicant adū sum vos. clangetis vlulantibꝫ tubis. et erit recordatio vestri corā domīo deo vestro: vt eruamini de manibus inimicoꝝ vestrorū. Si quādo habebitis epulum ⁊ dies festos ⁊ kalendas: canetis tubis super holocaustis ⁊ pacificis victimis: vt sint vobis in recordatiōem dei vestri Ego dñs deus vester. Anno secūdo mēse secundo vicesima die mensis eleuata ē nubes de tabernaculo federis. Profectiq; sunt filij israel p turmas suas de deserto sinai. ⁊ recubuit nubes ī solitudine pharan. Mouerūtq; castra primi iuxta impiū dñi p manū moysi. Filij iuda p turmas suas. quorū princeps erat naason filius aminadab. In tribu filiorū ysachar fuit princeps nathanael filius suar. In tribu çabulō erat princeps eliab fili⁹ helō. Depositumq; est tabernaculum: quod portātes egressi sunt filij gerson ⁊ merari. Profectiq; sunt ⁊ filij ruben per turmas ⁊ ordinem suum q̄rū princeps erat elisur fili⁹ sedeur. In tribu autem filiorū symeon princeps fuit salamihel filius surisaddai: Porro ī tribu gad erat p̄nceps heliasaph filius duel. Profectiq; sunt ⁊ caathite. portātes sanctuariū. Tamdiu tabernaculum portabatur donec venirent ad erectionis locum. Mouerunt castra ⁊ filij ephraim per turmas suas in quoꝝ exercitu princeps erat elisama fili⁹ āmiud. In tribu aūt filioꝝ manasse princeps fuit gamaliel filius phadassur ⁊ in tribu beniamī erat dux abidan filius gedeonis. Nouissimi castroꝝ omnium profecti sunt filij dan per turmas suas. in quoꝝ exercitu princeps fuit abieçer filius amisaddai. In tribu āt filioꝝ aser erat p̄nceps phegiel fili⁹ ochrā. Et in tribu filioꝝ neptaliz p̄nceps fuit ahira fili⁹ henā. Hec sūt castra ⁊ ꝓfectiōes filioꝝ isrl̄ p turmas suas q̄n egrediebāt̄. Dixitq; moyses obab filio raguel madianite cog̃to suo. Proficiscimur ad locuz quem dñs daturus est nobis: veni nobiscuz vt benefaciam⁹ tibi: quia domin⁹ bona promisit israeli. Cui ille respondit: Non vadam tecum sed reuertar in terrā meā in qua natus sum. Et ille: Noli inquit nos relinq̄re. Tu enī nosti in quibus locis p desertuz castra ponere debeam⁹. ⁊ eris ductor nr̄.

Cũq; nobiscuz veneris: quicquid opti-
mũ fuerit ex opib; q̃s nob traditur⁹ est
dñs dabim⁹ tibi. Profecti sunt g̃ d̃ mõ
te dñi viã triũ dieꝝ. arcaq; federis dñi
p̃cedebat eos ꝑ dies tres ꝓuidẽs castro
rũ locũ. Nubes q̃z dñi sup eos erat ꝑ di
em cũ incederẽt. Cũq; eleuaret arca di-
cebat moyses: Surge dñe ⁊ dissipentur
inimici tui. ⁊ fugiãt qui odert te a facie
tua. Cũ aũt deponeret. aiebat: Reuertere
dñe ad mltitudinẽ exercitus israel. XI

Interea ortũ est murm̃ ꝓpli: q̃si
dolẽtiũ ꝓ labore ꝯ dñm. Qd̃ cũ
audissz irat⁹ est. ⁊ accẽsus ĩ eos
ignis dñi. deuorauit extremã castroꝝ ꝑ-
tem. Cũq; clamasset ꝓpls ad moysen o-
rauit moyses ad dñz ⁊ absorpt⁹ ẽ ignis.
Vocauitq; nomẽ loci illius incẽsio. eo
ꝙ succẽsus fuisset ꝯ eos ignis dñi. Vul
gus q̃ppe ꝓmiscuũ qd̃ ascẽderat cuz eis
flag̃uit desiderio sedẽs ⁊ flens. iũctis si-
bi parit filijs isrl. ⁊ ait: Quis dabit nob
ad vescendũ carnes? Recordam̃ pisciuz
quos comedebamus in egypto g̃tis: in
mentẽ nobis veniũt cucumeres ⁊ pepo-
nes porriq; ⁊ cepe ⁊ allia. Aĩa nr̃a arida ẽ
nihil aliud respiciũt oculi nr̃i nisi man
Erat aũt man q̃si semen coriãdri colorꝫ
bdelleij. Circũibatq; ꝓpls. ⁊ colligẽs il-
lud frangebat mola siue terebat in mor
tario: coquens in olla ⁊ faciens ex eo tor
tulas saporis q̃si panis oleati. Cunq; de
scenderet nocte sup castra ros. d̃scende
bat parit ⁊ man. Audiuit g̃ moyses flẽ-
tem ꝓplm ꝑ familias: singulos per ostia
tẽtorij sui. Iratusq; est furor dñi valde
sed ⁊ moysi intolerãda res visa est. ⁊ ait
ad dñm: Cur afflixisti ſuum tuũ? Qua
re nõ ĩuenio g̃ram corã te? Et cur impo
suisti põdus vniũsi ꝓpli huius sup me?
Nũquid ego ꝯcepi oẽm hanc mltitudi
nem vel genui eã? vt dicas mihi: porta
eos ĩ sinu tuo sicut portare solet nutrix
infantulũ. ⁊ defer in terrã ꝓ q̃ iurasti pa
trib; eoꝝ? Unde mihi carnes vt dem tã
te multitudini? Flent ꝯ me dicẽtes: da
nobis carnes vt comedam⁹. Nõ possuz
solus sustinere oẽm hũc ꝓplm qꝛ g̃uis ẽ
mihi. Sin aliter tibi videt: obsecro vt
interficias me. ⁊ inueniaz g̃ram in ocul
tuis: ne tãtis afficiar mal. Et dixit dñs
ad moysen: Cõgrega mihi septuagĩta
viros de senioribꝫ israel q̃s tu nosti ꝙ se
nes populi sint ac mgr̃i. et duces eos
ad ostiũ tab̃naculi feder: faciesq; ibi sta
re tecũ vt descẽdã ⁊ loq̃r tibi. ⁊ auferam
de spũ tuo tradãq; eis. vt sustẽtent tecũ
onus ꝓpli. ⁊ nõ tu solus g̃ ueris. Popu
lo q̃z dices: Sãctificamini: Cras come
detis carnes. Ego enĩ audiui vos dicere
Quis dabit nobis escas carniũ? Bene
nobis erat in egypto. Ut det vobis dñs
carnes ⁊ comedat. nõ vno die nec duo
bus vel quinq; aut decẽ. nec vigĩti q̃dez
sed vsq; ad mẽsez dieꝝ: donec exeat ꝑ na
res vr̃as ⁊ v̄tat in nauseã. eo ꝙ repule-
ritis dñm qui in medio vr̃i ẽ. ⁊ fleuerit
corã eo dicẽtes: Quare egressi sum⁹ ex
egypto vt perirem⁹ in solitudĩe? Et ait
moyses ad dñm. Sexcenta milia pedi-
tũ huius ꝓpli sunt. Et tu dic dabo eis
esum carniũ mẽse integro? Nunq̃d oui
um ⁊ boũ multitudo cedet vt possit suf-
ficere ad cibũ. vl oẽs pisces mar in vnũ
cõgregabunt vt eos satient? Cui rñdit
dñs: Nũquid man⁹ dñi ĩualida est? Jã
nũc videb vtꝝ meus ſmo ope cõpleat.
Venit igit moyses ⁊ narrauit ꝓplo v̄ba
dñi. ꝯgregãs septuagĩta viros de senio
rib; isrl: q̃s stare fec circa tabernaculuz.
Descẽditq; dñs ꝑ nubẽ. ⁊ locut⁹ ẽ ad eũ
auferẽs de spũ q̃ erat in moyse. ⁊ dãs se
ptuagĩta virꝫ. Cũq; req̃euissz ĩ eis spũs
ꝓphetauerũt nec vltra cessauert. Remã
serãt aũt in castris duo viri. q̃ꝝ vn⁹ vo-
cabat heldad ⁊ alt medad sup q̃s requie
uit spũs: nã ⁊ ipsi descripti fuerãt ⁊ non
exierãt ad tab̃naculũ. Cũ ꝓphetarẽt ĩ ca
stris: cucurrit puer ⁊ nũciauit moysi di
cens: Heldad ⁊ medad ꝓphetant in ca-
stris. Statĩ iosue fili⁹ nun mĩster moy
si ⁊ elect⁹ e pluribꝫ. ait: Dñe mi moyses
ꝓhibe eos. At ille: q̃d ĩquit emular ꝓ me
Quis tribuat vt oĩs ꝓpls ꝓphetet. ⁊ det
eis dñs spm̃ suũ? Reususq; est moyses
⁊ maiores natu israel ĩ castra. Ventus

aũt egrediẽs a dño arreptas trans ma/
re coturnices tetulit ⁊ dimisit in castra
itinere ąntũ vno die confici potest ex oĩ
pte castroꝝ ꝑ circũitũ: volabantq; in ae/
re duob cubitis altitudine supꝫ terraꝫ.
Surgẽs g̃ ꝑ̃ls toto die illo ⁊ nocte ac
die altero: cõgregauit coturnicũ multi/
tudinẽ: qui paꝝ. decẽ chꝛos. ⁊ siccaue/
rũt eas ꝑ gyꝛuꝫ castroꝝ. Adhuc carnes
erãt in dentib eoꝝ. nec defecerat huius/
cemõi cib. ⁊ ecce furoꝛ dñi ꝯcitatus in
ꝑ̃lꝫ. ꝓcussit eũ plaga mag̃ nimis. Voca
tusq; ẽ ille locꝰ sepulc̃ ꝯcupiscẽtie: ibi eĩ
sepelierũt ꝑ̃lm q̃ desiderauerat carnes.
Egressi aũt de sepulcris cõcupiscẽtie ve
nerũt in aseroth. ⁊ mãserũt ibi. ¶ XII

Locutaq; est maria ⁊ aarõ ꝯtra
moysen ꝓpter vxoꝛeꝫ eius ethio
pissam. ⁊ dixerũt: Num ꝑ solũ
moysen locutus est dñs? Nonne ⁊ nob
similr̃ est locutus? Qõ cũ audisset dñs
iratus est valde. Erat enim moyses vir
mitissimus supꝫ oẽs hoĩes qui morabãt
in tra. Statĩ locutꝰ est dñs ad euꝫ ⁊ ad
aaron ⁊ mariã. Egrediemĩ vos tm̃ tres
ad tabnaculũ federis. Cũq; fuissent e/
gressi descẽdit dñs in colũna nubis. ⁊ ste
tit in introitu tabnaculi vocãs aaron ⁊
mariã. Qui cũ issent. dixit ad eos: Au/
dite sermones meos. Si ąs fuerit int̃
vos ꝓphẽta dñi in visiõe apparebo ei. vel
ꝑ somniũ loq̃r ad illũ. At nõ talis seruꝰ
meus moyses qui ĩ omni domo mea fi/
delissimꝰ est. Ore enĩ ad os loq̃r ei. Pa/
lã ⁊ nõ ꝑ enigmata ⁊ figuras deũ videt.
Quare ergo nõ timuistis detrahere ser
uo meo moysi? Iratusq; ꝯtra eos abiit
Nubes ąq; recessit q̃ erat supꝫ tabnaculuꝫ
Et ecce maria apparuit candens lep̃ q̃si
nix. Cũq; respexisset eã aarõ ⁊ vidisset ꝑ/
fusam lep̃. ait ad moysen. Obsecro dñe
mi. ne ponas nob̄ ꝑ̃ pctm̃ qõ stulte cõ/
misimus: ne fiat hec q̃si mortua. ⁊ vt ab
ortuũ qõ ꝓdicit̃ dvulua mẽtis sue. Ec/
ce iam medium carnis eius deuoꝛatuꝫ
est a lep̃. Clamauitq; moyses ad dñm
dicens: Deus obsecro sana eaꝫ. Cui rñ/
dit domin̄: Si ꝑ̃ eius spuisset in faciẽ
illius: nõne debuerat saltim septẽ dieb
rubꝛe suffundi? Depeat̃ septẽ dieb ex/
tra castra. ⁊ postea reuocabit̃. Exclusa ẽ
itaq; maria extra castra septẽ dieb. ⁊ po/
pulus non est motus de loco illo. donec
reuocata est maria. ¶ XIII

Profectusq; est ꝑ̃ls de aseroth.
ꝑ firis tẽtoꝛijs in deserto pharan
Ibiq; locutꝰ ẽ dñs ad moysen
dicens. Mitte viros qui ꝯsiderẽt terrã
chanaã quã daturus sum filijs isrl̃: sin
gulos de singulis tribub ex ꝓncipibus
Fecit moyses qđ dñs imꝑarat: de deser
to pharan. mittẽs ꝓncipes viros. q̃ruꝫ
ista sunt noĩa. De tribu rubẽ: semmua
filiuꝫ ꝯchur. De tribu symeon: saphat
filiũ vri. De tribu iuda: caleb filium ie
phone. De tribu ysachar: igal filium io
seph. De tribu ephꝛaim: osee filiũ nun
De tribu beniamin: phalti filiũ raphu.
De tribu ꝯabulon: geddihel filium sodi
De tribu ioseph sceptri manasse gaddi
filium susi. De tribu dan: amihel filiuꝫ
gemalli. De tribu aser: sithur filium mi
chael. De tribu neptalim: naabi filiuꝫ
napsi. De tribu gad: guhel filiuꝫ machi
Hec sunt noĩa virorꝝ quos misit moy/
ses ad considerandam terrã. vocauitq;
osee filium nun iosue. Misit ergo eos
moyses ad considerandam terram cha
naan. ⁊ dixit ad eos: Ascendite per meri
dianam plagaꝫ. Cũq; veneritis ad mõ/
tes. considerate terram q̃lis sit. ⁊ ꝑ̃lm
qui inhabitatoꝛ est eĩ: vtꝝ foꝛtis sit an in/
firmus. pauci nũero an plures. ipsa tra
bona an mala. vꝛbes quales murate an
absq; muris. hum̄ pinguis an sterilis
nemoꝛosa an absq; aꝛboꝛib. Confoꝛta/
mini. ⁊ afferte nob de fructib tre. Erat
aũt tps q̃n iã pꝛecoq̃ vue vsci ꝓssunt.
Cũq; ascẽdissent explorauerũt tra a de/
serto sin. vsq; roob itrãtib emath. Ascẽ
derũtq; ad meridiẽ ⁊ venerũt in hebꝛon
vbi erant achiman ⁊ sisai ⁊ tolmai. filij
enach: nã hebꝛon septẽ ãnis aĩ thanim
vrbẽ egypti ꝯdita est. Pergẽtesq; vsq;
ad toꝛrẽtẽ botri. abscinderũt palmitẽ cuꝫ
vua sua quem ꝓtauerũt in vecte duo

viri. De malis q̄z granatis ⁊ de ficis lo-
ci illius tulerūt qui appellatus est nehe
lescol. i. torrēs botri. eo ꝙ botꝝ portasset
inde filij isrl̄. Reuersiq̄z exploratores t̄re
post q̄draginta dies oī regione circūita.
venerūt ad moysen ⁊ aarō ⁊ ad oēm ce-
tū filioꝝ isrl̄ in desertū pharan: qd̄ est in
cades. Locutiq̄z eis ⁊ oī mltitudini oñ-
derūt fructꝰ t̄re. ⁊ narrauerūt dicentes.
Uenimꝰ in terrā ad quā misistis nos.
q̄ reuera fluit lacte ⁊ melle. vt ex his fru
ctibꝫ cognosci pōt: sed cultores fortissi-
mos hz. ⁊ vrbes grādes atq̄z muratas.
Stirpem enach vidimus ibi. Amalech
hītat in meridie. ethæus ⁊ iebuseus et
amorreꝰ in mōtanis. Chananeꝰ v̄o mo
rat̄ iuxta mare. ⁊ circa fluenta iordanis.
Int̄ hec caleb cōpescens murm̄ ꝓpl̄i qui
oriebat̄ ꝯ moysen ait: Ascendamꝰ ⁊ possi
deamꝰ terrā qm̄ poterimꝰ obtinere eam
Alij v̄o qui fuerāt cū eo dicebāt: Neq̄q̄z
ad hūc ꝓpl̄m valemus ascēdere: qꝛ forti
or nob̄ est. Detraxerūt t̄re quā inspexe-
rāt apd̄ filios isrl̄ dicētes: Terra quā lu
strauimꝰ d̄uorat habitatores suos. Po
pulus quē aspeximꝰ ꝓcere stature ē. Ibi
vidimꝰ mōstra q̄dā filioꝝ enach de gene
re giganteo. quibꝫ comparati quasi lo-
custe videbamur.

XIIII

Igitur vociferās oīs turba fle-
uit nocte illa. ⁊ murmurati sūt
ꝯ moysen ⁊ aaron cūcti filij isrl̄
dicētes: Utinā mortui essemꝰ ī egypto.
⁊ nō in hac vasta solitudine. Utinā ꝑea
mus. ⁊ non inducat nos dñs in terraz
istā ne cadamꝰ gladio ⁊ vxores ac liberi
nr̄i ducātur captiui. Nōne meliꝰ est reu
ti in egyptū? Dixerūtq̄z alter ad alterū:
Cōstituamꝰ nob̄ ducē ⁊ reutam̄ in egy-
ptū. Quo audito moyses ⁊ aaron ceci-
derūt ꝓni in terrā corā om̄i mltitudine
filioꝝ isrl̄. At v̄o iosue filiꝰ nun ⁊ caleb
filius iephone qui ⁊ ipsi lustrauerūt ter
rā. sciderūt vestimēta sua. ⁊ ad oēm ml-
titudinē filioꝝ israel locuti sunt. Terra
quā circūiuimꝰ valde bona est. Si ꝓpi-
tius fuerit dñs inducet nos in eā ⁊ tra
det humū lacte ⁊ melle manātē. Nolite
rebelles eē ꝯ dñm. neq̄z timeatis ꝓpl̄m
t̄re huiꝰ: qꝛ sic̄ panē ita eos possumꝰ de-
uorare. Recessit ab eis om̄e p̄sidiū: dñs
nobiscū est: nolite metuere. Cunq̄z cla-
maret oīs multitudo ⁊ lapidibꝫ eos vel
let opprimere: apparuit gl̄ia dñi sup̄ te-
ctū federis. cūctis vidētibꝫ filijs israel:
Et dixit dominus ad moysen: Usq̄z quo
detrahet mihi ꝓpl̄us iste? Quousq̄z nō
credent mihi in oībꝫ signis q̄ feci coraz
eis? Feriā igit̄ eos pestilentia atq̄z cōsu-
mā. te aūt faciā principē sup̄ gētem ma
gnā ⁊ fortiorez q̄z hec est. Et ait moyses
ad dñm. Ut audiāt egyptij d̄ q̄ꝝ medio
eduxisti ꝓpl̄m istū. ⁊ hītatores terre hu-
ius qui audierunt ꝙ tu dñe in ꝓpl̄o isto
sis. ⁊ facie videaris ad faciē. ⁊ nubes tua
protegat illos. ⁊ in columna nubis p̄ce
das eos ꝑ diē ⁊ in colūna ignis ꝑ noctē
ꝙ occideris tātā mltitudinē q̄si vnum
hoīem. ⁊ dicāt: Nō poterat introducere
ꝓpl̄m in terrā ꝓ q̄ iurauerat: idcirco occi
dit eos in solitudine. Magnificet̄ ergo
fortitudo dñi sicut iurasti dicens: Dñs
patiēs ⁊ multe misericordie. auferēs ini-
quitatē ⁊ scelera. nullūq̄z innoxiū dereli
quēs. qui visitas pctā p̄r̄m in filios in
tertiā ⁊ q̄rtā generatiōem. Dimitte ob
secro pctm̄ ꝓpl̄i tui huius s̄m magnitu
dinē misericordie tue: sic̄ ꝓpitiꝰ fuisti egre
diētibꝫ de egypto vsq̄z ad locū istuz. Di
xitq̄z dñs: Dimisi iuxta verbū tuuz. Ui
uo ego ⁊ implebit̄ gl̄ia dñi vniuersa ter
ra. Attñ oēs hoīes qui viderūt maiesta
tē meā ⁊ signa q̄ feci in egypto ⁊ in soli-
tudine. ⁊ tēptauerūt me iā ꝑ decē vices
nec obedierūt voci mee: nō videbūt ter
raz ꝓ q̄ iuraui patribꝫ eoꝝ. nec quisq̄z ex
illis qui d̄traxit mihi intuebit̄ eā. Ser
uuz meū caleb qui plenꝰ alio spiritu se-
cutus est me. inducā in terrā hāc quam
circūiuit. ⁊ semen eius possidebit eam:
quoniam amalachites ⁊ chananeꝰ ha-
bitant in vallibus. Cras mouete castra
⁊ reuertimini in solitudinez per viā ma
ris rubri. Locutusq̄z est dominꝰ ad moy
sen et aaron dicens: Usq̄z quo multi-
tudo hec pessima murmurat cōtra me?

Querelas filioꝝ isrl' audiui. Dic ḡ eis: Uiuo ego ait dñs: sicut locuti estis audiente me: sic faciā vobis. In solitudīe hac iacebūt cadauera vr̄a. Oēs qui nūerati estis a viginti ānis ⁊ sup̄. ⁊ murmurastis ꝯ me: nō intrabitis terrā sup̄ quā leuaui manū meā vt hītare vos facerez preter caleb filiū iephone. ⁊ iosue filiuz nun. Paruulos aūt vr̄os de quib⁹ dixistis. q̄ prede hostib⁹ forēt: introducaz vt videant terrā q̄ vob̄ displicuit. Ur̄a cadauera iacebunt in solitudine. Filij vr̄i erūt vagi in deserto annis q̄draginta. ⁊ portabūt fornicatiōem vr̄am donec consumant̄ cadauera pr̄m in deserto. iuxta nūeruz q̄draginta dieꝝ quib⁹ ꝯsiderast̄ terrā. Annus ꝓ die īputabit̄. Et q̄draginta annis recipietis iniquitates vr̄as ⁊ scietis vltiōem meā. Qm̄ sic̄ locutus sum. ita faciā oī multitudini huic pessime. que ꝯsurrexit adu̇sum me. In solitudine hac deficiet ⁊ morieť. Igit̄ om̄s viri q̄s miserat moyses ad ꝯtēplādam terrā. ⁊ qui reu̇si murmurare fecerāt ꝯ eū oēm multitudinez. detrahētes terre q̄ esset mala. mortui sunt atq̄ ꝑcussi in cōspectu dñi. Iosue āt fili⁹ nun ⁊ caleb filius iephone vixerūt ex oīb⁹ qui ꝑrexerāt ad ꝯsiderandā terraz. Locutusq̄ est moyses vniu̇sa v̄ba hec ad oēs filios isrl' ⁊ luxit ꝓpl's nimis. Et ecce mane primo surgentes. ascēderūt v̄ticē mōtis atz dixerūt: Parati sum⁹ ascēdere ad locū de q̄ dñs locut⁹ est q̄z peccauim⁹. Quibus moyses: Cur inq̄t trāsgredimini v̄buz dñi. q̄d vob̄ nō cedet in ꝓsperuz? Nolite ascēdere: nō. n. ē dñs vobiscū: ne corruatis corā īimic̄ vr̄is. Amalechites ⁊ chananeus añ vos sunt q̄ꝝ gladio corruet̄ eo q̄ nolueritis acq̄escere dño: nec erit dñs vobiscū. At illi ꝯtenebrati. ascēdert̄ in v̄ticē mōtis. Arca aūt testamēti dñi ⁊ moyses nō recesserūt de castris: Descēditq̄ amalachites et chananeus q̄ hītabat in mōte. ⁊ ꝑcutiēs eos atq̄ cōcidēs ꝑsecut⁹ ē eos vsq̄ horma. XV

Locutus est dñs ad moysen dicēs: Loq̄re ad filios isrl' ⁊ dices ad eos: Cū ingressi fueritis terrā habitatiōis vr̄e quā ego dabo vobis. ⁊ feceritis oblatiōem dño in holocaustū aut victimā pacificā. vota soluētes. vel sponte offerētes mūera. aut ī solēnitatib⁹ vr̄is adolētes odorē suauitat̄ dño de bobus siue de ouib⁹. offeret quicūq̄ īmolauerit victimā: sacrificiū simile decimā ꝑtē ephi ꝯsp̄sam oleo. q̄d mēsuram habebit q̄rtā ꝑtē hin. ⁊ vinū ad liba fundēda eiusdez mēsure dabit in holocaustū siue in victimā. Per agnos singulos ⁊ arietes erit sacrificiū. simile duarū decimarū. q̄ ꝯsp̄sa sit oleo tertie ꝑtis hin. et vinū ad libamētū tertie ꝑtis eiusdē mensure offeret in odorem suauitatis dño. Qñ v̄o de bobus feceris holocaustū aut hostiā vt impleas votū vel pacificas victimas: dabis per singulos boues simile tres decimas cōsp̄se oleo. q̄d hēat mediū mēsure hin. ⁊ vinū ad liba fundenda eiusdez mēsure in oblationē suauissimi odoris dño. Sic facies ꝑ singulos boues ⁊ arietes ⁊ agnos ⁊ hedos. Taz indigene q̄ꝫ ꝑegrini eodem ritu offerent sacrificia. Unū preceptū erit atq̄ iudicium tā vobis q̄ꝫ aduenis terre. Locutus est dñs ad moysen dicēs: Loq̄re filijs israel. ⁊ dices ad eos: Cū veneritis in terrā quā dabo vob̄ ⁊ comederitis de pānibus regiōis illius: separabitis p̄mitias dño de cibis vr̄is. Sicut d̄ areis p̄mitias separabitis: ita ⁊ de pulmēt̄ dabitis p̄mitiua dño. Q̄ si ꝑ igr̄antiaz preterieritis q̄cq̄ꝫ hoꝝ q̄ locut⁹ ē dñs ad moysen ⁊ mādauit ꝑ eū ad vos. a die q̄ cepit iubere ⁊ vltra. oblitaq̄ fuerit facere multitudo. offeret vitulū de armēto holocaustū in odorē suauissimū dño. ⁊ sacrificiū eius ac liba vt cerimonie postulant. hircūq̄ ꝓ pctō ⁊ rogabit sacerdos ꝓ oī mlt̄itudīe filioꝝ isrl'. ⁊ dimittet̄ eis. qm̄ nō spōte peccauert̄: nihilomin⁹ offerētes īcēsuz dño ꝓ se ⁊ ꝓ pctō atz errore suo. ⁊ dimittet̄ vniu̇se plebi filioꝝ isrl' ⁊ aduenis q̄ ꝑegrinant̄ int̄ eos. qm̄ culpa ē oīs ꝓpl'i ꝑ igr̄ātiā. Q̄ si aīa vna nesciēs peccauerit offeret caprā ānicl'am ꝓ pctō suo ⁊

ꝛ̄cabiť ꝑ ea ſacerdos ꝙ inſcia ꝓccatue
rit coꝛā dño:impetrabitq; ei vniā ⁊ di/
mittet illi. Tam indigenis q̄; aduenis
vna lex erit oīz q̄ ꝓccauerīt ignāteſ. Alia
vo q̄ ꝑ ſuꝑbiaz aliquid ꝓmiſerit ſiue ci/
uis ſit ille ſiue ꝑegrinus:qm̄ adūſus do
minū rebell' fuit:pibit de ꝓplo ſuo. Ver
bū.n.dñi ꝓtempſit ⁊ ꝑceptū illi⁹ fecit ir
ritū:idcirco delebiť.⁊ portabit iniquita/
tē ſuā. Factm̄ eſt āt cū eēnt filij iſrl' in ſo/
litudīe ⁊ inueniſſent hoīem colligētez li
gna in die ſabbati:obtuleť eū moyſi ⁊
aarō ⁊ vniūſe mlt̄itudini. Qui recluſe/
rūt eū ī carcerē.neſciētes q̄d ſuꝑ eo face
re deberēt. Dixitq; dom̄in⁹ ad moyſen.
Morte moriať hō iſte:obruat eū lapidi
buſ oīs turba extra caſtra. Cūq; eduxiſ/
ſent eū foraſ.obrueť eū lapidib⁹.⁊ mor
tuus ē ſicꝑceꝑat dñs. Dixit q̄; dñs ad
moyſen: Loq̄re filijs iſrl'.⁊ dices ad eos
vt faciāt ſibi fimbrias ꝑ angulos q̄ttuo
or palliorꝝ.ponētes in eis vittas hyacin
thinas. Quas cū viderīt.recordēť oīa
mādatorꝝ dñi.nec ſeq̄ntť cogitatiões ſu/
as.⁊ oculos ꝑ res varias fornicātes ſed
magis memores ꝑceptorꝝ dñi faciāt ea:
ſintq; ſci deo ſuo. Ego dñs deus vť.qui
eduxi vos de tra egypti vt eēm deus vť.

Ecce aūt chore filius ℣XVI
iſuar filij caath :filij leui .⁊ da/
thā atq; abiron filij eliab:hon q̄
q; filij phaleth de filijs rubē .ſurrexerūt
ꝰ moyſen.alijq; filiorꝝ iſrl' ducēti quinq̄
ginta viri ꝓceres ſynagoge.⁊ qui tpe cō
cilij ꝑ noīa vocabātur. Cunq; ſtetiſſent
adūſum moyſen ⁊ aarō.dixerūt: Suffi
ciat vob qz oīs mlt̄itudo ſcōꝝ eſt.⁊ in ip
ſis eſt dñs. Cur eleuamī ſuꝑ ꝓplm dñi
Qđ cū audiſſet moyſes:cecidit ꝓnus ī
faciē.locutuſq; ad chore ⁊ ad oēm mlti/
tudinē:mane inquit notū faciet dñs q̄
ad ſe ꝓtineāt.⁊ ſcōs applicabit ſibi: ⁊ q̄s
elegerit approping̃būt ei. Hoc igiť faci/
te. Tollat vnuſquiſq; thuribula ſua.tu
chore ⁊ omne cōciliū tuuz.⁊ hauſto cras
igne ponite deſuꝑ thymiama coꝛā dño:
⁊ quēcūq; elegerit.ipſe erit ſanct⁹. Vul
tū erigimini filij leui. Dixitq; rurſum
ad chore: Audite filij leui. Nū paꝝ vob ē
ꝙ ſeparauit vos de⁹ iſrl' ab oī ꝓplo.⁊ iun
xit ſibi vt ſuiretis ei in cultu tabernacu
li.⁊ ſtaretis coꝛā freq̄ntia ꝓpli ⁊ miſtra/
retis ei: Idcirco ad ſe fecit accedere te ⁊
omnes fratres tuos filios leui. vt vob
etiā ſacerdotiū vendicetiſ.⁊ oīs globus
tuus ſtet ꝓtra dñm: Quid eſt enim aa/
ron vt murmuretis cōtra eū: Miſit ergo
moyſes vt vocaret dathan ⁊ abiron fili
os eliab. Qui reſpōderūt. Non venim⁹
Nūquid paꝝ ē tibi ꝙ eduxiſti noſ de tra
egypti q̄ lacte ⁊ melle manabat vt occi/
deres in deſto.niſi ⁊ dominat⁹ fueriſ no
ſtri: Reuera induxiſti nos in terrā q̄ flu
it riuis lactis ⁊ mellis:⁊ dediſti nob poſ/
ſeſſiones agroꝝ ⁊ vineaꝝ: An ⁊ oculos
nōs vis eruere: Non venimus. Ira/
tuſq; moyſes valde.ait ad dominū. Ne
reſpicias ſacrificia eoꝛuz. Tu ſcis ꝙ nec
aſellum quidē vnq̄; acceperī ab eis: nec
afflixerim quēpiam eoꝝ. Dixitq; ad cho
re: Tu ⁊ oīs ꝓgregatio tua ſtate ſeoꝛſuz
coꝛam dño.⁊ aaron die craſtino ſepara/
tim. Tollite ſinguli thuribula veſtra.et
ponite ſuꝑ ea incēſuz offerētes dño du/
centa quinq̄ginta thuribula:aaron q̄z te
neat thuribulū ſuū. Qđ cum feciſſent
ſtātib⁹ moyſe ⁊ aarō ⁊ coacerualſent ad/
uerſum eos omnem multitudinem ad
oſtiū tabernaculi.apparuit cunctis glo/
ria domini. Locutuſq; eſt dñs ad moy/
ſen ⁊ aaron ait : Separamini de medio
cōgregatiōis huiꝰ vt eos repēte diſpdā
Qui ceciderūt ꝓni in faciē atq; dixerunt
Fortiſſime deus ſpirituū vniūſe carnis
nū vno peccāte. ꝰ oēs ira tua deſeuiet:
Et ait dñs ad moyſen: Precipe vniuer
ſo ꝓplo vt ſeparet a tabnacul' chore ⁊ da
thā ⁊ abirō. Surrexitq; moyſes ⁊ abiit
ad dathan ⁊ abiron.⁊ ſeq̄ntib⁹ eum ſe/
nioribꝫ iſrl' dixit ad turbam. Recedite a
tabernaculiſ impioꝝ.⁊ nolite tangere q̄
ad eos pertinēt.ne inuoluamini in pec/
catis eoꝛum. Cunq; receſſiſſent a tento
riis eoꝛū ꝑ circūitum: dathan et abirō
egreſſi ſtabāt in ītroitu papilionū ſuoꝝ
cuz vxoꝛib⁹ ⁊ liberis oīq; frequentia. Et

ait moyses: In hꝫ scietis qꝫ dñs miserit me vt facerē vniūsa q̄ cernitꝭ.⁊ nō ex pprio ea corde ptuleri. Si ꝓsueta hoim morte interierit ⁊ visitauerit eos plaga q̄ ceteri visitari solēt:nō misit me dñs. Sinaūt nouā rē fecerit dñs ⁊ aperiens ̄ra os suū deglutiat eos⁊ oīa q̄ ad illos ptinēt.descēderitq; viuētes in infernū scietis qꝫ blasphemauerint dñm. Cōfestī igit vt cessauit loq̄.dirupta ē ̄ra sub pedib⁹ eor.⁊ apiēs os suū deuorauit illos cū tabernaculis suis ⁊ vniūsa ſba eor. Descēderūtq; viui in īfernū opti humo ⁊ perīt de medio mlt̄itudis. At vo oīs isrl̄ qui stabat p gyrū fugit a clamore pe reūtiū dicēs:Ne forte ⁊ nos ̄ra deglutiat. Sed ⁊ ignis egressus a dño interfecit ducētos q̄nq̄ginta viros qui offerebāt incēsuz. Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs:Precipe eleaçaro filio aarō sacdoti vt tollat thuribula q̄ iacēt in incēdio.⁊ ignem huc illucq; dispgat:qm̄ scificata sūt in mortib⁹ pctōr;pducatq; ea ī lamitas.⁊ affigat altari.eo qꝫ oblatū sit ī eis incēsuz dño.⁊ scificata sint vt cernāt ea p signo ⁊ moniīto filij isrl̄. Tulit ergo eleaçar sacerdos thuribula enea .in q̄b⁹ obtulerāt hi q̄s incēdiū deuorauit.⁊ pdurit ea ī lamias affigēs altari.vt habe rēt postea filij isrl̄ q̄b⁹ cōmouerēt. ne q̄s accedat alienigena.⁊ qui non ē de semie aarō ad offerēdū incēsuz dño:ne patiat sic passus ē chore.⁊ oīs ꝯgregatio ei⁹ loq̄nte dño ad moysen. Murmurauit āt oīs mlt̄itudo filior isrl̄ seq̄nti die ꝓtra moysen ⁊ aarō dicēs:Vos interfecistis pplm̄ dñi. Cūq; oriret seditio.⁊ tumultus increscer̄et:moyses ⁊ aaron fugerūt ad tabernaclm̄ federis. Qꝺ postq; īgressi sunt opuit nubes.⁊ apparuit gl̄ia dñi. Diritq; dom⁹ ad moysen:Recedite ꝺ medio hui⁹ mlt̄itudis:etiā nunc delebo eos. Cūq; iacerēt in terra.dixit moyses ad aaron: Tolle thuribulum.⁊ hausto igne de altari mitte incēsum desup.pergēs cito ad pplm̄ vt roges p eis. Jā enī egressa ē ira a dño.⁊ plaga desecuit. Qꝺ cū fecisset aarō ⁊ cucurrisset ad mediam multitudinē quā iam vastabat incendium obtulit thymiama ⁊ stās inter mortuos ac viuētes p pplo ꝺepcatus est. et plaga cessauit. Fuerūt autez qui pcussi sunt q̄ttuordecim milia hoim ⁊ septingenti absq; his qui pierāt in seditione chore. Reuersusq; ē aarō ad moysen ad ostiū tabnacli federis p⁹ cq; q̄euit interit⁹

ET locutus est dñs ad moysen dicēs: Loqre ad filios israel.⁊ accipe ab eis vgas singulas p cogtiones suas a cunctis principibus tribuū vgas duodecim ⁊ vniuscuiusq; nomē supscribes virge sue. Nomē aūt aaron erit in tribu leui.⁊ vna virga cūctas eor familias continebit:ponesq; eas in tabernaculo federis coram testimonio vbi loquar ad te. Quem ex his elegero germinabit virga eius.⁊ cohibebo a me q̄rimonias filior israel:quib⁹ ꝓtra vos murmurāt. Locutusq; est moyses ad filios isrl̄.⁊ dederūt ei oēs pncipes vgas p singulas trib⁹. Fueruntq; virge duodecim absq; vga aaron. Quas cuz posuisset moyses coram dño in tabernaculo testimonij sequēti die regressus inuenit germinasse vgā aarō in domo leui.⁊ turgētib⁹ gemmis eruperāt flores qui foliis dilatatꝭ in amygdalas deformati sunt. Portulit g̃ moyses oēs virgas de conspectu domini ad cunctos filios israel.viderunt⁊ receperunt singuli vgas suas. Diritq; dominus ad moysen Refer virgam aaron in tabernaculum testimonij.vt seruet ibi in signū. rebellium filiorum israel.⁊ quiescāt q̄rele eorum a me ne morianr. Fecitq; moyses sicut pcepat dñs. Dixerūt aūt filij israel ad moysen:Ecce consumpti sumus. omnes pibimus. Quicūq; accedit ad tabernaculum domini morit. Nuz vsq; ad intnitiōez cūcti delēdi sum⁹

Dixitq; dñs ad aaron: Tu ⁊ filij tui ⁊ dom⁹ pris tui tecuz portabitis iniq̄tatē scūarij.⁊ tu ⁊ filij tui simul sustinebitis pctā sacdotij vri. Sed ⁊ frēs tuos de tribu leui ⁊ sceptr̄ pris tui sume tecū:p̄stoq; sint ⁊ ministret

tibi. Tu aũt ⁊ filij tui mĩstrabitis in ta/
bernaculo testimonij. Excubabũtq; le/
uite ad ꝓcepta tua ⁊ ad cũcta opa tabna
culi:ita dũtaxat vt ad vasa scũarij ⁊ alta
re nõ accedãt.ne ⁊ illi moriant̃.⁊ vos pe
reatis simł. Sin aũt tecũ ⁊ excubent in
custodijs tabnacli ⁊ in oib⁹ cerimonijs
eius. Alienigena non miscebit̃ vob. Ex
cubate in custodia scũarij. ⁊ in mĩsterio
altarꝭ:ne oriat̃ indigtio supꝫ filios israel
Ego dedi vob frẽs vros leuitas de me/
dio filiorꝫ isrł.⁊ tradidi donũ dño vt ser
uiãt in mĩsterijs tabnaculi eiꝰ. Tu aũt
⁊ filij tui custodite sacerdotiũ vrm ⁊ oia
q̃ ad cultũ altaris ꝑtinẽt ⁊ intra velum
sunt.ꝑ sacdotes ãministrabunt̃. Si q̃s
extr̃nus accesserit.occidet̃. Locutusq; est
dñs ad aarõ: Ecce dedi tibi custodiã pri
mitiarꝫ meaꝫ. Oia q̃ scificant̃ a filijs isrł
tibi tradidi ⁊ filijs tuis ꝑ officio sacdo/
tali:legitima sempitna. Hec ꝯ accipies
de his q̃ scificant̃ ⁊ oblata sũt dño. Q̃s
oblatõ ⁊ sacrificiũ ⁊ q̃cq̃d ꝑ pctõ atq; ỏli
cto reddit̃ mihi ⁊ cedet in scã scõrꝫ:tuuꝫ
erit ⁊ filiorꝫ tuorꝫ. In scũario comedes
illũ. Mares tm̃ edẽt ex eo:qꝫ ꝯsecrũ est
dño. Primitias autẽ q̃s vouerint ⁊ ob/
tulerint filij isrł:tibi dedi ⁊ filijs tuis ac
filiab⁹ tuis iure ꝑpetuo. Qui mũdus ẽ
in domo tua.vescet̃ eis. Oẽm medullã
olei ⁊ vini ac frumẽti .quicq̃d offerunt
primitiarũ dño tibi dedi. Uniũsa fruguꝫ
initia q̃ gignit hum⁹ ⁊ dño deportant̃:
cedẽt in vsus tuos . Qui mũdus est in
domo tua.vescet̃ eis. Oẽ qđ ex voto red
iderit filij isrł.tuũ erit. Quicq̃d primuꝫ
erũpet e vulua cũcte carnis quã offerũt
dño.siue ex hoib⁹ siue de pecorib⁹ fuerit.
tui iuris erit.ita dũtaxat vt ꝑ hois pri
mogenito pciũ accipias.⁊ oẽ aial qđ imun
dũ est redimi facias. cuiꝰ redẽptio erit
post vnũ mẽsem:siclis argẽti q̃nq; põde
re scũarij. Siclus vigiti obolos hꝫ. Pri
mogenitũ aũt bouis ⁊ ouis ⁊ capre non
facies redimi.qꝫ scificata sunt dño. Sã
guinẽ tm̃ eorꝫ fundes sup altare. ⁊ adi/
pes adolebis in suauissimũ odorẽ dño.
Carnes vo in vsum tuũ cedẽt.sicut pe/
ctusculũ ꝯsecrũ ⁊ armus dexter tua erit
Oẽs primitias scũarij q̃s offerẽt filij isrł
dño tibi dedi ⁊ filijs ac filiab⁹ tuis iure
ꝑpetuo. Pactũ salis est sempitnũ coraꝫ
dño tibi ac filijs tuis. Dixitq; dñs ad aa
ron: In terra eorum nihil possidebitis
nec habebitis partem inter eos. Ego
pars et hereditas tua in medio filiorum
israel. Filijs autem leui dedi omnes de
cimas israel in possessiõem ꝑ mĩsterio q̃
seruiũt mihi in tabernaculo federis. vt
nõ accedãt vltra filij isrł ad tabnaculũ
nec cõmittãt pctm̃ mortiferũ solis filijs
leui mihi in tabnaculo fuiẽtib⁹ ⁊ portã/
tib⁹ pctã ꝑpli. Legitimũ sempitnũ erit
in generatiõib⁹ vris. Nihil alid posside
bũt. decimarũ oblatiõe ꝯtenti q̃s in vsꝰ
eorꝫ ⁊ necessaria separaui. Locutusq; est
dñs ad moysen dicẽs: Precipe leuit̃ atq;
denũcia. Cũ accepitis a filijs israel deci/
mas q̃s dedi vob:primitias eorꝫ offerte
dño.i. decimã ptẽ decime vt reputet̃ vo
bis in oblatiõem primitiuorꝫ:tam de are
is q̃ de torcularib⁹ ⁊ vniũsis q̃ꝫ accipiꝭ
primitias offerte dño.⁊ date ea aarõ sac̃
doti. Omnia que offeretis ex decimis ⁊
in donaria domini separabitis: optima
⁊ electa erunt cuncta. Dicesq; ad eos:
Si ꝑclara ⁊ meliora quecq; obtuleritis
ex decimis :reputabitur vobis quasi de
area ⁊ torcular dederitis primitias .et
comedetis eas in omnib⁹ locis vestris:
tam vos q̃ familie vestre:quia precium
est pro ministerio quo seruitis in taber
naculo testimonij.⁊ non peccabitis sup
hoc:egregia vobis ⁊ pinguia reseruãtes
ne polluatis oblationes filiorum israel
et moriamini.

XIX

Locutusq; est dñs ad moysen ⁊
aarõ dicẽs: Ista est religio victi
me quam constituit dominus.
Precipe filijs israel vt adducant ad te
vaccam rufam etatis integre in q̃ nul/
la sit macula nec portauerit iugum :tra
desq; eã eleaçaro sacerdoti. Qui eductã
extra castra imolabit in ꝯspectu oim et
tingẽs digitũ in sanguĩe eius .aspget ꝯ
fores tabnaculi septẽs vicib⁹:cõburetq;

eam cunctis videntibꝫ taꝫ pelle ⁊ carni-
bus eius q̄ꝫ sanguine ⁊ fimo flāme tra-
ditis. Lignū q̄ꝫ cedrinū ⁊ hysopū coccū
q̄ꝫ bis tinctū sacerdos mittet in flāmaꝫ
q̄ vaccā vorat. Et tūc demū lotis vestibꝫ
⁊ corpe suo. ingredieť in castra: cōmacu
latusq̄ꝫ erit vsq̄ꝫ ad vesperuꝫ. Sed ⁊ ille
qui cōbusserit eā: lauabit vestimēta sua
⁊ corpus. ⁊ īmūdus erit vsq̄ꝫ ad vesperū
Colliget aūt vir mūdus cineres vacce.
⁊ effundet eos extra castra in loco puris
simo: vt sint mlt̄itudini filioꝝ isrl̄ in cu
stodiā ⁊ in aquam aspsionis. qꝛ ꝓ pecca-
to vacca cōbusta est. Cunq̄ꝫ lauerit qui
vacce portauerat cineres vestimēta sua:
immūdus erit vsq̄ꝫ ad vesperꝝ. Habebūt
hꝰ filij isrl̄ ⁊ aduene qui habitāt int̄ eos
scm̄. iure perpetuo. Qui tetigerit cada-
uer hoīs. ⁊ ꝓpter hoc septeꝫ diebꝫ fuerit
immūdus: aspgeť ex hac aq̄ die tertio ⁊
septimo. ⁊ sic mundabiť. Si die tertio
aspsus non fuerit: septimo non poterit
emūdari. Omīs qui tetigerit humane
aīe morticinū. ⁊ aspsus hac cōmixtione
nō fuerit. polluet tabnaculū dñi. ⁊ peri-
bit ex isrl̄. Quia aq̄ expiatiōis nō est asp
sus. īmundus erit ⁊ manebit spurticia
eius sup eū. Ista est lex hoīs qui moriť
in tabnaculo. Oēs qui ingrediūtur tē-
toriū illius. ⁊ vniuersa vasa que ibi sunt.
polluta erūt septē diebꝫ. Vas qđ nō ha
buerit opculū nec ligaturā desup. īmū-
dū erit. Si quis in agro tetigerit cada-
uer occisi hoīs. aut ꝑ se mortui siue os
illius vel sepulcrū: immūdus erit septē
diebꝫ. Tollētq̄ꝫ de cineribꝫ cōbustionis
atq̄ꝫ pctī. ⁊ mittēt aq̄s viuas sup eos in
vas: in quibꝫ cū homo mūdus tinxerit
hysopū. aspget ex eo omne tentoriuꝫ. et
cunctā supellectilē. ⁊ homines huiusce-
modi ꝯtagione pollutos: Atq̄ꝫ hoc mō
mūdus lustrabit immūdū tertio ⁊ sep-
timo die: expiatusq̄ꝫ die septimo. laua-
bit se ⁊ vestimēta sua. ⁊ immundus erit
vsq̄ꝫ ad vesperꝝ. Si q̄s hꝰ ritu non fuerit
expiatus: ꝑibit aīa illius de medio eccle
sie. qꝛ sanctuariū dñi polluit. ⁊ nō est aq̄
lustratiōis aspsus. Erit hꝰ p̄ceptū legiti
mū sempiternū. Ipse q̄ꝫ qui aspgit aq̄s
lauabit vestimenta sua. Oīs qui tetige-
rit aq̄s expiationis: immūdus erit vsq̄ꝫ
ad vesperū. Quicq̄d tetigerit īmūdus.
immūdū faciet. ⁊ aīa q̄ hoꝝ quippiā teti
gerit īmūda erit vsq̄ꝫ ad vesperuꝫ. XX

Venerūtq̄ꝫ filij isrl̄ ⁊ oīs mlt̄itu
do in desertū sin mēse p̄mo ⁊ mā
sit ꝓplus in cades. Mortuaq̄ꝫ ē
ibi maria ⁊ sepulta in eodē loco. Cunq̄ꝫ
indigeret aq̄ ꝓplus ꝯuenerunt adūsum
moysen ⁊ aaron. ⁊ versi in seditioneꝫ di-
xerūt: Utinā perissem⁹ inter fratres no
stros corā dño. Cur eduxistis ecclesiam
dñi in solitudinē: vt ⁊ nos ⁊ nostra ium̄
ta moriam̄: Quare nos fecistis ascēde-
re de egypto ⁊ eduxistis in locū istū pessi
mū qui seri nō pōt: qui nec ficū gignit.
nec vineas. nec malogranata: insuper ⁊
aquā nō habet ad bibēdū: Ingressusq̄ꝫ
moyses ⁊ aaron. dimissa mlt̄itudine in
tabnaculū federis. corruerūt ꝓni in ter
rā: clamaueruntq̄ꝫ ad dñm. atq̄ꝫ dixerūt
Dñe deus audi clamorē huius populi.
⁊ aperi eis thesaurum tuū fontez aque
viue: vt satiati cesset murmuratio eoꝝ.
Et apparuit gloria domini sup eos. Lo-
cutusq̄ꝫ est dominus ad moysen dicens
Tolle virgam ⁊ congrega populum tu
⁊ aaron frater tuus. ⁊ loquimini ad pe-
trā corā eis. ⁊ illa dabit aq̄s. Cunq̄ꝫ edu
xeris aquā de petra: bibet oīs mlt̄itudo
⁊ iumēta eius. Tulit igitur moyses v̄-
gam q̄ erat in ꝯspectu dñi sic p̄cepat ei:
cōgregata mlt̄itudīe ante petrā. dixitq̄ꝫ
eis. Audite rebelles ⁊ īcreduli. Nū de pe
tra hac vob aquā potim⁹ eijcere: Cūq̄ꝫ
eleuassꝫ moyses manū ꝑcutiēs v̄ga bis
silicē egresse sūt aq̄ largissime: ita vt po-
pulus biberet ⁊ ium̄ta. Dixitq̄ꝫ dñs ad
moysen ⁊ aarō. Quia nō credidistꝫ mihi
vt scīficaretꝫ me corā filijs isrl̄. nō ītrodu
cetis hos ꝓplos in terrā quam dabo eis
Hec est aqua contradictionis vbi iur-
gati sunt filij israel ꝯtra dñm. ⁊ sanctifi
catus est in eis. Misit interea nuncios
moyses d̄ cades ad regē edom q̄ dicerēt
Hec mādat frater tuus isrl̄. Nosti oēm

laborē qui apprehendit nos: quō descēde
rint p̄tes nr̄i in egyptū. ⁊ habitauerim⁹
ibi multo tp̄e: afflixerintq̄ nos egyptij
⁊ p̄tes nr̄os. ⁊ quō clamauerim⁹ ad do-
minū ⁊ exaudierit nos: miseritq̄ ange-
lū qui eduxerit nos de egypto. Ecce ī vr
be cades q̄ est in extremis finib⁹ tuis po-
siti: obsecr̄mus vt nob̄ trāsire liceat per
terrā tuā. Nō ibimus p̄ agros nec p̄ vi-
neas: nō bibem⁹ aq̄s de puteis tuis. sed
g̃diem̄ via publica nec ad dexteram nec
ad sinistrā declinātes donec trāseamus
terminos tuos. Cui rn̄dit edom: Non
trāsibis p̄ me. Alioquin armat⁹ occur-
rā tibi. Dixerūtq̄ filij isrl̄: Per tritaz g̃-
diem̄ viā ⁊ si biberim⁹ aquas tuas nos
⁊ pecora nr̄a: dabimus qd̄ iustū est. Nul
la erit in p̄cio difficultas: tm̄ velocit̄ trā
seamus. At ille rn̄dit: Non transibitis.
Statimq̄ egressus est obuius cū infi-
nita mlt̄itudīe ⁊ manu forti: nec voluit
acq̄escere dep̄canti vt ꝯcederet trāsitū p̄
fines suos. Quāobrē diuertit ab eo is-
rael. Cunq̄ castra mouissent de cades.
venerūt in mōtē hor qui ē in finib⁹ terre
edom: vbi locut⁹ est dn̄s ad moysen di-
cēs: Pergat inquit aaron ad ppl̄os su-
os. Non enī intrabit t̄rā quā dedi filijs
isrl̄: eo q̄ incredulus fuerit ori meo ad
aq̄s ꝯdictiōis. Tolle aaron ⁊ filiū ei⁹ cū
eo. ⁊ duces eos in mōtē hor: Cunq̄ nu-
daueris p̄tem veste sua. indues ea elea-
çarū filiū eius. ⁊ aarō colliget̄ ⁊ morietur̄
ibi. Fec̄ moyses vt p̄cep̄at dn̄s. ⁊ ascen-
derūt in mōtem hor corā omni mlt̄itu-
dine. Cunq̄ aaron spoliasset vestib⁹ suis
induit eis eleaçar̄ filiū eius. Illo mor-
tuo in mōtis sup̄cilio descēdit cū ēleaça
ro. Oīs autē mlt̄itudo videns occubu
isse aaron. fleuit sup̄ eo triginta diebus
p̄ cunctas familias suas. XXI

Quod cuz audisset chanane⁹ rex
arad qui habitabat ad meridiez
venisse scz isrl̄ p̄ exploratoꝝ viaz
pugnauit ꝯ illuz. ⁊ victor exn̄s. duxit ex
eo predā. At isrl̄ voto se dn̄o obligās. ait
Si tradideris ppl̄m istū in manu mea
delebo vrbes ei⁹. Exaudiuitq̄ dn̄s p̄ces
israel. ⁊ tradidit chananeū: quez ille in-
terfecit subuersis vrbibus eius. ⁊ vocauit
nomen loci illius horma id ē anathema
Profecti sunt autē de mōte hor per viā
que ducit ad mare rubr̄ vt circūirēt ter
ram edom. Et tedere cepit ppl̄m itinerꝫ
ac laboris: locutusq̄ est contra dn̄m et
moysen. ait: Cur eduxisti nos de egypto
vt morerem̄ in solitudīe? Deest panis
nō sunt aque: aīa nr̄a iam nauseat sup̄
cibo isto leuissimo. Quāobrē misit dn̄s
in ppl̄m ignitos s̄pentes: ad q̄rū plagas
⁊ mortes plurimoꝝ. venerūt ad moysen
atq̄ dixerūt: Peccauimus: qꝛ locuti su
mus ꝯ dn̄m ⁊ te. Ora vt tollet a nobis
s̄pētes. Orauit moyses p̄ ppl̄o. Et locu
tus est dn̄s ad eū: Fac s̄pentē eneū ⁊ po-
ne eū p̄ signo. Qui p̄cussus aspexerit eū
viuet. Fecit g̃ moyses s̄pentē eneū. ⁊ po
suit eū p̄ signo. Quē cū p̄cussi aspicerēt
sanabāt̄. Profectiq̄ filij isrl̄ castrameta
ti sunt in oboth. Un̄ egressi fixere tento
ria ī ieabarim in solitudīe que respicit
moab ꝯ orientalē plagā. ⁊ inde mouen-
tes venerūt ad torrentem çareth. Quē
relinq̄ntes castrametati sunt ꝯtra arnō
q̄ est in deserto. ⁊ p̄minet in finibus am
morrei. Siquidem arnon terminus ē
moab: diuidens moabitas ⁊ ammorre
os. Unde dicit̄ in libro belloꝝ domini.
Sicut fecit in mari rubro: sic faciet in
torrētibus arnon. Scopuli torrentiū
inclinati sunt vt requiescerent in arnō
⁊ recumberent in finibus moabitarum
Ex eo loco apparuit puteus: sup̄ quo lo
cutus est dominus ad moysen: Cōgre-
ga ppl̄m. ⁊ dabo ei aquam. Tunc cecinit
isrl̄ carmen istud: Ascendat puteus. cō-
cinebant: pute⁹ quē foderūt p̄ncipes et
parauerunt duces multitudinis in da
tore legis ⁊ in baculis suis. Profectiq̄
sunt de solitudīe mathana. De matha-
na ī nahalihel. De nahalihel ī bamoth.
Bamoth vallis est in regione moab in
vertice phasga. qd̄ respicit contra desertū
Misit āt isrl̄ nūcios ad seō regē āmor-
reoꝝ dicēs: Obsecro vt trāsire mihi lice
at p̄ t̄rā tuā. Non declinabim⁹ in agros

⁊ vineas: nō bibemus aquas ex puteis. Uia regia gradiem̄: donec transeamus termīos tuos. Qui cōcedere noluit vt trāsiret israel ꝑ fines suos. quinpotius exercitu ꝯgregato egressus est obuiam in desertū: ⁊ venit in iasa: pug̃uitq; ꝯtra eū. A quo ꝑcussus est ī ore gladij. ⁊ possessa est terra eius ab arnon vsq; ieboc ⁊ filios āmon. qꝛ forte p̄sidio tenebantur termini āmonitaꝝ. Tulit g̃ israel oēs ciuitates eius. ⁊ hītauit in vrbib; āmorrei: in esebon. scz ⁊ viculis ei⁹. Urbs esebon fuit seon regis ammorrei. qui pug̃uit ꝯtra regē moab. ⁊ tulit oēm terram que ditionis illius fuerat vsq; arnon: Idcirco d̄r in ꝓuerbio: Uenite ī esebon edificet̄ ⁊ ꝯstruatur ciuitas seō. Ignis egressus est de esebō. flāma de oppido seon. ⁊ deuorauit arnō moabitarū ⁊ hītatores excelsoꝝ arnō. Ue tibi moab: peristi ꝓpl'e chamos. Dedi filios eius in fugā: ⁊ filias in captiuitatē regi āmorreoꝝ seon. Jugū ip̄oꝝ disp̄ijt ab esebon vsq; dibon: lassi ꝑuenerūt in iophe ⁊ vsq; madaba. Habitauitq; israel in terra āmorrei. Misit itaq; moyses qui explorarēt iaçer. Cuius ceperunt viculos ⁊ possederūt habitatores. Uerterūtq; se ⁊ ascēderūt ꝑ viaz basan. ⁊ occurrit eis og rex basan cum omni ꝓpl'o suo pug̃turus in hedrai. Dixitq; dn̄s ad moysē. Ne timeas eū. qꝛ in manu tua tradidi illū ⁊ oēz ꝓpl'm ac terrā eius: faciesq; illi sic̄ fecisti seon regi āmorreoꝝ habitatori esebon. Percusser̄t igit̄ ⁊ hūc cū filijs suis. vniuersumq; ꝓpl'm eius vsq; ad internitionē. ⁊ possederūt terrā illius.

XXII

Profectiq; castrametati sunt in campestrib; moab: vbi transior danē hiericho sita est. Uidēs āt balac filius sephor oīa q̄ fecerat isrl' ammorreo. ⁊ ꝙ ꝑtimuissent eū moabite et impetū eius ferre non possent. dixit ad maiores natu madian. Ita delebit hic ꝓpl'us oēs qui in nr̄is finib; cōmorant̄. quō solet bos herbas vsq; ad radices capere. Ipse aūt erat eo tp̄e rex in moab. Misit ergo nūcios ad balaā filiuz beor ariolū. qui hītabat sup̄ flumē t̄re filioꝝ āmon. vt vocarēt eū ⁊ dicerent: Ecce egressus est populus ex egypto qui op̄uit sup̄ficiem terre sedens ꝯ me. Ueni igit̄ ⁊ maledic ꝓpl'o huic qui fortior me est: si q̄ mō possim ꝑcutere ⁊ eijcere eū de terra mea. Noui. n. ꝙ bn̄dict⁹ sit cui benedixeris: ⁊ maledict⁹ in quē maledicta cōgesseris. Perrexerūtq; seniores moab ⁊ maiores natu madian hn̄tes diuinatiōis p̄ciū in manib;. Cūq; venissent ad balaā. ⁊ narrassent ei oīa v̄ba balac. ille rn̄dit: Manete hic nocte. ⁊ rn̄debo quicquid mihi dixerit dn̄s. Manētib; autē ill' apud balaā: venit deus: ⁊ ait ad eum: Quid sibi volūt hoīes isti apud te? Rn̄dit: Balac filius sephor: rex moabitaruz misit ad me dicēs: Ecce ꝓpl's q̄ egressus est de egypto op̄uit sup̄ficiē terre. veni ⁊ maledic ei: si q̄ mō possiz pugnās abigere eū. Dixitq; deus ad balaam: Noli ire cū eis neq; maledicas ꝓpl'o: qꝛ bn̄dictus est. Qui mane ꝯsurgēs. dixit ad p̄ncipes Ite in terrā vr̄am qꝛ ꝓhibuit me deus venire vobiscū. Reuersi p̄ncipes. dixerunt ad balac: Noluit balaā venire nobiscuz. Rursum ille ml'to plures ⁊ nobiliores q̄ ante miserat. misit. Qui cū venissent ad balaā dixerūt: Hic dicit balaac fili⁹ sephor. Ne ꝯteris venire ad me: paratū hēo honorare te. ⁊ quicquid voluer̄ dabo tibi. Ueni ⁊ maledic ꝓpl'o isti. Rn̄dit balaā: Si dederit mihi balac plenā domū suā argenti ⁊ auri nō potero īmutare v̄bū dn̄i dei mei: vt vel plus vel min⁹ loq̄r: Obsecro vt hic maneatis etiā hac nocte. vt scire queam quid mihi rursuz rn̄deat dn̄s. Uenit g̃ de⁹ ad balaā nocte ⁊ ait ei: Si vocare te venerūt hoīes isti. surge ⁊ vade cum eis: ita dumtaxat vt quod tibi p̄cepero facias. Surrexit balaā mane. ⁊ strata asina ꝓfectus est cuz eis. Et iratus est deus. Stetitq; angelus dn̄i in via contra balaam qui sedebat asine. ⁊ duos pueros hēbat secum. Cernēs asina angelū stātē in via euaginato gladio. aūtit se d̄ itinere. ⁊ ibat per agrū. Quam cū v̄beraret balaā ⁊ vellet

ad semitam reducere. stetit angelus in angustis duarum maceriarum quibus vinee cingebant. Quē videns asina iunxit se pa rieti. & attriuit sedentis pedem. At ille ite rū verberabat eam & nihilominus ange lus ad locū angustum trānsiens. vbi nec ad dexterā nec ad sinistrā poterat deuiari obuius stetit. Cūq; vidisset asina stantē angelū. procidit sub pedibus sedentis. Qui iratus. validentius cedebat fuste late ra eius. Aperuitq; dñs os asine. & locu ta est: Quid feci tibi? Cur peccutis me ec ce iam tertio? Rndit balaā: Quia cōme ruisti & illusisti mihi: Utinā habere gla diū vt te occiderem. Dixit asina: Nonne animal tuū sum cui semp sedere consuesti: vsq; in presentem diē. Dic quid simile vnq; fecerim tibi? At ille ait: Nunq;. Protinus aperuit dñs oculos balaā. & vidit an gelū stantē in via euaginato gladio: ado rauitq; eū prnus in terram. Cui angel? Cur inquit tertio verberas asinā tuam? Ego veni vt adūsarer tibi: q? puersa est via tua. mihiq; contraria. Et nisi asina de clinasset de via dās locū resistenti: te oc cidissem. & illa viueret. Dixit balaā: Pec caui: nesciēs q? tu stares cōtra me. Et nūc si displicet tibi vt vadā reūtar. Ait ange lus: Vade cū istis & caue ne aliud q̄ p̄ce pero tibi loq̄ris. Iuit igit cū principib Moab cum audisset balac: egressus est in occursum eius in oppido moabitar q̄ sitū est in extremis finib arnon. Dixit q; ad balaā: Misi nūcios vt vocarem te. Cur non statim veniſti ad me? An quia mercedē aduētui tuo reddere nequeo? Cui ille rndit: Ecce adsum. Nūquid lo qui potero aliud nisi q̄ deus posuerit i ore meo? Perrexerūt q; simul. & venerūt in vrbē que in extremis regni eius fini bus erat. Cūq; occidisset balac boues & oues misit ad balaā & principes qui cum eo erāt munera. Mane aūt facto. duxit eū ad excelsa baal. & intuit? est extremam partem populi.

XXIII

Dixitq; balaam ad balac: Edifica mihi hic septem aras & para to tidem vitulos: eiusdēq; nume ri arietes. Cunq; fecisset iuxta sermonem balaā imposuerūt simul vitulū & arietē sup aram. Dixitq; balaā ad balac. Sta paulisp iuxta holocaustū tuū donec va dā si forte occurrat mihi dñs. & q̄dcūq; imperauerit loq̄r tibi. Cunq; abiisset ve lociter: occurrit illi deus. Locutusq; ad eū balaā: septē inquit aras erexi. & impo sui vitulū & arietē desup. Dñs aut̄ po suit verbū in ore eius & ait: Reūtere ad balac. & hec loq̄ris. Reūsus inuenit stan tem balac iuxta holocaustū suum & oēs principes moabitar: assumptaq; parabola sua. dixit: De aram adduxit me balac rex moabitar: de mōtib orientis. Veni in quit & maledic iacob. ppera & detestare isrl. Quō maledicā: cui nō maledixit de us? Qua rōne detester. quē dñs non de testat? De summis silicib videbo eum & de collib considerabo illū. Populus so lus habitabit & inter gētes nō reputa bit. Quis dinumerare possit puluerem iacob: & nosse nūerū stirpis isrl? Moria tur aia mea morte iustor. & fiāt nouissi ma mea horum similia. Dixitq; balac ad balaā: Quid est h̄ q̄ agis? Ut maledi ceres inimicis meis vocaui te. & tu econ trario bndices eis? Cui ille rndit: Nun aliud possum loqui: nisi q̄ iusserit dñs Dixit q; balac: Veni mecū in alterum lo cū. vnde p̄tē isrl videas. & totum videre nō possis: inde maledicito ei. Cunq; du xisset eum in locū sublimē sup speculicē mō tis phasga. edificauit balaā septē aras & impositis sup vitulis atq; arietib. dixit ad balac: Sta hic iuxta holocaustū tuū donec ego obuius pgam. Cui cum dñs occurrisset. posuissetq; verbum in ore eius ait: Reūtere ad balac. & hec loqueris ei. Reūsus inuenit eū stantē iuxta holocau stum suū & principes moabitar cum eo Ad quem balac: Quid inquit locutus est dñs? At ille assumpta parabola sua. ait: Sta balac et ausculta. audi fili se phor: Nō est deus q̄si homo vt mentiat: nec vt filius hois vt mutet. Dixit q; & nō faciet: locutus est & nō implebit? Ad be nedicēdū adduct? sum: bndictionē p̄ci

bere non valeo. Non est idolū in iacob. nec videt̄ simulacruz in isrl'. Dn̄s deus ei⁹ cū eo ē. ⁊ clāgor victorie reg̃ in illo: Deus edurit illū de egypto cui⁹ fortitudo simil' est rhinocerot̃. Nō ē auguriū ī iacob: nec diuinatio in isrl'. Tp̄ib⁹ suis dicet̄ iacob ⁊ isrl': q̄d op̄atus sit de⁹. Ecce ppl's vt leena ꝯsurget. ⁊ q̄si leo erigetur Nō accubabit donec deuoret p̄dā: ⁊ occisoꝝ sanguinē bibat. Dixitq̄z balac ad balaā: Nec maledicas ei nec bn̄dicas. Et ille: nōne ait dixi tibi. ꝙ q̄cq̄d mihi deus īp̄aret h̄ facerē. Et ait balac ad eū: Veni ⁊ ducam te ad aliū locuz: si forte placeat deo vt inde maledicas eis. Cūq̄z duxissz eū sup̄ v̄ticē mōtis phogor qui respicit solitudinē dixit ei balaaz: Edifica mihi hic septē aras: ⁊ para totidē vitulos: eiusdēq̄z nūeri arietes. Fec̄ balac vt balaam dixerat. īposuitq̄z vitulos ⁊ arietes per singulas aras.

XXIIII

Cunq̄z vidisset balaam ꝙ placeret dn̄o vt bn̄diceret israeli neq̄ q̄z abijt vt ante p̄rexerat vt auguriū q̄reret. sz dirigēs ꝯ dex̄tū vultuz suū. ⁊ eleuās ocl'os vidit isrl' in tētorijs cōmorātē p̄ trib⁹ suas ⁊ irruēte in se spiritu dei. assumpta p̄abola ait: Dixit balaam filius beor. dixit hō cuius obturat⁹ ē oculus. dixit auditor s̄monū dei qui visiōem oīpotentis intuit⁹ est. qui cadit ⁊ sic ap̄iunt̄ oculi ei⁹. Quā pulc̄ tabernacula tua iacob. ⁊ tētoria tua isrl': vt valles nemorose: vt horti iuxta fluuios irrigui: vt tab̄nacula q̄ fixit dn̄s. q̄si cedri p̄pe aq̄s. Fluet aq̄ de situla eius. ⁊ semē illi⁹ erit in aq̄s ml'tas. Tollet̄ p̄pt̄ agag rex ei⁹: ⁊ auferet̄ regnū illius. De⁹ eduxit illū de egypto: cuius fortitudo simil' est rhinocerot̃. Deuorabūt gentes hostes illius: ossaq̄z eoꝝ ꝯfringent. ⁊ p̄forabūt sagittis. Accubās dormiuit vt leo. ⁊ q̄si leena quā suscitare nullus audebit Qui bn̄dixerit tibi erit ⁊ ip̄e bn̄dictus: qui maledixerit tibi in maledictiōe reputabit̄. Iratusq̄z balac ꝯ balaā. cōplosis manib⁹ ait: Ad maledicendū inimicis meis vocaui te: quib⁹ ecōtrario tertio bn̄dixisti. Reuertere ad locū tuum. Decreuerā quidē magnifice honorare te: sed dn̄s p̄uauit te honore disposito. Rn̄dit balaā ad balac: Nōne nūcijs tuis q̄s misisti ad me dixi. si dederit mihi balac plenā domuz suā argēti ⁊ auri nō potero preterire sermonē dn̄i dei mei vt vel boni vel mali quid p̄feram ex corde meo. sz quicq̄d dn̄s dixerit. h̄ loq̄r: Verū tn̄ pergēs ad ppl'm meū dabo tibi ꝯsiliū quid ppl's tu⁹ ppl'o huic faciat extremo tp̄e. Sūpta igitur p̄abola. rursum ait: Dixit balaaz filius beor. dixit hō cuius obturatus est oculus. dixit auditor sermonū dei. qui nouit doctrinā altissimi. ⁊ visiōes oīpotētis videt: qui cadēs ap̄tos hz oculos: Videbo eū sed nō modo intuebor illū sed nō p̄pe. Orietur stella ex iacob. ⁊ ꝯsurget v̄ga de isrl'. ⁊ p̄cutiet duces moab. vastabitq̄z oēs filio seth. ⁊ erit idumea possessio ei⁹. Hereditas seyr cedet inimicis suis: isrl' v̄o fortit̄ agz De iacob erit q̄ dn̄et̄. ⁊ p̄dat reliq̄as ciuitatis. Cūq̄z vidissz amalech: assumēs p̄abolā ait: Principiū gentiū amalech: cuius extrema p̄dent̄. Vidit q̄z cyneuz. ⁊ assumpta p̄abola ait. robustū quidē est hītaculū tuū: sed si in petra posueris nidū tuū. ⁊ fuer̃ elect⁹ de stirpe cyn q̄z diu poteris p̄manere: Assur enim capiet te. Assumptaq̄z parabola iterū locutus est: Heu quis victur⁹ est qn̄ ista faciet de⁹. Venient in trierib⁹ de italia: sup̄abunt assyrios. vastabūtq̄z hebreos. ⁊ ad extremū etiā ipsi p̄ibūt. Surrexitq̄z balaam ⁊ reuersus est in locum suum: balac q̄z via qua venerat. redijt.

XXV

Morabat̄ aūt eo tp̄e isrl' in sethī ⁊ fornicat⁹ est ppl's cū filiab⁹ moab. q̄ vocauerūt eos ad sacrificia sua. At illi comederūt. ⁊ adorauerūt deos eaꝝ. Initiatusq̄z ē isrl' beelhegor. Et irat⁹ dn̄s ait ad moysen: Tolle cūctos p̄ncipes ppl'i. ⁊ suspende eos ꝯ solē in patibulis: vt aūtat̄ furor meus ab israel. Dixitq̄z moyses ad iudices israel. Occidat vnusquisq̄z p̄ximos suos qui īitiati sunt beelphegor. Et ecce vnus d̄ filijs

israel intrauit corã fratribꝫ suis ad scor/
tũ madianiten. videnteꝫ moyse ⁊ omni
turba filiorꝫ isrl̃ qui flebãt ante fores ta
bernaculi. Qd̃ cũ vidisset phinees fili⁹
eleaçari filij aarõ sacerdotis. surrexit de
medio multitudis. ⁊ arrepto pugione
ingressus est post virũ israelitẽ in lupa/
nar ⁊ pfodit ambos simul virũ. s. ⁊ mlie
rem in locis genitalibꝫ. Cessauitqꝫ pla/
ga a filijs isrl̃. ⁊ occisi sunt vigintiq̃ttu/
or milia hoim. Dixitqꝫ dñs ad moysen:
Phinees filius eleaçari filij aaron sac/
dotis aũtit iram meã a filijs isrl̃: qr çelo
meo cõmotus est ꝯ eos: vt nõ ipe tele/
rem filios isrl̃ in çelo meo. Idcirco loq̃
re ad eũ: Ecce do ei pacez federis mei. ⁊
erit tam ipsi q̃ semini eius pactũ sacer
dotij sempitnũ: qr çelat⁹ est ꝓ deo suo. ⁊
expiauit ſcelus filiorꝫ isrl̃. Erat aũt no/
mẽ viri israelite qui occisus est cuz ma/
dianitide çambri filius salumi: dux de
cognatione ⁊ tribu symeonis. Porro mu
lier madianitis q̃ pariter interfecta est vo
cabat̃ coçbi: filia tur ꝓncipis nobilissimi
madianitaꝝ. Locutusqꝫ est dñs ad moy
sen dicẽs: Hostes vos sentiãt madiani
te ⁊ pcutite eos. qr ⁊ ipsi hostilit̃ egerũt
ꝯ vos. ⁊ decepe insidijs ꝓ idolũ phogor.
⁊ coçbi filiã ducis madian sororẽ suã: q̃
pcussa ẽ i die plage ꝓ sacrilegio phogor.

Postq̃ norioꝝ sanguis effusus est dixit dñs ad moysen ⁊ eleaçarũ filiũ aarõ sacerdotẽ: Numerate oẽm summã filiorꝫ isrl̃ a vi/ XXVI
ginti annis ⁊ sup̃ ꝓ domos ⁊ cognationes suas: cunctos qui pñt ad bella ꝓcedere. Locuti sunt itaqꝫ moyses ⁊ eleaçar sac/
dos in campestribꝫ moab supꝫ iordanẽ ꝯ hiericho ad eos qui erãt a viginti annis ⁊ sup̃. sic̃ dñs imperarat: q̃ꝫ iste est nũe/
rus. Ruben pmogenit⁹ isrl̃. Huius fili⁹ enoch. a q̃ familia enochitaꝝ: ⁊ phallu. a q̃ familia phalluitaruz: ⁊ esrom. a q̃ fa
milia esromitaꝝ: ⁊ charmi. a q̃ familia charmitaruz. Hę sunt familie de stirpe ruben. q̃ꝫ numerus inuẽt⁹ est q̃dragin/
tatria milia ⁊ septingẽti triginta. Fili⁹ phallu. eliab huius filij namuhel et da/
than ⁊ abirõ. Isti sunt dathan ⁊ abirõ
principes ꝓpli qui surrexerũt ꝯ moysen ⁊
aaron in seditiõe chore qñ adũsus dñm
rebellauerũt. ⁊ aperiẽs tra os suũ deuora
uit chore morientibꝫ plrimis qñ cõbussit
ignis ducẽtos q̃nq̃gita viros. Et fcm̃ ẽ
grãde miraculũ: vt chore. pcũte filij illi
us nõ pirent. Filij symeon ꝓ cogtiones
suas namuhel. ab hꝫ familia namuhelita
rũ: ⁊ iamin. ab hoc familia iaminitaꝝ: ia
chin. ab hoc familia iachinitarum: çare
ab hꝫ familia çareitaꝝ: saul. ab hꝫ familia
saulitaꝝ. Hę sũt familie de stirpe symeõ
q̃ꝫ oĩs nũerus fuit vigintiduo milia du
centi. Filij gad ꝓ cogtiones suas: sephõ
ab hoc familia sephonitaꝝ: aggi. ab hꝫ fa/
milia aggitaꝝ: suni. ab hoc familia suni/
nitaꝝ: oçni. ab hoc familia oçnitaꝝ: her.
ab hoc familia heritaꝝ: arod. ab hoc fami
lia aroditaꝝ: arihel. ab hꝫ familia arihe/
litarũ: Iste sunt familie gad: q̃ꝫ oĩs nũe/
rus fuit q̃draginta milia quingenti. Fi
lij iuda: her ⁊ onan: qui ãbo mortui sunt
in terra chanaã. Fuerũtqꝫ filij iuda per
cogtiones suas: sela. a q̃ familia selaitaꝝ
phares. a q̃ familia pharesitaꝝ: çare. a q̃
familia çareitaꝝ. Porro filij phares: es/
rom. a q̃ familia esromitarũ ⁊ amul. a q̃
familia amulitaꝝ. Iste sunt familie iu
da: q̃ꝫ oĩs numer⁹ fuit septuagintaser
milia quingenti. Filij ysachar ꝓ cogtio/
nes suas: thola. a q̃ familia tholaitarum
phua. a q̃ familia phuaitaꝝ: iasub. a q̃ fa
milia iasubitaꝝ. semran. a quo familia
semranitaꝝ. Hę sunt cogtiones ysachar
q̃rũ numerus fuit sexagintaq̃ttuor mi/
lia trecẽti. Filij çabulon ꝓ cognationes
suas: sared. a q̃ familia sareditaꝝ: helon:
a q̃ familia helonitaruz: ialel. a q̃ familia
ialelitaꝝ. Hę sunt cognationes çabulõ:
q̃ꝫ numerus fuit sexaginta milia quin/
gẽti. Filij ioseph ꝓ cogtiones suas ma/
nasse ⁊ ephraim. De manasse ortus est
machir. a quo famlia machiritarum.
Machir genuit galaad. a q̃ familia gala
aditarum. Galaad habuit filios ieçer.
a quo familia ieçeritaꝝ: ⁊ elech a quo fa
milia elechitaruz: ⁊ asrihel. a quo fami/

lia asrihelitaꝝ: ⁊ sechem. a q̃ familia seche
mitaꝝ: ⁊ semida. a q̃ familia semidaitaꝝ
⁊ epher. a q̃ familia epheritaꝝ. Fuit autē
epher pater salphaad. qui filios non ha
bebat sed tm̄ filias. q̃ꝝ ista sunt noīa: ma
ala ⁊ noa ⁊ egla et melcha et thersa. He
sunt familie manasse ⁊ numer⁹ eaꝝ quī
q̃gintaduo milia septingenti. Filij aūt
ephrami ꝑ cognationes suas fuerūt hi
Suthala. a quo familia suthalaitaruz
becher. a quo familia becheritarum: tehe
en. a quo familia tehenitarū. Porro fili
us suthala fuit heran. a quo familia he
ranitarum. He sunt cognationes filio
rū ephraim. q̃ꝝ nūerus fuit trigītaduo
milia quingenti. Isti sunt filij ioseph
ꝑ familias suas. Filij beniamin in cog̃
tiōib⁹ suis: bale a q̃ familia baleitaꝝ: aç
bel. a q̃ familia açbelitaꝝ: achiram. a q̃ fa
milia achiramitarū: supham. a quo fa
milia suphamitarum: vpham. a quo fa
milia vphamitarum: Filij bale: hered ⁊
noeman. De hered. familia hereditarū.
de noeman. familia noemanitaruz. Hi
sunt filij beniamin ꝑ cog̃tiones suas: q̃ꝝ
nūerus fuit q̃dragintaq̃nq̃ milia sexcē
ti. Filij dan per cog̃tiones suas: suhan.
a q̃ familia suhanitaꝝ. He sunt cogna
tiones dan per familias suas. Omnes
fuere suhanite: q̃ꝝ nūerus erat sexagin
taq̃ttuor milia q̃dringēti. Filij aser per
cog̃tiones suas: iemna. a q̃ familia iem
naitaꝝ: iessui. a q̃ familia iessuitaꝝ: brie.
a q̃ familia brieitaꝝ. Filij brie: haber. a q̃
familia haberitaꝝ: ⁊ melchiel. a q̃ fami
lia melchielitaꝝ. Nomē aūt filie aser. fu
it sara. He cognationes filioꝝ aser: ⁊ nu
merus eoꝝ quinq̃gintatria milia q̃drin
genti. Filij neptalim per cognationes
suas: iessihel. a quo familia iessihelitarū
guni. a quo familia gunitaꝝ: iaser. a q̃ fa
milia iaseritarum: sellem. a quo familia
sellemitarum. He sunt cognationes fi
lioruz neptalim per familias suas quo
rum numerus q̃dragintaquinq̃ milia
quadringenti. Ista est summa filioꝝ is
rael qui recensiti sunt. sexcenta milia ⁊
mille septingēti triginta. Locutusq̃ est
dn̄s ad moysen dicēs. Istis diuidet̃ ter
ra iuxta numerū vocabuloꝝ in possessio
nes suas. Pluribꝫ maiorē ꝑtem dabis
⁊ paucioribꝫ minorē: singulis sicut nūc
recensiti sunt tradetur possessio ita dū
taxat vt sors terrā tribubꝫ diuidat ⁊ fa
milijs. Quicquid sorte contigerit h̄ vel
plures accipiāt vel pautiores. Hic q̃z est
numerus filioꝝ leui per familias suas:
Gerson a q̃ familia gersonitaꝝ: caath. a
q̃ familia caathitaꝝ: merari. a q̃ familia
meraritaꝝ. He sunt familie leui. Fami
lia lobni. familia hebroni. familia moo
li. familia musi. familia chori. At v̄o ca
ath genuit amram: qui habuit vxorem
iochabeth filiaz leui. q̃ nata est ei in egy
pto. Hec genuit amram viro suo filios
aaron ⁊ moysen ⁊ mariaz sororem eoꝝ.
De aarō orti sunt nadab ⁊ abiu ⁊ elea
çar ⁊ ythamar. Quorum nadab ⁊ abiu
mortui sunt cū obtulissent ignē alienū
corā dn̄o. Fuerūtq̃ oēs qui numerati
sunt vigintitria milia generis masculi
ni: ab vno mēse ⁊ sup̄ qui nō sunt recē
sititi inter filios isrl̄: nec eis cuz ceteris
data possessio est. Hic est numerus filio
rū isrl̄. qui descripti sunt a moyse ⁊ elea
çaro sacerdote in campestribꝫ moab su
pra iordanē ꝯ hiericho. inter q̃s nullus
fuit eoꝝ qui ante nūerati sunt a moyse
⁊ aaron in deserto sinai. Predixerat enī
dn̄s q̃ oēs morerent̃ in solitudīe. Nul
lusq̃ remāsit ex eis nisi caleb fili⁹ iepho
ne ⁊ iosue filius nun.

XXVII

Accesserūt aūt filie salphaad. fi
lij epher. filij galaad. filij ma
chir. filij manasse qui fuit filius
ioseph. q̃rū sunt nomina. maala ⁊ noa
⁊ egla ⁊ melcha ⁊ thersa: steterūtq̃ coraz
moyse ⁊ eleaçaro sacerdote ⁊ cūctis prī
cipibꝫ ꝓpl̄i ad ostiū tabernaculi federis
atq̃ dixerunt: Pater nr̄ mortuus est in
deſto. nec fuit in seditione q̃ ꝯcitata est
ꝯ dn̄m sub chore: sed in pctō suo mortu
us ē. Hic nō habuit mares filios: Cur
tollitur nomen illius de familia sua: q̃z
nō habet filiū? Date nobis possessiōem
int̄ cog̃tos pr̄is nr̄i. Retulitq̃ moyses

causam earꝝ ad iudicium dñi. Qui dixit
ad eū. Iustā rem postulāt filie salpaad.
Da eis possessione inter cogtos ptis sui
⁊ ei in hereditatē succedāt. Ad filios au-
tem isrl' loqris hec. Hō cū mortuus fue
rit absq; filio ad filiā eius trāsibit here-
ditas: si filiā nō habuerit: hēbit successo
res fratres suos. Q si ⁊ frēs nō fuerint
dabitis hereditatē fratribus ptis eius.
Si naūt nec patruos habuerit: dabit' he
reditas his qui ei ꝓximi sunt. Eritq; h'
filijs isrl scm̄ lege ꝑpetua: sicut precepit
dñs moysi. Dixit q̄q; dñs ad moysen:
Ascende in montem istuz abarim. ⁊ cō-
templare inde terrā quā daturus sum
filijs isrl'. Cunq; videris eā. ibis ⁊ tu ad
ꝓplm tuū sic iuit frater tu⁹ aarō. qꝛ offē
distis me in deſto sin in ꝯdictione mul
titudinis: nec sanctificare me voluistis
corā ea sup aq̄s. He sunt aq̄ ꝯdictionis
in cades deserti sin. Cui rñdit moyses:
Prouideat dñs deus spm̄ omīs carnis
hoiem qui sit sup multitudinē hanc. ⁊
possit exire ⁊ intrare ante eos. ⁊ educere
eos vel introducere: ne sit ꝓpl's dñi sicut
oues absq; pastore. Dixitq; dñs ad euz:
Tolle iosue filiū nun virū in q̄ est spūs
dei: ⁊ pone manū tuā sup eū. Qui stabit
corā eleaçaro sacerdote ⁊ oī multitudie
⁊ dabis ei p̄cepta cūctis vidētib⁹ ⁊ ꝑtez
gl'ie tue: vt audiat eū oīs synagoga filio
rū israel. Pro hoc si quid agenduz erit:
eleaçar sacerdos ꝯsulet dñm. At ꝟbum
eius egredieť ⁊ ingredieť ipse ⁊ oēs filij
israel cū eo ⁊ cetera ml'titudo. Fec̄ moy
ses vt p̄cepat dñs. Cunq; tulisset iosue
statuit eū coram eleaçaro sacerdote ⁊ oī
freq̄ntia ꝓpl'i. ⁊ ipositis capiti eius mani
bus cūcta replicauit q̄ mādauerat dñs

XXVIII

Dixit q̄z dñs ad moy
sen: Precipe filijs israel. ⁊ dices
ad eos: Oblationē meam ⁊ pa-
nes ⁊ incēsum odoris suauissimi offer-
te ꝑ tpa sua. Hec sunt sacrificia q̄ offer
re debetis. Agnos āniculos īmaculatos
duos q̄tidie in holocaustū sempit'num:
vnū offeretis mane. ⁊ alteꝝ ad vesperuz
decimā ꝑtez ephi simile. q̄ ꝯsp̄sa sit oleo
purissimo. ⁊ habeat q̄rtā ꝑtem hin. Ho
locaustū iuge est qd̄ obtulistis in mōte
sinai in odorē suauissimuz incensi dñi.
Et libabitis vini q̄rtā ꝑtez hin ꝑ agnos
singl'os ī scūario dñi. Alterūq; agnū si-
milit' offeretis ad vesp̄am iuxta oēm ri-
tū sacrificij matutini ⁊ libamētoꝝ eius
oblationez suauissimi odoris dño. Die
aūt sabbati offeretis duos agnos anni
culos īmaculatos. ⁊ duas decimas simi
le oleo ꝯsp̄se ī sacrificio. ⁊ liba q̄ rite fun
dunť ꝑ singula sabbata in holocaustuz
sempiternu. In kalēdis aūt. i. in mēsiū
exordijs offeretis holocaustū dño. vitu
los de armēto duos. arietē vnū. agnos
anniculos septē īmaculatos. ⁊ tres deci
mas simile oleo ꝯsperse in sacrificio per
singulos vitulos. ⁊ duas decimas simi
le oleo ꝯsp̄se ꝑ singulos arietes. ⁊ deci-
mā decime simile ex oleo in sacrificio ꝑ
agnos singulos. Holocaustū suauissi-
mi odoris atz incēsi est dño. Libamēta
aūt vini q̄ ꝑ singulas fundēda sunt vi-
ctimas. ista erūt: Media ꝑs hin ꝑ singu
los vitulos: tertia ꝑ arietē. q̄rta ꝑ agnū
Hoc erit holocaustū ꝑ oēs menses: qui
sibi āno ꝟtente succedūt. Hirc⁹ q̄z offe
reť dño ꝓ pctis in holocaustū sempiter
nū cum libamentis suis. Vēse aūt pri-
mo q̄rtadecima die mensis. phase dñi
erit. ⁊ q̄ntadecima die sollennitas. Se-
ptez dieb⁹ vescenť açymis: q̄ꝝ dies p̄ma
venerabilis ⁊ scā erit. Omne opus ſui-
le nō facietis in ea. Offeretisq; incēsuz
holocaustū dño vitulos de armento du
os. arietē vnū. agnos anniculos īmacu
latos septē. ⁊ sacrificia singl'oꝝ ex simila
q̄ ꝯsp̄sa sit oleo: tres d̄cimas ꝑ singulos
vitulos. ⁊ duas decimas ꝑ arietē. ⁊ deci
mā decime ꝑ agnos singulos. i. ꝑ septez
agnos. ⁊ hircū ꝓ peccato vnū vt expieť
pro vobis preter holocaustū matutinuz
qd̄ semper offeretis. Ita facietis per sin
gulos dies septē dierū: in fomitē ignis
⁊ in odorē suauissimū dño qui surget d̄
holocausto ⁊ de libationib⁹ singulorum
Dies q̄z septimus celebrim⁹ ⁊ sanctus
erit vob. Omne opus ſuile nō facietis

in eo. Dies etiã ꝑmitiuoꝝ qñ offeretis nouas fruges dño expletis hebdomatibus: venerabilis ⁊ sancta erit. Oẽ opus ſeruile nõ facietis in ea. Offeretisq; holocaſtũ in odorẽ ſuauiſſimũ dño. vitulos de armẽto duos. arietẽ vnũ: agnos anniculos ĩmaculatos ſeptẽ. atq; in ſacrificijs eoꝝ ſimile oleo ꝯſperſe treſ decias per ſingulos vitulos: per arietes duos: ꝑ agnos decimã decime qui ſimul ſunt agni ſeptem. hircũ q; qui mactaꝫ ꝓ expiatiõe ꝓter holocauſtũ ſempiternũ ⁊ liba eius. Immaculata offeretis omnia cum libationibꝫ ſuis. XXIX

Menſis etiã ſeptimi ꝑma dies venerabil⁊ ſancta erit vobis. Oẽ opus ſeruile non facietis in ea: q; dies clãgoris eſt ⁊ tubaꝝ. Offeretis q; holocauſtũ in odorem ſuauiſſimum dño. vitulũ de armento vnũ. ⁊ arietem vnũ. ⁊ agnos anniculos immaculatos ſeptẽ. ⁊ in ſacrificijs eoꝝ ſimile oleo cõſperſe tres decimas ꝑ ſingulos vitulos duas decimas per arietem: vnã decimã per agnũ. qui ſimul ſunt agni ſeptem. ⁊ hircũ ꝓ pctõ qui offerꝫ in expiatiõez populi ꝓter holocauſtũ ſalẽdaꝝ cũ ſacrificijs ſuis: ⁊ holocauſtũ ſempiternũ cũ libationibꝫ ſolitis. Hiſdẽ cerimonijs offeretis in odorẽ ſuauiſſimũ incẽſum dño Decima q; dies mẽſis huius ſeptimi. erit vobis ſancta atq; venerabilis. ⁊ affligetis aĩas vr̃as. Oẽ op⁹ ſeruile nõ facietis in ea. Offeretisq; holocauſtũ dño in odorẽ ſuauiſſimũ. vitulũ de armẽto vnũ arietẽ vnũ. agnos ãniculos ĩmaculatos ſeptẽ. ⁊ in ſacrificijs eoꝝ ſimile oleo ꝯſperſe tres decimas ꝑ ſingulos vitulos: duas decimas ꝑ arietẽ. decimã decime per agnos ſingulos. qui ſunt ſimul agni ſeptem. ⁊ hircuz ꝓ pctõ. absq; his q̃ offerri ꝓ delicto ſolẽt in expiationem. ⁊ holocauſtum ſempiternũ in ſacrificõ ⁊ libaminibꝫ eoꝝ. Quintadecima vo die mẽſis ſeptimi q̃ vob ſcã erit atq; venerabilis: oẽ opus ſeruile nõ facietis in ea. ſed celebrabitis ſollennitatem dño ſeptem diebꝫ Offeretisq; holocauſtũ i odorẽ ſuauiſſimum dño. vitulos de armento tredecĩ arietes duos. agnos anniculos ĩmaculatos q̃ttuordecim. ⁊ in libamẽtis eoꝝ. ſimile oleo ꝯſperſe tres decimas ꝑ vitulos ſingulos. qui ſunt ſimul vituli tredecim. ⁊ duas decias arieti vno. i. ſimul arietibꝫ duobꝫ. ⁊ decimã decie agnis ſingulis. qui ſunt ſil agni q̃ttuordecim. et hircũ ꝓ pctõ. absq; holocauſto ſempiterno ⁊ ſacrificio ⁊ libamie eius. In die altero offeretis vitulos de armento duodecim. arietes duos. agnos anniculos ĩmaculatos q̃ttuordecim: ſacrificiaq; ⁊ libamia ſingulorꝝ per vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis. ⁊ hircũ ꝓ pctõ absq; holocauſto ſempiterno ſacrificioq; ⁊ libamie eius. Die tertio offeretis vitulos vndeci. arietes duos. agnos ãniculos ĩmaculatos q̃ttuordeci. ſacrificiaq; ⁊ libamina ſingulorꝝ ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis. ⁊ hircũ ꝓ pctõ. absq; holocauſto ſempiterno ſacrificioq; ⁊ libamie ei⁹. Die q̃rto offeret; vitulos decẽ. arietes duos. agnos anniculos ĩmaculatos q̃ttuordeci: ſacrificiaq; ⁊ libamia ſingl'orꝝ ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis. ⁊ hircũ ꝓ pctõ. absq; holocauſto ſempiterno ſacrificioq; ei⁹ ⁊ libamie. Die q̃nto offeret; vitulos nouẽ. arietes duos. agnos ãniculos ĩmaculatos q̃ttuordeci. ſacrificiaq; ⁊ libamia ſingulorꝝ per vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis. ⁊ hircũ ꝓ peccato absq; holocauſto ſempiterno ſacrificioq; eius ⁊ libamie. Die ſexto offeret; vitulos octo. arietes duos. agnos ãniculos ĩmaculatos q̃ttuordeciz: ſacrificiaq; ⁊ libamia ſingulorꝝ ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabit; ⁊ hircũ ꝓ peccato absq; holocauſto ſempiterno ſacrificioq; ei⁹ ⁊ libamie. Die ſeptimo offeretis vitulos ſeptẽ. ⁊ arietes duos. agnos anniculos ĩmaculatos q̃ttuordeci. ſacrificiaq; ⁊ libamina ſingulorꝝ ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis. ⁊ hircũ ꝓ pctõ absq; holocauſto ſempiterno ſacrificioq; eius ⁊ libamine. Die octauo qui eſt celebrimus. omne opus ſeruile non

facietis offerētes holocaustū in odorem
suauissimū domino. vitulū vnū. arietem
vnū. agnos anniculos immaculatos se
ptē. sacrificiaq; & libamina singulor; p vi
tulos & arietes & agnos rite celebrabit;
& hircus pro pctō. absq; holocausto sem
piterno. sacrificioq; ei' & libamine. Hec
offeretis dño in solennitatib; vr̄is: pre
ter vota & oblatiōes spontaneas in holo
causto. in sacrificio. in libamine. & in ho
stijs pacificis

XXX

Arrauitq; moyses filijs isrl' oia
que ei dñs imperarat. & locut' ē
ad principes tribuū filioz; israel
Iste est sermo quem precepit dñs. Si
quis viroz; votū domino vouerit. aut se
constrinxerit iuramēto: non faciet irri
tū v̄bū suū sed omne qđ̄ pmisit imple
bit. Mulier si quippiā vouerit & se ꝯstri
xerit iuramento que est in domo patris
sui & in etate adhuc puellari: si cognoue
rit pater votū qđ̄ pollicita est. & iuramē
tū q̄ obligauit aiam suā & tacuerit: voti
rea erit. Quicq̄d pollicita est & iurauit.
ope cōplebit. Sinautē statim vt audie
rit ꝯtradixerit pī. & vota & iuramēta eius
irrita erunt. nec obnoxia tenebitur spō
sioī eo q; ꝯtradixerit pater. Si maritū
habuerit & vouerit aliq̄d. & semel de ore
eius v̄bū egrediēs. aiam eius obligaue
rit iuramēto: quo die audierit vir & nō
contradixerit. voti rea erit: reddetq; qđ̄
cunq; pmiserat. Sinautē audiens sta
tim ꝯtradixerit. & irritas fecerit pollicita
tiones ei'. v̄baq; quib; obstrīxerat aiaz
suā. ppitius erit ei dñs. Vidua & repu
diata quicq̄d vouerit: reddēt. Uxor i do
mo viri cuz se voto ꝯstrinxerit & iuram̄
to: si audierit vir & tacuerit nec cōtradi
xerit sponsioni: reddet qđ̄cūq; pmiserat
Sinaūt ex tēplo ꝯdixerit: nō tenebitur
pmissionis rea. quia maritus ꝯdixit. et
dñs ei ppitius erit. Si vouerit & iura
mēto se ꝯstrinxerit. vt p ieiuniū vel cete
rar; rer; abstinentiam affligat aiam suaz
in arbitrio viri erit si faciat siue nō faci
at. Qđ̄ si audiens vir tacuerit. & in alte
rā diē distulerit sn̄iam: quicq̄d vouerat
atq; pmiserat. reddet: qz statim vt audi
uit. tacuit. Sinautē ꝯdixerit postq; re
sciuit: portabit ipse iniq̄tatez eius. Iste
sunt leges q̄s cōstituit dominus moysi
inter virū & vxorē: int' patrem & filiaz que
in puellari adhuc etate est: vel que ma
net in parentis domo.

XXXI

Locutusq; est dominus ad moy
sen dicens. Ulciscere pus filios
isrl' de madianitis. & si colligeris
ad pplm tuū. Statimq; moyses arma
te inquit ex vobis viros ad pugnaz qui
possint vltionē dñi expetere de madiani
tis. Ville viri de singulis tribub; eligā
tur ex isrl' qui mittant' ad bellū. Dedert
q; millenos ō singul' tribub;. i. duodeci
milia expeditor; ad pugnaz. quos misit
moyses cum phinees filio eleaçari sac̄
dotis. vasaq; scā & tubas ad clāgendum
tradidit ei. Cumq; pugnassent ꝯ madia
nitas atq; vicissent. oēs mares occidert
& reges eor; eui & recem & sur & vr & rebe
quinq; pncipes gētis. balaā q̄z filiū beor
interfecerūt gladio: ceperuntq; mulieres
eor; & puulos. oīaq; pecora & cūctaz sup
pellectilē. Quicq̄d hīe potuerāt de popu
lati sunt. tam vrbes q; viculos. & castel
la flāma ꝯsumpsit. Et tulerūt predā: et
vniūsa que ceperant tam ex hoīb; q; ex iu
mētis. adduxerūt ad moysen & eleaçarū
sacerdotem & ad oēm multitudinē filio
rū israel. Reliq̄ aūt vtēsilia portauerūt
ad castra in campestrib; moab: iuxta ior
danē ꝯ hiericho. Egressi sunt aūt moy
ses & eleaçar sacerdos & oēs pncipes sy
nagoge in occursum eoruz extra castra:
Iratusq; moyses principib; erercit' tri
bunis & cēturiōib; qui venerāt de bello
ait: Cur feminas reseruastis? Nonne iste
sunt q̄ decepunt filios isrl' ad suggestio
nē balaā & prevaricari vos fecerūt in do
mino sup pcto phogor. vñ & pcussus est
pplus: Ergo cūctos interficite. quicq̄d ē
generis masculini etiā in puulis. & mu
lieres que nouerūt viros in coitu. iugu
late: puellas aūt & oēs feminas virgines
reseruate vob. & manete extra castra septē
diebus: Qui occiderit hoīem vel occisum

tetigerit:lustrabitur die tertio ⁊ septio
Et de omni pda siue vestimentū fuerit
siue vas ⁊ aliquid invtēsilia ꝑparatū de
capr̃ꝝ pellib⁹ ⁊ pilis ⁊ ligno expiabitur
Eleaçar q̄z sacerdos ad viros exercitus
qui pugnuerant sic locutus est: Hoc est
preceptū legis qđ mādauit deus moysi
Aurū ⁊ argentū ⁊ es ⁊ ferrū ⁊ plūbuz ⁊
stānuz ⁊ omne qđ potest trāsire ꝑ flam⁹
mas.igne purgabit:quicquid aūt ignē
non pōt sustinere.aq̄ expiatiōis sanctifi
cabit.⁊ lauabit⁹ vestimēta vra die septi⁹
mo.⁊ purificati postea castra intrabitis.
Dixit q̄z dns ad moysen. Tollite sum⁹
mā eor̃ q̄ capta sunt.ab hoīe vsq̄z ad pe⁹
cus.tu ⁊ eleaçar sacdos.⁊ oēs principes
vulgi:diuidesq̄z ex equo pdaz inter eos
qui pugnauerūt egressiq̄z sunt ad bellū
⁊ int oēm reliquā multitudinē ⁊ sepab
ptez dño ab his qui pugnauerūt ⁊ fue⁹
rūt in bello vnā aiam de quingētis tam
er hoīb⁹ q̄z er bobus ⁊ asinis ⁊ ouib⁹.⁊ da
bis eā eleaçaro sacerdoti:qr̃ pmitie dñi
sunt. Ex media q̄z pte filior̃ isrl̃ accipies
quinq̄gesimū caput.hoīm ⁊ bouū ⁊ asino
rū ⁊ ouiū cūctorūq̄z aiantiuz ⁊ dabis ea
leuitis qui excubāt in custodijs tabna⁹
culi dñi. Fecerūtq̄z moyses ⁊ eleaçar sic
ꝑcepit dns. Fuit aūt pda quaz exercit⁹
cepat.ouiū sexcēta septuagīta quīq̄z mi
lia:bouū septuagintaduo milia: asinorum
seraginta milia ⁊ mille:aie hoīm sex⁹ fe⁹
minei q̄ nō cognouerāt viros.triginta
duo milia. Dataq̄z ē media ps his qui ī
prelio fuerāt.ouiū trecēta trigīta septez
milia quingente.e quib⁹ in ptē dñi sup
putate sunt oues sexcēte septuagīta q̄n
q̄z ⁊ de bob⁹ triginta ser milib⁹.boues se⁹
ptuaginta ⁊ duo.de asinis triginta mili
bus quingētis.asini seragintaun⁹. De
aiab⁹ hoīm sedecim milib⁹ cesserūt in p⁹
tē dñi trigintadue aie. Tradiditq̄z moy
ses numer̃ ꝑmitiar̃ dñi eleaçaro sacer⁹
doti.sicuti fuerat ei impatum ex media
parte filior̃ isrl̃:quam sepauerat his q̄
in prelio fuerant. De media vro parte
que ꝓtigerat reliquę multitudini id est
de ouibus trecentis triginta septem mi
libus quingētis.⁊ de bobus triginta sex
milibus.⁊ de asinis triginta milib⁹ qui
gentis.⁊ ō hominib⁹ sedecim milib⁹ tu
lit moyses quinq̄gesimum caput ⁊ de⁹
dit leuitis qui excubabāt in tabernacu⁹
lo domini:sic preceperat domin⁹. Cūq̄z
accessissent principes exercitus ad moy
sen ⁊ tribuni cēturionesq̄z dixerūt: Nos
serui tui recēsuim⁹ numerū pugnator̃
quos habuimus sub manu nostra.⁊ ne
vn⁹ quidē defuit. Ob hāc causam offe⁹
rimus in donarijs dñi singuli quod
in preda auri potuim⁹ inuenire. perisce⁹
lides ⁊ armillas.annulos ⁊ dextralia ac
murenulas vt deprecetis ꝑ nobis dñz.
Suscipertūtq̄z moyses ⁊ eleaçar sacdos
oē aurū in diūsis specieb⁹ pondere san⁹
ctuarij sedecim milia septingentos qn⁹
q̄ginta siclos a tribunis ⁊ centuriomib⁹
Unusquisq̄z.n.qđ in pda rapuerat suū
erat. Et susceptū intulert in tabernacu⁹
lum testimonij in monimentum filior̃
israel cor̃ dño.

CXXXII

Filij aūt rubē ⁊ gad hēbāt peco⁹
ra multa.⁊ erat illis in iumētis
infinita substātia. Cūq̄z vidissent
iaçer ⁊ galaad aptas aialib⁹ alēdis tras
venert ad moysen ⁊ ad eleaçar sacdotez
⁊ principes mⁱtitudinis.atq̄z dixerunt.
Astaroth ⁊ dibon ⁊ iaçer ⁊ nemra esebon
⁊ eleale ⁊ saban ⁊ nebo ⁊ beon terra quaz
ꝑcussit dns in ꝯspectu filior̃ isrl̃.regiōis
vberrime est ad pastuz aialiū.⁊ nos fui
tui habem⁹ iumēta plurima ꝑcamurq̄z
si inuenim⁹ grām cor̃az te vt des nobis
famulis tuis eā in possessionē. nec faci⁹
as nos trāsire iordanem. Quib⁹ rndit
moyses: Nūquid frēs vri ibunt ad pu⁹
gnā.⁊ vos hic sedebit⁹? Cur subūtit⁹ mē
tes filior̃ isrl̃.ne trāsire audeāt in locuz
quē eis datur⁹ est dns?. Nōne ita egert
pres vri.qui misi de cadesbarne ad explo
randā trā? Cūq̄z venissent vsq̄z ad vallē
botri lustrata oi regione subūterūt cor̃
filior̃ isrl̃ vt nō intrarēt fines q̄s eis do⁹
minus dedit:quib⁹ iratus iurauit dicēs
Dividebūt hoīes isti qui ascenderūt ex
egypto a vigīti ānis ⁊ sup̃ traz quā sub

iuramẽto pollicit⁹ sum abraã ysaac ⁊ ia
cob.⁊ noluerũt seq̃ me ꝑter caleb filiuz
iephone ceneẽeũ ⁊ iosue filiuz nun. Ista
ipleuerũt voluntatẽ meaz. Iratusqꝫ dñs
adúsum isrl̃ circũduxit eũ ꝑ deſtũ q̃dra⁹
ginta annis donec ꝯsumeret vniúsa ge
neratio q̃ fecerat malũ in ꝯspectu eius.
Et ecce inq̃t vos surrexistis ꝑ pribꝫ vris
incremẽta ⁊ alũni hoim pctoꝝ vt auge
retis furorẽ dñi ꝯ isrl̃. Q si noluerit⁹ seq̃
eũ in solitudie ppl̃m derelinq̃t. ⁊ vos cã
eritis necis oĩm. At illi ꝓpe accedentes.
dixerũt. Caulas ouiũ fabricabimus et
stabula iumẽtoꝝ. ꝑuulis q̃z nr̃is vrbs
munitas nos aũt ipsi armati ⁊ accincti
ꝓgem⁹ ad ꝑliũ añ filios isrl̃ donec intro
ducamus eo ad loca sua. Paruuli nr̃i ⁊
quicq̃d hr̃e possum⁹ erũt in vrbib⁹ mu⁹
nitis ꝓꝑ hr̃itatoꝝ insidias. Nõ reuertem⁹
in domos nr̃as vsqꝫ dũ possideãt filij is⁹
rael hereditatẽ suã: nec quicq̃ q̃remus
trãs iordanẽ qz iã habemus possessiõem
nr̃am in orietali ei⁹ plaga. Quib⁹ moy
ses ait: Si facit⁹ qd̃ ꝓmittit⁹. expediti ꝓ⁹
gite coram dño ad pugnã. ⁊ ois vir bella⁹
tor armat⁹ iordanẽ trãseat: donec subũ
tat dñs inimicos suos: ⁊ subijciat⁹ ei ois
tra: tũc erit⁹ inculpabiles apud deũ ⁊ apd̃
isrl̃. ⁊ obtinebit⁹ regiones q̃s vultis co⁹
ram dño. Sinaũt qd̃ dicitis nõ feceritis:
nulli dubiũ est quin peccetis in deũ. ⁊ sci
tote qm̃ pctm̃ vr̃m apprehẽdet vos. Edi
ficate g̃ vrbes ꝑuul⁹ vr̃is. ⁊ caulas ⁊ sta⁹
bula ouib⁹ ac iumẽtis. ⁊ qd̃ polliciti est⁹
implete. Dixerũtqꝫ filij gad ⁊ ruben ad
moysen. Serui tui sumus. Faciemus
qd̃ iubet dñs noster. Paruulos nr̃os ⁊
mulieres ⁊ pecora ac iumẽta relinq̃m⁹
ĩ vrbib⁹ galaad: nos aũt famli tui oẽs ex
pediti ꝓgemus ad bellũ sic̃ tu dñe loque
ris. Precepit g̃ moyses eleaçaro sacdo⁹
ti ⁊ iosue filio nun ⁊ principib⁹ familia⁹
rũ trib⁹ isrl̃. ⁊ dixit ad eos: Si trãsierit
filij gad ⁊ filij ruben vobiscuz iordanem
oẽs armati ad bellũ coram dño. ⁊ vob̃ fue⁹
rit terra subiecta: date eis galaad ĩ pos⁹
sessiõem. Sinaũt noluerint trãsire vo⁹
biscũ in trã chanaã: int̃ vos habitãdi ac
cipiãt loca. Rñderũtqꝫ filij gad ⁊ filij ru
ben: Dic̃ locut⁹ est dñs ſuis suis. ita fa
ciem⁹. Ipsi armati ꝓgem⁹ coraz dño in
trã chanaan. ⁊ possessiõem iaz suscepisse
nos ꝓfitemur trãs iordanẽ. Dedit itaqꝫ
moyses filijs gad ⁊ ruben ⁊ dimidie tri⁹
bui manasse filij ioseph regnũ seõ regis
ammorrei. ⁊ regnũ og regis basan. ⁊ ter
rã eoꝝ cũ vrbib⁹ suis ꝑ circũitũ. Igitur
extruxerunt filij gad dibon ⁊ astaroth ⁊
aroer ⁊ roth ⁊ sophan ⁊ iaçer iecbaa et
bethnemra ⁊ betharam vrbes mũitas. ⁊
caulas pecorib⁹ suis. Filij aũt ruben edi
ficauerũt esebon ⁊ eleale ⁊ cariathaim ⁊
nabo ⁊ baalmeon ⁊ sibma nõib⁹ sabama q̃z
imponẽtes vocabula vrbib⁹ q̃s extruxe⁹
rant. Porro filij machir filij manasse ꝑ
rexerũt in galaad. ⁊ vastauerũt eã inte⁹
cto ammorreo hr̃itatore eius. Dedit er⁹
go moyses terram galaad machir filio
manasse: qui habitauit in ea. Jair au⁹
tem filius manasse abijt ⁊ occupauit vi
cos eius quos appellauit auothiair. id
ẽ villas iair. Nobe q̃z perrexit ⁊ appreha⁹
dit chanath cuz viculis suis: vocauitqꝫ
eam ex nomine suo nobe.

XXXIII

Hẽ sũt mãsiões filioꝝ isrl̃ egres⁹
si sunt de egypto ꝑ turmas suas
in manu moysi ⁊ aarõ: q̃s descri
psit moyses iuxta castroꝝ loca q̃ dñi ius
sione mutabãt. Profecti igit̃ de rames⁹
se mẽse ꝓmo q̃ntadecima die mẽsis pri
mi: altã die phase filij isrl̃ in mãu excel⁹
sa vidẽtib⁹ cũctis egyptijs ⁊ sepeliẽtib⁹
primogenitos q̃s ꝑcusserat dñs. Nã ⁊ ĩ dijs
eoꝝ exercuerat vltiões. Castrametati sũt
in sochoth: de sochot venerunt in ethan
q̃ est in extremis finib⁹ solitudinis. Jn
de egressi venerũt ꝯ phiairoth q̃ respicit
beelsephon. ⁊ castrametati sunt añ mag⁹
dalũ. Profectiqꝫ de phiairoth: trãsierũt
ꝑ mediũ mare in solitudinẽ: ⁊ ambulã⁹
tes trib⁹ diebꝫ ꝑ deſtũ ethã. castrameta
ti sunt in mara. Profectiqꝫ de mara. ve⁹
nerũt in helim vbi erãt duodecim fon⁹
tes aq̃ꝫ ⁊ palme septuagĩta: ibiqꝫ castra⁹
metati sunt. Sed ⁊ inde egressi: fixerũt
tẽtoria supꝫ mare rubrũz. Profectiqꝫ de

mari rubro.castrametati sũt ī deserto sin
ỹ egressi venerũt in daphca. Profectiq̃
ď daphca castrametati sũt ī hal⁹ egressi
q̃ ď hal⁹.raphidi fixẽ tẽtoria:vbi ꝑlo ď
fuit aq̃ ad bibendũ. Profectiq̃ ď raphi
dim.castrametati sunt in deserto sinai.
Sed ⁊ de solitudine sinai egressi venerũt
ad sepulcra ꝯcupiscentie. Profectiq̃ de
sepulcris ꝯcupiscentie.castrametati sunt
ī asseroth.⁊ de asseroth venerũt ī rethma
Profectiq̃ ď rethma castrametati sũt
ī remõphares :vnde egressi venerũt ī leb
na. De lebna castrametati sũt ī ressa: e
gressiq̃ ď ressa venerũt ī ceelatha. Ubi ꝑfe
cti castrametati sũt ī mõte sephr.egres
si de mõte sephr venerũt ī arada. Inde
ꝑficiscentes castrametati sunt in mace
loth. Profectiq̃ de maceloth venerunt
in thaath. De thaath castrametati sunt
in thare vnde egressi fixere tentoria in
metcha. Et de metcha castrametati
sunt in esmona. Profectiq̃ de esmo
na venerunt in moseroth. Et de mose
roth castrametati sũt ī baneiachã .ꝑfe
ctiq̃ ď baneiachã venerũt ī mõtẽ gadgad
Ubi ꝑfecti. castrametatisunt ī iethbba
tha:⁊ ď iethbbatha venerũt in hebrona.
Egressiq̃ de hebrona .castrametati sũt ī
asiongaber:inde ꝑfecti.venerũt i ď̃sertũ
sin. Hec est cades. Egressiq̃ de cades.ca
strametati sũt ī mõte hor in extremis fi
nib⁹ terre edom. Ascẽditq̃ aarõ sacdos
in mõtẽ hor.iubẽte dño.⁊ ibi mortu⁹ ẽ
ãno q̃dragesimo egressiõis filioꝝ isrl̃ ex
egypto mẽse q̃nto ꝑmo die mẽsis cũ eẽt
ãnoꝝ cẽtũ vigititriũ. Audiuitq̃ chana
ne⁹ rex arad qui hĩtabat ad meridiez: in
trã chanaã venisse filios isrl̃. Et ꝑfecti ď
mõte hor.castrametati sunt in salmona
vnde egressi venerunt in phinon. Pro
fectiq̃ de phinon castrametati sunt in
oboth.⁊ de oboth venerunt in ieabarim
que est in finib⁹ moabitarũ. Profectiq̃
de ieabarim.fixere tentoria in dibongad
vnde egressi.castrametati sunt ī elmõ
deblathaim. Egressiq̃ de elmondebla
thaim.venerunt ad montes abarim cõ
tra nabo. Profectiq̃ de montibus aba
rim.transierũt ad campestria moab su
per iordanem contra hiericho. Ibiq̃ ca
strametati sunt de bethsimõ vsq̃ ad bel
sathim in planioribus locis moabita
rum vbi locutus est dominus ad moy
sen: Precipe filijs israel.et dic ad eos:
Quando transieritis iordanem intran
tes terrã chanaan. disperdite ꝯcunctos
habitatores terre illius :confringite ti
tulos.et statuas comminuite atq̃ om
nia excelsa vastate:mundantes terram
et habitantes in ea. Ego enim dedi vo
bis illam in possessionem .quam diuide
tis vobis sorte. Pluribus dabitis latio
rem et paucioribus angustioꝝ. Sin
gulis vt sors ceciderit :ita tribuetur he
reditas. Per tribus et familias posses
sio diuidetur. Sinautem nolueritis
interficere habitatores terre qui remã
serint.eruntvobis quasi claui in oculis
et lãcee in lateribus.et aduersabuntur
vob in hĩtatiõis vr̃e.et q̃cq̃d illi cogi
tauerã facere.vob faciã.

XXXIIII

Locutusq̃ est dominus ad moy
sen dicens: Precipe filijs israel
et dices ad eos. Cum ingressi
fueritis terram chanaan et in possessio
nem vobis sorte ceciderit. his finibus
terminabitur. Pars meridiana incipi
et a solitudie fin que ẽ iuxta edom ⁊ ha
bebit terminos contra orientem mare
salsissimum:qui circumibunt australez
plagam per ascensum scorpionis.ita vt
transeant in senna ⁊ perueniant ad me
ridiem vsq̃ ad cadesbarne:vnde egredi
entur confinia ad villam nomine adar
et tendent vsq̃ asemona. Ibitq̃ per gy
rum terminus ab asemona vsq̃ ad tor
rentem egypti.et magni maris litore fi
nietur. Plaga autem occidẽtalis a ma
ri magno incipiet et ipso fine claudetur
Porro ad septentrionalem plagam a
mari magno termini incipient perue
nientes vsq̃ ad montem altissimum:a
q̃ veniẽt ī emath vsq̃ ad tmios sedada:
ibũtq̃ ꝯfinia vsq̃ ad hebrõa ⁊ villã henã
Hi erunt termini in pte aq̃lonis. Inde
metabunt̃ fines ꝯtra orientalem plagã

ꝙ villa hẽnan vſq; sephama. ⁊ ꝺe sepha
ma ꝺescẽꝺent ⁊mini i reblatha ꝯ fontez
ꝺaphnim. Inde ꝓueniẽt ꝯ oriẽtem ad
mare cenereth.⁊ tendẽt vſq; iordanẽ.⁊
ad vltimũ salsissimo claudentur mari.
Hãc hẽbitis trã ꝑ fines suos i circũitu
Precepitq; moyses filijs isrl'. ꝺicens:
Hec erit tra quã possiꝺebitꝭ sorte. ⁊ quã
iussit ꝺns ꝺari nouẽ tribuꝫ ⁊ ꝺimiꝺie
tribui. Trib; ei filioꝝ ruben ꝑ familias
suas.⁊ trib; filioꝝ gaꝺ iurta cognationũ
nũerũ:media q̃z trib; manasse.i .ꝺue se
mis trib; acceperũt ꝓtẽ suã trãs iorꝺanẽ
ꝯ hiericho aꝺ orientalẽ plagã. Et ait ꝺo
minus aꝺ moysen: Hec sũt noia viroꝝ
qui terrã vob ꝺiuiꝺẽt. Eleaçar sacerꝺos
⁊ iosue filꝰ nun ⁊ singuli ꝓncipes ꝺe tri
bub; singul'.q̃ꝝ ista sunt vocabula. De
tribu iuꝺa:caleb filius iephone. De tri
bu symeõ:samuhel filꝰ amiuꝺ. De tri
bu beniamin:helias filius chaselon. De
tribu filioꝝ ꝺan.bocci filius iogli. Filio
rũ ioseph ꝺe tribu manasse: banni hel fi
lius ephoꝝ. De tribu ephraim:camuhel
filius sephtan. De tribu çabulõ helisa
phan filꝰ pharnath. De tribu ysachar.
ꝺur phaltihel filius oçan. De tribu aser
abiuꝺ filius salomi. De tribu neptaliz:
phꝺahel filꝰ amiuꝺ. Hi sunt quib; ꝓce
perat ꝺomin⁹ vt ꝺiuiꝺerent filijs israel
terram chanaan. XXXV

Hec q̃z locut⁹ est ꝺns aꝺ moysen
in campestrib; moab sup̃ iorꝺa
nẽ ꝯ hiericho. Precipe filijs isrl'
vt ꝺent leuitis ꝺe possessiõib; suis vrbes
aꝺ hitanꝺum.⁊ suburbana eaꝝ ꝑcircũi
tũ vt ipi in oppiꝺis maneãt.⁊ suburba
na sint pecorib; ac iumẽtis:q̃ a muris ci
uitatũ forinsecus ꝑ circũitũ mille passu
um spacio tẽꝺent. Cõtra orientez.ꝺuo
milia erũt cubiti.⁊ ꝯ meriꝺiẽ silr erunt
ꝺuo milia. Aꝺ mare q̃z qꝺ respicit occi
ꝺẽtẽ.eaꝺẽ mẽsura erit. ⁊ septẽtrionalis
plaga eq̃li termino finiet. Erũtq; vrbes
in meꝺio.⁊ foris suburbana. De ipsis
autẽ oppiꝺis q̃ leuitis ꝺabitis sex erunt
in fugitiuoꝝ aurilia separata. vt fugiat
aꝺ ea qui fuꝺerit sanguinez. ⁊ exceptis
his alia q̃ꝺraginta ꝺuo oppiꝺa.i. simꝰ q̃
ꝺraginta octo cũ suburbanis suis. Ipe
q; vrbes q̃ ꝺabunt ꝺe possessionib; filioꝝ
israꝰ ab his qui plus hñt.plures auferẽ
tur.⁊ qui minus pauciores. Singuli
iurta mẽsurã hereꝺitatis sue ꝺabũt op
piꝺa leuitis. Ait ꝺominus aꝺ moysen:
Loq̃re filijs israel.⁊ ꝺices aꝺ eos: Quã
ꝺo trãsgressi fueritis iorꝺanem in terra
chanaan.ꝺecernite q̃ vrbes esse ꝺebeant
in ꝓfugia fugitiuoꝝ qui nolẽtes sangui
nẽ fuꝺerit.i q̃b; cũ fugerit ꝓfugꝰ .coguꝰ
occisi nõ poterit eum occiꝺere ꝺonec stet
in ꝺspectu multitudis.⁊ causã illius iu
ꝺicet. De ipsis aũt vrbib; q̃ aꝺ fugitiuo
rũ subsiꝺia separanꝺ.tres erũt trãs ior
ꝺanẽ.⁊ tres in terra chanaan.tam filijs
israel q̃z aꝺuenis atq; pegrinis:vt ꝺsu
giat aꝺ eas qui nolens sanguinez fuꝺe
rit. Si quis ferro ꝑcusserit.⁊ mortuus
fuerit qui ꝑcussus est:reꝰ erit homiciꝺij
⁊ ipse moriet. Si lapiꝺẽ iecerit.⁊ ictus
occubuerit.simili⁹ puniet. Si ligno ꝑ
cussus interierit: ꝑcussoris sanguine vi
ꝺicabit. Propinquus occisi homicꝺã int
ficiet:statim vt apprehẽꝺerit eũ .intficie
tur. Si ꝑ oꝺiũ q̃s hoiem impulerit vel
iecerit quippiã in eũ ꝑ insiꝺias: aut cum
eẽt inimicus manu ꝑcusserit.⁊ ille mor
tuus fuerit:ꝑcussor homicꝺij reus erit
Cognatus occisi statim vt ĩuenerit eũ
iugulabit. Q; si fortuitu ⁊ absq; oꝺio et
inimicitijs quicq; horum fecerit .⁊ hoc
auꝺiente ꝓpulo fuerit comprobatum
atq; inter percussorem ⁊ ꝓpinquum san
guinis questio ventilata:liberabitur in
nocens ꝺe vltoris manu ⁊ reꝺucetur ꝑ
sententiam in vrbem aꝺ quam cõfuge
rat:manebitq; ibi ꝺonec sacꝺos magnꝰ
qui oleo scõ vnctꝰ est.moriat. Si intfe
ctor extra fines vrbiũ q̃ erulib; ꝺputate
sunt fuerit inuẽtꝰ.⁊ ꝑcussus ab eo q̃ vl
tor ẽ sanguis.absq; nora erit q̃ eũ occi
ꝺerit. Debuerat.n.ꝓfugꝰ vsq; aꝺ mortẽ
põtificꝭ i vrbe resiꝺere. Postq; aũt ille ob
ierit:homicida reuertetur in terram suaz
Hec sempiterna erũt ⁊ legitima in cũctis
habitationibus vestris. Homicida sub

testib⁹ punietur. Ad vnius testimoniū null⁹ ꝑdēnabit. Nō accipiet ꝓciū ab eo qui reus est sanguīs: statī ⁊ ipe morieť. Erules ⁊ ꝓfugi añ mortē pōtificis nullo mō in vrbes suas reuerti poterūt ne polluatis terrā hītationis vr̄e. q̄ in sonti⁹ cruore macľať: nec aliter expiari pōt nisi ꝑ ei⁹ sanguinē q̄ alti⁹ sanguīez fuderit. Atq; ita emūdabit vr̄a possessio me cōmorāte vobiscuz. Ego ei sum dom⁹ qui habito inter filios isrl'.

XXXVI

Accesserūt aūt ⁊ pncipes familiaruz galaad filij machir filij manasse de stirpe filioꝝ ioseph locuticq; sunt moysi coꝝ pncipib⁹ isrl' atz dixerūt: Tibi dño nr̄o pcepit dñs vt terrā sorte diuideres filijs isrl'. ⁊ vt filiab⁹ salphaad frīs nr̄i dares possessiōem debitā pr̄i: q̄s si alteri⁹ trib⁹ hoīes vxores acceperint. seq̄tur possessio sua ⁊ trāslata ad aliū tribum de nr̄a hereditate minuet: atq; ita fiet vt cū iubileus id est quiq̄ge sim⁹ ānus remissiōis aduenerit cōfundat sortiuz distributio: ⁊ alioꝝ possessio ad alios trāseat. Rñdit moyses filijs israel ⁊ dño pcipiēte ait: Recte trib⁹ filiorū ioseph locuta est. ⁊ hec lex sup filiab⁹ salphaad a domino promulgata est. Nubant quib⁹ volunt: tm̄ vt sue trib⁹ hoīb⁹ ne cōmisceatur possessio filioꝝ isrl' de tribu in tribum. Omnes enī viri ducent vxores de tribu ⁊ cognatione sua. ⁊ cunicte femine de eadē tribu maritos accipient. vt hereditas ꝓmaneat in familijs. nec sibi misceant trib⁹: sed ita maneant vt a dño separate sunt. Feceruntq; filie salphaad vt sibi fuerat imꝑatū. ⁊ nupserunt maala ⁊ thersa ⁊ egla et melcha et noa filijs patrui sui de familia manasse qui fuit filius ioseph. ⁊ possessio q̄ illis fuerat attributa mansit in tribu ⁊ familia patris earum. Hec sunt mandata atq; iudicia que mādauit dominus ꝑ manum moysi ad filios israel in campestribus moab sup̄ iordanem ꝛ hiericho.

Explicit liber Numeri Incipit liber eiusdem in quo deuteronomiuz prenotatur Capitulum. I.

Hec sunt verba que locutus ē moyses ad omnem israel trans iordanem in solitudine campestri contra mare rubrū: inter pharan et thofel ⁊ laban ⁊ aseroth: vbi auri ē plurimum vndecim diebꝰ de oreb per viaz montis seir vsq; cadesbarne. Quadragesimo anno vndecimo mense primo die mensis locutus est moyses ad filios israel oīa que preceperat illi dñs vt diceret eis: postq̄ percussit seon regem amorreoꝝ: qui habitauit in esebon. ⁊ og regem basan qui mansit in aseroth ⁊ in edrai trans iordanē in terra moab. Cepitq; moyses explanare legem ⁊ dicere: Dñs deus noster locutus est ad nos in oreb dicēs: Sufficit vobis q̄ in h̄ mōte mansistis: Reuertimini ⁊ venite ad montem ammorreoꝝ ⁊ ad cetera que ei proxima sunt campestria atq; montana et humiliora loca contra meridiem et iuxta litus maris: terram chananeorum et libani vsq; ad flumen magnum eufratem. Ecce inquit tradidi vobis: Ingredimini et possidete eam: super quaz iurauit dominus patribus vestris abraam ysaac et iacob: vt daret illam eis et semini eorum post eos. Dixitq; vobis illo in tempore: Non possum solus sustinere vos. quia dominus deus vester multiplicauit vos: ⁊ estis hodie sicut stelle celi plurimi. Dominus deus patrum vestroꝝ addat ad hunc numerum mlta milia. ⁊ benedicat vob⁹ sic̄ locut⁹ est. Non valeo solus negocia vr̄a sustinere ⁊ pondus ⁊ iurgia. Date ex vobis viros sapientes ⁊ gnaros. quoꝝ conuersatio sit probata in tribubus vestris: vt ponam eos vobis pncipes. Tūc respondistis mihi: Bona res est quam vis facere. Tulicq; de tribubus vestris viros sapiētes ⁊ nobiles. ⁊ constitui eos pīcipes tribunos ⁊ cēturiōes ⁊ q̄nq̄genarios ac decanos q̄ docerēt vos singula: ꝓcepicq; eis dicēs Audite illos ⁊ oīb⁹ iustū ē iudicate. Hiue ciuis sit ille siue peregrin⁹: nulla erit

distantia ꝑsonaꝝ. Ita ꝑuũ audietis vt
magnũ: nec accipietꝫ cuiusq̃ ꝑsonaꝫ: qꝛ
dei iudiciũ est. Q si difficile vobis visuꝫ
aliq̃d fuerit. referte ad me. ⁊ ego audiaꝫ.
Precepiq̃ eis oĩa que facere deberetis.
Profecti aũt de oreb trãsiuimꝰ ꝑ here-
mũ t̃ribilẽ ⁊ maximã solitudinẽ quã vi-
distꝫ ꝑ viã mõtꝫ ãmorrei. sic̃ p̃cepat dñs
deꝰ nr̃ nob̃. Cũq̃ venissemꝰ in cadesbar-
ne. dixi vobis: Venistis ad mõtẽ ãmor-
rei. quẽ dñs deꝰ vr̃ daturꝰ est vob̃. Vide
terrã: quã dñs deꝰ tuꝰ dabit tibi. Ascen
de ⁊ posside eã: sic̃ locutꝰ ẽ dñs deꝰ nr̃ pr̃i
bus tuis. Noli timere: nec q̃cq̃ paueas
Et accessistis ad me oẽs atꝫ dixistꝫ. Mit
tamꝰ viros q̃ ꝯsiderẽt t̃rã. ⁊ renũcient ꝑ
qd̃ iter debeamꝰ ascẽdere. ⁊ ad q̃s ꝑgere
ciuitates. Cũq̃ m̃ ſmo placuissꝫ: misi ex
vob̃ duodecĩ viros singl̃os d̃ tribubꝫ su
is. Qui cũ ꝑrexissẽt ⁊ ascẽdissẽt ĩ mõta-
na venerẽt vsq̃ ad vallẽ botri. ⁊ ꝯsiderata
terra. sumẽtes de fructibꝫ eiꝰ vt oñderẽt
vb̃tatẽ attulerũt ad nos atq̃ dixerẽt: Bo
na est t̃ra quã dñs deꝰ nr̃ daturꝰ est nob̃
Et noluistis ascẽdere sꝫ increduli ad ser
monẽ dei nr̃i murmurastis in taberna-
cul' vr̃is. atꝫ dixistis: Odit nos dñs. ⁊ id
circo eduxit nos d̃ t̃ra egypti vt traderꝫ
nos in manu ãmorrei atꝫ deleret. Quo
ascẽdemꝰ? Nũcij terruerũt cor nr̃m di-
centes: Maxima multitudo est. ⁊ nobis
statura ꝓcerior. Vrbes magne. ⁊ ad celũ
vsq̃ munite. Filios enachim vidimus
ibi. Et dixi vobis. nolite metuere. nec ti
meatꝫ eos. Dñs deꝰ q̃ ductor est nr̃ ꝓ vo
bis ipse pugnabit: sic̃ fecit in egypto cũ
ctis vidẽtibꝫ. ⁊ in solitudĩe ip̃i vidistis.
Portauit te dñs deꝰ tuꝰ vt solet homo
gestare ꝑuulũ filiũ suũ in oĩ via ꝑ quaꝫ
ambulastis donec veniretis ad locũ istũ
Et nec sic quidẽ credidistis dño deo ve-
stro qui p̃cessit vos in via. ⁊ metatꝰ est lo
cũ in q̃ tẽtoria figere deberetꝫ: nocte oñ-
dẽs vob̃ iter ꝑ ignẽ. ⁊ die ꝑ colũnã nub̃
Cunq̃ audisset dñs vocẽ ſmonũ vr̃oꝝ
iratus iurauit. ⁊ ait: Non videbit quis-
piã de hoĩbꝫ generatiõis huiꝰ pessime t̃-
rã bonã quã sub iuramẽto pollicitꝰ sum
patribꝫ vr̃is: p̃ter caleb filium iephone.
Ipse enim videbit eam. ⁊ ipsi dabo ter-
raꝫ quã calcauit. ⁊ filijs eiꝰ: qꝛ secutꝰ est
dominũ. Nec miranda indignatio in po
pulũ: cum mihi q̃ꝫ iratꝰ deꝰ ꝓpter vos di
xerit: Nec tu ingredieris illuc. sꝫ iosue fi
lius nun minister tuꝰ ip̃e intrabit ꝓ te
Hunc exhortare ⁊ robora. ⁊ ip̃e sorte ter
ram diuidet israeli. Paruuli vr̃i de q̃bꝫ
dixistꝫ ꝙ captiui ducerent̃. ⁊ filij qui ho
die boni ac mali ig̃rant distãtiaꝫ. ipsi in-
gredient̃. ⁊ ipsis dabo terrã ⁊ possidebũt
eã: vos aũt reu̇timini ⁊ abite in solitudi
nem ꝑ viã maris rubri. Et respondistꝫ
mihi: Peccauimꝰ domĩo. Ascendemus
⁊ pugnabimus. sicut precepit dominus
deꝰ noster. Cunq̃ instructi armis perge
retis in montem. ait mihi dominꝰ. Dic
ad eos: Nolite ascendere neq̃ pugnetꝫ.
Non enĩ sum vobiscũ ne cadatis coram
inimicꝫ vestris. Locutus sum ⁊ non au
distis. sed aduersantes imperio dñi. ⁊ tu
mentes superbia ascendistis in mõtem
Itaq̃ egressus ammorreꝰ qui habita-
bat in montibꝫ ⁊ obuiã veniens persecu
tus est vos sicut solẽt apes persequi. ⁊ ce
cidit de seir vsq̃ horma. Cunq̃ reu̇si plo
raretis coram dño nõ audiuit vos. nec
voci vestre voluit acquiescere. Sedistis
ergo in cadesbarne multo tp̃e. II

Profectiq̃ inde venimus in so-
solitudinẽ q̃ ducit ad mare ru-
bruꝫ sicut mihi dixerat dominꝰ.
⁊ circũiuimus montem seir lõgo tẽpore
Dixitq̃ dñs ad me: Sufficit vobis cir
cũire montem istum ite ꝯtra aquilonẽ
⁊ ꝓpl̃o precipe dicẽs: Transibitis per ter
minos fratrum vr̃oꝝ filioꝝ esau qui hĩ
tãt in seir. ⁊ timebũt vos. Videte g̃ dili
gẽter ne moueamini contra eos. Neq̃
enim dabo vobis de terra eoꝝ q̃ntũ põt
vniꝰ pedis calcare vestigiũ. qꝛ ĩ possessio-
nem esau dedi montem seir. Cibos eme
tis ab eis pecunia ⁊ comedetꝫ: aquã em
ptã hauriet̃ ⁊ bibetꝫ. Dñs deꝰ tuꝰ bñdi-
xit tibi in oĩ op̃e manuũ tuaꝝ. Nouit it̃
tuũ. quõ trãsieris solitudinẽ hanc ma-
gnam ꝑ quadraginta annos: habitans

tecū dñs de⁹ tu⁹. ⁊ nihil tibi defuit. Cū-
q̄ trāsissem⁹ frēs nr̄os filios esau. qui
hītabāt in seir ꝑ viā cāpestrē de helath ⁊
de asiongaber. venim⁹ ad iter qđ ducit ī
desertuz moab. Dixitq̄ dñs ad me: Non
pugnes ꝯ moabitas: nec ineas adūsus
eas p̄liū. Nō eī dabo tibi quicq̄ de terra
eoꝝ: q̄ filijs loth tradidi eā in possessio-
nē. Emim p̄mi fuerūt hītatores ei⁹ po
pulus magn⁹ ⁊ validus ⁊ tā excelsus vt
de enachim stirpe q̄si gigātes crederētur
⁊ eēnt similes filiorū enachim. Deniq̄
moabite appellāt eos emim. In seir āt
p̄us habitauerūt horrei: quib⁹ expulsis
atq̄ deletis hītauerūt filij esau sicut fec̄
israel in terra possessionis sue quā dedit
illi dñs. Surgentes g̃ vt trāsirem⁹ tor
rentē çareth: venim⁹ ad eū. Tp̄s autez
quo ambulauimus de cadesbarne vsq̄
ad trāsitū çareth triginta ⁊ octo annoꝝ
fuit: donec ꝯsumeret̄ oīs ꝯgregatio ho-
minū bellatoꝝ đ castris. sicut iurauerat
dñs: cuius man⁹ fuit aduersus eos vt
interirēt de castroꝝ medio. Postq̄ aūt
vniuersi ceciderūt pugnatores locut⁹ ē
dñs ad me dicēs: Tu trāsibis hodie ter
minos moab vrbē noīe ar. ⁊ accedēs in
vicinia filiorū āmon caue ne pugnes ꝯ
eos nec mouearis ad p̄liū. Nō enī dabo
tibi de terra filioꝝ āmō q̄ filijs loth de-
di eā in possessionē. Terra gigātū repu-
tata est. ⁊ in ipsa olim habitauerūt gigā
tes. q̄s āmonite vocāt çomim. ꝓpl̄s ma-
gn⁹ ⁊ mult⁹ ⁊ ꝓcere lōgitudīs: sicut ena
chim q̄s deleuit dñs a facie eoꝝ. et fecit
illos hītare ꝓ eis: sic̄ fecerat filijs esau q̄
hītāt in seir delēs horreos. ⁊ terrā eoꝝ il
lis tradēs: quā possidēt vsq̄ ī p̄ñs. Eue
os q̄z qui hītabāt in aserim vsq̄ gaçam
cappadoces expulerūt qui egressi de cap
padocia deleuerūt eos. ⁊ hītauerūt ꝓ il
lis. Surgite trāsite torrentem arnon
Ecce tradidi in manu tua seon regē ese
bon āmorreoꝝ ⁊ terrā eius īcipe posside-
re. ⁊ cōmitte adūsus eū p̄liū. Hodie in
cipiā mittere terrorē atq̄ formidinē tu-
am in ꝓpl̄os qui hītant sub omī celo vt
audito noīe tuo paueāt ⁊ in morē ꝑtu-
riētiū ꝯtremiscāt. ⁊ dolore teneant̄. Mi
si g̃ nūcios de solitudīe cademoth ad se
on regē esebō v̄bis pacific̄ dicēs. Trāsi
bim⁹ ꝑ terrā tuā: publica g̃diemur via:
Nō declinabim⁹ neq̄ ad dexterā neq̄ ad
sinistrā. alim̄ta p̄cio vēde nob̄ vt vescam̄
aquā pecunia tribue. ⁊ sic bibemus. Tm̄
est vt nobis ꝯcedas trāsitū: sic̄ fecerunt
filij esau qui hītāt in seir. ⁊ moabite qui
morant̄ in ar donec veniam⁹ ad iordanē
⁊ trāseam⁹ ad terrā quā dñs deus nr̄ da
turus ē nob̄. Noluitq̄ seō rex esebon da
re nobis trāsitū: q̄ indurauerat dñs de
us tuus sp̄m ei⁹. ⁊ obfirmauerat cor illi
us ita vt traderet̄ in manus tuas sicut
nūc vides. Dixitq̄ dñs ad me: Ecce ce-
pi tibi tradere seon ⁊ terrā ei⁹: īcipe pos-
sidere eā. Egressusq̄ est seon obuiā no-
bis cuz oī ꝓpl̄o suo ad p̄liuz in iasa. ⁊ tra
didit eū dñs deus nr̄ nobis: ꝑcussimus
q̄ eū cū filijs suis ⁊ oī ꝓpl̄o suo. cūctasq̄
vrbes in tp̄e illo cepim⁹ int̄fectis hīta-
torib⁹ eaꝝ viris ac mulierib⁹ ⁊ ꝑuulis.
Nō reliq̄mus in eis quicq̄ absq̄ iumē-
tis. q̄ in ꝑtē venere predātiū. ⁊ spolijs vr
biū q̄s cepimus ab aroer q̄ est sup̄ ripaz
torrētis arnon oppido. qđ in valle situz
est vsq̄ galaad. Nō fuit vicus ⁊ ciuitas
que nr̄as effugeret manus. Oēs tradi-
dit dñs deus nr̄ nobis: absq̄ terra filio
rū ammon ad quā non accessimus ⁊ cū
ctis que adiacēt torrēti ieboc ⁊ vrbibus
mōtanis: vniuersisq̄ locis a quib⁹ nos
prohibuit dñs deus noster. III

Itaq̄ ꝯūsi ascēdimus ꝑ iter ba-
san. Egressusq̄ est og rex basan
ī occursuz nobis cū ꝓpl̄o suo ad
bellanduz in edrai. Dixitq̄ dñs ad me:
Ne timeas eū: q̄ ī māu tua tradit⁹ ē cū
oī ꝓpl̄o ac t̄ra sua: faciesq̄ ei sic̄ fecisti seō
regi āmorreoꝝ q̄ hītauit ī esebō. Tradi-
dit g̃ dñs de⁹ nr̄ in manib⁹ nr̄is etiaz og
regē basan ⁊ vniūsum ꝓpl̄m eius. ꝑcussi
musq̄ eos vsq̄ ad internitiōem. vastā-
tes cūctas ciuitates illi⁹ vno tempore.
Nō fuit oppidū qđ nos effugerz. Sexa
ginta vrbes ⁊ oēm regionē argob regni
og in basan. Cūcte vrbes erant munite

muris altissimis: portisq; ⁊ vectib; : absq; oppidis inumer; q̄ nō hēbāt muros. Et deleuim⁹ eos sicut feceram⁹ seon regi esebon dispdētes oēm ciuitatē virosq; ac mlieres ⁊ puulos : iumenta aūt et spolia vrbiū diripuim⁹. Tulimusq; illo in tpe terrā de manu duoꝝ regū āmorreoꝝ qui erāt trās iordanē a torrente arnon vsq; ad mōtez hernō quē sidonij sariō vocāt. ⁊ āmorrei sanir: oēs ciuitates q̄ site sunt in planitie ⁊ vniūsam terraz galaad ⁊ basan vsq; ad selcha ⁊ edrai ciuitates regni og in basan. Solus q̄ppe og rex basan restiterat de stirpe gigātuz Et mōstrat⁹ lectus eius ferre⁹ qui est ī rabath filioꝝ āmon: nouē cubitos hn̄s lōgitudīs. ⁊ q̄ttuor latitudīs ad mensurā cubiti virilis manus. Terrāq; possedimus tpe illo ab aroer q̄ est sup ripaz torrētis arnon. vsq; ad mediā ptē montis galaad. ⁊ ciuitates illius dedi ruben ⁊ gad. Reliquā aūt ptē galaad ⁊ oēm basan regni og. tradidi medie tribui manasse oēm regiōem argob. Cūctaq; basan vocabat̄ terra gigātum. Jair filius manasse possedit oēm regiōez argob vsq; ad termīos gessuri ⁊ machati. Vocauitq; ex noīe suo basan auothiair. i. villas iair vsq; in pn̄tem diez. Machir q̄z dedi galaad. ⁊ tribub; rubē ⁊ gad dedi de terra galaad vsq; ad torrentē arnon mediū torrētis ⁊ ꝯfiniū vsq; ad torrentem geboc qui est termin⁹ filioꝝ ammon. et planitiē solitudīs atq; iordanē. ⁊ terminos cenereth vsq; ad mare deſti qd̄ est salsissimū ad radicē mōtis phasga ꝯ orientē. Precepiq; vobis in tpe illo dicēs: Dn̄s deus vr̄ dat vobis terrā hāc in hereditatē: expediti p̄cedite frēs vr̄os filios israel oēs viri robusti absq; vxorib; ⁊ paruulis atq; iumētis. Noui eī q̄ plura hēatis pecora ⁊ in vrbib; remanere d̄ bebūt q̄s tradidi vob̄: donec req̄ez tribuat dn̄s frīb; vr̄is sic vob̄ tribuit. ⁊ possideāt ipsi etiā terrā quaz daturus est eis trās iordanē. tūc reūtetur vnusquisq; ī possessiōem suā quā dedi vobis. Josue q̄z in tpe illo p̄cepi dicēs: Oculi tui viderūt q̄ fecit dn̄s deus noster duob; his regib;. sic faciet oīb; regnis ad q̄ trāfiturus es. Ne timeas eos. Dn̄s eniz deus vr̄ pug̃bit ꝓ vobis. Precatusq; sum dominū in tpe illo dicens: Domine deus tu cepisti ostendere seruo tuo magnitudinē tuā manūq; fortissimā. Neq; eniz est alius deus vel in celo vel in terra qui possit facere opa tua ⁊ comparari fortitudini tue. Transibo igitur ⁊ videbo terram hanc optimā trās iordanem. ⁊ mōtem istum egregiū ⁊ libanū. Iratusq; ē dn̄s mihi ꝓpter vos. nec exaudiuit me. sed dixit mihi: Sufficit tibi: neq̄q̄ vltra loq̄ris de hac re ad me. Ascēde cacumē phasge. ⁊ oculos tuos circūfer ad occidentē ⁊ ad aquilonē austrūq; ⁊ orientem. ⁊ aspice. Nec enī trāsibis iordanez istū. Precipe iosue ⁊ corrobora euz atq; cōforta qꝛ ipse precedet ꝓpl'm istū ⁊ diuidet eis terrā quā visur⁹ es. Mānsimusq; in valle ꝯtra phanum phogor: IIII

Et nunc isrl' audi p̄cepta ⁊ iudicia q̄ ego doceo te vt faciens ea viuas. ⁊ īgrediēs possideas terrā quā dn̄s deus pr̄m vr̄oꝝ daturus est vobis. Nō addetis ad v̄bū qd̄ vob̄ loq̄r nec auferetis ex eo. Custodite mādata dn̄i dei vr̄i q̄ ego p̄cipio vobis. Oculi vestri viderūt omnia que fecit dominus cōtra beelphegor: quomodo cōtriuerit omnes cultores eius de medio vestri. Vos autem qui adheretis domino deo vestro. viuitis vniuersi vsq; in presentē diem. Scitis q̄ docuerim vos precepta atz iusticias. sicut mādauit mihi dn̄s deus meus: sic facietes ea in terra quaz possessuri estis. ⁊ obseruabitis ⁊ implebitis opere. Hec est enim vestra sapientia ⁊ intellectus corā populis. vt audiētes vniūsi p̄cepta hec dicant: En ꝓpl'us sapiens ⁊ intelligens: gēs magna. Nec est alia natio tam grādis que habeat deos appropinquātes sibi: sicut deus noster adest cūctis obsecrationib; nostris: Que enī est alia gēs sic inclyta vt hēat cerimonias iustaq; iudicia ⁊ vniūsaz legem quā ego ꝓponā hodie ante oculos

vros: Custodi igit temetipm ⁊ aiaz tuam sollicite. Ne obliuiscaris vbꝛ q̄ viderūt oculi tui: ⁊ ne excidāt de coꝛde tuo cūctis diebꝫ vite tue. Docebꝭ ea filios ac nepotes tuos: die q̄ stetisti coꝛā dño deo tuo in oꝛeb q̄n dns locutus est mihi dicens: Cōgrega ad me ppl'm vt audiant mones meos. ⁊ discāt timere me omi tpe q̄ viuūt in terra: doceantqꝫ filios suos. Et accessistis ad radices mōtis qui ardebat vsqꝫ ad celū: erantqꝫ in eo tenebre ⁊ nubes ⁊ caligo. Locutusqꝫ est dns adꝛos de medio ignis. Vocē vbꝛ eius audistis. ⁊ formā penitus non vidistis. Et oñdit vobis pactuꝫ suum q̄ pꝛecepit vt faceretis. ⁊ decem vba q̄ scripsit in duabꝫ tabulis lapideis. Mihiqꝫ mādauit in illo tpe vt docerez vos cerimonias ⁊ iudicia que facere deberetis ī terra quā possessuri estis. Custodite igit solliciteaīas vras. Nō vidistis aliquā similitudinē in die q̄ locutus est vobis dns in oꝛeb de medio ignis. Ne forte decepti faciatis vobis sculptā silitudinem: aut imaginē masculi vel femine silitudinez oīm iumētoꝝ q̄ sunt supꝛ terrā vel auiū sub celo volantiū. atqꝫ reptiliū q̄ mouētur in terra. siue pisciū qui sub tra morātur in aquis: ne forte eleuatis oculis ad celū videas solē ⁊ lunā ⁊ oīa astra celi ⁊ errore deceptus adoꝛes ea ⁊ colas. que creauit dns deus tuus in mīsteriū cunctis gētibꝫ q̄ sub celo sunt. Vos aūt tulit dns ⁊ eduxit de fornace ferrea egypti vt hēret ppl'm hereditariuz sic est in pnti die. Iratusqꝫ est dns ꝯ me ppt mones vros ⁊ iurauit vt nō trāsirē iordanē nec ingrederer terrā optimā quā datur' est vobis. Ecce moꝛiar in hac humo: non trāsibo iordanē: vos trāsibitis ⁊ possidebitis terrā egregiā. Caue ne q̄n obliuiscaris pacti dñi dei tui q̄ pepigit tecuz. ⁊ facias tibi sculptā similitudinē eoꝝ q̄ fieri dns phibuit. Quia dns de' tuus ignis cōsumēs est: de' emulatoꝛ. Si genuueritis filios ac nepotes. ⁊ moꝛati fueritis ī tra: deceptiqꝫ feceritis vob aliquaz silitudinē patrātes malū coꝛaz dño deo vro vt eū ad iracūdiaz pꝛouocetis. testes īuoco hodie celū ⁊ tetram. cito pituros vos eē de tra. quā trāsito iordane possessuri estis. Nō pbitabitis in ea longo tpe: sz delebit vos dns atz dispget in oēs gētes. ⁊ remanebitis pauci in natiōibꝫ ad q̄s vos ductur' ē dns. Ibiqꝫ seruietis dijs qui hoīm mānu fabꝛicati sunt. ligno ⁊ lapidi q̄ nō videt. nec audiūt. nec cōedūt. nec odoꝛant. Cūqꝫ q̄sieris ibi dñm deū tuū inuenies eū: si tm toto coꝛde q̄sieris ⁊ tota tribulatiōe aīe tue postqꝫ te inuenerīt oīa q̄ pdicta sunt: Nouissimo āt tpe reuteris ad dñm deū tuū ⁊ audias vocē eius: qꝛ de' miꝛicoꝛs dns deus tuus est Non dimittet te nec oīno delebit: neqꝫ obliuiscet pacti in q̄ iurauit pꝛibꝫ tuis. Interroga de diebꝫ antiqs q̄ fuerūt añte et die q̄ creauit dns deus hoīem super trā a summo celi vsqꝫ ad summū ei': si facta ē aliqn̄ huiuscemōi res: aut vnqꝫ cognitū est. vt audiret ppl's vocē dñi dei loq̄ntis de medio ignis sic tu audisti et vidisti: si fecit deus vt ingrederetur et tolleret sibi gentem de medio nationū per temptationes. signa atqꝫ pꝛetenta. p pugnam ⁊ robustaz manū ertentumqꝫ bꝛachiū ⁊ hoꝛribiles visiones. iuxta omnia que fecit pro nobis dns deus nr in egypto videntibꝫ oculis tuis vt scires q̄m dns ipe est deus. ⁊ nō est alius pꝛet vnū. De celo te fecit audire vocē suā. vt doceret te. ⁊ in terra oñdit tibi ignem suum maximū. ⁊ audisti vba illius de medio ignis. qꝛ dilerit pꝛes tuos. ⁊ elegit semī eoꝝ post eos. Eduxitqꝫ te pcedens ī vtute sua magna ex egypto vt deleret nationes maximas ⁊ foꝛtioꝛes te in introitu tuo. ⁊ introduceret te. daretqꝫ tibi terrā earū in possessionē. sicut cernis in pnti die: Scito g̃ hodie ⁊ cogitato in coꝛde tuo q̄ dns ipe ē de' in celo sursuz ⁊ in tra deoꝛsum ⁊ nō sit alius. Custodi pꝛecepta eius atqꝫ mādata q̄ ego pcipio tibi. vt bñ sit tibi ⁊ filijs tuis post te. ⁊ p maneas mlto tpe sup traz quā dns de' tu' datur' ē tibi. Tūc sepauit moyses tres ciuitates trās iordanē ad oriētalez

plagã vt ꝓfugiat ad eaſ qui occiderit no
lens ꝓximũ ſuũ:nec fuerit ſibi ĩimicus
ante vnũ ⁊ alterũ diẽ.⁊ ad hãc aliquaz
vrbiũ poſſit euadere:lvſoz in ſolitudine
q̃ ſita eſt in terra cãpeſtri de tribu ruben
⁊ ramoth in galaad q̃ eſt in tribu gad.⁊
golam in baſan q̃ eſt in tribu manaſſe.
Iſta eſt lex quã ꝓpoſuit moyſes coram
filijs iſrael ⁊ hec teſtimonia ⁊ cerimonie
atq; iudicia q̃ locut⁹ eſt ad filios iſrl̃ qñ
egreſſi ſunt de egypto trãs iordanez in
valle ꝯ phanum phogoz in tra ſeon re
gis ãmorrei qui habitauit in eſebon quez
percuſſit moyſes.Filij q̃z iſrl̃ egreſſi ex egy
pto poſſederũt terrã eius.⁊ terrã og re
gis baſan duoꝝ regũ ãmorreoꝝ q̃ erãt
trãs iordanẽ ad ſolis ortũ ab aroer q̃ ſi
ta eſt ſup ripã torrẽtis arnõ vſq; ad mõ
tem ſanir qui eſt ⁊ hermon oẽm planici
em trãs iordanẽ ad orientalẽ plagaz vſq;
ad mare ſolitudinis. et vſq; ad radices
montis phaſga.

V

VOcauitq; moyſes oẽm iſraelez
⁊ dixit ad euz:Audi iſrl̃ cerimo
nias atq; iudicia q̃ ego loq̃r in
auribꝰ vris hodie.Diſcite ea.⁊ ope com
plete.Dñs deus nr̃ pepigit nobiſcuz fe
dus in oreb.Nõ cũ pribꝰ nris iniit pa
ctũ ſed nobiſcũ:qui impñtiarꝝ ſumus ⁊
viuim⁹.Facie ad faciẽ locut⁹ eſt nobis
in monte de medio ignis.Ego ſeq̃ſter ⁊
medius fui int̃ deũ ⁊ vos in tpe illo:vt
annũciarez vobis ꝛba eius.Timuiſtis
enĩ ignẽ ⁊ nõ aſcẽdiſtis in mõtẽ.Et ait:
Ego dñs deus tuus qui eduri te de ter
ra egypti de domo ſeruitutis.Non hẽbis
deos alienos in ꝓſpectu meo.Nõ facies
tibi ſculptile nec ſilitudinẽ oĩm q̃ in ce
lo ſunt deſup.⁊ q̃ in terra deorſuz.⁊ q̃ ꝛ
ſunt in aquis ſub terra.Nõ adorabiſ ea
⁊ nõ coles.Ego enĩ ſuz dñs de⁹ tu⁹.de⁹
emulator reddẽs iniq̃tatẽ pr̃ĩm ſup filꝫ
os in tertiã ⁊ q̃rtã generatiõem hꝭ qui
oderũt me.⁊ faciẽs miſericordiã in mlt̃a
milia diligẽtibꝰ me ⁊ cuſtodientibꝰ pre
cepta mea.Nõ vſurpabꝭ nomen dei tui
fruſtra:qz nõ erit ipunit⁹ q̃ ſup re vana
nomẽ ei⁹ aſſũpſerit.Obſua diẽ ſabba
ti vt ſcifices eũ.ſic ꝓcepit tibi dñs deus
tuus.Sex diebꝰ opaberis.⁊ factes oĩa
opa tua.Septim⁹ dies ſabbati ẽ.i.req̃
es dñi dei tui.Nõ facies in eo q̃cq̃ opis
tu ⁊ filꝰ tu⁹ ⁊ filia.ſeruus ⁊ ãcilla.bos ⁊ a
ſin⁹.⁊ oẽ iumẽtũ tuũ.⁊ pegrin⁹ q̃ ẽ intra
portas tuas.vt requeſcat ſu⁹ ⁊ ãcilla tua
ſic ⁊ tu.Memẽto qꝺ ⁊ ipe fueris in egy
pto.⁊ eduxerit te inde dñs de⁹ tu⁹ i ma
nu forti ⁊ brachio extẽto.Idcirco ꝓce
pit tibi vt obſeruares diẽ ſabbati.Hono
ra pr̃em tuũ ⁊ mr̃em.ſic ꝓcepit tibi dñs de
us tu⁹:vt lõgeviuaſ tpe.⁊ bñ ſit tibi in tra
qua dñs de⁹ tu⁹ datur⁹ ẽ tibi.Non occi
des:neq; mechaberꝭ:furtũq; nõ facies.
nec loq̃rꝭ ꝯ ꝓximũ tuũ falſũ teſtimoniũ
Nõ ꝓcupiſces vxorẽ ꝓximi tui.non do
mũ.nõ agꝝ.nõ ſeruũ.nõ ancillã.nõ bouẽ
nõ aſinũ.⁊ vniũſa q̃ illius ſunt.Hec ꝛ
ba locut⁹ ẽ dñs ad oẽz mlt̃itudinẽ vr̃az
in mõte de medio ignis ⁊ nub ⁊ caligis
voce magna.nihil addens amplius.et
ſcripſit ea in duabꝰ tabulis lapideis q̃s
tradidit mihi.Vos aũt poſtq; audiſtis
vocẽ de medio tenebrarꝝ ⁊ mõtez ardere
vidiſtis.acceſſiſtis ad me oĩs ꝓncipes
tribuũ ⁊ maiores natu atq; diriſtis:Ec
ce oſtendit nobis dñs de⁹ nr̃ maieſtatez et
magnitudinez ſuam:Vocem enĩ eius
audiuimus de medio ignis ⁊ probaui
mus hodie qꝺ loquente deo cum homie
vixerit homo.Cur ergo moriemur ⁊ de
uorabit nos ignis hic maxim⁹?Si enĩ
audierimus vltra vocez domini dei no
ſtri moriemur.Quid eſt omnis caro vt
audiat vocem dei viuẽtis qui de medio
ignis loquitur ſicut nos audiuimus ⁊
poſſit viuere? Tu magis accede.⁊ audi
cũcta q̃ dixerit dñs deus nr̃ tibi:loque
riſq; ad nos.⁊ nos audiẽtes faciem⁹ ea.
Qꝺ cum audiſſet dñs.ait ad me:Audi
ui vocẽ ꝛbꝝ ꝓpli huius q̃ locuti ſunt ti
bi.Bene oĩa ſunt locuti.Quis det talẽ
eos habere mentẽ vt timeãt me ⁊ cuſto
diant vniũſa mãdata mea in oi tpe:vt
bene ſit eis ⁊ filijs eoꝝ in ſempiternum
Vade q̃ ⁊ dic eis:Reuertimini in tẽto
ria vr̃a.Tu ꝛo hic ſta mecum.⁊ loq̃r

tibi oīa mādata mea ⁊ cerimonias atq; iudicia q̄ docebis eos vt faciāt ea in terra quā dabo illis in possessiōez. Custodite igit̄ ⁊ facite q̄ p̄cepit dñs deus vobis Nō declinabitis neq; ad dexterā neq; ad sinistrā: sed p̄ viā quā p̄cepit dñs deus vester ambulabitis: vt viuatis. ⁊ bene sit vobis: ⁊ protelentur dies vestri in terra possessionis vestre.

VI.

Hec sunt p̄cepta ⁊ cerimonie atq; iudicia q̄ mādauit dñs deus vester vt docerē vos. vt faciatis ea in terra ad quā trāsgredimi possidendā: vt timeas dñm deū tuum. ⁊ custodias oīa mādata ⁊ p̄cepta eius que ego precipio tibi ⁊ filijs ac nepotibus tuis cunctis diebus vite tue vt plongēt dies tui. Audi isrl̄ ⁊ obtua vt facias q̄ p̄cepit tibi dominus ⁊ bene sit tibi. ⁊ multipliceris amplius. sic̄ pollicit⁹ est dñs de⁹ patrū tuorū tibi terrā lacte ⁊ melle manātez. Audi isrl̄: Dñs deus noster deus vnus est. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo. ⁊ ex tota aīa tua. ⁊ ex tota fortitudine tua Erūtq; verba hec q̄ ego p̄cipio tibi hodie in corde tuo: ⁊ narrabis ea filijs tuis. et meditaberis sedens in domo tua. ⁊ ambulans in itinere dormiens atq; p̄surgēs ⁊ ligabis ea quasi signum in manu tua: eruntq; ⁊ mouebūtur inter oculos tuos: scribesq; ea in limine ⁊ ostijs domus tue. Cūq; introduxerit te dñs deus tuus in terrā pro qua iurauit p̄tribus tuis: abraā ysaac ⁊ iacob. ⁊ dederit tibi ciuitates magnas ⁊ optimas q̄s non edificasti. domos plenas multaꝝ opuz q̄s non extruxisti. cisternas q̄s non fodisti. vineta ⁊ oliueta q̄ non plantasti. ⁊ comederis ⁊ saturatus fueris. caue diligent̄ ne obliuiscaris dñi dei tui. qui eduxit te ō terra egypti de domo seruitutis. Dñm deum tuū timebis. ⁊ illi soli seruies: ac p̄ nomen illius iurabis. Nō ibitis post deos alienos cunctaꝝ gētiū q̄ in circuitu vr̄o sunt: quoniā deus emulator dñs deus tuus in medio tui: ne quādo irascatur furor dñi dei tui contra te. ⁊ auferat te de superficie terre. Nō tēptabis dominum deum tuū: sicut temptasti in loco tēptationis. Custodi precepta dñi dei tui ac testimonia ⁊ cerimonias quas precepit tibi. ⁊ fac q̄ placitū est ⁊ bonum in cōspectu dñi vt bene sit tibi. ⁊ ingressus possideas terrā optimaz de qua iurauit dñs patribus tuis. vt deleret oēs inimicos tuos coram te. sicut locutus est. Cū interrogauerit te filius tuus cras dicēs: q̄d sibi volūt testimonia hec ⁊ cerimonie atq; iudicia q̄ precepit dñs deus nr̄ nob? dices ei: Serui eramus pharaonis in egypto ⁊ eduxit nos dñs ō egypto i manu forti: fecitq; sig̃a atq; prodigia magna. ⁊ pessima in egypto contra pharaōem ⁊ oēm domū illius in ꝓspectu nostro. ⁊ eduxit nos inde vt introductis daret terram sup̄ qua iurauit patribus nostris. Precepitq; nobis dñs vt faciamus oīa legitima hec ⁊ timeamus dñm deū nostrū vt bene sit nobis cūctis diebus vite nr̄e sic̄ est hodie. Eritq; nr̄i misericors. si custodierimus ⁊ fecerimus oīa p̄cepta eius coraz domino deo nostro sicut mādauit nobis.

VII

Cum vo introduxerit te dñs deus tuus in terrā quā possessur⁹ ingredieris. ⁊ deleuerit gentes multas coram te. ethey ⁊ gergeseum et āmorreū ⁊ chananeū ⁊ pherezeū ⁊ eueū ⁊ iebuseum. septem gentes mlto maioris nūeri q̄z tu es ⁊ robustiores te. tradiderit q̄z eas dñs de⁹ tu⁹ tibi. p̄cuties eas vsq; ad int̄nitionē. Nō inibis cū eis fedus. nec miserebēr eaꝝ: neq; sociabis cū eis ꝓiugia. Filiā tuā nō dabis filio eius nec filiā illi⁹ accipies filio tuo q̄ seducz filiū tuū ne seq̄tur me. ⁊ vt magis fuiet dijs alienis. Irascetur q̄z furor dñi ⁊ delebit te cito. Quinpoti⁹ hec facietis eis: Aras eor̄ subūtite. ⁊ cōfringite statuas lucosq; succidite. ⁊ sculptilia cōburite. q̄ pp̄lus scūs es dño deo tuo. Te elegit dñs de⁹ tu⁹ vt sis ei pp̄lus peculiar̄ ō cūctis pp̄lis q̄ sūt sup̄ trā. Nō q̄ cūctas gētes nūero vincebat̄. vob̄ iūct⁹ ē dñs ⁊ elegit vos. cū oīb̄ sit̄ pp̄lis pauciores: sz q̄ dilexit vos dñs. ⁊ custodiuit iuramētū q̄ō

iurauit patribꝫ vestris. Eduxitq; vos in
manu forti ⁊ redemit de domo seruitu-
tis de manu pharaonis regis egypti. ⁊
scies qꝛ dñs deus tuus ipe est deus for-
tis ⁊ fidelis: custodiēs pactuꝫ ⁊ misericor
diā diligētibꝫ se. ⁊ his qui custodiūt pre
cepta eius in mille generationes. ⁊ red
dēs odiētibꝫ se statiꝫ. ita vt dispdat eos
⁊ vltra nō differat. ꝓtinꝰ eis restituens
qđ merent. Custodi ḡ p̄cepta ⁊ cerimo-
nias atq; iudicia q̄ ego mādabo tibi ho-
die vt facias. Si postq̄ audieris hec iu-
dicia. custodieris ea ⁊ feceris. custodiet
⁊ dñs deꝰ tuus pactū tibi ⁊ mīam quaꝫ
iurauit p̄ribꝫ tuis. ⁊ diliget te ac multi-
plicabit: bñdicetq; fructui vētris tui et
fructui t̄re tue frumēto tuo atq; vinde
mie. oleo ⁊ armentis. gregibꝫ ouiū tua-
rū sup terrā. ꝓ q̄ iurauit patribꝫ tuis vt
daret eā tibi. Bñdictus eris int̄ oēs po-
pulos. Non erit apud te sterilis vtrius-
q; sexus: tam in hoībꝫ q̄ in gregibꝫ tuis
Auferet dñs a te oēm languorē. ⁊ infir-
mitates egypti pessimas q̄s nouisti nō
inferet tibi: sed cūctis hostibꝫ tuis. De-
uorabis oēs ꝓplos q̄s dñs deus tuꝰ da-
turus est tibi. Non pcet eis oculus tuꝰ
nec seruies diis eoꝝ: ne sint in ruinā tui.
Si dixeris in corde tuo. plures sunt gē
tes iste q̄ ego. quō potero delere eas: no
li metuere sꝫ recordare q̄ fecerit dñs de
us tuus pharaōi ⁊ cūctis egyptijs pla-
gas maxīas q̄s videt̄ oculi tui. ⁊ signa
atq; portēta manūq; robustā. ⁊ extētum
brachiū. vt educeret te dñs deus tuus
Sic faciet cūctis ꝓplis q̄s metuis. In
sup ⁊ scabrones mittet dñs deus tuus
in eos donec deleat oēs atꝫ dispdat qui
te fugerint ⁊ latere nō poterint. Non ti
mebis eos. qꝛ dñs deus tuus in medio
tui est. deus magnus ⁊ terribilis. Ipse
cōsumet natiōes has ī ꝯspectu tuo pau
latim atꝫ per ptes. Nō poteris eas d̄lere
parit̄: ne forte multiplicētur ꝯtra te be-
stie terre. Dabitq; eos dñs deꝰ tuus in
cōspectu tuo ⁊ int̄ficiet illos donec peni
tus deleant̄. Tradetq; reges eoꝝ in ma-
nus tuas. ⁊ dispdes noīa eoꝝ sub celo.
Nullus poterit resistere tibi: donec ꝯte-
ras eos. Sculptilia eoꝝ igne cōbures.
Nō ꝯcupisces argentū ⁊ aurū de quibꝫ
facta sunt: neq; assumes ex eis tibi q̄cq̄
ne offendas. ꝓpterea qꝛ abominatio est
dñi dei tui. nec inferes quippiā ex idolo
in domū tuā. ne fias anathema. sic ⁊ illđ
est. Quasi spurcitiā detestaberis. ⁊ velut
inquinamētū ac sordes abominationi
habebis qꝛ anathema est. VIII

Omne mandatū qđ ego p̄cipio
tibi hodie caue diligenter vt fa-
cias vt possitis viuere ⁊ multi-
plicemini: ingressiq; possideatis terram
pro qua iurauit dominꝰ patribꝫ vestris
Et recordaberis cuncti itineris ꝑ quod
adduxit te dñs deus tuus q̄draginta ā-
nis ꝑ desertum vt affligeret te atq; tem
ptaret. ⁊ nota fierēt que ī tuo aīo ꝟsabā
tur. vtrū custodires mandata illius an
non. Afflixit te penuria. ⁊ dedit tibi cibū
manna qđ ignorabas tu ⁊ patres tui vt
ostēderet tibi ꝙ non in solo pane viuit
homo. sed in omni ꝟbo qđ egreditur de
ore dñi. Vestimentū tuuꝫ q̄ opiebaris
nequaq̄ vetustate defecit. ⁊ pes tuus nō
ē subtritꝰ. En q̄dragesimꝰ ānus ē. vt re
cogites ī corde tuo: qꝛ sic erudit filiū su
um hō. sic dñs deꝰ tuꝰ erudiuit te vt cu
stodias mādata dñi dei tui ⁊ ambules ī
vijs eius. ⁊ timeas eū. Dñs. n. deꝰ tuus
introducet te in terrā bonā: terrā riuoꝝ
aq̄rūq; ⁊ fontiū. in cuius cāpis ⁊ mōti-
bus erumpūt fluuiorū abyssi: terrā fru
menti hordei ac vinearuꝫ: in qua ficus ⁊
malogranata ⁊ oliueta nascunt̄: terram
olei ac mellis. vbi absq; vlla penuria co
medes panē tuuꝫ. ⁊ reꝝ oīm abundan-
tia ꝑfrueris: cuiꝰ lapides ferrū sunt. ⁊ de
mōtibꝫ eius eris metalla fodiunt̄ vt cū
comederis ⁊ satiatus fueris. benedicas
dño deo tuo ꝓ terra optima quā dedit
tibi. Obserua ⁊ caue ne qñ obliuiscaris
dñi dei tui. ⁊ negligas mandata eiꝰ atq;
iudicia ⁊ cerimonias q̄s ego p̄cipio tibi
hodie. ne postq̄ comederis ⁊ satiatꝰ fueris
domos pulcras edificaueris ⁊ hītaueris
in eis. habuerisq; armēta boum. ⁊ ouiū

greges.argēti ⁊ auri cūctarūq; rep copi az eleuet coz tuū.⁊ nō remiscaris dñi di tui qui eduxit te ꝺ terra egypti ꝺ domo seruitutis.⁊ ductoz tuus fuit in solitu die magna atq; terribili: in q̄ erat ꝓpēs flatu adurēs ⁊ scoꝛpio ac dipsas ⁊ nulle oīno aq̄:qui eduxit riuos de petra durissima.⁊ cibauit te māna in solitudie qꝺ nescierūt pres tui.Et postq; afflixit ac pbauit.ad extremū mistus est tui ne diceres in coꝛde tuo:fortitudo mea ⁊ robur manus mee hec mihi oīa pstiterūt sed recoꝛderis dñi dei tui q ipe vires ti bi pbuerit:vt impleret pactum suū su pet quo iurauit pribꝫ tuis sicut pñs in dicat dies.Sinautē oblitus dñi dei tui secut fueris deos alienos.coluerisq; illos ⁊ adoꝛaueris:ecce nūc pdico tibi q oīno dispias.Sic gētes q̄s delenit dñs in itroitu tuo:ita ⁊ vos pibitis si inobedientes fueritis voci dñi dei vri.

IX

Audi israel:Tu trāsgredieris hodie iordanē.vt possideas nationes maximas ⁊ fortioꝛes te ciuitates ingētes ⁊ ad celū vsq; muratas populū magnū atq; sublimē.filios enachī q̄s ipse vidisti ⁊ audisti:quib nullus potest ex aduso resistere.Scies g̊ hodie q dñs deus tuus ipse trāsibit añ te ignis deuoꝛās atq; cōsumēs:qui oterat eos.et deleat atq; dispdat ante faciē tuā veloci ter:sicut locut ē tibi.Ne dicas in coꝛde tuo cū deleuerit eos dñs deus tuus in cōspectu tuo:ꝓpter iusticiā meā itrodux it me dñs vt terrā hanc possidere.cum ꝓpter ipietates suas iste delete sint nationes.Necq enī ꝓpt̄ iusticias tuas ⁊ eq tatē cozdis tui ingredieris vt possideas terras eaꝝ.sed qꝛ ille egerūt impie.itroenute te delete sunt.⁊ vt cōpleret vbuz suuz dñs qꝺ sub iuramēto pollicitus ē pribꝫ tuis abꝛaaz ysaac ⁊ iacob.Scito g̊ q nō ꝓpt̄ iusticias tuas dñs de tuus deꝛit tibi terrā hanc optimā in possessionē cū duriſſime ceruicis sis pl's.Mem to ⁊ ne obliuiscaris quō ad iracundiam puocaueris dñm deū tuū in solitudine ⁊ ex eo die q̄ egressus es ex egypto vsq; ad locum istū semp aduersum dñm cōtendisti.Nā ⁊ in oꝛeb puocasti eū.⁊ iratus delere te voluit:qñ ascēdi in mōtez vt acciperē duas tabulas lapideas pacti qꝺ pepigit vobiscū deus.Et pseueraui in mōte q̄draginta dieb ac noctib .panem non comedens ⁊ aquā nō bibens.Deditq; mihi dñs duas tabulas lapideas scriptas digito dei.⁊ otinētes omnia vba q vobis locut est in monte de medio ignis qñ cōtio pl'i congregata est.Cumq; trāsissent q̄draginta dies ⁊ totidem noctes:dedit mihi dñs duas tabulas lapideas.tabulas federis.dixitq; mihi:Surge ⁊ descēde hinc cito:q ꝓpl'us tuus quem eduxisti de egypto delerunt velociter viā quā demōstrasti eis: fecerūtq; sibi oflatile.Rursumq; ait dñs ad me:Cerno q ꝓpl'us iste dure ceruicis sit.Dimitte me vt oterā eum.⁊ deleaz nomē eius de sub celo.⁊ ostituam te super gentē q̄ hac maioꝛ ⁊ fortioꝛ sit.Cumq; de monte ardente descenderem.⁊ duas tabulas federis vtraq; tenerē manu vidissemq; peccasse vos dño deo vro:et feciſſe vobis vitulū oflatilem ac deseruisse velociter viā eius quaz vobis oñderat:proieci tabulas de manib meis.⁊ fregiq; eas in ospectu vro.Et pcidi añ dominuz sicut prius q̄draginta dieb ⁊ noctib.panē non comedēs ⁊ aquā non bibens.ꝓt oīa peccata vra q̄ gessistis ꝯ dominū.⁊ eū ad iracundiā puocastis.Timui enī indignatiōem ⁊ irā illius.qua aduersuz vos ocitatus.delere vos voluit.Et exaudiuit me dominꝰ etiā hac vice:Aduersum aaron q̄z vehemēter iratꝰ voluit eū oterere.⁊ pro illo similiter deprecatꝰ sum.Octīm autem vīm qꝺ fecerat is id est vitulū.arripiēs igne cōbussi ⁊ in frusta cōminuēs.oīo q̄z in puluerez redigens.proieci in toꝛrētem qui de monte descendit.In incēdio q̄z ⁊ in tēptatōne ⁊ in sepulcris ocupiscētie puocastis dñm:⁊ quādo misit vos de cadesbarne dicēs.ascendite ⁊ possidete terraz quam dedi vobis.⁊ contempsistis imperiuz domini dei vestri ⁊ non credidistis ei:necq

vocem eius audire voluistis: sed semp̄ fuist̄ rebelles a die q̄ nosse vos cepi. Et iacui corā domīo q̄draginta diebꝫ ac noctibꝫ quibꝫ euꝫ supplicit̄ dep̄cabar. ne deleret vos vt fuerat cōminatus. ⁊ orans dixi: Dn̄e deus ne disp̄das ppl'm tuuꝫ ⁊ hereditatē tuā quā redemisti ī magnitudine tua. q̄s eduxisti d̄ egypto in manu forti. Recordare seruoꝝ tuoꝝ abraā ysaac ⁊ iacob. Ne aspicias duritiā ppl'i hui⁹ ⁊ impietatē atq̄ pctm̄: ne forte dicāt habitatores terre de q̄ eduxisti nos. non poterat dominus introducere eos in terrā quā pollicitus est eis. ⁊ oderat illos. idcirco eduxit vt interficeret eos in solitudine qui sunt ppl'us tuus ⁊ hereditas tua quos eduxisti in fortitudīe tua magna. ⁊ in brachio tuo extento. ¶ X

In tp̄e illo dixit dn̄s ad me. Dola tibi duas tabulas lapideas sicut p̄ores fuer̄t. ⁊ ascēde ad me in mōtem: faciesq̄ arcā ligneā. ⁊ scribaꝫ in tabulis v̄ba que fuerūt in his quas ante cōfregisti: ponesq̄ eas in arca. Feci igit̄ arcam de lignis sethim. Cunq̄ dolassez duas tabulas lapideas īstar priorū. ascendi in mōtez hn̄s eas in manibꝫ Scripsitq̄ in tabulis iuxta id q̄d̄ prius scripserat v̄ba decem q̄ locutus est dn̄s ad vos in mōte de medio ignis qn̄ ppl's cōgregat⁹ est. ⁊ dedit eas mihi. Reūsusq̄ de mōte descēdi. ⁊ posui tabulas in arcam quā fecerā. q̄ hucusq̄ ibi sunt sicut mihi p̄cepit dn̄s. Filij aūt isrl' mouerūt castra ex beroth filioꝝ iachan in mosera vbi aarō mortuus ⁊ sepultus est ꝓ q̄ sacerdotio functus est eleaçar filius eius Inde venerūt in gadgad. de q̄ loco ꝓfecti. castrametati sunt in iethabatha in terra aq̄ꝝ atq̄ torrētium. Eo tp̄e separaui tribū leui: vt portaret arcam federis dn̄i. ⁊ staret corā eo in ministerio ac bn̄diceret in noīe illius vsq̄ in pn̄tem diē Quāobrē nō habuit leui partem neq̄ possessionē cū frībꝫ suis. q̄r ipse domin⁹ possessio eius est: sicut ꝓmisit ei domin⁹ deus tuus. Ego autem steti in mōte sicut prius quadraginta diebꝫ ac noctibꝫ exaudiuitq̄ me dn̄s etiā hac vice. ⁊ te p̄dere noluit. Dixitq̄ mihi. Vade ⁊ p̄cede ppl'm vt ingrediat̄ ⁊ possideat terraꝫ quā iuraui p̄ribꝫ eoꝝ. vt traderem eis. Et nūc isrl' quid dn̄s deus tuus petit a te. nisi vt timeas dn̄m deū tuū. ⁊ ambules ī vijs ei⁹. ⁊ diligas eū. ac s̄uias dn̄o deo tuo: in toto corde tuo. ⁊ in tota aīa tua. custodiasq̄ mādata dn̄i ⁊ cerimonias eius q̄s ego hodie p̄cipio tibi vt benesit tibi: En dn̄i dei tui celū est. ⁊ celū celi: terra ⁊ oīa que ī ea sunt: ⁊ tn̄ p̄ribꝫ tuis ꝯglutinat⁹ est dn̄s ⁊ amauit eos: elegitq̄ semē eoꝝ post eos id est vos de cunctis gētibꝫ. sicut hodie cōprobat̄. Circūcidite igit̄ p̄putiū cordis vr̄i. ⁊ ceruicez vr̄am ne induretis amplius: q̄r dn̄s deus vr̄ ipse ē de⁹ deoꝝ ⁊ dn̄s dn̄antiū. de⁹ magnus ⁊ potēs ⁊ terribilis: qui p̄sonā nō accipit nec mūera. Facit iudiciū pupillo ⁊ vidue: amat p̄egrinū. ⁊ dat ei victū atꝫ vestitum. Et vos g̃ amate p̄egrinos. quia ⁊ ip̄i fuistis aduene in t̄ra egypti. Dn̄m deū tuū timebis ⁊ ei soli s̄uies. Ipsi adhereb̄: iurabisq̄ in noīe illi⁹. Ipse est laus tua ⁊ de⁹ tuus qui fec̄ tibi hec magnalia ⁊ terribilia q̄ viderūt oculi tui. In septuaginta aīabꝫ descēderūt p̄res tui in egyptum. ⁊ ecce nūc ml'tiplicanit te dn̄s de⁹ tuus sic̄ astra celi. ¶ XI

Ama itaq̄ dn̄m deū tuū: ⁊ obserua p̄cepta eius ⁊ cerimonias. iudicia atq̄ mādata oī tp̄e. Cog̃scite hodie q̄ ig̃rant filij vr̄i qui nō viderūt disciplinā dn̄i dei vr̄i magnalia ei⁹ ⁊ robustā manum. extētumq̄ brachiuꝫ signa ⁊ op̄a q̄ fecit in medio egypti pharaoni regi ⁊ vniuerse terre eius oīq̄ exercitui egyptioꝝ ⁊ eq̄s ac curribus quō operuerint eos aq̄ maris rubri. cuꝫ vos p̄sequerent̄. ⁊ deleuerit eos dn̄s vsq̄ in pn̄tem diem: vobisq̄ que fecerit in solitudine donec veniretis ad hunc locum. ⁊ dathan atq̄ abirō filijs eliab q̄ fuit filius ruben quos ap̄to ore suo terra absorbuit cuꝫ domibꝫ ⁊ tabernaculis ⁊ vniuersa sub̄a eoꝝ quā habebant in medio israel. Oculi vr̄i viderunt oīa op̄a dn̄i

magna que fecit: vt custodiatis vniuersa mādata illi⁹ q̄ ego hodie p̄cipio vobis. ⁊ possitis introire ⁊ possidere terram ad quā ingredimini: multoq; in ea viuat⁹ tempe. quā sub iuramēto pollicitus est dom̄in⁹ patrib⁹ vr̄is ⁊ semini eor̄ lacte ⁊ melle manantem. Terra enī ad quā ingredieris possidendā non est sicut terra egypti de qua existi. vbi iacto semine in hort⁹ more aque ducūtur irrigue. sed montosa est ⁊ campestris. de celo exp̄ectās pluuias: quā dom̄in⁹ deus tuus semper inuisit. ⁊ oculi illius in ea sunt a principio anni vsq; ad finē ei⁹. Si ergo obedieritis mādat⁹ meis que ego hodie p̄cipio vobis vt diligat⁹ dñm deū vr̄m: ⁊ seruiatis ei in toto corde vestro ⁊ in tota aīa vestra: dabit pluuiā terre vestre tē poraneā ⁊ serotinam vt colligatis frumentum ⁊ vinū ⁊ oleum fenūq; ex agris ad pascenda iumenta. ⁊ vt ipsi comedatis ac saturemī. Cauete ne forte decipiatur cor vestr̄ ⁊ recedatis a dom̄io. seruiatisq; dīs alienis ⁊ adoretis eos. iratusq; dom̄in⁹ claudat celum. ⁊ pluuie non descēdant. nec terra det germē suum: pereatisq; velociter de terra optima quā dom̄in⁹ dat⁹ est vobis. Ponite hec vba mea in cordib⁹ ⁊ in animis vr̄is ⁊ suspēdite ea pro signo in manib⁹. ⁊ int̄ oculos vestros collocate. Docete filios vestros vt illa meditēt̄. Quādo sedes in domo tua ⁊ ābulaueris in via. ⁊ accubues atq; surrexeris. scribes ea sup postes ⁊ ianuas domus tue vt multiplicent̄ dies tui ⁊ filior̄ tuor̄ in t̄ra quā iurauit dom̄in⁹ p̄rib⁹ tuis: vt daret eis q̄diu celū immanet terre. Si enī custodieri⁹ mādata q̄ ego precipio vobis. ⁊ feceritis ea vt diligat⁹ dñm deū vestr̄. ⁊ ambuletis in oib⁹ vīs eius adhērētes ei. dispdet dom̄in⁹ omnes gētes istas ante faciē vestram. ⁊ possidebitis eas q̄ maiores sunt ⁊ fortiores vob. Oīs loc⁹ quē calcauerit pes vester. vester erit. A dēsto ⁊ libano ⁊ flumine magno eufrate vsq; ad mare occidētale erūt termini vestri. Nullus stabit ō vos. Terrorem vr̄m ⁊ formidinē dabit dñs deus vester sup oēm terram quam calcaturi estis: sicut locut⁹ est vobis. Ēn ppono in ꝯspectu vestro hodie benedictōnem ⁊ maledictiōem. bñdictiōem si obedieri⁹ mādatis dñi dei vr̄i q̄ ego hodie p̄cipio vob. maledictiōem si nō obedieri⁹ mādatis dñi dei vr̄i: sed recesseritis de via quā ego nūc oñdo vobis ⁊ ambulaueritis post deos alienos q̄s ignoratis. Cum vo introduxerit te dñs deus tu⁹ in terrā ad quā pg̃hitandā: pones benedictōem sup montem gariçim. maledictōem sup mōtem hebal qui sunt trāsiordanē post viam q̄ vergit ad sol occubitū. in terra chananei qui hītat i cāpestribus ō galgalam que est iurta vallē tendentem ⁊ itrātem pcul. Clos enī trāsibi⁹ iordanem vt possideatis terrā quā dñs deus vester dat⁹ est vob: vt hēat⁹ ⁊ possideatis illam. Videte g̃ vt ipleat⁹ cerimonias atq; iudicia que ego hodie ponam in conspectu vestro

XII

Hec sunt p̄cepta atq; iudicia q̄ facere debet⁹ in terra quā dñs de⁹ p̄r̄m tuor̄ū daturus est tibi. vt possideas eam cūctis diebus quibus superhumū gdieris. Subuertite oīa loca in quib⁹ coluerūt gentes q̄s possessuri est⁹ deos suos: sup mōtes excelsos ⁊ colles ⁊ subter omne lignū frondosū. Dissipate aras eor̄ ⁊ confringite statuas: lucos igne cōburite. ⁊ idola cōminuite. dispdite noīa eor̄ de locis illis. Nō facietis ita dom̄io deo vr̄o: sed ad locū quez elegerit dñs de⁹ vr̄ de cūctis tribub⁹ vr̄is vt ponat nomē suū ibi ⁊ hītet in eo venietis ⁊ offeretis in loco illo holocausta ⁊ victimas vr̄as. decimas ⁊ p̄mitias manuū vr̄ar̄ ⁊ vota atq; donaria. primogenita bou̇m ⁊ ouiū. ⁊ comedetis ibi i ꝯspectu dñi dei vr̄i ac letabimī in cūctis ad que miseritis manū vos ⁊ dom⁹ vr̄e in quib⁹ bñdixerit vob dñs deus vr̄. Non facietis ibi q̄ nos hic facimus hodie. singuli qd̄ sibi rectū videt̄. Neq; enī vsq; ī p̄sens tps venistis ad requem ⁊ possessiōem: quā dñs deus vr̄ dat⁹ est vobis. Trāsibitis iordanē ⁊ hītabitis in t̄ra quam

dominus deus vester daturus est vobis
vt requiescatis a cūctis hostibꝫ ꝑ circūitū
⁊ absq; vllo timore hītetis in loco quē
elegerit dñs deus vr̄: vt sit nomē eius
in eo. Illuc oīa que precipio conferetis
holocausta ⁊ hostias ac decimas ⁊ p̄miti
tias manuū vr̄aꝝ. ⁊ quicquid p̄cipuum
est in muneribꝫ que vouistis dño. Ibi
epulabimini corā dño deo vr̄o. vos ⁊ fi
lij ⁊ filie vestre. famuli ⁊ famule. atq; le
uites qui ī vr̄is vrbibꝫ cōmoratur. Ne
q; enī hꝫ aliā ꝑtem ⁊ possessionem inter
vos. Caue ne offeras holocausta tua in
omni loco quē videris: sed in eo quem
elegerit dñs in vna tribuū tuaꝝ offeres
hostias. ⁊ facies quecunq; precipio tibi.
Si autē comedere volueris. ⁊ te esus
carniū delectauerit occide ⁊ comede iu
xta bñdictiōem dñi dei tui quā dedit ti
bi in vrbibꝫ tuis: siue immūdū fuerit. hꝰ
ē maculatū ⁊ debile siue mundū. hꝰ e in
tegrum ⁊ sine macula quod offerri li
cet sicut capreā ⁊ ceruū. comedes: absq;
esu dūtaxat sanguīs quez sup̄ terrā q̄si
aquā effundes. Nō poteris comedere ī
oppidis tuis decimā frumēti ⁊ vini ⁊ o
lei tui. primogenita armētoꝝ ⁊ pecoꝝ. ⁊
oīa q̄ voueris ⁊ sponte offerre volueris.
⁊ p̄mitias manuū tuaꝝ: sꝫ corā dño deo
tuo comedes ea ī loco quē elegerit dñs
deꝰ tuꝰ tu ⁊ filiꝰ tuꝰ ⁊ filia ⁊ ſuꝰ ⁊ famu
la atq; leuites qui manet in vrbibꝫ tuis
⁊ letaberis ⁊ reficieris corā dño deo tuo ī
cūctis ad q̄ extēderis manū tuaꝫ. Caue
ne derelinq̄s leuiten in oē tp̄e q̄ vsaris
in terra. Qñ dilatauerit dñs deus tuꝰ
terminos tuos sicut locutus est tibi. et
volueris vesci carnibꝫ q̄s desiderat anīa
tua: locus autē quez elegerit dñs deus
tuus vt sit nomē eiꝰ ibi: si ꝓcul fuerit.
occides de armentis ⁊ pecoribꝫ q̄ habue
ris sicut p̄cepit tibi ⁊ comedes in oppi
dis tuis vt tibi placet. Sicut comedit̄
caprea ⁊ ceruus: ita vesceris eis. ⁊ mun
dus ⁊ īmūdus in cōmune vescent̄: hꝰ so
lum caue ne sanguinē comedas. San
guis enī eoꝝ ꝓ aīa est. ⁊ idcirco nō d̄bes
aīaꝫ comedere cū carnibꝫ: sed sup̄ terraꝫ
fundes q̄si aquā vt bene sit tibi ⁊ filijs
tuis post te: cū feceris qd̄ placet in ꝯspe
ctu dñi. Que autē scīficaueris ⁊ vouer̄
dño. tolles ⁊ venies ad locuꝫ quē elege
rit dñs. ⁊ offeres oblatiōes tuas carneꝫ
⁊ sanguinē sup̄ altare dñi dei tui. San
guineꝫ hostiaꝝ fundes in altari: carnibꝫ
aūt ip̄e vesceris. Obserua ⁊ audi oīa q̄
ego p̄cipio tibi vt bñ sit tibi ⁊ filijs tu
is post te in sempit̄nū cuꝫ feceris qd̄ bo
num est ⁊ placitū in ꝯspectu dñi dei tui
Qñ disp̄diderit dñs deꝰ tuus añ faciez
tuā gētes ad q̄s ingredieris possidēdas
⁊ possederis eas atq; hītaueris in terra
eaꝝ caue ne imiteris eas postq̄ te fuerit
introeūte subuerse. ⁊ requiras cerimo
nias eaꝝ dicēs: Sicut coluerunt gētes
iste deos suos. ita ⁊ ego colā. Nō facies
similiter dño deo tuo. Oēs enī abomīa
tiones q̄s auersat̄ dñs. fecer̄t dijs suis
offerentes filios ⁊ filias. ⁊ comburētes
igni. Qd̄ p̄cipio tibi hꝰ tm̄ facito domio
nec addas q̄cq̄ nec minuas. XIII

Si surrexerit in medio tui ꝓphe
tes aut qui somniū vidisse se di
cat. ⁊ p̄dixerit signū atq; porten
tum. ⁊ euenerit qd̄ locutus est. ⁊ dixerit
tibi: eamꝰ ⁊ sequam̄ deos alienos q̄s ig
ras. ⁊ ſuiamus eis: nō audies vba ꝓphe
te illius aut somniatoris. qꝛ tēptat vos
dñs deus vr̄ vt palā fiat vtrū diligatis
eū an non in toto corde ⁊ in tota aīa ve
stra. Dominū deū vr̄m seq̄mī ⁊ ip̄m ti
mete: ⁊ mādata illius custodite. ⁊ audi
te vocē eius. Ipsi ſuietis. ⁊ ipsi adhere
bitis. Propheta autē ille aut fictor som
nioꝝ interficiet̄. qꝛ locutꝰ est vt vos aū
teret a dño deo vr̄o q̄ eduxit vos de tra
egypti ⁊ redemit vos de domo ſuitutis
vt errare te faceret de via quā tibi prece
pit dñs deus tuus: ⁊ auferes maluꝫ de
medio tui. Si tibi voluerit persuadere
frater tuus filiꝰ mr̄is tue aut filiꝰ tuus
vel filia siue vxor que est in sinu tuo. aut
amicꝰ quē diligis vt aīam tuā clam di
cēs: eamus ⁊ ſuiamꝰ dijs alienis q̄s ig
ras tu ⁊ p̄res tui cunctaꝝ in circūitu gē
tiū que iuxta vel ꝓcul sunt ab īitio vsq;

ad finē terre.nō acq̄escas ei nec audias: neq; parcat ei oculus tuus vt misereat; z occcultes eū sed statim interficies. Sit primū manus tua sup eū.z post te oīs pp̄lus mittat manū. Lapidibꝫ obrutus necabitur.qz voluit te abstrahere a dño deo tuo qui eduxit te de terra egypti de domo seruitutis:vt z oīs israel audiēs timeat.z neq; ultra faciat q̄ppiaz hui⁹ rei simile. Si audieris in vna vrbium tuaꝝ q̄s dñs de⁹ tu⁹ dabit tibi ad hītan dū dicentes aliq̄s.egressi sunt filij belial de medio tui z auterūt hītatores vrbis tue atq; dixerūt:eam⁹ z fuiam⁹ diis alie nis q̄s ignoras;.q̄re sollicite z diligēter rei vitatē perspecta si inuener;certū esse q̄ dz.z abominatōem hanc ope p̄petra tam:statim percuties hītatores vrb illi us in ore gladij.z delebis eam.oiaq; que i illa sunt vsq; ad pecora. Quicq̄d etiam supellectilis fuerit. cōgregabis in medio plateaꝝ ei⁹.z cum ipsa ciuitate succēdes ita vt vniuersa cōsumas dño deo tuo.z sit tumulus sempit⁹n⁹. Nō edificabit ap̄li us.z nō adhęrebit de illo anathemate q̄c q̄; in manu tua:vt aūtaī dominꝰ ab ira furoris sui z misereaī tui: mlt̄iplicetq; te sic iurauit p̄tribꝫ tuis q̄n audieris vocē domini dei tui.custodiens oīa p̄cepta eius que ego p̄cipio tibi hodie: vt fa cias quod placitum est in conspectu do mini dei tui.

XIIII

Filij estote dñi dei vr̄i. Nō vos incidetis nec faciet; caluitiū sup mortuo:q̄n pp̄lus scūs es dño deo tuo:z te elegit vt sis ei in pp̄lm pecu liarē de cūct; gētibꝫ q̄ sunt sup terram. Ne comedatis q̄ immunda sunt. Hoc est aīal qđ comedere debet;:bouē z ouē z ca prā.ceruū z caprea.bubalū.tragelaphū pygargū orygem camelopardaluz. Oē aīal qđ in duas p̄tes findit vngulam et ruminat.comedet;:de his āt que rumi nant z vngulā nō findūt.hec comedere nō debet;:camelū leporem cyrogrillum. Quia rumināt z nō diuidūt vngulam immūda erūt vob. Sus q̄z q̄n diuidit vngulā z nō ruminat.immūda erit. Car nibꝫ eoꝝ nō vescemī.z cadaueta nō tan getis: Hec comedetis ex oīb⁹ q̄ morant in aq̄s. Que hīnt pennulas z squamas comedite q̄ absq; pēnul z squamis sūt. ne comedatis:qz immunda sunt. Omēs aues mūdas comedite.immūdas ne co medatis.aquilā.s.z gryphem z haliętū iron.z vulturem.ac miluū iuxta gen⁹ su um z oē coruini generis.z strutiōem ac noctuā z larū atq; accipitrē iurta gen⁹ suū:herodiū ac cygnuz z ibin ac mergu lum porphyriōez z nycticoracē. onocro calū z caradriuz: singula in genere suo: vpupā q̄z z vespertilionē.z oē qđ reptat z pennulas hz.immūdum erit z nō come det. Oē qđ mūduz est comedite. Quic quid aūt morticinū est:ne vescamini ex eo. Peregrino qui intra portas tuas ē. da vt comedat aut vende ei: qz tu pp̄lus scūs dñi dei tui es. Nō coques hedum in lacte mātis sue. Decimā p̄tē separab de cūctis fructibꝫ tuis qui nascunt in terra p annos singulos.z comedes in conspectu dñi di tui i loco quē elegerit vt i eo no mē illi⁹ inuocet: decimā frumēti tui z vi ni z olei z primogēita de armētis z oui bus tuis:vt discas timere dñm deū tu uz i oī tpe. Cū aūt lōgior fuerit via z lo cus quē elegerit dñs de⁹ tuus tibiq; bñ dixerit.nec poteris ad eū hec cūcta porta re.vēdes oīa z in p̄ciū rediges.portabis q̄; manu tua z p̄ficisceris ad locū quem elegerit dñs deus tuus.z emes ex eadē pecunia quicq̄d tibi placuerit siue ex ar mētis siue ex ouibꝫ vinū q̄z z sicerā.z oē qđ desiderat aīa tua.z comedes corā do mino deo tuo.z epulaberis tu z domus tua z leuita qui intra portas tuas est. Ca ue ne derelinq̄s eum:qz non hz aliam p tem in possessiōe tua. Anno tertio sepa rabis aliā decimam ex oīb⁹ que nascunt tibi eo tpe z repones intra ianuas tuas venietq; leuites qui aliaz non hz p̄tem nec possessiōem tecuz.z peregrin⁹ ac pu pillus z vidua qui intra portas tuas sūt z comedent z saturabunt: vt benedicat tibi dominus deus tuus in cūctis operi bus manuum tuaꝝ que feceris. XV

Septimo āno facies remissiōez que hoc ordine celebrabit̄. Cui debetur aliquid ab amico vl̄ ꝓximo ac fratre suo. repetere nō poterit q̄ ann⁹ remissiōis est dñi. A ꝑegrino ⁊ aduena exiges: ciuē ⁊ ꝓpinquū repetēdi nō habeb̄ ptātem. Et oino indigēs ⁊ mēdicus non erit inter vos: vt benedicat tibi domin⁹ deus tuus in terra quā traditurus ē tibi in possessionē: si tamē audieris vocem domini dei tui. ⁊ custodieris vniuersa que iussit. ⁊ que ego hodie p̄cipio tibi: bñdicet tibi vt pollicit⁹ est. Fenerab̄ gētib⁹ multis. ⁊ ipse a nullo accipies mutuuz. Dñaber̄ nationib⁹ plurimis. ⁊ tui nemo dominabit̄. Si vn⁹ de frib⁹ tuis qui morātur intra portas ciuitat̄ tue in tra quā dñs d̄s tu⁹ datur⁹ ē tibi. ad pauꝑtatē d̄uenerit. nō obdurab̄ cor tuū nec ꝯhes manū sz aꝑies eā pauꝑi ⁊ dab̄ mutuuz q̄ eum indigere perspexeris. Caue ne forte subrepat tibi impia cogitatio ⁊ dicas in corde tuo: appropinq̄t septim⁹ ann⁹ remissiōis. ⁊ auertas oculos tuos a paupere frē tuo. nolens ei qd̄ postulat mutuum cōmodare. ne clamet ꝯ te ad dñm ⁊ fiat tibi in pctm̄. sed dab̄ ei. Nec ages quippiā callide in eius necessitatib⁹ subleuandis. vt bñdicat tibi domin⁹ de⁹ tuus in oī tp̄e. ⁊ in cūctis ad q̄ manū miser̄. Nō deerūt pauꝑes ī terra hītatiōis tue: idcirco ego precipio tibi. vt aperias manuz fratri tuo egeno ⁊ pauꝑi: qui tecū v̄satur in terra. Cū tibi vendit⁹ fuerit frat̄ tuus hebre⁹ aut hebrea ⁊ sex annis seruierit tibi: ī septimo anno dimittes eum liberū. Et quē libertate donaueris nequaq̄z vacuū abire patieris: sed dab̄ viaticum de gregib⁹ ⁊ de area ⁊ torculari tuo quib⁹ domin⁹ deus tuus bñdixerit tibi. Memento q̄ ⁊ ipse seruieris in terra egypti. ⁊ liberauerit te dñs de⁹ tuus. ⁊ idcirco ego nūc p̄cipio tibi. Sinautē dixerit: nolo egredi eo qd̄ diligat te ⁊ domū tuā. ⁊ bñ sibi apud te esse sentiat: assumes subulā ⁊ ꝑforabis aurem eius in ianua domus tue ⁊ seruiet tibi vsq̄z in eternū. Ancille q̄z similit̄ facies. Non auertes ab eis oculos tuos quādo dimiseris eos liberos. qm̄ iuxta mercedē mercennarij. per sex annos seruiuit tibi: vt bñdicat tibi dñs deus tu⁹ in cūctis oꝑib⁹ q̄ agis. De primogenit̄ que nascunt̄ in armētis ⁊ ouib⁹ tuis: q̄c quid est sex⁹ masculini scīficabis domīo deo tuo. Non operaberis in primogenito bouis. ⁊ nō tondeb̄ primogenita ouiuz. In ꝯspectu domini dei tui comedes ea per annos singulos in loco quem elegerit dñs. tu ⁊ domus tua. Sinautem habuerit maculā ⁊ vel claudum fuerit vel cecū aut in aliq̄ parte deforme vel debile: non īmolabit̄ domīo deo tuo: sed ītra portas vrbis tue comedes illud. Tā mūdus q̄z immūdus similit̄ vescent̄ eis q̄si caprea ⁊ ceruo. Hoc solum obseruabit̄ vt sanguinez eoꝝ non comedas: sed effundas in terrā q̄si aquam

XVI

Obserua mēsem nouaꝝ fruguz ⁊ verni primum tp̄is vt facias phase dño d̄o tuo: qm̄ ī isto mēse eduxit te dñs deus tu⁹ de egypto nocte. Immolabisq̄z phase dño d̄o tuo de ouib⁹ ⁊ de bob⁹ in loco quem elegerit domin⁹ deus tuus vt habitet nomē eius ibi. Non comedes in eo panem fermentatū. Septem dieb⁹ comedes absq̄z fermento afflictionis panē: qm̄ in pauore egressus es de egypto: vt memineris diei egressiōis tue de egypto oīb⁹ dieb⁹ vite tue. Non apparebit ferm̄tatū in oīb⁹ termīs tuis septē dieb⁹. ⁊ non remanebit de carnib⁹ eius qd̄ immolatū est vespere. in die p̄mo vsq̄z mane. Nō poteris immolare phase in q̄libet vrbium tuaꝝ q̄s domin⁹ de⁹ tuus datur⁹ est tibi: sed ī loco quē elegerit dñs de⁹ tuus vt habitet nomen ei⁹ ibi. Immolabisq̄z phase vespere ad solis occasum qñ egressus es de egypto ⁊ coq̄s ⁊ comedes in loco quē elegerit dñs de⁹ tuus: maneq̄z consurgens vades ī tabernacula tua. Sex diebus comedes açyma: ⁊ in die saptīa q̄z collecta est domini dei tui. nō facies op⁹. Septem hebdomadas numerabis tibi ab ea die qua falcem in segetem mi-

ſeris.⁊ celebrabis diem feſtum hebdo/
m .dap̄ dño deo tuo oblatiōem ſponta
neā man⁹ tue quā offereſ iuxta bñdictō
nē dñi dei tui.⁊ epulabeꝝ coraꝫ dño deo
tuo.tu ⁊ fili⁹ tu⁹ ⁊ filia tua ⁊ ꝑu⁹ tu⁹ ⁊ ā
cilla tua.⁊ leuites q̄ ē ītra portaſ tuas.⁊
aduena ac pupillus ⁊ vidua qui morāt
vobiſcū in loco quē elegerit domin⁹ de⁹
tuus.vt habitet nomē eius ibi.⁊ recor/
daberis qm̄ ſeruus fueris in egypto:cu
ſtodieſq; ac facies que tibi p̄cepta ſunt.
Solennitatē q̄z tabernaculoꝝ celebrab
per ſeptem dies qñ collegeris de area ⁊
torcular fruges tuas.⁊ epulaberiſ in fe
ſtiuitate tua.tu ⁊ fili⁹ tuus ⁊ filia ⁊ ꝑu⁹
tuus ⁊ ancilla:leuites q̄z ⁊ aduena ⁊ pu
pillus ⁊ vidua qui intra portaſ tuas ſūt
Septez diebꝫ dño deo tuo feſta celebra
bis in loco quē elegerit dñs .bñdicetq; ꝫ
tibi dñs de⁹ tuus in cūctis frugibꝫ tuis
⁊ in oī ope manuū tuaꝝ eriſq; in leticia
Tribꝫ vicibꝫ p annum apparebit oē ma
ſculinū tuū in ꝯſpectu dñi dei tui in lo/
co quem elegerit in ſolennitate azymo/
rum.⁊ in ſolennitate hebdomadaꝝ ⁊ in
ſolennitate tabernaculoꝝ. Non appare/
bit ante dominum vacuus : ſed offeret
vnuſquiſq; ſcōm q̄ habuerit iuxta bñ/
dictiōem domini dei ſui quaz dederit ei
Judices ⁊ magiſtros conſtitues in om
nibꝫ portis tuis quas dñs deus tuus de
derit tibi p̄ ſingulas tribꝫ tuas vt iudi/
cent ꝑplm iuſto iudicio:nec in alteraz p̄
tem declinent. Non accipies ꝑſonaz nec
munera:q̄ mūera excecāt oculos ſapiē
tum.⁊ mutāt verba iuſtoꝝ. Juſte q̄ iu/
ſtum eſt p̄ſequeris vt viuas ⁊ poſſideas
terrā quaz dñs de⁹ tu⁹ dederit tibi . Nō
plantab lucū ⁊ oēm arborez iuxta altare
dñi dei tui:nec facies tibi atq; ꝯſtitues
ſtatuā:q̄ odit dñs deus tuus. XVII

Non īmolabis domiō deo tuo
bouem ⁊ ouem in quo eſt macu
la aut quippiam vitij:quia abo/
minatio eſt dño deo tuo . Cumq; reper/
ti fuerint apud te intra vnam portaruz
tuaꝝ quas dñs deus tu⁹ dabit tibi.vir
aut mulier qui faciant malū in ꝯſpectu
domini dei tui ⁊ tranſgrediātur pactuz
illi⁹ vt vadāt ⁊ ſeruiant diis alienis ⁊ ado
rent eos ſolez ⁊ lunā ⁊ oēm militiā celi
que non p̄cepi.⁊ hoc tibi fuerit nūciatū
audienſq; inquiſieris diligenter.⁊ verū
eſſe repereris ⁊ abominatio facta eſt ī iſ/
rael:educes virum ac mulierem qui rē
ſceleratiſſimam perpetrarūt . ad portas
ciuitatis tue.⁊ lapidibꝫ obruēt . In ore
duoꝝ aut trium teſtiū peribit qui inter
ficiet. Nemo occidatur:vno ꝯ ſe dicēte
teſtimoniū. Man⁹ teſtiū prima interfi/
ciet eum.⁊ manus reliqui ꝑpli extrema
mittetur.vt auferaſ malū de medio tui
Si difficile ⁊ ambiguū apud te iudicū
eſſe ꝑſpexeris.inter ſanguinez ⁊ ſangui/
nem:cauſam ⁊ cauſam.lepram ⁊ non le
pram.⁊ iudiciū intra portas tuas vide/
ris verba variari:ſurge ⁊ aſcende ad lo/
cum quem elegerit domin⁹ deus tuus:
venieſq; ad ſacerdotes leuitici generis
⁊ ad iudicē qui fuerit illo tempore:que/
reſq; ab eis qui iudicabūt tibi iudicij ve
ritatem.⁊ facies q̄cunq; dixerint qui
preſunt loco quē elegerit domin⁹ et do/
cuerit te iuxta legē eius ſequeriſq; ſen/
tentiā eoꝝ.nec declinabiſ ad dextrā neq;
ad ſiniſtrā. Qui autē ſuꝑbierit nolens
obedire ſacerdoti ī̄perio qui eo tpe mini
ſtrat domino deo tuo.et decreto iudicis
morietur homo ille.⁊ auferes malum de
iſrael:cunctuſq; ꝑpl⁹ audiēs timebit
vt nullus deinceps intumeſcat ſuꝑbia
Cum ingreſſus fueriſ terram quā dñs
deus tuus dabit tibi.⁊ poſſederis eā ha
bitaueriſq; in illa ⁊ dixeriſ:ꝑſtituā ſuper
me regem ſicut habēt oēs p̄ circūitum
nationes:eum ꝯſtitues quē domin⁹ de⁹
tuus elegerit de nūero fratrū tuoꝝ. Nō
poteris alterius gentis hoīem regez fa/
cere:qui non ſit frater tuus. Cumq; fue
rit ꝯſtitutus:nō multiplicabit ſibi eq̄s
nec reducet ꝑpl̄m in egyptū equitatus
numero ſubleuat⁹:preſtim cū dñs pre
ceperit vobis vt nequaq; amplius p̄ eā/
dem viā reuertamini. Non habebit vxo
res plurimas que alliciāt animuz eius
neq; argenti ⁊ auri immenſa pondera.

Postq̃ autem sederit in solio regni sui
describet sibi deuteronomiũ legis hui⁹
in volumine accipiẽs exemplar a sacer-
dotib⁹ leuitice trib⁹ ⁊ habebit secũ. leget
q̃ illud oĩb⁹ dieb⁹ vite sue. vt discat ti-
mere dñm deũ suũ. ⁊ custodire v̄ba ⁊ ce
rimonias eius q̃ in lege precepta sunt.
Nec eleuet̃ cor eius in sup̄biã sup̄ frẽs
suos: neq̃ declinet in p̄tem dexteram vl̄
sinistrã. vt longo tempore regnet ipse ⁊
filij eius sup̄ israel.

XVIII

Non habebũt sacerdotes ⁊ leui-
te ⁊ oẽs qui de eadẽ tribu sunt
p̄tem ⁊ hereditatẽ cũ reliquo is-
rael: quia sacrificia dñi ⁊ oblatiões eius
comedent. ⁊ nihil aliud accipiẽt de pos-
sessione fratrũ suoꝝ. Dñs enĩ ipse est he
reditas eoꝝ. sicut locutus est illis. Hoc
erit iudiciũ sacerdotuꝫ a p̄pl̄o ⁊ ab his q̃
offerunt victimas siue bouẽ siue ouem
immolauerint dabũt sacerdoti armuꝫ
ac ventriculũ. primitias frumẽti vini ⁊
olei ⁊ lanaꝝ p̄tem ex ouiũ tõsiõe. Ip̄m
enĩ elegit dominus deus tuus de cũctis
tribub⁹ tuis vt stet ⁊ ministret noĩ dñi
dei tui ipse ⁊ filij eius in sempiternum
Si exierit leuites ex vna vrbiũ tuaꝝ ex
omni israel in q̃ habitat ⁊ voluerit veni
re desiderans locum quẽ elegerit domi-
nus: mĩstrabit in noĩe dñi dei sui sicut
oẽs fratres eius leuite qui stabũt eo tẽ-
pore corã domino. Partẽ ciboꝝ eandem
accipiet quã ⁊ ceteri. excepto eo q̃d in vr
be sua ex paterna ei successione debetur.
Quando ingressus fueris terrã quam
dñs deus tuus dabit tibi. caue ne imita
ri velis abominationes illaꝝ gentiũ: nec
inueniat̃ in te qui lustret filiũ suuꝫ aut
filiam ducẽs per ignez aut qui ariolos
sciscitet̃. aut obseruet somnia atꝫ augu-
ria: ne sit maleficus. nec incãtator. neq̃
phitones ꝯsulat nec diuinos ⁊ querat
a mortuis veritatẽ. Oĩa eniꝫ hec abomi-
nat̃ dñs. ⁊ p̄pter istiusmodi scelera dele
bit eos in introitu tuo. p̄fectus eris et
absq̃ macula cũ domĩo deo tuo. Gẽtes
iste quarum possideb̃ terraꝫ. augures et
diuinos audiũt: tu autẽ a dño deo tuo
aliter institutus es. Prophetã de gente
tua ⁊ de fratrib⁹ tuis sic̃ me suscitabit ti
bi dñs deus tuus. ip̄m audies vt petisti
a dño deo tuo in oreb quãdo cõtio ꝯgre
gata est atq̃ dixisti: Vltra non audiam
vocem dñi dei mei. ⁊ ignẽ hũc maximũ
amplius non videbo ne moriar. Et ait
dñs mihi. Bñ oĩa sunt locuti. Prophe
tam suscitabo eis de medio fratrũ suoꝝ
similẽ tui. ⁊ ponã verba mea in ore eius
loq̃turq̃ ad eos oĩa q̃ p̄cepero illi. Qui
aũt v̄ba eius que loq̃tur ĩ noĩe meo au
dir̃ noluerit: ego vltor existã. Propheta
autẽ qui arrogantia dep̄uatus voluerit
loqui in noĩe meo q̃ ego nõ p̄cepi illi vt
diceret. aut ex noĩe alienoꝝ deoꝝ. interfi
cie t̃. Q: si tacita cogitatiõe rñderis. quõ
possum intelligere v̄bũ q̃d dñs non est
locutus. h̃ hẽbis signũ. Q̃d in noĩe do-
mini p̄pha ille p̄dixerit ⁊ nõ euenerit. h̃
dñs nõ est locut⁹: sed p̄ tumorez animi
sui propheta confinxit. ⁊ idcirco non ti-
mebis eum.

XIX

Cum disp̄diderit dñs de⁹ tuus
gẽtes q̃rũ tibi traditur⁹ ẽ t̃raꝫ ⁊
possederis eã hĩtauerisq̃ in vr-
bib⁹ eius ⁊ in edib⁹: tres ciuitates sepa
rabis tibi in medio terre quã dñs deus
tuus dabit tibi in possessiõem sternens
diligẽter viam. ⁊ in tres eq̃liter p̄tes to
taꝫ terre tue p̄uinciã diuides. vt hẽat e
vicino qui p̄pter hoĩcidiũ p̄fugus est q̃
possit euadere. Hec erit lex homicide fu
giẽtis cui⁹ vita s̄uãda ẽ. Qui p̄cusserit
p̄ximũ suũ nesciẽs. ⁊ q̃ heri ⁊ nudiuster
ti⁹ nll̄m ꝯ eũ odiũ habuisse cõprobat̃ sꝫ
abisse cũ eo simpl̄r ĩ siluã ad ligna cedẽ
da. ⁊ in succisiõe lignoꝝ securis fugerit
manu: ferrumq̃ lapsum de manubrio
amicuꝫ eius p̄cusserit ⁊ occiderit: hic ad
vnã sup̄dictaꝝ vrbiuꝫ ꝯfugiet ⁊ viuet:
ne forsitan proximus ei⁹ cuius effusus
est sanguis dolore stimulat⁹ p̄seq̃t̃ ⁊ ap-
prehẽdat eum si lõgior via fuerit: ⁊ p̄cu
tiat aĩam ei⁹ qui non est reus mortis:
q̃r nullũ ꝯtra eum qui occisius est odiũ
prius habuisse mõstrat̃. Idcirco p̄cipio
tibi vt tres ciuitates eq̃lis ĩtra se spatij

diuidas. Cū autem dilatauerit dn̄s de-
us tuus terminos tuos sic̄ iurauit pa-
tribꝫ tuis ⁊ dederit tibi cūctā terrā quā
eis pollicit⁹ est: si tn̄ custodieris mādata
eius ⁊ feceris q̄ hodie p̄cipio tibi vt dili
gas dn̄m deū tuū ⁊ ambules in vijs ei⁹
omni tēpe: addes tibi tres alias ciuita-
tes. ⁊ sup̄dictaꝝ triū vrbiū nūeꝝ dupli-
cabis. vt nō effundat̄ sanguis innoxius
in medio terre quā dn̄s de⁹ tuus dabit
tibi possidendā. ne sis sanguīs reus. Si
quis aūt odio hn̄s ꝓximū. insidiat⁹ fue
rit vite eius surgensq̄ ꝑcusserit illuꝫ et
mortuus fuerit. fugeritq̄ ad vnā de su-
p̄dictis vrbibꝫ: mittēt seniores ciuitat̄
illius. ⁊ arripiēt eum de loco effugij: tra
dentq̄ in manu ꝓximi cui⁹ sanguis ef-
fusus est: ⁊ morieť. Non misereberis ei⁹
⁊ auferes noxiū sanguinē de isrl̄: vt bene
sit tibi. Nō assumes ⁊ transferes termi
nos ꝓximi tui q̄s fixerūt priores in pos-
sessiōe tua quā dn̄s deus tuus dabit ti
bi in terra quā acceperis possidendā. Nō
stabit testis vn⁹ ꝯ aliquē. quicquid illd̄
peccati ⁊ facinoris fuerit sed in ore duo
rū aut triū testiū stabit oē v̄bū. Si ste-
terit testis mēdax ꝯ hoīem accusans eū
preuaricatōis: stabūt ambo q̄ꝝ causa est
ante dn̄m in ꝯspectu sacerdotuꝫ ⁊ iudi-
cuꝫ qui fuerint in diebꝫ illis. Cūq̄ dili
gentissime ꝑscrutātes inuenerint fal-
sum testē dixisse ꝯ frēm suū mēdacium
reddēt ei sicut frī suo facere cogitauit. ⁊
auferes malū de medio tui. vt audien-
tes ceteri timorē habeant. ⁊ neq̄q̄ talia
audiāt facere. Nō misereberis eius. sed
aīaꝫ ꝓ aīa. oculū ꝓ oculo. dentez ꝓ dente
manū ꝓ māu. pedē ꝓ pede exiges. XX

Si exieris ad bellū ꝯ hostes tuos
⁊ videris eq̄tatus ⁊ curr⁹ ⁊ ma-
iorē q̄ꝫ tu habeas adūsarij exerci
tus mlt̄itudinē. non timeb̄ eos: qꝛ dn̄s
de⁹ tuus tecuꝫ est qui eduxit te de terra
egypti. Appropinq̄nte aūt iā p̄lio. stabit
sac̄dos an̄ aciē: ⁊ sic loq̄t̄ ad ppl̄m. Audi
isrl̄. Vos hodie ꝯ īimicos vr̄os pugnā
cōmittitis: nō ꝑtimescat cor vr̄m. Noli
te metuere. nolite cedere. nec formide-
tis eos: qꝛ dn̄s deus vester in medio vr̄i
est. ⁊ ꝓ vobis ꝯ aduersarios dimicabit
vt eruat vos de periculo. Duces q̄ꝫ per
singulas turmas audiēte exercitu ꝓcla-
mabūt: Quis ē hō q̄ edificat domū no
uā. ⁊ non dedicauit eā? Vadat ⁊ reuerta
tur in domū suā: ne forte moriat̄ in bel-
lo ⁊ alius dedicet eam. Quis est homo
qui plantauit vineā. ⁊ necdū fecit eam
esse cōem de q̄ vesci omnibꝫ liceat? Va-
dat ⁊ reuertatur in domum suā: ne for-
te moriatur in bello. ⁊ alius homo eius
fungat̄ officio. Quis ē homo qui despō
dit vxorem. ⁊ non accepit eam? Vadat
⁊ reuertatur ī domū suā ne forte moria
tur in bello ⁊ alius homo accipiat eam.
His dictis addēt reliq̄. ⁊ loq̄ntur ad po
pulū: Quis est hō formidolosus ⁊ cor-
de pauido? Vadat ⁊ reuertat̄ in domuꝫ
suā: ne pauere faciat corda fratrū suorū
sicut ipse timore perterritus est. Cunq̄
siluerint duces exercitus ⁊ finem loq̄n
di fecerint: vnusquisq̄ suos ad bellādū
cuneos p̄parabit. Si qn̄ accesser̄ ad ex-
pugnandā ciuitatem: offeres ei primū
pacē. Si receperit ⁊ aꝑuerit tibi portas
cūctus ppl̄s qui in ea est. saluabit̄. ⁊ ser-
uiet tibi sub tributo. Sinautez fedus
inire noluerit ⁊ ceperit ꝯ te bellū: oppu-
gnabis eam. Cunq̄ tradiderit dn̄s de⁹
tuus illaꝫ in manu tua. percuties oē qd̄
in ea generis masculini est in ore gladij
absq̄ mulieribꝫ ⁊ infantibꝫ iumentis ⁊
ceteris q̄ in ciuitate sunt. Oēm predaꝫ
exercitui diuides. ⁊ comedes de spolijs
hostiū tuoꝝ q̄ dn̄s deus tuus dederit ti-
bi. Sic facies cūctis ciuitatibꝫ q̄ a te ꝓ-
cul valde sunt. ⁊ non sunt de his vrbibꝫ
q̄s in possessiōem acceptur⁹ es. De his
aūt ciuitatibꝫ q̄ dabunt̄ tibi. nullū om-
nino ꝑmittes viuere. sꝫ int̄ficies in ore
gladij: ethēū videlicet ⁊ āmorreū ⁊ cha-
naneū. phereçeū ⁊ eueum ⁊ iebuseū. sic̄
p̄cepit tibi dn̄s de⁹ tuus: ne forte doceāt
vos facere cūctas abomīationes q̄s ipsi
opati sunt dijs suis. ⁊ peccetis in dn̄m
deū vr̄m. Qn̄ obseder̄ ciuitatez multo
tp̄e ⁊ munitiōibꝫ circūdederis vt expu-

effundat̄ sanguis in domo tua ⁊ sis re⁹ labēte alio ⁊ in p̄ceps ruēte. Non seres vineā tuam altero semīe:ne ⁊ sementis quā seuisti ⁊ q̄ nascunt̄ ex vinea pariter sc̄ificent̄. Nō arab̄ in boue simul ⁊ asino Nō indueris vestimēto qđ ex lana lino q̄ texti tū est. Funiculos in fimbrijs fa/cies p̄ q̄ttuor angulos pallij tui q̄ operi ris. Si duxerit vir vxorē. ⁊ postea odio habuerit eam. q̄ fieritq̄ occasiōes quib⁹ dimittat eā obijciēs ei nomē pessimum ⁊ dixerit: vxorē hāc accepi ⁊ ingressus ad eam non inueni virginem. tollēt eā p̄ ⁊ mr̄ eius: ⁊ ferēt secū signa v̄ginitatis eius ad seniores v̄b qui in porta sunt. ⁊ dicet p̄: Filiā meaz dedi huic vxorem quā q⁹ odit imponit ei nomē pessimum vt dicat. nō inueni filiā tuā v̄ginē. ⁊ ec/ce hec sunt signa v̄ginitat̄ filie mee. Ex pandēt vestimētū coram senioribꝫ ciuitat̄ appelxendētq̄ senes vrbis illi⁹ virū et verberabūt illū. ꝯdēnantes insup̄ centū siclis argēti q̄s dabit p̄ri puelle. q̄m dif/famauit nomē pessimū sup̄ v̄ginē isr̄l: hēbitq̄ eā vxorē ⁊ nō poterit dimittere oīb⁹ diebꝫ vite sue. Q si verū ē qđ obij/cit. ⁊ nō est in puella inuēta v̄ginitas: eij/cient eā extra fores dom⁹ p̄ris sui. ⁊ lapi dib⁹ obruēt viri ciuitatis illi⁹. ⁊ morie/t̄ q̄m fec̄ nephas in israel vt fornicaretur in domo p̄ris sui. ⁊ auferes malū de me dio tui. Si dormierit vir cum vxore al terius. vterq̄ morie/t̄. id ē adulter ⁊ ad/ultera. ⁊ auferes malū de israel. Si pu/ellam v̄ginem desponderit vir ⁊ inuene rit eam aliquis in ciuitate ⁊ ꝯcubuerit cum ea. educes vtrūq̄ ad portā ciuitat̄ illius. ⁊ lapidib⁹ obruēt̄ur: puella quia non clamauit cum esset in ciuitate: vir q⁹ humiliauit vxorem primi sui ⁊ aufe res malum de medio tui. Si inuenerit in agro repperit vir puellā que ds̄ponsata est. ⁊ apprehendēs ꝯcubuerit cum ea. ip se morie/t̄ solus: puella nihil patie/t̄. nec est rea mortis: q̄m sicut latro ꝯsurgit cō tra fratrē suum. ⁊ occidit aīam eius. ita ⁊ puella perpessa est. Sola erat in agro clamauit. ⁊ nullus affuit qui liberaret eam. Si inuenerit vir puellā virginē que non habet sponsum. ⁊ apprehendēs concubuerit cum illa. ⁊ res ad iudiciū venerit: dabit qui dormiuit cū ea p̄ri pu elle: quinq̄ginta siclos argēti. ⁊ habebit eam vxorem: quia humiliauit illā. Nō poterit dimittere eam cunctis diebus vite sue. Non accipiet homo vxorem pa tris sui: nec reuelabit operimentum ei⁹

XXIII

On intrabit eunuch⁹ attrit⁹ vl̄ amputatis testiculis ⁊ absciso veretro eccl̄iam domini Nō ingredie/t̄ manser. b̄ est de scorto na tus in eccl̄iam dn̄i vsq̄ ad decimā gene ratiōem. Ammonites ⁊ moabites etiā p⁹ decimā gn̄atiōem nō intrabūt eccl̄iā dn̄i in etn̄ū: q⁹ noluerūt vob̄ occurrere cū pane ⁊ aq̄ in via q̄n egressi estis de egy/pto: ⁊ q⁹ conduxerūt contra te balaam fili um beor de mesopotamia syrie vt male diceret tibi. ⁊ noluit dn̄s de⁹ tuus audi re balaam: vertitq̄ maledictionē eius i benedictionē tuā eo q⁹ diligeret te. Nō facies cū eis pacem: nec queras eis bo/na cūctis diebꝫ vite tue in sempiternū. Non abominaberis idumeum. quia fra ter tuus est. nec egyptiū. quia aduena fuisti in terra ei⁹. Qui nati fuerīt ex eis tertia gn̄atione intrabūt in ecclesiā dn̄i Quando egressus fueris aduersus ho/stes tuos in pugnā. custodies te ab om ni re mala. Si fuerit int̄ vos homo qui nocturno pollut⁹ sit somn io: egredie/t̄ extra castra. ⁊ nō reuertet̄ priusq̄ ad ve/sperū lauetur aqua: ⁊ post solis occasū regredietur in castra. Habebis locū ex tra castra ad quem egrediaris ad requi/sita nature. gerens paxillum in baltheo Cumq̄ sederis fodies p̄r circūitū. ⁊ ege sta humo operies q̄ releuatus es. Dn̄s enī de⁹ tu⁹ ambulat i medio castroꝝ. vt eruat te ⁊ tradat tibi inimicos tuos: vt sint castra tua sc̄a. ⁊ nihil i eis appareat feditatis. ne derelinquat te. Nō trades seruū dn̄o suo qui ad te cōfugerit. Ha/bitabit tecum in loco qui ei placuerit. ⁊ in vna vrbiū tuarum requiescet: ne cō/tristes eum. Nō erit meretrix de filiab⁹

israel: nec scortator de filijs israel. Non offeres mercedem prostibuli. nec precium carnis in domo dñi dei tui quicq̄d illud est quod vouerint: qꝛ abominatio est vtrūq; apud dñm deum tuū. Nō fenerab̄ fratri tuo ad vsurā pecuniaꝫ. nec fruges nec quālibet aliā rem: sed alieno Fratri autem tuo absq; vsura. id q̄ indiget cōmodabis: vt bñdicat tibi dñs deꝰ tuus in oī ope tuo in terra ad quā īgredieris possidēdam. Cū votū foueris domino deo tuo non tardabis reddere qꝛ requiret illud dñs deus tuus. ⁊ si moratus fueris reputabit̄ tibi in pctm̄. Si nolueris polliceri: absq; peccato erꝫ. Qd̄ autē semel egressuꝫ est de labijs tuis obseruabis. ⁊ facies sicut ꝓmisisti dño deo tuo. ⁊ ꝓpria volūtate ⁊ ore tuo locutus es. Ingressus vineā ꝓximi tui comede vuas q̄tum tibi placuerit: foras autez ne efferas tecū. Si intraueris segetez amici tui: franges spicas. ⁊ manu conteres. falce aūt non metes.

XXIIII

Si accepit homo vxorē ⁊ habuerit eā ⁊ nō īuenerit gr̄am ante oc̄los eiꝰ ꝓpt̄ aliquam feditatē: scribet libellū repudij. ⁊ dabit in manu illius. ⁊ dimittet eā de domo sua. Cūq; egressa alterū marituꝫ duxerit. ⁊ ille q̄ꝫ oderit eā. dederitq; ei libellū repudij et dimiserit de domo sua vel certe mortuꝰ fuerit: nō poterit prior maritꝰ recipe eā in vxorē: qꝛ polluta est ⁊ abominabil̄ facta corā dño: ne peccare facias terrā tuā quā dñs deꝰ tuus tradiderit tibi possidendā. Cū accepit hō nup̄ vxorē. non ꝓcedet ad bellū. nec ei quippiā necessitatꝫ iniunget̄ publice: sed vacabit absq; culpa domui sue vt vno anno letet̄ cū vxore sua. Non accipies loco pigneris inferiorē ⁊ supiorē molā: qꝛ aīam suā apposuit tibi: Si deꝑhensus fuerit hō sollicitās frem suū de filijs israel ⁊ vendito eo accepit preciū. int̄ficiet̄. ⁊ auferes malū de medio tui. Obserua diligenter ne incurras plagā lepre: sed facies quecunq; docuerint te sacerdotes leuitici generis iuxta id qd̄ p̄cepi eis. ⁊ īple sollicite. Memētote q̄ fecerit dñs deꝰ vester marie in via cū egrederemī de egypto. Cū repetes a ꝓxīo tuo rē aliquā quā dꝫ tibi nō ingredierꝫ domū eius vt pignꝰ auferas. sed stab̄ foris ⁊ ille tibi ꝓferet qd̄ habuerit. Si aūt paup̄ est. nō ꝑnoctabit apd̄ te pignꝰ. sꝫ statī reddes ei añ sol̄ occasuꝫ. vt dormiēs in vestimēto suo bñdicat tibi. ⁊ habeas iusticiā coraꝫ dño deo tuo. Nō negab̄ mercedē indigētis ⁊ pauperis frīs tui siue aduene qui tecū morat̄ in terra ⁊ intra portas tuas est: sꝫ eadem die reddes ei p̄ciū laboris sui ante sol̄ occasum: qꝛ paup̄ est ⁊ ex eo sustētat aīam suā: ne clamet ꝯ te ad dñm ⁊ reputet̄ tibi in pctm̄. Nō occident̄ p̄res ꝓ filijs. nec filij ꝓ p̄ribꝫ: sꝫ vnusq̄sq; ꝓ peccato suo morietꝫ: Nō ꝑutes iudiciū aduene ⁊ pupilli: nec auferes pig̊ris loco vidue vestim̄tū. Memēto q̄ ꝯuieris ī egypto. ⁊ eruerit te dñs deꝰ tuus inde. Id circo p̄cipio tibi vt facias hāc rem. Qñ messueris segetē in agro tuo ⁊ oblitus manipulū reliq̄ris: nō reuter̄ vt tollas illū: sed aduenā ⁊ pupillū ⁊ viduā auferre patieris: vt bñdicat tibi dñs deꝰ tuꝰ in oī ope manuū tuaꝝ. Si fruges collegeris oliuaꝝ: q̄cq̄d remāserit in arboribꝫ nō reuteris vt colligas sed relinq̄s aduene. pupillo ac vidue. Si vindemiaueris vineā tuā. nō colliges remanentes racemos: sed cedent in vsus aduene. pupilli ac vidue. Memento q̄ ⁊ tu seruieris in egypto. ⁊ idcirco precipio tibi vt facias hanc rem.

XXV

Si fuerit causa inter aliquos et interpellauerīt iudices quez iustum esse perspexerint. illi iusticie palmam dabunt: quem impium cōdemnabunt impietatis. Si autez eū qui peccauit dignū viderīt plagꝫ: ꝓsternēt ⁊ corā se faciēt ꝟberari. Pro mēsura pctī erit ⁊ plagaꝝ modꝰ. ita dūtaxat vt q̄ dragenariū nūeꝝ nō excedāt ne fede lacerat̄ añ oc̄los tuos obeat frat̄ tuꝰ. Nō ligabis os bouis terētis in area fruges tuas. Qñ hītauerint frēs simul ⁊ vnꝰ ex eis absq; liberis mortuus fuerit: vxor

defuncti nō nubet alteri: sed accipiet eaz frat eius ⁊ suscitabit semē frīs sui. ⁊ primogenitū ex ea filiū noīe illius appellabit. vt nō deleat nomē eius ex isrl. Sin autem noluerit accipe vxorē fratris sui q ei lege debeat. pget mulier ad portam ciuitatis ⁊ intpellabit maiores natu. dicetqz: Nō vult frat viri mei suscitare semē frīs sui in isrl: nec me in iugiū sumere. Statimqz accersiri eū faciēt. ⁊ interrogabūt. Si rīderit: nolo eam vxorez accipere: accedz mlr ad eū corā senioribz ⁊ tollz calciamētū ō pede ei⁹. spuetqz i faciem ei⁹ ⁊ dicz: Sic fiet hōi q nō edificat domū fratris sui. Et vocabit nomē illi⁹ in isrl domus discalciati. Si habuerīt inter se iurgiū viri duo. ⁊ vnus octra alterū rixari cepit. volensqz vxor alterius eruere virum suum de manu fortioris: miseritqz manū ⁊ apprehenderit verenda eius: abscides manū illi⁹: nec flectēris super eā vlla mīa. Non hēbis in sacculo diuersa pōdera maius ⁊ min⁹: nec erit in domo tua modi⁹ maior ⁊ minor. Pondus hēbis iustū ⁊ verū. ⁊ modius eqlis ⁊ ver⁹ erit tibi: vt mlto viuas tpe sup terrā quā dns deꝰ tuus dederit tibi. Abominatur enī dominꝰ eū qui facit hec: ⁊ aduersat oēm iniusticiā. Memēto que fecerit tibi amalech i via qñ egredieba/ris ex egypto: quō occurrerit tibi ⁊ extremos agmīs tui qui lassi residebāt ceciderit. quādo tu eras fame ⁊ labore cōfectus. ⁊ nō timuerit deū. Cū g dominus deus tu⁹ dederit tibi requez. ⁊ subiecerit cūctas per circuitū natiōes in terra quā tibi pollicit⁹ est: delebis nomen eius ſb celo. Caue ne obliuiscaris.

XXVI

Cūqz intraueris terrā quā dominꝰ deus tuus tibi datur⁹ est possidendā. ⁊ obtinueris eaz. atqz hītaueris in illa: tolles de cūctis frugib tuis pmitias ⁊ pones in cartallo. pgesqz ad locum quē dns deus tuus elegerit vt ibi inuocet nomē eius: accedesqz ad sacdotem qui fuerit in diebꝫ illis. ⁊ dices ad eum: Profiteor hodie coram domīo deo tuo q ingressus sum in terram pro q iurauit patribꝫ nostris vt daret eam nobis. Suscipiensqz sacerdos cartallum de manu tua ponet ante altare domini dei tui. ⁊ loqueris in cōspectu domini dei tui: Syrus psequebat pīez meum: qui descendit in egyptum. ⁊ ibi peregrinat⁹ est in pauciſſimo numero: creuitqz in gentem magnā ac robustaz ⁊ infinite mltitudis. Affligeruntqz nos egyptij ⁊ persecuti sunt imponētes onera grauissima ⁊ clamauim⁹ ad dnm deum pīm nostroꝝ qui exaudiuit nos. et respexit humilitatem nīam et laborem atqz angustiam. ⁊ eduxit nos de egypto in manu forti ⁊ brachio extēto. in ingēti pauore. in signis atqz portētis ⁊ introduxit ad locū istum ⁊ tradidit nobis terram lacte ⁊ melle manantem. Et idcirco nūc offero primitias frugū terre quā dominus deus dedit mihi. Et dimittes eas in ospectu domini dei tui: ⁊ adorato dño tuo. epulaberꝭ in oīb bonis q dns deus tuus dederit tibi ⁊ domui tue. tu ⁊ leuites ⁊ aduena qui tecū est. Quando cōpleueris decimā cūctaꝝ frugū tuarum anno decimaꝝ tertio: dabis leuite ⁊ aduene ⁊ pupillo ⁊ vidue vt comedāt intra portas tuas. ⁊ saturent: loqueriscqz in ospectu dñi dei tui. Attuli quod sanctificatū est de domo mea. ⁊ dedi illud leuite ⁊ aduene ⁊ pupillo ac vidue sīc iussisti mihi. Non preteriui mandata tua nec sum oblitus imperij tui. Nō comedi ex eis in luctu meo: nec separaui ea in qualibet immundicia: nec expendi ex his quicqz in re funebri. Obediui voci domini dei mei. ⁊ feci omnia sicut pcepisti mihi. Respice ō sanctuario tuo. ⁊ de excelso celoꝝ hītaculo. ⁊ bīdic populo tuo isrl. ⁊ terre quā dedisti nobis sīc iurasti pībꝫ nīis: terre lacte ⁊ melle manāti. Hodie dns deus tuus pcepit tibi vt facias mandata hec atqz iudicia: vt custodias ⁊ impleas ex toto corde tuo ⁊ ex tota aīa tua. Dñz elegisti hodie vt sit tibi deꝰ ⁊ ābules in vijs ei⁹ vt custodias cerimonias illi⁹ ⁊ mandata atqz iudicia ⁊ obedias eius impio. Et dns elegit te

hodie vt sis ei ppl'us peculiaris sic locu-
tus est tibi. ⁊ custodias oīa p̄cepta illius
⁊ faciet te excelsiorē cūctis gētib⁹ q̄s crea-
uit in laudē ⁊ nomē ⁊ gl'iam suaz. vt sis
ppl's scūs dñi dei tui sic locutus est.

XXVII

PRecepit aūt moy-
ses ⁊ seniores ppl'o isrl' dicētes
Custodite oē mādatū qd̄ preci
pio vobis hodie. Cunq̄ trāsieris iorda-
nem in terrā quā dñs de⁹ tuus dabit ti
bi: eriges ingentes lapides ⁊ calce leui-
gabis eos vt possis in eis scribere oīa v̄-
ba legis huius iordane trāsmisso. vt in
troeas terraz quā domin⁹ de⁹ tuus da-
bit tibi: terram lacte ⁊ melle manātem
sicut iurauit p̄tib⁹ tuis. Qñ ergo trāsie
ritis iordanē erigite lapides q̄s ego ho-
die precipio vobis in mōte hebal. ⁊ leui
gabis eos calce. ⁊ edificabis ibi altare do
mino deo tuo de lapidib⁹ q̄s ferruz non
tetigit ⁊ de saxis informib⁹ ⁊ impolitis.
⁊ offeres sup̄ eo holocausta dño d̄o tuo
⁊ immolab̄ hostias pacificas. comedes
q̄ ibi ⁊ epulaberis corā dño deo tuo. Et
scribes sup̄ lapides oīa v̄ba legis huius
plane ⁊ lucide: Dixeruntq̄ moyses ⁊ sa
cerdotes leuitici generis ad oēm israelē
Attende ⁊ audi israel: Hodie factus es
ppl'us dñi dei tui. Audies vocem eius. ⁊
facies mandata atq̄ iusticias q̄s ego p̄ci
pio tibi: Precepitq̄ moyses ppl'o ī die
illo dicens: Hi stabunt ad benedicēduz
dño sup̄ mōtem gariçim iordane trans-
misso: symeon. leui. iudas. ysachar. io-
seph. ⁊ beniamin. Et e regiōe isti stabūt
ad maledicendū in monte hebal: ruben.
gad ⁊ aser. çabulon. dan ⁊ neptalim. Et
pronūciabūt leuite: dicentq̄ ad oēs vi-
ros israel excelsa voce. Maledictus ho-
mo qui facit sculptile ⁊ ꝯflatile abomīa-
tionē dñi opus manuū artificuz: ponit
q̄ illud in abscōdito. Et rñdebit omīs
ppl's ⁊ dicet amen. Maledictus qui nō
honorat p̄rem suū ⁊ m̄rem suā. Et dicet
oīs ppl's amen. Maledict⁹ qui trāsfert
termīos p̄rimi sui. Et dicet omīs ppl's
amen. Maledict⁹ qui errare facit cetuz
in itinere. Et dicet oīs ppl's amē. Male
dictus qui p̄uertit iudiciū aduene pu-
pilli ⁊ vidue. Et dicet omīs ppl's amen
Maledict⁹ qui dormit cū vxore p̄tis sui
⁊ reuelat operimētum lectuli eius. Et
dicet oīs ppl's amē. Maledictus qui dor
mit cū omni iumēto. Et dicet oīs ppl's
amē. Maledict⁹ qui dormit cum sorore
sua filia patris sui vel matris sue. Et di
cet oīs ppl'us amē. Maledictus qui dor
mit cū socru sua. Et dicet oīs ppl's amē
Maledict⁹ qui clam p̄cusserit p̄rimum
suū. Et dicet oīs ppl's amē. Maledict⁹
qui dormit cū vxore p̄rimi sui. Et dicet
oīs ppl'us amē.. Maledict⁹ qui accipit
mūera vt p̄cutiat aīam sanguinis inno
centis. Et dicet oīs ppl's amē. Maledi-
ctus qui non p̄manet in sermonib⁹ le-
gis huis: nec eos opere perficit. Et dicz
omnis populus amen.

XXVIII

SI autem audieris vocē domini
dei tui vt facias atq̄ custodias
oīa mādata ei⁹ que ego p̄cipio
tibi hodie: faciet te dñs deus tuus excel
siorē cūctis gentib⁹ q̄ v̄sant̄ in terra. Ve
nientq̄ sup̄ te vniūse benedictiones iste
⁊ apprehēdent te: si tñ p̄cepta eius audie
ris. Bñdict⁹ tu in ciuitate. ⁊ bñdictus ī
agro. Bñdictus fruct⁹ vētris tui. ⁊ fru-
ctus terre tue: fructusq̄ iumētoꝝ tuoꝝ
greges armētoꝝ tuoꝝ ⁊ caule ouiū tua-
rū. Benedicta horrea tua: ⁊ benedicte re
liquie tue. Benedictus eris ingrediēs
⁊ egrediens. Dabit dominus inimicos
tuos qui consurgent aduersum te cor-
ruentes in conspectu tuo. Per vnam
viam venient contra te. ⁊ per septem fu
gient a facie tua. Emittet dominus be-
nedictionem super cellaria tua: ⁊ super
oīa op̄a manuum tuarum benedicetq̄
tibi in terra quam acceperis: Suscita-
bit te dominus sibi in populū scm̄ sicut
iurauit tibi: si custodieris mandata dñi
dei tui. ⁊ ambulaueris in vijs eis. Vide
buntq̄ oēs terraꝝ ppl'i q̄ nomen dñi in
uocatum sit sup̄ te ⁊ timebūt te. Abun-
dare te faciet dñs oīb⁹ bonis fructu vte
ri tui ⁊ fructu iumētorum tuoꝝ: fructu
terre tue quā iurauit dñs p̄tib⁹ tuis vt

daret tibi. Aperiet dñs thesaurū suū optimū celū: vt tribuat pluuiā terre tue in tēpore suo: bñdicetq; cūctis operibus manuum tuarū. Et fenerabis gentibus multis. tu autē a nullo fenus accipies. Cōstituet te dñs deus tuus in caput. tu nō in caudā. eris semp supra. tu nō subter: si tñ audieris mandata dñi dei tui q̄ ego pcipio tibi hodie. et custodieris et feceris. ac non declinaueris ab eis. nec ad dexterā nec ad sinistrā. nec secuturus fueris deos alienos neq; colueris eos. Quod si audire nolueris vocē dñi dei tui vt custodias et facias oīa mādata eius et cerimonias q̄s ego pcipio tibi hodie: veniēt super te oēs maledictiōes iste et apprehendent te. Maledictus eris in ciuitate: maledictus in agro. Maledictū horreum tuum et maledicte reliquie tue. Maledictus fructus ventris tui. et fructus terre tue armenta bouū tuorū et greges ouiū tuarū. Maledictus eris ingrediēs. et maledictus egrediēs. Mittet dñs super te famē et esuriem et increpatiōem in oīa opa tua q̄ tu facies: donec conterat te et pdat velociter, propter adinuētiones tuas pessimas in quibus reliquisti me. Adiūgat tibi dñs pestilentiam: donec cōsumat te de terra ad quam ingredieris possidēdā. Percutiat te dñs egestate febri et frigore. ardore et estu et aere corrupto ac rubigine. et psequatur: donec pereas. Sit celū qđ super te est eneum et terra quā calcas ferrea. Det dñs imbrē terre tue puluerē. et de celo descendat super te cinis donec conteraris. Tradat te dominus corruētem ante hostes tuos. et per vnam viā egrediaris cōtra eos. et per septem fugias. et dispgaris per oīa regna terre. Sitq; cadauer tuū in escā cūctis volatilibus celi et bestijs terre. et nō sit qui abigat. Percutiat te dñs vlcere egypti: et pternis corpis pruginē quaz stercora digerunt. scabie q̄z et prurigine ita vt curari neq̄as. Percutiat te dñs amentia et cecitate ac furore mētis. et palpes in meridie sicut palpare solet cecus in tenebris: et non dirigas vias tuas. Eritq; tpe calūniā sustinebas. et opprimaris violētia. nec habeas qui liberet te. Uxorem accipias. et alius dormiat cum ea. Domū edifices: et non habites in ea. Plātes vineā. et nō vindemies eā. Bos tuus immoletur coram te. et nō comedas ex eo. Asinus tuus rapiatur in pspectu tuo: et nō reddat tibi. Oues tue dentur inimicis tuis: et nō sit qui te adiuuet. Filij tui et filie tue tradant alteri populo videntibus oculis tuis et deficientibus ad pspectū eoz tota die et nō sit fortitudo in manu tua. Fructus terre tue et oēs labores tuos comedat pplus quem ignoras et sis semp calūniā sustinēs. et oppressus cunctis diebus: et stupens ad terrorem eoz q̄ videbunt oculi tui. Percutiat te dñs vlcere pessimo in genibus et in suris: sanariq; nō possis a plāta pedis vsq; ad verticē tuum. Ducetq; te dominus et regem tuū quem pstitues super te in gentē quā ignoras tu et pres tui: et seruies ibi dīs alienis ligno et lapidi: et eris pditus in proverbiū ac fabulā oībus pplis ad q̄s te introduxerit dñs. Sementē multam iacies in terrā et modicū congregabis: q̄z locusta deuorabit oīa. Vineā plantabis et fodies. et vinū nō bibes. nec colliges ex ea q̄ppiam q̄m vastabit vermis. Olivas habebis in oībus terminis tuis et nō vnges oleo: quia defluent et deperibunt. Filios generabis et filias et non frueris eis: q̄m ducentur in captiuitatem. Omnes arbores tuas et fruges terre tue rubigo consumet. Aduena qui tecum versatur in terra. ascendet super te eritq; sublimior tu aūt descēdes. et eris inferior. Ipse fenerabit tibi. et tu nō fenerabis ei. Ipse erit in caput. et tu eris in caudā. Et venient super te oēs maledictiōes iste. et psequentes apprehēdēt te donec intereas: q̄z nō audisti vocē dñi dei tui: nec seruasti mādata eius et cerimonias q̄s pcepit tibi. Et erūt in te signa atq; prodigia et in semine tuo vsq; in sempiternū: eo q̄d nō seruieris dño deo tuo in gaudio cordisq; letitia propter rerum oīum abundantiam. Seruies inimico tuo quez emittet tibi dñs in fame et siti et nuditate et omī penuria. et ponet iugū ferreū super ceruicem tuā donec te conterat. Adducet dñs super te gē-

tem de longinq̃ ⁊ de extremis terre fini-
bus in similitudinē aquile volātis cuz
impetu. cui⁹ linguā itelligere nō possis
gentē ꝓcacissima: q̃ non deferat seni nec
misereat̃ ꝑuuli ⁊ deuoret fructū iumen
toꝝ tuoꝝ ac fruges terre tue donec inte
reas: ⁊ nō relinq̃t tibi triticum. vinuz ⁊
oleū. armēta boū ⁊ greges ouiuz: donec
te dispdat ⁊ ꝯterat in cūctis vrbib⁹ tu-
is ⁊ destruātur muri tui firmi atq̃ sub-
limes in quib⁹ hēbas fiduciaz in omni
terra tua. Obsideberis intra portas tu-
as in oī trrra tua quā dabit tibi dñs de
us tuus ⁊ comedes fructuz vteri tui ⁊
carnes filioꝝ tuoꝝ ⁊ filiaꝝ tuarum q̃s de
derit tibi domin⁹ deus tuus in angustia
⁊ vastitate q̃ opprimet te hostis tu⁹. Ho
mo delicat⁹ in te ⁊ luxuriosus valde in-
uidebit fratri suo ⁊ vxori que cubat in si
nu suo ne det eis de carnib⁹ filioꝝ suoꝝ
quas comedet. eo ꝙ nihil aliud habeat
in obsidione ⁊ penuria qua vastauerint
te inimici tui intra omnes portas tuas
Tenera mulier ⁊ delicata q̃ super terraz
ingredi non valebat. nec pedis vestigiū
figere propter mollitiem ⁊ teneritudi-
nem nimiaz: inuidebit viro suo qui cu-
bat in sinu eius super filij ⁊ filie carnib⁹
⁊ illuuie secundinaꝝ q̃ egrediunt̃ de me
dio feminū eius. ⁊ sup̄ liberis qui eadē
hora nati sunt. Comedent enī eos clam
ꝓpter rerū oīm penuriā: in obsidione ⁊
vastitate q̃ opprimet te inimic⁹ tuus in
tra portas tuas. Nisi custodieris ⁊ fece-
ris oīa verba legis hui⁹ que scripta sunt
in hoc volumīe. ⁊ timueris nomen eius
gloriosum ⁊ terribile hoc est dñm deuz
tuū: augebit dñs plagas tuas ⁊ plagas
semīs tui. plagas magnas ⁊ ꝑseuerātes
infirmitates pessimas ⁊ ꝑpetuas. ⁊ ꝯuer
tet in te oēs afflictiōes egypti q̃s timui
sti ⁊ adherebūt tibi. Insup̄ ⁊ vniu̇sos lā
guores ⁊ plagas q̃ nō sunt scripte in vo
lumīe legis hui⁹: īducet dñs sup̄ te: do-
nec te ꝯterat. Et remanebitis pauci nu
mero qui p̄us erat̃ sic̄ astra celi pre mul
titudīe: qm̄ nō audistis vocē dñi dei vr̄i
Et sic̄ añ letat⁹ est dñs sup̄ vos. bñ vob̄
faciēs vosq̃ mltiplicās. sic letabit̃ disp-
dens vos atq̃ subūtens vt auferamini
de terra ad quam ingredieris possiden-
dam. Dispget te domin⁹ in oēs ꝑplos a
summitate terre vsq̃ ad terminos ei⁹.
⁊ seruies ibi dijs alienis q̃s ⁊ tu ignoras
⁊ p̄res tui. lignis ⁊ lapidib⁹. In gentib⁹
q̃z ill' non quiesces: neq̃ erit req̃es vesti
gio pedis tui. Dabit enī tibi dñs ibi cor
pauidū ⁊ deficiētes oculos ⁊ aīam ꝯsum
ptā merore. ⁊ erit vita tua q̃si pendens
ante te. Timeb̄ nocte ⁊ die ⁊ nō credes
vite tue. Mane dices. q̃s mihi det ves-
perum. et vespere quis mihi det mane
propter cordis tui formidinē qua terre
ber̃. ⁊ ꝓpt̃ ea que tuis videb̄ ocul'. Redu
cet te dñs classib⁹ in egyptū ꝑ viaz de q̃
dixit tibi vt eam amplius non videres
Ibi venderis inimic̃ tuis in seruos ⁊ an
cillas. ⁊ nō erit qui emat. XXIX

Hec sunt ꝟba federis q̃d p̄cepit
domin⁹ moysi vt feriret cum fi-
lijs isrl' in terra moab: preter il-
lud fedus q̃d cum eis pepigit in oreb.
Vocauitq̃ moyses omnem israel. ⁊ di-
xit ad eos: Vos vidistis vniuersa que
fecit dominus coram vob̄ in terra egy-
pti pharaoni ⁊ omnib⁹ seruis eius vni
uerseq̃ terre illius: temptationes ma-
gnas quas viderunt oculi tui: signa illa
portentaq̃ ingentia. ⁊ non dedit vobis
domin⁹ cor intelligens ⁊ oculos viden-
tes ⁊ aures que possint audire vsq̃ in p̄
sentem diem. Adduxit vos quadragin-
ta annis per desertum: non sunt attrita
vestimenta vestra nec calciamenta pedū
vestroruz vetustate ꝯsumpta sunt. Pa-
nem non comedistis. vinum ⁊ siceram
non bibistis vt sciretis quia ipse est do-
min⁹ deus vester. Et venist̃ ad hunc lo-
cū egressusq̃ ē seō rex esebon ⁊ og rex ba
san occurrētes nob̄ ad pugnā. ⁊ ꝑcussi-
mus eos. ⁊ tulim⁹ terraz eoꝝ: ac tradidi
mus possidendaz ruben ⁊ gad ⁊ dimidie
tribui manasse. Custodite g̃ ꝟba pacti
huius ⁊ implete ea vt intelligat̃ vniu̇sa
q̃ facit̃. Vos stat̃ hodie cūcti coraz dño
deo vr̄o. p̄ncipes vr̄i ⁊ trib⁹ ac maiores

natu atq; doctores oīs ppl's isrl'. liberi et uxores vře ⁊ aduene qui tecū morātur in castris.exceptis lignoꝝ cesoribꝰ ⁊ his qui comportāt aq̄s:vt trāseas in federe dñi dei tui.⁊ in iureiurādo qꝺ hodie dominꝰ deꝰ tuus pcutit tecū vt suscitet te sibi in pplm. ⁊ ipse sit dñs deus tuus sicut locutus est tibi.⁊ sic iurauit patribꝰ tuis abraaz ysaac ⁊ iacob. Nec vob̄ solis ego hꝺ fedus ferio ⁊ hec iuramēta ꝯfirmo sed cūctis pñtibꝰ ⁊ absentibꝰ. Vos enim nostis quō habitauerimꝰ in terra egypti.⁊ quō trāsierimꝰ p mediū nationū q̄s transeūtes vidistis abominatiões et sordes id est idola eoꝝ lignū ⁊ lapidem. argētum ⁊ aurum q̄ colebāt. Ne forte si inter vos vir aut mulier familia aut tribus cuius cor auersum est hodie a dño deo vřo vt vadat ⁊ fuiat diis illaꝝ gentium.⁊ sit inter vos radix germinās fel ⁊ amaritudinē. Cumq; audierit vba iuramēti hui' benedicat sibi in corde suo dicēs:pax erit mihi.⁊ ambulabo in pui tate cordis mei ⁊ assumat ebria sitientē ⁊ dñs non ignoscat ei:sed tunc q̄; maxime furor eius fumet.⁊ çelus ꝰ hoiem illum.⁊ sedeāt sup̄ eum oīa maledicta que scripta sunt in hꝺ volumine.⁊ deleat dñs nomē eius sub celo.⁊ ꝯsumat eum in perditiõe ex oīb tribub isrl':iuxta maledictiões q̄ in libro legis huius ac federis cõtinent'. Dicetq; seq̄ns generatio ⁊ filij qui nascent' deinceps ⁊ peregrini qui de longe venerint videtes plagas terre illius ⁊ infirmitates quib eaꝝ afflixerit dñs sulphure ⁊ solis ardore cõburens ita vt vltra nō seret'.nec virēs quippiaꝝ germinet in exemplū subuersionis sodome ⁊ gomorre.adame ⁊ soboim q̄s subuertit dñs in ira ⁊ in furore suo . ⁊ dicēt oēs gētes:Quare sic fecit dñs terre huic:Que est hec ira furoris eius īmensa: Et rñdebūt:Quia dereliq̄runt pactuꝫ domini qꝺ pepigit cū pribꝰ eoꝝ qñ eduxit eos de terra egypti.⁊ fuierūt diis alienis ⁊ adorauerūt eos q̄s nesciebāt ⁊ q̄b non fuerāt attributi: idcirco iratus est furor dñi ꝰ terrā istaꝫ vt induceret sup̄ eā oīa maledicta q̄ in hꝺ volumīe scripta sunt.⁊ eiecit eos de terra sua in ira ⁊ in furore ⁊ in indigtõe maxīa:piecitq; in trā alienā sic hodie cōprobat'. Abscondita a dño deo nřo q̄ manifesta sunt nob ⁊ filiis nr̄is vsq; in sempiternum vt faciamus vniuersa legis huius

XXX

Cum ḡ venerint sup̄ te oēs ꝓmones isti:bñdictō siue maledictō quā ꝓposui in ꝯspectu tuo.⁊ ductus penitudie cordis tui ī vniūsis gētibꝰ ī q̄s dispserit te dñs deꝰ tuꝰ.⁊ reūsus fueris ad eum.⁊ obedieris eius imperijs sicut ego hodie pcipio tibi cum filijs tuis in toto corde tuo ⁊ in tota aīa tua: reducet te dominꝰ deus tuus de captiuita te tua ac miserebit' tui. ⁊ rursum ꝯgregabit te de cūctis pplis ī q̄s te ante dispsit. Si ad cardines celi fueris dissipat' inde te retrahet dominꝰ deꝰ tuus. ⁊ assumet atq; introducet in terrā quā possederūt pres tui ⁊ obtinebꝭ eā.⁊ bñdicēs tibi maiorꝭ nūeri te esse faciet quā fuerūt patres tui. Circūcidet dominꝰ deꝰ tuꝰ cor tuū ⁊ cor semis tui:vt diligas dñm deū tuū ex toto corde tuo ⁊ ī tota aīa tua vt possis viuere. Oēs autē maledictiones has ꝯuertet sup̄ inimicos tuos.⁊ eos q̄ oderūt te.pseq̄t'. Tu autē reuerteris ⁊ audies vocē dñi dei tui.faciesq; vniuersa mādata que ego precipio tibi hodie.⁊ abundare te faciet dominꝰ deus tuus in cūctis opibꝰ manuuꝫ tuarum in sobole uteri tui ⁊ in fructu iumentoꝝ tuorum in vbertate terre tue.⁊ in rerum omniū largitate. Reūtet' enim dominꝰ vt gaudeat sup̄ te in oīb bonis sic gauisus est ī pribꝰ tuis:si tñ audieris vocē dñi di tui ⁊ custodieris pcepta eius ⁊ cerimonias q̄ in hac lege ꝯscripta sunt.⁊ reuertaris ad dñm deū tuū in toto corde tuo ⁊ in tota aīa tua. Mādatū hꝺ qꝺ ego pcipio tibi hodie nō sup̄ te est.neq; pcul positū nec ī celo sitū:vt possis dicere q̄s nꝝ valꝫ ad celū ascēdere vt ꝺferat illꝺ ad nos vt audiam' atq; ope cōpleam' neq; trās mare positū vt causer ⁊ dicas:q̄s e nob poterit mare trasfretare ⁊ illud ad nos

vsq; deferre vt possimus audire ⁊ facere
qd̄ p̄ceptū est: sed iuxta te est ꝑmo valde
in ore tuo ⁊ in corde tuo vt facias illuz.
Cōsidera ꝙ hodie ꝓposueri in cōspectu
tuo vitā ⁊ bonū. ⁊ ecōtrario mortē ⁊ ma
lū vt diligas dn̄m deū tuū ⁊ ambules ī
vijs eius ⁊ custodias mādata illius ⁊ ce
rimonias atz iudicia. ⁊ viuas: atz multi
plicet te bn̄dicatq; tibi in terra ad quaz
ingredieris possidendam. Si aūt auer-
sum fuerit cor tuū ⁊ audire nolueris atz
errore decept⁹ adoraueris deos alienos
⁊ ꝑuieris eis: p̄dico tibi hodie ꝙ pereas
⁊ ꝑuo tp̄e moreris in terra ad quā iorda
ne trāsmisso īgredier⁹ possidēdā. Testes
īuoco hodie celū ⁊ t̄rā ꝙ ꝓposueri vob̄ vi
tā ⁊ bonū: bn̄dictiōez ⁊ maledictōez. Eli
ge g̊ vitā vt ⁊ tu viuas ⁊ semē tuū. ⁊ di-
ligas dn̄m deū tuū atq; obedias voci ei⁹
⁊ illi adhereas. Ipse est enī vita tua ⁊ lō
gitudo dierū tuoꝝ. vt habites in terra
ꝓ q̄ iurauit dn̄s p̄ribꝫ tuis abraā ysaac ⁊
iacob vt daret eam illis. XXXI

Abijt itaq; moyses ⁊ locutus est
oīa v̄ba hec ad vniūsum israel:
⁊ dixit ad eos: Centū vigīti an-
noꝝ suz hodie: nō possum vltra egredi ⁊
ingredi. p̄sertim cū ⁊ dn̄s dixerit mihi.
nō trāsibis iordanē istū. Dn̄s g̊ deus tu
us trāsibit ante te. Ipse delebit oēs gē-
tes has in ꝯspectu tuo. ⁊ possidebis eas
Et iosue iste trāsibit ante te: sicut locu-
tus est dn̄s. Facietq; dn̄s eis sic̄ fecit se
on ⁊ og regibꝫ āmorreoꝝ ⁊ terre eoꝝ: de-
lebitq; eos. Cum g̊ ⁊ hos tradiderit vob̄
similiter facietis eis sic̄ p̄cepi vob̄. Viri
liter agite ⁊ ꝯfortamini. Nolite timere
nec paueatis ad ꝯspectū eoꝝ. qꝛ dn̄s de⁹
tuus ipse est ductor tuus. ⁊ nō dimittet
nec derelinquet te. Vocauitq; moyses
iosue. ⁊ dixit ei corā omni isrl̄: Cōforta-
re ⁊ esto robustus. Tu eniz introduces
ꝓpl̄m istū in terraz quā daturū se p̄ribꝫ
eoꝝ iurauit dn̄s. ⁊ tu eaz diuides sorte:
Et dn̄s qui ductor est vester. ipse erit te
cū: non dimittet nec derelinq̄t te. Noli
timere nec paueas. Scripsit itaq; moy
ses legē hanc ⁊ tradidit eam sac̄dotibꝫ
filijs leui qui portabāt arcā federis dn̄i.
⁊ cūctis senioribꝫ israel. Precepitq; eis
dicens: Post septē annos anno remis-
siōis in solennitate tab̄naculoꝝ ꝯueniē
tibꝫ cunctis ex isrl̄ vt appareant in ꝯspe-
ctu domini dei tui in loco quez elegerit
dn̄s. leges v̄ba legis huius corā omni
israel: audiētibꝫ eis ⁊ in vnū oī ꝓpl̄o con
gregato tam viris q̄ mulieribꝫ. paruu
lis ⁊ aduenis qui sunt intra portas tu-
as vt audiētes discant. ⁊ timeant dn̄m
deū vr̄m. ⁊ custodiāt. impleantq; om̄s
sermones legis huius. Filij q̄z eoꝝ qui
nūc ignorāt vt audire possint ⁊ timeant
dn̄m deū suū cunctis diebꝫ quibꝫ v̄san
tur in terra: ad quam vos iordane trās-
misso ꝑgitis obtinēdam. Et ait dn̄s ad
moysen: Ecce prope sunt dies mort⁹ tue
Voca iosue. ⁊ state in tabernaculo testi-
monij vt p̄cipiā ei. Abierūt g̊ moyses ⁊
iosue ⁊ steterūt in tabernaculo testimo-
nij apparuitq; dn̄s ibi in columna nub̄
que stetit in introitu tabernaculi: dixit
q; domin⁹ ad moysen: Ecce tu dormies
cū p̄ribꝫ tuis. ⁊ ꝓpl̄s iste ꝯsurgēs forni-
cabit̄ post deos alienos in terra ad quaz
ingredietur vt habitet in ea ibi derelin
quet me. ⁊ irritū faciet fedus qd̄ pepigi
cum eo. Et irascetur furor meus cōtra
eum in die illo. ⁊ derelinquam euz ⁊ ab-
scondam faciem meam ab eo. ⁊ erit in
deuorationem. Inuenient eum omnia
mala ⁊ afflictiōes. ita vt dicat in illo die
Vere quia non est deus mecum: īuene
runt me hec mala. Ego autez abscondā
⁊ celabo faciem meam in die illo propt̄
omnia mala que fecit: quia secutus est
deos alienos. Nunc itaq; scribite vobis
canticum istud ⁊ docete filios israel vt
memoriter teneant ⁊ ore d̄cantent. ⁊ sit
mihi carmē istud ꝓ testimōio int̄ filios
isrl̄. Introducā enī eū in terrā ꝓ q̄ iura
ui p̄ribꝫ ei⁹ lacte ⁊ melle manātē. Cūq;
comederīt ⁊ saturati crassiq; fuerīt. con
uertent̄ ad deos alienos ⁊ seruient eis:
d̄trahētq; mihi ⁊ irritū faciēt pactū me
um. Postq̄ inuenerīt eū mala ml̄ta ⁊
afflictiones: rn̄debit ei cāticū istud pro

testimonio qđ nulla delebit obliuio ex ore sẽmis tui. Scio enĩ cogitatiões eiꝰ que facturꝰ sit hodie anteq̃ introducaz eum in terrã quã ei pollicitꝰ sum. Scripsit q̃z moyses canticum. ⁊ docuit filios isrł. Precepitq̃ dominꝰ iosue filio nun ⁊ ait: Cõfortare: ⁊ esto robustꝰ. Tu enĩz introduces filios isrł in terrã quaz pollicitus sum. ⁊ ego ero tecum. Postq̃ ꝙ scripsit moyses ꝛba legis huius in volumine atq̃ compleuit: ꝓcepit leuitis q̃ portabãt arcam federis dñi dicẽs: Tollite libꝝ istũ ⁊ ponite eum in latere arce federis dñi dei vri: vt sit ibi ꝺ te in testimoniũ. Ego enĩ scio ꝓtentiõem tuam ⁊ ceruicem tuã durissimã. Adhuc viuẽte me ⁊ ingrediẽte vobiscuz semꝑ ꝓtentiose egistis ꝺ dñm: q̃ntomagis cũ mortuus fuero: Congregate ad me oẽs maiores natu ꝑ tribꝰ vras atq̃ doctores. ⁊ loq̃r audiẽtibꝰ eis ſmones istos. ⁊ iuocalꝺ eos celũ ⁊ terram. Noui enĩ q ꝑ mortem meã inique agetis ⁊ declinabitis cito de via quã precepi vob. ⁊ occurrent vobis mala in extremo tꝑe qñ feceritis malũ in ꝓspectu dñi vt irritetꝫ euz per opa manuũ vraꝝ. Locutꝰ est ꝙ moyses audiẽte vniuerso cetu isrł ꝛba carmis huiꝰ. ⁊ ad finẽ vsq̃ compleuit.

XXXII

Audite celi que loq̃r: audiat terra ꝛba oris mei. Concrescat in pluuiã doctrina mea: fluat vt ros eloquiũ meum. Quasi imber sup herbaz ⁊ q̃si stille sup gramina: q2 nomẽ domini ĩuocalꝺ. Date magnificentiã deo nro: dei pfecta sunt opa. et oẽs vie eius iudicia. Deꝰ fidelis ⁊ absq̃ vlla iniq̃tate: iustus ⁊ rectꝰ. Peccauerũt ei: ⁊ non filij eius in sordibꝰ. Generatio ꝓua atz ꝑuersa: hęccine reddis dño ꝓle stulte ⁊ insipiẽs? Nũquid nõ ipse est ꝑ tuus qui possedit te. ⁊ fecit ⁊ creauit te? Memẽto dierꝝ antiq̃ꝝ: cogita generationes singulas. Interroga ꝑtez tuũ ⁊ annũciabit tibi: maiores tuos ⁊ dicẽt tibi Quãdo diuidebat altissimus gentes: qñ separabat filios adam: ꝓstituit terminos ꝓlorꝝ iurta numeruz filiorꝝ israel: Pars autẽ dñi ꝓplus eius. iacob funiculus hereditatis eius. Inuenit euz in terra deserta: in loco horroris ⁊ vaste solitudinis. Circũduxit euz ⁊ docuit: ⁊ custodiuit q̃si pupillã oculi sui. Sicut aq̃la ꝓuocans ad volãdum pullos suos. ⁊ sup eos volitãs expandit alas suas. ⁊ assumpsit eum atq̃ portauit in humeris suis. Dominꝰ solꝰ dux eius fuit: ⁊ nõ erat cuz eo deus alienus. Cõstituit euz sup excelsam terram: vt comederet fructus agroꝝ. Vt sugeret mel de petra: oleumq̃ de saxo durissimo. Butyruz de armento ⁊ lac de ouibꝰ: cum adipe agnorꝝ ⁊ arietũ filiorꝝ basan. Et hircos cuz medulla tritici: ⁊ sanguinem vue biberent meracissimũ. Incrassatꝰ ẽ dilectus ⁊ recalcitrauit: incrassatꝰ impinguatus dilatatus. Dereliq̃t deũ factorẽ suuz: ⁊ recessit a deo salutari suo. Prouocauerũt eum in dijs alienis: ⁊ in abominatiõibꝰ ad iracũdiã ꝓcitauerũt. Immolauerũt demonijs ⁊ nõ deo: dijs q̃s ignorabant. Noui recentesq̃ venerunt: q̃s nõ colue runt ꝑres eorꝝ. Deum qui te genuit de reliquisti: ⁊ oblitꝰ es domini creatoris tui. Elidit dominꝰ ⁊ ad iracundiam concitatus est: quia prouocauerunt eum filij ⁊ filie. Et ait: abscondam faciem meam ab eis: ⁊ considerabꝺ nouissima eorꝝ Generatio enim peruersa est: ⁊ infideles filij. Ipsi me prouocauerunt in eo qui non erat deus: ⁊ irritauerunt in vanitatibꝰ suis. Et ego ꝓuocabꝺ eos in eo qui nõ est ꝓplus: ⁊ in gente stulta irritabꝺ illos. Ignis succẽsus ẽ i furore meo ⁊ ardebit vsq̃ ad inferni nouissima. Deuorabitq̃ terrã cũ germie suo: ⁊ mõtiũ fundamẽta cõburet. Congregabꝺ super eos mala: ⁊ sagittas meas cõplebꝺ i eis Cõsumẽnt fame: ⁊ deuorabũt eos aues morsu amarissimo. Dentes bestiarꝝ immittã in eos: cũ furore trahẽtiũ sup trã atz ſpentiũ. Foris vastabit eos gladius ⁊ intus pauor. iuuenẽ simul ac ꝛginem lactentẽ cũ hoie sene. Et diri: Vbi nam sunt? Cessare faciaz ex hoibꝰ mẽoriã eorꝝ Sed ꝓt iram ĩimicorꝝ distuli: ne forte

supbirent hostes eor. et dicerent: Manꝰ nra excelsa: et nō dns fec hec omia. Ges absq; psilio est et sine prudētia. vtinā saperet et intelligerēt ac nouissima puiderent. Quō psequat vnus mille: et duo fugarēt dece milia: Nonne ideo qz deus suus vendidit eos: et dns pclusit illos? Nō. n. est deus nr vt dn eor: et inimici nostri sunt iudices. De vinea sodomoꝝ vinea eor: et de suburbāis gomorre. Uua eor uua fellis: et botrus amaritiumꝫ. Fel draconū vinū eor: et uenenū aspiduz insanabile. Nōne hec pdita sunt apud me et signata in thesauris meis: Mea est vltio et ego retribuā eis in tempore. vt labatur pes eor. Juxta est dies pditiōis et adesse festināt tempora. Judicabit dominus ppm suuz: et in seruis suis miserebit. Uidebit qꝫ infirmata sit manus: et clausi q̄z defecerūt: residuiq; psumpti sunt. Et dicet: Ubi sunt dn eor in quibꝫ hebāt fiduciā: De q̄ victimis comedebant adipes: et bibebant vinū libaminū. Surgāt et opitulent vobis: et in necessitate vos ptegāt. Uidete qꝫ ego sim solꝰ: et non sit alius deus preter me. Ego occidam et ego viuere faciā: pcutiaz et ego sanabo: et nō est qui de manu mea possit eruere. Leuabo ad celū manū meā: et dicaz: Uiuo ego in eternū. Si acuero vt fulgur gladiū meū. et arripuerit iudicium manus mea. Reddā vltiōem hostibus meis. et his qui oderūt me retribuam. Inebriabo sagittas meas sanguine et gladius meus deuorabit carnes. De cruore occisoꝝ: et de captiuitate nudati inimicoꝝ capitis. Laudate gētes ppm eius qz sanguinē seruoꝝ suoꝝ vlciscetur. Et vindictā retribuet in hostes eor: et propitius erit terre ppli sui. Uenit g̃ moyses et locutus est oīa verba cātici huius in auribꝫ ppli: ipse et iosue filius nun. Cōpleuitq; oēs sermōes istos loquens ad vniuersum isrl. et dixit ad eos: Ponite corda vra in omnia verba mea que ego testificor vobis hodie: vt mādetis ea filijs vestris custodire et facere. et implere vniuersa q̄ scripta sunt in volumine legis huius: qz nō incassum pcepta sunt vob̄ sed vt singuli in eis viuerent. que faciētes longo pseueretis tempe in terra ad quā iordane transmisso ingredimi possidendā. Locutusq; ē dominꝰ ad moysen i eadem die dicens. Ascende in montem istū abarim id est trāsitū in montē nebo qui est in terra moab contra hiericho. et vide terram chanaan quā ego tradā filijs israel obtinēdā. et morere in monte. Quē pscēdes iungeris ppls tuis sicut mortuus est aaron frater tuus in monte hor et appositus pplis suis. qz puaricati estis ī me in medio filioꝝ isrl ad aq̄s cōtradictionis in cades deserti sin. et non sanctificastis me inter filios israel. Ecōtra videbis terrā. et nō ingredieris in eā quā ego dabo filijs israel.

XXXIII

Hec est benedictio qua benedixit moyses homo dei filijs israel ante mortez suā. Et ait. Dominꝰ de sina venit. et de seir ortus est nobis. Apparuit de monte pharan. et cum eo sanctoꝝ milia. In dextera eius ignea lex dabat populos. Omnes sancti in manu illius sunt et qui appropinquant pedibꝫ eius. accipient de doctrina illiꝰ. Legem precepit nobis moyses: hereditatē multitudinis iacob. Erit apud rectissimum rex: congregatis principibus pplī cū tribubꝫ israel. Uiuat ruben et nō moriat: et sit paruus in numero. Hec est iudee benedictio. Audi domine vocem iude et ad ppm suū introduc euz. Manꝰ eiꝰ pugnabunt pro eo: et adiutor illius contra aduersarios eiꝰ erit. Leui q̄z ait: Perfectio tua et doctrina tua a viro scō tuo quē pbasti in tēptatione: et iudicasti ad aq̄s ꝯdictionis. Qui dixit pri suo et mri sue. nescio vos. et frib̄ suis ignoro illos et nescierunt filios suos. Hi custodierūt eloquiū tuū et pactū tuū seruauerūt iudicia tua o iacob. et legem tuam o israel. Ponēt thymiama ī furore tuo: et holocausta sup altaꝝ tuū. Bñdic dne fortitudini eius: et opa manuū illius suscipe. Percute dorsa inimicoꝝ eius: et q̄ oderūt eum non consurgant. Et beniamin ait:

Prologus

Amantissimus domini. habitabit cõfidẽter ĩ eo: q̃si ĩ thalamo tota die morabit̃: ⁊ int̃ hũeros illi⁹ req̃escet. Joseph q̃z ait: De bñdictione dñi terra eius: de pomis celi ⁊ rore atq̃ abysso subiacente De pomis fructuũ sol̃ ac lune: de v̄tice antiq̃ꝝ mõtium: d̃ pomis colliũ eternorum ⁊ de frugib⁹ terre: ⁊ de plenitudine eius. Benedictio illi⁹ qui apparuit in rubro veniat sup̄ caput ioseph: ⁊ super verticẽ naçarei int̃ frẽs suos. Quasi primogeniti tauri pulcritudo eius: cornua rhinocerotis cornua illi⁹. In ipsis ventilabit gẽtes vsq̃ ad termĩos terre. He sunt mlt̃itudines ephraim: ⁊ hec milia: manasse. Et çabulõ ait. Letare çabulõ in exitu tuo: ⁊ ysachar in tab̃naculis tuis: ꝓpl̃os vocabũt ad mõtem: ibi ĩmolabunt victimas iusticie. Qui ĩundationẽ maris q̃si lac sugẽt: ⁊ thesauros abscõditos arenaꝝ. Et gad ait: Bñdict⁹ in latitudine gad. Quasi leo requieuit: ceperitq̃ brachiũ ⁊ v̄ticez. Et vidit p̃ncipatũ suũ q̄ in parte sua doctor esset repositus. qui fuit cũ p̃ncipib⁹ ꝓpl̃i ⁊ fecit iusticias dñi. ⁊ iudiciũ suũ cũ israel. Dan q̃z ait: Dan catulus leonis. fluet largiter de basan. Et neptalim dixit: Neptalim abundantia p̄fruet̃. ⁊ plenus erit benedictiõib⁹ dñi. Mare ⁊ meridiez possidebit. Aser q̃z ait: Bñdict⁹ ĩ filijs aser: Sit placẽs in frĩb⁹ suis: ⁊ tĩgat in oleo pedẽ suũ. Ferrũ ⁊ es calciam̃tũ ei⁹. Sic̃ dies iuuẽtutis tue: ita ⁊ senectus tua. Nõ est ali⁹ vt deus rectissimi. Ascensor celi auxiliator tu⁹. Magnificẽtia eius discurr̃t nubes: hĩtacl̃m ei⁹ sursũ. ⁊ subt̃ brachia sempit̃na. Eijciet a facie tua ĩimicũ dicetq̃ ꝯterere. Hĩtabit isrl̃ ꝯfidẽter ⁊ solus. Oculus iacob in t̃ra frum̃ti ⁊ vini celiq̃ caligabunt rore. Beatus tu israel Quis fil̃is tui. ꝓpl̃e qui saluaris in dño Scutũ auxilij tui: ⁊ gladi⁹ gl̃ie tue. Negabũt te ĩimici tui. ⁊ tu eoꝝ colla calcab̃

Ascendit g̃ moyses de cãpestrib⁹ moab sup̄ montem nebo inverticẽ phasga ꝯtra hiericho ostẽditq̃ ei dñs oẽm terraz galaad vsq̃ dan. ⁊ vniuersuz neptalim terramq̃ ephraim ⁊ manasse ⁊ oẽm terraz iuda vsq̃ ad mare nouissimũ. ⁊ australẽ p̄tem ⁊ latitudinem campi hiericho ciuitat̃ palmaꝝ vsq̃ segor dixitq̃ dñs ad eum: Hec est terra pro q̃ iuraui abraam ysaac ⁊ iacob dicens: Semini tuo dabo eã. Vidisti eã oculis tuis ⁊ nõ trãsibis ad illã. Mortuusq̃ est ibi moyses s̃uus dñi in terra moab iubente dño. ⁊ sepeliuit euz in valle terre moab ꝯ phogor. et nõ cog̃uit homo sepulcrũ eius vsq̃ in p̄sentem diẽ. Moyses cẽtuz ⁊ viginti annoꝝ erat qñ mortuus est. Nõ caligauit oculus eius: nec dẽtes illius moti sunt Fleuerũtq̃ eum filij isrl̃ in campestrib⁹ moab triginta dieb⁹ ⁊ cõpleti sunt dies plãctus lugẽtium moysen. Josue vero filius nun replet⁹ est spũ sapĩe. q̃r moyses posuit sup̄ euz manus suas. Et obedierũt ei filij israel: fecerũtq̃ sicut p̄cepit dñs moysi. Et nõ surrexit ꝓpheta vltra in israel sicut moyses quez nosset dominus facie ad faciẽ in oĩb⁹ signis atq̃ portentis q̃ misit per eũ vt faceret ĩ terra egypti pharaoni ⁊ oĩb⁹ s̃uis eius vniuerseq̃ terre illius. ⁊ cũctã manum robustã magnaq̃ mirabilia q̃ fecit moyses coram vniuerso israel.

Explicit Deut̃onomiũ. Incipit ꝓlog⁹ bt̃i Hieronymi p̄sbiteri ĩ librũ Josue.

Tandez finito pẽtateuco moysi velut grandi fenore liberati ad iesum filiũ naue manum mittim⁹ quẽ hebrei iosue bẽnun. i. iosue filiũ nun vocãt. ⁊ ad iudicium libꝝ quẽ sopthim appellãt: ad ruth q̃z ⁊ hester q̃s eisdẽ noĩb⁹ effert̃. Monemusq̃ lectorẽ vt filuã hebraicoꝝ noĩm. ⁊ distinctiões p̄ mẽbra diuisas. diligẽs scriptura ꝯseruet: ne ⁊ noster labor ⁊ illius studiuz p̄eat. Et vt in p̃mis qd̃ sepe testatus suz sciat me nõ in rep̃hensionẽ veteꝝ noua cudere sic̃ amici mei criminant̃: sed ꝓ virili portione offerre lĩgue mee hoĩb⁹ q̃s tamen nr̃a delectant: vt ꝓ grecoꝝ hexaplis que ⁊ sumptu et labore

maximo indigent. editionem nostram habeāt. Et sicubi ī antiq̄ꝝ voluminū lectione dubitarint: hec illis ꝯferentes inueniāt qd̄ requirūt: Maxime cum apd̄ latinos tot sint exemplaria q̄t codices. ⁊ vnusquisq̄ pro arbitrio suo vel addiderit vel subtraxerit qd̄ ei visum est. et vtiq̄ non possit verum esse qd̄ dissonat Vñ cessz arcuato vulnere ꝯ nos īsurgere scorpiꝰ ⁊ scm̄ opꝰ venenata carpere lingua desistat: vel suscipiēs si placet: vel cōtēnens si displicet: memineritq̄ illorū versuū: Os tuū abundauit malicia: ⁊ lingua tua ꝯcinnabat dolos. Sedēs adūsus frēm tuū loq̄baris: ⁊ aduersus filiū matris tue ponebas scādalū: hec fecisti: ⁊ tacui. Existimasti īique ꝙ ero tui sil'is arguam te ⁊ statuam illa ꝯtra faciē tuā Que enī audiētis vel legentis vtilitas est nos laborando sudare. ⁊ alios detrahendo laborare: dolere iudeos ꝙ calūniandi eis ⁊ irridendi christianos sit oblata occasio. ⁊ ecclesie homīes id despicere imo lacerare vñ aduersarij torqueant̄? Q si vetus eis tm̄ interp̄tatio placet q̄ ⁊ mihi non displicet. ⁊ nihil extra recipienduz putant. cur ea que sub asterisc̄ ⁊ obelis vel addita sunt vel amputata. legunt ⁊ negligūt? Quare danielez iuxta theodotiōis traditionē ecclesie suscepe-rūt? Cur origenem mirant̄ ⁊ eusebiuz pamphili: cūctas editiones simil'r disserētes? Aut q̄ fuit stulticia: postq̄ꝫ vera dixerint ꝓferre que falsa sunt? Unde aūt in nouo testamēto ꝓbare poterunt assumpta testimonia q̄ in libris veteribꝫ nō habent̄? Hec dicimus: ne oīno calūniātibꝫ tacere videam̄. Ceterū post sancte paule dormitionē cuius vita virtutis exemplum est. ⁊ hos libros q̄s eustochio virgini christi negare nō potui. decreuimꝰ dum spūs hos regit artꝰ. ꝓphetaꝝ explanationi incūbere. ⁊ omissuz iā diu opus quasi quodaz postliminio repetere: presertim cum ⁊ āmirabilis sanctusq̄ vir pāmachius hoc idem litteris flagitet. ⁊ nos ad patriā festinantes mortiferos syrenarum cantus surda debeamus aure transire.

Explicit ꝓlogꝰ. Incipit argumentū

Iesus filius naue. typum domini nō solum in gestis. verꝝ etiā in nomine gerens: transit iordanē. hostiū regna subuertit. diuidit terram victori ꝓpl'o. ⁊ per singulas vrbes viculos. montes. flumina. torrentes atq̄ ꝯfinia ecclesie celestisq̄ hierl'm spiritalia regna describit.

Explicit argumētum. Incipit liber Josue Capitulum I

Et factum est post mortem moysi serui domini. vt loq̄retur dominus ad iosue filiū nun ministrum moysi. ⁊ diceret ei: Moyses seruus meus mortuus est. Surge ⁊ trāsi iordanē istum tu ⁊ oīs ꝓpl's tecū: in terram quam ego dabo filijs israel. Oēm locū quē calcauerit vestigiū pedis vestri vobis tradā: sicut locutus suz moysi. A deserto ⁊ libano vsq̄ ad fluuiū magnū eufratem oīs terra ethꝛoꝝ vsq̄ ad mare magnū cōtra solis occasuz erit terminus vester. Nullus poterit vobis resistere cūctis diebꝫ vite tue. Sicut fui cum moyse. ita ero tecū: non dimittaz nec derelinquā te. Cōfortare. ⁊ esto robustus Tu enim sorte diuides ꝓpl'o huic terraz pro qua iuraui p̄ribꝫ tuis vt traderem eam illis. Cōfortare igit̄ ⁊ esto robustꝰ valde vt custodias ⁊ facias omnez legē quā precepit tibi moyses seruus meus Ne declines ab ea ad dexteram vel ad sinistrā. vt intelligas cūcta que agis. Nō recedat volumē legis huius ab ore tuo sed meditaberis ī eo diebꝫ ac noctibꝫ vt custodias ⁊ facias oīa que scripta sunt in eo. Tūc diriges viam tuaz. ⁊ intelliges eam. Ecce precipio tibi: ꝯfortare et esto robustꝰ. Noli metuere ⁊ noli timere: qm̄ tecum est dominus deꝰ tuus in omnibꝫ ad quecunq̄ perrexeris. Precepitq̄ iosue principibꝫ ꝓpl'i dicēs. Tran-

ite per medium castroꝝ. ⁊ imperate po-
pulo ac dicite: Prepate vobis cibaria:
qm̄ post diem tertiū trāsibitis iordanez
⁊ intrabitis ad possidendā terrā quā do
minus deus nr̄ daturus est nob̄. Rube-
nitis q̄z ⁊ gadditis ⁊ dimidie tribui ma
nasse ait: Memētote sermonis quē pre
cepit vobis moyses famulus dn̄i dicēs
Dn̄s deus vester dedit vobis requiem
⁊ oēm terram. Uxores vr̄e ⁊ filij vr̄i ac
iumenta manebunt in terra quā tradi
dit vobis moyses trās iordanē. Uos āt
trāsite armati ante fratres vr̄os om̄es
fortes manu ⁊ pugnate ꝓ eis. donec det
requiē dn̄s fratribꝫ vr̄is sicut ⁊ vob̄ de-
dit. ⁊ possideant ipsi q̄z terrā quā dn̄s de
us vester datur⁹ est eis: ⁊ sic reuertimi-
ni in terram possessiōis vr̄e. ⁊ hītabitis
in ea quā vobis dedit moyses famulus
dn̄i trans iordanez contra solis ortum.
Responderūtq̄z ad iosue. atq̄z dixerunt
Oīa que p̄cepisti nobis faciemus. ⁊ q̄-
cunq̄z miseris ibimus. Sicut obediui-
mus in cunctis moysi. ita obediemus ⁊
tibi: tm̄ sit dn̄s deus tecum sicut fuit
cum moyse. Qui ꝯdixerit ori tuo ⁊ nō
obedierit cunctis ſmonibꝫ q̄s p̄cepis ei
moriat̄. Tu tm̄ ꝯfortare. ⁊ viril̄r age. II

Misit igitur iosue filius nun de
sethim duos viros exploratores
in abscōdito. ⁊ dixit eis: Ite
⁊ ꝯsiderate terrā vrbēq̄z hiericho. Qui
ꝑgentes ingressi sunt domuz mulieris
meretricis noīe raab. ⁊ quieuerūt apd̄
eam. Nunciatūq̄z est regi hiericho. ⁊ di-
ctū: Ecce viri ingressi sunt huc per no-
ctem de filijs israel. vt explorēt terram.
Misitq̄z rex hiericho ad raab meretricē
dicēs: Educ viros qui venerūt ad te. ⁊
ingressi sunt domū tuaz. Exploratores
quippe sūt. ⁊ oēz terrā ꝯsiderare venerūt
Tollensq̄z mulier viros. abscōdit ⁊ ait:
Fateor venerūt ad me. sed nesciebaz vn̄
essent. Cunq̄z porta clauderet̄ in tene-
bris. ⁊ illi pariter exierūt: nescio q̄ abie-
rūt: Perseq̄mini cito ⁊ comprehēdetis
eos. Ipsa autē fecit ascendere viros in
solariū domus sue: operuitq̄z eos stipu-
la lini que ibi erat. Hi aūt qui missi fue
rant. secuti sunt eos ꝑ viam que ducit
ad vadum iordanis: illisq̄z egressis stati
porta clausa est. Nec dū obdormierant
qui latebant. ⁊ ecce mulier ascendit ad
eos. ⁊ ait: Noui q̄ dn̄s tradiderit vobis
terrā. Etenim irruit in nos terror vester
⁊ elanguerūt oēs habitatores terre. Au
diuim⁹ q̄ siccauerit dn̄s aq̄s maris ru-
bri ad vr̄m introitū quādo egressi estis
ex egypto. ⁊ q̄ feceritis duobꝫ āmorreoꝝ
regibꝫ qui erāt trās iordanez. seon ⁊ og
quos interfecistis. Et hec audiētes per-
timuim⁹ ⁊ elanguit cor nr̄m nec reman
sit in nobis spūs ad introitū vr̄m. Do-
minus enī de⁹ vr̄ ipse ē deus in celo sur
sum ⁊ in terra deorsuz. Nūc ḡ iurate mi
hi per dn̄m vt quō ego mīam feci vobi-
scū: ita ⁊ vos faciatis cū domo p̄ris mei
detisq̄z mihi verū signū vt saluetis p̄rez
meū ⁊ mr̄em. fratres ac sorores meas ⁊
omnia que illoꝝ sunt. ⁊ eruatis aīas no
stras a morte. Qui rn̄derūt ei: Aīa nr̄a
sit ꝓ vobis in mortē: si tn̄ non ꝓdideris
nos. Cunq̄z tradiderit nobis dn̄s terrā
faciemus in te miſicordiā ⁊ vitatē. De
misit ergo eos ꝑ funē de fenestra. Do-
mus enī eius herebat muro. Dixitq̄z ad
eos: Ad mōtana cōscendite. ne forte oc
currāt vob̄ reuertētes: ibiq̄z latitate tri-
bus diebꝫ. donec redeāt. ⁊ sic ibitis ꝑ vi-
am vr̄am. Qui dixerūt ad eam: Inno
xij erim⁹ a iuramento h̄ quo adiurasti
nos. si ingrediētibꝫ nobis terrā. signuz
nō fuerit funiculus iste coccineus. ⁊ li-
gaueris eū in fenestra ꝑ quam demisisti
nos. ⁊ p̄rez tuū ac mr̄em frēsq̄z ⁊ omnē
cog̃tionem tuā ꝯgregaueris in domum
tuā. Qui ostiū domus tue egressus fue
rit: reus sibi erit: sanguis ipsius erit in
caput eius ⁊ nos erimus alieni: Cūcto
rū aūt sanguis qui tecū in domo fuerīt
redundabit ī caput nr̄m: si eos aliquis
tetigerit. Q̄ si nos prodere volueris et
sermonem istū proferre in mediū. eri-
mus mundi ab hoc iuramēto quo adiu
rasti nos. Et illa respondit: Sicut locu
ti estis. ita fiat. Dimittensq̄z eos vt per

gerent appendit funiculū coccineum in fenestra. Illi vero ambulantes ꝑuenerunt ad mōtana. ⁊ māserunt ibi tres dies donec reuerterētur qui fuerāt ꝑsecuti. Querētes enim per oēm viā nō repererūt eos. Quibꝫ vrbem ingressis. reuersi sunt. ⁊ descenderūt exploratores de monte. ⁊ trasmisso iordane venerūt ad iosue filium nun. narrauerūtq; ei oīa q̄ acciderant sibi. atq; dixerunt: Tradidit dominus oēm terrā hāc in manus nr̄as ⁊ timore prostrati sunt cuncti habitatores eius.

III

Igitur iosue de nocte cōsurgēs mouit castra. egrediētesq; de sethim. venerūt ad iordanem ipe ⁊ omnes filij isrl'. ⁊ morati sūt ibi ꝑ tres dies. Quibꝫ euolutis trāsierūt p̄cones per castroꝝ mediū. ⁊ clamare ceperunt. Quando videritis arcaꝫ federis domini dei vestri ⁊ sacerdotes stirpis leuitice portantes eam: vos q̄ꝫ ꝯsurgite ⁊ sequimini p̄cedētes: sitq; inter vos ⁊ arcā spatium cubitoꝝ duū miliū. vt ꝓcul magꝫ videre possitis. ⁊ nosse per quā viam ingrediamini. qꝛ prius non ambulastis ꝑ eam. ⁊ cauete ne appropinquetis ad arcam. Dixitq; iosue ad populuꝫ: Sanctificamini: cras enī faciet dn̄s int' vos mirabilia. Et ait ad sacerdotes. Tollite arcam federis. ⁊ p̄cedite ppl'm. Qui iussa complentes tulerūt. ⁊ ambulauerunt ante eos. Dixitq; domin' ad iosue. Hodie incipiā exaltare te corā omni israel vt sciāt q̄ sicut cū moyse fui. ita ⁊ tecuꝫ sim. Tu aūt p̄cipe sac̄dotibꝫ qui portāt arcam federis. ⁊ dic eis: Cū ingressi fueritis ꝑteꝫ aque iordanis: state in ea. Dixitq; iosue ad filios israel: Accedite huc ⁊ audite v̄bum dn̄i dei vr̄i: Et rursum in h̄ inquit scietis q̄ dn̄s deus viuens in medio vr̄i est. ⁊ disꝑdet in ꝯspectu vestro chananeū ⁊ etheū. eueū ⁊ phereçeū gergeseum q̄ꝫ ⁊ iebuseū ⁊ āmorreuꝫ. Ecce arca federis dn̄i oīs terre añcedet vos per iordanē. Parate duodecī viros de duodecim tribubꝫ isrl': singulos per singulas tribꝫ. Et cū posuerint vestigia pedum suoꝝ sacerdotes qui portant arcaꝫ federis dn̄i dei vniu̇se terre in aquis iordanis. aque q̄ inferiores sunt decurrēt atq; deficient: que autē desuꝑ veniūt. in vna mole ꝯsistent. Igitur egressus est ppl's de tab̄naculis suis vt trāsirent iordanē. ⁊ sacerdotes qui portabāt arcam federis ꝑgebāt ante eū. Ingressisq; eis iordanem ⁊ pedibꝫ eoꝝ in ꝑte aque tinctis: iordanis auteꝫ ripas aluei sui tꝑe messis impleuerat: steterūt aque descēdentes in loco vno. ⁊ ad instar montis intumescentes apparebāt ꝓcul ab vrbe que vocat' edom vsq; ad locum sarthan que aūt inferiores erant in mare solitudinis q̄d nūc vocat' mortuū descenderūt vsq; q̄ oīno deficerēt. Populus aūt incedebat ꝯtra iordanē. ⁊ sacerdotes qui portabāt arcā federis dn̄i stabāt suꝑ siccaꝫ humū in medio iordanis accincti. oīsq; ppl's ꝑ arentē alueum transibat.

IIII

Quibꝫ transgressis dixit dn̄s ad iosue: Elige duodeciꝫ viros singulos per singulas tribꝫ. ⁊ precipe eis vt tollāt de medio iordaīs alueo vbi steterūt pedes sacerdotū. duodeciꝫ durissimos lapides: q̄s ponetis in loco castroꝝ vbi fixeritis hac nocte tentoria Vocauitq; iosue duodeciꝫ viros q̄s elegerat de filijs israel singulos de singul' tribubꝫ. ⁊ ait ad eos: Ite ante arcā dn̄i dei vr̄i ad iordanis mediū. ⁊ portate inde singuli singl'os lapides in hūeris vestris iuxta numerum filioꝝ isrl' vt sit signū inter vos. Et quando interrogauerint vos filij vr̄i cras dicētes: quid sibi volunt isti lapides. rn̄debitis eis. Defecerūt aq̄ iordaīs añ arcā federis dn̄i cuꝫ trāsiret eū. idcirco positi sūt lapides isti in monimētū filioꝝ isrl' vsq; in eternū. Fecerūt ergo filij isrl' sic̄ precepit eis iosue. portantes de medio iordanis alueo duodecim lapides vt dn̄s ei imperarat iuxta numerū filioꝝ isrl' vsq; in locum ī quo castrametati sunt. ibiq; posuerunt eos. Alios q̄ꝫ duodecim lapides posuit iosue in medio iordanis alueo vbi steterunt sacerdotes qui portabāt arcam fe-

deris domini. ⁊ sunt ibi vsq̃ in p̃ntem diē. Sacerdotes aūt qui portabāt arcā stabant in iordanis medio. donec omīa cōplerent̃ q̃ iosue vt loq̃retur ad ꝓpl'm precepat dn̄s ⁊ dixerat ei moyses. Festinauitq̃ ꝓpl's ⁊ trāsijt. Cunq̃ trasissent oēs. trasiuit ⁊ arca dn̄i: sacerdotes q̃z p̃gebāt ante ꝓpl'm. Filij q̃z ruben ⁊ gad et dimidia tribꝫ manasse armati p̃cedebāt frēs suos filios israel: sicut eis p̃cepat moyses. ⁊ q̃draginta pugnatoꝝ milia p̃ turmas ⁊ cuneos incedebant per plana atq̃ cāpestria vrbis hiericho. In die illo magnificauit dn̄s iosue corā omni israel: vt timerēt eū sicut timuerāt moysen dum adhuc viueret. Dixitq̃ ad euz Precipe sacerdotibꝫ qui portant arcam federis dn̄i vt ascēdāt de iordane. Qui precepit eis dicēs: Ascendite de iordane Cunq̃ ascendissent portātes arcā federis dn̄i ⁊ siccam humū calcare cepissent reuerse sunt aque in alueū suum: ⁊ fluebant sicut ante ꝯsueuerant. Populus aūt ascendit de iordane decimo die mēsis primi. ⁊ castranetati sunt in galgalis cōtra oriētalē plagā vrb̄ hiericho. Duodecim q̃z lapides q̃s de iordanis alueo sumpserant: posuit iosue in galgalis: ⁊ dixit ad filios isrl': Quādo īterrogauerint filij vr̄i cras p̄res suos. ⁊ dixerint eis: quid sibi volūt lapides isti: docebit̃ eos atq̃ dicetis. Per arentē alueū trāsiuit israel iordanē istuz. siccāte dn̄o deo nr̄o aq̃s eius in ꝯspectu nr̄o donec trāsirem⁹ sicut fecerat prius in mari rubro qd̄ siccauit donec transiremus. ⁊ discāt oēs terraꝝ ꝓpl'i fortissimā dei manū: vt ⁊ vos timeat̃ deum vr̄m oī tp̄e. V

Postq̃ g̃ audierūt om̄es reges ammorreoꝝ qui hītabāt trans iordanē ad occidentalē plagam ⁊ cuncti reges chanaan qui ꝓpinq̃ possidebant magni maris loca. ꝙ siccasset dominus fluēta iordanis coram filijs isrl' donec trāsirent. dissolutuz est cor eoꝝ et non remāsit in eis spūs. timētiū introitum filioꝝ isrl'. Eo tp̄e ait dn̄s ad iosue: Fac tibi cultros lapideos. ⁊ circūcide secundo filios israel. Fecit q̃z qd̄ iusserat dn̄s ⁊ circūcidit filios israel in colle p̄putioꝝ. Hec aūt causa est secunde circūcisionis: Oīs ꝓpl'us qui egressus ē de egypto generis masculin vniuꝰsi bellatores viri mortui sunt in deserto p̃ lōgissimos vie circūitus qui oēs circūcisi erāt: ꝓpl's aūt qui natus est in d̄serto per q̃draginta annos itineris latissime solitudinis incircūcisus fuit donec ꝯsumerent̃ qui nō audierūt vocē domini. ⁊ quibꝫ ante iurauerat vt oñderet eis terram lacte ⁊ melle manātem. Hoꝝ filij in locuz successerūt patrū. ⁊ circūcisi sunt a iosue. q̃ sicut nati fuerant in preputio erāt: nec eos in via aliquis circūciderat. Postq̃ aūt oēs circūcisi sunt: māserunt in eodem castroꝝ loco. donec sanarent̃. Dixitq̃ dn̄s ad iosue: Hodie abstuli opprobriū egypti a vob̄. Vocatūq̃ est nomē loci illius galgala vsq̃ in p̃ntem diem. Māserūtq̃ filij israel in galgalis: ⁊ fecerūt phase q̃rtadecīa die mēsis ad vesperꝝ in cāpestribꝫ hiericho ⁊ comederūt de frugibꝫ terre die altero ⁊ açymos panes et polentā eiusdem anni. Defecitq̃ māna postq̃ comederunt de frugibꝫ terre: nec vsi sunt vltra cibo illo filij isrl'. sed comederūt de frugibꝫ p̃ntis anni terre chanaan. Cū autē esset iosue ī agro vrbis hiericho. leuauit oculos. ⁊ vidit virū stātez cōtra se euaginatū tenentē gladiū: p̃rexitq̃ ad eū ⁊ ait: Noster es. an adu̇sariorū? Qui rn̄dit: Neq̃q̃. sed sum p̃nceps exercitus dn̄i. ⁊ nunc venio. Cecidit iosue ꝓnus in terrā. ⁊ adorans ait: Quid dn̄s meus loquit̃ ad ſuū suuz? Solue inquit calciamētum tuū de pedibꝫ tuis Locus enī in q̃ stas sanctus est. Fecitq̃ iosue vt sibi fuerat imp̄atū. VI

Hiericho aūt clausa erat atz munita timore filioꝝ isrl'. ⁊ nullus egredi audebat aut ingredi. Dixitq̃ dn̄s ad iosue: Ecce dedi in manus tuas hiericho ⁊ regē eius: omnesq̃ fortes viros. Circūite vrbem cuncti bellatores semel p̃ diez. Sic facietis sex diebus. Septīo aūt die sacerdotes tollēt

septē buccinas: q̄ꝝ vsus est in iubileo. ⁊ precedēt arcā federis. Septiesq̄ circūibitis ciuitatē. ⁊ sacerdotes clangēt buccinis. Cunq̄ insonuerit vox tube lōgior atq̄ ꝯcisior. ⁊ in auribꝫ vr̄is increpuerit cōclamabit oīs ꝑplus vociferatiōe maxima. ⁊ muri funditus corruēt ciuitatꝫ ingredienturq̄ singuli ꝑ locū ꝯtra quē steterint. Vocauit ergo iosue filiꝰ nun sacerdotes. ⁊ dixit ad eos: Tollite arcaꝫ federis. Et septē alij sacerdotes tollant septē iubileoꝝ buccinas. ⁊ incedāt ante arcā dn̄i. Ad ꝑplm q̄z ait: Ite ⁊ circūite ciuitatem armati p̄cedētes arcam dn̄i. Cunq̄ iosue verba finisset. ⁊ septem sacdotes septē buccinis clāgerēt ante arcaꝫ federis dn̄i: oīsq̄ ꝑplus p̄cederet armati exercitus. reliquū vulgus arcam seq̄bat̄ ac buccinis oīa ꝯcrepabāt. Preceperat aūt iosue ꝑplo dicēs: Nō clamabitis: nec audiet̄ vox vr̄a. neq̄ vllꝰ sermo ex ore vr̄o egredieť donec veniat dies in quo dicā vobis: Clamate ⁊ vociferamī Circūiuit g̊ arca dn̄i ciuitatē semel ꝑ diem. ⁊ reuersa in castra mansit ibi. Igit̄ iosue de nocte ꝯsurgente tulerunt sacerdotes arcam dn̄i: ⁊ septeꝫ ex eis septem buccinas q̄ꝝ in iubileo vsus est. p̄cedebātq̄ arcā dn̄i ambulātes atq̄ clangentes. ⁊ armatus ꝑplus ibat ante eos. vulgus autē reliquū seq̄bat̄ arcā. ⁊ buccinis ꝑsonabat. Circūierūtq̄ ciuitatē secūdo die semel. ⁊ reuersi sunt ī castra. Sic fecerūt sex diebꝫ. Die aūt septīo dilucu lo ꝯsurgentes: circūierunt vrbem: sicut dispositū erat septies. Cūq̄ septimo circūitu clāgerent buccinis sacerdotes. dixit iosue ad oēm isrl̄: Vociferamī. Tradidit enī vob̄ dn̄s ciuitatē. Sitq̄ ciuitas hec anathema. ⁊ oīa q̄ in ea sunt domino. Sola raab meretrix viuat cum vniuersis q̄ cū ea in domo sunt. Abscōdit enī nūcios q̄s direxerimꝰ. Vos aūt cauete ne de his que p̄cepta sunt vobis quippiā ꝯtingatis. ⁊ sitis p̄uaricatiōis rei: ⁊ oīa castra israel sub peccato sint atꝫ turbentur. Quicq̄d autē auri aut argēti fuerit ⁊ vasoꝝ eneoꝝ ac ferri. dn̄o ꝯsecretur repositu ꝫ in thesauris eius. Igit̄ omni ꝑplo vociferāte ⁊ clāgentibꝫ tubis postq̄ in aures multitudīs vox sonitusq̄ increpuit. muri ilico corruer̄t. ⁊ ascēdit vnusquisq̄ ꝑ locū qui ꝯtra se erat. Ceperūtq̄ ciuitatē. ⁊ interfecerūt omnia q̄ erant in ea a viro vsq̄ ad mulierē ab infante vsq̄ ad senem. Boues q̄q̄ ⁊ oues ⁊ asinos in ore gladij percusserūt. Duobꝫ aūt viris qui exploratores missi fuerant. dixit iosue: Ingredimini domū mulieris meretricis ⁊ ꝓducite eam ⁊ oīa q̄ illius sunt: sicut illi iuram̄to firmastis. Ingressiq̄ iuuenes eduxerunt raab ⁊ parētes eius: frēs q̄z ⁊ cunctā supellectilē ac cog̃tionē illiꝰ. ⁊ extra castra israel manere fecerunt. Vrbem autem ⁊ oīa que inuenta sunt in ea. succender̄t absq̄ auro ⁊ argēto ⁊ vasis eneis ac ferro. que in erariū dn̄i ꝯsec̄runt. Raab vo meretricē ⁊ domū patris eius ⁊ omnia que hēbat fecit iosue viuere ⁊ hītauer̄t in medio isrl̄ vsq̄ in p̄ntez diē. eo q̄ absconderit nuncios q̄s miserat vt explorarēt hiericho. In tp̄e illo imp̄catus est iosue dicēs: Maledictus vir corā dn̄o: qui suscitauerit ⁊ edificauerit ciuitateꝫ hiericho. In primogēito suo fundamēta illius iaciat. ⁊ in nouissimo liberoꝝ ponat portas eius. Fuit ergo dn̄s cū iosue ⁊ nomē eiꝰ vulgatū est in oī terra. VII

Filij aūt isrl̄ p̄uaricati sunt mādatū. ⁊ vsurpauer̄t d̄ anathemate. Nā achan filius charmi filij çabdi filij çare de tribu iuda tulit aliq̄d de anathemate. Iratusq̄ est dn̄s ꝯtra filios israel. Cūq̄ mitteret iosue de hiericho viros ꝯ̄ hay. q̄ est iuxta bethauen ad orientalē plagaꝫ oppidi bethel. dixit eis: Ascendite ⁊ explorate terrā. Qui precepta cōplentes explorauerūt hay. Et reuersi dixerūt ei: Nō ascendat omnis populus: sed duo vel tria milia virorum pergant. ⁊ deleant ciuitateꝫ. Quare omnis ꝑplus frustra vexabit̄ contra hostes paucissimos? Ascēderūt g̊ tria milia pugnatoꝝ: Qui statim terga v̄tētes. ꝑcussi sunt a viris vrb̄ hay. ⁊ corruer̄t ex eis

triginta ⁊ sex hoīes. Persecuticꝫ sunt eos aduersarij de porta vsqꝫ ad sabarim ⁊ ceciderunt per prona fugientes. Pertimuitqꝫ cor ppli ⁊ adinstar aque liquefactum est. Iosue vero scidit vestimēta sua. ⁊ pnus cecidit in terrā corā arca domini vsqꝫ ad vesperam: tam ipse qꝫ oēs senes isrl. Misertqꝫ puluerē sup capita sua. ⁊ dixit iosue: Heu dñe deus. Quid voluisti traducere ppl'm istū iordanem fluuiuꝫ vt traderes nos in manus amorrei ⁊ perderes? Utinam vt cepim⁹ mansissemus trans iordanē. Vi domine deus quid dicā: videōs israelē hostib⁹ suis terga vtentem? Audiēt chananei ⁊ oēs habitatores terre. ⁊ pariter ꝯglobati circūdabunt nos: atqꝫ delebūt nomen nr̄m de terra. Et quid facies magno nomini tuo? Dixitqꝫ dñs ad iosue Surge: cur iaces pnus in terra? Peccauit israel ⁊ puaricatus est pactū meū tuleruntqꝫ de anathemate ⁊ furati sunt atqꝫ mentiti. ⁊ absconderunt intervasa sua. Nec poterit israel stare ante hostes suos: eosqꝫ fugiet. qr pollut⁹ est anathemate. Non ero vltra vobiscū. donec deleatis euꝫ qui hui⁹ sceleris re⁹ est. Surge scifica ppl'm. ⁊ dic eis: Scificamī in crastinū. Hec enim dicit dñs deus isrl: Anathema in medio tui est isrl. Non poteris stare corā hostib⁹ tuis donec deleat⁹ fueris qui hō ꝓtaminat⁹ est scelere. Accedetisqꝫ mane singuli per trib⁹ vr̄as. ⁊ quācūqꝫ tribū sors inuenerit: accedꝫ per cognationes suas. ⁊ cognatio per domos. domusqꝫ p viros. ⁊ quicunqꝫ ille in hoc facinore fuerit deprehensus comburetur igni cū oi substātia sua: qm̄ puaricat⁹ ē pactū dñi. ⁊ fecit nephas in isrl. Surgens itaqꝫ iosue mane: applicuit israel per trib⁹ suas. ⁊ inuenta est trib⁹ iuda: Que cū iurta familias suas esset oblata: inuēta est familia çare. Illa qꝫ p domos offerens repperit çabdi. cuius domum in singulos diuidēs viros. iuenit acham filiū charmi. filij çabdi. filij çare de tribu iuda. Et ait iosue ad achan: Fili mi. da gl'iam dño deo isrl. ⁊ cōfitere: atꝫ indica mihi quid feceris: ne absondas: Respōditqꝫ acham iosue ⁊ dixit ei: Uere ego peccaui domino deo isrl. ⁊ sic ⁊ sic feci. Uidi enī inter spolia palliū coccineum valde bonū ⁊ ducētos siclos argenti. regulāqꝫ auream quinq̄ginta siclor̄ ⁊ cōcupiscēs abstuli ⁊ abscōdi in terra cōtra mediū tabernacl'i mei argētūqꝫ fossa humo operui. Misit ergo iosue ministros qui currētes ad tabnaculū illi⁹ reppererūt cūcta abscōdita in eodē loco ⁊ argētū simł. Auferēteqꝫ de tētorio tulerunt ea ad iosue ⁊ ad oēs filios isrl. ꝓiecerūtqꝫ ante dñm. Tollēs itaqꝫ iosue achā filiū çare argētumqꝫ ⁊ palliū ⁊ aurea regulā. filios q̄ꝫ ⁊ filias eius. boues ⁊ asinos ⁊ oues iꝑmqꝫ tabnaculū ⁊ cuncta supellectilē ⁊ ois isrl cum eo: duxerunt eos ad vallem achor. vbi dixit iosue: Quia turbasti nos: exturbet te dñs in die hac. Lapidauitqꝫ euꝫ ois isrl. ⁊ cūcta que illius erāt igne cōsumpta sunt. Cōgregauerūtqꝫ sup eū aceruū magnū lapidū: qui pmanet vsqꝫ in pñtem diem Et auersus est furor dñi ab eis. Uocatumqꝫ est nomen loci illius vallis achor vsqꝫ hodie.

VIII

Dixit aūt dñs ad iosue. Ne timeas: neqꝫ formides. Tolle tecuꝫ oēm multitudinē pugnator̄. ⁊ consurgens ascende in oppidū hay. Ecce tradidi in manū tuā regē eius ⁊ ppl'm vrbemqꝫ ⁊ terrā. Facieqꝫ vrbi hay ⁊ regi eius: sic̄ fecisti hierich⁹ ⁊ regi illi⁹. Predam vo ⁊ oīa animātia diripietis vobis. Pone insidias vrbi post eam. Surrexitqꝫ iosue. ⁊ oīs exercitus bellator̄ cum eo: vt ascenderēt in hay. Et electa trigīta milia viror̄ fortiū misit nocte. ꝑcepitqꝫ eis dicēs. Ponite insidias post ciuitatem. Nec lōgius recedat⁹: ⁊ eritis omnes parati. Ego autē ⁊ reliq̄ multitudo que mecū est. ascēdem⁹ et aduerso ꝓtra vrbē. Cumqꝫ exierint ꝺ nos. sicut ante fecimus fugiemus: ⁊ terga vtem⁹ donec perseqūntes ab vrbe longius ꝓtrahātur. Putabunt enī nos fugere sicut prius. Nobꝭ fugiētib⁹ ⁊ ill'ꝭ pseqūntib⁹ ꝓsurget⁹

de insidijs ⁊ vastabitis ciuitatē tradetq̄ eam dn̄s deus vr̄ in manus vr̄as. Cunq̄ ceperit̄ succēdite eā. ⁊ sic oīa facietis vt iussi. Dimisitq̄ eos ⁊ p̄rexerūt ad locū insidiar̄: sederūtq̄ inter bethel ⁊ hay ad occidētalem plagam vrb̄ hay. Josue aūt nocte illa ī medio māsit ppl̄i. Surgensq̄ diluculo recēsuit socios. ⁊ ascendit cū senioribꝫ in frōte exercit⁹: vallat⁹ auxilio pugnator̄. Cūq̄ venissent ⁊ ascēdissent ex aduerso ciuitatis. steterūt ad septētrionalem vrb̄ plagā: int̄ quā ⁊ eos. vallis erat media. Quinq̄ aūt milia viros elegerat ⁊ posuerat in insidijs inter bethauen ⁊ hay ex occidentali p̄te eiusdē ciuitat̄. Oīs v̄o reliqu⁹ exercit⁹ ad aquilonē aciē dirigebat: ita vt nouissimi multitudīs occidētalē plagā vrbis attingerēt. Abijt ḡ iosue nocte illa. ⁊ stetit in vallis medio. Qd̄ cuꝫ vidisset rex hay festinauit mane. ⁊ egressus est cum oī exercitu ciuitatis: direxitq̄ aciē ꝯ desertū: ig̃rans q̄ post tergū laterent insidie. Josue vero ⁊ oīs israel cesserūt loco: simulātes metū ⁊ fugiētes p̄ solitudinis viā. At illi vociferātes parit̄ ⁊ se mutuo cohortātes persecuti sunt eos. Cūq̄ recessissent a ciuitate. ⁊ ne vnus quidē in vrbe hay ⁊ bethel remāsisset qui nō p̄seq̄ret̄ isrl̄. sicut erup̄ant ap̄ta oppida relinq̄ntes. dixit dn̄s ad iosue: Leua clypeuꝫ qui in manu tua est ꝯ vrbem hay: qm̄ tibi tradā eā. Cunq̄ eleuasset clypeum ex aduerso ciuitatis. insidie q̄ latebāt. surrexerūt ꝯfestim ⁊ p̄gētes ad ciuitatē ceperunt. ⁊ succēderunt eā. Viri autē ciuitat̄ qui p̄seq̄bātur iosue. respicientes ⁊ vidētes fumū vrb̄ ad celū vsq̄ ꝯscendere: non potuerūt vltra huc illucq̄ diffugere. p̄ꝫtim cum hi qui simulauerāt fugā. ⁊ tēdebāt ad solitudinē. ꝯ p̄seq̄ntes fortissime restitissent. Videnſq̄ iosue ⁊ oīs isrl̄ q̄ capta esset ciuitas ⁊ fumus vrbis ascēderet. reu̇sus p̄cussit viros hay. Siquidē ⁊ illi qui ceperāt ⁊ succēderāt ciuitatē: egressi ex vrbe ꝯtra suos medios hostiū ferire cepert̄. Cū ergo ex vtraq̄ p̄te aduersarij cederētur ita vt null⁹ de tāta mlt̄itudīe saluaretur. regem q̄ꝫ vrbis hay apprehenderūt viuētem ⁊ obtulert̄ iosue. Igit̄ oībꝫ int̄fectis q̄ israelem ad desta tendētem fuerāt persecuti ⁊ in eodē loco gladio corruētibꝫ. reu̇si filij isrl̄ percusserūt ciuitatē. Erāt autē qui in eodem die conciderāt a viro vsq̄ ad mulierē: duodeciꝫ milia hominū omēs vrbis hay. Josue vero nō ꝯtraxit manum quaꝫ in sublime porrexerat tenens clypeū: donec interficerent̄ oēs hītatores hay. Jumenta aūt ⁊ p̄daꝫ ciuitatis diuisert̄ sibi filij isrl̄: sic̄ p̄cep̄at domin⁹ iosue. Qui succēdit vrbem. ⁊ fecit eam tumulū sempit̄nū. Regeꝫ q̄ꝫ eius suspēdit in patibulo vsq̄ ad vesperaꝫ et solis occasum. p̄cepitq̄ iosue ⁊ deposuerūt cadauer eius de cruce: p̄iecerūtq̄ in ipso introitu ciuitatis ꝯgesto sup̄ eo magno aceruo lapidū qui p̄manet vsq̄ in p̄ntem diē. Tūc edificauit iosue altare dn̄o deo isrl̄ in mōte hebal: sicut p̄cep̄at moyses famul⁹ dn̄i filijs isrl̄. ⁊ scriptuꝫ est in volumine legis moysi. altare de lapidibꝫ impolitis q̄s ferrū non tetigit. ⁊ obtulit sup̄ eo holocaustū dn̄o: immolauitq̄ pacificas victimas. Et scripsit super lapides deuteronomiū legis moysi qd̄ ille digesserat coram filijs isrl̄. Oīs aūt ppl̄us ⁊ oēs maiores natu. ducesq̄ ac iudices stabant ex vtraq̄ parte arce ī conspectu sacerdotū qui portabāt arcaꝫ federis domini: vt aduena. ita ⁊ indigena. Media pars eor̄ iuxta mōtem gariçim. ⁊ media iuxta mōtem hebal sic̄ p̄cep̄at moyses famulus dn̄i. Et primuꝫ quideꝫ bn̄dixit ppl̄o israel: post hec legit oīa v̄ba benedictiōis ⁊ maledictionis. ⁊ cuncta que scripta fuerāt in legis volumine. Nihil ex his q̄ moyses iusserat reliquit intactuꝫ: sed vniuersa replicauit coram omni multitudine israel mulieribus ac paruulis ⁊ aduenis qui inter eos morabantur.

IX

Quibꝫ auditis cuncti reges trās iordanē qui v̄sabant̄ in montanis ⁊ campestribꝫ. in maritimis ac litore magni maris. hi q̄ꝫ q̄ hītabant

iuxta libanum et hxeus ⁊ ammorre⁹. cha
naneus. phxreꝛeus ⁊ eueus ⁊ iebuseus
cõgregati sunt pariter: vt pugnent ꝯra
iosue ⁊ isrl̃ vno aĩo eadẽq; sñia. At hi q̃
habitabant in gabaon. audientes cun
cta que fecerat iosue hiericho ⁊ hay: cal
lide cogitãtes tulerũt sibi cibaria. saccos
xteres asinis imponẽtes. ⁊ vtres vina
rios scissos atq; ꝟsutos: calciamentaq;
pantiq̃ que ad indicium xtustatis pita
tis ꝟsuta erãt: induti xteribꝫ xstimen
tis. panes q̃z quos portabãt ob viaticuz
duri erant ⁊ in frusta cõminuti. Perre
xerũtq; ad iosue qui tũc morabaꝫ in ca
stris galgale. ⁊ dixerunt ei atq; simul oĩ
israeli: De terra longinq̃ venim⁹ pacem
vobiscum facere cupiẽtes. Rñderũ tq;
filij israel ad eos. atq; dixerũt: Ne forte
in terra q̃ nobis sorte debeꝫ hĩtetis. ⁊ nõ
possim⁹ fedus inire vobiscũ. At illi ad io
sue ꝓui inquiũt tui sum⁹. Quibꝫ iosue
ait: Qui nã estis vos. aut vñ venistis?
Rñderunt. De terra longinq̃ valde ve
nerũt serui tui in noĩe dñi dei tui. Audi
uimus enĩ famã potẽtie eius. cũcta que
fecit in egypto ⁊ duobꝫ regibꝫ ãmorreo
rũ qui fuerũt trãs iordanẽ. seõ regi ese
bon ⁊ og regi basan qui erãt in astaroth
dixerũtq; nobis seniores ⁊ oẽs hĩtato
res terre nre. Tollite in manibꝫ vrĩs ci
baria ob lõgissimã viam. ⁊ occurrite eis
⁊ dicite: Serui vri sumus: fedus inite
nobiscũ. Ẽn panes qñ egressi sumus de
domibꝫ nris vt veniremus ad vos cali
dos sumpsim⁹: nũc ficci facti sunt: ⁊ ve
tustate nimia cõminuti. Utres vini no
uos ipleuim⁹. nunc rupti sunt ⁊ soluti.
Uestes ⁊ calciamenta quibꝫ induim̃ ⁊ q̃
habem⁹ in pedibꝫ ob lõgitudinẽ lõgioꝝ
vie trita sunt ⁊ pene ꝯsumpta. Suscepe
rũt igiť de cibariis eoꝝ. ⁊ os dñi non
interrogauerũt. Fecitq; iosue cũ eis pacẽ
⁊ inito federe pollicit⁹ est vt nõ occideꝛẽ
tur. Principes q̃z multitudis iurauerũt
eis. Post dies aũt tres initi federis. au
dierũt q̃ in vicino habitarẽt. ⁊ inť eos
futuri essent. Mouerũtq; castra filij isra
el. ⁊ venerũt in ciuitates eoꝝ die tertio:
quaꝝ hxc vocabula sunt: gabaon ⁊ caphi
ra ⁊ beroth ⁊ cariathiarim. Et nõ pcus
serunt eos eo q̃ iurassent eis principes
multitudis in nomĩe dñi dei isrl̃. Mur
murauit itaq; omnevulg⁹ ꝯra principes
isrl̃. Qui rñderũt eis: Iurauim⁹ eis in
nomĩe domini dei isrl̃. ⁊ idcirco nõ possu
mus eos ꝓtingere. Sed hoc faciemus
eis: Reseruentť quidẽ vt viuãt ne ꝯra
nos ira dñi ꝓcitetť si pieꝛauerimus: sed
sic viuãt vt in vsus vniuerse multitu
dinis ligna cedãt. aq̃sq; cõpetent. Qui
bus hxc loquẽtibꝫ vocauit gabaonitas
iosue. ⁊ dixit eis: Cur nos decipere frau
de voluistis. vt diceretis pcul valde ha
bitamus a vobis: cũ in medio nri sitis?
Itaq; sub maledictiõe eritis ⁊ nõ defici
et de stirpe vra ligna cedens. aquasq; cõ
portans in domũ dei mei. Qui rñderũt
Nũciatũ est nobis ꝓuis tuis q̃ ꝓmisisz
dñs deus tuus moysi ꝓuo suo: vt trade
ret vobꝫ oẽm terrã. ⁊ disꝑderet cunctos
hĩtatoꝛes eius. Timuimus igiť valde.
⁊ ꝓuidimus aĩabꝫ nris vro terroꝛe cõ
pulsi. ⁊ hꝰ ꝯsiliũ iniuimus. Nunc aũt in
manu tua sum⁹: qd̃ tibi bonũ ⁊ rectum
videť. fac nobis. Fecit ergo iosue vt di
xerat ⁊ liberauit eos de manu filioꝝ isra
el vt non occideremť. Decreuitq; in illo
die eos esse in mĩsterio cũcti ppli ⁊ alta
ris dñi. cedẽtes ligna ⁊ aquas cõpetã
tes: vsq; pñs tps ĩ loco quẽ dñs elegisz

Qule cũ audisset adonisedech rex hierusalẽ q̃ sz cepisset iosue
hay ⁊ subũtisset eã: sicut enĩ fe
cerat hiericho ⁊ regi eius. sic fecit hay ⁊
regi illius. ⁊ q̃ trãsfugissent gabaonite
ad isrl̃. ⁊ essent federati eoꝝ. timuit val
de Urbs enĩ magna erat gabaon ⁊ vna
ciuitatũ regalium. ⁊ maioꝛ oppido hay
oẽsq; bellatoꝛes eius fortissimi. Misit ḡ
adonisedech rex hierl̃m ad oham regez
hebrõ ⁊ ad pharã regẽ hierimoth ad ia
phie q̃z regem lachis ⁊ ad dabir regem
eglon. dicens: Ad me ascẽdite ⁊ ferte psi
dium vt expugnemus gabaon: quare
transfugerit ad iosue ⁊ ad filios israel?
Cõgregati igiť ascẽderũt quinq; reges

ammoꝛreoꝝ:reꝝ hieruſalez .reꝝ hebꝛon
reꝝ hierimoth.reꝝ lachis .reꝝ eglon. ſiꝫ
cum exercitib⁹ ſuis.⁊ caſtrametati ſunt
circa gabaon oppugnãtes eam.Habita
toꝛes autẽ gabaõ vꝛbis obſeſſe.miſerũt
ad ioſue qui tunc moꝛabatur in caſtris
apud galgalam.⁊ dixerunt ei:Ne retra/
has manus tuas ab auxilio ſeruoꝝ tuo
rũ.Aſcende cito ⁊ libera nos:ferꝙ preſi/
dium.Cõuenerunt enĩ aduerſum nos
omnes reges amoꝛreoꝝ qui habitant ĩ
montanis.Aſcenditꝙ ioſue de galgalis
⁊ omnis exercitus bellatoꝝ cum eo viri
foꝛtiſſimi.Dixitꝙ domin⁹ ad ioſue:Ne
timeas eos.In manus enĩ tuas tradi/
di illos.Null⁹ ei ex eis tibi reſiſtere po
terit.Irruit itaꝙ ioſue ſuꝑ eos repẽte:
tota nocte aſcẽdẽs de galgal.Et ꝓturba
uit eos dñs a facie iſrael:cõtriuitꝙ pla/
ga magna in gabaon.ac perſecutus eſt
eos ꝑ viã aſcenſus bethoꝛon.⁊ percuſſit
vſꝙ açecha ⁊ maceda. Cunꝙ fugerent
filios iſrl.⁊ eſſent in deſcenſu bethoꝛon:
domin⁹ miſit ſuꝑ eos lapides magnos
de celo vſꝙ ad açecha. Et moꝛtui ſunt
multo plures lapidib⁹ grandinis:ꝙꝫ ꝙs
gladio ꝓcuſſerant filij iſrl.Tunc locut⁹
eſt ioſue domĩo in die q̃ tradidit ãmoꝛ/
reum in ꝓſpectu filioꝝ iſrael. dixitꝙ co/
ram eis:Sol cõtra gabaon ne mouea/
ris.⁊ luna ꝓtra vallem haylõ.Stetit
ꝙ ſol ⁊ luna donec vlciſceretur ſe gens
de inimicis ſuis. Nonne ſcriptũ eſt hoc
in libꝛo iuſtoꝝ ? Stetit itaꝙ ſol in me/
dio celi ⁊ non feſtinauit occũbere ſpatio
vnius diei. Nõ fuit antea ⁊ poſtea tam
longa dies obediẽte dño voci hoĩs.⁊ pu
gnante pꝛo iſrael .Reuerſuſꝙ eſt ioſue
cum omni iſrl in caſtra galgale.Fuge/
rant enĩ quinꝙ reges.⁊ ſe abſcõderant
in ſpelunca vꝛbis maceda . Nũciatum
ꝙ eſt ioſue ꝙ inuenti eſſent quinꝙ re/
ges:latentes in ſpelunca vꝛbis maceda
Qui precepit ſocijs.⁊ ait: Voluite ſaxa
ingentia ad os ſpelunce.⁊ ponite viros
induſtrios qui clauſos cuſtodiãt. Vos
autem nolite ſtare:ſed perſequimini ho
ſtes.⁊ extremos quoſꝙ fugiẽtium cedi
te:Ne dimittatis eos vꝛbiũ ſuaꝝ intra/
re preſidia:quos tradidit dominus de⁹
in manus vꝛas.Ceſis ergo aduerſarijs
plaga magna ⁊ vſꝙ ad internitiõem pe
ne conſumptis hi qui iſrael effugere po
tuerũt.ingreſſi ſunt ciuitateſ munitas
Reuerſuſꝙ eſt oĩs exercitus ad ioſue ĩ
maceda vbi tũc erãt caſtra.ſani ⁊ ĩtegro
numero.Nulluſꝙ ꝓtra filios iſrael mu
tire auſus eſt.Precepitꝙ ioſue dicens
Aperite os ſpelũce.⁊ ꝓducite ad me q̃n/
ꝙ reges qui in ea latitant.Feceruntꝙ mi/
niſtri vt ſibi fuerat imperatum. ⁊ addu
xerũt ad eũ quinꝙ reges de ſpelunca:re
gem hieruſalẽ.regem hebrõ.regem hie
rimoth.regem lachis.regez eglon.Cũ/
ꝙ educti eſſent ad eum vocauit oẽs vi/
ros iſrl.⁊ ait ad principes exercitus qui
ſecum erant:Ite ⁊ ponite pedes ſuꝑ col
la regum iſtoꝝ.Qui cũ ꝓceriſſent ⁊ ſub
iectoꝝ colla pedib⁹ calcarent rurſum ait
ad eos:Nolite timere nec paueatis:cõ/
fortamini ⁊ eſtote robuſti.Hic enĩ faci/
et dñs cũctis hoſtib⁹ vr̃is aduerſum q̃s
dimicabitis.Percuſſitꝙ ioſue ⁊ inter/
fecit eos:atꝙ ſuſpendit ſuꝑ quinꝙ ſtipi
tes:fuerũtꝙ ſuſpenſi vſꝙ ad veſpeꝝ.Cũ
ꝙ occũberet ſol.precepit ſocijs vt de/po/
nerẽt eos de patibulis:qui depoſitos ꝓ/
iecerunt in ſpelunca in qua latuerant ⁊
poſuerũt ſuꝑ os eius saxa ingẽtia que ꝑ
manent vſꝙ in pñs.Eodem die mace/
daz q̃ꝙ cepit ioſue ⁊ ꝑcuſſit in ore gladij:
regemꝙ illius interfecit.⁊ oẽs habita/
toꝛes eius.Non dimiſit in ea ſaltem ꝑ/
uas reliquias.Fecitꝙ regi maceda ſicut
fecerat regi hiericho .Trãſiuit aũt cum
omni iſrl de maceda in lebna ⁊ pugna/
bat contra eam.quam tradidit dñs cuꝫ
rege ſuo in manus iſrael. Percuſſerũt
ꝙ vꝛbꝫ in ore gladij ⁊ oẽs habitatoꝛes
eius.Non dimiſerunt in ea vllas reliq̃
as:Fecerũtꝙ regi lebna ſicut fecerant
regi hiericho.De lebna tranſiuit in la/
chis cum omni iſrael. ⁊ exercitu per gy/
rum diſpoſito:oppugnabat eã :tradidit
ꝙ domin⁹ lachis in manus filioꝝ iſrael
⁊ cepit eã die altero atꝙ percuſſit in ore

gladij omnem animaz que fuerat in ea
ſicut fecerat lebna. Eo tẽpore aſcendit
hiram rex gaçer vt auxiliaretur lachis:
quẽ percuſſit ioſue cuz omni ꝑplo eius
vſqz ad internitiõem. Trãſiuitqz de la
chis in eglon.7 circũdedit atz expugna
uit eaz in eadẽ die:percuſſitqz in ore gla
dij oẽs animas que erãt in ea iuxta om
nia q̃ fecerat lachis. Aſcendit q̃z cũ om
ni iſrl de eglon in hebron.7 pugnauit ꝯ
eam:cepitqz 7 ꝑcuſſit in ore gladij. regẽ
q̃z eius 7 oĩa oppida regionis illius vni
uerſaſqz aĩas que in ea fuerãt cõmora
te:non reliquit in ea vllas reliquias.
Sicut fecerat eglon.ſic fecit 7 hebron:
cuncta q̃ in ea repperit ꝯſumens gladio
Inde reuerſus in dabir.cepit eã atz ex
ſtauit:regem q̃z eius atqz oĩa per circũi
tum oppida ꝑcuſſit in ore gladij. Nõ di
miſit in ea vllas reliquias. Sicut fece
rat hebron 7 lebna 7 regibz eaꝝ ſic fecit
dabir 7 regi illiuſ. Percuſſit itaqz ioſue
oẽm terrã mõtanã 7 meridianã atqz cã
peſtrem.7 aſeroth cuz regibz ſuis. Non
dimiſit in ea vllas reliquias:ſed omne qõ
ſpirare poterat interfecit:ſicut precepat
ei dñs de iſrl.a cadeſbarne vſqz gaçam
Omnẽ terrã goſen vſqz gabaõ vniuer
ſoſqz reges 7 regiones eoꝝ vno impetu
cepit atz vaſtauit. Dñs enĩ deus iſrael
pugnauit pro eo. Reuerſuſqz eſt cum
omni iſrael ad locum caſtrorum in gal
gala.

XI

Q Ue cum audiſſet iabin rex aſor
miſit ab iobab regem madan 7
ad regem ſemeron atz ad regez
acſaph.ad reges q̃z aquilonis qui habi
tabant in montanis 7 in planitie cõtra
meridiẽ ceneroth.in campeſtribz quoqz
7 regionibz dor iuxta mare:chananeum
q̃z ab oriente 7 occidente.7 ammorreuz
atz ethæum ac pherezeum 7 iebuſeum ĩ
mõtanis:eueuz q̃z qui hĩtabat ad radi
ces hermon in terra maſpha. Egreſſiqz
ſunt.omnes cũ turmis ſuis:ꝑplus mul
tus nimis.ſicut harena que eſt in lito
re maris.equi q̃z 7 currus immẽſe mul
titudinis. Cõuenerũtqz omnes reges
iſti in vnũ ad aquas meron vt pugna
rent ctra iſrl. Dixitqz dñs ad ioſue: Ne
timeas eos. Cras enĩ hac eadẽ hora ego
tradã oẽs iſtos vulnerãdos in cõſpectu
iſrael. Equos eoꝝ ſubneruabis.7 curꝝ
igne combures. Venitqz ioſue 7 omis
exercit' eius cũ eo adũſos illos ad aq̃s
meron ſubito.7 irruerũt ſup eos tradi
ditqz illos dñs in manus iſrael. Qui ꝑ
cuſſerũt eos 7 ꝑſecuti ſunt vſqz ad ſido
nẽ magnã 7 aq̃s maſſerephot: campũqz
maſphe qui eſt ad orientalẽ illius partez
Itaqz ꝑcuſſit oẽs vt nullas dimitteret
ex eis reliq̃as. Fecitqz ſicut ꝑcepat ei do
minus. Eq̃s eoꝝ ſubneruauit:curruſqz
cõbuſſit igni. Reuerſuſqz ſtatim cepit
aſor.7 regez eius ꝑcuſſit gladio: Aſor eĩ
antiquitus inter oĩa regna hec principa
tum tenebat. Percuſſitqz oẽs aĩas que
ibidẽ morabãtur. Non dimiſit in ea vl
las reliquias:ſed vſqz ad internitionez
vniuerſa vaſtauit:ipſamqz vrbem pere
mit incendio.7 omes ꝑ circũitum ciui
tates. Reges q̃z eaꝝ cepit.ꝑcuſſit atz de
leuit:ſicut precepat ei moyſes famulus
domini. Abſqz vrbibz que erant in colli
buſ 7 in tumulis ſite.ceteras ſuccendit
iſrael:vnam tm̃ aſor munitiſſimã flam
ma ꝯſumpſit. Cẽmqz predam iſtarum
vrbium ac iumenta diuiſerunt ſibi fi
lij iſrael cunctis hominibus interfectis
Sicut ꝑcepat dñs moyſi ſeruo ſuo:ita
precepit moyſes ioſue.7 ille vniũſa cõ
pleuit. Non preterijt de vniuerſis man
datis:nec vnũ quidẽ verbũ q̃ iuſſerat
dominus moyſi. Cepit itaqz ioſue oẽm
terrã mõtanã 7 meridianã. 7 trãſqz goſen
7 planitiẽ 7 occidẽtalez plagã mõtemqz
iſrl 7 cãpeſtria eĩ 7 ꝑtẽ mõtis q̃ aſcẽdit
ſeir vſqz baalgath per planitiem libani
ſubt mõtẽ hermon:oẽs reges eoꝝ cepit
ꝑcuſſit 7 occidit. Multo tpe pugnauit
ioſue ctra reges iſtos. Non fuit ciuitas
q̃ ſe nõ traderz filijs iſrl ꝑter eueũ q̃ hĩ
tabat ĩ gabaõ. Oẽs enĩ bellando cepit.
Dñi ei ſnĩa fuerat vt ĩdurarẽt corda eo
rũ 7 pugnarẽt ꝯ iſrl 7 caderẽt 7 nõ mere
rent vllã clemẽtiã.ac pirẽt ſicut ꝑcepat

dominus moysi. In tpe illo venit iosue
⁊ intfecit enachi de mōtanis hebrō ⁊ da
bir ⁊ anab ⁊ de omni mōte iuda ⁊ israel:
vrbesq; eoꝝ deleuit. Nō reliquit vllū de
stirpe enachim in terra filioꝝ isrl' absq;
ciuitatib; gaça ⁊ geth ⁊ açoto. in quib;
solū relicti sunt. Cepit g̃ iosue oēm ter-
ram. sic locut⁹ est dn̄s ad moysen. ⁊ tra-
didit eā in possessionē filijs isrl' ꝟm par-
tes ⁊ trib; suas. quieuitq; t̄ra a prelijs.

XII

Hi sunt reges q̄s ꝑcusse-
rūt filij isrl' ⁊ possederūt terram
eoꝝ trās iordanē ad solis ortuz
a torrente arnon vsq; ad mōtem hermō
⁊ oēm orientalē plagā que respicit soli-
tudinē. Seō rex ammorreoꝝ qui hīta-
bat in esebon. dn̄atus est ab aroer q̄ sita
est sup ripā torrētis arnō. ⁊ medie part;
in valle dimidieq; galaad vsq; ad torrē-
tem ieboc qui est termin⁹ filioꝝ āmon. ⁊
a solitudie vsq; ad mare ceneroth ꝯtra
orientē. ⁊ vsq; ad mare deꝟti q̄d est mare
salsissimū. ad orientalē plagā per viaz q̄
ducit bethsimoth. ⁊ ab australi parte q̄
subiacet aseroth vsq; phasga terminos
og regis basan. de reliquijs raphaim q̄
habitauit in astaroth ⁊ in edrai. ⁊ dn̄at⁹
est in mōte hermon ⁊ in salecha atq; in
vniūsa basan vsq; ad terminos gessuri
⁊ machati ⁊ dimidie ꝑtis galaad ad ter-
minos seō regis esebon. Moyses famu
lus dn̄i ⁊ filij israel ꝑcusserūt eos tradi-
ditq; terrā eoꝝ moyses in possessionē ru
benitis ⁊ gadditis ⁊ dimidie tribui ma-
nasse. Hi sunt reges terre quos ꝑcussit
iosue ⁊ filij isrl' trans iordanē ad occidē
talē plagaz a baalgad in cāpo libani vsq;
ad mōtem libani cuius ꝑs ascēdit in se-
ir. Tradiditq; eam iosue in possessionez
tribub; israel: singulis ꝑtes suas. tam ī
montanis q̄ in planis atq; campestrib;
In aseroth ⁊ in solitudīe ac in meridie
ethæus fuit ⁊ āmorreus chananeus et
phereçeus. eueus ⁊ iebuseus. Rex hie-
richo vn⁹. Rex hay q̄ est ex latere bethel
vnns. Rex hierusalē vnus. Rex hebron
vnus. Rex hierimoth vn⁹. Rex lachis
vnus. Rex eglon vnus. Rex gaçer vn⁹.
Rex dabir vnus. Rex gader vnus. Rex
herma vnus. Rex hereth vnus. Rex le-
bna vnus. Rex odallam vnus. Rex ma
ceda vnus. Rex bethelyn⁹. Rex taphua
vnus. Rex ofer vnus: Rex affec vnus.
Rex saron vnus. Rex madan vn⁹. Rex
asor vnus. Rex sameron vnus. Rex ac-
saph vnus. Rex thenach vn⁹. Rex ma-
geddo vnus. Rex cedes vnus. Rex ia-
chanen carmeli vnus. Rex dor ⁊ prouī-
cie dor vnus. Rex gentiū galgal vnus.
Rex thersa vnus. Omnes reges trigin
taunus.

XIII

Iosue senex ꝓuecteq; etat; erat
⁊ dixit dominus ad eū: Senui-
sti ⁊ longeuus es: terraq; latissi
ma derelicta est. q̄ necdū sorte diuisa est
omnis videlicz galilea philistijm ⁊ vni
uersa gessuri. a fluuio turbido qui irri-
gat egyptum. vsq; ad terminos accarō
contra aquilonem terra chanaan que ī
quinq; regulos philistijm diuidit. gaçe
os ⁊ açotios ascalonitas getheos ⁊ acca
ronitas. Ad meridiem vero sunt euei.
omnis terra chanaan. ⁊ maara sidonio
rum vsq; afeca ⁊ terminos ammorrei
eiusq; confinia: libani quoq; regio con-
tra orientem a baalgad sub monte her-
mon donec ingrediaris emath. Omni
um qui habitabant in monte a libano
vsq; ad aquas masserephot vniuersiq;
sidonij. Ego sum qui delebo eos a facie
filiorum israel. Ueniat ergo in partem
hereditatis israel. sicut precepi tibi. Et
nunc diuide terram in possessionem no
uem tribub; ⁊ dimidie tribui manasse
cū qua rubē ⁊ gad possederūt terrā quā
tradidit eis moyses famulus dn̄i trans
fluenta iordanis ad oriētalē plagam ab
aroer q̄ sita ē in ripa torrētis arnō ⁊ in
vallis medio: vniuersaq; cāpestria me-
daba vsq; dybon. ⁊ cunctas ciuitates se-
on reg; āmorrei qui reg̃uit in esebō vsq;
ad terminos filioꝝ ammon. ⁊ galaad ac
terminū gessuri ⁊ machati ⁊ oēm mon-
tem hermon ⁊ vniuersam basan vsq; sa
lecha. omne regnuz og in basan qui re-
gnauit in astaroth et edrai. ipse fuit de

reliquijs raphaim: ꝑcussitq; eos moy-
ses atq; deleuit. Noluerūtq; disperdere fi-
lij israel gessuri ⁊ machati. ⁊ hītauerūt ī
medio israel vsq; in pñtem diem. Tri-
bui aūt leui nō dedit possessiōem: sed sa-
crificia ⁊ victime dñi dei israel. ipsa ē ei⁹
hereditas sicut locutus est illi. Dedit g̊
moyses possessiōem tribui filioꝝ ruben
iuxta cognationes suas. Fuitq; termi-
nus eoꝝ ab aroer que sita est in ripa tor-
rentis arnon. ⁊ in valle eiusdem torren-
tis media vniuersam planitiē que du-
cit medaba ⁊ esebon cunctosq; viculos
eaꝝ qui sunt in campestribꝫ. dibon q̊z ⁊
abamothaal ⁊ oppidū baalmaō. ⁊ gessa
⁊ cedimoth ⁊ mephet ⁊ cariathaim ⁊ sa-
bama ⁊ sarathasar. in monte conuallis
bethphogor ⁊ aseroth phasga ⁊ bethaisi
moth omnes vrbes cāpestres. vniuersa
q; regna seon regis amorrei qui regna-
uit in esebō. quem percussit moyses cuꝫ
principibꝫ madiā: eueuꝫ ⁊ recen ⁊ sur ⁊
vr ⁊ rebec duces seon habitatores terre
⁊ balaā filiū beor ariolū occiderūt filij is-
rael gladio cuꝫ ceteris interfectis: fact⁹
q; est terminus filioꝝ rubē iordanis flu
uius. Hec est possessio rubenitaꝝ per co-
gnationes suas vrbium ⁊ viculoꝝ. De
ditq; moyses tribui gad ⁊ filijs eius per
cognationes suas possessionē cuius hec
diuisio est. Terminus gaçer ⁊ oēs ciui-
tates galaad. ⁊ dimidiā ꝑtem terre filio
rū āmon vsq; ad aroer q̄ est ꝯtra rabba
⁊ ab esebō vsq; ramoth. masphe ⁊ betha
nim. ⁊ a manaim vsq; ad terminos da-
bir. In valle q̊z betharā ⁊ bethnemra et
soccoth ⁊ saphon reliquā partem regni
seon regis esebon. Huius q̊z finis iorda
nis est vsq; ad extremā ꝑtē maris cene-
reth trās iordanē ad orientalē plagam.
Hec est possessio filioꝝ gad per familias
suas ⁊ ciuitates ⁊ ville eaꝝ. Dedit ⁊ di-
midie tribui manasse filijsq; eius iuxta
cog̃tiōes suas possessiōem. cuius h̊ p̄nci
piū est: A manaim vniuersam basan et
cūcta regna og regis basan. oēsq; vicos
iahir qui sunt in basan sexagīta oppida
⁊ dimidiā ꝑtē galaad. ⁊ astaroth ⁊ edrai
vrbes regni og in basan filijs machir fi-
lij manasse dimidie ꝑti filioꝝ machir.
iuxta cognationes suas. Hāc possessio-
nem diuisit moyses in campestribꝫ mo
ab trās iordanē ꝯtra hiericho od orien-
talē plagā. Tribui aūt leui nō dedit pos-
sessiōeꝫ. qm̄ dñs de⁹ isrl' ipse est possessio
eius vt locutus est illi.

XIIII

Hoc est q̄d possederūt filij isrl' in
terra chanaā quā dederunt eis
eleaçar sacerdos ⁊ iosue filius
nun ⁊ p̄ncipes familiaꝝ ꝑ tribꝫ isrl' sorte
oīa diuidentes. sicut p̄ceꝑat dñs in ma
nu moysi nouem tribubꝫ ⁊ dimidie tri
bui manasse. Duabꝫ enī tribubꝫ ⁊ dimi
die dederat moyses trās iordanē posses-
sioneꝫ absq; leuitis qui nihil terre acce-
perūt inter fratres suos: sed in eoꝝ suc-
cesserāt locum filij ioseph. in duas diui
si tribꝫ: manasse ⁊ effraim. Nec accepert
leuite aliam in terra partem nisi vrbes
ad habitādum ⁊ suburbana eaꝝ ad alē-
da iumenta ⁊ pecora sua. Sicut prece-
perat dñs moysi. ita feceruut filij israel
⁊ diuiserūt terram. Accesserunt itaq; fi-
lij iuda ad iosue in galgala. locutusq; ē
ad eum caleph filius iephone ceneçeus
Nosti quid locutus sit domin⁹ ad moy
sen hominē dei de me ⁊ te in cadesbarne
Quadraginta annoꝝ eram quādo mi-
sit me moyses famulus dñi de cadesbar
ne vt ꝯsiderarē terram nūciauiq; ei q̄d
mihi verū videbat. Fratres autez mei
qui ascenderāt mecū dissoluerūt cor po
puli. ⁊ nihilominus ego secut⁹ suꝫ dñm
deū meū. Jurauitq; moyses in die illo
dicēs: Terra quā calcauit pes tuus erit
possessio tua ⁊ filioꝝ tuoꝝ in eternū. q̄r
secut⁹ es dñꝫ deū tuū. Cōcessit g̊ dñs vi
tā mihi sic pollicit⁹ est vsq; in pñteꝫ diē
Quadragīta ⁊ q̄nq; āni sūt ex q̊ locut⁹ ē
dñs v̄bū istud ad moysen qñ ambula-
bat israel ꝑ solitudinē. hodie octoginta-
q̄nq; ānoꝝ suꝫ sic valēs vt eo valebā tp̄e
qñ ad explorādū miss⁹ suꝫ: illi⁹ ī me tp̄is
fortitudo vsq; hodie ꝑseuerat tā ad bel
lādū q̄z ad g̃diēdū. da g̊ mihi mōtē istuꝫ
quem pollicitus est dñs te q̊z audiente

in quo enachim sunt vrbes magne atq; munite: si forte sit dominus mecū ⁊ po/ tuero delere eos sicut pmisit mihi. Be/ nediritq; ei iosue. ⁊ tradidit ei hebrō in possessiōem atq; ex eo fuit hebrō caleph filio iephone cenezeo vsq; in pñtem di em: qz secutus est dñm deū isrl'. Nomē hebron antea vocabat cariatharbe. Adā maximus ibi inter enachim situs est. et terra cessauit a prelijs.

XV

Igitur sors filioz iude p cogna tiōes suas ista fuit: a tmīo edō vsq; ad dextū sin ꝯ meridiem ⁊ vsq; ad extremā ptē australis plage. Ju itiū eius a summitate mar̄ salsissimi. ⁊ a lingua eius q̄ respicit meridiē egredi/ turq; ꝑtra ascēsum scorpionis ⁊ ptransi/ it in sina. ascenditq; in cadesbarne ⁊ per uenit in esrom. ascendens ad darā ⁊ cir cūiens cariathaa: atq; inde pertrasiens in asemona ⁊ peruenies ad torrētez egy pti. eruntq; termini eius mare magnū Hic erit finis meridiane plage. Ab orie te vero erit initiū mare salsissimuz vsq; ad extrema iordanis: ⁊ ea que respiciūt ad aquilonē a lingua maris vsq; ad eū/ dem iordanis fluuiū: ascenditq; termi/ nus in bethagla ⁊ transit ab aquilone i betharaba. ascendens ad lapidem boem filij ruben. ⁊ tendens vsq; ad terminos debera de valle achor contra aquilonem respicies galgala q̄ est ex aduerso ascen/ sionis adōmim ab australi parte torrē/ tis. trāsitq; aq̄s que vocātur fons solis ⁊ erūt exitus eius ad fontē rogel: ascen/ ditq; per ꝯuallem filij ennon ex latere ie busei ad meridiem. Hec est hierl'm. ⁊ in/ de se erigens ad montē mōtis qui est con tra gehēnon ad occidentem in summi/ tate vallis raphaim ꝯtra aquilonem: pertrāsitq; a vertice mōtis vsq; ad fon/ tem aque nepthoa. ⁊ puenit vsq; ad vi/ cos mōtis ephron. inclinaturq; in bala que est cariathiarim. i. vrbs siluaz ⁊ cir cūit de bala ꝯtra occidentē vsq; ad mon tem seir: trāsitq; iurta latus mōtis iarī ad aquilonē in chesslon. ⁊ descēdit in beth sames trāsitq; in thāna. ⁊ puenit cōtra aquilonē ptis accaron ex latere: inclina turq; secrona ⁊ transit montē baala: p uenitq; in gebneel. ⁊ magni maris ꝯtra occidentē fine ꝯcludit. Hi sunt termi/ ni filioz iuda p circūitum in cogtionib; suis. Caleph vero filio iephone dedit p tem i medio filioz iuda. sicut p̄cepat ei dñs. cariatharbe ptis enach. ipsa est he/ bron. deleuitq; ex ea caleph tres filios enach: sesai ⁊ haymā ⁊ tholmai de stirpe enach: atq; inde conscendēs venit ad hi tatores dabir q̄ prius vocabat cariath/ sepher. i. ciuitas lītaruz. Dixitq; caleph. Qui percusserit cariathsepher ⁊ ceperit eā: dabo ei axā filiā meā vxorez. Cepitq; eā othoniel filius cenez frater caleph iu nior. deditq; ei axā filiā suā vxorē. Que cum pgerent simul. suasa est a viro suo vt peteret a pte suo agruz: suspirauitq; vt sedebat i asino. Cui caleph: quid ha bes inqt. At illa rīdit: Da mihi benedi ctiōem. Terrā australē ⁊ arentez dedisti mihi: iunge ⁊ irriguā. Dedit itaq; ei ca leph irriguū supius ⁊ inferius. Hec est possessio trib; filioz iuda p cogtiōes su/ as: erātq; ciuitates ab extremis ptibus filioz iuda iurta terminos edom a me/ ridie. cabseel ⁊ eder ⁊ iagur ⁊ cina ⁊ di/ mona ⁊ adada ⁊ cedes ⁊ asor ⁊ iethanci/ phethtelem ⁊ baloth asor noba ⁊ cario thiesrom hec est assoromāsame et melo da ⁊ asergadda ⁊ assemoth ⁊ bethfeleth ⁊ aserual ⁊ bersabee ⁊ baciothia ⁊ abala ⁊ humesem ⁊ heltholad ⁊ exul ⁊ sarma ⁊ siceleth ⁊ medemena ⁊ sensēna lebaoth ⁊ selim ⁊ alxemremmon: omnes ciuita tes vigintinouem ⁊ ville earuz. In cā/ pestribus vero estaol ⁊ sarea ⁊ asena et acone ⁊ engannim ⁊ taphua ⁊ enaym ⁊ hiermoth ⁊ adulamsocho ⁊ acecha ⁊ sa rim ⁊ adithaym ⁊ gedera ⁊ giderothaiz vrbes q̄ttuordeci ⁊ ville eaz. Sanam ⁊ adasa ⁊ magdalgad dileā ⁊ masepha ⁊ iectel lachis ⁊ baschat ⁊ eglō tebbō ⁊ lee mas ⁊ cethis ⁊ gideroth ⁊ bethdagon ⁊ neama ⁊ maceda: ciuitates sedecī ⁊ ville eaz. Labana ⁊ ether ⁊ asā: iepta ⁊ esna ⁊ nesib ⁊ ceyla ⁊ achzib ⁊ maresa ciuitates

nouem ⁊ ville eaꝝ. Accaron cum vicis ⁊ villulis suis. Ab accaron vsq̄ ad mare omīa q̄ v̄gūt ad açotum ⁊ viculos ei⁹. Açotus cum vicis ⁊ villulis suis. Gaça cum vicis ⁊ villulis suis vsq̄ ad torrē/tem egypti. ⁊ mare magnū termin⁹ ei⁹. ⁊ in monte samir ⁊ iecther ⁊ socchoth et edēna cariathsenna. hec est dabir: anab ⁊ histemo ⁊ anym gosen ⁊ olon ⁊ gylo. ciuitates vndecim ⁊ ville earuz: Arab ⁊ roma ⁊ esaan ⁊ ianum ⁊ bethafua ⁊ afe ca athmatha ⁊ cariatharbe. hec est hebrō ⁊ sior: ciuitates nouē ⁊ ville eaꝝ. Maon ⁊ chermel ⁊ çiph ⁊ loche ieçrahel ⁊ iuca/daz ⁊ çanoe accaym gabaa ⁊ thāna ciui/tates decem ⁊ ville eaꝝ. Alul ⁊ bethsor ⁊ hiedormareth ⁊ bethanoth ⁊ helthecen ciuitates sex ⁊ ville eaꝝ Cariath baal: h̄ est cariathiarim vrbs siluaꝝ ⁊ arebba: ci uitates due ⁊ ville earuz. In deserto be tharaba meddyn ⁊ sacha ⁊ nebsā: ciuita tes salis. ⁊ engaddi: ciuitates sex ⁊ ville earuz. Fiūt simul cētuz quindecim. Je buseum autē hītatorē hierl'm nō potue rūt filij iuda d̄lere: hītauitq̄ iebuse⁹ cū filijs iuda in hierl'm vsq̄ ī p̄ntem diez.

XVI

Cecidit q̄z sors filioꝝ io/seph ab iordane ꝯ hiericho ⁊ ad aq̄s ei⁹ ab oriēte solitudo q̄ ascē dit de hiericho ad mōtē bethel. ⁊ egredit̄ de bethel luçā. trāsitq̄ t̄minū archiatha roth ⁊ descēdit ad occidētē iuxta t̄minū iefleti vsq̄ ad terminos bethoron infe/rioris ⁊ gaçer: finiunturq̄ regiōes eius mari magno: possederuntq̄ filij ioseph manasses ⁊ effraim. Et factus est termi nus filioꝝ effraim per cognatiōes suas ⁊ possessio eoꝝ ꝯtra orientez astaroth ad dar vsq̄ bethorō supiorē: egrediūturq̄ confinia in mare. Machmetath v̄o aq̄/lonem respicit ⁊ circūit terminos ꝯtra orientem in thanatselo. ⁊ pertrāsit a tor rente ianoe. descenditq̄ de ianoe ī atha/roth ⁊ noaratha ⁊ peruenit in hiericho. egrediturq̄ ad iordanem de taphua. p̄/transitq̄ contra mare in villam harun dineti. suntq̄ egressus eius in mare sal sissimum. Hec est possessio trib⁹ filioruz effraim per familias suas: vrbesq̄ sepa/rate sunt filijs effraī in medio possessio nis filioꝝ manasse ⁊ ville earum. Et nō interfecerunt filij effraim chananeum qui habitabat in gaçer: habitauitq̄ cha naneus in medio effraim vsq̄ in diem hanc tributarius.

XVII

Cecidit autem sors tribui ma/nasse ipse enim est primogenit⁹ ioseph. machir p̄iogenito ma nasse patri galaad qui fuit vir pugna/tor. habuitq̄ possessionē galaad ⁊ basan ⁊ reliquis filioruz manasse iuxta famili as suas. filijs abieçer ⁊ filijs helech ⁊ fi/lijs hesrihel ⁊ filijs sichem ⁊ filijs epher ⁊ filijs semida. Isti sunt filij manasse fi/lij ioseph. mares per cognationes suas Salphaat vero filio epher filij galaad filij machir filij manasse non erant filij sed sole filie. quarum ista sunt nomina. maala ⁊ noa et egla et melcha et thersa. Veneruntq̄ in conspectu eleaçari sacer dotis ⁊ iosue filij nun ⁊ principum di/centes: dominus precepit p̄ manū moy si vt daret̄ nobis possessio in medio fra/trum nostroꝝ. Deditq̄ iuxta imperiuz domini possessionem in medio fratrum patris eaꝝ. ⁊ ceciderunt funiculi manas se decez absq̄ terra galaad ⁊ basan trās iordanem. Filie enim manasse possede/runt hereditatem in medio filioruz ei⁹: Terra autem galaad cecidit in sortez fi/liorum manasse qui reliqui erant. Fuit q̄ terminus manasse ab aser machma/ta que respicit sychem ⁊ egreditur ad de xteram iuxta habitatores fontis tha/phue. Etenī in sorte manasse ceciderat terra thaphue: que est iuxta terminos manasse filioꝝ effraim. Descēditq̄ ter/min⁹ vallis harūdineti in meridiē tor/rēt̄ ciuitatū effraiz: q̄ in medio sunt vr biū manasse. Terminus manasse ab aq̄ lone torrētis ⁊ exit⁹ eius p̄git ad mare: ita vt possessio effraim sit ab austro. ⁊ ab aquilone manasse. et vtranq̄ claudat mare. ⁊ cōiungātur sibi in tribu aser ab aquilone. ⁊ in tribu ysachar ab oriente Fuitq̄ hereditas manasse in ysachar et

in aser. bersan ⁊ viculi eius. ⁊ iebblaan
cum viculis suis. ⁊ hitatores dor cū op
pidis suis. hitatores q̄z endor cū vicul'
suis fil'rq̄z hitatores thenach cum vicu
lis suis. ⁊ hitatores mageddo cuz vicul'
suis. ⁊ tertia ꝑs vrbis nophech. Nec po-
tuerūt filij manasse has ciuitates sub-
uertere. sed cepit chananeus hitare in
terra sua. Postq̄z autē ꝯualuerunt filij
israel. subiecerūt chananeos ⁊ fecerunt
sibi tributarios. nec interfecerunt eos.
Locutiq̄z sunt filij ioseph ad iosue. ⁊ di
xerūt: Quare dedisti mihi terrā ī posses-
sionē sortꝫ ⁊ funiculi vnius. cū sim tāte
multitudīs ⁊ bñdixerit mihi dñs? Ad
q̄s iosue ait: Si ꝓpl's multus es ascēde
in siluā. ⁊ succide tibi spatia in terra phe
reçei ⁊ raphaim: quia angusta est tibi
possessio mōtis effraim. Cui rñderūt fi-
lij ioseph: Nō poterim' ad mōtana con
scendere: cū ferreis curribꝫ vtantur cha
nanei qui habitāt in terra cāpestri: in q̄
siti sunt bersan cū vicul' suis. ⁊ ieçrahel
mediā possidēs vallez. Dixitq̄z iosue ad
domū ioseph ⁊ effraim ⁊ manasse. Po-
pulus multus es ⁊ magne fortitudīs.
nō habebis sortem vnā: sed trāsibis ad
mōtez. ⁊ succides tibi atq̄z purgabis ad
hitandū spatia. ⁊ poteris vltra ꝓcedere
cuz subuerteris chananeū quē dicis fer
reos hr̄e curr' ⁊ eē fortissimū. XVIII

Congregatiq̄z sunt oēs filij isrl'
in sylo. ibiq̄z fixerūt tab'naculuz
testimonij. ⁊ fuit eis terra sub-
iecta. Remāserāt autē filioꝝ isrl' septez
tribꝫ que necduz accepant possessiones
suas. Ad quos iosue ait: Usq̄z q̄ marcetꝫ
ignauia. ⁊ nō intratis ad possidēdaz ter-
ram quā dñs deus pr̄m vr̄oꝝ dedit vob
Eligite de singulis tribubus ternos vi
ros vt mittā eos. ⁊ ꝑgant atz circūeant
terrā ⁊ describāt eā iuxta nūeruz vnius-
cuiusq̄z multitudīs. referātq̄z ad me q̄d
descripserint. Diuidite vob terraz in se-
ptē ꝑtes. Iudas sit in termīs suis ab
australi plaga. ⁊ domus ioseph ab aqui
lone: mediā inter hos terram in septem
ꝑtes describite. ⁊ huc venietis ad me vt
coram domino deo vestro mittaz vobis
hic sortem. q̄z nō est inter vos pars leui
taꝝ. sed sacerdotiū dñi est eoꝝ hereditas
Gad aūt ⁊ rubē ⁊ dimidia tribꝫ manas
se. iam accepant possessiones suas trās
iordanē ad orientalē plagaz. q̄s dedit eis
moyses famulus dñi. Cūq̄z surrexissent
viri vt ꝑgerēt ad describendā terrā ꝑce-
pit eis iosue dicēs: Circūite terraz ⁊ de-
scribite eā. ac reuertimini ad me vt hic
corā dño deo vr̄o in sylo mittā vobis sor
tem. Itaq̄z ꝑrexerūt ⁊ lustrātes eaz in se
ptem ꝑtes diuiserūt scribentes in volu
mīe. reuꝫsiq̄z sunt ad iosue in castra sylo:
Qui misit sortes corā dño in sylo: diui
sitq̄z terrā filijs israel in septem partes
Et ascēdit sors p̄ma filioꝝ beniamin ꝑ
familias suas vt possiderēt terraz inter
filios iuda ⁊ filios ioseph. Fuitq̄z termi
nus eoꝝ ꝯtra aquilonē a iordane ꝑgēs
iuxta lat' hiericho septētrionalis plage.
⁊ inde ꝯtra occidentē ad mōtana ꝯscen-
dens ⁊ ꝑueniēs ad solitudinē bethauen
atq̄z pertāsiens iuxta lusam ad meridi-
em. ipsa est bethel: descēditq̄z in astaroth
addar in montem qui est ad meridiem
bethoron inferioris. ⁊ inclinatur circūi-
ens ꝯtra mare ad meridiem mōtis qui
respicit bethoron contra africuz. Sunt
q̄z exitus eius in cariathabaal. que voca
tur ⁊ cariathiarī vrbē filioꝝ iuda. Hec
est plaga ꝯtra mare ad occidentē. A me-
ridie aūt ex ꝑte cariathiarim egreditur
terminus ꝯtra mare. ⁊ peruenit vsq̄z ad
fontem aq̄ꝝ nepthoa. Descenditq̄z in ꝑ-
tem mōtis qui respicit vallē filioꝝ en-
nan. ⁊ est contra septentrionalem pla-
gam in extrema parte vallis raphaim.
Descēditq̄z in gehēnon. i. vallis ennon
iuxta lat' iebusei ad austrū. ⁊ ꝑuenit ad
fontē rogel trāsiēs ad aquilonez. ⁊ egre
diens ad ensemes. i. fontem solis. ⁊ per
trāsit vsq̄z ad tumulos qui sunt e regiōe
ascensus adōmim: descenditq̄z habenbo
em id ē lapidem boem filij ruben. ⁊ per-
trāsit ex latere aquilonis ad campestria
descenditq̄z in planitiez. ⁊ p̄tergredit' ꝯ
aq̄lonē bethagla: suntq̄z exit' eius ꝯtra

linguam maris salsissimi ab aquilone in fine iordanis ad australē plagam qui est terminus illius ab oriente. Hec est possessio filioꝝ beniamin per termīos suos in circūitu ⁊ familias suas. Fuerūtq; ciuitates eius hiericho ⁊ bethagla et vallis casis betharaba ⁊ samaraim ⁊ bethel ⁊ auim ⁊ affara ⁊ offora villa hemona ⁊ offui ⁊ gabee: ciuitates duodecim ⁊ ville earum. Gabaon ⁊ rāma ⁊ beroth ⁊ mesphe caphara ⁊ amosa ⁊ recem iarephel ⁊ tharela ⁊ sela heleph ⁊ iebus q̄ est hierusalem gabaad ⁊ cariath: ciuitates q̄ttuordecim ⁊ ville eaꝝ. Fuerūt omēs ciuitates vigintisex. Hec est possessio filioꝝ beniamī iuxta familias suas. XIX

Et egressa est sors secūda filioꝝ symeon ꝑ cognatiōes suas: fuitq; hereditas eoꝝ in medio possessiōis filioꝝ iuda. bersabee ⁊ sabee ⁊ molada ⁊ asersua baala ⁊ asem ⁊ heltholad bethularma ⁊ sicelech ⁊ bethmarchaboth ⁊ asersua ⁊ bethlepaboth ⁊ sarohez. ciuitates tredecim ⁊ ville eaꝝ. Aym ⁊ rēmon ⁊ athar ⁊ asan: ciuitates q̄ttuor et ville eaꝝ. Omēs viculi per circūituz vrbiū istaꝝ vsq; ad balaad bercameth ꝯtra australē plagam. Fueruntq; oēs ciuitates decē ⁊ septē. Hec est hereditas filioꝝ symeon iuxta cog̃tiones suas ī possessione ⁊ funiculo filioꝝ iuda. qꝛ maior erat. ⁊ idcirco filij symeon possederūt in medio hereditatis eius. Ceciditq; sors tertia filioꝝ çabulon per cog̃tiones suas. ⁊ factus est terminus possessionis filioꝝ çabulon vsq; sarit. Ascenditq; de mari ⁊ medalaa. ⁊ ꝑuenit ī debbaseth vsq; ad torrētem q̄ est ꝯ ieconan. ⁊ reuertit̄ d̄ sarith ꝯtra orientē in finē ceseleth thabor ⁊ egredit̄ ad dabereth ascenditq; ꝯ iasie ⁊ inde ꝑtransit vsq; ad orientalē plagaz gethefer ⁊ thachasin. ⁊ egredit̄ in rēmō amphar ⁊ noa. ⁊ circūit ad aq̄lonē ⁊ nathan. Sūtq; egressus eius vallis ieptahel ⁊ cathethet naalol ⁊ semron ⁊ iedaba ⁊ bethleem: ciuitates duodecim ⁊ ville earum. Hec est hereditas tribꝰ filioruz çabulon per cognationes suas. vrbes ⁊ viculi earuz. ysachar egressa est sors q̄rta per cognationes suas: fuitq; eius hereditas ieçrahel ⁊ casaloth ⁊ sunem ⁊ affraim ⁊ senon ⁊ naaroth ⁊ rabboth ⁊ cesien haemes ⁊ rameth ⁊ enganni ⁊ hennada ⁊ bethfeses. ⁊ peruenit terminus eius vsq; thabor ⁊ seesnna ⁊ bethsames erantq; exitus eius iordanis ciuitates sedecim ⁊ ville earum. Hec est possessio filiorum ysachar per cognationes suas vrbes ⁊ viculi earum. Ceciditq; sors q̄nta tribui filiorum aser per cognationes suas: fuitq; terminus eorum alchat et cali ⁊ bethen ⁊ axab ⁊ elmeleth ⁊ amaad ⁊ messal. ⁊ peruenit vsq; ad carmelū maris ⁊ syor ⁊ labanath: ac reuertitur ꝯtra orientem bethdagon. ⁊ pertrāsit vsq; çabulon ⁊ vallem ieptahel ꝯtra aquilonē in bethemeth ⁊ neiel: egrediturq; ad leuam cahul ⁊ acran ⁊ roob ⁊ amon ⁊ chana vsq; ad sydonem magnam. reuertiturq; in horma vsq; ad ciuitatem munitissimam tyrum ⁊ vsq; osam: erūtq; exitus eius in mare de funiculo acçiba et amma ⁊ afeg et roob: ciuitates viginti due ⁊ ville earum. Hec est possessio filiorum aser per cognationes suas: vrbesq; ⁊ viculi earum. Filiorum neptalim sexta pars cecidit per familias suas. ⁊ cepit terminus de beleb ⁊ helon sannanim ⁊ adami que est neceb ⁊ iebnahel. vsq; lecun. ⁊ egressus eorum vsq; ad iordanez reuertiturq; terminus contra occidentem ⁊ açauoth thabor: atq; inde egreditur in vcuca. ⁊ pertransit in çabulon cōtra meridiem. ⁊ in aser contra occidentem ⁊ in iuda ad iordanē ꝯ ortum solis ciuitates munitissime: assedim ser ⁊ ammad ⁊ rechath et cenereth et edema et arama asor et cedes ⁊ edrai nasor et ieron et magdihel horeç ⁊ bethanath ⁊ bethsames: ciuitates decem ⁊ nouē ⁊ ville eaꝝ. Hec ē possessio tribꝰ filioꝝ neptaliz per cognationes suas vrbes ⁊ viculi earum. Tribui filioꝝ dan ꝑ familias suas egressa ē sors septīa. ⁊ fuit t̄minꝰ possessionis eiꝰ saraa ⁊ hestaol ⁊ hairsemes. i. ciuitas solis: selebin ⁊ ahialon ⁊ iethela

helon ⁊ thēna ⁊ achron helcheten iebtō
⁊ baaladiud ⁊ bane ⁊ barach ⁊ iethrem-
mō atq; hiercon ⁊ arechon. cū termīo q̄
respicit ioppen. ⁊ ipso fine ꝯcludit̄. Ascē
derūtq; filij dan ⁊ pugnauerūt ꝯtra lesen.
ceperūtq; eam. ⁊ ꝑcusserūt eaz in ore gla
dij. ⁊ possederūt ⁊ hītauerūt in ea vocan
tes nomē eius lesen. dan ex nomīe dan
pr̄is sui. Hec est possessio trib⁹ filiorum
dan per cognationes suas: vrbes ⁊ vicu
li eaꝝ. Cūq; cōplesset sorte diuidere t̄rā
singulis per trib⁹ suas dederunt filij is-
rael possessionem iosue filio nun in me-
dio sui iuxta p̄ceptū domini. vrbez quā
postulauit tānathsaraa in mōtem effra-
im. Et edificauit ciuitatē habitauitq; ī
ea. He sunt possessiones quas sorte di-
uiserunt eleaçar sacerdos ⁊ iosue filius
nun. ⁊ principes familiaꝝ ac tribuū filio
rum israel in sylo. corā domino ad ostiū
tab̄nacl̄i testimonij. ꝑtitiq; sunt terram

XX

Et locutus est dn̄s ad io
sue dicens: Loq̄re filijs isrl̄ ⁊ dic
eis: Separate vrbes fugitiuoꝝ
de quib⁹ locutus sum ad vos ꝑ manuz
moysi: vt ꝯfugiat ad eas quicunq; aīaz
percusserit nescius ⁊ possit euadere iram
ꝓximi qui vltor est sanguīs. cū ad vnaz
haꝝ ꝯfugerit ciuitatuz: stabitq; ante por
tam ciuitatis ⁊ loq̄tur senioribꝰ vrbis
illius ea que se cōprobent innocētez: sic
q; suscipiēt eū ⁊ dabūt ei locum ad ha-
bitādum. Cunq; vltor sanguinis eum
fuerit ꝑsecutus. non tradent in man⁹
eius. q̄r ignorās ꝑcussit ꝓximū eius. nec
ante biduū triduū ve eius ꝓbat̄ inimi-
cus. Et habitabit in ciuitate illa donec
stet ante iudiciū causaz reddēs facti sui.
⁊ moriat̄ sacerdos magnus qui fuerit ī
illo tp̄e. Tūc reuertetur homicida. ⁊ in-
gredietur ciuitatem ⁊ domū suā de qua
fugerat. Decreuerūtq; cedes in galilea
montis neptalī. ⁊ sychem in mōte effra
im ⁊ cariatharbe. ip̄a est hebron in mon
te iuda. ⁊ trans iordanē ꝯtra orientalez
plagā hiericho statuerūt bosor q̄ sita est
in campestri solitudine de tribu ruben ⁊
ramoth galaad de tribu gad. ⁊ gaulon ī
basan de tribu manasse. He ciuitates cō
stitute sunt cunctis filijs isrl̄ ⁊ aduenis
qui habitabāt inter eos vt fugeret ad
eas qui aīam nescius ꝑcussissz. ⁊ nō mo
reret̄ in manu ꝓximi. effusum sangui-
nem vindicare cupiētis donec staret an
te ꝓpl̄m expositurus causaz suā.

XXI

Accesserūtq; principes familiaꝝ
leui ad eleaçaꝝ sacerdotem ⁊ io-
sue filiū nun. ⁊ ad duces cogna
tionū per singulas trib⁹ filioꝝ israel: lo-
cutiq; sunt ad eos in sylo terre chanaan
atq; dixerunt: Dominus precepit ꝑ ma
num moysi vt darent̄ nobis vrbes ad
habitādum ⁊ suburbana eaꝝ ad alenda
iumenta. Dederūtq; filij isrl̄ de posses-
sionib⁹ suis iuxta imperiū domini ciui-
tates ⁊ suburbana eaꝝ. Egressaq; ē sors
in familiā caath filiorū aarō sacerdotis
de tribu iuda ⁊ symeon ⁊ beniamin ciui
tes tredecim. ⁊ reliquis filioꝝ caath id ē
leuitis qui suꝑfuerant de tribub⁹ effra
im ⁊ dan ⁊ dimidie trib⁹ manasse. ciui-
tates decem. Porro filijs gerson egres-
sa est sors vt acciperēt de tribub⁹ ysach-
ar ⁊ aser ⁊ neptaliz. dimidiaq; tribu ma
nasse in basan ciuitates numero trede-
cim. Et filijs merari per cognatiōes su-
as de tribub⁹ ruben ⁊ gad ⁊ çabulon: vr
bes duodecim. Dederūtq; filij israel le-
uitis ciuitates ⁊ suburbana earuz sicut
precepit dominus per manum moysi.
singulis sorte tribuentes. De tribub⁹
filiorum iuda ⁊ symeō dedit iosue ciui-
tates: quaruz ista sunt nomina. filijs aa
ron per familias caath leuitici generis.
prima enim sors illis egressa est: caria-
tharbe pr̄is enach. que vocatur hebron
in monte iuda. ⁊ suburbana eius ꝑ cir-
cumitum. Agros vero ⁊ villas eius de-
derat caleph filio iephone ad possidēduz
Dedit ergo filijs aaron sacerdotis he-
bron confugij ciuitatem ac suburbana
eius. et lobnam cum suburbanis suis.
et iether et istimon et helon et dabir et
ain et iethan et bethsames cum sub-
urbanis suis. ciuitates nouem de tri-
bubus vt dictuz est duabus. De tribu

autez filioꝝ beniamin. gabaõ ⁊ gabae ⁊ anathot ⁊ almon cũ suburbanis suis. ciuitates q̃ttuor: oẽs simꝫ ciuitates filioꝝ aaron sac̃dotis tredecim cum suburbanis suis. Reliquis vo ꝑ familias filioꝝ caath leuitici generis hec est data possessio. De tribu effraiz vrbes ꝯfugij sychẽ cũ suburbanis suis in mõte effraiz ⁊ gaçer ⁊ iebsam ⁊ bethoron cuz suburbanis suis ciuitates q̃ttuor. De tribu q̃z dan helteco ⁊ gabathon ⁊ haialon ⁊ iethremmon cũ suburbanis suis. ciuitates q̃ttuor. Porro de dimidia tribu manasse tenach ⁊ iethrẽmon cuz suburbanis suis. ciuitates due. Oẽs ciuitates decẽ. et suburbana eaꝝ date sunt filijs caath inferioris gradus. Filijs q̃z gerson leuitici generis dedit de dimidia tribu manasse confugij ciuitates. gaulon in basan ⁊ bosram cum suburbanis suis. ciuitates duas. Porro de tribu ysachar. cesion ⁊ dabereth ⁊ iaramoth ⁊ engãnim cũ suburbanis suis. ciuitates q̃ttuor. De tribu autem aser. masan ⁊ abdon ⁊ elrath ⁊ roob cum suburbanis suis. ciuitates q̃ttuor. De tribu q̃z neptalim ciuitates confugij cedes in galilea ⁊ amothdor ⁊ carthari cũ suburbanis suis. ciuitates tres. Oẽs vrbes familiaꝝ gerson tredeciz cũ suburbãis suis. Filijs ãt merari leuitis ĩferioris gradus ꝑ familias suas: data ẽ de tribu çabulõ iecnal ⁊ cartha ⁊ dãna ⁊ naalol. ciuitates q̃ttuor cũ suburbãis suis. De tribu gad ciuitates cõfugij ramoth in galaad ⁊ manaim ⁊ esebon ⁊ iaçer. ciuitates q̃ttuor cũ suburbanis suis. De tribu ruben vltra iordanẽ cõtra hiericho ciuitates refugij: bosor in solitudĩe. misor ⁊ iaçer ⁊ iethson ⁊ maspha ciuitates q̃ttuor cũ suburbanis suit. Omnes vrbes filioꝝ merari per familias ⁊ cognatiões suas duodecim. Itaq̃z ciuitates vniuerse leuitaꝝ in medio possessionis filioꝝ israel. fuerũt quadragintaocto cũ suburbanis suis. singule per familias distribute. Deditq̃z dñs deus israeli oẽm terram quã traditurũ se p̃ribꝫ eoꝝ iurauerat: ⁊ possederunt illaz atq̃z habitauerunt in ea. Dataq̃z est ab eo pax in oẽs per circũituz nationes: nullusq̃z eis hostiũ resistere ausus est: sed cũcti in eoꝝ ditionẽ redacti sunt. Ne vnũ quidem verbũ qd̃ illis p̃stiturũ se esse ꝓmiserat. irritum fuit: sed rebus expleta sunt omnia.

XXII

Eodem tp̃e vocauit iosue rubenitas ⁊ gadditas. ⁊ dimidiaz tribuz manasse. dixitq̃z ad eos: Fecistis oĩa que p̃cepit vob̃ moyses famulus dñi: mihi q̃z in oĩbꝫ obedistis: nec reliquistis frẽs vr̃os longo tp̃e vsq̃z in p̃sentẽ diẽ: custodiẽtes imp̃iũ dñi dei vr̃i Quia igitur dedit dñs deus vr̃ fratribꝫ vr̃is quietẽ ⁊ pacẽ sicut pollicitus est: reuertimini ⁊ ite in tab̃nacula vr̃a ⁊ in terram possessionis quã tradidit vob̃ moyses famulus dñi trãs iordanẽ: ita dũtaxat vt custodiatis attẽte ⁊ op̃e compleatis mãdatum ⁊ legez quã p̃cepit vobis moyses famulus dñi: vt diligatis dñm deũ vr̃m. ⁊ ambuletis in oĩbꝫ vijs eius ⁊ obs̃uetis mãdata illiꝰ: adhereatisq̃z ei: ac s̃uiatis in omni corde. ⁊ in oĩ aĩa vr̃a Bñdixitq̃z eis iosue ⁊ dimisit eos. Qui reuersi sunt ĩ tab̃nacula sua. Dimidie aũt tribui manasse possessiõem moyses dederat in basan. ⁊ idcirco medie q̃ sup̃fuit dedit iosue sortez inter ceteros fratres suos trãs iordanẽ ad occidentalez eius plagam. Cunq̃z dimitteret eos in tabernacula sua ⁊ benedixisset eis. dixit ad eos. In multa substantia atq̃z diuitijs reuertimini ad sedes vestras cum argento ⁊ auro. ere ac ferro ⁊ veste multiplici. Diuidite predam hostium cum fratribus vestris. Reuersiq̃z sunt ⁊ abierunt filij ruben ⁊ filij gad ⁊ dimidia tribus manasse a filijs israel de sylo que sita est in chanaan: vt intrarẽt galaad terram possessionis sue: quam obtinuerãt iuxta imperium domini in manu moysi. Cunq̃z venissent ad tumulos iordanis in terrã chanaan. edificauerunt iuxta iordanẽ altare infinite magnitudĩs. Qd̃ cũ audissent filij isrl̃. ⁊ ad eos certi nũcij detulissent edificasse filios ruben ⁊

gad ⁊ dimidie tribus manasse altare in terra chanaan sup iordanis tumulos ꝯ filios israel. ꝯuenerūt oēs in sylo vt ascēderent ⁊ dimicarēt ꝯ eos. Et interī miserunt ad illos in terrā galaad phinees filiū eleaçari sacerdotis. ⁊ decem principes cuꝫ eo singulos de singulis tribubꝫ Qui venerūt ad filios ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tribꝫ manasse in terram galaad. dixerūtq; ad eos. Hec mādat oīs ꝓpl'us dñi. Que est ista trāsgressio? Cur reliq̄stis dñm deū israel edificantes altare sacrilegum. ⁊ a cultu illius recedētes? An paꝝ vobis est ꝙ peccastis in beelphegor ⁊ vsq; in pñtem diē macula huius sceleris in vobis ꝑmanet: mlt'iq; de ꝓpl'o corruerūt? Et vos hodie reliquistis dñm. ⁊ cras in vniuersum israel ira eius deseuiet? Q si putatis īmundā esse terrā possessionis vr̄e. trāsite ad terrā in q̄ tabnaculū dñi ē ⁊ hītate int' nos: tm̄ vt a dño ⁊ a nr̄o ꝯsortio ñ recedat'. edificato altari p̄ter altare dñi dei nr̄i. Nōne achā filius çare p̄terijt mādatuꝫ dñi. ⁊ super oēꝫ ꝓpl'm israel ira ei⁹ incubuit? Et ille erat vnus homo atq; vtinam solus ꝑisset in scelere suo. Rñderūtq; filij ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tribꝫ manasse p̄ncipibꝫ legationis isrl'. Fortissim⁹ dñs deus ipse nouit. ⁊ israel simul intelliget si p̄uaricatōnis aīo h̄ altare ꝯstruxim⁹: nō custodiat nos sed puniat nos in pñti. Et si ea mēte fecim⁹ vt holocausta ⁊ sacrificiū ⁊ pacificas victimas sup eo imponerem⁹ ipse querat ⁊ iudicet. ⁊ non ea magis cogitatiōe atq; tractatu vt dicerem⁹ cras dicent filij vr̄i filijs nr̄is: Quid vob' ⁊ domino deo israel? Terminuꝫ posuit dñs int' nos ⁊ vos o filij ruben ⁊ filij gad iordanē fluuiū: ⁊ idcirco ꝑtem nō habetis in domino. ⁊ per hanc occasiōem auertent filij vr̄i filios nr̄os a tīore dñi. Putauimus itaq; melius. ⁊ diximus: Extruam⁹ nobis altare. nō in holocausta neq; ad victimas offerēdas: sed in testimonium inter nos ⁊ vos. ⁊ sobolem nostrā. vr̄amq; ꝓgeniē vt ꝓuiamus dño. ⁊ iuris nr̄i sit offerre ⁊ holocausta ⁊ victimas ⁊ pacificas hostias. ⁊ neq̄q̄ dicant cras filij vr̄i filijs nr̄is. non est vobis ꝑs in dño. Q si voluerīt dicere: rñdebunt eis: Ecce altare dñi qd̄ fecerūt p̄res nr̄i non in holocausta. neq; in sacrificiū: sed in testimoniū nr̄m ac vr̄m. Absit a nob' h̄ scelus vt recedamus a dño ⁊ eius vestigia relinq̄mus. extructo altari ad holocausta ⁊ sacrificia ⁊ victimas offerēdas: preter altare dñi dei nr̄i qd̄ extructum ē ante tabnaculū eius. Quibꝫ audit' phinees sacerdos ⁊ p̄ncipes legationis israel qui erāt cum eo placati sunt. ⁊ verba filioꝝ ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tribus manasse libentissime susceperunt. Dixitq; phinees filius eleaçari sacerdos ad eos Nunc scimus ꝙ nobiscum sit dominus qm̄ alieni estis a p̄uaricatiōe hac. ⁊ liberastis filios israel de manu dñi. Reuersusq; ē cū principibꝫ a filijs rubē ⁊ gad de terra galaad finiū chanaan ad filios israel: ⁊ retulit eis. Placuitq; sermo cūctis audientibꝫ. Et laudauerunt deum filij israel. ⁊ neq̄q̄ vltra dixerūt vt ascēderent ꝯtra eos atq; pugnarēt. ⁊ delerēt terrā possessiōis eoꝝ. Vocauerūtq; filij ruben ⁊ filij gad altare qd̄ extruxerāt: testimoniū nr̄m. ꝙ dñs ipse sit deus.

XXIII

Euoluto autē multo tempore postq̄ pacez dederat dominus israeli. subiectis in gyro nationibꝫ vniuersis. ⁊ iosue iam longeuo ⁊ persenilis etat'. postq̄ diuiserat terram filijs israel ꝓm quod dominus imꝑauerat: vocauit iosue omnem israeelꝫ maioresq; natu ⁊ principes ac duces ac magistros. dixitq; ad eos: Ego senui ⁊ progressioris etatis suꝫ: vosq; cernitis omnia que fecerit dominus deus vester cunctis per circūitum nationibus quomodo ꝓ vobis ipse pugnauerit. Et nūc quia vobis sorte diuisit omnem terraꝫ ab orientali parte iordanis vsq; ad mare magnuꝫ multeq; adhuc supsunt nationes: dñs deus vr̄ dispdet eas ⁊ auferet a facie vr̄a. ⁊ possidebit' terraꝫ sic vob' pollicitus est: Tm̄ cōfortamini ⁊ estote solliciti vt custodiat' cūcta q̄ scripta sūt

in volumine legis moysi ⁊ non declinetis ab eis neq; ad dexteraz neq; ad sinistrā ne postq̄z intraueritis ad gentes que inter vos future sunt. iuretis in nomie deop eap ⁊ ꝓuiatis eis ⁊ adoretis illos: sed adhereatis dño deo vro qđ fecistis vsq; in diez hāc. Et tūc auferet dñs de⁹ in ꝯspectu vro gentes magnas ⁊ robustissimas ⁊ nullus vobis resistere poterit Unus e vobis pseqūtur hostiū mille viros: q⁹ dñs deus vester ꝓ vobis ipse pugnabit sicut pollicit⁹ est. Ꝟ tm̄ diligētissime p̄cauete vt diligatis dñm deū vr̄m. Q si voluerit⁹ gētiū hap que inter vos habitāt erroribꝫ adherere. ⁊ cū eis miscere cōnubia atq; amicitias copulare: iam tunc scitote q⁹ dñs deus vester nō eas deleat ante faciē vr̄am: sed erūt vob in foueā ac laqueū ⁊ offendiculū et latere vestro. ⁊ sudes in oculis vr̄is. donec vos auferat atq; disperdat de terra hac optia quā tradidit vobis. En ego hodie ingrediar viam vniūse terre. ⁊ toto aīo cognoscetis q⁹ de oīb⁹ vobis que locut⁹ dñs p̄stituꝫ vobis eē pollicit⁹ est: vnū non p̄terierit incassum. Sic ergo impleuit ope qđ ꝓmisit. ⁊ ꝓspa cūcta venerūt: sic adducet sup vos quicq̄d maloꝝ cōminat⁹ est. donec vos auferat atq; dispdat de terra hac optia quā tradidit vob: eo q⁹ p̄terieritis pactū dñi dei vr̄i qđ pepigit vobiscum ⁊ seruieritis dijs alienis ⁊ adoraueritis eos. Cito atq; velociter ꝓsurget in vos furor dñi. ⁊ auferemini ab hac tra optima quam tradidit vobis. XXIIII

Congregauitq; iosue oēs tribꝰ israel in sychē. ⁊ vocauit maiores natu ac principes ⁊ iudices ⁊ mḡros. steteruntq; in ꝓspectu dñi. ⁊ ad pplm sic locutus est. Hec dicit dñs de⁹ israel. Trās fluuiū habitauerunt p̄res vr̄i ab initio: thare p̄ abraam ⁊ nachor fuieruntq; dijs alienis. Tuli q̄ p̄rem vestrū abraaz de mesopotamie finib⁹. ⁊ adduri eū in terrā chanaan. multiplicaui q; semē eius. ⁊ dedi ei ysaac. illiq; rursuz dedi iacob ⁊ esau. Et quib⁹ esau dedi mōtem seyr ad possidēduz. iacob vero ⁊ filij eius descenderūt in egyptum. Misiq; moysen ⁊ [illegible]ō. ⁊ ꝓcussi egyptū multis signis atq; p̄tēt⁊; eduxiq; vos ⁊ p̄res vestros de egypto. ⁊ venistis ad mare: persecutiq; sunt egyptij p̄res vr̄os cū curribꝰ ⁊ equitatu vsq; ad mare rubrum. Clamauerūt aūt ad dominū filij israel: qui posuit tenebras inter vos ⁊ egyptios. ⁊ adduxit sup eos mare ⁊ opuit eos Uiderūt oculi vestri cūcta que i egypto fecerim. ⁊ habitastis in solitudine multo tpe. ⁊ introduxi vos in terrā āmorrei qui habitabat trans iordanē. Cūq; pugnarēt contra vos. tradidi eos in manꝰ vras. ⁊ possedistis terrā eop atq; interfecistis eos. Surrexit autē balach filius sephor rex moab. ⁊ pugnauit cōtra israelem. Misitq; ⁊ vocauit balaā filiū beor vt malediceret vobis ⁊ ego nolui audire eum: sed econtrario per illū benedixi vobis ⁊ liberaui vos de manu ei⁹. Trāsistisq; iordanē ⁊ venistis ad hiericho: pugnauerūtq; ꝯtra vos viri ciuitatis ei⁹: ammorreus ⁊ phereꝫeus ⁊ chananeus ⁊ ethe⁹ ⁊ gergeseus ⁊ eue⁹ ⁊ iebuseus. et tradidi illos in manus vras. Misiq; ante vos scabrones. ⁊ eieci eos de locis suis duos reges āmorreop. nō in gladio ⁊ in arcu tuo: dediq; vobis terrā in q̄ non laborastis. ⁊ vrbes q̄s non edificastis vt habitaretis in eis vineas ⁊ oliueta que non plātastis. Nūc ḡ timete dñm ⁊ seruite ei perfecto corde atq; verissimo. ⁊ auferte deos quib⁹ fuierūt p̄res vr̄i in mesopotamia ⁊ in egypto ac fuite domino Sinautē malū vobis videt⁊ vt dño seruiatis. optio vob⁹ dat⁊. Eligite hodie qđ placet cui fuire potissimū debeatis: vtp dijs quib⁹ fuier⁊ p̄res vr̄i in mesopotamia. an dijs āmorreop in q̄p terra habitatis. Ego aūt ⁊ dom⁹ mea fuiem⁹ dño Rñditq; ppls ⁊ ait: Absit a nob vt relinquamn⁹ dñm ⁊ seruiamus dijs alienis. Dñs deus nr̄ ipse eduxit nos ⁊ p̄res nostros de terra egypti ⁊ de domo seruituꝫ fecitq; videntib⁹ nob sig̃ ingētia. ⁊ custodiuit nos in oi via p quā ambulauim⁹ ⁊ in cūctis pplis p q̄s trāsiuim⁹. ⁊ eiecit

vniuersas gentes amorreuz hitatorē terre quā nos itrauim⁹. Seruiem⁹ igit dño qz ipse est deus nr̄. Dixitqz iosue ad populū. Nō poteritis seruire dño: de⁹ enim scūs ⁊ fortis emulator est: nec ignoscet sceleribꝫ vr̄is atqz peccatis. Si dimiseritis dñm ⁊ seruieritis dijs alienis. ꝯuertet se ⁊ affliget vos atqz subuertet: postqz vobis p̄stiterit bona. Dixitqz ppl's ad iosue. Nequaqz ita vt loqris erit: sed dño seruiemus. Et iosue ad ppl'm: testes inquit vos estis: qz ipi elegeritis vob dñz vt seruiatis ei. Responderuntqz: Testes. Nūc ergo ait auferte deos aliēos de medio vr̄i. ⁊ inclinate corda vr̄a ad dñz deum isrl'. Dixitqz ppl'us ad iosue: Dño deo nr̄o seruiemus. ⁊ obediētes erim⁹ preceptis eius. Percussit g̃ iosue in die illo fedus. ⁊ ꝓposuit ppl'o p̄cepta atqz iudicia in sychē. Scripsit q̃z omnia v̄ba hec in volumine legis dñi. ⁊ tulit lapidē pergrandē. posuitqz eū subter quercum que erat ī sanctuario dñi. ⁊ dixit ad omnem populū. En lapis iste erit vobis in testimoniū q̄ audieritis oiā v̄ba dñi q̄ locutus est vobis: ne forte postea negare velitis ⁊ mentiri dño deo vestro. Dimisitqz populū singulos in possessionez suam. Et post hec mortuus est iosue filius nun seruus dñi centum decē annoꝝ sepelieruntqz eum in finibꝫ possessionis sue in tānathsare: que sita est in monte effraim. a septentrionali parte montis gaas. Seruiuitqz israel dño cūctis diebus iosue ⁊ senioꝝ qui lōgo vixerāt tp̄e post iosue. ⁊ qui nouerant omnia opera domini que fecerat ī israel. Ossa quoqz ioseph q̄ tulerāt filij israel de egypto sepelierunt in sychē ī parte agri quez emerat iacob a filijs emmor patris sychem centū nouellis ouibꝫ ⁊ fuit in possessionem filiorum ioseph. Eleaçar quoqz filius aaron mortuus est. ⁊ sepelierūt eū in gabaath phinees. filij eius: que data est ei in monte effraim.

Explicit liber iosue. Incipit lib̄ sophtiz quē nos Judicū appellam⁹. Caplm. I

Post mortez iosue ꝯsuluerūt filij isrl' dñm dicentes. Quis ascendet ante nos cōtra chananeū ⁊ erit dux belli: Dixitqz dñs: Judas ascendet. Ecce tradidi terrā in manu ei⁹: Et ait iudas symeoni fratri suo. Ascēde mecū in sortem meā. ⁊ pugna ꝯtra chananeū: vt ⁊ ego pergā tecū in sortē tuā. Et abijt cuz eo symeō. Ascēditqz iudas ⁊ tradidit domin⁹ chananeuz ac phereçeū in manus eoꝝ. ⁊ p̄cusserūt in beçech decē milia viroꝝ. Inuenerūtqz adonibeçech ī beçech. ⁊ pugnerūt ꝯ eū ac p̄cusserūt chananeuz ⁊ phereçeū. Fugit aūt adonibeçech. quē p̄secuti cōprehēderūt cesis summitatibus manuū ei⁹ ac pedum. Dixitqz adonibeçech. Septuaginta reges āputatz manuuz ac peduz summitatibꝫ colligebāt sub mēsa mea ciboꝝ reliquias: sicut feci. ita reddidit mihi de⁹. Adduxerūtqz eum in hierl'm ⁊ ibi mortuus est. Oppugnātes g̃ filij iuda hierl'm. ceperūt eaz ⁊ p̄cusserūt in ore gladij tradentes cunctā incēdio ciuitatem. Et postea descendentes pugnerūt ꝯtra chananeum qui hitabat in mōtanis ⁊ ad meridiē in cāpestribꝫ. Pergensqz iudas ꝯ chananeū qui habitabat in hebrō cui⁹ nomen fuit antiquit⁹ cariatharbe. p̄cussit sesai ⁊ haiman ⁊ tholmai: atqz inde ꝓfect⁹ abijt ad habitatores dabir: cui⁹ nomē vet⁹ erat cariathsepher. i. ciuitas litteraꝝ. Dixitqz caleph. Qui p̄cusserit cariathsepher ⁊ vastauerit eam dabo ei axam filiā meā vxorē. Cunqz cepisset eā othoniel filius ceneç frater caleph minor: dedit ei axaz filiā suā ꝯiugē. Quā p̄gentez in itinere monuit vir suus vt peteret a p̄re suo agrū. Que cū suspirasset sedēs in asino dixit ei caleph. Quid habes? At illa rn̄dit. Da mihi bn̄dictiōem: qz terrā arentez dedisti mihi: da ⁊ irriguā aquis. Dedit ergo caleph irriguum superius ⁊ irriguum inferius. Filij autez cinei cog̃ti moysi ascenderūt de ciuitate palmaꝝ

cum filijs iuda in sortem sortis ei⁹ qđ est ad meridiē arath: & habitauerūt cuz eo. Abijt autē iudas cū symeone fratre suo. & percusserūt simul chananeū qui hī tabat in sephat. & interfecerūt euz. Vocatū qz est nomē vrbis horma id ē anathema Cepitqz iudas gazaz cum finibz suis. & aschalonē atz accharon cū termis suis. Fuitqz dñs cū iuda. & mōtana possedit. Nec potuit delere hītatores vallis: quia falcatis curribz abundabāt. Dederunt qz caleph hebrō sic dixerat moyses: qui deleuit ex ea tres filios enach. Jebuseū autē hītatorē hierl'm nō deleuerūt filij beniamin: hītauitqz iebuseus cuz filijs beniamin in hierl'm vsqz in pñtem diez Dom⁹ qz ioseph ascēdit ī bethel: fuitqz dñs cuz eis. Spā cuz obsideret urbē q prius luza vocabat. viderunt hoiem egredientez de ciuitate. dixeruntqz ad eum. Ondē nob introitū ciuitatis & faciem⁹ tecum mīam. Qui cuz ondisset eis. percusserūt urbē in ore gladij. hoiem autez illū & oēm cogtionē ei⁹ dimiserūt. Qui dimissus abijt in terrā ethim & edificauit ibi ciuitatē vocauitqz eā luzam q̄ ita appellat vsqz in pñtem diez. Manasses qz nō deleuit bethsan & canath cum viculis suis. & hītatores dor & ieblaā & mageddo cum viculis suis: cepitqz chananeus hītare cū eis. Postqz autē ꝓfortatus est israel fecit eos tributarios & delere noluit. Effraim etiam nō interfecit chananeum qui hītabat in gazer. sz hītauit cum eo. Zabulō nō deleuit hītatores tethrō & naalō sed hītauit chanane⁹ in medio ei⁹ factusqz est ei tributarius. Aser qz nō deleuit hītatores accho & sidonis alab & achazib & āma & aphech & rohob: habitauitqz in medio chananei habitatoris illi⁹ terre nec interfecit euz. Neptalī qz nō deleuit hītatores bethsemes & bethanath. & hītauit int chananeū hītatorē terre: fuerūtqz eibethsemite & bethanite tributarij. Artauitqz āmorre⁹ filios dan in monte: nec dedit eis locuz vt ad planiora descenderēt: habitauitqz in mōte hares qđ interpt̄at testatio in haylō & salabim. Et aggrauata est manus domus ioseph: factⁱ⁹qz ē ei tributarius. Fuit aūt termin⁹ āmorrei ab ascē su scorpiōis petra & supiora loca.

VII

Ascenditqz angelus dñi de galgalis ad locuz fletiū & ait. Eduxi vos de egypto. & introduxi in terrā p q̄ iurauī pribz vris. & pollicitus sum vt nō facerē irritū pactū meum vobiscū in sempiternum. ita dūtaxat vt nō feriretis fedus cū hītatoribz terre huj⁹ & aras eor subūteretis. & noluistis audire vocē meam. Cur ꝺ fecistis? Quāobrem nolui delere eos a facie vra: vt habeatis hostes. & dij eor sint vobis in ruinam. Cūqz loqret angelus dñi hec verba ad oēs filios israel. eleuauerūt vocē suam & fleuerūt. Et vocatū est nomē loci illi⁹ locus flentiū siue lachrymar. ímolauerūtqz ibi hostias dño. Dimisit g̈ iosue pplm. & abierūt filij israel vnusq̄sqz in possessionē suā vt obtinerēt eā. Fuieruntqz dño cūctis diebz eius & seniorez qui lōgo post eū vixerūt tpe. & nouerant oīa opa dñi que fecerat cum isral. Mortuus est autē iosue filius nun famulus dñi centū & decez annor. & sepelierūt eū in finibz possessionis sue in thānathsare in mōte effraim a septētrionali plaga mōtis gaas. Defqz illa generatio cōgregata est ad pres suos. & surrexerunt alij qui nō nouerūt dñm. & opa que fecerat cū isral. Fecerūtqz filij israel malum in ꝺspectu dñi & fuierūt baalim. ac dimiserūt dñm deum patrū suor qui eduxerat eos de terra egypti. & secuti sunt deos alienos. deos q̄z pplor qui habitabāt in circuitu eor. & adorauerunt eos. & ad iracūdiā ꝓcitauerūt dñm. dimittentes eum. & seruientes baal & astaroth. Iratusqz dñs ꝓtra israel tradidit eos in manus diripientiū. qui ceperūt eos & vendiderūt hostibz qui habitabāt p gyrum nec potuerūt resistere aduersarijs suis: sed quocunqz pgere voluissent: manus dñi sup eos erat. sicut locut⁹ est & iurauit eis. & vexmēter afflicti sunt. Suscitauitqz dñs iudices qui liberarent eos

de vastantium manibꝫ: sed nec eos au-
dire voluerunt. fornicātes cuꝫ dijs alie
nis ⁊ adorantes eos. Cito deseruerunt
viā ꝑ quā ingressi fuerāt pr̄es eoꝝ ⁊ au-
diētes mādata dn̄i omīa fecere ꝯtraria.
Cunqꝫ dn̄s iudices suscitaret. in diebꝫ
eoꝝ flectebat̄ misericordia ⁊ audiebat af-
flictoꝝ gemitus. ⁊ liberabat eos de cede
vastantiū. Postq̄ aūt mortuꝰ esset iu-
dex reuꝫtebant̄. ⁊ multo faciebāt maio-
ra q̄ fecerāt pr̄es eoꝝ seq̄ntes deos alie
nos seruientes eis. ⁊ adorantes illos. Nō
dimiserūt adinuētiones suas. ⁊ viaꝫ du
rissimā ꝑ quam ambulare ꝯsueuerant.
Iratusqꝫ ē furor domini in israel. ⁊ ait:
Quia irritū fecit gēs ista pactuꝫ meuꝫ
qd̄ pepigerā cum pr̄ibꝫ eoꝝ ⁊ vocē meaꝫ
audire ꝯtempsit. ⁊ ego nō delebꝫ gētes
quas dimisit iosue. ⁊ mortuus est: vt in
ipsis experiar isrl̄ vtrū custodiāt viam
dn̄i. ⁊ ambulēt in ea: sicut custodierūt
pr̄es eoꝝ. an nō. Dimisit g̃ dn̄s oēs na-
tiones has. et cito subuertere noluit:
nec tradidit in manus iosue. III

HE sunt gentes quas dn̄s dereli
quit vt erudiret in eis israeleꝫ
⁊ oēs qui nō nouerāt bella cha-
naneoꝝ. ⁊ postea discerent filij eoꝝ certa
re cū hostibꝫ. ⁊ habere ꝯsuetudinē preliā
di. quinqꝫ satrapas philistinoꝝ. oēmqꝫ
chananeum ⁊ sidoniū. atqꝫ eueū qui hī
tabat in mōte libano de mōte baal her-
mon vsqꝫ ad introitū emath. Dimisit
qꝫ eos vt in ipsis expiretur israelē vtrū
audirēt mādata dn̄i q̄ p̄cepat pr̄ibꝫ eoꝝ
ꝑ manū moysi. an nō. Itaqꝫ filij isrl̄ hī-
tauerunt in medio chananei et ethei et
ammorrei ⁊ phereçei ⁊ euei ⁊ iebusei. et
duxerunt vxores filias eoꝝ: ipsiqꝫ filias
suas filijs eoꝝ tradiderūt: ⁊ seruierūt dijs
eoꝝ. Fecerūtqꝫ malum in ꝯspectu dn̄i.
⁊ obliti sunt dei sui seruientes baalim ⁊
astaroth. Iratusqꝫ ꝯtra israel dn̄s. tra-
didit eos in manus chusanrasathaim
regis mesopotamie seruierūtqꝫ ei octo an
nis. Et clamauerūt ad dn̄m qui suscita
uit eis saluatorē. ⁊ liberauit eos othoni-
el videlicet filiū ceneç frēm caleph mi-
norez: fuitqꝫ in eo spiritus domini: ⁊ iu-
dicauit israel. Egressusqꝫ est ad pugnaꝫ
⁊ tradidit dn̄s in manus eius chusan-
rasathim regem syrie. ⁊ oppressit eum.
Quieuitqꝫ terra q̄dragīta annis. ⁊ mor
tuus est othoniel filius ceneç. Addiderūt
autez filij israel facere maluꝫ in ꝯspectu
dn̄i: qui cōfortauit aduersum eos eglō
regeꝫ moab: quia fecerūt malū in ꝯspe-
ctu eius. Et copulauit ei filios āmon ⁊
amalech: abijtqꝫ ⁊ ꝑcussit isrl̄: atqꝫ posse
dit vrbē palmaꝝ. Seruierūtqꝫ filij isrl̄
eglon regi moab decē ⁊ octo annis ⁊ po-
stea clamauerūt ad dn̄m. Qui suscita-
uit eis saluatorem vocabulo aioth fili-
um gera filij gemini. qui vtraqꝫ manu
pro dextera vtebat̄. Miserūtqꝫ filij isrl̄
per illū munera eglon regi moab. Qui
fecit sibi gladium ancipitem hn̄tem in
medio capulū lōgitudinis palme ma-
nus. ⁊ accinctus est eo subter sagū in de
xtro femore. Obtulitqꝫ munera eglō re
gi moab. Erat aūt eglon crassus nimis
Cunqꝫ obtulisset ei munera ꝓsecutus
est socios qui cum eo venerant. ⁊ reuer-
sus de galgalis vbi erant idola. dixit ad
regem. Verbū secretū habeo ad te o rex
Et ille imperauit silentiū. Egressisqꝫ oī
bus qui circa eū erāt. īgressus est aioth
ad eum. Sedebat aūt in estiuo cenacu
lo solus. Dixitqꝫ. Verbuꝫ dei habeo ad
te. Qui statim surrexit de throno. Extē
ditqꝫ aioth sinistrā manum. ⁊ tulit sicā
de dextero femore suo. infixitqꝫ eam in
ventrē eius tam valide vt capulus seq̄-
ret̄ ferrū in vulnere: ac pinguissimo adi
pe stringeret̄. Nec eduxit gladiū. sed ita
vt ꝑcusserat reliquit in corpe: statimqꝫ
per secreta nature alui stercora ꝓrupert̄.
Aioth aūt clausis diligentissime ostijs
cenaculi ⁊ obfirmatis sera per posticum
egressus est. Seruiqꝫ regis ingressi. vi
derūt clausas fores cenaculi: atqꝫ dixerūt
Forsitan purgat aluū in estiuo cenacl̄o
Expectātesqꝫ diu donec erubescerent. et
videntes q̄ nullus aperiret. tulerūt cla
uem. ⁊ aperiētes inuenerūt dominū su
um in terra iacentem mortuuꝫ. Aioth

autem dum illi turbarẽtur.effugit ⁊ ꝑ
transijt locũ idoloꝝ vnde reuersus fue
rat.Uenitq; in seyrath.⁊ statim insonu
it buccina in mõte effraim.descenderũt
q; cum eo filij israel ipso in frõte gradi
ente.Qui dixit ad eos: Sequimini me.
Tradidit enĩ dñs inimicos nr̃os moa
bitas in manus nr̃as.Descenderuntq;
post eũ ⁊ occupauerũt vada iordanis q̃
trãsmittunt in moab ⁊ non dimiserũt
trãsire quẽq;:sed ꝑcusserunt moabitas
in tpe illo circiter decẽ milia oẽs robu
stos ⁊ fortes viros.Nullus eoꝝ euade
re potuit. Humiliatusq; est moab in die
illo sub mãu israel.⁊ quieuit terra octo
ginta annis a plijs.Post hunc fuit san
gar filiꝰ anath q̃ ꝑcussit d̃ philistijm sexcẽ
tos viros vomere.Et ipe q̃q; defẽdit isrl̃

Addideruntq; filij isrl̃ IIII
facere malũ in ꝯspectu dñi post
mortẽ aioth.⁊ tradidit illos do
minꝰ in manus iabin regis chanaan q̃
regnauit in asor.habuitq; ducẽ exercit⁹
sui noĩe sysaram. Ipse autẽ habitabat ĩ
aroseth gentium .Clamaueruntq; filij
isrl̃ ad dñm.Nongẽtos enĩ habebat fal
catos currꝰ.⁊ ꝑ viginti annos vexmen
ter oppressérat eos.Erat autẽ debora ꝓ
phẽtes vxor lapidoth.q̃ iudicabat ꝑplm
in illo tpe.⁊ sedebat sub palma q̃ nomi
ne illius vocabat̃:inter rama ⁊ bethel in
monte effraim.ascendebãtq; ad eaz filij
isrl̃ in omne iudiciuz.Que misit ⁊ voca
uit barach filiuz abinoem de cedes ne
ptalim.dixitq; ad eũ. Precepit tibi do
minꝰ deus isrl̃.Uade descẽde:⁊ duc exer
citum in mõtem thabor:tolleq; tecum
decem milia pugnatoꝝ de filijs neptaliz
⁊ de filijs çabulõ. Ego autẽ adducaz ad
te in loco torrẽtis cyson sysarã principẽ
exercitus iabin ⁊ currus eiꝰ atq; oẽm ml̃
titudinẽ:⁊ tradaz eos in manu tua.Di
xitq; ad eam barach:Si venis mecũ va
dam:si nolueris venire mecum non ꝓ
gam.Que dixit ad eũ . Ibo quidem te
cum sed in hac vice victoria nõ reputa
bitur tibi:quia in manu mulieris trade
tur sysara.Surrexit itaq; debora ⁊ ꝓce
sit cum barach in cedes.Qui accersitis
çabulon ⁊ neptalim ascendit cum decẽ
milibꝫ pugnatoꝝ hoĩs debora in comita
tu suo.Haber aũt cineus recesserat quõ
dam a ceteris cineis fratribꝫ filijs iuis
obab cognati moysi.⁊ tetenderat taber
nacula vsq; ad vallẽ que vocat̃ sennim.
⁊ erat iurta cedes.Nunciatumq; est sy
sare ꝙ ascendisset barach filius abinoez
in montem thabor. Et congregauit nõ
gentos falcatos currus.⁊ omnem exer
citum de aroseth gentium ad torrentẽ
cyson.Dixitq; debora ad barach: Sur
ge.Hec est enĩ dies in qua tradidit dñs
sysaram in manꝰ tuas. Ecce ipse ductor
est tuus.Descẽdit itaq; barach de mon
te thabor ⁊ decem milia pugnatoꝝ cum
eo.Perterruitq; dñs sysarã ⁊ oẽs cur
rus eius.vniuersamq; multitudinem
in ore gladij ad ꝯspectũ barach intãtuz
vt sysara de curru desiliens pedibꝫ fuge
ret.⁊ barach ꝑsequer̃ fugiẽtes currus ⁊
exercitum vsq; ad aroseth gentiũ.⁊ oĩs
hostiũ multitudo vsq; ad interitiõem
caderet.Sysara autem fugiens perue
nit ad tentoriuz iahel vxoris haber cinei.
Erat autẽ pax inter iabin regẽ asor.⁊ do
muz haber cinei.Egressa igit̃ iahel in oc
cursuz sysare.dixit ad eũ: Intra ad me
dñe mi:ne timeas.Qui ingressus taber
naculũ eius ⁊ optus ab ea pallio dixit
ad eam:Da mihi obsecro paululũ aq̃.
qꝝ sitio valde.Que aperuit vterem la
ctis.⁊ dedit ei bibere.⁊ opuit illũ .Dixit
q; sysara ad eam:Sta ante ostiũ taber
naculi:⁊ cũ venerit aliquis interrogãs te
⁊ dicens:nunquid hic est aliquis:rñde
bis:Nullus ẽ. Tulit itaq; iahel vxor ha
ber clauũ tabernaculi assumẽs pariter ⁊
malleũ.⁊ ingressa abscõdite ⁊ cum filen
tio.posuit supra tps capitis eius clauũ
percussumq; malleo defixit in cerebrum
vsq; ad terram:qui sopore mortis so
cians defecit:⁊ mortuus est.Et ecce ba
rach sequẽs sysarã veniebat.egressaq; ia
hel in occursuz eius dixit ei:Ueni.⁊ oñ
dam tibi virum quẽ queris.Qui cũ in
trasset ad eam.vidit sysarã iacentẽ mor

tuuz. ⁊ clauū infixū in tempe eius. Hu
miliauit ergo deus in die illo iabin regē
chanaan corā filijs israel: qui crescebāt
quotidie. ⁊ forti manu opprimebant ia
bin regē chanaā donec delerent eū. V

Cecineruntq; delbora ⁊ barach fi
lius abinoem in illo die dicen-
tes. Qui sponte obtulistis de isra
el aīas vr̄as ad periculuz: bn̄dicite dn̄o.
Audite reges auribꝫ ꝑcipite principes:
Ego sum ego sum q̄ dn̄o canā: psallam
dn̄o deo israel. Dn̄e cum exires de seyr.
⁊ transires ꝑ regiones edom. terra mo-
ta est: celiq; ac nubes distillauerūt aq̄s.
Mōtes fluxerūt a facie dn̄i. ⁊ sinai a facie
dn̄i d̄i isrl'. In diebꝫ sangar filij anath
in diebꝫ iahel quieuerunt semite ⁊ qui
ingrediebant̄ ꝑ eas ambulauerūt ꝑ cal
les deuios. Cessauerūt fortes in israel
⁊ quieuerūt donec surgeret delbora: sur-
geret mater in israel. Noua bella elegit
dn̄s: ⁊ portas hostiū ipse subuertit. Cly
peus ⁊ hasta si apparuerūt in quadragī-
ta milibꝫ israel. Cor meū diligit princi
pes israel: Qui ꝓpria voluntate obtuli-
stis vos discrimini bn̄dicite dn̄o: qui a-
scenditis sup̄ nitentes asinos. ⁊ sedetis
sup̄ in iudicio ⁊ ābulatis ī via loquimi
ni. Ubi collisi sunt curr⁹ ⁊ hostiū suffo-
catus est exercitus. ibi narrent̄ iusticie
dn̄i. ⁊ clemētia in fortes israel. Tunc de
scendit populus dn̄i ad portas: ⁊ obtinu
it principatum. Surge surge delbora:
surge surge ⁊ loquere canticum. Sur-
ge barach ⁊ apprehende captiuos tuos
fili abinoem. Saluate sunt reliquie po
puli. Dn̄s ī fortibꝫ dimicauit. Et effra-
im deleuit eos in amalech ⁊ post euz ex
beniamin in ꝓplos tuos o amalech. De
machir prīcipes descenderūt. ⁊ de çabu
lon qui exercitū ducerent ad bellanduz
Duces ysachar fuere cum delbora. ⁊ ba-
rach vestigia sunt secuti: qui quasi in p̄-
ceps ac baratrū se discrimini dedit. Di-
uiso contra se ruben. magnanimoꝝ re-
perta est contentio. Quare habitas in-
ter duos t̄mīos: vt audias sibilos gre-
gum? Diuiso contra se ruben: magna-
nimoꝝ reꝑta est cōtentio. Galaad trās
iordanem quiescebat. ⁊ dan vacabat na
uibus. Aser habitabat in litore maris.
⁊ in portubus morabatur. zabulon vero
⁊ neptalim obtulerunt aīas suas mor-
ti in regione morome. Uenerūt reges
⁊ pugnauerunt: pugnauerūt reges cha
naan in thane iuxta aquas mageddo: ⁊
tamen nihil tulere predantes. De celo
dimicatum est contra eos: stelle manē-
tes in ordine ⁊ cursu suo aduersus sysa
ram pugnauerunt. Torrens cyson tra-
xit cadauera eorum. torrens cadumim
torrens cyson. Cōculca anima mea ro-
bustos. Ungule equorum ceciderunt:
fugientibus impetu. ⁊ preceps ruenti-
bus fortissimis hostiuz. Maledicite ter
re meroç. dixit angelus domini: maledi
cite habitatoribꝫ eius. quia non venerūt
ad auxilium domini. in adiutorium for
tissimoꝝ eius. Benedicta inter mulie-
res iahel vxor aber cinei: ⁊ bn̄dicatur in
tabernaculo suo: Aquam petenti lac de-
dit. ⁊ in ꝓhiala principum obtulit buty
rum. Sinistram manum misit ad cla-
uum. ⁊ dextram ad fabrorum malleos:
percussitq; sysaraz querēs ī capite vul-
neri locū. ⁊ tempus valide ꝑforās. In-
ter pedes eius ruit: defecit ⁊ mortuus ē
Uoluebat̄ ante pedes eius: ⁊ iacebat ex
animis ⁊ miserabilis. Per fenestrā respi
ciēs vlulabat mater ei⁹. ⁊ de cenaculo lo
quebat̄. Cur morat̄ regredi currus ei⁹.
quare tardauerūt pedes q̄drigaꝝ illius?
Una sapiētior ceteris vxoribꝫ ei⁹ hec so
crui v̄ba rn̄dit: Forsitā nūc diuidit spo-
lia. ⁊ pulcerrima feminaꝝ eligit̄ ei. Ue-
stes diuersoꝝ coloꝝ sysare traduntur in
predam. ⁊ supellex varia ad ornanda col
la congeritur. Sic pereant omnes ini-
mici tui dn̄e: qui aūt diligunt te: sicut
sol ī ortu suo splēdet. ita rutilēt. Quie-
uitq; terra ꝑ quadraginta annos. VI

Fecerunt autem filij israel ma-
lum in ꝯspectu domini: qui tra-
didit illos in manu madian se-
ptez annis ⁊ oppressi sunt valde ab eis.
Feceruntq; sibi antra ⁊ spelūcas in mō-

tibus. ⁊ munitissima ad repugnādum loca. Cunq; seuissz israel. ascēdebat madian ⁊ amalech ceteriq; orientaliuz nationū ⁊ apud eos figentes tētoria. sicut erant in herbis cūcta vastabant vsq; ad introitum gaçe. nihilq; omnino ad vitam ꝑtinens relinq̄bant in israel: non oues. nō boues. non asinos. Ipsi enī ⁊ vniuersi greges eoꝝ veniebāt cū tabernaculis suis. ⁊ instar locustaꝝ vniuersa complebant. innūera multitudo hoīm ⁊ cameloꝝ quicquid tetigerāt deuastantes. Humiliatusq; est israel valde in cōspectu madian. Et clamauit ad dn̄m postulās auxiliū contra madianitas. Qui misit ad eos virū prophetaz. ⁊ locutus est. Hec dicit dn̄s deus israel: Ego vos feci cōscendere de egypto. ⁊ eduxi vos de domo seruitutis. ⁊ liberaui de māu egyptioꝝ. ⁊ omniū inimicoꝝ qui affligebāt vos. Eiecique eos ad introitū vr̄m. ⁊ tradidi vobis terraz eoꝝ. ⁊ dixi: Ego dominus deus vester. Ne timeatis deos ammorreoꝝ in quoꝝ terra habitatꝫ. Et noluistis audire vocē meā. Venit aūt angelus domini ⁊ sedit sub quercu q̄ erat in effra. ⁊ pertinebat ad ioas pr̄em familie eçri. Cunq; gedeon filius eius excuteret atq; purgaret frumēta in torculari vt fugeret madian: apparuit ei angelus dn̄i. ⁊ ait. Dn̄s tecū viroꝝ fortissime Dixitq; ei gedeō. Obsecro mi dn̄e si dominus nobiscū est. cur ergo apprehenderūt nos hec omīa? Vbi sunt mirabilia eius que narrauer̄t pr̄es nostri atq; dixerūt: de egypto eduxit nos dn̄s. Nunc aūt dereliquit nos domin⁹. ⁊ tradidit in manu madian. Respexitq; ad eū dn̄s et ait: Vade in hac fortitudine tua ⁊ liberabis isrl̄ de manu madian. Scito ꝙ miserim te. Qui rn̄dens ait: Obsecro mi domīe in quo liberabo israel? Ecce familia mea infima est in manasse. ⁊ ego minimus in domo pr̄is mei. Dixitq; ei dominus. Ego ero tecū. ⁊ ꝑcuties madian quasi vnū virū. Et ille: si inueni inquit gr̄az corā te. da mihi signū ꝙ tu sis qui loq̄ris ad me. Ne recedas hinc donec reuertar ad te portans sacrificiū ⁊ offerēs tibi. Qui rn̄dit: Ego p̄stolabor aduētuz tuū. Ingressus est itaq; gedeon ⁊ coxit hedū. ⁊ de farine modio açymos panes carnesq; ponēs in canistro. ⁊ ius carniū mittens in ollam. tulit oīa sub quercu. ⁊ obtulit ei. Cui dixit angelus domini: Tolle carnes ⁊ açymos panes. ⁊ pone supra petrā illam. ⁊ ius desuꝑ funde. Cunq; fecisset ita. extēdit āgelus dn̄i summitatē virge quā tenebat in manu ⁊ tetigit carnes ⁊ panes açymos: ascenditq; ignis de petra ⁊ carnes açymosq; panes cōsūpsit: āgelus aūt dn̄i euanuit ex oculis eius. Videnscq; gedeon ꝙ esset angelus dn̄i: ait. Heu mi dn̄e deus: qꝛ vidi angelū dn̄i facie ad faciē. Dixitq; ei dn̄s Pax tecū. Ne timeas: nō morierꝫ. Edificauit g̃ ibi gedeon altare dn̄o vocauitq; illud. domini pax vsq; in pn̄tem diez. Cunq; adhuc esset in effra que est familie eçri. nocte illa dixit dn̄s ad eum: Tolle taurū pr̄is tui ⁊ alterū taurū annoꝝ septē destruesq; aram baal q̄ est patris tui. ⁊ nemus qd̄ circa aram est succide. ⁊ edificabis altare dn̄o deo tuo in summitate petre huius. suꝑ quaz ante sacrificiū posuisti: tollesq; taurū secundum. ⁊ offeres holocaustū suꝑ struez lignoꝝ que de nemore succideris. Assumptis ergo gedeon decē viris de seruis suis: fecit sicut p̄ceꝑat ei dn̄s. Timēs aūt domū pr̄is sui. ⁊ hoīes illius ciuitatis ꝑ diē noluit facere: sed oīa nocte cōpleuit Cunq; surrexissent viri oppidi eius mane: viderūt d̄structā arā baal lucūq; succisum. ⁊ taurū alteꝝ impositū suꝑ altare qd̄ tunc edificatū erat dixer̄tq; ad inuicē: Quis h̄ fecit? Cunq; ꝑquirerent auctorē facti. dictū est: Gedeon filius ioas fecit hec omīa. Et dixerūt ad ioas. Produc filium tuū huc vt moriat̄: qꝛ destruxit arā baal ⁊ succidit nem⁹. Quibus ille rn̄dit: Nunquid vltores estis baal vt pugnetis ꝓ eo? Qui aduersari⁹ est eius. moriatur anteq̄ lux crastina veniat. Si deus est: vindicet se de eo qui suffodit aram eius. Ex illo die vocatus

est gedeon hierobaal: eo ꝙ dixisset ioas
vlciscatur se de eo baal. qui suffodit arā
eius. Igitur omnis madian ⁊ amalech
⁊ orientales ꝑpl'i ꝯgregati sunt simul. ⁊
trāseuntes iordanē. castrametati sunt ī
valle ieçrael. Spūs aūt dñi induit ge-
deon. qui clangens buccina cōuocauit
domū abieçer vt seq̄ret̄ se. Misitq̄ nun
cios in vniuersuz manassen: qui ⁊ ipse
secutus ē euz. Et alios nuncios in aser
⁊ çabulon ⁊ neptalim qui occurrerunt
ei. Dixitq̄ gedeon ad dñm: Si saluuz
facis ꝑ manū meaz ꝑpl'm israel sicut lo-
cutus es: ponā h̄ vellus lane ī area. Si
ros in solo vellere fuerit ⁊ in oī terra sic
citas: sciā ꝙ ꝑ manū meā sicut locutus
es liberabis israel. Factumq̄ est ita. Et
de nocte ꝯsurgēs exp̄sso vellere conchā
rore impleuit. Dixitq̄ rursus ad dñm:
Ne irascatur furor tuus ꝯtra me: si ad
huc semel temptauero signuz querēs ī
vellere. Oro vt solum vellus siccū sit ⁊
oīs terra rore madens. Fecitq̄ dñs no-
cte illa vt postulauerat. ⁊ fuit siccitas in
solo vellere. ros in omni terra. VII

Igitur hierobaal qui ⁊ gedeon
de nocte cōsurgēs ⁊ oīs ꝑpl's cū
eo: venit ad fontē q̄ vocat̄ arad:
Erāt aūt castra madian in valle ad se-
ptētrionalē plagam collis excelsi. Dixit
q̄ dñs ad gedeon: Multus tecum est
ꝑpl'us. nec tradet̄ madian in manus ei⁹
ne glorie t̄ ꝯtra me isrl'. ⁊ dicat: meis vi-
ribꝫ liberatus sum. Loq̄re ad ꝑpl'm. ⁊ cū
ctis audientibꝫ p̄dica. Qui formidolo-
sus ⁊ timidus est. reuertat̄. Recesserūt
q̄ de mōte galaad. ⁊ reuersi sunt ex ꝑpl'o
vigintiduo milia virorꝫ. ⁊ tm̄ decē milia
remāserūt. Dixitq̄ dñs ad gedeon: Ad
huc ꝑpl'us multus est. Duc eos ad aq̄s
⁊ ibi ꝓbabo illos. ⁊ de quo dixero tibi vt
tecū vadat ipse ꝑgat: quē ire ꝓhibuero.
reuertatur. Cūq̄ descendisset ꝑpl'us ad
aquas. dixit dominus ad gedeon: Qui
manu ⁊ lingua lambuerīt aquas sicut
solent canes lambere. sep̄abis eos seor-
sum: qui aūt curuatis genubꝫ biberint.
in altera parte erunt. Fuit itaq̄ nume-
rus eorꝫ qui manu ad os ꝓiiciente aq̄s
lambuerant trecēti viri: omnis aūt reli
qua multitudo flexo poplice biberat. Et
ait dñs ad gedeon: In trecentis viris q̄
lambuerunt aquas liberabo vos ⁊ tradā
in manu tua madian: omnis autē reliq̄
multitudo reuertat̄ in locū suum. Sū
ptis itaq̄ ꝓ nūero cibarijs ⁊ tubis oēm
reliquā multitudinē abire p̄cepit ad ta
bernacl'a sua. Et ip̄e cū trecentis viris se
certamī dedit. Castra aūt madian erāt
subter in valle. Eadem nocte dixit dñs
ad eū: Surge ⁊ descende in castra quia
tradidi eos ī manu tua. Sin autez sol⁹
ire formidas. descēdat tecū phara puer
tu⁹. Et cū audieris q̄d loq̄nt̄. tuc̄ ꝯforta
būt̄ man⁹ tue ⁊ securior ad hostiū castra
descēdes. Descēdit ergo ip̄e ⁊ phara pu
er eius in ꝑtem castrorꝫ. vbi erant arma
torꝫ vigilie. Madian autez ⁊ amalech ⁊
oēs orientales ꝑpl'i fusi iacebant in val
le vt locustarꝫ multitudo: Cameli autē
innūerabiles erāt. sicut arena que iacet
in litore maris. Cunq̄ venisset gedeon
narrabat aliquis somniū ꝓximo suo. ⁊
⁊ in hūc modum referebat q̄d viderat:
Vidi somnium. ⁊ videbat̄ mihi q̄si sub
cinericius panis ex hordeo volui. ⁊ in ca
stra madiā descēdere. cūq̄ ꝑuenisset ad
tabernaculū. ꝑcussit illud atq̄ subuer-
tit. ⁊ terre funditus coeq̄uit. Rñdit is
cui loq̄bat̄. Non est h̄ aliud nisi gladius
gedeonis filij ioas viri israelite. Tradi-
dit enī dñs in manus ei⁹ madian. ⁊ oīa
castra eius. Cūq̄ audisset gedeon som
nium ⁊ interp̄tationē eius. adorauit et
reuersus est ad castra israel. ⁊ ait: Sur-
gite: tradidit eī dñs in man⁹ nr̄as castra
madian. Diuisitq̄ trecentos viros in
tres partes ⁊ dedit tubas in manibꝫ eo
rū. lagenasq̄ vacuas ac lampades ī me
dio lagenaruz. Et dixit ad eos: Q̄d me
facere videritis h̄ facite. Ingrediar par
tem castrorꝫ. ⁊ q̄d fecero sectamini. Qñ
personuerit tuba in manu mea. vos q̄z
per castrorꝫ circūitū clāgite. ⁊ conclama-
te dño ⁊ gedeoni. Ingressusq̄ est gede-
on ⁊ trecēti viri qui erant cū eo in ꝑtez

castroꝝ incipiẽtibꝫ vigiliis noctis me-
die ⁊ custodibꝫ suscitatis ceperunt buc
cinis clangere. ⁊ complodere inter se
lagenas. Cunqꝫ ꝑ gyruꝫ castroꝝ in tri-
bus ꝑsonarẽt locꝫ. ⁊ hydrias ꝯfregissent
tenuerũt sinistris manibꝫ lampades ⁊
dextris sonãtes tubas clamauerũtqꝫ gla-
dius dñi ⁊ gedeonis. stãtes singuli ĩ lo-
co suo ꝑ circũituꝫ castroꝝ hostiliũ. Om
nia itaqꝫ castra turbata sunt ⁊ vociferã-
tes vlulãtesqꝫ fugerũt. Et nihilominꝰ
insistebãt trecenti viri buccinis perso-
nantes. Immisitqꝫ dñs gladiũ in oĩbꝫ
castris. ⁊ mutua se cede truncabãt. fugi
entes vsqꝫ ad bethseca ⁊ crepidineꝫ abel
meula in thebbath. Cõclamãtes auteꝫ
viri israel de neptalim ⁊ aser ⁊ omĩ ma-
nasse ꝑseq̃bant̃ madian. Et dedit domi-
nus victoriã ꝓpl'o isrl' in die illa. Visit
qꝫ gedeon nũcios in oẽm mõtem effra-
im dicẽs: Descẽdite ĩ occursuꝫ madian
⁊ occupate aquas vsqꝫ bethbera atqꝫ ior
danẽ. Clamauitqꝫ oĩs effraim. ⁊ ꝑoccu-
pauit aq̃s atꝫ iordanẽ vsqꝫ bethbera. Ap
prehẽsosqꝫ duos viros madian. oreb ⁊
çeb. interfecit oreb in petra oreb: çeb vo
in torculari çeb. Et ꝑsecuti sunt madiã
capita oreb ⁊ çeb portantes ad gedeon
trans fluenta iordanis.

VIII

Dixerũtqꝫ ad eum viri effraim:
Quid est hoc qd̃ facere voluisti
vt nos nõ vocares cũ ad pugnã
pergeres ꝯ̃ madian? Iurgãtes fortiter
⁊ ꝓpe vim inferentes. Quibꝫ ille rñdit:
Quid enĩ tale facere potui q̃le vos feci-
stis? Nõne melior est racemꝰ effraim vĩ
demijs abieçer? In manꝰ vr̃as dñs tra
didit prĩcipes madiã. oreb ⁊ çeb. Quid
tale facere potui q̃le vos fecistis? Qd̃ cũ
locutus esset requieuit spũs eoꝝ q̃ tu-
mebant ꝯ̃ eum. Cunqꝫ venisset gedeon
ad iordanẽ trãsiuit eũ cũ trecẽtis viris
qui secũ erãt. ⁊ pre lassitudine. fugiẽtes
ꝑsequi nõ poterãt. Dixitqꝫ ad viros soc
coth: Date obsecro panes ꝓpl'o qui me
cum est. qꝛ valde defecerũt: vt possimus
ꝑsequi çebee ⁊ salmana reges madian.
Rñderũt princpes soccoth. Forsitã pal
me manuũ çebee ⁊ salmana ĩ manu tua
sunt ⁊ idcirco postulas vt demus exerci
tui tuo panes. Quibꝫ ille ait. Cuꝫ ergo
tradiderit dñs çebee ⁊ salmana in manꝰ
meas. ⁊ cũ reuꝫsus fuero victor in pace
cõterã carnes vr̃as cũ spinis tribulisqꝫ
deserti. Et inde ꝯscẽdẽs venit in phanuel
locutusqꝫ est ad viros loci illius similia
Cui ⁊ ille rñderũt sicut rñderãt viri soc
coth. Dixit itaqꝫ eis: Cuꝫ reuꝫsus fuero
victor ĩ pace: destruã turrim hãc. Zebee
autẽ ⁊ salmana requiescebãt cũ oĩ exer-
citu suo. Quindecim enĩ milia viri re-
mãserant ex oĩbꝫ turmis oriẽtaliũ ꝓpl'o-
ru. cesis cẽtuꝫ viginti milibꝫ bellatoꝝ ⁊
educẽtiuꝫ gladiũ. Ascendensqꝫ gedeon
ꝑ viã eoꝝ qui in tabnaculis morabãtur
ad oriẽtalem ꝑtẽ nobe ⁊ iecbaa: ꝑcussit
castra hostiũ qui securi erãt. ⁊ nihil adu-
si suspicabãtur. fugierũtqꝫ çebee ⁊ salma-
na q̃s ꝑsequẽs gedeon cõprehẽdit tur-
bato oĩ exercitu eoꝝ. Reuꝫtensqꝫ de bello
ante solis ortũ apprehendit puerũ de vi
ris soccoth: interrogauitqꝫ eũ noĩa prĩ-
cipũ ⁊ senioꝝ soccoth. ⁊ d̃scripsit septua
gintaseptẽ viros. Venitqꝫ ad soccoth.
⁊ dixit eis: En çebee ⁊ salmana suꝑ quibꝫ
exprobrastis mihi dicẽtes: forsitan ma-
nus çebee ⁊ salmana ĩ manibꝫ tuis sunt
⁊ idcirco postulas vt demus viris q̃ las-
si sunt ⁊ defecerũt panes. Tulit ergo se
niores ciuitatis. ⁊ spinas deserti ac tri-
bulos. ⁊ ꝯtriuit cũ eis atqꝫ cõminuit vi
ros soccoth. Turrĩ q̃ꝫ phanuel subuꝫtit
occisis habitatoribꝫ ciuitatꝫ. Dixitqꝫ ad
çebee ⁊ salmana: Quales fuerũt viri q̃s
occidistis in thabor? Qui rñderũt: Si-
miles tui: ⁊ vnus ex eis q̃si filius regis.
Quibꝫ ille rñdit. frẽs mei fuerunt filij
mr̃is mee. Viuit dñs: qꝛ si seruassetꝫ eos
nõ vos occiderẽ. Dixitqꝫ iether primo-
genito suo: Surge ⁊ interfice eos. Qui
nõ eduxit gladiũ. Timebat eĩ qꝛ adhuc
puer erat. Dixeruntqꝫ çebee ⁊ salmana:
Tu surge ⁊ irrue in nos: qꝛ iuxta etateꝫ
robur est hominis. Surrexit gedeon ⁊
interfecit çebee ⁊ salmana. ⁊ tulit orna-
mẽta ac bullas quibus colla regalium

camelorꝝ decorari solent. Dixerūtq̄ om
nes viri isrl' ad gedeon: Dñare nr̄i tu ⁊
filiꝰ tuus ⁊ filiꝰ filij tui: qꝛ liberasti nos
de manu madian. Quibꝫ ille ait: Nō do
minabor vr̄i. nec dñabit' in vos filus me
us. sed dñabitur vobis dñs. Dixitq̄ ad
eos: Unā petitionem postulo a vob'. Da
te mihi inaures ex preda vr̄a. Inaures
enī aureas hismaelite hr̄e cōsueuerant
Qui rñderūt. Libentissime dabimus:
Expandētesq̄ sup terrā palliū ꝓiecer̄t
in eo inaures de preda. ⁊ fuit pōdus po
stulatarꝝ inauriuꝫ mille septingēti auri
sicli. absq̄ ornamētis ⁊ monilibꝫ ⁊ veste
purpurea quibꝫ reges madian vti soli
ti erant. ⁊ p̄ter torques aureas camelo
rū. Fecitq̄ ex eo gedeon ephot. ⁊ posuit
illud in ciuitate sua ephra. Fornicatus
q̄ est oīs israel in eo. ⁊ factū est gedeoni
⁊ oī domui eius in ruinā. Hūiliatus ē
aūt madian corā filijs israel nec potuer̄t
vltra ceruices eleuare: sed quieuit ter
ra p q̄draginta annos quibꝫ gedeō pre
fuit. Abijt itaq̄ hierobaal filius ioas ⁊
habitauit ī domo sua habuitq̄ septua
ginta filios qui egressi sunt de femore
eius: eo q̄ plures hr̄et vxores. Cōcubi
na aūt illius quam habebat in sychem
genuit ei filiū nomīe abimelech. Mor
tuusq̄ est gedeon filius ioas in senectu
te bona. ⁊ sepultus est in sepulcro ioas
patris sui in ephra de familia esri. Po
stq̄ aūt mortuꝰ est gedeon. auersi sunt
filij isrl'. ⁊ fornicati sunt in baalim. Per
cusseruntq̄ cū baal fedus vt esset eis in
deū: nec recordati sūt dñi dei sui q̄ eruit
eos de manibꝫ inimicorꝝ suoruꝫ oīm per
circūitū: nec fecer̄t mīaꝫ cū domo hiero
baal gedeō iuxta oīa bona q̄ fecerat isrl'i

Abijt aūt abimelech filiꝰ hie IX
robaal in sychem ad frēs mr̄is
sue. ⁊ locutꝰ est ad eos ⁊ ad oēm
cognationeꝫ domus p̄ris matrisq̄ sue
dicens. Loquimini ad oēs viros sycheꝫ
Quid vobis est melius. vt dominētur
vestri septuaginta viri omnes filij hie
robaal. an vt dñetur vobis vnus vir?
Simulq̄ ꝯsiderate. qꝛ os vr̄m et caro
vr̄a sum. Locutiq̄ sunt fratres matris
eius de eo ad oēs viros sychem vniuer
sos s̄mones istos: ⁊ inclinauerūt cor eo
rū post abimelech dicentes: Frater no
ster est. Dederūtq̄ illi septuaginta pon
dera argenti de phano baal berith. Qui
cōduxit sibi ex eo viros inopes ⁊ vagos
secutiq̄ sūt eū. Et venit ī domū p̄ris sui
in ephra. ⁊ occidit frēs suos filios hiero
baal septuaginta viros sup lapidē vnū
Remansitq̄ ioathan filiꝰ hierobaal mi
nimus. ⁊ abscōditꝰ est. Cōgregati sunt
aūt oēs viri sychem ⁊ vniuerse familie
vrbis mello: abierūtq̄ ⁊ ꝯstituerūt re
gem abimelech iuxta quercum que sta
bat in sychem. Qd̄ cum nunciatū esset
ioathan iuit ⁊ stetit in vertice mōtis ga
riçim: eleuataq̄ voce clamauit et dixit:
Audite me viri sycheꝫ ita vt audiat vos
dñs: Ierūt ligna vt vngerent sup se re
gem. Dixerūtq̄ oliue. Impera nobis.
Que rñdit: Nūquid possuꝫ deserere pin
guedinē meā q̄ ⁊ dij vtūtur ⁊ hoīes ⁊ ve
nire vt inter ligna promouear? Dixer̄t
q̄ ligna ad arborē ficū: Veni ⁊ sup nos
regnum accipe. Que respondit eis: Nū
quid possum deserere dulcedinem meā
fructusq̄ suauissimos. ⁊ ire vt int' cete
ra ligna promouear? Locutaq̄ sunt li
gna ad vitē: Veni ⁊ impera nobis. Que
respondit eis. Nunquid possum desere
re vinū meum quod letificat deuꝫ ⁊ bo
mines. ⁊ inter ligna cetera promoueri?
Dixeruntq̄ omīa ligna ad rhānuꝫ: Ve
ni ⁊ impera super nos. Que respondit
eis: Si vere me regem vobis constitui
tis. venite ⁊ sub vmbra mea requiescite
Si autē non vultis egrediatur ignis
de rhāno. ⁊ d̄uoret cedros libani. Nunc
igitur si recte ⁊ absq̄ peccato constitui
stis super vos regem abimelech. ⁊ bene
egistis cum hierobaal ⁊ cum domo eiꝰ
⁊ reddidistis vicem beneficijs eius qui
pugnauit ꝓ vobis ⁊ animā suam dedit
periculis vt erueret vos de manu madi
an qui nunc surrexistis contra domum
patris mei. ⁊ interfecistis filios eius se
ptuaginta viros super vnum lapidem

7 constituistis regem abimelech filium ancille eius super habitatores sychem eo q frater vester sit. Si ergo recte 7 absq vitio egistis cum hierobaal 7 domo ei? hodie letemini in abimelech. 7 ille letet in vobis. Sin aũt peruerse: egrediatur ignis ex eo. 7 ꝑsumat hitatores sychem 7 oppidu mello: egrediaturq ignis de viris sychem 7 de oppido mello. 7 deuoret abimelech. Que cũ diuisset fugit et abijt in bera: habitauitq ibi ob metum abimelech fratris sui. Regnauit itaq abimelech sup israel trib annis. Misitq dñs spiritũ pessimũ inter abimelech 7 habitatores sychem qui ceperunt eum detestari. 7 scelus interfectionis septuaginta filioꝝ hierobaal 7 effusionem sanguinis eoꝝ conferre in abimelech fratrẽ suũ. 7 in ceteros sychimoꝝ principes qui eum adiuuerant: Posuerũtq insidias aduersum eum in summitate mõtium. 7 dum illius ꝑstolabãtur aduẽtũ. exercebãt latrocinia agẽtes ꝑdas de pretereũtib. Nũciatumq est abimelech. Venit aũt gaal filius obed cuz fratrib suis: 7 trãsiuit in sychymã. Ad cuius aduentũ erecti habitatores sychem egressi sunt in agros vastantes vineas vuasq calcãtes. 7 factis cantãtiũ chꝛis ingressi sunt phanũ dei sui 7 inter epulas 7 pocula maledicebãt abimelech clamante gaal filio obed: Quis est iste abimelech. 7 que est sychem vt ſuiamus ei Nunquid non est ipse filius hierobaal 7 cõstituit principem çebul ſuuz suum super viros emoꝝ ꝑris sychem. Cur ergo ſuiemus ei: Utinã daret aliquis populũ istũ sub manu mea vt auferrez de medio abimelech. Dictũq est abimelech. Cõgrega exercitus multitudinez: 7 veni. Zebul enĩ princeps ciuitatis audiris ſmonib gaal filij obed iratus est valde. 7 misit clam ad abimelech nuncios dicens: Ecce gaal filius obed venit ĩ sychimã cũ fratrib suis: 7 oppugnat aduersum te ciuitatẽ. Surge itaq nocte cum ꝑplo qui tecum est. 7 latita in agro 7 prio mane oriẽte sole irrue sup ciuitatem. Illo autẽ egrediente aduersuz te cum ꝑplo suo. fac ei qđ potueris. Surrexit itaq abimelech cũ oi exercitu suo nocte 7 tetendit insidias iuxta sychimã in quattuoꝝ locis. Egressusq est gaal filius obed. 7 stetit in introitu portę ciuitatis. Surrexit autez abimelech 7 ois exercitus cũ eo de insidiaꝝ loco. Cunq vidisset ꝑplm gaal. dixit. ad çebul: Ecce de mõtib multitudo descẽdit. Cui ille rñdit: Umbras montiũ vides quasi capita hoĩm. 7 hoc errore decipis. Rursum q gaal ait. Ecce ꝑplus de vmbilico terre descẽdit. 7 vnus cuneus venit per viam que respicit quercũ. Cui dixit çebul Ubi est nũc os tuũ quo loqbaris: quis est abimelech vt ſuiamus ei. Nõne hic ꝑplus est quẽ despiciebas: Egredere et pugna ctra eũ. Abijt ergo gaal expectãte sychimoꝝ ꝑplo 7 pugnauit ctra abimelech qui ꝑsecut? est eũ fugiẽtem 7 in vrbem cõpulit. Ceciderũtq ex pte eius plurimi vsq ad portã ciuitatis. 7 abimelech sedit in ruma. Zebul autem gaal 7 socios eius expulit de vrbe. nec ĩ ea passus est commorari. Sequenti ergo die egressus est ꝑplus in campũ: qđ cuz nũciatũ esset abimelech. tulit exercitũ suũ 7 diuisit in tres turmas: tẽdẽs insidias in agr. Uidẽsq q egrederet ꝑplus de ciuitate surrexit 7 irruit in eo cum cuneo suo oppugnãs 7 obsidẽs ciuitatez. due aũt turme palãtes p cãpuz aduſarios p seqbãtur. Porro abimelech oi die illo oppugnabat vrbẽ: quã cepit interfectis habitatoribꝫ eius: ipsa q̃z destructa. ita vt sal in ea dispgeret. Quod cũ audissent qui habitabãt in turre sychimoꝝ: ingressi sunt phanũ dei sui berithvbi fedus cũ eo pepigerãt. 7 ex eo locus nomẽ accepat: qui erat munitus valde. Abimelech q̃z audiẽs viros turris sychimorum pariter cõglobatos. ascẽdit in mõtem selmon cũ omni populo suo. 7 arrepta securi precidit arboris ramum: imposituq ferens humero. dixit ad socios: Quod me vidistis facere. cito facite. Igitur certatim ramos de arboribꝫ

precidētes seq̄bant̄ ducē. Qui circūdā-
tes p̄sidiū succēderūt. atz ita factū est vt
fumo ⁊ igne mille hoīm necarent̄ viri
pariter ⁊ mlieres hītatoꝝ turris sychez
Abimelech aūt inde ꝓficiscēs venit ad
oppidū thebes: qd̄ circūdans obsidebat
exercitu. Erat aūt turris excelsa in me-
dia ciuitate ad quā ꝯfugerāt simul viri
ac mulieres ⁊ oēs prīcipes ciuitat̄ clau-
sa firmissime ianua. ⁊ sup̄ turris tectuz
stātes p̄ ꝓpugnacula. Accedēsq̄ abime-
lech iuxta turrim pugnabat fortiter. et
appropinquās ostio ignē supponere ni-
tebat̄. Et ecce vna mulier fragmen mo
le desup̄ iaciēs illisit capiti abimelech ⁊
cōfregit cerebrū eius. Qui vocauit cito
armigerū suū. ⁊ ait ad eū: Euagina gla
dium tuuz ⁊ p̄cute me: ne forte dicat̄ q̄
a femina interfect⁹ sim. Qui iussa p̄fici
ens int̄fecit eū. Illo q̄z mortuo oēs qui
cū eo erāt de isrl. reuersi sunt in sedes su-
as. ⁊ reddidit deus malū qd̄ fecerat abi-
melech ꝯ̄ p̄rem suū interfectis septua-
ginta fratribꝫ suis. Sychimitis q̄z qd̄
opati erāt retributū est. ⁊ venit sup̄ eos
maledictio ioathan filij hierobaal. X

Post abimelech surrexit dux in
israel thola filius phua patrui
abimelech vir de ysachar q̄ ha-
bitauit in sanir mōtis effraim. ⁊ iudica
uit israel viginti ⁊ tribꝫ annis: mortu-
usq̄ est ac sepultus in sanir. Huic suc-
cessit iair galaadites qui iudicauit isra-
el p̄ viginti ⁊ duos ānos: hn̄s triginta
filios sedētes sup̄ triginta pullos asina
rū ⁊ principes trigīta ciuitatū q̄ ea noīe
eius sunt appellate anothiair. i. oppida
iair vsq̄ in p̄ntem diem in terra galaad
Mortuusq̄ ē iair ac sepult⁹ in loco cui
est vocabulū camon. Filij aūt isrl̄ pecca-
tis veteribꝫ iūgētes noua. fecerūt malū
in ꝯspectu dn̄i. ⁊ seruierūt idolis baalim
⁊ astaroth ⁊ dijs syrie ac sidonis ⁊ moab
⁊ filioꝝ āmon ⁊ philistijm: dimiserūtq̄
dn̄m ⁊ nō coluerūt euz. Contra q̄s dn̄s
iratus tradidit eos in man⁹ philistijm
⁊ filioꝝ āmon: afflictiq̄ sunt ⁊ vehemen
ter oppressi p̄ annos decē ⁊ octo oēs qui
habitabāt trās iordanē ī terra ammor-
rei que est in galaad: intantū vt filij am
mon iordane trāsmisso vastarēt iudam
⁊ beniamin ⁊ effraim. Afflictusq̄ est isrl̄
nimis. Et clamātes ad dn̄m dixerunt.
Peccauimus tibi: qz dereliquim⁹ dn̄m
deū nr̄m ⁊ seruiuim⁹ baalim. Quibꝫ lo-
cutus est dn̄s. Nunquid non egyptij et
ammorrei filijq̄ āmon ⁊ philistijm. si-
donij q̄z ⁊ amalech ⁊ chanaan oppresserūt
vos. ⁊ clamastis ad me ⁊ erui vos de ma
nu eoꝝ? Et tn̄ reliq̄stis me ⁊ coluistis de
os alienos. Idcirco nō addam vt vltra
vos liberē. Ite ⁊ inuocate deos q̄s elegi
stis. Ipsi vos liberent in tp̄e angustie.
Dixeruntq̄ filij isrl̄ ad dn̄m. Peccaui-
mus: redde tu nob̄ quicq̄d tibi placet:
tm̄ nūc libera nos. Que dicentes oīa de
finibꝫ suis alienoꝝ deoꝝ idola ꝓiecerūt
⁊ seruiernnt dn̄o deo: qui doluit sup̄ mise
rijs eoꝝ. Itaq̄ filij āmon cōclamātes ī
galaad fixere tētoria: ꝯtra q̄s ꝯgregati fi
lij isrl̄. ī maspha castrametati sunt. Di-
xeruntq̄ principes galaad singuli ad ꝓ-
ximos suos. Qui prim⁹ ex nob̄ cōtra fi-
lios ammon ceperit dimicare: erit dux
populi galaad. XI

Fuit itaq̄ illo in tp̄e iepthe gala
adites vir fortissimus atq̄ pug̃
tor. filius mulieris meretricis
qui natus est de galaad. Habuit aūt ga
laad vxorem de qua suscepit filios: qui
postq̄z creuerant eiecerūt iepthe dicen-
tes: Heres in domo patris nostri eē nō
poteris quia de adultera mr̄e natus es
Quos ille fugiens atq̄ deuitans habi
tauit in terra thob. Congregatiq̄ sunt
ad eum viri inopes ⁊ latrocinantes. et
quasi principem sequebantur. In illis
diebꝫ pug̃bāt filij āmō ꝯ̄ isrl̄ q̄bꝫ acriter
instātibꝫ perrexerūt maiores natu de ga
laad vt tollereut in auxilium sui iepthe
de terra thob. Dixeruntq̄ ad eum: Ve-
ni ⁊ esto princeps noster. ⁊ pugna ꝯtra
filios ammon. Quibus ille respondit:
Nonne vos estis qui odistis me ⁊ eieci-
stis de domo patris mei. ⁊ nunc venistis
ad me necessitate compulsi? Dixerūtq̄

principes galaad ad iepthe: Ob hāc igit̄
causam nūc ad te venim⁹ vt ꝓficiscaris
nobiscū. ⁊ pugnes ꝯ̄ filios ammō: sisq̄
dux oīm qui habitāt in galaad. Iepthe
q̄z dixit eis. Si vere venistis ad me vt
pugnē ꝓ vobis ꝯ̄ filios āmon: tradide-
ritq̄ eos dn̄s in manus meas. ego ero
vester princeps? Qui rn̄derūt ei. Dn̄s
qui hec audit ipse mediator ac testis est
q̄ nr̄a ꝓmissa faciemus. Abijt itaq̄ ie-
pthe cū principibꝫ galaad fecitq̄ eū oīs
ꝓpl's principez sui. Locutusq̄ est iepthe
oēs ſmones suos corā dn̄o in maspha.
Et misit nūcios ad regē filioꝝ ammon
qui ex ꝑsona sua dicerēt: Quid mihi et
tibi est: qꝛ venisti ꝯ̄ me vt vastares terrā
meā? Quibꝫ ille rn̄dit: Quia tulit isrl̄
terrā meā qn̄ ascēdit de egypto: a finibꝫ
arnon vsq̄ ieboc atq̄ iordanē. Nūc g̃ cuz
pace redde mihi eā. Per q̄s rursuz mā-
dauit iepthe: ⁊ imperauit eis vt dicerēt
regi ammō. Hec dicit iepthe: Nō tulit
israel terrā moab nec terrā filioꝝ āmon
sed qn̄ de egypto ꝯscenderēt. ambulauit
ꝑ solitudinē vsq̄ ad mare rubrū ⁊ venit
in cades. Misitq̄ nūcios ad regē edō di
cens: Dimitte vt trāseā terram tuam.
Qui noluit acquiescere p̄cibꝫ ei⁹. Misit
q̄z ad regē moab: qui ⁊ ipse transituz p̄-
bere ꝯtempsit. Mansit itaq̄ in cades et
circūiuit ex latere terrā edom ⁊ terram
moab. Venitq̄ ad oriētalē plagaz terre
moab. ⁊ castrametat⁹ est trās arnon: nec
voluit intrare termīos moab. Arnō q̄p
pe ꝯfinium est terre moab. Misit itaq̄
israel nūcios ad seon regez āmorreoꝝ q̄
hītabat in esebon. ⁊ dixerunt ei. Dimit-
te vt trāseam per terrā tuā vsq̄ ad fluui
um. Qui ⁊ ipse israel v̄ba despiciēs nō
dimisit eū trāsire ꝑ terminos suos: sed
infinita multitudīe ꝯgregata egressus
est cōtra eū in iasa. ⁊ fortiter resistebat.
Tradiditq̄ eū dn̄s in manu israel com
omni exercitu suo ⁊ ꝑcussit eum ⁊ posse
dit oēm terrā ammorrei hītatoꝝ regio
nis illius ⁊ vniuersos fines eius de ar-
non vsq̄ ieboc ⁊ de solitudine vsq̄ ad ior
danem. Domin⁹ ergo de⁹ israel subuer
tit ammorreū pugnantē ꝯtra illum po-
pulo suo israel. Et tu nūc vis possidere
terram eius? Nōne ea que possedit cha
mos de⁹ tuus tibi iure debentur? Que
aūt dn̄s deus noster victor obtinuit. in
nr̄am cedent possessionez. Nisi forte me
lior es balac filio sephor rege moab. aut
docere potes q̄ iurgatus sit ꝯtra israel
⁊ pugnauerit ꝯ̄ eū qn̄ hītauit in esebon
⁊ viculis ei⁹ ⁊ in aroer ⁊ villis illius. vel
in cūctis ciuitatibꝫ iuxta iordanē ꝑ tre-
centos annos? Quare tanto tp̄e nihil
sup̄ hac repetitione temptasti? Igitur
nō ego pecco in te. sed tu ꝯtra me male
agis indicens mihi bella non iusta. Iu
dicet dn̄s arbiter huius diei int̄ isrl̄ ⁊ fi
lios ammon. Noluitq̄ acquiescere rex
filioꝝ āmō v̄bis iepthe q̄ per nūcios mā
dauerat. Fact⁹ est ergo sup̄ iepthe spūs
dn̄i ⁊ circūiens galaad ⁊ manasse. mas-
pha q̄z galaad. ⁊ inde trāsiens ad filios
ammon votū vouit dn̄o dicēs: Si tra-
dideris filios āmon in man⁹ meas qui
cunq̄ prim⁹ fuerit egressus de foribꝫ do
mus mee. mihiq̄ occurrerit reuerten-
ti cū pace a filijs āmon: eū holocaustuz
offerā dn̄o. Trāsiuitq̄ iepthe ad filios
ammon vt pugnaret contra eos quos
tradidit dominos in manus eius. per-
cussitq̄ ab aroer vsq̄ dum venias ī mē
nithviginti ciuitates. ⁊ vsq̄ ad abel que
est vineis consita plaga magna nimis.
humiliatiq̄ sunt filij ammon a filijs is-
rael. Reuertenti autē iepthe in maspha
domum suam: occurrit ei vnigenita fi-
lia sua cum tympanis ⁊ choris. Non eī
habebat alios liberos. Qua visa scidit
vestimēta sua ⁊ ait: Heu me filia mi: de
cepisti me. ⁊ ip̄a decepta es. Ap̄ui enī os
meū ad dn̄m. ⁊ aliđ facere nō poto. Cui
illa rn̄dit: Pater mi: si ap̄uisti os tuum
ad dn̄z. fac mihi qđcūq̄ pollicit⁹ es ꝯces-
sa tibi vltiōe atz victoria de hostibꝫ tuis
Dixitq̄ ad p̄rez: Hoc solū mihi p̄sta qđ
đp̄cor. Dimitte me vt duobꝫ mēsibꝫ cir
cūeā mōtes. ⁊ plāgā v̄gītatē meā cū so-
dalibꝫ meis. Cui ille rn̄dit: Vade. Et
dimisit eā duobꝫ mēsibꝫ: cūq̄ abisset cū

ſocijs ac ſodalibꝫ ſuis: flebat virginitatez ſuã in mõtibꝫ. Expletiſqꝫ duobꝫ mẽſibus. reuerſa eſt ad ꝓtem ſuũ. ⁊ fecit ei ſicut vouerat. Que ignorabat virũ. Exinde mos increuit in iſrael. ⁊ ꝯſuetudo ſuata eſt: vt poſt anni circulũ ꝯueniant in vnũ filie iſrael. ⁊ plangãt filiã iepthe galaadite diebꝫ quattuor.

XII

Ecce aũt in effraim orta eſt ſeditio. Nam trãſeuntes ꝓtra aquilonẽ. dixerũt ad iepthe: Quare vadẽs ad pugnã ꝓtra filios ammon vocare nos noluiſti: vt ꝓgeremuſ tecum? Igitur incendem⁹ domũ tuã. Quibꝫ ille rñdit. Diſceptatio erat mihi ⁊ ꝓpl̃o meo ꝯ filios ammon vehemẽs: vocaui qꝫ vos vt ꝓtereretis mihi auxiliũ. ⁊ facere noluiſtis. Qꝺ cernẽs. poſui aĩam meaz in manibꝫ meis traſiuiqꝫ ad filios ãmõ ⁊ tradidit eos dñm⁹ in manus meas Quid cõmerui: vt aduerſum me conſurgatis in ꝓliũ? Vocatis itaqꝫ ad ſe cũctis viris de galaad pugnabat ꝯ effraiz. Percuſſerũtqꝫ viri galaad effraim. qz dixerat: fugitiuus eſt galaad de effraim ⁊ habitat in medio effraim ⁊ manaſſe. Occupauerũtqꝫ galaadite vada iordanis per que effraim reuerſur⁹ erat. Cũqꝫ veniſſet ad ea de effraim numero fugiẽs atqꝫ dixiſſet: obſecro vt me trãſire ꝑmittas. dicebant ei galaadite: Nũqꝺ effrateus es? Quo dicẽte. nõ ſum. interrogabãt eũ. Dic g̃ ſebboleth qꝺ interꝓtat̃ ſpica. Qui rñdebat chebboleth. eadez lĩa. ſpicã exꝓimere nõ valens ſtatimqꝫ apprehẽſum iugulabãt in ipſo iordãis trãſitu. Et ceciderũt in illo tpe de effraĩ quadragĩtaduo milia. Judicauit itaqꝫ iepthe galaadites iſrael ſex anniſ. ⁊ mortuus eſt ac ſepultus in ciuitate ſua galaad. Poſt hũc iudicauit iſrael abeſſan de bethleẽ: qui habuit triginta filios et totidez filias. Quas emittẽs foras maritis dedit. ⁊ eiuſdez numeri filꝭs ſuis accepit vxores. introducẽs in domũ ſuam. Qui ſeptez annis iudicauit iſrael: mortuuſqꝫ eſt ac ſepultus in bethleem. Cui ſucceſſit ahialon çabulonites. ⁊ iudicauit iſrael decem annis: mortuuſqꝫ eſt ac ſepult⁹ in çabulõ. Poſt hũc iudicauit iſrael abdon filius hillel pharatonites qui habuit q̃draginta filios ⁊ triginta ex eis nepotes aſcendentes ſup ſeptuagĩta pullos aſinaꝝ. ⁊ iudicauit iſrl octo annis: mortuuſqꝫ eſt ac ſepultus i pharatõ terre effraim i mõte amalech.

XIII

Rurſumqꝫ filij iſrael fecerũt malũ in ꝓſpectu dñi q̃ tradidit eos in manus philiſtinorum quadraginta annis. Erat aũt quidam vir de ſaraa ⁊ de ſtirpe dan nomine manue hñs vxorẽ ſterilem: cui apparuit angelus dñi. ⁊ dixit ad eaz. Sterilis es ⁊ abſqꝫ liberis. ſed concipies ⁊ paries filiũ. Caue ergo ne bibas vinũ ac ſicerã. nec immũduz quicqꝫ comedas: qz cõcipies ⁊ paries filiũ: cuius nõ tanget caput nouacula. Erit enĩ naçareus dei ab infantia ſua ⁊ ex matris vtero. ⁊ ipe incipiet liberare iſrael de manu philiſtinoꝝ. Que cum veniſſet ad maritũ ſuuz dixit ei: Vir dei venit ad me hñs vultũ angelicũ: terribilis nimis. Quem cuz interrogaſſem quis eſſet ⁊ vnde veniſſz ⁊ q̃ noĩe vocaretur: noluit mihi dicere. ſed ꝺ rñdit: Ecce ꝯcipies ⁊ paries filiuz Caue ne vinũ bibas nec ſiceraz ⁊ ne aliquo veſcaris immũdo. Erit eĩ puer naçareus dei ab infantia ſua ⁊ ex vtero matris ſue vſqꝫ ad diem mortis ſue. Orauit itaqꝫ manue dominum ⁊ ait: Obſecro domine vt vir dei quem miſiſtiveniat iterum ⁊ doceat nos quid debeam⁹ facere de puero qui naſcitur⁹ eſt. Exaudiuitqꝫ dominus deprecantem manue ⁊ apparuit rurſum angel⁹ dñi vxori ei⁹ ſedenti in agro. Manue autem marit⁹ eius non erat cum ea. Que cum vidiſſz angelum feſtinauit ⁊ cucurrit ad viruz ſuum. nunciauitqꝫ ei dicens: Ecce apparuit mihi vir quem ante videraz. Qui ſurrexit ⁊ ſecutus eſt vxorem ſuam: venienſqꝫ ad virum dixit ei: Tu es qui locut⁹ es mulieri? Et ille rñdit: Ego ſuz. Cui manue: qñ inq̃t ſermo tu⁹ fuerit expletus q̃d vis vt faciat puer. aut a q̃ ſe

obſuare debebit? Dixitq; angelus dñi ad manue. Ab oīb⁹ q̄ locut⁹ ſum vxori tue abſtineat ſe. & quidq̄d ex vinea naſcitur nō comedat. vinū & ſicerā nō bibat: nulloq; eſcā immūdo. & qđ ei p̄cepi impleat atq; cuſtodiat: Dixit itaq; manue ad angelū dñi: Obſecro te vt acq̄eſcas p̄cibus meis. & faciam⁹ tibi hedū de capris Cui rīndit āgel⁹. Si me cog⁹ non comedā panes tuos: ſi aūt vis holocauſtū facere. offer illud dño. Et neſciebat manue q; āgel⁹ dñi eēt. Dixitq; ad eū. Qđ eſt tibi nomē vt ſi ſermo tu⁹ fuerit expletus honorem⁹ te? Cui ille rīndit: Cur q̄ris nomē meum qđ eſt mirabile? Tulit itaq; manue hedū de capr⁹ & libamēta. & poſuit ſup petrā offerēs dño qui fac mirabilia. Ipſe aūt & vxor ei⁹ intuebātur. Cūq; aſcenderet flāma altaris in celuz angelus dñi parit⁹ in flāma aſcēdit. Qđ cū vidiſſet manue & vxor ei⁹. pni cecidērūt in terrā. & vltra eis nō apparuit angelus dñi. Statimq; intellexit manue angelū dñi eſſe. & dixit ad vxorez ſuam: Morte morieñi: q; vidimus dñm. Cui rīndit mulier: Si dñs nos vellet occidere. de manib⁹ nr̄is holocauſtū & libamēta nō ſuſcepiſſet. nec oīdiſſet nobis hec oīa: necq; ea q̄ ſunt vēture diriſſet. Peperit itaq; filiuz. & vocauit nomen eius ſamſon. Creuitq; puer. & bñdixit ei dñs cepitq; ſpiritus domini eſſe cum eo in caſtris dan: inter ſaraa & eſthaol XIIII

Deſcendit q̄ ſamſon in thānata videnſq; ibi mulierē de filiab⁹ philiſtiim. aſcēdit & nunciauit p̄ri ſuo & mr̄i ſue dicens: Vidi mulierē in thānata de filiab⁹ philiſtinor⁹: quam queſo vt mihi accipiatis vxorē. Cui dixerūt pater & mater ſua: Nūquid nō eſt mulier in filiab⁹ fratrū tuor⁹ & in oī populo tuo q; vis accipe vxorē de philiſtiim qui incircūciſi ſunt? Dixitq; ſamſon ad p̄rem ſuū. Hāc mihi accipe: q; placuit oculis meis. Parētes aūt ei⁹ neſciebāt q; res a dño fieret. & quereret occaſiōes cōtra philiſtiim. Eo enī tpe philiſtiim dominabant iſraeli. Deſcēdit itaq; ſamſon cum patre ſuo & matre in thānata. Cūq; venīſſent ad vineas oppidi apparuit catul⁹ leonis ſeu⁹ & rugiēs & occurrit ei. Irruit aūt ſpūs dñi in ſamſon. & dilacerauit leonē q̄ſi hedū in fruſta decerperet nihil omnino h̄ns in manu. & hoc patri & matri noluit indicare. Deſcendit itaq; & locutus eſt mulieri q̄ placuerat oculis eius. Et poſt aliq̄t dies reuertēs vt accipet eam. declinauit vt videret cadauer leonis. Et ecce examē apū in ore leonis erat. ac fauus mellis. Quē cū ſumpſiſſet in manib⁹. comedebat in via veniensq; ad p̄rem ſuū & mr̄em dedit eis p̄tem qui & ipſi comedēr̄t. nec tñ eis voluit indicare q; mel de corpe leonis aſſumpſerat. Deſcēdit itaq; p̄r ei⁹ ad mulierē & fec filio ſuo ſamſon conuiuiū. Sic enī iuuenes facere conſueuerant. Cūq; ciues loci illius vidiſſent eū. dederunt ei ſodales triginta qui eēnt cū eo. Quib⁹ locut⁹ ē ſamſon: Proponā vob⁹ p̄bleuma qđ ſi ſolueritis mihi intra ſeptē dies cōuiuij. dabo vob⁹ triginta ſyndones & totidem tunicas. Sin aūt nō potuerit⁹ ſoluere. vos dabitis mihi triginta ſyndones & eiuſdē numeri tunicas. Qui rīderunt ei: Propone p̄bleuma vt audiamus. Dixitq; eis: De comedēte exiuit cib⁹. & de forti egreſſa ē dulcedo. Nec potuerūt p̄ tres dies p̄poſitiōem ſoluere Cunq; adeſſet dies ſeptim⁹ dixerūt ad vxorē ſamſō. Blādire viro tuo. & ſuade ei vt indicet tibi q̄d ſignificet p̄bleuma Qđ ſi facere noluer⁹: incendem⁹ te & domū p̄ris tui. An idcirco vocaſtis nos ad nuptias vt ſpoliaretis? Que fundebat apud ſamſon lachrymas. & q̄rebat dicēs Odis me & nō dilig⁹: idcirco p̄bleuma qđ p̄poſuiſti filiis p̄ris mei nō vis mihi exponere. At ille rīndit. P̄ri meo et mr̄i nolui dicere. & tibi īdicare poſſo? Septē igit⁹ diebus conuiuij flebat ante eū. tandemq; die ſeptimo cum ei eēt moleſta expoſuit: Que ſtatim indicauit ciuib⁹ ſuis. Et illi dixerūt ei die ſeptimo ante ſolis occubitū. q̄d dulci⁹ melle. & q̄d fortius leone? Qui ait ad eos: Si nō arauiſſetis

in vitula mea nō inuenissetis ꝓpositio-
nem meā. Irruit itaq; in euz spūs dñi
descenditq; aschalonē: ⁊ ꝑcussit ibi trigī
ta viros: q̄ꝝ ablatas vestes dedit his qui
ꝓbleuma soluerāt. Iratusq; nimis ascē
dit in domū pr̄is sui: vxor aūt eius acce
pit maritū vnū de amic; ei⁹ ⁊ ꝓnubis.

XV

Post aliq̄ntulū aūt tꝑis
cū dies triticee messis instarēt:
venit samson īuisere volēs vxo
rem suam. ⁊ attulit ei hedu; de capris.
Cunq; cubiculū eius solito vellet intra
re, ꝓhibuit illū pater illius dicēs: Pu-
taui ꝙ odisses eam. ⁊ ideo tradidi illam
amico tuo. Sed habet sororem que iu-
nior ⁊ pulcrior illa est. sit tibi ꝓ ea vxor.
Cui samson rñdit: Ab hac die non erit
culpa in me contra philisteos. Faciam
eniz vobis mala. Perrexitq; ⁊ cepit tre
centas vulpes: caudasq; earū iunxit ad
caudas. ⁊ faces ligauit in medio: quas
igne succendens dimisit vt huc illucq;
discurrerēt. Que statī ꝑrexerūt in sege-
tes philistinoꝝ. Quib; succēsis ⁊ cōpor
tate iam fruges ⁊ adhuc stātes in stipu-
la ꝯcremate sunt: intantū vt vineas q̄z
⁊ oliueta flāma ꝯsumeret. Dixeruntq;
philistijm. Quis fecit hanc rem? Qui-
bus dictū est. Samson gener thānatei
qꝛ tulit vxorez eius ⁊ alteri tradidit: hec
oꝑatus est. Ascēderuntq; philistijm. et
cōbusserūt tam mulierē q̄z pr̄em eius:
Quib; ait samson: Licet hec feceritis:
tamē adhuc ex vobis expetā vltionem ⁊
tūc quiescā. Percussitq; eos ingēti pla
ga. ita vt stupentes surā femori impone
rēt. Et descendēs habitauit in spelunca
petre etham: Igit̄ ascendentes philisti
im in terrā iuda. castrametati sunt ī lo-
co qui postea vocatus est lechi. i. maxilla
vbi eoꝝ fusus est exercitus. Dixerūtq;
ad eos de tribu iuda: Cur ascēdistis ad-
uersum nos? Qui rñderūt. Ut ligem⁹
samson venimus. ⁊ reddamus ei que
in nos oꝑatus est. Descenderunt ergo
tria milia viroꝝ de iuda ad specū silicis
etham. Dixer̄tq; ad samson: Nescis ꝙ
philistijm imperēt nobis. Quare h̄ fa-
cere voluisti? Quib; ille ait: Sicut fece
runt mihi. sic feci eis. Ligare inquiunt
te venimus ⁊ tradere in manus phili-
stinoꝝ. Quib; samson. iurate ait ⁊ spon
dete mihi ꝙ non occidatis me. Dixer̄t.
Non te occidemus. sed vinctū tradem⁹
Ligauerūtq; eū duob; nouis funibus
⁊ tulerūt eum de petra etham. Qui cū
venisset ad locū maxille. ⁊ philistijm vo
ciferātes occurrissent ei: irruit spūs do-
mini in eū. ⁊ sicut solēt ad ardorē ignis
ligna ꝯsumi. ita vincula quib; ligatus
erat. dissipata sunt ⁊ soluta. Inuentāq;
maxillā id est mādibulam asini que ia-
cebat arripiēs. interfecit in ea mille vi-
ros. ⁊ ait: In maxilla asini in mādibula
pulli asinaꝝ deleui eos ⁊ ꝑcussi mille vi
ros. Cunq; hec verba canēs complesset
ꝓiecit mādibulā de manu. ⁊ vocauit no
mē loci illius ramathlechi: qd̄ interp̄ta
tur eleuatō maxille. Sitiēsq; valde. cla
mauit ad dñz. ⁊ ait: Tu dedisti in manu
serui tui salutē hāc maximā atq; victo-
riā: ⁊ en siti morior: incidamq; in man⁹
incircūcisoꝝ. Aperuit itaq; dñs molarē
dentem ī maxilla asini ⁊ egresse sunt ex
eo aque. Quib; haust̄ refocillauit spm̄
⁊ vires recepit. Idcirco appellatum est
nomē loci illius. fons inuocātis de ma
xilla. vsq; in pñtem diem. Iudicauitq;
isrl̄ in dieb; philistijm vigīti ānis.

XVI

Abijt quoq; in gaçaz. ⁊ vidit ibi
mulierem meretricem. ingres-
susq; est ad eam. Quod cuz au-
dissent philistijm ⁊ percrebruisset apud
eos intrasse vrbez samson. circundede-
runt eum. positis in porta ciuitatis cu-
stodibus: ⁊ ibi tota nocte cum silentio
prestolantes vt facto mane exeuntem
occiderēt. Dormiuit autē samson vsq;
ad medium noctis ⁊ inde consurgens
apprehendit ambas porte fores cum po-
stibus suis et sera: impositisq; humeris
suis portauit ad verticem montis que
respicit hebron. Post hec amauit mu-
lierem que habitauit in valle soreth.
et vocabatur dalila. Veneruntq; ad eaz
principes philistinorum: atq; dixerunt

Decipe eum ⁊ discе ab illo in quo habe/
at tantã fortitudinẽ. ⁊ quõ eũ supareva
leam⁹ ⁊ vinctũ affligere. Qđ si feceris.
dabim⁹ tibi singuli mille centũ argẽ/
teos. Locuta ẽ ḡ dalila ad samson: Dic
mihi obsecro in q̃ sit tua maxima forti/
tudo ⁊ quid sit q̃ ligatus erumpere neq̃
as. Cui rñdit samson. Si septẽ neruice
is funib⁹ necdũ siccis ⁊ adhuc humẽti/
bus ligatus fuero: infirmus ero vt ce/
teri homines. Attulerũtq; ad eã satrape
philistinor septẽ funes vt dixerat: qui/
bus vinxit eũ latẽtib⁹ apud se insidijs ⁊
in cubiculo finem rei expectãtib⁹. Cla/
mauitq; ad eu⁹: Philistijm sup te sam/
son. Qui rupit vincula quõ si rumpat
quis filium de stuppa torti sputamine
cũ odorẽ ignis acceperit. ⁊ nõ est cogni/
tum in q̃ esset fortitudo ei⁹. Dixitq; ad
eum dalila: Ecce illusisti mihi. ⁊ falsu⁹
locutus es. Saltẽ nũc indica mihi q̃ li
gari debeas. Cui ille rñdit. Si ligatus
fuero nouis funib⁹ qui nunq̃ fuerũt i
ope. infirmus ero. ⁊ alior homi⁹ similis.
Quib⁹ rursu⁹ dalila vinxit eũ. ⁊ clama/
uit: philistijm super te samson. in cubi/
culo insidijs ꝑparatꝰ. Qui ita rupit vi/
cula quasi fila telar. Dixitq; dalila rur
sum ad eũ: Usq; quo dolipis me ⁊ falsu⁹
loq̃ris: Indic de q̃ vinciri debeas. Cui
rñdit samson. Si iquit septẽ crines ca/
pitis mei cũ licio plexueris ⁊ clauõ his
circũligatũ terre fixeris: infirmus ero:
Qđ cũ fecisset dalila. dixit ad eũ. Phili
stijm sup te samson. Qui ꝓsurgens de
somno extraxit clauũ cũ crinib⁹ ⁊ licio:
Dixitq; ad eũ dalila: Quõ dicis q̃ amas
me cũ animus tuus nõ sit mecũ: Per
tres vices mẽtitus es mihi. ⁊ noluisti
dicere in quo sit maxima fortitudo tua
Cunq; molesta esset ei ⁊ p multos dies
iugiter adflxeret. spatiũ ad quietẽ non
tribuẽs. defecit aĩa eius: ⁊ ad mortẽ vsq;
lassata est. Tũc aperiẽs veritatẽ rei dixit
ad eã: Ferru⁹ nunq̃ ascendit sup caput
meũ q⁹ naçareus. i. ꝓsecratus dño sum
de vtero matris mee. Si rasum fuerit
caput meũ. recedet a' me fortitudo mea
⁊ deficiã. eroq; sicut ceteri homines. Uidẽs
q; illa q⁹ confessus ei esset oẽm animu⁹
suũ: misit ad principes philistinor ac mã
dauit: Ascẽdite adhuc semel. q⁹ nũc mi
hi aperuit cor suũ. Qui ascenderũt: as/
sumpta pecunia quã promiserant. At illa
dormire eũ fecit sup genua sua ⁊ in sinu
suo reclinare caput. Uocauitq; tõsorẽ
⁊ rasit septẽ crines ei⁹ ⁊ cepit abigere eũ
⁊ a se repellere: Statim enĩ de eo fortitu/
do discessit. Dixitq;: Philistijm sup te
samson. Qui de somno ꝓsurgens dixit
in animo suo: Egrediar sicut ante feci
⁊ me excutiaꝫ nesciẽs q⁹ recessisset ab eo
dñs. Quẽ cũ apprehẽdissent philistijm
statim eruerũt oculos eius. ⁊ duxerunt
gaçam vinctum catenis. ⁊ clausum in
carcere molere fecerunt. Jamq; capilli
eius renasci ceperant. ⁊ principes phili/
stinor cõuenerũt in vnum vt immola
rent hostias magnificas dagõ deo suo ⁊
epularentur dicentes. Tradidit de⁹ no/
ster inimicum nr̃m samson in manus
nostras. Qđ etiam ꝑplus videns lau/
dabat deũ suum eademq; dicebat. Tra
didit deus noster aduersarium nr̃m in
manus nr̃as: qui deleuit terrã nr̃am: ⁊
occidit plurimos. Letanteq; p cõuiuia
sumptis iam epulis preceperũt vt voca
retur samson: ⁊ ante eos luderet. Qui
adductus de carcere ludebat ante eos:
feceruntq; eum stare inter duas colum
nas. Qui dixit puero regẽti gressus su
os: Dimitte me vt tãgã colũnas quib⁹
eis imminet domus. ⁊ recliner sup eas
⁊ paululu⁹ requiescam. Domus autez
erat plena viror ac mulieru⁹. ⁊ erãt ibi
oẽs principes philistinor. ac de tecto ⁊ so
lario circiter tria milia vtriusq; sex⁹ spe
ctãtes ludẽtez samson. At ille inuocato
dño ait: Dñe de⁹ me⁹ memẽto mei. ⁊ red
de mihi nũc fortitudinẽ pristinã de⁹ me⁹
vt vlciscar me de hostib⁹ meis. ⁊ p amis/
sione duor luminũ vnãvltionẽ recipiã
Et apprehẽdẽs ãbas colũnas q⁹b⁹ inite/
batur domus. alteraq; earu⁹ dextera et
alteram leua tenẽs ait: Moriatur ani/
ma mea cũ philistijm. Cõcussisq; fortit

colūnis: cecidit domus sup̄ oēs princi-
pes ⁊ ceterā multitudinē q̄ ibi erat. Mul-
toq̄ plures intfecit moriēs: q̄z ante vi-
uus occiderat. Descēdētes aūt frēs ei⁹
⁊ vniūsa cog̃tio. tulerūt corp⁹ eius: ⁊ se-
pelierunt inter saraa ⁊ esthaol in sepul-
cro patris sui manue: iudicauitq̄ israel
viginti annis.

XVII

Fuitq̄ eo tp̄e vir quidā de mon
te effraim noīe michas: qui di-
xit matri sue. Mille centū argē
teos q̄s sep̄aueras: ⁊ sup̄ quib⁹ me audi
ente iuraueras: ecce ego habeo. ⁊ apud
me sunt. Cui illa rn̄dit: Bn̄dictus fili⁹
meus dn̄o. Reddidit g̃ eos mr̄i sue. que
dixerat ei. Cōsecraui ⁊ voui hoc argen-
tum dn̄o: vt de manu mea suscipiat fili
us meus ⁊ faciat sculptile atq̄ ꝯflatile
⁊ nunc trado illd̄ tibi. Reddidit igitur
eos mr̄i sue. Que tulit ducētos argen-
teos. ⁊ dedit eos argentario: vt faceret
ex eis sculptile atq̄ cōflatile qd̄ fuit in
domo miche. Qui ediculaz q̄z in ea deo
separauit ⁊ fecit ephot ⁊ theraphim id ē
vestē sacerdotalem ⁊ idola. Impleuitq̄
vnius filioꝝ suoꝝ manū. ⁊ fact⁹ est ei sa
cerdos. In dieb⁹ illis nō erat rex in isrl̄
sed vnusquisq̄ qd̄ sibi rectū videbat̄ h̄
faciebat. Fuit q̄z in tp̄e illo alter adole-
scens de bethleez iuda ex cognatione ei⁹
eratq̄ ipse leuites ⁊ hītabat ibi. Egres-
susq̄ de ciuitate bethleē: p̄egrinari volu
it vbicunq̄ sibi cōmodū reperisset. Cū
q̄ venisset in mōtem effraim iter faciēs
⁊ declinasset parumper in domo miche:
interrogat⁹ est ab eo vnde venissz. Qui
respōdit. Leuita sum de bethleem iuda
⁊ vado vt habitem vbi potuero ⁊ vtile
mihi eē ꝓspexero. Dixitq̄ micha: Ma
ne apud me inquit. ⁊ esto mihi parens
ac sacerdos dabo q̄ tibi per annos singu
los decem argenteos ac vestem duplicē
⁊ que ad victuz sunt necessaria. Acquie
uit ⁊ mansit apud hominem fuitq̄ illi
quasi vn⁹ de filijs. Impleuitq̄ micha
manuz eius. ⁊ habuit puerū sacerdotez
apud se. nūc scio dicēs q̄ bn̄faciet mihi
de⁹ hn̄ti leuitici gener⁹ sac̄dotē.

XVIII

In dieb⁹ illis nō erat rex in isra-
el. ⁊ trib⁹ dan q̄rebat possessiōez
sibi vt hītaret in ea. Usq̄ ad il-
lum eni diez inter ceteras trib⁹ sortem
non acceperat. Miserunt ergo filij dan
stirpis ⁊ familie sue quinq̄ viros for-
tissimos de saraa ⁊ esthaol vt explorarēt
terrā ⁊ diligenter inspicerēt. Dixerunt
q̄ eis: Ite ⁊ ꝯsiderate terrā. Qui cū per
gētes venissent in mōtem effraim ⁊ in-
trassent domū miche requieuerunt ibi.
Et ag̃scētes vocē adolescētis leuite. vtē
tesq̄ illius diuersorio. dixerūt ad eum:
Quis te huc adduxit? Quid hic agis?
Quā ob cām huc venire voluisti? Qui
rn̄dit eis: Hec ⁊ hec p̄stitit mihi michas
⁊ me mercede ꝯduxit vt sim ei sacerdos
Rogauerūt autē eum vt ꝯsuleret dn̄m
⁊ scire possent an prospero itinere perge-
rent. ⁊ res haberet effectum. Qui respō
dit eis: Ite cum pace. Dn̄s respicit vi-
am vr̄am ⁊ iter quo p̄gitis. Eūtes igit̄
quīq̄ viri venerūt lais. viderūtq̄ ꝓpl̄m
habitātez in ea absq̄ vllo timore iuxta
cōsuetudinē sidonioꝝ securuz ⁊ quietū
nullo eis penitus resistēte. magnarūq̄
opū. ⁊ procul a sidone atq̄ a cūctis boī-
bus sep̄atum. Reuersiq̄ ad fratres su-
os ī saraa ⁊ esthaol ⁊ quid egissent scisci
tantib⁹ rn̄derūt. Surgite ⁊ eamus ad
eos. Vidim⁹ enī terrā valde opulētaz ⁊
vberez. Nolite negligere: nolite cessare.
Eamus ⁊ possideam⁹ eam. nullus erit
labor. Intrabim⁹ ad securos in regiōez
latissimam. tradetq̄ nobis dn̄s locū in
quo nullius rei est penuria eoꝝ q̄ gignū
tur in terra. Profecti igitur sunt de co-
gnatiōe dan de saraa ⁊ esthaol sexcēti vi
ri accīcti armis bellicis ascendētesq̄ mā
serūt in cariathiarim iude: qui locus ex
eo tēp̄e castroꝝ dan nomen accepit ⁊ est
post tergū cariathiarī. Inde trāsierūt ī
mōtez effraim. Cūq̄ venissent ad domū
miche. dixerūt quīq̄ viri qui p̄us missi
fuerāt ad ꝯsiderādā t̄rā lais. ceter⁹ fr̄ib⁹
suis. Nostis q̄ in domib⁹ istis sit ephot
⁊ theraphim ⁊ sculptile atq̄ conflatile.
Videte q̄d vob̄ placeat. Et cū paululuz

declinassent ingressi sunt domum adolescētis leuite qui erat ī domo michē: salutauerūtq; eum ꝟbis pacificis: sexcenti autē viri ita vt erāt armati stabāt ante ostiū. At illi qui ingressi fuerāt domum iuuenis: sculptile ⁊ ephot ⁊ thraphim atq; ꝓflatile tollere nitebāt. ⁊ sacerdos stabat ante ostiū. sexcētis viris fortissimis haud ꝓcul expectātibꝫ. Tulerūt igitur qui intrauerāt sculptile ephot ⁊ idola atq; cōflatile: Quibus dixit sacerdos Quid facitis? Cui rñderūt. Tace ⁊ pone digitum sup os tuū: veniq; nobiscū vt habeamus te ꝑem ac sacerdotem. Quid tibi melius est vt sis sacerdos in domo vni⁹ viri an in vna tribu ⁊ familia in isrl? Qđ cū audisset acq̄euit ꝟmonibꝫ eor. ⁊ tulit ephot ⁊ idola ac sculptile ⁊ ꝓfectus est cum eis. Qui cū pergerent ⁊ ante se ire fecissent ꝓuulos ac iumēta. ⁊ oē qđ erat pciosum iāq; a domo michē essent procul: viri qui habitabant ī edibꝫ michē ꝯclamātes sicuti sūt ⁊ post tergum clamare ceperūt. Qui cū respexissent dixerunt ad michaz. Quid tibi vis? Cur clamas? Qui rñdit. Deos meos q̄s mihi feci. tulistis ⁊ sacerdotem ⁊ oīa q̄ habeo: ⁊ dicit̄: quid tibi est? Dixerūtq; ei filij dan. Caue ne vltra loq̄ris ad nos. ⁊ veniant ad te viri aīo ꝯcitati. ⁊ ipe cuz oī domo tua ꝓeas: Et sic cepto itinere ꝓexerūt. Videsq; autē micha q̄ fortiores se essent: reuersus est in domuz suā. Hercēti autē viri tulerunt sacerdotē ⁊ q̄ sup dixim⁹: veneruntq; in lais ad ꝓplm quiescentē atq; securuz: ⁊ ꝓcusserūt eos in ore gladij. vrbēq; incendio tradiderūt. nullo penit⁹ ferēte ꝓsidiū. eo q̄ ꝓcul hītarēt a sidone. ⁊ cum nullo hominuz haberēt quicq; societat̄ ac negocij. Erat autē ciuitas sita in regione roob. quā rursum extruētes hītauerūt in ea. Vocato nōie ciuitat̄ dan iuxta vocabulū ꝑris sui quē genuerat isrl que ꝑus lais dicebat. Posuerūtq; sibi sculptile. ⁊ ionathan filium gersan filij moysi ac filios ei⁹ sacdotes ī tribu dan vsq; ad diē captiuitatis sue. Mansitq; apud eos idoluz michē oī tpe q̄ fuit domus dei in silo. In diebꝫ illis non erat rex in israel.

XIX

Factū est q̄dā vir leuites hītās in latere mōt̄ effraī: qui accepit vxorē de bethleez iuda. Que reliq̄t eū. ⁊ reūsa est ī domū ꝑris sui ī bethleez māsitq; apd eū q̄ttuor mēsibꝫ. Secut⁹q; ē eā vir su⁹ volensq; recōciliari ei atq; blādiri ⁊ secū reducere: hīs ī comitatu puerū ⁊ duos asinos. Que sucepit eum ⁊ introduxit ī domū ꝑris sui. Qđ cū audisset socer ei⁹. eūq; vidisset. occurrit ei let⁹. ⁊ āplexat⁹ est hoiez. Mānsitq; gener in domo soceri tribꝫ diebꝫ comedēs cuz eo ⁊ bibēs familiariter: die aūt q̄rto de nocte consurgēs ꝓficisci voluit. Quem tenuit socer. ⁊ ait ad eum: Gusta ꝑus pusilluz panis ⁊ cōforta stomachū ⁊ sic ꝓficiscēris. Sederuntq; simul ac comederunt ⁊ biberūt. Dixitq; ꝑ puelle ad generuz suū: Queso te vt hodie hic maneas: pariterq; letem̄. At ille cōsurgēs cepit velle ꝓficisci. Et nihilomin⁹ obnixe eum socer tenuit. ⁊ apud se fecit manere. Mane aūt facto ꝑabat leuites iter. Cui socer rursuz. Obsecro inq̄t vt paululū cibi capias. ⁊ assumpt̄ viribꝫ donec increscat dies. postea ꝓficiscaris. Comederūt q̄ simul. surrexitq; adolescēs vt ꝓgeret cū vxore sua ⁊ puero. Cui rursuz locut⁹ ē socer. Cōsidera q̄ dies ad occasum declinior sit. ⁊ ꝓpinq̄t ad vesperum. Mane apud me etiā hodie ⁊ duc letum diē. ⁊ cras ꝓficiscēris vt vadas ī domū tuā. Noluit gener acq̄escere ꝟmōibꝫ ei⁹ sz statī ꝓcit ⁊ vēit contra iebꝫ q̄ altero nomīe vocat̄ hierlm: ducēs secū duos asinos onustos ⁊ concubinam. Jamq; ad erant iuxta iebus ⁊ dies mutabat̄ in noctem. Dixitq; puer ad dñm suū. Veni obsecro declinem⁹ ad vrbez iebuseor. et maneam⁹ in ea. Cui rñdit dñs: Non ingrediar oppidū gentis aliene q̄ nō est de filijs isrl. sz trāsibo vsq; gabaa. ⁊ cū illuc ꝓuenero manebim⁹ ī ea: aut certe in vrbe rama. Trāsierūt q̄ iebus. ⁊ ceptū carpebāt it̄. occubuitq; eis sol iuxta gabaa q̄ ē

in tribu beniamin: diuerterūtq; ad eam
vt manerēt ibi. Quo cū intrassent: sede
bant in platea ciuitatis ⁊ nullus eos re
cipere voluit hospitio: Et ecce apparuit
homo senex reuertēs de agro ⁊ de opere
suo vespi: qui ⁊ ipse de mōte erat effraiz
⁊ pegrinus habitabat in gabaa. Hoīes
aūt regiōis illius erāt filij gemini. Ele-
uatisq; oculis vidit senex sedentē hoīez
cū sarcinulis suis in platea ciuitatis et
dixit ad eū: Unde venis. ⁊ q̄ vadis? Qui
rn̄dit ei: Profecti sumus de bethleez iu
da ⁊ pergimus ad locū nr̄m qui est in la
tere mōtis effraiz vn̄ ieram⁹ in bethleē
Et nūc vadimus ad domū dei nullusq;
sub tectū suū nos vult recipe. hn̄tes pa
leas ⁊ fenū in asinoꝝ pabulū. ⁊ panez ac
vinū in meos ⁊ ācille tue vsus ⁊ pueri
qui mecū ē. Nulla re īdigem⁹ nisi hospi
tio. Cui rn̄dit senex. Pax tecuz sit. Ego
p̄bebo oīa q̄ necessaria sunt. tm̄ q̄so ne in
platea maneas. Introduxitq; eū in do-
mū suā. ⁊ pabulū asinis p̄buit. ac postq̄
lauerūt pedes suos recepit eos in ꝯui-
uiū. Illis epulātib⁹. ⁊ post laborē itinerꝫ
cibo ⁊ potu reficiētib⁹ corpa. venerūt vi-
ri ciuitatis illi⁹ filij belial. i. absq; iugo.
⁊ circūdantes domū senis. fores pulsa-
re ceperūt clamātes ad dn̄m dom⁹ atq;
dicētes: Educ virū qui ingressus est do
mū tuā. vt abutam̄ eo. Egressusq; ē ad
eos senex. ⁊ ait: Nolite frēs nolite facere
malū h̄. qꝛ īgressus est hō hospitiū meū
⁊ cessate ab hac stulticia. Habeo filiam
v̄ginē ⁊ hic hō habet ꝯcubinā: educam
eas ad vos vt humilietꝫ eas ⁊ vr̄am libi
dinē cōpleatis. tm̄ obsecro ne scelus h̄
cōtra naturā opemī in virū. Nolebant
acq̄escere s̄monib⁹ illi⁹. Qd̄ cernēs hō
eduxit ad eos ꝯcubinā suaz. ⁊ eis tradi-
dit illudendā. Qua cū tota nocte abusi
essent: dimiserūt eam mane. At mulier
recedentib⁹ tenebris venit ad ostiū do-
mus vbi manebat dn̄s suus. ⁊ ibi cor-
ruit. Mane fctō surrexit homo ⁊ apuit
ostiū vt ceptā expleret viā. ⁊ ecce ꝯcubi-
na eius iacebat ante ostiū sparsis in lu
mine manib⁹. Cui ille putās eam qui-
escere loquebatur. Surge vt ambule-
mus. Qua nihil rn̄dente: intelligēs q̄
erat mortua. tulit eaz ⁊ imposuit asino:
reuersusq; est in domū suā. Quā cū eēt
ingressus arripuit gladiū. ⁊ cadauer v-
xoris cū ossib⁹ suis in duodeciz ptes ac
frusta ꝯcidēs misit in om̄es terminos
isrl'. Qd̄ cū vidissent singuli conclama
bant: Nunq̄ res talis facta est in israel
ex eo die quo ascenderūt patres nostri
de egypto vsq; in pn̄s tps. Ferte senten
tiam. ⁊ in commune decernite quid fa-
cto opus sit.

XX

Egressi itaq; sunt oēs filij israel
⁊ pariter ꝯgregati q̄si vir vnus
de dan vsq; bersabee ⁊ terra ga-
laad ad dn̄m in maspha. oēs quoq; an-
guli ppl'oꝝ ⁊ cūcte trib⁹ israel in eccl'iam
ppl'i dei ꝯuenerūt q̄draginta milia pedi-
tū pugnatoꝝ: Nec latuit filios beniamī
q̄ ascendissent filij isrl' in maspha. Int'-
rogatusq; leuita marit⁹ mulieris inter
fecte quō tm̄ scelus perpetratū esset. rn̄-
dit: Veni in gabaa beniamin cuz vxore
mea illucq; diuerti. Et ecce homines ci
uitatis illius circūderūt nocte domū in
qua manebam volentes me occidere. ⁊
vxorē meaz incredibili furore libidinis
vexantes deniq; mortua est. Quam ar-
reptam in frusta concidi: misiq; partes
in omnes terminos possessionis vestre:
quia nūq̄ tm̄ nephas ⁊ tam grāde pia-
culum factū est in isrl'. Adestis oēs filij
isrl' decernite q̄d facere debeatꝫ. Stāsq;
oīs ppl's ⁊ q̄si vnius hoīs s̄mone rn̄dit:
Nō recedem⁹ in tabernacl'a nr̄a: nec suā
quisq̄ ītrabit domū. sz h̄ ꝯ gabaa in cōe
faciem⁹. Decē viri eligant̄ e cētū ex oīb⁹
tribub⁹ isrl'. ⁊ centū de mille ⁊ mille de
decē milib⁹ vt cōportent exercitui ciba-
ria ⁊ possim⁹ pugnare ꝯtra gabaa benia
mī ⁊ reddere ei p scelere qd̄ meret̄. Cō-
uenitq; vniūsus isrl' ad ciuitatez q̄si hō
vn⁹ eadē mēte vnoq; cōsilio. ⁊ miserūt
nūcios ad oēm tribū beniamī q̄ dicerēt
Cur tm̄ nephas in vob̄ reptū ē? Tradi-
te hoīes de gabaa qui h̄ flagitiū ppertra
rūt vt moriant̄. ⁊ auferat̄ malū de israel

Qui noluerũt fratrũ suoꝝ filioꝝ isrl̃ audire mandatũ: ꝑ ex cũctis vrbibꝫ q̃ sortis fue erãt ꝙuenerũt in gabaa vt illis ferrẽt auxiliũ ⁊ ꝺ vniu᷑suꝫ ꝑpl̃m isrl̃ dimicarẽt. Inuẽticꝫ sunt vigintiquiqꝫ milia de beniamin educẽtiuꝫ gladiũ: ꝓter habitatores gabaa. q̃ septingẽti erãt viri fortissimi ita sinistra vt dextra preliãtes. ⁊ sic fundis lapides ad certũ iacientes vt capillũ q̃z possent ꝓcutere. ⁊ neq̃qꝫ in altera ꝑtẽ ict⁹ lapidis deferret. Virorꝝ q̃z isrl̃ absqꝫ filijs beniamin inuenta sunt q̃draginta milia educẽtiũ gladios et paratorũ ad pugnã. q̃ surgẽtes venerunt in domũ dei. bẽ ẽ i sylo. ꝙsuluerũtqꝫ dominũ atqꝫ dixerũt. Quis erit i exercitu nr̃o ꝓnceps certaminis ꝓtra filios beniamin? Quibꝫ respõdit dom⁹: Judas sit dux vester. Statiqꝫ filij isrl̃ surgẽtes mane castrametati sunt iuxta gabaa. ⁊ inde ꝓcedẽtes ad pugnã ꝓtra beniamin. vbez oppugnare ceperũt. Egressiqꝫ filij beniamin ꝺ gabaa occiderũt ꝺ filijs isrl̃. die illo vigintiduo milia virorꝝ. Rursum filij isrl̃ ⁊ fortitudie ⁊ nũero ꝙfidẽtes i eodẽ loco in q̃ pri⁹ certauerũt. aciẽ direxerũt: ita tñ vt pri⁹ ascẽderẽt ⁊ flerẽt coram dño vsqꝫ ad noctem. ꝙsulerẽtqꝫ eũ ⁊ dicerẽt: Debem⁹ vltra ꝓcedere ad dimicãdũ ꝭ filios beniamin frẽs nr̃os. an nõ? Quibus ille rñdit: Ascendite ad eos. ⁊ inite certamẽ. Cũqꝫ filij isrl̃ altera die cõtra filios beniamin ad ꝑliũ ꝓcessissent: eruperũt filij beniamin de portis gabaa. et occurrẽtes eis tanta in illos cede bachati sunt. vt decẽ ⁊ octo milia virorꝝ educẽtium gladiũ ꝓsternerẽt. Quãobrez oẽs filij isrl̃ venerũt in domũ dei. ⁊ sedẽtes flebãt coram dño. Jeiunauerũtqꝫ die illo vsqꝫ ad vesperã. ⁊ obtulerunt ei holocausta atqꝫ pacificas victimas. et sup᷑ statu suo interrogauerũt. Eo tpe ibi erat arca federis dñi. ⁊ phinees fili⁹ eleaçari filij aaron ꝑpositꝰ dom⁹. Cõsuluerũt igit̃ dñm atqꝫ dixerũt: Exire vltra debemus ad pugnã ꝓtra filios beniamin frẽs nostros an q̃escere? Quibꝫ ait dñs. Ascẽdite. Cras enim tradam eos in manus ve

stras. Posuerũtqꝫ filij israel insidias ꝓcircũitum vrbis gabaa. et tertia vice sicut semel et bis contra beniamin exercitum ꝓduxerunt. Sed et filij beniamin audacter eruperũt de ciuitate. et fugiẽtes aduersarios lõgius ꝓsecuti sunt ita vt vulnerarẽt ex eis sicut primo die et secũdo. ⁊ cederẽt ꝑ duas semitas vertẽtes terga quarũ vna ferebat̃ in bethel. ⁊ altera in gabaa. atqꝫ ꝓsternerẽt triginta circiter viros. Putauerũt enim solito eos more cedere. Qui fugã arte simulãtes inierũt consiliũ vt abstraherẽt eos de ciuitate et quasi fugiẽtes ad suprad̃ictas semitas ꝓducerent. Oẽs itaqꝫ filij israel surgẽtes de sedibꝫ suis. tetẽderũt aciem in loco qui voc̃at baalthamar. insidie quoqꝫ q̃ circa vrbẽ erãt paulatiꝫ se aperire ceperũt. ⁊ ab occidẽtali vrbis ꝑte ꝓcedere. Sed ⁊ alia decẽ milia virorꝝ de vniuerso isrl̃ habitatores vrbis ad certamia ꝓuocabãt. inguatũqꝫ est bellũ cõtra filios beniamin. ⁊ nõ intellexerũt q̃ ex omĩ ꝑte illis instaret interitus. Percussitqꝫ eos dñs in ꝓspectu filioꝝ isrl̃. et interfecerũt ex eis in illo die vigintiquiqꝫ milia ⁊ centũ viros. oẽs bellatores et educẽtes gladiũ. Filij aũt beniamin cũ se inferiores esse vidissent. ceperũt fugere. Qꝺ cernẽtes filij isrl̃ dederũt eis ad fugiẽdũ locũ vt ad ꝑparatas insidias devenirẽt q̃s iuxta vrbẽ posuerãt. Qui cũ repẽte de latibul̃ surrexissent. ⁊ beniamĩ terga cedẽtibus̃ daret: ingressi sunt ciuitatem et ꝑcusserũt eaꝝ in ore gladij. Signũ aũt dederãt filij israel hijs quos in insidijs collocauerant vt postqꝫ vrbẽ cepissent. igne accẽderẽt vt ascẽdẽte in altũ fumo captã vrbẽ demõstrarent. Qꝺ cũ cernerẽt filij isrl̃ in ipo certamĩe positi: putauerunt enĩ filij beniamin eos fugere et instãtius ꝑsequebant̃: cesis ꝺ exercitu eorũ trigĩta viris vt viderũt q̃si colũnã fumi de ciuitate ascẽdere: beniamin q̃z respiciẽs retro cũ captam cernerent ciuitatẽ et flãmas. in sublime ferri qui prius simulauerãt fugã. versa facie fortius resistebãt. Qꝺ cũ vidissent filij

beniamin.in fugā uersi sunt. ⁊ ad uiā de
serti ire ceperūt.illuc q̄z eos aduersarijs
p̄sequētib⁹. Q̄z et hi q̄ u2bē succēderāt
occurrerūt eis.atq̄z ita factum est ut ex
utraq̄z parte ab hostibus cederētur.nec
erat ulla requies morientiū. Cecideꝝt
atq̄z p̄strati sunt ad orientalē plagā ur/
bis gabaa. Fuerūt aūt qui in eodē loco
interfecti sunt decē ⁊ octo milia uiroꝝ
oēs robustissimi pugnatores. Quod cū
uidissent q̄ remāserāt de beniamin fuge
rūt in solitudinē.⁊ p̄gebant ad petrā cu
ius uocabulū est remmon. In illa quo
q̄z fuga palātes ⁊ in diuersa tendentes
occiderūt quiq̄z milia uiros. Et cum ul
tra tenderēt p̄secuti sunt eos. ⁊ interfe
cerūt etiā alia duo milia. Et sic factum
est ut oēs qui ceciderāt de beniamin i di
uersis locis essent uigintiquinq̄z milia
pugnatores ad bella p̄mptissimi. Remā
serūt itaq̄z de omi numero beniamin q̄
euadere potuerāt et fugere in solitudi/
nē sexcēti uiri:sederuntq̄z in petra rem/
mon mēsib⁹ q̄tuor. Regressi aūt filij is/
rael oēs reliquias ciuitatis a uiris usq̄z
ad iumēta gladio p̄cussерūt.cūctasq̄z u2
bes et uiculos beniamin uorax flāma cō
sumpsit.

XXI

Iurauerāt q̄z filij isrl i maspha
et dixerūt: Nullus nostrum da
bit filijs beniamin de filiab⁹ su/
is uxorē. Uenerūtq̄z oēs ad domū dei in
silo.et in cōspectu eius sedētes usq̄z ad
uesperā leuauerūt uocem. ⁊ magno ulu
latu ceperūt flere dicentes: Quare dñe
deus isrl factuz est hoc malū in p̄plo tuo
ut hodie una trib⁹ auferet ex nobis? Al
tera aūt die diluculo consurgētes extru
xerūt altare:obtulerūtq̄z ibi holocausta
et pacificas uictimas.et dixerūt: Quis
nō ascēdit in exercituz dñi de uniuersis
tribub⁹ isrl? Grādi enī iuramēto se con
strinxerāt cū essent in maspha. interfici
eos q̄ defuissent.ductiq̄z p̄nia filij isrl su
per fratre suo beniamin.ceperūt dicere:
Ablata ē trib⁹ una de isrl. Uñ uxores ac
cipiēt? Oēs enī in cōe iurauim⁹ nō da/
turos nos his filias nr̄as. Idcirco dixe
rūt: Quis ē de uniūsis tribub⁹ isrl q̄ nō
ascendit ad dñm in maspha? Et ecce in
ueti sunt habitatores iabis galaad in il
lo exercitu nō fuisse. Eo q̄z tpe cū essent
in silo nullus ex eis ibi reptus ē. Uise/
runt itaq̄z decem milia uiros robustissi/
mos et p̄ceperūt eis: Ite et p̄cutite ha/
bitatores iabis galaad in ore gladij. taz
uxores q̄z puulos eoꝝ. ⁊ hoc erit q̄ obser
uare debebitis: Oīne generis masculini
⁊ mulieres q̄ cognouerāt uiros inflici/
te. uirgines aūt reseruate Inuēteq̄z sunt
de iabis galaad q̄dringēte uirgines que
nescierūt uiri thoꝝ. ⁊ adduxerūt eas ad
castra in silo i terrā chanaan. Uiserūt/
q̄z nūcios ad filios bēiamin qui erāt in
petra rēmon. ⁊ p̄ceperūt eis ut eas susci
pent i pace. Uenerūtq̄z filij bēiamin in
illo tpe. ⁊ date sūt eis uxores de filiabus
iabis galaad:alias aūt nō repperert q̄s si
mili mō traderēt. Uniūsusq̄z isrl ualde
doluit ⁊ egit p̄niaz sup interfectōe unī
trib⁹ ex israel:dixerūtq̄z maiores natu:
Quid faciemus reliq̄s qui nō acceperūt
uxores? Oēs in beniamin femine cōci/
derūt. ⁊ magna nobis cura ingētiq̄z stu/
dio p̄uidendū est:ne una trib⁹ deleatur
ex isrl. Filias enī nr̄as eis dare nō possu
mus astricti iuramēto ⁊ maledictōne q̄
dixim⁹:maledict⁹ qui dederit de filia/
bus suis uxorē beniamin. Ceperūtq̄z cō/
silij atq̄z dixerūt: Ecce solēnitas dñi est
in silo āniuersaria q̄ sita est ad septētri/
onē urbis bethel:ad orientalē plagam uie
que de bethel tēdit ad sichimaz. ⁊ ad me
ridiem oppidi lebona. Preceperūtq̄z filij
is beniamin.atq̄z dixerūt: Ite et latita/
te in uineis. Cūq̄z uideritis filias silo
ad ducēdos choros ex more p̄cedere:exi
te repēte de uineis. ⁊ rapite ex eis singu
li uxores singulas.et p̄gite in terrā ben
iamin. Cunq̄z uenerint p̄res earū ac fra
tres et aduersuz uos q̄ri ceperīt atq̄z iur
gari dicemus eis: Miseremini eoꝝ. Nō
enim rapuerūt eas iure bellantiuz atq̄z
uictoꝝ:sed rogātib⁹ ut acciperēt nō de/
distis. ⁊ a uestra p̄te peccatū est. Fecerūt
q̄z filij beniamin ut sibi fuerat imperatū

et iuxta numerū suum rapuerūt sibi de
his que ducebant choros vxores singu
las: abieruntq; in possessionē suaz edifi-
cantes vrbes. et habitātes in eis. Filij
quoq; isrl' reuersi sunt p tribus et fami
lias in tabernacula sua. In diebus illis
nō erat rex in isrl'. sed vnusquisq; quod
sibi rectū videbatur hoc faciebat.

Explicit liber iudicum. Incipit liber Ruth. Capl'm I

In diebus
vnius iudicis qñ iu
dices p̄erant. facta ē
fames ī terra: Abijt
q; homo de bethleem
iuda vt pegrinaret' in regione moabiti
de cū vxore sua ac duob' liberis. Ip̄e vo
cabatur elimelech. et vxor eius noemi.
⁊ duo filij alter maalon ⁊ alter chelion.
effratei de bethleem iuda. Ingressiq; re
gionē moabitidē morabant' ibi Et mor
tuus est elimelech marit' noemi: remā
sitq; ip̄a cū filijs. Quia acceperunt vxo-
res moabitidas quaruz vna vocabat' or
pha. alteraq; ruth. Mā serūtq; ibi decez
annis. ⁊ ambo mortui sunt: maalon vi-
delicet ⁊ chelion: remāsitq; mulier orba-
ta duobus liberis ac marito. Et surrexit
vt in patriā pgeret cuz vtraq; nuru sua
de regiōe moabitide. Audierat enī q re
spexisset dñs ppl'um suum ⁊ dedisset eis
escas. Egressa est itaq; de loco pegrina-
tionis sue cū vtraq; nuru. ⁊ iā in via re
uertēdi posita in terrā iuda. dixit ad eas
Ite ī domū mr̄is vestre. Faciat vobiscū
dñs misericordiā: sicut fecistis cū mortu-
is ⁊ mecū. Det vobis inuenire requiez
in domib' virorū q̄s sortiture estis. Et
osculata est eas. Que eleuata voce flere
ceperūt. ⁊ dicere: Tecū pgem' ad popu-
lum tuū. Quib' illa rñdit: Reuertimi-
ni filie mi: Cur venitis mecū? Num vl
tra habebo filios in vtero meo: vt viros
ex me sperare possitis? Reuertimini filie
mi et abite. Jam enī senectute cōfecta
sum. nec apta vinculo cōiugali. Etiaz si
possem hac nocte ꝯcipe ⁊ parere filios si
eos expectare velitis donec crescāt ⁊ an-
nos pubertatis impleāt: añ eritis vetu-
le q̄z nubatis. Nolite q̄so filie mi facere
hoc: qz vestra angustia magis me p̄mit.
et egressa est manus dñi ꝯtra me: Ele-
uata igit' voce rursum flere ceperūt. Or
pha osculata est socrū ac reuersa ē: ruth
adhesit socrui sue. Cui dixit noemi: En
reuersa est cognata tua ad ppl'm suū et ad
deos suos vade cum ea. Que rñdit: Ne
aduerseris mihi vt relinquaz te ⁊ abeā:
Quocūq; enī pereris. pgaz. et vbi mo-
rata fueris. ⁊ ego pariter morabor. Po
pulus tuus ppl's meus. et deus tuus de
us meus. Que te terra suscepit morie-
tem: in ea moriar ibiq; locū accipiam se
pulture. Hec mihi faciat deus ⁊ hec ad-
dat si non sola mors me ⁊ te sepauerit.
Videns g̊ noemi q obstinato ruth aīo
decreuisset secū pgere. aduersari noluit
nec ad suos vltra reditum persuadere.
Profecteq; sunt simul ⁊ venerūt ī beth
leem. Quib' vrbem ingressis velox apd̄
cunctos fama pcrebruit dicebātq; mu-
lieres. Hec ē illa noemi. Quib' ait: Ne
vocet' me noemi. i. pulcrā. sz vocate me
mara. i. amarā: qz amaritudine valde re
pleuit me omīpotēs. Egressa suz plena
et vacuaz reduxit me dñs. Cur ergo vo
catis me noemi quā dñs humiliauit. ⁊
afflixit omīpotens? Venit ergo noemi
cū ruth moabitide nuru sua de terra pe
grinatōis sue. ac reuersa est in bethleem
qñ primū hordea metebant'. II

Erat aūt viro elimelech cōsan-
guine' hō potens ⁊ magnaruz
opū nomīe booc. Dixitq; ruth
moabitis ad socrū suaz. Si iubes vadā
in agrū. ⁊ colligā spicas q̄ fugerint ma-
nus metētiū: vbicūq; clemētis ī me pa
trisfamilias repperero gr̄az. Cui illa rñ-
dit: Vade filia mi. Abijt itaq; ⁊ collige-
bat spicas post terga metētium. Accidit
aūt vt ager ille haberet dñm noīe booc:
qui erat de cognatōe elimelech. Et ecce
ip̄e veniebat de bethleem. dixitq; messo
ribus: Dñs vobiscū. Qui rñderunt ei:

Benedicat tibi dñs. Dixit qꝫ booꝫ iuue-
ni qui messoribꝫ p̄erat: Cui⁹ est hec pu-
ella? Cui rñdit. Hec est moabitꝫ que ve-
nit cū noemi d̄ regione moabitide. ⁊ ro-
gauit vt spicas colligeret remanentes.
sequēs messorū vestigia. Et de mane vs-
qꝫ nūc stat in agro. et nec ad momentū
q̄dez domū reuꝰsa ē. Et ait booꝫ ad ruth
Audi filia: Ne vadas in alterū agruꝫ ad
colligendum. nec recedas ab hoc loco. sꝫ
iungere puellis meis. ⁊ vbi messuerint
sequere. Mandaui enī pueris meis vt
nemo molestus sit tibi. sꝫ etiā si sitieris
vade ad sarcinulas et bibe aquas de q̄bꝫ
et pueri mei bibūt. Que cadēs in faciē
suā. et adorās sup̄ terrā dixit ad eū: Vñ
mihi hoc vt inuenirē gr̄am ante oculos
tuos et nosse me dignareris p̄egrinam
mulierē? Cui ille rñdit: Nunciata sunt
mihi omīa q̄ feceris socrui tue post mor-
tem viri tui. et ꝙ reliq̄ris parētes tuos
et terrā in qua nata es. ⁊ veneris ad po-
pulū quē antea nesciebas. Reddat tibi
dñs ꝓ op̄e tuo. et plenā mercedē recipi-
as a dño deo isrl̄ ad quē venisti. ⁊ sub cu-
ius ꝯfugisti alas. Que ait: Inueni gr̄aꝫ
apud oculos tuos dñe mi. qui cōsolat⁹
es me. et locutus es ad cor ancille tue.
que nō sum similis vnius puellaꝝ tua-
ruꝫ. Dixitqꝫ ad eā booꝫ: Quādo hora ve-
scendi fuerit veni huc ⁊ comede panē. ⁊
intinge buccellā tuā ī aceto. Sedit ita-
qꝫ ad messorū latus ⁊ cōgessit polentā si-
bi: comeditqꝫ et saturata est. ⁊ tulit reli-
quias. Atqꝫ īde surrexit vt spicas ex mo-
re colligeret. Precepit aūt booꝫ pueris
suis dicēs: Etiā si vobiscū metere volu-
erit ne ꝓhibeatis eaꝫ et de vestris quoqꝫ
manipulis ꝓijcite de industria. et rema-
nere p̄mittite vt absqꝫ rubore colligat.
et colligentē nemo corripiat. Collegit
ergo in agro vsqꝫ ad vesperā. ⁊ que colle-
gerat virga cedēs ⁊ excutiēs: īuenit hor-
dei quasi ephi mensuraꝫ. i. tres modios
quos portans reuersa est in ciuitatem ⁊
ostendit socrui sue. Insup̄ protulit ⁊ de-
dit ei de reliquijs cibi sui. quo saturata
fuerat. Dixitqꝫ ei socrus sua Vbi hodie
collegisti? Et vbi fecisti opus? Sit bñ-
dictus qui misertus est tui. Indicauit
qꝫ ei apud quem esset op̄ata. ⁊ nomē di-
xit viri ꝙ booꝫ vocaret̄. Cui respōdit no-
emi: Bñdictus sit a dño qm̄ eandē gr̄aꝫ
quā prebuerat viuis. seruauit ⁊ mortu-
is. Rursumqꝫ ait: Propinquus noster
est hō. Et ruth. hoc q̄ꝫ inquit p̄cepit mi-
hi vt tamdiu messoribus eius iungerer
donec oēs segetes meterent̄. Cui dixit
socrus. Meli⁹ est filia mi vt cuꝫ puellis
ei⁹ exeas ad metendū. ne in alieno agro
q̄spiā resistat tibi. Iūcta ē itaqꝫ puellis
booꝫ et tādiu cuꝫ eis messuit donec hor-
dea ⁊ triticū in horreis ꝯderent̄. III

Postq̄ꝫ aūt reuersa est ad socruꝫ
suā: audiuit ab ea: Filia mi que-
ram tibi requiē. ⁊ prouidebo vt
bene sit tibi. Booꝫ iste cuius puellis in
agro iūcta es ꝓpinquus noster est. ⁊ hac
nocte areā hordei ventilat. Lauare igit̄
et vngere. ⁊ induere cultioribꝫ vestimē-
tis et descende in areaꝫ. Non te videat
homo: donec esum potūqꝫ finierit. Quā-
do aūt ierit ad dormiendū: nota locū in
quo dormiat. Veniesqꝫ et discooperies
palliū quo op̄itur a p̄te pedū. et ꝓijcies
te et ibi iacebis. Ip̄e autez dicet tibi q̄d
agere debeas. Que rñdit. Quicq̄d p̄ce-
peris faciam. Descēditqꝫ in areā: et fecit
omīa que sibi imperauerat socrus. Cū-
qꝫ comedisset booꝫ ⁊ bibisset. ⁊ factus es-
set hilarior: issetqꝫ ad dormiēdum iuxta
aceruum manipulorū. venit abscōdite:
et discoop̄to a pedibus eius pallio se ꝓ-
iecit. Et ecce nocte iā media expauit ho-
mo. et conturbatus est: viditqꝫ mulierē
iacentem ad pedes suos. et ait illi: Que
es? Illaqꝫ rñdit: Ego sum ruth ancilla
tua. Expande pallium tuū sup̄ famulā
tuam: qꝛ propinquus es. Et ille. benedi-
cta inquit es a dño filia. ⁊ priorē miseri-
cordiā posteriore sup̄asti. qꝛ non es secu-
ta iuuenes paup̄es siue diuites. Noli
ergo metuere: sed quicq̄d dixeris mihi
faciā tibi. Scit enī oīs ꝓpl̄s qui habitat
intra portas vrbis mee mulierez te esse
v̄tutis. Nec abnuo me ꝓpinquū: sed est

alius me ꝓpinquior. Quiesce ac nocte. et facto mane. si te voluerit ꝓpinquitatꝭ iure retinere bene res acta est. sin autez ille noluerit. ego te absq; vlla dubitatõ ne suscipiã: viuit dñs. Dormi vsq; mane. Dormiuit itaq; ad pedes eiꝰ vsq; ad noctis abscessuz. Surrexit itaq; anteq̃ hoĩes se cognoscerẽt mutuo et dixit booç. Caue ne quis nouerit ꝙ huc venerꝭ Et rursum: expãde inquit palliũ tuũ q̃ opiris ⁊ tene vtraq; manu. Qua extendẽte ⁊ tenẽte. mẽsus est sex modios hordei. et posuit sup eã. Que portãs in gressa est ciuitatẽ. ⁊ venit ad socrũ suã. Que dixit ei: Quid egisti filia? Narrauitq; ei oĩa q̃ sibi fecisset hõ. Et ait: Ecce sex modios hordei dedit mihi. ⁊ ait: nolo vacuãte reuerti ad socrũ tuã. Dixitq; noemi: Expecta filia donec videamus quez res exitũ habeat. Neq; eniz cessabit hõ. nisi cõpleuerit quod locutus est.

IIII

Ascẽdit ergo booç ad portam ⁊ sedit ibi. Cunq; vidisset propĩquuz preterire d̃ quo prius sermo habitus est. dixit ad eum: Declina paulisper et sede hic. vocans eum nomine suo. Qui diuertit ⁊ sedit. Tollẽs autem booç decem viros de senioribus ciuitatꝭ: dixit ad eos. Sedete hic. Quibꝫ residẽtibꝫ locutꝰ est ad ꝓpinquũ: Partẽ agri fratris nostri elimelech vẽdet noemi que reuersa est d̃ regiõe moabitide: quod audiri te volui et tibi dicere coraz cunctis sedentibus et maioribus natu de populo meo: Si vis possidere iure ꝓpinquitatis eme et posside. si autem displicet tibi hoc ip̃m indica mihi vt sciam quid facere debeam. Nullus enĩ est propinquus excepto te qui prior es. et me qui secũdus sum At ille respondit: Ego agrũ emam. Cui dixit booç: Qñ emerꝭ agrũ de manu mulieris. ruth q̃z moabitidẽ que vxor defuncti fuit debes accipe vt suscites nomen ꝓpinqui tui in hereditate sua. Qui respondit. Cedo iuri ꝓpinquitatis. Neq; enim posteritatez familie mee delere debeo. Tu meo vtere priuilegio quo me libenter carere profiteor. Hic autem erat mos antiquitus in israel inter propinquos: vt si quãdo alter alteri suo iuri cedebat vt esset firma cocessio. soluebat homo calciamẽtũ suum. et dabat ꝓpinquo suo. Hoc erat testimoniuz cessionis in israel. Dixit ergo propinquo suo booç. Tolle calciamẽtuz. Quod statim soluit de pede suo. At ille maioribus natu et vniuerso populo: testes vos inquit estis hodie ꝙ possederim omnia que fuerunt elimelech et chelion et maalõ tradẽte noemi. ⁊ ruth moabitidem vxorẽ maalon in coniugium sumpserim vt suscitem nomen defuncti in hereditate sua ne vocabulum eius de familia sua ac fratribꝫ et ꝓpl̃o deleatur. Vos inquã huiꝰ rei testes estis Rñdit omnis populus qui erat in porta et maiores natu: Nos testes sumus. Faciat dñs hanc mulierẽ que ingrediꝭ domum tuã sicut rachel ⁊ lyam que edificauerẽt domũ israel. vt sit exemplũ virtutis in effrata ⁊ habeat celebre nomen in bethleem. Fiatq; domus tua sicut domus phares quẽ thamar pepit iude. de semine quod tibi dederit dñs ex hac puella. Tulit itaq; booç ruth. ⁊ accepit vxorem: ingressusq; est ad eã. et dedit illi dominus vt ꝯciperet et pareret filiũ. Dixerũtq; mulieres ad noemi: Bñdictus dominus qui nõ est passus vt deficeret successor familie tue. et vocareꝭ nomen eius in israel. et habeas qui consoletur animã tuam et enutriet senectutẽ. De nuru enĩ tua natus est qui te diliget. et multo tibi melior est q̃z si septẽ haberes filios. Susceptũq; noemi puerum posuit in sinu suo. et nutricis ac gerule fũgebatur officiũ. Vicine autez mulieres ꝯgratulãtes ei ⁊ dicẽtes: natꝰ ẽ filiꝰ noemi. vocauerũt nomẽ eiꝰ obed. Hic ẽ pr̃ isai pr̃is dauid. He sunt generationes phares. Phares genuit esrom. Esrom genuit araz. arã gẽuit aminadab. Amĩadab genuit naasõ: naasõ genuit salmõ Salmõ gẽuit booç: booç genuit obed. Obed gẽuit isai: isai gẽuit dauid regez.

Explicit liber Ruth

Prologus

Incipit ꝓlog⁹ sancti Hieronymi in libros Regum

Viginti et duas lr̄as esse apud hebreos. syrorū q̄z lingua et caldeorum testatur que hebree magna ex ꝑte confinis est Nam et ip̄i vigintiduo elemēta habent eodē sono. sed diuersis caracteribꝫ. Samaritani etiam pentateucuꝫ moysi tot idem litteris scriptitant: figuris tantū et apicibus discrepātes. Certūq̄z est esdram scribam legisq̄z doctorē post captā hierosolymam et instaurationē templi sub çorobabel alias litteras repperisse q̄bus nūc vtimur. cum ad illud vsq̄z tp̄s ꝗdem samaritanorū ⁊ hebreoꝝ characteres fuerīt. In libro q̄z numeroꝝ hec eadem supputatio. sub leuitaꝝ ac sacerdotum censu mystice ostendit̄. et nomen dn̄i tetragrāmaton in quibusdā grecis voluminibꝫ vsq̄z hodie antiquis exp̄ssuꝫ lr̄is inuenimus. Sed et psalmi tricesimussextus et centesimusdecimus et cētesimusundecimus et centesimusdecimusoctauus et centesimusquadragesimusquartus: q̄z q̄z diuerso scribant̄ metro: tn̄ eiusdē numeri texuutur alphabeto. Et hieremie lamētatōes ⁊ oratō ei⁹ salomonis q̄z in fine ꝓuerbia. ab eo loco in quo ait: Mulierē fortē quis inueniet eisdē alphabet⁹ vel īcisionibꝫ supputant̄ Porro quīq̄z littere duplices apd̄ hebreos sunt. caph. mem. nun. phe. sade Aliter enī scribunt̄ ꝑ has principia medietatesq̄z verboꝝ. aliter fines: vnde et aplerisq̄z libri duplices estimant̄: samuel malachim. dabreiamī. esdras. hieremias. cū cynoth. i. lamētatōibꝫ suis. Quō igit̄ vigintiduo elemēta sunt ꝑ quas scribimus hebraice om̄e qd̄ loquimur. ⁊ eorū initijs vox humana ꝯprehēdit̄: ita vigintiduo volumina supputant̄: quibꝫ q̄si litteris ⁊ exordijs in dei doctrina tenera adhuc ⁊ lactēs viri iusti erudit̄ infantia. Primus apud eos liber vocat̄ bresith: quē nos genesim dicim⁹. secūd⁹ ellesmoth qui exod⁹ appellat̄. terti⁹ vagecra. i. leuiticus. quart⁹ vagedaber: quez numerū vocamus. quītus elleaddabarim. q̄ deuteronomiū p̄notat̄. Hi sunt q̄nq̄z libri moysi: q̄s ꝓprie thorath. i. legem appellāt. Scd̄m ꝓphetaruꝫ ordinē faciunt ⁊ incipiūt ab iesu filio naue. q̄ apud illos iosue ben nun dicit̄. Deinde subtexūt sopthim. i. iudicū librū et in eundē cōpingūt ruth. qꝛ in diebꝫ iudicuꝫ facta eius narrat̄ historia. terti⁹ sequit̄ samuel: quē nos regnorū primū ⁊ scd̄um dicim⁹. quart⁹ malachim. i. reguꝫ: q̄ tertio ⁊ quarto regnoꝝ volumine cōtinet̄. Meliusq̄z multo est malachim. i. reguꝫ q̄z malacoth. i. regnoꝝ dicere. Nō enim multarū gentiū describit regna: sed vnius israelitici ꝓpl̄i qui tribubꝫ duodecim continet̄. quītus est esaias. sext⁹ hieremias. septim⁹ eçechiel. octau⁹ liber duodecim ꝓphetarū: qui apud illos vocat̄ thareasra. Tertius ordo: agiog̃pha possidet. Et primus liber incipit ab iob. secūdus a dauid quē quīq̄z incisionibꝫ et vno psalmoꝝ volumine ꝯp̄hendūt. tertius est salomō. tres libros habēs. prouerbia. q̄ illi parabolas. i. masloth appellāt. quart⁹ ecclesiasten. i. coeleth: quīt⁹ est canticū canticoꝝ. quē titulo syrasyrī prenotant. sextus est daniel. septimus dabreiamin. i. v̄ba dieꝝ qd̄ significātius chronicon totius diuine historie possumus appellare. qui liber apd̄ nos paralipomenon primus ⁊ scd̄s inscribit̄. octauus esdras: q̄ et ip̄i similit̄ apud grecos et latinos in duos libros diuisus ē. nonus hester. Atq̄z ita fiūt parit̄ veteris legis libri vigītiduo. i. moysi quīq̄z. ⁊ ꝓphetaꝝ octo: agiog̃phoꝝ nouē. Quāq̄z nonnulli ruth ⁊ cynoth int̄ agiographa scriptitēt ⁊ hos libros in suo putēt numero supputādos. ac ꝑ hoc esse prisce legis libros vigītiq̄ttuor. q̄s sb̄ numero vigītiq̄ttuor senioꝝ apocalypsis iohānis inducit. adorātes agnū ⁊ coronas suas ꝓstratis vultibꝫ offerētes: stātibꝫ coraꝫ q̄ttuor aīalibꝫ oculatis añ ⁊ retro. i. in p̄teritū ⁊ ī futuꝝ respiciētibꝫ. ⁊ īdefessa voce clamātibꝫ: scūs. scūs. scūs. dn̄s deus oī

potēs q̄ erat ⁊ qui ē. ⁊ qui vētur⁹ ē. Hic
ꝓlogus scripturaꝝ q̄si galeatū pricipiū
oībꝫ libris q̄s d̄ hebreo vertim⁹ ī latinuꝫ
ꝯuenire pōt. vt scire valeam⁹ quicq̄d ex
tra hos ē int̄ apocripha eē ponēdū. Igit̄
sapīa q̄ vulgo salomonis īscribit̄. ⁊ iesu
filij syrach liber. ⁊ iudith. ⁊ tobias. et pa
stor nō sūt ī canone. Machabeoꝝ primū
librū hebraicū reppi. Scd̄s grec⁹ ē: qd̄
ex ip̄a phrasin ꝓbari pōt. Que cū ita se
habeāt. obsecro te lector ne laborē meuꝫ
rep̄hēsionē estimes ātiquoꝝ. In tēplo
dei offert vnusq̄sq̄ qd̄ pōt: Alij auꝝ ⁊ ar
gentū et lapides p̄ciosos: alij byssum et
purpurā et coccū offerūt ⁊ hyacintum.
Nobiscū bn̄ agit̄: si obtulerim⁹ pelles ⁊
caprarū pilos. Et tn̄ apl̄s ꝯtemptibilio
ra nr̄a magis necessaria iudicat. Und̄ ⁊
tota illa tabernaculi pulcritudo et ꝑ sin
gulas spēs ecclesie pn̄tis futureq̄ disti
ctio pellibꝫ tegit̄ et cilitijs: ardorēq̄ sol̄
et iniuriā imbriū ea que viliora sunt ꝓ
hibēt. Lege g̃ primū samuel et malachī
meū. Meū inquā meū. Quicquid eniꝫ
crebrius vertēdo et emēdando soliciti
us et didicimus ⁊ tenemus: nr̄m ē. Et
cū ītellexeris qd̄ antea nesciebas. vel in
terp̄tez me estimato si gratus es. vl̄ pa
raphrasten si ingratus: q̄q̄ mihi oīo cō
scius nō sim. mutasse me quippiā de he
braica ꝟitate. Certe si incredulus es. le
ge grecos codices et latinos. ⁊ cōfer cuꝫ
his opuscul̄ q̄ nup̄ emēdauimus. ⁊ vbi
cūq̄ discrepare inter se vider̄. int̄roga
quēlibet hebreoꝝ. cui magis accomoda
re debeas fidez. ⁊ si nr̄a firmauerit. puto
ꝙ eū nō estimes ꝯiectorē vt ī eodē loco
mecū similit̄ diuinarit. Sz ⁊ vos famu
las christi rogo q̄ dn̄i discūbēt̄ p̄ciosissi
ma fidei myrrha vngitis caput. q̄ neq̄
q̄ saluatorē q̄rit̄ in sepulcro quibꝫ iam
ad patrē christus ascēdit: vt ꝯ latrantes
canes q̄ aduersuꝫ me rabido ore deseui
ent. ⁊ circūeunt ciuitatē atq̄ in eo se do
ctos arbitrant̄. si alijs detrahāt. oratio
nū vestrarū clypeos opponatis. Ego sci
ens humilitatē meā. illius semp̄ sn̄ie re
cordabor: Dixi custodiaꝫ vias meas. vt
nō delinquaꝫ in lingua mea. Posui ori
meo custodiā: cū ꝯsisteret pctōr adu̇suꝫ
me Obmutui ⁊ hūiliat⁹ sū ⁊ silui a bōis

Explicit ꝓlogus Incipit liber
Samuelis primus Capl̄m I

Fuit vir vnus
de ramathaim sophim de
monte effraim. et nomen
eius helchana. filius hie
roboaꝫ filij heliū. filij thau. filij suph. ef
frateus. et habuit duas vxores: nomeu
vni anna. et nomē secūde fenenna. Fu
erūtq̄ fenēne filij anne aūt non erāt li
beri. Et ascēdebat vir ille d̄ ciuitate sua
statutis diebꝫ vt adoraret ⁊ sacrificaret
dn̄o exercituū in sylo. Erāt aūt ibi duo
filij heli. ofni et phinees sacerdotes dn̄i
Venit ergo dies et īmolauit helchana
deditq̄ fenēne vxori sue et cūctis filijs
eius et filiabꝫ ꝑtes. Anne aūt dedit ꝑtē
vnā tristis: q̄r annā diligebat. Dn̄s au
tem cōcluserat vuluā eius. Affligebat
q̄z eam emula eius. et vehemēter ange
bat. intantū vt exꝓbraret ꝙ dn̄s ꝯclusis
set vuluā eius. Sicq̄ faciebat ꝑ singu
los annos cū redeūte tp̄e ascēderent ad
templū dn̄i. et sic ꝓuocabat eaꝫ. Porro
illa flebat. et nō capiebat cibū. Dixit er
go ei helchana vir suus. Anna cur fles.
et quare nō comedis. et quāobreꝫ affli
gitur cor tuū? Nunquid nō ego melior
tibi sum quā decē filij? Surrexit aūt an
na postq̄ comederat et biberat ī sylo Et
heli sacerdote sedente sup̄ sellam ante
postes domus dn̄i. cū esset anna amaro
aīo. orauit ad dn̄m flens largiter. et vo
tū vouit dicēs: Dn̄e exercituū si respici
ens videris afflictionē famule tue. ⁊ re
cordatus mei fueris. nec oblitus ancil
le tue. dederisq̄ serue tue sexū virilē. da
bo eū dn̄o oībꝫ diebꝫ vite eius. et noua
cula nō ascendet sup̄ caput eius. Factū
est autem cuꝫ illa multiplicaret p̄ces co
raꝫ dn̄o. vt heli obseruaret os ei⁹. Por
ro anna loquebat̄ in corde suo: tantūq̄

labia eius mouebant. ⁊ vox penit⁹ non audiebat. Estimauit ergo eā heli temulentam. dixitq; ei: Usq; q̄ ebria eris? Digere paulisp vinū quo mades. Respōdens anna: neq; q̄q; inquit dñe mi. Nam mulier infelix nimis ego sum: vinūq; ⁊ omne qđ inebriare pōt non bibi. sed effudi animā meam in ꝯspectu dñi: Ne reputes ancillā tuā quasi vnā de filiabꝫ belial. q2 ex multitudine doloris ⁊ meroꝛ mei locuta sum vsq; in pñs. Tunc heli ait ei: Uade in pace. ⁊ de⁹ isrl̄ det tibi petitionē tuā quā rogasti eum. At illa dixit Utinā inueniat ancilla tua gr̄az in oculis tuis. Et abiit mulier in viā suā. et comedit vultusq; illius nō sunt amplius in diuersa mutati. Et surrexerunt mane. et adorauerunt coꝛā dño: reuersiq; sunt et venerunt in domum suā ramatha. Cognouit aūt helchana annā vxorē suā. et recordat⁹ est ei⁹ dñs. Et factū est post circulū dierū: cōcepit anna et peperit filium: vocauitq; nomē eius samuel. eo q; a dño postulasset eum. Ascendit aūt vir ei⁹ helchana et oīs domus eius vt imolaret dño hostiā solēnē et votum suum: ⁊ anna nō ascendit. Dixit enī viro suo: Non vadā donec ablactet infās et ducā eum vt appareat ante cōspectum dñi. et maneat ibi iugiter. Et ait ei helchana vir suus: Fac qđ bonum tibi videtur. ⁊ mane donec ablactes eum p̄coriq; vt impleat dñs verbū suum. Mānsit ergo mulier et lactauit filium suum: donec amoueret eum a lacte. Et adduxit eum secum postq; ablactauerat in vitulis tribus. et tribus modijs farine. et amphora vini. et adduxit eum ad domum dñi in silo. Puer autē erat adhuc infantulus. Et imolauerunt vitulum et obtulerunt puerum heli. Et ait anna: Obsecro mi dñe: viuit aīa tua. Ego sum illa mulier que steti coꝛā te hic. orans dñm p puero isto. Oraui. et dedit mihi dñs petitionē meā quā postulaui eū. Idcirco ⁊ ego cōmodaui eū dño: cūctis diebꝫ q̄bꝫ fuerit accōmodatus dño. Et adorauerūt ibi dñm. Et orauit anna. et ait:

Exultauit coꝛ meum in dño: ⁊ exaltatum ē cornu meū in deo meo Dilatatum est os meū sup̄ inimicos meos: q2 letata sū in salutari tuo Nō est sanct⁹ vt est dñs: neq; enī ē aliud extra te. ⁊ nō est fortis sicut deus noster Nolite mlt̄iplicare loqui sublimia: gloriātes. Recedāt vetera de ore vr̄o. q2 deus sciētiarum dñs est: et ipi p̄parant cogitatōes. Arcus fortium superatus ē: et infirmi accincti sunt robore. Repleti prius p panibꝫ se locauerunt: ⁊ famelici saturati sunt. Donec sterilis pepit plurimos: et que multos habebat filios infirmata est. Dñs mortificat et viuificat: deducit ad inferos et reducit. Dñs pauperem facit et ditat: humiliat et subleuat. Suscitat de puluere egenū: ⁊ de stercore eleuat pauperē: vt sedeat cum principibꝫ: et solium glorie teneat. Dñi enī sunt cardines terre. ⁊ posuit super eos orbem. Pedes sanctoꝝ suoꝝ seruabit ⁊ impij in tenebris cōticescēt: q2 nō in fortitudine sua robꝛabit vir. Dñm formidabūt aduersarij eius: et super ipos in celis tonabit. Dñs iudicabit fines terre. et dabit imperiū regi suo: et sublimabit cornu christi sui. Et abiit helchana in ramatha in domū suā. Puer aūt erat minister in cōspectu dñi ante faciē heli sacerdotis. Porro filij heli. filij belial nesciētes dñm neq; officiū sacerdotū ad pp̄lm. sed q̄cūq; imolasset victimā: veniebat puer sacerdotis dū coquerent carnes ⁊ habebat fuscinulā tridentē in manu sua. et mittebat eū in lebetē vel i caldariā. aut in ollā siue i cacabū. et oē qđ leuabat fuscinula tollebat sacerdos sibi. Sic faciebāt vniuerso israeli venientiū in silo. Etiā antq; adolerēt adipē: veniebat puer sacerdotis ⁊ dicebat imolāti: Da mihi carnē vt coquā sacerdoti. Nō enī accipiā a te carnē coctā sed crudā. Dicebatq; ille imolās Incendatur primū iuxta morem hodie adeps et tolle tibi quātumcunq; desiderat aīa tua. Qui rīdens aiebat ei: Neq; q̄. Nunc enī dabis: alioquin tollam vi. Erat ergo peccatū puerorum grāde nimis

coꝝ dño: qꝛ detrahebant hoīes sacrificio dñi. Samuel aũt ministrabat ante faciez dñi puer accinctus ephot lineo. Et tunicã quam faciebat ei mater sua quã afferebat statutis diebꝫ ascẽdens cum viro suo. vt imolaret hostiã solẽnem et votũ suum. Et bñdixit heli helchane et vxori eius dixitqꝫ ei: Reddat tibi dñs semẽ de muliere hac pro fenore qꝺ cõmodasti dño. Et abierũt in locum suũ. Visitauit ergo dñs annã ⁊ ꝓcepit. et pepit tres filios ⁊ duas filias. Et magnificatus ẽ puer samuel apud dñm. Heli aũt erat senex valde. et audiuit oĩa que faciebant filij sui vniuerso israeli. ⁊ quomõ dormiebãt cum mulieribꝫ que obseruabãt ad ostiũ tabernaculi. ⁊ dixit eis. Quare facitis res huiuscemodi. quas ego audio: res pessimas ab oĩ populo? Nolite filij mei. Nõ enĩ est bona fama quã ego audio: vt trãsgredi faciatis populũ dñi. Si peccauerit vir in virũ. placari ei potest deus: si aũt in deũ peccauerit vir qs orabit ꝓ eo? Et nõ audierũt voce patris sui. quia voluit dñs occidere eos. Puer aũt samuel ꝓficiebat atqꝫ crescebat: et placebat tam deo qꝫ hoībꝫ. Venit aũt vir dei ad heli ⁊ ait ad eũ: Hec dicit dñs Nũquid nõ apte reuelatus sum domui patris tui cũ eẽt in egypto i domo pharaonis? Et elegi eũ ex oĩbꝫ tribubꝫ israel mihi in sacerdotez vt ascẽderet ad altare meũ. et adoleret mihi icensũ. ⁊ portaret ephot coꝝ me ⁊ dedi domui patris tui oĩa de sacrificijs filioꝝ israel. Quare calcebieciſtis victimã meã et munera mea que ꝓcepi vt offerrentur in templo: ⁊ magis honorasti filios tuos qꝫ me. vt comederetis primitias oĩs sacrificij israel populi mei? Propterea ait dñs deus israel. Loquẽs locutus sum. vt dom⁹ tua ⁊ dom⁹ patris tui ministraret in cõspectu meo vsqꝫ in sempiternũ. Nũc aũt dicit dñs: Absit hꝫ a me. Sed quicũqꝫ honorificauerit me glorificabo eũ: qui aũt contemnunt me erũt ignobiles. Ecce dies veniũt et ꝓcidaz brachiũ tuũ. et brachiũ dom⁹ patris tui. vt nõ sit senex in domo tua. Et videbis emulũ tuũ in templo in vniũsis ꝓsperis israel. et nõ erit senex in domo tua omnibꝫ diebꝫ. Veruntñ nõ auferã penitus virũ ex te ab altari meo: sed vt deficiãt oculi tui. et tabescat aĩa tua et pars magna domus tue morietur cum ad virilẽ etatẽ venerit. Hoc autẽ erit tibi signuz qꝺ veturũ ẽ duobꝫ filijs tuis ofni et phinees: In die vno morient ambo Et suscitabo mihi sacerdotẽ fidelez qui iuxta cor meũ ⁊ aĩaz meã faciet. ⁊ edificabo ei domũ fidelẽ. ⁊ ambulabit coꝝ christo meo cũctis diebꝫ. Futurũ est aũt vt quicũqꝫ remãserit in domo tua. veniat vt oret ꝓ eo. ⁊ offerat nũmũ argẽteũ et tortã panis. dicatqꝫ: Dimitte me obsecro ad vnã ptez sacerdotalẽ vt comedã buccellaz panis.

III

Puer aũt samuel ministrabat dño coꝝ heli. ⁊ sermo dñi erat pcious. Indiebꝫ illis nõ erat visio manifesta. Factũ est ꝙ in die quadaz heli iacebat in lectulo suo. ⁊ oculi eius caligauerant. nec poterat videre lucernaz dei anqꝫ extingueret. Samuel aũt dormiebat in templo dñi vbi erat arca dei. Et vocauit dñs samuel. Qui rñdẽs ait Ecce ego. Et cucurrit ad heli ⁊ dixit. Ecce ego. Vocasti enĩ me. Qui dixit: Non vocaui te fili. Reũtere ⁊ dormi. Et abijt et dormiuit. Et adiecit dñs rursum vocare samuel. Cõsurgensqꝫ samuel abijt ad heli. et dixit: Ecce ego: qꝛ vocasti me. Qui rñdit: Nõ vocaui te fili mi. Reũtere et dormi. Porro samuel necduz sciebat dñm: nec reuelatus fuerat ei sermo dñi. Et adiecit dñs. ⁊ vocauit ad huc samuel tertio. Qui cõsurgens abijt ad heli. et ait: Ecce ego: qꝛ vocasti me. Intellexit ergo heli qꝛ dñs vocaret puerum. et ait ad samuel: Vade et dormi. et si dixerit te vocet: Loquere dñe. qꝛ audit seruus tuus. Abijt ergo samuel et dormiuit in loco suo. Et venit dñs et stetit. ⁊ vocauit sicut vocauerat sco: Samuel samuel. Et ait samuel: Loqre dñe: qꝛ audit seruus tuus. Et dixit dñs ad samuel. Ecce ego facio verbũ in israel.

quod quicũq; audierit. tinniẽt ambe au
res eius. In die illa suscitabo aduersuz
heli oĩa que locutus sum sup̄ domũ ei⁹.
Incipiã et complebo. Predixi enĩ ei q̄
iudicaturus essez domũ eius in eternũ
ꝓpter iniquitatẽ. eo q̄ nouerat indigne
agere filios suos. et nõ corripuerit eos
Idcirco iuraui domui heli q̄ nõ excipie
tur iniquitas domus eius victimis et
muneribꝫ vsq; ineternũ. Dormiuit au
tem samuel vsq; mane: ap̄uitq; ostia do
mus dñi. Et samuel timebat indicare
visionẽ heli. Vocauit ergo heli samuelẽ
et dixit: Samuel fili mi. Qui respõdẽs
ait: Presto sum. Et interrogauit eum:
Quis est sermo quẽ locutus est domi-
nus ad te? Oro te ne celauer̄ me. Hec
faciat tibi deus et hec addat. si absconde
ris a me sermonẽ ex oĩbꝫ verbis que di-
cta sunt tibi. Indicauit itaq; ei samuel
vniuersos sermones. et nõ abscõdit ab
eo: Et ille respondit. Dñs est: Quod bo
num est in oculis suis faciat. Creuit au
tem samuel: et dñs erat cũ eo. ⁊ non ce-
cidit ex oĩbꝫ verbis eius in terraz. Et co
gnouit vniu̅s⁹ isrl̄ a danvsq; bersabee. q̄
fidelis samuel ꝓpheta esset dñi. Et addi
dit dñs vt appareret in sylo: qm̄ reuela
tus fuerat dñs samueli in sylo iuxta ver
buz dñi. Et euenit sermo samuelis vni
uerso israeli.

IIII

Et factũ est in diebꝫ illis. conue
nerunt philistijm in pugnam.
Egressus est nãq; israel obuiaz
philistijm in p̄lium. ⁊ castrametatus ẽ
iuxta lapidem adiutorij. Porro phili-
stijm. venerũt in affec. et instruxerũt aci
em contra israel. Inito autẽ certamine
terga vertit israel philisteis. ⁊ cesa sunt
in illo certamine passim ꝑ agros quasi
quattuor milia virorũ. Et reuersus est
populus ad castra Dixeruntq; maiores
natu de israel. Quare ꝑcussit nos domi
nus hodie corã philistijm? Afferamus
ad nos de sylo arcã federis dñi. et veni-
at in mediũ nostri vt saluet nos de ma-
nu inimicoꝝ nr̄oꝝ: Misit g̊ ꝓpl̄s in sylo
et tulerunt inde arcz federis dñi exer-
cituũ sedẽtis sup̄ cherubin. Erãtq; duo
filij heli cũ arca federis dñi ofni et phi-
nees. Cũq; venisset arca federis dñi in
castra vociferatus est oĩs israel clamore
grandi et ꝑsonuit terra. Et audierunt
philistijm vocem clamoris. dixeruntq;
Que nã est hec vox clamoris magni ĩ ca
stris hebreorũ? Et cognouerunt q̄ arca
dñi venisset in castra. Timuerũtq; phi-
listijm dicẽtes. Venit deus in castra. Et
ingemuerũt dicentes: Ve nobis. Non
enĩ fuit tanta exultatio heri ⁊ nudiuster
tius: Ve nobis. Quis nos saluabit de
manu deoꝝ sublimiũ istoꝝ? Hi sũt dij. q̄
ꝑcusserũt egyptũ omni plaga in d̄serto
Confortamini et estote viri philistijm
ne seruiatis hebreis sicut et illi seruier̄t
nobis: Confortamini ⁊ bellate Pugna
uerũt g̊ philistijm. ⁊ cesus est israel ⁊ fu
git vnusquisq; in tabernaculũ suuz. Et
facta est plaga magna nimis. ⁊ cecider̄t
de israel triginta milia peditum. et arca
dei capta ẽ: Duo q̄z filij heli mortui sũt
ofni et phinees. Currẽs autem vir de
beniamin ex acie venit in sylo in die illa:
scissa veste ⁊ ꝯsp̄sus puluere caput. Cũ-
q; ille venisset: heli sedebat sup̄ sellã con
tra viã expectans. Erat aũt cor eius pa-
uẽs ꝓ arca dñi: Vir aũt ille postq̄ ĩgres-
sus est nũciauit vrbi ⁊ vlulauit oĩs ciui
tas. Et audiuit heli sonitũ clamoris. di
xitq;: Quis est hic sonit⁹ tumultus hu
ius? At ille festinauit et venit. ⁊ nuncia
uit heli. Heli aũt erat nonaginta ⁊ octo
ãnorũ. et oculi eius caligauerãt et vide
re non poterat. Et dixit ad heli: Ego suz
qui veni de p̄lio: ⁊ ego qui de acie fugi ho
die. Cui ille ait: Quid actuz est fili mi?
Rñdens aũt ille qui nũciabat: fugit in
quit israel coram philistijm. ⁊ ruina ma
gna facta est in ꝓpl̄o. Insup̄ et duo filij
tui mortui sunt ofni et phinees. ⁊ arca
dei capta est. Cũq; ille nominasset arcaz
dei. cecidit de sella retrorsuz iuxta ostiuz
et fractis ceruicibꝫ mortuus est: Senex
enĩ erat vir et grandeuus: et ip̄e iudica
uit israel quadraginta annis. Nur⁹ aũt
eius vxor phinees. pregnãs erat vicina

qz partui. Et audito nuncio qcapta eſſet arca dei: et mortuus eſſet ſocer ſuus et vir ſuus: incuruauit ſe et peperit. Irruerant enī in eam dolores ſubiti. In ipo aūt mometo mortis eius dixerūt ei qui ſtabūt circa eā: Ne timeas: qz filiuz pepiſti. Que nō rīdit eis neqz anīadūtit. Et vocauit puerū icabod dicēs: Trāſlata ē gloria dñi de iſrl: qz capta eſt arca dei. Et pro ſocero ſuo et p viro ſuo ait: Trāſlata eſt gl'ia ab iſrael: eo qd capta eſſet arca dei.

V

Philiſtijm aute tulerūt arcā dei et aſportauerūt eaz a lapide adiutorij in açotū. Tuleruntqz philiſtijm arcā dei. et intulerūt eā in teplū dagon. et ſtatuerūt eā iuxta dagon. Cūqz ſurrexiſſent diliculo açotij altera die ecce dagon iacebat pnus in terra ante arcā dñi. Et tulerūt dagon. et reſtituerūt eū in locū ſuū. Rurſumqz mane die altera conſurgētes inuenerūt dagon iacētem ſup faciē ſuā in terra coraz arca dñi Caput aūt dagon et due palme manuum ei' abſciſe erat ſup limē: porro dagō ſol' trūc' remanſerat in loco ſuo: Propter hāc cauſam non calcāt ſacerdotes dagon: et oēs qui ingrediunt templuz eius ſup limen dagon in açoto vſqz in hodiernū diē. Aggrauata eſt aūt manus dñi ſup açotios. et demolit' eſt eos. Et percuſſit in ſecretiori parte natiū açotū et fines eius. Et ebullierūt ville et agri in medio regiōis illius. et nati ſūt mures: et facta eſt ꝓfuſio mortis magne in ciuitate. Videtes aūt viri açotij huiuſcemodi plagā dixerūt: Nō maneat arca dei iſrl' apd nos. qm dura ē man' ei' ſup nos et ſup dagon deū nrm. Et mittētes congregauerūt oēs ſatrapas philiſtinoruū ad ſe. et dixerūt: Quid faciemus d arca dei iſrl'? Rīderūtqz gethei. Circūducat arca dei iſrl'. Et circūduxerūt arcam dei iſrl'. Illis aūt circūducētibus eā. fiebat manus dñi dei p ſingulas ciuitates int fectionis magne nimis. et percutiebat viros vniuſcuiuſqz vrbis a paruo vſqz ad maiorē. et cōputreſcebāt promūtes et tales eorū. Inieruntqz gethei conſiliuz et fecerunt ſibi ſedes pelliceas. Miſerūt ergo arcā dñi in accharon. Cumqz veniſſet arca dñi dei in accharon. exclamauerunt accharonite dicentes: Adduxerūt ad nos arcaz dei iſrael vt interficiat noſ et populū noſtrū. Miſerunt itaqz et cōgregauerunt omnes ſatrapas philiſtinoruū. Qui dixerūt. Dimittite arcaz dei iſrl'. et reuertat in locū ſuū. vt nō interficiat nos cuz populo noſtro. Fiebat enim pauor mortis in ſingulis vrbibus et grauiſſima valde manus dñi dei. Viri qz qui mortui nō fuerāt percutiebant in ſecretiori parte natium. et aſcendebat vlulatus vniuſcuiuſqz ciuitatis in celū.

VI

Erat aūt arca dñi in regiōe philiſtinoruū ſeptē menſibz. Et voc vocauerūt philiſtijm ſacerdotes et diuinos dicētes. Quid faciem' de arca dei? Indicate nobis: quō remittamus eam in locū ſuū. Qui dixerunt: Si remittitis arcam dei iſrl': noli te dimittere eā vacuam: ſed qdō debetis ei reddite ꝓ peccato. et tūc curabimini. et ſcietis quare nō recedat man' eius a vobis. Qui dixerūt: Quid ē qdō ꝓ delicto reddere debeam' ei? Rīderūtqz illi. Iuxta numerū ꝓuinciaz philiſtinoruz quīqz anos aureos faciet. et qnqz mures aureos: qz plaga vna fuit oīb vobis et ſatrapis vestris. Facietisqz ſimilitudīes anoruū veſtroz. et ſimilitudines muriū q demoliti ſunt terram. et dabitis deo iſrl' gloriam: ſi forte releuet manum ſuam a vobis et a dijs veſtris et a terra veſtra. Quare grauatis corda vra: ſicut aggrauauit egyptus et pharao' coz ſuum? Nōne poſtquam percuſſus eſt. tunc dimiſit eos et abierunt? Nūc ergo arripite et facite plauſtrum nouum vnum. et duas vaccas fetas quibus non eſt impoſituz iugum iungite in plauſtro: et recludite vitulos earum domi. Tolletisqz arcam domini. et ponetis in plauſtro. et vaſa aurea que exoluiſtis ei pro delicto ponetis in capſellam ad latus eius: et dimittite eam vt vadat. et aſpicietis. Et ſiquidē

ꝑ viã finiũ suorũ ascẽderit ꝯ bethsames
ipe fecit nobis hoc malũ grãde. sin autẽ
mime. sciemus qꝛ neq̃q̃ manꝰ eius te-
tigit nos: sed casu accidit: Fecerũt ergo
illi hoc mõ. ⁊ tollẽtes duas vaccas q̃ la-
ctabãt vitulos. iunxerunt ad plaustrũ:
vitulosq̃ earũ cõcluserũt domi. Et po-
suerũt arcã dei sup̄ plaustrũ ⁊ capsellaꝫ
que habebat mures aureos et similitudi
nem anorũ. Ibant aũt in directuꝫ vac-
ce ꝑ viã que ducit bethsames. ⁊ itinere
vno gradiebant̃ ꝑgentes ⁊ mugiẽtes. ⁊
nõ declinabãt neq̃ ad dextraꝫ neq̃ ad si-
nistrã. Sed et satrape philistijm seque
bant̃ vsq̃ ad t̃minos bethsames. Por-
ro bethsamite metebãt triticum in val
le. Et eleuantes oculos viderũt arcam
et gauisi sunt cũ vidissent. Et plaustrũ
venit in agrũ iosue bethsamite. et stetit
ibi. Erat aũt ibi lapis magnus. Et cõci
derũt ligna plaustri. vaccasq̃ imposue-
runt sup̄ ea holocaustũ dño. Lenite aũt
deposuerunt arcã dei. ⁊ capsellã que erat
iuxta eã in qua erant vasa aurea. ⁊ posu
erũt sup̄ lapidẽ grandeꝫ. Viri autẽ beth
samite obtulerunt holocausta. ⁊ ĩmola
uerunt victimas in die illa dño. Et q̃n
q̃ satrape philstinorũ viderũt et reuersi
sunt in accharon in die illa. Hi sunt au
tẽ ani aurei q̃s reddidert̃ philistijm ꝓ d̃
licto dño Açotꝰ vnũ. gaça vnũ. aschalõ
vnuꝫ. geth vnũ. accharõ vnũ. ⁊ mures
aureos ſm numeruũ vrbiñ philistijm
q̃nq̃ ꝓuĩciarũ: ab vrbe murata vsq̃ ad
villam que erat absq̃ muro. et vsq̃ ad
abel magnũ sup̄ quem posuerunt arcaꝫ
dñi que erat vsq̃ ĩ illa die in agro iosue
bethsamitis. Percussit autẽ dñs de vi-
ris bethsamitibus. eo q̃ vidissent arcaꝫ
dñi. et ꝑcussit de populo septuaginta vi
ros et quinquaginta milia plebis. Lu-
xitq̃ populus. eo ꝙ dñs ꝑcussisset plebẽ
plaga magna. Et dixerunt viri bethsa-
mite. Quis poterit stare in ꝯspectu dñi
dei sancti huiꝰ? Et ad quẽ ascendet a no
bis? Viseruntq̃ nuncios ad habitato
res cariathiarim dicentes. Reduexert̃
philistijm arcam domini. descendite et
reducite eam ad vos.

VII

Venerũt ergo viri cariathiarim
et reduxerũt arcã dñi. et intule
runt eaꝫ in domũ aminadab in
gabaa. Eleaçarũ autẽ filiũ eiꝰ sanctifica
cauerũt. vt custodiret arcam dñi. Et fa
ctuꝫ est. ex qua die mansit arca dñi in ca
riathiarim. mltiplicati sunt dies. Erat
quippe iam annus vicesimus. Et req̃e
uit oĩs domus israel post dñm. Ait autẽ
samuel ad vniuersam domũ isrl̃ dicẽs:
Si in toto corde vestro reuertimini ad
dñm: auferte deos alienos de medio ve
stri. baalim et astaroth. ⁊ p̃parate corda
vestra dño. et seruite ei soli: ⁊ eruet vos
de manu philistijm. Abstulerũt ergo fi-
lij israel baalim et astaroth. et seruierũt
dño soli. Dixit aũt samuel. Cõgregate
vniuersum isrl̃ in masphat vt orem ꝓ
vobis dñm. Et cõuenerũt in masphat
Hauserũtq̃ aquã et effuderunt in con
spectu dñi. ⁊ ieiunauerunt in die illa at
q̃ dixerunt: Tibi peccauimus dñe. Iu-
dicauitq̃ samuel filios isrl̃ in masphat
Et audierũt philistijm ꝙ cõgregati es-
sent filij israel in masphat et ascẽderũt
satrape philistinorũ ad israel. Quod cũ
audissent filij israel. timuert̃ a facie phi
listinorũ. Dixerũtq̃ ad samuelẽ. Ne ces
ses ꝓ nobis clamare ad dñm deuꝫ nr̃m
vt saluet nos de manu philistinoꝝ. Tu-
lit aũt samuel agnũ lactentẽ vnũ. et ob
tulit illũ holocaustũ integrum domino
Et clamauit samuel ad dñm pro israel
et exaudiuit eum dñs. Factum est autẽ
cum samuel offerret holocaustuꝫ domi-
no: philistijm iniere preliuꝫ contra isra
el. Intonuit autẽ dominus fragore ma
gno in die illa super philistijm. et exter-
ruit eos et cesi sunt a filijs israel. Egres
siq̃ filij israel de masphat persecuti sunt
philisteos. ⁊ percusserunt eos vsq̃ ad lo
cũ qui erat subter bethchar. Tulit autẽ
samuel lapidem vnum. ⁊ posuit eum in
ter masphat et inter sen. et vocauit no-
mẽ loci illius. lapis adiutorij. Dixitq̃:
Hucusque auxiliatus est nobis domi-
nus. Et humiliati sunt philistijm. nec

apposuerũt vltra vt venirẽt in termios isrl. Facta ẽ itaq; manꝰ dñi sup philiste os cũctis diebꝫ samuelis. ⁊ reddite sunt vrbes qs tulerãt philistiim ab isrl israeli. ab accharõ vsq; geth ⁊ tminos suos. Liberauitq; isrl de manu philistinorum eratq; pax inter israel et amorreũ. Judicabat q; samuel israel cũctis diebꝫ vite sue. et ibat p singulos annos circũiens bethel et galgala ⁊ maspha ⁊ iudicabat israelem in supradictis locis. Reuertebat̃q; in ramatha: ibi enĩ erat domꝰ ei⁹: et ibi iudicabat israelez. Edificauit etiã ibi altare domino.

VIII

Factũ est aũt cũ senuisset samuel posuit filios suos iudices in israel. Fuitq; nomẽ filij eius primogeniti iohel: et nomen secundi abia iudicũ in bersabee. Et nõ ambulauerũt filij illius in vijs eius: sed declinauerũt post auariciã. acceperũtq; munera. et peruerterũt iudiciũ. Congregati ergo vniũ si maiores natu israel. venerũt ad samuelẽ in ramatha. dixerũtq; ei: Ecce tu senuisti. ⁊ filij tui nõ ambulãt in vijs tuis Constitue nobis regẽ. vt iudicet nos. sicut et vniũse habent natões. Displicuitq; sermo in oculis samuelis. eo q; dixissent: da nobis regem vt iudicet nos. Et orauit samuel ad dñm Dixit aũt dñs ad samuelẽ: Audi vocez populi in oĩbꝫ q loquũt tibi. Nõ enĩ te abiecerũt sed me ne regnez sup eos. Juxta oĩa opa sua q fecerunt a die qua eduxi eos de egypto vsq; ad diẽ hãc: sicut dereliquerũt me ⁊ seruierũt dijs alienis: sic faciũt etiaz tibi. Nunc ergo vocẽ eorũ audi. Verũtñ cõtestare eos. et pdic eis ius regis qui regnaturus est super eos. Dixit itaq; samuel oĩa verba dñi ad populũ qui petierat a se regẽ. et ait. Hoc erit ius regis q imperaturus est vobis. Filios vestros tollet et ponet in curribꝫ suis. facietq; sibi equites et pcursores quadrigarũ suarũ et ꝓstituet sibi tribunos et cẽturiones. et aratores agrorꝫ suorꝫ. ⁊ messores segetũ. ⁊ fabros armorꝫ ⁊ curruuz suorꝫ. Filias quoq; vras faciet sibi vnguẽtarias ⁊ focarias et panificas. Agros q; vestros et vineas et oliueta optima tollet. ⁊ dabit seruis suis. Sz et segetes vras ⁊ vinearũ redditus addecimabit: vt det eunuchis et famulis suis. Seruos etiaz vestros et ancillas ⁊ iuuenes optimos et asinos auferet. et ponet in opere suo. Greges q; vestros addecimabit: vosq; eritis ei serui. Et clamabitis in die illa a facie regis vestri quẽ elegistis vobis. ⁊ nõ exaudiet vos dñs in die illa: quia petistis vobis regem. Noluit aũt populus audire vocẽ samuelis sed dixerunt. Ne q; q;. Rex enĩ erit sup nos ⁊ erimus nos q; sic oẽs gentes. ⁊ iudicabit nos rex noster. et egredietur ante nos. ⁊ pugnabit bella nostra p nobis. Et audiuit samuel omnia verba ppli. et locutus est ea in auribꝫ dñi. Dixit aũt dñs ad samuelem Audi vocẽ eorũ. ⁊ cõstitue sup eos regẽ. Et ait samuel ad viros isrl. Vadat vnꝰ quisq; in ciuitatem suam.

IX

Erat vir de beniamin nomine Cis filius abiel. filij seor. filij bechor. filij sareth. filij aphia. filij viri gemini fortis robore. Et erat ei filꝰ vocabulo saul. electus ⁊ bonꝰ. et nõ erat vir de filijs isrl melior illo. Ab humero et sursũ eminebat sup oẽz populũ. Perierãt autez asine cis pris saul. Et dixit cis ad saul filiũ suũ: Tolle tecũ vnuz de pueris. et cõsurgẽs vade et q;re asinas. Qui cũ transissent p montẽ effraim et p terrã salisa et nõ inuenissent. trãsierũt etiã p terrã salim: et nõ erãt: sed et p terram gemini. ⁊ minime reppererũt. Cuz aũt venissent in terrã suph. dixit saul ad puerũ q erat cuz eo: Veni et reuertamur ne forte dimiserit pater meus asinas ⁊ sollicitus sit p nobis. Qui ait ei: Ecce vir dei ẽ in ciuitate hac. vir nobilis. omne qd loquit̃ sine ambiguitate venit. Nũc ergo eamus illuc. si forte indicet nobis de via nra. propter quam venimus. Dixitq; saul ad puerũ suuz. Ecce ibimus. Quid feremus ad virum dei? Panis defecit in sistarijs nostris. ⁊ sportulam nõ habemus vt demus homini dei: nec

quicq̄ aliud. Rursuz puer rñdit sauli et
ait. Ecce inuenta est in manu mea q̄rta
pars stateris argēti: demus homī dei. vt
indicet nobis viā nostrā. Olim in isrl'
sic loquebat' vnusquisq̄: vadēs cōsule-
re deū. Venite et eamus ad videntem.
Qui enī ꝓpha dicit' hodie: vocabat' oliz
vidēs. Et dixit saul ad puerū suum: O
ptimus sermo tu⁹. Veni eamus. Et ie
runt in ciuitatē in qua erat vir dei. Cū-
q̄ ascēderēt cliuuz ciuitatis: inuenerūt
puellas egrediētes ad hauriendā aquā
et dixerūt eis: Nū hic est videns? Que
rñdētes dixerūt illis: Hic est. Ecce ante
te. Festina nūc. Hodie enī venit in ciui
tatē: q̄ sacrificiū ē hodie ꝓpl'i in excelso.
Ingrediētes vrbē statim īuenietis eū:
anteq̄ ascēdat excelsum ad vescendum.
Neq̄ enī comessurus est ꝓpl's donec il-
le veniat: q̄ ipe bñdicet hostie. ⁊ d̄inceps
comedēt qui vocati sunt. Nūc ḡ ꝯscēdi-
te: q̄ hodie repietis eū. Et ascēderūt in
ciuitatē. Cūq̄ ambularēt in medio vr-
bis apparuit samuel egrediēs obuiā eis
vt ascēderet in excelsuz. Dñs aūt reue-
lauerat auriculā samuelis ante vnā diē
q̄ veniret saul dicēs: Hacip̄a hora que
nūc est. cras mittā virū ad te de terra bē
iamin. et vnges eū ducē sup̄ ꝓpl'm meū
isrl'. Et saluabit ꝓpl'm meū de manu phi
listinorū. q̄ respexi ꝓpl'm meum. Venit
enī clamor eorū ad me. Cūq̄ aspexisset
samuel saulē dñs dixit ei: Ecce vir quez
dixerā tibi. Iste dñabit' ꝓpl'o meo Acces
sit aūt saul ad samuelē in medio porte. ⁊
ait: Indica oro mihi. vbi est domus vi-
dentis? Et rñdit samuel sauli dicens:
Ego suz vidēs. Ascēde ante me in excel
sum vt comedas mecū hodie. et dimit-
tam te mane. ⁊ oīa que sunt ī corde tuo
indicabo tibi. Et de asinis q̄s nudiuster
ti⁹ p̄didisti ne sollicit⁹ sis. q̄ inuēte sūt
Et cuius erūt optima queq̄ isrl'? nōne
tibi et omī domui patris tui? Rñdens
aūt saul ait: Nūquid non filius gemini
ego sum de minima tribu isrl'. et cogna
tio mea nouissima inter oēs familias de
tribu bēiamin? Quare ḡ locut⁹ es mi-
hi sermonē istū? Assumēs itaq̄ samuel
saulē et puerū eius. ītroduxit eos in tri
cliniū. et dedit eis locū in capite eorum
qui fuerāt inuitati. Erāt enī q̄si trigīta
viri. Dixitq̄ samuel coco: Da p̄tē quaz
dedi tibi. et p̄cepi vt reponeres seorsum
apud te. Leuauit aūt cocus armū. et po
suit ante saul. Dixitq̄ samuel: Ecce qd̄
remāsit pone ante te ⁊ comede: q̄ de in-
dustria seruatū est tibi qñ ꝓpl'm vocaui
Et comedit saul cū samuele in die illa.
Et descēderunt de exelso in opidū. et lo-
cutus est cum saule in solario. strauitq̄
saul in solario ⁊ dormiuit. Cunq̄ mane
surrexissent ⁊ iā dies lucesceret. vocauit
samuel saulē in solario dicens: Surge
vt dimittā te. Et surrexit saul. Egressi
sunt ambo. ip̄e videlicet ⁊ samuel. Cun
q̄ descenderēt in extrema p̄te ciuitatis.
samuel dixit ad saul: Dic puero vt ante
cedat nos ⁊ transeat. Tu autez subsiste
paulisp̄ vt indicē tibi verbū dñi. IX

Tulit aūt samuel lenticulā olei
et effudit sup̄ caput eius. et de-
osculatus est eū. et ait: Ecce vn
xit te dñs sup̄ hereditatē suam in prin-
cipem et liberabis populū suum de mani-
bus inimicorū eius qui in circūitu ei⁹
sunt. Et hoc tibi signū: q̄ vnxit te dñs
in principē. Cūq̄ abieris hodie a me: in
uenies duos viros iuxta sepulcrum ra
chel in finibo beniami in meridie. dicēt
q̄ tibi: Inuēte sunt asine ad quas ieras
perquirēdas et intermissis pater tuus
asinis sollicitus est pro vobis. et dicit.
Quid faciaz de filio meo? Cūq̄ abieris
inde. ⁊ vltra trāsieris ⁊ veneris ad quer
cum thabor. inueniēt te tres viri ascēdē
tes ad deū in bethel. vn⁹ portās tres he
dos. ⁊ alius tres tortas panis. ⁊ ali⁹ por
tans lagenā vini. Cūq̄ te salutauerint
dabunt tibi duos panes. et accipies de
manu eoꝝ. Post hec venies in collem
dñi. vbi est statio philistinoꝝ. Et cuz in
gressus fueris ibi vrbem: obuiū habebis
gregē ꝓphetaꝝ desendētiuz de excelso. et
ante eos psalteriū ⁊ tympanū ⁊ tibiā et
citharā. ip̄osq̄ ꝓphetantes. et insiliet in

te ſpūs dñi.⁊ pphetabis cū eis.et mutaberis in virū aliū. Cūm ergo euenerit ſigna hec oīa tibi: fac quecūq; inuenerit manus tua: q̄ dñs tecū ē. Et deſcēdes añ me in galgala. Ego quippe deſcendā ad te vt offeras oblationē.⁊ īmoles victimas pacificas. Septē diebꝫ expectabis donec veniā ad te.et oſtēdā tibi que facias. Itaq; cū auertiſſet humerū ſuū vt abiret a ſamuele īmutauit ei deꝰ cor aliud.⁊ venerūt oīa ſigna hec in die illa Uenerūtq; ad p̄dictū collē.⁊ ecce cunei pphetarū obuius ei. Et inſiluit ſup eū ſpūs dñi.⁊ prophetauit in medio eorū Uidētes aūt oēs qui nouerāt eū hēri⁊ nudiuſtertius q̄ eſſet cū pphetis⁊ pphetaret.dixerūt ad inuicē: Que naq; res accidit filio cis. Num et ſaul īter pphetas? Rñditq; alius ad alterū dicēs: Et quis p̄ eius? Propterea verſus eſt in proverbiū: Num⁊ ſaul īter pphetas? Ceſſauit aūt pphetare.et venit ad excelſū. Dixit q; patruus ſaul ad eū⁊ ad puerū eius: Quo abiſtis? Qui rñderūt. Querere aſinas. Quas cū nō repperiſſemus.venimus ad ſamuelē. Et dixit ei patruus ſuus. Indica mihi quid dixerit tibi ſamuel. Et ait ſaul ad patruū ſuū: Indicauit nobis.q̄ inuēte eſſent aſine. De ſermone aut̄ regni nō indicauit ei quē locut⁹ fuerat ei ſamuel. Et ꝯuocauit ſamuel pl̄m ad dñm in maſpha.⁊ ait ad filios iſrl̄: Hec dicit dñs deus iſrl̄. Ego eduxi iſrl̄ de egypto.⁊ erui vos de manu egyptioꝝ et de manu omniū regū qui affligebāt vos. Vos aūt hodie pieciſtis dñm deū veſtrū. qui ſolus ſaluauit vos de vniuerſis malis⁊ tribulatōibꝫ vr̄is. et dixiſtis: Nequaq;: ſz regē cōſtitue ſuper nos. Nūc ergo ſtate cor̄ dño p̄ tribꝫ veſtras⁊ p̄ familias. Et applicuit ſamuel oēs tribꝫ iſrl̄⁊ cecidit ſors ſup̄ tribū beniamin. Et applicuit tribū beniamin et cognatōes eius.⁊ cecidit ſup̄ cognationē methri.⁊ p̄uenit vſq; ad ſaul filiū cis. Quesierūt ergo eū.et nō eſt inuēt⁹ illic. Et ꝯſuluerūt poſt hec dñm vt⁊ naq; venturus eſſet illuc Rñditq; dñs: Ecce abſcōditus eſt domi. Cucurrerūt itaq; ⁊ tulerūt eū inde.ſtetitq; in medio pl̄i et altior fuit vniūſo pl̄o ab humero et ſurſuq;. Et ait ſamuel ad oēm pl̄m. Certe videtis quē elegit dñs:q̄m non ſit ſimilis illi in oī pl̄o. Et clamauit oīs populus.⁊ ait: Uiuat rex. Locutus eſt aūt ſamuel ad pl̄m legē regni.⁊ ſcripſit i libro et repoſuit cor̄ dño. Et dimiſit ſamuel oēm pl̄m.ſingulos in domū ſuā Sed⁊ ſaul abiit in domū ſuā in gabaa. Et abiit cū eo ps exercitus. quorū tetigerat deus corda. Filij vero belial dixerūt Nū ſaluare nos poterit iſte? Et deſpexerūt eū et nō attulerūt ei munera. Ille ẽ diſſimulabat ſe audire.

CAPUT XI

Et factū eſt quaſi poſt menſem aſcendit naas āmonites.et pugnare cepit adūſum iabes galaad. dixeruntq; omnes viri iabes ad naas. Habeto nos federatos.⁊ ſeruiemus tibi. Et reſpondit ad eos naas āmonites. In hoc feriā robiſcū fedus.vt eruam oīum veſtrū oculos dextros:ponāq; vos opprobriū in vniuerſo iſrael. Et dixerūt ad eū ſeniores iabes. Cōcede nobis ſeptē dies.vt mittamus nūcios ad vniuerſos terminos iſrael.⁊ ſi non fuerit qui defendat nos egrediemur ad te. Uenerūt ergo nūcij in gabaa ſaulis.et locuti ſunt verba hec audiēte populo. Et leuauit oīs populus vocē ſuaq;.⁊ fleuit Et ecce ſaul veniebat ſequens boues de agro.et ait: Quid hēt popul⁹ q̄ ploret? Et narrauerūt ei verba viroꝝ iabes. Et inſiluit ſpūs dñi in ſaul cū audiſſet hec verba.et iratus eſt furor eius nimis. Et aſſumēs vtrūq; bouez cōcidit in fruſta: miſitq; in omēs terminos iſrl̄ p̄ manū nūcioꝝ dicēs: Quicūq; non exierit.⁊ ſecutus fuerit ſaul et ſamuel.ſic fiet bobꝫ ei⁹: Inuaſit ḡ timor dñi pl̄m.⁊ egreſſi ſunt quaſi vir vnus⁊ recēſuit eos in bezech. Fuerūtq; filioꝝ iſrl̄ trecēta milia. virorū aut̄ iuda triginta milia Et dixerunt nunciis qui venerāt. Hic dicetis viris q̄ ſunt i iabes galaad. Cras erit vob̄ ſalus cū incaluerit ſol Uenerūt ḡ nūcij

et nñciauerunt viris iabes. Qui letati
sunt et dixerũt: Mane exibim⁹ ad vos.
et facietis nobis omne qđ placuerit vo
bis. Et factũ est cũ dies crastinus venis
set. ꝯstituit saul ꝓpl'um in tres ꝑtes. Et
ingressus ẽ media castra ĩ vigilia matu-
tina ⁊ ꝑcussit ãmon vsq; dũ ĩcalesceret
dies. Reliqui autẽ disꝑsi sunt ita vt nõ
relinquerent̃ ex eis duo pariter. Et ait
ꝓpl's ad samuelẽ: Quis ẽ iste q̃ dixit: saul
nõ regnabit suꝑ nos? Date viros et in
terficiemus eos. Et ait saul. Nõ occide
tur quisq̃ in die hac: qꝛ hodie fecit dñs
salutẽ in isrl'. Dixit aũt samuel ad ꝓpl'm
Venite ⁊ eamus in galgala. ⁊ ĩnouem⁹
ibi regnũ. Et ꝑrexit oĩs ꝓpl's in galgala
et fecerũt ibi regẽ saul coraꝫ dño in gal-
gala. Et ĩmolauerũt ibi victimas paci-
ficas coram dño. Et letatus est ibi saul
et cũcti viri israel nimis. XII

Dixit aũt samuel ad vniuersuꝫ
israel: Ecce audiui vocẽ vestraꝫ
iuxta oĩa que locuti estis ad me
et cõstitui suꝑ vos regẽ. Et nũc rex gra-
ditur ante vos. Ego autẽ senui et inca-
nui. Porro filij mei vobiscuꝫ sunt. Ita
q̃ cõuersatus corã vobis ab adolescen-
tia mea vsq; ad hãc diẽ ecce presto sum.
Loquimini de me corã dño et corã chri
sto eius. vtrum bouem cuiusq; tulerim
aut asinũ. si quẽq̃ calũniatus suꝫ. si op-
pressi aliquẽ. si de manu cuiusq̃ munus
accepi. ⁊ contẽnam illud hodie restituã-
q̃ vobis. Et dixerũt. Non es calũniat⁹
nos. neq; oppresisti neq; tulisti đ manu
alicuius quippiã. Dixitq; ad eos: Testis
est dñs aduersum vos et testis christus
eius in die hac: qꝛ nõ inuenerit̃ in ma-
nu mea quippiã. Et dixerũt. Testis. Et
ait samuel ad populum: Dominus qui
fecit moysen et aaron. et eduxit patres
nostros de terra egypti adest. Nũc ergo
state vt iudiciũ contẽdaꝫ aduersuꝫ vos
corã dño: de oĩbus misericordijs dñi q̃s
fecit dñs vobiscũ et cuꝫ patribꝫ vestris
quõ iacob ingressus est in egyptũ. ⁊ cla
mauerũt patres vestri ad dñm: et misit
dñs moysen ⁊ aaron. ⁊ eduxit patres ve
stros de egypto. et collocauit eos ĩ loco
hoc. Qui obliti sunt dñi dei sui. et tradi
dit eos in manus sysare magistri mili-
tie asor. et in manu philistinorum. et in
manu regis moab et pugnauerunt ad
uersuꝫ eos. Postea aũt clamauerũt ad
dñm et dixerũt: Peccauimus: qꝛ dereli
quimus dñm. ⁊ seruiuimus baalim et
astaroth. Nunc ergo erue nos de manu
inimicorũ nostrorum. ⁊ seruiemus tibi
Et misit dñs hierobaal ⁊ badã ⁊ barach
et iepte ⁊ samuel. et eruit vos de manu
inimicoꝝ vr̃oꝝ ꝑ circũituꝫ. ⁊ habitastis
cõfidenter. Videtes aũt ꝙ naas rex fili
orũ ãmon venisset adu̇sum vos: dixistis
mihi. nequaq̃. sꝫ rex imꝑabit nobis cuꝫ
dñs deus vester regnaret in vobis. Nũc
ergo presto est rex vester quẽ elegistis ⁊
petistis. Ecce dedit vobis dñs regẽ. Si
timueritis dñm et seruieritis ei. ⁊ audi
eritis vocẽ eius. et nõ exasꝑaueritis os
dñi. eritis et vos et rex qui imperat vob
sequẽtes dñm deũ vestrũ. Si aũt non
audieritis vocẽ dñi. sꝫ exasꝑaueritis ser
mones eius erit man⁹ dñi suꝑ vos ⁊ su
per ꝑres vr̃os. Sꝫ et nũc state ⁊ videte
reꝫ istaꝫ grandẽ quã facturus est dñs in
cõspectu vr̃o. Nũquid nõ messis tritici
est hodie? Inuocabo dñm ⁊ dabit voces
et pluuias: et scietis et videbitis qꝛ grã
de malũ feceritis vobis in cõspectu dñi
petẽtes suꝑ vos regẽ Et clamauit samu
el ad dñm et dedit dñs voces ⁊ pluuias
in illa die. Et timuit oĩs ꝓpl's nimis do
minũ ⁊ samuelẽ. Et dixit vniuersus po
pul⁹ ad samuelẽ. Ora ꝓ seruis tuis ad
dñm deũ tuũ vt nõ moriamur. Addidi-
mus enĩ vniu̇sis peccatis nostris malũ
vt peteremus nobis regẽ. Dixit aũt sa-
muel ad ꝓpl'm. Nolite timere. Vos fe-
cistis vniu̇suꝫ malum h̃. Verũtñ nolite
recedere a tergo dñi. sed seruite dño in
oĩ corde vr̃o. et nolite declinare post va-
na q̃ nõ ꝓderũt vobis. neq; eruẽt vos: qꝛ
vana sunt et nõ derelinquet dñs ꝓpl'm
suũ ꝓpter nomen suũ magnuꝫ. quia iu-
rauit dominus facere vos sibi ꝓpl'm. Ab
sit aũt a me h̃ peccatũ in dño vt cessem

orare ꝓ vobis. et docebo vos viā bonam et rectaz. Igit timete dñm. et seruite ei in ꝟitate. et ex toto corde vr̄o. Vidistis eniz magnifica q̄ in vobis gesserit dñs. Q si ꝑseuerauerit is in malicia: ⁊ vos ⁊ rex vester pariter peribitis. XIII

Filius vnius āni erat saul cū regnare cepisset: duobus aūt annis regnauit sup̄ isrl'. Et elegit sibi saul tria milia de isrl'. Et erant cum saul duo milia in machmas et in mōte bethel mille aūt cū ionatha in gabaa bēiamin Porro ceterū ꝓpl'm remisit vnū quēq̄z in tabernacula sua. Et ꝑcussit ionathas stationē philistinoꝝ que erat in gabaa. Quod cuz audissent philistijm saul cecinit buccina in omī terra dicēs: Audiant hebrei. Et vniuersus isrl' audiuit huiuscemodi famā: ꝑcussit saul stationē philistinorū. Et erexit se isrl' adūsus philistijm. Clamauit ergo ꝓpl's post saul in galgala. ⁊ philistijm congregati sunt ad p̄liandū cōtra israel. trigīta milia curruū. et sex milia equitū. ⁊ reliquū vulgus sicut arena que est in litore maris plurima. Et ascēdentes castrametati sunt in machmas ad orientē bethauē Quod cū vidissent viri isrl' se in arto positos (afflictus enī erat populus) abscōderūt se in speluncis et in abditis: in petris q̄z ⁊ ī antris et in cisternis. Hebrei aūt trāsierūt iordanē. in terrā gad ⁊ galaad. Cunq̄z adhuc esset saul in galgala. vniuersus ꝓpl's ꝑterrit' ē qui seq̄bat' eū Et expectauit septē diebꝰ iuxta placituz samuelis. et nō venit samuel in galgala Dilapsusq̄z ē ꝓpl's ab eo. Ait ergo saul: Afferte mihi holocaustū et pacifica. Et obtulit holocaustū. Cūq̄z cōplesset offereus holocaustū. ecce samuel veniebat. Et egressus est saul obuiaz ei vt salutaret eū Locutusq̄z ē ad eū samuel: Quid fecisti? Rn̄dit saul. Quia vidi q̄ ꝓpl's dilaberet' a me. et tu nō veneras iuxta placitos dies. Porro philistijm cōgregati fuerāt in machmas. dixi: Nunc descendent philistijm ad me in galgala. et faciem dn̄i nō placaui. Necessitate ꝯpulsus obtuli holocaustū dn̄o. Dixitq̄z samuel ad saul. Stulte egisti: nec custodisti mādata domini dei tui que p̄cepi tibi. Qd̄ si non fecisses: iam nūc preparasset dn̄s regnū tuū super isrl' in sempiternū. Sz nequaq̄z regnū tuum vltra consurget. Quesiuit dn̄s sibi virū iuxta cor suum et p̄cepit ei dn̄s vt esset dux sup̄ populū suū eo q̄ nō seruaueris que precepit dominus. Surrexit aūt samuel. ⁊ ascēdit de galgalis in gabaa beniamin. Et reliq̄ populi ascenderunt post saul obuiaz populo qui expugnabant eos veniētes de galgala in gabaa in colle beniamiu. Et recensuit saul populuz qui inuenti fuerant cū eo quasi sexcentos viros. ⁊ saul et ionathas fili' eius. populusq̄z qui inuentus fuerat cū eis erat in gabaa beniamin. Porro philistijm cōsederant in machmas. Et egressi sunt ad p̄lianduz de castris philistinoꝝ tres cunei. Vnus cune' ꝑgebat ꝯtra viā effraim ad terraz saul. Porro ali' īgrediebat' ꝑ viā bethoron. Tertius aūt verterat se ad iter termini in terra sabaa. īminentis vallis seboim ꝯtra desertū. Porro faber ferrari' nō inueniebat' in oī terra isrl'. Cauerāt eniz philistijm: ne forte facerent hebrei gladiū aut lāceā. Descēdebat ḡ oīs isrl' ad philistijm vt acueret vnusquisq̄z vomerē suū. ⁊ ligonē et securim et tridentē et sarculū. Retuse itaq̄z erāt acies vomerū et ligonū ⁊ tridentiū et securium vsq̄z ad stimulū corrigendū. Cūq̄z venisset dies p̄lij nō est inuētus ensis ⁊ lācea in manu totius populi qui erat cuz saul et ionatha. excepto saul et ionatha filio eius. Egressa ē aūt statio philistijm vt trāscenderēt in machmas. XIIII

Et accidit in quadā die vt diceret ionathas filius saul ad adolescentē armigerū suū: Veni ⁊ transeamus ad stationem philistinoꝝ. que est trans locum illum. Patri autē suo hoc ip̄m non indicauit. Porro saul morabat' in extrema ꝑte gabaa sub malogranato que erat in agro gabaa. Et erat populus cum eo quasi sexcentoruz

virorũ. Et achias filius achitob fratris
iehabod filij phinees q̃ ortus fuerat ex
heli sacerdote dñi ĩ sylo: portabat ephot.
Sed ⁊ populus ignorabat quo isset io-
nathas. Erãt aũt inter ascensus ꝑ quos
nitebatur ionathas trãsire ad stationẽ
philistinorũ eminẽtes petre ex vtraq; ꝑ
te. et quasi in modũ dentiũ scopuli hinc
inde p̃rupti. Nomẽ vni boses. et nomẽ
alteri sene. Unus scopul⁹ ꝓminens ad
aquilonẽ ex aduerso machmas. et alter
ad meridiẽ cõtra gabaa. Dixit aũt iona
thas ad adolescentẽ armigerũ suũ. Ue
ni trãseamus ad stationẽ incircũcisoruz
horũ. si forte faciat dñs ꝓ nobis. q̃ non
est dño difficile saluare vel in mult⁹ vel
in paucis. Dixitq; ei armiger suus. Fac
oĩa que placẽt aĩo tuo. Perge q̃ cupis.
et ero tecũ vbicũq; volueris. Et ait io-
nathas: Ecce nos transimus ad viros
istos. Cũq; apparuerimus eis. si taliter
locuti fuerint ad nos. manete donec ve
niamus ad vos: stemus in loco nostro:
nec ascendamus ad eos. Si aũt dixerĩt
ascẽdite ad nos: ascẽdam⁹ ad eos: q̃ tra
didit eos dñs in manib⁹ nostris. Hoc
erit nobis signuz. Apparuit igit̃ vterq;
stationi philistinorũ. Dixeruntq; phili
stijm. En hebrei egrediunt̃ de cauernis
in quibus abscõditi fuerant. Et locuti
sunt viri de statõe ad ionathan ⁊ ad ar-
migerũ ei⁹. dixerũtq;. Ascẽdite ad nos.
et ostendemus vobis rem. Et ait iona-
thas ad armigerũ suũ: Ascẽdamus: Se
quere me. Tradidit enĩ dñs eos in ma
nus isrl̃. Ascẽdit autẽ ionathas manib⁹
et pedib⁹ reptans. et armiger ei⁹ post eũ
Itaq; cũ vidissent faciẽ ionathe: alij ca-
debãt ante ionathan. alios armiger ei⁹
interficiebat. sequẽs eũ. Et facta ẽ pla-
ga prima quã ꝑcussit ionathas ⁊ armi-
ger ei⁹ q̃si vigĩti viroꝝ. in media ꝑte iu
geris. quã par boũ in die arare ꝯsueuit.
Et factũ est miraculum in castris ⁊ per
agros. Sed et oĩs populus statõis eoꝝ
qui ierãt ad p̃dandũ obstupuit. ⁊ cõtur
bata sunt castra. Et accidit q̃si miraculũ
a deo. Et respexerũt speculatores saul q̃
erãt in gabaa beniamin. Et ecce multi-
tudo ꝓ strata. et huc illucq; diffugiens.
Et ait saul ꝓpl'o qui erat cũ eo. Requi-
rite et videte quis abierit ex nobis. Cũ
q; requisissent. reꝑtũ est nõ adesse iona
than et armigerum eius: Et ait saul ad
achiã. Applica arcã dñi. Erat enĩ ibi ar-
ca dñi in die illa cum filijs israel. Cũq;
loqueret̃ saul ad sacerdotẽ: tumult⁹ ma
gnus exortus est in castris philistinoꝝ.
Crescebatq; paulatim. ⁊ clarius resona
bat. Et ait saul ad sacerdotẽ: Contrahe
manũ tuã. Cõclamauit ergo saul ⁊ oĩs
ꝓpl's qui erat cũ eo ⁊ venerũt vsq; ad lo
cũ certaminis. Et ecce v̄sus fuerat gla
dius vniuscuiusq; ad ꝓximũ suum. ⁊ ce
des magna nimis. Sz et hebrei qui fue
rant cũ pbilistijm heri. ⁊ nudiustertius
ascenderãtq; cum eis in castris. reuersi
sunt vt essent cũ isrl̃ et his qui erãt cuz
saul et ionatha. Oẽs quoq; israelite q̃
se abscõderant in mõte effraim. audien
tes q̃ fugissent philistei: sociauerunt se
cũ suis in p̃lio. Et erãt cũ saul q̃si decez
milia viroꝝ: et saluauit dñs deus israel
in die illa. Pugna autẽ ꝑuenit vsq; ad
bethauen. Et viri israel sociati sunt sibi
in die illa. Adiurauit aũt saul ꝓpl'um di
cens: Maledict⁹ vir qui comederit pa-
nẽ vsq; ad vesperã. donec vlciscar de ini-
micis meis Et nõ manducauit vniuer
sus populus panem. Omĩsq; terre vul
gus venit in saltuz: in quo erat mel sup
faciẽ agri: Ingressus ẽ itaq; ꝓpl'us saltũ
et apparuit fluẽs mel: nullusq; applicuit
manum ad os suuz. Timebat enĩ ꝓpl's
iuramentum. Porro ionathas nõ au-
dierat: cũ adiuraret pater eius populũ.
Extẽditq; sũmitatez virge quam habe-
bat in manu et intinxit in fauũ mellis.
Et ꝯuertit manũ suã ad os suũ. ⁊ illuĩa
ti sunt oculi eius. Respondensq; vnus
de populo ait: Iureiurando constrinxit
pater tuus populũ dicens: Maledictus
vir qui comederit panem hodie. Defe
cerat autez populus. Dixitq; ionathas.
Turbauit pater meus terram. Uidi-
stis ipsi: quia illuminati sunt oculi mei

eo q̄ gustauerim paululū de melle isto: quātomagis si comedisset ꝑpl̄us de p̄da inimicoꝝ suoꝝ quā repperit? Nōne maior plaga facta fuisset ī philistiim? Percussertūt q̄ in die illa philisteos a machmis vsq̄ in hailon. Defatigat⁹ est aūt ꝑpl̄s nimis. ⁊ versus ad p̄daz tulit oues et boues ⁊ vitulos et mactauerūt in terra. ⁊ comeditq̄ ꝑpl̄s cū sanguine. Nūciauerūt aūt sauli dicētes q̄ ꝑpl̄s peccasset dño comedēs cū sanguīe Qui ait: Preuaricati estis. Voluite ad me iam nunc sarū grande. Et dixit saul: Dispgamini in vulg⁹ ⁊ dicite eis. vt adducat ad me vnusqnisq̄ bouē suū ⁊ arietē: ⁊ occidite sup̄ istud ⁊ vescimini. ⁊ nō peccabitis dño mino comedētes cū sanguine. Addurit itaq̄ oīs ꝑpl̄s vnusquisq̄ bouez ī manu sua vsq̄ ad noctē. ⁊ occiderunt ibi. Edificauit aūt saul altare dño: Tuncq̄ primuz cepit edificare altare dño. Et dixit saul: Irruamus sup̄ philisteos nocte. ⁊ vastem⁹ eos vsq̄ duz illucescat mane: nec relinquam⁹ ex eis virū. Dixitq̄ pop̄ul⁹: Oīne quod bonū tibi videt ī oculis tuis. fac. Et ait sacerdos. Accedamus huc ad deū. Et ꝯsuluit saul dñm dicēs: Num persequar philistiim? Si trades eos in manu isrl̄? Et nō rndit ei in die illa Dixitq̄ saul: Applicate huc vniuſsos angulos ꝑpl̄i: et scitote ⁊ videte p̄ quez acciderit h̄ peccatū hodie. Viuit dñs saluator isrl̄: q̄ si p̄ ionathā filiū meuz factū est: absq̄ retractōe morietur. Ad quod nullus cōtradixit ei de oī ꝑpl̄o. Et ait ad vniuersuz isrl̄: Separamini vos in p̄tē vnā. et ego cū ionatha filio meo ero in p̄te altera. Rndit⁹q̄ ꝑpl̄s ad saul: Quod bonū tibi videt in oculis tuis. fac. Et dixit ad dñm deū isrl̄. Dñe deus israel da iudiciū quid est q̄ nō rnderis seruo tuo hodie? Si ī me aut ī ionatha filio meo est iniquitas hec. da ostensionez. Aut si hec iniquitas est in populo tuo. da sanctitatē. Et deprehensus est ionathas et saul: populus autem exiuit. Et ait saul: Mittite sortem inter me et inter ionathan filium meum. Et captus est ionathas. Dixit aūt saul ad ionathan. Indica mihi quid feceris? Et indicauit ei ionathas. et ait: Gustans gustaui in summitate virge que erat in manu mea paululū mellis. Et ecce ego morior? Et ait saul: Hec faciat mihi deus et hec addat q̄ morte morieris ionatha: Dixitq̄ populus ad saul: Ergo ne ionathas morietur. q̄ fecit salutem hāc magnā in isrl̄? Hoc nephas est. Viuit dñs: si ceciderit capillus de capite eius in terram: q̄ cuz deo operatus est hodie. Liberauit ergo populus ionathan vt nō moreret. Recessitq̄ saul nec p̄secut⁹ ē philistiim. Porro philistiim abierunt in loca sua. Et saul cōfirmato regno sup̄ israel pugnabat p̄ circuitum aduersum omnes inimicos eius. contra moab et filios ammon et edom et reges soba et philisteos. et quocūq̄ se verterat. superabat. Cōgregatoq̄ exercitu p̄cussit amalech. et eruit israel de manu vastatorum eius. Fuerūt aūt filij saul. ionathas ⁊ iesui et melchisua. Et noīa duarū filiarū eius: nomen primogenite merob. ⁊ nomē minoris michol. ⁊ nomē vroris saul achinoem filia achimaas. Et nomen principis militie ei⁹ abner fili⁹ ner: patruelis saul. Porro cis fuit pater saul ⁊ ner pater abner fili⁹ abiel. Erat aūt bellū potēs aduersū philisteos. omnib⁹ diebus saul. Quicquid viderat saul virū fortez ⁊ aptū ad p̄eliū. sociabat eū sibi.

XV

Et dixit samuel ad saul. Me misit dñs vt vngerē te in regē super p̄pl̄m ei⁹ isrl̄. Nūc g̃ audi vocez dñi: Hec dicit dñs exercituū. Recensui quecūq̄ fecit amalech isrl̄i: quō restitit ei in via cū ascenderet de egypto. Nūc g̃ vade ⁊ p̄cute amalech ⁊ de molire vniuersa ei⁹. Nō parcas ei ⁊ nō cōcupiscas ex rebus ip̄i⁹ aliquid. sed interfice a viro vsq̄ ad mulierē. ⁊ puuluz atq̄ lactētez. bouē ⁊ ouē. camelū ⁊ asinū. Precepit itaq̄ saul ꝑpl̄o. ⁊ recensuit eos q̃si agnos ducēta milia peditū. ⁊ decē milia virorū iuda. Cūq̄ venisset saul vsq̄ ad ciuitatē amalech. tetēdit insidias ī torrēte.

Dixitq̃ saul cineo: Abite recedite. atq̃ discedite ab amalech: ne forte inuoluã te cũ eo. Tu enĩ fecisti misericordiã cuz oĩbus filijs isrl' cũ ascenderẽt de egypto Et recessit cineus de medio amalech. Percussitq̃ saul amalech ab eiula: donec venias sur q̃ ẽ e regiõe egypti. Et ap p̃hẽdit agag regẽ amalech viuũ. Oẽ autez vulg' int'fecit ĩ ore gladij. Et pep̃cit saul ⁊ ppl's agag. ⁊ optimis gregib' ouiũ ⁊ armẽtorũ ⁊ vestib' ⁊ arietib' ⁊ vniu'sis que pulcra erãt. nec voluerũt disp̃dere ea. Quicq̃d ergo vile fuit ⁊ reprobũ. hoc demoliti sunt. Factũ ẽ aũt verbũ dñi ad samuel dicẽs: Penitet me q̃ ꝯstitueriz saul regem: qꝛ dereliquit me ⁊ v̄ba mea op̃e nõ impleuit. Cõtristatusq̃ ẽ samuel. et clamauit ad dñm tota nocte. Cunq̃ de nocte surrexisset samuel vt iret ad saul mane: nunciatũ ẽ samueli eo q̃ venisset saul in carmelũ. ⁊ erexisset sibi fornicẽ triumphalẽ ⁊ reu'sus trãsisset: d'scẽ dissetq̃ in galgala. Venit g̃ samuel ad saul. ⁊ saul offerebat holocaustũ dño de initijs p̃darũ que attulerat ex amalech. Et cum venisset samuel ad saul. dixit ei saul. Bñdictus tu dño. Impleui verbũ dñi. Dixitq̃ samuel. Et q̃ est hec vox greguz q̃ resonat in auribꝫ meis ⁊ armẽtoꝝ quam ego audio? Et ait saul: De amalech adduxerũt ea. Pep̃cit enĩ ppl's melioribꝫ ouibus ⁊ armẽtis vt ĩmolarẽtur dño deo tuo: reliq̃ vero occidim'. Ait autez samuel ad saul: Sine me ⁊ indicabo tibi q̃ locutus sit dñs ad me nocte. Dixitq̃ ei: Loquere. Et ait samuel. Nonne cũ p̃uulus esses in oculis tuis. caput in tribubꝫ isrl' fact' es. Unxitq̃ te dñs in regem sup̃ isrl'. ⁊ misit te dñs in viã. ⁊ ait: Vade ⁊ interfice peccatores amalech. ⁊ pugnabis cõtra eos vsq̃ ad internitõez eorũ. Quare ergo nõ audisti vocẽ dñi: sed versus ad p̃dam es. et fecisti malum in oculis dñi? Et ait saul ad samuelez: Immo audiui vocez dñi. et ambulaui in via p̃ quam misit me dñs. et adduxi agag regẽ amalech. et amalech ĩterfeci Tulit autem de preda populus oues et boues primitias eoruz que cesa sunt vt immolet dño deo suo in galgalis. Et ait samuel. Nũquid vult dñs holocausta ⁊ victimas et nõ potius vt obediat' voci dñi? Melior ẽ enĩ obediẽtia q̃ victime. et auscultare magis q̃ offerre adipẽ arietum: qm̃ quasi peccatũ ariolãdi ẽ repugnare. ⁊ q̃si scel' idolatrie nolle acquiescere. Pro eo g̃ q̃ abiecisti sermonẽ dñi abiecit te dñs ne sis rex. Dixitq̃ saul ad samuelem. Peccaui: qꝛ p̃uaricatus suz sermonẽ dñi ⁊ verba tua. timẽs ppl'm. et obediẽs voci eorũ. Sed nunc porta q̃so peccatũ meũ ⁊ reuertere mecũ vt adorẽ dñm. Et ait samuel ad saul: Nõ reu'tar tecũ. qꝛ p̃iecisti sermonẽ dñi. ⁊ p̃iecit te dñs: ne sis rex sup̃ isrl'. Et ꝯuersus ẽ samuel vt abiret. Ille aũt app̃hẽdit summitatẽ pallij eius: q̃ ⁊ cissa est. Et ait ad eũ samuel: Scidit dñs regnuz isrl' a te hodie ⁊ tradidit illd̃ p̃ximo tuo meliori te. Porro triũphator in isrl' non parcet et penitudĩe nõ flectet'. Neq̃ enĩ homo est vt agat penitẽtiaz. At ille ait: Peccaui. Sz nũc honora me corã senioribꝫ populi mei ⁊ corã isrl'. et reuertere mecuz vt adorẽ dñm deũ tuũ. Reuersus ergo samuel. secutus ẽ saulem. Et adorauit saul dñm. Dixitq̃ samuel. Adducite ad me agag regẽ amalech: Et oblatus ẽ ei agag pinguissim' tremẽs. Et dixit agag Siccine separat amara mors? Et ait samuel: Sicut fecit absq̃ liberis mulieres gladius tuus. sic absq̃ liberis erit inter muleres mater tua. Et in frusta concidit eũ samuel corã dño in galgalis. Abiit aũt samuel in ramatha: saul vero ascẽdit in domũ suam in gabaa Et nõ vidit samuel vltra saul vsq̃ in diẽ mortis sue Verũtamen lugebat samuel saul: qm̃ dominũ penitebat q̃ constituisset regez saul super israel.

XVI

Dixitq̃ dñs ad samuelem: Usq̃ q̃ tu luges saul: cũ ego p̃ieceriz eũ ne regnet sup̃ isrl' Imple cornu tuũ oleo. ⁊ vẽi vt mittã te ad isai betleemitẽ. Prouidi enĩ ĩ filijs ei' mihi regẽ. Et ait samuel. Quõ vadaz? Audiet

enī saul ⁊ interficiet me. Et ait dñs. Ui
tulum de armēto tolles in manu tua .⁊
dices. Ad immolādū dño veni. Et voca
bis isai ad victimā. Et ego oñdam tibi
q̄d facias. ⁊ vnges quēcūq; mōstrauero
tibi. Fecit ḡ samuel sicut locut⁹ est ei do
minus. Uenitq; i bethleem. Et āmira/
ti sūt seniores ciuitat⁊. occurrētes ei. Di
xerūtq; ei: Pacificus ne ē ingressus tu
us? Et ait: Pacific⁹. Ad immolādū dño
veni. Sanctificamini: ⁊ venite mecū vt im
molem. Sanctificauit ḡ isai ⁊ filios ei⁹ ⁊ vo
cauit eos ad sacrificiuz. Cunq; ingressi
ēent. vidit heliab. ⁊ ait: Nū coraz dño est
xp̄s eius? Dixit dñs ad samuelē. Ne re
spicias vultū eius. neq; altitudinez sta/
ture eius: quoniā abieci eū nec iurta in
tuitū hoīs ego iudico. Hō enī videt ea
q̄ parent. dñs autē intuet cor. Et voca/
uit isai aminadab ⁊ adduxit eū coram sa
muele. Qui dixit: Nec hūc elegit dñs.
Adduxit autē isai samma. de q̄ ait: Etiaz
hunc non elegit dñs. Adduxit itaq; isai
septē filios suos coram samuel. Et ait sa/
muel ad isai. Nō elegit dñs ex istis. Di
xitq; samuel ad isai: Nūq̄d iā cpleti sūt
filij? Qui rñdit: Adhuc reliqu⁹ ē puu/
lus. ⁊ pascit oues. Et ait samuel ad isai.
Mitte ⁊ adduc eū. Nec enī discūbemus
priusq; huc ille veniat. Misit ḡ ⁊ addu/
xit eum. Erat autē rufus ⁊ pulcer aspe/
ctu. decoraq; facie. Et ait dñs. Surge ⁊
vnge eū. Ipe est enim. Tulit ḡ samuel
cornu olei. ⁊ vnxit eū in medio fratr̄ ei⁹
Et directus est spūs dñi a die illa i da/
uid. ⁊ deinceps. Surgēsq; samuel abiit
in ramatha. Spūs autez dñi recessit a
saul. ⁊ exagitabat eū spūs nequā a dño.
Dixeruntq; serui saul ad eum. Ecce spi
ritus dñi malus exagitat te. Jubeat do
minus nr̄ rex ⁊ serui tui qui coram te sūt.
q̄rent hoīem scientē psallere cithara: vt
q̄n arripuerit te spūs dñi mal⁹. psallat
manu sua ⁊ leuius feras. Et ait saul ad
seruos suos. Prouidete ḡ mihi aliquē
bene psallentē. et adducite eum ad me.
Et respondens vn⁹ de pueris ait: Ecce
vidi filium isai bethleemiten scientem
psallere ⁊ fortissimum robore. ⁊ virū bel
licosum. ⁊ prudentē in vbis ⁊ virū pul/
crū. ⁊ dñs est cū eo. Misit ḡ saul nūcios
ad isai dicens. Mitte ad me dauid filiū
tuū qui ē in pascuis. Tulit itaq; isai asi/
num plenū panib⁹. ⁊ lagenā vini. et hx/
dū de capris vnū. ⁊ misit p manū dauid
filij sui sauli. Et venit dauid ad saul. ⁊ ste
tit cora eo. Et ille dilexit eū nimis. et fa
ctus est eius armiger. Misitq; saul ad
isai dicēs. Stet dauid in cspectu meo.
Inuenit enī grām in oculis meis. Igit̄
q̄cūq; spūs dñi malus arripiebat saul
dauid tollebat citharā ⁊ pcutiebat ma/
nu sua. ⁊ refocillabat̄ saul. ⁊ leuius hab
bat. Recedebat enī ab eo spūs malus.

Congregantes .XVII.
autē philistiim agmina sua i pre
lium. cuenerūt in sochot iude.
et castrametati sunt inter sochot ⁊ aze/
cha in finib⁹ domim. Porro saul et viri
israel cgregati. venerūt i valle terebin/
thi. ⁊ direxerūt aciē ad pugnandū cōtra
philistiim. Et philistiim stabāt sup mō
tem ex pte hac: et isrl̄ stabat sup montē
ex altera pte: vallisq; erat inter eos. Et
egressus est vir spuri⁹ de castris philisti
norum noie goliath de geth: altitudinis
sex cubitor̄ et palmo. ⁊ cassis erea super
caput ei⁹. et lorica hamata induebatur.
Porro pondus lorice ei⁹ quinq; milia si
clorū eris erat. et ocreas ereas habebat
in cruribus. et clypeus ereus tegebat hu
meros ei⁹. Hastile autē haste ei⁹ erat q̄
si liciatorium texentium. Ipm aūt ferrū ha
ste ei⁹ sexcētos siclos hēbat ferri. Et ar
miger ei⁹ antecedebat eū. Stansq; cla
mabat aduersus phalāgas israel ⁊ dice/
bat eis. Quare venistis parati ad preli/
um? Nūquid ego nō sum philisteus et
vos serui saul? Eligite ex vobis virū et
descēdat ad singulare certamē. Si qui/
uerit pugnare mecū ⁊ pcusserit me: eri
mus vobis serui. Si autē ego pualue/
ro et pcussero eū: vos serui eritis ⁊ ser/
uietis nobis. Et aiebat philisteus. Ego
exprobraui agminib⁹ israel hodie. Date
mihi virū. et ineat mecū singulare cer/

tamen. Audiens autē saul ⁊ oēs israeli-
te sermones philistei huiuscemodi. stu
pebant ⁊ metuebant nimis. Dauid au-
tem erat filius viri effratei: de quo sup̄
dictum est. de bethleem iuda. cui nomē
erat isai. qui habebat octo filios. et erat
vir in diebꝫ saul senex ⁊ grādeuus inter
viros. Abierunt autē tres filij eius ma
iores post saul in preliū. Et noīa triuꝫ fi
lioꝝ eius qui ꝑrexerunt ad bellum: heli-
ab primogenitus. ⁊ secūdus aminadab
tertius quoq̄ samma. Dauid aūt erat
minimus. Tribꝫ ergo maioribꝫ secutis
saulem: abijt dauid ⁊ reuersus est a saul
vt pasceret gregē patris sui in bethleeꝫ
Procedebat vero philisteus mane ⁊ ve
spere ⁊ stabat quadraginta diebꝫ. Dixit
autē isai ad dauid filiū suuꝫ: Accipe fra-
tribus tuis ephi polente ⁊ deceꝫ panes
istos. ⁊ curre in castra ad frēs tuos. ⁊ de-
cem formellas casei. has deferas ad tri-
bunū. Et frēs tuos visitabis. si recte a-
gant. ⁊ cum quibus ordinati sunt disce
Saul autē ⁊ illi ⁊ om̄es filij israel ī val
le terebinthi pugnabāt aduersum phi
listijm. Surrexit itaq̄ dauid mane. ⁊ cō
mēdauit gregeꝫ custodi ⁊ onustus abijt
sicut precepat ei isai. Et venit ad locum
magala ⁊ ad exercitum: qui egressus ad
pugnam. vociferatus erat in certamīe.
Direxerat enī aciē isrl̄: sed et philistijm
ex aduerso fuerant preparati. Derelin-
quens ḡ dauid vasa q̄ attulerat sub ma
nu custodis ad sarcinas. cucurrit ad lo-
cuꝫ certaminis. ⁊ interrogabat si om̄ia
recte agerent̄ erga frēs suos. Cunq̄ ad
huc ille loqueretur eis apparuit vir ille
spurius ascēdens goliath nomīe phili-
steus de geth: de castris philistinoꝝ. Et
loquente eo hec eadē verba. audiuit da-
uid. Om̄es aūt israelite cū vidissent vi
rum fugerūt a facie eiꝰ. timētes eū val-
de. Et dixit vnusquispiā de israel: Nū vi
disti virum hunc qui ascēdit? Ad expro
brandū enim israel ascēdit. Viruꝫ ergo
qui percusserit eum. ditabit rex diuitijs
magnis. ⁊ filiā suā dabit ei. ⁊ domuꝫ pa-
tris eiꝰ faciet absq̄ tributo in israel. Et

ait dauid ad viros qui stabant secuꝫ di-
cens: Quid dabitur viro qui ꝑcusserit
philisteū hunc. ⁊ tulerit opprobrium de
isrl̄? Quis est enī hic philisteꝰ incircūci
sus qui exprobrauit aciez dei viuentis?
Referebat autē ei ꝓpl̄s eundē sermonē
dicens: Hec dabunt̄ viro: qui ꝑcusserit
eum. Qd̄ cū audisset heliab ftater eius
maior loquēte eo cū alijs: iratꝰ est cōtra
dauid. ⁊ ait: Quare venisti ⁊ q̄re dereliq̄
sti pauculas oues illas in deserto? Ego
noui suꝑbiā tuā ⁊ nequiciaꝫ cordis tui:
qꝛ vt videres preliū descēdisti. Et dixit
dauid: Quid feci? Nūquid nō v̄bū est?
Et declinauit paululuꝫ ab eo ad alium.
Dixitq̄ eundē sermonē. Et rn̄dit ei po-
pulus verbū sicut prius Audita sūt au
tem verba q̄ locutꝰ est dauid. ⁊ annunci
ata in ꝯspectu saul. Ad quē cū fuisset ad-
ductus. locutꝰ est ei: Nō cōcidat cor cu-
iusq̄ in eo. Ego seruus tuꝰ vadaꝫ ⁊ pu-
gnabo aduersus philisteum. Et ait saul
ad dauid. Non vales resistere philisteo
isti. nec pugnare aduersus eum: quia
puer es. Hic autem vir bellator est ab
adolescentia sua. Dixitq̄ dauid ad saul:
Pascebat seruus tuus p̄ris sui gregeꝫ.
⁊ veniebat leo vel vrsus ⁊ tollebat arie-
tem de medio gregis. et ꝑseq̄bar eos et
ꝑcutiebam eruebamq̄ de ore eoꝝ. Et il
li ꝯsurgebant aduersuꝫ me. ⁊ apprehen-
debam mentū eoꝝ ⁊ suffocabam. interfi
ciebamq̄ eos. Nā ⁊ leonē ⁊ vrsuꝫ inter-
feci ego seruus tuꝰ. Erit igit̄ ⁊ philisteꝰ
hic incircūcisus q̄si vnus ex eis. Nunc
vadaꝫ. ⁊ auferā opprobriū ꝓpl̄i. Quoniā
quis est iste philisteus incircūcisus: qui
ausus est maledicere exercitui dei viuē-
tis? Et ait dauid: Dominus qui eripu
it me de manu leōis ⁊ de manu vrsi: ipe
me liberabit de manu philistei huiꝰ. Di
xit autē saul ad dauid. Vade. ⁊ dn̄s tecū
sit. Et induit saul dauid vestimētis su-
is. ⁊ imposuit galeam eream sup̄ caput
eius. ⁊ vestiuit eum lorica. Accinctus er
go dauid gladio eiꝰ sup̄ vestez suā: cepit
temptare si armatꝰ posset incedere. Nō
enī habebat ꝯsuetudinē. Dixitq̄ dauid

et iuxta numerũ suum rapuerũt sibi de his que ducebant choros vxores singulas:abieruntq; in possessionẽ suaz edificantes vrbes.et habitãtes in eis. Filij quoq; isrl reuersi sunt p tribus et familias in tabernacula sua. In diebus illis nõ erat rex in isrl. sed vnusquisq; quod sibi rectũ videbatur hoc faciebat.

Explicit liber iudicum. Incipit liber Ruth. Capl'm I

IN diebus vnius iudicis qñ iudices p̃erant. facta ẽ fames ī terra: Abijtq; homo de bethleem iuda vt pegrinarẽt in regione moabiti de cũ vxore sua ac duobꝫ liberis. Ipe vocabatur elimelech.et vxor eius noemi. ⁊ duo filij alter maalon ⁊ alter chelion. effratei de bethleem iuda. Ingressiq; regionẽ moabitidẽ morabant ibi Et mortuus est elimelech marit⁹ noemi:remãsitq; ipa cũ filijs. Quia acceperunt vxores moabitidas quarũ vna vocabat orpha.altera; ruth. Habitaruntq; ibi decez annis.⁊ ambo mortui sunt:maalon videlicet ⁊ chelion:remãsitq; mulier orbata duobus liberis ac marito. Et surrexit vt in patriã pgeret cuz vtraq; nuru sua de regiõe moabitide. Audierat enī q̃ respexisset dñs pplm suum ⁊ dedisset eis escas. Egressa est itaq; de loco pegrinationis sue cũ vtraq; nuru. ⁊ iã in via reuertẽdi posita in terrã iuda.dixit ad eas Ite ī domũ mris vestre. Faciat vobiscũ dñs misericordiã:sicut fecistis cũ mortuis ⁊ mecũ. Det vobis inuenire requiez in domibꝫ virorũ q̃s sortiture estis. Et osculata est eas. Que eleuata voce flere ceperũt.⁊ dicere: Tecũ pgem⁹ ad populum tuũ. Quibꝫ illa rñdit: Reuertimini filie mi: Cur venitis mecũ? Num vltra habebo filios in vtero meo:vt viros er me sperare possitis? Reuertimini filie mi et abite. Jam enī senectute cõfecta sum.nec apta vinculo cõiugali. Etiaz si possem hac nocte cipe ⁊ parere filios si eos expectare velitis donec crescãt ⁊ annos pubertatis impleãt:añ eritis vtrile q̃z nubatis. Nolite q̃so filie mi facere hoc:q; vestra angustia magis me p̃mit. et egressa est manus dñi ctra me: Eleuata igiť voce rursum flere ceperũt. Orpha osculata est socrũ ac reuersa ẽ:ruth adhesit socrui sue. Cui dixit noemi: En reuersa est cognata tua ad pplm suũ et ad deos suos vade cum ea. Que rñdit: Ne aduersaris mihi vt relinquaz te ⁊ abeã: Quocũq; enī p̃rexeris.pgaz.et vbi morata fueris.⁊ ego pariter morabor. Populus tuus pplꝰ meus.et deus tuus deus meus. Que te terra suscepit moriẽtem:in ea moriar ibiq; locũ accipiam sepulture. Hec mihi faciat deus ⁊ hec addat si non sola mors me ⁊ te sepauerit. Videns g̃ noemi q̃ obstinato ruth aiõ decreuisset secũ pgere.aduersari noluit nec ad suos vltra reditum persuadere. Profectaq; sunt simul ⁊ venerũt ī bethleem. Quibꝰ vbem ingressis velox apd̃ cunctos fama p̃crebuit dicebãtq; mulieres. Hec ẽ illa noemi. Quibꝰ ait: Ne vocet⁊ me noemi.i.pulcrã.sz vocate me mara.i.amarã:q; amaritudine valde replenit me omipotẽs. Egressa sum plena et vacuaz reduxit me dñs. Cur ergo vocatis me noemi quã dñs humiliauit.⁊ afflixit omipotens? Venit ergo noemi cũ ruth moabitide nuru sua de terra pegrinatõis sue.ac reuersa est in bethleem qñ p̃imũ hordea metebant. II

ERat aũt viro elimelech cõsanguine⁹ hõ potens ⁊ magnarum opũ nomie booz. Dixitq; ruth moabitis ad socrũ suaz. Vadã i agrũ .⁊ colligã spicas q̃ fugerint manus metẽtiũ:cuicũq; clemẽtis ī me patrisfamilias repperero gr̃az. Cui illa rñdit: Vade filia mi. Abijt itaq; ⁊ colligebat spicas post terga metẽtium. Accidit aũt vt ager ille haberet dñm noie booz: qui erat de cognatõe elimelech. Et ecce ipe veniebat de bethleem. dixitq; messoribus: Dñs vobiscũ. Qui rñderunt ei:

tabat in medio domus sue. Dauid aūt
psallebat manu sua sicut ꝑ singulos di
es. Tenebatq; saul lanceā ⁊ misit eam:
putans ꝙ configere posset dauid cū pa-
riete. Et declinauit dauid a facie ei⁹ se-
cundo. Et timuit saul dauid. eo ꝙ esset
dn̄s cuz eo ⁊ a se recessisset. Amouit er
go eum saul a se. ⁊ fecit eū tribunuz su-
per mille viros. Et egrediebat̄ et intra-
bat in cōspectu ppl̄i. In omībus quoq;
vijs suis dauid prudēter agebat. ⁊ dn̄s
erat cuz eo. Uidit itaq; saul ꝙ prudens
esset nimis ⁊ cepit cauere eū. Oīs autē
israel ⁊ iuda diligebat dauid. Ip̄e autē
ingrediebat̄ ⁊ egrediebat̄ ante eos. Di
xitq; saul ad dauid: Ecce filia mea ma-
ior merob. ip̄am dabo tibi vxorē: tm̄mo
do esto vir fort̄ ⁊ p̄liare bella dn̄i. Saul
aūt reputabat dicēs: Nō sit man⁹ mea
in eo: sed sit sup̄ eū manus philistinoꝝ
Ait autē dauid ad saul: Quis ego sum.
aut q̄ est vita mea. aut ꝯgnatio p̄tis mei
in isrl̄: vt fiam gener regis? Factuz ē au
tez tp̄s cū deberet dari merob filia saul
dauid: data est hadrieli molathite vxor
Dilexit autē dauid michol filiaz saul al-
teram. Et nunciatū est saul: ⁊ placuit ei
Dixitq; saul: Dabo eā illi vt fiat ei ī scā-
dalum. ⁊ sit sup̄ eum man⁹ philistinoꝝ
Dixitq; saul ad dauid: In duabꝫ gener
meus eris hodie. Et mādauit saul ſuis
suis: Loquimini ad dauid clam me di-
centes. Ecce places regi. ⁊ oēs serui ei⁹
diligūt te. Nunc g̊ esto gener regis. Et
locuti sunt ſui saul in auribꝫ dauid oīa
verba hec. Et ait dauid: Num paꝝ vide-
tur vobis generū esse regis? Ego autē
sum vir paup̄ ⁊ tenuis. Et renunciaue
runt ſui saul. dicētes: Huiuscemōi ver
ba locut⁹ ē dauid. Dixit autē saul: Sic
loquimini ad dauid. Nō habet rex spon
salia necesse nisi tm̄ centū preputia phi
listinorū. vt fiat vltio de inimicis regis
Porro saul cogitabat dauid tradere in
manus philistinoꝝ. Cūq; renūciassent
serui eius dauid verba que dixerat saul.
placuit ſmo ī oculis dauid vt fieret ge
ner regis. Et post paucos dies surgens
dauid. abijt in accharon cum viris qui
sub eo erant ⁊ ꝑcussit ex philistijm ducē
tos viros. ⁊ attulit eoꝝ preputia ⁊ ānu
merauit ea regi: vt esset gener ei⁹. De-
dit itaq; saul ei michol filiā suam vxorē
Et vidit saul. ⁊ intellexit ꝙ dn̄s esset cū
dauid. Michol autē filia saul diligebat
eum. Et saul magis cepit timere dauid
Factusq; est saul inimicus dauid cūctis
diebus. Et egressi sunt principes phili-
stinorū. A principio autē egressiōis eoꝝ
prudētius se gerebat dauid q̄ oēs viri
saul. ⁊ celebre factū est nomē ei⁹ nimis.

XIX

Locutus est autem
saul ad ionathan filiū suum et
ad om̄es ſuos suos vt occide-
rent dauid. Porro ionathas filius saul
diligebat dauid valde. Et indicauit io-
nathas dauid dicens: Querit saul pa-
ter meus occidere te. Quapropter ob-
serua te queso mane. ⁊ manebis clam ⁊
absconderis. Ego autem egrediens sta
bo iuxta patrē meuz in agro vbicūq; fu-
erit. ⁊ ego loquar de te ad patrē meum ⁊
quodcunq; videro nunciabo tibi. Locu
tus est g̊ ionathas de dauid bōa ad saul
patrē suum. Dixitq; ad euz: Ne pecces
rex in ſuum tuū dauid: q̄ non peccauit
tibi. ⁊ op̄a eius bona sunt tibi valde. et
posuit anīam suā in manu tua ⁊ ꝑcussit
philisteuz. ⁊ fecit dn̄s salutez magnam
vniuerso israeli. Uidisti. et letatus es.
Quare g̊ peccas in sanguine innoxio in
terficiēs dauid qui est absq; culpa? Qd̄
cum audisset saul: placat⁹ voce ionathe
iurauit. Uiuit dn̄s: q̄ nō occidet̄. Uo-
cauit itaq; ionathas dauid. ⁊ indicauit
ei oīa verba hec. Et ītroduxit ionathas
dauid ad saul. et fuit ante euz sicut erat
heri ⁊ nudiustertius. Motum est autez
rursum belluz. ⁊ egressus dauid pugna-
uit aduersum philistijm: ꝑcussitq; eos
plaga magna. ⁊ fugerunt a facie ei⁹. Et
factus est spiritus domini malus ī saul
Sedebat autē in domo sua. et tenebat
lanceam. Porro dauid psallebat in ma
nu sua. Nisusq; est saul cōfigere dauid
lancea in pariete. Et declinauit dauid a

alius me ꝓpinquior. Quiesce ac nocte. et facto mane.si te voluerit ꝓpinquitatꝭ iure retinere bene res acta est. sin autez ille noluerit.ego te absq; vlla dubitatõ ne suscipiã:viuit dñs.Dormi vsq; mane.Dormiuit itaq; ad pedes eiꝰ vsq; ad noctis abscessuz.Surrexit itaq; antecq; hoies se cognoscerẽt mutuo et dixit boꝯ. Caue ne quis nouerit q; huc venerꝭ Et rursum: expãde inquit palliũ tuũ q̃ opiris ⁊ tene vtraq; manu. Qua extendẽte ⁊ tenẽte. mẽsus est sex modios hordei.et posuit sup eã. Que portãs in gressa est ciuitatẽ.⁊ venit ad socrũ suã. Que dixit ei: Quid egisti filia? Narrauitq; ei oĩa q̃ sibi fecisset hõ. Et ait: Ecce sex modios hordei dedit mihi.⁊ ait:nolo vacuã te reuerti ad socrũ tuã. Dixitq; noemi: Expecta filia donec videamus quez res exitũ habeat. Neq; enim cessabit hõ. nisi cõpleuerit quod locutus est. IIII

Ascẽdit ergo boꝯ ad portam ⁊ sedit ibi. Cumq; vidisset propinquuz preterire ꝺ quo prius sermo habitus est.dixit ad eum: Declina paulisper et sede hic.vocans eum nomine suo. Qui diuertit ⁊ sedit. Tollẽs autem boꝯ decem viros de senioribus ciuitatꝭ:dixit ad eos. Sedete hic. Quibꝰ residẽtibꝰ locutꝰ est ad ꝓpinquũ: Partẽ agri fratris nostri elimelech vẽdet noemi que reuersa est ꝺ regiõe moabitide: quod audiri te volui et tibi dicere coram cunctis sedentibus et maioribus natu de populo meo: Si vis possidere iure ꝓpinquitatis eme et posside.si autem displicet tibi hoc ipm indica mihi vt sciam quid facere debeam. Nullus enĩ est propinquus excepto te qui prior es. et me qui secũdus sum At ille respondit: Ego agrũ emam. Cui dixit boꝯ: Qñ emerꝭ agrũ de manu mulieris.ruth q̃z moabitidẽ que vxor defuncti fuit debes accipe vt suscites nomen ꝓpinqui tui in hereditate sua. Qui respondit. Cedo iuri ꝓpinquitatis. Neq; enim posteritatez familie mee delere debeo . Tu meo vtere priuilegio quo me libenter carere profiteor. Hic autem erat mos antiquitus in israel inter propinquos: vt si quãdo alter alteri suo iuri cedebat vt esset firma cocessio.soluebat homo calciamẽtũ suum.et dabat ꝓpinquo suo. Hoc erat testimoniuz cessionis in israel. Dixit ergo propinquo suo boꝯ. Tolle calciamẽtuz. Quod statim soluit de pede suo. At ille maioribus natu et vniuerso populo:testes vos inquit estis hodie q; possederim omnia que fuerunt elimelech et chelion et maalõ tradẽte noemi.⁊ ruth moabitidem vxorẽ maalon in coniugium sumpserim vt suscitem nomen defuncti in hereditate sua ne vocabulum eius de familia sua ac fratribꝰ et ꝓlo deleatur. Vos inquã huiꝰ rei testes estis Rñdit omnis populus qui erat in porta et maiores natu: Nos testes sumus. Faciat dñs hanc mulierẽ que ingredit domum tuã sicut rachel ⁊ lyam que edificauerũt domũ israel. vt sit exemplũ virtutis in effrata ⁊ habeat celebre nomen in bethleem. Fiatq; domus tua sicut domus phares quẽ thamar pepit iude.de semine quod tibi dederit dñs ex hac puella. Tulit itaq; boꝯ ruth.⁊ accepit vxorem:ingressusq; est ad eã.et dedit illi dominus vt ciperet et pareret filiũ. Dixerũtq; mulieres ad noemi: Bñdictus dominus qui nõ est passus vt deficeret successor familie tue.et vocaret nomen eius in israel. et habeas qui consoletur animã tuam et enutriet senectutẽ. Dene nuru enĩ tua natus est qui te diliget.et multo tibi melior est q̃z si septẽ haberes filios. Suscepitq; noemi puerum posuit in sinu suo.et nutricis ac gerule fũgebatur officiũ. Vicine autez mulieres ꝓgratulãtes ei ⁊ dicẽtes:natꝰ ẽ filiꝰ noemi.vocauerũt nomẽ eiꝰ obed . Hic ẽ pr̃ isai pr̃is dauid. Hec sunt generationes phares. Phares genuit esrom. Esrom genuit araz.ará gẽuit aminadab. Amĩadab genuit naasõ:naasõ genuit salmõ Salmõ gẽuit boꝯ: boꝯ genuit obed. Obed gẽuit isai: isai gẽuit dauid regez.

Explicit liber Ruth

ꝛ lxc augeat. Si aũt ꝑseuerauerit ꝑtis
mei malicia adũsum te: reuelalꝺ aurez
tuã ꝛ dimittã te vt vadas in pace. et sit
dñs tecuz sicut fuit cũ ꝓre meo. Et si vi
xero. facies mihi misericordiã dñi: si ue
ro mortuꝰ fuero. nõ auferes misericor
diã tuã a domo mea vsqꝫ ĩ sempiternuz
Aut si nõ fecero qñ eradicauerit dñs i
imicos dauid vnũquenqꝫ de terra aufe
rat ionathan de domo sua. ꝛ requirat dñs
de manu inimicoꝝ dauid. Pepigit ꝙ io
nathas fedꝰ cuz domo dauid. Et requi
uit dñs de manu inimicoꝝ dauid. Et ad
didit ionathas dicere dauid eo ꝙ di
ligeret illũ. Sicut enĩ aiaz suã. ita dili
gebat eũ. Dixitqꝫ ad eũ ionathas. Cras
kalẽde sunt. ꝛ requireris. Requiret ei sessio
tua vsqꝫ perendie. Descẽdes ꝙ festinus
ꝛ venies in locũ vbi celandus es. in die
qñ opari licet. ꝛ sedeꝺ iuxta lapidez cui
nomẽ est ecel. Et ego tres sagittas mit
tam iuxta eũ. ꝛ iaciã q̃si exercens me ad
signuz. Puerũ q̃z ꝛ puerꝝ dicẽs ei: Uade
ꝛ affer mihi sagittas. Si dixero puero.
ecce sagitte intra te sunt. tolle eas: tuve
ni ad me: qꝛ pax tibi ẽ ꝛ nihil est mali vi
uit dñs. Si aũt sic locutꝰ fuero puero.
ecce sagitte vltra te sunt. vade ĩ pace: qꝛ
dimisitte dñs. De vlo aũt qõ locuti fu
imus ego ꝛ tu: sit dñs iter me ꝛ te vsqꝫ
in sempiternuz. Absc̃ditus ẽ ꝙ dauid ĩ
agro. ꝛ venerũt kalẽde. ꝛ sedit rex ad co
medẽdũ panẽ. Cumqꝫ sediſſet rex super
cathedrã suam ſm ꝯsuetudinẽ q̃ erat iu
xta parietẽ: surrexit ionathas ꝛ sedit ab
ner ex latere saul. vacuusqꝫ apparuit lo
cus dauid. ꝛ nõ ẽ locutꝰ saul q̃cqꝫ ĩ die il
la. Cogitabat enim q̃ forte eueniſſet ei vt
nõ eẽt mũdus nec purificatꝰ. Cũqꝫ illu
xiſſet dies scꝺa post kalẽdas. rursus ap
paruit vacuus locꝰ dauid. Dixitqꝫ saul
ad ionathan filiũ suũ. Cur nõ venit fili
us ysai nec heri nec hodie ad escenduz?
Rñditqꝫ ionathas sauli. Rogauit me
obnixe vt iret in bethleez. ꝛ ait. Dimit
te me: qñ̃ sacrificiuz solẽne ẽ in ciuitate
mea vnꝰ de fratribꝰ meis accersiuit me
Nunc ꝙ si inueni grãm in oculꝭ tuis: va
dam cito ꝛ videbꝫ frẽs meos. Ob hanc
causaz nõ venit ad mẽsaz regis. Irat⁹ au
tẽ saul adũsuz ionathã. dixit ei. Fili mu
lieris vltro viruz rapiẽtis: nunq̃d igno
ro qꝛ diligis filiuz ysai in ꝯfusionẽ tuaz.
ꝛ in ꝯfusionẽ ignominiose matris tue?
Cũctis enĩ diebꝰ q̃bus filiꝰ ysai vixerit
sup terrã. nõ stabilieris tu neqꝫ regnuz
tuũ. Itaqꝫ iã nunc mitte ꝛ adduc eũ ad
me: qꝛ filius mortis est. Rñdens autẽ io
nathas sauli ptri suo ait Quare morietꝰ?
Quid fecit? Et arripuit saul lanceaz vt
ꝑcuteret euz. Et intellexit ionathas ꝙ
diffinituz eẽt a ꝓre suo vt iterficeret da
uid. Surrexit ꝙ ionathas a mẽsa in ira
furoris. ꝛ nõ comedit in die kalendarũ
secũda panẽ. Cõtristatꝰ est enĩ super da
uid. eo ꝙ ꝯfudisset euz ptr suus. Cũqꝫ il
luxisset mane. venit ionathas in agruz
iuxta placitũ dauid. et puer puulus cuz
eo. Et ait ad puerꝝ suuz: Uade ꝛ affer mi
hi sagittas q̃s ego iacio. Cũqꝫ puer cu
curriſſet iecit aliã sagittã trans pueruz
Uenit itaqꝫ puer ad locuz iaculi qõ mi
serat ionathas. Et clamauit ionathas
post tergũ pueri. ꝛ ait: Ecce ibi ẽ sagitta
porro vltra te. Clamauitqꝫ iterum iona
thas post terguz pueri dicẽs: Festina ve
lociter ne steteris. Collegit autez puer
ionathe sagittas. ꝛ attulit ad dñm suuz.
ꝛ q̃d ageret penitus ignorabat. Tm̃mo
do enĩ ionathas ꝛ dauid rem nouerant
Dedit ꝙ ionathas arma sua puero. ꝛ di
xit ei: Uade ꝛ defer in ciuitatẽ. Cũqꝫ ab
iſſet puer surrexit dauid de loco q̃ vrge
bat ad austruz. ꝛ cadẽs ꝓnus in terrã ad
oravit tertio. Et osculãtes se alterutrũ
fleuerunt pariter: dauid autẽ ãplius. Di
xit ꝙ ionathas ad dauid: Uade in pace.
Quecunqꝫ iurauimꝰ ambo in noĩe dñi
dicẽtes: dñs sit inter me ꝛ te. ꝛ inter se
men tuũ ꝛ semẽ meum vsqꝫ ĩ sempiter
num. Et surrexit dauid ꝛ abiit: sed ꝛ io
nathas ingressus est ciuitatẽ. XXI

Uenit autẽ dauid ĩ nobe ad achi
melech sacerdotem. Et obstu
puit achimelech. eo ꝙ veniſſet
dauid et dixit ei: Quare tu solus. ꝛ nul

lus est tecum? Et ait dauid ad achimelech sacerdotem: Rex precepit mihi sermonem, et dixit: Nemo sciat rē propter quā missus es a me, et cuiusmodi precepta tibi dederim. Naz et pueris meis cōdixi in illū et illuz locum. Nunc ḡ si quid habes ad manuz vel quicq̄ panes da mihi, aut quicq̄d inueneris. Et rīdens sacerdos ad dauid, ait illi Non hēo laicos panes ad manū: sz tm̄ panē sanctū. Si mundi sunt pueri, maxime a mulieribz manducēt. Et rīndit dauid sacerdoti, et dixit ei: Et quidē si de mulieribz agitur: continuimus nos ab hesterni et nudiustertiuz qm̄ egrediebamur, et fuerūt vasa puerorū sancta. Porro via hec polluta est: sed et ipa hodie scificabit in vasis. Dedit ergo ei sacerdos scificatum panē. Neq̄ enī erat ibi panis nisi tm̄ panes ppositionis qui subleuati fuerāt a facie dn̄i vt ponerent panes calidi. Erat aūt ibi vir quidā de seruis saul in die illa int' in tabernaculo dn̄i, et nomen eius doech idumeus potētissimus pastor saul. Hic pascebat mulas saul. Dixit autē dauid ad achimelech: Si habes hic ad manū hastam aut gladiū, da mihi: q̄z gladiuz meum et arma mea nō tuli mecū. Sermo enī regis vrgebat. Et dixit sacerdos: Ecce hic gladius goliath philistei quē percussisti in valle terebinthi: est inuolut' pallio post ephot. Si istum vis tollere, tolle. Neq̄ enī hic est alius absq̄ eo. Et ait dauid: Nō ē huic alter sil'is: Da mihi eum. Surrexit itaq̄ dauid, et fugit in die illa a facie saul, et venit ad achis regē geth. Direruntq̄ serui achis cuz vidissent dauid: Nūquid nō iste est dauid rex terre? Nōne huic cantabāt p choros dicentes: percussit saul mille, et dauid decem milia? Posuit aūt dauid sermōes istos in corde suo, et extimuit valde a facie achis regis geth. Et mutauit os suū coram achis, et collabebat inter manus eorum, et impingebat in ostia porte: defluebantq̄ saliue ei' in barbaz. Et ait achis ad suos suos: Vidistis hoiem insanum q̄re adduxistis eū ad me? An desunt no-

bis furiosi, q̄z introduxistis istum vt fureret me psente? Dimittite illum hinc ne ingrediat' domū meā.

CAPUT XXII

Abiit ergo dauid inde, et fugit in spelūcam odollam. Qđ cuz audissent frēs eius et oīs dom' patris ei' descēderūt ad euz illuc. Et cōuenerunt ad eū oēs qui erāt in angustia cōstituti, et oppressi ere alieno et amaro aio et fact' est eoz princeps. Fuerūtq̄ cū eo q̄si q̄dringenti viri. Et pfectus ē dauid inde in maspha, que est moab. Et dixit ad regē moab: Maneat ozo pr̄ meus et mater mea vobiscū: donec sciā quid faciat mihi deus. Et reliq̄t eos ante faciez regis moab. Manserūtq̄ apud eū cunctis diebz quibz dauid fuit in psidio. Dixitq̄ gad, pphēta ad dauid: Noli manere in psidio. Proficiscere et vade in terraz iuda. Et pfectus est dauid, et venit in saltum areth. Et audiuit saul q̄ apparuisset dauid, et viri q̄ erant cū eo. Saul autē cum maneret in gabaa et eēt in nemore qđ est in rama, hastaz manu tenens, cunctiq̄ serui ei' circūstarēt euz: ait ad seruos suos q̄ assistebant ei: Audite me nunc filij gemini. Nunq̄d oīb vobis dabit filius isai agros et vineas et vniuersos vos faciet tribunos et centuriones qm̄ coniurastis oēs aduersuz me, et nō est qui mihi renūciet, marie cuz et fili' me' fedus iunxerit cū filio isai? Nō est q̄ vicē meā doleat ex vobis: nec qui annunciet mihi, eo q̄ suscitauerit fili' meus suuz meum aduersuz me insidiantē mihi vsq̄ hodie. Rīndens aūt doech idume' qui assistebat, et erat prim' inter suos saul: vidi inquit filiū isai in nobe apud achimelech filiū achitob sacerdotē. Qui cōsuluit p eo dn̄m: et cibaria dedit ei. Sed et gladiū goliath philistei dedit illi. Misit ergo rex ad accersiendum achimelech sacerdotē filiuz achitob, et oēm domum pr̄is eius sacerdotum qui erāt in nobe. Qui vniuersi venerunt ad regē. Et ait saul ad achimelech: Audi fili achitob. Qui rīndit: Presto suz dn̄e. Dixitq̄ ad eum saul: Quare coniurastis aduersuz

me tu ⁊ filiꝰ ysai. ⁊ dedisti ei panes ⁊ gla/
dium. ⁊ consuluisti pro eo dñm vt psur
geret aduersuz me insidiator vsqꝫ hodie
pmanens? Rñdensqꝫ achimelech regi
ait. Et quis in oibus fuis tuis sicut da
uid fidelis ⁊ gener regis. ⁊ pgens ad im
perium tuuz. ⁊ gloriosus in domo tua?
Nũ hodie cepi p eo cõsulere dñm? Ab/
sit hoc a me. Ne suspiceꝛ rex aduersum ser
uum suũ rem huiuscemodi in vniuer/
sa domo ptis mei. Nõ enĩ sciuit seruus
tuus quicqꝫ sup hoc negocio. vel modi/
cum vel grãde. Dixitqꝫ rex: Vorte mo/
rieris achimelech: tu ⁊ ois domus ptis
tui. Et ait rex emissario q̃ circũstabant
eum: Conuertimini. ⁊ interficite sacer/
dotes dñi. Naz manus eoꝝ cuz dauid ẽ:
sciẽtes q̃ fugisset. ⁊ nõ indicauerũt mi/
hi. Noluerũt autez serui regis extẽdere
manꝰ suas in sacerdotes dñi. Et ait rex
ad doech: Cõuertere tu. ⁊ irrue in sacer
dotes dñi. Conuersusqꝫ doech idumeꝰ.
irruit in sacerdotes. ⁊ trucidauit in die
illa octogintaq̃nqꝫ viros vestitos ephot
lineo. Nobe autẽ ciuitatẽ sacerdotũ per
cussit in ore gladij viros ⁊ mulieres et
paruulos ⁊ lactantes bouẽqꝫ ⁊ asinuz ⁊
ouem in ore gladij. Euadens aũt vnus
filius achimelech filij achitob: cuiꝰ no/
men erat abiathar. fugit ad dauid. ⁊ an/
nunciauit ei q̃ occidisset saul sacerdotes
dñi. Et ait dauid ad abiathar: Sciebaz
enĩ in die illa q̃ cũ ibi eẽt doech idumeꝰ
proculdubio annũciaret sauli. Ego suz
reus oĩm aniaꝝ ptis tui. Vane mecuz
ne timeas. Si q̃s quesierit aĩam meaz
querat et animam tuam. mecumqꝫ ser/
uaberis.

XXIII

ET annũciauerũt dauid dicẽtes
Ecce philistiim oppugnãt ceilã
⁊ diripiũt areas. Consuluit er
go dauid dñm dicens: Nũ vadã ⁊ pcuti
az philisteos istos? Et ait dñs ad dauid
Vade ⁊ pcuties philisteos. ⁊ saluaꝭ cei
lam. Et dixerũt viri q̃ erãt cuz dauid ad
eum: Ecce nos hic in iudea cõsistentes
timemus: q̃ntomagis si erimꝰ in ceila
aduersum agmia philistinoꝝ? Rursuz
ergo dauid consuluit dñm. Qui respõ/
dens ait ei. Surge ⁊ vade in ceilã. Ego
enim tradam philisteos in manu tua.
Abiit ergo dauid ⁊ viri eius in ceilaz. et
pugnauit aduersum philisteos. Et abe
git iumẽta eoꝝ ⁊ pcussit eos plaga ma/
gna. ⁊ saluauit dauid habitatores ceile.
Porro eo tpe quo fugiebat abiathar fi
lius achimelech ad dauid i ceilaz: ephot
secum habens. descenderat. Nunciatũ ẽ
autẽ sauli q̃ venisset dauid in ceilaz. Et
ait saul: Tradidit eum dñs in manꝰ me
as. cõclususqꝫ ẽ introgressus vrbez in q̃
porte ⁊ sere sunt. Et precepit saul oĩ po/
pulo vt ad pugnam descẽderet ad ceilaz
⁊ obsideret dauid ⁊ viros eius. Qđ cũ
dauid resciſſet q̃ preparet ei saul clam
malum. dixit ad abiathar sacerdotem:
Applica ephot. Et ait dauid. Dñe deꝰ is/
rael. audiuit famam seruus tuus q̃ di/
sponat saul venire in ceilam. vt euertat
vrbem ppter me. Si tradẽt me viri cei/
le in manus eius. ⁊ si descendet saul si/
cut audiuit seruus tuus: dñe deus isra/
el indica seruo tuo. Et ait dñs. Descen
det. Dixitqꝫ rursum dauid. Si tradent
me viri ceile ⁊ viros qui sunt mecuz in
manꝰ sanl? Et dixit dñs: Tradẽt. Sur
rexit ergo dauid ⁊ viri eius q̃si sexcenti
⁊ egressi de ceila huc atqꝫ illuc vagaban
tur incerti. Nunciatũqꝫ est saul q̃ fugis
set dauid de ceila ⁊ saluatus esset: quam
obrem dissimulauit exire. Morabaꝭ au
tem dauid in deserto in locꝭ firmissimis
manſitqꝫ in monte solitudinis ziph in
monte opaco. Querebat eũ tñ saul cũ/
ctis diebꝰ: ⁊ nõ tradidit euz dñs in ma/
nus eius. Et vidit dauid q̃ egressus es
set saul vt q̃reret aĩam eius. Porro da/
uid erat in deserto ziph in silua. Et sur/
rexit ionathas filius saul et abiit ad da/
uid in siluam ⁊ cõfortauit manus eius
in deo. dixitqꝫ ei. Ne timeas. Neqꝫ enim
inueniet te manus saul ptis mei. Et tu
regnabis sup israel. ⁊ ego ero tibi secun
dus. Sed ⁊ saul pt meus scit hoc. Per
cussit q̃ vterqꝫ fedus coram dño. Man/
sitqꝫ dauid in silua. ionathas autem re/

uersus est in domũ suã. Ascẽderũt autẽ ciphi ad saul in gabaa dicẽtes: Nõne ecce dauid latitat apud nos in locis tutissimis silue in colle achile q̃ est ad dexteraz deserti? Nunc g̃ sicut desiderauit anima tua vt descẽderes. descende. nostruz autẽ erit vt tradamus eũ in manꝰ regis Dixitq; saul. Benedicti vos a dño: qz doluistis vicẽ meam. Abite g̃ ozo & diligẽtius preparate. & curiosius agite. & cõsiderate locum vbi sit pes eius. vel q̃s viderit eũ ibi vbi dixistis. Recogitat enim de me q̃ callide insidier ei. Considerate & videte oĩa latibula eius ĩ quibꝰ abscõditur: & reuertimini ad rem certã vt vadam vobiscũ. Qd̃ si etiã in terraz se obstruxerit: pscrutabor eũ in cũctis milibꝰ iuda. At illi surgentes abierũt ĩ ciphꝫ ante saul. Dauid aũt & viri eius erãt in deserto maon in campestribꝰ ad dexterã iesimuthꝫ. Iuit g̃ saul & socij eius ad querendũ eum. Et nunciatũ est dauid: statiq; descendit ad petrã. & versabaf in deserto maon. Qd̃ cum audisset saul. psecutus est dauid in deserto maon. Et ibat saul & viri eius ad latus montis ex pte vna. dauid autẽ & viri eius erãt in latere mõtis ex pte altera. Porro dauid desperabat se posse euadere a facie saul. Ita q; saul & viri eius in moduz corone cingebant dauid & viros eiꝰ vt capent eos Et nuncius venit ad saul dicens: Festina & veni quoniã infuderũt se philistiiz sup terram. Reuersus est g̃ saul desistẽs psequi dauid. & perexit in occursum philistinoꝝ. Propter hoc vocauerũt locum illum petrã diuidentẽ. ¶ XXIIII

Ascendit g̃ dauid inde. & habitauit in locis tutissimis engaddi. Cũq; reuersus eẽt saul postq; psecutus est philisteos. nũciauerunt ei dicentes: Ecce dauid in deserto est engaddi. Assumẽs g̃ saul tria milia electorum virorũ ex omni isrl̃. perexit ad inuestigandũ dauid & viros eius etiam sup abruptissimas petras q̃ solis ibicibus p uie sunt. Et venit ad caulas ouium q̃ se offerebãt viantĩ: eratq; ibi spelunca quã ingressus est saul vt purgaret ventrem Porro dauid & viri eius in interioze pte spelunce latebant. Et dixerũt pui dauid ad eum: Ecce dies de qua locutus ẽ dñs ad te: ego tradã tibi inimicũ tuum vt facias ei sicut placuerit in oculis tuis. Surrexit g̃ dauid & pscidit ozã chlamidis saul sileter. Post hec pcussit coz suũ dauid: eo q̃ abscidisset ozam chlamidis saul. Dixitq; ad viros suos: Propitius sit mihi dñs ne faciam hanc rem domino meo christo dñi vt mittam manum meã in eũ. qz christus dñi est. Diuit dominus: qz nisi dñs pcusserit euz aut dies eius venerit vt moziatur. aut descendens in preliũ perierit. ppitius mihi sit dñs vt nõ mittam manũ meã in xpum dñi. Et confregit dauid viros suos sermonibꝰ istis. & nõ permisit eos vt consurgerent in saul. Porro saul exurgens de spelunca pgebat cepto itinere. Surrexit autẽ dauid post euz. & egressus de spelunca clamauit post tergum saul dicens Dñe mi rex. Et respexit saul post se & inclinans se dauid pronus in terrã adozauit. Dixitq; ad saul: Quare audis ꝟba hoĩum loquẽtium: dauid q̃rit malum ad uersum te? Ecce hodie viderũt oculi tui q̃ tradiderit te dñs in manu mea ĩ spelunca. & cogitaui vt occiderem te. sed pepercit tibi oculus meus. Dixi enim. Non extẽdam manum meã in dñm meum: qz christus dñi est. Quin potius pr̃ mi vide & cognosce ozam chlamidis tue ĩ manu mea: quõ cum pscinderem summitatem chlamidis tue: nolui extẽdere manum meã in te. Animaduerte & vide q̃niam non ẽ in manu mea malũ neq; iniquitas: neq; peccaui in te. Tu autẽ insidiaris anĩe mee vt auferas eã. Judicet dñs ĩter me & te & vlciscat me dñs ex te manus aũt mea nõ sit in te: sicut & in puerbio antiquo dicit. Ab impijs egredietur impietas. Manus g̃ mea nõ sit in te. Quẽ pseqũris rex israel quẽ pseqũris? Canẽ mortuũ pseqũris & pulicẽ vnum? Sit dñs iudex & iudicet inter me & te. & videat & iudicet causam meã & eruat me

de manu tua. Cū autez cōpleſſet dauid
loquēs ſermones hmuſcemōi ad ſaul.
dixit ſaul: Nunqd vox hec tua eſt fili mi
dauid? Et leuauit ſaul vocē ſuā ⁊ fleuit
dixitq; ad dauid: Juſtior tu es q̄ ego.
Tu enim tribuiſti mihi bona: ego autez
reddidi tibi mala. Et tu idicaſti mihi bo
die q̄ feceris mihi bona: quō tradiderit
me dñs i manu tua. ⁊ nō occideris me.
Quis enī cū inuenerit inimicū ſuū di⸗
mittet eū in via bona? Dz dñs reddat
tibi vicissitudinē hanc p eo quod hodie
opatus es i me. Et nūc qz ſcio q̄ certiſ⸗
ſime regnabis ⁊ habitur⁹ in manu
tua regnū iſrl: iura mihi in dño ne dele⸗
as ſemē meum poſt me. neq; auferas no
men meū de domo patris mei. Et iura⸗
uit dauid ſauli. Abiit q̄ ſaul in domuz ſu
am ⁊ dauid ⁊ viri eius aſcenderunt ad
tutiora loca.

XXV

Mortuus eſt autē ſamuel. ⁊ con
gregatus ē vniūſus iſrl. ⁊ plan
xerūt eū nimis ⁊ ſepelierūt euz
in domo ſua i ramatha. Conſurgenſq;
dauid deſcēdit in deſertuz pharan. Erat
aūt vir quiſpiā in ſolitudie maon ⁊ poſ
ſeſſio eius in carmelo. ⁊ hō ille magnus
nimis: erātq; ei oues tria milia ⁊ mille
capre. Et accidit vt tonderet grex eius
in carmelo. Nomē aūt viri illi⁹ erat na
bal. ⁊ nomē vxoris eius abigail. Eratq;
mlier illa prudētiſſima ⁊ ſpecioſa. Vi⁹
ro vir eius durus ⁊ peſſimus ⁊ malicio
ſus. Erat aūt de genere caleph. Cū aūt
audiſſet dauid i deſerto q̄ tonderet na⸗
bal gregē ſuuz. miſit decē iuuenes ⁊ di⸗
xit eis: Aſcendite in carmelū. ⁊ venietiſ
ad nabal. ⁊ ſalutabitiz eum ex nōie meo
pacifice. ⁊ ſic dicetis: Sit fratribz meis
⁊ tibi pax ⁊ domui tue pax. ⁊ oībus q̄cū⸗
q; habes ſit pax. Ex multz annis ſaluos
faciens tuos ⁊ oīa tua: Audiui q̄ tonde
rent paſtores tui greges tuos q̄ erant
nobiſcuz in deſerto. Nunq; eis moleſti
fuim⁹. nec aliq̄n defuit quicq; eis de gre
ge oī tpe quo fuerūt nobiſcū in carme⸗
lo. Interroga pueros tuos. ⁊ idicabūt
tibi. Nunc q̄ inueniāt pueri tui grāz in
oculis tuis (In die enī bona venimus
ad te) Quōcunq; inuenerit manus tua
da ſeruis tuis ⁊ filio tuo dauid. Cunq;
veniſſent pueri dauid: locuti ſunt ad na
bal oīa verba hec ex nōie dauid ⁊ ſiluerūt
Rñdēs autem nabal pueris dauid. ait.
Quis eſt dauid ⁊ q̄s eſt fili⁹ iſai? Hodie
increuerūt ſui q̄ fugiūt dños ſuos. Tol
lam q̄ panes meos ⁊ aq̄s meas ⁊ carnes
pecoꝝ q̄ occidi tonſoribz meis ⁊ dabo ui⁹
ris q̄s neſcio vnde ſint? Regreſſi ſunt
itaq; pueri dauid p viam ſuaz ⁊ reuerſi
venerūt ⁊ annūciauerūt ei omnia verba
q̄ dixerat nabal. Tunc ait dauid pueris
ſuis: Accingatur vnuſquiſq; gladio ſuo
Et accincti ſūt ſinguli gladijs ſuis. Ac⸗
cinctuſq; ē ⁊ dauid enſe ſuo. ⁊ ſecuti ſūt
dauid q̄ſi q̄dringenti viri. Vero duce
ti remanſerūt ad ſarcinas. Abigail aūt
vxori nabal nūciauit vn⁹ de pueris ſuis
dicens. Ecce dauid miſit nūcios de de⸗
ſerto vt benedicerēt dño nr̄o. ⁊ auerſa⸗
tus eſt eos. Boies iſti bni ſatis fuerūt
nobis ⁊ nō moleſti. nec quicq; aliq̄n pe⸗
rijt oī tpe quo fuim⁹ conuerſati cū eis in
deſerto. Vro muro erāt nobis tā in no
cte q; in die oībus diebz quibz pauim⁹
apud eos greges. Quāobrem cōſidera
⁊ recogita q̄d facias: qm̄ cōpleta eſt ma⸗
licia aduerſuz virū tuū ⁊ aduerſum do⸗
mū tuam. ⁊ ipe eſt filius belial: ita vt ne
mo poſſit ei loqui. Feſtinauit igitur abi
gail. ⁊ tulit ducētos panes ⁊ duos vtres
vini. ⁊ quinq; arietes coctos. ⁊ q̄nq; ſa⸗
ta polente. ⁊ centū ligaturas vue paſſe.
⁊ ducentas maſſas caricarū ⁊ poſuit ſu⸗
per aſinos. dixitq; pueris ſuis: Precedi
te me ⁊ ecce ego poſt tergū ſequar vos.
Viro aūt ſuo nabal nō indicauit. Cum
ergo aſcendiſſet aſinū ⁊ deſcenderet ad
radicē montis: dauid ⁊ viri ei⁹ deſcende
bant in occurſum eius. Quibz ⁊ illa oc
currit. Et ait dauid: Vere fruſtra ſerua
ui oīa que hui⁹ erāt in deſerto. ⁊ non pe
rijt quicq; de cūctis q̄ ad eū ptinebant.
⁊ reddidit mihi malum p bono. Hec faci
et dñs inimicis dauid ⁊ hec addat: ſi re⸗
liquero de oībz que ad ipm ptinēt vſq;

mane mingentē ad parietē. Cum autē vidisset abigail dauid: festinauit ⁊ descē/dit de asino. ⁊ pcidit coꝝ dauid super fa ciem suā: ⁊ adorauit sup terrā. ⁊ cecidit ad pedes eius. ⁊ dixit: In me sit dñe mi hec iniq̄tas. Loquat̄ obsecro ancilla tua in auribꝫ tuis. ⁊ audi verba famule tue. Ne ponat oro dñs meus rex cor suuꝫ su pervirum istū iniquū nabal: qm̄ sm̄ no men suum stultus est. ⁊ est stulticia cuꝫ eo. Ego aut ancilla tua nō vidi pueros tuos dñe mi quos misisti. Nunc ḡ dñe mi viuit dñs ⁊ viuit anīa tua q̄ phibuit te ne venires in sanguinē ⁊ saluauit ma num tuaꝫ tibi. Et nūc fiant sicut nabal inimici tui. ⁊ qui q̄runt dño meo malū Quapropter suscipe benedictionē hanc quā attulit ancilla tua tibi dño meo. et da pueris q̄ sequūtur te dñm meū. Au fer iniquitatē famule tue. Faciens enīꝫ faciet dñs tibi dño meo domū fidelem: q̄ prelia dñi dñe mi tu preliaris. Mali/cia ḡ nō inueniat̄ in te oibꝫ diebus vite tue. Si enī surrexerit aliq̄s homo p̄se/quens te vel q̄rens aīam tuaꝫ: erit anīa dñi mei custodita q̄si in vasiculo viuē tium apud dñm deū tuū. Porro inimi/corū tuoꝝ anīa rotabit̄: q̄si in impetu et circulo funde. Cuꝫ ḡ fecerit tibi dñs do mino meo oīa hec q̄ locut⁹ est bona de te ⁊ pstituerit te ducē sup israel nō erit ti/bi hoc in singultū ⁊ in scrupuluꝫ cordis dño meo q̄ effuderis sanguinē innocū aut ipe te vltus fueris. Et cū benefece/rit dñs dño meo. recordaberꝭ ācille tue. ⁊ tu bñfacies ei. Et ait dauid ad abigail Benedict⁹ dñs deus israel qui misit te hodie in occursuꝫ meuꝫ. ⁊ bñdictuꝫ elo/quiuꝫ tuum. ⁊ benedicta tu q̄ phibuisti me hodie ne irem ad sanguinē: ⁊ vlcisce rer me manu mea. Alioq̄n viuit dñs de us israel qui phibuit me ne malū facereꝫ tibi: nisi cito venisses in occursuꝫ mihi nō remāsisset nabal vsq̄ ad lucē matu/tinā mingens ad parietē. Suscepit er go dauid de manu ei⁹ oīa q̄ attulerat ei dixitq̄ ei: Vade pacifice in domū tuam Ecce audiui vocē tuā. ⁊ honorauī faciem tuam. Venit autē abigail ad nabal. Et ecce erat ei cōuiuiū in domo ei⁹ q̄si con/uiuiū regis: ⁊ cor nabal iocunduꝫ. Erat enī ebrius nimis. ⁊ nō indicauit ei ver/buꝫ pusillū aut grande vsq̄ mane. Di/luculo autē cuꝫ digessisset vinuꝫ nabal: indicauit ei vxor sua verba hec. Et emor tuū est cor ei⁹ intrinsec⁹. ⁊ factus est q̄si lapis. Cumq̄ p̄trāsissent decē dies. per cussit dñs nabal. ⁊ mortu⁹ est. Qđ cum au disset dauid mortuū nabal. ait: Benedi ctus dñs qui iudicauit causaꝫ oppro/brij mei de manu nabal. ⁊ seruum suū custo diuit a malo. ⁊ malicia nabal reddidit dñs in caput ei⁹. Misit ḡ dauid ⁊ locut⁹ est ad abigail vt sumeret eā sibi in vxo/rem. Et venerunt pueri dauid ad abi/gail in carmelū. ⁊ locuti sunt ad eā dicē tes: Dauid misit nos ad te vt accipiat te sibi in vxorem. Que cōsurgens ad orauit prona in terrā. ⁊ ait: Ecce famu/la tua sit ī ancillā vt lauet pedes seruoꝝ dñi mei. Et festinauit ⁊ surrexit abigail ⁊ ascēdit sup asinū. ⁊ quīq̄ puelle ierūt cū ea pedisseque ei⁹. Et secuta est nunci os dauid. ⁊ facta est illi vxor. Ezr achi/noē accepit dauid ꝺ ieꝛrahel ⁊ fuit vtra q̄ vxor eius. Saul aūt dedit michol fili am suā vxorem dauid phalthi filio lais qui erat de gallim.

XXVI

Et venerūt ziphei ad saul in ga/baa dicentes: Ecce dauid ab/scondit⁹ est in colle achile que est ex aduerso solitudinis. Et surrexit saul. ⁊ descendit in desertum ziph ⁊ cum eo tria milia virorꝝ de electis israel vt q̄ reret dauid ī deserto ziph. Et castrame tatus est saul ī gabaa achile: q̄ erat ex ad uerso solitudinis in via. Dauid autem habitabat in deserto. Videns aūt q̄ ve/nisset saul post se in desertū: misit explo/ratores ⁊ didicit q̄ illuc venisset certissi me. Et surrexit dauid clam. et venit ad locum vbi erat saul. Cūq̄ vidisset locū in quo dormiebat saul. ⁊ abner filiꝰ ner princeps militie eius. ⁊ saulem dormiē tem in tentorio. ⁊ reliquum vulgus per circuitum ei⁹. ait dauid ad achimelech

ethæum. ⁊ abisai filiū saruie frēz ioab di-
cens. Quis descendet mecū ad saul ī ca
stra? Dixitq; abisai: Ego descendaz tecū
Uenerunt g̃ dauid ⁊ abisai ad ꝓpl'm no-
cte. ⁊ inuenerūt saul iacentez ⁊ dormiē-
tem in tentorio. ⁊ hastaz fixam in terra
ad caput ei⁹: abner aūt ⁊ ꝓpl'm dormien
tes in circūitu ei⁹. Dixitq; abisai ad da-
uid. Conclusit de⁹ inimicū tuuz hodie ī
manus tuas. Nūc g̃ ꝑfodiam eum lan-
cea in terra semel. ⁊ secundo opus non
erit. Et dixit dauid ad abisai. Ne interfi
cias euz. Quis eniz extendet manū suā
in xp̄m dn̄i. ⁊ iunocens erit? Et dixit da
uid. Uiuit dn̄s: qz nisi dn̄s ꝑcusserit eū
aut dies ei⁹ venerit vt moriat̃. aut in p̄-
lium descēdens ꝑierit: ꝓpitius mihi sit
dn̄s ne extendā manū meā in xp̄m dn̄i.
Nūc igit̃ tolle hastaz q̄ est ad caput eius
⁊ cyphū aque. ⁊ abeam⁹. Tulit igitur da
uid hastā ⁊ cyphuz aque q̄ erat ad caput
eius. ⁊ abierūt. Et non erat q̄sq̄z qui vi
deret ⁊ intelligeret ⁊ euigilaret: sed oēs
dormiebāt qz sopor dn̄i irruerat sup̄ eos
Cunq; trāsisset dauid ex aduerso. ⁊ ste-
tisset in vertice mōtis delonge. ⁊ eēt grā
de interuallū inter eos: clamauit dauid
ad ꝓpl'm: ⁊ ad abner filiū ner dicēs. Nō-
ne rn̄debis abner? Et rn̄dēs abner ait.
Quis es tu q̄ clamas. ⁊ inq̄etas regez?
Et ait dauid ad abner: Nūquid non vir
tu es? Et q̄s alius sil'is tui ī isrl'? Qua-
re g̃ nō custodisti dn̄m tuū regē Ingres
sus est enī vnus de turba vt interficerz
regē dn̄m tuum. Nō est bonū hoc qd̄ fe-
cisti. Uiuit dn̄s: qm̄ filij mortis est̃ vos
qz non custodistis dn̄m vr̄m xp̄um dn̄i
Nūc ergo vide vbi sit hasta regis ⁊ vbi
sit cyphus aque q̄ erat ad caput ei⁹. Co
gnouit aūt saul vocē dauid. ⁊ dixit: Nū
quid vox hec tua fili mi dauid? Et ait da
uid. Uox mea dn̄e mi rex. Et ait: Quaz
ob causaz dn̄s me⁹ ꝑsequit̃ seruū suuz?
Quid feci: aut qd̄ ē malū ī manu mea?
Nunc g̃ audi oro dn̄e mi rex verba serui
tui. Si dn̄s incitat te aduersum me o-
doretur sacrificiū. Si aūt filij hoīm. ma
ledicti sunt in ꝯspectu domini qui eiece
runt me hodie vt nō habitē in hereditā
te domini dicentes: vade serui dijs alie
nis. Et nunc nō effundat̃ sanguis me⁹
in terra corā dn̄o. qz egressus est rex isrl'
vt q̄rat pulicē vnū. sicut ꝑsequit̃ perdix
in mōtib⁹. Et ait saul: Peccaui. Reuer
tere fili mi dauid. Nequaq̄z euī vltra ti-
bi male faciaz eo ꝙ p̄ciosa fuerit anima
mea in oculis tuis hodie. Apparet eniz
ꝙ stulte egerim. ⁊ ignorauerim m'lta ni
mis. Et rn̄dēs dauid ait: Ecce hasta re
gis: transeat vnus de pueris regis ⁊ tol
lat eam. Dn̄s autez retribuet vnicuiq;
s̄m iusticiam suā ⁊ fidē. Tradidit enim
te dn̄s hodie in manū meam. ⁊ nolui ex
tendere manū meā in christum dn̄i. Et
sicut magnificata ē anima tua hodie in
oculis meis. sic magnificet̃ anīa mea in
oculis dn̄i. ⁊ liberet me de om̄i angustia
Ait ergo saul ad dauid: Benedict⁹ tu fi-
li mi dauid. Et quidē faciēs facies. ⁊ po-
tens poteris. Abijt autē dauid in viam
suā. ⁊ saul reuersus est in locū suum.

XXVII

Et ait dauid in cor-
de suo: Aliquando incidaz vna
die in manus saul. Nōne meli-
us est vt fugiam. ⁊ saluer in terra phili-
stiuorū vt desperet saul. cessetq; me q̄re-
re in cunctis finib⁹ israel? Fugiaz g̃ ma-
nus eius. Et surrexit dauid. ⁊ abijt ip̄e
⁊ sexcenti viri cū eo ad achis filium ma
och regem geth. Et habitauit dauid cū
achis in geth ip̄e ⁊ viri ei⁹ et domus ei⁹
⁊ due vxores ei⁹: achinoen ieçrahelites
⁊ abigail vxor nabal carmeli. Et nunci-
atum est saul ꝙ fugisset dauid in geth.
⁊ nō addidit vltra q̄rere eum. Dixit au
tē dauid ad achis: Si inueni gratiaz in
oculis tuis: detur mihi locus in vna vr
bium regiōis huius vt habitē ibi. Cur
euim manet seruus tuus in ciuitate re
gis tecū? Dedit itaq; ei achis in die il-
la sicelech. Propter quā cām facta ē si-
celech regū iuda vsq; in diē hanc. Fuit
aūt numerus dierū quib⁹ habitauit da-
uid in regiōe philistinorū q̄ttuor mēsiū
Et ascēdit dauid ⁊ viri ei⁹. ⁊ agebāt pre-
das de gessuri ⁊ de geçre ⁊ de amalechis

apposuerũt vltra vt venirẽt in termios isrl. Facta ẽ itaq; manꝰ dñi sup philiste os cũctis diebꝫ samuelis. ⁊ reddite sunt vrbes qs tulerãt philistiim ab isrl israeli. ab accharõ vsq; geth ⁊ tminos suos. Liberauitq; isrl de manu philistinorum eratq; pax inter israel et amorreũ. Judicabat q; samuel israel cũctis diebꝫ vite sue. et ibat p singulos annos circũiens bethel et galgala ⁊ maspha ⁊ iudicabat israelem in supradictis locis. Reuertebatq; in ramatha: ibi enĩ erat domꝰ ei⁹: et ibi iudicabat israelez. Edificauit etiã ibi altare domino.

VIII

Factũ est aũt cũ senuisset samuel posuit filios suos iudices in israel. Fuitq; nomẽ filij eius primogeniti ioel: et nomen secundi abia iudicũ in bersabee. Et nõ ambulauerũt filij illius in vijs eius: sed declinauerũt post auariciã. acceperũtq; munera. et peruerterũt iudiciũ. Congregati ergo vniũ si maiores natu israel. venerũt ad samuelẽ in ramatha. dixerũtq; ei: Ecce tu senuisti. ⁊ filij tui nõ ambulãt in vijs tuis Constitue nobis regẽ. vt iudicet nos. sicut et vniũse habent natões. Displicuitq; sermo in oculis samuelis. eo q; dixissent: da nobis regem vt iudicet nos. Et orauit samul ad dñm Dixit aũt dñs ad samuelẽ: Audi vocez populi in oibꝫ q loquũt tibi. Nõ enĩ te abiecerũt sed me ne regnez sup eos. Juxta oia opa sua q fecerunt a die qua eduxi eos de egypto vsq; ad diẽ hãc: sicut dereliquerũt me ⁊ seruierũt dijs alienis: sic faciũt etiaz tibi. Nunc ergo vocẽ eorũ audi. Verũtñ cõtestare eos. et pdic eis ius regis qui regnaturus est super eos. Dixit itaq; samuel oia verba dñi ad populũ qui petierat a se regẽ. et ait. Hoc erit ius regis q impaturus est vobis. Filios vestros tollet et ponet in curribꝫ suis. facietq; sibi equites et pcursores quadrigarũ suarũ et ꝓstituet sibi tribunos et cẽturiones. et aratores agroꝝ suoꝝ. ⁊ messores segetũ. ⁊ fabros armoꝝ ⁊ curruuz suoꝝ. Filias quoq; vras faciet sibi vnguẽtarias ⁊ focarias et panificas. Agros q; vestros et vineas et oliueta optima tollet. ⁊ dabit seruis suis. Sz et segetes vras ⁊ vinearũ redditus addecimabit: vt det eunuchis et famulis suis. Seruos etiaz vestros et ancillas ⁊ iuuenes optimos et asinos auferet. et ponet in opere suo. Greges q; vestros addecimabit: vosq; eritis ei serui. Et clamabitis in die illa a facie regis vestri quẽ elegistis vobis. ⁊ nõ exaudiet vos dñs in die illa: quia petistis vobis regem. Noluit aũt populus audire vocẽ samuelis sed dixerunt. Ne q; Rex enĩ erit sup nos ⁊ erimus nos q; sic oẽs gentes. ⁊ iudicabit nos rex noster. et egredietur ante nos. ⁊ pugnabit bella nostra p nobis. Et audiuit samuel omnia verba ppli. et locutus est ea in auribꝫ dñi. Dixit aũt dñs ad samuelem Audi vocẽ eorũ. ⁊ cõstitue sup eos regẽ. Et ait samuel ad viros isrl. Vadat vnꝰ quisq; in ciuitatem suam.

IX

Erat vir de beniamin nomine Cis filius abiel. filij seor. filij bechor. filij sareth. filij aphia. filij viri gemini fortis robore. Et erat ei filꝰ vocabulo saul. electus ⁊ bonꝰ. et nõ erat vir de filijs isrl melior illo. Ab humero et sursũ eminebat sup oẽz populũ. Perierãt autez asine cis pris saul. Et dixit cis ad saul filiũ suũ: Tolle tecũ vnuz de pueris. et cõsurgẽs vade et q̃re asinas. Qui cũ transissent p montẽ effraim et p terrã salisa et nõ inuenissent. trãsierũt etiã p terrã salim: et nõ erãt: sed et p terram gemini. ⁊ minime reppererũt. Cuz aũt venissent in terrã suph. dixit saul ad puerũ q erat cuz eo: Veni et reuertamur ne forte dimiserit pater meus asinas ⁊ sollicitus sit p nobis. Qui ait ei: Ecce vir dei ẽ in ciuitate hac. vir nobilis. omne qd̃ loquit sine ambiguitate venit. Nũc ergo eamus illuc. si forte indicet nobis de via nra. propter quam venimus. Dixitq; saul ad puerũ suuz. Ecce ibimus. Quid feremus ad virum dei? Panis defecit in sistartijs nostris. ⁊ sportulam nõ habemus vt demus homini dei: nec

lem in domo ⁊ festinauit. ⁊ occidit eum.
Tollensq; farinā miscuit eā. ⁊ coxit açy-
ma. ⁊ posuit ante saul ⁊ ante seruos eius
Qui cū comedissent: surrexerunt. ⁊ am
bulauerūt ꝑ totā noctē illā. XXIX

Congregata sūt ergo philistijz
vniuersa agmina in aphec. Sz
⁊ isrl' castrametat⁹ est sup fontē
qui erat in ieçrahel. Et satrape quidem
philistijm incedebāt in centurijs ⁊ mi-
libꝫ. dauid aūt ⁊ viri ei⁹ erāt ī nouissimo
agmīe cū achis. Diretūq; prīcipes phi
listijm ad achis. Quid sibi volūt hebrei
isti? Et ait achis ad prīcipes philistijm.
Nunq̄d ignoratis dauid q̄ fuit ꝟu⁹ saul
regis israel. ⁊ est apud me multis diebꝫ
vel annis? Et nō inueni in eo quicq̄ ex
die q̄ transfugit ad me vsq; ad diē hanc
Irati sunt autē adūsus eum principes
philistijm ⁊ dixerūt ei: Reuertatur vir:
⁊ sedeat in loco suo in quo ꝯstituisti euz
⁊ nō descendat nobiscū in preliuz ne fiat
nobis adūsarius cuz p̄liari ceperimus.
Quō enī aliter poterit placare dn̄m su-
um nisi in capitibꝫ nr̄is? Nōne iste ē da
uid cui cantabant ī choris dicētes: ꝑcus-
sit saul in milibꝫ suis. ⁊ dauid in decē mi
libꝫ suis? Vocauit g̊ achis dauid. et ait
ei: Viuit dn̄s. qꝛ rectus es ⁊ bon⁹ in cō-
spectu meo. ⁊ exitus tuus ⁊ introit⁹ tu-
us mecuz est in castris. Et nō inueui in
te quicq̄ mali. ex die q̄ venisti ad me vs-
q; in diē hanc: sz satrapis nō places. Re
uertere g̊ ⁊ vade ī pace. ⁊ nō offendas o-
culos satraparuz pstilistijm. Dixitq; da
uid ad achis: Quid enī feci ⁊ q̄d inueni
sti in me ꝟuo tuo a die q̄ fui in cōspectu
tuo vsq; in diē hanc vt non veniā et pu
gnem ꝯtra inimicos dn̄i mei reg̃? Re-
spondens aūt achis locut⁹ est ad dauid
Scio qꝛ bon⁹ es tu in oculis meis sicut
angelus dei. sz prīcipes philistinoꝝ dixe-
rūt: Nō ascēdet nobiscū in p̄liū. Igit̄ cō
surge mane. tu ⁊ serui dn̄i tui q̄ venerūt
tecū. ⁊ cū de nocte surrexerit̃ ⁊ cepit di-
lucescere. pergite. Surrexit itaq; de no-
cte dauid ip̄e et viri ei⁹ vt ꝓficiscerētur
mane. ⁊ reuerterent̄ ad terrā philistijm

Philistijm aūt ascēderunt in ieçrahel.

Cunq; venissent da- XXX
uid ⁊ viri ei⁹ in sicelech die ter-
tia amalechite impetuz fecerāt
ex parte australi in sicelech. ⁊ ꝑcusserant
sicelech. ⁊ succenderant eaz igni. Et ca-
ptiuas duxerant mulieres ex ea a mini
mo vsq; ad magnū. ⁊ non interfecerant
quenq̄. sed secuz duxerant. ⁊ ꝑgebāt iti
nere suo. Cuz g̊ venisset dauid ⁊ viri ei⁹
ad ciuitatem. ⁊ inuenissent eā succensaz
igni ⁊ vxores suas ⁊ filios suos et filias
ductas esse captiuas: leuauerūt dauid:
⁊ ꝓpl's qui erat cū eo voces suas. ⁊ plan-
xerunt donec deficerent in eis lachryme
Siquidez ⁊ due vxores dauid captiue
ducte fuerant achinoen ieçrahelites. et
abigail vxor nabal carmeli. Et cōtrista-
tus est dauid valde. Volebat enim euz
ꝓpl'us lapidare. quia amara erat anima
vniuscuiusq; viri sup filijs suis ⁊ filiabꝫ
Confortatus est autē dauid in domino
deo suo. ⁊ ait ad abiathar sacerdotem fi-
lium achimelech: Applica ad me ephot.
Et applicuit abiathar ephot ad dauid ⁊
consuluit dauid dn̄m dicens: Perseq̄r
latrunculos hos. ⁊ cōprehendaz eos. an
nō? Dixitq; ei dn̄s. Persequere. absq;
dubio enim comprehendes eos. ⁊ excu-
ties predam. Abijt g̊ dauid ip̄e ⁊ sexcen-
ti viri qui erant cum eo. ⁊ venerūt vsq;
ad torrentem besor. ⁊ lassi quidā substi-
terunt: Persecut⁹ est autē dauid ip̄e et
quadringenti viri cum eo: substiterant
enim ducenti qui lassi transire nō pote
rant torrentē besor. Et inuenerūt virū
egyptium in agro. ⁊ adduxerunt euz ad
dauid. Dederuntq; ei panē vt comede-
ret ⁊ biberet aquā: sed ⁊ fragmen masse
caricarum. ⁊ duas ligaturas vue passe.
Qui cum comedisset. reuersus est spiri
tus eius. ⁊ refocillatus est. Non eniz co
mederat panem neq; biberat aquaz tri-
bus diebus ⁊ tribus noctibꝫ. Dixit ita-
q; ei dauid: Cuius es tu. vel vnd̄. ⁊ quo
pergis? Qui ait: Puer egypti⁹ ego suz:
ꝟuus viri amalechite. Dereliq̄t aūt me
dn̄s me⁹: qꝛ egrotare cepi uudiusterti⁹.

Siquidem nos erupimus ad australe plagam ceretht & ptra iudā. & ad meridiem caleph. & sicelech succendimus igni. Dixitq; ei dauid: Potes me ducere ad istum cuneū: Qui ait: Jura mihi p deum q̄ nō occidas me. & nō tradas me in man" dñi mei. & ego ducaz te ad cuneuz istū. Et iurauit ei dauid. Qui cum duxisset eū. ecce illi discūbebant sup faciem vniuerse terre. comedētes & bibentes. & q̄si festū celebrātes diē. p cūcta preda et spolijs q̄ cepant de terra philistijm & de terra iuda. Et pcussit eos dauid a vespa vsq; ad vespaz alteri" diei: & nō euasit ex eis q̄sq; nisi tm̄ q̄dringēti viri adolescētes q̄ ascēderāt camelos & fugerāt. Eruit q̄ dauid omia q̄ tulerāt amalechite. & duas vxores suas eruit. Nec defuit q̄sq; a puo vsq; ad magnū tam de filijs q̄ de filiab⁹ & de spolijs. et q̄cūq; rapuerāt oia reduxit dauid. & tulit vniūsos greges & armēta. & minauit añ faciē suā. Dixerūt q̄: Hec est p̄da dauid. Venit aūt dauid ad ducētos viros q̄ lassi substiterāt: nec sequi poterāt dauid. & residere eos iussserat in torrēte besor. Qui egressi sunt obuiā dauid. & pp̄lo qui erat cū eo. Accedens autē dauid ad pp̄lm salutauit eos pacifice. Rūdensq; oīs vir pessim" & iniquus de viris q̄ erant cum dauid. dixit: Quia nō venerūt nobiscū nō dabimus eis quicq; de p̄da q̄q; eruim". sed sufficiat vnicuiq; vxor sua & filij. q̄s cū acceperit recedāt. Dixit aūt dauid: Nō sic faciet⁊ frēs mei de his q̄ tradidit nobis dñs. & custodiuit nos. & dedit latrūculos q̄ eruperant aduersuz nos in man" nr̄a. nec audiet vos quisq; sup hmōe hoc. Equa enī ps erit descēdent⁊ ad preliū. & remanentis ad sarcinas. & sil'r diuidēt. Et factum ē hoc ex die illa. & deinceps cōstitutum & p̄finitū: & q̄si lex in isr̄l vsq; in diē hanc. Venit q̄ dauid in sicelech. & misit dona de p̄da senioribus iuda p̄rimis suis dicens. Accipite benedictionē de p̄da hostiū dñi. His qui erāt in bethel & q̄ in ramoth ad meridiē. & qui in gethr. & qui in aroer. & q̄ in sephamoth. & q̄ in esthamo. & q̄ in rachal. & qui in urbibus hierameli. & q̄ in urbibus cen. & qui in rama. & qui in lacu asan. & qui in athach. & q̄ in hebron. & reliq̄s qui erāt in his loc⁊ in quib⁹ cōmorat" fuerat dauid & viri eius.

CXXXI

Philistijm aūt pugnabant adu̇ sum isr̄l. Et fugerūt viri isr̄l ante faciē philistijm. & ceciderunt interfecti in mōte gelbe. Irrueruntq; philistijm in saul & in filios eius. & pcusserunt ionathan. & abinadab & melchisue filios saul: totūq; pondus p̄lij versum ē in saul. Et cōsecuti sunt eū viri sagittarij. & vulneratus ē vehemēter a sagittarijs. Dixitq; saul ad armigez suū: Evagina gladiū tuum et pcute me: ne forte veniant incircūcisi isti & interficiant me illudētes mihi. Et noluit armiger eius fuerat enī nimio terrore pterrit" Arripuit itaq; saul gladiū suum & irruit sup eū. Qđ cū vidisset armiger ei" videlicz q̄ mortuus eēt saul: irruit etiaz ipe sup gladiū suum & mortuus ē cuz eo. Mortuus est g̃ saul & tres filij ei". & armiger illius. & vniūsi viri eius in die illa pariter. Videntes aūt filij isr̄l qui erāt trans vallē & trans iordanē q̄ fugissent viri israelite. & q̄ mortuus eēt saul & tres filij eius: reliq̄runt ciuitates suas. & fugerūt. Veneruntq; philistijm et habitauerūt ibi. Facta autē die altera venerūt philistijm vt expoliarēt interfectos. & inuenerunt saul & tres filios ei" iacētes in mōte gelbe. Et pciderūt caput saul. & expoliauerūt euz armis. & miserunt i terraz philistinoz p̄ circūituz vt annunciaret in templo idoloz & i pp̄lis. Et posuerūt arma ei" in tēplo astaroth: corpus vero eius suspēderūt in muro bethsan. Qđ cū audissent hītatores iabes galaad q̄cūq; fecerant philistijm saul: surrexerunt oēs viri fortissimi. & ambulauerūt tota nocte & tulerūt cadauer saul & cadavera filioz ei" de muro bethsan. Veneruntq; viri iabes galaad & cōbusserūt ea igni. & tulerunt ossa eoz. & sepelierūt in nemore iabes. et ieiunauerunt septem dieb⁹.

Explicit primus liber Samuelis

Incipit secundus liber Samuelis Capl'm I

Factū est aūt postq̄ mortuus est saul vt dauid reuteret a cede amalech. et maneret in sicelech duos dies. In die autē tertia apparuit hō veniens de castris saul veste ꝯscissa ⁊ puluere conspersus caput. Et vt venit ad dauid cecidit sup faciez suaz. ⁊ adorauit. Dixitq̄ ad eū dauid: Uñ venis? Qui ait ad euz. De castris isrl' fugi. Et dixit ad eum dauid: Qd̄ est v̄bū qd̄ factū ē? Indica mihi. Qui ait. Fugit ppl's ex p̄lio. et multi corruētes e ppl'o mortui sunt: sz ⁊ saul ⁊ ionathas fili⁹ ei⁹ interierūt. Dixitq̄ dauid ad adolescentē qui nūciabat ei: Uñ scis qr mortu⁹ est saul ⁊ ionathas filius eius? Ait adolescens qui nunciabat ei. Casu veni in montē gelboe et saul incūbebat sup hastā suā: porro curr⁹ ⁊ eq̄tes appropinquabāt ei. ⁊ ꝯuersus post terguz suū. videsq̄ me vocauit. Cui cū rñdissez assum. dixit mihi: Quis nam es tu? Et aio ad eū. Amalechites ego suz. Et locutus ē mihi: Sta sup me. ⁊ interfice me qm̄ tenēt me angustie: ⁊ adhuc tota aīa mea ī me est. Stansq̄ sup eū occidi illū. Sciebā enī q̄ viuere nō poterat p⁹ ruinā. Et tuli diadema qd̄ erat ī capite ei⁹. ⁊ armillā de brachio illius. ⁊ attuli ad te dñm meuz huc. Apprehendēs autez dauid vestimēta sua scidit. oēsq̄ viri q̄ erāt cum eo. ⁊ plāxerunt ⁊ fleuerūt ⁊ ieiunauerunt vsq̄ ad vesp̄az sup saul ⁊ sup ionathan filiū ei⁹. ⁊ sup ppl'm dñi. ⁊ super domuz isrl': eo q̄ corruissent gladio. Dixitq̄ dauid ad iuuenē qui nunciauerat ei: Uñ es tu? Qui rñdit: Fili⁹ hoīs aduene amalechite ego suz. Et ait ad euz dauid: Quare nō timuisti mittere manum tuā vt occideres xp̄m dñi? Uocāsq̄ dauid vnum de pueris suis ait: Accedens irrue ī eum. Qui percussit illuz et mortuus est. Et ait ad euz dauid. Sanguis tuus sup caput tuū. Os enī tuuz locutū est aduresuz te dicēs: ego intfeci xp̄m dñi. Planxit autez dauid planctuz huiuscemōi sup saul ⁊ sup ionathan filium eius. ⁊ p̄cepit vt docerent filios iuda arcū. sicut scriptū est in libro iustorū Et ait: Cōsidera isrl' p his q̄ mortui sūt sup excelsa tua vulnerati. Inclyti israel super mōtes tuos interfecti sunt. Quō ceciderūt fortes? Nolite annunciare in geth: neq̄ ānuncietis in cōpitis ascalonis: ne forte letent̄ filie philistijm. ne exultent filie incircūcisoꝝ. Mōtes gelboe nec ros nec pluuia veniāt sup vos. Neq̄ sint agri primitiaꝝ: qr ibi abiect⁹ ē clypeus fortiū. clypeus saul q̄si nō eēt vnctus oleo a sanguīe interfectoꝝ ab adipe fortiū. Sagitta ionathe nūq̄ redijt retrorsuz. ⁊ gladius saul non est reuersus inanis: Saul ⁊ ionathas amabiles ⁊ decori valde in vita sua: in morte q̄z ñ sūt diuisi. Aquil' velociores: leonib⁹ fortiores. Filie isrl' sup saul flete q̄ vestiebat vos coccino in delitijs: qui p̄bebat ornamēta aurea cultui vr̄o. Quō ceciderūt fortes in p̄lio? Ionathas ī excelsis tuis occisus est. Doleo sup te frater mi ionatha decore nimis: et amabil' sup amorez mulieꝝ. Sicut mr̄ vnicū amat filiū suum: ita ego te diligebā. Quō ceciderūt robusti. ⁊ p̄ierūt arma bellica?

II

Igitur post hec cōsuluit dauid dñm dicens: Num ascēdam in vnaz de ciuitatib⁹ iuda? Et ait dñs ad eū. Ascēde. Dixitq̄ dauid. Quo ascendaz? Et rñdit ei. In hebron. Ascendit g̊ dauid ⁊ due vxores ei⁹ achinoē ieçrahelites et abigail vxor nabal carmeli: sed ⁊ viros qui erāt cuz eo duxit dauid singulos cum domo sua. ⁊ māserunt in oppidis hebron. Uenerūtq̄ viri iuda. ⁊ vnxerunt ibi dauid vt regnaret sup domū iuda. Et nunciatuz est dauid q̄ viri iabes galaad sepelissent saul. Misit g̊ dauid nuncios ad viros iabes galaad. dixitq̄ ad eos: Benedicti vos a domino q̄ fecistis misericordiam hanc cum domino vestro saul. ⁊ sepelistis euz. Et nunc

retribuet vobis quidē dñs misericordiam ⁊ veritatē. ⁊ ego reddaz grāz eo q̄ fecistis verbuz istud. Confortent manus vre. ⁊ estote filij fortitudis. Licet ei mortuus sit dñs vr̄ saul: tñ mevnxit domus iuda in regē sibi. Abner autē filius ner princeps exercitus saul. tulit isboseth filium saul. ⁊ circumdurit euz p̄ castra. regemq̄ ꝯstituit sup̄ galaath. ⁊ sup̄ gessuri. ⁊ sup̄ ieçrahel. ⁊ sup̄ effraim. ⁊ sup̄ beniamin. ⁊ sup̄ isrl̄ vniūsuz. Quadraginta annoꝝ erat isboseth filius saul cum regnare cepisset sup̄ isrl̄. ⁊ duobꝫ annis regnauit. Domus autē domus iuda seq̄bat̄ dauid. Et fuit numerus dieꝝ q̄s cōmoratus ē dauid imperās in hebrō sup̄ domuz iuda septē ānorum ⁊ sex mensium Egressusq̄ ē abner filius ner ⁊ pueri isboseth filij saul de castris i gabaon. Porro ioab fili⁹ saruie. ⁊ pueri dauid egressi sunt. ⁊ occurrerūt eis iuxta piscinam gabaon. Et cū in vnū ꝯuenissent e regione sederūt hi in vna p̄te piscine. et illi ex altera. Dixitq̄ abner ad ioab. Surgant pueri. ⁊ ludant coraī nob. Et rñdit ioab: Surgāt. Surrexerūt g̈ ⁊ transierunt nūero duodecī de beniamin ex p̄te isboseth filij saul. ⁊ duodecī de puer̄ dauid. Apprehensoq̄z vnusq̄sq̄z capite cōparis sui defixit gladiū in lat⁹ ꝯtrarij. ⁊ ceciderunt sil̄. Vocatūq̄z est nomē loci illius ager robustoꝝ in gabaon. Et ortuz est bellum durū satis i die illa. fugatusq̄z est abner ⁊ viri isrl̄ a puer̄ dauid. Erāt autē ibi tres filij saruie: ioab et abisai et asahel. Porro asahel cursor velocissimus fuit q̄si vnus de capreis q̄ morant̄ in silvis. Persequebat̄ autē asahel abner. ⁊ nō declinauit ad dexteraz siue ad sinistraz omittēs p̄sequi abner. Respexit itaq̄z abner p⁹ tergū suū. ⁊ ait. Tu ne es asahel? Qui rñdit: Ego sum. Dixitq̄z ei abner. Vade ad dexterā siue ad sinistrā. ⁊ apprehende vnuz de adolescentibꝫ. ⁊ tolle tibi spolia ei⁹. Noluit autez asahel omittere quin vrgeret euz. Rursumq̄z locut⁹ est abner ad asahel. Recede et noli me seq̄. ne forte cōp̄ellar cōfodere te i terrā. ⁊ ne uare nō potero facie meā ad ioab fratrē tuum. Qui audire ꝯtēpsit. ⁊ noluit declinare. Percussit g̈ eum abner auersa hasta in inguie ⁊ trāsfodit. ⁊ mortuus ē in eodē loco. Oēsq̄z qui trāsibāt p̄ locū illum in q̄ ceciderat asahel ⁊ mortuus erat. substistebāt. Persequētibꝫ aūt ioab ⁊ abisai fugientē abner. sol occubuit. Et venerūt vsq̄z ad collē aq̄ductus q̄ est ex aduerso vallis ⁊ itineris deserti i gabaon. Cōgregatiq̄z sunt filij beniamin ad abner. ⁊ ꝯglobati in vnū cuneum. stetere rūt i summitate tumuli vn̄i. Et exclamauit abner ad ioab ⁊ ait: Num vsq̄z ad internitionē tuus mucro deseuiet? An ignoras q̄ p̄iculosa sit desperatio? Usq̄z quo nō dicis pp̄lo vt omittat p̄sequi frēs suos? Et ait ioab: Uiuit dñs: si locutus fuisses mane recessissz pp̄l's p̄sequēs frēz suum. Insonuit g̈ ioab buccina. ⁊ stetit oīs exercit⁹: nec p̄secuti sunt vltra isrl̄: neq̄z iniere certamē. Abner autez ⁊ viri ei⁹ abierūt p̄ cāpestria moab tota nocte illa. ⁊ trāsierunt iordanē. ⁊ lustrata oīni bethoron venerūt ad castra. Porro ioab reuersus omisso abner ꝯgregauit oēm pp̄lm ⁊ defuerunt de pueris dauid decez ⁊ novez viri excepto asahel. Serui autem dauid p̄cusserunt de beniamin ⁊ de viris qui erant cū abner trecētos sexaginta: quiꝫ mortui sunt. Tuleruntq̄z asahel. ⁊ sepelierunt eum in sepulcro patris sui in bethleez. Et ambulauerunt tota nocte ioab ⁊ viri qui erant cuz eo. ⁊ in ipo crepusculo p̄uenerūt i hebron.

III

Facta est ergo longa concertatio inter domuz dauid ⁊ inter domum saulis: dauid proficiens ⁊ semper seipo robustior domus autez saul decrescens quotidie. Natiq̄z sunt filij dauid in hebron. Fuitq̄z p̄imogenitus ei⁹ amnon de achinoen ieçrahelite. et post eum celeab de abigail vxore nabal carmeli. Porro tertius absalon filius maacha filie tholomai regis gessur. Quartus autem adonias filius agith. et quintus saphacias filius abithal. Sext⁹ quoq̄z hietraan de egla

vxore dauid. Hi nati sunt dauid in he-
bron. Cum ḡ esset preliū inter domum
saul ⁊ domū dauid: abner filiꝰ ner rege-
bat domū saul. Fuerat autē sauli ꝯcubi
na noīe respha filia achia. ingressusq̄ ē
ad eā abner. Dixitq̄ isboseth ad abner.
Quare ingressus es ad ꝯcubinā patris
mei? Qui iratꝰ nimis ꝓpter verba isbo
seth. ait: Nūquid caput canis ego suꝫ ad
uersum iudā hodie qui fecerim miseri-
cordiā sup̄ domū saul p̄tris tui. ⁊ sup̄ fra-
tres ⁊ ꝓximos eiꝰ. ⁊ nō tradidi te ī maū
dauid: ⁊ tu req̄sisti ī me ꝙ argueres pro
muliere hodie? Hec faciat deus abner ⁊
hec addat ei: nisi quō iurauit dn̄s dauid
sic faciā cū eo vt trāsferat̄ regnuꝫ de do-
mo saul ⁊ eleuet̄ thronꝰ dauid sup̄ israel
⁊ sup̄ iudā a dan vsq̄ bersabee. Et nō po
tuit rn̄dere ei quicq̄ qꝛ metuebat illuꝫ
Misit ḡ abner nuncios ad dauid in he-
bron ꝓ se dicētes: Cuius est terra? Et
vt loq̄rent̄: Fac mecuꝫ amicicias. ⁊ erit
manus mea tecū. ⁊ reducā ad te vniuer
suꝫ isrl̄. Qui ait. Optime: Ego faciaꝫ te
cū amicicias. sed vnā rē peto a te dicēs:
Nō videbis faciē meā anteq̄ adduxeris
mihi michol filiā saul. ⁊ sic venies ⁊ vide
bis me. Misit autez dauid nuncios ad
isboseth filiū saul dicēs: Redde vxorez
meā michol quā despondi mihi centū p̄
putijs philistijm. Misit ḡ isboseth. ⁊ tu
lit eā a viro suo phaltiel filio lais. Seq̄
baturq̄ eā vir suus plorās vsq̄ bahurī
Et dixit ad euꝫ abner. Vade ⁊ reuerte-
re. Qui reuꝰsus est. Sermonē q̄ꝫ intu-
lit abner ad seniores isrl̄ dicens: Tam
heri q̄ꝫ nudiustertius q̄rebatis dauid vt
regnaret sup̄ vos. Nunc ḡ facite: qm̄ do
minus locutus est ad dauid dicēs. In
manu serui mei dauid saluabo ꝓpl̄m me
um isrl̄ de manu philistijm ⁊ oīm inimi
corum eiꝰ. Locutꝰ est aūt abner etiā ad
beniamin. Et abijt vt loq̄ret̄ ad dauid ī
hebron oīa q̄ placuerāt israeli et vniuꝰso
beniamin. venitq̄ ad dauid ī hebron cuꝫ
viginti viris. Et fecit dauid abner ⁊ vi
ris eius qui venerāt cū eo conuiuium.
Et dixit abner ad dauid: Surgaꝫ vt cō
gregem ad te dn̄m meum regē omnez
israel ⁊ ineam tecum fedus. et imperes
oībus sicut desiderat anīa tua. Cum er
go deduxisset dauid abner et ille isset in
pace. statim pueri dauid ⁊ ioab venerūt
cesis latronibꝫ cuꝫ preda magna nimis
Abner autem non erat cuꝫ dauid in he-
bron. qꝛ iam dimiserat eum. ⁊ ꝓfectꝰ fu
erat in pace. ⁊ ioab et om̄is exercitꝰ qui
erant cum eo postea venerant. Nuncia-
tum est itaq̄ ioab a narrantibꝫ: Venit
abner filius ner ad regē. ⁊ dimisit eum
⁊ abijt in pace. Et ingressus est ioab ad
regez ⁊ ait: Quid fecisti? Ecce venit ab-
ner ad te. Quare dimisisti eum. ⁊ abijt
⁊ recessit? Ignoras abner filiū ner: qm̄
ad hoc venit ad te vt deciperet te. ⁊ scirꝫ
exitum tuum ⁊ introitū tuum. ⁊ nosset
omnia que agis? Egressus itaq̄ ioab a
dauid misit nuncios post abner. ⁊ redu
xit eum a cisterna syra ignorante dauid
Cunq̄ redisset abner in hebron seorsuꝫ
adduxit eum ioab ad mediū porte vt lo
queret̄ ei in dolo. ⁊ percussit illum ibi in
inguine. ⁊ mortuus est in vltionez san-
guinis asahel fratris eius. Qd̄ cum au
disset dauid rē iam gestam. ait: Mūdus
ego sum. ⁊ regnū meū apud deum vsq̄
in sempiternum a sanguine abner filij
ner. ⁊ veniat sup̄ caput ioab ⁊ sup̄ om̄ez
domū p̄tris eius. nec deficiat de domo io
ab fluxum seminis sustinēs ⁊ leprosus
⁊ tenens fusum. ⁊ cadens gladio ⁊ indi
gens pane. Igit̄ ioab ⁊ abisai frater eiꝰ
interfecerūt abner eo ꝙ occidissꝫ asahel
frēz eoꝝ in gabaon in p̄lio. Dixit aūt da
uid ad ioab. ⁊ ad oēz ꝓpl̄m q̄ erat cuꝫ eo:
Scindite vestimēta vr̄a ⁊ accingimī sac
cis. ⁊ plangite an̄ exeq̄as abner. Porro
rex dauid seq̄bat̄ feretꝝ. Cūq̄ sepelissēt
abner ī hebrō: leuauit rex dauid vocē suā
⁊ fleuit sup̄ tumulū abner. Fleuit aūt ⁊
oīs ꝓpl̄s. Plāgensq̄ rex ⁊ lugēs abner
ait: Neq̄q̄ vt mori solēt ignaui. mortuꝰ
es abner. Manꝰ tue ligate n̄ sūt. ⁊ pedes
tui nō sunt cōpedibꝫ aggrauati: sꝫ sicut
solent cadere coraꝫ filijs iniquitatis sic
corruisti. Congeminansq̄ oīs populus

fleuit ſuper eum. Cūq̄ veniſſet vniuſa multitudo cibū capę cū dauid clara adhuc die: iurauit dauid dicēs. Hec faciat mihi de⁹: & hec addat ſi ante occaſum ſolis guſtauero panē vl aliud quicq̄. Oiſq̄ pplus audiuit. et placuerūt eis cūcta q̄ fecit rex in ꝓſpectu oīs ppli. Et cognouit omne vulg⁹ & vniuerſus iſrl in die illa: q̄niā nō actū fuiſſet a regevt occideretur abner filio ner. Dixit q̄z rex ad ſeruos ſuos: Nū ignoratis q̄niā princeps & marim⁹ cecidit hodie in iſrl: Ego autē adhuc delicat⁹ & vnctus rex. Porro viri iſti filij ſaruie duri ſūt mihi. Retribuat dñs facienti malū iurta malicią ſuā.

Audiuit autē iſboſeth VIIII filius ſaul q̄ cecidiſſet abner in hebron. & diſſolute ſunt manus eius: oiſq̄ iſrl ꝑturbat⁹ eſt. Duo autez viri principes latronū erāt filio ſaul: nomē vni banaa. & nomen alteri rechab filij remmō berothite de filijs beniamin. Bi quidē & beroth reputata ē in beniamin. Et fugerunt berothite i gethaim fueruntq̄ ibi aduene vſq̄ ad tps illud. Erat autē ionathe filio ſaul filius debil pedib⁹. Quinquēnis enī fuit q̄n venit nūci⁹ de ſaul & ionatha ex iezrahel. Tollens ita eum nutrix ſua fugit. Cumq̄ feſtinaret vt fugeret. cecidit. & claudus effectus eſt. habuitq̄ vocabulum miphiboſeth. Veniētes igit filij rēmon berothite rechab & banaa: ingreſſi ſunt feruēte die domuz iſboſeth. Qui dormiebat ſuper ſtratū ſuuz meridie. & oſtiaria dom⁹ purgans triticuz obdormiuit. Ingreſſi ſunt autē domū latēter aſſumentes ſpicas tritici. & ꝑcuſſeunt eū in inguine rechab & banaa frater ei⁹. & fugerunt. Cū autē ingreſſi fuiſſent domuz. ille dormiebat ſup lectuz ſuū in conclaui. & ꝑcutiētes interfecerunt eū. Sublatoq̄ capite ei⁹ abierunt p viā deſerti tota nocte. et attulerūt caput iſboſeth ad dauid in hebron. Direruntq̄ ad regē. Ecce caput iſboſeth filij ſaul inimici tui qui q̄rebat aīam tuā. & dedit dñs dño meo regi vltionē hodie de ſaul & de ſemine eius. Reſpondēs autē dauid rechab & banaa fratri eius filijs rēmon berothite. dixit ad eos: Viuit dñs qui eruit aīam meaz de oīi angustia: q̄m cuz qui ānunciauerat mihi & dixerat: mortu⁹ eſt ſaul qui putabat ſe ꝓſpera nunciare. tenui & occidi eū in ſicelech. cui optebat me mercedē dare ꝓ nuncio. Quātomagis nunc cuz homines impij interfecerunt vir innoxiuz in domo ſua ſup lectū ſuuz nō q̄raz ſanguinē eius de manu vra. & auferā vos de terra. Precepit itaq̄ dauid pueris ſuis & interfecerunt eos. ꝑcidēteſq̄ manus & pedes eor: ſuſpenderunt eos ſup piſcinā i hebrō. Caput autē iſboſeth tulerūt & ſepelierunt i ſepulcro abner i hebron.

Et venerunt vniuſe trib⁹ V iſrl ad dauid in hebron dicētes Ecce nos os tuuz & caro tua ſumus. Sed & heri & nudiuſtertius. cum eſſet ſaul rex ſup nos: tu eras educēs et reducens iſrl. Dixit autē dñs ad te: Tu paſces ppl'm meuz iſrl. & tu eris dux ſup iſrl. Venerūt q̄z & ſeniores iſrl ad regez in hebron. & ꝑcuſſit cum eis rex dauid fedus in hebron coꝝ dño: vnxerūtq̄ dauid in regē ſup iſrl. Filius triginta āno rum erat dauid cum regnare cepiſſet. & quadraginta ānis regnauit. In hebron regnauit ſup iudam ſeptem annis & ſex menſibus. in hieruſalē autez regnauit triginta trib⁹ annis ſup oēm iſrael & iudam. Et abijt rex & oēs viri qui erāt cū eo in hieruſalē ad iebuſeū habitatorem terre. Dictumq̄ eſt dauid ab eis. Non ingredieris huc niſi abſtuleris cecos & claudos. dicētes. Non ingredief dauid huc. Cepit autē dauid arcē ſion: hec ē ciuitas dauid. Propoſuerat enī dauid in die illa premium qui ꝑcuſſiſſet iebuſeū & tet igiſſet domatū fiſtulas. & abſtuliſſz cecos et claudos odientes animam dauid. Idcirco dicitur in puerbio. Cecus & claudus non intrabunt in templum. Habitauit autem dauid in arce ſion: et vocauit eam ciuitatem dauid. & edificauit per gyruz a mello & intrinſecus. Et ingrediebaf proficiēs atq̄ ſucreſcens.

⁊ dñs deus exercituũ erat cum eo. Mi-
sit q̃z hiram rex tyri nũcios ad dauid et
ligna cedrina ⁊ artifices lignoruz: artifi
cesq̃z lapidum ad parietes. ⁊ edificaue-
runt domuz dauid. Et cognouit dauid
quoniã cõfirmasset euz dñs regem sup̃
isrl'. ⁊ quoniã exaltasset regnũ ei⁹ sup̃ po
pulũ suũ isrl'. Accepit ergo dauid adhuc
concubinas et vxores de hierusalẽ post
q̃z venerat de hebron. Natiq̃z sunt dauid
et alij filij et filie. ⁊ hec noĩa eoꝝ qui na-
ti sunt ei in hierl'm. Samua et sobab ⁊
nathan et salomõ et iabaar et helisua ⁊
nepheg. et iaphia et helisama et helida
et helifeleth. Audierunt ḡ philistijm q̃
vnxissent dauid in regẽ sup̃ isrl' et ascen
derũt vniu'sivt q̃rerẽt dauid. Qd̃ cũ au
disset dauid descẽdit in presidiũ. Phili
stijm aũt veniẽtes diffusi sunt ĩ valle ra
phaim. Et ꝯsuluit dauid dñz dicẽs. Si
ascendam ad philistijm. ⁊ si dabis eos ĩ
manu mea? Et dixit dñs ad dauid. Ascẽ
de q̃z tradẽs dabo philistijm ĩ manu tua
Venit ḡ dauid in baalpharasim: ⁊ p̃cus
sit eos ibi. ⁊ dixit: Diuisit dñs inimicos
meos corã me. sicut diuidunt̃ aq̃. Pro-
pterea vocatũ est nomẽ loci illius baal
pharasim. Et reliq̃rũt ibi sculptilia sua
que tulit dauid ⁊ viri ei⁹. Et addiderũt
adhuc philistijm vt ascenderent ⁊ diffu
si sunt in valle raphaim. Cõsuluit autẽ
dauid dñm: Si ascendam ꝯtra philiste
os. ⁊ tradas eos ĩ man⁹ meas? Qui re-
spondit. Nõ ascendas ꝯtra eos. sed gyra
post tergũ eoꝝ. ⁊ venies ad eos ex adu'so
piroꝝ. Et cũ audieris sonituz clamoris
gradiẽtis in cacumĩe piroꝝ. tunc inibis
preliũ: q̃z tũc egredie⁊ dñs añ faciẽ tuã
vt p̃cutiat castra philistijm. Fecit itaq̃z
dauid sicut p̃cep̃at ei dñs. ⁊ p̃cussit phi
listijm de gabaa vsq̃z dũ venies geçer.

VI

Congregauit aũt rur-
sum dauid oẽs electos ex isra-
el triginta milia. Surrexitq̃z
dauid ⁊ abijt. ⁊ vniu'sus p̃pl'us qui erat
cum eo de viris iuda vt adducerẽt arcã
dei. sup̃ quã inuocatũ est nomẽ dñi exer
cituum sedẽtis in cherubin super eam.
Et imposuerũt arcam dei sup̃ plaustruz
nouum. Tuleruntq̃z eã de domo amina
dab qui erat in gabaa: Oça autẽ ⁊ haio
filij aminadab minabant plaustrum no
uum. Cunq̃z tulissent eaz de domo ami-
nadab qui erat in gabaa custodiens ar-
cam dei. haio p̃cedebat arcam dei: dauid
autẽ ⁊ oĩs israel ludebant corã dño ĩ oĩ-
bus lignis fabrefactis ⁊ citharis ⁊ lyris
⁊ tympaĩs ⁊ sistris ⁊ cimbal'. Postq̃z aũt
venerunt ad aream nachor extendit oça
manum ad arcam dei. ⁊ tenuit eaz: quo-
niam calcitrabãt boues. ⁊ declinauerũt
eam. Iratusq̃z est indignatione dñs cõ
tra oçaz. et p̃cussit eum sup̃ temeritate:
qui mortuus est ibi iuxta arcaz dei. Cõ-
tristatus est autẽ dauid eo q̃ p̃cussisset
dñs oçam. ⁊ vocatum est nomẽ loci illi
us percussio oçe vsq̃z in diẽ hanc. Et ex-
timuit dauid dominũ in die illa dicẽs.
Quõ ingredie⁊ ad me arca dñi? Et no
luit diuertere ad se arcam dñi in ciuita
tem dauid. sed diuertit eã in domũ obe
dedom gethei. Et habitauit arca dñi in
domo obededom gethei tribꝰ mensibꝰ.
⁊ benedixit dñs obededom. ⁊ oẽz domũ
eius. Nunciatũq̃z est regi dauid q̃ bene
dixisset dñs obededom. ⁊ oĩa eius p̃pter
arcam dei. Dixitq̃z danid. Ibo. ⁊ reducã
arcam cum benedictione in domũ meã
Abijt ḡ dauid. ⁊ adduxit arcam dei de do
mo obededom in ciuitatem dauid cum
gaudio. ⁊ erant cum dauid septez chori
⁊ victima vituli. Cunq̃z trãscendissent
qui portabant arcam dñi sex passus. im
molabant bouem ⁊ ouem ⁊ arietem. et
dauid p̃cutiebat in organis armigatis.
⁊ saltabat totis viribus ante dominũ.
Porro dauid erat accinct⁹ ephot lineo.
⁊ dauid ⁊ omnis dom⁹ israel ducebant
arcam testamenti dñi in iubilo ⁊ in clan
gore buccine. Cunq̃z intrasset arca do-
mini in ciuitatẽ dauid. michol filia saul
prospiciens per fenestraz: vidit regẽ da
uid subsilientem atq̃z saltantem coram
domino. ⁊ despexit eum in corde suo. Et
introduxerũt arcã dñi: ⁊ imposuerũt eã
in loco suo in medio tabernaculi. quod

tetẽderat ei dauid.⁊ obtulit dauid holocaustа coꝝ dño ⁊ pacifica. Cũq; cõpleſſet offerens holocauſta et pacifica benedixit populo in noie dñi exercituũ. Et partitus eſt vniuerſe multitudini iſrł. tam viro q; mulieri ſingulis collyridaz panis vnã.⁊ aſſaturã bubale carnis vnã ⁊ ſimilã frixã oleo Et abiit oĩs ppł̃s vn⁹ quiſq; in domũ ſuã Reuerſuſq; ẽ dauid vt benediceret domui ſue. ⁊ egreſſa michol filia ſaul in occurſum dauid. ait: Quã glorioſus fuit hodie rex iſrł̃ diſcooperiẽs ſe ante ancillas ſeruoꝝ ſuoꝝ. et nudatus ẽ quaſi ſi nudeť vnus de ſcurris. Dixitq; dauid ad michol. Coram dño q; ludã añ dñm qui elegit me potius q; pꝛem tuũ ⁊ q; omnẽ domũ eius.⁊ pcepit mihi vt eſſem dux ſup ppł̃m dñi in iſrł̃. Et ludã et vilior fiã plus q; factus ſuz. et ero humilis in oculis meis.⁊ cuz ancillis de quib⁹ locuta es glorioſior appareb. Igiť michol filie ſaul nõ eſt nat⁹ filius vſq; in diẽ mortis ſue.

VII

Factũ eſt aũt cũ ſediſſet rex i domo ſua.⁊ dñs dediſſet ei requiẽ vndiq; ab vniũſis inimicis ſuis dixit ad nathan pꝛpheta. Vides ne q; ego habitem in domo cedrina: et arca dei.poſita ſit in medio pelliũ: Dixitq; nathan ad regẽ: Omne quod ẽ in corde tuo vade fac: q; dñs tecũ eſt. Factũ eſt autẽ in illa nocte.⁊ ecce ſermo dñi ad nathã dicens. Vade et loquere ad ſeruũ meũ dauid. Hec dicit dñs. Nũquid tu edificabis mihi domũ ad habitandũ? Neq; enĩ habitaui ĩ domo ex die illa qua eduxi iſrł̃.de terra egypti vſq; in diẽ hãc: ſed ambulabã in tabernaculo et in tẽtorio q; cuncta loca que trãſiui cũ omib⁹ filiis iſrael. Nũquid loquẽs locutus ſum ad vnã de tribub⁹ iſrł̃ cui pcepi vt paſceret ppł̃m meũ iſrł̃: dicẽs: q̃re nõ edificaſti mihi domũ cedrinã? Et nũc hec dices ſeruo meo dauid. Hec dicit dñs exercituũ Ego tuli te de paſcuis ſequentẽ greges vt eſſes dux ſup ppł̃m meũ iſrael. et fui tecũ in oĩbus vbicũq; ambulaſti. ⁊ interfeci vniũſos inimicos tuos a facie tua feciq; tibi nomẽ grãde iuxta nomẽ magnorũ qui ſunt in terra: Et ponã locuz populo meo iſrł̃.et plãtabo eũ.⁊ habitabo cũ eo.et nõ turbabiť amplius nec addent filij iniquitatis vt affligant eum ſicut pꝛius.ex die qua cõſtitui iudices ſuper populũ meũ iſrł̃. Et requiez dabo tibi ab omnib⁹ inimicis tuis: pdicitq; tibi dñs q̃ domũ faciat tibi dñs. Cũq; cõpleti fuerint dies tui ⁊ dormieris cũ patribus tuis.ſuſcitabo ſemẽ tuuz poſt te. quod egrediet de vtero tuo ⁊ firmabo regnũ eius. Ipe edificabit domuz nomĩe meo.et ſtabiliã thronũ regni eius vſq; in ſempiternũ. Ego ero ei in pꝛez: ⁊ ipe erit mihi in filiũ. Qui ſi inique aliquid geſſerit: arguã eũ in virga viroꝝ. ⁊ ĩ plagis filiorũ hoim. Miſericordiã aũt meã nõ auferã ab eo ſicut abſtuli a ſaul quez amoui a facie mea. Et fidelis erit dom⁹ tua.et regnũ tuũ vſq; in eternũ ante faciem meã.⁊ thronus tuus erit firmus iugiter. Secõm oia verba hec ⁊ iuxta vniuerſaz viſionẽ iſtã: ſic locutus eſt nathã ad dauid. Ingreſſus ẽ aũt rex dauid et ſedit coram dño.⁊ dixit: Quis ego ſũ dñe deus ⁊ que domus mea: q̃ adduxiſti me huc uſq;? Sed ⁊ hoc parũ viſuz eſt in cõſpectu tuo dñe deus: niſi loquereris etiam de domo ſerui tui ĩ lõginquũ? Iſta eſt enim lex adam dñe deus Quid ergo addere poterit adhuc dauid vt loquať ad te? Tu enĩ ſcis ſeruũ tuũ domine⁹. Propter verbũ tuũ ⁊ ſm cor tuũ feciſti oĩa magnalia hec ita vt notũ faceres ſeruo tuo. Idcirco magnificaⁿ es dñe de⁹ q̃ non ẽ ſimilis tui. neq; ẽ deus extra te in oĩb⁹ q̃ audinim⁹ auribus nr̃is. Que eſt aũt vt ppł̃s tu⁹ iſrł̃ gens ĩ tra pꝛter quã iuit deus vt redimeret eã ſibi in ppł̃m ⁊ poneret ſibi nomen.faceretq; eis magnalia ⁊ horribilia ſup terrã a facie ppł̃i tui quẽ redemiſti tibi ex egypto gentẽ ⁊ deũ eius? Firmaſti enĩ tibi ppł̃m tuum iſrł̃ in ppł̃m ſempiternũ.⁊ tu dñe de⁹ factus es eis in deũ. Nũc ꝑ dñe deus verbuz quod locutus es ſup ſeruz tuũ ⁊ ſup domũ ei⁹ ſuſcita ĩ ſempiternũ.⁊ fac ſicut lo-

entus es vt magnificet nomē tuū vsq̄ in sempiternū. atq̄ dicat: Dn̄s de⁹ exercituū de⁹ sup̄ isrl. Et dom⁹ serui tui dauid erit stabilita corā dn̄o: q̄r tu dn̄e exercituū de⁹ isrl reuelasti auriculā serui tui dicēs: domum edificabo tibi ꝓpterea inuenit seruus tuus cor suū vt oraret te oratōe hac. Nūc ḡ dn̄e deus tu es de⁹ et verba tua erūt vera. Locutus es enī ad seruū tuū bona hec Incipe ergo ⁊ bn̄dic domui serui tui vt sit in sempiternū corā te: q̄r tu dn̄e deus locutus es: bn̄dictione tua bn̄dicetur domus serui tui in sempiternum.

VIII

Factū est aūt post hec ꝑcussit dauid philistijm ⁊ humiliauit eos et tulit dauid frenuz tributi de manu philistijm. ⁊ ꝑcussit moab. et mēsus est eos funiculo coequās terre Mēsus est aūt duos funiculos: vnū ad occidendū. ⁊ vnū ad viuificanduz. Factusq̄ est moab dauid seruiēs sub tributo. Et ꝑcussit dauid adadeçer filiuz roob regē soba: qn̄ ꝓfectus ē vt dn̄aret sup̄ flumē eufraten. Et captis dauid ex ꝑte ei⁹ mille septingentis equitib⁹. ⁊ vigīti milib⁹ peditū subneruauit omēs iugales curruum. Dereliquit aūt ex eis centū currus. Uenit q̄z syria damasci vt p̄sidiuz ferret adadeçer regi soba. ⁊ percussit dauid de syria vigintiduo milia viroꝝ. ⁊ posuit dauid presidiū in syria damasci. factaq̄ est syria dauid seruiēs sub tributo Seruauitq̄ dn̄s dauid in oīb⁹ ad quecunq̄ ꝓfectus est. Et tulit dauid arma aurea que habebāt serui adadeçer et detulit ea in hierusalē. Et de bethe et de beroth. ciuitatib⁹ adadeçer tulit rex dauid es multum nimis. de quo fecit salomō oīa vasa erea in tēplo. et mare eneuz et colūnas et altare. Audiuit aūt thou rex emath q̄ ꝑcussisset dauid omne robur adadaçer. ⁊ misit thou iorā filiū suuz ad regē dauid vt salutaret eū congratulās et gr̄as ageret eo q̄ expugnasset adadeçer et ꝑcussisset eū. Hostis quippe erat thou adadeçer. Et in manu eius erant vasa aurea et vasa argētea ⁊ vasa erea. que ⁊ ip̄a sanctificauit rex dauid dn̄o cū argento et auro q̄ sanctificauerat d̄ vniuersis gētib⁹ q̄s subegerat d̄ syria et moab ⁊ filijs ammon et philistijm et amalech et de manubijs adadeçer filij roob regis soba. Fecit q̄z sibi dauid nomē cū reuerteret capta syria in valle salinarū cesis decē et octo milibus. ⁊ in gebelem ad vigītitria milia. et posuit in idumea custodes statuitq̄ p̄sidiū. Et facta ē vniuersa idumea seruiēs dauid. ⁊ seruauit dn̄s dauid in oīb⁹ ad q̄cūq̄ ꝓfect⁹ ē. Et regnauit dauid sup̄ oēz isrl. faciebat q̄z dauid iudiciū. ⁊ iusticiā oī ꝓpl'o suo. Joab aūt filius saruie erat sup̄ exercitum. Porro iosaphat filius ahilud erat acōmētarijs. ⁊ sadoch filius achitob. ⁊ achimelech filius abiathar erāt sacerdotes et saraias scriba: banaias aūt filius ioia de sup̄ cerethi. ⁊ felethi. Filij aūt dauid sacerdotes erant:

IX

Et dixit dauid: Putas ne ē aliquis q̄ remāserit de domo saul vt faciā cū eo misericordiaā ꝓpt̄ ionathan? Erat aūt dauid d̄ domo saul seruus noīe siba Quē cum vocasset rex ad se dixit ei: Tu ne sis siba? Et ille rn̄dit: Ego sū seruus tuus: Et ait rex: Nūquid sup̄est aliquis de domo saul vt faciam cū eo misericordiā dei? Dixitq̄ siba regi. Superest filius ionathe. debilis pedib⁹. Ubi inquit est? Et siba ad regez Ecce ait in domo est machir filij amihel in lodabar. Misit ergo rex dauid. et tulit eū de domo machir filij amihel de lodabar. Cum autē venisset miphiboseth filius ionathe filij saul ad dauid: corruit in faciez suā. et adorauit. Dixitq̄ dauid Miphiboseth. Qui rn̄dit. Adsum seru⁹ tuus. Et ait ei dauid. Ne timeas: q̄r faciens faciaz in te misericordiā ꝓpter ionathan patrē tuū. et restituā tibi omēs agros saul patris tui et tu comedes panez in mēsa mea semp̄. Qui adorās euz dixit: Quis ego sum seruus tuus. qm̄ respexisti sup̄ canē mortuū similez mei? Uocauit itaq̄ rex sibā puerū saul. et dixit ei: Oīa quecūq̄ fuerunt saul ⁊ vniū

sam domus eius dedi filio dñi tui. Opa
re igit̃ ei terrã tu et filij tui et serui tui ⁊
inferes filio dñi tui cibos vt alatur. Mi
phiboseth autez filius dñi tui comedet
semp̃ panẽ sup̃ mensam meã. Erãt aũt
sibe quĩdecim filij ⁊ viginti serui. Dixit
q̃ siba ad regez: Sicut iussisti dñe mi
rex seruo tuo sic faciet seruus tuus. Et
miphiboseth comedet sup̃ mẽsaz meaz.
q̃si vn⁹ de filijs regis. Habebat aũt mi
phiboseth filiũ p̃uulũ noĩe micha Oĩs
vero cognatio domus sibe seruiebat mi
phiboseth Porro miphiboseth habita
bat in hierl'm. q̃ de mẽsa regis ingit̃ ve
scebat̃. ⁊ erat claudus vtroq̃ pede. X

Factũ est aũt post hec vt morere
tur rex filiorũ ãmon. et regna
uit anõ filius eius p̃ eo. Dixit
q̃ dauid: Faciã misericordiã cũ anon fi
lio naas. sicut fecit pater eius mecũ mi
sericordiã. Misit g̃ dauid cõsolans eũ p̃
seruos suos sup̃ patris interitu. Cum
aũt venissent serui dauid in terrã filioꝝ
ãmon. dixerũt principes filioꝝ ãmon ad
anon dñm suũ. Putas q̃ p̃pter honorẽ
patris tui miserit dauid ad te cõsolato
res. et nõ ideo vt te inuestigaret et ex
ploraret ciuitatẽ. ⁊ euerteret eam misit
dauid ſuos suos ad te? Tulit itaq̃ anõ
seruos dauid: rasitq̃ dimidiaz partem
barbe eorũ et p̃cidit vestes eorũ medias
vsq̃ ad nates. et dimisit eos. Qd̃ cum
nũciatũ eẽt dauid: misit in occursuz eo
rum. Erãt enĩ viri ꝯfusi turpiter valde
Et mãdauit eis dauid: Manete in hie
richo donec crescat barba vr̃a. ⁊ tũc reu
timini. Uidẽtes aũt filij ãmon q̃ iniu
riam fecissent dauid: miserũt ⁊ ꝯduxerẽt
mercede syrũ roob: ⁊ syruz soba viginti
milia pedituz. ⁊ a rege maacha mille vi
ros. ⁊ ab histob decẽ milia viroꝝ. Qd̃ cũ
audisset dauid. misit ioab ⁊ omnẽ exer
citũ bellatoꝝ. Egressi sunt ergo filij am
mon ⁊ direxerũt aciẽ ante ip̃m introitũ
porte. Syrus aũt soba ⁊ roob et histob
et maacha seorsuz erãt in cãpo. Uidẽs g̃
ioab q̃ p̃paratũ esset adu̇suz se p̃liũ. ⁊ ex
aduerso ⁊ post tergũ. elegit sibi ex oĩbus
electis isrl'. ⁊ instruxit aciẽ ꝯtra syrũ reli
quã aũt partẽ p̃pl'i tradidit ab isai fratri
suo. Qui direxit aciẽ aduersũ filios am
mon. Et ait ioab: Si p̃ualuerint aduer
suz me syri. eris mihi in adiutoriũ: si au
tem filij ãmon p̃ualuerint aduersuz te.
auxiliabor tibi. Esto vir fortis. et pugne
mus p̃ populo nostro. et ciuitate dei nr̃i
Dñs aũt faciet quod bonũ ẽ in ꝯspectu
suo. Inijt itaq̃ ioab et p̃pl's qui erat cũ
eo certamẽ cõtra syros qui statim fuge
runt a facie eius. Filij aũt ãmon viden
tes q̃ fugissent syri. fugerũt et ip̃i a fa
cie abisai. et ingressi suut ciuitatẽ. Reu
susq̃ est ioab a filijs ãmon. et venit hie
rusalẽ. Uidẽtes igit̃ filij ãmon q̃m syr⁹
expauit. et q̃m corruissent corã isrl' ꝯgre
gati sunt parit̃. Misitq̃ adadeçer ⁊ edu
xit syros qui erãt trans fluuiũ et addu
xit eoruz exercitũ. Sobach autem ma
gister militie adadeçer erat princeps eo
ruz. Qd̃ cũ nũciatũ esset dauid. ꝯtraxit
oẽz israelẽ. ⁊ trãsiuit iordanẽ. venitq̃ in
helã. Et direxerẽt aciẽ syri ex aduerso da
uid. ⁊ pugnauerũt ꝯtra isrl'. Fugerũtq̃
syri a facie israel. ⁊ occidit dauid de syris
septingentos currus. ⁊ quadragĩta mi
lia equitũ. ⁊ sobach p̃ricipẽ militie p̃cus
sit: q̃ statĩ mortu⁹ ẽ. Uidẽtes aũt vniu̇si
reges qui erãt in p̃sidio adadeçer se vi
ctos esse ab isrl': expauerũt ⁊ fugerẽt quĩ
quaginta ⁊ octo milia corã isrl'. Et fece
rũt pacẽ cũ isrl'. ⁊ seruierũt eis. timuerẽt
q̃ syri auxiliũ p̃bere filijs ãmon. XI

Factũ est aũt vertẽte ãno eo tp̃e
quo solẽt reges ad bella p̃cede
re. misit dauid ioab et seruos
suos cũ eo. et vniuersuz isrl'. ⁊ vastauerẽt
filios ãmon. ⁊ obsederũt rabba. Dauid
aũt remansit in hierl'm. Dũ hec ageren
tur accidit quadã die vt surgeret dauid
de stratu suo post meridiẽ. et de ambula
ret in solario dom⁹ regie: viditq̃ mulie
rem se lauantẽ ex aduerso sup̃ solarium
suũ. Erat aũt mulier pulcra valde. Mi
sit g̃ rex. ⁊ requisiuit q̃ esset mulier. Nũ
ciatumq̃ est ei q̃ ipsa esset bersabee filia
heliam vxor vrie ethei. Missis itaq̃ da

uid nunchs tulit eã. Que cuz ingressa
esset ad illũ: dormiuit cũ ea. Statimqz
sanctificata ẽ ab imundicia sua et reũsa
est domũ suã cepto fetu. Vittẽsqz nũ
ciauit dauid.ꝛ ait: Cõcepi. Visit autẽ
dauid ad ioab dicẽs. Vitte ad me viã
ethæũ. Visitqz ioab vriaz ad dauid. Et
venit vrias ad dauid. Quesiuitqz dauid
q̃z recte ageret ioab et popul⁹. ꝛ qũo am
ministrarẽ bellũ. Et dixit dauid ad vri
am: Vade in domũ tuã.ꝛ laua pedes tu
os. Et egressus est vrias de domo regis
secutusqz est euz cibus regius. Dormi
uit autẽ vrias ante portaz domus regie
cum alijs seruis dñi sui.ꝛ non descẽdit
ad domũ suã. Nũciatũqz est dauid a di
centibꝫ: Non iuit vrias in domum suaz
Et ait dauid ad viã: Nũquid nõ ỏ via
veniſti? Quare nõ descẽdisti in domũ tu
az? Et ait vrias ad dauid: Arca dei.ꝛ isra
el et iuda habitãt in papilionibꝫ.ꝛ dñs
meus ioab et serui dñi mei sup faciẽ ter
re manẽt.et ego igrediar domũ meã vt
comedã et bibã.ꝛ dormiã cũ vxore mea?
Per salutẽ tuã et p̃ salutẽ aie tue nõ fa
ciam rem hanc. Ait ergo dauid ad vriaz
Vane hic etiã hodie.ꝛ cras dimittã te
Mãsit vrias in hierl'm in die illa.ꝛ alte
ra: et vocauit eũ dauid vt comederet co
ram se.ꝛ biberet.ꝛ inebriauit eum. Qui
egressus vespe dormiuit in stratu suo cũ
seruis dñi sui.ꝛ in domũ suã nõ descen
dit. Factũ ẽ ergo mane.ꝛ scripsit dauid
epistolã ad ioab misitqz p̃ manum vrie
scribens in epl'a. Ponite viã ex aduer
so belli vbi fortissimũ est p̃liuz.ꝛ derelin
quite eum vt p̃cussus intereat. Igit cũ
ioab obsideret, vbez posuit viã in loco
vbi sciebat viros esse fortissimos: egres
siqz viri de ciuitate bellabãt aduersuz io
ab.ꝛ ceciderũt de pp̃lo seruorum dauid
et mortuus est etiã vrias ethæus. Visit
itaqz ioab.ꝛ nunciauit dauid omia v̈ba
prelij: precepitqz nuncio dicẽs: Cum cõ
pleuerit vniuersos sermones belli ad re
gem. si eum videris indignari.ꝛ dixerit
quare accessistis ad murũ vt p̃liaremini:
an ignorabatis q̃ multa desup ex muro
tela mittant? quis p̃cussit abimelech fi
liũ hierobaal: nõne mulier misit sup eũ
fragmẽ mole de muro.ꝛ interfecit eum
in thebes. quare iuxta murũ accessistis. di
ces: Etiã seruus tuus vrias ethæus oc
cubuit. Abiit ergo nũcius.ꝛ venit et nar
rauit dauid oĩa que ei preceperat ioab. et
dixit nuncius ad dauid. Prevaluerũt
aduersuz nos viri.ꝛ egressi sunt ad nos
in agrũ. Nos autẽ facto impetu p̃secuti
eos sumus vsq; ad portã ciuitatis. et di
rexerũt iacula sagittarij ad seruos tuos
ex muro desuper. mortuiqz sunt ỏ seruis
regis. Quin etiã seruus tuus vrias ethæ
us mortuus est. Et dixit dauid ad nun
ciuz. Hec dices ioab: Nõ te frangat ista
res. Varius enĩ euẽtus est belli.ꝛ nunc
hunc et nũc illuz cõsumit gladius. Cõ
forta bellatores tuos aduersus vrbẽ vt
destruas eam. et exhortare eos. Audiuit
autẽ vxor vrie q̃ mortuus esset vrias vir
suus.ꝛ planxit eum. Transactoqz luctu
misit dauid.ꝛ introduxit eam in domuz
suam. et facta est ei vxor: peperitqz ei filiu
um. Et displicuit verbum hoc quod fe
cerat dauid coram dño.

XII

Misit ergo dñs nathã ad dauid:
Qui cũ venisset ad euz. dixit ei:
Responde mihi iudiciũ. Duo
viri erãt in ciuitate vna. vnus diues.ꝛ
alter paup. Diues habebat oues et bo
ues plurimos valde. paup aũt nihil ha
bebat oĩno p̃ter ouẽ vnã p̃uulaz quam
emerat.ꝛ nutrierat.ꝛ que creuerat apỏ
eũ cũ filijs ei⁹: simul de pane illi⁹ come
dẽs.ꝛ de calice eius bibẽs. et in sinu illi⁹
dormiẽs: eratqz illi sicut filia. Cũ aũt pe
grinus quidã venisset ad diuitẽ: parcẽs
ille sumere ỏ ouibus.ꝛ de bobꝫ suis. vt et
hospitaret cõuiuiuz pegrino illi q̃ venerat
ad se. tulit ouẽ viri pauperis.ꝛ p̃parauit ci
bos homĩ. qui venerat ad se. Iratus aũt
indignatõe dauid aduersus hoiez illum
nimis. dixit ad nathan. Viuit dñs: qm
filius mortis est vir q̃ fecit hẽ. Ouẽ red
det in q̃druplũ: eo q̃ fecerit v̈bũ istud.ꝛ
nõ pepercerit. Dixit aũt nathã ad dauid:
Tu es ille vir q̃ fecisti hãc rẽ. Hec dicit

dñs deus isrl: Ego vnxi te in regē super isrl. et ego erui te de domo saul. ⁊ dedi tibi domuz dñi tui ⁊ vxores dñi tui i sinu tuo. dediqz tibi domū israel et iuda. et si parua sunt ista. adjciā tibi multo maiora. Quare ergo contēpsisti verbum dñi vt faceres malū in cōspectu meo: Uriā ethēū percussisti gladio. ⁊ vxorē illius accepisti in vxorez tibi et interfecisti eum gladio filiorū āmon. Quāobrem nō recedet gladius d domo tua vsqz in sempiternū eo q despexeris me. et tuleris vxorem vrie ethei vt esset vxor tua. Itaqz hec dicit dñs: Ecce ego suscitabo sup te malum de domo tua. ⁊ tollā vxores tuas in oculis tuis ⁊ dabo primo tuo. ⁊ dormiet cū vxoribz tuis in oculis solis huius. Tu enī fecisti absc̄dite: ego aūt faciam verbū istud in cōspectu oīs isrl. et in cospectu solis huius. Et dixit dauid ad nathan: Peccaui domīo. Dixitqz nathan ad dauid: Dominus q̄z trāstulit peccatū tuū: Nō morieris. Uerūtamen qm blasphemare fecisti inimicos nomē dñi, propter verbū hoc: filius qui natus ē tibi morte morief. Et reuersus est nathā in domū suā. Percussitqz dñs puerum quē pepit vxor vrie dauid. ⁊ desperatus est. Depcatusqz est dauid dñm p puero et ieiunauit dauid ieiunio. ⁊ ingressus seorsum iacuit sup terrā. Surgerūt autē seniores domus eius cogētes eū vt surgeret de terra. Qui noluit: nec comedit cū eis cibū. Accidit aūt die septima vt moreref infans timuerūtqz serui dauid nūciare ei q mortuus esset puerulus. dixerūt enī: Ecce cū puerulus adhuc viueret loqbamur ad eū ⁊ nō audiebat vocē nr̄az: quātomagis si dixerim" mortu" ē puer se affliget: Cuz ergo dauid audisset seruos suos murmurantes. intellexit q mortuus esset infantulus. Dixitqz ad seruos suos: Nū mortu" est puer: Qui rñderūt ei: Mortu" est. Surrexit ergo dauid de terra. et lotus vnctusqz ē. Cūqz mutasset vestē. ingressus ē domū dñi et adorauit. ⁊ venit in domū suā petiuitqz vt ponerēt ei panē. ⁊ comedit. Dixerūt aūt ei serui sui: Quis est sermo quē fecisti: Propter infantē cum adhuc viueret ieiunasti et flebas: mortuo aūt puero surrexisti ⁊ comedisti panē. Qui ait: Propter infantem dū adhuc viueret ieiunaui ⁊ fleui. Dicebā enī: Quis scit si forte donet euz mihi dñs et viuat infans. Nūc aūt q̄ mortuus est. quare ieiuno: Nūquid potero reuocare eū amplius: Ego vadā magis ad eū: ille vero nō reuertet ad me. Et cōsolatus est dauid bersabee vxorē suā. ingressusqz ad eā dormiuit cū ea. Que genuit filiuz. ⁊ vocauit nomē eius salomō. et dñs dilexit eum. Misitqz eū in manu nathan, p̄phete. et vocauit nomē eius amabilis dño eo q diligeret euz dñs. Igit pugnabat ioab ptra rabbath filioz āmon et expugnabat vrbē regiā. Misitqz ioab nūcios ad dauid dicēs: Dimicaui aduersū rabba. ⁊ capiēda ē vrbs aquarū. Nūc igit cōgrega reliquā ptem ppli. et obside ciuitatē. ⁊ cape eā. ne cū a me vastata fuerit vrbs. nomīe meo ascribat victoria. Cōgregauit itaqz dauid oēm ppl'm ⁊ profectus est aduersuz rabba. Cūqz dimicasset cepit eā. Et tulit diadema regis eoz de capite eius. pōdo auri talētuz hns gēmas pciosissimas. ⁊ impositū est sup caput dauid. Sed ⁊ p̄daz ciuitatis asportauit multā valde: ppl'm q̄z eius adduxens serrauit. ⁊ circūegit sup eos serrata carpēta. Diuisitqz cultris ⁊ traduxit in typo laterū. Sic fecit vniūsis ciuitatibz filioz āmon. Et reuersus ē dauid ⁊ oīs exercitus in hierl'm.

XIII

Factū est aūt post hec vt absalō filij dauid sororē speciosissimā vocabulo thamar adamaret ānon filius dauid et despiret in eaz valde ita vt, propter amorē eius egrotaret: q̄z cū esset virgo difficile ei videbat vt quippiam inhoneste ageret cū ea. Erat autē ānon amicus noie ionadab filius semmaa fratris dauid vir prudens valde. Qui dixit ad eū: Quare sic attenuaris macie fili regis per singulos dies: Cur nō indicas mihi: Dixitqz ei amnō: Tha

mar sororem fratris mei absalon amo
Cui rñdit ionadab: Cuba sup lectũ tu/
um ⁊ languorẽ simula: cũq; venerit pa/
ter tuus vt visitet te dic ei. Veniat oro
thamar soror mea vt det mihi cibũ. ⁊ fa
ciat pulmẽtũ vt comedã de manu eius
Accubuit itaq; amnõ. et q̃si egrotare ce
pit. Cũq; venisset rex ad visitãdũ eũ ait
amnõ ad regẽ: Veniat obsecro thamar
soror mea vt faciat in oculis meis duas
sorbitiũculas. ⁊ cibũ paratũ capiam de
manu ei⁹. Misit ḡ dauid ad thamar do/
mũ dicẽs: Veni in domũ amnõ fratris
tui ⁊ fac ei pulmentũ. Venitq; thamar
in domũ amnõ fratris sui: ille aũt iace/
bat. Que tollẽs farinã cõmiscuit. ⁊ liq̃/
faciẽs in oculis eius coxit sorbitiũculas
tollẽsq; qõ coxerat effudit et posuit coram
eo. et noluit comedere. Dixitq; amnon
Ejcite vniũsos a me. Cunq; eiecissent
oẽs. dixit amnõ ad thamar. Infer cibũ
in cõclaui vt vescar de manu tua. Tulit
ergo thamar sorbitiũculas q̃s fecerat. ⁊
intulit ad amnõ fratrẽ suum in cõclaui
Cũq; obtulisset ei cibũ. apprehẽdit eã ⁊
ait. Veni cuba mecũ soror mea Que re
spõdit ei: Noli frater mi. noli oppri/
me me: neq; enĩ lr̃ fas est in isrl̃ Noli face
re stultitiã hãc. Ego enĩ ferre non pote
ro opprobriũ meũ et tu eris quasi vnus
de insipientib⁹ in israel quin potius loq̃
re ad regẽ: ⁊ nõ negabit me tibi. Noluit
aũt amnõ acquiescere pcib⁹ eius. sed p/
ualens virib⁹ oppressit eã: ⁊ cubauit cũ
ea. Et exosaz eã habuit odio magno ni/
mis. ita vt maior esset odiuz quo oderat
eam. amore quo ante dilexerat. Dixitq;
ei ãnon: Surge et vade Que respõdit
Maius est hoc malũ qõ nũc agis aduer
sum me q̃z qõ ante feciſti expellens me.
Et noluit audire eaz. sed vocato puero
qui mĩstrabat ei dixit: Ejce hanc a me
foras et claude ostiũ post eã. Que indu
ta erat talari tunica: huiuscemodi enĩ fi
lie regis virgines vestib⁹ utebanr̃. Eie/
cit itaq; eã mĩster illi⁹ foras: clausitq; fo
res post eã. Que aspergens cinerez capiti
suo scissa talari tunica imposituisq; mani
bus sup caput suũ. ibat ingrediẽs ⁊ cla/
mans. Dixit aũt ei absalõ frater suus:
Nũquid amnon frater tuus cõcubuit
tecũ? Sed nũc soror tace. frater tuus ẽ
Neq; affligas cor tuũ p hac re. Mansit
itaq; thamar contabescens in domo ab
salon fratris sui. Cũ aũt audisset rex da
uid v̄ba hec cõtristatus est valde. et no/
luit ꝯristare spũm ãnon filij sui: qm̃ di
ligebat eũ: qr primogenit⁹ erat ei. Por
ro nõ est locutus absalon ad amnõ nec
malum nec bonuz. Oderat enĩ absalõ
ãnon. eo q̃ violasset thamar sororẽ suã
Factũ est aũt post tps biennij vt tonde
rent oues absalon in balasor q̃ est iuxta
effraim. Et vocauit absalõ oẽs filios re
gis. venitq; ad regẽ. ⁊ ait ad eũ. Ecce tõ
dent oues serui tui veniat oro rex cũ ser
uis suis ad seruũ suũ. Dixitq; rex ad absa
lõ: Noli fili mi: noli rogare vt veniam⁹
oẽs. ⁊ grauemus te. Cũ aũt cogeret eũ
et noluisset ire: bñdixit ei. Et ait absalõ
ad dauid: Si non vis venire. veniat ob
secro nobiscũ saltẽ ãnon frater me⁹. Di
xitq; ad eũ rex: Nõ est necesse vt vadat
tecũ. Coegit itaq; absalõ euz. ⁊ dimisit
cũ eo ãnon et vniũsos filios regis. Fe/
ceratq; absalõ cõuiuiũ quasi cõuiuiũ re
gis. Precepat aũt absalõ pueris suis di
cẽs: Obseruate cũ temulẽtus fuerit ã/
non vino. ⁊ dixero vobis pcutite eũ ⁊ in
terficite: nolite timere. Ego enim sum q̃
pcipio vobis. Roboramini. ⁊ estote vi
rtes. Fecerũt ḡ pueri absalõ aduersuz
ãnon sicut pcepat eis absalon. Surgẽ/
tesq; oẽs filij regis ascẽderũt singuli mu
las suas. et fugerũt. Cũq; adhuc perge/
rent ī itinere. fama puenit ad dauid di/
cẽs: Percussit absalon oẽs filios regis.
et nõ remãsit ex eis saltẽ vnus. Surre
xit itaq; rex dauid. ⁊ scidit vestimẽta sua
et cecidit sup terrã. ⁊ oẽs serui illius q̃
assistebãt ei scinderũt vestimẽta sua. Rñ/
dens aũt ionadab filius semmaa fratris
dauid. dixit: Ne estimet dñs me⁹ rex q̃
omnes pueri regis occisi sint. Amnon
solus mortuus est. qm̃ in odio absalon
erat positus ex die qua oppressit thamar

soroꝛē eiuſ. Nūc g̃ ne ponat dñs me⁹ rex
ſup̃ coꝛ ſuū ꝟbū iſtud. dicēs: oēs filij re⸗
gis occiſi ſunt: qm̃ ānon ſolus moꝛtu⁹
eſt. Fugit aūt abſalon. Et eleuauit pu⸗
er ſpeculatoꝛ oculos ſuos ⁊ aſpexit. et ec
ce ꝑplus multus veniebat p̃ iter montiuz
ex latere mōtis. Dixit aūt ionadab ad re
gez: Ecce filij regis adſunt: iuxta ꝟbū
ſerui tui: ſic factū ē. Cūq; ceſſaſſet loqui
apparuerūt ⁊ filij regis. Et intrātes le⸗
uauerūt voce ſuā ⁊ fleuerūt. Sed ⁊ rex
⁊ oēs ſerui ei⁹ fleuerūt: ploꝛatu magno
nimis. Porro abſalō fugiens abiit ad
tholomai filiū ammiur regē geſſur. Lu⸗
xit ergo dauid filiū ſuū amnō multis die
bus. Abſalon aūt cū fugiſſet et veniſſet
in geſſur fuit ibi tribus ānis: ceſſauitq;
rex dauid p̃ſequi abſalō: eo q̃ ꝓſolat⁹ eſ
ſet ſup̃ amnon interitu.

CAPUT XIIII

Intelligēs autē ioab filij⁹ ſaruie
q̃ coꝛ regis verſuz eſſet ad abſa
lon miſit thecuam: ⁊ tulit inde
mulierē ſapientē. dixitq; ad eā: Lugere
te ſimula. et induere veſte lugubꝛi. ⁊ ne
vngaris oleo vt ſis quaſi mulier iā plu
rimo tp̃e lugēs moꝛtuū. Et ingredieriſ
ad regē. et loqueris ad eū ſermones hu
iuſcemodi. Poſuit aūt ioab ꝟba in oꝛe
eius. Itaq; cū ingreſſa fuiſſt mulier the
cuites ad regē. cecidit coꝛā eo ſup̃ terrā
⁊ adoꝛauit ⁊ dixit. Serua me rex. Et ait
ad eam rex: Quid cauſe habes? Que rñ
dit: Heu mulier vidua ego ſum. Moꝛ⸗
tuus eſt enim vir me⁹. et ancille tue erāt
duo filij qui rixati ſunt aduerſum ſe in
agro: nulluſq; erat qui eos ꝓhibere poſ
ſet. et p̃cuſſit alter alterū et intefecit eū
Et ecce cōſurgēs vniuerſa cognatio ad
uerſū ācillā tuā. dixit: Trade eū q̃ p̃cuſ⸗
ſit frēm ſuū vt occidamus eū ꝓ aīa frīs
ſui quē interfecit. et deleamus hereditez.
et querūt extinguere ſcintillā meā q̃ re
licta ē. vt nō ſupſit viro meo nomē ⁊ re
liquie ſup̃ terrā. Et ait rex ad mulierez.
Vade in domū tuā et ego iubebo ꝓ te.
Dixitq; mulier thecuites ad regem. In
me dñe mi rex ſit iniquitas et in domo
patris mei: rex aūt ⁊ thron⁹ eius ſit ino
cēs. Et ait rex: Qui ꝓtradixerit tibi. ad⸗
duc eū ad me. ⁊ vltra nō addet vt tāgat
te. Que ait: Recoꝛdet̃ rex dñi dei ſui: vt
nō multiplicent̃ ꝓximi ſanguinis ad vl⸗
ciſcēdū. ⁊ neq; q̃ interficiāt filiū meum.
Qui ait: Viuit dñs: q̃ nō cadet d̃ capil
lis filij tui ſup̃ terrā. Dixit g̃ mulier: Lo
quat̃ ancilla tua ad dñm meū regē ver⸗
bū. Et ait: Loq̃re. Dixitq; mulier. Qua
re cogitaſti hmuſcemodi rē ꝓtra ꝑplum
dei et locutus ē rex ꝟbū iſtud vt peccet
⁊ nō reducat eiectū ſuū? Oēs moꝛim̃ ⁊
quaſi aqua dilabimur in terrā q̃ nō reꝺ
titur. Nec vult de⁹ perire aīaz: ſed retra⸗
ctat cogitās ne penit⁹ ꝑeat qui abiectuſ
eſt. Nūc igit̃ veni vt loquar ad dñm me
um regē ꝟbū h̃ p̃ñte ꝑplo. Et dixit ācil
la tua. Loquar ad regē. ſi q̃ mō faciat rex
ꝟbū ācille ſue. Et audiuit rex vt libera
ret ancillā ſuaz de manu oim q̃ volebāt
de hereditate dñi delere me ⁊ filiū meuz
ſimul. Dicat g̃ ancilla tua vt fiat ꝟbū
dñi mei regis. ſic ſacrificiū. Sic enim an⸗
gelus dñi. ſic ē dñs meus rex vt nec bñ⸗
dictōe nec maledictōe moueat̃. Unde ⁊
dñs deus tuus ē tecū. Et rñdens rex di
xit ad mulierē: Ne abſcōdas a me ꝟbū
q̃ d̃ te interrogo. Dixitq; ei mulier: Lo⸗
quere dñe mi rex. Et ait rex: Nūq̃d ma⸗
nus ioab tecū ē in oīb⁹ iſtis? Rñdit mu
lier. et ait: Per ſalutem aīe tue dñe mi
rex nec ad ſiniſtrā nec ad dexteraz eſt ex
oīmibuſ his q̃ locutus ē dñs meus rex.
Seruus enim tuus ioab ipe p̃cepit mihi
et ipe poſuit in os ancille tue oīa ꝟba
hec vt verterē figurā ſermonis huius.
Seru⁹ enim tuus ioab p̃cepit iſtud. Tu
aūt dñe mi rex ſapiēs es. ſicut h̃et ſapiē
tiā angel⁹ dei vt intelligaſ oīa ſup̃ terrā
Et ait rex ad ioab: Ecce placat⁹ feci ver⸗
bū tuū. Vade ergo et reuoca puerū ab⸗
ſalon. Cadēſq; ioab ſup̃ faciē ſuā in terraz
adoꝛauit ⁊ benedixit regi. Et dixit ioab:
Hodie intellexit ſeru⁹ tu⁹ q̃ inueni grāz
in oculis tuis dñe mi rex. Feciſti enim ſer
monē dñe mi rex ſui tui. Surrexit g̃ io
ab ⁊ abiit in geſſur ⁊ addurit abſalon in
hierl̃m. Dixit aūt rex: Reuertat̃ in domū

ſuã.⁊ faciẽ meã nõ videat. Reuerſus ẽ itaq; abſalõ in domũ ſuã. ⁊ faciẽ regis nõ vidit. Porro ſic abſalõ. vir nõ erat pul/cer in oi iſrl'. ⁊ decorus nimis. A veſtigio pedis vſq; ad verticem nõ erat in eo vl/la macula. Et qñ tõdebat capillũ (ſemel aũt in ãno tõdebaf: q; grauabat eũ ceſa ries (põderabat capillos capitis ſui du/centis ſiclis põdere publico. Nati ſunt aũt abſalon filij tres. ⁊ filia vna nomie thamar elegãtis forme. Mãſitq; abſalõ in hierl'm duob; ãnis: ⁊ faciẽ regis non vidit. Miſit itaq; ad ioab vt mitteret eũ ad regẽ. Qui noluit venire ad eum. Cũq; ſecũdo miſiſſet. ⁊ ille noluiſſet ve nire ad eũ dixit ſeruis ſuis: Scitis agr ioab iurta agr meũ hñtẽ meſſez hordei: Ite igiſ ⁊ ſuccẽdite eũ igni. Succẽdẽrt ergo ſerui abſalon segetẽ igni. Et venie/tes ſerui ioab ſciſſis veſtib; ſuis dixerũt Succẽdẽrt ſerui abſalon ptẽ agri igni Surrexitq; ioab ⁊ venit ad abſalon i do mum eius. et dixit: Quare ſuccẽderũt ſerui tui ſegetẽ meã igni: Et rñdit abſa lon ad ioab: Miſi ad te obſecrans vt ve nires ad me et mittere te ad regez. ⁊ di ceres ei: Quare veni de geſſur: Melius mihi erat ibi eſſe. Obſecro ergo vt vi/deam faciẽ regis. Q; ſi memor eſt iniqui tatis mee. interficiat me. Ingreſſus itaq; ioab ad regẽ nũciauit ei omia. Vocatuſ q; eſt abſalon ⁊ intrauit ad regẽ. ⁊ adora uit ſup faciẽ terre coram eo. Oſculatuſ q; eſt rex abſalon.

XV

Igitur poſt hec fecit ſibi abſalõ currus et equites et quiquagi/ta viros q̃ pcederẽt eũ. Et ma/ne ꝛ ſurgẽs abſalõ ſtabat iurta introitũ porte in via. ⁊ oẽz vir qui habebat nego ciũ vt veniret ad regis iudiciũ vocabat abſalõ ad ſe ⁊ dicebat: De q̃ ciuitate es tu: Qui rñdẽs aiebat: Ex vna tribu iſra el ego ſum ſeruus tuus. Rñdebatq; ei abſalon: Videnf mihi ſermones tui bo ni et iuſti: ſed nõ ẽ qui te audiat cõſtitu tus a rege. Dicebatq; abſalõ. Quis me ꝛſtituat iudicẽ ſup terrã vt ad me veni/ant oẽs q̃ hñt negociũ ⁊ iuſte iudicem:

Sed et cũ accederet ad eũ hõ vt ſaluta ret illũ: extendebat manũ ſuã. ⁊ apphẽ/dẽs oſculabaf eũ. Faciebatq; hoc omi iſrl' venienti ad iudiciũ vt audiref a rege. et ſollicitabat corda viroꝝ iſrl'. Poſt q̃dra/ginta aũt ãnos dixit abſalon ad regẽ da uid. Vadã et reddaz vota mea que vovi dño in hebron. Vovẽs enĩ vovit ſeruus tuus cũ eſſet in geſſur ſyrie dicens: Si reduxerit me dñs in hierl'm: ſacrificabo dño. Dixitq; ei rex dauid: Vade in pace Et ſurrexit ⁊ abijt in hebron. Miſit aũt abſalõ exploratores in vniuerſas trib; iſrl' dicẽs: Statim vt audieritz clango/rem buccine. dicite Regnabit abſalõ in hebron. Porro cũ abſalon ierũt vocẽti viri de hierl'm vocati. eũtes ſimplici cor de ⁊ cãm penitus ignorãtes. Accerſiuit q̃z abſalon achitofel gilonitẽ cõſiliariuz dauid de ciuitate ſua gilo. Cũq; immola/ret victimas facta ẽ cõiuratõ valida: po puluſq; concurrẽs augebaf cum abſalon venit igiſ nũcius ad dauid dicẽs: Toto corde vniuſus iſrl' ſequitur abſalon. Et ait dauid ſeruis ſuis qui erãt cuz eo in hieruſalem. Surgite Fugiamus: neq; enĩ erit nobis effugium a facie abſalon Feſtinate egredi: ne forte veniẽs occu/pet nos. ⁊ impellat ſup nos ruinã. ⁊ pcu tiat ciuitatẽ in ore gladij. Dixerũtq; ſer ui regis ad eũ: Oia quecũq; pcepit dñs noſter rex libenter exequimur ſerui tui Egreſſus ẽ ergo rex ⁊ vniuſa dom' eius pedib; ſuis. Et reliqt rex decẽ mulieres concubinas ad cuſtodiendã domũ. Egreſ ſuſq; rex ⁊ oĩs iſrl' pedib; ſuis ſtetit pcul a domo. ⁊ vniuerſi ſerui ei' ambulabãt iurta eũ. ⁊ legiones cerethi et felethi et oẽs gethei pugnatores validi ſexcẽti vi ri qui ſecuti eũ fuerant de geth. pcedites pcedebãt regem. Dixit aũt rex ad ethai gethei: Cur venis nobiſcũ: Reuertere ⁊ habita cũ rege: q; pegrinus es ⁊ egreſ ſus es de loco tuo. Heri veniſti. ⁊ hodie cõpelleris nobiſcũ egredi: Ego aũt va/dam quo iturus ſum. Reuertere et re/duc tecũ fratres tuos. ⁊ dñs faciet tecũ miſericordiã et veritatem: quia oſtẽdiſti

gtam et fidē. Et rñdit ethai regi dicēs: Uiuit dñs et viuit dñs me⁹ rex.qm̄ in quocūqz loco fueris dñe mi rex siue in morte siue in vita. ibi erit seruus tuus Et ait dauid ethai. Ueni ⁊ trāsi. Et trā siuit ethai gethæus ⁊ rex. et oēs viri qui cū eo erāt.⁊ reliq̄ multitudo. Oēsqz flebāt voce magna.et vniūsus pp̄s transibat. Rex q̄z trāsgrediebaꝫ torrentem cedron.et cūctus pp̄s incedebat cōtra viam oliue q̄ respicit ad ōsertū. Uenit autem sadoch sacerdos. ⁊ vniuersi leuite cū eo portātes arcā federis dei. et deposuerūt arcā dei. Et ascēdit abiathar. donec expletus esset oīs pp̄s qui egressus fuerat ō ciuitate. Et dixit rex ad sadoch Reporta arcā dei in vrbē. Si inuenero gtaz in oculis dñi.reducet me ⁊ ostēdet mihi eā ⁊ tabernaculū suū:si aūt dixerit mihi.nō places:p̄sto sum:faciat q̄ bonū est coraz se. Et dixit rex ad sadoch sacerdotē: O vidēs reuertere in ciuitatez in pace.⁊ achimaas filius tuus ⁊ ionathā filius abiathar duo filij vestri sint vobiscum. Ecce ego abscondar in cāpestribꝰ deserti.donec veniat sermo a vobis indicans mihi Reportaueꝛt g̃ sadoch ⁊ abiathar arcā dei in hierl'm.⁊ māserunt ibi. Porro dauid ascēdebat cliuū oliuaruz scādens ⁊ flens.nudis pedibꝰ incedens ⁊ opto capite. Sed ⁊ oīs pp̄s q̄ erat cū eo opto capite ascēdebat ploraās. Nunciatum est aūt dauid q̄ achitofel esset in cōiuratione cū absalon. Dixitqz dauid: Infatua q̄so dño p̄siliū achitofel. Cūqz ascēderet dauid sūmitatē mōtis q̄ adoraturus erat dñm:ecce occurrit ei chusi arachites scissa veste et terra pleno capite. Et dixit ei dauid. Si veneris mecū. eris mihi oneri:si aūt in ciuitatē reuertaris ⁊ dixeris absalon. seruus tu⁹ sum rex.patere me viuere sicut fui seru⁹ patris tui.sic ero seruus tu⁹.dissipabis cō siliū achitofel Habes aūt tecū sadoch ⁊ abiathar sacerdotes. ⁊ oē vrbū q̄dcūqz audieris in domo regis.indicab sadoch et abiathar sacerdotibꝰ. Hūt enī cū eis duo filij eoꝝ achimaas filius sadoch.⁊ ionathan filius abiathar. et mittetis p̄ eos ad me oē verbū q̄ audieritis. Uenīete ergo chusi amico dauid in ciuitatem:absalon q̄z ingressus ē hierusalē.et achitofel cum eo.

XVI

Cumqz dauid trāsisset paululuz montis verticem:apparuit siba puer miphiboseth in occursuz eius cū duobꝰ asinis qui onerati erant ducētis panibꝰ.⁊ centū alligaturis vue passe.⁊ septē massis palatar et duobus vtribꝰ vini. Et dixit rex sibe. Quid sibi vult hec:? Rñditqz siba Dñe mi rex asini domestici regis vt sedeāt.⁊ panes ⁊ palate ad vescēdū pueris tuis.vinū aūt vt bibat siq̄s defecerit in deserto. Et ait rex:Ubi est filius dñi tui:? Rñditqz siba regi. Remānsit in hierl'm dicēs: Hodie restituet mihi dom⁹ isrl' regnū p̄tis mei Et ait rex sibe. Tua sunt oīa q̄ fuerūt miphiboseth. Dixitqz siba: Oro vt inueniam gtam coraz te dñe mi rex. Uenit ergo rex dauid vsqz bahuri. Et ecce egrediebaꝫ inde vir de cognatōe domus saul nōie semei filius gera ꝓcedebatqz egrediēs.⁊ maledicebat:mittebatqz lapides contra dauid ⁊ ꝑ vniūsos seruos regis dauid. Oīs aūt p̄p̄s ⁊ vniūsi bellatores a dextro ⁊ a sinistro latere regis incedebāt Ita aūt loquebaꝫ semei cum maledicere rex regi:Egredere egredere vir sanguinuz et vir belial. Reddidit tibi dñs vniuersum sanguinē domus saul:q̄m̄ inuasisti regnū p̄ eo.et dedit dñs regnuz in manu absalon filij tui.et ecce p̄munt te mala tua q̄m̄ vir sanguinū es. Dixit autez abisai filius saruie regi. Quare maledicit canis hic mortuꝰ dño meo regi:? Uadā ⁊ āputabo caput ei⁹. Et ait rex Quid mihi ⁊ vobis ē filij saruie:? Dimittite eū vt maledicat. Dñs enī p̄cepit ei vt malediceret dauid. Et quis ē qui audeat dicere ār̄e sic fecerit:? Et ait rex abisai ⁊ vniūsis seruis suis: Ecce filꝰ me⁹ qui egressus ē de vtero meo querit aīaz meā.quātomagis hic filꝰ gemini male dicet mihi:? Dimittite eū vt maledicat iurta p̄ceptū dñi si forte respiciat dñs

afflictionē meam.⁊ reddat mihi dñs bo
nū p maledictōne hac hodierna.Ambu
labat itaq; dauid ⁊ socij eius ꝓ viam cū
eo:semei aūt ꝓ iugū mōtis er latere cō
tra illuz gradiebaf maledicens. et mit
tēs lapides aduersuz eū terrāq; spargēf
Uenit itaq; rex dauid ⁊ vniūsus ꝑ̄l'us
cum eo lassus.⁊ refocillati sunt ibi. Ab
salon aūt ⁊ oīs ꝑ̄l'us eius ingressi sunt
hierl'm.sed et achitofel cū eo. Cuz autē
venisset chusi arachites amicus dauid
ad absalō. locut⁹ est ad euz .Salue rex.
salue rex.Ad quē absalon. Hec ē inquit
gr̄a tua ad amicū tuū: Quare nō iuisti
cū amico tuo: Rñditq; chusi ad absalō
Neq̄q̄;q; illi⁹ ero quē elegit dñs. ⁊ oīs
hic ꝑ̄l's et vniuersus isrl':⁊ cū eo mane
bo. Sed vt et b̄ inferā. cui ego seruitu
rus sum: Nōne filio regis: Sicut pa
rui patri tuo.ita parebo⁊ tibi Dixit aūt
absalon ad achitofel. Inite ꝯsiliū quid
agere debeamus. Et ait achitofel ad ab
salon. Ingredere ad cōcubinas patris
tui q̄s dimisit ad custodiendā domū.vt
cū audierit oīs isrl' q̄ fedaueris patrem
tuū.roborent tecū man⁹ eorū. Tetende
runt g̃ absalon tab̄naculū in solario. in
gressusq; ē ad cōcubinas p̄ris sui coram
vniūso isrl'. Cōsiliū aūt achitofel q̄d da
bat in diebꝫ illis q̄si si quis ꝯsuleret deū
Sic erat oē ꝯsiliū achitofel. ⁊ cū eēt cū
dauid ⁊ cū esset cū absalō.

XVII

Dixit ergo achitofel ad absalon:
Eligā mihi duodecim milia vi
rorū.et ꝯsurgēs ꝑsequar dauid
hac nocte. ⁊ irruēs sup̄ eū quippe q̄ las
sus est ⁊ solutꝫ manibꝫ.p̄cutiā eū. Cūq;
fugerit oīs ꝑ̄l's q̄ cū eo ē.p̄cutiā regē de
solatū.⁊ reducā vniūsuz ꝑ̄l'm quō vn⁹
hō reuerti solet. Unū.n. virū tu q̄ris.⁊
oīs ꝑ̄l's erit in pace. Placuitq; ſmo ei⁹
absalon ⁊ cūctis maioribꝫ natu isrl'. Ait
aūt absalō. Uocate chusi arachitē et au
diam⁹ q̄d etiā ipe dicat. Cunq; venisset
chusi ad absalon.ait absalon ad eū. Hu
iuscemōi ſmonē locut⁹ ē achitofel. Fa
cere debem⁹ an nō: Q̄d das cōsiliū: Et
dixit chusi ad absalō. Nō est bonū consi
lium q̄d dedit achitofel hac vice. Et rur
sum intulit chusi: Tu nosti patrē tuū ⁊
viros q̄ cū eo sūt esse fortissimos ⁊ ama
ro aīo:veluti si vrsa raptis catul' in saltu
seuiat. Sed ⁊ p̄ tu⁹ vir bellator est.nec
morabit cū ꝑ̄l'o Forsitan nūc latitat in
foueis aut in vno q̄ voluerit loco. ⁊ cuz
ceciderit vn⁹ quilibet ī p̄incipio: audiet
quicūq; audierit. ⁊ dicet: Facta ē plaga
in ꝑ̄l'o qui seq̄bat absalō. Et fortissim⁹
quisq; cui⁹ cor ē q̄si leonis. pauore solue
tur. Scit enī oīs ꝑ̄l's isrl' fortē esse pa
trē tuū ⁊ robustos omēs qui cū eo sūt.
Ꝯz b̄ mihi videt rectū esse ꝯsiliū. Con
gregef ad te vniūsus ꝑ̄l's isrl' a dan vs
q; bersabee q̄si arena maris īnumerabil'
et tu eris in medio eor⁹.⁊ irruem⁹ sup̄
eū in q̄cūq; loco inuētus fuerit. ⁊ opie
mus eū sicut cadere solet ros sup̄ terrā
et nō relinq̄m⁹ de viris q̄ cū eo sunt nec
vnū quidē. Q si vrbē aliquam fuerit in
gress⁹.circūdabit oīs isrl' ciuitati illi fu
nes ⁊ trahem⁹ eā in torrētē vt nō repiat
nec calcul⁹ quidē ex ea. Placuitq; absalō ⁊
oēs viri isrl': Melio⁹ est consiliū chusi ar
chite ꝯsilio achitofel. Dñs aūt nutu dis
sipatū est ꝯsiliū achitofel vtile vt indu
ceret dñs sup̄ absalō malū. Et ait chusi
sadoch ⁊ abiathar sacerdotibꝫ: Hoc ⁊ b̄
mō ꝯsiliū dedit achitofel absalō ⁊ senio
ribꝫ isrl'.⁊ ego tale et tale dedi consiliuz.
Nūc g̃ mittite cito.⁊ nūciate dauid dicē
tes:Ne moreris nocte hac in cāpestribꝫ
deserti.sed absq; dilatōe trāsgredere.ne
forte absorbeaf rex.⁊ oīs ꝑ̄l's q̄ cū eo est.
Jonathas aūt ⁊ achimaas stabāt iuxta
fontē rogel:Abijt ancilla ⁊ nūciauit eis
et illi ꝓfecti sunt vt referrēt ad regē da
uid nunciū. Nō enī poterant videri aut
introire ciuitatē. Uidit aūt eos quidaz
puer.⁊ indicauit absalō. Illi vero ocitu
gradu igressi sunt domū cuiusdā viri in
bahurī qui hēbat puteū ī vestibulo suo
et descēderūt in eū. Tulit aūt mulier.et
expādit velamen sup̄ os putei q̄si ficans
ptisanas ⁊ sic latuit res. Cūq; venissent
serui absalō in domū ad mulierē direct:
Ubi est achimaas et ionathas. Et rñ

dit eis mulier: Trāsierūt festināter gu-
stata paululū aque. At hi qui q̄rebāt cū
non reperissent. reuersi sunt in hierl'm.
Cūq; abissent. ascēderūt illi de puteo et
pgentes nūciauerūt regi dauid. ⁊ dixe-
rūt: Surgite et trāsite cito fluuiū: qm̄
huiuscemodi dedit ꝯsiliuz ꝯtra vos achi
tofel. Surrexit g̊ dauid ⁊ oīs ppl's q̄ cū
eo erat: ⁊ transierūt iordanē donec dilu
cesceret anteq̄ d̄nudaretur verbū ⁊ nec
vnus quidē residu⁹ fuit qui nō trāsiret
fluuiuz. Porro achitofel vidēs q̄ non
fuisset factū consiliū suuz: strauit asinuz
suum. surrexitq; et abijt in domū suam
et in ciuitatē suā. et disposita domo sua
suspendio interijt. et sepultus est in se-
pulcro patris sui. Dauid aūt venit ī ca-
stra. et absalon transijt iordanē ip̄e ⁊ oēs
viri israel cuz eo: Amasā vero constituit
absalon p ioab sup exercitū. Amasa aūt
erat filius viri qui vocabat̄ iethra d̄ hie
çreli qui ingressus ē ad abigail. filiā na-
as sororē saruie que fuit mater ioab Et
castrametat⁹ est isrl' cuz absalon in terra
galaad. Cūq; venisset dauid in castra so
bi filius naas de rabbath filiorū āmon.
et machir filius amihel de lodabar. ⁊ ber
çellai galaadites d̄ rogelī obtulerunt ei
stratoria et tapetia ⁊ vasa fictilia. frumē
tum. et hordeum ⁊ farinā et polentaz et
fabā et lentē ⁊ frixū oleo cicer et mel et
butyrū. oues et pingues vitulos. dede-
rūtq; dauid et ppl'o q̄ cū eo erat ad vescē
dum. Suspicati enī sunt ppl'm fame et
siti fatigari in deserto.

XVIII

Igitur ꝯsiderato dauid populo
suo. cōstituit sup eos tribunos
et cēturiones. ⁊ d̄dit ppl'i tertiā
ptē sub manu ioab. et tertiā ptē sub ma
nu abisai filij seruie frīs ioab. ⁊ tertiā p
tez sub manu ethai q̄ erat d̄ geth. Dixit
q; rex ad ppl'm: Egrediar ⁊ ego vobiscuz
Et rn̄dit ppl's: Nō exibis. Siue enī fu-
gerim⁹ nō magnope ad eos de nobis p
tinebit: siue media ps ceciderit e nobis
nō satz curabūt: qr tu vn⁹ sol⁹ p decē mi
lib⁹ cōputaris. Melius ē igit̄ vt sis no-
bis in vrbe p̄sidio. Ad q̄s rex ait: Qd̄ vo
bis videt̄ rectū hoc faciaz. Stetit ergo
rex iuxta portā Egrediebat̄q; ppl's p tur
mas suas centeni. et milleni. Et p̄cepit
rex ioab et abisai. et ethai dicēs: Serua
te mihi puerū absalon. Et oīs ppl's au-
diebat p̄cipiētē regē cūctis principibus
p absalon. Itaq; egressus ē popul⁹ in cā
pū ꝯ isrl' ⁊ factū ē p̄liū in saltu effraī. Et
cesus ē ibi popnl⁹ isrl' ab exercitu dauid.
Factaq; ē plaga magna in die illa vigin
ti miliū. Fuit aūt ibi p̄liū dispsuz sup fa
ciē oīs terre. ⁊ multo plures erāt quos
saltus consumpserat de populo q̄; hi q̄s
vorauerat gladius in die illa. Accidit au
tē vt occurreret absalō seruis dauid. se-
dēs mulo. Cūq; ingressus fuisset mul⁹
subter cōdensam quercū et magnā. ad-
hesit caput eius quercui. ⁊ illo suspēso
inter celū et terrā. mulus cui insederat
ptrāsiuit. Vidit aūt h̄ quispiā. et nūcia
uit ioab dicēs: Vidi absalon pēdere de
quercu Et ait ioab viro qui nūciauerat
ei: Si vidisti q̄re nō cōfodisti eū cū t̄ra.
et ego dedissem tibi decē argēti siclos et
vnū baltheū: Qui dixit ad ioab: Si ap
pēderes in manib⁹ meis mille argēteos
neq̄q̄; mitterē manū meā in filiū regis
Audiētib⁹ enim nobis p̄cepit rex tibi ⁊
abisai ⁊ ethai dicēs: Custodite mihi pu
erū absalō. Sz ⁊ si fecissez ꝯtra aīaz me-
am audacter neq̄q̄; h̄ regē latere potuis
set ⁊ tu stares ex adūso Et ait ioab: Nō si
cut tu vis: sed aggrediar eū corā te. Tu
lit g̊ ioab tres lāceas in manu sua. et in
fixit eas ī corde absalō. Cūq; ad huc pal
pitaret herēs in quercu. cucurrerūt de
cē iuuenes armigeri ioab. ⁊ pcutiētes in
terfecer̄t eū. Cecinit aūt ioab buccina ⁊
retinuit ppl'm ne pseq̄ret̄ fugiētē isrl': vo
lēs pcere ml'titudini. Et tuler̄t absalon
et piecerūt eū in saltu in foueā grādē ⁊
cōportauerūt sup eū aceruū lapidū ma
gnū nimis. Oīs aūt isrl' fugit in tabna
cula sua. Porro absalō erexerat sibi cuz
adhuc viueret titulū q̄ ē in valle regis.
Dixerat. n. Nō habeo filiū ⁊ h̄ erit moni
m̄tū noīs mei vocauitq; titulū noīe suo
⁊ appellat̄ man⁹ absolō vsq; ad hāc diez

Achimaas aūt filiꝰ sadoch ait: Curram
et nūciabo regi. qꝛ iudiciū fecerit ei deus
de manu inimicoꝝ eiꝰ. Ad quez ioab di-
xit: Nō eris nūcius in hac die. sed nūcia
bis in alia. Hodie nolo te nūciare. Filiꝰ
enī regis ē mortuus. Et ait ioab chusi:
Uade ⁊ nuncia regi q̄ vidisti. Adorauit
chusi ioab. ⁊ cucurrit. Rursus aūt achi
maas filius sadoch. dixit ad ioab: Quid
īpedit si etiā ego curro post chusi? Dixit
q̄z ei ioab. Quid vis currere fili mi? Ue
ni huc. Nō eris boni nūcij baiulꝰ. Qui
rn̄dit: Quid enī si cucurrero? Et ait ei:
Curre. Currēs g̃ achimaas ꝑ viā cōpē-
dij trāsiuit chusi Dauid aūt sedebat in
ter duas portas. Speculator vero q̄ erat
in fastigio porte sup̄ murū. eleuās ocl'os
vidit hoīez currētē solū. ⁊ exclamās īdi-
cauit regi. Dixitq̄z rex. Si solus ē. bonꝰ
est nūcius in ore eius. Propante aūt il
lo et accedēte ꝓpius vidit speculator ho-
minē alterū currentē. ⁊ vociferās in cul
mine ait: Apparet mihi alter hō. currēs
solus. Dixitq̄z rex. Et iste bonꝰ est nūciꝰ
Speculator aūt ꝯtemplor ait cursū pri
oris q̄si cursū achimaas filij sadoch. Et
ait rex: Uir bonus est. et nūciū portans
bonū venit. Clamans aūt achimaas di-
xit ad regē: Salue rex. Et adorans regē
coram eo ꝓnus in terrā ait: Bn̄dictꝰ do
minus deꝰ tuus qui cōclusit hoīes qui
leuauerūt manus suas ꝯtra dn̄m meū
regez. Et ait rex. Est ne pax puero absa
lon? Dixitq̄z achimaas. Uidi tumultū
magnū cū mitteret ioab seruus tuus o
rex me seruū nescio aliud. Ad quem rex
transi ait. ⁊ sta hic. Cūq̄z ille trāsisset et
staret: apparuit chusi. Et veniēs ait: Bo
nuz apporto nunciū dn̄e mi rex. Judi-
cauit enī ꝓ te dn̄s hodie de manu oīm q̄
surrexerūt ꝯtra te. Dixit aūt rex ad chu
si: Est ne pax puero absalon? Cui respō
dens chusi: fiāt inquit sicut puer inimi
ci dn̄i mei regis. ⁊ vniuꝰsi qui ꝯsurgunt
adūsus eū in malū. Cōtristatꝰ itaq̄z rex
ascēdit cenaculū porte ⁊ fleuit Et sic loq̄
bat̄ vadēs: Fili mi absalō. absalō fili mi
Quis mihi tribuat vt ego moriar ꝓ te?
Absalon fili mi: fili mi absalon.

XIX

Nunciatū est aūt ioab q̄ rex fle-
ret ⁊ lugeret filiū suū. ⁊ versa est
victoria in luctū in die illa omī
ppl'o. Audiuit enī ppl's in die illa dici: do
let rex sup̄ filio suo. Et declinauit ppl'us
in die illa ingredi ciuitatē quō declina-
re solet ppl's v̄sus ⁊ fugiēs de p̄lio. Por
ro rex op̄uit caput suuz. et clamabat vo-
ce magna. Fili mi absalō: absalō fili mi
Ingressus g̃ ioab ad regē in domuz di-
xit: Cōfudisti hodie vultus oīm seruoꝝ
tuorū qui saluā fecerunt aīaz tuā. ⁊ aīaz
filiorū tuoꝝ et filiarū tuaꝝ. ⁊ aīam vxoꝝ
tuarū et aīam concubinarū tuaruz. Di
ligis odiētes te et odio habes diligētes
te. Et ostēdisti hodie qꝛ nō curas de du-
cibꝫ tuis ⁊ de seruis tuis. ⁊ vere cognoui
mō: qꝛ si absalō viueret et oēs nos occu
buissemus. tunc placeret tibi. Nūc igit̄
surge ⁊ ꝓcede. et alloquens satis fac ser
uis tuis. Juro enī tibi ꝑ dn̄m q̄ si non
exieris. ne vnus quidē remansurus sit
tecū nocte hac. et peius erit h̄ tibi q̄z oīa
mala que venerunt sup̄ te ab adolescen
tia tua vsq̄z in presens. Surrexit g̃ rex.
et sedit in porta. Et omī ppl'o nunciattū
est q̄ rex sederet in porta. Uenitq̄z vniu
sa multitudo corā rege: israel aūt fugi-
in tebernacula sua. Oīs q̄z ppl'us certa
bat in cūctis tribubꝫ isrl' dicēs: Rex libe
rauit nos de manu inimicoꝝ nostrorū:
ip̄e saluauit nos de manu philistinoꝝ. ⁊
nūc fugit de t̄ra ꝓpter absalō. Absalō au
tē quē vnximꝰ sup̄ nos. mortuꝰ ē ī bello
Usq̄z q̄ siletꝫ. ⁊ nō reducitis regē? Et ꝯsi
liū totiꝰ isrl' vēit ad regē. Rex v̄o dauid
misit ad sadoch ⁊ abiathar sacerdotes.
dicēs: Loq̄mī ad maiores natu iuda di-
cētes: Cur venitꝫ nouissimi ad reducen
dū regē ī domū suā? Sermo aūt omīs
isrl' ꝑuenerat ad regē ī domo eiꝰ: qꝛ dixe
rat rex. Hec dicetꝫ ad ppl'z: Fr̄es mei vos
os meū ⁊ caro mea vos. Quare nouissi
mi reducitꝫ regē? Et amase dicite: nōne
os meū es ⁊ caro mea? hec faciat mihi deꝰ
⁊ h̄ addat. si n̄ mgr̄ militie fuerꝫ corā me
oī tp̄e ꝓ ioab. ⁊ īclinauit cor oīuz viroꝝ

iuda quasi viri vni⁹. Miserũtq; ad regẽ dicẽtes: Reuertere tu ⁊ oẽs ſui tui. Et reuerſus eſt rex. Et venit vſq; iordanez. Et oĩs iuda venit vſq; in galgala vt occurreret regi et traduceret eũ iordanez Feſtinauit aũt ſemei filius gera filij gemini de bahurim. ⁊ deſcẽdit cũ viris iuda in occurſu regis dauid cũ mille viris de beniamin et ſiba puer de domo ſaul ⁊ quindecim filij eius ac viginti ſerui erãt cũ eo. Et irrũpentes iordanẽ ante regẽ trãſierũt vada vt traducerẽt domũ regis ⁊ facerẽt iuxta iuſſionẽ ei⁹. Semei aũt filius gera pſtratus coram rege cum iam trãſiſſet iordanẽ. dixit ad eũ Ne reputes mihi dñe mi iniquitatẽ. neq; memineris iniuriarũ ſerui tui in die q̃ egreſſus es dñe mi rex de hierl'm neq; ponas rex in corde tuo: Agnoſco enĩ ſeru⁹ tu⁹ peccatũ meũ. et idcirco hodie primus veni de oĩ domo ioſeph: deſcẽdiq; in occurſũ dñi mei regis. Rñdens vo abiſai filius ſaruie. dixit: Nũquid p̃ hiis vbis nõ occidetur ſemei q̃ maledixit chriſto domĩ? Et ait dauid. Quid mihi ⁊ vob filij ſaruie? Cur efficimini mihi hodie in ſathã? Ergo ne hodie interficietur vir in iſrl'. An ignoro hodie me factũ regẽ ſup̃ iſrl'? Et ait rex ſemei: Nõ morier⁹. Jurauitq; ei. Miphiboſeth q̃z filius⁹ ſaul deſcẽdit in occurſuz reg⁹ illotis pedibus ⁊ intõſa barba veſteſq; ſuas nõ lauerat a die q̃ egreſſus fuerat rex vſq; ad diẽ reuerſiõis eius in pace. Cumq; occurriſſet regi. dixit ei rex Quare nõ veniſti mecuz miphiboſeth? Et rñdens ſ ait: Dñe mi rex ſeru⁹ me⁹ cõtẽpſit me Dixitq; ei. ego famulus tuus vt ſterneret mihi aſinũ ⁊ deſcẽdẽs abirẽ cum rege. Claudus enĩ ſum ſeruus tuus. Inſup̃ ⁊ accuſauit me ſeruũ tuũ ad te dñm meũ regem. Tu aũt dñe mi rex ſicut angelus dei es. fac q̃ placitũ eſt tibi. Necq; enĩ fuit domus patris mei niſi morti obnoxia dño meo regi: tu aũt poſuiſti me ſeruũ tuũ inter conuiuas mẽſe tue Quid ergo habeo iuſte querele aut quid poſſũ vltra vociferari ad regẽ? Ait ergo ei rex. Quid vltra loq̃ris? Dixũ eſt q̃ locut⁹ ſuz. Tu ⁊ ſiba diuidite poſſeſſiones. Rñditq; miphiboſeth regi. Etiaz cũcta accipiat poſtq; reuſus eſt dñs meus rex pacifice in domũ ſuaz: Berçellai q̃z galaadites ſenex valde deſcẽdens de rogelim traduxit regem iordanem paratus etiam vltra fluuium p̃ſequi eum. Erat aũt berçellai galaadites ſenex valde. i. octogenari⁹. ⁊ ipe p̃buit alimẽta regi cũ moraret in caſtris. Fuit quippe vir diues nimis. Dixit itaq; rex ad berçellai Veni mecũ vt requieſcas ſecur⁹ in hieruſalẽ. Et ait berçellai ad regẽ: Quot ſunt dies ãnoz vite mee. vt aſcendã cũ rege in hierl'm? Octogenanari⁹ ſum hodie. Nũq̃d vigẽt ſenſ⁹ mei ad diſcernẽdum ſuaue aut amarz. aut delectare põt ſeruũ tuũ cibi aut potus. vel audire poſſuz vltra vocẽ cantorũ atq; cantatricũ? Quare ſeruus tuus ſit oneri dño meo regi? Paululũ p̃cedã famulus tu⁹ ab iordane tecũ. Nõ indigeo hac viciſſitudine. ſed obſecro vt reũtar ſeru⁹ tuus. ⁊ moriar in ciuitate mea et ſepeliar iuxta ſepulcrũ patris mei ⁊ matriſ mee. Eſt autẽ ſeru⁹ tu⁹ chamaã ipe vadat tecũ dñe mi rex. ⁊ fac ei quicq̃d bonũ tibi videtur Dixit itaq; ei rex: Tecũ trãſeat chamaan: ⁊ ego faciã ei quicquid tibi placuerit et oẽ q̃d petierꝫ a me ĩpetrabis Cũq; trãſiſſet vniuſus pp̃l's ⁊ rex iordanẽ. reſtitit et oſculat⁹ ẽ rex berçellai ⁊ bñdixit ei. ⁊ ille reũſus ẽ in locũ ſuũ. Trãſiuit g̃ rex in galgalã ⁊ chamaã cũ eo. Oĩs aũt pp̃l's iuda tradurerat regẽ. ⁊ media tm̃ ps afuerat de pp̃lo iſrl'. Itaq; oẽs viri iſrl' cõcurrẽtes ad regẽ dixerunt ei: Quare furati ſunt fratres nri viri iuda. ⁊ traduxerũt regẽ ⁊ domũ ei⁹ iordanẽ. oẽſq; viros dauid cũ eo? Et rñdit oĩs vir iuda ad viros iſrl': Quia mihi propior ẽ rex. Cur iraſcer⁹ ſup̃ hac re? Nũq̃d comedimus aliquid ex rege. aut munera nobis data ſũt. Et rñdit vir iſrl' ad viros iuda et ait: Decẽ partibus maior ego ſuz apud regez: magiſq; ad me p̃tinet dauid q̃z ad te. Cur feciſti mihi iniuriã. ⁊ ñ mihi nũciatũ ẽ p̃ius vt reducerẽ regẽ meũ? Du

rius aūt rñderūt viri iuda viris israel.

XX

Accidit q̄z vt ibi esset vir belial noīe siba filius bochri vir gemineus. ⁊ cecidit buccina. et ait. Nō ē nobis pars in dauid neq̄ hereditas in filio isai. Reūtere in tabnacula tua isrl'. Et separat⁹ ē oīs isrl' a dauid: secutusq̄ est siba filiū bochri: viri autē iuda adheserūt regi suo a iordane vsq̄ hierusalē. Cūq̄ venisset rex in domū suā in hierl'm tulit decē mulieres concubinas quas dereliq̄rat ad custodiēdā domū. et tradidit eas in custodiā alimēta eis prebēs. Et nō est ingressus ad eas sed erāt clause vsq̄ in diē mortis sue in viduitate viuētes. Dixit aūt rex amase. Cōuoca mihi oēs viros iuda in diē tertiū. et tu adesto pñs. Abijt ḡ amasa vt cōuocaret iudā et moratus ē extra palatiuz qd̄ ei cōstituerat rex. Ait autē dauid abisai: Nūc magis afflictur⁹ est nos siba filius bochri q̄z absalō. Tolle ḡ seruos dñi tui et pseq̄re eū: ne forte inueniat ciuitates munitas ⁊ effugiat nos. Egressi sūt ergo cū eo viri ioab cerethi q̄z ⁊ felethi. ⁊ oēs robusti exierūt de hierl'm ad psequēdū siba filiū bochri. Cunq̄ ille essent iuxta lapidē grādez q̄ est in gabaon. amasa veniēs occurrit eis. Porro ioab vestit⁹ erat tunica stricta ad mēsurā habit⁹ sui ⁊ desup accinctus gladio d̄pendente vsq̄ ad ilia in vagina qui fabricatus leui motu egredi poterat ⁊ percutere. Dixit itaq̄ ioab ad amasaz. Salue mi frater. Et tenuit manu dextera mentum amase q̄si osculans eū. Porro amasa non obseruauit gladiū quem habebat ioab. Qui pcussit euz in latere et effudit intestina eius in terrā. ⁊ mortuus est. nec ſm vulnus apposuit. Ioab autē ⁊ abisai frater eius psecuti sunt siba filiū bochri. Interea quidā viri cum stetissent iuxta cadauer amase de socijs ioab dixerūt. Ecce q̄ esse voluit pro ioab comes dauid. Amasa autē cōspersus sanguine iacebat ī media via. Vidit hoc quidā vir q̄ subsisteret oīs ppl's ad videdū eum. et amouit amasam de via in agrū. opuitq̄ eū vestimēto ne subsisterēt trāseūtes ppter euz Amato ḡ illo de via trāsibat oīs vir sequēs ioab ad psequēdū siba filiū bochri Porro ille trāsierat p oēs trib⁹ isrl' vsq̄ in abelā et ī bethmacha. oēsq̄ viri electi ꝯgregati fuerāt ad eū Venerūt itaq̄ et oppugnabāt eū in abela ⁊ in bethmacha et circūdederūt munitionib⁹ ciuitatez. ⁊ obsessa ē vrbs. Oīs autē turba q̄ erat cū ioab moliebat destruere muros. Et exclamauit mulier sapiēs d̄ ciuitate Audite audite. dicite ioab: appropīqua huc et loquar tecū. Qui cū accessisset ad eaz ait illi: Tu es ioab? Et ille rñdit: Ego. Ad quē sic locuta ē. Audi sermones ancille tue. Qui rñdit: Audio. Rursumq̄ illa: sermo inquit dicebat in veteri prouerbio. Qui introgāt introgēt in abela et sic pficiebāt. Nōne ego sum q̄ rñdeo veritatē in isrl'. ⁊ tu q̄ris subūtere ciuitatem ⁊ euertere matrē in isrl'? Quare p̄cipitas hereditatē dñi? Rñdensq̄ ioab ait: Absit hoc a me. non p̄cipito neq̄ demolior. Nō se sic hēt res. Sz hō de mōte effraim siba filius bochri cognomine leuauit manū suā ꝯ regē dauid: Tradite illū solū. ⁊ recedem⁹ a ciuitate. Et ait mulier ad ioab: Ecce caput eius mittet ad te p murū. Ingressa ē ḡ ad oēz ppl'm et locuta est eis sapiēter. Qui abscisuz caput sibe filij bochri piecerūt ad ioab. Et ille cecinit tuba ⁊ recesserūt ab vrbe vnusquisq̄ in tabernacula sua. Ioab aūt reuersus ē hierl'm ad regē. Fuit ḡ ioab super oēz exercitū isrl'. banaias aūt fili⁹ ioiade sup cerethxos ⁊ felethxos. adurā vero sup tributa Porro iosaphat fili⁹ ahi lud acōmentarijs. Siba aūt scriba: sadoch v̄o ⁊ abiathar sacerdotes. hirā aūt hiraites erat sacerdos dauid.

XXI

Facta ē q̄z fames in dieb⁹ dauid trib⁹ ānis iugit. Et cōsuluit dauid oraculum dñi. dixitq̄ dñs: Propter saul ⁊ domū eius sanguinū q̄r occidit gabaonitas. Vocat ergo gabaonit rex. dixit ad eos: Porro gabaonite nō erāt de filijs isrl' sz reliquie amorreoꝝ Filij quippe isrl' iurauerant eis. ⁊ voluit saul pcutere eos çelo quasi p filijs isrl' ⁊ iuda. Dixit ergo dauid ad gabaonitas

Quid faciam vobis. et quod erit vestri piaculū vt bñdicatꝫ hereditati dñi? Dixerūtq; ei gabaonite: Nō est nobis sup argēto et auro q̄stio: sed ꝯtra saul. ⁊ ꝯ̄ domū eius neq; volumꝰ vt interficiat̄ hō de israel. Ad q̄s rex ait: Quid ergo vultꝫ vt faciā vobis? Qui dixerūt regi: Virū qui attriuit nos ⁊ oppressit iniq̄ ita delere debemus vt nec vnus quidē residuꝰ sit de stirpe eius in cūctis finibꝫ isrl̄. Dētur nobis septē viri de filijs eius vt crucifigamus eos dño in gabaa saul quondaz electi dñi. Et ait rex: Ego dabo. Pepercitq; rex miphiboseth filio ionathe filij saul ꝓpter iusiurandū qd̄ fuit int̄ dauid et ionathan filium saul. Tulit itaq; rex duos filios respha filie ahia. quos peperit saul armoni ⁊ miphiboset. et quīq; filios michol filie saul q̄s genuerat hadrieli filio berçellai qui fuit de molathi. et dedit eos in manus gabaonitaꝝ qui crucifixerūt eos in monte corā dño. Et ceciderūt hi septē simul occisi in diebꝫ messis prime. incipiēte messione hordei Tollēs aūt respha filia ahia cilitiū substrauit sibi sup̄ petrā ab initio messis donec stillaret aqua sup eos de celo et non dimisit aues lacerare eos p diē. neq; bestias p noctē: Et nūciata sunt dauid q̄ fecerat respha filia ahia cōcubina saul. Et abijt dauid et tulit ossa saul ⁊ ossa ionathe filij eius a virꝫ iabes galaad q̄ furati fuerant ea de platea bethsan in qua suspēderāt eos philistijm cū interfecissent saul in gelboe. ⁊ asportauit inde ossa saul et ossa ionathe filij eius. ⁊ colligētes ossa eorū qui affixi fuerāt. sepelierūt ea cum ossibꝫ saul ⁊ ionathe filij eius in terra bēiamin in latere in sepulcro cis p̄tis eius. Fecerūtq; oīa q̄ p̄cepat rex et reꝓpitiatꝰ ē deus t̄re post hec. Factū est autē rursum p̄liū philistinoꝝ aduersuz isrl̄. ⁊ descēdit dauid ⁊ serui eiꝰ cuz eo. et pugnabāt ꝯ̄ philistijm. Deficiēte autez dauid. iesbidēob qui fuit d̄ genere arafa cuius ferrū haste trecētas vncias appēdebat. et accinctꝰ erat ense nouo nisus est ꝑcutere dauid. p̄sidioq; ei fuit abisai filius saruie ⁊ ꝑcussuz philisteū int̄fecit Tūc iurauerūt viri dauid dicētes: Jaz nō egredieris nobiscū in bellū ne extinguas lucernā isrl̄. Scd̄m q̄z fuit bellū in gob ꝯ̄ philisteos. Tunc ꝑcussit sobochai de vsathi. çaph de stirpe arapha de genere gigātū. Tertiū q̄z fuit bellū in gob ꝯ̄ philisteos in q̄ ꝑcussit adeodatꝰ filiꝰ saltus polymitarius bethleemites goliath getheū cuius hastile haste erat q̄si liciatoriū texētiū Quartū bellū fuit in geth in q̄ vir fuit excelsus q̄ senos in manibꝫ pedibusq; hēbat digitos. i. vigintiq̄ttuor. et erat de origine arafa. ⁊ blasphemauit isrl̄. Percussit aūt euz ionathas filius sammaa frīs dauid. Hi q̄ttuor nati sunt de arafa in geth. et ceciderūt in manu dauid ⁊ seruoꝝ eius.

XXII

Locutꝰ ē autē dauid dño verba carmīs huiꝰ. ī die q̄ libauit euz dñs d̄ manu oīm inimicoꝝ suorum. ⁊ de manu saul. Et ait: Dñs petra mea ⁊ robur meuz. ⁊ saluator meꝰ. Deꝰ dñs fortꝫ meꝰ: sp̄abo ī euz. Scutū meuz ⁊ cornu salutꝫ mee. eleuator meꝰ. ⁊ refugiū meū. saluator meꝰ. d̄ iniq̄tate liberabis me. Laudabilē inuocabo dñm. et ab inimicis meis saluꝰ ero. Qui circūdederūt me ꝯtritōes mortꝫ: torrentes belial t̄ruerūt me. Funes inferi circūdederūt me: p̄uenerūt me laquei mortꝫ. In tribulatōe mea inuocabo dñm. ⁊ ad deū meū clamabo. Et exaudiet d̄ tēplo scō suo vocē meā. ⁊ clamor meus veniet ad aures eiꝰ Cōmota ē ⁊ ꝯtremuit t̄ra: fundamēta mōtiū ꝯcussa sunt ⁊ cōq̄ssata. qm̄ iratus ē eis. Ascēdit fumꝰ de naribꝫ eius. ⁊ ignis de ore eiꝰ volauit: carbones succensi sūt ab eo. Et inclinauit celos ⁊ descendit et caligo sub pedibꝫ eiꝰ Et ascēdit super cherubī ⁊ volauit. ⁊ lapsꝰ ē sup pēnas vēti. Posuit tenebras in circūitu suo latibulū cribrās aq̄s d̄ nubibꝫ celoꝝ. Prefulgure in ꝯspectu eius nubes succensi sūt carbones ignis. Tonabit d̄ celo dñs ⁊ excelsus dabit vocē suā Misit sagittas suas et dissipauit eos. fulgura ⁊ cōsumpsit eos. Et apparuerūt effusiōes marꝫ ⁊

reuelata sunt fundamenta orbis ab in
crepatione domini: ab inspiratõe spiri-
tus furoris eius. Misit de celo et assum
psit me. ⁊ traxit me de aquis multis. Li
berauit me ab inimico meo potentissi-
mo. ⁊ ab his qui oderãt me: qm̃ robusti
ores me erãt. Preuenit me in die afflic-
tionis mee. ⁊ factus est dñs firmamẽ-
tum meũ. Et eduxit me in latitudinez:
liberauit me: qꝛ cõplacui ei. Retribuet
mihi dñs ꝑm iusticiã meã: ⁊ ꝑm mũdici
am manuũ mearũ reddet mihi. Quia
custodiui vias dñi. ⁊ nõ egi impie a deo
meo. Omĩa enĩ iudicia eius in ꝯspectu
meo. ⁊ p̃cepta eius nõ amoui a me. Et
ero perfectus corã eo: et custodiã me ab
iniquitate mea. Et restituet mihi dñs
ꝑm iusticiã meã. ⁊ ꝑm mũdiciã manuuz
meaꝝ in ꝯspectu oculoꝝ suoꝝ. Cũ scan-
cto scũs eris: ⁊ cũ robusto ꝑfect⁹. Et cũ
electo electus eris: ⁊ cũ ꝑuerso ꝑuerte-
ris. Et ꝓpl'm pauꝑez saluũ facies: oculis
qꝫ tuis excelsos humiliabis. Quia tu lu
cerna mea dñe. ⁊ tu dñe illuĩabis tene-
bras meas. In te enĩ currã accinctus. in
deo meo trãsiliã murũ. De⁹ ĩmaculata
via eius: eloquiũ dñi igne examinatũ:
scutũ ẽ oĩm sperãtiũ in se. Quis ẽ de⁹ p̃-
ter dñm ⁊ quis deus fortis p̃ter deum
nr̃m? Deus qui accinxit me fortitudĩe
et cõplanauit ꝑfectã viã meã. Coequãs
pedes meos ceruis: ⁊ suꝑ excelsa mea sta
tuẽs me. Docẽs manus meas ad p̃liuz
et cõponẽs q̃si arcuz ereũ brachia mea:
Dedisti mihi clypeũ salutis tue: ⁊ man
suetudo mea multiplicauit me. Dilata
bis gressus meos subt⁹ me. ⁊ nõ deficiẽt
tali mei: Perseq̃r inimicos meos et cõ
terã: ⁊ nõ ꝯuertar donec ꝯsumã eos. Cõ
sumã eos ⁊ cõfringã vt non ꝯsurgãt: ca
dẽt sub pedibꝫ meis. Accinxisti me forti
tudine ad p̃liũ incuruasti resistẽtes mi-
hi subtus me. Inimicos meos dedisti
mihi dorsuz: odiẽtes me. ⁊ disꝑdaz eos.
Clamabũt ⁊ nõ erit q̃ saluet: ad dñm. ⁊
nõ exaudiet eos. Delebo eos vt pulue-
rez terre: q̃si lutũ platearũ cõminuã eos
atqꝫ ꝯfringã. Saluabis me a ꝯtradicti
onibꝫ ꝓpl'i mei. custodies me ĩ caput gẽ-
tiuz. Popul⁹ quẽ ignoro ꝑuiet mihi. fi-
lij alieni resistẽt mihi: auditu auris obe-
diẽt mihi. Filij alieni defluxerũt. ⁊ ꝯtra-
hent̃ in angustijs suis. Viuit dñs ⁊ bñ-
dictus de⁹ meus: ⁊ exaltabit̃ de⁹ fortꝫ sa-
lutis mee. De⁹ qui das vĩdictas mihi
et deijcis ꝓpl'os sub me. Qui educꝫ me
ab inimicis meis: ⁊ a resistẽtibꝫ mihi ele
uas me: a viro iniquo liberab̃ me. Pro-
pterea cõfitebor tibi dñe in gẽtibꝫ ⁊ noĩ
tuo cãtabo. Magnificans salutes regis
sui. ⁊ faciẽs misericordiã christo suo da
uid: ⁊ semini ei⁹ ĩ sempiternũ. XXIII

Hec aũt sũt v̄ba nouissima q̃ di
xit dauid fili⁹ isai. Dixit vir cui
ꝯstitutũ est de christo dei iacob:
egregi⁹ psaltes isrl'. Sp̃ũs dñi locut⁹ ẽ
ꝑ me. ⁊ sermo eius ꝑ linguã meã. Dixit
De⁹ isrl' mihi locut⁹ ẽ fortꝫ isrl' Dñator
hoĩm iust⁹. dñator ĩ timore dei. Sic̃ lux
aurore oriẽte sole mane absqꝫ nubibus
rutilat. ⁊ sic̃ pluuijs germĩat herba d̄ ter
ra Nec tãta ẽ dom⁹ mea apud deũ. vt pa
ctũ et̃nũ iniret mecũ firmũ in oĩbꝫ atqꝫ
munitũ. Cũcta enĩ salus mea ⁊ oĩs vo-
lũtas: nec ẽ quicq̃ ex eo ꝙ nõ germĩet.
Preuaricatores aũt q̃si spine euellent̃
vniu̇si: q̃ nõ tollunt̃ manibꝫ. Et si q̃s tã
gere voluerit eas armabit̃ ferro. ⁊ ligno
lãceato: igneqꝫ succẽse ꝯburent̃ vsqꝫ ad
nihilũ. Hec noĩa fortiuz dauid. Dauid
sedẽs in cathedra sapiẽtissim⁹ princeps
int̃ tres. Ip̃e ẽ q̃si tenerrim⁹ ligni v̄mi
culus qui octingẽtos int̃fecit ĩpetu vuo
Post hũc eleaçar filius patrui ei⁹ ahoi-
tes inter tres fortes q̃ erãt cũ dauid qñ
exꝓbrauerũt philistijm ⁊ ꝯgregati sunt
illuc in p̃liũ. Cũqꝫ ascẽdissent filij israel
ip̃e stetit ⁊ ꝑcussit philisteos: donec defi
ceret manus eius. ⁊ obrigesceret cũ gla
dio. Fecitqꝫ dñs salutẽ magnã ĩ die illa
et ꝓpl'us q̃ fugerat reuersus ẽ ad cesorũ
spolia detrahẽda. Et post hunc semmaa
filius agge de arari. Et congregati sunt
philistijm in statione. Erat quippe ibi
ager lẽte plenus. Cunqꝫ fugisset popu-
lus a facie philistijm stetit ille in medio

agri. ⁊ tutus est eum. Percussitq; phili
steos. et fecit dñs salutē magnam. Nec
nō ⁊ ante descēderāt tres qui erāt prin-
cipes inter triginta. et venerāt tpe mes-
sis ad dauid in speluncā odollaz. Castra
aūt philistinoꝝ erant posita in valle gi-
gātuz. ⁊ dauid erat in p̄sidio. Porro sta
tio philistinoꝝ tunc erat in bethleē. De
siderauit ergo dauid aquā de lacu. ⁊ ait:
O si quis mihi daret potū aq̄ de cister-
na q̄ est in bethleem iuxta portā: Irrupe
rūt ergo tres fortes castra philistinorū
et hauserūt aquā de cisterna bethleez q̄
erat iuxta portam et attulerūt ad dauid
At ille noluit bibere. sed libauit eā dño
dicens: Propitius sit mihi dñs ne faci
am hoc. Nū sanguinē hominū istoꝝ qui
profecti sunt. ⁊ animarū p̄iculū bibam?
Noluit ergo bibere Hec fecerūt tres ro
bustissimi. Abisai q̄z frater ioab filiꝰ sar-
uie princeps erat de tribꝫ. Ip̄e est qui le
uauit hastā suam cōtra trecētos quos
interfecit: noīatus in tribꝫ. ⁊ inter tres
nobilior: eratq; eoꝝ princeps. sz vsq; ad
tres primos nō p̄uenerat. Et banaias
filius ioiade viri fortissimi magnoꝝ ope
ruz de capseel. Ip̄e p̄cussit duos leones
moab. ⁊ ip̄e descēdit et p̄cussit leonez in
media cisterna in diebꝫ niuis. Ip̄e q̄z in
terfecit virū egyptiū viꝝ dignuz specta
culo habētem in manu hastā. Itaq; cū
descēdisset ad eū in virga: vi extorsit ha-
staz de manu egyptij. ⁊ interfecit eū ha-
sta sua. Hec fecit banaias filius ioiade.
Et ip̄e noīatus int̄ tres robustos q̄ erāt
inter triginta nobiliores. verūtn̄ vsq; ad
tres nō p̄uenerat. Fecitq; eū sibi dauid
auriculariū a secreto. Asahel frater ioab
inter triginta Eleanan filius patrui eiꝰ
de bethleem. Semma de arari. Elicha
de arodi. Heles d̄ phalti. Hira filius ac
ces de thecua. Abieser de anathot. Mo-
bōnai de vsathi. Selmon aboites. Ma
charai netophatites. Eleph filius ba-
ana. et ip̄e netophatites. Itai filius ri-
bai. de gebeeth filiorum beniamin. Ba-
nai pharatonites. Heltai de torrēte ga-
as. Albialbon arbathites. Açamaueth
de beromi. Eliaba de salbon. Filij iasen.
ionathan. narā. Semma de orodi. Ha
iam filius sarar arothites. Elifeleth fi-
lius aasbai filij maachati. Heliam filiꝰ
achitofel gelonites. Esrai de carmelo.
Farai de arbi. Igaal filiꝰ nathan d̄ soba
Bonni de gaddi. Selech de āmoni. Na
arai berothites armiger ioab filij saruie
Hira hietrites. Gareb et ipsi hietritel
Urias ethꝰ. Omnes trigintaseptem.

Et addidit furor LXXIIII
dñi irasci cōtra isrl̄. cōmouitq;
dauid in eis dicentem ad ioab
Uade numera isrl̄ et iudā. Dixitq; rex
ad ioab principē exercitus sui. Peram-
bula oēs tribꝫ israel a dan vsq; ad bersa-
bee. et numera ꝓpl̄m vt sciā numeꝝ eius
Dixitq; Ioab regi: Adaugeat dñs deus
tuus ad ꝓpl̄m tuū quātus nunc est ite-
rūq; centuplicet in cōspectu dñi mei re
gis. Sed quid sibi dominus meus rex
vult in re huiuscemodi? Obtinuit aūt
sermo regis verba ioab. et principū exer
citus. Egresusq; ē ioab et principes mi
litum a facie regis vt numerarēt popu
lum israel. Cūq; p̄transissent iordanez.
venerūt in aroer ad dexterā vrbis q̄ ē in
valle gad. ⁊ p̄ iaser trāsierūt in galaad ⁊
in terrā inferiorē hodsi. ⁊ venerūt in dan
siluestria Circūeūtesq; iuxta sidonē trā
sierūt ꝓpe menia tyri ⁊ oēz terrā euei et
chananei. venerūtq; ad meridiē iuda in
bersabee. ⁊ lustrata vniūsa terra. affuerūt
post nouē mēses et vigīti dies ī hierl̄m
Dedit ergo ioab numerū descriptionis
ꝓpl̄i regi. Et inuēta sunt de isrl̄ octingē-
ta milia viroꝝ fortiū q̄ educerēt gladiuz
et de iuda quingenta milia pugnatorū.
Percussit aūt cor dauid eum postq̄ nu
meratus ē ꝓpl̄us. Et dixit dauid ad do-
minū: Peccaui valde in h̄ facto. sz p̄cor
dñe vt trāsferas iniq̄tatē ſui tui q̄r stul
te egi nimis. Surrexit itaq; dauid ma
ne. ⁊ sermo dñi factus ē ad gad ꝓphetaz
et vidētez dauid dicēs: Uade et loque-
re ad dauid. Hec dicit dñs: Triū tibi da
tur optō. elige vnū q̄d voluerꝰ ex his vt
faciā tibi. Cunq; venisset gad ad dauid

nũciauit ei dicẽs:aut ſeptez ãnis veniet
tibi fames in tra tua: aut trib⁹ menſib⁹
fugies aduerſarios tuos ⁊ illi te ꝑſequẽ
tur aut certe trib⁹ dieb⁹ erit peſtilentia
in terra tua. Nũc ḡ ꝺelibera. ⁊ vide quez
rñdeam ei qui me miſit ſermonẽ Dixit
aũt dauid ad gad: Coartoꝛ nimiſ. Sed
melius ẽ vt incidaz in manꝰ dñi (multe
enĩ miſericoꝛdie eius ſunt) q̃z in manus
hominũ. Immiſitq; dñs peſtilẽtiam in
iſrl. de mane vſq; ad tp̃s cõſtitutum .et
moꝛtui ſunt ex ꝓpulo a dan vſq; bꝛſa
bee. ſeptuaginta milia viroꝝũ. Cumq; ex
tẽdiſſet manũ ſuã angelus dñi ſup̃ hie
ruſalẽ vt diſp̃deret eã. miſertus eſt dñs
ſup̃ afflictionẽ. et ait angelo ꝓcutiẽti po
pulũ. Sufficit nũc. ꝓtine manũ tuam.
Erat aũt angelꝰ dñi iuxta areaz areuna
iebuſei. Dixitq; dauid ad dñm cũ vidiſ
ſet angelũ cedentẽ ꝑcussum: Ego ſuz qui
peccaui ⁊ ego iniq̃ egi. iſti qui oues ſunt
quid feceꝛũt: Uertaꝫ obſecro manꝰ tua
ꝓtra me et cõtra domũ ꝑris mei. Uenit
aũt gad ꝓphẽta ad dauid in die illa. ⁊ di
xit ei: Aſcẽde ⁊ ꝓſtitue altare dño in area
areuna iebuſei. Et aſcendit dauid iuxta
ſermonẽ gad quẽ ꝓcep̃at ei dñs. Cõſpi
cienſq; areuna aĩaduertit regẽ ⁊ ſeruos
eius trãſire ad ſe. ⁊ egreſſus adoꝛauit re
gẽ ꝓno vultu in terrã. et ait: Quid cau
ſe eſt vt veniat dñs meꝰ rex ad ſeruũ ſu
um: Cui dauid ait: Ut emã a te areã. et
edificẽ altare dño ⁊ ceſſet infectio que
graſſaꝫ in ꝑplo. Et ait areuna ad dauid
Accipiat ⁊ offerat dñs meꝰ rex ſic̃ placet
ei. Habes boues in holocaſtũ. et plauſtꝛa
et iuga bouũ in vſum lignoꝝũ. Omia dedit
areuna regi. Dixitq; areuna ad regem:
Dñs deꝰ tuꝰ ſuſcipiat votũ tuũ. Cui rñ
dens rex ait: Neq̃q̃z vt vis. ſed emã ꝑcio
a te. et non offerã dño deo meo holocau
ſta gratuita. Emit ergo dauid areã ⁊ bo
ues. argẽti ſiclis quinq̃ginta. et edifica
uit ibi dauid altare dño. ⁊ obtulit holo
cauſta et pacifica. Et ꝓpiciatus eſt dñs
terre. et cohibita eſt plaga ab iſrael.

Explicit ſecundus liber Samuelis.

Incipit liber p̃mꝰ malachim
id eſt Regũ tertiꝰ. Capl'm I

Et rex dauid ſenuerat: hẽ
batq; etatis plurimos di
es. Cũq; opiꝛeꝛ veſtib⁹ nõ
caleſiebat. Dixerunt ḡ ei
ſerui ſui: Queramus dño nr̃o regi ado
leſcentulã virginẽ. et ſtet coꝝ rege. ⁊ fo
ueat eũ: dꝛmiatq; in ſinu ſuo. et calefa
ciat dñm nr̃m regẽ. Queſierũt igit̃ ado
leſcẽtulã ſpecioſam in oĩb⁹ finib⁹ iſrl. et
inuenerũt abiſac ſunamitẽ. et adduxeꝛũt
eam ad regẽ. Erat aũt puella pulcra ni
mis. dꝛmiebatq; cũ rege ⁊ miniſtrabat
ei. rex vꝛo nõ cognouit eã. Adonias au
tez filius agith. eleuabaꝫ dicẽs: Ego re
gnabo. Fecitq; ſibi currũ ⁊ equites. ⁊ q̃n
quaginta viros qui curreꝛẽt ante eum
Neq; coꝛripuit eũ pater ſuus aliq̃n di
cẽs: Quare sic̃ feciſti: Erat aũt ⁊ ipe pul
cer valde ſecũdus natu poſt abſalõ. Et
ſermo eiꝰ cũ ioab filio ſaruie et cũ abia
thar ſacerdote qui adiuuabãt ꝑtes ado
nie. Sadoch vꝛo ſacerdos ⁊ banaias fi
lius ioiade ⁊ nathan ꝓphẽta ⁊ ſemei ⁊ ce
rethi ⁊ felethi et oĩe robur exercituꝰ da
uid nõ erat cũ adonia. Immolatꝫ ḡ ado
nias arietib⁹ ⁊ vitulis ⁊ vniũſis pingui
bus iuxta lapidẽ ẓoeleth q̃ erat vicinus
fõti rogel: vocauit vniũſos frẽs ſuos fi
lios regis ⁊ oẽs viros iuda ſeruos regis:
nathã aũt ꝓphẽtã ⁊ banaiã ⁊ robuſtoſq;
q̃z et ſalomonẽ fratrẽ ſuũ ñ vocauit. Di
xit it aq̃z nathã ad bꝛſabee mr̃em ſalomo
nis: Nũ audiſti q̃ regnauerit adoniaſ fi
lius agith. ⁊ dñs nr̃ dauid hoc ignoꝛat:
Nũc ergo veni accipe cõſiliũ a me: et ſal
ua aiaz tuã. filiiq; tui ſalomonis. Uade
et ingredere ad regẽ dauid. ⁊ dic ei: Nõ
ne tu dñe mi rex iuraſti mihi ãcille tue
dicẽs: q̃ ſalomon filius tuus regnabit
poſt me: ⁊ ipe ſedebit in ſolio meo. Qua
re ergo regnat adonias: Et adhuc ibi
te loquente cum rege. ego veniã poſt te
et cõplebo ſermones tuos. Ingreſſa ẽ
itaq; bꝛſabee ad regez in cubiculo. Rex
aũt ſenuerat nimis. ⁊ abiſac ſunamitis

ministrabat ei. Inclinauit se bersabee et adorauit regem. Ad quā rex. quit tibi in quit vis? Que rñdens ait: Dñe mi rex tu iurasti ꝑ dñm deū tuū ancille tue: salomō filius tuus regnabit post me. ⁊ ipe sedebit in solio meo ⁊ ecce nūc adonias regnat te dñe mi rex ignorāte. Vactauit boues. et pinguia q̄q̄ et arietes plurimos. ⁊ vocauit oēs filios regis. abiathar q̄z sacerdotē et ioab principē militie: salomonē aūt seruū tuuz non vocauit. Verūtñ dñe mi rex in te oculi respiciunt totius isrl' vt indices eis. q̄s sedere debeat in solio tuo dñe mi rex post te: Eritq̄z cū dormierit dñs meus rex cum patribꝫ suis. erimus ego et filius meus peccatores. Adhuc illa loquēte cuz rege nathan ꝓpha venit. Et nūciauerūt regi dicētes: Adest nathan ꝓpha. Cūq̄z ītroisset in ꝯspectu regis et adorasset eū pronus in terrā. dixit nathan: Dñe mi rex tu dixisti adonias regnet post me. ⁊ ipse sedeat sup̄ thronū meū? Quia descēdit hodie ⁊ īmolauit boues ⁊ pinguia ⁊ arietes plurimos. ⁊ vocauit vniūsos filios regis ⁊ prīcipes: abiathar q̄z sacerdotez: illisq̄z vescētibꝫ ⁊ bibētibꝫ corā eo. ⁊ dicētibꝫ. viuat rex adonias: me seruū tuū et sadoch sacerdotē. ⁊ banaiaz filiū ioiade et famulū tuum salomonē non vocauit Nūquid a dño meo rege exiuit hꝰ vbū? et mihi nō indicasti seruo tuo quis sessurus eēt sup̄ thronū dñi mei regꝫ post eū. Et rñdit rex dauid dicēs: Vocate ad me bersabee. Que cū fuisset ingressa corā rege et stetisset añ eū. iurauit rex ⁊ ait Viuit dñs q̄ eruit aīaz meā de oī angustia: q̄z sic̄ iuraui tibi ꝑ dñm deum isrl' dicēs. salomō filiꝰ tuꝰ regnabit post me. et ipe sedebit sup̄ soliū meū ꝓ me. sic faciam hodie. Sūmissoq̄z bersabee in terraz vultu adorauit regez dicēs: Viuat dñs meꝰ rex dauid in eternum. Dixit q̄z rex dauid: Vocate mihi sadoch sacerdotez et nathan ꝓphaz. ⁊ banaiā filium ioiade Qui cū īgressi fuissēt corā rege. dixit ad eos. Tollite vobiscuz seruos dñi vr̄i. et īponite salomonē filiū meū super mulā meā. ⁊ ducite eū in gion. ⁊ vngat eū ibi sadoch sacerdos ⁊ nathā ꝓpheta in regē sup̄ isrl'. Et canetis buccina atq̄z dicetꝫ: Viuat rex salomon. Et ascēdetꝫ post eū et venietis in hierl'm. ⁊ sedebit sup̄ solium meū ⁊ ipe regnabit ꝓ me. illiq̄z p̄cipiam vt sit dux sup̄ isrl' ⁊ sup̄ iudā. Et rñdit banaias filiꝰ ioiade regi dicēs: Amē Sic loquat' dñs deꝰ dñi mei regꝫ. Quō fuit dñs cū dño meo rege. sic sit cū salomone et sublimius faciat soliū eiꝰ a solio dñi mei regis dauid. Descēdit ergo sadoch sacerdos et nathan ꝓpheta et banaias filius ioiade ⁊ cerethi ⁊ felethi. et imposuerūt salomonē super mulā regis dauid. ⁊ adduxerunt eū in gion. Sumpsitq̄z sadoch sacerdos cornu olei de tabernaculo ⁊ vnxit salomonē. et cecinerūt buccina et dixit omnis ꝓpl's: Viuat rex salomon. Et ascēdit vniuersa multitudo post eum. et populus canentiū tibijs et letantiū gaudio magno. et insonuit terra a clamore eoꝝ. Audiuit aūt adonias et omnes qui inuitati fuerant ab eo Jāq̄z ꝯuiuiū finituz erat. Sed et ioab audita voce tube ait: Quid sibi vult clamor ciuitatis tumultuātis? Adhuc eo loquēte. ionathan filius abiathar sacerdotis venit. Cui dixit adonias. Ingredere q̄z vir fortis es et bona nūciās. Rñditq̄z ionathā adonie Neq̄q̄z. Dñs eni noster rex dauid. regē cōstituit salomonem. misitq̄z cū eo sadoch sacerdotez et nathan ꝓphetā et banaiā filiuz ioiade et cerethi ⁊ felethi. et imposuerūt euz sup̄ mulā regis. Vnxerūtq̄z eū sadoch sacerdos et nathan ꝓpheta regē ī gion. ⁊ ascēderunt inde letātes. et insonuit ciuitas Hec est vox quā audistis. Sz ⁊ salomō sedet sup̄ soliū regni. ⁊ ingressi serui regis bñdixerūt dño nr̄o regi dauid dicētes Amplificet deos nomē salomonis sup̄ nomē tuū. ⁊ magnificet thronū eius super thronū tuū. Et adorauit rex ī lectulo suo: insup̄ ⁊ hec locutꝰ ē: Bñdictꝰ dñs deus isrl' q̄ dedit hodie sedentez in solio meo videntibꝫ oculis meis. Territi sūt ergo ⁊ surrexerūt oēs q̄ inuitati fuerāt

ab adonia. et iuit vnusquisq; in viã suã
Adonias aũt timẽs salomonẽ. surrexit
et abijt in tabernaculũ dñi. tenuitq; cor
nu altaris. Et nũciauerũt salomoni di
cẽtes: Ecce adonias timẽs regẽ salomo
nem tenet cornu altaris dicens: Juret
mihi rex salomõ hodie q̃ nõ interficiat ser
uũ suũ gladio. Dixitq; salomõ. Si fue
rit vir bonus. nõ cadat ne vn⁹ quidẽ ca
pillus eius in terrã. sin autẽ malũ inuẽ
tum fuerit in eo morietur. Misit ergo rex
salomon et eduxit eũ ab altari ⁊ ingres
sus adorauit regẽ salomonẽ. Dixitq; ei
salomõ: Vade in domũ tuã. II

Appropinquauerũt aũt dies da
uid vt moreretur. precepitq; salo
moni filio suo dicẽs: Ecce ego
ingredior viã vniuerse terre. Cõforta
re ⁊ esto vir fortis ⁊ obserua vt custodi
as mãdata dñi dei tui vt ambules in vi
is eius ⁊ custodias cerimonias eius. ⁊ p̃
cepta eius ⁊ iudicia et testimonia. sicut
scriptũ ẽ in lege moysi vt ĩtelligas vni
uersa q̃ facis. et quocũq; te verteris vt cõ
firmet dñs sermones suos q̃s locutus
est d̃ me dicẽs: Si custodierint filij tui
vias meas. ⁊ ambulauerint corã me in
veritate. in omĩ corde suo ⁊ in omni aĩa
sua: nõ auferetur tibi vir de solio isrl'. Tu
q̃z nosti q̃ fecerit mihi ioab fili⁹ saruie: q̃
fecerit duob⁹ prĩcipib⁹ exercit⁹ israel. ab
ner filio ner ⁊ amase filio iether q̃s occi
dit et effudit saguinẽ belli in pace. et po
suit cruorẽ belli in balthco suo qui erat
circa lũbos eius. ⁊ in calciamẽto suo q̃d
erat in pedib⁹ eius. Facies g̃ iuxta sapiẽ
tiã tuã. ⁊ nõ deduces caniciẽ eius pacifi
ce ad inferos. Sz ⁊ filijs bercellai gala
aditis reddes gr̃az. erũtq; comedentes
in mẽsa tua. Occurrerũt enĩ mihi qñ fu
giebã a facie absalõ fratris tui. Hẽs q̃z
apud te semei filiuz gera filij gemini de
bahurĩ: q̃ maledixit mihi maledictione
pessima qñ ibã ad castra. Sz q̃r descẽdit
mihi in occursum cũ trãsirem iordanẽ
et iuraui ei p̃ dñm dicẽs: nõ te interficiaz
gladio: tu noli pati eũ esse ĩnoxiuz. Vir
aũt sapiẽs es vt scias que facies ei: d̃du
cesq; canos eius cũ sanguine ad inferos.
Dormiuit igitur dauid cũ patrib⁹ suis. et
sepultus est in ciuitate dauid. Dies au
tem quib⁹ regnauit dauid sup̃ isrl' q̃dra
ginta anni sunt. In hebron regnauit se
ptez ãnis. in hierl'm trigintatrib⁹. Sa
lomon aũt sedit sup̃ thronũ dauid p̃ris
sui. et firmatũ est regnũ eius nimis. Et
ingressus ẽ adonias filius agith ad ber
sabee matrem salomonis. Que dixit ei:
Pacificus ne est ingressus tuus? Qui
rñdit: Pacificus. Addiditq;: Sermo
mihi est ad te. Cui ait: Loquere. Et ille
Tu inquit nosti q̃r meũ erat regnum. ⁊
me p̃posuerat oĩs isrl' sibi in regẽ. sz trãs
latũ est regnũ et factũ est fratris mei. A
dño enĩ ꝯstitutum est ei. Nũc ergo peti
tionẽ vnã p̃cor a te ne cõfundas faciem
meã. Que dixit ad eũ. Loquere. Et ille
ait: Precor vt dicas salomoni regi (ne
q̃z enĩ negare tibi quicq̃z põt) vt det mi
hi abisac sunamitẽ vxorẽ Et ait bersabee
Bene ego loquar p̃ te regi. Venit g̃ ber
sabee ad regẽ salomonẽ vt loqueretur ei p̃
adonia. Et surrexit rex in occursũ eius
adorauitq; eã. et sedit sup̃ thronũ suuz.
Positusq; est thronus matri regis q̃ se
dit ad dextrã eius. dixitq; ei: Petitionẽ
vnã p̃uulã ego dep̃cor a te ne cõfundas
faciẽ meaz. Et dixit ei rex. Pete mater
mea. Neq; enĩ fas est vt auertaz faciem
tuã. Que ait. Det abisac sunamitẽ ado
nie fratri tuo vxor. Rñditq; rex salomõ
et dixit matri sue: Quare postulas abi
sac sunamitem adonie? Postula ei ⁊ re
gnũ. Ip̃e est enĩ frater me⁹ maior me:
et hẽt abiathar sacerdotẽ ⁊ ioab filium
saruie. Jurauit itaq; rex salomon p̃ do
minũ dicẽs: Hec faciat mihi deus ⁊ hec
addat. q̃r ꝯtra aĩaz suã locutus ẽ adoni
as verbũ hoc. Et nunc viuit dñs qui fir
mauit me ⁊ collocauit me sup̃ soliuz da
uid patris mei. ⁊ qui fec[illegible] mihi domũ si
cut locutus est. q̃r hodie occidetur adoni
as. Misitq; rex salomõ p̃ manũ banaie
filij ioiade q̃ interfecit eũ ⁊ mortuus est
Abiathar q̃z sacerdoti dixit rex: Vade
in anathot ad agrũ tuũ. Et quidem vir

mortis es: sz hodie te nõ intficiã. qz portasti arcã dñi dei corã dauid pr̃e meo et sustinuisti laborẽ ĩ õibꝫ in q̃bꝫ laborauit pr̃ meꝰ. Eiecit g̃ salomõ abiathar vt nõ eẽt sac̃dos dñi vt ĩpleret ꝑmo dñi quez locutꝰ ẽ sup̃ domũ heli ĩ sylo. Venit aũt nũciꝰ ad salomonẽ ꝙ ioab d̃clinasset pꝰ adoniã. ⁊ pꝰ salomonẽ nõ declinassz. Fugit g̃ ioab ĩ tab̃nacl̃z dñi ⁊ app̃hẽdit cornu altar. Nũciatũqz ẽ regi salomoni ꝙ fugisset ioab in tab̃nacl̃m dñi. ⁊ esset iuxta altare. Visitqz salomõ banaiã filiuz ioiade dicẽs: Vade intfice eũ. Et venit banaias ad tab̃nacl̃z dñi. ⁊ dixit ei: Hec dic̃ rex: Egredere. Qui ait: Nõ egrediar: sz hic moriar. Renunciauit banaias regi ꝑmonẽ dicẽs: Hec locutꝰ ẽ ioab ⁊ h̃ locutꝰ ẽ mihi. Dixitqz ei rex. Fac sic̃ locutus ẽ ⁊ intfice eũ ⁊ sepeli. ⁊ amoueb̃ sãguinẽ ĩnocẽtẽ q̃ effusus ẽ a ioab a me ⁊ a domo pr̃is mei. ⁊ reddet dñs sanguinez eiꝰ sup̃ caput eiꝰ: qz intfecit duos viros iustos melioresqz se. ⁊ occidit eos gladio pr̃e meo dauid ig̃rãte. abner filium ner pr̃icipẽ militie isrl̃. ⁊ amasaz filiũ iether p̃ncipẽ exercitꝰ iuda. Et reũtet̃ sanguis illoꝝ ĩ caput ioab ⁊ ĩ caput semĩs eiꝰ in sempit̃nũ. dauid aũt ⁊ semĩ eiꝰ ⁊ domui ⁊ throno illiꝰ sit pax vsqz in et̃nũ a dño. Ascẽdit itaqz banaias filiꝰ ioiade. ⁊ aggressus eũ intfecit. sepultusqz ẽ in domo sua ĩ deꝑto. Et ꝯstituit rex banaiã filiuz ioiade ꝓ eo sup̃ exercitũ ⁊ sadoch sac̃dotẽ posuit ꝓ abiathar. Visit q̃z rex ⁊ vocauit semei. dixitqz ei: Edifica tibi domuz in hierl̃m. ⁊ habita ibi. Et nõ egredier̃ inde huc atz illuc. Quacũqz autẽ die egressus fuer̃ ⁊ trãsieris torrẽtẽ cedron. scito te intficiẽdũ. Sãguis tuꝰ erit sup̃ caput tuuz. Dixitqz semei regi: Bonus ꝑmo: Sic̃ locutꝰ ẽ dñs meꝰ rex: sic faciet ꝑuꝰ tuus. Habitauit itaqz semei ĩ hierl̃m diebꝫ mult̃. Fcm̃ est aũt post ãnos tres vt fugerẽt ꝑui semei ad achis filiũ maacha regẽ geth. Nũciatũqz est semei ꝙ ꝑui eiꝰ issent ĩ geth. Et surrexit semei ⁊ strauit asinũ suũ. iuitqz ad achis ĩ geth ad requirẽduz ꝑuos suos. ⁊ adduxit eos de geth. Nũciatũ est aũt regi salomõi ꝙ isset semei in geth de hierl̃m. ⁊ redisset. Et mittẽs vocauit eũ. dixitqz illi: Nõne testificatꝰ suz tibi ꝑ dñm. ⁊ p̃dixi tibi. q̃cunqz die egressus fueris huc ⁊ illuc: scito te esse moriturꝫ? Et rñdisti mihi: Bonus ꝑmo quẽ audiui. Quare g̃ non custodisti iusiurãdũ dñi ⁊ p̃ceptũ q̃d p̃ceperã tibi? Dixitqz rex ad semei. Tu nosti oẽ malũ cuiꝰ tibi ꝯsciũ ẽ cor tuũ q̃d fecisti dauid pr̃i meo: Reddidit dñs malitiã tuã ĩ caput tuũ ⁊ rex salomõ bñdictus. ⁊ thronus dauid erit stabilis corã dño vsqz ĩ sempit̃nũ. Jussit itaqz rex banaie filio ioiade q̃ aggressus ꝑcussit eũ ⁊

Confirmatũ ẽ ¶ mortuꝰ ẽ III

Cigit̃ regnũ ĩ manu salomõis. ⁊ affinitate ꝯiũctꝰ est pharaõi regi egypti. Accepit nãqz filiã eiꝰ. ⁊ adduxit ĩ ciuitatẽ dauid donec cõpleret edificãs domũ suã ⁊ domũ dñi ⁊ muꝝ hierusalẽ ꝑ circũituz. Attñ ꝓpl̃s ĩmolabat ĩ excelsis. Nõ eĩ edificatũ erat tẽpluz noĩ dñi vsqz ĩ diẽ illũ. Dilexit ãt salomõ dominũ ãbulãs ĩ p̃ceptꝰ dauid pr̃is sui. excepto ꝙ ĩ excelsis ĩmolabat. ⁊ accẽdebat thymiama. Abijt itaqz salomõ in gabaon vt ĩmolaret ibi. Illd̃ quippe erat excelsuz maximũ. Mille hostias ĩ holocaustũ obtulit salomõ sup̃ altare illud ĩ gabaõ. Apparuit aũt dñs salomõi ꝑ somniũ nocte dicẽs: Postula q̃d vis vt dem tibi. Et ait salomon. Tu fecisti cuz ꝑuo tuo dauid pr̃e meo mĩam magnã. sicut ambulauit in ꝯspectu tuo in vitate ⁊ iusticia ⁊ recto corde tecum. Custodisti ei mĩam tuã grãdẽ. ⁊ dedisti ei filiũ sedẽtẽ sup̃ thronũ sic̃ est hodie. Et nũc dñe deꝰ tu reg̃re fecisti ꝑuum tuuz ꝓ dauid pr̃e meo. Ego autẽ suz puer ꝑuulꝰ ⁊ ig̃rans egressuz ⁊ introitũ meuz. ⁊ ꝑuus tuꝰ in medio est ꝓpl̃i quẽ elegisti: ꝓpl̃i infiniti qui enũerari ⁊ supportari nõ põt p̃ ml̃titudĩe. Dab̃ g̃ ꝑuo tuo cor docile vt ꝓpl̃z tuũ iudicare possit ⁊ discernere inter bonuz ⁊ maluz. Quis enĩ põt iudicare populũ istũ. ꝓpl̃m tuuz hũc multũ? Placuit ergo sermo corã dño ꝙ salomõ po-

stulasset huiuscemodi rem. Et dixit do-
minus salomoni: Quia postulasti vbū
h̄. ⁊ nō petisti tibi dies multos. nec diui
tias aut aīas inimicoꝝ tuoꝝ: sꝫ postula-
sti tibi sapīam ad discernēdū iudiciū: ec
ce feci tibi ſm ſmones tuos. Et dedi ti-
bi cor sapiēs ⁊ intelligens intm̄ vt nul-
lus añ te simil' tui fuerit nec post te sur-
recturus sit. Sed ⁊ h̄ q̄ nō postulasti de-
di tibi diuitias. scꝫ ⁊ gl'iam vt nemo fue
rit similis tui in regib⁹ cūctis retro die
bus. Si aūt ambulauerꝫ in vijs meis
⁊ custodieris p̄cepta mea ⁊ mādata mea
sic̄ ambulauit pr̄ tu⁹. longos faciā dies
tuos. Igit̄ euigilauit salomon. ⁊ intel-
lexit q̄ esset somniū. Cūq̄ venisset hie-
rusale. stetit corā arca federis dñi. ⁊ ob-
tulit holocausta. ⁊ fecit victimas pacifi-
cas ⁊ grāde ꝯuiuiū vniuersis famulis
suis. Tūc venerūt due mulieres mere-
trices ad regē. steterūtq̄ corā eo. Quaꝝ
vna ait: Obsecro mi dñe: Ego ⁊ mulier
h̄ habitabam⁹ in domo vna ⁊ pepi apud
eā ī cubiculo. Tertia aūt die postq̄ ego
pepi. pepit ⁊ hec. Et eram⁹ simul. null⁹
q̄ ali⁹ nobiscū in domo exceptis nobis
duab⁹. Mortu⁹ est aūt fili⁹ mulierꝫ hui⁹
nocte. Dormiēs quippe oppressit eū. Et
cōsurgēs in tempeste noctꝫ silētio: tulit
filiū meū de latere meo ancille tue dor-
mientꝫ. ⁊ collocauit in sinu suo: suū aūt
filiū qui erat mortu⁹ posuit in sinu meo
Cunq̄ surrexissem mane, vt darē lac fi-
lio meo: apparuit mortu⁹. Quē diligen
tius intuēs clara luce dep̄hendi non esse
meū quē genuerā. Ruditq̄ alt'a muli-
er: Nō est ita vt dicis. sꝫ fili⁹ tuus mor-
tuus est: me⁹ aūt viuit. Econtrario illa
dicebat. Mentirꝫ. Filius quippe me⁹ vi
uit. ⁊ fili⁹ tu⁹ mortuus est. Atq̄ in hūc
modū ꝯtēdebāt corā rege. Tunc rex ait
Hec dicit: Fili⁹ meus viuit ⁊ fili⁹ tuus
mortu⁹ est. Et ista rñdit. Nō sꝫ fili⁹ tu⁹
mortuus est. me⁹ aūt viuit. Dixit ḡ rex
Afferte mihi gladiū. Cunq̄ attulissent
gladiū corā rege: diuidite inq̄t infantez
viuū in duas ꝑtes. ⁊ date dimidiā ꝑtez
vni ⁊ dimidiā ꝑtē alteri. Dixit aūt muli
er cuius fili⁹ erat viuus ad regē (com-
mota sunt quippe viscera eius, sup̄ filio
suo) Obsecro dñe. date illi īfantē viuū
⁊ nolite interficere eū. Ecōtrario illa di
cebat: Nec mihi nec tibi sit. sꝫ diuidat̄.
Rñdit rex ⁊ ait: Date huic infantez vi-
uū ⁊ nō occcidat̄. Hec ē aūt mr̄ ei⁹. Au-
diuit itaq̄ oīs isrl' iudiciū q̄d iudicasset
rex. ⁊ timuerūt regez videtēs sapīam d̄i
esse in eo ad faciendum iudiciū. IIII

Erat aūt rex salomō regnās su-
per oēm isrl'. ⁊ hi p̄ncipes q̄s hē
bat. Açarias fili⁹ sadoch sac̄dotꝫ
helioreph ⁊ ahia filij sesa scribe. Josa-
phat fili⁹ ahilud acōmētarijs. Banaias
fili⁹ ioiade sup̄ exercitū: Sadoch aūt ⁊
abiathar sac̄dotes. açarias filius nathā
sup̄ eos q̄ assistebāt regi. Sabud filius
nathā sac̄dos amic⁹ regꝫ ⁊ ahisa p̄posit⁹
domus. ⁊ adonirā fili⁹ abda sup̄ tributa
Habebat aūt salomō duodecī p̄fectos
sup̄ oēm isrl' qui p̄bebāt annonā regi et
domui eius. Per singulos eī mēses in
anno. singuli nc̄c̄a mīstrabāt. Et h̄ noīa
eoꝝ: Benhur in mōte effraī. Bēdechar
in macces ⁊ ī salebim ⁊ in bethsames ⁊ ī
helō ⁊ ī bethanā. Benesed ī araboth. Ip
sius eī erat socho: ⁊ omīs t'ra ephet. Be-
nab in adab cui⁹ oīs nephador: thaphet
filiā salomōis hēbat vxorē. Bana filius
ahilud regebat tanach ⁊ mageddo ⁊ v-
niu'saꝫ bethsan q̄ est iuxta sarthana subt̄
ieçrahel a bethsan vsq̄ abelmeula e re-
gione iecmaan. Bengaber ī ramoth ga-
laad hēbat auothiair filij manasse in ga
laad. Ipse erat in oī regiōe argob q̄ est
in basan sexagīta ciuitatib⁹ magnis atꝫ
muratꝫ q̄ hēbāt seras ereas. Abinadab
filius addo p̄erat in manaim. Achima-
as in neptalim. Sed ⁊ ipse hēbat base-
math filiā salomonis in ꝯiugio. Baana
fili⁹ husi ī aser ⁊ in baloth. Josaphat fi-
lius pharue in ysachar. Semei filius
hela in beniamī. Gaber filius suri in ter-
ra galaad. ⁊ in t'ra seon regis āmorrei et
og regis basan sup̄ oīa q̄ erāt ī illa terra
Juda ⁊ isrl' innūerabiles sic̄ arena ma-
ris in ml'titudine comedētes. ⁊ bibētes

atq; letantes. Salomō aūt erat in di-
tione sua hīs oīa regna secū a flumine
terre philistiim vsq; ad terminū egypti
offerentiū sibi mūera ⁊ seruientiū ei cun
ctis diebꝫ vite eius. Erat aūt cibꝫ salo-
monis p dies singulos triginta chori si
mile. ⁊ seraginta chori farine: decē boues
pingues: ⁊ viginti boues pascuales. ⁊ cē
tum arietes: excepta venatione ceruoꝝ.
capreaꝝ atq; bubaloꝝ ⁊ auiū altiliū. Ipse enī obtinebat oēm regiōem que erat
trans flumē q̄si a thapsa vsq; ad gaçam
⁊ cūctos reges illaꝝ regionū. ⁊ habebat
pacē ex oī pte in circūitu. Habitabatq;
iuda ⁊ isrl absq; timore vllo vnusquisq;
sub vite sua ⁊ sub ficu sua. a dan vsq; ber
sabee cūctis diebꝫ salomonis. Et hēbat
salomō q̄draginta milia p̄sepia eq̄ꝝ cur-
riliū. ⁊ duodecim milia eq̄striū. nutrie-
bātq; eos supdicti regis p̄fecti: sed ⁊ nec̄a
mēse regis salomōis cū ingenti cura p-
bebant in tpe suo. Hordeuz q̄z ⁊ paleas
eq̄ꝝ ⁊ iumētoꝝ referebāt in locū vbi erat
rex iurta ꝯstitutū sibi. Dedit q̄z deꝰ sapi
entiā salomōi ⁊ prudētiā multā nimis
⁊ latitudinē cordis q̄si arenā q̄ est in lito
re maris. ⁊ p̄cedebat sapientia salomōis
sapiam oīm orientaliū ⁊ egyptioꝝ ⁊ erat
sapiētior cūctis hoībꝫ. Sapiētior ethan
ezraite ⁊ hemam ⁊ calchal ⁊ dorda filijs
maol. ⁊ erat noiatꝰ in vniuersis gentibꝫ
p circūitū. Locutus est q̄z salomon tria
milia parabolas ⁊ fuerūt carmina eius q̄n
q; milia. Et disputauit sup lignis a ce-
dro q̄ est ī libano vsq; ad hysopū q̄ egre
dit de pariete. ⁊ disseruit de iumentis ⁊
volucribꝫ ⁊ reptilibꝫ ⁊ piscibꝫ. Et venie-
bāt de cūctis pplis ad audiendā sapiam
salomonis. ⁊ ab vniuersis regibus ter-
re qui audiebant sapientiam eius. V

Misit q̄z hirā rex tyri suos suos
ad salomonē. Audiuit enī q̄ ip-
sum vnxissent regez sup isrl pro
p̄te eius. q̄ amicus fuerat hiraz dauid
oī tpe. Misit autē salomon ad hiraz di
cens: Tu scis volūtatē dauid p̄tis mei.
⁊ q̄ nō poterat edificare domū nois dñi
dei sui ꝓpter bella imminētia p circūitū
donec daret dñs eos sub vestigio pedū
eius. Nūc aūt requiē dedit deus meus
mihi p circūituz. ⁊ non est sathā neq; oc
cursus malus. quāobrez cogito edifica-
re templuz nois dñi dei mei sicut locutꝰ
est dauid patri meo dicens: Filius tuꝰ
quē dabo p te sup soliū tuū: ipse edifica
bit domū nois meo. Precipe igit vt p̄ci-
dant mihi serui tui cedros de libano. et
serui mei sint cū seruis tuis: mercedē au
tem seruoꝝ tuoꝝ dabo tibi quācūq; petie
ris. Scis enī quō non est in pplo meo
vir qui nouerit ligna cedere sicut sido-
nij. Cū ergo audisset hirā verba salomo-
nis letatus est valde. ⁊ ait: Bñdictus do
minus deus hodie qui dedit dauid filiū
sapiētissimū sup pplz hūc plurimū. Et
misit hirā ad salomonē dicens: Audiui
q̄cūq; mādasti mihi. Ego faciā oēz volū
tatē tuaz in lignis cedrinis ⁊ abiegnis.
Serui mei deponēt ea de libano ad ma
re. ⁊ ego cōponam ea in ratibus in mari
vsq; ad locū quē significaberis mihi. ⁊ ap
plicabo ea tibi. ⁊ tu tolles ea. Prebebisq;
nec̄a mihi: vt det cibꝫ domui mee. Ita-
q; hirā dabat salomoni ligna cedrina ⁊
ligna abiegna iurta oēm volūtatē eius.
Salomō aūt p̄bebat hiram viginti mi
lia choros tritici in cibū domui eiꝰ. ⁊ vi-
ginti choros purissimi olei. Hec tribue
bat salomon hiram p singulos annos.
Dedit q̄z dñs sapiam salomōi sicut lo-
cutꝰ est ei. ⁊ erat pax inter hiram ⁊ salo-
monē. ⁊ p̄cusserūt ambo fedus. Elegitq;
rex salomō oparios de omni isrl: ⁊ erat
indictio triginta miliaviroꝝ. Mittebat
q; eos in libanū decē milia per menses
singulos vicissim. ita vt duobꝫ mēsibꝫ
essent in domibꝫ suis. Et adoniraz erat
super huiuscemodi indictiōem. Fuerat
itaq; salomoni septuaginta milia eoruz
qui onera portabāt. ⁊ octoginta milia la
tomoꝝ in mōte absq; p̄positis qui p̄erāt
singulis opibꝫ nūero triū miliū ⁊ trecē
toꝝ p̄cipientiū pplo ⁊ his qui faciebant
opus. Precepitq; rex vt tollerent lapi-
des grādes lapides p̄cios os in fundamē-
tū tēpli ⁊ q̄drarēt eos quos dolauerunt

cemētarij salomonis ⁊ cementarij hirā
Porro biblij preparauerunt ligna ⁊ la
pides ad edificandam domum. VI

Factū est ergo q̄dringētesimo et
octogesimo anno egressionis fi
liorū israel de terra egypti in an
no q̄rto mense cio ipse est mēsis secun
dus regni salomonis sup̄ isrl: edificare
cepit domū dño. Dom⁹ aūt quā edifica
bat rex salomō dño. hēbat sexaginta cu
bitos in lōgitudine. ⁊ viginti cubitos i
latitudine. ⁊ triginta cubitos in altitu
dine. Et porticus erat ante tēplū vigin
ti cubitorū lōgitudis iuxta mēsurā lati
tudis templi. ⁊ habebat decē cubitos la
titudis ante faciē templi: fecitq̄ in tem
plo fenestras obliq̄s. Et edificauit super
parietē tēpli tabulata per gyrū in parieti
bus domus p̄ circūitū tēpli ⁊ oraculi. et
fecit latera in circūitu. Tabulatum q̄d
subter erat quinq̄ cubitos hēbat latitu
dinis. ⁊ mediū tabulatū sex cubitorū lati
tudinis. ⁊ tertiū tabulatū septē hās cu
bitos latitudinis. Trabes aūt posuit in
domo p̄ circūitū forinsec⁹ vt nō hererēt
murj tēpli. Domus aūt cū edificaret de
lapidib⁹ dolatis atq̄ p̄fectis edificata ē
⁊ malleus ⁊ securis ⁊ oē ferramētuz nō
sunt audita in domo cū edificaret. Ostiū
um lateris medij in p̄iete erat dom⁹ de
xtre ⁊ p̄ cochleā ascēdebāt i mediū cena
culū. ⁊ a medio in tertiuz. Et edificauit
domū ⁊ p̄summauit eā. Texit q̄z domuz
laq̄ribus cedrinis. ⁊ edificauit tabulatū
sup̄ oēm domū quinq̄ cubitj altitudis. ⁊
operuit domū lignis cedrinis. Et factus
est sermo dñi ad salomonē dicēs: Dom⁹
hec quā edificas. si ambulaueris in p̄ce
ptis meis. ⁊ iudicia mea feceris ⁊ custo
dieris oia mādata mea gradiēs p̄ ea: fir
mabo sermonē meū tibi quē locutus sum
ad dauid p̄trem tuū. ⁊ habitabo i medio
filiorū isrl. ⁊ nō derelinquā pplm meum
isrl. Igit̄ edificauit salomō domū ⁊ p̄fē
mauit eā. Et edificauit p̄ietes dom⁹ in
trinsec⁹ tabulatis cedrinis a pauimēto
dom⁹ vsq̄ ad summitatē p̄ietum ⁊ vsq̄
ad laq̄aria. ⁊ operuit lignis cedrinis intri
secus. ⁊ texit pauimētum dom⁹ tabulis
abiegnis. Edificauitq̄ viginti cubitorū
ad posteriorē p̄tem templi tabulata ce
drina a pauimēto vsq̄ ad superiora. ⁊ fecē
interiorē domū oraculi in scm̄ sanctorū.
Porro q̄draginta cubitorū erat ipsuz tē
plum p̄ae foribus oraculi. ⁊ cedro ois do
mus intrinsecus vestiebat̄ hās tornatu
ras ⁊ iūcturas suas fabrefactas ⁊ celatu
ras eminētes. Oīa cedrinis tabulis ve
stiebant̄. nec oio lapis apparere poterat
in p̄iete. Oraculū aūt in medio dom⁹ in
teriori p̄te fecerat vt poneret ibi arcaz
federis dñi. Porro oraculū hēbat viginti
cubitos lōgitudis ⁊ viginti cubitos la
titudis ⁊ viginti cubitos altitudis. ⁊ o
peruit illud atq̄ vestiuit auro purissimo
Sed ⁊ altare vestiuit cedro. Domū q̄z
ante oraculū opuit auro purissimo ⁊ af
fixit lamias clauis aureis. Nihilq̄ erat
in tēplo q̄d nō auro tegeret̄. Sed ⁊ to
tū altare oraculi texit auro. Et fecē ora
culo duos cherubin de lignis oliuar̄ de
cē cubitorū altitudinis. Quinq̄ cubito
rū ala cherub vna ⁊ quinq̄ cubitorū ala
cherub altera. i. decē cubitos hās a sū
mitate ale vsq̄ ad ale alterius summi
tatē. Decē q̄z cubitorū erat cherub secū
dus in mēsura pari. ⁊ opus vnū erat in
duob⁹ cherubin id est altitudinē hēbat
vn⁹ cherub decē cubitorū. ⁊ similr cherub
secūdus. Posuitq̄ cherubin in medio
templi interioris. Extendebāt aūt alas
suas cherubin ⁊ tāgebat ala vna pariē
tem. ⁊ ala cherub secundi tangebat pa
rietem alter̄. ale aūt altere in media p̄
te templi se inuicē cōtingebant. Texit q̄
q̄z cherubin auro. Et omēs parietes te
pli p̄ circūitū sculpsit variis celaturis
⁊ torno. Et fecē in eis cherubin ⁊ palmas
⁊ picturas varias quasi p̄minētes de pa
riete ⁊ egredientes. Sed ⁊ pauimentū
domus texit auro intrinsecus ⁊ extrin
secus: Et in ingressu oraculi fecē duo o
stilia de lignis oliuar̄. postesq̄ augulor̄
quinq̄ ⁊ duo ostia de lignis oliuar̄. Et
sculpsit i eis picturā cherubin ⁊ palma
rū species ⁊ anaglyfa valde p̄minentia

ɔ texit ea auro ɔ opuit tam cherubin q̄ palmas ɔ cetera auro. Fecitq̄ in intro tu templi postes de lignis oliuaꝝ q̄dran gulatos. ɔ duo ostia de lignis abiegnis altrinsecus. ɔ vtrūq̄ ostiū duplex erat⁊ ɔ se inuicez tenēs aperiebaꝫ. Et sculpsit cherubin ɔ palmas ɔ celaturas valde e⁊ minētes: operuitq̄ oīa laminis aure is ope q̄dro ad regulam. Et edificauit atriū interius trib⁹ ordinib⁹ lapidū poli toꝝ. ɔ vno ordine lignoꝝ cedri. Anno q̄r to fundata est domus dñi in mense çio ɔ in anno vndecimo mense elul. ipse est mensis octau⁹: pfecta est domus in om ni ope suo ɔ in vniuersis vtensilib⁹ edi ficauitq̄ eam annis septem. VII

Domū aūt suam edificauit salo⁊ mō tredecim annis. ɔ ad pfectū vsq̄ pduxit. Edificauit q̄q̄ do⁊ mū saltus libani centū cubitoꝝ lōgitu⁊ dinis. ɔ quinq̄gita cubitoꝝ latitudinis: ɔ triginta cubitoꝝ altitudis. ɔ q̄ttuor de ambulatoria iter colūnas cedrinas. Li⁊ gna quippe cedrina erciderat in colum⁊ nas. ɔ tabulatis cedrinis vestiuit totaz camerā q̄ q̄dragitaquinq̄ colūnis sustē tabaꝫ. Unus aūt ordo habebat colūnas quindecim ꝯ se inuicē positaſ. ɔ e regiōe se respiciētes eq̄li spatio intꝛ colūnas. et sup colūnas q̄drāgulata ligna i cūctꝭ eq̄ lia. Et porticū colūnaꝝ fecit quinquagi ta cubitoꝝ lōgitudinis. ɔ triginta cubi toꝝ latitudinis. ɔ alterā porticū in facie maioris porticus. ɔ colūuas ɔ epistylia sup colūnas feꝯ. Porticū q̄z solij i q̄ tri bunal ē. feꝯ ɔ texit lignis cedrīs a pauimē to vsq̄ ad summitatē. ɔ domūcula in q̄ sedebaꝫ ad iudicādū. erat in media por⁊ ticu simili ope. Domū q̄z fecit filie pha raonis quā vxorē duxerat salomō. tali ope q̄li ɔ hāc porticū. Omia lapidib⁹ p⁊ ciosis qui ad normā quādam atq̄ men surā tam intrinsecus q̄ extrinsecus ser rati erāt a fundamēto vsq̄ ad summita tem parietū. ɔ intrinsecus vsq̄ ad atriū maius. Fūdamēta aūt de lapidib⁹ pcio⁊ sis lapidib⁹ magnis decē siue octo cubi toꝝ. ɔ desup lapides pciosi eq̄lis mēsure secti erāt. similiterq̄ de cedro. Et atriū maius rotūdū triū ordinuz de lapidib⁹ sectis. ɔ vnius ordinis de dolata cedro: necnon ɔ in atrio dom⁹ dñi interioꝛi. ɔ i porticu domus. Uisit q̄z rex salomon ɔ tulit hirā de tyro filiuz mulieris vidue de tribu neptalim pē tyrio artificē era⁊ riū ɔ plenū sapia. intelligētia ɔ doctrina ad faciendū oē opus ex ere. Qui cuz ve⁊ nisset ad regē salomonē fecit omē opus eius. ɔ finxit duas colūnas ereas: decez ɔ octo cubitoꝝ altitudis colūnā vnā. et linea duodeci cubitoꝝ ambiebat colū⁊ nā vtrāq̄. Duo q̄z capitella fecit q̄ pone rentꝭ super capita colūnaꝝ fusilia ex ere: quinq̄ cubitoꝝ altitudis capitellū vnū ɔ quinq̄ cubitoꝝ altitudis capitellū al⁊ teꝝ. ɔ quasi in modū retis ɔ catenaꝝ si⁊ bi inuicē miro ope ꝯtextaꝝ. Utrūq̄ ca⁊ pitellū colūnaꝝ fusile erat. Septena ꝛ suum retiacula in capitello vno. ɔ septe na retiacula in capitello altero. Et pfecē colūnas ɔ duos ordies p circūitū retia⁊ culoꝝ singuloꝝ vt tegerēt capitella que erant sup summitatē malogranatoꝛuz Eodē mō fecit ɔ capitello secūdo. Capi tella aūt q̄ erant sup capita colūnaꝝ q̄si ope lilij fabricata erāt in porticu q̄ttuoꝛ cubitoum. ɔ rursum alia capitella in sū mitate colūnaꝝ desup iurta mensuram colūne ꝯtra retiacula. Malogranatoꝛū aūt duceti ordines erāt in circūitu capi telli secūdi. Et statuit duas colūnas in porticu tēpli. Cūq̄ statuisset colūnā de⁊ xteram. vocauit eam noīe iachin. Silr erexit colūnam secūdā. ɔ vocauit nomē eius boꝯ. Et sup capita colūnaruz op⁹ in modū lilij posuit: pfectūq̄ est op⁹ co⁊ lumnarū. Fecit q̄z mare fusile decē cubi toꝝ a labio vsq̄ ad labiū rotundum in circūitu. Quinq̄ cubitoꝝ altitudo ei⁹ ɔ restícula triginta cubitoꝝ cingebat illō per circūitum: ɔ sculptura subter labiū circumibat illud decez cubitis ambiēs mare. Duo ordines sculpturaꝝ histria⁊ taꝝ erant fusiles. ɔ stabant sup duodeci bues. Ē quib⁹ tres respiciebāt ad aqui lonē. ɔ tres ad occidentē. ɔ tres ad me⁊

ridiem. ⁊ tres ad orientem. ⁊ mare sup̄ eos desup̄ erat. q̄ꝝ posteriora vniuersa ĩ trinsecus latitabāt. Grossitudo aūt luteris triū vnciaꝝ erat labiūq̄ eius q̄si labiū calicis. ⁊ foliū repādi lilij: Duo milia bathos capiebat ⁊ tria milia metretas. Et fecit decē bases eneas q̄ttuor cubitoꝝ lōgitudinis bases singulas. ⁊ q̄ttuor cubitoꝝ latitudinis. et trium cubitorum altitudinis ⁊ ipsum opus basiuz interrasile erat. Et sculpture int̄ iūcturas. ⁊ ĩter coronulas ⁊ plectas: leōes ⁊ boues ⁊ cherubin. ⁊ in iūcturꝫ similiter desup̄. Et subter leones ⁊ boues q̄si lora ex ere depēdentia. ⁊ q̄ttuor rote p̄ bases singl'as ⁊ axes erei. ⁊ p̄ q̄ttuor p̄tes q̄si hūeruli subter luterē fusiles ꝯ se ĩuicē respectātes. Os q̄z luterꝫ intrīsecus erat in capitꝫ summitate. ⁊ qd̄ forinsecꝰ apparebat vniꝰ cubiti erat totū rotūdū p̄iterq̄ hēbat vnū cubitū ⁊ dimidium. In angul' aūt colūnaꝝ varie celature erāt. ⁊ media intercolūnia q̄drata nō rotūda. Quattuor q̄z rote q̄ p̄ q̄ttuor āgulos basis erant coherebāt sibi subter basim. Una rota habebat altitudīs cubitū ⁊ semis. Tales aūt rote erāt q̄les solent in curru fieri. Et axes eaꝝ ⁊ radij et cāti ⁊ modioli oīa fusilia. Nā ⁊ humeruli illi q̄ttnor p̄ singulos angl'os basis vnius ex ipsa basi fusiles ⁊ ꝯiūcti erant. In summitate aūt basis erat q̄dā rotūditas vniꝰ ⁊ dimidij cubiti. ita fabrefacta vt luter desuper posset imponi. hn̄s celaturas suas variasq̄ sculpturas ex semetipsa. Sculpsit q̄z in tabulatꝫ illis q̄ erāt ex ere. ⁊ in angul'. cherubin ⁊ leones ⁊ palmas q̄si in similitudīez hoīs stātis vt nō celata sed apposita p̄ circūituz viderent̄. In hūc modū fecit decē bases. fusura vna ⁊ mēsura sculpturaq̄ ꝯsimili. Fecit q̄z decē luteres eneos. Quadraginta bathos capiebat luter vnꝰ: eratq̄ q̄ttuor cubitoꝝ. Singulosq̄ luteres p̄ singulas. i. decē bases posuit. ⁊ cōstituit decē bases. quinq̄ ad dexteram partem templi. et quinq̄ ad sinistrā. Mare autem posuit ad dexterā p̄tē tēpli. ꝯ orientem ad meridiē. Fec̄ g̃ hirā lebetes ⁊ scutras ⁊ amulas: ⁊ p̄fecit oē opus regis salomonis in tēplo dn̄i colūnas duas. et funiculos capitelloꝝ super capitella colūnarū duos ⁊ retiacula duo. vt op̄irēt duos funiculos qui erāt sup̄ capita colunarū. ⁊ malogranata q̄dringēta ĩ duobus retiaculis. duos v̄sus malog̃natorū in retiacul' singulis ad op̄iendos funiculos capitelloꝝ qui erāt super capita colūnarū. ⁊ bases decē ⁊ luteres decez super bases ⁊ mare vnū ⁊ boues duodecim subter mare ⁊ lebetes ⁊ scutras ⁊ amulas. Oīa vasa q̄ fecit hiram regi salomōi ĩ domo dn̄i de auricalcho erāt. In cāpestri regiōe iordanis fudit ea rex in argyllosa terra inter sochot ⁊ sarthā. et posuit salomon omīa vasa in domo dn̄i Propter multitudinē aūt nimiaz non erat pondus eris. Fecitq̄ salomō omīa vasa in domo dn̄i: altare aureū. ⁊ mensam sup̄ quā ponerent̄ panes p̄positionis aureā. ⁊ cādelabra aurea q̄nq̄ ad dexterā ⁊ q̄nq̄ ad sinistrā ꝯ oracl'm ex auro puro ⁊ q̄si lilij flores. ⁊ lucnas desup̄ aureas ⁊ forcipes aureos ⁊ hydrias ⁊ fuscinulas ⁊ phialas ⁊ mortariola ⁊ thuribula de auro purissimo. Et cardīes ostioꝝ domꝰ interioris sancti scōꝝ. ⁊ ostioꝝ domus tēpli ex auro erant. Et p̄fecit omē opus qd̄ faciebat salomō in domo dn̄i. ⁊ intulit q̄ sanctificauerat dauid p̄t suꝰ. argentum ⁊ aurum ⁊ vasa reposuitq̄ in thesauris domus domini.

VIII

Tunc ꝯgregati sunt omēs maiores natu isrl' cū p̄ricipibꝫ tribuum ⁊ duces familiarū filioꝝ israel ad regē salomonez in hierl'm vt deferrent arcaz federis dn̄i de ciuitate dauid. i. de syon. Conuenitq̄ ad regem salomonem vniuersus israel in mense bethanim in solēni die: ipse est mensis septimus. Venerūtq̄ cūcti senes de isrl': ⁊ tulerūt arcā sacerdotes ⁊ portauerūt arcaz domini ⁊ tab̄naculū federis ⁊ oīa vasa scūarij q̄ erant in tab̄naculo: ⁊ ferebāt ea sacerdotes ⁊ leuite. Rex aūt salomō ⁊ oīs multitudo isrl' q̄ ꝯuenerat ad

eũ gradiebaꝫ cũ illo ante arcã: ⁊ immolabãt oues ⁊ boues absq; estimatione ⁊ nũero. Et intulerũt sacerdotes arcã fœderis dñi in locũ suũ in oraculũ templi i scm̃ scoꝝ subt alas cherubin. Siquidez cherubin expãdebãt alas sup locũ arce: ⁊ protegebãt arcã ⁊ vectes eius desup. Cumq; eminerẽt vectes vt appararẽt summitates eoꝝ foris scũariũ añ oraculũ. nõ apparebãt vltra extrinsecꝰ. q̃ ⁊ fuerũt ibiusq; in pñtez diẽ. In arca aũt nõ erat aliud nisi due tabule lapidee q̃s posuerat i ea moyses in oreb qñ pepigit dñs fedꝰ cuz filiis isrl cũ egrederẽt de tra egypti. Factũ est aũt cũ exissent sacdotes ꝺ scũario nebula ipleuit domũ dñi ⁊ nõ poterant sacerdotes stare ⁊ mistrare ꝓpt nebulaz Impleuerat ei gl'ia dñi domũ dñi. Tũc ait salomõ: Dñs dixit vt hitaret in nebula. Edificãs edificaui domũ ⁊ hitaculũ tuũ: firmissimũ soliũ in sempiternũ. Cõuertitq; rex faciẽ suã: ⁊ bñdixit oi ecclesie isrl. Stis ei eccl'ia isrl stabat. Et ait salomõ: Bñdictus dñs deꝰ isrl qui locutus est ore suo ad dauid pr̃em meũ ⁊ in manibꝫ eiꝰ pfecit dicẽs: A die q̃ eduri populũ meũ isrl de egypto. nõ elegi ciuitatez de vniũsis tribubꝫ isrl vt edificaret̃ domꝰ: ⁊ esset nomẽ meũ ibi: sed elegi dauid vt eẽt sup ppl'm meũ isrl. Voluitq; dauid pr̃ meꝰ edificare domum noi dñi dei isrl: ⁊ ait dñs ad dauid pr̃em meuz. Q cogitasti i corde tuo edificare domũ noi meo. bñ fecisti hoc̃ipm mẽte tractans Verũtñ tu nõ edificab mihi domũ: sz filius tuꝰ qui egrediet̃ de renibꝫ tuis ipse edificabit domũ noi meo. Cõfirmauit dñs sm̃onẽ suũ quẽ locutꝰ est: stetitq; p dauid pr̃e meo ⁊ sedi sup thronũ isrl sic locutꝰ ẽ dñs: ⁊ edificaui domuz noi dñi dei isrl ⁊ ꝓstitui ibi locũ arce i q̃ fedꝰ dñi est qꝺ pcussit cũ pribꝫ nr̃is qñ egressi sũt de terra egypti. Stetit aũt salomõ añ altare dñi in ꝓspectu eccl'ie isrl ⁊ expãdit manꝰ suas in celũ ⁊ ait: Dñe deꝰ isrl nõ est similis tui deꝰ in celo desup ⁊ sup terrã deorsuz. qui custodis pactuz ⁊ miam suis tuis qui ãbulãt corã te in toto corde suo: qui custodisti suo tuo dauid pr̃i meo q̃ locutꝰ es ei. Ore locutꝰ es: ⁊ manibꝫ pfecisti. vt h̃ dies ꝓbat. Nunc igit̃ dñe deꝰ isrl ꝓsua famulo tuo dauid pr̃i meo q̃ locutꝰ es ei dicẽs: Nõ auferet̃ de te vir corã me qui sedeat sup thronũ israel ita tñ si custodierint filij tui viã suam vt ambulẽt corã me. sic tu ãbulasti in ꝓspectu meo. Et nũc dñe deꝰ isrl firment̃ ꝙba tua q̃ locutus es suo tuo dauid pr̃i meo. Ergo ne putãdũ est qꝺ vere deꝰ hitet sup terrã? Si. n. celũ ⁊ celi celoꝝ te capere nõ pñt q̃nto magis domꝰ Ixc quã edificaui? Sed respice ad or̃ez sui tui: ⁊ ad p̃ces eiꝰ dñe deus meus. Audi hymnũ ⁊ oꝛoem quã suꝰ tuꝰ orat coraz te hodie. vt sint oc'li tui apti sup domũ hãc nocte ac die. sup domũ ꝺ q̃ dixisti: erit nomẽ meũ ibi. vt exaudias oꝛonem quã orat i loco isto ad te suꝰ tuꝰ vt exaudias deprecatiõez sui tui ⁊ ppli tui isrl qꝺ cũq; orauerit in loco isto ⁊ exaudies i loco hitaculi tui i celo: ⁊ cũ exaudieris ꝓpitius eris. Si peccauerit hõ i primũ suũ ⁊ habuerit aliqꝺ iuramẽtũ q̃ teneat̃ astrictus: ⁊ venerit ꝓpt iuramẽtũ corã altari tuo in domũ tuã. tu exaudies in celo: ⁊ facies ⁊ iudicab suos tuos ꝺdẽnãs impium ⁊ reddẽs viã suã sup caput eiꝰ. iustificãsq; iustũ ⁊ retribuẽs ei sm̃ iusticiaz suã. Si fugerit ppls tuꝰ isrl inimicos suos. q; peccaturꝰ est tibi. ⁊ agẽtes pniam ⁊ ꝓfitẽtes noi tuo. venerit ⁊ adorauerit ⁊ deprecati te fuerit in domo hac. exaudi i celo: ⁊ dimitte pctm̃ ppli tui isrl: ⁊ reduces eos in tra quã dediſti pribꝫ eoꝝ. Si clausũ fuerit celũ ⁊ ñ pluerit ꝓpt pctã eoꝝ ⁊ orãtes i loco isto pniam egerit noi tuo: ⁊ a pctis suis ꝺũsi fuerint ꝓpt afflictiõez suã: exaudieos i celo ⁊ dimitte peccata suoꝝ tuoꝝ ⁊ ppli tui isrl ⁊ oñde eis viã bonã p quã ambulẽt: ⁊ da pluuiam sup terrã quã dediſti ppło tuo i possessionẽ. Fames si orta fuerit in tra. aut pestilẽtia. aut corrupt̃ aer. aut erugo. aut locusta vel rubigo: ⁊ afflixerit eũ inimicꝰ ei̇ portas obsidẽs: oĩs plaga. vniuersa infirmitas cũcta deuotatio ⁊ imꝓcatio q̃

accíderit oí hoí de pplo tuo ísrl. si qs co
gnuerit plagã cordis sui: & expãderit ma
nus suas i domo hac: tu exaudies i celo
in loco hitatiõis tue: & repropitiaberis
& facies vt des vnicuicq; scm oes vias su
as sic videri cor ei⁹ qz tu nosti solus cor
oim filioz hoim vt timeãt te cũcti dieb⁹
qb⁹ viuũt sup faciẽ tre quã dedisti pri⁹
nr̃is. Insup & alienigẽa qui nõ ẽ d pplo
tuo ísrl cũ vẽerit de tra lõginq; ppt nomẽ
tuũ. audient enĩ nomẽ tuũ magnũ & ma
nus tua fort & brachiũ tuũ extentũ vbi
cũq;. cũ venerit & orauerit in h̃ loco tu
exaudies i celo i firmam̃to hitaculi tui:
& facies oĩa p qb⁹ inuocauerit te alienigẽa
vt discãt vniũsi ppli tra; nomẽ tuũ tie
re. sic pplm tu⁹ ísrl: & pbẽt qz nomẽ tuũ i
uocatũ ẽ sup domũ hac quaz edificaui.
Si egressus fuerit ppls tu⁹ ad bellũ ĩ
micos suos p viã qcũq; miseri eos. ora
bũt te ĩ viã ciuitat quã elegisti: & ĩ do
mũ quã edificaui noi tuo: & exaudies in
celo oones eor & pces eor & facies iudi
ciũ eor. Si peccauerit tibi (nõ ẽ enĩ hõ
qui nõ peccet) & irat⁹ tradideri eos inimi
cis suis: & captiui ducti fuerit in tra ini
micor lõge vl prope. & egerint pniaz i cord
suo in loco captiuitat: & ptũsi dcpcati te
fuerint in captiuitate sua dicẽtes: pecca
uim⁹. iniq egim⁹: ipie gessim⁹: & reuersi
fuerint ad te in vniũso corde suo & tota
aĩa sua in tra inimicor suor ad quã capti
ui ducti fuerit: & orauerit te ĩ viã terre
sue quã dedisti pri⁹ eor & ciuitatis quã
elegisti & tẽpli qd edificaui noi tuo. ex
audies in celo i firmamẽto solij tui oõ
nes eor & pces eor & facies iudiciũ eor:
& ppitiaberi pplo tuo q peccauit tibi: & oĩ
bus iniqtatib⁹ eor qb⁹ puaricati sũt in te
& dab⁹ miam coram eis q eos captiuos ha
buerint vt miseãt eis. Populꝰ ei tu⁹ ẽ
& hereditas tua qs eduxisti de tra egypti
de medio fornac ferree vt sint ocli tui
apti ad dcpcatiõez sui tui & ppli tui ísrl
& exaudies eos in vniũsis p qb⁹ inuoca
uerit te. Tu. n. sepasti eos tibi i hereditа
tẽ de vniũs ppls tre. sic locut⁹ es p moy
sen sum tuũ qñ eduxisti pres nros d egy
pto dñe de⁹. Fcm̃ ẽ aũt cũ cõplesset salo
mõ oras dñm oem okoez & dcpcatiõem
hãc surrexit de conspectu altar dñi. Utrũ
q;. n. genu i tra fixerat: & man⁹ expande
rat ad celuz. Stetit g & bñdixit oi eccle
ísrl voce magna dicẽs: Bñdict⁹ dñs de⁹
q dedit requez pplo suo ísrl iuxta oĩa q lo
cut⁹ ẽ. Nõ cecidit ne vn⁹ qdẽ sermo ex oĩ
bus bõis q locut⁹ ẽ p moysen sum suuz
Sit dñs de⁹ nr̃ nobiscũ. sic fuit cũ pri⁹
nr̃is ñ derelinquẽs nos neq; reprobẽs: ut i
clinet corda nra ad sequt ãbulem⁹ in vni
úsis vijs ei⁹ & custodiam⁹ mãdata ei⁹ &
cerimonias & iudicia qcũq; mãdauit pa
tri⁹ nr̃is: & sint sermões mei isti qb⁹ dcpr
cat⁹ sũ coram dño appinqntes dño deo
nr̃o die ac nocte vt faciat iudiciũ seruo
suo & pplo suo ísrl per singulos dies vt
sciãt oes ppli tre qz dñs ipse ẽ de⁹: & nõ ẽ
vltra absq; eo. sit q;z cor nrm pfectũ cuz
dño deo nr̃o vt ãbulem⁹ i decretis ei⁹: &
custodiam⁹ mãdata ei⁹. sic & hodie. Igi
tur rex & oĩs ísrl cũ eo imolabant victi
mas coram dño. Immolauitq; salomõ hos
tias pacificas q imolauit dño. bou vi
gintiduo milia & ouiũ cẽtũ vigĩti milia
Et dedicauerũt tẽplũ dñi rex & filij ísrl.
In die illa scificauit rex mediũ atrij qd
erat añ domũ dñi. Fec q;pe holocaustuz
ibi & sacrificiũ & adipẽ pacificor: qm̃ alta
re ereũ qd erat coram dño min⁹ erat: & ca
pere nõ potat holocaustũ & sacrificiũ & adi
pẽ pacificor. Fec g salomõ i tpe illo festi
uitatẽ celebrẽ: & oĩs ísrl cũ eo. mltitudo
mag ab introitu emath vsq; ad riuũ e
gypti coram dño deo nr̃o septez dieb⁹ & se
ptẽ dieb⁹. i. q;ttuordecĩ dieb⁹: & in die oc
tauo dimisit pplos. Qui bñdicẽtes re
gi profecti sunt in tabernacula sua letãtes
& alacri corde sup oib⁹ bõis q fecerat do
min⁹ dauid suo suo & ísrl pplo suo

IX

Actũ ẽ aũt cũ pfeciset salomõ
edificiũ dom⁹ dñi & edificiũ regis
& oẽ qd optauerat & voluerat fa
cere appuit ei dñs secũdo sic appuerat
ei i gabaõ. Dixitq; dñs ad eũ. Exaudiui
oracionez tuã & dcpcatiõem tuã qs deprecat⁹ es
coram me: scificaui domũ hãc quã edifica

sti vt ponerē nomē meū ibi in sempiter
nū: ⁊ erūt oculi mei ⁊ cor meuz ibi cūctꝰ
diebꝫ. Tu q̄z si ābulauerꝰ corā me sic̄ am
bulauit pr̄ tuꝰ ī simplicitate cordis ⁊ in
eq̄tate: ⁊ fecerꝰ oīa q̄ p̄cepi tibi ⁊ iudicia
mea ꝟuauerꝰ ⁊ legitīa mea: ponā thronū
regni tui sup̄ isrl̄ in sempitnū sic̄ locutꝰ
sū dauid pr̄i tuo dicēs: nō auferet̄ vir d̄
genere tuo de solio isrl̄. Si āt aūsiōe aū
si fuerit̄ vos ⁊ filij vr̄i n̄ seq̄ntes me nec
custodientes mādata mea ⁊ cerimonias
q̄s ꝓposui vob̄: sz abierit̄ ⁊ coluerit̄ deos
alienos ⁊ adorauerit̄ eos auferā isrl̄ de
sup̄ficie t̄re q̄z dedi eis. ⁊ tēplū qd̄ scīfica
ui noī meo ꝓijciā a ꝯspectu meo: eritq̄z
isrl̄ ī ꝓūbiū ⁊ ī fabulā cūctꝰ ꝓpl̄is. ⁊ domꝰ
h̄ erit ī erēplū. Oīs q̄ trāsierit p̄ eaz. stu
pebit ⁊ sibilabit ⁊ dicz. Quare fecit dn̄s
sic t̄re huic ⁊ domui huic? Et rn̄debūt
Quia dereliq̄rūt dn̄m deū suū q̄ edurit
pr̄es eoꝝ de t̄ra egypti ⁊ secuti sūt deos
alienos ⁊ coluerūt eos: ⁊ adorauerunt
eos: idcirco īdurit dn̄s sup̄ eos oē malū
h̄. Explet̄ āt ānis vigīti postq̄z edificaue
rat salomō duas domos. i. domū dn̄i et
domū regꝰ: hirā rege tyri p̄bēte salomo
ni ligna cedrina ⁊ abiegna ⁊ aurn̄ iuxta
oē qd̄ opꝰ habuerat: tūc dedit salomon
hirā vigīti oppida ī t̄ra galilee. Et egres
sus ē hirā de tyro vt videret oppida q̄ de
derat ei salomō ⁊ n̄ placuerūt ei. Et ait.
Heccine sunt ciuitates q̄s dedisti mihi
frat̄? Et appellauit eas t̄rā chabul vsq̄z ī
diē hāc. Misit g̃ hirā ad regē salomonē
cētū vigīti talēta auri. Hec ē sūma expē
saꝝ quā obtulit salomō rex ad edificādū
domū dn̄i ⁊ domū suā ⁊ mello ⁊ muruz
hierl̄z ⁊ heser ⁊ mageddo ⁊ gaçer. Pha
rao rex egypti ascēdit: ⁊ cepit gaçer: suc
cēditq̄z eā igni: ⁊ chananeū q̄ hītabat in
ciuitate int̄fec̄ ⁊ dedit eā in dotē filie sue
vxori salomōis. Edificauit g̃ salomō ga
çer ⁊ bethorō īferiorē ⁊ baalath ⁊ palmi
rā ī t̄ra solitudīs: ⁊ oēs vicos q̄ ad se p̄ti
nebāt ⁊ erāt absq̄z muro: muniuit ⁊ ciui
tates curruū ⁊ ciuitates eq̄tū ⁊ qd̄cūq̄z
ei placuit: vt edificaret ī hierl̄m ⁊ ī liba
no ⁊ ī oī t̄ra ptāt̄ sue. Uniūsū ꝓpl̄m q̄ re
māserat de āmorreis ⁊ de etheis ⁊ phere
çeis ⁊ eueis ⁊ iebuseis. q̄ n̄ sūt de filijs is
rael: hoꝝ filios q̄ remāserāt ī t̄ra q̄s. s. nō
potuerāt filij isrl̄ ext̄mīare fecit salomō
tributarios vsq̄z ī diē hāc. De filijs aūt
isrl̄ nō ꝯstituit salomō ꝟuire quēq̄z: sed
erāt viri bellatores ⁊ mīstri eiꝰ ⁊ p̄ncipes
⁊ duces ⁊ p̄fecti curruū ⁊ eq̄ꝝ. Erāt aūt
p̄ncipes sup̄ oīa op̄a salomonis p̄positi
quingēti q̄nq̄gīta q̄ hēbāt subiectū ꝓpl̄z
⁊ statutꝰ op̄ibꝫ īp̄abāt. Filia aūt phara
onis ascēdit d̄ ciuitate dauid ī domū su
am quā edificauerat ei salomō. Tūc edi
ficauit mello. Offerebat q̄z salomō tri
bus vicibꝫ p̄ ānos singl̄os holocausta ⁊
pacificas victimas sup̄ altare qd̄ edifica
uerat dn̄o ⁊ adolebat thymiama coraz
dn̄o. Perfectūq̄z ē tēplū. Classem q̄z fe
cit rex salomō ī asiōgaber q̄ ē iuxta hay
lā ī litore marꝰ rubri in t̄ra idumee. Mi
sitq̄z hiraz in classe illa ꝟuos suos viros
nauticos ⁊ gnaros marꝰ cū ꝟuis salomo
nis. qui cū venissent in ophir sumptuz
inde auruz quadringentoꝝ viginti talē
toꝝ detulerūt ad regē salomonem. X

Sed ⁊ regina saba audita fama
salomōis. ī noīe dn̄i vēit tēpta
re eū in enigmatibꝫ. Et īgressa
hierl̄m mlto cū comitatu ⁊ diuitijs. ca
mel̄ portātibꝫ aromata. ⁊ auꝝ īfinitū ni
mis ⁊ gēmas p̄ciosas. vēit ad regē salo
monē: ⁊ locuta ē ei vniūsa q̄ hēbat ī cor
de suo. Et docuit eā salomō oīa vba q̄ ꝓ
posuit. Nō fuit ꝟmo q̄ regē posset latere
⁊ n̄ rn̄deret ei. Uidēs āt regīa saba oēm
sapīaz salomōis: ⁊ domū quā edificaue
rat ⁊ cibos mēse eiꝰ: ⁊ hītacl̄a ꝟuoꝝ ⁊ or
dīes mīstrātiū. vestesq̄z eoꝝ ⁊ pīcernas ⁊
holocausta q̄ offerebat ī domo dn̄i: n̄ hē
bat vltra spm̄. dixitq̄z ad regē. Uerꝰ ē ser
mo quē audiui ī t̄ra mea sup̄ ꝟmōibꝫ tu
is ⁊ sup̄ sapīa tua: ⁊ nō credebā narrāti
bus mihi. donec ipsa vēi ⁊ vidi ocul̄ me
is: ⁊ ꝓbaui q̄ media p̄s mihi nūciata n̄
fuerit. Maior est sapīa ⁊ op̄a tua q̄z ru
mor quez audiui. Btī viri tui ⁊ btī ꝟui
tui hi qui stāt corā te sp̄ ⁊ audiūt sapīaz
tuā. Sit dn̄s deꝰ tuꝰ bn̄dictꝰ cui cōpla

cuiſti ⁊ poſuit te ſup̄ thronū iſrl̄ eo q̄ dilexerit dñs iſrl̄ i ſempiternū ⁊ cōſtituit te regē vt faceres iudiciū ⁊ iuſticiā. Dedit q̄ regi cētū viginti talēta auri: ⁊ aromata mlta nimis ⁊ gēmas p̄ciosas. Nō fūt allata vltra aromata tā mlta q̄ea q̄ dedit regina ſaba regi ſalomōi. Qz ⁊ claſſis hiram q̄ portabat auꝝ de ophir. attulit ex ophir ligna tina multa nimis ⁊ gēmas p̄ciosas. Fecitq̄ rex de lignis tinis fulcra dom̄ dñi ⁊ dom̄ regie ⁊ citharas lyras q̄ cātoribꝫ. Nō ſunt allata huiuſcemōi ligna tina neq̄ viſa vſq̄ i p̄ntē die. Rex autē ſalomō dedit regine ſabe oīa q̄ volu it ⁊ petiuit ab eo: exceptis his q̄ vltro ob tulerat ei mūere regio. Que reūſa eſt ⁊ abiit i trā ſuā cū ſuis ſuis. Erat aūt pōdus auri q̄ offerebat ſalomōi p̄ annos ſingulos ſexcētoꝝ ſexagitaſex talētoꝝ auri: excepto eo q̄ offerebāt viri qui ſuꝑ vectigalia erāt ⁊ negociatores. vniuſq̄ ſcuta vēdētes: ⁊ oēs reges arabie duceſq̄ tre. Fecit q̄z rex ſalomō ducēta ſcuta de auro puriſſimo. Dexcētos auri ſiclos dedit lamias ſcuti vn̄i ⁊ trecentas peltas ex auro p̄bato. Trecenteq̄ mine auri vnā peltā veſtiebāt. Poſuitq̄ eas rex i domo ſalt̄ libani. Fecit etiā rex ſalomō thronū de ebore grādez: ⁊ veſtiuit eū auro fuluo nimis q̄ hēbat ſex gradus. Et ſūmitas throni rotūda erat i p̄te poſteriori ⁊ due man̄ hinc atq̄ inde tenētes ſedile: ⁊ duo leones ſtabāt iuxta manus ſingulas: ⁊ duodeci leūculi ſtātes ſuper ſex gradus hinc atq̄ inde. Nō ē fact̄ tale op̄ in vniuſis regnis. Qz ⁊ oīa vaſa de q̄b potabat rex ſalomō erāt aurea: ⁊ vniuſa ſupellex dom̄ ſalt̄ libani de auro puriſſimo. Nō erat argētū nec alicui⁹ p̄cij putabat̄ i diebꝫ ſalomōis: q̄z claſſis regis per mare cū claſſe hirā ſemel p̄ tres annos ibat i tharſis. deferēs inde aurꝫ ⁊ argētuꝫ ⁊ dentes elephantoꝝ ⁊ ſimias ⁊ pauos. Magnificat⁹ ē g̃ rex ſalomō ſup̄ oēs reges tre diuitijs ⁊ ſapia. ⁊ vniuſa tra deſiderabat vultū ſalomōis vt audiret ſapiētiā ei⁹ quā dederat de⁹ i corde eius: ⁊ ſingli deferebāt ei mūera. vaſa argētea ⁊ aurea: veſtes ⁊ arma bellica. aromata q̄q̄ ⁊ eq̄s ⁊ mulos p̄ annos ſingl̄os. Congregauitq̄ ſalomō curr̄ ⁊ eq̄tes: ⁊ facti ſunt ei mille q̄dringēti curr̄: ⁊ duodeciꝫ milia eq̄tū ⁊ diſpoſuit eos per ciuitates mūitas ⁊ cū rege i hierlm. Fecitq̄ vt tā ta eēt abūdātia argēti i hierlm q̄ta ⁊ lapidū ⁊ cedroꝝ p̄buit mlitudine q̄ſi ſycomoros q̄ naſcūt in cāpeſtribꝫ. Et educebāt eq̄ ſalomōi de egypto ⁊ de choa. Negociatores ei⁹ regis emebant de choa ⁊ ſtatuto p̄ciū p̄ducebāt. Egrediebat aūt q̄driga ex egypto ſexcētis ſiclis argenti et equus centū quinq̄ginta. Atq̄ in hunc modū cūcti reges et hetthei ⁊ ſyrie equos venundabant.

XI

Rex aūt ſalomon adamauit mulieres alienigenas mlt̄as: filiaſq̄ pharaonis et moabitidas et āmonitidas idūeas ⁊ ſidonias ⁊ cethheas de gētibꝫ ſup̄ q̄bꝫ dixit dñs filijs iſrl̄: Nō ingrediemini ad eas: neq̄ de illi ingredient ad vꝰas. Certiſſime. n. aūtēt corda vꝰa vt ſeqūmini deos eaꝝ. His itaq̄ copulat⁹ ē ſalomō ardētiſſimo amore. Fuerūtq̄ ei vxores q̄ſi regie ſeptingēte: ⁊ cōcubine trecēte. Et aūterūt mlieres cor ei⁹. Cūq̄ iā eēt ſenex. deꝑuatū eſt cor ei⁹ p̄ mulieres vt ſeqūret deos alienos: nec erat cor ei⁹ p̄fectū cū dño deo ſuo ſic cor dauid p̄tris ei⁹: ſz colebat ſalomō aſththarthen dea ſidoniorꝫ ⁊ chamos deū moabitaꝝ ⁊ moloch idolū āmonitaꝝ. Fecitq̄ ſalomon q̄d nō placuerat coram dño: ⁊ non adipleuit vt ſeqūret dñm ſic dauid p̄ ei⁹. Tūc edificauit ſalomō phanū chamos idolo moab i mōte qui eſt ꝰ hierlm: ⁊ moloch idolo filiorꝫ āmon. Atq̄ i hūc modū fec̄ vniuſis vxoribꝫ ſuis alienigenis q̄ adolebāt thura ⁊ imolabāt dijs ſuis. Igit̄ iratꝰ ē dñs ſalomōi q̄ auerſa eſſet mēs ei⁹ a dño deo iſrl̄ q̄ apparuerat ei ſecūdo: ⁊ p̄cepat de hac re ne ſeqūret deos alienos: ⁊ nō cuſtodiuit q̄ mādauit ei dñs. Dixit itaq̄ dñs ſalomoni. Quia habuiſti hoc apud te ⁊ nō cuſtodiſti pactū meū ⁊ p̄cepta mea q̄ mādaui tibi: dirūpens ſcindā regnū tuū ⁊ dabo illud ſuo

tuo:verũtñ in dieb tuis nõ faciã ꝓpter dauid ꝑem tuũ. De manu filij tui sci/ dam illud.nec totũ regnũ auferã ꝙ tri/ bũ vnã dabo filio tuo ꝓp dauid ſuum meũ ⁊ hierlm quã elegi. Suscitauit ãt dñs adũſariũ ſalomõi adad idumeũ de ſemĩe regio q erat i edom. Cũ.n.eẽt da uid i idumea ⁊ aſcendiſſet ioab ꝓnceps militie ad ſepeliẽdũ eos q̃ fuerãt intfe/ cti:⁊ occidiſſet oẽ maſculinũ in idumea ſex enĩ mẽſib ibi morat' ẽ ioab ⁊ oĩs iſ/ rael donec intimeret oẽ maſculinum in idumea:fugit adad ipſe ⁊ viri idumei ꝺ ſuis ꝑtis ei' cũ eo vt igrederet egyptũ Erat aũt adad puer ꝑuulus. Cũq; ſur/ rexiſſent de madian.venerũt i pharã. Tu lerũtq; ſecũviros de pharã ⁊ itroierũt e/ gyptũ ad pharaonẽ regẽ egypti. Qui ꝺ dit ei domũ:⁊ cibos ꝓſtituit:⁊ trã delega uit. Et iuenit adad gr̃am coram pharaõe valde itãtũ vt darꝫ ei vxorẽ ſororẽ vxo/ ris ſue germanã tafnes regie. Genuit q; ei ſoror tafnes genebath filium:⁊ nu triuit eũ tafnes i domo pharaõis. Erat q; genebath hitãs apꝺ pharaõem cũ fi liis ei'. Cũq; audiſſet adad i egypto dor miſſe dauid cũ ꝑtib ſuis:⁊ mortuu; eẽ ioab ꝓncipẽ militie.dixit pharaoni: Di mitte me vt vadã i terrã meã: Dixitq; ei pharao. Qua enĩ re apꝺ me idiges vt q̃ras ire ad trã tuã? At ille rñdit. Nulla re ꝙ obſecro te vt dimittas me. Suſci/ tauit q̃; ei de' adũſariũ raçõ filiũ eliadã q̃ fugerat adadeçer regẽ ſaba dñm ſuu; ⁊ ꝙgregauit ꝺ eũ viros ⁊ fact' ẽ ꝓnceps latronũ cũ interficeret eos dauid abierũt q; damaſcũ ⁊ hitauerũt ibi:⁊ ꝓſtituerũt eũ regẽ i damaſco.eratq; adũſari' iſrael cũctis diebꝫ ſalomõis. Et hoc ẽ malũ adad ⁊ odiũ ꝺ iſrl'.regnauitq; i ſyria. Hieroboa; q̃; filius nabath eufrate' de ſareda mu' ſa/ lomõis cui' mr̃ erat noie Sarua:muli er vidua:leuauit manũ ꝺ regẽ. Et hoc ẽ cã rebellionis adũſus eũ.qz ſalomõ edifi/ uit mello:⁊ coeg̃uit voraginẽ ciuitatis dauid ꝑris ſui. Erat aũt hieroboa; vir fortis ⁊ potẽs. Videſq; ſalomõ adoleſcẽ tẽ bone indol' ⁊ iduſtriũ.ꝓſtituerat eũ ꝓ/ fectũ ſup tributa vniuſe dom' ioſeph. Fcm̃ eſt igit in tpe illo vt hieroboam e/ grederet de hieruſalẽ:⁊ inueniret eũ a/ hias ſylonites ꝓphẽta in via optus pal/ lio nouo. Erãt autẽ duo tm̃ i agro. Ap/ prehendenſq; ahias pallũ ſuum nouũ quo coopertus erat ſcidit in duodecim ptes:⁊ ait ad hieroboã. Tolle tibi decẽ ſciſſuras. Hec enĩ dicit dñs deus iſrael Ego ſcindã regnũ de manu ſalomõis ⁊ dabo tibi decẽ tribꝰ. Porro vna tribꝰ re manebit ei ꝓp ſeruũ meũ dauid:⁊ hie ruſalẽ ciuitatẽ quã elegi ex oĩbꝰ tribꝰ iſrael.eo q; dereliquerit me ⁊ adorauerit aſtharthẽ deã ſidoniox ⁊ chamos deum moab:et moloch deum filiorum am/ mon et non ambulauerit in vijs meis vt faceret iuſticiam coram me ⁊ pcepta mea et iudicia ſicut dauid pater ei' Nec auferam omne regnum de manu eius.ſed ducem ponam eũ cunctis die/ bus vite ſue propter dauid ſeruu; me/ um quẽ elegi. qui cuſtodiuit mandata mea ⁊ pcepta mea. Auferã aũt regnũ de manu filij ei' ⁊ dabo tibi decẽ tribꝰ.filio aũt ei' dabo tribũ vnã vt remaneat luc na dauid ſuo meo cũctis diebꝫ coram me i hieruſalẽ ciuitate quã elegi vt eſſet no/ mẽ meũ ibi.te aũt aſſumã ⁊ regnabis ſup omnia que deſiderat anima tua. eriſq; rex ſup iſrael. Si igitur audieris omia que precepo tibi ⁊ ambulaueris in vijs meis:⁊ feceris q̃ rectũ eſt coram me cu/ ſtodiẽs mandata mea ⁊ pcepta mea.ſicẽ fecit dauid ſeruus me' ero tecũ:⁊ edifica/ bo tibi domũ fidelẽ quõ edificaui dauid domũ ⁊ tradã tibi iſrl' ⁊ affligã ſemẽ da/ uid ſup hoc. verũtñ nõ cũctis diebꝫ. Volu it q; ſalomõ interficere hieroboã. Qui fur rexit ⁊ aufugit in egyptũ ad ſeſac regem egypti:⁊ fuit in egypto vſq; ad mortẽ ſa lomõis. Reliquũ aũt verbox ſalomõis ⁊ oĩa q̃ fec̃ ⁊ ſapĩa ei':eccevniuſa ſcpta ſũt i libro verbox dierꝫ ſalomõis. Dies autez q̃s regnuit ſalomõ i hierlm ſup oẽm iſrl' q̃dragĩta ãni ſunt. Dormiuitq; ſalomõ cũ ꝑtib ſuis:⁊ ſepult' ẽ i ciuitate dauid ꝑris ſui.regnauitq; roboã filius eius pro eo.

Venit aũt roboã in ſichẽ. XII
Illuc.n.ogregat⁹ erat oĩs ꝑplꝰ iſrł ad ꝯſtituẽdũ eũ regẽ. At vo hieroboã filiꝰ nabath cũ adhuc eẽt i egy pto ꝓfug⁹ a facie ſalomõis regꝭ audita morte ei⁹ reuſus eſt de egypto. Miſerũt q̃ & vocauerũt eũ. Venit ḡ hieroboaz & oĩs mł̃titudo iſrł & locuti ſunt ad roboã dicẽtes. Pr̃ tu⁹ duriſſimũ iugũ ĩpoſuit nob. tu itaq̃ nũc ĩminue paululũ de im perio ꝓtis tui duriſſimo & de iugo ḡuiſſi mo qd̃ ĩpoſuit nob & ſuiem⁹ tibi. Qui ait eis: Ite vſq̃ ad tertiũ diẽ & reũtimĩ ad me. Cũq̃ abiſſet ꝑplꝰ. mł̃t ꝯſiliũ rex roboã cũ ſenioꝛib⁹ q̃ aſſiſtebãt coꝛã ſalo mõe ꝓte ei⁹ cũ adhuc viueret: & ait eis. Qd̃ dat⁹ ꝯſiliũ vt rñdeã ꝑplo: Qui dixe rũt ei: Si hodie obedieris ꝑplo huic & ſ uieꝛ: & ꝓtitiõi eoꝝ ceſſeꝛ. locutuſq̃ fue ris ad eos vba lenia: erũt tibi ſui cũctꝭ dieb⁹. Qui dereliq̃t ꝯſiliũ ſenũ qd̃ dede rãt ei: & adhibuit adoleſcentes q̃ nutriti fuerãt cũ eo & aſſiſtebãt illi dixitq̃ ad e os. Qd̃ mihi dat⁹ ꝯſiliũ vt rñdeaz ꝑplo huic q̃ dixeꝛt mihi: leui⁹ fac iugũ qd̃ ĩpo ſuit ꝓ tu⁹ ſup nos: Et dixeꝛt ei iuuenes q̃ nutriti fuerant cũ eo. Hic loq̃re ꝑplo huic q̃ locuti ſũt ad te dicẽtes. Pr̃ tuus aggũauit iugũ nr̃m. tu releua nos. Hic loq̃r⁹ ad eos: Minim⁹ digit⁹ me⁹ groſſi oꝛe dorſo ꝓris mei. Et nũc ꝓ me⁹ poſu it ſup vos iugũ ḡue. ego aũt addã ſuper iuguz vr̃m. Pr̃ me⁹ cecidit vos flagell̃: ego aũt cedã vos ſcoꝛpionib⁹. Venit er go hieroboã & oĩs ꝑplꝰ ad roboã die ter tia ſic locut⁹ fuerat rex dicẽs: reũtimĩ ad me die tertia. Rñditq̃ rex ꝑplo dura de relicto ꝯſilio ſenioꝝ qd̃ ei dederãt & locu tus ẽ eis ſm ꝯſiliũ iuuenũ dicens: Pat me⁹ aggũauit iugũ vr̃m: ego aũt addaz iugo vro. Pr̃ me⁹ cecidit vos flagellis ego aũt cedã vos ſcoꝛpiõib⁹. Et non acq̃e uit rex ꝑplo qm̃ aũſat⁹ fuerat eũ dñs vt ſuſcitaret vbũ ſuuz qd̃ locut⁹ fuerat in mãu ahie ſylonite ad hieroboã filiũ na bath. Videꝭ itaq̃ ꝑplꝰ q̃ noluiſſet eos audire rex. rñdit ei dicẽs: Que nob ꝑs ĩ dauid vel q̃ hereditas ĩ filio iſai? Vade i tabnacła tua iſrł. Nũc vide domũ tuaz dauid. Et abiit iſrael in tabnacula ſua: Sup filios aũt iſrł q̃cũq̃ hitabãt ĩ ciui tatib⁹ iuda reg̃uit roboã. Miſit ḡ rex ro boã aduraã qui erat ſup tributa. & lapida uit eũ oĩs iſrł & mortu⁹ ẽ. Porro rex ro boã feſtin⁹ aſcẽdit curꝛ: & fugit i hierł̃m receſſitq̃ iſrł a domo dauid vſq̃ in pr̃ẽ diẽ. Fcm̃ ẽ aũt cũ audiſſet oĩs iſrł q̃ reũ ſus eẽt hieroboã miſerũt & vocauerunt eũ ogregato cetu: & ꝯſtituerũt eũ regez ſup oẽm iſrł. nec ſecut⁹ ẽ quiſpiã domũ dauid ꝓter tribũ iuda ſolã. Venit aũt ro boã hierł̃m & ogregauit vniũſaz domuz iuda & tribũ bẽiamĩ cẽtũ octogita milia electoꝝ viroꝝ & bellatoꝝ vt pugnãrẽt ꝺ do mũ iſrł & reducerẽt regnũ roboã filio ſa lomõis. Fact⁹ ẽ aũt ſmo dñi ad ſemeiã virũ dei dicẽs: Loq̃re ad roboã filiũ salo monis regem iuda & ad omnem domũ iuda & bẽiamin & reliquos de ꝑpulo di cens: Hec dicit dñs. Non aſcendetis neq̃ bellabiꝭ ꝺ frẽs vros filios iſrł. Re uertat̃ vir i domũ ſuã. A me.n. fcm̃ ẽ vbũ h̃. Audierũt ſmonẽ dñi & reũſi ſũt ꝺ itinere ſic eis ꝓcepat dñs. Edificauit aũt hieroboã ſichẽ i mõte effraim: & hitauit ibi. Et egreſſus inde edificauit phanuel Dixitq̃ hieroboã i coꝛde ſuo. Nũc reũ teꝛ regnũ ad domũ dauid ſi aſcẽderit po pul⁹ iſte vt faciet ſacrificia i domo dñi i hierł̃m & cõuerꝛ coꝛ ꝑpli hui⁹ ad dñm ſu um roboã regẽ iuda: interficiẽtq̃ me & re uertenꝛ ad eũ. Et excogitato ꝯſilio fecit duos vitulos aureos: & dixit eis. Noli te vltra aſcẽdere in hierł̃m. Ecce dii tui iſrł q̃ te edurerũt de tra egypti. Poſuit q̃ vnũ i bethel & alteꝝ i dan: & fcm̃ ẽ vbũ h̃ i pctm̃. Ibat.n. ꝑplꝰ ad adoꝛãdũ vitu lũ vſq̃ i dan. Et feꝯ phana i excelſis & ſa cerdotes de extremis ꝑpli qui nõ erãt de filiꝭ leui. Cõſtituitq̃ diem ſolennẽ in mẽſe octauo quintadecima die mẽſis i ſimilitudinẽ ſolennitatis q̃ celebꝛabaꝛ in iuda. Et aſcẽdens altare ſimiliter fe cit in bethel vt immolaret vitulis quos fabꝛicat⁹ fuerat. Cõſtituitq̃ i bethel ſac dotes excelſoꝝ q̃ fecerat: & aſcendit ſup

altare qđ extruxerat in bethel qntadecia die mēsis octaui quez finxerat de corde suo. Et fec̄ solēnitatē filijs isrl̄: ascēdit super altare vt adoleret incensum.

XIII

Ecce vir dei vēit de iuda i ſmōe dñi i bethel hierolvā stāte sup altare ⁊ thus iaciente Et exclamauit ꝯ altare i ſmōe dñi: ⁊ ait Altare altare. hec dic̄ dñs. Ecce filius nascetur domui dauid iosias noīe: ⁊ īmolabit sup te sac̄dotes excelsoꝝ q̄ nūc in te thura succēdūt: ⁊ ossa hoīm sup te incēdet. Deditqz i illa die signū dicēs: Hoc erit signuz qđ locut⁹ ē dñs: Ecce altare scīdet: ⁊ effūdet cinis q̄ i eo ē. Cumqz audisset rex ſmonē hoīs dei quē iclamauerat ꝯ altare i bethel. extēdit manū suā de altari dicēs: Apphēdite eū. Et exaruit man⁹ ei⁹ quā extēderat ꝯ eū: nec valuit retrahere eā ad se. Altare qz scissū ē: ⁊ effusus ē cinis ỏ altari: iuxta signū qđ pdixerat vir dei i ſmōe dñi. Et ait rex ad virū dei. Deprecare faciē dñi dei tui ⁊ ora p me vt restituat⁹ man⁹ mea mi. Oravit vir dei faciē dñi: ⁊ reuſa ē man⁹ regis ad eū: ⁊ fcā ē sic̄ p⁹ fuerat. Locut⁹ ē aūt rex ad virū dei. Veni mecū domū vt pēadeas: ⁊ dabo tibi mūera. Rñditqz vir dei ad regē: Si dederis mihi mediā ptē dom⁹ tue: nō veniā tecū: nec comedā panē neqz bibā aquā i loco isto. Sic. n. mādatū ē mihi i ſmōe dñi pcipiēs: Nō comedes panē neqz bibes aquā: nec reūteris p viā q̄ vēisti. Abiit g̃ p aliā viā. ⁊ nō ē reūsus p iť q̄ venerat i bethel Propheta aūt qdā senex hitabat i bethel ad quē venēt filij sui: ⁊ narrauerūt ei oīa opa q̄ fecerat vir dei illa die in bethel. Et vba q̄ locutus fuerat ad regē narrauerūt pri suo. Et dixit eis pť eoꝝ. Per quā viā abiit: Ostenderūt ei filij sui viā p qua abierat vir dei q̄ venerat de iuda. Et ait filijs suis. Sternite mihi asinū. Qui cū strauissēt ascēdit ⁊ abiit post virū dei: ⁊ iuenit eū sedētē subt⁹ terebinthū. Et ait illi: Tu ne es vir dei q̄ vēsti ỏ iuda: Rñdit ille. Ego sū: Dixitqz ad eū Veni mecū domū vt comedas panem Qui ait: Nō possū reūti neqz vēire tecū nec comedā panē neqz bibā aquā i loco isto: qz locut⁹ ē dñs ad me i ſmōe dñi dicēs: Nō comedes panē ⁊ nō bibes aquā ibi. nec reūteris p viā q̄ ieris. Qui ait illi Et ego pphēta sum sicut⁹ fili⁹ tui: ⁊ āgel⁹ locut⁹ ē mihi in ſmōe dñi dicēs: Reduc eū tecū in domū tuā vt comedat panem ⁊ bibat aquā. Fefellit eū ⁊ reduxit secū. Comedit q̄ panē i domo ei⁹ ⁊ bibit aquā. Cūqz sederet ad mēsaz fact⁹ ē ſmo dñi ad pphētā q̄ reduxerat euz: Et exclamauit ad virū dei q̄ venerat de iuda dicēs: Hec dic̄ dñs: Quia nō obedīes fuisti ori dñi: ⁊ nō custodisti mādatum qđ pcepit tibi dñs de⁹ tu⁹ ⁊ reūsus es ⁊ comedisti panez ⁊ bibisti aquā i loco in q̄ pcepi tibi ne comederes panē neqz biberes aquā. nō inferet cadauer tuū i sepulcrū pr̄m tuoꝝ. Cūqz comedisset ⁊ bibisset strauit asinū suū pphēta quē reduxerat. Qui cū abiisz inuenit eū leo ī via ⁊ occidit: ⁊ erat cadauer ei⁹ piectū in itinere. Asinus aūt stabat iuxta illū ⁊ leo stabat iuxta cadauer. Et ecce viri trāseūtes viderūt cadauer piectū in via ⁊ leonē stātē iuxta cadauer Et venerūt ⁊ diuulgauerūt in ciuitatez in q̄ pphēta ille senex hitabat. Qđ cuz audisset pphēta ille q̄ reduxerat eū de via ait: Vir dei ē q̄ inobedies fuit ori dñi: et tradidit eū dñs leoni: ⁊ cōfregit eū: ⁊ occidit iuxta⁊ bū dñi qđ locut⁹ ē ei. Dixit qz ad filios suos. Sternite mihi asinū Qui cū strauissent ⁊ ille abiisset. iuenit cadauer ei⁹ piectū i via ⁊ asinū ⁊ leonez stātes iuxta cadauer. Nō cōedit leo ỏ cadauere nec lesit asinū. Tulit q̄z pphētes cadauer viri dei ⁊ posuit illō sup asinuz ⁊ reūsus tulit i ciuitatē pphēte senis vt plāgerēt eū: ⁊ posuit cadauer ei⁹ i sepulcro suo. Et plāxerūt eū lxu lxu mi frat Cūqz plāxissent eū dixit ad filios suos. Cū mortu⁹ fuero sepelite me in sepulcro in q̄ vir dei sepult⁹ ē iuxta ossa ei⁹ ponite ossa mea. Profecto. n. veniet ſmo quem pdixit i ſmone dñi ꝯ altare qđ ē i bethel ⁊ ōtra oīa phana excelsoꝝ q̄ sunt i vrbibꝫ samarie. Post vba ḃ nō ē reuersus hierolvā de via sua pessima. sz econtrario fec̄ ỏ nouissimis pplis sacerdotes excelsoꝝ. Quicūqz volebat iplebat ma-

nũ suã.ꝛ fiebat sacerdos excelsoꝝ. Et ꝓp
ter hãc cãm peccauit dom⁹ hierobam ꝛ
euersa est ꝛ deleta de supficie tre. XIIII

IN tpe illo egrotauit abia filius
hierobã. Dixitq hierobã uxo
ri sue. Surge ꝛ cõmuta hitus
ne cogñscar q̃ sis uxor hieroboaz ꝛ uade i
silo ubi est ahias ꝓpheta q̃ locut⁹ ẽ mihi
q regẽtur⁹ eẽm sup ꝓplm hũc. Tolle q̃z i
manu tua decẽ panes ꝛ crustulaz ꝛ uas
mell⁹ ꝛ uade ad illũ. Ipse ei indicabit ti
bi q̃d euẽtus sit puero huic. Fecit ut di
xerat uxor hierobã. ꝛ ꝯsurgẽs abiit i si
lo ꝛ uenit i domũ ahie. At ille nõ potat
uidere q̃ caligauerãt oculi ei⁹ p̃ senectu
te. Dixit aũt dñs ad ahiã. Ecce uxor hie
robã ingredit⁹ ut ꝯsulat te sup filio suo
qui egrotat. Hec ꝛ hꝫ loq̃r ei. Cuz ḡ illa
intraret ꝛ dissimularet se eẽ q̃ erat. audi
uit ahias sonitũ pedũ ei⁹ introeũt⁹ p̃ osti
um. ꝛ ait: Ingredere uxor hierobam.
Quare aliã te eẽ simnlas? Ego ãt mis⁹
sus suz ad te dur⁹ nũci⁹. Uade ꝛ dic hie
robã. Hec dic dñs de⁹ isrl: Quia exalta
ui te de medio ꝓpli ꝛ dedi te ducẽ sup po
pulũ meũ isrl ꝛ scidi regnũ dom⁹ dauid
ꝛ dedi illud tibi ꝛ nõ fuisti sic̃ ſu⁹ me⁹ da
uid q̃ custodiuit mãdata mea: ꝛ secut⁹ ẽ
me i toto corde suo faciẽs q̃ placitum
eẽt in ꝯspectu meo: sz opat⁹ es male su⁹
per oẽs q̃ fuerũt añ te: ꝛ fecisti tibi deos
alienos ꝛ ꝯflatiles ut me ad iracũdiam
puocares: me aũt piecisti p⁹ corp⁹ tuuz
Idcirco ecce ego iducã mala sup domũ
hierobã: ꝛ pcutiã de hierobã mingẽtẽ
ad pietẽ ꝛ clausum ꝛ nouissimũ in isrl ꝛ
mũdabo reliq̃as dom⁹ hierobã sic̃ mũ
dari solet fim⁹ usq̃ ad purũ. Qui mor
tui fuerit ō hierobã i ciuitate comedẽt
eos canes. q̃ aũt mortui fuerint in agro
uorabũt eos aues celi: qz dñs locut⁹ est
Tu igit surge ꝛ uade i domũ tuã: ꝛ i ipo
itroitu pedũ tuoꝝ i urbẽ morietur puer: ꝛ
plãget eũ oĩs isrl ꝛ sepeliet. Iste enĩ so
lus iferet⁹ de hierobã i sepulcrũ. qz inuẽ
tus ẽ sup eo ſmo bon⁹ a dño deo isrl in
domo hierobã. Cõstituet aũt sibi dñs
regẽ sup isrl qui pcutiet domũ hierob
am in hac die ꝛ i hꝫ tpe ꝛ pcutiet dñs de⁹
isrl sicut moueri solet harũdo in aq̃. Et
euellet isrl de terra bona hac quaz dedit
pribus eoꝝ: ꝛ uẽtilabit eos trãs flumẽ qz
fecerũt sibi lucos ut irritarẽt dñm. Et
tradet dñs de⁹ isrl ꝓpt pctã hierobaz q̃
peccauit ꝛ peccare fec̃ isrl. Surrexit ita
qz uxor hierobã ꝛ abiit ꝛ uenit in thrsa
Cũq illa ingrederet⁹ limẽ domus. puer
mortu⁹ ẽ: ꝛ sepelierũt eũ: ꝛ plãxit eũ ois
isrl iurta ſmonẽ dñi quẽ locut⁹ ẽ i mãu
ſerui sui ahie ꝓphte. Reliqua autez uer
borum hierobam quomdo pugnauer
it ꝛ quõ regnauerit: ecce scripta sunt i
libro uerboꝝ dieꝝ regũ isrl. Dies aũt q̃s
regnuit hierobã uigĩtiduo ãni sunt. Et
dormiuit hieroboã cũ pribus suis. regnuit
qz nadab filius ei⁹ p eo. Anno roboaz
fili⁹ salomõis regnuit in iuda. Quadra
ginta ꝛ uni⁹ ãni erat roboã cuz regnare
cepisset: decem ꝛ septẽ annis regnauit i
hierlm ciuitate quã elegit dñs ut pone
ret nomẽ suũ ibi ex oĩbus tribubus isrl. No
mẽ aũt mris ei⁹ naama amanitis. Et fe
cit iudas malũ coram dño: ꝛ irritauerunt
eũ sup oĩbus q̃ fecerant pres eoꝝ in pctis
suis q̃ peccauerũt. Edificauerũt enĩ ꝛ ip
si sibi aras ꝛ statuas ꝛ lucos super oẽm
collũ excelsuz. ꝛ subter oẽz arborẽ frõdo
sam: sz ꝛ effeminati fuerũt in terra. fecer
unt qz oẽs abominationes gẽtium q̃s attri
uit dñs ante faciem filioꝝ israel. In q̃n
to autẽ anno regni roboam ascendit se
sac rex egypti in hierusalẽ: ꝛ tulit thsau
ros dom⁹ domini ꝛ thsauros regios et
uniuersa diripuit: scuta q̃z aurea q̃ fece
rat salomon pro quibus fecit rex roboam
scuta erea: ꝛ tradidit ea in manu ducuz
scutarioꝝ ꝛ eoꝝ qui excubabãt ante osti
um domus regis. Cunq ingrederetur
rex in domũ domi portabãt ea qui pedi
sequebant officiũ ꝛ postea reportabãt ad
armamẽtarium scutarioꝝ. Reliq̃ autez
sermonũ roboam ꝛ omĩa que fecit: ecce
scripta sunt in libro sermonũ dierũ re
gum iuda. Fuitq bellũ inter roboam ꝛ
hieroboã cũctis diebus. Dormiuitq robo
am cũ pribus suis: ꝛ sepult⁹ ẽ cũ eis in ci
uitate dauid. Nomẽ ãt mris ei⁹ naama
amanitis. Et regnuit abia fili⁹ eius ꝓ eo:

IGitur in octauodecimo XV
āno regni hierobōā filij nabath
regnauit abia sup iudaz. Tribꝫ
annis regnauit in hierl'm. Nomen ma
tris eius maacha filia abessalō: ambula-
uitqꝫ in oībꝫ peccatis pr̄is sui q̄ fecerat
ante eū. nec erat cor eius ꝑfectū cū dūo
deo suo sicut cor dauid pr̄is eiꝰ. Sed ꝓ
pter dauid dedit ei dn̄s deꝰ suus lucer-
nā in hierl'm vt suscitaret filiuz eiꝰ post
eū ⁊ staret in hierl'm: eo ꝙ fecisset dauid
rectū in ocul' dn̄i. ⁊ nō declinasset ab oī-
bus q̄ p̄cepat ei cūctis diebꝫ vite sue. ex-
cepto ſmone vrie ethei. Attn̄ bellū fuit
inter abiā ⁊ hierobōā oī tpe vite eiꝰ: Re
liq̄ aūt ſmonū abie ⁊ oīa q̄ fecit: nonne
hec scripta sunt in libro ꝟbor̄ dierū re-
gū iuda? Fuitqꝫ p̄liū int' abiā ⁊ inter hie
robōā. Et dormiuit abia cū pr̄ibꝫ suis. ⁊
sepelier̄t eū in ciuitate dauid: regnauit
qꝫ asa filiꝰ eius ꝓ eo. In āno g̊ vicesimo
hierobōā reg' isrl' reg̃uit asa rex iuda. ⁊ q̄-
draginta ⁊ vno anno reg̃uit in hierl'm.
Nomē mr̄is eius maacha filia abessalō
⁊ fecit asa rectū ante ꝯspectū dn̄i sic da-
uid pr̄ eiꝰ. ⁊ abstulit effeminatos de ter-
ra. purgauitqꝫ vniuersas sordes idolor̄
q̄ fecerāt pr̄es eiꝰ. Insup ⁊ maachā ma
trē suā amouit ne esset princeps in sacr'
priapi. ⁊ in luco eiꝰ quē ꝯsec̄uerat: subū
titqꝫ specū eius ⁊ ꝯfregit simulacrū tur
pissimū ⁊ cōbussit in torrēte cedron. Ex
celsa aūt nō abstulit. Verūtn̄ cor asa ꝑ-
fectū erat cū dn̄o deo suo cunctis diebꝫ
suis. ⁊ intulit ea q̄ sc̄ificauerat pr̄ suus ⁊
vouerat in domuz dn̄i. argentū ⁊ aurū
⁊ vasa. Bellum aūt erat inter asa ⁊ baa-
sa regē israel cūctis dieb eor̄. Ascēdit q̄z
baasa rex isrl' in iudaz. ⁊ edificauit rama
vt nō possit quispiaz egredi vel ingredi
de ꝑte asa regis iude. Tollens itaqꝫ asa
omne argētū ⁊ aurū q̄d remāserat ī the
sauris domꝰ dn̄i. ⁊ in thesauris domꝰ re
gie. dedit illud in manus seruor̄ suoruz
⁊ misit ad benadab filiū tabrēmon filij
eçion regem syrie qui habitabat in da-
masco dicens: Fedus est inter me ⁊ te ⁊
inter pr̄em meū ⁊ patrē tuū: ideo misi
tibi munera argentū ⁊ auruz. ⁊ peto vt
venias ⁊ irritum facias fedus quod ha
bes cuz baasa rege israel. ⁊ recedat a me
Acquiescens benadab regi asa. misit pr̄i
cipes exercitus sui in ciuitates israel. et
ꝑcusserūt ahion ⁊ dan ⁊ abel domū maa
cha. ⁊ vniuersam cēneroth. oēm scz ter-
ram neptalim. Q̄d cū audisset baasa in
termisit edificare rama ⁊ reuersus est ī
thersa. Rex aūt asa nūcium misit in oēz
iudā dicens: Nemo sit excusatus. Et tu
lerūt lapides de rama. ⁊ ligna eius qui-
bus edificauerat baasa. ⁊ extruxit de eis
rex asa gabaa beniamin ⁊ maspha. Reli
qua aūt oīm ſmonū asa ⁊ vniuerse for-
titudines eius ⁊ cuncta que fecit ⁊ ciui-
tates quas extruxit: nōne hec scripta sūt
in libro ꝟbor̄ dierū regū iuda? Verun-
tamē in tpe senectutis sue doluit pedes
⁊ dormiuit cum pr̄ibꝫ suis. ⁊ sepultus ē
cum eis in ciuitate dauid pr̄is sui. reg̃-
uitqꝫ iosaphat filius eius ꝓ eo. Nadab
vero filius hierobōā regnauit sup israel
anno secūdo asa regis iuda reg̃uitqꝫ su-
per israel duobꝫ annis. ⁊ fecit q̄d maluz
est in cōspectu dn̄i ⁊ ambulauit in vijs
patris sui ⁊ in peccatis eius quibꝫ pecca
re fecit israel. Insidiatus est autem ei
baasa filius ahie de domo ysachar: ⁊ per
cussit eū in gebbethon que est vrbs phi
listinorum. Siquidez nadab ⁊ omnis
israel obsidebāt gebbethon. Interfecit
ergo illum baasa in anno tertio asa reg'
iuda: ⁊ regnauit pro eo. Cunqꝫ regnassz
percussit omnem domuz hierobōaz. Nō
dimisit nec vnam quidem animaz de se
mine eius donec deleret eum iuxta ver-
bum domini quod locutꝰ fuerat in ma
nu serui sui ahye sylonitis propter pec-
cata hierobōam que peccauerat ⁊ quibꝫ
peccare fecerat israel ⁊ propter delictum
quo irritauerat dominum deum israel.
Reliqua autem sermonū nadab ⁊ om-
nia que operatus est: nonne hec scripta
sunt in libro verborum dierum regum
israel? Fuitqꝫ bellum inter asa et baasa
regem israel cunctis diebus eoruz. An-
no tertio asa regis iuda regnauit baasa
filius ahie sup oēm israel in thersa vigī
tiq̄ttuor ānis. ⁊ fecit maluz coram dn̄o

ambulauitq; in vijs ihierobuā ⁊ in pecca
tis eius quib⁹ peccare fecit iſrl̄. XVI
Factus eſt aūt ſmo dñi ad iehu
filiū anani ꝯ baaſa dicēs: Pro
eo q; exaltaui te de puluere ⁊ po
ſui te ducem ſup ꝓp̄lm meū iſrl̄. tu aūt
ambulaſti in via ihierobuā. ⁊ peccare fe⁊
ciſti ꝓp̄lm meū iſrael vt me irritares in
peccatis eor: ecce ego demetā poſteriora
baaſa ⁊ poſteriora domus eius ⁊ faciā do
mū tuā ſicut domū ihierobam filij na⁊
bath. Qui mortu⁹ fuerit de baaſa in ci⁊
uitate comedent eū canes. ⁊ qui mortu
us fuerit ex eo in regione. comedēt eū
volucres celi. Reliq; aūt ſmonū baaſa
⁊ quecunq; fecit ⁊ ꝓlia ei⁹: nōne hec ſcri⁊
pta ſunt in libro verbo⁹ dierū regū iſrl̄:
Dormiuit ergo baaſa cū ꝑib⁹ ſuis ſe⁊
pultuſq; eſt i thersa. ⁊ regnauit hela fili⁹
eius ꝓ eo. Cū aūt i manu iehu filij ana
ni ꝓp̄hete ſbu dñi factū eſſet ꝑtra baaſa
⁊ ꝑtra domū eius. ⁊ ꝯ oē malū q̄ fece⁊
rat coꝝ dño ad irritādum eū in opib⁹
manuū ſuar⁹ vt fieret ſicut domus hie⁊
robā: ob hāc cām occidit eū. ip̄ eſt iehu
filiū anani ꝓp̄hetā. Anno vicēſimoſexto
aſa regis iuda regnauit hela filius baaſa
ſup iſrl̄ in thersa duob⁹ annis. ⁊ rebella⁊
uit ꝯ eū ſuus ſu⁹ zambri dux medie p̄t⁊
equitū. Erat aūt hela in thersa bibēs et
temulēt⁹ in domo arſa ꝓfecti thersa. Ir
ruēs q; zābri ꝑcuſſit ⁊ occidit eū anno vi
ceſimoſeptimo aſa regis iuda. ⁊ regna⁊
uit ꝓ eo. Cūq; regſſet ⁊ ſediſſet ſup ſoli
um eius ꝑcuſſit oēm domū baaſa. ⁊ nō
dereliq̄t ex ea mingētez ad p̄ietē ⁊ ꝓpin⁊
q̄s ⁊ amicos ei⁹. Deleuitq; zābri oēm do
mū baaſa iuxta ſbū dñi q̄ locut⁹ fue⁊
rat ad baaſa in mann iehu ꝓp̄hete ꝓpter
vniuerſa pcta baaſa ⁊ pcta hel̄ filij eius
qui peccauerūt ⁊ peccare fecerūt iſrl̄. p⁊
uocātes dñm deū iſrl̄ in vanitatib⁹ ſu⁊
is. Reliq; aūt ſmonuz hela ⁊ oīa q̄ fecit:
nōne hec ſcripta ſunt in libro ſbor⁹ die⁹
regū iſrl̄: Anno vicēſimoſeptimo aſa re
gis iuda regnauit zambri ſeptem dieb⁹
in thersa. Porro exercit⁹ obſidebat geb
bethon vrbem philiſtinor⁹. Cūq; audiſ⁊
ſet rebellaſſe zambri ⁊ occidiſſe regez. fec
ſibi regem omnis iſrael amri qui erat
princeps militie ſup iſrael in die illa in
caſtris. Aſcēdit ergo amri ⁊ omis iſrl̄ cū
eo de gebbethon ⁊ obſidebāt thersa. Vi⁊
dens aūt zambri q; expugnāda eſſet ciui
tas. ingreſſus eſt palatiū ⁊ ſuccendit ſe
cum domo regia. ⁊ mortus eſt in pc̄is
ſuis q̄ peccauerat faciēs malū coram do
mino. ⁊ ambulās in via ihierobaz ⁊ in
pctō ei⁹ q̄ fecit peccare iſrl̄. Reliq; aūt ſ⁊
monū zābri ⁊ inſidiar⁹ eius ⁊ tyrānidis
nōne hec ſcripta ſunt in libro verbo⁹ die
rum regū iſrl̄: Tūc diuiſus eſt ꝓp̄ls iſrl̄
in duas ptes. Media pars ꝓp̄li ſeq̄bat
thebni filiū gineth vt cōſtitueret eū re⁊
gem. ⁊ media ꝑs amri. Prevaluit aūt
ꝓp̄lus qui erat cū amri ꝓp̄lo qui ſeq̄bat
thebni filiū gineth: mortuuſq; eſt theb⁊
ni ⁊ regnauit amri. Anno triceſimopri⁊
mo aſa regis iuda regnauit amri ſup iſ⁊
rael duodecim ānis. In thersa regnauit
ſex annis: emitq; montem ſamarie a ſo
mer duob⁹ talentis argenti. ⁊ edificauit
eū: ⁊ vocauit nomen ciuitatis quam ex
truxerat. nomīe ſomer dñi mōtis. ſama
riam: Fecit aūt amri malū in conſpectu
dñi ⁊ opatus eſt nequiter ſup oēs qui
fuerūt ante eum. Ambulauitq; in omi
via ihierobam filij nabath ⁊ i peccatis
eius quibus peccare fecerat iſrael vt ir⁊
ritaret dominū deum iſrael in vanitati
bus ſuis. Reliqua aūt ſermonuz am⁊
ri ⁊ prelia eius que geſſit: nonne hec ſcri⁊
pta ſunt in libro verbo⁹ dierū regum iſ⁊
rael: Dormiuitq; amri cum patrib⁹ ſu
is: ⁊ ſepultus eſt in ſamaria regnauitq;
achab filius eius ꝓp eo. Achab vero fi⁊
lius amri regnauit ſuper iſrael anno tri
ceſimooctauo aſa regis iuda. Et regna
uit achab filius amri ſuper iſrael in ſa⁊
maria viginti ⁊ duobus annis. Et fecit
achab filius amri malum in conſpectu
domini ſuper omnes qui fuerunt ante
eū. Nec ſuffecit ei vt ābularet in peccat⁊
hierobā filij nabath: inſup duxit vxo⁊rē
iezabel filiā methaal regis ſidoniorum.
Et abijt ⁊ ſeruiuit baal. ⁊ adorauit eu⁊
⁊ poſuit arā baal in tēplo baal q̄ edifi⁊
cauerat in ſamaria. ⁊ plātauit lucuz. Et

addidit achab in ope suo irritans dñm
deū israel sup oēs reges isrl qui fuerūt
ante eū. In diebꝫ eiꝰ edificauit ahiel de
bethel hierichō: In abirā pmitiuo suo
fundauit eā. ⁊ i segub nouissimo suo po
suit portas eiꝰ iuxta verbū dñi qđ locutꝰ
fuerat in manu iosue filij nun. ¶ XVII

Et dixit helias thesbites de hita
toribꝫ galaad ad achab. Viuit
dñs deꝰ isrl in cuius ꝓspectu sto
si erit annis his ros ⁊ pluuia: nisi iuxta
oris mei ꝟba. Et fctm est ꝟbū dñi ad eū
dicēs: Recede hinc ⁊ vade ꝯ orientem. ⁊
abscōdere in torrēte carith qui est ꝯ ior
danē. ⁊ ibi de torrēte bibes coruisq; pce
pi vt pascāt te ibi. Abiit g; ⁊ fec iuxta ver
bū dñi. Cūq; abisset sedit in torrēte ca
rith qui ē ꝯ iordanē. Corui q; deferebāt
ei panē ⁊ carnes mane: simlr panē ⁊ car
nes vesperi. ⁊ bibebat de torrēte. Post di
es aūt aliq̄ntos siccat' ē torrēs: nō eniz
pluerat sup trā. Factꝰ est g; ꝟmo dñi ad
eū dicēs: Surge ⁊ vade in sareptā sido
nioꝝ: ⁊ maneb ibi. Precepi enī ibi mu
lieri vidue vt pascat te. Surrexit ⁊ abi
it in sareptā sidonioꝝ. Cūq; venisset ad
portā ciuitat' apparuit ei mulier vidua
colligens ligna: ⁊ vocauit eaz dixitq; ei:
Da mihi paululū aq̄ in vase vt bibam.
Cunq; illa pgeret vt afferret, clamauit
post tergū eiꝰ dicēs: Affer mihi obsecro
⁊ buccellā panis in manu tua. Que rñ
dit: Viuit dñs deꝰ tuus: qz nō habeo pa
nē nisi q̄tū pugillus capę pōt farine in
hydria ⁊ paululū olei in lechito. Ecce col
ligo duo ligna vt ingrediar ⁊ faciā illd
mihi ⁊ filio meo vt comedam' ⁊ moria
mur. Ad quā helias ait: Noli timere: sz
vade ⁊ fac sic dixisti. Verūtn mihi ꝓmū
fac de ipsa farinula subcinericiū panem
puulū. ⁊ affer ad me: tibi aūt ⁊ filio tuo
facies postea. Hec aūt dicit dūs deꝰ isrl.
Hydria farine nō deficiet: nec lechit' o
lei minuet vsq; in diē in q̄ dñs daturꝰ ē
pluuiā sup faciez terre. Que abiit. ⁊ fec
iuxta verbū helie. Et comedit ipse ⁊ illa
⁊ domꝰ eiꝰ. ⁊ ex illa die hydria farine nō
defecit. ⁊ lechitus olei nō est imminutꝰ
iuxta ꝟbū dñi qđ locutꝰ fuerat in manu
helie. Factū est autē post ꝟba hec egrota
uit filius mulierꝭ matrisfamilias ⁊ erat
lāguoꝝ fortissimꝰ ita vt nō remaneret i
eo halitus. Dixit ergo ad helizꝫ: Quid
mihi ⁊ tibi vir deiꝫ? Ingressus es ad me
vt rememorarent iniq̄tates mee ⁊ int'
ficeres filiū meū? Et ait ad eam helias.
Da mihi filiū tuū. Tulitq; euz de sinu
eiꝰ ⁊ portauit in cenaculū vbi ipse mane
bat ⁊ posuit sup lectulū suū. ⁊ clamauit
ad dñm. ⁊ dixit: Dñe deꝰ meus etiaz ne
viduā apud quā ego vtcunq; sustentoꝝ
afflixisti vt interficeres filiū eiꝰ: Et expā
dit se atq; mēsus est sup puerꝝ trib vici
bus et clamauit ad dñm. ⁊ ait: Dñe deꝰ
meꝰ reuertat' obsecro aīa pueri hui' ī vi
scera eiꝰ. Et exaudiuit dñs vocē helie et
reūsa ē aīa pueri itra eū. ⁊ reuixit. Tulit
q; helias puerꝝ. ⁊ deposuit eū de cenacu
lo in inferiorē domū ⁊ tradidit mri sue
⁊ ait illi: Ecce viuit filiꝰ tuꝰ. Dixitq; muli
er ad heliā: Nūc in isto cogui qm vir dei
es tu. ⁊ ꝟbū dñi ī ore tuo vꝝ ē. ¶ XVIII

Post dies mltos fctm ē ꝟbū do
p mini ad heliā in anno tertio di
cēs: Vade ⁊ ostēde te achab vt
dem pluuiā sup faciē terre. Iuit g; heli
as vt oīderet se achab. Erat aūt fames
valēs in samaria. Vocauitq; achab
abdiā dispēsatiōem domꝰ sue. Abdias
aūt timebat dñm deū valde. Nā cū int'
ficeret iezabel ꝓphetas dñi tulit ille cen
tū ꝓphetas ⁊ abscōdit eos q̄nq̄genos et
quinq̄genos in spelūcis. ⁊ pauit eos pa
ne ⁊ aq̄. Dixit g; achab ad abdiā: Vade ī
terrā ad vniūsos fontes aq̄ꝝ ⁊ in cūctas
valles si forte possimus inuenire herbā
⁊ saluare equos ⁊ mulos ⁊ non penitus
iumenta intereant. Diuiseruntq; sibi
regiones vt circūirent eas. Achab ibat
per viam vnam. ⁊ abdias per viam alte
ram seorsum. Cunq; esset abdias ī via.
helias occurrit ei. Qui cum cognouis
set eum cecidit super faciem suam: ⁊ ait:
Num tu es domine mi helias? Cui ille
respondit. Ego. Et dixit: Vade ⁊ dic do
mino tuo: Adest heliaſ. Et ille: quid pec
caui inquit quoniam trades me seruuz
tuuz in manu achab vt interficiat me?

Uiuit dñs deus tuus: q̄ non est gens aut regnū i quo nō miserit dñs me⁹ te requirēs. Et rñdentib⁹ cūctis nō est hic adiurauit regna singula ⁊ gentes eo q̄ mīme repireris. Et nūc dic mihi vade ⁊ dic dño tuo: adest helias: Cūq; recesse ro a te. spūs dñi asportabit te i locū quē ego ignoro. et ingressus nūciab⁹ achab et nō inuenīēs te interficiet me. Ser⁹ uus aūt tu⁹ timet dñm ab infantia sua Nūquid nō indicatuz est tibi dño meo quid feceriz cū interficeret iezabel pphe⁹ tas dñi q̄ abscōderim de pphetis dñi cē tū viros quinq̄genos ⁊ q̄nq̄genos i spe lūc ⁊ paueri eos pane ⁊ aq̄: Et nunc tu dic vade ⁊ dic dño tuo adest helias vt i⁹ terficiat me: Et dixit helias: Uiuit dñs exercituū añ cui⁹ vultū sto: q̄ hodie ap⁹ parebo ei. Abijt ergo abdias in occursuz achab ⁊ idicauit ei. Uenitq; achab i oc⁹ cursum helie. ⁊ cū vidisset euz ait: Tu ne es ille qui ꝓturbas isrl̄? Et ille ait: Nō ego turbaui isrl̄ sed tu et dom⁹ p̄tis tui qui dereliq̄stis mādata dñi ⁊ secuti estis baalim. Uerūtñ nūc mitte ⁊ ꝓgrega ad me vniuersuz isrl̄ in mōte carmeli. ⁊ pphetas baal q̄dringētos quinq̄ginta. p⁹ phetasq; lucoꝝ q̄dringentos qui come⁹ dūt de mēsa iezabel. Misit achab ad om nes filios isrl̄ ⁊ ꝓgregauit pphetas i mō te carmeli. Accedēs aūt helias ad omnē pplm isrl̄ ait: Usq; q̄ claudicatis in duas ptes? Si dñs est de⁹ seqmī eū. si autez baal seqmī illū. Et nō rñdit ei pplus ꝟbū Et ait rursus helias ad pplz: Ego remā⁹ si pphetā dñi solus: pphete aūt baal q̄dri gēti ⁊ q̄nq̄ginta. pphetq; lucoꝝ q̄drigē⁹ ti viri sunt. Detur nobis duo boues. ⁊ il li eligāt sibi bouē vnū ⁊ in frusta ceden⁹ tes ponāt sup ligna: ignē aūt nō suppo⁹ nāt. Et ego faciā bouē alterū. ⁊ imponam sup ligna: ignē aūt nō supponā. Inuo⁹ cate noīa deoꝝ vroꝝ. ⁊ ego inuocabo no⁹ mē dei mei. ⁊ deus qui exaudierit p ignē ipse sit de⁹. Rñdens oīs pplus ait. Opti⁹ ma pposito quā locutus est helias. Di⁹ xit ḡ helias pphetis baal. Eligite vobis bouē vnum ⁊ facite primi. quia vos plu res estis ⁊ inuocate noīa deoꝝ vestro⁹ rum. ignemq; nō supponatis. Qui cū tulissent bouem quem dederat eis: fece⁹ runt. ⁊ inuocabāt nomen baal de mane vsq; ad meridiez dicentes: Baal exaudi nos. Et non erat vox. nec qui respōdez Transiliebātq; altare q̄d fecerant. Cū⁹ q; esset iam meridies. illudebat illis he⁹ lias dicens: Clamate voce maiore. De⁹ us enī est ⁊ forsitan loquit̄. aut in diuer sorio est. aut in itinere. aut certe dormit vt excitet̄. Clamabāt ergo voce magna ⁊ incidebāt se iuxta ritū suū cultris ⁊ lā ceolis donec perfunderent̄ sanguie. Po⁹ stq; aūt trasiit meridies ⁊ illis pphe⁹ tantib⁹ venerat tempus q̄ sacrificiuz of⁹ ferri solet. nec audiebat̄ vox neq; aliq̄s respōdebat nec attendebat orantes: di⁹ xit helias omni pplo. Uenite ad me. Et accedēte ad se populo curauit altare do⁹ mini q̄d destructū fuerat ⁊ tulit duode⁹ cim lapides iuxta numez tribuū filioꝝ iacob. ad quem factus est sermo dñi dicēs: Israel erit nomen tuū: ⁊ edifica⁹ uit de lapidibus altare in nomīe domi⁹ ni. Fecitq; aqueductū q̄si per duas ara⁹ tiunculas in circuitu altaris ⁊ cōposuit ligna diuisitq; per mēbra bouez ⁊ posuit super ligna. ⁊ ait: Implete quattuor hy drias aq̄. ⁊ fundite sup holocaustū ⁊ sup ligna. Rursumq; dixit: Etiam secūdo hoc facite. Qui cuz fecissent secūdo. ait: Etiam tertio idipsuz facite. Feceruntq; tertio ⁊ currebant aque circuz altare et fossa aqueductus repleta est. Cumq; iaz tēpus esset vt offerretur holocaustuz ac cedēs helias pphēta ait: Domīe deus a⁹ braam ⁊ ysaac ⁊ israel: ostēde hodie quia tu es deus israel ⁊ ego seruus tu⁹ ⁊ iu⁹ xta preceptuz tuum feci omia ꝟba hec: Exaudi me domīe exaudi me vt discat populus iste: q̄ tu es domin⁹ deus ⁊ tu conuertisti cor eoꝝ itez. Cecidit autem ignis dñi ⁊ vorauit holocaustū ⁊ ligna ⁊ lapides: puluerē q̄z ⁊ aquā q̄ erat in aq̄⁹ ductu lambēs. Qđ cū vidisset oīs pplus cecidit in faciē suā. ⁊ ait: Dñs ipse ē de⁹ dñs ipse est deus. Dixitq; helias ad eos Apphēdite pphetas baal. ⁊ ne vn⁹ q̄dez effugiat ex eis. Quos cū apprehēdissent

durit eos hẏelias ad torrẽtẽ cyſon. ⁊ iterfeć eos ibi. Et ait hẏelias ad achab. Aſcẽde comede ⁊ bibe: qz ſon' multe pluuie ẽ Aſcendit achab vt comederet ⁊ biberet hẏelias aũt aſcẽdit in vticẽ carmeli ⁊ pn' in trã poſuit faciẽ ſuã inr genua ſua ⁊ dixit ad puerz ſuũ: Aſcẽde ⁊ pſpice ꝯ mare. Qui cũ aſcẽdiſſet ⁊ ꝯtemplat' eſſet. ait: Nõ eſt qcqz. Et rurſuz ait illi: Reũtere ſeptẽ vicibꝫ. In ſeptĩa aũt vice ecce nubecula pua q̃ſi veſtigiũ hoĩs aſcẽdebat ỏ mari. Qui ait: Aſcẽde. ⁊ dic achab. Junge currũ tuũ ⁊ ỏſcẽde. ne occupet te pluuia. Cũqz ſe vteret huc atqz illuc ecce celi ꝯtenebrati ſunt. ⁊ nubes ⁊ vent' ⁊ fctã eſt pluuia grãdis. Aſcẽdens itaqz achab abiit in ieẓrahel. ⁊ man' dñi facta eſt ſuper hẏeliã. accinctiſqz lũbis currebat ante achab donec veniret in ieẓrahel. XIX

Nunciauit aũt achab ieçabel oĩa q̃ fecerat hẏelias ⁊ quõ occidiſſet vniuerſos pphẏtas baal gladio Miſitqz ieçabel nũciuz ad hẏeliã dicens: Hec mihi faciãt dñi ⁊ hĩ addant: niſi hac hora cras poſuero aĩam tuã ſic aĩaz vni' ex illi'. Timuit g̃ hẏelias ⁊ ſurgẽs abiit q̃cũqz eũ ferebat volũtas. venitqz in berſabee iuda. ⁊ dimiſit ibi puerz ſuũ ⁊ pẽrit in deſtũ viã vni' diei. Cumqz veniſſet ⁊ ſederet ſubr vnã iunipẽz. petiuit aĩe ſue vt moreret. Et ait: Sufficit mihi dñe tolle aĩam meã. Neqz. n. melior ſum q̃z pres mei. Proiecitqz ſe. ⁊ obdormiuit ĩ vmbra iuniperi. Et ecce angel' dñi tetigit euz. ⁊ dixit illi: Surge comede. Reſpexit. ⁊ ecce ad caput ſuũ ſubcinericius panis ⁊ vas aq̃. Comedit g̃ ⁊ bibit ⁊ rurſuz obdormiuit. Reũſuſqz ẽ angel' dñi ſecũdo: ⁊ tetigit euz. dixitqz illi: Surge comede. Grãdis. n. tibi reſtat via. Qui cũ ſurrexiſſet. comedit ⁊ bibit. ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illi' q̃draginta dieb' ⁊ q̃draginta noctib' vſqz ad mõtẽ dei oreb. Cũqz veniſſz illuc. mãſit in ſpelũca. Et ecce ſmo dñi ad eũ: dixitqz illi: Quid hic ag̃ hẏelia? At ille rñdit: Zelo ẓelat' ſum p dño deo exercituũ: qz dereliq̃rũt pactum dñi filij iſrl. Altaria tua deſtruxerũt. ⁊ pphẏtas tuos occiderũt gladio ⁊ derelict' ſuz ego ſolus. ⁊ q̃rũt aĩam meaz vt auferãt eã. Et ait ei: Egredere ⁊ ſta in mõte coram dño. Et ecce dñs tranſijt. ⁊ ſpũs grandis ⁊ fortis ſubuertens montes. ⁊ ꝯterens petras ante dominũ. Non in ſpũ dñs. Et poſt ſpm̃ cõmotio. Non in cõmotione dñs. Et poſt cõmotiõem ignis. Nõ in igne dñs. Et poſt ignez ſibil' aure tenuis. Qỏ cũ audiſſet hẏelias opuit vultũ ſuuz pallio: et egreſſus ſtetit in oſtio ſpelũce. ⁊ ecce vox ad eũ dicẽs: Quid hic ag̃ hẏelia? Et ille rñdit: Zelo ẓelat' ſum p dño deo exercituũ qz dereliq̃rũt pactũ tuũ filij iſrl: Altaria tua deſtruxerũt. ⁊ pphẏtas tuos occiderũt gladio. ⁊ derelict' ſuz ego ſolus. ⁊ q̃rũt aĩam meaz vt auferant eã. Et ait dñs ad eũ: Vade ⁊ reuertere in viã tuã per deſtũ i damaſcũ. Cumqz pueneris illuc vnges haſahel regẽ ſup̃ ſyriã. ⁊ iehu filiũ namſi vnges regez ſup̃ iſrl. Hẏeliſeuz aũt filiũ ſaphat qui eſt de abelmeula vnges pphẏtã p te. Et erit quicũqz fugerit gladiũ haſahel. occidet eũ iehu: ⁊ quicunqz fugerit gladiũ iehu. interficiet eũ hẏeliſe'. Et derelinquã mihi in iſrael ſeptẽ milia viroz q̃z genua nõ ſunt incuruata ante baal. ⁊ oẽ os qỏ non adorauerit eum oſculãs manũ. Profect' ergo inỏ hẏelias repperit hẏeliſeũ filiũ ſaphat arãtem in duodecim iug̃ bouũ ⁊ ipſe in duodecim iugis bouũ arãtib' vn' erat. Cũqz veniſſet hẏelias ad eum: miſit palliũ ſuũ ſup̃ eũ. Qui ſtatim relict' bob' cucurrit poſt hẏeliã. ⁊ ait: Oſculor ozo te pfem meum ⁊ mrem meã. ⁊ ſic ſeq̃r te. Dixitqz ei Vade ⁊ reuertere. Qỏ enim meuz erat feci tibi. Reuerſus autẽ ab eo tulit par bouũ ⁊ mactauit illud. ⁊ in aratro bouũ coxit carnes. ⁊ dedit pplo et comederunt. Conſurgenſqz abiit ⁊ ſecutus eſt hẏeliaz ⁊ miniſtrabat ei. XX

Porro benadab rex ſyrie ꝯgregauit oẽm exercitũ ſuũ. ⁊ triginta duos reges ſecũ. ⁊ eq̃s ⁊ curr'. ⁊ aſcẽdens pugnabat ꝯ ſamariã. ⁊ obſedit eã. Miſitq̃ nũcios ad achab regẽ iſrl ĩ ciuitatẽ ait: Hec dicit benadab: Argẽtũ tuũ ⁊ aurũ tuum meũ eſt. ⁊ vxores tue

⁊ filij tui optimi mei sunt. Responditq̃
rex israel: Juxta verbum tuum domine
mi rex. tuus suꝫ ego ⁊ oīa mea. Reuten
tesq̃ nūcij dixerūt: Hec dic̄ benadab qui
misit nos ad te. Argētuꝫ tuū ⁊ auꝝ tuū
⁊ vxores tuas ⁊ filios tuos dabis mihi
Cras igit̄ hac eadē hora mittā ſuos me
os ad te. ⁊ scrutabūt̄ domū tuā ⁊ domuꝫ
ſuoꝝ tuoꝝ. ⁊ oē qd̄ eis placuerit ponent
in manib⁹ suis ⁊ auferēt. Vocauit autē
rex isrl̄ oēs seniores terre ⁊ ait: Aīadūt i
te ⁊ videte: qm̄ insidiet̄ nob̄: Misit eniꝫ
ad me ꝓ vxorib⁹ meis ⁊ filijs ꝓ argento
⁊ auro. ⁊ nō abnui. Dixerūtq̃ oēs ma-
iores natu ⁊ vniūsus ꝑplus ad eū. Non
audias neq̃ acq̄escas illi. Rn̄ditq̃ nun-
cijs benadab: Dicite dn̄o meo regi: Oīa
ꝓpt̄ q̄ misisti ad me ſuum tuū in initio
faciā. hāc aūt reꝫ facere nō possuꝫ. Reū-
siq̃ nūcij. retulerunt ei. Qui remisit. ⁊
ait. Hec faciāt mihi dij ⁊ h̄ addāt: si suf-
fecerit puluis samarie pugillis oīs ꝑpl̄i
qui seq̄t̄ me. Et rn̄dēs rex israel ait: Di-
cite ei. Ne glorie t̄ accinct⁹ eq̄ vt discīct⁹
Fcm̄ est aūt cū audisset benadab v̄bum
istud. bibebat ipse ⁊ reges in vmbracul̄
⁊ ait ſuis suis. Circundate ciuitatē. Et
circūdederunt eā. Et ecce ꝓpheta vn⁹ ac
cedēs ad achab regeꝫ isrl̄. ait ei: Hec dic̄
dn̄s: Certe vidisti oēm multitudinem
hāc nimiā. Ecce ego tradā eaꝫ in manū
tuaꝫ hodie. vt scias qꝛ ego sum dn̄s. Et
ait achab: Per quē? Dixitq̃ ei: Hec di
cit dn̄s: Per pedisseq̄s p̄ncipū ꝓuīciaꝝ
Et ait. Quis īcipiet p̄liari? Et ille dixit
Tu. Recēsuit g̊ pueros p̄ncipuꝫ ꝓuin-
ciaꝝ ⁊ repperit nūeꝝ ducentoꝝ triginta
duoꝝ. Et recēsuit post eos ꝑplm. oēs fili
os isrl̄ septē milia. ⁊ egressi sūt meridie.
Benadab autē bibebat temulēt⁹ in vm
braculo suo. ⁊ reges triginta duo cū eo
qui ad auxiliū ei⁹ venerāt. Egressi sunt
aūt pueri p̄ncipū ꝓuinciaꝝ ī prima frō-
te. Misit itaq̃ benadab. qui nūciauerūt
ei dicētes: Viri egressi sunt de samaria.
At ille ait: Siue ꝓ pace veniūt apprehē
dite eos viuos. siue vt p̄liēt̄ viuos eos
capite. Egressi sunt g̊ pueri p̄ncipū ꝓuī
ciaꝝ. ac reliquus exercitus seq̄bat̄. Et ꝑ
cussit vnusquisq̃ virū qui ꝯ se veniebat
fugiertq̃ syri ⁊ ꝑsecut⁹ ē eos isrl̄. Fugit
quoq̃ benedab rex syrie in equo cū equi
tib⁹ suis. Necnō egressus rex israel ꝑcus
sit eq̄s ⁊ currus. ⁊ ꝑcussit syriā plaga ma
gna nimis. Accedēs autē ꝓpheta ad re-
geꝫ istael. dixit ei: Vade ⁊ ꝯfortare. ⁊ sci
to ⁊ vide quid facias. Seq̄nti enī anno
rex syrie ascēdet ꝯ te. Seruit̄ o regis sy
rie dixerūt ei: Dij mōtiuꝫ sunt dij eoꝝ
ideo supauerūt nos. Sed meli⁹ est vt
pugnem⁹ ꝯ eos in cāpestrib⁹. ⁊ obtinebi
mus eos. Tu ergo v̄bum hoc fac: Amo
ue reges singulos ab exercitu tuo ⁊ po-
ne principes pro eis. ⁊ instaura numeꝝ
militū qui ceciderūt de tuis. ⁊ eq̄s ſm
eq̄s p̄stinos. ⁊ currus ſm curr⁹ q̄s añ ha
buisti. ⁊ pug̃bimus ꝯ eos in cāpestrib⁹.
⁊ videb̄ q̄ obtinebim⁹ eos. Credidit cō
silio eoruꝫ. ⁊ fecit ita. Igit̄ postq̃ annus
trāsierat recēsuit benadab syros ⁊ ascen
dit in affec vt pugnarent ꝯ isrl̄. Porro
filij isrl̄ recensiti sunt. ⁊ accept⁹ cibarijs
profecti ex adūso. castraq̃ metati sunt ꝯ
eos q̄si duo parui greges capraꝝ syri āt
repleuert̄ terrā. Et accedēs vn⁹ vir dei
dixit ad regeꝫ isrl̄. Hec dicit dn̄s. Quia
dixerūt syri. de⁹ mōtiū est dn̄s. ⁊ non est
de⁹ valliū: dabo oēm multitudinē hanc
grandem in manu tua: ⁊ sciet̄ quia ego
sum dn̄s. Dirigebātq̃ septē dieb⁹ ex ad
uerso hi atq̃ illi acies. septima autē die
cōmissum est bellum: Percusserūtq̃ fi-
lij isrl̄ de syr⁹ cētū milia peditū ī die vna
Fugerūt aūt syri q̄ remāserūt in affec ī
ciuitatē. ⁊ cecidit murus sup̄ vigintise-
ptē milia hoīm qui remāserant. Porro
benadab fugiēs ingressus est ciuitatē in
cubiculū qd̄ erat ītra cubiculū. dixerūt
q̃ ei ſui sui: Ecce audiuim⁹ q̄ reges do-
mus isrl̄ clemētes sunt. Ponam⁹ itaq̃
saccos in lumbis nostris. ⁊ funiculos ī
capitib⁹ nostris. ⁊ egrediamur ad regeꝫ
israel: forsitan saluabit animas nostras
Accinxerunt saccis lūbos suos ⁊ posue-
runt funiculos in capitib⁹ suis. venerūt
q̃ ad regē israel ⁊ dixerūt ei: Seru⁹ tu⁹
benedab dicit: Viuat oro te anima mea
Et ille ait: Si adhuc viuit. frat̄ me⁹ est

Qd̄ acceperunt viri ꝓ omine. ⁊ festinā-
tes rapuerūt verbū ex ore ei⁹ atq; dixe-
rūt: Frater tu⁹ benadab viuit. Et dixit
eis: Ite ⁊ adducite euz ad me. Egressus
est g̊ ad eū benadab. ⁊ leuauit eū ī currū
suum. Qui dixit ei: Ciuitates q̄s tulit
pr̄ me⁹ a pr̄e tuo reddā. ⁊ plateas fac ti-
bi in damasco sicut fecit pr̄ me⁹ in sama
ria. ⁊ ego federatus recedā a te. Pepigit
g̊ fedus ⁊ dimisit euz. Tūc vir q̄daz de fi
lijs ꝓphetaꝝ dixit ad sociū suuz in s̄mōe
dn̄i. Percute me: At ille noluit ꝑcute-
re. Cui ait: Quia noluisti audire vocez
dn̄i. ecce recedes a me ⁊ percutiet te leo
Cunq; paululuz recessisset ab eo. inue-
nit euz leo atq; ꝑcussit. Sed ⁊ alteꝝ in-
ueniens virū dixit ad euz: Percute me
Qui ꝑcussit eū ⁊ vulnerauit. Abijt g̊ ꝓ
pheta ⁊ occurrit regi in via. et mutauit
aspersione pulueris os et oculos suos.
Cunq; rex transisset. clamauit ad regē ⁊
ait: Seruus tu⁹ egressus est ad prelian
dū comin⁹: cunq; fugisset vir vnus. ad-
duxit eū quidā ad me ⁊ ait: Custodi vi-
rum istū. Qui si lapsus fuerit erit anīa
tua ꝓ aīa eius. aut talentū argēti appen
des. Dum autē ego turbat⁹ huc illucq;
me verterē. subito non cōparuit. Et ait
rex israel ad euz. Hoc est iudiciū tuū qd̄
ip̄e decreuisti. At ille statiz abstersit pul-
uerem de facie sua. ⁊ cognouit euz rex is-
rael q̄ esset de ꝓphetis. Qui ait ad eum:
Hec dicit dn̄s: Quia dimisisti viruz di
gnum morte de manu tua. erit anīa tua
pro anīa eius: ⁊ ꝓpl'us tuus ꝓ ꝓpl'o eius
Reuersus est igit̄ rex israel in domū su-
am audire ꝯtemnens. ⁊ furibundus ve
nit in samariam.

XXI

Post verba aūt hec tp̄e illo vinea
erat naboth ieçrahelite q̄ erat ī
ieçrahel iuxta palatiū achab re-
gis samarie. Locutus est g̊ achab ad na
both dicens: Da mihi vineā tuā vt faci
am mihi ortū olerū: qr̄ vicina est ⁊ pro-
pe domū meā. Daboq; tibi ꝓ ea vineam
meliorē. aut si cōmodius tibi putas ar-
genti preciū q̄ntuz digna est. Cui rn̄dit
naboth: Propitius sit mihi dn̄s ne dem
hereditatē patrū meoꝝ tibi Venit ergo
achab in domuz suā indignās ⁊ frendēs
sup̄ verbo qd̄ locutus fuerat ad euz na-
both ieçrahelites dicens: nō dabo tibi he
reditatē patruz meoꝝ. Et proijciens se
in lectuluz suū auertit faciē suā ad pari
etem ⁊ nō comedit panē. Ingressa ē au
tem ad eum ieçabel vxor sua. dixitq; ei:
Quid est hoc vnde anīa tua ꝯtristata est
⁊ q̄re non comedis panē? Qui rn̄dit ei:
Locutus sum naboth ieçrahelite. ⁊ dixi
ei: Da mihi vineā tuā accepta pecunia.
aut si tibi placet dabo tibi vineā melio-
rem ꝓ ea. Et ille ait: Non dabo tibi vine
am meā. Dixit g̊ ad euz ieçabel vxor eius
Grandis auctoritatis es. ⁊ bn̄ regis re
gnum israel. Surge ⁊ comede panez: ⁊
equo anīo esto. Ego dabo tibi vineā na
both ieçrahelite. Scripsit itaq; litteras
ex noīe achab. ⁊ signauit eas ānulo eius
⁊ misit ad maiores natu ⁊ optimates q̄
erant in ciuitate eius ⁊ habitabāt cum
naboth. Litteraꝝ autē hec erat sn̄ia. Pre
dicate ieiuniuz ⁊ sedere facite naboth in
ter primos ꝓpl'i. ⁊ submittite duos vi-
ros filios belial ꝯtra euz. ⁊ falsum testi-
moniū dicant. benedixit naboth deum ⁊
regez. ⁊ educite euz ⁊ lapidate. sicq; mo
riatur. Fecerūt g̊ ciues ei⁹ maiores na-
tu ⁊ optimates q̄ habitabāt cū eo in vr
be. sicut precepat eis ieçabel. ⁊ sicut scri-
ptum erat in lr̄is quas miserat ad eos.
Predicauerunt ieiuniū ⁊ sedere fecer̄t
naboth inter primos ꝓpl'i ⁊ adduct⁹ du-
obus viris filijs diaboli fecerunt eos se
dere ꝯ euz. At illi. s. vt viri diabolici dixe
runt ꝯtra euz testimoniū corā multitu
dine. Bn̄dixit naboth deuz ⁊ regē. Quā-
obrem eduxerunt euz extra ciuitatē ⁊ la
pidibꝫ interfecerūt. Miserūtq; ad iaça-
bel dicētes. Lapidat⁹ est naboth et mor-
tuus est. Factuz ē autē cū audisset ieça-
bel lapidatū naboth et mortuū. locuta ē
ad achab. Surge posside vineā naboth
ieçrahelite q̄ noluit tibi acq̄escere. ⁊ da-
re eā accepta pecunia. Non enī viuit na
both sz mortu⁹ est. Qd̄ cuz audisset ach
ab mortuū videlicet naboth. surrexit et

descendebat in vineā naboth ieçrahelite
vt possideret eā. Factus est igit̄ ſmo do-
mini ad heliā tesbyten dicens: Surge ⁊
descende in occursum achab regis isra-
el qui ē in samaria. Ecce ad vineam na-
both descendit vt possideat eā. Et loque
ris ad eum dicens: Hec dicit dn̄s deus
Occidisti. insup̄ ⁊ possedisti. Et post hec
addes. Hec dicit dn̄s. In loco hoc ī quo
linxerunt canes sanguinē naboth. lam-
bent q̄z sanguinē tuum. Et ait achab ad
heliā. Num inuenisti me inimicuz tibi?
Qui dixit: Inueni. eo ꝙ venundat⁹ sis
vt faceres malū in ꝯspectu dn̄i. Hec di-
cit dn̄s: Ecce ego inducam sup̄ te malū
⁊ demetā posteriora tua. ⁊ interficiaz de
achab mingentē ad parietē ⁊ clausuz et
vltimuz in isrl'. Et dabo domū tuā sicut
domuz hieroboaz filij nabath. ⁊ sicut do
mū baasa filij ahia: qꝛ egisti vt me ad ira
cundiam ꝓuocares. ⁊ peccare fecisti isra
el. Sz ⁊ de ieçabel locutus est dn̄s dicēs
Canes comedent ieçabel in agro ieçra-
hel. Si mortuus fuerit achab in ciuita
te. comedent euz canes: si autē mortu⁹
fuerit in agro. comedēt euz volucres ce
li. Igit̄ nō fuit alter talis sicut achab q̄
venundat⁹ est vt faceret malū in conspe
ctu dn̄i. Concitauit enī euz ieçabel vxor
sua. ⁊ abominabilis factus est intantuz
vt seq̄retur idola q̄ fecerāt amorrei q̄s
cōsumpsit dn̄s a facie filioꝝ isrl'. Itaqꝫ
cum audisset achab ſmōes istos. scidit
vestimenta sua. ⁊ op̄uit cilitio carnē suā
ieiunauitqꝫ ⁊ dormiuit in sacco. ⁊ ambu
lauit demisso capite. Et factus est ſmo
dn̄i ad heliā thesbyten dicens: Nōne vi
disti humiliatū achab coraz me? Quia
igitur hūiliatus est mei causa. nō indu-
cam maluz in diebꝫ ei⁹. sz in diebus filij
sui inferā malū domui eius. XXII

Transierunt igit̄ tres anni abs
qꝫ bello inter syriaz ⁊ israel. In
anno autē tertio descendit iosa
phat rex iuda ad regē israel. Dixitqꝫ rex
israel ad ſuos suos. Ignorat ꝙ nostra
sit ramoth galaad. et negligim⁹ tollere
eam de manu regis syrie? Et ait ad iosa
phat: Venies ne mecuz ad preliandu z
in ramoth galaad? Dixitqꝫ iosaphat ad
regē isrl': Sicut ego suz. ita ⁊ tu. Popu
lus me⁹ ⁊ ꝓpl's tuus vnuz sunt. ⁊ eq̄tes
mei eq̄tes tui. Dixitqꝫ iosaphat ad regē
israel: Quere oro te hodie sermonē dn̄i
Congregauit g̃ rex israel ꝓphetas q̄drin
gentos circiter viros. ⁊ ait ad eos. Ire
debeo in ramoth galaad ad bellandu an
quiescere? Qui rn̄derūt: Ascende. ⁊ da-
bit eam dn̄s in manu regis. Dixit autē
iosaphat. Nō est hic ꝓpheta dn̄i quispiaz
vt interrogem⁹ ꝑ euz? Et ait rex isrl' ad
iosaphat: Remāsit vir vnus ꝑ quē pos-
sumus interrogare dn̄z. sed ego odi eū
qꝛ nō ꝓphetat mihi bonū sz malū. miche
as fili⁹ iemla. Cui iosaphat ait: Ne loq̄-
ris ita rex. Vocauit g̃ rex isrl' eunuchuz
quēdam ⁊ dixit ei: Festina adducere mi
cheam filiū iemla. Rex autem isrl' ⁊ iosa
phat rex iuda sedebant vnusq̄sqꝫ ī solio
suo vestiti cultu regio in area iuxta osti
um porte samarie. ⁊ vniuersi ꝓphete pro
phetabant in cōspectu eoꝝ. Fecit q̄z sibi
sedechias fili⁹ chanaan cornua ferrea. ⁊
ait: Hec dicit dn̄s. Bis ventilabis syri-
am donec deleas eā. Om̄esqꝫ ꝓphete sil'r
ꝓphetabāt dicētes: Ascende in ramoth
galaad. ⁊ vade ꝓspere. ⁊ tradet dn̄s ī ma
nus regis. Nūcius vero q̄ ierat vt voca
ret micheam locut⁹ est ad euz dicēs: Ec
ce ſmones ꝓphetaꝝ ore vno regi bona p̄
dicant. Sit g̃ sermo tuus sil'is eoꝝ. ⁊ lo
quere bona. Cui micheas ait: Viuit do-
minus: qꝛ quodcunqꝫ dixerit mihi dn̄s
hoc loquar. Venit itaqꝫ ad regē. ⁊ ait il-
li rex. Michea. ire debem⁹ in ramoth ga
laad ad p̄liandum an cessare? Cui ille re
spondit: Ascende ⁊ vade ꝓspere. ⁊ tradet
dn̄s in manu regis. Dixit autez rex ad
eū: Iterū atqꝫ iteꝝ adiuro te vt nō loq̄-
ris mihi nisi qd̄ verū est in noīe domini
Et ille ait: Vidi cunctū isrl' dispsum in
montibꝫ q̄si oues nō hn̄tes pastorē. Et
ait dn̄s: Nō hn̄t isti dn̄m: reuertat̄ vnus
quisqꝫ in domū suaz in pace. Dixit g̃ rex
israel ad iosaphat: Nunq̄d non dixi tibi
qꝛ nō ꝓphetat mihi bonū sz semp̄ malū?

Ille vero addens ait: Propter hoc audi
monē dñi Vidi dñm sedentē sup̄ so
liū suuz. & oēm exercitum celi assistentē
ei a dextr̄is & a sinistris: Et ait dñs. Quis
decipiet achab regē isrl̄ vt ascendat & ca
dat in ramoth galaad? Et dixit vn̄s ver
ba huiuscemodi. & alt̄r aliter. Egressus
est aūt spūs. & stetit coram dño & ait: Ego
decipiam illuz. Cui locut⁹ ē dñs. In q̄?
Et ille ait: Egrediar. & ero spūs mēdax
in ore oīm pphetarū eī⁹. Et dixit dñs: De
cipies & p̄ualeb: egredere & fac ita. Nūc
igit̄ ecce dedit dñs spm̄ mendacij in ore
oīm pphetarū tuor̄ q̄ hic sunt. & dñs lo
cutus est ꝓtra te malū. Accessit autez se
dechias filī⁹ chanaan. & p̄cussit michaz
in maxillā. & dixit: Qe ne q̄ dimisit spūs
dñi. & locutus est tibi? Et ait michas.
Visurus es in die illa qñ ingredier̄s in
cubiculū intra cubiculuz vt abscōdaris
Et ait rex israel: Tollite michā & mane
at apud āmon principez ciuitat̄s & apud
ioas filiū amalech. & dicite eis: Hec di
cit rex. Mittite virū istū in carcerē. & su
stentate euz pane tribulationis & aq̄ an
gustie donec reuertar i pace. Dixitq̄ mi
chas: Si reūsus fueris in pace. nō est
locutus in me dñs. Et ait. Audite pp̄li
oēs. Ascēdit itaq̄ rex isrl̄ & iosaphat rex
iuda in ramoth galaad. Dixit itaq̄ rex
israel ad iosaphat. Sume arma. & ingre
dere p̄liū & induere vestib⁹ tuis. Porro
rex israel mutauit habitū suuz. & ingres
sus est bellū. Rex aūt syrie p̄ecepat pri
cipib⁹ curruum triginta duob⁹ dicens:
Nō pugnabitis ꝓtra minorē & maiorez
quēpiā nisi ꝓtra regē isrl̄ solū. Cū q̄ vi
dissent p̄icipes currū iosaphat suspica
ti sunt q̄ ipse eēt rex isrl̄. & impetu facto
pugnabāt ꝯ eū Et exclamauit iosaphat
Intellexerūtq̄ p̄icipes curruū q̄ non
esset rex isrl̄. & cessauerūt ab eo. Vir aūt
q̄dam tetēdit arcū in incertū sagittā di
rigens. & casu p̄cussit regē isrl̄ inter pul
monē & stomachum. At ille dixit aurige
suo. Verte manū tuā. & educe me de exer
citu: q̄ grauiter vulneratus sum. Cōmis
sum est q̄ p̄liuz in die illa. Et rex isrl̄ sta
bat in curru suo ꝯ syros. & mortu⁹ ē ve
spere. Fluebat aūt sanguis plage i sinū
currus & pco insonuit i vniuso exercitu
antecq̄ sol occūberet dicēs: Unusquisq̄
reuertat̄ in ciuitatē & in terrā suā. Mor
tuus ē autē rex: & platus est in samariaz
Sepelieruntq̄ regē in samaria. & laue
runt curruz eius i piscina samarie. & lin
xerunt canes sanguinē eius. & habenas
lauerūt iuxta verbū dñi q̄d locutus fue
rat: Reliq̄ aūt sermonuz achab & vniu
sa q̄ fecit: & domus eburnea quā edifica
uit cūctaq̄ vrbiū q̄s extruxit. nōne hec
scripta sunt i libro sermonū dier̄ regum
isrl̄? Dormiuit q̄ achab cū p̄rib⁹ suis et
regnauit ochozias filī⁹ eius p̄ eo. Josa
phat vero filī⁹ asa regnare cepat sup̄ iu
dam āno q̄rto achab reg̃ isrl̄. Triginta
quinq̄ ānor̄ erat cū regnare cepisset. et
vigintiq̄nq̄ ānis regnauit i hierl̄m No
mē mr̄is eī⁹ azuba filia salai. Et ambu
lauit in oī via asa p̄ris sui. & nō declina
uit ex ea. Fecitq̄ q̄d rectū est i cōspectu
dñi: verūtn̄ excelsa nō abstulit. Adhuc
enī pp̄ls sacrificabat & adolebat incēsuz
in excelsis. Pacēq̄ habuit iosaphat cū
rege isrl̄. Reliq̄ aūt verbor̄ iosaphat et
opa eius q̄ gessit & p̄lia. nōne hec scripta
sunt i libro verbor̄ dier̄ regū iuda? Ho
& reliq̄as effeminator̄ q̄ remāserāt in die
bus asa p̄ris eī⁹ abstulit de terra. Nec e
rat tūc rex ꝓstitut⁹ in edom. Rex vero io
saphat fecerat classes in mari q̄ nauiga
rent i ophir pp̄ter aurū & ire nō poterāt
q̄ ꝓfracte sunt i asyongaber. Tūc ait o
chozias filī⁹ achab ad iosaphat: Vadāt
serui mei cuz seruis tuis in nauib⁹. Et
noluit iosaphat. Dormiuitq̄ iosaphat
cum p̄rib⁹ suis. & sepultus ē cū eis in ci
uitate dauid p̄ris sui. regnauitq̄ ioram fi
lius eius p̄ eo. Ochozias autē filī⁹ ach
ab regnare cepat sup̄ isrl̄ in samaria an
no septimodecimo iosaphat regis iuda
regnauitq̄ sup̄ isrl̄ duob⁹ annis. Et fe
cit malum in ꝓspectu dñi. et ambulauit
in via p̄ris sui & mr̄is sue: & in via hiero
boaz filij nabath qui peccare fecit israel.
Seruiuit quoq̄ baal & adorauit euz. et

irritauit dñm deum israel iuxta omnia que fecerat pater eius.

Explicit primus liber Malachim.i. Regum terti⁹. Incipit secūdus liber Malachim.i. q̄rtus regū. Capitulū. I

Preuaricatus est autē moab in isrl': postq̄ mortuus ē achab. Ceciditq̄ ochoçias ꝑ cācellos cenaculi sui. qd̄ hēbat in samaria ⁊ egrotauit: misitq̄ nūcios dicēs ad eos. Ite ꝯsulite beelçebub deū accaron: vtruz viuere q̄am de īfirmitate mea hac. Angl's aūt dñi locutus ē ad heliā thesbyten dicens. Surge ascende in occursuz nunciorū regis samarie. ⁊ dices ad eos: Nūquid nō est de⁹ in isrl'. vt eatis ad ꝯsulēdum beelçebub deū accaron? Quāobrē hec dicit dñs: De lectulo sup̄ quē ascendisti nō descēdes: sz morte morieris. Et abijt helias: reuersiq̄ sunt nūcij ad ochoçiam. Qui dixit eis. Quare reuersi estis. At illi rñderunt ei. Vir occurrit nob'. et dixit ad nos. Ite reuertimini ad regē q̄ misit vos: ⁊ dicetis ei. Hec dicit dñs. Nūquid qꝛ nō erat de⁹ in isrl'. mittis vt ꝯsulat' beelçebub de⁹ accaron? Idcirco de lectulo sup̄ quē ascēdisti nō descēdes: sed morte morieris. Qui dixit eis: Cui⁹ figure ⁊ habitus ē vir ille q̄ occurrit vob' ⁊ locutus est verba hec? At illi dixerunt Vir pilosus ⁊ cona pellicea acciuct⁹ renib'. Qui ait: Helias thesbytes ē: Misitq̄ ad eū quinq̄genariū prīcipez ⁊ quīq̄ginta q̄ erāt sub eo. Qui ascēdit ad eū sedentiq̄ ī vertice mont' ait: Hō dei rex p̄cepit vt descēdas. Rñdensq̄ helias. dixit quinq̄genario. Si hō dei suz: descendat ignis de celo. ⁊ deuoret te ⁊ quīquaginta tuos. Descēdit g̃ ignis de celo. et deuorauit euz: ⁊ q̄nquagīta q̄ erāt cū eo Rursumq̄ misit ad euz prīcipez quinq̄genariū alter: ⁊ quinq̄ginta cū eo. Qui locutus est illi. Homo dei: hec dicit rex: Festina descēde. Rñdens helias ait. Si homo dei ego sum: descēdat ignis de celo ⁊ deuoret te ⁊ quinq̄ginta tuos. Descēdit g̃ ignis de celo ⁊ deuorauit illuz. ⁊ q̄nquaginta ei⁹: Iterū misit prīcipez quinq̄genariū tertiū: ⁊ q̄nquaginta qui erāt cum eo. Qui cum venisset. curuauit genua ꝯtra heliā ⁊ p̄catus est eū ⁊ ait: Hō dei. noli despicere aīam meā. ⁊ aīas seruorū tuoꝝ qui mecuz sunt. Ecce descendit ignis de celo ⁊ deuorauit duos prīcipes quinq̄genarios primos ⁊ q̄nquagenos qui cum eis erant. Sz nūc obsecro vt miserearis aīe mee. Locutus ē autē angelus dñi ad heliā dicēs: Descēde cū eo Ne timeas. Surrexit igit' ⁊ descēdit cū eo ad regē: ⁊ locutus ē ei. Hec dicit dñs Quia misisti nūcios ad ꝯsulenduz beelçebub deū accaron q̄si nō eēt de⁹ in isrl' a quo posses interrogare sermonez: iō de lectulo sup̄ quē ascēdisti nō descēdes: sz morte morieris. Mortuus ē autē iuxta sermonē dñi quē locutus ē helias. ⁊ regnauit iorā frater ei⁹ ꝓ eo: āno secundo iorā filij iosaphat reg' iude. Nō eniz habebat filiū. Reliq̄ autē verboꝝ ochoçie q̄ opatus est: nōne hec scripta sunt ī libro sermonum dieꝝ regum israel. II

Factū est autē cum leuare vellet dñs heliā ꝑ turbinē ī celū: ibāt helias ⁊ heliseus de galgal'. Dixitq̄ helias ad heliseuz. Sede hic. qꝛ dominus misit me vsq̄ in bethel. Cui ait heliseus. Viuit dñs ⁊ viuit aīa tua. qꝛ ñ derelinquā te. Cūq̄ descēdissent bethel egressi sunt filij ꝓphetaꝝ q̄ erāt in bethel ad heliseuz ⁊ dixerūt ei: Nunq̄d nosti: qꝛ hodie dñs tollet dñm tuū a te? Qui respondit. Et ego noui. Silete. Dixit autē helias ad heliseuz. Sede hic: qꝛ dominus misit me ī hiericho. Et ille ait. Viuit dñs. ⁊ viuit aīa tua qꝛ nō derelīquaz te. Cunq̄ venissent hiericho: accesserūt filij ꝓphetaꝝ qui erāt in hiericho ad heliseum. ⁊ dixerūt ei: Nūquid nosti: qꝛ dñs hodie tollet dñm tuum a te? Et ait. Et ego noui. Silete. Dixit autē ei helias. Sede hic: qꝛ dñs misit me vsq̄ ad iordanem. Qui ait: Viuit dñs. ⁊ viuit aīa

tua:q2 non dereliquaz te. Jerunt igit amb⁹ p̄ter.⁊ quinq̄ginta viri de filijs p̄ph⁊ar secuti sunt eos. Qui⁊ steterunt ecōtra longe. Jlli autē amb⁹ stabāt sup̄ iordanē. Tulitq; helias palliū suuz⁊ involuit illud:⁊ p̄cussit aq̄s q̄ diuise sunt in vtrāq; p̄tē:⁊ transierūt amb⁹ p̄ siccū Cunq; transissent:helias dixit ad helise um. Postula q̄ vis:vt faciā tibi anteqū tollar a te. Dixitq; heliseus Obsecro vt fiat in me duplex spūs tuus. Qui respondit. Rem dificilē postulasti. Attū si videris me qū tollar a te.erit q̄ petisti si autē nō videris nō erit. Cunq; pergerent⁊ incedētes sermocinarentur:ecce currus igneus⁊ equi ignei diuiserunt vtrunq;. Et ascēdit helias p̄ turbinē in celū. heliseus autē videbat:⁊ clamabat. Pater mi pt̄ mi currus isr̄l⁊ auriga ei⁹ Et nō vidit eū amplius. Apprehenditq; vestimēta sua⁊ scidit illa i duas partes Et leuauit palliuz helie q̄ ceciderat ei. Reuersusq; stetit sup̄ ripam iordanis⁊ pallio helie q̄ ceciderat ei p̄cussit aq̄s⁊ nō sunt diuise. Et dixit: Ubi ē de⁹ helie etiā nūc:? Percussitq; aq̄s⁊ diuise sunt huc atq; illuc:⁊ trāsijt heliseus. Videntes autē filij p̄phet⁊ q̄ erāt in hiericho decōtra dixerūt:Requieuit spūs helie super heliseuz. Et venientes in occursuz ei⁹ adorauerūt euz proni i terrā :dixerūtq; illi. Ecce cū fuis tuis sunt q̄nq̄ginta viri fortes.qui p̄nt ire.⁊ q̄rere dōm tuuz ne forte tulerit eū spūs dñi⁊ proiecerit eū in vnuz mōtium aut in vnā valliuz Qui ait. Nolite mittere. Coegerūtq; eū donec acq̄esceret⁊ diceret. Mittite. Et miserūt quinq̄ginta viros. Qui cū q̄siss sent trib⁹ dieb⁹:nō inuenerūt. Et reuersi sunt ad euz. At ille habitabat i hiericho⁊ dixit eis. Nunq̄d nō dixi vobis nolite mittere:? Dixerunt q̄z viri ciuitat⁊ ad heliseuz. Ecce habitatio ciuitat⁊ h⁹ optima est sicut tuipe dñe p̄spicis:sz aq̄ pessime sunt:⁊ terra steril. At ille ait. Afferte mihi vas nouū.⁊ mittite in illud sal. Quō cū attulissent:egressus ad fontē aq̄r mi sit in illū sal.et ait. Hec dicit dñs. Ego naui aq̄s has.⁊ nō erit vltra i eis mors neq; sterilitas. Sanate sunt g̃ aq̄ vsq; i diē hanc:iuxta verbū heliseī q̄ locut⁹ ē Ascēdit autē inde heliseus in bethel. Cūq; ascēderet p̄ viā pueri pui egressi sunt de ciuitate.⁊ illudebāt ei dicētes: Ascende calue.ascēde calue. Qui cū respexisset vidit eos.⁊ maledixit eis i noie dñi. Egressiq; sūt duo vrsi de saltu.⁊ lacerauerūt ex eis q̄dragintaduos pueros. Abijt autem inde in montem carmeli.⁊ inde reuersus est in samariam.

IIII

Oram vero filio achab regnauit sup̄ israel in samaria:anno decimooctauo iosaphat regis iude. Regnauitq; duodecim ānis. et fecit malum cora dño:sed nō sicut pt̄ suus⁊ mater. Tulit ei statuas baal q̄s fecerat pt̄ eius.verruntū in pctis hieroboaz filij nabath q̄ peccare fecit israel adhesit:nec recessit ab eis. Porro mesa rex moab nutriebat pecora multa.⁊ soluebat regi israel centū milia agnor⁊ cētum milia arietum cū velleribus suis. Cūq; mortuus fuisset achab:p̄uaricatus ē fedus q̄ habebat cū rege isr̄l. Egressus ē igit⁹ rex ioram in die illa de samaria.⁊ recēsuitvniuersuz isr̄l:misitq; ad iosaphat regez iuda dicens:Rex moab recessit a me:veni mecum contra eum ad preliū. Qui rñdit. Ascendā. Qui me⁹ ē tu⁹ ē.pp̄l's me⁹ pp̄l's tuus:⁊ equi mei equi tui. Dixitq; Per quā viā ascēdemus:? At ille rñdit. Per desertū idumee. Perrexerūt igit⁹ rex isr̄l⁊ rex iuda⁊ rex edom.⁊ circūierūt p̄ viā septē dier⁹:nec erat aq̄ exercitui et iumētis q̄ seq̄bant eos. Dixitq; rex isr̄l Heu hxu hxu. Congregauit nos dom⁹ tres reges:vt traderet in manu moab. Et ait iosaphat. Est ne hic p̄phēta dñi: vt deprecemur dñm p̄ eū:? Et rñdit vnus de seruis regis israel. Est hic heliseus filius saphat q̄ fundebat aquā sup̄ man⁹ helie. Et ait iosaphat. Est apud eū sermo dñi:? Descēditq; ad eum rex israel⁊ iosaphat rex iuda.⁊ rex edom. Dixit autē heliseus ad regē israel. Quid mihi⁊ tibi ē Vade ad p̄phetas p̄tis tui⁊ matris tue

Et ait illi rex isrl: Quare congregauit dominus tres reges hos vt traderet eos in manꝰ moab: Dixitq; ad eū helyseus: Viuit dñs exercituuz i cuiꝰ conspectu sto: q si nō vultuz iosaphat regis iude erubescerem: nō attēdissem qdez te: nec respexissem. Nunc autē adducite mihi psaltē Cumq; caneret psaltes facta ē sup eum manꝰ dñi. Et ait: Hec dicit dñs: Facite alueū torrētis huiꝰ fossas fossas. Hec enī dicit dñs: Nō videbitis ventuz neq; pluuiā. alueus iste replebit aqs. bibetis vos familie vre iumēta vra. Parumq; ē hoc i cōspectu dñi: insup tradet etiā moab in manus vras. Et percutietis oēm ciuitatē munitā oēm vrbē electā vniūsuz lignū fructifer succidetis cūctosq; fontes aquar obturabitis oēm agruz egregiuz oprietis lapidib. Factuz est igit mane qñ sacrificiū offerri solet: ecce aque veniebant p viā edom. Et repleta est terra aqs. Cuniūsi autē moabite audiētes q descēdissent tres reges vt pugnarēt adūsus eos. cōuocauerūt oēs qui accincti erāt balthxo desup stetert in terminis. Primoq; mane surgētes. orto iā sole ex adūso aqr viderūt moabite ecōtra aqs rubras q̄si sanguinē: dixerūtq;. Sanguis gladi est. Pugnauerunt reges ꝯ se cesi sunt mutuo. Nūc perge ad pdaz moab. Perrexerūtq; i castra isrl. Porro surgēs isrl percussit moab: at illi fugerūt corā eis. Venerūt igit q̄ vicerāt. percusserūt moab. ciuitates destruxerūt. oēm agr optimuz mittentes singli lapides repleuerūt: vniuersos fontes aqr obturauerunt: et oia ligna fructifera succiderunt: ita vt muri tm̄ fictiles remanerēt. Et circūdata est ciuitas a fundibularijs: magna ex pte percussa. Qđ cū vidisset rex moab pualuisse. s. hostes. tulit secū septingentos viros educētes gladios vt irrūperent ad regē edom. nō potuerūt. Arripiēsq; filiuz suū primogenituz q̄ regnatur erat p eo obtulit holocaustū sup murū. facta est idignatio magna i isrl. Statimq; recesserunt ab eo: reuersi sunt i terrā suā.

Mulier autē quedā de uxoribus prophetaꝝ clamabat ad helyseuz dicēs: Seruus tuus vir me mortuus ē. tu nosti q seruus tuus fuit timēs deū. Et ecce creditor venit vt tollat duos filios meos ad seruiendum sibi. Cui dixit helyseus: Quid vis vt faciam tibi: Dic mihi. Quid hēs in domo tua: At illa rndit. Nō habeo ancilla tua quicq; in domo mea nisi paxillum olei. Cui ait: Vade pete mutuo ab oibus vicinis tuis vasa vacua nō pauca et ingredere claude ostiū tuuz cū intrinsecus fueris tu filij tui. et mitte inde in oia vasa hec. cum plena fuerint tolles Fuit itaq; mlr clausit ostiuz sup se et sup filios suos. Illi offerebāt vasa: illa infundebat. Cūq; plena fuissent vasa dixit ad filiuz suū. Affer mihi adhuc vas Et ille rndit: Nō habeo. Stetitq; oleū Venit aūt illa indicauit homini dei. Et ille: Vade inq̄t vende oleuz redde creditori tuo: tu aūt filij tui viuite de reliquo. Facta ē autē quedaz dies. transibat helyseus p sunā ciuitatē. Erat autez ibi mlr magna: q̄ tenuit euz vt comederet panē. Cumq; frequēter inde transiret: diuertebat ad eā vt comederet panē. Que dixit ad virū suū. Animaduerto q vir dei scūs ē iste: qui trānsit p nos frequēter. Faciamus q̄ ei cenaculū puuz. ponamꝰ ei in eo lectulū mēsam sellā candelabrū: vt cū venerit ad nos maneat ibi. Facta est q̄ dies q̄dā: veniens diuertit in cenaculū: requieuit ibi. Dixitq; ad gieçi puerū suū: Voca sunamitē istam. Qui cuz vocasset eā. illa stetisset corā eo: dixit ad puerū suū: Loquere ad eam. Ecce sedule i oibus ministrasti nobis: q̄d vis vt faciā tibi: Nūquid habes negociuz: vis vt loquar regi siue principi militie: Que rndit: In medio pli mei habito. Et ait. Quid q̄ vult vt faciam ei: Dixitq; gieçi. Ne queras: Filiuz enī nō habet: vir eius senex est. Precepit itaq; vt vocaret eam. Que cuz vocata fuisset stetisset ante ostium: dixit ad eam. In tpe isto in hac eadē hora vivita

IIII

comes fuerit:habebis in vtero filiū.At illa:Noli queso dñe mi vir dei:noli mē/tiri ancille tue.Et concepit mulier ⁊ peperit filium in tpe.⁊ in hora eadem q̄ dixerat heliseus.Creuit autē puer.⁊ cum esset q̄dam dies ⁊ egressus isset ad pīez suum ad messores:ait patri suo.Caput meum doleo.At ille dixit puero. Tolle ⁊ duc eum ad mrem suā.Qui cū tulisz ⁊ duxisset eum ad mrem suā: posuit euz illa super genua sua vsq; ad meridiem ⁊ mortu⁹ est.Ascendit autē ⁊ collocauit eū sup lectuz homis dei:⁊ clausit ostiū.Et egressa vocauit virū suū.Et ait. Mitte mecū obsecro vnū de pueris ⁊ asinā:vt excurram vsq; ad hoiem dei. ⁊ reuertar. Qui ait illi:Quaz ob causam vadis ad eum.Hodie non sunt kalende neq; sab batum. Que rndit: Vade. Strauitq; asinā ⁊ pcepit puero. Mina ⁊ ppera:ne mihi mora facias in eundo: hoc age q̄ pcipio tibi.Profecta est igit:⁊ venit ad virum dei in montē carmeli.Cunq; vi/disset eā vir dei decontra:ait ad gieçi pu erū suuz:Ecce sunamitis illa.Vade g̃ in occursum ei⁹.⁊ dic ei:Recte ne agit cir/ca te ⁊ circa virū tuū.⁊ circa filiuz tuuz: Que rndit.Recte.Cūq; venisset ad vi/rum dei in montē apprehendit pedes ei⁹ ⁊ accessit gieçi vt amoueret eam.Et ait homo dei.Dimitte illā.Ania enī eius in amaritudie est:⁊ dns celauit a me ⁊ nō indicauit mihi.Que dixit illi. Nūquid petiui filiū a dño meo? Nunq̄d nō dixi tibi:ne illudas me? Et ille ait ad gieçi. Accinge lumbos tuos.⁊ tolle baculum meuz in manu tua ⁊ vade.Si occurre/rit tibi homo nō salutes euz. ⁊ si saluta/uerit te quispiam nō rndeas illi.Et po/nes baculū meuz sup faciē pueri.Por/ro mr pueri ait:Viuit dns ⁊ viuit ania tua:nō dimittā te.Surrexit g̃ ⁊ secut⁹ est eā.Gieçi autē pcesserat añ eos: ⁊ po/suerat baculuz sup faciē pueri:⁊ nō erat vox neq; sensus.Reūsusq; est in occur/sum ei⁹.⁊ nūciauit ei dicens: Nō surre/xit puer. Ingressus est g̃ heliseus domū ⁊ ecce puer mortuus iacebat in lectulo eius. Ingressusq; clausit ostium sup se ⁊ sup puerum:⁊ orauit ad dnm.Et asce/dit ⁊ incubuit sup puerum. posuitq; os suum sup os eius:⁊ oculos suos super o/culos eius:⁊ manus suas super manus eius.⁊ incuruauit se super eum.⁊ calefa cta est caro pueri.At ille reuersus dea/bulabat in domo semel huc atq; illuc et ascendit ⁊ incubuit sup eum.Et oscita/uit puer septies:aperuitq; oculos. Et il/le vocauit gieçi ⁊ dixit ei: Voca sunami tem hanc.Que vocata ingressa ē ad eū Qui ait.Tolle filiū tuum. Venit illa ⁊ corruit ad pedes ei⁹.⁊ adorauit sup ter/ram.Tulitq; filiū suuz ⁊ egressa est.⁊ he/liseus reūsus est in galgalā.Erat aūt fa mes in terra.⁊ filij pphetaz habitabant coram eo.dixitq; vni de pueris suis. Po/ne ollam grandē:⁊ coque pulmentuz fi lijs pphetaz.Et egressus est vn⁹ in agz vt colligeret herbas agrestes. Inuenit q; q̄si vitē siluestrē:⁊ collegit ex ea colo/quintidas agri ⁊ impleuit palliū suum ⁊ reūsus cōscidit in ollam pulmēti.Ne/sciebat enī quid esset. Infuderunt g̃ so cijs vt comederent. Cūq; gustassent de coctione:exclamauerūt dicētes. Mors in olla vir dei. Et nō potuerūt comede/re.At ille:Afferte inqt farinā.Cunq; tu lissent misit in ollaz ⁊ ait: Infunde tur/be vt comedant.Et nō fuit amplī⁹ quic q; amaritudinis in olla.Vir aūt quidā venit de balsalisa deferēs viro dei panes primitiarū.⁊ viginti panes ordeaceos: et frumētū nouū in pera sua. At ille di/xit:Da pplo vt comedat.Rndit; ei mi nister eius:Quantū est hoc vt apponaz coram centū viris?Rursuz ille: Da ait pplo vt comedat.Hec enī dicit dns. Co/medent:⁊ superit.Posuit itaq; coram eis Qui comederūt ⁊ supfuit iuxta verbuz domini.

V

Naaman princeps militie regis syrie erat vir magnus apud do/minum suū:⁊ honorat⁹.Per illū enī dedit dns salutē syrie.Erat aūt vir fortis ⁊ dives:sed leprosus.Porro de syria egressi fuerāt latrūculi.et capti/

uam duxerant de terra israel puellã par
uulam: que erat in obsequio uxoris na-
aman. Que ait ad dñam suã. Utinã fu-
isset dñs meus ad pphetam qui est in sa
maria: pfecto curasset eum a lepra quã
habet. Ingressus ẽ itaq; naaman ad do-
minũ suum: & nunciauit ei dicens. Hic
& sic locuta est puella de terra israĥ. Dixit
q; ei rex syrie. Uade & mittaz lras ad re-
gem israĥ. Qui cuz pfectus eẽt & tulisset
secum decẽ talẽta argenti & sex milia au-
reos & decẽ mutatoria uestimentoꝝ. de-
tulit lras ad regẽ israĥ in hec uerba. Cuz
acceperis epl'am hanc: scito q; miserim
ad te naaman seruũ meum ut cures eum
a lepra sua'. Cumq; legisset rex israĥ lras:
scidit uestimẽta & ait. Numq̃d de⁹ ego sum
ut occidere possim & uiuificare. q; iste mi
sit ad me ut curem hominem a lepra sua?
Animaduertite & uidete. q̃t occasiones q̃
rat aduersum me. Qđ cum audisset helis
seus uir dei. scidisse uidelicet regem israĥ
uestimẽta sua: misit ad eum dicẽs. Qua-
re scidisti uestimẽta tua? Ueniat ad me.
& sciat eẽ pphetã in israĥ. Uenit g̃ naamã
cũ equis & curribus & stetit ad ostiũ dom⁹
helisei. Misitq; ad eum heliseus nũcium
dicens: Uade & lauare septies in iorda-
ne. & recipiet sanitatẽ caro tua atq; mũ-
daberis. Iratus naaman. recedebat di-
cens: Putabam q; egrederet ad me et
stans inuocaret nomẽ dñi dei sui. & tan-
geret manu sua locũ lepre & curaret me
Numq̃d nõ meliores sunt abana & phar
phar fluuij damasci oĩbus aq̃s israĥ: ut la-
uer in eis & munder? Cum g̃ uertisset se
& abiret indignans: accesserũt ad eũ ser
ui sui. & locuti sunt ei. Pater: & si rẽ grã
dem diuisset tibi pphetã. certe facere de-
bueras. Quãtomagis q; nũc dixit tibi
lauare & mundaberis? Descẽdit & lauit
septies in iordane iuxta ꝓmonẽ uiri dei.
& restituta est caro ei⁹ sicut caro pueri p
uuli. & mũdatus est. Reuersusq; ad uir
dei cum uniuerso comitatu suo: uenit & ste-
tit coram eo. & ait. Uere scio q; nõ sit aliꝰ
deus in uniuersa terra: nisi tm̃ in israĥ. Ob-
secro itaq; ut accipias bñdictiones a ꝓuo
tuo. At ille rñdit. Uiuit dñs ante quem
sto: q; nõ accipiã. Cumq; uim faceret: pe
nitus nõ acq̃euit. Dixitq; naaman. Ut
uis. Hz obsecro cõcede mihi ꝓuo tuo:
ut tollã onus duorũ burdonum de terra.
Nõ enim faciet ultra ꝓuus tu⁹ holocaustũ
aut uictimã dijs alienis: nisi dño. Hoc
aũt solũ est de q̃ deꝓceris dñm ꝓ ꝓuo tuo
qñ ingredietur dñs meus templũ rẽmon
ut adoret. & illo innitẽte sup manũ meã
si adorauero i templo rẽmon adorãte eo
in eodẽ loco: ut ignoscat mihi dñs ꝓuo
tuo ꝓ hac re. Qui dixit ei: Uade i pace.
Abijt g̃ ab eo: electo tpe. Dixitq; giezi
puer uiri dei. Pepercit dñs me⁹ naamã
syro isti: ut nõ accipiat ab eo que attulit
Uiuit dñs q; curram post eum & accipiam
ab eo aliq̃d. Et secutus est giezi post ter
gum naamã. Quẽ cum uidisset ille cur-
rentẽ ad se: desilijt de curru in occursum
eius. & ait. Recte ne sunt oĩa? Et ille ait
Recte. Dñs me⁹ misit me ad te dicẽs:
Modo uenerũt ad me duo adolescẽtes
de monte effraim: ex filijs ꝓphetarꝝ. Da
eis talentũ argenti & uestes mutatorias
duplices. Dixitq; naaman Uelim⁹ est ut
accipias duo talẽta. Et coegit eum liga
uitq; duo talenta argenti in duobus sac-
cis. & duplicia uestimenta & imposuit du
obus pueris suis: qui & portauerant co
ram eo. Cumq; uenisset iam uesperi. tu-
lit de manu eorum. & reposuit in domo: di-
misitq; uiros & abierũt: ipe aũt ingres-
sus stetit coram dño suo. Et dixit helise⁹.
Unde uenis giezi? Qui rñdit. Nõ iuit
seruus tuus quoq;. At ille ait: Nonne
cor meum in pñti erat: q̃n reuersus ẽ homo
de curru suo in occursum tui? Nunc igit
accepisti argentũ & accepisti uestes: ut e-
mas oliueta & uineas & oues & boues &
seruos & ancillas. Sed & lepra naaman
adhereb it tibi & semini tuo usq; i sempi
ternum. Et egressus est q̃si nix ab eo le-
prosus.

VI

Perrexerũt autẽ filij ꝓphetarum ad he-
liseum. Ecce loc⁹ in quo habi-
tam⁹ coram te angustus est nob
Eamus usq; ad iordanẽ et tollãt singli

te silua materias singulas.vt edificem⁹ nobis ibi locū ad habitandū Qui dixit Ite. Et ait vnus ex illis. Veni ꝙ & tu cū seruis tuis. Rñdit. Ego veniā. Et abijt cum eis. Cumq; venissent ad iordanem cedebant ligna. Accidit aūt: vt cū vnus materiā succidisset. caderet ferrū secuꝫ in aquam. Exclamauitq; ille & ait: Heu heu heu dñe mi & hoc ipm mutuo acceperam. Dixit autē homo dei. Ubi cecidit? At ille monstrauit ei locū. Precidit ergo lignū: & misit illuc. Natauitq; ferrū. Et ait: Tolle. Qui extendit manū: & tulit illud. Rex autē syrie pugnabat cōtra israel & consiliumq; iniit cū seruis suis dicēs. In loco illo & illo ponamus insidias. Misit itaq; vir dei ad regē israel dicens. Caue ne trāseas in locū illū: quia ibi syri in insidijs sunt. Misit itaq; rex israel ad locuꝫ quē dixerat ei vir dei & precauit eum & obseruauit se ibi non semel neq; bis. Conturbatūq; est cor regis syrie p hac re. & cōuocatis seruis suis ait. Quare nō indicatis mihi qs p̄ditor mei sit apud regē israel? Dixitq; vn⁹ seruor eius. Nequaq; dñe mi rex. sed heliseus p̄pheta q est in israel indicat regi israel oia verba q̄cunq; locut⁹ fueris in cōclaui tuo Dixitq; eis Ite & videte vbi sit. vt mittā & capiā eū Annūciauerunt ei dicentes. Ecce in dothaim. Misit ḡ illuc equos & currus et robur exercit⁹. Qui cū venissent nocte: circūdederūt ciuitatē. Consurgens aūt diluculo minister viri dei egressus ē: vidit exercitū i circuitu ciuitat & equos & currus. Nūciauitq; ei dicēs. Heu heu heu dñe mi q̄d faciem⁹? At ille respōdit Noli timere. Plures enī nobiscū sunt q̄ cū illis. Cumq; oraſſet heliseus ait. Domine: aperi oculos pueri h⁹ vt videat. Et aperuit dñs oculos pueri. & vidit: & ecce mons plen⁹ equor & curruū igneorum in circuitu heliseī. Hostes vero descenderūt ad eū. Porro heliseus orauit ad dñm dicens. Percute obsecro gentem hanc cecitate. Percussitq; eos dñs ne viderent: iuxta verbuꝫ heliseī. Dixit autē ad eos heliseus. Nō est hec via: neq; ista est ciuitas. Sequimini me. & ostendam vobis virū quē q̄ritis Duxit ergo eos in samariā. Cūq; ingressi fuissent i samariā: dixit heliseus. Dñe: aperi oculos istor vt videant. Aperuitq; dñs oculos eor: & viderūt se esse in medio samarie. Dixitq; rex israel ad heliseuꝫ. cum vidisset eos. Nunq̄d p̄cutiam eos p̄ mi. Et ille ait: Non p̄cuties. Neq; enim cepisti eos gladio & arcu tuo: vt p̄cutias. Uerū pone panē & aquā cora eis: vt comedant & bibant: & vadāt ad dñm suū. Appositaq; ē eis cibor magna p̄paratio. Et comederūt & biberunt: & dimisit eos abieruntq; ad dñm suum. Et vltra nō venerūt latrones syrie i terrā israel. Factuꝫ est aūt p⁹ hec congregauit benadab rex syrie omnē exercitum suuꝫ: & ascēdit & obsidebat samariam. Factaq; est fames magna in samaria. & tādiu obsessa est donec venūdaretur caput asini octoginta argēteis. et q̄rta p̄s cabi stercoris colūbar quinq; argenteis. Cumq; rex israel transiret p murū mulier q̄dam exclamauit ad eū dicens. Salua me dñe mi rex: Qui ait. Nō. te saluet dñs. Unde te possuꝫ saluare? De area. vel de torcular? Dixitq; ad eaꝫ rex. Quid tibi vis? Que rñdit. Mulier ista dixit mihi. Da filiū tuuꝫ vt comedam⁹ eum hodie & filiuꝫ meū comedem⁹ cras Coximus ḡ filiū meuꝫ & comedimus: dixitq; ei altera die. Da filiū tuū vt comedamus eū. Que abscōdit filiū suū. Qō cum audisset rex scidit vestimenta sua. & transibat p murū. Viditq; oīs p⁹s cilicium quo vestitus erat ad carnē intrinsecus Et ait rex. Hec mihi faciat de⁹. & hec addat: si steterit caput heliseī filij saphat sup ipm hodie. Heliseus autē sedebat i domo sua: & seniores sedebant cū eo. Premisit itaq; virū & anteq; veniret nuncius: ille dixit ad senē Nunq̄d scitis q̄ miserit filius homicide huc vt p̄scidat caput meum? Videte ergo cū venerit nūcius. claudite ostiū: & nō sinatis eum introire. Ecce enī sonitus pedū dñi eius post eum est. Adhuc illo loquēte eis: apparuit nuncius qui veniebat ad eū. Et

ait: Ecce tantū malum a dño est. Quid amplius expectabo a dño?

VII

Dixit autē heliseus: Audite verbum dñi. Hec dicit dñs. In tēpore hoc cras. modius sile vno statere erit. et duo modij hordei statere vno in porta samarie. Rñdens vnus de ducibꝫ sup cuius manuꝫ rex incūbebat homini dei ait: Si dñs fecerit etiā cataractas in celo nunq̄d poterit esse qd̄ loq̄ris? Qui ait: Videbis oculis tuis ⁊ inde nō comedes. Quattuor g̃ viri erant leprosi iuxta introitū porte: q̄ dixerūt ad inuicem. Quid hic eē volumus donec moriamur? Siue ingredi voluerimus ciuitatem fame moriemur. siue māserimus hic moriendū nob̄ est. Venite g̃ ⁊ trāsfugiam⁹ ad castra syrie. Si pepcerīt nob̄ viuem⁹: si autē occidere voluerint nihilomin⁹ moriemur. Surrexerūt g̃ vesperi vt venirēt ad castra syrie. Cunq̄ venissent ad principiū castroꝝ syrie. nullū ibidē reppererūt. Siq̄dē dñs sonitū audiri fecerat in castris syrie curruuꝫ ⁊ equoꝝ. ⁊ exercit⁹ plurimi. Dixerūtq̄ ad inuicē: Ecce mercede ꝯduxit aduersum nos rex isrl̄ reges getheoꝝ ⁊ egyptioruꝫ ⁊ venerūt sup nos. Surrexerūt g̃ et fugerūt in tenebris. ⁊ dereliq̄runt tētoria sua ⁊ equos ⁊ asinos in castris: fugerūtq̄ aīas tm̄ suas saluare cupiētes. Igit̄ cū venissent leprosi illi ad principiuꝫ castrorū ingressi sunt vnū tabernaculū. ⁊ comederūt ⁊ biberūt. Tuleruntq̄ inde argentū ⁊ aurū ⁊ vestes. ⁊ abierūt et absconderūt. Et rursuꝫ reuersi sunt ad alind tabernaculū: ⁊ inde sil̄r auferentes absconderūt. Dixerūtq̄ ad inuicē: Nō recte facim⁹. Hec eniꝫ dies boni nuncij est. Si tacuerimus ⁊ noluerim⁹ nūciare vsq̄ mane: sceleris arguemur. Venite eam⁹ ⁊ nūciemus in aula reg̃. Cūq̄ venissent ad portā ciuitatis narranerūt eis dicentes. Iuimus ad castra syrie et nullū ibidē repimus hoīem: nisi equos ⁊ asinos alligatos. ⁊ fixa tētoria. Ierūt ergo portarij. ⁊ nunciauerūt in palatio regis intrinsec⁹. Qui surrexit nocte. et ait ad seruos suos. Dico vobis q̄d fecerint nob̄ syri: Sciūt q̄ fame laboram⁹: ⁊ idcirco egressi sunt de castris. ⁊ latitāt in agris dicētes. Cū egressi fuerīt de ciuitate capiem⁹ eos viuos. ⁊ tunc ciuitatem ingredi poterim⁹. rñdit autē vnus seruoꝝ ei⁹. Tollamus q̄nq̄ equos q̄ remanserūt in vrbe: q̄ ip̄i tm̄ sunt in vniuersa multitudīe isrl̄. alij enī cōsumpti sunt: ⁊ mittentes explorare poterimus Adduxerunt g̃ duos equos: misitq̄ rex ī castra syrioꝝ dicēs: Ite ⁊ videte. Qui abierunt post eos vsq̄ ad iordanē. Ecce autē oīs via plena erat vestibꝫ ⁊ vasis: q̄ proiecerant syri cuꝫ turbarent̄. Reuersiq̄ nuncij indicauerunt regi. Et egressus ppl̄s diripuit castra syrie. factusq̄ ē modius sil̄e statere vno. et duo modij hordei statere vno iuxta v̄bū dñi. Porro rex ducē illū ī cui⁹ maū īcubuerat cōstituit ad portā quē ꝯculcauit turba ī introitu porte ⁊ mortuus est: iuxta qd̄ locutus fuerat vir dei qñ descenderat rex ad euꝫ. Factumq̄ ē s̄m sermonē viri dei quez dixerat regi qñ ait: duo modij hordei statere vno erunt. et modius simile statere vno hoc eodē tp̄e cras ī porta samarie. qñ responderat dux ille viro dei ⁊ dixerat. etiā si dñs fecerit cataractas ī celo nunq̄d poterit fieri qd̄ loq̄ris: ⁊ dixit ei. videbis oculis tuis ⁊ inde nō comedes. Euenit g̃ ei sicut p̄dictum erat. ⁊ conculcauit eum populus in porta et mortuus est.

VIII

Heliseus autē locutus est ad mulierem: cuius viuere fecerat filium dicēs: Surge: vade tu et domus tua: ⁊ pegrinare vbicūq̄ reppereris. Vocabit enī dñs famē. ⁊ veiet super terrā septē annis. Que surrexit ⁊ fecit iuxta verbū hoīs dei: ⁊ vadens cū domo sua: pegrinata est in terrā philistijꝫ diebꝫ multis. Cunq̄ finiti eēnt anni septeꝫ: reuersa est ml̄r de terra philistijm. Et ingressa est: vt interpellaret regeꝫ p domo sua. ⁊ p agris suis. Rex autē loq̄batur cum gieçi puero viri dei dicens. Narra mihi oīa magnalia q̄ fecit helise⁹

Cunqꝫ ille narraret regi quō mortuuꝫ
ſuſcitaſſet.apparuit mulier cuiꝰ viuifi/
cauerat filiuꝫ clamans ad regē ꝓ domo
ſua ⁊ ꝓ agris ſuis. Dixitqꝫ giezi. Dñe
mi rex hec eſt mlr: ⁊ hic eſt filiꝰ eius quē
ſuſcitauit helyſeus. Et interrogauit rex
mulierē. Que narrauit ei vera eſſe. De
ditqꝫ ei rex eunuchū vnuꝫ dicens: Re/
ſtitue ei oīa q̄ ſua ſunt. ⁊ vniuſos reddi
tus agroꝝ a die q̄ reliquit terrā vſqꝫ ad
pñs. Venit q̄ꝫ helyſeus damaſcū: ⁊ bena
dab rex ſyrie egrotabat. Nunciauerunt
qꝫ ei dicentes: Venit vir dei huc. Et ait
rex ad açahel. Tolle tecuꝫ munera et va
de in occurſuꝫ viri dei. ⁊ conſule dñm per
eum dicēs: Si euadere ꝑtero de infir/
mitate mea hac? Iuit igit̄ açahel in oc/
curſum eius habens ſecū munera ⁊ oīa
bona damaſci onera q̄draginta camelo/
rum. Cunqꝫ ſtetiſſet coꝝ eo ait: Filius
tuꝰ benadab rex ſyrie miſit me ad te di/
cens: Si ſanari ꝑtero de infirmitate
mea hac? Dixitqꝫ ei helyſeus. Vade dic
ei: Sanaberis. Porro oſtendit mihi dñs
qꝫ morte morieſ. Stetitqꝫ cū eo. ⁊ con/
turbatus eſt vſqꝫ ad ſuffuſionē vultus
Fleuitqꝫ vir dei. Cui açahel ait. Quare
dñs meꝰ flet? At ille dixit. Quia ſcio q̄
facturus ſis filijs iſrl̄ mala. Ciuitates
eoꝝ munitas igne ſuccēdes: ⁊ iuuenes
eoꝝ interficies gladio: ⁊ ꝑuulos eoꝝ eli
des. ⁊ pregnantes diuides. Dixitqꝫ aça
hel. Quid enī ſum ſeruus tuꝰ canis. vt
faciam rem iſtā magnā. Et ait helyſeus
Oſtendit mihi dñs te regem ſyrie foꝝe
Qui cū receſiſſet ab helyſeo: venit ad do
minū ſuum. Qui ait ei. Quid tibi dixit
helyſeus? At ille rñdit. Dixit mihi reci/
pies ſanitatē. Cunqꝫ veniſſet dies alte/
ra: tulit ſtragulū ⁊ infudit aquā: ⁊ exꝑā/
dit ſupꝫ faciē eius. Quo mortuo: regna
uit açahel ꝓ eo. Anno quīto ioram filij
achab regis iſrl̄: regnauit ioram filius
ioſaphat rex iuda. Trigintaduoꝝ anno
rum erat cū regnare cepiſſet: ⁊ octo an/
nis regnauit in hieruſalē. Ambulauit/
qꝫ in vijs reguꝫ iſrl̄. ſicut ambulauerat
domus achab. Filia enī achab erat vxoꝝ
eius. Et fecit qđ malum eſt in cōſpectu
domini. Noluit autē dñs diſperdere iu
dam ꝓpter dauid ſeruū ſuum: ſicut pro
miſerat ei vt daret illi lucernam. ⁊ filijſ
eius cunctis diebꝫ. In diebꝫ eius receſ
ſit edom ne eſſet ſub iuda ⁊ conſtituit ſi
bi regem. Venitqꝫ ioram ſeyra ⁊ omnis
exercitus cum eo. Et ſurrexit nocte: per
cuſſitqꝫ idumeos qui euꝫ circūdederāt
⁊ principes curruum. Populus aūt fu
git in tabernacula ſua. Receſſit q̄ edom
ne eſſet ſub iuda vſqꝫ ad diē hanc. Tūc
receſſit ⁊ lobna in tpe illo. Reliqua aūt
ſermonum ioram ⁊ vniuerſa que fecit:
nonne hec ſcripta ſunt in libro verboꝝ
dierum regum iuda? Et dormiuit ioraꝫ
cum patribus ſuis: ſepultuſqꝫ eſt cū eis
in ciuitate dauid: ⁊ regnauit ochoçias fi
lius eius ꝓ eo. Anno duodecimo io/
ram filij achab regis iſrael: regnauit o/
choçias filius ioram regis iude. Viginti
duoꝝ annoꝝ erat ochoçias cum
regnare cepiſſet: ⁊ vno anno regnauit
in hieruſalem. Nomen matris eius a/
thalia filia amri regis iſrael: ⁊ ambula/
uit in vijs domus achab: ⁊ fecit qđ ma/
lum eſt coram domino ſicut domꝰ ach/
ab. Socer enī domus achab fuit. Abijt
quoqꝫ cum ioram filio achab ad prelia/
dum contra açahel regem ſyrie i ramoth
galaad: ⁊ vulnerauerunt ſyri ioram. Qui
reuerſus eſt vt curaretur in ieçrahel: qꝫ
vulnerauerunt euꝫ ſyri in ramoth pre/
liantem cōtra açahel regem ſyrie. Por/
ro ochoçias filius ioram rex iuda deſcen
dit inuiſere ioram filium achab in ieçra
hel. quia egrotabat ibi.

IX

Heliſeꝰ aūt ꝓphetes vocauit vnū
de filijs ꝓphetaꝝ ⁊ ait illi. Accin/
ge lūbos tuos: ⁊ tolle lenticulā
olei hanc in manu tua. ⁊ vade i ramoth
galaad. Cunqꝫ veneris illuc: videbis ie
hu filiuꝫ ioſaphat filij namſi. Et ingreſ
ſus ſuſcitabis euꝫ de medio fratrū ſuoꝝ
⁊ introduces in interi cubiculū. tenēſ/
qꝫ lenticulā olei fundēs ſupꝫ caput eiꝰ. ⁊
dices. Hec dicit dñs. Vnxi te regē ſupꝫ
iſrael. Aperiesqꝫ oſtium ⁊ fugies. et nō ibi

subsistes. Abijt ḡ adolescens puer ꝓphe
te in ramoth galaad: ⁊ ingressus ē illuc
Ecce aūt principes exercit⁹ sedebant. Et
ait. Uerbū mihi ad te o princeps Dixitq;
iehu. Ad quē ex oibꝫ nobis: At ille dixit
Ad te o princeps. Et surrexit: ⁊ ingressus
est cubiculū. At ille fudit oleuꝫ super ca
put ei⁹. Et ait. Hec dicit dñs de⁹ israel.
Unxi te regē sup ꝓp̄lm dñi isrl: ⁊ ꝑcuti
es domū achab dñi tui. Et vlciscar san
guinem seruoꝝ meoꝝ ꝓphetaꝝ. ⁊ sangui
nē oim seruoꝝ dñi de manu iezabel. per
damq; oēm domū achab. Et interficiaꝫ
de domo achab mingentē ad parietez. ⁊
clausum ⁊ nouissimū in isrl. Et dabo do
muꝫ achab sicut domū hieroboam filij
nabath. ⁊ sicut domum baasa filij achia
Iezabel q̄z comedēt canes ī agro iezra
hel nec erit q̄ sepeliat eā. Aperuitq; ostiū
um ⁊ fugit. Jehu aūt ingressus ē ad ser
uos dñi sui. Qui dixerūt ei. Recte ne
sunt oia: Quid venit insan⁹ iste ad te:
Qui ait eis. Nostis hoīem. et q̄d locut⁹
sit: At illi rñderūt. Falsuꝫ est: sed magis
narra nobis. Qui ait eis. Hec ⁊ hec lo
cut⁹ ē mihi. Et ait. Hec dicit dñs. Un
xi te regē sup isrl. Festinauerūt itaq; et
vnusquisq; tollēs palliū suū posuerunt
sub pedibꝫ ei⁹ in filitudinez tribunalis:
⁊ cecinerūt tuba atq; dixerunt. Regna
bit iehu Cōiurauit ḡ iehu fili⁹ iosaphat
filij namsi ꝯ ioram. Porro ioraꝫ obsede
rat ramoth galaad. ipe et oīs isrl ꝯ aça
hel regē syrie. ⁊ reūsus fuerat vt curare
tur in iezrahel ꝓpter vulnera. q̄ pcusse
rant eū syri preliantē cōtra açahel regez
syrie. Dixitq; iehu. Si placet vobis ne
mo egrediat̄ pfugus de ciuitate: ne va
dat ⁊ nūciet in iezrahel. Et ascēdit: ⁊ ꝑfe
ctus est in iezrahel. Joram enī egrotabat
ibi. ⁊ ochozias rex iuda descēderat ad vi
sitandū ioram. Igit̄ speculator q̄ stabat su
per turrim iezrahel: vidit globū iehu ve
nientē. Et ait. Uideo ego globū. Dixit
q; ioram: Tolle currū: ⁊ mitte in occur
sum eoꝝ: ⁊ dicat vadens. Recte ne sunt
oia: Abijt ḡ qui ascēderat currū ī occur
sum eius. Et ait. Hec dicit rex. Pacata
sunt oia: Dixitq; iehu. Quid tibi ⁊ pa
ci: Transi ⁊ sequere me. Nunciauit q̄z spe
culator dicens. Uenit nūcius ad eos. ⁊
nō reuertit̄. Misit etiā currū equoꝝ se
cundum: venitq; ad eos ⁊ ait. Hec dicit
rex. Nūq̄d pax est: Et ait iehu. Quid ti
bi ⁊ paci: Transi et sequere me. Nūciauit
aūt speculator dicēs. Uenit vsq; ad eos
⁊ nō reuertit̄. Est aūt incessus q̄si incef
sus iehu filij namsi. Precepe enī ḡdit̄.
Et ait ioraē. Jungite currū. Junxerunt
q; currū eius. Et egressus est ioraē rex is
rael ⁊ ochozias rex iuda: singuli in curri
bus suis. Egressiq; sunt in occursuꝫ ie
hu ⁊ inuenerūt euꝫ in agro naboth iez
rahelite. Cūq; vidisset ioram iehu: dixit
Pax ē iehu: At ille respōdit. Que pax:
Adhuc fornicatiōes iezabel mr̄is tue. et
veneficia ei⁹ multa vigent. Conuertit
aūt ioram manū suā: ⁊ fugiens ait ad o
choziam. Insidie ochozia. Porro iehu
tetendit arcū manu. ⁊ ꝑcussit ioraē inter
scapulas. ⁊ egressa est sagitta p̄ coꝝ eius
statimq; coꝝruit ī curru suo. Dixitq; ie
hu ad badachar ducē. Tolle proijce euꝫ
in agro naboth iezrahelite. Memini. n.
q̄n ego ⁊ tu sedētes in curru sequebamur
achab pr̄eꝫ h⁹: q̄ dñs on⁹ hec leuauerit
sup eū dicēs. Si nō ꝓ sanguīe naboth.
⁊ ꝓ sanguine filioꝝ ei⁹ quē vidi hesterni ait
dñs: reddam tibi in agro isto dicit dñs.
Nunc ḡ tolle ⁊ proijce euꝫ in agro iuxta
verbū dñi. Ochozias aūt rex iuda videns
hoc. fugit p̄ viā domus horti: ꝑsecutusq;
est eū iehu. ⁊ ait: Etiaꝫ hunc ꝑcutite in
curru suo. Et ꝑcusserūt euꝫ in ascēsu ga
bor q̄ est iuxta geblaā. Qui fugit in ma
geddo ⁊ mortu⁹ ē ibi. Et ipositi sunt eū
serui ei⁹ sup currū suuꝫ ⁊ tulerūt ī hie
rusalem: sepelierūtq; in sepulcro cū pr̄i
bus suis in ciuitate dauid. Anno vnde
cimo ioraē filij achab regis isrl regnauit
ochozias sup iudā. venitq; iehu in iezra
hel. Porro ieçabel introitu eius audito
depinxit oculos suos stibio. ⁊ ornauit ca
put suum. ⁊ respexit p̄ feneſtram: ingre
dientē iehu p̄ portaꝫ. ⁊ ait: Nūquid pax
pōt esse çamri qui interfecit dñm suum:

Leuauitq; iehu faciē suā ad feneſtraz et
ait. Que eſt iſta? Et inclinauerūt ſe ad
eū duo vl' tres eunuchi. ⁊ dixerūt. Hec
eſt illa ieçabel. At ille dixit eis. Precipi-
tate eā deorſuz. Et p̄cipitauerunt eā. A-
ſperſusq; eſt ſanguie pies ⁊ equoꝝ vngu
le p̄culcauerunt eā. Cūq; introgreſſus
eēt vt comederet bibereteq; ait. Ite ⁊ vi
dete maledictā illā ⁊ ſepelite eaz. q̄ filia
regis ē. Cūq; iſſent vt ſepelirēt eā nō in
uenerūt niſi caluariā ⁊ pedes et sūmas
manus. Reuſiq; nunciauerūt ei Et ait
iehu. Sermo dñi eſt: quē locut' eſt per
ſuū ſuū hēliā thesbyten dicēs. In agro
ieçrahel comedēt canes carnes ieçabel.
Et erūt carnes ieçabel ſic̄ ſterc' ſup faci
ez terre i agro ieçrahel: ita vt nō dicāt. Neccine ē illa ieçabel.

X

Erant autē achab ſeptuagīta fi
lij in ſamaria. Scripſit q̄ iehu
lītas. ⁊ miſit in ſamariā ad opti
mates ciuitat' ⁊ ad maiores natu et ad
nutricios achab dicens: Statim vt ac
ceperitis lītas has q̄ hētis filios dñi vr̄i
⁊ currus ⁊ equos ⁊ ciuitates firmas et
arma eligite melioꝛē ⁊ euz q̄ vob̄ placue
rit de filijs dñi vr̄i. ⁊ euz ponite sup̄ ſoliū
p̄tis ſui. ⁊ pugnate p̄ domo dñi vr̄i. Ti-
muerunt illi vehemēter: ⁊ dixerūt. Ecce
duo reges nō potuerūt ſtare coꝛā eo. et
quō nos valebimus reſiſtere? Miſerūt
q̄ p̄poſiti dom' ⁊ p̄fecti ciuitatis ⁊ maio
res natu ⁊ nutricij ad iehu dicētes: Oz
ui tui ſumus q̄cunq; iuſſeris faciemuſ
nec ꝓſtituem' nob̄ regē. Quecunq; tibi
placent fac. Reſcripſit aūt eis lītas ſecū
do dicēs. Si mei eſtis ⁊ obeditis mihi:
tollite capita filioꝝ dñi vr̄i: et venite ad
me hac eadē hora cras in ieçrahel. Por-
ro filij regis ſeptuagīta viri apud opti-
mates ciuitat' nutriebant. Cūq; veniſ
ſent lītē ad eos: tulerūt filios reg' ⁊ occi
derunt ſeptuaginta viros. ⁊ poſuerūt ca-
pita eoꝝ in cophinis ⁊ miſerunt ad euz
in ieçrahel. Venit autē nūcius ad euz: ⁊
indicauit ei dicēs. Attulerūt capita fili-
oꝝ regis. Qui rīdit. Ponite ea ad ꝺu
os aceruos iuxta itroitū porte vſq; ma-
ne. Cunq; diluxiſſet egreſſus ē ⁊ ſtans
dixit ad oēm p̄plm. Juſti eſtis. Ecce ego
p̄iuraui ꝑ dñm meuz ⁊ interfeci eū: quis
p̄cuſſit oēs hos? Videte q̄ nūc q̄m nō ce
cidit de ſermonib' dñi in terrā q̄s locut'
ē dñs sup̄ domū achab ⁊ dñs fec̄ q̄ locu
t' ē in manu ſui ſui hēlie. Percuſſit igit̄
iehu oēs q̄ reliqui erāt de domo achab
in ieçrahel. ⁊ vniu'los optimates eius ⁊
notos ⁊ ſacerdotes: donec non remane
rent ex eo reliquie. Et ſurrexit. ⁊ vēit in
ſamariā. Cunq; veniſſet ad cameraz pa-
ſtoꝝ in via. inuenit frēs ochoçie regi iu
da: dixitq; ad eos. Qui nam eſtis vos?
Qui rīderūt. Frēs ochoçie reg' ſumuſ
⁊ deſcēdimus ad ſalutādos filios regis
⁊ filios regine. Qui ait. Cōprehendite
eos viuos. Quos cuz cōprehendiſſent
viuos: iugulauerūt eos i ciſterna iuxta
camerā quadragītaduos viros ⁊ nō re
liquit ex eis quenq;. Cūq; abiſſet inde:
inuenit ionadab filiū rechab i occurſum
ſibi ⁊ bñdixit ei. Et ait iehu ad eū. Num
q̄d eſt coꝛ tuū rectū cū coꝛde meo ſic̄ coꝛ
meum cum coꝛde tuo? Et ait ionadab:
Eſt. Si eſt inquit. da mihi manuz tuā.
Qui dedit ei manum ſuaz. At ille leua-
uit eum ad ſe in curruz. dixitq; ad eum.
Veni mecuz. ⁊ vide çelū meum p̄ dño.
Et impoſituz in curru ſuo duxit i ſama
riam. Et p̄cuſſit oēs q̄ reliqui fuerāt de
achab in ſamaria vſq; ad vnuz: iuxta ver
bum dñi q̄ locutus eſt p̄ hēliā. Cōgre
gauit q̄ iehu oēm p̄plm. et dixit ad eos.
Achab coluit baal paruz. ego autē colaz
eum ampli'. Nunc igit̄ oēs p̄phetas ba
al. ⁊ vniuerſos ſeruos eius ⁊ cūctos ſa-
cerdotes ip̄ius vocate ad me. Nullꝰ ſit
qui nō veniat. Sacrificiū enī grāde eſt
mihi baal. Quicunq; defuerit nō viuet
Porro iehu faciebat hoc inſidioſe: vt di
ſperderet cultoꝛes baal. Et dixit. San-
ctificate diē ſolennē baal. Vocauitq; et
miſit in vniuerſos terminos iſrl'. et ve-
nerunt cuncti ſerui baal. Non fuit reſi-
duus ne vn' quidez qui nō veniret. Et
ingreſſi ſunt templuz baal. Et repleta ē
domus baal: a ſummo vſq; ad ſummū.

Dixitq; his q̄ pre erant sup̄ vestes. Pro
ferte vestimēta vniūsis ꝟuis baal. Et ꝓ
tulerunt eis vestes. Ingressusq; iehu ⁊
ionadab filius rechab templū baal: ait
cultoribꝫ baal. Perquirite et videte ne
q̄s forte vobiscu sit de ꝟuis dñi sꝫ vt sint
serui baal soli. Ingressi sunt igit̄ vt fa-
cerent victimas ⁊ holocausta: iehu autē
prepauerat sibi foris octoginta viros ⁊
dixerat eis: Quicunq; fugerit de hoībꝫ
his q̄s ego adduxero in man⁹ vr̄as: aīa
eius erit ꝓ aīa illi⁹. Factum est aūt cū
cōpletum esset holocaustuꝫ p̄cepit iehu
militibꝫ ⁊ ducibꝫ suis. Ingredimini et
ꝑcutite eos. Nullus euadat. Percusse
runtq; eos in ore gladij ⁊ ꝓiecerūt mili
tes ⁊ duces. Et ierūt in ciuitatē templi
baal ⁊ ꝓtulerūt statuā de phano baal. et
cōbusserunt ⁊ cōminuerūt eā. Destru-
xerūt q̄ꝫ edē baal: ⁊ fecerūt ꝓ ea latrinas
vsq; in diē hanc. Deleuit itaq; iehu ba
al de isrl̄: veruntñ a pctīs hieroboaꝫ filij
nabath qui peccare fecit isrl̄: nō recessit
nec dereliquit vitulos aureos q̄ erāt in
bethel ⁊ in dan. Dixit autē dñs ad iehu
Quia studiose egisti qd̄ rectū erat ⁊ pla
cebat in ocul̄ meis. ⁊ oīa q̄ erant in cor-
de meo fecisti ꝯtra domū achab: filij tui
vsq; ad q̄rtaꝫ generationeꝫ sedebūt sup̄
thronū isrl̄. Porro iehu nō custodiuit
vt ambularet ī lege dñi dei isrl̄. in toto
corde suo. Nō enī recessit a pctīs hiero-
boam. q̄ peccare fecerat isrl̄. In diebꝫ ill̄
cepit dñs tedere super isrl̄. Percussitq;
eos açahel in vniūsis finibꝫ isrl̄: a iorda-
ne ꝯtra orientalē plagā. oēm terrā gala
ad. ⁊ gad ⁊ ruben ⁊ manasse. ab aroer q̄ ē
sup̄ torrentem arnon ⁊ galaad ⁊ basan.
Reliq̄ autē verboꝝ iehu ⁊ vniūsa q̄ fecit
⁊ fortitudo ei⁹. nōne hec scripta sunt in
libro verboꝝ dieꝝ regū isrl̄? Et dormiuit
iehu cū p̄ribꝫ suis: sepelierūtq; euꝫ in sa-
maria. ⁊ regnauit ioachin fili⁹ eius ꝓ eo
Dies aūt q̄s regnauit iehu sup̄ isrl̄ vi-
ginti ⁊ octo āni sunt ī samaria.

XI

Athalia vero mater
ochoçie videns mortuū filium
suum: surrexit ⁊ interfecit om̄e semē re
giū. Tollens autē iosaba filia reg̃ ioraꝫ
soror ochoçie. ioas filiū ochoçie. furata ē
eum de medio filioꝝ reg̃ qui interficie-
bant̄. ⁊ nutricē ei⁹ d̄ triclinio. ⁊ abscōdit
eū a facie athalie vt nō īterficeret̄: erat-
q; cuꝫ ea sex annis clam ī domo domini.
Porro athalia regnauit sup̄ terram se
ptem ānis. Anno aūt septimo misit io-
iada ⁊ assumēs cēturiones ⁊ milites in
troduxit ad se in tēplū dñi: pepigitq; cū
eis fedus. Et adiurans eos in domo do
mini. oñdit eis filiū regis. ⁊ p̄cepit illis
dicēs: Iste ē ꝟmo quē facere debet̄. Ter
tia ꝑs vr̄m introeat sabbato: et obꝟuet
excubias dom⁹ regis. Tertia aūt ꝑs sit
ad portā seyr: ⁊ tertia ꝑs sit ad portam q̄
est post habitaculū scutarioꝝ: ⁊ custodie
tis excubias dom⁹ messa. Due v̄o ꝑtes
ē vobis oēs egrediētes sabbato custodi
ant excubias domus dñi circa regem: et
vallabitis eū hñtes arma in manibꝫ ve
stris. Si q̄s autē ingressus fuerit septū
templi interficiat̄. Eritisq; cū rege itro
eunte ⁊ egrediēte. Et fecerūt cēturiōes
iuxta oīa q̄ precepat eis ioiada sacerdos
Et assumētes singuli viros suos q̄ in-
grediebantur sabbatum cuꝫ his qui e-
grediebant̄ e sabbato venerunt ad ioia
dem sacerdotē. Qui dedit eis hastas et
arma regis dauid: que erant ī domo do-
mini. Et steterunt singuli hñtes arma
in manu sua a ꝑte tēpli dextera vsq; ad
ꝑtem sinistram altaris ⁊ edis circuꝫ re-
gem. Produxitq; filium regis. ⁊ posuit
super eum diadema. ⁊ testimonium. fe-
ceruntq; eum regē ⁊ vnxerūt: ⁊ plaudē-
tes manu dixerūt: Viuat rex. Audiuit
autem athalia vocem populi currētis. ⁊
ingressa ad turbas in templum domini
vidit regem stantēꝫ sup̄ tribunal iuxta
morem. ⁊ cantores et turbas ꝓpe eum.
omnēq; populum terre letantem. et ca-
nentem tubis. ⁊ scidit vestimēta sua cla
mauitq;: Cōiuratio. coniuratio. Prece
pit aūt ioiada cēturionibꝫ q̄ erāt sup̄ ex
ercituꝫ: ⁊ ait eis. Educite eā extra septa
tēpli ⁊ q̄cūq; eā secut⁹ fuerit: feriat̄ gla-
dio. Dixerat enī sacerdos. nō occidatur

in templo dñi. Impoſuerũtq; ei man⁹ ⁊ impegerũt eã p̃ viã introit⁹ equoꝝ iuxta palatiũ ⁊ interfecta eſt ibi. Depigit ꝯ ioiada, fedus inter deũ ⁊ regez ⁊ inter pp̃lm vt eẽt pp̃ls dñi. ⁊ iter regẽ ⁊ pp̃lm Ingreſſuſq; eſt oĩs pp̃ls terre templuz baal. ⁊ deſtruxerũt aras eius: ⁊ imagies cõtriuerũt valide: mathan q̃z ſacerdotẽ baal occiderunt coꝝ altari. Et poſuit ſacerdos cuſtodias ĩ domo dñi. tulitq; cẽturiones ⁊ cerethi ⁊ plxleti legiones ⁊ oẽm pp̃lm terre: deduxerũtq; regẽ de domo dñi. Et venerũt p̃ viã porte ſcutariorũ in palatiũ: ⁊ ſedit ſup̃ thronũ reguz Letatuſq; eſt oĩs pp̃ls terre: ⁊ ciuitas cõquieuit. athalia autẽ occiſa eſt gladio in domo regis: ſeptẽq; annis erat ioas cũ regnare cepiſſet.

XII

Anno ſeptimo iehu regnauit ioas. Quadraginta annis regnauit in hieruſalez: nomẽ matris ei⁹ ſebia de berſabee. Fecitq; ioas rectuz coꝝ dño. cũctis diebꝫ quibꝫ docuit euz ioiada ſacerdos: veruntñ excelſa nõ abſtulit. Adhuc enĩ pp̃ls ĩmolabat ⁊ adolebat in excelſis incẽſuz. Dixitq; ioas ad ſacerdotes. Oẽm pecuniaz ſctõꝝ que illata fuerit in templũ dñi a p̃tereuntibꝫ q̃ offert⁹ p̃ precio aĩe ⁊ quã ſponte ⁊ arbitrio coꝛdis ſui inferunt in tẽpluz dñi. accipiant illã ſacerdotes iuxta oꝛdinẽ ſuũ ⁊ inſtaurẽt ſartatecta dom⁹ ſi q̃d neceſſarium viderint inſtauratione. Igit⁹ vſq; ad viceſimũtertiũ annuz regis: non inſtauraverũt ſacerdotes ſartatecta tẽpli Vocauitq; rex ioas ioiadã pontificẽ ⁊ ſacerdotes. dicens eis: Quare ſartatecta nõ inſtauratꝭ templi? Nolite g̃ ampliuſ accipe pecuniã iuxta oꝛdinẽ vr̃z: ſz̃ ad inſtaurationẽ tẽpli reddite eã. Prohibitiq; ſunt ſacerdotes vltra accipe pecuniã a pp̃lo. ⁊ inſtaurare ſartatecta dom⁹. Et tulit ioiada pontifex gaçophylatiũ vnũ aptuitq; foꝛamẽ deſup̃. et poſuit illud iuxta altare ad dexterã ingredientium domum dñi: mittebantq; in eo ſacerdotes qui cuſtodiebãt oſtia oẽm pecuniã q̃ deferebat⁹ ad templuz dñi. Cunq; viderẽt nimiã pecuniã eſſe ĩ gaçophylatio. aſcẽdebat ſcriba regis ⁊ pontifex. effundebãtq; ⁊ numerabant pecuniã que inueniebatur in domo dñi. ⁊ dabãt eã iuxta numerum atq; mẽſurã in manu eoꝝ q̃ preerant cemẽtarijs dom⁹ dñi. Qui impẽdebant eã in fabꝛis lignoꝝ ⁊ in cemẽtarijs hꝭ qui opabant⁹ in domo dñi ⁊ ſartatecta faciebant. ⁊ in hꝭ q̃ cedebant ſaxa. ⁊ vt emerent ligna ⁊ lapides qui exciderent⁹: ita vt impleret⁹ inſtauratio domus dñi invniũſis q̃ indigebant expenſa ad muniendã domum. Veruntñ nõ fiebant ex eadez pecunia hydrie templi dñi ⁊ fuſcinule ⁊ thuribula ⁊ tube ⁊ omne vas aureuz ⁊ argenteuz: de pecunia q̃ inferebat⁹ in templũ dñi. Dis enĩz q̃ faciebãt opus dabat⁹: vt inſtaurare⁹ templum dñi. Et nõ fiebat ratio hꝭ virꝭ qui accipiebãt pecuniã vt diſtribuerent eam artificibꝫ: ſed in fide tractabant eã. Pecuniã vero p̃ delicto ⁊ pecuniã p̃ peccatis. nõ inferebãt in templuz dñi. qꝛ ſacerdotum erat. Tunc aſcẽdit açahel rex ſyrie ⁊ pugnabat ꝯtra geth: cepitq; eaz. Et direxit faciẽ ſuã vt aſcenderet in hieruſalẽ. Quãobꝛẽ tulit ioas rex iuda oĩa ſcificata q̃ conſecrauerat ioſaphat ⁊ ioꝛã ⁊ ochoçias pr̃es ei⁹ reges iuda. ⁊ q̃ ipe obtulerat. ⁊ vniũſuz argentũ q̃d inueniri potuit ĩ thxſauꝛ tẽpli dñi. ⁊ ĩ palatio regis: miſitq; açaeli regi ſyrie. ⁊ receſſit ab hierl'm. Reliq̃ autẽ ſmonũ ioas ⁊ vniũſa q̃ fecit: nõne hꝫ ſcripta ſunt ĩ libꝛo verborum dierꝫ reguz iuda? Surrexerũt autẽ ſerui ei⁹ ⁊ conſpiurauerũt iter ſe: percuſſerũtq; ioas ĩ domo mello in deſcẽſu ſela. Jozachar nanq; filius ſemath ⁊ ioçabath filius ſomer ſerui eius percuſſerunt euz. ⁊ mortuus eſt. Et ſepelierunt euz cũ patribus ſuis in ciuitate dauid. regnauitq; amaſias filius eius p̃ eo.

XIII

Anno viceſimotertio ioas filij ochoçie regis iude. regnauit ioachan filius iehu ſup̃ iſrl'in ſamaria decẽ ⁊ ſeptem annis. ⁊ fecit malũ coram dño. Secutuſq; eſt peccata hieroboam filij nabath q̃ peccare fecit iſrael

⁊ non declinauit ab eis. Iratusq; est fu/
ror dñi ꝯra israel.⁊ tradidit eos in ma
nu azahel regis syrie.⁊ ī manu benadab
filij azahel cūctis diebꝫ. Depcat⁹ est aūt
ioachaz faciē dñi.⁊ audiuit eū dñs. Vi
dit enī angustiā israel:qz attriuerat eos
rex syrie. Ēt dedit dñs saluatorē israeli.
⁊ liberatus ē de manu regis syrie. Habi/
tauerūtq; filij isrl in tabernaculis suis.
sicut heri ⁊ nudiustertius. Ceruntī non
recesserūt a pctis domus hieroboam q̄
peccare fecit isrl.sed in ipis ābulauerūt
Diquidē ⁊ lucus pmansit in samaria.
⁊ nō sunt derelicti ioachaz de pplo nisi q̄n
q̄ginta eqtes:⁊ decē currus.⁊ decē milia
peditū. Interfecerat enī eos rex syrie:⁊
redegerat q̄si puluerem in tritura aree
Reliq̄ aūt ꝓmonuz ioachaz ⁊ vniuersa q̄
fecit ⁊ fortitudo eius.nonne hec scripta
sunt ī libro ꝓmonū dierꝫ regū isrl? Dor
miuitq; ioachaz cū pribꝫ suis:⁊ sepelie/
rūt euz in samaria:regnauitq; ioas filiꝰ
eius ꝓ eo. Anno tricesimoseptimo ioas
regis iuda regnauit ioas filiꝰ ioachaz su
per isrl in samaria sedecim ānis.et fecit
qđ malū est in ꝯspectu dñi. Non declina
uit ab oibꝫ pctis hieroboaz filij nabath
qui peccare fecit isrl:sed in ipis ambula
uit. Reliq̄ aūt ꝓmonuz ioas et vniuersa q̄
fecit.⁊ fortitudo eiꝰ quō pugnauerit cō
tra amasiā regē iuda.nonne hec scripta
sunt in libro sermonū dierꝫ regum isrl?
Ēt dormiuit ioas cū pribꝫ suis:hierob
am autē sedit sup soliū eius. Porro io/
as sepultꝰ est in samaria cū regibꝫ israel
Heliseus aūt egrotabat infirmitate q̄
⁊ mortuus est. Descenditq; ad euz ioas
rex isrl:et flebat corā eo:dicebatq; pater
mi.pater mi:currus isrl⁊ auriga eiꝰ Ēt
ait illi heliseus:Affer arcum ⁊ sagittas.
Cunq; attulisset ad eū arcuz ⁊ sagittas.
dixit ad regē israel:Pone manū tuā su/
per arcū. Ēt cū posuisset ille manū suaz:
supposuit heliseus manus suas manib⁹
regis ⁊ ait:Aperi fenestrā orientalē. Cū
q; aperuisset.dixit heliseus:Jace sagittā
Et iecit. Et ait heliseus:Sagitta salutz
dñi.⁊ sagitta salutis ꝯra syriā. Percuti
esq; syriā in aphec.donec ꝯsumas eam.
Et ait:Tolle sagittas. Qui cuz tulisset
rursum dicit ei:Percute iaculo terraz.
Et cū percussisset tribꝫ vicibꝫ ⁊ stetisset:
iratus ē vir dei ꝯra eū ⁊ ait: Di pcussis
ses quīquies aut septies:per
cussisses syriā vsq; ad ꝯsummationem.
Nunc autē tribꝫ vicibꝫ pcuties eā. Mor
tuus est g heliseus:⁊ sepelierūt eum. La
trunculi autē de moab venerūt in terrā
in ipo āno. Quidā aūt sepeliētes hoiem
viderūt latrūculos:⁊ piecerūt cadauer
in sepulcro heliseī. Qđ cuz tetigisset ossa
heliseī.reuixit hō ⁊ stetit sup pedes suos
Igit azahel rex syrie afflixit israel:cūctis
diebꝫ ioachaz. Ēt miserꝰ est dñs eor:⁊
reuersus est ad eos ꝓpter pactū suū qđ
habebat cuz abraam ⁊ ysaac ⁊ iacob.⁊ no
luit dispdere eos neq; proicere penitꝰ vs
q; in pñs tps. Mortuus est autē azahel
rex syrie ⁊ regnauit benadab filius eiꝰ p
eo. Porro ioas filius ioachaz tulit ur/
bes de manu benadab filij azahel q̄s tule
rat de manu ioachaz pris sui iure prelij
Tribus vicibꝫ pcussit euz ioas.⁊ reddi/
dit ciuitates israel.

XIIII

In anno secundo ioas filij ioa/
chaz regis israel regnauit ama/
sias filiꝰ ioas regis iuda.vigin
tiquinq; annoꝝ erat cum regnare cepis
set:Viginti autē ⁊ nouem annis regna
uit in hierusalem. Nomen matris eius
ioiaden de hierusalem. Ēt fecit rectū co
ram domino:veruntamē non vt dauid
pater eius. Juxta oīa q̄ fecit ioas pa/
ter suꝰ fecit:nisi hoc tm̄ qđ excelsa nō ab
stulit. Adhuc enī ppls adolebat ⁊ īmola
bat incensuz in excelsis. Cunq; obtinu/
isset regnuz pcussit seruos suos qui in/
terfecerant regē pr̄em suuz:filios autē
eoꝝ qui occiderant nō occidit:iuxta qđ
scriptuz est in libro legis moysi sicut pce/
pit dñs dicens:Nō morient pres pro fi
lijs neq; filij ꝓ patribꝫ.sed vnusquisq; i
peccato suo morietur. Ipe pcussit edom
in valle salinarum decem milia ⁊ appre/
hendit petram in prelio. vocauitq; no/
men eius ieqehel vsq; in presentē diez.

Tunc misit amasias nũcios ad ioas filium ioachã filij iehu regis isrl dicens Veni ⁊ videamus nos. Remisitq; ioas rex isrl ad amasiã regẽ iuda dicẽs: Carduus libani misit ad cedruz q̃ est i libano ⁊ conculcauerũt carduuz. Percutiens invaluisti super edom. ⁊ sublevauit te cor tuum Contẽtus esto gl̃a. ⁊ sede i domo tua. Quare ꝓuocas malu: vt cadas tu ⁊ iudas tecũ: Et nõ acquieuit amasias. Ascenditq; ioas rex isrl: ⁊ viderũt se ipe ⁊ amasias rex iuda i bethsames oppido iude. Percussusq; est iuda corã isrl ⁊ fugerũt vnusq̃sq; i tabernacula sua. Amasiam vero regẽ iuda filiuz ioas filij ochozie cepit ioas rex isrl in bethsames ⁊ adduxit euz in hierl'm. Et interrupit murũ hierl'm a porta ephraim vsq; ad portam anguli. q̃dringẽtis cubitis. Tulitq; oẽm aurũ ⁊ argentũ ⁊ vniũsa vasa q̃ inuenta sunt in domo dñi ⁊ in thesauris regis ⁊ obsides. ⁊ reũsus est in samariam Reliq̃ autẽ verboꝝ ioas q̃ fecit ⁊ fortitudo ei⁹ q̃ pugnauit ꝓtra amasiã regez iuda: nõne hec scripta sunt i libro ſmonũ dieꝝ regũ isrl: Dormiuitq; ioas cum pribus suis ⁊ sepultus ẽ in samaria cũ regibus isrl. ⁊ regnauit hierobaz filius ei⁹ ꝓ eo. Vixit autez amasias filius ioas rex iuda postq̃ mortuus ẽ ioas filius ioachã regis isrl. vigintiquinq; ãnis. Reliq̃ autẽ sermonuz amasie. nõne scripta sunt in libro ſmonũ dieꝝ regum iuda: Factaq; est cõiuratio in hierusalem: at ille fugit in lachis. Miseruntq; post euz lachis ⁊ interfecerũt eum ibi: ⁊ asportauerũt in eq̃s: sepultusq; ẽ in hierusalẽ cum pribus suis in ciuitate dauid Tulit autẽ vniũsus ppl's iude azariã annos natum sedecim ⁊ cõstituerũt eum regẽ ꝓ ꝓre ei⁹ amasia. Ipe edificauit ahilã. ⁊ restituit eã iude postq̃ dormiuit rex cum pribus suis. Anno q̃ntodecimo amasie filij ioas regis iuda regnauit hierobaam filius ioas regis isrl in samaria q̃draginta ⁊ vno anno: ⁊ fecit qđ malu est coram dño. Nõ recessit ab oibus pctis hierobaam filij nabath q̃ peccare fecit israel. Ipe restituit terminos israel ab introitu emath vsq; ad mare solitudinis iuxta sermonẽ dñi dei israel quẽ locutus est p seruũ suuz ionã filiuz amathi pphetam: qui erat de geth q̃ est in ophet. Vidit enim dñs afflictionẽ israel amaraz nimis. ⁊ q̃ cõsumpti eẽnt vsq; ad clausos carceris ⁊ extremos: ⁊ nõ erat qui auxiliaretur israel. Nec locut⁹ est dñs vt deleret nomẽ israel de sub celo: sed saluauit eos in manu hierobaam filij ioas. Reliq̃ autẽ sermonũ hierobaz ⁊ vniũsa q̃ fecit. ⁊ fortitudo eius q̃ preliatus ẽ: ⁊ quõ restituit damascum ⁊ emath iude in israel: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierũ reguz israel: Dormiuitq; hierobaam cũ patribus suis regibus israel: ⁊ regnauit zacharias filius ei⁹ ꝓ eo:

Anno vicesimoseptimo hierobaã regis israel regnauit azarias filius amasie regis iuda. Sedecim annoꝝ erat cum regnare cepisset. ⁊ quinq̃gintaduobus ãnis regnauit in hierusalem. Nomen mris ei⁹ iecelia de hierusalez. Fecitq; quod erat placitum corã domino. iuxta oẽia q̃ fecit amasias pater eius: verũtamẽ excelsa nõ est demolit⁹. Adhuc ppl's sacrificabat ⁊ adolebat incẽsuz in excelsis. Percussit autẽ dñs regez ⁊ fuit leprosus vsq; in diẽ mortis sue: ⁊ habitabat i domo libera seorsum. Joathan vero filius regis gubernabat palatium ⁊ iudicabat ppl'm terre. Reliq̃ autẽ sermonũ azarie ⁊ vniuersa que fecit: nõne hec scripta sunt in libro verboꝝ dieꝝ reguz iuda: Et dormiuit azarias cum pribus suis: sepelieruntq; euz cuz maioribus suis in ciuitate dauid. ⁊ regnauit ioathan filius ei⁹ ꝓ eo. Anno tricesimooctauo azarie regis iude regnauit zacharias filius hierobaz sup israel in samaria sex mensibus. ⁊ fecit qđ malũ est coram dño sicut fecerãt patres ei⁹. Nõ recessit a pctis hierobaz filij nabath: qui peccare fecit israel. Cõiurauit autẽ cõtra eum sellum filius iabes

ꝑcussitq; eu3 palã ⁊ interfecit: regnauit
q; ꝓ eo. Reliq; aũt verbꝝ zacharie nõne
hec scripta sunt in libro ℞monũ dieꝝ re-
gum israel: Iste est ℞mo dñi quẽ locut⁹
est ad iehu dicẽs: Filij tui vsq; ad q̃rtaz
generationẽ. sedebũt de te sup̃ thronuz
isrl̃. Factũq; est ita. Sellũ fili⁹ iabes re-
gnauit tricesimonono anno açarie regis
iude. Regnauit aũt mno mẽse i samaria
Et ascẽdit manahẽ fili⁹ gaddi de thersa.
venitq; samariã. ⁊ ꝑcussit sellum filiuz ia-
bes in samaria ⁊ interfecit eũ: regnauit-
q; ꝓ eo. Reliq; autẽ verbꝝ sellũ ⁊ ꝯiura-
tio ei⁹ p̃ quã tetẽdit insidias: nõne hec
scripta sunt i libro ℞monũ dieꝝ regũ is-
rael: Tũc ꝑcussit manahẽ thapsaz ⁊ oẽs
q; erãt in ea: ⁊ termios ei⁹ de thersa. No-
luerant eni apire ei. Et interfecit oĩs
ꝓegnãtes ei⁹. ⁊ scidit eas. Anno tricesi
monono açarie regis iude regnauit ma-
nahen fili⁹ gaddi sup̃ israel decẽ ãnis in sa-
maria. fecitq; qd̃ erat malũ coram dño.
Nõ recessit a pctis hieroboã filij nabath
qui peccare fecit isrl̃: cunctis diebꝫ eius
Veniebat phul rex assyrioꝝ in thersa. ⁊
dabat manahẽ phul mille talẽta argen
ti. vt eẽt ei in auxiliũ ⁊ firmaret regnuz
eius. Indixitq; manahẽ argentũ super
isrl̃ cunctos potentibꝫ ⁊ diuitibꝫ vt daret
regi assyrioꝝ: quinq̃ginta siclos argenti
p̃ singulos. Reuersusq; est rex assyrioꝝ. et
nõ est morat⁹ in thersa. Reliq; aũt ℞mo-
nũ manahẽ ⁊ vniuersa q̃ fecit: nõne hec
scripta sunt i libro ℞monũ dieꝝ regũ is-
rael: Et dormiuit manahen cũ ꝑribꝫ su-
is. Regnauitq; phaceia filius ei⁹ ꝓ eo.
Anno q̃nq̃gesimo açarie regis iude re-
gnauit phaceia fili⁹ manahen sup̃ israel
in samaria biennio. fecit qd̃ erat maluz
coram dño. Nõ recessit a pctis hieroboaz
filij nabath: q̃ peccare fecit isrl̃. Coniura
uit autẽ adũsus eũ phacee fili⁹ romelie
dux ei⁹: ⁊ ꝑcussit eũ in samaria i turre do
mus regie iuxta argob ⁊ iuxta ariph: et
cũ eo q̃nq̃ginta viros de filijs galaadita
ruz ⁊ iterfecit eũ. Regnauitq; ꝓ eo. Re
liq; autẽ ℞monũ phaceie ⁊ vniũsa q̃ fecit
nõne hec scripta sunt in libro sermonũ
dieꝝ regũ isrl̃: Anno q̃nq̃gesimo scdo a-
çarie regis iude. regnauit phacee filius
romelie sup̃ israel i samaria viginti an-
nis: ⁊ fecit qd̃ erat malũ coram dño. Non
recessit a pctis hieroboã filij nabath: q̃
peccare fecit israel. In diebꝫ phacee re-
gis israel venit thxglatphalassar rex assur
⁊ cepit ahion. ⁊ abel domũ maacha ⁊ ia-
noe ⁊ cedes ⁊ asor. ⁊ galaad ⁊ galileam ⁊
vniũsam terrã neptalim: ⁊ trãstulit eos
in assyrios. Cõiurauit autẽ ⁊ tetẽdit in
sidias osee filius hela ꝓtra phacee filiuz
romelie: ⁊ ꝑcussit eũ ⁊ interfecit: regna-
uitq; pro eo vicesimo anno ioathan fi-
lij ozie. Reliq; autẽ sermonuz phacee ⁊
vniuersa que fecit. nõne hec scripta sũt
in libro sermonũ dieꝝ reguz israel: An-
no secũdo phacee filij romelie regis isra
el regnauit ioathan filius ozie regis iu
da. Viginti quiq; annoꝝ erat cũ regna-
re cepisset: ⁊ sedecim annis regnauit in
hierusalez. Nomen mris eius hieruſa:
filia sadoch: Fecitq; qd̃ erat placituz co
ram dño. Iuxta omnia que fecit ozias
pater suus opatus est: verũtamen excel
sa nõ abstulit. Adhuc ꝑls immolabat ⁊
adolebat incensum in excelsis. Ipe edi
ficauit portã domus dñi sublimissimaz.
Reliq; autẽ ℞monũ ioathan ⁊ vniũsa q̃
fecit: nõne hec scripta sunt in libro ℞boꝝ
dieꝝ reguz iuda: In diebꝫ illis cepit do
min⁹ mittere in iudã rasin regẽ syrie: et
phacee filiuz romelie. Et dormiuit ioa-
than cuz ꝑribꝫ suis: sepultusq; est cũ eis
in ciuitate dauid patris sui. ⁊ regnauit
achaz filius eius pro eo.

XVI

Anno decimoseptio phacee filij
romelie. regnauit achaz fili⁹ io
athan regis iuda. Viginti ãno
rũ erat achaz cum regnare cepisset. ⁊ se-
decim ãnis regnauit in hierusalẽ. Non
fecit qd̃ erat placituz in cõspectu dñi dei
sui sicut dauid p̃ ei⁹: sed ãbulauit i via
reguz israel. Insup̃ ⁊ filiũ suum ꝯsecra
uit trãsferens ꝑ ignẽ ℞m idola gentiũ q̃
dissipauit dñs coram filijs israel. Immo
labat q̃z victimas ⁊ adolebat incensum
in excelsis ⁊ in collibus: ⁊ sub oĩ ligno

frondoso. Tunc ascēdit rasin rex syrie ⁊ phacee filiꝰ romelie rex israel. ad pliandū i hierlm. Cūqꝫ obsiderēt achaz ñ valuerūt supare euꝫ. In tpe illo restituit rasin rex syrie haylā syrie. ⁊ eiecit iudeos de hayla. Et idumei ⁊ syri venerūt in haylā ⁊ habitauerūt ibi vsqꝫ in diē hāc Misit aūt achaz nūcios ad theglatphalassar regē assyrioꝝ dicēs: Seruus tuꝰ ⁊ filiꝰ tuus ego suꝫ: Ascende ⁊ saluū me fac de manu regis syrie ⁊ de manu regis israel q̄ psurrexerūt adūsum me. Et cum collegisset argentū ⁊ auruꝫ qđ inueniri potuit in domo dñi. ⁊ in thesauris regis misit regi assyrioꝝ munera: q̄ ⁊ acq̄euit voluntati eiꝰ. Ascendit aūt rex assyrioꝝ in damascū: ⁊ vastauit eā. ⁊ trāstulit habitatores eiꝰ cyrenen: rasin aūt interfecit. Perrexitqꝫ rex achaz i occursuꝫ theglatphalassar regi assyrioꝝ in damascū Cunqꝫ vidisset altare damasci misit rex achaz ad uriā sacerdotē exēplar eiꝰ et similitudinē iuxta oīne opus eiꝰ. Extruxitqꝫ urias sacerdos altare. Juxta oia q̄ pcepat rex achaz de damasco: ita fecit sacerdos urias donec veniret rex achaz de damasco. Cūqꝫ venisset rex de damasco vidit altare ⁊ venerat⁹ est illud: ascēditqꝫ ⁊ īmolauit holocausta ⁊ sacrificiū suū ⁊ libauit libamīa ⁊ fudit sanguinē pacificoꝝ suū q̄ obtulerat sup altare. Porro altare ereū qđ erat coram dño transtulit de facie templi ⁊ de loco altaris ⁊ de loco tēpli dñi: posuitqꝫ illud ex latere altaris ad aquilonē. Precepit qꝫ rex achaz urie sacerdoti dicens: Sup altare maiꝰ offer holocaustū matutinū. ⁊ sacrificiū vespertinum ⁊ holocaustum regis ⁊ sacrificium eius: ⁊ holocaustuꝫ vniūsi pli terre ⁊ sacrificia eoꝝ ⁊ libamina eoꝝ. ⁊ omnes sanguinē holocausti: ⁊ vniūsuꝫ sanguinē victime sup illud effundes. Altare vero ereum erit paratū ad voluntatē meā. Fecit igiꝫ urias sacerdos iuxta oīa q̄ precepat rex achaz. Tulit aūt rex achaz celatas bases ⁊ luterez q̄ erant desup. et mare deposuit de bob ereis qui sustētabāt illud ⁊ posuit sup pauimentū stratuꝫ lapide. Susach qꝫ sabbati quod edificauerat in templo ⁊ ingressuꝫ regis exterius puertit in templū dñi: ppter regē assyrioꝝ. Reliq̄ aūt verboꝝ achaz ⁊ oia q̄ fecit: nōne hec scripta sunt in libro ſmonū dieꝝ reguꝫ iuda: Dormiuitqꝫ achaz cum pribus suis. ⁊ sepultꝰ est cuꝫ eis in ciuitate dauid: ⁊ regnauit ezechias filiꝰ eius pro eo.

XVII

Anno duodecimo achaz regis iuda regnauit osee filiꝰ hela in samaria sup israel nouē ānis: fecitqꝫ malum coram dño: sed nō sicut reges israel q̄ ante eum fuerūt. Contra hūc ascēdit salmanasar rex assyrioꝝ. ⁊ factus ē ei osee seruꝰ. reddebatqꝫ illi tributa. Cumqꝫ deprehendisset rex assyrioꝝ osee q̄ rebellare nitens misisset nūcios ad So rege egypti: ne prestaret tributa regi assyrioꝝ. sicut singul' annis solitꝰ erat: obsedit euꝫ. ⁊ vinctū misit in carcerē: pugatusqꝫ est oēm terrā. ⁊ ascēdens samariam obsedit eaꝫ triby ānis. Anno aūtē nono osee cepit rex assyrioꝝ samariam. ⁊ transtulit israel in assyrios: posuitqꝫ eos in haylā ⁊ in abor iuxta fluuiū goçan i ciuitatiby medoꝝ. Factū est enī cū peccassent filij israel dño deo suo q̄ eduxerat eos de terra egypti de manu pharaonis regis egypti: coluerunt deos alienos. ⁊ ambulauerunt iuxta ritū gētiuꝫ q̄s cōsumpserat dñs in cōspectu filioꝝ israel ⁊ regum israel: qui fil'r fecerant Et irritauerūt filij israel verbis nō rectis dñm deū suū ⁊ edificauerunt sibi excelsa in cūctis urbibus suis a turre custodum vsqꝫ ad ciuitatem munitā. Feceruntqꝫ sibi statuas ⁊ lucos in oi colle sublimi. et subter oīne lignū nemorosuꝫ. et adolebant ibi incensum sup aras in more gentiuꝫ q̄s transtulerat dñs a facie eoꝝ. Fecerūtqꝫ verba pessima irritātes dñm. et coluerūt immūdicias de q̄bus pcepit eis dñs ne facerent verbum hoc. Et testificatus est dominus in israel ⁊ in iuda p manuꝫ oīum prophetarum ⁊ videntium dicens: Reuertimī a viis vr̄is pessimis. ⁊ custodite pcepta mea ⁊ cerimōias: iuxta oēm

legē quā p̄cepi p̄rib⁹ v̄ris: ⁊ sicut misi ad
vos in manu ſuo⁹ meo⁹ ꝓphetas. Qui
nō audierūt. sed indurauerunt ceruicē
suā iurta ceruicez pat⁹ suo⁹ q̄ noluerūt
obedire dño deo suo. Et abiecerunt legi
tima ei⁹ ⁊ pactū q̄ ꝑpigit cū p̄rib⁹ eo⁹
rū ⁊ testificatiōes quib⁹ ꝓtestat⁹ est eos
secutiq; sunt vanitates ⁊ vane egerūt: et
secuti sunt gētes q̄ erāt p̄ circūituz eo⁹
sup̄ q̄b⁹ p̄cepat dñs eis vt nō facerēt si
cut ⁊ ille faciebāt. Et dereliq̄rūt oīa p̄ce
pta dñi dei sui: fecerūtq; sibi conflatiles
duos vitulos ⁊ lucos. ⁊ adorauerūt vni
uersam militiā celi. Seruierūtq; baal
⁊ ꝯsecrauerūt filios suos ⁊ filias suas p̄
ignē. Et diuinatiōi inseruiebāt ⁊ augu
riis. ⁊ tradiderūt se vt facerēt maluz co
rā dño: ⁊ irritarēt euz. Iratusq; ē dñs ve
hemēter israeli. ⁊ abstulit eos a ꝓspectu
suo. ⁊ nō remāsit nisi trib⁹ iuda tm̄mo
do. Sz nec ipe iuda custodiuit mādata
dñi dei sui: verūtamē ambulauit in erro
rib⁹ isrl̄. quos opat⁹ fuerat. Proiecitq;
dñs om̄e semē isrl̄. ⁊ afflixit eos ⁊ tradi
dit eos ī manu diripiētium. donec pro
iiceret eos a facie sua: et eo iam tpe quo
scissus est isrl̄ a domo dauid. ⁊ ꝓstituerūt
sibi regem hieroboā filiuz nabath. De
parauit enī hieroboaz isrl̄ a dño. ⁊ pecca
re eos fecit pctm̄ magnuz. Et ambula
uerunt filij isrl̄ in vniūsis peccatis hie
roboam q̄ fecerat. ⁊ nō recesserunt ab eis
vsq;quo dñs auferret isrl̄ a facie sua. si
cut locut⁹ fuerat ī manu oīm seruo⁹ su
o⁹ ꝓphetaz. Translatusq; est isrl̄ de ter
ra sua in assyrios vsq; in diez hanc. Ad
duxit autē rex assyrio⁹ viros de babylo
ne ⁊ de cutha ⁊ de ahaiath: ⁊ de emath. ⁊
de sepharuaim. ⁊ collocauit eos in ciui
tatib⁹ samarie p̄ filios israel. Qui posse
derunt samariā. ⁊ habitauerunt in vbi
bus ei⁹. Cūq; ibi habitare cepissent nō
timebāt dñm: ⁊ immisit eis dñs leones
q̄ interficiebāt eos. Nunciatūq; est regi
assyrio⁹ ⁊ dictū: Gentes q̄s transtuliſti
⁊ habitare feciſti ī ciuitatibus samarie
ignorāt legitia dei terre. et immisit ī eos
dñs leones et ecce interficiūt eos: eo q̄
ignorēt ritū dei terre. Precepit aūt rex
assyrio⁹ dicēs: Ducite illuc vnum de sa
cerdotib⁹ quos inde captiuos adduxiſti,
vt vadat ⁊ habitet cū eis: ⁊ doceat eos le
gitima dei terre. Igit̄ cuz veniſſet vnus
de sacerdotib⁹ his qui captiui ducti fue
rant de samaria. habitauit in bethel: ⁊ do
cebat eos quō colerēt dñz. Et vna que
q̄ gens fabricata ē deū suū. Posuerūtq;
eos in phanis excelsis q̄ fecerāt samari
te gens ⁊ gens in vrbib⁹ suis: in q̄b⁹ ha
bitabant. Viri enī babylonij fecerūt so
chot benoth: viri aut̄ cuthei fecerunt
nergel. ⁊ viri de emath fecerunt asuna.
Porro euei fecerunt nebaā ⁊ thachan.
Hi aut̄ q̄ erāt de sepharuaim cōbure
bant filios suos igni adramelech ⁊ ana
melech dijs sepharuaim. ⁊ nihilomin⁹
colebant dñm. Fecerūt aut̄ sibi de no
uissimis sacerdotes excelsoꝝ: ⁊ ponebāt
eos in phanis sublimib⁹ Et cū dñm co
lerent: dijs q̄q; suis seruiebāt iurta ꝓsue
tudinē gentiū de q̄bus translati fuerāt
samariā. Usq; ī p̄sentē diē morē sequū
tur antiquū. Nō timēt dñm: neq; custo
diunt cerimonias ei⁹ atq; iudicia ⁊ legē
⁊ mandatū q̄ p̄cepat dñs filijs iacob
quē cognoīauit isrl̄. ⁊ p̄cusserat cum eis
pactum. ⁊ mandauerat eis dicēs: Noli
te timere deos alienos ⁊ nō adorēt eos
neq; colatis eos et nō immoletis eis: sz
dñm deū vr̄m q̄ eduxit vos de terra egy
pti in fortitudie magna ⁊ ī brachio exte
to. ipm timete ⁊ illuz adorate ⁊ ipi imo
late. Cerimonias q̄q; ⁊ iudicia ⁊ legem ⁊
mandatū q̄ scripsit vobis custodite: vt
faciatis cūctis diebus. ⁊ nō timeatis deos
alienos. Et pactuz q̄ p̄cussit vobiscuz
nolite obliuiſci. nec colatis deos alieos
sed dñz deuz vr̄m timete. ⁊ ipe eruet vos
de manu oīm inimicoꝝ vr̄oꝝ. Illi vero
nō audierūt: sed iurta ꝓsuetudinē suam
pristinā perpetrabāt. Fuerūt igit̄ gētes
iste timetes q̄dez dñm: sed nihilomin⁹
⁊ idolis suis seruiētes. Nā filij eoꝝ ⁊ ne

Apotes sic̄ fecerūt p̄res sui. ita fa
ciūt vsq; in p̄ntez diē. ¶ XVIII
Anno ꝛtio osee filij hela reg⁹ isrl̄

regnauit eçechias filius achaç regis iu
da. Igitiqꝫ ānoꝝ erat cū regnare ce
pisset. ⁊ vigintinouē annis regnauit in
hierl̓z. Nomē mr̄is ei⁹ abisa filia çacha
rie. Fecitqꝫ qđ erat lonū coꝛā dño: iuxta
oīa que fecerat dauid pater eius. Ipse
dissipauit excelsa. ⁊ ꝯtriuit statuas: ⁊ suc
cidit lucos: ꝯfregitqꝫ serpētē ereū quez
fecerat moyses. Siquidē vsqꝫ ad illud
tps filij isrl̓ adolebāt ei incēsum. Voca
uitqꝫ nomē ei⁹ noeḥstā. Et in dño deo
israel sperauit. Itaqꝫ post eū non fuit si
milis ei de cūctis regib⁹ iuda sed neqꝫ ī
his qui ante eū fuerūt. ⁊ adḥesit dño: et
nō recessit a vestigijs eius: fecitqꝫ māda
ta eius q̄ precepat dñs moysi. vñ ⁊ erat
dñs cū eo. ⁊ in cūctis ad q̄ ꝓcedebat sa
pienter se agebat. Rebellauit q̄ꝫ ꝯ regez
assyrioꝝ. ⁊ nō seruiuit ei. Ipse percussit
philisteos vsqꝫ ad gaçaz. ⁊ oēs termios
eoꝝ: ⁊ a turre custodū. vsqꝫ ad ciuitatez
munitaz. Anno quarto regis eçechie q̄
erat ann⁹ septimus osee filij ḥela regis
israel. ascēdit salmanasar rex assyrioꝝ sa
mariā. ⁊ oppugnauit eā ⁊ cepit. Nā post
annos tres āno sexto eçechie. i. nono ā
no osee reg̃ isrl̓. capta est samaria: ⁊ trā
stulit rex assyrioꝝ isrl̓ in assyrios: collo
cauitqꝫ eos ī haẏla ⁊ in alvꝛ: fluuiꝰ go
çan in ciuitatib⁹ medoꝝ: qꝛ nō audierūt
voce dñi dei sui. sed ptergressi sunt pa
ctū eius. Oīa q̄ precepat moyses seru⁹
dñi non audierūt neqꝫ fecerunt. Anno
q̄rtodecīo reg̃ eçechie ascēdit sennache
rib rex assyrioꝝ ad vniuersas ciuitates
iuda munitas ⁊ cepit eas. Tunc misit
eçechias rex iuda nūcios ad regē assyrio
rū ī lachis dicēs: Peccaui. Recede a me
⁊ oē qđ īposueris mihi ferā. Indixit ita
qꝫ rex assyrioꝝ eçechie regi iude trecēta
talēta argēti ⁊ triginta talenta auri. De
ditqꝫ eçechias oē argentū qđ reptū fue
rat in domo dñi. ⁊ in thesauris reg̃: In
tpe illo ꝯfregit eçechias valuas templi
dñi ⁊ laminas auri quas ipse affixerat.
⁊ dedit eas regi assyrioꝝ. Misit autē rex
assyrioꝝ thartā ⁊ rapsaris ⁊ rapsacen
de lachis ad regem eçechiam cum ma
nu valida hierusalem. Qui cum ascen
dissent venerunt hierusalem ⁊ steterūt
iuxta aqueductū piscine superioꝛis que
est in via agri fullonis: vocauerunqꝫ re
gem. Egressus est autem ad eos eliach
im filiꝰ ḥelchie ꝓpositus domus ⁊ sobna
scriba ⁊ ioaḥe filius asaph acōmentari
is: dixitqꝫ ad eos rapsaces. Loquimini
eçechie. Hec dicit rex magnꝰ rex assyrio
rum. Que est ista fiducia qua niteris?
Forsitan inisti consilium: vt prepares
te ad preliū. In quo cōfidis vt audeas
rebellare. An speras in baculo harundi
neo atqꝫ ꝯfracto egypto? Sup quem si
incubuerit homo cōminutus ingredie
tur manū eius: ⁊ perforabit eā? Sic est
pharao rex egypti: omnib⁹ qui ꝯfidunt
in se. Q̄ si direritis mihi: in domīo deo
nostro habem⁹ fiduciā. nōne iste est cuⁱ
abstulit eçechias excelsa ⁊ altaria ⁊ pre
cepit iude ⁊ hierusalem ante altare hoc
adorabitis in hierl̓m? Nūc igiꝭ transite
ad dñm meū regē assyrioꝝ. ⁊ dabꝛ vobis
duo milia equoꝝ: ⁊ videte an habere va
leatis ascensoꝛes eoꝝ. Et quomō potestiꝫ
resistere ante vnam satrapā de seruis do
mini mei minimis? An fiduciā habes ī
egypto ꝓpter curꝛ⁹ ⁊ equites? Nūquid
sine dñi volūtate ascēdi ad locū istuz vt
demolirer eū? Dñs dixit mihi: Ascen
de ad terrā hāc: ⁊ demolire eā. Dixerūt
aūt eliachim filius ḥelchie ⁊ sobna scri
ba ⁊ ioaḥe. rapsaci. Precamur vt loq̄ris
nobis seruis tuis sẏriace: siquidē intel
ligimus hanc linguā ⁊ nō loq̄ris nobis
iudaice audiēte pp̄lo qui est sup murum
Respōditqꝫ eis rapsaces dicens: Num
quid ad dñm tuū ⁊ ad te misit me dñs
meus vt loquerer sermones hos ⁊ non
potius ad viros qui sedēt sup murū vt
comedāt stercoꝛa sua. ⁊ bibāt vꝛinā suaz
vobiscuz? Stetit itaqꝫ rapsaces ⁊ excla
mauit voce magna iudaice ⁊ ait: Audi
te verba regis magni: regis assyrioꝝ. Hec
dicit rex: Nō vos seducat eçechias. Nō
eni̅ poterit eruere vos de mānu mea: neqꝫ
fiduciā vobis tribuat sup dñm dicens:
Eruens liberabit nos dñs. ⁊ nō tradet

ciuitas hec in manu regis assyriorꝝ. Nolite audire ezechiã. Hec enĩ dicit rex assyriorꝝ. Facite mecũ qđ vob est vtile: et egredimĩ ad me. Et comedẽ vnusquisq; de vinea sua. et de ficu sua. et bibetis aq̃s de cisternis vris: donec veniã et trãsferã vos in terrã q̃ similĩ est terre vre i terrã fructiferã et fertilẽ vini. terram panis et vineaꝝ. terrã oliuaꝝ et olei ac mellis et viuetis et nõ moriemĩ. Nolite audire ezechiam qui vos decepit. dicẽs: Dñs liberabit nos. Nũquid liberauerũt dij gentiũ terrã suam de manu regis assyriorꝝ? Vbi est deus emath et araph? Vbi ẽ deus sepharuaim ana et aua? Nũquid liberauerũt samariã de mãu mea? Qui nã illi sunt i vniuersis dijs terraꝝ qui eruerũt regiõez suã de manu mea: vt possit eruere dñs hierlm de manu mea? Tacuit itaq; ppls et nõ rñdit ei quicq;. Diq̃dem pceptũ regis accepant: vt nõ rñderent ei: Venitq; eliachim filius helchie prepositꝰ dom̃ꝰ et sobna scriba et ioahe filius asaph acõmẽtarijs ad ezechiã scissis vestibus. et nunciaueunt ei verba rapsacis.

XIX

Que cũ audisset ezechias rex scidit vestimẽta sua. et opertus est sacco: ingressusq; est domũ dñi: et misit eliachim ppositũ dom̃ꝰ et sobnaz scribã. et senes de sacerdotib9 optos sacc̃ ad esaiã pphetã filiũ amos. Qui dixerũt Hec dicit ezechias: Dies tribulatiõis et increpationis et blasphemie dies iste. Venerũt filij vsq; ad partũ: et vires nõ hz pturiẽs. Si forte audiat dñs deꝰ tuꝰ vniũsa verba rapsacis quẽ misit rex assyrioꝝ dñs suus vt exprobraret deũ viuẽtem et argueret verbis q̃ audiuit dñs deꝰ tuus. et fac oronez p reliquijs q̃ reperte sunt. Venerũt g̃ serui regis ezechie ad esaiã. Dixitq; eis esaias. Hec dicetis domio vro. Hec dicit dñs. Noli timere a facie sermonũ q̃s audisti quib9 blasphemauerũt pueri regis assyriorꝝ me. Ecce ego immittã ei spm̃ et audiet nũciũ. et revertet in terrã suã: et dejciã eum gladio in terra sua. Reuersus est ergo rapsaces et inuenit regem assyriorũ expugnãtem lobnam. Audierat enĩ q̃ recessisset de lachis. Cuq; audisset de taracha rege ethiopie dicẽtes. ecce egressus est vt pugnet aduersum te. et iret ꝓtra eũ: misit nuncios ad ezechiã dicẽs: Hec dicite ezechie regi iuda. Nõ te seducat deꝰ tuus i quo habes fiduciã. neq; dicat: Non tradetur hierlm in manꝰ regis assyriorꝝ. Tu enim ipse audisti q̃ fecerint reges assyriorꝝ vniuersis terris: quomõ vastauerint eas. Num ergo solus poteris liberari? Nunquid liberauerunt dij gentiũ singulos quos vastauerũt pres mei goçan videlicet et aran et reseph et filios eden q̃ erãt in thelassar. Vbi est rex emath et rex arphat et rex ciuitatis sepharuaim ana et aua? Itaq; cũ accepisset ezechias lras de manu nũciorꝝ et legisset eas: ascendit in domũ dñi et expãdit eas coram dño et orauit in ꝓspectu eius dicẽs. Dñe deus israel qui sedes sup cherubin tu es deus solus regũ oim̃ terre tu fecisti celũ et terrã. Inclina aurez tuã et audi. Aperi domine oculos tuos et vide: et audi omia verba sennacherib: q̃ misit vt exprobraret nobis deũ viuẽtẽ. Vere dñe dissipauerũt reges assyriorꝝ gẽtes et terras oim̃ et miserunt deos eorꝝ in ignẽ. Nõ ei erãt dij: sed opa manuũ hoim̃ ex ligno et lapide: et pdiderũt eos. Nũc igit̃ dñe deus nr̃ saluos nos fac de manu eorꝝ vt sciãt oia regna terre qz tu es dñs deꝰ solus. Dixit aũt esaias filiꝰ amos ad ezechiaz dicens: Hec dicit dñs deꝰ isrl. Que depcatus es me sup sennacherib rege assyriorũ: audiui. Iste est sermo quẽ locutus est dñs de eo. Sprevit te et subsannauit te virgo filia sion: post tergũ tuũ caput mouit filia hierlm. Cui exprobrasti et quez blasphemasti? Cõtra quẽ exaltasti vocez tuã et eleuasti in excelsum oculos tuos? Contra sanctũ isrl. Per manũ seruorꝝ tuorꝝ exprobrasti dño et dixisti. In multitudie curruũ meorꝝ ascẽdi excelsa mõtiũ in summitate libani. et succidi sublimes cedros eiꝰ: et electas abietes illius Et ingressus sum vsq; ad terminos eiꝰ

⁊ saltuꝫ carmeli eiꝰ ego succidi. Et bibi
aquas alieuas. ⁊ siccaui vestigijs peduꝫ
meoꝝ oēs aq̄s clausas: Nunquid nō au
disti q̄d ab initio fecerim? Ex diebꝫ anti
quis plasmaui illd̄: ⁊ nūc adduxi. Erūt
q̄ꝫ in ruinā colliū cōpugnātiū ciuitates
munite: Et qui sedent in eis humiles
manu. Cōtremuerūt ⁊ confusi sunt. fa
cti sunt velut fenū agri ⁊ virēs herba te
ctoꝝ. q̄ arefacta est anteq̄ꝫ veniret ad ma
turitatē. Habitaculū tuū ⁊ egressuꝫ tu
um ⁊ introitū tuū ⁊ viam tuā ego p̄sci
ui: ⁊ furorē tuū ꝯ me. Insanisti in me: ⁊
sup̄bia tua ascendit ī aures meas. Po
nā itaq̄ꝫ circulū in naribꝫ tuis ⁊ chamuꝫ
in labijs tuis. ⁊ reducā te inviā ꝑ quam
venisti. Tibi aūt eçechia hoc erit signuꝫ
Comede hoc anno q̄ reppereris: in secū
do aūt anno que spōte nascunt̄. Porro
in anno tertio seminate ⁊ metite: plāta
te vineas ⁊ comedite fructus earū. Et
qd̄cunq̄ꝫ reliquuꝫ fuerit de domo iuda
mittet radiceꝫ deorsum: ⁊ faciet fructuꝫ
sursum. De hierl'm quippe egredient̄
reliquie: ⁊ quod saluet̄ de mōte siō. Ze
lus dn̄i exercituū faciet h̄. Quāobrem
hec dicit dn̄s de rege assyrioꝝ: Nō ingre
diet̄ vrbem hāc nec mittet in eam sagit
tam: nec occupabit eam clypeus. nec cir
cūdabit eā munitio. Per viā qua venit
reuertet̄. ⁊ ciuitatē hāc nō ingrediet̄ di
cit dn̄s: ꝓtegamq̄ꝫ vrbem hāc ⁊ saluabo
eam ꝓpter me ⁊ ꝓpter dauid seruū meū
Factū est igit̄ in nocte illa venit angelꝰ
domini. ⁊ ꝑcussit in castris assyrioꝝ cen
tum octogintaquīq̄ꝫ milia. Cūq̄ꝫ dilu
culo surrexisset vidit oīa corpa mortuo
rū. ⁊ recedēs abijt. Et reuersus est sen
nacherib rex assyrioꝝ. ⁊ māsit in niniue.
Cūq̄ꝫ adoraret in tēplo nesrach deū su
um. adramalech ⁊ sarasar filij eius ꝑcus
serūt eū gladio fugert̄q̄ꝫ ī t̄rā armenioꝝ
⁊ reg̃uit asaraddon filiꝰ eius ꝓ eo. XX

In diebꝫ illis egrotauit eçechi
as vsq̄ꝫ ad mortem: ⁊ venit ad
euꝫ esaias filius amos ꝓphetes
dixitq̄ꝫ ei. Hec dicit dominus deꝰ: Pre
cipe domui tue: Morieris enī tu ⁊ nō vi
ues. Qui ꝯuertit faciē suā ad parietem
⁊ orauit dn̄m dicens: Obsecro dn̄e: me
mēto queso quo ambulauerim coram
te in veritate ⁊ in corde ꝑfecto. ⁊ qd̄ pla
citū est corā te fecerim. Fleuit itaq̄ꝫ eçe
chias fletu magno. Et anteq̄ꝫ egredere
tur esaias mediā partem atrij. factus ē
sermo dn̄i ad eum dicēs: Reuertere et
dic eçechie duci ꝓpl'i mei. Hec dicit do
minus deꝰ dauid p̄tris tui. Audiui oro
nē tuā: ⁊ vidi lachrymā tuā ⁊ ecce sana
ui te. Die tertio ascēdes tēplū domini.
⁊ addā diebꝫ tuis quindecī annos. Sꝫ
⁊ de manu regis assyrioꝝ liberabo te ⁊ ci
uitatē hanc: ⁊ ꝓtegā vrbē istā ꝓpter me
⁊ ꝓpter dauid seruū meū: Dixitq̄ꝫ esai
as: Afferte massam ficoꝝ. Quā cū attu
lissent ⁊ posuissent sup̄ vlcus eiꝰ: curatꝰ
est. Dixerat aūt eçechias ad esaiaꝫ. Qd̄
erit signū q̄r dn̄s me sanabit. ⁊ q̄r ascen
surus sum die tertia tēplum dn̄i? Cui
ait esaias. Hoc erit signū a dn̄o: q̄ꝫ factu
rus sit dn̄s sermonē quē locutꝰ est: Vis
vt ascēdat vmbra decē lineis: aut vt re
uertat̄ totidē gradibꝫ? Et ait eçechias:
Facile est vmbrā crescere decem lineis.
Nec hoc volo vt fiat: sꝫ vt reūtat̄ retror
sum decē gradibꝫ. Inuocauit itaq̄ꝫ esai
as ꝓpheta dn̄m: ⁊ reduxit vmbrā ꝑ line
as quibꝫ iam descenderat in horologio
achaç retrorsum decē g̃dibꝫ. In tp̄e illo
misit merodach baladā filiꝰ baladā rex
babylonioꝝ l̄tas ⁊ munera ad eçechiaꝫ.
Audierat enī q̄ꝫ egrotasset eçechias. Le
tatus ē aūt ī aduētu eoꝝ eçechias. ⁊ on̄
dit eis domū aromatū ⁊ auꝝ ⁊ argentū
⁊ pigmenta, varia: vnguenta q̄ꝫ ⁊ domū
vasoꝝ suoꝝ ⁊ oīa q̄ h̄re poterat in thesau
ris suis. Nō fuit qd̄ nō monstrasset eis
eçechias in domo sua ⁊ in oī ptāte sua.
Venit aūt esaias ꝓpheta ad regē eçechi
am dixitq̄ꝫ ei: Quid dixerūt viri isti: aut
vnde venerunt ad te? Cui ait eçechias.
De terra longinq̄ venerūt ad me de ba
bylone. At ille rn̄dit: Quid viderūt in
domo tua? Ait eçechias. Omīa q̄cunq̄ꝫ
sunt ī domo mea viderūt. Nihil est enī
qd̄ non monstrauerim eis in thesauris

meis. Dixit itaq; esaias eçechie. Audi
sermonē dñi: Ecce dies veniēt. ⁊ auferē
tur oīa q̄ sunt in domo tua. ⁊ q̄ ꝯdiderūt
p̄res tui vsq; in diē hāc in babylonem.
Nō remanebit quicq̄ ait dñs. Sed et
de filijs tuis qui egredient̄ ex te q̄s ge-
nerab̄ tollent̄. ⁊ erūt eunuchi ī palatio
regis babylonis. Dixit eçechias ad esai
am. Bonus ſmo dñi quē locut⁹ ē: Sit
tm̄ pax ⁊ v̄itas in diebꝫ meis. Reliqua
aūt sermonū eçechie ⁊ oīs fortitudo e-
ius ⁊ quō fecerit piscinā ⁊ aq̄ductū ⁊ in-
troduxerit aq̄s in ciuitatē: nōne hec scri
pta sunt in libro sermonū dierū regum
iuda? Dormiuitq; eçechias cū p̄ribꝫ su
is ⁊ reg̃uit manasses fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. XXI

D Uodecim ānoꝝ erat manasses
cū regnare cepisset. ⁊ q̄nq̄ginta-
quīq; annis regnauit in hierl'm
Nomē m̄ris eius aphsiba. Fecitq; ma-
lū in ꝯspectu dñi: iuxta idola gentiuz q̄s
deleuit dñs a facie filioꝝ isrl'. Cōuersus
q; est ⁊ edificauit excelsa q̄ dissipauerat
eçechias p̄r ei⁹. ⁊ erexit aras baal ⁊ fecit
lucos sicut fecerat achab rex isrl'. ⁊ ado-
rauit oēz militiā celi ⁊ coluit eā. Extru-
xitq; aras in domo dñi de q̄ dixit dñs. in
hierl'm ponā nomē meū: ⁊ extruxit alta-
ria vniuerse militie celi. in duobꝫ atrijs
tēpli dñi. Et traduxit filiū suū ꝑ ignē. ⁊
ariolat⁹ ē ⁊ obſuauit auguria ⁊ fec̄ phi-
tōes. ⁊ aruspices m̄ltiplicauit. vt facerz
malū corā dño ⁊ irritaret eū. Posuitq;
idolū luci quē fecerat in tēplo dñi: sup̄
quo locutus est dñs ad dauid ⁊ ad salo
monē filiuz ei⁹: In tēplo h̄ ⁊ in hierl'm
quā elegi de cūctis tribubꝫ isrl' ponā no-
mē meū in sempiternū: ⁊ vltra nō faciā
cōmoueri pedem isrl' de terra quaz dedi
p̄ribꝫ eoꝝ si custodierīt op̄e oīa q̄ p̄cepi
eis: ⁊ vniuersam legē quā mādauit eis
seru⁹ me⁹ moyses. Illi v̄o nō audierūt:
sed seducti sunt a manasse: vt facerent
malū sup̄ gētes q̄s ꝯtriuit dñs a facie fi
lioꝝ israel. Locutusq; est dñs in māu ſ-
uoꝝ suoꝝ ꝓphetarum dicens: Quia fe-
cit manasses rex iuda abominatōes istas
pessimas sup̄ oīa q̄ fecerūt āmorrei an-
te eum. ⁊ peccare fecit etiam iudam in ī-
munditijs suis: ꝓpterea hec dicit dñs de
us israel: Ecce ego inducā mala sup̄ hie
rusalem ⁊ iudā: vt quicūq; audierit tin-
neant ambe aures ei⁹. Et extēdam sup̄
hierl'm funiculū samarie ⁊ pondus do-
mus achab. ⁊ delebo hierl'm sicut deleri
solent tabule. Delens vertā. ⁊ ducā cre-
brius stilū sup̄ faciē eius. Dimittaz ve-
ro reliq̄as hereditat̄ mee ⁊ tradā eas in
manus inimicoꝝ ei⁹. erūtq; inuastitatē
⁊ in rapinā cūctis adu̇sarijs suis eo q̄ fe
cerint malū corā me ⁊ ꝑseuerauerūt ir-
ritātes me ex die qua egressi sunt p̄res
eoꝝ ex egypto vsq; ad hāc diē. Insup̄ et
sanguinē innoxiū fudit manasses mul-
tū nimis donec īpleret̄ hierl'm vsq; ad
os: absq; pctīs suis q̄bꝫ peccare fecit iu-
dā vt faceret malū corā dño. Reliq̄ aūt
sermonū manasse ⁊ vniuersa q̄ fecit. et
pctm̄ ei⁹ q̄d peccauit: nonne hec scripta
sunt in libro sermonū dieꝝ reguz iuda?
Dormiuitq; manasses cū p̄ribꝫ suis. et
sepult⁹ est in horto dom⁹ sue: ī horto oçā
⁊ regnauit amon fili⁹ eius ꝓ eo. Uigin-
tiduoꝝ ānoꝝ erat amon cū reg̃re cepissz
duobꝫ q̄z ānis regnauit in hierl'm. No-
men matris ei⁹ messallemeth filia arus
de iethcba. Fecitq; malū in ꝯspectu dñi
sicut fecerat manasses p̄r ei⁹ ⁊ ābulauit
in oīvia ꝑ quā ābulauerat p̄r ei⁹: ſuiuit
q; īmūdicijs q̄bꝫ ſuiebat p̄r ei⁹ ⁊ adora-
uit eas. ⁊ dereliq̄t dñm deū patꝝ suoꝝ et
nō ābulauit īvia dñi. Tetēderūtq; ei in
sidias ſui sui. ⁊ interfecerūt regē in do-
mo sua. Percussit aūt ꝓpl's terre oēs q̄
cōiurauerāt ꝯ regē amō ⁊ ꝯstituerūt si-
bi regē iosiā filiū ei⁹ ꝓ eo. Reliq̄ aūt ser-
monū amō q̄ fecit: nōne h̄ scripta sunt ī
libro ſmonū dieꝝ regū iuda? Sepelie-
runtq; euz in sepulcro suo in horto oçā.
⁊ reg̃uit iosias filius eius ꝓ eo. XXII

O Ccto ānoꝝ erat iosias cū regna
re cepisset. ⁊ trigintauno anno
regnauit in hierl'm. Nomē ma
tris eius ydida filia phadaia d̄ besechat
Fecitq; q̄d placitū erat corā dño: ⁊ am-
bulauit ꝑ oēs vias dauid p̄ris sui. Nō

ꝛeclinauit ad ꝛterꝛā ſiue ad ſiniſtram.
Anno autē octauodecimo regꝫ ioſie miſit rex ſaphan filiū aſſlia filij meſſullam ſcribā tēpli dñi: dicens ei: Uade ad hel/chiā ſacerdotem magnū vt cōflet pecu/nia q̄ illata eſt in tēplū dñi. quā colle/gerūt ianitoꝛes tēpli a pp̄lo: deturq; fabꝛ/ p̄ p̄poſitos dom' dñi. Qui & diſtribuant eā his qui opant' in tēplo dñi ad inſtau/randa ſartatecta tēpli. tignarijs videli/cet & cemētarijs. & his q̄ intrupta cōpo/nūt. et vt emant ligna & lapides de lapi/cidinis ad inſtaurādū tēplū dñi. Uerū/tū nō ſupputet eis argentū qđ accipiūt ſz in ptāte hēant & i fide. Dixit autē hel/chias pōtifex ad ſaphan ſcribā: Libꝛ le/gis repperi i domo dñi. Deditq; helchi/as volumē ſaphan ſcribe: q̄ & legit illud. Uenit q̄ꝫ ſaphā ſcriba ad regē: & renun/ciauit ei qđ p̄cepat. & ait: Cōflauerūt ſui tui pecuniā q̄ repta eſt in domo dñi. & de/derūt vt diſtribueret fabꝛ ac p̄fectis ope/rū tēpli dñi. Narrauit q̄ꝫ ſaphan ſcriba regi dicēs: Libꝛ dedit mihi helchias ſa/cerdos. Quē cū legiſſet ſaphā coꝛā rege & audiſſet ꝛer ꝛba libꝛi legis dñi. ſcidit ve/ſtimēta ſua: & p̄cepit helchie ſacerdoti & ahichā filio ſaphan & achobꝛ filio mi/cha & ſaphan ſcribe & aſaie ſeruo regis di/cēs: Ite & p̄ſulite dñm ſup me & ſup po/pulo & ſup oī iuda. de ꝛbis volumis iſti/us qđ inuētū eſt. Magna enim ira dñi ſuccēſa eſt ō nos: q̄ꝛ nō audierūt p̄res nr̄i ꝛba libꝛi huius vt facerēt oē qđ ſcriptū eſt nob. Jerūt itaq; helchias ſacerdos & ahichā & achobꝛ & ſaphan & aſaia ad ol/dā p̄phetē vroꝛez ſellū filij thecue filij a/ras cuſtodis veſtiū q̄ habitabat in hieꝛl'm in ſecūda: locutiq; ſunt ad eā. Et illa rn̄/dit. Hec dicit dñs de' iſrl'. Dicite viro qui miſit vos ad me. Hec dicit dñs: Ec/ce ego adducā mala ſup locū iſtū. & ſup habitatoꝛes eius: omia ꝛba legis q̄ legit rex iuda: q̄ꝛ dereliquerūt me. et ſacrifica/uerūt diis alienis irritātes me in cūct̄is opibꝫ manuū ſuaꝝ. Et ſuccēdet indig/natio mea in loco hoc & non extinguet. Re/gi aūt iuda qui miſit vos vt conſulere/tis dñm. ſic dicetis. Hec dicit dominus deus iſrael. Pꝛo eo q̄ audiſti ꝛba vo/lumis & p̄territus eſt coꝛ tuum & humi/liatus es coꝛā domīo: auditis ſermōibꝫ cōtra locū iſtū & habitatoꝛes eius. q̄ vi/delicet fierent in ſtupoꝛē & in maledictū & ſciditi veſtimenta tua. & fleuiſti coꝛaꝫ me & ego audiui ait dñs: idcirco colligā/te ad p̄res tuos. & collegeris ad ſepulcꝛ/ tuū in pace: vt nō videant oculi tui oīa mala q̄ inꝛoducturꝰ ſum ſup locū iſtū.

Et renūciauerūt regi XXIIII
qđ dixerat. Qui miſit. & ꝛgre/gati ſunt ad eū oēs ſenes iuda & hieꝛl'm. Aſcenditq; rex templū dñi. et oēs viri iuda. vniuerſiq; qui habitabant in hieꝛl'm cum eo. ſacerdoteſq; & pp̄hete & oīs pp̄lus a puo vſq; ad magnū: legit q̄ꝫ cūctis audientibꝫ oīa ꝛba libꝛi fede/ris qui inuentꝰ eſt in domo dñi. Stetit q̄ꝫ rex ſuper gradū & fedus p̄cuſſit coꝛaꝫ dño: vt ambularēt poſt dñm. & cuſtodi/rēt p̄cepta eiꝰ & teſtimonia & cerimoni/as in omni coꝛde & in tota aīa: & ſuſcita/rent ꝛba federis huius q̄ ſcripta erant in libꝛo illo: Acquieuitq; pp̄lus pacto: Et p̄cepit rex helchie pōtifici & ſacer/dotibꝫ ſecundi oꝛdis & ianitoꝛibꝫ vt p̄ꝛ/cerēt de tēplo dñi omia vaſa q̄ facta fue/rāt baal & in luco & vniuerſe militie celi & cōbuſſit ea foꝛis hieꝛl'm in cōualle ce/dꝛon. & tulit puluerē eoꝝ in bethel. Et ō/leuit aruſpices q̄s poſuerāt reges iuda ad ſacrificandū in ercelſis per ciuitates iuda & in circūitu hieꝛl'm. & eos qui ado/labāt incēſum baal & ſoli & lune & duo/decim ſignis & oī militie celi. Et efferri fecit lucū de domo dñi foꝛas hieꝛl'm i cō/ualle cedron & cōbuſſit eum ibi & rede/git in puluerem. & p̄iecit ſup ſepulcra vulgi. Deſtruxt q̄ꝫ ediculas effemina/toꝝ que erāt in domo dñi: p quibꝫ mu/lieres terebāt quaſi domunculas luci. Cōgregauitq; omēs ſacerdotes de ciui/tatibꝫ iuda: & contaminauit ercelſa vbi ſacrificabāt ſacerdotes: de gabaa vſq; ber/ſabee. Et deſtruxit aras portarū i introi/tu oſtij ioſie p̄cipis ciuitatis qđ erat

ad sinistram porte ciuitatis. Verunta-
men non ascendebāt sacerdotes excelso
rū ad altare domini in hierusalez sed tā
tum comedebāt açyma in medio fratꝝ
suoꝝ. Cōtaminauit quoqꝫ tophet qđ ē
in conualle filij ennō: vt nemo cōsecra-
ret filiū suū aut filiā per ignem moloch
Abstulit q̄z equos q̄s dederāt reges iu-
de soli ī introitu tēpli domini iuxta exe-
drā nathamelech eunuchi qui erat in
pharurim: curr⁹ aūt solis cōbussit igni.
Altaria q̄z q̄ erāt sup̄ tecta cenacl'i ach-
aç que fecerant reges iuda. ⁊ altaria que
fecerat manasses in duob⁹ atrijs templi
dñi destruxit rex: ⁊ cucurrit inde ⁊ disp̄-
sit cinerem eoꝝ in torrentē cedron. Ex-
celsa q̄z q̄ erāt in hierl'm ad dexterā p̄tez
montis offensiōis q̄ edificauerat salo-
mon rex isrl' astaroth idolo sidonioꝝ et
chamos offensiōi moab: ⁊ melchon abo
minationi filioꝝ ammon polluit rex. et
cōtriuit statuas. ⁊ succidit lucos: reple-
uitqꝫ loca eoꝝ ossib⁹ mortuoꝝ. Insuper
⁊ altare qđ erat in bethel ⁊ excelsum qđ
fecerat hieroboā filius nabath qui pec-
care fecit israel. ⁊ altare illud excelsuz de-
struxit atqꝫ cōbussit ⁊ cōminuit in pul-
uerē succēditqꝫ etiā lucuz. Et cōuersus
iosias vidit ibi sepulcra q̄ erāt in mon-
te: misitqꝫ ⁊ tulit ossa de sepulcris. ⁊ cō-
bussit ea sup̄ altare: ⁊ polluit illud iuxta
verbū dñi qđ locutus est vir dei qui pre
dixerat verba hec. Et ait: Quis est titu-
lus ille quem video? Rñderuntqꝫ ei ci-
ues vrbis illius: Sepulcrū est hoīs dei
qui venit de iuda. ⁊ p̄dixit verba hec que
fecisti sup̄ altare bethel. Et ait: Dimitti
te eū: Nemo cōmoueat ossa eius. Et in
tacta māserūt ossa illi⁹ cū ossib⁹ ꝓphete
qui venerat de samaria. Insup̄ ⁊ omnia
phana excelsoꝝ q̄ erant in ciuitatib⁹ sa-
marie q̄ fecerāt reges israel ad irritādū
dñm. abstulit iosias. ⁊ fecit eis ſm omīa
que fecerat in bethel. Et occidit vniuer-
sos sacerdotes excelsoꝝ qui erāt ibi su-
per altaria. ⁊ cōbussit ossa hūana sup̄ ea
Reuersusqꝫ est hierl'm ⁊ p̄cepit oī ꝓpl'o
dicēs: Facite phase dño deo vr̄o: scđm
quod scriptū est in libro federis huius.
Nec enī fcm̄ est phase tale a dieb⁹ iudi-
cum qui iudicauerūt isrl' ⁊ oīm dieꝝ re-
gum isrl' et regū iuda. sicut in octauode
cimo anno regis iosie factum est phase
istud dño in hierl'm. Sed ⁊ phitones ⁊
ariolos ⁊ figuras idoloꝝ. ⁊ īmūditias ⁊
abomīatiōes q̄ fuerūt ī terra iuda ⁊ hie
rusalē abstulit iosias vt statueret v̄ba le
gis q̄ scripta sunt in libro quez inuenit
helchias sacerdos in tēplo dñi. Simil'
illi nō fuit ante eū rex. qui reuter̄ ad do-
minū in oī corde suo ⁊ ī tota aīa sua ⁊ v-
niu'sa v̄tute sua iuxta oēm legez moysi
neqꝫ post eū surrexit simil' illi. Verūtn̄
nō est auersus dñs ab ira furor sui ma-
gni: q̄ irat⁹ est furor eius ꝯ iudā ꝓpt' irri
tatiōes q̄b⁹ ꝓuocauerat eum manasses
Dixit itaqꝫ dñs: Etiā iudā auferā a fa-
cie mea sicut abstuli israel. ⁊ ꝓijciā ciui-
tatē hāc quā elegi hierl'm ⁊ domuz de q̄
dixi: erit nomē meū ibi. Reliq̄ v̄o ſmo-
nū iosie ⁊ vniuersa q̄ fecit: nōne hec scri-
pta sunt in libro v̄boꝝ dieꝝ reguz iuda?
In dieb⁹ eius ascēdit pharao nechao
rex egypti ꝯ regem assyrioꝝ ad flumē eu
fraten. Et abijt iosias rex iuda in occur
sum eius. ⁊ occisus est in mageddo cuz
vidisset eū. Et portauer̄t eū ſui sui mor
tuū de mageddo ⁊ p̄tulerūt in hierl'm.
⁊ sepelierūt eū in sepulcro suo. Tulitqꝫ
ꝓpl's terre ioachaç filiū iosie. ⁊ vnxerunt
eū: ⁊ ꝯstituerūt eū regē ꝓ p̄re suo. Vigī
titriū ānoꝝ erat ioachaç cū regnare ce-
pisset. ⁊ trib⁹ mēsib⁹ regnauit in hierl'z:
Nomē mr̄is ei⁹ amithal. filia hieremie
de lobna. Et fecit malū corā dño: iuxta
oīa q̄ fecerāt p̄res eius. Vnxitqꝫ eū pha
rao nechao in rebblatha: q̄ est in terra
emath: ne regnaret in hierl'm. Et īposu
it mulctā terre centū talentis argenti:
⁊ talēto auri. Regēqꝫ constituit pharao
nechao heliachim filiū iosie ꝓ iosia p̄re
eius: v̄titqꝫ nomē eius ioachim: porro
ioachaç tulit ⁊ duxit in egyptū. Argen-
tum autem ⁊ aurū dedit ioachim pha-
raōi cū indixisset terre p̄ singulos vt cō
ferret̄ iuxta p̄ceptū pharaōis. Et vnū-

quemq; iuxta vires suas exegit tam ar-
gentum q̄ aurū de ꝓplo terre: vt daret
pharaoni nechao. Vigītiquinq; anno-
rum erat ioachim cum regnare cepisset
⁊ vndecī annis regnauit in hierl'm. No
men matris eius çebida filia phadaia
de ruma. Et fecit malū coram domino:
iuxta oīa q̄ fecerant pr̄es eius. XXIIII

IN diebꝫ eius ascendit nabucho
donosor rex babylonis. ⁊ fact⁹ ē
ei ioachim seruus tribus ānis:
⁊ rursuꝫ rebellauit ꝯtra eū. Immisitq;
ei dn̄s latrūculos chaldeoꝝ ⁊ latrūcl'os
syrie ⁊ latrūculos moab ⁊ latrūculos fi
lioꝝ āmon. ⁊ īmisit eos in iudā vt disp-
derent eum iuxta verbū dn̄i q̄d locutus
fuerat ꝑ ꝑuos suos ꝓphetas. Factuꝫ est
aūt h̄ ꝑ verbū dn̄i ꝯ iudā vt auferret eū
corā se ꝓpter peccata manasse vniuersa
que fecit. ⁊ ꝓpter sanguinē innoxiū quē
effudit: ⁊ impleuit hierl'm cruore inno-
centiū: ⁊ ob hāc rem noluit de⁹ ꝓpitiari:
Reliq̄ aūt sermonū ioachim ⁊ vniūsa q̄
fecit: nōne hec scripta sunt in libro ꝑmo
nū dieꝝ regū iuda? Et dormiuit ioachī
cū pr̄ibꝫ suis: ⁊ regnauit ioachim filius
ei⁹ ꝓ eo. Et vltra nō addidit rex egypti
vt egrederet̄ de terra sua. Tulerat eniꝫ
rex babylonis a riuo egypti vsq; ad flu-
uiū eufraten oīa q̄ fuerāt regis egypti
Decē ⁊ octo annoꝝ erat ioachim cū reg̃
re cepisset: ⁊ tribꝫ mēsibꝫ regnauit ī hie-
rusalē. Nomen mr̄is eius noescha filia
helnathan de hierl'm. Et fecit malū co-
ram dn̄o: iuxta oīa q̄ fecerat pr̄ eius. In
tpe illo ascēderunt serui nabuchodono
sor regis babylonis in hierl'm. ⁊ circun-
data est vrbs monitionibꝫ. Venitq; na
buchodonosor rex babylonis ad ciuita-
tem cū seruis suis: vt oppugnarent eaꝫ
Egressusq; est ioachī rex iuda ad regeꝫ
babylonis ipse ⁊ mater eius ⁊ serui ei⁹
⁊ principes eius ⁊ eunuchi eius ⁊ susce-
pit eū rex babylonis anno octauo regni
sui. Et ꝓtulit inde omēs thesauros do-
mus domini ⁊ thesauros dom⁹ regie: et
cōcidit vniuersa vasa aurea q̄ fecerat sa
lomon rex israel in tēplo dn̄i iuxta ver-
bum domini. ⁊ trāstulit oēm hierusalē
⁊ vniuersos principes ⁊ oēs fortes exer
citus decē milia in captiuitatē ⁊ oēm ar
tificem ⁊ inclusorē: nihilq; relictū est ex-
ceptis pauꝑibꝫ ꝓpl'i terre. Transtulit q̄ꝫ
ioachin in babylonē: ⁊ matrem regis ⁊
vxores reg̃ ⁊ eunuchos regis ⁊ iudices
terre duxit in captiuitatē de hierusaleꝫ
in babylonē. ⁊ oēs viros robustos septē
milia ⁊ artifices ⁊ inclusores mille om-
nes viros fortes ⁊ bellatores: duxitq; e-
os rex babylonis captiuos in babylonē
Et ꝯstituit mathathiā patruuꝫ eius ꝓ
eo: imposuitq; nomē ei sedechiā. Vicesi
mū ⁊ primū annū etatis hēbat sedechi
as cū regnare cepisset. et vndeciꝫ annis
regnauit in hierusalem. Nomē matris
eius erat amithal: filia hieremie de lob
na. Et fecit malū coraꝫ dn̄o: iuxta oīa q̄
fecerat ioachin. Irascebat̄ enī dn̄s con
tra hierl'm ⁊ ꝯ iudā. donec ꝓijceret eos
a facie sua. Recessitq; sedechias a rege
babylōis. XXV

FActū est aūt
anno nono regni eius mēse de-
cimo. decima die mensis venit
nabuchodonosor rex babylonis ipse et
oīs exercitus eius in hierusalē ⁊ circū-
dederūt eam: ⁊ extruxerunt in circūitu
eius munitiones. Et clausa est ciuitas
atq; vallata vsq; ad vndecimū annum
regis sedechie nona die mēsis. Preua-
luitq; fames in ciuitate: nec erat panis
ꝓpl'o terre. Et interrupta est ciuitas et
oēs viri bellatores nocte fugerūt ꝑ viā
porte q̄ est inter duplicē muꝝ ad hortuꝫ
regis. Porro chaldei obsidebāt in cir-
cumitu ciuitatē. Fugit itaq; sedechias
per viā que ducit ad cāpestria solitudīs
Et ꝑsecut⁹ est exercit⁹ chaldeoꝝ regē cō
prehenditq; euꝫ in planitie hiericho: et
omnes bellatores qui erāt cū eo dispsi
sunt ⁊ reliquerūt eū. Apprehensum g̃ re
gē duxerūt ad regē babylonis in rebbla
tha: qui locut⁹ est cū eo iudiciū. Filios
aūt sedechie occidit coram eo. ⁊ oculos
eius effodit: vinxitq; eum catenis ⁊ ad-
duxit in babylonem. Mense quinto se-
ptima die mēsis ipse est ann⁹ nonusde-

cimus regis babylonis. venit nabuçar/
dan princeps exercitus seru⁹ regis ba/
bylõis i hierlm ⁊ succẽdit domuz dñi et
domũ regis ⁊ domos hierusalẽ omnẽq3
domũ cõbussit igni ⁊ muros hierlm in
circũitu destruxit ois exercitus chaldeo
ruz qui erat cũ pricipe militũ. Reliquã
autẽ populi ptẽ que remãserat in ciuita
te. ⁊ perfugas qui trãsfugerant ad regez
babylonis. ⁊ reliquũ vulgus transtulit
nabuçardan princeps militie: ⁊ de pau/
peribꝫ terre reliquit vinitores ⁊ agrico/
las: columnas autẽ ereas que erant in
templo domini ⁊ bases et mare ereum
qđ erat in domo dñi ꝓfregerũt chaldei.
⁊ transtulerunt es oẽ in babylonẽ. Ol/
las q3 ereas ⁊ trullas. ⁊ tridentes. et cy/
phos ⁊ mortariola. ⁊ omia vasa erea. in
quibꝫ mĩstrabãt: tulerũt: necnon ⁊ thu
ribula. ⁊ phialas. Que aurea aurea. ⁊ q̃
argentea argẽtea. tulit pricipes militie.
id est colũnas duas. mare vnuz ⁊ bases
quas fecerat rex salomon in templo do/
mini. Non erat pondus eris oĩm vaso/
rũ. Decẽ ⁊ octo cubitos altitudis habe
bat colũna vna ⁊ capitellũ ereuz sup se
altitudis triũ cubitoꝝ. ⁊ retiaculũ ⁊ ma
logranata sup capitellũ colũne: omnia
erea. Simile ⁊ colũna secũda hẽbat or/
natũ. Tulit q3 princeps militie saraiaz
sacerdotem primum. et sophoniam sa/
cerdotem secundum ⁊ tres ianitores. ⁊
de ciuitate eunuchũ vnũ qui erat pfec
tus sup bellatores viros. ⁊ quiq3viros
de his qui steterant corã rege. q̃s reppe/
rit in ciuitate. ⁊ soptor princpem exerci
tus qui pbabat tyrones de populo ter/
re. ⁊ sex viros e vulgo qui inuẽti fuerãt
in ciuitate. Quos tollens nabuçardan
princeps militum duxit ad regez baby/
lonis in rebblatha: pcussitq3 eos rex ba/
lonis ⁊ interfecit eos i rebblatha in ter
ra emath: Et trãslatus est iuda de terra
sua. Populo aũt qui relict⁹ erat in ter/
ra iuda quem dimiserat nabuchodono
sor rex babylonis pfecit godoliam fili
um aichan filij saphã. Quod cum au/
dissent omnes duces militũ ipsi et viri
qui erant cum eis videlicet q̃ ꝓstituissꝫ
rex babylonis godoliam venerũt ad go
doliam in maspha hismael filius natha
nie. ⁊ iohãnan filius çaree et saraia fili⁹
thanameth netophatites. ⁊ ieçonias fi
lius maachati: ipsi ⁊ socij eoꝝ. Jurauit
q3 godolias ipsis ⁊ soctis eoruz dicens:
Nolite timere seruire chaldeis. Vane
te in terra ⁊ seruite regi babylonis: ⁊ be/
ne erit vobis. Factum est autem in mẽ/
se septimo venit hismael filius natha/
nie filij elisama de semine regio ⁊ decez
viri cum eo: pcusserũtq3 godoliam qui
⁊ mortuus est: sed ⁊ iudeos ⁊ chaldeos
qui erant cũ eo in maspha. Consurgẽs
q3 ois pplus a paruo vsq3 ad magnum et
pricipes militum venerũt in egyptuz
timentes chaldeos. Factũ est vero in an
no tricesimoseptimo transmigratiõis
ioachin regis iude. mense duodecio vi/
cesima ⁊ septima die mensis. subleua/
uit euilmerodach rex babylonis anno
q̃ regẽre cepit caput ioachin regis iuda de
carcere ⁊ locut⁹ est ei benigne. Et posuit
thronũ ei⁹ sup thronũ regũ q̃ erat cũ eo
in babylõe: ⁊ mutauit vestes eius quas
habuerat in carcere. ⁊ comedebat panẽ
semp in ꝓspectu eius cunctis diebꝫ vite
sue: ãnonã q3 cõstituit ei sine intrmissiõe
que ⁊ dabatur ei a rege per singulos di/
es omnibꝫ diebꝫ vite sue.

Explicit secundus liber Ma
lachim. i. regum quartus.

Incipit prefatio sci Hieronymi in li/
brũ dabreiamin: qui est paralipomenõ.
quod nos dicere possumus verba diez.

Tantus ac talẽ est liber iste vt
t abscq3 illo si quis scientiã scri
pturaꝝ sibi voluerit arroga/
re semetipsuz irrideat. p sin/
gula quippe nomia iuncturasq3 vbꝝ et
pretermisse in libris regũ tegũtur histo
rie: ⁊ innũerabiles explicanẽ euangelij
questiones. Sed si septuaginta interp̃
tum. pura. ⁊ vt ab eis in grecum versa ẽ

Prologus

editio permanerz:supflue mi chromatie pop scissime atz doctissime impelleres vt hebrea tibi volumia latino sermone trasferrem. Qđ eni semel aures hoim occupauerat z nascetis ecclie robzauerat fidē:iustū erat etiā nro silētio cōprobari. Nūc vo cū p varietate regionum diuersa ferant exēplaria.z germana illa antiquaqz trāslatio corrupta sit atz violata nri arbitrij putas:aut e pluribz iudicare quid verū sit:aut nouū opus in veteri ope cudere.illudētibusqz iudeis: cornicū (vt dicit) oculos pfigere. Alexādria z egyptius in septuaginta suis echiū laudat autorē: cōstātinopolis vsqz antiochiā luciani martyris exēplaria p bat. Medie inter has puincie palestinos codices legūt:qs ab origie elaboratos eusebius z pamphilus vulgauerūt. Totusqz orbis hac int se trifaria varietate cōpugnat. Et certe origenes nō solū exēpla cōposuit q̄ttuor editionū e regiōe singla verba describēs vt vn⁹ dissentiens statim ceteris inter se psentiētibz arguat.sz qđ maioris audacie est:in editione septuaginta theodotionis editionē miscuit.astericis đsignās q̄ min⁹ fuerint.z virgulis q̄ ex supfluo videbantur apposita. Si igit alijs licuit nō tenere qđ semel suscepant.et post septuaginta cellulas q̄ vulgo sine autore iactāt singulas cellulas aperuere. hoccz in ecclīs legit qđ septuagīta nescierunt. cur me nō suscipiāt latini mei qui inuiolata editiōe veteri ita nouā edidi.vt laborem meū hebreis z qđ his mai⁹ est apl'is autoribz cōprobē? Scripsi nup libz de optimo genere interptādi ondēs illa de euangelio:ex egypto vocaui filiū meuz. z qm̄ naçareus vocabit.z videbūt.i quē cōpunxerūt.z illud apl'i: q̄ oculus non vidit nec auris audiuit z in cor hoīs nō ascēderūt q̄ preparauit de⁹ diligentibz se: ceteraqz his similia in hebreoz libris inueniri. Certe apl'i z euāgeliste. septuaginta interpretes nouerāt. et vnde eis hec que in septuagīta interptibz nō habent? Christ⁹ dns noster vtriusqz testamenti editor in euāgelio sm iohānem qui credit inquit in me sicut dicit scriptura:flumia de ventre eius fluent aq̄ viue. Utiqz scriptū est:qđ saluator scriptuz esse testat. Ubi scriptum est? Septuaginta nō hnt:apocrypha nescit ecclesia. Ad hebreos igit reuertendum est vñ z dns loquit. z discipuli exempla p sumūt: Nec pace veteruz loq̄r z obtrectatoribz meis tm̄ rīdeo:qui canino dē te me rodūt.in publico detrahētes z legētes in angulis.i.accusatores z defensores.cū in alijs pbent qđ in me reprobāt:quasi vtus z vitiuz non in rebz sit. sed cum autore mutet. Ceter memini editionē septuaginta trāslatoz olim de greco emēdatā tribuisse me nris.nec inimicū debere estimari eoz quos in quē tu fratrū semp edisscro. Et qđ nunc habreiamin.i.vba diez interptatus sum. idcirco feci:vt inextricabiles moras z silluam nominū que scriptoz cōfusa sunt vitio.sensuūqz barbariem apertius z p versuū cola digererē:mihimetipsi z meis iurta hismeniū canēs. si aures surdi sunt ceteroz.

Item alius prologus.

Eusebius hieronymus: dommoni z rogatiano suis i christo iesu.salutē. Quomō greco:uz historias magis intelligunt qui athenas viderint:z tertiū virgilij librum a troade per leuchatem z a croceraunia ad filiciā:z inde ad ostia tyberis nauigauerint: Ita scām scripturā lucidius intuebit qui iudeaz oculis contemplatus est:z antiquaz vbiū memorias.locorūqz vel eadē vocabula vel mutata cognouerit. Unde z nobis cure fuit cū eruditissimis hebreoz hunc laborē subire:vt circūirem⁹ puinciā quā vniuerse christi ecclesie sonant. Fateor enī mi dommō z rogatiane charissimi nunqz me in diuinis voluminibz pprijs viribz credidisse nec habuisse opinionem meā:sed ea etiaz de quibz scire me arbitrabar interrogare me solitum. Quantomagis de his sup quibz anceps eram Denicz cū a me nup litter flagitassetis

vt vobis paralipomenon latino sermõe transferrem de tyberiade legis quõdaz autorem qui apud hebreos admiratio/ni habebatur assumpsi. ⁊ ꝯtuli cum eo a vertice (vt aiunt) vsqꝫ ad extremum vnguẽ. ⁊ sic confirmatus ausus sum facere quod iubebatis. Libere ei vobis loq̃r Ita enim in grecis ⁊ latinis codicibus hic noĩum liber vitiosus est: vt non taz hebrea q̃ꝫ barbara quedam et sarmatica nomĩa cõiecta arbitrãdum sit. Nec hoc septuaginta interpretibꝫ qui spũsancto pleni ea q̃ vera fuerũt transtulerãt: sed scriptoꝝ culpe ascribẽdũ. dum de inemẽdat; inemẽdata scriptitãt ⁊ sepe tria nomĩa subtractis e medio syllabis in vnñ vocabulũ cogũt: vel e regione vnuz nomẽ ꝓpt latititudinẽ suaz in duo vel tria vocabula diuidunt. Sed ⁊ ipse appellationes nõ hoĩes vt plerique estimãt: sed vrbes ⁊ regiones ⁊ saltus ⁊ ꝓuincias sonãt. ⁊ oblique sub interp̃tatiõe ⁊ figura eoꝝ q̃dã narrãtur historie. de quibꝫ ĩ regnoꝝ libro dicit̃: Nonne ecce hec scripta sunt in libro v̄boꝝ dieꝝ regũ iuda: Que vtiqꝫ in nostris codicibꝫ nõ hñtur. Hoc primũ sciẽdum ꝙ apud hebreos paralipomenon liber vnus sit. ⁊ apud illos vocatus dabreiamin. i. v̄ba dieꝝ qui ꝓpter magnitudinẽ apud nos diuisus ẽ. Deinde etiã illud attẽdendũ ꝙ frequenter noĩa nõ vocabula hoĩm: sed reꝝ (vt dixi) significãtias sonant. Ad extremũ ꝙ omnis eruditio scripturaꝝ in hoc ꝯtinetur ⁊ historie que vel pretermisse sunt in suis locis vel ꝑstricte leuiter. hic per quedam verboꝝ cõpendia explicent̃. Orationũ itaqꝫ vr̃aꝝ adiut⁹ auxilio misi libruz beniuolis placiturũ: tamen inuidis displiciturũ esse non ambigo. Optima eĩ queqꝫ (vt ait Plinius) malunt cõtemnere plerique q̃ꝫ discere. Si quis in hac interp̃tatiõe voluerit aliquid reprehendere interroget hebreos. suã conscientiam recolat. videat ordinez textumqꝫ sermonis: et tunc nostro labori si potuerit detrahat. Ubicunqꝫ ergo astericos id ẽ stellas radiare in hoc volumine viderit; ibi sciatis de hebreo additum q̃d in latinis codicibꝫ non habetur. Ubi vero obelus trasuersa scilicet v̄ga preposita est: illic signatur quid septuaginta interpretes addiderũt. vel ob decoris gratiaz vel ob spiritussancti autoritatem licet in hebreis voluminibus non legatur:

Explicit p̃fatio. Incipit p̃m⁹ liber dabreiamin. i. paralipomenon. Capl'm. I

Adam Seth Enos caynan malaleel iareth enoch mathusalem Lamech Noe sem cham et iaphet. Filij iaphet gomer magog madai ⁊ iauan thubal mosoch thiras. Porro filij iomer: asceneç ⁊ riphat et togorma. Filij aũt iauã: elisa ⁊ tharsis cethiz ⁊ dodanĩ. Filij cham: chus et mesraim phut ⁊ chanaan. Filij autem chus saba ⁊ euila sabatha et regma: et sabatacha. Porro filij regma: saba ⁊ dadan. Chus autem genuit nemroth. Iste cepit esse potens in terra. Mesraim vero genuit ludim ⁊ ananim ⁊ labaim et nepthuiz: phetrusim quoqꝫ ⁊ chasluim de quibus egressi sunt philistijm ⁊ capthurĩ. Chanaan vero genuit sidonem primogenitum suum: et heuz quoqꝫ ⁊ iebuseum et ammorreum ⁊ gergeseum eueumqꝫ et aracheum ⁊ asineum aradium quoqꝫ ⁊ samareum ⁊ emathæum. Filij sem: elaz ⁊ assur. ⁊ arfaxat. lud et aran. Filij aran: hus ⁊ hul. ⁊ gether ⁊ mes. Arfaxat autẽ genuit sale: qui ⁊ ipse gẽuit heber. Porro heber nati sunt duo filij: nomen vni phalech quia in diebꝫ ei⁹ diuisa est terra: ⁊ nomen fratris eius iectan. Iectan autem genuit elmodad ⁊ saleph. ⁊ asormoth. ⁊ iare: aduram quoqꝫ ⁊ vçal ⁊ decla. ebal etiam ⁊ abimael ⁊ saba. necnon ⁊ ophir. ⁊ euila ⁊ iobab. Omẽs isti filij iectan. Sem arfaxat sale heber ꝓphalech ragau seruch nachor thare abrã: iste est abraam filij autem abraam ysaac ⁊ hismahel. Et he generationes eorum. Pri

mogenit⁹ hismaelis: nabaioth ⁊ cedar ⁊ abdelel ⁊ mabsam ⁊ masma et duma massa addad et thema iachur naphis cedma. Hi sunt filij hismaelis. Filij autem cethure concubine abraam quos genuit: camram iacsan madan madian iesboc et Sue. Porro filij iecsan: saba et dadan. Filij autem dadan: assurim et lathusim ⁊ laomim. Filij autem madian: epha ⁊ epher ⁊ enoch et abida et eldaa. Omnes hi filij cethure. Genera-
uit autem abraam ysaac: cuius fuerũt filij esau ⁊ israel. Filij esau: eliphaz ra-
huel iehus ielõ chore. Filij eliphas: the mam omar. cephi. gothan. ceneç. thã-
na. amalech. Filij rahuel: naath zara samma mesa. Filij seir: lothan sobal se-
bron ana dison eser disan. Filij lothan: hori abhimã. Soror autem lothan fuit thamna. Filij sobal: alian et mana-
ath et ebal sephi et onan. Filij sebron: ahaia ⁊ ana. Filij ana: dison. Filij dison hamaran ⁊ eseban ⁊ iethran ⁊ charran. Filij eser: balaan ⁊ zaban ⁊ iachan. Filij disan: hus ⁊ aran. Isti sunt reges qui imperauerunt in terra edom anteq̃ eẽt rex super filios israel. Bale filius beor. ⁊ nomen ciuitatis eius denaba. Mortu-
us est autem bale. ⁊ regnauit pro eo io-
bab filius zare de bosra. Cunq̃ et iobab fuisset mortuus regnauit pro eo husan de terra themanorum. Obijt quoq̃ et husan: et regnauit p eo adad filius ba-
dad qui percussit madian in terra mo-
ab. et nomen ciuitatis eius auith. Cun-
q̃ et adad fuisset mortuus regnauit pro eo semla de masreca. Sed ⁊ semla mor-
tuus est. ⁊ regnauit pro eo saul de roo-
both que iuxta amnẽ sita est. Mortuo quoq̃ saul regnauit pro eo balaana fili-
us achobor. Sed et hic mortuus est et regnauit pro eo adad cuius vrbis no-
men fuit phau. et appellata est vxor ei⁹ meletabel filia matred. filie mezaab. Adad autem mortuo duces pro regi-
bus in edom esse ceperunt. Dux thamna. dux alua. dux iether. dux oolibama. dux hela. dux phinõ. dux ceneç. dux the-
man. dux mapsar. dux magdihel. dux hiram. Hi duces edom.

II

Hij aũt isr̃l. ruben symeon leui iuda ysachar ⁊ zabulõ dan ⁊ io-
seph beniamin neptalim. gad ⁊ aser. Filij iuda: her onan et sela. Hi tres nati sunt ei de filia Sue chananitidis. Fuit autem her primogenitus iuda ma lus coram dño. ⁊ occidit eũ. Thamar aũt nur⁹ eius pepit ei phares ⁊ zara. Omnes ergo filij iuda quinq̃. Filij autem pha-
res. esrom et camul. Filij quoq̃ zare: zamri et ethan et eman chalchal quoq̃ et daran simul quinq̃. Filij charmi: ach-
ar qui turbauit israel et peccauit in fur-
to anathematis. Filij ethan azarias. Fi lij autem esrom qui nati sunt ei: iera-
meel et ram et calubi. hic est caleph. Porro ram genuit aminadab: Ami-
nadab autem genuit naason principem filiorum iuda. Naason quoq̃ genuit salma: de quo ortus est booz. Booz au-
ro genuit obed qui et ipse genuit isai. Isai autem genuit primogenitum he-
liab. secundum aminadab. tertiuz sym maha. quartum nathanahel. quintum raddai. sextum ason. septimum dauid. quorum sorores fuerunt saruia et abi-
gail. Filij saruie: abisai ioab et asahel tres. Abigail autem genuit amasa: cu-
ius pater fuit iether hismahelites. Ca-
leph uero filius esrom accepit vxorem nomine azuba. de qua genuit hieri-
oth. Fueruntq̃ filij eius iaser et sobab et ardon'. Cunq̃ mortua fuisset azuba accepit vxorem caleph ephrata: que pe-
perit ei vr. Porro vr genuit vri. et vri genuit beseleel. Post hec ingressus est esrom' ad filiam machir patris galaad. et accepit eam cum esset annorum sexa-
ginta. Que peperit ei segub: Sed et segub genuit iair et possedit viginti-
tres ciuitates in terra galaad. Cepitq̃ gessur et aram oppida iair. et canath et viculos eius sexaginta ciuitatum. Oẽs isti filij machir pr̃is galaad. Cum autẽ mortu⁹ esset esrom: ingressus ẽ caleph ad ephrata. Habuit quoq̃ esrom vxo-

rem abia que pepit ei assur pr̄ez thecue.
Nati sunt aūt filij ieramehel. primoge-
niti esrō ram prīogenit⁹ eius: ⁊ buna et
arā ⁊ ason ⁊ achia. Duxit q̄z vxorez alte-
rā ieramehel noīe atthara: q̄ fuit mater
onā. Sz ⁊ filij ram prīogeniti ierame-
hel fuerūt moos ioamin ⁊ achar. Onaz
aūt habuit filios semei ⁊ iadan. Filij āt
semei: nadab ⁊ abisur. Nomē v̄o vxoris
abisur abiahil: q̄ pepit ahobbaz ⁊ molid.
Filij aūt nadab fuerūt saled ⁊ apphaim
Mortu⁹ est aūt saled absq̄z liberis. Fili⁹
v̄o apphaim iesi q̄ iesi gēuit sesan. Por
ro sesan gēuit oholai. Filij āt iadai frīs
semei: iether ⁊ ionathan. Sed et iether
mortu⁹ ē absq̄z liberis. Porro ionathā ge
nuit phalech ⁊ çiça. Isti fuerūt filij iera
mehel prīogēiti esrom. Sesam aūt nō
habuit filios sz filias: ⁊ ꝟuū egyptiū no
mīe ieraa. Deditq̄z ei filiā suā vxorez: q̄
pepit ei ethei. Ethei aūt genuit nathan.
⁊ nathā genuit çabad. Zabad q̄z genuit
ophal: ⁊ ophal gēuit obed. Obed gēuit
iehu. iehu gēuit açariā. Açarias genuit
helles. ⁊ helles gēuit helasa. Helasa gēu
it çiçamoy: çiçamoy genuit sellū. Sel-
lū gēuit ithamian: ithamian aūt gēuit
elisama. Filij aūt caleph frīs ieramehel
mesa prīogenit⁹ ei⁹. ipse est pr̄ ciph filij
maresa pr̄is hebrō. Porro filij hebrō cho
re ⁊ taphua ⁊ recez ⁊ samma. Sāma āt
genuit raaz pr̄em hierchaā. ⁊ recē gēuit
semmei: fili⁹ semmei maon: ⁊ maon pr̄
bethsur. Epha aūt ꝯcubina caleph pepe
rit aran ⁊ musa ⁊ geçeç. Porro aran ge
nuit ieçem. Filij iahaddai. regom ⁊ ioa
than et gesan phalech ⁊ epha et saaph.
Cōcubina caleph maacha pepit saber ⁊
tharana. Gēuit āt saaph pr̄ madmena
Sue pr̄em machbena: et pr̄em gabaa.
Filia v̄o caleph fuit achsa. Hi erāt filij
caleph filij vr prīogeniti ephrata. sobal
pr̄ cariathiarim. salma pr̄ bethleē. ariph
pr̄ bethgader. Fuerūt aūt filij sobal. pa-
tris cariathiarim. qui videbat dimidiū
req̄etionū. ⁊ de cognatiōe cariathiarim
iethrei: ⁊ apputhei. ⁊ semathei ⁊ maserei
Ex his egressi sunt saraite ⁊ esthaholite
Filij salma pr̄is bethleē ⁊ nethophati co
rone domus ioab ⁊ dimidiū requietio-
nis sarai. Cog̃tiones q̄z scribaꝝ hītātiū
in iabes canētes atq̄z resonātes ⁊ in tab̄
naculis cōmorātes. Hi sunt cinei qui
venerūt de calore pr̄is dom⁹ recahab.

III

Dauid vero hos habuit fili
os qui ei nati sunt in hebron.
Primogenitū amnon. ex achi-
noe israelitide: secūduz daniel de abiga-
il carmelitide: tertiū absalon filiuz ma-
acha filie ptolomei reg̃ iessur: q̄rtū ado
niā filiū agith: q̄ntū saphaciā ex abithal
Sextū iethrahā de egla vxore sua. Sex
g̃ nati sunt ei ī hebrō: vbi reg̃uit septem
annis ⁊ sex mēsibꝫ. Trigīta autē ⁊ tribꝫ
annis reg̃uit in hierl'm. Porro in hie-
rusalē nati sunt ei filij: symmaa ⁊ sobab
⁊ nathā ⁊ salomon q̄ttuor de bersabee et
filia amihel. Jebaar q̄q̄z et helisua ⁊ eli-
phaleth ⁊ noge ⁊ napheg ⁊ iaphie nec-
nō elisama ⁊ eliade ⁊ eliphaleg nouem.
Oēs hi filij dauid absq̄z filijs ꝯcubina-
rū: habuerūtq̄z sororē thamar. Fili⁹ aūt
salomonis robōā cuius abia filius gēu-
it asa. De hoc quoq̄z natus est iosaphat
pater ioram: qui ioraz genuit oçiam: ex
quo ortus est ioas. et huius amasias fi
lius genuit açariam. Porro açarie fili-
us ioathan procreauit achaç patrem e-
çechie: de quo natus est manasses: sed ⁊
manasses genuit ammon patrem iosie
Filij autem iosie fuerunt primogenit⁹
iohannan. secumdus ioachin. tertius
sedechias. quartus selluz. De ioachin
natus est iechonias et sedechias: Filij
iechonie fuerunt: asir. salathiel. melchi-
ram. phadaia. senneser. ⁊ iecemia. sama
et nadabia. De phadaia orti sunt çoro-
babel et semmei. Zorobabel genuit mo-
sollam. ananiam et salomith. sororē eo
rum: asabam quoq̄z ⁊ ohol ⁊ barachiaz
⁊ asadiam iosabeseth q̄nq̄z. Filius autez
ananie phaltias pater hieseie: cuius fili
us raphaia. Huius quoq̄z filius arnan
de q̄ nat⁹ est obdia: cuius fili⁹ fuit seche-
nias. Filius sechenie: semeia: cuius filij
attus ⁊ egiaal ⁊ baria. ⁊ naaria ⁊ saphat

⁊ sesa sex numero. Filiꝰ naarie. elioenai ⁊ eçechias ⁊ eçricam tres. Filij elioneai oduia ⁊ heliasub ⁊ pheleia ⁊ accub et iohannā ⁊ dalaia ⁊ anan septem. IIII

Filij iuda. phares esrom. ⁊ charmi ⁊ vr. ⁊ subal. Rahia v̄o filiꝰ subal genuit gaad: de quo nati sunt ahumai ⁊ laad. He generationes sarathi. Ista q̄z stirps ethā: iesrahel ⁊ iesema ⁊ iedebos. Nomē q̄z sororis eorū asalephū. Phuniel aūt pr̄ gedor. ⁊ eser pater osa. Isti sunt filij vr primogeniti ephrata pr̄is bethleē. Assur v̄o pr̄is thecue erant due vxores alaa ⁊ naara. Peperit aūt ei naara ooçam ⁊ epher. et themā ⁊ aastari. Isti sunt filij naara. Porro filij alaa: sereth ysaar ⁊ ethnā. Chus aūt genuit anob ⁊ soboba ⁊ cognationē aharel filij arum. Fuit aūt iabes inclytꝰ pre frib̄ suis: ⁊ mater eiꝰ vocauit nomē illius iabes dicēs: qr pepi eum in dolore Inuocauit ḡ iabes deū israel dicēs. Si bn̄dicens bn̄dixeris mihi. ⁊ dilataueris termīos meos ⁊ fuerit manꝰ tua mecū ⁊ feceris me a malicia nō opprimi. Et p̄stitit deꝰ q̄ precatꝰ est. Caleph aūt frater Sua genuit machir: qui fuit pr̄ esthon Porro esthon genuit bethrapha ⁊ phelle ⁊ tehinna pr̄em vrbis naas. Hi sunt viri recha. Filij autem ceneç: othoniel et saraia. Porro filij othoniel: athat et maonathi. Maonathi genuit ophra. Saras autem genuit ioab patrem vallis artificū. Ibi q̄ppe artifices erant Filij v̄o caleph filij iephone: hir ⁊ hela ⁊ naheç. Filij q̄z hela. ceneç. filij q̄z ialel. elçiph ⁊ çipha thiria ⁊ asrahel. Et filij eçra: iether ⁊ mereth. ⁊ epher. ⁊ iahalō. Genuitq̄z mariā ⁊ sāmai ⁊ iesba pr̄ez esthamo. Vxor q̄z eius indaia peperit iareth pr̄em gedor ⁊ heber pr̄em çocho. ⁊ ichutiel pr̄em çanoa. Hi aūt filij bethie filie pharaōis quā accepit mered. ⁊ filij vxoris odaie sororis nahan pr̄is ceila charmi ⁊ esthamo qui fuit de machati. Filij q̄z symon: ammon ⁊ rimma. Filiꝰ anan ethilon. ⁊ filij iesi: çoeth ⁊ bençoeth. Filij sela filij iude. her pater lecha: ⁊ laada pater maresa: ⁊ cognationes domꝰ operantium byssum in domo iuramenti: ⁊ qui stare fecit solem. viriq̄z mendacij. ⁊ securus ⁊ incedens. qui principes fuer̄t in moab: et que reuerse sunt in lehem. Hec autem verba vetera. Hi sunt figuli habitantes in plātationib̄ ⁊ in sepib̄ apud regem in operibus eius: commoratiq̄z sunt ibi. Filij symeon: namuel et iamin. iarbi. çara. saul. Sellum filius eius: mabsam filius eius: masma filius eius. Filij masma: amuhel filius eius: çachur filius: semmei filius eius. Filij semmei sedecim ⁊ filie sex. Fratres aūt eius non habuerunt filios mltos: vniuersa cognatio non potuit adeq̄re summam filiorum iuda. Habitauerunt autem in bersabee ⁊ molada ⁊ hasarsual et in ballaa ⁊ in asom et in tholad et in bathuel ⁊ in horma ⁊ in sicelech ⁊ in beth marchaboth ⁊ in asarsasusim ⁊ in betherai. ⁊ in saarim. He ciuitates eorū vsq̄z ad regem dauid: ville quoq̄z earꝝ ethā ⁊ aen remon ⁊ thocen ⁊ asan ciuitates q̄nq̄z. ⁊ vniuersi viculi eorum per circumitum ciuitatum istarꝝ vsq̄z ad baal. Hec est habitatio eorꝝ: ⁊ sedium distributio. Mosobab quoq̄z ⁊ iemleth ⁊ iosa filius amasie et iohel iehu filius iosabie filij saraie filij asihel et elioenai et iacoba et isuaia et asaia et adihel et isimihel et banaia. çiça quoq̄z filius sephei. filij allon. filij idaia. filij semri. filij samaia. Isti sunt nominati principes in cognationibus suis. ⁊ in domo affinitatū suarum mltiplicati sunt vehemēter. Et profecti sunt vt ingrederentur in gador vsq̄z ad oriētē vallis. ⁊ vt q̄rerēt pascua gregib̄ suis. Inuenerūtq̄z pascuas vberes ⁊ valde bonas. ⁊ terrā latissimā ⁊ quietam et fertilez: in qua ante habitauerāt de stirpe cham. Hi ergo venerūt q̄s supra descripsimꝰ noīatim ī dieb̄ eçechie regis iuda. ⁊ pcusserūt tabernacula eorꝝ ⁊ habitatores qui inuenti fuerāt ibi. et deleuerunt eos vsq̄z ad presentem diem: habitaueruntq̄z p eis quoniaz vberrimas pascuas ibidem reppererunt. De filijs

quoq; symeon abierunt in montem se/
ir viri quingenti. hñtes principes phal
tiam ⁊ naariã ⁊ raphiã ⁊ açihel filiuz iesi
⁊ percusserũt reliqas que euadere potue
rant amalechitarum et habitauerunt
ibi pro eis vsq; ad diem hanc. V

Filij q̃z ruben primogeniti isra/
el ipse quippe fuit primogenitus
eius: sed cũ violasset thor ptis
suis. data sunt priogenita eius filijs io/
seph filij israel: ⁊ nõ est ille reputatus ĩ
primogenitũ. Porro iudas qui erat for
tissim⁹ inter fres suos. de stirpe eius pri
cipes germinati sunt: priogẽita autẽ re/
putata sunt ioseph. Filij ḡ ruben pioge
niti israel: enoch ⁊ phallu. esrom ⁊ char
mi. Filij iohel: samaia fili⁹ eius. gog fili
us eius. semmei fili⁹ ei⁹. micha fili⁹ ei⁹
reehia filius eius. baal filius eius. bee/
ra filius eius quẽ captiuũ duxit thegla
phalassar rex assyrioz. et fuit priceps in
tribu ruben: Fratres aũt eius ⁊ vniuer
sa cognatio eius qñ nũerabãtur p fami
lias suas habuerũt pricipes iehihel ⁊ ça
chariã. Porro bala filius açaç filij sam/
ma filij iohel: ipse habitauit in aroervs/
q̃ ad nebo ⁊ beelmeon. Cõtra oriẽtalem
q̃z plagã habitauit vsq; ad introitũ he/
remi ⁊ fluuiũ eufratẽ. Multuz quippe
iumẽtoz numez possidebãt in terra ga/
laad. In diebꝫ aũt saul pliati sunt cũ aga
renos ⁊ interfecerũt illos. habitauerũt
q̃ p eis in tabernaculis eoz in oĩ plaga
q̃ respicit ad oriẽtem galaad. Filij vero
gad e regione eoz hitauerũt in terra ba
san vsq; selcha: iohel in capite. ⁊ saphan
secũdus: ianai autez ⁊ saphat in basan
Frẽs vo eoz ĩm domos cognationum
suaz: michael ⁊ mosollã ⁊ sebe ⁊ iozi ⁊ ia/
chã ⁊ çie ⁊ heber septẽ. Hi filij abiahil. fi
lij vri. filij iara. filij galaad. filij michael
filij ieseri. filij geddo. filij buç. Frẽs q̃z fi
lij abdihel filij guni pricipes domus in
familijs suis. ⁊ habitauerũt in galaad ⁊
in basan ⁊ in viculis eius. et in cunctis
suburbanis sarõ vsq; ad termios. Oẽs
hi numerati sunt in diebꝫ ioathan regis
iuda: ⁊ in diebꝫ hierobaã regis israel. Fi
lij ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tribꝫ manasse:
viri bellatores scuta portantes ⁊ gladi/
os. ⁊ tendentes arcum. eruditiq; ad pre
lia quadragintaquattuor milia ⁊ septi/
genti seraginta procedentes ad pugnaz
dimicauerũt cõtra agarenos. Ithurei
ero ⁊ naphi ⁊ nodab prebuerũt eis au
xiliũ. Traditiq; sunt in manus eoz aga
reni ⁊ vniuersi qui fuerãt cuz eis: q⁹ de/
um inuocauerũt cũ preliarent. ⁊ exaudi
uit eos eo q̃ credidissent in eũ. Ceperũt
q̃ oĩa que possederãt camelos quinq̃gi/
ta milia. ⁊ ouiũ ducẽta quinq̃ginta mi/
lia. asinos duo milia. ⁊ aias hoim cen/
tum milia. Vulnerati autez multi cor/
ruerunt. Fuit enĩ bellũ dñi. Habitaue/
rũtq; p eis vsq; ad transmigrationem.
Filij q̃z dimidie tribus manasse posside
runt terraz a finibꝫ basan vsq; baal her/
mon ⁊ sanir ⁊ montẽ hermon. Ingens
quippe numerus erat. Et hi fuerãt pri/
cipes domus cognationis eoz. efer. iesi.
⁊ helihel eçrihel ⁊ hieremia ⁊ odoia ⁊ ie/
dihel viri fortissimi ⁊ potẽtes ⁊ nomiati
duces in familijs suis. Reliq̃rũt autez
deũ patrũ suoz. ⁊ fornicati sunt post de/
os populoz terre. quos abstulit dñs co/
ram eis. ⁊ suscitauit deus israel. spirituz
phul regis assyrioz et spm̃ thegla tphal
lassar regis assur. ⁊ trãstulit ruben ⁊ gad
⁊ dimidiã tribũ manasse ⁊ adduxit eos
in ale ⁊ in abor ⁊ ara ⁊ fluuiũ goçan vsq;
ad diem hanc. VI

Filij leui: gerson. caath. ⁊ mera/
ri. Filij caath. amram. yzaar. he
bron ⁊ oçihel. Filij amrã: aaron
moyses ⁊ maria. Filij aaron: nadab ⁊ ab
iu eleaçar et ythamar. Eleaçar genuit
phinees: et phinees: genuit abisue. A/
bisue vero genuit bocci: et bocci genuit
oçi: oçi genuit çaraiam: et çaraias ge/
nuit meraioth. Porro meraioth ge/
nuit amariam. et amarias genuit achi/
tob: achitob genuit sadoch: et sadoch
genuit achimaas. Achimaas genuit a/
çariam. açarias genuit iohãnam. iohã
nam genuit açariam. Ipse est qui sacer
dotio fuctus est in domo quam edifica/

uit salomō ī hierl'm. genuit aūt açarias
amariā: ⁊ amarias genuit achitob. Achi
tob genuit sadoch: ⁊ sadoch genuit sel-
lū. Sellū genuit helchiā: ⁊ helchias ge
nuit açariā. Açarias genuit çaraiaz: ⁊ ça
raias genuit iosedech. Porro iosedech
egressus est qñ transtulit dñs iudam et
hierl'm ꝑ manus nabuchodonosor. Fi-
lij ḡ leui: gerson caath ⁊ merari. Et hec
noīa filiorūz gerson: lobni ⁊ semei. Filij
caath: amrā ⁊ ysaar ⁊ hebrō ⁊ oçiheli. Fi-
lij merari. mooli ⁊ musi. He aūt gene-
rationes leui ſm familias eoꝝ. Gerson
lobni filius eius. iaath filius eius. çam
ma filius eius. ioaa filius eius. addo fi-
lius eius. çara filius eius. iethrai filius
eius. Filij caath: aminadab filius eius.
chore filius eius. asir filius eius. helca-
na filius eius: abiasaph filius eius: asir
filiꝰ eiꝰ. caath filiuꝰ eiꝰ: vriel filiꝰ eiꝰ. oçi
as filiꝰ eiꝰ. saul filiꝰ eiꝰ. Filij helcana: ama
sai ⁊ achimoth ⁊ helcana. Filij helcana.
sophai filius eius. naath filius eius. he
liab filius eius. hieroam filius eius. hel
cana filius eius. Filij samuel: primoge-
nitus vasseni ⁊ abia: Filij autez merari
mooli: lobni filius eius. semmei fili-
us eius. oça filius eius. samaa filius
eius. aggia filius eius. asaia filius eius.
Isti sunt q̄s constituit dauid sup̄ canto
res domus dñi ex quo collata est arca. ⁊
ministrabant corā tabernaculo testimo
nij canētes donec edificaret salomō do-
mū dñi in hierl'm. Stabant aūt iuxta
ordinē suum in ministerio. Hi vo sunt
qui assistebāt cū filijs suis d̄ filijs caath
hemā cātor filius iohel: filij samuel. filij
helcana. filij ieroā. filij helihel. filij thou.
filij suph. filij helcana. filij iohel. filij ma
ath. filij amasai. filij helcana. filij iohel. fi
lij açarie. filij sophonie. filij taath. filij a-
sir. filij abisaph. filij chore. filij ysaar filij
caath. filij leui. filij israel. ⁊ frater eius
asaph: qui stabat a dextris eius. asaph fi
liꝰ barachie. filij samaa. filij michael. fi-
lij basaie. filij melchie. filij athanai. filij
çara. filij adaia. filij ethā. filij çamma. fi-
lij semei. filij ieth. filij gerson. filij leui.

Filij autem merari fratres eorum ad si
nistram: ethau. filij chusi filij abdi. filij
maloch. filij asabie. filij amasie. filij hel-
chie. filij amasai. filij bōni. filij somer. fi
lij mooli. filij musi. filij merari filij leui
Fratres q̄z eoruz leuite: q̄ ordinati sunt
in cunctū ministeriū tabernacul domus
dñi. Aaron vero ⁊ filij eius adolebant ī-
censum sup̄ altare holocausti. ⁊ sup̄ alta
re thymiamatis. ī omne opꝰ sancti san
ctoꝝ ⁊ vt p̄carent̄ ꝓ isrl̄ iuxta oīa q̄ p̄ce-
pat moyses seruus dei. Hi sunt autē fi-
lij aarō. Eleaçar filiꝰ eius. finees filius
eius. abisue filius eius. bocci filius eius
oçi filius eius. çaraia filius eius. mera-
ioth filius eius. amaria filius eius. achi
tob filius eius. sadoch filius eius. achi
maas filius eius. Et hec habitacula eo-
rum per vicos atq̄z confinia filiorum. s.
aaron iuxta cognationes caathitarum.
Ipsis enim sorte contigerant. Dederūt
igitur eis hebron in terra iuda ⁊ subur-
bana eius per circūitum: agros autem
ciuitatis et villas caleph filio iephoni.
Porro filijs aarō dederūt ciuitates ad
cōfugiendū hebron ⁊ lobna ⁊ suburba-
na eius. Iether quoq̄z ⁊ esthemo cū sub
urbanis suis. sed et helon et dabir cum
suburbanis suis. asan quoq̄z et bethse-
mes et suburbana earuz. De tribu au-
tem beniamin gabee et suburbana eius
⁊ almath cū suburbanis suis. anathoth
quoq̄z cū suburbanis suis. Oēs ciuita-
tes tredecī cū suburbanis suis: ꝑ cogna
tiones suas. Filij aūt caath residuis de
cognatione sua. d̄derunt ex dimidia tri
bu manasse in possessionē vrbes decem.
Porro filijs gerson per cognatiōes su-
as de tribu ysachar et de tribu aser et de
tribu neptalī ⁊ de tribu manasse ī basan
vrbes tredecim. Filijs autem merari ꝑ
cognatiōes suas de tribu ruben ⁊ de tri-
bu gad ⁊ de tribu çabulon. dederūt sor-
te ciuitates duodecim. Dederūt q̄z filij
israel leuitis ciuitates ⁊ suburbana eaꝝ.
Dederūtq̄z per sortem ex tribu filioꝝ iu
da ⁊ ex tribu filioꝝ symeon ⁊ ex tribu fi-
lioꝝ beniamin vrbes has q̄s vocauerūt

nominib⁹ ſuis.⁊ his qui erãt ex cogna/
tione filioꝝ caath. Fueruntq; ciuitates
in termis eoꝝ de tribu effraim. Dedeꝛ
ergo eis vrbes ad cõfugiendũ ſychẽ cũ
ſuburbanis ſuis in monte effraim⁊ ga
zer cuꝫ ſuburbanis ſuis:iecmaan q̃ꝫ cũ
ſuburbanis ſuiſ.⁊ bethoꝛõ ſimiliter:nec
nõ et helon cum ſuburbanis ſuis.⁊ ge/
thremon in eundem modum. Poꝛro
ex dimidia tribu manaſſe aner ⁊ ſubur
bana eius.balaaꝫ⁊ ſuburbana eiꝰ. His
videlicet qui ꝺ cognatione filioꝝ caath
reliqui erant. Filijs aũt gerſon de cog/
tione dimidie trib⁹ manaſſe gaulon in
baſan⁊ ſuburbana eius:et aſtaroth cuꝫ
ſuburbanis ſuis. De tribu yſachar. ce/
des cũ ſuburbanis ſuis⁊ dabꝛeth'cum
ſuburbanis ſuis:ramoth q̃ꝫ⁊ ſuburba
na eius.⁊ anez cũ ſuburbanis ſuis. De
tribu ꝺo aſer maſal cuꝫ ſuburbanis ſu/
is.⁊ abdõ ſimiliter aſach q̃ꝫ⁊ ſuburba/
na eius:roob cũ ſuburbanis ſuis. Poꝛ
ro de tribu neptalim cedes in galilea et
ſuburbana eius:amon cum ſuburbãis
ſuis.⁊ cariathaim et ſuburbana eiꝰ. Fi/
lijs aũt merari reſiduis de tribu zabu/
lon.remmono et ſuburbana eius⁊ tha
boꝛ cum ſuburbanis ſuis. Trãs ioꝛda/
nem q̃ꝫ ex aduerſo hiericho cõtra oꝛien/
tem ioꝛdanis.de tribu ruben boſoꝛ in ſo
litudine cũ ſuburbanis ſuis⁊ iaſſa cuꝫ
ſuburbanis ſuis.cademoth q̃ꝫ⁊ ſubur/
bana eius.et miphaat cuꝫ ſuburbanis
ſuis. Necnõ⁊ de tribu gad. ramoth in
galaad⁊ ſuburbana eius.⁊ manaim cuꝫ
ſuburbanis ſuis.ſeꝫ⁊ ſebon cũ ſuburba/
nis ſuis.⁊ ieẓer cum ſuburbanis ſuis.

Poꝛro filij yſachar .VII
p thola et phua iaſub et ſamrom
q̃ttuoꝛ. Filij thola:oẓi⁊ raphaia
⁊ hierihel⁊ iemai⁊ iepſem⁊ ſamuel
principes per domos cognationũ ſuarũ
De ſtirpe thola viri foꝛtiſſimi numerati
ſunt in diebꝫ dauid: vigintiduo milia
ſexcenti. Filij oẓi:iſrahia de q̃ nati ſunt
michael⁊ obadia⁊ ioel⁊ ieſia quinq;
oẽs principes cuꝫeis per familias⁊ pp'oſ
ſuos accincti ad prelium viri foꝛtiſſimi: tri
ginta ſex milia. Multa ſenim habuerũt
vxoꝛes⁊ filios. Fratres quoq; eoꝝ p
oẽm cognationeꝫ yſachar robuſtiſſimi
ad pugnãdum:octoginta ſeptem milia
numerati ſunt. Filij beniamin bale⁊ bo
choꝛ⁊ iahihel treſ. Filij bale.eſbon⁊ oẓi
⁊ oẓihel⁊ hierimoth⁊ vzai quiq; princi
pes familiaꝝ⁊ ad pugnãdum robuſtiſ/
ſimi. Numerus aũt eoꝝ vigintiduo mi
lia⁊ triginta q̃ttuoꝛ. Poꝛro filij bochoꝛ
ẓamira⁊ ioas⁊ elieẓer⁊ elioenai⁊ amri
⁊ hierimoth⁊ abia⁊ anathut et alma/
than. Oẽs hi filij bochoꝛ. Numerati ſũt
autẽ per familias ſuas principes cogna/
tionũ ſuarum ad bella foꝛtiſſimi:vigin/
ti milia⁊ ducẽti. Poꝛro filij iadihel:ba/
lan. Filij autẽ balan:iehus⁊ beniamin
⁊ ahoth⁊ chaana⁊ iothã⁊ tharſis⁊ hai
ſaar. Omnes hi filij gadihel principes co
gnationuꝫ ſuarum viri foꝛtiſſimi decẽ
⁊ ſeptem milia⁊ ducenti ad preliũ pce/
dentes:ſephã quoq; et haphã filij hir.⁊
aſim filij aher. Filij autem neptalim:ia
ſihel et guni et aſer et ſellum filij bala.
Poꝛro filius manaſſe:eſrihel.concubi/
naq; eius ſyra peperit machir patrem
galaad. Machir autem accepit vxoꝛem
filijs ſuis happhim et ſephan et habu/
it ſoꝛoꝛem nomine maacha. Nomẽ au/
tem ſecundi ſalphaath. Nateq; ſunt ſal
phaath filie. Et peperit maacha vxoꝛ
machir filium: vocauitq; nomen eius
phares. Poꝛro nomen fratris eius ſa/
res et filij eius vlam⁊ rehem. Filius au
tem vlam bedan Hi ſunt filij galaad fi/
lij machir filij manaſſe. Soꝛoꝛ autem
eius regma.peperit virum decoꝛum et
abieẓer et moola. Erant autem filij ſe/
mida:ahin et ſechem et leci et aniam.
Filij autem ephraim:ſuthala: bared fi/
lius eius:thaath filius eius elada fili/
us eius:thaath filius eius.et huius fi/
lius ẓabad.⁊ huius filius ſuthala⁊ hu
ius filius eẓer et elad. Occiderũt autez
eos viri geth indigene: quia deſcende/
rant vt inuaderẽt poſſeſſiones eoꝝ. Lu/
xit igitur ephraim pater eoꝝ multis
diebus:et venerũt fratres eius vt con/

solarentur eum. Ingressusq; est ad vxo
rē suā: q̄ ꝯcepit ⁊ peperit filiuz ⁊ vocauit
nomen eius beria. eo q̄ in malis dom⁹
eius ortus eēt. Filia aūt eius fuit sara:
q̄ edificauit bethoron inferiorē ⁊ superio
rē. ⁊ oçençara. Porro filius eius rapha
⁊ reseph ⁊ thale. de q̄ nat⁹ est thaan. qui
genuit laadan. Huius q̄z filius ammi-
ud q̄ genuit elisama: de q̄ ort⁹ est nun:
qui habuit filiū iosue. Possessio aūt eo
rū ⁊ hītatio bethel cū filiab⁹ suis. ⁊ ꝯ ori-
entē norā. ad occidentalē plagā gaçer ⁊
filie eius. sichē q̄z cū filiab⁹ suis vsq; ad
asa cū filiab⁹ ei⁹: iuxta filios q̄z manasse
bethsau ⁊ filias eius. thanaç ⁊ filias ei⁹
mageddo ⁊ filias eius: dor ⁊ filias eius.
In his hītauerūt filij ioseph: filij israel.
Filij aser: iemna ⁊ iesua ⁊ isui ⁊ baria. et
sara soror eorum. Filij aūt baria. heber ⁊
melchiel. Ipse ē pr̄ barçaith. Heber au
tem genuit iephlat ⁊ somer ⁊ iothan et
suaa. sororē eoꝝ. Filij iephat: phosech et
chamaal ⁊ asoph. Hi filij iephlat. Por
ro filij somer: ahi ⁊ roaga ⁊ iaba ⁊ araz.
Filij aūt helē frīs eius: supha ⁊ iemna ⁊
selles et amal. Filij supha: Sue arua-
phed ⁊ saul ⁊ beri ⁊ iāra bosor ⁊ od ⁊ sam-
ma ⁊ salusa ⁊ iethrā ⁊ bera. Filij gether:
iephone ⁊ phaspha ⁊ ara. Filij aūt olla:
aree ⁊ auihel ⁊ resia. Oēs hi filij aser p̄n
cipes cognationuz electi atq; fortissimi
duces ducū. Numer⁹ aūt eoꝝ etatis q̄
apta eēt ad bellū: viginti sex milia. VIII

Beniamin aūt genuit bale prio-
genitū suū: asbal secūdum. aha
ra tertiū. noaha q̄rtuz ⁊ rapha
quītuz. Fuerūtq; filij bale: addoar ⁊ ge
ra ⁊ abiud: abisue q̄z ⁊ neman ⁊ ahoe. sed
⁊ gera ⁊ sephuphau ⁊ vram. Hi sunt fi
lij ahod. p̄ncipes cognationū habitātiū
in gabaa: qui trāslati sunt in manath:
Noman aūt ⁊ achia ⁊ gera ipse transtu-
lit eos. ⁊ genuit oça ⁊ abiud. Porro sa-
arahim genuit ī regiōe moab. postq̄z di
uisit vsim ⁊ bara vxores suas. Genuit
autem de edes vxore sua iobab ⁊ sebia ⁊
mosa ⁊ molchom: iehus quoq; ⁊ sethia
⁊ marmach. Hi sunt filij eius principes
in familijs suis. Mehusim vero genuit
achitob ⁊ elphaal. Porro filij elphaal:
heber ⁊ misaam ⁊ samad. Hic edificauit
ono ⁊ lod ⁊ filias eius. Bara autez ⁊ sa-
ma principes cognationū habitātium
in ahialon. Hi fugauerunt habitatores
geth. Et haio ⁊ sesac ⁊ hierimoth ⁊ ça-
badia et arod et heder. michael quoq; ⁊
iespha et ioaa: filij baria. Et çabadia et
mosollam ⁊ eçeci ⁊ heber ⁊ esamari ⁊ ies-
sia et iobab filij elphaal. Et iacim et çe-
chri ⁊ çabdi ⁊ elioenai ⁊ selethai ⁊ heliel
et adaia ⁊ baraia. ⁊ samarath filij semei
Et iesphā et heber et helihel et abdon et
çechri et hanā et anania et ailaz et ana-
thothia et iephdaia et phanuel: filij se-
sac: Et samsari et sooria et otholia et ier
sia helia et çechri: filij ieroā. Hi patriar-
che et cognationū principes: qui habita
uerūt in hierusalē. In gabaon aūt ha-
bitauerūt abigabaon et nomen vxoris
eius maacha: filiusq; eius primogenit⁹
abdon et sur et cis et baal et nadab ge-
dur quoq; ⁊ ahio ⁊ çacher et macelloth.
Et macelloth genuit samaa. Hītaue-
runtq; ex aduerso fratrū suorum in hie
rusalem cum fratribus suis. Ner autez
genuit cis: et cis gēuit saul. Porro saul
genuit ionathan et melchisue et abina
dab et esbaal. Filius autem ionathan
miribaal: et miribaal genuit micha. Fi-
lij micha: phiton et melech et thara a-
haç: et ahaç genuit ioiada. et ioiada ge-
nuit almoth et asmoth et çamri. Por-
ro çamri genuit mosa. et mosa genuit
baana: cuius fili⁹ fuit rapha de quo or-
tus est elasa. qui genuit asel. Porro a-
sel sex filij fuerunt his nominibus eçri
cam. bochru. hismahel. saria. obdia. anā.
Omnes hi filij asel. Filij autem esech
fratris eius: vlan primogenitus. ⁊ hus
secundus. et eliphaleth tertius. Fuerūt
q; filij vlan viri robustissimi. et magno
robore tendentes arcum et multos ha-
bentes filios ac nepotes vsq; ad cētū q̄n
q̄ginta. Oēs hi filij bēiamin. IX

Vniuersus g̊ isrl̄ dinumerat⁹ est
⁊ summa eoꝝ scripta ē ī libro re

gum isrl̄ et iuda. translatiq̄ sunt in ba-
bylonē ꝓpt̄ delictū suū. Qui aūt habita
uerūt primi in possessiōib⁹ ⁊ ī vrbib⁹ su-
is israel. ⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊ nathīnei
cōmorati sunt in hierl̄m de filijs iuda ⁊
de filijs bēiamī. De filijs q̄z ephraim et
manasse othei filius amiud fili⁹ emri: fi
lij omrai: filij bonni. De filijs phares fi
lij iuda ⁊ de siloni. asaia prīogenit⁹, ⁊ filij
eius. De filijs aūt çara: iehuel ⁊ frēs eo
rū sexcēti nonaginta. Porro de filijs bē
iamī: salo filius mosollam filij oduia fi-
lij asana ⁊ iobama fili⁹ ieroā ⁊ helā fili⁹
oçi filij mochori ⁊ mosollā filius sapha-
cie filij rahuel filij iebanie ⁊ fratres eoꝝ
ꝑ familias suas nongenti q̄nq̄gintasex
Oēs hi prīcipes cognationū. ꝑ domos
patꝝ suoꝝ. De sac̄dotib⁹ aūt iedaia ioia
rib ⁊ iachin: açarias q̄z fili⁹ helchie filij
mosollā filij çadoch filij meraioth filij
achitob pōtifex dom⁹ dei. Porro adaias
fili⁹ ieroā filij phasor filij melchia ⁊ ma
asia filius adihel filij ieçra filij mosollaz
filij mosollamoth filij emmer: frēs q̄q̄z
eoꝝ prīcipes ꝑ familias suas mille septī
genti sexaginta fortissimi robore ad faci
endū opus mīsterij in domo dei. De le-
uitis aūt semeia fili⁹ assub ⁊ filij eçricaz
filij asebia. de filijs merari. Barchachar
q̄z carpētari⁹ ⁊ galal ⁊ mathania fili⁹ mi
cha filij çechri filij açaph ⁊ obdia fili⁹ se
meie: filij galal. filij ydithū: ⁊ barachia
filius asa. filij helcana qui hītauit ī atri-
is nethophati. Ianitores aūt sellū ⁊ a-
chub ⁊ thelmon. ⁊ ahinā: ⁊ frater eoꝝ sel
lū prīceps vsq̄z ad illud tp̄s in porta re-
gis ad orientem obseruabāt ꝑ vices su-
as de filijs leui. Sellū ꝟo fili⁹ chore filij
abiasaph filij chore cū frīb⁹ suis. ⁊ domo
p̄tis sui. Hi sunt chorite sup̄ op̄a mīste-
rij: custodes vestibuloꝝ tabernaculi ⁊ fa
milie eoꝝ ꝑ vices castroꝝ dñi: custodien
tes introitū. Finees aūt fili⁹ eleaçar e-
rat dux eoꝝ corā dño. Porro çacharias
filius mosollamia ianitor porte tab̄na-
culi testimonij. Oēs hi electi in ostiari-
os ꝑ portas. ducēti duodecī ⁊ descripti ī
villis ꝓprijs: q̄s ꝯstituerunt dauid ⁊ sa-
muel videns in fide sua: tā ipsos q̄z fili-
os eoꝝ in ostijs domus dñi ⁊ in tab̄na-
culo vicib⁹ suis. Per quattuor ventos
erāt ostiarij id est ad orientē ⁊ ad occidē
tem ⁊ ad aquilonē ⁊ ad austrū. Fratres
aūt eoꝝ in viculis morabant̄ ⁊ veniebāt
in sabbatis suis de tp̄e vsq̄z ad tp̄s. His
quattuor leuitis credit⁹ erat oīs nūer⁹
ianitoꝝ: ⁊ erāt sup̄ exedras ⁊ thesauros
dom⁹ dñi. Per gyrū q̄z templi dñi mo-
rabant̄ in custodijs suis. vt cū tp̄s fuis-
set ipsi mane aperirēt fores. De horum
grege erant ⁊ sup̄ vasa mīsterij. Ad nūe
rum enim ⁊ inferebantur vasa et effere
bantur. De ipsis et qui credita habe-
bant vtensilia sanctuarij: preerant si-
mile et vino et oleo et thuri et aroma-
tibus. Filij aūt sac̄dotū vnguēta ex aro
matib⁹ ꝯficiebāt. Et matathias leuites
prīogenitus sellū chorite: p̄fectus erat
eoꝝ q̄ in sartagine frigebantur. Porro
de filijs caath frīb⁹ eoꝝ sup̄ panes erant
ꝓpositionis: vt semp̄ nouos per singula
sabbata p̄pararēt. Hi sunt prīcipes can-
toꝝ ꝑ familias leuitaꝝ qui ī exedris mo
rabātur: ita vt die ac noctu iugiter suo
mīsterio deseruirent. Capita leuitaꝝ ꝑ
familias suas prīcipes māserūt in hie-
rusalē. In gabaon autē cōmorati sunt
pater gabaon iahihel: et nomen vxoris
eius maacha. Filius primogenitus ei⁹
abdon et sur et cis ⁊ baal ⁊ ner ⁊ nadab
gedor quoq̄z et ahio ⁊ çacharias et ma-
celloth. Porro macelloth genuit sem-
maan. Isti habitauerunt e regione fra
trum suorum in hierusalez cum fratri-
bus suis. Ner autez genuit cis. ⁊ cis ge-
nuit saul. Et saul genuit ionathā ⁊ mel
chisue ⁊ abinadab ⁊ esbaal. Filius autē
ionathan miribaal: et miribaal genuit
micha. Porro filij micha: phiton ⁊ me
lech ⁊ thara et ahaç. Ahaç autem genu
it iara. ⁊ iara genuit alamath ⁊ açmoth
et çamri. Zamri autem genuit mosa:
mosa ꝟo genuit baana cui⁹ fili⁹ raphaia
genuit elasa: de q̄ ort⁹ ē asel. Porro asel
sex filios habuit his noīb⁹: eçricā bochru
hismahel saria obdia anā. hi filij asel. X

PHilistiim aũt pugnabant ꝯra
isrl̃ fugerũtq; filij israel paleſti⸗
nos ⁊ ceciderũt vulnerati i mõ
te gelue. Cumq; appropinq̃ſſent phili⸗
ſtei ꝓſequẽtes ſaul ⁊ filios eius:ꝓcuſſe⸗
rũt ionathan ⁊ aminadab ⁊ melchiſue
filios ſaul. Et aggrauatũ ẽ prelium ꝯra
ſaul inuenerũtq; eũ ſagittarij ⁊ vulne⸗
rauerũt iaculis. Et dixit ſaul ad armige
rũ ſuũ. Euagina gladiũ tuũ ⁊ interfice
me:ne forte veniãt incircũciſi iſti ⁊ illu⸗
dant mihi. Noluit aũt armiger eius ꝺ
facere timore ꝓterritus. Arripuit ergo
ſaul enſem ⁊ irruit in eũ. Qꝺ cũ vidiſſ
armiger eiꝰ videlicet mortuũ eẽ ſaul:ir
ruit etiã ipſe in gladiũ ſuũ ⁊ mortuꝰ eſt
Interijt ꝯ ſaul ⁊ tres filij eius:⁊ oĩs do
mus illiꝰ pariter cõcidit. Qꝺ cũ vidiſ⸗
ſent viri isrl̃ qui habitabãt in campeſtri
bus:fugerũt:⁊ ſaul ⁊ filijs eius mortu⸗
is:dereliq̃runt vrbes ſuas ⁊ huc illucq;
diſpſi ſunt: venerũtq; philiſtiim ⁊ habi
tauerũt in eis. Die igit altero detrahẽ⸗
tes philiſtiim ſpolia ceſoꝝ: iueneĩt ſaul
⁊ filios eiꝰ iacẽtes i mõte gelue. Cũq;
ſpoliaſſent eũ ⁊ ãputaſſẽt caput armiſq;
nudaſſent:miſerũt i terrã ſuã. vt circũfer
rẽt ⁊ oñderẽt idoloꝝ tẽpl̃ ⁊ ppl̃is: Arma
aũt eius ꝓſecrauerunt in phano dei ſui
⁊ corpus affixerũt in tẽplo dagon. Hoc
cum audiſſent viri iabes galaad. oĩa ſcz
q̃ philiſtiim fecerãt ſuꝑ ſaul :ꝓſurrexerũt
ſinguli viroꝝ fortiũ. ⁊ tulerũt cadauera
ſaul ⁊ filioꝝ eius. attulerũtq; ea in iabes
⁊ ſepelierũt oſſa eoꝝ ſubter quercũ que
erat in iabes. ⁊ ieiunauerũt ſeptem die⸗
bus. Mortuꝰ eſt ergo ſaul ꝓpter inq̃ta⸗
tes ſuas eo q̃ ꝓuaricatꝰ ſit mandatũ do
mini qꝺ ꝓcepat. ⁊ non cuſtodierit illud:
ſed inſuꝑ etiã phitoniſſam ꝓſulerit nec
ſperauerit i dño ꝓpt̃ qꝺ interfecit eũ. et
trãſtulit regnũ eiꝰ ad dauid filiũ iſai.

CXI
Congregatus eſt igitur
c oĩs isrl̃ ad dauid in hebrõ dicẽs
Os tuũ ſumꝰ. ⁊ caro tua. Heri
q̃z. ⁊ nudiuſtertiꝰ cũ adhuc regnarz ſaul
tu eras q̃ educebaſ ⁊ introducebas isrl̃.
Tibi ei dixit dñs deꝰ tuꝰ. Tu paſces ppl̃z
meum iſrael: ⁊ tu eris princeps ſuꝑ eoz
Venerũt ergo oẽs maiores natu israel
ad regẽ in hebron. ⁊ iniit dauid cum eis
fedus cor̃ domino. Unxerũtq; eũ regẽ
ſuꝑ israel iuxta ſermonẽ domini quẽ lo
cutus eſt in manu ſamuel. Abijt q̃z da⸗
uid ⁊ oĩs israel in hierl̃m. Hec eſt iebuſ
vbi erãt iebuſei hĩtatores terre. Dixe⸗
rũtq; qui hĩtabãt i iebus ad dauid. Nõ
ingredieris huc. Porro dauid cepit ar
cem ſion que eſt ciuitas dauid. Dixitq;
Oĩs qui ꝓcuſſerit iebuſeũ imprimis:e⸗
rit princeps ⁊ dux. Aſcendit igit̃ ꝓmus
ioab filius ſaruie. ⁊ factus eſt princeps.
Habitauit aũt dauid in arce: ⁊ idcirco
appellata ẽ ciuitas dauid. Edificauitq;
vrbẽ in circũitu a mello vſq; ad gyrum
Joab aũt reliq̃ vrbiſ extruxit: Proficie
batq; dauid vadẽs ⁊ creſcẽs. ⁊ dñs exer
cituũ erat cũ eo. Hi principes viroꝝ for
tiũ dauid qui adiuuerũt eũ vt rex fierz
ſuꝑ oẽm iſrael iuxta vbũ dñi qꝺ locutꝰ
eſt ad israel. ⁊ iſte numerꝰ robuſtoꝝ da⸗
uid. Jesbaan filiꝰ ahamoni. princeps int
triginta. Iſte leuauit haſtã ſuã ſuꝑ tre⸗
centos vulneratos vna vice. Et poſt eũ
eleaçar filius patrui eius ahoitel:qui e⸗
rat inter tres potentes. Iſte fuit cuz da
uid in aphec domini quando philiſtiim
congregati ſunt ad locũ illum in prelium
Et erat ager regionis illius plenus hor
deo:fugeratq; populus a facie philiſti⸗
norum. Hi ſteterũt in medio agri. ⁊ de⸗
fenderunt eum. Cũq; percuſſiſſent phi
liſteos dedit dominus ſalutem magnã
populo ſuo. Deſcenderunt aũt tres de
triginta principibus ad petram in qua
erat dauid ad ſpelũcam odollam: quan
do philiſtiim fuerant caſtrametati i val
le raphaim. Porro dauid erat in præſi⸗
dio. ⁊ ſtatio philiſtinorum in bethleem
Deſiderauit igitur dauid aquam ⁊ di⸗
xit: O ſi quis daret mihi aquã de ciſter
na bethleez:que eſt in porta. Tres ergo
iſti ꝑ media caſtra philiſtinoꝝ pꝛeſerũt
⁊ hauſerũt aquã de ciſterna bethleẽ q̃ erat
in porta ⁊ attulerũt ad dauid vt biberet:q̃
noluit ſz magis libauit illã dño dicens

Absit vt in conspectu dei mei hꝰ faciã. et
sanguinẽ viroꝝ istoꝝ bibaz: qꝛ in ꝑiculo
aĩaꝝ suaꝝ attulerũt mihi aquaz. Et ob
hanc cãm noluit bibere. Hec fecerunt
tres robustissimi. Abisai q̃z frater ioab:
ipse erat princeps triũ. ⁊ ipse leuauit ha
stam suam ꝯtra trecẽtos vulneratos: ⁊
ipse erat inter tres noĩatissimus: inter
tres secũdus: inclytus ⁊ princeps eorũ.
Verũtñ vsq̃z ad tres primos non ꝑue-
nerat. Banaia filiꝰ ioiade viri robustissi
mi qui multa opa perpetrarat d̃ capseel
ipse ꝑcussit duos ariel moab. Et ipse de
scẽdit ⁊ interfecit leonẽ in media cister-
na tpe niuis. ⁊ ipse ꝑcussit virũ egypti-
um. cuius statura erat quinq̃z cubitoꝝ:
⁊ hẽbat lãceã vt liciatoriũ texẽtiuz. De-
scẽdit igitur ad eũ cuz v̄ga: ⁊ rapuit ha-
stam quam tenebat manu: ⁊ interfecit
eum hasta sua. Hec fecit banaia filiꝰ io-
iade. qui erat inter tres robustos noĩa-
tissimus. inter triginta primꝰ. Verũtñ
ad tres vsq̃z nõ ꝑuenerat: Posuit autẽ
eũ dauid ad auriculã suã. Porro fortis-
simi viri in exercitu: asahel frater ioab.
⁊ eleanã filius patrui eius de bethleem.
sammoth arodites: helles polonites. hi
ras filius acces thecuites abieçer anato
thites. sobochai vsatites ilai ahotites.
marai netophatites heleth filius baa-
na netophatites. ethai filiꝰ ribai de ga-
baath filioꝝ beniamĩ. banaia pharatho-
nites. hurai de torrente gaaç abiel ara-
bathites. açmuth bauranites eliaba sa
labonites. filij assen geçonites. ionathã
filius saie ararithes. ahiaz filius sachar
ararithes eliphal filius vr. epher mehe-
rathites: ahia phellonites eçro carmeli
tes. naari filius açbi iohel frater nathã:
mibaar filiꝰ agarai selech ãmonites na
arai berothites armiger ioab filij saruie
hiras iethreus. iareb iethreus. vrias e-
theus. çabad filiꝰ ooli. adyna filius se-
char rubenites. prĩceps rubenitaꝝ. ⁊ cũ
eo triginta. haanan filius macha. ⁊ iosa
phat mathanites. oçias astarothites.
semma ⁊ iahihel filij hothã araorites. ie
dihel filius çamri ⁊ ioha frater eiꝰ thosai
tes. helihel mahunites. ⁊ ieribai ⁊ ioso-
ia filij elnaez. ⁊ iethma moabites elihel
⁊ obed ⁊ iasihel de masobia.

XII

Hi q̃z venerunt ad dauid in sice-
lech cum adhuc fugeret saul fi-
liũ cis: q̃ erant fortissimi ⁊ egre
gij pugnatores tendẽtes arcũ ⁊ vtraq̃z ma
nu fundis saxa iaciẽtes: ⁊ dirigentes sa
gittas. De fratribꝰ saul ex tribu bẽiamĩ
Princeps abieçer ⁊ ioas filij samaa. ga-
baathites et iasihel et phalleth filij aç-
moth ⁊ baracha ⁊ iehu anathotites. sa-
maias q̃z gabaonites. fortissimꝰ ĩter tri
ginta. ⁊ sup trigĩta. hieremias et hieçi-
hel ⁊ iohãnã ⁊ ieçabad gaderothites et
luçai ⁊ hierimuth ⁊ baalia ⁊ samaria et
saphatia araphites. Helcana ⁊ iesaia ⁊
açrahel ⁊ ioeçer ⁊ iesbaã d̃ careĩ. ioela q̃z
⁊ çabadia filij ioroam de gedor. Sz ⁊ de
gaddi trãsfugerũt ad dauid cũ lateret in
deserto viri robustissimi ⁊ pugnatores
optimi: tenentes clypeum ⁊ hastaz. Fa-
cies eoruz quasi facies leonis: ⁊ veloces
quasi capree in montibꝰ. Eçer princeps
obdias secũdus eliab tertiꝰ. masmana
q̃rtꝰ. hieremias quĩtꝰ. ethi sextus. heliel
septimꝰ. iohãnan octauus. helçebad no
nus. hieremias decimꝰ bachanai vnde
cimꝰ. Hi de filijs gad: principes exercitꝰ
Nouissimꝰ cẽtũ milibꝰ ꝑerat. ⁊ maximꝰ
mille. Isti sunt qui trãsierũt iordanem
mense primo quando inũdare consue-
uit sup ripas suas: ⁊ omnes fugauerũt
qui morabãt̃ in vallibꝰ ad oriẽtalez pla-
gã ⁊ occidentalẽ. Venerũt aũt ⁊ de ben-
iamin ⁊ de iuda ad p̃sidium in quo mo-
rabat̃ dauid. Egressusq̃z est dauid obui
am eis ⁊ ait: Si pacifice venistis ad me
vt auxiliemĩ mihi: cor meũ iũgat̃ vob̃:
Si aũt ĩsidiamĩ mihi ꝓ adũsarijs me-
is cũ ego iniq̃tatẽ in manibꝰ nõ habeaz
videat deꝰ patꝝ nr̃oꝝ ⁊ iudicet. Spũs
v̄o dñi ĩduit abisai p̃ncipẽ int̃ triginta
⁊ ait: Tui sumꝰ o dauid. ⁊ tecuz filij isai:
Pax pax tibi: ⁊ pax adiutoribꝰ tuis. Te
enĩ adiuuat deꝰ tuꝰ. Suscepit g̃ eos da
uid. ⁊ constituit p̃ncipes turme. Porro
de manasse transfugerunt ad dauid qñ

ueniebat cū philistijm aduersus saul vt pugnaret et nō dimicauit cū eis. qz inito consilio remiserūt eū principes philistinorū dicētes: Periculo capiꝫ nostri reuertet ad dñm suū saul. Qñ igit reūsus est in sicelech trāsfugerūt ad eū de manasse ednas et ioçabad et iedihel et michael et ednas et ioçabath et helin et salathi. principes milituꝫ in manasse. Hi ꝑ buerūt auxiliū dauid aduersus latrūculos. Oēs enī erāt viri fortissimi. et facti sunt principes in exercitu. Ex ꝛ ꝑ singulos dies veniebāt ad dauid. ad auxilian dū ei: vsqz dū fieret grādis numer⁹ q̄si exercit⁹ dei. Iste q̄z est numer⁹ principū exercitus qui venerūt ad dauid cū esset in hebron: vt transferrent regnum saul ad eum iuxta verbum dñi. Filij iuda portātes clypeū et hastā: ser milia octingēti expediti ad preliū: De filijs symeon virorū fortissimoꝝ ad pugnāduꝫ septē milia centū. De filijs leui: quattuor milia sexcēti. Ioiada q̄z princeps de stirpe aarō. et cū eo tria milia septingēti. Sadoch etiaꝫ puer egregie indolis et dom⁹ patris eius principes viginti duo. De filijs autē beniamin fribus saul tria milia. Hactenus enī ꝑs eorū adhuc sequebat domū saul Porro d filijs effraim viginti milia octingenti: fortissimi robore. viri nominati in cognatōibꝫ suis. Et ex dimidia tribu manasse decē et octo milia: singuli p nomina sua: venerūt vt cōstituerēt regez dauid. De filijs q̄z ysachar viri eruditi qui nouerāt singula tpa ad p̄cipiendum quid facere deberet israel principes ducēti. Eis aūt reliqua tribꝫ. eoꝝ p̄silio sequebat. Porro de çabulon qui egrediebantur ad preliū et stabant in acie instructi armis bellicis: quinq̄ginta milia venerūt in auxiliū nō in corde duplici. Et de neptalim principes mille et cū eis instructi clypeo et hasta: triginta et septem milia. De dan etiā ꝑparati ad p̄lium viginti octo milia sexcēti. Et de açer egredientes ad pugnā et in acie ꝓuocātes: q̄draginta milia. Trans iordanē aūt de filijs ruben et de gad et dimidia ꝑte tribꝫ manasse: instructi armis bellicis centuꝫ viginti milia. Oēs isti viri bellatores expediti ad pugnādū corde ꝑfecto venerūt in hebron vt ꝯstituerēt regē dauid sup vniūsum israel. Sed et oēs reliqui ex israel vno corde erāt vt rex fieret dauid: fuerunt q̄z ibi apud dauid tribus diebꝫ comedētes et bibentes. Preparauerant enim eis fratres sui. Sed et qui iuxta eos erant vsqz ysachar et çabulon et neptalim: afferebant panes in asinis et camelis et mulis et bobus ad escēdū: farinam palatas. vuā passam. vinū. oleum. boues. arietes. ad omnē copiā. Gaudiuꝫ quippe erat in israel.

XIII

Init aūt cōsiliū dauid cū tribunis et cēturionibꝫ et vniuersis principibꝫ: et ait ad omnem cetū israel. Si placet vobis et a dño deo nostro egrediet sermo quē loquor. mittamus ad fratres nr̄os reliquos in vniūsas regiōes israel. et ad sacerdotes et leuitas q̄ habitāt in suburbanis vrbiuꝫ: vt ꝯgregent ad nos et reducamus arcam dei nr̄i ad nos. Nō. n. requisiuimus eaꝫ in diebus saul. Et rīdit vniuersa multitudo vt ita fieret. Placuerat. n. cūcto populo. Cōgregauit ergo dauid cunctū israel a syor egypti. vsqz dū ingrediaris emath. vt adduceret arcam dei de cariathiarim. Et ascēdit dauid et oīs vir israel ad collē cariathiarim que ē in iuda vt afferret inde arcā dñi dei sedētes sup cherubin vbi inuocatū est nomē eius. Imposuerūtqz arcā dei sup plaustruꝫ nouū de domo aminadab. Oza aūt et fratres eius minabāt plaustrū. Porro dauid et vniuersus israel ludebāt coram deo omni virtute. in canticis et in citharis et psalteriis et tympanis et cymbal' et tubis. Cū aūt puenissent ad arcā chidon. tetendit oza manū suā vt sustētaret arcā: bos q̄p petulasciuiēs paululuꝫ inclinauerat eam. Iratus est itaqz dns cōtra ozam et percussit eū: eo q̄ tetigisset arcā: et mortu⁹ est ibi coram deo. Cōtristatusqz est dauid eo q̄ diuisisset dominus ozam vocauitqz locum illum: diuisio oze vsqz in p̄sē

diem. Et timuit deū tunc tpis dicens: Quō possum ad me introducere arcam dei? Et ob hanc cām non adduxit eam ad se: hoc est in ciuitatem dauid: sz auertit in domuz obededom gethei. Mansit ergo arca dei in domo obededom tribus mensibꝫ: et bñdixit dñs domui eius ⁊ oībus que habebat.

XIIII

Misit q̄z hiraz rex tyri nūcios ad dauid. et ligna cedrina et artifices parietū lignorūq̄z: vt edificarent ei domuz. Cognouitq̄z dauid eo q̄ cōfirmasset eū dñs in regē sup̄ isrl'. et subleuatū est regnum suū sup̄ ꝓpl'm eiꝰ israel. Accepit q̄z dauid alias vxores in hierusalem. genuitq̄z filios et filias. Et hec noīa eoꝝ qui nati sunt ei in hierl'm. Sāma et sobab nathan et salomon iebar et elisu et eliphalech. noga q̄z et nepheg et iaphie elisama et baliada ⁊ eliphaleth Audientes autez philistijm eo q̄ vnctus esset dauid in regē sup̄ vniūsum israel: ascēderūt oēs vt quererent eum. Qd̄ cū audisset dauid egressus est obuiā eis. Porro philistijm venientes diffusi sunt in valle raphaim. Cōsuluitq̄z dauid dñm dicēs: Si ascēdā ad philisteos: et si trades eos in manu mea? Et dixit ei dñs. Ascēde. et tradā eos in manu tua. Cūq̄z illi ascēdissent in baalpharasim: ꝑcussit eos ibi dauid et dixit: Diuisit deus inimicos meos ꝑ manū meam sicut diuidunt̄ aque. ⁊ idcirco vocatū ē nomē illiꝰ loci baalpharasim. Dereliquerūtq̄z ibi deos suos: q̄s dauid iussit exuri. Alia etiā vice philistijm irruerūt. ⁊ diffusi sunt in valle. Consuluitq̄z rursum dauid deum. ⁊ dixit ei deus. Nō ascēdas post eos recede ab eis et venies ꝯtra illos ex aduerso piroꝝ. Cūq̄z audieris sonitū gradientis in cacumīe piroꝝ tūc egredieris ad bellū. Egressus ē eniz deꝰ ante te vt ꝑcutiat castra philistijm. Fecit g̊ dauid sicut p̄cepat ei deus. ⁊ percussit castra philistinoꝝ d̄ gabaō vsq̄z gaçara. Diuulgatūq̄z est nomen dauid in vniuersis regionibꝫ. et dñs dedit pauorem eius sup̄ oēs gentes.

XV

Fecit q̄z sibi domos ī ciuitate dauid et edificauit locum arce dei tetēditq̄z ei tabernaculuz. Tunc dixit dauid: Illicitū ē vt a quocūq̄z portet̄ arca dei. nisi a leuitis quos elegit dominus ad portādū eā. ⁊ ad ministrāduz sibi vsq̄z in eternū. Cōgregauitq̄z vniūsum isrl' in hierl'm. vt afferretur arca dei in locū suum quē p̄parauerat ei: necnō et filios aarō et leuitas. De filijs caath vriel princeps fuit et fratres eius ducē centiviginti. De filijs merari: asia princeps et fratres eius ducēti triginta: De filijs gerson: iohel princeps ⁊ fratres eiꝰ centū triginta. De filijs elisaphā: semeias princeps ⁊ fratres eiꝰ ducēti. De filijs hebron: elihel princeps ⁊ fratres eiꝰ octogīta. De filijs oçihel: amīadab prīceps ⁊ frēs eiꝰ cētū duodecī. Vocauitq̄z dauid sadoch ⁊ abiathar sacerdotes ⁊ leuitas: vriel asaiam iohel semeiam elihel et aminadab. ⁊ dixit ad eos Vos q̄ estis principes familiarum leuiticaꝝ. sanctifimini cū frībꝫ vestris. et afferte arcā dñi dei isrl' ad locū qui ei p̄paratꝰ est: ne vt a principio qꝛ nō eratꝫ p̄ñtes ꝑcussit vos dñs. sic ⁊ nūc fiat. illicitū quid nob̄ agētibꝫ. Sanctificati sunt ergo sacerdotes et leuite vt portarent arcā dñi dei israel Et tulerunt filij leui arcā dei sicut p̄ceperat moyses iuxta verbū dñi humeris suis in vectibꝫ. Dixitq̄z dauid principibus leuitarū. vt cōstituerēt de fratribus suis cantores in organis musicoruz. nablis videlicet ⁊ lyris ⁊ cymbalis: vt resonarēt in excelsis sonitꝰ leticie. Cōstituerūtq̄z leuitas hemā filiū iohel. et de frībꝫ eius asaph filiuz barachie: de filijs vero merari frībꝫ eoꝝ: ethan filium chasaie ⁊ cū eis frēs eoꝝ. In secūdo ordine çachariam et ben ⁊ iaçihel et semiramoth ⁊ iehihel et ani. eliab et banaiam et maasiā et mathathiā et eliphalu ⁊ maceniā et obededō et iehihel ianitores. Porro cātores hemā. et asaph et ethan in cymbalis eneis cōcrepātes. Zacharias autē ⁊ oçihel et semiramoth et iahihel et ani eliab ⁊ maasias et banaias in nablis ar

cana cantabant. Porro mathat hias et eliphalu et macenias ⁊ obededom et iehiel et oçaçin in citharis ꝓ octaua canebant epinichion. Chonenias aũt ꝑceps leuitaꝝ ꝓphetie ꝑerat. et ad ꝑcinendam melodiã. Erat quippe valde sapiens. Et barachias et helcana ianitores arce. Porro sebenias et iosaphat et nathanael et amasai ⁊ çacharias ⁊ banaias et elieçer sacerdotes clãgebant tub coram arca dei: ⁊ obededom et abias erant ianitores arce. Igit dauid ⁊ oẽs maiores natu isrl ⁊ tribuni. ierũt ad deportandaz arcã federis dñi de domo obededom cũ leticia. Cũ aũt adiuuisset deus leuitas qui portabant arcã federis dñi. ĩmolabãtur septem tauri ⁊ septẽ arietes. Porro dauid erat indutus stola byssina: ⁊ vniũsi leuite qui portabant arcam federis cantores q ⁊ chonenias princeps ꝓphetie inter cantores. Dauid autẽ indutus erat ephot lineo. Vniuersiq isrl ducebãt arcaz federis dñi in iubilo ⁊ sonitu buccine et tubis et cymbalis et nablis ⁊ citharis ꝛcrepantes. Cumq ꝓuenisset arca federis dñi vsq ad ciuitatẽ dauid: michol filia saul ꝓspiciens ꝑ fenestrã vidit regem dauid saltantẽ atq ludentem et despexit eum in corde suo.

XVI

Attulerunt igit arcã dei et cõstituerũt eaz in medio tabernaculi quod tetẽderat ei dauid. ⁊ obtulerunt holocausta et pacifica coram deo. Cũq cõpleret dauid offerẽs holocausta ⁊ pacifica: bñdixit ꝓpl'o in noie domini ⁊ diuisit vniũsis ꝑ singulos a viro vsq ad mulierẽ tortã panis. ⁊ ptẽ asse carnis bubale. ⁊ frixã oleo similã. Cõstituitq corã arca dñi de leuitis qui mĩstrarẽt ⁊ recordarent opum eius. ⁊ glorificarẽt atq laudarẽt dñm deuz israel: asaph ꝑncipẽ et scõm eius çachariam Porro iahiel et semiramoth. ⁊ iehiel et mathathiã ⁊ eliab ⁊ banaiã et obededom. iehiel sup organa psalterij ⁊ lyras asaph aũt vt in cymbalis personaret banaiam ꝛxo ⁊ açiel sacerdotes. canere tuba iugiter carã arca federis dñi. In illo die fecit dauid ꝓncipẽ ad confitenduz dño asaph ⁊ frẽs eius: Cõfitemini dño et inuocate nomẽ eius: notas facite in ꝓplis adinuẽtões ei. Cãtate ei ⁊ psallite ei ⁊ narrate oĩa mirabilia eius. laudate nomen sanctũ eius: letet cor querentiũ dñm. Querite dñm ⁊ virtutem eius: querite faciẽ ei semp. Recordami mirabiliũ eius q̃ fecit: signoꝝ illi et iudicioꝝ oris eius. Semen isrl serui ei filij iacob electi eius. Ipe dñs deus nr: in vniuersa tra iudicia ei. Recordami in sempiternuz pacti eius. sermonis quẽ ꝑcepit in mille generatões. Quẽ ꝑpigit cũ abrahã. et iuramẽti illius cũ ysaac. Et ꝓstituit illud iacob in ꝑceptuz. et israel in pactũ sempiternũ. dicẽs. Tibi dabo terrã chanaan. funiculũ hereditatis vre. Cuz essent pauci numero parui et coloni eius. Et trãsierũt de gẽte in gẽtem. et de regno ad ꝓplm alterũ: Nõ dimisit quẽq calũniari eos: sed increpauit ꝑ eis reges. Nolite tangere christos meos et in ꝓphetis meis nolite malignari. Cãtate dño omis terra: annũciate de die in die salutare eius. Narrate in gẽtibus gloriã eius. ⁊ in cunctis ꝓplis mirabilia eius. Quia magn dñs et laudabilis nimis: et horribilis sup omẽs deos. Oẽs. n. dij ꝓplorꝝ idola: dñs autẽ celos fecit. Cõfessio et magnificẽtia coram eo fortitudo et gaudiũ in loco ei. Afferte dño familie ꝓplorꝝ. afferte dño gloriã ⁊ imperiũ date dño gloriã noi eius Leuate sacrificiũ ⁊ venite in ꝓspectu eius. ⁊ adorate dñm in decore sancto. Cõmoueat a facie eius oĩs terra: ipe. n. fũdauit orbẽ imobilẽ. Letent celi ⁊ exultet terra. ⁊ dicant in natõnibꝫ. dñs regnauit. Tonet mare et plenitudo eius. exultẽt agri et oĩa que in eis sunt. Tũc laudabunt ligna salt coram dño. qz venit iudicare terraz. Cõfitemi dño qm̃ bonus: qm̃ in ẽt num misericordia eius. Et dicite: salua nos deus saluator nr. et ꝛgrega nos et erue de gẽtibꝫ: vt cõfiteamur noi sancto tuo. ⁊ exultemus in carmĩbus tuis. Benedictus dñs deus israel ab ẽterno vsq in

eternũ:et dicat oĩs ꝓpl's amẽ ⁊ hymnũ
deo. Dereliquit itaq; ibi corã arca fede-
ris dñi asaph ⁊ fratres ei⁹:vt mĩstrarẽt
in ꝯspectu arce iugit' ꝑ singulos dies et
vices suas. Porro obededom et fratres
eius sexagintaocto ⁊ obededom filiũ ydi
thun ⁊ oça ꝯstituit ianitores. Sadoch
autẽ sacerdotẽ et fratres eius sacerdo-
tes coraꝫ tabernaculo dñi in excelso qđ
erat in gabaon:vt offerrent holocausta
dño sup altare holocaustomat' iugiter
mane et vespe:iuxta omnia que scripta
sunt in lege dñi quam precepit israeli.
Et post eũ heman ⁊ ydithun et reliquos
electos. vnũquẽq; vocabulo suo ad ꝯfi-
tendũ dño qm̃ in eternuꝫ misericordia
eius. Heman q̃ꝫ et ydithun canẽtes tu
ba et quatientes cymbala et omĩa mu-
sicorũ organa ad canẽdũ dño. Filios au
tem ydithun fecit esse portarios. Reuer
susq; est oĩs ꝓpl's in domũ suã. et dauid
vt bñdiceret etiã domui sue: XVII

Dum autẽ habitaret dauid in-
domo sua:dixit ad nathã ꝓpha;
Ecce ego habito in domo cedri
na:arca autem federis dñi sub pellibus
est:Et ait nathan ad dauid:Omĩa que
in corde tuo sunt fac.dñs.n. tecum est.
Igitur nocte illa factus ẽ sermo dñi ad
nathan dicens:Vade et loquere dauid
seruo meo. Hec dicit dñs:Non edifica
bis tu mihi domum ad habitandũ. Ne
q;.n.mansi in domo ex eo tpe quo edu-
xi israel de terra egypti vsq; ad diẽ hanc
sed fui semp mutans loca tabernaculi.⁊
in tentorio manens cuꝫ omĩ israel. Nũ
quid locutus sum saltẽ vni iudicũ isra-
el quibus precepam. vt pascerẽt ꝓpl'm
meũ.et dixi quare nõ edificasti mihi do-
mum cedrinam? Nũc itaq; sic loqueris
ad seruũ meum dauid. Hec dicit domi-
nus exercituũ. Ego tuli te cũ in pascuis
seq̃reris gregeꝫ vt esses dux populi mei
israel.et fui tecũ quocũq; ꝑrexisti:et int'
feci omẽs inimicos tuos corã te: feciq;
tibi nomẽ q̃si vni⁹ magnorũ q̃ celebrãt'
in terra Et dedi locũ ꝓpl'o meo isrl'. Plã
tabit' et habitabit ĩ eo et vltra nõ cõmo
uebit':nec filij iniquitat' atterẽt eos sic
a principio.ex diebꝫ quibꝫ dedi iudices
ꝓpl'o meo isrl' ⁊ humiliaui vniuersos in
imicos tuos. Annũcio ergo tibi ꝙ edifi
caturus sit tibi dominus domũ. Cunq;
impleueris dies tuos vt vadas ad pa-
tres tuos suscitabo semẽ tuũ post te qđ
erit de filijs tuis.et stabiliam regnũ ei⁹
Ipe edificabit mihi domũ.⁊ firmabo so
liũ eius vsq; in eternũ. Ego ero ei in pa
trẽ.et ipe erit mihi in filiũ. et misericor
diã meã nõ auferã ab eo sicut abstuli ab
eo qui ante te fuit. Et statuã eum in do
mo mea.⁊ in regno meo vsq; in sempit'
nũ.⁊ thron⁹ ei⁹ erit firmisissimus in per
petuum. Iuxta omĩa verba hec.et iuxta
vniuersam visionem istã: sic locutus ẽ
nathan ad dauid. Cunq; venisset rex da
uid et sedisset corã domino.dixit: Quis
ego sum domine deus et que dom⁹ mea
vt prestares mihi talia? Sed et hoc pa-
rum visum est in conspectu tuo. Ideo-
q; locutus es sup domũ serui tui etiã in
futurum:et fecisti me spectabilem sup
omnes homines. Domine deus meus
q̃d vltra addere potest dauid cũ ita glo-
rificaueris seruũ tuum. et cognoueris
eum? Domine propter famulũ tuũ iu-
xta cor tuũ fecisti oẽm magnificẽtiã hãc
et nota esse voluisti vniuersa magnalia
Dñe nõ est similis tui.⁊ nõ ẽ ali⁹ de⁹ abs
q; te ex omĩbꝫ q̃s audiuim⁹ auribꝫ nr̃is.
Quis.n.ẽ ali⁹ vt ꝓpl'us tu⁹ isrl'.gẽs vna
in terra ad quã ꝑrexit deus vt liberaret
et faceret ꝓpl'm sibi:⁊ magnitudine sua
atq; t'roribꝫ eijceret natiões a facie eius
quẽ de egypto liberat? Et posuisti ꝓpl'm
tuũ isrl' tibi in ꝓpl'um vsq; in et'nũ.et tu
dñe fact⁹ es de⁹ eius. Nũc igit' dñe s'mo
quẽ locut⁹ es famulo tuo ⁊ sup domuꝫ
eius.ꝯfirmet' in ꝑpetuũ:⁊ fac sicut locu-
tus es:ꝑmaneatq; et magnificet' nomẽ
tuũ vsq; in sempit'nũ ⁊ dicat':dñs exerci
tuũ de⁹ isrl'.⁊ dom⁹ dauid serui ei⁹ ꝑma-
nẽs corã eo. Tu.n.dñe de⁹ meus reuela
sti auriculã serui tui vt edificares ei do-
mũ:⁊ idcirco ĩuenit seru⁹ tu⁹ fiduciã vt
oret corã te Nũc g̃ dñe tu es de⁹ ⁊ locut⁹

es ad seruū tuum tanta bñficia.et cepi/
sti bñdicere domui serui tui vt sit semp
coram te.Te.n.dñe bñdicēte benedicta
erit in perpetuum. XVIII

Factū ē aūt post hec vt pcuteret
dauid philistiim et humiliaret
eos.et tolleret geth ⁊ filias ei⁹
de manu philistiim: pcutereteq; moab ⁊
fierēt moabite serui dauid. offerētes ei
munera. Eo tpe pcussit dauid etiā ada
dezer regē soba regionis emath qñ pre
xit vt dilataret iperiū suū vsq; ad flumē
eufraten. Cepit ḡ dauid mille q̄drigas
eius et septē milia equitū ac vigīti mi/
lia viroz pditū. Subneruauitq; omēs
equos curruū:exceptis centū q̄drigis q̄s
reseruauit sibi. Supuenit aūt ⁊ syrus
damascen⁹ vt auxiliuz pberet adadezer
regi soba. Oz et hui⁹ pcussit dauid vigī
tiduo milia viroz. Et posuit milites in
damasco.vt syria q̄z seruiret sibi ⁊ offer
ret munera. Adiuuitq; eū dñs in cūctis
ad que prexerat. Tulit q̄z dauid phare/
tras aureas q̄s habuerāt serui adadezer
et attulit eas in hierl'm. necnon de thx/
bath ⁊ chun vrbibz adadezer eris pluri
mū: de quo fecit salomō mare eneū ⁊ co
lūnas et vasa enea. Quod cuz audisset
thou rex emath.pcussisse videlicz rex da
uid omnē exercitū adadezer regis soba
misit adurā filiū suū ad regez dauid.vt
postularet ab eo pacem.⁊ ogratularet ei
eo q̄ pcussisset et expugnasset adadezer
Aduersarius quippe erat thou adadezer
.Sed ⁊ oīa vasa aurea et argētea ⁊ enea
pfecrauit dauid rex dño.cū argēto ⁊ au/
rō tulerat ex vniuersis gētibz.taz ō idu
mea et moab et filiis āmon q̄z de phili/
stiim et amalech. Abisai vero filⁱ saruie
pcussit edom in valle salinarū decē ⁊ oc
to milia.et ostituit in edō psidiū.vt fui
ret idumea dauid.saluauitq; dñs dauid
in cūctis ad q̄ prexerat. Regnauit ḡ da/
uid sup vniuersū isrl'. ⁊ faciebat iudiciū
atq; iusticiā cūcto pl'o suo. Porro ioab
filius saruie erat sup exercitū.⁊ iosaphat
filius ahiluth acōmentariis. Sadoch
aūt filⁱ achitob ⁊ abimelech filius abia
thar sacerdotes:et susa scriba. Banaias
q̄z filius ioiade sup legiones cerethi et
felethi. Porro filij dauid primi ad ma/
num regis. XIX

Accidit aūt vt morerel naas rex
filioz āmon:⁊ regnaret anon fi/
lius ei⁹ p eo. Dixitq; dauid: Fa
ciā misericordiā cū anon filio naas. Pre
stitit.n.mihi pī ei⁹ grāz. Misitq; dauid
nūcios ad ocolandū eū sup mortez pris
sui. Qui cū puenissent in terrā filioruz
āmon.vt ocalarent anon:dixerūt prin/
cipes filioruū āmon ad anon. Tu forsitā
putas q̄ dauid honoris causa in prez tu
um miserit q̄ ocolarent te:nec aīaduer/
tis q̄ vt explorēt ⁊ inuestigēt ⁊ scrutent
terrā tuā venerint ad te ſui eius. Igit
anon pueros dauid decaluauit et rasit.
et pcidit tunicas eoz a natibz vsq; ad pe
des ⁊ dimisit eos. Qui cū abissent ⁊ hoc
mādassent dauid:misit in occursū eoz.
Grādez.n.otumeliā sustinuerūt.⁊ pce/
pit vt manerēt in hierichō donec cresce
ret barba eoz.⁊ tūc reuerterent. Vidē/
tes aūt filij āmon q̄ iniuriā fecissent da
uid taz anō q̄z reliqui pl'is: miserūt mil
le talēta argēti.vt oducerēt sibi ō meso
potamia ⁊ de syria maacha.⁊ de soba cur
rus et eqtes. Cōdurerūtq; trigintaduo
milia curruū ⁊ regē maacha cū pl'o ei⁹
Qui cū venissent:castrametati sūt e re/
gione medaba. Filij q̄z āmon ogregati
de vrbibz suis.venerūt ad bellū. Qō cuz
audisset dauid:misit ioab ⁊ oēm exerci/
tū viroruū fortiū. Egressiq; filij āmō:di/
rexerunt aciē iuxta portā ciuitat. Reges
aūt qui ad auxiliū eius venerāt sepatim
in agro steterūt. Igit ioab intelligēs bel
lum ex aduerso ⁊ post tergū ō se fieri.ele
git viros fortissimos de vniuso isrl'⁊ p/
rexit ō syrū. Reliquā aūt ptez pl'i dedit
sub manu abisai frīs sui. ⁊ prexerūt ō fi
lios āmon. Dixitq;: Si vicerit me syr⁹
auxilio eris mihi.si aūt supauerint te fi
lij āmon.ero tibi in psidiū. Cōfortare ⁊
agam⁹ virilit̄ p pl'o nr̄o.et p vrbibz dei
nr̄i. Dñs aūt qō i ospectu suo lxnū ē fa
ciat. Perrexit ḡ ioab ⁊ pl's q̄ cū eo erat

ꝯtra syrũ ad p̄liũ: et fugauit eos. Porro filij ãmon vidẽtes ꝙ fugisset syrus. ipsi q̃z fugerũt abisai fratrem eius: ⁊ ingressi sunt ciuitatẽ. Reuersusq̃z est etiaz ioab in hierl'm. Videns aũt syrus ꝙ cecidisset corã israel: misit nuncios et adduxit syrũ qui erat trãs fluuiũ. Sophat aũt princeps militie adadeçer erat dux eoꝝ. Qd̃ cũ annunciatũ esset dauid: ꝯgregauit vniuersũ isrl'. ⁊ trãsiuit iordanẽ. irruitq̃z in eos et direxit ex aduerso aciẽ. illis ꝯ pugnãtibꝫ. Fugit aũt syrus isrl': Et interfecit dauid de syris. septem milia curruũ ⁊ quadragĩta milia peditũ. ⁊ sophat exercit⁹ principẽ. Vidẽtes aũt serui adadeçer se ab isrl' esse sup̄atos: trãsfugerũt ad dauid ⁊ seruierũt ei. Noluitq̃z vltra syria auxiliũ p̄bere filijs ãmon. XX

Factũ est aũt post ãni circulũ eo tp̄e quo solẽt reges ad bella p̄cedere ꝯgregauit ioab exercitũ et robur militie: et vastauit terrã filioꝝ ammon. Perrexitq̃z et obsedit rabba. Porro dauid manebat in hierl'm qñ ioab percussit rabba: et destruxit eã. Tulit aũt dauid coronã melchon de capite ei⁹ et inuenit in ea auri põdo talẽtuz ⁊ p̄ciosissimas gẽmas: fecitq̃z sibi inde diadema. Manubias q̃z vrbis plurimas tulit: populũ aũt qui erat in ea eduxit. ⁊ fecit sup̄ eos tribulas. et trahas. ⁊ ferrata carpẽta trãsire: ita vt dissecarent̃ et cõtererent̃. Sic fecit dauid cũctis vrbibꝫ filioꝝ ãmon. et reuersus ẽ cũ omĩ ppl'o suo in hierl'm: Post hec initũ est belluz in gaçer aduersũ philisteos. in quo percussit sobochai vsathithes saphai de genere raphaim. ⁊ humiliauit eos. Aliud q̃z bellũ gestũ est aduersus philisteos. in quo p̄cussit adeodatus fili⁹ salt⁹ bethleemites fratrẽ goliath gethei. cuius haste lignũ erat quasi liciatoriũ texẽtiuz. Sz et aliud bellũ accidit in geth: in quo fuit hõ longissimus senos hñs digitos id est simul vigintiquattuor: qui et ip̄e de raphaĩ fuerat stirpe generat⁹. Hic blasphemauit isrl': ⁊ p̄cussit eũ ionathã fili⁹ samaa fratr̃ dauid. Hi sunt filij raphaim in geth qui ceciderunt in manu dauid et seruorum eius. XXI

Consurrexit aũt sathan contra israel. et incitauit dauid vt nũeraret israel. Dixitq̃z dauid ad ioab et ad principes ppl'i: Ite et numerate israel a bersabee vsq̃z dan. ⁊ afferte mihi numerũ vt sciã. Rñditq̃z ioab: Augeat dñs ppl'm suũ centuplũ q̃z sũt. Nõne dñe mi rex oẽs serui tui sunt? Quare h̃ q̃rit dñs meus qd̃ in peccatum reputetur israeli? Sed sermo regis magis p̄ualuit. Egressusq̃z est ioab ⁊ circumiuit vniuersuz isrl' ⁊ reuersus ẽ hierl'm. Deditq̃z dauid numerũ eoꝝ quos circũierat. ⁊ inuẽt⁹ ẽ oĩs nũer⁹ isrl' mille milia et cẽtum milia virorũ educẽtiũ gladiũ. De iuda aũt quadringẽta septuaginta milia bellatoꝝ. Nã leui ⁊ beniamin non numerauit: eo ꝙ inuit⁹ exequeret̃ regis imp̄ium. Displicuit aũt deo qd̃ iussum erat: et p̄cussit isrl'. Dixitq̃z dauid ad deum: peccaui nimis vt h̃ facerem: Obsecro aufer iniquitatẽ serui tui: q̃z insipiẽter egi. Et locutus est dñs ad gad vidẽtem dauid dicẽs: Vade ⁊ loquere ad dauid ⁊ dic ei: Hec dicit dñs. Trium tibi optionẽ do: vnũ qd̃ volueris elige vt faciã tibi. Cũq̃z venisset gad ad dauid dixit ei. Hec dicit dñs. Elige qd̃ volueris aut tribꝫ ãnis pestilẽtiaz. aut tribꝫ mẽsibus te fugere hostes tuos et gladiũ eoruz nõ posse euadere. aut tribꝫ diebꝫ gladiũ dñi et mortẽ versari in terra. et angelũ dñi interficere in vniuersis finibꝫ israel. Nũc igit̃ vide quid rñdeaz ei qui misit me. Et dixit dauid ad gad. Ex oĩ p̄te me angustie p̄mũt: Sz meli⁹ mihi est vt incidã in man⁹ dñi (q̃z multe sunt miseratões ei⁹) q̃z in man⁹ hoĩm. Misit ergo dñs pestilẽtiã in isrl': ⁊ ceciderũt de isrl' septuaginta milia viroruz. Misit q̃z angelũ in hierusalem. vt p̄cuteret eam Cũq̃z p̄cuteret̃. vidit dñs ⁊ misert⁹ ẽ super magnitudinẽ mali: et ĩperauit angelo qui p̄cutiebat. Sufficit iã. cesset manus tua. Porro angel⁹ dñi stabat iuxta aream hornan iebusei: leuansq̃z dauid

oculos suos: vidit angelū dñi stantē in
ter celū et terrā: ⁊ euaginatuz gladiū in
manu eius. et versum ꝯtra hierl'm. et ce
ciderūt tam ipe q̄z maiores natu vestiti
cilitijs ꝓni in terrā Dixitq̄z dauid ad de
um. Nōne ego sū qui iussi vt nūeraret
ꝓpl's? Ego q̄ peccaui: ego qui malū feci:
Iste grex quid cōmeruit? Dñe de⁹ me⁹
vertat obsecro man⁹ tua in me: ⁊ in do-
mū pr̄is mei: ꝓpl's aūt tu⁹ non ꝑcutiat?
Angel⁹ aūt dñi p̄cepit gad vt diceret da
uid: vt ascēderet extrueretq̄z altare dño
deo in area hornā iebusei. Ascendit g̊ da
uid iuxta sermonē gad: quē locut⁹ ei fu
erat ex noīe dñi. Porro hornā cū suspe-
xisset ⁊ vidisset angeluz q̄ttuorq̄z filij ei⁹
cū eo: abscōderūt se. Naz eo tp̄e terebat
in area triticū Igit cū veniret dauid ad
hornā ꝯspexit eū hornan. et ꝓcessit ei ob-
uiā de area ⁊ adorauit eū ꝓnus in terrā.
Dixitq̄z ei dauid Da mihi locū aree tue
vt edificē ī ea altare dño. ita vt q̄ntū vz
argēti accipias: ⁊ cesset plaga a ꝓpl'o. Di
xit aūt hornan ad dauid. Tolle et faciat
dñs me⁹ rex qd̄cūq̄z ei placet. Sz et bo-
ues do in holocaustū. ⁊ tribulas in ligna
et triticū ī sacrificiū: oīa libēs p̄beo. Di-
xitq̄z ei rex dauid Neq̄q̄z ita fiet: sed argē
tū dabo quantū valet. Neq̄z. n. tibi au-
ferre debeo et sic offerre dño holocausta
gratuita. Dedit g̊ dauid hornā ꝓ loco si
clos auri iustissimi pōderis sexcentos: ⁊
edificauit ibi altare dño: obtulitq̄z holo
causta ⁊ pacifica: et inuocauit deū. et ex-
audiuit eū in igne de celo sup altare ho-
locasti. Precepitq̄z dñs angelo. ⁊ cōuer
tit gladiū suū in vaginā. Protin⁹ g̊ da-
uid vidēs q̄ exaudisset eū dñs ī area hor
nan iebusei. īmolauit ibi victimas. Ta
bernaculū aūt dñi qd̄ fecerat moyses in
deserto ⁊ altare holocaustoꝝ ea tēpestate
erat in excelso gabaon: et nō p̄ualuit da
uid ire ad altare vt ibi obsecraret deum
Nimio. n. fuerat timore ꝑterrit⁹: vidēs
gladiū angeli dñi.

XXII

Dixitq̄z dauid. Hec est dom⁹ dei
et hoc altare in holocaustū isrl'.
Et p̄cepit vt ꝯgregarent oēs ꝓ
seliti de terra isrl' ⁊ constituit ex eis lato
mos od cedendos lapides et poliendos
vt edificaret domus dei. Ferrū q̄z pluri
mū ad clauos ianuarū ⁊ ad cōmissuras
atq̄z iūcturas p̄parauit dauid. ⁊ eris pō
dus īnumerabile. Ligna q̄z cedrina nō
poterāt estimari: q̄ sidonij et tyrij depor-
tauerūt ad dauid. Et dixt dauid: Salo
mon filius me⁹ puer ꝑuulus est et deli-
cat⁹. Dom⁹ aūt quā edificare volo dño
tal' esse debet vt in cūctis regionib⁹ noīe
tur. Prepabo g̊ ei necessaria. Et ob hāc
cām ante mortē suā oēs p̄parauit impē
sas: Vocauitq̄z salomonē filiū suū. et p̄-
cepit ei vt edificaret domū dño deo isrl'.
Dixitq̄z dauid ad salomonē. Fili mi vo-
lūtatis mee fuit vt edificarē domuz noī
dñi dei mei: sed factus est sermo dñi ad
me dicēs: Multū sanguinez effudisti et
plurima bella bellasti: nō poteris edifica
re domū noī meo: tāto effuso sanguine
coraz me. Filius qui nascet tibi: erit vir
quietissim⁹. Faciā. n. euz requiescere ab
omīb⁹ inimicꝫ suis. ꝑ circūitū et ob hāc
cām pacificus vocabit. et pacē ⁊ ociū da
bo in isrl' cūctis dieb⁹ ei⁹. Ipe edificabit
domū noī meo ⁊ ipe erit mihi in filiū et
ego ero illi in patrē firmaboq̄z solium re
gni eius sup isrl' in eternū Nūc g̊ fili mi
sit dñs tecū ⁊ ꝓsperare. et edifica domū
dño deo tuo: sicut locutus est de te Det
q̄z tibi dñs prudentiā et sensuz: vt rege
re possis israel. et custodire legez dñi dei
tui. Tūc. n. ꝓficere poteris: si custodieris
mādata et iudicia que p̄cepit dñs moy-
si vt doceret isrl'. Cōfortare ⁊ virilit age
ne timeas neq̄z paueas: Ecce ego ī pau
ꝑtaticula mea p̄paraui impēsas domus
dñi auri talēta centū milia: ⁊ argēti mil
le milia talētoꝝ eris vero et ferri nō est
pōdus: vincit. n. numer⁹ magnitudine
Ligna ⁊ lapides p̄paraui ad vniūsa im-
pendia. Habes q̄z plurimos artifices. la
tomos ⁊ cemētarios artificesq̄z lignorū
et oīm artiū ad faciendū opus. pruden
tissimos. in auro et argēto. in ere et fer-
ro. cui⁹ nō est numerus. Surge igitur
et fac: et erit dñs tecū. Precepit q̄z da-

uid cūctis pncipibꝫ iſrl̃.vt adiuuarent
ſalomonē filium filium.cernitis inqui/
ens q̄ dñs deus vr vobiſcū ſit.⁊ dederit
vobis requiē p circūitū⁊ tradiderit oēs
inimicos vros in manꝰ vras.⁊ ſubiecta
ſit terra coꝝ dño⁊ coꝝ ppl̃o eius. Dꝛe
bete igit̃ corda vra⁊ aīas vras.vt q̄ratis
dñm deū vrm: ⁊ cōſurgite et edificate
ſcūariuꝫ dño deo. vt introducat̃ arca fe/
deris et vaſa dño ꝯſecrata in domū que
edificatur nomini dñi. XXIII

IGitur dauid ſenex et plenꝰ die
rum regē cōſtituit ſalomonē fi
lium ſuū ſup iſrael.⁊ ꝯgregauit
oēs pncipes iſrl̃:et ſacerdotes atq̄ leui/
tas. Numeratiq̄ ſunt leuite a viginti ā
nis et ſupa.⁊ inuēti ſunt trigintaocto
milia viroꝝ. Ex his electi ſunt⁊ diſtri
buti in miſteriū domꝰ dñi.vigintiquat
tuoꝛ milia:ꝓpoſitoꝛ aūt et iudicū ſex mi
lia. Dozro quattuoꝛ milia ianitoꝛes et
totidē pſaltes canētes dño in oꝛganis
q̄ fecerat ad canēdū: ⁊ diſtribuit eos da
uid p vices filioꝛ leui gerſon videlicet
et caath⁊ merari. Filij gerſon. leedā et
ſemei. Filij leedan pncipes: iehielxl et
çethā⁊ ioelxl tres. Filij ſemei:ſalomith
et oçielxl⁊ aran tres. Iſti pncipes fami
liarū leedā. Dozro filij ſemei.leeth⁊ çi
ça et iaus⁊ baria. Iſti filij ſemei q̄ttuoꝛ
Erat aūt leeth pꝛioꝛ.çiça ſcḋus. Dozro
iaus et baria.nō habuerunt plurimos
filios.⁊ idcirco in vna familia vnaq̄ dꝛ
mo cōputati ſunt. Filij caath: amrā et
yſaar hebꝛon⁊ oçielxl quattuoꝛ. Filij am
ram.aarō et moyſes. Segꝛegatuſq̄ eſt aa
ron vt miniſtraret in ſcā ſcōꝝ.ipe⁊ filij
eius in ſempiternū.et adoleret incēſuꝫ
dño ſm ritū ſuū:ac bñdiceret noī eiꝰ in
ꝑpetuū. Moyſi q̄ꝫ hoīs dei filij ānume/
rati ſunt in tribu leui. Filij moyſi: ger/
ſan et elieçer: Filij gerſan:ſubuielxl pꝛimꝰ
Fuerūt aūt filij elieçer.roobia pꝛimꝰ:et
nō erant elieçer filij alij. Dozro filij ro/
obia mltiplicati ſunt nimis. Filij yſaar
ſalomith pꝛimus. Filij hebꝛō:ieriau pꝛi
mus.amarias ſecundus iaqielxl tertius
ihecmaā quartus. Filij oçielxl:micha pꝛi
mus.ieſia ſecūdus. Filij merari:mooli
et muſi. Filij mooli:eleaçar et cis Moꝛ
tuus eſt aūt eleaçar.et nō habuit filios
ſed filias:acceperūtq̄ eas filij cis frēs ea
rum. Filij muſi mooli et eder et hieri/
muth tres. Hi filij leui in cognatiōibꝫ
et familijs ſuis:pncipes p vices et nu
merū capitū ſinguloꝝ:qui faciebāt opa
miſterij domus dñi a viginti ānis⁊ ſu/
pꝛa. Dixit.n.dauid. Requiez dedit dñs
deus iſrl̃ ppl̃o ſuo⁊ habitatōnez hierlm
vſq̄ in eternū nec erit officij leuitaruꝫ
vt vltra poꝛtent tabernaculuꝫ.⁊ oīa va/
ſa eius ad miniſtrādū. Iurta ꝓcepta q̄ꝫ
dauid nouiſſima ſupputabit̃ numerus
filioꝝ leui.a viginti ānis et ſup̄.et erūt
ſub manu filioꝝ aaron in cultuꝫ domus
dñi in veſtibulis et in exedris et in loco
purificatōis et in ſanctuario et in vniu
ſis opibꝫ miniſterij tēpli dñi: Sacerdo
tes aūt ſup panes ꝓpoſitōis et ad ſimi/
le ſacrificiū et ad lagana⁊ açyma et ſar/
taginē et ad toꝛrendū et ſup omne pon
dus atq̄ menſurā. Leuite vero vt ſtent
mane ad cōfitendū et canendū dño: ſi/
militerq̄ ad veſperā tam in oblationez
holocauſtoꝝ dñi q̄ꝫ in ſabbatis et kale/
dis et ſollēnitatibus reliquis. iuxta nu
merū⁊ cerimonias vniuſcuiuſq̄ rei iu
giter coꝝ dño:et cuſtodiāt obſeruatōes
tabernaculi federis.⁊ ritū ſcūarij.et ob/
ſeruationē filioꝝ aaron fratrū ſuoꝝ.vt
miniſtrēt in domo domini. XXIIII

POzro filijs aaron hec partitiōes
erant.Filij aaron.nadab et ab/
iu et eleaçar⁊ ythamar:moꝛtui
ſunt aūtē nadab et abiu ante patrē ſuū
abſq̄ liberis:ſacerdotioq̄ functuſ ē elea
çar et ythamar. Et diuiſit eos dauid.i.
ſadoch de filijs eleaçari.⁊ ahimelech de
filijs ythamar ſm vices ſuas⁊ miniſte
riū inuētiq̄ ſunt multo plures filij elea
çar in pncipibꝫ viris.q̄ꝫ filij ythamar.
Diuiſit aūt eis hꝰ eſt filijs eleaçar pnci/
pes per familias ſedecim.et filijs ytha
mar p filias⁊ domos ſuas octo. Dozro
diuiſit vtraſq̄ inter ſe et familias ſorti/
bus: Erāt enī pncipes ſcūarij⁊ pncipa

cipes domus dei: tam de filijs eleaçar q̃ꝫ
d̃ filijs ythamar Descripsitq̃ eos seme
ias filius nathanael scriba leuites. corã
rege et principibꝫ et sadoch sacerdote ⁊
ahimelech filio abiathar. prĩcipibꝫ q̃ꝫ fa
miliarũ sacerdotaliũ et leuitarũ vnã do
mum q̃ ceteris p̃erat. eleaçar. ⁊ alteram
domũ que sub se habebat ceteros. ytha-
mar. Exiuit aũt sors prima ioiarib. secũ
da iedeie. tertia harim: q̃rta seorim. q̃n-
ta melchia. sexta maimna. septĩa acchos
octaua abia. nona iesu. decima sechenia
vndecima eliasib. duodecima iacim: tre
decima hoppha. decimaquarta isbaal. de-
cimaquĩta belga. d̃cimasexta emmer. de
cimaseptima eçir. d̃cimaoctaua aphses
d̃cimanona aphxceia. vicesima eçechiel
vicesimaprima iachin: vicesima secũda
gamul. vicesimatertia dilaiau vicesima
quarta maçiau. He vices eoꝝ ꝑm mini
steria sua vt ingrediant̃ domũ dei. et iu-
xta ritũ suũ sub manu aaron p̃ris eorũ:
sicut p̃cepat dñs deus isrl̃. Porro filioꝝ
leui q̃ reliqui fuerãt de filijs amrã. erat
subuhel. et de filijs subuhel iedeia. De fi
lijs q̃ꝫ roobie. princeps iesias. ysaaris
vero filius salemoth. filiusq̃ salemoth.
ianadiath. filiusq̃ ei⁹ ieriau prim⁹. ama
rias secũdus iaçihel tertius. iethmoam
quartus. Filius oçihel: micha. filius mi
cha. samir Frater micha: iesia. filiusq̃ ie
sie: çacharias. Filij merari: mooli ⁊ mu-
si. Filius osiau: bẽnon. filius q̃ꝫ merari:
oçiau et soem et sachur ⁊ hebri. Porro
mooli filius eleaçar: qui non habebat li
beros. Filius vero cis. hieramihel. Filij
musi. mooli eder et hierimoth Isti filij
leui ꝑm domos familiarũ suarũ. Mise-
runtq̃ et ip̃i sortes ꝯtra fratres suos. fi
lios aaron corã dauid rege et sadoch et
ahimelech et principibꝫ familiaꝝ sacer-
dotalium et leuiticarum tam maiores
q̃ꝫ minores oẽs sors eq̃liter diuidebat.

Igitur dauid et ma- XXV
gistratus exercitus segregauerẽt
in ministeriũ filios asaph. et he
mã et ydithun: qui ꝓphetarẽt in cithar⁹
et psalterijs ⁊ cymbalis ꝑm numerũ su
um dedicato sibi officio seruiẽtes. De fi
lijs asaph çachur. et ioseph. ⁊ nathania
et asarela. filij asaph sub manu asaph ꝓ
phetãtes iuxta regẽ. Porro ydithun fi-
lij ydithun. godolias. sori. ieseias. ⁊ sabi
as. et mathathias. sex sub manu patris
sui ydithun: qui in cithara ꝓphetabat su
per cõfitẽtes et laudãtes dñm. Hemaꝫ
q̃ꝫ filij hemã. bocciau. mathamu. oçihel:
subuhel et hierimoth. ananias. anani.
eliatha. geldelthi et romethieçer et ies-
baccasa. mellothi othir. moçioth. Oẽs
isti filij hemã vidẽtis regis in sermoni-
bus dei vt exaltaret cornu Diditq̃ deus
hemam filios q̃ttuordecim ⁊ filias tres
Uniuersi sub manu patris sui ad cantã
dum in tẽplo dñi distributi erãt in cym
balis et ꝑ salterijs et citharis in mĩste-
ria dom⁹ dñi iuxta regẽ: asaph videlicet
et ydithun et hemã. Fuit aũt numerus
eoꝝ cũ frĩbꝫ suis q̃ erudiebant cãticum
dñi cũcti doctores ducẽti octogintaocto
Miserũtq̃ sortes ꝑ vices suas ex equo.
tam maior q̃ꝫ minor: doctus parit̃ ⁊ ĩ do
ctus. Egressaq̃ ẽ sors prima ioseph qui
erat de asaph. secunda godolie ip̃i ⁊ filijs
eius et frĩbꝫ eius duodecĩ. tertia çachur
filijs et frĩbꝫ eius duodecĩ. quarta ysari
filijs et frĩbꝫ eius duodecim. quinta na
thanie filijs ⁊ fratribꝫ ei⁹ duodecĩ. sexta
bocciau filijs et fratribus ei⁹ duodecim
septima israhela filijs et frĩbꝫ ei⁹ duode
cim. octaua esaie filijs et frĩbꝫ eius duo
decim. nona mathanie filijs et fratribꝫ
eius duodecim. decima semeie filijs et
fratribꝫ eius duodecim. vndecima esra
hel filijs et frĩbꝫ eius duodecim. duode
cima asabie filijs et frĩbꝫ ei⁹ duodecim.
tertiadecima subuhel filijs et frĩbꝫ eius
duodecim. q̃rtadecima mathathie fili-
is ⁊ fratribꝫ ei⁹ duodecim. quĩtadecima
hierimoth filijs ⁊ frĩbꝫ eius duodecim
sextadecima ananie filijs ⁊ fratribꝫ eius
duodecim. septimadecima iesboccase fi
lijs et fratribꝫ ei⁹ duodecim. octauade-
cima anani filijs et fratribꝫ ei⁹ duodecĩ
nonadecima mellothi filijs ⁊ frĩbus ei⁹
duodecim. vicesima eliatha filijs et fra

tribus eius duodecim. vicesimaprima
othir filijs et fratribus eius duodecim
vicesimasecunda goddolathi filijs ⁊ fra
tribus eius duodecim. vicesimatertia
açiud filijs et fratribus eius duodecim
vicesimaquarta romethieçer filijs ⁊ fra
tribus eius duodecim. XXVI

Diuisiones aūt ianitorū de cho-
rit; mesellemia filius chore. de
filijs asaph filij mesellemie: ça-
charias primogenitus. iadihel secūdus
çabadias tertius. iathanael quart⁹. abi
lam quintus. iohānan sextus. elioenai
septimus. Filij aūt obededom: semeias
primogenitus. ioçabad secūdus. iohaa
tertius. sachar quartus. nathanael quī
tus. amihel sext⁹. ysachar septim⁹. phol-
lathi octau⁹: qꝛ benedixit illi dn̄s. Se-
meie aūt filio eius nati sunt filij p̄fecti
familiaꝝ suaꝝ: erāt. n. filij fortissimi. Fi
lij ḡ semeie othin et raphael et obediel.
sabad et fratres ei⁹ viri fortissimi. heliu
q̄z et samathias. Oēs hi de filijs obede-
dom ip̄i et filij et fratres eorū fortissimi
ad ministrandū sexagintaduo de obede-
dom. Porro mesellamie filij et frēs eo-
rū robustissimi decē et octo. De hosa au
tem. i. de filijs merari. semri princeps.
Nō. n. habuerat primogenitū. ⁊ idcirco
posuerat eū pater eius in principez. hel-
chias secūdus. tabelias tertius. çachari
as quartus. Oēs hi filij et frēs hosa tre
decim. Hi diuisi sūt ī ianitores: vt sem-
per principes custodiarū sicut et frēs eo
rum mīstrarēt in domo dn̄i: Misse sunt
ergo sortes ex equo. et paruis ⁊ magnis
ꝑ familias suas in vnāquāq̄z portaꝝ Ce
cidit ḡ sors oriētalis selemie. Porro ça-
charie filio eius viro prudentissimo et
erudito sortito obtigit plaga septētrio-
nalis. Obededom vero et filijs eius ad
austrū. in qua ꝑte domus erat seniorū
ꝯciliū: sephphima et hosa ad occidētem
iuxta portā que ducit ad viaz ascēsionis
custodia contra custodiā. Ad orientē ve
ro leuite sex. et ad aquilonē quattuor ꝑ
diez: atq̄z ad meridiē similiter in die q̄t-
tuor: et vbi erat cōciliū bini et bini. In
cellulis q̄z ianitorū ad occidentē q̄ttuor
in via: biniq̄z ꝑ cellulas. Ad septētrionē
vero et meridiez. quaterni ꝑ dies singu
los mutabant̄. et ad basilicā ꝯcilij ad oc
cidentē bini: habentes subiectos alios
in via: biniq̄z ꝑ cellulas. He sunt diuisio
nes ianitorū filiorum chore et merari.
Porro achias erat sup̄ thesauros dom⁹
dn̄i. ⁊ vasa sanctoꝝ. Filij q̄z dan filij ger
sonni. De ledan principes familiaꝝ: le-
dan et gersonni ieiheli. Filij ieiheli: ça-
than et iohel fratres eius sup̄ thesauros
domus dn̄i amramitis et ysaaritis ⁊ he-
bronitis et oçihelitis. Subuhel aūt fili
us gersan filij moysi p̄positus thesauris
frater q̄z eius elieçer cuius filius raabia
et huius filius esaias et huius filius io
rā. huius q̄z filius çechri. ⁊ huius filius
selemith. Ip̄e selemith et fratres eius
sup̄ thesauros sanctoꝝ que sanctificauit
dauid rex. et principes familiarū ⁊ tribu
ni et centuriones ⁊ duces exercitus. de
bellis et manubijs preliorū que ꝯsecra-
uerant ad instaurationē et suppellecti-
lem tēpli dn̄i: Hec aūt vniūsa sanctifi-
cauit samuel vidēs et saul filius cis. et
abner filius ner. ⁊ ioab filius saruie: om
nesq̄z sanctificauerāt ea ꝑ manum sale-
mith et fratrū eius. ysaaritis vero pre-
erat chonenias et filij eius ad opa forin
secus sup̄ isrl̄. ad docendū et iudicādum
eos. Porro d̄ hebronitis asabias ⁊ frēs
eius viri fortissimi mille septingēti pre
erant israeli. trans iordanē ꝯtra occidē-
tem: in cūctis opib⁹ dn̄i et in ministeri-
um regis. Hebronitarū aūt prīceps fu
it ieria: s̄m familias et cognatōes eorū
Quadragesimo āno regni dauid recēsi
ti sūt et inuēti sūt viri fortissimi ī gaçer
galaad fratresq̄z eius robustioris etatis
duo milia septingēti principes familiaꝝ
Preposuit aūt eos dauid rex rubenitis
et gadditis et dimidie tribui manasse:
in oē mīsteriū dei et regis. XXVII

Filij aūt isrl̄ s̄m numeꝝ suū p̄n
cipes familiarū. tribuni. ⁊ cētu-
riones ⁊ p̄fecti q̄ ministrabant
regi iuxta turmas suas. ingrediētes et

egredientes ꝑ singulos mēses in anno vigītiq̄ttuor milibꝫ singuli p̄erāt. Prime turme in primo mēse iesboam preerat filiꝰ çabdihel: et sub eo vigintiquattuor milia. De filijs phares. princeps cunctorū principū in exercitu mēse primo Secūdi mensis habebat turmā du diaohites. et post se alter nomīe macelloth qui regebat partem exercitus vigintiquattuor miliū Dux q̄z turme tertie in mēse tertio erat banaias filius ioiade sacerdotis. ⁊ in diuisione sua vigītiquattuor milia: Ip̄e ē banaias fortissimus inter triginta ⁊ sup triginta. Preerat autē turme ip̄ius amiçadab filius eius. Quartus mēse q̄rto asahel frater ioab. ⁊ çabedias filius eius post eū. et in turma eiꝰ vigintiquattuor milia. Quītus mēse quinto princeps samaoth ieçerites: et in turma eius vigintiq̄ttuor milia. Sextus mēse sexto hira filius acces thecuites. et in turma eius vigintiq̄ttuor milia. Septimꝰ mense septimo helles phallonites de filijs effraim et in turma eiꝰ vigītiquattuor milia. Octauus mēse octauo sobochai vsathites de stirpe çarai. et in turma eius viginq̄ttuor milia. Nonꝰ mēse nono abieçer anathotites de filijs gemin. et in turma eiꝰ vigintiquattuor milia. Decimus mēse decimo marai et ipse nethophatites de stirpe çarai: et in turma eius vigintiq̄ttuor milia. Undecimus mense vndecimo banaias pharathonites d̄ filijs ephraim: et in turma eius vigintiq̄ttuor milia. Duodecimus mēse duodecimo holdai nethophatites de stirpe gothoniel. et in turma eius vigintiquattuor milia. Porro tribubꝫ p̄erāt in isrl̄. rubēitꝫ dux elieçer filius çechri symeonitis: dux saphacias filius macha. leuitis: asabias filius chamuel. aaronitꝫ. sadoch. iuda: heliu frater dauid. ysachar: amri filius michahel. çabulonitis: iesmaias filiꝰ abdie neptalitibꝫ: hierimoth filiꝰ oçihel. filijs ephraim: osee filius oçaçiu dimidie tribui manasse: iohel filius phadaie. et dimidie tribui manasse in galaad: iaddo filius çacharie. bēiamin aūt iasihel filius abner. dan vero eçrihel filiꝰ ieroam. Hi principes filiorū isrl̄. Noluit autē dauid numerare eos a viginti ānis inferius: q̄z dixerat dn̄s vt multiplicaret israel q̄ si stellas celi. Joab filius saruie ceperat numerare nec ꝯpleuit q̄z sup hoc ira dei irruerat in isrl̄. et idcirco numerus eoꝝ qui fuerant recensiti non est relatus in fastos regis dauid. Sup thesauros autem regis fuit asmoth filiꝰ adihel. His autem thesauris qui erāt in vrbibꝫ ⁊ in vicis et in turribꝫ presidebat ionathan filius oçie. Operi autē rustico et agricolis qui exercebāt terram preerat eçri filius chelub. vinearūq̄z cultoribꝫ semeias romathites cellis autem vinarijs çabdias aphonites. Nam sup oliueta et ficeta que erāt in campestribus. balanan gederithes. sup apothecas autem olei: ioas. Porro armentis que pascebātur in sarona prepositus fuit sethrai saronites. et super boues in vallibus saphat filius adli. super camelos vero vbil hismaelites. et sup asinos. iadias meronathites. super oues q̄z iaçim agarenus. Omnes hi principes substantie regis dauid Jonathan autem patruus dauid consiliarius vir prudens et literatus. ip̄e ⁊ iadihel filius achamoni erāt cum filijs regis. Achitophel etiā ꝯsiliarius regis et chusi arachites amicꝰ regꝫ. Post achitophel fuit ioiada filius banaie et abiathar. Princeps autem exercitus regis erat ioab.

XXVIII

Conuocauit igit̄ dauid oēs p̄ncipes isrl̄. duces tribuū et p̄positos turmaꝝ q̄ mīstrabāt regi: tribunos q̄z ⁊ cēturiones ⁊ q̄ p̄erāt substātie ⁊ possessiōibꝫ regis: filiosq̄z suos cum eunuchis. ⁊ potētes ⁊ robustissimos q̄sq̄z in exercitu hierl̄m. Cunq̄z surrexisset rex et stetisset. ⁊ ait: Audite me frēs mei ⁊ ppl̄s meꝰ: Cogitaui vt edificarē domū in q̄ req̄esceret arca federꝫ dn̄i ⁊ scabellū pedū dn̄i dei nr̄i: ⁊ ad edificādū oīa p̄paui: deꝰ aūt dixit mihi: nō edificab̄ domū noī meo: eo q̄ sis vir bellator ⁊ sāguinez

fuderis sed et elegit dñs deus isrl' me de
vniuersa domo patris mei vt essem rex
sup isrl' in sempiternũ. De iuda.n.ele-
git prĩcipes. Porro de domo iuda domũ
patris mei: et de filijs patris mei placu-
it ei vt me eligeret regẽ sup cũctũ israel
sed ⁊ de filijs meis. filios.n. mihi mul-
tos dedit dñs: elegit salomonẽ filiũ me
um vt sederet in throno regni dñi sup
israel. dixitq; mihi: Salomõ filius tu⁹
edificabit domũ meã ⁊ atria mea. Ip̃m
enĩ elegi mihi in filiũ. et ego ero ei ĩ pa-
trẽ: ⁊ firmabo regnũ eius vsq; ineternũ
si pseuerauerit facere p̃cepta mea et iu-
dicia sicut ⁊ hodie. Nũc g̃ corã vniuerso
cetu israel audiẽte deo nr̃o custodite ⁊ p
quirite cũcta mãdata dñi dei nr̃i vt possi
deatis terrã bonã. et relinq̃tis eã filijs ve
stris post vos vsq; in sempiternũ. Tu au
tem salomõ fili mi scito deũ pr̃is tui. et
serui ei corde pfecto et aĩo voluntario.
Oĩa enĩ corda scrutat̃ dñs ⁊ vniuersas
mentiũ cogitatões intelligit. Si q̃sierꝫ
eũ. inuenies: si aũt dereliq̃ris eũ. pijci-
et te in etenũ. Nũc g̃ qꝛ elegit te dñs vt
edificares domũ scũarij: ꝯfortare ⁊ pfice
Dedit aũt dauid salomoni filio suo de-
scriptionẽ porticus et tẽpli ⁊ cellarioꝝ ⁊
cenaculi et cubiculorũ in adytis ⁊ dom⁹
ppitiatõis. necnõ et oĩm q̃ cogitauerat
atrioꝝ et exedrarũ p circũituꝫ in thesau-
ros domus dñi et in thesauros scõꝝ. di-
uisionũq; sacerdotaliũ et leuiticaruꝫ in
oĩa opa domus dñi. et in vniuersa vasa
mĩsterij tẽpli dñi: aurũ in põdere p sin-
gula vasa mĩsterij: argẽti q̃ꝫ põdus pro
vasorũ et opeꝝ diuersitate. sed et in can
delebra aurea ⁊ ad lucernas. aurũ p mẽ
sura vniuscuiusq; cãdelabri et lucernaꝝ
similiter et in cãdelebra argẽtea et in lu
cernas eoꝝ p diuersitate mẽsure põdus
argẽti tradidit. Aurũ q̃ꝫ dedit in mẽsas
ppositõnis p diuersitate mensarum. si
militer et argẽtũ in alias mensas argẽ-
teas. Ad fuscinulas q̃ꝫ ⁊ phialas et thu
ribula ex auro purissimo. ⁊ leũculos au
reos p qualitate mẽsure pondus distri
buit. in leũculũ et leũculuꝫ: similiter et
in leones argẽteos diuersuꝫ argẽti pon
dus sepauit. Altari aũt in quo adolebat̃
incẽsum. aurũ purissimuꝫ dedit: et vt ex
ipso fieret similitudo q̃drige cherubin
extẽdentiũ alas et velãtium arcam fede
ris dñi. Oĩa inquit venerũt scripta ma
nu dñi ad me. vt intelligerem vniuersa
opa exẽplaris. Dixit q̃ꝫ dauid salomoni
filio suo: Viriliter age ⁊ ꝯfortare et fac:
ne timeas et ne paueas. Dñs enĩ deus
meus tecum erit. et nõ dimittet te nec
derelinquet: donec perficias omne opus
ministerij domus dñi. Ecce diuisiones
sacerdotũ ⁊ leuitaꝝ in oẽ mĩsteriũ dom⁹
dñi assistũt tibi ⁊ pati sũt. et nouerunt
tam p̃ncipes q̃ꝫ ppl's omĩa p̃cepta tua.

LXXIX

Locutusq; est dauid
rex ad omnem ecclesiam. Sa-
lomonem filium meum vnuꝫ
elegit dñs adhuc puerũ ⁊ tenellũ. Op⁹
enim grãde est. neq; enĩ homini p̃parat̃
habitatio. sed deo. Ego enĩ totis viribꝫ
meis p̃paraui impensas domus dñi dei
mei: aurum ad vasa aurea. et argentum
in argentea. es in enea. ferruꝫ in ferrea.
ligna ad lignea. lapides onychinos ⁊ q̃-
si stibinos et diuersorũ coloꝝ oẽmq; p̃ci
osum lapidẽ et marmor parium abun-
dantissime. et sup hec que obtuli in do-
mum dei mei de peculio meo aurũ et ar
gentũ do in templum dei mei: exceptis
his q̃ p̃paraui in edẽ sanctã. tria milia ta
lẽta auri de auro ophir. ⁊ septẽ milia ta-
lẽtoꝝ argẽti pbatissimi ad deaurãdos pa
rietes tẽpli: et vbicũq; opus est aurũ de
auro. et vbicũq; opus ẽ argẽtũ de argẽ-
to. Opa fiãt p manus artificũ et si quis
spõte offert ĩpleat manũ suã hodie ⁊ of-
ferat quod voluerit dño. Polliciti sunt
itaq; principes familiarũ ⁊ proceres tri
buũ isrl'. tribuni q̃ꝫ et centuriones ⁊ p̃n
cipes principũ possessionum regis: dede
runtq; in opa domus dñi auri talenta
quinq; milia et solidos decem milia. ar-
genti talenta decem milia. et eris talen
ta decem et octo milia: ferri q̃ꝫ centum
milia talentorum. et apud quẽcunq; in
uẽti sunt lapides. dederũt in thesauros

domus dñi ꝑ manū iehihel gersonitis. Letatusq; ē ꝓpl's cū vota sponte ꝓmitte rēt: qꝛ corde toto offerebāt ea dño. Sꝫ et dauid rex letatus est gaudio magno. et bñdixit dño corā vniuersa multitudi ne. et ait: Benedictus es dñe deus isra el patr̄ nostri: ab eterno ī eternū. Tua est dñe magnificētia ⁊ potentia ⁊ gloria atq; victoria ⁊ tibi laus. Cūcta. n. que in celo sunt et in terra. tua sunt. Tuū dñe regnum: ⁊ tu es super omnes principes Tue diuitie. ⁊ tua est gloria: tu domina ris omniū. In manu tua virtus ⁊ potē tia: in manu tua magnitudo ⁊ imperiuꝫ oīm. Nunc igit̄ deus noster confitem̄ ti bi. et laudam⁹ nomē tuū inclytū Quis ego ⁊ quis ꝓpl's meus: vt possim⁹ hec ti bi vniuersa ꝓmittere? Tua sunt oīa ⁊ q̄ de manu tua accepim⁹ dedim⁹ tibi. Pe regrini. n. sumus corā te ⁊ aduene: sicut om̄s patres nostri. Dies nr̄i quasi vm bra sup terrā: ⁊ nulla est mora. Dñe de us noster. oīs hec copia quā parauimus vt edificaret̄ domus noī sancto tuo. de manu tua est. ⁊ tua sunt omīa. Scio de us meus q̄ ꝓbes corda ⁊ simplicitatē di ligas: vnde ⁊ ego in simplicitate cordis mei letus obtuli vniuersa hec: ⁊ ꝓpl'um tuū qui hic reꝑtus ē vidi cū ingēti gau dio tibi offerre donaria. Dñe deus abra am ⁊ ysaac et isrl' patrū nostroꝝ custodi in eternū hāc voluntatē cordis eorū. et semꝑ in venerationē tui mēs ista ꝑma neat. Salomoni q̄ꝫ filio meo da cor per fectum. vt custodiat mādata tua ⁊ testi monia tua ⁊ cerimonias tuas. et faciat vniuersa. ⁊ edificet edem cui⁹ impensas parani Precepit aūt dauid vniuerse ec clesie. Bñdicite dño deo nr̄o. Et bñdixit oīs ecclesia dño deo patꝝ suoꝝ. ⁊ inclina uerunt se ⁊ adorauerūt deū: et deinde re gem. Immolauerūtq; victimas dño ⁊ obtulert̄ holocausta die sequēti. tauros mille. arietes mille. agnos mille cū liba minibus suis ⁊ vniuerso ritu abundā tissime in omnē israel. Et comedert̄ et biberūt corā dño in die illo cū grādi leti cia ⁊ vnxerūt secundo salomonē filium dauid. Unxerunt autē euꝫ dño in prīci pem. et sadoch in pōtificē. Seditq; salo mon sup soliuꝫ dñi in regē ꝓ dauid pr̄e suo et cūctis placuit: ⁊ paruit illi omīs israel. Sed ⁊ vniuersi principes et potē tes et cūcti filij regis dauid dederūt ma num. et subiecti fuerunt salomoni regi Magnificauit ergo dñs salomonē sup omnē isrl': et dedit illi gloriā regni qualē nullus habuit ante euꝫ rex isrl'. Igit ur dauid filius isai regnauit super vniuer sum israel: et dies quibus regnauit sup israel fuerunt quadraginta anni: In he brō regnauit septē ānis ⁊ in hierl'm tri gintatribus: ⁊ mortuus est in senectute bona plenus dieruꝫ ⁊ diuitijs et gloria: et regnauit salomon filius eius pro eo Gesta autē dauid regis priora et nouis sima scripta sunt ī libro samuel vidētis et in libro nathā ꝓphe: atq; in volumīe gad vidētis vniuersiq; regni ei⁹ fortitu dinis ⁊ tēpoꝝ q̄ trasierūt sub eo: siue in israel. siue in cūctis regnis terrarum.

Explicit dabreiamin liber primus. Incipit Dabreiamin siue Paralipomenō liber secundus. Capitulum I

Confortatus ē ergo salomō fili⁹ dauid in regno suo et dñs erat cuꝫ eo: ⁊ magnificauit eū in excelsuꝫ. Prece pitq; salomō vniuerso israeli tribunis et cēturionib⁹ ⁊ ducib⁹ ⁊ iudicib⁹ omīs isrl' ⁊ principib⁹ familiaꝝ: ⁊ abijt cū vni uersa ml'titudine in excelsuꝫ gabaō. vbi erat tabernaculum feder̄ dñi: qd̄ fecit moyses famul⁹ dei in solitudīe. Arcā au teꝫ dei adduxerat dauid d̄ cariathiarī in locū quē p̄parauerat ei. ⁊ vbi fixerat illi tabernaculū hoc est in hierl'm. Altare q̄ꝫ eneum quod fabricatus fuerat beseleel filius vri filij vr: ibi erat corā tabernacu lo dñi: quod et requisiuit salomō ⁊ oīs ecclesia. Ascēditq; salomō ad altare ene um corā tabernaculo feder̄ dñi. ⁊ obtu lit in eo mille hostias. Ecce autez in ip̄a

nocte apparuit ei de⁹ dicēs Postula qd̄
vis: vt dem tibi. Dixitq; salomon deo:
Tu fecisti cum dauid patre meo miseri
cordiā magnā. et cōstituisti me regē pro
eo. Nūc g̃ dñe deus. ipleat̄ sermo tuus
quē pollicitus es dauid pr̄i meo Tu enī
me fecisti regē sup̄ ppl'm tuū ml'tū: q̄ taz
innumerabilis ē q̄z puluis terre. Da mi
hi sapīam et intelligētiā: vt ingrediar ⁊
egrediar corā ppl'o tuo. Quis enī potest
hūc ppl'm tuū digne qui tam grādis est
iudicare? Dixit aūt deus ad salomonez.
Quia hoc magis placuit corde tuo ⁊ nō
postulasti diuitias et sub̄am ⁊ gloriā: ne
q; aīas eoꝝ qui te oderant. sed nec dies
vite plurimos petisti aūt sapīam et sciē
tiam. vt iudicare possis ppl'um meū. sup̄
quem constitui te regē: sapiētia ⁊ scien
tia data sunt tibi. Diuitias aūt ⁊ substā
tiam et gloriā dabo tibi: ita vt nullus in
regib⁹ nec ante te nec post te fuerit simi
lis tui. Venit g̃ salomon ab excelso ga
baon in hierl'm corā tabernaculo feder̄.
et regnauit sup̄ israel. Cōgregauitq; si
bi currus et equites. ⁊ facti sunt ei mil
le quadringēti currus. ⁊ duodecī milia
equitū. ⁊ fecit eos esse in vrbib⁹ q̄driga
ruz et cū rege in hierl'm. Prebuitq; rex
argentū et aurū in hierusalē quasi lapi
des: et cedros q̄si sycomoros q̄ nascūtur
in cāpestrib⁹ ml'titudine magna. Addu
cebant̄ aūt ei equi de egypto d̄ choa a ne
gociatorib⁹ regis: qui ibāt et emebāt p̄
cio quadrigā equoꝝ sexcētis argēteis: ⁊
equū centū quinq̄ginta. Similiter de
vniūsis regnis cethxoꝝ ⁊ a regib⁹ syrie:
emptio celebrabatur. II

DEcreuit aūt salomon edificare
domū nōi dñi. ⁊ palaciū sibi Et
numerauit septuaginta milia
viroꝝ portātiū humeris. ⁊ octogīta mi
lia qui cederēt lapides in mōtib⁹: p̄posi
tosq; eoꝝ tria milia sexcentos. Misit q̄z
ad hirā regem tyri dicens: Sicut egisti
cū dauid pr̄e meo ⁊ misisti ei ligna cedri
na vt edificaret sibi domuz in q̄ et habi
tauit: sic fac mecū vt edificez domū noī
dñi dei mei. vt ꝯsecrē eam: ad adolendū
incēsum corā illo et fumigāda aromata
et ad ꝓpositionē panū sempiternā. ⁊ ad
holocaustomata mane ⁊ vespe. sabbatis
q̄z et neomenijs. et solēnitatib⁹ dñi dei
nr̄i in sempiternū q̄ mādata sunt israe
li. Domus. n. quam edificare cupio ma
gna est. Magnus est. n. deus nr̄ sup̄ oēs
deos. Quis g̃ poterit p̄ualere vt edificet
ei dignā domū? Si celū et celi celorum
cape eū nequeūt: quātus ego suz vt pos
sim edificare ei domū? Sed ad hoc tan
tū: vt adoleat̄ incēsuz corā illo. Mitte g̃
mihi viꝝ eruditū q̄ nouerit opari in au
ro et argēto ere et ferro purpura cocci
no ⁊ hyacintho. et qui sciat sculpere cela
turas cū his artificib⁹ q̄s mecū habeo in
iudea ⁊ in hierl'm q̄s p̄parauit dauid pr̄
meus. Sed ⁊ ligna cedrina mitte mihi
et arthxutīa ⁊ pinea de libano. Scio. n.
q̄ serui tui nouerint cedere ligna de li
bano. Et erūt serui mei cū seruis tuis:
vt parent̄ mihi ligna plurima. Domus
enī quā cupio edificare magna ē nimis
et inclyta. Preterea oparijs qui cesuri
sunt ligna seruis tuis dabo ī cibaria. tri
tici choros viginti milia. ⁊ hordei choros
totidez: olei q̄z sata viginti milia. Dixit
aūt hirā rex tyri p̄ lr̄as. quas miserat sa
lomoni: Quia dilexit dñs ppl'm suū. id
circo te regnare fecit sup̄ eū. Et addidit
dicēs: Bñdictus dñs deus israel qui fe
cit celū et terrā: qui dedit dauid regi fili
um sapientē et eruditū ⁊ sensatum atq;
prudētez: vt edificaret domū dño. ⁊ pala
tinm sibi. Misi g̃ tibi viꝝ prudentē ⁊ sci
entissimū. hiram patrē meum filiū mu
lieris de filiabus dan. cuius pater fuit ty
rius qui nouerit opari in auro et argen
to. ere ⁊ ferro et marmore ⁊ lignis: ī pur
pura q̄z et hyacintho ⁊ byssino ⁊ coccino
et qui sciat celare omnem sculpturam.
et adinuenire prudenter qd̄cūq; in ope
re necessariū est: cū artificibus tuis ⁊ cū
artificib⁹ dñi mei dauid patris tui. Tri
ticū g̃ et hordeū ⁊ oleū et vinū que polli
citus es dñe mi mitte seruis tuis. Nos
aūt cedem⁹ ligna d̄ libano q̄t nccīa ha
buer̄ ⁊ applicabim⁹ ea ratib⁹ p̄ mare in

ioppe: tuū aut erit trāsferre ea ī hierl'm.
Numerauit igit' salomō oēs viros ꝓse-
litos qui erāt in terra isrl' post dinume-
ratōez quam dinūerauit dauid pr̄ ei⁹. ⁊
inuēti sūt centū q̄nq̄gīta tria milia ⁊ sex
cēti. Fecitq̄z ex eis septuagīta milia qui
hūeris onera portarēt. ⁊ octogīta milia
q̄ lapides de mōtib⁹ cederēt: tria aūt mi
lia et sexcētos p̄positos oper̄ ꝓpl'i. III

Et cepit salomō edificare domū
dn̄i in hierusalē in monte mo-
ria qui demōstratus fuerat da-
uid pr̄i eius: in loco quez parauerat da-
uid in area hornan iebusei. Cepit autez
edificare mēse secundo: anno quarto re
gni sui. Et hec sūt fūdamēta q̄ iecit salo
mon vt edificaret domū dei. lōgitudinis
cubitos in mēsura prima sexaginta: lati
tudinis cubitos viginti. Porticū vero
ante frontē que tendebat' in longū iu-
xta mēsurā latitudinis dom⁹: cubitorū
viginti. Porro altitudo centū viginti
cubitorū erat. Et deaurauit eā intrinse
cus auro mūdissimo. Domū q̄z maiorē
texit tabulis ligneis abiegnis. et lami-
nas auri obriçi affixit ꝑ totū. Sculpsit
q̄z in ea palmas. ⁊ q̄si catenulas se īuicē
cōplectētes. Stranit q̄z pauimentū tē
pli p̄ciosissimo marmore: decore multo
Porro aurū erat ꝓbatissimū. de cui⁹ la
minis texit domū et trabes ei⁹ et postes
et parietes ⁊ ostia et celauit cherubin in
parietib⁹. Fecit q̄z domū scī scōr̄: lōgitu
dinē iuxta latitudinē domus cubitorū
viginti: et latitudinē similiter vigīti cu
bitorū. Et lamīs aureis texit eā q̄si talē
tis sexcēt⁹: sed ⁊ clauos fecit aureos: ita
vt singuli claui siclos quinq̄genos ap-
penderēt: Cenacula q̄z texit auro. Fecit
etiā in domo scī scōr̄ cherubin duos ope
re statuario. et texit eos auro Ale cheru
bin viginti cubitis extendebant': ita vt
vna ala hr̄et cubitos quinq̄z ⁊ tangeret
parietē dom⁹: ⁊ altera quīq̄z cubitos ha
bēs alā tāgeret alteri⁹ cherub. Similit'
cherub alteri⁹ ala quīq̄z hēbat cubitos.
et tāgebat parietē: et ala eius altera q̄n
q̄z cubitorū. alam cherub alteri⁹ cōtīge-
bat. Igitur ale vtriusq̄z cherub expanse
erāt: et extēdebant' per cubitos viginti.
Ip̄i aūt stabant erectis pedib⁹. et facies
eorum erāt verse ad exteriorem domuz
Fecit q̄z velū ex hyacintho purpura coc
co et bysso. et intexuit ei cherubin Ante
fores etiā templi duas colūnas que tri
ginta ⁊ quīq̄z cubitos habebant taltitu
dinis. Porro capita earum quinq̄z cu-
bitor̄: necnō ⁊ q̄si catenulas ī oraculo.
et supposuit eas capitib⁹ colūnar̄. Ma-
logn̄ata etiā centū: q̄ catenulis int'posu
it. Ip̄as q̄z colūnas posuit in vestibulo
tēpli vnā a dextris alterā a sinistris. Eā
q̄ a dextris erat vocauit iachin: et que ad
leuam vocauit booç. IIII

Fecit q̄z altare eneū viginti cu-
bitorū longitudinis. ⁊ vigīti cu
bitorū latitudinis. et decē cubi-
torū altitudinis. Mare etiā eneū fusile
decē cubitis a labio vsq̄z ad labiū: rotū-
dum ꝑ circūitū. Quinq̄z cubitos habe-
bat altitudinis: ⁊ funicul⁹ triginta cubi
torū. ambigebat gyrū eius. Similitu-
do q̄z boū erat subter illud. Et decē cubi
tis quedā extrinsec⁹ celature: quasi duo
bus versib⁹ labiū maris circūibant. Bo
ues aūt erant fusiles: ⁊ ip̄m mare super
duodecim boues impositū erat. quoruz
tres respiciebāt ad aquilonē. ⁊ alij tres
ad occidētem. Porro tres alij meridiez
et tres qui reliqui erant orientē: hn̄tes
mare suppositū. Posteriora aūt boum
erant intrinsecus sub mari. Porro va-
stitas ei⁹ hēbat mēsurā palmi. ⁊ labiū il
lius erat q̄si labiū calicis vel repādi lilij
capiebatq̄z tria milia metretas Fecit q̄z
conchas decē et posuit quīq̄z a dextris et
quinq̄z a sinistris. vt lauarēt in eis oīa q̄
in holocaustū oblaturi erant. Porro in
mari sacerdotes lauabant': Fecit aūt et
candelabra aurea decē s̄m spēm quā ius
serat fieri. et posuit ea in tēplo: quinq̄z
a dextris ⁊ quinq̄z a sinistris. Necnon et
mēsas decē: ⁊ posuit eas in tēplo. quinq̄z
a dextr⁹ ⁊ q̄nq̄z a sinistr⁹. phialas q̄z aure
as cētuz Fecit etiam atrium sacerdotuz
et basilicā grādez ⁊ ostia in basilica que

terit ere Porro mare posuit in latere dextro ꝯ orientē ad meridiē. Fecit aūt hi/ram lebetes ⁊ creagras ⁊ phialas ⁊ ꝯple uit omē opus regis in domo dei. bē co/lūnas duas et episthylia ⁊ capita: ⁊ quasi quedā retiacula q̄ capita tegerēt super epistylia. Malogranata q̄z q̄dringēta et retiacula duo ita vt bini ordines malo granatorū fingulis retiaculis iūgerent q̄ ptegerēt epistylia. et capita colūnaruz Baſes etiā fecit. et conchas. quas super posuit basib⁹: mare vnū. louel q̄z duode cim sub mari. ⁊ lebetes ⁊ creagras ⁊ phi alas. Oia vasa fecit salomoni hirā pa/ter eius in domo dñi ex ere mūdissimo In regione iordanis fudit ea rex in ar/gyllosa terra: inter sochot et saredatha. Erat aūt multitudo vasoꝝ inumerabil' ita vt ignorarē pōdus eris. Fecitq̄z sa/lomon oia vasa domus dei.: et altare au reū ⁊ mēsas: et sup eas panes ꝓpositōis Candelebra q̄z cū lucernis suis vt luce rent ante oraculū iuxta ritū ex auro pu rissimo. ⁊ florentia quedā ⁊ lucernas et forcipes aureos. Omia de auro mūdissi mo facta sūt Thymiamateria q̄z thu/ribula et phialas et mortariola. ex au/ro purissimo. Et ostia celauit tēpli inte riorꝭ. i. in scā scōꝝ. ⁊ ostia tēpli forinsec⁹ aurea. Sicq̄z cōpletū ē oē opus quod fecit salomō in domo dñi.

V

Tulit igit salomon omia q̄ ve uerat dauid pater suus argētuz et aurū et vniuersa vasa posuit in thesauris domus dñi. Post que cō/gregauit maiores natu isrl. ⁊ cūctos pn cipes tribuū. et capita familiarum de fi/lijs israel in hierusalem. vt adducerent arcā federis dñi de ciuitate dauid q̄ ē in sion. Venerūt itaq̄z ad regez omes viri isrl' in die solēni mēsis septimi. Cūq̄z ve nissent cūcti seniorū israel. portauerunt leuite arcā. et intulerūt eā. et oēm para turā tabernaculi. Porro vasa scūarij q̄ erāt in tabernaculo portauerūt sacerdo tes cū leuitis. Rex aūt salomō ⁊ vniuer sus cetus isrl'. et oes q̄ fuerūt cōgregati ante arcā: īmolabāt arietes ⁊ bues abs q̄ vllo numero: Tanta. n. erat multitu do victimarū. Et intulerūt sacerdotes arcam federis dñi in locū suū. i. ad ora/culū templi. in scā scōꝝ subter alas che/rubin: ita vt cherubin expāderent alas suas sup locū in q̄ posita erat arca. ⁊ ipaz arcā tegerent cū vectibus suis. Vectiuz aūt quib⁹ portabat arca: qz paululū lon giores erāt. capita parebāt ante ora/culum. Di vero quis paululum fuisset ex trinsec⁹. eos videre nō poterat. Fuit ita q̄z arca ibi vsq̄z in p̄sentē diē. Nihilq̄z erat aliud in arca nisi due tabule: q̄s posue/rat moyses in oreb: qū legē dedit dñs fi lijs israel egredientib⁹ ex egypto Egres sis autem sacerdotibus de sanctuario. oēs. n. sacerdotes qui ibi potuerāt inue niri scificati sunt. nec adhuc in illo tpe vices ⁊ ministeriorū ordo inter eos di/uisus erat. tam leuite q̄z cantores. i. et q̄ sub asaph erāt. ⁊ q̄ sub hemā: et qui sub ydithun. filij et frēs eoꝝ vestiti byssinis cymbalis ⁊ psalterijs. et citharis cōcre/pabāt stātes ad orientalē plagā altaris et cū eis cātores centū vigiti canētes tub Igit cūctis pariter ⁊ tubis ⁊ voce ⁊ cym balis et organis ⁊ diuersi generis musico rū cōcinētib⁹ ⁊ voce in sublime tollētib⁹ lōge sonitus audiebat. ita vt cum dñm laudare cepissent ⁊ dicere. Cōfitemini dño qm̄ bonus qm̄ in et̄nū misericordia ei⁹. impleret dom⁹ dei nube. ne posset sa/cerdotes stare ⁊ mīstrare ꝓpter caliginē Cōpleuerat. n. gloria dñi domū dei

VI

Tunc salomon ait: Dñs pollica/tus est vt habitaret in caligine ego autem edificaui domuz no mini eius: vt habitaret ibi in perpetuū Et conuertit rex faciē suā. ⁊ bñdixit vni uerse multitudini israel. Nā omis tur/ba stabat intēta. Et ait: Bñdict⁹ dñs de us isrl': q̄ qđ locut⁹ ē dauid p̄ri meo. ope cōpleuit dicēs: A die qua eduxi populū meū de terra egypti. nō elegi ciuitatē de cūctis tribub⁹ isrl' vt edificaret in ea do mus noī meo. neq̄z elegi quēq̄z aliū vir vt esset dux in ꝑplo meo isrl': sz elegi hie rusalē vt sit noīa meū ī ea ⁊ elegi dauid

vt ꝯstituerē eū sup̄ pp̄m meū isr̄l. Cūq; fuisset volūtatis dauid p̄is mei vt edi/ficaret domū nomi dñi dei isr̄l. dixit dñs ad eū: Quia hic fuit volūtas tua vt edificares domuz noi meo: bñ quidē feciſti hui⁹cemodi habere volūtatez. ſz nō tu edificabis mihi domū. Verūtamē filius tuus qui egredi⁹ de lūbis tuis: ipe edificabit domū noi meo. Cōpleuit ḡ dñs sermonē suū quē locutus fuerat. et ego surrexi p dauid p̄e meo ⁊ sedi sup̄ thronuz isr̄l sicut locutus ē dñs: et edificaui domū noi dñi dei isr̄l et posui in ea arcaz in qua est pactū dñi qđ pepigit cū filijs israel. Stetit ḡ coꝝ altare dñi ex aduerso vniuerse multitudinis isr̄l. ⁊ extēdit manus suas. Siquidez fecerat salomō basim eneā et posuerat eaz in medio basilice habentē quiq; cubitos longitudis et quinq; latitudinis. et tres cubitos altitudinis. Stetitq; sup̄ eā. ⁊ ꝺeiceps flexis genib⁹ vtra vniuersaz multitudinē isr̄l: et palmis in celū leuatis ait: Dñe deus isr̄l. nō est similis tui deus in celo et in terra. qui custodis pactū ⁊ misericordiā cū seruis tuis qui ābulāt coꝝ te in toto corde suo q̄ p̄stitisti seruo tuo dauid patri meo q̄cunq; locut⁹ fueras ei. et q̄ ore pmiseras: ope cōpleſti. sicut et p̄sens tps pbat. Nūc ergo dñe deus israel imple seruo tuo p̄i meo dauid q̄cunq; locutus es dicēs: Nō ꝺficiet ex te vir coram me q̄ sedeat sup̄ thronū isr̄l: ita tñ si custodierint filij tui vias meas. ⁊ ambulauerint in lege mea: sicut et tu ambulasti coꝝ me. Et nūc dñe deus israel firmet⁹ sermo tu⁹: quē locutus es seruo tuo dauid. Ergo ne credibile ē vt habitet deus cū hoib⁹ sup̄ terrā: Si celuz et celi celoꝝ nō te capiūt: quātomagis domus ista quā edificaui: Sed ad hoc tm̄ facta ē. vt respiciat⁹ oꝝonez serui tui ⁊ obsecrationē eius dñe deus me⁹. ⁊ audias p̄ces q̄s fundit famul⁹ tu⁹ coꝝ te: vt aperias oculos tuos sup̄ domū istā die⁹ ac noctib⁹ sup̄ locū in q̄ pollicit⁹ es vt inuocet⁹ nomē tuū et exaudires oꝝonez quaz seru⁹ tu⁹ orat in eo: ⁊ exaudias p̄ces famuli tui et p̄pli tui isr̄l. Quicūq; oꝝauerit in loco isto: exaudi de habitaculo tuo. i. de celis. ⁊ p̄pitiare. Si peccauerit q̄spiaz in p̄ximū suū et iurare ꝯra eū paratus venerit se q; maledicto ꝯstrinxerit coꝝ altari in domo ista tu audies de celo. ⁊ facies iudiciū seruoꝝ tuoꝝ: ita vt reddas iniquo viā suā in caput p̄priū. ⁊ vlciſcaris iustū retribuens ei ꝓm iustitiā suaz. Si supat⁹ fuerit p̄p̄s tu⁹ isr̄l ab inimicis. peccabūt. n. tibi. ⁊ ꝯuersi egerīt penitētiaz. ⁊ obsecrauerint nomē tuū. et fuerit ꝺp̄cati te in loco isto: tu exaudies ꝺ celo ⁊ p̄pitiare pctō p̄pli tui israel: et reduc eos in terrā quaz dedisti eis ⁊ p̄ribus eoꝝ. Si clauso celo pluuia nō fluxerit p̄pter pctā p̄pli tui. ⁊ pēnitentiā agentes fuerint in loco isto. ⁊ cōfessi nōi tuo. ⁊ ꝯuersi a pctis suis cū eos afflixeris: exaudi de celo dñe. ⁊ dimitte peccata famuli tui et p̄pli tui isr̄l et doce eos viā bonā. p quā ingrediāt⁹ et da pluuiā terre quā dedisti p̄plo tuo ad possidendū. Fames si orta fuerit i terra et pestilētia. erugo ⁊ arugo et locusta et bruchus. ⁊ hostis vastat⁹ regionib⁹ portas obsederint ciuitatis. oīsq; plaga et infirmitas p̄sserit: si q̄s de p̄plo tuo isr̄l fuerit ꝺp̄catus. cognoscēs plagā ⁊ infirmitatē suā: et expāderit man⁹ suas i domo. hac tu exaudies ꝺ celo de sublimi. s. habitaculo tuo: et p̄pitiare: ⁊ redde vnicuiq; ꝯm vias suas: q̄s nosti cuz habere in corde suo. Tu. n. sol⁹ nosti corda filiorum hoim vt timeāt te et ambulent in vijs tuis: cunctis diebus. quibus viuent sup̄ faciē terre quā dedisti patrib⁹ nostris. Exterānū q̄z q̄ nō ē de p̄plo tuo isr̄l. si venerit ꝺ tra lōginq; p̄pter nomē tuū magnū et p̄pter manū tuā robustā. et brachiuz tuū extentuz. et adorauerit in loco isto. tu exaudies ꝺ celo firmissimo habitaculo tuo. ⁊ facies cuncta p̄ro quibus inuocauerit te ille peregrin⁹: vt sciant oēs populi terre nomē tuū ⁊ timeāt te sicut populus tu⁹ isr̄l: ⁊ cōgnoscāt q̄ nomē tuū inuocatū ē sup̄ domū hāc quaz edificaui noi tuo. Si egress⁹ fuerit p̄p̄s tu⁹ ad belluz ꝯtra adu̇sarios suos p viā in q̄ miseris

eos adorabūt te ꝯtra viā in qua ciuitas
hec est quā elegisti. et dom⁹ quā edifica-
ui noī tuo: vt exaudias de celo p̄ces eoꝝ
et obsecrationē. ⁊ vlciscaris. Si autez
peccauerīt tibi (neqꝫ.n.est hō qui nō pec
cet) et iratus fueris eis. et tradideris ho
stib⁹. et captiuos duxerint eos in terraz
longinquā. vl' certe que iuxta est. ⁊ ꝯuer
si in corde suo in terra ad quam captiui
ducti fuerant egerint pnīam. et dep̄cati
te fuerint in terra captiuitatis sue. dicē
tes: peccauimus inique fecim⁹. iniuste
egimus. ⁊ reuersi fuerīt ad te ī toto cord̄
suo. et tota aīa sua in terra captiuitatis
sue ad quā ducti sunt adorabūt te ꝯ̄ vi-
am terre sue quā dedisti patrib⁹ eoruz. ⁊
vrbis quā elegisti. ⁊ domus quā edifica
ui nomī tuo: vt exaudias de celo. h̄ est de
firmo habitaculo tuo p̄ces eorū. et faci-
as iudicium. ⁊ dimittas ꝓpl'o tuo q̄uis
peccatori. Tu es.n. de⁹ meus. Aperiant̄
queso oculi tui. et aures tue intēte sint
ad or̄onez q̄ fit in loco isto. Nūc igit̄ cō-
surge dn̄e deus in requiē tuā: tu et arca
fortitudīs tue. Sacerdotes tui dn̄e de⁹
induant̄ salutē: ⁊ sancti tui letent̄ in bo-
nis Domine deus meus ne auerteris
faciem christi tui. Memento misericor
diarū dauid serui tui.

VII

Cunqꝫ ꝯplesset salomō fundens
p̄ces. ignis descēdit de celo: et de
uorauit holocausta ⁊ victimas.
et maiestas dn̄i īpleuit domū: nec pote-
rant sacerdotes ingredi. templū dn̄i. eo
ꝙ implesset maiestas dn̄i templuz dn̄i.
Sed et oēs filij isrl' videbāt descenden
tem ignē. et gloriā dn̄i sup̄ domū. et cor
ruentes ꝓni in terrā sup̄ pauimētū stra
tum lapide. adorauerūt et laudauerūt
dn̄m. qm̄ bonus. qm̄ in seculū misericor
dia eius. Rex aūt ⁊ oīs ꝓpl's īmolabant
victimas corā dn̄o. Mactauit igit̄ rex sa
lomō hostias boū vigintiduo milia: arie
tum cētū viginti milia. Et dedicauit do
muz dei rex ⁊ vniūsus ꝓpl'us. Sacerdo-
tes aūt stabāt in officijs suis: ⁊ leuite in
organis carminum dn̄i. que fecit dauid
rex ad laudādū dn̄m. qm̄ bon⁹ qm̄ in et-
nū misericordia eius: hymnos dauid ca
nētes p̄ manus suas. Porro sacerdotes
canebāt tub' an̄ eos: cuctusqꝫ isrl' stabat
Scīficauit q̄z salomō mediū atrij an̄ tē
plū dn̄i. Obtulerat.n. ibi holocausta et
adipes pacificoꝝ: qꝛ altare eneum qd̄ fe
cerat nō poterat sustinere holocausta et
sacrificia et adipes pacificorum. Fecit g̃
salomō solēnitatez in tp̄e illo septē die-
bus ⁊ oīs isrl' cū eo. ecclesia magna val-
de: ab ītroitu emath vsqꝫ ad torrentem
egypti. Fecitqꝫ die octauo collectā eo ꝙ
dedicasset altare septē dieb⁹. et sollēnita
tem celebrasset dieb⁹ septē. Igit̄ in die
vicesimotertio mēsis septimi. dimisit
ꝓpl'os ad tab'nacula sua: letātes atqꝫ gau
dētes sup̄ bono qd̄ fecerat dn̄s dauid et
salomoni ⁊ isrl' ꝓpl'o suo. Cōpleuitqꝫ sa-
lomō domū dn̄i. et domū regis. et oīa q̄
disposuerat in corde suo vt faceret in do
mo dn̄i. et in domo sua. et ꝓsperatus ē.
Apparuit aūt ei dn̄s nocte. et ait: Audi-
ui oratōez tuā. et elegi locū istū mihi in
domū sacrificij. Si clausero celū et plu
uia nō fluxerit et mādauero ⁊ p̄cep̄o lo
custe vt deuoret t'raz ⁊ misero pestilētiaz
in ꝓpl'm meū: ꝯuersus aūt ꝓpl's me⁹ sup̄
q̄s inuocatū ē nomē meū: dep̄catus me
fuerit. ⁊ exq̄sierit faciē meā. ⁊ egerit peni
tētiaz a vijs suis pessimis. ⁊ ego exaudiā
d̄ celo. ⁊ ꝓpiti⁹ ero pctīs eoꝝ ⁊ sanabo ter
rā eoꝝ. Oculi q̄z mei erūt ap̄ti. et aures
mee erecte: ad or̄onez eius q̄ in loco isto
orauerit Elegi.n. ⁊ scīficaui locū istū: vt
sit nomē meū ibi ī sempit'nū ⁊ p̄mane-
ant ocl'i mei ⁊ cor meū ibi cūct⁹ diebus.
Tu q̄z si ābulauer⁹ corā me. sic̄ ābulauit
dauid p̄r tu⁹. ⁊ fecer⁹ iuxta oīa q̄ p̄cepi ti
bi. ⁊ iusticias meas iudiciaqꝫ s̄uauer⁹: su
scitabo thronū regni tui: sic̄ pollicit⁹ suz
dauid p̄ri tuo dicēs: Nō auferet̄ d̄ stirpe
tua vir. q̄ nō sit p̄nceps in isrl'. Si autē
aūsi fuerit⁹. ⁊ d̄reliq̄rit⁹ iusticias meas ⁊
p̄cepta mea q̄ ꝓposui vob'. ⁊ abeūtes ser-
uierit⁹ dijs alienis. ⁊ adoraueritis eos:
euellā vos de t'ra mea quā dedi vob' ⁊ do
mū hāc quā edificaui noī meo ꝓijciaz a
facie mea: et tradam eā in parabolā ⁊ in

exemplū cūctis pplis:t dom' ista erit in
puerbiū vniūsis trāseūtibꝫ t dicēt stu-
pētes: Quare fecit dñs sic tre huic t do
mui huic? Rñdebūtqꝫ: Quia dereliqe
rūt dñm deū patꝛ suoꝛ q̄ eduxit eos de
terra egypti.t apprehēderūt deos alienos
et adorauerūt eos et coluerūt: idcirco de
nerūt sup eos vniūsa hec mala. VIII
Expletꝫ aūt vigiti ānis postqꝫ edi
ficauit salomō domum dñi et
domū suā:ciuitates q̄s dederat
hirā salomoni edificauit t hītare ibi fec
filios isrl'. Abijt q̄z in emath suba.t obti
nuit eā et edificauit palmirā in deserto:
et alias ciuitates munitissimas edifica
uit in emath. Extruxitqꝫ bethoron supi-
orem.t bethorō inferiorē.ciuitates mu-
ratas:hītes portas t vectes t seras. Ba
laath etiā et omnes vrbes firmissimas
que fuerunt salomonis cūctasqꝫ vrbes
quadrigarū.t vrbes equitū. Omia que
cūqꝫ voluit fecit rex salomon atqꝫ dispo
suit:edificauit in hierusalē et in libano
et in vniuersa terra ptātis sue. Omnē
populum qui derelictus fuerat d ethe-
is et amorreis et phereꝫeis t eueis t ie-
buseis.qui nō erāt de stirpe israel. de fili
is eoꝝ et de posteris quos nō interfecc
rant filij israel: subiugauit salomon in
tributarios vsqꝫ in diē hanc. Porro de
filijs isrl' nō posuit vt seruirēt opib rē-
gis. Ipi.n.erāt viri bellatores et duces
primi:t principes quadrigarum t equi
tum eius. Hēs aūt pncipes exercit' re-
gis salomonis fuerūt ducēti quīq̄gīta
qui erudiebāt ppl'm. Filiā vero pharao-
nis trāstulit de ciuitate dauid in domū
quā edificauerat ei. Dixit.n.rex. Nō ha
bitabit vxor mea in domo dauid regis
israel.eo q̄ sanctificata sit:quia ingressa
est in eam arca dñi. Tunc obtulit salo-
mon holocausta domino super altare do
mini quod extruxerat ante porticū:vt p̄
singulos dies offerret i eo iuxta p̄ceptū
moysi in sabbatis et in kalendis et in fe
stis diebꝫ ter p̄ annū:id est in solēnitate
azymoꝝ t solēnitate hebdomadaꝝ t in
solēnitate tabernaculoꝝ. Et constituit
iuxta dispositionē dauid patris sui offi-
cia sacerdotū in ministerijs suis. t leui-
tas in ordine suo: vt laudarent et mini
strarēt coram sacerdotib iuxta ritū vniuſ
cuiusqꝫ diei. et ianitores in diuisionib
suis p̄ portā t portā. Sic.n.precepat da
uid hō dei. Nec ptergressi sunt de māda-
tis regis tā sacerdotes quā leuite.ex oī
bus que p̄cepat. Et in custodijs thesau-
roꝝ oēs impensas p̄paratas habuit sa-
lomon:ex eo die quo fundauit domum
dñi vsqꝫ in diē quo p̄fecit eaꝫ. Tūc abijt
salomon in asiongaber.et in hailath.ad
oraꝫ maris rubri:que est in terra edom
Misit ergo ei hirā p̄ manus seruoꝝ
suoꝝ naues t nautas gnaros maꝛ. et
abierūt cū seruis salomonis i ophir. Tu
lerūtqꝫ inde q̄dringēta quinq̄ginta talē
ta auri t attulerūt ad regē salomonē. IX
Regina q̄z saba cū audisset famā
salomonis.venit vt temptaret
eum in enigmatib in hierusa-
lem:cū magnis opibus et camelis qui
portabant aromata et auri plurimū gē-
masqꝫ pecioſas. Cumqꝫ venisset ad salo
monem:locuta est ei quecunqꝫ erāt in
corde suo. Et exposuit ei salomon omia
que ꝓposuerat nec quicqꝫ fuit quod nō
perspicuū ei fecerit. Que postqꝫ vidit sa
pientiam.s.salomonis.et domum quaꝫ
edificauerat.necnō et cibaria mense ei'
et habitacula seruoꝝ. et officia mini
strorum eius et vestimēta eoruꝫ.pincer
nas q̄z.t vestes eoꝝ: et victimas q̄s im
molabat in domo dñi:nō erat p̄ stupore
vltra in ea spūs. Dixitqꝫ ad regē: Ver'
est sermo quē audierā in tra mea.de vir
tutib t sapīa tua. Nō credebā narranti
bus:donec ipa venissez. et vidissent ocu
li mei et phassem vix medietatē sapien-
tie tue mihi fuisse narratā Vicisti famā
virtutib tuis. Beati viri tui t beati ser-
ui tui:hi qui assistūt coraꝫ te omi tpe et
audiūt sapiam tuā. Sit dñs deus tuus
benedict' q̄ voluit te ordinare sup̄ thro-
num suum regez domini dei tui. Quia
diligit de' isrl':t vult seruare eū in etnū
idcirco posuit te sup̄ eū regem:vt facias

iudicia atq; iusticiã. Dedit aũt regi cen
tum viginti talẽta auri. et aromata mlt̃
ta nimis. et gẽmas p̃ciosissimas: Nõ fu
erunt aromata talia. vt hec q̃ dedit regi
na saba regi salomoni. Sed et serui hi
ram cũ seruis salomonis attulerũt aur̃
de ophir et ligna tina. ⁊ gẽmas preciosis
simas. De quibus fecit rex de lignis. s.
tinis gradus in domo dñi. ⁊ in domo re
gia. citharas q̃z et psalteria cantoribus.
Nunq̃z visa sunt in terra iuda ligna ta
lia. Rex autem salomon dedit regine sa
ba cuncta que voluit et que postulauit.
et multo plura q̃z attulerat ad eũ. Que
reuersa abijt in terrã suã cũ seruis suis
Erat autez pondus auri quod afferebatur
salomoni p̃ singulos annos: sexcen
ta sexagintasex talẽta auri: excepta ea sũ
ma quam legati diuersarum gentiuz et
negociatores afferre cõsueuerant. oẽsq;
reges arabie et satrape terrar̃ qui cõpor
tabant aurũ ⁊ argentũ salomoni. Fecit
rex salomon ducẽtas hastas aureas. de
sũma sexcẽtorum aureorum. qui in sin
gulis hastis expendebant̃. Trecenta q̃z
scuta aurea trecentorũ aureor̃: quibus
tegebãt̃ singula scuta: Posuitq; ea rex
in armamẽtario quod erat consituz ne
more. Fecit q̃z rex soliũ eburneuz gran
de. et vestiuit illd̃ auro mũdissimo. Sex
q̃z gradus quib; ascendebat̃ ad soliũ et
scabellũ aureũ: et brachiola duo altrin
sec⁹. ⁊ duos leones stãtes iuxta brachio
la: sed et alios duodecim leunculos stã
tes sup̃ sex gradus ex vtraq; p̃te. Nõ fu
it tale solium in vniuersis regnis Oĩa
q̃z vasa cõuiuij regis erant aurea. et va
sa domus salt⁹ libani ex auro purissimo
Argẽtum. n. in dieb; illis p̃ nihilo repu
tabatur. Siquidẽ naues regis ibant in
tharsis cũ seruis hirã. semel in ãnis tri
bus. ⁊ deferebãt inde aurũ et argẽtuz ⁊
ebur et simias ⁊ pauos. Magnificatus
est igit̃ salomon sup̃ oẽs reges terre pre
diuitijs ⁊ gl̃ia. Oẽsq; reges t̃rarũ deside
rabant videre faciẽ salomonis. vt audi
rent sapĩam quã dederat deus in corde
eius. Et d̃ferebãt ei munera: vasa argẽ
tea ⁊ aurea. et vestes ⁊ arma et aromata
equos et mulos p̃ singulos annos. Ha
buit q̃z salomõ q̃dragĩta milia equoruz
in stabulis. ⁊ curruuz equitũq; duodecĩ
milia. Cõstituitq; eos in vrbib; quadri
garũ. et vbi erat rex in hierl̃m. Exercuit
etiã ptãtem sup̃ cũctos reges a flumĩe
eufrate vsq; ad terrã philistinor̃ et vsq;
ad terminos egypti. Tantãq; copiam p̃
buit argẽti in hierl̃m quasi lapidũ: et ce
drorũ tantã multitudinẽ velut sycomo
rum que gignunt̃ in campestrib;. Addu
cebant̃ aũt ei equi de egypto. cũctisq; re
giõib;: Reliqua aũt op̃a salomonis pri
orũ et nouissimor̃ scripta sunt in v̄bis
nathã p̃phete. ⁊ ĩ libris ahie sylonit̃. ĩ vi
sione q̃z addo vidẽtis ꝯ hierobam filiũ
nabath. Regnauit aũt salomon in hie
rusalẽ sup̃ omnẽ israel: quadragĩta ãnis
Dormiuitq; cũ p̃rib; suis. et sepelierũt
eum in ciuitate dauid: regnauitq; robo
am filius eius pro eo. X

Profectus ẽ aũt robaz in sichẽ
Illuc. n. cunctus isrl̃ ꝯuenerat
vt ꝯstituerẽt eũ regem. Quod
cum audisset hierobã filius nabath q̃
erat in egypto: fuerat quippe illuc ante
salomonem: statim reuersus est. Voca
uerũtq; eũ et venit cũ vniuerso israel. ⁊
locuti sunt ad robam dicentes: Pater
tuus durissimo iugo nos pressit. tu le
uiora impera patre tuo qui nobis impo
suit grauem seruitutez. et paululum de
onere subleua: vt ꝑuiam⁹ tibi. Qui ait:
Post tres dies reũtimini ad me Cũq;
abijsset p̃pl̃s: inijt ꝯsiliũ cuz senib; q̃ ste
terãt corã p̃re eius salomone dũ adhuc
viueret dicẽs: Quid datis ꝯsilij vt rñ
deam p̃pl̃o? Qui dixerũt ei. Si placue
ris p̃pl̃o huic et lenieris eos verbis cle
mẽtib; seruiẽt tibi oĩ tp̃e. At ille reliq̃t
ꝯsiliũ senũ. ⁊ cũ iuuenib; tractare cepit
qui cũ eo nutriti fuerant. et erant in co
mitatu illius. Dixitq; ad eos. Quid vo
bis videt̃. vel rñdere quid d̃beo p̃pl̃o hu
ic q̃ dixit mihi: subleua iuguz qd̃ ĩposuit
nob̃ p̃r tu⁹? At illi rñderũt vt iuuenes
et nutriti cũ eo in delitijs atq; dixerunt

Hic loqueris ppłō qui dixit tibi. pr̄ tu⁹ aggrauauit iugū nr̄m. tu subleua. ⁊ rñ/ dēbis ei. Minim⁹ digit⁹ meus grossior est lūbis pr̄is mei. Pr̄ meus imposuit vob̄ graue iugū. ⁊ ego maior pond⁹ apponam. Pater me⁹ cecidit vos flagell': ego vero cedam vos scorpiōib⁹. Venit ḡ hieroboaz ⁊ vniūsus ppł's ad roboaz die tertio: sicut p̄cepat eis. Ꝛñditq; rex dura derelicto ꝯsilio seniorꝫ: locutusq; ē iuxta iuuenū voluntatē. Pater me⁹ grauem vobis imposuit iugū: qđ ego ḡuior faciam. Pater me⁹ cecidit vos flagell': ego vero cedam vos scorpionib⁹. Et nō acq̄euit ppł'i p̄cib⁹. Erat enī volūtatis dei: vt cōpleret sermo ei⁹ quē locut⁹ fuerat p̄ manū abie sylonitis ad hieroboaz filiuz nabath. Populus aūt vniūsus rege duriora dicēte: sic locut⁹ est ad eū. Nō est nobis pꝑs in dauid: neq; hereditas in filio isai. Reuertere ī tabernacula tua: israel. Tu aūt pasce domū tuā dauid. Et abiit israel in tabernacula sua. Sup filios aūt israel qui habitabāt in ciuitatib⁹ iuda regnauit roboam. Misitq; rex roboaz aduram qui p̄erat tributis: ⁊ lapidauerunt eū filij israel. ⁊ mortu⁹ est. Porro rex roboam currū festinauit ascēdere. ⁊ fugit ī hierusalē. Recessitq; israel a domo dauid: vsq; ad diē hanc. Factū est aūt cū audisset oīs israel q̄ reūsus eēt hieroboaz: miserunt ⁊ vocauerūt euz ꝯgregato cetu et ꝯstituerūt euz regē sup oēm israel: nec secutus est quispiam domum dauid p̄ter tribum iuda solam.

XI

Venit autē roboam ī hierusalē ⁊ ꝯuocauit vniūsaz domū iuda ⁊ bēiamī centū octogīta milia electorꝫ atq; bellantiū: vt dimicaret ꝯtra israel ⁊ ꝯuerteret ad se regnū suū. Factusq; est sermo dñi ad semeiaz hoīem dei dicens: loquere ad roboam filiū salomōis regē iuda. ⁊ ad vniūsum israel. qui est ī iuda ⁊ beniamin. Hec dicit dñs: Nō ascēdetis neq; pugnabit⁹ ꝯtra frēs vr̄os: reuertat⁹ vnusquisq; in domū suā: q⁹ mea hoc gestū est volūtate. Qui cū audissent sermonē dñi. reuersi sunt: nec p̄rexerūt ꝯtra hieroboaz. Habitauit autez roboaz in hierusalē. et edificauit ciuitates muratas in iuda: extruxitq; bethleez ⁊ etham ⁊ thecue: bethsur q̄z ⁊ socco ⁊ odolla. nec nō ⁊ geth ⁊ maresa ⁊ ziph: ⁊ aduraz et lachis ⁊ asecha: saraa q̄z ⁊ ahialon et hebron q̄ erāt in iuda ⁊ beniamī ciuitates munitissimas. Cunq; clausisset eas muris. posuit in eis p̄rincipes cibariāq; horrea: hoc est olei ⁊ vini. Sed et in singl'is vrbib⁹ fecit armamentaria scutorꝫ. ⁊ hastarū: firmauitq; eas summa diligentia ⁊ impauit sup iudā ⁊ beniamin. Sacerdotes aūt ⁊ leuite q̄ erāt in vniūso israel. venerūt ad eū de cunctis sedib⁹ suis: relinquētes suburbana ⁊ possessiōes suas ⁊ trāseuntes ad iudā ⁊ hierusalez: eo q⁹ abiecisset eos hieroboā ⁊ posteri eius ne sacerdotio dñi fungerent': q̄ ꝯstituit sibi sacerdotes excelsorꝫ ⁊ demoniorꝫ vitulorūq; quos fecerat. Ex ⁊ de cūctis tribubus israel' quicūq; dederāt cor suū vt q̄rerent dñm deū israel. venerūt in hierusalē ad immolandū victimas suas corā dño deo patrū suorꝫ. ⁊ roborauerūt regnū iuda. ⁊ cōfirmauerūt roboaz filiū salomonis p̄ tres ānos. Ambulauerūt enīz in vijs dauid ⁊ salomōis annis trib⁹ Duxit autē roboaz vxorē: malaath filiaz hierimuth filij dauid: abiail q̄z filiā heliab filij isai q̄ pepit ei filios: ieos ⁊ somoriam et zoom. Post hanc q̄z accepit maachā filiā absalon: que pepit ei abia ⁊ abi ⁊ ziza ⁊ salimith. Amauit aūt roboā maachā filiā absalon: et sup oēs vxores suas ⁊ cōcubinas. Nā vxores decē ⁊ octo duxerat: ꝯcubinas autē seraginta: et genuit vigintiocto filios ⁊ seragīta filias. Constituit vero in capite abiā filiū maacha ducē sup oēs frēs suos: ipm enī regem facere cogitabat q⁹ sapiētior fuit ⁊ potētior sup oēs filios ei⁹: ⁊ in cūctis finib⁹ iuda ⁊ beniamin ⁊ in vniūsis ciuitatib⁹ muratis. Prebuitq; eis escas plurimas: ⁊ mł'tas petiuit vxores.

XII

Cunq; roboatuz fuisset regnuz roboaz ⁊ ꝯfortatū: dereliquit legem dñi ⁊ oīs israel cū eo. An/

no autē quinto regni roboam. ascendit
sesac rex egypti in hierusalem q2 pecca/
uerant dño:cū mille ducētis curribus
7 sexaginta milib9 equitū. Nec erat nu/
merus vulgi q9 venerat cum eo ex egy
pto:libyes scz 7 troglodyte 7 ethiopes:ce
pitq3 ciuitates munitissimas in iuda .7
venit vsq3 in hierusalē. Semeias autē
pphēta ingressus est ad roboam 7 princi
pes iuda:q3 cōgregati fuerāt in hieruſa/
lem fugientes sesac:diritq3 ad eos. Hec
dicit dñs:Vos reliq̄stis me.7 ego reliq̄
vos in manu sesac. Cōsternatiq3 princi/
pes isrl 7 rex dixerūt: Justus ē domin9
Cūq3 vidisset dñs q9 hūiliati eēnt:fact9
est sermo dñi ad semeiaz dicens: Quia
hūiliati sunt nō dispdaz eos:dabo q3 eis
paurilluz aurilij:7 nō stillabit furo2 me
us sup hierusalem p manū sesac. Verū
tamē seruient ei.vt sciant distantiā ser/
uitutis mee 7 seruitutis regni terrarū
Recessit itaq3 sesac rex egypti ab hieru/
salem sublatis thesauris dom9 dñi 7 do
mus regis:oiaq3 secū tulit.7 clypeos au
reos quos fecerat salomon. p quib9 fe/
cit rex eneos:7 tradidit illos principib9
scutarioz q̄ custodiebāt vestibulu3 pala
tij. Cunq3 introiret rex domū dei. venie
bant scutarij et tollebāt eos:iterūq3 re/
ferebant eos ad armamētariū suū. Ve
runtamē q2 humiliati sunt .auersa ē ab
eis ira dñi nec deleti sunt penit9. Hiq̄/
dem 7 in iuda inuēti sunt opa bona. Cō/
fortatus est g̃ rex roboam in hierusalem
atq3 regnauit. Quadragīta autē 7 vni9
anni erat cū regnare cepisset:7 decē 7 se/
ptem ānis regnauit in hierusalez vrbe
quā elegit dñs.vt cōfirmaret nomē su
um ibi.de cūctis tribub9 isrl. Nomē au/
tem mris eius naama amanites. Fecit
q3 malū:7 nō preparauit cor suū vt q̄reret
dñm. Opa vero roboam prima 7 nouis/
sima scripta sunt in libris semeie pphe/
te 7 addo videtis.7 diligenter exposita.
Pugnauerūtq3 adūsum se roboaz 7 hie
roboam cūctis diebus. Et dormiuit robo/
am cū pribus suis.sepultusq3 est in ciui
tate dauid 7 regnauit abia filius ei9 p eo.

Anno octauodecimo regis hierobaz regnauit abia sup iudam. Tribus annis regna
uit in hierusalē. Nomenq3 mris ei9 mi
chaia:filia uriel de gabaa:7 erat bellū in/
ter abia 7 hierobaz. Cunq3 iniret abia
certamē.7 haberet bellicosissimos viros
7 electoz q̄draginta milia: hierobaz cō
struxit ecōtra aciē octoginta milia viro
rū:qui 7 ipi electi erāt 7 ad bella fortissi/
mi. Stetit g̃ abia sup montez semeron
qui erat in ephraim 7 ait: Audi hierob
am 7 oīs isrl. Num ignoratis q9 dñs deus
isrl dederit regnū dauid sup isrl in sem/
piternū:ipi 7 filijs ei9 in pactū salis: Et
surrexit hieroboam filius nabath seruus
salomonis filij dauid.et rebellauit p3a
dñm suū. Congregatiq3 sunt ad eū viri
vanissimi 7 filij belial: 7 pualuerūt p3a
roboam filiū salomonis. Porro roboaz
erat rudis 7 corde pauido:nec potuit re
sistere eis. Nunc g̃ vos dicitis q9 resiste
re possitis regno dñi q9 possidet p filios
dauid: Habetisq3 grandē ppli multitu/
dinē:atq3 vitulos aureos quos fecit vo
bis hieroboaz in deos. Et eiecistis sacer
dotes dñi filios aaron atq3 leuitas:7 fe/
cistis vobis sacerdotes sicut omēs ppli
terraz. Quicunq3 venerit 7 initiauerit
manū suā in tauro.in lob9 7 in arietib9
septem:fit sacerdos eoz q̄ non sunt dij.
Noster aūt dñs de9 est:quē nō relinqui/
mus. Sacerdotesq3 ministrant dño de
filijs aaron.7 leuite sunt in ordine suo:
holocausta quoq3 offerūt dño p singlos
dies mane 7 vespe.7 thymiama iuxta le
gis pcepta cōfectuz:7 pponunt panes i
mensa mundissima. Estq3 apud nos cā
delabrū aureū.7 lucerna eius:vt accen/
dantur semp ad vespaz. Nos quippe cu
stodimus pcepta dñi dei nri:quē vos re/
liquistis. Ergo in exercitu nro dux deus
est:7 sacerdotes ei9 qui clangūt tubis 7
resonant cōtra vos. Filij isrl nolite pu/
gnare p3a dñm deū patrū vroz:q2 non
vobis expedit. Hec illo loquente:hiero
boam retro moliebatur insidias. Cūq3
ex aduerso ostiū staret: ignorantē iudaz

suo ambigebat exercitu. Respiciēsqz iu
das vidit instare bellū ex aduerso ⁊ post
tergū: ⁊ clamauit ad dñm. ac sacerdotes
tubis canere ceperūt: oēsqz viri iuda vo
ciferati sunt. Et ecce illis clamātibꝫ per
terruit dē hieroboaz ⁊ oēz israel qui sta
bat ex adūso abia ⁊ iuda: fugeruntqz filij
isrl iudā. ⁊ tradidit eos dē in manu eoꝝ
Percussit ḡ eos abia ⁊ ppl's eius plaga
magna: ⁊ corruerūt vulnerati ex isrl qn
quaginta milia virorꝫ fortiū. Humiliatiqz
sunt filij isrl in tpe illo. ⁊ vlxmētissime
ꝓfortati filij iuda: eo qꝫ sperassent i dño
deo patꝝ suoꝝ. Persecutus est aūt abia
fugientē hieroboaz. ⁊ cepit ciuitates eiꝰ
bethel ⁊ filias eius ⁊ hiesana cū filiabus
suis. effron q̄z et filias eius. Nec valuit
vltra resistere hierobam in diebꝫ abia
Quē pcussit dñs ⁊ mortuꝰ est. Igitur
abia ꝓfortato impio suo. accepit vxores
quattuordecim: ꝓcreauitqz vigintidu
os filios. ⁊ sedecim filias. Reliq̄ aūt ser
monū abia viarūqz ⁊ operꝫ eiꝰ scripta sūt
diligentissime in libro addo prophete.

Dormiuit autē abia XIIII
d cū pribus suis ⁊ sepelierūt euz
in ciuitate dauid. Regnauitqz
asa filius eius ꝓ eo. In cuius diebꝫ qui
euit terra annis decez. Fecit ḡ asa qđ bo
num et placitum erat in conspectu dei
sui. ⁊ subuertit altaria pegrini cultus ⁊
excelsa. ⁊ confregit statuas lucosqz succi
dit. ⁊ ꝓcepit iude vt q̄reret dñm deū pa
trū suoꝝ: ⁊ faceret legē. ⁊ vniūsa manda
ta. Et abstulit de cunctis vrbibꝫ iuda. a
ras ⁊ phana: ⁊ regnauit in pace. Edifica
uit q̄z vrbes munitas in iuda: qz quiet
erat ⁊ nulla tpibꝫ eius bella surrexerant
pacez dño largiēte. Dixit aūt iude. Edi
ficemus ciuitates istas. ⁊ vallemꝰ mu
ris. ⁊ roboremus turribꝫ ⁊ portis ⁊ seris.
donec a bellis q̄eta sunt oīa: eo qꝫ quesie
rimus dñm deū patrum nrōꝝ. ⁊ dederit
nobis pacē p gyrū. Edificauerūt igitur
⁊ nullū in extruēdo impedimētum fuit
Habuit autē asa in exercitu suo portan
tiū scuta ⁊ hastas de iuda trecēta milia:
de beniamin vero scutariorꝫ ⁊ sagittario
rū ducenta octoginta milia. Oēsqz isti
viri fortissimi. Egressus ē aūt ꝑ eos ça
ra ethiops cū exercitu suo decies cente
na milia ⁊ curribꝫ trecētis. et venit vsqz
maresa. Porro asa prexit obuiā ei. et in
struxit aciē ad bellū in valle sephata. q̄ ē
iuxta maresa ⁊ inuocauit dñm deū ⁊ ait
Dñe nō est apud te vlla distantia. vtrū
in paucis auxilieris aut in plūribꝫ: adiuua
nos dñe deꝰ nr̄. In te enī ⁊ in tuo noīe
hūtes fiduciā venimꝰ ꝑ hanc multitu
dinē. Dñe deus nr̄ tu es: nō ꝓualeat cō
tra te homo. Exterruit itaqz dñs ethio
pes coram asa ⁊ iuda. Fugeruntqz e
thiopes. ⁊ persecutus est eos asa ⁊ popu
lus qui cū eo erat vsqz gerara. Et rue
runt ethiopes vsqz ad internitionez: qz
dño cedente ꝓtriti sunt: ⁊ exercitu illius
preliante. Tulerūt ḡ spolia multa. Et p
cusserūt ciuitates oēs p circūituz gera
re. Grandis quippe cunctos terror in
uaserat. Et diripuerūt vrbes et multaz
p̄dā asportauerūt: ſz ⁊ caulas ouium de
struētes. tulerūtqz pecoꝝ infinitā mltitu
dinē. ⁊ camelorꝫ: reūsiqz sunt in hierlm.

Azarias aūt filius obeth XV
facto in se spū dei. egressus est i
occursuz asa: et dixit ei. Audite
me asa: ⁊ oīs iuda ⁊ beniamin. Dñs vo
biscum: qz fuistis cū eo. Si q̄sieritis eū
inuenietis. Si aūt dereliq̄ritis euz: de
relinquet vos. Transibūt aūt mlti di
es in isrl absqz deo vero. ⁊ absqz sacerdo
te: absqz doctore q̄z et absqz lege. Cumqz
reuersi fuerint in angustia sua. ⁊ clama
uerit ad dñm deū isrl ⁊ q̄sierit eū: repi
ent eū. In tpe illo nō erit pax egredīēti ⁊
ingredienti: sed terrores vndiqz i cūctis
habitatoribꝫ terraꝝ. Pugnabit. n. gens
ꝓtra gentē ⁊ ciuitas ꝓtra ciuitatē. qz do
minꝰ ꝓturbabit eos in oī angustia. Vos
ḡ confortamini. ⁊ nō dissoluant manus
vre: erit enī merces opi vro. Qđ cū au
disset asa vba. s. ⁊ pphetiā azarie filij obed
pphete confortatꝰ est. ⁊ abstulit idola de oī
terra iuda ⁊ de beniamin. ⁊ er vrbibꝫ q̄s
cepat montiz ephraim. et dedicauit alta
re dñi qđ erat ante porticū dñi: congrega

uitq; vniuersum iudā ⁊ beniamin. ⁊ ad-
uenas cū eis de ephraim ⁊ manasse ⁊ de
symeon. Plures.n. ad eū ꝯfugerant ex
israel: vidētes ꝙ dñs deus illi⁹ esset cuz
eo. Cunq; venissent in hierusalē mense
tertio. āno decimoq̄nto regni asa: īmola
uerunt dño in die illa de manubijs. ⁊ p̄-
dam quā adduxerāt. boues septingētos
⁊ arietes septē milia. Et intrauit ex mo
re ad corroborandū fedus: vt q̄rerēt do-
minū deū patrū suoꝝ in toto corde ⁊ in
tota anīa sua. Siq̄s autē inq̄t nō quesi
erit dñm deuz isrl̄: moriat̄ a mimo vsq;
ad maximū. a viro vsq; ad mulierē. Iu-
rauerūtq; dño voce magna in iubilo. et
in clangore tube. ⁊ in sonitu buccinaruz
oēs qui erāt in iuda cū execratione. In
oī enī corde suo iurauerūt: ⁊ in tota vo-
luntate q̄sierūt eū. ⁊ inuenerūt. Presti
titq; eis dñs requiē ꝑ circūitū. Sed et
maachā mr̄em asa regis ex augusto de-
posuit impio: eo ꝙ fecisset in luco simu-
lacrū priapi qd̄ om̄e cōtriuit: ⁊ in frusta
cōminuens cōbussit in torrēte cedron.
Excelsa autē derelicta sunt in isrl̄. Atta-
men cor asa erat ꝑfectū cūctis diebꝫ ei⁹
Eaq; q̄ vouerat pr̄ suus. ⁊ ip̄e intulit in
domū dñi: argentū ⁊ aurū. vasorūq; di-
uersam suppellectilē. Bellū vero nō fu-
it vsq; ad tricesimū annum regni asa.

XVI

Anno autē tricesimo-
sexto regni ei⁹. ascēdit baasa rex
israel in iudā ⁊ muro circunda
bat rama: vt nullus tute posset egredi
⁊ ingredi de regno asa. Protulit autem
asa argentū ⁊ aurū de thesauris domus
dñi et de thesauris regijs: misitq; ad be-
nadab regē syrie: q̄ habitabat in dama-
sco dicens: Fedus inter me ⁊ te est. Pa
ter q̄z meus ⁊ pr̄ tuus habuere ꝯcordiā
quāobrē misi tibi argentū ⁊ aurum: vt
rupto federe qd̄ habes cū baasa rege is-
rael facias eū a me recedere. Quo com
perto benadab misit pr̄icipes exercituuz
suoꝝ ad vrbes isrl̄: qui ꝑcusserūt ahion
⁊ dan ⁊ abelmaim ⁊ vniuersas vrbes ne
ptalim muratas. Qd̄ cū audisset baasa
desijt edificare rama ⁊ intermisit opus
suum. Porro asa rex assumpsit vniuer
sum iudam ⁊ tulerunt lapides de rama
⁊ ligna q̄ edificationi preparauerat baasa
edificauitq; ex eis gabaa ⁊ maspha. In
tpe illo venit anani ꝓpheta ad asaz regē
iuda. ⁊ dixit ei: Quia habuisti fiduciam
in rege syrie ⁊ nō in dño deo tuo: idcirco
euasit syrie regis exercit⁹ de manu tua.
Nōne ethiopes ⁊ libyes multo plures
erāt q̄drigis ⁊ eq̄tibꝫ ⁊ multitudine ni-
mia: q̄s cū in dño credidisses tradidit ī
manu tua? Oculi.n. dñi cōtemplantur
vniu̇sam terrā. ⁊ p̄bent fortitudinē his
q̄ corde ꝑfecto credūt in eum. Stulte
igit̄ egisti. ⁊ ꝓpter hoc etiā pñti tpe adu̇-
sum te bella ꝯsurgent. Iratusq; asa adu̇
sus videntē: iussit eū mitti in neruum:
Ualde quippe sup hoc fuerat dñs indi-
gnat⁹. ⁊ interfecit de ꝓplo in tpe illo plu
rimos. Opa autem asa prima ⁊ nouissi
ma scripta sunt in libro regū iuda ⁊ isrl̄
Egrotauit etiā asa āno tricesimonono
regni sui. dolore pedū vehemētissimo: et
nec ī infirmitate sua q̄siuit dñm: sz ma-
gis in medicoꝝ arte confisus est. Dor-
miuitq; cū pr̄ibꝫ suis: ⁊ mortuus est an
no q̄dragesimoprimo regni sui. ⁊ sepeli
erunt euz in sepulcro suo qd̄ foderat si-
bi in ciuitate dauid. Posuerūtq; euz su
per lectū suū plenū aromatibꝫ ⁊ vnguē
tis meretricijs que erāt pigmētariorū
arte cōfecta. ⁊ cōbusserūt sup euz ambi-
tione nimia.

XVII

Regnauit autē iosaphat fili⁹ ei⁹
pro eo. ⁊ inualuit ꝯtra isrl̄. Cō-
stituitq; militu̇z nūeros in cun
ctis vrbibꝫ iuda q̄ erant vallate muris:
presidiaq; disposuit in terra iuda ⁊ in ci-
uitatibꝫ ephraim q̄s ceperat asa pr̄ eius
Et fuit dñs cū iosaphat: qr ambulauit
in vijs dauid pr̄is sui primis: ⁊ non spe
rauit in baalim sed in deo pr̄is sui. ⁊ per
rexit in p̄ceptis illi⁹. ⁊ nō iuxta pctā isrl̄.
Cōfirmauitq; dñs regnū in manu eius
⁊ dedit oīs iuda munera iosaphat: facte
q; sunt ei infinite diuitie. ⁊ multa gl̄ia.
Cunq; sumpsisset cor ei⁹ audaciā ꝓpter
vias dñi: etiā excelsa ⁊ lucos de iuda ab-

stulit. Tertio autē anno regni sui misit
de principib⁹ suis benail ⁊ obdiā ⁊ çacha
riam ⁊ nathanael ⁊ michēā vt docerent
in ciuitatib⁹ iuda. ⁊ cū eis leuitas semei
am ⁊ nathaniā ⁊ çabadiā. asahel q̄z et se
miramoth ⁊ ionathan adoniāq; et tho
biam ⁊ tobadoniā leuitas. ⁊ cuz eis eli
sama ⁊ ioram sacerdotes. Docebātq; pl̄z
in iuda. hñtes librū legz dñi: ⁊ circūibāt
cunctas vrbes iuda: atq; erudiebant po
puluz. Itaq; fact⁹ est pauor dñi sup oia
regna terraz. q̄ erāt p gyrum iuda: nec
audebant bellare ptra iosaphat. Sed ⁊
philistei: iosaphat mūera deferebant. et
vectigal argenti. Arabes quoq; adduce
bat pecora arietū septē milia septingen
tos: ⁊ hircos totidē. Creuit g̃ iosaphat
⁊ magnificat⁹ est vsq; in sublime. atq; e
dificauit in iuda domos adinstar turri
um. vrbesq; muratas. ⁊ multa opera pa
trauit in vrbib⁹ iuda. Viri q̄z bellatores
⁊ robusti erāt in hierusalē. quor iste nu
merus p domos atq; familias singl'orū
In iuda princeps exercit⁹ ednas dux. ⁊
cū eo robustissimor viri trecenta milia
Post hūc iohannan pr̄ceps: ⁊ cū eo du
centa octoginta milia. Post illū quoq;
amasias fili⁹ çechri ꝓfectat⁹ dño. ⁊ cum
eo ducenta milia viror fortiū. Hunc se
q̄bat robustus ad plia eliada ⁊ cū eo te
nentium arcū ⁊ clypeum ducēta milia.
Post istum etiā ioçabad et cuz eo cētuz
octoginta milia expeditorū milituz. Hi
oñes erāt ad manū regis: exceptis alijs
quos posuerat in vrbibus muratis. et
in vniuerso iuda.

XVIII

Vit g̃ iosaphat diues ⁊ inclyt⁹
multuz. ⁊ affinitate ꝓiunct⁹ est
achab: descēditq; post annos ad
eum in samariā. Ad cui⁹ aduētū macta
uit achab arietes ⁊ boues pl'imos ipsi ⁊
pl'o q̄ venerat cuz eo. psuasitq; illi vt a
scenderet in ramoth galaad. Dixitq; a
chab rex isrl' ad iosaphat regē iuda. Ve
ni mecū in ramoth galaad. Cui ille rñ
dit. Ut ego ⁊ tu: sicut pl's tu⁹ sic ⁊ pl's
meus: tecumq; erim⁹ in bello. Dixit io
saphat ad regē isrl'. Cōsule obsecro im
pītiarum ſmonē dñi. Cōgregauit igit⁹
rex israel pphetar q̄dringētos viros ⁊ di
xit ad eos: In ramoth galaad ad bellan
dum ire debem⁹ an q̄escere? At illi ascen
de inquiūt. ⁊ tradet deus in manu regis
Dixitq; iosaphat: Nunq̄d non est hic p
phetes dñi: vt ab illo etiā requram⁹? Et
ait rex isrl' ad iosaphat. Est vir vnus a
quo possum⁹ q̄rere dñi voluntatē sz ego
odi eū. qr nō pphetat mihi bonū: sed ma
lum oi tpe. Est autē michēas filius iem
la. Dixitq; iosaphat. Ne loq̄ris rex hoc
modo. Vocauit g̃ rex isrl' vnum de enu
chis. ⁊ dixit ei: Voca cito michēā filium
iemla. Porro rex isrl' ⁊ iosaphat rex iu
da vterq; sedebant i solio suo vestiti cul
tu regio. Sedebant autē in area iuxta
portam samarie: oēsq; pphete vaticina
bant' corā eis. Sedechias vero fili⁹ cha
nana fecit sibi cornua ferrea. ⁊ ait. Hec
dicit dñs. His ventilabis syriam. donec
conteres eā. Oēsq; pphete sil'r pphета
bant. atq; dicebāt: Ascende in ramoth
galaad ⁊ psperaberis. ⁊ tradet eos dñs i
manu regis. Nūcius autē q̄ ierat ad vo
candū michēam. ait illi: En verba oium
pphetar vno ore bōa regi ānūciāt. Que
so g̃ te vt ⁊ sermo tu⁹ ab eis nō dissenti
at. loq̄risq; psperа. Cui rñdit michēas:
Viuit dñs. qr quodcūq; dixerit mihi de
us me⁹ hoc loq̄r. Venit g̃ ad regez. Cui
rex ait: Michēa ire debemus in ramoth
galaad ad bellandū. an q̄escere? Cui ille
rñdit. Ascēdite: cūcta enī psperа eueni
ent: ⁊ tradent' hostes in man⁹ vras. Di
xitq; rex. Iterum atq; iterq; te adiuro. vt
mihi nō loq̄ris nisi qđ verū est in noie
dñi. At ille ait: Vidi vniūsum isrl' disper
sum in montib⁹ sicut oues absq; pasto
re. Et dixit dñs: Non hñt isti dños: re
uertat' vnusq̄sq; in domū suam in pace.
Et ait rex isrl' ad iosaphat. Nōne dixi ti
bi q̄ nō pphetaret iste mihi quicq; boni:
sed ea q̄ mala sunt? At ille: idcirco ait au
dite verbū dñi. Vidi dñm sedentē in so
lio suo. ⁊ oēm exercitum celi assistentez
ei a dextris ⁊ a sinistris. Et dixit domin⁹
Quis decipiet achab regē isrl' vt ascen

dat ⁊ corruat in ramoth galaad? Cūq̄ diceret vnus hoc modo. ⁊ alter alio: pro cessit spūs ⁊ stetit corā dño. ⁊ ait: Ego de cipiam eū. Cui dñs. in quo inquit deci pies? At ille rñdit: Egrediar. ⁊ ero spūs mendax in ore oīm ꝓphetaꝝ ei⁹. Dixitq̄ dñs. Decipies. ⁊ p̄ualebis: egredere et fac ita. Nūc igit̄ ecce dñs dedit spūz mē dacij in ore oīm ꝓphetaꝝ tuoꝝ. ⁊ dñs lo cutus est de te mala. Accessit autē sede chias fili⁹ chanana: ⁊ ꝑcussit michee ma xillam. ⁊ ait: Per quā viā trāsiuit spūs dñi a me vt loq̄ret̄ tibi? Dixitq̄ miche as. Tuip̄e videbis in die illo: qñ ingres sus fueris cubiculuz de cubiculo: vt ab scondaris. Precepit aūt rex isrl̄ dicens Tollite micheā ⁊ ducite euz ad ammon principez ciuitat̄ ⁊ ad ioas filium ama lech. ⁊ dicet̄: Hec dicit rex Mittite hūc in carcerē. ⁊ date ei panis modicū. ⁊ aq̄ pauxillū donec reuertar ī pace. Dixitq̄ micheas: Si reuersus fueris in pace: nō est dñs locut⁹ in me. Et ait: Audite oēs ꝓpl̄i. Igit̄ ascēderunt rex isrl̄ ⁊ iosaphat rex iuda in ramoth galaad: dixitq̄ rex is rael ad iosaphat: Mutabo habitū. et sic ad pugnā vadam: tu autē induere vesti bus tuis. Mutatoq̄ rex isrl̄ habitu ve nit ad bellū. Rex autē syrie p̄cepat duci bus eq̄tatus sui dicēs: Ne pugnet̄ con tra minimū aut ꝯ maximū: nisi ꝯ soluz regē israel: itaq̄ cuz vidissent principes eq̄tatus iosaphat. dixerūt: rex isrl̄ est iste Et circūdederūt eū dimicantes. At ille clamauit ad dñm. ⁊ auxiliat⁹ est ei: atq̄ auertit eos ab illo. Cū. n. vidissent du ces eq̄tatus ꝙ nō eēt rex israel. reliq̄rūt eum. Accidit aūt vt vn⁹ e ꝓpl̄o sagittaz in incertū iaceret. ⁊ ꝑcuteret regē israel inter ceruicez ⁊ scapulas. At ille aurige suo ait. Cōuerte manū tuaz. ⁊ educ me de acie: qꝛ vulnerat⁹ sum. Et finita ē pu gna in die illo. Porro rex israel stabat ī curru suo ꝯtra syros vsq̄ ad vesp̄am. et mortuus est occidente sole.

XIX

Reuersus est autē iosaphat rex iuda in domuz suam pacifice in hierusalem. Cui occurrit iehu filius anani videns ⁊ ait ad eū. Impio prebes auxiliū: ⁊ his q̄ oderūt dñm ami cicia iungeris: ⁊ idcirco irā quidē domi ni merebaris. sed bona op̄a inuēta sunt ī te eo ꝙ abstuleris lucos de terra iuda. ⁊ prep̄aueris cor tuū vt req̄reres dñm deuz patrū tuoꝝ. Habitauit ḡ iosaphat in hierusalē. Rursumq̄ egressus est ad ꝓpl̄m de bersabee vsq̄ ad mōtē ephraim ⁊ reuocauit eos ad dñm deuz patrū suo rū: cōstituitq̄ iudices terre in cūctis ci uitatib⁹ iuda munitis ꝑ singula loca. et p̄cipiens iudicib⁹. videte ait q̄d faciatis Nō. n. hoīs exercetis iudiciuz sed dñi. et quodcūq̄ iudicaueritis in vos redūda bit. Sit timor dñi vobiscū. ⁊ cū diligen tia cūcta facite. Nō est enī apud dñm de um nr̄m iniq̄tas. nec ꝑsonarū acceptio. nec cupido muneꝝ. In hierusalē q̄z cō stituit iosaphat leuitas ⁊ sacerdotes et principes familiaꝝ ex israel vt iudiciū ⁊ causaz dñi iudicarēt habitatoribus ei⁹. p̄cepitq̄ eis dicēs: Sic aget̄ in timore dñi fideliter ⁊ corde perfecto. Oēm cau sam q̄ venerit ad vos fratrū vr̄oꝝ q̄ ha bitant in vrbib⁹ suis. inter cognationē ⁊ cognationē vbicūq̄ q̄stio est de lege de mandato. de cerimonijs. de iustificatiōi bus oñdite eis vt nō peccent in dñm. ⁊ ne veniat ira sup̄ vos ⁊ sup̄ frēs vestros Sic ḡ agētes nō peccabit̄. Amarias au tem sacerdos et pontifex vr̄: in his q̄ ad deū ꝑtinent p̄sidebit. Porro çabadias filius hismael qui est dux in domo iuda sup̄ ea op̄a erit q̄ ad regis officiū ꝑtinēt Habetisq̄ mgr̄os leuitas coram vobis ꝯfortamini ⁊ agite diligenter. ⁊ erit do minus vobiscum in bonis.

XX

Post hec ꝯgregati sunt filij mo ab ⁊ filij āmon ⁊ cū eis de āmo nitis ad iosaphat vt pugnarēt ꝯtra eum. Veneruntq̄ nuncij ⁊ indica uerunt iosaphat dicentes. Venit ꝯtra te multitudo magna de his loc̄ q̄ trans mare sunt ⁊ de syria. ⁊ ecce ꝯsistūt in asa sonthamar. q̄ est engaddi. Iosaphat au tē timore ꝑterrit⁹ totuz se ꝯtulit ad ro gandū dñm. et p̄dicauit ieiuniū vniuerso

iuda. Congregatusq; est iudas ad orare candū dñm: sed ⁊ oēs de vrbib⁹ suis venerunt ad obsecrādum eum. Cūq; stetisset iosaphat in medio cetu iude ⁊ hierusalem in domo dñi ante atriū nouū ait. Dñe deus patrū nrōr tu es de⁹ in celo: ⁊ dñaris cunctis regnis gētium. In manu tua est fortitudo ⁊ potētia: nec quisq; tibi pōt resistere. Nōne tu de⁹ nr̄ interfeciſti oēs habitatores terre hui⁹ corā populo tuo isrl̄. ⁊ dediſti eā semini abraam amici tui in sempiternū: Habitauerūtq; in ea. ⁊ extruxerunt i illa scūariū noī tuo dicētes: Si irruerint sup nos mala. gladi⁹ iudicij. pestilētia ⁊ fames: stabimus corā domo hac in ꝯspectu tuo. in q̄ inuocatū est nomē tuū. ⁊ clamabimus ad te in tribulationib⁹ nr̄is: ⁊ exaudies nos saluosq; facies. Nūc igit̄ ecce filij ām mon ⁊ moab ⁊ mons seir p quos nō cōcessisti isrl̄ vt trāsirent qñ egrediebant̄ de egypto. sz decliauerūt ab eis ⁊ nō int̄ fecerūt illos. ecōtrario agūt et nitūtur eijcere nos de possessione quā tradidisti nobis de⁹ nr̄. Ergo nō iudicab⁹ eos: In nobis q̄dez nō est tanta fortitudo vt possimus huic mlt̄itudini resistere q̄ irruit sup nos: sed cū ignorem⁹ q̄d agere debeamus hoc solū hēmus residui vt oculos nr̄os dirigam⁹ ad te. Omis vero iuda stabat corā dño: cū puulis ⁊ vxorib⁹ ⁊ liberis suis. Erat aūt iaçihel fili⁹ çacharie filij banaie filij iehihel filij mathanie leuites de filijs asaph: sup quē fact⁹ ē spiritus dñi i medio turbe. ⁊ ait. Attendite oēs iuda. ⁊ q̄ habitat⁊ in hierl̄m. ⁊ tu rex iosaphat. Hec dicit dñs vob̄. Nolite timere nec paueat⁊ hāc multitudinē. Nō est enī vr̄a pugna: sz dei. Cras descēdetis ꝯtra eos. Ascēsuri enī sunt p cliuū noie seis: ⁊ inuenietis illos i summitate torr̄entis q̄ est ꝯ solitudinē hieruel. Nō. n. eritis vos q̄ dimicabit⁊: sz tm̄modo ꝯsidenter state: ⁊ videbitis auxiliū dñi sup vos O iuda et hierl̄m nolite timere nec paueatis. Cras egrediemini ꝯ eos. ⁊ dñs erit vobiscū. Iosaphat g̃ ⁊ iuda ⁊ oēs habitatores hierl̄m ceciderunt prони i terram corā dño: ⁊ adorauerunt deum. Porro leuite de filijs caath et de filijs chore laudabāt dñm deū isrl̄ voce magna i excelsum. Cumq; mane surrexissent egressi sunt p desertum thecue. profectisq; eis stans iosaphat i medio eor⁹ dixit. Audite me viri iuda: et oēs habitatores hierusalē. Credite in dño deo vr̄o: et securi eritis: credite prophetis ei⁹. ⁊ cuncta euenient prospera. Deditq; ꝯsiliū pplo ⁊ statuit cantores dñi vt laudarēt eū in turmis suis ⁊ antecederēt exercitum. ac voce ꝯsona dicerēt. Confitemini dño: qm̄ in eternū misericordia ei⁹. Cumq; cepissent laudes canere. vertit dñs insidias eor⁹ in semetipos filior⁹ seir ām on ⁊ moab ⁊ mōtis seir. q̄ egressi fuerant vt pugnarent ꝯ iudā. ⁊ pcussi sunt. Nāq; filij ammon et moab ꝯsurrexerūt aduersus habitatores mōtis seir: vt interficerēt ⁊ delerēt eos. Cumq; hoc ope ꝑpetrassēt etiā in semetipos vers⁹ mutuis ꝯcidere vulneribus. Porro iuda cū venissz ad speluncam q̄ respicit solitudinē vidit pcul oēm late regionē plenā cadaueribus: nec superesse quenq̄ q̄ necez potuisset euadere. Venit g̃ iosaphat ⁊ oīs ppl⁹ cum eo ad detrahenda spolia mortuor⁹: inueuerūtq; inter cadauera variā suppellectilē vestes q̄z ⁊ vasa pciosissima: ⁊ dirupuerūt ita vt oia portare nō possent: nec p tres dies spolia auferre. pre prede magnitudine. Die autē ūrto ꝯgregati sunt i vallē benedictōis. Etenī qm̄ ibi bñdixerūt dño: vocanerunt locū illuz vallis bñdictiōis vsq; in p̄sētē diē. Reuersusq; ē oīs vir iuda ⁊ habitatores hierusalē. ⁊ iosaphat añ eos i hierl̄m cū letitia magna. eo q̄ dedisset eis dñs gaudiū de inimicis suis. Ingressiq; sunt in hierl̄m cū psalteriis ⁊ citharis ⁊ tubis in domuz dñi. Irruit autē pauor dñi sup vniuersa regna terraꝝ: cū audissent q̄ pugnasset dom⁹ ꝯtra inimicos isrl̄. Quieuitq; regnū iosaphat: ⁊ p̄buit ei dñs pacē p circuitum. Regnauit igit̄ iosaphat sup iudam. ⁊ erat trigītaq̄nq; annor⁹ cū regnare cepisset. Viginti aūt ⁊ q̄nq; ānis re-

gnauit in hierusalez.⁊ nomẽ mr̃is eius
açuba filia selachi. Et ambulauit in via
pr̃is sui asa.nec declinauit ab ea.faciens
que placita erãt coꝝ dño. Ueruntñ ex⁊
celsa nõ abstulit:⁊ adhuc ppl̃s non dire
xerat coꝝ suũ ad dñm deũ patrũ suoꝝuz.
Reliq̃ autẽ gestoꝝ iosaphat prioꝝ et no
uissimoꝝ scripta sunt in ẏbis iehu filij
anani:q̃ digessit in libro regũ isrl̃. Post
hec iniit amicicias iosaphat rex iuda cũ
ochozia rege isrl̃.cui⁹ opa fuerũt impij
sima:et pticeps fuit vt faceret naues q̃
irent in tharsis:fecerũtq; classem in asi
ongaber. Prophetauit autẽ elieçer fili⁊
us dodan de maresa ad iosaphat dicens
Quia habuisti fedus cũ ochozia.pcussit
dñs opa tua:contritecq; sunt naues nec
potuerunt ire in tharsis.

XXI

Dormiuit autẽ iosaphat cũ pri⁊
bus suis⁊ sepultus ẽ cũ eis in
ciuitate dauid:regnauitq; ioram
filius ei⁹ pro eo. Qui habuit frẽs filios
iosaphat:açariã⁊ iahihel⁊ çachariam⁊
açariam⁊ michael⁊ saphatiaz. Oẽs hi
filij iosaphat regis iuda. Deditq; eis pr̃
suus multa mũera argẽti⁊ auri.⁊ pen⁊
satiões cũ ciuitatib⁹ mũitissimis in iu⁊
da.regnũ autẽ tradidit ioram eo q; eẽt pri
mogenit⁹. Surrexit autẽ ioram super re⁊
gnũ pr̃is sui. Cunq; se cõfirmasset .occi
dit oẽs frẽs suos gladio⁊ quosdã de pri
cipib⁹ iuda. Triginta duoꝝ annoꝝũ erat
ioram cuz regnare cepisset.⁊ octo ãnis re⁊
gnauit in hierl̃m: ambulauitq; in vijs
regũ isrl̃ sicut egerat dom⁹ achab .Filia
qui ppe achab erat vxor ei⁹. Et fecit ma
lũ in ꝯspectu dñi. Noluit aũt dñs disp⁊
dere domũ dauid ppter pactum qđ ini⁊
erat cuz eo.⁊ qz promiserat vt daret ei lu⁊
cernã⁊ filijs ei⁹ in oĩ tpe. In diebꝫ illis
rebellauit edõ ne eẽt subdit⁹ iude:⁊ con
stituit sibi regẽ. Cunq; trãsiret ioram cuz
principib⁹ suis et cuncto eq̃tatu q̃ erat
secũ:surrexit nocte.⁊ pcussit edom q̃ se
circũdederat.⁊ oẽs duces equitat⁹ eius
Attamẽ rebellauit edom.ne eẽt sub diti
one iuda vsq; ad hanc diẽ. Eo tpe⁊ lob
na recessit:ne eẽt sub manu illi⁹. Dere⁊
liquerat eui dñm deũ patrũ suoꝝ insup
⁊ excelsa fabricatus ẽ in vrbib⁹ iuda⁊ foꝝ
nicari fecit habitatoꝝes hierl̃m⁊ puari
cari iudam. Allate sunt aũt ei littere ab
helia pphęta:in quib⁹ scriptuz erat. Hec
dicit dñs de⁹ dauid pr̃is tui. Quoniam
nõ ambulasti in vijs iosaphat pr̃is tui
⁊ in vijs asa regis iuda:sz incessisti p iter
regũ isrl̃.⁊ fornicari fecisti iudaz⁊ habi⁊
tatoꝝes hierl̃m.imitat⁹ fornicationem
dom⁹ achab:insup⁊ frẽs tuos domũ pa
tris tui meliores te occidisti:ecce dñs p
cutiet te plaga magna cũ pplo tuo:et fi
lijs et vxoꝝib⁹ tuis: vniuersaq; suba tua.
Tu aũt egrotab⁹ pessimo languoꝝe viteri
donec egrediant̃ vitalia tua paulati per
singl̃os dies. Suscitauit q̃ dñs ꝑ ioraz
spũm philistinoꝝ⁊ arabũ qui confines
sunt ethiopib⁹.⁊ ascẽderũt in terraz iu⁊
da⁊ vastauerũt eaz. Diripuerũtq; cun⁊
ctam subam q̃ inuẽta est in domo regis
insup⁊ filios ei⁹ ⁊ vxoꝝes. Nec remãsit
ei filij⁹ nisi ioachaz q̃ minim⁹ natu erat
Et sup hec oĩa pcussit eum dñs alui lan
guoꝝe insanabili. Cũq; diei succederet
dies.⁊ tẽpoꝝ spacia voluerent̃. duoꝝ an
noꝝũ expletus est circulus:⁊ sic lõga cõ⁊
sumpt⁹ tabe ita vt egereret etiã viscera
sua.languoꝝe piter et vita caruit. Moꝝ⁊
tuus q; est in infirmitate pessima:⁊ nõ fe
cit ei ppl̃s fm morẽ cõbustiõis ereq̃as:
sicut fecerat maioꝝib⁹ ei⁹. Triginta duo
rũ annoꝝ fuit cũ regnare cepisz:⁊ octo
annis regnauit ĩ hierl̃m. Ambulauitq;
nõ recte.⁊ sepelierũt eũ ĩ ciuitate dauid
ꝟruntñ nõ in sepulcro regũ.

XXII

Constituerũt autẽ habitatoꝝes
hierusalẽ ochoziã filiũ eius mi
nimũ regẽ ꝑ eo. Oẽs enĩ ma⁊
ioꝝes natu q̃ ante euz fuerãt interfece⁊
rant latrones arabũ qui irruerãt in ca⁊
stra. Regnauitq; ochozias filius ioram re
gis iuda. Quadraginta duoꝝ annoꝝum
erat ochozias cũ regnare cepisset⁊ vno
anno regnauit in hierusalẽ.⁊ nomẽ ma
tris ei⁹ athalia filia amri. Sed⁊ ipe in
gressus est ꝑ vias dom⁹ achab. Mater
enĩ ei⁹ impulit euz vt impie ageret. Fe⁊

cit igit malū in ꝓſpectu dñi ſicut domus achab. Ipi.n. fuerūt ei ꝓſiliarij p̄ mortem p̄tris ſui in interitū ei⁹: ambulauit qꝫ in ꝓſilijs eoꝝ. Et p̄rexit cuꝫ ioꝛā filio achab rege iſrl in bellū ꝓtra aſahel regez ſyrie in ramoth galaath: vulneraueruntqꝫ ſyri ioꝛā. Qui reuerſus eſt vt curaret in ieẏrahel. Vlcꝰ enī plagas accepat in ſupdicto certamīe. Igit ochoẏias filius ioꝛā rex iuda deſcēdit vt inuiſeret ioram filiū achab in ieẏrahel egrotantem Voluntatꝫ quippe fuit dei adūſus ochoẏiam. vt veniret ad ioꝛā. Et cuꝫ veniſſet et egrederet cū eo adūſum iehu filiū nam ſi. quē vnxit dñs vt deleret domū achab Cū g̃ euerteret iehu domū achab inuenit p̄cipes iuda et filios fratrū ochoẏie q̄ miſtrabant ei: et interfecit illos. Ipm qꝫ ꝓquirens ochoẏiā cōp̄hendit latitātem in ſamaria adductūqꝫ ad ſe occidit et ſepelierūt euꝫ eo q̄ eēt filiꝰ ioſaphat. q̄ q̄ſierat dñm in toto corde ſuo Nec erat vltra ſpes aliq̄: vt de ſtirpe q̄s regnaret ochoẏie. Hiquidē athalia mr̄ eiꝰ videns q̄ mortuus eēt filiꝰ ſuus: ſurrexit et iterfecit oēm ſtirpem regiā domꝰ ioꝛā. Porro ioſabeth filia regis tulit ioas filiuꝫ ochoẏie. et furata eſt eū de medio filioꝝ regis cū interficerent̄ abſconditqꝫ eū cuꝫ nutrice ſua in cubiculo lectuloꝝ. Joſabeth aūt q̄ abſcōderat eū. erat filia regis ioꝛā vxor ioiade pontificis ſoror ochoẏie. et idcirco athalia nō interfecit euꝫ. Fuit g̃ cū eis i domo dei abſcōditꝰ ſex ānis: q̄b regnauit athalia ſup̄ terrā. XXIII

Anno autē ſeptimo ꝓhortatꝰ ioiada aſſumpſit cēturiones. açariam videlicꝫ filiū hierolvam et hiſmael filiū iohānan. açariā q̄ꝫ filiuꝫ obed. et maaſiā filiū adaie. et eliſaphat filiū ẓechri: et inīt cū eis fedus Qui circūeūtes iudā ꝓgregauerūt leuitas de cūctis vrbib iuda: et p̄cipes familiaruꝫ iſrl: veneruntqꝫ in hierlm. Inīt g̃ oīs mltitudo pactū in domo dei cum rege. Dixitqꝫ ad eos ioiada: Ecce filius regis regnabit ſicut locutus eſt dñs ſup̄ filios dauid. Iſte eſt ſermo quē facietis. Tertia pars vr̄m qui veniunt ad ſabbatū ſacerdotū et leuitarū et ianitoꝝ erit in portis: tertia vero ps ad domuꝫ regis. et tertia ad portam q̄ appellat̄ fundamenti. Oīne vero reliquū vulgus ſit in atrijs domꝰ dñi. nec quiſpiā alius ingrediatur domum dñi. niſi ſacerdotes et q̄ miniſtrant de leuitis. Ipi tm̄modo ingrediant̄ qz ſcifi cati ſunt et oīne reliquuꝫ vulgus obſeruet cuſtodias dñi. Leuite aut̄ circūdēt regem hñtes ſinguli arma ſua. et ſi quis alius ingreſſus fuerit tēplum. interficiatur: ſintqꝫ cuꝫ rege: et intrante et egrediente. Fecerunt g̃ leuite et vniūſus iuda iuxta oīa q̄ p̄cepat ioiada pontifex. Et aſſumpſerūt ſinguli viros q̄ ſub ſe erāt et veniebant p̄ ordinē ſabbati cū hīs qui impleuerāt ſabbatū. et egreſſi erāt. Dimiquidē ioiada pontifex nō dimiſerat abire turmas. q̄ ſibi p̄ ſingulas hebdomadas ſuccedere ꝓſueuerāt. Dedītqꝫ ioiada ſacerdos centurionib lanceas clypeoſqꝫ et peltas regis dauid: q̄s cōſecrauerat in domo dñi. Conſtituitqꝫ oēz pplm tenētiuꝫ pugiones a p̄te tēpli dextra vſqꝫ ad p̄tem tēpli ſiniſtrā. coꝛā altari et tēplo p̄ circūitum regis. et eduxerūt filiuꝫ regis et impoſuerūt ei diadema et teſtimonium: dederuntqꝫ in manu eiꝰ tenendā legē et ꝓſtituerūt euꝫ regē. Unxit q̄ꝫ illū ioiada pontifex et filij eiꝰ: impcatiqꝫ ſunt ei atqꝫ dixerunt: Viuat rex. Qđ cuꝫ audiſſet athalia vocē ſcz currentiū atq; laudantiū regē: ingreſſa eſt ad pplm i templum dñi. Cunqꝫ vidiſſet regē ſtantem ſup̄ graduꝫ in introitu et p̄cipes turmaſqꝫ circa eum. oēmqꝫ pplm terre gaudentē atq; clangentē tub et diuſi generis organis ꝓcinentē. vocēqꝫ laudantiū: ſcidit veſtimēta ſua et ait: Inſidie. inſidie. Egreſſus aut̄ ioiada pontifex ad cēturiones et p̄cipes exercitus dixit eis: Educite illā extra ſepta templi et interficiat̄ gladio. Precepitqꝫ ſacerdos ne occideret̄ in domo dñi. Et impoſuerūt cerui cib eius manus. Cunqꝫ intraſſet porta equoꝝ domꝰ regis: interfecerūt eam ibi. Pepigit aut̄ ioiada fedus inter ſe

vniuersumq; ppl'm ⁊ regē: vt eēt ppl'us
dñi. Itaq; ingressus est oīs ppl's domū
baal ⁊ destruxerūt eaz. ⁊ altaria ac simu-
lacra illius ꝯfregerunt: mathan quoq;
sacerdotē baal interfecerūt añ aras. Cō
stituit autē ioiada p̄positos ī domo dñi:
⁊ sub manib; sacerdotū ⁊ leuitaꝝ quos
distribuit dauid ī domo dñi: vt offerrēt
holocausta dño. sicut scriptuz est in lege
moysi. in gaudio ⁊ cantic;. iuxta disposi
tionē dauid. Cōstituit quoq; ianitores
in port; domus dñi: vt nō ingrederet eā
immūdus in oī re. Assumpsitq; cēturi
ones ⁊ fortissimos viros. ac p̄icipes po
puli ⁊ om̄e vulg⁹ terre: ⁊ fecerūt descen
dere regē de domo dñi. ⁊ introire ꝑ me-
diū porte supioris in domū reg;. ⁊ collo
cauerūt eū in solio regali. Letatusq; est
oīs ppl's terre: ⁊ vrbs quieuit. Porro a-
thalia interfecta est gladio. XXIIII

Septem annoꝝ erat ioas cuz re
gnare cepisset: ⁊ q̄dragīta ānis
regnauit in hierl'm. Nomē ma
tris eius sebia de bersabee Fecitq; qd̄ bo
num ē corā dño: cunctis dieb; ioiade sa
cerdot;. Accepit autem ei ioiada vxores
duas: e quib; genuit filios ⁊ filias. Post
que placuit ioas vt instauraret domuz
dñi: ꝯgregauitq; sacerdotes ⁊ leuitas ⁊
dixit eis: Egredimini ad ciuitates iuda
⁊ colligite de vniu̇so isrl' pecuniaz ad sar-
tatecta templi dei nr̄i ꝑ singulos ānos
festinatoq; hoc facite. Porro leuite ege
re negligētius. Vocauitq; rex ioiadam
principem ⁊ dixit ei: Quare tibi nō fuit
cure vt cogeres leuitas inferre de iuda
⁊ de hierl'm pecuniā q̄ cōstituta ē a moy-
se seruo dñi: vt inferret eā oīs multitu
do isrl' in tabernaculū testimonij? Atha
lia enī impijssima ⁊ filij eius destruxerūt
domū dei. ⁊ de vniu̇sis q̄ scīficata fuerāt
in templo dñi. ornauerūt phanuz baa-
lim. Precepit g̊ rex ⁊ fecerunt arcā: posu
eruntq; eā iuxta portā dñi forinsec⁹. Et
p̄dicatum est in iuda ⁊ hierl'm. vt defer-
rent singuli p̄ciuz dño qd̄ ꝯstituit moy
ses ꝑuus dei sup oēm isrl' in deserto. Le
tatiq; sunt cūcti p̄icipes ⁊ oīs ppl's. ⁊ in
gressi ꝯtulerūt in arcā dñi atz miserunt
ita vt impleret. Cunq; tp̄s eēt vt defer
rent arcā corā rege ꝑ manus leuitaꝝ. vi
debant enī multā pecuniā: ingrediebat
scriba reg; ⁊ quē prim⁹ sacerdos ꝯstitu-
erat: effundebātq; pecuniaz q̄ erat ī arca
Porro arcā reportabant ad locū suum
sicq; faciebāt ꝑ singulos dies. Et cōgre
gata ē infinita pecunia: quā dederūt rex ⁊
ioiada his q̄ p̄erāt opib; dom⁹ dñi. At il
li ꝯducebāt ex ea cesores lapidū ⁊ artifi
ces opeꝝ singuloꝝ: vt instaurarēt domū
dñi fabros quoq; ferri et eris: vt qd̄ ca-
dere cepat fulciret. Egerūtq; hi q̄ opera
bant industrie. ⁊ obducebat parietū ci-
catrix ꝑ man⁹ eoꝝ: ac suscitauerūt domū
dñi in statū pristinū. ⁊ firmiter eaz stare
fecerunt. Cunq; cōplessent oīa opa. de-
tulerunt corā rege ⁊ ioiada reliquā ꝑtē
pecunie: de q̄ facta sunt vasa tēpli in mi-
nisteriū ad holocausta: phiale quoq; ⁊ ce
tera vasa aurea ⁊ argentea. Et offerebā
tur holocausta in domo dñi iugit cūctis
dieb; ioiade. Senuit autē ioiada plen⁹
dieꝝ. ⁊ mortu⁹ est cū cētuz triginta esset
annoꝝ: sepelierūtq; euz ī ciuitate dauid
cū regib;. eo q̄ fecisset bonū cū isrl' ⁊ cuz
domo ei⁹. Postq̄ autez obijt ioiada: in-
gressi sunt p̄icipes iuda. et adorauerūt
regē. Qui delinit⁹ obsequijs eoꝝ acq̄e-
uit eis. Et dereliq̄rūt tēpluz dñi dei pa-
trū suoꝝ. ꝑuierūtq; lucis ⁊ sculptilib;. ⁊
facta ē ira dñi ꝯtra iudā ⁊ hierl'm ꝓpter
hoc peccatū. Mittebatq; eis ꝓphetas vt
reuerterent ad dñm: quos ꝓtestātes il
li audire nolebant. Spirit⁹ itaq; dei in
duit çachariā filiū ioiade sacerdotem. ⁊
stetit in ꝯspectu ppl'i ⁊ dixit eis. Hec di-
cit deus. Quare trāsgredimini p̄ceptuz
dñi qd̄ vobis nō proderit. ⁊ dereliquist;
dñm vt derelinq̄ret vos? Qui ꝯgrega-
ti adu̇sus eum miserūt lapides iuxta re
gis impium: in atrio domus dñi Et nō
est recordat⁹ ioas rex misericordie quaz
fecerat ioiada pt̄ illius secū: sz interfecit
filiū eius. Qui cū moreret ait. Videat
dñs ⁊ req̄rat. Cūq; euolut⁹ eēt ān⁹ ascē
dit ꝯtra eū exercit⁹ syrie: venitq; in iudā

ꝛ hierl'm ꝛ interfecit cunctos principes ppl'i:atq; vniuſam pdaꝫ miſerũt regi in damaſcũ. Et certe cuꝫ pmodicus veniſ ſet numer⁹ ſyrioꝝ·tradidit dñs i manꝫ eoꝝ infinitã multitudinẽ eo q; dereliq̃ſſent dñm deũ patꝝ ſuoꝝ. In ioas q̃ꝫ ignominioſa exercuere iudicia:ꝛ abeũteſ di miſerũt eũ in lãguoribꝫ magnis. Conſpiꝛauerũt autẽ ꝛ euꝫ ſui in vltiõem ſanguinis çacharie filij ioiade ſacerdotis:ꝛ occiderũt eũ in lectulo ſuo ꝛ mortu⁹ eſt ſepelierũtq; eũ in ciuitate dauid·ſꝫ non in ſepulcris regũ. Inſidiati vero ſunt ei çabath fili⁹ ſemath ãmanitidis :et ioçabath fili⁹ ſemarith moabitidis. Porro filij ei⁹ ac ſumma pecũie q̃ adunata fuerat ſub eo·ꝛ inſtauratio domus dei ſcripta ſunt diligẽti⁹ in libro regũ. Regnauit aũt amaſias fili⁹ ei⁹ p eo.

XXV

Viginti quinq; annoꝝ erat amaſias cuꝫ regnare cepiſſet·ꝛ viginti nouẽ annis regnauit i hierl'm Nomẽ mris eius ioiaden de hieruſalẽ: Feciq; bonũ in conſpectu dñi:verunt ñ nõ in corde pfecto. Cumq; roboratũ ſibi videret imperium· iugulauit ſuos q̃ occiderant regẽ prem ſuũ:ſꝫ filios eoꝝ nõ interfecit·ſicut ſcriptũ eſt in libro legis moyſi:vbi pcepit dñs dicẽs: Nõ occidẽtur pres p filijs·neq; filij p pribus ſuis ſed vnuſq̃ſq; in ſuo pctõ morieꝛ. Cõgregauit igiꝛ amaſias iudã·ꝛ ꝓſtituit eoſ p familias·tribunoſq; ꝛ cẽturiones i vniuerſo iuda ꝛ beniamin·ꝛ recenſuit a viginti ãnis ſurſuꝫ·inuenitq; triginta milia iuuenũ qui egrederentꝛ ad pugnaꝫ ꝛ tenerẽt haſtã ꝛ clypeũ. Mercede q̃ꝫ conduxit de iſrl' cẽtũ milia robuſtoꝝ· cẽtum talẽtis argenti. Venit autẽ hõ dei ad illum ꝛ ait:O rex·ne egrediatꝛ tecũ exercitus iſrl'. Nõ eſt enĩ dñs cũ iſrl'·ꝛ cunctis filijs ephraim. Q; ſi putas in robore exercitus bella cõſiſtere:ſupari te faciet deus ab hoſtibꝫ. Dei quippe eſt·ꝛ adiuuare ꝛ in fugam ꝙuertere. Dixitq; amaſias ad hoiem dei. Quid g̃ fiet de cẽtum talẽtis q̃ dedi militibꝫ iſrael:ꝛ Et rñdit ei homo dei:Habet dñs vnde tibi dare poſſit multo his plura. Sepauit itaq; amaſias exercitũ qui venerat ad euꝫ ex ephraim:vt reuerteretꝛ in locuꝫ ſuum. At illi contra iudã vehemẽter irati :reuſi ſunt in regionẽ ſuã. Porro amaſias cõfidenter edurit ppl'm ſuum·ꝛ abijt in vallem ſalinarum:pcuſſitq; filios ſeir decez milia. Et alia decẽ milia viroꝝ ceperũt filij iuda:ꝛ adduxerũt ad pceruptũ cuiuſdaꝫ petre:ꝑcipitaueꝛtq; eoſ de ſummo in ꝑceps :qui vniuſi crepuerunt t. At ille exercitus quẽ remiſerat amaſias ne ſecuꝫ iret ad pliuꝫ:diffuſus eſt in ciuitatibus iuda·a ſamaria vſq; bethoron: ꝛ interfectis tribꝫ milibꝫ diripuit pdam magnã Amaſias q̃ꝫ poſt cedem idumeoꝝ ꝛ allatos deos filioꝝ ſeir·ſtatuit illos in deos ſibi·ꝛ adorabat eos:ꝛ illis adolebat incenſum. Quãobrẽ iratus dñs ꝛ amaſiam:miſit ad illuꝫ ꝓphetam q̃ diceret ei: Cur adoraſti deos q̃ nõ liberauerunt populũ ſuuꝫ de manu tua? Cumq; hec ille loq̃reꝛ·rñdit ei :Nũ cõſiliari⁹ regis es? Quieſce ne interficiã te. Deſcẽdenſq; ꝓphete:ſcio inq̃t q; cogitauerit dñs occidere te:q̃ ꝛ feciſti hoc malũ·ꝛ inſup nõ acquieuiſti cõſilio meo. Igiꝛ amaſias rex iuda inito peſſimo conſilio :miſit ad ioas filiũ ioachaz filij iehu regẽ iſrl' dicẽs Veni videamus nos mutuo. At ille remiſit nuncios dicens: Carduus qui eſt in libano·miſit ad cedrum libani dicẽs Da filiam tuam filio meo vxorem. Et ecce beſtie que erant in ſilua libani:trãſierunt ꝛ cõculcauerunt carduuꝫ. Dixiſti·pcuſſi edom:ꝛ idcirco erigiꝛ cor tuuꝫ in ſuperbiam. Sede in domo tua. Cur malum aduerſuꝫ te prouocas:vt cadas ꝛ tu ꝛ iudaſ tecum? Noluit audire amaſias:eo q; dñi eſſet volũtas: vt traderetꝛ in manus hoſtium propter deos edom. Aſcendit igitur ioas rex iſrael· ꝛ mutuos ſibi pbuere cõſpectus. Amaſias aũt rex iuda erat in bethſames iude. Corruitq; iudas coram iſrael :ꝛ fugit in tabernacula ſua. Porro amaſiam regem iuda filiuꝫ ioas filij ioachaz cepit ioas rex iſrael in bethſames ꝛ adduxit in hierl'm

destruxitq; murū eius a porta ephraim
vsq; ad portā anguli q̄dringentis cubi-
tis. Om̄e quoq; aurū ⁊ argētum ⁊ vni-
uersa vasa q̄ reppererat in domo dei. ⁊ a-
pud obededom. in thesauris etiaz dom⁹
regie. necnō ⁊ filios obsiduz reduxit in
samariā. Vixit autē amasias filius ioas
rex iuda postq̄ mortuus est ioas fili⁹ io
achaç rex isrl'. quindecim ānis. Reliqua
autē ſmonū amasie prioꝝ ⁊ nouissimo-
rū scripta sunt in libro regū iuda ⁊ isrl'.
Qui postq̄ recessit a dño: tetēderunt ei
insidias in hierusalē. Cunq; fugisset la-
chis. miserūt ⁊ interfecerūt eum ibi: re
portantesq; sup equos sepelierūt eū cuz
p̄ribus suis ī ciuitate dauid. XXVI

Omnis aūt ppl's iuda filiuz eius
oçiam ānoꝝ sedecim ꝯstituit re
gem ꝓ amasia p̄re suo. Ip̄e edi
ficauit ahilat ⁊ restituit eā ditioni iude
postq̄ dormiuit rex cū p̄ribꝫ suis. Sede
cim annoꝝ erat oçias cū regnare cepis-
set: ⁊ q̄nquagintaduobꝫ ānis regnauit ī
hierusalē. Nomē mr̄is ei⁹ iecelia de hie
rusalem. Fecitq; qd̄ erat rectū in oculis
dñi iuxta oīa q̄ fecerat amasias p̄r eius:
⁊ exq̄siuit dñm in diebꝫ çacharie intelli
gentis ⁊ vidētis deum. Cunq; req̄reret
dñm direxit eū in oībꝫ. Deniq; egressus
est ⁊ pug̃uit ꝯ philistijm: ⁊ destruxit mu
rū geth. ⁊ murū iamnie. murūq; açoti.
Edificauit q̄z oppida ī açoto ⁊ philistijz.
⁊ adiuuit eū de⁹ ꝯ philistijm et ꝯ arabes
q̄ habitabāt in gurbaal. et ꝯ āmonitas.
Appendebantq; āmonite mūera oçie. ⁊
diuulgatuz est nomē ei⁹ vsq; ad introi-
tum egypti ꝓpter crebras victorias. E-
dificauitq; oçias turres in hierl'm sup
portā anguli. ⁊ sup portā vallis. ⁊ reliq̄s
in eodē muri latere. firmauitq; eas. Ex
truxitq; turres in solitudīe. ⁊ effudit ci
sternas pl'imas eo ꝙ h̄ret multa pecora
tam in campestribꝫ q̄z in heremi vastita
te. Vineas q̄z habuit ⁊ vinitores ī mō-
tibus ⁊ ī carmelo. Erat quippe hō agri-
culture dedit⁹. Fuit autē exercitus bella
torū eius q̄ procedebāt ad p̄lia sub ma-
nu iehihel scribe. maasieq; doctoris. ⁊ sub
manu ananie qui erat de ducibꝫ regis.
Om̄isq; numerus principum ꝑ famili
as suas viroꝝ fortium duorum miliuz
sexcentoꝝ. ⁊ sub eis vniuersus exercit⁹
trecētorū ⁊ septē miliū quingentorū. q̄
erant apti ad bella: ⁊ ꝓ rege ꝯ adu̇sarios
dimicabāt. Prepauit q̄z eis oçias idest
cuncto exercitui clypeos ⁊ hastas ⁊ gale
as ⁊ loricas. arcusq; ⁊ fundas ad iacien-
dos lapides: ⁊ fecit in hierl'm diuersi ge
neris machinas q̄s ī turribꝫ collocauit
⁊ in angulis muroꝝ: vt mitterent sagit
tas ⁊ saxa grandia. Egressumq; ē nomē
ei⁹ ꝓcul: eo ꝙ auxiliaret̄ ei dñs et corro
borasset illū. Sed cū roborat⁹ eēt eleua-
tū est cor eius in interitū suū ⁊ neglexit
dñm deū suū: ingressusq; templuz dñi:
adolere voluit incēsum sup altare thy-
miamatis. Statimq; ingressus post eū
açarias sacerdos: ⁊ cū eo sacerdotes do-
mini octogīta viri fortissimi. restiterūt
regi atq; dixerūt: Nō est tui officij oçia.
vt adoleas incēsum dño sed sacerdotū.
hoc est filioꝝ aaron qui ꝯsecrati sunt ad
huiuscemodi ministeriū. Egredere de
scūcrio. ne ꝯtēpseris: qꝛ nō reputabit̄ ti
bi in gloriā hoc a dño deo. Iratusq; oçi-
as ⁊ tenens in manu thuribulū vt ado
leret incēsum: minabatur sacerdotibus
Statimq; orta est lepra in fronte ei⁹ co
ram sacerdotibus in domo dñi: super al
tare thymiamatis. Cunq; respexisset eū
açarias pontifex. ⁊ omnes reliqui sacer-
dotes viderunt lepram in fronte eius.
⁊ festinato expulerūt eum. Sed ⁊ ip̄e ꝑ
territus accelerauit egredi. eo ꝙ sensis-
set ilico plagam dñi. Fuit igit̄ oçias rex
leprosus vsq; ad diem mortis sue. ⁊ ha-
bitauit in domo separata. plenus lepra
ob quam eiectus fuerat de domo domi-
ni. Porro ioathan filius eius rexit do-
mum regis ⁊ iudicauit populum terre.
Reliqua autē ſmonum oçie prioꝝ ⁊ no
uissimoꝝ scripsit esaias filius amos ꝓ-
pheta. Dormiuitq; oçias cū p̄ribꝫ suis.
⁊ sepelierunt eum in agro regaliū sepul
crorum eo ꝙ esset leprosus. regnauitq;
ioathan filius eius pro eo.

VIgintiqnq; annoꝝ XXVII erat ioathan cū regnare cepiſſ; ⁊ ſedecim ānis regnauit in hie/ruſalē. Nomē mr̄is eius hieruſa filia ſa doch. Fecitq; qđ rectū erat coꝝā dño iu/xta oia q̄ fecerat ozias p̄ ſu⁹: excepto q̄ nō eſt ingreſſus tēpluꝫ dñi ⁊ adhuc po/pulus delinq̄bat. Ipe edificauit portaꝫ domus dñi excelſaꝫ ⁊ in muro ophel mł/ta ꝯſtruxit. Urbes q̄ꝫ edificauit in mōti/bus iuda: ⁊ in ſaltibus caſtella ⁊ turres Ipe pugnauit ꝯ regē filioꝝ āmon ⁊ vi/cit eū. Dederuntq; ei filij āmon in tpe illo cētum talēta argēti. ⁊ decē milia cho/ros tritici ac totidē chozos hozdei. Dec ei p̄buerūt filij āmon. in āno ſecundo ⁊ tertio. Corrobzatuſq; ē ioathā. eo q̄ di/rexiſſet vias ſuas coꝝā dño deo ſuo. Re/liq̄ autē ſ̄monū ioathā ⁊ oēs pugne ei⁹ ⁊ opa ſcripta ſunt in libzo regū iſrł ⁊ iu/da. Viginti q̄nq; ānoꝝ erat cuꝫ regnare cepiſſet. ⁊ ſedecim ānis regnauit in hie/ruſalē. Dormiuitq; ioathā cuꝫ p̄tribꝫ ſu/is. ⁊ ſepelierūt eū in ciuitate dauid. ⁊ re/gnauit achaz filiꝰ ei⁹ p̄ eo. XXVIII

VIginti ānoꝝ erat achaz cum re/gnare cepiſſet: ⁊ ſedecim annis regnauit in hierł̄m. Nō fecit re/ctum in ꝯſpectu dñi: ſicut dauid p̄ eius ſed ambulauit in vijs regū iſrł: inſuꝑ ⁊ ſtatuas fudit baalim. Ipe ē qui adole/uit incēſum in valle hēnon. ⁊ luſtrauit filios ſuos in igne. iuxta ritū gētiuꝫ q̄s interfecit dñs in aduētu filioꝝ iſrł. Sa/crificabat q̄ꝫ ⁊ thymiama ſuccēdebat in excelſis. ⁊ in collibꝫ. ⁊ ſub oī ligno frōdo/ſo. Tradiditq; eū dñs deꝰ eius in manu regis ſyrie: q̄ p̄cuſſit eū magnāq; p̄dam cepit de eiꝰ impio: ⁊ adduxit in damaſcū Vanibꝫ q̄ꝫ regis iſrł traditus ē: ⁊ p̄cuſ/ſus plaga grandi. Occiditq; phacee fili/us romelie de iuda cētum viginti milia in die vno oēs viros bellatozes: eo q̄ re/liquiſſent dñm deū patrū ſuoꝝ. Eodeꝫ tpe occidit zechri vir potēs ex ephraim maaſiā filiū regis. ⁊ ezricā ducē domus ei⁹: helchanaꝫ q̄ꝫ ſecūdū a rege. Ceperūt q; filij iſrł de fratribꝫ ſuis ducenta milia mulieꝝ pueroꝝ ⁊ puellarū ⁊ infinitaꝫ p̄/dam. p̄tulerūtq; eā in ſamariā. Ea tem/pe erat ibi p̄pheta dñi nomīe obed: qui egreſſus obuiaꝫ exercitui venīēti in ſamariā. dixit eis: Ecce irat⁹ dñs deꝰ pa/trū vr̄oꝝ ꝯ iudā: tradidit eos in manib⁹ vr̄is: ⁊ occidiſtis eos atrociter. ita vt ad celū p̄tingeret vr̄a crudelitas. Inſuꝑ fi/lios iuda ⁊ hieruſalē vult⁹ vobis ſubij/cere in ſeruos ⁊ ancillas: qđ nequaq; fa/cto opus eſt. Peccaſt⁹ enim ſuꝑ hoc dño deo vr̄o. Sed audite me ſiliū meū. ⁊ redu/cite captiuos q̄s adduxiſtis de frib⁹ vr̄is q⁹ magn⁹ furoꝝ dñi imminet vob. Ste/terūt itaq; viri de p̄cipib⁹ filioꝝ ephra/im. azarias filiꝰ iohannan. barachias fi/lius moſollamoth. ezechias filiꝰ ſelluꝫ ⁊ amaſias filiꝰ hadali. ꝯ eos q̄ venieb̄t de p̄elio. ⁊ dixerūt eis: Nō introducetis huc captiuos. ne peccem⁹ dño. Quare vultis adijcere ſuꝑ peccata nr̄a: ⁊ vetera cumulare delicta: Grande q̄ꝑ pct̄m ē ⁊ ira furoꝝis dñi īminet ſuꝑ iſrł. Dimi/ſerūtq; viri iſrł bellatozes p̄daꝫ. ⁊ vniu/ſa q̄ cepant coꝝā p̄incipib⁹ ⁊ oī multitu/dine: ſteterūtq; viri q̄s ſuꝑ mēozauim⁹ ⁊ apprehendētes captiuos oēſq; qui nu/di erant. vestierunt de ſpolijs. Cunctq; ve/ſtiſſent eos ⁊ calciaſſent. ⁊ refeciſſent ci/bo ac potu. vnxiſſentq; p̄pter labozē. ⁊ ad/hibuiſſent eis curā: quicunq; ambula/re nō potuerāt. ⁊ erant imbecillo coꝝpe. imposuerunt eos iumētis. ⁊ adduxerūt hierich⁹ ciuitatem palmaruꝫ ad fratres eozum: ipiq; reuerſi ſunt in ſamariam. Tempe illo miſit rex achaz ad regem aſ/ſyrioꝝum. poſtulans auxiliū. Venerunt q; idumei ⁊ p̄cuſſerunt multos ex iuda ⁊ ceperunt p̄dam magnā. Philiſtijm q̄ꝫ diffuſi ſunt p vrbes campeſtres ⁊ ad me/ridiem iuda: ceperuntq; bethſames ⁊ a/hilon ⁊ gadiroth. ſoch⁹ quoq; et thānā ⁊ gāço cū viculis ſuis ⁊ habitauerunt in eis. Humiliauerat enim dñs iudaꝫ p̄pter achaz regem iuda. eo q̄ nudaſſet eū auxilio ⁊ contēptui habuiſſet dñm. ad/duxitq; ꝯ eū thexglatphalaſſar regem aſ/ſyrioꝝ qui ⁊ afflixit eū. et nullo reſiſtēte

vastauit. Igit' achaç spoliata domo dñi
et domo reguz ac p̄ncipū. dedit regi assy
riorū munera: ⁊ tñ nihil ei ꝓfuit. Insu
per ⁊ tp̄e angustie sue auxit ꝯtemptū in
dñm. Ip̄e ꝑ se rex achaç immolauit dijs
damasci victimas ꝑcussoribꝫ suis. et di-
xit: dij regū syrie auxiliant' eis. quos ego
placabo hostijs ⁊ aderūt mihi: cū ecōtra
rio ip̄i fuerint ruine ei ⁊ vniuerso israel
Direptis itaqꝫ achaç omībus vasis do
mus dei atqꝫ ꝯfractis clausit ianuas tē-
pli dei ⁊ fecit sibi altaria in vniuersis an
gulis hierusalē. In oībꝫ q̄ꝫ vrbibꝫ iuda
extruxit aras ad cremanduz thus. atqꝫ
ad iracūdiā ꝓuocauit dñz deū patrū su-
orū. Reliq̄ autē ſmonū ei⁹ ⁊ oīm operū
suoꝝ prioꝝ ⁊ nouissimoꝝ scripta sunt in
libro regū iuda ⁊ israel. Dormiuitqꝫ a-
chas cū p̄ribꝫ suis. ⁊ sepelierūt eū ī ciui-
tate hierusalē. Neqꝫ enī recep̄ant eū in
sepulcra reguz isrl'. Regnauitqꝫ eçechi-
as filius eius pro eo.

XXIX

Igitur eçechias regnare cepit
cum vigintiq̄nqꝫ eēt annoꝝ: et
vigintinouē annis regnauit in
hierusalez. Nomen mr̄is eius abia filia
çacharie. Fecitqꝫ quod erat placituz in
ꝯspectu dñi: iuxta om̄ia q̄ fecerat dauid
pater eius. Ip̄o anno ⁊ mēse primo re-
gni sui aperuit valuas domus dñi. ⁊ in-
staurauit eas: adduxitqꝫ sacerdotes atꝫ
leuitas: ⁊ ꝯgregauit eos in plateā oriē-
talem. dixitqꝫ ad eos: Audite me leuite
⁊ sanctificamini: mūdate domuz dñi dei
patrū nr̄oꝝ: ⁊ auferte oēm immundiciā
de scūario. Peccauerunt p̄res nr̄i: et fe-
cerunt malū in ꝯspectu dñi dei nr̄i dere-
linquētes eū: auerterunt facies suas a
tabernaculo dñi dei nr̄i: ⁊ p̄buerunt dor-
sum: clauserūt ostia q̄ erāt in porticu: et
extinxerūt lucernas: incēsumqꝫ nō ado
leuerunt: ⁊ holocausta nō obtulerūt in
scūario deo isrl'. Concitatus est itaqꝫ fu-
ror dñi sup̄ iudam ⁊ hierl'm: tradiditqꝫ
eos in cōmotionē ⁊ in interitū ⁊ in sibi
lum. sicut ip̄i cernitis ocul' vr̄is. En cor
ruerunt p̄res nr̄i gladijs. filij nr̄i ⁊ filie
nr̄e ⁊ cōiuges captiue ducte sunt ꝓpter
hoc scelus. Nūc ḡ placet mihi vt ieam⁹
fedus cū dño deo isrl'. ⁊ auertet a nobis
furorē ire sue. Filij mei nolite neglige-
re. Vos elegit dñs vt stet' corā eo. ⁊ mi
nistretis illi. colatisqꝫ eū. ⁊ cremet' ei in
censuz. Surrexerunt ḡ leuite: maath fi
lius amasie: ⁊ iohel fili⁹ açarie de filijs ca
ath. Porro de filijs merari: cis fili⁹ ab-
dai. ⁊ açarias fili⁹ ialalahel. De filijs au
tē gerson: ioha fili⁹ iemna. ⁊ eden filius
ioaha. At vero de filijs elisaphan: samri
⁊ iahihel. De filijs q̄ꝫ asaph: çacharias ⁊
mathanias: necnō de filijs hemā: iahihel
⁊ semei. Sed ⁊ de filijs idithun: semei-
as ⁊ oçihel. Cōgregaueruntqꝫ frēs suos
⁊ sanctificati sunt. et ingressi sunt iuxta
mandatum regis ⁊ imp̄ium dñi. vt ex-
piarent domum dei: Sacerdotes quo-
qꝫ ingressi tēplum dñi vt sanctificarent
illud extulerunt oēm immūdiciaz quaz
intro reppererant in vestibulo dom⁹ do
mini: quā tulerūt leuite ⁊ asportauerūt
ad torrentē cedron foras. Ceperūt aūt
prima die mēsis primi mūdare. ⁊ in die
octaua eiusdē mēsis. ingressi sunt porti
cuz domus tēpli dñi: expiauerūtqꝫ tem
plū diebꝫ octo. ⁊ ī die sextadecīa mensis
eiusdē. qd̄ cep̄ant īpleuerunt. Ingressi
q̄ꝫ sunt ad eçechiā regem. ⁊ dixerunt ei.
Scīficauim⁹ oēz domū dñi. ⁊ altare ho-
locausti. vasaqꝫ ei⁹. necnō ⁊ mēsam ꝓpo-
sitiōis cū oībꝫ vasis suis. cunctāqꝫ tem
pli suppellectilē quā polluerat rex achaç
in regno suo postq̄ꝫ preuaricatus est: et
ecce exposita sunt om̄ia corā altari dñi.
Cōsurgensqꝫ diluculo eçechias rex. ad-
unauit oēs principes ciuitatis ⁊ ascēdit
in domum dñi: obtuleruntqꝫ simul tau
ros septem. ⁊ arietes septez. ⁊ agnos se-
ptem. ⁊ hircos septem: pro peccato. pro
regno. pro sanctuario. pro iuda Dixitqꝫ
sacerdotibus filijs aaron: vt offerrent
super altare domini. Vactauerunt igit'
tauros: ⁊ susceperunt sanguinem sacer
dotes: ⁊ fuderunt illuz super altare. Va
ctauerunt etiam arietes: ⁊ illorum san-
guinem super altare fuderuut. Immo
lauerunt agnos: ⁊ fuderūt super altare

sanguinē Applicuerūt hircos p̄ peccato
cor̄ā rege ⁊ vniūsa multitudie. Impo-
suerūtq; manꝰ suas sup̄ eos. ⁊ immolaue
rūt illos sacerdotes ⁊ aspſerūt sangui-
nē eoꝝ cor̄ā altari p̄ piaculo vniūso isra
elis. Sic oī quippe israel p̄ceꝑat rex vt
holocaustū fieret p̄ peccato. Constituit
quoq; leuitas i domo dñi cū cymbalis ⁊
psalteriis ⁊ citharis ſm dispositiōez da
uid regis ⁊ gad videntis ⁊ nathā pphete.
Siqdez dñi p̄ceptū fuit p̄ manuꝫ pphe-
taꝝ ei. Steterūtq; leuite tenētes orga
na dauid. ⁊ sacerdotes tubas. ⁊ iussit eze
chias vt offerrēt holocausta sup̄ altare.
Cunctq; offerrent holocausta. cepit laus
des canere dño. ⁊ clāgere tubis atq; in di
uersis organis q̄ dauid rex isrl̄ reppere-
rat. cōcrepare. Omnī aūt turba adorāte
cantores ⁊ hi q̄ tenebāt tubas erāt i of-
ficio suo donec cōpleret holocaustū. Cū
q; finita eēt oblatio. incuruat⁹ est rex et
oēs q̄ erāt cū eo: ⁊ adorauerūt. Precepit
q; ezechias ⁊ p̄icipes leuit; vt laudarēt
dñm ſmōibꝫ dauid ⁊ asaph videtis: qui
laudauerūt deuꝫ magna leticia: ⁊ incur-
uato genu adorauerūt. Ezechias autē
etiā hec addidit. Implestis manꝰ vras
dño: accedite ⁊ offerte victimas. et lau-
des in domo dñi. Obtulit g̃ vniūsa mul-
titudo hostias ⁊ laudes ⁊ holocausta mē
te deuota. Porro nūerus holocaustorū
q̄ obtulit multitudo. hic fuit. Tauros
septuagīta. arietes centū. agnos ducētos:
sc̄ificauerūtq; dño boues sexcentos: ⁊ o-
ues tria milia. Sacerdotes vero pauci
erāt: nec poterāt sufficere vt pelles holo
caustoꝝ detrahrēt. Uñ ⁊ leuite frēs eoꝝ
adiuuerūt eos: donec impleret opꝰ ⁊ sc̄i
ficarent antistites. Leuite q̄ppe facilio-
ri ritu sc̄ificant q̄ sacerdotes. Fuerūt g̃
holocausta plūma. adipes pacificorū ⁊ li-
bamina holocaustoꝝ. et cōplet⁹ est cultꝰ
domꝰ dñi: letatusq; est ezechias ⁊ ois po
pulus: eo q̄ misteriū dñi eēt expletū de
repente quippe hoc fieri placuerat.

Misit q̄z ezechias ad omē israel ⁊ iudā. scripsitq; epi
stolas ad ephraim ⁊ manasse: vt venirent ad domū dñi in hierl̄m ⁊ fa
cerent phase dño deo israel. Inito g̃ cō-
silio regis ⁊ principū ⁊ vniūs cetus hie
rusalez: decreuerūt vt facerēt phase mē
se secūdo. Nō. n. occurrerat facere in tē-
pore suo: q̄z sacerdotes q̄ possent suffice-
re scificati nō fuerant: ⁊ ppl̄s nōduz con
gregat⁹ fuerat in hierusalē. Placuitq;
sermo regi ⁊ oī multitudini: et decreue
runt vt mitterēt nūcios in vniūsum is
rael de bersabee vsq; dan: vt venirēt ⁊ fa-
cerent phase dño deo israel in hierusalē
Multi enī nō fecerant sicut in lege pre
scriptuz est. Perrexerūtq; cursores cuz
epistolis ex regis impio ⁊ principū ei⁹
in vniuersum israel ⁊ iudaz: iuxta id q̄
rex iusserat p̄dicantes. Filij israel reuer
timini ad dñm deū abraam ⁊ ysaac ⁊ isra
el. ⁊ reuertetur ad reliquias que effuge
runt manus regis assyrioꝝ. Nolite fie-
ri sicut pres vestri et frēs qui recesserūt
a dño deo patrū suoꝝ. ⁊ tradidit eos i in
teritū. vt ipi cernitis. Nolite indurare
ceruices vestras sicut patres vestri. Tra
dite manus vras dño. ⁊ venite ad sctūa
rium eius q̄ sc̄ificauit in eternū. Ser-
uite dño deo patrum vestroꝝ: ⁊ auertet
a vobis ira furoris eius. Si enī vos re
uersi fueritis ad dominuz: fratres vestri
⁊ filij habebunt misericordiaz cor̄ā dñis
suis. qui illos duxerūt captiuos: ⁊ reuer
tentur in terrā hanc. Pius enim ⁊ cle-
mens est dñs deus vester. et nō auertet
faciem suā a vobis si reuersi fueritis ad
eum. Igit̄ cursores pergebāt velociter
de ciuitate in ciuitatem. p̄ terraz ephra-
im ⁊ manasse vsq; ad zabulon: illis irri-
dentibus ⁊ subsannantibus eos. Atta-
men quidam viri exaser ⁊ manasse ⁊ za
bulon acquiescentes consilio: venerūt
hierusalem. In iuda vero facta est ma-
nus domini vt daret eis cor vnū: vt fa-
cerent iuxta p̄ceptū regis ⁊ principuz
verbū dñi. Cōgregatiq; sunt in hierl̄m
ppl̄i multi: vt facerent solennitatez azy-
morū in mense secundo. Et surgentes
destruxerūt altaria q̄ erant in hierusalē
atq; vniuersa in quib⁹ idolis adolebat

incensum subuertẽtes. ꝓiecerũt in tor
rentẽ cedron. Immolauerũt aũt pha
se q̃rtadecima die mẽsis secũdi. Sacer
dotes q̃z atz leuite tandẽ sc̃ificati obtule
rũt holocausta in domo dñi: stetertqz in
ordie suo iurta dispositiõez ꝛ legẽ moysi
hois dei. Sacerdotes vero suscipiebãt
effundendũ sanguinẽ de manib leuitaꝝ
eo ꝙ mlta turba sc̃ificata nõ eẽt. ꝛ idcir
co imolarẽt leuite phase his q̃ nõ occur
rerant sc̃ificati dño. Magna etiã ps po
puli de ephraim ꝛ manasse et yſachar et
çabulon q̃ sc̃ificata non fuerat comedit
phase. nõ iurta qd̃ scriptũ est. ꝛ orauit ꝓ
eis eçechias dicẽs: Dñs bon⁹ ꝓpitiabit̃
cunctꝭ q̃ in toto corde req̃runt dñm de⁹
um patrũ suoꝝ: ꝛ non imputabit eis ꝙ
min⁹ sc̃ificati sunt. Quẽ exaudiuit dñs
ꝛ placat⁹ est ꝓplo. Fecerũtqz filij isrl̃ qui
inuẽti sunt in hierlm solẽnitatẽ açymo
rũ septẽ diebz in leticia magna. laudan
tes dñm ꝑ singlos dies: leuite quoqz ꝛ
sacerdotes ꝑ organa q̃ suo officio ꝓgrue
bant. Et locut⁹ est eçechias ad cor oĩm
leuitarũ: q̃ habebãt intelligentiaz bonaz
supꝝ dño. ꝛ comederũt septẽ diebz solen
nitatis: immolãtes victimas pacificoꝝ
ꝛ laudãtes dñm deũ patruz suoꝝ. Pla
cuitqz vniũsi multitudini vt celebrarẽt
etiã alios dies septẽ: qd̃ ꝛ fecerũt cuz in
genti gaudio. Eçechias autẽ rex iuda ꝑ
buerat multitudini mille tauros: et se
ptem mille ouiũ. Principes vero dede
rant ꝓplo tauros mille: ꝛ oues decẽ mi
lia. Sc̃ificata est g̃ sacerdotũ plima mlt
titudo: et hilaritate pfusa oĩs turba iu
da. tam sacerdotũ ꝛ leuitaꝝ qz vniuerse
frequẽtie q̃ venerat ex isrl̃: pselitoꝝ quo
qz de terra isrl̃ ꝛ habitantiũ in iuda. Fa
ctaqz est grãdis celebritas in hierusalez
q̃lis a diebz salomõis filij dauid regꝭ is
rael in ea vrbe nõ fuerat. Surrexerunt
autẽ sacerdotes atqz leuite bñdicentes
ꝓplo. ꝛ exaudita est vox eoꝝ: peruenitqz
oratio ĩ habitaculũ sanctũ celi.

CAPITVLVM XXXI

Hec ergz cum fuissent rite celebrata: egressus est oĩs
israel q̃ inuẽt⁹ fuerat ĩ vrbibz iuda. ꝛ fre
gerunt simulacra. succiderunt qz lucos
demoliti sunt excelsa. et altaria destruxe
rũt: nõ solũ de vniuerso iuda ꝛ beniamin.
sed ꝛ de ephraim q̃z ꝛ manasse: donec pe
nitus euerterent. Reuersiqz sunt oĩs
filij israel in possessiones ꝛ ciuitates su
as. Ezechias autem constituit turmas
sacerdotales ꝛ leuiticas per diuisiones
suas vunmquẽqz in officio ꝓprio. taz sa
cerdotum videlicet q̃z leuitarum ad ho
locausta ꝛ pacifica: vt ministrarent ꝛ cõ
fiterentur. canerentqz in portis castroꝝ
dñi. Pars autem regis erat vt de ꝓpria
eius suba offerret holocaustuz mane sp
ꝛ vespere: sabbatis q̃z ꝛ kalendis. ꝛ solen
nitatib ceteris. sicut scriptũ est in lege
moysi. Precepit etiã populo habitanti
um hierusalem. vt daret ptes sacerdo
tibus ꝛ leuitis: vt possent vacare lege do
mini. Qd̃ cũ percrebuisset in auribus
multitudinis. plurimas obtulere pri
mitias filij isrl̃ frumẽti vini ꝛ olei: mel
lis q̃z ꝛ oĩm q̃ gignit humꝰ decimas ob
tulerunt. Qz ꝛ filij isrl̃ ꝛ iuda q̃ habita
bant in vrbib iuda obtulerũt decimas
bum ꝛ ouiũ: decimasqz sctõꝝ que vove
rant dño deo suo: atqz vniusa portantes
fecerũt aceruos plurimos. Mense ter
tio ceperunt aceruoꝝ iacere fundamẽta
ꝛ mense septimo cõpleuerunt eos. Cũ
qz ingressi fuissent eçechias ꝛ principes
eius. viderunt aceruos. ꝛ benedixerunt
dño ac populo israel. Interrogauitqz e
çechias sacerdotes ꝛ leuitas: cur ita ia
cerent acerui? Rñdit illi azarias sacer
dos primus. de stirpe sadoch dicens: Ex
quo ceperũt offerri primitie ĩ domo do
mini. comedim⁹ ꝛ saturati sum⁹ ꝛ remã
serũt plurima: eo ꝙ benedixerit dñs po
pulo suo. Reliq̃aꝝ aũt ẽ copia ista quaz
cernis: Precepit igit̃ eçechias vt ꝑparã
rent horrea in domo dñi. Qd̃ cũ feci
sent. itulerũt tã primitias q̃z decias. ꝛ q̃
cũqz vouerãt fideliter. Fuit aũt ꝑfectus
eoꝝ chonenias leuita. ꝛ semei frat̃ ei⁹ se
cũd⁹: p⁹ quẽ iehilel ꝛ azarias ꝛ naad ꝛ a
sahel ꝛ hierimoth: ioçabath q̃z ꝛ elilel et
iesmachias ꝛ maath et banaias ꝓpositi

sub manib⁹ chonenie ⁊ semei fratris ei⁹ ex impio ezechie regis. ⁊ açarie pontificis domus dñi: ad q̃s oia ꝑtinebãt. Chore vero filij⁹ iemna leuites ⁊ ianitor ori entalis porte ꝓpositꝰ erat his q̃ sponte offerebant deo: primitijsq; ⁊ cõsecratis in sctã scõꝝ ⁊ sub cura eius eden ⁊ benia min. iesue ⁊ semeias. amarias q̃z ⁊ sechenias in ciuitatib⁹ sacerdotũ: vt fideliter distribuerẽt fratrib⁹ suis ꝑtes. mioribꝫ atq; maioribꝫ exceptis maribꝫ ab ãnis tribus ⁊ sup̃ cũctis q̃ ingrediebant templum dñi. Et q̃cquid p singlos dies conducebant in misterio atq; obseruatiõibꝫ iuxta diuisiões suas: sacerdotib⁹ p familias ⁊ leuitis a vicesimo ãno ⁊ sup̃ p ordines ⁊ turmas suas. vniuersoq; multitudini tam vrorib⁹ q̃z liberis eor vtriusq; sexꝰ: fideliter cibi de his q̃ scificata fuerãt ꝓbebant. Oz ⁊ filior aaron p agros ⁊ suburbana vrbiũ singulaꝝ dispositi erãt viri qui ꝑtes distribuerẽt vniuerso sexui masculino: de sacerdotib⁹ ⁊ leuitis. Fecit g̃ ezechias vniũsa q̃ dirimus. in oi iuda opatusq; est bonũ ⁊ rectũ ⁊ verꝝ coram dño deo suo. in vniũsa cultura ministerij domus dñi iuxta legẽ ⁊ cerimonias: volẽs requirere deum suum in toto corde suo. Fecitq; ⁊ ꝓsperatꝰ est.

XXXII

Post que ⁊ huiusc̃modi verita tem venit sennacherib rex assyriorũ. ⁊ ingressus iudã obsedit ciuitates munitas. volens eos capere. Qđ cũ vidisset ezechias venisse. s. sennacherib ⁊ totũ belli impetũ verti ꝓtra hierusalẽ: inito cũ principib⁹ cõsilio virisq; fortissimis vt obturarẽt capita fontium qui erãt extra vrbẽ: ⁊ hoc oĩm decernẽtes. congregauit plurimã multitudinem. ⁊ obturauerũt cũctos fontes. ⁊ riuum q̃ fluebant in medio terre dicẽtes. Ne veniant reges assyriorꝝ et inueniãt aquarꝝ abundantiã. Edificauit q̃z agens industrie oẽm murũ qui fuerat dissipatus. ⁊ extruxit turres desup. ⁊ forinsecꝰ alterũ murũ. Instauravitq; mello in ciuitate dauid: ⁊ fecit vniũsi generis armaturaz ⁊ clypeos. Cõstituitq; ꝑncipes bellatorꝝ in exercitu: ⁊ ꝙuocauit vniũsos i platea porte ciuitatis. ac locutꝰ est ad eos eorum dicẽs. Viriliter agite ⁊ cõfortamini. nolite timere. nec paueatis regẽ assyriorũ ⁊ vniũsam multitudinẽ q̃ est cũ eo. Multo enim plures nobiscum sunt q̃z cum illo. Cũ illo enim est brachiũ carneũ. nobiscũ dñs deus nr̃ q̃ auxiliator est nr̃: pugnat q̃z p nobis. Cõfortatusq; est ꝑplis huiusc̃modi verbis ezechie regis iuda. Que postq̃z gesta sunt: misit sennacherib rex assyriorꝝ suos hierusalẽ (ipe enim cum vniũso exercitu obsedebat lachis) ad ezechiam regẽ iuda. et ad oẽm ꝑplm qui erat in vrbe dicẽs. Hec dicit sennacherib rex assyriorum. In quo hñtes fiducią: sedetis obsessi in hierusalem: Nũ ezechias decepit vos vt tradat mori in fame ⁊ siti: affirmans q̃ dñs deus vester liberet vos de manu regis assyriorꝝ: Nũ quid nõ iste est ezechias qui destruxit excelsa illius ⁊ altaria. ⁊ ꝑcepit iude ⁊ hierusalem dicens: coram altari vno adorabitis. ⁊ in ipo cõburetis incensum: An ignoratis q̃ ego fecerim. ⁊ pres mei cunctis terraꝝ ꝑplis: Nunq̃d prevaluerũt dij gentiũ oĩmq; terraꝝ liberare regionem suã de manu mea: Quis est ꝺ vniuersis dijs gentiũ quas vastauerunt patres mei qui potuerit eruere ꝑplum suum de manu mea: vt possit etiã deus vester eruere vos de hac manu: Nõ vos ergo decipiat ezechias: nec vana psuasione deludat: neq; credatis ei. Qui enim nullus potuit deus cunctarũ gentium atq; regionum liberare populum suum de manu mea. ⁊ de manu patrũ meorũ: consequenter nec deus vester poterit eruere vos de hac manu. Sed ⁊ alia multa locuti sunt serui eius ꝓtra dñm deum ⁊ ꝓtra ezechiã seruũ eius. Epłas q̃z scripsit plenas blasphemie in dñm deum israel: ⁊ locutus est aduersum eũ: Sicut dij gentiũ ceterarũ non potuerũt liberare ꝑplm suum de manu mea: sic ⁊ deus ezechie eruere nõ poterit ꝑplm suum de manu ista. Insup ⁊ clamore magno lingua iudaica ꝓtra ꝑplm qui sedebat in murꝰ

hierusalem p̄sonabat: vt terreret eos ⁊
capet ciuitatē. Locutusq̄ ē ꝯtra deū isrl̄
sicut adu̇sum deos ꝓplor̄ terre op̄a ma-
nuū hoīz. Orauerunt igit̄ eçechias rex
⁊ esaias filiꝰ amos ꝓphetes adu̇sum hāc
blasphemiā: ac vociferati sunt vsq̄ ī ce-
lum. Et misit dn̄s angelū suuz: q̄ p̄cus-
sit oēm virū robustū ⁊ bellatorē. ⁊ prin-
cipem exercitꝰ regis assyrior̄: reu̇susq̄ ē
cum ignomīa in terrā suā. Cūq̄ ingres
sus esset domū dei sui: filij q̄ egressi fue-
rant de vtero eiꝰ interfecerūt eū gladio
Saluauitq̄ dn̄s eçechiā ⁊ habitatores
hierusalē de manu sennacherib regis as
syrior̄: ⁊ de manu oīm: ⁊ p̄stitit ei quietē
p̄ circūitū. Multi etiā deferebāt hostias
⁊ sacrificia dn̄o in hierusalē. ⁊ mūera e-
çechie regi iuda. Qui exaltatꝰ est pꝰ hec
corā cūctis gentib̄. In dieb̄ ill̄ egrota
uit eçechias vsq̄ ad mortē: ⁊ orauit dn̄z
Exaudiuitq̄ eū ⁊ dedit ei signū: sed non
iuxta bn̄ficia q̄ accep̄at retribuit: qr̄ ele-
uatū est cor eiꝰ. Et facta est ꝯtra euz ira.
⁊ ꝯ iudā ⁊ hierl̄m. Hūiliatusq̄ ē postea
eo q̄ exaltatū fuisset cor eiꝰ: tā ip̄e q̄ ha
bitatores hierl̄m: ⁊ idcirco nō venit sup̄
eos ira dn̄i in dieb̄ eçechie. Fuit autez
eçechias diues ⁊ inclytꝰ valde: ⁊ thesau
ros sibi pl̄imos ꝯgregauit argēti ⁊ au-
ri. ⁊ lapidis p̄ciosi. aromatū ⁊ armorum
vniuersi generis. ⁊ vasor̄ magni precij
apothecas q̄z frumēti vini ⁊ olei ⁊ prese
pia oīm iumētor̄: caulasq̄ pecorib̄. ⁊ vr
bes sex edificauit. Habebat q̄ ꝓpe greges
ouiū ⁊ armentor̄ innūerabiles: eo q̄ de
disset ei dn̄s sub̄am multā nimis. Ip̄e
est eçechias q̄ obturauit sup̄iorē fontez
aquar̄ gyon. ⁊ auertit eas subter ad oc-
cidentē vrbis dauid. In oīb̄ op̄ib̄ su-
is fecit ꝓspere q̄ voluit. Attn̄ in legatio-
ne principū babylonis qui missi fuerāt
ad eū. vt interrogarēt de portēto qd̄ ac-
ciderat sup̄ terrā dereliquit euz dn̄s: vt
tēptaret̄ ⁊ nota fierēt oīa q̄ erant in cor
de eius. Reliq̄ aūt sermonum ezechie ⁊
misericordiar̄ eiꝰ. scripta sunt in visiōe
esaie. filij amos ꝓphete. ⁊ in libro reguz
iuda ⁊ isrl̄. Dormiuitq̄ eçechias cuz p̄ri
bus suis. ⁊ sepelierūt eū supra sepulcra
filioruz dauid. Et celebrauit eis exeq̄as
vniu̇sus iuda. ⁊ oēs habitatores hieru
salē: regnauitq̄ manasses filiꝰ eiꝰ ꝓ eo.

Duodecim aunor̄ IXXXIII
Derat manasses cū regnare cepis
set. ⁊ quinq̄gintaq̄nq̄ annis re
gnauit in hierusalē. Fecit autē malū co
ram dn̄o iuxta abominatiōes gentiū q̄s
subuertit dn̄s corā filijs isrl̄. ⁊ ꝯuersus
instaurauit excelsa q̄ demolitus fuerat
ezechias p̄r eiꝰ: ꝯstruxitq̄ aras baalim.
⁊ fecit lucos ⁊ adorauit oēm militiaz ce
li: ⁊ coluit eā. Edificauit q̄z altaria in do
mo dn̄i: de qua dixerat dn̄s: in hierusalē
erit nomē meū in eternum. Edificauit
autē ea cuncto exercitui celi. in duob̄ a-
trijs domus dn̄i: transireq̄ fecit filios
suos p̄ ignē in valle benhēnon. Obser-
uabat somnia. sectabat̄ auguria malefi-
cis artib̄ īseruiebat. Habebat secū ma-
gos ⁊ incātatores: multaq̄ mala op̄atꝰ
est corā dn̄o vt irritaret euz. Sculptile
q̄z ⁊ cōflatile signuz posuit in domo dn̄i
de q̄ locutꝰ est dn̄s ad dauid ⁊ ad salomo
nē filiū eius dicēs. In domo hac ⁊ ī hie
rusalē quā elegi de cūctis tribub̄ isrl̄ po
nā nomē meū ī sempiternū. et mouere
nō faciam pedē isrl̄ de terra quā tradidi
p̄rib̄ eor̄: ita dūtaxat si custodierint fa-
cere q̄ p̄cepi eis cūctamq̄ legē ⁊ cerimo
nias atq̄ iudicia q̄ mandaui p̄ manum
moysi. Igit̄ manasses seduxit iudam ⁊
habitatores hierl̄m vt facerēt malū su
per oēs gentes q̄s subuerterat dn̄s a fa
cie filior̄ isrl̄. Locutusq̄ est dn̄s ad eum
⁊ ad populum illius. ⁊ attendere nolue-
runt. Idcirco superinduxit eis p̄ricipes
exercitus regis assyriorum: ceperuntq̄
manassen. ⁊ vinctuz cathenis atq̄ com-
pedib̄ duxerunt in babylonē. Qui post
q̄z coangustatus est orauit dn̄m deū suū
⁊ egit penitentiam valde coram deo pa-
trum suorum. Deprecatusq̄ est eum ⁊
obsecrauit intente. ⁊ exaudiuit orōnem
eius: reduxitq̄ eum hierusalē in regnū
suum. ⁊ cognouit manasses q̄ dn̄s ipse
esset deus. Post hec edificauit murum

extra ciuitatē dauid ad occidentē gyon
in ꝯualle ab introitu porte pisciū per cir
cūitum vsq; ad ophel. ⁊ exaltauit illū ve
hemēter. Cōstituitq; prīcipes exercitus
in cūctis ciuitatib; iuda munitꝫ. ⁊ abstu
lit deos alienos. ⁊ simulacrū de domo do
mini. aras q̄z q̄s fecerat in mōte domus
dñi ⁊ in hierusalez. ⁊ ꝓiecit oīa extra vr
bez. Porro instaurauit altare dñi. ⁊ im
molauit sup̄ illud victimas ⁊ pacifica ⁊
laudē: p̄cepitq; iude vt ſuiret dño deo is
rael. Attñ adhuc ꝓpl's immolabat in ex
celsis dño deo suo. Reliq̄ aūt gestoꝝ ma
nasse ⁊ obsecratio ei⁹ ad deū suuz: verba
quoq; vidētiuz q̄ loq̄bant̄ ad eū in noīe
dñi dei israel. continent̄ in sermonibus
reguz isrl'. Oratio q̄z eius ⁊ exauditio ⁊
cuncta peccata atz ꝯtēptus: loca etiaz in
q̄bus edificauit excelsa ⁊ fec̄ lucos ⁊ sta
tuas anteq̄z ageret pnīam: scripta sunt
in ſmonib; oçai. Dormiuit g̊ manasses
cū p̄rib; suis. ⁊ sepelierūt eū ī domo sua
regnauitq; ꝓ eo filius ei⁹ amon. Vigin
tiduoꝝ annoꝝ erat amon cū regnare ce
pisset. ⁊ duob; annis regnauit in hieru
salez. Fecitq; malū in cōspectu dñi sicut
fecerat manasses p̄r eius ⁊ cūctis idolis
q̄ manasses fuerat fabricat⁹ immolauit
atq; seruiuit. ⁊ nō est reuerit⁹ faciez dñi
sicut reuerit⁹ est manasses p̄r ei⁹. ⁊ mul
to maiora deliquit. Cunq; coniurassent
adu̇sus eū ſui sui interfecerūt eū in do
mo sua. porro reliq̄ ꝓpl'i multitudo cesis
his q̄ amon ꝑcusserāt cōstituit regē io
siam filium eius pro eo. XXXIIII

Octo annoꝝ erat iosias cum re
gnare cepisset. ⁊ triginta ⁊ vno
anno regnauit in hierusalē. Fe
citq; qd̄ erat rectū in cōspectu dñi. ⁊ am
bulauit in vijs dauid p̄ris sui: nō decli
nauit neq; ad dexterā neq; ad sinistram.
Octauo autē anno regni sui cuz adhuc
esset puer. cepit q̄rere deum p̄ris sui da
uid. et duodecimo anno postq̄z regnare
ceperat mundauit iudā ⁊ hierusalez ab
excelsis ⁊ lucis simulacrisq; et sculptili
bus. Destruxerūtq; coram eo aras baa
lim. ⁊ simulacra q̄ supposita fuerant de
moliti sunt. Lucos etiā ⁊ sculptilia suc
cidit atq; cōminuit. ⁊ sup̄ cumulos eoꝝ
qui eis immolare ꝯsueuerāt fragmēta
disp̄sit. Ossa preterea sacerdotū cōbus
sit in altarib; idoloꝝ: mūdauitq; iudam
⁊ hierusalē. Sed ⁊ in vrbib; manasse ⁊
ephraim ⁊ symeon vsq; neptalim cūcta
subuertit. Cunq; altaria dissipasset ⁊ lu
cos ⁊ sculptilia cōtriuisset in frusta. cun
ctaq; delubra demolitus esset de vniuer
sa terra israel. reuersus est in hierusalē
Igit̄ anno octauodecimo regni sui mū
data iaz terra ⁊ templo domini: misit sa
phan filiū eçelie ⁊ maasiam principem
ciuitatis. ⁊ ioha filiū ioachaç acōmēta
rijs vt instaurarent domum dñi dei sui
Qui venerunt ad helchiam sacerdotez
magnuz. acceptaq; ab eo pecunia q̄ illa
ta fuerat in domū dñi. ⁊ quā ꝯgregaue
rant leuite et ianitores de manasse et e
phraim ⁊ vniuersis reliquijs israel. ab
omni quoq; iuda ⁊ beniamin et habita
toribus hierusalez: tradiderūt in mani
bus eoꝝ qui p̄erant op̄arijs in domo do
mini vt instaurarēt templū. et infirma
queq; sarcirent. At illi dederūt eam arti
ficibus ⁊ cemētarijs vt emerēt lapides
⁊ lapicidinis ⁊ ligna ad cōmissuras edi
ficij. ⁊ ad cōtiguationē domoꝝ q̄s destru
xerant reges iuda. Qui fideliter cūcta
faciebant. Erant autē prepositi op̄anti
um iadab ⁊ abdias d̄ filijs merari çacha
rias. ⁊ mosollam de filijs caath que vr
gebant opus. oēs leuite scientes orga
nis canere. Sup̄ eos vero q̄ ad diu̇sos
vsus onera portabant: erant scribe ⁊ ma
gistri de leuitis ianitores. Cūq; efferrēt
pecuniam que illata fuerat in templuz
domini repperit helchias sacerdos libꝝ
legis domini qui datus fuerat ꝑ manū
moysi. ⁊ ait ad saphan scribam. Librum
legis inueni in domo domini. Et tradi
dit ei. At ille intulit volumen ad regē. ⁊
nūciauit ei dicēs: oīa q̄ dedisti in manu
ſuoꝝ tuoꝝ ecce cōplent̄. Argētū qd̄ rep̄
tuz ē in domo dñi ꝯflauerūt: datūq; ē p̄
fectꝫ artificū. ⁊ diu̇sa op̄a fabricātiū. p̄te
rea tradidit mihi helchias sacerdos hūc

libꝝ. Quẽ cuꝫ rege pñte recitaſſet .au-
diſſetq; ille ꝟba legꝭ. ſcidit veſtimẽta ſua
ꝛ pcepit helchie ꝛ aichan filio ſaphan. et
abdon filio micha. ſaphan q̃ſcribe et a-
ſaie ſuo regꝭ dicenſ. Jte ꝛ orate dñm̃ p
me ꝛ p reliquijs iſrl ꝛ iuda: ſup ꝟbis ſermonibꝫ libꝝ iſtius qui repꝛt' eſt. Ma
gnus eni furor dñi ſtillauit ſup nos. eo
q̃ nõ cuſtodierint pres nri ꝟba dñi. vt
facerẽt oĩa q̃ ſcripta ſunt in iſto volumi
ne. Abijt g̃ helchias ꝛ hi q̃ ſil̃ a rege miſ-
ſi fuerãt ad oldam ꝓphetẽ vxorẽ ſelluꝫ ſi
lij thecuath. filij aras. cuſtodis veſtiuꝫ. q̃
habitabat in hieruſalẽ in ſecũda. ꝛ locu
ti ſunt ei ꝟba q̃ ſup̃ narrauimus. At il-
la rñdit eis: Hec dicit dñs de' iſrl. Dici
te viro qui miſit vos ad me. Hec dicit
dñs. Ecce ego inducam mala ſup locuꝫ
iſtum ꝛ ſup habitatores ei': cũctaq; ma
ledicta q̃ ſcripta ſunt in libro hoc. quẽ le
gerunt coram rege iuda. q; dereliquerũt
me ꝛ ſacrificauerunt dijs alienis vt me
ad iracũdiaꝫ ꝓuocarẽt in cũctis opibus
manuũ ſuarꝝ. Idcirco ſtillabit furor me
us ſup locũ iſtuꝫ. ꝛ nõ extinguet̃. Ad re-
gem aũt iuda q̃ miſit vos ꝓ dño deꝓcan
do. ſic loq̃mini. Hec dicit dñs deus iſrl.
Quoniã audiſti ꝟba volumis atq; emol
litũ eſt cor tuũ. ꝛ humiliat' es in cõſpectu
dñi ſup his q̃ dicta ſunt ꝛ locum hũc et
habitatores hieruſalẽ: reuerituſq; faciẽ
meã. ſcidiſti veſtimẽta tua ꝛ fleuiſti coram
me: ego q̃q; exaudiui te dicit dñs. Jã. n.
colligã te ad pres tuos. ꝛ infereris in ſe
pulcrũ tuuꝫ in pace: nec videbunt ocu-
li tui oĩa mala q̃ ego inducturꝰ ſum
ſup locũ iſtuꝫ. ꝛ ſup habitatores ei'. Re
tulerũt itaq; regi cuncta q̃ dixerat. At il
le ꝙocatis vniuſis maioribꝫ natu iuda
ꝛ hieruſalẽ. aſcẽdit in domuꝫ dñi: vnaq;
oẽs viri iuda ꝛ habitatores hieruſalem
ſacerdotes ꝛ leuite. ꝛ cũctus ꝑpls a mi-
nimo vſq; ad maximũ. Quibꝫ audientibus in domo dñi legit re. oĩa ꝟba volu
minis. ꝛ ſtans in tribunali ſuo. pcuſſit
fedus coram dño vt ambularet poſt eũ. ꝛ
cuſtodiret precepta ꝛ teſtimonia ꝛ iuſti-
ficationes ei' in toto corde ſuo. ꝛ i tota
anima ſua: faceretq; que ſcripta ſunt in
volumine illo q̃ legerat. Adiurauit q̃q;
ſup hoc oẽs q̃ repti fuerãt in hieruſalez
ꝛ beniamin ꝛ fecerũt habitatores hieru
ſalẽ iuxta pactũ dñi dei patrũ ſuorꝝ. Ab-
ſtulit g̃ iohias cũctas abominatiões oni
uerſis regionibꝫ filiorꝝ iſrl. ꝛ fecit oẽs q̃
reſidui erãt in iſrl ſeruire dño deo ſuo.
Cunctis diebꝫ vite eius non receſſerũt
a dño deo patrum ſuorꝝ. XXXV

Fecit autẽ iohias in hieruſalem
phaſe domĩo: quod immolatũ
eſt quartadecima die mẽſis pri
mi. Et conſtituit ſacerdotes in officijs
ſuis: hortatuſq; eſt eos vt miniſtrarent
in domo domini. Leuitis quoq; ad quo
rum eruditionẽ omis iſrl ſanctificaba-
tur dño. locut' eſt. Ponite arcã in ſan-
ctuario templi. q̃ edificauit ſalomõ fi-
lius dauid rex iſrael. Nequaq; eni eã vl
tra portabitis. Nunc g̃ miniſtrate dño
deo vro ꝛ ꝑplo eius iſrl ꝛ ꝑparate vos ꝑ
domos ꝛ cognatiões vras in diuiſioni
bus ſingulorꝝ ſicut ꝓcepit dauid rex iſ
rael. ꝛ deſcripſit ſalomon filius ei' ꝛ mi
niſtrate i ſanctuario ꝑ familias turmas
q; leuiticas. ꝛ ſanctificati immolate pha
ſe: Frẽs etiã vros vt poſſint iuxta verba
q̃ locutus eſt dñs in manu moyſi face-
re. ꝓparate. Dedit ꝑterea iohias oĩi
ꝑplo q̃ ibi fuerat inuẽtus in ſolẽnitate
phaſe. agnos ꝛ hedos de gregibꝫ ꝛ reliq̃
pecoris. triginta milia. bouꝫ q̃q; tria milia.
Hec de regijs vniuſa ſubſtãtia. Duces q̃q;
eius ſponte q̃ dꝰ vouerãt obtulerũt tam
ꝑplo q̃q; ſacerdotibꝫ ꝛ leuitis. Porro hel
chias ꝛ çacharias ꝛ iehihel principes do
mus dñi dederũt ſacerdotibꝫ ad faciẽ-
dum phaſe. pecora cõmixtim duo milia
ſercenta. ꝛ boues trecentos. Chonenias
autem ꝛ ſemeias etiam ꝛ nathanael fra
tres eius. necnon aſabias ꝛ iahihel ꝛ io
çabad principes leuitarum. dederunt ce
teris leuitis ad celebrandũ phaſe. q̃nq;
milia pecorũ. ꝛ boues q̃ngentos. Pera
tũq; eſt miniſterium ꝛ ſteterunt ſacerdo-
tes i officio ſuo. Leuite q̃q; in turmis iu
xta regis impiũ. ꝛ immolatuꝫ eſt phaſe.

Aſperſerūtq; ſacerdotes manꝰ ſuas ſanguine.ꝛ leuite ⁊traxerūt pelles holocauſtoꝝ.et ſepauerūt ea vt darēt p̄ domos et familias ſinguloꝝ.et offerent dño ſic̄ ſcriptū ē in libro moyſi. De bobus q̄q; fecerūt ſimiliter. Et aſſauerūt phaſe ſup ignē:iuxta q̄ in lege ſcriptū eſt. Pacifica cas vero hoſtias coxerūt in lebetis et cacabis et olliſ.ꝛ feſtinato diſtribuerūt vniuerſe plebi:ſibi aūt et ſacerdotib⁹ poſtea parauerūt. Nam in oblatōe holocauſtorū ꝛ adipū vſq; ad noctē ſacerdotes fuerūt occupati:vnde et leuite ſibi et ſacerdotibus filijs aaron parauerūt nouiſſimis. Porro cantores filij aſaph ſtabāt in ordine ſuo iuxta p̄ceptum dauid et aſaph et eman ⁊ ydithun ꝓphetaꝝ regis dauid. Janitoreſ vero p̄ portas ſingulas obſeruabāt:ita vt nec puncto quidē diſcederēt a miniſterio. Quāobrē ⁊ frēs eorum leuite parauerūt eis cibos. Sic igitur cultura dñi rite cōpleta eſt in die illa vt facerēt phaſe.ꝛ offerrēt holocauſta ſup altare dñi. iuxta p̄ceptū regis ioſie. Fecerūtq; filij iſrl̄ qui repti fuerant ibi phaſe in tpe illo ⁊ ſolēnitatē açymoꝝ ſeptez diebus. Nō fuit phaſe ſimile huic in iſrl̄ a diebus ſamuelis ꝓphete.ſz nec q̄ſq; de cunctis regib⁹ iſrl̄ fecit phaſe ſicut ioſias ſacerdotib⁹ ⁊ leuitis et omi iude ⁊ iſrl̄ q̄ reptꝰ fuerat ⁊ hītātib⁹ in hierl̄m. Octauodecimo āno regni ioſie h̄ phaſe celebratū ē. Poſtq; inſtaurauerat ioſias templū.aſcendit nechao rex egypti ad pugnandū in carchamis.iuxta eufraten.ꝛ p̄ceſſit in occurſū eiꝰ ioſias. At ille miſſis ad eū nunciis ait: Quid mihi et tibi rex iuda? Nō aduerſum te hodie venio.ſed ꝯtra aliā pugno domuz:ad quaz me deus feſtinato ire p̄cepit. Deſine aduerſum deū facere qui mecum eſt.ne interficiat te. Noluit ioſias reuerti ſz p̄parauit ꝯtra eū bellū.nec acq̄euit ſermonibus nechao ex ore dei.verū p̄rerit vt dimicaret in campo mageddo. Ibiq; vulneratus a ſagittarijs dixit pueris ſuis. Educite me de p̄lio:q̄ opido vulneratꝰ ſum. Qui tranſtulerūt eū de curru in alterū currū qui ſequebat eū more regio et aſportauerūt eū in hierl̄m. Mortuuſq; eſt ⁊ ſepultus in mauſoleo patrū ſuorum.et vniuerſus iuda et hieruſalē luxerūt eū.hieremias maxime:cuiꝰ oēs cātores atq; cantatrices vſq; in p̄ſentez diē lamētatōes ſup ioſiam replicāt.ꝛ quaſi lex obtinuit in iſrl̄. Ecce ſcriptū ferē in lamētatōib⁹. Reliq̄ aūt ſermonuz ioſie et miſericordiarū eiꝰ q̄ lege p̄cepta ſunt dñi.opa q̄q; illiꝰ prima et nouiſſima.ſcripta ſunt in libro regū iuda et iſrael.

t Tulit ergo pꝰs terre ioachaz filiū ioſie.ꝛ ꝓſtituit eū regē p̄ patre ſuo in hieruſalē. XXXVI Tigintitriū āno:ū erat ioachaz cū regnare cepiſſet.ꝛ trib⁹ mēſib⁹ regnauit in hieruſalē. Amouit aūt eū rex egypti cuz venisſet in hierl̄m ⁊ cōdemnauit terrā centum talētis argēti et talēto auri. Cōſtituitq; ꝓ eo regē eliachim fratrē eius ſuper iudā et hieruſalē.et vtit nomē eius ioachim. Jpm vero ioachaz tulit ſecuz. et adduxit in egyptū. Vigintiquinq; annoꝝ erat ioachim cū regnare cepiſſet. ⁊ vndecim ānis regnauit in hierl̄m. Fecitq; malū coram dño deo ſuo. Cōtra hūc aſcēdit nabuchodonoſor rex chaldeoꝝ. et vinctū cathenis duxit in babylonem ad quā et vaſa dñi tranſtulit.ꝛ poſuit ea in templo ſuo. Reliq̄ aūt verboꝝ ioachi et abominationū eius quas opatus eſt et que inuēta ſunt in eo:ꝯtinēt in libro regum iuda et iſrael. Regnauit aūt ioachim filius eius ꝓ eo. Octo ānoꝝ erat ioachim cū regnare cepiſſet.et trib⁹ mēſibus ac decē diebus regnauit in hieruſalem.fecitq; malū in ꝯſpectu dñi. Cumq; āni circulus volueret.miſit nabuchodonoſor rex nūcios.qui et adduxerūt eum in babylonem:aſpretatis ſimul p̄cioſiſſimis vaſis dom⁹ dñi. Regē vero ꝯſtituit ſedechiā patruū eius ſup iudā ⁊ hierl̄m Viginti et vnius āni erat ſedechias cū regnare cepiſſet.ꝛ vndecim ānis regnauit in hieruſalē. Fecitq; malū in oculis dñi dei ſui. nec erubuit faciez hieremie ꝓphete loquētis ad ſe ex ore dñi. A rege

t

q̃z nabuchodonosor recessit qui adiura-
uerat eum ꝑ deum. et indurauit ceruicē
suam et cor vt non reuerteret ad dn̄m
deum israel. Sed et vniuersi principes
sacerdotes ⁊ ꝓpl's ꝑuaricati sunt inique
iuxta vniuersas abomiationes gentiuz:
et polluerūt domū dn̄i quam sanctifica
uerat sibi in hierusalē: Mittebat autez
dominus deus patrū suorum ad illos ꝑ
manum nuncioꝝ suorum de nocte con
surgēs et quotidie cōmonens. eo q̄ par
ceret ꝓpl'o et habitaculo suo. At illi sub
sannabāt nūcios dei. et paruipendebāt
sermones eius. illudebātq̄ ꝓphetis. do-
nec ascenderet furor domini in ꝓpl'um
eius. et esset nulla curatio. Adduxit enī
sup̄ eos regē chaldeoꝝ. ⁊ interfecit iuue
nes eorū gladio in domo scūarij. Nō est
misertus adolescētis ⁊ virginis ⁊ senis
nec decrepiti quidez. sed oēs tradidit in
manus eius. vniuersaq̄ vasa dom⁹ do-
mini tā maiora q̄ mīora ⁊ thesauros tē
pli et regis ⁊ ꝑncipū trāstulit in babylo
nez. Incēderūt hostes domū dei: destru-
xerūtq̄ hierl'm. Uniu'sas turres cōbus-
serunt. et quicq̄d ꝑciosum fuerat demo
liti sunt. Si quis euaserat gladiuz. du-
ctus in babylonē ꝯuiuit regi et filijs ei⁹
donec imꝑaret rex ꝑsarū. ⁊ cōpleret ser-
mo dn̄i ex ore hieremie ⁊ celebraret ter
ra sabbata sua. Cūctis enī diebꝫ desola-
tionis egit sabbatū: vsq̄ dū cōplerētur
septuaginta anni. Anno aūt primo cyri
reg' ꝑsarū ad explēdū sermonē dn̄i quē
locutus fuerat per os hieremie. suscita
uit dn̄s spm̄ cyri regis ꝑsarū: qui iussit
ꝑdicari in vniu'so regno suo. etiā ꝑ scri-
pturā dicens: Hec dicit cyrus rex persa
ruz: Oīa regna terre dedit mihi dn̄s de
us celi: et ipe ꝑcepit mihi vt edificarē ei
domū in hierusalē q̄ est in iudea. Quis
ex vobis est in omī ꝓpl'o eius? Sit dn̄s
deus suus cū eo. et ascendat.

Explicit liber Dabreiamin siue Para-
lipomenon secūdus. Incipit oratio ma
nasses regis iuda cuz captus teneretur
in babylone. XXXVII

Domine deus omīpotens pa
trū nostrorū abraam ysaac et
iacob et semini eoruz iusto. q̄
fecisti celū et terrā cū omī or-
natu eoꝝ: qui signasti mare verbo ꝑcepti
tui: qui cōclusisti abyssuz et signasti ter-
ribili et laudabili noī tuo. quē omēs pa
uēt et tremūt a vultu virtutis tue. ⁊ in
sustētabilis ira sup̄ peccatores cōmina-
tōis tue. īmensa vero ⁊ inuestigabils mi
sericordia ꝓmissionis tue: qm̄ tu es dn̄s
altissimus sup̄ omnē terrā longanimis
et multū misericors et penitēs sup̄ ma-
liciā hominū. Tu aūt dn̄e ꝯm bonitatez
tuā ꝓmisisti penitētiā remissionis pecca
toꝝ. et tu deus iustoꝝ nō posuisti penitē
tiam iustis. abraā ysaac et iacob. his qui
tibi nō peccauerūt. qm̄ peccaui super nu
merū arene maris: multiplicate sūt ini
quitates mee. incuruatus suz multo vī
culo ferri. ⁊ nō est respiratio mihi: q̄ ex-
citaui iracundiā tuā et malū corā te fe-
ci statuēs abominatōes et multiplicans
offensiones Et nūc flecto genua cordis
mei: ꝑcans ad te bonitatē dn̄e. Peccaui
dn̄e peccaui. et iniquitatē meā agnosco
Peto rogās te dn̄e remitte mihi remit
te mihi. ne simul ꝑdas me cū iniquitati
bus meis: neq̄ in eternū reserues mala
mihi: q̄ indignū saluab' me ꝯm magnā
misericordiā tuā. et laudabo te semꝑ oī
bus diebꝫ vite mee: qm̄ te laudat omīs
virtus celoꝝ. ⁊ tibi est gloria in secula se
culorum amen.

Explicit oratio manasses reg' iuda. In
cipit prefatō beati Hieronymi presbite
ri in librum Esdre.

Utruz difficilius sit facere
quod poscitis. an negare:
nec dū statui Nā vobis ali
quid imꝑantibꝫ annuere
sn̄ie est. ⁊ magnitudo oneris īpositi ita
ceruices ꝑmit: vt an̄ sub fasce ruēdū sit
q̄ leuādū. Accedūt ad h̄ inuidoꝝ studia.
q̄ oē q̄d scribim⁹ reꝑhēdendū putāt Et
interdū ꝯ se ꝯscīa repugnāte publice la

cerãt q̃ occulte legũt. in tantũ vt clama re cõpellar ⁊ dicere: Dñe libera aiaz meam a labijs iniqs: ⁊ a ligua dolosa. Tertius ãnus est qꝑ semꝑ scribit; atqꝫ rescribitis vt esdre libꝝ̃ ⁊ lxster vobis de hebreo trãsferã. quasi nõ habeatis greca et latina volumĩa. aut quicqd illud ẽ qđ a nobis vertit: nõ statim ab oĩbꝫ ꝓspuẽdũ sit. Frustra autẽ (vt ait quidã) niti. neqꝫ aliud fatigãdo nisi odiuz querere: extreme demẽtie ẽ. Itaqꝫ obsecro vos mi dõmõn et rogatiane charissimi: vt priuata lectõe ꝓtenti: libꝝos nõ efferatis in publicũ: nec fastidiosis cibꝫ ingeratis: vitetisqꝫ eoꝝ supciliuz qui iudicare tm̃ de alijs. ⁊ ipi facere nihil nouerũt: Si qui aũt fratrũ sunt quibꝫ nostra non displicẽt. his tribuatis exẽplar: ãmonẽtes vt hebrea noĩa quoꝝ grãdis in lꝫ volumine copia ẽ: distincte et ꝑ interualla trãscribãt. Nihil enĩ ꝓderit emẽdasse libꝝ̃ nisi emẽdatio librarioꝝ diligẽtia cõseruet Nec quẽqꝫ moueat qꝫ vn⁹ a nobis liber editus ẽ. nec apocriphꝝ̃ tertij ⁊ q̃rti libꝝi sommijs delectet: qꝝ et apud hebreos esdre neemieqꝫ sermones in vnũ volumẽ coartant. ⁊ q̃ nõ habẽtur apud illos nec ꝺ vigintiq̃ttuoꝝ senibꝫ sũt ꝑcul abijciẽda. Siqs aũt septuaginta vobis oppoſuerit interptes. quoꝝ exẽplaria varietas ipa lacerata ⁊ euersa demõstrat nec põt vtiqꝫ vertũ asseri qđ diuersũ est. mittite eũ ad euãgelia in quibꝫ multa ponũtur quasi de veteri testamẽto q̃ apud septuaginta interptes nõ habent: velut illud. qm̃ naçare⁹ vocabit. ⁊ ex egypto vocaui filiũ meũ. et videbũt in quẽ cõpunxerũt. multaqꝫ alia q̃ latiori opi reseruamus. et q̃rite ab eo vbi scripta sũt. Cũqꝫ ꝓferre nõ potuerit: vos legite de hisexẽplaribꝫ q̃ nup a nobis edita maledicoꝝ quotidie linguis cõfodiunt. Sed vt ad cõpẽdiũ veniã. certe qđ illaturus suz eq̃ssimũ est. Edidi aliq̃d qđ nõ habet in greco. aut aliter habet q̃qꝫ a me versuz est. Quid interptez laniant? Interrogẽt hebreos. et ipis autoribꝫ. trãslationi mee vel arrogẽt vel derogẽt fidẽ. Porro aliud est si clausis qđ dicit oculis mihi volũt maledicere: et nõ imitant̃ grecoꝝ studiũ et beniuolẽtiã: qui post septuagita trãslatoꝝes iam christi euãgelio coruscante iudeos ⁊ hebionitas legis veteris interptes. aquilã videlicet ⁊ symmachũ et theodotionẽ. et curiose legũt. ⁊ ꝓorigenis laboꝝ̃ in hexaplois ecclesijs dedicarẽt. Quãtomagis latini grati esse deberẽt. qꝫ exulãtem cernerẽt greciã a se aliquid mutuari? Primũ enĩ magnoꝝ sũptuũ est et infinite difficultatis. exẽplaria posse hre oĩa. deinde etiã qui habuerint. et hebrei sermonis ignari sunt. magis errabũt: ignorãtes quis e multis verius dixerit. Qđ etiã sapientissimo cuidaz nuper apud grecos accidit vt interdũ scripture sensũ reliquẽs vniuscuiuslibet interptis sequeret errorẽ: Nos autem qui hebree lingue saltem ꝙuam habemus sciẽtiam. et latinus nobis vtcũqꝫ sermo non deest. et de alijs magis possumus iudicare. ⁊ ea que ipi intelligim⁹ in nra lingua ꝓmere. Itaqꝫ licet hydra sibilet. victoꝝqꝫ syron incendia iactet. nũqꝫ meũ iuuãte christo silebit eloquium etiã ꝑcisa lingua balbutiet. Legãt q̃ volũt: qui nolũt abijciãt. Cuentilẽt apices: lras calũnient̃: Magis vra charitate ꝓuocabꝝ ad studiũ: qꝫ illoꝝ detractõne et odio deterrebꝝ.

Explicit prefatio Incipit liber Esdre ꝑm⁹ Cap. I

IN anno pri⸗mo cyri regis ꝑsarũ vt cõpleret verbũ dñi ex ore hieremie. suscitauit dñs spm̃ cyri regis ꝑsarũ. et tradurit vocẽ in omi regno suo etiã ꝑ scripturã dicens: Hec dicit cyrus rex persarum: Oĩa regna terre dedit mihi dñs deus celi. ⁊ ipe ꝑcepit mihi vt edificarẽ ei domũ in hierusalez q̃ est in iudea. Quis est in vobis de vniuer ſoppło eius? Sit dñs illius cuz eo: Ascendat in hierusalez que est in iudea

et edificet domũ dei israel:ipe ẽ deus qui ẽ in hierlm. Et oẽs reliqui in cũctis locis vbicũq habitãt adiuuẽt eũ viri ꝺ loco suo.argẽto et auro et suba ⁊ pecoribꝫ exceptο qꝺ voluntarie offerũt tẽplo dei qꝺ ẽ in hierlm. Et surrexerũt principes patrũ de iuda ⁊ beniamin ⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊ oĩs cui⁹ suscitauit de⁹ spm̃ vt ascẽderet ad edificandũ templũ dñi qꝺ erat in hierusalẽ. Uniuersiq qui erãt in circũitu adiuuerũt manus eor in vasis argẽteis ⁊ aureis.in suba ⁊ iumẽtis. in supellectili.exceptis his que spõte obtulerant. Rex q̃z cyrus ptulit vasa tẽpli dñi q̃ tulerat nabuchodonosor de hierusalẽ. et posuerat ea in tẽplo dei sui. Protulit aũt ea cyrus rex psarũ p manũ mitridatis filij gaçabar.⁊ ãnumerauit ea sasabasar principi iude.⁊ hic ẽ numerus eorũ Phiale auree trigĩta. phiale argentee mille.cultri vigintinouem.cyphi aurei triginta.cyphi argẽtei secundi quadringenti decem:vasa alia mille. Omĩa vasa aurea et argentea quinq milia quadringẽta. Uniuersa tulit sasabasar. cuz his qui ascẽdebant de transmigratione babylonis in hierusalem.

II

Hi sunt aũt puĩcie filij qui ascẽderũt de captiuitate quã trãstulerat nabuchodonosor rex babylonis in babylonem.⁊ reuersi sunt ĩ hierusalẽ et iudeã vnusq̃sq in ciuitatẽ suã qui venerũt cũ zorobabel ⁊ iesua neemia saraia raelaia mardochai belsan mesphar beguai reũ baana. Numerus virorum ppli israel.Filij phares. duo milia centũ septuagĩtaduo. Filij arethi:septĩgẽti septuagĩtaq̃nq.Filij gersephatia: trecẽti septuagĩtaquinq.Filij saphatia trecẽti septuagintaduo.Filij area:septĩgenti septuagintaquinq.Filij phetmoab.filiorum iosue:octingẽti.⁊ ioab duo milia octingẽti duodecim. Filij belam: mille ducẽti quinq̃gintaq̃ttuor.Filij zethua:nongẽti quadragĩtaquinq. Filij zachai:septingenti sexaginta.Filij bani sexcẽti q̃dragintaduo. Filij bebai:sexcẽti vigintitres. Filij azgad: mille ducenti vigintiduo.Filij adonicã: sexcẽti sexagitasex.Filij beguai:duo milia quinquagitasex.Filij adin: quadringẽti quinq̃ginta quattuor. Filij ater qui erant ex eze chia:nonagintaocto. Filij besai.:trecẽti vigintitres.Filij iora:centũ duodecim. Filij asem:ducẽti viginti tres.Filij gebbar:nongentiquinq. Filij bethlẽ:centũ vigintitres.Uiri nethupha:quinq̃ginta sex. Uiri anathot:centũ vigintiocto.Filij asmaueth. q̃dragĩtaduo. Filij cariathiarim:cephira et beroth: septingenti quadragintatres. Filij rama ⁊ gabaa:sexcẽti vigĩtiunus.Uiri machmas centũ vigĩtiduo.Uiri bethel et chai:ducenti vigintitres.Filij nebo:quinq̃gintaduo.Filij megbis:centũ quinq̃ginta sex.Filij belam alterius:mille ducẽti q̃nquagintaquattuor. Filij arim:trecenti viginti.Filij lodadin et ono septingenti vigintiquinq. Filij hierichu : trecẽti quadragintaquinq. Filij senaa:tria milia sexcẽti triginta. Sacerdotes.Filij iadaia in domo iesue:nongẽti septuaginta tres.Filij emmer:mille quinquaginta duo Filij phassur:mille ducẽti q̃dragĩta septẽ. Filij arim:mille decẽ et septez. Leuite.Filij iesue et cedmihel filiorum odeuie:septuaginquattuor. Cantores. Filij asaph:centũ vigintiocto . Filij ianitorũ.Filij sellũ.filij ather.filij thelmõ filij accub.filij athita.filij sobai:vniuersi centũ trigintanouẽ. Nathinnei.Filij sia.filij asupha.filij tabbaoth.filij ceros filij siaa.filij phadõ.filij lebana.filij agaba.filij accub.filij agab. filij selmai. filij anan.filij gaddel.filij gaer.filij raahia.filij rasin.filij nechoda.filij gazẽ.filij azec. filij phasea. filij besee . filij asemaa. filij munim.filij nephusim.filij bechbue.filij acupha.filij azur. filij besluth. filij maida.filij arsa. filij bercos. filij sisara . filij thema.filij nasia.filij athupha. filij seruorũ salomonis. filij sothai . filij sophoreth.filij pharuda.filij iala.filij dercon. filij geddel. filij saphata. filij athil. filij phocereth q̃ erãt de asebaim. filij amim Omnes nathinnei ⁊ filij seruorũ salo-

monis:trecẽti nonaginta duo. Et hi q̃ ascẽderũt de thelmala. thelarsa. cherub et don et mer ⁊ nõ potuerũt indicare do mũ patr̃ suor̃ ⁊ semẽ suũ. vtrũ ex israel essent. filij dalaia.filij thobia.filij nechoda:sexcẽti quinq̃gintaduo. Et de filijs sacerdotũ.filij iobia.filij accos filij berçellai qui accepit de filiabꝫ berçellai galaaditidis vxorẽ.et vocatus est noie eaꝝ. Hi quesierunt scripturã genealogie sue.et nõ inuenerũt.et eiecti sunt ꝺ sacedotio Et dixit athersatha eis vt nõ comederẽt de scõ scõꝝ. donec surgeret sacerdos doctus atq̃ pfectus. Ois multitudo quasi vn̄ q̃dragintaduo milia trecẽti septuaginta:exceptis seruis eoꝝ ⁊ ancillis qui erãt septẽ milia trecẽti triginta septẽ.et in ipis cãtores atq̃ cantatrices ducẽti. Equi eoꝝ sexcẽti trigintasex:muli eorũz ducẽti q̃dragintaq̃nq̃.cameli eorũ quadringẽti trigintaquinq̃.asini eoꝝ sex milia septingẽti viginti. Et de principibus patrũ cũ ingrederenť templũ dñi qꝺ ẽ in hierusalẽ:spõte obtulerũt in domuz dei ad extruendã eam in loco suo. Hecundũ vires suas dederũt impẽsas opis auri solidos q̃draginta milia ⁊ mille:argenti minas quinq̃ milia.⁊ vestes sacerdotales centũ. Habitauerũt q̃ sacerdotes et leuite ⁊ de pplo et cantores ⁊ ianitores et nathinnei in vrbibꝫ suis: vniũ suisq̃ israel in ciuitatibus suis. III

Iamq̃ venerat mẽsis septimus et erãt filij isrl̃ in ciuitatibꝫ suis cõgregatus ẽ q̃ pplus quasi vir vnus in hierusalẽ.⁊ surrexit iosue filius iosedech et frẽs eius sacerdotes et zorobabel filij salathiel ⁊ fratres eius ⁊ edificauerũt altare dei isrl̃ vt offerrẽt in eo holocaustomata.sicut scriptũ est in lege moysi viri dei. Collocauerũt aũt altare dei supꝫ bases suas deterrẽtibꝫ eos p circuitũ pplis terrarũ.⁊ obtulerũt supꝫ illꝺ holocaustũ dño mane et vespe: Fecerũt q̃ sollẽnitatem tabernaculorũ.sicut scriptũ est.⁊ holocaustũ diebꝫ singulis p ordinem sm̃ pceptũ opus dei in die suo.⁊ post hec holocaustũ iuge tam in kalẽdis q̃ in vniuersis solẽnitatibꝫ dñi q̃ erant consecrate.et in omibꝫ in quibus vltro offerebať munus dño. A primo die mẽsis septimi:ceperunt offerre holocaustũ dño. Porro tẽplũ dei nõdũ fundatum erat. Dederũt autẽ pecunias latomis ⁊ cemẽtarijs cibũ q̃ et potũ.⁊ oleum sidonijs tyrisq̃ vt deferrẽt ligna cedrina de libano ad mare ioppen:iurta qꝺ pcepat cyrus rex psaꝝ eis. Anno aũt secũdo aduentus eorũ ad tẽplũ dei in hierusalẽ. mense secũdo ceperũt zorobabel filiꝰ salathiel.et iosue filiꝰ iosedech et reliqui de fratribꝫ eorum sacerdotes et leuite.⁊ oẽs qui venerãt de captiuitate in hierusalẽ.et cõstituerũt leuitas a viginti ãnis ⁊ supꝝ vt vrgerẽt opus dñi. Steteritq̃ iosue et filij eius et fratres eiꝰ.cedmihel ⁊ et filij eius et filij iuda quasi vir vnus vt instarẽt supꝝ eos qui faciebãt opus in templo dei:filij enadab et filij eorũ ⁊ fratres eorũ leuite. Fundato igiť a cementarijs templo dñi.steterunt sacerdotes in ornatu suo cũ tub.⁊ leuite filij asaph in cymbalis vt laudarẽt deũ pꝰ manꝰ dauid regis israel. Et cõcinebant in hymnis ⁊ confessione dño qm̃ bonus:qm̃ in eternũ misericordia eiꝰ supꝝ israel. Ois q̃q̃ pplus vociferabať clamore magno in laudando dñm.eo qꝺ fundatũ esset templũ dñi: Plurimi etiã de sacerdotibꝫ et leuitis et principes patrũ et seniores q̃ viderant templũ prius cũ fundatũ eẽt et hoc templũ.in oculis eorum flebant voce magna.et multi vociferãtes in letitia eleuabãt vocem:nec poterat quisq̃ agnoscere vocẽ clamoris letantiũ.et vocem fletus pplí. Cõmixtim enĩ pplus vociferabať clamore magno. et vox audiebatur procul. IIII

Audierũt aũt hostes iude et beniamin qꝺ filij captiuitatis edificarẽt templũ dño deo isrl̃.et accedentes ad zorobabel et ad principes patrũ.dixerũt eis: Edificemus vobiscũ.qꝺ ita vt vos querimus dñm deum vestrũ Ecce nos imolauimus victimas a diebus assaraddan regis assur:qui adduxit

nos huc. Et dixit eis zorobabel et ioſue
et reliqui principes patrū iſrael. Nō eſt
nobis et vobis vt edificemus domum
deo nr̄o: ſed noſmet ipſi ſoli edificabim⁹ deo
nr̄o: ſicut p̄cepit nobis cyrus rex p̄ſarum
Factū eſt igit̄ vt pp̄lus terre impediret
manus pp̄li iude. et turbaret eos i edifi
cando. Cōduxerūt q̄z aduerſus eos con
ſiliatores vt deſtruerēt cōſiliū eor̄ oīb⁹
diebus cyri regis p̄ſarū ⁊ vſq; ad regnū
darij regis p̄ſarū. In regno aūt aſſueri
ip̄e eſt artaxerxes in principio regni ei⁹
ſcripſerūt accuſatōez aduerſus habita⁊
tores iude ⁊ hierl̄m. Et in diebus artaxer
xis ſcripſit beſellaz mitridates ⁊ thabeel
et reliqui qui erāt in cōſilio eor̄ ad arta⁊
xerxem regē p̄ſarum. Epiſtola aūt accu⁊
ſatōis ſcripta erat ſyriace. et legebat̄ ſer
mone ſyro. Reū beelthem ⁊ ſamſai ſcri
ba ſcripſerūt epiſtolā vnā de hieruſalez
artaxerxi regi huiuſcemodi. Reum beel
theem et ſamſai ſcriba et reliq̄ cōſiliato
res eoruz. dynei et apharſathxei. therpha
lei. arphaſei. herchuei. babylonij: ſuſan⁊
nachei. dyei et elamite. et ceteri de gēti⁊
bus quas trāſtulit aſſennaphar magn⁹
et glorioſus. ⁊ habitare eas fecit in ciui
tatib⁹ ſamarie. ⁊ in reliquis regionibus
trans flumē in pace. Hoc eſt exemplar
epiſtole quā miſerūt ad eū. Artaxerxi re
gi ſerui tui viri qui ſunt trans fluuiū.
ſalutem dicunt: Notuz ſit regi: q2 iudei
qui aſcenderūt a te ad nos venerunt in
hieruſalē ciuitatē rebellē ⁊ peſſimā: quā
edificāt extruentes muros eius et arie
tes cōponentes.. Nūc igit̄ notum ſit re
gi: q2 ſi ciuitas illa edificata fuerit ⁊ mu
ri eius inſtaurati. tributū et vectigal et
ānuos redditus nō dabūt. ⁊ vſq; ad re
ges hec nocua p̄ueniet. Nos g̃ memores
ſalis q̄d in palatio comedimus. et q2 le
ſiones regis videre nephas ducim⁹ id⁊
circo miſimus ⁊ nūciauimus regi vt re
cenſeas in libris hiſtoriarū patrū tuor̄
⁊ inuenies ſcriptū in cōmētarijſ. ⁊ ſcies
q̄m vrbs illa vrbs rebellis eſt et nocens
regib⁹ et p̄unctis ⁊ bella cōcitant̄ in ea
ex diebus antiquis: quāobr̄ē et ciuitas il⁊
la ⁊ſtructa eſt. Nūciamus nos regi: q̄ſi
ſi ciuitas illa edificata fuerit ⁊ muri ip̄i
us inſtaurati: poſſeſſionē trans fluuiuz
Nō habebis. Uerbū miſit rex ad reū be⁊
elthxem et ſamſai ſcribā. et ad reliquos
qui erāt in conſilio eor̄ habitatores ſa⁊
marie et ceteris trans fluuiū. ſalutē di⁊
cens et pacē: Accuſationez quā miſiſtis
ad nos. manifeſte lecta eſt coram me. et a
me p̄ceptū eſt. et recēſuerunt: inuene
runtq; q̄m ciuitas illa a diebus antiquis
aduerſum reges rebellat. ⁊ ſeditiones ⁊
p̄lia cōcitant̄ in ea. Nā et reges fortiſſi⁊
mi fuerūt in hieruſalez qui et dñati ſūt
omī regioni que trans fluuiuz eſt. Tri⁊
butū q̄z et vectigal et redditus accipie⁊
bant. Nūc ergo audite ſententiā. P̄ro⁊
hibeatis viros illos vt vrbs illa nō edi⁊
ficetur: donec ſi forte a me iuſſuz fuerit.
Uidete ne negligēter h̄ impleat̄ ⁊ pau
latim creſcat malū p̄tra reges. Itaq; ex
emplū edicti artaxerxis regis lectū ē co
ram reum beelthxem ⁊ ſamſai ſcriba et
conſiliarijs eoruz. Et abierūt feſtini in
hierl̄m ad iudeos. ⁊ p̄hibuerunt eos in
brachio et robore. Tūc intermiſſum eſt
opus domus dñi in hierl̄m. ⁊ nō fiebat
vſq; ad ānū ſcōm regni darij reg⁊ p̄ſarū

Prophetauerūt aūt ag⁊ IV
geus p̄pheta ⁊ zacharias filius
addo p̄phetātes ad iudeos qui
erāt in iuda et hieruſalem et in nōie dei
iſrael. Tūc ſurrexerūt zorobabel fili⁹ ſa⁊
lathiel et ioſue filius ioſedech. ⁊ cep̄ēt
edificare templū dñi in hierl̄m. ⁊ cū eis
p̄phete dei adiuuātes eos. In ip̄o autez
tp̄e venit ad eos thātannai qui erat dux
trans flumē et ſtarbuzānai et cōſiliarij
eor̄. ſicq; dixerūt eis: Quis dedit vobis
⁊ſiliū vt domū hāc edificaretis ⁊ muros
eius inſtauraretis? Ad q̄d rñdim⁹ eis q̄
eſſent noīa hoīm autorū edificatōis illi
us. Oculus aūt dei eor̄ factus ē ſup ſe⁊
nes iudeor̄. ⁊ nō potuerūt inhibere eos
Placuitq; vt res ad darium referret. ⁊
tūc ſatisfacerēt aduerſus accuſatōnem
illā. Exemplar epiſtole quam miſit thā
tannai dux regionis trans flumē ⁊ ſtar

buçannai et cõsiliatores eius apharsa-
thei qui erãt trãs flumẽ. ad dariũ regez.
Sermo quẽ miserãt ei sic scriptus erat
Dario regi pax omis. Notũ sit regi isse
nos ad iudeã ꝓuinciã ad domũ dei ma-
gni que edificat̃ lapide impolito ⁊ ligna
ponunt̃ in parietibꝫ. opusq̃ illud diligẽ
ter extruit̃ et crescit in manibꝫ eoꝝ. In
terrogauimus ergo senes illos. ⁊ ita di
ximus eis: Quis dedit vobis potestatez
vt domũ hanc edificaretis ⁊ muros hos
instauraretis? Sed ⁊ noĩa eoꝝ quesiui
mus ab eis vt nũciaremus tibi: scripsi-
musq̃ noĩa eoruz virorũ qui sunt prin-
cipes in eis: Huiuscemodi aũt sermonẽ
rñderunt nobis dicẽtes: Nos sum⁹ ser-
ui dei celi et terre. ⁊ edificamus templũ
quod erat extructũ ante hos annos mlt̃
tos. quodq̃ rex isrl̃ magnus edificaue-
rat et extruxerat. Postq̃ aũt ad iracũdi
am ꝓuocauerũt patres nr̃i deũ celi. tra-
didit eos in manus nabuchodonosor re-
gis babylonis chaldei: domũ q̃z hanc de
struxit. ⁊ ꝓpl̃m eius transtulit in babylo
nẽ: Anno aũt primo cyri reg̃. cyrus rex
babylõis ꝓposuit edictũ vt dom⁹ dei edi
ficaret̃. Nã et vasa tẽpli dei aurea ⁊ argẽ
tea q̃ nabuchodonosor tulerat de tẽplo
qd̃ erat in hierl̃m et asportauerat ea in
in templuz babylonis ꝓtulit cyrus rex
de tẽplo babylonis. et data sunt sasaba-
sar vocabulo. quẽ ⁊ principez ꝯstituit di
xitq̃ ei: Hec vasa tolle et vade. et pone
ea in tẽplo quod ẽ in hierl̃m. ⁊ dom⁹ dei
edificet̃ in loco suo. Tũc itaq̃ sasabasar
ille venit. et posuit fundamẽta tẽpli dei
in hierusalẽ. ⁊ ex eo tpe vsq̃ nũc edifica
tur et necdũ completũ est. Nunc g̃ si vi
detur regi bonũ. recenseat in bibliotheca
regis que est in babylone. vtrũ naz a cy
ro rege iussuz fuerit vt edificaret̃ dom⁹
dei in hierusalẽ. et voluntatez regis sup̃
hac re mittat ad nos. VI

Tunc darius rex p̃cepit et recen
suerunt in bibliotheca libroruz
qui erant repositi in babylone. et inuen
tum est in egbathanis qd̃ est castruz in
medena ꝓuincia: volumen vnuz: talisq̃
scriptus erat in eo cõmentarius. Anno
p̃mo cyri reg̃. cyrus rex d̃creuit vt dom⁹
dei edificaret̃ que est in hierusalez in lo-
co vbi ĩmolant hostias: et vt ponãt fun-
damenta supportantia altitudinẽ cubi-
torũ sexaginta. et latitudinẽ cubitorum
sexaginta: ordines de lapidibꝫ impolitis
tres. et sic ordines de lignis nouis. Sũ
ptus autẽ de domo regis dabunt̃. Sed
et vasa tẽpli dei aurea et argẽtea que na
buchodonosor tulerat de templo hieru-
salem. et attulerat ea in babylonez. red-
dantnr et referant̃ in templũ hierusalẽ
in locũ suum que et posita sunt in tem-
plo dei. Nũc ergo thãtannai dux regio-
nis que ẽ trans flumẽ ⁊ starbuçannai ⁊
ꝯsiliarij vestri apharsathei qui estis trãs
flumẽ ꝓcul recedite ab illis. ⁊ dimittite
fieri templũ dei illud a duce iudeorũ et
a senioribꝫ eoꝝ. et domus dei illa edifice
tur in loco suo. Sed et a me p̃ceptũ est
quid oporteat fieri a p̃sbyteris iudeoruz
illis vt edificet̃ domus dei. s. vt de arca
regis. i. de tributis que dant̃ de regione
trãs flumen studiose sumptus dent̃ vi
ris illis ne impediat̃ opus. Qd̃ si nece
fuerit et vitulos ⁊ agnos ⁊ hedos in ho
locaustũ deo celi. frumentũ: sal. vinũ et
oleũ ꝑm ritũ sacerdotũ qui sunt in hie-
rusalẽ det̃ eis per singulos dies. ne sit in
aliquo querimonia. et offerãt oblatões
deo celi. orentq̃ ꝓ vita regis et filiorum
eius. A me ergo positũ ẽ decretũ vt oĩs
hõ qui hãc mutauerit iussionẽ. tollat̃ li
gnũ de domo ip̃ius et erigat̃ ⁊ cõfigat̃ in
eo: domus aũt eius publicet̃. Deus au
tem qui habitare fecit nomẽ suũ ibi dis
sipet oĩa regna ⁊ ꝓpl̃m qui extẽderit ma
nũ suã: vt repugnet ⁊ dissipet domũ dei
illam que est in hierl̃m. Ego darius sta
tui decretum: qd̃ studiose impleri volo
Igit̃ thãtannai dux regionis trans flu
mẽ ⁊ starbuçãnai et cõsiliarij eius ꝑm q̃
p̃cepat darius rex sic diligenter erecuti
sunt. Seniores aũt iudeoꝝ edificabant
et ꝓsperabant̃ iuxta ꝓphetiã aggei ꝓphe-
te et çacharie filij addo Et edificauerũt
⁊ cõstruxerũt iubẽte deo israel. ⁊ iubente

cyro et dario et artaxerxe regibꝫ ꝑsarũ. ⁊
cõpleuerũt domũ dei istã vsq̃ ad diẽ ter
tiũ mensis adar qui est ãnus sextus re-
gni darij regis. Fecerũt aũt filij isrl̃ sa-
cerdotes et leuite ⁊ reliqui filiorũ trans
migratõis dedicationẽ domꝰ dei in gau-
dio ⁊ obtulerunt in dedicatione domus
dei. vitulos centum. arietes ducentos
agnos quadringẽtos: hircos caprarũ ꝓ
peccato totius isrl̃ duodecim iuxta nu-
merũ tribuũ isrl̃. Et statuerunt sacerdo
tes in ordinibꝫ suis et leuitas in vicibꝫ
suis sup̃ op̃a dei in hierusalem: sicut scri
ptũ est in libro moysi. Fecerũt autẽ filij
transmigratõis pasca quartadecima die
mensis primi. Purificati enĩ fuerãt sa
cerdotes et leuite q̃si vnus: oẽs muudi
ad ĩmolandũ pasca vniũsis filijs trans-
migratõis ⁊ frĩbꝫ suis sacerdotibꝫ. ⁊ sibi
Et comederũt filij isrl̃ q̃ reuersi fuerãt
de trãsmigratõe. et oẽs qui se sep̃auerãt
a coinquinatione gentiuꝫ terre ad eos
vt quererẽt dñm deũ isrl̃. Et fecerũt sol
lẽnitatẽ açymoruꝫ septẽ diebꝫ in leticia:
qm̃ letificauerat eos dñs. ⁊ conuerterat
cor regis assur ad eos vt adiuuaret ma-
nus eoꝝ in op̃e domꝰ dñi dei isrl̃. VII

Post hec aũt verba in regno arta
xerxis regis ꝑsarum. esdras fi-
liꝰ saraie. filij açarie. filij helchie
filij sellum. filij sadoch. filij achitob. filij
amarie. filij açarie. filij maraioth. filij ça
rie filij oçi. filij bocci. filij abisue. filij phi
nees. filij eleaçar. filij aaron. sacerdotis
ab initio: ip̃e esdras ascẽdit de babylone
et ip̃e scriba velox in lege moysi. quã do-
minus deꝰ dedit isrl̃. Et dedit ei rex ꝑm
manũ dñi dei eius bonã sup̃ eũ oẽm pe-
titionẽ eius. Et ascẽderũt de filijs isrl̃ ⁊
de filijs sacerdotũ ⁊ de filijs leuitaruꝫ et
de cantoribꝫ et de ianitoribꝫ ⁊ de nathin
neis in hierl̃m ãno septimo artaxerxis
regis. et venerũt in hierusalẽ mẽse quĩ-
to: ip̃e ẽ annus septimꝰ regis: Quia in
primo die mẽsis primi. cepit ascendere
de babylone. ⁊ in primo die mensis quĩ
ti venit in hierusalẽ iuxta manuꝫ dei sui
bonam sup̃ se. Esdras autez parauit cor
suũ vt inuestigaret legẽ dñi: et faceret ⁊
doceret in isrl̃ preceptũ et iudiciũ. Hoc
est aũt exemplar epistole edicti. quod de
dit rex artaxerxes esdre sacerdoti scribe
erudito in sermonibꝫ ⁊ p̃ceptis dñi. ⁊ ce
rimonijs eius in isrl̃. Artaxerxes rex re-
gum. esdre sacerdoti. scribe legis dei celi
doctissimo salutẽ. A me decretũ ẽ vt cui-
cũq̃ placuerit in regno meo de ꝓpl̃o isrl̃
et de sacerdotibꝫ eius et de leuitis ire in
hierusalẽ. tecũ vadat. A facie eniꝫ regis
et septem consiliatorũ eius missus es
vt visites iudeã et hierusalẽ. in lege dei
tui que est in manu tua. et vt feras argẽ
tum et aurũ quod rex et ꝯsiliatores eiꝰ
sponte obtulerũt deo isrl̃: cuius in hieru
salẽ tabernaculũ est. Et om̃e argentũ et
aurũ q̃dcũq̃ inueneris in vniuersa pro
uincia babylonis ⁊ ꝓpl̃us offerre volue
rit. et de sacerdotibꝫ qui spõte obtulerĩt
domui dei sui q̃ est in hierl̃m. libere acci-
pe. et studiose eme de hac pecunia vitu-
los arietes. agnos et sacrificia ⁊ libami-
na eoꝝ. et offer ea sup̃ altare templi dei
vestri qnod est in hierl̃m. Sꝫ ⁊ si quid
tibi et frĩbꝫ tuis placuerit de reliquo ar-
gẽto et auro vt faciatis iuxta volũtatez
dei vr̃i facite. Vasa q̃ꝫ q̃ dant̃ tibi in mi-
steriũ domus dei tui: trade in conspectu
dei in hierusalẽ. Sed ⁊ cetera quibꝫ opꝰ
fuerit in domũ dei tui: quantũcunq̃ ne
cesse est vt expẽdas. dabis de thesauro ⁊
de fisco regis ⁊ a me. Ego artaxerxes rex
statui atq̃ decreui omĩbꝫ custodibꝫ arce
publice q̃ sũt trãs flumẽ. vt q̃dcũq̃ pe-
tierit a vobis esdras sacerdos scriba le-
gis dei celi absq̃ mora detꝫ vsq̃ ad argẽ-
ti talenta centũ. et vsq̃ ad frumẽti cho-
ros centũ ⁊ vsq̃ ad vini bathos centuꝫ.
et vsq̃ ad bathos olei centũ. sal vero abs
q̃ mẽsura. Om̃e quod ad ritũ dei celi ꝑ
tinet: tribuat̃ diligẽter in domo dei celi:
ne forte irascat̃ cõtra regnũ regis et fili-
orum eius. Vobis q̃ꝫ notũ facimus de
vniuersis sacerdotibꝫ ⁊ leuitis. cãtoribꝫ
et ianitoribꝫ nathinneis ⁊ ministris do
mus dei huiꝰ vt vectigal ⁊ tributũ ⁊ an-
nonas nõ habeatis ptãtez imponẽdi su

per eos. Tu aũt esdra ſm ſapiẽtiam dei tui que eſt in manu tua. ꝯſtitue iudices et ꝓſides vt iudicẽt oĩ ꝑplo qui eſt tranſ flumẽ: hĩs videlicet qui nouerunt legẽ dei tui. ſed et imperitos docete libere. Et oĩs qui nõ fecerit legẽ dei tui ⁊ legẽ regĩ diligenter: iudiciũ erit ꝺ eo ſiue in mor tẽ. ſiue in exiliũ. ſiue in ꝯdẽnationẽ ſubſtãtie eius: vel certe in carcerez. Et dixit esdras ſcriba: Bñdictus dñs deꝰ patruz nr̃oꝝ qui dedit hoc in corde regis vt glorificaret domũ dñi que eſt in hierl'm. et in me inclinauit miſericordiã ſuã corazꝝ rege et conſiliatoribus eius et vniuerſis principib regis potẽtib Et ego confortatus manu dñi dei mei q̃ erat in me congregaui de iſrael principes qui aſcenderunt mecum.

VIII

Hĳ ſunt g̃ principes familiarꝝ ⁊ genealogia eorũz qui aſcẽderunt mecũ in regno artaxerxis regis de babylone. De filĳs phinees: gerſon. de filĳs ythamar: daniel: De filĳs dauid: attus. De filĳs ſechenie. ⁊ de filĳs pharos: çachariaſ. ⁊ cũ eo numerati ſũt viri centũ quinquagĩta. De filĳs phaxmoab. elioenai filiꝰ çaree. ⁊ cũ eo ducẽti viri. De filĳs ſechenie: filius eçechiel. ⁊ cum eo trecẽti viri. De filĳs addan. nabath filius ionathã. ⁊ cũ eo quinq̃ginta viri. De filĳs helã. eſaias filiꝰ athalie. et cũ eo ſeptuaginta viri. De filĳs ſaphatie. çebedia filius michael. ⁊ cuz eo octogĩta viri. De filĳs ioab. obedia filiꝰ iehiel et cũ eo ducẽti decẽocto viri. De filiis ſelomith. filius ioſphie. et cũ eo centũ ſexaginta viri. De filĳs bebai. çacharias filius bebai. et cũ eo vigintiocto viri. De filĳs eçeab. iohannan filius eçethan. et cũ eo centũ decẽ viri. De filĳs adonicã q̃ erãt nouiſſimi. ⁊ hec noĩa eorꝝ helipheleth et heiel ⁊ ſamaias. ⁊ cũ eis ſexagĩta viri. De filĳs beggui: vthai et çachur. et cũ eis ſeptuagĩta viri. Cõgregaui aũt eos ad fluuium qui decurrit ad hana. et mãſimus ibi tribꝰ diebꝰ. Queſiuiq̃ in ꝑplo et in ſacerdotib ꝺ filĳs levi. et nõ inueni ibi. Itaq̃ miſi helicer ⁊ ariel et ſemeam ⁊ helnathan et arib ⁊ alterũ helnathan et nathã et çacharĩã et meſollã principes. ⁊ ioarib ⁊ helnathan: ſapientes. et miſi eos ad heddo q̃ ẽ primꝰ in caſphie loco. Et poſui in ore eorꝝ ꝛba q̃ loquerẽt ad heddo ⁊ ad frẽs eiꝰ nathĩneos in loco caſphie. vt adducerẽt nob miſtros domꝰ dei nr̃i. Et adduxerũt nob ꝑ manũ dei nr̃i bonam ſuꝑ nos virũ docti ſſimũ ꝺ filĳs mooli. filĳ leui. filĳ iſrl' et ſarabiã. ⁊ filios eiꝰ et frẽs eiꝰ decẽ ⁊ octo. ⁊ aſabiã et cũ eo eſaiam de filĳs merari. fratreſq̃ eiꝰ ⁊ filios eiꝰ viginti. Et de nathinneis q̃s dederat dauid. ⁊ principes ad miſteria leuitarũ: nathĩneos ducentos viginti. Oẽs hi ſuis noĩb vocabanť. Et ꝓdicaui ibi ieiuniũ iuxta fluuium hana vt affligeremur corã dño deo nr̃o et peteremꝰ ab eo viã rectã nobis ⁊ filĳs nr̃is ⁊ vniũſeq̃ ſubſtãce noſtre: Erubui enĩ petere regẽ auxiliũ ⁊ eq̃tes qui ꝺfenderẽt nos ab inimico i via: qz dixeramꝰ regi. Manꝰ dei nr̃i eſt ſuꝑ oẽs q̃ querũt eũ in bonitate. et impiuz eiꝰ ⁊ fortitudo eius et furor ſuꝑ oẽs qui derelinquunt eũ. Jeiunauimꝰ aũt et rogauimus deũ nr̃m ꝑ hoc. ⁊ euenit nobis ꝓſpere. Et ſepaui de principib ſacerdotũ duodecim ſarabiã et aſabiã: ⁊ cũ eis de frĩb eorꝝ decem. Appẽdiq̃ eis argentũ ⁊ aurũ. et vaſa cõſecrata domꝰ dei nr̃i. que obtulerat rex et ꝯſiliatores eius ⁊ principes eiꝰ: vniuerſuſq̃ iſrl' eorꝝ qui inuẽti fuerant. Et appẽdi in manib eorꝝ argẽti talẽta ſexcẽta quinq̃ginta. ⁊ vaſa argẽtea centũ: auri vero centũ talẽta ⁊ crateraſ aureas viginti q̃ habebãt ſolidos millenos. et vaſa eris fulgẽtis optimi duo. pulcra vt aurum. Et dixi eis. Vos ſcĩ dñi ⁊ vaſa ſca et argentũ ⁊ aurũ qꝺ ſpõte oblatũ ẽ domino deo patrũ nr̃oꝝ. Vigilate ⁊ cuſtodite: donec appẽdatis corã principib ſacerdotũ ⁊ leuitarũ. et ducib familiarũz iſrl' in hierl'm i theſaurũ domꝰ dñi. Suſceperũt aũt ſacerdotes ⁊ leuite põdus argẽti et auri ⁊ vaſorũ vt deferrẽt hieruſalem in domũ dei nr̃i. Promouimꝰ ergo a flumĩe hana duodecima die men-

fis primi. vt pgeremus hierlm. Et ma
nus dei nostri fuit sup nos. et liberauit
nos de manu inimici ⁊ insidiatoꝝ ī via
Et venimus hierusalē ⁊ mansimus ibi
tribus diebus. Die autem quarta appē
sum est argentum et aurum et vasa in
domo dei nostri per manum remoth fi
lij vrie sacerdotis. et cum eo eleaçar fili
us phinees. cūq; eis ioçaded filiꝰ iosue
⁊ noadaia filiꝰ bēnui leuite: iuxta nume
rū ⁊ pōdus oīm. Descriptū est oē pōdꝰ
in tpe illo. Sed ⁊ qui venerāt de capti
uitate filij trāsmigratōis obtulerūt ho
locaustomata. deo israel. vitulos duode
cim ꝓ omī ꝓplo israel: arietes nonagīta
sex. agnos septuagintaseptē. hircos pro
peccato duodecim: oīa in holocaustum
dño. Dederūt aūt edicta regis satrapis
qui erant de conspectu regis et ducibus
trans flumē. ⁊ eleuauerunt populum ⁊
domum dei.

IX

Postq̄ aūt hec cōpleta sunt. ac
cesserūt ad me principes dicen
tes: Nō est sepatus ꝓplꝰ israel.
et sacerdotes et leuite a ꝓplis terrarū. ⁊
de abominationibꝫ eorū: chananei vide
licet et ethei ⁊ phereçei et iebusei ⁊ āmo
nitarū et moabitaruꝫ et egyptiorum et
amorreorū. Tulerūt enī de filiabꝫ eoruꝫ
sibi et filijs suis. et cōmiscuerūt semen
sanctū cū ꝓplis terrarū. Manus etiam
principū ⁊ magistratuū fuit in trāsgres
sione hac prima. Cūq; audissem sermo
nē istū. scidi palliū meū ⁊ tunicā. ⁊ euel
li capillos capitis mei ⁊ barbe. ⁊ sedi me
rens. Cōuenerūt aūt ad me oēs qui ti
mebant verbū dei israel ꝓ transgressio
ne eorū qui de captiuitate venerant. et
ego sedebā tristis vsq; ad sacrificiū vesp
tinum. Et in sacrificio vesptino surrexi
de afflictiōe mea ⁊ scisso pallio ⁊ tunica
curuaui genua mea. et expandi manus
meas ad dñm deū meum. ⁊ dixi: Deus
meus confundor et erubesco leuare fa
ciem meā ad te: qm̄ iniquitates nr̄e mlt
tiplicate sunt sup caput nostrum. ⁊ deli
cta nr̄a creuerūt vsq; ad celū a diebꝫ pa
trū nostrorū. Sꝫ et nosipi peccauimus
grauiter vsq; ad diē hāc. et iniquitatibꝫ
nostris traditi sumus ipi. ⁊ reges nr̄i: et
sacerdotes nostri in manū regum terra
rum et in gladiū ⁊ captiuitatē et in rapi
nam et in cōfusionē vultus. sicut et die
hac. Et nunc quasi ad parū et momen
tum facta est depcatio nostra apud do
minū deuꝫ nr̄m vt dimitterent nobis
reliquie. et daret pax illius in loco san
cto eius. et illuminaret oculos nr̄os de
us noster. et daret nobis vitā modicaꝫ
in seruitute nr̄a: qꝛ serui sumus. ⁊ in ser
uitute nr̄a nō dereliquit nos deus nr̄. et
inclinauit sup nos misericordiā coram
rege psarum. vt daret nobis vitā. ⁊ sub
limaret domū dei nr̄i. ⁊ extrueret solitu
dines eius ⁊ daret nobis spem in iuda
et hierusalē. Et nūc quid dicemus dñe
deus noster post hec? Quia dereliquimꝰ
mādata tua q̄ p̄cepisti in manu seruorū
tuorū ꝓphetaꝝ dicēs: Terra ad quā vos
ingredimini vt possideatꝫ eā. terra īmū
da est iuxta īmundiciā ꝓplorꝝ ceterarūq;
terrarū abominatōibꝫ eoꝝ qui repleue
rūt eā ab ore vsq; ad os coinquinatōne
sua. Nūc ergo filias vestras ne detis fili
is eorū et filias eorū ne accipiatis filijs
vr̄is. et nō queratis pacē eorū et ꝓsperi
tatē eoꝝ vsq; in eternū vt cōfortemini
et comedatis q̄ bona suut terre. et here
des habeatis filios vr̄os vsq; in seculū.
Et post oīa q̄ venerūt sup nos in opibꝫ
nr̄is pessimis ⁊ in delicto nr̄o magno. qꝛ
tu deus noster liberasti nos de iniquita
te nr̄a et dedisti nobis salutē sicut est ho
die. vt nō cōuerteremur et irrita facere
mus mādata tua. neq; matrimonia iū
geremus cū populis abominationū ista
ruꝫ. Nūquid iratus es nobis vsq; ad cō
sūmatōeꝫ: ne dimitteres nobis reliq̄as
ad salutē? Dñe deus isrl iustꝰ es tu. qm̄
derelicti sumus qui saluaremur sic die
hac. Ecce corā te sumus in delicto nr̄o.
Nō. n. stare pōt corā te sup hoc.

X

Sic ergo orante esdra et implo
rante deum et flente et iacente
ante templum dei: collectus est
ad eū de israel cetus grandis nimis vi

rorum et mulierũ et puerorũ Et fleuit
ppls multo fletu. Et rñdit sechenias fi-
lius iehiel de filijs helam.⁊ dixit esdre.
Nos preuaricati sumus in deũ nostrũ.et
duximus vxores alienigenas ꝺ populis
terre. Et nũc si est penitẽtia in israel su-
per hoc percutiamus fedus cuz dño deo
nostro vt proiciamus vniuersas vxo-
res.et eos qui de his nati sunt. Juxta
voluntatẽ domini⁊ eorũz qui tenent p-
ceptũ dñi dei nri.ſm legez fiat. Surge:
tuũ est discernere nosqz erimus tecum
Cõfortare et fac. Surrexit ergo esdras
et adiurauit principes sacerdotum⁊ le-
uitarum et omnẽ israel vt facerent ſm
verbum hoc. Et iurauerũt. Et surrexit
esdras ante domum dei:et abiit ad cubi
culum iohannan filij eliasib. et ingres-
sus est illuc. Panẽ non comedit⁊ aquã
nõ bibit Lugebat enĩ transgressionẽ eo
ruz qui venerant de captiuitate. Et mis
sa est vox in iuda et in hierusalẽ omĩbus
filijs trãsmigrationis vt congregaren-
tur in hierusalem.et omnis qui non ve
nerit in tribus diebus iurta consilium
principum et seniorũ.auferet vniuersa
substãtia eius. et ipe abijcietur de cetu
transmigrationis. Cõuenerunt igitur
omnes viri iuda et beniamin in hieru-
salem trib diebus.ipe est mensis non⁹
vicesima die mensis.et sedit omnis po
pulus in platea domus dei:tremẽtes p
peccato et pluuijs. Et surrexit esdras sa
cerdos et dixit ad eos: Vos transgressi
estis et duxistis vxores alienigenas vt
adderetis super delictum israel. Et nũc
date confessionẽ domino deo patruz ve-
strorũ.et facite placitũ eius.⁊ sepamini
a populis terre.et ab vxoribus alienige
nis. Et rñdit vniuersa multitudo.dixit
qꝫ voce magna: Juxta verbum tuum ad
nos sic fiat. Verũtamen qz pplus mult⁹
est et tempus pluuie.et nõ sustinemus
stare foris.⁊ opus nõ est diei vnius vel
duorũ:velxmenter puipe peccauimus
in sermone isto: cõstituantur principes
in vniuersa multitudine.et omẽs in ci
uitatib nostrꝫ qui duxerũt vxores alie-
nigenas veniant in temporib statutis:
et cũ his seniores p ciuitatem in ciuita
tem et iudices eius:donec auertatur ira
dei nostri a nobis sup peccato hoc. Igit
ionathan filius asahel.et iaaçia filij⁹ the-
cue steterunt super hoc.et mesollã et se-
bechai leuites.adiuuerunt eos. Feceꝛt-
qꝫ sic filij transmigrationis. Et abierũt
esdras sacerdos et viri principes famili
arum in domos patrum suorũ et omẽs
p nomina sua.et sederunt in die primo
mensis decimi vt quererent rem Et cõ
sũmati sunt omnes viri qui duxerunt
vxores alienigenas vsqꝫ ad diez primaz
mensis primi. Et inuenti sunt de filijs
sacerdotum qui duxerunt vxores alie-
nigenas :de filijs iosue filij iosedech et
frẽs ei⁹:maasia.⁊ elieçer et iarib⁊ godo
lia. Et dederũt man⁹ suas vt eijcerent
vxores suas⁊ p delicto suo arietẽ de oui
bus offerrẽt. Et de filijs emmer. anani
et çebedia. Et de filijs serim:masia et e-
lia⁊ semeia.iehiel et oçias. Et de filijs
phessur:elioenai.maasia.ismael.natha
nael.ioçabeth⁊ elesa. Et ꝺ filijs leuitaꝝ
iosabeth⁊ semei⁊ celaia . ipe est calitha
phathaia.iuda et elieçer. Et de cantori
bus eliasub.et de ianitoribus. sellum⁊
thelem⁊ vri Et ex israel de filijs pharos
remeia⁊ eçia.⁊ melchia⁊ miamim⁊ elie
çer⁊ melchia et banea:Et de filijs elã.
mathania.çacharias. et iehiel et abdi
et rimoth et elia. Et de filijs çethua:
elioenai.eliasib.nathaniaet hierimuth
et çabeth et açiça. Et de filijs bebai: io-
hannan.anaia.çabbai.athalai. Et de fi-
lijs beni:Roſolla et melluch.et adaia.
Jasub et saal⁊ ramoth. Et ꝺ filijs phet
moab:Edna et chalaal. Banaias⁊ ma-
asias.Mathanias et beselehel. bennui
et manasse. Et de filijs erem : Elieçer.
iesue.melchias.semeias. Symeõ.ben-
iamĩ.maloch.samarias. Et ꝺ filijs asom
Mathanai.mathet.açabeth. elpheleth.
iermai.manasses.semei. De filijs bani:
maaddi.amram et huel. Baneas et ba-
daias. Cheliau.bannia.marimuth⁊ eli
asib. Mathanias:Mathanai et Jasi et

bani et bẽnui semei ⁊ salmias ⁊ nathã ⁊ adaias mechne dabai. syrsai. sarai. eçrel. ⁊ selemau ⁊ semeria sellũ amaria. ioseph De filijs nebui: aphilxel. mathathias ça beth. çabina. ieddu ⁊ iolxel ⁊ banai Oés phi accepant vxores alienigenas. et fuerunt ex eis mulieres q̃ pepant filios.

Explicit liber Esdre primus:
Incipit lib. Neemie Cap. I

Verba neemie filij helchie. Et factuz ẽ in mense casleu anno vicesimo. et ego eraz in susis castro. Et venit ad me anani vnus de fratribz meis. ipe et viri iuda. et interroga ui eos de iudeis qui remãserãt ⁊ superant de captiuitate et de hierlm. Et dixerũt mihi Qui remãserũt et derelicti sunt de captiuitate ibi in puincia. in afflictõe magna sũt et in opprobrio. ⁊ murus hierlm dissipatus est. et porte eius combuste sunt igni Cũq audissez verba huiuscemodi. sedi et fleui ⁊ luxi diebz multis. et ieiunabaz et orabã ante faciez dei celi. et dixi: Queso dñe deus celi fortis magne atq terribilis. qui custodis pactũ et misericordiã cũ his qui te diligũt et custodiũt mãdata tua. fiãt aures tue auscultãtes. ⁊ oculi tui apti vt audias orationez serui tui quã ego oro coram te hodie nocte et die p filijs isrl serus tuis. ⁊ confiteor p peccatis filiorũ isrl quibz peccauerũt tibi. Et ego et dom⁹ pris mei peccauimus: vanitate seducti sumus. ⁊ nõ custodiuim⁹ mãdatum tuũ ⁊ cerimonias ⁊ iudicia q̃ precepisti moysi famulo tuo. Memẽto verbi qd mãdasti moysi seruo tuo dicẽs. Cuz trãsgressi fueritis. ego dispdã vos in populos. ⁊ si reũtamini ad me ⁊ custodiatis precepta mea ⁊ faciatis ea etiaz si abducti fuerit ad extrema celi. ide congregabo vos et reducã in locũ quẽ elegi vt habitaret nomẽ meũ ibi. Et ipi serui tui ⁊ pplus tuus quos redemisti in fortitudie tua magna. et in manu tua valida. Obsecro domine sit auris tua attendens ad orationem serui tui. et ad orationẽ sernozum tuozũ qui volunt timere nomen tuum et dirige seruũ tuum hodie. et da ei misericordiam ante virũ hunc. Ego enim eram pincerna regis. II

Factũ est aũt in mense nisan. anno vicesimo artarerris regis. ⁊ vinũ erat ante eũ. Et leuaui vinũ et dedi regi. ⁊ eram quasi languidus ante faciẽ eius. Dixitq mihi rex: Quare vultus tuus tristis est: cũ te egrotuz non videam? Nõ est hoc frustra: sed malum nescio qd in corde tuo est. Et timui valde ac nimis et dixi regi: Rex in eternum viue. Quare nõ mereat vult⁹ meus: q̃ ciuitas domus sepulcrozũ patris mei deserta est. et porte eius cõbuste sũt igni? Et ait mihi rex. Pro qua re postulas? Et oraui deũ celi. ⁊ dixi ad regẽ: Si videt regi bonũ. et si placet seruus tuus ante faciẽ tuã vt mittas me in iudeam ad ciuitatẽ sepulcri patris mei. et edificabo eaz: Dixitq mihi rex et regina que sedebat iurta eum. Usq ad quod tempus erit iter tuũ. ⁊ qñ reuerteris? Et placuit ante vultũ regis. ⁊ misit me. Et cõstitui ei tempus. et dixi regi: Si regi videtur bonũ. epl'as det mihi ad duces regionis trans flumen vt traducant me donec veniam in iudeam. et epistolã ad asaph custodez saltus regis. vt det mihi ligna vt tegere possim portas tẽpli turres domus et muros ciuitatis. et domũ quã ingressus fuero. Et dedit mihi rex iurta manum dei mei bonã mecum. Et veni ad duces regionis trans flumẽ. dedicq eis epistolas regis Miserat aũt rex mecũ principes militũ ⁊ equites. Et audierũt sanaballath horonites. et tobias seruus amanites. et cõtristati sunt affli ctione magna q̃ venisset hõ qui quereret pspitatẽ filiorũ israel. Et veni hierusalem: et eram ibi tribus diebus. Et surreri nocte ego ⁊ viri pauci mecum. ⁊ non indicaui cuiq quid dominus dedisset in corde meo vt facerẽ i hierusalẽ. et iumẽtũ ñ erat mecũ nisi aial cui sedebã

Et egressus sum ꝑ portã vallis nocte ⁊ ante fontẽ draconis et ad portã stercorꝫ et cõsiderabo murũ hierl'm dissipatũ et portas eius cõsumptas igni. Et transiui ad portã fontis et ad aqueductũ regꝫ et nõ erat locus iumento cui sedebã vt transiret. Et ascẽdi ꝑ torrẽtez nocte. et cõsiderabã murũ. ⁊ reuersus veni ad portam vallis ⁊ redij. Magistratus aũt nesciebãt q̃ abijssez: aut quid ego facerem. Sed ⁊ iudeis ⁊ sacerdotibꝫ et optimatibus et magistratibꝫ ⁊ reliquis qui faciebant opus vsqꝫ ad id loci nihil ĩdicaueram. Et dixi eis: Vos nostis afflictionẽ in q̃ sumus: qꝛ hierl'm deserta est ⁊ porte eiꝰ cõsumpte sunt igni. Venite et edificemus muros hierusalez. et nõ sumus vltra opprobriũ. Et indicaui eis manuz dei mei ꝙ esset bona mecũ. et verba regꝫ q̃ locutꝰ ẽ mihi. et aio. Surgamꝰ ⁊ edificemꝰ. Et ꝯfortate sũt manꝰ eorũ ĩ bono Audierũt aũt sanaballath horonites et tobias seruꝰ amanites ⁊ gosem arabs ⁊ subsannauerũt nos. ⁊ despexerũt. dixerũtqꝫ. Que ẽ hec res quaz facitꝫ? Nũquid ꝯ regẽ vos rebellatis? Et reddidi eis ſmonẽ dixiqꝫ ad eos: Deus celi ipe nos iuuat. et nos serui eiꝰ sumꝰ. Surgamus et edificemꝰ. Vobis aũt nõ est ꝑs ⁊ iusticia et memoria in hierusalẽ.

III

Et surrexit eliasib sacerdos magnꝰ ⁊ frẽs eius sacerdotes. ⁊ edificauerũt portã gregis. Ipi sanctificauerũt eã. ⁊ statuerũt valuas eius et vsqꝫ ad turrim centũ cubitorũ scĩficauerũt eam. vsqꝫ ad turrim ananehel Et iuxta eũ edificauerũt viri hiericho. ⁊ iuxta eos edificauit çachur filiꝰ amri Portam aũt pisciuz edificauerũt filij asnaa: ipi texerũt eã. et statuerũt valuas eius et seras et vectes. Et iuxta eos edificauit marimuth filius vrie filij accus. Et iuxta euz edificauit mosollã filius barachie filij meseçebel. Et iuxta eũ edificauit sadoch filiꝰ baana. Et iuxta eũ edificauerũt thecueni Optimates aũt eorũ nõ supposuerũt colla sua in ope dñi dei sui. Et portã veterẽ edificauerũt ioiada filius phasea et mosollã filius besodia: ipi texerũt eam. ⁊ statuerũt valuas eius et seras ⁊ vectes. Et iuxta eos edificauerũt melchias gabaonites et iadon meronathites viri de gabaon. ⁊ maspha ꝓduce qui erat in regione trans flumen. Et iuxta eũ edificauit eçiel filius araia aurifex. Et iuxta euz edificauit ananias filius pigmẽtarij. ⁊ dimiserunt hierl'm vsqꝫ ad muruz platee latioris. Et iuxta eũ edificauit raphaia filius ahur princeps vici hierl'm. Et iuxta eũ edificauit ieiada filius aromath ꝯtra domũ suam Et iuxta eũ edificauit atthus filius asebonie: Mediã ꝑtem vici edificauit melchias filius erẽ et asub filiꝰ phetmoab. ⁊ turrim furnorũ. Et iuxta eos edificauit sellũ filiꝰ aloes. princeps medie ꝑtis vici hierl'm: ipe ⁊ filij eius. Et portã vallis edificauit annun ⁊ habitatores çanoe. ipi edificauerũt eã: ⁊ statuerunt valuas eius ⁊ seras et vectes. et mille cubitos in muro vsqꝫ ad portam sterquilinij. Et portã sterquilinij edificauit melchias filius rechab princeps vici bethacharem Ipe edificauit eã et statuit valuas eius et seras ⁊ vectes. Et portã fontis edificauit sellum filius coloçai. princeps pagi maspha. Ipe edificauit eã ⁊ texit. et statuit valuas eius ⁊ seras et vectes. ⁊ muros piscine syloe in hortuz regis. et vsqꝫ ad gradus qui descẽdunt de ciuitate dauid. Post eũ edificauit neemias filius açboth princeps dimidie ꝑtis vici bethsur vsqꝫ ꝯtra sepulcruz dauid: ⁊ vsqꝫ ad piscinã que grandi ope ꝯstructa est. ⁊ vsqꝫ ad domũ fortiũ Post eũ edificauerũt leuite. reum filius bẽni. Post euz edificauit asebias princeps dimidie ꝑtis vici ceile in vico suo. Post eũ edificauerũt fratres eoꝝ: bechiu filius enebad princeps dimidie ꝑtis ceile. Et edificauit iuxta eũ açer filiꝰ iosue princeps maspha mẽsurã secũdã: ꝯ ascẽsuz firmissimi ãguli. Post eũ in mõte edificauit baruch filius çachai mensurã secũdã. ab angulo vsqꝫ ad portam domus eliasib secerdotꝫ magni Post eũ edificauit merimuth

filius vrie filij atthus mēsurā secundaz
a porta domus eliasib: donec extenderet
domus eliasib. Et post eū edificauerunt
sacerdotes viri de cāpestribus iordanis
Post eos edificauit beniamin et a sub
cōtra domū suaz. Et post eos edificauit
açarias filius maasie filij ananie ꝓtra do
mū suam. Post eū edificauit bennui fi
lius ennada mensurā secundaz a domo
açarie vsqz ad flexurā et vsqz ad angulū
Post eū edificauit phalel filius oçi con
tra flexuraz ⁊ turrim q̄ eminet de domo
regis excelsa. id est i atrio carceris. Post
eū phadaia filius feros. Nathinnei aūt
habitabāt in ofel. vsqz ꝓtra portā aquaz
ad orientē et turrim q̄ pminebat. Post
eos edificauerūt thxcueni mensuram se
cūdam e regione a turre magna et emi
nēti vsqz ad murū templi. Sursum au
tem ad portam equorū edificauerūt sa
cerdotes vnusquisqz ꝓtra domū suam.
Post eos edificauit seddo filius emmer ꝓ
domū suaz. Et post eū edificauit semeia
filius sechenie custos porte oriental. Post
euz edificauerūt anania filius selemie.
et anon filius selo sextus. mensurā secū
dam. Post eū edificauit mesollam filius
barachie cōtra gaçophylatiū suū. Post
euz edificauit melchias filius aurificis
vsqz ad domū nathinneoꝝ et scuta mer
centiū ꝓtra portā iudicialez et vsqz ad ce
naculū anguli. Et intra cenaculū angu
li in porta gregis edificauerunt artifices
et negociatores:

IIII

Factū est aūt cū audisset sanabal
lath q̄ edificaremus murū ira
tus est valde. Et motus nimis
subsannauit iudeos et dixit coram fratri
bus suis ⁊ freqntia samaritanoꝝ. Quid
iudei faciūt imbecilles? Nū dimittēt eos
gētes? Nū sacrificabūt ⁊ complebūt in
vna die? Nūquid edificare poterūt lapi
des de aceruis pulueris qui cōbusti sūt?
Sed tobias amanites primus eius ait
Edificent. Si ascēderit vulpes transili
et murū eoꝝ lapideū. Et dixit neemias
Audi de⁹ noster qz facti sumus ꝺspectui
cōuerte opprobriū sup caput eorum et
da eos in despectionē in terra captiuita
tis. Ne operias iniquitatē eoꝝ ⁊ pctm eo
rū coram facie tua nō deleat: qz irreserunt
edificantes. Itaqz edificauim⁹ murū ⁊
ꝯiunxim⁹ totū vsqz ad ptem dimidiā. et
ꝓuocatū est cor ppli ad opandū. Factuz
est aūt cū audisset sanaballath et tobias
et arabes ⁊ āmanite et açotij q̄ obducta
esset cicatrix muri hierlm. ⁊ q̄ cepissent
interrupta cōcludi: irati sunt nimis Et
cōgregati sunt oēs pariter vt venirēt ⁊
pugnarēt ꝓtra hierlm. ⁊ molirent insi
dias. Et oraui⁹ deū nr̄m. et posuimus
custodes sup murū die ac nocte contra
eos. Dixit aūt iudas: Debilitata est for
titudo portātis. ⁊ hum⁹ nimia ē. et nos
nō poterimus edificare murū: Et dixe
rūt hostes nr̄i. Nesciāt ⁊ ignorant donec
veniamus in mediū eoꝝ ⁊ interficiam⁹
eos. ⁊ cessare faciam⁹ opus. Factū est au
tē venientib⁹ iudeis qui habitabāt iuxta
eos et dicētib⁹ nobis p̄ decē vices ex oī
bus locis quib⁹ venerant ad nos: statui
in loco post murū p̄ circuitū. ppl'm in or
dinē cū gladijs suis et lāceis ⁊ arcubus
Et pspexi atqz surrexi ⁊ aio ad optimates
et mgrat⁹ ⁊ ad reliquā ptem vulgi. Ne
lite timere a facie eoꝝ. Dñi magni ⁊ ter
ribilis memētote. ⁊ pugnate p̄ fribus ve
stris. filijs vr̄is et filiabus vr̄is et vxoribus
vr̄is ⁊ domib⁹ vr̄is. Factū est aūt cū au
dissent inimici nr̄i nunciatū esse nobis
dissipauit de⁹ ꝯsiliū eoꝝ. Et reūsi sum⁹
oēs ad muros: vnusquisqz ad op⁹ suum.
Et factū est a die illa: media ps iuuenū
eoꝝ faciebat op⁹. ⁊ media parata erat ad
bellum. et lancee ⁊ scuta ⁊ arcus ⁊ lorice
et principes post eos in omī domo iuda
edificantiū muros ⁊ portantiū onera et
imponētiū: vna manu sua faciebat op⁹
et altera tenebat gladiū. Edificātiū eni
vnusquisqz gladio erat accinctus renes
et edificabāt et clangebant buccina iux
ta me. Et dixi ad optimates et ad ma
gistratus et ad reliquā ptez vulgi. Op⁹
grande est et latum. et nos separati su
mus ī muro procul alter ab altero. In lo
co q̄cūqz audieritis clangorem tube illuc

ꝯcurrite ad nos. Deꝰ nr̄ pugnabit ꝓ no
bis ⁊ nosipi faciamus opꝰ. Et media ꝑs
nr̄m teneat lāceas ab ascensu aurore do
nec egrediāt astra. In tpe q̄z illo dixi po
pulo: Unusq̄sq̄z cuz puero suo maneat
in medio hierl'm. ⁊ sint nob vices ꝑ no
ctē ⁊ diē ad opandū Ego aūt ⁊ frēs mei
et pueri mei et custodes q̄ erāt post me.
nō deponebamꝰ vestimēta nr̄a. Unusq̄s-
q̄z tm̄ nudabat ad baptismū. V

Et factus est clamor ppl'i ⁊ vxorū
eius magnꝰ aduersus frēs suos
iudeos. Et erāt qui dicerēt. Fi
lij nr̄i et filie nr̄e multe sunt nimis. Ac-
cipiamꝰ ꝓ precio eoꝝ frumentū. ⁊ come
damꝰ et viuamus. Et erāt qui dicerēt
Agros nr̄os ⁊ vineas ⁊ domos nr̄os op
ponamus. ⁊ accipiamꝰ frumētū in fame
Et alij dicebant: Mutuo sumamꝰ pecu
nias in tributa regꝫ. demusq̄z agros no
stros et vineas. Et nūc sicut carnes fra
trū nr̄oꝝ sic carnes nr̄e sunt. ⁊ sicut filij
eoꝝ. ita ⁊ filij nr̄i. Ecce nos subiugamꝰ
filios nr̄os et filias nr̄as in seruitutē. ⁊
de filiabꝫ nr̄is sunt famule: nec habemꝰ
vn̄ possint redimi. ⁊ agros nostros ⁊ vi-
neas nr̄as alij possidēt: Et iratus suz ni
mis: cū audissem clamorez eoꝝ ꝟm v̄ba
hec. cogitauitq̄z cor meuz. Et increpaui
optimates et magistratꝰ ⁊ dixi eis: Usu
ras ne singuli a frībꝫ vr̄is exigatꝫ: Et cō
gregaui aduersuz eos contionē magnā
et dixi eis: Nos vt scitis redemimꝰ frēs
nr̄os iudeos qui vēditi fuerāt gētibus
ꝟm possibilitatē nr̄az Et vos igit̄ vēdite
frēs vr̄os. et redimemus eos. Et silue-
runt nec inuenerūt quid rn̄derent. Di
xiq̄z ad eos: Non est bona res quā facitis
Quare nō in timore dei nr̄i ambulatis
ne exꝓbret̄ nobis a gētibꝫ inimicꝫ nr̄is?
Et ego et frēs mei ⁊ pueri mei cōmoda
uimus plurimis pecuniā et frumētum
Nō repetamꝰ in cōe istud. Es alienū cō
cedamus: qd̄ debet̄ nobis. Reddite eis
hodie agros suos ⁊ vineas suas ⁊ oliue
ta sua ⁊ domos suas. Quin potius ⁊ cē-
tesimā pecunie frumēti vini ⁊ olei quaz
exigere soletis ab eis: date ꝓ illis. Et di
xerūt: Reddemꝰ. ⁊ ab eis nihil q̄remus
sicq̄z faciemus vt loquerꝫ. Et vocaui sa-
cerdotes. et adiuraui eos vt facerēt iu-
xta quod dixerā. Insup excussi sinū me
um et dixi: Sic excutiat deus oēm virū
qui nō cōpleuerit verbū istud: de domo
sua et de laboribꝫ suis. Sic excutiat̄ ⁊ va
cuus fiat. Et dixit vniuersa multitudo
amen. Et laudauerūt deum Fecit ergo
ppl's sicut erat dictū. A die autē illa qua
p̄cepat rex mihi vt essez dux in t̄ra iuda
ab anno vicesimo vsq̄z ad ānum tricesi
mū secundū artaxerxis regꝫ ꝑ ānos duo
decim. ego et fratres mei ānonas q̄ du-
cibus d̄bebant̄ nō comedimus. Duces
aūt primi qui fuerūt ante me grauaue-
runt ppl'm. et acceperunt ab eis in pane
et vino et pecunia quotidie siclos q̄dra
ginta. Sed ⁊ mīstri eoꝝ depresserāt po-
pulū. Ego aūt nō feci ita ꝓpter timorez
dei. Quin potius in ope muri edificaui
et agrū nō emi. et omnes pueri mei cō-
gregati ad opꝰ erāt. Iudei q̄z ⁊ mgr̄atꝰ
centū quinq̄ginta viri. ⁊ qui veniebant
ad nos d̄ gentibꝫ q̄ in circūitu nr̄o sunt:
in mēsa mea erāt. Parabat̄ aūt mihi ꝑ
dies singulos bos vnus: arietes sex ele-
cti exceptis volatilibꝫ. et inter dies decē
vina diuersa. et alia ml'ta tribuebā. In
super ⁊ annonas ducatꝰ mei non quesi
ui. Ualde enī erat attenuatꝰ ppl's. Me-
mēto mei deus meus in bonū ꝟm omīa
que feci populo huic. VI

Factū ē aūt cū audisset sanabal-
lath. et tobias et gosez arabs et
ceteri inimici nr̄i q̄ edificassem
ego murū. et nō esset in ip̄o residua int̄
ruptio: vsq̄z ad tp̄s aūt illud valuas nō
posueraz in portis. miserūt sanaballath
et tobias ⁊ gosem arabs ad me dicētes:
Ueni ⁊ ꝑcutiamus fedus pariter in vi
culis in campo vno. Ip̄i autem cogita-
bant vt facerent mihi malum. Misi er-
go ad eos nūcios dicens: Opus gran-
de ego facio et non possum descēdere: ne
forte negligat̄ cū venero ⁊ descēdero ad
vos. Miserūt autez ad me ꝟm verbum
h̄ ꝑ quattuor vices. et respōdi eis iuxta

sermonē prioꝛē. Et misit ad me sanaballath iuxta verbū prius quinta vice puerum suū. et epistolam habebat in manu sua scriptā hoc modo. In gentibus auditum est. et gosem dixit: q tu et iudei cogitetis rebellare. et ꝓpterea edifices murū. et leuare te velis sup eos regem propter quā causam et ꝓphetas posueris qui predicent de te in hierusalē dicētes Rex in iudea est. Auditurus est rex verba hec. Idcirco nūc veni vt ineamus cō filiū pariter. Et misi ad eos dicēs: Non est factū fm verba hec q tu loqueris De corde enī tuo tu cōponis hec. Oēs enim hi terrebant nos: cogitātes q cessarent manus nostre ab ope et quiesceremus Quā ob causam magis cfortaui manꝰ meas. Et ingressus sum domū samaie filij dalaie filij methabeel secreto. Qui ait: Tractemus nobiscū in domo dei in medio tēpli et claudamus portas edis: q venturi sunt vt interficiāt te. et nocte vēturi sunt. ad occidēdū te. Et dixi: Nū quisq̄ similī mei fugit ? Et quis vt ego ingrediet templū et viuet? Non ingrediar. Et intelleri q deus nō misisset eū: sed quasi vaticinās locutus esset ad me et tobias et sanaballath cōduxissent eū Accepat enī pciuz vt territus facerem et peccarē. et habērē malū qꝺ exprobrarēt mihi. Memento mei dñe pro tobia et sanaballath. iuxta opa eoꝝ talia: sz et noadie ꝓphete et ceteroꝝ ꝓphetaꝝ qui terrebāt me. Cōpletus est aūt murus vicesimo quinto die mēsis elul quiq̄ginta duob dieb. Factū est ergo cū audissent oēs inimici nri vt timerēt vniuse gētes que erāt in circūitu nro. et cōciderēt intra se metipos. et scirēt q a dño factū est opus hoc. Sz et i dieb illī mlte optimatū iudeoꝝ eple mittebant ad tobiā: et a tobia veniebāt ad eos. Multi enī erant in iudea hītes iuramentū ei?: q gener erat sechenie filij ioꝛei: et iohānan filius eius accepat filiā mosollā filij barachie. Sz et laudabāt eū coram me. et verba mea nunciabant ei. Et tobias mittebat epistolas vt terreret me.

VII

Postq̄z aūt edificatus ē murus et posui valuas. et recensui ianitores et cātores et leuitas. ꝑcepi aneni fratri meo et ananie principi domus de hierlm. Ipe enī q̄si vir verax. et timēs deū plus ceteris videbat. Et dixi eis: Nō apiant porte hierlm vsq̄z ad calorē solis. Cūq̄z adhuc assisterēt: clause porte sunt et oppilate. Et posui custodes de habitatoribꝫ hierlm singlos ꝑ vices suas. et vnāquēq̄z ꝑ domū suaz. Ciuitas aūt erat lata nimis et grādis. et pplꝰ paruus in medio eiꝰ. et nō erāt domꝰ edificate. Deꝰ aūt dedit in corde meo et congregaui optimates et mgtratꝰ et vulgꝰ vt recēserē eos. Et inueni librū cēsus eoꝝ qui ascēderāt primū. et inuentū est scriptuz in eo: Isti filij puincie q̄ ascēderūt de captiuitate migrātiū q̄s trāstulerat nabuchodonosoꝛ rex babylonis. et reūsi sunt in hierlm et in iudeā. vnusq̄sq̄z in ciuitatē suā qui venerāt cum ꝯzobabel. iosue neemias. açarias: raamias. naami. mardochxus. belsar. mespharat. beggoai. naum. baana Numeꝰ viroꝝ ppli isrl. Filij pharoz duo milia centum septuaginta duo. Filij saphatia: trecēti septuaginta duo. Filij area: sexcēti quīquaginta duo Filij phxtmoab filioꝝ iosue et ioab: duo milia octingenti decē et octo. Filij hxlā mille octingenti quinquaginta q̄ttuoꝛ. Filij cethua nōgenti quadragintaquinq̄z: Filij cachai: septingēti seraginta. Filij bennui: sexcēti quadragintaocto. Filij bebai: sexcēti vigintiocto. Filij açgad duo milia trecēti vigintiduo. Filij adonicā: sexcēti seragintaseptē. Filij begnai: duo milia seragintaseptē: Filij adin: sexcenti quinquagintaquinq̄z. Filij ather filij eçechie: nōgēti octo. Filij asez: trecēti vigintiocto. Filij besai: trecēti vigintiq̄ttuoꝛ. Filij areph: centū duodecim. Filij gabaon: nonagītaquīq̄z. Filij bethleē et nethupha: centuz octogintaocto. Viri anathot: cētū vigintiocto. Viri bethamoth: q̄dragītaduo. Viri cariathiarī cephira et beroth: septingēti q̄dragīta tres. Viri rama et neb. sexcēti vigītiunꝰ

Viri machmas: cētum vigintiduo. Vi
ri bethel et chai: ducēti vigintitres. Vi
ri nebo alterius: quinquagintaduo. Vi
ri helā alterius: mille ducēti quīq̄ginta
quattuor. Filij arem: trecēti viginti. Fi
lij hiericho: trecēti quadragintaquinq̄. Filij lodadin et ono: septingēti viginti
unus. Filij senaa: tria milia nongēti tri
ginta. Sacerdotes. Filij idaia in domo
iesua. nongenti septuagintatres. Filij
emmer: mille quinquagintaduo. Filij
phessur: mille ducēti q̄dragintaseptē. Fi
lij arem: mille decez et septē. Leuite: Fi
lij iesue et cedmihel filiorꝫ oduie: septua
gintaq̄ttuor. Cantores. Filij asaph: cen
tū quadragītaocto. Janitores. Filij sel
lū. filij ather. filij thelmon. filij accub: fi
lij athita. filij sobai: centū trigintaocto.
Nathīnei. Filij soa. filij asupha. filij the
baoth. filij ceros. filij siaa. filij fadon. filij
lebana. filij açaba. filij selmon. filij anan
filij geddel. filij gaer. filij raahia. filij ra
sin. filij nechoda. filij ieçem. filij aça. filij
phasea. filij besai. filij munim. filij ne
phusim. filij bechue: filij acupha. filij
açur. filij besluth filij maida. filij arsa. fi
lij berchos. filij çiçara. filij thema. filij na
sia. filij atupha. filij seruorū salomōis. fi
lij sothai. filij sopherech. filij pheruda. fi
lij iahala. filij dercon. filij gedel. filij sa
phata. filij achil. filij phocereth q̄ erat
ortus ex asbaim. filij āmon. Omēs na
thinnei. et filij seruorū salomonis: tre
centi nonagintaduo Hi sunt aūt q̄ ascē
derūt de thelmala thelarsa cherub adon
et emmer. et nō potuerūt īdicare domū
patrum suorum et semen suum: vtruz
ex israel essent. Filij dalaia. filij tobia fi
lij nechoda sercēti q̄dragintaduo. Et de
sacerdotibꝫ. filij iobia. filij accos. filij ber
çellai. q̄ accepit de filiabꝫ berçellai galaa
ditidis vxorē: ⁊ vocatꝰ ē noīe eorꝫ. Hi q̄
fierūt scripturā suā in censu et nō inue
nerūt: ⁊ eiecti sūt de sacerdotio: Dixitq̄
athersatha eis vt nō māducarēt de scīs
scōrꝫ: donec staret sacerdos doctꝰ et eru
ditꝰ. Oīs mlt̄itudo q̄si vir vnꝰ. quadra
gintaduo milia sexcenti sexaginta: absq̄
seruis ⁊ ācillis eorꝫ q̄ erāt septē milia tre
cēti trigintaseptē. ⁊ inter eos cātores et
cātatrices ducenti. Equi eorꝫ sexcēti tri
gītaseptē: muli eorꝫ ducēti q̄dragītaq̄n
q̄: cameli eorꝫ q̄dringēti trigintaquinq̄
asini sex milia septingēti viginti. Huc
usq̄ refert̄ quid in cōmentario scriptuz
fuerit: et in neemie historia texit̄. Non
nulli aūt de principibꝫ familiarꝫ dederūt
in opus. Athersatha dedit in thesauruz.
auri drachmas mille: phialas quinq̄gī
ta tunicas sacerdotales q̄ngētas trigin
ta. Et de principibꝫ familiarꝫ dederūt in
thesaurꝫ opis. auri drachmas vigīti mi
lia ⁊ argēti minas duo milia ducentas.
Et qd̄ d̄dit reliquꝰ ppl̄s. auri drachmas
vigīti milia. ⁊ argēti minas duo milia:
et tunicas sacerdotales sexaginta septē
Habitauerūt aūt sacerdotes ⁊ leuite et
ianitores ⁊ cātores et reliquuz vulgꝰ et
nathinnei et oīs isrl̄ in ciuitatibꝫ suis.

VIII

Et venerat mēsis septi
mus. Filij aūt isrl̄ erāt in ciuita
tibus suis. Congregatusq̄ oīs
ppl̄s quasi vir vnus ad plateā q̄ est ante
portā aquarū. ⁊ dixerūt esdre scribe vt af
ferret librū legis moysi: quam p̄ceperat
dn̄s isrl̄i. Attulit ergo esdras sacerdos
legē coram multitudine virorū et mu
lierū. cūctisq̄ qui poterāt intelligere: in
die prima mensis septimi. Et legit ī eo
apte in platea que erat ante portā aqua
rum de mane vsq̄ ad mediā diē. in con
spectu virorum et mulierū ⁊ sapiētiū. Et
aures oīs populi erāt erecte ad librum.
Stetit autem esdras scriba sup̄ gradū
ligneū quē fecerat ad loquēdū. et stetert
iuxta euz. matha thia et senia et ania et
vria ⁊ helchia et maasia ad dexterā eius
⁊ ad sinistrā phadaia misahel ⁊ melchia
et asū et aseph dana çacharia et mosol
lam. Et aperuit esdras librū corā omni
ppl̄o. Sup̄ vniūsuz quippe populū emi
nebat. Et cū apuisset eum: stetit omnis
ppl̄us. Et bn̄dixit esdras dn̄o deo voce
magna. Et rn̄dit oīs ppl̄s. amē. amē: ele
uās manus suas. Et incuruati sunt et
adorauerunt deū p̄ni in terram. Porro

ieſue et baani et ſerabia.iamī.accub.ſep
thai.odia.maaſia.celita.açarias.ioçabed
anani.phalaia.leuite ſilētiū faciebāt in
pp̄lo ad audiendā legē. Populus autez
ſtabat in gradu ſuo Et legerūt ī libro le
gis dei diſtincte et ap̄te ad intelligendū
et intellexerūt cū legeret. Dixit aūt ne
emias.ipe ē ſatharſatha et eſdras ſacer
dos et ſcriba et leuite interp̄etātes vni
uerſo pp̄lo. Dies ſanctificatus eſt dño
deo noſtro. Nolite lugere et nolite flere
Flebat eni oīs pp̄ls cū audiret verba le
gis. Et dixit eis: Ite comedite pinguia
et bibite mulſum.et mittite p̄tes eis q̄
non p̄parauerūt ſibi q̄ ſanctus dies do
mini eſt.et nolite cōtriſtari. Gaudium
eteni dñi ē fortitudo nr̄a. Leuite aūt ſi
lentiū faciebāt in omī pp̄lo dicētes. Ta
cete:q̄ dies ſanctus eſt.et nolite dolere
Abiit itaq̄ oīs pp̄ls vt comederet et bi
beret et mitteret p̄tes et faceret leticiaz
magnā:q̄ intellexerāt verba que docue
rat eos. Et in die ſecūdo ꝯgregati ſunt
principes familiarū vniuerſi pp̄li ſacer
dotes ⁊ leuite ad eſdrā ſcribā vt interp̄
tarēt eis verba legis. Et inuenerūt ſcri
ptū in lege p̄cepiſſe dñm in manu moy
ſi vt habitēt filij iſrl in tabernaculis in
die ſollēni mēſe ſeptimo.vt p̄dicēt ⁊ di
uulgēt vocē in vniuerſis vrbib⁹ ſuis et
in hierlm dicētes. Egredimini in mon
tez.⁊ afferte frōdes oliue.⁊ frōdes ligni
pulcerrimi.frondes myrti ⁊ ramos pal
maz et frōdes ligni nemoroſi vt fiāt ta
bernacula ſicut ſcriptū eſt. Et egreſſus
eſt oīs pp̄ls et attulerūt. Fecerūtq̄ ſibi
tabnacula vnuſq̄ſq̄ in domate ſuo ⁊ in
atriis ſuis ⁊ in atriis dom⁹ dei.et in pla
tea porte aquaz ⁊ ī platea porte effraim.
Fecit q̄ vniūſa eccleſia eoz qui redierāt
de captiuitate tabernacula.et habitaue
rūt in tabernaculis. Nō eni fecerāt a die
bus ioſue filij nun talia filij iſrl vſq̄ ad
diē illū. Et fuit leticia magna nimiſ. Le
git aūt in libro legis dei p̄ dies ſingulos
a die primo vſq̄ ad diē nouiſſimū.⁊ fe
ceſt ſollēnitatē ſeptē dieb⁹. et in die oc
tauo collectā iuxta ritum.

IX

In die aūt viceſimo q̄rto mēſis
huius cōuenerunt filij iſrl in je
iunio et in ſaccis ⁊ humus ſup
eos. Et ſeparatū eſt ſemē filioz̄ iſrl ab oi
filio alienigena.et ſteterūt et cōfitebant
pctā ſua et iniquitates patrū ſuoz̄: Et
cōſurrexerūt ad ſtandū. et legerūt ī vo
lumīe legis dñi dei ſui quater in die:et
q̄ter ī nocte cōfitebant. ⁊ adorabāt dñm
deū ſuū. Surrexerunt aūt ſup̄ gradū le
uitarū ioſue et bani ⁊ cedmiſxl. remmi
ſabnia.abani.ſarebias.bani. ⁊ thanani:
et clamauerūt voce magna ad dñm deū
ſuū. Et dixerūt leuite:ioſue ⁊ cedmiſxl
bōni.aſebia.ſerebia.arebia.odaia.ſebna
fataia. Surgite:bñdicite dño deo nr̄o:
ab eterno vſq̄ in eternuz. Et bñdicant
nomini glorie tue excelſo in omni bene
dictione ⁊ laude. Et dixit eſdras: Tuiſe
dñe ſolus:tu feciſti celū et celū celoz̄ ⁊
omnē exercitū eoz̄um:terraz et vniuer
ſa que in ea ſunt:maria et oīa que in eis
ſunt. Et tu viuificas oīa ſxc: et exercit⁹
celi te adorat. Tuiſe dñe deus qui elegi
ſti abraā et eduxiſti eū de igne chaldeoz̄
et poſuiſti nomē eius abraā.et inueniſti
cor eius fidele coram te:⁊ p̄cuſſiſti cū eo fe
dus vt dares ei terram chananei etxi
euei et ammorrei et pxereçei et iebuſei
et gergeſei.vt dares ſemini eius. Et im
pleſti verba tua quoniā iuſtus es: Et vi
diſti afflictionē patrū noſtroz̄um in egy
pto.clamoremq̄ eoz̄um audiſti ſup̄ mare
rubrū.et dediſti ſigna atq̄ p̄tēta ī pha
raone et in vniuerſis ſeruis eius. et in
omī pp̄lo terre illius. Cognouiſti enim
q̄ ſuperbe egerāt ꝯtra eos.⁊ feciſti tibi no
men.ſicut ⁊ in hac die. Et mare diuiſi
ſti ante eos.⁊ trāſierūt p̄ mediū mariſ
in ſicco. Perſecutores aūt eoz̄um pieci
ſti in p̄fundū quaſi lapidē in aquas va
lidas.et in colūna nubis ductor eoz̄um
fuiſti p̄ diē.⁊ in columna ignis p̄ noctē.
vt appareret eis via p̄ quā ingrediebān
tur. Ad montē q̄z ſinai deſcendiſti.et lo
cutus es cū eis de celo:⁊ dediſti eis iudi
cia recta ⁊ legē veritatz.cerimonias et p̄
cepta bona. Et ſabbatū ſcificatum tuuz

ostẽdisti eis. ⁊ mãdata ⁊ cerimonias ⁊ le
gez pcepisti eis in manu moysi serui tui
Danẽ qz de celo dedisti eis in fame eoꝝ
et aquam ꝺ petra eduxisti eis sitiẽtibus
Et dixisti eis vt ingrederent̃ et possideꝛ
rent terram: super quã leuasti manũ tu
am vt traderes eis. Ipi vero et patres
nostri supbe egerũt et indurauerũt cerꝛ
uices suas. et nõ audierũt mãdata tua.
et noluerũt audire: et nõ sunt recoꝛdati
mirabiliũ tuoꝝũ que feceras eis. Et inꝛ
durauerũt ceruices suas. ⁊ dederunt ca
put vt ꝓuerterent̃ ad seruitutẽ suã qua
si ꝑ cõtentionẽ. Tu aũt deus ppitius cle
mẽs et misericoꝛs lõganimis et multe
miseratõis. nõ dereliquisti eos. Et quiꝛ
dẽ cũ fecissent sibi vitulũ cõflatilẽ et di
xissent: Iste est deus tuꝰ qui eduxit te de
egypto: fecerũtqz plasphemias magnas
tu aũt in misericoꝛdijs tuis multis nõ
dimisisti eos in deserto. Colũna nubis
nõ recessit ab eis ꝑ diez. vt duceret eos
in viã. et colũna ignis ꝑ noctẽ vt ostenꝛ
deret eis iter ꝑ quod ingrederentur Et
spm̃ tuũ bonũ dedisti qui doceret eos. et
mãna tuũ nõ phibuisti ab oꝛe eoꝝz. et
aquã dedisti eis in siti. Quadragita anꝛ
nis pauisti eos in deserto nihilqz eis de
fuit. Uestimẽta eoꝝ nõ inueterauerũt
et pedes eoꝝũ nõ sunt attriti. Et dedisti
eis regna ⁊ pꝛlos. et ptitꝰ es eis soꝛtes.
Et possederũt terrã seon. ⁊ terrã regis esꝛ
bon. ⁊ terraz og regis basan. Et multipliꝛ
casti filios eoꝝ sicut stellas celi. et adduꝛ
xisti eos ad terrã de q̃ dixeras pꝛib eoꝝũ
vt ingrederent̃ ⁊ possiderẽt. Et venerũt
filij. et possederunt terrã. Et humiliasti
coꝛã eis habitatoꝛes terre chananeos ⁊
dedisti eos in manu eoꝝ. ⁊ reges eoꝝũ et
pꝛlos terre vt facerẽt eis sicut placebat
illis. Ceperũt itaqz vrbes munitas ⁊ hu
mũ pinguẽ ⁊ possederũt domos plenas
cũctis bonis: cisternas ab eis fabꝛicatas
vineas et oliueta ⁊ ligna pomifera mul
ta. Et comederũt ⁊ saturati sunt. et imꝛ
pinguati sũt ⁊ abũdauerũt delitijs in bo
nitate tua magna. Pꝛouocauerũt autẽ
te ad iracũdiã. et recesserũt a te. ⁊ pieceꝛ
rũt legẽ tuaz post terga sua. Et pꝛphetas
tuos occiderũt qui ꝓtestabant̃ eos vt reꝛ
uerterent̃ ad te: feceruntqz blasphemiasꝛ
grandes. Et dedisti eos in manum hostiꝛ
um suoꝝũ: et afflixerunt eos. Et in temꝛ
pore tribulatõis sue clamauerunt ad te
et tu de celo audisti. ⁊ ꝑm miseratões tuꝛ
as multas dedisti eis saluatoꝛes: qui salꝛ
uarẽt eos de manu hostiũ suoꝝũ. Cumqz
requieuissent reũsi sunt vt facerẽt maꝛ
lũ in ꝓspectu tuo ⁊ dereliquisti eos i maꝛ
nu inimicoꝝũ suoꝝ et possederẽt eos. Cõꝛ
uersiqz sunt: et clamauerũt ad te Tu auꝛ
tem de celo exaudisti et liberasti eos i miꝛ
sericoꝛdijs tuis multis tpib: et cõtestaꝛ
tus es eos vt reuerterent̃ ad legẽ tuaz.
Ipi vero supbe egerũt et nõ audierunt
mãdata tua. et in iudicijs tuis peccaueꝛ
rũt q̃ faciet hõ. et viuet in eis Et dederũt
humerũ recedẽtez: et ceruicẽ suã idꝛaꝛ
uerũt nec audierẽt. Et ptraxisti sup eos
ãnos multos: et ꝓtestatus es eos i spũ
tuo ꝑ manũ pphetarũ tuoꝝ et nõ audieꝛ
rũt: et tradidisti eos in manũ pploꝝ terꝛ
rarum. In misericoꝛdijs aũt tuis pluriꝛ
mis nõ fecisti eos i ꝓsũptiõez nec dereliꝛ
quisti eos: qm̃ deꝰ miserationũ ⁊ clemẽsꝛ
es tu. Nũc itaqz deus noster. magne foꝛ
tis ⁊ tribilis. custodiẽs pactũ et miseriꝛ
coꝛdiaz ne aũtas a facie tua oẽm labꝛoꝛez
q̃ inuenit nos. reges nr̃os. pncipes nr̃osꝛ
et sacerdotes nr̃os. ⁊ pphetas nr̃os. ⁊ paꝛ
tres nr̃os. ⁊ oẽm pplm̃ tuũ. a diebus reꝛ
gis assur vsqz in diez hãc. Et tu iustꝰ es
in oĩb q̃ venerũt sup nos: qz veritatẽ feꝛ
cisti nob: nos aũt impie egimꝰ. Reges
nr̃i. pncipes nr̃i. sacerdotes nr̃i. ⁊ patres
nr̃i. nõ fecerũt legẽ tuã. et nõ attendeꝛ
rẽt mãdata tua ⁊ testimonia tua q̃ testifiꝛ
catus es i eis. Et ipi i regnis suis bonis et
in bonitate tua mlta quã dederas eis et
in tra latissima ⁊ pingui quã tradideraꝛ
sti in ꝓspectu eoꝝ. nõ seruierũt tibi: nec reꝛ
uersi sunt a studijs suis pessimis. Ecceꝛ
nosipi hodie sumꝰ: ⁊ tra quaz dedisti
patribꝫ nostris vt comederẽt panẽ eiusꝛ
et que bona sunt eius. ⁊ nosipi serui suꝛ
mus in ea. Et fruges eius multiplicãtꝛ

regibꝫ quos posuisti sup nos ꝓpter pctā
nr̄a et corpibꝫ nr̄is dn̄ant̄ ⁊ iumētis no
stris s̄m volūtatē suā. ⁊ ī tribulatōe ma
gna sum⁹. Sup oībꝫ g̊ his nosip̄i pcuti
mus fedus et scribim⁹. ⁊ signant prīci
pes nr̄i. leuite nr̄i et sacerdotes nr̄i. X

Signatores aūt fuerūt neemias
athersata fili⁹ achelai. et sedechi
as. saraias. açarias. hieremias.
phessur. amarias. melchias. accus. sebe
nia. melluc. maarem. merimuth. obdi
as. daniel: genton. baruch. mosollam.
abia. miamin. maçia. belga. semeia. hi sa
cerdotes. Porro leuite: iosue filius aça
rie. bennui. de filijs enadad. cedmihel et
fratres eoꝝ: sechenia. odeuia. celita. pha
laia. anan. micha. roob. asebia. çachur se
rebia. sabania. odia bani. baninu. Capi
ta populi: feros. phetmoab. elam. çethu
bani. bonni. açgad. bebai. adonaia. beggo
ai. adin. ather. eçechia. açur. odeuia. asū.
besai. areth. anathot. nebai. mechphia.
mosollā. açir. mesiçabel. sadoch. ieddua.
felthia. anan. ania. osee. anania. asub alo
es. phaleā. sobech. reū. asebna. madsia.
ethaia. hanan. anan. melluch. arem. ba
ana. et reliqui de populo. Sacerdotes:
leuite. ianitores et cātores nathinnei ⁊
omnes qui se sep̄auerūt de populis ter
rarū ad legē dei. vxores eorū. filij eorum
et filie eoꝝ omnes qui poterāt sap̄e spō
dentes ꝓ fratribꝫ suis. optimates eoꝝ. ⁊
qui veniebāt ad pollicēdū et iurandum
vt ambularent in lege dn̄i quā dederat
in manu moysi serui sui vt facerēt et cu
stodirent vniuersa mandata dn̄i dei no
stri. et iudicia eius et cerimonias eius.
⁊ vt nō daremus filias nr̄as populo ter
re. et filias eorū nō acciperem⁹ filijs no
stris. Populi q̄z terre qui importāt ve
nalia et oīa ad vsum p̄ diē sabbati vt vē
dant: nō accipiemus ab eis in sabbato
et in die sanctificato: Et dimittem⁹ an
num septimū. ⁊ exactionē vniuerse ma
nus. Et statuemus sup nos p̄cepta vt
demus tertiā p̄tem sicli p̄ annū ad op⁹
domus dei nr̄i ad panes ꝓpositōis et ad
sacrificiū sempiternuz et in holocaustuz
sempiternuz in sabbatis in kalendis in
sollēnitatibꝫ et in sanctificatis ꝓ pecca
to vt exoret̄ ꝓ israel. et in omnē vsuz do
mus dei nostri. Sortes ergo misimus
sup op̄ationē lignorū inter sacerdotes
leuitas et ꝓpl'm vt inferrent̄ in domum
dei nostri p̄ domos patruz nr̄oꝝ p̄ tp̄a a
tēporibꝫ anni vsq̄z ad annū. vt arderent
sup altare dn̄i dei nr̄i. sicut scriptū est in
lege moysi. Et vt afferremus primoge
nita terre nr̄e. ⁊ primitiua vniūsi fruct⁹
oīs ligni. ab āno in ānū. in domo dn̄i et
primitiua filiorū nr̄oꝝ ⁊ pecorum nr̄oꝝ:
sicut scriptū est in lege. ⁊ primitiua boū
nr̄oꝝ et ouiū nr̄aꝝ vt offerrent̄ in domo
dei nr̄i sacerdotibꝫ qui mīstrāt in domo
dei nr̄i. Et primitias ciborū nostroꝝ et li
baminū nr̄oꝝ et poma oīs ligni. vinde
mie q̄z ⁊ olei afferremus sacerdotibꝫ ad
gaçophylatiū dei nr̄i. et decimā p̄tez ter
re nostri leuitis. Ip̄i leuite decimas ac
cipient ex omnibꝫ ciuitatibꝫ operū nr̄oꝝ
Erit autem sacerdos filius aaron cum
leuitis in decimis leuitarum. et leuite
offerent decimā p̄tez decime sue ī domo
dei nr̄i ad gaçophylatiū ī domo thesauri
Ad gaçophylatiū enim deportabūt filij
isrl' et filij leui primitias frumēti ⁊ vini
et olei. et ibi erūt vasa dn̄i scīficata. ⁊ sa
cerdotes et cātores ⁊ ianitores et mini
stri ⁊ nō dimittem⁹ domū dei nr̄i. XI

Habitauerunt aūt principes ꝓpl'i
in hierl'm. Reliq̄ vero plebs mi
sit sortē vt tolleret vnā p̄tez de
decem qui habitaturi essent in hierusa
lem ciuitate sancta: nouem vero partes
in ciuitatibus. Benedixit autez popul⁹
omnibꝫ viris qui se sponte obtulerant
vt habitarēt in hierl'm. Hi sūt itaq̄z p̄n
cipes ꝓuīcie q̄ habitauer̄t ī hierl'm ⁊ ī ci
uitatibꝫ iuda. Habitauit aūt vnusq̄sq̄z
in possessiōe sua in vrbibꝫ suis israel: sa
cerdotes. leuite. nathinnei. et filij s̄uoꝝ
salomonis. Et in hierusalē habitauer̄t
de filijs iuda et de filijs beniamin. De
filijs iuda: athaias filius açiam. filij
çacharie. filij amarie. filij saphatie. filij
malalehel. De filijs phares. hismaasia

filius baruch.filius coloça.filiꝰ açia.fili
us adadia.filius ioarib.filiꝰ çacharie.fi
lius silonites. Oēs hi filij phares qui
habitauerūt in hierl'm.quadrīgēti sexa
gintanouē viri fortes. Hi sunt aūt filij
beniamī. Sellū filiꝰ mosollā.filiꝰ ioed.
filius phadaia.filiꝰ colaia.filiꝰ masia .fi-
lius ethel.filiꝰ esaia: Et post eū gebbai.
sellai:nongēti vigintiocto. Et iobel fili-
us çechri p̄positꝰ eoꝝ.et iudas filiꝰ sen-
nua sup̄ ciuitatē secūdus. Et d̄ sacerdo
tibꝫ.idaia filiꝰ ioarib.iachin .saraia filiꝰ
helchie.filiꝰ mosollā.filius sadoch. filiꝰ
meraioth.filiꝰ achitob p̄rīcipes domus
dei ⁊ frēs eoꝝ faciētes op̄a tēpli.octīgen
ti vigintiduo. Et adaia filius ieroam.
filius pheleia.filius amsi .filiꝰ çacharie.
filius phessur.filius melchie ⁊ frēs eius
p̄rīcipes patrū.ducēti q̄dragītaduo. Et
amasai filius açrihel.filius açi'.filiꝰ mo-
sollamoth.filius emmer.⁊ frēs eoꝝ po-
tētes nimis.centū vigintiocto.⁊ p̄posi-
tus eoꝝ çabdihel filius potētiū. Et de le
uitis:sebenia filius asob.filius açaricaꝫ.
filius asabia.filiꝰ bōni.⁊ sabathai ⁊ ioça
beth sup̄ oīa op̄a que erāt forinsecus in
domo dei a p̄rīcipibꝫ leuitaꝝ. Et matha
nia filius micha.filiꝰ çebedei.filiꝰ asaph
p̄rīceps:ad laudādū ⁊ ad ꝯfitēdū in ora
tione.⁊ becbecias secūdus de fratribꝫ eiꝰ
⁊ abda filiꝰ samuha.filiꝰ galal.filius ydi
thū. Oēs leuite in ciuitate scā :ducenti
octogītaq̄ttuor. Et ianitores.accub. tel
mon ⁊ frēs eoꝝ qui custodiebāt ostia:cē
tūseptuagintaduo. Et reliqui ex isrl' sa-
cerdotes ⁊ leuite in vniuersis ciuitatibꝫ
iuda.vnusq̄sq̄ ī possessiōe sua.⁊ nathin-
nei qui habitabāt in ofel. ⁊ syaha ⁊ gas-
pha de nathīneis. Et ep̄s leuitarum in
hierl'm.açi filius baani.filius asabie.fi-
lius mathanie.filius miche. De filijs a-
saph:cātores in mīsterio domꝰ dei. Pre
ceptū quippe regis sup̄ eos erat .⁊ ordo
in cātoribꝫ p̄ dies singl'os.⁊ fathaia filiꝰ
meseçebel.de filijs çara.filij iuda in ma-
nu regis iuxta oē v̄bū ppl'i. ⁊ in domibꝫ
p̄ oēs regiones eoꝝ. De filijs iuda ha-
bitauerūt in cariatharbe ⁊ in filiabꝫ eiꝰ.
⁊ in dibon ⁊ in filiabꝫ eiꝰ et ī capseel ⁊ in
viculis eius ⁊ in iesue ⁊ in molada ⁊ in
bethfaleth.⁊ in asersual. ⁊ in bersabee ⁊ ī
filiabꝫ eius.⁊ in sicelech ⁊ in mochona ⁊
in filiabꝫ eiꝰ.⁊ in rēmō ⁊ in sara.⁊ in ieri
muth.çonoa.odollam.⁊ in villis earū:
lachis ⁊ in regionibꝫ eius.açecha ⁊ in fi
liabꝫ eius. Et māserūt in bersabee vsq̄
ad vallem hēnō. Filij aūt beniamin age
ba.mechmas ⁊ hai ⁊ bethel ⁊ filiabꝫ eiꝰ:
anathot.nob.anana.asor.rama.gethai:
madid.seboim.neballath ⁊ ono valle ar
tificū.⁊ de leuitis.portiones iude ⁊ bēia

HI sunt aūt sacerdo XII min.
tes ⁊ leuite qui ascēderūt cum
çorobabel filio salathiel. Josue
saraia.hieremias.esdras .amaria. mel-
luch.achus.sechenias.reuꝫ.merimuth
addo.genthon.abia.miamī.madia .bel-
ga.semeia ⁊ ioarib ⁊ idaia.sellū.amoch.
elceia.adaia. Isti principes sacerdotuꝫ
⁊ fratres eoꝝ in diebꝫ iosue. Porro leui
te:iesua.bēnui.cedmihel. sarabia .iuda.
mathanias.sup̄ hymnos ipsi ⁊ fratres
eoꝝ.⁊ becbecia.atq̄ ethāni ⁊ frēs eorum
vnusquisq̄ in officio suo. Josue aūt ge
nuit ioachim.⁊ ioachim genuit eliasib
⁊ eliasib genuit ioiada. ⁊ ioiada genuit
ionathā.⁊ ionahā genuit iedda. In die
bus aūt ioachī erant sacerdotes ⁊ prin-
cipes familiaꝝ saraie.maarie.hieremie.
ananie esdre.mosollā.amarie.iohānan
milico.ionathā.sebenie.ioseph:arā. ed-
na.maraioth.elci.adaie. çacharie. gen-
thon.mosollam.abie.çechri . miamī. et
moadie.felthi.belgi . sammua . sameie.
ioathan.ioarib .mathanai . iodaie açci
sellaie.celaia mochob̄.elchie asebie yda
ie.nathanahel. Leuite in diebꝫ eliasib ⁊
ioiada ⁊ ionā.⁊ iedboa .scripti principes
familiarum ⁊ sacerdotes in regno darij
perse. Filij leui principes familiarū scri-
pti in libro v̄boꝝ dierum.⁊ vsq̄ ad dies
ionathan filij eliasib. Et principes leui-
tarum:asebia.serebia ⁊ iesue filius ced-
mihel ⁊ fratres eorum per vices suas vt
laudarent ⁊ cōfiterētur iuxta preceptuꝫ
dauid viri dei ⁊ obseruarent eque per

ordinem. Mathania ⁊ becbecia ⁊ obedia
mosollā thelmō. accub. custodes portaꝝ
⁊ vestibuloꝝ ante portas. Hi ī diebꝫ ioa
chī filij iosue. filij iosedech. ⁊ in diebus
neemie dncis ⁊ esdre sacerdotis scribeq̄
In dedicatiōe aūt muri hierl'm. req̄sie-
rūt leuitas de oībꝫ locis suis: vt adduce
rēt eos in hierl'm. ⁊ facerēt dedicatiōem
⁊ leticiā in actione gr̄aꝝ. ⁊ cātico ⁊ ī cym
balis. psalterijs ⁊ citharis. Congregati
sunt aūt filij cantoꝝ ⁊ de cāpestribꝫ circa
hierl'm. ⁊ de villis netuphati. ⁊ d̄ domo
galgal. ⁊ de regionbꝫ geba ⁊ asmaneth:
qm̄ villas edificauerūt sibi cantores in
circūitu hierl'm. Et mūdati sunt sacer-
dotes ⁊ leuite. ⁊ mūdauerūt ppl'm ⁊ por-
tas ⁊ murū. Ascēdere aūt feci principes
iuda sup̄ murū ⁊ statui duos choros lau
dātiū magnos. Et ierūt ad dexterā sup̄
murū ad portā sterquilinij. Et iuit post
eos osias. ⁊ media p̄s p̄ricipum iuda et
açarias. esdras ⁊ mosollā. iuda. ⁊ bēiamī
⁊ semeia. ⁊ hieremia. Et d̄ filijs sacerdo
tū in tubis çacharias filius ionathā. fi-
lius semei. filius mathanie. filius mi-
chaie. filius çechur filius asaph. et frēs
ei⁹ semeia ⁊ açarel. malalai. galalai. ma-
ai. nathanahel ⁊ iuda. ⁊ anani. in vasis
cantici dauid viri dei. ⁊ esdras scriba an
te eos in porta fontis. Et ꝯtra eos ascē-
derūt in gradibꝫ ciuitatis dauid in ascē
su muri sup̄ domū dauid ⁊ vsq̄ ad por-
tā aquaꝝ ad oriētem. Et chorus secun-
dus gratias referentiū ibat ex aduerso.
⁊ ego post eū: ⁊ media p̄s ppl'i sup̄ murū
⁊ sup̄ turrī furnoꝝ. ⁊ vsq̄ ad murū latis
simū. ⁊ sup̄ portā ephraim ⁊ sup̄ portaꝫ
antiquā ⁊ sup̄ portā pisciū. ⁊ turrī ana-
nehel. ⁊ turrim emath. ⁊ vsq̄ ad portam
gregis. ⁊ steterūt ī porta custodie. Ste-
terūtq̄ duo chori laudātiū in domo dei.
⁊ ego ⁊ dimidia p̄s magistratuū mecuꝫ
Et sacerdotes eliachī. maasia. miamin.
michea. elioenai. çacharia. ⁊ anania ī tu
bis ⁊ maasia ⁊ semeia ⁊ eleaçar ⁊ açi ⁊ io
hannā ⁊ melchia ⁊ elā ⁊ eçer. Et clare ce
cinerūt cantores ⁊ ieçaria p̄positus. Et
immolauerūt in die illa victimas ma-
gnas ⁊ letati sunt. Deus enim letifica-
uerat eos leticia magna. Sed ⁊ vxores
eorū ⁊ liberi gauisi sunt. ⁊ audita est leti-
cia illa hierusalē procul. Recēsuerūt q̄ꝫ
in die illa viros super gaçophylatia the
sauri. ad libamīa ⁊ ad primitias ⁊ ad de-
cimas vt introferrēt p̄ eos principes ci-
uitatis in decore gr̄aꝝ actiones sacerdo-
tes ⁊ leuitas: qꝛ letificatus est iuda in sa
cerdotibꝫ ⁊ leuitis astātibꝫ. Et custodie
rūt obseruationē dei sui. ⁊ obs̄uatiōem
expiatiōis ⁊ cātores ⁊ ianitores iuxta p̄
ceptū dauid ⁊ salomōis filij eius. qꝛ in
diebꝫ dauid ⁊ asaph ab exordio erāt pri-
cipes ꝯstituti cantoꝝ in carmine laudā-
tiū ⁊ ꝯfitentiū deo. Et oīs isrl' in diebꝫ
çorobabel ⁊ in diebꝫ neemie dabāt par-
tes cantoribꝫ ⁊ ianitoribꝫ p̄ dies singu-
los ⁊ sanctificabant leuitas et leuite sci
ficabant filios aaron.

XIII

In die aūt illo lectū est in volu-
mīe moysi: audiēte populo. Et
inuētū est scriptū in eo q̄ nō de
beant introire ammonites ⁊ moabites
in ecclesiā dei vsq̄ in eternū eo q̄ nō oc
currerint filijs israel cū pane ⁊ aq̄ ⁊ con
duxerūt aduersum eos balaaꝫ ad male
dicendū eis. ⁊ ꝯuertit deus noster ma-
ledictiōem in bn̄dictionē. Factū est aūt
cū audissent legem sep̄auerūt oēm alie
nigenā ab israel. Et sup̄ hoc erat eliasib
sacerdos qui fuerat prepositus in gaço-
phylatō domus dei nostri. ⁊ p̄ximus to
bie. Fecit ergo sibi gaçophilatium grā-
de. ⁊ ibi erāt ante eum reponētes mūe-
ra ⁊ thus ⁊ vasa ⁊ decimā frumēti vini
⁊ olei. partes leuitaꝝ ⁊ cantoꝝ ⁊ ianitoꝝ
⁊ primitias sacerdotales. In omībꝫ au-
tem his non fui in hierl'm: qꝛ in anno
tricesimosecūdo artaxerxis regis baby
lonis veni ad regem. Et in fine dierum
rogaui regem. ⁊ veni in hierusalē. Et in
tellexi maluꝫ q̄d fecerat eliasib tobie vt
faceret ei thesaurum in vestibulis dom⁹
dei. ⁊ malum mihi visum est valde. Et
proieci vasa domus tobie foras de gaço
phylatio. precepiq̄ ⁊ emūdauer̄t gaço-
phylatium. Et retuli ibi vasa dom⁹ dei

sacrificium ⁊ thus. Et cognoui ꝙ partes leuitaꝝ non fuissent date ⁊ fugisset vnusquisq̃ in regionē suam de leuitis ⁊ cantoribꝫ ⁊ de his qui mīstrabāt. ⁊ egi causam aduersum magistratus ⁊ dixi: Quare dereliquim⁹ domū dei? Et congregaui eos. ⁊ feci stare in statiōibꝫ suis Et oīs iuda apportabat decimā frumenti. vini ⁊ olei in horrea. Et ꝯstituim⁹ super horrea selemiam sacerdotē. ⁊ sadoch scribā. ⁊ fadaiā de leuitis. ⁊ iuxta eos anan filiū çachur filiuꝫ mathanie. qm̄ fideles cōprobati sunt ⁊ ipsis credite sup̄ ptes fratrū suoꝝ. Memēto mei de⁹ meus ꝓ hoc. ⁊ ne deleas miserationes meas q̄s feci in domo dei mei ⁊ in cerimonijs eius. In diebꝫ illis vidi in iuda calcātes torcularia in sabbato: portātes aceruos ⁊ onerātes sup̄ asinos vinum ⁊ vuas ⁊ ficus ⁊ omne onus. ⁊ inferētes in hierl'm die sabbati. Et cōtestat⁹ sum eos vt in die q̄ vēdere liceret vēderent. Et tyrij hītauerūt in ea: īferētes pisces ⁊ oīa venalia. Et vēdebāt in sabbatis filijs iuda et hierl'm. Et obiurgaui optimates iuda. ⁊ dixi eis: Que est hec res mala quā vos facitis. ⁊ ꝓphanatis diez sabbati? Nūquid nō hec fecerūt p̄res nostri ⁊ adduxit de⁹ nr̄ sup̄ nos oē malū h̄ ⁊ sup̄ ciuitatē hanc? Et vos additis iracūdiā sup̄ isrl'. violādo sabbatū. Fcm̄ est aūt cū quieuissent porte hierl'm die sabbati. dixi. ⁊ clauserūt ianuas. ⁊ p̄cepi vt nō aperirēt eas vsq̃ post sabbatū. Et de pueris meis constitui super portas vt nullus inferret on⁹ die sabbati. Et mā serūt negociatores ⁊ vendētes vniuersa venalia foris hierl'm semel ⁊ bis ⁊ cōtestatus sum eos. ⁊ dixi eis: Quare manetis ex aduerso muri? Si secundo hoc feceritis manū mittam in vos. Itaq̃ ex tp̄e illo nō venerunt in sabbato. Dixiq̃ leuitis vt mūdarent̄ ⁊ venirēt ad custodiendas portas. ⁊ sanctificādā diē sabbati. Et pro hoc ergo memento mei deus ⁊ parce mihi ꝑm multitudinem miserationū tuarum. Sed ⁊ in diebꝫ illis vidi iudeos ducentes vxores. açotitidas ammonitidas. ⁊ moabitidas. Et filij eorum ex media p̄te loquebant̄ açotice. ⁊ nescibant loqui iudaice. ⁊ loq̄bantur iuxta linguā ꝓpl'i ⁊ ꝓpl'i. Et obiurgaui eos ⁊ maledixi. Et cecidi ex eis viros. ⁊ decalcaui eos. ⁊ adiuraui in deo vt nō darent filias suas filijs eoꝝ. ⁊ nō accip̄ent de filiabꝫ eoꝝ filijs suis ⁊ sibimetipsis dicēs Nūquid nō ī huiuscemōi re peccauit salomon rex isrl'? Et certe in gētibꝫ multꝫ non erat rex similis ei. ⁊ dilect⁹ deo suo erat. ⁊ posuit eum deus regeꝫ super omnem israel. Et ip̄m ergo duxerūt ad peccatum mulieres alienigene? Nunquid ⁊ nos inobedientes faciemus omne maluꝫ grande hoc. vt preuaricemur in deo nostro ⁊ ducamus vxores peregrinas? De filijs aūt ioiada filij eliasib sacerdotis magni. gener erat sanaballath horonitis quē fugaui a me. Recordare dn̄e deus meus aduersum eos qui polluūt sacerdotiū iusq̃ sacerdotale ⁊ leuiticuꝫ Igitur mūdaui eos ab oībꝫ alienigēis ⁊ constitui ordines sacerdotū ⁊ leuitaꝝ vnumquēq̃ in ministerio suo ⁊ in oblatione lignoꝝ in temporibꝫ ꝯstitutis ⁊ in primitijs. Memento mei deus meus in bonum. Amen.

Explicit liber Neemie. Incipit liber Esdre secundus. Capitulum. I

Et fecit iosias pasca in hierosolimis dn̄o. ⁊ immolauit phase quartadecīa luna primi mēsis: statuēs sacerdotes p̄vices dierū stolis amictos in tēplo dn̄i. Et dixit leuitꝫ sacris seruis israel: vt sanctificarēt se domino in positione sancte arce dn̄i in domo quā edificauit salomon fili⁹ dauid rex. Non erit vobis tollere super humeros eam. Et nunc deseruite dn̄o vestro. ⁊ curam agite gentis illius israel ex parte ꝑm pagos ⁊ tribꝫ vestras. ꝑm scripturam dauid regis israel. ⁊ ꝑm magnificentiam salomonis filij eius: oēs in tēplo. ⁊ ꝑm particulam principat⁹ patr̄naꝫ

ꝑstram eoꝝ qui stant in conspectu fra/
trũ filioꝝ itrl'. Immolate pasca. ⁊ sacrifi
cia parate fratribꝫ vr̃is. ⁊ facite ſm p̃ce/
ptuꝫ dn̄i qd̄ datũ est moysi. Et donauit
iosias in plebẽ q̄ inuẽta est. ouiũ. agnoꝝ
⁊ hædoꝝ. ⁊ capraꝝ triginta milia: vitulos
tria milia. Hec ꝺ regalibꝫ data sunt ſm
ꝓmissiõem ꝑlo. ⁊ sacerdotibꝫ in pasca:
oues nũero duo milia: ac vituli cẽtum
Et iechonias ⁊ semeias ⁊ nathanael fra
tres. ⁊ asabias ⁊ oziel ⁊ cozaba in phase.
oues quiqꝫ milia. vitulos quiq̄gẽtos. Et
hæc cũ fierẽt eleganter: steterũt sacerdo/
tes ⁊ leuite ꝓ̃tes azymoꝝ ꝑ tribꝫ. Et ſm
ꝑtes ꝑncipatꝰ patꝝ in ꝯspectu ꝑli offe/
rebant dn̄o ſm ea q̄ in libro moysi scri/
pta sunt. Et assauerũt phase igni ꝓut
oportebat: ⁊ hostias coxerũt in emolis ⁊
in ollis cũ benuolẽtia. Et attulerũt oi/
bus qui erãt ex plebe. ⁊ post hæc parauerũt
sibi ⁊ sacerdotibꝫ. Sacerdotes enī offe/
rebant adipes vsqꝫ dũ finita eẽt hora. et
leuite parauerunt sibi ⁊ frib̄ suis filijs
aarõ. Et sacrificatores filij asaph erant
ꝑ ordinẽ. ſm ꝑceptũ dauid. Et asaph ⁊
zacharias ⁊ ieddimꝰ qui erat a rege. ⁊ o/
stiarij ꝑ singulas ianuas: ita vt nõ ꝓua/
ricaret vnusquisqꝫ suã. Frẽs enī illoruꝫ
parauerũt illis. Et ꝯsummata sunt q̄ ꝑ
tinebãt ad sacrificiũ dn̄i. In illa die ege
rũt phase. ⁊ offerebant hostias sup dn̄i
sacrificiũ. ſm ꝑceptũ regis iosie. Et ege
rũt filij isrl' qui inuenti sunt in tẽpe illo
phase. ⁊ diẽ festi azymoꝝ per dies septeꝫ
Et nõ est celebratũ phase tale in israel
a tpib̄ samuel ꝓphẽte. ⁊ oẽs reges israel
non celebrauerũt tale pasca quale egit
iosias ⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊ iudei ⁊ oĩs
israel. qui inuẽti sunt in commoratione
hierosolymis. Octauodecio ãno regnã
te iosia celebratuꝫ est phase. Et directa
fũt opa iosie i ꝯspectu dn̄i sui ĩ corde ple
no metuẽtia. ⁊ q̄ circa illũ q̄dez ꝯscripta
fũt ĩ ꝑstinis tpib̄ de eis q̄ peccauerũt q̄q̄
irreligiosi fuerũt in dn̄m ꝓe omni gen
te ⁊ qui non quesierũt verba domini su/
per israel. Et post omnẽ actũ hunc iosie
ascendit pharao rex egypti ꝓeniẽs in car
chamis ab itinere super eufraten ⁊ exiit
in obuiã illius iosias. Et misit rex egy/
pti ad iosiam dicens. Quid mihi et
tibi est rex iude? Non sum missus a do/
mino vt pugnem contra te. Super eu
fraten enī bellum meum est. Festinans
descende. Et nõ est reuersus iosias su/
per currũ. sed expugnare eum conabat
nõ attẽdens ꝟbum ꝓphete ex ore dn̄i: q̄
cõstituit ad eum bellum in campo ma/
geddo. Et descenderũt principes ad re/
gem iosiam. Et dixit rex pueris suis:
Amouete me a prælio. Infirmatus sum
enim valde. Et statim amouerunt eum
pueri ipsius de acie. Et ascẽdit sup cur/
rum secundariũ suum. ⁊ ꝓueniens hie
rosolymam vita functus est. ⁊ sepultꝰ ẽ
in paterno sepulcro. Et ĩ tota iudea lu/
gebãt iosiam. ⁊ qui prælidebãt cũ ꝟoꝛi/
bus lamẽtabant eum vsqꝫ in hunc diem
Et datuꝫ est hoc fieri semp in omne ge/
nus israel. Hec aũt prescripta sunt in li
bro hystoriaꝝ regũ iude. ⁊ singula gesta
actus iosie ⁊ eius gloria ⁊ intellectꝰ eꝝ
in lege dn̄i: quecqꝫ gesta sunt ab eo. et q̄
nõ. scripta sunt in libro regũ isrl' ⁊ iude.
Et assumẽtes qui erant ex gente iecho/
niam filiũ iosie. cõstituerũt regẽ ꝓ iosia
ꝑre suo. cum esset annoꝝ triginta triuꝫ
⁊ regnauit sup isrl' mensib̄ trib̄. Et a/
mouit eũ rex egypti ne regnaret in hie/
rosolymis. ⁊ mulctauit gentẽ argenti
talẽta centũ ⁊ auri talẽtum vnũ. Et cõ/
stituit rex egypti ioachim frẽm ipsiꝰ re/
gem iude ⁊ hierl'm. ⁊ alligauit magistra
tus ioachi ⁊ çaracelẽ frẽm suũ: apprehẽ/
dẽs reduxit in egyptũ. Annoꝝ erat ioa/
chim vigintiq̄nqꝫ cũ regnare cepisset in
terra iuda ⁊ hierl'm. ⁊ fecit malũ in con/
spectu dn̄i. Post hũc aũt ascẽdit nabu/
chodonosoꝛ rex babylonis ⁊ alligãs eũ i
areolo vicl'o ꝓduxit i babyloniã. ⁊ sacra
vasa dn̄i accepit nabuchodonosoꝛ. ⁊ tu/
lit. ⁊ cõsecrauit in tẽplo suo in baby/lo/
nia. Nam de immũdicia illius ⁊ irreli/
giositate scripũ est in libro temporꝫ re/
gũ. Et regnauit ioachin filius eius pro
eo. Cum aũt ꝯstitutꝰ est. erat annoꝝ

octo. Regnauit aũt mẽſes tres. ⁊ dies de/
cẽ in hieruſalẽ. ⁊ fecit malũ in cõſpectu
dñi. Et poſt annũ mittẽs nabuchodo/
noſor tranſmigrauit eũ in babyloniam
ſimul cũ ſacris vaſis dñi. ⁊ cõſtituit ſe/
dechiã regẽ iuda ⁊ hierl'm cũ eſſet ãnox
vigintiunius. Regnauit aũt annis vn/
decim. Et fecit malũ in cõſpectu dñi. et
nõ eſt veritas a verbis que dicta ſunt ab
hieremia pphẽta ex ore dñi. ⁊ adiuratus
a rege nabuchodonoſor piurãs diſceſſit
⁊ indurata ceruice ſua ⁊ corde ſuo. trã/
greſſus eſt legitima dñi dei iſrl'. Et du/
ces pli dñi multa inique geſſerũt. ⁊ im
pie egerũt ſup oẽs immũdicias gentiũ
⁊ polluerũt tẽplũ dñi qd̃ ſcm̃ erat i hie/
roſolymis. Et miſit deus patrũ ipſorũ
per angelũ ſuũ reuocare eos: ꝓpter qd̃
ꝑceret illis ⁊ tabernaculo ſuo. Ipſi ve/
ro ſubſannabant in angelis ſuis. ⁊ qua
die locutus eſt dñs erãt illudẽtes pphe
tis eius. Qui vſq; ad iracũdiã cõcitat'
eſt. ſup gẽtem ſuam ꝓpter irreligioſita/
tẽ ſuã. ⁊ ꝑcepit aſcẽdere reges chaldeo
rum. Hi occiderũt iuuenes eor in gla/
dio. in circũitu ſcĩ tẽpli eor ⁊ nõ ꝑpce/
rũt iuueni ⁊ ſeni ⁊ virgini ⁊ adoleſcẽti:
ſed oẽs traditi ſunt in man' ipor ⁊ oĩa
ſacra vaſa dñi. ⁊ regales apothecas reſu
mẽtes tulerũt in babyloniam. ⁊ incẽde
rũt domũ dñi. ⁊ demolierũt muros hie
ruſalẽ. ⁊ turres ei' incẽderũt in igne. Et
cõſummauerũt oĩa honorifica eius. ⁊ ad
nihilũ redegerũt. ⁊ reliq̃s a gladio duxe
rũt in babylonẽ. Et erãt ſerui illi' vſq;
dũ regnarẽt perſe. in repletiõe verbi do/
mini in ore hieremie: q̃uſq; benigne a/
geret terra ſabbata ſua. Omni tpe deſo/
tionis ſue ſabbatiçauit in applicatione
annor ſeptuagintaſeptem: III

Regnante cyro rege pſarũ in cõ/
ſummatiõe verbi dñi in ore hie
remie. ſuſcitauit dñs ſpm̃ cyri
regis pſarum. ⁊ pdicauit in toto regno
ſuo ſimul ꝑ ſcripturã dicens: Hec dicit
cyrus rex perſarum. Me cõſtituit regem
orbi terrarũ dñs iſrael dñs excelſus. et
ſignificauit mihi edificare domũ ſibi in
hieruſalem que eſt in iudea. Si quis ẽ
ex genere veſtro: dñs ipſius aſcendat cũ
eo in hieruſalem. Quotq̃t ergo circa lo
ca hitant adiuuent eos qui ſunt in loco
ipſo in auro ⁊ argẽto in dationib' cum
equis ⁊ iumẽtis: cũq; alijs que fm vota
apponũtur in edem dñi que eſt in hie/
ruſalẽ. Et ſtantes pncipes tribuũ pago
rum ⁊ iudee ex tribu beniamin ⁊ ſacerdo/
tes ⁊ leuite q̃s excitauit dñs aſcẽdere et
edificare domũ dñi q̃ eſt in hieruſalem
⁊ qui erãt in circũitu eor adiuuerũt in
oĩ auro ⁊ argẽto eius. ⁊ iumẽtis ⁊ votis
q̃; pluribꝰ. multi q̃q; ſenſus excitat' eſt.
Et cyrus rex ptulit vaſa ſacra dñi q̃ trã
ſtulit nabuchodonoſor rex babylonis ex
hierl'm. ⁊ ꝓfecrauit ea idolo ſuo. Et ꝓfe
rens ea cyrus rex perſar tradidit mitri/
dato qui erat ſup thẽſauros ipſi'. Per
hũc aũt tradita ſunt ſalmanaſaro pncipi
iudee. Dor aũt hic nũerus. Libatoria
argentea. duo milia q̃dringẽta: athiſce
argentee triginta. phiale auree trigita:
item argẽtee duo milia quadrigente. ⁊
alia vaſa mille. Omnia aũt vaſa aurea
⁊ argentea q̃nq; milia octingẽta ſeragĩ/
ta. Et enumerata ſunt ſalmanaſaro ſi/
mul cux his q̃ ex captiuitate babylonie
venerãt in hieroſolymã. In artarexis
aũt regis perſar tpib' ſcripſerunt ei de
his qui inhitãt in iudea ⁊ hierl'm balſa
mus ⁊ mitridatus ⁊ tabelli' ⁊ rathim'
balthemus ſamelius ſcriba. ⁊ reliq̃ inhĩ
tantes in ſamaria. ⁊ ceteris locis ſubie/
ctam epiſtolã regi artarexi. Dñe pueri
tui rathimus ab accidẽtib'. ⁊ tabellius
ſcriba. ⁊ reliqui curie tue iudices in cele
ſyriã ⁊ phenicem. Et nũc notum ſit dño
regi: qm̃ iudei qui aſcẽderũt a vobis ad
nos veniẽtes in hierl'm ciuitatẽ refugã
⁊ peſſimã. edificant furnos eius ⁊ ſtatu/
unt muroſ. ⁊ tẽplum ſuſcitãt. Q; ſi ciui
tas iſta ⁊ muri ꝓſummati fuerint non
tm̃ tributa nõ ſuſtinebunt pendere: ſed
etiam regib' reſiſtent. Et. q̃ id agit circa
tẽplum: recte haberi arbitrati ſum' non
deſpicere hoc ipſum: ſed notũ facere do/
mino regi vt ſi videbit rex. q̃ratur in li/

bris patrũ tuoꝝ ⁊ iuuenes in ammoni/
tionib⁹ scripta de his: scies qm̃ ciuitas
ista fuit refuga: ⁊ reges ⁊ ciuitates ꝑcu/
ties. ⁊ iudei refuge ⁊ plia ꝓmittẽtes i ea
ab eterno. ob quã cãm ciuitas ista dẽsta
est. Nũc ergo notũ facimus dñe rex: qm̃
si ciuitas hec edificata fuerit ⁊ hui⁹ mu/
ri erecti fuerint: descensus tibi nõ erit i
celesyriam ⁊ phenicẽ. Tunc scripsit rex
rathimo qui scribebat accidentia ⁊ bal/
thimo ⁊ sabellio scribe. ⁊ ceteris ꝓstitutꝫ
⁊ inhabitãtib⁹ in syria ⁊ phenice ea que
subiecta sunt. Legi epl̃am quã misistis
mihi. Precepi ergo inqri. ⁊ inuentũ est
qm̃ ciuitas illa est ab euo regib⁹ resistẽs
⁊ hoies refuge ⁊ plia in ea efficiẽtes. ⁊ re
ges fortissimi erãt in hierl̃m dñantes ⁊
tributa exigentes. a celesyria ⁊ phenice.
Nũc ergo ꝑcepi phibere hoies illos edi
ficare ciuitatẽ. ⁊ phibere ne quid vltra
hec fiat: sꝫ nec ꝓcedãt in plurimum: ex q̃
sunt malitie. ita vt regib⁹ molestia im/
ponet. Tũc recitatis his q̃ a rege artax
erxe scripta fuerant rathim⁹ ⁊ sabellius
scriba. ⁊ qui cũ his ꝓstituti erãc iũgẽtes
festinãter venerũt in hierl̃m cũ equita/
tu ⁊ turba. ⁊ agmine: ceperũtqꝫ edifican
tes phibere. Et vacabãt ab edificatione
tẽpli in hierl̃m vsqꝫ secũdo anno regni
darij regis persarum. III

REt darius fecit cenã magnã oi/
bus vernaculis suis. ⁊ oib⁹ ma/
gistratib⁹ medie ⁊ pfidis ⁊ oib⁹
purpurat⁹. ⁊ ptoribus ⁊ ꝓsulib⁹ et pfectis
sub illo ab india vsqꝫ ethiopiã: centũ vi
gintiseptẽ puincijs. Et cũ manducassent
⁊ bibissent ⁊ satiati reuertereẽtur. tũc da
rius rex ascẽdit in cubiculo suo. ⁊ dormi
uit. ⁊ exꝑgefact⁹ est. Tunc illi tres iuue/
nes corpis custodes qui custodiebant
corp⁹ regis: dixerũt alter alteri. Dicam⁹
vnusquisqꝫ nostrũ sermonẽ qui pcellat
⁊ cuiuscũqꝫ apparuerit sermo sapiẽtior
alteri⁹: dabit illi rex dari⁹ dona magna
purpura cooperiri. ⁊ in auro bibere. et
sup aurũ dormire. ⁊ currũ aureo freno
⁊ cydarim byssinam ⁊ torquem circa col
lum ⁊ secũdo loco sedebit a dario ꝓpter
sapientiam suã. ⁊ cognatus darij voca/
bitur. Tũc scribẽtes singuli suũ verbuz
significauerũt. ⁊ posuerũt subtus ceru/
cal darij regis. ⁊ dixerũt: Cunqꝫ surrexe
rit rex dabimus illi scripta nr̃a. ⁊ qcũ/
qꝫ iudicauerit rege tribus ⁊ magistratus
persidis qm̃ vbũ eius sapiẽtius est: ipsi
dabit victoria sicut scriptuz est. Unus
scripsit. Forte est vinũ. Alius scripsit. For
tior est rex. Tertius scripsit. Fortiores
sunt mulieres: sup oia aũt vincit veri/
tas. Et cũ surrexisset rex. acceperũt scri/
pta sua. ⁊ dederũt illi. ⁊ legit. Et mittẽs
vocauit oẽs mgnat⁹ psap. ⁊ medos. ⁊ pur
puratos ⁊ ptores ⁊ pfectos. ⁊ sedebit i ꝓci
lio. ⁊ lecta sunt scripta coraz ipsis. Et di
xit. Vocate adolescẽtes. ⁊ ipsi iudicabũt
vba sua. Et vocati sunt ⁊ introierũt. Et
dixit illis: Judicate nobis de his q̃ scri/
pta sunt. Et cepit prior q̃ dixerat de for/
titudine vini. ⁊ dixit: Viri qꝫ pualet vi/
nũ oib⁹ hoib⁹ qui bibũt illud. Seducit
mentẽ. Iteqꝫ regis ⁊ orphani facit mẽ/
tem vanã. Itẽ serui ac liberi paupis ac
diuitis ⁊ oẽm mẽtẽ ꝓuertit in securita/
tem ⁊ iocũditatẽ. ⁊ nõ meminit oẽm tri
sticiã ⁊ debitũ. ⁊ oia ꝓcordia facit hone/
sta. ⁊ nõ meminit regẽ nec magnatũ. et
oia ꝑ talẽta loq̃ facit. Et nõ memmerũt
cũ biberũt amicitiã nec fraternitatẽ: sed
nõ multũ post. sumũt gladios ⁊ cũ a vi/
no merserint ⁊ surrexerint nõ memine
rũt q̃ gesserũt. O viri. nũ ꝓcellit vinuz?
Quis sic cogitat facer̃. Et tacuit ꝺoctõ
IIII

INchoauit sequẽs di/
cere: qui dixit de fortitudine re/
gis. O viri: num ꝓcellũt hoies.
qui terrã ⁊ mare obtinent. ⁊ oia q̃ in eis
sunt? Rex aũt sup oia precellit. ⁊ dñator
eorũ. ⁊ oẽ qcũqꝫ dixerit illis. faciũt. Et
miserit illos ad bellatores: vadunt ⁊ de/
moliũtur mõtes ⁊ muros ⁊ turres. Ju
gulant̃ ⁊ iugulãt ⁊ regis vbũ nõ ꝓtere/
unt. Nam si vicerint afferũt regi oia q̃
cunqꝫ predati fuerint. Similiter ⁊ alij
omẽs. ⁊ quotqꝫ nõ militãt nec pugnãt
sed colunt terram rursum cum fuerint
metentes afferunt tributa regi. Et ipse

vnus solus si dixerit occidite occidunt
dixerit remittite: remittunt. dixerit p
cutite: percuciunt. dixerit extermina-
te: exterminãt. dixerit edificate: edificãt
dixerit excidite: excidunt. dixerit plãtate
plantãt. ⁊ oĩs plebs ⁊ virtutes eũ obau
diunt. ⁊ sup h ipse recũbit ⁊ bibit ⁊ dor
mit. Hi aũt custodiũt in circũitu eũ et
nõ possunt ire singl'i ⁊ facere opa sua: sz
in dicto obaudientes sunt ei. Viri: quõ
nõ precellit rex q̃ sic diffamat? Et tacuit
Tertius qui dixerat de mulieribꝫ ⁊ veri
tate: hic est çorobabel: cepit loqui. Viri:
nõ magnꝰ rex. ⁊ multi hoĩes. nec vinuz
precellit. Quis est ergo qui dñat eorũ?
Nõne mulieres genuerũt regẽ ⁊ omnẽ
ppl'm q̃ dñat mari ⁊ terre. et ex illis nati
sunt. ⁊ ipse educauerãt eos qui plãtaue
rũt vineas ex quibꝫ vinũ fit? Et ipse fa-
ciunt stolas oĩm hoĩm ⁊ ipse faciũt glo-
riã hoĩbꝫ. ⁊ nõ pñt hoĩes separi a mulie-
ribꝫ. Si cõgregaueriut aurũ ⁊ argentũ
⁊ oẽm rem speciosam ⁊ viderint mulie-
rem vnã bono habitu ⁊ bona specie: oĩa
hec relinquẽtes in eã intẽdũt. ⁊ aperto
ore ꝯspiciũt. ⁊ eã alliciũt magis q̃z aurũ
⁊ argentũ ⁊ oẽm rem preciosaz. Hõ pa-
trẽ suũ relinquit qui enutrijt illũ ⁊ suaz
regionẽ. ⁊ ad mulierẽ se ꝯiũgit. Et cum
muliere remittit aĩam ⁊ neqz pr̃em me
minit neqz mr̃em neqz regiõem. Et hic
optet vos scire: qm̃ mulieres dñant vr̃i
Nõne doletis? Et accipit hõ gladiũ suũ
et vadit in viã facere furta et hoĩcidia ⁊
mare nauigare et flumĩa et leonẽ videt
et in tenebris ingredit. et cũ furtũ fece-
rit et fraudes et rapinas. amabili sue af
fert. Et iterũ diligit hõ vxorẽ suã magꝫ
q̃z pr̃em et mr̃em. Et multi demẽtes fa
cti sunt ꝓpt vxores suas. et ꝑui facti sũt
ꝓpter illas. et multi perierũt et iugula-
ti sunt. et peccauerũt ꝓpter ml'ieres. Et
nũc credite mihi qꝛ magnꝰ est rex in po-
testate sua: qm̃ oẽs regiones verẽtur tã
gere eũ. Videbã tñ apemẽ filiaz beçasis
mirifici ꝯcubinã regis sedentẽ iuxta re-
gem ad dexterã ⁊ auferentem diadema
de capite eiꝰ. et ĩponentẽ sibi. et palm̃is
cedebat regẽ d̃ sinistra manu. Et super
hec apto ore ĩtuebat eã. et si arriserit ei
ridet: nã si indignata fuerit ei blãditur.
donec recõcilieť in gr̃am. O viri: cur nõ
sunt fortiores ml'ieres? Magna ẽ terra
⁊ excelsuz est celũ. que ista agunt. Et tũc
rex ⁊ purpurati intuebant in alterutrũ
Et inchoauit loqui de veritate. O viri:
nõne fortes sunt mulieres? Magna est
terra. ⁊ excelsum ẽ celũ. ⁊ velox cursus so
lis ꝯuertit in gyro celũ ĩ locũ suũ ĩ vna
die: Nõne magnificꝰ ẽ q̃ hec facit? Et v̄i
tas magna. ⁊ fortior pre oĩbꝫ. Oĩs terra
veritatẽ ĩuocat: celuz etiã ip̃am bñdicit
⁊ oĩa opa mouẽtur ⁊ tremũt eã ⁊ non ẽ
cũ ea quicq̃z iniquũ. Vinũ iniquuz ini-
quus rex. iniq̃ mulieres. Iniq̃ oẽs filij
hoĩm. ⁊ iniq̃ illoꝝ oĩa opa: ⁊ nõ est in ip-
sis v̄itas. Et in sua iniq̃tate peribũt ⁊ ve
ritas manet ⁊ inualescit in et̃nũ ⁊ viuit
⁊ obtinet in secula seculoꝝ. Nec ẽ apud
eã accipe psonas. neqz differẽtias: sed q̃
iusta sunt facit oĩbꝫ. iniustꝫ ac malignis
⁊ oẽs benignant in opibꝫ eiꝰ. Et nõ ẽ in
iudicio eiꝰ iniquũ: sz fortitudo ⁊ regnuz
⁊ ptãs ⁊ maiestas oĩm euoꝝ. Bñdictus
deꝰ v̄itatis. Et desijt loquẽdo. Et omẽs
ppl'i clamauerũt ⁊ dixerũt: Magna ẽ ve-
ritas ⁊ p̃ualet. Tunc rex ait illi: Pete si
q̃dvis amplius q̃z q̃ scripta sunt. ⁊ dabo
tibi ꝑm q̃ inuẽtꝰ es sapiẽtior ꝓximis. et
ꝓximꝰ mihi sedebis. ⁊ cognatꝰ meꝰ voca
beris. Tũc ait regi: Memor esto voti tui
qd̃ vouisti edificare hierl'm in die q̃ re-
gnũ accepisti. ⁊ oĩa vasa q̃ accepta sunt
ex hierl'm remittere: q̃ separauit cyrus
qñ mactauit babyloniã. ⁊ voluit remit-
tere ea ibi. Et tu voluisti edificare tẽplũ
qd̃ incẽderunt idumei qñ exterminata
est iudea a chaldeis. Et nũc hoc ẽ quod
postulo dñe. ⁊ q̃ peto hoc est maiestas a
te: postulo vt facias votuz qd̃ vouisti re-
gi celi ex ore tuo. Tunc surgens darius
rex osculatus est illum. ⁊ scripsit episto-
lam ad omẽs dispensatores ⁊ prefectos
⁊ purpuratos vt deducerẽt eũ. ⁊ omẽs
qui cũ illo erant oẽs ascẽdentes edifica
re hierl'm. Et oĩbꝫ prefectis qui erãt in

syria ⁊ phenice et libano scripsit epl'as:
vt traherēt ligna cedrina a libano ī hie-
rusalē: vt edificarēt cū eis ciuitatez. Et
scripsit oībꝫ iudeis qui ascēdebant a re-
gno in iudeā ꝓ libertate: oēm potētem ⁊
mgr̄atū ⁊ p̄fectū nō sup̄uenire ad ianu-
as ip̄oꝝ. ⁊ oēm regionē quā obtinuerāt
esse immunē eis. ⁊ idumei relinquant
castella q̄ obtinent iudeoꝝ ⁊ in structu-
ram tēpli dare per singulos annos talē
ta viginti vsq̄dū edificaretur ⁊ sup̄ sa-
crariū holocaustomata hostilare quoti-
die sicut hn̄t preceptū: alia talenta decē
offerre per singulos annos ⁊ oībꝫ qui ꝓ
cedūt a babylonia condere ciuitatem vt
esset libertas tam ipsis q̄ꝫ filijs eoꝝ ⁊ oī-
bus sacerdotibꝫ qui p̄cedunt. Scripsit
aūt ⁊ q̄ntitatē ⁊ sacrā stolā iussit dari in
qua deseruirent. ⁊ leuitis scripsit dare
precepta vsq̄ꝫ in die q̄ ꝯsummabit̄ dom⁹
⁊ hierusalē extruet̄ ⁊ oībꝫ custodiētibꝫ ci
uitatē scripsit dare eis sortes ⁊ stipendia
Et dimisit oīa vasa q̄ sep̄auerat cyrus a
babylonia ⁊ omīa q̄cunq̄ꝫ dixit cyrus et
ipse precepit fieri. ⁊ mitti hierl'm. Et cū
processisset ille adolescēs. eleuās faciem
in hierl'm: benedixit regem celi. ⁊ dixit:
Abs te ē victoria. ⁊ abs te est sapiētia ⁊
claritas. Et ego seruus tuus sum. Bn̄-
dictus es qui dedisti mihi sapiāz. ⁊ tibi
cōfitebor dn̄e deus patrū nostroꝝ. Et ac
cepit epistolas. ⁊ ꝓfectus est ī babyloni
am. Et venit et nūciauit fratribus suis
omībꝫ qui fuerūt in babylonia. et bene
dixerūt deū patrū suoꝝ. qm̄ dedit illis re
missionē et refrigeriū. vt ascēderent et
edificarent hierl'm. et tēplū vbi noīatū
est nomen eius in ipso et exultauerunt
cū musicis et leticia diebꝫ septem. V

Post hec aūt lecti sunt vt ascēde
rent principes pagoꝝ ꝑ domos
⁊ tribus suas. ⁊ vxores illoꝝ ⁊ fi
lij ⁊ filie eorum ⁊ serui ⁊ ancille ipsoꝝ. ⁊
pecora illoꝝ. Et darius rex misit vna cū
eis equites mille donec deducerent eos
in hierusalem cum pace ⁊ cum musicis
⁊ cum tympanis ⁊ tibijs. ⁊ oēs frēs erāt
ludentes ⁊ fecit eos ascendere simul cuz
eis. Et hec sunt nomina viroꝝ qui ascē-
derūt ꝑ pagos suos in tribꝫ ⁊ in partem
principat⁹ ipsoꝝ. Sacerdotes: filij phi-
nees filij aaron iesus fili⁹ iosedech: ioa-
chim filius çorobabel filij salathiel d̄ do
mo dauid. ex progenie phares: tribu au
tem iuda: qui locut⁹ est sub dario rege
ꝑsaꝝ sermones mirificos in secūdo an-
no regni ipsi⁹ mense nisam prīo. Sūt
aūt hi qui ascēderūt ex iudea de captiui-
tate transmigratiōis: q̄s transmigrauit
nabuchodonosor rex babylonie in baby
lonē. ⁊ reuersus est in hierl'm. Et reliq̄t
ꝑtem iudee vnusquisq̄ꝫ in ciuitatem su
am qui venerunt cum çorobabel ⁊ iesu:
neemias areores. elimeo. ēmaneo. mar-
dochxo. beelsuro. mechpsatochor. olioro
emonia. vnus de principibꝫ eoꝝ. ⁊ nūe-
rus a gētilibꝫ eoꝝ ex p̄positis eorū. Filij
phares: duo milia cētū septuagītaduo
Filij ares. tria milia quinq̄gintaseptez.
Filij femo: cētū q̄dragītaduo. In filijs
iesu ⁊ ioabes: mille trecēti duo. Filij de-
mu: duo milia q̄dringenti septuaginta
Filij choraba. ducenti quinq̄ꝫ. Filij bani
ca: centum sexagintaocto. Filij bebech q̄
dringentitres. Filij archad: quadringē-
ti vigintiseptem. Filij chan: trigintase-
ptem. Filij çoroar: duo milia sexaginta
septē. Filij admu: q̄dringenti sexaginta
vnus. Filij aderectis: cētum octo. Filij
ciaso ⁊ çelas: centūseptē. Filij açoroc: q̄-
dringenti trigintanouē. Filij iedarbone
centum trigintaduo. Filij ananie: cētuz
triginta. Filij asōi: nonagīta. Filij mar-
sar: quadrīgēti vigintiduo. Filij çabar⁹
nonagītaquinq̄ꝫ. Filij sepolemō: centuz
vigintitres. Filij nepopas. quinquagī-
taq̄nq̄ꝫ. Filij hechanatus: centū quinq̄-
gintaocto: Filij cebetham⁹: centū trigī-
taduo: Filij crear patros: qui enocadies
⁊ modie: quadrīgenti vigintitres. Qui
ex gramas ⁊ gabea: centum vigintiun⁹.
Qui ex besselon ⁊ ceagge: sexagintaq̄nq̄ꝫ
Qui ex bastaro: centū vigītiduo. Qui
ex bechenobes quinquagintaquinq̄ꝫ. Fi
lij liptis: centum quinquagintaquinq̄ꝫ
Filij labonni: trecēti quinquagītaseptē

Filij sichem: trecenti septuaginta. Filij
suadon ⁊ cliomus: trecenti septuagin-
taocto. Filij ericus: duo milia cētūq̄dra
gintaquinq̄. Filij anaas: trecēti septua
ginta. Sacerdotes. Filij eddus filij eu
thxr. filij eliasib: trecēti septuagītaduo.
Filij emerus: ducēti quinquagītaduo.
Filij fasurij: trecēti q̄nq̄gintaseptē. filij
caree: ducēti vigintiseptē Leuite. Filij
iesu in caduhel. ⁊ bamis ⁊ serebias ⁊ edi
as: septuagītaq̄ttuor. Oīs numerus. a
duodecimo anno: trigīta milia q̄drīgē-
ti sexagintaduo. Filij et filie et vxores.
omnis computatio: quadraginta mi-
lia ducēti: quadragintaduo. Filij sacer-
dotū qui psallebant in templo. Filij a-
saph: cētū vigītiocto. Ostiarij vero filij
esmenni. Filij aser. filij amō filij accuba
topa. filij tobi: oēs centū trigintanouez
Sacdotes seruiētes in tēplo. Filij sel fi
lij gaspha. filij tobloch. filij carie. filij su
filij hellu. filij labana. filij armacha. filij
accub filij vtha. filij cetha. filij aggab. fi
lij obai. filij anani. filij cāna. filij geddu.
filij an. filij radin. filij desanon. filij ne-
choba. filij caseba. filij gaçe. filij oçui. filij
smone. filij attre. filij hastē. filij asiana.
filij manei. filij nasisim. filij accufu. filij
agista. filij açui. filij fauon. filij fasalō. fi
lij meedda. filij fusa. filij caree. filij barc⁹
filij saree. filij coesi. filij nasith. filij agi-
sti. filij pedō: salomō. filij eius: filij aso-
phot. filij phaçida. filij celi. filij dedō. fi-
lij gaddahel filij sephxgi. filij aggia. filij
sachareth. filij sabathē. filij caroneth. fi
lij malsith. filij ame. filij sasus. filij add⁹
filij suba. filij eura. filij rahot⁹. filij phas-
phat. filij malmō. Oēs sacro seruien-
tes ⁊ pueri salomonis: quadrīgēti octo
gintaduo. Hi sunt filij qui ascenderūt
a chermel ⁊ thersa. principes eorum. car
mellam ⁊ careth ⁊ non poterāt edicere
ciuitates suas ⁊ progenies. quemadmo
dum sint ex israel. filij dalari filij tubal
filij nechodaici ex sacerdotib⁹ qui funge
bantur sacerdotio ⁊ non sunt inuenti.
filij obia. filij achisos. filij addin qui ac-
cepit vxorē ex filiab⁹ phargeleu. ⁊ vocati
sunt nomine eius. Et horum quesita ē
generis scripta impedatura. ⁊ nō est in-
uenta. ⁊ prohibiti sunt sacerdotio fun-
gi. Et dixit illis neemias. ⁊ astharas ne
participent̄ sancta: donec exurgat ponti-
fex doctus in ostensionem ⁊ veritatem.
Omnis autē israel erat: exceptis seruis
⁊ ancillis: quadragintaduo milia trecē-
ti quadraginta. Serui horum ⁊ ancille
septem milia trecenti trigintaseptem.
cātores ⁊ cantatrices ducenti sexaginta
quinq̄. Cameli: quadringenti triginta
quinq̄. Equi: septem milia trigintasex
Muli: ducenta milia quadragintaquī-
q̄. Subiugalia: quinq̄ milia vigītiq̄n-
q̄. Et de prepositis ipsis per pagos. duz
venirent in templū dei qđ erat in hieru
salem: innouare ⁊ suscitare templuz in
loco suo ꝑm suā virtutem. ⁊ dari in tē-
plum. thesaurū operuz sacrum. auri mi-
nas. duodecim milia ⁊ stolas sacerdota
les centū. Et habitauerūt sacerdotes ⁊
leuite. ⁊ qui exierant de plebe in hierusa
lem ⁊ in regione. ⁊ sacri cantores ⁊ ostia
rij. ⁊ omnis israel. in regionib⁹ suis. In
stante autem septimo mense. cumq̄ es-
sent filij israel vnusquisq̄ in suis rebus
conuenerūt vnanimes in atriū qđ erat
ante ianuā orientalem. Et stātes iesus
filius iosedech. ⁊ fratres eius sacerdo-
tes. ⁊ çorobabel filius salathiel ⁊ huius
fratres. parauerunt altare: vt offerrent
super illud holocaustomatha ꝑm qđ in
libro moysi hominis dei scripta sunt. Et
conuenerunt sibi ex alijs nationib⁹ ter-
re. ⁊ erexerunt sacrariuz in loco suo om
nes gentes terre. ⁊ offerebant hostias ⁊
holocaustomata domino matutina. Et
egerūt scenophegiā. ⁊ diē solennē sicut
preceptū est ī lege. ⁊ sacrificia quotidie
sicut oportebat. ⁊ post hec oblationes in
stitutas. ⁊ hostias sabbatoꝝ. ⁊ neomenia
rum ⁊ dierū solenniū oīm sanctificato-
rum. Et quotquot vouebāt dño a neo-
menia septimi mēsis. ceperunt hostias
offerre deo. ⁊ templū dñi nondū erat e-
dificatū: Et dederūt pecuniā lapidarijs
⁊ fabris. ⁊ potū ⁊ pabula cuz gaudio. Et

dederūt carra sidonijs ⁊ tyrijs · vt trās/
uehrent illis de libano trabes cedrinas
⁊ facerēt rates in ioppe portū : ſm decre/
tū qđ scriptū erat eis a cyro rege pſarū.
Et in secūdo anno venientes in tēplū di
in hierl'm · mēse secūdo inchoauit zoro/
babel filij salathiel ⁊ iesus filij iosedech
⁊ frēs ipsoꝝ ⁊ sacerdotes ⁊ leuite · ⁊ oēs
qui venerāt de captiuitate in hierl'm · et
fundauerūt tēplū dei · nouilunio secun
di mēsis secūdi anni · cū venissent in iu/
deā ⁊ hierl'm. Et statuerūt leuitas a vi/
ginti annis sup opa dñi. Et stetit iesus
⁊ filius eiꝰ ⁊ frēs : oēs leuite ꝯspirātes ⁊
executores legis · facientes opa in domo
dñi. Et steterūt sacerdotes hñtes stolas
cuz tubis · ⁊ leuite filij asaph hñtes cym
bala · collaudātes dñm · ⁊ bñdicētes ſm
dauid regē israel. Et cātabāt canticū do
mīo : qm̄ dulcedo eiꝰ ⁊ honor in secula su
per oēm isrl'. Et oīs ppl's tuba cecinerūt
⁊ pclamauerūt voce maga : collaudātes
dñm in suscitatiōe domꝰ dñi. Et venerūt
ex sacerdotib⁹ ⁊ leuitis ⁊ pſidētib⁹ ſm pa
gos senioꝝ q̄ viderāt pristinā domū · et
ad huius edificationē cū clamore ⁊ plā/
ctu magno ⁊ multi cū tub ⁊ gaudio ma
gno : intm̄ vt ppl's nō audiret tubas ppt̄
plāctuz ppli. Turba enī erat tub canēs
magnifice : ita vt lōge audiret. Et audie
runt inimici trib⁹ iude ⁊ beniamin . ⁊ ve
nerūt scire q̄ esset vox tubaꝝ . Et cogno/
uerūt qm̄ qui erant ex captiuitate edifi/
cāt templū dño deo israel. Et accedētes
ad zorobabel ⁊ iesum ⁊ ꝑpositos pagoꝝ ·
dixerūt eis. Edificabimꝰ vna vobiscuz :
Similiter enī audiuimꝰ dñm nr̄m · et
ipsi pariter incedimꝰ a diebꝫ asbasareth
regis assyrioꝝ : qui transmigauit nos huc.
Et dixit illis zorobabel ⁊ iesus ⁊ princi/
pes pagoꝝ isrl'. Nō est nobis ⁊ vob edifi/
care domū dei nr̄i. Nos enī soli edificabi
mus dño isrl' : ſm ea q̄ ꝑcepit nob cyrus
rex pſaꝝ. Gētes aūt terre icubātes his
q̄ sunt in iudea · ⁊ leuātes opꝰ edificatio
nis · ⁊ insidias ⁊ ppl'os adducētes · ꝓhibe
bāt eos edificare · ⁊ aggressuras exercen
tes impedierunt ne cōsummaretur edi
ficiū omni tpe vite cyri regis ⁊ ꝓtraxerūt
structurā p biēniū vsq̄ ad darij regnū.

In secūdo aūt anno regni VI
darij · ꝓphetauit aggeus ⁊ zacha
rias filiꝰ addin ꝓphete apd iude
am ⁊ hierl'm : in nomīe dei isrl' sup eos.
Tūc stās zorobabel filius salathiel · ⁊ ie/
sus filius iosedech : inchoauerūt edifica
re domū dñi · q̄ est ī hierl'm : cū adessent
eis ꝓphete dñi ⁊ adiuuarēt eos. In ipso
tpe venit ad illos ysennes subregulus
syrie ⁊ phenicis ⁊ satrabuçanes et soda/
les eiꝰ · ⁊ dixerūt eis : Quo ꝑcipiēte vō
domū hāc edificare · ⁊ tectuz istud ⁊ alia
oīa ꝑficitis ? Et q̄ sunt structores q̄ hēdi
ficāt ? Et habuerūt grām visitatiōe fa/
cta sup eos q̄ erant ex captiuitate a dño
seniores iudeoꝝ · ⁊ nō sūt ipediti edifica
re donec significaret dario de oīb⁹ istis ·
⁊ respōsuz acciperet . Ex tēplū epl'e : quā
miserūt dario . Ysennes subregulus
syrie ⁊ phenicē ⁊ satrabuçanes ⁊ sodales
eius : ī syria ⁊ phenice pſides regi dario
salutem. Oia nota sint dño regi q̄ cuz
aduenissemꝰ in regionē iudee · ⁊ introis
semꝰ in hierl'm inuenimꝰ edificātes do/
mū dei magnā ⁊ tēplū ex lapidib⁹ polit̄
⁊ magnis ⁊ ꝑciosis materijs in parieti/
bus · ⁊ opa illa instāter fieri · ⁊ suffragare
⁊ ꝓsperare in manib⁹ eoꝝ ⁊ in omī glia q̄
diligētissime ꝑfici . Tūc interrogauimꝰ
seniores dicētes : Quo ꝑmittēte vobis
edificatis domum istaz ⁊ opa hec funda/
tis ? Ideo aūt interrogauimus vt no/
tū faceremꝰ tibi hoīes ⁊ ꝑpositos · ⁊ no/
minū scripturā prepositoꝝ postulauimꝰ
illos. At illi rñderūt nob dicētes : Nos
sumꝰ fui dñi q̄ fecit celū ⁊ terrā · ⁊ edifi/
cabat ꝫ domꝰ ante annos istos multos
a rege isrl' magno ⁊ fortissimo · ⁊ ꝓsum/
mata est. Et qm̄ pres nostri exacerban/
tes erāt ⁊ peccauerūt in deū israel · tradi
dit eos in manꝰ nabuchodonosoꝝ regis
babylonie · regis chaldeoꝝ · ⁊ domū istaz
demolientes incenderūt · ⁊ ppl'm capti/
uū durerūt in babylonē. In primo an/
no regnāte cyro rege babylonie scripsit
cyrus rex domum hanc edificare · ⁊ illa

sacra vasa aurea ⁊ argentea que extulé/
rat nabuchodonosor de domo que est in
hierusalem·⁊ consecrauerat ea in suo tē
plo rursus protulit ea cyrus rex de tem
plo qđ erat in babyloma·⁊ tradita sunt
zorobabel ⁊ salmanasaro subregulo. Et
preceptum est eis vt offerrent hec vasa
⁊ reponerēt in templo qđ erat in hieru/
salem·⁊ ipsum templum dei edificare ī
loco suo. Tunc salmanasarus subiecit
fundamēta dom' dñi que est in hierusa
lem·⁊ exinde vsq; nūc edificatur·⁊ non
accepit ꝯsummationē. Nūc ergo si iudi
catur a te o rex·ꝑquiratur in regalib⁹ bi
bliothec' cyri regis que sunt in babylo/
nia·⁊ si inuentū fuerit ꝯsilio cyri regis
ceptā esse structuraz domus dñi q̄ est in
hierl'm·⁊ iudicat' a dño rege nr̄o: scribat
de his nob. Tūc darius rex p̄cepit īq̄ri ī bi
bliothec'·⁊ inuēt' ē ī egbathanis oppido
qđ ē in media regiōe loc' vn' ī q̄ scripta
erāt ista. Anno primo regnāte cyro· rex
cyrus p̄cepit domū dñi q̄ est in hierl'm
edificare·vbi incendebant igni assiduo·
cuius altitudo sit cubitor̄ decem·⁊ lati/
tudo cubitor̄ sexaginta·quadratū lapi/
dib⁹ politis trib⁹·⁊ meniano ligneo eius
dem regionis·⁊ meniano vno nouo et
impēdia dari de domo cyri regis. ⁊ sacra
vasa dom' dñi tā aurea q̄z argētea q̄ ex/
tulit nabuchodonosor in domū dñi q̄ ē
in hierl'm vbi erāt posita: vt ponātur il/
lic. Et precepit curā agere sysennē sub/
regulū syrie ⁊ plxenicis·⁊ satrabusanē et
sodales ei'·⁊ qui ordinati erāt in syria ⁊
plxenice p̄sides vt abstinerēt se ab eodē
loco. Et ego q̄z p̄cepi in totū edificare·⁊
p̄speri vt adiuuēt eos q̄ sunt ex captiui/
tate iudeor̄ donec ꝯsummaret' tēplum
edis dñi·⁊ a xpratione tributor̄ celesy/
rie ⁊ plxenicis·diligēter quantitatē dari
his hoīb⁹ ad sacrificiū dñi zorobabel pre
fecto ad tauros ⁊ arietes ⁊ agnos: simi/
liter aūt ⁊ frumentū ⁊ sal ⁊ vinū ⁊ oleū
instanter p̄ singulos annos· ꝑut sacer/
dotes qui sunt in hierl'm dictauerint cō
sumi quotidie sine vlla dilatione· vt of
ferantur libationes summo deo p̄o re/
ge ⁊ pueris eius·⁊ orent p̄o ipsor̄ vita
Et denuncietur: vt quicunq; trāsgressi
fuerint aliq̄d ex his que scripta sunt aut
spreuerint: accipiat' lignū de suis ꝑp̄ris
⁊ suspendant'·⁊ bona ipsor̄ regi ascriban
tur. Propterea ⁊ dñs cuius nomen in
uocatū est ibi·exterminet oēm regem ⁊
gentē qui manū suā ertēderit ꝓhibere·
aut male tractare domum domini illaz
que est in hierusalē. Ego darius rex de/
creui q̄z diligentissime fm hec fieri VII

Tunc sysennes subregulus cele
syrie ⁊ phœnicis ⁊ satrabuçanes
⁊ sodales obsecuti his que a da
rio rege erant decreta·insistebant sacro/
sanctis opib⁹ diligētissime coopātes cū
senioribus iudeor̄ principib⁹ syrie·⁊ ꝑspe/
rata sunt sacrosca opa· ꝓphetantib⁹ ag/
geo ⁊ çacharia ꝓphetis. Et ꝯsummaue/
rūt oia p̄ p̄ceptū dñi dei isrl'·⁊ ex ꝯsilio
cyri·⁊ darij·⁊ artaxerxis regis ꝑsar̄. Et cō
summata est domus nostra vsq; ad ter/
tiā ⁊ vicesimā diē mēsis adar: sexto an/
no darij regis. Et fecerunt filij isrl'·⁊ sa/
cerdotes ⁊ leuite ⁊ ceteri qui erāt ex ca/
ptiuitate q̄ appositi sūt fm ea q̄ scripta
sunt ī libro moysi Et obtulerunt in de/
dicationem templi domini: tauros cen
tum·arietes ducentos·agnos quadrin
gentos·⁊ hedos ꝓ peccatis vniuersi isra
el duodecim: fm numerum tribuū isrl'
Et steterunt sacerdotes ⁊ leuite amicti
stolis per trib⁹ super opa domini dei isra
el·fm libr̄ū moysi·⁊ ostiarij ꝑ singulas
ianuas. Et egerūt filij isrl' cū his q̄ erāt
ex captiuitate·illud phase q̄rtadecia lu/
na mensis primi: qñ sanctificati sunt sa/
cerdotes ⁊ leuite. Oēs filij captiuitat',
nō sunt simul scificati: qz leuite oīs sit'
scificati sunt. Et īmolauerūt phase vniū
si filij captiuitat'·⁊ frib⁹ suis sacdotib⁹
⁊ sibimetipsis. Et māducaueūt filij isrl'
qui erant ex captiuitate oēs qui remāse
rāt ab oib⁹ erectiōib⁹ gētiū terre q̄rētes
dñm·⁊ celebraueūt diē festū azymor̄ se/
ptē dieb⁹ epulātes ī ꝯspectu dñi·qm̄ ꝯuer
tit ꝯciliū reg̃ assyrior̄ in eos: confortare
manus eor̄ ad opa domini dei israel.

Et post hunc regnante VIII
artaxerxe persarum rege accessit
esdras filius açarie filij helchie
filij solome filij sadoch filij achitob fi-
lij ameri filij açahel filij bocci filij abi-
sue filij phinees filij eleaçari filij aarō
primi sacerdotis hic esdras ascendit de
babylonia cū esset scriba ⁊ ingeniosus ī
lege moysi q̄ data est a dño israel: doce-
re ⁊ facere. Et dedit ei rex gloriā ꝙ inue-
nisset gr̄am in omni dignitate ⁊ deside-
rio in cōspectu eius. Et ascēderūt simul
cū ipso ex filijs israel ⁊ sacerdotibꝫ ⁊ leui
tis ⁊ sacris cātoribꝫ templi ⁊ ostiarijs ⁊
seruis tēpli in hierl'm. Anno septimo re
gnāte artaxerxe in quinto mēse: hic ānꝰ
septimus est regni: exeuntes de babylo-
nia nouilunio quinti mensis venerunt
hierosolymā iuxta preceptū illiꝰ: ꝑm ꝓ-
speritatem itineris a dño ipsoꝝ datā eis
In his enim esdras magnā disciplinā
obtinebat ne p̄termitteret quicq̄ eoꝝ q̄
essent ex lege dñi ⁊ p̄ceptꝫ ⁊ docēdo vniu
sum isrl' oēm iusticiā ⁊ iudiciū. Acceden
tes aūt qui scribebāt scripta artaxerxis
regis tradiderūt scriptum qđ obuene-
rat ab artaxerxe rege ad esdrā sacerdotē
⁊ lectorē legis dñi: cuiꝰ exēplū subiectū
est. Rex artaxerxes esdre sac̄doti ⁊ lecto-
ri legis dñi salutem. Humanior ego iu
dicās in bñficijs precepi eis qui deside-
rāt ex gente iudeoꝝ sua spōte ⁊ ex sacer-
dotibꝫ ⁊ leuitꝫ qui sunt ī regno meo: co-
mitari tecum in hierusalē. Si qui ergo
cupiūt ire tecū cōueniant ⁊ ꝓficiscātur
sicut placuit mihi ⁊ septē amicis meis
cōsiliarijs: vt visitent ea q̄ aguntur ꝑm
iudeā ⁊ hierl'm: obseruātes sicut habes
in lege dñi ⁊ ferāt munera dño israel q̄
voui ego ⁊ amici hierusalem ⁊ oē aurū
⁊ argentū qđ inuentū fuerit in regione
babylonie dño in hierl'm cū illo qđ est
donatū ꝓ ipsa gente in tēplū domini eo
rū quod est in hierl'm: vt colligatur hoc
aurum ⁊ argentū ad tauros ⁊ arietes ⁊
agnos ⁊ edos ⁊ q̄ his sunt ꝯgruentia: vt
offerāt hostias dño super altare domini
ipsoꝝ quod est in herusalē. Et omnia q̄
cūq̄ volueris cum fratribꝫ tuis facere
auro ⁊ argento ꝑfice pro volūtate tua
ꝑm preceptū domini dei tui ⁊ sacrosan-
cta vasa que data sunt tibi ad opa domꝰ
dñi dei tui q̄ est in hierl'm ⁊ cetera q̄cū-
q̄ tibi subuenerīt ad opa tēpli domini
dei tui dabis de regali gaçophilatio cum
volueris cum fratribꝫ tuis facere auro et
argento ꝑfice ꝑm volūtatem domini. Et
ego quidem rex artaxerxes p̄cepi custo-
dibꝫ thesauroꝝ syrie ⁊ phenicis: vt que-
cūq̄ scripserit esdras sacerdos et lector
legis dñi diligēter detur ei vsq̄ ad argē
ti talenta centū similiter ⁊ auri ⁊ vsq̄
ad frumēti modios cētū ⁊ vini ampho-
ras centū ⁊ alia quecūq̄ abundant sine
taxatione. Oīa ꝑm legē dei fiant deo al-
tissimo: ne forte exurgat ira in regno re-
gis ⁊ filij ⁊ filioꝝ eius. Vobis aūt dicit
vt omnibꝫ sacerdotibꝫ ⁊ leuitis ⁊ sacris
cantoribꝫ ⁊ seruis templi ⁊ scribis tem-
pli huius nullū tributū neq̄ vlla alia ī-
dictio irrogetur nec habeat quisq̄ pote
statē obijcere eis quicq̄. Tu aūt esdras
ꝑm sapiētiā dei constitue iudices ⁊ arbi-
tros in tota syria ⁊ phenice ⁊ oēs qui le
gē dei tui non nouerūt doce: vt quotq̄t
trāsgressi fuerīt legē diligenter plectan
tur siue morte siue cruciatu siue etiam
pecunie mulctatiōe vl' abductiōe. Et di
xit esdras scriba: Bñdictꝰ dñs p̄m nr̄o-
rū q̄ dedit hāc volūtatē ī cor regꝫ clarifica
re domū suā q̄ ē ī hierl'm ⁊ me honorifica
uit in ꝯspectu regꝫ ⁊ ꝯsiliarioꝝ ⁊ amicoꝝ
eiꝰ ⁊ purpuratoꝝ eius ⁊ ego ꝯstans ani
mo factꝰ sum ꝑm opitulationem dñi dei
mei. Et cōgregaui ex isrl' viros: vt siml'
ascēderēt mecum. Et hi sunt p̄positi ꝑm
suas patrias ⁊ p̄ricipatꝰ portionales eo
rū q̄ mecū ascēderūt de babylonia: in re-
gno artaxerxis. Ex filijs phares: gerso-
mus. Ex filijs siemarith: amenꝰ. Filioꝝ
dauid accꝰ filiꝰ scecilie. Ex filijs phares:
çacharias ⁊ cū eo reūsi sunt viri centum
quinq̄gīta. Ex filijs ductoris moabilio
nis çaraei ⁊ cū ipso viri ducēti q̄nq̄gin-
ta. Ex filijs çacues iechonias çechoeli
et cum ipso viri ducenti quinquaginta

Ex filijs sala:maasias gotholie · et cum ipso viri septuaginta. Ex filijs saphatie carias michæli · ⁊ cū ipso viri octoginta. Ex filijs iob:abdias iehæli · ⁊ cū ipso viri ducenti duodecim. Ex filijs banie:salimoth filius iosaphie · ⁊ cū ipso viri centum sexagīta. Ex filijs beer · zacharias bebai ⁊ cū ipso viri ducēti octo. Ex filijs esead iohānes azechan · ⁊ cū ipso viri cēsum decez. Ex filijs adonicam ipsis postremis ⁊ hæc sunt nomina eorum : elipha phalam filius gebel ⁊ semeias · ⁊ cum ipso viri septuaginta. Et congregaui eos ad fluuium qui dicit thia · ⁊ metati illic fuim⁹ triduo ⁊ recognoui eos. Et ex filiis sacerdotum ⁊ leuitarum non inueni illic. Et misi ad eleazarum ⁊ eccelom et masman ⁊ malobā ⁊ enaatha ⁊ samea ⁊ ioribum · nathan · enuagan · zacharia ⁊ et mosollamum:ipsos ductores ⁊ peritos Et dixi eis · vt venirent ad luddeum qui erat apud locum gazophilatij. Et mandaui eis vt dicerent luddeo et fratribꝰ eius ⁊ illis qui erant in gazophylatio vt mitterent nobis eos qui sacerdotio fungerentur in domo dñi dei nri · Et adduxerūt nobis ꝑm manū validā dñi dei nostri viros peritos: ⁊ ex filijs mooli:filij leui · filij isrl̄ · sebebiaz · ⁊ filios ⁊ frēs q̄ erāt decē ⁊ octo · asbiam ⁊ amin · ex filijs filioꝝ chananei · ⁊ filij eoꝝ · viri viginti. Et ex his qui in tēplo ꝓuiebāt q̄s dedit dauid · ⁊ ipsi principes ad operatiōem leuitis tēplo seruientiū: ducenti viginti: Oia nomia significata sunt in scripturis. Et voui illic ieiuniū iuuenibꝰ in cōspectu dñi:vt q̄rerē ab eo vonū iter nob ⁊ qui nobiscū erāt ⁊ filijs ⁊ pecoribꝰ ꝓpt̄ insidias. Erubui enī petere a rege pedites ⁊ equites in comitatu tutele gr̄a cōtra aduersarios nr̄os. Dixerimus enī regi:qm̄ virtus dñi erit cū eis · qui inquirunt eū in oi affectu. Et iterū dēpcati sumus dñm deū nr̄m ꝑm hæc · quē ⁊ ꝓpitium habuim⁹ ⁊ cōpotes facti sumus deo nr̄o. Et sepaui ex plebis ꝓpositꝰ · ⁊ sacerdotibꝰ tēpli viros duodecī · ⁊ sedebiā et asannā ⁊ cū eis ex fribꝰ eoꝝ viros decem

Et appendi eis aurū ⁊ argentū ⁊ vasa sacerdotalia dom⁹ dei nr̄i:q̄ donauerat rex ⁊ ꝓsiliarij ei⁹ ⁊ prīcipes ⁊ ois isrl̄. Et cuz appendissem tradidi argēti talēta centū quinquagīta · ⁊ vasa argentea talentoꝝ centū · ⁊ auri talenta centū · ⁊ vasoꝝ aureoꝝ septies viginti · ⁊ vasa erea de vno eramento splendentia duodecī · auri speciem reddentia. Et dixi eis : Et vos scī estis dño · ⁊ vasa sunt sancta · ⁊ aurū ⁊ argentū votum est dño deo patruz nr̄oꝝ. Vigilate ⁊ custodite donec tradatis ex plebis ꝓpositis ⁊ sacerdotibꝰ ⁊ leuitis ⁊ prīcipibꝰ ciuitatū isrl̄ in hierl̄m:ī pastoforio dom⁹ dei nostri. Et hi qui susceperunt sacerdotes ⁊ leuite · aurū ⁊ argentum ⁊ vasa · intulerūt in hierl̄m in templū dñi. Et ꝓmouim⁹ a fluuio thia die duodecima mēsis primi:vsqueq̄ introiuimus in hierl̄m. Et cuz factus fuisset tertius dies:q̄rta aūt die pōderatū auꝝ ⁊ argētū traditū est in domo dñi dei nostri marimoth filio iori sacerdoti · ⁊ cuz ipso erat eleazar filius phinees · ⁊ erant cum ipsis iosadus filius iesu ⁊ medias ⁊ banni filius leuite:ad numerum ⁊ ad pondus vniuersa . Et scriptum est ponderis ipsoꝝ eadem hora . Qui autē venerunt ex captiuitate · obtulerunt sacrificium dño israel · tauros duodecim ꝓ omni israel · arietes octogītaser · agnos septuagītaduos · hircos ꝓ peccato duodecim · ⁊ pro salute vaccas duodecī: omnia in sacrificium dñi. Et relegerūt precepta regis regalibꝰ dispensatoribus ⁊ subregulis celesyrie ⁊ phœnicis · ⁊ honorificauerunt gētē ⁊ templū dñi. Et ꝓsummatis his accesserunt ad me ꝓpositi · dicētes: Nō segregauerūt genⁿ isrl̄ ⁊ principes ⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊ alienigene gentes ⁊ natiōes terre īmūdicias suas a chananeis ⁊ ethæis ⁊ phœreꝫeis ⁊ iebuseis ⁊ moabitis et egyptijs ⁊ idumeis: Cōiuncti enī sunt filiabꝰ eoꝝ ⁊ ipi ⁊ filij eoꝝ ⁊ mixtū est semē scīm alienigenis gētibꝰ terre · ⁊ ꝓncipes erāt ꝓpositi ⁊ magistratus iniq̄tatis ei⁹ ab initio ipsius regni. Et mox vt audiui ista · ꝓscidi vestimēta

ꝛ ſacram tunicam.ꝛ lacerās capillos ca/
pitis ꝛ barbam.ſedi dolēs ꝛ meſtus. Et
conuenerūt quotquot tūc mouebātur
in verbo domini dei iſrael ad me lugentē
ſup iniquitatē iſtam.ꝛ ſedebam triſtis
vſq; ad veſpertinū ſacrificiū. Et ſurgēs
a ieiunio conciſſa habens veſtimēta.ꝛ ſa
crā tunicam:ingeniculanſ.ꝛ extendens
manus ad dñm.dicebā:Dñe confuſus
ſum.ꝛ reueritus ſum ante faciē tuam.
Peccata enī noſtra multiplicata ſunt
ſuper capita noſtra ꝛ iniquitates nre ex/
altate ſunt vſq; ad celū:qm̄ a tempoꝛib;
patrū noſtroꝝ ſumus in magno pecca/
to vſq; ad diē hūc. Et ꝓpter peccata nra
ꝛ patrū nroꝝ ſumus traditi cū fratrib;
noſtris ꝛ cū ſacerdotib; nris.regib; ter/
re in gladium ꝛ captiuitatem ꝛ deprēda
tiōem cum ꝯfuſione:vſq; in hodiernuz
diem. Et nūc q̄ſtū eſt q̄ cōtingit nobis
miſericoꝛdia abs te dñe deus.ꝛ derelin/
que nobis radicē ꝛ nomen in locuz ſan/
ctificationis tue detegere lumiare nrm
in domo dñi dei noſtri:dare nobis cibū
in omni tpe ſuitutis nre. Et cū ſeruire
mus nō fuimuſ derelicti a dño deo nro
ſed ꝯſtituit nos in grā ponens nobis re
ges perſaꝝ dare cibū.ꝛ clarificare tēpluz
dñi dei nri.ꝛ edificare deſta ſiō:dare no/
bis ſtabilitatē i iudea ꝛ hierl'm. Et nūc
quid dicimus dñe hñtes hec. Trāſgreſ/
ſi enī ſumus p̄cepta tua:q̄ dediſti in ma
nus pueroꝝ tuoꝝ ꝓphetaꝝ.dicenſ: Qm̄
terra in q̄ introiſtis poſſidere hereditatē
ei⁹.terra polluta eſt coinq̄nationib; alie
nigenaꝝ terre.ꝛ immūditie illoꝝ reple/
uerūt eam totā imūdicia ſua. Et nūc fi
lias vras nō ꝯiūgetis filiis eoꝝ.ꝛ filias
eoꝝ nō accipietis filiis vris.ꝛ nō iniq̄re
tis pacē hre cū illis omi tpe: vt inuale/
ſcētes manducetis optima terre.ꝛ hre
ditatē diſtribuatis filiis vris vſq; in e/
uum. Et q̄ ꝯtingūt nobis oia fiūt ꝓpter
opa noſtra maligna.ꝛ magna pctā nra:
Et dediſti nobis talē radicez.ꝛ rurſum
reuerſi ſumus trāſgredi legitima tua:
vti cōmiſcereīn immundicie alienigēa/
ruz gētiū terre hui⁹. Nōne iraſceris no/
bis perdere nos.quoaduſq; non relinq̄
tur radix ꝛ nomē noſtrū:Dñe de⁹ iſrael
verax es:Derelicta eſt enī radix vſq; in
hodiernū diē. Ecce nūc ſum⁹ in ꝯſpectu
tuo i iniq̄tatib; nris. Nō ē ei adhuc ſta/
re ante te i his. Et cū adoꝛādo ꝯfiteret
eſdras flēs humi ꝓſtrat⁹ ante tēplum:
cōgregati ſunt ante eū ex hierl'm turba
magna valde.viri ꝛ mulieres ꝛ iuuenes
ꝛ iuuēcule.Fletus enī erat magn⁹ in ip
ſa multitudine. Et cū clamaſſet iecon/
as iexli ex filiis iſrael.dixit eſdre:Nos i
dñm peccauim⁹ q̄ collocauim⁹ nobis i
matrimoniuz mulieres alienigenas ex
gentib; terre. Et nūc es ſup oēm iſrael
In his ergo ſit iuſiurādū a dño.exelle
re oēs vxoꝛes noſtras q̄ ex alienigenis
ſunt.cū filiis eaꝝ. Sicut tibi decretū ē
a maioꝛib; ꝟm legē dñi exurgēs explica
ad te enī ſpectat negociū ꝛ nos tecū ſu/
mus.Viriliter fac. Et exurgens eſdras
adiurauit p̄incipes ſacerdotū ꝛ leuitas
ꝛ oēm iſrl' facere ꝟm hec:ꝛ iurauerūt.

IX

Et exurgēs eſdras ab añ atriū tē
pli.abiit in paſtoforiū ionathe
filij naſabi.ꝛ hoſpitat⁹ illic non
guſtauit panē nec aquā bibit: ſup iniq̄/
tatē multitudis. Et facta eſt p̄dicatio i
oī iudea ꝛ in hierl'm oib; qui erāt ex ca/
ptiuitate i hierl'm cōgregati: vt quicū/
q; non occurrerit biduo vel triduo diei
ꝟm iudiciū aſſidētiū ſenioꝝ.tollerent fa
cultates ſue.ꝛ ipſe alienus iudicaretur
a ml'titudie captiuitat⁹. Et ꝯgregati ſūt
oēs q̄ erant ex tribu iuda ꝛ beniamin in
trib; dieb; in hierl'm. Hic mēſis ē non⁹
dies menſis vicefim⁹. Et ſedit oīs ml'ti
tudo i area tēpli trementes ꝓp̄ hyemē
p̄ntē. Et exurgēs eſdras dixit illiſ:Vos
iniq̄ feciſtis collocādo vob̄ in matrimo/
niū vxoꝛes alienigenas:vt adderetis ad
pctā iſrael. Et nūc date cōfeſſionē ꝛ ma/
gnificētiā dño deo patrū nroꝝ.ꝛ p̄ficite
volūtatē ipſius.ꝛ diſcedite a gentibus
terre ꝛ ab vxoꝛibus alienigenis. Et cla/
mauit omīs multitudo.ꝛ direrūt voce
magna:Sicut dixiſti:faciem⁹. Sz qm̄
ml'titudo magna ē.ꝛ tēp⁹ hyb̄rnū ꝛ nō

possumus insubsidiati stare. ⁊ hꝰ opꝰ nõ
ẽ nobis vnius diei. neq; bidui. multuꝫ
enĩ in his peccauimus. stẽt prepositi mĩ
titudinis. ⁊ omnes qui nobiscũ inhabi
tant. ⁊ quotq̃t habent vxores apud se a
lienigenas. ⁊ assistãt, accepto tp̃e ex omĩ
loco presbiteri ⁊ iudices: vsquequo sol
uant irã dñi negocij huius. Jonathas
aũt filius eçeli. ⁊ oçias thecã susceperũt
ꝑm hec. ⁊ bosoramus ⁊ leuis ⁊ sabbatheꝰ
simul cooperati sunt cũ illis. Et steterũt
ꝑm hec omĩa vniuersi qui erãt ex capti
uitate. Et elegit sibi viros esdras sacer
dos principes magnos de patribꝫ eoruꝫ
ꝑm nomĩa. ⁊ consederũt nouilunio mẽ
sis decimi examinare negociũ istud. Et
determĩatũ est de viris qui habebãt vxo
res alienigenas vsq; ad neomenia p̃mi
mensis. ⁊ inuẽti sunt ex sacerdotibꝫ per
mixti q̃ habebãt alienigenas vxores. Ex
filijs iesu filij iosedech ⁊ frĩbꝫ eiꝰ. mase
as ⁊ elieçerꝰ ⁊ loribꝫ ⁊ ioadeus. ⁊ inierũt
manus vt expellerẽt vxores suas. ⁊ ad li
tandum in exorationẽ arietẽ ꝓ ignoran
tia sua. Et ex filijs semmeri maseas ⁊
esses ⁊ ieelech. açarias. Et ex filijs fosere
lisomasias. hismaenis ⁊ nathanae. iussio
reddus ⁊ talsas. Et ex leuitis: iorabdus
et semeis ⁊ colnis et calitas ⁊ facteas et
coluas ⁊ eliõas Et ex sacris cãtoribꝫ: eli
asib. çaccarus. Et ex ostiarijs: sallumus
⁊ tolbanes. Et ex isrl̃: ex filijs foro osi et
remias ⁊ geddias ⁊ melchias ⁊ mihelus
⁊ eleaçarꝰ ⁊ iẽmebias ⁊ bãnas. Et ex fi
lijs iolamam: chamas ⁊ çacharias. ⁊ ieç
relus ⁊ iodius ⁊ emmoth ⁊ helias. Et ex
filijs çathoim: eliadas ⁊ liasumꝰ. çochi
as ⁊ larimoth ⁊ çabdis ⁊ rebedias. Et ex
filijs çebes: iohannes ⁊ amanias ⁊ çab
dias ⁊ emens. Et ex filijs banni: olamꝰ
⁊ malluchus ⁊ ieddeus ⁊ iasub ⁊ asabus
⁊ hierimoth. Et ex filijs addin: naathꝰ ⁊
moosias ⁊ caleus ⁊ raanas maaseas ma
tathias ⁊ beseel ⁊ bonnꝰ ⁊ manasses. Et
ex filijs nuae: noneas ⁊ afeas ⁊ melchi
as ⁊ sameas ⁊ simõ beniamin ⁊ malchꝰ
⁊ marras. Et ex filijs asom: carianeus
matathias ⁊ bãnus ⁊ eliphalach ⁊ ma
nasses ⁊ semei. Et ex filijs banni: hiere
mias ⁊ moodias ⁊ abramꝰ ⁊ iohel ⁊ ba
neas ⁊ pelias ⁊ ionas ⁊ marimoth ⁊ elia
sib ⁊ mathaneus ⁊ eliasis ⁊ orisas ⁊ die
lus ⁊ semedius ⁊ sambris iosephus. Et
ex filijs nobei: idelus ⁊ matathias ⁊ saba
dus et çechxda sedmi et iessei baneas.
Omnes isti coniunxerũt sibi vxores a
lienigenas. ⁊ dimiserũt eas cũ filijs. Et
inhabitauerunt sacerdotes ⁊ leuite. ⁊ q̃
erant ex israel in hierusalẽ. ⁊ in tota vna
regione: nouilunio mensis septimi. Et
erant filij israel in cõmorationibus su
is. Et congregata est omnis mĩltitudo
simul in aream que est ab oriente porte
sacre. Et dixerũt esdre pontifici ⁊ lecto
ri. vt afferret legem moysi que tradita
est a domĩo deo israel. Et attulit esdras
pontifex legem omni multitudini eorũ
a viro vsq; ad mulierem ⁊ omnibus sa
cerdotibus: audire legeꝫ nouilunio mẽ
sis septimi. Et legebat ĩ area que est an
te sacram portam templi: a prima luce
vsq; ad vesperam corã viris ⁊ mulieribꝫ
Et dederunt omnes sensum ad legem.
Et stetit esdras sacerdos ⁊ lector legis
super ligneum tribunal quod fabricatũ
erat. Et steterunt ad eum matathias ⁊
samus. ananias açarias. vrias. eçechias
⁊ balsamus ad dexteram. ⁊ ad sinistram
faldeus. misael. malachias. abusthas.
sabus. nabadias ⁊ çacharias. Et assum
psit esdras librum coram omni multi
tudine: presidebat enim in gloria in con
spectu omnium. Et cum absoluisset le
gem omnes recti steterunt. ⁊ benedixit
esdras dominum deum altissimum: de
um sabbaoth omnipotentez. Et respõ
dit omnis populus amen. Et eleuatis
sursum manibus: procidentes in terrã
adorauerunt dominum. iesus et banae
us et sarebias et iaddimus et accubus
⁊ sabbatheus ⁊ calithes ⁊ açarias ⁊ iora
dus et ananias ⁊ philias leuite qui do
cebãt legẽ domini. ⁊ in multitudine le
gebant legem domini. ⁊ preferebant sin
guli eos qui intelligebãt lectionẽ. Et di
xit atharathes esdre pontifici et lectori

et leuitis qui docebant multitudinem: dicens: Dies hic sanctus est domino. Et omnes flebāt cum audissent legem Et dixit esdras. Digressi g̃ manducate pinguissima q̃q; ⁊ bibite dulcissima q̃q; ⁊ mittite mūera his q̃ nō hn̄t. Sanct⁹ eniz est hic dies dn̄i ⁊ nolite mesti esse. Dn̄s.n.clarificabit vos. Et leuite denū ciabāt ī publico oīb⁹.dicētes: Dies hic scūs est. Nolite mesti esse. Et abierunt oēs māducare ⁊ bibere ⁊ epulari. ⁊ dare munera his qui nō hēbant vt epulent̄ Magnifice.n.sunt exaltati ꝟbis q̃b⁹ e⁄ docti sunt. Et ꝯgregati sunt vniuersi in hierl'm celebrare leticiam: ſm testamen tum domini dei israel.

Explicit liber Esdre secundus. Inci cipit liber Esdre tertius. Capitulū I

Liber esdre ꝓphete secun⁄ dus. filij sarei. filij açarei. filij helchie. filij sadanie. fi lij sadoch. filij achitob fi⁄ lij achie. filij phinees. filij heli. filij āerie. filij asiei. filij marimoth. filij arna. filij oçie. filij borith. filij abisei filij phinees. filij eleaçar. filij aarō ex tri bu leui. qui fuit captiuus in regiōe me dor̄ in regno artaxerxis regis persar̄. Et fcm̄ est ꝟbū dn̄i ad me dicēs: Vade et nūcia ꝓpl'o meo facinora ipsoruz ⁊ filijs eor̄ iniq̃tates q̃s in me admiserunt: vt nuncient filijs filior̄ qr pctā parētū ip̄o rum in illis creuerūt. Obliti enī mei sa crificauerūt dijs alienis. Nōne ego edu xi eos de terra egypti. de domo ſuitutis Ipsi aūt irritauerūt me. ⁊ consilia mea spreuern̄t. Tu aūt excute comā capitis tui. ⁊ ꝓijce oīa mala sup̄ illos: qm̄ nō obe dierūt legi mee. Populus aūt est indi⁄ sciplinatus. Usqueq̃ eos sustinebo q̃b⁹ tanta bn̄ficia ꝯtuli? Reges multos ꝓpt̄ eos subuerti: pharaonē cū pueris suis ⁊ omnē exercitū eius p̄cussi. Oēs gētes a facie eor̄ p̄didi ⁊ in oriēte ꝓuinciaruz duarum populos tyri ⁊ sidonis dissipa ui. ⁊ omēs aduersarios eoruz interfeci. Tu vero loquere ad eos dicens. Hec di cit dominus. Nempe ergo vos per mare trasmeaui. ⁊ plateas vobis initio muni tas exhibui. Ducez vobis dedi moysen ⁊ aaron sacerdotē: lucem vobis p̄ colū⁄ nam ignis p̄stiti. ⁊ magna mirabilia feci in vobis. Vos aūt mei obliti estis dicit dn̄s. Hec dicit dn̄s oīpotens. Contur⁄ nix vobis in signo fuit: castra vobis ad tutelam dedi. ⁊ illic murmurastis. ⁊ nō triūphastis in nomine meo de perditio ne inimicor̄ vestror̄. sed adhuc nūc vsq̃ murmurastis. Ubi sunt beneficia q̃ p̄sti ti vob̄? Nōne in deserto cū esuriretis ꝓ clamastis ad me dicētes: vt quid nos ī desertū istud adduxisti interficere nos? Melius nobis fuerat seruire egyptijs q̃ mori in deserto h̄. Ego dolui gemitus vestros ⁊ dedi vobis māna in escā. Pa⁄ nem angelor̄ māducastis. Nōne cū siti retis petrā excidi. ⁊ fluxerūt aq̃ in saturi tate? Propter estus folijs arbor̄ vos te xi. Diuisi vobis terras pingues: chana neos ⁊ phereçeos ⁊ philistinos a facie ve stra proieci. Quid faciā vobis adhuc di cit dn̄s? Hec dic̄ dn̄s oīpotēs. In deſto cū esset⁹ in flumīe ammorreo sitiētes et blasphemātes nomē meū. nō ignē vob̄ ꝓ blasphemijs dedi: sed mittēs lignū in aquā. dulce feci flumē. Quid tibi faciaz iacob? Noluisti obedire iuda. Trāsferaz me ad alias gētes. ⁊ dabo eis nomē me⁄ uz: vt custodiāt legitima mea. Qm̄ me dereliquist⁹. ⁊ ego vos derelinquā. Pe⁄ tentib⁹ vobis a me misericordiā nō mi⁄ serebor: qn̄ inuocabitis me. ego nō exau diā vos. Maculastis enī man⁹ vr̄as san guine. ⁊ pedes vr̄i impigri sunt ad com mittēda hoīcidia. Nō q̃si me d̄reliq̃st⁹: sz vosipsos dicit dn̄s: Hec dicit dn̄s oīpo⁄ tens. Nonne ego vos rogaui vt pater fi lios. ⁊ mater filias. et vt nutrix paruu⁄ los suos: vt essetis mihi in populum. ⁊ ego vobis in deum. et vos mihi in fili⁄ os. et ego vobis in patrem? Ita vos col legi. vt gallina pullos suos sub alas su⁄ as. Nō āt q̃d faciā vob̄? Proijciā vos a facie mea. Oblatiōez cū mihi attulerit⁹

auertam faciē meā a vobis. Dies.n.fe-
stos vr̄os ⁊ neomenia ⁊ circūcisiōes re-
pudiam. Ego misi pueros meos ꝓphe-
tas ad vos. qui acceptos interfecistis. ⁊
laniastis corpa eoꝝ: quorū sanguinē exq̄
rā dicit dn̄s. Hec dic̄ dn̄s oīpotēs: Do
mus vr̄a deſta ē. Proijciā vos sic̄ vēt⁹
stipulā. ⁊ filij ꝓcreationē nō facient: qm̄
mandatū meū neglexerūt: ⁊ qd̄ malum
est corā me fecerūt. Tradā dom⁹ vr̄as po
pulo veniēti q̄ me nō audiētes credunt
quibꝫ signa nō oñdi faciēt q̄ p̄cepi. Pro
phetas nō viderūt. ⁊ memorabūtur ini
quitatū eoꝝ. Testor ꝓpl'i veniēt̄ gr̄am. cu
ius ꝑuuli exultāt cū leticia me nō vidē
tes oculis carnalibꝫ sꝫ spū credētes q̄ di
xi. Et nūc frat̄ aspice q̄ gl'ia. ⁊ vide ꝓpl'm
veniētē ab oriēte: q̄bꝫ dabo ducatū abra-
am ysaac ⁊ iacob ⁊ osee ⁊ amos ⁊ michee
⁊ iohel ⁊ abdie ⁊ ione ⁊ naum ⁊ abachuc
sophonie. aggei. çacharie ⁊ malachiꝫ q̄ ⁊
angelus domini vocatus est. II

Hec dicit dn̄s. Ego eduxi ꝓpl'm
istū de ſuitute: q̄bꝫ mādata de-
di ꝑ pueros meos ꝓphetas q̄s
audire noluerūt: sꝫ irrita fecer̄t mea cō-
silia. Mater q̄ eos generauit. dicit illis
Ite filij: qꝛ ego vidua sum et derelicta.
Educaui vos cū leticia. ⁊ amisi vos cuꝫ
luctu ⁊ tristicia. Qm̄ peccastis corā dn̄o
deo vr̄o. ⁊ qd̄ malū ē corā eo fecist̄. Mo
do aūt q̄d faciā vobis? Ego vidua sum
⁊ derelicta. Ite filij. ⁊ petite a dn̄o miſi-
cordiā. Ego aūt te pr̄ testē inuoco super
mr̄em filioꝝ qui noluerūt testamētum
meū ſuare vt des eis ꝯfusionē ⁊ mr̄em
eoꝝ in direptionē: ne generatio eoꝝ fiat
Dispergant̄ in gētes noīa eoꝝ. deleant̄
a terra qm̄ spreuerūt sacr̄m meū. Ue ti-
bi assur: q̄ abscōdis iniq̄s penes te. Gēs
mala memorare quid fecerim sodome
⁊ gomorre q̄ꝝ terra iacet in piceis gleb̄
⁊ aggeribꝫ cineꝝ. Sic dabo eos qui me
nō audierūt. dicit dn̄s oīpotēs. Hec di-
cit dn̄s ad esdrā. Nuncia ꝓpl'o meo: qm̄
dabo eis regnum hierusalē quod datu-
rus eram israel. Et sumam mihi glori-
am illoꝝ. ⁊ dabo eis tabernacula eterna
que preꝑaueram illis. Lignuꝫ vite erit
illis in odorem vnguenti. ⁊ non labora-
bunt neqꝫ fatigabūtur. Ite: ⁊ accipiet̄.
Rogate vobis dies paucos vt immorē
tur. Jam paratū est vobis regnum. Vi
gilate. Testare celū ⁊ terrā. Contriui eī
malū ⁊ creaui bonum: qꝛ viuo ego dicit
dn̄s. Mater amplectere filios tuos: e-
duca illos cū leticia. Sicut colūba con
firma pedes eoꝝ: quoniam te elegi dicit
dn̄s. Et resucitabo mortuos de locis su
is. ⁊ de monumētis educā illos: quoniā
cog̃ui nomē meū ī isrl'. Noli timere ma
ter filioꝝ quoniā te elegi dicit dominus
Mittam tibi adiutoriū pueros meos
esaiam ⁊ hieremiā: ad q̄ꝝ ꝯsiliū sanctifi-
caui ⁊ paraui tibi arbores duodecī. g̃ua-
tas varijs fructibꝫ ⁊ totidē fontes fluē-
tes lac ⁊ mel. ⁊ mōtes īmēsos septē. hn̄-
tes rosam ⁊ liliū in q̄bꝫ gaudio īplebo fi
lios tuos. Viduā iustifica. pupillo iudi
ca. egenti da. orphanū tuere. nudū vesti
cōfractū ⁊ debilez cura. claudū irridere
noli. tutare mancum. ⁊ cecū ad visionē
claritatis mee admitte. Senem ⁊ iuue
nē intra muros tuos ſua. mortuos vbi
inueneris signans commēda sepulcro:
⁊ dabo tibi primam cessionem in resur-
rectiōe mea. Pausa ⁊ quiesce populus
meus: quia veniet requies tua. Nutrix
bona nutri filios tuos confirma pedes
eorum. Seruos quos tibi dedi: nemo
ex eis interiet: Ego enim eos requiram
de numero tuo. Noli fatigari. Cum enī
venerit dies pressure ⁊ angustie: alij plo
rabunt ⁊ tristes erunt: tu autem hila-
ris ⁊ copiosa eris. Zelabunt gentes et
nil aduersus te poterūt dicit dn̄s. Ma-
nus mee tegēt te: ne filij tui gehennam
videant. Jocūdare mater cū filijs tuis
qꝛ ego te eripiā dicit dn̄s. Filios tuos
dormiētes memorare: qm̄ ego eos edu-
cā d̄ lateribꝫ terre. ⁊ mīam cū illis faciā
qm̄ misericors sum. dic̄ dn̄s omīpotēs:
Amplectere natos tuos vsqꝫ dū venio
⁊ prestē illis misericordiā: qm̄ exuberāt
fontes mei. et gratia mea non deficiet.
Ego esdras preceptum accepi a dn̄o in

mõte oreb. vt irẽ ad isrl'. Ad q̃s cũ veni/
rem reprobauerũt me. ⁊ respuerũt mã/
datũ dñi. Ideoq; vobis dico gẽtes: que
auditis ⁊ intelligitis. Expectate pasto/
rem vr̃m requiẽ eternitatis dabit vob
qm̃ in p̃mo est ille qui i fine seculi ad/
ueniet. Parati estote ad p̃mia regni. q̃
lux p̃petua lucebit vobis. p̃ eternitatem
tp̃is. Fugite vmbrã seculi hui⁹. Accipi/
te iocũditatẽ gl'ie vr̃e. Ego testor palam
saluatorẽ meu: cõmẽdatũ vnũ accipi/
te ⁊ iocũdamini: gr̃as agẽtes ei qui vos
ad celestia regna vocauit. Surgite ⁊ sta
te. ⁊ videte numerũ signator̃ in conui/
uio dñi. Qui se de vmbra seculi trãstu/
lerũt splẽdidas tunicas a dño accep̃t
Recipe sion numer̃ tuũ. ⁊ p̃clude candi
datos tuos qui legẽ domini cõpleuerũt
Filior̃ tuor̃ q̃s optabas plenus est nũe
rus. Roga imperium dñi: vt sanctifice
tur p̃ps tuus qui vocatus est ab initio.
Ego esdras vidi in mõte sion turbam
magnam quã nũerare non potui. ⁊ oẽs
canticis collaudabãt dñm. Et i medio
eor̃ erat iuuenis statura celsus. eminẽ/
tior omĩb illis ⁊ singulis eor̃ capitib
imponebat coronas ⁊ magis exaltabat.
Ego aũt miraculo tenebar. Tũc inter/
rogaui angelũ ⁊ dixi. Qui sunt hi dñe?
Qui rñdens dixit mihi: Hi sunt q̃ mor
talem tunicã deposuerũt. ⁊ immortalez
sumpserũt. ⁊ p̃fessi sunt nomẽ dei. Ho/
do coronãtur ⁊ accipiũt palmas. Et dixi
angelo: Ille iuuenis q̃s est qui eis coro
nas imponit ⁊ palmas in man⁹ tradit?
Et rñdẽs. dixt mihi. Ipse est filius dei:
quẽ in seculo cõfessi sunt. Ego aũt ma/
gnificare eos cepi: qui fortiter p̃ nomĩe
dñi steterũt. Tunc dixit mihi angelus.
Vade annũcia p̃plo meo qualia ⁊ quan
ta mirabilia dñi dei vidisti. III

Anno tricesimo ruine ciuitatis
erã in babylone et p̃turbatus
sum sup̃ cubiculo meo recũbẽs
Et cogitatiões mee ascẽdebant sup̃ cor
meũ: qm̃ vidi desertionẽ sion. ⁊ abundã
tiam eor̃ qui habitabant in babylone.
Et ventilatus est spũs meus valde. Et
cepi loqui ad altissimuz vba timorata.
Et dixi: O dñator dñe tu dixisti ab ini/
tio qñ plantasti terrã. ⁊ h̃ solus. ⁊ impe/
rasti p̃plo. ⁊ dedisti adã corpus mortuuz
sed ⁊ ipsum figmẽtũ manuũ tuar̃ erat:
⁊ insufflasti in eũ spũm vite. ⁊ factus est
viuẽs corã te. ⁊ induxisti eũ in paradiso
quẽ plãtauerat dextera tua anteq; terra
aduentaret. Et huic mandasti diligere
viam tuã. ⁊ p̃teriuit eam. ⁊ statim insti/
tuisti in eo mortẽ ⁊ in natiõib ei⁹ ⁊ na/
te sunt gẽtes ⁊ trib⁹ ⁊ p̃pli ⁊ cognatiões
q̃r nõ est nũerus. Et ambulauit vnaq;/
q; gẽs in voluntate sua. ⁊ mira agebãt co/
rã te. ⁊ spernebãt p̃cepta tua. Iterũ aũt
in tpe induxisti diluuiũ sup̃ inhabitan/
tes seculũ. ⁊ perdidisti eos. Et fc̃m est in
vnoq;z eor̃ sicut ade mori: sic his diluui
uz. Dereliq̃sti aũt vnũ ex his noe cuz do
mo sua. ⁊ ex eo iusti oẽs. Et factũ est cuz
cepissent multiplicari qui habitabãt su
per terrã. ⁊ multiplicauerũt filios ⁊ po/
pulos ⁊ gẽtes multas ⁊ ceperũt iterato
impietatẽ facere plus q̃; pores. Et fc̃m
est cũ iniq̃tatẽ facerẽt corã te: elegisti ti/
bi vir̃ ex his cui nomẽ erat abraã. Et di
lexisti eũ. ⁊ demõstrasti ei soli voluntatez
tuã. Et disposuisti ei testamentum eter
num et dixisti ei vt non vnq; derelinq;/
res semẽ ei⁹. Et dedisti ei ysaac. ⁊ ysaac
disti iacob et esau. Et segregasti tibi ia/
cob: esau autem separasti. Et factus est
iacob in multitudine magna. Et factuz
est cum educeres semen eius er egypto
adduxisti super montem sina. Et incli/
nasti celos ⁊ statuisti terram. et commo
uisti orbem: et tremere fecisti abyssos ⁊
conturbasti seculum et transijt gloria
tua portas quattuor ignis ⁊ terremot⁹
et spiritus ⁊ gelu. vt dares semini iacob
legẽ. ⁊ generationi israel diligentiã. Et
nõ abstuliisti ab eis cor malignũ: vt face
ret lex tua i eis fructũ. Cor ei malignuz
baiulãs p̃m⁹ adã trãsgressus ⁊ vict⁹ ẽ: sic
⁊ oẽs q̃ de eo nati sunt. Et fcã ẽ p̃manẽs
infirmitas. ⁊ lex cũ corde p̃pli cũ maligni/
tate radicis. ⁊ discessit q̃ bonũ ẽ. ⁊ man
sit malignũ. Et trãsierũt tpa ⁊ finiti sũt

anni. ⁊ suscitasti tibi ꝑuuz nomīe dauid
⁊ dixisti ei edificare ciuitatē noīs tui. et
offerre ibi in eadē thus ⁊ oblatiōes. Et
fcm̄ est h̄ ānis multis. ⁊ dereliq̄rūt qui
habitabāt ciuitatē in oībꝫ faciētes sicut
fecit adam ⁊ oēs generatiōes eiꝰ. Ute-
bātur eī ⁊ ipsi corde maligno. Et tradi-
disti ciuitatē tuā in manibꝫ inimicoruz
tuoꝝ: Nunquid meliora faciūt qui ha-
bitāt babylonē? Et ꝓpter h̄ dn̄abit̄ siō.
Factū est cū venissem huc et vidissem ī
pietates q̄ꝝ nō est numerus. ⁊ delinquē
tes multos: vidit anīa mea h̄ tricesimo
anno ⁊ excessit cor meū: qm̄ vidi quō su
stines eos peccātes: ⁊ pepercisti impie a-
gentibꝫ. ⁊ ꝑdidisti ꝓpl'm tuū ⁊ ꝯseruasti
inimicos tuos ⁊ non significasti. Nihil
memini quō debeat derelinqui via hec.
Nūquid meliora facit babylō q̄z siō: aut
alia gens cognouit te p̄ter isrl'? Aut que
tribꝫ crediderūt testamentis tuis sicut
iacob? Quaꝝ merces nō cōparuit: neqꝫ
labor fructificauit. Pertrāsiēs eniz per-
trāsiui in gentibꝫ ⁊ vidi abūdantes eas
⁊ nō memorātes mandatoꝝ tuoꝝ. Nūc
ergo pōdera in statera nr̄as iniquitates
⁊ eoꝝ qui hītāt in seculo. ⁊ nō inuenie t̄
nomen tuū nisi in isrl'. Aut qn̄ non pec-
cauerūt in cōspectu tuo qui hītant ter-
ram: aut q̄ gens sic obseruauit mādata
tua? Hos q̄dē ꝑ noīa inuenies seruasse
mādata tua. gētes āt nō īuenies. IIII

Et rn̄dit ad me āgelus qui mis-
sus est ad me cui nomē huriel.
⁊ dixit mihi: Excedens excessit
cor tuū in seculo hoc. ⁊ cōprehendere co-
gitas viam altissimi. Et dixi: Ita domi
ne meus. Et rn̄dit mihi. et dixit: Tres
vias missus sum on̄dere tibi. ⁊ tres sil'i-
tudines ꝓponere corā te. de quibꝫ mihi
si renūciaueris vnā ex his. ⁊ ego tibi de
mōstrabo viā quā desideras videre ⁊ do
cebo te vnde sit cor malignū. Et dixi: Lo
quere dn̄e meus. Et dixit ad me: Uade
pōdera mihi ignis pondus: aut mēsura
mihi flatum venti: aut reuoca mihi diē
que p̄terijt. Et rn̄di ⁊ dixi: Quis nato-
rum poterit facere vt me interroges de
his? Et dixit ad me. Si essem interro-
gans te dicēs: quāte habitatiōes sunt ī
corde maris. aut quāte vene sunt in prī
cipio abyssi. aut q̄nte vene sunt sup̄ fir-
mamētū. aut q̄ sunt exitꝰ ꝑadisi: diceres
mihi fortassis ī abyssuz nō d̄scēdi. neqꝫ ī
infernū adhuc: neqꝫ in celū nūq̄ ascēdi
Nunc aūt nō interrogaui te nisi de igne
⁊ vento ⁊ die per quē trāsisti: ⁊ a quibꝫ se
parari non potes. ⁊ non rn̄disti mihi de
eis. Et dixit mihi. Tu q̄ tua sunt tecuz
coadolescentia non potes cognoscere:
Et quō poterit vas tuū capere altissimi
viam. ⁊ iam exterius corrupto seculo ī-
telligere corruptionē euidentem in fa
cie mea? Et dixi illi. Meliꝰ erat nos nō
esse q̄z adhuc viuentes viuere in impie
tatibꝫ ⁊ pati ⁊ non intelligere de qua re.
Et rn̄dit ad me ⁊ dixit. Proficiscēs pro
fectus sum ad siluā lignoꝝ campi: ⁊ co-
gitauerunt cogitationē ⁊ dixerūt: Ue-
nite ⁊ eamus ⁊ faciamus ad mare bellū
vt recedat coram nobis ⁊ faciamus no-
bis alias siluas. Et similiter fluctꝰ ma-
ris ⁊ ipsi cogitauerunt cogitationem. ⁊
dixerunt: Uenite ascendentes debella-
mus siluas campi. vt ⁊ ibi cōsumemus
nobismetipsis aliam regionem. Et fa-
ctus est cogitatus silue in vanū. Uenit
enī ignis. ⁊ ꝯsumpsit eā. Similiter ⁊ co
gitatus fluctuū maris. Stetit enī are-
na ⁊ ꝓhibuit eos. Si enī esses iudex ho
rū: quē incipes iustificare: aut quez ꝯdē
nare? Et rn̄di ⁊ dixi: Utiqꝫ vnam cogita
tionē cogitauerunt. Terra enim data ē
silue ⁊ mari locus portare fluctus suos
Et respondit ad me. ⁊ dixit: Bene tu iu-
dicasti. Et quare non iudicasti tibimet-
ipsi? Quēadmodum enī terra silue da
ta ē. ⁊ mare fluctibꝫ suis: sic qui sup̄ ter-
rā inhītāt q̄ sunt sup̄ t̄rā ītelligere solū-
mō pn̄t. ⁊ q̄ sup̄ celos q̄ sup̄ altitudinez
celoꝝ. Et rn̄di. ⁊ dixi. Deꝑcor te dn̄e. vt
mihi det̄ sensus intelligēdi. Nō enī vo-
lui int̄rogare de supioribꝫ tuis: sz de his
que ꝑtrāseunt ꝑ nos q̄tidie: ꝓpter quid
israel datus in opprobriū gentibꝫ quez
dilexisti ꝓpl'm datus est tribubꝫ impijs:

⁊ lex patrū nostroꝝ in interituz ꝺucta
est.⁊ ꝺispositiões scripte nusq; sunt.⁊ ꝑ
trāsiuimus ꝺe seculo vt locuste. et vita
nostra stupor⁊ pauor:⁊ nec ꝺigni sum⁹
misericoꝛꝺiā cōsequi. Sed quiꝺ faciet
nomini suo qꝺ inuocatuz est supꝝ nos:
Et ꝺe his interrogaui.⁊ respōꝺit aꝺ me
⁊ ꝺixit: Si fueris plurimū scrutatus.
frequēter miraberis. Qm̄ festinās festi
nat seculū ptrāsire.⁊ non capit porꝛtare
que in futuris tēpiꝺ iustis repꝛomissa
sunt:qm̄ plenū iniusticia est seculū ꝺ et
infirmitatiꝺ. De quiꝺ aūt introgas:
ꝺicā: Semiatū est enī malū.⁊ neꝺum
ꝛenit ꝺestructio ipsius. Si g̃ nō inuer⁊
sum fuerit qꝺ seminatū est.⁊ ꝺiscesserit
locus vbi semiatū est malū:non ꝛeniet
vbi semiatū est bonuz. Qm̄ gramen se⁊
minis mali semiatū est in coꝛꝺe aꝺā ab
initio.⁊ quātum impietatis generauit
vsq; nūc.⁊ generat vsq; cū ꝛeniat area.
Estima aūt apuꝺ te gramen mali semi
nis q̄ntū fructū impietatis generauit:
qm̄ secate fuerīt spice q̄ꝝ nō est nūerus:
q̄; magnā areā incipient facere. Et rn̄ꝺi
⁊ ꝺixi. Quō.⁊ qm̄ hꝛc: Quare moꝺici et
mali āni nr̄i: Et rn̄ꝺit aꝺ me.⁊ ꝺixit mi
hi. Nō festines tu supꝝ altissimū. Tu enī
festinas inaniter eē supꝝ ipm. Naz excel⁊
sus tu⁹ mult⁹. Nōne ꝺe his introgaue⁊
rūt aīe iustoꝝ in ꝓmptuarijs suis ꝺicen
tes: Usqueq̄ spero sic⁊ qm̄ ꝛeniet fruct⁹
aree mercedis nr̄e: Et rn̄ꝺit aꝺ ea hiere
mihel archāgelus.⁊ ꝺixit. Qm̄ implet⁹
fuerit nūerus seminū in ꝛobis:qm̄ i sta
tera pōꝺerauit seculū⁊ mēsura mesura
uit tpa.⁊ numero numerauit tpa.⁊ nō
cōmouit nec excitauit vsq; ꝺū impleaꝰ
pꝛeꝺicta mēsura. Et rn̄ꝺi.⁊ ꝺixi: O ꝺña⁊
toꝛ ꝺn̄e:sed⁊ nos oēs pleni sum⁹ impie
tate. Et ne forte ꝓpter nos nō impleanꝰ
iustoꝝ aree:ꝓpter pctā inhabitātiū supꝝ
terrā. Et rn̄ꝺit aꝺ me.⁊ ꝺixit: Uaꝺe⁊ in
terroga pꝛegnātē si quāꝺo impleuerit
nouē mēses suos.aꝺhuc poterit matrix
eius retinere partū in semetipsa. Et ꝺi
xi: Non pōt ꝺn̄e. Et ꝺixit aꝺ me: In in⁊
ferno ꝓmptuaria aīaꝝ.matrici assimila
ta sunt. Quēaꝺmoꝺū enī illa festinat q̄
parit effugere nccitatē part⁹.sic⁊ ꝺ festi
nat reꝺꝺere ea q̄ cōmēꝺata sunt. Ab ini
tio tibi ꝺemōstrabiꝰ ꝺe his q̄ ꝙcupiscis
viꝺere. Et rn̄ꝺi:⁊ ꝺixi. Si inueni gram
ante oculos tuos.⁊ si possibile ē.⁊ si iꝺo⁊
ne⁹ sum:ꝺemōstra mihi si pl⁹ q̄; ꝓteritū
sit hꝛꝛenire:aut plura ptrāsierūt supꝝ q̄;
futuꝝ ē. Quiꝺ ptrāsiuit scio.q̄ꝺ aūt futu
rū sit ign̄o. Et ꝺixit aꝺ me:. Sta supꝝ ꝺex
terā ptē.⁊ ꝺemōstraꝺo tibi interꝓtatiōez
similituꝺis. Et steti⁊ viꝺi.⁊ ecce fornax
arꝺēs trāsiit coꝛā me. Et fum⁹ ē cū trāsi⁊
ret flāma viꝺi:⁊ ecce superauit fumus:
Post hꝛc trāsiit coꝛā me nubes plena a⁊
que.⁊ immisit pluuiā impetu mlt̄ā. Et
cū trāsisset impet⁹ pluuie supauerūt in
ea gutte. Et ꝺixit aꝺ me.cogita tibi. Si
cut cresci pluuia āpli⁹ q̄; gutte.⁊ ignis
q̄; fum⁹:sic supabūꝺauit q̄ trāsiuit mē⁊
sura. Supauerūt aūt gutte⁊ fum⁹. Et
oꝛaui.⁊ ꝺixi. Putas viuo vsq; in ꝺieb⁹
illis: Uel q̄ꝺ erit in ꝺiebus illis: Rn̄ꝺit
aꝺ me.⁊ ꝺixit. De signis ꝺe quiꝺ me i⁊
terrogas et ꝓte possum tibi ꝺicere. ꝺevi
ta aūt tua n̄ suz miss⁹ ꝺicere tibi:z nescio

De signis autem:ecce ꝺies ⁊v
ꝛenient in quiꝺ appꝛehenꝺen⁊
tur qui inhabitant terrā in cen
su multo.⁊ abscondetur ꝛeritatis via⁊
sterilis erit a fiꝺe regio et multiplica⁊
bitur iniusticia super hanc quam ipse
tu vides.⁊ super quam auꝺisti olim. et
erit impositio ꝛestigio q̄; nunc vides re
gnare regionem.⁊ viꝺebunt eam ꝺeser⁊
tam. Si autem tibi ꝺederit altissimus
viuere viꝺebis post tertiam tubam. et
relucescet subito sol noctu.et luna ter i
ꝺie.et ex ligno sanguis stillabit.et lapis
ꝺabit ꝛocem suam⁊ popuꝺi cōmouebū
tur⁊ regnabit quem non sperēt qui in⁊
habitant super terram⁊ volatilia com⁊
migrationē facient. et mare sodomiti⁊
cū pisces reiciet.et ꝺabit ꝛocem noctu
quam non nouerant mlt̄i. Omēs autē
auꝺient ꝛocē eius. Et chaos fiet per lo⁊
ca mlt̄a.⁊ ignis frequent⁹ remittet.⁊ be⁊
stie agreste trāsmigrabūt.⁊ mulieres

menstruate parient monstra. et in dul-
cibꝫ aquis salse inuenient̃. et amici oẽs
semetip̃os expugnabũt. et abscondetur
tunc sensus. et intellectus sep̃abitur in
ꝓmptuariũ suuꝫ. et queret̃ a multis et
nõ inuenie t̃. et multiplicabit̃ iniusticia
et incõtinentia sup̃ terrã. Et interroga
bit regio ꝓximã suã. et dicet: Nũquid p̃
te p̃trãsijt iusticia iustũ faciẽs? Et h̃ ne-
gabit. Et erit ĩ illo tp̃e. ⁊ sp̃abũt homĩes
et nõ ĩpetrabũt laborabũt ⁊ nõ dirigent̃
vie eorũ. Hec signa dicere tibi p̃missuꝫ
est mihi. Et si oraueris iterũ. ⁊ ploraue
ris sicut et nũc. et ieiunaueris septẽ die
bus: audies iterato horũ maiora Et eui
gilaui. et corpus meuꝫ horruit valde. et
aĩa mea laborauit vt deficeret Et tenuit
me qui venit angelus q̃ loquebat̃ ĩ me
et ꝯfortauit me ⁊ statuit me sup̃ pedes.
Et factũ est in nocte secunda. ⁊ venit ad
me salathiel dux populi. et dixit mihi.
Ubi eras? Et quare vultus tuꝰ tristis?
Aut nescis qm̃ tibi creditus est israel in
regione trãsmigrationis eoꝝ? Exurge
ergo et gusta panẽ. et nõ derelinq̃s nos
sicut pastor gregẽ suũ in manibꝫ luporũ
malignorũ. Et dixi ei: Uade a me et nõ
appropies ad me. Et audiuit vt dixi. et
recessit a me. Et ego ieiunaui diebus se
ptem vlulans et plorãs: sicut mihi mã-
dauit huriel angelus. Et factũ ẽ post di
es septẽ. ⁊ iterũ cogitatõnes cordis mei
moleste erãt mihi valde. Et resumpsit
aĩa mea sp̃m intellectꝰ. ⁊ iteꝝ cepi loqui
corã altissimo sermones. Et dixi: Domi
nator dñe ex oĩ silua terre et oĩbꝫ arbori
bus eiꝰ elegisti vineã vnicaꝫ. ⁊ ex oĩ ter
ra orbis elegisti tibi foueã vnã. ⁊ ex omĩ
bus floribꝫ orbis elegisti tibi liliũ vnũ.
⁊ ex oĩbꝫ abyssis maris replesti tibi riuũ
vnũ ⁊ ex oĩbꝫ edificat̃ ciuitatibꝫ scĩfica-
sti tibimetip̃i sion. ⁊ ex oĩbꝫ creatis vola
tilibꝫ noĩasti tibi columbã vnã. ⁊ ex oĩbꝫ
plasmatis pecoribꝫ prouidisti tibi ouem
vnã. ⁊ ex oĩbꝫ multiplicatis ꝓpl̃is acqui-
siuisti tibi ꝓpl̃m vnũ: ⁊ ab omibus ꝓba
tam legem donasti huic quẽ desiderasti
populo: Et nunc dñe vt quid tradidisti
vnũ pluribꝫ? Et p̃parasti sup̃ vnã radi-
cem alias: Et disp̃didisti vnicũ tuuꝫ in
multis. Et cõculcauerũt eũ qui ꝯtradi-
cebãt sponsionibꝫ tuis. quiq̃ tuis testa-
mẽtis nõ credebãt. Et si odiẽs odisti po
pulũ tuũ: tuis manibꝫ d̃bet castigari Et
factũ est cũ locutus essem sermones. et
missus ẽ angelus ad me qui ante vene-
rat ad me preterita nocte et dixit mihi.
Audi me ⁊ instruaꝫ te. et intẽde mihi et
adijciã corã te. Et dixi: Loq̃re dñe meꝰ.
Et dixit ad me. Ualde tu in excessu mẽ
tis factus es ꝓ israel. An plꝰ dilexisti eũ
q̃ qui eũ fecit? Et dixi ad eũ. Nõ dñe. sꝫ
dolẽs locutus sum. Torquẽt enĩ me re-
nes mei p̃ omnẽ horã querẽteꝫ apprehẽ
dere semitam altissimi. ⁊ inuestigare p̃-
teꝫ iudicij eiꝰ. Et dixit ad me: Nõ potes.
Et dixi: Quare dñe? Ad quid nascebar.
aut quare nõ fiebat matrix matris mee
mihi sepulcꝝ: vt nõ viderẽ laborẽ iacob
⁊ defatigationẽ generis isrl̃? Et dixit ad
me: Numera mihi que nec dũ venerãt.
et collige mihi disp̃sas guttas. Et reui
rida mihi aridos flores. ⁊ ap̃i mihi clau
sa promptuaria. et ꝓduc mihi inclusos
in eis flatus. Demõstra mihi vocis ima
ginẽ. et tũc ostendã tibi laborẽ quem ro
gas videre. Et dixi: Dñator dñe: q̃s enĩ
est qui põt hec scire. nisi qui cũ hoĩbꝫ ha-
bitationẽ nõ habet? Ego aũt insipiẽs et
quõ potero dicere de his quibꝫ me inter
rogasti? Et dixit ad me. Qũo nõ potes
facere vnũ de his que dicta sunt: sic nõ
poteris inuenire iudiciũ meũ: aut in fi-
ne charitatẽ quam ꝓpl̃o ꝓmisi. Et dixi:
Sed ecce dñe: tu ꝓpe es his qui in finẽ
sunt. Et quid faciẽt qui ante me fuerũt
aut nos. aut hi qui post nos? Et dixit ad
me. Corone assimilabo iudiciũ meum.
Sicut nõ nouissimorũ tarditas: sic nec
prioꝝ velocitas. Et rñdi. et dixi: Nec po-
teras facere eos qui facti sunt. ⁊ q̃ sunt.
et q̃ futuri sũt in vnũ: vt celerius iudici
um tuũ ostẽdas? Et rñdit ad me. ⁊ dixit
Nõ põt festinare creatura sup̃ creatorẽ
nec sustinere seculum eos qui in eo cre
andi sunt in vnum Et dixi: Quomodo

diriſti ſeruo tuo: qm̃ viuificās viuifica/
caſti a te creatā creaturā in vnum. et ſu
ſtinebat creatura: poterit ⁊ nunc pꝛetare
pm̃tes in vnum. Et dixit ad me: Inter
roga matricē mulieris. ⁊ dices ad eā Et
ſi paris: q̄re p tp̄s: Roga ergo eā: vt det
decē in vnū. Et dixi: Nō vtiq; poterit: ſz
ſm tp̄s. Et dixit ad me. Et ego vidi ma
tricē terre hꝭ qui ſemīati ſunt ſup eā p
tp̄s. Quēadmodū enī infans nō parit
ea q̄ ſenū ſnt: ſic ego diſpoſui a me crea/
tuz ſeculū. Et interrogaui. et dixi: Cum
iaz dederis mihi viā loquar coꝛā te: Nā
mater nr̄a de qua diriſti mihi. adhuc iu
uenis ē: iam ſenectuti appꝛopinq̄t. Et
rn̄dit ad me. ⁊ dixit. Interroga eā q̄ pa/
rit. ⁊ dicet tibi. Dices enī ei: Quare q̄s
pepiſti nūc. non ſunt ſimiles hꝭ qui añ
te. ſi mioꝛes ſtatura: Et dicet tibi ⁊ ipa.
Alq̄ ſunt qui in iuuētute virtutis nati
ſunt: ⁊ alq̄ qui ſub tp̄e ſenectutꝭ deficiē/
te matrice ſūt nati. Cōſidera g̃ ⁊ tu qm̃
minoꝛi ſtatura eſtis p̄ hꝭ q̄ ante vos. et
qui poſt vos mioꝛi q̄z vos. q̄ſi iā ſeneſcen
tes creature ⁊ foꝛtitudinē iuuētutꝭ p̄te/
reūtes. Et dixi: Rogo dn̄e ſi inueni gra
tiā añ oculos tuos: demōſtra ſuo tuo p̄
quē viſites creaturam tuam. VI

Et dixit ad me: Initio treni oꝛb
et anteq̄z ſtarēt exitus ſeculi et
anteq̄z ſpirarēt conuētōes ven
torū. et anteq̄z ſonarēt voces tonitruū.
et anteq̄z ſplenderēt nitoꝛes coꝛuſcatio
num. ⁊ anteq̄z cōfirmarent fundamēta
paradiſi: anteq̄z viderent decoꝛi floꝛeſ. ⁊
anteq̄z cōfirmarent mote virtutes. anq̄z
colligerent inumerabiles militie ange
loꝛū ⁊ anteq̄z extollerent altitudies aer̄
et anteq̄z noiarent mēſure firmamēto/
rum. ⁊ anteq̄z eſtuarēt camini in ſion. ⁊
anteq̄z inueſtigarent p̄tes anni. ⁊ añq̄z
abalienarent eoꝛ q̄ nūc peccāt adinuen
tiones ⁊ cōſignati eſſent q̄ fidē thꝭſauri
çauerūt: tūc cogitaui et facta ſunt p me
ſolū ⁊ nō p aliū. et finis p me ⁊ nō p ali
um. Et rn̄di. ⁊ dixi: Que erit ſp̄atio tē/
poꝛū: Aut qn̄ pꝛioꝛis finis ⁊ ſequēt̄z ini/
tium: Et dixit ad me. Ab abꝛaham vſq̄
ad ỿſaac qn̄ nati ſunt ab eo iacob ⁊ eſau
manus iacob tenebat ab initio calcane
um eſau. Finis enī hꝰ ſeculi eſau et
pꝛincipiū ſequētis iacob. Homīs man⁹
inter calcaneū et manū. Aliud noli q̄re
re eſdra. Et rn̄di. et dixi: O dn̄ator dn̄e.
ſi inueni gr̃am ante oculoſ tuos: oꝛo vt
demōſtres ſeruo tuo finē ſignoꝛū tuoꝛū
quoꝛū partē mihi demōſtraſti nocte pꝛe
cedēte. Et rn̄dit. et dixit ad me: Surge
ſup̄ pedes tuos. ⁊ audi vocē pleniſſimaz
ſonitus. Et erit ſicut cōmotio: nec com
mouebit̄ loc⁹ in quo ſtes ſup eū. Ideo
cū loquit̄ tu nō expaueas: qm̃ ỏ fine ver
bum. et fundamētuz terre intelligitur:
q̄m̃ de ipīs ſermo tremiſcit ⁊ cōmouet̄.
Scit enī qm̃ finē eoꝛū oꝛtet cōmuta
ri. Et factū eſt cū audiſſez. ſurreꝛi ſuper
pedes meos. ⁊ audiui. et ecce vox loquēs
et ſonus eius ſicut ſonus aquarū mul/
taruz. Et dixit: Ecce dies veniūt. et erit
qn̄ appꝛopinq̄re incipiā vt viſitē habitā
tes in terra. et qn̄ inquirere incipiaz ab
eis qui iniuſte nocuerūt iniuſticia ſua.
et qn̄ ſuppleta fuerit humilitas ſion et
cū ſupſignabit̄ ſeculū quod incipiet per
tranſire: hec ſigna faciaz. Libꝛi aperient̄
ante faciē firmamēti. et oēs videbūt ſi/
mul. et anniculi infantes loquent̄ voci
bus ſuis. ⁊ pꝛegnātes imaturos pariēt
infantes trium et quattuoꝛ menſium
et viuent et ſuſcitabuntur. Et ſubito
apparebunt ſeminata loca non ſemina
ta. et plena pꝛomptuaria ſubito inue/
nient vacua et tuba canet cū ſono. quaz
cū oēs audierint. ſubito expaueſcēt. Et
erit: in illo tp̄e debellabūt amici amicos
vt inimici. et expaueſcet terra cum hꝭ
Et vene fontiū ſtabūt. et nō decurrēt in
hoꝛis tribꝰ. Et erit oīs qui derelict⁹ fue/
rit ex oībꝰ iſtis quibꝰ p̄dixi tibi: ipe ſalua
bit̄. et videbit ſalutare meū et finē ſecu
li veſtri. Et videbūt qui recepti ſunt ho
mines qui moꝛtē nō guſtauerūt a nati/
uitate ſua. et mutabit̄ coꝛ inhabitātiuz
et q̄uertet̄ in ſenſum aliū. Delebit̄ enim
malū. et extinguet̄ dol⁹ Floꝛebit autē fi/
des. et vincet̄ coꝛruptela. ⁊ oñdet̄ vitas

que sine fructu fuit dieb tantis. Et factū est cū loquerer mihi. et ecce paulati intuebar sup eū ante quē stabā. et dixit ad me hec Veni tibi ondere tps ventu re noctis. Si g iter rogaueris. et iterū ie iunaueris septez diebus. iterz tibi renū ciabo hoz maiora p diez q audiui. Audi ta ē enī vox tua apd altissimū. Vidit enī fortis directiōz tuā. et puidit pudicitiā quā a iuuētute tua habuisti. et ppter hoc misit me demōstrare tibi hec oia et dice re tibi. Cōfide et noli timere. et noli festi nare cū poribz tēporibus cogitare vana. vt non pperes a nouissimis tēporibz. Et factū ē post hec et fleui iterz et similit ieiu naui septem diebz: vt suppleā tres hebdomadas q dicte sunt mihi. Et factū ē in octaua nocte et cor meū turbabat ita to i me et cepi loq coram altissimo. Inflā mabat enī spūs meus valde. et aia mea angriabat. et dixi: O dñe loquēs locutus es ab initio creature i pmo die dicēs: Fi at celū et terra. et tuū verbū opus perfe ctū. Et erat tūc spūs. et tenebre circūfe rebant et silentiū: sonus vocis hōis nō dum erat absēte. Tūc dixisti de thesauris tuis pferri lumē luminosū: q appareret opus tuū. Et die secūdo creasti spūm firmamēti. et imperasti ei vt diuideret et di uisionē faceret inter aquas: vt ps que dam sursuz recederet: ps vero deorsum maneret Et tertia die impasti aquis cō gregari in septia pte tre: ser no ptes sic casti et cōseruasti: vt ex his sint coram te ministrātia seminata a deo et culta. Ver bū enī tuū pcessit. et opus statim fiebat Processit enī subito fructus multitu dinis imensus et cōcupiscentie gustus multiformes et flores colore imutabili et odores oderamēti inuestigabilis. Et die tertio hec facta sunt. Quarta autez die impasti fieri solis splendorē: lune lu men. stellarū dispositionez. et imperasti eis vt deseruirēt futuro plasmato hominī Quinto aūt die dixisti septime pti vbi erat aq congregata vt procrearet aialia et volatilia et pisces. et ita fiebat. Aqua mu ta et sine aia q dei nutu iubebant aialia faciebat: vt ex hoc mirabilia tua natōes enarrēt. Et tūc cōseruasti duas aias no men vni vocasti enoch. et nomē secun de vocasti leuiathā. et sepasti ea ab alter utro. Nō enim poterat septia ps vbi erat aq congregata capere ea. Et dedisti enoch vnā partē que siccata ē tertio die vt ha bitet in ea: vbi sunt mōtes mille. Leui athan aūt dedisti septimā ptez humidā et seruasti eā vt fiat in deuoratione quibus vis et qn vis. Sexto aūt die impasti terre vt crearet coram te iumēta et bestias et reptilia et sup his adam. quez osti tuisti ducē sup oīb factis q fecisti. et ex eo educimur nos oēs quēq elegisti po pulū. Hec aūt oia dixi coram te dñe. q ppter nos creasti seculū. Residuas autez gentes ab adam natas dixisti eas nil esse. et qm saliue assimilate sunt. et quasi stillicidiū de vase similasti abundantiaz eorū. Et nūc dñe ecce iste gētes que i nihilū deputate sunt: ceperūt dñari nri et deuorare: nos autē populus tuus quez vocasti primogenitum vnigenitū emu latorem tuum. traditi sumus in manibus eoz. Et si ppter nos creatū est secu lū quare nō hereditatē possidemus cuz seculo? Usquequo hec?

VII

Et factū ē cuz voluissez loq verba hec: missus est ad me angelus q missus fuerat ad me primis no ctib. et dixit ad me: Surge esdra. et au di sermones quos veni loqui ad te. Et dixi: Loquere dn̄e meus. Et dixit ad me Mare positū est in spacioso loco vt eēt altū et imensuz: erit aūt ei introitus i an gusto loco posit': vt esset similis flumi nib Quis enī volens voluerit ingredi mare et videre eū vel dñari ei' si nō trā sierit angustū. in latitudinē venire quō poterit? Itē aliud. Ciuitas est edificata et posita in loco campestri: est aūt plena oīm bonorū. Introit' eius angustus et in pcipiti positus: vt esset a dextris qui dez ignis. a sinistris aqua alta: semita au tez ē vna sola inter eos posita. hoc est in ter ignē et aquā vt nō capiat semita ni si solūmō vestigiū hōis. Si aūt dabit ci

uitas homi in hereditatē. si nūq̄ antepo
situ ꝑiculū ꝑtransierit. quō accipiat he-
reditatē suā? Et dixi. Sic dñe. Et dixit
ad me. Sic est ⁊ israel ꝑs. Propter eos
enī feci seculū ⁊ qñ transgressus ē adam
ꝯstitutōes meas: iudicatū ē quod factū
est Et facti sūt introit⁹ hui⁹ seculi angu
sti ⁊ dolētes ⁊ laboriosi: pauci aūt ⁊ mali
⁊ ꝑiculoꝝ pleni ⁊ labore magnoꝑe fulti:
nā maioris seculi introitus spatiosi ⁊ se
curi. ⁊ faciētes īmortalitatis fructū. Si
ergo ingrediētes nō fuerūt ingressi qui
viuūt. angusta ⁊ vana hec: nō poterūt re
cipe q̄ sunt reposita. Nūc ḡ tu quare cō-
turbaris cū sis corruptibilis. ⁊ q̄d moue
ris tu cū sis mortalis? Et q̄re nō accepi
sti in corde quod futurū. sed qd̄ in pñti?
Rñdi. ⁊ dixi: Dñator dñe ecce disposui-
sti lege tua: qm̄ iusti hereditabūt h̄: Im
pij aūt ꝑibūt: iusti aūt ferēt angusta. spe
rātes spatiosa. Qui enī impie gesserūt
et angusta passi sūt. ⁊ spatiosa non vide
bunt. Et dixit ad me. Nō ē iudex sup̄ de
um: neq̄ intelligēs sup̄ altissimuz. Pe-
reunt enī multi pñtes: qꝛ negligit̄ q̄ añ
posita ē dei lex. Mādans enī mādauit de
us veniētib⁹ qñ venerunt: quid faciētes
viuerent. ⁊ quid obseruātes nō punirē
tur: Hi autē nō sūt ꝑsuasi ⁊ ꝯtradirerūt
ei. ⁊ ꝯstituerūt sibi cogitamē vanitatis. ⁊
ꝓposuerunt sibi circūuentōes delictoꝝ:
et supdixerūt altissimo nō esse. ⁊ vias ei⁹
nō cognouerunt ⁊ legē ei⁹ spreuerunt:
⁊ spōsiones ei⁹ abnegauerunt. ⁊ in legi
timis ei⁹ fidē nō habuerunt: ⁊ opa eius
nō ꝑfecerunt. Propt̄ h̄ esdra vacua va-
cuis. ⁊ plena plenis. Ecce tp̄s veniet. et
erit qñ venient signa q̄ p̄dixi tibi. Et ap
parebit spōsa ⁊ apparescēs ostendet̄ que
nunc subducit̄ terra ⁊ oīs q̄ liberatus ē
de p̄dictis malis. ipse videbit mirabilia
mea. Reuelabit̄ enī fili⁹ meus iesus cū
his q̄ cuz eo sunt. ⁊ iocundabuut̄ q̄ reli-
cti sunt in ānis q̄dringētis. Et erit post
ānos hos et morietur filius me⁹ christus:
et oēs qui spiramētuz hñt hoīes. et con
uertet̄ seculum in antiquum silentiuz
dieb⁹ septē sicut in prioribꝫ iudicijs. ita
vt nemo derelinquat̄. et erit post dies se
ptem: ⁊ excitabit̄ qd̄ nōduz vigilat secu-
luz. ⁊ morietur corruptuz. Et terra red
det q̄ in ea dormiunt. ⁊ puluis q̄ in eo si
lētio habitāt. ⁊ ꝓpmptuaria reddēt que
eis cōmēdate sunt aīe. Et reuelabit̄ al-
tissim⁹ sup̄ sedē iudicij. ⁊ ꝑtrāsibunt mi
serie. ⁊ lōganimitas ꝯgregabit̄. Iudiciū
autē solum remanebit: veritas stabit. et
fides cōualescet. Et opus subsequet̄. et
merces ostendet̄. et iusticie vigilabūt. ⁊
iniusticie nō dñabunt̄. Et dixi: Prim⁹
abraā ꝓpter sodomitas orauit: ⁊ moyses
ꝓ patribꝫ q̄ in deserto peccauerūt. et q̄ p⁹
eū pro isrl̄ in dieb⁹ achaç et samuelis et
dauid ꝓ ꝯfractōe. ⁊ salomō ꝓ eis qui ve
nerūt in sanctificatōez: et helias ꝓ his q̄
pluuiā acceperūt ⁊ pro mortuo vt viue
ret. et eçechias ꝓ ꝓpl̄o in dieb⁹ sennache
rib. ⁊ multi ꝓ multis. Si ergo mō quā
do corruptibile increuit. ⁊ iniusticia ml̄
tiplicata ē. et orauerūt iusti ꝓ impijs: q̄-
re et nūc sic nō erit? Et rñdit ad me. ⁊ di
xit: Presens seculū nō ē finis: gloria in
eo frequēs manet ꝓpter hoc orauerūt ꝓ
inualidis. Dies enī iudicij erit finis tē-
poris huius. et initiū tp̄is futuri īmor-
talitatis: in quo ꝑtrāsiuit corruptela so
luta ē intēperātia. abscisa ē incrudelitas
creuit aūt iustitia. orta est veritas. Tūc
enī nemo poterit saluare euz qui perijt.
neq̄ demergere qui vincit. Et rñdi. ⁊ di
xi: Hic sermo meus prim⁹ ⁊ nouissim⁹:
qm̄ melius erat nō dare terrā adam. vel
cū iam dedisset coercere eū vt nō pecca-
ret. Quid enī ꝓdest hoīb⁹ in pñti viue-
re in tristicia. ⁊ mortuos sperare punitō
nem? O tu quid fecisti adā. Si eniz tu
peccasti nō ē factus solius tu⁹ casus sed
et nr̄ qui ex te aduenimus. Quid enī ꝓ
dest nobis si ꝓmissum ē nobis īmortale
tp̄s: nos aūt mortalia opa egimus? Et
qm̄ p̄dicta est nobis perhennis spes: nos
vero pessimi vani facti sum⁹. Et qm̄ re-
posita sunt nobis habitacula sanitatis
et securitatis: nos vero male cōuersati
sum⁹. Et qm̄ reposita gloria altissimi ꝓ-
tegere eos qui tarde ꝯuersati sunt: nos

autē pessimis viis ambulauim⁹. Et qm̄
ondet paradisus cuius fructus incorru
ptus pseuerat in quo ē securitas et me
dela: nos vero nō ingrediem̄ In ingrat⁹
eni locis cōuersati sumus. Et qm̄ super
stellas fulgebūt facies eoꝝ qui abstinē
tiam habuerūt: nr̄e aūt facies sup tene
bras nigre. Nō eni cogitauimus viuen
tes qn̄ iniquitatē faciebamus ꝙ incipi
emus post mortē pati. Et rn̄dit. et dixit
Hoc ē cogitamētuz certaminis qd̄ cer
tabit qui sup terrā natus ē homo: vt si
victus fuerit patiat qd̄ dixisti: Si autē
vicerit recipiet quod dico: qm̄ hec ē vi
ta quā moyses dixit cū viueret ad ꝓplm
dicens: Elige tibi vitā vt viuas. Nō cre
diderūt aūt ei: sed nec post eum ꝓphetis
Sed nec mihi qui locutus suz ad eos:
qm̄ nō esset tristitia in pditionē eorū si
cut futurū est gaudiū sup eos quib⁹ per
suasa est salus. Et rn̄di. ⁊ dixi: Scio do
mine qm̄ vocat⁹ ē altissimus misericors
in eo ꝙ misereat in his q̄ nondū in secu
lo aduenerūt. ⁊ ꝙ miseret illis qui con
uersionē faciūt in lege ei⁹. et lōganimis
est qm̄ lōganimitatē pstat his qui pecca
uerūt quasi suis opib⁹. et munificus est
qm̄ quidē donare vult ꝓ exigētijs. ⁊ ml
te misericordie: qm̄ multiplicat magis
misericordias his qui pn̄tes sunt ⁊ qui
pterierūt ⁊ q̄ futuri sunt. Si eni nō ml
tiplicauerit misericordias suas. non vi
uificabit seculū cum his qui inheredi
tabāt in eo. Et donat: qm̄ si nō donaue
rit de bonitate sua. vt alleuient hi q̄ iniq̄
tatē fecerūt de suis iniquitatib⁹: nō pote
rit decies millesima ps viuificari homi
num. Et iudex. si nō ignouerit his q̄ cu
rati sunt verbo eius. ⁊ deleuerit multitu
dinem cōtemptionum: nō fortassis de
relinquerent in innumerabili multitu
dine nisi pauci valde. VIII

Et rn̄dit ad me. et dixit: Hoc se
culū fecit altissimus ꝓpter mul
tos futurū autē ꝓpter paucos.
Dicā aūt corā te similitudinem esdra.
Quō aūt interrogabis terrā. ⁊ dicet ti
bi: qm̄ dabit terrā multā mag⁹ vnd̄ fiat
fictile. puū aūt puluerē vn̄ aurū fit. sic ⁊
actus pn̄tis seculi. Multi quidē creati
sunt. pauci aūt saluabunt. Et rn̄di. ⁊ di
xi: Absorbe ergo aīa sensuz. et deuora qd̄
sapit. Cōuenisti eni obaudire. ⁊ ꝓpheta
re volēs. Nec eni tibi ē datū spaciū: nisi
solūmō viuere. O dn̄e si non pmittes
seruo tuo vt orem⁹ corā te. ⁊ des nobis
semē cordi ⁊ sensui culturā: vn̄ fruct⁹ fi
at: vn̄ viuere possit oīs corrupt⁹ qui por
tabit locū hoīs? Sol⁹ eni es. ⁊ vna plas
matio nos sum⁹ manuū tuarū sicut lo
cutus es. Et quō nūc i matrice plasma
tū ē corp⁹ ⁊ pst ās mēbra: ꝯseruat i igne
et aqua tua creatio. ⁊ nouē mēsib⁹ patit
tua plasmatio tuā creaturā q̄ in ea crea
ta est: ipm aūt qd̄ seruat ⁊ qd̄ ꝟuat vtra
q̄ ꝟuabunt. seruataq̄ qn̄q̄ iterū reddit
matrix q̄ in ea creuerūt. Impasti eni ex
ipis mēbris h̄ est māmillis pbere lac fru
ctui mamillaꝝ. vt nutriat id qd̄ plasma
tū est vsq̄ in tps aliquod. ⁊ postea dispo
nas eū tue misericordie Enutriuisti eū
tua iusticia. ⁊ erudisti euz in lege tua. et
corripuisti eū tuo intellectu. ⁊ mortifi
cabis eū vt tua creatura. ⁊ viuificab eū
vt tuū op⁹. Si ergo pdideris eū qui tā
tis laborib⁹ plasmat⁹ est: tuo iussu facile
est ordinari vt ⁊ id qd̄ fiebat seruaretur
Et nūc dn̄e dicā: de oī hoīe tu mag⁹ scis
de ꝓplo aūt tuo ob quē doleo. ⁊ de heredi
tate tua ꝓpter quā lugeo. ⁊ ꝓpter isrl ꝓ
pter quē tristis sū. ⁊ de iacob ꝓpter quez
doleo: iō icipiā orare corā te ꝓ me ⁊ ꝓ eis
qm̄ video lapsus nr̄os q̄ inhabitamus
terrā. Sz audiui celeritatē iudicis qui
futur⁹ est: Ideo audi vocē meā. ⁊ intelli
ge sermonē meū. ⁊ loquar corā te. Ini
tiū verboꝝ esdre. priusq̄ assumeret. Et
dixi: Dn̄e qui inhabitas seculuz. cuius
oculi eleuati in supna ⁊ aere. ⁊ cui⁹ thro
nus inestimabilis et gloria incōprehēsi
bilis: cui astat exercit⁹ angeloꝝ cum tre
more quoꝝ seruatio in vēto et igni con
uertit: cuius verbū verū ⁊ dicta pseuerā
tia: cui⁹ iussio fort⁹ ⁊ dispositō terribilis
cuius aspectus arefacit abyssos et indi
gnatio tabescere facit mōtes. et veritas

testificaſ. Exaudi oratōez serui tui·7 au
ribus pcipe pcationē figmēti tui. Dum
eni viuo loqr:7 dū sapio rndebo. Nec re
spicias ppli tui delicta:sed qui tibi in ve
ritate seruiūt. Nec intēdas impia gēti
um studia·sed qui tua testimonia cū do
loribꝫ custodierūt. Nec cogites qui in cō
spectu tuo falsē uersati sunt:sz memo
rare qui ex volūtate tua timorē cogno
uerūt. Neqz volueris pdere qui pecudū
mores habuerūt:sed respicias eos q̄ le
gē tuā splēdide docuerūt. Nec indigneris
eis qui bestijs peiores iudicati sūt:sz dili
gas eos qui semp in tua iustitia confidūt 7
gloria. Quīm nos et pres nri talibꝫ morbꝫ
languem⁹:tu aūt ppter nos pctōres mi
sericors vocaberis. Si enim desiderauerīs
vt nostri miserearis· tunc misericos vo
caberis:nobis autem non habentibus
opa iusticie. Justi enī quibꝫ sūt opa mꝰ
ta ꝓposita:ex ppriis opibꝫ recipiēt merce
dē. Quid ē enī hō vt ei idigneris aut ge
nus corruptibile vt ita amarus sis de
ipo? In vitate enī nemo de genitis est
q̄ nō ipie gessit·7 de confitentibꝫ qui nō
deliquit. In b̄ enī ānūciabit iusticia tua
et bonitas tua dñe:cū misert⁹ fueris eis
qui nō hūt substantiā honorū oper. Et rn̄
dit ad me·et dixit: Recte locut⁹ es aliq̄
et iuxta sermones tuos sic 7 fiet· Quīm n
vere cogitabo sup plasma eor qui pecca
uerūt ante mortē añ iudiciū ante pditi
onē:sed iocūdabor sup iustorū figmētuz
et memorabor pegrinatōis q̄z 7 saluatio
nis 7 mercedis receptōis. Quō g̃ locu
tus suz·sic et ē. Sicut enī agricola serit
sup terrā semia multa 7 plantatōes mꝰ
titudinis plātat·sed non in tpe oia que
semiata sunt saluantur·sz nec oia q̄ plāta
ta sūt radicabūt:sic 7 qui in seculo semi
nati sūt nō oēs saluabūt. Et rn̄di 7 dixi:
Si inueni gr̃az loqr. Quō semē agrico
le si nō ascēderit aut nō accepit pluuiaz
tuā in tpe aut si corruptū fuerit multi
tudine pluuie:sic perit et similiter hō q̄
manibꝫ tuis plasmat⁹ ē· et tu ei imago
noiat⁹:qm̄ similatus es ei ppter quē oia
plasmasti·7 similasti semī agricole? Nō
irascaris sup nos:sed parce pplo tuo et
miserere hereditati tue. Tu aūt creatu
re tue miserer̄is. Et rn̄dit ad me·et dixit:
Que sūt pn̄tia pn̄tibꝫ·7 q̄ futura futuris
Multū enim tibi restat vt possis dilige
re meā creaturā super me:tibi autez fre
quēter·7 ipi primaui: iniustis aūt nūq̄z
Oz et in b̄ mirabilis es corazꝫ altissimo
qm̄ humiliasti te sicut decet te·7 non iu
dicasti te vt inr iustos plurimū glorifi
ceris. Propter qō miserie multe 7 mi
serabiles efficient eis qui habitāt secu
lū i nouissimis·qz in mlta superbia ābu
lauerūt. Tu aūt p te intellige·7 de simi
libꝫ tuis inquire gloriā Tibi enī apt⁹
est paradisus·plātata ē arbor vite· ppa
ratū ē futur⁹ tps·pparata est abūdantia
edificata ē ciuitas·pbata ē requies·pfe
cta ē bonitas·7 pfecta sapia. Radix mali
signata ē a vobis:infirmitas 7 tinea a vo
bis absc̄sa ē·7 i infernū fugit corruptio
in obliuiōe. Trāsierūt dolores· 7 ostēn
sus ē in fine thesaur⁹ imortalitatis. Nō
li g̃ adiicere inquirēdo de multitudie eo
rū qui pereūt. Nā 7 ipi accipiētes liberta
tē spreuerūt altissimū· 7 legē e⁹ contēpse
runt·7 vias eius dereliquerūt. Adhuc
autez iustos eius conculcauerūt 7 dixe
rūt in corde suo nō esse deū· 7 quidē scie
tes qm̄ morient̄. Sicut enī vos suscipi
ent q̄ pdicta sunt:sic eos sitis et crucia
tus q̄ pparata sunt. Nō enī voluit hoiez
dispdi. Sed 7 ipi q̄ creati sunt·coinq̄na
uerūt nomē eius qui fecit eos·7 ingrati
fuerūt ei qui pparauit eis vitā· Quap
pter iudiciū meū modo appropinquat.
Que nō oibꝫ demōstraui nisi tibi· et ti
bi similibꝫ paucis. Et rn̄di et dixi: Ecce
nūc dñe demōstrasti mihi multitudinē
signorū q̄ incipies facere in nouissimis
sed nō demōstrasti mihi quo tpe.

IX

Et rn̄dit ad me 7 dixit: Metiens
metire tps i semetipo· 7 erit cū
videris qm̄ tranſierit ps q̄dam si
gnor q̄ pdicta sūt:tūc itelliges qm̄ ipm
est tps in q̄ incipiet altissim⁹ visitare se
culū qō ab eo factū ē. Et qn̄ videbit in
seculo motio locor et pplorum turbatio

tūc intelliges qm̄ ꝺ his erat altissimus
locut⁹: a vieb⁹ qui fuerūt añ te ab initio
Sicut eni oē qꝺ factū ē ī seculo· initiuz
habet parit· et cōsumatiōz· ⁊ cōsumatō
est manifesta· sic ⁊ altissimi tp̄a initia ha
bēt manifesta in p̄digijs ⁊ v̄tutib⁹ ⁊ cō
summatōes i actu ⁊ i signis. Et erit oīs
qui salu⁹ factus fuerit ⁊ q̄ poterit effuge
re p̄ op̄a sua· ⁊ p̄ fidem in q̄ credidistis re
linquet ꝺe p̄dictis p̄iculis· ⁊ videbit salu
tare meū in t̄ra mea· ⁊ infinib⁹ meis qm̄
sēificaui mea seculo Et tūc miserebunt
qui nūc abusi sūt vias meas· ⁊ in toꝛmē
tis cōmoꝛabunt hi q̄ eas p̄iecerūt in cō
tēptu. Qui eni nō cognouerunt me vi
uētes bn̄ficia ꝓsecuti· ⁊ qui fastidierunt
legē meā cū adhuc erāt habētes liberta
tem ⁊ cū adhuc esset eis aptus peniten
tie locus nō intellexerūt sed sp̄euerūt:
Ios oꝛtet post moꝛtē in cruciamento
cognoscere. Tu ergo noli adhuc curio
sus esse quō impij cruciabūt: sed inq̄re
quō iusti saluabunt ⁊ quoꝝ seculū· et p
pter q̄s seculū· ⁊ qm̄. Et rn̄di ⁊ dixi: olim
locut⁹ sū ⁊ nunc dico et postea dicā· qm̄
plures sūt q̄ pereūt q̄z qui saluabunt: sic
multiplicat fruct⁹ sup̄ guttaz. Et rn̄dit
ad me· ⁊ dixit: Qualis ager talia ⁊ semia
et q̄les floꝛes tales ⁊ ticture· ⁊ q̄lis op̄a
toꝛ talis ⁊ creatio· et q̄lis agricola talis
cultura: qm̄ tp̄s erat seculi. Et nūc cū es
sez paraī eis his q̄ nūc sūt añq̄z fieret se
culū in q̄ habitarēt· et nemo cōtradixit
mihi: Tūc eni q̄sq̄z et nūc creat in mōo
hic parato ⁊ messe indeficiēti et legē in
uestigabili: coꝛrupti sunt moꝛes eoꝝ. Et
consideraui seculum· ⁊ ecce erat p̄iculū
p̄pter cogitatōes q̄ in eo aduenerūt. Et
vidi ⁊ pepc'ei valde· ⁊ seruaui mihi aci
nū ꝺe vtro· et plātatōez ꝺe tribu multa
Pereat g̃ multitudo q̄ sine cā nata ē· et
seruet acinus me⁹ ⁊ plātatio mea: qꝛ cū
multo labꝛe p̄feci. Tu aūt si adhuc in
tromittas septē ꝺies alios sz nō ieiuna
bis in eis: ibis in campū floꝛū vbi ꝺom⁹
nō est edificata· ⁊ māducabis solūmō ꝺe
floꝛib⁹ cāpi· et carnē nō gustabis· et vi
nū nō bibes· sed solūmō floꝛes. Depca

re altissimū sine intermissiōe· ⁊ veniā ⁊
loquar tecū. Et p̄fectus suz sicut dixit
mihi in campū q̄ vocat ardath ⁊ sedi ibi
in floꝛib⁹. Et ꝺe hꝛb̄ agri māducaui· ⁊ fa
cta ē esca eaꝝ mihi in saturitatem. Et fa
ctū est post ꝺies septē ⁊ ego discūbebam
sup̄ fenū· ⁊ coꝛ meū itez turbabat sicut
ante. Et aptū ē os meū· ⁊ inchoaui ꝺice
re coꝛā altissimo· et dixi: O ꝺn̄e te nob
ostēdens ostēsus es p̄ib⁹ nr̄is ī ꝺeserto
quod nō calcat ⁊ in fructuoso: q̄n̄ erant
ereūtes ꝺ egypto· ⁊ dicēs dixisti: Tu isr̄
audi me ⁊ semē iacob intēde sermonib⁹
meis. Ecce ego semino in vob⁹ legem
meā ⁊ faciet in vob⁹ fructū· et glorificabi
mini in eo p̄ seculū. Pā p̄es n̄ri accipi
entes legē nō seruauerunt· et legitima
mea nō custodiert· ⁊ fact⁹ ē fructus leg⁹
nō parēs. Nec eni poterat qm̄ tu⁹ erat:
nā q̄ acceperūt perierūt nō custodiētes
qꝺ in eis seminatū fuerat. Et ecce ꝓsue
tudo ē vt cū accepit terra semē· vl̄ nauē
mare· vel vas aliqꝺ escā vel potū: cū fue
rit extermiatū id in q̄ seminatū ē vel in
qꝺ missuz ē: sil̄ id qꝺ semiatū vel missuz
est vl̄ q̄ susceptа sūt extminat ⁊ susceptа
iā nō manēt apud nos. Oz nobis sic n̄
factū ē. Nos quidē q̄ legē accepim⁹ pec
cātes periuim⁹ ⁊ coꝛ nr̄m qꝺ suscepit eā
nā lex nō perist· sz p̄manfit in suo labꝛe
Et cū loq̄rer hec ī coꝛde meo resp̄exi ocu
lis meis· ⁊ vidi mulierez in dextera p̄te.
Et ecce hec lugebat ⁊ ploꝛabat cuz voce
magna· et aīo ꝺolebat valde· ⁊ vestimen
ta ei⁹ discissa· et cinis sup̄ caput ei⁹. Et
dimisi cogitat⁹ in q̄b⁹ erā cogitās· et cō
uersus sū ad eā· et dixi ei: Ut q̄d fles· et
q̄d ꝺoles aīo? Et dixit ad me. Dimitte
me ꝺn̄e me⁹ vt defleā me· et adiciā ꝺo
loꝛē qm̄ valde amaro sū aīo· et humilia
ta suz valde. Et dixi ei: Quid passa es?
Dic mihi. Et dixit ad me· sterī fui ego
famula tua et nō peperi h̄ns maritū an
nis trigīta. Ego eni p̄ singulas hoꝛas ⁊
p̄ singulos ꝺies et ānos triginta hos· ꝺe
p̄coꝛ altissimū nocte ac ꝺie. Et factū est
post trigīta ānos exaudiuit me ꝺeus an
cillā tuā· et vidit humilitatē meā ⁊ attē

dit tribulatõi mee:et dedit mihi filium
Et iocũdata suz sup eũ valde ego z vir
meus et oẽs ciues mei:et honorificaba
mus valde fortẽ. Et nutriui eũ cũ labo
re multo·et factũ est cũ creuisset z veni
set accipere vxorẽ·feci diẽ epuli. IX

ET factũ est cũ introisset filius
meus in thalamo suo:cecidit z
mortuꝰ ẽ:et euertimꝰ oẽs lumi
na et surrexerũt oẽs ciues mei ad conso
landũ me·et qeui vsq in aliũ diez·vsq
nocte. Et factũ est cũ omẽs quieuissent
vt me ꝓsolarent vt quiescerẽ· et surrexi
nocte z fugi z veni sicut vides in hꝰ cãpo
et cogito iã nõ reuerti in ciuitatẽ: sz hic
ꝓsistere·z neqz mãducare neqz bibere:sz
sine intermissiõe lugere et ieiunare vsq
dũ moriar Et dereliqui sermones i quib
erã·et rũdi cũ iracundia ad eam:et dixi:
Stulta sup oẽs mulieres:nõ vides lu
ctũ nrm et q nobis cõtingũt:Qm̃ sion
mater nra omi tristitia ꝓtristat·z humi
litate hũiliata est z luget validissime Et
nũc qm̃ oẽs lugem? et tristes sum?·qm̃
oẽs ꝓtristati sumus:tu aũt ꝓtristaris in
vno filio:Interroga enĩ terrazz et dicet
tibi·qm̃ hec ẽ q debeat lugere casuz tãto
ruz sup eã germinãtiũ. Et er ipa ab ini
tio oẽs nati et alij venient. Et ecce pene
oẽs in pditionẽ ambulãt·et exterminiũ
um fit multitudo eoꝝ. Et quis g debet
lugere magis·nisi hec q tam magnã mlt
itudiez pdidit:qz tu q p vno dolesꝰ:Si
aũt dicis mihi qm̃ nõ est plãctus meꝰ si
milis terre: qm̃ fructũ ventris mei pdi
di·quẽ cũ meroribꝫ peperi et cũ doloribꝫ
genui:tra aũt fm viã terre: abijtqz ĩ ea
multitudo pñs:quõ euenit et ego tibi
dico. Sicut tu cũ labore pepisti:sic z ter
ra dat fructũ suuz·hoĩ ab initio ei qui fe
cit eã. Nũc g retine apud temetipam do
lorẽ tuũ·et fortiter fer qui tibi ꝓtigerũt
casus. Si enĩ iustificaueris terminum
dei et ꝓsilium suuz·recipies in tpe· et in
talibꝫ collaudaberis. Ingredere g i ciui
tatẽ ad virꝝ tuuz. Et dixit ad me. Nõ fa
ciam neqz ingrediar ciuitatẽ:sed hic mo
riar. Et apposui adhuc loqui ad eã·z di
xi: Noli facere hũc sermonẽ:sed ꝓsenti p
suadẽti. Quot enĩ casus sion:Cõsolare
ppt dolorẽ hierlz. Videsꝰ enĩ qm̃ scificatõ
nra deserta effecta ẽ z altare nrm demoli
tũ est·et templũ nrm destructũ ẽ et psal
teriũ nostrũ humiliatũ ẽ·z hymnus cõ
ticuit:z exultatio nra dissoluta est: z lu
mẽ cãdelabri nri extinctũ est·z arca testa
mẽti nri direpta ẽ:et scã nostra contami
nata sunt·z nomẽ qd inuocatuz est sup
nos pene ꝓphanatũ est:z liberi nri cõtu
meliã passi sunt· et sacerdotes nri succẽ
si sunt·z leuite nri in captiuitatẽ abierũt
et virgines nre coinqnate sũt·z mulie
res nre vim passe sunt·et iusti nri rapti
sunt et paruuli nri pditi sũt·et iuuenes
nri seruierũt·z fortes nostri inualidi fa
cti sũt. Et qd oĩm maiꝰ signaculũ sion:
qm̃ resignata est de gloria sua. Nã et tra
dita est in manibꝫ eoꝝ qui nos oderũt:
Tu g excute tuã tristitiã multã·z depo
ne abs te multitudinẽ dolorũ vt tibi re
ꝓpitiet fortis·z requiẽ faciet tibi altissi
mus·reqetionẽ laboꝝ. Et factũ est cũ lo
qbar ad eã facies eiꝰ fulgebat subito et
spẽs:coruscus fiebat visus eius:vt essez
pauẽs valde ad eã·z cogitarẽ quid esset
hoc. Et ecce subito emisit sonituz vocis
magnũ timore plenũ vt cõmoueret tra
a mulieris sono. Et vidi·z ecce amplius
mulier nõ cõparebat mihi: sed ciuitas
edificabat z locꝰ demõstrabat de funda
mẽtis magnis·z timui et clamaui voce
magna·z dixi: Ubi ẽ huriel angelꝰ qui a
principio venit ad me:Qm̃ ipe me fecit
venire in multitudine in excessu mẽtis
huius. Et factꝰ est finis meus in corru
ptionẽ·z oõ mea in improperiũ. Et cũ
essez loquẽs ego hec:ecce venit ad me et
vidit me. Et ecce erã positꝰ vt mortuus
et intellectus meꝰ alienatus erat. Et te
nuit dexteram meã z cõfortauit me· et sta
tuit me sup pedes meos. Et dixit mihi
Quid tibi est et qre cõturbatꝰ est intel
lectus tuꝰ·et sensus cordis tui:z qre cõ
turbaris:Et dixit: Quoniã dereliquisti
me. Et ego quidẽ feci sm sermones tu
os et exiui in campũ·z ecce vidi z video

qđ nõ possuz enarrare. Et dixit ad me.
Sta vt vir ⁊ cõmouebo te. Et dixi: Loq̃
re dñe meus tu in me. Noli me derelin-
quere vt nõ frustra moriar: quoniã vidi
q̃ nõ sciebã. ⁊ audio q̃ nõ scio. Aut nun-
quid sensus me⁹ fallit̃. ⁊ aĩa mea supre-
mat? Nũc g̃ de p̃cor te: vt demõstres ꝓuo
tuo de excessu hoc. Et rñdit ad me. et di
xit: Audi me. ⁊ doceã te. ⁊ dicã tibi đ qui
bus times: qm̃ altissimus reuelauit tibi
mysteria multa. Vidit rectã viã tuam:
qm̃ sine intermissione contristabaris ꝓ
ꝓpl'o tuo. ⁊ valde lugebas propter sion
Hic g̃ intellect⁹ visionis q̃ tibi apparuit
ante paululũ. Quã vidisti lugientẽ in-
choasti cõsolari eã: nũc aũt iam spẽz mu
lieris nõ vides: sed apparuit tibi ciuitas
edificari: et qm̃ enarrabat tibi de casu fi
lij sui. Hec absolutõ ẽ. Hec mulier quã
vidisti. hec est sion. et qm̃ dixit tibi quaz
et nũc cõspicies. vt ciuitatẽ edificatam.
Et qm̃ dixit tibi qꝛ sterilis fuit ãnis tri-
ginta. ꝓpter qđ erãt ãni triginta qñ nõ
erat ĩ ea adhuc oblatio oblata. Et factũ
est post ãnos triginta edificauit salomõ
ciuitatẽ et obtulit oblatões: tũc fuit qñ
pepit sterilis filiuz. Et qđ tibi dixit: qm̃
nutriuit eũ cũ labore h̃ erat: habitatõ in
hierl'm. Et qm̃ dixit tibi ꝙ filius meus
veniẽs in suo thalamo mortu⁹ esset. et
cõtigisset ei casus: h̃ erat q̃ facta ẽ ruina
hierl'm. Et ecce vidisti similitudinẽ ei⁹
et qm̃ filiũ lugeret. inchoasti cõsolari eã
et de his q̃ cõtigerũt hec erãt tibi aperiẽ-
da. Et nunc vidit altissimus qm̃ ex aĩo
cõtristatus es. et quoniã ex toto corde
pateris ꝓ ea: oñdi tibi claritatem glorie
ei⁹ ⁊ pulcritudinẽ decoris eius Propte
rea enĩ dixi tibi vt maneres in cãpo vbi
domus nõ est edificata Sciebã enĩ ego
qm̃ altissim⁹ incipiebat tibi oñdere hec:
ꝓpterea dixi tibi vt venires in agrũ vbi
nõ est fundamẽtũ edificij. Nec enĩ pote
rat op⁹ edificij hoĩs sustineri ĩ loco vbi
incipiebat̃ altissimi ciuitas oñdi. Tu er
go noli timere neqz expauescat cor tuuz
sed ingredere et vide splẽdorẽ ⁊ magni
tudinẽ edificij. quantũ capax ẽ tibi visu
oculorũ videre. ⁊ post hec audies quãtũ
capit audit⁹ auriũ tuarũ audire. Tu. n.
beat⁹ es p̃ multis. et vocatus es apud al
tissimũ sicut ⁊ pauci. Nocte aũt q̃ in cra
stinũ futura ẽ manebis hic. ⁊ oñdet tibi
altissim⁹ eas visiones sup̃morũ q̃ faciet
altissimus his q̃ habitãt sup̃ terrã a no
uissimis diebꝫ. Et dormiui illã noctem
et aliam: sicut dixerat mihi.

XI

Et vidi somniũ. et ecce ascende
bat de mari aq̃la cui erant duo-
decim ale pẽnaruz. ⁊ capita tria.
Et vidi et ecce expandebat alas suas in
oẽm terrã. ⁊ oẽs vẽti celi insufflabãt in
eã et colligebant̃. Et vidi ⁊ de pẽnis ei⁹
nascebant̃ ꝯtrarie pẽne. ⁊ ip̃i fiebant in
pẽnaculis minutis ⁊ modicis. Nã capi
ta ei⁹ erãt quiescẽtia. et dimidiuz caput
erat mai⁹ alioꝝ capitũ: sz ip̃a quiescebat
cũ eis. Et vidi ⁊ ecce aq̃la volauit in pẽ-
nis suis. ⁊ regnauit sup̃ terrã ⁊ sup̃ eos
qui habitant in ea. Et vidi qm̃ subiecta
erãt ei oĩa sub celo. ⁊ nemo illi ꝯtradice
bat neqz vn⁹ de creatura q̃ est sup̃ terrã:
Et vidi. et ecce surrexit aquila super vn
gues suos. ⁊ misit vocẽ pẽnis suis. dicẽs
Nolite oẽs simul vigilare: dormite vn⁹
quisqz in loco suo. et p̃ tp̃s vigilate. Ca
pita aũt in nouissimo seruent̃. Et vidi:
⁊ ecce vox nõ exibat de capitibꝫ eius. sed
de medietate corp̃is eius. Et numera-
ui cõtrarias pẽnas ei⁹. et ecce ip̃e erant
octo. Et vidi et ecce a dextera p̃te surre-
xit vna pẽna. et regnauit sup̃ oẽm terrã
Et factũ est cũ regnaret. venit ei finis. ⁊
nõ apparuit locus ei⁹. et sequẽs exurre-
xit et regnabat. Ip̃a multũ tenuit tp̃s.
Et factũ ẽ cũ regnaret: ⁊ veniebat finis
eius vt nõ appareret sicut prior. et ecce
vox emissa ẽ illi. dicẽs: Audi tu q̃ tãto tẽ
pore tenuisti terrã: Hec annũcio tibi añ
q̃z incipias nõ apparere. Nemo post te te
nebit tp̃s tuũ sed nec dimidiũ ei⁹. Et le
uauit tertia et tenuit principatũ sicut ⁊
priores. et nõ apparuit et ip̃a. Et sic con
tingebat et omĩbꝫ alijs singillatim prin
cipatũ gerere. et iterũ nnusq̃z compere.
Et vidi: et ecce in tp̃e sequẽtes pẽne eri

gebanꝰ a ꝺextera ꝑte vt tenerent et ipe
principatū·et er his erant que tenebāt
sed tñ statim nō cōpatescebāt: nā ⁊ aliq̄
er eis erigebanꝰ: ſz nō tenebāt principa
tum. Et vidi post hec:⁊ ecce nō cōparue
rūt ꝺuodecim pēne et ꝺuo pēnacula·et
nihil superat i corpe aquile nisi ꝺuo ca/
pita q̄escētia ⁊ ser pēnacula. Et vidi:⁊ ec
ce ser pēnaculis ꝺiuise sunt ꝺue·et man
serūt sub capite qꝺ est ad ꝺexterā ꝑtem.
Nā quattuor māserunt in loco suo. Et
vidi:⁊ ecce hec subalares cogitabāt se eri
gere·et tenere principatus. Et vidi·et
vna erecta ē ſz statim nō cōparuit. Et se
cūde velotius q̄z priores nō cōparuerūt
Et vidi: et ecce ꝺue q̄ supauerūt apud
semetipas cogitabāt ⁊ ipe regnare·⁊ in
eo cū cogitaret·ecce vnū quescētiuz ca/
pitū qꝺ erat mediū euigilabat. Hoc·n·
erat ꝺuoruz capitū maius. Et vidi qm̄
cōpleta sunt ꝺuo capita secū·⁊ ecce con
uersuz est caput cū his qui cū eo erāt·⁊
comedit ꝺuas subalares q̄ cogitabāt re
gnare. Hoc aūt caput pconterruit oēm
terrā et ꝺñabaꝰ in ea his qui habitant
terrā cum labore multo·⁊ potentatū te/
nuit orbis terrarū sup oēs alas que fue
runt. Et vidi post hec:⁊ ecce medium ca
put subito nō comparuit·⁊ hoc sicut ale
Supauerūt autē ꝺuo capita:que ⁊ ipa
similiter regnauerunt sup terrā·⁊ super
eos qui habitāt in ea: Et vidi·⁊ ecce ve/
uorauit caput a ꝺextera ꝑte illud qꝺ a le
ua. Et audiui vocē ꝺicentē mihi: Con/
spice contra te·et cōsidera quod vides
Et vidi:et ecce sicut leo concitatꝰ ve fil/
ua rugiēs·⁊ vidi qm̄ emittebat vocē ho
minis ad aquilā. Et dixit ꝺicens: Audi
tu et loquar ad te·et ꝺicit altissimꝰ tibi
Nōne tu es q̄ supasti ve quattuor aīali
bus q̄ feceraz regnare in seculo meo·et
vt p eos veniret finis temporū eorꝝ? Et
quartus veniēs ꝺeuicit oīa aīalia q̄ tran
sierūt·et potentatu tenuit seculū cū tre
more multo·et oēm orbē cū labore pessi
mo·et inhabitauit tot tpib orbem ter/
rarū cum ꝺolo. Et iudicasti terrā nō cū
veritate. Tribulasti enī māsuetos·et le
sisti quieścētes·et ꝺilexisti mendaces·et
ꝺestruxisti habitatōnes eorꝝ q̄ fructifica
bāt·et humiliasti muros eorꝝ qui te nō
nocuerūt. Et ascēdit cōtumelia tua ad
altissimum·et supbia tua ad fortez. Et
respexit altissimus superba tēpora·⁊ ecce
finita sunt·et scelera eius cōpleta sunt:
Propterea nō appareas tu aquila ⁊ ale
tue horribiles·et pēnacula tua pessima·
et capita tua maligna·⁊ vngues tui pes
simi·⁊ omne corpus tuum vanū·vti re
frigereꝰ oīs tra·⁊ reuertaꝰ libata ve tua
vi·⁊ speret iudiciū ⁊ mīaz eiꝰ qui fecit ea

Et factū est ꝺū loqueret XII
leo verba hec ad aquilā. Et vidi
et ecce q̄ superauerat caput·et
nō cōparuerūt q̄ttuor ale ille q̄ ad eum
trāsierūt et erecte sunt vt regnarent: et
erat regnū eorꝝ exile·et tumultu plenū.
Et vidi: et ecce ipsa non apparebant·et
omne corpꝰ aquile incēdebaꝰ·et expaue
scebat terra valde. Et ego a tumultu·⁊
exceſſu mentis· et a magno timore vi/
gilaui·et ꝺixi spū meo: Ecce tu prestiti/
sti mihi hoc: in eo q̄ scrutaris vias al/
tissimi. Ecce adhuc fatigatꝰ sum aīo·et
spū meo īualidus sū valde·et nec modi
ca ē in me virtus a multo timore q̄z ex/
paui nocte hac. Nunc ergo orabo altissi
mum·vt me cōfortet vsq̄z in finem. Et
ꝺixi: Dominator ꝺomine si inueni graz
ante oculos tuos· ⁊ si iustificatus sum
apud te p̄ multis ⁊ si certe ascēdit vepre
catio mea ante faciē tuā: cōforta me· et
oñde seruo tuo mihi interp̄tationē ⁊ di
stinctionē visus horribilis hui?: vt ple/
nissime cōsoleris aīam meā. Dignū enīz
me habuisti oñdere mihi tēpoꝝ nouissi
ma. Et ꝺixit ad me. Hec est interp̄tatio
visionis huius. Aquilā quā vidisti ascē
ꝺentē ve mari: hoc ē regnū qꝺ visum est
in visione ꝺanieli frī tuo. Sed nō ē illi
interp̄tatū: qm̄ ego nūc tibi interp̄tor.
Ecce ꝺies veniūt·⁊ exurget regnuz sup
terrā·et erit timor acrior oīm regnoruz
q̄ fuerūt ante eū. Regnabunt aūt in ea
reges ꝺuodecim: vnus post vnū: Nā se
cundus incipiet regnare: et ipe tenebit

ampli⁹ tps ꝑ duodecim. Hec est interꝓ
tatio duodecim alaꝝ ꝙs vidisti. Et quã
vidisti vocẽ q̃ locuta est nõ de capitibus
eius exeũtez sed de medio corpis ei⁹: hec
est interꝓtatio. Qm̃ post tps regni illi⁹
nascẽtur cõtẽtiones nõ modice· ⁊ ꝓcli⸗
tabit vt cadat et nõ cadat tũc: sed iteruz
cõstituet in suũ initium. Et q m̃ vidisti
subalares octo colxrẽtes alis eius: hec
est interꝓtatio. Exurgẽt in ipo octo re⸗
ges quoꝝ erũt tpa leuia ⁊ anni citati· ⁊
duo quidẽ ex ipis pariẽt. Appropinq̃nte
aũt tpe medio· q̃ttuor seruabunt in tpe
cũ incipiet appropinq̃re tps ei⁹ vt fini⸗
atur. Due vro i finẽ seruabũt. Et q m̃
vidisti tria capita quiescẽtia: hec ẽ inter⸗
pretatio. In nouissimis ei⁹ suscitabit al
tissim⁹ tria regna: ⁊ reuocabit in ea mul
ta· et dñabunt terrã · ⁊ qui habitãt i ea
cũ labore multo sup oẽs qui fuerunt añ
hos. Propter hꝰ ipi vocati sũt capita aq̃⸗
le. Isti enĩ erũt q̃ recapitulabũt impie⸗
tates ei⁹· ⁊ q̃ ꝑficiẽt nouissima eius. Et
q m̃ vidisti caput maius nõ apparẽs hec
est interꝓtatio ei⁹. Qm̃ vnus ex eis sup
lectũ suũ morietur· ⁊ tñ cũ tormẽtis. Naz
duo q̃ ꝑseuerauerit: gladius eos come
det. Uni⁹ enĩ gladi⁹ comedet q̃ cuz eo: sz
tamẽ hic gladio in nouissimis cadet Et
q m̃ vidisti duas subalares traijcientes
sup caput qꝺ est in dextera ꝑte: hec est in
terꝓtatio. Hi sũt quos ꝓseruauit altissi
mus in finẽ suũ: hꝰ est regnũ exile ⁊ tur⸗
batõis plenũ. Sicut vidisti et leonem
quẽ vidisti de silua euigilantẽ et rugien
tem et loquẽtẽ ad aquilã ⁊ arguentẽ eã
et iniustitias ipius ꝓ oẽs sermones ei⁹
sicut audisti: hic ẽ vẽtus quẽ seruauit al
tissim⁹ in finẽ ad eos ⁊ impietates ipoꝝ
et arguet illos ⁊ incutiet corã ipis scer⸗
ptiones eoꝝ. Statuet enĩ eos in iudici
um viuos· et erit cũ arguerit eos: tunc
coripiet eos. Nã residuũ ppl̃um meũ li
berabit cũ miseria q̃ saluati sũt sup fines
meos· et iocũdabit eos quoadusq̃ veni
et finis dies iudicij de quo locut⁹ sũ tibi
ab initio. Hoc somniuz qꝺ vidisti· et hẽ
interꝓtatões. Tu g̃ solus dignus fuisti
scire altissimi secretũ hoc. Scribe g̃ oia
ista in libro q̃ vidisti· ⁊ pone ea i loco ab⸗
scondito· et docebis ea sapientes ꝺ ppl̃o
tuo: quoꝝ corda scis posse capere ⁊ seruare
secreta hec. Tu aũt adhuc sustine hic ali
os dies septẽ vt tibi oñdat quicq̃d visũ
fuerit altissimo oñdere tibi. Et ꝓfectus
est a me. Et factũ ẽ cũ audisset oĩs ppl̃s
q m̃ ptransierũt septẽ dies· et ego nõ fu
issem reuersus in ciuitatẽ. et congrega⸗
uit se oĩs a mimo vsq̃ ad maximũ: ⁊ ve
nit ad me· ⁊ dixit mihi· dicẽtes: Quid
peccauim⁹ tibi· et q̃d iniuste egim⁹ in te
q m̃ derelinquẽs nos· sedisti in loco hoc:
Tu enĩ nobis supes solus ex oĩbꝰ ppl̃is
sicut botrus de vinea· ⁊ sicut lucerna in
loco obscura et sicut port⁹ ⁊ nauis salua
ta a tẽpestate. Aut nõ sufficiũt nob̃ ma⸗
la q̃ ptingunt: Si g̃ tu nos derelinque
ris: quãto nobis erat melius si essemus
succẽsi· et nos cũ incẽdio sion: Nec eniz
nos sum⁹ meliores eoꝝ que ibi mortui
sunt. Et ploraverũt voce magna. Et rñ
di ad eos· ⁊ dixit: Cõfide isrl̃: et noli trista
ri tu dom⁹ iacob. Est eniz memoria vĩa
corã altissimo· et fortis nõ ẽ oblitus vĩi
in temptatione· Ego enĩ nõ derelinq̃ vos
neq̃ excessi a vobis: sed veni in hũc locũ
vt deprecaret ꝑ desolatione sion: vt que
rerẽ misericordiã ꝑ humilitate sanctifica
tõis vre. Et nũc ite vnusquisq̃ vĩm in
domũ suã. et ego veniã ad vos post dies
istos. Et ꝓfect⁹ est ppl̃s sicut dixit ei· in ci
uitatẽ. Ego aũt sedi in cãpo septẽ dieb̃
sicut mihi mãdauit· ⁊ mãducabã de flo
ribus solũmodo agri: de herbis facta est
esca mihi in diebus illis.

XIII

Et factũ est post dies septem· et
somniaui somniũ nocte. Et ec⸗
ce ꝺ mari ventus exurgebat· vt
conturbaret oẽs fluctus eius. Et vidi:
et ecce cõualescebat ille homo cũ milib̃
celi· et vbi vultũ suũ vertebat vt cõside
raret· tremebant omnia que sub eo vi⸗
debantur· et vbicunq̃ exiebat vox de ore
eius· ardescebant omnes qui audiebãt
voces eius· sicut q̃escit terra q m̃ senserit
ignẽ. Et vidi post hec: ⁊ ecce cõgregabat

multitudo hoim quoꝝ nō erat numer⁹ de quattuoꝝ vētis celi·vt debellarent homine qui ascēderat de mari. Et vidi: et ecce sibimetipi sculpserat montem magnū et volauit supꝫ eū. Ego aūt q̄siui videre regionē vel locū vñ sculptus esset mons et nō potui. Et post hec vidi:et ecce oēs q̄ congregati sūt ad eū vt expugnarent eū timebāt valde:tñ audiebāt pugnare. Et ecce vt vidit impetū multitudinis veniētis nō leuauit manū suā·neqꝫ frameā tenebat·neqꝫ aliqđ vas belli cosuꝫ nisi solūmodo vt vidi· qñ emisit de ore suo ficut flatū ignis ⁊ de labijs eiꝰ spūs flāme·⁊ de lingua eius emittebat scintillas et tēpestates·⁊ cōmixta sūt oia simul hic flatꝰ ignis et spūs flāme·⁊ mltitudo tēpestatis·et cōcidit supꝫ multitudinē in ipetu que parata erat pugnare· et succēdit oēs: vt subito nihil videret de inumerabili multitudine· nisi solūmodo puluis et fumi odor. Et vidi:⁊ extimui. Et post hec vidi ipm hoiez descendentē de mōte·et vocantē ad se multitudinē aliā pacificā·⁊ accedebat ad eū vultus hoim multoꝝ quorundā gaudentium·quorundā tristantiū·aliqui vero alligati·aliqui adducētes ex eis q̄ offerebātur. Et egrotaui a multitudine pauoꝛ et exꝑgefactꝰ sum·⁊ dixi: Tu ab initio demōstrasti seruo tuo mirabilia hec·et dignū me habuisti vt suscipes de ꝓcatōez meā·et nūc demōstra mihi adhuc interꝓtationē somnij huiꝰ. Sicut enī cristimo in sensu meo:ve qui derelicti fuerīt in diebꝫ illis. Et multo plus ve his qui nō sunt derelicti. Qui enī nō sunt derelicti·tristes erāt. Intelligo nūc q̄ sūt reposita in nouissimis diebꝫ·et occurrent eis:ſz ⁊ his q̄ derelicti sūt. Propterꝫ venerūt enī in picula magna. ⁊ necessitates multas:sicut ostendūt somnia hec. Attamē facilīꝰ ē piclitātē venire in hūc qꝫ ptranſire sicut nubē a seculo·⁊ nunc videre q̄ cōtingūt in nouissimo. Et rñdit ad me·et dixit: Et visionis intēptationē dicā tibi·⁊ de quibꝫ locutus es ad aperiā tibi. Qñ de his dixisti qui derelicti sūt:hec ē interꝓtatio. Qui aufert piculū illo tpe·hic se custodiuit Qui in piculo inciderūt:hi sunt q̄ hñt opa ⁊ fidez ad fortissimū. Scito g̃:qñ magis beatificati sunt qui derelicti·supꝫ eos qui mortui sūt. De interꝓtatōes visiōis. Quia vidisti virū ascendentē de corde maris· ipe est quē cōseruat altissimus multꝫ tēporibꝫ:qui ꝑ semetipm liberabit creaturā suā·⁊ ipe disponet qui derelicti sūt. Et qñ vidisti de ore eiꝰ exire vt spūm ⁊ ignē et tēpestatē:et qñ non tenebat frameam·neqꝫ vas bellicosuꝫ: corrupit enī impetꝰ eius mltitudinē que venerat expugnare eū:hec est interꝓtatio. Ecce dies veniūt qñ icipiet altissimus liberare eos q̄ supꝫ terrā sunt·⁊ veniet in excessu mentis supꝫ eos q̄ inhabitant terrā. Et alij alios cogitabūt debellare·ciuitas ciuitatē·⁊ locus locū·et gēs aduersus gētez et regnū aduersus regnū. Et erit cū fient hec·et contingēt signa q̄ ante ostēdi tibi.⁊ tūc reuelabit filius meꝰ:quem vidisti vt virū ascendentē. Et erit:quādo audierit oēs gētes vocē eiꝰ.et derelinquet vnusquisqꝫ in regione sua bellū suum quod hñt ad alterutrū·⁊ colliget in vnū multitudo inumerabilis sicut volentes venire et expugnare eū. Ipe aūt stabit supꝫ cacumē mōtꝭ sion. Sion aūt veniet ⁊ ostendet oibꝫ parata ⁊ edificata sicut vidisti montez sculpi sine manibꝫ. Ipe aūt filius meꝰ arguet q̄ adinuenerūt gētes impietates eorum has:que tēpestati approꝑinquerūt ꝓpter mala cogitamēta eorū ⁊ cruciamēta quibꝫ incipiēt cruciari:q̄ assimilate sunt flāme·⁊ pdet eos sine labore.ꝑ legē que igni assimilata est Et qñ vidisti eū colligentē ad se aliam multitudinē pacificam: he sunt decē tribus que captiue facte sunt de terra sua in diebꝫ osee regis quē captiuū duxit salmanasar rex assyrioꝝ et transtulit eos trans flumen·et translati sunt in terrā aliam. Ipsi autem sibi dederunt consilium hoc vt derelinquerent multitudinem gentiuꝫ·et pficiscerent in vlteriorez regionē vbi nūqꝫ inhabitauit gen⁹

humanū·vl' ibi obseruare legitima sua
q̄ nō fuerāt seruātes in regiōe sua. Per
introitus aūt āgustos flumīs eufraten
introierūt. Fecit enī eis tūc altissim⁹ si-
gna ⁊ statuit venas flumīs vsq̄quo trā
sirēt. Per eā enī regionē erat via ml'ta
itineris āni vnius ⁊ dimidij: naz regio
illa vocat' arsareth. Tūc inhabitauerūt
ibi vsq̄ in nouissimo tp̄e·⁊ nūc iterū cū
ceperint venire iter altissim⁹ statuet ve-
nas flumīs vt possint trāsire: ꝓpter hec
vidisti multitudinē cū pace. Sz et qui
derelicti sūt de ꝑpl'o tuo: hi sūt qui inue
niūt' intra t'minū meū. Factū erit ergo
qñ incipiet ꝑdere multitudinē eaꝝ que
collecte sunt gētes: ꝓteget eos qui supa
uerūt ꝑpl'm ⁊ tūc oñdet eis multa plu-
rima portēta. Et dixi ego: Dñator dñe
h̄ mihi oñde ꝓpter qd̄ vidi virū ascēdē-
tē de corde maris. Et dixt mihi: Sicut
nō potes hec vel scrutari vel scire q̄ sunt
in ꝓfundo mar⁹: sic nō poterit q̄sq̄ super
terrā videre filiū meū·vel eos qui cū eo
sūt·nisi in tp̄e diei. Hec ē īterp̄tatio sō-
nij qd̄ vidisti·⁊ ꝓpter qd̄ illuīatus es hic
sol⁹. Dereliquisti enī tuā ⁊ circa meam
vacasti legē ⁊ q̄sisti. Uitā enī tuā dispo-
suisti in sapīa·⁊ sensū tuū vocasti matrē
Et ꝓpter h̄ oñdi tibi merces apd̄ altissi-
mū. Erit enī: post alios tres dies: ad te
alia loq̄r·et exponā tibi grauia ⁊ mirabi
lia. Et ꝓfect⁹ sum ⁊ trāsij in campū· ml'
tū glorificās ⁊ laudās altissimū de mira
bilib⁹ que ꝑ tp̄s faciebat·⁊ qm̄ gub'nat
ip̄m ⁊ q̄ sunt in tp̄ib⁹ illata. Et sedi ibi
tribus diebus.

XIIII

Et factū est tertio die ⁊ ego sede
bam sub quercu. Et ecce vox exi
uit ꝯtra me de rubo·et dixit: Es
dra esdra. Et dixi: Ecce ego dñe. Et sur
rexi sup̄ peds meos. Et dixit ad me: Re
uelās reuelatus suz sup̄ rubū· et locut⁹
sum moysi qñ ꝑpl'us meus seruiebat in
egypto·et misi eū ⁊ eduxi ꝑpl'm meū de
egypto·et adduxi eū sup̄ montē sina· et
detinebā eū apud me diebus multis·et
enarraui ei mirabilia multa· et oñdi ei
temporū secreta ⁊ finē et p̄cepi ei·dicēs
Hec in palā facies verba·et hec abscon-
des. Et nūc tibi dico: signa q̄ demōstra-
ui: ⁊ somnia q̄ vidisti·et interp̄tationes
quas tu vidisti in corde tuo: repone ea·
tu enī recipieris ab oīb⁹·ꝯuerteris resi-
duus cū ꝯsilio meo et cū similib⁹ tuis:
vsq̄quo finiant' tp̄a. Qm̄ seculū ꝑdidit
iuuentutē suā·⁊ tp̄a appropinquāt sene
scere. Duodecim enī ꝑtib⁹ diuisū est se
culū·⁊ trāsierūt ei⁹ decima ⁊ dimidiū de
cime ꝑtis: sup̄sunt aūt ei⁹ post mediū de
cime ꝑtis. Nūc g̃ dispone domū tuam·⁊
corripe ꝑpl'm tuū ⁊ ꝯsolare humiles eoꝝ
et renuntia iā corruptele·⁊ dimitte abs
te mortales cogitatiōes·et proijce abs
te pondera humana· et exue te iā infir-
mā naturā·⁊ repone in vnā ꝑtem mole
stissima tibi cogitamēta·⁊ festina trans-
migrare a tp̄ib⁹ his. Que enim vidisti
nūc cōtigisse mala iter horū deteriora fa
ciēt. Quantū enī inualidū fiet seculū a
senectute: tm̄ multiplicabunt' sup̄ inha
bitātes mala. Prolōgauit enī se magis
vitas et appinquauit mēdacium. Iam
enī festinat venire quā vidisti visionez.
Et rñdi·et dixi coraz te dñe. Ecce enim
ego abibo sicut p̄cepisti mihi ⁊ corripiaz
pñtē ꝑpl'm. Qui aūt iter nati fuerīt q̄s
cōmouebit: Positū est g̃ seculū in tene
bris·⁊ q̄ inhabitāt ī eo sine lumīe. Qm̄
lex tua incēsa ē: ꝓpter q̄ nemo scit q̄ a te
facta sūt vel q̄ incipiēt op̄a. Si enī īue-
ni in te gr̄az immitte in me sp̄m scm̄·⁊
scribam oē qd̄ factū ē in seculo ab initō
q̄ erāt ī lege tua scripta vt possint hoīes
inuenire semitā·⁊ q̄ voluerīt viuere in
nouissimis viuāt. Et rñdit ad me et di-
it: Uadēs cōgrega ꝑpl'm·⁊ dices ad eos
vt nō querāt te dieb⁹ q̄draginta. Tu au
tē p̄para tibi buxos multos·et accipe te
cū sarcam dabriam selemiā· echanū et
asiel q̄nq̄ hos: qui ꝑati sūt ad scribēduz
velociter. Et venies huc·et ego accēdaz
in corde tuo lucernā intellect⁹. que non
extinguet' q̄adusq̄ finiant' q̄ īcipies scri
bere. Et tunc perfectis quedam palam
facies·quedam sapientib⁹ absconse tra
des In crastinū enim hac hora incipies

scribere. Et ꝓfect⁹ sum sicut mihi prece
pit. et ꝯgregaui oēm ꝓplm̄. et dixi: Audi
isrl̄ v̄ba hec. Peregrinati sunt p̄res nr̄i
ab initio in egypto et liberati sūt inde. ⁊
acceperūt legē vite quā nō custodierūt
quā et vos post eos trāsgressi estis. et da
ta est vobis terra in sortez. et t̄ra sion. et
p̄res vr̄i et vos iniquitatē fecistis. et nō
seruastis vias q̄s p̄cepit vobis altissim⁹
⁊ iust⁹ iudex cū sit. abstulit a vobis ī tp̄e
qd̄ donauerat. Et nūc vos h̄ estis. ⁊ frēs
vr̄i introrsū vr̄m sunt. Si g̊ imp̄aueri
tis sensui vr̄o. et erudieritis cor vr̄m vi
ui ꝯseruati eritis. et post mortē misericor
diā ꝯseq̄mini Judiciū enī post mortē ve
niet. qn̄ iterꝝ reuiuiscem⁹. et tūc iustorū
noīa parebūt. et īpiorꝝ facta oñdent̄. Ad
me igit̄ nemo accedat nunc: neqꝫ req̄rat
me vsqꝫ dies q̄draginta. Et accepi q̄nqꝫ
viros sicut mandauit mihi. et ꝓfecti su
mus in cāpū. et māsim⁹ ibi. Et fact⁹ suꝫ
in crastinū. et ecce vox vocauit me. dicēs
Esdra aperi os tuū. ⁊ bibe q̄ te potauero
Et aperui os meū. et ecce calix plen⁹ por
rigebat̄ mihi. Hoc erat plenū sicut aq̄:
color aūt ei⁹ vt ignis similis. Et accepi
et bibi. ⁊ in eo cū bibissez cor meū cruci
abat̄ intellectu. et in pectus meū incre
scebat sapīa. Nā spūs meus cōseruabat̄
memoria. Et ap̄tū est os meū. et nō est
clausū amplius. Altissim⁹ dedit intelle
ctū quinqꝫ viris. et scripserūt q̄ dicebāt̄
excessiōes noctis q̄s nō sciebant. Nocte
autē manducabāt panez: ego aūt ꝑ diez
loq̄bar. et ꝑ noctem nō tacebam. Scri
pti sunt aūt ꝑ quadragīta dies libri du
cēti quattuor. Et factū est cū cōplessent
q̄draginta dies: locutus est altissim⁹ di
cens. Priora q̄ scripsisti in palā pone. et
legant digni et indigni: nouissimos au
tem septuaginta cōseruabis vt tradas
eos sapiētib⁹ de ꝓplo tuo. In his enī est
vena intellectus. et sapientie fons. ⁊ sci
entie flumen. Et feci sic.

XV

Ecce loq̄re in aures plebis mee
ſmones ꝓphetie q̄s īmisero in
os tuū dicit dn̄s: ⁊ fac vt in car
tha scribant̄ qm̄ fideles ⁊ veri sūt. Ne ti
meas a cogitatōib⁹ aduersū te: nec tur
bēt te incredulitates dicētiū. qm̄ oīs in
credul⁹ ī incredulitate sua morietur. Ecce
ego induco dicit dn̄s sup̄ orbē t̄raꝝ ma
la: gladiū et famē et mortē ⁊ īteritū: ꝓpt̄
qd̄ suppolluit iniq̄tas oēz terrā. et adim
pleta sūt op̄a nociua illorū. Propterea
dicit dn̄s. Jā nō silebo de īpietatib⁹ eorꝝ
q̄ irreligiose agūt: nec sustinebo in his q̄
iniq̄ exercēt. Ecce sanguis īnoxius ⁊ tri
stis clamat ad me. ⁊ aīe iustorꝝ clamant
ꝑseuerāter. Vindicās vindicabo illos di
cit dn̄s et accipiā oēm sanguinē īnoxiū
ex illis ad me. Ecce ꝓpl̄s me⁹ q̄si grex ad
occisiōez ducit̄: iam nō patiar illū habi
tare in t̄ra egypti: sed educā eū in manu
potēti ⁊ brachio excelso. Et ꝑcutiam pla
ga sic̄ pri⁹: ⁊ corrūpā oēz terrā ei⁹. Luge
bit egypt⁹ ⁊ fundamēta ei⁹ plaga v̄bera
ta ⁊ castigatōe q̄s inducet ei deus. Luge
būt cultores op̄antes terrā: qm̄ deficiēt
semīa eorꝝ ab vredine et grandine. ⁊ a si
dere t̄ribili: Ve seculo ⁊ q̄ habitāt in eo:
qꝛ appinq̄uit gladi⁹ et cōtritio eorꝝ. et ex
urget gens sup̄ gentē ad pugnā. ⁊ rhō
phea in manib⁹ eorꝝ. Erit enī incōstabili
tio hoīb⁹ et alij alijs inualescētes nō cu
rabūt regē suū et principes: vie gestorū
suorꝝ in potētia sua. Concupiscet enī hō
in ciuitatē ire. ⁊ nō poterit. Propt̄ sup̄
biā enī eorꝝ ciuitates turbabunt̄: dom⁹
exterent̄. hoīes metuēt. Non miserebit̄
hō ꝓximū suū ad irritū faciēdū domos
eorꝝ in gladiū: ad diripiēdas substātias
eorꝝ ꝓpter famē panis et tribulationem
multā. Ecce ego cōuoco dicit deus oēs
reges terre ad me verendū q̄ sūt ab oriē
te et ab austro. ab euro et a libano ad cō
uertēdos in se ⁊ reddere q̄ dederūt illis
Sicut faciūt vsqꝫ hodie electis meis: sic
faciā et reddā in sinu eorꝝ. Hec dicit do
minus de⁹ Nō parcet dextera mea super
pctōres: nec cessabit rhōphea sup̄ effun
dētes sanguinē innocuū sup̄ t̄rā. Exijt
ignis ab ira eius. et d̄uorauit fundamē
ta terre. et peccatores quasi stramen in
censuꝫ. Ve eis qui peccant ⁊ nō obſuāt
mādata mea dicit dominus. Nō parcaꝫ

illis. Discedite filij a potestate. nolite cõ
taminare scĩficationẽ meã: qm̃ nouit dõ
minus oẽs q̃ delinquũt in illũ. Propte
rea tradidit eos in mortẽ ⁊ in occisionẽ
Jã enĩ venerũt sup orbẽ t̃raꝝ mala. ⁊ ma
nebitis in illis. Nõ enĩ liberabit vos de
us ꝓpter q̃ peccastis ĩ eũ. Ecce visio hor
ribilis: ⁊ facies illius ab oriẽte. Et exiẽt
natões draconũ arabũ in curribꝫ multꝫ
et sicut flatus eoꝝ numerꝰ ferũ sup ter
rã: vt iã timeãt ⁊ trepidẽt oẽs qui illos
audiẽt carmonij insaniẽtes in ira: ⁊ exi
ent vt apri d̃ silua. et adueniẽt in v̄tute
magna. et cõstabũt in pugnã cũ illis. et
vastabũt portionẽ t̃re assyriorũ. Et post
hec supualescent dracones natiuitatis
sue memores. ⁊ ꝯuertẽt se ꝯspirãtes in
virtute magna ad ꝑsequẽdos eos. Isti
turbabunt̃ et silebũt in v̄tute illorũ. et
cõuertẽt pedes suos in fugã. ⁊ a territo
rio assyriorũ subsessor obsedebit eos. et
cõsumet vnũ ex illis. ⁊ erit timor ⁊ tre
mor in exercitu illorũ et ꝯtẽtio in reges
ip̃oꝝ. Ecce nubes ab oriente et a septen
trione vsq̃ meridianum. et facies ea
rũ horrida valde plena ire et ꝓcelle. Et
collidẽt se inuicẽ. ⁊ collidẽt sidꝰ copiosũ
sup terrã ⁊ sidus illoꝝ. Et erit sanguis
a gladio vsq̃ ad ventrẽ. ⁊ fumꝰ hoĩs vsq̃
ad substramẽ cameli. Et erit timor ⁊ tre
mor multꝰ sup terrã. ⁊ horrebũt qui vi
debũt irã illã ⁊ tremor apprehẽdet illos
Et post hec mouebunt̃ nymbi copiosi a
meridiano et septẽtrione. et portio alia
ab occidẽte. Et supinualescent venti ab
oriẽte. ⁊ recludẽt eã. ⁊ nubẽ quã suscita
uit in ira. ⁊ sidꝰ ad faciẽdã exterritatiõez
ad oriẽtalez ventũ et occidentẽ violabit̃
Et exaltabuntur nubes magne ⁊ valide
plene ire ⁊ sidꝰ. vt exterreãt oẽm terrã.
et inhabitãtes eã. ⁊ infundẽt sup oẽz lo
cũ altũ et eminentẽ sidꝰ t̃ribile. ignẽ et
grãdinẽ ⁊ rhõpheas volãtes: ⁊ aq̃s mul
tas: vt etiã impleant̃ oẽs cãpi ⁊ oẽs riui
plenitudĩe aq̃ꝝ multaꝝ. Et demoliẽtur
ciuitates et muros ⁊ mõtes ⁊ colles et
ligna siluarũ. ⁊ fenũ pratoꝝ ⁊ frumenta
eoꝝ. Et trãsibũt ꝯstãtes vsq̃ ad babylo
nẽ ⁊ exterrẽt eã: ꝯueniẽt ad ip̃az et circũ
ibũt eã. et effundẽt sidꝰ ⁊ oẽz irã sup eaz
Et subibit puluis ⁊ fumꝰ vsq̃ in celũ. ⁊
omẽs in circũitu lugebũt eã. ⁊ qui sub
ea remãserit seruiẽt his q̃ extruerũt. Et
tu asia ꝯcors in spẽ babylonis ⁊ gloria ꝑ
sone eiꝰ: ve tibi misera. ꝓpter qd̃ assimi
lasti ei: ⁊ coronasti filias tuas ĩ fornicatõ
ne ad placẽdũ ⁊ gloriandũ in amatoribꝫ
tuis qui tecũ cupierunt semp fornicari
Odibilẽ imitata es in oĩbꝫ opibꝫ eius ⁊
ĩ adiuẽtoibꝫ eiꝰ. ꝓpterea dic̃ deꝰ: Immit
tã tibi mala: viduitatẽ. et panꝑtatẽ ⁊ fa
mẽ et gladiũ ⁊ pestem ad deuastãdas do
mos tuas a violatione et morte et gl̃ia
virtutꝫ tue. Sicut flos siccabit̃ cũ exur
get ardor qui emissus ẽ sup te: infirma
beris vt paupcula plagata et castigata a
mulieribꝫ vt nõ possint te suscipe poten
tes et amatores. Nunquid ego sic cela
bo te dicit dñs: nisi occidisses electos me
os in omĩ tpe exaltãs ꝑcussionẽ manuũ
et diceres sup mortẽ eoꝝ cũ inebriata es
ses exorna speciẽ vultꝰ tui: Verces for
nicatõis tue in sinu tuo: ꝓpter h̃ redditõ
nẽ accipies. Sicut facis electis meis di
cit dñs. sic faciet tibi deus ⁊ tradet te in
malũ. Et nati tui fame ĩteriẽt ⁊ tu rhõ
phea cades. et ciuitates tue cõterent̃. et
oẽs tui in cãpo gladio cadẽt. Et qui sũt
in mõtibꝫ fame ꝑibũt. et mãducabunt
carnes suas ⁊ sanguinẽ bibẽt a fame pa
nis et sitis aq̃. Infelix ꝑ maria venies. ⁊
rursuz accipies mala. Et in transitu alli
dẽt ciuitatẽ occisaz ⁊ exterrẽt aliquã por
tionẽ terre tue. ⁊ partẽ gl̃ie tue extermi
nabũt. rursuz reuertẽtes cõuersam. Et
demolita eris illis ꝓ stipula. ⁊ ip̃i erunt
tibi ignis. et deuorabunt te et ciuitates
tuas. terrã tuã et mõtes tuos: omẽs sil
uas tuas ⁊ lignũ fructifeꝝ igni cõburẽt
Filios tuos captiuos ducẽt. et censũ tu
um in predã habebũt. et gloriam faciei
tue exterminabunt.

XVI

Ve tibi babylõ et asia: ve tibi egy
pte ⁊ syria. Precingite vos sac
cis et cilicijs. et plangite filios
vestros et dolete: quoniã appropinq̃uit

cōtritio vr̄a. Immissus est vobis gla-
dius. ⁊ q̄s ē qui auertat illū? Immissus
est in vobis ignis: ⁊ q̄s ē qui extinguat
illū? Immissa sūt vobis mala. ⁊ quis ē
qui repellat ea? Nunquid repellet aliq̄s
leonē esurientē in silua: aut extinguet
ignē ī stipula mox qn̄ cepit ardere? Nū-
quid repellet aliq̄s sagittaz a sagittario
forti missaz? Dn̄s fortis īmittit mala. ⁊
quis ē qui repellet ea? Exijt ignis ex ira
cūdia ei⁹ ⁊ quis ē qui extīguat eū? Coru
scabit. ⁊ quis nō timebit? Tonabit. ⁊ q̄s
nō pauebit? Dn̄s cōminabit̄. ⁊ quis nō
fundit⁹ cōteret̄ a facie ip̄ius? Terra tre
muit et fundamēta ei⁹: mare fluctuat
de ꝓfundo. ⁊ fluct⁹ eius disturbabunt̄. ⁊
pisces ei⁹ a facie dn̄i. ⁊ a gloria v̄tut⁹ ei⁹
qm̄ fortis dextera eius q̄ arcum tēdit: sa
gitte ei⁹ accute q̄ ab ip̄o mittunt̄: nō de-
ficiēt cū ceperint mitti in fines t̄re Ecce
mittunt̄ mala et non reuertent̄. donec
veniant sup̄ terrā. Ignis succēdit̄: ⁊ nō
extīguet̄ donec ꝯsumat fundamēta ter
re. Quēadmodū nō redit sagitta missa
a valido sagittario. sic nō reuertent̄ ma
la q̄ missa fuerint in terraz. Ve mihi. ve
mihi: Quis me liberabit in illis diebꝫ?
Initiū doloꝝ et multi gemit⁹: initiū fa
mis et multi interitus: initiū bellorū et
formidabūt ptātes: initiū malorū ⁊ tre
pidabūc oēs. In his quid faciā cum ve
nerint mala? Ecce fames et plaga ⁊ tri-
bulatio et angustia missa sūt flagella in
emendatōe. et in his oībꝫ se nō conuer
tent ab iniquitatibꝫ suis. neq̄ flagelloꝝ
memores erūt semp̄. Ecce erit ānone
vilitas sup̄ terrā: sic vt putant sibi esse
directā pacē ⁊ tūc germinabūt mala su
per terrā. gladius. fames et magna cōfu
sio. A fame enī plurimi qui inhabitant
terrā interiēt. ⁊ gladi⁹ ꝑdet ceteros qui
sup̄auerint a fame. et mortui sicut ster-
cora ꝓijcient̄. et nō erit qui ꝯsolet̄ eos.
Derelinquet̄ enī terra d̄serta. et ciuita
tes ei⁹ deijciēt̄. Non d̄relinquet̄ qui co
lat terrā: et qui semīet eā. Ligna dabūt
fructus. et quis vindemiabit illa? Vua
matura fiet. et quis calcabit illaz? Erit
enī locis magna desertio. Cupiet enim
hō hoīez videre: vel vocē ei⁹ audire. Re-
linquent̄ enī de ciuitate decē. et duo de
agro qui abscōderint se in dēsis nemo-
ribꝫ ⁊ scissuris petrarū: quēadmodū dū
derelinquunt̄ in oliueto et singulis ar-
boribꝫ tres aut quattuor oliue. aut sic̄
in vinea vindemiata racemi relinquūt̄
ab his qui diligēter vineā scrutant̄: sic
relinquent̄ in diebꝫ illis tres aut q̄ttuor
scrutātibꝫ domos eorū in rūphea. Et re
linquet̄ terra deserta. et agri ei⁹ inuete-
rabūt. et vie eius et oēs semite ei⁹ ger-
minabūt spinas eo q̄ nō trāsient hoīes
ꝑ eam. Lugebūt virgines nō hn̄tes spō
sos: lugebūt mulieres nō hn̄tes viros
Lugebūt filie earū nō habētes adiuto-
riū spōsi earū. In bello cōsument̄. et vi
ri earū in fame exterentur. Audite vero
ista et cognoscite ea ꝯ̄ui dn̄i. Ecce v̄buz
dn̄i: excipite illud: ne dijs credatis de q̄-
bus dicit dn̄s. Ecce appropinq̄nt mala
et nō tardāt. Quēadmodū pregnās cū
parit in nono mēse filiū suū a ꝓppinq̄n-
te hora part⁹ eius. an̄ horas duas vl̄ tres
dolores circūeūt ventrē eius. et ꝓdeūte
infante de vētre nō tardabūt vno pun-
cto. sic nō morabunt̄ mala ad ꝓdeūduz
sup̄ terrā. ⁊ seculū gemet ⁊ dolores circū
tenebūt illd̄. Audite v̄bum plebs mea
Parate vos ī pugnā. ⁊ in malis sic esto
te q̄si aduene t̄re. Qui vēdit q̄si qui fu-
giat. ⁊ qui emit q̄si q̄ ꝑditur⁹. Qui mer
cat̄ q̄si qui fructū nō capiat. ⁊ q̄ edificat
q̄si q̄ nō habitatur⁹. Qui semīat q̄si qui
nō metet: sic ⁊ q̄ vineā putat q̄si nō vin
demiatur⁹. Qui nubūt sic q̄si filios nō
facturi. ⁊ q̄ nō nubūt sic q̄si vidui: ꝓpter
qd̄ qui laborāt sine cā laborāt. Fruct⁹. n.
illoꝝ alienigene metēt. ⁊ sub̄az illoꝝ ra-
piēt. ⁊ domos euertēt. ⁊ filios eoꝝ capti
uabūt. qꝛ ī captiuitate ⁊ fame generant
natos suos. Et q̄ negociāt̄ ī rapina quā
tūdiu exornāt ciuitates ⁊ domos suas ⁊
possessiōes ⁊ ꝑsonas suas: tātomag̃ ad
çelabor eos sup̄ pctā sua dicit dominus
Quō çelat̄ fornicaria mulierē idoneā ⁊
bonā valde: sic çelabit̄ iustitia īiq̄tatē cū

eroznat se.et accusat eã in facie cuz vene
rit qui ỏfendat exquirentẽ oñe peccatũ
sup terrã.Propterea nolite similari ei
nec opib⁹ eius:qñ adhuc pusillũ:t tol/
letur iuiquitas a terra.et iusticia regna
bit in vos.Nõ dicat peccatoz se non pec
casse:qñ carbones ignis cõburet sup ca
put eius qui dicit.nõ peccaui coz̃ deo t
gloria ipius. Ecce dñs cognoscet omia
opera hominum. et adinuentiones illo
rũ et cogitationes illoz̃um et coz̃da illo
rum.Dixit enĩ:fiat terra et facta est:fiat
celũ t factũ ẽ.Et in verbo illi⁹ stelle fun
date sũt.t nouit numerũ stellarũ.Qui
scrutat abyssum et thesauros illaz:q mẽ
sus ẽ mare.t ꝯceptũ eius.Qui cõclusit
mare in medio aquarũ.t suspẽdit terrã
sup aquas verbo suo. Qui extẽdit celuz
quasi camerã:sup aquas fundauit eum
Qui posuit in deserto fontes aquarũ.t
sup verticẽ montiũ lacus ad emittendũ
flumia ab'eminẽti petra.vt portaret frã
Qui finxit hoiem.et posuit coz̃ suũ i me
dio corporis.et misit ei spm̃ vitã t intel
lectũ t spiramẽ dei omipotẽtis qui fecit
oia et scrutinat oia absconsa in abscõsis
terre.Hic nouit adinuentionẽ vestrã.t
que cogitatis in cordib⁹ vris peccãtes t
volẽtes occultare peccata vestra.Propt̃
q̃ dñs scrutinando scrutinauit oia opa
vra et traducet vos omẽs: t vos cõfusi
eritis cũ ꝓcesserint pctã vra coz̃ hoib⁹.
t iniquitates erũt q̃ accusatoz̃es stabũt
in die illo.Quid facietis.aut quõ absco
detis peccata vestra coz̃az deo et angelis
eius?Ecce iudex deus:timete eũ.Desi/
nite a peccatis vestris. et obliuiscamini
iniquitates vestras iam agere eas i sem
piterno.t deus educet vos t liberabit de
omi tribulatiõe.Ecce enĩ incẽdit ardoz̃
sup vos turbe copiose.et rapiẽt quosdaz̃
ex vobis et cibabũt idolis occisos.t qui
cõsenserint eis erũt illis in deriſuz et in
improperiũ et in cõculcationẽ.Erit enĩ
locis locus.et in vicinas ciuitates erur
rectio multa sup timẽtes dñm.Erũt q̃
si insani nemĩ parcẽtes. ad diripiẽdum
et deuastandũ adhuc timentes dñm.qz
deuastabũt t t diripient substantias t de
domib⁹ suis eos ejcient.Tũc parebit p
batio electoz̃um meoz̃ũ:vt auruz quod
probatur ab igne.Audite dilecti mei di
cit dominus.Ecce adsunt dies tribula/
tionis.et de his liberalb⁹ vos Ne timeat⁹
nec hesitetis:quoniam deus dux vester
est.Et qui seruat mãdata t pcepta mea
dicit dominus deus:ne prepõderẽt vos
peccata vestra ne supeleuẽt se iniquita/
tes vestre.Ue qui cõstringunt a peccat⁹
suis et obtegunt ab iniquitatibus suis
quẽadmodũ ager cõstringit a silua.t spi
nis tegit semita ei⁹ p quã nõ trãsit hõ:t
excludit. et emittit ad deuoratõez ignis

Explicit liber Esdre tertius Incipit prologus beati Hieronymi presbyteri in librum Tobie:

Oromatio t heliodoro episcopis: Hieronym⁹ pbyter in dño salutem
Mirari nõ desino exacti
onis vestre instantiam.
Exigitis enĩ vt librũ chaldeo sermone
cõscriptũ:ad latinũ stilũ trahã:librum
vtiq̃ tobie quem hebrei ỏ cathalogo di
uinarum scripturarum secantes.his q̃
agiographa memorant manciparunt.
Feci satis desiderio vestro:nõ tamẽ meo
studio.Arguũt enim nos hebreoruz stu
dia.et imputant nobis cõtra suuz cano
nem latinis auribus ista trãsferre. Ez
melius esse iudicans phariseoz̃ũ displi/
cere iudicio.et episcopoz̃ũ iussionib⁹ de/
seruire institi vt potui.Et quia vicina ẽ
chaldeoz̃um lingua sermoni hebraico.
v triusq̃ lingue peritissimũ loquacez re
periẽs:vnius diei labozẽ arripui t quic/
quid ille mihi hebraicis verbis expressit
hoc ego accito notario sermonibus lati
nis exposui.Orationibus vestris merce
dembuius operis compensalb⁹ cum gra/
tũ vobis didicero me quod iubere estis
dignati:complesse.

Explicit prologus in librũ Tobie

Incipit liber Tobie Capitulus I

TObias ex tri
bu et ciuitate neptali.
que ē in supioribꝫ gali
lee supra naason. post ui
am q̄ ducit ad occidentē. in sinistro hñs
ciuitatē seplxt: cū captus esset in diebꝫ
salmanasar regis assyriorū. in captiuita
te tñ positus viā vitatis nō deseruit ita
vt oia q̄ hē poterat q̄tidie concaptiuis
fribꝫ q̄ erāt ex eius genere ipartiret: Cūq
esset iunior oibꝫ ī tribu neptali. nihil
tñ puerile gessit in ope Deniq cū irent
oēs ad vitulos aureos quos hierobaz
fecerat rex isrl. hic sol' fugiebat ꝓsortiū
oim. et pgebat ad hierlm ad tēplū dñi. et
ibi adorabat dñm deū israel. oia primiti
ua sua et decimas suas fideliter offerēs
ita vt in tertio anno pselitis et aduenis
ministraret oēz decimationē. Hec et his
similia fm legē dei puerul' obseruabat.
Cū vero factus fuisset vir. accepit vxo
rem anna de tribu sua: genuitq ex ea fili
um nomē suū imponēs ei: quē ab infan
tia timere deū docuit et abstinere ab oī
peccato. Igit' dū p captiuitatē deuenis
set cū vxore sua et filio in ciuitatē ninive
cū oi tribu sua. et cū oēs ederēt ex cibꝫ gē
tiliū: iste custodiuit aiaz suā et nūq cōta
minat' ē in escis eor. Et qm memor fu
it dñi in toto corde suo. dedit illi de' gra
tiam in ꝓspectu salmanasar regis et dedit
illi ptātez q̄cūq vellet ire hñs libertatez
q̄cūq facere voluisset: Pergebat eni p
oēs q̄ erāt in captiuitate. et monita salu
tis dabat eis. Cū aūt venisset i rages ci
uitatē medorū. et ex his qbꝫ honorat' fu
erat a rege habuisset decē talēta argēti.
et cū in multa turba generis sui gabellū
egentē videret q̄ erat ex tribu eius: sub
chirographo dedit illi memoratū pond'
argēti: Post multū vo tpis mortuo sal
manasar rege. cū regnaret sennecherib
filius eius p eo. et filios isrl' exosos habe
ret ī ꝓspectu suo: tobias q̄tidie pgebat p
oēm cognationē suā. et ꝓsolabat' eos: di
uidebatq vnicuiq prout poterat de fa
cultatibꝫ suis Esurientes alebat nudisq
vestimēta pbebat. et mortuis atq occisis
sepulturā sollicitus exhibebat. Deniq
cū reūsus esset rex sennecherib fugiens
a iudea: plagā quā circa eū fecerat deus
pter blasphemiā suā. et irat' multos oc
ideret ex filijs israel: tobias sepeliebat
corpa eor. At vbi nūciatū est regi: iussit
eū occidi. et tulit oēm substantiā ei'. To
bias vo cū filio suo et cū vxore fugiens
nud' latuit: q̄ mlti diligebāt eū. Post
dies vero q̄draginta q̄nq occiderūt regē
filij ipi': Et reūsus ē tobias in domū su
am oisq facultas ei' restituta est ei. II

POst hec vero cū esset dies festꝰ
dñi et factū esset prandiū bonuz
ī domo tobie: dixit filio suo. Vade
et adduc aliq̄s de tribu nostra timen
tes deū. vt epulent' nobiscū. Cūq abis
set reuersus nūciauit ei vnum ex filijs
israel iugulatū iacere ī platea. Statiq
exiliēs de accubitu suo. relinquēs pran
diū ieiun' puenit ad corpus: tollensq il
lud portauit ad domū suā occulte: vt dū
sol occubuisset caute sepeliret eū. Cūq
occultasset corpus. māducauit panē cū
luctu et tremore: memorās illū sermo
nem quē dixit dñs p amos pphetā: Di
es festi vri conuertent' in lamentationē et
luctū. Cū vero sol occubuisset: abijt et se
peliuit eū. Arguebāt aūt euz oēs primi
ei' dicētes: Jā hui' rei causa interfici iussꝰ
es. et vix effugisti mortis imperiū. et iteruz
sepelis mortuos. Ez tobias pl' timēs
deū q̄z regē rapiebat corpa occisorū et oc
cultabat in domo sua et mediis noctibꝫ
sepeliebat ea. Cōtigit aūt vt q̄dā die fa
tigat' a sepultura veniēs domū iactasset
se iurta parietē et obdormisset et ex nido
hirūdinū dormiēti illi: calida stercora in
ciderent sup oculos eius: fieretq cecus
Hāc aūt tēptatōez ideo pmisit dñs eue
nire illi: vt posteris daretur exemplū pa
tientie ei': sicut et sci iob. Nam cū ab in
fantia sua semp deū timuerit et māndata
eius custodiret. nō ē ꝓtristat' ꝓtra deuz
q̄ plaga cecitatis euenerit ei: sz īmobilis

in dei timore ꝑmāsit: agēs gr̄as deo oībꝫ diebus vite sue: Nam sicut beato iob insultabāt reges. ita isti parētes ⁊ cognati ei⁹ irridebāt vitā eius dicētes: Ubi ē spes tua ꝓ qua elemosynas et sepulturas faciebas? Tobias vero īcrepabat eos dicēs: Nolite ita loqui: qm̄ filij scōrū sumus. et vitā illā expectamus. quam deus daturus ē his qui fidē suā nūq̄ mutant ab eo. Anna vero vxor eius ibat ad op⁹ textrinū q̄tidie. ⁊ de labore manuuꝫ suarū victū quē cōsequi potuisset d̄ferebat. Uñ factū ē: vt hedū caprarū accipiens. detulisset domi. Cuius cū vocez balātis vir eius audisset dixit: Uidete ne forte furtiuus sit. Reddite eū dñis suis qꝛ non licet nobis aut edere ex furto aliquid aut contingere. Ad hec vxor ei⁹ irata respondit: Manifeste vana facta ē spes tua. et elemosyne tue modo apparuerunt. Atq̄ his et alijs huiuscemodi verbis exprobrabat ei.

III

Tunc tobias ingemuit. et cepit orare cū lachrymis. diceus: Iustus es dñe. ⁊ oīa iudicia tua vera sunt. et oēs vie tue misericordia ⁊ veritas ⁊ iudiciū. Et nūc dñe memor esto mei. et ne vindictā sumas de pctīs meis: neq̄ remīscaris delicta mea vel parētū meoꝝ. Qm̄ nō obediuim⁹ p̄ceptis tuis ideo traditi sum⁹ in direptionē ⁊ captiuitatē et mortē ⁊ in fabulā. ⁊ ī improperiū oībꝫ natōnibꝫ in q̄bꝫ dispsisti nos. Et nūc dñe magna iudicia tua: qꝛ non egim⁹ ꝟm p̄cepta tua. ⁊ nō ābulauimus sincerit̄ corā te Et nūc dñe ꝟm volūtatē tuā fac mecū. ⁊ p̄cipe in pace recipi spm̄ meū Expedit enī mihi mori magis q̄ꝫ viuere. Eadē itaq̄ die cōtigit vt sara filia raguelis in rages ciuitate medoꝝ. ⁊ ip̄a audiret imꝓperiū ab vna ex ancillis patris sui: qm̄ tradita fuerat septē viris. ⁊ demoniū noīe asmodeus occiderat eos mox vt ingressi fuissent ad eā. Ergo cuꝫ ꝓ culpa sua increparet puellā: rñdit ei. dicēs. Ampli⁹ ex te nō videam⁹ filium aut filiā sup̄ terrā. interfectrix viroꝝ tuorum. Nūquid ⁊ occidere me vis sicut etiā occidisti septē viros? Ad hāc vocē ꝑrexit ī sup̄ius cubiculū domus sue. ⁊ tribus diebꝫ et tribꝫ noctibus nō māducauit neq̄ bibit: sed in oratōe ꝑsistens cuꝫ lachrymis dep̄cabat̄ deū. vt ab isto imꝓperio liberaret eā. Factū ē aūt die tertia dū cōpleret orationē: bñdicens dñm. dixit: Bñdictū est nomē tuū deus patrum nr̄oꝝ: qui cū irat⁹ fueris. misericordiam facies. ⁊ in tp̄e tribulatōis pctā dimittis his q̄ inuocāt te: Ad te dñe faciē meā cōuerto: ad te oculos meos erigo. Peto dñe vt de vinculo improperij hui⁹ absoluas me: aut certe de sup̄ terram eripias me. Tu scis dñe quia nūq̄ cōcupiui virum. et mundā seruaui animā meaꝫ ab omī cōcupiscētia. Nūq̄ cū ludentibꝫ miscui me: neq̄ cū his qui in leuitate ābulāt ꝑticipē me p̄bui Uirū aūt cū timore tuo nō cū libidine mea cōsensi suscipere Et aut ego indigna fui illis aut illi forsitan mihi nō fuerūt digni: qꝛ forsitā viro alij ꝯseruasti me. Nō ē enī in hoīs potestate consiliū tuū. Hoc autez ꝓ certo habet oīs qui colit te: qꝛ vita ei⁹ si in ꝓbatōe fuerit coronabit̄: si aūt in tribulatiōe fuerit. liberabit̄: ⁊ si in corruptione fuerit. ad misericordiā tuā venire licebit Nō enī delectaris in ꝑditionibꝫ nostris qꝛ post tempestatē trāquillū facis. ⁊ post lachrymatōez et fletū exultationē īfundis: Sit nomē tuū deus isrl̄ bñdictum in secula. In illo tp̄e exaudite sūt p̄ces amboꝝ in ꝯspectu glorie sūmi dei. ⁊ missus est angel⁹ dñi sanct⁹ raphael vt curaret eos ambos quorū vno tp̄e sūt oratōes in conspectu dñi recitate.

IIII

Igit̄ cū tobias putaret oratiōez suaꝫ exaudiri vt mori potuisset vocauit ad se tobiam filiū suuꝫ. dixitq̄ ei. Audi fili mi verba oris mei. et ea in corde tuo quasi fundamentum cōstrue. Cum acceperit deus animam meam. corpus meū sepeli. et honorem habebis matri tue omībus diebus vite ei⁹. Memor enī eē debes: q̄ ⁊ q̄nta ꝑicl̄a passa sit ꝓpt̄ te ī vt̄o suo. Cū aūt ⁊ ip̄a ꝯpleuerit tp̄s vite sue: sepelias eam circa me

Omibus aūt diebus vite tue in mēte
habeto deū: et caue ne aliqñ pctō cōsen
tias ⁊ p̄termittas p̄cepta dei nr̄i. Ex sub
stātia tua fac elemosinā: et noli auerte-
re faciē tuā ab vllo paupere: ita enī fiet:
vt nec a te auertat̄ facies dñi. Quō po-
tueris ita esto misericos. Si multū ti-
bi fuerit abundanter tribue: si exiguū ti
bi fuerit etiā exiguū libēter imptiri stu-
de. Premiū enī bonū tibi thesauriças in
die necessitatis: qm̄ elemosina ab oī pec
cato ⁊ a morte liberat. et nō patiet̄ aīam
ire in tenebras. Fiducia magna erit co-
ram sūmo deo elemosina oībꝫ facienti-
bus eā: Attēde tibi fili mi ab omī forni-
catōe. ⁊ p̄ter vxorē tuā nūq̄ꝫ patiaris cri
men scire. Supbiā nunq̄ꝫ in tuo sensu
aut in tuo verbo dñari pmittas. In ip̄a
enī initiū sumpsit oīs pditio. Quicūq̄ꝫ
tibi aliquid opatus fuerit. statim ei mer
cedē restitue. et merces mercēnarij tui
apud te omīo nō remaneat Qd̄ ab alio
oderis fieri tibi: vide ne tu aliqñ alteri
facias. Panē tuū cū esurientibꝫ ⁊ egen
tibus comede. et de vestimētis tuis nu-
dos tege. Panē tuū et vinū tuuꝫ sup se
pulturā iusti cōstitue. et noli ex eo man
ducare et bibere cū peccatoribꝫ. Cōsiliuꝫ
semp a sapiente pquire Omī tpe bñdic
deū. et pete ab eo vt vias tuas dirigat. ⁊
oīa consilia tua in ip̄o pmaneāt. Indi-
co etiā tibi fili mi dedisse me decē talēta
argenti dū infantulus esses gabelo in
rages ciuitate medoꝝ. et chirog̃phū eiꝰ
apud me habeo. Et ideo pquire quō ad
eū puenias. et recipias ab eo supra me-
moratū pōdus argēti. et restituas ei chi
rographum suum. Noli timere fili mi:
pauperē quidē vitā gerimꝰ: sꝫ mlt̄a bona
habebimꝰ si timuerimus deū. ⁊ recesseri
mus ab oī peccato ⁊ fecerimꝰ bene. V

Tunc rñdit tobias patri suo. et
dixit: Oīa quecūq̄ꝫ p̄cepisti mi-
hi. faciam pater. Quō aūt pecu
niam hāc inquirā. ignoro. Ille me ne-
scit. ⁊ ego eū ignoro. Qd̄ signū dabo ei?
Sꝫ neq̄ꝫ viā p quā pgat̄ illuc. aliquādo
cognoui. Tunc pater suus rñdit illi. et
dixit. Chirographū quidē illiꝰ apd̄ me
habeo: qd̄ dū illi ostēderis statim restitu
et. Sed pge nūc ⁊ inquire tibi aliquē fi
delē virū: qui eat tecum salua mercede
sua. dū adhuc viuo. vt recipias eā. Tūc
egressus tobias inuenit iuuenē splendi
dū stantē p̄cinctū. ⁊ q̄si paratū. ad ābulā
dum. Et ignorās q̄ angelꝰ dei esset: salu
tauit eum. et dixit: Vñ te habemꝰ bone
iuuenis? At ille rñdit. Ex filijs isrl̄. Et
tobias dixit ei: Nosti viā que ducit in re
gionē medorū? Cui rñdit: Noui ⁊ omīa
itenera eius frequēter ambulaui. ⁊ mā
si apud gabellū fratrem nr̄m qui morat̄
in rages ciuitate medorū que posita est
in monte egbathanis. Cui tobias ait:
Sustine me obsecro: donec hec ip̄a nū-
ciem patri meo. Tunc ingressus tobias
indicauit vniuersa hec patri suo. Sup
q̄ āmiratus pater rogauit vt introiret
ad eū. Ingressus itaq̄ꝫ salutauit eū. ⁊ di
xit: Gaudiū tibi sit semp. Et ait tobias:
Quale gaudiū mihi erit. qui ī tenebris
sedeo. et lumē celi nō video? Cui ait iu
uenis. Forti aīo esto: in proximo est vt
a deo cureris Dixit itaq̄ꝫ illi tobias: Nū
quid poteris pducere filiū meū ad gabel
lum in rages ciuitatē medorū? et cū re-
dieris. restituā tibi mercedē tuā. Et di-
xit ei angelus: Ego ducā. et reducā euꝫ
ad te. Cui tobias rñdit. Rogo te: Indi-
ca mihi de qua domo: aut de q̄ tribu es
tu? Cui raphael angelus dixit: Genꝰ q̄-
ris mercēnarij: an ip̄m mercēnariū qui
cum filio tuo eat? Sed ne forte sollici-
tum te reddā: ego sum açarias. ananie
magni filiꝰ. Et tobias rñdit. Ex magno
genere es tu. Sed peto ne irascaris q̄
voluerī cognoscere genus tuū. Dixit au
teꝫ illi angelus. Ego sanū ducā et sanuꝫ
tibi reducā filiū tuū. Rñdens aūt tobi-
as ait: Bñ ambuletꝫ. ⁊ sit dñs in itinere
vr̄o. et angelus eius comitet̄ vobiscum
Tūc patis oībꝫ q̄ erant in via portanda
fecit tobias vale pr̄i suo. ⁊ matri sue. et
ambulauerūt ābo simul. Cūq̄ꝫ pfecti es
sent: cepit mr̄ eiꝰ flere ⁊ dicere: Baculuꝫ
senectutꝫ nr̄e tulisti. et trāsmisisti a nob

Nunq̄ fuisset ipa pecunia pro q̄ misisti eū: Sufficebat nobis pauptas nr̄a: vt diuitias cōputarem⁹ b̄ q̄ videbam⁹ filiuz nr̄m. Dixitq̄ ei tobias. Noli flere: Saluus puenit fili⁹ nr̄ · ⁊ salu⁹ reūtet ad nos · ⁊ oculi tui videbūt illū. Credo enī q̄ angel⁹ dei bonus comitet ei · ⁊ bñ disponet oia q̄ circa eū gerūtur: itavt cū gaudio reūtat ad nos. Ad hāc voc̄ cessauit mt eius flere · ⁊ tacuit.

VI

Profect⁹ est aūt tobias · ⁊ canis secut⁹ ē eū · ⁊ mānsit p̄ma mānsiōe iuxta fluuiū tigris. Et exiuit vt lauaret pedes suos · ⁊ ecce piscis imanis exiuit ad deuorādū eū. Quē expauescēs tobias: clamauit voce magna · dicens: Dñe: iuadit me. Et dixit ei āgelus. Apphēde brāchiā ei⁹ · ⁊ trahe euz ad te. Qđ cū fecisset attraxit eū in siccū · ⁊ palpitare cepit ante pedes eius. Tūc dixit ei angelus: Exētera hūc piscē · ⁊ cor ei⁹ ⁊ fel ⁊ iecor repone tibi. Hūt enī b̄ necessaria ad medicamēta vtilit. Qđ cū fecisset assauit carnes ei⁹ ⁊ secū sustulerūt in via: cetera salierūt q̄ sufficerēt eis · q̄sq̄ puenirēt in rages ciuitatē medoz. Tūc interrogauit tobias angelū · ⁊ dixit ei: Obsecro te açaria frat: vt dicas mihi q̄đ remediū habebūt ista q̄ de pisce fuare iussisti Et rñdens angelus dixit ei: Cordis ei⁹ particulā si sup carbones ponas · fumus eius extricat oē gen⁹ demonioz siue a viro siue a muliere: ita vt vltra non accedat ad eos. Et fel valet ad vnguendos oculos in q̄b⁹ fuerit albugo · ⁊ sanabunt Et dixit ei tobias. Ubi vis vt maneamus? Rñdēsq̄ āgelus ait: Est hic raguel noie vir ꝓpinquus de tribu tua · ⁊ hic hz filiā noie sarā: sz neq̄ masculuz neq̄ feminā vllā hz aliā p̄ter eaz. Tibi debet ois substātia ei⁹ ⁊ oportet eā te accipe cōiugē. Pete g̊ eaz a p̄re eius · ⁊ dabit tibi eam i vxorē. Tunc rñdit tobias · ⁊ dixit: Audio q̄ tradita ē septē viris · ⁊ mortui sunt · sz ⁊ b̄ audiui: q̄ demoniū occidit illos. Timeo g̊ ne forte ⁊ mihi b̄ eueniāt ⁊ cū sim vnic⁹ parētibz meis · deponā senectutē illoz cū tristicia ad inferos. Tūc angelus raphael dixit ei. Audi me · ⁊ oñ daz tibi · q̄ sunt q̄b⁹ pualere pōt dēmoniū Di nāq̄ q̄ ꝓiugiū ita suscipiūt vt deum a se ⁊ a sua mēte excutiāt · ⁊ sue libidini ita vacēt sicut equ⁹ ⁊ mulus q̄b⁹ nō est intellect⁹: habet potestatē dēmoniū sup eos. Tu aūt cū accepis eaz ingressus cubiculū p̄ tres dies ꝓtinens esto ab ea · ⁊ nihil aliud nisi orōnib⁹ vacabis cuz ea. Ipsa aūt nocte · incēso iecore piscis fugabit dēmoniū. Secūda vo nocte i copulatiōe scōz p̄triarchaz admittet⁹. Tertia aūt nocte b̄dictionē ꝓseqūris vt filij ex vobis p̄creent incolumes. Trāsacta aute tertia nocte accipies vginē cū timore dñi amore filioz magis q̄ libidinis ductus: vt i semie abrae b̄dictiōez i filijs

VII

Ingressi sunt aūt cōseqūt · ad raguelē · ⁊ suscepit eos raguel cū gaudio. Intuēsq̄ tobiā raguel: dixit anne vxori sue · q̄ similis est iuuenis iste ꝓsobrino meo. Et cū hec dixisset · ait: Un estis iuuenes frēs nr̄i? At illi dixerūt. Ex tribu neptalim sum⁹ ex captiuitate niniue. Dixitq̄ illis raguel Nostis tobiā frēm meū? Qui dixerunt Nouim⁹. Cūq̄ multa bona loq̄ret̄ ad eo Dixit angelus ad raguelē: Tobias de q̄ introgas p̄ isti⁹ est. Et misit se raguel ⁊ cū lachrymis osculat⁹ est eū · ⁊ plorans sup collū eius · dixit: B̄ndictio sit tibi fili mi: q̄ boni ⁊ optimi viri fili⁹ es. Et ānna vxor ei⁹ ⁊ sara ipsoz filia lachrymate sunt. Postq̄ aūt locuti sunt: p̄cepit raguel occidi arietē · ⁊ parari ꝓuiuiū. Cumq̄ hortaret eos discūbere ad prādiū tobias dixit: Nic ego hodie nō māducabo neq̄ bibā: nisi prius petitionē meam ꝓfirmes · ⁊ p̄mittas mihi dare saram filiam tuam. Quo audito vbo raguel expauit sciēs quid euenerit illis septē viris · qui ingressi sunt ad eam · ⁊ timere cepit: ne forte ⁊ huic similiter cōtingeret. Et cuz nutaret ⁊ non daret petēti vllū respōsum: dixit ei angelus: Noli timere dare eam isti: qm̄ huic timenti deū debet cōiunx filia tua. Propterea alius non potuit habere illam. Tūc dixit raguel. Nō

dubito q̄ deus preces ⁊ lachrymas me-
as in cōspectu suo admiserit. Et credo
qm̄ ideo fecit vos venire ad me. vt ⁊ ista
cōiungeretur cogtiōi sue. ſm legē moy-
si. Et nūc noli dubiū gerere. q̄ tibi eam
tradā. Et apprehēdēs dexteraz filie sue:
dextere tobie tradidit. dicēs: Deus abra
am. ⁊ deus ysaac ⁊ deus iacob vobiscū sit
⁊ ipse ꝯiūgat vos ipleatq̄ bn̄dictionem
suā in vob. Et accepta cartha fecerūt cō
scriptionē coniugij. Et post hec epulati
sunt bn̄dicētes deuz. Vocauitq̄ raguel
ad se annā vxorē suam. ⁊ precepit ei vt p̄
pararet alterū cubiculū. Et introduxit
illuc saraz filiā suā ⁊ lachrymata est. Di-
xitq̄ ei: Forti aīo esto filia mea. Dn̄s ce
li det tibi gaudiū p̄ tedio qd̄ p̄pessa es.

VIII

Postq̄ vo cenauerūt:
introduxerūt iuuenē ad eā. Re
cordatus itaq̄ tobias sermonū
angeli. p̄tulit de cassidili suo p̄tē iecoris
posuitq̄ eā sup̄ carbones viuos. Tūc ra
phael angelus apprehēdit demoniū et
religauit illud in deſto sup̄ioris egypti
Tūc hortat⁹ est v̄ginē tobias: dixitq̄ ei:
Sara exurge ⁊ de p̄cem̄ deū hodie ⁊ cras
⁊ secundū cras: q̄ his trib⁹ noctib⁹ deo
iungim̄: tertia aūt trāsacta nocte. in no
stro erim⁹ ꝯiugio. Filij q̄ p̄pe scōr̄ sum⁹
⁊ non possum⁹ ita ꝯiungi sicut gētes q̄
ignorant deū. Surgētes aūt parit̄ instā
ter orabant ambo simul. vt sanitas da-
ret̄ eis: Dixitq̄ tobias. Dn̄e deus patr̄
nr̄or̄: bn̄dicant te celi. terre. mareq̄ ⁊ fō
tes ⁊ flumīa. ⁊ omnes creature tue q̄ in
eis sunt. Tu fecisti adam de limo terre:
dedistiq̄ ei adiutoriū euam. Et nunc do
mīe tu scis q̄ non luxurie causa accipio
sororē meā ꝯiugē: sz sola posteritatis di
lectiōe in q̄ bn̄dicat̄ nomē tuū in secula
seculor̄. Dixit itaq̄ sara: Miserere nob̄
dn̄e. miserere nobis. ⁊ ꝯsenescam⁹ ambo
parit̄ sani. Et factū est circa pullor̄ can-
tum accersiri iussit raguel ſuos suos et
abierunt cum eo parit̄. vt foderēt sepul
crum. Dicebat enī ne simili modo eue-
nerit ei. quo ⁊ ceteris alijs septez viris
qui sunt ingressi ad eam. Cunq̄ paras-
set fossam: reuersus raguel ad vxorē su-
am dixit ei: Mitte vnam ex ancillis tu-
is. ⁊ videat si mortuus ē: vt sepeliā euz
anteq̄ illucescat. At illa misit vnam ex
ancillis suis. Que īgressa cubiculū rep-
perit eos saluos ⁊ incolumes: secum pa
riter dormiētes. Et reuſa nunciauit bo-
num nuncium. Et bn̄dixerūt dn̄m. ra-
guel videlicet ⁊ anna vxor eius. Et dixe
rūt: Bn̄dicim⁹ te dn̄e deus isrl̄ q̄ nō ꝯti
git nob̄ quēadmodū putabam⁹. Fecisti
enī nobiscū mīam tuā ⁊ exclusisti a nob̄
inimicū p̄sequētem nos. Misertus es
aūt duob⁹ vnicis. Fac eos dn̄e plenius
bn̄dicere te. ⁊ sacrificiū laudis tue ⁊ sue
sanitat̄ offerre: vt cognoscat vniuſitas
gētiū. q̄ tu es de⁹ solus in vniuſa terra
Statiq̄ p̄cepit ſuis suis raguel vt re-
plerēt t̄ra fossam quā fecerāt: p̄usq̄ elu
cescerz. Vxori aūt sue dixit vt instruerz
cōuiuiū. ⁊ p̄pararet oīa q̄ in cibos erant
iter agentib⁹ necessaria. Duas q̄z pin-
gues vaccas ⁊ q̄ttuor arietes occidi fec̄.
⁊ parari epulas oīb⁹ vicinis suis. cūctis
q̄ amicis. Et adiurauit raguel tobiā: vt
duas hebdomadas moraret̄ apud euz.
De oīb⁹ aūt q̄ possidebat raguel. dimi-
diā p̄tem dedit tobie. ⁊ fecit hāc scriptu
ram: vt p̄s dimidia que supererat. post
obitū eor̄ tobie dn̄io deueniret

IX

Tunc vocauit tobias angelū ad
se: quē quidē hoīez existimabat.
dixitq̄ ei: Açaria frat̄ peto vt au
scultes v̄ba mea. Si meipsum tradam
tibi seruū: nō ero ꝯdignus p̄uidētie tue
Tn̄ obsecro te vt assumas tibi aīalia si-
ue ſuitia. ⁊ vadas ad gabellū in rages ci
uitatē medor̄. reddasq̄ ei chirographū
suū. ⁊ recipias ab eo pecuniā ⁊ roges eū
venire ad nuptias meas. Scis enī ipse
qm̄ numerat pat̄ me⁹ dies. ⁊ si tardaue-
ro vna die plus contristatur aīa eius:
Et certe vides quomō adiurauit me ra
guel. cuius adiuramētum spernere nō
possum. Tunc raphael assumēs quattu
or ex seruis raguelis ⁊ duos camelos. ī
rages ciuitatez medor̄ p̄rexit. ⁊ inueni-
ens gabellū dedit ei chiroḡphū suum et

recepit omnez pecuniã. Indicauitqz ei
de tobia filio tobie oĩa q̃ gesta sunt: fecit
qz eum secum venire ad nuptias. Cũqz
ingressus esset domum raguelis · inue-
nit tobiã discũbentẽ · et exiliens osculati
sunt se inuicem. Et fleuit gabelus: bene
dixitqz deũ · et dixit: Bñdicat te deus isrl:
qz filius es optimi viri et iusti · et timentz
deũ · et elemosinas facientis. Et dicat be
nedictio sup̃ vroꝛẽ tuã · et sup̃ parentes
vestros et videatis filios vr̃os · et filios fi
liop̃ vr̃op̃ vsqz in tertiã et q̃rtã generatõ
nem · et sit semẽ vr̃m bñdictũ a deo isrl q̃
regnat in secula seculop̃. Cũqz omẽs di
xissent amen · accesserũt ad conuiuiũ. Oz
cũ tioꝛe dñi nuptiap̃ conuiuiũ exercebãt.

Cum vero moras faceret tobias causa nuptiap̃ · sollicit⁹ X
erat pr̃ ei⁹ tobias dicẽs: Putas
q̃re moꝛat filius meus: aut q̃re detent⁹
est ibi? Putas ne gabelus moꝛtu⁹ est et
nemo reddit illi pecuniã? Cepit aũt cõ-
tristari nimis ipse et anna vroꝛ ei⁹ cũ eo
et ceperũt ambo simul flere: eo q̃ die sta-
tuto minime reuerteretur filius eop̃ ad
eos. Flebat igit̃ mat̃ ei⁹ irremediabilib⁹
lachrymis · atqz dicebat: Heu me fili mi
vt q̃d te misim⁹ pegrinari · lumẽ ocl'op̃
nr̃op̃ · baculũ senectutz nr̃e solatiuz vite
nr̃e spẽ posteritatz nr̃e? Oĩa sil' in tevno
hñtes: te nõ debuimus dimittere a no
bis. Cui dicebat tobias: Tace et noli tur
bari: san⁹ est filius nr̃: satis fidelis est vir
ille cũ quo misimus eum. Illa autem
nullo modo cõsolari poterat: sed q̃tidie
exiliẽs circũspiciebat · et circumibat vias
oẽs p q̃s spes remeãdi videbatur vt p-
cul videret eũ: si fieri posset: venientem
At vero raguel dicebat ad generũ suuz:
Vade hic · et ego mittã nũciũ salutis de
te ad tobiaz pr̃em tuũ. Cui tobias ait:
Ego noui qz pater meus et mater mea
modo dies cõputant · et cruciatur spiri-
tus eop̃ in ipsis. Cumqz verbis multis
rogaret raguel tobiã · et ille eũ nulla ra-
tione vellet audire: tradidit ei sarã et di-
midiã pt̃e oĩs substantie sue in pueris ·
in puellis · in pecudibus · in camelis · et in
vaccis · et pecunia mlta · et saluũ atqz gau
dentẽ dimisit eũ a se · dicẽs: Angelus do
mini sanct⁹ sit in itinere vr̃o: pducatqz
vos incolumes: et inueniatis oĩa recte
circa parẽtes vestros · et videãt oculi mei
filios vr̃os priusqz moꝛiar. Et apprehẽ-
dentes parẽtes filiã suã · osculati sunt eã
et dimiserũt ire: monẽtes eã honoꝛare so-
ceros · diligere maritũ · regere familiam
gubnare domũ · et seipam irreprhẽsibilez

Cunqz reuerte XI (erhibere.
rent̃: puenerũt ad charrã q̃ est
in medio itinere ☉ niniuen vn-
decimo die. Dixitqz angelus. Tobia fra
ter: scis quẽadmodũ reliqsti pr̃em tuuz
Si placet itaqz tibi pcedam⁹ · et lẽto gra
du insequãtur iter nostrũ familie simt̃
cũ coniuge tua et cũ aialib⁹. Cũqz l̃ placu-
isset vt irẽt: dixit raphael ad tobiã: Tol-
le tecũ ex felle piscis: erit enim necessariuz
Tulit itaqz tobias ex felle illo et abierũt
Anna aũt sedebat secus viã q̃tidie in su
pcilio mõtis: vñ respicere potat de lon-
ginq̃. Et dũ ex eodẽ loco specularet̃ ad-
uentũ ei⁹ · vidit a lõge · et ilico cognouit
venientẽ filiũ suũ: currensqz nũciauit vi
ro suo · dicẽs: Ecce venit fili⁹ tu⁹. Dixit
qz raphael ad tobiã. At vbi introierz do-
mũ tuã statim adoꝛa dñz deũ tuũ · et gra
tias agẽs ei · accede ad patrẽ tuũ · et oscu-
lare eũ. Statimqz lini sup̃ oculos eius
ex felle isto piscis · qd̃ poꝛtas tecũ. Sci-
as enim qm̃ moꝛ aperient̃ oculi ei⁹ · et vi-
debit pater tuus lumẽ celi · et in aspectu
tuo gaudebit. Tũc pcucurrit canis qui
simul fuerat in via · et q̃si nũcius adueni
ens blãdimẽto sue caude gaudebat. Et
exurgẽs cecus pater · cepit offendẽs pe-
dib⁹ currere · et data manu puero · occur
rit in obuiã filio suo. Et suscipiẽs oscu-
latus est eũ cũ vroꝛe sua · et ceperũt flere
pre gaudio. Cũqz adoꝛassent deũ · et gr̃as
egissent: cõsederũt. Tũc sumẽs tobias d̃
felle piscis · liniuit oculos pr̃i suo. Et su
stinuit quasi dimidiã fere hoꝛaz · et cepit
albugo ex oculis eius quasi membꝛana
oui egredi. Quod apprehendẽs tobias
traxit ab oculis ei⁹: statimqz visuz rece-

pit. Et glorificabāt deū ipse videlicet et
vxor ei⁹ · ⁊ oēs qui sciebāt eū. dicebatq;
tobias: Bñdico te dñe de⁹ isrł qz tu casti
gasti me ⁊ tu saluasti me. Et ecce ego vi
do tobiā filiū meū. Ingressa ē etiā p⁹se
ptē dies sata vxor filij ei⁹ · ⁊ ois familia ⁊
pecora sana ⁊ cameli ⁊ pecunia mlta vxo
ris: sed ⁊ illa pecunia quā recep̄at a gabe
lo. Et narrauit parētib⁹ suis oia bñficia
dei: q̄ fecisset circa eū p̄ hoiem qui eū du
xerat. Venerūtq; achior ⁊ nabath ꝓso
brini tobie · gaudētes ad tobiā · ⁊ ꝓgratu
lātes ei de oib⁹ bonis q̄ circa illum oñde
rat de⁹. Et p̄ septē dies epulantes oñs
cū gaudio magno gauisi sunt. CXII

Tunc vocauit ad se tobias filiuz
suū · dixitq; ei: Quid possumus
dare viro isto scō q̄ venit tecū?
Rñdens tobias · dixit patri suo: Pater
quā mercedē dabim⁹ ei: aut q̄d dignuz
poterit esse bñficijs eius? Me duxit ⁊ re
duxit sanū: pecuniā a gabelo ipse recepit
vxorē ipse me hīte fecit ⁊ demoniū ab ea
ipse cōpescuit · gaudiū parentib⁹ ei⁹ fec:
meipsum a deuoratione piscis eripuit:
te q̄z videre fecit lumē celi · ⁊ bonis oīb⁹
p̄ euz repleti sum⁹. Quid illi adhuc po
terim⁹ dignū dare? Dz peto te pat mi
vt roges eū si forte dignabit medietatē
de omib⁹ q̄ allata sunt sibi assumere. Et
vocantes eū pat · s · ⁊ filius · tulerūt eū in
ptē · ⁊ rogare ceperūt vt dignaret dimi
diā ptē oim q̄ attulerāt · acceptā habere
Tūc dixit eis occulte: Bñdicite deū celi
⁊ coram oīb⁹ viuētib⁹ ꝓfitemini ei: qz fe
cit vobiscū miam suā. Etenī sacm regis
abscōdere bonū est: opa aūt dei reuelare
⁊ ꝓfiteri honorificū est. Bona est oratio
cū ieiunio ⁊ elemosyna · magis q̄z thesau
ros auri recōdere · qm̄ elya a morte libe
rat · ⁊ ipsa est q̄ purgat pcta · ⁊ facit inue
nire vitā etnaz. Qui aūt faciūt pctm̄ ⁊
iniq̄tatē: hostes sunt aie sue. Manifesto
g̃ vob̄ veritatē · ⁊ nō abscondam a vobis
occultū ꝑmonē. Qñ orabas cuz lachry
mis ⁊ sepeliebas mortuos · ⁊ dерelinque
bas prādium tuū ⁊ mortuos absconde
bas p̄ diē i domo tua ⁊ nocte sepeliebas
eos: ego obtuli orationē tuā dño. Et q̄z
acceptus eras deo necesse fuit vt tēpta
tio ꝓbaret te. Et nunc misit me dñs vt
curarē te · ⁊ sarā vxorem filij tui a demo
nio liberarē. Ego enī sum raphael ange
lus. vnus ex septem qui astam⁹ ante do
minū. Cūq; hec audissent turbati sunt ·
⁊ tremētes ceciderūt sup̄ terrā in faciez
suam. Dixitq; eis angelus. Pax vobis
Nolite timere: Eteni cū essem vobiscū
per volūtatē dei eram: ipm bñdicite ⁊ cā
tate illi: videbar q̄dē vobiscū māducare
⁊ bibere: sed ego cibo inuisibili ⁊ potu q̄ ab
hoīb⁹ videri nō pōt · vtor. Tēpus est er
go vt reuertar ad eū qui me misit · vos
aūt bñdicite deū. ⁊ narrate oīa mirabi
lia ei⁹. Et cū hec dixisset ab aspectu eorū
ablatus est · ⁊ vltra eū videre nō potuerūt
Tūc ꝓstrati p̄ horas tres in faciē: bñdixe
runt deum. Et erurgentes · narrauerūt
omnia mirabilia eius. CXIII

Periens aūt tobias senior os
suū: bñdixit dñm · ⁊ dixit. Ma
gnus es dñe in etnū · ⁊ in oīa secula re
gnū tuū · qm̄ tu flagellas ⁊ saluas · du
cis ad inferos ⁊ reducis · ⁊ nō est qui ef
fugiat manū tuā. Cōfitemī domio fili
isrł · ⁊ in ꝓspectu gētiū laudate eū: qm̄ iō
dispsit vos inter gētes q̄ ignorant eum
vt vos enarretis mirabilia ei⁹ · ⁊ faciaz
scire eos · qz nō est alius de⁹ oīpotēs pre
ter eū. Ipe castigauit nos ꝓpt iniq̄tates
nostras · ⁊ ipse saluabit nos ꝓpter miam
suā. Aspicite g̃ que fecit nobiscū · ⁊ cū ti
more ⁊ tremore ꝓfitemini illi · regēq; se
culoz exaltate in opib⁹ vestris. Ego aūt
in terra captiuitatis mee confitebor illi:
qm̄ oñdit maiestatē suā in gentē pecca
tricē. Cōuertimini itaq; pctōres · ⁊ faci
te iusticiā coram dño. credētes q̄ faciat vo
biscū misericordiā suā. Ego autē ⁊ ania
mea in eo letabim̄. Benedicite dño oēs
electi eius: agite dies leticie ⁊ cōfitemi
ni illi. Hierusalē ciuitas dei · castigauit
te domin⁹ in opib⁹ manuū tuaz. Confi
tere domino in bonis tuis · ⁊ bñdic deuz
seculoz: vt reedificet in te tabernaculuz
suū · ⁊ reuocet ad te omnes captiuos et

Prologus

gaudeas in omnia secula seculoꝝ. Luce splẽdida fulgebis⁊ oẽs fines terre adorabũt te. Nationes ex lõginquo ad te veniẽt⁊ munera deferẽtes adorabũt in te dñm⁊ terrã tuã in scificationẽ habebũt Nomẽ enĩ magnũ inuocabũt ĩ te. Maledicti erũt qui ꝓtempserint te⁊ ꝓdẽnati erũt oẽs qui blasphemauerint te⁊ bñdictiq; erunt q̃ edificauerint te. Tu aũt letaberis in filijs tuis:qm̃ oẽs bñdicent̃ ⁊ cõgregabunt̃ ad dñm. Bti oẽs q̃ diligũt te⁊ qui gaudẽt sup̃ pace tua. Ania mea bñdic dñm:qm̃ liberauit hierl'm ciuitatẽ suã a cũctis tribulatiõibꝫ ei⁹ dñs de⁹ nr̃. Btũs ero si fuerit reliq̃e semis mei ad videndã claritatẽ hierl'z.porte hierl'm ex saphyro⁊ smaragdo edificabũt̃⁊ ex lapide ꝑcioso oĩs circũit⁹ muroꝝ ei⁹ Ex lapide cãdido⁊ mũdo oẽs platee ei⁹ sternent̃⁊ ꝓvicos eius alleluia cantabitur. Benedictus dominus qui exaltauit eam: vt sit regnum eius in secula seculoꝝ super eam amen.

Et cõsummati sunt sermones tobie. Et postq; illuminat⁹ est tobias vixit annis q̃dragintaduobꝫ⁊ vidit filios nepotũ suoꝝ ũ Cõpletis itaq; annis cẽtũ duobꝫ⁊ sepultus est honorifice in niniue. Quinq̃ginta nãq; ⁊ ser ãnoꝝ lumẽ oculoꝝ amisit: seragenari⁹ vo recepit: Reliquũ vo vite sue ĩ gaudio fuit⁊ cũ hono ꝓfectu timoris dei ꝓcessit in pace. In hora autẽ mortis sue vocauit ad se tobiã filiũ suũ ⁊ septẽ iuuenes filios suos nepotes⁊ dixitq; eis: Prope erit interit⁹ niniue. Nõ enĩ excidit vbũ dñi⁊ frẽs nr̃i qui dispsi sunt a terra isrl'⁊ reũtẽt̃ ad eã. Oĩs autẽ deserta terra eius replebit̃⁊ dom⁹ dei q̃ in ea incẽsa est iterꝫ reedificabit̃. ibiq; reũtẽtur oẽs timẽtes deũ. Et relinquẽt gentes idola sua⁊ veniet in hierl'm⁊ inhabitabũt in ea⁊ gaudebũt in ea omẽs reges terre adorãtes deũ isrl'. Audite g̃ filij mei ꝓtem vtm. Seruite dño in veritate⁊ inquirite vt faciatis q̃ placita sunt illi. Et filijs vestris mãdate:vt faciãt iusticias⁊ elemosynas⁊ vt sint memores dei⁊ benedicant eũ ĩ omni tẽpore in veritate⁊ in tota virtute sua. Nunc ergo filij audite me⁊ nolite manere hic. Ex quacũq; die sepelieritis matrez vestram circa me in vno sepulcro⁊ ex eo dirigite gressus vestros vt exeatis hinc: Video enĩ qz iniq̃tas eius finem dabit ei. Fcm̃ est aũt post obitum mris sue:tobias abscessit ex niniue cũ vxore sua⁊ filijs⁊ filioꝝ filijs⁊ reũsus est ad soceros suos. Inuenitq; eos incolumes⁊ in senectute bona⁊ curam eoꝝ gessit. Et ipse claudit oculos eoꝝ⁊ omnẽ hereditatem domus raguelis ipse ꝓcepit:viditq; q̃ntaz generatiõez filios filioꝝ suoꝝ. Et cõpletis annis nonagĩta et nouẽ in timore dñi: cum gaudio sepelierũt eum. Omis autem cognatio eius⁊ oĩs generatio ei⁹ in bona vita⁊ in sancta cõuersatione ꝓmansit:ita vt accepti essent tam deo q̃ hominibus⁊ cunctis habitãtibꝫ terrã.

Explicit liber Tobie Incipit ꝓlogus in librum Judith.

Apud hebreos liber iudith inter agiographa legitur: cuius autoritas ad roborãda illa que in cõtentionez veniunt⁊ minus idonea iudicatur. Chaldeo tamẽ ꝓmone ꝓscript⁹ inter historias cõputat̃. Ex qz hũc libꝝ synod⁹ nicena in nũero scãꝝ scripturarꝝ legit̃ cõputasse. acq̃eui postulationi vre imo exactioni⁊ seposit̃ occupatõibꝫ q̃bꝫ vehement̃ artabar⁊ huic vnã lucubratiũcula dedi:magis sensũ e sensu q̃ ex vbo vbũ trãsferens. Vtor codicũ varietatẽ vitiosissimaz amputaui:sola ea que intelligentia integra in vbis chaldeis inuenire potui⁊ latinis exꝑssi. Accipite iudith viduã⁊ castitatis exemplũ⁊ triumphali laude ꝑpetuis eã ꝑconijs declarate. Hãc enĩ nõ solũ femis:sz⁊ viris imitabilẽ dedit:q̃ castitat̃ ei⁹ remũeratoꝝ⁊ vtutẽ ei talem tribuit⁊ vt inuictũ omibꝫ hoĩbꝫ vinceret:insuꝑabilem superaret.

Explicit ꝓlogus.

Incipit liber Indith Capitulū I

Arphaxat itaq; rex medoꝝ subiugauerat multas gentes imperio suo et ipse edificauit ciuitatē potētissimā quam appellauit egbathanis. Ex lapidibꝫ quadratis ⁊ sectis fecit muros eiꝰ in altitudine cubitoꝝ septuaginta. ⁊ in latitudine cubitoꝝ trigīta: turres vero eiꝰ posuit in latitudīe cubitoꝝ centū. Per q̄drū vero earuz. latus vtrūq; vicenoꝝ pedū spatio tendebat̄: posuitq; portas eius in altitudine turrium. Et gloriabat̄ q̄si potens in potentia exercitꝰ sui. ⁊ in gl̄ia q̄drigaꝝ suaꝝ. Anno igit̄ duodecīo regni sui. nabuchodonosor rex assyrioꝝ qui regnabat in niniue ciuitate magna. pug̃uit ꝯ arphaxat. ⁊ obtinuit eū in cāpo magno qui appellat̄ ragau circa eufraten ⁊ trigin ⁊ iadason in campo erioch regis elicoꝝ. Tūc exaltatū est regnū nabuchodonosor ⁊ cor eiꝰ eleuatū est. Et misit ad omēs qui habitabāt in cilitia ⁊ damasco ⁊ libano. ⁊ ad gentes q̄ sunt in carmelo ⁊ cedar. ⁊ inhītantes galileā: in cāpo magno esdrelon. ⁊ ad oēs qui erāt in samaria ⁊ trans flumen iordanē. vsq; hierl̄m. ⁊ oēm terraz iesse. q̄usq; ꝑueniat̄ ad mōtes ethiopie. Ad hos oēs misit nūcios nabuchodonosor rex assyrioꝝ: q̄ oēs vno aīo ꝯdixerunt ⁊ remiserūt eos vacuos. ac sine honore abiecerūt. Tunc indignatꝰ nabuchodonosor rex ad oēm terraz illā: iurauit per thronū ⁊ regnū suū ꝙ defenderet se de omnibus regionibus his. II

Anno tertiodecimo nabuchodonosor regis. vicesima ⁊ secunda die mēsis primi: fcm̄ est v̄bū in domo nabuchodonosor reg̃ assyrioꝝ: vt defenderet se. Vocauitq; om̄s maiores natu. oēsq; duces bellatores suos. ⁊ habuit cū eis mysteriū cosilij sui. Dixitq; cogitationē suam in eo esse: vt omnem terram suo subiugaret imperio. Qd̄ dictum cum placuisset omībꝫ: vocauit nabuchodonosor rex holofernez p̄ricipem militie sue. ⁊ dixit ei: Egredere adu̇sum omne regnū occidētis. ⁊ ꝯ eos precipue qui ꝯtempserūt imperiū meū. Nō ꝑcet oculus tuꝰ vlli regno: oēmq; vrbē munitā subiugabis mihi. Tūc holofernes vocauit duces ⁊ magistratꝰ v̄tutis assyrioꝝ. ⁊ dinumerauit viros in expeditiōe sicut p̄cepit ei rex. centū viginti milia peditū pug̃toꝝ. ⁊ eq̄tes sagittarios duodecim milia. Omnemq; expeditiōem suā fecit p̄ire in multitudīe innūerabiliū camelorꝝ. cū his q̄ exercitibꝫ sufficerēt copiose: boū q̄z armēta. gregesq; ouiū. q̄ꝝ nō erat numerꝰ. Frumentū ex oī syria ī trāsitu suo parari ꝯstituit. Aurū vero ⁊ argentū de domo regis assumpsit multū nimis. Et ꝓfectus est ipse ⁊ oīs exercitus cū q̄drigis ⁊ eq̄tibꝫ ⁊ sagittarijs. q̄ cooꝑuerūt faciē terre sicut locuste. Cūq; ꝑtrāsisset fines assyrioꝝ: venit ad magnos mōtes ange q̄ sunt a sinistro cilitie: ascenditq; oīa castella eoꝝ. ⁊ obtinuit oēm munitiōem. Effregit aūt ciuitatez opinatissimā melothi. p̄dauitq; omnes filios tharsis. ⁊ filios hismael qui erāt ꝯ faciē deserti. ⁊ ad austrū t̄re celeō. Et trāsiuit eufratē. ⁊ venit in mesopotamiā. ⁊ fregit oēs ciuitates excelsas que erāt ibi a torrente mābre vsq; q̄ ꝑueniat̄ ad mare. ⁊ occupauit terminos eius a cilitia vsq; ad fines iaphet q̄ sunt ad austrū. Adduxitq; oēs filios madian. ⁊ p̄dauit oēm locupletiōem eoꝝ. oēsq; resistētes sibi occidit in ore gladij. Et post h̄ descendit in cāpos damasci in diebꝫ messis ⁊ succendit oīa sata: oēsq; arbores et vineas fecit īcidi. ⁊ cecidit timor illius super omnes inhabitātes terram. III

Tunc miser̄t legatos suos vniu̇saꝝ vrbiuz ac ꝓuīciaꝝ reges ac p̄ricipes syrie. s. ⁊ mesopotamie ⁊ syrie sobal ⁊ libie atq; cilitie: qui venientes ad holofernez dixerūt: Desinat īdignatio tua circa nos. Melius est eniz vt viuentes seruiamus nabuchodonosor regi magno. ⁊ subditi simus tibi q̄z morientes cum interitu nostro ipsi ser-

uitutis nostre damna patiamur. Oīs ciuitas nostra· oīsq; possessio oēs mōtes ⁊ colles ⁊ campi ⁊ armēta boū· gregesq; ouiū ⁊ capraꝝ· eq̄rumq; ⁊ cameloꝝ· ⁊ vniuerse facultates nostre atq; familie ī cōspectu tuo sunt. Sint oīa sub lege tua. Nos etiā ⁊ filij nostri ꝑui tui sum⁹. Ueni nobis pacificus dn̄s ⁊ vtere seruitio nostro sicut placuerit tibi. Tūc descendit de mōtib⁹ cū eq̄tib⁹ in v̄tute magna ⁊ obtinuit oēm ciuitatē. ⁊ oēm inhitantez terrā. De vniu̇sis aūt vrbib⁹ assumpsit sibi auxiliarios viros fortes ⁊ electos ad bellū. Tātusq; metus ꝓuincijs illis incubuit· vt vniuersaꝝ vrbiū hītatores· pr̄icipes ⁊ honorati simul cū ꝓpl'is exirent in obuiā venienti· excipiētes eū cū coronis ⁊ lampadib⁹: ducētes choros in tympanis ⁊ tybijs. Nec ista tn̄ facientes ferocitatē ei⁹ pectoris mitigare potuerūt. Nā ⁊ ciuitates eoꝝ d̄struxit· ⁊ lucos eoꝝ excidit. Precepat enī illi nabuchodonosor rex· vt oēs deos terre exterminaret: videlicet vt ipse solus diceret̄ de⁹ ab his natiōib⁹ q̄ potuissent holofernis potentia subiugari. Pertrāsiens autē syriā sobal· ⁊ oēz appamiā· oēmq; mesopotamiā· venit ad idumeos ī terra gabaa: accepitq; ciuitates eoꝝ· ⁊ sedit ibi ꝑ triginta dies in quib⁹ dieb⁹ adunari p̄cepit vniu̇suz exercitū v̄tutis sue.

IIII

Tunc audientes hec filij isrl' qui habitabāt terrā iuda: timuerūt valde a facie ei⁹. Tremor etiā ⁊ horror inuasit sensus eoꝝ· ne hoc faceret hierusalem ⁊ templo dn̄i· quod fecerat ceteris ciuitatib⁹ ⁊ tēplis eaꝝ. Et miserūt in oēz samariā ꝑ circūitū vsq; hiericho· ⁊ p̄occupauerūt oēs vertices mōtium. Et muris circūdederūt vicos suos ⁊ ꝯgregauerūt frumenta in p̄paratiōez pugne. Sacerdos etiā eliachim scripsit ad vniu̇sos qui erāt ꝯ esdrelon q̄ est ꝯ faciē cāpi magni iuxta dothaim· ⁊ vniuersis ꝑ quos vie transitus esse poterat: vt obtinerēt ascēsus mōtiū ꝑ q̄s via esse poterat ad hierl'm. ⁊ illic custodierunt vbi angustū iter esse poterat inter montes. Et fecerūt filij isrl': ꝑm q̄ ꝯstituerat eis sacerdos dn̄i eliachim. Et clamauit omnis ꝓpl's ad dn̄m instantia magna· ⁊ humiliauerūt aīas suas in ieiunijs ⁊ oro-nib⁹ ipsi ⁊ mulieres eoꝝ. Et induerunt se sacerdotes cilitijs· infantes ꝓstrauert̄ cōtra faciē templi dn̄i ⁊ altare dn̄i opuerūt cilitio. Et clamauerūt ad dn̄m deuz isrl' vnanimiter: ne darent̄ in p̄dā infantes eoꝝ· ⁊ vxores eoꝝ in diuisionē· ⁊ ciuitates eoꝝ in exterminiū. ⁊ scā eoꝝ in pollutionē ⁊ fierēt ī opprobriū gētib⁹. Tūc eliachim sacerdos dn̄i magn⁹ circūiuit oēm isrl': allocutusq; est eos dicēs: Scitote qm̄ exaudiet dn̄s p̄ces vr̄as: si mamentes ꝑmāseritis in ieiunijs ⁊ oronibus in conspectu dn̄i. Memores estote moysi serui dn̄i· qui amalech ꝯfidentez in v̄tute sua ⁊ in potentia sua ⁊ in exercitu suo ⁊ in clypeis suis ⁊ in curribus suis ⁊ in eq̄tib⁹ suis: nō ferro pugnādo: sz p̄cib⁹ scīs orādo deiecit. Sic erūt vniuersi hostes isrl': si ꝑseuerauerītis in h̄ ope qd̄ cepistis. Ad hāc igit̄ exhortationē ei⁹ dep̄cantes dn̄m· ꝑmanebant in ꝯspectu dn̄i: ita vt etiā hi qui offerebāt dn̄o holocausta· p̄cincti cilitijs offerrent sacrificia dn̄o· ⁊ erat cinis sup̄ capita eoꝝ. Et ex toto corde suo oēs orabant deū vt: visitaret populum suum israel.

V

Nunciatūq; est holoferni principi militie assyrioꝝ q̄ filij isrl' p̄pararēt se ad resistēdū: ac mōtium itinera ꝯclusissent· ⁊ furore nimio exarsit in iracundia magna. Uocauitq; oēs principes moab· ⁊ duces ammon· ⁊ dixit eis: Dicite mihi quis sit ꝓpl's iste q̄ mōtana obsidet: aut q̄ ⁊ q̄les ⁊ q̄nte sint ciuitates eoꝝ· q̄ etiā sit virtus eoꝝ· aut q̄ sit multitudo eoꝝ· vel quis rex militie illoꝝ· ⁊ q̄re pro oīb⁹ qui habitāt in oriente isti ꝯtempserūt nos· ⁊ nō exierunt in obuiā nobis: vt susciperēt nos cū pace? Tunc achior dux oīm filioꝝ ammon rn̄dens· ait: Si digneris audire dn̄e dicaz veritatem in cōspectu tuo de ꝓpl'o isto q̄ in montanis habitat· ⁊ nō egredier̄ verbū falsum ex ore meo. Populus iste ex

progenie chaldeoꝝ ē. Hic primū in me
sopotamia habitauit: qm̄ noluerūt seq̄
deos patrū suoꝝ qui erant in terra chal
deoꝝ. Deserentes itaq̄ cerimonias pa-
trū suoꝝ q̄ in multitudīe d̄oꝝ erāt. vnū
deū celi coluerūt: qui ⁊ p̄cepit eis vt exi-
rent inde ⁊ hītarēt in charrā. Cūq̄ opu
isset oēm terrā fames. descēderūt in egy
ptū: illicq̄ p q̄drīgentos annos sic mul
tiplicati sunt: vt dinūerari eoꝝ nō possz
exercitus. Cunq̄ g̃uasset eos rex egypti
atq̄ in edificatiōib⁹ vrbiū suaꝝ in luto
⁊ latere subiugasset. eos clamauerūt ad
dn̄m suū. ⁊ p̄cussit totā terrā egypti pla
gis varijs. Cūq̄ eiecissent eos egyptij
a se. ⁊ cessasset plaga ab eis. ⁊ iteruz eos
vellent cape ⁊ ad suū seruitiū reuocare.
fugiētib⁹ his deus celi mare aperuit: ita
vt hīc inde aque q̄si mur⁹ solidarent̄ et
isti pede sicco fundū maris p̄ambulādo
trāsirent. In quo loco dum innūerabi
lis exercitus egyptioꝝ eos persequeret̄.
ita aquis coop̄tus est: vt nō remaneret
vel vnus qui factum posteris nūciaret.
Egressus etiā mare rubrū deserta syna
montis occurrerūt: in quib⁹ nunq̄z hō
hītare potuit vel fili⁹ hoīs req̄euit. Illic
fontes amari obdulcati sunt eis ad bibē
dū. ⁊ p̄ annos q̄draginta annonā d̄ celo
cōsecuti sunt. Ubicūq̄ īgressi sunt. sine
arcu ⁊ sagitta. ⁊ absq̄ scuto ⁊ gladio: de⁹
eoꝝ pugnauit p̄ eis. ⁊ vicit. Et nō fuit q̄
insultaret p̄plo isti: nisi qn̄ recessit a cul-
tu dn̄i dei sui. Quotienscūq̄ aūt preter
ipsum deū suū, alteꝝ coluerūt: dati sunt
in predā ⁊ in gladiū ⁊ ī opprobriū. Quo
tienscūq̄ aūt penituerunt se recessisse a
cultura dei sui: dedit eis deus celi v̄tutē
resistēdi. Deniq̄ chananeū regē ⁊ iebu
seū ⁊ phereçeū ⁊ etheum ⁊ eueū ⁊ āmor-
reum. ⁊ omnes potētes in esebon p̄stra-
uerūt. ⁊ terras eoꝝ ⁊ ciuitates eoꝝ ipsi
possederunt. ⁊ vsq̄ dum non peccarēt in
conspectu dei sui. erāt cuz illis bona. De
us enī illoꝝ odit iniquitatē. Naz ⁊ ante
hos annos cū recessissent a via quā de-
derat illis deus vt ambularēt in ea. ext̄-
minati sunt prelijs a multis nationib⁹
⁊ plurimi eoꝝ captiui abducti sunt ī ter
ram non suam. Nup̄ autem reuersi ad
dn̄m deū suuz ex dispersione qua disp̄si
fuerant. adunati sunt. ⁊ ascenderūt mō
tana hec omīa. ⁊ iterū possident hierl'm.
vbi sunt sancta scōꝝ. Nūc ergo mi dn̄e
perquire si est aliq̄ iniquitas eoꝝ in con-
spectu dei eoꝝ: ascendam⁹ ad illos. quo-
niā tradēs tradet illos deus eoꝝ tibi. et
subiugati ert̄ sub iugo potētie tue. Si
vero nō est offensio p̄pl'i hui⁹ coram deo
suo. nō poterim⁹ resistere illis: qm̄ deus
eoꝝ defendet illos. ⁊ erimus in opprobri
um vniuerse terre. Et factū est cuz ces-
sasset loqui achior verba hec: irati sunt
omēs magnates holofernis ⁊ cogitabāt
interficere eum dicentes ad alterutruz
Quis ē iste qui filios israel posse dicat
resistere regi nabuchodonosor ⁊ exerciti
bus eius: hoīes inermes ⁊ sine v̄tute. ⁊
sine peritia artis pugne. Ut ergo agno-
scat achior qm̄ fallit nos. ascēdemus in
mōtana. ⁊ cum capti fuerint potētes eo
rū tūc cū eisdem gladio trasuerberabit̄:
vt sciat oīs gens qm̄ nabuchodonosor
de⁹ terre est. ⁊ p̄ter ip̄m alius nō est. VI

Factū est aūt cum cessassent loq̄
indignatus holofernes vehemē
ter. dixit ad achior: Qm̄ p̄pheta
sti nobis dicens q̄ gens israel defendat̄
a deo suo: vt oñdam tibi qm̄ non est de⁹
nisi nabuchodonosor. cuz p̄cusserimus
eos oēs sicut hoīem vnū. tūc ⁊ ipse cuz
illis assyrioꝝ gladio interibis. ⁊ oīs isra
el tecū p̄ditione disperiet. ⁊ p̄babis qm̄
nabuchodonosor dn̄s sit vniuerse terre
Tuncq̄ gladius militie mee transiet p̄
latera tua. ⁊ confixos cades inter vulne
ratos israel ⁊ nō respirabis vltra donec
extermineris cum illis. Porro autez si
p̄phetiam tuā veram existimas non con
cidat vultus tuus. ⁊ pallor qui faciē tu
am obtinet abscedat a te: si v̄ba mea hec
putas implere nō posse. Ut aūt nouer⁹
qꝛ simul, cum illis hec experieris: ecce ex
hac hora illoꝝ populo sociaberis vt duz
dignas mei gladij penas exceperint. ip̄e
simul vltioni subiaceas. Tunc holofer-

nes p̄cepit seruis suis: vt cōprehēderēt achior ⁊ ducerent eū in bethuliā ⁊ traderēt eum in manus filioꝝ isrl'. Et accipiētes eū ꝑui holofernis · ꝓfecti sunt ꝑ cāpestria: sed cū appropinq̄ssent ad montana exierūt ꝯtra eos fundibularij. Illi aūt diuertētes a latere mōtis ligauerūt achior ad arborem manibꝫ ⁊ pedibꝫ · ⁊ sic vinctū de restibꝫ dimiserūt eū · ⁊ reuersi sunt ad dn̄m suū. Porro filij isrl' descēdentes de bethulia · venerūt ad eū. Quē soluentes duxerūt ad bethuliā: atq̄ in mediū ꝓpl'i illū statuētes ꝑconati sunt · quid rerū esset ꝙ illū vinctū assyrij reliquissent. In diebꝫ illis erant illic prīcipes · oçias filius micha de tribu symeon ⁊ charmi qui ⁊ gothoniel. In medio itaq̄ seniorum ⁊ in ꝯspectu oīm achior dixit oīa q̄ locut⁹ fuerat ab holoferne int'rogat⁹ ⁊ q̄liter ꝓpl's holofernis voluisset ꝓpter hoc verbū interficere eū · ⁊ quēadmodū ipse holofernes iratus iusserit eū israelitis hac de causa tradi · vt dum vīceret filios isrl' · tūc ⁊ ip̄m achior diuers iubeat interire supplicijs ꝓpter h̄ ꝙ dixisset: deus celi defensor eoꝝ est. Cunq̄ achior vniu̇sa hec exposuisset: oīs ꝓpl'us cecidit in faciē adorātes dn̄m · ⁊ cōi lamētatione ⁊ fletu vnanimes p̄ces suas domīo effuderūt · dicentes: Dn̄e deus celi ⁊ terre intuere suꝑbiā eoꝝ · ⁊ respice ad nr̄aꝫ humilitatē ⁊ faciē scōꝝ tuoꝝ attēde ⁊ on̄de qm̄ n̄ derelinq̄s p̄sum̄tes de te · ⁊ p̄sumētes de se ⁊ de sua vtute gloriātes humilias. Finito itaq̄ fletu · ⁊ ꝑ totā diem oratione ꝓpl'oꝝ completa · consolati sunt achior dicētes: Deus patrum nr̄orum cuius tu virtutē p̄dicasti · ipse tibi hāc dabit vicissitudinez: vt eoꝝ magis tu interitū videas. Cum vero dn̄s deus noster dederit hāc libertatē seruis suis: sit ⁊ tecū deus in medio nostri: vt sicut placuerit tibi · ita cum tuis omnibꝫ conuerseris nobiscū. Tunc oçias finito cōcilio suscepit euꝫ in domū suā · ⁊ fecit cenā magnam. Et vocatis oībꝫ presbyteris simul expleto ieiunio refecerunt: Postea vero conuocatus omnis populus per totam noctem intra ecclesiā orauerūt: petentes auxiliū a deo israel. VII

Holofernes aūt altera die p̄cepit exercitibꝫ suis: vt ascēderēt cōtra bethuliā. Erant aūt pedites bellatorum centum viginti milia · ⁊ equites vigintiduo milia · preter preparationes viroꝝ illorū quos occupauerat captiuitas ⁊ adducti fuerāt de ꝓuincijs ⁊ vrbibꝫ vniuerse iuuentutis. Omnes parauerunt se pariter ad pugnam ꝯtra filios israel · ⁊ venerūt ꝑ crepidinē mōtis vsq̄ ad apicē qui respicit super dothaim a loco qui d̄r belma vsq̄ ad chelmō qui est ꝯ esdrelō. Filij aūt isrl' vt viderūt multitudinē illoꝝ · ꝓstrauerūt se suꝑ terrā mittētes cinerez suꝑ capita sua · vnanimes orātes vt deus isrl' misericordiā suā on̄deret suꝑ ꝓpl'm suuꝫ. Et assumentes arma sua bellica · sederēt ꝑ loca q̄ angusti itinerꝫ tramitē dirigūt inter montosa · ⁊ erāt custodiētes ea tota die ⁊ nocte. Porro holofernes dum circūit ꝑ gyrum · repperit ꝙ fons qui influebat aq̄ductū illoꝝ a ꝑte australi · extra ciuitatē dirigeret · ⁊ incidi p̄cepit aq̄ductū illoꝝ. Erāt tn̄ non lōge a muris fontes ex quibꝫ furtim videbant' hauri re aquā: ad refocillandū potius q̄ꝫ ad potādū. Sed filij āmon ⁊ moab accesserēt ad holofernē · dicētes: Filij isrl' nō in lancea · nec in sagitta ꝯfidūt: sed mōtes defendūt illos · ⁊ muniunt illos colles in precipitio ꝯstituti. Ut ergo sine cōgressione pugne possis suꝑare eos · pone custodes fontiū vt nō hauriāt ex eis · ⁊ sine gladio interficies eos vel certe fatigati · tradent ciuitatē suā quā putāt in mōtibꝫ positā suꝑari nō posse. Et placuerūt verba hec corā holoferne · ⁊ corā satellitibus eius · ⁊ ꝯstituit ꝑ gyrū centenarios ꝑ singulos fontes. Cunq̄ ista custodia per dies viginti fuisset expleta · defecerēt cisterne ⁊ collectiones aq̄rum oībꝫ inhabitantibꝫ bethuliā: ita vt nō esset intra ciuitatē vnde satiarent' · vel vna die: qm̄ ad mensuram dabat' ꝓpl'is aq̄ quotidie. Tunc ad oçiam cōgregati omēs viri fe

minecꝫ iuuenes ⁊ paruuli· omẽs simul
vna voce dixerũt Judicet dñs inter nos
⁊ te: qm̃ fecisti in nos mala nolẽs loqui
pacifice cum assyrijs· ⁊ ꝓpter hꝰ vendidit
nos deus in manibꝰ eoꝝ. Et iõ non est q̃
adiuuet· cũ ꝓsternam̃ ante oculos eorũ
in siti ⁊ in ꝑditione magna. Et nũc con
gregate vniuersos qui in ciuitate sunt:
vt sponte tradamus nos oẽs ꝑ̃lo holo
fernis. Melius est enĩ vt captiui bñdi
camus dñm viuẽtes: q̃ moriamur ⁊ si
mus opprobriũ omni carni: cum videa
mus vxores nr̃as ⁊ infantes nr̃os mori
ante oculos nostros. Cõtestam̃ hodie ce
lum ⁊ terrã ⁊ deũ ꝑm nostroꝝ qui vlci
scit nos ꝓm peccata nostra· vt ita trada
tis ciuitatẽ in manu militie holofernis
vt sit finis noster breuis in ore gladij: q̃
longior efficit in ariditate sitis. Et cuꝫ
hec dixissent: factꝰ est fletus ⁊ vlulatus
magnus in eccl̃ia oibꝰ· ⁊ ꝑ multas horas
vna voce clamauerũt ad deuꝫ dicentes:
Peccauimꝰ cũ ꝑribꝰ nostris: iniuste egi
mus: iniq̃tatẽ fecimꝰ. Tu qui pius es
miserere nostri· ⁊ in tuo flagello vindi
ca iniquitates nr̃as· ⁊ noli tradere cõfi
tentes te· ꝑ̃lo qui ignorat te: vt non di
cãt inter gẽtes vbi est deus eoꝝ. Et cuꝫ
fatigati his clamoribꝰ· ⁊ his fletibꝰ lassa
ti siluissent: erurgẽs ocias ifusus lachry
mis· dixit: Equo animo estote frẽs· ⁊ hos
quiq̃ dies expectemꝰ a dño miam. Fo
sitan enĩ indignationẽ suã abscidꝫ· ⁊ da
bit gl̃iam noi suo. Si aũt trãsactis q̃n
q̃ diebus nõ venerit adiutoriũ: faciemꝰ
hec verba que locuti estis.

VIII

Et fcm̃ est cũ audisset hec verba
iudith vidua q̃ erat filia merari
filij idoꝝ filij ioseph filij ocie fi
lij elai· filij iamnoꝝ· filij gedeon· filij ra
phoim· filij achitob filij melchie filij e
nan filij nathanie· filij salathiel· filij sy
meon filij ruben· ⁊ vir eiꝰ fuit manasses
qui mortuꝰ est in diebꝰ messis hordeacee
instabat· n· sup alligãtes manipulos in
cãpo· ⁊ venit estꝰ sup caput eius· ⁊ mor
tuus est i bethulia ciuitate sua· ⁊ sepul
tus ẽ illic cũ ꝑribꝰ suis. Erat aũt iuditb
relicta eius vidua iam annis tribꝰ ⁊ mẽ
sibꝰ sex. Et in supioribꝰ domꝰ sue fecit si
bi secretũ cubiculũ i quo cũ puellis su
is clausa morabat· ⁊ hñs sup lumbos su
os cilitiũ· ieiunabat oibꝰ diebꝰ vite sue:
preter sabbata ⁊ neomenias· ⁊ festa do
mus isr̃l. Erat autẽ eleganti aspectu ni
mis cui vir suus reliq̃rat diuitias mul
tas ⁊ familiam copiosam: ac possessiões
armentis bũ ⁊ gregibꝰ ouiũ plenas. Et
erat hec in omibꝰ famosissima· qm̃ time
bat dñm valde: nec erat qui loq̃ret de il
la verbũ malũ. Decita q̃ cũ audisset q̃m
ocias ꝓmisisset q̃ transacto quinto die
traderet ciuitatem: misit ad ꝑsbyteros
chabri ⁊ charmi. Et venerũt ad illã· ⁊ di
xit illis: Qd̃ est hꝰ verbuꝫ in quo ꝙsensit
ocias vt tradat ciuitatẽ assyrijs· si intra
quinq̃ dies nõ venerit vobis adiutoriũ
Et q̃ estis vos qui tẽptatis dñm? Non
est iste ꝑm̃o qui miam ꝓuocet: sꝫ potius
qui irã excitet· ⁊ furorẽ accẽdat. Posui
stis vos tps misatiõis dñi· ⁊ in arbitriũ
vr̃m die ꝙstituistis ei. Sed q̃ patiens
dñs est· in hꝰ ipso peniteam· ⁊ indulgen
tiã eiꝰ fusis lachrymis postulemꝰ. Nõ· n
q̃si hõ deꝰ sic cominabit· neq̃ sicut filꝰ
hois ad iracũdiã inflãmabit. Et iõ hũi
liemus illi aias nr̃as· ⁊ in spũ constituti
humiliato ꝙuientes illi dicamꝰ flentes
dño· vt ꝑm voluntatẽ suã sic faciat nobi
scũ cito miam suã: vt sicut ꝙturbatum
est cor nr̃m in supbia eoꝝ· ita etiã de nra
humilitate gloriem̃: qm̃ nõ sumꝰ secuti
pctã patrũ nr̃oꝝ qui dereliq̃rũt deũ suũ
⁊ adorauerũt deos alienos: ꝑ quo scele
re dati sunt in gladiũ ⁊ in rapinã ⁊ in cõ
fusionẽ inimicis suis. Nos aũt alteruꝫ
deũ nescimꝰ ꝓter ipsum. Expectemꝰ hu
miles ꝙsolationẽ eiꝰ· ⁊ exquiret sangui
nem nr̃m de afflictionibꝰ inimicoꝝ nro
rum· ⁊ humiliabit oẽs gẽtes quecunq̃
insurgũt ꝯ nos· ⁊ faciet illas sine hono
re dñs deus noster. Et nũc fratres q̃m
vos qui estis presbyteri in ꝑ̃lo dei· ⁊ ex
vobis pendet aia illoꝝ· ad eloq̃um vr̃m
corda eoruꝫ erigite vt memores sint q̃
tẽptati sunt pres nr̃i· vt ꝑbarent̃ sicut

colerent deum suuz. Memores esse de-
bent quō pater noster abraā tēptatus ē
⁊ ꝑ multas tribulatiōes ꝓbat⁹ dei ami-
cus effectus est. Sic ysaac. sic iacob. sic
moyses. ⁊ oēs q̄ placuerūt deo ꝑ multas
tribulatiōes trāsierūt fideles. Illi autē
qui tēptationes nō susceperūt cū timo-
re dñi. ⁊ impatientiā suā ⁊ improperiuz
murmuratiōis sue ꝯ dñm ꝓtulerūt ex-
terminati sunt ab extermīatore. ⁊ a ꝑpē
tibꝫ ꝑierūt. Et nos ḡ nō vlciscam̄ nos ꝓ
his q̄ patim̄: sed reputātes pctīs nr̄is h̄
ipsa supplicia minora esse: flagella dñi q̄
si serui qui corripim̄ ad emendationē et
nō ad ꝑditionē nr̄am. euenisse credam⁹
Et dixerūt illi oçias ⁊ presbyteri: Oīa q̄
locuta es vera sunt. ⁊ nō est in sermoni-
bus tuis vlla rep̄hensio. Nūc ḡ ora ꝓ no
bis: qm̄ mulier scā es. ⁊ timēs deuz. Et
dixit illis iudith: Sicut qd̄ potui loqui
dei esse cognoscitis: ita qd̄ facere dispo-
sui ꝓbate si ex deo est. ⁊ orate vt firmuz
faciat de⁹ ꝯsiliū meuz. Stabitis vos ad
portā nocte ista ⁊ ego exeā cū abra mea.
⁊ orate vt sicut dixistis in diebꝫ q̄nq̄ re-
spiciat dñs ꝑpl'm suū isrl'. Vos aūt no-
lo vt scrutemini actū meū. ⁊ vsq̄ dū re
nūciē vobis nihil aliud fiat nisi oro pro
me ad dñm deū nr̄m. Et dixit ad eā oçi-
as prīceps iude. Vade in pace. ⁊ dñs sit
tecū in vltionem inimicoꝝ nostrorum.
Et reuertentes abierunt. IX

Quibꝫ ascendentibus iudith in-
gressa est oratoriū suuz. ⁊ indu-
ens se cilitio posuit cinerem su
per caput suū. ⁊ ꝓsternēs se dño clama-
bat ad dñm dicēs: Dñe deus patr⁹ mei
symeon. qui dedisti illi gladiuz in defen-
siōem alienigenaꝝ qui violatores exti-
terūt in coinq̄natiōe sua. ⁊ d̄nudauerūt
femur v̄ginis in ꝯfusionē. ⁊ dedisti mu
lieres illoꝝ in predā. ⁊ filias illoꝝ ī capti
uitatē. ⁊ oēm predaz in diuisionē seruis
tuis qui çelauerūt çelum tuum: subue
ni queso te dñe deus meus mihi vidue
Tu enim fecisti priora. ⁊ illa post illa co-
gitasti. ⁊ hoc factū est quod ipse voluisti
Omnes enī vie tue parate sunt. ⁊ tua
iudicia in tua prouidentia posuisti. Re-
spice castra assyriorum nunc. sicut tunc
castra egyptiorum videre dignatus es
quando post seruos tuos armati curre-
bant. confidentes in quadrigis ⁊ in eq̄-
tatu suo ⁊ in multitudine bellatoꝝ. Sz
aspexisti sup̄ castra eoꝝ. ⁊ tenebre fatiga
uerūt eos. Tenuit pedes eoruz abyssus
⁊ aque operuerunt eos. Sic fiant ⁊ isti
domīe. qui cofidunt in multitudīe sua.
⁊ in curribꝫ suis ⁊ in contis ⁊ in sagittis
suis. ⁊ in lanceis gloriantur. ⁊ nesciunt
quia tuipse es deus noster qui conteris
bella ab initio. ⁊ domin⁹ nomen est tibi
Erige brachium tuum sicut ab initio.
⁊ allide virtutem eorum in virtute tua
Cadat virtus eoꝝ in iracundia tua. qui
ꝓmittūt se violare sancta tua. ⁊ pollue-
re tabernaculū nominis tui. ⁊ deijcere
gladio suo cornu altaris tui. Fac domīe
vt gladio ꝓprio eius superbia amputet̄.
Capiat̄ laqueo oculoꝝ suoꝝ in me. ⁊ ꝑ-
cuties eū ex labijs charitatis mee. Da
mihi in animo ꝯstātiam vt ꝯtemnā il-
lū. ⁊ v̄tutem. vt euertā illum. Erit eniz
hoc memoriale noīs tui: cū manus feīe
deiecerit eū. Non enī in multitudine ē
virt⁹ tua dñe. neq̄ in equorū viribꝫ vo
luntas tua. Nec sup̄bi ab initio placue-
runt tibi: sed humiliū ⁊ mansuetoꝝ sp̄
tibi placuit deprecatio. De⁹ celoꝝ crea-
tor aq̄rum. ⁊ dñs totius creature. exau-
di me miserā dep̄cantē. ⁊ de tua mīa pre
sumentē. Memēto dñe testamēti tui.
⁊ da v̄buz in ore meo ⁊ in corde meo cō-
siliū corrobora vt dom⁹ tua in scīficatio-
ne ꝑmaneat ⁊ oēs gentes agnoscant q̄r
tu es deus. ⁊ nō est alius preter te. X

Factum est autem cum cessasset
clamare ad dñm: surrexit de lo-
co in quo iacuerat prostrata ad
dñm. Vocauitq̄ abram suam. ⁊ descen-
dens in domū suā abstulit a se cilitiū. et
exuit se vestimentis viduitatis sue. Et
lauit corp⁹ suū. ⁊ vnxit se myrto optīo.
⁊ discriminauit crinē capitis sui. ⁊ im-
posuit mitrā sup̄ caput suū. ⁊ īduit se ve
stim̄t⁹ iocūditat⁹ sue. Induitq̄ sandalia

pedibꝫ suis assumpsitq̃ dextrariola ⁊ li-
lia ⁊ inaures ⁊ ãnulos. ⁊ oĩbꝫ ornamẽtis
suis ornauit se. Cui etiã dñs ꝯtulit splẽ
dorẽ: qm̃ oĩs ista cõpositio nõ ex libidine
sed ex virtute pendebat. Et iõ dñs hãc ĩ
illam pulcritudinẽ ampliauit: vt incõ-
parabili d̃core oĩm ocul' appareret. Im
posuit itaq̃ abre sue ascopã vini. ⁊ vas
olei ⁊ polentam ⁊ lapates ⁊ panes ⁊ case
um. ⁊ ꝓfecta est. Cunq̃ venissent ad por
tas ciuitatis: inuenerũt expectãtẽ oçiã.
⁊ p̃sbyteros ciuitatis. Qui cũ vidissent
eã: stupẽtes mirati sunt nimis pulcritu
dine ei⁹. Nihil tñ interrogãtes eã: dimi
serũt trãsire. dicẽtes: Deus patrum no
stroꝝ det tibi gr̃am: ⁊ omẽ ꝯsiliũ tui cor-
dis sua virtute corroboret. ⁊ glorieť sup̄
te hierl'm. ⁊ sit nomẽ tuũ ĩ numero scõ-
rum ⁊ iustoꝝ. Et dixeřt hi qui illic erãt
oẽs vna voce. fiat. fiat. Judith vero o-
rans dñm: transiuit ꝑ portas. ip̃a ⁊ abra
eius. Factũ est aũt cum descẽderet mõ-
tem circa ortũ diei: occurrerũt ei explo-
ratores assyrioꝝ. ⁊ tenuerũt eam dicen-
tes: Unde venis aut quo vadis? Que
rñdit: filia sum hebreoꝝ. Ideo ego fugi
a facie eoꝝ: qm̃ futurũ agnoui ꝙ dentur
vob̃ in dep̃dationẽ. ꝓ eo ꝙ ꝯtẽnẽtes vos
noluerũt tradere seipsos: vt inuenirẽt
mĩam in ꝯspectu vr̃o. Hac de causa co-
gitaui mecũ dicẽs: Uadã ad faciẽ p̃nci-
pis holofernis vt indicẽ illi secreta illo-
rum. ⁊ oñdaz illi q̃ aditu possit obtinere
eos. ita vt nõ cadat vir vnus de exercitu
ei⁹. Et cũ audissent viri illi ṽba eius. cõ
siderabant faciẽ ei⁹. ⁊ erat in oculis eoꝝ
stupor: qm̃ pulcritudinẽ ei⁹ mirabanť ni
mis. Et dixerũt ad eam: Cõseruasti ani
mam tuã eo ꝙ tale repperisti ꝯsiliuz vt
descẽderes ad dñm nr̃m. Hoc aũt scias
qm̃ cũ steteris in ꝯspectu eius bñ tibi fa
ciet. ⁊ eris gratissima in corde ei⁹. Duxe
rũtq̃ illã ad tabernaculũ holofernis nũ-
ciãtes eam. Cũq̃ intrasset ante faciẽ ei⁹
statĩ capt⁹ est in suis oculis holofernes.
Dixerũtq̃ ad eũ satellites ei⁹: Quis cõ
temnat ppl'm hebreoꝝ qui tam decoras
mulieres hñt: vt nõ ꝓ his merito pug̃-
re ꝯtra eos debeamus? Uidens itaq̃ iu
dith holofernez sedentẽ in conopeo qd̃
erat ex purpura ⁊ auro ⁊ smaragdo ⁊ la-
pidibꝫ p̃ciosis intextũ. ⁊ cũ in faciẽ eius
intendisset adorauit eũ ꝓsternens se su
per terram. ⁊ eleuauerunt eam serui ho
lofernis iubente domino suo. XI

Tunc holofernes dixit ei: Equo
animo esto ⁊ noli pauere in cor
de tuo qm̃ ego nunq̃ nocui vi-
rũ qui voluit ſuire nabuchodonosor re
gi. Populus aũt tu⁹ si nõ ꝯtẽpsisset me
nõ alleuassem lanceã meã sup̄ eũ. Nũc
aũt dic mihi q̃ ex causa recessisti ab illis
⁊ placuit tibi vt venires ad nos? Et di-
xit illi iudith. Sume ṽba ancille tue:
qm̃ si secutus fueris ṽba ancille tue: ꝑ-
fectam rem faciet dñs tecũ. Uiuit eniz
nabuchodonosor rex terre. ⁊ viuit ṽtus
eius q̃ est in te ad correptiõem oĩm aĩa-
rũ errãtiuz: qm̃ nõ solũ hoĩes ſuient illi
ꝑ te: sed ⁊ bestie agri obtemperãt illi. Nũ
ciať enĩ animi tui industria vniu̇sis gẽ-
tibꝫ. ⁊ indicatũ est oĩ secl'o qm̃ tu solus
bonus ⁊ potẽs es in omni regno ei⁹. ⁊ di
sciplina tua oĩbꝫ ꝓuinciis p̃dicať. Nec h̃
latet qd̃ locutus est achior. nec illud ig̃-
rať qd̃ ei iusseris euenire. Cõstat enĩ de-
um nr̃m sic peccatis offensum: vt man-
dauerit per ꝓphetas suos ad populuz ꝙ
tradet eum pro peccatis suis. Et qm̃ sci
unt se offendisse deum suum filij israel.
tremor tuus super ipsos est. Insuper e-
tiam fames ĩuasit eos ⁊ ab ariditate aq̃
iam inter mortuos computanť. Deni-
q̃ hoc ordinant. vt interficiant pecora
sua ⁊ bibant sanguinem eorum. ⁊ san-
cta domini sui que precepit deus nõ cõ
tingi. in frumento vino ⁊ oleo hec cogi-
taueřt ĩpendere. ⁊ volũt ꝯsumere q̃ nec
manibꝫ d̃berent ꝯtingere. Ergo qm̃ hec
faciũt: certũ est ꝙ in ꝑditiõez dabuntur
Quod ego ancilla tua cognoscens fugi
ab illis. ⁊ misit me dñs hec ipsa nũciare
tibi. Ego enĩ ancilla tua deũ colo etiam
nũc apud te. ⁊ exiet ancilla tua ⁊ orabo
deum. ⁊ dicet mihi. qñ eis reddat pctm̃
suũ. ⁊ veniens nunciabo tibi: ita vt ego

adducā te ꝑ mediā hierl'z. Et hēbis om
nē ꝓpl'm isrl' sic oues quibꝫ nō est pastor
⁊ nō latrabit vl' vnus canis ꝯ te qm̄ hec
mihi dicta sunt ꝑ ꝓuidētiā dei. Et qm̄
iratus est ill' deꝰ: h̄ ipsa missa suꝫ nūcia-
re tibi. Placuerūt aūt oīa v̄ba h̄ corā ho
loferne ⁊ corā pueris eiꝰ. ⁊ mirabant̄ ad
sapiētiā eius. ⁊ dicebāt alter ad alteruꝫ.
Nō est talis mulier sup terrā in aspectu
in pulcritudīe ⁊ in sensu v̄boꝝ. Et dixit
ad illā holofernes. Bene fecit deus qui
misit te ante ꝓpl'm: vt des illū tu in ma-
nibꝫ nostr'. Et qm̄ bona est ꝓmissio tua
si fecerit mihi h̄ deus tuus. erit ⁊ deus
meꝰ. ⁊ tu in domo nabuchodonosor ma
gna eris. ⁊ nomē tuū noīabit̄ in vniu̇sa
terra

XII

Tunc iussit eam
introire vbi repositi erant the-
sauri eius. ⁊ iussit illic manere
eam. ⁊ ꝯstituit quid daret̄ illi de ꝯuiuio
suo. Cui rn̄dit iudith. ⁊ dixit: Nūc non
potero manducare ex his q̄ mihi p̄cipis
tribui neveniat sup me offensio. Ex his
aūt q̄ mihi detuli. māducabo. Cui holo-
fernes ait: Si defecerint tibi ista q̄ tecū
detulisti: quid faciemꝰ tibi? Et dixit iu-
dith. Viuit aīa tua dn̄e meus: qm̄ non
expendet oīa hec ancilla tua. donec faciet
deus in manu mea hec q̄ cogitaui. Et in
duxerūt illā serui eiꝰ in tabernaculum q̄
p̄cepat. ⁊ petijt dū introiret vt daret̄ ei
copia nocte. ⁊ ante lucē egrediēti foras
ad orationē. ⁊ dep̄candi dn̄m. Et p̄cepit
cubicularijs suis vt sic placeret illi exirꝫ
⁊ introiret ad orādū deū suū ꝑ triduuꝫ.
et exibat noctibꝫ ī vallē bethulie. ⁊ bapti
çabat se in fonte aque. Et vt ascēdebat
orabat ad dn̄m deū isrl' vt dirigeret viā
eiꝰ ad liberationē ꝓpl'i sui. Et introiens
mūda manebat in tabernaculo. vsqꝫ dū
accipet escā suam in vesperū. Et factum
est. quarto die holofernes fecit cenaꝫ ser
uis suis. ⁊ dixit ad vagao eunuchū. Va
de ⁊ suade hebreā illā vt sponte ꝯsentiat
habitare mecū. Fedū est eī apud assyri-
os si femina irrideat virū agēdo: vt im
munis ab eo trāseat. Tunc introiuit va
gao ad iudith. ⁊ dixit: Nō vereatur bona
puella introire ad dn̄m meū. vt honori
ficet̄ ante faciē eius. ⁊ māducet cum eo
⁊ bibat vinuꝫ in iocūditate. Cui iudith
rn̄dit: Que ego sum vt ꝯdicā dn̄o meo
Omne qd̄ erit ante oculos eiꝰ bonum ⁊
optimū faciā. Quicquid aūt illi placue
rit: h̄ mihi erit optimuꝫ oībꝫ diebꝫ vite
mee. Et surrext ⁊ ornauit se vestimento
suo. ⁊ ingressa stetit ante faciē eius. Cor
aūt holofernis cōcussum est: erat enī ar-
dens in cōcupiscentia eius. Et dixit ad
eam holofernes: Bibe nūc ⁊ accūbe in io
cūditate: qm̄ inuenisti gr̄am coram me.
Et dixit iudith: Bibā dn̄e: qm̄ magnifi-
cata est anīa mea hodie pre oībꝫ diebus
meis. Et accepit ⁊ māducauit ⁊ bibit co
ram ipso. ea q̄ parauerat illi ancilla eiꝰ.
Et iocūdus factus est holofernes ad eā
bibitqꝫ vinū multum nimis quātū nū
q̄ꝫ biberat in vita sua.

XIII

Vt autem sero factū est. festina-
uerūt s̄ui illius ad hospitia sua
⁊ conclusit vagao ostia cubiculi. ⁊ abijt.
Erāt aūt oēs fatigati a vino. Eratqꝫ iu
dith sola in cubicl'o: Porro holofernes
iacebat ī lecto nimia ebrietate sopitus
Dixitqꝫ iudith puelle sue vt staret forꝫ
ante cubiculuꝫ ⁊ obseruaret. Stetitqꝫ
iudith ante lectū. orans cuꝫ lachrymis
⁊ labiorum motu in silentio. dicēs: Cō-
firma me dn̄e deus israel. ⁊ respice ī hac
hora ad opera manuū mearū vt sicut ꝓ
misisti hierl'm ciuitatē tuam erigas. ⁊ h̄
quod credens per te posse fieri cogitaui.
perficiam. Et cuꝫ hec dixisset: accessit ad
colūnam que erat ad caput lectuli eius
⁊ pugionem eius qui in ea ligatus pen-
debat exoluit. Cūqꝫ euaginassꝫ illū: app̄
hendit comam capitis eius. ⁊ ait: Con-
firma me domīe deus in hac hora. ⁊ per-
cussit bis in ceruicē eius. et abscidit ca-
put eius. ⁊ abstulit conopeum eius a co
lumnis. ⁊ euoluit corpus eiꝰ truncū. Et
post pusillū exiuit: ⁊ tradidit caput holo
fernis ācille sue. ⁊ iussit vt mitteret illd̄
in perā suā. Et exiert̄ due s̄m ꝯsuetudi-
nē suā q̄si ad or̄onē. ⁊ trāsierūt castra. et
gyrantes vallē venerūt ad portam ciui-

tatis. Et dixit iudith a lõge custodibus
murorꝝ. Aperite portas qm̃ nobiscũ est deꝰ
qui fecit virtutẽ in isrl. Et fcm̃ est cũ au
dissent viri vocẽ eius vocauerũt ꝓsbyte
ros ciuitatis. Et occurrerũt ad eã oẽs a
minimo vsq; ad maximũ: qm̃ sperauerũt
eam iam nõ esse venturã. Et accẽdẽtes
luminaria congregauerũt circa eã vniuer
si. Illa aũt ascendẽs in eminẽtiorẽ locũ
iussit fieri silẽtiũ. Cunq; oẽs tacuissent
dixit iudith. Laudate dñm deũ nr̃m qui
non deseruit sperantes in se. et in me ancil
lã suã adimpleuit misericordiã suã quã p
misit domui israel. et interfecit in manu
mea hostẽ ppli sui in hac nocte. Et pfe
rẽs de pera caput holofernis. ondit illis
dicẽs: Ecce caput holofernis principis
militie assyriorꝝ. Et ecce conopeũ illius
in quo recũbebat in ebrietate sua. vbi et
p manũ femine pcussit illũ dñs deus nr̃
Viuit aũt ipse dñs: qm̃ custodiuit me
angelus eius. et hinc euntẽ. et ibi cõmo
rantẽ et inde huc reũtentẽ. et non pmisit
me dñs ancillã suã coinq̃nari: sz sine pol
lutione pcti reuocauit me vobis. gaudẽ
tẽ in victoria sua: i euasione mea in libe
ratione vra. Cõfitemi illi oẽs qm̃ bonꝰ.
qm̃ in seculũ mia eius. Uniuersi autez
adorãtes dñm. dixerũt ad eã: Bñdixit te
dñs in virtute sua: qz p te ad nihilũ rede
git inimicos nr̃os. Porro ocias princeps
ppli isrl. dixit ad eã: Bñdicta es tu filia a
dño deo excelso. pre oib mulieribꝫ sup
terrã. Bñdictus dñs qui creauit celum
et terrã: q te direxit i vulnera capitis pri
cipis inimicorꝝ nr̃orꝝ: qz hodie nomẽ tuum
ita magnificauit. vt non recedat laus
tua de ore hoim. q memores fuerint vir
tutis dñi in etnũ: p quib nõ pepcisti aie
tue ppter angustias et tribulatiõem ge
neris tui: sz subueniſti ruine añ cspectũ
dei nr̃i. Et dixit oĩs ppls. fiat fiat. Por
ro achior vocatus venit. Et dixit ei iu
dith. Deus isrl cui tu testimoniũ dedi
sti q vlciscat se de inimicis suis: ipse ca
put oĩm incredulorꝝ incidit i hac nocte
in manu mea. Et vt pbes qz ita est: ecce
caput holofernis qui in contemptu su
perbie sue deum israel contempsit et ti
bi interitũ minabat dicens: Cuz captꝰ
fuerit populus isrl. gladio pforari preci
piam latera tua. Videns aũt achior ca
put holofernis. angustiatus pre pauore
cecidit in faciẽ suã sup terraz et estuauit
anima eius. Postea vero q̃ resumpto
spũ recreatꝰ est. pcidit ad pedes eius. et
adorauit eã. et dixit: Benedicta tu a deo
tuo in omni tabernaculo iacob: quoniã
in omni gente que audierit nomẽ tuum
magnificabit sup te deus israel. XIIII

Dixit autem iudith ad omnẽ po
pulũ: Audite me frẽs. Suspen
dite caput hoc super muros no
stros. et erit cũ exierit sol. accipiat vnus
quisq; arma sua. et exite cum impetu: nõ vt
descẽdatis deorsuz sed quasi impetuz fa
ciẽtes. Tũc exploratores necesse erit vt
fugiant ad principem suũ excitandũ ad
pugnã. Cunq; duces eorꝝ occurrerint ad
tabernaculũ holofernis. et inuenerit eũ
truncũ in suo sanguine volutatuz: deci
det super eos timor. Cunq; cognoueri
tis fugere eos. ite post illos securi: quo
niam dñs deteret eos sub pedib vestris
Tunc achior videns virtutẽ quam fecit
deus isrl. relicto gẽtilitatis ritu credidit
deo. et circũcidit carnẽ preputij sui appo
situs est ad ppl'm isrl. et oĩs successio ge
neris eiꝰ vsq; in hodiernũ diẽ. Mox aũt
vt ortꝰ est dies suspenderũt sup muros
caput holofernis: accepitq; vnusquisq;
vir arma sua et egressi sunt cũ grãdi stre
pitu et vlulatu. Qd videntes explorato
res ad tabnaculũ holofernis cucurrerũt.
Porro hi q̃ i tabnaculo erãt. veniẽtes et
añ ingressuz cubicli pstrepẽtes excitãdi
gra inq̃etudinẽ arte moliebãt. vt nõ ab
excitãtib: sz a sonãtib holofernes euigi
laret. Nullꝰ. n. audebat cubiculũ virtus
assyriorꝝ pulsando aut intrando apire.
Cũ venissent eius duces ac tribuni et
vniuersi maiores exercitus assyriorꝝ: di
xerũt cubicularijs. Intrate et excitate il
lum: qm̃ egressi mures de cauernis suis
ausi sunt prouocare nos ad pliũ. Tunc
ingressus vagao cubiculũ eiꝰ stetit ante

cortinã·⁊ plausum fecit manib⁹ suis:su
spicabat enī illuz cum iudith dormire.
Sed cū nullū motū iacentis sensu au
riū caperet accessit primās ad cortinam
⁊ eleuās eam videnscz cadauer absqz ca
pite holofernis in suo sanguine tabefa
ctū iacere sup terrā:exclamauit voce ma
gna cū fletu ⁊ scidit vestimenta sua. Et
ingressus tabnaculū iudith nō inuenit
eam. Et exiliuit foras ad ppl'm · ⁊ dixit:
Una mulier hebrea fecit confusionē ī do
mo reg nabuchodonosor. Ecce enī holo
fernes iacet in terra ⁊ caput ei⁹ nō est in
illo. Qđ cū audissent principes vtutis
assyrioz·scidерūt oēs vestimenta sua·⁊
intolerabilis timor ⁊ tremor cecidit su
per eos·⁊ turbati sunt animi eoz valde
Et factus est clamor incōpabilis in me
dio castrorum eorum.

CAPVT XV

Cunqz ois exercitus decollatuz
holofernē audisset· fugit mēs ⁊
psiliū ab eis·⁊ solo tremore ⁊ metu agi
tati fuge pfidiū sumūt:ita vt nullus lo
queret cū primo suo:sed inclinato capi
te relict⁹ oīb⁹ euadere festinabāt hebre
os:qs armatos sup se venire audierāt:
fugientes p vias cāpoz ⁊ semitas colliū
Uidētes itaqz filij isrl' fugientes·secuti
sunt illos:descenderūtqz clāgentes tub
⁊ vlulātes p⁹ ipos. Et qm assyrij nō ad
unati.in fugā ibāt pcipites. Filij aūt is
rael vno agmīe psequētes: debilitabāt
oēs qs inuenire potuissent. Visitqz oci
as nūcios p oēs ciuitates ⁊ regiōes isrl'
Dis itaqz regio oisqz vrbs electā iuuen
tutē armatā misit post eos·⁊ psecuti sūt
eos ī ore gladij qusqz puenirēt ad extre
mitatē finiū suoz. Reliq aūt q erāt ī be
thulia·ingressi sunt castra assyrioz·⁊ pdā
quā fugiētes assyrij reliqrāt·abstulerūt
⁊ onustati sunt valde. Di vo q victores
reūsi sunt ad bethuliā.oīa q erāt illoruz
abstulerūt secū:ita vt nō esset nūerus ī
pecoribus ī iumentis·⁊ vniūsis mobilib⁹ eo
rū:vt a mīmo vsqz ad magnū oēs diui
tes fierent de pdatiōib⁹ eoz. Joachim
aūt summ⁹ pōtifex de hierl'm venit ī be
thuliā cū vniūsis pbyteris suis vt vi
deret iudith. Que cum exisset ad illum
benedixerūt illā oēs vna voce·dicētes
Tu gloria hierusalez·tu letitia israel·tu
honorificentia populi nostri·qz fecisti vi
riliter·⁊ confortatū est cor tuū eo qp casti
tatem amaueris ⁊ post virū tuū alteruz
nescieris· ideo ⁊ man⁹ dñi confortauit te·
⁊ ideo eris bñdicta in eternuz. Et dixit
ois pp'l's·fiat fiat. Per dies aūt triginta
vix collecta sunt spolia assyrioz a popu
lo israel. Porro autem vniuersa que ho
lofernis peculiaria fuisse probata sunt:
dederunt iudith in auro ⁊ argento ⁊ ve
stibus ⁊ gemmis ⁊ omni supellectili·et
tradita sunt omīa illi a populo. Et om
nes populi gaudebant cum mulieribus ⁊
virginibus ⁊ iuuenibus·ī organis ⁊ ci
tharis.

CAPVT XVI

Cinc cantauit canticum hoc dño iudith dicēs
Incipite domīo in tympanis:
cantate domino in cymbalis: modula
mini illi psalmum nouū :exultate ⁊ in
uocate nomen eius. Domin⁹ cōterens
bella·domin⁹ nomen est illi. Qui posuit
castra sua ī medio populi sui·vt eripiet
nos de manu oīm īimicoz nroz. Venit
assur ex montib⁹ ab aqlone in multitu
dine fortitudinis sue:cuius multitudo
obturauit torrētes ⁊ eq eoz cooperuērūt
valles. Dixit se incensurū fines meos·⁊
iuuenes meos occisurū gladio:īfantes
meos dare in pdaz·⁊ virgines ī captiui
tatem. Dñs aūt oīpotens nocuit euz·⁊
tradidit eū in manus femine·⁊ cōfudit
eum. Non enī cecidit potens eoz a iuue
nibus·nec filij titan percusserunt eum·
nec excelsi gigātes imposuerūt se illi:sz
iudith filia merari ī specie faciei sue vis
soluit eum. Exuit enim se vestimētovi
duitatis·⁊ induit se vestimento leticie
in exultatione filioruz israel. Unxit fa
ciem suam vnguento·colligauit cincin
nos suos mitra ad decipiendum illum.
Sandalia eius rapuerūt oculos eius:
pulcritudo eius captiuam fecit animaz
eius:amputauit pugione ceruicē eius.
Horruerūt pse cōstantiaz eius·⁊ medi
audaciam eius. Tūc vlulauerūt castra

Prologus

assyriorum quãdo apparuerunt humi-
miles mei: arescentes in siti. Filij puel-
lar̃ cõpũxerũt eos. ⁊ sicut pueros fugiẽ
tes occiderunt eos. perierũt in p̃lio a fa
cie dñi dei mei. Hymnũ cantemus do-
mino. hymnũ nouũ cantemus deo no-
stro. Adonai domine. magnus es tu: et
preclarus in virtute. ⁊ quem sup̃are ne
mo põt. Tibi ꝑuiat oĩs creatura tua q̃r
dixisti ⁊ facta sũt. misisti spm̃ tuũ ⁊ crea-
ta sunt. ⁊ nõ ẽ qui resistat voci tue. Mõ-
tes a fundamentis mouebũtur cũ aq̃s
petre sicut cera liquescẽt ante faciẽ tuaꝫ
Qui aũt timent te magni erũt apud te
p̃ oĩa. Ue gẽti insurgẽti sup̃ gen⁹ meuꝫ
Dñs enĩ oĩpotens vindicabit in eis. in
die iudicij visitabit illos. Dabit enim
ignẽ ⁊ vermes in carnes eor̃: vt vrant̃ ⁊
sentiãt vsq̃ ĩ sempiternũ. Et fcm̃ ẽ post
hec oĩs ꝓpl's post victoriã venit ĩ hierl'm
adorare dñm. ⁊ mox vt purificati sunt.
obtulerũt oẽs holocausta ⁊ vota ⁊ repro
missiones suas. Porro iudith vniu̇sa
vasa bellica holofernis q̃ dedit illi ꝓpl'us
⁊ conopeũ q̃d ipsa sustulerat obtulit in
anathema obliniõis. Erat aũt ꝓpl'us io-
cũdus ꝑm faciẽ scõr̃. ⁊ p̃ tres mẽses gau
diũ huius victorie celebratũ est cuꝫ iu-
dith. Post dies aũt illos vnusq̃sq̃ redi
it in sua. ⁊ iudith magna fctã est ĩ bethu
lia. ⁊ p̃clarior erat vniu̇se terre isrl'. Erat
etiã v̄tuti castitas adiũcta: ita vt nõ co-
gnosceret viruꝫ oĩbꝫ diebꝫ vite sue: ex q̃
defunct⁹ est manasses vir eius. Erat au
tem diebꝫ festis ꝓcedẽs cũ magna glo-
ria. Mansit autem in domo viri sui an
nos centũ quinq̃. ⁊ dimisit abram suaꝫ
liberam. ⁊ defuncta ẽ ac sepulta cuꝫ viro
suo in bethulia: luxitq̃ illam oĩs popu-
lus diebus septem. In omni autez spa
tio vite eius non fuit qui perturbaret
israel. ⁊ post mortem eius annis multis
Dies autem victorie huius festiuitatꝫ
ab hebreis in numero sanctorum dier̃
accipitur. ⁊ colitur a iudeis ex illo tem-
pore vsq̃ in presentem diem.

Explicit liber Judith.

Incipit prologus in librũ Hester.

Libruꝫ hester varijs trãsla-
toribꝫ ꝯstat eẽ vitiatũ quẽ
ego de arciuis hebreor̃ re-
uelãs verbuꝫ e verbo exp̃ssi
us transtuli. Quẽ librũ e-
ditio vulgata laciniosis hinc inde verbo
rum sinibꝫ trahit. addens ea que ex p̃te
dici poterãt. ⁊ audiri sicut solitũ est scho
laribꝫ disciplinis sumpto themate exco
gitare. quibꝫ verbis vti potuit qui iniu-
riã passus est. vel ille qui iniuriam fecit.
Uos autez o paula ⁊ eustochiũ qm̃ ⁊ bi
bliothecas hebreor̃ studuistis intrate. ⁊
intrep̃tũ certamina cõprobastis. tenen
tes hester hebraicũ librum p̃ singula ver
ba nostram trãslatiõem aspicite: vt pos-
sitis agnoscere me. nihil etiã augmen-
tasse addendo. sed fideli testimonio sim
pliciter sicut in hebreo habetur. historiã
hebraicam latine lingue tradidisse. Nec
affectamus laudes hominum. nec vitu
perationes expauescimus: deo enim pla
cere curantes. minas hominum penit⁹
nõ timemus: qm̃ deus dissipat ossa eor̃
q̃ hoĩbꝫ placere desiderant. ⁊ ꝑm apl'm: q̃
eiusmõi sunt. ꝑui christi esse nõ possunt
Rursuꝫ in libro hester alphabetũ ex mi-
nio vsq̃ ad theta litterã fecim⁹ diuersis
in locis: volentes. s. septuaginta interp̃-
tũ ordinẽ p̃ h̃ insinuare studioso lectori
Nos enĩ iuxta morẽ hebraicũ ordinẽ ꝓse
qui etiã ĩ septuagĩta editiõe maluimus

Explicit prologus Incipit
liber Hester Cupitulum I

In diebꝫ asue
ri qui regnauit ab india
vsq̃ ethiopiam super cen-
tum vigintiseptem pro-
uincias: quando sedit in solio regni sui:
susa ciuitas regni eius exordium fuit:
Tertio igitur anno imperij sui fecerat
grande conuiuium cunctis principibꝫ.
et pueris suis fortissimis persaruꝫ ⁊ me
dorum inclytis ⁊ prefectis ꝓuinciarum

coram se: vt ostenderet diuitias glorie regni sui · ac magnitudinē atq; iactātiā potentie sue multo tpe: centum videlicet & octogita dieb⁹. Cūq; iplerent dies pquinj · inuitauit oēm pplm qui inuēt⁹ est ī susis a maximo vsq; ad minimū · & iussit septē diebꝫ puiuiū ꝓparari in vestibulo horti & nemoris · qđ regio cultu & manu cōsitū erat. Et pēdebāt ex oi pte tētoria aerei coloris & carbasini ac hiacinthini: sustentata funib⁹ byssinis atq; purpureis qui eburneis circulis inserti erant & colūnis marmoreis fultiebāt. Lecti auri & argētei · sup pauimentū smaragdino & pario stratuz lapide dispositi erāt: qđ mira varietate pictura decorabat. Bibebāt aūt qui inuitati erāt: aureis poculis · & alijs atq; alijs vasis cibi inferebāt. Vinū q̄z vt magnificētia regia dignū erat abūdans & ꝑcipuū ponebat. Nec erat q̄ nolētes cogeret ad bibēduz sz sicut rex statuerat ꝓponēs mensis singulos de pricipib⁹ suis: vt sumeret vn⁹ quisq; qđ vellet. Vasthi q̄z regina fecit cōuiuiū feminaꝝ ī palatio vbi rex assuerus manere ꝯsueuerat. Itaq; die septimo cū rex eēt hilarior · & p⁹ nimiā potionē incaluissz mero: ꝑcepit maumā & bazatha & arbona & bagatha & abgatha et zarath & charchas septē eunuchis q̄ in cōspectu ei⁹ mīstrabāt · vt introducerēt reginā vasthi coram rege · posito sup caput eius diademate: vt ostenderet cūct⁹ pplis & pricipib⁹ ei⁹ pulcritudinē. Erat enim pulcra valde · Que renuit · & ad reg⁹ ipius qđ p eunuchos mandauerat · venire cōtempsit. Vñ iratus rex · & nimio furore succēsus · interrogauit sapientes qui ex more regio semp ei aderāt · & illoꝝ faciebat cūcta ꝯsilio · sciētiū leges ac iura maioꝝ: erāt aūt ꝓmi & primi charsena & zethar & admatha & thars & mares & marsana & mamucha · septē duces pssaꝝ atq; medoꝝ: qui videbāt faciē regis & primi post eū residere soliti erant: cui sine vasthi regina subiaceret que assueri regis imperium qđ p eunuchos mādauerat · facere noluisset. Rūditq; mamucha audiente rege atq; pricipib⁹. Nō solū regem lesit regina vasthi: sed & omēs pplos et principes qui sunt in cūctis puincijs regis assueri. Egredietꝫ enī sermo regine ad omēs mulieres vt ꝓtemnant viros suos · & dicant: Rex assuerus iussit vt regina vasthi intraret ad eū · & illa noluit: atq; hoc exemplo omēs pricipū cōiuges pssaꝝ atq; medoꝝ parui pendent imperia maritoꝝ. Unde regis iusta est indignatio. Si tibi placet egrediatur edictum a facie tua · & scribatur iuxta legez persarum atq; medoꝝ quā preteriri illicitū est: vt nequaq̄ vltra vasthi ingrediatur ad regē: sed regnū illius altera q̄ melioꝝ ē illa accipiat. Et h⁹ in omne qđ latissimū est puinciarum tuaꝝ diuulgetur impiū: & cūcte vxores tam maioꝝ q̄z minoꝝ deferant maritis suis honorem. Placuit consilium eius regi & pricipibus: fecitq; iuxta ꝯsiliū mamucha · & misit epistolas adv̄niuersas puincias regni sui. vt quecq; gens audire & legere ꝓbat diuersis liguis & lītis · eē viros pricipes ac maioꝝ in domibus suis · & hoc p cūctos populos diuulgari.

III

Hīs itaq; gestis: postq; rex assueri indignatio ꝺferbuerat: recordatus ē vasthi q̄ fecisset vl q̄ passa esset: direruntq; pueri regis ac ministri eius. Querantur regi puelle virgines ac speciose · & mittantur qui cōsiderent per vniuersas prouincias puellas speciosas & virgines. & adducant eas ad ciuitatem susan · & tradant in domū feminaruz sub manu egei eunuchi qui est p̄positus & custos mulierū regiarū · & accipiant mūdū muliebrē & cetera ad vsus necessaria. Et quecūq; inter omnes oculis regis placuerit: ipsa regnet ꝓ vasthi Placuit ꝺcto regi: & ita vt suggesserāt iussit fieri. Erat vir iudeus in susis ciuitate · vocabulo mardochxus filius iair · filij semei · filij cis · de stirpe gemini · qui trāslatus fuerat de hierusalem eo tempore quo iechoniam regem iuda nabuchodonosoꝝ rex babylonis transtulerat qui fuit nutrici⁹ filie frīs sui edisse q̄ al-

tero noie vocabaꝫ hxster·ꝛ vtrūq; parē/
tē amiserat·pulcra nimis ꝛ decora facie
Mortuisq; pre ei⁹ ac mte· mardochxus
sibi eā adoptauit i filiā. Cūq; ꝓcreuis/
set regis impiū·ꝛ iuxta mādatū illi⁹ ml'/
te pulcre ꝟgines adducerent̄ susan·ꝛ e/
geo traderē tur eunucho: hxster q̄z inter
ceteras puellas ei tradita est: vt ꝓuaret̄
in nūero feminaꝝ. Que placuit ei ꝛ in/
uenit grām in ꝺspectu illius. Et ꝓcepit
eunucho vt acceleraret mundū mulie/
brē·ꝛ traderet ei ꝓtes suas·ꝛ septē puel
las speciosissimas de domo regis·ꝛ tam
ipsam q; pdisseq;s eius ornaret atq; ex/
coleret. Que noluit indicare ei ppm et
patriam suaz. Mardochxus enī ꝓcepat
ei vt de hac re oīno reticeret: q̄ deambu
labat q̄tidie añ vestibulū dom⁹ in q̄ ele/
cte ꝟgines ꝓuabant̄: curā agens salutis
hxster·ꝛ scire volēs q̄d ei accideret. Cum
aūt venisset tps singulaꝝ ꝓ ordinē puel
laꝝ vt intraret̄ ad regē: expletis oīb; que
ad cultū mulieb̄ ꝓtinebāt·mēsis duo
decim⁹ ꝟtebaꝫ ita dūtaxat vt sex mēsib;
oleo vngerent̄ myrtino·ꝛ alijs sex q̄bus
dā pigmētis ꝛ aromatib; vterent̄. In/
grediēteseq; ad regē: quicq̄d postulassent
ad ornatū ꝓtinēs accipiebāt·ꝛ vt eis pla
cuerat cōpsite: de triclinio feminaꝝ ad
regis cubiculū trāsiebāt. Et q̄ intraue/
rat vespe egrediebaꝫ mane: atq; inde in
secūdas edes deducebāt̄ q̄ sub manu sa
sagaci eunuchi erāt·q̄ ꝺcubinis regis ꝑsi
debat: nec habebat ptātē ad regē vltra re
dūdi nisi voluisset rex·ꝛ eā venire iussis/
set ex noie. Euoluto aūt tpe ꝓ ordinem
instabat dies q̄ hxster filia abiahil fratr̄
mardochxi·quā sibi adoptauerat in fili/
am deberet intrare ad regē. Que nō q̄si/
uit mulieb̄ cultū ꝛ q̄cūq; voluit ege⁹
eunuch⁹ custos ꝟginū: ꝫ ei ad ornatum
dedit. Erat enī formosa valde·ꝛ incredi
bili pulcritudie: oīm oculis gratiosa·et
amabil' videbaꝫ. Ducta est itaq; ad cu/
biculū regis asueri mense decimo q̄ vocaꝫ
thebeth·septimo āno regni eius·ꝛ ada/
mauit eā rex plus q; omēs mulieres: ha
buitq; gratiā ꝛ misericordiā cora eo sup
omnes mulieres·ꝛ posuit diadema re/
gni in capite eius: fecitq; eā regnare in
loco vasthi. Et iussit conuiuiū ꝓparari
ꝓmagnificū cūctis prīcipib; ꝛ seruis su
is: ꝛ ꝓ cōiunctiōe ꝛ nuptijs hxster. Et de
dit requiē vniuersis ꝓuincijs: ac dona
largitus est iuxta magnificentiā prīcipa
lem. Cūq; ꝛ secundo q̄rerent̄ ꝟgines·ꝛ
cōgregarent̄: mardochxus manebat ad
ianuā regis: necdu; ꝓdiderat hxster pa/
triā ꝛ ppm suū·iuxta mandatum eius:
Quicq̄d enī ille ꝓcipiebat obseruabat
hxster·ꝛ ita cūcta faciebat vt eo tempo/
re solita erat q̄ eaz ꝓuulā nutriebat. Eo
igit̄ tpe q̄ mardochxus ad regis ianuaz
morabatur·irati sunt bagathan ꝛ tha/
res duo eunuchi regis·qui ianitores e/
rant·ꝛ in primo palatij limīe residebāt·
voluerunt q; insurgere in regē ꝛ occide/
re eū. Qd mardochxū non latuit. Et
timq; nūciauit regine hxster·ꝛ illa regi
ex nomie mardochxi qui ad se rem de tu
lerat. Quesitū est ꝛ inuentū ꝛ appensus
est vterq; eoꝝ in patibulo. Et iussit rex
vt in libro memoriali scriberet: vt ꝓ vi/
ta sua aliquid repensaret ei. Qd̄atūq;
est hystorijs·ꝛ ānalib; traditū cora rege.

Post hec rex asuerus exal/ VIII
tauit aman filium amadathi q̄
erat de stirpe agag: ꝛ posuit soli/
um eius sup omēs principes quos ha/
bebat. Cunctiq; serui regis qui in foris
palatij versabantur flectebant genua·ꝛ
adorabant aman. Sic enī precepat eis
imperator. Solus mardochxus nō fle/
ctebat genu·neq; adorabat eū. Cui dixe
runt pueri regis qui ad fores palatij re/
sidebant. Cur preter ceteros non obser
uas mandatum regis? Cumq; hoc cre/
brius dicerent·ꝛ ille nollet audire: nun
ciauerunt aman scire cupientes vtrū ꝑ
seueraret in sentētia. Dixerat enī eis se
esse iudeum. Quod cuz audisset aman
ꝛ experimento ꝓbasset q; mardochx⁹ nō
sibi flecteret genu nec se adoraret·irat⁹
est valde·ꝛ ꝓ nihilo duxit in vnū mar/
dochxuz mittere manus suas· audierat
enim q; esset gentis iudee: magisq; vo/

Hester

luit oēm iudeoꝝ q̄ erāt ī regno asueri p̄
vere nationē. Mēse p̄mo cuiꝰ vocabulū
ē nisan āno duodecio regni asueri·mis/
sa ē sors ī vrnā q̄ hebraice dr phur coꝝ
amā q̄ die ꝛ q̄ mēse gens iudeoꝝ deberet
interfici·ꝛ exiuit mēsis duodecimꝰ q̄ voca
tur adar. Dixitq̄ aman regi asuero. Est
ppls p̄ oēs p̄uincias regni tui dispsus·et
a se mutuo sepatus·nouis vtēs legib⁹
ꝛ cerimonijs·insup̄ ꝛ reg̃ scita p̄tēnēs.
Et optime nosti q̄ non expediat regno
tuo vt insolescat p̄ licētiā. Si tibi placz
decerne vt pereat·ꝛ decē milia talentoꝝ
appendam arcarijs gaçe tue. Tulit ergo
rex ānulū. q̄ vtebat de manu sua·ꝛ dedit
eū aman fi lio amadathi d̄ pgenie agag
hosti iudeoꝝ: dixitq̄ ad eū. Argētū q̄d tu
polliceris· tuum sit: de ppl̄o age q̄d tibi
placz. Vocatiq̄ sunt scribe reg̃ mēse pri
mo nisan tertiadecima die eiusdē mēn/
sis·ꝛ scriptū est vt iusserat amā ad oēs
satrapas regis·ꝛ iudices p̄uinciaꝝ diu/
sarūq̄ gentiuz: vt q̄q̄ gens legere pote/
rat ꝛ audire p̄ varietate linguaꝝ ex noie
reg̃ asueri·ꝛ lr̄e signate ipsius annulo
misse sunt p̄ cursores regis ad vniūsas
p̄uincias·vt occiderēt atq̄ deleret oēs iu
deos a puero vsq̄ ad senē p̄uulos ꝛ mu
lieres vno die·h̄ē tertiodecimo mēsis
duodecimi qui vocat adar·ꝛ bona eoꝝz
diriperēt. Sūma aūt epl̄aꝝ hec fuit: vt
oēs p̄uincie scirēt ꝛ pararēt se ad p̄dictaz
diē. Festinabāt cursores qui missi erant
regis imperiū explere. Statimq̄ in su/
sis pepēdit edictū: rege ꝛ amā celebrāte
conuiuiū·ꝛ cūct̄ iudeis q̄ i vrbe erāt flētib⁹

Que cū audisset mardochē IIII
q us·scidit vestimēta sua·ꝛ indu/
tus est sacco: spargēs cinerē ca/
piti ꝛ in platea medie ciuitatis voce ma
gna clamabat oñdens amaritudinē ai
sui·ꝛ h̄ eiulatu vsq̄ ad fores palatij gra/
diēs. Nō enī erat licitū indutū sacco au
lā regis intrare. In oīb⁹ q̄z p̄uincijs· op/
pidis ac locis ad q̄ crudele regis dogma
puenerat·planctus ingēs erat apud iu/
deos: ieiuniū·vlulatus ꝛ fletus: sacco ꝛ
cinere multis pro stratu vtentib⁹. In/
greſſe aūt sunt puelle hester ꝛ eunuchi:
nunciauerūtq̄ ei. Quod audiēs cōster/
nata est·ꝛ vestem misit vt ablato sacco
indueret eam. Quaz accipe noluit: Ac/
citoq̄ athach eunucho quē rex minist̄
ei dederat p̄cepit vt iret ad mardoche
um ꝛ disceret ab eo cur h̄ faceret. Egres
susq̄ athach iuit ad mardochēū·ꝛ inue
nit eum stantē in platea ciuitatis ante
ostium palatij. Qui indicauit ei omia
que acciderant. quō aman p̄misisset vt
in thesauros reg̃ p̄ iudeoꝝ nece inferrz
argētū·exemplar q̄z edicti qd̄ pendebat
in susis dedit ei vt regine ostenderet·et
moueret eam vt intraret ad regem. et
dep̄careť eū p̄ ppl̄o suo. Regressus ath/
ach nūciauit hester oia q̄ mardochē di
xerat. que rndit ei: ꝛ iussit vt dicerz mar/
dochēo.: Omnes serui regis ꝛ cuncte q̄
sub ditione eius sunt nosūt p̄uincie·q̄
siue vir siue mulier nō vocatus·interi/
atriū regis intrauerit: absq̄ vlla cūcta/
tione statim interficiať·nisi forte rex au
reā virgam ad eum tetēderit p̄ signo
clementie·atq̄ ita possit viuere. Ego igi
tur quō ad regem intrare potero: q̄ tri/
ginta iam dieb⁹ nō sum vocata ad euz?
Quod cum audisset mardochēus: rur/
sum mandauit hester·dicens: Ne putes
q̄ animā tuam tantū liberes·quia in do
mo regis es p̄e cunctis iudeis. Si enī
nunc silueris·per aliam occasionē libera
būtur iudei·ꝛ tu ꝛ domus patris tui pe
ribitis. Et quis nouit vtruz idcirco ad
regnum veneris: vt in tali tempore pa/
reris? Rursumq̄ hester h̄ mardochēo
verba mandauit: Vade ꝛ congrega om
nes iudeos quos in susis reppereris et
orate p̄o me. Non comedetis ꝛ non bi
betis tribus diebus ꝛ tribus noctibus
ꝛ ego cum ancillulis meis similiter ie/
iunabo: ꝛ tunc ingrediar ad regem·con/
tra legem faciens non vocata: tradensq̄
me morti ꝛ periculo. Fuit itaq̄ mardo/
chēus et fecit omnia que hester p̄cepe

Die autem ter/ V (rat
d tio induta est hester regalibus
vestimētis ꝛ stetit in atrio dom⁹

regie qđ erat interius ꝯtra basilicam re
gis. At ille sedebat sup̄ soliū suū in ꝯsi-
storio palatij ꝯ̄ ostiū dom⁹. Cūq; vidissꝫ
hester reginā stantē placuit ocul' eius ⁊
extēdit ꝯ̄ eā v̄gam aureā quam tenebat
manu. Que accedēs osculata ē summi-
tatē v̄ge eius: dixitq; ad eam rex. Quid
vis hester regina? Que est petitio tua?
Etiā si dimidiā p̄tem regni petieris. da
bit̄ tibi. At illa rn̄dit. Si regi placet ob
secro vt venias ad me hodie ⁊ aman te-
cum ad ꝯuiuiū qđ paraui. Statīq; rex:
vocate inq̄t cito aman vt hester obediat
volūtati. Venerunt itaq; rex ⁊ aman ad
cōuiuiū qđ eis regina parauerat. Dixit
q; ei rex postq̄ vinū biberat abūdanter.
Quid petis vt det̄ tibi: ⁊ p̄ qua re postu
las? Etiam si dimidiā p̄tem regni mei
petieris. īpetrabis. Cui rn̄dit hester. Pe
titio mea ⁊ preces sunt iste. Si inueni
in ꝯspectu regis gr̄am. ⁊ si regi placet vt
det mihi qđ postulo ⁊ meā impleat peti
tionē: veniat rex ⁊ aman ad cōuiuiū qđ
paraui eis. ⁊ cras aperiā regi voluntatē
meā. Egressus est itaq; illo die aman le
tus ⁊ alacer. Cūq; vidisset mardocheuꝫ
sedentē ante fores palatij. ⁊ nō solū nō
assurrexisse sibi. sed nec motū quidē de
loco sessionis sue. indignatus est valde
⁊ dissimulata ira reuersus in domū suā
cōuocauit ad se aīcos suos ⁊ çares vxo-
rem suā. ⁊ exposuit illis magnitudinem
diuitiaꝝ suaꝝ filiorūq; turbam ⁊ quāta
eū gloria sup̄ oēs prīcipes ⁊ seruos suos
rex eleuasset. Et post hec ait: Regina q̄q;
hester nullū aliū vocauit ad cōuiuiū cuꝫ
rege p̄ter me: apud quā etiam cras cuꝫ
rege pransurus sum. Et cū hec oīa habe
am nihil me habere puto q̄diu videro
mardocheum iudeū sedentē ante fores
regias. Responderūtq; ei çares vxor ei⁹
⁊ ceteri amici. Iube parari excelsam tra
bem hn̄tem altitudīs quinq̄ginta cubi-
tos. ⁊ dic mane regi vt appendatur su-
per eam mardocheus. ⁊ sic ibis cum re-
ge letus ad conuiuium. Placuitq; ei
consilium. et iussit excelsam preparari
crucem. ¶ VI

Noctem illam duxit rex insom-
nem: iussitq; sibi afferri histori-
as ⁊ annales priorū tp̄oꝝ. Que
cū illo p̄nte legerent̄: ventū est ad illū lo
cū vbi scriptū erat quō nunciasset mar-
docheus insidias bagathā ⁊ thares eu-
nuchoꝝ: regē assuerū iugulare cupiētiū
Qđ cum audisset rex. ait: Quid p̄ hac
fide honoris ac premij mardocheus cō-
secutus est? Dixerūt ei s̄ui illius ac mi-
nistri. Nihil omnino mercedis accepit.
Statīq; rex. q̄s est inq̄t in atrio? Aman
quippe interi⁹ atriū dom⁹ regie intraue
rat vt suggereret regi. ⁊ iuberet mardo-
cheū affigi patibulo qđ ei fuerat prepa-
ratū. Rn̄derūt pueri: Aman stat ī atrio
Dixitq; rex: ingrediatur. Cunq; esset in
gressus. ait illi: Quid dꝫ fieri viro quez
rex honorare desiderat? Cogitās autem
in corde suo aman. ⁊ reputās q̄ nulluꝫ
alium rex nisi se vellet honorare. rn̄dit:
Homo quē rex honorare cupit debet in
dui vestib⁹ regijs. ⁊ imponi sup̄ equū q̄
de sella regis est. ⁊ accip̄e regiū diadema
sup̄ caput suū. ⁊ prim⁹ de regijs prīcipi-
bus ac tyrānis teneat equū ei⁹. et p̄ pla-
teā ciuitat̄ incedēs clamet. ⁊ dicat: Sic
honorabit̄ quēcunq; rex voluerit hono-
rare. Dixitq; ei rex: Festina ⁊ sūpta stola
⁊ equo fac vt locutus es. mardocheo iu
deo qui sedet ante fores palatij. Caue
ne quicq̄ de his que locutus es preter-
mittas. Tulit itaq; aman stolaꝫ ⁊ equū.
indutumq; mardocheum in platea ciui
tatis. ⁊ impositu ꝫ equo precedebat atq;
clamabat: Hoc honore cōdign⁹ est quē-
cunq; rex voluerit honorare. Reuersus
q; est mardocheus ad ianuam palatij. ⁊
aman festinauit ire in domum suam lu
gens. ⁊ operto capite: narrauitq; çares
vxori sue ⁊ amic̄ omīa q̄ euenissent sibi
Cui rn̄derūt sapiētes q̄s habebat in cō-
filio ⁊ vxor eius: Si đ semīe iudeoꝝ est
mardocheus ante quē cadere cepisti. nō
poteris ei resistere: sꝫ cades ī ꝯspectu ei⁹.
Adhuc illis loquētib⁹ venerūt eunuchi
regis ⁊ cito eum ad ꝯuiuiū quod regina
parauerat. p̄gere compulerunt. ¶ VII

Hester

Intrauit itaq; rex ⁊ amā vt bibe-
rent cū regina. Dixitq; ei rex eti
am secūda die postq̄ vino inca-
luerat: Que est petitio tua hester vt det
tibi. ⁊ quid vis fieri? Etiā si dimidiā p-
tem regni mei petieris. impetrabis. Ad
quē illa rn̄dit: Si inueni gr̄am in ocul'
tuis o rex. ⁊ si placet: dona mihi aīaz me
am ꝓ qua rogo. ⁊ ppl'm meuz ꝓ quo ob-
secro: Traditi enī sum⁹ ego ⁊ populus
meus vt ꝯteramur. iugulem̄ ⁊ peam⁹.
Atq; vtinā in seruos ⁊ famulas vende-
remur. esset tolerabile malū. ⁊ gemens
tacerem: nūc aūt hostis noster est cuius
crudelitas redūdat in regez. Rn̄densq;
rex asuerus. ait: Quis est iste ⁊ cui⁹ potē
tie. vt hec audeat facere? Dixitq; hester:
Hostis ⁊ inimic⁹ noster pessim⁹ iste est
aman. Qd̄ ille audiēs ilico obstupuit:
vultū regis ac regine ferre nō sustinēs.
Rex aūt iratus surrexit. ⁊ de loco ꝯuiuij
intrauit in hortū arboribꝫ ꝯsituz. Aman
quoq; surrexit vt rogaret hester reginaz
ꝓ aīa sua: intellexit enī a rege sibi ꝑatuz
malū. Qui cū reuersus esset d̄ horto ne
moribꝫ ꝯsito. ⁊ intrassz ꝯuiuij locū. rep-
perit aman sup lectū corruisse in q̄ iace-
bat hester. ⁊ ait: Etiā reginā vult oppri-
mere me pn̄te in domo mea. Nec dū ver
bū de ore regis exierat. ⁊ statim opuer̄t
faciē eius. Dixitq; arbona vnus de eunu
chis qui stabāt in mīsterio regis: En li-
gnū qd̄ ꝑauerat mardocheo qui locut⁹
est ꝓ rege. stat in domo aman: hn̄s alti-
tudinis quinq̄ginta cubitos. Cui dixit
rex: Appendite eū in eo. Suspensus est
itaq; aman ī patibulo qd̄ ꝑauerat mar-
docheo. ⁊ regis ira quieuit. VIII

Die illo dedit rex asuerus hester
regine domū aman aduersarij
iudeoꝝ. ⁊ mardoche⁹ ingressus
est ante faciē regis. Confessa est enim ei
hester ꝙ esset patru⁹ suus. Tulitq; rex
annulū quez ab aman recipi iusserat. et
tradidit mardocheo. Hester aūt ꝯstitu-
it mardocheū sup domū suā: Nec his cō
tenta ꝓcidit ad pedes regis: fleuitq; ⁊ lo
cuta ad eum orauit vt malitiam aman
agagite. ⁊ machinatiōes eius pessimas
q̄s excogitauerat ꝯtra iudeos. iuberet ir
ritas fieri. At ille ex more sceptrū aure-
um pretēdit manu. q̄ signum clemētie
mōstrabat̄. Illaq; ꝯsurgens stetit ante
euz. ⁊ ait: Si placet regi. ⁊ si inueni gra-
tiā in oculis eius. ⁊ dep̄catio mea nō ei
videt̄ esse ꝯtraria: obsecro vt nouis epi
stolis. veteres aman lr̄e insidiator⁹ ⁊ ho-
stis iudeoꝝ. quibꝫ eos in cūctis regis ꝓ
uincijs ꝑire p̄cepat corrigant̄. Quō enī
potero sustinere necez ⁊ interfectiōez po
puli mei? Rn̄ditq; rex asuerus hester re
gine ⁊ mardocheo iudeo. Domū aman
cōcessi hester regine. ⁊ ip̄z iussi affigi cru-
ci. qꝛ ausus est manū mittere in iudeos
Scribite ergo iudeis sicut vobis placz
ex regis noīe: signātes litteras annulo
meo. Hec enī ꝯsuetudo erat. vt epl'is q̄
ex regis noīe mittebant̄. ⁊ illius annulo
signate erāt. nemo auderet ꝯdicere. Ac-
citisq; scribis ⁊ librarijs regis. erat autē
tp̄s tertij mēsis qui appellat̄ siban. vice
sima ⁊ tertia illi⁹ die. scripte sunt epl'e vt
mardocheus voluerat ad iudeos ⁊ ad
principes ꝓcuratoresq; ⁊ iudices. qui cē
tum vigintiseptē ꝓuīcijs ab india vsq;
ethiopiā presidebāt: ꝓuincie atq; ꝓuin-
cie: ppl'o ⁊ ppl'o. iuxta linguas ⁊ litteras
suas. ⁊ iudeis: ꝓut legere poterāt ⁊ audi
re. Ipseq; epl'e q̄ regis noīe mittebant̄.
annulo illius obsignate sunt ⁊ misse ꝑ
veredarios q̄ ꝑ oēs ꝓuincias discurren
rentes. veteres litteras nouis nūcijs p̄-
uenirēt. Quibꝫ imperauit rex. vt ꝯueni
rent iudeos per singulas ciuitates. ⁊ in
vnū p̄ciꝑent ꝯgregari. vt starēt ꝓ aīabꝫ
suis. ⁊ oēs inimicos suos cū ꝯiugibꝫ ac
liberis. ⁊ vniu̇sis domibꝫ interficerēt at-
q; delerēt. Et ꝯstituta est per oēs ꝓuinci
as vna vltiōis dies. i. tertiadecima die
mēsis duodecimi adar. Sūmaq; epl'e
hec fuit. vt in oībꝫ terris ac ppl'is qui re-
gis asueri subiacebāt impio. notū fierz
ꝑatos eē iudeos ad capiendā vindictā
de hostibꝫ suis. Egressiq; sūt veredarij ce
leres nūcios ꝑferētes. ⁊ edictū regis pe
pendit in susis. Mardocheus autem de

palatio ⁊ de ꝯspectu regis egrediēs ful-
gebat vestib⁹ regijs hiacinthinis videli
cet ⁊ aerinis coronā aureā portās in capi
te ⁊ amict⁹ serico pallio atq; purpureo.
Oīsq; ciuitas exultauit atz letata ē. Iu
deis aūt noua lux oriri visa ē. gaudium
honor ⁊ tripudiū. Apud omēs ꝓpl'os vr
bes atq; ꝓuincias quocunq; reg' ꝑcepta
veniebāt mira exultatio. epule atq; ꝯui-
uia ⁊ festus dies: intantū vt plures alte
ri⁹ gētis ⁊ secte. eoꝝ religioni ⁊ cerimo-
nijs iūgerent. Grādis enī cūctos iudai
ci nominis terror inuaserat.

IX

Igitur duodecimi mēsis quez
adar vocari ante iaz diximꝰ: ter-
tiadecima die qñ cūctis iudeis
interfectio ꝑabat. ⁊ hostes eoꝝ inhiabāt
sanguini. versa vice supiores iudei esse
ceperūt. ⁊ se de adūsarijs vindicare. Cō
gregatiq; sunt ꝑ singl'as ciuitates ⁊ op-
pida ⁊ loca: vt extenderent manū ꝯ ini-
micos ⁊ ꝑsecutores suos. Nullusq; au-
sus ē resistere: eo ꝙ oēs ꝓpl'os magnitu
dis eoꝝ formido penetraret. Naz ⁊ ꝓuī
ciaꝝ iudices duces ⁊ ꝓcuratores. oīsq;
dignitas q̄ singulis locis ⁊ opib⁹ ꝑerat:
extollebāt iudeos tīore mardochei quez
prīcipē esse palatij ⁊ plurimū posse cog-
uerāt. Fama q̄z noīs eius crescebat q̄ti-
die. ⁊ ꝑ cūctoꝝ ora volitabat. Itaq; per-
cusserūt iudei inimicos suos plaga ma
gna ⁊ occiderūt eos. reddentes eis qd̄ si
bi ꝑauerant facere: intm̄ vt etiā in susis
quingētos viros intficerēt: extra decē fi
lios aman agagite hostis iudeoꝝ. Quo
rū ista sunt noīa: pharsandathan ⁊ del-
phon ⁊ espatha ⁊ phorata ⁊ adalia ⁊ ari-
datha ⁊ ephermesca arisai ⁊ aridai ⁊ vai
satha. Quos cuz occididissent: ꝑdas de
substātijs eoꝝ agere noluerūt. Statīq;
nūer⁹ eoꝝ qui occisi erāt ī susis ad regē
relat⁹ ē. Qui dixit regine. In vrbe susis
interfecerūt iudei q̄ngētos viros. ⁊ ali-
os decem filios aman. Quantaz putas
eos exercere cedē in vniuersis ꝓuincijs
Quid vltra postulas ⁊ q̄dvis vt fieri iu
beaz? Cui illa rñdit: Si regi placet: det
ptās iudeis vt sicut fecerūt hodie in su-
sis: sic ⁊ cras faciant. ⁊ decem filij aman
in patibul' suspendant. Precepit rex vt
ita fieret. Statīq; in susis ꝑpedit edi-
ctū ⁊ decez filij aman suspēsi sunt. Con-
gregatis iudeis quartadecima die men
sis adar. intfecti sunt in susis trecēti vi-
ri: nec eoꝝ ab illis direpta substātia ē: sz
ꝑ omēs ꝓuīcias q̄ ditioni regis subiace
bāt ꝓ aīab⁹ suis steterūt iudei. interfe-
ctis hostibus ac persecutoribus suis: in-
tantum vt septuagintaquinq; mila oc-
cisorum implerentur: ⁊ nullus de sub-
stantijs eorum quicq̄ ꝯtingeret. Dies
aūt tertiusdecimus mensis adar. vnus
apud oēs intfectiōis fuit. ⁊ q̄rtadecima
die cedere desierūt. Quē ꝯstituerūt esse
solennē: vt in eo omni tꝑe deinceps va
carēt epulis: gaudio atq; ꝯuiuijs. At hi
qui in vrbe susis cedere exercuerant ter-
tiodecimo ⁊ q̄rtodecimo die eiusdē mē-
sis in cede v̄sati sunt: quītodecimo aūt
die ꝑcutere desierūt. Et idcirco eūdem
diē ꝯstituerūt solēnem epulaꝝ atq; leti-
cie. Hi v̄o iudei qui in oppidis nō mu
ratis ac villis morabant. quartumdeci
mū diē mensis adar ꝯuiuioꝝ ⁊ gaudij
decreuerūt: ita vt exultēt in eo ⁊ mittāt
sibi mutuo ꝑtes epulaꝝ ⁊ ciboꝝ. Scri-
psit itaq; mardocheus oīa hec. ⁊ litteris
cōprehensa misit ad iudeos qui in oīb⁹
regis ꝓuīcijs morabant: tā de vicino po
sitis q̄z ꝓcul: vt q̄rtamdecimā ⁊ quintā
decimā diem mēsis adar ꝓ festis suscipe
rēt. ⁊ reuertēte sꝑ āno solēni celebrarēt
honore: qꝛ in ipsis dieb⁹ se vlti sunt iu-
dei de inimicis suis. ⁊ luctus atq; tristi-
cia in hilaritatē gaudiūq; cōuersi sunt:
essentq; dies iste epularuz atq; leticie. ⁊
mitterēt sibi inuicē ciboꝝ ꝑtes. ⁊ paupi-
bus munuscula largirent. Susceperūt
q; iudei in solennē ritū cūcta q̄ eo tꝑe fa
cere ceperāt. ⁊ q̄ mardoche⁹ lr̄is faciēda
mandauerat. Aman enī fili⁹ amadathi
stirpis agag hostis ⁊ aduersarius iudeo
rū cogitauit ꝯtra eos malum. vt occide
ret illos atq; deleret. ⁊ misit phur qd̄ no
stra lingua vertitur in sortem. ⁊ postea ī-
gressa ē hester ad regez obsecrās vt cona

tus eius lr̃is regis irriti fierẽt · ⁊ maluz quod ꝓtra iudeos cogitauerat· reuertetur in caput eiuſ. Deniqz ⁊ ipm ⁊ filios eius affixerũt cruci:atqz ex ex illo tpe dies iſti appellati ſunt phurim·i·ſoꝛtiuz· eo q̃ phur·i·ſoꝛs in vrnam miſſa fuerit Et cũcta q̃ geſta ſunt epl̃e·i·libꝛi huius volumine ꝓtinent:queqz ſuſtinuerũt ⁊ que deinceps immutata ſunt· ſuſcepeꝛt iudei ſup̃ ſe ⁊ ſemen ſuũ·⁊ ſup̃ cũctos q̃ religioni eoꝝ voluerũt copulari:vt nulli liceat duos hos dies abſqz ſolennitate tranſigere quos ſcriptura teſtat·⁊ cetera exꝑtũt tpa annis ſibi iugiter ſuccedentib⁹. Iſti ſunt dies q̃s nulla vnqz delebit obliuio ⁊ p̃ ſingulas generationes cũcte in toto oꝛbe ꝓuincie celebꝛabunt: nec eſt vlla ciuitas in qua dies phurim id eſt ſoꝛtiũ·nõ obſeruent̃ a iudeis·⁊ ab eoꝝ ꝓgenie q̃ his cerimonijs obligata ẽ Scripſeꝛtqz hester regina filia abiahil ⁊ mardochꝛeus iude⁹ etiã ſecũdã epl̃am vt omni ſtudio dies iſta ſolẽnis ſancire tur in poſterũ. Et miſerũt ad oẽs iudeos qui in centũ vigintiſeptez ꝓuincijs regis aſueri ꝛſabant̃·vt haberẽt pacem ⁊ ſuſcipent veritatẽ·obſeruãtes dies ſoꝛtiũ·⁊ ſuo tpe cũ gaudio celebꝛarẽt·ſicut cõſtituerãt mardochꝛeus ⁊ hester. Et illi obſeruanda ſuſceperunt a ſe ⁊ a ſemine ſuo ieiunia atqz clamoꝛes ⁊ ſoꝛtiũ dies· ⁊ omia q̃ libꝛi huius qui vocat̃ hester hiſtoꝛia continentur.

Rex vero aſuerus oẽm terꝛam ⁊ cunctas maris inſulas·fecit tributarias:cuius foꝛtitudo ⁊ imperium ⁊ dignitas atqz ſublimitas q̃ exaltauit mardochꝛeũ·ſcripta ſunt in libꝛis medoꝝ atqz ꝑſaꝝ·⁊ quõ mardochꝛeus iudaici generis ſecũdus a rege aſuero fuerit·⁊ magn⁹ apud iudeos·⁊ acceptabilis plebi fratrũ ſuoꝝ:querẽs bona ꝓꝛo ſuo et loquẽs ea q̃ ad pacez ſeminis ſui ꝓtinerent. Que habent̃ in hebꝛeo plena fide erꝑſſi·hec aũt q̃ ſequũtur ſcripta repperi in editione vulgata q̃ grecoꝝ lingua ⁊ lr̃is ꝓtinent̃·⁊ interim poſt finẽ libꝛi b̃ capl̃m ferebat̃·qõ iuxta ꝓſuetudinem noſtrã obelo·i·veru ꝓnotauimus.

Dixitqz mardochꝛe⁹. A deo facta ſunt iſta. Recoꝛdat⁹ ſum ſomnij qõ videraz: hec eadẽ ſignificãtis:nec eoꝝ quicqz irritũ fuit. Paru⁹ fons qui creuit i fluuiũ ⁊ in lucẽ ſolẽqz ꝓuerſus eſt·⁊ in aq̃s plurimas redũdauit:hester eſt:quã rex accepit vxoꝛẽ ⁊ voluit eſſe reginã. Duo aũt draconeſ:ego ſum: ⁊ aman. Gentes q̃ cõuenerãt·hi ſunt qui conati ſunt delere nomẽ iudeoꝝ. Gens aũt mea iſrl̃ eſt q̃ clamauit ad dñm ⁊ ſaluuz fecit ꝑp̃lm ſuũ libauitqz nos ab oĩb⁹ malis·⁊ fecit ſig̃ magna atz poꝛtẽta int̃ gẽtes:⁊ duas ſoꝛtes eſſe ꝓcepit vnã ꝑp̃lo dei·⁊ alteram cunctaꝝ gentiũ. Venitqz vtraqz ſoꝛs in ſtatutũ ex illo iam tpe coꝛã deo vniuſis gentib⁹ ⁊ recoꝛdatus eſt dñs ꝑp̃lo ſuo:ac miſtus hereditatis ſue. Et obſeruabũt̃ dies iſti in mẽſe adar·q̃rtadecima ⁊ q̃ntadecima die eiuſdẽ menſis· cuz omni ſtudio ⁊ gaudio in vnũ cetũ p̃plo ꝓgregati in cunctas deinceps generationes ꝓ

Anno quarto xl puli iſrael. regnãtib⁹ ptolomeo ⁊ cleopatra:attulerunt doſithꝛeus qui ſe ſacerdotem ⁊ leuitici generis ferebat·⁊ ptolome⁹ filiꝰ eius hãc epl̃am phurim quã direrũt interꝓtatã eſſe lyſimacum ptolomei filiũ in hierl̃m. Hoc q̃z pr̃icipiũ erat in editiõe vulgata: qõ nec in hebꝛeo·nec apud vllũ fert̃ interꝓtuz. Anno ſecũdo regnãte artaxerxe mario· prima die mẽſis niſan vidit ſomnium mardochꝛe⁹ filiꝰ iaĥeri·filij ſemei·filij cis de tribu beniamin·hõ iude⁹ qui hãbitabat in vrbe ſuſis:vir magnus ⁊ inter ꝓcios aule regie. Erat aũt de eo nũero captiuorũ q̃s tranſtulerat nabuchodonoſoꝛ rex babylonis ꝺ hieruſalẽ cũ iechonia rege iuda·⁊ hoc eius ſomniũ fuit. Apparuerũt voces ⁊ tumultus:tonitrua ⁊ terre motuſ ⁊ ꝓturbatio ſup̃ terrã·⁊ ecce duo draconeſ magni paratiqz ꝑ ſe in prelium ad q̃ clamoꝛẽ cuncte concitate ſunt nationes.vt pugnarẽt ꝑ gẽtẽ iuſtoꝝ. Fuitqz dies illa tenebꝛaꝝ ⁊ diſcriminis·⁊ tribulationis ⁊ anguſtie·⁊ ingẽs formido

ſuper terram. Cōturbataq̄ eſt gens iu/
ſtoꝝ timentium mala ſua· ⁊ ꝑparata ad
moꝛtē. Clamauerūtq̄ ad dēū· ⁊ illis vo/
ciferantib⁹· fons ꝓuus creuit in fluuiū
maximū· ⁊ in aq̄s plurimas redundauit
Lux ⁊ ſol oꝛtus eſt· ⁊ ꝯuleſ exaltati ſunt
⁊ deuoꝛauerūt inclytos. Quod cum vi
diſſet mardochæus ⁊ ſurrexiſſet de ſtra/
tu· cogitabat quid deus facere vellet et
ſirum habebat in animo. ſcire cupiens
quid ſignificaret ſomnium. XII

Moꝛabatur aūt eo tpe in aula re
gis cum bagatha ⁊ thara eunu
chis regis· qui ianitoꝛes erāt pa/
latij. Cuncq̄ intellexiſſet cogitatiōes eo
rū ⁊ curas diligēcius ꝓuidiſſet: didicit
q̄ conarent in regē artaxexē man⁹ mit/
tere: ⁊ nūciuait ſup eo regi. Qui ꝺ vtro
q̄ habita queſtione· confeſſos iuſſit du
ci ad moꝛtē. Rex aūt q̄ ꝺ geſtū erat ſcri/
ꝑſit in cōmentarijs. Sed ⁊ mardochæ⁹
rei memoꝛiā litteris tradidit. Precepit
q̄ ei rex vt in aula palatij moꝛaret: datq̄
ei ꝑ delatione mūeriꝝ. Amā vo filius
amadathi bugeus erat glorioſiſſim⁹ co
rā rege· ⁊ voluit nocere mardochæo ⁊ po
pulo eius ꝑ duob⁹ eunuchis regis q̄ fue
rant interfecti. Ducuſq̄ plexmiū. Que
ſequūtur in eo loco poſita erāt vbi ſcri/
ptū eſt in volumīe: Et diripuerūt bona
vel ſubſtātias eoꝝ. Que in ſola vulgata
editiōe repperim⁹. Epl̄e aūt h̄ exemplar

Rex marim⁹ arta XIII fuit.
Regnes ab india vſq̄ ethiopiam
centū viginti ſeptē ꝓuinciaruꝫ:
principib⁹ ⁊ ducib⁹ qui eius imꝑio ſub/
iecti ſunt ſalutē. Cū plurimis gētibus
imperarē· ⁊ vniūſum oꝛbē mee ditioni
ſubiugaſſem: volui nequaq̄ abuti potē/
tie magnitudīe: ſed clemētia ⁊ lenitate
gubernare ſubiectoſ: vt abſq̄ vllo terro
re vitam ſilentio trāſigentes optata cū
ctis moꝛtalibus pace fruerētur. Que/
rente aūt me a cōſiliarijs meis quō poſ
ſet hoc impleri: vnus qui ſapiētia ⁊ fide
ceteros p̄cellebat· ⁊ erat poſt regē ſecun/
dus aman nomīe indicauit mihi in to/
to oꝛbe terraꝝ pp̄lm eſſe diſꝑſum qui no
uis vteret legib⁹· ⁊ ꝯ oīm gentiū ꝓſue/
tudinē faciēs regū iuſſa ꝓtēneret· ⁊ vni
uerſaꝝ ꝓcoꝛdiam nationū ſua diſſenſio/
ne violaret. Quod cū didiciſſemus· vi
dentes vnam gentē rebellem aduerſus
omne hoīm gen⁹ ꝓuerſis vti legib⁹· no/
ſtriſq̄ iuſſionib⁹ ꝓtraire· ⁊ turbare ſub/
iectaꝝ nobis ꝓuinciaꝝ pacem atq̄ ꝓcoꝛ
diā: iuſſimus vt quoſcuq̄ aman qui oī/
bus ꝓuincijs ꝓpoſit⁹ eſt· ⁊ ſecūdus a re/
ge· ⁊ quē p̄is loco colim⁹ mōſtrauerit·
cū ꝓiugib⁹ ac liberis deleant⁹ ab inimicꝫ
ſuis· nulluſq̄ eoꝝ miſereat⁹· quartadeci
ma die duodecimi menſis adar anni p̄/
ſentis vt nepharij hoīes vno die ad ife
ros deſcendentes reddant imperio nō
pacē quam turbauerāt. Ducuſq̄ ex/
emplar epiſtole. Que ſequūtur· poſt
euꝫ locū ſcripta repperi· vbi legit⁹: Per/
genſq̄ mardochæus fec̄ omīa q̄ ei māda
uerat hæſter: nec tamē habet⁹ in hebraico
⁊ apud nullū penitus ferunt⁹ interptuꝫ

Mardochæus aūt deꝑcatus eſt dīm
memoꝛ oīm opm eius ⁊ dixit: Domine
dñe rex oīpotens· in ditione enī tua cū/
cta ſunt poſita· ⁊ nō eſt qui poſſet tue re
ſiſtere volūtati: ſi decreueꝝ ſaluare iſrl̄:
Tu feciſti celū ⁊ terrā· ⁊ quicq̄d celi am/
bitu continet⁹: dñs oīm es: nec ē qui re/
ſiſtat maieſtati tue. Cuncta noſti ⁊ ſcis·
q̄ nō ꝑ ſuꝑbia ⁊ ꝓtumelia ⁊ aliqua glo/
rie cupiditate fecerim hoc· vt nō adoꝛa/
rem aman ſuꝑbiſſimū· libenter enī ꝑ ſa
lute iſrael etiā veſtigia pedū eius deoſcu
lari paratus eſſem: ſed timui ne honoꝛē
dei mei trāſferrē ad hoīem· ⁊ ne quemq̄
adoꝛarem· excepto deo meo. Et nūc dō/
mine rex deus abꝛaam. miſerere populi
tui: q̄ volunt nos inimici noſtri perde/
re· ⁊ hæreditatem tuam delere. Ne deſpi
cias ꝑtē tuā quam redemiſti de egypto
Exaudi deꝑcationē meā. ⁊ ꝑpiti⁹ eſto ſoꝛ
ti ⁊ funiculo tuo· ⁊ ꝙuerte luctum nīm
in gaudium· vt viuentes laudemuſ no
mē tuū dom̄ie· ⁊ ne claudas oꝛa te can̄/
tium. Dis q̄q̄ iſrael pari mente ⁊ obſec̄/
tione clamauit ad dominum: eo q̄ eis
certa moꝛs impenderet. XIIII

Hester

Hester quoq; regina cõfugit ad dñm: pauẽs ꝑiculũ qđ immine bat. Cunq; deposuisset vestes regias. fletib; ⁊ luctui apta indumẽta suscepit. ⁊ ꝑ vnguẽtis varijs cinere ⁊ stercore ĩpleuit caput. ⁊ corpus suũ hũiliauit ieiunijs: oĩaq; loca in quib; antea letari ꝯsueuerat. criniũ laceratone cõpleuit. Et deꝑcabat̃ dñm deum isrl' dicẽs: Dñe mi q̃ rex noster es sol⁹. adiuua me solitariã: ⁊ cuius ꝑt̃ te nullus est auxiliator alius. Periculũ meũ in maĩb; meis est Audiui a pr̃e meo ꝙ tu dñe tulisses isrl' de cũctis gẽtib; ⁊ pr̃es nr̃os ex oĩb; retro maiorib; suis vt possideres hereditatẽ sempiternã: fecistiq; eis sic̃ locutus es. Peccauim⁹ in ꝯspectu tuo. ⁊ idcirco tradidisti nos in man⁹ inimicoruz nr̃oꝝ. Coluim⁹. n. deos eoꝝ. Justus es dñe. Et nũc eis nõ sufficit ꝙ durissima nos opprimũt ꝑuitute: sz robur manuũ suaꝝ idoloꝝ potẽtie đputãtes volũt tua mutare ꝓmissa. ⁊ delere hereditatẽ tuaz ⁊ claudere ora laudãtiũ te. atq; extĩguere gl'iaz tẽpli ⁊ altar̃ tui. vt apiãt ora gẽtiũ ⁊ laudent idoloꝝ fortitudinez. ⁊ ꝑdicent carnalẽ regẽ in sempiternũ. Ne tradas dñe sceptrũ tuũ his q̃ ñ sunt. ne rideãt ad ruinã nr̃am: sz ꝯuerte ꝯsiliũ eoꝝ sup eos: ⁊ eũ qui ĩ nos cepit seuire. disp̃de. Memẽto dñe ⁊ oñde te nob̃ ĩ tpe tribulatiõis nr̃e. ⁊ da mihi fiduciã dñe rex deoꝝ ⁊ vniũse ptãtis: tribue ꝑmonez cõpositũ in ore meo in conspectu leonis. ⁊ trãsfer cor illi⁹ in odiũ hostis nr̃i: vt ⁊ ipse pereat. ⁊ ceteri q̃ ei ꝯsentiũt. Nos aũt libera ĩ manu tua. ⁊ adiuua me nullum aliud auxiliuz hñtẽ nisi te dñe. q̃ habes oĩm sciam. ⁊ nosti qꝛ oderĩ gloriã iniq̃ꝝ. ⁊ detester cubile ĩcircũcisoꝝ ⁊ oĩs alieni gene. Tu scis nc̃citatẽ meã ꝙ abominer signũ supbie ⁊ glorie mee qđ est sup caput meũ ĩ dieb; ostẽtatiõis mee. ⁊ detester illud q̃si pãnũ mẽstruate. ⁊ ñ portẽ ĩ dieb; silẽtij mei. ⁊ ꝙ ñ comederĩ ĩ mẽsa amã. nec mihi placuerit ꝯuiuiũ regis. ⁊ nõ biberĩ vinũ libaminũ. ⁊ nũq̃ letata sit ãcilla tua ex q̃ huc trãslata suz vsq; in pñtem diẽ: nisi in te dñe de⁹ abraã. De⁹ fortis sup oẽs. exaudi vocẽ eoꝝ q̃ nullaz aliã spem hñt. ⁊ libera nos đ manu iniq̃ruz. ⁊ erue me a timore meo. Hec q̃z addita reperi in editione vulgata. XV

Et mandauit ei (haud dubiũ q̃n hester) mardocheus. vt ingrederet̃ ad regez: ⁊ rogaret pro ꝓpl'o suo ⁊ ꝓ patria sua. Memorare inq̃t dierũ hũilitatis tue. quõ nutrita sis in manu mea: qꝛ aman secũdus a rege locur⁹ ẽ ꝯ nos ĩ mortẽ. ⁊ tu inuoca dñz. ⁊ loq̃re regi ꝓ nob̃. ⁊ libera nos de morte. Necñ ⁊ ista q̃ subdita sunt: in editiõe vulgata repperi. Die aũt tertio deposuit vestimẽta ornat⁹ sui. ⁊ circũdata est gl'ia sua Cũq; regio fulgeret habitu. ⁊ inuocassz oĩm rectorẽ ⁊ saluatorẽ deũ: assũpsit duas famulas. ⁊ sup vnã q̃dẽ ĩnitebat̃ q̃si pre delitijs ⁊ nimia teneritudĩe corpus suũ ferre nõ sustinẽs: altera aũt famularuz seq̃bat̃ dñam. defluẽtia in humũ indumẽta sustentãs. Ipsa aũt roseo colore vultũ ꝑfusa. ⁊ grat̃ ac nitẽtib; oculis tristẽ celabat animũ. ⁊ nimio timore cõtractũ. Ingressa igit̃ cuncta ꝑ ordinem ostia. stetit ꝯ regez. vbi ille residebat super soliũ regni sui. indut⁹ vestib; regijs auroq; fulgens ⁊ ꝑciosis lapidib; erat q; terribilis aspectu. Cũq; eleuasset faciem ⁊ ardentib; oculis furorẽ pectoris ĩdicasset: regina corruit ⁊ in pallorẽ colore mutato. lassum sup ancillulã reclinauit caput. Cõuertitq; deus spm̃ regis ĩ mãsuetudinez. ⁊ festin⁹ ac metuẽs exiliuit de solio ⁊ sustentãs eã vlnis suis donec rediret ad se his v̄bis blãdiebatur: Quid habes hester? Ego sum frater tuus: noli metuere. Nõ morier̃. Nõ eniz ꝓ te: sz ꝓ oĩb; hec lex ꝯstituta est. Accede igit̃ ⁊ tãge sceptrũ. Cunq; illa reticeret. tulit aureã v̄gã. ⁊ posuit sup collũ ei⁹. et osculatus est eã. ⁊ ait: Cur mihi nõ loq̃ris? Que rñdit: Vidi te dñe q̃si angelũ dei. ⁊ ꝯturbatũ est cor meuz pre timore gl'ie tue. Valde enĩ mirabilis es dñe. et facies tua plena est gratiaꝝ. Cũq; loq̃retur. rursus corruit. ⁊ pene exanimata est

Prologus

Rex aũt turbabatur · ⁊ oẽs ministri ei⁹ consolabanť eu3. ¶ Exẽplar epistole regis artaxerxis quaz pro iudeis ad totas regni sui prouincias misit: qđ ⁊ ipm in hebraico volumine non habetur. ¶ XVI

Rex magn⁹ artaxerxes · ab india vsq3 ethiopiã centũ vigintiseptez puinciaz ducibz ac principibus qui mẽe iussioni obediũt · salutẽ dic: Vulti bonitate principũ ⁊ honore qui in eos collatus est · ⁊ abusi sunt in supbiaz ⁊ non solũ subiectos regibz nitũť opprimere: sed datã sibi gloriã nõ ferẽtes : in ipsos q̃ ɔderũt moliũť insidias. Nec cõtenti sunt gr̃as nõ agere bñficijs · ⁊ hũanitatis in se iura violare: ſz dei q̃z cũcta cernẽtis arbitrãtur se posse fugere sniaz Et intm̃ vesanie prupterũt · vt eos q̃ crebita sibi officia diligenť obseruãt · et ita cũcta agũt vt oĩm laude digni sint · mẽdaciox cuniculis conenť subũtere duz aures principũ simplices ex sua natura alios estimãtes. callida fraude decipiũt Que res ⁊ ex veteribz pbať hist̃ijs · et ex his q̃ gerũť q̃tidie · qũo malis q̃rũdaz suggestionibz regũ studia dẽpuenť. Undepuidendũ est paci oĩm puinciarum. Nec putare debetis si diuersa iubeamus ex animi nr̃i venire leuitate: ſz p q̃litate ⁊ necessitate tẽpoz̃ vt reipublice poscit vtilitas ferre sniam. Et vt manifestius qđ dicim⁹ intelligatis: Aman fili⁹ amadathi · ⁊ aĩo ⁊ gente macedo · alienusq3 a persaz sanguine · ⁊ pietatẽ nr̃am sua crudelitate cõmaculans · pegrinus a nobis susceptus est: ⁊ tantã in se exptus hũanitatẽ vt pater noster vocareť · ⁊ adorare tur ab oĩbz post regem secundus · qui in tm̃ arrogantie tumorẽ sublatus est · vt regno priuare nos niteretur ⁊ spũ. Naz mardochẽũ cui⁹ fide ⁊ beneficijs viuim⁹ ⁊ consortẽ regni nostri hester . cum omni gente sua nouis quibusdã atq3 inauditis machinis expetiuit in mortẽ · l̃ cogitãs vt illis interfectis insidiareť nr̃e solitudini · ⁊ regnũ psarũ transferret in macedonas. Nos aũt a pessimo mortaliũ iudeos neci destinatos · in nulla peni tus culpa repperim⁹ sed ecõtrario iustis vtẽtes legibz · ⁊ filios altissimi ⁊ maximi semp3 viuẽtis dei cuius bñficio ⁊ patribz nr̃is ⁊ nobis regnũ est tradituz · ⁊ vsq3 hodie custoditur. Unde eas l̃as quas sub nomine nostro ille direxerat sciatis esse irritas. Pro quo scelere ante portas huius vrbis · i · susis · ⁊ ipse qui machinatus est · ⁊ oĩs cognatio eius pẽdet in patibulis: nõ nobis · sed deo reddẽte ei qđ meruit. Hoc aũt edictuz quod nunc mittim⁹ in cunctis vrbibz ꝓponatur · vt liceat iudeis vti legibz suis. Quibus debetis eẽ ãminiculo vt eos qui se ad necem eoz̃ parauerant · possint interficere: tertiadecima die mẽsis duodecimi qui vocatur adar. Hanc enĩ diem deus oĩpotens meroris ⁊ luctus eis vertit in gaudium. Unde ⁊ vos inter ceteros festos dies · hanc habetote diẽ · ⁊ celebrate eam cũ omni letitia: vt ⁊ imposteruz cognoscanť oĩs qui fideliter persiste bent dignã pro fide recipe mercedem qui aũt insidiãť regno eoz̃ · pire pro scelere. Dis autẽ prouincia ⁊ ciuitas q̃ noluerit solẽnitatis hui⁹ esse pticeps · gladio ⁊ igne pereat · ⁊ sic deleať vt nõ soluz hoibz: sed etiaz inuia bestijs sit in sempiternũ: pro exẽplo ꝓtẽptus ⁊ inobedietie.

Explicit liber hester Incipit plog⁹ in Job · ſm translationez septuaginta.

Ogor̃ p singulos scripture diuine libros aduersarioruz respondere maledictis · q̃ interptatiõem meã reprehensionez septuaginta interpretum criminanť: quasi nõ et apud grecos aquila symmachus ⁊ throdotion · vel verbum e verbo · vel sensum e sensu · vel ex vtroq3 commixtuz ⁊ mediocriter tempatum genus translationis exp̃sserint et omnia veteris instrumenti volumina: Origenes obelis asteriscisq3 distinxerit: quos vel additos vel throdotione sumptos translationi antique inseruit probans defuisse quod adduz est. Di-

Prologus

scant igitur obtrectatores mei recipere in toto quod in partibꝫ susceperũt: aut interp̃tationem meam cuꝫ asteriscis suis radere. Neqꝫ eniꝫ fieri potest vt quos plura intermisisse susceperint non eosdem etiam in quibusdã errasse fateant̃. precipue ĩ iob: cui si ea que sub asteriscꝫ addita sunt subtraxeris ꝑs maxima detrũcabit̃. ⁊ hoc dumtaxat apud grecos. Ceterũ apud latinos ante eaꝫ traslationẽ quã sub asteriscis ⁊ obelis nup̃ edidimus. septĩgẽti ferme aut octĩgẽti v̄sus desunt vt decurtat⁹ ⁊ lacerat⁹ corrosusqꝫ liber feditateꝫ sui publice legentibꝫ prebeat. Hec aũt translatio nullũ de veteribus sequitur interpretem: sed ex ipso hebraico arabicoqꝫ sermone. ⁊ interduꝫ syro: nunc verba. nunc sensus. nũc simul vtrũqꝫ resonabit. Obliquus enim etiã apud hebreos totus liber fertur ⁊ lubricus. ⁊ quod greci rhetores vocant schematismenos. duꝫ qui aliud loquit̃. aliđ agit. Ut si velis anguillam vel murenulam strictis tenere manibꝫ: quanto fortius presseris. tanto citius elabit̃. Nemini me ob intelligentiã hui⁹ volumĩs lyddeum quendã preceptorẽ. qui apud hebreos primus haberi putabat̃. nõ paruis redemisse nũmis: cuius doctrina an aliquid profecerim. nescio. Hoc vnum scio: non potuisse me interp̃tari. nisi qđ ante intellexeram. A principio itaqꝫ volumĩs vsqꝫ ad v̄ba iob apud hebreos ꝓsa oratio est. Porro a verbis iob in quibus ait: Pereat dies in qua natus sum ⁊ nox in qua dictum est. cõceptus est homo: vsqꝫ ad eum locum vbi ante finem voluminis scriptum est: Idcirco ipse me reprehendo ⁊ ago pn̄iam in fauilla ⁊ cinere: hexametri versus sunt. dactylo spondeoqꝫ currentes. ⁊ propter lingue idioma crebro recipientes ⁊ alios pedes non earundem syllabaruꝫ sed eorundẽ temporum. Interduꝫ quoqꝫ rythmus ipse dulcis ⁊ tinnulus fertur numeris pedum solutis: quod metrici magis q̃ꝫ simplex lector intelligunt. A supradicto autem versu vsqꝫ ad finem libri. paruũ coma quod remanet: prosa oratione cõtexitur. Quod si cui videtur incredulũ metra scilicet eẽ apud hebreos. ⁊ in morem nostri flacci greciqꝫ pindari et alcei ⁊ sapho. vel psalterium vel lamentationes hieremie. vel omnia ferme scripturarum cantica comprehendendi: legat philonem. iosephum. origenem cesariensem eusebium ⁊ eorũ testimonio me verum dicere comprobabit. Audiant q̃ propter canes mei. idcirco me in hoc volumine laborasse: non vt interpretationeꝫ antiquam reprehẽderem. sed vt ea que in illa aut obscura sunt. aut omissa aut certe scriptorũ vitio deprauata. manifestiora nostra interpretatione fierẽt: ⁊ hebreum sermonem ex parte didicimus. ⁊ in latino pene ab ipsis cunabulis inter grãmaticos ⁊ rhetores ⁊ philosophos detriti sum⁹. Quod si apud grecos post septuaginta editionem: iã christi euangelio coruscante iudeus aquila et symmachus ac theodotion iudaiçantes heretici sunt recepti qui multa mysteria saluatoris subdola interpretatione celarunt. et tamen in hexaplis habentur apud ecclesias et explanantur ab ecclesiasticis viris: quãtomagis ego christianus et de parentibus christianis natus. et vexilluꝫ crucis in mea fronte portans. cuius studium fuit omissa repetere. deprauata corrigere. ⁊ sacramenta ecclesie puro et fideli aperire sermone: vel a fastidiosis vel a malignis lectoribus non debeo reprobari. Habeant qui volunt veteres libros vel in membranis purpureis auro argentoqꝫ descriptos. vel vncialibus (vt vulgo aiunt) litteris onera magis exarata q̃ꝫ codices dũmodo mihi meisqꝫ permittãt pauperes habere scedulas. ⁊ non tam pulcros codices q̃ꝫ emendatos. Utraqꝫ auteꝫ editio et septuagĩta iuxta grecos et mea iuxta hebreos. in latinum meo labore translata est. Eligat vnusquisqꝫ quod vult. et studiosum me magis quam maliuolũ probet. ¶ Explicit prologus in Job.

Job

Item alius prologus in Job.

Si aut fiscellaz iunco texerem. aut palmarum folia complicarem vt in sudore vult⁹ mei comederē panē ⁊ vētris opus sollicita mē te ꝑtractarē: nullus morderet: nemo re prehēderet? Nūc aūt qꝛ iuxta sn̄iam saluatoris volo oꝑari cibū qui nō perit. et antiquā diuinoꝝ voluminū viā sentibꝫ virgultisqꝫ purgare: error mihi gemin⁹ infigit̄: corrector vitiorū falsarius vocor ⁊ errores nō auferre. sꝫ serere. Tanta est enī vetustatis ꝯsuetudo vt etiā confessa plerisqꝫ vitia placeāt: dū magis pulcros habere volunt codices q̄ꝫ emendatos. Quapropter o frēs dilectissimi vnicuꝫ nobilitatis ⁊ hūilitat⁹ exēplar. ꝓ flabello calathis sportellisqꝫ munusculis monachoꝝ. spiritalia hec et māsura dona suscipite: ac beatū iob qui adhuc apud latinos iacebat in stercore. ⁊ vermibꝫ scatebat erroꝝ: integruꝫ īmaculatūqꝫ gaudete. Qūo. n. post ꝓbationē atqꝫ victoriaꝫ duplicia sunt ei vniūsa reddita. ita ego ī lingua nr̄a vt audacter loq̄r. feci eū hr̄e q̄ amiserat. Igitur ⁊ vos ⁊ vnūquēqꝫ lectorē solita p̄fatione cōmoneo. ⁊ in prīcipijs libroꝝ eadē semꝑ annectēs rogo. vt vbicūqꝫ sꝑ p̄cedētes virgulas videritis. sciatis ea q̄ subiecta sunt in hebraic⁹ voluminibꝫ nō haberi. Porro vbi stelle imago p̄fulserit: ex hebreo in s̄mone nr̄o addita sunt. Necnō et illa q̄ haberi videbātur et ita corrupta erant vt sensuꝫ legentibꝫ tollerēt: orantibꝫ vob̄ magno labore correxi. magis vtile q̄d ex odio meo ecclesijs christi venturū ratus. q̄ꝫ ex aliorum negocio.

Incipit argumentū in libruꝫ Job.

In terra quidez habitasse iob vsitidi in finibꝫ idumee ⁊ arabie. ⁊ erat ei ante nomen iobab. Et accepit vxorem arabissam. ⁊ genuit filium quē vocauit ennon. Erat autem ipse filius quidem ça reth de esau filijs fili⁹: de matre vo bosra ita vt sit quint⁹ ab abraā. Et hi sunt reges qui regnauerunt in edom. in q̄ ⁊ ipse regnauit sed primus in ea regnaut balach filius beor. ⁊ nomē eiusdez ciuitat⁹ nachaba. Post hunc aūt balach. Post eum iobab qui vocat̄ iob. Post iob autem cusram: qui erat dux ex themanorū regione. Et post illū regnauit adar fili⁹ beath. qui excidit madian in cāpo moab ⁊ nomē ciuitatis eius chetheauith.

Explicit argumētū. Incipit liber Job. Capitulum. I

Vir erat in terra hus nomine iob. Et erat vir ille simplex ⁊ rect⁹ ac timēs deum. ⁊ recedēs a malo. Natiqꝫ sunt ei septez filij: ⁊ tres filie. Et fuit possessio eius septem milia ouiū. ⁊ tria milia cameloꝝ: quingēta q̄ꝫ iuga bouꝫ. ⁊ quingente asine: ac familia multa nimis. Eratqꝫ vir ille magnus īter omēs oriētales. Et ibant filij eius. ⁊ faciebant cōuiuia ꝑ domos: vnusquisqꝫ in die suo. Et mittētes vocabāt tres sorores suas vt comederēt ⁊ biberēt cum eis. Cunqꝫ in orbē transissent dies conuiuij. mittebat ad eos iob. ⁊ sanctificabat illos: cōsurgēsqꝫ diluculo offerebat holocausta per singulos. Dicebat enim Ne forte peccauerint filij mei. ⁊ benedixerint deo in cordibꝫ suis. Sic faciebat iob cūctis diebꝫ. Quadā autē die cū venissent filij dei vt assisterēt coram domino: affuit inter eos etiam sathan. Cui dixit dominus: Unde venis? Qui respōdens ait: Circūiui terram: ⁊ perambulaui eam. Dixitqꝫ dominus ad eum: Nūquid considerasti seruum meum iob ꝙ non sit ei similis in terra: homo simplex ⁊ rectus ac timens deum ⁊ recedens a malo? Cui respondens sathan. ait: Nūquid frustra iob timet deum? Nōne tu vallasti euꝫ ac domum eius: vniuersaꝫqꝫ substantiam eius per circūitū? Operibꝫ manuuꝫ eius benedixisti ⁊ possessio

eius creuit in terra. Sed extende paululum manū tuam. ⁊ tange cuncta que possidet. nisi in faciem benedixerit tibi. Dixit ergo dñs ad sathan: Ecce vniuersa q̄ habet. in manu tua sunt: tm̄ in eū ne extendas manuz tuā. Egressusq̄ est sathan a facie dñi. Cum aūt quadā die filij ⁊ filie eius comederent ⁊ biberēt vinū in domo fratris sui primogeniti: nūcius venit ad iob qui diceret: Boues arabant. ⁊ asine pascebant̄ iuxta eos. ⁊ irruerūt sabei. tulerūtq̄ oīa. ⁊ pueros percusserūt gladio: ⁊ euasi ego solus vt nūciarē tibi. Cūq̄ adhuc ille loq̄retur: venit alter. ⁊ dixit: Ignis dei cecidit e celo ⁊ tactas oues. puerosq̄ cōsumpsit. ⁊ effugi ego solus vt nūciarē tibi. Sz ⁊ adhuc illo loquēte: venit ali⁹. ⁊ dixit: Chaldei fecerūt tres turmas ⁊ inuaserunt camelos ⁊ tulerūt eos: necnon ⁊ pueros ꝑcusserūt gladio: ⁊ ego fugi solus vt nūciarē tibi. Adhuc loq̄bat̄ ille: ⁊ ecce alius intrauit. ⁊ dixit: Filijs tuis ⁊ filiabꝫ vescentibꝫ ⁊ bibentibꝫ vinū in domo fratr̄ sui prīogeniti. repente ventus vehemēs irruit a regione deserti ⁊ cōcussit q̄ttuor angulos domus: q̄ corruēs oppressit liberos tuos. ⁊ mortui sunt: et effugi ego solus vt nūciarē tibi. Tunc surrexit iob ⁊ scidit vestimēta sua. ⁊ tonso capite corruens in terrā: adorauit. ⁊ dixit: Nudus egressus suz de vtero matris mee. ⁊ nudus reūtar illuc. Dñs dedit. dñs abstulit: sicut dño placuit. ita fcm̄ ē: sit nomē dñi bñdictū. In omībꝫ his nō peccauit iob labijs suis: neq̄ stultū q̄d ꝯ deū locutus est.

II

Factū est aūt cuz quadā die venissent filij dei. ⁊ starent corā dño venisset q̄z sathan inter eos. ⁊ staret in conspectu eius: vt diceret dñs ad sathan: Vñ venis? Qui rūdens. ait: Circūiui terrā: ⁊ ꝑambulaui eam. Et dixit dñs ad sathan: Nunq̄d considerasti seruū meū iob ꝙ non sit ei similis in terra vir simplex ⁊ rectus ac timens deum ⁊ recedēs a malo. ⁊ adhuc retinēs innocentiā? Tu autē cōmouisti me adūsus eū vt affligerem eū frustra. Cui respondens sathan ait: Pellez pro pelle. ⁊ cuncta que habet homo dabit ꝓ aīa sua. Alioquin mitte manū tuā. ⁊ tāge os ei⁹ ⁊ carnē. ⁊ tūc videbis ꝙ in faciē bñdicat tibi. Dixit g̃ dñs ad sathan: Ecce in manu tua est: verūtñ aīaz illius serua. Egressus igit̄ sathan a facie dñi. percussit iob vlcere pessimo: a planta pedis vsq̄ ad verticē eius. Qui testa saniē radebat: sedēs in sterquilinio. Dixit aūt illi vxor sua: Adhuc tu ꝑmanes in simplicitate tua? Bñdic dō ⁊ morere. Qui ait ad illam: Quasi vna de stultis mulieribus locuta es: Si bona suscepimus de manu dñi. mala q̄re nō sustineam⁹? In omībꝫ his nō peccauit iob labijs suis. Igit̄ audiētes tres amici iob oē maluz qd̄ accidisset ei: venerunt singuli de loco suo: eliphaç themāites. ⁊ baldath suites ⁊ sophar naamathites. Cōdixerāt eī vt pariter veniētes visitarēt eū ⁊ ꝯsolarentur. Cūq̄ eleuassent ꝓcul oculos suos: nō cognouerūt eū. Et exlcamātes plorauerūt scissisq̄ vestibꝫ sparserūt puluerē sup̄ caput suū in celū. Et sederūt cū eo ī terra septē diebꝫ ⁊ septē noctibꝫ ⁊ nemo loquebat̄ ei verbum. Videbant enim dolorem esse vehementem.

III

Post hec aperuit iob os suum: ⁊ maledixit diei suo. ⁊ locutus est Pereat dies in qua natus suz: ⁊ nox in qua dictū est: cōcept⁹ est homo. Dies illa vertatur in tenebras. Non requirat eum deus desup̄: ⁊ non illustret̄ lumine. Obscurent eum tenebre: ⁊ vmbra mortis. Occupet eum caligo: ⁊ inuoluat̄ amaritudine. Noctem illam tenebrosus turbo possideat. Non computetur in diebꝫ āni: nec nūeretur ī mensibus. Sit nox illa solitaria: nec laude digna. Maledicant ei qui maledicūt diei qui parati sunt suscitare leuiathā. Obtenebrentur stelle caligine eius. Expectet lucem ⁊ non videat: nec ortum surgentis aurore. Quia non cōclusit ostia ventr̄. qui portauit me: nec abstulit mala ab oculis meis. Quare non inuulua mortuus suz: egressus ex vtero nō stati

perij: Quare exceptus genubꝫ. cur lacta
tus vberibꝫ: Nūc enī dormiēs silerem ⁊
somno meo requiescerē cū regibꝫ ⁊ con
sulibꝫ terre. qui edificāt sibi solitudīes:
aut cū principibꝫ qui possidēt aurū: ⁊ re
plent domos suas argēto. Aut sicut ab
ortiuū abscōditū non subsisterē: vel qui
concepti nō viderūt lucē. Ibi impij cessa
uerūt a tumultu: ⁊ ibi reqeuerūt fessi ro
bore: ⁊ quōdam vincti pariter sine mole
stia. Nō audierūt vocem exactoris. Par
uus ⁊ magnus ibi sunt: ⁊ seruus liber a
dño. Quare misero data est lex: ⁊ vita
his q̄ in amaritudīe anīe sunt: Qui ex
pectant mortē ⁊ nō venit. q̄si effodiētes
thesaurū: gaudētq; vehemēter cū īuene
rint sepulcrū. Viro cuiꝰ abscōdita ē via
⁊ circūdedit eū deꝰ tenebris. Anteq̄ co
medam suspiro. ⁊ q̄si inundantes aque
sic rugitus meus: qꝛ timor quē timebā
euenit mihi. ⁊ qd̄ verebar accidit. Non
ne dissimulaui: Nōne silui: Nōne quie
ui: Et venit sup̄ me indignatio. IIII

Respondēs aūt eliphaç themani
tes. dixit: Si ceperimus loq̄ ti
bi: forsitā moleste accipies. Sꝫ
conceptū ſmonē tenere q̄s poterit: Ec
ce docuisti multos ⁊ manus lassas robo
rasti. Vacillātes ꝯfirmauerūt ſmones
tui: ⁊ genua tremētia ꝯfortasti. Nūc aūt
venit sup̄ te plaga. ⁊ defecisti: tetigit te ⁊
cōturbatus es. Vbi timor tuꝰ. fortitu
do tua. ⁊ patiētia tua. ⁊ p̄fectio viaꝝ tua
rum: Recordare obsecro te. quis vnq̄
innocens perijt: aut quando recti deleti
sunt: Quinpotius vidi eos qui op̄anť
iniquitatē ⁊ seminant dolores. ⁊ metūt
eos. flante deo perisse: ⁊ spū ire eius esse
cōsumptos. Rugitus leōis ⁊ vox leene:
⁊ dentes catuloꝝ leonū ꝯtriti sunt. Ti
gris perijt eo q̄ non hr̄et p̄dam: ⁊ catu
li leonis dissipati sunt. Porro ad me di
ctū est verbū absconditū: ⁊ q̄si furtiue su
scepit auris mea venas susurrij eiꝰ. In
horrore visiōis nocturne quando solet
sopor occupare hoīes. pauor tenuit me
⁊ tremor: ⁊ omīa ossa mea p̄territa sunt
Et cū spūs me p̄nte transiret: inhorrue
rūt pili carnis mee. Stetit quidam cu
ius non agnoscebam vultū. imago co
ram oculꝰ meis. ⁊ vocē q̄si aure leuis au
diui. Nūquid homo dei comp̄atione iu
stificabiť: aut factore suo purior erit vir
Ecce q̄ ſuiūt ei nō sunt stabiles ⁊ in an
gelis suis repperit p̄uitatē. Quantoma
gis hi q̄ hītant domos luteas q̄ terrenū
habent fundamentū ꝯsumenť velut a ti
nea: de mane vsq; ad vesperam succidenť
⁊ qꝛ nullꝰ intelligit. in eternum peribūt
Qui aūt reliq̄ fuerint auferenť ex eis:
morientur ⁊ non in sapientia. V

Voca g̃ si ē qui tibi rn̄deat. ⁊ ad
aliquē sanctoꝝ ꝯuertere. Virū
stultū interficit iracūdia. ⁊ p̄uu
lū occidit īuidia. Ego vidi stultū firma
radice. ⁊ maledixi pulcritudini eius sta
tim. Longe fient filij eius a salute. ⁊ cō
terenť in porta. ⁊ non erit qui eruat. Cu
ius messem famelicus comedet: ⁊ ip̄m
rapiet armatus. ⁊ bibent sitientes diui
tias eius. Nihil in terra sine causa fit. et
de humo non egredieť dolor. Hō nasci
tur ad laborē ⁊ auis ad volatū. Quāob
rem ego dep̄cabor dn̄m: ⁊ ad deū ponam
eloquiū meum. Qui facit magna ⁊ in
scrutabilia: ⁊ mirabilia absq; numero.
Qui dat pluuiā sup̄ faciem terre. ⁊ irri
gat aquis vniuersa. Qui ponit humi
les in sublime. ⁊ merētes erigit sospita
te. Qui dissipat cogitationes maligno
rū: ne possint implere manꝰ eoꝝ qd̄ cepe
rant. Qui apprehendit sapiētes in astu
tia eoꝝ. ⁊ ꝯsiliū prauoꝝ dissipat. Per di
em incurrent tenebras. ⁊ quasi in nocte
sic palpabūt in meridie. Porro saluuꝫ
faciet egenū a gladio oris eoꝝ. ⁊ de māu
violēti pauperē. Et erit egeno spes: ini
quitas aūt ꝯtrahet os suū. Btūs homo
qui corripiť a dño. Increpationē g̃ dn̄i
ne reprobes. qꝛ ipse vulnerat ⁊ medeť p̄
cutit ⁊ manus eiꝰ sanabūt. In sex tribu
lationibꝫ liberabit te. ⁊ in septima nō tā
get te malū. In fame eruet te de morte
⁊ in bello de manu gladij. A flagello lin
gue absconderis. ⁊ nō timebis calamita
tem cuꝫ venerit. In vastitate ⁊ fame ri

debis ⁊ bestias terre nō formidabis. Sz cū lapidibꝫ regionū pactū tuuz: ⁊ bestie terre pacifice erūt tibi. Et scies ꝙ pacez habeat tabernaculū tuū. ⁊ visitās speciē tuā nō peccabis. Et scies qm̄ multiplex erit sem̄ tuū. ⁊ ꝓgenies tua quasi herba terre. Ingredieris in abūdantia sepulcrū: sicut infert̄ aceruꝰ tritici in tpe suo. Ecce hoc vt inuestigauimꝰ: ita est: quod auditum mente pertracta.

VI

Respondēs aūt iob dixit: Utinā appenderent̄ pctā mea quibus iram merui: ⁊ calamitas quam patior in statera: q̄si arena maris hec grauior appareret. Unde ⁊ verba mea dolore sunt plena: qꝛ sagitte dñi in me sunt: quaꝝ indignatio ebibit spm̄ meū. ⁊ terrores dñi militāt ꝯ me. Nūquid rugiet onager cū habuerit herbaz: aut mugiet bos cū ante p̄sepe plenū steterit? Aut poterit comedi insulsum: qđ nō est sale cōditū? Aut pōt aliquis gustare: qđ gustatū affert mortem? Anime. n. esuriēti etiā amara dulcia esse vident̄. Que priꝰ nolebat tangere aīa mea: nūc pre angustia cibi mei sunt. Quis det vt veniat petitio mea: ⁊ qđ expecto tribuat mihi deꝰ ⁊ qui cepit ipse me ꝯterat? Saluat manū suā. ⁊ succidat me: ⁊ hec mihi sit consolatio vt affligēs me dolore nō parcat: nec ꝯtradicā ꝑmonibꝫ sancti. Que est. n fortitudo mea vt sustineam: aut quis finis meus vt patiēter agā? Nec fortitudo lapiduz fortitudo mea: nec caro mea enea est. Ecce non est auxiliū mihi ī me ⁊ necessarij q̄z mei recesserūt a me. Qui tollit ab amico suo mīaz timorē dñi derelinquit. Fratres mei p̄terierūt me: sicut torrēs qui raptim trāsit in cōuallibus. Qui timent pruinam: irruet sup eos nix. Tempore quo fuerint dissipati peribūt. ⁊ vt incaluerint solueut̄ đ loco suo. Inuolute sunt semite gressuū eoꝝ ambulabūt in vacuū: ⁊ ꝑibunt. Considerate semitas themā: itinera sabba. et expectate paulisper. Confusi sunt. qꝛ speraui. Uenerunt quoqꝫ vsqꝫ ad me. ⁊ pudore cooperti sunt. Nunc venistis: ⁊ mō videntes plagam meam timetis? Nunquid dixi: afferte mihi ⁊ de substātia vestra donate mihi: vel liberate me đ māu hostis. ⁊ de manu robustorū eruite me? Docete me. ⁊ ego tacebo. ⁊ si quid forte ignoraui. instruite me. Quare detraxistis ꝑmonibꝫ veritatis: cum e vobis nullus sit qui possit arguere me? Ad increpandū tm̄ eloquia cōcinnatis. ⁊ in ventum verba ꝓfertis. Sup pupillū irruitis. ⁊ subuertere nitimini amicū vestrū Uerūtamē qđ cepistis explete. Prebet e aurē. ⁊ videte an mentiar. Rn̄dete obsecro absqꝫ contentiōe. ⁊ loquentes id qđ iustn̄ est iudicate. Et nō inuenietis in ligua mea iniquitatem: nec in faucibus meis stulticia personabit.

VII

Militia est vita hominis sup terram. ⁊ sicut dies mercēnarij dies eius. Sicut ceruus đsiderat vmbram. ⁊ sicut mercennarius p̄stolatur finem opis sui: sic ⁊ ego habui menses vacuos. ⁊ noctes laboriosas enumeraui mihi. Si dormiero. dicam quādo consurgam. ⁊ rursum expectabo vesperā ⁊ replebor doloribus vsqꝫ ad tenebras. Induta est caro mea putredine ⁊ sordibus pulueris: cutis mea aruit ⁊ contracta est. Dies mei velocius transierunt quam a texente tela succiditur. et consumpti sunt absqꝫ vlla spe. Memento quia vētus est vita mea. et non reuertetur oculus meus vt videat bona: nec aspiciet me visus hominis. Oculi tui in me. et non subsistam. Sicut consumitur nubes et pertransit. sic qui descendit ad inferos non ascendet: nec reuertetur vltra in domum suam: neqꝫ cognoscet eū amplius locus eiꝰ. Quapropter et ego non parcaz ori meo: loquar in tribulatione spiritus mei: confabulabor cum amaritudine anime mee. Nūquid mare ego sum aut cetus: quia circundedisti me carcere? Si dixero consolabitur me lectulꝰ meꝰ. ⁊ reuelabor loquens me cū ī stratu meo: terreb̄ me ꝑ somnia. ⁊ ꝑ visiōes horrore cōcuties. Quāobrē elegit suspendiū aīa mea. ⁊ mortē ossa mea

Desperaui. Nequaq̃ vltra iam viuam:
Parce mihi: nihil enim sunt dies mei.
Quid ē hō qr magnificas eū · aut quid
apponis erga eū cor tuū? Visitas eū di-
luculo · ⁊ subito ꝓbas illū. Usq̃quo nō
ꝑcis mihi nec dimittis me vt glutiam
saliuā meaz? Peccaui. Quid faciam ti-
bi o custos hoīm? Quare posuisti me cō
trariū tibi: ⁊ fact⁹ suz mihimetipsi g̃uis
Cur nō tollis pctm̄ meū · ⁊ q̃re non au-
fers iniquitatē meā: Ecce nūc in pulue-
re dormiaz: ⁊ si mane me q̃sieris nō sub-
sistā.

VIII

Respondens aūt
Rbaldath suites · dixit: Usq̃quo
loq̃ris talia · ⁊ spūs multiplex ꝯ-
monis oris tui? Nūquid deus supplan-
tat iudiciū: aut oīpotens subuertit qd̄
iustū est? Etiā si filij tui peccauerunt ei ·
⁊ dimisit eos in manu iniquitatis sue:
tu tamē si diluculo cōsurrexeris ad deū
⁊ oīpotentez fueris deꝑcat⁹ si mūdus et
rectus incesseris · statiz euigilabit ad te
⁊ pacatū reddet habitaculū iusticie tue
intantum vt si priora tua fuerint parua
⁊ nouissima tua multiplicentur nimis
Interroga enī generationē pristinā · et
diligenter inuestiga patrū memoriam:
hesterni quippe sumus ⁊ ignoram⁹ qm̄
sicut vmbra dies nostri sunt sup terraz
ipsi docebūt te. Loquent̄ tibi · ⁊ de corde
suo ꝓferent eloquia. Nūquid virere po
test scirpus absq̃ humore: aut crescere
charectū sine aq̃? Cuz adhuc sit in flore
nec carpat̄ māu ante oēs herbas arescit:
sic vie oīm qui obliuiscūtur deū · ⁊ spes
hypocrite peribit. Non ei placebit vecor
dia sua · ⁊ sicut tela araneaꝝ fiducia ei⁹.
Innitet̄ sup domū suā: ⁊ non stabit: ful
tiet eaz · et nō cōsurget. Humect⁹ videt̄
anteq̃z veniat sol · et in ortu suo germen
eius egredieť. Sup aceruū petrarū ra-
dices eius densabunt̄ · ⁊ inter lapides cō
morabit̄. Si absorbuerit eū d̄ loco suo
negabit eū · ⁊ dicet: Nō noui te. Hec est
enī leticia vie eius · vt rursuz de terra a-
lij germinent̄. De⁹ non ꝓijciet simplicē
nec porriget manuz malignis: donec im
pleat̄ risu os tuum · ⁊ labia tua iubilo.
Qui oderūt te induentur confusione ·
⁊ tabernaculū impioꝝ nō subsistet.

IX

Et rñdens iob ait: Vere scio ꝙ
ita sit ⁊ ꝙ nō iustificet̄ hō cōpo-
situs deo. Si voluerit cōtende
re cuz eo non poterit rñdere ei vnū pro
mille. Sapiens corde est · ⁊ fortis robore
Quis restitit ei · ⁊ pacē habuit? Qui trā
stulit mōtes · ⁊ nescierūt hi quos subū-
tit in furore suo? Qui cōmouet terraz
de loco suo · ⁊ colūne eius cōcutiuntur?
Qui precipit soli ⁊ non oritur · ⁊ stellas
claudit q̃si sub signaculo: Qui extendit
celos solus ⁊ gradit̄ sup fluctus maris?
Qui facit arcturū ⁊ oriona ⁊ hyadas · ⁊
interiora austri? Qui facit magna ⁊ in-
cōprehēsibilia ⁊ mirabilia q̃ꝝ nō est nūe
rus? Si venerit ad me: nō videbo eū: si
abierit · nō intelligā. Si repente inter-
roget · q̃s rñdebit ei? Vel q̃s dicere pōt ·
cur ita facis? Deus cui⁹ ire nemo resiste
re pōt · ⁊ sub q̃ curuant̄ qui portāt orbez.
Quant⁹ g̃ sum ego vt rñdeam ei · ⁊ loq̃r
verbis meis cū eo? Qui etiā si habuero
quippiā iustū · nō rñdebo: sz meū iudicez
deꝑcabor. Et cū inuocātē me exaudierit
non credo ꝙ audierit vocem meaz. In
turbine enim cōteret me · ⁊ multiplica-
bit vulnera mea · etiam sine causa. Non
concedit requiescere spiritū meū ⁊ im-
plet me amaritudinibꝫ. Si fortitudo q̃
rit̄: robustissim⁹ est. Si equitas iudicij
nemo audet ꝓ me testimonium dicere
Si iustificare me voluero · os meū con
dēnabit me. Si innocētē oñdero: p̄uū
me cōprobabit. Etiā si simplex fuero · h̄
ipsum ignorabit aīa mea · ⁊ tedebit me
vite mee. Unū est quod locut⁹ sum · et
innocentē ⁊ impiuz ipse consumit. Si
flagellat · occcidat semel · ⁊ nō de penis ī
nocētiū rideat. Terra data ē in manus
impij: vultū iudiciū ei⁹ opit. Q si nō il
le ē: q̃s g̃ est? Dies mei velociores fuer̄t
cursore: fugerūt · ⁊ nō vider̄t bonū. Per
transierūt quasi naues poma portantes
sic aq̃la volās ad escam. Cū dixero · neq̃-
q̃z ita loq̃r · cōmuto faciē meaz et dolore
torq̃or. Verebar oīa opa mea: sciens ꝙ

non pceres delinquēti. Si aūt ⁊ sic im-
pius sum: q̄re frustra laboraui? Si lot⁹
fuero q̄si aq̄s niuis. ⁊ fulserīt velut mū-
dissime man⁹ mee: tñ sordib⁹ intingens
me ⁊ abomniabūtur me vestimēta mea
Neq̄ enī viro qui sil'is mei ē rñdebo nec
qui mecuz in iudicio ex eq̄ possit audiri.
Nō est qui vtrūq̄ valeat arguere. ⁊ po-
nere manū suā ī ambob⁹. Auferat a me
virgā suā. ⁊ pauor ei⁹ nō me terreat. Lo
quar ⁊ non timebo eum. Nec enim pos-
sum metuens respondere. X

Tedet aīaz meā vite mee: dimit
tam adūsuz me eloquiū meum
Loquar in amaritudine anime
mee: dicā deo. noli me ꝯdemnare. Indi
ca mihi: cur me ita iudices? Nūquid bo
nū tibi videt̄ si calumnieris me ⁊ oppri-
mas me. opus manuū tuaꝝ. ⁊ ꝯsiliū im
pioꝝ adiuues? Nūquid oculi carnei tibi
sunt. aut sicut videt hō et tu videbis?
Nūquid sicut dies hoīs dies tui. ⁊ anni
tui sicut hūana sunt tp̄a: vt q̄ras iniq̄ta
tē meā. ⁊ pctm̄ meū scruteris? Et scias
q̄ nihil impiū fecerim cū sit nemo qui
de manu tua possit eruere. Man⁹ tue fe
cerūt me. ⁊ plasmanerūt me totū in cir
cūitu: ⁊ sic repēte p̄cipitas me: Memen
to q̄so q̄ sicut lutū feceris me: ⁊ in pul-
uerē reduces me. Nōne sicut lac mulsi-
sti me. ⁊ sicut caseū me coagulasti? Pel
le ⁊ carnib⁹ vestisti me: ossib⁹ ⁊ neruis cō
pegisti me. Vitā ⁊ mīam tribuisti mihi
⁊ visitatio tua custodiuit spm̄ meū. Li-
cet hec celes in corde tuo: tñ scio q̄ vni-
uersoꝝ memīeris. Si peccaui ⁊ ad horā
pep̄cisti mihi: Cur ab iniq̄tate mea mū-
dū me esse nō pateris? Et si impi⁹ fuero
ve mihi est. ⁊ si iustus non leuabo caput
saturat⁹ afflictione ⁊ miseria. Et ꝓpter
sup̄biā q̄si leenā capies me: reuersusq̄
mirabiliter me crucias. Instauras te-
stes tuos ꝯ me. ⁊ multiplicas irā tuam
adūsuz me ⁊ pene militāt in me. Quare
de vulua eduxisti me? Qui vtinā ꝯsum
ptus essem no oculus me videret. Fu-
issem q̄si non eēm de vtero trāslatus ad
tumulū. Nunq̄d nō paucitas dieꝝ meo
rum finiet̄ breui? Dimitte ḡ me vt plā
gam paululū dolorē meū anteq̄ vadā ⁊
nō reūtar ad terrā tenebrosaz. ⁊ op̄tam
mort⁹ caligine: terrā miserie ⁊ tenebraꝝ.
vbi vmbra mort⁹ ⁊ nullus ordo. sed sem
piternus horor inhabitans. XI

Respōdens aūt sophar naama-
thites. dixit: Nunq̄d qui multa
loquit̄ nō audiet: aut vir ꝟbos⁹
iustificabit̄? Tibi soli tacebūt hoīes. ⁊ cū
ceteros irriseris a nullo ꝯfutabet̄: Di-
xisti. n. Pur⁹ est ſmo me⁹. ⁊ mūdus suz
in ꝯspectu tuo. Atq̄ vtinā de⁹ loq̄ret̄ te-
cū. ⁊ aperiret labia sua tibi: vt oñderz ti-
bi secreta sapīe. ⁊ q̄ multiplex eēt lex ei⁹
⁊ intelligeres q̄ mlto minora exigat̄ ab
eo q̄ meret̄ iniq̄tas tua. Forsitan vesti-
gia dei cōprehēdes ⁊ vsq̄ ad p̄fectū om
nipotentē reperies: Excelsior celo ē. Et
q̄d facies? Profundior inferno. ⁊ vñ co
gnosces? Lōgior terra mensura eius. et
latior mari. Si subūterit oīa vel ī vnuz
coartauerit: quis ꝯdicet ei? vl' q̄s dicere
ei pōt. cur ita facis? Ip̄e enī nouit hoīm
vanitatē. ⁊ vidēs iniquitatē nonne con
siderat? Vir vanus in sup̄biā erigit̄. et
tanq̄ pullum onagri se liberū natuz pu
tat. Tu aūt firmasti cor tuū. ⁊ expādisti
ad eū manus tuas. Si iniq̄tatē q̄ est in
manu tua abstuleris a te. ⁊ non manse-
rit in tabernaculo tuo iniusticia: tunc le
uare poteris faciē tuā absq̄ macula. et
eris stabilis. ⁊ nō timeb̄. Miserie q̄z ob-
liuisceris. ⁊ quasi aq̄ꝝ q̄ preterierūt non
recordabet̄. ⁊ q̄si meridianus fulgor cō-
surget tibi ad vesperam. Et cuz te ꝯsum
ptū putauer̄ orieris vt lucifer: ⁊ habeb̄
fiduciā ꝓposita tibi spe ⁊ defossus secur⁹
dormies. Req̄esces. ⁊ ñ erit q̄ te extreat.
Et dep̄cabunt̄ faciē tuā plurimi. Oculi
autem impiorum deficient. ⁊ effugium
peribit ab eis et spes illorum abomina-
tio anime. XII

Respondens autem iob dixit:
Ergo vos estis soli homines. et
vobiscuz morietur sapientia? Et mihi
est cor sicut et vobis: nec inferior vestri
sum. Quis enī hec que nostis ignorat?

Qui deridetur ab amico suo sicut ego:
inuocabit deū. ⁊ exaudiet eū. Deridet̄
enī iusti simplicitas: lāpas ꝯtenta apud
cogitationes diuitū: parata ad tempus
statutū. Abundāt tabernacula predonū
⁊ audacter prouocant deū: cū ipse dede-
rit omnia in man⁹ eorū. Nimirū inter-
roga iumēta. ⁊ docebūt te. ⁊ volatilia ce-
li. ⁊ indicabūt tibi. Loq̄re terre ⁊ respō-
debit tibi. ⁊ narrabūt pisces mar⁹. Quis
ignorat ꝙ oīa hec man⁹ dñi fecerit? In
cuius manu aīa omīs viuentis. ⁊ spūs
vniuerse carnis hoīs? Nōne auris v̄ba
diiudicat ⁊ fauces comedētis. saporem?
In antiq̄s est sapīa. ⁊ in multo tp̄e pru-
dentia. Apud ip̄m est sapiētia ⁊ fortitu-
do. ⁊ ipse habet consiliū ⁊ intelligentiaz.
Si destruxerit. nemo est qui edificet. si
incluserit hoīem nullus est qui aperiat
Si ꝯtinuerit aq̄s: oīa siccabūtur. si emi
serit eas: subuertēt terrā. Apud ip̄m est
fortitudo ⁊ sapīa. Ipse nouit ⁊ decipiē-
tem. ⁊ eū qui decipitur. Adducit ꝯsilia-
rios in stultū finē ⁊ iudices in stuporez.
Balthеum regū dissoluit. ⁊ p̄cingit fu-
ne renes eoꝝ. Ducit sacerdotes inglori
os. ⁊ optimates supplantat. Cōmutās
labiū veraciū ⁊ doctrinā senū auferens.
Effundit despectionē sup̄ prīcipes. ⁊ eos
qui oppressi fuerant releuās. Qui reue-
lat ꝓfunda de tenebris ⁊ ꝓducit in lucē
vmbrā mortis. Qui mltiplicat gētes ⁊
p̄dit eas. ⁊ subuersas in integrū restitu
it. Qui īmutat cor principū populi ter-
re. ⁊ decipit eos vt frustra incedant per
inuium. Palpabunt quasi in tenebris
⁊ nō ī luce. ⁊ errare eos faciet q̄si ebrios

XIII

Ecce oīa hec vidit ocu
lus meus. ⁊ audiuit auris mea.
⁊ intellexi singula. Scd̄m sciaz
vr̄az. ⁊ ego noui: nec inferior vr̄i suz. Sz
tamē ad oīpotentē loq̄r. ⁊ disputare cuz
deo cupio: prius vos oñdens fabricato-
res mēdacij. ⁊ cultores p̄uersoꝝ dogma
tū. Atq̄z vtinā taceretis: vt putaremini
esse sapiētes. Audite g̃ correctiones me
as. ⁊ iudiciū labioꝝ meoꝝ attēdite. Nū-
quid deus indiget vestro mendacio. vt
pro illo loquamini dolos? Nūquid faci-
em eius accipitis. ⁊ ꝓ deo iudicare nite-
mini? Aut placebit ei quem celare nihil
potest aut decipiet̄ vt hō vr̄is fraudulē-
tijs? Ipse vos arguet: qm̄ in abscōdito
faciē eius accipitis. Statim vt se cōmo
uerit. turbabit vos. et terror eius irruet
sup̄ vos. Memoria vr̄a cōparabit̄ cine-
ri. et redigent̄ in lutū ceruices vr̄e. Ta-
cete paulisp̄. vt loq̄r q̄dcūq̄z mihi mēs
suggesserit. Quare lacero carnes meas
dentib⁹ meis ⁊ aīam meā porto in mani
bus meis? Etiaz si occiderit me in ipso
sperabo. Verūtamē vias meas in ꝯspe-
ctu eius arguaz. et ipse erit saluator me
us. Nō enī veniet in ꝯspectu eius omīs
hypocrita. Audite sermonē meū. et eni-
gmata p̄cipite auribꝰ vestris. Si fuero
iudicatus: scio ꝙ iust⁹ inueniar. Quis
est q̄ iudicet̄ mecū? Veniat. Quare ta-
cēs cōsumor? Duo tm̄ ne facias mihi ⁊
tūc a facie tua nō abscōdar. Manū tuaz
lōge fac a me: ⁊ formido tua non me ter
reat. Voca me ⁊ ego rñdebo tibi: aut cer
te loq̄r. ⁊ tu rñde mihi. Quātas habeo ī
iquitates et peccata. scelera mea et deli-
cta mea oñde mihi. Cur faciē tuā abscō
dis. et arbitraris me īimicū tuū? Con-
tra foliū q̄d vento rapitur oñdis poten-
tiā tuā. et stipulā siccam p̄seq̄ris. Scri-
bis enī ꝯtra me amaritudines. et cousu
mere me vis peccatis adolescētie mee.
Posuisti in neruo pedez meū. et obser-
uasti omēs semitas meas. ⁊ vestigia pe-
duz meoꝝ cōsiderasti. Qui quasi putre
do cōsumendus sum. ⁊ quasi vestimen-
tū q̄d comeditur a tinea.

XIIII

Homo natus de muliere breui
viuēs tp̄e replet̄ mltis miserijs
Qui q̄si flos egredit̄ et cōterit̄.
⁊ fugit velut vmbra. ⁊ nūq̄z ī eodē statu
p̄māet. Et dignū duc⁹ sup̄ huiuscemōi
ap̄ire oclos tuos. ⁊ adducere eū tecū ī iu
diciū? Quis pōt facere mūdū d̄ īmūdo
cōceptū semīe? Nōne tu q̄ sol⁹ es? Bre-
ues dies hoīs sunt: nūer⁹ mēsiū ei⁹ apd̄
te ē. Cōstituisti termīos ei⁹ q̄ p̄teriri nō
potert̄. Recede paululū ab eo vt q̄escat

donec optata veniāt· ⁊ sicut mercēnarij dies eius. Lignū habet spēz. Si p̄cisus fuerit· rursum virescit· ⁊ rami eius pullulant. Si senuerit in terra radix eius· ⁊ in puluere emortu⁹ fuerit truncus illius ad odorē aque germinabit· ⁊ faciet comaz quasi cū primū plantatū est. Hō vo cū mortuus fuerit· ⁊ nudatus atqz consumptus vbi queso est? Quō si recedant aque de mari· et fluuius vacuefactus arescat· sic hō cū dormierit non resurget. Donec atterat celū nō euigilabit: nec consurget de somno suo. Quis mihi hoc tribuat vt in inferno ꝓtegas me· ⁊ abscondas me donec ptās ira furor tu⁹· ⁊ ꝓstituas mihi tps in q̄ recorderis mei? Putas ne mortuus hō rursuz viuet? Cūctis diebꝫ q̄bꝫ nūc milito: expecto donec veniat imutatio mea. Vocabis me· ⁊ ego rñdebo tibi. Operi manuum tuaꝝ porriges dexterā. Tu quidem gressus meos dinumerasti sz p̄ce peccatis meis. Signasti q̄si in sacculo delicta mea: sz corrasti iniq̄tatē meaz. Mons cadens defluit· ⁊ saxū trāsferet de loco suo. Lapides excauāt aq̄· ⁊ alluuione paulatim terra ꝓsumit· ⁊ ꝓuidentia hoīes ꝑ similit pdes Rohoraſti eū paululū: vt i ꝑpetuū trāsiret. Immutabis faciē ei⁹ ⁊ emittes eū. Siue nobiles fuerit filij ei⁹ siue ignobiles: non intelliget. Attñ caro eius dū viuet dolebit· ⁊ aīa illius sup semetipso

Respondēs aūt XV Eliphaz themanites: dixit. Numquid sapiens rñdebit q̄si in ventū loq̄ns· ⁊ implebit ardore stomachuz suū? Arguis verbis eū qui nō est eq̄lis tibi· ⁊ loq̄ris qđ tibi nō expedit. Quantū in te est euacuasti timorez· ⁊ tulisti p̄ces coram deo. Docuit enī iniq̄tas tua os tuū· ⁊ imitaris linguā blasphemantiuz Condēnabit te os tuū· ⁊ nō ego: ⁊ labia tua rñdebūt tibi. Numquid primus hō tu natus es· ⁊ añ oēs colles format⁹? Numquid cōsiliū dei audisti· ⁊ inferior te erit eius sapia? Quid nosti qđ ignorem⁹? quid intelligis qđ nesciamus? Et senes et antiq̄ sunt in nob̄ multo venustiores q̄ꝫ pres tui. Numquid grande est vt ꝓsoletur te deus? Sed verba tua puia hoc ꝓhibent: Quid te eleuat cor tuū· ⁊ q̄si mag cogitās attonitos habes oculos? Quid tumet ꝺ deū spūs tuus· vt proferas de ore tuo huiuscemodi sermōes? Quid est homo vt immaculat⁹ sit· ⁊ vt iustus appareat natus de muliere? Ecce inter sanctos eius nemo imutabilis: ⁊ celi nō sunt mūdi in ꝓspectu eius? q̄ntomagis abominabilis ⁊ inutilis homo q̄ bibit q̄si aquā· iniq̄tatez: Oñdam tibi audi me qđ vidi narrabo tibi. Sapientes ꝓfitētur: ⁊ nō abscōdūt patres suos. Quibꝫ solis data est terra· ⁊ nō transibit alien⁹ per eos. Cūctis diebꝫ suis impius superbit. ⁊ nūerus annoꝝ incert⁹ ē tyrānidis eius. Sonitus terroris sp in auribꝫ illius: ⁊ cū pax sit· ille sp insidias suspicat. Non credit q̄ reuerti possit de tenebris ad lucē: circūspectās vndiq̄ gladiū. Cū se mouerit ad q̄rendū panē: nouit q̄ paratus sit in mānu ei⁹ tenebraꝝ dies. Terrebit eū tribulatio· et angustia vallabit eū sicut regē qui ꝓpat ad ꝓliū. Tetēdit enī aduersus deū manū suā· ⁊ ꝺ oīpotentē tentē roborat⁹ est. Cucurrit adūsus euz erecto collo· ⁊ pingui ceruice armatus ē Operuit faciē eius crassitudo· ⁊ de lateribꝫ eius aruina dependet. Habitauit in ciuitatibꝫ desolatis· ⁊ in domibꝫ desertis que i cumulos sunt redacte. Non ditabitur nec ꝑseuerabit substātia eius: nec mittet in terram radicem suam. Nō recedet de tenebris. Ramos eius arefaciet flamma ⁊ auferetur spiritu oris eius Non credet frustra errore deceptus: q̄ aliq̄ precio redimēdus sit. Anteq̄ dies eius impleant⁹ peribit ⁊ manus eius arescent. Ledetur quasi vinea in primo flore botrus eius· ⁊ quasi oliua proiiciens florē suū. Cōgregatō enī hypocrite sterilis· ⁊ ignis deuorabit tabernacula eoꝝ qui mūera libēter accipiūt. Cōcepit dolorē· ⁊ peperit iniquitatem· ⁊ vterus ei⁹ preparat dolos. XVI

Respōdēs aūt iob· dixit: Audiui frequenter talia· Consolatores

onerosi omnes vos estis. Nūquid habe
bunt fines verba vētosa: Aut aliquid tu
bi molestū est si loquaris: Poteram et
ego similia vestri loqui. Atq; vtinā esset
ania vīa p ania mea. Consolarer t ego
vos sermonib; t mouerem caput meū
sup vos. Roborarem vos ore meo; t mo
uerem labia mea quasi parcens vobis.
Sed quid agā: Si locutus fuero; non
quiescit dolor meus; t si tacuero non re
cedet a me. Nunc aūt oppressit me dolor
meus; t in nihilū redacti sunt oēs art⁹
mei. Ruge mee testimoniū dicunt con
tra me; t suscitat falsiloquus adūsus fa
ciē meā p tradicēs mihi. Collegit furo
rē suū in me; t cōminās mihi; infremu
it p tra me dentib; suis. Hostis me⁹ ter
ribilib; oculis me intuitus est. Aperue
rūt sup me ora sua; t exprobrātes p cusse
rūt maxillā meā: satiati sunt penis meis
Cōclusit me deus apud iniquū; t mani
bus ip̄ioꝝ me tradidit. Ego ille quon
dā opulēt⁹ repēte p tritus sum: tenuit cer
uicē meā. Cōfregit me; t posuit me sibi
q̄si in signū. Circūdedit me lāceis suis:
cōuulnerauit lūbos meos. Nō pepcit; t
effudit in terra viscera mea. Conscidit
me vulnere sup vuln⁹: irruit i me qua
si gigas. Saccū consui sup cutē meā; et
operui cinere carnē meā. Facies mea in
tumuit a fletu; t palpebre mee caligaue
runt. Nec passus sum absq; iniquitate
manus mee cū habērē mūdas ad deū
p̄ces. Terra ne opias sanguinē meū: ne
q; inueniat in te locū latēdi clamor me
us. Ecce enī in celo testis me⁹; t consci
us me⁹ in excelsis. Verūtamen amici mei:
ad deū stillat oculus meus. Atq; vtinā
sic iudicaretur vir cū deo: quomō iudi
catur filius hōis cum collega suo. Ecce
enī breues anni transeunt t semitam p
quā non reuertar; ambulo. ℣ XVII

Spiritus meus attenuabit: di
es mei breuiabūtur; t solū mi
hi supest sepulcrū. Nō peccaui;
t in amaritudinib; morat oculus me⁹.
Libera me t pone me iuxta te t cui⁹ vis
manus pugnet cōtra me. Cor eoꝝ lon
ge feciſti a disciplina; p̄pterea non exalta
buntur. Predā pollicet socijs; t oculi fi
lioꝝ eius deficiēt. Posuit me q̄si in pro
uerbiū vulgi; t exemplū sui coram eis. Ca
ligauit ad indignationē oculus meus;
t membra mea quasi in nihiluꝝ redacta
sunt. Stupebant iusti sup hoc; t inno
cens cōtra hypocritam suscitabitur. Et
tenebit iustus viam suā; t mundis ma
nibus addet fortitudinem. Igitur oēs
vos conuertimini t venite; t non inue
niā in vobis vllū sapientem. Dies mei
trāsierūt: cogitatiōes mee dissipate sunt
torquētes cor meū. Noctē verterūt i diez
t rursuꝝ post tenebras spero lucē. Si su
stinuero infern⁹ dom⁹ mea ē; t i tenebris
straui lectulū meū. Putredini dixi pat
meus es: mater mea; t soror mea vermi
bus. Ubi est g̃ nūc p̄stolatio mea; t pati
entiā meā quis p̄siderat: In p̄fundissi
mū infernū descēdent oīa mea. Putas
ne saltē ibi erit requies mihi: ℣ XVIII

Respondens aūt baldach suites
dixit: Usq; ad quē finē verba ia
ctabis: Intellige prius; t sic lo
quam⁹. Quare reputati sum⁹ vt iumē
ta; t sorduim⁹ coram te: Quid p̄dis aīam
tuā in furore tuo: Nūquid p̄pter te ̄re
linquet terra; t transferent rupes de lo
co suo: Nonne lux impij extinguet: nec
splendebit flamma ignis eius: Lux ob
tenebrescet i tabernaculo illi⁹; t lucerna q̄
sup eū ē: extinguet. Artabūt gressus vir
tut⁹ ei⁹; t p̄cipitabit eū p̄silius suus. Im
misit enī in rete pedes suos; t in macul
ei⁹ ābulat. Tenebit plāta illi⁹ laqo; t ex
ardescet ꝑ eū sitis. Absc̄dita ē in tra pe
dica ei⁹; t decipula illi⁹ sup semitā. Un
diq; terrebūt eū formidies; t inuolue
pedes ei⁹. Attenuet fame robur ei⁹; t in
edia inuadat costas illi⁹. Deuoret pul
critudinē cutis ei⁹; t p̄sumat brachia illi⁹
p̄iogenita mors. Auellat de tabernacu
lo suo fiducia eius; t calcet super eum q̄
si rex interitus. Habitent in tabernacu
lo illius soci⁹ ei⁹ qui nō est: aspgat in ta
bernaculo ei⁹ sulphur. Deorsum radices
ei⁹ siccent: sursuꝝ aūt atterat messis ei⁹.

Memoria illi⁹ peat ꝺ terra. ⁊ nō celebre
tur nomē eius ī plateis. Expellet eū de
luce ī tenebras ⁊ de orbe trāsferet eum.
Nō erit semē eius neq; pgenies in pp̄lo
suo nec olle relīq̄e ī regionib⁹ eius. In
die eius stupebūt nouissimi: ⁊ p̄mos in
uadet horror. Hec sunt ḡ tabnacula ini⁊
qui ⁊ iste loc⁹ eius qui ignorat deū. XIX

Respondēs aūt iob dixit: Usq; q̄
affligitis aīam meā ⁊ atteritis
me sermōib⁹? En decies ꝓfun⁊
ditis me ⁊ nō erubescitis opprimentes
me. Nempe ⁊ si ignaui: mecū erit ignorā
tia mea. At vos ꝺ me erigimini ⁊ argui
tis me opprobrijs meis. Saltē nūc in⁊
telligite q⁹ ꝺe⁹ non eq̄ iudicio afflixerit
me: ⁊ flagellis suis me circuierit. Ecce cla
mabo vim patiēs ⁊ nemo audiet. Uoci
ferabor ⁊ nō est q̄ iudicet. Semitā meā
circūsepsit ⁊ trāsire nō possum ⁊ in ca'le
meo tenebras posuit. Spoliauit me glo
ria mea ⁊ abstulit coronā de capite meo
Destruxit me vndiq; ⁊ pereo: ⁊ q̄si euul
se arbori abstulit spem meā. Iratus est ꝺ
me furor eius. ⁊ sic me habuit q̄si hostē
suuz. Simul venerunt latrones eius
⁊ fecerūt sibi viā p̄ me ⁊ obsederūt in gy
ro tabernaculuz meū. Frēs meos longe
fecit a me ⁊ noti mei q̄si alieni recesserūt
a me. Dereliq̄rūt. me' ꝓpinqui mei ⁊ q̄
me nouerāt obliti sunt mei. Inq̄lini do
mus mee ⁊ ancille mee sicut alienū ha⁊
buerūt me ⁊ q̄si pegrinus fui in oculis
eor. Seruū meū vocaui ⁊ nō rndit: ore
ꝓpio deprecabar illū. Halitū meū exhor⁊
ruit uxor mea ⁊ orabā filios vteri mei.
Stulti q̄z despiciebāt me ⁊ cum ab eis
recessissem detrahebāt mihi. Abominati
sunt me quōdā ꝺomiliarij mei ⁊ quē ma⁊
xime diligebam auersatus est me. Pel
li mee ꝺsumptis carnib⁹ adhesit os me⁊
um ⁊ derelicta sunt tm̄modo labia circa
dētes meos: Miseremī mei ⁊ miseremī
mei saltē vos amici mei: q⁹ man⁹ dñi te
tigit me. Quare pseq̄mini me sicut de⁹
⁊ carnib⁹ mei saturamī? Quis mihi tri
buat vt scribāt sermones mei? Quis mi
hi det vt exarent in libro stilo ferreo et
plumbi lamīa: vel celte sculpant i silice?
Scio enī q⁹ redēptor meus viuit: ⁊ in no
uissimo die ꝺ terra surrecturus suz. Et
rursum circūdabor pelle mea ⁊ in carne
mea videbo deū. Quē visurus sum ego
ipse ⁊ oculi mei ꝺspecturi sunt ⁊ nō alij.
Repsita est hec spes mea in sinu meo.
Quare ḡ nūc dicitis psequmur eū ⁊ ra⁊
dicē rbi inueniamus ꝺ euz? Fugite ḡ a
facie gladij: qm̄ vltor iniq̄tatū gladius
est ⁊ scitote esse iudicium. XX

Respondēs aūt sophar naama⁊
thites dixit: Idcirco cogitatio
nes mee varie succedunt sibi ⁊
mens in diuersa rapit. Doctrinaz qua
me arguis audiā ⁊ spūs itelligētie mee
rndebit mihi. Hoc scio a p̄ncipio ex q̄ ē
posit⁹ hō sup terrā: q⁹ laus impioz bre⁊
uis sit ⁊ gaudiū hypocrite adinstar pun
cti. Si ascēderit q⁹ ad celū superbia ei⁹
⁊ caput eius nubes tetigerit: quasi sterq̄
liniū in fine pdet ⁊ qui eū viderant ꝺi⁊
cent: vbi est? Velut somniū auolās nō
inuenietur: transiet sicut visio noctur⁊
na. Oculus qui eum viderat non vide
bit: neq; vltra intuebit euz locus suus.
Filij eius atterentur egestate ⁊ manus
illius reddent ei dolorem suum. Ossa
eius implebuntur vitijs adolescentie
eius ⁊ cum eo in puluere dormiēt. Cuz
enim dulce fuerit in ore eius malum:
abscondit illud sub lingua sua. Parcet
illi ⁊ non derelinquet illud ⁊ celabit in
gutture suo. Panis eius in vtero illi⁹
vertetur in fel aspiduz intrinsecus. Di⁊
uitias quas deuorauit euomet ⁊ de vē
tre illius extrahet eas deus. Caput aspi
dum suget ⁊ occidet eum lingua vipe⁊
re. Non videat riuolos fluminis torre⁊
tis: mellis et butyri. Luet que fecit om
nia: nec tamē consumetur. Iurta mul⁊
titudinem adinuentionum suarum sic
et sustinebit: quoniam confringens nu
dauit pauperis domum: rapuit ⁊ non
edificauit eam: nec est satiatus venter e⁊
ius. Et cū habuerit q̄ concupierat possi
dere nō poterit. Nō remānsit de cibo eius
⁊ ꝓterea nihil ꝑmanebit de bonis eius

Cum satiatus fuerit artabit̃: estuabit. ⁊ omis dolor irruet sup̄ eũ. Utinã ĩpleat̃ venter eius vt emittat in eũ irã furoris sui. ⁊ pluat sup̄ illũ bellũ suũ. Fugiet arma ferrea. ⁊ irruet in arcum ereũ: eductꝰ ⁊ egrediẽs de vagina sua ⁊ fulgurãs in amaritudine sua. Uadent ⁊ venient super eum horribiles. omnes tenebre abscõdite sunt in occultis eius. Deuorabit eũ ignis qui nõ succendit̃: affliget̃ relictus in tabernaculo suo. Reuelabũt celi iniquitatẽ eiꝰ. ⁊ terra ꝯsurget aduersus eũ. Aptũ erit germen domus illiꝰ: detrahet̃ in die furoris dei. Hec est pars hoĩs impij a deo. ⁊ hereditas v̄boꝝ eiꝰ a

XXI

Respondẽs aũt iob dño dixit. Audite queso s̄mões meos. ⁊ agite pn̄iam. Sustinete me vt ⁊ ego loq̃r. ⁊ post mea si videbitur verba ridete. Nunq̃d ꝯ̄ hoĩem disputatio mea est vt merito nõ debeã ꝯtristari Attendite me ⁊ obstupescite. ⁊ supponite digitũ ori v̄ro. Et ego qñ recordatus fuero p̄timesco. ⁊ cõcutit carnem meaꝫ tremor. Quare g̃ impij viuũt: subleuati sunt. cõfortatiq̃ diuitijs? Semen eorum p̄manet corã eis: p̄pinquoꝝ turba ⁊ nepotũ in ꝯspectu eoꝝ. Domꝰ eoꝝ secure sunt ⁊ pacate. ⁊ nõ est v̄ga dei sup̄ illos. Bos eoꝝ cõcepit ⁊ non abortiuit: vacca pepit ⁊ nõ ẽ p̄uata fetu suo. Egrediunt̃ q̃si greges p̄uuli eorũ. ⁊ infantes eoꝝ exultãt lusibꝫ. Tenent tympanuꝫ ⁊ citharã. ⁊ gaudẽt ad sonitũ organi. Ducũt in bonis dies suos. ⁊ in puncto ad ĩferna descendũt. Qui dixerũt deo recede a nobis. ⁊ sciam viaꝝ tuaꝝ nolumus. Quis est oĩpotens vt s̄uiamus ei? Et quid nob̄ p̄dest si orauerimꝰ illũ? Verũ tamẽ qꝛ nõ sunt in manu eoꝝ bona sua: cõsiliũ impioꝝ lõge sit a me. Quotiẽs lucerna impioꝝ extinguet̃. ⁊ sup̄ueniet eis inundatio. ⁊ dolores diuidꝫ furoris sui? Erũt sicut palee ante faciez venti. ⁊ sicut fauilla quã turbo dispergit. Deus seruabit filijs illius dolorẽ patris. ⁊ cuꝫ reddiderit tũc sciet. Uidebũt oculi eius interfectiõem suã ⁊ de furore oĩpotẽtis bibet. Quid enĩ ad eum p̄tinet de domo sua post se? Et si numerus mensiũ eius dimidiet̃? Nũquid deũ docebit quispiã sciam. q̃ excelsos iudicat? Iste morit̃ robustus ⁊ sanus. diues ⁊ felix. viscera eiꝰ plena sunt adipe. ⁊ medullis ossa illius irrigant̃. Alius v̄o moritur in amaritudine aĩe sue absq̃ vllis opibꝫ ⁊ tamen simul in puluere dormiẽt. ⁊ vermes operiẽt eos. Certe noui cogitatiões vestras ⁊ sn̄ias ꝯtra me iniquas. Dicitis enim Ubi est domus principis. ⁊ vbi tabernacula impioꝝ? Interrogate quẽlibet de viatoribꝫ. ⁊ hec eadẽ illũ intelligere cog̃scetis. Quia in diem p̄ditionis s̄uatur malus. ⁊ ad diẽ furoris ducet̃. Quis arguet corã eo vias eius. ⁊ que fecit quis reddet illi? Ipse ad sepulcra ducet̃. ⁊ in congerie mortuoꝝ vigilabit. Dulcis fuit glaries coccyti: ⁊ post se oẽꝫ hoĩem trahet. ⁊ ante se innũerabiles. Quõ igit̃ cõsolamĩ me frustra: cũ rñsio vestra repug̃re ostensa sit veritati?

XXII

Respondens aũt eliphaç themanites dixit: Nũquid deo põt cõparari homo: etiã cũ p̄fecte fuerit scientie? Quid p̄dest deo si iustꝰ fueris: aut quid ei ꝯfers si immaculata fuerit vita tua? Nunquid timẽs arguet te ⁊ veniet tecum in iudicium. ⁊ nõ p̄pter maliciam tuã plurimã ⁊ infinitas iniq̃tates tuas? Abstulisti enĩ pignꝰ fratruꝫ tuoꝝ sine causa ⁊ nudos spoliasti vestibꝫ Aquam lasso non dedisti ⁊ esuriẽti subtraxisti panem. In fortitudine brachij tui possidebas terram. ⁊ potentissimus obtinebas eã. Uiduas dimisisti vacuas ⁊ lacertos pupillorũ cõminuisti. Propterea circũdatus es laqueis. ⁊ ꝯturbat te formido subita. At putabas te tenebras nõ visurũ. ⁊ ĩpetu aq̃rũ inũdantiũ nõ opp̄suꝫ iri. An cogitas q̄ deꝰ excelsior celo sit. ⁊ sup̄ stellaꝝ v̄ticẽ sublimet̃? Et dic̃: Quid. n. nouit deꝰ? Et q̃si p̄ caliginẽ iudicat. Nubes latibuluꝫ eiꝰ: nec n̄ra ꝯsiderat ⁊ circa cardĩes celi p̄ãbulat Nũq̃d semitã scl̄oꝝ custodire cupis quã calcauer̃t viri iniq̃ q̃ sublati sunt añ tp̄s

ſuum:⁊ fluuius ſubuertit fundamẽtuz eoꝝ. Qui dicebãt deo:recede a nobis.⁊ q̃ſi nihil poſſit facere oĩpotẽs.eſtimabãt eũ cũ ille ipleſſet domos eoꝝ bonis.quorũ ſnĩa ꝓcul ſit a me. Videbũt iuſti ⁊ letabuntur.⁊ innocẽs ſubſannabit eos. Nõne ſucciſa eſt erectio eoꝝ:⁊ reliquias eoꝝ deuorauit ignis? Acquieſce igit ei.⁊ habeto pacẽ.⁊ ꝑ hec habebis fructꝰ optimos. Suſcipe ex ore illius legẽ:⁊ pone ſermones eius in corde tuo. Si reuerſus fueris ad oĩpotentẽ edificaberis.et lõge facies iniquitatẽ a tabernaculo tuo. Dabit ꝑ terra ſilicẽ.⁊ ꝑ ſilice torrentes aureos. Eritq; oĩpotẽs ꝑ hoſtes tuos.⁊ argentũ coaceruabit tibi. Tunc ſup oĩpotẽte deliciis affluес.⁊ eleuabis ad deum faciẽ tuã. Rogab eũ.⁊ exaudiet te.⁊ vota tua reddes. Decernes rez ⁊ veniet tibi.⁊ in vijs tuis ſplẽdebit lumẽ. Qui enĩ hũiliatus fuerit.erit in gloria.⁊ qui inclinauerit oculos ſuos.ipſe ſaluabit. Saluabit innocẽs:ſaluabit aũt mũdicia manuũ ſuarum. XXIII

Respondẽs aũt iob ait: Nũc q̃z i amaritudie eſt ſmo meꝰ.⁊ manus plage mee aggrauata eſt ſup gemitu meũ. Quis mihi tribuat vt cognoſcã ⁊ inueniã illũ.⁊ veniã vſq; ad ſoliu eius: Ponã coram eo iudiciũ.⁊ os meu repleb increpationib: vt ſciã verba que mihi rñdeat.⁊ intelligaz q̃d loq̃t mihi. Nolo multa fortitudie ꝓtendat mecuz nec magnitudis ſue mole me premat. Proponat eq̃tatẽ cõ me.⁊ ꝓueniet adversoriã iudiciũ meũ. Si ad orientez iero nõ apparet:ſi ad occidentẽ nõ intelligã eũ. Si ad ſiniſtrã.quid agã? Nõ apprehendam eũ. Si me vertã ad dexterã.nõ videb illũ. Ipſe vo ſcit viã meã.⁊ ꝓbabit me q̃ſi aurũ q̃d ꝑ ignẽ tranſit. Veſtigia eius ſecutꝰ eſt pes meus. viã eiꝰ cuſtodiui.⁊ nõ declinaui ex ea. A mãdatis labioꝝ eius nõ receſſi.⁊ in ſinu meo abſcondi verba oris eius. Ipſe enĩ ſolus ẽ ⁊ nemo auertere poteſt cogitationẽ eiꝰ.⁊ anima eius q̃cunq; voluit hoc fecit. Cunq; expleuerit in me volũtatẽ ſuam ⁊ alia multa ſimilia preſto ſunt ei. Et id circo a facie eius turbatus ſum.⁊ ꝓſiderãs eam.timore ſollicitor. Deus emolliuit coꝝ meũ.⁊ omnipotens ꝓturbauit me. Nõ enĩ perij ꝓpter imminẽtes tenebras:nec faciem meam operuit caligo.

Cur a omnipotẽte non XXIIII ſunt abſcõdita tpa.qui aũt nouerũt eum.ignorant dies illi? Alij terminos trãſtulerũt:diripuerunt greges.⁊ pauerũt eos. Aſinũ pupillorꝝ abegerũt.⁊ abſtulerũt ꝓ pignere bouem vidue. Subuerterũt pauperũ viam.⁊ oppreſſerunt pariter manſuetos terre. Alij quaſi onagri in deſerto egrediũtur ad opus ſuũ: vigilãteſq; ad predã ꝓpãt panem liberis. Agrũ non ſuũ demetũt.⁊ vineam eius quez vi oppreſſerũt vindemiãt. Nudos dimittũt boies indumẽta tollentes.quib non eſt opimentum in frigore:quos imbres montiuz rigãt ⁊ non habentes velamen amplexantur lapides. Vim fecerũt depredantes pupillos.⁊ vulgũ paupem ſpoliauerunt. Nudis ⁊ incedentib abſq; veſtitu ⁊ eſurientib tulerũt ſpicas. Inter aceruos eoꝝ meridiati ſunt qui calcatis torcularib ſitiunt. De ciuitatibus feceruntviros gemere.⁊ anima vulneratorum clamauit.⁊ deus inultuz abire nõ patitur. Ipſi fuerunt rebelles lumini. Neſcierũt vias eius:nec reuerſi ſunt per ſemitas illius. Mane primo conſurgit homicida:interficit egenum ⁊ pauperem:ꝑ noctem vero erit quaſi fur. Oculus adulteri obſeruat caliginem dicens:non me videbit oculus.⁊ operiet vultum ſuuz Perfodit in tenebris domos.ſicut in die condixerant ſibi.et ignorauerunt lucem: Si ſubito apparuerit aurora arbitrantur vmbram mortis et ſic in tenebris quaſi in luce ambulant. Leuis eſt ſuper faciem aque. Maledicta ſit pars eius in terra.nec ambulet per viam vinearum. Ad nimium calorem tranſiet ab aquis niuium.⁊ vſq; ad inferos peccatũ illius. Obliuiſcat eiꝰ mia. Dulcedo illiꝰ vermes. Non ſit in recordatiõe:

sed ꝯteratur sicut lignū infructuosum
Pauit enī sterilez ⁊ q̄ nō parit· ⁊ vidue
bñ nō fecit. Detraxit fortes ī fortitudīe
sua· ⁊ cū steterit nō credet vite sue. De-
dit ei deus locū pnīe· ⁊ ille abutitur eo ī
supbia. Oculi aūt eius sunt in vijs illi
us. Eleuati sunt ad modicū· ⁊ non sub-
sistēt· ⁊ humiliabunt̄ sicut omīa ⁊ aufe-
rent̄· ⁊ sicut summitates spicaꝝ ꝯterent̄
Q si nō est ita· quis me potest arguere
eē mētitū· ⁊ ponere ante deū ꝟba mea?

XXV

Respōdens autē bal-
dath suites dixit: Ptās ⁊ terror
apud eū est: qui facit ꝯcordiam
in sublimibꝫ suis. Nūquid ē nūerꝰ mili
tū eiꝰ? Et sup quē nō surget lumē illiꝰ?
Nunquid iustificari pōt hō cōpatꝰ deo:
aut apparere mundus natꝰ de muliere?
Ecce luna etiā nō splēdet: ⁊ stelle nō sūt
mūde in ꝯspectu eiꝰ: q̄ntomagis hō pu
tredo· ⁊ filius hoīs vermis?

XXVI

Respōdens aūt iob dixit: Cuius
adiutor es: nūq̄d ībecill̄? Et su-
stētas brachiū eiꝰ q̄ nō est fort̄?
Cui dedisti ꝯsiliū? Forsitā illi qui nō hz
sapīam· ⁊ prudētiā tuā oñdisti plurimā
Quē docere voluisti? Nōne eū q̄ fec̄ spi-
ramētū? Ecce gigātes gemūt sub aq̄s·
⁊ qui hītāt cū eis. Nudus ē inferus co-
rā illo· ⁊ nullū ē opimētū pditiōi. Qui
extēdit aq̄lonē sup vacuū· ⁊ appēdit ter-
rā sup nihili. Qui ligat aq̄s ī nubibꝫ su
is: vt nō erumpant parit̄ deorsuz. Qui
tenet vultū solij sui· ⁊ expādit sup illud
nebulā suā. Terminuz circūdedit aq̄s:
vsqz dū finiant̄ lux ⁊ tenebre. Columne
celi ꝯtremiscūt· ⁊ pauēt ad nutū eiꝰ. In
fortitudīe illius repēte maria ꝯgregata
sunt· ⁊ prudētia eiꝰ pcussit supbū. Spi
ritꝰ eius ornauit celos· ⁊ obstetricante
manu eius eductꝰ ē coluber tortuosus
Ecce h̄ ex pte dicta sunt viaꝝ eiꝰ. Et cuz
vix puam stillā ſmōis eius audierimus
q̄s poterit tonitruū magnitudīs illiꝰ in-
tueri.

XXVII

Addidit q̄z
iob assumēs parabolā suā· ⁊ di-
xit: Viuit deus q̄ abstulit iudi-
cium meū· ⁊ oīpotēs qui ad amaritudi-
nē adduxit aīaz meā· q̄z donec supest ha
litus in me· ⁊ spiritus dei in naribꝫ me-
is· non loquent̄ labia mea iniquitatem
nec lingua mea meditabit̄ mendacium
Absit a me· vt iustos vos esse iudicem.
Donec deficiā: nō recedā ab innocētia
mea. Iustificatiōem meā quā cepi tene
re· nō deseram. Neqz enī reprehendit me
cor meū: in omni vita mea. Sicut im-
pius inimicus meus· ⁊ adūsarius meꝰ
q̄si iniquꝰ. Que ē· n· spes hypocrite si a-
uare rapiat ⁊ non liberet deꝰ aīam eius?
Nūquid deꝰ audiet clamorē eiꝰ cū vene
rit sup eū angustia? Aut poterit in oīpo-
tente delectari· ⁊ inuocare deū omī tpe?
Docebo vos p manū dei q̄ oīpotēs habe-
at: nec abscōdā. Ecce vos omēs nostis ⁊
quid sine causa vana loq̄mī? Hec est ps
hoīs impij apud deū· ⁊ hereditas violē-
toꝝ quā ab oīpotente suscipiēt. Si mlt̄-
tiplicati fuerīt filij eius in gladio erunt
⁊ nepotes eius non saturabunt̄ pane.
Qui reliqui fuerint ex eo sepelient̄ in in
teritu· ⁊ vidue illius nō plorabunt. Si
cōportauerit quasi terra argentuz· ⁊ si-
cut lutū preparauerit vestimenta: ppa-
rabit quidē sed iustus vestiet̄ illis· ⁊ ar-
gentū innocēs diuidet. Edificauit sicut
tinea domū suā ⁊ sicut custos fecit vm-
braculū. Diues cum dormierit· nihil se
cum affert: aperiet oculos suos· ⁊ nihil
inueniet. Apprehendet euz q̄si aqua ino
pia: nocte opprimet euz tempestas. Tol
let eum ventus vrens ⁊ auferet ⁊ velut
turbo rapiet eum de loco suo. Et mittet
sup eū· ⁊ nō pcet: d̄ māu eiꝰ fugiēs fugi-
et. Strīget sup eū manꝰ suas· ⁊ sibila-
bit sup illū intuēs locū eius.

XXVIII

Habet argentum venarum suaꝝ
principia: ⁊ auro locus est in q̄
conflatur. Ferrum de terra tol
litur· ⁊ lapis solutus calore in es vertit̄.
Tempus posuit tenebris· ⁊ vniuersoꝝ.
finem ipse considerat. Lapidem q̄z cali-
ginis ⁊ vmbram mortis diuidit torrēs
a populo peregrinante: eos q̄s oblitus
est pes egētis hoīs· ⁊ inuios. Terra de q̄
oriebat̄ panis· ī loco suo igni subūsa est

Locus sapphiri lapides ei⁹. et glebe illi
us aur. Semitam ignorauit auis: nec
intuitus est oculus vulturis. Non cal-
cauerūt eam filij institorū: nec ꝑtransi-
uit per eam leena. Ad silicē extendit ma
num suam: subuertit a radicibus mon-
tes. In petris riuos excidit. ⁊ omne pre
ciosuz vidit oculus eius. Profunda q̄z
fluuiorū scrutatus est. et abscōdita pro
duxit in lucez. Sapiētia vero vbi inue-
nitur. et quis est locus intelligētie. Ne-
scit hō preciū eius: nec inuenit̄ in terra
suauiter viuentiū. Abyssus dicit nō est
in me et mare loquit̄. nō est mecū. Non
dabit̄ aurū obriçum ꝓ ea nec appendet̄
argentū in cōmutatione eius. Non cō-
feret̄ tinctꝫ indie coloribꝫ nec lapidi sar-
donico p̄ciosissimo. vel sapphiro. Nō ad
equabit̄ ei aurū vel vitrū nec cōmuta-
bunt̄ ꝓ ea vasa auri excelsa et eminētia.
non cōmem orabunt̄ cōparatione eius
Trahit̄ autez sapiētia de occultis. Non
adequabit̄ ei topaçius de ethiopia. nec
tincture mundissime cōponent̄. Unde
ergo sapiētia venit. ⁊ quis est loc⁹ intelli
gētie? Abscōdita ē ab oculis oīm viuēti
um: volucres q̄z celi latet. Perditio et
mors dixerūt: auribꝫ nr̄is audiuim⁹ famā
eius. Deus intelligit viam eius et ip̄e
nouit locū illius. Ip̄e enī fines mundi
intuet̄. ⁊ oīa q̄ sub celo sūt respicit. Qui
fecit ventis pōdus. ⁊ aq̄s appēdit in mē
sura. Qñ ponebat pluuijs legē. et viā ꝓ
cellis sonātibꝫ: tūc vidit illā et enarra-
uit ⁊ p̄parauit et īuestigauit: ⁊ dixit hoī.
Ecce timor dñi ip̄a ē sapiētia. et recede
re a malo intelligentia.

XXIX

Addidit q̄z iob assumens para-
bolam suā. et dixit: Quis mihi
tribuat vt sim iuxta mēses pri-
stinos ſm dies quibꝫ deus custodiebat
me? Qñ splēdebat lucerna eius sup ca-
put meū ⁊ ad lumē ei⁹ ambulabā in te-
nebris. Sicut fui in diebꝫ adolescentie
mee: qñ secreto de⁹ erat in tabernaculo
meo. Qñ erat oīpotēs mecū ⁊ in circūi
tu meo pueri mei. Qñ lauabam pedes
meos butyro ⁊ petra fundebat mihi ri-
uos olei. Qñ ꝓcedebā ad portā ciuita-
tis. ⁊ in platea parabāt cathedram mihi
Videbāt me iuuenes ⁊ abscōdebant̄. ⁊
senes assurgētes stabāt Principes cessa
bāt loqui. ⁊ digitū supponebāt ori suo.
Vocē suā cohibebāt duces. et lingua eo
rū gutturi suo adherebat. Auris audiēs
beatificat me: et oculus videns testimo
niū reddebat mihi. eo q̄ liberassem pau
perē vociferantē et pupillū cui nō esset
adiutor. Benedictio perituri sup me ve
niebat. et cor vidue ꝯsolatus sum. Iu-
stitia indut⁹ sum ⁊ vestiui me sicut vesti
mēto et diademate iudicio meo. Ocu-
lus fui ceco et pes claudo. Pater eram
pauper. ⁊ causaz quā nesciebā diligētissi
me inuestigabā. Conterebā molas iniq̄
et de dentibꝫ illius auferebā predā. Di-
cebāq̄z: In nidulo meo moriar et sicut
palma mltiplicabo dies. Radix mea ap-
ta est secus aq̄s. et ros morabit̄ in messi
one mea. Gloria mea semp innouabit̄
et arc⁹ meus in manu mea instaurabit̄
Qui me audiebāt. expectabāt sniam. et
intenti tacebāt ad consiliū meum. Ver
bis meis addere nihil audebāt. et super
illos stillabat eloquiū meum. Expecta-
bant me sicut pluuiā. et os suum aperie
bant q̄si ad imbrē serotinū. Si qñ ride
baz ad eos. non credebāt. et lux vultus
mei nō cadebat in terra. Si voluissem
ire ad eos: sedebā prim⁹. Cūq̄z sederem
quasi rex circūstante exercitu: eram ta-
men merentium consolator.

XXX

Nunc aūt derident me iuniores
n tp̄e quoꝝ nō dignabar p̄tes po-
nere cū canibꝫ greg̃ mei. Quo
rū virt⁹ manuū mihi erat ꝓ nihilo. ⁊ vi
ta ip̄a putabant̄ indigni. Egestate et fa
me steriles: q̄ rodebāt in solitudīe squa
lētes calamitate et miseria. Et mande-
bāt herbas ⁊ arboꝝ cortices. et radix iuni
perorū erat cibꝫ eoꝝ. Qui de cōuallibus
ista rapiētes: cū singula repperissent. ad
ea cū clamore currebāt. In desertis ha
bitabāt torrentiū. et in cauernis terre
vel sup glareā. Qui inter huiuscemodi
letabantur. et esse sub sentibus delitias

computab ãt. Filij stultorũ ⁊ ignobiliũ·
et in terra penitus nõ parẽtes. Nunc in
eoꝝ canticũ versus suꝫ: ⁊ fact⁹ suꝫ eis in
ꝓuerbiũ. Abomiant̃ me et lõge fugiunt
a me: et faciẽ meã conspuere nõ verent̃.
Pharetrã·n·suã aperuit ⁊ afflixit me·⁊
frenũ posuit in os meũ. Ad dexterã oriẽ
tis calamitatis mee ilico surrexerunt.
Pedes meos subuerterũt: oppresserũt
q̃si fluctibꝫ semitis suis. Dissipauerũt
itinera mea insidiati sunt mihi ⁊ ꝑualu
erũt·⁊ nõ fuit q̃ ferret auxilium. Quasi
rupto muro ⁊ apta ianua irruerũt sup
me·⁊ ad meas miserias deuoluti sunt.
Redact⁹ sũ in nihilũ: Abstulit q̃si vent⁹
desideriũ meũ ⁊ velut nubes ꝑtrãsijt sa-
lus mea. Nũc aũt in memetipo marces
sit aĩa mea ⁊ possidẽt me dies afflictõis.
Nocte os meũ ꝑforat̃ doloribꝫ· et q̃ me
comedũt nõ dormiũt. In multitudine
eoꝝ ꝯsumit̃ vestimentũ meũ· ⁊ q̃si capi-
tio tunice succinxerũt me. Cõpatus suꝫ
luto·⁊ assimilat⁹ sũ fauille et cineri. Cla
mo ad te ⁊ nõ exaudis me: sto ⁊ nõ respi
cis me. Mutatus es mihi in crudelẽ·et
in duritia man⁹ tue adũsaris mihi. Ele
uasti me ⁊ quasi sup ventũ ponẽs elisisti
me valide. Scio quia morti trades me:
vbi cõstituta est dom⁹ omĩ viuenti. Ve
runtñ nõ ad cõsumptionẽ eoꝝ emittis
manũ tuã ⁊ si corruerint ipe saluab̃. Fle
bã quondã sup eo qui afflictus erat· et
cõpatiebat̃ aĩa mea paupi. Expectabam
bona·⁊ venerũt mihi mala: ꝑstolabar lu
cem·⁊ eruperũt tenebre Interiora mea
efferbuerũt absq̃ vlla requie ꝑuenerũt
me dies afflictõis. Merẽs incedebaꝫ: si
ne furore consurgẽs·in turba clamabã.
Frater fui draconũ ⁊ socius strutionuꝫ
Cutis mea denigrata est sup me· ⁊ ossa
mea aruerunt pre caumate. Versa ẽ in
luctum cithara mea·et organum meuꝫ
in vocem flentium.

XXXI

Pepigi fedus cũ oculis meis: vt
ne cogitarẽ quidem de virgine
Quã enĩ ꝑtẽ haberet in me de⁹
desup·⁊ hereditatẽ oĩpotens de excelsis?
Nũquid nõ ꝑditio ẽ iniquo: ⁊ alienatio
opantibꝫ iniustitiã? Nõne ipe ꝯsiderat
vias meas. et cũctos gressus meos di-
numerat? Si ambulaui in vanitate et
festinauit ĩ dolo pes me⁹: appẽdat me in
stateta iusta: ⁊ sciat deus simplicitatem
meã. Si declinauit gressus me⁹ de via·
et si secutus est oculus meus cor meũ·
et si in manibꝫ meis adhesit macula· se-
ram et alius comedat · et ꝓgenies mea
eradicet̃. Si deceptũ est cor meum sup
muliere: ⁊ si ad ostiũ amici mei insidia-
tus sum: scortũ alterius sit vxor mea·⁊
sup illã incuruent̃ alij. Hoc·n·nephas
est et iniquitas maxima ignis vsq̃ ad ꝑ
ditionẽ deuorans·⁊ oĩa eradicãs genimi
na. Si cõtempsi subire iudiciũ cũ ꝑuo
meo ⁊ ancilla mea·cũ disceptarẽt aduer
sũ me. Quid·n·faciã cũ surrexerit ad iu
dicandũ deus·et cũ quesierit·quid rñde
bo illi? Nũquid nõ in vtero fecit me qui
et illũ opatus ẽ·et formauit me in vul-
ua vnus? Si negaui q̃d volebãt paupe
ribus·⁊ oculos vidue expectare feci Si
comedi buccellã meã solus·et nõ come
dit pupill⁹ ex ea? Quia ab infantia mea
creuit mecũ miseratio·⁊ de vtero matris
mee egressa est mecũ. Si despexi ꝑtere-
untẽ eo ꝙ nõ habuerit indumentuꝫ·et
absq̃ operimẽto pauperẽ? Si nõ bñdi-
xerũt mihi latera eius: et de velleribus
ouium meaꝝ calefactus est? Si leuaui
sup pupillũ manũ meã etiã cũ viderez
me in porta superiorẽ: humerus meus
a iũctura sua cadat. et brachiũ meũ cuꝫ
suis ossibus cõfringat̃. Semp enĩ qua
si tumẽtes sup me fluctus timui deũ·et
põdus eius ferre nõ potui. Si putaui
aurũ robur meuꝫ: et obriço dixi fiducia
mea. Si letatus suꝫ super multis diui-
tijs meis·⁊ quia plurima reperit man⁹
mea. Si vidi solem cum fulgeret·⁊ lu-
nã incẽdentẽ clare·et letatũ est in abscõ
dito cor meũ: et osculatus sum manuꝫ
meã ore meo·que est iniquitas maxima
et negatio contra deum altissimuꝫ? Si
gauisus sum ad ruinã eius qui me ode-
rat: et exultaui ꝙ inuenisset eum malũ?
Non enim dedi ad peccandum guttur

meum vt expeterē maledicēs aīaz eius
Si nō dixerūt viri tabernaculi mei: q̄s
det de carnibz eius vt saturemur. Foris
nō mānsit pegrin⁹: ostiū meū viatori pa
tuit. Si abscondi quasi homo peccatuz
meum: et celaui in sinu meo iniquitatē
meā? Si expaui ad multitudinē nimiā
et despectio ꝓpinquorū terruit me. ⁊ nō
magis tacui. nec egressus sum ostium?
Quis mihi tribuat adiutorē vt deside
riū meū audiat oīpotēs. ⁊ librum scribat
ipe qui iudicat: vt in humero meo por
tez illū. et circūdem illū quasi coronam
mihi? Per singulos gradus meos pro
nūciabo illū: et quasi principi offerā eum
Si aduersum me terra mea clamat: et
cū ipa sulci eius deflent. Si fructⁿ eius
comedi absq; pecunia. et animā agrico
larū eius afflixi: ꝓ frumēto oriat mihi
tribul⁹ ⁊ ꝓ hordea spina.

XXXII

Quiescūt aūt tres viri isti rīde
re iob: eo q̄ iustus sibi videret.
Et iratus īdignatusq; est heliu
filius barachel buzites d̄ cognatōe ram
Iratus est aūt aduersum iob eo q̄ iustū
se esse diceret coram deo. Porro aduersum
amicos eius indignatus est eo q̄ nō in
uenissent responsionē rationabilē: sed tā
tūmodo condēnasset iob. Igit heliu ex
pectauit iob loquentē: eo q̄ seniores es
sent qui loquebant. Cum aūt vidisset q̄
tres rīdere nō potuissent: iratus est ve
hemēter. Rīdensq; heliu filius barachel
buzites dixit: Junior sum tpe: vos aūt
antiquiores. Idcirco dimisso capite ve
ritus sum vob indicare meā sniam. Spe
rabam enī q̄ etas plurior loqret. et ānor
mltitudo doceret sapiam. Sz vt video
spūs est in hoīb. et inspiratio oīpotētis
dat intelligētiā. Nō sunt lōgeui sapien
tes: nec seues intelligūt iudiciū. Ideo
dicā. audite me: ostendaz vobis etiā ego
meā sapientiam. Expectaui enī sermo
nes vros: audiui prudentiā vestrā. Do
nec discepteremini sermonibz vris. et
donec putabā vos aliquid dicere cōside
rabam. Sed vt video nō est qui possit
arguere iob. et respōdere et vobis fmo
nibus eius. Ne forte dicatis: inuenim⁹
sapientiam deus proiecit eum non ho
mo. Nihil locutus est mihi. et ego non
fm sermones vros rīdebo illi. Extimu
erunt. nec responderunt vltra: abstule
runtq; a se eloquium. Quoniā igit ex
pectaui et nō sunt locuti: steterunt. nec
respōderunt vltra: rīdebo et ego partez
meā. et ostendā scientiā meā. Plenus
sum enī sermonibz. ⁊ coartat me spirit⁹
uteri mei. En uenter meus q̄si mustuz
absq; spiraculo. q̄d lagunculas nouas
dirūpit. Loq̄r et respirabo paululū: ape
riā labia mea ⁊ rīdebo. Non accipiā pso
naz viri. et deū hominī nō equabo. Nescio
enī q̄diu subsistā: et si post modicū tol
lat me factor meus.

XXXIII

Audi igit iob eloquia mea: ⁊ oēs
sermones meos ausculta. Ec
ce aperui os meū loquat lingua
mea in faucibus meis. Simplici corde
meo sermones mei: et sententiaz labia
mea purā loquētur. Spiritus dei fecit
me et spiraculum omnipotētis viuifi
cauit me. Si potes respōde mihi. et ad
uersus faciem meā consiste. Ecce et me
sicut et te fecit deus: ⁊ de eodē luto ego q̄z
formatus sum. Verunt̄ miraculū me
um nō te terreat. et eloquētia mea non
sit tibi grauis. Dixisti ergo in auribus
meis. ⁊ vocē verbor tuor audiui. Iūd⁹
sum ego ⁊ absq; delicto: īmaculatus. et
nō est iniquitas in me. Quia q̄relas in
me repperit. ideo arbitrat⁹ est me inimi
cum sibi. Posuit in neruo pedes meos
custodiuit oēs semitas meas. Hoc est q̄
in quo nō es iustificatus. Respōdebo ti
bi: q̄r maior sit deus homīe. Adūsus euz
contendis: q̄ non ad omīa vba rīderit
tibi. Semel loquitur deus. et secundo
idipsum non repetit. Per somnium in
visione nocturna: quando irruit sopor
super homines: et dormiunt in lectulo:
Tunc aperit aures virorū ⁊ erudiēs eos
instruit disciplina: vt auertat hoīem ab
his que fecit. ⁊ liberet eū de supbia: eru
diēs aīaz eius a corruptioue et vitā illi
us vt nō transeat in gladiū. Increpat

q̄z p dolorē in lectulo·et oīa ossa ei⁹ mar
cescere facit. Abominabilis ei fit in vita
sua panis·et aīe illius cib⁹ ante desidera
bilis. Tabescet caro eius· et ossa q̄ tecta
fuerāt nudabunt̄. Appropinq̄bit corru-
ptioni aīa eius·⁊ vita illius mortiferis
Si fuerit pro eo angelus loquēs vnus
de milib⁹ vt annūciet hoīs equitatē: mi-
serebit̄ eius·et dicet: Libera eū vt nō de
scendat in corruptionē. Inueni in quo
ei ꝓpitier. Cōsumpta ē caro eius a sup-
plitijs: reuertat̄ ad dies adolescētie sue
Deprecabit̄ deū et placabilis ei erit· et
videbit faciē eius in iubilo: ⁊ reddet ho
mini iustitiā suā. Respiciet hoīes: et di-
cet: Peccaui ⁊ vere deliqui. ⁊ vt eram di
gnus nō recepi. Liberauit aīaz suā ne p
geret in interitū: sed viuēs lucē videret
Ecce hec oīa opat̄ de⁹ trib⁹ vicib⁹ per sin
gulos: vt reuocet animas eorū a corru-
ptione·et illuminet luce viuentiū. At-
tende iob et audi me·et tace dū ego lo-
quor. Si aūt habes q̄d loq̄ris·rn̄de mi-
hi. Loquere. Volo enī te apparere iustū
Quod si nō hēs: audi me: tace et docebo
te sapientiam. XXXIIII

PRonūcians itaq̄z heliu etiā hec
locutus est: Audite sapiētes ver
ba mea·⁊ eruditi auscultate me
Auris enī verba ꝓbat·⁊ guttur escas gu
stu diiudicat. Iudiciū eligamus nobis
et inter nos videamus quid sit melius
Quia dixit iob. iustus sum: ⁊ deus subu
tit iudiciū meum. In iudicando·n· me
mēdaciū est: violenta sagitta mea absq̄z
vllo peccato. Quis est vir vt est iob qui
bibit subsannatōez quasi aquā: qui gra-
dit̄ cū opantib⁹ iniquitatē· et ambulat
cum viris impijs? Dixit enim: Nō pla-
cebit vir deo: etiā si cucurrerit cū eo. Iō
viri cordati audite me: Absit a deo īpie-
tas: ⁊ ab oīpotēte iniq̄tas. Opus enim
hoīs reddet ei: ⁊ iuxta vias singulor̄ re-
stituet eis. Vere enī deus nō cōdemna
bit frustra: nec oīpotens subuertet iudi
ciū. Quē ꝯstituit aliū sup terrā: aut quē
posuit sup orbē quē fabricat⁹ est? Si di-
rexerit ad eū cor suū spūm illi⁹ ⁊ flatum
ad se trahet. Deficiet oīs caro simul et
hō in cinerē reuertet̄. Si habes ḡ intel
lectū audi q̄d dicit̄·et ausculta vocē elo
quij mei. Nūquid qui nō amat iudiciuz
sanari pōt? Et quō tu eū qui iustus est
intantū condēnas? Qui dicit regi·apo
stata: qui vocat duces impios. Qui nō
accipit personas principū: nec cognouit
tyrannū cū disceptaret cōtra pauperez.
Opus enim manuū eius sunt vniuersi
Subito morient̄ ⁊ in media nocte tur
babunt̄ ꝓpl'i·et ꝑtransibūt et auferent
violentū absq̄z manu. Oculi enī ei⁹ su-
per vias hoīm·et oēs gressus eorū cōsi-
derat. Nō sunt tenebre. ⁊ nō est vmbra
mortis: vt abscondāt̄ ibi qui opant̄ ini-
quitatem: Neq̄z enī vltra in hoīs ptāte
est: vt veniat ad deū in iudiciū. Cōteret
multos innumerabiles· et stare faciet
alios ꝓ eis. Nouit enī opa eorū·et idcir
co inducet noctē·⁊ cōterent̄. Quasi im
pios ꝑcussit eos in loco videntiū. Qui
quasi de industria recesserūt ab eo·⁊ om
nes vias eius intelligere noluerūt: vt
ꝑuenire facerēt ad eū clamorē egeni· et
audiret vocē pauperū. Ipo enī cōceden
te pacē: quis est qui condēnet? Ex q̄ ab-
scōderit vultū: quis est q̄ contēplet̄ eū?
Et sup gentes·⁊ sup oēs homīes. Qui
regnare facit hominē hypocritā: ꝓpt̄ pec-
cata ꝓpl'i. Quia ḡ ego locut⁹ sū ad deū: te
q̄z non ꝓhibebo. Si erraui tu doce me.
Si iniquitatē locutus suz vltra nō ad-
dam. Nūquid a te deus expetit eā: q̄z di-
splicuit tibi? Tu eniz cepisti loqui·et nō
ego. Q̄ si quid nosti melius· loquere?
Viri intelligētes loquant̄ mihi: et vir
sapiēs audiat me. Iob aūt stulte locu-
tus est·⁊ verba illius nō sonant discipli
nam. Pater mi. probet̄ iob vsq̄z ad finē
Ne desinas ab homīe iniquitatis: qui ad
didit sup peccata sua blasphemiam. In
ter nos interim constringat̄·et tunc ad
iudicium prouocet sermonib⁹ suis deū

IGitur heliu hec rur XXXV
sum locutus est. Nūquid equa
videtur tibi tua cogitatio: vt di
ceres iustior deo sum? Dixisti enī: Non

tibi placet quod rectū est: vel quid tibi proderit si ego peccauero? Itaq; ego respōdebo sermonibus tuis. et amicis tuis tecū. Huspice celū et intuere. et contēplare etheria q altior te sit. Si peccauerīs quid ei nocebis? Et si multiplicate fuerint iniquitates tue: quid facies contra eum? Porro si iuste egeris quid donabis ei: aut quid de manu tua accipiet? Homini qui similis tui est nocebit impietas tua. et filiū hominis adiuuabit iustitia tua. Propter multitudinem calumniatorū clamabunt et eiulabunt ppter vim brachij tyrannorū. Et nō dixit vbi est deus qui fecit me: qui dedit carmina in nocte. Qui docet nos sup iumēta terre. et sup volucres celi erudit nos. Ibi clamabūt. et nō exaudiet ppter superbiaz malorū. Nō ḡ frustra audiet deus. et oīpotens causas singulorū intuebit. Etiā cū dixeris. nō cōsiderat: iudicare coram illo. et expecta eū. Nunc enī nō infert furorē suum. nec vlciscitur scelus valde. Ergo iob frustra aperit os suum. et absq; scientia verba multiplicat.

XXXVI

Adens aūt heliu hec locutus est. Sustine me paululū. et indicabo tibi. Adhuc. n. habeo quod pro deo loquar. Repetam scientiā meā a principio. et operatorē meū probabo iustū. Vere enī absq; mēdacio sermones mei. et perfecta scientia probabitur tibi. Deus potentes non abiicit cuz ipse sit potens. nec non saluat impios. et iudicium pauperibus tribuit. Nō auferet a iusto oculos suos. et reges in solio collocat in perpetum. et illic erigunt. Et si fuerīt in catenis et vinciant funibus paupertatis iudicabit eis opa eorū et scelera eorū: qr violenti fuerunt: Reuelabit aūt aurē eorum vt corripiat. et loquet vt reuertāt ab iniq̄te. Si audierint et obseruauerint complebunt dies suos in bono. et ānos suos in gloria. Si aūt non audierint: trāsibunt p gladium. et consument in stultitia. Simulatores et callidi prouocāt iram dei: nec; clamabūt cum vincti fuerint. Morietur in tempestate anima eorum. et vita eorū inter effeminatos. Eripiet de angustia sua pauperē. et reuelabit in tribulatiōe aurē eius. Igit̄ saluabit te de ore angusto latissime et nō habēte fundamentū subter se. Requies autem mense tue erit plena pinguedine. Causa tua quasi impij iudicata est: causaz iudiciumq; recipies. Non te ergo superet ira vt aliquē oppримas: nec multitudo donorū inclinet te. Depone magnitudinem tuam absq; tribulatione et oēs robustos fortitudine. Ne ptrahas noctē: vt ascēdant pplī p eis. Caue ne declines ad iniquitatē. Hanc. n. cepisti sequi post miseriā. Ecce deus excelsus in fortitudine sua et nullus ei similis in legislatoribus. Quis poterit scrutari vias ei⁹: aut quis audet ei dicere. opatus es iniquitatem? Memēto q ignores opus ei⁹ de quo cecinerūt viri. Oēs homines vidēt eū vnusquisq; intuet procul. Ecce deus magnus vincēs sciam nostrā. Numer⁹ annor eius inestimabilis. Qui aufert stillas pluuie. et effundit imbres adinstar gurgitum qui de nubibus fluūt: que pterūt cūcta desup. Si voluerit extēdere nubes q̄si tentoriū suū. et fulgurare luce suo desup: cardines aūt maris opiet. Per hec enim iudicat pplos. et dat escas multis mortalibus. In manibus abscōdit lucē et precipit ei vt rursus adueniat. Annūciat de ea amico suo q possessio eius sit. et ad eā possit ascēdere.

XXXVII

Sup hoc expauit cor meū: et emotum est de loco suo. Audiet audi tionē in terrore vocis eius et sonum de ore illius procedentē. Subter omnes celos ipe considerat. et lumē illius super terminos terre. Post eum rugiet sonitus: tonabit voce magnitudinis sue et nō inuestigabit cū audita fuerit vox eius. Tonabit deus in voce sua mirabiliter: qui facit magna et inscrutabilia. Qui pcipit niui vt descēdat in terram: et hyemis pluuijs et imbri fortitudinis sue. Qui in manu oīm hominuz signat: vt nouerint singuli opa sua. Ingredietur bestia latibulū suum et in an

tro suo morabit. Ab interioribꝫ egredie
tur tempestas: et ab arcturo frigus: flan
te deo cōcrescit gelu. et rursuꝫ latissime
fundunt aque. Frumentū desiderat nu
bes. et nubes spargūt lumen suuꝫ. Que
lustrant cūcta ꝓ circuitū quocūqꝫ eas vo
lūtas gubernātis duxerit ad oē qđ pre
cepit illis sup faciē orbis terrarū: siue in
vna tribu. siue in terra sua. siue in q̄cun
qꝫ loco misericordie sue eas iusserit īue
niri. Ausculta hec iob: sta et cōsidera mi
rabilia dei. Nūquid scis qñ ꝓcepit deus
pluuijs vt oñderet lucē nubiū ei⁹? Nū
quid nosti semitas nubium magnas et
perfectas scientias? Nonne vestimenta
tua calida sunt cū pflata fuerit terra au
stro? Tu forsitan cū eo fabricatus es ce
los: q̄ solidissimi quasi ere fusi sunt. Oñ
de nobis quid dicam⁹ illi. Nos quippe
inuoluimur tenebr̄. Quis narrabit ei
q̄ loquor? Etiā si locutus fuerit. homo
deuorabit. at nūc nō videret lucez. Nu
bito aer coget in nubes. et ventus transi
ens fugabit eas. Ab aquilone aurꝫ venit
et a deo formidolosa laudatio. Digne eū
inuenire nō possumus. Magnus fortī
tudine et iudicio et iustitia. et enarrari
non potest. Ideo timebūt eum viri et
non audebūt contēplari oēs qui sibi vi
dentur esse sapientes. CAPUT XXXVIII

REspondēs aūt dñs iob de turbi
ne dixit: Quis est iste involuēs
sñias sermonibꝫ īperitis? Accin
ge sicut vir lūbos tuos: interrogabo te. et
rñde mihi. Ubi eras qñ ponebā funda
mēta terre? Indica mihi si hēs intelli
gentiā. Quis posuit mēsuras eius si no
sti: vel quis tetēdit sup eā lineam? Su
per quo bases illius solidate sunt? Aut
quis demisit lapidē angularē eius cum
me laudarent simul astra matutina. et
iubilarēt oēs filij dei? Quis pclusit osti
is mare qñ erūpebat q̄si de vulua proce
dēs: cū ponerē nubē vestimētū ei⁹. et cali
gine illud q̄si pānis infantie obuoluerē
Circūdedi illud terminis meis. et posui
vectē et ostia. et dixi: Usqꝫ huc venies. et
nō pcedes ampli⁹. et hic cōfringes tumē
tes fluctus tuos. Nūquid post ortū tuū
ꝓcepisti diluculo. et oñdisti aurore locuꝫ
suū. et tenuisti cōcutiens extrema terre
excussisti impios ex ea? Restituet vt lu
tū signaculū. et stabit sicut vestimentū.
Auferet ab impijs lux sua. et brachiuꝫ ex
celsuꝫ cōfringet. Nūquid ingressus es ꝓ
fundū maris. et in nouissimis abyssi de
ambulasti? Nūquid apte sunt tibi porte
mortis. et ostia tenebrosa vidisti? Nun
quid cōsideraſti latitudinē terre? Indi
ca mihi si nosti oīa in qua via lux habi
tet. et tenebrarū quis locus sit: vt ducas
vnūquodqꝫ ad terminos suos. et intel
ligas semitas domus ei⁹. Sciebas tūc
q̄ nasciturus esses. et numerꝫ dierū tuo
rū noueras? Nunquid ingressus es the
sauros niuis. aut thesauros grandinis
aspexisti: q̄ ꝓparaui in tps hostis in diez
pugne. et belli? Per quā viā spargit lux:
diuidit estus sup terrā. Quis dedit vbi
mentissimo imbri cursuꝫ. et viā sonātis
tonitrui: vt plueret sup terrā absqꝫ hoie
in deserto vbi nullus mortaliū cōmora
tur vt impleret inuiā et desolatā. et pro
duceret herbas virētes? Quis est plu
uie pater: vel quis genuit stillas roris?
De cuius vtero egressa ē glacies? et gelu
de celo quis genuit? In similitudinē la
pidis aque durant. et superficies abyssi cō
stringit. Nūquid coniūgere valebis mi
cantes stellas pliades aut gyrū arcturi
poteris dissipare? Nūquid ꝓducis luci
ferū in tpe suo. et vesperū sup fines ter
re cōsurgere facis? Nūquid nosti ordinē
celi. et pones ratōez ei⁹ in terra? Nūquid
eleuabis in nebula vocē tuā. et impetus
aquarū opiet te? Nūquid mittes fulgu
ra et ibūt: et reuertētia dicent tibi: adsu
mus? Quis posuit in visceribꝫ hois sa
pientiā: vel q̄s dedit gallo intellgentiā?
Quis enarrabit celorū rationē. et cōcen
tum celi q̄s dormire faciet? Qñ funda
bat puluis in terra. et glebe cōpingebā
tur? Nūquid capies leene predā. et aiaꝫ
catulorum eius implebis: qñ cubant in
antr̄. et in specubꝫ insidiant? Quis ꝓpa
rat coruo escā suam: quando pulli eius

clamant ad deum vagientes eo ꝙ non habeant cibos?

XXXIX

Nunquid nosti tp̄s partus ibicū in petris: vel parturientes ceruas obſuasti? Dinumerasti mēses concept⁹ eaꝝ. ⁊ scisti tēpus part⁹ eaꝝ Incuruant̄ ad fetū ⁊ pariūt et rugitus emittunt. Separant̄ filij earum: ⁊ pergūt ad pastuz: egrediunt̄ et nō reuertent̄ ad eas. Quis dimisit onagꝝ liberuz et vincula eius quis soluit? Cui dedi in solitudine domū. et tabernacula ei⁹ in terra salsuginis? Contēnit multitudinē ciuitatis: clamorē exactoris nō audit. Circūspicit mōtes pascue sue. ⁊ virētia queꝫ ꝑquirit. Nunquid volet rhinoceros seruire tibi. aut morabit̄ ad p̄sepe tuuz? Nūquid alligabis rhinocerotā ad arandum loro tuo. aut cōfringet glebos valliuz post te? Nūquid fiduciā habebis in magna fortitudine eius. ⁊ derelinq̄s ei labores tuos? Nūquid credes illi qm̄ sementē reddet tibi. ⁊ areā tuā cōgreget? Pēna strutionis similis est pēnis herodij et accipitr̄. Qn̄ derelinquit oua sua in t̄ra tu forsitā ī puluere calefacies ea? Obliuiscit̄ ꝙ pes ꝯculcet ea: aut bestia agri cōterat: Duratur ad filios suos q̄si nō sint sui: frustra laborauit nullo timore cogēte. Priuauit enī eaz de⁹ sapiētia nec dedit illi intelligētiā. Cū tēpus fuerit in altū alas erigit: deridet equum et ascensorē eius Nūquid p̄bebis equo fortitudinē: aut circūdabis collo eius hinnitū? Nūquid suscitabis eū quasi locustas? Gloria nariū eius terror: terrā vngula fodit. Exultat audacter: in occursū pergit armatis. Cōtemnit pauorē: nec cedit gladio. Sup̄ ip̄m sonabit pharetra: vibrabit hasta ⁊ clypeus. Feruens ⁊ fremēs sorbet terrā: nec reputat tube sonare clangorē. Ubi audierit buccinā. dicit vah ꝓcul odorat̄ bellū exhortatōz ducuz. ⁊ vlulatū exercitus. Nūquid per sapientiā tuā plumescit accipiter: expandēs alas suas ad austrū? Nunq̄d ad p̄ceptū tuū eleuabit̄ aquila: et in arduis ponet nidū suū? In petris manet: in p̄ruptis silicib⁹ cōmoratur: atqꝫ ī accessis rupibus. Inde cōtemplat̄ escā. et delōge oculi eius prospiciunt. Pulli eius lambūt sanguinē: et vbicunqꝫ cadauer fuerit: statim adest. Et adiecit dn̄s. et locutus ē ad iob: Nunquid qui contēdit cuz deo: tam facile cōquiescit? Utiqꝫ q̄ arguit deū debet et rn̄dere ei. Rn̄dens autez iob dn̄o. dixit: Qui leuiter locutus suz respondere quid possum? Manū meam ponā sup̄ os meū. Unū locutus suz. qd̄ vtinā non dixissem. et alterum quibus vltra non addam.

XL

Respondēs aūt dn̄s iob de turbine dixit. Accinge sicut vir lumbos tuos: interrogabo te ⁊ indica mihi Nunquid irritū facies iudiciuz meū et coudēnabis me vt iustificeris? Et si habes brachiū sicut deus ⁊ voce simili tonas: circūda tibi decorē et in sublime erigere. et esto gloriosus. et speciosis induere vestib⁹. Disp̄ge sup̄bos in furore tuo: ⁊ cōfunde eos: ⁊ respiciēs oēm arrogantē humilia. Respice cūctos sup̄bos et cōfunde eos. et cōtere impios in loco suo. Abscōde eos in puluere simul et facies eoꝝ demerge ī foueā. et ego cōfitebor ꝙ saluare te possit dextera tua Ecce behemoth quē feci tecū: fenum quasi bos comedet. Fortitudo eius in lūbis eius. et virtus illius in vmbilico vētris eius. Stringit caudā suā quasi cedruz nerui testiculorū eius ꝑplexi sunt Ossa eius velut fistule eris: cartilago illi⁹ q̄si lamine ferree. Ip̄e est principiū viaruz dei. Qui fecit eū applicabit gladiū eius: huic mōtes herbas fert̄. Oēs bestie agri ludent ibi. sub vmbra dormit in secreto calami in locis humētib⁹. Protegunt vmbre vmbrā eius circūdabunt eū salices torrētis. Ecce absorbebit fluuiuz: et nō mirabit̄. et habet fiduciam ꝙ influat iordanis in os eius. In oculis eius q̄si hamo capiet eū. ⁊ in sudib⁹ ꝑforabit nares eius. An extrahere poteris leuiathā hamo. et fune ligabis linguā eius? Nūquid pones circuluz in narib⁹ eius. aut armilla ꝑforabis maxillā eius? Nūquid

multiplicabit ad te ꝓces aut loquet tibi mollia? Nūquid feriet tecū pactū. et accipies eū seruū sempiternū? Nūquid illudes ei quasi aui: aut ligabis euz ancillis tuis? Concident eum amici: diuidēt illum negociatores. Nūquid implebis sagenas pelle eius. et gurgustiū piscium capite illius? Pones sup eū manū tuā Memento belli. nec vltra addas loqui. Ecce spes eius frustrabit eum: et videntibus cunctis ꝓcipitabitur.

XLI

Non quasi crudelis suscitabo eū Quis. n. resistere potest vultui meo. et quis ante dedit mihi vt reddā ei? Omia que sub celo sunt. mea sunt. Nō parcā ei verbis potentibꝫ. et ad depcandū cōpositis. Quis reuelabit faciem induméti eius. et in mediū oris eius quis intrabit? Portas vultus eius quis aperiet? Per gyrum dentiū eius formido corpus illius q̄si scuta fusilia. compactū squamis se premētibꝫ. Una vni coniungit. et ne spiraculū quidē incedit per eas. Una alteri adhęrebit. et tenentes se nequaq̄ sepabunt. Sternutatio eius splendor ignis: et oculi eius vt palpebre diluculi De ore eius lampades ꝓcedūt sicut tede ignis accense. de naribꝫ eius ꝓcedit fumus sicut olle succense atq̄ feruentis. Halitus eius prunas ardere facit et flāma de ore eius egredit. In collo eius morabit fortitudo. et faciem eius ꝓcedit egestas. Membra carniū eius cohęrētia sibi. Mittet cōtra eū fulmia. et ad locum alium nō ferent. Cor eius indurabitur tanq̄ lapis: et stringet quasi malleatoris incus. Cū sublatus fuerit. timebūt angeli. et territi purgabunt. Cū apprehenderit eū gladius subsistere nō poterit neq̄ hasta neq̄ torax Reputabit enī quasi paleas ferrū. et quasi lignū putridū es. Non fugabit eū vir sagittarius: in stipulam versi sunt ei lapides funde. Quasi stipulam estimabit malleū. et deridebit vibrantem hastā. Sub ipo erunt radij solis. et sternet sibi aurū quasi lutum. Feruescere faciet quasi ollam ꝓfunduz maris. et ponet quasi cū vnguenta bulliunt. Post eū lucebit semita: estimabit abyssum quasi senescentem. Non est super terrā potestas que comparetur ei: q̄ factus est vt nullū timeret. Oīe sublime videt: ipe est rex super vniuersos filios superbie.

XLII

Respondens aūt iob dño. dixit: Scio quia oia potes. et nulla te latet cogitatio. Quis est iste qui celat consiliū absq̄ sciētia? Ideo insipienter locutus sum. et que vltra moduz excedūt sciētiā meā. Audi et ego loq̄r. interrogabo te. et rīde mihi. Auditu auris audiui te. nunc aūt oculus meus videt te. Idcirco ipe me reprehendo. et ago penitentiā in fauilla et cinere. Postq̄ aūt locutus est dñs verba hec ad iob dixit ad eliphaz themanitē. Iratus est furor meus in te et in duos amicos tuos: q̄m nō estis locuti coram me rectū sicut seruus meus iob. Sumite ergo vobis septez tauros et septē arietes: et ite ad seruū meuz iob: et offerte holocaustū ꝓ vobis. Job aūt seruus meus orabit ꝓ vobis. faciez eius suscipiā: vt nō vob imputet stultitia. Neq̄ enim locuti estis coram me rectū sicut seruus meus iob. Abierūt ergo eliphas themanites et baldath suites et sophar naamathites et fecerūt sic locutus fuerat dñs ad eos: et suscepit dominus faciez iob. Dñs quoq̄ conuersus ē ad penitentiā iob. cū oraret ille pro amicis suis. Et addidit dñs oia quecūq̄ fuerāt iob duplicia. Venerūt aūt ad euz oēs fratres sui et vniuerse sorores sue et cuncti qui nouerāt eū prius. et comederunt cū eo panē in domo eius. Et mouerūt super eū caput et consolati sunt eum super omi malo q̄ intulerat dñs super eū. et dederunt ei vnusquisq̄ ouē vnā et inaurē aureā vnam. Dñs autē bñdixit nouissimis iob magis q̄ principio eius. Et facta sūt ei quattuordecim milia ouiū. et sex milia camelorū. et mille iuga boū: et mille asine. et fuerūt ei septē filij et tres filie. Et vocauit nomē vni die nomē secūde cassiā. et nomē tertie cornustibij. Nō sunt aūt inuēte mulie

res speciose sicut filie iob ī vniūsa terra. Deditq; eis pater suus hereditatē inter frēs eaꝝ. Vixit aūt iob post flagella hec centū q̄dragīta ānis ⁊ vidit filios suos et filios filiorum suorū vsq; ad quartaꝫ generationem · et mortuus est senex et plenus dierum.

Explicit liber iob. Incipit prolog⁹ bea Hieronymi presbyteri in psalterium

Psalterium rome duduꝫ positus emendaraꝫ ⁊ iuxta septuagīta interp̄tes licet cursim: magna tñ ex parte correxeram. Qđ qꝛ rursuꝫ videtis o paula ⁊ eustochium scriptorū vitio deprauatum · plusq; antiquum errorem q̄ꝫ nouam emendationem valere: me cogitis vt veluti quodam nouali · scissum iam aruum exerceam · et obliquis sulcis renascentes spinas eradicē equum esse dicētes · vt quod crebro male pululat · crebrius succidatur. Vnde consueta prefatione cōmoneo · tam vos quibus forte labor iste desudat · q̄ꝫ eos q̄ exēplaria istiusmodi habere voluerint: vt que diligenter emendaui · cum cura et diligentia transcribantur. Notet sibi vnusquisq; vel iacentem lineam. vel radiantia signa · id est obelos · vel astericos ⁊ vbicunq; viderit virgulā precedentē · ab ea vsq; ad duo puncta que impressimus · sciat in septuagīta trāslatoribus plus haberi: vbi aūt ꝑspexerit stelle similitudinē: de hebreis voluminibꝫ additu; nouerit eque vsq; ad duo puncta · iuxta theodotionis dūtaxat editionē: qui simplicitate sermonis a septuaginta interpretibus nō discordat. Hec g̊ et vobis ⁊ studioso cuiq; fecisse me sciens: nō ambigo multos fore · qui vel inuidia vel supercilio malint contēnere videri p̄clara q̄ꝫ discere · et de turbulento magis riuo q̄ꝫ de purissimo fonte potare.

Explicit prologus. Incipit liber Hymnorū vel soliloquioꝝ. Psalm⁹ dauid I

Beatus vir qui non abijt in cōcilio impiorū: ⁊ in via peccatorū nō stetit: ⁊ in cathedra pestilētie nō sedit. Sed in lege dñi volūtas ei⁹: ⁊ ī lege ei⁹ meditabit̄ die ac nocte. Et erit tanq̄ꝫ lignū qđ plātatū est secus decursus aquarū: qđ fructū suū dabit in tp̄e suo. Et foliū ei⁹ nō defluet: et oīa quecūq; faciet ꝓsperabuntur. Nō sic impij nō sic: sed tanq̄ꝫ puluis quē ꝓijcit vētus a facie terre. Ideo nō resurgunt impij in iudicio: neq; peccatores in consilio iustorū. Qm̄ nouit dñs viā iustorū: et iter impiorum peribit

Psalmus dauid II

Quare fremuerūt gētes: et ꝓpl'i meditati sunt inania. Astiterūt reges terre ⁊ principes cōuenerūt in vnū: aduersus dūm et aduersus christū eius. Dirūpamus vincula eoꝝ: et ꝓijciamus a nobis iugū ip̄oruꝫ. Qui habitat in celis irridebit eos: ⁊ dñs subsannabit eos. Tunc loqnet̄ ad eos ī ira sua · ⁊ in furore suo cōturbabit eos. Ego aūt ꝯstitutus suꝫ rex ab eo sup̄ sion mōtem sanctū eius: p̄dicās preceptū eius. Dñs dixit ad me filius meus es tu: ego hodie genui te. Postula a me et dabo tibi gētes hereditatē tuā: ⁊ possessionē tuā termīos terre. Reges eos in virga ferrea ⁊ tanq̄ꝫ vas figuli cōfringes eos. Et nūc reges ītelligite: erudimini q̄ iudicatis terrā. Seruite dño in timore: ⁊ exultate ei cū tremore. Apprehēdite disciplinā: ne qñ irascat̄ dñs ⁊ pereat̄ de via iusta. Cū exarserit in breui ira ei⁹: beati oēs qui cōfidūt in eo. Psalm⁹ dauid cuꝫ fugeret a facie absalon filij sui. III

Domine quid multiplicate sūt qui tribulant me: multi insurgunt aduersum me. Multi dicunt anime mee: nō est salus ipsi in deo eius. Tu autez dñe susceptor meus es: gloria mea et exaltans caput meuꝫ. Voce mea ad dominū clamaui: ⁊ exaudiuit

me de monte sancto suo. Ego dormiui & soporat' sum: & exurrexi qz dñs suscepit me. Nõ timebo milia ppli circũdãtis me: exurge dñe saluũ me fac deus me'. Quõm tu percussisti omnes aduersantes mihi sine causa: dentes peccatoz cõtriuisti. Dñi est salus: et sup populũ tuum benedictio tua. In finem in carminibus. psalmus dauid. IIII

Cum inuocarem exaudiuit me deus iusticie mee: in tribulatione dilatasti mihi. Miserere mei et exaudi orationẽ meam. Filij hominũ usquequo graui corde: ut quid diligitis vanitatem et queritis mendacium? Et scitote quõm mirificauit dominus sanctum suum: dominus exaudiet me cũ clamauero ad eum. Irascimini et nolite peccare que dicitis in cordibus vestris: et in cubilibus vestris cõpũgimini. Sacrificate sacrificiũ iusticie & sperate in domino multi dicũt quis ostendit nobis bona. Signatũ est sup nos lumẽ vultus tui dñe dedisti leticiã in corde meo. A fructu frumẽti vini et olei sui: multiplicati sũt. In pace in idipsum: dormiã & requiescã. Quõm tu dñe singulariter in spe: cõstituisti me. In finem pro ea que hereditatem cõsequitur. psalmus dauid. V

Verba mea auribus percipe dñe: intellige clamorẽ meum. Intende voci oratõis mee: rex meus & deus meus. Quõm ad te orabo dñe: mane exaudies vocẽ meã. Mane astabo tibi & videbo: quõm nõ deus volens iniquitatez tu es. Nec habitabit iuxta te malignus nec permanebũt iusti ante oculos tuos. Odisti oẽs qui operant iniquitatẽ: perdes oẽs q loquunt' mendaciũ. Virũ sanguinũ & dolosus abominabit' dñs: ego aũt in multitudine misericordie tue. Introibo in domũ tuã: adorabo ad tẽplũ sanctũ tuum in timore tuo. Dñe deduc me in iustitia tua: ppter inimicos meos dirige in conspectu tuo viã meã. Quõm non est in ore eoz veritas: cor eoz vanũ est. Sepulcr patẽs ẽ guttur eoz: linguis suis dolose agebãt: iudica illos deus. Decidãt a cogitationibus suis: sm multitudinẽ impietatũ eorũ expelle eos: quõm irritauerunt te dñe. Et letent' omnes qui sperant in te: in eternũ exultabunt & habitabis in eis. Et gloriabunt' in te oẽs qui diligunt nomẽ tuum: quõm tu bẽdices iusto dñe vt scuto bone voluntatis tue coronasti nos. In finez in carmibus p octaua. psalmus dauid. VI

Domine ne in furore tuo arguas me: neq in ira tua corripias me. Miserere mei dñe quõm infirmus sum: sana me dñe quoniam cõturbata sunt ossa mea. Et anima mea turbata est valde: sed tu dñe usquequo. Conuertere dñe et eripe animãmeã: saluum me fac pter misericordiam tuã. Quõm nõ est in morte q memor sit tui: in inferno aũt quis confitebit' tibi? Laboraui in gemitu meo: lauabo p singulas noctes lectũ meũ: lachrymis meis stratũ meũ rigabo. Turbatus est a furore oculus meus iueteraui inter oẽs inimicos meos. Discedite a me oẽs qui operamini iniquitatem: quõm exaudiuit dñs vocẽ fletus mei. Exaudiuit dñs deprecationem meam: dominus orationẽ meam suscepit. Erubescant et cõturbentur vehementer omnes inimici mei: conuertentur et erubescant valde velociter. In finem psalmus dauid quẽ cantauit domino p verbis chusi filij gemini. VII

Domine deus meus in te speraui: saluũ me fac ex omnibus persequẽtibus me et libera me. Ne quando rapiat vt leo aiam meã: dũ non est qui redimat neq qui saluum faciat. Domine deus meus si feci istud: si est iniquitas in manibus meis. Si reddidi retribuentibus mihi mala: decidaz merito ab inimicis meis inanis. Persequat' inimicus aiaz meã et cõprehendat: et cõculcet in terra vitã meã: et gloriã meaz in puluerẽ deducat. Exurge dñe in ira tua: & exaltare in finibus inimicorum meorum. Et exurge dñe deus meus in pcepto quod mãdasti et synagoga popul circũdabit te. Et propter hanc, in altũ regredere: dñs iudicat

populos. Judica me dñe ꝑm iusticiam meā: et ꝑm innocentiā meā sup̄ me. Cōsumetur nequitia peccatoruꝫ: ⁊ diriges iustum scrutans corda et renes deꝰ. Justū adiutoriū meum a domino: qui saluos facit rectos corde Deus iudex iustꝰ fortis ⁊ patiens: nūquid irascet̄ p̄ singulos dies. Nisi cōuersi fueritis gladiū suum vibrabit: arcū suū tetēdit ⁊ parauit illū. Et in eo parauit vasa mortis: sagittas suas ardētibꝫ effecit. Ecce parturit iniustitiā concepit dolorē et peperit iniq̄tatem. Lacū aperuit ⁊ effodit eum: et incidit in foueam quam fecit. Conuertet̄ dolor eius in caput eius: ⁊ in verticē ipsius iniquitas eius descendet. Cōfitebor dño ꝑm iusticiam eius: ⁊ psallam nomini dñi altissimi. In finem p̄ torcularibus psalmus dauid. VIII

Domine dñs noster: q̄ admirabile est nomen tuū in vniuersa terra. Qm̄ eleuata ē magnificētia tua sup̄ celos. Ex ore infantiū ⁊ lactētiū p̄fecisti laudeꝫ p̄pter inimicos tuos: vt destruas inimicū ⁊ vltorē. Qm̄ videbo celos tuos op̄a digitoꝝ tuoꝝ: lunā et stellas q̄ tu fundasti. Quid est hō q̄ memor es eiꝰ: aut filiꝰ hoīs qm̄ visitas eū? Minuisti eū paulominꝰ ab angelis gloria et honore coronasti eū et constituisti eum sup̄ op̄a manuū tuarū. Oīa subiecisti sub pedibꝫ eiꝰ: oues ⁊ boues vniuersas. insup̄ ⁊ pecora campi. Volucres celi ⁊ pisces maris: q̄ p̄ambulāt semitas maris. Dñe dñs noster: q̄ admirabile ē nomē tuū in vniuersa terra. In finem pro occultis filij. psalmus dauid. IX

Confitebor tibi dñe in toto corde meo: narrabo omīa mirabilia tua. Letabor ⁊ exultabo ī te: psallā noī tuo altissime In ꝯuertēdo inimicū meū retrorsū: infirmabūt̄ ⁊ peribūt a facie tua. Qm̄ fecisti iudiciū meū ⁊ cām meā: sedisti sup̄ thronū q̄ iudicas iusticiam. Increpasti gētes ⁊ perijt impiꝰ: nomē eoꝝ delesti in eternū: ⁊ in seculū seculi. Inimici defecerūt framee in finē: ⁊ ciuitates eoꝝ destruxisti. Perijt memoria eoꝝ cū sonitu: ⁊ dñs in eternū p̄manet Parauit in iudicio thronū suū ⁊ ip̄e iudicabit orbē terre in equitate: iudicabit p̄pl'os in iusticia. Et factꝰ ē dñs refugiū paup̄i: adiutor in oportunitatibꝫ ī tribulatōe. Et sperēt in te q̄ nouerūt nomen tuū: qm̄ nō dereliquisti querētes te dñe Psallite dño q̄ habitat in sion: annūciate inter gētes studia eiꝰ. Qm̄ requirens sanguinē eoꝝ recordatꝰ est: nō ē oblitus clamorē pauperꝝ. Miserere mei dñe: vide humilitatē meam de inimicis meis. Qui exaltas me de portis mortis: vt annūciez oēs laudatōes tuas in port' filie sion. Exultabo in salutari tuo: infixe sūt gētes in īteritu quē fecerūt. In laqueo isto quē abscōderunt: comprehensus est pes eoꝝ. Cognoscet̄ dñs iudicia faciens in op̄ibꝫ manuū suaꝝ cōprehēsus ē peccator. Cōuertant̄ peccatores in infernū oēs gētes q̄ obliuiscunt̄ deū. Qm̄ nō in finē obliuio erit paup̄is: patientia pauperū nō p̄ibit in finē. Exurge dñe non cōfortet̄ hō. iudicent̄ gētes in cōspectu tuo. Cōstitue dñe legislatorē super eos vt sciāt gentes qm̄ hoīes sūt Ut q̄d dñe recessisti lōge: d'spicis in oportunitatibꝫ in tribulatione. Dū sup̄bit impius incendit̄ paup̄: comp̄hendunt̄ in consilijs quibus cogitant. Qm̄ laudat̄ peccator in desiderijs aīe sue: ⁊ iniquꝰ benedicit̄. Exacerbauit dñm peccator: ꝑm multitudinē ire sue nō queret. Nō est deus in conspectu eius: inq̄nate sunt vie illiꝰ in omī tp̄e. Auferūt̄ iudicia tua a facie eiꝰ oīm inimicoꝝ suorum dñabitur. Dixit enī in corde suo: nō mouebor a generatiōe in generationē sine malo. Cuiꝰ maledictōe os plenū est ⁊ amaritudīe ⁊ dolo: sublingua eius labor ⁊ dolor. Sedet in insidijs cū diuitibꝫ in occultis: vt interficiat innocentē. Oculi eius in pauperē respiciūt: insidiat̄ in abscōdito q̄si leo ī spelūca sua Insidiat̄ vt rapiat pauperē: rap̄e pauperē duꝫ attrahit eū. In laqueo suo humiliabit eū: inclinabit se et cadet cū dominatus fuerit pauperuꝫ Dixit enim in corde suo oblitꝰ est deus

auertit faciē suā ne videat in finē. Exurge dñe deus ⁊ exaltet manus tua: ne obliuiscaris pauperū. Propter quid irritauit impius deū: dixit enim in corde suo non requiret. Vides quoniā tu labores et dolorem consideras: vt tradas eos in manus tuas. Tibi derelictus est pauper: orphano tu eris adiutor. Contere brachium peccatoris et maligni queretur peccatum illius et nō inuenietur. Dominus regnabit in eternum et in seculū seculi: pibitis gētes de terra illi⁹. Desiderium pauperū exaudiuit dñs: pparationē cordis eor audiuit auris tua. Judicare pupillo ⁊ humili: vt nō apponat vltra magnificare se homo super terram.

In finem psalmus dauid. IX

In dño confido quō dicitis aie mee: transmigra in mōtē sicut passer. Quōm ecce peccatores intenderunt arcū: parauerūt sagittas suas in pharetra: vt sagittēt in obscuro rectos corde. Quōm que pfecisti destruxerunt: iustus aūt quid fecit? Dñs in templo sancto suo: dñs in celo sedes ei⁹. Oculi ei⁹ in pauperem respiciunt: palpebre ei⁹ interrogant filios hominū. Dñs interrogat iustum et impiu: qui aūt diligit iniquitatē odit animā suā. Pluet sup peccatores laqueos: ignis et sulphur ⁊ spiritus procellarū pars calicis eor. Quōm iustus dñs et iustitias dilexit: equitatē vidit vultus eius.

In finem psalmus dauid pro octaua. XI

Saluū me fac dñe quōm defecit sanctus: quōm diminute sunt veritates a filijs hominū. Vana locuti sunt vnusquisq ad primū suū: labia dolosa in corde ⁊ corde locuti sunt. Disperdat dñs vniuersa labia dolosa: ⁊ linguā magniloquā. Qui dixerūt: linguā nr̄a magnificabim⁹: labia nr̄a a nobis sunt: quis noster dñs est? Propter miseriā inopū ⁊ gemitū pauper: nūc exurgā dicit dñs. Ponā in salutari: fiducialiter agā in eo. Eloquia dñi eloquia casta: argentū igne examinatū: probatū terre purgatū septuplū. Tu dñe seruabis nos ⁊ custodies nos: a generatōe hac in eternū. In circuitu impij ambulant: secundm altitudinē tuā multiplicasti filios hominum.

In finē psalmus dauid. XII

Usquequo dñe obliuiscēris me in finē: usquequo auertis faciē tuam a me? Quādiu ponā consilia in aīa mea: dolorē i corde meo p diē. Usquequo exaltabit inimicus meus sup me? respice et exaudi dñe de⁹ meus. Illumia oculos meos: ne vnquā obdormiā in morte: ne quā dicat inimicus meus pualui adūsus eum. Qui tribulāt me exultabūt si motus fuero: ego autē in misericordia tua speraui. Exultabit cor meū i salutari tuo: cātabo dño q bona tribuit mihi: ⁊ psallā nomi dñi altissimi.

In finē psalmus dauid. XIII

Dixit insipiēs in corde suo: non est deus. Corrupti sūt et abominabiles facti sūt in studijs suis nō est q faciat bonū. nō est usquad vnū. Dñs de celo prospexit sup filios hoim: vt videat si ē intelligēs aut requirēs deum. Omnes declinauerūt simul inutiles facti sunt: nō est qui faciat bonū. nō ē usquad vnū. Sepulcrū patēs est guttur eorū: linguis suis dolose agebāt: venenum aspidū sub labijs eor. Quorū os maledictione et amaritudine plenū est: veloces pedes eor ad effundendū sanguinē. Cōtritio et infelicitas in vijs eor: ⁊ viā pacis nō cognouerūt: nō ē timor dei ante oculos eor. Nōne cognoscēt oēs q operant iniquitatē: q devorāt plebē meā sicē escam panis? Dñm non inuocauerūt: illic trepidauerunt timore vbi non erat timor. Quōm dñs in generatōe iusta ē: consiliū confudistis quōm dñs spes ei⁹ est. Quis dabit ex sion salutare isrl: cū auerterit dñs captiuitatē plebis sue exultabit iacob ⁊ letabit israel.

In finem psalmus dauid XIIII

Domie quis habitabit in tabernaculo tuo aut quis requiescet in mōte sancto tuo? Qui ingreditur sine macula: et operatur iusticia. Qui loquitur veritatem in corde suo: qui nō egit dolū in lingua sua. Nec fecit

proximo suo malū:et opprobriū non accepit aduersus proximos suos. Ad nihilum deductus est in ꝯspectu eius malignus:timētes aūt dñm glorificat. Qui iurat proximo suo ⁊ nō decipit:qui pecuniā suam non dedit ad vsurā:⁊ munera super innocentē non accepit. Qui facit hec:non mouebitur in eternū. ¶ Titulꝰ inscriptio ipi dauid. XV

Conserua me dñe quoniā spera ui in te:dixi dño deus meꝰ es tu qm̄ bonorū meorum non eges Sanctis qui sunt in terra eius:mirificauit oēs uolūtates meas in eis. Multiplicate sunt infirmates eorꝝ:postea accelerauerūt. Non cōgregabo cōuenticula eorū de sanguinibus:nec memor ero nominum eorum ꝑ labia mea. Dñs ps hereditatis mee et calicis mei:tu es qui restitues hereditatē meā mihi. Funes ceciderunt mihi in preclaris:etenim hereditas mea preclara est mihi. Benedicam dominum qui tribuit mihi intellectum:insuper et vsq; ad noctem increpuerunt me renes mei. Prouidebā dominū in cōspectu meo semp̄:quoniam a dextris est mihi ne cōmouear. Propt̄ hoc letatum est cor meum et exultauit lingua mea:insuper et caro mea requiescet in spe. Qm̄ nō derelinques animam meam in inferno:nec dabis sanctū tuum videre corruptionē. Notas mihi fecisti vias vite:adimplebis me leticia cū vultu tuo:delectatōes in dextera tua vsq; in finē. ¶ Oratio dauid. XVI

Exaudi dñe iusticiā meam:intende deprecationē meā. Auribꝰ pcipe orationē meā:nō in labijs dolosis. De vultu tuo iudiciū meū ꝓdeat oculi tui videāt equitatē. Probasti cor meū et visitasti nocte:igne me examinasti et nō est inuēta in me iniq̄tas. Ut nō loquat̄ os meū opa hominū:ꝓpter verba labiorū tuorū ego custodiui vias duras. Perfice gressus meos in semitis tuis:vt nō moueantur vestigia mea. Ego clamaui qm̄ exaudisti me deꝰ:inclina aurem tuā mihi et exaudi verba mea. Mirifica misericordias tuas:qui saluos facis sperātes in te. A resistentibꝰ dextere tue custodi me:vt pupillā oculi. Sub vmbra alarū tuarū ꝓtege me:a facie impiorum qui me afflixerūt. Inimici mei animā meā circūdederūt:adipē suū cōcluserūt:os eorꝝ locutū est superbiā Proijcientes me nūc circūdederūt me:oculos suos statuerūt declinare in terram. Susceperūt me sicut leo paratus ad p̄dam ⁊ sicut catulus leonis habitās in abditis. Exurge dñe ꝓueni eū et supplāta eū:eripe animā meā ab impio:framea tuam ab inimicis manꝰ tue. Dñe a paucis de terra diuide eos in vita eorū et de absc̄onditis tuis adimpletꝰ est venter eorꝝ. Saturati sunt filijs:⁊ diuiserūt reliquias suas paruulis suis. Ego autē in iustitia apparebo cōspectui tuo:satiabor cū apparuerit gloria tua. ¶ In finē puero dñi dauid qui locutus ē dño verba cāntici huius in die q̄ eripuit eū dñs de manu omniū inimicorꝝ eius:⁊ de manu saul·et dixit. XVII

Diligam te dñe fortitudo mea:
dñs firmamentū meū et refugium meū et liberator meus. Deus meꝰ adiutor meus:⁊ sperabo in eum Protector meꝰ ⁊ cornu salutis mee:et susceptor meꝰ. Laudans inuocabo dñm et ab inimicis meis saluꝰ ero. Circūdederūt me dolores mortis:⁊ torrētes iniquitatis ꝯturbauerūt me. Dolores inferi circūdederūt me:ꝓoccupauerūt me laquei mortis. In tribulatōe mea inuocaui dñm:et ad deū meū clamaui. Et exaudiuit de tēplo sancto suo vocē meā:et clamor meꝰ in ꝯspectu eius introiuit in aures eiꝰ Cōmota est ⁊ cōtremuit terra fundamēta montium conturbata sunt et cōmota sunt:qm̄ iratꝰ est eis. Ascēdit fumus in ira eiꝰ:⁊ ignis a facie eiꝰ exarsit:carbones succēsi sunt ab eo. Inclinauit celos ⁊ descēdit:⁊ caligo sub pedibus eius. Et ascēdit sup̄ cherubin ⁊ volauit:volauit sup̄ pēnas ventorꝝ. Et posuit tenebras latibulū suū in circūitu eiꝰ tabernaculū eiꝰ:tenebrosa aq̄ in nubibꝰ aer̄.

Pre fulgore in ꝯspectu eius nubes trāsie
runt: grādo et carbones ignis. Et into-
nuit de celo dñs: et altissimus dedit vo-
cez suā: grādo et carbones ignis. Et mi-
sit sagittas suas et dissipauit eos: fulgu
ra multiplicauit ⁊ ꝯturbauit eos. Et ap
paruerūt fontes aquaꝝ: et reuelata sūt
fundmēta orbis terrarū. Ab increpatio
ne tua dñe: ab inspiratione spūs ire tue
Misit de sūmo ⁊ accepit me: et assum-
psit me de aquis multis. Eripuit me de
inimicis meis fortissimis ⁊ ab his qui
oderunt me qm̄ cōfortati sunt sup̄ me.
Preuenerūt me in die afflictionis mee
et factus est dñs ꝓtector meus. Et edu
xit me in latitudinē: saluuz me fecit qm̄
voluit me. Et retribuet mihi dñs ꝟm
iusticiam meā: et ꝟm puritatē manuuz
mearū retribuet mihi. Quia custodiui
vias dñi: nec impij gessi a deo meo. Qm̄
oīa iudicia eius in conspectu meo. et iu
sticias eius non repuli a me. Et ero im
maculatus cum eo: et obseruabo me ab
iniquitate mea. Et retribuet mihi dñs
ꝟm iustitiā meā: ⁊ ꝟm puritatē manuuz
meaꝝ in ꝯspectu oculorū ei⁹. Cū sancto
scūs eris: ⁊ cū viro īnocente innocens
eris. Et cū electo electus eris: ⁊ cū ꝑuer
so ꝑuerteris. Qm̄ tu ꝓpl'm humilez sal
uum facies: et oculos sup̄borū humilia
bis. Qm̄ tu illumīas lucernā meā dñe:
deus me⁹ illumīa tenebras meas. Qm̄
in te eripiar a tēptatōe: ⁊ ī deo meo trās
grediar murū. Deus me⁹ īpolluta via
eius: eloquia dñi igne examinata. prote
ctor est oīm sperantiuz in se. Qm̄ q̄s de⁹
p̄ter dñm: aut q̄s de⁹ p̄ter deū nr̄m De⁹
qui p̄cinxit me virtute: ⁊ posuit īmacu-
latam viā meam. Qui ꝑfecit pedes me
os tanq̄z ceruorū: ⁊ sup̄ excelsa statuens
me. Qui docet manus meas ad p̄liū: et
posuisti vt arcū ereū brachia mea. Et de
disti mihi ꝓtectionē salutꝫ tue: ⁊ dextera
tua suscepit me. Et disciplina tua corre
xit me in finem. ⁊ disciplina tua ip̄a me
docebit. Dilatasti gressus meos subtus
me: et non sunt infirmata vestigia mea
Persequar inimicos meos ⁊ cōprehen
dam illos: et non conuertar donec defi
ciant. Confringaz illos nec poterunt sta
re: cadent subtus pedes meos. Et p̄cin-
xisti me virtute ad bellum: et supplātasti
insurgētes in me subtus me. Et inimi-
cos meos dedisti mihi dorsum et odien
tes me disperdidisti. Clamauerunt nec
erat qui saluos faceret ad dominuz: nec
exaudiuit eos. Et cōminuaz eos vt pul
uerem ante faciē venti: vt lutuz platea-
rum delebo eos. Eripies me de contradi
ctionibus populi: constitues me in ca-
put gentiū. Populus quē non cogno-
ui seruiuit mihi: in auditu auris obedi-
uit mihi. Filij alieni mentiti sunt mihi
filij alieni inueterati sunt: et claudica-
uerūt a semitis suis. Viuit dñs et bñdi
ctus deus meus: et exaltet̄ deus salutis
mee. Deus qui das vindictas mihi et
subdis ꝓpl'os sub me: liberator meus de
inimicis meis iracundis. Et ab insur-
gentibus in me exaltabis me: a viro ini
quo eripies me. Propterea cōfitebor ti
bi in nationib⁹ domine: et nomini tuo
psalmum dicam. Magnificans salutes
regis eius: ⁊ faciēs misericordiā christo
suo dauid: et semini eius vsq̄z in seculū.

In finē psalmus dauid. XVIII

Celi enarrant gloriā dei: ⁊ opera
manuū eius annūciant firma-
mentuz. Dies diei eructat ver-
bum: ⁊ nox nocti indicat sciam. Nō sunt
loquele neq̄z sermones: quorū nō audi-
antur voces eorum. In omnē terram
exiuit sonus eorum: et in fines orbis
terre verba eoꝝ. In sole posuit taberna-
culum suū: et ipse tanq̄z sponsus proce-
dens de thalamo suo. Exultauit vt gi-
gas ad currendā viā: a sūmo celo egres
sio eius. Et occursus eius vsq̄z ad sum-
mū eius: nec est qui se abscōdat a calore
eius. Lex dñi īmaculata conuertēs aīas
testimonium domini fidele sapientiam
prestans paruulis. Iusticie domini re-
cte letificantes corda: preceptū dñi luci
dum illuminās oculos. Timor domini
sanctus permanens in seculū seculi: iu-
dicia dñi vera iustificata in semetipsa.

Desiderabilia sup̄ aurū ⁊ lapidē p̄ciosū multū: et dulciora sup̄ mel et fauū. Etenim seruus tuus custodit ea: in custodiēdis illis retributio multa. Delicta quis intelligit: ab occultis meis mūda me: ⁊ ab alienis parce seruo tuo. Si mei nō fuerīt dn̄ati tūc īmaculatus ero: ⁊ emūdabor a delicto maximo. Et erūt vt cōplaceant eloquia oris mei: ⁊ meditatio cordis mei in ꝯspectu tuo semper. Dn̄e adiutor me⁹: ⁊ redemptor meus. ¶ In finem psalmus dauid. XIX

Exaudiat te dn̄s in die tribulationis: ꝓtegat te nomē dei iacob. Mittat tibi auxilium de sancto et de sion tueatur te. Memor sit omnis sacrificij tui. et holocaustuz tuū pingue fiat. Tribuat tibi s̄m cor tuum: et om̄e consiliuz tuū confirmet. Letabimur in salutari tuo: et in noīe dei nr̄i magnificabimur. Impleat dominus omnes petitiones tuas: nūc cognoui qm̄ saluū fecit dn̄s christum suum. Exaudiet illum de celo sancto suo: in potētatibus salus dextere eius. Hi in curribꝫ ⁊ hi in equis nos autem in nomine dei nostri inuocabimus. Ipsi obligati sunt et ceciderūt. nos autem surreximus et erecti sumus Dn̄e saluum fac regem: ⁊ exaudi nos in die qua inuocauerimus te. ¶ In finez psalmus dauid. XX

Domine in virtute tua letabit̄ rex: et sup̄ salutare tuum exultabit vehementer. Desideriū cordis eius tribuisti ei: et voluntate labioꝝ eius nō fraudasti euz. Qm̄ p̄uenisti euz in benedictionibus dulcedinis: posuisti in capite eius coronā de lapide p̄cioso. Vitam petijt a te et tribuisti ei: longitudinem dierū in seculū et in seculum seculi. Magna ē gloria ei⁹ in salutari tuo: gloriam et magnum decorē impones super eum. Qm̄ dabis eū in benedictionē in seculum seculi: letificabis euz in gaudio cuz vultu tuo. Qm̄ rex sperat in domino: et in misericordia altissimi nō cōmouebitur. Inueniat̄ manus tua omnibus inimicis tuis: dextera tua inueniat oēs qui te oderūt. Pones eos vt clibanū ignis in tp̄e vultus tui: dn̄s ī ira sua ꝯturbabit eos: ⁊ deuorabit eos ignis Fructum eorum de terra p̄des: et semē eorum a filijs hominū. Quoniam declinauerunt in te mala: cogitauerunt consilia que non potuerunt stabilire. Qm̄ pones eos dorsum: in reliquijs tuis preparabis vultū eoꝝ. Exaltare dn̄e in virtute tua: cātabimus et psallem⁹ virtutes tuas. ¶ In finē p̄s dauid pro susceptione matutina. XXI

Deus deus meus respice in me: quare me dereliquisti: lōge a salute mea verba delictorū meoꝝ. Deus meus clamabo per diē ⁊ nō exaudies: et nocte et nō ad insipiētiaz mihi Tu autem in sancto habitas: laus isrl̄. In te sperauerūt patres nostri: sperauerūt et liberasti eos. Ad te clamauerūt ⁊ salui facti sunt: in te sperauerūt ⁊ nō sūt cōfusi. Ego autē suz vermis ⁊ nō homo: opprobrium hominū et abiectio plebis Oēs videntes me deriserūt me: locuti sunt labijs ⁊ mouerūt caput. Sperauit in dn̄o eripiat eū: saluum faciat eū quoniam vult eum. Quoniam tu es qui extraxisti me de vētre: spes mea ab vberibꝫ matris mee: in te proiectus suz ex vtero De vētre matris mee deus meus es tu ne discesseris a me. Quoniā tribulatio ꝓxima ē: quoniā nō est qui adiuuet. Circūderūt me vituli multi: tauri pingues obsederunt me. Aperuerūt super me os suum. sicut leo rapiens et rugiens. Sicut aqua effusus sum: ⁊ disp̄sa sunt oīa ossa mea. Factum est cor meuz tanq̄z cera liquescēs: in medio ventris mei. Aruit tanq̄z testa virtus mea: et lingua mea adhesit faucibꝫ meis: et in puluerē mortis deduxisti me. Quoniam circundederuut me canes multi: concilium malignantium obsedit me. Foderunt man⁹ meas et pedes meos: dinumerauerunt oīa ossa mea Ip̄i vero ꝯsiderauerūt ⁊ īspexerūt me: diuiserūt sibi vestimēta mea et sup̄ vestē meā miserūt sortē. Tu autē dn̄e ne elōgaueris auxiliū tuū a me: ad

defensionē meam conspice. Erue a fra-
mea deus aīaz meā: ⁊ d̄ manu canis vni
cam meā. Salua me ex ore leonis: et a
cornibus vnicorniū humilitarē meam
Narrabo nomē tuū frib̄ meis: ī medio
ecclesie laudabo te. Qui timetis dn̄m
laudate eū: vniuersuz semē iacob glori-
ficate eū. Timeat eū om̄e semē isrl̄: qm̄
nō spreuit neqz despexit dep̄catōez paupe
ris. Nec auertit faciē suā a me: ⁊ cuz cla-
marē ad eū exaudiuit me. Apud te laus
mea in ecclesia magna: vota mea reddā
in cōspectu timentiū eū Edent paupes
et saturabunt̄: ⁊ laudabūt dn̄m qui req̄
runt eū: viuēt corda eorū in seculum se
culi. Reminiscent̄ ⁊ ꝯuertent̄ ad dn̄m:
vniuerse fines terre. Et adorabūt in cō
spectu eius vniuerse familie gentium.
Qm̄ dn̄i est regnū: et ip̄e dn̄abit̄ genti-
um. Māducauerūt et adorauerūt oēs
pingues terre: in ꝯspectu ei⁹ cadēt oēs
qui d̄scēdūt in t̄rā. Et aīa mea illi viuet
et semē meū ꝑuiet ip̄i. Annūciabit̄ dn̄o
generatio vētura: et annūciabūt celi iu
sticiā eius: ꝓpl̄o qui nascet̄ quē fecit dn̄s

¶ Psalmus dauid. XXII

Dominus regit me et nihil mi-
hi deerit: in loco pascue ibi me
collocauit. Sup̄ aquam refecti
onis educauit me: aīaz meā conuertit.
Deduxit me sup̄ semitas iustitie: ꝓpter
nomē suum. Naz ⁊ si ambulauero ī me
dio vmbre mortis nō timebo mala: qm̄
tu mecū es. Virga tua et baculus tuus
ip̄a me ꝯsolata sunt. Parasti in ꝯspectu
meo mensaz: adūsus eos q̄ tribulāt me
Impinguasti in oleo caput meū: et ca-
lix me⁹ inebriās q̄z p̄clarus est. Et mise-
ricordia tua subsequet̄ me: oīb̄ dieb̄ vi
te mee. Et vt inhabitē in domo dn̄i: in
longitudine dierū. ¶ Psalmus dauid
in prima sabbati. XXIII

Domini ē terra ⁊ plenitudo ei⁹
orbis terrarū ⁊ vniūsi q̄ habitāt
in eo. Quia ip̄e sup̄ maria fun-
dauit eū: et sup̄ flumina p̄parauit eum
Quis ascendet in montez domini: aut
quis stabit in loco sancto eius? Inno-
cens manibus et mundo corde: qui nō
accepit in vano animam suaz: nec iura-
uit in dolo proximo suo. Hic accipiet be
nedictionē a domino: et misericordiā a
deo salutari suo. Hec est generatio que
rentiū eū: querentiū faciē dei iacob. At
tollite portas principes vr̄as ⁊ eleuami
ni porte eternales: et introibit rex gl̄ie.
Quis est iste rex glorie. dn̄s fortis et po
tens: dn̄s potēs in p̄lio. Attollite portas
p̄ncipes vr̄as: ⁊ eleuamī porte eternales
et introibit rex glorie. Quis est iste rex
glorie: dn̄s virtutum ip̄e est rex glorie.

¶ In finem p̄s dauid. XXIIII

Ad te dn̄e leuaui aīam meaz: de
us meus in te cōfido non eru-
bescā. Neqz irrideant me inimi-
ci mei: etenī vniuersi qui sustinēt te nō
confundent̄. Confundātur omnes ini
qua agentes: superuacue. Vias tuas do
mīe demōstra mihi: ⁊ semitas tuas edo
ce me. Dirige me in veritate tua ⁊ doce
me: quia tu es saluator meus: et te susti
nui tota die. Reminiscere miserationū
tuarū dn̄e: et misericordiarū tuarū que
a seculo sunt Delicta iuuētutis mee et
ignorantias meas ne memineris. Se
cundū misericordiā tuam memēto mei
tu. ꝓpter bonitatē tuā dn̄e. Dulcis et re
ctus dn̄s: ꝓpter h̄ legē dabit delinquēti-
bus in via. Diriget māsuetos ī iudicio
docebit mites vias suas. Vniuerse vie
dn̄i misericordia ⁊ veritas: requirentib̄
testamentū ei⁹ ⁊ testimonia eius. Pro-
pter nomē tuū dn̄e ꝓpitiaberis peccato
meo: multū est enī. Quis est hō qui ti-
met dn̄m: legē statuit ei in via quaz ele-
git. Aīa eius in bonis demorabit̄: ⁊ semē
eius hereditabit terrā. Firmamentū est
dn̄s timentibus eum: et testamentum
ip̄ius vt manifestet̄ illis. Oculi mei sp̄
ad dn̄m: quoniaz ipse euellet de laqueo
pedes meos. Respice in me et miserere
mei: quia vnicus ⁊ pauper sum ego. Tri
bulationes cordis mei multiplicate sūt
de necessitatib̄ meis erue me. Vide hu
militatē meā et laborem meū: ⁊ dimitte
vniuersa delicta mea Respice inimicos

meos qm̄ multiplicati sunt. ⁊ odio iniq̄ oderūt me. Custodi aīam meam ⁊ erue me: nō erubescā qm̄ speraui inte. Innocētes ⁊ recti adhæserūt mihi: qꝛ sustinui te. Libera deꝰ isrl̄: ex oībꝫ tribulatōibꝫ suis. Psalmus dauid. XXV

Iudica me dn̄e qm̄ ego in innocentia mea ingressus suꝫ: et in dn̄o sperās nō infirmabor. Proba me dn̄e ⁊ tempta me. vre renes meos et cor meū. Qm̄ misericordia tua ante oculos meos est: ⁊ cōplacui in ꝟitate tua. Nō sedi cum cōcilio vanitatis: ⁊ cū iniqua gerentibꝫ nō introibo. Odiui ecclesiam malignantiū: ⁊ cū impijs nō sedebo. Lauabo inter innocētes manꝰ meas: ⁊ circūdabo altare tuū dn̄e. Ut audiam vocē laudis: et enarrē vniuersa mirabilia tua. Dn̄e dilexi decorē domꝰ tue et locū habitatōis glorie tue. Ne ꝑdas cū impijs deus aīaꝫ meā: et cū viris sanguinū vitam meā. In quorū manibus iniquitates sunt dextera eoꝝ repleta est muneribꝫ. Ego aūt ī innocētia mea ingressus sum: redime me ⁊ miserere mei Pes enī meus stetit in directo: in ecclesijs benedicam te dn̄e. In finē p̄s dauid priusq̄ liniretur. XXVI

Dominus illumīatio mea et salus mea: quē timebo? Dn̄s ꝓtector vite mee: a quo trepidabo? Dum appropiant sup̄ me nocētes: vt edant carnes meas. Qui tribulant me inimici mei: ip̄i infirmati sūt ⁊ ceciderūt. Si cōsistant aduersuꝫ me castra: nō timebit cor meū. Si exurgat aduersum me preliū: in hoc ego sperabo. Unaꝫ petij a dn̄o hāc requirā: vt inhabitez in domo dn̄i oībꝫ diebꝫ vite mee. Ut videam voluntatē dn̄i: ⁊ visitē templū eius Qm̄ abscōdit me in tabernaculo suo in die maloꝝ: ꝓtexit me in abscōdito tabernaculi sui. In petra exaltauit me: ⁊ nūc exaltauit caput meū super inimicos meos. Circūiui ⁊ īmolaui in tabernaculo eius hostiā vociferatōis cantabo et psalmū dicā dn̄o Exaudi dn̄e vocē meā qua clamaui ad te: miserere mei ⁊ exaudi me Tibi dixit cor meuꝫ exquisiuit te facies mea: faciē tuam dn̄e requirā. Ne auertas faciē tuam a me: ne declines in ira a seruo tuo. Adiutor meꝰ es tu ne derelinquas me: neq̄ despicias me deꝰ salutarꝫ meus. Qm̄ pater meꝰ ⁊ mater mea d̄re liquerūt me: dn̄s aūt assumpsit me. Legē pone mihi dn̄e in via tua ⁊ dirige me in semita recta ꝓpter īimicos meos. Ne tradideris me in aīas tribulantiuꝫ me: qm̄ insurrexerūt in me testes iniq̄: ⁊ mētita ē iniq̄tas sibi. Credo videre bona domini ī terra viuētiū. Expecta dn̄m viriliter age: et confortet̄ cor tuū et sustine dn̄m. Psalmꝰ ip̄i dauid. XXVII

Ad te dn̄e clamabo deus meꝰ ne sileas a me: ne qn̄ taceas a me: ⁊ assimilabor descēdētibꝫ in lacuꝫ. Exaudi dn̄e vocem orationis mee dum oro ad te: dum extollo manus meas ad templum sanctū tuuꝫ. Ne simul tradas me cum peccatoribus. et cum operantibus iniquitatem ne perdas me. Qui loquunt̄ pacē cum proximo suo: mala aūt in cordibꝫ eorū. Da illis ꝟm opa eorū: ⁊ ꝟm nequitiā adinuētionū ip̄oꝝ. Scd̄m opa manuū eoꝝ tribue illis: redde retributionem eorū ip̄is. Quoniā nō intellexerunt opa domini et in opera manuū eius: destrues illos et nō edificabis eos Benedictus dn̄s qm̄ exaudiuit vocem deprecationis mee. Dn̄s adiutor meus et protector meus: ⁊ in ip̄o sperauit cor meum et adiutus sum. Et refloruit caro mea: et ex voluntate mea cōfitebor ei Dn̄s fortitudo plebis sue: et protector saluationū christi sui est. Saluū fac populū tuū dn̄e et benedic hereditati tue: et rege eos et extolle illos vsq̄ in eternum. Psalmus dauid in cōsummatione tabernaculi. XXVIII

Afferte dn̄o filij dei: afferte dn̄o filios arietū. Afferte domīo gloriam et honorem: afferte domino gloriam nomini eius: adorate dn̄m in atrio sancto eius. Vox domini super aq̄s: deus maiestatꝫ intonuit. dn̄s super

aquas multas. Vox dñi in virtute: vox
dñi in magnificentia. Vox dñi cõfringẽ
tis cedros: & cõfringet dñs cedros libani
Et cõminuet eas tãq̃ vitulũ libani: et
dilectus quẽadmodũ filius vnicornis.
Vox dñi intercidẽtis flãmaꝫ ignis: vox
dñi cõcutiẽtis desertũ: & cõmouebit do/
minus desertũ cades. Vox dñi prepara
tis ceruos et reuelabit cõdensa: & in tẽ/
plo ei⁹ oẽs dicẽt gloriã. Dñs diluuiũ in
habitare facit: & sedebit dñs rex in eter/
nũ. Dñs virtutẽ pp̃lo suo dabit: dñs be
nedicet pp̃lo suo in pace. Psalm⁹ cãtici
in dedicatõe dom⁹ dauid. LXXIX

Exaltabo te dñe quoniã suscepi/
sti me: nec delectasti inimicos me
os sp̃ me. Dñe deus me⁹ clama
ui ad te: et sanasti me. Dñe eduxisti ab
inferno aiam meã: saluasti me a descen
dentibus i lacũ. Psallite dño sancti ei⁹:
et cõfitemini memorie sanctitatis eius
Quĩ ira in indignatione eius: & vita in
voluntate eius. Ad vesperuꝫ demorabit
fletus: et ad matutinũ leticia. Ego aũt
dixi in abundantia mea: nõ mouebor in
eternũ. Dñe in volũtate tua: p̃stitisti de
cori meo virtutem. Auertisti faciem tu
am a me: et factus suꝫ conturbatus. Ad te
dñe clamabo: & ad deuꝫ meuꝫ deprecabor
Que vtilitas in sanguine meo: dum de
scẽdo in corruptionẽ? Nũquid confite/
bitur tibi puluis: aut annũciabit verita
tem tuaꝫ? Audiuit dñs et misertus est
mei: dñs factus est adiutor meus. Con
uertisti planctum meum in gaudiũ mi
hi: conscidisti saccum meum et circun/
dedisti me leticia. Vt cantet tibi gloria
mea & non compungar: dñe deus meus
in eternũ confitebor tibi. In finẽ
ps̃ dauid pro extasi. LXXX

In te dñe speraui non confun/
dar in eternũ: in iustitia tua libe
ra me. Inclina ad me aurẽ tuã
accelera vt eruas me. Esto mihi in deũ
protectorẽ et in domũ refugij: vt saluuꝫ
me facias. Quĩ fortitudo mea & refugi/
um meũ es tu: & p̃pter nomen tuũ dedu
ces me & enutries me. Educes me de la
queo l̃ quẽ abscõderũt mihi: quĩ tu es
protector me⁹. In man⁹ tuas cõmendo
spĩm meũ: redemisti me dñe deus veritа
tis. Odisti obseruãtes vanitates super
uacue. Ego aũt in dño speraui: exultabo
& letabor in misericordia tua. Quĩ respe
xisti humilitatẽ meã: saluasti i de necessi/
tatibus aiaꝫ meã. Nec conclusisti me in
manibꝫ inimici mei: statuisti in loco spa
cioso pedes meos. Miserere mei domie
quĩ tribulor: cõturbatus est in ira ocul⁹
meus: aia mea et venter meus. Quĩ de
fecit in dolore vita mea: et ãni mei in ge
mitibus Infirmata est in paup̃tate vir
tus mea: et ossa mea conturbata sunt.
Sup̃ oẽs inimicos meos fact⁹ sum op
probriuꝫ vicinis meis valde: & timor no
tis meis. Qui videbãt me foras fugerũt
a me: et obliuioni datus sum tãq̃ mortu
us a corde. Fact⁹ sum tanq̃ vas p̃ditum
quĩ audiui vituperatões multorũ cõmorã
tiũ in circũitu. In eo dum cõuenirẽt si
mul aduersum me: accipere aiaꝫ meã cõsili
ati sunt. Ego aũt in te speraui dñe: dixi
deus meus es tu: in manibꝫ tuis sortes
mee. Eripe me de manu inimicorũ meorũ
et a p̃sequẽtibꝫ me. Illustra faciẽ tuã su
per seruũ tuũ: saluũ me fac in misericor
dia tua: dñe nõ confundar quĩ inuocaui te.
Erubescãt impij & deducant̃ i infernum
muta fiãt labia dolosa. Que loquũt̃ ad
uersus iustũ iniq̃tatẽ: in superbia & in ab/
usione. Quã magna multitudo dulce/
dinis tue dñe: quã abscondisti timẽtibꝫ
te. Perfeciste eis q̃ sperãt in te: in cõspe/
ctu filiorũ hoim. Abscõdes eos in abscõ/
dito faciei tue: a cõturbatione hominũ.
Protteges eos in tabernaculo tuo a cõ/
tradictõe linguarũ. Bñdictus dñs: quĩ
mirificauit misericordiã suã mihi i ciui/
tate munita. Ego aũt dixi i excessu mẽ/
tis mee: proiect⁹ sum a facie oculorũ tuorũ.
Ideo exaudisti vocẽ oratõis mee: dũ cla
marẽ ad te. Diligite dñm oẽs sancti ei⁹
quĩ veritatẽ requirit dñs: et retribuet ab/
undanter facientibus superbiam. Viri
liter agite et confortetur cor vr̃m: oẽs
qui speratis in dño. Intellect⁹ dauid

XXXI

Beati quorum remisse sunt iniquitates: et quorum tecta sunt peccata. Beatus vir cui non imputauit dñs peccatū: nec ē in spū eius dolus. Qm̄ tacui inueterauerūt ossa mea dū clamarez tota die. Qm̄ die ac nocte grauata est sup me manus tua: cōuersus sum in erūna mea dū cōfigit spina. Delictū meū cognitū tibi feci: et iniustitiaz meā nō abscōdi. Dixi cōfitebor aduersū me iniustitiā meā dño: et tu remisisti impietatē peccati mei. Pro hac orabit ad te oīs scūs: in tpe oportuno. Verūtñ in diluuio aquarū multarū: ad eum nō approximabūt. Tu es refugiū meum a tribulatōe q̄ circūdedit me. exultatio mea erue me a circūdantibus me. Intellectuz tibi dabo et instruā te: in via hac q̄ gradieris firmabo sup te oculos meos. Nolite fieri sicut equus et mulus: quibus nō ē intellectus. In chamo et freno maxillas eorū ꝯstringe: q̄ nō approximāt ad te. Multa flagella peccatoris: sperātē aūt in dño misericordia circūdabit. Letamini in dño et exultate iusti: et gloriamini oēs recti corde. In finē ps dauid.

XXXII

Exultate iusti in dño: rectos decet collaudatio. Cōfitemini domino in cithara: in psalterio decem chordarū psallite illi. Cantate ei cāticū nouū: bñ psallite ei in vociferatōe. Quia rectū est verbū dñi. et oīa opa eius in fide. Diligit misericordiā et iudiciuz: misericordia dñi plena est terra. Verbo dñi celi firmati sunt: et spū oris eius oīs virtus eorum. Cōgregās sicut in vtre aq̄s maris: ponēs in thesauris abyssos. Timeat dñm oīs tra: ab eo aūt cōmoueāt oēs inhabitātes orbē. Qm̄ ipe dixit et facta sunt: ipe mādauit et creata sunt. Dñs dissipat cōsilia gentiū: reprobat aūt cogitatōes ppl'orum: et reprobat cōsilia principū. Consiliū aūt dñi in eternū manet cogitationes cordis eius in generatōez et generatōez. Beata gens cuius est dominus deus eius. ppl's quez elegit in hereditatē sibi. De celo respexit dñs: vidit oēs filios hoīm. De pparato habitaculo suo: respexit sup oēs qui habitant terram. Qui finxit singillatim corda eorū: qui intelligit oīa opa eorum. Nō saluat rex p multā virtutem: et gigas nō saluabit in multitudine vtutis sue. Fallax equus ad salutē: in abundantia autez virtutis sue non saluabitur. Ecce oculi dñi sup metuentes eum: et in eis qui sperāt sup misericordia eius. Ut eruat a morte animas eorum: et alat eos in fame. Anima nostra sustinet dominū: qm̄ adiutor et protector noster est. Quia in eo letabit cornu nr̄m: et in noīe scō eius sperauimus. Fiat misericordia tua dñe sup nos: quēadmodū sperauimus in te. Psalmus dauid cū mutauit vultū suū corā abimelech. et dimisit eū et abijt.

XXXIII

Benedicā dñm in omī tpe: semper laus eius in ore meo. In dño laudabitur aīa mea: audiāt māsueti et letent. Magnificate dñm mecū et exaltemus nomē eius in idip̄m. Exquisiui dñm et exaudiuit me: et ex oībus tribulatōibus meis eripuit me. Accedite ad eū et illumīamini: et facies vr̄e nō ꝯfundent. Iste paup clamauit et dñs exaudiuit eū: et de omibus tribulationibus eius saluauit eum. Immittet angelus dñi in circūitu timentiū eū: et eripiet eos. Gustate et videte qm̄ suauis est dñs: btūs vir qui sperat in eo. Timete dñm oīs scī eius: qm̄ nō est inopia timētibus eum. Diuites eguerūt et esurierūt: inquirētes autem dominuz non minuent omni bono. Venite filij audite me: timorē domini docebo vos. Quis est homo qui vult vitam: diligit dies videre bonos? Prohibe linguā tuā a malo: et labia tua ne loquant dolū. Diuerte a malo et fac bonū: inquire pacē et psequere eā. Oculi dñi sup iustos: et aures eius in pces eorū. Vultus autē dñi super facientes mala: vt pdat de terra memoriam eorū. Clamauerunt iusti et dominus exaudiuit eos: et ex omnibus tribulatōibus eorum liberauit eos. Iuxta ē dominus his qui tribulato sunt corde: et humiles spiritu saluabit. Multe tribulationes iustoruz

et de oībꝫ his liberabit eos dñs. Custo-
dit dñs oīa ossa eoꝝ: vnū ex his nō cōte
ret̄. Mors peccatoꝝ pessima: et q̄ oderūt
iustū delinquēt. Redimet dñs aīas ſuo
rū suoꝝ: et nō delinquēt oēs q̄ sperāt in
eo. In finē ps ipi dauid. XXXIIII

Iudica dñe nocentes me: expu-
gna impugnātes me. Apprehē
de arma et scutū: ⁊ exurge in ad
iutoriū mihi. Effunde frameā ⁊ ꝯclude
aduersus eos qui ꝑsequunt̄ me: dic aīe
mee: salus tua ego sum. Cōfundant̄ et
reuereant̄: querētes aīaꝫ meā. Auertan
tur retrorsuꝫ ⁊ cōfundant̄: cogitātes mi
hi mala. Fiant tanq̄ꝫ puluis ante faciez
venti: et angelus dñi coartās eos. Fiāt
vie illorū tenebre et lubricū: ⁊ angelus
dñi ꝑsequēs eos. Qm̄ gratis abscōdert̄
mihi interitū laquei sui: suꝑuacue exꝓ-
brauerūt aīaꝫ meā. Veniat illi laqueus
quē ignorat: et captio quā abscōdit app̄
hendat eū: et in laqueū cadat in idip̄m.
Anima aūt mea exultabit in dño: ⁊ dele
ctabit̄ suꝑ salutari suo. Oīa ossa mea di
cent: dñe q̄s similis tibi? Eripiēs inopē
de manu fortiorū eius: egenū et paupe-
rem a diripiētibꝫ eū. Surgentes testes
iniqui: q̄ ignorabā interrogabāt me. Re
tribuebāt mihi mala ꝓ bonis: sterilitatē
aīe mee. Ego aūt cum mihi molesti es-
sent: induebar cilitio. Humiliabā ī ieiu
nio aīaꝫ meā: et oratio mea in sinu meo
cōuertet̄. Quasi ꝓximū et q̄si frēm nr̄m
sic cōplacebā. q̄si lugēs et cōtristatus sic
humiliabar. Et aduersum me letati sūt
et cōuenerūt: ꝯgregata sunt suꝑ me fla
gella et ignoraui. Dissipati sunt nec cō-
puncti: temptauerūt me subsannauert̄
me subsannatōe: frēduerūt suꝑ me dē-
tibus suis. Dñe qn̄ respicies: restitue
aīam meā a malignitate eoꝝ a leonibus
vnicā meā. Cōfitebor tibi ī ecclesia ma-
gna: in ꝓplo graui laudabo te. Nō super-
gaudeāt mihi q̄ aduersant̄ mihi inique
qui oderūt me gratis ⁊ ānuunt oculis.
Qm̄ mihi quidē pacifice loquebant̄: et
in iracūdia terre loquētes dolos cogita
bāt Et dilatauert̄ suꝑ me os suū: dixert̄
euge euge videt̄ oculi nr̄i. Vidisti dñe
ne sileas: dñe ne discedas a me. Exurge
et intēde iudicio meo deus me⁹: et dñs
meus in causaꝫ meā. Iudica me ſm iu-
stitiā tuā dñe deus me⁹: ⁊ nō suꝑgaude
ant mihi. Nō dicant in cordibꝫ suis eu-
ge euge aīe nr̄e: nec dicāt deuorabimus
eū. Erubescant ⁊ reuereant̄ simul: q̄ gra
tulant̄ malis meis. Induant̄ confusio
ne et reuerentia: qui maligna loquunt̄
super me. Exultēt et letentur qui volūt
iustitiam meam: et dicant semper ma-
nificetur dñs qui volunt pacē serui ei⁹
Et lingua mea meditabitur iustitiam
tuam: tota die laudem tuam. In finez
seruo dñi dauid. XXXV

Dixit iniust⁹ vt delinq̄t in semet
ipo: non est timor dei añ oculos
eius. Qm̄ dolose egit in cōspe-
ctu eius: vt īueniat̄ iniq̄tas ei⁹ ad odiū
Verba oris eius iniquitas et dolus: no
luit intelligere vt bñ ageret. Iniquita-
tē meditat⁹ ē in cubili suo: astitit oī vie
nō bone: malitiā aūt nō odiuit. Dñe in
celo misericordia tua: et ꝟitas tua vsq̄ꝫ
ad nubes. Iustitia tua sicut mōtes dei:
iudicia tua abyssus multa. Hoīes et iu-
mēta saluab̄ dñe: quēadmodū multipli
casti misericordiā tuā de⁹ Filij aūt homi
nū: in tegmīe alaꝝ tuaꝝ sperabunt. Ine
briabunt̄ ab vbertate dom⁹ tue: ⁊ torren
te voluptat̄ tue potabis eos. Qm̄ apd̄
te ē fons vite. ⁊ in lumīe tuo videbim⁹
lumē. Pretēde misericordiā tuā sitiēti
bus te: ⁊ iustitiā tuā his q̄ recto sūt cor-
de: Nō veniat mihi pes suꝑbie: ⁊ manus
pctōris nō moueat me. Ibi ceciderūt q̄
opant̄ iniq̄tatē: expulsi sūt nec potuerūt
stare. Psalmus ipi dauid. XXXVI

Noli emulari in malignātibꝫ: ne
q̄ꝫ ꝯelauer̄ faciētes iniq̄tatem.
Qm̄ tāq̄ꝫ fenū velocit̄ arescēt: ⁊
quēadmodū olera herbaꝝ cito decident.
Spera in dño ⁊ fac bonitatē: ⁊ inhabita
terrā ⁊ pascer̄ in diuitijs ei⁹ Delectare
in dño. ⁊ dabit tibi petitiōes cordis tui.
Reuela dño viā tuā ⁊ spera in eo: et ipe
faciet. Et educēt quasi lumen iustitiam

tuam: ⁊ iudiciū tuū tanq̄ meridiez: sub
ditus esto dño ⁊ ora eum. Noli emula-
ri in eo qui ꝓsperat̄ in via sua: in hoīe fa
ciente iniusticias. Desine ab ira ⁊ dere-
linque furorē: noli emulari vt maligne
ris. Qm̄ qui malignant̄ exterminabun
tur: sustinētes aūt dñm ipi hereditabūt
terrā. Et adhuc pusillū ⁊ nō erit pecca-
tor: ⁊ queres locū eius ⁊ non inuenies
Mansueti aūt hereditabūt terrā: ⁊ dele-
ctabunt̄ in multitudīe pacis. Obserua
bit pctōr iustū: ⁊ stridebit super eū denti
bus suis. Dñs aūt irridebit eum: quo-
niam ꝓspicit q̄ veniet dies eius. Gladi
um euaginauerūt pctōres: intenderūt
arcū suū. Ut decipiant pauꝑem ⁊ inopē
vt trucident rectos corde. Gladius eo-
rū intret in corda ipoꝝ: ⁊ arcus eoꝝ con
fringat̄. Melius est modicū iusto: super
diuitias pctōꝝ mltas. Qm̄ brachia pec
catoꝝ cōterent̄: cōfirmat aūt iustos dñs
Nouit dñs dies immaculatoruz: ⁊ here
ditas eoꝝ in eternū erit. Nō ꝯfundent̄
in tpe malo: ⁊ in diebꝫ famis saturabūt̄
q̄r pctōres ꝑibūt. Inimici vo dñi mox
vt honorificati fuerint ⁊ exaltati: deficiē-
tes quēadmodū fum⁹ deficiēt. Mutua-
bit̄ pctōr ⁊ nō soluet: iustus aūt misere-
tur ⁊ tribuet. Quia bñdicētes ei heredi
tabūt terrā: maledicētes aūt ei disꝑibūt
Apud dñm gressus hoīs diriget̄: ⁊ viaz
eius volet. Cū ceciderit nō collidet̄: q̄r
dñs supponit manū suā. Junior fui et-
enī senui: ⁊ nō vidi iustū derelictuz: nec
semen ei⁹ querēs panē. Tota die mise-
retur ⁊ cōmodat: ⁊ semē illius in benedi
ctione erit. Declina a malo ⁊ fac bonuz:
⁊ inhabita ī seculuz seculi. Quia dñs a-
mat iudiciū: ⁊ nō derelinquet scōs suos
in eternū conseruabunt̄. Iniusti puni-
entur: ⁊ semē impioꝝ ꝑibit. Justi autez
hereditabūt terrā: et inhabitabūt in se-
culum seculi sup eā. Os iusti meditabi
tur sapientiā: ⁊ lingua ei⁹ loquet̄ iudici
um. Lex dei ei⁹ in corde ipius: ⁊ nō sup-
plantabunt̄ gressus ei⁹. Considerat pec
cator iustum: ⁊ q̄rit mortificare eū. Do-
minus autē nō derelinquet eū in mani
bus eius: nec dānabit eū cuz iudicabit̄
illi. Expecta dñm ⁊ custodi viā eius: ⁊ ex
altabit te vt hereditate capias terrā: cū
perierint pctōres videbis. Vidi impiuz
superexaltatum: ⁊ eleuatum sicut cedros
libani. Et transiui ⁊ ecce nō erat ⁊ que
siui eum: ⁊ nō est inuētus loc⁹ eius. Cu
stodi innocētiam ⁊ vide equitatez: quo-
niam sunt reliquie homini pacifico. In
iusti aūt disꝑibunt: sil' reliquie impiorū
interibūt. Salus aūt iustoꝝ a dño: ⁊ ꝓ
tector eoꝝ in tpe tribulatiōis. Et adiu-
uabit eos dñs ⁊ liberabit eos: ⁊ eruet e-
os a pctōribꝫ: ⁊ saluabit eos q̄r speraue-
runt in eo. Psalmus dauid in reme
moratione sabbati. XXXVII

Domine ne in furore tuo argu-
as me: neq̄ in ira tua corripias
me. Qm̄ sagitte tue infixe sunt
mihi: ⁊ ꝯfirmasti sup me manū tuā. Nō
est sanitas ī carne mea a facie ire tue: nō
est pax ossibꝫ meis a facie pctōꝝ meoruz
Quoniā iniq̄tates mee supgresse sunt
caput meū: ⁊ sicut onus graue grauate
sunt sup me. Putruerūt ⁊ corrupte sūt
cicatrices mee: a facie insipientie mee.
Miser factus sum ⁊ curuatus sum vsq̄
in finē: tota die cōtristatus ingrediebar
Quoniā lumbi mei impleti sunt illusi-
onibus: ⁊ non est sanitas in carne mea.
Afflictus sum et hūiliatus sum nimis:
rugiebaz a gemitu cordis mei. Dñe an-
te te om̄e desideriū meū: ⁊ gemit⁹ meus
a te nō est absconditꝰ. Cor meū contur-
batū est: dereliquit me virtus mea: ⁊ lu
mep oculoꝝ meorū ⁊ ipm nō est mecuz.
Amici mei ⁊ ꝓximi mei: adūsum me ap-
propinq̄uerunt ⁊ steterūt. Et qui iuxta
me erant delonge steterunt: ⁊ vim facie
bant qui q̄rebant aniam meā. Et q̄ inq̄
rebant mala mihi locuti sunt vanitates
⁊ dolos tota die meditabant̄. Ego autē
tanq̄ surdus nō audiebam: ⁊ sicut mu-
tus nō aꝑiens os suū. Et fact⁹ suz sicut
homo non audiens: ⁊ nō habens in ore
suo redargutiōes. Qm̄ in te dñe spera-
ui: tu exaudies me dñe deus me⁹. Quia
dixi ne qñ supergaudeant mihi inimici

mei:⁊ dum cõmouent̃ pedes mei super me magna locuti sunt. Qm̃ ego in flagella parat⁹ sum:⁊ dolor me⁹ in ꝯspectu meo semp. Qm̃ iniquitatẽ meã annũciabo:⁊ cogitabo ꝓ peccato meo. Inimici aũt mei viuũt ⁊ ꝯfirmati sunt sup̃ me: ⁊ mlt̃iplicati sunt q̃ oderũt me inique. Qui tetribuũt mala pro bonis detrahebant mihi:qm̃ seq̃bar bonitatẽ. Non derelinquas me dñe de⁹ me⁹: ne discesseris a me. Intende in adiutoriũ meum dñe deus salutis mee.

In finem pro ydithum canticũ dauid. PSALMVS XXXVIII

Dixi custodiam vias meas: vt nõ delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam:cũ consisteret pctor aduersum me. Obmutui ⁊ hũiliatus sum ⁊ silui a bonis: et dolor meus renouat⁹ est. Concaluit cor meum intra me:⁊ in meditatione mea exardescet ignis. Locut⁹ sum in lingua mea:notũ fac mihi dñe finẽ meũ. Et numerus dierum meorum qs est :vt sciam q̃d desit mihi Ecce mensurabiles posuisti dies meos ⁊ substantia mea tanq̃m nihilũ añ te. Verũtamen vniuersa vanitas:omis hõ viuens. Veruntñ in imagine ptransit hõ.sed ⁊ frustra ꝯturbat̃. Thesauriçat ⁊ ignorat cui congregabit ea. Et nunc que ẽ expectatio mea.nõne dñs:⁊ substantia mea apud te est. Ab omibus iniq̃tatibꝰ meis erue me:opprobriũ insipienti dedisti me Obmutui ⁊ nõ aperui os meum:q̃m tu fecisti.amoue a me plagas tuas. A fortitudine man⁹ tue ego defeci in increpationibꝰ:ꝓpter iniq̃tates corripuisti hoiem Et tabescere fecisti sicut araneã aiam ei⁹ verũtamẽ vane ꝯturbat̃ omis homo. Exaudi oraõem meã dñe ⁊ deprecationẽ meã auribꝰ ꝑcipe lachrymas meas. Ne sileas q̃m aduena ego sum apud te: ⁊ pegrin⁹ sicut oes pres mei. Remitte mihi vt refrigerer.priusq̃ abeã :⁊ amplꝰ nõ ero.

In finẽ psalmus dauid PSALMVS XXXIX

Expectans expectaui dñm :⁊ intẽdit mihi. Et exaudiuit preces meas:⁊ eduxit me de lacu miserie. ⁊ de luto fecis. Et statuit sup̃a petrã pedes meos: et direxit gressus meos. Et immisit in os meum canticũ nouũ:carmen deo nostro. Videbũt multi ⁊ timebũt ⁊ sperabunt in dño. Beatus vir cuius est nomẽ dñi spes eius:⁊ nõ respexit in vanitates ⁊ insanias falsas. Multa fecisti tu dñe deus meus mirabilia tua et cogitatiõibus tuis nõ est qui similis sit tibi. Annũciaui ⁊ locutus sum:mlt̃iplicati sunt sup̃ numerũ. Sacrificiũ ⁊ oblationem noluisti:aures aũt pfecisti mihi. Holocaustũ ⁊ ꝓ peccato nõ postulasti:tũc dixi ecce veio. In capite libri scriptum ẽ de me vt facerem voluntatm tuã deus meus volui ⁊ legẽ tuam in medio cordis mei. Annũciaui iustitiã tuã i ecclesia magna:ecce labia mea non phibebo dñe tu scisti. Justitiã tuã nõ abscondi in corde meo:veritatẽ tuaꝫ ⁊ salutare tuũ dixi. Nõ abscondi misericordiã tuã ⁊ veritatẽ tuã:a cõcilio multo. Tu autẽ dñe ne longe facias miserationes tuas a me:misericordia ⁊ veritas tua semp̃ susceperũt me. Qm̃ circũdederũt me mala quor nõ est numerus:cõprehenderũt me iniquitates mee:⁊ nõ potui vt viderem. Multiplicate sunt sup̃ capillos capitis mei:⁊ cor meũ dereliquit me. Cõplaceat tibi dñe vt eruas me:dñe ad adiuuandũ me respice. Cõfundant̃ ⁊ reuereantur simul:qui querũt aiam meam vt auferant eam. Auertãtur retrorsum ⁊ reuereant̃:qui volunt mihi mala. Ferant confestim cõfusionẽ suã: qui dicũt mihi euge euge. Exultent ⁊ letent̃ sup̃ te oms querẽtes te:⁊ dicant semp̃ magnificetur dñs qui diligũt salutare tuũ Ego autẽ mẽdicus sum ⁊ paup:dñs sollicitus est mei. Adiutor meus ⁊ protector meus tu es:deus me⁹ ne tardaueris

In finem psalmus dauid. PSALMVS XL.

Beatus qui intelligit super egenum ⁊ paupem:in die mala liberabit eum dñs. Dñs cõseruet eũ ⁊ viuificet eũ:⁊ beatũ faciet eũ in terra:⁊ nõ tradat eum in animaꝫ inimicorꝝ eius. Dñs opem ferat illi super lectum

voloris eius:vniūsum stratuz eius ver/
sasti in infirmitate eiꝰ. Ego diri dñe mi
serere mei:sana aiam meā qꝛ peccaui ti/
bi. Inimici mei dixerūt mala mihi: qñ
morietꝰ t pibit nomē eius? Et si ingre/
diebaꝫ vt videret vana loqbaꝫ coꝛ eius
cōgregauit iniquitatē sibi. Egrediebaꝫ
foras. t loqbaꝫ in idipm. Aduersum me
susurrabant oēs inimici mei: aduersuz
me cogitabant mala mihi. Uerbuz ini/
quū ꝯstituerūt aduersuz me: nūqd qui
dꝛmit non adiciat vt resurgat? Etenī
homo pacis mee in quo speraui: qui ede/
bat panes meos magnificauit sup me
supplantationem. Tu aūt dñe miserere
mei: t resuscita me t retribuam eis. In
hoc cognoui quoniā voluisti me: qm̄ nō
gaudebit inimicꝰ meus sup me. Me au
tē ꝓpter innocentiā suscepisti: t ꝯfirma/
sti me in ꝯspectu tuo in eternū. Benedi
ctus dñs deꝰ israel a seculo in seculū: fi/
at fiat.

In finē intellectus filijs chꝛ/
re. psalmus dauid. XLI

Quemadmoduz desiderat ceruꝰ
ad fontes aquarū: ita desiderat
aīa mea ad te deꝰ? Sitiuit anīa
mea ad deū fontē viuū: qñ veniā t appa/
rebo ante faciē dei? Fuerūt mihi lacrymē
me mee panes die ac nocte: dū dicit mi
hi quotidie vbi est deꝰ tuus. Hec recoꝛ/
datus sum t effudi in me aiam meā: qꝛ
niā transibo in locū tabernaculi āmira/
bilis vsqꝫ ad domū dei. In voce exultati
onis t confessionis: sonus epulātis. Qua
re tristis es aīa mea: t quare cōturbas
me. Spera in deo qm̄ adhuc confitebꝛ il/
li: salutare vultus mei t deꝰ meꝰ. Ad me
ipm aīa mea ꝯturbata est: ꝓpterea mēoꝛ
ero tui de terra iordanis t hermonym a
monte modico. Abyssus abyssum inuo
cat: in voce cataractaꝝ tuarū. Oīa excel/
sa tua t fluctus tui: sup me transierunt
In die mandauit dñs misericordiaz su
am: t nocte canticū eiꝰ. Apud me oꝛatio
deo vite mee: dicam deo susceptor meꝰ
es. Quare oblitꝰ es mei: t q̄re contrista
tus in cedo dū affligit me inimicꝰ? Dū
cōfringunt ossa mea: exprobꝛauerūt mi
hi qui tribulāt me inimici mei. Dū di/
cunt mihi p singulos dies vbi est deus
tuus: quare tristis es anīa mea t quare
ꝯturbas me. Spera i deo qm̄ adhuc cō
fitebꝛ illi: salutare vultus mei t deꝰ meꝰ.

In finem psalmus dauid. XLII

Dica me deus t discerne cau/
sam meā de gente non sancta: ab
homīe iniquo t doloso erue me
Quia tu es deus fortitudo mea: quare
me repulisti et quare tristis incedo duz
affligit me inimicus? Emitte lucem tuā
t veritatem tuā: ipa me deduxerūt et ad
duxerunt in montē sanctuz tuū t in ta/
bernacula tua. Et introibo ad altare dei
ad deū qui letificat iuuentutem meā. Cō
fitebꝛ tibi in cithara deus deꝰ meus: q̄/
re tristis es anīa mea t quare cōturbas
me? Spera in deo quoniā adhuc confi/
tebꝛ illi: salutare vultus mei t deꝰ meꝰ

In finem pꝛo filijs chꝛe intellectus
psalmus dauid. XLIII

Deus auribꝰ nostris audiuimus
patres nostri annūciauerūt no
bis. Opus qd̄ operatus es i die/
bus eoꝝ: t in diebꝰ antiquis. Manus
tua gentes disperdidit t plantasti eos:
afflixisti populos t erpulisti eos. Nec. n.
in gladio suo possederūt terrā: t brachi/
um eoꝝ nō saluauit eos. Sed dextera
tua t brachiū tuū t illuminatio vultus
tui: quoniā cōplacuisti in eis. Tu es ipe
rer meus t deus meus: qui mandas sa/
lutes iacob. In te inimicos nꝛos ventī
labimus cornu et in noīe tuo spernem?
insurgentes in nobis Nō enim in arcu
meo sperabꝰ: t gladius meus non salua
bit me. Saluasti enī nos de affligenti/
bus nos t odientes nos confudisti. In
deo laudabimur tota die: et in noīe tuo
confitebimur in seculū. Nunc autez re/
pulisti t cōfudisti nos. t nō egredieris i
virtutibꝰ nostris. Auertisti nos retroꝛ/
sum post inimicos nꝛos. t qui oderunt
nos diripiebant sibi. Dedisti nos tanq̄
oues escarū: t in gentibꝰ dispersisti nos
Uendidisti populū tuū sine precio. t nō
fuit multitudo in cōmutationibꝰ eoꝝ

Posuisti nos opprobrium vicinis nr̄is
subsannationē ⁊ derisuz his qui sunt in
circūitu nr̄o. Posuisti nos in similitu⁹
dinē gentiby: cōmotionē capitis i pplis
Tota die verecundia mea ꝓtra me est: ⁊
cōfusio faciei mee cooperuit me. A voce
exprobrantis ⁊ obloquētis a facie inimi
ci ⁊ psequētis. Hec oia venerūt sup nos
nec obliti sum⁹ te: et inique nō egimus
in testamēto tuo. Et non recessit retro
cor nostrū: et declinasti semitas nostras
a via tua. Qm̄ humiliasti nos i loco af⁹
flictionis: ⁊ cooperuit nos vmbra mor⁹
tis. Si obliti sumus nomē dei nr̄i: et si
expandimus man⁹ nr̄as ad deū alienuz:
Nōne deus requret ista: ipe enī nouit ab
scondita cordis. Quoniā ꝓpter te mor⁹
tificamur tota die: estimati sum⁹ sicut
oues occisionis. Exurge quare obdor⁹
mis dñe: exurge ⁊ ne repellas in finem.
Quare faciē tuā auertis· obliuiscēris i
opie nr̄e ⁊ tribulatiōis nostre: Qm̄ hu
miliata est in puluere aīa nostra: cōglu⁹
tinatus ē in terra venter nr̄. Exurge do
mīe adiuua nos: ⁊ redime nos ꝓpter no
men tuū. ¶ In finē ꝓo his qui cōmu⁹
tabunt filijs chore ad intellectum canti
cum ꝓo dilecto. ¶ XLIIII

Eructauit cor meū verbū bonuz
dico ego opa mea regi. Lingua
mea calam⁹ scribe: velociter scri
bentis. Speciosus forma p̄ filijs hoīm:
diffusa est gratia in labijs tuis: ꝓpterea
benedixit te deus in eternum Accingere
gladio tuo: sup femur tuū potentissime
Specie tua et pulcritudine tua: intēde
prospere ꝓcede ⁊ regna. Propter verita
tem ⁊ māsuetudinē ⁊ iusticiā: ⁊ deducet
te mirabiliter dextera tua. Sagitte tue
acute: pplī sub te cadent in corda inimi⁹
cor̄ regis. Sedes tua de⁹ in seculuz se
culi: virga directionis virga regni tui.
Dilexisti iusticiā ⁊ odisti iniquitatē: ꝓ
pterea vnxit te deus de⁹ tuus oleo leti⁹
cie ꝓe cōsortib⁹ tuis. Mirrha ⁊ gutta ⁊
casia a vestimētis tuis a domib⁹ eburne
is ex quib⁹ delectauerūt te filie reguz in
honore tuo. Astitit regina a dextris tuis
in vestitu deaurato: circūdata varietate
Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurē tuam: et
obliuiscere pplm tuū ⁊ domū patris tui
Et cōcupiscet rex decorē tuū: qm̄ ipse est
dñs deus tuus ⁊ adorabūt eū. Et filie
tyri in muneriby: vultū tuū deprecabunt
omnis diuites plebis. Omnis gla ei⁹ filie
regis ab int⁹: in fimbrijs aureis circūa⁹
micta varietatib⁹. Adducētur regi vir⁹
gines post eam: ꝓxime eius afferent ti⁹
bi. Afferent in leticia ⁊ exultatiōe: addu
cētur in templū regis. Pro patrib⁹ tu⁹
is nati sunt tibi filij: cōstitues eos prin
cipes sup oēm terrā. Memores erūt no
minis tui dñe: in omni generatiōe et ge⁹
neratione. Propterea pplī cōfitebūtur
tibi in eternū: ⁊ in seculuz seculi. ¶ In
finē filijs chore ꝓ arcanis. ¶ XLV

Deus nr̄ refugiū ⁊ virtus adiu⁹
tor in tribulatiōib⁹ q̄ iuenerūt
nos nimis. Propterea non ti⁹
mebimus dū turbabit terra· ⁊ trāsferē⁹
tur mōtes in cor maris. Sonuerunt ⁊
turbate sunt aque eor⁹: turbati sūt mon
tes in fortitudine ei⁹. Fluminis impet⁹
letificat ciuitatē dei: scīficauit tabernacu
lū suuz altissimus. Deus in medio eius
nō cōmouebit: adiuuabit eā deus mane
diluculo. Cōturbate sunt gētes ⁊ incli⁹
nata sunt regna: dedit voce suaz mota ē
terra. Dñs virtutū nobiscuz: suscepto⁹
nr̄ deus iacob. Venite ⁊ videte opa dñi
que posuit prodigia sup terrā: auferens
bella vsq̄ ad finē terre. Arcum cōteret ⁊
cōfringet arma: ⁊ scuta comburet igni.
Vacate ⁊ videte qm̄ ego sum de⁹: exalta
bor i gentib⁹ ⁊ exaltabor in tra. Dñs vir
tutū nobiscū: suscepto⁹ nr̄ deus iacob.
¶ In finē p filijs chore· psalmus dauid

Omnes gētes plau⁹ ¶ XLVI
dite manib⁹: iubilate deo i voce
exultatiōis. Quoniā dñs excel
sus terribilis: rex magn⁹ sup omnē ter
ram. Subiecit pplos nobis: et gentes
sub pedib⁹ nr̄is. Elegit nobis hereditā⁹
tē suā: speciē iacob quā dilexit. Ascendit
deus in iubilo: ⁊ dominus in voce tube.
Psallite deo nostro psallite: psallite re⁹

gi nro psallite. Qm̃ rex ois terre deus: psallite sapiēter. Regnabit dñ sup gentes. deus sedet super sedem scām suam. Principes pplox congregati sunt cuz deo abraam: qm̃ dij fortes terre vehementer eleuati sunt.

Psalmus cantici filijs chore secūda sabbati. XLVII

Magnus dñs z laudabilis nimis in ciuitate dei nostri: in monte scō eius. Fundat exultatiōe vniuerse terre: mons sion latera aquilonis ciuitas regis magni. Deus in domibus eius cognoscet: cū suscipiet eam. Quoniam ecce reges terre congregati sunt: cōuenerūt in vnū. Ipi videtes sic admirati sunt: conturbati sunt. cōmoti sunt tremor apprehēdit eos. Ibi dolores vt pturiētis: in spiritu vehemēti conteres naues tharsis. Sicut audiuim⁹ sic vidimus in ciuitate dñi virtutū in ciuitate dei nri: deus fundauit eam in eternuz Suscepim⁹ dñe misericordiā tuā: in medio templi tui. Scōm nomē tuū deus sic z laus tua in fines terre: iustitia plena est dextera tua. Letetur mons sion z exultent filie iude: pter iudicia tua domine. Circūdate sion z cōplectimini eā narrate in turribz eius. Ponite corda vra in virtute eius: z distribuite domos eius vt enarretis in pgenie altera. Quoniam hic est deus dñ⁹ nr in eternū z in seculuz seculi: ipe reget nos i secula.

In finē p filijs chore. psalm⁹ dauid. XLVIII

Audite hec oēs gētes: auribz percipite oēs q̄ habitatis orbez. Quicz terrigene z filij hoim simul in vnū diues z pauper. Os meū loquet sapientiā: z meditatio cordis mei prudentiam. Inclinabo in parabolam aurē meam: aperiā in psalterio propositionē meaz Cur timebo in die mala: iniquitas calcanei mei circūdabit me. Qui confidunt in virtute sua: z in multitudine diuitiarū suarū gloriant. Frater nō redimit redimet homo: nō dabit deo placationē suaz Et precium redemptionis aie sue: z laborabit in eternū z viuet adhuc in finez Non videbit interitū cum viderit sapientes morientes: simul insipiens z stultus peribūt. Et relinquēt alienis diuitias suas: z sepulcra eorū domus illorū in eternū. Tabernacula eorū in pgenie z pgenie: vocauerūt nomina sua in terris suis Et homo cū in honore esset non intellexit: cōparatus est iumētis insipientibz: et similis factus est illis. Hec via illorū scāndalum ipsis: z postea in ore suo cōplacebunt. Sicut oues in inferno positi sūt mors depascet eos. Et dñabūtur eorū iusti in matutino: z auxiliū eorū veterascet in inferno a gloria eorū. Verūtamē deus redimet aiam meā de manu inferi: cum accepit me. Ne timueris cū diues factus fuerit homo: z cū multiplicata fuit gl'ia domus eius. Quoniā cum interierit nō sumet omnia: neqz descēdet cū eo gl'ia ei⁹ Quia aia eius in vita ipius bñdicetur: cōfitebit tibi cū benefeceris ei. Introibit vsqz in pgenies patruz suorū: vsqz in eternū nō videbit lumē. Homo cū i honore esset nō intellexit: compatus est iumentis insipiētibz: z similis fact⁹ est illi.

Psalmus asaph. XLIX

Deus deorū dñs locut⁹ est: z vocauit terram. A solis ortu vsqz ad occasum: ex sion species decoris ei⁹. Deus manifeste veniet: deus nr z nō silebit. Ignis in conspectu eius exardescz z in circuitu eius tempestas valida. Adiuocauit celū desursum. z terrā discernere pplm suū. Cōgregate illi sctōs eius: qui ordināt testamētum eius sup sacrificia. Et annūciabūt celi iusticiam eius qm̃ deus iudex est. Audi pplus meus z loquar: israel z testificabor tibi: deus deus tu⁹ ego sum Nō in sacrificijs tuis arguā te: holocausta autem tua i cōspectu meo sunt semp. Nō accipiam de domo tua vitulos: neqz de gregibz tuis hircos. Qm̃ mee sunt omnes fere siluaruz: iumēta in montibus z boues. Cognoui oia volatilia celi: z pulcritudo agri mecuz est. Si esuriero nō dicam tibi: meus est enī orbis terre z plenitudo eius. Nūquid manducabo carnes taurorū: aut sanguinem hircorum potabo? Immola deo sacrificiū

laudis: ⁊ redde altissimo vota tua. Et in
uoca me in die tribulatiōis eruam te ⁊
honorificabis me. Peccatori autē dixit
deus. quare tu enarras iusticias meas
⁊ assumis testamentū meū ꝑ os tuum?
Tu vero odisti disciplinā: ⁊ ꝓiecisti ſmo
nes meos retrorsum. Si videbas furē
currebas cū eo: ⁊ cū adulteris portiōem
tuā ponebas. Os tuuz abundauit mali
cia: ⁊ lingua tua cōcinnabat dolos. Se
dens aduersus frēm tuū loq̄baris: ⁊ ad
uersuz filiū matris tue ponebas scanda
luz hec fecisti ⁊ tacui. Existimasti iniq̄ ꝙ
ero tui sil'is: arguā te ⁊ statuā ꝯtra faciē
tuā. Intelligite hec q̄ obliuiscimini deū
neqn̄ rapiat ⁊ nō fit q̄ eripiat. Sacrifici
um laudis honorificabit me: et illic iter
q̄ ostendā illi salutare dei. ¶ Psalm⁹ in
finem dauid qn̄ venit ad eū nathan pro
pheta qn̄ intrauit ad bersabee. ¶ L

Miserere mei deus: ſm magnaz
misericordiā tuā. Et ſm multi
tudinē miserationuz tuaꝝ: dele
iniq̄tatem meā. Ampli⁹ laua me ab ini
quitate mea: ⁊ a peccato meo mūda me
Quoniā iniq̄tatē meā ego cognosco: et
peccatū meuz ꝯtra me est semꝑ. Tibi so
li peccaui ⁊ maluz corā te feci: vt iustifice
ris in sermonibꝫ tuis ⁊ vincas cū iudi
caris. Ecce enī in iniq̄tatibꝫ cōcept⁹ sum
⁊ in peccatis cōcepit me mater mea. Ec
ce enī veritatē dilexisti: incerta ⁊ occulta
sapiētie tue manifestasti mihi. Asperges
me dn̄e hysopo ⁊ mundabor: lauabis me
⁊ suꝑ niuem dealbabor. Auditui meo da
bis gaudiū ⁊ leticiā ⁊ exultabūt ossa hu
miliata. Auerte faciē tuā a peccatis me
is: ⁊ oēs iniq̄tates meas dele. Cor mun
dū crea in me de⁹: ⁊ spūm rectū innoua
in visceribꝫ meis. Ne proijcias me a fa
cie tua: ⁊ spūm sctm̄ tuum ne auferas a
me. Redde mihi leticiā salutaris tui: et
spiritu principali ꝯfirma. Docebo iniq̄s
vias tuas: ⁊ impij ad te cōuertent̄. Libe
ra me de sanguinibꝫ deus de⁹ salut⁹ mee
⁊ exultabit lingua mea iusticiā tuā. Do
mine labia mea aperies: ⁊ os meū annū
ciabit laudē tuā. Quoniā si voluisses sa
crificium dedissem vtiq̄ holocaustis nō
delectaberis. Sacrificiū deo spūs cōtri
bulatus: cor cōtritū ⁊ humiliatū de⁹ nō
despicies. Benigne fac dn̄e in bona volū
tate tua sion: vt edificent̄ muri hierusa
lem. Tunc acceptabis sacrificiū iusticie
oblatiōes ⁊ holocausta tūc imponēt suꝑ
altare tuum vitulos. ¶ In finez intel
lectus dauid cuz venit ad eū doech idu
meus ⁊ nunciauit sauli. venit dauid in
domū abimelech. ¶ LI

Quid gloriaris ī malicia: qui po
tens es in iniq̄tate? Tota die ī
iusticiā cogitauit lingua tua: si
cut nouacula acuta fecisti doluz. Dilexi
sti maliciam suꝑ benignitatē: iniquitatē
magis q̄ꝫ loqui equitatez. Dilexisti oīa
verba p̄cipitatiōis: lingua dolosa. Pro
pterea deus destruet te in finez: euellet
te ⁊ emigrabit te de tabernaculo tuo: et
radicem tuā de terra viuentium. Vide
bunt iusti ⁊ timebūt: ⁊ suꝑ euz ridebūt
⁊ dicent: ecce homo q̄ nō posuit deum ad
iutorem suū. Sed sperauit in multitu
dine diuitiaꝝ suaꝝ ⁊ preualuit in vanita
te sua. Ego autē sicut oliua fructifera ī
domo dei: speraui in misericordia dei in
eternū ⁊ in seculum seculi. Cōfitebor ti
bi in seculuz qꝛ fecisti: ⁊ expectabo nomē
tuuz qm̄ bonū in cōspectu sanctoꝝ tuoꝝ
¶ In finē intellect⁹ dauid ꝓ amalech.
¶ LII

Dixit insipiens
in corde suo nō ē de⁹. Cor
rupti sunt ⁊ abomīabiles
facti sunt in iniq̄tatibꝫ: nō
est qui faciat bonū. Deus
de celo ꝓspexit suꝑ filios hoīm: vt videat
si est intelligens aut requirens deum.
Oēs declinauerūt sil' inutiles facti sūt
nō est qui faciat bonū nō est vsq̄ ad vnū
Nōne sciunt oēs qui opant̄ iniq̄tatem
qui deuorāt plebem meā vt cibū panis?
Deum nō inuocauerūt: illic trepidaue
runt timore vbi nō fuit timor. Quoni
am deus dissipauit ossa eoꝝ qui homini
bus placent: confusi sunt quoniā deus
spreuit eos. Quis dabit ex sion saluta
re israel: cum cōuerterit de⁹ captiuitatē

plebis sue: exultabit iacob ⁊ letabit̄ isrl̄
¶ In finē ī carminib⁹ intellect⁹ dauid
cū venissent cyphei ⁊ nunciassent sauli.
nōne dauid abscondit⁹ est apud nos.

LIII

Deus in noīe tuo sal-
uū me fac: ⁊ in virtute tua iudi
ca me. Deus exaudi orōem me
am: auribꝫ ꝑcipe verba oris mei. Quoni
am alieni insurrexerūt aduersuꝫ me: et
fortes q̄sierūt aīam meā: ⁊ nō ꝓposuerūt
deum añ cōspectum suū. Ecce enī deus
adiuuat me: ⁊ dñs susceptor est aīe mee
Auerte mala inimicis meis: ⁊ in verita
te tua disperde illos. Volūtarie sacrifi-
cabo tibi: ⁊ ꝯfitebor nomini tuo dñe qm̄
bonū est. Quoniā ex oī tribulatione eri
puisti me. ⁊ sup̄ inimicos meos despexit
oculus me⁹. ¶ In finē in carminib⁹ in
tellectus dauid.

LIIII

Exaudi de⁹ orationē meā. ⁊ ne de
spexeris deꝑcationē meā: inten
de mihi ⁊ exaudi me. Cōtristat⁹
sum in exercitatiōe mea: ⁊ ꝯturbat⁹ suꝫ
a voce inimici ⁊ a tribulatiōe peccatoris
Qm̄ declinauerūt in me iniq̄tates: ⁊ in
ira molesti erāt mihi. Cor meū ꝯturba-
tū est ī me: ⁊ formido mortis cecidit su-
per me. Timor ⁊ tremor venerūt super
me: ⁊ cōtexerūt me tenebre. Et dixi. q̄s
dabit mihi pennas sicut colūbe: et vola-
bo ⁊ requiescā? Ecce elongaui fugiens:
⁊ mansi in solitudīe. Expectabam euꝫ q̄
saluū me fecit: a pusillanimitate spirit⁹
⁊ tempestate. Precipita dñe diuide lin-
guas eoꝝ: qm̄ vidi iniq̄tatē ⁊ ꝯtradictio
nē in ciuitate. Die ac nocte circundabit
eam sup̄ muros eius iniq̄tas: ⁊ labor in
medio eius ⁊ iniusticia. Et nō defecit de
plateis ei⁹: vsura ⁊ dolus. Qm̄ si inimi-
cus me⁹ maledixisset mihi: sustinuissez
vtiq̄ Et si is qui oderat me sup̄ me ma
gna locut⁹ fuisset: abscondissem me for
sitan ab eo. Tu vero hō vnanimis: dux
meus ⁊ not⁹ meus. Qui simul mecuꝫ
dulces capiebas cibos ī domo dei ambu
lauimus cū ꝯsensu. Veniat mors super
illos: ⁊ descēdant in infernū viuentes.
Qm̄ nequicie in habitaculis eorum: in
medio eoꝝ. Ego aūt ad deuꝫ clamaui: et
dñs saluauit me. Vespe ⁊ mane ⁊ meri
die narrabo ⁊ annūciabo: ⁊ exaudiet vocē
meā. Redimet in pace aīam meā ab his
qui appropinquāt mihi: qm̄ inter mul-
tos erāt mecū. Exaudiet de⁹ ⁊ hūiliabit
illos: qui est añ secula. Non enī est ill̄ cō
mutatio ⁊ nō timuerūt deū: extēdit ma
nū suam in retribuendo. Cōtaminaue
rūt testamētum eius diuisi sunt ab ira
vult⁹ ei⁹: ⁊ appropinq̄uit cor illi⁹ Molli
ti sunt ꝑmones eius sup̄ oleū: ⁊ ipi sunt
iacula. Iacta sup̄ dñm curā tuā ⁊ ipe te
enutriet: ⁊ nō dabit in eternū fluctuati
onē iusto. Tu vero de⁹: deduces eos ī pu
teum interitus. Viri sanguinū ⁊ dolosi
nō dimidiabūt dies suos: ego autez spe
rabo in te dñe. ¶ In finē pro ꝓpl̄o qui a
sanctis longe fact⁹ est ī tituli inscriptio
ne ipi dauid cū tenerent eum allophyli
in geth.

LV

Miserere mei deus qm̄ conculca
uit me hō tota die impugnans
tribulauit me. Cōculcauerunt
me inimici mei tota die: qm̄ multi bellā
tes aduersum me. Ab altitudine diei ti
mebo: ego vero in te sperabo. In deo lau
dabo ꝑmones meos: in deo speraui non
timebo quid faciat mihi caro. Tota die
verba mea execrabantur: aduersum me
oēs cogitatiōes eoꝝ in malū. Inhabita
būt ⁊ abscōdent: ipi calcaneū meū obser
uabūt. Sicut sustinuerūt aīam meā ꝓ
nihilo saluos facies illos: ī ira ꝓpl̄os cō
fringes. Deus vitā meā annunciaui ti
bi: posuisti lachrymas meas in cōspectu
tuo. Sicut ⁊ in ꝓmissiōe tua: tūc cōuer
tētur inimici mei retrorsum. In quacū
q̄ die inuocauero te: ecce cognoui qm̄
deus meus es. In deo laudabo verbum
in dño laudabo ꝑmonem: in deo speraui
nō timebo q̄d faciat mihi homo. In me
sunt de⁹ vota tua: q̄ reddam laudatiōes
tibi. Quoniā erupisti aīam meā de mor
te: ⁊ pedes meos de lapsu: vt placeaꝫ co-
ram deo ī lumīe viuētiū. ¶ In finē ne
disperdas dauid in tituli inscriptiōe cū
fugeret a facie saul regis isrl̄ in spelūcaꝫ.

Miserere mei deus miserere mei: qm̃ in te confidit aīa mea. Et in umbra alarū tu arū sperabo donec transeat iniq̃tas. Cla mabo ad deū altissimū: deū qui bene fecit mihi. Misit de celo ⁊ liberauit me: dedit in opprobriū cōculcātes me. Misit deus misericordiā suā ⁊ veritatē suā: ⁊ eripu it aīam meā de medio catulorū leonum dormiui cōturbatus. Filij hoim dentes eorū arma ⁊ sagitte: ⁊ lingua eor gladi⁹ acutus. Exaltare sup celos deus: ⁊ in oi terra gloria tua. Laqueū parauerūt pe dibus meis: ⁊ incuruauerūt aīam meā Foderūt añ faciē meā foueam: ⁊ incide runt in eam. Paratū cor meū de⁹ para tum cor meū: cantabo ⁊ psalmū dicā do mino. Exurge gloria mea exurge psalte riū ⁊ cithara exurgam diluculo. Confi tebor tibi in pplis dñe: ⁊ spalmū dicaz ti bi in gentib⁹. Qm̃ magnificata est usq̃ ad celos misericordia tua: ⁊ usq̃ ad nu bes veritas tua. Exaltare sup celos deus ⁊ sup oēm terrā gl'ia tua. ¶ In finez ne disperdas dauid in tituli inscriptione.

LVII

Si vere utiq̃ iusticiā loq̃mini: recte iudicate filij hoi minū. Etenī in corde iniq̃tates opamini in terra: iniusticias man⁹ ve concinnant. Alienati sunt pctōres a vul ua: errauerūt ab utero: locuti sunt falsa Furor illis sm̃ similitudinē serpentis: sicut aspidis surde ⁊ obturantis aures suas. Que nō exaudiet vocē incantantiuz: et venefici incantantis sapiēter. Deus cō teret dentes eor in ore ipor: molas leo nū cōfringet dñs. Ad nihilū deuenient tanq̃ aqua decurrens: intēdit arcū suū donec infirment. Sicut cera q̃ fluit au ferent: supcecidit ignis ⁊ nō viderūt so lem. Priusq̃ intelligerēt spine vre rha mū: sicut viuētes sic in ira absorbet eos Letabit iustus cū viderit vindictā: ma nus suas lauabit in sanguīe pctōris. Et dicet homo si utiq̃ est fructus iusto: uti q̃ est deus iudicans eos in terra. ¶ In finē ne disperdas dauid in tituli inscri ptione. qm̃ misit saul ⁊ custodiuit domū eius ut interficeret eum.

LVIII

Eripe me de inimicis meis deus meus: ⁊ ab insurgentib⁹ in me libera me. Eripe me de operanti bus iniquitatē: ⁊ de viris sanguinū sal ua me. Quia ecce ceperūt aīam meaz: ir ruerūt in me fortes. Neq̃ iniq̃tas mea neq̃ pctm̃ meū dñe: sine iniq̃tate cucur ri ⁊ direxi. Exurge in occursuz meū ⁊ vi de: ⁊ tu dñe de⁹ virtutū deus israel. In tende ad visitandas oēs gentes: nō mi serearis oibus qui opant iniq̃tatē. Cō uertent ad vesperam ⁊ famē patientur ut canes: ⁊ circūibūt ciuitatē. Ecce loquē tur in ore suo ⁊ gladius in labrīs eorūz: qm̃ quis audiuit. Et tu dñe deridebis eos ad nihilū deduces oēs gentes. Fortitu dinem meā ad te custodiam: q⁹ deus su sceptor meus es: deus meus misericor dia eius pueniet me. Deus ostēdit mihi sup inimicos meos: ne occidas eos ne qm̃ obliuiscant ppli mei. Disperge illos in virtute tua: ⁊ depone eos protector me us dñe. Delictū oris eor: sermonē labi orum ipor: ⁊ cōprehendantur in superbia sua. Et de execratiōe ⁊ mēdacio annūci abūtur in cōsummatiōe: in ira cōsumma tionis ⁊ nō erūt. Et scient q⁹ de⁹ dñabi tur iacob: ⁊ finiū terre. Cōuertētur ad vesperam ⁊ famē patiētur ut canes: ⁊ cir cūibūt ciuitatē. Ipi dispergētur ad manducādum: si vero nō fuerint saturati et murmurabūt. Ego aūt cantabo fortitu dinē tuam: ⁊ exaltabo mane misericordi am tuā. Quia factus es susceptor me⁹: ⁊ refugiū meū in die tribulatiōis mee. Adiutor meus tibi psallam: q⁹ de⁹ susce ptor meus es: de⁹ me⁹ misericordia mea ¶ In finē pro his qui cōmutabūtur in tituli inscriptione ipi dauid in doctrinā cū succēdit mesopotamiā syrie ⁊ sobal ⁊ cōuertit ioab ⁊ percussit edom in valle sa linarum duodecim milia.

LIX

Deus repulisti nos et destruxisti nos: iratus es ⁊ misert⁹ es nob Cōmouisti terram ⁊ conturba sti eam: sana cōtritiones eius quia com mota est. Ostendisti populo tuo dura:

potasti nos vino cōpunctionis. Dedisti metuētibus te significatiōem: vt fugiant a facie arcus. Et liberētur dilecti tui saluū fac dextera tua ⁊ exaudi me. Deus locutus est in scō suo: letabor ⁊ partibor sichimā: ⁊ ꝯualiē tabernaculoꝝ metibor. Meus est galaad ⁊ meꝰ est manasses: et ephraim fortitudo capitꝫ mei. Juda rex meus. moab olla spei mee. In idumeaꝫ extēdam calciamētum meū: mihi alieni gene subditi sunt. Quis deducet me in ciuitatē munitā: quis deducet me vsqꝫ in idumeā? Nōne tu deus qui repulisti nos? ⁊ nō egredieris deus in virtutibꝫ nr̄is. Da nobis auxiliū de tribulatione ⁊ vana salus hoīs. In deo faciemus virtutem: ⁊ ip̄e ad nihilū deducet tribulantes nos. ¶ In finē in hymnis. psalmꝰ dauid. LX

Exaudi deus dep̄catiōeꝫ meā: intende orōni mee. A finibꝫ terre ad te clamaui dū anxiaret̄ cor meū: in petra exaltasti me. Deduxisti me qꝛ factus es spes mea turris fortitudinis a facie inimici. Inhabitabo ī tabernaculo tuo in secula: ꝓtegar in velamēto alaꝝ tuaꝝ. Qm̄ tu deꝰ meꝰ exaudisti orōeꝫ meā: dedisti hereditatē timētibꝫ nomē tuū. Dies sup̄ dies reg̃ adijcies: ānos eius vsqꝫ in diē generatiōis ⁊ generatiōis. Permanet in eternū in cōspectu dei: misericordiā ⁊ veritateꝫ eius q̄s req̄ret? Sic psalmū dicaꝫ nomī tuo ī seculuꝫ seculi: vt reddā vota mea de die in dieꝫ. ¶ In finem pro ydithum. psalmus dauid. LXI

Nonne deo subiecta erit aīa mea: ab ip̄o enī salutare meū. Nā ⁊ ip̄e deus meꝰ ⁊ salutaris meꝰ susceptor meus: nō mouebor amplius. Quousqꝫ irruitis in hoīeꝫ interficitis vniuersi vos: tanq̄ꝫ parieti inclinato ⁊ macerie depulse? Verūtamē preciū meū cogitauerunt repellere: cucurri in siti. ore suo bn̄dicebant ⁊ corde suo maledicebāt. Verūtamē deo subiecta esto anīa mea: quoniā ab ip̄o patientia mea. Quia ip̄e deꝰ meus ⁊ saluator meus: adiutor meus nō emigrabo. In deo salutare meum ⁊ gloria mea: deꝰ auxilij mei ⁊ spes mea in deo est. Sperate in eo oīs congregatio populi: effundite corā illo corda vestra: deus adiutor nr̄ in eternuꝫ. Verūtamē vani filij hoīm: mēdaces filij hoīm in stateris: vt decipiant ip̄i de vanitate in id ip̄m. Nolite sperare in iniquitate: ⁊ rapinas nolite ꝯcupiscere. diuitie si affluant nolite cor apponere. Semel locutꝰ est deus duo hec audiui: qꝛ potestas dei est ⁊ tibi dn̄e misericordia: qꝛ tu reddis vnicuiqꝫ iuxta op̄a sua. ¶ Psalmꝰ dauid cū eēt ī deserto iudee. LXII

Deus deus meus: ad te de luce vigilo. Sitiuit in te aīa mea: q̄ꝫ multipliciter tibi caro mea. In terra deserta inuia ⁊ inaq̄sa sic in scō apparui tibi: vt viderē virtutē tuā ⁊ gloriā tuam. Quoniā melior ē misericordia tua sup̄ vitas: labia mea laubūt te. Sic bn̄dicam te in vita mea: et ī noīe tuo leuabo manꝰ meas. Sicut adipe ⁊ pinguedine repleat̄ aīa mea: ⁊ labijs exultatiōis laudabit os meū. Sic memor fui super stratum meuꝫ: in matutinis meditabor in te: quia fuisti adiutor meꝰ. Et in velamēto alarū tuarum exultabo: adhesit anīa mea post te: me suscepit dextera tua. Ip̄i vero in vanū que sierūt aīam meaꝫ introibūt in inferiora terre: tradentur in manus gladij p̄tes vulpium erunt. Rex vero letabit̄ in deo laudabūtur om̄es qui iurāt in eo: quia obstructum est os loquentium iniqua. ¶ In finēꝫ psalmus dauid. LXIII

Exaudi deus oratiōem meam cū deprecor: a timore inimici eripe aniam meā. Protexisti me a cōuentu malignātium: a multitudīe operantiū iniquitateꝫ. Quia exacuerūt vt gladium linguas suas: intēderūt arcuꝫ rem amarm: vt sagittent in occultis immaculatum. Subito sagitabūt eū ⁊ nō timebunt: firmauerūt sibi sermonē nequā. Narrauerūt vt absconderēt laqueos: dixerunt quis videbit eos? Scrutati sunt iniquitates: defecerūt scrutantes scrutinio. Accedet homo ad cor altū

⁊ exaltabitur deus. Sagitte paruulorū facte sunt plage eorū: ⁊ infirmate sunt cōtra eos lingue eorū. Cōturbati sunt om̄es qui videbant eos: ⁊ timuit om̄is homo. Annūciauerunt opera dei: ⁊ facta eius intellexerūt. Letabit̄ iustus in domino ⁊ sperabit in eo: ⁊ laudabūtur oēs recti corde. ¶ In finez psalmus dauid canticū aggei hieremie ⁊ ezechiel' de verbo peregrinatōis ⁊ de populo trāsmigrationis cū inciperēt ꝓficisci. ¶ LXIIII

Te decet hymnus deus in sion: ⁊ tibi reddetur votū in hierusalem. Exaudi orōnez meā: ad te om̄is caro veniet. Verba iniquoꝝ p̄ualuerūt sup nos: ⁊ impietatibꝫ nostrꝫ tu ꝓpitiaberis. Beat' quē elegisti ⁊ assumpsisti: inhabitabit in atrijs tuis. Replebimur in bonis domus tue: scm̄ est templum tuū mirabile in equitate. Exaudi nos deus salutaris nr̄: spes oīm finium terre ⁊ in mare longe. Preparans mōtes in virtute tua accinctus potentia: q̄ cōturbas profundū maris sonū fluctuum ei'. Turbabūtur gētes ⁊ timebunt qui habitāt termīos a signis tuis: exit' matutini ⁊ vespere delectabis. Visitasti terrā ⁊ inebriasti eaz: multiplicasti locupletare eam. Flumē dei repletū est aq̄s: parasti cibū illorū qm̄ ita est preparatio eius. Riuos ei' inebria mltiplica genimina eius: in stillicidijs ei' letabit̄ germinans. Bn̄dices corone anni benignitatis tue: ⁊ campi tui replebūtur vbertate. Pinguescēt speciosa deserti: ⁊ exultatione colles accingent̄. Induti sunt arietes ouium: ⁊ valles abundabūt frumento: clamabūt etenī hymnū dicent. ¶ In finē canticū psalmi resurrectiōis

Iubilate deo oīs terra: psalmū dicite nomini eius: date gloriaz laudi eius. Dicite deo q̄z terribilia sunt opa tua dn̄e: in mltitudine virtutis tue mentient̄ tibi inimici tui. Om̄is terra adoret te ⁊ psallat tibi: psalmū dicat nomini tuo. Venite ⁊ videte opa dei: terribilis in cōsilijs sup filios hoīm. Qui cōuertit mare ī aridaz in flumine pertrāsibūt pede ibi letabim̄ in ip̄o. Qui dn̄atur in virtute sua ī eternum oculi ei' sup gentes respiciūt: qui exasperāt nō exaltent̄ in semetip̄is. Benedicite gentes deū nr̄m: ⁊ auditā facite vocem laudis ei'. Qui posuit aīam meā ad vitā: ⁊ nō dedit in cōmotionez pedes meos. Quoniā probasti nos deus igne nos examīasti sicut examinat̄ argentuz. Induxisti nos in laqueū: posuisti tribulationes in dorso nr̄o: imposuisti hoīes sup capita nostra. Transiuim' p ignem et aquā: ⁊ eduxisti nos in refrigeriū Introibo in domū tuaz in holocaustis: reddam tibi vota mea que distinxerunt labia mea. Et locutū est os meū: in tribulatione mea. Holocausta medullata offeram tibi cū incenso arietū: offeraz tibi boues cū hircis. Venite audite ⁊ narrabo om̄is qui timetis deuz: quāta fecit aīe mee. Ad ip̄m ore meo clamaui: ⁊ exaltaui sub lingua mea. Iniquitatē si aspexi ī corde meo: nō exaudiet dn̄s. Propterea exaudiuit deus: ⁊ attēdit voci deprecationis mee. Bn̄dictus deus: qui non amouit orōem meā ⁊ misericordiā suā a me. ¶ In finē ī hymnis. psalmis cātici dauid

Deus misereat̄ nostri ⁊ bn̄dicat nobis: illuminet vultum suū sup nos: ⁊ misereatur nostri. Ut cognoscamus ī terra viā tuā in oībus gētibꝫ salutare tuū. Cōfiteant̄ tibi ꝓpl'i deus: cōfiteant̄ tibi populi oēs. Letent̄ ⁊ exultent gentes: quoniā iudicas populos in equitate: ⁊ gētes in terra dirigis. Cōfiteant̄ tibi populi de': cōfiteant̄ tibi ꝓpl'i oēs: t̄ra dedit fructū suum. Benedicat nos deus de' nr̄ benedicat nos deus: ⁊ metuant' euz om̄is fines terre. ¶ In finē psalmus cātici dauid.

Exurgat deus ⁊ dissipentur inimici eius: et fugiant qui oderunt eum a facie eius. Sicut deficit fumus deficiant: sicut fluit cera a facie ignis sic pereāt peccatores a facie dei. Et iusti epulentur ⁊ exultent in conspectu dei: ⁊ delectentur in leticia. Cantate deo psalmuz dicite nomini ei':

iter facite ei qui ascēdit super occasum: dominus nomē illi. Exultate in conspectu eius: turbabūtur a facie eius patris orphanorū ⁊ iudicis viduaꝝ. Deus i loco sancto suo: deus qui inhabitare facit vnius moris in domo. Qui educit vinctos in fortitudine: similiter eos q̄ exasperant qui habitāt in sepulcris. Deus cū egredieris in cōspectu populi tui cuꝫ ptransieris in deserto. Terra mota est: etenim celi distillauerūt a facie dei sinai a facie dei israel. Pluuiā voluntariam segregabis deus hereditati tue ⁊ infirmata est: tu vero pfecisti eaꝫ. Animalia tua habitabūt in ea: parasti in dulcedine tua pauperi deꝰ. Dñs dabit verbū euangelizantibꝫ: virtute multa. Rex virtutuꝫ dilecti dilecti: ⁊ speciei domꝰ diuidere spolia. Si dormiatis inter medios cleros penne columbe deargētate: ⁊ posteriora dorsi eius in pallore auri. Duꝫ discernit celestis reges sup eam nive dealbabūtur in selmon: mons dei mōs pinguis. Mōs coagulatus mons pinguis: vt quid suspicamini mōtes coagulatos? Mons i quo beneplacitū est deo habitare in eo: etenī dns habitabit in finem. Currus dei decē milibꝫ multiplex: milia letantium: dns in eis in sina in sancto. Ascēdisti in altū cepisti captiuitatem: accepisti dona i hoībus. Etenī nō credētes: inhabitare dnm deū. Bñdictus dns die quotidie: prosperū iter faciet nobis deꝰ salutarium nostroꝝ. Deꝰ nr deus saluos faciendi: ⁊ dni dni exitus mortis. Verūtamen deꝰ cōfringet capita inimicoꝝ suoꝝ vertice capilli ambulantiū in delictis suis. Dixit dns ad basan cōuertam: cōuertam in profundū maris. Ut intinguat pes tuus in sanguine: lingua canū tuorum ex inimicis ab ipo. Viderūt ingressus tuos deꝰ: ingressus dei mei regis mei qui est in sancto. Preuenerūt principes cōiuncti psallētibꝫ: in medio iuuēculaꝝ tympanistriarum. In ecclesijs benedicite deo: dño de fontibus israel. Ibi benia min adolescentulus: in mētis excessu. Principes iuda duces eorū: principes zabulon ⁊ principes neptalim. Mandā deus virtuti tue: cōfirma hoc deus qd operatus es in nobis. A templo tuo in hierusalem: tibi offerent reges munera. Increpa feras arūdinis cōgregatio tauroꝝ rum in vaccis populoꝝ: vt excludāt eos qui probati sunt argento. Dissipa gentes que bella volūt: veniēt legati ex egypto: ethiopia pueniet manus eius deo. Regna terre cantate deo: psallite domino. Psallite deo qui ascēdit sup celum celi: ad orientē. Ecce dabit voci sue vocem virtutis: date gloriā deo sup israel· magnificētia eius ⁊ virtus eius in nubibꝫ. Mirabilis deus in sanctis suis deꝰ israel ipe dabit virtutē ⁊ fortitudinez plebi sue: benedictus deus.

In finem pro his qui commutabuntur. psalmus ipi dauid. LXVIII

Saluum me fac deus: quoniam intrauerūt aque vsq̄ ad aiam meaꝫ. Infixus sum in limo profundi: et nō est substātia. Veni in altitudinē maris: ⁊ tempestas demersit me. Laboraui clamās rauce facte sunt fauces mee: defecerūt oculi mei dū spero in deum meū. Multiplicati sunt sup capillos capitis mei q̄ oderūt me gratis. Cōfortati sunt q̄ persecuti sunt me inimici mei inique: q̄ nō rapui tūc exoluebā. Deus tu scis insipiētiaꝫ meaꝫ: ⁊ delicta mea a te nō sunt abscōdita. Nō erubescant in me q̄ expectant te dñe: dñe virtutū. Nō confundantur sup me: qui q̄rūt te deus israel. Quoniā propter te sustinui opprobrium operuit cōfusio faciē meā. Extraneus factus sum fratribꝫ meis: ⁊ pegrinꝰ filijs matris mee. Quoniaꝫ zelus domꝰ tue comedit me: ⁊ opprobria exprobrātiū tibi ceciderūt sup me. Et operui i ieiunio aiam meā: ⁊ factū est i opprobriuꝫ mihi. Et posui vestimētuꝫ meū cilicium: ⁊ factꝰ sum illis in parabolā. Adūsuꝫ me loq̄bātur qui sedebāt i porta: ⁊ i me psallebāt q̄ bibebant vinū. Ego vero orationē meam ad te dñe: tēpus beneplaciti deus in multitudie misericordie tue: exaudi me

in veritate salutis tue. Eripe me de luto
vt nō infigar: libera me ab his q̄ oderūt
me ⁊ de ꝓfundis aquaꝝ. Non me demer
gat tempestas aque: neq̄ absorbeat me
profundū neq̄ vrgeat sup̄ me puteꝰ os
suū. Exaudi me dñe qm̄ benigna est mi-
sericordia tua: ꝑm multitudinē misera-
tionū tuaꝝ respice me Et ne auertas fa
ciem tuā a puero tuo: qm̄ tribulor velo
citer exaudi me. Intēde aīe mee ⁊ libera
eaz: ꝓpter inimicos meos eripe me. Tu
scis improperiū meū ⁊ ꝯfusionē meā: et
reuerētiaz meam. In cōspectu tuo sunt
oēs qui tribulāt me: improperiuz expe-
ctauit cor meū ⁊ miseriaz. Et sustinui q̄
simul cōtristaret̄ ⁊ nō fuit: ⁊ qui ꝯsolare
tur ⁊ nō inueni. Et dederūt in escā meā
fel: ⁊ in siti mea potauerūt me aceto. Fi-
at mēsa eoꝝ corā ipis in laqueū: ⁊ ī retri
butiones ⁊ in scandalū Obscurent̄ ocu
li eoꝝ ne videant: ⁊ dorsuz eoꝝ semper in
curua. Effunde sup̄ eos irā tuā: ⁊ furor
ire tue cōprehendat eos. Fiat habitatio
eoꝝ deserta: ⁊ in tabernacul' eoꝝ nō sit q̄
inhabitet. Quoniā quē tu ꝑcussisti ꝑse
cuti sunt: ⁊ sup̄ dolorē vulneꝝ eorū addi
derūt. Appone iniq̄tatē sup̄ iniq̄tatē eo
rū: ⁊ nō intrent in iusticiā tuā. Delean-
tur de libro viuētiuz: ⁊ cuz iustis nō scri-
bant̄. Ego suz paup̄ ⁊ dolens: salus tua
deus suscepit me. Laudabo nomē dei cū
cantico: ⁊ magnificabo euz in laude. Et
placebit deo sup̄ vitulū nouellū cornua
producentē ⁊ vngulas. Uideant paupe
res ⁊ letent̄: q̄rite deū ⁊ viuet aīa vestra.
Quoniā exaudiuit paupes dñs: et vin-
ctos suos nō despexit. Laudent illū celi
⁊ terra: mare ⁊ oīa reptilia in eis. Quo-
niam deꝰ saluā faciet sion: ⁊ edificabunt̄
ciuitates iude. Et inhabitabūt ibi: ⁊ he-
reditate acq̄rent eā. Et semē seruoꝝ eiꝰ
possidebit eā: ⁊ qui diligūt nomē eiꝰ ha-
bitabūt in ea. ¶ In finez psalmꝰ dauid
in rememoratione q̄ saluū fecit eū do-
minus. LXIX

Deus in adiutoriū meū intēde:
dñe ad adiuuanduz me festina.
Confundant̄ ⁊ reuereant̄: qui querunt
aīam meā. Auertant̄ retrorsum ⁊ erube
scant: qui volūt mihi mala. Auertātur
statim erubescētes: qui dicūt mihi euge
euge. Exultēt ⁊ letent̄ in te oēs qui que
rūt te: ⁊ dicant semp̄ magnificet̄ dñs q̄
diligūt salutare tuū. Ego vero egenus
⁊ paup̄ sum: deꝰ adiuua me. Adiutor me
us ⁊ liberator meus es tu: dñe ne more
ris. ¶ Psalmus dauid filiorū ionadab
⁊ priorum captiuorum. LXX

In te dñe speraui nō confundar
in eternuz: in iusticia tua libera
me et eripe me. Inclina ad me
aurem tuaz: ⁊ salua me. Esto mihi in de
um protectorem ⁊ in locū munituz: vt
saluū me facies. Quoniā firmamentū
meū: ⁊ refugiuz meū es tu. Deus meꝰ
eripe me de manu pctōris: ⁊ de manu cō
tra legem agētis ⁊ iniqui. Quoniaz tu
es patiētia mea dñe: dñe spes mea a iu-
uentute mea. In te ꝯfirmatꝰ suz ex vte
ro. de ventre matris mee tu es ꝓtector
meus. In te cantatio mea semp̄ tanq̄
prodigiū factꝰ sum multis ⁊ tu adiutor
fortis. Repleat̄ os meū laude vt cantez
gloriā tuā: tota die magnitudinez tuaz.
Ne proijcias me in tp̄e senectutis: cuz de
fecerit virtus mea ne derelinquas me.
Quia dixerūt inimici mei mihi: ⁊ q̄ cu-
stodiebant aīam meā ꝯsilium fecerunt
in vnū. Dicētes deꝰ dereliquit eū ꝑseq̄-
mini ⁊ cōprehendite eū: qꝛ nō est qui e-
ripiat. Deus ne elongeris a me: deꝰ me
us in auxiliū meū respice. Cōfundant̄ ⁊
deficiāt detrahētes aīe mee: operiant̄ ꝯfu
sione ⁊ pudore qui querunt mala mihi
Ego aūt semp̄ sperabo: ⁊ adijciam super
omnem laudem tuam. Os meum an-
nunciabit iusticiam tuam: tota die salu
tare tuum. Quoniam non cognoui lit
teraturam introibo in potentias domi-
ni: domine memorabor iusticie tue soli-
us. Deus docuisti me a iuuentute mea
et vsq̄ nunc pronunciabo mirabilia tua
Et vsq̄ in senectam ⁊ senium: deus ne
derelinquas me. Donec annūciem bra-
chium tuum: generationi omni q̄ ven-
tura est. Potentiam tuam ⁊ iusticiam

tuam deus vsq; in altissima q̄ fecisti magnalia: deus q̄s sil'is sit tibi? Quantas ostendisti mihi tribulatōes mł'tas & malas & conuersus viuificasti me: & de abyssis terre iteruz reduxisti me. Multiplicasti magnificē tiam tuā: & conuersus cōsolatus es me. Nam & ego cōfitebor tibi in vasis psalmi veritatē tuā deus: psallam tibi i cithara scūs isrł. Exultabunt labia mea cū cantauero tibi: & aīa mea quam redemisti. Sed & lingua mea tota die meditabitur iusticiā tuam: cū cōfusi & reuerīti fuerint q̄ querūt mala mihi. Psalmus dauid in salomonē. LXXI

Deus iudiciū tuū regi da: & iustitiam tuaz filio regis. Judicare pp'm tuū in iusticia: & pauperes tuos in iudicio. Suscipiant mōtes pacem pp'o: & colles iusticiam. Judicabit pauperes pp'i & saluos faciet filios pauperū: & hūiliabit calūniatorē. Et permanebit cū sole & añ lunā: in generatiōe & generationē. Descendet sicut pluuia i vł lus: & sicut stillicidia stillantia sup̄ terrā Orietur in diebz ei? iusticia & abundantia pacis donec auferat̄ luna. Et dñabitur a mari vsq; ad mare: et a flumīe vsq; ad termīos orbis terraz. Coram illo procidēt ethiopes: & inimici ei? terrā lingēt. Reges tharsis & insule mūera offerent: reges arabū & saba dona adducent. Et adorabūt eum oēs reges: oēs gentes seruient ei. Quia liberabit pauperem a potēte & pauperem cui non erat adiutor. Parcet pauperi & inopi: & aīas pauperū saluas faciet. Ex vsuris & iniq̄tate redimet animas eoz: & honorabile nomē eoz coram illo. Et viuet & dabit̄ ei de auro arabie: et adorabūt de ipo semp̄: tota die bñdicēt ei. Erit firmamētuz in terra in summis montiū: supertollet̄ sup̄ libanū fructus eius: & florebūt de ciuitate sicut fenum terre. Sit nomē eius benedictū in secula: ante solez p̄manet nomē eius. Et benedicent̄ in ipo oēs tribus terre: omnes gentes magnificabūt eū. Benedict? dominus deus israel: qui facit mirabilia solus. Et benedictuz nomē maiestatis ei? in eternū: & replebit̄ maiestate ei? omnis terra: fiat fiat. Defecerūt hymni dauid filij ieſſe. Psalmus asaph. LXXII

Quam bonus israel deus: his q̄ recto sunt corde. Mei autez pene moti sunt pedes: pene effusi sūt gressus mei. Quia ęlaui sup̄ iniquos: pacem peccatorū videns. Quia non est respectus morti eoz: & firmamētum in plaga eoz. In labore hoīm nō sunt: & cum hoibus non flagellabunt̄. Ideo tenuit eos superbia: operti sunt iniquitate & impietate sua. Prodiit q̄si ex adipe iniquitas eoz: transierūt in affectuz cordis. Cogitauerūt & locuti sunt nequitiā: iniquitatem in excelso locuti sunt. Posuerunt in celū os suuz: & lingua eoz trāsiuit in terra. Ideo cōuertet̄ pp'us meus hic: & dies pleni inuenient̄ in eis. Et dixerūt quō scit deus: & si est scientia in excelso? Ecce ipi peccatores & abūdātes in seculo: obtinuerūt diuitias. Et dixi: ergo sine causa iustificaui cor meum: & laui inter innocentes manus meas. Et fui flagellatus tota die: & castigatio mea i matutinis. Si dicebaz narrabo sic: ecce nationem filiorum tuoz reprobaui. Existimabam vt cognoscerem: hoc labor ē ante me. Donec intrem in sanctuariū dei & intelligam in nouissimis eorū. Verū tamen p̄pter dolos posuisti eis: dum eleuarent̄. Quō facti sunt in desolationē: subito defecerūt: perierunt p̄pter iniquitatem suam. Velut somnium surgentiū: dñe in ciuitate tua imaginem ipoz uz ad nihilū rediges. Quia inflāmatum est cor meū: & renes mei cōmutati sunt: & ad nihilum redact? sum & nescivi. Ut iumētum factus sum apud te: & ego semp̄ tecū. Tenuisti manuz dexteram meā: & in voluntate tua deduxisti me: & cum gloria suscepisti me. Quid enim mihi est in celo: & ad te quid volui sup̄ terram? Defecit caro mea & cor meum: deus cordis mei & pars mea deus in eternuz. Quia ecce qui elongant se a te p̄ibūt: p̄didisti oēs qui fornicantur abs te. Mihi autez adherere deo bonum est

ponere in dño deo spem meam. Ut anũ
ciem omnes predicationes tuas: in por
tis filie sion. ¶ In finẽ intellect⁹ asaph

LXXIII

Ut quid deus re-
pulisti in finem: irat⁹ est furor
tuus sup̄ oues pascue tue? Me
mor esto cõgregatiõis tue: quam posse-
disti ab initio. Redemisti virgam here-
ditatis tue: mons sion in quo habitasti
in eo. Leua man⁹ tuas in sup̄bias eorũ
in finem: quãta malignat⁹ est inimicus
in sctõ? Et gloriati sunt q̃ oderũt te: in
medio solẽnitatis tue. Posuerũt signa
sua signa ⁊ nõ cognouerũt: sicut in exi-
tu sup̄ summũ. Quasi in silua lignoruz
securib⁹ exciderũt ianuas ei⁹ in idip̄um
in securi ⁊ ascia deiecerũt eã. Incẽderũt
igni scũarium tuũ in terra: polluerũt ta
bernaculũ noĩs tui. Dixerunt in corde
suo cognatio eorũ simul: quiescere faci-
amus om̃es dies festos dei a terra. Si
gna nr̃a nõ vidim⁹: iam nõ est ꝓpheta: et
nos nõ cognoscet ampli⁹. Usq̃quo de⁹
improperabit inimic⁹: irritat adu̇sarius
nomẽ tuũ in finẽ? Ut quid auertis ma-
nũ tuã ⁊ dexterã tuã: de medio sinu tuo
in finẽ? De⁹ aũt rex nr̃ ante secula: opa-
tus est salutẽ in medio terre. Tu confir
masti in virtute tua mare: cõtribulasti
capita draconũ in aq̃s. Tu cõfregisti ca-
pita draconis: dedisti eũ escaz ꝓpl'is ethi
opum. Tu dirupisti fontes ⁊ torrentes
tu siccasti fluuios ethan. Tu⁹ est dies ⁊
tua est nox: tu fabricat⁹ es aurorã ⁊ solẽ.
Tu fecisti oẽs termĩos terre: estatem ⁊
ver tu plasmasti ea. Memor esto huius
inimicus improperauit dño: ⁊ ꝓpl's insi
piens incitauit nomen tuũ. Ne tradas
bestijs aĩas cõfitẽtes tibi: ⁊ aĩas pauper̄
tuor̄ ne obliuiscaris in finẽ. Respice in
testamentũ tuũ: q̃ repleti sunt q̃ obscu
rati sunt terre domibus iniq̃tatuz. Ne
auertat̃ hũilis fact⁹ ꝯfusus: paup̄ et in-
ops laudabũt nomẽ tuũ. Exurge de⁹ iu
dica causaz tuã memor esto improperio
rũ tuor̄ q̃ ab insipiẽte sunt tota die. Ne
obliuiscaris voces inimicor̄ tuor̄: sup̄-
bia eor̄ qui te oderũt ascẽdit semper.

¶ In finẽ ne corrũpas. p̄s cãtici asaph

LXXIIII

Confitebimur
tibi de⁹. cõfitebimur: et inuoca-
bimus nomẽ tuũ. Narrabim⁹
mirabilia tua: cum accepero tp̄s ego iu-
sticias iudicabo. Liq̃facta est terra ⁊ oẽs
qui habitãt in ea: ego cõfirmaui colum
nas ei⁹. Dixi iniquis nolite iniq̃ agere
⁊ deliquẽtib⁹ nolite exaltare cornu. No-
lite extollere in altuz cornu vr̃m: nolite
loqui aduersus deum iniquitatẽ. Quia
neq̃ ab oriente neq̃ ab occidente neq̃
a desertis montib⁹: quoniã de⁹ iudex est
Hunc humiliat ⁊ hunc exaltat: q̃ calix
in manu dñi vini meri plenus mixto.
Et inclinauit ex hoc ĩ hoc: verũtamẽ fex
eius nõ est exinanita bibent oẽs pctõres
terre. Ego autẽ annũciabo in seculuz: cã
tabo deo iacob. Et oĩa cornua pctõr̄ con
fringam: ⁊ exaltabunt̃ cornua iusti.

¶ In finẽ in carminib⁹ canticũ ad assy-
rios. psalmus asaph.

LXXV

Notus in iudea deus in isrl' ma
gnum nomẽ eius. Et factus ẽ
in pace locus eius: ⁊ habitatio
eius in sion. Ibi cõfregit potẽtias: arcũ
scutum gladium ⁊ bellum. Illuminãs
tu mirabiliter a montibus eternis: tur
bati sunt oẽs insipiẽtes corde. Dormie
rũt somniũ suũ. ⁊ nihil inuenerũt om̃s
viri diuitiar̄ in manibus suis. Ab incre
patione tua de⁹ iacob: dormitauerũt qui
ascẽderũt equos. Tu terribilis es ⁊ q̃s
resistet tibi? ex tũc ira tua. De celo audi
tum fecisti iudiciũ: terra tremuit ⁊ qui-
euit. Cũ exurgeret in iudicium deus vt
saluos faceret omẽs mansuetos terre.
Quoniã cogitatio hoĩs cõfitebitur tibi
⁊ reliquie cogitationis diem festũ agẽt
tibi. Uouete ⁊ reddite dño deo vestro:
omẽs qui in circumitu eius affert̃ mu
nera. Terribili ⁊ ei qui aufert spiritum
principũ: terribili apud reges terre.

¶ In finẽ pro ydithũ. psalmus asaph.

LXXVI

Voce mea ad
dominuz clamaui voce mea ad
deum ⁊ intẽdit mihi. In die tri
bulationis mee dum exquisiui manib⁹

meis nocte ꝺtra eū: ⁊ nō sum ꝺceptus
Renuit ꝓsolari aīa mea: memoꝛ fui ꝺei
⁊ ꝺelectat⁹ sum: ⁊ exercitat⁹ sum ⁊ ꝺefecit
spūs me⁹. Anticipauerūt vigilias oculi
mei: turbat⁹ sum ⁊ nō fuꝫ locut⁹. Cogi
taui ꝺies antiquos: ⁊ ānos eternos in
mente habui. Et meditat⁹ fuꝫ nocte cū
coꝛde meo: ⁊ exercitabar ⁊ scopebam spūm
meū. Nūquid in eternū proiciet ꝺeus:
aut nō apponat vt cōplacitioꝛ sit adhuc
Aut in finē miſericoꝛdiā suaꝫ abscidet: a
generatiōe ī generatiōem? Aut obliui
scetur miſereri ꝺeus: aut ꝓtinebit in ira
sua miſericoꝛdias suas? Et ꝺixi nūc ce
pi hꝭ mutatio ꝺextere excelsi. Memoꝛ fui
operꝫ dñi: qꝛ memoꝛ ero ab initio mira
biliū tuoꝛū. Et meditabꝛ in oīb⁹ opꝫb⁹
tuis: ⁊ ī adinuētiōib⁹ tuis exercebꝛ. Deus
us in sancto via tua: quis ꝺeus magn⁹
sicut ꝺeus nr̄: tu es ꝺeus qui facis mira
bilia: Notam fecisti in ꝑplis virtutē tuā
redemisti in bꝛachio tuo ꝑplm tuū: fili
os iacob ⁊ ioseph. Viderūt te aq̄ ꝺe⁹ vi
ꝺerūt te aque ⁊ timuerūt: ⁊ turbate sūt
abyssi. Multitudo sonit⁹ aquaꝝ: vocem
ꝺederūt nubes. Etenī sagitte tue trāse
unt: vox tonitrui tui in rota. Alluxerūt
coruscatiōes tue oꝛbi terre: cōmota est
⁊ cōtremuit terra. In mari via tua ⁊ se
mite tue in aquis multis: ⁊ vestigia tua
nō cognoscent̄. Deduxisti sicut oues po
pulum tuū: in manu moysi ⁊ aaron.

Intellectus asaph. LXXVII

Attēdite ꝑple me⁹ legē meaꝫ: in
clinate aurē vr̄am in ꝺerba oꝛis
mei. Aperiam ī parabol̄ os meū
loquar propositiōes ab initio. Quanta
audiuim⁹ ⁊ cognouim⁹ ea: ⁊ patres nr̄i
narrauerūt nobis. Nō sunt occultata a
filiis eoꝛū: in generatiōe altera. Narran
tes laudes dñi ⁊ virtutes ei⁹: ⁊ mirabi
lia eius que fecit. Et suscitauit testimo
niū in iacob: ⁊ legeꝫ posuit in isrl̄. Quā
ta mādauit patrib⁹ nostris nota facere
ea filiis suis vt cognoscat generatio al
tera. Filij qui nascent̄ ⁊ exurgent: ⁊ nar
rabūt filiis suis: vt ponāt in ꝺeo spem su
am: ⁊ nō obliuiscant̄ operū ꝺei: ⁊ manda
ta ei⁹ exquirāt. Ne fiant sicut patres eo
rum generatio praua ⁊ exasperans. Ge
neratio que non ꝺirexit coꝛ suū: ⁊ nō est
credit⁹ cuꝫ ꝺeo spirit⁹ eius. Filij effraim
intendentes ⁊ mittentes arcum: cōuer
si sunt in ꝺie belli. Non custodierunt te
stamentū ꝺei: ⁊ in lege ei⁹ noluerūt am
bulare. Et obliti sunt bꝛenefactoꝛū eius
⁊ mirabiliū ei⁹ q̄ ostendit eis. Coꝛaꝫ pa
tribꝫ eoꝛū fecit mirabilia ī terra egypti:
in campo thaneos. Interrupit mare ⁊
perduxit eos: ⁊ statuit aquas q̄si in vtre
Et ꝺeduxit eos ī nube ꝺiei: ⁊ tota nocte
in illuminatione ignis. Interrupit pe
tram in bꝛeremo: ⁊ adaquauit eos velut
in abyssо mlta. Et eduxit aquam ꝺe pe
tra: ⁊ eduxit tanq̄ flumina aq̄s. Et appo
suerūt adhuc peccare ei: in iram excita
uerūt excelsuꝫ in inaquoso. Et tempta
uerūt ꝺeū in coꝛdibus suis: vt peterent
escas aīabus suis. Et male locuti sunt
ꝺe ꝺeo: ꝺixerunt. nunquid poterit ꝺe⁹ pa
rare mensaꝫ in ꝺeserto? Quoniā percussit
petram ⁊ fluxerūt aque: ⁊ toꝛrētes inun
ꝺauerūt. Nūquid ⁊ panem poterit ꝺare
aut parare mēsam ꝑplo suo? Ideo audi
uit dñs ⁊ distulit: ⁊ ignis accensus est ī
iacob: ⁊ ira ascēdit in israel. Quia nō cre
ꝺiderūt in ꝺeo: nec sperauerūt in saluta
ri eius. Et mandauit nubib⁹ ꝺesup: ⁊ ia
nuas celi aperuit. Et pluit illis manna
ad manducandū: ⁊ panem celi ꝺedit eis
Panez angeloꝛū manducauit hom⁹: ci
baria misit eis in abundantiā. Transtu
lit austrum ꝺe celo: ⁊ induxit in virtute
sua africum. Et pluit sup eos sicut pul
uerem carnes: ⁊ sicut arenam maris vo
latilia pennata. Et ceciderunt in medio
castroꝛum eoꝛū circa tabernacula eoꝛuꝫ.
Et manducauerūt ⁊ saturati sūt nimis
⁊ ꝺesideriuꝫ eoꝝ attulit eis: nō sunt frau
ꝺati a ꝺesiderio suo. Adhuc esce eoꝛum
erant in oꝛe ipoꝛum: ⁊ ira ꝺei ascendit su
per eos. Et occidit pingues eoꝛuꝫ: ⁊ ele
ctos israel impediuit. In omnibus his
peccauerunt adhuc: ⁊ non crediderunt
in mirabilibus ei⁹. Et ꝺefecerūt in vani
tate ꝺies eoꝛum ⁊ ānі eoꝛum cū festina

tione. Cum occideret eos querebāt eū
& reuertebātur & diluculo veniebant ad
eum. Et rememorati sunt qꝛ deus adiu
tor est eorū & deus excelsus redemptor
eorū est. Et dilexerūt eum in ore suo: et
lingua sua mentiti sunt ei. Cor aūt eoꝝ
nō erat rectū cum eo: nec fideles habiti
sunt in testamēto eius. Ipe autē est mi
sericors & ꝓpitius fiet ꝑccatis eorum: &
nō disperdet eos. Et abūdauit vt auer
teret iram suam: & nō accēdit oēm iram
suam. Et recordatus est qꝛ caro sūt spi
ritus vadens & nō rediens. Quotiens
exacerbauerūt eum in deserto: in irā cō
citauerūt eum in inaquoso. Et cōuersi
sunt & temptauerūt deū: & sanctū israel
exacerbauerūt. Non sunt recordati ma
nus eius: die qua redemit eos ⁊ manu
tribulantis. Sicut posuit in egypto si
gna sua & prodigia sua in campo thane
os. Et cōuertit in sanguinē flumia eoꝝ
& imbres eorum ne biberēt. Misit ī eos
cynomiam & comedit eos & ranam & di
sperdidit eos. Et dedit erugini fructus
eorū & labores eorū locuste. Et occidit ī
grandine vineas eorū & moros eorū in
pruina. Et tradidit grandini iumēta eo
rum & possessiones eorum igni. Misit ī
eos iram indignatiōis sue: indignatio
nem & iram & tribulatiōem: immissiōes
p angelos malos. Viaz fecit semite ire
sue: nō pepercit a morte aiarum eorum &
iumēta eorum in morte cōclusit. Et per
cussit oīe priogenitum in terra egypti:
primitias oīm laborum eorū in taberna
culis cham. Et abstulit sicut oues popu
lum suū: & perduxit eos tanq̄ gregē in
deserto. Et dedurit eos in spe & non ti
muerūt: & inimicos eorū operuit mare
Et induxit eos in mōtem scificationis
sue: mōtem quē acq̄siuit dextera ei⁹. Et
eiecit a facie eorum gētes: & sorte diuisit
eis terrā in funiculo distributionis. Et
habitare fecit in tabernaculis eoꝝ tribꝰ
israel Et temptauerūt & exacerbauerūt
deum excelsum: & testimonia ei⁹ nō custo
dierūt. Et auerterūt se & nō seruauerūt
pactū: quēadmodū ꝑēs eorum cōuersi
sunt in arcū ꝑauū. In irā cōcitauerūt
eum in collibꝰ suis: & in sculptilibꝰ suis
ad emulationem eum ꝓuocauerunt.
Audiuit deus & spreuit: & ad nihilum re
degit valde israel. Et repulit tabernacu
lum syloe tabernaculum suū vbi habita
uit in hominibus. Et tradidit in captiui
tatem virtutē eorū: & pulcritudinē eoꝝ
in manus inimici. Et cōclusit in gladio
populū suū: & hereditatem suam spreuit.
Juuenes eorū comedit ignis: & virgines
eorū nō sunt lamentate. Sacerdotes
eorū in gladio ceciderūt: et vidue eorum
nō plorabant. Et excitat⁹ est tanq̄ dor
miens dñs: tanq̄ potens crapulatus a
vino. Et ꝑcussit inimicos suos in poste
riora: opꝓbriū sempiternū dedit illis
Et repulit tabernaculū ioseph: & tribū
effraim nō elegit. Sed elegit tribum iu
da: mōtem sion quem dilexit. Et edifica
uit sicut vnicornis sanctificiū suum: in
terra quā fundauit in secula. Et elegit
dauid seruū suū: & sustulit eū de gregi
bus ouiū: de post fetantes accepit eum
Pascere iacob seruū suū & israel hereditatem suam. Et pauit eos in innocentia
cordis sui: & in intellectibꝰ manuum su
arū deduxit eos.

Psalmus asaph. LXXVIII

Deus venerūt gentes in hereditatē tuā · pollu
erūt templū sanctū tuū: posue
rūt hierusalē in pomoꝝ custodiā. Posu
erūt mortalia seruoꝝ tuoꝝ escas volati
libꝰ celi: carnes scoꝝ tuorum bestijs terre
Effuderūt sanguinē ipoꝝ tanq̄ aquam
in circuitu hierusalē: & nō erat qui sepe
liret. Facti sum⁹ opꝓbriū vicinis nr̄is
subsannatio et illusio his q̄ in circuitu
nr̄o sunt. Usq̄q̄ dñe irascēris in finē: ac
cendet velut ignis zelus tuus. Effunde
iram tuā in gētes que te nō nouerunt
& in regna que nomē tuū nō inuocaue
runt. Quia comederūt iacob: & locum
eius desolauerūt. Ne meminer⁹ iniqui
tatum nostrarū antiquarum cito anti
cipent nos misericordie tue: qꝛ paupes
facti sum⁹ nimis. Adiuua nos de⁹ salu
tar⁹ nr̄: & ꝓp̄ gloriaz nois tui dñe libera

nos. Et ꝓpitius esto peccatis nostris ꝓ
pter nomē tuuz: ne forte dicant in gen-
tibus. vbi est deus eorū. Ut innotescāt
in nacionibus corā oculis nostris: vltio
sanguinis seruoꝝ suorū qui effusus est
Introeat in conspectu tuo gemitus cō
peditoruz. Scdm magnitudinem bra-
chij tui: posside filios mortificatorū. Et
redde vicinis nostris septupluz in sinu
eorū: improperiuz ipōrum quod expro-
brauerunt tibi dñe. Nos autē populus
tuus ⁊ oues pascue tue: cōfitebimur ti
bi in seculū. In generatione ⁊ generati
onem: annunciabimus laudem tuā.

In finē pro his qui cōmutabuntur.
psalmus ꝓ assyrijs testimoniū asaph.

Qui regis israel LXXIX
intende: qui deducis velut ouē
ioseph. Qui sedes super cheru-
bin manifestare: corā effraim beniamin
⁊ manasse. Excita potentiā tuam ⁊ veni:
vt saluos facias nos. Deꝰ cōuerte nos
⁊ ostende faciē tuaz ⁊ salui erimus. Do-
mine deus virtutum: quousqz irasceris
super orationez serui tui. Cibabis nos
pace lachrymaruz: ⁊ potuz dabis nobis
in lachrymis in mensura. Posuisti nos
in cōtradictionē vicinis nostris: ⁊ inimi
ci nostri subsannauerūt nos. Deus vir
tutum cōuerte nos: ⁊ ostēde faciez tuaz
⁊ salui erimus. Vineam de egypto trā-
stulisti: eiecisti gētes ⁊ plantasti eā. Dux
itineris fuisti in cōspectu eius: ⁊ planta
sti radices eius ⁊ impleuit terraz. Ope-
ruit montes vmbra eius: et arbusta eiꝰ
cedros dei. Extendit palmites suos vs-
qz ad mare: ⁊ vsqz ad flumē ꝓpagies eiꝰ.
Ut quid destruxisti maceriā eius: ⁊ vin-
demiant eaz oms qui ꝑtergrediunt viā
Exterminauit eā aper de silua: et singu-
laris ferus depastus est eā. Deus virtu
tum cōuertere respice de celo et vide et
visita vineā istaz. Et perfice eam quam
plantauit dextera tua ⁊ sup filiū homis
quē cōfirmasti tibi. Incensa igni et suf-
fossa: ab increpatione vultꝰ tui ꝑibunt.
Fiat manus tua sup virū dextere tue: ⁊
sup filiū hois quē cōfirmasti tibi. Et nō
discedimꝰ a te viuificabis nos et nomē
tuuz inuocabimꝰ. Dñe deus virtutum
cōuerte nos: ⁊ ostēde faciē tuā ⁊ salui eri
mus. In finē pro torcularibꝫ. psalmꝰ
ipi asaph. q̄nta sabbati. LXXX

Exultate deo adiutori nr̄o
iubilate deo iacob. Sumi
te psalmum ⁊ date tympa
num psalterium iocūduz
cum cithara. Buccinate ī
neomenia tuba: in insigni die solēnita-
tis vestre. Quia preceptū in israel est: ⁊
iudiciū deo iacob. Testimoniuz ī ioseph
posuit illud: cū exiret de terra egypti lin-
guam quā nō nouerat audiuit. Diuer-
tit ab oneribꝫ dorsuz eiꝰ: manus eius in
cophino seruierūt. In tribulatōe inuo
casti me et liberaui te: exaudiui te in ab-
scondito tempestatꝫ: probaui te apud a-
quā ꝯtradictiōis. Audi ppl's meꝰ ⁊ cōte-
stabor te: israel si audieris me nō erit in
te deus recens: neqz adorabis deum alie
nū. Ego enī sum dñs deꝰ tuus: qui edu
xi te de terra egypti: dilata os tuū et im
plebo illud. Et nō audiuit ppl's meꝰ vo-
cem meā: ⁊ israel nō intēdit mihi. Et di
misi eos fm desideria cordis eoꝝ: ibunt
in adinuētionibꝫ suis. Si ppl's meꝰ au-
disset me: isrl' si in vijs meis ābulasset.
Pro nihilo forsitan inimicos eorū hu-
miliassem: ⁊ sup tribulātes eos misissez
manū meā. Inimici dñi mentiti sūt ei:
⁊ erit tps eoꝝ in secula. Et cibauit illos
ex adipe frumēti: ⁊ de petra melle satura
uit eos. Psalmꝰ asaph. LXXXI

Deus stetit in synagoga deoruz:
in medio autē deos diiudicat.
Vsqzquo iudicatis iniquitatez
⁊ facies peccatorum sumitis? Iudicate
egeno ⁊ pupillo: humilem ⁊ pauperem
iustificate. Eripite pauperem: ⁊ egenuz
de manu peccatoris liberate. Nescierūt
neqz intellexerūt. in tenebris ambulāt:
mouebunt oīa fundamenta terre. Ego
dixi dij estis ⁊ filij excelsi oms. Vos au-
tem sicut hoīes moriemini: ⁊ sicut vnus
de pricipibꝫ cadetis. Surge deus iudi-
ca terram: qm̄ tu hereditabis in oībus

gentibꝫ. ¶ Canticum psalmi asaph.

Deus q̄s simil' ¶ LXXXII

Derit tibi: ne taceas neq̄ cōpesca
ris deus. Quoniaꝫ ecce inimici
tui sonuerūt: ⁊ qui oderūt te extulerūt
caput. Sup̄ ꝓpl'm tuū malignauerunt
consiliū: ⁊ cogitauerūt adu'sus scōs tu-
os. Dixerūt venite ⁊ disp̄damus eos de
gente: ⁊ nō memoret̄ nomē israel vltra
Quoniā cogitauerunt vnanimiter: si-
mul aduersuꝫ te testamentū disposuert
tabernacula idumeoꝝ ⁊ hismaelite. Mo
ab ⁊ agareni gebal ⁊ āmon ⁊ amalech: a-
lienigene cū habitantibꝫ tyrū. Etenī as
sur venit cū illis: facti sunt in adiutoriū
filijs loth. Fac illis sicut madiā ⁊ sysare
sicut iabin in torrente cyson. Disperie-
rūt in endor: facti sunt vt stercus terre.
Pone principes eoꝝ sicut oreb ⁊ çeb: et
çebee ⁊ salmana. Oēs principes eoꝝ: qui
dixerūt hereditate possideamus scūariū
dei. Deus meus pone illos vt rotā: ⁊ si-
cut stipulā ante faciē venti. Sicut ignis
qui cōburit siluā: ⁊ sicut flāma cōburēs
montes. Ita p̄seq̄ris illos in tēpestate
tua: ⁊ in ira tua turbabis eos Imple fa
cies eoꝝ ignominia. ⁊ q̄rent nomē tuuꝫ
dn̄e. Erubescant ⁊ ꝯturbent̄ in seculum
seculi: ⁊ cōfundātur ⁊ pereant. Et ꝯgno
scant qꝛ nomē tibi dn̄s: tu solus altissi-
mus in om̄i terra. ¶ In finē ꝓ torcula
ribus filijs chore psalm⁹. ¶ LXXXIII

Quā dilecta tabernacula tua do-
mine virtutū: cōcupiscit ⁊ defi-
cit anima mea in atrio dn̄i. Cor
meū ⁊ caro mea: exultauerūt in deuꝫ vi
uum. Etenī passer inuenit sibi domū: ⁊
turtur nidū vbi ponat pullos suos. Al-
taria tua dn̄e virtutū: rex me⁹ ⁊ de⁹ me-
us. Beati q̄ habitant in domo tua dn̄e
in secula seculorū laudabūt te. Beatus
vir cuius est auxiliū abs te. ascēsiones ī
corde suo disposuit in valle lachrymarū
in loco quē posuit. Etenī bn̄dictionem
dabit legislator: ibūt de virtute in virtu
tē videbit̄ de⁹ deoꝝ in sion. Dn̄e de⁹ vir
tutū exaudi or̄onē meaꝫ: auribus p̄cipe
deus iacob. Protector noster aspice de⁹
⁊ respice in faciē christi tui. Quia meli-
or est dies vna in atrijs tuis: sup̄ milia.
Elegi abiectus esse ī domo dei mei: ma-
gis q̄ꝫ habitare in tabernaculis peccato-
rum. Quia misericordiā ⁊ veritatē dili-
git deus: gratiā ⁊ gloriā dabit dominus
Non priuabit bonis eos qui ambulant
in innocentia: dn̄e virtutuꝫ beat⁹ homo
qui sperat in te. ¶ In finem filijs chore

Benedixisti dn̄e ¶ LXXXIIII

terrā tuā: auertisti captiuitateꝫ
iacob. Remisisti iniquitatē ple
bis tue: operuisti oīa peccata eoꝝ. Miti-
gasti oēm iraꝫ tuaꝫ: auertisti ab ira indi-
gnationis tue. Cōuerte nos deus salu-
taris noster: ⁊ auerte irā tuam a nobis.
Nūquid in eternū irasceris nobis: aut
extendes iraꝫ tuā a generatione ī gene-
rationē? Deus tu cōuersus viuificabis
nos: ⁊ plebs tua letabit̄ in te. Ostende
nobis dn̄e misericordiā tuā: et salutare
tuū da nobis. Audiā quid loquat̄ in me
dn̄s deus: quoniā loquet̄ pacē in plebeꝫ
suā. Et sup̄ sanctos suos: ⁊ in eos q̄ cō-
uertūtur ad cor. Verūtamen ꝓpe timē-
tes eū salutare ip̄ius: vt inhabitet gl'ia
in terra nr̄a. Misericordia ⁊ veritas ob-
uiauerūt sibi: iusticia ⁊ pax osculate sūt.
Veritas de t'ra orta ē: ⁊ iusticia de celo ꝓ
spexit. Etenī dn̄s dabit benignitatem: ⁊
terra nostra dabit fructum suuꝫ. Justi-
cia ante eum ambulabit: ⁊ ponet in via
gressus suos. ¶ Oratio dauid.

Inclina domine ¶ LXXXV

aurem tuam ⁊ exaudi me: quo-
niam inops ⁊ pauper sum ego.
Custodi aniam meaꝫ quoniaꝫ sanctus
sum: saluū fac seruuꝫ tuum deus meus
sperantem in te. Miserere mei dn̄e q̄m̄
ad te clamaui tota die: letifica aīam s̄ui
tui q̄m̄ ad te dn̄e aīaꝫ meā leuaui. Quo
niā tu dn̄e suauis ⁊ mitis. ⁊ multe mi-
sericordie oībus inuocantibus te. Auri
bus p̄cipe dn̄e or̄onē meā: ⁊ intēde voci
dep̄catōis mee. In die tribulatōis mee
clamaui ad te: qꝛ exaudisti me. Nō ē sil'is
tui in dijs dn̄e: ⁊ nō ē s̄m op̄a tua. Oēs
gētes quascūq̄ fecisti veniēt ⁊ adorabūt

coram te dñe:t glorificabunt nomẽ tuum. Quñ magnus es tu t faciens mirabilia:tu es de⁹ solus. Deduc me dñe in via tua:t ingrediar in veritate tua: letetur cor meũ vt timeat nomẽ tuũ. Confitebor tibi dñe deus me⁹ in toto corde meo:t glorificabo nomẽ tuũ in eternũ Quia misericordia tua magñ est sup me et eruisti aiam meã ex inferno inferiori. Deus iniqui insurrexerunt sup me: et synagoga potentiũ quesierũt aiam meam:t nõ proposuerũt te in conspectu suo. Et tu dñe deus miserator t misericors: patiens t mlte misericordie t verax. Respice in me t miserere mei:da imperiũ tuũ puero tuo:t saluũ fac filium ancille tue. Fac mecũ signũ in bonũ vt videant qui oderũt me t confundar:qñ tu dñe adiuuisti me t cõsolat⁹ es me. ¶ Psalm⁹ cantici filijs chore. LXXXVI

Fundamẽta eius in montibus sanctis: diligit dñs portas sion sup oĩa tabernacula iacob. Glosa dicta sũt de te ciuitas dei Memor ero raab t babylonis scientiũ me. Ecce alienigene t tyrus t ppls ethiopũ:hi fuerũt illic. Nunqd sion dicet homo:t hõ nat⁹ est in ea:t ipse fundauit eaz altissimus: Dñs narrabit in scripturis pplor:t prĩcipum horũ qui fuerũt in ea. Sicut letãtium oĩm:habitatio est in te. ¶ Cantic cum psalmi filijs chore in finẽ p melech ad rñendũ intellect⁹ hxman ezraite. LXXXVII

Domine deus salutis mee:in die clamaui t nocte coram te. Intret in conspectu tuo oratio mea: inclina aurẽ tuã ad precez meam. Quia repleta est malis aia mea t vita mea inferno appropinqbit. Estimatus sum cum descẽdentibus in lacum factus sum sicut homo sine adiutorio inter mortuos liber. Sicut vulnerati dormientes in sepulcris quor non es memor amplius:t ipsi de manu tua repulsi sunt. Posuerũt me in lacu inferiori: in tenebrosis t in vmbra mortis. Sup me confirmat⁹ est furor tuus: t oĩes fluctus tuos induxisti sup me. Longe fecisti notos meos a me:posuerunt me abominationẽ sibi. Traditus sum t nõ egrediebar:oculi mei languerũt pre inopia Clamaui ad te dñe:tota die expandi ad te manus meas. Nunqd mortuis facies mirabilia:aut medici suscitabũt t cõfitebunt tibi: Nunquid narrabit aliqs in sepulcro misericordiã tuã:veritatez tuã in pditionẽ: Nunqd cognoscentur in tenebris mirabilia tua: t iusticia tua in terra obliuionis: Et ego ad te domine clamaui:t mane oro mea pueniet te Ut quid dñe repellis orationẽ meã: auertis faciem tuã a me: Paup sum ego t in laboribus a iuuentute mea:exaltat⁹ aũt humiliatus sum t conturbat⁹. In me transierunt ire tue:t terrores tui conturbaue runt me. Circũdederũt me sicut aqua tota die:circũdederũt me simul. Elongasti a me amicum t proximum:t notos meos a miseria. ¶ Intellectus ethan ezraite. LXXXVIII

Misericordias dñi: in eternũ cantabo. In generatiõe t generationẽ:annunciabo veritatẽ tuam in ore meo. Quñ dixisti in eternũ misericordia edificabit in celis: preparabit veritas tua in eis. Disposui testamentum electis meis:iuraui dauid seruo meo vsqz in eternũ preparabo semẽ tuũ. Et edificabo in generatione t generationẽ:sedẽ tuam. Confitebunt celi mirabilia tua domine:etenim veritatẽ tuã in ecclesia scor Quñ quis in nubibus equabit dño: similis erit deo in filijs dei: Deus q glorificatur in cõsilio scor:magnus t terribil sup omnes qui in circuitu eius sunt. Dñe deus virtutũ quis sicut tu: potens es dñe t veritas tua in circuitu tuo. Tu dominaris potãti maris: motũ aũt fluctuum ei⁹ tu mitigas. Tu humiliasti sicut vulneratũ superbũ:in brachio virtutis tue dispersisti inimicos tuos. Tui sunt celi t tua est tra:orbem terre t plenitudinẽ ei⁹ tu fundasti:aquilonẽ t mare tu creasti. Thabor t hermon in nomine tuo exultabũt:tuum brachiũ cũ potentia. Firmetur manus tua t exaltet dextera tua: iusticia et

iudiciū preparatio sedis tue. Misericordia
⁊ veritas p̄cedent faciē tuā: beatus ppl's
qui scit iubilationē. Dn̄e in lumīe vul-
tus tui ambulabūt: ⁊ in noīe tuo exulta
bunt tota die: ⁊ in iusticia tua exaltabū
tur. Quoniā gl'a virtutis eoꝝ tu es: ⁊ ī
beneplacito tuo exaltabit̄ cornu nostrū.
Quia dn̄i est assumptio nr̄a: ⁊ sancti is-
rael regis nr̄i. Tūc locutus es in visiōe
sanctis tuis: ⁊ dixisti. posui adiutoriū in
potente: ⁊ exaltaui electuꝫ de plebe mea.
Inueni dauid seruū meuꝫ: oleo sancto
meo vnxi eū. Man⁹ enī mea auxiliabit̄
ei: ⁊ brachiuꝫ meū cōfirmabit eū. Nihil
ꝓficiet inimic⁹ in eo: ⁊ filius iniq̄tat⁹ nō
apponet nocere ei. Et cōcidaꝫ a facie ip̄i⁹
inimicos eius: ⁊ odientes eū in fugam
cōuertam. Et veritas mea et misericor-
dia mea cū ip̄o: ⁊ in noīe meo exaltabit̄
cornu eius. Et ponam in mari manum
eius: ⁊ ī fluminib⁹ dexterā ei⁹. Ip̄e inuo
cabit me pr̄ me⁹ es tu: deus me⁹ ⁊ susce-
ptor salut⁹ mee. Et ego prīogenituꝫ po-
nam illū: excelsum p̄ regib⁹ t̄re. In eter
nū seruabo illi misericordiā meā: ⁊ testa
mentū meū fidele ip̄i. Et ponā ī seculuꝫ
seculi semē ei⁹: ⁊ thronū ei⁹ sicut dies ce
li. Si aūt dereliq̄rint filij ei⁹ legē meaꝫ:
⁊ in iudicijs meis nō ambulauerīt. Si
iusticias meas ꝓphanauerint ⁊ manda
ta mea nō custodierint. Uisitabo in vir
ga iniq̄tates eorū: ⁊ in verberib⁹ peccata
eoꝝ. Misericordiā aūt meā nō dispgam
ab eo: neq̄ nocebo in v̄itate mea. Neq̄
ꝓphanabo testamētuꝫ meū: ⁊ q̄ ꝓcedunt
de labijs meis nō faciā irrita. Semel iu
raui ī scō meo si dauid mētiar: semē ei⁹
in eternuꝫ manebit. Et thron⁹ ei⁹ sicut
sol in ꝯspectu meo: ⁊ sicut luna ꝑfecta in
eternū. ⁊ testis in celo fidel'. Tu vero re
pulisti ⁊ despexisti: distulisti christū tuuꝫ.
Auertisti testamentū serui tui: ꝓphana
sti in terra sanctuariū eius. Destruxisti
oēs sepes eius: posuisti firmamētū eius
formidinē. Diripuerūt eū oēs transeū
tes viā: factus est opprobriū vicinis su-
is. Exaltasti dexterā deprimentiū eū: le-
tificasti oēs inimicos eius. Auertisti ad
iutoriuꝫ gladij eius: ⁊ nō es auxiliatus
ei in bello. Destruxisti eū ab emūdatiōe
⁊ sedem eius in terra collisisti. Minora
sti dies tp̄is eius: ꝑfudisti eū cōfusione
Usq̄quo dn̄e auertis ī fiuē: exardescet
sicut ignis ira tua? Memorare q̄ mea
sub̄a: nunq̄d enim vane cōstituisti om̄s
filios hoīm? Quis est hō qui viuet ⁊ nō
videbit mortē: eruet aīam suā de manu
inferi? Ubi sunt misericordie tue antiq̄
dn̄e: sicut iurasti dauid in veritate tua?
Memor esto dn̄e opprobrij seruoꝝ tuo-
rū: quod cōtinui in sinu meo multaruꝫ
gentiū. Quod exprobrauerunt inimici
tui dn̄e: quod exprobrauerūt cōmutati
onē christi tui. Bn̄dict⁹ dn̄s in eternuꝫ
fiat fiat. ¶ Oratio moysi hoīs dei.

LXXXIX

Domine refugi-
um factus es nobis: a genera-
tione in generationeꝫ. Priusq̄
montes fierent aut formaret̄ terra ⁊ or
bis a seculo: ⁊ in seculuꝫ tu es deus. Ne
auertas hoīem in hūilitatē: ⁊ dixisti con
uertimini filij hoīm. Quoniā mille āni
ante oculos tuos: tanq̄ dies hesterna q̄
preterijt. Et custodia in nocte: que ꝓ ni
hilo habent̄ eoꝝ anni erūt. Mane sicut
herba transeat: mane floreat ⁊ transeat:
vespere decidat induret ⁊ arescat. Quia
defecimus in ira tua ⁊ in furore tuo tur
bati sumus. Posuisti iniq̄tates nr̄as in
conspectu tuo: seculū nostrū in illumīa
tione vultus tui. Quoniā oēs dies no
stri defecerūt: ⁊ in ira tua defecimus. An
ni nr̄i sicut aranea meditabunt̄: dies an
noꝝ nr̄oꝝ in ip̄is septuaginta anni. Si
autē in potentatib⁹ octogīta anni: ⁊ am
plius eorū labor ⁊ dolor. Quoniā super-
uenit mansuetudo ⁊ corripiem̄. Quis
nouit ptātem ire tue: et pre timore tuo
irā tuā dinūerare? Dexterā tuaꝫ sic no-
tam fac: ⁊ eruditos corde ī sapiētia. Cō-
uertere dn̄e vsq̄q̄: et dep̄cabil' esto super
seruos tuos. Repleti sum⁹ mane mise-
ricordia tua: exultauimus ⁊ delectati su
m⁹ in oīb⁹ dieb⁹ nr̄is. Letati sum⁹ ꝓ die
bus quib⁹ nos hūiliasti: annis quibus
vidim⁹ mala. Respice in seruos tuos ⁊

in opa tua: ⁊ dirige filios eoꝝ. Et sit splē
dor dñi dei nr̄i sup nos: ⁊ opa manuum
nr̄aꝝ dirige sup nos: ⁊ opus manuū no
strarū dirige. Laus cantici ipsi dauid.

LXXXX

Qui habitat in ad
iutorio altissimi: in protectiōe
dei celi commorabit̄. Dicet do
mino susceptor meus es tu. ⁊ refugiuz
meum. deus me⁹ sperabo in eum. Qm̄
ipse liberabit me de laq̄o venantium: ⁊ a
verbo aspero. Scapulis suis obumbra
bit tibi: ⁊ sub pennis ei⁹ sperabis. Scu
to circūdabit te ꝟitas ei⁹: nō timeb̄ a ti
more nocturno. A sagitta volante in die
a negocio perambulāte in tenebris: ab ī
cursu ⁊ demonio meridiano. Cadēt a la
tere tuo mille: ⁊ decē milia a dextris tu
is: ad te aūt nō appropinquabit. Verū
tamē oculis tuis considerabis: ⁊ retri
butionez peccatoꝝ videbis. Qm̄ tu es
dñe spes mea: altissimum posuisti refu
gium tuum. Non accedet ad te malum
⁊ flagellum non appropinquabit taber
naculo tuo. Quoniā angelis suis man
dauit de te: vt custodiant te in oīhoviis
tuis. In manib⁹ portabūt te: ne forte of
fendas ad lapidē pedem tuū. Super as
pidē ⁊ basiliscū ambulabis: ⁊ ꝯculcabis
leonē ⁊ draconē. Qm̄ me in sp̄auit libe
rabo eū: ꝓtegam eū quoniā cog̃uit nom̄
meū. Clamauit ad me ⁊ ego exaudiā eū
cū ipso sum in tribulatione: eripiā eum
⁊ glorificabo eū. Longitudīe dieꝝ reple
bo eū: ⁊ oñdam illi salutare meum.

Psalmus cantici in die sabbati.

LXXXXI

Bonū est confite
ri dño: ⁊ psallere noī tuo altissi
me. Ad annunciandū mane mi
sericordiā tuā: ⁊ veritatē tuaz ꝑ noctem.
In decachordo psalterio: cū cātico in ci
thara. Quia delectasti me dñe in factu
ra tua ⁊ in operib⁹ manuū tuaꝝ exulta
bo. Quā magnificata sunt opa tua dñe
nimis profunde facte sunt cogitatiōes
tue. Vir insipiēs nō cognoscet: ⁊ stult⁹
nō intelliget hec. Cuz exorti fuerint pec
catores sicut fenū: ⁊ apparuerint omēs
qui operāt̄ iniq̄tatē. Vt intereāt in secu
lum seculi: tu autem altissimus in eter
nuz dñe. Qm̄ ecce inimici tui dñe: qm̄
ecce inimici tui peribūt: ⁊ dispgent̄ om
nes q̄ operant̄ iniq̄tatem. Et exaltabit̄
sicut vnicornis cornu meū: et senectus
mea in misericordia vberi. Et d̄spexit o
culus me⁹ inimicos meos ⁊ ab insurgē
tib⁹ in me malignātib⁹ audiet aur̄ mea
Just⁹ vt palma florebit sicut cedrus li
bani multiplicabit̄. Plantati in domo
dñi: in atrijs dom⁹ dei nostri florebunt.
Adhuc multiplicabunt̄ in senecta vbe
ri: ⁊ bene patiētes erunt vt annuncient
Quoniā rect⁹ dñs de⁹ noster: ⁊ non est
iniquitas in eo. Laus cātici dauid
in die ante sabbatum quando fundata
est terra.

LXXXXII

Domin⁹ regnauit decorez indu
tus est: indut⁹ est dñs fortitudi
nez ⁊ p̄cinxit se. Etenī firmauit
orbem terre: qui nō commouebit̄. Pa
rata sedes tua de⁹: extunc a seculo tu es
Eleuauerūt flumīa domine: eleuauer̄t
flumina vocem suam. Eleuauerūt flu
mina fluct⁹ suos: a vocib⁹ aq̄ꝝ multarū
Mirabiles elationes maris: mirabilis
in altis dñs. Testimonia tua credibilia
facta sunt nimis: domū tuam decet san
ctitudo dñe in longitudine dierum.

Psalm⁹ dauid quarto sabbati.

LXXXXIII

Deus vltionū
dñs: deus vltionuz libere egit.
Exaltare qui iudicas terraz: red
de retributionem sup̄bis. Vsq̄z q̄ pecca
tores dñe: vsq̄z q̄ peccatores gloriabunt̄?
Effabunt̄ ⁊ loquētur iniquitatē: loquē
tur omēs qui opant̄ iniusticiaz? Popu
lum tuū domīe hūiliauerūt. ⁊ heredita
tem tuaz vexauerūt. Viduam ⁊ aduenā
interfecerunt: ⁊ pupillos occiderūt. Et
dixerūt non videbit dñs: nec intelliget
de⁹ iacob. Intelligite insipiētes in ꝓplo
⁊ stulti aliq̄n sapite. Qui plantauit au
rem nō audiet aut qui finxit oculū non
considerat? Qui corripit gentes nō ar
guet: aut qui docet hoīem sciam domi
nus scit cogitationes hoīm: quoniā va
ne sunt. Beat⁹ homo quez tu erudieris

domīe: ⁊ de lege tua docueris eū. Ut mi
tiges ei a diebꝫ malis: donec fodiat̄ pec
catori fouea. Quia nō repellet dn̄s ple
bem suaꝫ: ⁊ hereditatem suā non dereli
quet. Quoadusq; iusticia ꝯuertat̄ in iu
diciū: ⁊ q̄ iuxta illam: oēs qui recto sunt
corde. Quis cōsurget mihi adūsus ma
lignātes: aut q̄s stabit mecuꝫ aduersus
operātes iniq̄tatem? Nisi qꝛ dn̄s adiu
uit me: paulominꝰ habitasset in inferno
aīa mea. Si dicebam motꝰ est pes meꝰ
misericordia tua domīe adiuuabat me.
Scd̄m multitudinē dolorum meoruꝫ
in corde meo: consolationes tue letifica
uerunt aīam meā. Nunquid adheret ti
bi sedes iniq̄tatis: q̄ fingis laborem in p̄
cepto? Captabant in aīaꝫ iusti: ⁊ sangui
nem innocētem cōdemnabunt. Et fa
ctus est mihi dominꝰ in refugiū ⁊ deus
meꝰ in adiutorium spei mee. Et reddet
illis iniquitatem ipsoꝝ: ⁊ in malitia eo
rum disperdet eos: disperdet illos dn̄s
deꝰ noster. ¶ Laus cantici ipsi dauid.

¶ LXXXXIIII

Venite exulte
mus domīo: iubilemꝰ deo salu
tari nostio. Preoccupemꝰ faciē
eius in confessione: ⁊ in psalmis iubile
mus ei. Qm̄ deꝰ magnus dn̄s: ⁊ rex ma
gnus sup̄ oēs deos: qm̄ nō repellit domi
nus plebē suaꝫ. Quia in manu eiꝰ sunt
oēs fines terre: ⁊ altitudīes montiū ip
sius sunt. Qm̄ ipsius est mare ⁊ ipse fe
cit illud ⁊ siccā manꝰ eius formauerūt:
Venite adoremꝰ ⁊ procidamus ⁊ plore
mus ante dn̄m q̄ fecit nos: qꝛ ipse est de
us noster. Et nos ꝓpl's pascue eius: ⁊ o
ues manꝰ eius. Hodie si vocem eiꝰ au
dieritis: nolite obdurare corda vestra.
Sicut in irritatiōe: ſm diē temptatio
nis in deserto. Ubi temptauerūt me pa
tres vestri: probauerūt ⁊ viderūt opera
mea. Quadraginta annis offensus fui
generationi illi: ⁊ dixi semper hi errant
corde. Et isti nō cognouerūt vias meas
vt iuraui in ira mea si introibūt in req̄
em meam. ¶ Psalmus dauid quā
do domus edificabatur post captiuita
tem. ¶ LXXXXV

Cantate dn̄o canticū nouū: can
tate dn̄o omīs terra. Cantate
dn̄o ⁊ bn̄dicite noī eius: annun
ciate de die in diez salutare eius. Annū
ciate inter gētes gloriam eiꝰ: in oībꝫ po
pulis mirabilia eiꝰ. Qm̄ magnꝰ dn̄s et
laudabilis nimis: terribilis ē super oēs
deos. Qm̄ oēs dij gentiū d̄monia: dn̄s
aūt celos fecit. Cōfessio ⁊ pulchritudo ī
conspectu eiꝰ: sanctimonia ⁊ magnificē
tia in sanctificatiōe eius. Afferte dn̄o pa
trie gentiū: afferte domīo gloriā ⁊ hono
rem: afferte dn̄o gloriā nomini eiꝰ. Tol
lite hostias ⁊ introite in atria eius: ado
rate dominū in atrio sancto eius. Com
moueat̄ a facie eius vniuersa terra: di
cite in gentibꝫ qꝛ dn̄s regnauit. Eteniꝫ
correxit orbem terre qui nō cōmouebit̄
iudicabit ꝓpl'os in equitate. Letent̄ celi
⁊ exultet terra: commoueat̄ mare ⁊ ple
nitudo eius: gaudebunt campi ⁊ omīa
que in eis sunt. Tūc exultabunt omīa
ligna siluarum a facie dn̄i qꝛ venit: qm̄
venit iudicate terrā. Iudicabit orbē ter
re in equitate: ⁊ ꝓpl'os in veritate sua.
¶ Psalmꝰ ipsi dauid quādo terra eius
restituta est ei. ¶ LXXXXVI

Dominus reg̃uit exultet terra:
letent̄ insule multe. Nubes ⁊ ca
ligo in circūitu eiꝰ: iusticia ⁊ iu
diciuꝫ correctio sedis eius. Ignis ante
ipsum p̄cedet: ⁊ inflāmabit in circūitu
inimicos eiꝰ. Alluxerūt fulgura eius or
bi terre: vidit ⁊ commota est terra. Mō
tes sicut cera fluxerūt a facie dn̄i: a facie
dn̄i oīs terra. Annūciauerūt celi iustici
am eiꝰ: ⁊ viderūt oēs ꝓpl'i gloriam eius
Cōfundant̄ oēs qui adorāt sculptilia: ⁊
qui gloriant̄ in simulacris suis. Adora
te eū oēs angeli eiꝰ: audiuit ⁊ letata ē siō
Et exultauert̄ filie iude ꝓpt̄ iudicia tua
dn̄e. Qm̄ tu dn̄s altissimꝰ sup̄ oēm ter
rā: nimis exaltatꝰ es sup̄ oēs deos. Qui
diligit̄ dn̄m odite maluꝫ custodit dn̄s
aīas ſuoꝝ suoꝝ: de manu pctōris libera
bit eos. Lux orta ē iusto: ⁊ rect̄ corde leti
cia. Letamī iusti in dn̄o: ⁊ ꝯfitemī mēo
rie sctīficatiōis eius. ¶ Psalmꝰ dauid.

Cantate domi/ XCVII
no canticum nouuz: quia
mirabilia fecit. Saluauit
sibi dextera eius: ⁊ brachi
um sanctū ei⁹. Notum fec̄
dñs salutare suū: in conspectu gentium
reuelauit iusticiam suam. Recordatus
est misericordie sue: ⁊ veritat⁊ sue domui
israel. Uiderūt oēs termini terre saluta/
re dei nostri: iubilate dño omnis terra
cāntate ⁊ exultate ⁊ psallite. Psallite do/
mīo in cithara in cithara ⁊ voce psalmi
in tubis ductilib⁹ ⁊ voce tube cornee. Ju
bilate in ꝓspectu regis dñi: moueat mа
re ⁊ plenitudo ei⁹ orbis terraꝝ ⁊ q̄ habi/
tant in eo. Flumina plaudent manu: si/
mul montes exultabūt a conspectu do/
mini: quoniā venit iudicare terraz. Ju/
dicabit orbem terraꝝ in iusticia: ⁊ popu/
los in eq̄tate. Psalmus dauid.

Dominus regn̄uit ira XCVIII
scant̄ ppli. qui sedes super cherū
bin moueat̄ terra. Dñs in sion
magn⁹: ⁊ excelsus sup oēs pp̄los. Confi
teant̄ nomini tuo magno qm̄ terribile
⁊ sanctū est: ⁊ honor regis iudiciū diligit
Tu parasti directiones: iudiciuz ⁊ iusti/
ciaz in iacob tu fecisti. Exaltate dñm de/
um nostrū: ⁊ adorate scabellū pedu ei⁹:
qm̄ sctm̄ ē. Moyses ⁊ aarō i sacerdotib⁹
ei⁹: ⁊ samuel inter eos q̄ inuocāt nomē
eius. Inuocabāt dñm ⁊ ipe exaudiebat
eos in columna nubis loquebat̄ ad eos
Custodiebant testimonia eius: ⁊ prece/
ptum qd̄ dedit illis. Domine de⁹ noster
tu exaudiebas eos: de⁹ tu ꝓpitius fuisti
eis ⁊ vlciscens in oēs adinuētiones eorū
Exaltate dñm deū nostrū: ⁊ adorate in
monte sancto ei⁹: qm̄ sanct⁹ domin⁹ de/
us noster. Psalmus in confessione.

Iubilate deo oīs tra XCIX
seruite dño in leticia. Introite
in cōspectu eius: in exultatione
Scitote qm̄ dns ipse est de⁹: ipse fecit
nos ⁊ non ipsi nos. Populus eius et
oues pascue eius introite portas ei⁹ in
confessione: atria eius in hymnis confi
temini illi. Laudate nomē eius quoniā
suauis est dominus: in eternum miseri
cordia eius: ⁊ vsq̄ in generationez ⁊ ge/
nerationem veritas eius.

Psalmus ipsi dauid. C

Misericordiam ⁊ iudicium canta
bo tibi dñe: psallam ⁊ intelligaz
in via immaculata quādo veni/
es ad me. Perambulabam in innocen
tia cordis mei: in medio dom⁹ mee. Nō
ꝓponebam ante oculos meos rem iniu
stam: facientes ꝓuaricatōes odiui. Nō
adhesit mihi cor prauū: declinantē a me
malignū non cognoscebam. Detrahen
tem secreto ꝓximo suo: hūc ꝓsequebar:
Superbo oculo ⁊ insatiabili corde: cum
hoc non edebam. Oculi mei ad fideles
terre vt sedeant mecum: ambulans in
via immaculata hic mihi ministrabit.
Non habitabit in medio domus mee
qui facit superbiam: qui loquit̄ iniq̄ nō di
rexit in cōspectu oculoꝝ meorū. In ma
tutino interficiebā oēs peccatores ter/
re: vt disperderem de ciuitate dñi omēs
operātes iniq̄tatem. Oratio pauper
cum anxiaretur ⁊ coraz domino effudit
precem suam. CI

Domine exaudi orationē meaz:
⁊ clamor me⁹ ad te veniat. Nō
auertas faciem tuam a me: in quacūq̄
die tribulor inclina ad me aurē tuā. In
quacūq̄ die inuocauero te: velociter ex/
audi me. Quia defecerunt sicut fumus
dies mei: ⁊ ossa mea sicut cremiū aru/
runt. Percussus sum vt fenum ⁊ aruit
cor meū: q⁹ oblitus sum comedere panē
meū. A voce gemit⁹ mei: adhesit os meū
carni mee. Similis fact⁹ sum pellicano soli
tudinis: fact⁹ sum sic nycticorax i domicilio
Uigilaui: ⁊ factus sum sicut passer soli
tari⁹ in tecto. Tota die exprobrabāt mi
hi inimici mei: ⁊ qui laudabant me adu
sum me iurabāt. Quia cinerē tanq̄z pa/
nem manducabā: ⁊ poculū meū cum fle
tu miscebam. A facie ire indignatiōis
tue: quia eleuans allisisti me. Dies mei
sicut vmbra declinauerūt: ⁊ ego sicut fe
num arui. Tu aūt domine in eternum
permanes: ⁊ memoriale tuum in genera

tione ⁊ generationē. Tu exurgēs miſe/
reberis ſion: qz tps miſerendi eius quia
venit tps. Quoniā placuerūt ſeruis tu
is lapides eius: ⁊ terre eius miſerebun
tur. Et timebūt gentes nomē tuū dñe
⁊ oēs reges terre gloriā tuā. Quia edifi
cauit dñs ſion: et videbit in gloria ſua.
Reſpexit i oratione humiliū: ⁊ non ſpre
uit precē eoꝝ. Scribant hec in genera/
tione altera ⁊ ppls qui creabit laudabit
dñm. Quia pſpexit de excelſo ſancto ſuo:
dñs de celo in terram aſpexit. Ut audiret
gemit⁹ cōpeditoꝝ: vt ſolueret filios in/
temptoꝝ. Ut annūcient in ſion nomē
dñi: ⁊ laudem eius in hieruſalē. In con/
ueniendo pplos in vnū: ⁊ reges vt ſer/
uiāt dño. Rñdit ei via virtutis ſue: pau/
citatē dierꝝ meoꝝ nuncia mihi. Ne revo
ces me in dimidio dierū meoꝝ: in gene/
ratione ⁊ generationē anni tui. Initio
tu dñe terrā fundaſti: ⁊ opera manuum
tuaꝝ ſunt celi. Ipſi peribūt tu aūt pma
nes: ⁊ oēs ſicut veſtimentū veteraſcent.
Et ſicut opertoriū mutabis eos ⁊ muta
buntur: tu aūt idem ipſe es: ⁊ anni tui non
deficient. Filij ſeruoꝝ tuoꝝ habitabunt
⁊ ſemen eoꝝ in ſeculū dirigetur.

¶ Pſalmus ipſi dauid. CII

Benedic aīa mea dño: et oia q̄
intra me ſunt noī ſcō ei⁹. Bene
dic aīa mea dño: ⁊ noli obliuiſci
oēs retributiones ei⁹. Qui ꝓpitiat, om
nib⁹ iniquitatib⁹ tuis: qui ſanat oēs
infirmitates tuas. Qui redimit de inte
ritu vitaꝫ tuā: qui coronat te in miſeri/
cordia ⁊ miſeratiōib⁹. Qui replet in bo/
nis deſideriū tuū: renouabit vt aq̄le iu
uentus tua. Faciens mīas dñs: ⁊ iudici
um oīb⁹ iniuriam patientib⁹. Notas fe
cit vias ſuas moyſi: filijs iſrl voluntates
ſuas. Miſerator ⁊ miſericors dñs: lon/
ganimis ⁊ multū miſericors. Nō in per
petuum irascet neq; in eternū cōmina/
bit. Non ſm peccata nra fecit nob: neq;
ſm iniq̄tates nras retribuit nob. Qm̄
ſm altitudinē celi a terra: corroborauit
mīaꝫ ſuā ſuper timentes se. Quantū di
ſtat ortus ab occidēte: lōge fecit a nobis
iniquitates nras. Quō miſeret pater
filioꝝ: miſertus eſt dñs timentibus ſe:
qm̄ ipſe cognouit figmētū nrm. Recor/
datus ē qm̄ pulvis ſum⁹: hō ſicut fenū
dies eius tanq; flos agri ſic efflorebit.
Qm̄ ſpūs pertrāſibit in illo ⁊ nō ſubſiſtet.
⁊ nō cognoſcet amplius locū ſuū. Miſe
ricordia aūt dñi ab eterno ⁊ vſq; in eter
nū: ſup timentes eū. Et iuſticia illius ſi
filios filioꝝ: his qui ſeruāt teſtamentuꝫ
eius. Et memores ſunt mādatoꝝ ipſi⁹:
ad faciēdū ea. Dñs in celo parauit ſedē
ſuā: ⁊ regnū ipſius oīb⁹ dñabit. Bñdici
te dño oēs angeli ei⁹ potētes virtute: faci
entes verbū illius ad audiendam vocem
ſermonū eius. Benedicite domīo oēs vir
tutes ei⁹: miniſtri eius qui facitis volū
tatem eius. Bñdicite dño oīa opa eius
in omni loco dñationis ei⁹: benedic aīa
mea dño.

¶ Pſalm⁹ ipſi dauid. CIII

Benedic aīa mea dño: dñe deus
meus magnificatus es vehemē
ter. Confeſſionē ⁊ decorē indu/
ſti: amictus lumīe ſicut veſtimēto. Ex/
tendens celū ſicut pellē: qui tegis aq̄s ſu
perioꝝ eius. Qui ponis nubē aſcenſum
tum: qui ambulas ſup pēnas ventorum
Qui facis angelos tuos ſpūs: ⁊ mini/
ſtros tuos ignem vrentem. Qui funda/
ſti terrā ſup ſtabilitatē ſuaꝫ: non inclina
bit in ſeculū ſeculi. Abyſſus ſicut veſti/
mentū amictus eius: ſup mōtes ſtabūt
aque. Ab increpatione tua fugient: a vo
ce tonitrui tui formidabūt. Aſcendunt
mōtes ⁊ deſcendūt campi: in locū quem
fundaſti eis. Terminū poſuiſti quem nō
tranſgredient: neq; conuertent opire ter/
ram. Qui emittis fontes in vallibus
inter mediū montiū pertranſibūt aque
Potabūt oēs beſtie agri: expectabūt o/
nagri i ſiti ſua. Sup ea volucres celi ha
bitabūt: de medio petraꝝ dabūt voces.
Rigans mōtes de ſuperioribus ſuis: de fru
ctu operum tuoꝝ ſatiabit terra. Produ/
ces fenum iumentis: ⁊ herbā ſeruituti
hoīm. Ut educas panem de terra: ⁊ vinū
letificet cor hominis. Ut exhilaret faciē
in oleo: ⁊ panis cor hominis confirmet

Haturabuntur ligna campi ⁊ cedri li/
bani quas plantauit:illic passeres nidi/
ficabũt.Herodij dom⁹ dux est eoꝝ:mõ/
tes excelsi ceruis petra refugiũ hȩrinaci
is.Fecit lunã in tpe:sol cognouit occa/
sum suum.Posuisti tenebras ⁊ facta ē
nox:in ipsa ptrãsibũt omẽs bestie silue.
Catuli leonũ rugientes vt rapiant:⁊ q̃
rant a deo escam sibi.Ortus est sol ⁊ cõ
gregati sunt:⁊ in cubilibꝫ suis cõlloca/
buntur.Exibit homo ad opus suũ:⁊ ad
operationem suã vsqꝫ ad vesperũ.Quã
magnificata sunt opa tua dñe: omia in
sapia fecisti:impleta est terra possessiõe
tua.Hoc mare magnũ ⁊ spatiosum ma
nibꝫ:illic reptilia quoꝝ nõ est numerus
Aialia pusilla cum magnis : illic naues
pertransibunt .Draco iste quem forma
sti ad illudẽdũ ei:omia a te expectant vt
des illis escam in tpe.Dante te illis col
ligent:aperiente te manum tuaz omia
implebũtur bonitate.Auertente aũt te
faciem turbabunt:auferes spm̃ eoꝝ et
deficient:⁊ in puluerem suũ reuertent.
Emitte spm̃ tuũ ⁊ creabunt:⁊ renoua/
bis faciem terre.Sit gloria dñi in secu
lum:letabit dñs in opibꝫ suis.Qui re/
spicit terrã ⁊ facit eã tremere: qui tãgit
montes ⁊ fumigant .Cãtabo dñm invi
ta mea:psallam deo meo q̃diu fuz. Jo/
cundũ sit ei eloquiũ meuz: ego vo dele
ctabor in dño.Deficiẽt peccatores a ter/
ra ⁊ iniqui ita vt nõ sint:benedic anima
mea domino: Alleluia. CIIII

Confitemini dño ⁊ iuocate no/
men eius:annũciate inter gen/
tes opa eius .Cantate ei ⁊ psal/
lite ei narrate oĩa mirabilia eius :lauda
mini in noĩe sancto eius.Letetur cor q̃/
rentium dñm:querite dñm ⁊ confirma
mini:querite faciẽ ei⁹ semp.Memẽtote
mirabiliũ eius que fecit:pdigia eius et
iudicia oris eius .Semen abraaz serui
eius:filij iacob electi eius. Ipse dñs de
us noster:in vniuersa terra iudicia ei⁹.
Memor fuit in seculũ testamẽti sui:ver
bi qꝫ mandauit in mille generationes.
Quod disposuit ad abraã :⁊ iuramenti
sui ad ysaac.Et statuit illud iacob ĩ pre/
ceptũ:⁊ israel in testamẽtum eternum.
Dicẽs:tibi dabo terram chanaan:funi/
culũ hereditatis vr̃e .Cuz essent nũero
breui:paucissimi ⁊ incole eius.Et ptrã/
sierũt de gente in gentem:⁊ de regno ad
pplm alterũ.Nõ reliquit hoiem nocere
eis:⁊ corripuit p eis reges .Nolite tan/
gere christos meos:⁊ ĩ pphetis meis no
lite malignari.Et vocauit famẽ sup ter
ram:⁊ omne firmamẽtũ panis otriuit:
Misit ante eos virũ:in seruũ venũdat⁹
est ioseph.Humiliauerunt in cõpedibꝫ
pedes eius:ferrum pertransijt animam
donec veniret verbum eius.Eloquium
domini inflãmauit eum:misit rex ⁊ sol/
uit eum:princeps populoꝝ ⁊ dimisit eũ
Constituit eũ dñm domus sue: ⁊ prin/
cipem oĩs possessiõis sue.Vt erudiret prĩ
cipes eius sicut semetipsuz:⁊ senes eius
prudẽtiam doceret. Et intrauit israel ĩ
egyptũ:⁊ iacob accola fuit in terra cham.
Et auxit pplm suum nimis:⁊ firma
uit eã super inimicos eius . Cõuertit cor
eorũ vt erudirẽt populũ eius ⁊ dolũ fa/
cerent in seruos ei⁹. Misit moysen ser/
uũ suũ:aarõ quem elegit ipsuz. Posuit
in eis verba signoꝝ suorum⁊ pdigioꝝ:in
terra cham.Misit tenebras ⁊ obscura/
uit:⁊ non exacerbauit sermones suos:
Conuertit aquas eorũ in sanguinem:⁊
occidit pisces eoꝝ. Et edidit tra eoꝝ ra/
nas : in penetralibꝫ regum ipsorum.Di/
xit ⁊ venit cynomia ⁊ cynifes:in oĩbꝫ fini
bus eoꝝ.Posuit pluuias eorum gran/
dinem:ignem cõburentem in terra ip/
soꝝ.Et percussit vineas eoꝝ ⁊ ficulneas
eorum:et contriuit lignum eorum.Di
xit et venit locusta et bruchus: cuius
non erat numerus . Et comedit omne
fenũ ĩ terra eoꝝ:⁊ comedit oẽm fructuz
terre eoꝝ.Et pcussit oẽ primogenitũ in
terra eoꝝ:primitias omnis laboris eoꝝ.
Et eduxit eos cum argento et auro : et
non erat in tribubꝫ eorum infirm⁹. Le/
tata est egyptus in pfectiõe eoꝝ:qꝫ incu
buit timor eoꝝ sup eos.Expãdit nubem
in protectionem eorũ:⁊ ignem ⁊ vt lu/

ceret eis per noctem. Petierũt ⁊ venit coturnix ⁊ pane celi saturauit eos. Dirupit petram ⁊ fluxerũt aque: abierũt ĩ sicco flumina. Quoniã memor fuit verbi sancti sui: quod habuit ad abraã puerum suuz. Et eduxit populum suum in exultatione: ⁊ electos suos in leticia. Et dedit illis regiões gẽtium: ⁊ labores populoꝝ possederũt. Ut custodiãt iustificationes eius: et legem eius requirãt. ¶

Alleluia Alleluia. CV

Confitemini domio quoniaz bonus: quoniã in seculum misericordia eius. Quis loquetur potẽtias domĩ: auditas faciet omnes laudes eius? Beati qui custodiũt iudiciuz: ⁊ faciũt iusticiam in omĩ tempore. Memẽto nostri domĩe in bñplacito populi tui: visita nos in salutari tuo. Ad vidẽdum in bonitate electorum tuorum: ad letãdum in leticia gentis tue: vt laudeis cum hereditate tua. Peccauim⁹ cuz patribꝫ nostris: iniuste egimus iniquitatem fecim⁹. Patres nostri in egypto nõ intellexerũt mirabilia tua: nõ fuerũt memores multitudĩs misericordie tue Et irritauerũt ascẽdẽtes in mare: mare rubꝝ: Et saluauit eos propter nomẽ suum: vt notam faceret potẽtiam suam. Et increpuit mare rubrũ ⁊ exiccatum ẽ ⁊ deduxit eos in abyssis sicut in deserto Et saluauit eos de manu odiẽtiuz: ⁊ redemit eos de manu inimici. Et operuit aqua tribulãtes eos: vnus ex eis nõ remãsit. Et crediderũt ĩ verbis eius: ⁊ laudauerũt laudem eius. Cito fecerũt. obliti sunt operũ eius: nõ sustinuerũt ꝯsilium eius. Et cõcupierũt cõcupiscẽtiaz in deserto: ⁊ temptauerũt deuz in inaq̃so. Et dedit eis petitiõem ipsoꝝ: ⁊ misit saturitatem in aĩas eoꝝ. Et irritauerũt moysen in castris: aaron scm̃ dñi. Aperta est terra ⁊ deglutiuit dathan: ⁊ operuit sup̄ cõgregationez abiron. Et exarsit ignis in synagoga eoruz: flãma cõbussit peccatores. Et fecerũt vitulũ in oreb: ⁊ adorauerũt sculptile. Et mutauerunt gloriã suã iu similitudinẽ vituli: comedentis fenũ. Obliti sunt deũ qui saluauit eos: qui fecit magnalia ĩ egypto: mirabilia ĩ terra chã: terribilia in mari rubro. Et dixit vt disp̄derz eos: si nõ moyses elect⁹ eius stetisset in ꝯfractione in cõspectu ei⁹. Ut auerteret irã eius ne disperderet eos ⁊ p̄ nihilo habuerũt terrã desiderabilẽ. Nõ crediderũt verbo ei⁹ ⁊ murmurauerũt in tabernaculis suis: nõ exaudierũt vocem dñi. Et eleuauit manũ suã sup̄ eos: vt prosterneret eos in deserto. Et vt deijceret semẽ eoꝝ ĩ nationibꝫ: ⁊ disp̄deret eos in regionibꝫ. Et initiati sunt beelphegor: ⁊ comederũt sacrificia mortuoꝝ. Et irritauerũt eum ĩ adinuẽtionibꝫ suis: ⁊ multiplicata est ĩ eis ruina. Et stetit phinees ⁊ placauit: ⁊ cessauit q̃ssatio. Et reputatuz est ei ad iusticiã: in generatione ⁊ generationem vsq̃z in sempiternũ. Et irritauerũt euz ad aquas cõtradictiõis: ⁊ vexatus ẽ moyses p̄pter eos: q̃z exacerbauerũt spirituz ei⁹. Et distinxit in labijs suis: nõ disperdiderũt gẽtes quas dixit dñs de⁹ illis: Et commixti sunt inter gẽtes: ⁊ didicerũt op̄a eoꝝ ⁊ seruierũt sculptilibꝫ eorũ ⁊ factũ est illis in scandalũ. Et immolauerũt filios suos ⁊ filias suas d̃monijs Et effuderunt sanguinẽ innocẽtez sanguinẽ filioꝝ suoꝝ ⁊ filiaꝝ suaꝝ q̃s sacrificauerũt sculptilibꝫ chanaan. Et interfecta est terra in sanguinibꝫ: ⁊ cõtaminata est in operibꝫ eoꝝ: ⁊ fornicati sunt ĩ adinuetionibꝫ suis. Et irat⁹ est furore dñs in p̄pl'm suũ. ⁊ abomĩat⁹ est hereditatẽ suam. Et tradidit eos in man⁹ gentiũ: et dñati sunt eoꝝ qui oderũt eos. Et tribulauerũt eos inimici eoꝝ: ⁊ hũiliati sunt sub manibꝫ eoꝝ: sepe liberauit eos. Ipsi aũt exacerbauerũt eũ in ꝯsilio suo: ⁊ humiliati sunt in iniq̃tatibꝫ suis. Et vidit cũ tribularent̃: ⁊ audiuit or̃oem eoruz. Et memor fuit testamenti sui: ⁊ penituit eũ s̃m multitudinẽ misericordie sue. Et dedit eos in mĩas: in ꝯspectu omniũ qui ceperant eos. Saluos fac nos dñe de⁹ noster: ⁊ ꝯgrega nos de natiõibꝫ. Ut cõfiteamur noĩ sctõ tuo: ⁊ gloriemur in

laude tua. Benedictus dñs deus israel a secnlo ⁊ vsq̃ in seculũ ⁊ dicet oĩs ppl's fiat fiat. Alleluia Alleluia. CVI

Confitemini dño qm̃ bon⁹: qm̃ in scl'm mĩa ei⁹. Dicãt qui redẽpti sunt a dño: quos redemit d̃ manu inimici: de regionib⁹ cõgregauit eos. A solis ortu ⁊ occasu: ab aq̃lone et mari. Errauerũt in solitudine ĩ inaquoso: viã ciuitatis hĩtaculi nõ inuenerũt. Esurientes ⁊ sitientes: aĩa eoꝝ in ipsis defecit. Et clamauerũt ad dñm cũ tribularent̃: ⁊ d̃ necessitatib⁹ eoꝝ eripuit eos Et deduxit eos in viam rectam: vt irẽt in ciuitatẽ habitationis. Confiteantur dño mĩe ei⁹: ⁊ mirabilia eius filijs hoĩm Quia satiauit aĩam inanez: ⁊ aĩam esuriẽtem satiauit bonis. Sedentes in tenebris ⁊ in vmbra mortis vĩctos in mẽdicitate ⁊ ferro. Quia exacerbauerũt eloq̃a dei ⁊ consiliũ altissimi irritauerant Et humiliatũ est in laborib⁹ cor eoꝝ: et infirmati sunt nec fnit qui adiuuaret. Et clamauerũt ad dominũ cũ tribularẽtur: ⁊ de necessitatib⁹ eorũ liberauit eos Et eduxit eos de tenebris ⁊ vmbra mortis ⁊ vincula eorũ dirupit. Confiteant̃ domino misericordie ei⁹: ⁊ mirabilia ei⁹ filijs hoĩz. Quia cõtriuit portas ereas ⁊ vectes ferreos confregit. Suscepit eos de via iniq̃tatis eoꝝ: ꝓpter iniusticias eĩ suas hũiliati sunt. Oẽm escaz abominata est aĩa eoꝝ: ⁊ appropinq̃uerũt vsq̃ ad portas mortis. Et clamauerũt ad dñm cũ tribularent̃: ⁊ d̃ necessitatib⁹ eoꝝ liberauit eos. Misit verbũ suũ ⁊ sanauit eos ⁊ eripuit eos de interitiõib⁹ eorum: Confiteant̃ dño mĩe ei⁹: ⁊ mirabilia ei⁹ filijs hoĩm. Et sacrificẽt sacrificiũ laudis ⁊ annuncient opa eius in exultatione. Qui descendunt mare in nauib⁹: facientes opationez in aquis multis. Ipsi viderũt opa dñi: ⁊ mirabilia ei⁹ in profundo. Dixit ⁊ stetit spũs ꝓcelle: ⁊ exaltati sunt fluctus ei⁹. Ascendũt vsq̃ ad celos ⁊ descendunt vsq̃ ad abyssos: aĩa eoꝝ in malis tabescebat. Turbati sunt ⁊ moti sunt sicut ebri⁹: ⁊ oĩs sapĩa eoꝝ d̃uorata est. Et clamauerunt ad dominũ cũ tribularent̃: ⁊ de necessitatibus eoꝝ eduxit eos. Et statuit procellas ei⁹ in auram: ⁊ siluerũt fluctus ei⁹. Et letati sunt quia siluerũt: ⁊ deduxit eos in portum volũtatis eorũ. Cõfiteant̃ domĩo misericordie ei⁹ ⁊ mirabilia ei⁹ filijs hoĩm. Et exaltent eũ in ecclesia plebis: ⁊ in cathedra senioꝝ laudent eũ. Posuit flumina in desertum: ⁊ exitus aquarũ in sitim Terram fructiferam in salsuginem: a malicia inhabitantiũ in ea. Posuit desertuz in stagna aquarũ: ⁊ terraz sine aq̃ in exitus aquarũ. Et collocauit illic esurientes ⁊ cõstituerũt ciuitatem habitatiõis Et seminauerunt agros ⁊ plantauerũt vineas: ⁊ fecerũt fructum natiuitatis. Et benedixit eis ⁊ multiplicati sunt nimis: ⁊ iumenta eorũ nõ minorauit. Et pauci facti sunt: ⁊ vexati sunt a tribulatione malorũ: ⁊ dolore. Effusa est cõtentio super principes: ⁊ errare fecit eos in inuio ⁊ nõ in via. Et adiuuit pauperem de inopia: ⁊ posuit sicut oues familias. Videbunt recti ⁊ letabuntur: ⁊ omnis iniquitas eorũ oppilabit os suũ. Quis sapiens ⁊ custodiet hec: ⁊ intelliget misericordias domini. Alleluia Cãticũ psalmi ipsi dauid. CVII

Paratũ cor meum deus paratuz cor meũ: cãtabo ⁊ psallam in gloria mea. Exurge psalteriuz ⁊ cithara: exurgã diluculo. Cõfitebor tibi ĩ ppl'is dñe: ⁊ psallã tibi ĩ natiõib⁹. Quia magna ẽ sup celos mĩa tua ⁊ vsq̃ ad nubes v̄itas tua. Exaltare sup celos de⁹. et sup oẽm terrã gl'ia tua: vt liberẽt̃ dilecti tui. Saluũ fac dextera tua ⁊ exaudi me de⁹ locut⁹ est ĩ scõ suo. Exultabo ⁊ diuidã sichimã ⁊ ꝯuallẽ tabnaculoꝝ dimetiar. Me⁹ ẽ galaad ⁊ me⁹ ẽ manasses: ⁊ effraim susceptio capitis mei: Juda rer me⁹: moab lebes spei mee. In idumeaz extendã calciamentñ meũ: mihi alienigene amici facti sunt. Quis d̃ducet me in ciuitatẽ munitã: q̃s deducet me vsq̃ in idumeã? Nõne tu deus qui repulisti nos: ⁊ nõ exibis de⁹ in virtutib⁹ nostris?

Da nobis auxilium de tribulatione: qz vana salus hois. In deo faciem⁹ virtutem: t ipse ad nihilū deducet inimicos nostros. ¶ In finez ps dauid ¶ CVIII

Deus laudē meā ne tacueris: qz os pctōris t os dolosi sup me apertū est. Locuti sunt aduersuz me līgua dolosa: t sermonibz odij circūdederūt me t expugnauerūt me gratis Pro eo vt me diligerent detrahebāt mihi: ego aūt orabam. Et posuerūt aduersum me mala pro bonis: t odiuz pro dilectione mea. Cōstitue super eū peccatorem: t diabolus stet a dextris ei⁹. Cū iudicat̄ exeat condemnatus: t oratio eius fiat in peccatū. Fiant dies eius pauci: et episcopatū eius accipiat alter. Fiant filij eius orphani: t vxor ei⁹ vidua. Nutātes transferātur filij eius t mendicent: eiciant̄ de habitationibz suis. Decrutetur fenerator omnē substātiam ei⁹: t diripiant alieni labores ei⁹. Non sit illi adiutor: nec sit qui miserat̄ pupillis eius. Fiant nati eius in interitū: in generatōne vna deleatur nomē eius. In memoriam redeat iniqtas patrū ei⁹ in conspectu dominj: t peccatū matris eius nō deleat̄. Fiāt cōtra dñm semp: t disperat de terra memoria eoz: p eo q nō est recordatus facere miam. Et psecutus est hominē inopem t mendicum: t compunctuz corde mortificare. Et dilexit maledictionē t veniet ei: t noluit bñdictiōez t elongabitur ab eo. Et induit maledictionem sicut vestimētū: t intrauit sicut aqua in interioza ei⁹: t sicut oleū in ossibus ei⁹. Fiat ei sic vestimētū q operit̄: t sic cona q semp pcingit̄. Hoc opus eoz qui detrahūt mihi apud dñz: t q loquunt̄ mala a dūsus aiam meā. Et tu dñe dñe fac mecū ppter nomē tuū: qz suauis est misericordia tua. Libera me qz egen⁹ t pauper suz ego: t cor meū turbatū est ītra me. Sicut vmbra cū declinat ablat⁹ suz t excussus sum sic locuste. Genua mea infirmata sunt a ieiunio: t caro mea immutata est ppter oleū. Et ego fact⁹ sum opprobriū illis: viderūt me t mouerunt capita sua. Adiuua me dñe de⁹ me⁹ saluū me fac ppt̄ miam tuā. Et sciāt qz manus tua h: t tu dñe fecisti eā. Maledicz illi t tu bñdices qui insurgūt in me confundant̄: seruus aūt tu⁹ letabit̄. Induant̄ qui detrahūt mihi pudore: t operiātur sicut diploide confusione sua. Cōfitebor domino nimis in ore meo: t in medio multoz laudabo eum. Quia astitit a dextris pauperis: vt saluaz faceret a psequentibz aiam meam. ¶ Psalmus dauid. ¶ CIX

Dixit dñs domino meo: sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos: scabellū pedū tuoz. Virgam virtutis tue emittet dñs ex sion: dominare ī medio inimicoz tuorum. Tecum principium in die virtutis tue: in splendoribz sanctoz: ex vtero ante luciferū genui te. Jurauit dominus⁹ et nō penitebit eū: tu es sacerdos in eternum sm ordinem melchisedech. Dñs a dextris tuis: cōfregit in die ire sue reges. Judicabit in nationibus implebit ruinas: conquassabit capita in terra mltoz. De torrente in via bibet propterea exaltabit caput. ¶ Alleluia. ¶ CX

Confitebor tibi domine in toto corde meo: in consilio iustoruz t congregatiōe. Magna opera domini: exquisita in oēs voluntates ei⁹. Confessio t magnificentia opus eius: t iusticia eius manet in seculū seculi. Memoriaz fecit mirabiliū suoz misericors t miserator dñs: escam dedit timentibz se. Memor erit in seculum testamenti sui: virtutem operum suoz annunciabit pplo suo. Vt det illis hereditatē gentiū: opera manuū eius veritas t iudicū. Fidelia omnia mandata eius cōfirmata in seculū seculi: facta in veritate t eqtate. Redemptionez misit dñs populo suo: mandauit in eternum testamentū suū. Sanctū t terribile nomē ei⁹ initiuz sapiētie timor dñi. Intellectus bonus omnibus facientibz euz: laudatio eius manet in seculum seculi. ¶ Alleluia.

Reuersionis aggei ⁊ çacharie. CXI

Beatus vir qui timet dominuz: in mandatis eius volet nimis. Potēs in terra erit semen eiꝰ: generatio rectoꝝ bñdicet. Gloria ⁊ diuitie in domo eius: ⁊ iusticia eius manet in seculū seculi. Exortū est in tenebris lumen rectis: misericors ⁊ miserator ⁊ iustus. Jocūdus homo q̄ miseret ⁊ cōmodat: disponet sermones suos in iudicio: q̄ in eternū non commouebit. In memoria eterna erit iustus: ab auditione mala nō timebit. Paratum cor eiꝰ sperare in dño: confirmatū est cor eiꝰ: nō commouebit donec despiciat inimicos suos. Dispsit dedit pauperib: iusticia eius manet in seculum seculi: cornu eius exaltabit in gloria. Peccator videbit ⁊ irascet dentib suis fremet ⁊ tabescet: desideriū peccatoꝝ peribit. Alleluia Alleluia.

Laudate pueri dñm: CXII
laudate nomē dñi. Sit nomē dñi benedictū: ex hoc nunc ⁊ vsq̄ in seculum. A solis ortu vsq̄ ad occasuz laudabile nomē dñi. Excelsus sup omnes gētes dñs: ⁊ sup celos gloria eius. Quis sicut dñs deus noster: qui in altis hitat: ⁊ hūilia respicit in celo ⁊ in terra. Suscitans a tra inopē: ⁊ de stercore erigēs pauperē. Ut collocet eū cū pncipib cū pncipib ppli sui. Qui habitare facit sterilē in domo mrem filioꝝ letantē.

Alleluia Alleluia. CXIII

In exitu israel ō egypto: domus iacob de pplo barbaro. Facta est iudea sanctificatō eiꝰ: isrl potestas eius. Mare vidit ⁊ fugit iordanis cōuersus est retrorsum. Mōtes exultauerūt vt arietes: ⁊ colles sicut agni ouiū. Quid ē tibi mare q̄ fugisti: ⁊ tu iordanis q̄ conuersus es retrorsuz? Mōtes exultastis sicut arietes: ⁊ colles sicut agni ouium. A facie dñi mota est terra: a facie dei iacob. Qui conuertit petrā in stagna aq̄rū: et rupem in fontes aq̄ruz. Nō nobis dñe nō nobis: sed noī tuo da gloriā. Super misericordia tua ⁊ veritate tua: nequādo dicant gētes vbi est deus eoꝝ. Deus autem noster in celo omia quecunq̄ voluit fecit. Simulacra gentiū argentuz ⁊ aurū: opa manuū hoim. Os habent ⁊ nō loquent: oculos habent ⁊ non videbunt. Aures habent ⁊ non audient: nares hūt ⁊ nō odorabūt. Manꝰ hūt ⁊ nō palpabūt: pedes habent ⁊ non ambulabunt: nō clamabūt in gutture suo. Similes illis fiant qui faciūt ea: ⁊ omnes qui confidūt in eis. Domus israel speravit in dño: adiutor eoꝝ ⁊ protector eorū est. Domꝰ aaron sperauit in domino adiutor eoꝝ et protector eorū ē. Qui timēt dñm sperauerūt in domio: adiutor eoꝝ ⁊ protector eoꝝ est. Dominꝰ memor fuit nrī: ⁊ bñdixit nobis. Bñdixit domui israel: benedixit domui aaron. Benedixit omib qui timent dñm: pusillis cuz maioribz. Adiiciat dñs sup vos: sup vos ⁊ super filios vestros. Benedicti vos domino: qui fecit colū ⁊ terrā. Celum celi dño: terram autem dedit filiis hominū. Non mortui laudabunt te dñe: neq̄ omēs qui descendūt in infernuz. Sed nos qui viuimꝰ benedicimꝰ dño: ex hoc nūc ⁊ vsq̄ i seculū. Alleluia. CXIIII

Dilexi: qm̄ exaudiet dominus: vocē orationis mee. Quia inclinauit aurē suā mihi: ⁊ in diebz meis invocabo. Circūdederūt me dolores mortis: ⁊ pericula inferni inuenerūt me. Tribulationē ⁊ dolorē inueni: ⁊ nomē dñi invocaui. O dñe libera aiam meaz mirificors dñs ⁊ iustꝰ: ⁊ deꝰ nr̄ miseret. Custodiens parvulos dñs: humiliatus sum ⁊ liberauit me. Conuertere aīa mea in requiem tuam: q̄ dominus benefecit tibi. Quia eripuit animaz meam de morte: oculos meos a lachrymis pedes meos a lapsu. Placebo dño: in regione viuorum. Alleluia. CXV

Credidi ppter q̄ locutꝰ suz: ego autē hūiliatus sum nimis. Ego dixi in excessu meo: omis homo mendax. Quid retribuaz dño: p omnibus que retribuit mihi. Calicem salutaris accipiā: ⁊ nomē dñi invocabo. Vota

mea domino reddam coram omni ppl'o
eius: preciosa in cōspectu dñi mors scōꝝ
eius. O dñe qꝛ ego seruus tu⁹: ego ser-
uus tu⁹ ⁊ fili⁹ ancille tue. Dirupisti vi-
cula mea: tibi sacrificabo hostiam laudis
⁊ nomē dñi inuocabo. Uota mea domi-
no reddam in conspectu oīs ppl'i eius: ī
atrijs domus domini in medio tui hie-
rusalem. ¶ Alleluia Alleluia. ¶ CXVI

l Laudate dñm oīes gentes: lau
date eum oīes ppl'i. Qm̄ con-
firmata est super nos misericor-
dia eius: ⁊ veritas dñi manet in eternū
¶ Alleluia Alleluia. ¶ CXVII

c Confitemini dño qm̄ bon⁹: qm̄
in seculū misericordia ei⁹. Di-
cat nūc israel qm̄ bonus: qm̄ in
seculū misericordia ei⁹. Dicat nunc do-
mus aaron qm̄ bon⁹: qm̄ in seculū mise-
ricordia ei⁹. Dicāt nūc oēs q̄ timent do-
minū: qm̄ in scl'm misericordia ei⁹. De
tribulatiōe inuocaui dñm: ⁊ exaudiuit
me in latitudine dñs. Dñs mihi adiu-
tor: non timebo q̄d facit mihi hō. Dñs
mihi adiutor: ⁊ ego despiciaꝫ inimicos
meos. Bonū est confidere in dño: q̄ꝫ cō-
fidere in hoīe. Bnnuꝫ est sperare in dño
q̄ꝫ sperare in principibꝫ. Omnes gentes
circūierunt me: ⁊ in noīe dñi qꝛ vlt⁹ suꝫ
in eos. Circūdātes circūdederūt me: ⁊ ī
nomine domini quia vltus sum in eos
Circumdederunt me sicut apes et exar
serunt sicut ignis in spinis: ⁊ in nomīe
dñi qꝛ vltus sum in eos. Impulsus eū
sus sum vt caderem: ⁊ dominus susce-
pit me. Fortitudo mea ⁊ laus mea domi
nus: ⁊ factus est mihi in salutem. Uox
exultatiōis ⁊ salutis: in tabernaculis iu-
stoꝝ. Dextera dñi fecit virtutez: dextera
dñi exaltauit me: dextera dñi fecit virtu
tem. Non moriar sed viuam: ⁊ narrabo
opa dñi. Castigans castigauit me dñs:
⁊ morti non tradidit me. Aperite mihi
portas iusticie: ingressus in eas confite-
bor domino: hec porta dñi: iusti intrabūt
in eam. Cōfitebor tibi qm̄ exaudisti me:
⁊ factus es mihi in salutem. Lapidem
quem reprobauerunt edificātes hic fa-
ctus est in caput anguli. A domino fa-
ctum est istud: et est mirabile in oculis
nostris. Hec est dies quaꝫ fecit domin⁹
exultemus ⁊ letemur in ea. O domine
saluum me fac o domine bene prospera-
re: benedictus qui venit in nomine do-
mini. Benediximus vobis de domo do-
mini: deus dominus ⁊ illuxit nobis. Cō
stituite diem sollennez in cōdensis: vsqꝫ
ad cornu altaris: Deus meus es tu et
confitebor tibi: deus meus es tu et exal-
tabo te. Confitebor tibi quoniam exau-
disti me: et factus es mihi in salutem.
Confitemini domino quoniam bonus
quoniam in seculum misericordia eius
¶ Alleluia ¶ Aleph: doctrina ¶ CXVIII

b Beati immaculati in via: qui am
bulant in lege domini. Beati q̄
scrutantur testimonia eius: in
toto corde exquirunt eum. Non enim
qui operantur iniquitatem: in vijs ei⁹
ambulauerunt. Tu mandasti: mādata
tua custodiri nimis. Utinam dirigan-
tur vie mee: ad custodiendas iustifica-
tiones tuas. Tunc non confundar cuꝫ
perspexero in omnibus mandatis tuis.
Confitebor tibi in directione cordis: in
eo q̄ didici iudicia iusticie tue. Iustifi-
cationes tuas custodiam: non me dere-
linquas vsqꝫquaqꝫ. ¶ Beth: domus.

i In quo corrigit adolescentior vi
am suam: in custodiēdo sermo-
nes tuos. In toto corde meo
exquisiui te: ne repellas me a mandatis
tuis. In corde meo abscondi eloquia
tua: vt non peccem tibi. Benedictus es
domine: doce me iustificationes tuas:
In labijs meis pronunciaui omnia iu
dicia oris tui. In via testimoniorū tuo
rum delectatus sum: sicut in omnibus
diuitijs. In mandatis tuis exercebor: ⁊
cōsiderabo vias tuas. In iustificatiōibꝫ
tuis meditabor: nō obliuiscar ſmones
tuos. ¶ Gymel plenitudo vl' retributō

r Retribue seruo tuo: viuifica me
et custodiam sermones tuos.
Reuela oculos meos: et consi-
derabo mirabilia d̄ lege tua. Incola ego

sum in terra:non abscondas a me man
data tua:Concupiuit anima mea desi
derare iustificationes tuas: in omni tẽ
pore. Increpasti superbos:maledicti qui
declinant a mandatis tuis. Aufer a me
opprobrium ⁊ contemptum: quia testi
monia tua exquisiui. Etenim sederunt
principes et aduersuꝫ me loquebantur
seruus autem tuus exercebatur in iusti
ficationibus tuis. Nã ⁊ testimonia tua
meditatio mea est:et consiliũ meum iu
stificationes tue. Deleth:tabularuꝫ.

Adhesit pauimento anime mea
viuifica me ſm verbum tuum
Vias meas enũciaui et exaudi
sti me:doce me iustificationes tuas. Vi
am iustificationum tuarum instrue me
et exercebor in mirabilibꝫ tuis. Dormi
tauit anima mea pre tedio:cõfirma me
in verbis tuis. Viam iniquitatis amo
ue a me:et de lege tua miserere mei. Vi
am veritatis elegi:iudicia tua non sum
oblitus. Adhesi testimoniis tuis domi
ne noli me cõfundere. Viã mãdatoꝝ tuoꝝ
cucurri:cũ dilatasti cor meũ. He ista.

Legem pone mihi domine viaꝫ
iustificationum tuarum: ⁊ exq̃
ram eaꝫ semper. Da mihi intel
lectũ ⁊ scrutabor legeꝫ tuam:et custodiã
illa m in toto corde meo. Deduc me in
semita mãdatoꝝ tuoꝝ :quia ipsaꝫ volui
Inclina cor meum in testimonia tua:⁊
non in auariciam. Auerte oculos meos
ne videant vanitatem:in via tua viuifi
ca me. Statue seruo tuo eloquium tu
um:in timore tuo. Amputa oppobriuꝫ
meum quod suspicatus sum:quia iudi
cia tua iocunda. Ecce concupiui mãda
ta tua:in equitate tua viuifica me.

Vau:hec vel ipsa.

Et veniat super me misericordia
tua domine:salutare tuum ſm
eloquium tuum. Et respon
debo exprobrantibus mihi verbum: quia
speraui in sermonibus tuis. Et ne aufe
ras de ore meo verbum veritatis vsq̃
quaq̃:quia in iudicijs tuis superspera
Et custodiam legem tuaꝫ semper:in se
culum et in seculum seculi. Et ambula
bam in latitudine:quia mandata tua ex
quisiui. Et loquebar in testimonijs tu
is in conspectu regum:et non cõfunde
bar. Et meditabar in mandatis tuis q̃
dileri. Et leuaui manus meas ad man
data tua que dileri:⁊ exercebor in iustifi
cationibꝫ tuis: Zay:hec vel oliua.

Memor esto verbi tui seruo tuo:
in quo mihi spem dedisti. Hec
me consolata est in humilitate
mea:quia eloquium tuum viuificauit
me. Superbi inique agebant vsq̃qua
q̃:a lege autem tua non declinaui. Me
mor fui iudicioꝝ tuoꝝ a seculo do
mine:et consolatus sum. Defectio te
nuit me:pro peccatoribus derelinquen
tibus legem tuam. Cantabiles mihi e
rant iustificationes tue:in loco peregri
nationis mee. Memor fui nocte nomi
nis tue dñe:⁊ custodiui legẽ tuaꝫ. Hec
facta est mihi :qꝫ iustificatiões tuas exq̃
siui. Heth:vita.

Portio mea dñe:dixi custodire le
gem tuã. Deprecat' sum faciẽ tuaꝫ
in toto corde meo:miserere mei
ſm eloquiũ tuũ. Cogitaui vias meas:
⁊ cõuerti pedes meos in testimonia tua
Parat' sum ⁊ nõ sum turbat' :vt custo
diã mãdata tua. Funes peccatoꝝ circũple
xi sunt me:⁊ legẽ tuaꝫ nõ sum oblit'. Me
dia nocte surgebã ad confitẽdũ tibi: super
iudicia iustificationis tue. Particeps
ego sum omim timẽtiũ te: ⁊ custodiẽtium
mãdata tua. Misericordia tua dñe ple
na est terra:iustificatiões tuas doce me.

Teth:bonum.

Bonitatem fecisti cum seruo tuo
dñe:ſm verbum tuum. Bonita
tem ⁊ disciplinam ⁊ sciam doce
me:qui in mandatis tuis credidi. Pri
usq̃ humiliarer ego deliqui propterea elo
quium tuum custodiui. Bon' es tu:⁊ in
bonitate tua doce me iustificationes tu
as. Multiplicata est super me iniquitas
superborum:ego autem in toto corde meo
scrutabor mandata tua. Coagulatum est
sicut lac cor eorum:ego vero legem tuam

meditatus sum. Bonū mihi quia hūi/
liasti me vt discam iustificationes tuas
Bonum mihi lex oris tui: sup milia au/
ri ⁊ argenti. ¶ Joth: principium.

Manus tue fecerūt me ⁊ plasma
uerunt me: da mihi intellectuz
vt discam mandata tua. Qui ti
ment te videbunt me ⁊ letabuntur: qz
in verba tua supersperaui. Cognoui do/
mine qz equitas iudicia tua: ⁊ in verita/
te tua humiliasti me. Fiat misericordia
tua vt consoletur me: fm eloquiū tuuz
seruo tuo. Veniant mihi miserationes
tue ⁊ viuaz: quia lex tua meditatio mea
est. Confundant superbi qz iniuste iniq
tatem fecerunt in me: ego autem exer/
cebor in mandatis tuis. Conuertantur
mihi timentes te: ⁊ qui nouerunt testi/
monia tua. Fiat cor meum immacula/
tum in iustificationibz tuis vt non con
fundar. ¶ Caph: manus.

Defecit in salutari tuo ania mea
et in verbum tuum superspera/
ui. Defecerūt oculi mei in elo/
quium tuum: dicentes quādo consola/
beris me. Quia factus sum sicut vter ī
pruina: iustificationes tuas non suz ob
litus. Quot sunt dies serui tui: qñ faci/
es de persequentibz me iudicium. Nar/
raverunt mihi iniqui fabulationes: sed
non vt lex tua. Omia mandata tua ve/
ritas: iniqui persecuti sunt me adiuua
me. Paulomin' consummauerūt me
in terra: ego aūt non dereliqui manda/
ta tua. Scdm misericordiam tuam vi/
uifica me: ⁊ custodiam testimonia oris
tui. ¶ Lameth: disciplina.

In eternū domine: verbū tuū p/
manet in celo. In generatiōe ⁊
generationē veritas tua: funda
sti terram ⁊ permanet. Ordinatiōe tua
perseverant dies: qm̄ omia seruiūt tibi
Nisi qz lex tua meditatio mea est: tunc
forte perissez in humilitate mea. In e/
ternum non obliuiscar iustificationes
tuas: quia in ipsis viuificasti me. Tuus
sum ego saluum me fac: qm̄ iustificatio
nes tuas exquisiui. Me expectauerunt
peccatores vt perderent me: testimonia
tua intellexi. Omis cōsummationis vi
di finem: latum mandatum tuum ni/
mis. ¶ Men: ex ipsis.

Quomodo dilexi legez tuam do/
mine: tota die meditatio mea ē
Super inimicos meos prude/
tem me fecisti mandato tuo: qz in eter/
num mihi est. Super omnes docentes
me intellexi: quia testimonia tua medi/
tatio mea est. Super senes intellexi: qz
mandata tua q̄siui. Ab oi via mala pro/
bui pedes meos: vt custodiā verba tua.
A iudicijs tuis nō declinaui: qz tu legez
posuisti mihi. Quā dulcia faucibz meis
eloqa tua sup mel ori meo. A mandatis
tuis intellexi: propterea odiui omnē viam
iniquitatis. ¶ Num: sempiternuz.

Lucerna pedibus meis verbum
tuū: et lumē semitis meis. Ju/
raui: et statui custodire iudicia
iusticie tue. Humiliatus suz vsqzquaqz
dñe: viuifica me fm verbū tuū. Volunta
ria oris mei beneplacita fac dñe: et iudi/
cia tua doce me. Ania mea in manibz me/
is sp: ⁊ legez tuam non suz oblitus. Po
suerunt peccatores laquem mihi: et de
mandatis tuis non erraui. Hereditate
acquisiui testimonia tua in eternuz: qz
exultatō cordis mei sunt. Inclinaui cor
meum ad faciendas iustificatiōes tuas
in eternum: propter retributionem.

¶ Samech: adiutorium

Iniquos odio habui: et legez tu
am dilexi. Adiutor et susceptor
meus es tu: et in verbum tuuz
supersperaui. Declinate a me malign:
et scrutabor mandata dei mei. Suscipe
me fm eloquiū tuū ⁊ viuam: et nō con
fundas me ab expectatione mea. Adiu/
ua me et saluus ero: et meditabor in iu/
stificationibus tuis semper. Sprevisti
oēs discedentes a iudicijs tuis: quia in/
iusta cogitatio eor est. Prevaricantes
reputaui omnes peccatores terre: ideo
dilexi testimonia tua. Confige timore
tuo carnes meas: a iudicijs enī tuis ti/
mui. ¶ Ayn: fons siue oculus.

Feci iudiciū ⁊ iusticiam: non tradas me calumniātib⁹ me. Suscipe seruū tuū in bonū: nō calūnient me superbi. Oculi mei defecerūt in salutare tuū: ⁊ in eloquiū iusticie tue Fac cum seruo tuo ſm miam tuā. ⁊ iustificationes tuas doce me. Deru⁹ tu⁹ sum ego: da mihi intellectū: vt sciam testimonia tua. Tps facendi dñe: dissipauerūt legē tuam. Ideo dilexi mandata tua: super aurū ⁊ topaçion. Propterea ad oīa mādata tua dirigebar: oēm viaz iniquā odio habui. ¶ Dlx: os ab oze.

Mirabilia testimonia tua dñe: ideo scrutata ē ea aīa mea. Declaratio sermonū tuoz illūiat: ⁊ intellectū dat puulis. Os meū aperui ⁊ attraxi spūm: quia mādata tua desiderabaz. Aspice in me ⁊ miserere mei: ſm iudicium diligētium nomē tuū. Gressus meos dirige ſm eloquiū tuuz: ⁊ nō dominet mei omis iniusticia. Redime me a calumnijs hoīm: vt custodiaz mādata tua. Faciem tuam illumina super seruū tuū: ⁊ doce me iustificatiōes tuas Exitus aquarū deduxerūt oculi mei: qz nō custodiert legē tuā. ¶ Dade: iusticie.

Iustus es dñe: ⁊ rectum iudicium tuum. Mandasti iusticiam testimonia tua: ⁊ veritatem tuam nimis. Tabescere me fecit çelus meus: qz obliti sunt verba tua inimici mei Ignitum eloquium tuuz vehementer: ⁊ seruus tu⁹: dilexit illud. Adolescentulus sum ego ⁊ contempt⁹: iustificatiōes tuas nō sum oblitus. Justicia tua iusticia ī eternū: ⁊ lex tua veritas. Tribulatō ⁊ angustia inuenerunt me: mādata tua meditatio mea est. Equitas testimonia tua in eternuz: intellectū da mihi ⁊ viuam. ¶ Coph: vocatio.

Clamaui ī toto corde meo exaudi me dñe: iustificationes tuas requirā. Clamaui ad te saluum me fac: vt custodiaz mandata tua. Preueni in maturitate ⁊ clamaui: qz in verba tua supsperaui. Preuenerunt oculi mei ad te diluculo vt meditarer eloq̄a tua. Vocem meam audi ſm misericordiam tuam domine: et ſm iudicium tuum viuifica me. Appropinquauerunt persequentes me iniquitati: a lege autem tua lōge facti sunt. Prope es tu domine: ⁊ omnes vie tue veritas. Initio cognoui de testimonijs tuis: quia in eternum fundasti ea. ¶ Res: capitis.

Vide humilitatem meam et eripe me: quia legem tuam nō sum oblitus. Judica iudicium meum et redime me: propter eloquiuz tuum viuifica me. Longe a peccatoribus salus: quia iustificationes tuas non exquisierunt. Misericordie tue multe domine: ſm iudicium tuum viuifica me. Multi qui persequuntur me ⁊ tribulāt me: a testimonijs tuis non declinaui. Vidi preuaricantes ⁊ tabescebam: quia eloquia tua non custodierūt. Vide qm̄ mandata tua dilexi dñe: in misericordia tua viuifica me. Principium verboꝝ tuoꝝ veritas: in eternum omnia iudicia iusticie tue. ¶ Sin: dentium.

Principes psecuti sunt me gratis: ⁊ a vbi⁹ tuis formidauit cor meuz. Letabor ego sup eloquia tua: sicut qui inuenit spolia multa. Iniquitatē odio habui ⁊ abominatus sum: legem autē tuaz dilexi. Septies in die laudez dixi tibi super iudicia iusticie tue Pax multa diligentibus legem tuam: ⁊ nō est illis scandalum. Exspectabam salutare tuum domine: ⁊ mandata tua dilexi. Custodiuit aīa mea testimonia tua ⁊ dilexit ea vehementer. Seruaui mandata tua ⁊ testimonia tua: quia omnes vie mee in cōspectu tuo ¶ Thau: signa

Appropinquet deprecatio mea in ospectu tuo dñe: iurta eloq̄ tuū da mihi intellectū. Intret postulatio mea ī ospectu tuo: ſm eloq̄z tuum eripe me. Eructabunt labia mea hymnū: cū docueris me iustificatiōes tuas. Pronūciabit lingua mea eloq̄z tuū qz oīa mādata tua equitas. Fiat manus tua vt saluet me: quoniā mandata tua elegi. Concupiui salutare tuū domine:

⁊ lex tua meditatio mea est. Viuet ani-
ma mea ⁊ laudabit te: ⁊ iudicia tua adiu
uabūt me. Erraui sicut ouis que perijt
quere seruū tuū domīe qꝛ mandata tua
non suꝫ oblit⁹. ¶ Alleluia. ¶ Canticuꝫ
graduum. ¶ CXIX

AD dn̄m cū tribularer clamaui
⁊ exaudiuit me. Domīe libera
aīam meā a labijs iniq̄s: ⁊ a lin-
gua dolosa. Quid det̄ tibi aut q̄d appo-
nat̄ tibi: ad linguam dolosam? Sagitte
potentis acute: cū carbonibus desolato-
rijs. Heu mihi quia incolatus me⁹ pro
longatus est: habitaui cum habitanti-
bus cedar: multum incola fuit anima
mea. Cum his qui oderunt pacem erā
pacificus: cum loquebar illis impugna
bant me gratis. ¶ Canticum graduuꝫ
¶ CXX

LEuaui oculos me-
os in montes: vnde veniet au-
xiliū mihi. Auxiliū meū a domi-
no qui fecit celum ⁊ terram. Non det in
cōmotionē pedem tuū: neqꝫ dormitet q̄
custodit te. Ecce non dormitabit neqꝫ
dormiet: qui custodit israel. Dominus
custodit te: dn̄s protectio tua super ma
num dexteram tuam. Per diem sol nō
vret te neqꝫ luna per noctem. Domin⁹
custodit te ab omni malo: custodiat ani
mam tuam domin⁹. Domin⁹ custodiat
introitum tuū ⁊ exitum tuū: ex hoc nūc
⁊ vsqꝫ in seculum. ¶ Canticuꝫ graduū
¶ CXXI

LEtatus sum in his
que dicta sunt mihi: ī domū
domini ibim⁹. Stantes erāt
pedes nostri: ī atrijs tuis hie
rusalem. Hierusalem que edificatur vt
ciuitas: cui⁹ participatio ei⁹ in idipsum
Illuc enī ascēderūt tribus tribus dn̄i
testimonium israel: ad confitendū noī
domini. Quia illic sederunt sedes in iu
dicio: sedes sup̄ domū dauid. Rogate q̄
ad pacem sunt hierusalem: ⁊ abundan-
tia diligētibꝫ te. Fiat pax in virtute tua
⁊ abūdantia in turribꝫ tuis. Propt̄ fra
tres meos ⁊ proximos meos: loquebar
pacem de te. Propter domū domini dei
nostri: quesini bona tibi. ¶ Canticum
graduum. ¶ CXXII

AD te leuaui oculos meos: qui
habitas in celis. Ecce sicut ocu
li seruoꝝ: in manibꝫ dn̄oꝝ suoꝝ.
Sicut oculi ancille in manibꝫ dn̄e sue:
ita oculi nr̄i ad dominū deū nostrū do-
nec misereat̄ nr̄i. Miserere nr̄i dn̄e mi-
serere nr̄i: qꝛ multū repleti sum⁹ despe-
ctione. Quia multū repleta est anima
nostra: opprobriū abundantibꝫ et despe-
ctio sup̄bis. ¶ Cāticū graduū ¶ CXXIII

NIsi qꝛ domin⁹ erat in nobis di-
cat nunc israel: nisi qꝛ dominus
erat in nobis. Cū exurgerēt ho-
mines in nos: forte viuos deglutissent
nos. Cum irasceretur furor eorum in
nos: forsitan aq̄ absorbuisset nos. Tor-
rentem pertransiuit anima nostra: forsi
tan pertransisset anima nostra aquaꝫ in
tolerabilem. Benedictus dominus qui
non dedit nos in captionem dentibus
eoruꝫ. Anima nostra sicut passer erepta
est: de laqueo venantium. Laqueus con
trit⁹ est: ⁊ nos liberati sum⁹. Adiutoriuꝫ
nr̄m in noīe dn̄i: q̄ fecit celū ⁊ terrā. ¶
Canticum graduum. ¶ CXXIIII

QUi cōfidūt in dn̄o sicut mōs si-
on: non cōmouebit̄ in eternū q̄
hītat in hierl̄m. Montes in cir
cūitu ei⁹: ⁊ dn̄s in circūitu ppl̄i sui ex hoc
nūc ⁊ vsqꝫ ī scl̄m. Quia nō relinq̄t dn̄s
v̄gā pctōꝝ sup̄ sortē iustoꝝ: vt nō exten-
dāt iusti ad iniq̄tateꝫ man⁹ suas. Bene-
fac dn̄e: bonis ⁊ rectis corde. Declinātes
aūt in obligatiōes adducet dn̄s cū opā-
tibꝫ iniq̄tatē: pax sup̄ isrl̄. ¶ Cāticū gra-
duum ¶ CXXV

IN conuertendo dn̄s captiuita-
tē sion: facti sum⁹ sicut ꝯsolati:
Tūc repletū est gaudio os nostrū: ⁊ lin
gua nr̄a ī exultatiōe. Tūc dicēt inter gē-
tes: magnificauit domin⁹ facere cū eis.
Magnificauit dominus facere nobiscū
facti sumus letantes. Cōuertere domi-
ne captiuitatem nostram: sicut torrens
in austro. Qui semināt in lachrymis: ī
exultatione metent. Euntes ibant ⁊ fle
bant: mittentes semina sua. Veniētes

autem veniẽt cum exultatione:portantes manipulos suos. ¶Canticum graduum salomonis. CXXVI

Nisi dñs edificauerit domum: in vanũ laborauerũt qui edificant eam. Nisi dominꝰ custodierit ciuitatem:frustra vigilat qui custodit eã Vanum est vobis ante lucem surgere: surgite postq̃ sederitis qui manducatꝭ panem doloris.Cuꝫ dederit dilectis suis somnũ:ecce hereditas domi:filij merces fructus ventris.Sicut sagitte i manu potentis:ita filij excussorum. Beatꝰ vir qui ipleuit desideriũ suũ ex ipꝺ:ñ cõfundeꝫ cũ loq̃tur inimicꝭ suis in porta.

¶Cãticum graduum. CXXVII

Beati omes qui timẽt dñm:qui ambulãt i vijs ei?.Labores manuũ tuaꝝ mãducabis:beatus es ⁊ bene tibi erit.Uxor tua sicut vitis abũdans:in lateribꝰ domus tue.Filij tui sicut nouelle oliuaꝝ:in circũitu mẽse tue Ecce sic benedicet homo: qui timet dominũ.Benedicat tibi dñs ex sion: ⁊ videas bona hierusalẽ omnibꝰ diebus vite tue.Et videas filios filioꝝ tuorum: pacem super isrl. ¶Cãticum graduum

Sepe expugnaue CXXVII runt me a iuuẽtute mea: dicat nunc israel.Sepe expugnauerunt me a iuuentute mea: etenim non potuerũt mihi.Supra dorsum meũ fabricauerunt peccatores prolõgauerunt iniquitatem suam.Dominus iustꝰ cõcidet cervices peccatorum:confundant ⁊ cõuertantur retrorsuꝫ omnes qui oderunt sion.Fiant sicut fenum tectorum: quod priusq̃ euellatur exaruit.De q̃ ñ implebit manum suam qui metet:⁊ sinum suum qui manipulos colliget.Et non dixerunt qui preteribãt benedictio domini super vos: benedixim⁹ vobis i nomine domini. ¶Cãticum graduꝫ.

De profundis cla CXXIX maui ad te domie: domie exaudi vocem meam.Fiant aures tue intendentes:in vocem deprecationis mee.Si iniquitates obseruaueris domie:domine q̃s sustinebit.Quia apud te propitiatio est:⁊ propter legem tuam sustinui te domie.Sustinuit anima mea in verbo eius sperauit aĩa mea in domio.A custodia matutina vsq̃ ad noctem:speret israel in domino.Quia apud dominum misericordia:⁊ copiosa apud eum redemptio.Et ipse redimet israel:ex omnibus iniquitatibꝰ eius. ¶Canticum graduum. CXXX

Domine non est exaltatum cor meuꝫ:neq̃ elati sunt oculi mei Neq̃ ambulaui in magnis:neq̃ in mirabilibꝰ super me.Si non humiliter sentiebam:sed exaltaui aiam meam.Sicut ablactatus est super matrem suam:ita retributio in aĩa mea.Speret israel in domio: ex hoc nũc ⁊ vsq̃ in seculum. ¶Canticum graduum. CXXXI

Memento domine dauid: ⁊ omnis mansuetudinis eius.Sicut iurauit domino:votum vouit deo iacob.Si introiero in tabernaculum domus mee:si ascẽdero in lectuꝫ strati mei.Si dedero somnum oculis meis:et palpebris meis dormitationeꝫ Et requiem temporibus meis donec inueniam locum domino:tabernaculum deo iacob.Ecce audiuimus eam in esfrata:inuenimus eam in campis silue. Introibimus in tabernaculum eius: adorabimus in loco vbi steterũt pedes eius.Surge domine in requiem tuaꝫ: tu et arca sanctificationis tue.Sacerdotes tui induantur iustitia: et sancti tui exultent.Propter dauid seruuꝫ tuum:non auertas faciem christi tui. Juravit dominus dauid veritatem et nõ frustrabitur eum:de fructu ventris tui ponã sup sedẽ tuã.Si custodierint filij tui testamẽtũ meũ:⁊ testimonia mea hec q̃ docebo eos.Et filij eorꝝ vsq̃ i seculũ sedebũt sup sedẽ tuaꝫ.Qum elegit dñs siõ elegit eã in habitationem sibi.Hec requies mea i scl'm scli:hic habitabo qm̃ elegi eã Viduã eius benedicens benedicaꝫ:pauperes eius saturabo panibꝰ.Sacerdotes eius

induam salutari: ⁊ sancti eius exultatio ne exultabunt. Illuc producam cornu dauid: paraui lucernā christo meo. Inimicos eius induam cōfusione: super ipsum autem efflorebit sanctificatio mea

¶ Canticum graduū. ¶ CXXXII

Ecce q̄ bonum ⁊ q̄ iocundum: habitare fratres in vnum. Sicut vnguētum in capite: quod descēdit in barbam barbam aaron. Quod descendit in oram vestimēti eius: sicut ros hermon qui descendit in montem sion. Quoniam illic mandauit dominꝰ benedictionē ⁊ vitam vsq̄ in seculum.

¶ Canticum graduum. ¶ CXXXIII

Ecce nūc benedicite domīo: omnes serui dñi. Qui statis in domo domini: in atrijs domus dei nostri. In noctibꝫ extollite manꝰ vr̄as in sancta: ⁊ benedicite domino. Benedicat tibi dominus ex sion: qui fecit celum ⁊ terram. ¶ Alleluia. ¶ CXXXIIII

Laudate nomen domini: laudate serui dñm. Qui statis in domo dñi: in atrijs domus dei nostri. Laudate dominum quia bonus dominus: psallite nomini eius quoniam suaue est. Quoniam iacob elegit sibi dominus: israel in possessionem sibi. Quia ego cognoui q̄ magnus est dominus: ⁊ deus noster pr̄e omnibus dijs. Omnia quecunq̄ voluit dominus fecit in celo ⁊ in terra: in mari ⁊ in omnibus abyssis Producēs nubes ab extremo terre: fulgura in pluuiam fecit: Qui producit vēntos de thesauris suis: qui percussit primogenita egypti ab hominē vsq̄ ad pec̄. Et misit signa ⁊ prodigia in medio tui egypte: in pharaonem ⁊ in omēs seruos ei⁹. Qui percussit gentes multas: ⁊ occidit reges fortes. Seon regem ammorreorum ⁊ og regem basan: ⁊ omia regna chanaan. Et dedit terram eorum hereditatem: hereditatem israel populo suo. Domīe nomen tuum in eternum: domine memoriale tuum in generatiōe ⁊ generatiōem. Quia iudicabit dominꝰ populum suū: ⁊ in seruis suis deprecabitur.

Simulacra gentium argentum et aurum: opera manuum hominuꝫ. Os habent ⁊ non loquentur: oculos habent ⁊ nō videbunt. Aures habent ⁊ non audient: neq̄ enim est spiritus in ore ipsorū Similes illis fiant qui faciūt ea ⁊ omnes qui confidunt in eis. Domus israel benedicite domino: domus aaron benedicite domino. Domus leui benedicite domīo: qui timetis dominum benedicite domino. Benedictus dominus ex sion: qui habitat in hierusalem. ¶ Alleluia Alleluia: ¶ CXXXV

Confitemini domino quoniam bonus quoniam in seculū misericordia eius. Confitemini deo deorum: quoniam in eternū misericordia eius. Confitemini domīo dominorum: quoniaꝫ. Qui facit mirabilia magna solus: quoniam. Qui fecit celos in intellectu: qm̄. Qui firmauit terraꝫ super aquas: quoniam. Qui fecit luminaria magna: quoniam. Solez in potestatem diei: qm̄. Lunam ⁊ stellas in potestatem noctis: qm̄. Qui percussit egyptuꝫ cuꝫ primogenitis eorꝫ: qm̄: Qui eduxit israel de medio eorꝫ: qm̄. In manu potēti ⁊ brachio excelso: quoniam. Qui diuisit mare rubrum in diuisiones: quoniā Et eduxit israel per mediū eius: quoniā Et excussit pharaōem et virtutez eius in mari rubro: quoniā. Qui traduxit populum suum per desertū: quoniā. Qui percussit reges magnos: quoniaꝫ. Et occidit reges fortes: quoniam. Seon regem ammorreorꝫ: quoniā. Et og regez basan: quoniam. Et dedit terram eorum hereditatem: qm̄. Hereditatez israel seruo suo: qm̄. Quia in humilitate nostra memor fuit nostri: qm̄. Et redemit nos ab inimicis nr̄is: qm̄. Qui dat escam omi carni: qm̄. Confitemī do celi: qm̄. Confitemī dño dñorꝫ: qm̄ i etnū mia ei⁹. Alleluia. Psalmus dauid. ¶ CXXXVI

Sup flumia babylonis illic sedim⁹ ⁊ fleuim⁹ dū recordarem̄ tui sīō. In salicibꝫ i medio ei⁹: suspēdim⁹ organa nr̄a. Quia illic interoga-

uerūt nos q̄ captiuos duxerūt nos: verba cantionū. Et qui abduxerūt nos: hymnū cātate nobis de cāticis siō. Quomō cantabim⁹ canticū dñi: in terra aliena? Si oblit⁹ fuero tui hierl'm obliuioni detur dextera mea. Adhereat lingua mea faucib⁹ meis: si non meminero tui. Si non proposuero hierusalem: in principio leticie mee. Memor esto domine filiorū edom: in die hierusalem. Qui dicunt exinanite exinanite: vsq̄ ad fundamentū in ea. Filia babylonis misera: beatus qui retribuet tibi retributionem tuam quam retribuisti nobis. Beat⁹ q̄ tenebit: ⁊ allidet ꝑuulos suos ad petrā.

Psalmus ipsi dauid. CXXXVII

Confitebor tibi domine in toto corde meo: quoniaz audisti omnia verba oris mei. In conspectu angelorum psallam tibi: adorabo ad templum sanctum tuū ⁊ confitebor nomini tuo. Super misericordia tua ⁊ veritate tua: quoniam magnificasti super omne nomen sanctū tuuz. In quacūq̄ die inuocauero te exaudi me: multiplicabis in anima mea virtutem. Confiteant tibi domine omnes reges terre: q̄r audierunt omnia verba oris tui. Et cātent in vijs domini: quoniam magna ē gloria domini. Quoniaz excelsus dominus ⁊ humilia respicit: ⁊ alta a longe cognoscit. Si ambulauero in medio tribulationis viuificabis me: super iram inimicoꝝ meorū extendisti manum tuam: ⁊ saluum me fecit dextera tua. Dominus retribuet pro me: domine misericordia tua in seculū: ⁊ opera manuum tuaꝝ ne despicias.

In finez psalmus dauid. CXXXVIII

Domīe ꝓbasti me ⁊ cognouisti me: tu cognouisti sessionē meaz ⁊ resurrectionē meā. Intellexisti cogitatiōes meas de lōge: semitā meam ⁊ funiculū meuz īuestigasti. Et oēs vias meas preuidisti: quia non est ſmo in lingua mea. Ecce tu domīe cognouisti omīa nouissima ⁊ antiqua: tu formasti me ⁊ posuisti super me manum tuaz: Mirabilis facta est scientia tua ex me: confortata est ⁊ non potero ad eā. Quo ibo a spiritu tuo: ⁊ quo a facie tua fugiaz Si ascendero in celum tu illic es: si descendero in infernuz ades. Si sumpsero pennas meas diluculo: ⁊ habitauero in extremis maris. Etenim illuc man⁹ tua deducz me: ⁊ tenebit me dextera tua Et dixi forsitā tenebre conculcabūt me ⁊ nox illuminatio mea in delitijs meis. Quia tenebre non obscurabuntur a te ⁊ nox sic̄ dies illūinabit̄: sic̄ tenebre ei⁹ ita ⁊ lumē ei⁹. Quia tu possedisti renes meos: suscepisti me de vtero mr̄is mee. Confitebor tibi qm̄ terribiliter magnificatus es: mirabilia opa tua ⁊ anīa mea cognoscet nimis. Non est occultatum os meum a te quod fecisti in occulto: et substātia mea in inferioribꝫ terre. Imperfectum meum viderunt oculi tui: ⁊ in libro tuo oēs scribentur: dies formabuntur ⁊ nemo in eis. Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui deus: nimis confortatus est principatus eoruz Dinumerabo eos ⁊ super arenam multiplicabuntur: exurrexi ⁊ adhuc sum tecum. Si occideris de⁹ peccatores: viri sanguinū declinate a me. Quia dicit̄ ī cogitatione: accipiant in vanitate ciuitates suas. Nonne qui oderunt te domīe oderā: ⁊ sup̄ inimicos tuos tabescebam Perfecto odio oderā illos inimici facti sunt mihi. Proba me de⁹ ⁊ scito meuz: interroga me ⁊ cognosce semitas meas Et vide si via iniq̄tatis in me ē: ⁊ deduc me ī via et̄na.

In finē psalm⁹ dauid. CXXXIX

Eripe me dñe ab homine malo: a viro iniquo eripe me. Qui cogitaueruut iniq̄tates in corde: tota die constituebant p̄lia. Acuerunt linguas suas sicut serpentes: venenum aspidum sub labijs eoꝝ Custodi me dñe de manu pctōris: ⁊ ab hoībꝫ iniq̄s eripe me. Qui cogitauerūt supplātare gressus meos: abscōderūt su ꝑbi laqueū mihi. Et funes extenderūt in laqueū: iuxta iter scandalum posuerūt mihi. Dixi dño deus me⁹ es tu: exaudi

domine vocem deprecationis mee. Do
mine dñe virtus salutis mee: obumbra
sti super caput meū in die belli. Non tra
das me domine a dsiderio meo peccato
ri: cogitauerunt contra me: ne derelin/
quas me ne forte exaltentur. Caput cir
cuitus eorū: labor labiorū ipsorum ope/
riet eos. Cadent super eos carbones: in
ignem deijcies eos in miserijs non sub
sistent. Vir linguosus nō dirigetur in
terra: virum iniustum mala capient in
interitu. Cognoui quia faciet domin⁹
iudicium inopis ⁊ vindictam pauperū
Veruntamen iusti confitebūtur nomi
ni tuo: ⁊ habitabūt recti cū vultu tuo.

¶ Psalmus dauid. ¶ CXL.

Domine clamaui ad te exaudi
me intēde voci mee cū clamaue
ro ad te. Dirigat oratio mea si/
cut incensum in conspectu tuo: eleuatō
manuū mearū sacrificiū vespertinum.
Pone domine custodiaz ori meo. ⁊ ostī
um circumstantie labijs meis. Non de/
clines cor meuz in verba malicie ad excu
sandas excusationes in peccatis. Cum
hominibus operantibo iniquitatem: et
non cōmunicabo cum electis eorū. Cor
ripiet me iustus in misericordia ⁊ increpabit me: oleum autem peccatoris nō
impīguet caput meū. Quoniā adhuc
⁊ oratio mea in beneplacitis eorū: absor
ti sunt iuncti petre iudices eorū. Audi/
ent verba mea quoniā potuerunt: sicut
crassitudo terre: erupta est super terraz.
Dissipata sunt ossa nostra secus infer/
num. quia ad te domine dñe oculi mei
in te speraui non auferas animam meā
Custodi me a laqueo quem statuerunt
mihi: ⁊ a scandalis operantiū iniquita/
tem. Cadent in retiaculo eius peccato/
res: singulariter sum ego donec transe/
am. ¶ Intellectus dauid cum esset in
spelunca. Oratio. ¶ CXLI

Voce mea ad dñm clamaui: vo/
ce mea ad dñm deprecatus sum.
Effundo in conspectu eius ora
tionem meaz: ⁊ tribulationem meā an/
te ipsum pronuncio. In deficiendo ex
me spiritum meū: ⁊ tu cognouisti semi
tas meas. In via hac qua ambulabam
absconderunt superbi laqueū mihi Con
siderabaz ad dexteram ⁊ videbam: et non
erat qui cognosceret me. Perijt fuga a
me: ⁊ non est qui requirat animaz meaz
Clamaui ad te dñe dixi tu es spes mea:
portio mea in terra viuentiuz. Intende
ad deprecationē meā qz humiliat⁹ suz ni/
mis. Libera me a persequentibo me: qz
cōfortati sunt super me. Educ de custo/
dia animam meaz ad confitendū nomi
ni tuo: me expectant iusti donec retribu/
as mihi. ¶ Psalmus dauid quando p
sequebatur eum filius suus absalon.

Domine exaudi ora/ ¶ CXLII
tionem meaz auribo percipe ob
secrationē meaz: in veritate tua
exaudi me in tua iusticia. Et nō intres
in iudiciū cuz seruo tuo: quia non iusti/
ficabitur in conspectu tuo omīs viuēs
Quia persecutus est inimicus animaz
meaz: humiliauit in terra vitam meaz.
Collocauit me in obscuris sicut mortu
os seculi: ⁊ anxiatus est super me spūs
meus: in me turbatum est cor meum.
Memor fui dierum antiquorum: me/
ditatus sum in omnibus operibus tu/
is: in factis manuum tuarum medita/
bar. Expandi manus meas ad te: anima
mea sicut terra sine aqua tibi. Velociī
exaudi me domine: defecit spiritus me⁹
Non auertas faciem tuam a me: ⁊ simi
lis ero descendentibo in lacum. Auditā
fac mihi mane misericordiam tuam: qz
in te speraui. Notam fac mihi viam in
qua ambulem: quia ad te leuaui animā
meaz. Eripe me de inimicis meis domi/
ne ad te confugi: doce me facere volunta
tem tuam quia deus meus es tu. Spi
ritus tuus bonus deducet me in terraz
rectam: propter nomen tuum domine
viuificabis me in equitate tua. Educes
de tribulatione aīaz meā: ⁊ in misericor/
dia tua disperdes inimicos meos. Et p
des oēs qui tribulant aīam meaz: quo/
niam ego seruus tu⁹ suz. ¶ Psalmus
dauid aduersus goliam. ¶ CXLIII

Benedictus dñs deus meus qui docet manꝰ meas ad prelium: et digitos meos ad bellum. Misericordia mea et refugium meum: susceptor meus et liberator meus. Protector meus et in ipso speraui: qui subdit ppl'm meum sub me. Dñe quid est homo q̃ innotuisti ei: aut filius hoīs quia reputas eum? Homo vanitati similis factus est: dies eius sicut vmbra pterent. Dñe inclina celos tuos et descende: tange montes et fumigabunt. Fulgura coruscationem et dissipabis eos: emitte sagittas tuas et conturbabis eos. Emitte manum tuam de alto: eripe me et libera me de aquis multis: et de manu filioꝝ alienorum. Quoꝝ os locutum est vanitatem et dextera eoꝝ dextera iniquitatis. Deus canticum nouum cantabo tibi: in psalterio decachordo psallam tibi. Qui das salutem regibus: qui redemisti dauid seruum tuum: de gladio maligno eripe me. Et erue me de manu filioꝝ alienoꝝ quorum os locutum est vanitatem: et dextera eoꝝ dextera iniquitatis. Quoꝝ filij sicut nouelle plantationes in iuuentute sua. Filie eoꝝ compositе: circumornate vt similitudo templi. Promptuaria eoꝝ plena: eructantia ex hoc in illud. Oues eoꝝ fetose abundantes in gressibus suis: boues eorum crasse. Non est ruina macerie: neq; transitus neq; clamor in plateis eoꝝ. Beatum dixerunt populum cui hec sunt: beatus populus cuius dominus deus eius. Laudatio ipsi dauid. Alelph. CXLIIII

Exaltabo te deus meus rex: et benedicam nomini tuo in seculum et in seculum seculi. Beth Per singulos dies benedicam tibi: et laudabo nomen tuum in seculum et in seculum seculi: Gymel. Magnus dñs et laudabilis nimis: et magnitudinis eius nō est finis. Deleth. Generatio et generatio laudabunt opera tua et potentiam tuam pnunciabunt. He Magnificentiam glorie sanctitatis tue loquentur et mirabilia tua narrabunt. Vau Et virtutem terribiliū tuorum dicent: et magnitudinem tuam narrabunt. Zai. Memoriam abundantie suauitatis tue eructabunt et iustitia tua exultabunt. Heth. Miserator et misericors dñs: patiens et multum misericors. Teth. Suauis dñs vniuersis: et miserationes eius super oīa opera eius. Joth. Confiteant tibi domine omnia opera tua: et sancti tui benedicant tibi. Caph. Gloriam regni tui dicent: et potentiam tuam loquentur. Lamech. Vt notam faciant filijs hoīm potentiam tuam: et gloriam magnificentie regni tui. Mem. Regnum tuum regnum oīm seculorum: et dñatio tua in oī generatione et generatione. Nun. Fidelis dñs in oībus verbis suis: et scūs in omībus operibus suis. Samech Alleuat dñs oēs qui corruunt: et erigit omēs elisos. Ain. Oculi oīm in te sperant dñe: et tu das escam illorum in tempore opportuno. Aperis tu manum tuam: et imples omne aīal bñdictione. Sadi Justus dñs in oībus vijs suis: et scūs in oībus operibus suis. Caph. Prope est dñs omībus inuocantibus eum: omībus inuocantibus eum in veritate. Res. Voluntatem timentiū se faciet: et deprecationem eoꝝ exaudiet: et saluos faciet eos. Sin Custodit dominus oēs diligentes se: et omēs peccatores dispdet. Thau. Laudationem dñi loquatur os meum: et bñdicat oīs caro nomini sancto eius in seculum et in seculum seculi. Alleluia. CXLV

Lauda ania mea dñm: laudabo dñm in vita mea: psallam deo meo q̃diu fuero. Nolite confidere in principibus: neq; in filijs hoīm in q̃bus non est salus. Exibit spūs eius et reuertet in terram suam: in illa die peribunt oēs cogitationes eoꝝ. Beatꝰ cuius deus iacob adiutor eius: spes eius in dño deo ipsius: qui fecit celum et terram mare et oīa q̃ in eis sunt. Qui custodit veritatem in seculum: facit iudiciū iniuriam patientibus: dat escam esurientibus. Dñs soluit compeditos: dñs illuminat cecos. Dñs erigit elisos: dominus diligit iustos. Dñs custodit aduenas: pupillum et viduam suscipiet: et

vias peccatoꝝ diſperdet. Regnabit dñs in ſecula: deus tuꝰ ſion in omni generatione ꝙ generatione. ¶ Alleluia

¶ CXLVI

Laudate dñm qm bonus eſt pſalmꝰ: deo nro ſit iocunda decoraq laudatio. Edificans hierlm dominꝰ: diſpſiones iſrael congregabit. Qui ſanat cõtritos corde: ꝙ alligat cõtritiões eorum. Qui nũerat multitudinem ſtellaꝝ: ꝙ omnib eis nomina vocãs. Magnus dñs noſter ꝙ magna virtus eius ꝙ ſapiẽtie eiꝰ nõ eſt numerus. Suſcipiẽs mãſuetos dñs: hũilians aũt peccatores vſq ad terrã. Decinite dño in confeſſione: et pſallite deo noſtro in cithara. Qui operit celum nubib ꝙ parat terre pluuiaz. Qui producit in mõtib fenum ꝙ herbam: ſeruitutẽ hominum. Qui dat iumentis eſcam ipſorum: ꝙ pullis coruorum innuocantibus eum. Non in fortitudine equi voluntatem habebit: neq in tibijs viri beneplacitum erit ei. Beneplacituꝰ eſt domino ſuper timentes eum: ꝙ in eis qui ſperant ſup miſericordia eius. ¶ Alleluia aggei ꝙ çacharie.

¶ CXLVII

Lauda hieruſalem dñm: lauda deum tuum ſion. Quoniã confortauit ſeras portaruꝫ tuaꝝ: benedixit filijs tuis in te. Qui poſuit fines tuos pacem: ꝙ adipe frumenti ſatiat te. Qui emittit eloquiũ ſuũ terre: velociter currit ſermo eius. Qui dat niuez ſicut lanam nebulã ſicut cinerẽ ſpargit. Jacit cryſtallum ſuam ſicut buccellas: ante faciem frigoris eius quis ſuſtinebit? Emittet verbũ ſuũ ꝙ liquefaciet ea: flabit ſpũs eius ꝙ fluent aque. Qui annũciat verbũ ſuum iacob: iuſticias ꝙ iudicia ſua iſrael. Non fecit taliter omni natiõi: ꝙ iudicia ſua nõ manifeſtauit eis. ¶ Alleluia Aggei ꝙ çacharie.

¶ CXLVIII

Laudate dñm de celis: laudate eum in excelſis. Laudate eũ omnes angeli eius: laudate eũ oẽs virtutes eiꝰ. Laudate eũ ſol ꝙ luna: laudate eũ oẽs ſtelle ꝙ lumẽ. Laudate euz celi celoꝝ: ꝙ aque oẽs que ſuper celos ſunt laudent nomẽ domini. Quia ipſe dixit ꝙ facta ſunt: ipſe mandauit ꝙ creata ſunt. Statuit ea in ſclm ꝙ in ſclm ſeculi: preceptuz poſuit ꝙ nõ preteribit. Laudate dñm de terra: dracones et omnes abyſſi. Ignis grando niꝫ glacies ſpũs procellarũ que faciũt verbũ eius. Montes ꝙ oẽs colles: ligna fructifera ꝙ oẽs cedri. Beſtie ꝙ vniuerſa pecora: ſerpentes ꝙ volucres pennate. Reges terre ꝙ oẽs populi: principes ꝙ oẽs iudices terre. Juuenes ꝙ virgines ſenes cum iunioribꝫ laudent nomen dũi: quia exaltatum eſt nomen eius ſolius. Confeſſio eius ſuper celum ꝙ terram: ꝙ exaltauit cornu populi ſui. Hymnus omnib ſanctis eiꝰ: filijs iſrael populo appropinquanti ſibi ¶ Alleluia.

¶ CXLIX

Cantate dño canticũ nouũ: laus eius in eccleſia ſcoꝝ. Letetur iſrael in eo qui fecit eum: ꝙ filie ſion exultent in rege ſuo. Laudẽt nomẽ eius in choro: in tympano et pſalterio pſallant ei. Quia beneplacitũ eſt dño in pplo ſuo: ꝙ exaltauit mãſuetos in ſalutẽ Exultabũt ſancti in gloria: letabuntur in cubilib ſuis. Exultatiões dei in gutture eorum: ꝙ gladij ancipites in manibus eorum. Ad faciendam vindictam in nationibus: increpationes in populis. Ad alligandos reges eorum in compedib: ꝙ nobiles eorum in manicis ferreis. Ut faciant in eis iudicium cõſcriptum: gloria hec eſt omnibus ſanctis eius. ¶ Alleluia. ¶ CL.

Laudate dominũ in ſanctis eius laudate eum in firmamẽto virtutis eius. Laudate eum in virtutibus eius: laudate eum ſm multitudinem magnitudinis eiuſ. Laudate eũ in ſono tube: laudate eum in pſalterio ꝙ cithara. Laudate euz in tympano ꝙ choro: laudate euz in chordis ꝙ organo. Laudate euz in cymbalis bene ſonãtib: laudate eũ in cymbalis jubilatiõis: omis ſpũs laudet dñm. ¶ Alleluia

¶ Explicit Pſalterium.

Prologus

Epistola sancti Hieronymi presbyteri ad Chromatium et Heliodoruz episcopos: de libris salomonis.

Iungat epistola quos iūgit sacerdotiuz: īmo charta nō diuidat quos christi nectit amor. Cōmētarios in osee amos et çachariā. malachiam q̄z poscitis. Scripsissez si licuisset pre valitudine. Mittitis solatia sumptuū: notarios nostros et liberarios sustētatis: vt vob̄ potissimum nostrū desudet ingenium. Et ecce ex latere frequēs turba diuersa poscētiū: quasi aut equum sit me vobis esurientib̄ et alijs laborare: aut in ratōne dati et accepti. cuiq̄z preter vos obnoxius sim. Itaq̄z lōga egrotatione fract⁹ ne penitus hoc anno reticerem et apud vos mutus essem. tridui opus nomī vestro cōsecraui interpretationē videlicet triū salomonis voluminū. masloth. qd̄ hebrei parabolas: vulgata aūt editio ꝓuerbia vocat. coeleth. que grece ecclesiasten. latine contionatorē possumus dicere. syrasirim. qd̄ ī lingua nostra vertitur canticum canticorū. Ferr̄ ⁊ panaretos iesu filij syrach liber. ⁊ alius pseudographus: qui sapiētia salomonis inscribit̄. Quorū priorē hebraicū repperi. non ecclesiasticū vt apud latinos: sed parabolas prenotatū. Cui iuncti erāt ecclesiastes et canticū canticorū. vt similitudinem salomonis nō solū numero librorꝝ sed etiā materiarum genere coequaret. Secūdus apud hebreos nusq̄z est: qr ⁊ ipe stilus grecā eloquētiā redolet. ⁊ nō nulli scriptorū veteruz. hunc esse iudei phylonis affirmāt. Sicut ergo iudith et tobie et machabeorū libros. legit quidez eos ecclesia. sed inter canonicas scripturas nō recipit: sic et hec duo volumina legat ad edificationem plebis: nō ad autoritatē ecclesiasticorū dogmatū confirmandaz. Si cui sane septuaginta interpretū magis editio placet: habet eaz a nobis olim emendatā. Neq̄z. n. noua sic cudimus: vt vetera destruamus: Et tamen cum diligentissime legerit. sciat magis nostra scripta intelligi: que non in tertium vas transfusa coacuerīt sed statim de prelo purissime cōmendata teste. suum saporem seruauerint.

Explicit epistola sancti Hieronymi.
Incipit prologus in libros eosdem.

Tribus noīb̄ vocatū fuisse salomonē scripture manifestissime docent. Pacificum. i. salomonē et ydida. hoc est dilectū dñi: ⁊ quod nunc dicitur coeleth. i. ecclesiasten. Ecclesiastes aūt greco sermone est appellatus. qr cetū. i. ecclesiam congreget. quez nos nūcupare possumus: contionatorē eo ꝙ loquat̄ ad ꝓpl̄um. ⁊ sermo eius nō specialiter ad vnū. sed ad vniuersos dirigatur generaliter. Porro pacificus ⁊ dilectus dñi ab eo ꝙ regno ei⁹ par fuerit. ⁊ eū dñs dilexerit: appellatus est. Nā et p̄s quadragesimusquart⁹ ⁊ septuagesimusprim⁹. dilecti ⁊ pacifici titulo p̄notant̄. Qui tñ ⁊ si ad ꝓph̄iam christi ecclesieq̄z ꝑtinētes felicitatē ⁊ vires salomonis excedūt: tñ ſm historiā. sup̄ salomonē scripti sunt. Itaq̄z iuxta numerū vocabulorū: tria volumīa edidit. ꝓuerbia. ecclesiasten. canticū canticorꝝ. In ꝓuerbijs paruulū docens: ⁊ q̄si de officijs per sn̄ias erudiēs. Vñ ⁊ ad filiū sermo crebro repetit̄. In ecclesiasten v̄o mature virū etatis instituēs. ne quicq̄z in mūdi reb̄ putat esse perpetuū: sz caduca ⁊ breuia vniuersa q̄ cernim⁹. Ad extremū iaz cōsūmatū virꝝ ⁊ calcato seculo p̄paratū: in canticis canticorꝝ sponse iūgit amplexibus. Nisi enī prius reliquerim⁹ vitia et pompis seculi renūciantes: expeditos nos ad aduentū p̄parauerim⁹ nō possumus cantare canticū canticorꝝ. Sed et hoc diligētius attendendū. tres libros autore diuerso esse ītitulatos In ꝓuerbijs enī notant̄ ꝓuerbia salomonis filij

dauid reg' isrl'. In ecclesiasten vero verba ecclesiastes filij dauid reg' hierusalē Supfluuz quippe ē isrl' hic. quod male in grecis et latinis codicib' inuenit' In cātico aūt canticoꝝ nec filius dauid nec rex isrl' siue hierusalē prescribit': sed tantū canticū canticorū salomonis. Sicut enī ꝓuerbia et rudis institutio ad duodecī trib'. et ad totū ꝑtinet israel. ⁊ quō contēptus mundi nō nisi metropolitis conuenit. hoc ē habitatoribus hierusalem. Ita cantica canticoꝝ ad eos ꝓprio ꝑtinet qui tm̄ supna desiderant. Ad incipiētes ⁊ ꝓficiētes: ⁊ paterna dignitas. ⁊ regni ꝓprij merito vendicat' autoritas. Ad ꝑfectos vero vbi nō timore erudit'. sed amore ꝓprium nomen sufficit. et eq̄lis magister ē. ⁊ nescit esse se regē. Que omnia referuntur ad christum.

Incipit alius prologus

Tres libros salomonis. i. ꝓuerbia ecclesiasten. ⁊ canticū cāticoꝝ. veteri septuaginta interpretum autoritati reddidi vel antepositꝫ lineis: supflua queq̄ designans vel stellis titulo p̄notatis: ea que minus habebant' interserēs. vt plenius paula ⁊ eustochiū cognoscatis. quid in libris nr̄is minus sit: quid ve redūdet. Necnō etiā illa que impiti translatores male in linguā nr̄az de greco sermone verterant oblitterās ⁊ antiquās curiosissima veritate correxi. Et vbi prepostero ordine atq̄ peruerso sententiarū fuerat lumen ereptum: suis locis restituens feci intelligi qd̄ latebat. Porro in eo libro qui a plerisq̄ sapiētia salomonis inscribit'. ⁊ in ecclesiastico quē esse iesu filij syrach null' ignorat: calamū temperaui. tantūmō canonicas scripturas vobis emendare desiderās: et studium meum certis magꝫ q̄ dubijs cōmendare. Ideo greco et hebreo prefatiuncula vtraq̄ in libro p̄missa est: quia nonnulla de greco hoc ad illuminationē sensus et legentis edificationem. vel inserta hebraice trāslationi. vel extrinsecus iuncta sunt. Et idcirco qui legis semper peregrina memento.

Incipit liber ꝓuerbioꝝ Capitulum I

Parabole salomonis. filij dauid regis israel: ad sciēdam sapientiam et disciplinaz ad intelligenda verba prudentie: et suscipiēdam eruditionē doctrine iustitiā ⁊ iudiciū et equitatē. Ut det' paruulis astutia et adolescēti scīa et intellectus. Audiēs sapiens sapientior erit: et intelligēs gubernacula possidebit. Animaduertet parabolā et interpretationē verba sapiētuz et enigmata eorū. Timor dn̄i principiū sapiētie. Sapientiā atq̄ doctrinā stulti despiciūt. Audi fili mi disciplinā patris tui. ⁊ ne dimittas legē matris tue: vt addatur gratia capiti tuo. ⁊ torques collo tuo. Fili mi si te lactauerint peccatores ne acquiescas eis. Si dixerint: veni nobiscū. insidiemur sanguini. abscōdam' tendiculas cōtra insontē frustra. deglutiamus eū sicut infernus viuentē ⁊ integrū quasi descendentē in lacū: omnez preciosaz substantiā reperiem'. implebimus domos nr̄as spolijs. sortē mitte nobiscū. marsupiū sit vnū oīm nostrū: fili mi ne ābules cū eis. Prohibe pedē tuuz a semitꝫ eoꝝ. Pedes enī illoꝝ ad malū currunt et festinant vt effundāt sanguinem. Frustra aūt iacit' rete ante oculos pennatoꝝ. Ipi q̄z contra sanguinē suuz insidiant' et moliunt' fraudes cōtra animas suas. Sic semite omīs auari. aīas possidentiū rapiūt. Sapiētia foris p̄dicat: in plateis dat vocē suam. In capite turbarū clamitat: in foribꝫ portaruz vrb' ꝓfert verba sua dicēs. Usqueq̄ paruuli

diligitis infantiam· et stulti ea que sibi
sunt noxia cupient· et imprudētes odi-
bunt scientiam: Cōuertimini ad corre-
ptionē meā. En proferā vobis spm̄ me-
um: et ostendā vobis verba mea. Quia
vocaui et renuistis: extendi manū meā
et nō fuit qui aspiceret. Despexistis om
ne consiliū meū: ⁊ increpationes meas
neglexistis. Ego q̄z in interitu vr̄o ride
bo· et subsannabo cū vobis id quod time
batis aduenerit. Cū irruerit repentina
calamitas· ⁊ interitus quasi tēpestas in
gruerit: qn̄ venerit sup̄ vos tribulatio ⁊
angustia. Tunc inuocabunt me et non
exaudiam: mane consurgent· et non in
uenient me: eo q̄ exosam habuerint di
sciplinam· et timorē dn̄i nō susceperint
nec acquieuerint cōsilio meo· et detraxe
rint vniuerse corruptioni mee. Come-
dent igitur fructus vie sue: suisq̄ cōsili-
is saturabuntur. Auersio paruulorum
interficiet eos· et prosperitas stultoruz
perdet eos. Qui autez me audierit· abs-
q̄ terrore requiescet· et abūdantia p̄fru
etur· timore malorū sublato. II

Fili mi: si suscep̄is s̄mones me-
ot et mādata mea obscōder̄ pe-
nes te· vt audiat sapientiā aur̄
tua: inclina cor tuū ad cognoscendā pru
dentiam. Si enim sapiētiam inuocaue
ris: et inclinaueris cor tuū prudētie: si q̄
sieris eā quasi pecuniā· ⁊ sicut thesauros
effoderis illā: tūc intelliges timorē dn̄i
et sciam dei inuenies: qr dn̄s dat sapīaz
et ex ore eius prudētia ⁊ scīa. Custodiet
rectorū salutē· ⁊ p̄teget gradientes sim
plicit̄ seruās semitas iustitie: ⁊ vias san
ctor̄ custodiēs. Tūc intelliges iustitiā ⁊
iudiciū ⁊ equitatē ⁊ oēm semitā bonam
Si intrauerit sapiētia cor tuū· ⁊ sciētia
aīe tue placuerit: consiliū custodiet te· ⁊
prudētia seruabit te: vt eruar̄ a via ma
la ⁊ ab hoīe qui p̄uersa loquit̄. Qui reli
quūt iter rectū· et ambulāt p̄ vias tene
brosas. Qui letant̄ cū male fecerint ⁊ ex
ultāt in rebus pessimis. Quor̄ vie perū
se sunt: ⁊ infames gressus eor̄. Ut erua
ris a muliere aliena· ⁊ ab extranea que
mollit sermones suos· ⁊ relinquit ducē
pubertat̄ sue ⁊ pacti dei sui oblita ē. In-
clinata ē enī ad mortē dom⁹ eius· ⁊ ad in
feros semite ip̄ius. Oēs q̄ ingrediūtur
ad eā nō reuertent̄: nec apprehendēt se-
mitas vite. Ut ambules in via bona· et
calles iustorū custodias. Qui enī recti
sunt habitabūt in terra· ⁊ simplices per
manebūt in ea. Impij vero de terra per
dent̄· ⁊ q̄ iniq̄ agūt auferent̄ ex ea. III

Fili mi ne obliuiscaris leḡ mee
et p̄cepta mea cor tuū custodiat
Longitudinē enī dierum ⁊ an-
nos vite ⁊ pacē apponēt tibi. Misericor
dia et veritas te nō deserāt. Circūda eas
gutturi tuo· ⁊ describe in tabulis cordis
tui et inuenies gratiā ⁊ disciplinā bonā
corā deo ⁊ homib̄. Habe fiduciā in dn̄o
ex toto corde tuo· ⁊ ne innitaris prudē-
tie tue. In omib̄ vijs tuis cogita illū·
et ip̄e diriget gress⁹ tuos. Ne sis sapiēs
apud temetip̄m. Time deū: et recede a
malo. Sanitas q̄ppe erit vmbilico tuo
et irrigatio ossium tuor̄. Honora dn̄m
de tua substantia· et de primitijs omniū
frugū tuarū da pauperib̄· ⁊ implebunt̄
horrea tua saturitate· ⁊ vino torcularia
redundabūt. Disciplinā dn̄i fili mi ne
abijcias nec deficias cū ab eo corriperis
Quem enī diligit dn̄s corripit· ⁊ quasi
pater in filio complacet sibi. Beatus ho
mo qui inuenit sapientiā· et qui affluit
prudētia. Melior est acquisitio eius ne-
gotiatione auri et argēti· primi ⁊ puris-
simi fructus ei⁹. Preciosior est cunctis
opib̄ sapīa· et oīa que desiderant̄· huic
nō valent cōparari. Longitudo dieruz
in dextera eius et in sinistra illius diui-
tie et gloria. Vie eius vie pulcre omnes
semite eius pacifice. Lignū vite est his
q̄ app̄hēderīt eā ⁊ q̄ tenuerīt eā btī Dn̄s
sapiētia fundauit terrā: stabiliuit celos
prudētia. Sapiētia illi⁹ eruperunt abys
si: et nubes rore concrescunt. Fili mi ne
effluant hec ab oculis tui. Custodi legē
meam atq̄ consilium meuz: et erit vita
anime tue· et gratia faucib̄ tuis· Tunc
ambulabis fiducialiter in via tua· ⁊ pes

tuus non impinget. Si dormieris non timebis quiesces ⁊ suauis erit somnus tuus. Ne paueas repētino terrore. et irruentes tibi potentias impioruꝫ. Dñs enim erit in latere tuo. et custodiet pedē tuum ne capiaris. Noli p̄hibere benefacere eū qui potest si vales et ipe benefac ne dicas amico tuo vade et reuertere ⁊ cras dabo tibi. cū statim possis dare. Ne moliaris amico tuo malum: cum ille in te habeat fiduciam. Non contendas aduersus hominez frustra cum ipe tibi nihil mali fecerit. Ne emuleris hominem iniustum. nec imiteris vias eius: quia abominatio est dñi omnis illusor. et cuꝫ simplicibus sermocinatio ei⁹. Egestas a dño in domo impij: habitacula aūt iustorum benedicēt. Ipe deludet illusores et mansuetis dabit gratiam. Gloriam sapientes possidebunt. stultoruꝫ exultatio ignominia.

IIII

Audite filij disciplinā patris. et attendite vt sciatis prudentiā. Donum bonum tribuaꝫ vobis legem meā ne derelinquatis. Nā et ego filius fui patris mei. tenellus et vnigenitus corā matre mea. et docebat me atq; dicebat: Suscipiat verba mea cor tuum. custodi p̄cepta mea ⁊ viues. Possi de sapientiā. posside prudentiaꝫ. Ne obliuiscaris: neq; declines a verbis oris mei Ne dimittas eam et custodiet te: dilige eam et cōseruabit te. Principiū sapientie posside sapiam. et in omi possessione tua acquire prudentiā. Arripe illā ⁊ exaltabit te: glorificaberis ab ea cum eaꝫ fueris amplexat⁹. Dabit capiti tuo augmēta gratiarū. et corona inclyta p̄teget te. Audi fili mi et suscipe verba mea: vt multiplicent tibi āni vite. Viā sapiētie mōstrabo tibi. et ducā te p̄ semitas equitat⁹ quas cū ingressus fueris nō artabūtur gressus tui. et currēs nō habebis offendiculū. Tene disciplinā. ne dimittas eā Custodi illam: qr illa est vita tua. Ne delecteris in semitis impiorū: nec tibi placeat maloꝝ via. Fuge ab ea ne transeas per illam: declina et desere eam. Nō enim dormiunt nisi cū male fecerit: et non capitur somnus ab eis nisi supplātauerit. Comedunt panē impietatis: et vinum iniquitatis bibunt. Justoꝝ aūt semita quasi lux splendēs procedit. et crescit vsq; ad perfectam diē. Via impioruꝫ tenebrosa: nesciunt vbi corruant. Fili mi ausculta sm̄ones meos et ad eloquia mea inclina aurē tuā. Ne recedant ab oculis tuis custodi ea in medio cordis tui. Vita enī sunt inuenientib⁹ ea et vniuerse carni sanitas. Omni custodia serua cor tuū. qr ex ipo vita p̄cedit. Remoue a te os prauū. et detrahentia labia sint p̄cul a te. Oculi tui recta videant. ⁊ palpebre tue precedāt gressus tuos. Dirige semitas pedib⁹ tuis. ⁊ omnes vie tue stabilētur. Ne declines ad dexterā neq; ad sinistrā. Auerte pedē tuū a malo. Vias enim que a dextris sunt. nouit dñs: pueruse vero sunt que sunt a sinistris. Ipe enim rectos faciet gressus tuos. itinera autem tua in pace producet.

V

Fili mi attende sapientiā meā: et prudētie mee inclina aurē tuam vt custodias cogitatões. et disciplinā labia tua cōseruēt. Ne intēderis fallacie mulieris. Fauus enī distillans labia meretricis. et nitidi⁹ oleo guttur eius. Nouissima aūt illius amara quasi absinthium. et lingua eius acuta quasi gladius biceps. Pedes eius descendūt in mortem ⁊ ad inferos gressus eius penetrant. Per semitam vite non ambulant: vagi sunt gressus eius ⁊ inuestigabiles. Nunc ergo fili mi audi me. ⁊ ne recedas a verbis oris mei. Lōge fac ab ea viam tuam. et ne appropinques foribus domus eius. Ne des alienis honorē tuū et annos tuos crudeli. Ne forte implēantur extranei viribus tuis. et labores tui sint in domo aliena. et gemas in nouissimis qñ cōsumpseris carnes tuas ⁊ corpus tuū. et dicas: Cur detestatus sum disciplinam. et increpationib⁹ nō acquieuit cor meum? Nec audiui vocem docentiuz me. et magistris nō inclinaui aurem meam. Pene fui in omni malo: in me-

Non sit bonū impio:nec prolongent dies eius:sed q̄si umbra transeāt: qui nō timent faciez dñi. Et est alia vanitas q̄ fit sup terram. Sunt iusti q̄bus mala puenūt q̄si opa egerint impiorū ⁊ sūt impij qui ita securi sunt q̄si iustoꝝ facta habeant. Sed ⁊ hoc vanissimuz iudico. Laudaui igit leticiā q̄ non esset homini bonuz sub sole·nisi q̄ comederet ⁊ biberet atq; gauderet ⁊ hoc solū secuz auferret de labore suo oībus diebus vite sue quos dedit ei deus sub sole. Et apposui cor meū vt scirem sapiam ⁊ intelligerez dissensionem que versat in terra. Est homo qui diebus ⁊ noctibus somnum non capit oculis. Et intelleri q̄ oīm operū dei nullā possit homo inuenire ratiōez eoꝝ q̄ fiūt sub sole·⁊ quāto plus laborauerit ad querendum:tāto minus inueniat. Etiam si dixerit sapiēs se nosse·nō poterit reperire. Oīa hec tractaui in corde meo:vt curiose intelligerem.

IX

Sunt iusti atq; sapiētes:⁊ opera eoruz in manu dei. Et tñ nescit homo vtrum amore an odio dignus sit:sed oia in futurū seruant incerta:eo q̄ vniuersa eque eueniant iusto ⁊ impio·bono ⁊ malo·mūdo ⁊ immundo immolanti victimas ⁊ sacrificia cōtemnenti. Sicut bonus·sic ⁊ peccator·vt periurus·ita qui verū dixerat. Hoc est pessimū inter oīa que sub sole fiūt :q̄ eadez cūctis eueniūt. Unde ⁊ corda filioꝝ hoīm implētur malicia ⁊ cōtemptu i vita sua ⁊ post hec ad inferos deducētur. Nemo ē qui semp viuat:⁊ q̄ huius rei habeat fiduciā. Melior ē canis viuus leone mortuo. Uiuētes enī sciūt se esse morituros mortui vero nihil nouerūt amplius: nec habent vltra mercedē:q̄ obliuioni tradita est memoria eoꝝ. Amor ǭz ⁊ odium ⁊ inuidie simul perierūt:nec hñt partez in hoc seculo·⁊ in ope quod sub sole geritur. Uade ergo ⁊ comede in leticia panem tuū·⁊ bibe cum gaudio vinū tuuz: quia deo placent opera tua. Omni tempore sint vestimēta tua candida et oleuz de capite tuo nō deficiat. Perfruere vita cū vxore quā diligis·cunctis diebus vite instabilitatis tue:q̄ dati sunt tibi sub sole oīi tpe vanitatis tue. Hec est enī pars in vita:⁊ in labore tuo quo laboras sub sole. Quodcūq; facere potest manus tua instāter operare·q̄ nec opus·nec ratio·nec sapia·nec scientia erūt apud inferos:quo tu properas. Uerti me ad aliud·⁊ vidi sub sole·nec velociū esse cursum·nec fortiū bellū·nec sapiētium panē·nec doctorum diuitias·nec artificum gratiam:sed tps casumq; in oībus. Nescit homo finem suū:sed sicut pisces capiuntur hamo·⁊ aues laqueo cōprehendūtur·sic capiūtur hoīes in tpe malo:cum eis exēplo supuenerit Hanc q̄z sub sole vidi sapiētiaz ⁊ probaui maximaz. Ciuitas parua ⁊ pauci in ea viri. Uenit contra eā rex magnus ⁊ vallauit eaz: extruxitq; munitiōes per gyrū ⁊ perfecta ē obsidio. Inuētusq; est in ea vir paup ⁊ sapiens·⁊ liberauit urbem per sapiētiaz suam·⁊ nullus deinceps recordatus ē hominis illi⁹ pauperis. Et dicebā ego melioꝛē esse sapiaz fortitudine. Quō ergo sapia pauperis cōtempta est·⁊ verba ei⁹ nō sunt audita? Uerba sapiētium audiuntur in silentio:plus q̄z clamor principis inter stultos. Melior est sapia q̄z arma bellica:⁊ qui in vno peccauerit·multa bona perdet.

X

Muscę morientes perdūt suauitatem vnguēti. Preciosior est sapiētia·paruaq; gloria:ad tempus stulticia. Cor sapiētis in dextera eius et cor stulti in sinistra illius. Sed ⁊ inuia stultus ambulans: cū ipe insipiens sit oīes stultos estimat. Si spirit⁹ ptātē habētis ascēderit sup te· locū tuū ne dimiseris:quia cūratio faciet cessare peccata maxima. Est malū quod vidi sub sole:quasi per errorē egrediens a facie pīcipis. Positū stultū in dignitate sublimi ⁊ diuites sedere deorsum. Uidi seruos in equis ⁊ pīcipes ambulātes sicut seruos per terram quasi seruos. Qui fodit foueam incidet in eam:⁊ qui diffipat sepē mordebit eum coluber. Qui trāsfert la-

rata ad recipiendas aias. Garrula ⁊ vaga quietis impatiens: nec valens in domo consistere pedibus suis. Nunc foris nunc in plateis· nunc iuxta angulos insidians. Apprehensumq; deosculatur iuuenē et procaci vultu blanditur dicēs. Victimas pro salute deuoui: hodie reddidi vota mea. Idcirco egressa sum in occursum tuum desiderans te videre ⁊ reperi. Intexui funibus lectulū meū: stravi tapetibus pictis ex egypto: aspersi cubile meū myrrha et aloe et cinamomo. Veni inebriemur uberib⁹ ⁊ fruamur cupiamus amplexib⁹ donec illucescat dies. Nō est enī vir in domo sua: abijt via longissima. Saculū pecunie secū tulit· in die plene lune reuersurus est in domū suā. Irretiuit eū multis sermonib⁹· ⁊ blandicijs labioꝝ protraxit illū. Statim eā sequitur quasi bos ductus ad victimā ⁊ quasi agnus lasciuiens et ignorans: et nescit q̄ ad vincula stult⁹ trahat̄ donec trāsfigat sagitta iecur eius· velut si auis festinet ad laqueū· et nescit q̄ de periclo anime illius agit̄. Nunc ergo fili mi audi me: et attēde verbis oris mei. Ne abstrahatur in vijs illius mēs tua: neq; decipiaris semitis eius. Multos enī vulneratos deiecit· et fortissimi quiq; interfecti sunt ab ea. Uie inferi domus eius penetrātes interiora mortis. VIII

Nunquid nō sapientia clamitat et prudentia dat vocē suaz? In sūmis excelsisq; verticibus· supra viā in medijs semitis stans: iuxta portas ciuitatis· in ipis foribus loquitur dicens: O viri ad vos clamito· et vox mea ad filios hoim. Intelligite paruuli astutiam: et insipientes animaduertite. Audite q̄m de rebus magnis locutura sum· et aperiētur labia mea vt recta predicēt. Veritatē meditabitur guttur meū· ⁊ labia mea detestabūtur impiū. Justi sunt oēs sermones mei: nō est in eis prauum quid neq; peruersum. Recti sunt intelligentibus: et equi inuenientibus scientiā. Accipite disciplinā meā et nō pecuniaz: doctrinā magis q̄ aurū eligite. Melior est enī sapientia cūctis opibus pretiosissimis· ⁊ oīne desiderabile ei nō potest cōparari. Ego sapientia habito in cōsilio: et eruditis intersum cogitationibus. Timor dñi odit malū· arrogantiā et superbiā· et viam prauā· et os bilingue detestor. Meū ē cōsiliuz et equitas. Mea est prudētia· mea est fortitudo. Per me reges regnāt· et leguz conditores iusta decernunt. Per me principes imperant· ⁊ potentes decernūt iustitiā. Ego diligētes me diligo· ⁊ qui mane vigilauerint ad me inuenient me. Mecū sunt diuitie et gloria: opes superne et iusticia. Melior est fructus meus auro et lapide pcioso: ⁊ genimina mea argento electo. In vijs iusticie ambulo· in medio semitaruz iudicij: vt ditem diligentes me· et thesauros eoꝝ repleā. Dñs possedit me in initio viarum suarū: anteq; quicq; faceret a principio· ab eterno ordinata sum et ex antiquis: anteq; terra fieret. Nondum erāt abyssi: ⁊ ego iam concepta erā. Nec dum fontes aquarū eruperant· necdum montes graui mole constiterant. Ante oēs colles ego parturiebar· adhuc terrā nō fecerat: et flumina et cardines orbis terre. Quādo preparabat celos aderam· quādo certa lege et gyro vallabat abyssos. Quādo ethera firmabat sursum ⁊ librabat fontes aquarū. Quādo circūdabat mari terminū suum· et legē ponebat aquis ne transirent fines suos. Quando appendebat fundamenta terre: cum eo erā cūcta cōponens. Et delectabar per singulos dies ludens coram eo omni tpe et ludens in orbe terrarū: et deliciе mee esse cum filijs hominū. Nūc ergo filij audite me. Beati qui custodiunt vias meas. Audite disciplinā et estote sapiētes: et nolite abijcere eā. Beatus homo qui audit me: et qui vigilat ad fores meas quotidie· et obseruat ad postes ostij mei. Qui me inuenerit· inueniet vitam et hauriet salutem a domino. Qui autez in me peccauerit: ledet animam suam· Omnes qui me oderunt diligūt mortem. IX

Prouerbia

Sapientia edificauit sibi domuz excidit colūnas septē. Immolauit victimas suas: miscuit vinū et proposuit mensaz suam. Misit ancillas suas vt vocarent ad arcez· et ad menia ciuitatis. Si quis est paruulus veniat ad me. Et insipientibus locuta est Venite comedite panem meū: ⁊ bibite vinū quod miscui vobis. Relinquite infantiam et venite et ambulate per vias prudentie. Qui erudit derisorem· ipe iniuriā sibi facit· et qui arguit impium sibi maculam generat. Noli arguere derisorem ne oderit te. Argue sapientem· et diliget te. Da sapienti occasionez: et addetur ei sapientia. Doce iustū· et festinabit accipere. Principiuz sapiētie timor dñi· et scientia sanctor prudentia. Per me enī multiplicabuntur dies tui· ⁊ addentur tibi anni vite. Si sapiens fuerz tibimetipi eris· si autem illusor: sol⁹ portabis malum. Mulier stulta et clamosa plenaqz illecebris et nihil omnino sciēs sedet in foribus domus sue super sellaz in excelso vrbis loco: vt vocaret transeūtes per viam ⁊ pergentes in itinere suo Quis est paruulus declinet ad me. Et vecordi locuta est. Aque furtiue dulciores sunt: et panis absconditus suauior Et ignorauit quod ibi sint gigantes· et in profundis inferni cōuiue eius. Qui enim applicabit illi descendet ad inferos nā qui abscesserit ab ea· saluabit.

X

Filius sapiens letificat patrem filius vero stult⁹ mestitia ē matris sue. Nil proderunt thesauri ipietatis· iusticia vero liberabit a morte. Non affliget dñs fame aiam iusti et insidias impioz subuertet. Egestatem opata est manus remissa: man⁹ aūt fortium diuitias parat. Qui nitit mendacijs hic pascit ventos: idem autem ipse sequitur aues volātes. Qui congregat in messe filius sapiens est: qui autez sertit estate· filius cōfusionis. Benedictio domini super caput iusti: os autez impiorum operit iniquitatem. Memoria iusti cum laudibus· et nomen impiorum putrescet. Sapiens corde pcepta suscipiet: stultus cedit labijs. Qui ambulat simpliciter· ambulat cōfidenter: qui autez deprauat vias suas manifestus erit Qui annuit oculo dabit dolorē ⁊ stult⁹ labijs verberabitur. Vena vite os iusti: et os impiorū operit iniquitatem. Odium suscitat rixas: ⁊ vniuersa delicta operit charitas. In labijs sapientis inuenitur sapiētia· et virga in dorso eius q̄ indiget corde. Sapiētes absondūt scientiam: os aūt stulti cōfusioni proximum est. Substātia diuitis vrbs fortitudinis eius: pauor pauperū egestas eorū. Op⁹ iusti ad vitam: fructus aūt impij ad peccatum. Via vite custodienti disciplinā qui autē increpatōnes relinquit errat. Absondūt odiū labia mendacia: qui profert contumeliā insipiens est. In multiloquio non deerit peccatū: qui aūt moderatur labia sua prudentissimus ē. Argentū electū· lingua iusti: cor aūt impiorum p nihilo. Labia iusti erudiunt plurimos· qui aūt indocti sunt ī cordis egestate morient. Benedictio dñi diuites facit: nec sociabit eis afflictio. Quasi prisuz stultus operat scelus: sapientia autem est viro prudētia. Quod timet impius veniet sup eū· desideriū suū iustis dabitur. Quasi tempestas trāsiens nō erit impius: iustus aūt quasi fundamētum sempiternū. Sicut acetū dentib⁹ et fumus oculis· sic piger his qui miserunt euz. Timor domini apponet dies: et anni impiorū breuiabūtur. Expectatio iustorū leticia: spes aūt impiorū peribit. Fortitudo simplicis via dñi: et pauor his qui operantur malum. Justus in eternū non cōmouebitur· impij aūt nō habitabunt super terram. Os iusti parturiet sapientiā: lingua prauorū peribit. Labia iusti considerant placita: et os impiorum peruersa.

XI

Statera dolosa abomīatio ē apō deum· ⁊ pondus equum voluntas eius. Vbi fuerit superbia ibi erit et contumelia: vbi autem est humilitas ibi et sapia. Simplicitas iusto⁹

rum diriget eos: et supplantatio peruer
sorꝝ vastabit illos. Non proderunt diui
tie in die vltionis: iusticia aūt liberabit
a morte. Iusticia simplicis dirigit viaꝫ
eius: ⁊ ī impietate sua corruet impius.
Iusticia rectorū liberabit eos. et in insi/
diis suis capient̄ iniqui. Mortuo hoīe
impio nulla erit vltra spes. ⁊ expectatio
sollicitorū peribit. Iustus de angustia
liberatus ē et tradetur impius pro eo.
Simulator ore decipit amicū suū: iusti
aūt liberabunt̄ scientia. In bonis iusto/
rum exaltabit̄ ciuitas. ⁊ in ꝑditione im/
piorū erit laudatio. Bn̄dictione iustorū
exaltabit̄ ciuitas. et ore impiorū subuer
tetur. Qui despicit amicū suū indigens
corde ē: vir aūt prudēs tacebit. Qui am
bulat fraudulēter reuelat arcana: q̄ aūt
fidelis ē celat amici cōmissuꝫ. Vbi non
ē gubernator ꝓpl̄s corruet: salus aūt vbi
multa consilia. Affliget̄ malo qui fideꝫ
facit pro extraneo. qui aūt cauet laque/
os: securus erit. Mulier gratiosa inue/
niet gloriam. et robusti habebūt diuiti/
as. Benefacit anime sue vir misericors
qui aūt crudelis ē. etiā ꝓpinquos abijcit
Impius facit opus instabile: semināti
aūt iusticiā. merces fidelis. Clemētia p̄
parat vitam. et sectatio malorꝝ mortem
Abominabile dn̄o cor prauū et volūtas
eius in his qui simplicit̄ ambulāt. Ma
nus in manu non erit innocēs malus:
semen autem iustorꝝ saluabit̄. Circulus
aureus in naribꝫ suis: mulier pulcra et
fatua. Desideriū iustorꝝ omne bonū est:
prestolatio impiorū furor. Alij diuidūt
ꝓpria: et ditiores fiūt: alij rapiūt nō sua.
et semper in egestate sunt. Anima q̄ bn̄/
dicit impinguabit̄. et qui inebriat ipse
q̄ꝫ inebriabit̄. Qui abscondit frumenta
maledicet̄ in ꝓpl̄is: bn̄dictio aūt sup̄ ca/
put vendentiū. Bene cōsurgit dilucu/
lo qui querit bona. qui aūt inuestigator
malorū est opprimet̄ ab eis. Qui cōfidit
in diuitijs suis corruet: iusti aūt quasi
virens foliū germinabūt. Qui contur/
bat domū suam possidebit ventos. ⁊ qui
stultus ē seruiet sapienti. Fructus iusti
lignū vite. ⁊ qui suscipit animas sapiēs
est. Si iust⁹ in terra recipit: quanto ma
gis impi⁹ et peccator?

XII

Qui diligit disciplinam diligit
scientiam: qui aūt odit increpa
tiones insipiens ē. Qui bonus
est hauriet sibi gratiā a dn̄o: qui aūt cō/
fidit in cogitationibus suis impie agit
Nō roborabit̄ homo ex impietate. ⁊ radix
iustorū nō cōmouebit̄. Mulier diligēs
corona ē viro suo: ⁊ putredo ī ossibꝫ ei⁹
q̄ ꝯfusione res dignas gerit. Cogitatō
nes iustorū iudicia: et consilia impiorū
fraudulenta. Verba impiorū insidiant̄
sanguini: os iustorū liberabit eos. Ver/
te impios et non erunt. domus aūt iu/
storū ꝑmanebit. Doctrina sua noscitur
vir: qui aūt vanus et excors est patebit
contēptui. Melior est paup̄ et sufficiēs
sibi: q̄ꝫ gloriosus et indigens pane. No/
uit iustus iumentorū suorꝝ animas: vi/
scera aūt impiorū crudelia. Qui operat̄
terram suam. satiabit̄ panibꝫ: qui aūt se
ctatur ociū stultissimus est. Qui suauis
est viuit in moderationibꝫ: in suis mo/
nitionibꝫ relinquit cōtumeliā. Deside/
riū impij monimentū est pessimorū: ra/
dix aūt iustorū ꝓficiet. Propter peccata
labio ruꝫ ruina proximat malo: effugiet
autem iustus de angustia. De frucu oris
sui vnusquisq̄ꝫ replebit̄ bonis: ⁊ iuxta ope
ra manuū suarū retribuet̄ ei. Via stulti
recta in oculis eius: qui aūt sapiens est
audit consilia. Fatu⁹ statim indicat iraꝫ
suam: qui aūt dissimulat iniuriā callid⁹
est. Qui quod nouit loquit̄ iudex iusti/
cie est: qui aūt mentit̄ testis est fraudu/
lentus. Est qui ꝓmittit et quasi gladio
pungit̄ conscientie: lingua aūt sapiētiū
sanitas. Labium veritatis firmū erit in
ꝑpetuū: qui aūt testis est repentinus: cō
cinnat linguam mendacij. Dolus ī cor
de cogitantiū mala: qui aūt pacis ineūt
consilia: sequit̄ eos gaudiū. Non cōtri/
stabit iustū quicquid ei acciderit: impij
aūt replebuntur malo. Abominatio est
dn̄o labia mendatia: qui autēꝫ fideliter
agunt placent ei. Homo versutus celat

scientiam:et cor insipientiuz prouocat stulticiam.Vanus fortium dominabit̃ que autem remissa est tributis seruiet. Veror in corde viri humiliabit illū:et sermone bono letificabit̃. Qui negligit damnū ꝓpter amicuz iustus est:iter aũt impiorũ decipiet eos. Nõ inueniet frau dulentus lucrũ:& substãtia hois erit au ri preciũ. In semita iusticie vita:iter au tez deuiũ ducit ad mortẽ. ¶ XIII

Filius sapiens doctrina patris: qui autẽ illusor est nõ audit cuz arguitur. De fructu oris sui ho mo satiabitur bonis:anima autẽ impio rum iniqua. Qui custodit os suum cu stodit animã suam:qui autem incõside ratus ẽ ad loquẽduz sentiet mala. Vult et non vult piger:anima autem operan tium impinguabitur. Verbum mẽdaz iustus detestabitur: impius aũt cõfun dit & confundetur. Justicia custodit in nocentis viam: impietas autez peccato rem supplantat. Est quasi diues cuz ni hil habeat: & est quasi paup cum in mul tis diuitijs sit. Redemptio anime viri diuitie sue:qui autez paup est increpati onẽ nõ sustinet. Lux iustorũ letificat:lu cerna aũt impioz extinguet̃. Inter sup bos semp iurgia sũt:qui aũt agũt oia cũ consilio·reguntur sapiẽtia. Substãtia festinata minuet̃: que aũt paulatim col ligitur·manu multiplicabit̃. Spes que differtur affligit animã: lignũ vite desi deriũ veniens. Qui detrahit alicui rei· ipe se in futurũ obligat: qui autẽ timet preceptũ in pace versabit̃. Anime dolo se errant in peccatis·iusti aũt misericor des sunt et miserant̃. Lex sapientis fons vite:vt declinet a ruina mortis. Doctri na bona dabit gratiã: in itinere contem ptorũ vorago. Astutus oia agit cũ consi lio:qui aũt fatuus est aperit stulticiam. Nũcius impij cadet in malum. Legat⁹ fidelis sanitas Egestas et ignominia ei qui deserit disciplinã:qui aũt acquiescit arguenti glorificabitur. Desideriũ si cõ pleatur·delectat animam:detestant̃ stul ti eos qui fugiunt mala. Qui cum sapi entibus graditur sapiens erit: amicus stultorum similis efficietur. Peccato res ꝑsequitur malũ:& iustis retribuent̃ bona. Bonus relinquit hæredes filios & nepotes:& custodit̃ iusto substãtia pecca toris. Multi cibi in noualibus patrũ:& alijs cõgregant̃ absq; iudicio. Qui par cit virge odit filiũ suuz:qui aũt diligit il lum·instanter erudit. Justus comedit et replet animã suã venter aũt impiorũ insaturabilis. ¶ XIIII

Sapiens mulier edificat domuz suam:insipiens extructã q̃z ma nibus destruet. Ambulans re cto itinere et timens deũ : despicitur ab eo qui infami graditur via. In ore stul ti virga superbie:labia autẽ sapientũ cu stodiunt eos. Ubi nõ sunt boues·presę pe vacuũ est:vbi aũt apparent plurime segetes ibi manifesta est fortitudo bouis Testis fidelis non mentiet̃.profert aũt mendacium dolosus testis. Querit deri sor sapientiam et non inuenit:doctrina prudentiũ facilis. Vade cõtra virũ stul tum:et nescit labia prudentie. Sapien tia callidi est intelligere viã suam·& pru dentia stultor errans. Stultus illudet peccatũ :et inter iustos morabit̃ gratia. Cor qđ nouit amaritudinẽ anime sue in gaudio eius nõ miscebit̃ extraneus. Domus impiorum delebit̃ tabernacula iustorũ germinabũt. Est via que videt̃ homi iusta:nouissima aũt eius deducũt ad mortem. Risus dolore miscebit̃:& ex trema gaudij luctus occupat Ultis suis replebit̃ stultus:& super eũ erit vir bon⁹ Innocens credit omi verbo:astutus cõ siderat gressus suos. Filio doloso nihil erit boni:seruo aũt sapiẽti prosperi erũt actus:et dirigetur via eius. Sapiens timet et declinet a malo : stultus transi lit et cõfidit. Impatiens operabit̃ stulti ciam:et vir versutus odiosus est. Possi debunt paruuli iusticiam:et expectabũt astuti scientiã Jacebũt mali ante bonos et impij ante portas iustorũ Etiaz proxi mo suo pauper odiosus ẽ:amici vero di uituz multi. Qui despicit proximũ suuz

pccat:qui autem miseretur pauperi bē/
atus erit. Qui credit in dño misericor/
diā diligit:errant qui operantur maluz
Misericordia et veritas præparāt bona.
In omi opere bono erit abundātia: vbi
autem verba sunt plurima· ibi frequen
ter egestas. Corona sapientū diuitie eo
rum:fatuitas stultorū imprudentia. Li
berat animas testis fidelis·et ꝓfert mē/
datia verfipellis. In timore dñi fiducia
fortitudinis : et filijs eius erit spes. Ti/
mor domini fons vite:vt declinet a rui/
na mortȝ. In multitudine populi digni
tas regis:7 in paucitate plebis ignomi
nia principis. Qui patiens ē multa gu
bernatur sapientia : qui autem impati/
ens ē·exaltat stulticiam suā. Vita carni
um sanitas cordis:putredo ossium inui
dia. Qui calūniatur egentez:exprobrat
factori eius honorat autē eum qui mise
retur pauperis. In malicia sua repellet
impius : sperat aūt iustus in morte sua
In corde prudentis requiescit sapiētia
7 indoctos q̄sq̄ erudiet. Justicia eleuat
gentem: miseros autem facit populos
pctm. Accept⁹ ē regi minister intelligēs
iracundiā ei⁹ inutilis sustinebit. ¶ XV

Responsio mollis frangit iram:
sermo durus suscitat furorem.
lingua sapientuz ornat scienti/
am:os fatuorum ebullit stulticiam. In
omni loco oculi dñi: cōtemplantur bo/
nos et malos. Lingua placabilis lignuz
vite: que aūt immoderata ē cōteret spi
ritū. Stultus irridet disciplinā patris
sui:qui aūt custodit increpatōes astuti/
or fiet. In abundāti iustitia virtus ma/
xima ē:cogitatōes aūt ipiorū eradicabū
tur. Domus iusti plurima fortitudo:et
in fructibꝰ impij conturbatio. Labia sa/
pientum disseminabūt scientiā:cor stul
torū dissimile erit. Victime impiorum
abominabiles dño:vota iustorum placa
bilia. Abominatio ē dño via impij : qui
sequitur iusticiā diligit ab eo Doctrina
mala deserentiū viam vite. qui increpa
tiones odit morietᵉ. Infernus 7 perdi/
tio cora dño:quanto magis corda filioꝝ
hominū:? Non amat pestilēs eum qui se
corripit nec ad sapientes graditur. Cor
gaudens exhilarat faciē: in merore ani/
mi deijcitur spūs. Cor sapientis queret
doctrinā:et os stultorū pascitur imperi/
tia. Omnes dies pauperis mali:secura
mens quasi iuge cōuiniū. Melius ē pa
rum cū timore dñi q̄z thesauri magni et
insatiabiles. Melius ē vocari ad olera
cum charitate:q̄z ad vitulū saginatum
cum odio. Vir iracundus ꝓuocat rixas
qui patiens ē mitigat suscitatas. Iter
pigrorū quasi sepes spinarū via iustorū
absq̄ offendiculo. Filius sapiēs letificat
patrē:et stultus homo despicit matrem
suam. Stulcia gaudiū stulto:7 vir pru
dens dirigit gressus suos. Dissipantur
cogitatōes vbi non ē consiliū: vbi vero
sunt plures cōsiliarij·cōfirmant. Letat
homo in sentētia oris sui:et sermo opor
tunus ē optimus. Semita vite super
eruditus:vt declinet de inferno nouissi/
mo Domū superbꝰ demolietᵉ dñs:7 fir
mos faciet terminos vidue. Abomina/
tio dñi cogitatōes male: et purus ꝓmo
pulcerrimus firmabitᵉ ab eo. Cōturbat
domū suā qui sectatᵉ auariciā: q̄ aūt odit
munera viuet. Per misericordiā 7 fidē
purgantᵉ peccata:ꝑ timorē aūt dñi decli/
nat omis a malo. Mens iusti meditabi
tur obedientiā·os impiorū redūdat ma
lis. Longe ē dñs ab impijs:7 oratōes iu
storꝝ exaudiet. Lux oculoꝝ letificat aiam
fama bona impinguat ossa. Auris q̄ au/
dit increpationes vite:in medio sapien
tum cōmorabitur. Qui abijcit disciplī/
nam·despicit aiaz suā:qui aūt acquiescit
increpatōnibꝰ·possessor ē cordis. Timor
dñi disciplina sapiētie:et gloriam præce
dit humilitas. ¶ XVI

Hominis est animam præpara/
re:et domini gubernare linguā.
Omnes vie hoīm patēt oculis
eius:spirituū ponderator ē dñs. Revе/
la dño opa tua:et dirigentᵉ cogitōes tue
Uniuersa ꝓpter semetipm operatus ē do
minus:impiū q̄z ad diē maluz. Abomi
natio dñi ē oīs arrogans·etiā si manus

ad manū fuerit·non ē innocēs. Initiū vie bone facere iusticiaz:accepta ē apud deum magis q̄z imolare hostias. Miseri cordia et veritate redimitur iniquitas· et in timore dñi declinat a malo. Cū placuerint dño vie hoīs: inimicos q̄z eis conuertet ad pacē. Melius ē parū cum iusticia:q̄z multi fructus cū iniquitate. Cor hoīs disponit viā suam:sed dñi ē dirigere gressus eius. Diuinatio in labijs regis:in iudicio nō errabit os eius. Pondus et statera iudicia dñi sunt:et opa eius omnes lapides seculi. Abominabiles regi qui agūt impie:qm̄ iusticia firmat soliū. Voluntas regum labia iusta:qui recta loquit diliget. Indignatō regis nūcij mortis:et vir sapiens placabit eum. In hilaritate vultus regis vita·et clemētia eius quasi imber serotin⁹. Posside sapientiā·quia auro melior est z acquire prudentiā:qz preciosior ē argēto. Semita iustorum declinat mala:custos anime sue seruat vitam suā. Cōtritionem precedit superbia:et ante ruinā exaltabitur spiritus. Melius est humiliari cuz mitibus:q̄z diuidere spolia cū superbis. Eruditus in verbo reperiet bona:z q̄ sperat in domino beatus ē. Qui sapiens est corde:appellabit prudens:et qui dulcis eloquio maiora reperiet. Fons vite eruditio possidentis·doctrina stultorum fatuitas. Cor sapientis erudiet os eius et labijs eius addet gratiaz. Fauus melis cōposita verba: dulcedo anime sanitas ossiū. Est via q̄ videt hoī recta:et nouissima eius ducūt ad mortē. Anima laborantis laborat sibi: quia cōpulit euz os suum. Vir infipiens fodit malum:z in labijs eius ignis ardescit. Homo peruersus suscitat lites·z verbosus separat principes. Vir iniquus lactat amicū suum:et ducit eum per viam non bonam. Qui attonitis oculis cogitat prauа mouens labia sua perficiet maluz. Corona dignitatis senectus que in vijs iusticie reperietur. Melior ē patiēs viro forti:z qui dominatur animo suo expugnatore vrbiū. Sortes mittuntur in sinuz: sed a domino temperantur.

XVII

Melior est buccella sicca cum gaudio q̄z domꝰ plena victimis cuz iurgio. Seruus sapiēs dñabit stultis filijs:et inter fratres hereditatez diuidet. Sicut igne probatur argentū et aurum camino:ita corda probat dñs. Malus obedit lingue inique:z fallax obtemperat labijs mendacibus. Qui despicit pauperem exprobrat factori eius· et qui in ruina letatur alterius· nō erit impunitus. Corona senū filij filiorum: et gloria filiorum patres eorū. Non decent stultū verba cōposita nec principez labiū mentiens. Gēma gratissima expectatio prestolātis:quocūq̄z se vertit prudenter intelligit. Qui celat delictū querit amicitias:qui altero sermone repetit separat federatos. Plus proficit correctio apud prudentē:q̄z centū plage apd stultū. Semp iurgia querit malꝰ angelus aūt crudelis mittet contra euz. Expedit magis vrse occurrere raptis fetibus:q̄z fatuo cōfidenti sibi in stultia sua. Qui reddit mala pro bonis: non recedet malum de domo eius. Qui dimittit aquam caput est iurgioruz·et anteq̄z patiat contumeliā iudiciū deserit. Et q̄ iustificat impiū et qui condēnat iustuz: abominabilis est vterq̄z apud deū. Quid prodest stulto habere diuitias: cū sapiētiam emere non possit? Qui altam facit domū suam querit ruinā: et qui euitat discere incidet in malum. Omni tēpore diligit qui amicꝰ est: et frater in angustijs·cōprobat. Stultꝰ hō plaudet manibꝰ suis: cū spopōderit p amico suo. Qui meditat discordias diligit ritas:z qui exaltat os suū querit ruinā. Qui peruersi cordis est non inuenit bonū:et qui vertit linguā incidet in malū. Natus ē stultus in ignominiā suā: sed nec pī in fatuo letabit. Animꝰ gaudēs etatē floridā facit:spiritus tristis exiccat ossa. Munera de sinu impi accipit:vt puertat semitas iudicij. In facie prudentis lucet sapientia:oculi stultoꝝ in finibus terre. Ira patris filius stultus:z dolor matris

que genuit eū. Nō ē bonū damnū infer
re iusto: nec pcutere principē q̄ recta iu⁄
dicat. Qui moderat sermones suos do
ctus ⁊ prudēs ē: et pciosi spūs vir erudi
tus. Stult⁹ q̄z si tacuerit sapiēs reputa
bit: ⁊ si cōpresserit labia sua intelligens

XVIII

Occasiones querit
qui vult recedere ab amico· oī
tpe erit exprobrabilis. Nō reci⁄
pit stultus verba prudentie: nisi ea dixe
ris que versantur in corde eius. Impi⁹
cum in profundū venerit peccatorū con
tēnit: sed sequitur eū ignominia et op⁄
probriū. Aqua pfunda ex ore viri: et tor
rēs redundās fons sapiētie. Accipere p
sonā impij in iudicio nō ē bonū: vt decli
nes a vitate iudicij Labia stulti miscent
se viris: et os eius iurgia prouocat. Os
stulti cōtritio eius: et labia ipius ruina
anime eius. Verba bilinguis quasi sim
plicia: et ipa pueniunt vsq̄ ad interiora
ventris. Pigrū dejcit timor: aie aūt ef⁄
feminatorū esuriēt. Qui mollis ⁊ disso
lutus ē in ope suo: frater ē sua opa dissi
pantis. Turris fortissima nomē dñi: ad
ipam currit iustus et exaltabit. Substā
tia diuitis vrbs roboris ei⁹· ⁊ quasi mu⁄
rus validus circūdans eū. Anteq̄ cōte
ret exaltat cor homis: ⁊ anteq̄ glorificet
humiliatur. Qui prius rīdet q̄z audiat
stultū se esse demōstrat et cōfusione di⁄
gnū. Spiritus viri sustētat imbecillita
tem suā: spm̄ vero ad irascendū facilem
quis poterit sustinere? Cor prudētis pos
sidebit scientiā: et auris sapientiuz que⁄
rit doctrinā. Domū bois dilatat viā ei⁹
et ante principes spaciū ei facit. Justus
prior ē accusator sui: venit amicus ei⁹ et
inuestigabit eū. Cōtradictiones cōpri⁄
mit sors: et inter potentes q̄z diiudicat
Frater qui adiuuat a fratre q̄si ciuitas
firma: et iudicia quasi vectes urbiū. De
fructu oris viri replebit venter eius: et
genimina labiorū ipius saturabunt eū.
Mors et vita in manib⁹ lingue: qui di⁄
ligunt eam comedent fructus ei⁹. Qui
inuenit mulierē bonā: inuenit bonuz et
hauriet iocunditatē a dño. Qui expellit
mulierē bonā expellit bonum: qui aūt te
net adulterā stultus ē et insipiens. Cū
obsecrat iomb⁹ loquit pauper: et diues
effabit rigide. Vir amicabilis ad socie⁄
tatē magis amicus erit q̄z frater.

XIX

Melior ē pauper qui ambulat in
simplicitate sua: q̄z diues tor⁄
quēs labia sua ⁊ insipiens Ubi
non ē sciētia anime non ē bonū· ⁊ qui fe
stinus ē pedibus offendet Stultitia ho
minis supplantat gressus eius· et cōtra
deū feruet animo suo. Diuitie addunt
amicos plurimos: a paupe aūt et hi q̄s
habuit separant Testis falsus non erit
impunitus: et qui mendacia loquit nō
effugiet. Multi colūt psonam potentis
et amici sunt dona tribuentis. Fratres
hois paupis oderūt eum: insup et ami⁄
ci procul recesserūt ab eo Qui tm̄ verba
sectatur nihil habebit: qui aūt possessor
est mentis diligit animaz suā: et custos
prudentie inueniet bona. Falsus testis
non erit impunitus· ⁊ qui loquitur mē
datia peribit. Nō decent stultuz diuitie:
nec seruum dñari principib⁹. Doctrina
viri p patientiā noscitur: ⁊ gloria eius ē
iniqua pretergredi. Sicut fremitus le
onis ita et regis ira· et sicut ros sup her
bam ita et hilaritas eius. Dolor patris
filius stultus: et tecta iugit pstillātia li⁄
tigiosa mulier. Domus et diuitie dan⁄
tur a parentibus: a dño aut̄e ppie vxor
prudens. Pigredo immittit sopore3· et
aīa dissoluta esuriet. Qui custodit man
datum· custodit animā suā: qui aut̄e ne
gligit viā suam mortificabitur. Fenera
tur dño qui miseretur paupis: et vicis⁄
situdinē suā reddet ei. Erudi filiū tuuz
ne desperes: ad interfectionē aut̄ez eius
ne ponas animam tuā. Qui enim im⁄
patiens ē sustinebit damnū et cū rapu⁄
erit: aliud apponet. Audi consiliū ⁊ susci
pe disciplinam· vt sis sapiens in nouissi
mis tuis. Multe cogitationes in corde
viri: voluntas aūt dñi in eternū perma
nebit. Homo indigens misericors ē· et
melior ē pauper iustus q̄z vir mendax.
Timor dñi ad vitam· et in plenitudine

cõmorabit absq; visitatione pessimi. Abscõdit piger manũ suam sub ascella: nec ad os suũ applicat eã. Pestilente flagellato: stultus sapientior erit: si aũt corripuer; sapientẽ intelligit sapientiã. Qui affligit patrẽ et fugit matrẽ: ignominiosus erit et infelix. Non cesses audire fili doctrinã: nec ignores sermones scientie. Testis iniquus deridet iudiciũ: et os impiorũ deuorat iniquitatẽ. Parata sunt derisoribus iudicia: et mallei percutientes stultorum corporibus.

XX

Luxuriosa res vinũ: et tumultuosa ebrietas. Quicunq; his delectatur: non erit sapiens. Sicut rugitus leonis: ita et terra regis: q̃ provocat eũ peccat in animã suam. Honor ẽ homini qui separat se a contentionibus: omnes aũt stulti commiscent̃ cõtumelijs. Propter frig⁹ piger arare noluit: mendicabit ergo estate et nõ dabit̃ illi. Sicut aqua profunda: sic consilium in corde viri: sed homo sapiens exhauriet illud. Multi homines misericordes vocant̃: virũ aũt fidelẽ quis inueniet? Just⁹ qui ambulat in simplicitate sua: beatos post se filios relinquit. Rex qui sedet in solio iudicij: dissipat omne malum intuitu suo. Quis põt dicere: mundũ ẽ cor meũ: purus sum a peccato? Põdus et pondus: mensura et mẽsura: vtrunq; abominabile ẽ apud deum. Ex studijs suis intelligitur puer: si mũda et recta sũt opera eius. Aurem audientem et oculũ videntem: dominus fecit vtrũq;. Noli diligere somnũ: ne te egestas opprimat. Aperi oculos tuos et saturare panibus. Malum ẽ malũ ẽ: dicit omnis emptor: et cũ recesserit tũc gloriabit̃. Est aurum et multitudo gẽmarũ vas aũt pretiosum labia scientie. Tolle vestimentũ ei⁹ qui fideiussor extitit alieni: et pro extraneis aufer pignus ab eo. Suauis ẽ homi panis mendacij: et postea implebit̃ os ei⁹ calculo. Cogitationes consilij roborant̃ et gubernaculis tractãda sunt bella. Ei qui revelat mysteria: et ambulat fraudulenter: et dilatat labia sua ne cõmiscear;

Qui maledicit patri suo et matri: extinguetur lumen eius in medijs tenebris. Hereditas ad quã festinat̃ in principio in nouissimo benedictione carebit. Ne dicas: reddaz malũ pro malo: expecta dominũ et liberabit te. Abominatio ẽ apõ deuz pondus et põdus: statera dolosa nõ ẽ bona. A dño dirigunt̃ gressus viri: qs autem hominum intelligere põt viam suam? Ruina ẽ homi deuotare sanctos et post vota retractare. Dissipat impios rex sapiens et incuruat super eos fornicem. Lucerna domini spiraculum hominis: que inuestigat omnia secreta ventris. Misericordia et veritas custodiũt regem: et roboratur clementia thronus eius. Exultatio iuuenum fortitudo eorum et dignitas senum canicies. Liuor vulneris absterget mala: et plage in secretioribus ventris.

XXI

Sicut diuisiones aquar: ita cor regis in manu dñi: quocũq; voluerit inclinabit illud. Omnis via viri recta sibi videt̃: appendit autez corda dñs. Facere misericordiã et iudicium: magis placet dño q̃ victime. Exaltatio oculorum ẽ dilatio cordis: lucerna impiorũ peccatum. Cogitationes robusti semper in abundantia: omnis aũt piger in egestate ẽ. Qui congregat thesauros lingua mendacij vanus et excors ẽ: et impinguetur ad laqueos mortis. Rapine impiorum detrahent eos: quia noluerunt facere iudicium. Peruersa via viri aliena ẽ a deo qui autẽ mundus est rectum opus eius. Melius ẽ sedere in angulo domatis: q̃ cum muliere litigiosa et in domo cõmuni. Anima impij desiderat malũ: non miserebit̃ proximo suo. Multato pestilente sapiẽtior erit paruulus: et si sectet̃ sapientem sumet scientiam. Excogitat iustus de domo impij: vt detrahat impios a malo. Qui obturat aurem suã ad clamorem pauperis: et ipe clamabit et non exaudietur. Munus⁹ absconditum extinguit iras: et donum in sinu indignationem maximaz. Gaudium iusto est facere iudicium et pauor

operantibus iniquitatē Vir qui erraue
rit in via doctrine:in cetu gigantiuz cō/
morabitur. Qui diligit epulas ī egesta
te erit:qui amat vinū ⁊ pinguia nō dita
bitur Pro iusto dabiť impius ⁊ p recto
iniquus. Melius est habitare in terra
deserta:qz cū muliere rixosa et iracunda
Thesaurus desiderabilis et oleū in ha/
bitaculo iusti et imprudens hō dissipa/
bit illō. Qui sequiť iusticiā ⁊ misericor/
diā·inueniet vitā ⁊ iusticiā et gloriā. Ci
uitatē fortiū ascendit sapiēs:destruitqz
robur fiducie eius. Qui custodit os su/
um et linguā suā:custodit ab angustijs
animā suam. Superbus et arrogans
vocatur indoctus:qui in ira operatur sup
biam. Desideria occidunt pigrū·nolue
rūt enī quicqz manus eius opari. Tota
die cōcupiscit et desiderat: qui aūt iust⁹
est tribuet et non cessabit. Hostie impi
orum abominabiles que offerunť ex sce
lere. Testis mendax peribit:vir obediēs
loquetur victoriam. Vir impius procа
citer obfirmat vultum suū:qui autē re/
ctus est corrigit viā suam. Non ē sapien
tia·non ē prudentia:non ē consiliū con
tra dñm. Equus paratť ad diē belli: dñs
autē salutem tribuit. XXII

Melius ē nomē bonuz qz diuitie
multe:sup argentū enī et aurū
gratia bona. Dives et paup ob
uiauerunt sibi:vtriusqz operator est dñs.
Callidus videt malū·⁊ abscondit se:ino/
cens ptransijt et afflictus ē damno. Fi
nis modestie timor dñi:diuitie et glia ⁊
vita. Arma et gladij in via supbi custos
aūt anime sue lōge recedit ab eis. Pro/
uerbiū ē·adolescens iuxta viā suā gdiť
etiaz cū senuerit non recedet ab ea. Di
ues pauplb⁹ imperat·et q̄ accipit mutu
um seruus ē fenerantis. Qui seminat
iniquitatē metet mala·et virga ire sue
consūmabiť. Qui pnus ē ad misericordiā
benedicetť:d panib⁹ enī suis dedit paupi
Victoriaz et honorem acquiret qui dat
munera:aiam aūt aufert accipientium.
Ejice derisorē ⁊ exibit cū eo iurgiū cessa
buntqz cause et cōtumelie. Qui diligit
cordis mūditiam:ppter gratiā labioruz
suor habebit amicū regē. Oculi dñi cu/
stodiunt scientiā:et supplātanť verba ini/
qui. Dicit piger:leo ē foris·i medio pla
tearū occidendus sum. Fouea profun/
da os aliene:cui iratus ē dñs incidet in
eam. Stultia colligata ē in corde pueri
et virga disципline fugabit eam Qui ca
lumniatur pauperem vt augeat diuiti
as suas:dabit ipeditiori et egebit. Fili
mi inclina aurem tuā·et audi verba sa/
pientiū. Appone autē cor ad doctrinam
meā:que pulcra erit tibi cuz seruaueris
eam in ventre tuo. Et redundabit in la
bijs tuis:vt sit in dño fiducia tua. Unō
et ostendam eam tibi hodie. Ecce descri
psi eam tibi tripliciter in cogitationib⁹
et scientia:vt ostenderem tibi firmitatē
et eloquia veritatis:respondere ex eis il
lis·qui miserunt te. Non facias violen
tiam pauperi qz pauper ē·neqz conteraſ
egenum in porta:quia iudicabit dominꝰ
causam eius:et cōfiget eos qui confire/
rūt animam eius. Noli esse amicus ho/
mini iracūdo neqz ābules cū viro furio
so:ne forte discas semitas eiꝰ·et sumas
scandalum anime tue. Noli esse cū his
qui defigunt manus suas·et qui vades
se offerunt pro debitis. Si enim nō ha
bes vnde restituas quid cause ē vt tol/
lat operimentum de cubile tuo? Ne trās
grediaris terminos antiqs:quos posue
rūt patres tui. Vidisti virū velocē in ope
re suo:coram regibus stabit: nec erit an
te ignobiles. XXIII

Quando sederis vt comedas cū
q principe· diligenter attende q̄
sunt apposita ante faciem tuaz:
Et statue cultrū in gutture tuo:si tamē
habes in ptāte animā tuā. Ne desideres
de cibis eius:in quo est panis mendacij
Noli laborare vt diteris: sed prudentie
tue pone modum. Ne erigas oculos tu
os ad opes quas nō potes habere: quia
faciēt sibi pēnas quasi aquile ⁊ volabūt
in celum. Ne comedas cū homine inui/
do·et ne desideres cibos eius:qm̄ in simi
litudinē arioli ⁊ coniectoris estimat qō

ignorat Comede ⁊ bibe dicet tibi:⁊ mẽs eius nõ ẽ tecũ. Cibos quos comederas euomes: et pdes pulcros sermones tuos. In auribꝫ insipientiũ ne loquaris: quia despiciẽt doctrinaz eloquiũ tui. Ne attingas paruulorũ terminos:et agruz pupillorꝫ ne introeas Propinquus enĩ illorũ fortis est: et ipe iudicabit cõtra te causaz illorũ. Ingrediatur ad doctrinaz cor tuuz:et aures tue ad verba scientie. Noli subtrahere a puero disciplinam:si eni pcusseris eũ virga non morietꝫ. Tu virga pcuties eũ:et animã eius de inferno liberabis. Fili mi si sapiẽs fuerit animus tuus gaudebit tecũ cor meũ:et exultabũt renes mei cum locuta fuerint recta labia tua. Non emuletur cor tuuz pctores · sed in timore dñi esto tota die:quia habebis spem in nouissimo:et prestolatio tua nõ auferet. Audi fili mi et esto sapiẽs:et dirige in via animũ tuum. Noli esse in cõuiuijs potatorꝫ nec in comessationibꝫ eorꝫ qui carnes ad vescẽdum conferũt:qz vacãtes potibus ⁊ dãtes symbola cõsumentur: ⁊ vestietur pãnis dormitatio. Audi patrẽ tuuz qui genuit te:et ne contẽnas cuz senuerit mater tua. Veritatẽ eme: ⁊ noli vendere sapientiã et doctrinam et intelligentiam. Exultat gaudio pater iusti: qui sapientem genuit:letabit in eo. Gaudeat pater tuus et mater tua: et exultet qui genuit te. Prebe fili mi cor tuum mihi:et oculi tui vias meas custodiant. Fouea enĩ pfunda ẽ meretrix:⁊ putꝰ angustus aliena. Insidiat in via quasi latro: ⁊ qs incautos inuenerit interficiet. Cui ve· cuius patri ve· cui rixe· cui fouee· cui sine causa vulnera · cui suffossio oculorꝫ: Nõne his qui cõmorant in vino:et student calicibus epotãdis ? Ne intuearis vinũ qñ flauescit:cũ splẽduerit in vitro colos eius. Ingredit blande et in nouissimo mordebit vt colubꝛ: et sicut regulus venena diffundet. Oculi tui videbũt extraneas:et cor tuũ loquet prversa Et eris sicut dormiẽs in medio mari:et q̃si sopitus gubernator amisso clauo· et dices: Verberauerũt me sed nõ dolui: traxerunt me ⁊ ego nõ sensi. Qñ euigilabo et rursus vina reperiam.

XXIIII

Ne emuleris viros malos nec desideres esse cum eis: quia rapinas meditatur mẽs eorꝫ: ⁊ fraudes labia eorũ loquũtur. Sapiẽtia edificabitur dom⁹: et prudẽtia robꝛabitur. In doctrina replebunt cellaria :vniuersa substãtia pciosa ⁊ pulcerrima. Vir sapiens fortis est et vir doctus robustus et validus:quia cũ dispositione initur bellum · et erit salus vbi multa cõsilia sunt Excelsa stulto sapientia:in porta nõ aperiet os suum. Qui cogitat mala facere: stultus vocabitur. Cogitatio stulti peccatum ẽ:et abominatio hoim detractor. Si desperaueris lapsus in die angustie imminuet fortitudo tua. Erue eos qui ducuntur ad mortẽ: et qui trahũtur ad interitum liberare ne cesses. Si direris vires nõ suppetunt:qui inspector est cor dis ipe intelligit · et seruatorem anime tue nihil fallit: reddetqꝫ homi iurta opera sua. Comede fili mi mel quia bonum est:et fauum dulcissimum gutturi tuo. Sic ⁊ doctrina sapiẽtie anime tue: quã cum inueneris · habebis in nouissimis spem · et spes tua non peribit. Ne insidieris et queras impietatem in domo iusti:neqꝫ vastes requiem eius. Septies enim in die cadet iustus et resurget:impij autem corruent in malum. Cum ceciderit inimicus tuꝰ ne gaudeas · ⁊ in ruina eius ne exultet cor tuũ:ne forte videat dñs ⁊ displiceat ei:⁊ auferat ab eo irã suam. Ne cõtendas cum pessimis · nec emuleris impios:quoniã nõ hñt futurorũ spem mali:et lucerna impiorũ extinguet. Time dñm fili mi et regẽ:⁊ cũ detractoribꝫ non cõmiscearis. Qñ repẽte consurget pditio eorꝫ:et ruinã vtriusqꝫ quis nouit? Hec qꝫ sapiẽtibꝫ. Cognoscere personaz in iudicio non est bonuz. Qui dicunt impio iustus es · maledicẽt eis populi: et detestabuntur eos tribus Qui arguunt eũ laudabũtur:⁊ sup eos veniet benedictio. Labia deosculabitur

qui recta verba rñdet. Prepara foꝛ op⁹ tuum: et diligēter exerce agrū tuū: ⁊ postea edifices domū tuā. Ne sis testis frustra cōtra proximū tuuꝫ. nec lactes quēq̄ labijs tuis. Ne dicas: quomodo fecit mihi sic faciam ei: et reddā vnicuiq̄ ꝑm opus suum. Per agrum hoīs pigri trāsiui: et per vineam viri stulti. Et ecce totum repleuerant vrtice. et operuerāt superficiē eius spine: et maceria lapidū destructa erat. Qd̄ cū vidissez posui in corde meo: et exemplo didici disciplinā. Vsq̄quo piger dormies: vsq̄quo de somno consurges? Parum inquā dormies modicum dormitabis. pauxillum man⁹ conseres vt quiescas. et veniet tibi quasi cursor egestas tua et mendicitas quasi vir armatus.

XXV

HEq̄z parabole salomonis: quas transtulerūt viri ezechie regis iuda. Gloria dei est celare verbū et gloria regū inuestigare sermonē. Celum sursuꝫ et terra deorsum: et cor regū inscrutabile. Aufer rubiginē de argēto: et egredieť vas purissimū. Aufer impietatez de vultu regis: et firmabiť iustitia thronus ei⁹. Ne gloriosus appareas coram rege: et in loco magnorum ne steteris. Melius est enī vt dicatur tibi. ascēde huc: q̄z vt humilieris coram principe Que viderunt oculi tui ne preferas in iurgio cito: ne postea emēdare nō possis cū dehonestaueris amicū tuū. Causam tuam tracta cū amico tuo. et secretū extraneo ne reueles: ne forte insultet tibi cum audierit. et exprobrare non cesset. Gratia et amicitia liberāt: quas tibi serua. ne exprobrabil' fias. Mala aurea in lectis argenteis. qui loquitur verbuꝫ in tempore suo. Inauris aurea et margarita fulgēs: qui arguit sapientem et aurē obedientem. Sicut frigus niuis in die messis: ita legatus fidelis ei qui miserit eū: aīam ip̄ius requiescere facit. Nubes et ventus ⁊ pluuie nō sequētes. vir gloriosus ⁊ ꝓmissa nō cōplens. Patientia lenieť princeps: et lingua mollis cōfringet duritiā. Mel inuenisti. comede qd̄ sufficit tibi: ne forte satiatus euomas illud. Subtrahe pedem tuum de domo ꝓximi tui: neq̄n satiatus oderit te. Iaculum et gladius et sagitta acuta: homo q̄ loquitur contra proximū suum falsum testimoniuꝫ. Dens putridus et pes lassus. qui sperat sup infideli in die angustie: et amittit palliū in die frigoris Acetum in nitro: qui cantat carmina cordi pessimo. Sicut tinea vestimēto ⁊ vermis ligno: ita tristitia viri nocet cordi. Si esurierit inimicus tuus ciba illum: si sitit da ei aquam bibere. Prunas eniꝫ cōgregabis super caput eius et dominus reddet tibi. Vent⁹ aquilo dissipat pluuias: et facies tristis linguam detrahentez. Melius est sedere in angulo domatis: q̄z cum muliere litigiosa. et in domo cōmuni. Aqua frigida aīe sitiēti: et nūcius bonus de terra longinqua. Fons turbatus pede et vena corrupta: iustus cadens corā impio. Sicut qui mel multū comedit nō est ei bonū: sic qui scrutator est maiestatis opprimeť a gloria. Sicut vrbs patens ⁊ absq̄ murorum ambitu ita vir qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum.

XXVI

QUomodo nix in estate: et pluuie in messe: sic indecēs: est stulto gloria. Sicut auis ad alta transuolnas. ⁊ passer quolibet vadens: sic maledictū frustra ꝓlatū in quēpiam superueniet. Flagellū equo et chamus asino. et virga in dorso imprudentium. Ne respondeas stulto iuxta stulticiā suam: ne efficiar⁹ ei similis. Responde stulto iuxta stulticiā suā: ne sibi sapiēs eē videatur. Claudus pedibus et iniquitatez bibens: qui mittit verba per nunciū stultuꝫ. Quō pulcras frustra habet claudus tibias: sic indecens est in ore stultorum parabola. Sicut qui mittit lapidem in aceruum mercurij: ita qui tribuit insipiēti honorē. Quomodo si spina nascatur in manu temulenti: sic parabola in ore stultorū. Iudiciū d̄terminat causas et qui imponit stulto silentiū iras mitigat. Sicut canis q̄ reuertiť ad vomitū

suum: sic imprudēs qui iterat stulticiaz suam Vidisti hominē sapientē sibi videri: magis illo spem habebit insipiēs. Dicit piger leo est in via. et leena in itineribus. Sic ostiū vertit in cardine suo: ita piger in lectulo suo. Abscōdit piger manus sub ascella sua. et laborat si ad os suum eas cōuerterit. Sapientior sibi stultus videtur: septem viris loquentibus sententias. Sicut qui apprehendit auribus canē: sic qui transit ⁊ impatiēs cōmiscet rixe alterius. Sicut noxius est q̄ mittit sagittas ⁊ lāceas in mortē: ita vir qui fraudulent nocet amico suo: ⁊ cū fuerit deprehensus dicet: ludens feci. Cū defecerint ligna extinguet ignis: et susurrone subtracto. iurgia ꝯquiescunt. Sic carbones ad prunas et ligna ad ignē: sic hō iracūdus suscitat rixas. Verba susurronis quasi simplicia. et ipa ꝑueniūt ad intima cordis. Quō si argento sordido ornare velis vas fictile. sic labia tumentia cuz pessimo corde sociata. Labijs suis intelligit inimicos: cum in corde tractauerit dolos. Qn̄ submiserit vocez suam ne credideris ei: qm̄ septez nequicie sunt in corde illius. Qui opit odiū fraudulēter: reuelabit malitia ei⁹ in cōcilio. Qui fodit foueam incidet in eam: et q̄ voluit lapidem reuertet ad eū. Lingua fallax non amat veritatem ⁊ os lubricū operatur ruinas.

XXVII

Ne glorieris in crastinū: ignorās quid superuentura pariat dies. Laudet te alienus ⁊ nō os tuū. extraneus et nō labia tua. Graue ē saxū ⁊ onerosa arena: sed ira stulti vtroqz grauior. Ira non hēt misericordiā. nec erū pens furor. ⁊ impetū cōcitati spūs ferre quis poterit? Melior est manista correctio q̄z amor abscōditus. Meliora sunt vulnera diligētis: q̄z fraudulēta oscula odiētis. Anima saturata calcabit fauū. ⁊ aīa esuriēs etiā amaꝝ ꝓ dulci sumet. Sicut auis trāsmigrās de nido suo: sic vir qui derelinquit locū suū Unguēto ⁊ varijs odoribꝫ delectat cor. et bonis amici cōsilijs aīa dulcorat. Amicū tuū et amicuz patris tui ne dimiseris. ⁊ domū fratris tui ne ingrediaris in die afflictōis tue. Melior est vicinus iuxta: q̄z frater ꝓcul. Stude sapīe fili mi et letifica cor meū: vt possis exprobrāti rn̄dere sermonē. Astut⁹ vidēs malū abscōditus est: ꝑuuli transeuntes sustinuerūt dispēdia. Tolle vestimentū eius q̄ spōpōdit ꝓ extraneo. et ꝓ alienis aufer ei pign⁹. Qui benedicit ꝓximo suo voce grādi de nocte consurgēs: maledicenti similis erit. Tecta ꝑ stillantia in die frigoris ⁊ litigiosa mulier cōparant. Qui retinet eam quasi qui ventum teneat: et oleū dextre sue euacuat. Ferrū ferro exacuit: ⁊ homo exacuit faciē amici sui. Qui seruat ficū comedet fruct⁹ eius: et qui custos est dn̄i sui glorificabit. Quō in aquis resplendēt vult⁹ ꝓspicientiū: sic corda hominū manifesta sunt prudētibꝫ. Infern⁹ ⁊ perditio nunq̄z replent: similiter ⁊ oculi hominū insatiabiles. Quō ꝓbat in conflatorio argentū: et in fornace aurū: sic probat hō ore laudantis. Cor iniqui inq̄rit mala: cor aūt rectū inquirit sciaz. Si cōtuderis stultū in pila q̄si ptisanas feriēte desuꝑ pilo: nō auferetur ab eo stultia eius. Diligenter agnosce vultū pecoris tui: tuosqz greges cōsidera. Nō enī habebis iugiter ptātez: sed corona tribuetur tibi in generatione ⁊ generatōem. Aperta sunt prata ⁊ apparuerūt herbe virētes et collecta sunt fena de mōtibꝫ Agni sūt ad vestimentum tuū et hedi ad agri precium. Sufficiat tibi lac caprarū ī cibos tuos et in necessaria domus tue ⁊ ad victum ancillis tuis.

XXVIII

Fugit impius nemine ꝑsequente: iustus aūt quasi leo confidēs absqz terrore erit Propter pctā terre multi principes eius: ⁊ ꝓpter hoīs sapientiā et horū scientiam que dicunt vita ducis longior erit. Vir pauper calumnians pauperes: similis est imbri vehementi in q̄ parat fames. Qui derelinquūt legē: laudāt impiuz. qui custodiūt succenduntur contra euz. Viri mali nō cogitāt iudiciū: qui autē inquirūt dn̄m

animaduertunt omīa. Melior est paup̄
ambulans in simplicitate sua: q̄ꝫ diues
in prauis itineribus. Qui custodit legē
filius sapiēs est. qui autem comesatores
pascit: confundit patrem suū. Qui coa-
ceruat diuitias vsuris et fenore liberali
in pauperes cōgregat eas. Qui declinat
aures suas ne audiat legem: oratio eius
erit execrabilis. Qui decipit iustos ī via
mala in interitu suo corruet: et simpli-
ces possidebunt bona eius. Sapiens si
bi videtur vir diues: pauper autez pru-
dens scrutabit̄ eum. In exultatione iu
storū multa gloria est: regnātibꝫ impijs
ruine hominum. Qui abscondit scelera
sua non dirigeť: qui autē confessus fue
rit ⁊ reliquerit ea misericordiā ꝯseque-
tur. Beatꝰ hō qui semp̄ ē pauidus: qui
vero mētis est dure. corruet in malum.
Leo rugiēs ⁊ vrsus esuriēs: prīcipes im
pius sup̄ ꝓpl'm pauperē. Dux indigens
prudētia. multos opprimet p̄ calumniā
qui aūt odit auaritiā longi fiēt dies eiꝰ
Hoīez qui calumniať anime sanguinez
si vsq̄ꝫ ad lacum fugerit nemo sustinet.
Qui ambulat simpliciter saluꝰ erit: qui
p̄uersis gradit̄ vijs cōcidet semel. Qui
op̄ať terrā suam satiabit̄ panibꝫ: qui au
tem sectať ociū replebit̄ egestate. Vir fi
delis multū laudabit̄. qui autez festinat
ditari: nō erit innocēs. Qui cognoscit
in iudicio faciem non bene facit iste ⁊ ꝓ
buccella panis deserit veritatē. Vir qui
festinat ditari ⁊ alijs inuidet: ignorat q̄ꝫ
egestas superueniet ei. Qui corripit ho
minem: gr̄am postea inueniet apud euz
magis q̄ꝫ ille qui per lingue blandimen
ta decipit. Qui subtrahit aliquid a pr̄e
suo vel a matre: ⁊ dicit: hoc nō esse pecca
tum: particeps homicide est. Qui se ia-
ctat et dilatat. iurgia concitat: qui vero
sperat in dn̄o saluabit̄. Qui confidit in
corde suo stultus est: qui autē gradit̄ sa-
pienter ip̄e laudabit̄. Qui dat pauperi
non indigebit: qui despicit deprecantē
sustinebit penuriam Cū surrexerint im
pij abscondent̄ hoīes: cum illi perierint
multiplicabuntur iusti. XXIX

Viro qui corripientem dura cer
uice contēnit. repentinus ei su
perueniet interitꝰ: ⁊ eū sanitas
nō sequeť. In multiplicatione iustorū
letabit̄ vulgus: cū impij sūpserint prin
cipatū gemet ꝓpl's. Vir qui amat sapiē-
tiam letificat patrē suū: qui aūt nutrit
scortū p̄det substātiā. Rex iustus erigit
terrā: vir auarus destruet eaz. Homo q̄
blandis fictisq̄ꝫ sermonibꝫ loquit̄ ami-
co suo: rete expandit gressibꝫ eius. Pec-
cantem virū iniquū inuoluet laqueus
et iustus laudabitur atq̄ꝫ gaudebit. No
uit iustus causam pauperuz: impiꝰ igno
rat scientiaz. Homines pestilentes dis-
sipant ciuitatem: sapientes vero auer-
tunt furorem. Vir sapiens si cuz stulto
ꝯtenderit: siue irascať siue rideat: nō in
ueniet requiē. Viri sanguinū oderunt
simplicē: iusti aūt querūt aīaz eius. To-
tum spm̄ suū ꝓfert stultus: sapiens dif
fert et reseruat in posterū. Princeps q̄
libenter audit verba mendacij. omnes
ministros habet impios. Pauper ⁊ cre
ditor obuiauerūt sibi: vtriusq̄ꝫ illumīa-
tor est dn̄s. Rex qui iudicat in veritate
paup̄es: thronꝰ eius in eternuz firma-
bitur. Virga atq̄ꝫ correctio tribuit sapiē
tiam: puer autē qui dimittit̄ voluntati
sue confundit matrē suā. In multipli-
catione impiorū multiplicabunt̄ scele-
ra et iusti ruinas eoꝝ videbūt. Erudi fi
lium tuū et refrigerabit te: et dabit deli
tias aīe tue. Cū ꝓphetia d̄fecerit dissipa
bit̄ ꝓpl's: qui vero custodit legē beatus ē
Seruus verbis nō pōt erudiri: quia q̄d
dicis intelligit. ⁊ rn̄dere contēnit. Vidi
sti hoīez velocē ad loquendum: stulticia
magis sperāda est q̄ꝫ illiꝰ correctio. Qui
delicate a puericia sua nutrit seruū suū:
postea sētiet eū ꝯtumacē. Vir iracūdꝰ ꝓ
uocat rixas. ⁊ q̄ ad īdignādū facil' est. erit
ad peccādū ꝓcliuior. Sup̄bū sequit̄ hu
militas. ⁊ humilem spū suscipiet gloria
Qui cū fure p̄ticipat odit animā suam:
adiurantem audit. et non indicat. Qui
timet hominē cito corruet: qui sperat in
dn̄o subleuabit̄. Multi requirunt faciē

principis et iudiciū a dño egredit singulorum. Abominant iusti virum impiuz et abominantur impij eos qui in recta sunt via. Uerbum custodiens filius ex tra perditionem erit. XXX

Uerba cōgregantis filij vomēt. Uisio quaz locutus est vir cum quo est deus et qui deo secū morante cōfortatus ait: Stultissimus suz virorū et sapiētia hoim nō ē mecuz. Nō didici sapientiā. et noui sciam sanctorū. Quis ascēdit in celū atq; descēdit: Quis cōtinuit spiritū in manib suis: Quis colligauit aquas quasi in vestimento: Quis suscitauit omēs terminos terre: Quod nomē ē eius et quod nomē filij eius si nosti: Omis sermo dei ignitus: clypeus ē oīb sperantib in se Ne addas quicq; verbis illus et arguaris: inueniaris q; mēdax. Duo rogaui te: ne deneges mihi anteq; moriar. Uanitatem et verba mendacia longe fac a me. Mendicitatem et diuitias ne dederis mihi. Tribue tantū victui meo necessaria: ne forte satiatus illiciar ad negandum: et dicā quis est dñs. aut egestate cōpuls furer et periurem nomen dei mei. Ne accuses seruuz ad dñm suū: ne forte maledicat tibi et coruas. Generatio que patri suo maledicit: et que matri sue nō benedicit Generatio que sibi munda videtur: et tamen non est lota a sordibus suis. Generatio cuius excelsi sunt oculi et palpebre eius in alta surrecte. Generatio que p dentib gladios habet et commādit molaribus suis: vt comedat inopes de terra et pauperes ex hominib. Sanguisuge due sunt filie: dicentes affer affer. Tria sunt insaturabilia et quartum quod nunq; dicit sufficit. Infernus et os vulue et terra que nō satiatur aqua. ignis vero nunq; dicit sufficit. Oculuz qui subsannat patrez et qui despicit partum matris sue. suffodiant eum corui de torrētibus. et comedāt eum filie aquile. Tria sunt difficilia mihi: et quartum penitus ignoro. Uiaz aquile in celo. viā colubri sup petrā. viam nauis in medio mari: et viā viri in adolescentia. Talis est et via mulieris adultere que comedit et tergēs os suū dicit: Non sum opata malū. Per tria mouet terra: et quartum quod non potest sustinere. Per seruum cum regnauerit. per stultum cum saturatus fuerit cibo. et per odiosaz mulierem cū in matrimonio fuerit assumpta. et per ancillam cum fuerit hres domine sue. Quattuor sunt mīma terre: et ipsa sunt sapientiora sapientib. Formice populus infirmus: qui ꝑparat in messe cibū suum. Lepusculus plebs infirma. qui collocat in petra cubile suū. Regem locusta non habet: et egreditur vniuersa per turmas suas. Stellio manibus nititur: et morator in edib regis Tria sunt que bene gradiunt: et quartuz quod incedit feliciter. Leo fortissim bestiarū: ad nullius pauebit occursuz Gallus succinctus lumbos suos: et aries nec est rex qui resistat ei. et qui stultus apparuerit. postq; eleuat est in sublime. Si enī intellexisset: ori suo imposuisset manum. Qui aūt fortiter premit vbera ad eliciendū lac. exprimit butyrū et qui vehementer emungit. elicit sanguinem: et qui prouocat iras producit discordias.

Uerba lamuelis regis. XXXI

Uisio qua erudiuit eū mater sua. Quid dilecte mi: quid dilecte vteri mei: quid dilecte votoruz meoruz: Ne dederis mulieribus substātiam tuam: et diuitias tuas ad delēdos reges. Noli regibus o lamuel. noli regibus dare vinum: quia nullū secretum est vbi regnat ebrietas. Ne forte bibant et obliuiscantur iudiciorum et mutent causaz filioꝝ paupis. Date siceram merentib. et vinū his q̄ amaro sūt aio. Bibāt et obliuiscāt egestat sue et dolor sue nō recordent amplius. Aperi os tuum: muto et causis oīm filioꝝ q̄ ptranseūt. Aperi os tuum. decerne quod iustū est. et vindica inopem et pauperem. Aleph Mulierē fortē quis inueniet: procul et de vltimis finib pcium eius. Beth. Cōfidit in ea cor viri sui. et spoliis nō indige

bit. Gymel. Reddet ei bonū ⁊ nō maluz omibus diebꝫ vite sue. Deleth. Quesi uit lanam et linū. et operata est consilio manuum suarū. He. Facta est quasi na uis institoris de longe portans panē su um. Uau. De nocte surrexit deditq; pre dam domesticis suis et cibaria ancillis suis. Zai. Considerauit agrum et emit eum: de fructu manuum suarum plan tauit vineam. Heth. Accinxit fortitudi ne lumbos suos. et roborauit brachium suum. Teth. Gustauit et vidit quia bo na est negociatio eius non extinguetur in nocte lucerna eius. Joth. Manū su am misit ad fortia. et digiti eius appre henderunt fusum. Caph. Manum suaz aperuit inopi. et palmas suas extendit ad pauperem. Lamech. Non timebit do mui sue a frigoribus niuis. omnes eniz domestiti eius vestiti sunt duplicibus. Mem. Stragulatam vestem fecit sibi: byssus et purpura indumentū eiꝰ. Nun Nobilis in portis vir eius: quando se derit cum senatoribus terre. Samech. Syndonē fecit et vendidit: et cinguluz tradidit chananeo. Ayn. Fortitudo ⁊ de cor indumentū eius: ⁊ ridebit in die no uissimo. Phe Os suuz aperuit sapiētie. et lex clementie in liugua eius. Sade Cōsiderauit semitas domꝰ sue: et panē ociosa nō comedit. Coph. Surrexerūt filij eius et beatissimam predicauerunt vir eius et laudauit eam. Res. Multe filie congregauerunt diuitias: tu super gressa es vniuersas. Syn Fallax gratia et vana est pulcritudo: mulier timēs do minum ipa laudabitur. Thau. Date ei de fructu manuum suarum: et laudent eam in portis opera eius.

Expliciūt ꝓuꝫbia salomōis Incipit ꝓlo gus sci Hieronymi in libꝝ Ecclesiasten

Memini me ante hoc ferme quinquenniuz. cuz adhuc rome essem et ecclesiasten sancte blesille legerem. vt eam ad contemptū mundi huius pro uocarem. et omne quod in mundo cer nerer putaret esse ꝓ nihilo. rogatuz ab ea: vt in morem cōmentarioli. obscura queq; dissererem vt absq; me posset in telligere que legebat. Itaq; qm̄ in pro cinctu nostri operꝫ subita morte subtra cta est: et vbi non meruimus a paula et eustochium talez vite nostre habere cō sortem: tanto vulnere tūc percussus ob mutui. nunc in bethleem positus. angu stiore videlicet ciuitate. ⁊ illius memo rie et vobis reddo qđ debeo. Hoc breui ter āmonens ꝙ nullius autoritatē secu tus sum: sed de hebreo transferens: ma xime septuaginta interpretū cōsuetudi ni me coaptaui: in his dūtaxat que non multū ab hebraicis discrepabāt. Inter dū aquile q̄z ⁊ symmachi et theodotio nis recordatus suz: vt nec nouitate ni mia. lectoris studiū deterrerē: nec rursū contra conscientiā meā fonte veritatis omisso: opinionū riuulos consectarer.

Explicit prologus sancti Hieronimi. Incipit liber ecclesiastes Capitulū I

Verba eccle siastes. filij dauid re gis hierusalem. Va nitas vanitatum di xit ecclesiastes: vani tas vanitatuz et omnia vanitas. Quid habet ampliꝰ hō de vniuerso labore suo quo laborat sub sole? Generatio p̄terit et generatio aduenit. terra autē in eter nū stat. Oriť sol et occidit. ⁊ ad locū suū reuertiť: ibiq; renascēs gyrat ꝑ meridiē et flectitur ad aquilonem. Lustrās vni uersa in circūitu pergit spiritus. ⁊ in cir culos suos reuertiť. Omīa flumina in trāt in mare: ⁊ mare nō redūdat. Ad lo cū vnde exeūt flumīa reuertunť: vt ite rū fluāt. Cūcte res difficiles: nō potest eas homo explicare sermone. Non satu ratur oculus visu: nec auris auditu im pletur. Quid est quod fuit? Ipsum qđ futurū est. Quid est qđ factū est. Ipm

quod faciendum est. Nihil sub sole no-
uum nec valet quisq̃ dicere: ecce hoc re
cens est. Jam enim precessit in seculis
que fuerunt ante nos. Nõ est priorum
mẽoria: sed nec eoꝝ quidẽ que postea fu-
tura sunt erit recordatio apud eos q̃ fu
turi sunt in nouissimo. Ego ecclesiastes
fui rex isrl' in hierusalẽ. ⁊ ꝓposui ĩ animo
meo q̃rere ⁊ inuestigare sapiẽter de oĩbꝫ
que fiũt sub sole. Hanc occupationem
pessimaꝫ dedit deus filijs hoĩm: vt occu-
parẽtur in ea. Vidi que fiũt cuncta sub
sole. ⁊ ecce vniuersa vanitas ⁊ afflictio
spũs. Peruersi difficile corriguntur: ⁊
stultoꝝ infinit⁹ est nũerus. Locut⁹ sum
in corde meo dicens: Ecce magnus effe
ctus sum. ⁊ precessi oẽs sapiẽtia q̃ fuerũt
ante me in hierusalẽ: ⁊ mens mea con-
templata est ml'ta sapiẽter ⁊ didici: dedi
q̃ cor meũ vt scirem prudẽtiam atq̃ do
ctrinã: erroresq̃ ⁊ stulticiaꝫ. Et agnoui
ꝙ in his q̃ꝫ esset labor ⁊ afflictio spũs: eo
ꝙ in ml'ta sapĩa ml'ta sit indignatio: ⁊ q̃
addit sciẽtiaꝫ. addit ⁊ laborem. II

Dixi ḡ in corde meo. Vadaꝫ ⁊ af-
fluaꝫ delitijs: ⁊ fruar bonis. Et
vidi ꝙ hoc quoq̃ esset vanitas.
Risum reputaui errorez. ⁊ gaudio dixi.
Quid frustra deciperis? Cogitaui ĩ cor-
de meo. abstrahere a vino carnẽ meam.
vt animũ meũ trãsferrem ad sapiẽtiaꝫ.
deuitaremq̃ stulticiã: donec viderez q̃d
esset vtile filijs hoĩm: quo facto opus ẽ
sub sole numero dieꝝ vite sue. Magni-
ficaui opa mea. Edificaui mihi domos
⁊ plantaui vineas: feci hortos ⁊ pomeria
⁊ cõseui ea cũcti generis arboribus ⁊ ex-
truxi mihi piscinas aquaꝝ vt irrigarem
siluã lignoꝝ germinantiũ. Possedi ser-
uos ⁊ ancillas multãq̃ familiam habui
armẽta quoq̃ ⁊ magnos ouiuꝫ greges
vltra om̃es qui fuerũt añ me in hierl'm
Coacerbaui mihi argentũ ⁊ aurũ ⁊ sub
stantias regũ ⁊ prouinciarũ. Feci mihi
cantores ⁊ cantatrices ⁊ delitias filiorũ
hoĩm: cyphos ⁊ vrceolos ĩ ministerio ad
vina fundẽda. et supgressus sum opibꝫ
om̃es q̃ ante me fuerũt in hierl'm. Sa-
pientia q̃ꝫ ꝑseuerauit mecũ: ⁊ oĩa q̃ desi
derauerũt oculi mei nõ negaui eis: nec
prohibui cor meuꝫ quin om̃i voluptate
frueret. ⁊ oblectaret se in his q̃ prepara
ueram. Et hanc rat⁹ sum ꝑtem meaꝫ: si
vterer labore meo. Cũq̃ me cõuertissez
ad vniũsa opa que fecerãt manus mee.
⁊ ad labores in q̃bus frustra sudaueram
vidi in oĩbus vanitatẽ ⁊ afflictionẽ ani
mi. ⁊ nihil permanere sub sole. Trãsiui
ad contemplandam sapiam. erroresq̃ ⁊
stulticiaꝫ. Quid est inquã homo vt seq̃
possit regem factorẽ suuꝫ? Et vidi ꝙ tm̃
precederet sapĩa stulticiã: quãtũ differt
lux a tenebris. Sapiẽtis oculi in capite
eius: stult⁹ in tenebris ambulat. Et di-
dici ꝙ vnus vtriusq̃ esset interit⁹. ⁊ di-
xi in corde meo. Si vnus ⁊ stulti ⁊ me⁹
occasus erit. quid mihi prodest ꝙ maio
rem sapĩe dedi operam? Locutusq̃ cum
mẽte mea: aniaduerti ꝙ hoc q̃ꝫ esset va-
nitas. Nõ enĩ erit memoria sapiẽtis si-
militer vt stulti in perpetuũ. ⁊ futura o-
pera obliuiõe cũcta ꝑiter operient. Mo
ritur doctus similiter vt indoct⁹. ⁊ idcir
co teduit me vite mee. videntem mala
vniuersa esse sub sole. ⁊ cũcta vanitatez
⁊ afflictiõem spiritus. Rursus detestat⁹
sum om̃em industriam meã qua sub so
le studiosissime laboraui habiturus he-
redem post me quem ignoro vtrum sa-
piens an stultus futurus sit. et dñabit̃
in laboribus meis q̃bus desudaui ⁊ solli
citus fui. Et est quicq̃ tam vanũ? Un-
de cessaui: renũciauitq̃ cor meũ vltra la
borare sub sole. Nam cũ alius laboret in
sapientia ⁊ doctrina ⁊ sollicitudĩe: homi
ni ocioso quesita dimittit Et hoc quoq̃
vanitas. ⁊ magnũ malũ. Quid eniꝫ pro
derit homĩ de vniuerso labore suo ⁊ affli-
ctione spirit⁹ qua sub sole cruciat⁹ est?
Cuncti dies eius doloribꝫ ⁊ erũnis ple-
ni sunt nec ꝑ noctem mẽte req̃escit. Et
hoc nõne vanitas est? Nõne melius est
comedere ⁊ bibere. ⁊ ostẽdere anime sue
bona de laboribus suis? Et hoc de manu
dei est. Quis ita deuorabit ⁊ delitijs af-
fluet vt ego? Homini bono in cõspectu

suo dedit deus sapiētiam ⁊ sciētiaz ⁊ leti-
ciam: peccatori autē dedit afflictiōez ⁊ cu
ram supfluaz: vt addat ⁊ cōgreget ⁊ tra-
dat ei q̄ placuit deo. Sz ⁊ hoc vanitas ē
⁊ cassa sollicitudo mētis.

III

Omnia tempus hn̄t. et suis spa-
cijs trāseunt vniuersa sub celo
Tempus nascēdi. ⁊ temp⁹ mo-
riendi. Tempus plantādi. ⁊ tēpus euel
lendi quod plātatum est. Tempus occi
dēdi. ⁊ tempus sanādi. Tempus destru
endi. ⁊ tempus edificādi. Tempus flen
di. ⁊ tempus ridēdi. Temp⁹ plangendi
⁊ tempus saltādi. Tempus spargēdi la-
pides. ⁊ tempus colligēdi. Temp⁹ am-
plexādi. ⁊ tempus longe fieri ab ample-
xibus. Tempus acquirēdi. ⁊ tempus p-
dendi. Tempus custodiēdi. ⁊ tēpus ab-
ijciendi. Tempus scindēdi. ⁊ temp⁹ con
suendi. Tempus tacēdi. ⁊ temp⁹ loquē
di. Tempus dilectiōis. ⁊ tempus odij.
Tempus belli. ⁊ tempus pacis. Quid
habet amplius homo de labore suo? Vi-
di afflictiōez quā dedit deus filijs hoīm
vt distendant̄ in ea. Cūcta fecit bona in
tpe suo. ⁊ mūdum tradidit disputatiōi
eorū: vt nō inueniat homo opus quod
opatus est deus ab initio vsq̄ ad finem
Et cognoui q̄ nō esset melius nisi leta-
ri: facere bene in vita sua. Om̄is enī hō
qui comedit ⁊ bibit. ⁊ videt bonuz de la-
bore suo: hoc donuz dei est. Didici q̄ oīa
opa que fecit deus pseuerēt in perpetu-
um. Nō possum⁹ eis quicq̄ addere nec
auferre: q̄ fecit deus vt timeatur. Qd̄ fa
ctū est ip̄m permanet. Que futura sunt
iam fuerūt. ⁊ deus instaurat quod abijt
Vidi sub sole in loco iudicij impietatez
⁊ in loco iusticie iniq̄tatez. ⁊ dixi ī corde
meo. Justū ⁊ impiū iudicabit dn̄s. ⁊ tē-
pus om̄is rei tūc erit. Dixi ī corde meo
de filijs hoīm vt pbaret eos de⁹. ⁊ osten-
deret similes esse bestijs. Idcirco vnus
interitus est hoīs ⁊ iumētorum. ⁊ equa
vtriusq̄ conditio. Sicut morit̄ homo:
sic ⁊ illa moriūtur. Similiter spirāt oīa
⁊ nihil habet homo iumento amplius.
Cuncta subiacent vanitati. ⁊ om̄ia per-
gunt ad vnuz locū. De terra facta sunt
⁊ in terrā pariter reuertūtur. Quis no
uit si spūs filiorū adam ascēdat sursum
⁊ si spiritus iumētorum descendat deor
sum? Et deprehendi nihil esse melius q̄
letari hoīez in opere suo. ⁊ hanc esse par-
tem illius. Quis eniz eum adducet vt
post se futura cognoscat?

IIII

Verti me ad alia ⁊ vidi calūnias
que sub sole geruntur. ⁊ lachry
mas innocētiuz ⁊ neminez con
solatorē. nec posse resistere eorū violen-
tie. cūctorū auxilio destitutos. Et lauda
ui magis mortuos q̄ viuētes. ⁊ felicio-
rem vtroq̄ iudicaui q̄ necdū natus est:
nec vidit mala que sub sole fiunt. Rur-
sum cōtemplat⁹ sum om̄es labores ho-
minū. ⁊ industrias aīaduerti patere in-
uidie proximi. Et in hoc ergo vanitas. ⁊
cura superflua est. Stultus complicat
manus suas ⁊ comedit carnes suas di-
cens: Melius est pugillus cum requie:
q̄ plena vtraq̄ manus cū labore ⁊ affli-
ctione animi. Cōsiderans repperi ⁊ aliā
vanitatem sub sole. Vnus est ⁊ secūdū
nō habet. nō filium. nō fratrem. ⁊ tn̄ la-
borare nō cessat. nec satiant̄ oculi ei⁹ di
uitijs. nec recogitat dicens: Cui laboro
⁊ fraudo aīam meā bonis? In hoc quo-
q̄ vanitas est. ⁊ afflictio pessima. Meli-
us est ergo duos esse simul q̄ vnuz: ha-
bent enim emolumētuz societatis sue.
Si vnus ceciderit: ab altero fulcietur.
Ve soli: quia cū ceciderit nō habet sub-
leuātem se. Et si dormierint duo foue-
būtur mutuo. Vnus quō calefiet? Et
si quispiam preualuerit ɔtra vnuz. duo
resistunt ei. Funiculus triplex difficile
rūpitur. Melior est puer pauper ⁊ sapi-
ens rege sene ⁊ stulto. qui nescit p̄uide-
re in posterꝫ. Q̄ de carcere catenisq̄ iter-
dum quis egrediat̄ ad regnuz. ⁊ ali⁹ na-
tus in regno inopia cōsummatur. Vi-
di cūctos viuētes. qui ambulant sub so
le cū adolescente secūdo: qui consurget
pro eo. Infinitus numerus est populi
oīm qui fuerūt an̄ eum. ⁊ qui postea fu-
turi sunt nō letabūtur in eo. Sz et hoc

vanitas ⁊ afflictio spūs. Custodi pedez tuum ingrediens domū dei. ⁊ appropin/ qua vt audias. Multo enim melior est obedientia q̄ stultorum victime: qui ne sciunt quid faciunt mali.

V

Ne temere q̄d loquaris: neq; cor tuū sit velox ad proferendū ser monem corā deo. Deus enim in celo ⁊ tu sup terram: idcirco sint pauci sermones tui. Multas curas sequūtur somnia. ⁊ in multis sermonib⁹ inuenie tur stultitia. Si quid vouisti deo ne mo reris reddere. Displicet enī ei infidelis ⁊ stulta promissio. Sed quodcūq; voue ris. redde. Multoq; melius est nō vouere: q̄ post votum promissa nō reddere. Ne dederis os tuū vt peccare facias carnez tuā: neq; dicas. coram angelo non est, pui dentia: ne forte iratus dñs cōtra sermo nes tuos dissipet cūcta opera manuum tuaz. Ubi multa sunt somnia: plurime sunt vanitates ⁊ sermones innumeri. Tu vero deuz time. Si videris calum/ nias egenoruz ⁊ violenta iudicia ⁊ sub/ uerti iusticiā in puincia. nō mireris su/ per hoc negocio. q̄ excelso excelsior est a/ lius. ⁊ sup hos quoq; eminētiores sunt alq ⁊ insup vniūse terre rex imperat ser/ uienti. Auarus nō implebit pecunia. et qui amat diuitias. fructū non capiet ex eis. Et hoc ergo vanitas. Ubi mlte sūt opes: multi ⁊ qui comedunt eas. Et q̄d prodest possessori: nisi q̄ cernit diuitias oculis suis? Dulcis est somnus operā/ ti siue parū siue multū comedat. saturi tas autem diuitis nō sinit eum dormi/ re. Est ⁊ alia infirmitas pessima quaz vi di sub sole. Diuitie cōseruate in maluz dñi sui. Pereūt enī in afflictiōe pessima Generauit filiuz: qui in summa egesta/ te erit. Sicut egressus ē nudus de vte/ ro matris sue. sic reuertet. ⁊ nihil aufe/ ret secuz de labore suo. Miserabilis pro/ sus infirmitas. Quomō venit: sic reuer/ tetur. Quid ergo prodest ei q̄ laborā/ uit in vētum? Cūctis diebus vite sue co/ medit in tenebris ⁊ in curis multis. ⁊ i/ erumna atq; tristitia. Hoc itaq; visum est mihi bonum: vt comedat q̄s ⁊ bibat et fruat leticia ex labore suo. q̄ laborauit ipe sub sole nūero dierū vite sue: q̄s de/ dit ei deus. ⁊ hec est ps illius. Et oīi ho mini cui dedit de⁹ diuitias atq; substan tiam ptātemq; ei tribuit vt comedat ex eis ⁊ fruat parte sua. et letetur de labore suo: hoc est donū dei. Non enim satis re/ cordabit dierū vite sue. eo q̄ deus occu pet delitijs cor eius.

VI

Est et aliud malum quod vidi sub sole. ⁊ quidē frequens apud homines. Vir cui dedit deus di/ uitias ⁊ substantiam ⁊ honorem. ⁊ nihil deest anie sue ex omnibus que desiderat nec tribuit ei potestatem deus vt come/ dat ex eo: sed homo extraneus vorabit il lud. Hoc vanitas ⁊ magna miseria est. Si genuerit quispiā centum liberos ⁊ vixerit multos ānos. ⁊ plures dies eta/ tis habuerit. ⁊ ania illius nō vtatur bo/ nis substātie sue: sepulturaq; careat. de hoc ego pronuncio q̄ melior illo sit ab/ ortiuus. Frustra enim venit ⁊ pergit ad tenebras. ⁊ obliuione delebit nomē ei⁹. Non vidit solem. neq; cognouit distan tiam boni ⁊ mali: etiā si duobus milibus annis vixerit. ⁊ non fuerit perfruit⁹ bo/ nis. Nonne ad vnū locū properant om nia? Omnis labor hominis in ore eius: sed anima ei⁹ nō implebit bonis. Quid habet amplius sapiens a stulto. et quid pauper nisi vt pergat illuc vbi est vita? Melius est videre q̄d cupias q̄q; de/ siderare q̄d nescias. Sed ⁊ hoc vanitas est ⁊ presumptio spiritus. Qui futur⁹ est. iam vocatum est nomen eius. et scitur q̄ homo sit. ⁊ non possit contra fortiorez se in iudicio contendere. Verba sūt plu rima: multamq; in disputando habētia vanitatem.

VII

Quid necesse est homini maiora q̄ se querere: cuz ignorat quid cō/ ducat sibi in vita sua nūero di/ erum peregrinatiōis sue. ⁊ tempore q̄d velut vmbra preterit? Aut quis ei pote rit indicare: quid post eum futuruz sub sole sit? Melius est nomen bonū q̄q; v n/

guenta preciosa: & dies mortis die nati
uitatis. Melius est ire ad domū luctus
q̄z ad domuz cōuiuij. In illa enim finis
cunctoꝝ ammonet hominū & viuens
cogitat q̄d futuruz sit. Melior est ira ri/
su: q̄z p tristiciam vultus corrigitur ani
mus delinquētis. Cor sapientiū vbi tri
stitia est: & cor stultoꝝ vbi leticia. Veli/
est a sapiente corripi: q̄z stultoꝝ adulati/
one decipi: q̄z sicut sonitus spinaruz ar/
dentiuz sub olla: sic risus stulti. Sed et
hoc vanitas. Calūnia cōturbat sapiētez
& perdet robur cordis eius. Melior ē fi/
nis oratiōis: q̄z principiū. Melior ē pati
ens arrogāte. Ne sis velox ad irascēduz
quia ira in sinu stulti requiescit. Ne di/
cas: q̄d putas cause ē q̄ prioza tempoza
melioza fuere q̄z nūc sunt. Stulta eniz
est huiuscemodi interrogatio. Utilioz
est sapiētia cum diuitijs & magis pdest
vidētibus solem. Sicut enim protegit
sapiētia: sic protegit pecunia. Hoc autez
plus habet eruditio & sapiētia: q̄ vitā tri
buūt possessori suo. Cōsidera opera dei·
q̄ nemo possit corrigere quē ille despexe
rit. In die bona fruere bonis· & malaz di
em precaue. Sicut enim hāc fic & illam
fecit deus: vt nō inueniet homo contra
eum iustas querimonias. Hec quoq̄ vi
di in die vanitatis mee. Justus peribit
in iusticia sua: & impius multo viuit tē/
pore in malicia sua. Noli esse iustus ml/
tum neq̄ plus sapias q̄z necesse ē ne ob
stupescas. Ne impie agas multū: & noli
esse stultus ne moriaris in tempore nō
tuo. Bonum ē te sustentare iustum: sed
ab illo ne subtrahas manū tuaz: quia q̄
timet deum nihil negligit. Sapiētia cō
fortauit sapientē: sup decem principes ci/
uitatis. Nō ē ei homo iust' in terra: q̄ fa/
ciat bonum & nō peccet. Sed & cunctis
sermonib⁹ qui dicunt· nec accōmodes
cor tuum: ne forte audias seruum male
dicētem tibi. Scit enī cōsciētia tua: q̄z
& tu crebro maledixisti alijs. Cūcta tem
ptaui in sapiētia. Dixi sapiens efficiar: &
ipa longius recessit a me multomag⁹ q̄z
erat. Et alta profunditas: quis inueniet
eam? Lustraui vniuersa animo meo: vt
scirem & cōsiderarem & quererem sapiē
tiam & ratiōem: & vt cognoscerem impi
etatem stulti & errorem imprudētium.
Et inueni amariorem morte mulierez
que laqueus venatoꝝ ē: & sagena cor
eius. Vincula sunt manus illius. Qui
placet deo effugiet illam: qui aūt pecca/
tor ē capietur ab illa. Ecce hoc inueni di
xit ecclesiastes· vnum & alterū: vt inue/
nirem ratiōem quaz adhuc querit ania
mea & nō inueni. Virum de mille vnuz
reperi: mulierem ex oīb⁹ nō inue/
ni. Solummodo hoc inueni· q̄ fecerit
deus hominem rectum: et ipe se infinitis
miscuerit questionib⁹. Quis talis vt sa
piens est? Et quis cognouit solutionē
verbi?

VIII

Sapiētia hominis lucet in vultu ei⁹
& potētissimus faciem illius cō
mutabit· Ego os regis obserua·
& precepta iuramēti dei. Ne festines re/
cedere a facie eius: neq̄ permaneas in ope
malo: quia oīe quod voluerit faciet. et
sermo illius potestate plenus ē. Nec di
cere ei quisq̄z potest: q̄re ita facis? Qui
custodit preceptum· nō experietur quic
q̄z mali. Tempus & responsiōem cor sa/
piētis intelligit· Oīi negocio tempus
est: & oportunitas & multa hominis affli
ctio: quia ignorat p̄terita: & futura nul/
lo scire potest nūcio. Nō est in homis po
testate prohibere spiritū· nec habet pote
statem in die mortis: nec finitur quiesce
re ingruente bello: neq̄z saluabit impie/
tas impium. Oīa hec cōsideraui: & de/
di cor meum in cūctis operibus que fiūt
sub sole. Interdum dominatur homo ho
mini in malum suum. Vidi impios se/
pultos qui etiam cum adhuc viuerent
in loco sancto erāt: & laudabant' in ciui/
tate quasi iustoꝝ operū. Sed & hoc
vanitas est. Etenim quia nō profertur
cito cōtra malos sentētia: absq̄z timore
vllo filij hoīm perpetrēt mala. Attamē
peccator ex eo q̄ cēties facit malū & p̄ pa
tientiam sustentat' ego cognoui q̄ erit
bonū timētib⁹ deū: qui verētur faciem

Non sit bonū impio: nec prolongent̄ dies eius: sed q̄si vmbra transeāt: qui nō timent faciez dn̄i. Et est alia vanitas q̄ fit sup̄ terram. Sunt iusti q̄bus mala ꝓueniūt q̄si opa egerint impiorū ⁊ sūt impij qui ita securi sunt q̄si iustoꝝ facta habeant. Sed ⁊ hoc vanissimuz iudico. Laudaui igit̄ leticiā ꝙ non esset homini bonuz sub sole. nisi ꝙ comederet ⁊ biberet atq; gauderet ⁊ hoc solū secuz auferret de labore suo om̄ibus diebꝫ vite sue quos dedit ei deus sub sole. Et apposui cor meū vt scirem sapiam ⁊ intelligerez dissensionem que versat̄ in terra. Est homo qui diebꝫ ⁊ noctibꝫ somnum non capit oculis. Et intellexi ꝙ oīm operū dei nullā possit homo inuenire ratiōez eoꝝ q̄ fiūt sub sole. ⁊ quāto plus laborauerit ad querendum: tāto minus inueniat. Etiam si dixerit sapiēs se nosse. nō poterit reperire. Om̄ia hec tractaui in corde meo: vt curiose intelligerem.

IX

Sunt iusti atq; sapiētes: ⁊ opera eoruz in manu dei. Et tn̄ nescit homo vtrum amore an odio dignus sit: sed oīa in futurū ꝓuant̄ incerta: eo ꝙ vniuersa eque eueniant iusto ⁊ impio. bono ⁊ malo. mūdo ⁊ immundo immolanti victimas ⁊ sacrificia cōtemnenti. Sicut bonus. sic ⁊ peccator. vt p̄iurus. ita qui verū deierat. Hoc est pessimū inter oīa que sub sole fiūt: qꝛ eadez cūctis eueniūt. Vn̄ ⁊ corda filiorū hoīm implētur malicia ⁊ cōtemptu ī vita sua ⁊ post hec ad inferos deducētur. Nemo ē qui semp̄ viuat: ⁊ q̄ huius rei habeat fiduciā. Melior ē canis viuus leone mortuo. Viuētes enī sciūt se esse morituros mortui vero nihil nouerūt ampli⁹: nec habent vltra mercedē: qꝛ obliuioni tradita est memoria eoꝝ. Amor q̄z ⁊ odium ⁊ inuidie simul perierūt: nec hn̄t partez in hoc seculo. ⁊ in op̄e quod sub sole geritur. Vade ergo ⁊ comede in leticia panem tuū. ⁊ bibe cum gaudio vinū tuuz: quia deo placent opera tua. Omni tempore sint vestimēta tua candida et oleuz de capite tuo nō deficiat. Perfruere vita cū vxore quā diligis. cunctis diebꝫ vite instabilitatis tue: q̄ dati sunt tibi sub sole om̄i tp̄e vanitatis tue. Hec est enī pars in vita: ⁊ in labore tuo quo laboras sub sole. Quodcūq; facere potest man⁹ tua instāter operare. qꝛ nec opus. nec ratio. nec sapīa. nec sciētia erūt apud inferos: quo tu ꝓperas. Verti me ad aliud. ⁊ vidi sub sole. nec velociū esse cursum. nec fortiū bellū. nec sapiētium panē. nec doctorum diuitias. nec artificum gratiam: sed tp̄s casumq; in om̄ibus. Nescit homo finem suū: sed sicut pisces capiuntur hamo. ⁊ aues laqueo cōprehenduntur. sic capiūtur hoīes in tp̄e malo: cum eis exēplo sup̄uenerit Hanc q̄z sub sole vidi sapiētiaz ⁊ probaui maximaz. Ciuitas parua ⁊ pauci in ea viri. Venit contra eā rex magnus ⁊ vallauit eaz: extruxitq; munitiōes per gyrū ⁊ perfecta ē obsidio. Inuētusq; est in ea vir paup̄ ⁊ sapiens. ⁊ liberauit vrbem per sapiētiaz suam. ⁊ nullus deinceps recordatus ē hominis illi⁹ pauperis. Et dicebā ego meliorē esse sapīaz fortitudine. Quō ergo sapīa pauperis cōtempta est. ⁊ verba ei⁹ nō sunt audita? Verba sapiētium audiuntur in silentio: plus q̄z clamor principis inter stultos. Melior est sapīa q̄z arma bellica: ⁊ qui in vno peccauerit. multa bona perdet.

X

Musce moriētes perdūt suauitatem vnguēti. Preciosior est sapiētia. paruaq; gloria: ad temp⁹ stulticia. Cor sapiētis in dextera eius et cor stulti in sinistra illius. Sed ⁊ in via stultus ambulans: cū ip̄e insipiens sit om̄es stultos estimat. Si spirit⁹ ptātē habētis ascēderit sup̄ te. locū tuū ne dimiseris: quia cūratio faciet cessare peccata maxima. Est malū quod vidi sub sole: quasi per errorē egrediens a facie prīcipis. Positū stultū in dignitate sublimi ⁊ diuites sedere deorsum. Vidi seruos in equis ⁊ prīcipes ambulātes super terram quasi seruos. Qui fodit foueam incidet in eam: ⁊ qui dissipat sepē mordebit eum coluber. Qui trāsfert la-

pides affligetur ĩ eis. ⁊ qui scindit ligna
vulnerabitur ab eis. Si retusum fue-
rit ferrum: ⁊ hoc nõ vt prius sed hebeta-
tum fuerit. multo labore exacuet̃. et post
industriam sequetur sapĩa. Si morde-
at serpens in silentio: nihil eo min⁹ ha-
bet qui occulte detrahit. Verba oris sa-
pientis gratia: ⁊ labia insipiẽtis precipi
tabũt eum. Initiuz verborũ eius stulti-
cia: ⁊ nouissimum oris illius error pessi
mus. Stultus verba mlt̃iplicat. Igno
rat homo quid ante se fuerit: ⁊ quid post
se futuruz sit. quis ei poterit indicare?
Labor stultorũ affliget eos qui nesciunt
in vrbem pergere. Ve tibi terra cui⁹ rex
est puer ⁊ cuius principes mane come-
dunt. Beata terra cuius rex nobilis est
⁊ cui⁹ principes vescũtur in tempore suo
ad reficiendum ⁊ nõ ad luxuriaz. In pi-
gritijs humiliabit̃ contignatio. ⁊ ĩ infir
mitate manuũ perstillabit domus. In
risu faciũt panẽ ⁊ vinũ: vt epulentur bi
bentes. Et pecunie obediũt om̃ia In co
gitatione tua regi nõ detrahas: ⁊ ĩ secre
to cubiculi tui non maledixeris diuiti.
quia ⁊ aues celi portabunt vocem tuam
et qui habent pennas annunciabũt sen-
tentiam.

XI

Mitte panem tuũ super transeũ
tes aquas: quia post tẽpora mlt̃-
ta inuenies illuz. Da partes se-
ptem necnon ⁊ octo: quia ignoras quid
futurũ sit mali super terrã. Si replete
fuerint nubes: imbrem super terram ef-
fundent. Si ceciderit lignuz ad austrũ
aut ad aquilonẽ: in quocũq; loco cecide
rit ibi erit. Qui obseruat ventũ non se-
minat: ⁊ qui considerat nubes nũq̃ me
tet. Quomodo ignoras que sit via spi-
ritus. ⁊ qua ratione cõpingãtur ossa in
ventre pregnãtis: sic nescis opera dei q̃
fabricator est omniuz. Mane semina se-
men tuũ. ⁊ vespere ne cesset manus tua
quia nescis quid magis oriatur hoc aut
illud. ⁊ si vtrũq; sil̃ meli⁹ erit. Dulce lu
men ⁊ delectabile est oculis videre solẽ
Si ãnis multis vixerit homo ⁊ in his
omnibus letus fuerit: meminisse debet
tenebrosi temporis ⁊ dierum multorũ:
qui cum venerint vanitatis arguentur
preterita. Letare ergo iuuenis in adole
scentia tua: ⁊ in bono sit cor tuũ in dieb⁹
iuuentutis tue. ⁊ ambula in vijs cordis
tui. ⁊ in intuitu oculorũ tuorum. ⁊ scito
q̃ pro omnibus his adducet te deus in
iudicium.

XII

Aufer iram a corde tuo ⁊ amoue
maliciã a carne tua. Adolescen-
tia enim ⁊ voluntas: vana sunt
Memento creatoris tui in dieb⁹ iuuen
tutis tue: anteq̃ veniat temp⁹ afflictio-
nis tue. ⁊ appropinquẽt anni de quibus
dicas: nõ mihi placent. Anteq̃ tenebre
scant sol ⁊ lumen ⁊ stelle ⁊ luna. ⁊ reuer-
tantur nubes post pluuiã. Quãdo com
mouebũtur custodes dom⁹. ⁊ mutabũt
viri fortissimi. ⁊ ociose erũt molentes ĩ
minuto numero ⁊ tenebrescent viden-
tes per foramina. ⁊ claudent ostia ĩ pla-
tea in humilitate vocis molẽtis. et con
surgent ad vocem volucris. ⁊ obsurde-
scent om̃es filie carminis. Excelsa quo-
q̃ timebũt. ⁊ formidabunt in via. flore-
bit amigdalus. impinguabit̃ locusta. et
dissipabit̃ capparis. Quoniã ibit homo
in domũ eternitatis sue ⁊ circũibunt in
platea plangẽtes. Anteq̃ rumpat̃ funi-
culus argẽteus. ⁊ recurrat vita aurea. ⁊
cõteratur hydria super fontem. ⁊ cõfrin
gat̃ rota super cisternam. ⁊ reuertat̃ pul
uis in terrã suam vnde erat. ⁊ spiritus
redeat ad deum qui dedit illum. Vani-
tas vanitatum dixit ecclesiastes. ⁊ om̃ia
vanitas. Cunq̃ esset sapientissimus ec
clesiastes. docuit populum ⁊ enarrauit
que fecerat. ⁊ inuestigãs composuit pa-
rabolas multas. Quesiuit verba vtilia
⁊ conscripsit sermões rectissimos: ac ve
ritate plenos. Verba sapientiũ sicut sti
muli ⁊ q̃si claui in altũ defixi: que per ma
gistrorũ cõsiliũ data sunt a pastore vno
His amplius fili mi ne requiras. Faci-
endi plures libros nullus est finis: fre-
quensq̃ meditatio. carnis afflictio ẽ. Fi
nem loquẽdi ꝑiter om̃es audiam⁹. De-
um time ⁊ mãdata ei⁹ obserua. Hoc est

omnis hõmo. Cuncta que fiunt adducz deus in iudiciũ p̃o omni errato: siue bonum siue malum sit.

Explicit liber ecclesiastes Incipiũt cantica canticorum. Capl'm I

Osculetur me osculo oris sui Quia meliora sũt vbera tua vino: fragrantia vnguentis optimis. Oleum effusum nomen tuũ: ideo adolescẽtule dilexerunt te. Trahe me post te. Curremꝰ in odore vnguentorum tuorum. Introduxit me rex ī cellaria sua. Exultabimus ⁊ letabimur in te: memores vberum tuorum super vinũ. Recti diligunt te. Nigra sum sed formosa filie hierusalem· sicut tabernacula cedar· sicut pelles salomonis. Nolite me considerare q̃ fusca sim· quia decoloravit me sol. Filij matris mee pugnaverunt contra me: posuerũt me custodem vineis. Vineam meam nõ custodiui. Indica mihi quez diligit anima mea· vbi pascas· vbi cubes in meridie: ne vagari incipiam post greges sodalium tuorum. Si ignoras te o pulcra inter mulieres· egredere ⁊ abi post vestigia gregum tuorum· ⁊ pasce hedos tuos iuxta tabernacula pastorum. Equitatui meo in curribus pharaonis assimilaui te amica mea. Pulcre sunt gene tue sicut turturis: collum tuũ sicut monilia. Murenulas aureas faciemus tibi vermiculatas argento. Dum esset rex ī accubitu suo: nardus mea dedit odorez suum. Fasciculus myrrhe dilectus meus mihi: inter vbera mea cõmorabitur. Botrus cypri dilectus meus mihi: in vineis engaddi. Ecce tu pulcra es amica mea: ecce tu pulcra: oculi tui columbarum. Ecce tu pulcer es dilecte mi· ⁊ decorus. Lectulus noster floridus: tigua domorũ nostrarũ cedrina: laquearia nostra cypressina.

II

Ego flos campi· ⁊ liliuz cõvallium Sicut lilium inter spinas· sic amica mea inter filias. Sicut malus inter ligna siluaruz: sic dilectus meus inter filios: Sub vmbra illius quẽ desideraveram sedi· ⁊ fructus eius dulcis gutturi meo Introduxit me rex in cellã vinariaz· ordinauit in me charitatem. Fulcite me floribus· stipate me malis: quia amore langueo. Leua eius sub capite meo· ⁊ dextera illius amplexabitur me. Adiuro vos filie hierusalez· p̃ capreas ceruosq̃ camporũ: ne suscitetis neq̃ evigilare faciatis dilectã: quoadusq̃ ipa velit. Vox dilecti mei. Ecce iste venit saliens in montibꝰ transiliens colles. Similis est dilectus meus capree hinnuloq̃ ceruorũ. En ipe stat post parietem nostrũ respiciens per fenestras: prospiciens per cancellos. En dilectus meus loquitur mihi. Surge propera amica mea· columba mea· formosa mea ⁊ veni. Jam enim hyems transijt: imber abijt ⁊ recessit. Flores apparuerũt ī terra nostra: tempus putationis aduenit. Vox turturis audita est in terra nostra ficus protulit grossos suos: vinee florẽtes dederũt odorez suuz. Surge propera amica mea· speciosa mea ⁊ veni: columba mea in foraminibꝰ petre in cauerna macerie. Ostende mihi faciẽ tuã: sonet vox tua in auribus meis. Vox enim tua dulcis· ⁊ facies tua decora. Capite nobꝭ vulpes paruulas: que demoliũtur vineas. Nã vinea nostra floruit. Dilectꝰ meus mihi ⁊ ego illi: qui pascitur ĩter lilia donec aspiret dies· ⁊ inclinẽtur vmbre. Reuertere: similis esto dilecte mi capree hinnuloq̃ ceruorum super mõtes bether.

III

In lectulo meo per noctem quesiui quẽ diligit ania mea. Quesiui illũ· ⁊ non inueni. Surgaz ⁊ circũibo ciuitatem per vicos ⁊ plateas queram quẽ diligit ania mea. Quesiui illum· ⁊ non inueni. Inuenerũt me vigiles: qui custodiũt ciuitatez. Num quẽ diligit anima mea vidistis? Paululuz

cum pertranſiſſem eos inueni quez di/
ligit anima mea. Tenui eum: nec dimit
tam: donec introducam illū in domum
matris mee. ⁊ in cubiculum genitricis
mee. Adiuro vos filie hierusalem p ca/
preas ceruoſq; campoꝝ: ne ſuſcitetis: ne/
q; euigilare faciatis dilectam. donec ipa
velit. Que eſt iſta que aſcēdit p deſertuz
ſicut virgula fumi ex aromatibus myr/
rhe ⁊ thuris. ⁊ vniuerſi puluerꝭ pigmē/
tarij. En lectulum ſalomonis ſexagin/
ta fortes ambiunt ex fortiſſimis iſrael:
omnes tenentes gladios. ⁊ ad bella do/
ctiſſimi. Uniuſcuiuſq; enſis sup femur
ſuuz: propter timores nocturnos. Fer/
culum fecit ſibi rex ſalomon de lignis li
bani. Columnas eius fecit argenteas
reclinatorium aureum. aſcenſum pur/
pureum: media charitate conſtrauit. p/
pter filias hieruſalez. Egredimini filie
ſion ⁊ videte regem ſalomonē in diade
mate: quo coronauit illum mater ſua. i
die deſponſationis illius. ⁊ in die leticie
cordis eius.

IIII

Quam pulcra es amica mea: q; pul
q cra es. Oculi tui colūbarū: abſ/
q; eo qđ intrinſecus latet. Ca/
pilli tui ſicut greges caprarū: que aſcen
derunt de monte galaad. Dentes tui ſi
cut greges tonſarum: que aſcēderūt de
lauacro. Oīes gemellis fetibus. et ſte
rilis nō eſt inter eas. Sicut vitta cocci
nea labia tua. ⁊ eloquiū tuū dulce. Si/
cut fragmē malipunici. ita gene tue: abſ
q; eo quod intrinſecus latet. Sicut tur/
ris dauid collum tuū: que edificata eſt
cum propugnaculis. Mille clypei pen/
dent ex ea: oīs armatura fortiuz. Duo
vbera tua ſicut duo hinnuli capree ge/
melli: qui paſcūtur in liliis: donec aſpi/
ret dies. ⁊ inclinētur vmbre. Uadaz ad
montem myrrhe. ⁊ ad collē thuris. To/
ta pulcra es amica mea. ⁊ macula nō eſt
in te Veni de libano ſponſa mea: veni de
libano veni. Coronaberis de capite ama
na. de vertice ſanir ⁊ hermon: de cubilib
leonum de montibus pardoruz Vulne
raſti cor meuz. ſoror mea ſponſa: vulne/
raſti cor meuz in vno oculorū tuoruz. et
in vno crine colli tui. Quā pulcre ſunt
māme tue ſoror mea ſponſa. Pulcriora
ſunt vbera tua vino. ⁊ odor vnguentoꝝ
tuorū ſuper oīa aromata. Fauꝰ diſtil/
lans labia tua ſponſa: mel et lac ſub lin/
gua tua. ⁊ odor veſtimētoruz tuorum ſic
odor thuris. Hortꝰ conclusus soror mea
ſponſa. hortꝰ conclusus. fons signatꝰ Emiſ
ſiōes tue paradiſus malorū punicoruz
cū pomorū fructibus. Cypri cuz nardo.
nardus ⁊ crocus: fiſtula ⁊ cinnamomuz
cum vniuerſis lignis libani: myrrha et
aloe cuz oībus primis vnguētis. Fons
hortorū puteus aquarū viuentiuz: que
fluunt impetu de libano. Surge aqui/
lo ⁊ veni auſter: perfla hortuz meū. ⁊ flu/
ent aromata illius.

V

Veniat dilectus meus in hortū
v ſuum: vt comedat fructum po/
morū ſuorū. Veni in hortū me/
um ſoror mea ſponſa: meſſui myrrham
meaz cū aromatibus meis. Comedi fa/
uum cū melle meo. ⁊ bibi vinū meum
cuz lacte meo. Comedite amici ⁊ bibite
⁊ inebriamini chariſſimi. Ego dormio
⁊ cor meuz vigilat. Vox dilecti mei pul/
ſantis. Aperi mihi ſoror mea. amica mea
colūba mea. immaculata mea: quia ca/
put meum plenum eſt rore. et cincinni
mei guttis noctium. Expoliaui me tu/
nica mea quomodo induar illa: Laui pe
des meos: quomodo inquinabo illos?
Dilectus meus miſit manū ſuaz per fo
ramen. ⁊ venter meus intremuit ad tac/
ctum eius. Surrexi vt aperirem dile/
cto meo. Manus mee ſtillauerūt myr/
rham. ⁊ digiti mei pleni myrrha proba
tiſſima. Peſſuluz oſtij mei aperui dile/
cto meo: at ille declinauerat atq; tranſie
rat. Anima mea liquefacta eſt: vt dilect?
locutus eſt. Quesiui ⁊ nō inueni illum
vocaui ⁊ nō reſpōdit mihi. Inuenerūt
me cuſtodes qui circūierunt ciuitatem
Percuſſerūt me ⁊ vulnerauerunt me:
tulerūt palliū meū cuſtodes muroruz.
Adiuro vos filie hieruſalez ſi inueneri/
tis dilectuz meuz vt nuncietis ei: quia

amore langueo. Qualis est dilectus tu
us ex dilecto: o pulcerrima mulierum:
Qualis est dilectus tuus ex dilecto: q
sic adiurasti nos: Dilectus meus cādi
dus & rubicūdus: electus ex milib. Ca
put eius aurū optimū: come eius sicut
elate palmarū: nigre quasi corui. Ocu
li ei sicut columbe super riuulos aqua
rum que lacte sunt lote. et residēt iuxta
fluenta plenissima. Gene illius sicut a
reole aromatū: consite a pigmentarijs
Labia ei lilia distillātia myrrham primā
Manus illius tornatiles: auree: plene
hyacinthis. Uenter eius eburneus: di
stinctus saphiris. Crura illius colum
ne marmoree. que fundate sunt sup ba
ses aureas. Species ei vt libani: electi
vt cedri. Guttur illi suauissimū. & tot
desiderabilis. Talis est dilectus meus
& ipe est amicus meus filie hierusalem.
Quo abijt dilectus tuus o pulcerrima
mulieruz. quo declinauit dilect tuus:
Et queremus eum tecū.

VI

Dilectus meus descendit in hor
tum suū ad areolam aromatuz
vt ibi pascat in hortis. & lilia col
ligat. Ego dilecto meo. & dilectus me
mihi: qui pascit inter lilia. Pulcra es a
mica mea. suauis & decora sicut hieruſa
lem: terribilis vt castrorū acies ordina
ta. Auerte oculos tuos a me: q ipi me
auolare fecerūt. Capilli tui sicut grex ca
prarū q apparuerunt de galaad. Dentes
tui sicut greges ouiū: que ascēderūt de
lauacro. Omnes gemellis fetib. & steri
lis nō est in eis. Sicut corter malipuni
ci: sic gene tue: absq occultis tuis. Se
xaginta sunt regine. & octoginta concu
bine & adolescētularū nō est nūer. Una
est columba mea: perfecta mea: vna est
matri sue: electa genitrici sue. Uiderūt
eam filie sion & beatissimā predicauerūt
regine & cōcubine. & laudauerunt eam.
Que est ista que progreditur quasi au
rora cōsurgens: pulcra vt luna. electa vt
sol. terribilis vt castrorū acies ordinata:
Descendi in hortū nucum vt viderē po
ma cōuallium. & inspicerē si floruissetvi
nea. & germinassent malapunica. Nesci
ui. Anīa mea cōturbauit me: propter q
quadrigas aminadab. Reuertere reuertere
sunamitis: reuertere reuertere vt intu
eamur te.

VII

Quid videbis in sunamite: nisi
q choros castrorum: Quā pulcri
sunt gressus tui in calciamētis
filia principis. Juncture feminū tuorū
sicut monilia que fabricata sunt manu
artificis. Umbilicus tui crater tornatil
nunq indigēs poculis. Uenter tuus si
cut acervus tritici: vallatus lilijs. Duo
vbera tua sicut duo hinnuli gemelli ca
pree. Collū tuuz sicut turris eburnea:
oculi tui sicut piscine in esebon: que sūt
in porta filie multitudinis. Nasus tuus
sicut turris libani: que respicit cōtra da
mascum. Caput tuū vt carmelus. & co
me capitis tui sicut purpura regis iun
cta canalib. Quā pulcra es. & q decora
charissima in delitijs. Statura tua assi
milata est palme. & vbera tua botris. Di
xi. Ascendam in palmaz. & apprehendam
fructū ei. Et erūt vbera tua sicut botri
vinee. & odor oris tui sicut odor malorū
guttur tuū sicut vinū optimū. Dignū
dilecto meo ad potandū. labijsq & den
tibus illi ad ruminandum. Ego dilecto
meo. & ad me conuersio eius. Ueni dile
cte mi egrediamur in agrū: commorem
in villis. Mane surgam ad vineas: vi
deamus si floruit vinea. si flores fructū
parturiūt: si floruerūt malapunica. Ibi
dabo tibi vbera mea. Mandragore dede
rūt odorem in portis nostris. Omnia po
ma noua & vetera dilecte mi seruaui tibi.

VIII

Quis mihi det te
q fratrem meū sugētez vbera ma
tris mee vt inueniaz te solū fo
ris. & deosculer. & iaz me nemo despiciat:
Apprehendam te & ducam in domū ma
tris mee: & in cubiculū genitricis mee.
Ibi me docebis. & dabo tibi poculū ex vi
no condito & mustū malorū granatorū
meorū. Leua ei sub capite meo. & dex
tera illi amplexabit me. Adiuro vos filie
hierusalez. Ne suscitetis neq euigilare

faciatis dilectam· donec ipa velit. Que est ista q̄ ascēdit de deserto· delitijs affluens.innixa super dilectū suū? Sub arbore malo suscitaui te. Ibi corrupta est mater tua: ibi violata est genitrix tua. Pone me vt signaculū sup cor tuū:vt signaculū super brachiū tuū quia fortis est vt mors dilectio· dura sicut infern? emulatio. Lampades ei? vt lampades ignis atq; flammarū. Aque multe non potuerūt extinguere charitatez:nec flumina obruent illam. Si dederit homo omnem substantiam dom? sue pro dilectione:quasi nihil despiciet eaz. Soror nostra parua·7 vbera non habet. Quid faciem? sorori nostre:in die qñ alloquēda est? Si murus est edificemus super eum propugnacula argentea. Si ostiū est:compingamus illud tabulis cedrinis. Ego mur?·7 vbera mea sicut turrz ex q̄ facta sum coram eo q̄si pacem reperiens. Vinea fuit pacifico: in ea q̄ habet populos. Tradidit eaz custodibz: vir affert pro fructu ei? mille argenteos. Vinea mea coram me est. Mille tui pacifici·7 ducenti his q̄ custodiūt fruct? ei?us Que habitas in hortis.amici auscultāt fac me audire vocem tuam. Fuge dilecte mi 7 assimilare capree hinuloq; cervorū super montes aromatū.

Explicit Cantica canticorū.
Incipit plog? in libz Sapie.

Liber sapie apud hebreos nusq; est Unde7 ipe stilus grecam magis eloquētiaz redolet. Huc iudei Philonis esse affirmant. Qui proinde sapientie nominatur·quia i eo christi aduētus q̄ est sapientia patris·7 passio eius euidenter exprimit.

Explicit prologus Incipit liber Sapientie Capm I

Diligite iusticiam q̄ iudicatis terraz. Sentite de domino in bonitate 7 simplicitate cordis q̄rite illum: quoniam inuenit ab his qui nō temptant illum: apparet aūt eis qui fidem habent in illum. Peruerse enim cogitatiōes separant a deo: probata aūt virt? coripit insipientes. Quoniam in maliuolam aiam non introibit sapientia:nec habitabit in corpore subdito peccatis. Spiritus enim sanctus discipline effugiet fictuz·7 auferet se a cogitationibz que sunt sine intellectu·7 coripietur a supueniente iniquitate. Benign? est enim spūs sapie et nō liberabit maledictū a labijs suis:quoniam renū illius testis est de?·7 cordis illius scrutator est verus·7 lingue eius audito?. Quoniā spūs dñi repleuit orbez terrarū·7 hoc quod cōtinet oīa scientiam habet vocis. Propter hoc qui loquitur iniqua nō potest latere: nec preteriet illū coripiens iudiciū. In cogitationibz enī impij interrogatio erit: sermonū aūt illius traditio ad deuz veniet:ad coreptionez iniquitatū illius. Quoniam auris çeli audit omnia·7 tumultus murmurationū nō abscondetur Custodite ergo vos a murmuratione q̄ nihil prodest·et a detractione parcite lingue: Quoniā sermo obscurus in vacuū nō ibit:os aūt qđ mentitur occidit aiam Nolite çelare mortē in errore vite vre: neq; acquiratis perditionē in operibus manuū vestraz. Quoniā deus mortem nō fecit:nec letat? in perditione viuorum Creauit enī vt essent oīa·7 sanabiles fecit nationes orbis terraz·7 nō est i illis medicamētum exterminij·nec inferorū regnū in terra. Justicia enī perpetua est 7 immortalis:iniusticia aūt mort? acq̄sitio. Impij aūt manibz 7 verbis accersie

rūt illā. ⁊ estimātes illā amicaz. defluxe-
rūt. ⁊ sponsiones posuerūt ad illaz: quo-
niā morte digni sunt q̄ sunt ex p̄te illi⁹.

II

Dixerunt enī impij: co-
gitātes apud se nō recte Exigu
um ⁊ cū tedio est temp⁹ vite no
stre. ⁊ nō est refrigeriū in fine hoīs. ⁊ nō
est q̄ agnit⁹ sit reuersus ab infer⁹. Quia
ex nihilo nati sum⁹. ⁊ post hoc erim⁹ tan
q̄z nō fuerim⁹. Quoniā fum⁹ afflatus ē
in naribꝫ nr̄is. ⁊ sermo scintille ad com-
mouēdum cor nr̄m. Quia extinct⁹ cinis
erit corp⁹ nr̄m. et spūs diffundet̄ tanq̄z
mollis aer. Et trāsibit vita nr̄a tanq̄z ve
stigiū nubis. ⁊ sicut nebula dissoluetur
q̄ fugata est a radijs sol⁹. ⁊ a calore illius
aggrauata. Et nomē nr̄m obliuionē ac-
cipiet p̄ tēpus ⁊ nemo mēoriaz habebit
operꝫ nr̄oꝝ. Umbre enī trāsit⁹ est tēpus
nr̄m. ⁊ nō est reuersio finis nr̄i. qm̄ cōsi-
gnata est. ⁊ nemo reuertit̄. Uenite g̊ et
fruamur bonis q̄ sunt. ⁊ vtamur creatu
ra tanq̄z in iuuētute celeriter. Uino p̄ci
oso ⁊ vnguētis nos impleam⁹: ⁊ nō pre
tereat nos flos tp̄is. Coronem⁹ nos ro
sis anteq̄z marcescāt. nullū pratū sit qd̄
nō p̄transeat luxuria nr̄a. Nemo vestrū
exors sit luxurie nr̄e. Ubiq̄z relinq̄mus
signa leticie: qm̄ hec est pars nr̄a. ⁊ hec ē
sors nr̄a. Opprimam⁹ paup̄em iustū. et
nō parcam⁹ vidue nec veterano. nec re-
uereamur canos multi tp̄is. Sit autē
fortitudo nr̄a lex iniusticie. Qd̄ eniz in-
firmū est. inutile inuenit̄. Circūuenia-
mus g̊ iustū qm̄ inutilis est nob⁹. ⁊ ꝯtra
rius est op̄ibꝫ nr̄is ⁊ improperat nobis
peccata legis. ⁊ diffamat ī nos p̄cta disci
pline nr̄e. Promittit se scientiā dei ha-
inre. ⁊ filiū dei se noīat. Factus est nobis
be traductiōem cogitationū nr̄aꝝ. Gra
uis est nobis etiā ad videndū: qm̄ dissi-
milis est alijs vita illi⁹. ⁊ immutate sūt
vie ei⁹. Tanq̄z nugaces estimati sumus
ab illo. ⁊ abstinet se a vijs nr̄is tanq̄z ab
immūdicijs: ⁊ prefert nouissima iustoꝝ
⁊ gloriat̄ p̄rem se habere deuz. Uideam⁹
ergo si sermones illius veri sint. ⁊ tem-
ptemus q̄ventura sunt illi. ⁊ sciemus q̄
erūt nouissima illi⁹. Si enī est ver⁹ fili⁹
dei suscipiet illū ⁊ liberabit illū de mani-
bus ꝯtrarioꝝ. Cōtumelia ⁊ tormēto in-
terrogemus eū: vt sciam⁹ reuerētiā ei⁹
⁊ p̄bemus patientiā illius. Morte tur-
pissima cōdemnem⁹ eum. Erit enim ei
respectus ex sermonibꝫ illi⁹. Hec cogita
uerūt ⁊ errauerunt: excecauit eniz illos
malicia eoꝝ. Et nescierūt sacramēta dei
neq̄z mercedē sperauerūt iusticie. nec iu
dicauerūt honorē aīaꝝ sanctaꝝ. Qm̄ de⁹
creauit hoīem inextermīabilē. ⁊ ad ima-
ginē similitudinis sue fecit illuz. Inui-
dia autē diaboli. mors introiuit in orbē
terrarū: imitant̄ autē illum qui sunt ex
parte illius.

III

Iustoꝝ autē anime in manu dei
sunt. ⁊ nō tanget illos tormen-
tum mortis. Uisi sunt ocul⁹ in-
sipientium mori. ⁊ estimata est afflictio
exitus illoꝝ. Et ab itinere iusto abierūt
in exterminiū. ⁊ q̄ a nobis est iter exter-
minij illi aūt sunt in pace. Et si corā ho-
minibus tormēta passi sunt: spes illorū
immortalitate plena est. In paucis ve-
xati. in mult⁹ bn̄ disponētur: qm̄ de⁹ tem
ptauit eos. ⁊ īuenit eos dignos se. Tā-
q̄z aurū in fornace p̄bauit illos. ⁊ q̄si ho-
locausti hostiā accepit illos. ⁊ in tp̄e erit
respectus illorū. Fulgebūt iusti ⁊ tanq̄z
scintille in arūdineto discurrēt. Iudica
būt natiōes. ⁊ dn̄abūtur populis. et re-
gnabit dn̄s illorum in perpetuuz. Qui
confidūt in illo. intelligēt veritatem: et
fideles in dilectione acquiescent illi: q̄-
niam donum ⁊ pax est electis eius. Im
pij autem s̄m que cogitauerunt corre-
ptiōem habebūt: qui neglexerūt iustuz
⁊ a domīo recesserūt. Sapiētiam enim
⁊ disciplinam qui abijcit infelix est. ⁊ va
cua est spes illoruz. ⁊ labores sine fructu
et inutilia opera eorum. Mulieres eoꝝ
inseusate sunt ⁊ nequissimi filij illorum
Maledicta creatura eoruz quoniaz felix
est sterilis ⁊ incoīquinata: que nesciuit
thorum in delicto. Habebit fructum in
respectione animarum sanctarum. Et
spado qui nō operatus est p̄ man⁹ suas

iniquitatē: nec cogitauit aduersus deū
nequissima. Dabitur enim illi fidei do-
nū electū. ⁊ sors in templo dei acceptissi
ma. Bonorū eniz laborū gloriosus ē fru
ctus et que nō concidat radix sapientie
Filij autē adulterorū in consūmatione
erunt. ⁊ ab iniquo thoro semen extermi
nabitur. Et si quidez longe vite erunt.
in nihilū cōputabūtur. ⁊ sine honore e-
rit nouissima senectus illorū. Et si cele
rius defuncti fuerint. nō habebūt spem
nec in die agnitionis allocutionē. Nati
ones enī iniq̄. dire sunt cōsummatiōis

IIII

O Quā pulcra est casta
generatio cū claritate. Immor
talis est enī mēoria illius: qm̄ ⁊
apud deū nota est ⁊ apud hoīes. Cū pre-
sens est imitantur illaz. ⁊ desiderant eaz
cū se eduxerit. ⁊ in perpetuum coronata
triūphat. incoinquinatorū certaminuz
premiuz vincens. Multigena autē im-
piorū multitudo nō erit vtilis. ⁊ spuria
vitulamina nō dabūt radices altas: nec
stabile firmamentū collocabūt Et si in
ramis in tēpore germīauerint. infirmi-
ter posita a vento cōmouebūtur. ⁊ a ni-
mietate ventorū eradicabūtur. Cōfrin-
gentur enī rami inconsummati. ⁊ fru-
ctus illorū inutiles ⁊ acerbi ad mandu-
candū. ⁊ ad nihilū apti. Ex iniquis eniz
om̄es filij qui nascūtur testes sunt neq̄
tie aduersus parentes in interrogatio-
ne sua. Iustus aūt si morte preoccupa-
tus fuerit: in refrigerio erit. Senectus
enim venerabilis est: nō diuturna: neqz
annorū numero cōputata. Cani autez
sunt sensus hoīs. ⁊ etas senectutis vita
immaculata. Placens deo factus dile-
ctus. ⁊ viuens inter peccatores transla
tus est. Raptus est ne malicia mutaret
intellectū ei⁹. aut ne fictio deciperet ani
maz illius. Fascinatio eniz nugacitatis
obscurat bona ⁊ incōstantia cōcupiscen-
tie transuertit sensuz sine malicia. Con
summatus in breui expleuit tēpora mlt-
ta. Placita enī erat deo anīa illius: pro-
pter hoc properauit educere illuz de me-
dio iniquitatū. Populi aūt videntes ⁊
nō intelligentes. nec ponētes in precor-
dijs talia: qm̄ gratia dei ⁊ misericordia ē
in sanctos ei⁹. ⁊ respectus super electos
illius. Cōdemnat aūt iustus mortu⁹ vi
uos impios. ⁊ iuuētus celerius cōsum
mata longā vitaz iniusti. Videbūt eniz
finem sapiētis ⁊ nō intelligent quid co
gitauerit de illo deus. ⁊ quare minuerit
illū dn̄s. Videbūt enī ⁊ cōtemnent euz
illos aūt deus irridebit Et erūt post hec
decidentes sine honore. et in cōtumelia
inter mortuos in perpetuū. Quoniā di
rumpet illos inflatos sine voce. ⁊ cōmo
uebit illos a fundamētis. ⁊ vsqz ad sup-
mum desolabūtur. Et erunt gementes
⁊ memoria illorū periet. Venient in co
gitatione peccatoruz suorū timidi. ⁊ tra
ducent illos ex aduerso iniq̄tates ip̄oꝝ.

V

Tunc stabūt iusti in
magna cōstantia aduersus eos
qui se angustiauerūt. ⁊ q̄ abstu-
lerūt labores eorū. Videntes turbabū-
tur timore horribili. et mirabuntur in
subitatione insperate salutis gementes
pre angustia spiritus dicētes intra se: pe
nitentiam agentes ⁊ pre angustia spiri-
tus gemētes. Hi sunt quos habuimus
aliquādo in derisum ⁊ similitudinē im-
properij: nos insensati vitam illorū esti
mabamus insaniā. ⁊ finez illorū sine ho
nore. Ecce quō computati sunt inter fi-
lios dei. ⁊ inter sanctos sors illorum est
Ergo errauim⁹ a via veritatis. ⁊ iusticie
lumen nō luxit nobis. ⁊ sol intelligētie
nō est ortus nobis. Lassati sumus ī via
iniq̄tatis ⁊ perditiōis et ambulauimus
vias difficiles: viam autē domini igno-
rauimus. Quid nobis profuit sup̄bia?
aut diuitiarū iactantia quid cōtulit no-
bis? Transierunt omnia illa tanq̄z vm
bra ⁊ tanq̄z nūcius precurrens. Et tan-
q̄z nauis que pertrāsit fluctuātem aquā
cuius cum preterierit nō est vestigium
inuenire. neqz semitam carine illius in
fluctibus: aut auis que trāsuolat ī aere
cuius nullū inuenitur argumētum iti-
neris illius: sed tātum sonitus alarum
verberās leuez ventū. ⁊ scindens p̄ vim

itineris aetem·cõmotis alis transuola
uit·ꝛ post hoc nullũ signũ inuenitur iti/
neris illius:aut tanq̃ sagitta emissa in
locũ destinatũ·diuisus aer continuo in
se reclusus est:vt ignoꝛet transitꝰ illius
sic et nos nati cõtinuo desinimꝰ esse·et
virtutis q̃dem nullũ signuz valuimus
ostendere:in malignitate aũt nostra cõ
sumpti sumꝰ. Talia direrũt in inferno
hi qui peccauerũt· qm̃ spes impi tanq̃
lanugo est q̃ a vento tollit:et tanq̃ spu/
ma gracilis q̃ a procella dispergit: ꝛ tan
q̃ fumꝰ q̃ a vento diffusus est·ꝛ tãq̃ me
moria hospitis vniꝰ diei ptereũtis. Ju/
sti aũt in perpetuũ viuent:ꝛ apud dm̃
est merces eoꝛũ:ꝛ cogitatio illoꝛũ apud
altissimũ. Ideo accipiẽt regnũ decoꝛis
ꝛ diadema speciei de manu dñi:quoniaz
dexteꝛa sua teget eos: ꝛ i brachio sancto
suo defendet illos. Et accipiet armatu/
raz zelus illiꝰ:ꝛ armabit creaturã ad vl
tionẽ inimicoꝛũ. Induet pro thoꝛace iu
sticiam:ꝛ accipiet pro galea iudiciuz cer
tũ. Sumet scutũ inexpugnabile equi/
tatem:acuet aũt diram irã in lanceaz:et
pugnabit cũ illo oꝛbis terraꝛũ cõtra in/
sensatos Jbũt directe emissiões fulgu
rũ:ꝛ tanq̃ a bene curuato arcu nubium
exterminabunt:ꝛ ad certuz locũ insiliẽt
Et a petrosa ira plene mittent grandies
ꝛ scandescet in illos aqua maris·et flu/
mina cõcurrẽt duriter. Cõtra illos sta/
bit spũs virtutis·ꝛ tanq̃ turbo venti di
uidet illos·ꝛ ad exremũ perducet omnez
terram iniq̃tatis illoꝛum:ꝛ malignitas
euertet sedes potentiũ.

VI

Melioꝛ est sapiẽtia q̃ vires: ꝛ vir
prudens q̃ foꝛtis. Audite ergo
reges et intelligite:discite iudi/
ces finiũ terre. Prebete aures vos q̃ cõ
tinetis mltitudines ꝛ placetis vobis in
turbis nationũ:qm̃ data est a dño pote/
stas vobis·ꝛ virtus ab altissimo:qui in
terrogabit opera vestra et cogitationes
scrutabit: qm̃ cũ esset ministri regni il/
lius·nõ recte iudicastis nec custodistis
legem iusticie:neq̃ spm volũtatẽ dei am/
bulastis. Hoꝛrende ꝛ cito apparebit vo/
bis:qm̃ iudiciũ durissimũ in his q̃ pre/
sunt·fiet. Exiguo enim cõceditur mise ri/
coꝛdia·potẽtes aũt potẽter toꝛmenta pa
tientur. Non enim subtrahet personam
cuiusq̃ deus qui est omniũ dñatoꝛ· nec
verebitur magnitudinem cuiusq̃:quo
niam pusillũ ꝛ magnũ ipe fecit:ꝛ equa/
liter est illi cura de omnibus· Foꝛtioꝛi/
bus aũt foꝛtioꝛ instat cruciatio· Ad vos
ergo reges sunt hi sermones mei:vt di
scatis sapiẽtiam ꝛ ne excidatis. Qui enim
custodierint iusticiam:iuste iudicabun/
tur:ꝛ qui didicerit iusta· inueniẽt quid
respondeant. Concupiscite ergo sermo
nes meos ꝛ diligite illos:ꝛ habebitis di
sciplinaz. Clara est ꝛ que nunq̃ marces
sit sapia:ꝛ facile videtur ab his qui dili
gunt eam:ꝛ inuenitur ab his q̃ querũt
illaz. Preoccupat q̃ se concupiscunt· vt
illis se prioꝛ ostendat. Qui de luce vigi/
lauerit ad illam non laboꝛabit :assiden/
tem enim illaz foꝛibus suis inueniet. Co/
gitare ergo de illa sensus est cõsumma/
tus·et qui vigilaucrit ꝓpter illam· cito
erit securus. Quoniã dignos se circũit
ipa q̃rens:ꝛ in vijs suis ostendet se illis
hilariter:et in oñi prouidẽtia occurret
illis. Jnitium enim illius veriissima est di
scipline cõcupiscentia. Cura ergo disci/
pline dilectio est:et dilectio custodia le/
gũ illiꝰ est. Custoditio autẽ legũ cõsum
matio incoꝛruptõis est:incoꝛruptio au/
tem facit esse proximũ deo. Concupiscẽ
tia itaq̃ sapientie deducit ad regnuz per
petuum. Si ergo delectamini sedibus
ꝛ sceptris o reges populi:diligite sapiẽ/
tiam vt in perpetuum regnetis. Diligi
te lumẽ sapientie:oñes qui preestis po
pulis. Quid est aũt sapia ꝛ quemadmo
dũ facta sit·referam: ꝛ nõ abscondam a
vobis sacramenta dei sed ab initio nati/
uitatis inuestigabo:et ponam in lucem
scientiam illius·ꝛ non preteribo veritа/
tem. neq̃ cuz inuidia tabescente iter ha
bebo:quoniã talis homo nõ erit pticeps
sapientie. Multitudo autẽ sapientium
sanitas est oꝛbis terraꝛum· ꝛ rex sapiẽs
populi stabilimẽtum est. Ergo accipite

disciplinam per sermones meos: ⁊ pro-
derit vobis.

VII

Sum quidez ⁊ ego mortalis ho-
mo similis omnibꝫ: ⁊ ex genere
terreno illius qui prior factꝰ est
⁊ in ventre matris figuratus sum caro
decem mensiuz tẽpore coagulatus sum
in sanguine. ex semĩe hoĩs: ⁊ delectamen
to somni cõueniente. Et ego natus ac-
cepi cõmunez aerez: ⁊ in similiter factaz
decidi terrã: ⁊ primã vocez similẽ om̃ibꝫ
emisi plorans. In inuolumẽtis nutri-
tus sum. ⁊ magnis curis. Nemo eniz ex
regibus aliud habuit natiuitatis initi-
um. Unus ergo introitus est om̃ibꝫ ad
vitam. ⁊ simil' exitꝰ. Propter hoc opta-
ui ⁊ datus est mihi sensus. ⁊ inuocaui ⁊
venit in me spũs sapĩe. Et preposui illã
regnis ⁊ sedibꝫ: ⁊ diuitias nihil esse dixi
in comparatione illius. Nec compara-
ui illi lapidem preciosum: quoniã om̃e
aurũ in comparatione illius arena est exi-
gua. ⁊ tanq̃z lutũ estimabit' argentuz in
conspectu illius. Super salutem ⁊ speci
em dilexi illã ⁊ proposui pro luce habere
illam: quoniã inextinguibile est lumen
illius. Uenerunt autẽ mihi om̃ia bona
pariter cũ illa. et innumerabil' honestas
per manus illius ⁊ letatus sum in om̃i-
bus: quoniã antecedebat me ista sapiẽ-
tia. ⁊ iguorabam quoniã bonoꝝ omniũ
mater est. Quã sine fictione didici. ⁊ si-
ne inuidia cõmũico. ⁊ honestatem illius
nõ abscondo. Infinitus enim thesaurꝰ
est hominibꝫ: quo qui vsi sunt. ꝑticipes
facti sunt amicitie dei: ꝓpter disciplĩe do
na cõmendati. Mihi aũt dedit deus di-
cere ex sentẽtia ⁊ presumere digna horũ
que mihi dant': qm̃ ip̃e sapiẽtie dux est.
⁊ sapientiũ emendator. In manu enĩ il
lius ⁊ nos ⁊ sermones nostri. ⁊ om̃is sa
pientia. ⁊ operũ scientie disciplina. Ip̃e
enim dedit mihi horũ que sunt scientiaz
veram: vt sciam dispositionez orbis ter-
rarum. ⁊ virtutes elementoruz: initiuz
⁊ cõsummationẽ ⁊ medietatem tempo-
rũ. vicissitudinũ ꝑmutatiões. ⁊ cõsum-
matiões tẽpoꝝ. ⁊ moꝝ mutatiões. diui-
siones tẽpoꝝ. anni cursus. ⁊ stellarũ di-
spositiones. naturas aĩaliũ. ⁊ iras bestia
rũ: vim ventorũ. ⁊ cogitatiões hoĩm. dif
ferẽtias virgultoꝝ. ⁊ virtutes radicũ. ⁊
quecũq̃z sunt absconsa ⁊ improuisa didi
ci. Omniũ eniz artifex docuit me sapiẽ-
tia. Est enim in illa spiritꝰ intelligentie
sanctus. vnicus multiplex. subtilis. di-
sertus. mobilis. incoinquinatus. certꝰ.
sauauis. amans bonũ. acutus: qui nihil
vetat benefacere. humanꝰ. benignus. sta
bilis. certus. securus: om̃ez habens vir-
tutẽ. om̃ia prospiciens ⁊ qui capiat om-
nes spũs intelligibiles: mũdus. subtil'.
Om̃ibꝫ enĩ mobilibꝫ mobilior est sapĩa
Attingit aũt vbiq̃z ꝓpter suã mundiciã
Uapor est enĩ virtutis dei. et emanatio
quedã est claritatis om̃ipotentis dei sin
cera. ⁊ ideo nihil inquinatũ in eã incur-
rit. Candor est enim lucis eterne ⁊ spe-
culum sine macula dei maiestatis. ⁊ ima
go bonitatis illiꝰ. Et cũ sit vna. om̃ia po
test. ⁊ in se ꝑmanens. om̃ia innouat. ⁊ ꝑ
nationes in animas sanctas se trãsfert.
Amicus dei ⁊ ꝓphetas ꝯstituit. Neminẽ
enim diligit deus: nisi euz qui cũ sapĩa
inhabitat. Est eniz hec speciosior sole. et
super om̃em dispositionez stellaruz. luci
comparata inuenitur prior. Illi succe-
dit nox: sapĩam autẽ non vincit malicia

VIII

Attingit ergo a fine
vsq̃z ad finez fortiter. ⁊ disponit
om̃ia suauiter. Hanc amaui et
exquisiui eam a iuuentute mea. ⁊ quesi
ui sponsam mihi eam assumere: ⁊ ama-
tor factus sum forme illius. Generosi-
tatẽ illiꝰ glorificat cõtubernium habens
dei: sed ⁊ oĩm dñs dilexit illam. Doctrix
enim est discipline dei ⁊ electrix operum
illius. Et si diuitie appetuntur in vita:
quid sapiẽtia locupletius que operatur
omnia? Si autẽ sensus operatur. quis
horum que sunt magis q̃z illa est artifex
Et si iusticiam quis diligit: labores hu-
ius magnas habent virtutes. Sobrie-
tatem enim ⁊ prudentiã docet. ⁊ iusticiã
⁊ virtutem quibus vtilius nihil est in
vita hoĩbus. Et si multitudinẽ scientie

desiderat q̄s: scit p̄terita ⁊ de futur̄ esti-
mat. scit versutias sermonū ⁊ dissoluti-
ones argumētorū. signa ⁊ monstra scit
anteq̄ fiant. ⁊ euētus tempor̄ ⁊ seculor̄
Proposui ergo hanc adducere mihi ad
cōuiuādum. sciens q̄m̄ mecuz cōicabit
de bonis. ⁊ erit allocutio cogitatiōis ⁊ te
dij mei. Habebo ꝓpter hanc claritatē ad
turbas. ⁊ honorē apud seniores. Iuue-
nis ⁊ acutus inueniar ī iudicio. ⁊ in cō-
spectu potentiū ammirabilis ero. ⁊ faci-
es principū mirabūtur me. Tacentem
me sustinebūt: loquētez me respicient.
⁊ sermocināte me plura. manus ori suo
imponēt. Preterea habebo per hanc im
mortalitatem. ⁊ memoriā eternam his
qui post me futuri sunt relinquā. Dispo
nam populos: ⁊ natiōes mihi erūt sub-
dite. Timebunt me audiētes reges hor
rendi. ⁊ in multitudīe videbor bon⁹. ⁊ in
bello fortis. Intrans in domū meā con
quiescā cū illa. Nō enī habet amaritudi
nē cōuersatio illi⁹: nec tediū cōuictus il
lius: sed leticiā ⁊ gaudiū. Hec cogitans
apud me. ⁊ cōmemorans ī corde meo q̄
niam immortal' est in cogitatiōe sapien
tia. ⁊ in amicitia illi⁹ delectatio bona. et ī
op̄ibus manuū illius honestas sine de-
fectione. ⁊ ī certamīe loquele illius sapi
entia. ⁊ p̄claritas in cōicatōne sermonū
ipsius: circūibam q̄rens. vt mihi illā as
sumerem. Puer aūt eram ingeniosus
⁊ sortitus sum aīam bonā. Et cuz essem
magis bon⁹: veni ad corpus incoinq̄na-
tum. Et vt sciui q̄m̄ aliter nō possem es
se cōtinens nisi deus det. ⁊ hoc ip̄m erat
summa sapīa. scire cuius esset hoc donū
adij dn̄m ⁊ deprecatus sum illuz et dixi
ex totis precordijs meis

IX

DEus patrū meor̄ ⁊ dn̄e miseri-
cordie q̄ fecisti oīa v̄bo tuo. ⁊ sa-
piētia tua constituisti hoīem. vt
dn̄aret̄ creature q̄ a te facta est. vt dispo-
nat orbem terrar̄ in eq̄tate ⁊ iusticia. ⁊ ī
directione cordis iudiciū iudicet: da mi
hi sediū tuar̄ assistricem sapīam. ⁊ noli
me reprobare a pueris tuis q̄m̄ s̄u⁹ tu⁹
sum ego ⁊ filius ancille tue: homo infir-
mus ⁊ exigui tp̄is. et minor ad intelle-
ctum iudicij ⁊ legū. Et si q̄s erit cōsum
matus inter filios hominuz si abfuerit
ab illo sapīa tua. in nihilū computabit̄.
Tu autē elegesti me regē populo tuo. ⁊
iudicem filiorū tuoruz ⁊ filiarū. Et dixi-
sti me edificare templū in mōte sancto
tuo. ⁊ in ciuitate habitatiōis tue altare
similitudinez tabernaculi sancti tui: q̄d
preparasti ab initio. ⁊ tecū sapiētia tua.
que nouit opera tua: que ⁊ affuit tūc cū
orbem terrarū faceres: ⁊ sciebat q̄d esset
placitum oculis tuis. ⁊ q̄d directū in p̄-
ceptis tuis. Mitte illam de celis sanctis
tuis. ⁊ a sede magnitudinis tue: vt me-
cum sit ⁊ mecū laboret vt sciam quid ac
ceptum sit apud te. Scit enim illa oīa
⁊ intelligit. ⁊ deducet me ī operib⁹ meis
sobrie. ⁊ custodiet me in sua potētia. Et
erunt accepta op̄a mea. ⁊ disponam po-
pulū tuū iuste. ⁊ ero dignus sedium pa
tris mei. Quis eniz hominū poterit sci-
re consiliū dei? Aut quis poterit cogita-
re quid velit deus? Cogitationes enim
mortaliū timide. ⁊ incerte prouidentie
nostre. Corpus enim quod corrumpit̄
aggrauat animā. ⁊ terrena inhabitatio
deprimit sensum multa cogitātem. Et
difficile estimamus que in terra sunt. ⁊
que in prospectu sunt inuenimus cū la-
bore. Que in celis sunt autē. q̄s inuesti-
gabit? Sensum aūt tuū quis sciet nisi
tu dederis sapīam ⁊ miseris spiritū san-
ctum tuū de altissimis. ⁊ si correcte sint
semite eorum qui sunt in terris. et que
tibi placent didicerint homines. Naz p̄
sapientiam sanati sunt quicunq̄ placu
erint tibi dn̄e a principio.

X

HEc illum qui primus formatus
est a deo pater orbis terrarum.
cum solus esset creatus custodi
uit. et eduxit illum a delicto suo. Et edu
xit illum de limo terre. et dedit illi virtu
tem continendi omnia. Ab hac vt re-
cessit iniustus in ira sua: per iram homi-
cidij fraternitas deperijt. Propt̄ quod
cum aqua deleret terrā sanauit iterum
sapiētia: p̄ cōtemptibile lignum iustum

gubernans. Hec ⁊ in cõsensu supbie cũ se nationes ertulissent sciuit iustum. et cõseruauit sine querela deo. ⁊ i filijs misericordiam forte custodiuit. Hec iustũ a pereũtib⁹ impijs liberauit fugiẽtez: descendente igne in pentapolim: quib⁹ i testimoniũ nequicie fumigabũda constat deserta terra. ⁊ in certo tpe fructꝰ habentes arbores. ⁊ incredibilis anie memoria stans figmẽtum salis. Sapiẽtia enĩ pretereũtes non tm̃ in hoc lapsi sunt vt ignorarẽt bona: sed ⁊ insipiẽtie sue reliq̃ runt hoib⁹ memoriaz: vt in his q̃ peccauerũt. nec latere potuissent. Sapientia aũt hos q̃ se obseruãt a doloribꝫ liberabit. Hec aũt profugũ ire frs iustũ deduxit p vias rectas. ⁊ ondit illi regnum dei. ⁊ dedit illi scientiam sctoꝝ. Honestauit illũ in laboribꝫ. ⁊ cõpleuit labores illius. In fraude circũueniẽtiũ illuz affuit illi. ⁊ honestũ fecit illũ. Custodiuit illuz ab inimicis. ⁊ a seductoribꝫ tutauit illũ. Et certamẽ forte dedit illi vt vinceret ⁊ sciret. quoniam omniũ potentior est sapientia. Hec venditum iustum nõ dereliquit. sed a peccatoribus liberauit eum descenditq̃z cũ illo in foueam ⁊ in vinculis nõ dereliquit illuz: donec afferret illi sceptrum regni. ⁊ potentiam aduersus eos qui eum deprimebant. ⁊ mendaces ostẽdit qui maculauerũt illũ. ⁊ dedit illi claritatem eternam. Hec populũ iustuz ⁊ semen sine querela liberauit a nationibus q̃ illũ deprimebãt. Intrauit in animam serui dei. ⁊ stetit cõtra reges horrẽdos in portentis ⁊ signis. Et reddidit iustis mercedem laborũ suorũ ⁊ deduxit illos in via mirabili. ⁊ fuit illis in velamẽto diei. ⁊ in luce stellarũ per noctem. Et transtulit illos per mare rubrum ⁊ trãsuerit illos p aquã nimiã. Inimicos autẽ illoꝝ demersit in mare. ⁊ ab altitudie inferoꝝ eduxit illos. Ideo iusti tulerũt spolia impioꝝ. ⁊ decãtauerũt dñe nomẽ sanctũ tuũ. ⁊ victricez manum tuã laudauerunt pariter. Quoniam sapientia aperuit os mutorum. ⁊ linguas infantium fecit disertas.

XI

Operit opera eoꝝ in manib⁹ proplxete sancti. Iter fecerũt per deserta q̃ nõ habitant ⁊ i locis desertis fecerũt casas. Steterũt cõtra hostes: ⁊ de inimicis se vindicauerũt. Sitierunt ⁊ inuocauerũt te. ⁊ data est illis aqua de petra altissima ⁊ requies sitiẽs de lapide duro Per q̃ enĩ penas passi sunt inimici illoꝝ. a defectiõe potus sui: i eis cum abundarent filij israel letati sunt. Per hec cum illis deessent bene cuz illis actum est. Nam pro fonte quidem sempiterni fluminis humanũ sanguinẽ dedisti iniustis. Qui cũ minuerent in traductione infantiũ occisorum. dedisti illis abundãtem aquam insperate: ostẽdens p sitim q̃ tunc fuit. quẽadmodum tuos exaltares. ⁊ aduersarios illorũ necares. Cum enim temptati sunt ⁊ quidẽ cum misericordia disciplinã accipientes sciẽrũt: quẽadmodũ cum ira iudicati impij tormẽta paterent. Hos q̃dem tanq̃z pmonens pbasti: illos autẽ tanq̃z durus rex interrogans cõdemnasti. Absentes enĩz pñtes similiter torq̃bant. Duplex enim illos accepit tediũ. ⁊ gemitus cũ memoria pteritorũ. Cum enĩ audirent p sua tormẽta bene secũ agi. cõmemorati sunt dñi: admirãtes in finez exitus. Quem enim i expositiõe praua ꝓiectũ deriserũt: in finem euẽtus mirati sunt. Nõ similiter iustis faciens: pro cogitationibus aũt insensatis iniq̃tates illorũz Quod quidaz errantes colebãt mutos serpentes ⁊ bestias supuacuas: immisisti illis multitudinẽ mutoꝝ aãlium in vindictam: vt scirẽt quia per que peccat quis. p hec ⁊ torquet. Non enim impossibilis erat oñipotens manus tua que creauit orbem terraꝝ ex materia inuisa: immittere illis multitudinẽ vrsoꝝ aut audaces leones. aut noui generis ira plenas ⁊ ignotas bestias. aut vaporez igneum spirantes. aut fumi odorez proferẽtes. aut horrẽdas ab oculis scintillas emittẽtes: quarũ non solum lesura poterat illos extermĩare: sed ⁊ aspectus ptimorem occidere. Nã ⁊ sine his vno spũ

poterant occidi ꝑsecutionē passi ab ipis factis suis. ⁊ dispersi ꝑ spiritū virtutis tue: sed omnia in mēsura ⁊ nūero ⁊ pondere disposuisti. Multū enim valere tibi soli supererat semꝑ. ⁊ virtuti brachij tui q̄s resistet? Qm̄ tanq̄ꝫ momentum statere. sic est ante te orbis terrarū. ⁊ tāq̄ꝫ gutta roris antelucani q̄ descendit in terram. Et misereris omniū. qꝛ omnia potes. ⁊ dissimulas peccata hominū propter penitentiā. Diligis enim omnia q̄ sunt. ⁊ nihil eorū odisti q̄ fecisti: nec enī odiens aliq̄d ꝯstituisti. aut fecisti. Quō aūt posset aliq̄d ꝑmanere nisi tu voluisses? aut qd̄ a te vocatū nō esset. conseruaret? Parcis aūt omnibꝫ: qm̄ tua sūt dn̄e. q̄ amas animas.

XII

O Quā bonꝰ ⁊ suauis est dn̄e spiritꝰ tuꝰ in omnibꝫ. Ideoq̄ꝫ hos q̄ exerrant ꝓ partibꝫ corripis ⁊ de quibꝫ peccant ammones et alloq̄ris vt relicta malicia credant in te dn̄e. Illos enīꝫ antiq̄s inhabitatores terre sancte tue quos exhorruisti: qm̄ odibilia opera tibi faciebant ꝑ medicamina ⁊ sacrificia iniusta: ⁊ filiorū suoꝝ necatores sine misericordia. ⁊ comestores visceruꝫ hominū. ⁊ deuoratores sanguinis. ⁊ auctores parentes animarū inauxiliatarū perdere voluisti a medio sacramento tuo. per manꝰ parentū nostrorū: vt dignam ꝑciperent ꝑegrinationē puerorū dei: q̄ tibi omniū charior est terra. Sed ⁊ his tanq̄ꝫ hominibꝫ pepercisti. ⁊ misisti antecessores exercitus tui vespas: vt illos paulatim exterminarēt. Nō quia impotens eras ī bello subijcere impios iustis. aut bestijs seuis. aut verbo duro simul exterminare: sed partibꝫ iudicans dabas locum penitētie. nō ignorans qm̄ nequaꝫ est natio eorū. ⁊ naturalis malicia ipoꝝ ⁊ quoniā nō poterat mutari cogitatio illorū in perpetuū. Semē enim erat maledictum ab initio. Nec timens aliquez veniam dabas peccatis illorum. Quis enim dicet tibi: quid fecisti? Aut q̄s stabit cōtra iudiciū tuū? Aut q̄s in conspectu tuo veiet vindex iniquoꝝ hominuꝫ? Aut q̄s tibi imputabit si perierint nationes quas tu fecisti? Nō est enī alius deus q̄ꝫ tu. cui cura est de omnibꝫ: vt ostendas qm̄ nō iniuste iudicas iudiciū. Neq̄ꝫ rex neq̄ꝫ tyrānus in cōspectu tuo inq̄rent de his quos perdidisti. Cum ḡ sis iustus. iuste oīa disponis: ipm q̄ꝫ qui nō debet puniri cōdemnas ⁊ exterum estimas a tua virtute. Virtus enim tua iusticie initium est. ⁊ ob hoc ꝙ oīm dn̄s es omnibꝫ te parcere facis. Virtutē enim ostendis tu. qui nō crederis esse ī virtute cōsummatus. ⁊ hos qui te nesciūt. in audacia traducis. Tu aūt dn̄ator virtutis cū tranquillitate iudicas. ⁊ cum magna reuerētia disponis nos. Subest eī tibi cū volueris posse. Docuisti enīꝫ populū tuū ꝑ talia opa: qm̄ oportet iustuꝫ esse ⁊ humanum ⁊ bone spei fecisti filios tuos: quoniā iudicans das locuꝫ in peccatis penitentie. Si enī inimicos ꝓuorum tuoꝝ ⁊ debitos morti cū tanta cruciasti attentione ⁊ liberasti dans tempꝰ ⁊ locum ꝑ que possent mutari a malicia cū quāta diligētia iudicasti filios tuos quorum parentibꝫ iuramēta ⁊ conuentiones dedisti bonarum promissionum. Cum ergo das nobis disciplinam inimicos nr̄os multipliciter flagellas vt bonitatem tuam cogitemꝰ iudicantes. ⁊ cū de nobis iudicat̄ speremus misericordiam tuam. Unde ⁊ illis qui in vita sua insensate ⁊ iniuste vixerūt: per hec q̄ coluerūt dedisti summa tormēta. Etenī in erroris via diutiꝰ errauerūt deos estimantes hec q̄ in aīabus sunt suꝑuacua infantium insensatorū more viuentes Propter hoc tanq̄ꝫ pueris insensatꝫ iudiciū in derisum dedisti. Qui autē ludibrijs ⁊ increpatiōibꝫ nō sunt correcti: dignū dei iudiciū experti sunt. In his enī q̄ patiebant̄ moleste ferebant: in quibꝫ patientes indignabātur. Per hec quos putabant deos in ipis cū exterminarentur videntes illū quē olim negabant se nosse: verum deum agnouerunt. Propter quod ⁊ finis condemnationis eoꝝ veniet super illos.

Vani sunt aūt om̄s ho- XIII
mines in q̄bꝫ nō subest scīa dei:
⁊ de his q̄ vident̄ bona nō potue
rūt intelligere eū qui est: neq̄ opibꝫ at-
tendētes agnouerūt q̄s esset artifex: sed
aut ignē. aut spūm. aut citatū aerez. aut
gyrū stellaꝝ. aut nimiā aquā. aut solez. ⁊
lunā rectores orbis terraruz deos puta
uerūt. Quoruz ⁊ si specie delectati deos
putauerūt: sciant quāto his dn̄ator eo-
rū speciosior est. Speciei enī generator
hec oīa cōstituit. Aut si virtutē ⁊ opa eo
rū mirati sunt: intelligāt ab illis. qm̄ q̄
hec fecit fortior est illis. A magnitudine
enī speciei ⁊ creature. cognoscibiliter po
terit creator hoꝝ videri? Sed tn̄ adhuc
in his minor est querela. Et hi eniz for-
tasse errant deū querētes ⁊ volentes in
uenire. Etenī cū in opibus illius ꝯuer-
sentur: inq̄rūt ⁊ ꝑsuasuz habent: qm̄ bo-
na sunt que vident̄. Iterū aūt nec his
debet ignosci. Si eniz tm̄ potuissent sci-
re vt possent estimare seculuz: quō hui⁹
dn̄m nō facilius inuenerūt. Infelices
aūt sunt. ⁊ inter mortuos spes illoꝝ est:
q̄ appellauerūt deos opa manuū hoīm:
aurū ⁊ argentū artis inuētionē. ⁊ simi-
litudines aīaliuz: aut lapidē inutilē op⁹
manus antique. Aut si q̄s artifex faber
de silua lignū rectū secuerit. ⁊ huius do
cte eradat om̄em corticē. ⁊ arte sua vsus
diligenter fabricet vas inutile in cōuer
sationē vite: reliquijs aūt eius opis ad
preparationē esce abutat̄. ⁊ reliquū hoꝝ
q̄d ad nullos vsus facit. lignū curuum
⁊ verticibꝫ plenū sculpat diligēter ꝑ va-
cuitatem suā. ⁊ ꝑ scientiā sue artis figu
ret illud. ⁊ assimilet illud imagini hoīs.
aut alicui ex aīalibus illud cōparet: ꝑli-
niens rubrica. ⁊ rubicūdum faciens fu-
co colorē illius. ⁊ om̄em maculā que ī il
lo est perliniens. ⁊ faciat ei dignā habita
tionē. ⁊ in pariete ponens illud. ⁊ confir
mans ferro ne forte cadat ꝓspiciens illi
sciens quoniam non potest adiuuare se
Imago enim est. ⁊ opus est illi adiuto-
rium. Et de substātia sua. ⁊ de filijs suis
⁊ de nuptijs. votuz faciens inq̄rit. Non
erubescit loqui cū illo q̄ sine aīa est. et ꝓ
sanitate quidē infirmū deprecat̄. ⁊ ꝓ vi-
ta rogat mortuū. ⁊ in adiutoriū inutilē
inuocat. ⁊ ꝓ itinere petit ab eo q̄ ambu-
lare nō potest. ⁊ de acq̄rēdo et de opando
⁊ de omnium rerum euentu petit ab eo
qui in om̄ibus est inutilis. XIIII
Iterum ali⁹ nauigare cogitans
⁊ per feros fluct⁹ iter facere in-
cipiens: ligno portante se. fragi
lius lignum inuocat. Illud enī cupidi-
tas acquirendi excogitauit: et artifex sa-
pientia fabricauit sua. Tua autez pater
prouidentia ab initio cuncta gubernat.
quoniā dedisti in mari viam. ⁊ inter flu
ctus semitam firmissimam: ostendens
quoniam potens es ex om̄ibus sanare.
etiā si sine rate aliquis adeat mare. Sz
vt non essent vacua sapientie tue opa:
ꝓpter hoc etiā ⁊ exiguo ligno credūt ho-
mines aīas suas. ⁊ transeūtes mare per
ratem liberati sunt. Sed ⁊ ab initio cuz
perirent suꝑbi gigātes: spes orbis terra
rum ad ratem ꝯfugiens: remisit seculo
semen natiuitatis. q̄ manu tua erat gu
bernata. Bn̄dictū est enī lignū per quod
fit iusticia. Per manus autē q̄d fit ido-
lum maledictū est. ⁊ ip̄m. ⁊ qui fecit illd̄
qꝛ ille quidē opatus est: illud autē cū es-
set fragile. deus cognominatus est. Si
militer autem odio sunt deo. impius et
impietas eius. Etenim quod factuz est
cū illo qui fecit. tormenta patiet̄. Pro-
pter hoc ⁊ in idolis nationū non erit re-
spectus. qm̄ creature dei in odium facte
sunt ⁊ in temptationē anīe hominū ⁊ in
muscipulam pedibus insipientiū. Ini-
tium enī fornicatiōis est exquisitio ido
lorū. ⁊ adinuentio illorū corruptio vite
est. Neq̄ enī erat ab initio: neq̄ erūt in
perpetuū. Suꝑuacuitas enī hoīum hec
adinuenit in orbez terraꝝ. ⁊ ideo breuis
illoꝝ finis est inuētus. Acerbo enī luctu
dolens pr̄ rapti cito sibi filij fecit imagi
nē. ⁊ illū qui tūc q̄si homo mortuus fue
rat. nūc tanq̄ deñ colere cepit ⁊ ꝯstituit
inter seruos suos sacra ⁊ sacrificia. De
inde interueniēte tempore. cōualescēte

antiqua cõsuetudie. hic error tanq̃ lex custoditus est. ⁊ tyrãnoꝝ impio colebãtur figmẽta. Et hos quos ĩ palam hoĩes honorare nõ poterãt propter hoc q̃ lõge essent: a longiquo figura eoꝝ allata euidentem imagiem regis. quez honorare volebãt fecerũt: vt illũ qui aberat tanq̃ pñtem colerẽt sua sollicitudie. Prouexit aũt ad horũ culturã ⁊ hos qui ignorabant. artificis eximia diligẽtia. Ille enĩ volẽs plus placere illi qui se assumpsit elaborauit arte sua vt similitudinem in melius figuraret. Vultitudo aũt hoĩm abducta ꝑ speciem opis: eum qui añ tẽpus tanq̃ homo honorat⁹ fuerat nũc deum estimauerũt. Et hec fuit vite humane deceptio. qm̃ aut effectui aut regibus deseruiẽtes hoĩes. incõicabile nomen lapidibus ⁊ ignis imposuerũt. Et nõ suffecerat errasse eos circa dei sciẽtiã: sed ⁊ ĩ magno viuẽtes inscie bello: tot ⁊ tã magna mala pacem appellãt. Aut enĩ filios suos sacrificãtes. aut obscura sacrificia faciẽtes aut insanie plenas vigilias habentes neq̃ vitam neq̃ nuptias mundas iam custodiũt: sed ⁊ alius alium ꝑ inuidiã occidit. aut adulterans ꝯtristat ⁊ om̃ia cõmixta sunt. sanguis. homicidium. furtuz ⁊ fictio. corruptio ⁊ infidelitas. turbatio ⁊ ꝑiuriũ: tumult⁹. bonorũ dei immẽoratio. aĩaꝝ inquinatio. natiuitatis immutatio. nuptiaꝝ incõstantia. inordinatio mechie ⁊ impudicitie. Infandorũ enĩ idoloꝝ cultura oĩs mali cã est. ⁊ initiũ ⁊ finis. Aut enĩ dum letant̃ insaniũt. aut certe vaticinant̃ falsa. aut viuũt iniuste. aut ꝑiurãt cito. Duz eniz cõfidunt in idolis q̃ sunt sine anĩa male iurãtes noceri se nõ sperãt. Utraq̃ ḡ ill' eueniẽt digne: qm̃ male senserũt de deo attẽdentes idolis. ⁊ iurauerũt iniuste ĩ idolo cõtemnẽtes iusticiaz. Non enim iurantium est virtus: sed peccãtium pena perambulat semper in iustorum preuaricationem.

XV

Tu autẽ deus noster. suauis ⁊ verus es: patiens ⁊ ĩ misericordia disponẽs oĩa. Et enĩ si peccauerimus tui sum⁹. sciẽtes magnitudinez tuam. ⁊ si nõ peccauerim⁹: scim⁹ quoniã apud te sum⁹ computati. Nosse eniz te cõsummata iusticia est. ⁊ scire iusticiam ⁊ virtutẽ tuã. radix est immortalitatis. Nõ enĩ in errorẽ induxit nos hoĩm male artis excogitatio nec vmbra picture. labor sine fructu. effigies sculpta ꝑ varios colores. cui⁹ aspect⁹ dat insensato cõcupiscẽtiam. ⁊ diligit mortue imaginis effigiem sine aĩa. Valorũ amatores digni sunt morte: qui spem hñt in talibus ⁊ qui faciũt illos. ⁊ q̃ diligũt. ⁊ q̃ colunt. Sed ⁊ figulus mollẽ terrã premens laboriose fingit ad vsus nr̃os vnũquodq̃ vas. ⁊ de eodẽ luto fingit q̃ mũda sunt ĩ vsum vasa. ⁊ similiter q̃ his sunt cõtraria. Horũ aũt vasorũ q̃s sit vsus. iudex est figulus. Et cũ labore vano deũ fingit de eodem luto. ille q̃ pauloante de terra factus fuerat. ⁊ post pusillum reducit se vnde acceptus est. repetitus anĩe debitum quaz habebat. Sed cura est illi nõ quia laboraturus est: nec qm̃ breuis illi vita est: sed cõcertatur aurificibꝫ ⁊ argẽtariis: sed ⁊ erarios imitatur. ⁊ gloriã ꝑfert: qm̃ res suꝑuacuas fingit. Cinis ẽ enĩ cor eius ⁊ terra suꝑuacua spes illius ⁊ luto vilior vita ei⁹: qm̃ ignorauit qui se finxit. ⁊ qui inspirauit illi animã que operatur. ⁊ qui insufflauit ei spirituz vitalem. Sed ⁊ estimauerunt lusum esse vitam nostram. ⁊ conuersationem vite compositam ad lucruz ⁊ oportere vndecunq̃ etiaz ex malo acquirere. Hic enĩ scit se suꝑ om̃es delinquere: qui ex terre materia fragilia vasa ⁊ sculptilia fingit. Om̃es enim insipientes ⁊ infelices supra modum anĩe sue suꝑbi sunt inimici populi tui. ⁊ imperãtes illi: qm̃ oĩa idola nationum deos estimauerũt quibus neq̃ oculorum visus est ad vidẽduz. neq̃ nares ad percipiẽdum spũm. neq̃ aures ad audiẽdum: neq̃ digiti manuum ad tractãdum: sed ⁊ pedes eorũ pigri ad ambulãduz. Hõ enĩ fecit illos. ⁊ q̃ spm̃ mutuat⁹ est: is finxit illos. Nẽo enĩ sibi similẽ hõ poterit deuz fingere. Cũ. n. sit

mortalis mortuuz fingit manibus ini/
quis. Melior enī est ipe his quos colit
qz ipe quidē virit cuz esset mortalis: illi
autez nunqz. Sed ꝛ aīalia miserrima
colunt. Insensata enim comparata his
illis sunt ꝛeteriora. Sed nec aspectu a/
liquis ex his aīalibꝫ lona potest cōspice/
re. Effugerunt autem dei laudem ꝛ be/
nedictionem eius.

XVI

Propter hec et his similia passi
sunt digne tormenta ꝛ p multi
tudinē bestiarū exterminati sunt
Pro quibꝫ tormētis bene dispositi po
pulum tuum: quibus dediti cōcupiscē/
tiam delectamēti sui nouū saporē escam
parans eis ortigometrā. vt illi quidem
cōcupiscētes escam ꝓpter ea q illis ostē/
sa ꝛ missa sunt. etiā a necessaria concupi
scentia auerterent. Hi aūt in breui ino/
pes facti: nouā gustauerūt escam. Opor
tebat enī illis sine excusatiōe quidē sup
uenire interitū exercentibꝫ tyrānidem:
his autē tm̄ ostendere quēadmodū ini
mici eoꝝ exterminabant. Etenī cū illis
supuenit seua bestiaꝝ ira: morsibꝫ puer/
sorū colubrorū exterminabant. Ꝛz nō
in perpetuuz tua ira permāsit: sed ad cor
reptionem in breui turbati sunt: signū
habētes salutis. ad commemorationez
mandati legis tue. Qui enī conuersus
est. nō p hoc quod videbat sanabat: sed p
te omniū saluatorē. In hoc autē ostēdi/
sti inimicis tuis: qz tu es qui liberas ab
omni malo. Illos enī locustarū et mu
scarū occiderūt morsus. ꝛ nō est inuēta
sanitas aīe illoꝝ: qz digni erant ab hu
iusmodi exterminari. Filios autē tuos
nec draconū nec venenatoꝝ vicerūt dē/
tes. Misericordia enī tua adueniens sa
nabat illos. In memoria enī sermonū
tuoꝝ exterminabant. ꝛ velociter sanabā
tur: ne in altā incidētes obliuionem nō
possent tuo vti adiutorio. Etenim neqz
herba neqz malagma sanauit eos sed tu
us dñe sermo q sanat omīa. Tu es dñe
qui vite ꝛ mortis habes ptātem. ꝛ deducis
vsqz ad portas mortis ꝛ reducis. Hō aūt
occidit q̄dez p malicīā aīam suā. ꝛ cū ex/
ierit spūs nō reuertet. nec reuocabit a/
nimā q recepta est: sed tuā manū effuge
re impossibile est. Negātes enī nosse te
impij p fortitudinē brachij tui flagella/
ti sunt nouis aquis ꝛ grandinibꝫ ꝛ plu/
uijs psecutionē passi. ꝛ p ignē ꝓsumma
ti. Quod enīz mirabile erat: in aq̄ q oīa
extinguit: plus ignis valebat. Vinder
est enī orbis iustorū. Quodam enī tem
pore mansuetabat ignis: ne comburerē
tur que ad impios missa erāt animalia:
sed vt ipi videntes scirent: qm̄ dei iudi/
cio patiūtur persecutiōem. Et quodam
tempore. in aqua supra virtutē ignis ex
ardebat vndiqz: vt iniquam terre nati/
onem exterminaret. Pro quibꝫ angelorū
esca nutriuisti populū tuū. ꝛ paratū pa/
nez de celo prestitisti illi sine labore. omne
delectamētum in se hñtem. ꝛ omnis sapo
ris suauitatam. Substantiā enī tuaz ꝛ
dulcedinē tuā quā in filios habes osten
debas: ꝛ deseruiens vniuscuiusqz volun
tati. Ad quod quisqz volebat. cōuerteba
tur. Nix autez ꝛ glacies sustinebāt vim
ignis. ꝛ nō tabescebāt: vt scirent qm̄ fru
ctus inimicorum exterminabat ignis ar
dens ī grādine ꝛ pluuia corruscans. Hoc
aūt iterꝫ: vt nutrirētur iusti. ignis etiaz
sue virtutis oblitus est. Creatura enī ti/
bi factori deseruiēs exardescit in tormē/
tum adūsus iniustos. ꝛ leuior fit ad bñ/
faciendū p his qui in te confidūt. Pro
pter hoc ꝛ tūc oia trāsfigurata oīm nu/
trici gre tue deseruiebāt. ad volūtatē eo
rū qui a te desiderati sunt: vt scirēt filij
tui q̄s dileristi dñe: qm̄ nō natiuitatis
fructus pascūt homies: sed sermo tuus hos
qui in te crediderint. ꝓseruat. Qđ enīz
ab igne nō poterat extermīari. statiz ab
exiguo radio solis calefactū tabescebat:
vt notum oībus esset. quoniaz oportz
preuenire solem ad benedictiōem tuaz.
ꝛ ad ortuz lucis te adorare. Ingrati enī
spes tanqz hybernalis glacies tabescet. ꝛ
disperiet tanqz aqua superuacua.

XVII

Magna sunt enī iudicia
tua dñe. et inenarrabilia verba
tua: ꝓpter hoc indisciplinate aie

errauerũt. Dũ enĩ persuasum habẽt ini
qui posse dñari nationi sancte: vinculis
tenebraꝝ ⁊ lõge noctis compediti·inclu
si sub tectis fugitiui·ppetue ꝓuidentie
iacuerũt·⁊ dũ putant se latere in obscu
ris peccatis·tenebroso oliuionis velaꝫ
to dispsi sunt·pauẽtes horrẽde·⁊ cũ am
miratione nimia ꝓturbati. Neqꝫ enĩ q̃
cõtinebat illos spelunca sine timore cu
stodiebat:qm̃ sonit⁹ descẽdens ꝓturba
bat illos·⁊ pone tristes illis apparẽtes.
pauorem illis pstabant. Et ignis quidẽ
nulla vis poterat illis lumẽ ꝓbere:nec si
derũ limpide flãme illũiare poterãt illaꝫ
noctẽ horrẽdã. Apparebat aũt illis subi
taneus ignis:timore plen⁹·⁊ timore p
cussi illius q̃ nõvidebaꝫ faciei estimabãt
deteriora esse q̃videbanꝫ·⁊ magice artis
appositi erant derisus·⁊ sapientie gloria
correptio cũ cõtumelia. Illi enĩ qui p
mittebãt timores·⁊ ꝓturbationes expel
lere se ab aĩa languẽte:hi cũ derisu·ple
ni timore languebãt. Naꝫ·⁊ si nihil eos
ex monstris perturbabat:transitu aĩali
um·⁊ serpẽtiũ sibilatiõe cõmoti· treme
bũdi ꝓibãt·⁊ aerẽ quẽ nulla rõne q̃s ef
fugere posset·negãtes se videre. Frequẽ
ter enĩ ꝓoccupãt pessima:redarguẽte cõ
sciẽtia. Cũ sit enĩ timida nequicia:data
est in oĩm condẽnationẽ. Semꝫ enĩ p
sumit seua ꝓturbata ꝓscĩa. Nihil enĩ est
timor nisi ꝓsumptiõis adiutoriũ:prodi
tio cogitatiõis auxilioꝝ. Et dum ab in
tro minor est expectatio: maiorẽꝫ putat
potentiã eius cause de qua tormẽtũ pre
stat. Illi aũt qui in potẽtẽ venere noctẽ
⁊ ab infimis ⁊ ab altissimis supuenien
tẽ·eundẽ somnũ dormiẽtes aliq̃ mon
stroꝝ exagitabanꝫ timore. aliq̃ aĩe defi
ciebãt tractione. Dubitane⁹ enĩ illis
⁊ insperatus timor supuenerat. Deinde
si quisq̃ ex illis decidisset:custodiebaꝫ in
carcere sine ferro reclusus. Si enĩ rusti
cus quis erat·aut pastor·aut agri laboꝝ
oparius ꝓoccupatus esset: ineffugibilẽ
sustinebat necessitatem. Una enim ca
tena tenebrarũ omẽs erãt colligati. Si
ue spiritus sibilans aut inter spissos ar
borum ramos auiuꝫ sonus suauis· aut
vis aque decurrentis nimiũ·aut sonus
validus precipitaꝫ petraꝫ·aut ludentiũ
aĩalium cursus inuisus·aut mugienti
um valida bestiaꝫ vox·aut resonãs de al
tissimis mõtib⁹ echo:deficiẽtes faciebat
illos pre timore. Omis enĩ orbis terra
rũ limpido illuminabaꝫ lumine· ⁊ non
impeditis operib⁹ cõtinebaꝫ. Solis au
tem illis supposita erat grauis noctis ima
go tenebraꝝ que superuentura illis erat
Ipsi ergo sibi erãt grauiores tenebre.

Sanctis aũt tuis maxi XVIII
ma erat lux·⁊ horꝫ quidem vocẽ
inimici audiebant:sed figuram
non videbant. Et quia non ⁊ ipsi eadeꝫ
passi erant·magnificabãt te·⁊ qui ante
lesi erant qꝫ non ledebanꝫ·gratias age
bant tibi·⁊ vt esset differẽtia·te deũ pete
bant. Propter qđ ignis ardentẽ colum
nã ducẽ habuerũt ignotevie·⁊ solẽ sine
lesura bni hospitij prestitisti. Digni q̃
dem illi carere luce·⁊ pati carcerem tene
braꝝ qui inclusos custodiebant filios tu
os·per quos incipiebãt incorruptũ legis
lumen seculo dari. Cum cogitarent iu
stoꝝ occidere infantes·⁊ vno exposito fi
lio sed liberato in tractionẽ illoꝝ mul
titudinem filiorũ abstulisti·⁊ pariter il
los perdidisti in aqua valida. Illa eniꝫ
noꝝ ante cognita ẽ a patrib⁹ nostris: vt
vere scientes quib⁹ iuramentis credide
rũt·aiequiores essent. Suscepta est au
tem a populo tuo sanitas quidem iusto
rum·iniustoꝝ aũt exterminatio. Sicut
enĩ lesisti aduersarios nostros:sic ⁊ nos
prouocans magnificasti. Absconse eniꝫ
sacrificabant iusti pueri bonorum: ⁊ iu
sticie legem in concordiã disposuerũt si
militer bona ⁊ mala percepturos iustos
patri oĩm decãtãtes laudes. Resonabat
aũt incõueniẽs inimicoꝝ vox· ⁊ flebilis
audiebaꝫ planctus ploratoꝝ infantium
Simili aũt pena fuus cũ dño afflictus
est·⁊ populari⁹ homo regi similia passus
Similiter ergo omnes vno noie moꝛ
tis mortuos habebant innumerabiles
Nec enim ad sepeliendum viui sufficie

bant:quãdo vno mometo que erat pre
clarioꝛ natio illoꝛũ exterminata eſt. De
omibꝫ enim nõ credentes ꝓpter benefi/
cia:tũc cum ꝑmũ fuit exterminiũ prio/
genitoꝛ ſpopõderũt ꝓpm di ſe eſſe. Cũ
eni quietũ ſilentiũ ꝓtineret omia ⁊ noꝛ
in ſuo curſu mediuꝫ iter habꝛet·omni/
potẽs ſermo tuꝰ dñe exiliens de celo a re
galibꝫ ſedibꝫ·durus debellatoꝛ in mediã
exterminiꝫ terrã ꝓſiliuit:gladiuſ accutꝰ
infimulatũ imperiũ tuũ portans:⁊ ſtãs
repleuit omia morte:⁊ vſqꝫ ad celũ atti
gebat ſtans in terra. Tũc cõtinuo viſus
ſomnioꝝ maloꝝ turbauerũt illos et ti/
moꝛes ſuꝑuenerũt inſperati. Et aliꝰ ali
bi proiectus ſemiuiuꝰ ꝓpter quam mo/
riebaꝫ cauſam demõſtrabat mortis. Vi
ſiones eni que illos turbauerũt hec pre
monebant·ne inſci quare mala patie/
bantur:perirent. Tetigit aũt tũc et iuſtos
temptatio mortis·⁊ cõmotõ in hꝛemo
facta eſt multitudinis:ſed non diu per/
mãſit ira tua. Properãs eni homo ſine
querela depcari ꝓ ꝓpl'is proferens ſerui
tutis ſue ſcutũ oratiõem:⁊ per incẽſum
depcationem allegãs·reſtitit ire. ⁊ finez
impoſuit neceſſitati:oñdens qm̃ tuꝰ eſt
famulus. Vicit aũt turbas non in vir/
tute coꝛporꝭ nec armatura potẽtie:ſed ho/
bo illum qui ſe vrabat ſubiecit:iuramẽ
ta parentum ⁊ teſtamentũ cõmemoraſ
Cum eni iam aceruatim cecidiſſent ſu/
per alterutꝝ moꝛtui:interſtitit:⁊ ampu
tauit impetũ·⁊ diuiſit illam que ad vi/
uos ducebat viaꝫ. In veſte eni poteris
quã habebat:totꝰ erat oꝛbis terrarum:
⁊ parentum magnalia in quattuoꝛ oꝛdi
bus lapidum erãt ſculpta·⁊ magnificẽ/
tia tua in diademate capitis illius ſcri/
pta erat:hiſ aũt ceſſit qui exterminabat
⁊ hec ertimuit. Erat eni ſola temptatio
ire ſufficiens.

XIX

Opꝛis aũt vſqꝫ in nouiſſimũ fi
ne mia ira ſuꝑueit. Preſciebat
eni ⁊ futura illoꝝ:qm̃ cũ ipſi ꝑmiſiſſent
vt ſe educerẽt.⁊ cũ magna ſollicitudine
premiſiſſent illos ꝓſeqbant illos penitẽ
tie actus. Adhuc eniꝫ inter manus ha/
bentes luctũ·⁊ deploratẽs ad monumẽ
ta moꝛtuoꝝ·aliam ſibi aſſumpſerũt co/
gitationẽ inſcientie·⁊ quoſ rogãtes pro
iecerant:hos tanqꝫ fugitiuos perſeque/
bant. Ducebat eni illos ad hꝛuc finez di
gna neceſſitas:⁊ hoꝝ que acciderant cõ/
memoratione amittebãt: vt q̃ deerant
tormẽtis·repleret punitio·⁊ ꝓpls quidẽ
tuus mirabiliter tranſiret:alii autẽ no/
uam mortẽ inuenirent. Dis eni creatu
ra ad ſuũ genuſ ab initio refigurabatur
deſeruiens tuis ꝓceptis:vt pueri tui cu
ſtodirent illeſi. Nam nubes caſtra eoꝝ
obumbꝛabat.⁊ ex aq̃ que ante erat·ter/
ra arida apparuit·⁊ in mari rubro via ſi
ne impedimento·⁊ campus germinãs
de profundo nimio per quem omis na/
tio tranſiuit·que tegebatur tua manu
videntes tua mirabilia ⁊ monſtra. Tan
qꝫ enim equi depauerunt eſcam:⁊ tanqꝫ
agni exultauerunt magnificãtes te dñe
qui liberaſti illos. Memoꝛeſ eni erãt ad
hꝛuc eoꝝ que in incolatu illoꝝ facta fue/
rant:quẽadmodum pro natiõe aialiuꝫ
eduxit terra muſcaſ.⁊ pro piſcibꝫ eructa
uit fluui multitudine ranarũ. Nouiſſi
me autem viderunt nouam creaturaꝫ
auium:cũ abducti cõcupiſcentia poſtu/
lauerũt eſcas epulatiõis. In allocutio
ne eni deſideriꝭ aſcendit illis de mari oꝛ/
tigometra·⁊ vꝛationes peccatoꝛibꝫ ſu/
peruenerũt non ſine illiſ que ante facta
erant argumẽtis per vim fluminũ. Ju
ſte eni patiebantur ꝓm ſuas nequitias.
Et eni deteſtabiliore inhoſpitalitatez in
ſtituerunt. Aliꝭ quidem ignotos nõ re/
cipiebãt aduenas:aliꝭ aute bonos hoſpi/
teſ in ſeruitutem redigebãt. Et nõ ſolũ
hec:ſed ⁊ aliꝰ quidẽ reſpectus illoꝝ erat:
qm̃ inuiti recipiebant extraneos. Qui
aũt cum leticia receperũt hos qui eiſdez
vſi erant inſtitutꝭ: ſeuiſſimis afflixerũt
doloꝛibꝫ. Percuſſi ſunt aũt cecitate·ſic
illi in foꝛibꝫ iuſti cũ ſubitaneis cooperti
eſſent tenebꝛis. Vnuſquiſqꝫ tranſitum
oſtij ſui querebat. In ſe eni elemẽta vũ
conuertũtur: ſicut in oꝛgano qualitaꝭ
ſonus imutaꝭ ⁊ oia ſuũ ſonũ cuſtodiũt

Unde estimari ex ipso visu certo potest Agrestia enī in aquatica cōuertebātur· ⁊ quecūqz erant natātia·in terra transi/ bant. Ignis in aqua valebat supra suā virtutem ⁊ aqua extinguentis nature obliuiscebatur. Flamme ecōtrario cor/ ruptibiliuz aīalium nō nocauerunt car/ nes coambulātium:nec dissoluebant il lam que facile dissoluebatur sicut glati/ es tonam escaz. In omībus enī magni/ ficasti populū tuū dñe:⁊ honorasti· ⁊ nō despexisti·in omni tempore ⁊ in omni lo co assistens eis.

Explicit liber Sapientie Incipit p logus libri Jesu filij syrach qui Eccle si asticus appellatur.

Multorum nobis ⁊ magno rum per legem et ꝓphetas aliosqz q̄ secuti sunt illos sapia demōstrata est:in qb⁹ oportet laudare israel do/ ctrine ⁊ sapiētie causa:q2 non solū ipos loquētes necesse est esse peritos:sed eti/ am extraneos posse ⁊ discētes·⁊ scribētes doctissimos fieri. Auus me⁹ iesus postqz se ampli⁹ dedit ad diligētiam lectiōis le gis ⁊ ꝓphetaꝝ ⁊ alioꝝ librorꝝ qui nobis a parētib⁹ nostris traditi sunt·voluit ⁊ ip se scribere aliquid horꝝ que ad doctrinaz ⁊ sapīam ꝑtinēt:vt desiderātes discere ⁊ illoꝝ periti fieri · magis magisqz atten/ dāt animo·⁊ ꝓficiāt ad legitimā vi/ tam. Hortor itaqz venire vos cū benivo lētia·⁊ attentiore studio lectiōez facere· ⁊ veniā habere in illis in quib⁹ videmur sequētes imaginē sapie·⁊ deficere inver borꝝ cōpositiōe. Nā deficiēt ꝛba hebraica quādo fuerīt trāslata ad alteraz linguā. Non aūt solū hec:sed ⁊ ipsa lex ⁊ ꝓphete· ceteraqz alioꝝ librorꝝ nō paruaz habent differētiam qñ inter se dicūtur. Nam ī octauo ⁊ tricesimo anno tēporib⁹. Pto lemei euergetis regis postqz ꝓueni in e/ gyptū ⁊ cū multū temporis ibi fuissem· inueni ibi libros relictos non parue ne qz contēnēde doctrine. Itaqz bonū ⁊ ne cessarium putaui ⁊ ipse aliquaz addere diligentiam ⁊ laborem interpretandi li/ brum istuz·⁊ multa vigilia attuli doctri nam in spacio temporis ad illa que ad fi nem ducūt librū istum dare· ⁊ illis qui volunt animum intēdere ⁊ discere quē admodū oporteat instituere mores qui ſm legem domini proposuerint vitam agere

Explicit prologus Incipit li/ ber Ecclesiasticus Capitulū I

Omnis sapiē tia a domīo deo est· ⁊ cū illo fuit semper ⁊ est an te euum. Arenam ma/ ris ⁊ pluuie guttas ⁊ di es seculi quis dinumerauit? Altitudinē celi ⁊ latitudinem terre ⁊ profunduz ab yssi quis dimensus est? Sapientiaz dei precedentem omia quis inuestigauit? Prior omnium creata est sapientia:⁊ i/ tellectus prudentie ab euo. Fons sapiē tie verbum dei in excelsis· ⁊ ingressus il lius mandata eterna. Radix sapiētie cui reuelata est·⁊ astutias illius quis agno/ uit? Disciplina sapiētie cui reuelata est ⁊ manifestata·⁊ multiplicationē ingres/ sus illius quis intellexit? Unus est al/ tissimus·creator omnium omīpotēs· ⁊ rex potens·⁊ metuendus nimis:sedens super thronū illius·⁊ dñans deus. Ip/ se creauit illam in spiritusancto·⁊ vidit ⁊ dinumerauit ⁊ mensus est. Et effudit illam super omīa opera sua·⁊ super oēm carnem·ſm datū suū·⁊ prebet illam di/ ligentib⁹ se. Timor dñi gloria ⁊ gloria/ tio ⁊ leticia ⁊ corona exultatiōis. Timor dñi delectabit cor·⁊ dabit leticiaz ⁊ gau dium in longitudinem dierum. Timē/ ti dñm bene erit in extremis·⁊ in die de functionis sue bñdicetur. Dilectio dei honorabilis sapientia:quibus aūt appa ruerit in visu·diligunt eam: in visione ⁊ in agnitione magnalium suoruz. Ini tium sapientie timor domini· ⁊ cum fi/ delibus in vulua concreatus est· ⁊ cum

electis feminis gradit̃. ⁊ cũ iustis ⁊ fide/
libꝫ agnoscitur. Timor dñi scie religiosi
tas. Religiositas custodie ⁊ iustificabit
cor: iocunditatez atq; gaudiũ dabit. Ti/
mẽti deũ bene erit. ⁊ in diebꝫ cõsolatiõis
illius bñdicet̃. Plenitudo sapie timere
deũ. ⁊ plenitudo a fructibꝫ illius. Oẽm
domũ illius implebit a generatiõibꝫ. et
receptacula a thesauris illiꝰ. Corona sa/
piẽtie timor dñi: replens pacem ⁊ salutꝫ
fructũ. ⁊ vidit ⁊ dinumerauit eaz. Utra
q; aũt sunt dona dĩ. Sciam ⁊ intellectũ
prudentie. sapia cõpartiet̃. ⁊ gloriam te
nentiũ se exaltat. Radix sapiẽtie ẽ time/
re deũ. ⁊ rami illius longeui. In thesau
ris sapie intellectꝰ ⁊ scie religiositas: exe
cratio autẽ pctõribꝫ sapia. Timor dñi ex
pellit peccatũ. Nã qui sine timore est. nõ
poterit iustificari: iracundia enĩ aĩosita/
tis illius subuersio illius est. Usq; in tẽ
pus sustinebit patiẽs. ⁊ postea redditio
iocũditatis. Bonus sensus vsq; in tem
pus abscondet verba illius. ⁊ labia mul
torꝫ enarrabũt sensum illius. In thesau
ris sapie significatio discipline. execratõ
autem peccatori cultura dei. Fili concu/
piscẽs sapiam cõserua iusticiam. ⁊ dus
prebebit illaz tibi. Sapia enĩ ⁊ discipli/
na timor dñi. ⁊ quod beneplacitũ est illi
fides ⁊ mansuetudo et adimplebit the/
sauros illius. Cõtumax nõ sis. ⁊ incredi
bilis timori dei. ⁊ ne accesseris ad illum
duplici corde. Ne fueris hypocrita in cõ
spectu hoim. ⁊ non scandaliçeris in labi
is tuis. Attende in illis ne forte cadas
⁊ adducas anime tue inhonorationẽ. et
reuelet deus absconsa tua. ⁊ ĩ medio sy/
nagoge elidat te. qm̃ accessisti maligne
ad dominum: ⁊ cor tuum plenum est do
lo et fallacia.

II

Fili accedẽs ad seruitutem dei
sta in iusticia ⁊ ĩ timore: ⁊ prepa
ra aĩam tuam ad temptationez. Depri/
me cor tuũ ⁊ sustine: ⁊ inclina aurem tu
am ⁊ suscipe verba intellectus: ⁊ ne festi
nes in tempus obductionis. Sustine
sustentationes dei: coniungere deo ⁊ su
stine: vt crescat in nouissimo vita tua:
Omne quod tibi applicitum fuerit ac/
cipe ⁊ in dolore sustine. et in humilitate
tua patientiam habe: quoniã in igne ꝓ/
batur aurum ⁊ argentum: homies vero
receptibiles in camino humiliationis:
Crede deo ⁊ recuperabit te. ⁊ dirige viã
tuam ⁊ spera in illum. Serua timorez
illius: ⁊ in illo veterasce. Metuentes do
minũ sustinete misericordiaz eius: ⁊ nõ
deflectatis ab illo ne cadatis. Qui time
tis dñm credite illi: ⁊ non euacuabitur
merces vestra. Qui timetis dñm spera/
te in illum: ⁊ in oblectationez veniet vo
bis misericordia. Qui timetis dominũ
diligite illuz: ⁊ illuminabũtur corda ve/
stra. Respicite filij nationes hominum
⁊ scitote: quia nullus sperauit in domĩo
⁊ cõfusus est. Quis. n. permãsit in man
datis eius. ⁊ derelictus est? Aut quis in
uocauit eum: ⁊ despexit illum? Qm̃ piꝰ
⁊ misericors est deꝰ: ⁊ remittit in die tri/
bulationis peccata: ⁊ ꝓtector est omĩbꝫ
exquirentibꝫ se in veritate. Ue duplici
corde. ⁊ labijs scelestis ⁊ manibꝫ male fa
ciẽtibꝫ: ⁊ peccatori terrã ingrediẽti dua/
bus vijs. Ue dissolutis corde. qui non
credũt deo: ⁊ ideo nõ ꝓtegent̃ ab eo. Ue
his qui perdiderũt sustinẽtiã: ⁊ qui dere
liquerũt vias rectas: ⁊ diuerterũt in vi
as prauas. Et quid facient cum inspice
re ceperit dñs? Qui timẽt dñm nõ erũt
incredibiles verbo illius: ⁊ qui diligunt
illum conseruabunt verbũ illius. Qui
timent dñm inquirent que beneplacita
sunt ei: ⁊ qui diligunt eum replebũtur
lege ipsius. Qui timent dominum pre
parabunt corda sua: et in ꝯspectu illius
sanctificabũt aĩas suas. Qui timẽt dñz
custodiũt mandata eius: ⁊ patientiam
habebũt vsq; ad inspectionẽ illius. dicẽ/
tes: Si penitentiam non egerimus in
cidemus in manus domini: ⁊ nõ in ma
nus hominum. Scdm̃ enim magnitu
dinem illius sic ⁊ mĩa illiꝰ cum ipo est.

III

Filij sapie ecclesia iustorꝫ
⁊ natio illorum obediẽtia ⁊ dile
ctio. Judicium patris audite fi
lij: ⁊ sic facite vt salui sitis. Deus enim

honorauit patrem in filijs. ⁊ iudiciũ matris exquirens firmauit in filios. Qui diligit deum exorabit pro peccatis: ⁊ cõtinebit se ab illis. ⁊ in oratione dierum exaudietur. ⁊ sicut qui thesauriçat. ita ⁊ qui honorificat matrem suam. Qui honorat patrem suum iocũdabit̃ in filijs: ⁊ in die orationis sue exaudietur. Qui honorat p̃rem suuz vita viuet longiore. ⁊ qui obedit patri refrigerabit' matrem Qui timet dñm honorat parentes. ⁊ q̃si dominis seruiet his qui se genuerunt in opere ⁊ in sermone et omĩ patientia. Honora p̃rez tuũ vt supueniat tibi bñdictio a deo: ⁊ bñdictõ illi⁹ in nouissimo manz. Bñdictõ p̃ris firmat domos filiorũ maledictõ aũt matr̃ eradicat fundm̃ta. Ne glorier̃ in cõtumelia patris tui: non eniz est tibi gloria sed cõfusio. Gloria enĩ homĩs ex honore patris sui: ⁊ dedecus filij. pater sine honore. Fili suscipe senectam patris tui. ⁊ non contristes eum in vita illius: ⁊ si defecerit sensu. veniam da. ⁊ ne spernas eum in tua virtute. Elemosyna enĩ patr̃ non erit in obliuione. Nam pro peccato matris restituetur tibi bonũ: ⁊ in iusticia edificabit̃ tibi ⁊ in die tribulationis cõmemorabit̃ tui ⁊ sicut in sereno glaties. soluent̃ peccata tua. Quã male fame est qui d̃relinquit p̃rem. ⁊ est maledictus a deo qui exasperat matrem. Fili in mansuetudine opa tua p̃fice: ⁊ sup̃ hominuz gloriam diligeris. Quãto magnus es hũilia te in oĩb⁹ ⁊ corã deo inuenies gr̃am: qm̃ magna potẽtia dei soli⁹. ⁊ ab humilib⁹ honoratur. Altiora te ne quesieris. ⁊ fortiora te ne scrutat⁹ fueris: sed que precepit tibi de⁹ illa cogita semp̃. ⁊ in plurib⁹ opib⁹ eius ne fueris curiosus. Nõ est enĩ tibi necessariũ ea que abscõdita sunt videre ocul' tuis. In superuacuis reb⁹ noli scrutari multipliciter: ⁊ in plurib⁹ eius opibus non eris curiosus. Plurima enĩ super sensum hominũ ostensa sunt tibi. Multos enĩ supplantauit suspitio illoꝝ. ⁊ in vanitate detinuit sensus illorum. Cor durum habebit male in nouissimo. ⁊ q̃ amat periculum. in illo peribit. Cor ingrediens duas vias non habebit successus: ⁊ prauum cor in illis scandaliçabit̃. Cor nequam grauabitur in doloribus ⁊ peccator adijciet ad peccanduz. Synagoge superborũ non erit sanitas: frutex enĩ peccati eradicabitur in illis ⁊ non intelligetur. Cor sapientis intelligetur in sapĩa. ⁊ auris bona audiet cum omĩ concupiscentia sapĩam. Sapiens cor ⁊ intelligibile abstinebit se a peccatis: ⁊ ĩ operibus iusticie successus habebit. Ignez ardentem extinguit aqua. ⁊ elemosyna resistit peccatis. ⁊ deus prospector est ei⁹ qui reddit gratiam. Meminit in posterum. ⁊ in tempore casus sui inueniet firmamentum.

IIII

Fili elemosynaz pauperis ne defraudes. ⁊ oculos tuos ne trãsuertas a paupere. Animam esurientem ne despexeris. et non exasperes pauperem in inopia sua. Cor inopis ne afflixeris. ⁊ non protrahas datuz angustianti. Rogationem cõtribulati ne abijcias: ⁊ nõ auertas faciem tuam ab egeno. Ab inope ne auertas oc'los tuos ꝓpter iram ⁊ nõ relinquas querẽtibus tibi retro maledicere. Maledicẽtis enĩ tibi in amaritudine anime exaudietur deprecatio illius: exaudiet aũt eum qui fecit illum. Cõgregationi pauperuz affabilem te facito. ⁊ presbytero humilia animam tuã. ⁊ magnato humilia caput tuum. Declina pauperi sine tristicia aurem tuam. ⁊ redde debitum tuum. ⁊ respõde illi pacifice in mansuetudine. Libera eum qui iniuriam patitur de mãu superbi. ⁊ non acide feras in anima tua In iudicando esto pupillis misericors vt pater. ⁊ pro viro matri illorum. ⁊ er̃ tu velut filius altissimi obediens. ⁊ miserebitur tui magis q̃z mater. Sapientia filijs suis vitã inspirat: ⁊ suscipit inq̃rẽtes se. ⁊ preibit in via iusticie. Et qui illam diligit. diligit vitam: ⁊ qui vigilauerint ad illam. cõplectentur placorem eius. Qui tenuerint illam. vitam hereditabunt. ⁊ quo introibit bñdicet deus

Qui seruiunt ei obsequẽtes erunt sancto ⁊ eos qui diligũt illaz· diligit deus. Qui audit illaz iudicabit gentes: ⁊ qui intuetur illam: permanebit confidens. Si crediderit ei: hereditabit illam · ⁊ erruut in cõfirmatione creature illorum quoniã in temptatione ambulat cum eo· ⁊ in primis eligit eum. Timorem et metum ⁊ pbationem inducet super illũ ⁊ cruciabit illũ in tribulatione doctrine sue donec tẽptet eũ in cogitatiõibus suis· ⁊ credat aie illius. Et firmabit illum ⁊ iter adducet directum ad illum · ⁊ letificabit illũ· ⁊ denudabit abscõsa sua illi· ⁊ thesauriçabit super illuz sciam ⁊ intellectuz iusticie. Si autez oberrauerit deserelinquet eũ· ⁊ tradet eum in man' inimici sui· Fili conserua tempus· ⁊ deuita a malo. Pro aĩa tua ne confundaris dicere verum. Est enĩ cõfusio adducẽs peccatũ· ⁊ ẽ cõfusio adducẽs gloriã ⁊ grãm Ne accipias faciem aduersus faciẽ tuaz nec aduersus aniam tuã mendaciũ. Ne reuerearis primũ tuũ ĩ casu suo: nec retineas verbũ in tpe salutis. Non abscõdas sapiam tuã in decore suo. In ligua enĩ sapia dinoscitur· ⁊ sensus ⁊ scia ⁊ doctrina in verbo sensati: ⁊ firmamẽtum in opibo iusticie. Nõ ꝺicas verbo veritatis vllo modo: ⁊ de mendacio ineruditiõis tue confundere. Non confundaris cõfiteri peccata tua: ⁊ ne subijcias te omi homini ꝓ peccato: Noli resistere ꝺ faciez potentis: nec coneris ꝺ ictuz fulmis. Pro iusticia agoniçare ꝓ aĩa tua · ⁊ vsqz ad mortẽ certa ꝓ iusticia: ⁊ deus expugnabit ꝓ te inimicos tuos. Noli citat' esse in lingua tua· ⁊ inutilis ⁊ remissus ĩ opibus tuis. Noli esse sicut leo ĩ domo tua euertẽs domesticos tuos: ⁊ oppimens subiectos tibi. Non fit porrecta manus tua ad accipiendũ ⁊ ad danduz collecta.

Noli attendere ad possessiones iniquas: ⁊ ne dixeris: est mihi sufficiens vita. Nihil enĩ proderit in tempore vindicte ⁊ obductiõis. Ne sequaris in fortitudine tua concupiscẽtiam cordis tui· ⁊ ne dixeris: Quo mõ potui: aut quis me subijciet propter facta mea? Deus enim vindicans vindicabit. Ne dixeris. Peccaui: ⁊ quid mihi accidit triste? Altissimus enĩ est patiens redditor. De ꝓpitiato peccato noli esse sine metu: neqz adijcias peccatũ sup peccatum ⁊ ne dicas: Miseratio dñi magna est: multitudinis peccatoꝝ meoruz miserebit'. Misericordia enĩ ⁊ ira ab illo cito proximant: ⁊ in peccatores respicit ira illius. Non tardes conuerti ad dñm ⁊ ne differas de die in diem. Subito enim veniet ira illius: ⁊ in tempore vindicte disperdet te. Noli anxius esse in diuitijs iniustis: nõ enim proderunt tibi in die obductionis ⁊ vindicte. Non ventiles te in omnez ventum · ⁊ non eas in omnem viaz. Sic enim omis peccator probatur in duplici lingua. Esto firm' in via dñi: ⁊ in veritate sensus tui ⁊ sciẽtia: ⁊ prosequat' te verbũ pacis ⁊ iusticie Esto mansuetus ad audiendum verbũ dei vt intelligas: ⁊ cuz sapiẽtia proferes responsum verum. Si est tibi intellect' responde proximo: sin autez· sit manus tua super os tuum: ne capiaris in verbo indisciplinato ⁊ confundaris. Honor ⁊ gloria in sermõe sensati: lingua vero imprudentis subuersio est ipsius. Non appelleris susurro invita tua· ⁊ lingua tua ne capiaris ⁊ confundaris. Super furẽ enim est cõfusio ⁊ penitẽtia: ⁊ denotatio pessima super bilinguez: susurratori autem odiuz ⁊ inimicitia ⁊ cõtumelia. Justifica pusillum ⁊ magnũ similiter.

Noli fieri pro amico · inimicus proximo. Improperium enĩ et cõtumeliaz malus hereditabit· ⁊ ois peccator inuidus ⁊ bilinguis. Nõ te extollas in cogitatione aie tue velut taurus ne forte elidat' virtus tua ꝓ stultitiam ⁊ folia tua comedat· ⁊ fructus tuos perdat· ⁊ relinquaris velut lignũ aridum in heremo. Anima enim nequam dispdet qui se habet: ⁊ in gaudiũ inimicis dat illum ⁊ deducet in sortez impiorũ. Verbũ dulce multiplicat amicos et mitigat inimicos ⁊ lingua eucharis in

bono homīe abundabit. Multi pacifici sint tibi & cōsiliarius sit tibi vnus de mille. Si possides amicum in temptatiōe posside eum. & ne facile credas ei teipsum Est enī amicus fm tempus suum: & nō permanebit in die tribulationis. Et est amic⁹ qui conuertit ad inimicitiam. et est amicus qui odium & rixam & cōuicia denudabit. Est autem amic⁹ socius mēse. & ñ pmanebit i die necessitat⁹. Amic⁹ si pmāserit fit⁹ erit tibi quasi coequalis et in domesticis tuis fiducialiter aget. Si humilauerit se ꝓtra te. & a facie tua abscōderit se: vnanimen habebis amicitiam bonam. Ab inimicis tuis separare & ab amicis tuis attende. Amicus fidel⁹ ptectō fortis: q̄ aūt inuenit illū: iuenit thesaur⁹. Nico fideli nulla ē cōparatō. & ñ est digna ponderatio auri & argēti ꝓtra bonitatem fidei illius. Amicus fidelis medicamētū vite & immortalitatis. & q̄ metuūt dñm: inueniēt illū. Qui timet deum eque habebit amicitiā bonam: qm̄ fm illum erit amicus illius. Fili a iuuēte tua excipe doctrinam: & vsq; ad canos inuenies sapiam. Quasi is qui arat & qui seminat accede ad eam: et sustine bonos fructus illius. In ope enī ipsius exiguus laborabis & cito edes de generationib⁹ illius. Quam aspera est nimius sapia indoctis homīb⁹: & nō permanebit in illa ercors. Quasi lapidis virtus probatio erit in illis: & nō demorabūtur proijcere illam. Sapiētia enī doctrine fm nomen est eius: & nō est multis manifesta. Quibus autem cognita est permanet vsq; ad cōspectum dei. Audi fili & accipe cōsilium intellectus: & ne abijcias cōsilium meum. Inijce pedem tuum in cōpedes illius: & in torques illius collum tuum. Subijce humerū tuum & porta illam. & ne accidieris vinculis eius. In omī animo tuo accede ad illam. & in oi virtute tua conserua vias eius. Inuestiga illam & manifestabit tibi: & cōtinēs factus ne derelinquas eam. In nouissimis enim inuenies requiem in ea. & cōuertetur tibi in oblectationem. Et erūt tibi compedes eius in protectionem fortitudinis: & bases virtutis & torques illius in stolam glorie. Decor enim vite est in illa. & vincula illius alligatura salutis. Stola glorie indues eam. & coronam gratulationis imponet tibi. Fili si attenderis mihi. disces ea: & si accomodaueris animum tuum sapiens eris. Si inclinaueris aurem tuam excipies doctrinam: & si dilexeris audire. sapiens eris. In multitudine presbyterorū prudentium sta. & sapie illorum ex corde cōiungere: vt omnem narrationem dei possis audire. & prouerbia laudis nō effugiant a te. Et si videris sensatum euigila ad eum: & gradus ostiorum illius exterat pes tuus. Cogitatum tuum habe in preceptis dei: & in mandatis illius maxime assiduus esto: & ipse dabit tibi cor: & concupiscētia sapie dabit tibi.

VII

Noli facere mala. & non te apprehendent: discede ab iniq̄ & deficiēt mala abs te. Fili non semines mala in sulcis iniusticie: & non metes ea in septuplum. Noli querere ab homine ducatum: neq; a rege cathedram honoris. Non te iustifices ante deum qm̄ agnitor cordis ipse est: & penes regem noli velle videri sapiēs. Noli querere fieri iudex nisi valeas virtute irrūpere iniq̄tates: ne forte extimescas faciē potentis & ponas scandalum in agilitate tua. Nō pecces in multitudīe ciuitatis: nec te immittas in populum: neq; alliges duplicia peccata: Nec enī in vno eris immunis. Noli esse pusillanimis in anīo tuo Orare & facere elemosynam ne despicias. Ne dicas in multitudine munerū meorum respiciet deus: & offerente me deo altissimo mūera mea suscipiet. Nō irrideas hoīem in amaritudine anīe: est enim qui humiliat & exaltat circumspector deus. Noli amare mendacium aduersus fratrem tuum neq; in amicus similiter facias. Noli velle mentiri omne mendaciū: assiduitas enī illius nō est bona. Noli verbosus esse in multitudine presbyterorum. & non iteres verbum in

oratione tua. Non oderis laboriosa opa
& rusticationē creatā ab altissimo. Non
te reputes in multitudīe indisciplinato
rū. Memēto ire qm̄ nō tardabit. Hūi
lia valde spm̄ tuum: qm̄ vidicta carnis
impn̄·ignis & vermis. Noli puaricari i
amicū pecuniā differētem: neq; fratrez
charissimū auro spreueris. Noli discē
dere a mliere sensata & bona quā sortit
es in timore dñi: grā enī verecūdie illi
sup aurum. Non ledas seruum in veri
tate opantem: neq; mercēnarium dan
tem aiam suā. Seruus sensatus sit ti
bi dilectus quasi aia tua: & nō defraudes
illum libertate·neq; inopem derelinq;s
illuz. Decora tibi sunt attende illis: & si
sunt vtilia·pseuerent apud te. Fili tibi
sunt·erudi illos·& curua illos a puericia
eorum. Filie tibi sunt·serua corpus illa
rū·& non ondas hilarem faciem tuā ad
illas. Trade filiam & grande opus fece
ris: & hoī sensato da illam. Mulier si est
tibi fm aiam tuam·non proicies illaz:
& odibili nō credas te in toto corde tuo
Honora patrem tuum·& gemitus ma
tris tue ne obliuiscaz. Memēto quoni
am nisi per illos natus nō fuisses: et re
tribue illis quomodo et illi tibi. In to
ta aia tua time dominum & sacerdotes
illius sanctifica. In omī virtute dilige
eum qui te fecit·& ministros eius ne de
relinquas. Honora deum ex tota aīa
tua·& honorifica sacerdotes·& propurga
te cum brachijs. Da illis partem sicut
mandatum est tibi primitiarum & pur
gationis: & de negligētia tua purga te cū
paucis. Datum brachiorum tuor̄. & sa
crificium sanctificationis offeres dño:
& initia sanctorum·& pauperi porrige ma
num tuam vt perficiatur ppitiatio & be
nedictio tua·gratia datus in conspectu
omīs viuentis·& mortuo nō prohibeas
gratiam. Nō desis plorantibus in cōso
latione: & cum lugentibus ambula. Nō
te pigeat visitare infirmum: ex his enī
in dilectione firmaberis. In omnibus
operibz tuis memorare nouissima tua·
& in eternum non peccabis. VIII

Non litiges cum homīe potēte:
ne forte incidas in manz illius.
Non contēdas cū viro locuple
te: ne forte ō te pstituat litem tibi. Mul
tos enī pdidit aurū & argētuz·& vsq; ad
cor regum extēdit & cōuertit. Nō litiges
cuz hoīe liguato·& nō strues in ignem il
lius ligna. Nō cōices homī indocto: ne
male de pgenie tua loquat. Ne despici
as hoīem auertētem se a pctō: neq; im
properes ei. Memēto qm̄ oēs in corru
ptione sumz. Ne spernas hoīem in sua
senectute: etenī ex nob senescūt. Noli ō
mortuo inimico tuo gaudere: sciēs qm̄
oēs moriēm: & in gaudiū volumz venire.
Ne despicias narratiōem pbyterorz sa
pientiū·& in puerbijs eorum conuersa
re. Ab ipsis enī disces sapiaz & doctrinā
intellectus: & seruire magnatis sine q̄re
la. Nō te ptereat narratio senior̄: ipsi eī
didicerunt a patribz suis. Qm̄ ab ipsis
disces intellectū·& in tpe necessitatis da
bis rīsum. Non incendas carbones pec
catorz arguēs eos·& ne incendaris flam
ma ignis pctōrz illorz. Ne ō faciē stes cō
tumeliosi: ne sedeat quasi insidiator ori
tuo. Noli fenerari hoī fortiori te: qz si fe
neraueris quasi perditū habe. Non spō
deas sup vtutē tuā: qz si spoponderis q̄si
restituens cogita. Non iudices cōtra iu
dicē: qm̄ fm qz iustum est iudicat. Cum
audace nō eas i via: ne forte grauet ma
la sua in te. Ipse enī fm voluntatem suā
vadit: & simul cū stulticia ipsius peries.
Cū iracūdo nō facias rixam·& cū auda
ce nō eas in deserтū: qm̄ quasi nihil est an
te illum sanguis·& vbi nō est adiutorīū
elidet te. Cū fatuis cōsiliū nō habeas·nō
enī poterūt diligere nisi que eis placent
Coram extraneo ne facies cōsiliū nescis
enī quid pariet. Nō omī hoī cor tuū ma
nifestes: ne forte inferat tibi gratiaz fal
sam & conuitietur tibi. IX

Non celes mulierem sinus tui:
ne ostendat super te maliciaz do
ctrine nequam. Non des mulie
ri potestatem aīe tue: ne ingrediatur in
virtute tua & confundaris. Ne respicias

mulierem multiuolaz:ne forte incidas in laqueos illius. Cum saltatrice ne assiduus sis nec audias illam:ne forte pereas in efficacia illius. Virginem ne cõspicias:ne forte scãdalizeris in decore illius. Ne des fornicarijs aiam tuam in vllo:ne perdas te & hereditatez tuã. Noli circũspicere in vicis ciuitatis:nec oberraueris in plateis illius. Auerte faciem tuã a muliere compta:& ne circũspicias speciem alienam. Propter speciem mulieris multi perierunt & ex hoc concupiscẽtia quasi ignis exardescit. Omis mulier que est fornicaria quasi stercus in via ab oibus ptereũtibꝫ cõculcabit. Speciẽ mulieris alieni multi ammirati·reprobi facti sunt:colloquium enĩ illius q̃si ignis exardescit. Cum aliena muliere ne sedeas oio:nec accũbas cum ea super cubitũ & nõ alterceris cuz illa in vino · ne forte declinet cor tuum in illam et sanguine tuo labaris in perditionem. Ne derelin quas amicum antiquuz: nouus·n·non erit similis illi. Vinum nouũ amic? nouus:veterascat.& cum suauitate bibes illud. Non celes gloriã & opes peccatoris nõ enim scis que futura sit illius subũsio. Non placeat tibi iniuria iniustoruz: sciens qm̃ vsq; ad inferos non placebit impius. Lõge abesto ab hoie potestatez habente occidendi·& nõ suspicaberis timorem mortis. Et si accesseris ad illum noli aliquid cõmittere:ne forte auferat vitam tuam. Cõmunionem mortis scito qm̃ in medio laqueoꝝ ingredieris·& super volentiuz arma ambulabis. Secõm virtutẽ tuam caue te a proximo tuo·et cum sapientibꝫ & prudentibꝫ tracta. Viri iusti sint tibi conuiue·& in timore dei sit tibi gloriatio·& in sensu sit tibi cogitatus dei·& omnis enarratio tua in preceptis altissimi. Jn manu artificum opera laudabũtur & principes populi in sapiẽtia sermonis sui:in sensu vero seniorum verbũ. Terribilis ẽ in ciuitate sua homo linguosus:et temerari? in verbo suo odibilis erit. X Vdex sapiens iudicabit populum suum & principatus sensati stabilis erit. Secõm iudicem populi·sic & ministri eius·& qualis rector est ciuitatis:tales & inhabitãtes in ea. Rex insipiẽs perdet populũ suũ·& ciuitates inhabitabũtur per sensuz prudẽtium. Jn manu dei potestas terre·& exectabilis ois iniqtas gẽtium·& vtilem rectorem suscitabit in tempus super illam. Jn manu dei potestas hominis·& super faciem scribe impo net honorem suum. Ois iniurie primi ne memineris:& nihil agas in operibus iniurie. Odibilis coram deo est & hoibꝫ superbia·& exectabilis ois iniquitas gẽtium. Regnum a gente in gẽtem trasfertur propter iniustitias & iurias & cõtumelias ac diuersos dolos. Auaro autez nihil est scelestius. Quid superbis terra & cinis? Nihil est iniquius q̃z amare pecuniam. Dic enim & aiam suaz venalem habet:qm̃ in vita sua proiecit intima sua. Omis potẽtatus breuis vita: languor prolixior grauat medicuz. Breuem languorem ꝑcidit medicus: sicut & rex hodie est & cras morietur. Cuz enĩ morietur homo hereditabit serpẽtes et bestias & vermes. Jnitium superbie hois apostatare a deo:qm̃ ab eo qui fecit illuz recessit cor eius qm̃ initium omis peccati est superbia. Qui tenuerit illam adimplebitur maledictis·& subuertet euz in finem. Propterea erhonorauit dñs cõuentus maloꝝ·& destruxit eos vsq; in finẽ. Sedes ducũ superboꝝ destruxit deus· & sedere fecit mites pro eis. Radices gẽtium superbarũ arefecit deus & plantauit humiles ex ipsis gẽtibꝫ. Terras gẽtiuz euertit dñs·& pdidit eas vsq; ad fundamẽtuz. Arefecit de? ex ipsis & dispdidit eos·& cessare fecit memoriã eoꝝ a terra. Memoriã superboꝝ pdidit deus: & reliqt memoriã hũiliũ sensu. Nõ est creata homĩbꝫ superbia:neq; iracũdia nationi mulierũ. Semẽ hoim honorabit hoc qd timet deũ:semen aũt hoc erhonorabit qd ꝓterit mãdata dñi. Jn medio fratrum rector illoꝝ in honore:& q timẽt dñm erũt in oculis illi?. Gloria diuitũ hono-

ratorum et pauperū timor dei est. Non
despicere hoiem iustū pauperem: ⁊ nō ma
gnificare virū peccatorē diuitē. Magn⁹
est iudex ⁊ potens est in honore: ⁊ nō est
maior illo qui timet deū. Seruo sensa-
to liberi seruiēt: ⁊ vir prudēs ⁊ discipli-
natus non murmurabit correptus ⁊ in
scius nō honorabitur. Noli extollere te
in faciēdo opere tuo: ⁊ noli cūctari in tē-
pore angustie. Melior est qui operatur
⁊ abundat in omib⁹: q̄ qui gloriatur et
eget pane. Fili in māsuetudine serua a-
nimā tuam: ⁊ da illi honorem ꝑm meri-
tum suum. Peccātem ī aīam suam q̄s
iustificabit? Et quis honorificabit ex ho
norantem animam suam? Pauper glo
riat̄ per disciplinaz ⁊ timorem suū: ⁊ est
homo qui honorificat̄ ꝓpter substātiā su
am. Qui autē gloriat̄ in paupertate: quā-
tomagis in substātia? Et qui gloriatur
in suba: paupertatē vereatur. XI

Sapiētia humiliati exaltabit ca-
put illi⁹: ⁊ in medio magnatoꝝ
cōsedere illū faciet. Nō laudes
virum in specie sua: neq̄ spernas hoiem
in visu suo. Breuis in volatilib⁹ apis ⁊
initiū dulcoris habet fructus illius. In
vestitu ne glorieris vnq̄: nec in die ho-
noris tui extollaris. Qm̄ mirabilia opa
altissimi soli⁹: ⁊ gloriosa ⁊ abscōsa ⁊ inui
sa opa illi⁹. Multi tyrāni sederūt ī thro
no et insuspicabilis portauit diadema.
Multi potentes oppressi sunt valide: et
glorisi traditi sunt in manus alteroruz.
Priusq̄ interroges ne vituperes quen
q̄: ⁊ cū interrogauer⁹ corripe iuste. Pri
usq̄ audias ne rn̄deas verbū: ⁊ ī medio
senioꝝ ne adijcias loqui. De ea re que
te nō molestat ne certer⁹: ⁊ ī iudicio pec
cātiū ne ꝯsistas. Fili ne in mltis sint act⁹
tui ⁊ si diues fueris nō er⁹ īmunis a de-
licto. Si n secutus fueris nō apprehē-
des: ⁊ nō effugies si p̄curreris. Est homo
laborās ⁊ festinās ⁊ dolens impius: ⁊ tā-
tomagis nō abundabit. Est homo mar
cidus egens recupatione plus deficiēs
virtute: ⁊ abundans paupertate ⁊ ocul⁹
dei respexit illum in bono: ⁊ erexit euz ab
humilitate ipsius: ⁊ exaltauit caput ei⁹
⁊ mirati sunt in illo multi ⁊ honorauer̄t
deuz. Bona ⁊ mala vita ⁊ mors pauper
tas ⁊ honestas: a deo sunt. Sapiētia di-
sciplina ⁊ scīa legis apud dn̄m: dilectio
⁊ vie bonoꝝ apud ip̄m. Error ⁊ tenebre
peccatorib⁹ cōcreata sunt: qui aūt exul-
tāt in malis consenescūt in malo. Da-
tio dei ꝑmanet iustis ⁊ profectus illius
successus habebit in eternū. Est qui lo-
cupletatur parce agendo: ⁊ hec est pars
mercedis illi⁹ in eo q̄ dicit: inueni req̄-
em mihi ⁊ nūc māducabo de bonis me-
is solus: ⁊ nescit q̄ tp̄s pretereat illum
⁊ mors appropinquet: ⁊ relīquat oīa ali
is ⁊ moriatur. Sta in testamēto tuo ⁊
in illo colloquere: ⁊ in ope mādatorum
tuoꝝ veterasce. Ne manseris in opibus
peccatoꝝ. Confide aūt in deo: ⁊ mane in
loco tuo. Facile est enī in oculis dei subi
to honestare pauperem. Bn̄dictio dei in
mercedē iusti festinat: ⁊ in honore veloci
ꝓcessus illi⁹ fructificat. Ne dicas: q̄d est
mihi op⁹: ⁊ q̄ erūt mihi ex hoc bona? Ne
dicas. Sufficiēs mihi sum: ⁊ quid ex h̄
pessimabor? In die bonoꝝ ne immemor
sis maloꝝ: ⁊ in die maloruz ne īmemor
sis bonoꝝ: quoniam facile est corā deo ī
die obitus retribuere vnicuiq̄ ꝑm vias
suas. Malicia hore obliuiōez facit luxu-
rie magne: ⁊ ī fine hoīs denudatio opeꝝ
illius. Ante mortem ne laudes hominē
quenq̄: qm̄ in filijs suis agnoscitur vir
Nō oēm hoīem inducas in domum tuā
multe enī sunt insidie dolosi. Sicut eī
eructant p̄cordia fetētium: ⁊ sicut ꝑdix
inducitur in caueam: ⁊ vt caprea in laq̄-
um: sic ⁊ cor supboꝝ ⁊ sic ꝓspector vidēs
casum ꝓximi sui. Bona enī in mala con
uertēs insidiatur: ⁊ ī electis īponet ma-
culam. Ab scintilla enī vna auget̄ ignis
⁊ ab vno doloso augetur sanguis: homo
vero peccator sanguini insidiat̄. Atten-
de tibi a pestifero: fabricat eniz mala: ne
forte inducar super te subsannatiōem ī
perpetuum. Admitte ad te alienigenaz
et subuertet te in turbine et abaliena-
bit te a vijs proprijs. XII

Si benefeceris scito cui feceris· et erit gratia in bonis tuis multa. Benefac iusto & inuenies retributionem magnam: & si non ab ipso certe a domio. Non est enim ei bene qui assiduus est in malis· & elemosynas nō danti: quoniā & altissim⁹ odio habet peccatores· & miserē penitētib⁹. Da misericordi· & ne suscipias peccatorē & impijs & peccatorib⁹ redde vindictam custodiens eos in diem vindicte. Da bono & nō receperis peccatorem. Benefac humili· & nō dederis impio. Prohibe panes illi dare: ne in ipsis potētior te sit. Nam duplicia mala inuenies in omnibus bonis quecūq; feceris illi· quoniam & altissim⁹ odio habet peccatores· & impijs reddet vindictam. Non agnoscetur in bonis amicus. et nō abscōdetur in malis inimicus. In bonis viri inimici illius: in tristicia & in malicia illius amicus agnitus est. Non credas inimico tuo in eternum. Sicut enim eramentum eruginat nequicia illius. Et si humiliat⁹ vadat curuus· abijce animum tuum· & custodi te ab illo. Non statues illuz penes te nec sedeat ad dexteram tuam· ne conuersus siet in loco tuo· ne forte conuersus in locū tuū inquirat cathedraaz tuam & in nouissimo cognoscas verba mea & in sermonib⁹ meis stimuleris. Quis miserebitur incātatori a serpēte percusso· & oīb⁹ qui appropiant bestijs? Sic et qui comitatur cuz viro iniquo· & obuolutus est in peccatis eius. Una hora tecum permanebit. Si aūt declinaueris nō sustinebit. In labijs suis indulcat inimicus· & in corde suo insidiat vt subuertat te in foueam. In oculis suis lachrymatur ininic⁹ & si inuenerit temp⁹ nō satiabitur sanguine· & si incurrerint tibi mala inuenies euz illic priorem: et quasi adiuuās suffodiet plantas tuas: Caput suū mouebit et plaudebit mānu et multa susurrans commutabit vultum suum. XIII

Qui tetigerit picem· inq̄nabitur ab ea· & qui cōicauerit superbo induet superbiam. Pondus sup se tollit qui honestiori se communicat. Et diticri te ne socius fueris. Quid communicabit cacabus ad ollam. Quādo enim se collisserint confringetur. Diues iniuste aget & fremebit· pauper autem lesus tacebit. Si largit⁹ fueris· assumet te· & si non habueris· derelinquet te. Si habes conuiuet tecum & euacuabit te· & ipse non dolebit super te. Si necessarius illi fueris· supplantabit te & subridens spem dabit narrans tibi omnia bona· et dicet: quid opus est tibi et confundet te in cibis suis· donec te exinanuat bis & ter· & in nouissimo deridebit te. Postea videns derelinquet te· et caput suū mouebit ad te. Humiliare deo: et expecta manus eius. Attende ne seductus in stulticia humilieris. Noli esse humilis in sapiētia tua· ne humiliatus i stulticiam seducar⁹. Aduocat⁹ a potētiore disce de: er hoc enim magis te aduocabit. Ne improbus sis ne impingaris· & ne lōge sis ab eo: ne eas in obliuionē. Ne retinеas ex equo loqui cū illo: nec credas multis verbis illius. Ex multa enim loquela temptabit te· & subridens. interrogabit te de abscōditis tuis· immitis anim⁹ illius· cōseruabit verba tua· & non parcet de malicia & de vinculis. Caue tibi & attende diligēter auditui tuo: qm̄ cum subuersione tua ambulas. Audiens vero verba illa quasi in somnis vide· & vigilabis. Omni vita tua dilige deuz· & inuoca illū in salute tua. Omne aīal diligit simile sibi: sic & ois hō primū sibi. Omis caro ad simile sibi diunget⁹: & ois hō filii sui sociabit⁹. Si cōicabit lupus agno aliqm̄: sic peccator iusto. Que cōmunicatō sancto hoī ad canē: aut q̄ ps bona diuiti ad pauperem? Venatio leonis onager in deserto: sic & pascua diuitū fuut paupes. Et sic abominatio ē superbo hūilitas: sic & execratio diuit⁹ paup. Diues cōmotus confirmat⁹ ab aīcis suis: humil⁹ aūt cū ceciderit expellet⁹ & a notis· diuiti dcepto multi recuperatores. Locutus est superba· & iustificauerūt illū. Humilis deceptus

est: insup̄ ⁊ arguit̄. Locutus est sensate. ⁊ nō est datus ei locus. Diues locutus est ⁊ omēs tacuerūt. ⁊ verbū illius vsq̄ ad nubes perducent. Pauper locutus ē ⁊ dicūt: Quis est hic? Et si offenderit: subuertent illuz. Bona est sub̄a cui nō est peccatū in ꝯscīa. ⁊ nequissima paup̄tas in ore impij. Cor hoīs immutat faciē illius siue in bona siue in mala. Vestigium cordis boni ⁊ faciez bonam difficile inuenies. ⁊ cum labore. XIIII

b Beatus vir qui nō est lapsus verbo ex ore suo. ⁊ nō est stimulatus in tristicia d̄licti. Felix qui non habuit animi sui tristiciam: ⁊ nō excidit ab spe sua. Viro cupido ⁊ tenaci sine ratione est sub̄a: ⁊ homī liuido ad quid aurum? Qui aceruat ex aīo suo iniuste aliis ꝯgregat. ⁊ in bonis illius alius luxuriabit̄. Qui sibi nequā est. cui alij bonus erit? Et nō iocundabitur in bonis suis. Qui sibi inuidet. nihil est illo nequius ⁊ hec redditio est malicie illius. Et si benefecerit: ignorāter ⁊ nō volens facit. ⁊ ī nouissimo manifestat maliciā suaz. Nequā est oculus liuidi. ⁊ auertēs faciem suam. et despiciens aniam suam. Insatiabilis oculus cupidi in parte iniquitatis: non satiabit̄ donec ꝯsumat arefaciēs aīam suam. Oculus malus ad mala. ⁊ non satiabitur pane indigens. et in tristicia erit sup̄ mēsaz suā. Fili si habes bn̄fac tecum. et deo dignas oblationes offer. Memor esto qm̄ mors nō tardat. ⁊ testamētū inferoꝝ: qꝛ demōstratum ē tibi. Testamētum enī huius mūdi morte morieť. Ante mortez bene fac amico tuo. ⁊ ꝑm vires tuas exporrigēs da pauperi. Nō defrauderis a die bono: ⁊ p̄ticula bone diei nō te pretereat. Nonne aliis relinquens dolores ⁊ labores tuos? In diuisione sortis da et accipe et iustifica animam tuam. Ante obitum tuuz operare iusticiam: quoniā non est apud inferos inuenire cibum. Omnis caro sicut fenum veterascet. ⁊ sicut foliuz fructificans in arbore viridi. Alia generantur ⁊ alia deijciuntur: sic generatio carnis ⁊ sanguinis. alia finitur. ⁊ alia nascitur. Omne opus corruptibile in fine deficiet: ⁊ qui illud operatur ibit cum illo. Et omne opus electum iustificabitur: ⁊ qui operatur illud honorabitur in illo Beatus vir qui in sapiētia morabitur. ⁊ qui in iusticia sua meditabitur. ⁊ ī sensu cogitabit circumspectiōem dei. Qui cogitat vias illius in corde suo. ⁊ in absconsis suis intelligens: vadēs post illaz quasi inuestigator. ⁊ in vijs illius consistens. Qui respicit per fenestras illius. ⁊ in ianuis illius audiens. Qui requiescit iuxta domum illius. ⁊ in parietib̄ illius figens palum. Statuet casulam suam ad manus illius. ⁊ requiescēt ī casula illius bona per euum. Statuet filios suos sub tegmīe illius: ⁊ sub ramis ei⁹ morabit̄. Protegetur sub tegmine illius a feruore. ⁊ in gloria eius requiescet

q Qui timet deum XV faciet bona: et qui continens est iusticie apprehendet illam: et obuiabit illi quasi mater honorificata et quasi mulier a virginitate suscipiet illum. Cibabit illum pane vite et intellectus. et aqua sapientie salutaris potabit illum. Et firmabitur in illo et non flectetur. et continebit illum et non confundetur. et exaltabit illum apud proximos suos. Et ī medio ecclesie ap̄iet os eius. et adimplebit eum spiritu sapientie et intellectus et stola glorie vestiet illum. Iocunditatem et exultationez thesauriçabit super illuz. ⁊ nomine eterno hereditabit illum. Homines stulti non apprehendent illam: et homines sensati obuiabunt illi. Homines stulti non videbunt eam: longe enim abest a superbia ⁊ dolo. Viri mēdaces non erunt illius memores. ⁊ viri veraces īueniēť in illa ⁊ successum habebunt vsq̄ ad inspectionem dei. Nō est speciosa laus in ore peccatoris qꝛ non est a domino missus: qm̄ a deo profecta est sapientia. Sapiētie enim dei astabit laus. ⁊ in ore fideli abūdabit. ⁊ dn̄ator dabit eam illi. Non dixeris per deum abest: que enī odit. ne

feceris. Non dicas. ille me implanauit: nō enī necessarij sunt ei hōmies impij. Omne execramētum erroris odit dñs ⁊ nō erit amabile timētibus eum. Deꝰ ab initio cōstituit hoiem: ⁊ reliquit illū in manu cōsilij sui. Adiecit mandata et precepta sua. Si volueris mandata cō seruare. cōseruabūt te: ⁊ in ꝑpetuum fi dē placitā seruare. Apposuit tibi aquā ⁊ ignem: ad qđ volueris porrige manuꝫ tuam. Ante hoiem vita ⁊ mors: bonū et malū. Quod placuerit ei dabit illi. qm̄ multa sapia dei. ⁊ fortis in potētia: videſ oēs sine intermissiōe. Oculi dñi ad ti mētes eum. ⁊ ipse agnoscit oēm opam hois. Nemini mādauit ipie agere et ne mini dedit spatiū peccandi. Nō enī con cupiscit multitudinē filioꝝ infidelium et inutilium.

XVI

Ne iocunderis in filijs impijs si multiplicent. nec oblecter sup ipsos si nō est timor dei in illis. Non cre das vite illoꝝ. ⁊ ne respexeris in labores eoꝝ. Melior est enī vnus timēs deus: qꝫ mille filij impij. Et vtile est mori sine fi lijs: qꝫ relinqre filios ipios. Ab vno sen sato inhabitabitur patria. ⁊ a tribus im pijs deseretur. Multa talia vidit oc'us meus: ⁊ fortiora hoꝝ audiuit auris mea In synagoga peccātiuꝫ exardebit ignis ⁊ in gēte incredibili exardescet ira. Non eroauerūt ꝑ pctis suis antiqui gigan tes. qui destructi sunt cōfidētes sue vir tuti. ⁊ nō pepcit peregrinatiōi illoꝝ: sed percussit eos ⁊ execratus est eos pre sup bia verbi illoꝝ. Nō miserꝫ est illis gen tem totaꝫ perdēs ⁊ extollētem se i pecca tis suis. Et sicut sexcenta milia pedituꝫ qui cōgregati sunt in duritia cordis sui ⁊ si vnus fuisset ceruicatꝰ miruꝫ si fuisſz immunis. Misericordia enī ⁊ ira est cū illo: potens exoratio ⁊ effundens iram. Secōm miam suā: sic correctio illius: ho minē fm opa sua iudicat. Nō effugiet in rapina peccatoꝝ. ⁊ nō retardabit suffe rentia miam facientis. Omis mia faci et locū vnicuiqꝫ fm meritū operū suoꝝ ⁊ fm intellectum peregrinationis ipsi? Non dicas: A deo abscondar. et ex sum mo quis mei memorabitur. In popu lo magno non agnoscar. Que est enim anima mea in tam immensa creatura? Ecce celum ⁊ celi celorū. abyssus ⁊ vni uersa terra ⁊ que in eis sunt in cōspectu illius commouebūtur: montes simul ⁊ colles ⁊ fundamēta terre. ⁊ cum cōspexe rit illa deus tremore cōcutiētur. Et in omīb hīs insensatum est cor: ⁊ omē cor intelligit ab illo. ⁊ vias illius quis itel ligit? Et procella quā nec oculus vidit hominis? Nam plurima illius opa sunt i absconsis: sed opera iusticie eius quis e nūciabit: aut quis sustinebit. Longe eī est testamētum a quibusdā. ⁊ interroga tio hoīm in cōsummatiōe est. Qui mi noratur corde cogitat inania. ⁊ vir im prudēs ⁊ errans cogitat stulta. Audi me fili ⁊ disce disciplinam sensus. ⁊ in verb meis attende in corde tuo. ⁊ dicaꝫ in eq tate disciplinam: ⁊ scrutabor enarrare sa piētiam. ⁊ in verbis meis attende i cor de tuo. ⁊ dico in equitate spiritus: virtu tes quas posuit deus in opera sua ab ini tio. ⁊ in veritate enuncio scientiaꝫ eius. In iudicio dei opera ipsius ab initio. et ab institutione hominum ipsorum di stinxi partes illorum: ⁊ initia eorum in gentibus suis. Ornauit in eternuꝫ ope ra illoꝝ: nec esurierunt nec laborauerūt ⁊ nō destiterūt ab operibus suis. Unuſ quisqꝫ primum sibi nō angustiabit vsqꝫ in eternum. Nō sis incredibilis verbo il lius. Post hec deus in terram respexit ⁊ impleuit illam bonis suis. Animaraut omis vitalis denūciauit ante faciem ip sius: ⁊ in ipsa iterum reuersio illorum.

XVII

Deus creauit de terra hoīem. ⁊ fm imaginem suaꝫ fe cit illū. Et iterū cōuertit illum in ipsam. ⁊ fm se vestiuit illū virtute. Nu merū dierum ⁊ tempꝰ dedit illi: ⁊ dedit illi potestatem eoꝝ que sunt sup terraꝫ: Posuit timorē illiꝰ sup oēm carnem. ⁊ dñatꝰ est bestiarū ⁊ volatiliū. Creauit ex ipo adiutoriū sile sibi: ꝑ filiū ⁊ liguā ⁊ o culos ⁊ aures ⁊ cor dedit ill' excogitādi ⁊

disciplina intellect⁹ repleuit illos. Crea
uit illis sciam spiritus: sensu impleuit
cor illorum. ⁊ mala ⁊ bona ostēdit illis.
Posuit oculum ipsorum super corda il
lorum ostēdere illis magnalia operum
suorum vt nomen sanctificationis col-
laudent ⁊ gloriari in mirabilibus illius
vt magnalia enarrent operum eius. Ad
didit illis disciplinam: ⁊ legem vite he-
reditauit illos. Testamentum eternuz
cōstituit cum illis. ⁊ iusticiam ⁊ iudicia
sua ostendit illis. Et magnalia honoris
eius vidit oculus illorum. ⁊ honorez vo
cis audierunt aures illoruz. ⁊ dixit illis
attendite ab omni iniquo. Et manda-
uit illis vnicuiqz de proximo suo. Vie il
lor coram illo sunt semper. nō sunt ab-
sconse ab oculis ipsius. In vnamquā-
qz gētem preposuit rectorem. ⁊ pars dei
israel facta est manifesta. Et oīa opera il
lorum velut sol in conspectu dei. ⁊ oculi
eius sine intermissione inspicientes in
vijs eoruz. Non sunt absconsa testamē
ta ꝓpter iniquitatem illorum. et omēs
iniq̄tates eorum in ꝯspectu dei. Elemo-
syna viri quasi sacculus cum ipso: ⁊ gra
tiam homīs quasi pupillaz cōseruabit.
⁊ postea resurget ⁊ retribuet illis retri-
butionem vnicuiqz in caput ipsor. ⁊ cō
uertet in inferiores partes terre. Peni
tentibus autez dedit viam iusticie. ⁊ cō-
firmauit deficiētes sustinere. ⁊ destina-
uit illis sortem veritatis. Cōuertere ad
dn̄m ⁊ relinq̄ pctā tua. p̄care an̄ faciē do
mini ⁊ minue offendicula. Reu̇tere ad
dn̄m. ⁊ au̇tere ab iniusticia tua ⁊ nimis
odito exec̄tionē. ⁊ cog̃sce iusticias ⁊ iudi
cia dei. ⁊ sta ī sorte ꝓpositiōis ⁊ or̄onis al
tissimi dei. In ꝑtes vade seculi sc̄i: cum
viuis ⁊ dātib⁹ cōfessiōez deo. Nō demo-
reris ī errore īpior: an̄ mortē ꝯfitere. A
mortuo q̄si nihil perit ꝯfessio. Cōfitebe-
ris viuēs: viuus ⁊ sanus cōfiteber ⁊ lau
dabis deū ⁊ gl̄iaberis ī mis̄ationib⁹ ei⁹.
Quā magna mīa dn̄i. ⁊ ꝓpitiatō illius
cōuertētib⁹ ad se. Nec enī oīa pn̄t esse in
hoīb⁹: qm̄ nō est īmortalis filius hoīs et
in vanitate malicie placuerūt. Quid lu
cidius sole? ⁊ hic deficiet. Aut quid neq̄
us q̄z qd̄ excogitauit caro ⁊ sanguis? ⁊ h̄
arguet̄. Virtutē altitudīs celi ipse con-
spicit. ⁊ oēs hoīes terra ⁊ cinis. XVIII

Qui viuit in eternū creauit om
nia simul. Deus solus iustifica
bitur. et manet inuictus rex in
eternum. Quis sufficiet enarrare opa
illius? Quis enī inuestigabit magnalia
eius? Virtutē autez magnitudīs eius
q̄s enūciabit? Aut q̄s adijciet enarrare
mīam eius? Nō est minuere neqz adijce
re: nec ē innenire magnalia dei. Cuz cō-
summauerit hō. tūc incipiet. ⁊ cū quie-
uerit opabit̄. Quid est homo. ⁊ que gr̄a
illius. ⁊ quid est bonū. aut quid nequaz
illius? Numer⁹ dierū hoīm vt multum
centū anni: quasi gutte aque maris de-
putati sunt. Et situt calculus arene: sic
exigui anni in die eui. Propter h̄ pati-
ens est de⁹ ī illis. ⁊ effundit sup eos mi-
sericordiā suā. Vidit p̄sumptionez cor-
dis eor. qm̄ mala ē. ⁊ cognouit subuer-
siōem illor: qm̄ nequā ē. Ideo adimple
uit ꝓpitiationē suā in illis. ⁊ ostendit eis
viam equitatis. Miseratio hoīs circa ꝓ
ximū suū: mīa autem dei super oēm car
nem. Qui mīam habet: docet ⁊ erudit:
quasi pastor gregē suū. Misereatur exci
piens doctrinā miserationis. ⁊ qui festi
nat in iudicijs eius. Fili ī bonis non des
querelaz: ⁊ in oī dato nō des tristiciam
verbi mali. Nonne ardorē refrigerabit
ros? Sic ⁊ verbum melius q̄z datum.
Nōne ecce verbū sup datū bonū? Sed
vtraqz cū hoīe iustificato. Stult⁹ acrit̄
improperabit. ⁊ datus indisciplinati ta
bescere facit oculos. Ante iudiciuz para
iusticiam tibi. ⁊ anteq̄z loquaris: disce.
Ante languorē adhibe medicinā. ⁊ ante
iudicium interroga teip̄m. et in conspe-
ctu dei inuenies ꝓpitiatiōem. Ante lan-
guorez humilia te: ⁊ in tempore infirmi
tatis ostende conuersationem tuam.
Non impediaris orare semp: ⁊ ne vete-
ris vsqz ad mortem iustificari: quoni-
am merces dei manet in eternuz. Ante
orationem p̄para aīam tuā. ⁊ noli esse q̄

si hō qui temptat deū. Memēto ire in
die cōsummatiōis·⁊ tp̄s retributiōis ī
cōuersatiōe facies. Memēto paup̄tatis
in tp̄e abūdantie·⁊ necessitatē paup̄tatꝫ
die diuitiaꝝ. A mane vsq̄ ad vesperam
immutabit̄ tempus·⁊ hec omīa citata ī
oculis dei. Homo sapiens in omīb⁹ me
tuit:⁊ in dieb⁹ delictoꝝ attendet ab iner
tia. Oīs astutus agnoscit sapīam:⁊ in-
ueniēti eam dabit cōfessionem. Sensa
ti in verbis ⁊ ipsi sapiēter egerūt·⁊ intel
lexerūt veritatem ⁊ iusticiam·⁊ implora
uerūt ꝓuerbia ⁊ iudicia. Post cōcupiscē-
tias tuas non eas·⁊ a voluntate tua aū
tere. Si prestes aīe tue ꝯcupiscētias ei⁹
faciet te in gaudiū inimicis tuis. Ne ob
lecteris in turbis nec in modicis. Assi-
dua enī est cōmissio illoꝝ. Ne fueris me
diocris in ꝯtētione ex senore:⁊ nō est ti-
bi nihil in seculo. Eris enī inuidus aīe
tue. XIX

Operari⁹ ebriosus
non locupletabit̄·⁊ qui spernit
modica·paulatim ꝺcidit. Vinū
⁊ mulieres apostatare faciūt sapiētes·et
arguūt sensatos.⁊ q̄ se iūgit fornicarijs
erit nequā. Putredo ⁊ v̄mes heredita-
bunt illum:et extolletur in exemplum
maius·et tolletur de numero aīa eius.
Qui credit cito leuis corde est ⁊ mino-
rabit̄·⁊ q̄ delinq̄t ī aīam suā insup̄ habe-
bit̄. Qui gaudet iniq̄tate:denotabit̄·et
q̄ odit correptiōez minuet̄ vita·⁊ qui o-
dit loq̄citatē extinguit maliciā. Qui pec
cat in aīam suā:penitebit.⁊ q̄ iocūdat̄ in
malicia:denotabit̄. Ne iteres v̄bum ne
quā ⁊ durū:⁊ nō minoraber⁹. Amico ⁊ ī-
imico noli narrare sensuz tuū·⁊ si ē tibi
delictū noli denudare. Audiet enī te et
custodiet te ⁊ q̄si defendēs pctm̄ odiet te
⁊ sic aderit tibi semp̄. Audisti v̄bū adū-
sus ꝓximū tuū cōmoriat̄ ī te:vidēs qm̄
nō te dirūpet. A facie v̄bi p̄turit fatuus
tanq̄ gemitus p̄tus infantis. Sagitta
infixa femori canis:sic v̄bū in corde stul
ti. Corripe amicū·ne forte nō ītellexerit
⁊ dicat·non feci:aut si fecerit·ne iterum
addat facere. Corripe ꝓximū .ne forte n̄
dixerit·⁊ si dixerit:ne forte iteret. Corri-
pe amicū·sepe enī fit cōmissio:⁊ nō omī
verbo credas. Est qui labit̄ lingua sua:sz
non ex animo. Quis est enī qui nō deli-
q̄rit in līgua sua? Corripe ꝓximū anteq̄
cōmineris·⁊ da locum timori altissimi:
qꝛ oīs sapīa timor dei. Et in illa timere
deū·⁊ in oī sapīa dispositio legis. Et nō
est sapīa nequitie disciplina:⁊ nō est co-
gitatus bonus pctōꝝ prudētia. Est pru-
dentie neq̄tia·⁊ in ipsa execratio.⁊ est in
sipiens qui minuit̄ sapīa. Melior est ho
mo qui minuitur sapīa ⁊ deficiēs sensu
in timore dei:q̄ qui abūdat sensu ⁊ trās-
gredit̄ legem altissimi. Est sollertia cer-
ta ⁊ ipsa iniqua:⁊ est qui emittit verbuz
certū enarrās veritatē. Est qui nequiter
hūiliat se ⁊ interiora eius plena sunt do
lo:⁊ est iustus qui se nimiū submittit a
multa hūilitate:⁊ est iust⁹ qui inclinat
faciē suā·⁊ fingit nō videre se q̄d ignora
tū est. Et si ab imbecillitate viriuz vetet̄
peccare:si inuenerit tp̄s malefaciendi:
male faciet. Ex visu cognoscitur vir·et
ab occursu faciei cognoscitur sensatus.
Amictus corporis.et risus dentium·et
ingressus hominis enūciant de illo. Est
correptio mendax in ira contumeliosi·
et est iudicium quod non probatur esse
bonum et est tacens·et ipse est prudens

XX

Quam bonum est argue-
re q̄ irasci·⁊ confitentem in ora
tione non prohibere. Concupi-
scētia spadonis deuirginauit iuuencu-
lā:sic q̄ facit p̄ viz iudiciū iniquū. Quaz
bonum est correptum manifestare peni
tentiam:sic enim effugies voluntariuz
peccatum. Est tacens qui inuenitur sa-
piens:et est odibilis qui procax est ad lo
quendum. Est autem tacens et non ha
bens sensum loquele·et est tacens sciēs
tempus apti temporis. Homo sapiens
tacebit vsq̄ ad tempus:lasciuus autez
et imprudens non seruabit tēpus. Qui
multis vtitur verbis:ledet animam su
am·⁊ qui potestatem sibi sumit iniuste
odietur. Est processio in malis viro in-
disciplinato·et est inuentio in detrimē-
tum. Est datū quod non est vtile:et est

datuz cuius retributio duplex. Est pro-
pter gloriam minoratio: ⁊ ē qui ab hūi-
litate leuabit caput. Est qui multa redi
mat modico precio: ⁊ restituens ea in se
ptuplum. Sapiens in verbis seipsum
amabilem facit: gratie autem fatuoruz
effundentur. Datus insipientis non e-
rit vtilis tibi: oculi enim illius septem-
plices sunt. Exigua dabit ⁊ mlta impro
perabit. ⁊ apertio oris illius inflāmatio
est. Hodie feneratur quis. ⁊ cras expetit
⁊ odibilis est homo huiusmodi. Fatuo
nō erit amicus ⁊ non erit gratia in bōis
illius. Qui enim edunt panem illius:
false lingue sunt. Quotiēs ⁊ quāti irri-
debūt eum? Neqz enim quod habēduz
erat. directo sensu distribuit. similiter ⁊
quod nō erat habendum. Lapsus false
lingue quasi qui in pauimento cadens
sic casus malorum festinanter venient.
Homo acharis quasi fabula vana. ⁊ in
ore īdisciplinatorum assidua erit. Ex o-
re fatui reprobabitur parabola: non enī
dicit illam in tempore suo. Est qui veta
tur peccare pre inopia. ⁊ ī requie sua sti-
mulabitur. Est qui perdet animam suā
pre confusione. ⁊ ab imprudenti perso-
na perdet eam: persone autem acceptio-
ne ꝑdet se. Est qui pre cōfusiōe promit-
tit amico. ⁊ lucratus est eum inimicum
gratis. Opprobrium nequam in homīe
mendacium. ⁊ in ore indisciplinatoruz
assidue erit. Potior fur q̄z assiduitas vi
ri mēdacis: perditiōem autem ambo he-
reditabūt. Mores hoīz mēdaciū sine ho
nore. ⁊ ꝯfusio illoꝝ cū ipsis sine intmis-
siōe. Sapiēs in v̄bis ꝓducet seipsuz: et
hō prudēs placebit magnatꝫ. Qui opa
tur terrā suā inaltabit aceruū frugū: et
qui opat̄ iusticiā ipse exaltabit̄: qui vero
placet magnatꝫ. effugiet iniq̄tatez. Exe-
nia ⁊ dona excecāt oculos iudicū: ⁊ quasi
mutꝰ ī ore aūtit correctiōes eoꝝ. Sapi-
entia abscōsa. ⁊ thesaurꝰ inuisus: q̄ vtili
tas ī vtrisqz? Melior ē q̄ celat insipiētiā
suā: q̄z hō q̄ abscōdit sapīaz suā.

Fili peccasti: nō adijciaos XXI
iterum: sed ⁊ de pristinis depca-
re vt tibi dimittant̄. Quasi a facie colu
bri fuge peccata: ⁊ si accesseris ad illa su-
scipient te. Dentes leonis dentes eius
interficientes aīas hominū. Quasi rhō
phea bis acuta homīs iniquitas: plage
illius n̄ est sanitas. Obiurgatō et iniu-
rie ānullabūt subaz: ⁊ domꝰ q̄ nimis lo
cuples ē ānll'abit̄ suꝑbia: sic suba suꝑbi
eradicabit̄. Depcatō pauꝑis ex ore vsqz
ad aures ꝑueniet ⁊ iudiciū festinato ad
ueniet illi. Qui odit correptionē vestigi
um est pctōris: ⁊ q̄ timet deum conuer-
tetur ad cor suū. Notus a longe potens
lingua audaci: ⁊ sensatus scit labi se ab
ipso. Qui edificat domū suaz impēdijs
alienis: q̄si qui colligit lapides suos in
hyeme. Stuppa collecta synagoga pec-
cantiū. ⁊ consummatio illoruz flamma
ignis. Uia peccātium complātata lapi
dibꝫ. ⁊ in finem illorum inferi ⁊ tenebre
⁊ pene. Qui custodierit iusticiaz cōtine-
bit sensum eius: cōsummatio timoris
dei. sapientia ⁊ sensus. Non erudietur:
qui non est sapiens in bono. Est autem
insipientia que abundat in malo: ⁊ non
est sensus. vbi est amaritudo. Sciētia
sapientis tanq̄z inundatio abundabit. ⁊
consilium illius sicut fons vite perma-
net. Cor fatui quasi vas cōfractū ⁊ om
nē sapiētiam nō tenebit. Uerbū sapiēs
quodcūqz audierit scius laudabit: et ad
se adijciet: audiuit luxuriosus ⁊ displice
bit illi. ⁊ ꝓijciet illud post dorsum suum
Narratio fatui quasi sarcina ī via. Naz
in labijs sensati īuenietꝫ gr̄a. Os prudē
tis querit̄ in ecclesia. ⁊ verba illius cogi
tabūt ī cordibꝫ suis. Tanq̄z domꝰ extmi
nata. sic fatuo sapīa: ⁊ scīa insensati in-
enarrabilia v̄ba. Cōpedes in pedibꝫ. do-
ctrina stulto: q̄si vincula manuuz super
manū dexterā. Fatuꝰ in risu exaltat vo-
cem suā: vir aūt sapiēs vix tacite ridebit
Ornamentū aureum prudēti doctrina
⁊ q̄si brachiale in brachio dextro. Pes
fatui facilis in domum proximi: ⁊ homo
peritus confundetur a persona potentis
Stultus a fenestra respiciet in domuz.
vir aūt eruditus foris stabit. Stultitia

homīs auscultare ꝑ ostiū·⁊ prudēs gra-
uabit̄ cōtumelia. Labia imprudētium
stulta narrabūt: verba autem prudētiū
statera ponderabūtur. In ore fatuoruz
cor illoruz·⁊ in corde sapientum·os illo
rū. Dum maledicit impius diabolum:
maledicit ipse aīam suaz. Susurro co-
inquinabit aīam suā·⁊ in omīb⁹ odiet̄·⁊
qui ꝑmāserit·odiosus erit·tacitus ⁊ sen
satus honorabitur. XXII

In lapide luteo lapidatus est pi
ger·⁊ oēs loquētur super asper-
nationē illius. De stercore boū
lapidat⁹ est piger·⁊ oīs qui tetigerit eū
excutiet manus. Cōfusio p̄tis est d̄ filio
indisciplinato·filia aūt fatua ī demino-
ratione fiet. Filia prudens hereditas vi
ro suo: nam que confundit in cōtume-
liā fit genitoris. Patrē ⁊ virū cōfundit
audax·⁊ ab impijs nō minorabitur: ab
vtrisq; autem inhonorabitur. Musica
in luctu importuna narratio: flagella et
doctrina in oī tp̄e sapīa. Qui docet fatu
um: quasi qui ꝯglutinat testā. Qui nar-
rat verbū nō audienti: quasi qui excitat
dormiētem de graui somno. Cuz dormi
ente loquit̄ qui enarrat stulto sapīam
⁊ in fine narratiōis dicit: Quis est hic?
Sup̄ mortuū plora: deficit enī lux eius
⁊ sup̄ fatuū plora: deficit enī sensu. Mo
dicū plora sup̄ mortuuz: qm̄ requieuit.
Nequissimi enī nequissima vita·super
mortē fatui. Luct⁹ mortui septē dies: fa
tui autē ⁊ impij oēs dies vite illorum:
Cum stulto ne multū loquaris·⁊ cum
insensato ne abier̄. Serua te ab illo vt
non molestiā habeas·⁊ nō coinq̄naberis
in pctō illi⁹. Deflecte ab illo·⁊ inuenies
requiē ⁊ nō accidiaber̄ in stulticia illius
Super plumbum quid grauabit̄? Et
quod illi aliud nomē q̄z fatu⁹? Arenā et
salez ⁊ massam ferri facilius est ferre: q̄z
hominē imprudētez ⁊ fatuū ⁊ impium.
Sicut loramentuz ligneum colligatuz
fundamēto edificij nō dissoluetur: sic ⁊
cor cōfirmatum in cogitatione consilij.
Cogitatus sensati·in omī tempore vel
metu non dep̄uabitur. Sicut ornatus
arenosus in pariete limpido: ⁊ sicut pa-
lee in excelsis·⁊ cemēta sine impensa po-
sita cōtra faciem venti non ꝑmanebunt
sic ⁊ cor timidū in cogitatiōe stulti con-
tra impetū timoris nō resistet: sic et cor
trepidū in cogitatione fatui·oī tp̄e non
metuet: sed ⁊ qui in p̄ceptis dei ꝑmanet
semp̄. Pungēs oculum deducit lachry
mas·et qui pūgit cor ꝓfert sensuz. Mit
tēs lapidem in volatilia deijciet illa: sic
⁊ qui cōuiciat̄ amico·dissoluit amicitiaz
Ad amicum ⁊ si ꝓduxeris gladium non
desperes: est eniz regressus ad amicum.
Si aperuerit os triste·non timeas. Est
enī cōcordatio·excepto cōuitio ⁊ impro
perio ⁊ superbia ⁊ mysterij reuelatione
⁊ plaga dolosa. In his omnib⁹ effugiet
amic⁹ Fidē possidе cū amico in paupta-
te illius·vt ⁊ in bonis illius leteris. In
tp̄e tribulationis illius ꝑmane illi fide-
lis: vt ⁊ ī hereditate illi⁹ coheres sis. An
te ignē camini vapor ⁊ fumus ignis īal-
tat̄ sic ⁊ ante sanguinem maledicta ⁊ cō
tumelie ⁊ mine. Amicum salutare non
confundaris. A facie illi⁹ nō me abscon
dā·⁊ si mala mihi euenerint ꝑ illū·susti
nebo. Omīs qui audiet·cauebit se ab eo
Quis dabit ori meo custodiā·⁊ sup̄ la-
bia mea signaculū certū vt nō cadaz in
ipsis·⁊ lingua mea ꝑdat me? XXIII

Domīe pater ⁊ dn̄ator vite mee
ne derelinquas me in cogitatu
⁊ cōsilio eoꝝ: nec sinas me cade-
re in illa exprobratiōe. Quis supponit
in cogitatu meo flagella ⁊ in corde meo
doctrinā sapīe vt ignoratiōib⁹ eorū non
ꝑcat mihi·⁊ non appareant delicta eorū
⁊ ne adincrescant ignorātie mee·⁊ mul-
tiplicent̄ delicta mea·⁊ peccata mea ab-
undent·⁊ incidā in cōspectu adūsarioꝝ
meoꝝ·⁊ gaudeat inimicus me⁹. Dn̄e p̄t
et deus vite mee ne derelinq̄s me in co-
gitatu illoꝝ. Extollentiā oculoꝝ meorū
ne dederis mihi·⁊ oē desideriū auerte a
me. Aufer a me ventris cōcupiscētias·⁊
concubitus cōcupiscentie ne apprehen-
dant me·⁊ anime irreuerenti ⁊ infruni-
te ne tradas me. Doctrinā oris audite

filij ⁊ qui custodierit illā non periet labi
is suis. nec scandaliçabit̄ in opib⁹ ne q̄ssi
mis. In vanitate sua apprehēdit̄ pecca
tor. ⁊ superbus ⁊ maledictus scādaliça-
bitur in illis. Iuratiōi nō assuescat os
tuuz: multi eni casus in illa. Nomiatio
vero dei nō sit assidua in ore tuo. ⁊ nomī
bus sanctorū nō admiscearis: qm̄ nō erꝫ
immunis ab eis. Sicut enim seru⁹ in-
terrogatus assidue. a liuore nō minuit̄:
sic omīs iurans ⁊ nominans. in toto a
peccato nō purgabitur. Vir multuz iu-
rans implebitur iniquitate. ⁊ nō disce-
det a domo illius plaga. Et si frustraue
rit fratrem: d̄lictum illius super ipsum
erit: ⁊ si dissimulauerit. delinquit dupli
citer. ⁊ si in vacuū iurauerit nō iustifica
bitur. Replebit̄ enī retributione dom⁹
illius. Est ⁊ alia loquela cōtraria morti
non inueniatur in hereditate iacob. Et
enim a misericordib⁹ oīa hec auferent̄.
⁊ in delictis nō voluptabūt. Indiscipli
nose loquele nō assuescat os tuū: est enī
in illa verbū peccati. Memēto p̄tis ⁊ ma
tris tue. in medio. n. magnatoꝝ cōsistis
ne forte obliuiscatur te deus in ꝯspectu
illoꝝ. ⁊ assiduitate tua infatuat⁹ impro-
periū patiaris. ⁊ maluisses non nasci: et
diez natiuitatis tue maledicas. Homo
assuetus in verbis improperij: in oībus
dieb⁹ suis non erudiet̄. Duo genera ab
undant in peccatis. ⁊ tertiū adducit iraz
⁊ ꝑditionem. Aīa callida quasi ignis ar-
dens nō extinguet̄ donec aliquid gluti-
at. ⁊ hō nequā ī ore carnis sue. non desi-
net donec incēdat ignem. Homini for-
nicario oīs panis dulcis: non fatigabit̄
transgrediens vsq̄ ad finez. Oīs homo
qui trāsgredit̄ lectum suū cōtemnēs in
aīam suā. ⁊ dicēs: quis me vidz. tenebre
circūdant me. ⁊ parietes cooperiūt me.
⁊ nemo circūspicit me quem vereor. de-
lictoꝝ meoꝝ non memorabit̄ altissimus
⁊ non intellexit qm̄ omīa videt oculus
illius: qm̄ expellit a se timorē dei huius-
modi homīs timor. ⁊ oculi hoīm timen
tes illum. ⁊ nō coḡuit qm̄ oculi dn̄i mlt̄-
to plus lucidiores sunt super solem. cir
cumspiciētes oēs vias hoīm. ⁊ ꝓfundū
abyssi: ⁊ hoīm corda: intuētes in abscōdi
tas ꝑtes. Dn̄o enim deo anteq̄ crearē-
tur oīa sunt agnita: sic ⁊ post ꝑfectuz re-
spicit oīa. Hic in plateis ciuitatis vindi
cabit̄. ⁊ quasi pullus equin⁹ fugabitur:
⁊ vbi nō sperauit apprehēdet̄. Et erit de-
decus oīb⁹: eo ꝙ nō intellexerit timorez
dn̄i. Sic ⁊ mulier oīs relinquēs viruz
suū ⁊ statuēs hereditatem ex alieno m̄ri
monio. Primo enī in lege altissimi in-
credibilis fuit. ⁊ secūdo virū suū dereli-
quit: tertio in adulterio fornicata est. et
ex alio viro filios statuit sibi. Hec in ec-
clesiā adducet̄. ⁊ in filios eius respiciet̄.
Nō tradēt filij eius radices. ⁊ rami eius
nō dabūt fructū. Derelinquēt in male
dictū memoriā eius: ⁊ dedecus illius nō
delebit̄. Et agnoscent qui derelicti sunt
qm̄ nihil melius est q̄ timor dei. ⁊ nihil
dulci⁹ q̄ respicere in mādatis dn̄i. Glo
ria magna est sequi dn̄m: lōgitudo eniz
dierum assumet̄ ab eo. XXIIII

Sapīa laudabit aīam suam: ⁊ in
deo honorabit̄. et in medio ꝓpl̄i
sui gloriabit̄. ⁊ in ecclesijs altis-
simi aperiet os suū. ⁊ in cōspectu v̄tutis
illius gloriabit̄. ⁊ in medio ꝓpl̄i sui exal-
tabitur: ⁊ in plenitudine sancta admira
bitur. ⁊ in multitudine electoꝝ habebit
laudē. ⁊ inter bn̄dictos bn̄dicet̄ dicens
Ego ex ore altissimi ꝓdiui: p̄riogenita
an̄ oēm creaturā. Ego feci ī celis vt ori-
ret̄ lumē indeficiēs. ⁊ sicut nebula texi
oēm terram. Ego in altissimis habita-
ui. ⁊ thron⁹ me⁹ in colūna nub̄. Gyrū ce
li circūiui sola. ⁊ ꝓfūdū abyssi penetraui
⁊ in fluctib⁹ mar̄ ābulaui. ⁊ ī oī terra ste
ti. Et ī oī ꝓpl̄o ⁊ ī oī gēte p̄matū habui ⁊
oīm excellētiū ⁊ hūiliū corda v̄tute cal-
caui. Et in his oīb⁹ requiē quesiui. ⁊ in
hereditate dn̄i morabor. Tūc precepit ⁊
dixit mihi creator omniū. ⁊ qui creauit
me req̄euit ī tab̄nacl̄o meo. ⁊ dixit mihi
In iacob īhabita. ⁊ ī isrl̄ hereditare. ⁊ in
elect̄ meis mitte radices. Ab initio ⁊ an
te secula creata suz. ⁊ vsq̄ ad futuꝝ scl̄m
nō desinam. ⁊ in hītatione scā coram ip-

so ministrauí. Et sic in sion firmata suz
z in ciuitate sanctificata similit requie/
ui·z in hierusalem potestas mea. Et ra/
dicaui in populo honorificato· z in par/
tes dei mei hereditas illius z in plenitu
dine scoꝝ detentio mea. Quasi cedrus ex
altata sum in libano·z quasi cypressus i
monte sion. Quasi palma exaltata suz i
cades·z quasi plantatio rose in hiericho
Quasi oliua speciosa in campis·z quasi
platan⁹ exaltata sum iuxta aquaz in pla
teis. Sicut cinamomum z balsamum
aromatizans:odorem dedi. Quasi myr
rha electa dedi suauitatem odoris·z q̄si
storax z galban⁹ z vngula z gutta. Qua
si liban⁹ non incisus vaporaui habitatō
nem meā:z quasi balsamum nō mixtuz
odor meus. Ego quasi terebinth⁹ exte/
di ramos meos·z rami mei honoris et
gratie. Ego quasi vitis fructificaui sua
uitatem odoris·z flores mei fructus ho
noris z honestatis. Ego mater pulcre di
lectionis·z timoris·z agnitionis·z san/
cte spei. In me gratia omis vie z verita
tis:in me ois spes vite z virtutis. Trāsi
te ad me omnes qui concupiscitis me·z a
generationibz meis implemini. Spirit⁹
eni meus super mel dulcis· z hereditas
mea super mel z fauuz. Memoria mea i
generatione seculoꝝ. Qui edūt me ad/
huc esurient·z qui bibūt me adhuc siti/
ent. Qui audit me non confundet·z q̄
operātur in me nō peccabunt. Qui elu/
cidant me·vitam eternaz habebūt. Hec
omia liber vite z testamētum altissimi·
z agnitio veritatis. Legē mādauit moy
ses in preceptis iusticiaꝝ:z hereditatem
domui iacob·z israel,promissiōes. Posuit
dauid puero suo excitare regez er eo for
tissimum·z in throno honoris sedentez
in sempiternū. Qui implet quasi phy/
son sapiētiam·z sicut tigris in diebz no/
uoꝝ. Qui adimplet quasi eufrates sen/
sum. Qui multiplicat quasi iordanis i
tempore messis. Qui mittit disciplinaz
sicut lucem·z assistens quasi geon in die
vindemie. Qui perficit primus scire il/
lam·z infirmior non inuestigabit eam:
A mari enim abundabit cogitatio eius
z consiliuz illius in abyssо magna. Ego
sapientia effudi flumia:ego q̄si trames
aque immense de fluuio. Ego quasi flu
uius doctr·et sicut aqueductus exiui de
paradiso. Dixi:Rigabo hortum plātatō
num·z inebriabo partus mei fructū. Et
factus est mihi trames abundans·z flu
uius me⁹ appropinquit ad mare. Quo/
niam doctrinam quasi antelucanum il
lumino omibus: z enarrabo illam vsqz
in longinquū. Penetrabo inferiores p
tes tre·z inspiciā oēs dormiētes·z illūia
bo oēs sperantes in dño. Adhuc doctri/
nam quasi prophetiam effundam z re/
linquam illam querētibus sapiētiam z
nō definam in progenies illorum vsqz i
euum sanctum. Videte quoniaz nō so/
lum mihi laborauí:sed omibz exquirēti/
bus veritatem.

XXV

In tribz bñplacitum est spiritui
meo: que sunt probata coram
deo et hominibus. Concordia
fratrū·z amor primoꝝ·z vir z mulier si
bi bene cōsentiētes. Tres species odiuit
aīa mea·z aggrauor valde aīe illorum:
Pauperem superbum·z diuitē mēdacē·et
senē fatuum z insensatū. Que in iuuē/
tute tua nō cōgregasti: quō i senectute
tua inuenies:q̄z speciosum canicei iudi
ciū·z presbyteris cognoscere consilium
q̄z speciosa veteranis sapia:z gloriosis in
tellectus et cōsiliuz. Corona senū mlta
peritia·z gloria illoꝝ timor dei. Nouem
insuspicabilia cordis magnificaui·z de/
cimū dicaz in lingua homibz. Homo q̄
iocundab⁹ in filijs:viuens·z videns sub
uersiōem inimicoꝝ suoꝝ. Beat⁹ qui ha
bitat cuz mlíere sensata·z qui līgua sua
non est lapsus·z qui non seruiuit indi/
gnis se. Beatus qui inuenit amicū vez
z q̄ enarrat iusticiā auri audienti·q̄z ma
gnus qui inuenit sapiam z scīaz:sed nō
est sup timentem dñm. Timor dei sup
oia se suppposuit. Beatus hō cui dona/
tum est hꝫe timorē dei. Qui tenet illuz
cui assimilabit⁹:Timor dei initium dile
ctionis ei⁹:fidei aūt initiū agglutinādū

est ei. Omis plaga tristicia cordis est. et
ois malicia nequicia mulieris: Et oēm
plagā ⁊ nō plagā videbit cordis · ⁊ oēm
nequiciā ⁊ nō nequiciā mulieris · ⁊ oēm
obductū ⁊ nō obductū odientiū · ⁊ oēm
vindictā ⁊ nō vindictā inimicoꝝ. Non
est caput nequius sup caput colubri · ⁊
nō est ira sup iram mulieris. Cōmorari
leoni ⁊ draconi placebit · q̄ habitare cuz
muliere nequā. Nequicia mulieris im/
mutat faciē ei⁹ · ⁊ obcecabit vultū suuz
tanq̄ vrsus · ⁊ q̄si saccū oīdet in medio
proximoꝝ. Ingemuit vir eius · ⁊ audiēs
suspirauit modicum. Breuis omis ma
licia sup maliciā mulieris: sors peccato/
rū cadat super illaz. Sicut ascensus are
nosus in pedib⁹ veterani: sic mulier lin/
guata hoī quieto. Ne respicias in mulie
ris speciē ⁊ nō cōcupiscas mulierē in spe
cie. Mulieris ira ⁊ irreuerētia · ⁊ confu/
sio magna. Mulier si primatū habeat ·
cōtraria ēviro suo. Cor humile ⁊ facies
tristis · ⁊ plaga mortis: mulier nequam
Manus debiles ⁊ genua dissoluta: mu/
lier que nō beatificat virū suū. A mulie/
re initiū factū est peccati · ⁊ p illaz omēs
morimur. Nō des aq̄ tue exitū nec mo/
dicū: nec mulieri nequā veniā pdeundi
Si non ambulauerit ad manū tuā: cō/
fundet te ī ꝓspectu inimicoꝝ. A carnib⁹
tuis abscide illā: ne semp te abutatur.

Mulieris bone beatus vir: numerus enī annoꝝ illorū duplex. Mulier fortis oblectat virū suū: ⁊ ānos vite illius in pace īplebit. Pars bōa mlier bōa ī pte bōa timē
tium deū dabit viro p factis bonis. Di
uitis aūt ⁊ paupis cor bonū: in omni tē
pore vultus illoꝝ hilaris. A trib⁹ timu/
it cor meū: ⁊ in quarto facies mea metu
it. Delaturā ciuitatis · ⁊ collectionē ppli
⁊ calumniā mendacē: sup mortē omnia
grauia. Dolor cordis ⁊ luctus: mulier
çelotipa. In muliere çelotypa flagellū
lingue: oīb⁹ coīcans. Sicut boū iuguz
qđ mouet · ita ⁊ mulier nequā. Qui te/
net illā · quasi qui apprehendit scorpionē
Mulier ebriosa ira magna ⁊ cōtumelia
et turpitudo illius nō tegetur. Fornica
tio mulieris in extollentia oculorum: ⁊
in palpebris illius agnoscet. In filia nō
aduertente se · firma custodiam: ne inuē
ta occasione abutatur se. Ab omni irre/
uerentia oculorū eius caue: ⁊ ne mire
ris si te neglexerit. Sicut viator sitiēs
ad fontē os aperiet · ⁊ ab omni aqua pro
xima bibet · ⁊ cōtra omnem palum sede/
bit · ⁊ cōtra oēm sagittam aperiet phare
tram. donec deficiat. Gratia mulieris se
dule delectabit virū suū · ⁊ ossa illius im
pinguabit. Disciplina illius datum dei
est. Mler sensata ⁊ tacita: nō ē īmutatio
erudite aīe. Gratia sup grām: mlier san
cta ⁊ pudorata. Omis aūt ponderatio
nō est digna continentis anie. Sicut
sol oriens mūdo in altissimis dei: sic mu
lieris bone species in ornamentū dom⁹
eius. Lucerna splendens super candela
brū sanctū ⁊ spēs faciei sup etatē stabilē
Columne auree super bases argenteas
⁊ pedes firmi super plantas stabilis mu
lieris. Fundamenta eterna supra petrā
solidam: sic mādata dei in corde mulieris
sancte. In duobus contristatum est cor
meum: ⁊ in tertio iracundia mihi adue
nit. Vir bellator deficiens per inopiam:
et vir sensatus contemptus · ⁊ qui trās/
greditur a iusticia ad peccatū · deus para
uit eum ad rhomphaz. Due species dif
ficiles ⁊ periculose mihi apparuerunt:
Difficile exuitur negocians a negligen
tia: ⁊ non iustificabitur caupo a peccatis
labiorum.

XXVI

XXVII

Propter inopiā multi deliqrūt · ⁊ qui querit locupletari auer/
tit oculū suū. Sicut in medio
cōpaginis lapidum palus figitur: sic et
inter mediuz venditionis ⁊ emptionis
angustiabit peccatis. Conteret cū deus
quēte dilectū. Si nō ī timore dñi tenue
ris te instanter: cito subuertet domus
tua. Sicut ī pcussura cribri remanebit
puluis: sic aporia hoīs in cogitatu illius
Vasa figuli pbat fornax · ⁊ hoīes iustos
temptatio tribulationis. Sic rusticatō
de ligno ostendit fructū illius: sic verbū

et cogitatu cordis hois. Ante sermonez non laudes virū: hec enim tēptatio ē hominū. Si sequaris iusticiā · apprehēdes illā: et indues quasi poderez honoris · et inhabitabis cū ea et proteget te in sempiternuz · et in die agnitionis inuenies firmamentū. Volatilia ad sibi similia conueniūt: et veritas ad eos qui opant illaz reuertet. Leo venationi insidiatur semper: sic peccata opantibz iniquitatez. Homo sensatus in sapientia manet sicut sol: nā stultus sicut luna mutat. In medio insensatorū serua verbuz tempi: in medio aūt cogitantiū assiduus esto. Narratio peccantiū odiosa: et risus illorum in delictis peccati. Loquela multū iurans horripilationē capiti statuet: et ir reuerentia ipius obturatio auriū. Effusio sanguinis in rira supbiē. et maledictio illorum auditus grauis. Qui denudat arcana amici · fidem pdit: et nō inuenet amicū ad animū suū. Dilige proximū: et coniūgere fide cū illo. Q si denudaueris absconsa illius: non psequeris post eū. Sicut eni hō qui pdit amicum suū: sic et qui pdit amicitiā proximi sui. Et sicut qui dimittit auē de manu sua: sic qui reliquisti primuz tuū · et non eū capies. Nō illū sequaris: qm̄ longe abest Effugit eni quasi caprea de laqueo: qm̄ vulnerata est anima eius. Ultra eū nō poteris colligare: et maledicti est cōcorpatio Denudare aūt amici mysteria: desperatio est aie infelicis. Annuēs oculo fabricat iniqua: et nemo eū abijciet. In conspectu oculorū tuorū cōculcabit os suū · et sup sermones tuos āmirabitur. Nouissime aūt puertet os suū: et in verbis tuis dabit scandalū. Multa audiui et nō coequaui ei: et dns odiet illū. Qui in altū mittit lapidē · sup caput eius cadet: et plaga dolosa dolosi diuidet vulnera. Et qui foueā fodit · incidet in eam et qui statuit lapidem primo suo offendet in eo · et qui laqueū alij ponit · pibit in illo. Facienti nequissimū consilium · sup ipm̄ deuoluet: et non agnoscet vnde adueniet illi. Illusio et imperiū sup̄bo rum et vindicta · sicut leo insidiabit illi Laqueo pibūt qui oblectant casu iusto rū · dolor aūt consumet illos antecz moriant. Ira et furor vtraq; execrabilia sūt et vir peccatoz continens erit illorum.

XXVIII

Qui vindicari vult · a dño inueniet vindictā · et peccata illius seruās seruabit. Relinque proximo tuo nocenti te: et tunc deprecanti tibi peccata soluent. Homo homini reseruat irā · et a deo querit medelam: In hoiem simile sibi nō hēt misericordiā: et de peccatis suis deprecat. Ipe dum caro sit reseruat irā: et ppitiationē petit a deo. Quis erorabit p delictis illius: Memēto nouissimorū: et desine inimicari. Tabitudo eni et mors iminent in mandatis eius. Memorare timorez dei: et nō irascaris proximo. Memorare testamentū altissimi: et despice ignorantiam primi. Abstine te a lite: et minues peccata. Homo eni iracūdus incēdit litem: et vir peccatoz turbabit amicos: et in medio pacē habentiū imittit inimicitiam. Sicōm eni ligna silue · sic ignis exardescit: et sm̄ virtutē hois sic iracūdia illius erit: et sm̄ substantiā suā exaltabit iram suā. Certamen festinatū incendit ignē: et lis festinās effundit sanguinē et lingua testificans adducet mortez. Si sufflaueris quasi ignis exardebit: et si expueris sup illam · extinguet. Vtraq; exore proficiscūtur. Susurro et bilinguis maledictus: multos enim turbauit pacez habentes. Lingua tertia multos cōmouit et dispersit illos de gente in gentem. Ciuitates muratas diuitū destruxit: et domos magnatorū effodit. Virtutes pplor̄ concidit: et gētes fortes dissoluit. Lingua tertia mulieres viratas eiecit: et priuauit illas laboribus suis Qui respicit illā · nō habebit requiem · nec habebit amicū in quo requiescat. Flagelli plaga liuoz facit · plaga aūt lingue cōminuet ossa. Multi ceciderūt in ore gladij sed nō sic quasi qui interierūt p linguā suā. Beatus qui tectus est a lingua nequa: qui in iracundia illius nō trāsiuit:

et qui nō attraxit iugū illius: et in vin/
culis eius nō est ligatus. Jugū enī illi⁹
iugū ferreū est: et vinculū illius vincu/
lum ereū est. Vox illius mox nequis
sima: et vtilis poti⁹ inferus cū illa. Per
severantia illius nō pmanebit: sed obti
nebit vias iustoꝝ. In flāma sua nō cō
buret iustos. Qui derelinquūt dñm in
cident in illā: et exardebit in illis et non
extinguet et imitetur in illos quasi leo
et quasi pardus ledet illos. Sepi aures
tuas spinis et linguā nequā noli audi/
re: et ori tuo facito ostia: et seras auribꝰ
tuis. Aurum tuū et argentum tuū con
fla: et verbis tuis facito staterā et frenos
ori tuo rectos: et attende ne forte laba/
ris in lingua et cadas in conspectu ini/
micoꝝ insidiantium tibi: et sit casus tu
us insanabilis in mortez.

XXIX

Qui facit misericordiā fenerat⁹ p
primo suo et qui pualet manu
mādata seruat. Fenerare proxi/
mo tuo in tpe necessitatis illius: et iterū
redde proximo in tpe suo. Cōfirma ver/
bū et fideliter age cuz illo: et in omī tpe
inuenies quo tibi necessariū est. Multi
quasi inuentionē estimauerūt fenus: et
prestiterūt molestiā his qui se adiuuer̄t
Donec accipiant osculant̄ manus dan
tis et in pmissionib⁹ humiliant vocem
suā. et in tpe redditionis postulabit tps
et loquet verba tedij et murmurationū
et tēpus causabitur. Si autez potuerit
reddere aduersabit̄. Solidi vir reddet
dimidiū et cōputabit illud quasi inuen
tionē. Sinautē fraudabit illuz pecunia
sua et possidebit illū inimicuz gratis: et
conuitia et maledicta reddet illi: et p ho
nore et beneficio reddet illi cōtumeliaz.
Multi nō causa nequitie non fenerati
sunt: sed fraudari gratis timuerūt. Ve/
runtamen super humilē animo: fortior
esto: et pro elemosina non trahas illuz.
Propter mandatū assume pauperez: et
pter inopiā eius ne dimittas euz vacu
um. Perde pecuniā propter fratrem et
amicū: et non abscondas illam sub lapi
de in perditionē. Pone thesaurū tuum
in preceptis altissimi: et pderit tibi ma/
gis cū aurū. Conclude elemosinā in cor
de paupis: et hec p te exorabit ab oi ma/
lo. Elemosina viri quasi sacculus cum
ipo: et gratiā hois quasi pupillā conser/
uabit et postea resurget et retribuet illis
retributionē vnicuiq; in caput illoꝝ
Sup scutū potentis et super lanceā: ad
uersus inimicū tuuz pugnabit. Vir bo/
nus fidē facit proximo suo: et qui pdide
rit confusionē derelinquet sibi. Gratiaz
fideiussoris ne obliuiscaris dedit enī p
te animā suā. Repromissorē fugit pecca
tor et imundus. Bona repromissoris si
bi ascribit peccator et ingratus sensu de/
reliquit liberantē se. Vir repromittit de
proximo suo: et cū perdiderit reuerenti
am derelinquet̄ ab eo. Repromissio ne/
quissima multos perdidit diligētes: et
cōmouit illos quasi fluctus maris. Vi/
ros potentes gyrans migrare fecit et va
gati sunt in gentibus alienis. Peccator
transgrediens mandatū dñi incidet in
pmissionez nequā: et qui conatur multa
agere incidet in iudiciū. Recupera pri/
mū pm virtutē tuā: et attende tibi ne in
cidas. Jmitiū vite hois aqua et panis et
vestimentū: et domus protegens turpi/
tudinē. Melior est victus pauperis sub
tegmine asserū: cū epule splendipe in pe
gre fine domicilio. Minimuz p magno
placeat tibi et improperiū peregrinatio
nis nō audies. Vita nequā hospitādi de
domo in domū: et vbi hospitabit̄ non fi
ducialiter aget nec aperiet os. Hospita
bitur: et pascet et potabit ingratos: et ad
huc amara audiet. Transi hospes et or/
na mensam: et que in manu habes ciba
ceteros. Exi a facie honoris amicoꝝ
meoꝝ: necessitudine domus mee: ho
spitio mihi factus es frater. Grauia hec
homini habenti sensuz: correptio domus
et improperiū feneratoris.

XXX

Qui diligit filiū suū assiduat illi
flagellam: vt letetur in nouissi
mo suo: et non palpet proximo
rū ostia. Qui docet filiū suū laudabit̄ in
illo: et ī medio domesticoꝝ ī illo gloriabit̄

Qui vocet filiū suū in celum mittit inimicū:et in medio amicoꝝ gloriabit in illo. Mortuus est pater eius:⁊ quasi nō est mortuus. Similem enī reliquit sibi post se. In vita sua vidit:et letatus ē in illo. In obitu suo nō est cōtristatus:nec confusus est coram inimicis. Reliquit enī defensorē domus cōtra inimicos: et amicis reddentē gratiaz. Pro animabꝰ filiorū colligabit vulnera sua:⁊ super omnē vocē turbabunt viscera eius. Equus indomitus euadet durus: et filiꝰ remissus euadet preceps. Lacta filiū tuū:⁊ paventē te faciet:lude cū eo:⁊ ꝓtristabit te. Nō corrideas illi ne cōdoleas: et in nouissimo obstupescēt dentes tui. Nō des illi potestatem in iuuentute:et ne despicias cogitatus illius. Curua ceruicē eiꝰ in iuuentute:et tunde latera eiꝰ duz infans est:ne forte induret et nō credat tibi:et erit tibi dolor aīe. Doce filiū tuū ⁊ operare in illo:ne in turpitudinē illius offendas. Melior est pauper sanus et fortis viribus: cui dives imbecillis ⁊ flagellatus malicia. Salus aīe in sanctitate iusticie:et melior est omī auro et argento:et corpus validū cui census īmensus. Nō est census sup̄ censū salutis corpis: et nō est oblectamentū sup̄ cordis gaudium. Melior est mors cui vita amara:⁊ requies eterna cui lāguor ꝑseuerās. Bona abscondita in ore clauso:quasi appositiones epularum circūposite sepulcro. Quid ꝓderit libatio idolo? Nec enī mā ducabit nec odorabit. Sic qui effugat a dño:⁊ portans mercedes iniquitatis. Videns oculis et ingemiscēs: sicut spadō cōplectēs virginē et suspirās. Tristiciam nō des aīe tue:⁊ nō affligas temetipm in cōsilio tuo. Jocūditas cordis hec est vita hois: et thesaurus sine defectōe sanctitatis:⁊ exultatio viri ē lōgeuitas. Miserere aīe tue placēs deo:et cōtine:⁊ cōgrega cor tuū in sanctitate eius:et tristiciā longe expelle a te. Multos enī occidit tristicia:⁊ nō est vtilitas in illa. Zelus et iracūdia minuēt dies:et ante tps senectam adducet cogitatus. Splendi dum cor bonū in epulis est:epule enim illius diligenter fiunt.

XXXI

Vigilia honestatis tabefaciet carnes:et cogitatus illius auferet somnū. Cogitatus prescientie auertit sensuz⁊ infirmitas grauis sobriam facit aīam. Laborauit dives in cōgregatōe substātie: et in requie sua replebitur bonis suis. Laborauit pauꝑ in diminutōe victus:et in fine inops fit. Qui auꝑ diligit nō iustificabit:⁊ qui insequitur consumptōez replebit er ea. Multi dati sunt in auri casus⁊ facta est in specie ipius ꝑditio illoꝝ. Lignū offensiōis est aurū sacrificantiū: et illis qui sectantur illud et oīs imprudēs deperiet in illo. Beatus dives qui inuentus est sine macula:⁊ qui post aurū nō abiit:nec sperauit in pecunia ⁊ thesaurīs. Quis est hic et laudabim⁹ eū? Fecit enī mirabilia in vita sua. Qui ꝓbatus est in illo⁊ perfectus inuētus ē⁊ erit illi gloria eterna. Qui potuit trāsgredi et nō est trāsgressus et facere mala et nō fecit. Ideo stabilita sunt bona illius in dño:et elemosinas illius enarrabit oīs ecclesia sanctorū. Super mensam magnaz sedisti:nō aperias sup̄ illā faucē tuā prior. Non dicas si multa sunt⁊ que sup̄ illā sunt. Memento qm̄ malus est ocul⁹ nequaz. Ne quius oculo quid creatuz est? Ideo ab omī facie sua lachrymabit:cum viderit. Ne ertēdas manū tuaz prior:et inuidia cōtaminatus erubescas. Nec cōprimaꝝ in cōuiuio vino. Intellige q̄ sunt proximi tui er teipo. Utere q̄si hō frugi his que tibi apponunt:vt nō cū manducas multū⁊ odio habearis. Cessa prior causa discipline:⁊ noli nimius esse ne forte offendas:⁊ si in medio multorum sedisti prior illis ne ertēdas manū tuā: nec prior poscas bibere. Quā sufficiēs ē homini erudito vinū eriguū:et in dormiēdo nō laborabis ab illo et nō senties dolorem. Vigilia et cholera:et tortura viro infrunito:somnus sanitatis in homine parco. Dormiet vsq; mane:et aīa illius cū ipo delectabitur. Et si coact⁹ fueris in eden

do multum surge e medio et vome. ⁊ re
frigerabit te: et nō adduces corpi tuo in
firmitatem. Audi me fili et non spernas
me: ⁊ in nouissimo inuenies verba mea
In omib⁹ opibus tuis esto velox: ⁊ oīs
infirmitas nō occurret tibi. Splendi-
dum in panibus benedicēt labia multo
rum: et testimoniū veritatis illius fide-
le. In nequissimo pane murmurabit ci
uitas: ⁊ testimoniū nequitie illius verū
est. Diligentes in vino. noli prouocare
multos enī exterminauit vinū. Ignis
probat ferrū durū: sic vinū corda supbo-
rum arguet in ebrietate potatuz. Equa
vita hoīb⁹: vinū in sobrietate: si bibas il
lud moderate. eris sobrius. Que est vi
ta que minuitur vino? Quid dfraudat
vitam? Mors. Vinū in iocūditatē crea
tum est: et nō in ebrietatē ab initio. Ex-
ultatio anime et corporis vinū modera
te potatū. Sanitas est anime et corpori
sobrius potus. Vinū multum potatuz.
irritationē et iram et ruinas multas fa
cit. Amaritudo anime: vinū multuz po-
tatuz. Ebrietatis animositas imprudē-
tis offensio: minorās virtutem ⁊ faciēs
vulnera. In cōuiuio vini nō arguas p
ximū et nō despicias eū in iocūditate il-
lius. Verba improperij nō dicas illi: et
nō premas illū in repetēdo. XXXII

Rectorem te posuerūt noli extol
li: esto in illis quasi vnus ex ipis
Curā illoꝝ habe et sic ꝯsidera: ⁊
omni cura tua explicita recūbe: vt leteꝫ
propter illos: et ornamētum gratie acci
pias coronā: ⁊ dignatōez cōsequaris cor
rogatōis. Loq̄re maior natu: decet eniz
te. Primum verbū diligēti sciētiam: et
nō impedias musicaz. Vbi auditus nō
est: nō effundas sermonem. et importu
ne noli extolli in sapiētia tua. Gēmula
carbūculi in ornamēto auri: ⁊ cōparatio
musicorum in cōuiuio vini. Sicut ī fa
bricatione auri signū ē smaragdi: sic nu
merus musicorum in iocūdo et mode-
rato vino. Audi tacēs: et pro reuerētia
accedet tibi bona gratia. Adolescēs loq̄-
re in tua causa vix cū necesse fuerit. Si
bis interrogat⁹ fueris: habeat caput re-
sponsuz tuū. In multis esto quasi insci
us: et audi tacens simul et querēs. In
medio magnatorū loqui nō presumas:
et vbi sunt senes nō multum loquaris
ante grādinem preibit coruscatio: et an
te verecūdiam preibit gratia: ⁊ pro reue
rētia accedet tibi bona gr̄a Et hora surgē
di nō te trices Precurre aūt prior in do
mum tuā et illic aduocare et illic lude.
et age cōceptiones tuas: et nō in delict⁹
⁊ verbo superbo. Sup his omib⁹ benedi
cito dn̄m qui fecit te: et inebriātez te ab
omnibus bonis suis. Qui timet deū ac
cipiet doctrinā eius: et qui vigilauerint
ad illum inueniēt benedictōz. Qui que
rit legem replebit̄ ab ea: et qui insidiose
agit scādaliçabit̄ ab ea. Qui timēt deuz
inueniēt iudiciū iustum: et iusticias q̄si
lumē accendēt. Peccator homo vitabit
correptionē: et ꝑm volūtatem suā inue
niet cōpationem. Vir cōsilij nō dispdet
intelligentiā: alienus ⁊ supb⁹ nō ptime
scet timorē. Etiā postq̄z fecit cuz eo sine
cōsilio: et suis insectationib⁹ arguet̄. Fi
li sine cōsilio nihil facias: et post factum
nō penitebis. In via ruine nō eas: ⁊ nō
offendes in lapides. nec credas te vie la
boriose: ne ponas aīe tue scandalū. Et a
filijs tuis caue: et a domesticis tuis attē
de. In oī ope tuo crede ex fide aīe tue:
hec ē enī ꝯseruatio mādatoꝝ. Qui cre-
dit deo attendit mandat⁹: ⁊ q̄ cōfidit in
illo nō minoratus erit. XXXIII

Timenti deuz nō occurrēt mala
sed in tēptatione deus illū con
seruabit: et liberabit a mal'. Sa
piens nō odit mādata et iusticias: ⁊ nō
illidet̄ quasi in procella nauis. Homo
sensatus credit legi dei: et lex illi fidelis.
Qui interrogatōez manifestat parabit
verbū: et sic deprecat⁹ exaudiet̄: et cōser-
uabit disciplinā: et tūc rn̄debit. Precor
dia fatui quasi rota carri: et quasi axis
versatilis cogitatus illius. Equus emis
sarius: sic et amicus subsannator sub oī
suprasedēte hinnit. Quare dies diez su
perat et iterū lux lucē: et ānus annū a so

le: A domini scientia separati sunt: Facto sole et preceptū custodiēte p̄ dei sapientiam diuiduntr. Et imutauit tempora: et dies festos ip̄or: et in illis dies festos celebrauerūt ad hor̄ā. Ex ip̄is exaltauit et magnificauit deus: et ex ip̄is posuit in numerū dierū et oēs hoies de solo et ex terra vnde creat⁹ est adam. In multitudine discipline dñi separauit eos: et immutauit vias eor̄ū. Et ex ip̄is benedixit: et exaltauit. et ex his sanctificauit: et ad se applicauit. et ex ipsis maledixit: et humiliauit: et cōuertit illos a separatione ip̄or: Quasi lutū figuli in manu ip̄ius plasmare illud et disponere. Omnes vie eius fm dispositionē eius: sic homo in manu illius qui se fecit: et reddet illi fm iudiciū suū. Cōtra malū bonū est: et cōtra vitā mor̄s: sic et cōtra virū iustuz peccator̄. Et sic intuere in oīa opa altissimi. Duo cōtra duo: et vnū ctra vnum Et ego nouissim⁹ euigilaui: et quasi qui colligit racinos post vindemiatores. In benedictione dei et ip̄e sperani: et quasi qui vindemiat repleui torcular. Respicite qm̄ nō mihi soli laborauī. sed et oīb⁹ exquirētibus disciplinā. Audite me magnati et oēs pp̄li: et rectores ecclesie auribus p̄cipite. Filio et mulieri. fratri et amico non des potestatē super te in vita tua: et nō dederis alij possessionē tuam: no forte peniteat te et deprecaris p̄ illis Dū adhuc supes et aspiras: nō imutabit te oīs caro. Melius est enī vt filij te rogent q̄z te respicere in manus filior̄ū tuor̄ū. In oīb⁹ opibus tuis precellens esto. Ne dederis maculā in gloriā tuam In die consūmatōis dierū vite tue: et in tpe exitus tui distribue hereditatem tuā. Cibaria et virga et onus asino: panis et disciplina et opus seruo. Operatur in disciplina et querit requiescere: lara manus illi et querit libertatez. Jugum et lor̄ū curuant collū durum: et seruum inclināt opatōes assidue. Seruo maliuolo tortura et cōpedes: mitte illū in operatōez ne vacet. Multā enim malicia docuit ociositas. In opa constitue eum: sic enī condecet illū. Q̄ si nō obaudierit. curua illū cōpedib⁹: et non amplifices super omnē carnē. Verū sine iudicio nihil facias graue. Si ē tibi seru⁹ fidelis: sit tibi quasi aīa tua. Quasi fratrē sic eū tracta: qm̄ in sanguine anime cōparasti illum Si leseris eum iniuste in fugā conuertetur: et si extollens discesserit. quem queras: et in qua via queras illum nescis.

XXXIIII

Vana spes et mēdacium viro insensato: et somnia extollūt imprudentes. Quasi qui apprehēdit vmbrā et p̄sequitur ventū: sic et qui attendit ad visa mēdacia Decōm hoc visio somniorū. Ante faciē hois similitudo alterius hois Ab īmundo quid mundabitur. Et a mendace quid ver dicet? Diuinatio errorīs: et auguria: mendacia. et somnia malefacientium: vanitas est. Et sicut parturientis cor tuū fantasias patit: nisi ab altissimo fuerit emissa visitatio. Ne dederis in illis cor tuum. Multos enī errare fecerūt somnia. et exciderunt sperātes in illis. Sine mendacio consūmabit verbū legis: et sapiētia in ore fidelis cōplanabit. Qui nō est tēptatus. quid scit? Vir in multis expert⁹ cogitabit multa: et q̄ multa didicit enarrabit intellectū. Qui nō est expert⁹ pauca recognoscit: qui aūt in multis factus est. multiplicabit maliciā. Qui temptatus nō est. qualia scit? Qui implanatus est. abūdabit nequitia. Multa vidi enarrando: et plurimas verbor̄ū cōsuetudies Aliquoties vsq̄ ad mortē periclitat⁹ sum horum causa: et liberatus sum gratia dei Spiritus timentiū deū querit: et in respectu illius benedicetur. Spes enim illor̄ū in salutē illos: et oculi dei in diligentes se. Qui timet dñm nihil trepidabit: et nō pauebit qm̄ ip̄e ē spes ei⁹. Timentis dñm beata ē anima eius: ad quē respicit: et qui est fortitudo eius. Oculi dñi sup timētes eū: protector̄ potentie. firmamētum virtutis. tegimē ardoris: et vmbraculū meridiani. deprecatio offensionis. et adiutor̄iuz casus: exaltans

anímã:et illuminãs oculos·dãs sanitatez et vitã et benedictionẽ. Immolãtis ex iniquo oblatio est maculata:et nõ siit beneplacite subsannatões iniustorum. Dñs solus sustinẽtibꝫ se in via veritatꝫ et iusticie. Dona iniquoꝝ nõ probat altissimus nec respicit in oblatões iniquorũ:nec in multitudine sacificiorũ eorũz ꝓpitiabit peccatis. Qui offert sacrificiũ ex substãtia pauꝑ: quasi qui victimat filiũ in cõspectu patris sui. Panis egentiũ vita pauperis est:qui defraudat illũ· homo sanguinis est. Qui aufert in sudore panẽ quasi qui occidit proximũ suuz. Qui effundit sanguinez et qui fraudez facit mercẽnario fratres sunt. Un? edificãs ꝛ vnus destruẽs:q̃d ꝓdest illis nisi labor? Unus orãs et vnus maledicẽs cuius vocẽ exaudiet deus? Qui baptiçatur a mortuo et iterũ tãgit mortuũ: q̃d ꝓficit lauatio illi? Sic hõ qui ieiunat in peccatis suis et iterũ eadẽ faciens:q̃d proficit humiliando se? Orationez illi? quis exaudiet?

XXXV

Qui conseruat legẽ:multiplicat orationẽ. Sacrificiũ salutare ẽ attẽdere mandatis et discedere ab oĩ iniquitate:et ꝓpitiationẽ litare sacrificijs sup iniusticias: et depcatio pro peccatis recedere ab iniusticia. Retribu et gratiã qui offert similaginẽ:et qui facit misericordiã offert sacrificiũ. Bñplacitũ est dño recedere ab iniquitate:ꝛ depcatio ꝓ peccatis recedere ab iniusticia. Nõ apparebis ante cõspectũ dñi vacuus Hec enĩ oĩa ꝓpter mãdata dei fiũt. Oblatio iusti impinguat altare:et odor suauitatis est in cõspectu altissimi. Sacrificiũ iusti acceptuz est: et memoriã eius non obliuiscet dñs. Bono aĩo gloriam redde deo:et nõ minuas primitias manuũ tuarum. In omĩ dato hilarem fac vultũ tuũ:ꝛ in exultatione sanctifica decimas tuas. Da altissimo sm donatum eius:et in bono oculo adinuentionẽ facito manuum tuarũ quoniaz dñs retribuẽs est:et septies tãtuz reddet tibi Noli offerre munera prava nõ enĩ suscipiet illa. Et noli inspicere sacrificiũ iniustũ: qm dñs vinder est·et nõ est apud illum gloria psone. Nõ accipiet dñs psoná in pauperẽ:et depcatõez lesi exaudiet. Non despiciet preces pupilli nec viduaz· si effundat loquelã gemitus. Nõne lachrymę vidue ad maxillã descendũt:et exclamatio eius sup deducẽtez eas? A maxilla enĩ ascẽdunt vsq̃ ad celũ:ꝛ dñs exaudito? nõ delectabit in illis. Qui adorat deũ in oblectatõe suscipiet:et deprecatõ illius vsq̃ ad nubes ꝓpinquabit Oratõ humiliãtis se nubes penetrabit:ꝛ donec ꝓpinquet nõ cõsolabit:et nõ discedet donec altissimus aspiciat. Et dñs nõ elongabit·sed iudicabit iustos et faciet iudiciũ:et fortissimus nõ habebit in illis patientiã·vt cõtribulet dorsum ipor:et gẽtibus reddet vindictã:donec tollat plenitudinẽ superbꝝ: et sceptra iniquorũz cõtribulet:donec reddet hoĩbꝫ sm actus suos:et sm opa ade:et sm presumptões illi?:donec iudicet iudiciũ plebis sue: ꝛ oblectabit iustos misericordia sua Speciosa misericordia dei in tpe tribulatõis quasi nubes pluuie in tpe siccitatis.

XXXVI

Miserere nostri deus omniũ·et respice nos:et ostẽde nobis lucẽ miserationũ tuarũ: ꝛ imitte timorẽ suũ super gẽtes que nõ exquisierũt te: vt cognoscãt q? nõ est deus nisi tu.vt enarrẽt magnalia tua. Alleua manũ tuã sup gẽtes alienas :vt videant potẽtiam tuã. Sicut enĩ in conspectu eor sanctificatus es in nobis:sic in cõspectu nostro magnificaberis in eis vt cognoscãt te sicut ꝛ nos cognouim?· quia nõ est deus preter te dñe. Innoua signa:et imuta mirabilia:Glorifica manum:et brachiũ dextrũ. Excita furorẽ et effunde irã. Extolle aduersariũ:et affligę inimicũ. Festina tempus et memẽto finis:vt enarrent mirabilia tua. In ira flãme deuorẽt qui saluat: et qui perdunt plebẽ tuã:inueniãt perditionem. Contere caput principum et inimicor: dicentiũ non est alius preter nos. Congrega omnes tribus iacob:ꝛ cognoscãt

quia nō est deus nisi tu· vt enarrent magnalia tua et hereditab eos sicut ab initio. Miserere plebi tue super quaz inuocatum est nomē tuum: et israel quē coequasti primogenito tuo. Miserere ciuitati sanctificatōis tue hierusalem: ciuitate requiei tue. Reple sion in enarrabilibus virtutibus tuis: z gloria tua populum tuum. Da testimoniū qz ab initio creature tue sunt: et suscita precationes quas locuti sunt in nomine tuo p̄plexte priores. Da mercedē sustinentibz te vt p̄plexte tui fideles inueniant: et exaudi orationes seruorū tuorum. Secūm benedictionē aaron da populo tuo: et dirige nos in viā iusticie· vt sciāt oēs qui habitant terraz· qz tu es deꝰ cōspector seculorū. Oēm escam māducabit venter: et ē cibus cibo melior. Fauces cōtingūt cibum: et cor insensatum verba mendacia. Cor prauū dabit tristiciam: et homo peritus resistet illi. Omnē masculū exciet mulier: et est filia melior filie. Species mulieris exhilarat faciem viri sui: et sup oēm cōcupiscētiam hois superducet desideriū. Si est lingua curationis: est et mitigatōis et misericordie: nō est vir illius p̄m filios hominū. Qui possidet mulierē bonam· inchoat possessionē: adiutoriū p̄m illū est et columna vt requies. Vbi non est sepes diripietur possessio: et vbi non est mulier ingemescit egens. Cui credit qui non habet nidū? Et deflectens vbicunqz obscurauerit: q̄si succinctus latro exiliens d̄ ciuitate in ciuitatem.

XXXVII

Omnis amicus dicet· z ego amicitiam copulaui: sed est amicus solo nomine amicus. Nōne tristicia inest vsqz ad mortez? Sodalis autem et amicus: ad inimicitiā cōuertent? Et p̄sumptio nequissima: vnd̄ creata es cooperire aridā malicia et dolositate illius. Sodalis amico cōiocundabitur in oblectatōibus: et in tpe tribulatōis aduersarius erit. Sodalis amico cōdolet causa ventris: et cōtra hostem accipiet scutuz. Non obliuiscaris amici tui in animo tuo: et non immemor sis illius in operibus tuis. Noli consiliari cū socero tuo: et a çelātibus te absconde cōsilium. Omis consiliarius prodit cōsiliuz: sed est cōsiliarius in semetipo. A cōsiliario serua animū tuam. Prius scito que sit illius necessitas: et quid ipe in animo suo cogitabit. Ne forte mittat sudem in terram: et dicat tibi· bona est via tua: et stet e cōtrario videre quid tibi eueniat. Cuz viro irreligioso tracta de sanctitate: z cū iniusto de iusticia: et cum muliere d̄ his que emulatur. Cum timido de bello: cū negociatore de traiectione. Cuz emptore de venditione: cum viro liuido de gratijs agēdis. Cum impijs de pietate: cuz inhonesto de honestate. Cū opario agrario de omni opere: cum operario ānuali de consūmatione anni: cum seruo pigro de multa operatione. Non attendas his in omni consilio. Sed cum viro sancto assiduus esto: quemcūqz cognoueris obseruātem timorem dei· cuius anima est p̄m animā tuam. Quicūqz titubauerit in tenebris non condolebit tibi. Et cor boni p̄siliū statue tecū Non est enim tibi aliud plus illo. Anima viri sancti enunciat aliquādo vera: q̄z septē circunspectores sedentes in excelso ad speculādum. Et in his omnibus deprecare altissimū: vt dirigat in veritate viaz tuā. Ante omnia opa verbuz verax precedat te: z ante omnē actum cōsilium stabile Verbum nequā īmutabit cor: z ex quo ptes q̄ttuor oriūtur: bonum et malū· vita z mors et dñatrix illorū est assidua lingua. Vir peritus multos erudiuit: et anime sue suauis est. Qui sophistice loquitur· odibilis est: in omni re defraudabitur Non est enim illi data a domino gratia: omī enim sapientia defraudatus est. Est sapiens anime sue sapiens et fructus sensus illius laudabilis. Vir sapiens plebē suaz erudit: et fructus sensus illius fideles sunt. Vir sapiens implebitur bñdictionibus: et videntes illuz laudabunt. Vita viri in numero dierū: dies autem isr̄l innumerabiles sunt. Sapiēs in po

pulo hereditabit honorē:et nomē illius erit viuens in eternuz. Fili in vita tua tēpta animā tuā:et si fuerit nequā·non des illi potestatē. Nō enī oia oibus expediunt:et nō omi anime oīe genus placet. Noli auidus esse in omi epulatōe:7 nō te effundas super omnez escam. In multis enī escis erit infirmitas:7 auiditas appropiquabit vsqz ad cholerā. Propter crapulā multi obierūt: qui aūt abstinēs ē·adiciet vitā.

XXXVIII

HOnora medicū ppter necessitatem:eteni illū creauit altissim? Adeo est enim ois medela:et a rege accipiet donationē. Disciplina medici exaltabit caput illius:et in cōspectu magnatorū collaudabit. Altissim? creauit de terra medicinā: et vir prudēs nō abhorrebit illā. Nōne a lingno indulcata est aqua amara? Ad agnitionē hoim· virtus illorū. Et dedit hominib scientiam altissimus:honorari in mirabilibus suis. In his curans mitigabit dolorem 7 vnguētarius faciet pigmēta suauitatz 7 vnctiones conficiet sanitatis :7 ñ consūmabunt opa eius. Par enī dei sup faciem terre. Fili in tua infirmitate nō despicias teipm:sed ora dñm : et ipe curabit te. Auerte a delicto:et dirige manus et ab omni delicto munda cor tuuz. Da suauitatem et memoriā similaginis:et impingua oblationem:et da locuz medico. Eteni illū dñs creauit: et nō discedat a te:qr opa eius sunt necessaria. Est enim tempus quādo in manibus illor incurras:ipi vero dñm ōprecabūtur:vt dirigat requiē eorum et sanitatez ppter cōuersationē illorum. Qui delinquit in cōspectu eius qui fecit euz:incidet ī manus medici. Fili in mortuum produc lachrymas:et quasi dira passus incipe plorare:et fm iudiciū contege corpus illi?: et nō despicias sepulturam illius. Propter delaturā aūt amare fer luctum illi? vno die:et consolare propter tristiciam: et fac luctum fm merituz eius vno die vel duobus ppter detractionem. A tristicia enī festinat mors 7 cooperit virtutē et tristicia cordis flectit ceruicez. In abductione pmanet tristitia:et substantia inopis fm cor eius. Nō dederis in tristitia cor tuū:sed repelle eā a te:et memento nouissimorū. Noli obliuisci:neqz enī est cōuersio:et huic nihil proderis·7 teipm pessimab. Memor esto iudicij mei· sic enī erit 7 tuū. Sibi hesterī et tibi hodie In requie mortui requiescere fac memoriā eius: et cōsolare illū in exitu spiritus sui. Sapiētiaz scribe in tpe vacuitatis: et qui minorat actu sapiētiam pcipiet:qr sapia replebit. Qui tenet aratrū 7 qui gloriatur in iaculo·stimulo bues agitat:et cōuersatur in operib eor: et narratio eius in filijs thaurorū. Cor suum dabit ad uersandos sulcos:7 vigilia eius in sagina uaccarū. Sic omis faber et architectus · qui noctē tanqz diez transigit· qui sculpit signacula sculptilia:et assiduitas eius uariat picturam. Cor suū dabit in similitudinē picture: et vigilia sua pficit opus. Sic faber ferrarius sedēs iuxta incudē:et cōsiderans opus ferri. Vapor ignis uret carnes ei? et in calore fornacis cōcertat. Vor malleī innouat aurē eius:et cōtra similitudinem uasis oculus eius. Cor suuz dabit in consūmationez opum : et vigilia sua ornabit impfectionē. Sic figul? sedēs ad opus suū·cōuertens pedib suis rotaz:qui in sollicitudine posit? est semper propter opus suuz et innumera est ois opatio eius. In brachio suo formabit lutū 7 ante pedes suos curuabit virtutē suā. Cor suū dabit vt cōsumet linitionē:7 vigilia sua mūdabit fornacem. Oēs hi ī manib suis separauerūt:7 vn? quisqz in arte sua sapiēs ē. Sine his oībus nō edificat ciuitas. Et nō inhabitabūt nec inambulabūt et in ecclesiaz nō transilibūt. Sup sellam iudicis nō sedebūt:et testamētū iudicij nō intelligent: neqz palā faciēt iudiciū et disciplinaz:et in parabolis nō inuenient. sed creaturā eui cōfirmabūt:7 depcatio illorū in opatione artis·accōmodantes aias suas:et cōquirentes in lege altissimi.

SApientiã oĩm anꝭ tiquoꝝ exquiret sapiens: et in ꝓphetis vacabit. Narratioez virorũ nominatorũ cõseruabit: et in versutias parabolarũ simul introibit. Occulta ꝓuerbiorũ exquiret: et in abscõditis parabolarũ conuersabit. In medio magnatoꝝ ministrabit: et in ꝓspectu ꝑncipis apparebit. In terrã alienigenarũ gentium pertrãsiet. Bona enĩ et mala in hominibus tẽptabit. Cor suũ tradet ad vigilandũ diluculo ad dñm qui fecit illũ: et in cõspectu altissimi deprecabit. Aperiet os suum in oratõe: et p delictis suis deprecabit. Si enĩ dñs magn⁹ voluerit: spũ intelligẽtie replebit illũ: et ipe tanq̃ imbres mittet eloquia sapie sue: et in oratione cõfitebit dño. Et ipe diriget cõsilium eius et disciplinã: et in abscõditis suis cõsiliabit. Ipe palaz faciet disciplinam doctrine sue: et in lege testamenti dñi gloriabitur. Collaudabũt multi sapiẽtiam eius: et vsq̃ in seculũ nõ delebitur. Nõ recedet memoria eius: et nomẽ eius requiretur a generatione in generationẽ. Sapiẽtiam eius enarrabũt gẽtes et laudẽ eius enũciabit ecclesia. Si permãserit nomẽ eius: derelinquet pl⁹ q̃ mille: et si requieuerit: prderit illi. Adhuc cõsiliabor vt enarrez: vt furore eniz repletus sum. Et in voce dicit. Obaudite me diuini fructus: et q̃si rosa plãtata sup riuos aquaꝝ fructificate. Quasi liban⁹ odorẽ suauitatẽ hẽte. Florete flores quasi liliũ et date odorẽ: et frondete in gratiã: et collaudate canticũ: et benedicite dñm in operibus suis. Date nomi eius magnificẽtiam: et cõfitemini illi in voce labiorũ vestrorũ: et in cãticis labiorum et citharis et sic dicetis in cõfessione. Opa dñi vniuersa bona valde. In verbo enĩ eius stetit aqua sicut cõgeries et in sermõe oris illius sicut exceptoria aquarũ: qñ in ꝓcepto ipius placor fit: et nõ est minoratio in salute ipius. Opa omis carnis coram illo: et non est quicq̃ abscõditũ ab oculis eius. A seculo vsq̃ in seculum respicit: et nihil est mirabile

XXXIX

in conspectu eius. Nõ est dicere quid est hoc: aut quid est istud: oia enĩ in tẽpore suo querent. Benedictio illi⁹ quasi fluuius inundabit: et quõ cataclismus aridam inebriauit: sic ira ipius gẽtes que nõ exquisierũt eaz: hereditabit. Quõ cõuertit aquas in siccitatẽ et siccata est terra: et vie illius viis illoruz directe sunt: sic peccatoribus offensiones in ira eius Bona bonis creata sunt ab initio: sic nequissimis bona et mala. Initiũ necessarie rei vite hoim aqua ignis: et ferrũ sal lac et panis similagineus et mel et botr⁹ vue: et oleũ: et vestimẽtum. Hec omia sanctis in bona: sic et impiis et peccatoribus in mala cõuertent. Sũt spũs qui ad vindictã creati sunt: et in furore suo cõfirmauerũt tormẽta sua. Et in tpe cõsũmatõis effundẽt virtutẽ: et furorem eius qui fecit illos ꝓfundẽt. Ignis grãdo fames et mors: oia hec ad vindictaz creata sunt. Bestiarũ dentes et scorpij: et serpẽtes: et rhomphea vindicãs in exterminiũ impios. In mãdatis ei⁹ epulabunt: et sup terrã in necessitate ꝓparabũtur: et in tpibus suis nõ preterient verbũ. Propterea ab initio ꝓfirmat⁹ sũ et ꝓsiliat⁹ sum et cogitaui et scripta dimisi Omnia opera dñi bona: et omne op⁹ hora sua subministrabit. Nõ est dicere: hoc illo nequius est. Omnia enim in tẽpore suo cõprobabũtur. Et nunc in omni corde et ore collaudate et benedicite nomen dñi.

XL

Occupatio magna creata est omnibus hoĩb: et iugũ graue sup filios adam a die eritus de ventre matris eorũ vsq̃ in diẽ sepulture in matrẽ oĩm. Cogitatões eoꝝ et timores cordis adinuentio expectationis: et dies finitionis: a psidẽte sup sedem gloriosam: vsq̃ ad humiliatũ in terrã et cinerem: ab eo qui vtitur hyacintho et portat coronã: vsq̃ ad eum qui opitur lino crudo. Furor çelus tumultus fluctuatio et timor mortis. iracũdia pseuerans et contẽtio: et in tempe refectõis in cubili somnus noctis imutat sciam eius. Jo

dicũ aũt tanq̃ nihil in requie:ꝛ ab eo in somnis quasi in die respectus. Contur batus est in visu cordis sui:tanq̃ q̃ eua serit in die belli. In tpe salutis sue exur rexit :et admirans ad nullũ timorẽ·cuz omni carne ab hoĩe vsq̃ ad pecus:ꝛ sup peccatores septuplũ. Ad hec mors·san/ guis·contentio·et rhomphea· oppressio nes·fames·et cõtritio·et flagella. Sup iniquos creata sunt hec omia: ꝛ ꝓpter il los fact᷑ ẽ cataclism᷑. Oĩa enĩ q̃ de terra sunt in terram ꝟuertẽtur: et aque oĩs in mare ꝟuertẽtur. Oĩne munus ꝛ ini/ quitas delebit᷑ et fides in seculuz stabit. Substãtie iniustoꝝ sicut fluuius ficca/ bũtur:et sicut tonitruũ magnũ in plu/ uia personabũt. In aperiẽdo manus su as letabit᷑:sic preuaricatores in cõsũma tõe tabescẽt. Nepotes impioꝝ nõ multi plicabũt ramos:ꝛ radices immũde sup cacumẽ petre sonãt. Sup oẽm aquã vi riditas:et ad oꝛã fluminis ante oĩne fe/ num euellet᷑. Gratia sicut paradisus in benedictionib᷑:ꝛ misericordia in seculo ꝑmanet. Vita sibi sufficiẽtis oꝑarij con dulcabit᷑:ꝛ in ea inuenies thesaurũ. Fili edificatio ciuitatis ꝟstabit nomẽ :et super hãc mulier imaculata cõputabit᷑. Vinũ et musica letificãt cor: ꝛ sup vtra q̃ dilectio sapie. Tibie et psalteriũ sua/ uem faciũt melodiã:et sup vtraq̃ lĩgua suauis. Gratiã et speciẽ desiderabit ocu lus tuus:et super hec virides sationes. Amicus et sodalis in tpe ꝟueniẽtes:et sup vtrosq̃ mulier cũ viro. Fratres i ad iutoriũ i tempe tribulatõis: et sup eos misericordia liberabit. Aurũ et argẽtũ: et cõstitutio pedũ:et sup vtrũq̃ ꝟsilium beneplacitũ. Facultates et virtutes ex/ altãt cor:et sup hec timor dñi. Nõ est i ti more dñi mioratio :et nõ ẽ i eo iquirere adiutorium. Timor dñi sicut paradisus bñdictõis:ꝛ super oẽm gloriaz operuert illũ. Fili in tpe vite tue ne idigeas: Me lius est enĩ mori q̃ indigere. Vir respi/ ciẽs i mensam alienam:no n est vita ei᷑ in cogitatõe victus. Alit enĩ aiam suaz cibis alienis. Vir autẽ disciplinatus et eruditus custodiet se. In ore imprudẽ/ tis cõdulcabit᷑ inopia·et in ventre eius ignis ardebit.

XLI

O Mors q̃ amara ẽ memoria tua homini pacem habenti in sub/ stantijs suis:viro quieto:et cu/ ius vie directe sunt in omib᷑:et adhuc valẽti accipe cibũ. O mors bonũ est iu/ diciũ tuũ homĩ indigẽti:et qui minorat᷑ viribus:defecto etate:et cui de oĩb᷑ cura est et incredibili:qui ꝑdit sapiam. Noli metuere iudiciũ mortis. Memẽto que añ te fuerunt ꝛ que supuẽtura sunt tibi hoc iudiciũ a dño omi carni:ꝛqui supue niẽt tibi i bñplacito altissimi: siue decẽ siue cẽtum siue mille ãni. Nõ est enĩ in in ferno accusatio vite. Filij abominatio/ nũ fiũt filij peccatoꝝ: ꝛ qui ꝟsant᷑ se cus domos impioꝝ. Filioꝝ peccatoꝝ pe riet hereditas:et cum semine illoꝝ assi duitas opprobrij. De patre impio que/ rũtur filij:qm̃ ꝓpter illuz sunt in oppro/ brio. Ve nobis viri impij:qui dereliqui stis legẽ dñi altissimi. Et si nati fueritis in maledictõe nascemini :ꝛ si mortui fu eritis·in maledictõe erit pars vra. Om nia que de terra sunt in terram ꝟuertẽ/ tur:sic impij a maledicto in perditionez Luctus hominuz in corpore ipoꝝ:nomẽ aũt impioꝝ delebit᷑. Cura habe de bono nomĩe·hoc enĩ magis ꝑmanebit tibi:q̃ mille thesauri pretiosi et magni. Bone vite numerus dierũ:bonũ aũt nomẽ p/ manebit in euuz. Disciplinã in pace cõ seruate filij. Sapiẽtia enĩ absc̃dita et thesaur᷑ inuisus:que vtilitas i vtrisq̃? Melioꝛ est homo qui absc̃dit stulticiaz suam· q̃ homo qui absc̃dit sapiẽtiaz su am. Verũtamen reuertimin in his que procedũt de ore meo. Nõ est enĩ bonum oẽm irreuerẽtiam obseruare:et non ofa omĩbus beneplacẽt in fide. Erubescite a patre et a matre de fornicatõe :et a prefi dẽte·ꝛ a potẽte de mẽdacio:a principe ꝛ a iudice de delicto: a synagoga et plebe de iniquitate:a socio et amico de iniustitia et de loco in quo habitas de furto·de ve/ ritate dei et testamẽto ꝺ discubitu in pa

nibus:et ab obfuscatione dati ⁊ accepti
a salutãtibus de silentio:a respectu mu/
lieris fornicarie:et ab auersione vultus
cognati. Ne auertas faciem a proximo
tuo:et ab auferẽdo partem:et non resti
tuendo. Ne respicias mulierẽ alieni vi/
ri:et ne scruteris ancillam eius neq; ste
teris ad lectuz eius. Caue ab amicis de
sermoibus improperij: et cum dederis
ne improperes.

XLII

Non duplices sermonẽ auditus
de reuelatione sermonis absco/
piti:et eris vere sine cõfusione:
et inuenies gratiam in cõspectu oĩm ho
minum. Ne pro his oĩbus cõfundaris:
et ne accipias personam vt delinquas.
De lege altissimi et testamẽto:⁊ de iudi
cio iustificare impium:de verbo socioruz
et viatorũ: et de datione hereditat⁹ ami
corum:de equalitate statere et ponderũ
de acquisitõe multorũ et paucorũ:& cor
ruptione emptionis et negociatorũ:et
de multa disciplina filiorũ:et seruo pessi
mo latus sanguinare. Sup mulierem
nequã·bonũ est signuz. Ubi man⁹ mul/
te sunt· claude et quodcũq; trades nu/
mera ⁊ appẽde:datũ vero ⁊ acceptuz om
ne describe. De disciplina insensati ⁊ fa/
tui et de senioribꝫ qui iudicãtur ab ado/
lescentibus:⁊ eris eruditus in oĩbus
et probabilis in cõspectu oĩm virorũ. Fi
lia patris abscõdita est: vigilia et sollici
tudo eius aufert somnũ:ne forte in ado
lescẽtia sua adultera efficiatur:et cuz vi/
ro cõmorata odibilis fiat:ne quãdo pol/
luatur in virginitate sua et in paternis
suis grauida inueniatur:ne forte cuz vi
ro cõmorata trãsgrediatur:aut certe ste
rilis efficiat. Sup filiã luxuriosam con
firma custodiã:ne qñ faciat te i opprobri
um venire inimicis· a detractõe in ciui/
tate et abiectõe plebis:⁊ cõfundat te in
multitudine ppli. Omi homi noli intẽ/
dere in specie.et in medio mulierũ noli
cõmorari. De vestimentis enĩ procedit ti
nea:et a muliere iniq̃tas viri. Melior ẽ
enĩ iniq̃tas viri q̃ bñfaciens mulier:et
mulier confundens in opprobriũ. Memor

ero igit opum dñi:et que vidi ãnuncia
bo in sermonibus dñi opa ei⁹. Sol illu
minãs p oĩa respexit: ⁊ gloria dñi plenũ
ẽ opus ei⁹. Nõne dñs fecit sanctos enar
rare oĩa mirabilia sua:que cõfirmauit do
minus omipotẽs stabilis in gloria sua:
Abyssuz ⁊ cor hoĩm inuestigauit:⁊ ĩ astu
tia eoz excogitauit. Cognouit enĩ dñs
oẽm sciam:⁊ inspexit in signũ eui:annũ
ciãs que preterierũt et que superuẽtura
sunt·reuelãs vestigia occultorũ. Nõ pte
rit illũ omis cogitatus:⁊ nõ abscõdit se
ab eo vllus sermo. Magnalia sapie sue
decorauit que est ante seculũ ⁊ vsq; in se
culũ:neq; adiectũ est neq; minuet:et nõ
eget alicuius consilio. Quã desiderabi/
lia oĩa opa eius:et tanq; scintilla que est
cõsiderare. Oĩa hec viuũt et manent in
seculũ:et in oĩ necessitate oĩa obaudi
unt ei. Oĩa duplicia· vnũ contra vnuz:et
nõ fecit quicq; deesse. Uniuscuiusq; cõ/
seruabit bona. Et quis satiabitur vidẽs
gloriam eius?

XLIII

Altitudinis firmamentum·pul
critudo eius: species celi in visi
one glorie. Sol in aspectu an/
nuncians in exitu:vas ãmirabile·opus
excelsi. In meridiano exurit terraz:⁊ in
conspectu ardoris eius quis poterit su/
stinere: Fornacem custodiens in operib⁹
ardoris. Tripliciter sol exurens mõtes
radios igneos exufflans · et refulgens:
radijs suis obcecat oculos Magnus do
minus qui fecit illuz:et in sermonibus
eius festinauit iter. Et luna in omnib⁹
in tempore suo:ostensio temporis:et si/
gnum eui. A luna signũ diei festi:lumi/
nare quod minuitur in consũmatione.
Mensis ẽm nomen eius est: crescens
mirabiliter in consũmationez. Uas ca/
strorum in excelsis: in firmamento celi
resplendens gloriose. Species celi glo
ria stellarum:mũdum illuminãs in ex/
celsis dñs. In verbis sancti stabunt ad
iudiciũ:et non deficient in vigilijs suis
Uide arcuz et benedic eũ qui fecit illuz.
Ualde speciosus ẽ in splendore suo. Cir
cauit celũ in circũitu glorie sue:manus

excelsi apuerũt illum. Impio suo acce/
lerauit niuem:et accelerat cozuscatões
emittere iudicij sui. Propterea aperti
sunt thxsauri et euolauerunt nebule si/
cut aues. In magnitudie sua posuit nu
bes et cõfracti sunt lapides grandinis.
In conspectu eius cõmouebũtur mon
tes:et in volũtate eius aspirauit noth?
Uox tonitrui eius verberauit terrã:tẽpe
stas acquilonis et ꝯgregatio spũs:et si/
cut auis deponẽs ad sedẽduz.aspergit ni
uem:et sicut locusta demergẽs descensꝰ
eius. Pulcritudinẽ candoris eius ãmi
rabitur oculꝰ: et super imbez eius expa
uescit coz. Gelu sicut salem effundet su
per terram: et dum gelauerit fiet tanqz
cacumia tribuli. Frigidus ventus aqui
lo flauit et gelauit crystallus ab aqua.
Sup omnẽ ꝯgregationẽ aquarũ requi
escet:et sicut lorica induet se aquis. Et
deuorabit mõtes et exuret desertum et
extinguet viride sicut ignez. Medicina
oim in festinatione nebule:et ros obui
ans ab ardore venieti·humilem efficiet
eũ. In sermone eius siluit ventus: ⁊ co
gitatione sua placauit abyssum et plan
tauit illũ dñs ihesus. Qui nauigat mare
enarrat picula eius: et audiẽtes auribꝰ
nostris ãthirabimur. Illic preclara opa
et mirabilia·varia bestiarũ genera ⁊ om
niũ pecoꝝ:et creatura beluarũ. Propt
ipm ꝯfirmatus est itineris finis:et i ser
mone eius cõposita sunt omia. Multa
dicimus:et deficimus verbis:consũma
tio aũt sermonũ:ipe est. In oibꝰ gloriã
tes ad quid valebimus? Ipe enim oipo/
tẽs sup oia opa sua. Terribilis dñs ⁊ ma
gnus valde:et mirabilis potentia
ipius. Glorificãtes dñm quãtũcũqz po
tueritꝫ supualebit adhuc:et admirabi/
lis magnificentia eius. Benedicẽtes do
minũ exaltate illuz quãtuz poteritis:ma/
ioz est enim omni laude. Exaltãtes euz re
plemini virtute. Ne laboretis:nõ enim cõ
prehẽdetis. Quis videbit eũ et enarra
bit: et quis magnificabit eum sicut est
ab initio? Multa abscondita sunt ma/
iora his. Pauca enim vidimus operuz
eius. Omnia aũt dñs fecit: et pie agẽ
tibus dedit sapientiam.

XLIIII

Laudemus viros gloriosos: et
parẽtes nr̃os in generatõe sua.
Multam gloriã fecit dominus
magnificentia sua a seculo. Dominan/
tes in potestatibus suis:homies magni
virtute et prudentia sua prediti·nũciã/
tes in prophetis dignitatem prophetã/
rum:et imperãtes in presenti populo:⁊
virtute prudẽtie pphis sanctissima ꝛba
In puericia sua requirẽtes modos mu
sicos:et narrãtes carmia scripturarum
Homies diuites in virtute pulcritudi
nis studium habẽtes:pacificãtes in do/
mibus suis. Oĩs isti in generatõibus
gẽtis sue gloriam adepti sunt:et in die
bus suis habẽtur in laudibus. Qui de
illis nati sunt:reliquerũt nomẽ narran
di laudis eorum. Et sunt quorum non
est memoria. Perierũt quasi qui nõ fu
erint et nati sunt quasi non nati:et filij
iporum cũ ipis. Sed illi viri misericor
die sunt:quorũ pietates nõ defuerunt.
Cum semĩe eorũ permanẽt bona:hxredi
tas sancta nepotes eoꝝ. Et in testamen
tis stetit semẽ eoꝝ: et filij eorũ ꝓpter il/
los vsqz in eternũ manẽt. Semen eo/
rum ⁊ gloria eoꝝ nõ derelinquet. Corpo
ra ipoꝝ in pace sepulta sunt:⁊ nomẽ eo/
rum viuet in generatõez ⁊ generatõez.
Sapiẽtiam ipoꝝ narrãt pplꝰ: et laudez
eoꝝ nũciet ecclesia. Enoch placuit do:
et trãslatus est in paradisuz: vt det gẽti/
bus sapiẽtiaz. Noe inuẽtus est pfectus
iustus:⁊ in tpe iracũdie factus est recõ/
ciliatio. Ideo dimissuz est reliquũ ter/
re cũ factũ est diluuiũ. Testamẽta seculi
posita sunt apud illũ:ne deleri possit dilu
uio oĩs caro. Abraã magnus pater mul
titudiuis gẽtiũ:⁊ nõ est inuẽtus similis
illi in gloria. Qui cõseruauit legem ex/
celsi:⁊ fuit in testamẽto cuz illo. In car
ne eius stare fecit testamẽtuz: et in tem
ptatõe inuẽtus est fidelis. Ideo iureiu
rãdo dedit illi gliaz i gẽte sua crescere il/
lũ q̃si tre cumulũ:⁊ vt stellas exaltare se
men eius:⁊ hxreditare illos a mari vsqz

ad mare: ⁊ a flumine vsq̃ ad terminos terre. Et ysaac eodē modo fecit propter abraā patrē ei⁹. Benedictionē oīm gentium dedit illi dn̄s et testamētum suum ꝯfirmauit sup̄ caput iacob. Agnouit eū in benedictōib⁹ suis: et dedit illi hereditatem et diuisit illi partez in tribub⁹ duodecim. Et conseruauit illi hoīes misericordie: inueniētes gratiaz in oculis omnis carnis.

XLV

Dilectus deo ⁊ hoīb⁹ moyses. cuius memoria in benedictōne est. Similē illū fecit in gloria scōꝝ et magnificauit eū in timore inimicorū et in verbis suis mōstra placuit. Glorificauit illū in cōspectu regum: et iussit illi coram populo suo: et ostēdit illi gloriam suam. In fide et lenitate ip̄ius sanctuz fecit illū: et elegit eū ex omī carne. Audiuit enī eum et vocem ip̄ius: et induxit illum in nubem. Et dedit illi cor ad p̄cepta: et legem vite ⁊ discipline: docere iacob testamētū suū: et iudicia sua israel. Excelsum fecit aaron fratrē suū: et similē sibi de tribu leui. Statuit ei testamētū eternū: et dedit illi sacerdotiū gētis ⁊ beatificauit illū in gloria. Et circūcinxit eū çona iusticie: et induit eū stola glorie Et coronauit eū in vasis virtutis. Circūpedes et femoralia et humerale posuit ei: et cinxit illuz tintinnalibus aureis plurimis in gyro. dare sonitū in incēsu suo: auditū facere sonitū in tēplo in memoriā filijs gētis sue. Stolaz sanctam auro et hiacintho ⁊ purpura. opus textile. viri sapientis iudicio et veritate p̄diti. Torto cocco opus artificis. gēmis p̄ciosis figuratis in ligatura auri: et ope lapidarij sculptis in memoriam: ꝟm numerū tribuū isrl̄. Corona aurea sup̄ mitrā eius expressa signo scītatis: gloria honoris ⁊ opus virtutis: desiderio oculoꝝ ornata. Sic pulcra ante ip̄m nō fuerūt talia: vsq̃ da originē. Nō est indutus illa alienigene aliquis: sed tm̄ filij ip̄ius soli et nepotes eius p̄ om̄e temp⁹. Sacrificia ip̄ius ꝯsūmata sunt igni quotidie. Cōpleuit moyses man⁹ eius: et vnxit illum oleo sancto. Factū ē illi in testamētū eternū: et semini eius sicut dies celi fungi sacerdotio: et habere laudez: ⁊ glorificari ꝑpl̄um suū in noīe suo. Ip̄m elegit ab oī viuente. offerre sacrificiuz deo: incensum et bonū odorē in memoriam placare p̄ ꝑpl̄o suo. Et dedit illi in preceptis suis ptātem: in testamentis iudiciorū. docere iacob testimonia: et in lege sua lucē dare israel. Quia cōtra illū steterūt alieni: et ꝓpter inuidiā circūdederūt illū hoīes in deserto qui erāt cum dathan et abiron: et cōgregatio chore ī iracundia. Vidit dn̄s deus ⁊ nō placuit illi: et cōsumpti sunt in impetu iracūdie. Fecit illis mōstra: et cōsumpsit illos in flāma ignis. Et addidit aaron gloriā. et dedit illi hereditatē: et primitias fruguz terre dimisit illi. Panē ip̄ius in primis parauit in satietatē: naz et sacrificia dn̄i edent: que dedit illi ⁊ semini eius. Ceterum inter gētes nō hereditabit: et pars nō est illi in gēte. Ip̄e est enī p̄s eius et hereditas. Phinees filius eleaçari tertius in gloria imitando eum in timore dn̄i: et stare in reuerētia gentis: in bonitate et alacritate aīe sue placuit deo isrl̄ Ideo statuit illi testamentum pacis: et principē sanctoꝝ et gētis sue. vt sit illi ⁊ semini eius saterdotij dignitas in eternū. Et testamentū dauid regi filio iesse de tribu iuda: hereditas ip̄i ⁊ semini ei⁹ vt daret sapīam in cor nr̄m: iudicare gētem suam in iusticia. ne abolerent̄ bona ipsorum: et gloriam ipsorum in gentez eorum eternam fecit.

XLVI

Fortis in bello iesus naue successor moysi in ꝓphetz: qui fuit magnus ꝟm nomē suuz: maximus in salutē electorū dei: expugnare insurgentes hostes vt consequeretur hereditatē israel. Quam gloriā adeptus est intollendo manus suas: ⁊ iactādo contra ciuitates rhōpheas? Quis ante illū sic restitit. Nā hostes ip̄e dn̄s p̄cussit. Aut nō in iracūdia eius impeditus est sol: et vna dies facta est quasi duo? Inuocauit altissimum potentez in oppugnādo

in imicos vndiq;:et audiuit illũ magn⁹
et sanctus deus· in saxis grãdinis virtu
tis valde fortis. Impetũ fecit cõtra gen
tem hostilem:et in descensu ꝑdidit ꝯtra
rios vt cognoscant gentes potẽtiã eius
qꝛ ꝯtra deũ pugnare nõ est facile:et secu
tus est a tergo potẽtes. Et in diebꝫ moy
si misericordiã fecit ipe et caleph filius
iephone:stare ꝯtra hostẽ et ꝓhibere gen
tẽ a peccatis:et ꝑfringere murmur mali
cie. Et ipi duo cõstituti a ꝑiculo liberati
sunt:a numero sexcentorũ miliũ peditũ
inducere illos in hereditatẽ:in terrã que
manat lac et mel. Et dedit dñs ipsi ca
leph fortitudinẽ: ⁊ vsq; in senectutẽ per
mansit illi virtus· vt ascẽderet in excel
sum terre locũ:⁊ semẽ ipius obtinuit he
reditatem. Et viderũt oẽs filij israel:qꝛ
bonũ est obsequi sancto deo. Et iudices
singuli suo noĩe.quorũ nõ est corruptũ
cor:qui non auersi sunt a dño· vt sit me
moria illorũ in benedictione. Et ossa eo
rum pullulãt de loco suo:⁊ nomẽ eoꝝ ꝑ
manet in eternũ:ꝑmanẽte ad filios illo
rũ sanctoꝝ virorũ gloria. Dilect⁹ a dño
deo suo samuel propheta dñi: renoua
uit imperiuz:⁊ vnxit principes in gente
sua. In lege dñi cõgregatõez iudicauit:
et vidit deũ iacob:et in fide sua ꝓbatus
est ꝓpheta. Et cognitus ẽ in verbis suis
fidelis:qꝛ vidit deũ lucis. Et inuocauit
dñm oĩpotentẽ in oꝑpugnãdo hostes cir
cũstãtes vndiq;:in oblatõe viri inuiola
ti. Et intonuit de celo dñs:et in sonitu
magno auditã fecit vocẽ suam:⁊ contri
uit principes tyrorũ et oẽs duces phili
stijm. Et ante tempus finis vite sue et
seculi testimoniũ prebuit in cõspectu do
mini et christi. Pecunias et vsq; ad cal
ciamenta ab oĩ carne nõ accepit:⁊ nõ ac
cusauit illum hõ. Et post hec dormiuit ⁊
votũ fecit regi:et oñdit illi finẽ vite sue
et exaltauit vocẽ eius de terra in ꝓphetia
delere impietatẽ gentis. XLVII

Post hec surrexit nathan prophe
ta in diebꝫ dauid. Et q̃si adeps
separatus a carne:sic dauid a fi
lijs israel. Cum leonibus lusit quasi cũ
agnis:et in vrsis similiter fecit sicut in
agnis ouiũ. In iuuẽtute sua nunquid
nõ occidit gigãtez:et abstulit opprobriũ
de gẽte? Intollẽdo manũ in saxo funde
deiecit exultatõnez golie:vbi inuocauit
deũ omnipotẽtez. Et dedit in dextera ei⁹
tollere hominẽ fortem in bello:et exalta
re cornu gẽtis sue. Sic in decẽ milibus
glorificauit eũ et laudauit eũ in benedi
ctõibus dñi:in offerendo illi coronam
glorie. Cõtriuit enĩ inimicos vndiq;:et
extirpauit philistijm ꝯtrarios vsq; in ho
diernũ diem. Contriuit cornu ipoꝝ vs
q; in eternũ. In omĩ ope dedit cõfessio
nez sancto:⁊ excelso ĩ verbo glorie. De oĩ
corde suo laudauit dñm:et dilexit deum
qui fecit illum:et dedit illi cõtra inimi
cos potẽtiam. Et stare fecit cantores cõ
tra altare:et in sono eorum dulces fecit
modos. Et dedit in celebrationibꝫ dec⁹
et ornauit tꝑa vsq; ad consũmationẽ vi
te:vt laudarẽt nomẽ sanctum dñi ⁊ am
plificarẽt mane dei sanctitatem. Christ⁹
purgauit peccata ipius:⁊ exultauit ĩ eter
num cornu eius. Et dedit illi testamen
tum regni· et sedem glorie in isrl'. Post
ipm surrexit filius sensatus:et ꝓpter il
lum deiecit omnẽ potentiã inimicorũ.
Salomon imperauit in diebus pacis:
cui subiecit deus omnes hostes vt con
deret domũ in nomĩe suo ⁊ pararet san
ctitatẽ in sempiternũ quemadmodum
eruditus est in iuuẽtute sua. Et imple
tus ẽ q̃si flumẽ sapĩa: ⁊ terrã retexit aĩa
sua. Et replesti in cõꝑationibꝫ enigma
ta ad insulas longe diuulgatum est no
men tuũ:et dilectus es in pace tua. In
cantilenis et ꝓuerbijs ⁊ comꝑationibꝫ
et interp̃tationibus mirate sunt terre:
⁊ in noĩe dñi dei:cui ẽ cognomẽ de⁹ isrl'.
Collegisti quasi auricalchũ aurũ: et vt
plumbũ complesti argentũ:⁊ inclinasti
femora tua mulieribꝫ. Potestatem ha
buisti in corpore tuo. Dedisti maculam
in gloria tua:⁊ ꝓphanasti semẽ tuũ indu
cere iracũdiã ad liberos tuos:⁊ in ceterꝫ
stulticiã tuã:vt faceres imperiũ biꝑtitũ
⁊ ex effrem imꝑare imperiũ duruz. De⁹

aũt nõ derelinquet misericordiã suam: et nõ corrũpet nec delebit opa sua: neq; perdet a stirpe nepotes electi sui: et semẽ eius qui diligit dñm nõ corrumpet. Dedit autẽ reliquũ iacob et dauid de ipa stirpe Et finem habuit salomon cum patribus suis. Et dereliquit post se de semine suo gẽtis stulticiam: et iminutũ a prudẽtia roboam: qui auertit gẽtem cõsilio suo: et hieroboaz filiũ nabath qui peccare fecit israel: et dedit viam peccãdi effraim: et plurima redũdauerunt peccata ipsorũ: Valde enĩ auerterunt illos a terra sua Et quesiuit omnes nequicias usq; duz ueniret ad illos defensio: et ab omnibus peccatis liberauit eos. XLVIII

Et surrexit helias propheta q̃si ignis: et uerbũ ipius quasi facula ardebat. Qui induxit in illos famem: et imitãtes illũ inuidia sua pauci facti sunt. Non enim poterant sustinere precepta dñi. Uerbo dñi cõtinuit celũ et deiecit a se ignẽ terre. Sic ãplificatus est helias in mirabilibus suis. Et quis põt similiter gloriari tibi? Qui suscitasti mortuũ ab inferis de sorte mortis in uerbo dñi dei: qui deiecisti reges ad penitiem: et cõfregisti facile potẽtiam ipsorum: et gloriosus de lecto suo. Qui audisti in sina iudiciũ: et in oreb iudicia defensiõis. Qui ungis reges ad penitentiam: et prophetas facis successores post te. Qui receptus es in turbine ignis i curru equorũ igneor: qui inscriptus es in iudicijs temporũ: lenire iracũdiam dñi: cõciliare cor patris ad filium: et restituere tribus iacob. Beati sunt qui te viderunt et in amicitia tua decorati sunt. Nã nos uita uiuimus tm̃: post mortem aũt non erit tale nomen nostruz. Helias qui in turbine tectus est et in helyseo completus est spũs eius. In diebus suis nõ pmittit principẽ: et potẽtia nemo uicit illum. Nec superauit illũ uerbũ aliquod: et mortuũ prophetauit corpus eius. In uita sua fecit mõstra: et in morte mirabilia opat̃ ẽ. In oibus istis nõ penituit populus et nõ recesserũt a peccatis suis usq; duz abiecti sunt de terra sua: et dispsi sũt in oẽm terrã: et relicta est gens p̃ pauca: et princeps in domo dauid. Quidã ipsorũ fecerũt quod placeret deo: alij aũt multa cõmiserunt peccata. Ezechias munit ciuitatẽ suã et induxit in mediũ eius aquã et fodit ferro rupẽ: et edificauit ad aquã puteũ. In diebus ipius ascendit sennacherib et misit rapsacen· et sustulit manũ suã cõtra illos: et extulit manum suã in sion: et superbus factus est potẽtia sua. Tũc mota sũt corda et manus ipor: et doluerũt q̃si parturiẽtes mulieres. Et inuocauerũt dñm misericordẽ et expandentes manus suas extulerũt ad celũ: et sanctus dñs deus audiuit cito uocẽ ipsorũ. Nõ est cõmemoratus pctõr ipor: neq; dedit illos inimicis suis: sed purgauit illos i manu esaie sancti prophete. Deiecit castra assyriorũ: et cõtriuit illos angelus dñi. Faz fecit ezechias quod placuit deo: et fortiter iuit in via dauid patris sui· quam mãdauit illi esaias prophetta magnus et fidelis in ospectu dei In diebus ipius retro redijt sol: et addidit regi vitã. Spiritu magno vidit ultima et osolatus est lugẽtes in sion· usq; in sempiternum. Ostendit futura et abscõdita anteqũ euenirent. XLIX

Memoria iosie in compositione unguentorum facta: opus pigmẽtarij. In oi ore quasi mel indulcabit eius memoria: et ut musica in cõuiuio vini. Ipe est directus diuinitus in penitẽtia gẽtis: et tulit abominationes impietatis. Et gubernauit animã dñm cor ipsius· et in diebus peccatorũ corroborauit pietatem. Preter dauid et ezechiam et iosiam oẽs peccatũ cõmiserunt: nam reliquerũt legẽ altissimi reges iuda: et cõtẽpserunt timorem dei. Dederunt enim regnum suum alijs: et gloriam suã alienigene genti. Incenderunt electaz sanctitatis ciuitatem: et desertas fecerunt vias ipius in manu hieremie. Faz male tractauerũt illum· qui a uentre matris consecratus est prophetare: euertere et eruere et pdere: et iterũ edificare et renouare

Ezechiel qui vidit cõſpectũ glorie:quaz oſtendit illi in curru cherubin. Nam cõ/memoratus eſt inimicorũ in imbri:bñ facere illis q̃ oſtẽderẽt rectas vias Et duodecim ꝓphetarũ oſſa pullulant de loco ſuo. Nam corroborauerũt iacob: ⁊ redemerũt ſe in fide virtutis ſue. Quomodo amplificemus çorobabel: Nã et ipſe quaſi ſignuz in dextera manu iſrael. Et ieſum filiũ ioſedech: Qui in diebz ſuis edificauerũt domũ:et exaltauerũt templũ ſanctũ dño:paratũ in gloriã ſempiternã. Et neemias i memoria multi tẽporis·qui erexit nobis muros euerſos: et ſtare fecit portas ⁊ ſeras:qui erexit domos nras. Nemo natuſ eſt in terra qualis enoch: nã ⁊ ipe receptus eſt a terra. Et ioſeph q̃ natus eſt hõ·princeps fratrũ·firmamentũ gẽtis:rector fratrũ·ſtabilimẽtuz ꝓpli:et oſſa ipius viſitata ſũt: et poſt mortẽ ꝓphetauerũt. Seth ⁊ ſem apud hoies gloriã adepti ſunt:⁊ ſup omnẽ aiam in origine adam.

L

Simon onie filius ſacerdos magnuſ:qui in vita ſua ſuffulſit domũ:et in diebus ſuis corroborauit templũ. Templi etiam altitudo abipo fundata eſt:duplex edificatio:⁊ excelſi parietes templi. In diebz ipius emanauerũt putei aquarũ:et quaſi mare adimpleti ſunt ſupra modum. Qui curauit gentẽ ſuã:et liberauit eam a perditõne. Qui prevaluit amplificare ciuitatẽ qui adeptus eſt gloriaz in conuerſatõe gentis: et ingreſſuz domus et atriꝝ amplificauit. Quaſi ſtella matutina in medio nebule. Et quaſi luna plena in diebus ſuis lucet. Et quaſi ſol refulgens: ſic ille effulſit in tẽplo dei. Quaſi arcus refulgens inter nebulas glorie:et quaſi flos roſaruz in diebus vernis: et quaſi lilia que ſunt in tranſitu aque: et quaſi thus redolẽs in diebus eſtatis. Quaſi ignis effulgẽs: et thus ardens in igne. Quaſi vas auri ſolidum ornatum omni lapide precioſo. Quaſi oliua pullulans et cypreſſus in altitudine ſe extollens. In accipiendo ipſuz ſtolam glorie et veſtiri eum in conſũmatione virtutis:in aſcenſu altaris ſancti gloriam dedit ſanctitatis amictũ. In accipiendo aũt partes de manu ſacerdotũ ⁊ ipe ſtans iuxta arã. Circa illũ corona fratrũ:⁊ quaſi plãtatio cedri in monte libano: ſic circa illum ſtetẽrunt quaſi rami palme et oẽs filij aaron in gloria ſua. Oblatio autez dñi in manibus ipſorum:coram omni ſynagoga iſrael:et conſũmatione fungẽs in araz·amplificare oblationez excelſi regis:porrexit manũ ſuaz in libatione:⁊ libauit de ſanguine vue. Effudit in fundamento altaris odorez diuinũ excelſo principi. Tũc exclamauerũt filij aaron: in tubis ductilibus ſonuerũt:et auditã fecerũt vocẽ magnã in memoriã coram dño. Tũc oĩs ꝓpls ſimul ꝓperauerunt: et ceciderũt in faciẽ ſuper terrã adorare dñm deũ ſuũ: ⁊ dare pces oipotenti deo excelſo. Et amplificauerũt pſallẽtes in vocibz ſuis ⁊ in magna domo factus eſt ſonus ſuauitatis plenus. Et rogauit populus dñm excelſum in prece vſq̃z duz perfectus eſt honor dñi:⁊ munus ſuũ ꝓfecerũt. Tũc deſcendẽs manus ſuas extulit in oẽz congregationẽ filiorũ iſrael dare gloriaz deo a labijs ſuis: et in noie ipius gloriari Et iterauit orationẽ ſuã: volẽs oñdere virtutem dei. Et plus orauit deũ oĩm. Qui magna fecit in oĩ terra:qui auxit dies noſtros a vẽtre matris noſtre:et fecit nobiſcũ ſm ſuã miſericordiam:det nobis iocunditatem cordis:⁊ fieri pacẽ in diebus noſtris in iſrael per dies ſempiternos:credere iſrael nobiſcũ eſſe dei miſericordiã:vt liberet nos in diebz ſuis. Duas gentes odit aia mea: tertia aũt nõ ẽ gẽs quã oderim. Qui ſedẽt in mõte ſeyr:⁊ philiſtijm:et ſtultus populus qui habitat in ſychimis. Doctrinam ſapientie et diſcipline ſcripſit in codice iſto:ieſus filiꝰ ſyrach·hieroſolymita·qui renouauit ſapientiaz de corde ſuo. Beatus qui in iſtis verſatur bonis. Qui ponit illa in corde ſuo:ſapiens erit ſemper. Si enĩ hec fecerit·ad omia valebit: quia lux dei veſtigium eius eſt.

Oratio Jesu filij syrach LI

CONfitebor tibi dñe rex: et collaudabo te deum saluatorem meū. Cōfitebor nomini tuo quoniaz adiutor et protector factus es mihi: et liberasti corpus meuz a perditōe a laqueo lingue inique: et a labijs operantium mēdacium: et in conspectu astātiuz factus es mihi adiutor. Et liberasti me sm multitudinē miserior: die nominis tui a rugientibus preparatis ad escam de manibus querētiuz animam meā: et de portis tribulationū que circūdederunt me: a pressura flāme que circūdedit me: et in medio ignis nō suz estuatus. De altitudine vētris inferi et a lingua coinquinata et a verbo mēdacij a rege iniquo: et a lingua iniusta. Laudabit vsqz ad mortē anima mea dñm: et vita mea appropinquās erat in inferno deorsum. Circūdederunt me vndiqz: et non erat qui adiuuaret. Respiciēs eraz ad adiutoriū hominuz: et non erat. Memoratus suz misericordie tue dñe: et operatōnis tue que a seculo sūt qm eruis sustinētes te dñe: et liberas eos de manibus gentiū. Exaltasti sup terram habitationē meam: et pro morte defluēti peccatus suz. Jnuocaui dñm patrē dñi mei: vt nō derelinquat me in die tribulatōis mee: et in tempore superbiū sine adiutorio. Laudabo nomē tuum assidue et collaudabo illud in confessione: et exaudita est oratio mea. Et liberasti me de perditione: et eruisti me de tempore iniq Propterea confitebor et laudem dicam tibi: et benedicaz nomini dñi. Cū adhuc iunior suz: priusqz oberrarē quesiui sapientiā palam in oratione mea. Ante tps postulabā p illa: et vsqz in nouissimis inq tam eam: et florebit tanqz prequor vua. Letatū est cor meū in ea: ambulauit pes meus iter rectū: in iuuentute mea inuestigabā eaz. Jnclinaui modice aurē meam et excepi illā. Multaz inueni in mea ipo sapiam: et multuz profeci in ea. Dabit mihi sapiam dabo gloriaz. Cōfiliatus sum eni vt facerē illā: zelatus suz bonuz et non cōfundar. Colluctata est anima mea in illa: et in faciendo eam cōfirmatus sum. Manus meas extendi in altū et in sapiētia eius luxit aīa mea: et ignorantias meas illuminauit. Animā meā direxi ad illaz: et in agnitione inueni eā Possedi cum ipa cor ab initio: propter hoc non derelinquar. Venter meus cōturbatus est querendo illam: propterea bonam possidebo possessionem. Dedit enim mihi dñs linguam mercedē meaz: et in ipa laudabo eum. Appropiate ad me indocti: et congregate vos in domum discipline. Quid adhuc retardatis: et quid dicitis in his: Anime vestre sitiunt vehementer. Aperui os meū: et locutus suz: Comparate vobis sine argēto sapiētiaz et collū vestrū subjcite iugo eius: et suscipiat aīa vestra disciplinā Jn proximo est enī inuenire eam. Videte oculis vestris qz modicū laboraui: et inueni mihi multam requiem. Assumite disciplinaz in multo numero argēti: et copiosū aurū possidete in ea. Letet aīa vra in misericordia ei: et nō cōfundemini in laude eius. Operami opus vrm ante tps: et dabit vobis mercedē vestram in tpe suo.

Explicit liber Ecclesiasticus
Incipit oratio Salomonis

ET inclinauit salomō genua sua in conspectu totius ecclesie israel: et aperuit manus suas ad celū et dixit: Dñe deus isrl nō est similis de in celo sursuz: neqz in terra deorsum: qui custodis testamētum tuū et misericordiā pueris tuis etibi in ospectu tuo in toto corde: seruās puero tuo dauid q locut es illi: et locutus es i ore tuo: et i manu tua iplesti q̄si dies iste Et nūc dñe de isrl custodi puero tuo dauid patri meo que locutus es illi dicēs: Nō deerit tibi vir a facie mea sedens in throno israel: veruntamen si custodierint filij tui legē meā: et in preceptis meis ambulēt: sicut ambulauerūt

in conſpectu meo fideles. Et nunc dñe deus iſrael·creditū eſt verbū quod locutus es puero tuo dauid:qm̄ fi vere habitauit deus cū hominib⁹ in terra. Si celuz et celi celorū non ſufficiāt tibi:quanto magis domus hec quā edificauit:. Sed reſpicias ad orationē ſerui tui: et deprecationē ei⁹:vt exaudias dñe placatōez oronis·quā puer tuus orat coram te hodie: vt ſint oculi tui ſup domū hāc die ac nocte·in locū quē dixiſti·inuocari nomen tuū:et exaudias orationē quā puer tu⁹ orat i hoc loco:et exaudias deprecationez pueri tui·t populi tui iſrael·ſi orauerint in loco iuſto:et exaudias in loco habitationis de celo et exaudias et ꝓpitius ſis·ſi peccauerit vir in te.

Explicit Oratio Salomonis. Incipit prologus in Eſaiam prophetam.

Cmo cū ꝓphetas verſibuſ viderit eſſe deſcriptos:metro eos eſtimet apud hebreos ligari: et aliquid ſimile habere de pſalmis vel operib⁹ ſalomonis. Sed qđ in Demoſthene et Tullio ſolet fieri:vt p cola ſcribātur et comata:qui vtiq⁹ proſa et non verſibus cōſcripſerunt Nos q̄z vtilitati legentiū prouidentes: interpretationē nouam nouo ſcribendi genere diſtinximus. Ac primū de Eſaia ſciendum·q̄ in ſermone ſuo diſertus ſit:quippe vt vir nobilis et vrbane elegantie:nec habenſ quicq̄ in eloquio ruſticitatis admixtū Unde accidit:vt pre ceteris florem ſermonis eius·tranſlatio non potuerit cōſeruare. Deinde etiam hoc adijciendū: q̄ non tam ꝓphēta dicēdus ſit.q̄ euāgeliſta. Ita enim vniuerſa chriſti eccleſieq̄ myſteria ad liquidū proſecutus eſt vt nō putes eum de futuro vaticinari: ſed de p̄teritis hiſtoriam texere. Unde conijcio noluiſſe tūc temporis ſeptuagīta interpretes fidei ſue ſacramēta pſpicue ethnicis prodere:ne ſanctum canibus:et margaritas porcis daret: que cū hāc editionē legeritis ab illis animaduertetis abſcōdita. Nec ignoro quanti laboris ſit prophetas intelligere: nec facile quēpiam poſſe iudicare de interpretatōe:niſi intellexerit ante que legerit. Nos q̄z patere morſibus plurimorum: qui ſtimulāte inuidia:quod cōſequi nō valēt·deſpiciūt. Sciēs ergo et prudēs in flammaz mitto manum:et nihilominus hoc a faſtidioſis lectoribus precor: vt quomodo greci poſt ſeptuagīta trāſlatores aquilam et ſymmachuz·t thēodotionem legūt: vel ob ſtudium doctrine ſue·vel vt ſeptuaginta magis ex collatione eorum intelligāt: ſic et iſti ſaltē vnum poſt priores habere dignētur interpretem. Legāt prius·t poſtea deſpiciant ne videātur nō ex iudicio ſed ex odij preſumptōne ignorata damnare. Prophetauit autem eſaias in hieruſalem et in iudea:necdum decem tribubus in captiuitatem ductis: ac de vtroq⁹ regnō nūc cōmixtim:nūc ſeparatim texit oraculum. Et cū interdū ad preſentē reſpiciat hiſtoriā:et poſt babilonie captiuitatem reditum populi ſignificet in iudeā: tamē oīs eius cura de vocatōe gētium t de aduētu chriſti eſt. Quem q̄nto plus amatis o paula et euſtochium:tāto magis ab eo petite:vt p obtrectatōe pūri q̄me indefinēter emuli laniāt: ipſe mihi mercedem reſtituat in futuro · qui ſcit me ob hoc in pegrine lingue eruditōne ſudaſſe:ne iudei de falſitate ſcripturarū eccleſijs eius diutius inſultarent.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentū.

Eſaias in hieruſalem nobili genere ortus eſt:ibiq⁹ prophetauit. Sub Manaſſe rege ſectus in duas partes occubuit. Sepultuſq⁹ eſt ſub quercu rogel· iuxta tranſitum aquaruz· quas olim Ezechias rex iacto obſtruxerat puluere.

Explicit argumentum.

Esaias

Incipit Esaias prophetā Capitulū I

Visio Esaie filij amos: quam vidit sup iudam ⁊ hierusalez. in diebꝫ oçie ioathan. achaç ⁊ eçechie reguz iuda. Audite celi et auribꝫ pcipe terra: qm̄ dn̄s locutꝰ est. Filios enutriui et exaltaui: ipsi aūt spreuerūt me. Cognouit bos possessorē suū: et asinus presepe dn̄i sui. Israel aūt me nō cognouit: ⁊ ppl's meꝰ nō intellexit. Ue genti peccatrici: ppl'o graui iniquitate. semini nequā: filijs sceleratꝫ Dereliquerūt dn̄m: blasphemauerunt sanctum isrl': abalienati sunt retrorsum Sup quo pcutiā vos vltra addētes p̄uaricationē. Om̄e caput languidū ⁊ oē cor merēs. A planta pedis vsqꝫ ad verticem. nō est in eo sanitas. Uulnus et liuor et plaga tumēs: nō ē circūligata nec curata medicamīe: neqꝫ vota oleo. Terra vr̄a deserta: ciuitates vr̄e succēse igni Regionē vestrā corā vobis alieni deuorant: ⁊ desolabit̄ sicut in vastitate hostili. Et derelinquet̄ filia sion vt vmbraculum in vinea: et sicut tuguriuz in cucumerario. sicut ciuitas q̄ vastat̄. Nisi dn̄s exercituū reliquisset nobis semen quasi sodoma fuissemus: ⁊ quasi gomorra similes essemus. Audite verbū dn̄i principes sodomoruz: pcipite auribꝫ legem dei vestri ppl's gomorre Quo mihi multitudinē victimarū vestrarū dicit dn̄s? Plenus sum. Holocausta arietū ⁊ adipem pingniū et sauguinē vitulorum ⁊ agnorū ⁊ hircoꝝ nolui. Cū veniretis añ conspectū meū: quis quesiuit hec de manibꝫ vr̄is. vt ambularetꝫ in atrijs meis? Ne offeratis vltra sacrificiū frustra. Incensum abominatio ē mihi. Neomeniā et sabbatū et festiuitates alias nō feraz. Iniqui sunt cetus vestri. Kalendas vestras et solēnitates vr̄as odiuit anima mea. Facta sunt mihi molesta. Laboraui sustinēs. Et cū extenderitis manꝰ vestras. auertā oculos meos a vobis ⁊ cuꝫ multiplicaueritis orationē. nō exaudiā Manus enī vestre sanguine plene sunt Lauamini mundi estote. auferte malū cogitationū vestrarum ab oculis meis. Quiescite agere peruerse: discite benefacere. Querite iudiciuz. subuenite oppresso. iudicate pupillo. defendite viduam. et venite ⁊ arguite me dicit dominꝰ Si fuerint peccata vestra vt coccinū. q̄si nix dealbabunt̄: et si fuerint rubra q̄si vermiculus: velut lana alba erunt. Si volueritis ⁊ audieritis me: bona terre comedetis. Q̄ si nolueritis: ⁊ me ad iracūdiam prouocauerit̄. gladius deuorabit vos: quia os dn̄i locutū est. Quō facta est meretrix ciuitas fidel': plena iudicij? Iusticia habitauit in ea. nunc autez homicide. Argentum tuum versum est in scoriam: vinuz tuum mixtum est aqua. Principes tui īfideles: socij furū. Omnes diligūt munera: sequunt̄ retributiones. Pupillo nō iudicant: et causa vidue non ingreditur ad illos. Propter hoc ait dn̄s deus exercituū fortis israel. Heu ego consolabor super hostibus meis. et vindicabor de inimicis meis. Et conuertam manum meam ad te: et excoquam ad purum scoriam tuam: ⁊ auferam oē stānū tuum: et restituam iudices tuos vt fuerunt prius et consiliarios tuos sicut antiquitꝰ. Post hec vocaberis ciuitas iusti: vrbs fidelis. Sion in iudicio redimetur: et reducent eam in iusticia. Et conteret scelestos et peccatores simul: et qui dereliquerūt dn̄m. cōsument̄. Cōfundent̄ enī ab idolis quibus sacrificauerūt. Et erubescetis super hortis quos elegeratis: cum fueritis velut quercus defluentibꝫ folijs. et velut hortus absqꝫ aqua. Et erit fortitudo vestra vt fauilla stuppe. ⁊ opus vestrū quasi scintilla. et succendet̄ vtrūqꝫ simul: et non erit qui extinguat.

II

Verbum quod vidit esaias filius amos super iudeaz et hierusalem. Et erit in nouissimis diebus preparatus mons domus domini

in vertice montiū:⁊ eleuabiť sup colles
Et fluent ad eū oēs gentes:et ibunt po
puli multi et dicent. Uenite ascēdam⁹
ad montem dñi:et ad domū dei iacob:⁊
et docebit nos vias suas et ambulabi⁹
mus in semitis eius:qz de sion exibit lex:
et verbū dñi de hierusalez. Et iudicabit
gentes:et arguet pl'os multos. Et cō⁹
flabūt gladios suos in vomeres et lan⁹
ceas suas in falces. Non leuabit gens
contra gentē gladiū:nec exercebūtur vl
tra ad preliū. Dom⁹ iacob·venite ⁊ am⁹
bulemus in lumine dei nostri. Proiecti
sti enī pl'm tuū domū iacob: qz repleti
sūt vt olim:et augures habuerūt vt phi
listiim:et pueris alienis adhęserūt. Re⁹
pleta est terra argento et auro:⁊ nō est
finis thęsaurorū eius. Et repleta est ter
ra eius equis:⁊ innumerabiles q̄drige
eius. Et repleta ē terra ei⁹ idolis. Op⁹
manuū suarū adorauerūt: qđ fecerunt
digiti eor. Et incuruauit se homo:⁊ hu
miliatus est vir Ne ergo dimittas eis.
Ingredere in petrā:⁊ abscondere in fos
sa humo a facie timoris dñi:⁊ a gl'ia ma
iestatis eius. Oculi sublimis homis hu
miliati sunt: et incuruabiť altitudo vi⁹
rorū. Exaltabiť aūt dñs solus in die illa
quia dies dñi exercituū sup omnē super
bum et excelsum:et sup omnē arrogan⁹
tem:et humiliabiť: et sup oēs cedros
libani sublimes et erectas:et sup oēs
quercus basan: et sup omnes montes
excelsos:et sup oēs colles eleuatos:⁊ su
per omnē turrē excelsam: et sup omnez
murū munitū:⁊ sup oēs naues tharsis
et sup omne qđ visu pulcrum est. Et in
curuabiť omnis sublimitas hoīm et hu
miliabiť altitudo viroz. Et eleuabitur
dñs solus in die illa·et idola penitus cō
terenť. Et introibūt in speluncas petra
rū et in voragines terre a facie formidi⁹
nis dñi:⁊ a gloria maiestatis ei⁹:cū surre
xerit pcutere trā. In die illa proiciet hō
idola argenti sui et simulacra auri sui q̄
fecerat sibi:vt adorarent talpas et vesper
tiliones. Et ingrediet scissuras petrarū
et in cauernas saxoz a facie formidinis
domini:et a gloria maiestatis eius cum
surrexerit pcutere terraz. Quiescite er⁹
go ab hoīe cuius spūs in naribus ei⁹ est
qz excelsus reputatus est ipe. IIII

Ecce enī dñator dñs exercituuz
auferet ab hierusalez et ab iuda
validū et fortē:oē robur panis
et oīe robur aque:et fortē et virū bella
torē:et iudicē ⁊ pphętā:et ariolū:⁊ senē:
principē sup quinq̄ginta:⁊ honorabilez
vultu:et cōsiliariū:⁊ sapientē de architec⁹
tis:⁊ prudentē eloquij mystici. Et da⁹
bo pueros principes eorū :et effeminati
dñabunť eis. Et corruet pl's vir ad vi⁹
rum:et vnusquisq̄ ad proximū suū. Tu
multuabiť puer ctra senē ⁊ ignobilis cō
tra nobilē. Apprehēdet enī vir fratrē su
um domesticuz p̄ris sui :et dicet: Uesti⁹
mētuz tibi ē:princeps esto noster:ruina
aūt hęc sub manu tua. Rndebitq̄ in die
illa dicēs. Nō suz medic⁹:⁊ in domo mea
non est panis neq̄ vestimentuz. Nolite
cōstituere me principē populi. Ruit enim
hierusalē et iudas cōcidit: qz lingua eo⁹
rum et adinuentōes eor cōtra dñm:vt
puocarēt oculos maiestatis eius. Agni
tio vultus eor rndebit eis·⁊ peccatū su
um quasi sodoma predicauerūt: nec ab
sconderunt. Ue anime eor qm̄ reddita
sunt eis mala. Dicite iusto qm̄ bene:qm̄
fructū adinuentionū suarum comedet
Ue impio in malū. Retributio enī ma
nuū eius fiet ei. Populū meum exacto
res sui spoliauerunt:et mulieres dñate
sunt eis. Populе meus qui te beatū di
cūt·ipi te decipiūt:et viā gressuū tuorū
dissipāt. Stat ad iudicandum dñs ⁊ stat
ad iudicādos populos. Dominus ad iu
diciū veniet:cū senib⁹ populi sui et prin
cipib⁹ eius. Uos enī depasti estis vineā
meaz:et rapina paupis in domo vestra.
Quare atteritis populū meuz:et facies
paupz cōmolitis dicit dñs exercituuz:
Et dixit dñs de⁹. Pro eo q⁹ eleuate sūt
filie sion:et ambulauerūt extento collo
et nutibus oculorū ibant:et plaudebāt
et ambulabant: et pedibus suis cōposi⁹
to gradu incedebāt : decaluabit domin⁹

verticem filiarū sion: ⁊ dñs crinem earū nudabit. In die illa auferet dñs ornamētum calciamētorum ⁊ lunulas ⁊ torques ⁊ monilia ⁊ armillas ⁊ mitras et discriminalia ⁊ periscelides ⁊ murenulas ⁊ olfactoriola ⁊ inaures ⁊ annulos: ⁊ gemmas in frōte pendentes ⁊ mutatoria ⁊ palliola ⁊ linteamina ⁊ acus et specula ⁊ syndones ⁊ vittas et theristra. Et erit p suauī odore fetor: ⁊ p ḡona funiculus: ⁊ pro crispanti crine caluicium ⁊ pro fascia pectorali cilitium. Pulcerrimi q̄z viri tui gladio cadent: ⁊ fortes tui in prelio. Et merebūt atq̄z lugebūt portę eius: ⁊ desolata in terra sedebit.

Et apprehendent septē mulieres virū vnum in die illa dicētes: Panem nr̄m comedemus: ⁊ vestimētis nr̄is operiemur: tantūmodo inuocet nomē tuum sup nos: aufer opprobriū nr̄z. In die illa erit germen dñi in magnificentia: ⁊ gloria fructus terre sublimis: ⁊ exultatio his qui saluati fuerint de israel. Et erit ois q̄ relictus fuerit in sion ⁊ residuus in hierusalem scūs vocabit omnis qui scriptus est in vita in hierusalē. Si abluerit dñs sordes filiarū sion: ⁊ sanguinē hierusalem lauerit de medio eius: in spiritu iudicij ⁊ spiritu ardoris. Et creabit dñs sup omnem locū montis sion: ⁊ vbi inuocatus est. nubem p die ⁊ fumū ⁊ splendorē ignis flāmantis in nocte. Sup omnem enī gl'az protectio: ⁊ tabernaculū erit in vmbraculum diei ab estu: ⁊ in securitatem et absconsionem a turbine ⁊ a pluuia.

Cantalo dilecto meo canticū patruelis mei. vinee sue. Vinea facta est dilecto meo: i cornu filio olei. Et sepiuit eam: ⁊ lapides elegit ex ea: ⁊ plantauit vineā electam. Et edificauit turrim in medio eius: ⁊ torcular extruxit in ea. Et expectauit vt faceret vuas: ⁊ fecit labruscas. Nunc ergo habitatores hierusalem ⁊ viri iuda: iudicate inter me ⁊ vineam meam. Quid est qđ debui vltra facere vinee mee: ⁊ non feci ei: An q̄ expectaui vt faceret vuas: et fecit labruscas? Et nūc ostendam vobis quid ego faciam vinee mee. Auferam sepem eius: ⁊ erit in direptiōem. Diruam maceriam eius: ⁊ erit in cōculcationem ⁊ ponam eam desertam. Nō putabit ⁊ nō fodietur: ⁊ ascēdent super eam vepres et spine: ⁊ nubibus mādabo ne pluant sup eam imbrem. Vinea aūt dñi exercituum domus israel est: ⁊ viri iuda germen eius delectabile. Et expectaui vt faceret iudicium: ⁊ ecce iniquitas ⁊ iusticiam: et ecce clamor. Ve qui cōiungitis domū ad domum: et agrum agro copulatis vsq̄ ad terminū loci. Nūquid habitabitis vos soli in medio terre? In auribus meis sūt hec dicit dñs exercituum. Nisi domus multe deserte fuerint grādes ⁊ pulcre: ⁊ absq̄ habitatore. Decem enī iugera vinearum facient lagūculam vnam ⁊ triginta modij semētis facient modios tres. Ve qui cōsurgitis mane ad ebrietatem sectandam ⁊ potādum vsq̄ ad vesperam: vt vino estuetis. Cithara ⁊ lyra et tympanum ⁊ tibia ⁊ vinum in cōuiuijs vr̄is ⁊ opus dñi nō respicitis ⁊ nec opa manuum eius cōsideratis. Propterea captiuus ductus est pp̄l's meus ⁊ quia nō habuit scientiam: ⁊ nobiles eius interierūt fame ⁊ multitudo ei' siti exaruit. Propterea dilatauit infernus aīam suā: ⁊ aperuit os suū absq̄ vllo termino. Et descendent fortes eius: ⁊ pp̄l's eius ⁊ sublimes gloriosiq̄ eius ad eū. Et incurua bitur homo ⁊ humiliabit vir: ⁊ oculi sublimium deprimētur. Et exaltabit dñs exercituū in iudicio ⁊ deus scūs sanctificabitur i iusticia. Et pascent agni iuxta ordinē suū ⁊ deserta in vbertatem versa aduene comedēt. Ve qui trahitis iniq̄tatem in funiculis vanitatis ⁊ quasi vinculū plaustri peccatū. Qui dicitis ⁊ festinet ⁊ cito veniat opus eius: vt videam? ⁊ appropiet ⁊ veniat cōsiliū sancti israel: ⁊ sciemus illud. Ve qui dicitis malū bonū ⁊ bonum malū: ponētes tenebras lucem ⁊ lucē tenebras: ponētes amarū in dulce ⁊ dulce in amarū. Ve qui sapientes estis in oculis vr̄is ⁊ coram vobis

metipſis prudentes. Ve qui potentes
eſtis ad bibendum vinuz: et viri fortes
ad miſcendam ebrietatem. Qui iuſtifi/
catis impium pro muneribꝫ: et iuſtici/
am iuſti auferetis ab eo. Propter hoc ſi
cut devorat ſtipulam lingua ignis: & calor
flamme exurit: ſic radix eorum quaſi fa/
uilla erit: et germē eorū vt puluis aſcē/
det. Abiecerūt enim legem dñi exercitu
um: et eloquiū ſancti iſrael blaſphema/
uerunt. Ideo iratus eſt furor dñi in po
pulum ſuum: et extendit manū ſuaz ſu/
per eū: et percuſſit eum. Et cōturbati ſūt
montes: et facta ſunt morticina eorum
quaſi ſtercus i medio plateaꝝ. In hiis
omnibꝫ nō eſt auerſus furor eius: ſz ad/
huc manus eius extenta. Et eleuabit ſi
gnuz in nationibꝫ procul: et ſibilabit ad
eum de finibꝫ terre: et ecce feſtinus velo
citer veniet. Non eſt deficiens neqꝫ laſſ
rans in eo: nō dormitabit neqꝫ dormiet
neqꝫ ſoluetur cingulū renum eius: nec
rumpetur corrigia calciamēti eius. Sa
gitte eius acute: et oēs arcus eius ex
tenti. Ungule equorum eius vt ſilex: &
rote eī quaſi impetus tempeſtatiſ. Ru/
gitus eius vt leonis: rugiet vt catuli le
onum. Et frendet & tenebit predam et
amplexabitur: et nō erit qui eruat: et ſo
nabit ſuper eum in die illa ſicut ſonitus
maris. Aſpiciemus in terrā: & ecce tene
bre tribulationis: et lux obtenebrata ē
in caligine eius.

VI

In anno quo mortuus eſt rex ozi/
as. vidi dñm ſedentē ſuper ſoli
um excelſum & eleuatū: & plena
erat domus a maieſtate eius: & ea q̄ ſub
ipo erant replebāt templū. Seraphin
ſtabant ſuper illud: ſex ale vni. & ſex ale al
teri. Duabꝫ velabant faciē eius: & duabꝫ
velabant pedes eius: & duabꝫ volabant.
Et clamabant alter ad alterum: et dice
bant: Sanctus ſctūs ſcūs dñs deus ex
ercituum: plena eſt oīs terra gloria eius
Et cōmota ſunt ſuppliminaria cardinū
a voce clamantis. & domus repleta ē fu/
mo. Et dixi: Ve mihi quia tacui. q̄ vir
pollutus labijs ego ſuz. et in medio po/
puli polluta labia habentis ego habito
& regem dñm exercituū vidi oculis meis
Et volauit ad me vnus de ſeraphin & in
manu eius calculus quē forcipe tulerat d̄
altari. et tetigit os meū & dixit: Ecce te/
tigi hec labia tua & auferet iniq̄tas tua.
et peccatū tuum mūdabitur. Et audiui
vocem dñi dicētis: Quē mittam & quis
ibit nobis? Et dixi. Ecce ego. mitte me
Et dixit: Vade & dices populo huic. Au
dite audientes & nolite intelligere: et vi/
dete viſionē & nolite cognoſcere. Exce/
ca cor populi huius & aures eius aggra/
ua & oculos eius claude: ne forte videat
oculis ſuis & auribꝫ ſuis audiat. & corde
ſuo intelligat & convertat: & ſanem eū. Et
dixi. Uſqꝫquo dñe? Et dixit: Donec de
ſolent ciuitates abſqꝫ habitatore: et do/
mus ſine hoīe. Et terra relinquet deſer
ta: et longe faciet dñs hoīes. Et mltipli
cabitur q̄ derelicta fuerat i medio terre
& adhuc in ea decimatio. Et cōuertetur
& erit in oſtēſionē ſicut terebinthꝰ: & ſicut
querc⁹ q̄ expandit ramos ſuos. Semē
ſanctū erit id qđ ſteterit in ea.

VII

Et factuz eſt. in diebꝫ achaz filij
ioathan filij ozie regis iuda aſ/
cendit raſin rex ſyrie: & facee fili
us romelie rex iſrael in hieruſalē ad pre
liandū contra eam: & nō potuerūt debel/
lare eam. Et nūciauerūt domui dauid
dicentes: Requieuit ſyria ſup̄ effraim
& cōmotū eſt cor eius & cor populi ei⁹ ſi/
cut mouētur ligna ſiluarū a facie venti.
Et dixit dñs ad eſaiam. Egredere in oc
curſum achaz tu & qui derelictus eſt ia/
ſub filius tuus. ad extremū aqueduct⁹
piſcine ſuperioris in via agri fullonis: &
dices ad eum. Vide vt ſileas. Noli time/
re: & cor tuū ne formidet a duabꝫ caudi
titionū fumigantiū iſtoruz in ira furoꝛ
raſin regis ſyrie & filij romelie: eo q̄ cō/
filium inierit cōtra te ſyria in malū: & ef
fraim et filius romelie dicētes: Aſcēda/
mus ad iudam & ſuſcitemus eum: & vel
lamus eum ad nos: & ponamus regem
in medio eius filium tabeel. Hec dicit do
minus deus. Non ſtabit et nō erit iſtud

sed caput syrie damascus: et caput damascī rasin. Et adhuc sexaginta et quīq; annī: et desinet effraim esse ppl's: et caput effraim samaria: et caput samarie filius romelie. Si nō credideritis, nō permanebitis. Et adiecit dñs loqui ad achaz dicēs Pete tibi signū a dño deo tuo in profundum inferni, siue in excelsum supra. Et dixit achaz: Non petam: et nō temptabo dñm. Et dixit: Audite ergo dom' dauid Nūquid parum est vobis molestos esse hoibus q; molesti estis et deo meo: Propter hoc dabit dñs ipe vobis signū. Ecce virgo concipiet et pariet filiū: et vocabitur nomē eius emanuel. Butyrum et mel comedet, vt sciat reprobare malum et eligere bonum. Quia antequ sciat puer reprobare malū et eligere bonū: derelinquetur terra quā tu detestaris a facie duorum regū suor. Adducet dñs sup te et sup ppl'm tuum et sup domū patris tui dies qui nō venerūt a diebus, separationis effraim a iuda cum rege assyriorum. Et erit in die illa, sibilabit dñs muscę q; est in extremo fluminū egypti: et api que ē in terra assur: et venient et requiescēt oēs in torrētibus vallium et in cauernis petrarum et in oīb frutetis et in vniuersis foraminib. In die illa, radet dñs in nouacula cōducta in his qui trans flumen sunt in rege assyriorum caput: et pilos pedū: et barbam vniuersam. Et erit in die illa, nutriet homo vaccam boum: et duas oues: et pre ubertate lactis comedet butyrum. Butyrum enī et mel manducabit oīs homo qui relictus fuerit in medio terre. Et erit in die illa, oīnis locus vbi fuerint mille vites, mille argenteis: et in spinas et in vepres erūt. Cum sagittis et arcu ingrediētur illuc. Vepres enī et spine erunt in vniuersa terra. Et oīnes mōtes qui i sarculo sartient, nō veniet illuc error spinarū et vepriū, et erit in pascuam boum et in cōculcationez pecoris.

VIII

Et dixit dñs ad me. Sume tibi librum grandem: et scribe in eo stilo hominis, velociter spolia detrahe, ci to preda re. Et adhibui mihi testes fideles: uriam sacerdotem et zacharian filium barachie. Et accessi ad prophetissam: et concepit et peperit filiū. Et dixit dñs ad me Voca nomē eius, accelera, spolia detrahe festina, predari: quia anteq; sciat puer vocare patrem suū et matrē suam, auferet fortitudo damasci: et spolia samarie coram rege assyriorū. Et adiecit dñs loqui ad me adhuc dicens: Pro eo q; abiecit populus iste aquas syloe que vadūt cum silentio, et assumpsit magis rasin et filium romelie: propter hoc ecce dñs adducet sup eos aquas fluminis fortes et multas regē assyriorum et oēm gloriam eius. Et ascendet sup oīnes riuos eius et fluet sup vniuersas ripas eius, et ibit per iudam inundans: et transiens vsq; ad collū veniet. Et erit extensio alarū eius implēs latitudinē terre tue o emanuel. Cōgregamini populi et vincemini: et audite vniuerse procul terre. Confortamini et vincemini: accingite vos et vincemini: inite consilium et dissipabitur: loquimini verbum et nō fiet: quia nobiscū deus. Hec enī ait dñs ad me. Sicut i manu forti erudiuit me: ne irem in via ppli huius dicēs. Nō dicatis, cōiuratio. Omnia enī q; loquitur ppl's iste, cōiuratio est Et timore eius ne timeatis: neq; paueatis. Dñm exercituum ipm sanctificate: ipe pauor vester: et ipe terror vester: et erit vobis in sanctificationem: in lapidem autē offensionis et petram scandali duabus domibus israel: et in laqueum et in ruinam habitantibus hierusalem. Et offendent ex eis plurimi: et cadent et cōterētur et irretient et capientur. Liga testimoniū, signa legem in discipulis meis: expectabo dñm q; abscondit faciē suam a domo iacob: et prestolabor eum. Ecce ego et pueri mei quos dedit mihi dñs in signū et in portentū israel: a dño exercituum q; habitat i monte sion. Et cum dixerint ad vos, querite a phitonibus et a diuinis qui stridٔent in incantationibus suis, nunquid non populus a deo suo requiret visionem pro vivis ac mortuis? Ad legez magis et ad

testimonium. Q si nō dixerint iuxta ver
bum hoc: non erit eis matutina lux. Et
transibit per eaz ⁊ corruet ⁊ esuriet: ⁊ cū
esurierit irascētur: ⁊ maledicet regi suo
⁊ deo suo. Et suspiciet sursum ⁊ ad terrā
intuebitur. ⁊ ecce tribulatio ⁊ tenebre ⁊
dissolutio ⁊ angustia ⁊ caligo psequens
⁊ nō poterit auolare de angustia sua.

IX

Primo tempore alleuia
p ta est terra çabulon et terra ne
ptalim ⁊ nouissimo aggrauata
est via maris trans iordanē galilee gen
tium. Populus q̄ ambulabat in tene
bris vidit lucem magnā. habitantib⁹ in
regione vmbre mortis. lux orta est eis.
Multiplicasti gentem. nō magnificasti
leticiam. Letabūtur coram te sicut q̄ le
tantur in messe: sicut exultant victores
capta preda q̄n diuidūt spolia. Jugum
enim oneris eius. ⁊ virgam humeri ei⁹
⁊ sceptrū exactoris eius supasti: sicut in
die madian. Quia oīs violenta p̄datio
cū tumultu ⁊ vestimētum mixtum san
guine erit in cōbustionē: ⁊ cibus ignis.
Paruulus enī natus est nobis: ⁊ filius
datus est nobis. Et factus est p̄ncipat⁹
super humerū eius: ⁊ vocabit nomē ei⁹
admirabilis. cōsiliarius. deus fortis. pa
ter futuri seculi. princeps pacis: Multi
plicabitur ei⁹ imperiū. ⁊ pacis nō erit fi
nis: sup̄ soliū dauid ⁊ sup̄ regnuz ei⁹: vt
cōfirmet illud ⁊ corroboret in iudicio et
iustitia amodo ⁊ vsq̄ in sempiternum.
Zelus dñi exercituū faciet hoc. Verbuz
misit dñs in iacob: ⁊ cecidit in israel. Et
sciet oīs populus effraim ⁊ habitantes
samariam in superbia ⁊ magnitudine cor
dis. dicentes: Lateres ceciderūt: sz qua
dris lapidib⁹ edificabimus: sycomoros
succiderūt. sed cedros immutabimus.
Et eleuabit dñs hostes rasin sup̄ eum:
⁊ inimicos ei⁹ in tumultū vertet. syriaz
ab oriente: ⁊ philistiim ab occidēte: ⁊ de
uorabunt israel toto ore. In oībus his
non est auersus furor ei⁹: sed adhuc ma
nus eius extenta. Et populus nō est re
uersus ad percutientem se: ⁊ dñm exer
cituuz nō inquisierūt. Et disperdet dñs
ab isrl caput ⁊ caudā: incurātē ⁊ depuātē
die vna. Longeuus ⁊ honorabilis ipe ē
caput: ⁊ propheta docens mendaciū ipe
est cauda. Et erūt qui beatificant popu
lum istū seducētes: ⁊ qui beatificant pre
cipitati. Propter hoc sup̄ adolescētulis
eius nō letabitur dñs: ⁊ pupillorū eius
⁊ viduarū nō miserebitur. Quia oīs
hypocrita est ⁊ nequā: ⁊ vniuersuz os lo
cutum est stulticiam. In oībus his nō
est auersus furor eius: sed adhuc man⁹
eius extenta. Succensa est enī q̄si ignis
impietas: veprem ⁊ spinam vorabit. Et
succendetur in densitate saltus: ⁊ cōuol
uetur in superbia fumi. In ira dñi exerci
tuū conturbata est terra. ⁊ erit p̄ps q̄si
esca ignis. Vir fratri suo nō parcet: ⁊ de
clinabit ad dexteram ⁊ esuriet: ⁊ comedz
ad sinistram ⁊ nō saturabit. Vnusquis
q̄ carnem brachij sui vorabit. manasses
effraim: ⁊ effraim manassen. ⁊ simul ipi
contra iudaz. In oībus his nō est auer
sus furor eius: sed adhuc manus ei⁹ ex
tenta.

X

Ve qui condūt leges iniquas: ⁊
v scribentes iniusticiaz scripserūt
vt opprimerent in iudicio pau
peres: ⁊ vim facerēt cause humilium po
puli mei: vt essent vidue preda eorum et
pupillos diriperent. Quid facietis in die
visitationis ⁊ calamitatis de longe veni
entis? Ad cuius cōfugietis auxilium: ⁊
vbi derelinquetis gloriam vestram: ne
incuruemini sub vinculo: ⁊ cuz interfe
ctis cadatis? Super oīb⁹ his non est
auersus furor eius: sed adhuc man⁹ ei⁹
extenta. Ve assur. Virga furoris mei et
baculus ipe est. In manu ei⁹ indigna
tio mea. Ad gentem fallacem mittaz eū
et contra p̄plm furoris mei mandabo il
li: vt auferat spolia ⁊ diripiat p̄dam: et
ponat illū in conculcationē q̄si lutū pla
tearū. Ipse aūt non sic arbitrabit: ⁊ cor
eius non ita estimabit: sed ad conteren
dum erit cor eius. ⁊ ad internitionē gē
tium non paucarum. Dicet enim. Nūq̄
quid nō p̄nceps mei simul reges sūt?
Nūquid non vt carchamis. sic calanno

ꝛ vt arphat·sic emath:? Nūquid non vt damascus·sic samaria:? Quomō inueīt manus mea regna idoli: sic ꝛ simulacra eoꝝ de hierusalem ꝛ de samaria. Nūqd nō sic fecit samarie ꝛ idolis eī⁹: sic faciaz hierusalem ꝛ simulacris eī⁹. Et erit cuz impleuerit dñs cūcta opera sua in monte sion ꝛ in hierusalem·visitabo sup fructum magnifici cordis regis assur:et super gloriā altitudinis oculorū eius. Dixit enī: In fortitudine manus mee feci ꝛ in sapia mea itelleri. Et abstuli terminos populorū:ꝛ principes eorū depreda tus sum:ꝛ detraxi quasi potens in sublimi residentes. Et inuenit quasi niduz manus mea fortitudinem pꝓlorum:et sicut colliguñ oua q̄ derelicta sūt·sic vniuersam terrā ego cōgregaui:ꝛ nō fuit q̄ moueret pennam ꝛ aperiret os ꝛ gannieret. Nūquid gloriabiť securis cōtra euz qui secat in ea·aut exaltabiť serra cōtra eum a quo trahitur:? Quō si eleueť virga cōtra eleuātem se:ꝛ exalteť baculus qui vtiqz lignū est. Propter hoc mittet dñator dñs exercituum in pinguibꝰ eī⁹ tenuitatem:ꝛ subtus gloriaz eī⁹ succēsa ardebit quasi combustio ignis:ꝛ erit lumen israel in igne:ꝛ scūs eius in flāma ꝛ succēdetur ꝛ devorabiť spina eius:ꝛ vepres in die vna·ꝛ gloria saltus eī⁹: ꝛ carmeli eius ab anīa vsq̄ ad carnē cōsumetur. Et erit terrore profugus:ꝛ reliquie ligni saltus eī⁹ pe paucitate nūerabuntur:ꝛ puer scribet eos. Et erit in die illa nō adiciet residuū israel: ꝛ hi qui fugerint de domo iacob inniti sup eo qui percutit eos:sed innitet sup dñm sanctum israel. In veritate reliquie cōuertentur reliquie inquā iacob ad deū fortem. Si enī fuerit pꝓlus tuus isrl' quasi arena maris:reliquie cōuertenť ex eo. Consūmatio abbreuiata inundabit iusticiā. Consummationē enī ꝛ abbreuiationē dominus deus exercituū faciet in medio oīs terre Propter hoc hec dicit dñs de⁹ exercituuz. Noli timere populus me⁹ habitator sion ab assur. In virga enī pcutiet te:ꝛ baculū suū leuabit super te i via egypti. Adhuc enī paululū modicūq̄: ꝛ cōsummabitur indignatio mea ꝛ furor meus sup scelus eorū. Et suscitabit super eū dñs exercituum flagellum iuxta plagam madian in petra oreb:ꝛ virgam suā sup mare: ꝛ leuabit eam in via egypti. Et erit in die illa auferet onus eius de humero tuo:ꝛ iugū eius de collo tuo ꝛ cōputrescet iugū a facie olei. Veniet i aioth·trāsibit i magron·apud magmas cōmendabit vasa sua. Transierunt cursim:gabaa sedes nostra. Obstupuit rama:gabaa saulis fugit. Vinni voce tua filia gallim:attende laisa pauperula anathot. Vigrauit medemena habitatores gabim cōfortamini. Adhuc dies est vt i nobe stetur. Agitabit manū suā sup mōtem filie sion ꝛ collem hierusalez. Ecce dñator dñs exercituū confringet lagunculaz in terrore ꝛ excelsi statura succidētur:ꝛ sublimes humiliabūtur. Et subuertenť cōdensa saltus eī⁹ ferro: ꝛ libanus cū excelsis cadet.

XI

Et egredietur virga de radice iesse:ꝛ flos de radice eius ascendet ꝛ requiescet sup eum spūs dñi· spūs sapiētie ꝛ intellectus· spūs cōsilij ꝛ fortitudinis·spūs scientie ꝛ pietatis; ꝛ replebit eum spūs timoris dñi. Non fm visionē oculorum iudicabit:neq̄ fm auditū aurium arguet. Sed iudicabit in iusticia pauperes:ꝛ arguet in equitate pro mansuetis terre. Et percutiet terrā virga oris sui:ꝛ spiritu labiorū suorū interficiet impium. Et erit iusticia cingulum lumboꝝ eius:ꝛ fides cinctorium renum eius. Habitabit lupus cū agno:ꝛ pardus cuz hedo accubabit. Vitulus ꝛ leo ꝛ ouis simul morabūtur:ꝛ puer parvulus minabit eos. Vitul⁹ ꝛ vrsus pascentur:simul requiescent catuli eorum: ꝛ leo quasi bos comedet paleas. Et delectabitur infans ab vbere super foramia aspidis:ꝛ in cauerna reguli qui ablactatus fuerit·manum suaz mittet. Nō nocebunt ꝛ nō occident in vniuerso mōte sancto meo:quia repleta' est terra scientia domini:ficut aque maris operientiq

In die illa radix ieſſe qui ſtat in ſignum populoꝝ·ipſum gentes deprecabũtur:& erit ſepulcrũ eius gloriosum. Et erit in die illa adiiciet dñs ſecũdo manũ ſuam ad poſſidendũ reſiduũ populi ſui:quod relinquetur ab aſſyrijs:& ab egypto et a phatros & ab ethiopia & ab elam et a ſennaar & ab emath & ab inſulis maris. Et leuabit ſignũ in nationes: & congregabit profugos iſrael. Et diſperſos iuda colliget a quattuor plagis terre & auferetur zelus effraim & hoſtes iuda peribunt. Effraim nõ emulabit iudam:& iudas nõ pugnabit contra effraim. Et volabũt in humeros philiſthim p mare ſimul prædabunt filios orientis. Idumea & moab præceptum manus eorũ:& filij ammon obedientes erunt Et deſolabit dñs linguam maris egypti: & leuabit manũ ſuã ſuper flumen in fortitudine ſpũs ſui:& percutiet eum in ſeptem riuis·itavt tranſeant per eum calciati. Et erit via reſiduo populo meo qui relinquetur ab aſſyrijs:ſicut fuit iſraeli in die illa qua aſcendit de terra egypti.

XII

Et dices in die illa: Confitebor tibi dñe quõniam iratus es mihi:conuerſus eſt furor tuus: & conſolatus es me. Ecce deus ſaluator meus: fiducialiter agam & nõ timebo. Quia fortitudo mea & laus mea dñs: & factus eſt mihi in ſalutẽ. Haurietis aquas in gaudio de fontibus ſaluatoris: & dicetis in illa die: Cõfitemini dño: & inuocate nomẽ eius. Notas facite in populis adinuẽtiões eius:memẽtote quõniam excelſum eſt nomẽ eius. Cantate dño quõniam magnifice fecit: annũciate hoc in vniuerſa terra. Exulta & lauda habitatio ſion:quia magnus in medio tui ſanctus iſrael.

XIII

Onus babylonis:quod vidit eſai as filius amos. Super montẽ caliginoſum leuate ſignũ: exaltate vocẽ·leuate manũ:& ingrediantur portas duces. Ego mandaui ſanctificatis meis: & vocaui fortes meos in ira mea: exultantes in gloria mea. Vox multitudinis in montibus quaſi populi frequẽti um:vox ſonitus regum gentiũ congregatarũ. Dñs exercituũ precepit militie belli:venientibus de terra procul. A ſummitate celi dñs & vaſa furoris eius vt diſperdat omnem terram. Vlulate quia prope eſt dies dñi:quia vaſtitas a dño veniet. Propter hoc omnes manus diſſoluẽtur & omne cor hominis tabeſcet & cõtereti. Dolores & dolores tenebũt:quaſi parturiẽs dolebũt. Vnuſquiſq; ad proximũ ſuum ſtupebit:facies cõbuſte vultus eorum. Ecce dies dñi veniet crudelis & indignationis plenus & ire furoriſq; ad ponendã terram in ſolitudinẽ:& peccatores eius cõterendos de ea:quoniã ſtelle celi & ſplendor earum nõ expandent lumẽ ſuũ. Obtenebratus eſt ſol in ortu ſuo:& luna nõ ſplendebit in lumine ſuo. Et viſitabo ſuper orbis mala:et contra impios iniquitatẽ eorũ. Et requieſcere faciam ſuperbiã infidelium:& arrogantiã fortiũ humiliabo. Pretioſior erit vir auro:& homo mũdo obrizo. Propter hoc celũ turbabo:& mouebitur terra de loco ſuo:propter indignationẽ dñi exercituum:& propter diem ire furoris eius. Et erit quaſi damula fugiens· & quaſi ouis:& non erit qui congreget. Vnuſquiſq; ad propriũ ſuũ cõuertetur:& ſinguli ad terram ſuã fugient. Omnis qui inuẽtus fuerit occidet:& quicunq; ſuperuenerit cadet in gladio. Infantes eorũ allidentur in oculis eorũ: diripientur domus eorum:& vxores eorũ violabuntur. Ecce ego ſuſcitabo ſuper eos medos· qui argẽtum nõ querant nec aurũ velint:ſed ſagittis paruulos interficient:& lactantibus vteris nõ miſerebũtur & ſuper filios nõ parcat oculus eorũ. Et erit babylon illa ciuitas gloriosa in regnis·inclyta in ſuperbia chaldeorum·ſicut ſubuertit dñs ſodomam & gomorram. Non habitabitur vſq; in finẽ & nõ fundabitur vſq; ad generationẽ & generationẽ. Nec ponat ibi tentoria arabs·nec paſtores requieſcẽt ibi·ſed requieſcent ibi beſtie: & replebũtur domus eorum draconibus. Et habitabũt ibi ſtrutiões:& pilоſi ſaltabũt ibi:et reſpondebũt ibi vlule in edibus eius:&

syrene in delubris voluptat⁹. XIIII

PRope est vt veniat tempus ei⁹. p 7 dies eius non elongabuntur Miserebit enim dñs iacob 7 eli get adhuc de israel:7 requiescere eos fa/ciet sup humũ suaz. Adiũgetur aduena ad eos:et adherebit domui iacob. Et te/nebũt eos populi:7 adducẽt eos in locũ suum. Et possidebit eos dom⁹ israel su/per terram dñi in seruos 7 ancillas: 7 e/ruut capientes eos q̃ se ceperant:7 sub/icient exactores suos. Et erit in die il/la cũ requiem dederit tibi deus a labo/re tuo:7 a cõcussione tua 7 a seruitute du/ra qua ante seruisti:sumes parabolã istã contra regem babylonis 7 dices. Quõ cessauit exactor:quieuit tributũ? Cõtri uit dñs baculũ impiorũ. virgam dñan/tium cedentẽ pp̃los in indignatiõe pla/ga insanabili:subiicientẽ in furore gen/tes:psequẽtem crudeliter Conquieuit 7 siluit omnis terra:gauisa ẽ 7 exultauit: abietes quoq; letate sunt sup te:7 cedri libani. Ex quo dormisti nõ ascendit qui succidat nos Infernus subter te cõtur batus est in occursum aduẽtus tui:su/scitauit tibi gigantes. Omnes principes terre surrexerũt de solijs suis:omnis prin cipes nationũ. Vniuersi respondebunt 7 dicent tibi:Et tu vulneratus es sicut 7 nos:nostri similẽ effect⁹ es. Detracta est ad inferos superbia tua:concidit cada/uer tuũ. Subter te sternet tinea: 7 ope rimentũ tuũ erũt vermes. Quõ cecidi sti ỏ celo lucifer q̃ mane oriebaris? Cor ruisti in terram qui vulnerabas gẽtes: qui dicebas in corde tuo: In celum con/scendam. sup astra dei exaltabo soliũ me/um:sedebo in monte testamẽti. in lateri bus aquilonis:ascẽdam sup altitudinẽ nubium. similis ero altissimo. Verũta men ad infernũ detraheris in pfundum laci. Qui te viderint. ad te inclinabunt teq; prospicient. Nũquid iste est vir qui cõturbauit terrã. qui concussit regna. q̃ posuit orbem desertum:7 vrbes eius de/struxit:vinctis eius nõ aperuit carcerẽ? Omnes reges gentiũ vniuersi dormi/ernnt in gloria vir in domo sua:tu autẽ proiect⁹ es de sepulcro tuo quasi stirps inutilis pollutus 7 obuolut⁹. cum his q̃ interfecti sunt gladio: 7 descẽderunt ad fundamenta laci. Quasi cadauer putri/dum nõ habebis consortiũ: neq; cũ eis in sepultura. Tu enim terrã tuam disper/didisti. tu populũ tuũ occidisti. Nõ voca bitur in eternũ semẽ pessimor̃. Prepa/rate filios eius occisioni in iniquitate patrũ eorũ. Non cõsurgent nec hereditabũt terram:neq; implebũt faciem or bis ciuitatũ Et cõsurgam sup eos dicit dñs exercituũ:7 perdam babylonis no/men:7 reliquias 7 germen 7 pgenies di cit dñs. Et ponã eam in possessionẽ rici/: 7 in paludes aquarũ:7 scopabo eam i sco/pa terens dicit dñs exercituũ. Jurauit dñs exercituũ dicẽs: Si nõ vt putaui ita erit:7 quõ mente tractaui sic eueni/et:vt cõteram assyriũ in terra mea: 7 in montibus meis cõculcem eum:7 auferet ab eis iugum eius:7 on⁹ illius ab hũero eorũ tollet. Hoc cõsiliũ quod cogitaui sup omnem terrã. 7 hec est manus exten ta sup vniuersas gentes Dñs exercitu um decreuit:et quis poterit infirmare? Et man⁹ eius extẽta 7 quis auertet eã? In anno quo mortuus est rex achaz. fa ctum est onus istud. Ne leteris philistea omnis tu:qm̃ cõminuta est virga pcussо ris tui. De radice enim colubri egredie regulus. 7 semẽ eius absorbens volucrẽ Et pascent primogeniti pauper: 7 pau/peres fiducialiter requiescẽt:et interire faciam in fame radicẽ tuã:7 reliq̃as tu/as interficiam. Ulula porta. clama ciui/tas:prostrata est philistea omis. Ab aqui/lone enim fumus venit:7 nõ est qui effu giet agmen ei⁹. Et q̃d rndebit nuncijs gentis? Quia dñs fundauit sion: et in ipo sperabunt pauper populi eius.

ONus moab. Quia XV o nocte vastata est ar. moab cõti/cuit:quia nocte vastat⁹ est mu/rus. moab cõticuit. Ascendit domus. et dylon ad excelsa in planctum: sup nabo 7 sup medaba moab vlulabit. In cũct⁹

capitibus eiꝰ caluitium:ꝛ omnis barba radetur. In triuijs eiꝰ accincti sunt sac co:sup tecta eius ꝛ in plateis eius om/nis vlulatus descendet in fletum. Cla/mauit eselon:ꝛ eleale: vsq; iasa audita ē vor eorum. Sup hoc expediti moabvlu labunt·aīa eius vlulabit sibi. Cor me um ad moab clamabit vectes eius vsq; ad segor vitulam cōternantem p ascen/sum enī luith flens ascendet:ꝛ ī via oro naim clamorem cōtritionis leuabunt. Aque enī nemrim deserte erūt·qꝛ aruit herba·defecit germem: viror omis inte rijt. Decom magnitudinē opis ꝛ visita tio eorū. Ad torrentē salicum ducēt eos quoniā circūibit clamor terminuz mo/ab. Usq; ad gallim vlulatus euus:ꝛ vsq; ad puteū helim clamor eius· quia aque dybon replete sunt sanguine. Ponā·n· sup dybon additamēta his q̄ fugerit de moab leonē:ꝛ reliquijs terre.

XVI

Emitte agnū dñe· dñatorez tey/re:de petra deserti ad montez fi/lie sion. Et erit sicut auis fugi/ens:ꝛ pulli de nido auolantes·sic erunt filie moab in transcensu arnon. Ini cō/silium·coge concilium:pone quasi noctez vmbram tuā in meridie. Absconde fu/gientes:ꝛ vagos ne prodas. Habitabūt apud te profugi mei. Moab esto latibu lum eorū a facie vastatoris. Finitus est enim puluis:cōsummatus est miser:de fecit qui cōculcabat terram. Et prepara bit in misericordia solium:ꝛ sedebit super eum in veritate ī tabernaculo dauid: iu/dicans ꝛ querēs iudiciū:ꝛ velociter red dens quod iustū est. Audiuimus supbi/am moab:supbus est valde. Superbia eius ꝛ arrogantia eius ꝛ indignatio eiꝰ plusq; fortitudo eius. Idcirco vlulabit moab ad moab vniūsus vlulabit. Pro his qui letantᵉ sup muros cocti lateris loq̄/mini plagas suas quoniā suburbana e/selon deserta sunt. Et vineam sabama dñi gētium exciderūt. Flagella eius vs/q; ad iaçer puenerunt:errauerunt in de serto:propagines eius relicte sunt·trā/sierunt mare. Super hoc plorabo in fle tu iaçer:ꝛ vineaz sabama. Inebriabo te lachryma mea eselon ꝛ eleale:quoniam sup vindemiā tuam ꝛ sup messem tuaz vor calcantium irruit. Et auferetur leti cia ꝛ exultatio ō carmelo:ꝛ in vineis nō exultabit neq; iubilabit. Vinū in torcu lari nō calcabit qui calcare consueuerat vocem calcantiū abstuli. Sup hoc ven/ter meꝰ ad moab quasi cithara sonabit ꝛ viscera mea ad murū cocti lateris. Et erit cū apparuerit quod laborauit moab sup excelsis suis: ingredietur ad sancta sua vt obsecret:ꝛ nō valebit. Hoc verbuz quod locutus est dñs ad moab extunc: ꝛ nunc locutus est dicens: In trib⁹ an/nis quasi anni mercēnarij auferet gl'ia moab sup omni populo multo: ꝛ relin/quetur in eo sicut racemus paruꝰ ꝛ mo dicus·nequaq; multus.

XVII

Onus damasci. Ecce damascus desinet esse ciuitas: et erit sicut aceruus lapidū in ruina. Dere licte ciuitates aroer gregib⁹ erūt: ꝛ req̄/escent ibi:ꝛ nō erit qui exterreat. Et ces sabit adiutoriū ab effraim:et regnum a damasco:ꝛ reliquie syrie sicut gloria fili orum israel erunt·dicit dñs exercituuz. Et erit·in die illa attenuabitur gl'ia ia/cob:ꝛ pinguedo carnis eius emarcescet ꝛ erit sicut cōgregans in messe quod re stiterit ꝛ brachiuz eius spicas leget. Et erit sicut querens spicas in valle raphā im:ꝛ relinquetur in eo sicut racemus ꝛ sicut excussio olee·duarū vel triū oliua/rum in summitate rami·siue quattuor aut quinq;. In cacuminib⁹ eius fructꝰ eius:dicit dñs deus israel In die illa in clinabitur homo ad factorē suum:ꝛ ocu li eius ad sanctū israel respicient:ꝛ non inclinabitur ad altaria que fecerūt ma/nus eius:ꝛ que' opati sunt digiti eius: non respicient lucos ꝛ delubra. In die illa·erunt ciuitates fortitudinis eiꝰ de/relicte sicut aratra ꝛ segetes que dereli/cte sunt a facie filiorū israel. Et eris de/serta quia oblita es dei saluatoris tui:et fortis adiutoris tui non es recordata. Propterea plantabis plantationem fi/

velem:⁊ germen alienuz seminabis In die plantatiõis tue labrusca:⁊ mane semẽ tuuz florebit. Ablata est messis i die hereditatis:⁊ dolebit grauiter. Ue multitudini ꝑplorꝫ multoruz vt multitudo maris sonantis:⁊ tumultꝰ turbaruz sicut sonitus aquarũ multarꝫ. Sonabũt ꝑpli sicut sonitus aquarꝫ inundantiũ:et increpabit euz ⁊ fugiet procul. Et rapietur sicut puluis montiũ a facie venti:⁊ sicut turbo coram tempestate. In tempore vespere:⁊ ecce turbatio: in matutino:et nõ subsistet Hec est pars eorꝫ q̃ vastauerũt nos:⁊ sors diripientium nos.

XVIII

Ue terre cymbalo v alarũ que est trans flumẽ ethiopie:qui mittit i mare legatos ⁊ in vasis papyri sup aquas. Ite angeli veloces ad gẽtem cõuulsam et dilaceratam:ad populũ terribilem post quẽ non est alius:ad gentem expectantem ⁊ conculcatam cuiꝰ diripuerũt flumia terraz eius. Ad montẽ nois dñi exercituũ mõtem sion. Omnes habitatores orbis q̃ moramini in terra·cũ eleuatũ fuerit signum in montib⁹ videbitis:⁊ clangorẽ tube audietis·quia hec dicit dñs ad me: Ego quiescam ⁊ ꝓsideraby in loco meo: sicut meridiana lux clara est:⁊ sicut nubes roris in die messis. Ante messem ei totus effloruit:⁊ immatura ꝓfectio germinauit:⁊ ꝓcidẽtur ramusculi eius falcibus:⁊ que derelicta fuerint abscindentur. Excutienꝫ:⁊ reliquẽtur simul auibus montiũ ⁊ bestijs terre:⁊ estate pertetua erũt sup eum volucres:⁊ oñis bestie terre sup illam hyemabũt. In tempore illo deferꝫ munus dño exercituum a pplo diuulso ⁊ dilacerato· a pplo terribili post quẽ nõ fuit alius: a gente expectante:⁊ cõculcata:cuiꝰ diripuerunt flumina terram eius:ad locuz nois dñi exercituum montẽ sion.

XIX

Onus egypti. Ecce dñs ascẽdet super nubem leuez:⁊ ingredietꝫ egyptum:⁊ mouebũtur simulacra egypti a facie eius:⁊ cor egypti tabescet in medio eius. Et cõcurrere faciam egyptios aduersus egyptios:et pugnabit vir contra fratrẽ suum:⁊ vir cõtra amicum suũ:ciuitas aduersus ciuitatem:regnum aduersus regnũ:⁊ dirũpetur spũs egypti in visceribꝰ eius:⁊ cõsilium eius ꝑcipitabꝫ:⁊ interrogabunt simulacra sua:⁊ diuinos suos:⁊ phitones:⁊ ariolos:⁊ tradam egyptum i manu dominorũ crudeliũ:⁊ rex fortis dñabitur eorũ·ait dñs exercituũ. Et arescz aqua de mari:⁊ fluuius desolabitꝫ atz siccabitur:⁊ deficient flumina. Attenuabũtur ⁊ siccabũtur riui aggerum. Calamꝰ ⁊ iuncus marcescet nudabitꝫ alueus rivi a fonte suo. Et oñis semẽtis irrigua siccabitꝫ:arescet ⁊ nõ erit. Et merebunt piscatores:⁊ lugebũt oñes mittentes in flumen hamũ:⁊ expandẽtes rete super faciem aquarũ emarcescent. Cõfundentur qui opabanꝫ linũ·plectẽtes ⁊ texentes subtilia. Et erunt irrigua eiꝰ fractentia:oñes qui faciebant lacunas ad capiẽdos pisces Stulti principes thanеos:sapiẽtes consiliarij pharaonis dederunt consiliuz insipiens. Quõ dicetis pharaoni·filius sapiẽtium ego:filius regum antiquorũ:Ubi nunc sunt sapientes tui:Annũcient tibi ⁊ indicent quid cogitauerit dñs exercituum super egyptum. Stulti facti sunt principes thaneos·emarcuerunt principes mẽphiteos deceperũt egyptum· angulũ pplorꝫ eius Dñs miscuit in medio eius spũm vertiginis:⁊ errare fecerũt egyptum in oñi opere suo·sicut errat ebrius ⁊ vomens. Et nõ erit egypto opus quod faciat:caput ⁊ caudam incuruantẽ ⁊ refrenantẽ In die illa erit egyptꝰ quasi mulieres: ⁊ stupebũt ⁊ timebũt a facie cõmotiõis manus dñi exercituũ·quam ipe movebit sup eam: ⁊ erit terra iuda egypto in pauorem. Oñis qui illius fuerit recordatus:pauebit a facie consilij dñi exercituum:qd ipe cogitauit sup eaz. In die illa erũt quinq̃ ciuitates in tra egypti loquẽtes lingua chananea et iurãtes ꝑ dñm exercituũ. Ciuitas solis vocabitur vna. In die illa erit altare dñi i medio

terre egypti: ⁊ titulus dñi iuxta termi/
num ei⁹. ⁊ erit in signū ⁊ in testimoniū
dño exercituuz in terra egypti. Clama/
būt enī ad dñm a facie tribulātis: ⁊ mit
tet eis saluatorem ⁊ propugnatorē qui
liberet eos Et cognoscēt dñm⁹ ab egy
pto: ⁊ cognoscēt egyptij dominū in die
illa: et colēt eum in ostys ⁊ in mūeribus
⁊ vota vouebūt dño ⁊ soluēt. Et percu/
tiet dñm⁹ egyptum plaga ⁊ sanabit eā
⁊ reuertētur ad dominū: ⁊ placabit eis:
⁊ sanabit eos. In die illa erit via de egy
pto in assyrios: ⁊ intrabit assyrius egy/
ptum: ⁊ egyptius in assyrios: ⁊ seruient
egyptij assur. In die illa erit israel terti
us egyptio ⁊ assyrio· bñdictio in medio
terre cui bñdixit dñs exercituū dicens:
Bñdictus populus meus egypti: ⁊ op⁹
manuū mearum assyrius: hereditas au
tem mea israel.

XX

In anno quo ingressus est thar
tan in açotū· cum misisset eum
sargon rex assyriorū ⁊ pugnass
contra açotum ⁊ cepisset eam: in tempo
re illo locutus est dñs in manu esaie fi/
lij amos dicens: Vade ⁊ solue saccuz de
lumbis tuis: ⁊ calciamenta tua tolle de
pedibꝰ tuis. Et fecit sic: vadens nudus
⁊ discalciatus. Et dixit dñs: Sicut am
bulauit seruus me⁹ esaias nudus ⁊ dis/
calciatus· triū annorū signū ⁊ portentū
erit super egyptum ⁊ super ethiopiam:
sic minabit rex assyriorum captiuitatem
egypti: ⁊ transmigrationez ethiopie· iu
uenem ⁊ senem· nudam ⁊ discalciatam
discoopertis natibꝰ ad ignominiaz egy/
pti. Et timebūt ⁊ confundētur ab ethi/
opia spe sua: ⁊ ab egypto glia sua. Et di/
cet habitator insule hui⁹ ī die illa. Ec/
cine erat spes nostra· ad quos cōfugim⁹
in auxilium vt liberarent nos a facie re/
gis assyriorū. Et quomodo effugere, po
terimus nos?

XXI

Onus deserti maris. Sicut tur/
bines ab africo veniunt· de deser
to venit· de tra horribili. Visio
dura nunciata est mihi. Qui incredul⁹
est· infideliter agit: ⁊ qui depopulator est
vastat. Ascende elaz: obside mede: omnez
gemituz eius cessare feci. Propterea re
pleti sunt lumbi mei dolore: ⁊ angustia
possedit me· sicut angustia parturientis
Corrui cum audirem: conturbat⁹ sum
cum viderem. Emarcuit cor meum: te/
nebre stupefecerunt me. Babylon dile/
cta mea· posita est mihi ī miraculū. Po/
ne mensam: cōtemplare in specula. Co/
medentes ⁊ bibentes· surgite principes
arripite clypeum. Hec enī dixit mihi do
min⁹: Vade ⁊ pone speculatorē: ⁊ quod/
cunqz viderit annunciet. Et vidit cur/
rum duorū equitum· ascensorem asini
⁊ ascensorē cameli: ⁊ contemplat⁹ est di/
ligenter multo intuitu. Et clamauit vt
leo. Super speculam dñi ego sum stans
iugiter p diem: ⁊ super custodiam meaz
ego sum stans totis noctibus. Ecce iste
venit ascensor vir bige equitū. Et respō
dit ⁊ dixit: Cecidit cecidit babylon ⁊ om
nia sculptilia deorū eius contrita sunt ī
terra. Tritura mea ⁊ filij aree mee: que
audiui a domīo exercituuz deo israel an/
nunciaui vobis. Onus duma. Ad me
clamat ex seir. Custos q̄d nocte· custos
quid de nocte. Dixit custos. Venit ma/
ne ⁊ nox. Si queritis querite· conuerti
mini ⁊ venite. Onus in arabia. In sal/
tu ad vesperam dormietis: in semitis de
danim. Occurrētes sitienti ferte aquā
qui habitatis terram austri· cū panibus
occurrite fugienti. A facie enī gladiorum
fugerūt a facie gladij imminētis: a facie
arcus extenti· a facie grauis prelij: quo/
niam hec dicit dñs⁹ ad me. Adhuc in
vno anno quasi in anno mercennarij: ⁊
auferetur omis gloria cedar: ⁊ reliquie
numeri sagittariorum fortium de filijs
cedar imminuētur. Dominus enim de
us israel locutus est.

XXII

Onus vallis visionis. Quid nā
quoqz tibi est quia ascēdisti ⁊ tu
omnis in tecta clamoris plena
urbs frequēs· ciuitas exultans? Inter/
fecti tui non interfecti gladio: nec mor/
tui tui mortui in bello. Cuncti principes
tui fugerunt simul: dureqz ligati sunt.

Omnes qui ihuēti sunt vincti sunt pariter: procul fugerūt. Propterea dixi recedite a me: amare flevo. Nolite incumbere vt consolemini me sup vastitate filie populi mei. Dies enī interfectionis ⁊ cōculcationis ⁊ fletuum dño deo exercituum in valle visionis. Scrutās murum: ⁊ magnificus sup montē Et elam sumpsit pharetram: ⁊ currū hoīs equitis: ⁊ parietez nudauit clypeus. Et erūt electe valles tue plene quadrigarum: ⁊ equites ponēt sedes suas in porta: et revelabitur operimētum iude. Et videbitis in die illa armamētarium dom⁹ saltus ⁊ scissuras ciuitatis dauid videbitz quia multiplicate sunt. Et cōgregastis aquas piscine inferioris: ⁊ dom⁹ hierusalē numerastis ⁊ destruxistis domos ad muniendum murum. Et lacum fecistis inter duos muros. ⁊ aquam piscine veteris: ⁊ nō suspexistis ad euz qui fecerat eam: ⁊ operatorem ei⁹ delonge non vidistis. Et vocabit domin⁹ deus exercituū in die illa ad fletum: ⁊ ad planctum: ad caluicium ⁊ ad cingulū facci: ⁊ ecce gaudium ⁊ leticia occidere vitulos: ⁊ iugulare arietes: comedere carnes: ⁊ bibere vinum. Comedamus ⁊ bibamus: cras enim moriemur Et revelata est in auribus meis vox dñi exercituū. Si dimittetur iniquitas hec vobis dō nec morie mini: dicit domin⁹ deus exercituū. Hec dicit dñs deus exercituuz: Vade ingredere ad eum qui habitat in tabernaculo ad sobnam prepositū templi: ⁊ dices ad eum. Quid tu hic ⁊ aut quasi quis hic? Quia excidisti tibi hic sepulcrum: excidisti in excelso memoriale: diligenter in petra tabernaculuz tibi. Ecce dñs asportari te faciet ⁊ sicut asportatur gallus gallinatius: et quasi amictum sic subleuabit te. Coronans coronabit te tribulatione: quasi pilam mittet te in terrā latam ⁊ spatiosam. Ibi morieris: ⁊ ibi erit currus glorie tue ⁊ ignominia domus dñi tui. Et expellam te de statione tua: et de ministerio tuo deponam te Et erit i die illa ⁊ vocabo seruum meū eliachim filiuz helchie ⁊ induam illuz tunica tua: ⁊ cingulo tuo cōfortabo eum: ⁊ potātem tuaz dabo in manu eius: ⁊ erit quasi pater habitantib⁹ hierusalem ⁊ domui iuda. Et dabo clauem domus dauid sup humez eius: ⁊ aperiet: ⁊ nō erit qui claudat. Et claudet ⁊ non erit qui aperiat. Et figam illum paxillum in loco fideli: ⁊ erit in solium glorie domui pris sui: ⁊ suspendaz super eum oēm gloriā domus pris eius Vasoz diuersa genera omne vas pusillū a vasis crateraz ⁊ vsqz ad omne vas musicoz. In die illa dicit dñs exercituū ⁊ auferet paxillus q̄ fixus fuerat in loco fideli: ⁊ frangef ⁊ cadet: ⁊ pibit qd̄ pependerat i eo: qz dñs locut⁹ est.

XXIII

Onus tyri. Vlulate naues maz quia vastata est domus vnde venire consueuerant: de terra cethim revelatum est eis. Tacete qui habitatz i insula: negociatio sidonis. Trās fretantes mare repleuerūt te in aquis multis: semen nili messis fluminis fruges eius: ⁊ facta est negociatio gentiuz. Erubesce sidon ait mare: fortitudo maris dicens. Non parturiui ⁊ non peperi ⁊ nō enutriui iuuenes: nec ad incremētum perduxi virgines. Cum auditū fuerit in egypto: dolebunt cum audierint de tyro. Transite maria: vlulate qui habitatis in insula. Nunquid non hec vestra est: que gloriabatur a diebus pristinis in antiquitate sua? Ducent eam pedes sui longe ad peregrinandum. Quis cogitauit hoc contra tyrum ⁊ quondā coronatam? Cuius negociatores principes: institores eius inclyti terre. Dominus exercituum cogitauit hoc: vt detraheret superbiam omnis glorie: ⁊ ad ignominiam deduceret vniuersos inclytos terre. Transi terram tuam quasi fluuiū filia maris: nō est cingulū vltra tibi. Manum suam extendit super mare: conturbauit regna. Dominus mandauit aduersus chanaan: vt conteret fortes eius. Et dixit: Nō adijcies vltra vt glorieris calumniam sustinens virgo filia sidonis. In cethim ꝓsurgens trāsfreta: ibi

quoq; non erit requies tibi. Ecce terra
chaldeoꝝ talis ꝓpl's nõ fuit: assur funda
uit eã. In captiuitatẽ traduxerũt robu
stos eius: suffoderũt domos eius: posu
erũt eam in ruinã. Ululate naues ma
ris. quia deuastata est fortitudo vr̃a. Et
erit in die illa. in obliuiõe eris o tyre se
ptuaginta annis: sicut dies regis vni⁹
Post septuaginta annos. erit tyro q̃si
canticum meretricis. Sume tibi citha
ram: circumi ciuitatem meretrix obli
uioni tradita. Bene cane: frequẽta can
ticum: vt mẽoria tui sit. Et erit post se
ptuaginta annos. visitabit dñs tyrum
⁊ reducet eam ad merces suas: ⁊ rursuꝫ
fornicabitur cũ vniuersis regnis terre
sup̄ faciẽ terre: ⁊ erũt negociatiões eius
⁊ merces ei⁹ sanctificate dño. Non con
dentur neq; reponent̃: qꝛ his qui habi
tauerint corã dño erit negociatio ei⁹ vt
manducent in saturitatem: ⁊ vestiãtur
vsq; ad vetustatem. ¶ XXIIII

Ecce dñs dissipabit terraꝫ ⁊ nu
dabit eam: ⁊ affliget faciem eius
⁊ disperget habitatores ei⁹. Et
erit sicut populus. sic sacerdos: et sicut
seruus. sic dñs ei⁹: ⁊ sicut ancilla. sic do
mina eius. Sicut emens. sic ille q̃ ven
dit: sicut fenerator. sic is qui mutuũ ac
cipit: sicut qui repetit. sic qui debet. Dis
sipatione dissipabitur terra: ⁊ direptio
ne predabitur. Dñs enĩ locutus est ver
bum hoc. Luxit ⁊ defluxit terra ⁊ infirma
ta est: defluxit orbis ⁊ infirmata est alti
tudo populi terre: et terra interfecta est
ab habitatoribus suis: quia transgressi
sunt leges: mutauerunt ius: dissipaue
runt fedus sempiternuꝫ. Propter hoc
maledictio vorabit terram: ⁊ peccabunt
habitatores eius. ideoq; insanient cul
tores eius: ⁊ relinquẽtur homines pau
ci. Luxit vindemia: infirmata est vitis:
ingemuerũt omẽs qui letabantur cor
de. Cessauit gaudium tympanoruꝫ: qui
euit sonitus letantium: conticuit dul
cedo cithare. Cum cantico non bibent
vinum: amara erit potio bibentib⁹ illaꝫ.
Attrita est ciuitas vanitatis. clausa est
omnis domus nullo introeunte. Cla
mor erit super vino in plateis: deserta ẽ
om̃is leticia: translatum est gaudiũ ter
re. Relicta est in vrbe solitudo: ⁊ calami
tas opprimet portas. Quia hec erunt in
medio terre. in medio populorũ: Quo
modo si pauce oliue que remanserunt
excutiant̃ ex olea ⁊ racemi cum fuerit fi
nita vindemia. Hi leuabũt vocem suaꝫ
atq; laudabunt: cũ glorificat⁹ fuerit do
minus hinnient de mari. Propter hoc
in doctrinis glorificate dñm: in insulis
maris nomen dñi dei israel. A finib⁹ ter
re laudes: audiuimus gloriã iusti Et di
xi: Secretũ meũ mihi: secretũ meũ mi
hi. Ue mihi. Preuaricãtes preuaricati
sunt: ⁊ p̃uaricatiõe transgressorũ p̃uari
cati sunt. Formido ⁊ fouea ⁊ laqueus su
per te: qui habitator es terre. Et erit q̃
fugerit a facie formidinis cadet in foue
am: ⁊ qui se explicauerit de fouea tenebi
tur laqueo: quia cataracte de excelsis a
perte sunt: cõcutientur fundamẽta ter
re. Confractione cõfringetur terra: cõ
tritione conteretur terra. Commotio
ne cõmouebitur terra: agitatiõe agita
bitur terra sicut ebrius: ⁊ auferet̃ quasi
tabernaculũ vnius noctis. Et grauabit
eam iniquitas sua: ⁊ corruet ⁊ nõ adijci
et vt resurgat. Et erit in die illa. visita
bit dñs super militiam celi in excelso: et
super reges terre qui sunt super terraꝫ.
Et congregabuntur in congregatione
vnius fascis in lacũ: ⁊ claudent̃ ibi ĩ car
cere: ⁊ post multos dies visitabunt̃. Et
erubescet luna: ⁊ cõfundet̃ sol. cuꝫ regna
uerit dñs exercituum in monte sion ⁊ ĩ
hierusalem: ⁊ in cõspectu senũ suorũ fu
erit glorificatus. ¶ XXV

Domine deus meus es tu. ⁊ ex
altabo te: ⁊ ꝯfitebor nomini tuo
quoniam fecisti mirabilia. cogi
tationes antiquas fideles. amẽ. Quia
posuisti ciuitatem in tumultum. vrbem
fortem in ruinaꝫ. domũ alienorũ vt nõ
sit ciuitas: ⁊ in sempiternũ non edifice
tur. Super hoc laudabit te populus for
tis: ciuitas gentiũ robustarum timebit

te. Quia facti⁹ es fortitudo pauperi: fortitudo egeno in tribulatione sua: spes a turbine: umbraculū ab estu. Spūs enī robustorū quasi turbo impellens parietem. Sicut estus in siti tumultū alienorū humiliabis: et quasi calore sub nube torrente, ppaginez fortiuz marcescere facies. Et faciet dñs exercituz omnib⁹ populis in monte hoc cōuiuiuz pinguium: cōuiuiū vindemie: cōuiuiū pinguium medullatoꝝ: vindemie defecate. Et precipitabit in monte isto faciē vinculi colligati super oēs ppl̄os: et telaz quaz orditus est sup oēs natiōes. Precipitabit mortem in sempiternuz. Et auferet dñs deus lachrymā ab omni facie: et opprobriuz populi sui auferet de vniuersa terra: quia dñs locutus est. Et dicent in die illa: Ecce deus noster iste: expectabimus eum et saluabit nos. Iste dñs sustinuimus eū: et exultabimus et letabim̄ in salutari eius: qz requiescet man⁹ dñi in monte isto. Et triturabit moab sub eo sicuti teruntꝰ palee in plaustro. Et extendet manus suas sub eo sicut extendit natans ad natandum: et humiliabit gloriā eius cū allisione manuū eius. Et munimenta sublimiū murorū tuoꝝ cōcident: et humiliabūtur et detrahentur in terrā vsqz ad puluerem.

XXVI

In die illa cantabitur canticum istud in terra iuda. Urbs fortitudinis nostre sion saluator: ponetur in ea murus et antemurale. Aperite portas et ingredieꝰ gens iusta: custodiens veritatem. Vetus error abijt: fuabis pacem: pacem qz in te sperauimus. Speraste in dño in seculis eternis: in dño deo forti in perpetuuz. Quia incuruabit habitātes in excelso: ciuitatē sublimem humiliabit: humiliabit eam vsqz ad terram: detrahet eaz vsqz ad puluerem. Conculcabit eam pes: pes pauperis gressus egenoruz. Semita iusti recta est: rectus callis iusti ad ambulāduz Et in semita iudicioꝝ tuoꝝ dñe sustinuimus te: nomē tuū et memoriale tuū in desiderio anie. Anima mea desidera uit te in nocte: sed et spiritu meo in precordijs meis: ō mane vigilabo ad te. Cū feceris iudicia tua in terra: iusticiam discent habitatores orbis. Miseream⁹ impio et nō discet iusticiam. In tra sanctorum iniqua gessit: et nō videbit gloriam dñi. Dñe exaltetur man⁹ tua vt nō videant: videant et confundātur zelantes populi: et ignis hostes tuos deuoret. Domine dabis pacem nobis: oia enim opera nostra operatus es nobis. Dñe deus noster possederunt nos dñi absqz te tm̄ in te recordemur nominis tui. Mortui non viuant: gigantes nō resurgāt Propterea visitasti et contriuisti eos: et perdidisti oēm memoriā eorum. Indulsisti genti dñe: indulsisti genti. Num quid glorificatus es: Elongasti oēs terminos terre. Dñe in angustia requisierūt te: in tribulatione murmuris doctrina tua eis. Sicut que concepit cuz appropinquauerit ad partū: dolens clamat in doloribꝰ suis: sic facti sum⁹. A facie tua domine concepimus et quasi parturiuimus et peperimus spiritū salutis Justiciam nō fecimus in terra: ideo nō ceciderūt habitatores tre. Viuent mor tui tui: interfecti mei resurgent. Expergiscimini et laudate qui habitatis ī puluere: quia ros lucis ros tuus: et terram gigantium detrahes in ruinaz. Vade populus meus intra in cubicula tua clau de ostia tua super te abscondere modicuz ad momētuz donec ptranseat indignatio. Ecce enim dñs egredieꝰ de loco suo vt visitet iniquitatem habitatoris terre contra eum: et reuelabit terra sanguinem suum: et non operiet vltra interfectos suos.

XXVII

In die illa visitabit dñs in gladio suo duro et grandi et forti super leuiathan serpentem vectez et sup leuiathan serpentē tortuosuz: et occidet cetum qui ī mari est. In die illa vinea meri cantabit ei. Ego dñs qui custodio eam: repente ppinabo ei: ne forte visitet contra eā. Nocte et die custodio eaz: indignatio nō est mihi. Quis dabit me spinam

⁊ veprem: In prelio gradiar super eam
succēdam eam pariter. An potius tene-
bo fortitudinē meam: Faciet pacem mi
hi. pacem faciet mihi Qui egredientur
impetu a iacob. florebit ⁊ germinabit is
rael ⁊ implebunt faciem orbis semine.
Nunquid iuxta plagam ꝑcutientis se ꝑ
cussit euꝫ: Aut sicut occidit interfectos
eius: sic occisus est: In mēsura contra
mensurā cū adiecta fuerit iudicabit eaꝫ
meditatus est in spiritu suo duro ꝑ diē
estus. Idcirco super hoc dimittet iniq-
tas domui iacob: ⁊ iste om̄is fructus: vt
auferatur peccatuꝫ eius. Cum posuerit
om̄es lapides altaris sicut lapides cine
ris allisos: nō stabunt luci ⁊ delubra. Ci
uitas enī munita desolata erit: spatiosa
relinquet ⁊ dimittetur q̄si desertū. Ibi
pascet vitulus: ⁊ ibi accubabit: ⁊ cōsum
met summitates eius. In siccitate mes
sis illius cōterentur mulieres venien-
tes ⁊ docentes eam. Non est enī popul⁹
sapiens: ꝓpterea nō miserebitur eius q̄
fecit euꝫ. ⁊ qui formauit eū nō parcet ei
Et erit ī die illa percutiet dn̄s ab alueo
fluminis vsqꝫ ad torrentē egypti: ⁊ vos
congregabimini vnus ⁊ vnus filij isra-
el. Et erit in die ilia. clangetur in tuba
magna: ⁊ venient qui perditi fuerant de
loco assyriorū: ⁊ qui eiecti erant de terra
egypti: ⁊ adorabūt dn̄m in mōte sancto
in hierusalem.

XXVIII

Ve corone suꝑbie ebrijs effraim
⁊ flori decidenti glorie exultatio
nis eius: qui erāt in vertice val
lis pinguissime errātes a vino. Ecce va
lidus ⁊ fortis dn̄s. sicut impet⁹ grandi-
nis turbo cōsurgens: sicut impet⁹ aqua
rū multaꝝ inundantiū: ⁊ emissarum su
per terram spatiosam. Pedib⁹ cōculca-
bitur corona suꝑbie ebriorū effraim Et
erit flos decidens glorie exultatiōis ei⁹.
qui est super verticem vallis pinguium
quasi temperaneū ante maturitatez au
tumni. Quod cū aspexerit videns: statī
vt manu tenuerit: deuorabit illud. In
die illa erit dominus exercituuꝫ corona
glorie: ⁊ sertum exultatiōis residuo po-
puli sui: ⁊ spiritus iudicij sedenti suꝑ iu
dicium: et fortitudo reuertentib⁹ de bel
lo ad portā. Verū hi q̄ꝫ pre vino nescie-
runt ⁊ ꝑ ebrietate errauerūt. Sacerdos
⁊ ꝓpheta nescierūt pre ebrietate: absorti
sunt a vino: errauerunt in ebrietate. ne
scierūt videntē. ignorauerūt iudicium.
Om̄es enī mense replete sunt vomitu
sordiūqꝫ ita vt nō esset loc⁹ vltra. Quez
docebit scientiā ⁊ quez intelligere faciet
auditum: Ablactatos lacte. auulsos ab
vberibus. qꝛ manda remāda. manda re-
manda: expecta reexpecta. expecta reexpe
cta: modicū ibi. modicū ibi. In loquela
enī labij ⁊ lingua altera loquet ad popu
lum istū. cui dixit. Hec est requies mea
reficite lassuꝫ: ⁊ hoc est refrigeriū meū: ⁊
noluerūt audire. Et erit eis verbuꝫ dn̄i
manda remanda. manda remāda: expe-
cta reexpecta. expecta reexpecta: modicuꝫ
ibi. modicū ibi: vt vadant ⁊ cadāt retror
sum ⁊ cōterātur ⁊ illaqueentur ⁊ capiā-
tur. Propter hoc audite verbū dn̄i viri
illusores: qui dn̄amini super populum
meū qui est in hierusalē. Dixistis enim
Percussimus fedus cū morte: ⁊ cuꝫ in-
ferno fecimus pactum. Flagelluꝫ inun
dans cū transierit. nō veniet super nos
quia posuimus mendaciū spem nostraꝫ
⁊ mēdacio protecti sumus. Idcirco hec
dicit dn̄s deus. Ecce ego mittam ī fun-
damentis sion lapidem. lapidez proba-
tum. angularem preciosuꝫ. in fundamē
to fundatū. Qui crediderit. nō festinet
Et ponam in pondere iudicium: ⁊ iusti-
ciam in mensura. Et subuertet grando
spem mendacij: ⁊ protectionez. Aque in
undabunt: ⁊ delebitur fedus vestrū cuꝫ
morte: ⁊ pactum vestrum cum inferno
non stabit. Flagellum inundans cum
transierit: eritis ei in conculcationem.
Quādocunqꝫ pertransierit. tollet vos:
qm̄ mane diluculo ꝑtransibit in die ⁊ ī
nocte: ⁊ tantūmodo sola vexatio intelle
ctum dabit auditui. Coangustatum est
enim stratū. ita vt alter decidat: ⁊ palliū
breue vtrūqꝫ opire nō potest. Sicut. n.
in mōte diuisionū stabit dn̄s. sic ī valle

que est in gabaon irascet vt faciat opus suū. Alienū opus ei⁹: vt operet opus suū peregrinū est op⁹ eius ab eo. Et nunc nolite illudere: ne forte cōstringant vincula vestra. Cōsummatiōez enī et abbreuiationē audiui a dño deo exercituū super vniūsam terrā. Auribꝰ ꝓcipite et audite vocē meā: attēdite et audite eloquium meū. Nūquid tota die arabit arans vt serat: proscindet et sartiet humū suā? Nōne cū adequerit faciē ei⁹. seret gith: et ciminū sparget: et ponet triticū ꝓ ordinem et hordeū et miliū et viciam in finibꝰ suis? Et erudiet illū in iudicio: deus suus docebit illū. Nō enī in serris tritura bit gith: nec rota plaustri sup ciminum circūibit: sz in virga excutiet gith: et ciminū i baculo panis aūt cōminuet. Verū nō in perpetuū triturās triturabit illū: neqz verabit eū rota plaustri: nec vngul⁹ suus cōminuet eū. Et hoc a dño deo exercituū exiuit vt mirabile faceret consiliū et magnificaret iusticiā.

XXIX

Ve ariel. Ariel ciuitas quā expugnauit dauid. Addit⁹ est annus ad annum: solennitates euolute sunt. Et circūuallabo ariel: et erit tristis et merens: et erit mihi quasi ariel. Et circūdabo quasi sphæram in circūitu tuo et iaciam ꝓtra te aggerem: et munimēta ponam in obsidionē tuā. Humiliaberis de terra loqueris: et de humo audiet eloquium tuuz. Et erit quasi phitonis de terra vox tua: et de humo eloquiū tuum musitabit. Et erit sicut puluis tenuis multitudo ventilantiū te: et sicut fauilla pertransiens multitudo eorū qui cōtra te prevaluerūt. Eritqz repente cōfestim a dño exercituū visitabitur in tonitruo et cōmotione terre et voce magna turbinis et tempestatis: et flāma ignis deuorātis. Et erit sicut somniū visiōis nocturne multitudo omniū gentiū qui dimicauerūt cōtra ariel: et oēs qui militauerūt et obsederūt et prevaluerūt adūsus eam. Et sicut somniat esuriens et comedit cū aūt fuerit exꝑgefact⁹ vacua ē aīa eius. Et sicut somniat sitiens et bibit: et postqz fuerit exꝑgefactus lassus adhuc sitit: et anīa eius vacua est: sic erit multitudo omniū gentiū q̄ dimicauerūt contra montez sion. Obstupescite et ammiramini: fluctuate et vacillate inebriamini: et nō a vino. mouemini et nō in ebrietate: qm̄ miscuit vobis dñs spūm sopōris. Claudet oculos vōs: pphetas et principes vestros: qui vidēt visiones operiet. Et erit vobis visio oim sicut verba libri signati: quem cū dederint sciēti litteras. dicent lege istū: et rñdebit: nō possum. signat⁹ est enī. Et dabit liber nescienti litteras: diceturqz ei: lege: et respondebit. nescio lras. Et dixit dñs. Eo q̄ appropinquat ppl's iste ore suo: et labꝰ suis glorificat me. cor aūt ei⁹ longe ē a me et timuerūt me mandato hoim et doctrinis: ideo ecce ego addaz: vt ammirationem faciam pplo huic miraculo grandi et stupendo. Peribit enī sapiētia a sapiētibus eius: et intellectus prudentiū ei⁹ absondetur. Ve qui profundi estis corde: vt a dño abscondatis consiliū: quoꝝ sunt in tenebris opera. et dicunt: Quis videt nos: et quis nouit nos? Peruersa est hec vestra cogitatio: quasi si lutum ꝓtra figulum cogitet. et dicat opus factori suo. nō fecisti me. et figmētum dicat fictori suo: nō itellig̃. Nōne adhuc in modico et in breui cōuertet libanus in chermel: et chermel in saltum reputabitur? Et audient in die illa surdi verba libri: et de tenebris et caligine oculi cecorum videbunt. Et addent mites in dño leticiā et pauperes hoīnes in sancto israel exultabunt. quoniam defecit qui prevalebat. consummatus est illusor: et succisi sunt oīes qui vigilabant sup iniquitatem: qui peccare faciebant hoīes in verbo: et arguentem in porta supplantabant et declinauerūt frustra a iusto. Propter hoc hec dicit dñs ad domū iacob. qui redemit abraam. Non modo cōfundetur iacob. nec modo vultus eius erubescet sed cum viderit filios suos opera manuum mearum: in medio sui sanctificātes nomē meū: et sanctificabūt sanctū iacob

⁊ deum israel predicabunt: ⁊ scient errā
tes spiritu intellectum: ⁊ musitatores
discent legem.

XXX

Ve filij desertores dicit dn̄s vt fa
ceretis consiliū: ⁊ nō ex me: ⁊ or
diremini telam ⁊ nō per spiritū
meū. vt adderetis peccatū sup̄ peccatuz
qui ambulatis vt descēdatis in egyptū
⁊ os meū nō interrogastis: sperātes au-
xiliuz in fortitudine pharaonis: ⁊ habē-
tes fiduciam in vmbra egypti: ⁊ erit vo
bis fortitudo pharaonis in confusionē
⁊ fiducia vmbre egypti in ignominiam
Erant enim in tamnis principes tui: et
nuncij tui vsq̄ ad anes p̄uenerūt. Oēs
cōfusi sunt sup̄ populo qui eis prodesse
non potuit. Non fuerūt in auxiliū: et in
aliquā vtilitatem: sed in cōfusionē et in
opprobrium. Onus iumētorum austri
In terra tribulatiōis ⁊ angustie. leena
⁊ leo. ex eis vipera ⁊ regulus volans: por
tantes super hūeros iumētoruz diuiti-
as suas: ⁊ sup̄ gibbum camelor̄ thesau-
ros suos: ad ꝓpl'm qui eis prodesse non
poterit. Egyptus enī frustra ⁊ vane au-
xiliabit̄. Ideo clamaui sup̄ hoc: superbia
tm̄ est: quiesce. Nunc ingressus scribe ei
sup̄ buxū: ⁊ ī libro diligēter exara illud:
⁊ erit ī die nouissimo in testimoniū vs-
q̄ in eternū. Populus enī ad iracūdiā
p̄uocans est: ⁊ filij mēdaces. filij nolen-
tes audire legē dei. Qui dicūt vidētib̄
nolite videre: ⁊ aspiciētib̄ nolite aspice
re nob̄ ea q̄ recta sunt. Loquimini nob̄
placentia: videte nobis errores: auferte
a me viam: declinate a me semitā: cesset
a facie nostra scūs israel. Propterea hec
dicit sctūs israel. Pro eo q̄ reprobastis
verbū hoc: ⁊ sperastis ī calumnia ⁊ in tu-
multu: ⁊ innixi estis super eo: ꝓpterea e-
rit vob̄ iniquitas hec. sicut interruptio
cadens: ⁊ requisita ī muro excelso Quo
niam subito dū non speratur veniet cō-
tritio eius: ⁊ cōminuet̄ sicut conteritur
lagena figuli cōtritione p̄ualida: ⁊ non
inueniet̄ de fragmētis eius testa in qua
portetur igniculus de incēdio: aut hau-
riatur par̄ aque de fouea: quia hec dicit
dn̄s deus israel: Si reuertamini ⁊ qui-
escat̄: salui eritis. In silentio ⁊ ī spe erit
fortitudo vestra. Et noluistis: ⁊ dixistis.
Nequaq̄: sed ad equos fugiem⁹. Ideo
fugietis. Et sup̄ veloces ascēdem⁹. Ideo
velociores erūt qui p̄sequent̄ vos. Mil-
le hoīes a facie terroris vni⁹: ⁊ a facie ter
roris quinq̄ fugiet̄: donec relinquami-
ni q̄si malus nauis in vertice montis: ⁊
q̄si signū sup̄ collē. Propterea expectat
dn̄s vt misereat̄ vestri: ⁊ ideo exaltabit̄
parcens vobis q̄r deus iudicij dn̄s. Bea
ti oēs qui expectant eū. Populus enī si
on habitabit in hierusalē. Plorans ne
quaq̄ plorabis: miserans miserebit̄ tui
Ad vocē clamoris tui statim vt audierit
respōdebit tibi. Et dabit tibi dn̄s panē
artū ⁊ aquā breuē: ⁊ nō faciet auolare a
te vltra doctorē tuū: ⁊ erūt oculi tui vi-
dentes preceptorē tuū: ⁊ aures tue audi
ent verbū post terguz monētis. Hec est
via: ambulate in ea: ⁊ nō declinetis neq̄
ad dexterā neq̄ ad sinistrā. Et cōtamina
bis laminas sculptiliū argenti tui. ⁊ ve-
stimentū cōflatilis auri tui: ⁊ disperges
ea sicut immūdiciā mēstruate. Egrede-
re dices ei. Et dabit̄ pluuia semini tuo
vbicūq̄ semīaueris in terra: ⁊ paīs fru-
gū terre erit vberrimus ⁊ pinguis. Pa
scent̄ in possessiōe tua in die illo agnus
spatiose: ⁊ tauri tui ⁊ pulli asinor̄ q̄ ope-
rant̄ terram. cōmixtū migma comedēt
sicut in area ventilatū est. Et erūt super
om̄em montem excelsum: ⁊ super om̄ez
collem eleuatum riui currentiuz aqua-
rum. in die interfectionis multorū: cuz
ceciderint turres. Et erit lux lune sicut
lux solis: ⁊ lux solis erit septēpliciter. sic̄
lux septem dierū in die qua alligauerit
dn̄s vulnus populi sui: ⁊ percussurā pla
ge eius sanauerit. Ecce nomen dn̄i ve-
nit de longinquo: ardens furor eius: et
grauis ad portandū. Labia eius repleta
sunt indignatione: et lingua eius quasi
ignis deuorans. Spiritus ei⁹ velut tor
rens inundans vsq̄ ad mediuz colli. ad
perdendas gentes in nihilū: ⁊ frenū er-
roris q̄d erat ī maxillis ꝓpl'or̄. Canticū

erit vobis sicut vox scīficate solēnitatis
⁊ leticia cordis. sicut q̄ pergit cū tibia vt
intret ī montem dñi ad fortez israel. Et
auditam faciet dñs gl'iam vocis sue: et
terrorem brachij sui ostendet ī cōmina-
tione furoris: ⁊ flamma ignis deuoran-
tis. Allidet in turbīe: ⁊ in lapide grandi
nis. A voce enī dñi pauebit assur virga
percussus: ⁊ erit transitus virge funda-
tus quā requiescere faciet dñs sup̄ euz.
in tympanis ⁊ citharis. ⁊ ī bellis p̄cipu-
is expugnabit eos. Preparata ē enī ab
heri tophet: a rege p̄parata profunda et
dilatata. Nutrimēta eius ignis: ⁊ ligna
multa: flatus dñi sicut torrens sulphu
ris succēdens eam.

XXXI

Vequi descēdunt ī egyptum ad
auxilium in eq̄s sperantes: ⁊ ha
bentes fiduciam super quadrig⁹
q̄r multe sunt ⁊ super eq̄tibus q̄r preua
lidi nimis: ⁊ nō sunt cōfisi super sanctuz
israel ⁊ dñm nō req̄sierunt. Ip̄e autem
sapiens adduxit malū. ⁊ verba sua nō ab
stulit. Et cōsurget ꝯtra domū pessimoꝝ
⁊ cōtra auxiliū operantiū iniq̄tatē. Egy-
ptus homo ⁊ nō deus: ⁊ equi eorum ca-
ro: ⁊ nō spūs. Et dñs inclinabit manuz
suam ⁊ corruet auxiliator: ⁊ cadet cui p̄-
statur auxiliū. simulq̄ om̄es cōsument̄
q̄r hec dicit dñs ad me. Quomō si rugi-
at leo ⁊ catulus leonis sup̄ predam suaz
cū occurrerit ei multitudo pastorū. a vo
ce eorū nō formidabit: ⁊ a multitudine
eorū nō pauebit: sic descēdet dñs exerci-
tuum vt prelietur sup̄ montem sion et
super collem eius. Sicut aues volātes
sic proteget dñs exercituū hierusalez. p̄
tegens ⁊ liberans trāsiēs ⁊ saluans. Cō
uertimini sicut ī profundū recesseratis
filij israel. In die eī illa abijciet vir ido-
la argenti sui: ⁊ idola auri sui q̄ fecerunt
vobis manus vestre ī peccatū: ⁊ cadet as
sur in gladio nō viri: ⁊ gladius nō hoīs
vorabit eū: ⁊ fugiet nō a facie gladij: ⁊ iu
uenes eius vectigales erunt: ⁊ fortitu-
do eius a terrore transibit: ⁊ pauebunt
fugientes principes eius. Dixit dñs. cu
ius ignis est in sion: ⁊ caminus eius in
hierusalem.

XXXII

Ecce in iusticia regnabit rex: et
principes in iudicio preerunt.
Et erit vir sicut q̄ absconditur
a vento: ⁊ celat se a tempestate: sicut riui
aquarū in siti: ⁊ vmbra petre prominen
tis in terra deserta. Nō caligabūt oculi
videntiū: ⁊ aures audientiū diligenter
auscultabunt: et cor stultoruz intelliget
scientiam: ⁊ lingua balboꝝ velociter loq̄
tur ⁊ plane. Nō vocabitur vltra is q̄ in-
sipiens est. princeps: neq̄ fraudulētus
appellabit̄ maior. Stultus enī fatua lo
quetur: ⁊ cor eius faciet iniq̄tatem: vt p̄
ficiat simulatiōez: ⁊ loquat̄ ad dñz frau-
dulenter: ⁊ vacuam faciat aīam esurien
tis: ⁊ potū sitienti auferat. Fraudulenti
vasa pessima sunt. Ip̄e enī cogitatiōes
cōcinnabit ad p̄dendos mites in s̄mo-
ne mēdacij: cū loqueret̄ paup̄ iudicium
Princeps vero ea q̄ digna sunt p̄ricipi.
cogitabit: ⁊ ip̄e sup̄ duces stabit. Mulie
res opulente surgite: ⁊ audite vocē me-
am: filie cōfidentes p̄cipite auribus elo
quium meū. Post dies ⁊ annos: ⁊ vos
cōturbemini cōfidentes. Cōsummata ē
enim vindemia. collectio vltra nō veni
et. Obstupescite opulente. conturbami
ni cōfidentes: exuite vos ⁊ confundemi
ni: accingite lumbos vestros. Sup̄ vbe-
ra plangite: sup̄ regione desiderabili: su-
per vinea fertili. Sup̄ humuz p̄pl'i mei
spine ⁊ vepres ascēdent: q̄ntomagis su-
per om̄es domos gaudij ciuitatis exul-
tantis? Dom⁹ enī dimissa est. multitu-
do vrbis relicta ē: tenebre ⁊ palpatio fa-
cte sūt sup̄ spelūcas vsq̄ ī eternū. Gau-
diū onagroꝝ pascua gregū: donec effun
datur super nos spūs de excelso. Et erit
desertum ī chermel: et chermel in saltuz
reputabitur. ⁊ habitabit in solitudīe iu
dicium: ⁊ iusticia in chermel sedebit. Et
erit opus iusticie pax: ⁊ cult⁹ iusticie silē
tiuz: ⁊ securitas vsq̄ in sempiternū. Et
sedebit populus meus in pulcritudine
pacis. ⁊ in tabernacul' fiducie ⁊ ī requie
opulenta. Grādo autem in descensiōe
saltus: et hūilitate hūiliabitur ciuitas.

Beati q̄ seminat⁹ sup oēs aq̄s:immittē
tes pedē bouis ⁊ asini. LXXXIII

VE qui predaris. Nōne ⁊ ipe pre
daberis: Et qui spernis:nonne
⁊ ipe sperneris: Cū consumma
ueris depredationē depdaberis: cuz fati
gatus defieris cōtemnere cōtemneris.
Dñe miserere nr̄i:te enim expectamus
esto brachiuz nostrū i mane: ⁊ salus no
stra in tempe tribulatiōis. A voce ange
li fugerūt populi: ⁊ ab exaltatiōe tua dis
perse sunt gentes. Et cōgregabūtur spo
lia vestra sicut colligitur bruchus: velut
cū fosse plene fuerint de eo. Magnifica
tus est dñs qm̄ habitauit in excelso: im
pleuit sion iudicio⁊ iusticia: ⁊ erit fides
in tēporibus suis. Diuitie salutis sapiē
tia ⁊ scientia:timor dñi ipe est thesaurus
eius. Ecce videtes clamabunt foris:an
geli pacis amare flebūt. Dissipate sunt
vie. cessauit transiens per semitam:irri
tum factuz est pactū:proiecit ciuitates:
nō reputauit hoies. Luxit ⁊ elāguit ter
ra. confusus est libanus⁊ obsordiuit. Et
factus est saron sicut desertū: ⁊ concussa
est basan ⁊ carmelus. Nūc cōsurgam di
cit dñs:nūc exaltabor ⁊ nūc sublimabor.
Concipietis ardorez ⁊ parietis stipulaz
spūs vester vt ignis vorabit vos: ⁊ erūt
pp̄li q̄si de incendio cinis:spine cōgrega
te igni cōburētur. Audite qui longe estis
que fecerim ⁊ cognoscite vicini fortitu
dinem meā. Conterriti sunt i sion pec
catores:possedit tios hypocritas. Quis
poterit habitare de vobis cuz igne deuo
rante: aut quis habitabit ex vobis cum
ardoribus sempiternis: Qui ambulat
in iusticijs: ⁊ loquitur veritatem:q̄ pro
ijcit auariciam ex calūnia: ⁊ excutit ma
nus suas ab omni munere. Qui obtu
rat aures suas ne audiat sanguinem. et
claudit oculos suos ne videat malum:
Iste in excelsis habitabit. munimēta sa
xorū sublimitas eius. Panis ei dat⁹ est
aque eius fideles sunt. Regem in dece
re videbūt:oculi eius cernent terraz de
longe. Cor tuū meditabit timorē. Vbi
est litteratus: vbi leg⁹ verba ponderās:
vbi est doctor paruulorū: Populū im
prudentē nō videbis. populū alti sermo
nis:itavt nō possis intelligere disertitu
dinez lingue eius:in quo nulla est sapi
entia. Respice sion ciuitatem solennita
tis nostre. Oculi tui videbūt hierusalē
habitationē opulentā tabernaculuz qō
nequaq̄ transferri poterit. nec auferen
tur claui ei⁹ in sempiternū: ⁊ oēs funi
culi ei⁹ nō rumpent. qz solummodo ibi
magnificus est dñs noster. Locus fluui
orū riui latissimi ⁊ patētes. nō transibit
sup euz nauis remigū:neq̄ trieris ma
gna transgredietur eū. Dñs enī iudex no
ster: dñs legifer noster: dñs rex noster.
Ipe saluabit nos. Laxati sunt funiculi
tui:sed nō prevalebūt. Dicerit malus
tuus vt dilatare signū nō queas. Tunc
diuident spolia pdarū multaruz: claudi
dicipient rapinā. nec dicet vicinus. elā
gui. Populus qui habitat in ea:aufere
tur ab eo iniquitas. LXXXIIII

ACcedite gētes ⁊ audite: ⁊ popu
li attēdite:audiat terra ⁊ pleni
tudo eius orbis ⁊ oīe germen
eius. qz indignatio dñi super oēs gen
tes: ⁊ furor sup vniuersam maliciā eor
Interfecit eos: ⁊ dedit eos in occisionē
Interfecti eorum proijcientur:et de ca
daueribus eorū ascēdet fetor. Tabescēt
montes a sanguine eoruz: ⁊ tabescet ois
militia celorū: ⁊ complicabūtur sicut li
ber celi: ⁊ oīs militia eor defluet sicut
defluit folium de vinea ⁊ de ficu: qm̄ in
ebriatus est in celo gladius meus. Ecce
sup idumeā descendet: ⁊ sup populuz in
terfectiōis mee ad iudiciuz. Gladi⁹ dñi
repletus est sanguine:incrassatus ē adi
pe de sanguine agnor ⁊ hircorū: ⁊ de san
guine medullatoruz arietum. Victima
enī dñi in bosra:et interfectio magna in
terra edom. Et descēdent vnicornes cū
eis: ⁊ tauri cū potentib⁹. Inebriabitur
terra eorū sanguine: ⁊ humus eorū adi
pe pinguiū. qz dies vltiōis dñi: annus
retributiōis iudicij sion. Et cōuertent
torrentes eis in picem: ⁊ humus ei⁹ in
sulphur. Et erit terra ei⁹ in picē ardētē

nocte ⁊ die: non extinguetur ī sempiter
nū. Ascendet fumus ei⁹ a generatiōe in
generatiōem: desolabit in secula seculo⁹
rū. Nō erit trāsiens p eam: ⁊ possidebūt
eam onocrotalus ⁊ ericius: ⁊ ibis ⁊ coꝛ
uus habitabūt in ea. Et extēdetur sup
eaz mēsura vt redigat ad nihilū ⁊ ppen
diculū in desolatiōem. Nobiles ei⁹ non
erūt ibi: regem voti⁹ inuocabūt: ⁊ o mnes
principes ei⁹ erūt in nihilū. Et oriētur
in domib⁹ eius spine ⁊ vrtice ⁊ paluirus
in munitiōibus ei⁹: ⁊ erit cubile draco
nū: ⁊ pascua strutionū: ⁊ occurrēt demo
nia onocentauris: ⁊ pilosus clamabit al
ter ad alterū. Ibi cubauit lamia ⁊ inue
nit sibi requiē. Ibi habuit foueam eri
cius ⁊ enutriuit catulos: ⁊ circūfodit et
fouit in vmbra ei⁹. Illic cōgregati sunt
milui: alter ad alterū. Requirite diligē
ter in libro dñi ⁊ legite: vnū ex eis nō de
fuit. alter alterꝫ nō quesiuit: qꝫ quod ex
ore meo ꝓcedit ille mandauit: ⁊ spirit⁹
eius ipe congregauit ea: ⁊ ipe misit eis
sortem ⁊ manus eius diuisit eam illis ī
mensuram. Usqꝫ in eternuz possidebūt
eam: in generatione ⁊ generationez ha
bitabunt in ea. XXXV

Lętabitur deserta ⁊ inuia: ⁊ exul
tabit solitudo: ⁊ florebit q̄si lili
um. Germinans germinabit:
⁊ exultabit letabūda ⁊ laudans. Gloria
libani data est ei: decoꝛ carmeli et saron.
Ipsi videbūt gloriā dñi: ⁊ decorē dei no
stri. Confortate manus dissolutas: ⁊ ge
nua debilia roborate. Dicite: Pusillani
mes cōfortamini ⁊ nolite timere. Ecce
deus noster vltiōem adducet retributi
onis: de⁹ ipe veniet ⁊ saluabit nos. Tūc
aperient⁹ oculi cecoꝛ ⁊ aures surdoꝛ pa
tebūt. Tūc saliet sicut cervus claudus
⁊ aperta erit lingua mutoꝛū: qꝫ scisse sūt
in deserto aque: ⁊ torrētes in solitudine
⁊ que erat arida ī stagnū ⁊ sitiens ī fon
tes aquarū. In cubilib⁹ in quib⁹ prius
draco nes habitabant ⁊ orietur viroꝛ ca
lami ⁊ iunci: ⁊ erit tibi semita: ⁊ via san
cta vocabitur. Non transibit p eam pol
lutus: ⁊ hec erit vobis directa via: ita vt
stulti nō errent per eam. Nō erit ibi leo
⁊ mala bestia nō ascendet per eaz nec in
uenietur ibi. Et ambulabūt qui liberati
fuerint ⁊ redempti a dño: cōuertētur
et venient in sion cū laude ⁊ leticia sem
piterna super caput eoꝛū. Gaudiū ⁊ leti
ciam obtinebūt: ⁊ fugiet doloꝛ ⁊ gemit⁹

Et factum est in XXXVI
quartodecimo anno regis eze
chie: ascendit sennacherib rex as
syrioꝛū super oēs ciuitates iuda mu
nitas ⁊ cepit eas. Et misit rex assyrioꝛū
rapsacen de lachis in hierusalem ad re
gem ezechiam in mānu grauī: et stetit ī
aqueductu piscine superioris ī via agri
fullonis. Et egressus est ad eū eliachim
filius helchie qui erat super domum: et
sobna scriba: et ioahe filius asaph acom
mētarius. Et dixit ad eos rapsaces. Di
cite ezechie: Hec dicit rex magnus ⁊ rex
assyrioꝛū: Que est ista fiducia qua confi
dis: aut quo consilio vel fortitudine re
bellare disponis? In quo habes fi
duciam: quia recessisti a me? Ecce confi
dis super baculū harūdineum ꝓfractuz
istum super egyptum: cui si innisus fue
rit homo ⁊ intrabit in manū eius ⁊ perfo
rabit eam: sic pharao rex egypti oēs qui
qui confidūt in eo. Quod si respōderis mi
hi: in dño deo nostro cōfidimus: nonne
ipe est cuius abstulit ezechias excelsa et
altaria: ⁊ dixit iude ⁊ hierusalem coram
altari isto adoꝛabitis? Et nūc tradet te
domino meo regi assyrioꝛum: et dabo ti
bi duo milia equoꝛum: nec poteris ex te
prebere ascensoꝛes eoꝛum. Et quomo
do sustinebis faciem iudicis vnius loci
ex seruis domini mei minoꝛibus? Quod si
confidis in egypto ⁊ in quadriga ⁊ ī equi
tibus: ⁊ nunc nunquid sine domio ascē
di ad terram istam vt disperderem eaz?
Dominus dixit ad me: ascende sup ter
ram istam: ⁊ disperde eam. Et dixit elia
chim: et sobna: et ioahe ad rapsacen. Lo
quere ad seruos tuos syra lingua: intel
ligimus enim ⁊ ne loquaris ad nos iudai
ce in auribus ꝑpli q̄ est sup murū. Et dixit
ad eos rapsaces. Numqd ad dñm tuum

et ad te misit me dñs me⁹. vt loquerer
oīa verba ista: ⁊ nō poti⁹ ad viros qui se-
dent ī muro vt comedāt stercora sua et
bibant vrinā pedū suoꝝ vobiscū? Et ste
tit rapsaces: ⁊ clamauit voce magna iu-
daice ⁊ dixit: Audite verba regis magni
regis assyriorū. Hec dicit rex. Nō vos se
ducat eçechias. qꝛ nō poterit eruere vos
⁊ nō vobis tribuat fiduciā eçechias su-
per dño dicēs: Eruens liberabit nos do
minus: nō dabit̄ ciuitas ista ī manu re-
gis assyriorū. Nolite audire eçechiam.
Hec enī dicit rex assyrioꝝ. Facite mecū
bñdictiōez: ⁊ egredimini ad me ⁊ come-
dite vnusquisq̄ vineā suaz: ⁊ vnusquis
q̄ ficum suā: ⁊ bibite vnusquisq̄ aquaz
cisterne sue donec veniā ⁊ tollam vos ad
terram que est vt terra vr̄a terram fru-
mēti ⁊ vini: terrā panum ⁊ vineaꝝ. Nec
cōturbet vos eçechias. dicēs: dñs libera
bit nos. Nūquid liberauerūt dij gentiū
vnusquisq̄ terrā suaz de manu regis as-
syrioruz? Vbi est deus emath ⁊ arfath?
Vbi est deus sepharuaim? Nūquid libe
rauerūt samariaz de manu mea? Quis
est ex oībus dijs terrarū istarū qui eru-
erit terrā suā de manu mea: vt eruat do-
minus hierusalē de manu mea? Et silu
erūt ⁊ nō responderūt ei verbuz. Man-
dauerat enī rex dicens: ne respondeatis
ei. Et īgressus est eliachim fili⁹ helchie
qui erat sup domū: ⁊ sobna scriba: ⁊ ioa-
he filius asaph acōmētarijs. ad eçechiā
scissis vestibus ⁊ nunciauerūt ei verba
rapsacis.

XXXVII

Et factū est cum audisset rex eçe
chias scidit vestimēta sua: ⁊ ob-
uolutus est sacco: et intrauit in
domum dñi Et misit eliachim qui erat
sup domuz: ⁊ sobnam scridaz ⁊ seniores
de sacerdotibus opertis saccis. ad esaiaz
filiū amos prophetam: ⁊ dixerūt ad eū:
Hec dicit ezechias. Dies tribulationis
⁊ correptiōis: et blasphemie dies hec: qꝛ
venerunt filij vsq̄ ad partum: ⁊ virt⁹ nō
est pariendi. Si quo modo audiat dñs
deus tuus verba rapsacis quē misit rex
assyrioruz dñs suus ad blasphemanduz
dñm deum viuētem: ⁊ exprobrāduz ser-
monibus quos audiuit dñs deus tuus
Leua ergo oratiōem pro reliquijs que
reperte sunt. Et venerūt serui regis eçe
chie ad esaiaz. ⁊ dixit ad eos esaias. Hec
dicetis dño vestro. Hec dicit dñs: Ne ti
meas a facie verboꝝ que audisti: quibus
blasphemauerūt pueri regis assyrioruz
me. Ecce ego dabo ei spiritum ⁊ audiet
nuncium: ⁊ reuertetur ad terrā suam: ⁊
corruere eum faciam gladio ī terra sua.
Reuersus est autē rapsaces ⁊ inueīt re-
gem assyriorū preliantez aduersus lob-
na. Audierat enim quia profectus esset
de lachis: ⁊ audiuit de taracha rege ethi
opie dicētes: egressus est vt pugnet cō-
tra te. Quod cum audisset misit nunci
os ad eçechiam dicens: Hec dicetis eçe
chie regi iude loquētes: Non te decipi-
at deus tuus in quo tu cōfidis dicens:
nō dabitur hierusalem in manu regis
assyriorū: Ecce tu audisti om̄ia que fece
runt reges assyriorū oībus terris quas
subuerterūt: ⁊ tu poteris liberari. Nun-
quid eruerūt eos dij gentiū quos sub-
uerterūt patres mei: goçan ⁊ aran ⁊ re-
seph ⁊ filios eden qui erāt in thalassar?
Vbi est rex emath ⁊ rex arfath ⁊ rex vrb
sepharuaim ana ⁊ aua? Et tulit eçechi-
as libros de manu nuncioꝝ ⁊ legit eos:
⁊ ascendit in domum dñi: ⁊ expandit eos
coram dño. Et orauit ad dñm dicens:
Domine exercituum deus israel qui se
des super cherubin. tu es de⁹ solus oīm
regnorum terre. tu fecisti celum ⁊ terrā
Inclina domine aurem tuā ⁊ audi: ape-
ri oculos tuos ⁊ vide: ⁊ audi om̄ia v̄ba
sennacherib que misit ad blasphemādū
deum viuētem. Vere eniz dñe desertas
fecerūt reges assyriorū: terras ⁊ regiōes
earum: ⁊ dederūt deos earū igni: nō enī
erant dij sed opera manuū hoīm. lignuz
⁊ lapis: ⁊ comminuerūt eos. Et nūc do
mine de⁹ noster salua nos de manu eius
⁊ cognoscant om̄ia regna terre: qꝛ tu es
dominus solus. Et misit esaias filius
amos ad eçechiam dicēs. Hec dicit do-
minus deus israel Pro quibus rogasti

me de sennacherib rege assyrioꝝ: hoc est
verbum qđ locutus est dñs super eum.
Despexit te ⁊ subsannauit te virgo filia
sion: post te caput mouit filia hierusalē
Cui exprobrasti: ⁊ quem blasphemasti ⁊
super quem exaltasti vocem tuam: ⁊ le-
uasti altitudinem oculoꝝ tuoꝝ: Ad san
ctū israel. In manu seruoꝝ tuoꝝ expro-
brasti dño: ⁊ dixisti: In multitudine q-
drigaꝝ meaꝝ ego ascendi altitudinem
montiū: iuga libani: ⁊ succidam excelsa
cedroꝝ eius: ⁊ electas abietes illius ⁊ in
troibo altitudinem summitatis ei⁹ sal-
tū carmeli eius. ego fodi ⁊ bibi aquā: et
siccaui vestigio pedis mei oēs riuos ag-
gerū: Nūquid non audisti que olim fe-
cerim ei: Ex diebꝫ antiquis ego plasma
ui illud ⁊ nūc adduxi: ⁊ factū est in eradi
cationem colliū cōpugnātiū: ⁊ ciuitatū
munitaꝝ. Habitatores earuꝫ breuiata
mān ꝯtremuerūt ⁊ ꝯfusi sunt. facti sunt
sicut fenū agri: ⁊ gramē pascue: et herba
tectoꝝ que exaruit anteq̄ matureſceret
Habitationē tuā ⁊ egressum tuuꝫ: ⁊ in-
troitū tuū ego cognoui ⁊ insaniā tuam
cōtra me. Cū fureres aduersuꝫ me sup
bia tua ascendit in aures meas. Ponā
ergo circulū in naribꝫ tuis: ⁊ frenū in la
bijs tuis: ⁊ reducam te in via p quaꝫ ve
nisti. Tibi autem hoc erit signum. Co-
mede hoc anno que sponte nascuntur: ⁊
in anno secundo pomis vescere: In an-
no autez tertio seminate ⁊ metite. ⁊ plā
tate vineas: ⁊ comedite fructuꝫ eaꝝ. Et
metet id qđ saluatuꝫ fuerit de domo iu-
da. ⁊ qꝫ reliquū est radicem deorsum. et
faciet fructum sursuꝫ: qꝫ de hierlm eri-
būt reliquie: ⁊ saluatio de mōte sion. Ze
lus dñi exercituū faciet istud. Propte-
rea hec dicit dñs de rege assyrioꝝ. Non
intrabit ciuitatem hanc ⁊ non iaciet ibi
sagittam ⁊ nō occupabit eam clypeus: ⁊
nō mittet in circūitu eius aggerem: In
via qua venit: p eam reuertet. ⁊ ciuitatē
hanc nō ingredietur dicit dñs. Et pte-
gam ciuitatem istam vt saluem eaꝫ: ꝓp
me ⁊ propter dauid seruum meum: E-
gressus est autem angelus domini ⁊ p-
cussit in castris assyrioꝝ centuꝫ octo-
gintaquinq̄ milia. Et surrexerunt ma-
ne ⁊ ecce omēs cadauera mortuoꝝ:
Et egressus est ⁊ abijt: Et reuersus est
sennacherib rex assyrioꝝ. ⁊ habitauit i ni
niue. Et factum est cum adoraret i tem
plo nesrach deum suum: adramelech ⁊
sarasar filij eius percusserūt eum gladio
fugeruntq̄ in terram ararath. ⁊ regna-
uit asaraddon filius ei⁹ p eo XXXVIII

In diebꝫ illis egrotauit ezechi-
as vsq̄ ad mortem. ⁊ introiuit
ad eum esaias filius amos pro
pheta ⁊ dixit ei. Hec dicit dominꝰ: Dis-
pone domui tue qꝫ morieris tu ⁊ nō vi-
ues. Et cōuertit ezechias faciem suam
ad parietem. ⁊ orauit ad dñm: et dixit:
Obsecro domie memento queso qūo
ambulauerim coram te in veritate ⁊ in
corde pfecto. ⁊ qđ bonū est in oculis tu-
is. fecerim. Et fleuit ezechias fletu ma-
gno. Et factum est verbum domini ad
esaiam dicēs: Vade ⁊ dic ezechie. Hec
dicit dñs de⁹ dauid pris tui: Audiui ora
tiōem tuam ⁊ vidi lachrymas tuas. Ec
ce ego adijciā sup dies tuos quindecim
annos: ⁊ de manu regis assyrioꝝ eruam
te. ⁊ ciuitatem istam: ⁊ protegā eā: Hoc
autē tibi erit signū a dño: qꝫ faciet dñs
verbū hoc quod locutus est: Ecce ego re
uerti faciam vmbram lineaꝝ p quas de
scenderat in horologio achaz in sole re-
trorsum. decem lineis. Et reūsus est sol
decē lineis p grad⁹ q̄s descēderat: Scri-
ptura ezechie regis iuda cū egrotasset ⁊
cōualuisset de infirmitate sua: Ego dixi
in dimidio dieꝝ meoꝝ. vadaꝫ ad portas
inferi: Quesiui residuū annoꝝ meoruꝫ
Dixi nō videbo dñm deum in terra vi-
uentiū. nō aspiciam hoiem vltra. ⁊ habi
tatorem quietis. Generatio mea abla-
ta est ⁊ cōuoluta est a me q̄si tabernacu-
lū pastoꝝ. Precisa est velut a texētevita
mea: dū adhuc ordirer succidit me: De
mane vsq̄ ad vesperam finies me spera-
bam vsq̄ ad mane. Quasi leo sic ꝯtriuit
omia ossa mea. De mane vsq̄ ad vespe-
raꝫ finies me: Sicut pullus hirūdinis

sic clamabo: meditabor vt columba. Attenuati sunt oculi mei suspicientes in excelsum. Dñe vim patior: responde pro me. Quid dicam aut quid respondebit mihi cum ipse fecerit? Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aie mee: Dñe si sic viuit: et in talibus vita spūs mei: Corripies me et viuificabis me: ecce in pace amaritudo mea amarissima. Tu aūt eruisti aiam meā vt nō pereret, piecisti post tergū tuū oīa peccata mea. Quia nō infernus confitebit tibi: neq; mors laudabit te nec expectabūt q descēdūt in lacū veritatem tuā. Viuēs viuēs ipse confitebit tibi sicut et ego hodie. Pr filijs notā faciet veritatē tuā. Dñe saluū me fac: et psalmos nros cātabim⁹ cūctis diebus vite nre in domo dñi. Et iussit esaias vt tolleret massam de ficis et cataplasmaret sup vulnus et sanaret. Et dixit ezechias. Quod erit signū q; ascēdaz in domū dñi?

XXXIX

In tpe illo misit merodach baladam filius baladā rex babylonis libros et munera ad ezechiā. Audierat enī q̄ egrotasset et conualuisset. Letatus est aūt sup eis ezechias: et ondit eis cellaz aromatū et argēti et auri et odoramētorū et vngēti optimi et oēs apothecas suppellectilis sue: et vniuersa que inuēta sunt in thesauris ei⁹. Non fuit verbū q̄ nō onderet eis ezechias in domo sua: et in oī ptāte sua. Introiuit aūt esaias ppheta ad ezechiam regem et dixit ei: Quid dixerūt viri isti: et vñ venerūt ad te? Et dixit ezechias. De terra lōginq; venerūt ad me d babylōe. Et dixit. Quid viderūt in domo tua? Et dixit ezechias Oīa q̄ in domo mea sunt viderūt. Non fuit res quā non ostenderim eis in thesauris meis. Et dixit esaias ad ezechiaz Audi verbū dñi exercituū: Ecce dies veniēt et auferent oīa que i domo tua sunt et que thesauriçauerūt patres tui vsq; ad diem hanc in babylonē. Non relinquet quicq; dic dominus. Et de filijs tuis qui exibunt de te quos genueris tollent. et erunt eunuchi in palatio regis babylonis. Et dixit ezechias ad esaiam. Bonū verbum domini quod locutus est: Et dixit. Fiat tantum pax et veritas in diebus meis.

XL

Consolamini cōsolamini populo me⁹ dicit d⁹ vester. Loquimini ad cor hierusalem et aduocate eam. quoniā completa est malicia eius dimissa est iniquitas illius. Suscepit de manu domini duplicia pro omnibus peccatis suis. Vox clamātis in deserto. Parate viam dñi: rectas facite in solitudine semitas dei nri. Omis vallis exaltabit et oīs mons et collis humiliabit: et erūt prava indirecta et aspera in vias planas. Et revelabit gloria dñi et videbit oīs caro pariter q̄ os dñi locutū est. Vox dicēti, Clama. Et dixi. Quid clamabo? Omis caro fenū: et oīs gloria eius q̄si flos agri Exiccatū est fenum et cecidit flos: q̄ spiritus dñi sufflauit in eo. Vere fenum est ppls. Exiccatū est fenū et cecidit flos: verbum aūt dñi manet in eternū. Super montē excelsum ascende tu qui euangelizas sion: exalta in fortitudine vocē tuaz qui euangelizas hierlm. Exalta noli timere. Dic ciuitatibus iude. Ecce deus vester. Ecce dñs deus in fortitudine veniet et brachiū eius dñabit. Ecce merces eius cū eo: et opus illius coraz illo. Sic pastor gregē suum pascet in brachio suo cōgregabit agnos: et in sinu suo leuabit feras ipe portabit. Quis mensus est pugillo aquas: et celos palmo ponderauit? Quis appendit tribus digitis molē terre et librauit in pondere mōtes colles: et in statera? Quis adiuuit spm dñi: aut quis cōsiliarius eius fuit et ondit illi? Cum q̄ iniit consiliū et instruxit eū et docuit eum semitā iusticie: et erudiuit eū scientia: et viam prudentie ostēdit illi? Ecce gentes quasi stilla situle. et quasi momentum statere reputate sunt. Ecce insule q̄si puluis exiguus: et libanus non sufficiet ad succendēdum: et aīalia eius nō sufficient ad holocaustum. Omnes gentes quasi non sint: sic sunt coram eo: et quasi nihilum et inane reputate sunt ei. Cui ergo similem fecistis deum? aut quā imaginē

ponetis ei? Nunquid sculptile cōflabit faber aut artifex auro figurabit illud et laminis argenteis argentarius? Forte lignū ⁊ iputribile elegit artifex sapiēs querit quō statuat simulacrū qđ nō moueatur. Nūquid nō scietis? Nūquid nō audistis? Nūquid nō annūciatū est vob ab initio? Nūquid nō intellexistis fundamenta terre? Qui sedet supꝛ gyrū terre ⁊ hitatores ei⁹ sunt ąsi locuste. Qui extēdit velut nihili celos ⁊ expandit eos sic̄ tabernaculū ad inhabitandū. Qui dat secretoꝛ scrutatores quasi non sint iudices terre velut inanes fecit. Et quidem neq; plantato: neq; sato: neq; radicato i terra trunco eoꝛ. Repēte flauit i eos ⁊ aruerūt ⁊ turbo quasi stipulaz auferet eos. Et cui assimilastis me ⁊ adeq̄stis dicit sanctus? Leuate in excelsum oculos vros ⁊ videte qs creauit hec. Qui educit in numero militiā eoꝛ ⁊ oīs ex noie vocat. Pre multitudine fortitudinis ⁊ robris virtutisq; ei⁹: neq; vnū reliquū fuit. Quare dicis iacob ⁊ loqueris israel: abscondita est vita mea a dño ⁊ a deo meo iudiciū meū trāsibit. Nūquid nescis: aut nō audisti? Deus sempiternus dñs qui creauit temios terre ⁊ nō deficiet neq; laborabit: nec est inuestigatio sapie ei⁹. Qui dat lasso vtutē ⁊ his qui nō sunt fortitudinē ⁊ robur multiplicat. Deficient pueri ⁊ laborabūt: ⁊ iuuenes in infirmitate cadent. Qui autē sperant in dño mutabūt fortitudinem assumēt pennas sic̄ aquile currēt ⁊ non laborabūt: ābulabūt ⁊ nō deficiēt. XLI

Taceant ad me insule: et gentes mutent fortitudinē. Accedant et tūc loquant: simul ad iudicium ꝓpinquem⁹. Quis suscitauit ab ori ente iustum: vocauit eū vt sequeret se? Dabit in conspectu eius gētes ⁊ reges obtinebit. Dabit quasi puluerem gladio eius: ficut stipulam vento raptam. arcui eius. Persequetur eos: trāsibit in pace: semita in pedib⁹ eius non apparebit. Quis hec operatus est ⁊ fecit: vocās generationes ab exordio? Ego domin⁹ primus ⁊ nouissimus ego sum: Uidebunt insule ⁊ timuerūt: extrema terre obstupuerunt: ⁊ appropinquauerūt ⁊ accesserunt. Unusquisq; proximo suo auxiliatur: ⁊ fratri suo dicet cōfortare. Confortauit faber erarius percutiēs malleo eū qui cudebat tunc temporis: dicens glutino bonum est: ⁊ cōfortauit eum clauis vt nō moueatur? Et tu israel serue meus iacob quem elegi: semen abraaz amici mei: in quo apprehendi te: ab extremis terre ⁊ a longinquis eius vocaui te: ⁊ dixi tibi. Seruus me⁹ es tu: elegi te ⁊ nō abieci te. Ne timeas quia ego tecū sum ne declines qz ego de⁹ tuus. Cōfortaui te auxiliatus suz tibi: ⁊ suscepit te dextera iusti mei. Ecce ꝓfundent⁹ ⁊ erubescēt omnes qui pugnāt aduersuz te. Erunt quasi nō sint: ⁊ peribūt viri qui ꝓtradicunt tibi. Queres eos: ⁊ non inuenies viros rebelles tuos: ⁊ erūt quasi nō sint ⁊ velut ꝓsumptio homis bellātis adūsum te: qz ego dñs deus tuus apprehendēs manuz tuā dicēsq; tibi. Ne timeas ego adiuui te. Noli timere vermis iacob: qui mortui estis et israel. Ego auxiliatus sum tui dicit dñs: ⁊ redēptoꝛ tu⁹ sanctus isrl̄. Ego posui te ąsi plaustruz triturās nouum: habēs rostra serrātia. Triturabis mōtes ⁊ cōminues: ⁊ colles quasi puluerē pones. Uentilabis eos ⁊ vētus tollet: ⁊ turbo dispget eos: ⁊ tu exultabis in dño: in sancto isrl̄ letaberis. Egeni ⁊ paupes querunt aquas ⁊ non sunt lingua eoꝛ siti aruit. Ego dñs exaudiam eos: deus isrl̄: non derelinquaz eos. Aperiam in supinis collib⁹ flumia: ⁊ in medio campoꝛ fontes. Ponam deserтū in stagna aquaꝝ: ⁊ terrā inuiaz in riuos aquaꝝ. Dabo in solitudinē cedrū ⁊ spinam ⁊ myrtum ⁊ lignū olyue. Ponam in deserto abietem vlmum ⁊ buxū simul vt videant ⁊ sciant ⁊ recogitent ⁊ intelligāt pariter: quia manus domini fecit hec: ⁊ sanctus israel creauit illud. Prope facite iudicium vestrum dicit dominus: afferte si quid forte habetis dixit rex iacob. Accedant ⁊ nuncient vobis

quecūq; ventura sunt. Priora que fue-
runt nunciate: ⁊ ponemus cor nostrum
⁊ sciemus nouissima eorū ⁊ que ventu-
ra sunt indicate nobis. Annuciate que
ventura sunt in futurū: ⁊ sciemus q̄r dij
estis vos. Bene quoq; aut male si pote-
stis facite ⁊ loq̄mur ⁊ videam⁹ simul. Ec
ce vos estis ex nihilo ⁊ opus vestrū ex eo
qd̄ non est. Abominatio e qui elegit vos
Suscitaui ab aquilone: ⁊ veniet ab or-
tu solis. Vocauit nomē meum: ⁊ addu
cet magistratus quasi lutuz: ⁊ velut pla
stes conculcans humum. Quis annū-
ciauit ab exordio vt sciamus ⁊ a princi-
pio vt dicamus: iust⁹ es. Non est annū
ciās neq; predicēs. neq; audiens sermo
nes vr̄os. Prim⁹ ad sion dicet. ecce ad-
sum. ⁊ hierusalē euāgelistā dabo. Et vi-
di. ⁊ non erat ex istis quisq̄ qui iniret cō
siliū. ⁊ interrogatus respōderet verbuz
Ecce omēs iniusti. ⁊ vana opa eoꝝ. ven-
tus ⁊ inane simulacra eoꝝ. ¶ XLII

Ecce seruus meus. suscipiā euz
electus me⁹. complacuit sibi in
illo anima mea. Dedi spirituz
meū super eum. iudiciū gentib⁹ profe-
ret. Nō clamabit. neq; accipiet personaz
nec audiet̄ vox ei⁹ foris. Calamū quassa
tum nō ꝯteret ⁊ linū fumigans nō exti-
guet. In ꝟitate educet iudiciū: nō erit
tristis neq; turbulētus donec ponet in
terra iudiciū ⁊ legez eius insule expecta
bunt. Hec dicit dn̄s deus creans celos
⁊ extendens eos. firmās terram ⁊ q̄ ger-
mināt ex ea. dans flatuz ꝓpl'o qui est su-
per terram. ⁊ spiritū calcātib⁹ eam. Ego
dominus vocaui te in iusticia. ⁊ a ꝓprehē
di manū tuā. ⁊ seruaui te. Et dedi te in
fedus populi. in lucem gentiū vt aperi-
res oculos cecoꝝ. ⁊ educeres de conclu-
sione vinctū: de domo carceris sedētes
in tenebris: Ego dn̄s. hoc est nomē me-
um. Gloriā meam alteri nō dabo. ⁊ lau-
dem meā sculptilib⁹: Que prima fuer̄t
ecce venerūt. noua q̄z ego annūcio. ante
q̄z oriantur audita vobis faciā. Cantate
domino canticum nouuz. laus eius ab
extremis terre. Qui descenditis in ma-
re ⁊ plenitudo eius: insule. et habitato-
res earum. Leuetur desertum ⁊ ciuita
tes eius. in domib⁹ hītabit cedar. Lau-
date habitatores petre: de vertice mon-
tium clamabūt. Ponent dn̄o gloriam.
⁊ laudem eius in insulis nunciabunt.
Dn̄s sicut fortis egredie t̄ sicut vir pre-
liator suscitabit çelū. Vociferabit̄ ⁊ cla-
mabit. super inimicos suos cōfortabit̄
Tacui. semꝑ silui: patiens fui. sicut par
turiens loquar. Dissipabo et absorbebo
simul. desertos faciam montes ⁊ colles
⁊ omne germen eoꝝ exiccabo. Ponā flu
mina in insulas. ⁊ stagna arefaciā. Et e-
ducam cecos in viaz quā nesciūt. ⁊ in se
mitis quas ignorauerūt ambulare eos
faciam. Ponā tenebras coram eis in lu
cem ⁊ praua in recta. Hec verba feci eis
⁊ nō dereliqui eos. Cōuersi sunt retror
sum. Cōfundant̄ ꝯfusione qui cōfidūt
in sculptili. qui dicūt conflatili: vos dij
nostri. Surdi audite ⁊ ceci intuemini
ad videndum. Quis cec⁹ nisi seru⁹ me-
us. ⁊ surdus nisi ad quem nuncios me-
os misi? Quis cecus nisi qui venunda-
tus est? Et quis cecus nisi seru⁹ domini
Qui vides mlta. nōne custodies? Qui
apertas habes aures. nōne audies? Et
dn̄s voluit vt sanctificaret eum. ⁊ ma-
gnificaret legem ⁊ extolleret. ipse autez
populus dirept⁹ et vastatus. Laqueus
iuuenū omnes. ⁊ in domib⁹ carcerū ab-
sconditi sunt. Facti sunt in rapinaz. nec
est qui eruat. in direptionem. nec ē qui
dicat: redde. Quis est in vobis qui au-
diat h̄ attēdat ⁊ auscultet futura? Quis
dedit ī direptionē iacob. ⁊ isrl̄ vastātib⁹
Nōne dn̄s ip̄e cui peccauim⁹? Et nolue
rūt in vijs ei⁹ ambulare. ⁊ nō audierūt
legem eius. Et effudit sup eū indig̃tio-
nem furoris sui ⁊ forte bellū. ⁊ cōbussit
eum iu circūitu ⁊ nō cognouit ⁊ succen
dit eum ⁊ nō intellexit. ¶ XLIII

Et nunc hec dicit dn̄s creans te
iacob: ⁊ formās te israel. Noli ti
mere q̄r redemi te. et vocaui te
nomine tuo. Meus es tu. Cum trāsie-
ris per aquas. tecum ero. ⁊ flumina nō

operiēt te. Cū ambulaueris in igne nō combureris: ⁊ flamma nō ardebit in te q̄ ego dñs deus tuus sanctus israel saluator tuus. Dedi ꝓpitiationem tuā egyptū: ⁊ ethiopiā ⁊ saba ꝓ te. Et quo honorabilis fact⁹ es ī oculis meis ⁊ glorios⁹: ego dilexi te: Et dabo homīes ꝓ te: ⁊ ꝑplos ꝓ aīa tua. Noli timere quia ego tecū sum. Ab oriente adducā semē tuū ⁊ ab occidente cōgregabo te. Dicaz aquilōi da: ⁊ austro. noli ꝓhibere. Affer filios meos ỏ longinquo. ⁊ filias meas ab extremis terre. Et omnez qui inuocat nomen meū. in gloriam meam creaui eaz: formaui eū ⁊ feci eū. Educ foras ꝑplm cecū ⁊ oculos habentem: surdū. et aures ei sunt. Omēs gentes cōgregate sunt simul: ⁊ collecte sunt tribꝰ. Quis in vobis annūciet istud: ⁊ que ꝑa suut audire vos faciet: Dent testes eoz ⁊ iustificent: ⁊ audiant ⁊ dicant. Vere vos testes mei dicit dñs: ⁊ seruus me⁹ quez elegi: vt sciatis ⁊ credatis mihi: ⁊ intelligatis quia ego ipse sum. Ante me non ē formatus deus: ⁊ post me non erit. Ego sum. ego sum dñs: ⁊ nō est absq̄ me saluator. Ego annūciaui ⁊ saluaui: auditū feci: ⁊ non fuit in vobis alienus. Vos testes mei dicit dñs: et ego deus. Et ab initio ego ipse: ⁊ nō est qui de mānu mea eruat. Operabor: et quis auertet illud: Hec dicit dñs redemptor vester sanct⁹ israel. Propter vos emisi ī babylonez: ⁊ detraxi vectes vniuersos ⁊ chaldeos in nauibꝰ suis gl'iantes. Ego dñs scūs vē creās isrl'. rex vē. Hec dic̄ dñs q̄ dedit in mari viā: ⁊ ī aq̄s torrētibꝰ semitā. Qui edurit quadrigam ⁊ equum: agmē ⁊ robustum. Simul obdormierunt nec resurgent: contriti sunt quasi linum: ⁊ extincti sunt. Ne memineritis ꝓioꝝ: ⁊ antiqua ne intueamini. Ecce ego facio noua: ⁊ nūc orientur: vtiq̄ cognoscetis ea: Ponam in deserto viam: ⁊ in inuio flumina. Et glorificabit me bestia agri. draconez ⁊ strutiones: quia dedi in deserto aquas: ⁊ flumina in inuio. vt darem potum populo meo electo meo. Populū istum formaui mihi: laudez meam narrabit: Non me inuocasti iacob nec laborasti in me israel. Non obtulisti mihi arietez holocausti tui ⁊ victimis tuis nō glorificasti me: Non te seruire feci in oblatione. nec laborem tibi ꝓbui in thure. Non emisti mihi argento calamum ⁊ adipe victimarū tuarū non inebriasti me. Verumtamē seruire me fecisti ī peccatis tuis ꝓbuisti mihi laborem in iniquitatibus tuis. Ego sum. ego sum ipe qui deleo iniquitates tuas ꝓpter me ⁊ peccatorum tuorum non recordabor. Reduc me in memoriam ⁊ iudicemur simul: narra si quid habes vt iustificeris Pater tuus primus peccauit ⁊ interpres tui preuaricati sunt in me. Et contaminaui principes sanctos: dedi ad interitionez iacob: ⁊ israel in blasphemiam.

XLIIII

Et nunc audi iacob seruе meus ⁊ israel quez elegi. Hec dicit dominus faciens ⁊ formans te: ab vtero auxiliator tuus. Noli timere seruе me⁹ iacob: ⁊ rectissime quem elegi. Effundā enim aquas super sitiētem. ⁊ fluenta super aridaz. Effundam spūm meū super semen tuū: ⁊ benedictionem meam super stirpem tuam: ⁊ germinabunt inter herbas quasi salices iuxta preter fluentes aquas. Iste dicit domine ego suz. ⁊ ille vocabit in nomine iacob. Et hic scribet manu sua domino: ⁊ in nomīe israel assimilabit. Hec dicit dñs rex israel ⁊ redemptor eius dñs exercituū. Ego primus ⁊ ego nouissimus: ⁊ absq̄ me non est deus. Quis similis mei: Vocet ⁊ annūciet: ⁊ ordinem exponat mihi. Ex quo constitui mihi populum antiquū. Ventura ⁊ q̄ futura sunt annūciet eis. Nolite timere: neq̄ cōturbemini. Ex tūc audire te feci: ⁊ annūciaui. Vos estis testes mei. Nūquid est deus absq̄ me: ⁊ formator quem ego nō nouerim: Plaste idoli oēs nihil sunt: ⁊ amantissima eoz nō ꝑderūt eis. Ipsi sunt testes eoz. qz non vidēt neq̄ intelligūt: vt cōfundantur. Quis formauit deū: ⁊ sculptile cōflauit

ad nihil vtile? Ecce oēs participes eius
cōfundent̄. Fabri enī sunt ex hoib⁹. Cō-
ueniēt enī oēs: stabūt ⁊ pauebūt: ⁊ con-
fundent̄ simul. Faber ferrarius lima o-
peratus est: in prunis ⁊ ī malleis forma
uit illud: ⁊ operatus est in brachio forti
tudinis sue. Esuriet ⁊ deficiet nō bibet
aquā ⁊ lasscescet. Artifex lignarius extē-
dit normam: formauit illud in runci-
na. Fecit illud in angularibus: ⁊ in circi
no tornauit illud: ⁊ fecit imaginem vi-
ri quasi speciosum hominē habitantem
in domo. Succidit cedros: tulit ilicem
⁊ quercum que steterat inter ligna sal-
tus. Plantauit pinū quā pluuia nutri
uit: ⁊ facta est hominib⁹ in focum. Sū-
psit ex eis ⁊ calefactus est: ⁊ succendit et
coxit panes: de reliquo autez opatus est
deum ⁊ adorauit: fecit sculptile: ⁊ curua
tus est ante illud. Mediū eius cōbussit
igni ⁊ de medio ei⁹ carnes coxit. Come-
dit pulmētum ⁊ saturatus est. ⁊ calefa-
ctus est ⁊ dixit. Vah calefactus sum. vi
di focū. Reliquū aūt eius deum fecit et
sculptile sibi. Curuat̄ ante illud. ⁊ ad-
orat illud ⁊ obsecrat. diceus. Libera me.
quia deus meus es tu. Nescierūt neq̄
intellexerūt. Obliti enī sunt ne videant
oculi eoꝝ. ⁊ ne intelligāt ī corde suo. Nō
recogitāt in mente sua. neq̄ cognoscūt
neq̄ sentiūt vt dicant. Medietatē eius
combussi igni ⁊ coxi super carbones eius
panes. coxi carnes ⁊ comedi. ⁊ d̄ reliquo
eius idolum faciam? Ante truncū ligni
ꝓcidam? Pars eius cinis est. Cor insi-
piens adorabit illud. ⁊ nō liberabit aīaz
suam. neq̄ dicet: forte mendaciū est in
dextera mea. Memento hoꝝ iacob ⁊ isra
el. qm̄ seruus me⁹ es tu. Formaui te. ſ-
uus me⁹ es tu isrl̄. nō obliuiscaris mei
Deleui vt nubem iniquitates tuas. ⁊ q̄
si nebulā peccata tua. Reuertere ad me
qm̄ redemi te. Laudate celi qm̄ mīaz fe-
cit dn̄s. iubilate extrema terre. Resona
te mōtes laudationē. saltus ⁊ oē lignuz
ei⁹. Qm̄ redemit dn̄s iacob. ⁊ israel glo
riabit̄. Hec dicit dn̄s redēptor tuus. et
formator tu⁹ ex vtero. Ego sum dn̄s fa
ciens omnia. extendēs celos solus. sta-
biliens terram ⁊ nullus mecum. Irri-
ta faciens signa diuinoꝝ. ⁊ ariolos in fu
rorem vertens. Conuertens sapientes
retrorsum ⁊ scientiam eorū stultam fa-
ciens. Suscitans verbum serui sui. ⁊ cō
siliū nunciorum suoꝝ complens. Qui
dico hierusalez habitaberis. ⁊ ciuitates
iude edificabimini. ⁊ deserta eius susci-
tabo. Qui dico profundo desolare. ⁊ flu
mina tua arefaciam. Qui dico cyro pa-
stor meus es ⁊ oēm voluntatē meaz cō-
plebis. Qui dico hierl̄m edificaberis. ⁊
templo fundaberis.

XLV

Hec dicit dn̄s christo meo cyro
cui⁹ apprehēdi dexterā vt subij-
ciā ante faciem eius gentes et
dorsa regum vertam. Et aperiam coraz
eo ianuas. ⁊ porte non claudent̄. Ego an
te te ibo. ⁊ gloriosos terre hūiliabo. Por
tas ereas conteram ⁊ vectes ferreos cō-
fringam. Et dabo tibi thesauros abscon
ditos. ⁊ arcana secretoꝝ vt scias q̄ ego
dn̄s. qui voco nomen tuū de⁹ israel ꝓ-
pter seruū meuz iacob ⁊ israel electum
meū. Et vocaui te noīe tuo. assimulaui
te. ⁊ non cognouisti me. Ego dn̄s. ⁊ nō
est amplius. Extra me non est deus. Ac
cinxi te. ⁊ non cognouisti me. vt sciāt hi
qui ab ortu solis ⁊ qui ab occidente. qm̄
absq̄ me nō est deus. Ego dn̄s ⁊ non est
alter. formās lucem. ⁊ creans tenebras
faciens pacem. ⁊ creans maluz. Ego do
minus. faciēs omīa hec. Rorate celi de-
sup̄ ⁊ nubes pluant iustuz. aperiatur ter
ra ⁊ germinet saluatorem: ⁊ iusticia oria
tur simul. Ego dn̄s creaui eū. Ve qui ꝯ
dicit factori suo. testa de samijs t̄re. Nū-
quid dicet lutuz fignlo suo. quid facis ⁊
opus tuū absq̄ manibus ē? Ve qui di-
cit patri quid generas. et mulieri quid
parturis? Hec dicit dn̄s scūs israel. pla
stes eius. Ventura interrogate me. su-
per filios meos et super opus manuuz
mearum mandate mihi. Ego feci terrā
et hominem super eaz creaui. Ego ⁊ ma
nus mee tetenderūt celos. et omni mi-
litie eorum mandaui. Ego suscitaui eū

ad iusticiã: ⁊ oẽs vias ei⁹ dirigã. Ipe edificabit ciuitatẽ meã: ⁊ captiuitatẽ meaz dimittet: nõ in ꝑcio neqz in muneribꝫ dicit dominus deus exercituum. Hec dicit dominus. Labor egypti ⁊ negociatio ethiopie ⁊ sabaim viri sublimes: ad te transibunt ⁊ tui erunt. Post te ambulabunt: vincti manicis pergent: ⁊ te adorabũt teqz dep̃cabunt. Tantuz in te est deus: ⁊ non est de⁹ absq; te. Vere tu es deus absconditus: deus israel saluator. Confusi sunt ⁊ erubuerũt omẽs simul abierũt in confusione fabricatores erroꝝ. Israel saluatus est in dño salute eterna. Non confundemini ⁊ non erubescetis vsq; in seculum seculi: quia hec dicit dominus creãs celos. Ipse de⁹ formãs terram ⁊ faciens eam: ipse plastes eius. Non in vanum creauit eam: vt habitaretur formauit eam. Ego dñs ⁊ non est alius. Non in abscõdito locut⁹ suz: in loco terre tenebroso. Non dixi semi iacob frustra: querite me. Ego dñs loquẽs iusticiam: annũcians recta. Congregamini ⁊ venite: et accedite simul qui saluati estis ex gentibꝫ. Nescierunt qui leuant signuz sculpture sue: ⁊ rogant dñm nõ saluantem. Annũciate ⁊ venite: ⁊ consiliamini simul. Quis auditum fecit hoc ab initio? Et tunc p̃dixi illud: Nũquid non ego dñs: ⁊ non est vltra deus absq; me? Deus iustus ⁊ saluans non est preter me. Conuertimini ad me ⁊ salui eritis oẽs fines terre quia ego deus ⁊ non est aliuſ. In memetipso iuraui. egredietur de ore meo iusticie verbuz: ⁊ non reuertet̃. qz mihi curuabit̃ omne genu: ⁊ iurabit omis lingua. Ergo in dño dicet Nee sunt iusticie ⁊ imperiũ. Ad euz venient: ⁊ confundent̃ oẽs qui repugnãt ei. In dño iustificabit̃ ⁊ laudabitur omne semen israel.

XLVI

Confractus est bel. contritus est nabo: facta sunt simulacra eoruz bestijs ⁊ iumẽtis. Onera vestra graui pondere vsq; ad lassitudinem contabuerunt: ⁊ contrita sunt simul. Nõ potuerunt saluare portantez: ⁊ anima eor in captiuitatem ibit. Audite me dom⁹ iacob: ⁊ omne residuum domus israel. Qui portamini a meo vtero: qui gestamini a mea vulua. Usq; ad senectã ego ipse: ⁊ vsq; ad canos ego portabo. Ego feci ⁊ ego feraz. ego portabo ⁊ saluabo. Cui assimilastis me ⁊ adequastis: ⁊ comparastis me ⁊ fecistis similem? Qui conferetis aurum de sacculo: ⁊ argentũ statera ponderatis. Conducentes artificem vt faciat deum ⁊ p̃cidunt ⁊ adorant. Portant illum in humeris gestantes: ⁊ ponentes in loco suo. Et stabit: ac de loco suo non mouebit̃. Sed ⁊ cuz clamauerint ad eum non audiet: de tribulatiõe non saluabit eos: Mementote istud et cõfundamini redite preuaricatores ad cor. Recordamini prioris seculi. quoniam ego sum deus ⁊ non est vltra deus: nec est similis mei annũcias ab exordio nouissimuz: ⁊ ab initio que necdũ facta sunt dicens: Consilium meum stabit: ⁊ omnis voluntas mea fiet: Vocans ab oriente iustum ⁊ de terra longinqua virum voluntatis mee. Et locutus sum ⁊ adducam illud: creaui et faciam illud. Audite me duro corde: qui longe estis a iusticia. Prope feci iusticiam meaz: nõ elongabitur: ⁊ salus mea non morabit̃. Dabo in siõ salutẽ ⁊ in israel gloriã meã

XLVII

Descende: sede in puuere virgo filia babylon: sede in terra. Non est solium filie chaldeoꝝ: quia vltra nõ vocaberis mollis et tenera. Tolle molam ⁊ mole farinaz: de nuda turpitudinem tuam. Discooperi humeruz reuela crura: transi flumina. Reuelabit̃ ignominia tua: ⁊ videbitur opprobrium tuum. Ultionem capiam ⁊ non resistet mihi homo. Redemptor noster dominus exercituum: nomen illius sanct⁹ israel. Sede tacens ⁊ intra in tenebras filia chaldeoꝝ: quia non vocaberis vltra domina regnorum: Irat⁹ sum super populuz meum: contaminaui hereditatem meam: ⁊ dedi eos in manu tua. Non posuisti eis misericordias Super senez aggrauasti iugum tuum

valde: ⁊ dixisti. In sempiternuz ero do-
mina. Non posuisti hec super cor tuum
neqꝫ recordata es nouissimi tui. Et nūc
audi hec delicata: ⁊ habitans confidēter
que dicis in corde tuo: ego suz: ⁊ non ē
preter me amplius. Non sedebo vidua:
⁊ ignorabo sterilitatez. Veniēt tibi duo
hec subito in die vna sterilitas ⁊ vidui-
tas. Uniuersa venerunt super te ꝓpter
multitudinem maleficiorū tuorū ⁊ pro
pter duriciam incantatoꝝ tuoꝝ vehemē
tem. Et fiduciā habuisti in malicia tua
⁊ dixisti: Non est qui videat me. Sapiē
tia tua ⁊ sciētia tua hec decepit te. Et di-
xisti in corde tuo: Ego sum: ⁊ preter me
non est altera. Veniet super te malū: et
nescies ortū eius: ⁊ irruet super te cala-
mitas quā nō poteris expiare. Veniet
sup̄ te repēte miseria quā nescies. Sta
cum incantatoribꝫ tuis ⁊ cū multitudi-
ne maleficioꝝ tuoꝝ in quibꝫ laborasti ab
adolescentia tua: si forte quid prosit ti-
bi: aut si possis fieri fortior. Defecisti in
multitudine ꝯsilioꝝ tuoꝝ. Stent ⁊ sal-
uent te augures celi qui contemplabā-
tur sidera ⁊ supputabant menses: vt ex
eis annūciarent ventura tibi. Ecce facti
sunt quasi stipula: ignis combussit eos
Non liberabunt animā suam de manu
flamme: non sunt prune quibus calefi-
ant: nec focus vt sedeant ad eum. Sic
facta sunt tibi: in quibuscūqꝫ laboraue-
ras. Negociatores tui ab adolescentia
tua: vnusquisqꝫ in via sua errauerunt.
Non est qui saluet te.

XLVIII

Audite hec domus iacob qui vo
camini nomīe israel: ⁊ de aquis
iuda existis: qui iuratis in noīe
dn̄i: ⁊ dei israel recordamini. nō in veri-
tate neqꝫ in iusticia. De ciuitate enī san
cta vocati sunt: ⁊ sup̄ deū isrl̄ cōstabiliti
sunt. Dn̄s exercituū nomē eius. Prio-
ra extunc annūciaui ⁊ ex ore meo exierūt
⁊ audita feci ea. repēte op̄atus sum ⁊ ve
nerūt. Sciui enī qꝛ durus es tu. ⁊ ner-
uus ferreus ceruix tua. ⁊ frons tua erea
Predixi tibi extūc. anteqꝫ venirent indi
caui tibi. ne forte diceres. Idola mea fe
cerunt hec. ⁊ sculptilia mea ⁊ conflatilia
mandauerūt ista. Que audisti vide om
nia. Vos autem non annūciastis. Au-
dita tibi feci noua extunc ⁊ conūsata sūt
que nescis. Nunc creata sunt ⁊ nō extūc
⁊ ante diem. ⁊ nō audisti ea. ne forte di-
cas. ecce ego cog̃ui ea. Neqꝫ audisti neqꝫ
cognouisti neqꝫ extunc aperta est auris
tua. Scio enī quia preuaricās p̄uarica
beris. ⁊ trāsgressorem ex vtero vocaui te
Propter nomen meū longe faciam fu
rorez meū: ⁊ laude mea infrenabo te ne
intereas. Ecce excoxi te sed nō quasi ar-
gentū. elegi te ī camino paup̄tatꝫ. Pro
pter me propter me faciam. vt nō blas-
phemer ⁊ gloriam meam alteri non da-
bo. Audi me iacob. ⁊ israel quem ego vo
co. Ego ipse. ego prim⁹ ⁊ ego nouissim⁹
Manus q̃z mea fundauit terram. ⁊ de-
xtera mea mensa est celos. Ego vocabo
eos. ⁊ stabunt simul. Cōgregamini oēs
vos ⁊ audite. Quis de eis annūciauit h̄
Dn̄s dilexit eum. faciet voluntatē suaz
in babylone. ⁊ brachiū suū in chaldeis.
Ego locutus sum ⁊ vocaui eum. addu-
xi euz ⁊ directa est via eius. Accedite ad
me. ⁊ audite hoc. Nō a prīcipio in ascon-
dito locutus sum. Ex tp̄e anteqꝫ fierēt
ibi eram. ⁊ nunc dn̄s deus misit me et
sp̄ūs eius. Hec dicit dn̄s deus redem-
ptor tuus sanctus israel. Ego dn̄s de⁹
tuus doceus te vtilia. gubernās te ī via
qua ambulas. Utinam attendisses mā
data mea. Facta fuisset sicut flumē pax
tua. ⁊ iusticia tua sicut gurgites maris.
Et fuisset quasi harena semen tuum. et
stirps vteri tui vt lapilli eius. Non in-
terisset et non fuisset attritum nomen
eius a facie mea. Egredimini de baby-
lone. fugite a chaldeis. In voce exulta-
tionis annunciate. auditam facite hoc.
⁊ efferte illud vsqꝫ ad extrema terre. Di
cite. Redemit dominus seruum suum
iacob. Non sitierunt in deserto cuz edu-
ceret eos. Aquam de petra produxit eis
⁊ scidit petram ⁊ fluxerunt aque. Non
est pax impijs dicit dominus.

XLIX

Audite insule ⁊ attendite popu/
li de longe. Dñs ab vtero voca
uit me: de ventre matris mee re
cordatus est nominis mei. Et posuit os
meum quasi gladiū acutum: in vmbra
manus sue protexit me. ⁊ posuit me sicut
sagittā electā. In pharetra sua absco/
dit me: ⁊ dixit mihi. Seruus meus es
tu israel: qz in te glorificabr. Et ego di/
xi: In vacuū laboraui: sine causa ⁊ vane
fortitudinem meaz cōsumpsi. Ergo iu/
diciū meū cum dño ⁊ opus meū cū deo
meo. Et nūc hec dicit dñs formans me
ex vtero seruū sibi: vt reducaz iacob ad
eum. ⁊ israel non congregabit. Et glori
ficatus sum in oculis dñi: ⁊ deus meus
factus est fortitudo mea. Et dixit: Pax
est vt sis mihi seruus ad suscitādas tri/
bus iacob: ⁊ feces isrl cōuertendas. De
di te in lucem gentiū: vt sis salus mea
vsqz ad extremū terre. Hec dicit dñs. re
demptor israel. sanctus eius: ad despēpti
bilem aiam ad abominatam gentez: ad
seruū dñoz: Reges videbūt ⁊ psurgent
principes ⁊ adorabūt propter dñm qz fide
lis est: ⁊ scīn israel qui elegit te. Hec dic
dñs: In tpe placito exaudiui te: ⁊ in die
salutis auxiliatus suz tui. Et seruaui te
et dedi te in fedus ppli vt suscitares ter
ram ⁊ possideres hereditates dissipatas
vt diceres his qui vincti sunt. exite. et
his qui in tenebris reuelamini. Super
vias pascent ⁊ in oīb planis pascua eo
rū. Non esuriēt negz sitiēt: ⁊ nō percutiet
eos est⁹ ⁊ sol: qz miserator eoz reget eos: ⁊
ad fontes aquaz potabit eos. Et ponaz
omēs montes meos in viam: ⁊ semite
mee exaltabunt. Ecce isti de longe veni/
ent: ⁊ ecce illi ab aquilone ⁊ mari: ⁊ isti de
terra australi. Laudate celi ⁊ exulta ter/
ra: iubilate montes laudē: quia cōsola/
tus est dñs ppm suū: ⁊ pauperū suoruz
miserebitur. Et dixit siō: dereliquit me
dñs: ⁊ dñs oblit⁹ est mei. Nūquid obli/
uisci potest mulier infantez suū: vt non
miseratur filio vteri sui? Et si illa obli/
ta fuerit: ego tamen non obliuiscar tui
Ecce in manibus meis descripsi te: mu
ri tui coram oculis meis semper. Vene
runt structores tui destruentes te. ⁊ dis/
sipantes a te exibunt. Leua in circūitu
oculos tuos ⁊ vide: omnes isti congre/
gati sunt: venerunt tibi. Viuo ego dicit
dñs. quia omnib⁹ his velut ornamen/
to vestieris ⁊ circūdabis tibi eos quasi
sponsa. Quia deserta tua ⁊ solitudines
tue ⁊ terra ruine tue: nunc angusta erit
pre habitatoribz ⁊ longe fugabunt qui
absorbebant te. Adhuc dicent in auri⁹
tuis filij sterilitatis tue: Angustus ē mi
hi locus: fac spatium mihi vt habitem.
Et dices in corde tuo. Quis genuit mi
hi istos? Ego sterilis ⁊ nō pariens trās/
migrata ⁊ captiua: ⁊ istos quis enutri/
uit? Ego destituta ⁊ sola: ⁊ isti vbi hic e
rant? Hec dicit dominus deus. Ecce le/
vabo ad gentes manum meam: ⁊ ad po/
pulos exaltabo signum meū. Et offerēt
filios suos in vlnis: ⁊ filias suas super
humeros portabūt. Et erunt reges nu
tricij tui: ⁊ regine nutrices tue. Vultu
in terra demisso adorabunt te: ⁊ pulue/
rem pedum tuoruz lingent. Et scies qz
ego dñs: super quo non cōfundent qui
expectant eum. Nunquid tollet a forti
preda: aut quod captum fuerit a robu/
sto saluuz esse poterit? Quia hec dicit do
minus. Equidem et captiuitas a forti
tolletur: ⁊ quod ablatum fuerit a robu/
sto saluabit. Eos vero qui iudicauerūt
te ego iudicabo: ⁊ filios tuos ego salua/
bo. Et cibabo hostes tuos carnib⁹ suis: ⁊
quasi musto sanguine suo inebriabunt
Et scient omis caro qz ego dñs saluans
te: ⁊ redemptor tuus fortis iacob. ¶ L

Hec dicit dñs. Quis est hic liber
repudij matris vestre: quo di/
misi eam? Aut quis est creditor
meus. cui vendidi vos? Ecce enī in iniq
tatibus vris venditi estis ⁊ in sceleri⁹
vestris dimisi matrem vestram: quia ve
ni ⁊ non erat vir: vocaui ⁊ non erat qui
audiret. Nunquid abbreuiata ⁊ paruu
la facta est manus mea vt nō possim re/
dimere. aut non est in me virtus ad libe
randū? Ecce in increpatione mea desti

faciam mare:ponam flumina in siccum
Cōputrescent pisces sine aqua:& mori/
entur in siti. Induam celos tenebris &
saccum ponam operimētum eor. Dñs
dedit mihi linguam eruditam:vt sciam
sustētare eum qui lassus est verbo. Eri/
git mane.mane erigit mihi aurē:vt au/
diam quasi magistrum. Dominus dñs
aperuit mihi aurem:ego autem nō con
tradico:retrorsum nō abij. Corpus me
um dedi percutientibus.& genas meas
vellētibus. Faciē meam non auerti ab
increpantibus & cōspuētibꝰ in me. Do/
minus deus auxiliator meus:& ideo nō
sum cōfusus. Ideo posui faciē meam vt
petram durissimam:& scio quoniā non
cōfūdar. Juxta ē q̄ iustificat me. Quis
contradicet mihi:. Stem⁹ simul. Quis
est aduersarius me⁹. Accedat ad me. Ec
ce dominus deus auxiliator me⁹. Quis
est qui condemnet me: Ecce omnes q̄si
vestimētum conterentur:& tinea come/
det eos. Quis ex vobis timēs dominuz
audiens vocem serui sui: Quis ambu/
lauit in tenebris & non est lumē ei. Spe
ret in nomine domini:et innitatur su
deum suū. Ecce vos omnes accēdentes
ignē accincti flammis. Ambulate in lu/
mine ignis vestri:& in flāmis quas suc/
cendistis. De manu mea factum est hoc
vobis. In doloribus dormietis.

LI

Audite me qui sequimini quod
iustum est:& queritis dominuz.
Attendite ad petram vnde exci
si estis & ad cauernam laci de qua precisi
estis. Attendite ad abraam patrem ve/
strum:& ad saram que peperit vos. Quia
vnū vocaui eū:& benedixi ei:& multiplica
ui eum. Consolabitur ergo domin⁹ siō
& consolabitur omēs ruinas ei⁹. Et po/
net desertum eius quasi delitias:& soli/
tudinem eius quasi hortū domini. Gau
dium & leticia inuenietur in ea:gratiar
actio & vox laudis. Attēdite ad me popu
lus meus:& tribꝰ mea me audite: Quia
lex a me exiet:& iudicium meum in lucē
populorum requiescet. Prope est iustus
meus:egressus est saluator meus:& bra
chia mea populos iudicabūt. Me insu/
le expectabunt.& brachium meum susti
nebunt. Leuate in celum oculos vestros
& videte sub terra deorsum:quia celi sic
fumus liquescent:& terra sicut vestimē/
tum atteretur:& habitatores eius sicut
hec interibunt. Salus autem mea in
sempiternum erit:& iusticia mea nō defi
ciet. Audite me qui scitis iustum: popu
lus meus lex mea in corde eorum. No/
lite timere oppробriū hominum:& blas/
phemias eorum ne metuatis. Sicut ei
vestimentum sic comedet eos vermis:
& sicut lanā sic deuorabit eos tinea. Sa
lus aūt mea in sempiternū erit:& iusti/
cia mea in generationes generationuz:
Cōsurge cōsurge induere fortitudinez
brachiuz dñi. Consurge sicut in diebus
antiquis:in generationibꝰ seculorum.
Nūquid nō tu percussisti superbū. vulne
rasti draconem: Nunquid nō tu siccasti
mare:aquam abyssi vehementis: Qui
posuisti profundum maris viaz. vt trās
irent liberati. Et nunc qui redempti sunt
a domino.reuertentur.& venient in sion
laudantes.& leticia sempiterna super ca
pita eor. Gaudium & leticiam tenebūt.
fugiet dolor & gemitus. Ego egoipse cō/
solabor vos. Quis tu vt timeas ab hoie
mortali & a filio hominis.qui quasi fenū
ita arescet.& oblitus es domini factoris
tui qui tetendit celos & fundauit terraz
et formidasti iugiter tota die a facie fu/
roris ei⁹ qui te tribulabat. & parauerat
ad perdendum. Ubi nunc est furor tri/
bulantis: Cito veniet gradiens ad ape/
riendum.& non interficiet vsq̄ ad inter
nitionem. nec deficiet panis eius. Ego
autem sum dominus deus tuus qui
conturbo mare & intumescunt fluctus
eius.dominus exercituum nomen me
um. Posui verba mea in ore tuo:& i vm
bra manus mee protexi te.vt plātes ce/
los & fundes terram.& dicas ad sion.po
pulus meus es tu. Eleuare eleuare.cō
surge hierusalem.que bibisti de manu
domini calicem ire eius. Usq̄ ad fundū
calicis soporis bibisti. et potasti usq̄ ad

feces. Non est qui sustentet eam ex omi
bus filijs quos genuit. & non est qui ap
prehendat manum eius ex omnibus fi
lijs quos enutriuit. Duo sunt que oc
currerunt tibi. Quis contristabitur su
per te: Vastitas et contritio & fames et
gladius. Quis consolabit te: Filij tui
proiecti sunt. dormierunt in capite om
nium viarum sicut onix illaqueatus. ple
ni indignatione domini. increpatione
dei tui. Idcirco audi hec paupercula. et
ebria non a vino. Hec dicit dominator
tuus dominus. & deus tuus qui pugna
uit pro populo suo. Ecce tuli de manu
tua calicem soporis. fundum calicis in
dignationis mee. Non adijciam vt bi
bas illum vltra. Et ponam illum in ma
nu eorum qui te humiliauerunt & dixerunt aie
tue incurua vt trānseam. & posuisti vt
terrā corpus tuum. & qsi viā trānseuntib

LII

Consurge cōsurge induere for
titudine tua sion. Induere ve
stimentis glorie tue hierusalez
ciuitas sancti q nō adijciet vltra vt per
transeat per te incircumcisus & immun
dus. Excutere de puluere. consurge. se
de hierusalem. Solue vincula colli tui
captiua filia sion. quia hec dicit dominus:
Gratis venundati estis. & sine argento
redimemini. Quia hec dicit dominus
deus. In egyptum descendit populus
meus in principio. vt colonus esset ibi
& assur absq vlla causa calumniatus est
eum. Et nunc quid mihi est hic dicit do
minus: Quoniam ablatus est populus
meus gratis. Dominatores eius iniq
agunt dicit dominus. & iugiter tota die
nomen meum blasphematur. Propter
hoc sciet populus meus nomen meum
in die illa. quia egoipse qui loqbar ecce
adsum. Quā pulcri super montes pedes
annūciantis & predicantis pacem: annū
ciantis bonum. predicantis salutē. dicē
tis. Sion regnabit deus tuus. Vox spe
culatorum tuorum. Leuauerūt vocem: simul
laudabūt: q oculo ad oculū videbūt cū
cōuerterit dns sion. Gaudete et laudate
simul deserta hierlm: q consolat est dns
populum suum. redemit hierlm. Parauit do
minus brachium scm suum in oculis oim
gentium. & videbūt oes fines terre salutare
dei nri. Recedite recedite exite inde. pol
lutum nolite tāgere. Exite de medio eius
mūdamini q fertis vasa dni. Qm nō in
tumultu exibitis. nec in fuga perabitis
Precedet enim vos dns. & congregabit vos
deus isrl. Ecce intelliget puer meus. & exal
tabitur & eleuabit & sublimis erit valde
Sic obstupuerūt super te mlti. sic inglo
rius erit int viros aspect eius. & forma
eius int filios hoim. Iste aspget gētes
multas. sup ipm continebūt reges os su
um. Quia qbus nō est narratū de eo vide
rūt. & q nō audierūt contēplati sunt

LIII

Quis credidit auditui nro: & bra
chium dni revelatum e: Et ascēdet
sic virgultum coram eo. & sic radix de
terra sitienti. Nō e spes ei neq decor. Et
vidimus & non erat aspectus & desideraui
mus eum despectum & nouissimum virorum
virum dolorum & sciētē infirmitatē. Et qsi ab
sconditus vultus eius et despectus. un
de nec reputauimus eum. Vere languo
res nostros ipe tulit. et dolores nostros
ipse portauit. Et nos putauimus eum
quasi leprosum: et percussum a deo & hu
miliatum. Ipse autem vulneratus est
propter iniquitates nostras: attritus e
propter scelera nostra. Disciplina pa
cis nostre super eum: et livore eius sa
nati sumus. Omnes nos quasi oues
errauimus: vnusquisq in viam suam
declinauit: et posuit dominus in eo ini
quitatem omnium nostrum. Oblatus
e q ipe voluit: & nō aperuit os suum. Sic
ouis ad occisionē ducet: et qsi agnus coram
tondēte se obmutescet: & nō aperiet os suum
De angustia et de iudicio sublatus est:
Generationē ei quis enarrabit: Quia
abscisus est de terra viuentium. Pro
pter scelus populi mei percussi eum. Et da
bit impios pro sepultura: & divites pro
morte sua. eo q iniquitatem nō fecerit
neq dolus fuerit i ore ei et dns voluit
conterere eum in infirmitate. Si posuerit
peccato animam suam videbit semē lon

geuũ·ꝛ volũtas dñi in manu eius dirigetur. ℣ro eo qꝺ lavrauit aĩa eꝰ: videbit ꝛ saturabitur. ℣n sciẽtia sua iustificabit ipse iustus seruus meus multos ꝛ iniquitates eorꝝ ipse portabit. ℣deo dispꝺtiam ei plurimos ꝛ fortiꝝ diuidet spolia: pro eo qꝺ tradidit in mortem aiam suã: ꝛ cuꝝ sceleratis reputatus est Et ipse peccata multorum tulit: et pro trãsgressoribus rogauit.

LIIII

Lauda sterilis que non paris: decanta laudem ꝛ hinni que non pariebas: qm̃ multi filij deserti magis qꝫ eius que habebat virũ dicit dñs. Dilata locũ tẽtorij tui: ꝛ pelles tabernaculoꝝ tuoꝝ extẽde. Ne parcas. Lõgos fac funiculos tuos: et clauos tuos consolida. Ad dexteram enĩ ꝛ leuam penetrabis: ꝛ semẽ tuum gentes hereditabit: ꝛ ciuitates desertas inhabitabit. Noli timere: quia non confunderis neqꝫ erubescas. Non enĩ te pudebit·qꝝ confusionis adolescẽtie tue obliuiscaris: ꝛ opprobrij viduitatis tue non recordaberꝭ amplius. Quia dñabit̃ tui qui fecit te: dñs exercituũ nomen eius: ꝛ redẽptor tuus sanctus israel: deus omnis terre vocabit̃. Quia vt mulierẽ derelictaꝫ ꝛ merentẽ spũ vocauit te dñs: ꝛ uxorẽ ad adolescentia abiectã. Dixit deus tuus. Ad punctum in modico dereliqui te: ꝛ in miserationibus magnis cõgregabo te. ℣n momẽto indignationis abscondi faciem meam parũper a te: ꝛ in mĩa sempit̃na misertus sum tui. Dixit redẽptor tuus dñs. Sicut in diebꝫ noe istud mihi est: cui iuraui ne inducerꝫ aquas diluuij vltra supra terram· sic iuraui vt nõ irascar tibi ꝛ non increpem te. Montes enĩ cõmouebunt̃ ꝛ colles cõtremiscent misericordia aũt mea nõ recedet a te: et fedus pacis mee nõ mouebit̃. Dixit miserator tuus dñs. Paupcula tẽpestate cõuulsa absqꝫ vlla cõsolatione· ecce ego sternam per ordinẽ lapides tuos·ꝛ fundabo te in sapphyris. Et ponam iaspidẽ propugnacula tua·ꝛ portas tuas in lapides sculptos·ꝛ omnes terminos tuos in lapides desiderabiles. Uniuersos filios tuos doctos a domino ꝛ multitudinem pacis filijs tuis ꝛ in iustitia fundaberis. Recede procul a calumnia· quia nõ timebis: ꝛ a pauore·quia non appropinquabit tibi. Ecce accola veniet·qui non erat mecum·aduena quondam tuꝰ adiũgetur tibi. Ecce ego creaui fabꝝ suflantem in igne prunas·ꝛ proferentem vas in opus suum·ꝛ ego creaui interfectorẽ ad dispꝺendũ. Omne vas quod victũ est ꝯtra te non dirigeť·ꝛ oẽm linguam resistentẽ tibi·in iudicio iudicabis. Hec est hereditas seruorũ domini·ꝛ iustitia eorum apud me dicit dñs.

LV

Omnes sitientes venite ad aqꝰ ꝛ qui nõ habetis argentũ·properate·emite ꝛ comedite. Venite emite absqꝫ argento ꝛ absqꝫ vlla commutatione. vinũ ꝛ lac. Quare appenditis argentũ nõ in panibꝫ· ꝛ laborꝫ vtm nõ in saturitate? Audite audiẽtes me ꝛ comedite bonum·ꝛ delectabitur in crassitudine anima vestra. Inclinate aurem vestram ꝛ venite ad me·audite·et viuet anima vestra·ꝛ feriam vobiscum pactuꝫ sempiternum·misericordias dauid fideles. Ecce testem populis dedi eum·ducem ac preceptorem gentibus. Ecce gẽtem quam nesciebas vocabis ꝛ gentes que non cognouerunt te ad te current propter dominum deum tuuꝫ ꝛ sanctũ israel·quia glorificauit te. Querite dñm dum inuenire põt·inuocate eũ dum̃ prope est. Derelinquat impius viam suam·ꝛ vir iniquus cogitationes suas·ꝛ reuertatur ad dñm ꝛ miserebitur eius·ꝛ ad deum nostrum quoniã multus est ad ignoscendũ. Nõ enĩ cogitationes mee cogitationes vestre·neqꝫ vie vestre vie mee dicit dñs. Quia sicut exaltantur celi a terra·sic exaltate sunt vie mee a vijs vestris·ꝛ cogitatiões mee a cogitationibꝰ vestris. Et quomodo descẽdit imber ꝛ nix de celo et illuc vltra non reuertitur·sed inebriat terrã ꝛ infundit eã ꝛ germinare eã facit·ꝛ dat semẽ serẽti·ꝛ panez comedẽti·sic erit verbũ meũ qꝺ egrediet̃ de ore

meo. Non reuertetur ad me vacuū. sed
faciet quecūq; volui ⁊ ꝓsperabitur ī his
ad que misi illud. Quia in leticia egre-
diemini. ⁊ in pace deducemini. Mōtes
⁊ colles cantabūt coram vobis laudem
⁊ omīa ligna regionis plaudent manu
Pro saliūcula ascendet abies. ⁊ pro vrti
ca crescet myrtus. Et erit dn̄s noīatus
in signū eternū qđ non auferet̄. LVI

Hec dicit dn̄s. Custodite iudici-
cium ⁊ facite iusticiam. qꝛ iuxta
est salus mea vt veniat. ⁊ iusti-
cia mea vt reuelet̄. Beatus vir qui facit
hoc. ⁊ filius hom̄is qui apprehēdet istud
Custodiens sabbatum ne polluat illud
custodiens manus suas. ne faciat omē
malū. Et nō dicat filius aduene qui ad
heret dn̄o dicēs: Sepatiōe diuidet me
dn̄s a populo suo. Et non dicat eunu-
chus. ecce ego lignum aridū. Quia hec
dicit dn̄s eunuchis. Qui custodierint
sabbata mea ⁊ elegerint que ego volui ⁊
tenuerīt fedus meū. dabo eis in domo
mea ⁊ in muris meis locū. ⁊ nomē me-
lius a filijs ⁊ filiabꝫ. Nomen sempiter-
num dabo eis qđ non peribit. Et filios
aduene qui adherent domino vt colant
eum. ⁊ diligāt nomē eius vt sint ei ī ser
uos. omnez custodiētez sabbatū ne pol-
luat illud. ⁊ tenentem fedus meū. addu
cam eos in mōtez scm̄ meū. et letificabo
eos in domo oratiōis mee. Holocausta
eoꝝ ⁊ victime eoꝝ placebūt mihi super
altari meo. qꝛ dom⁹ mea domus orōnis
vocabit̄ cūctis ꝓpl'is. ait dn̄s de⁹ qui cō-
gregat dispsos isrl'. Adhuc ꝯgregabo ad
eū cōgregatos eius. Oēs bestie agri ve-
nite ad deuorandū. vniuerse bestie salt⁹
Speculatores eius ceci oēs. nescierunt
vniuersi. canes muti non valentes la-
trare. videntes vana. dormiētes ⁊ amā-
tes somnia. ⁊ canes impudentissimi ne
scierūt saturitatē. Ipsi pastores ignora
uerūt intelligentiam. Omnes in viam
suam declinauerūt. vnusquisq; ad aua-
riciam suam a summo vsq; ad nouissi-
mum. Venite sumamus vinum: ⁊ im-
pleamur ebrietate: et erit sicut hodie sic
et cras: et multo amplius. LVII

Iustus perit ⁊ non est qui reco-
gitet in corde suo: ⁊ viri miseri-
cordie colligunt̄: qꝛ non est qui
intelligat. A facie enī militie collect⁹ est
iustus. Veniet pax: requiescet in cubili
suo. q̄ ambulauit in directiōe sua. Vos
aūt accedite huc filij auguratricis: semē
adulteri ⁊ fornicarie. Sup̄ quē lusistis
Sup̄ quez dilatastis os: ⁊ eiecistis lin-
guam? Nūquid nō vos filij scelesti. semē
mēdax. Qui cōsolamini in dijs subter
omne lignū frōdosum. immolātes par
uulos in torrentibꝫ: subter eminentes
petras. In ꝑtibꝫ torrētis pars tua: hec
est sors tua. Et ipsis effudisti libamen:
obtulisti sacrificium. Nūquid sup̄ his
nō indignabor? Sup̄ mōtem excelsuz ⁊
sublimē posuisti cubile tuū: ⁊ illuc ascē-
disti vt immolares hostias. Et post osti
um ⁊ retro postem posuisti memoriale
tuū. quia iuxta me discoop̄uisti ⁊ susce-
pisti adulterum. Dilatasti cubile tuum
⁊ pepigisti cum eis fedus. Dilexisti stra
tum eorum manu aperta ⁊ ornasti te re
gio vnguento: et multiplicasti pigmen
ta tua. Misisti legatos tuos ꝓcul: ⁊ hu-
miliata es vsq; ad inferos. In multitu
tudine vie tue laborasti: nec dixisti. quie
scā. Vitam manus tue inuenisti. Pro-
pterea nō rogasti. Pro quo sollicita ti-
muisti: qꝛ mētita es ⁊ mei nō es recorda
ta: neq; cogitasti in corde tuo. qꝛ ego ta-
cēs ⁊ q̄si nō vidēs: ⁊ mei oblita es. Ego
annūciabo iusticiā tuā: ⁊ op̄a tua nō pro
dert tibi. Cū clamaueris liberēt te ꝯgre
gati tui. Et oēs eos auferet vent⁹: tollet
aura. Qui aūt fiduciā hz mei hereditā-
bit terrā: ⁊ possedebit montē scm̄ meū: ⁊
dicā. Viaz facite. ꝑbete iter: declinate de
semita: auferte offēdicl'a de via ꝓpl'i mei
Quia hec dicit excelsus ⁊ sublimis ha-
bitans eternitatem: ⁊ sanctum nomen
eius in excelso et in sancto habitans: et
cum contrito et humili spiritu: vt viui
ficet spirituz humiliū ⁊ viuificet cor cō-
tritoruz. Non enim in sempiternū liti-
gabo neq; vsq; ad finē irascar. qꝛ spūs a

facie mea egredietur: ⁊ flatus ego faciaꝫ
Propter iniquitatem auaricie eius ira
tus sum: ⁊ percussi eum. Abscondi ⁊ in-
dignatus sum. Et abijt vag⁹ in via cor
dis sui. Vias eius vidi ⁊ sanaui eum: ⁊
reduxi eum ⁊ reddidi consolationes ip-
si ⁊ lugentib⁹ eius. Creaui fructum la-
biorum pacem. pacem ei qui longe est:
⁊ qui prope dixit dominus: ⁊ sanaui euꝫ
Impij autem quasi mare feruens qđ
quiescere non potest: et redundant flu-
ctus eius in conculcationem et lutum
Non est pax impijs dicit dn̄s deus.

LVIII

Clama ne cesses: q̄si
tuba exalta vocem tuam: et an-
nuncia populo meo scelera eoꝝ
⁊ domui iacob peccata eoꝝ. Me eteni de
die in diem querunt: ⁊ scire vias meas
volunt: quasi gens que iusticiaꝫ fecerit:
⁊ que iudiciuꝫ dei sui non dereliquerit.
Rogant me iudicia iusticie: ⁊ appropin-
quare deo voluut. Quare ieiunauim⁹ ⁊
nō aspexisti: hnmiliamus animas nr̄as
⁊ nescisti? Ecce in die ieiunij vr̄i inueni
tur volūtas vr̄a: ⁊ oēs debitores vr̄os re
petitis. Ecce ad lites ⁊ ad cōtentiōes ie-
iunatis: ⁊ ꝑcutit̄ pugno impie. Nolite
ieiunare sicut vsq̄ ad hāc diē vt audiat̄
in excelso clamor vester. Nūquid tale est
ieiuniū qđ elegi: ꝑ diē affligere hominē
aīam suā? Nūquid cōtorquere quasi cir
culū caput suū: ⁊ saccū ⁊ cinerē sternere
Nūquid istud vocabis ieiuniū: ⁊ diem
acceptabilem dn̄o? Nonne hoc est ma-
gis ieiuniū qđ elegi? Dissolue colliga-
tiones impietatis: solue fasciculos de-
primētes. Dimitte eos qui ꝯfracti sunt
liberos: ⁊ omē onus dirūpe. Frange esu
rienti panem tuū: ⁊ egenos vagosq̄ in-
duc in domū tuā. Cum videris nuduꝫ
operi eū: ⁊ carnē tuā ne despexeris. Tūc
erūpet quasi mane lumē tuū: ⁊ sanitas
tua citius orieť. Et anteibit faciē tuā iu
sticia tua: ⁊ gl̄ia dn̄i colliget te. Tūc iuo
cabis ⁊ dn̄s exaudiet: clamabis: ⁊ dicet
ecce adsuꝫ. Si abstuleris de medio tui
catenam ⁊ desieris extendere digitum: ⁊
loqui quod nō prodest. Cum effuderis
esurienti animam tuam. ⁊ animam af-
flictam repleueris. orietur in tenebris
lux tua. ⁊ tenebre tue erunt sicut meri-
dies. Et requiem tibi dabit dn̄s de⁹ tu-
us semper. ⁊ implebit splendorib⁹ ani-
mam tuam. ⁊ ossa tua liberabit. Et eris
quasi hortus irriguus. ⁊ sicut fons aq̄ꝝ
cuius non deficient aque. Et edificabū
tur in te deserta seculorum fundamen-
ta generationis ⁊ generationis suscita-
bis. Et vocaberis edificator sepium. aū-
tens semitas in quietem. Si auerteris
a sabbato pedem tuum. facere volunta-
tem tuam in die sancto meo. ⁊ vocaue-
ris sabbatum delicatum ⁊ sanctum dn̄i
gloriosum. ⁊ glorificaueris eū dū nō fa
cis vias tuas ⁊ nō inuenit̄ volūtas tua
vt loquaris ꝑmonē: tūc delectaberis su-
per dn̄o. ⁊ sustollam te sup̄ altitudines
terre. et cibabo te hereditate iacob pr̄is
tui. Os enim dn̄i locutum est.

LIX

Ecce nō est abbreuiata manus
dn̄i vt saluare nequeat. neq̄ ag
grauata est auris eius vt non
exaudiat: sed iniq̄tates vr̄e diuiserūt in
ter vos ⁊ deū vr̄m. ⁊ pctā vr̄a abscōdert
faciez ei⁹ a vobis ne exaudiret. Manus
enim vr̄e pollute sunt sanguine. ⁊ digiti
vr̄i iniquitate. Labia vestra locuta sunt
mendaciuꝫ. ⁊ lingua vr̄a iniq̄tatē fatur.
Non est qui inuocet iusticiā. neq̄ ē qui
iudicet vere: sed confidūt in nihili. et lo
quūtur vanitates. Conceperunt laborē
⁊ pepererūt iniquitatē. Oua aspidū ru-
perunt. ⁊ telas aranee texuerūt. Qui co
mederit de ouis eoꝝ morieť: ⁊ quod cō-
fotū est erūpet in regulū. Tele eorū nō
erūt in vestimentū. neq̄ operient̄ opib⁹
suis. Opa eoꝝ opa inutilia. ⁊ op⁹ iniq̄ta
tis in manib⁹ eoꝝ. Pedes eoꝝ ad malū
currūt. ⁊ festināt vt effundāt sanguineꝫ
innocētē. Cogitatiōes eoꝝ cogitatiōes
inutiles. Vastitas ⁊ ꝯtritio in vijs eoꝝ
Viā pac⁹ nescierūt. ⁊ nō ē iudiciū ī gres-
sib⁹ eoꝝ. Semite eoꝝ īcuruate sūt eis
oīs q̄ calcat in eis ig̃rat pacē. Propter h̄
elōgatū est iudiciū a nob. ⁊ nō apprehē-
det nos iusticia. Expectauimus lucē et

ecce tenebre. splendorem. ⁊ in tenebris ambulauimus. Palpauimus sicut ce/ci parietem. ⁊ quasi absq; oculis attre/ctauimus. Impegimus meridie quasi in tenebris. in caliginosis quasi mortui Rugiemus quasi vrsi omēs. ⁊ quasi co lumbe meditantes gememus. Expecta uimus iudicium ⁊ nō est. salutem ⁊ elō gata est a nobis. Multiplicate sunt enī iniquitates nr̄e coram te. ⁊ peccata nr̄a rñderūt nob. Quia scelera nr̄a nobiscū ⁊ iniquitates nr̄as cognouim⁹. peccare ⁊ mētiri ꝺtra dñm. ⁊ aūsi sumus ne ire/mus post tergum dei nr̄i vt loq̄remur calūniam ⁊ trāsgressiōem. Cōcepimus ⁊ locuti sum⁹ de corde verba mēdacij: et cōuersum est retrorsum iudiciū. ⁊ iusti/cia longe stetit. Quia corruit in platea veritas. ⁊ equitas nō potuit ingredi. Et facta est veritas i obliuione. ⁊ qui recef/fit a malo. prede patuit. Et vidit dñs. ⁊ malū apparuit in oculis eius. q; nō est iudiciuz. Et vidit deus q; non est vir. ⁊ admiratus est q; nō est qui occurrat. Et saluauit sibi brachium suum. ⁊ iusticia eius ipsa cōfirmauit eū. Indutus est iu sticia vt lorica. ⁊ galea salutis in capite ei⁹. Indut⁹ est vestimētis vltionis ⁊ op tus est q̄si pallio celi: sicut ad vindictaz quasi ad retributionem indignationis hostib⁹ suis ⁊ vicissitudinē inimicis su/is. Insulis vicem reddet. Et timebunt qui ab occidente. nomē dñi: ⁊ qui ab or tu solis gloriā eius. Cū venerit q̄si flu/uius violentus quē spūs dñi cogit: et venerit sion redemptor: ⁊ eis qui rede/unt ab iniq̄tate in iacob dicit dñs. Hoc fedus meuz cum eis dicit dñs. Spūs meus qui est in te ⁊ verba mea que po/sui in ore tuo. non recedent de ore tuo: ⁊ de ore seminis tui dicit dñs: amodo ⁊ vsq; in sempiternum.

LX

Surge illuminare hierusalez q; venit lumen tuum ⁊ gloria dñi sup te orta est. Quia ecce tene/bre operient terraz: ⁊ caligo populos: su per te autem orietur dominus: ⁊ gloria eius in te videbitur. Et ambulabūt gē tes in lumine tuo: ⁊ reges in/ splendore ortus tui. Leua in circuitu oculos tuos ⁊ vide omnes isti congregati sunt. ve/nerunt tibi. Filij tui delonge venient: ⁊ fi/lie tue de latere surgent. Tunc videbis ⁊ afflues ⁊ mirabitur ⁊ dilatabitur cor tuum q̄ cōuersa fuerit ad te multitu/do maris: fortitudo gentium venerit ti bi. Inundatio camelor̄ operiet te: dro medarij madian ⁊ effa. Oēs de saba ve/nient aurū ⁊ thus deferentes: ⁊ laudem dño annūciantes. Omne pecus cedar cōgregabit̄ tibi: arietes nabaioth mini/nistrabūt tibi. Offerent̄ super placabili altari meo: ⁊ domū maiestatis mee glo rificabo. Qui sunt isti qui vt nubes vo/lant ⁊ quasi columbe ad fenestras suas? Me enī insule expectant ⁊ naues maris/ in principio: vt adducaz filios tuos de lō ge. Argentuz eor̄ ⁊ aurū eor̄ cuz eis no mini dñi dei tui ⁊ scō isrl': q; glorificauit te. Et edificabūt filij pegrinor̄ muros tuos: ⁊ reges eor̄ ministrabunt tibi. In indignatione enī mea percussi te: ⁊ in re/conciliatione mea misertus sum tui. Et aperientur porte tue iugiter: die ac nocte non claudentur: vt auferat̄ a te fortitu/do gentiuz: ⁊ reges earū adducant̄. Gēs enī ⁊ regnū q̄ nō seruierit tibi. peribit et gentes solitudine vastabunt̄. Gloria li/bani ad te veniet: abies ⁊ burus ⁊ pinus/ simul ad ornādū locuz sanctificationis mee: ⁊ locū pedū meor̄ glificabo. Et ve/niēt ad te curui filij eor̄ q̄ humiliauerunt te. ⁊ adorabūt vestigia pedū tuor̄ oēs q̄ detrahebāt tibi: ⁊ vocabūt te ciuitatē dñi siō sci isrl'. Pro eo q; fuisti derelicta ⁊ o/dio hita. ⁊ nō erat q̄ p te trāsiret: ponā te i superbiā scl'or̄ gaudiū i generatōnē ⁊ ge nerationē. Et suges lac gētiū ⁊ māmil/la regū lactaber̄. Et scies q; ego dñs sal uās te: ⁊ redēptor tu⁹ fortis iacob. Pro ere afferam aurum: et pro ferro afferaz argentum. et pro lignis es. ⁊ pro lapidi bus ferrum. Et ponam visitationez tu am pacem ⁊ prepositos tuos iusticiam Nō audiet̄ vltra iniq̄tas i tra tua vasti/tas ⁊ ꝓtritō i tmis tuis: ⁊ occupabit sal⁹

muros tuos: et portas tuas laudatio.
Non erit tibi amplius sol ad lucendum per diem: nec splendor lune illuminabit te: sed erit tibi dominus in lucem sempiternam: et deus tuus in gloriam tuam.
Non occidet vltra sol tuus et luna tua non minuetur: quia dñs erit tibi in lucem sempiternam: et complebuntur dies luctus tui. Populus aũt tuus omnes iusti in perpetuũ hereditabunt terram: germen plantationis mee: opus manuũ mearum ad glorificandum. Minimus erit in mille: et paruulus in gentẽ fortissimã. Ego dñs in tempore eius subito faciã istud.

LXI

Spiritus domini sup me: eo quod unxerit me. Ad annũciandum mansuetis misit me vt mederer contritis corde: et predicarem captiuis indulgentiam et clausis aptionem. vt predicarem annum placabilem dño et diem vltionis deo nro: vt cõsolarer omẽs lugentes: vt ponerem fortitudinem lugentibus sion: et darem eis coronam pro cinere oleũ gaudij pro luctu palliũ laudis pro spiritu meroris. Et vocabunt in ea fortes iusticie: plãtatio dñi ad glorificandũ. Et edificabũt deserta a seculo: et ruinas ãtiquas erigent: et instaurabunt ciuitates desertas et dissipatas in generationem et generationem. Et stabũt alieni et pascẽt pecora vra: et filij pegrinor agricole et vinitores vestri erũt. Vos aũt sacerdotes dñi vocabimini ministri dei nostri dicetur vobis. Fortitudinem gentiũ comedetis et in gloria eor superbietis. Pro cõfusiõe vestra duplici et rubore: laudabũt partem eor. Propter hoc in terra sua duplicia possidebũt: leticia sempiterna erit eis. Quia ego dñs diligens iudicium: et odio hñs rapinam in holocaustum: Et dabo opus eor in veritate. et fedus perpetuũ feriam eis. Et scient in gentibus semẽ eor et germẽ eor in medio populor. Omẽs qui viderint eos cognoscent illos. quia isti sunt semen cui benedixit dominus. Gaudens gaudebo in domino. et exultabit anima mea in deo meo. Quia induit me vestimentis salutis. et indumẽto iusticie circumdedit me. quasi sponsum decoratum corona. et quasi sponsam ornatam monilibus suis. Sicut enim terra profert germẽ suũ. et sicut hortus semẽ suum germinat: sic dñs deus germinabit iusticiam et laudem coram vniuersis gẽtibus.

LXII

Propter sion nõ tacebo. et propter hierusalẽ non quiescam: donec egrediat vt splendor iustus eius. et saluator eius vt lãpas accendat. Et videbũt gẽtes iustũ tuum. et cuncti reges inclytũ tuum. Et vocabit tibi nomẽ nouum quod os dñi nominauit. Et eris corona glorie in mãu dñi. et diadema regni in mãu dei tui. Non vocaberis vltra derelicta. et terra tua nõ vocabit amplius desolata. Sed vocaberis voluntas mea in ea. et terra tua inhabitata. Quia cõplacuit dño in te et terra tua inhabitabit. Habitabit enim iuuenis cũ virgine. et habitabũt in te filij tui: Et gaudebit sponsus sup sponsam et gaudebit sup te deus tuus. Super muros tuos hierusalẽ constitui custodes. tota die et tota nocte in perpetuũ nõ tacebũt. Qui reminiscemini dñi. ne taceatis et ne detis silentium ei donec stabiliat et donec ponat hierusalem laudem in terra. Jurauit dominus in dextera sua. et in brachio fortitudinis sue. Si dedero triticum tuum vltra cibum inimicis tuis et si biberint filij alieni vinum tuum in quo laborasti. Quia qui congregabunt illud comedent et laudabunt dominum et qui comportant illud bibent in atriis sanctis meis. Transite transite per portas. preparate viam populo. Planum facite iter. et eligite lapides. et eleuate signum ad populos. Ecce dñs auditum fecit in extremis terre. Dicite filie sion. Ecce saluator tuus venit. ecce merces eius cum eo. et opus eius coram illo. Et vocabũt eos populus sanctus. redempti a dño. Tu aũt vocaberis quesita ciuitas. et nõ derelicta.

LXIII

Quis est iste q̃ venit de edõ tinctis vestibus de bosra? Iste formosus in stola sua gradiẽs in multitudine fortitudinis sue. Ego qui loquor iusti

ciam: & propugnator sum ad saluādum
Quare ergo rubrum est indumētuz tu
um: & vestimenta tua sicut calcantium i
torculari: Torcular calcaui solus · et de
gentibus non est vir mecum. Calcaui
eos in furore meo & cōculcaui eos i ira
mea. Et aspsus ē sanguis eor sup vesti
mēta me · & oia indumēta mea inq̄naui
Dies enim vltionis in corde meo · annꝰ
retributiōis mee venit · Circūspexi & nō
erat auxiliator · quesiui & nō fuit qui ad
iuuaret. Et saluauit mihi brachiū me
um · & indignatio mea ipsa auxiliata est
mihi. Et cōculcaui ꝑplos in furore meo
& inebriaui eos indignatione mea · & de
traxi in terram virtutem eor. Misera
tionum dñi recordabor · laudē dñi super
omīb⁹ q̄ reddidit nobis dñs: & sup mul
titudinē bonor domus israel q̄ largitus
est eis ꝓm indulgentiā suam & ꝓm mul
titudinē misericordiar suaruz. Et dixit:
Verūtamē ꝑplus meꝰ est filij nō negan
tes. Et factꝰ est eis saluator in omī tri
bulatiōe eor. Non est tribulatꝰ: & ange
lus faciei eius saluauit eos. In dilectō
ne sua & indulgētia sua ipe redemit eos
& portauit eos & eleuauit eos cūctis die
bus seculi. Ipsi autē ad iracūdiam pro
uocauerūt: & afflixerūt spiritū sancti eiꝰ
Et cōuersus est eis in inimicū: & ipse de
bellauit eos. Et recordatus est dierum
seculi: moysi & populi sui. Vbi est qui e
duxit eos ō mari cū pastoribꝫ gregis sui
Vbi est qui posuit in medio eiꝰ spiritu
sancti sui: Qui eduxit ad dexteraz moy
sen brachio maiestatis sue: qui scidit a
quas ante eos: vt faceret sibi nomē sem
piternuz. Qui eduxit eos ꝑ abyssos quasi
equū in deserto non impingentez: qua
si animal in campo. Descēdes spiritus
dñi ductor eius fuit. Sic adduxisti po
pulum tuum · vt faceres tibi nomē glo
rie. Attende de celo: & vide de habitacu
lo sancto tuo: & glorie tue. Vbi est zelus
tuus & fortitudo tua: multitudo viscerū
tuor & miserationuz tuarum? Super
me continuerunt se. Tu enim pater no
ster · & abraaz nesciuit nos: et israel igno
rauit nos. Tu domine pater noster: re
demptor noster: a seculo nomen tuum
Quare errare nos fecisti dñe de vi
is tuis: induraſti cor nostrū ne timere
mus te? Conuertere propter seruos tu
os tribus hereditatis tue. Quasi mihi
lū possederūt populū sanctū tuū hostes
nostri: conculcauerunt sanctificationez
tuam. Facti sumus quasi in principio
cū nō dominareris nostri: neq̄ inuocare
tur nomen tuum sup nos.

LXIIII

Vtinam dirūperes celos & descē
deres. A facie tua mōtes defluerent: sicut exustio ignis tabescerent: aque arderent igni · vt notum fieret nomen tuū inimicis tuis: a facie tua gentes turbarentur. Cū feceris mirabilia nō sustinebimꝰ. Descēdisti: & a facie tua mōtes defluerūt. A seculo non audierūt neq̄ auribꝫ perceperūt. Oculus non vidit deus absq̄ te: que preparasti expectātibꝫ te. Occurristi letanti & faciēti iusticiā: in vijs tuis recordabūtur tui Ecce tu iratꝰ es & peccauimꝰ: in ipsis fuimus sp & saluabimur. Et factiꝰ sumꝰ vt immūdi oēs nos: & q̄si pannꝰ menstruate vniuse iustitie nre. Et cecidimꝰ quasi folij vniuersi: & iniq̄tates nre q̄si venteꝰ abstulerūt nos. Non est q̄ inuocet nomen tuū: qui consurgat et teneat te. Abscondisti faciem tuam a nobis: & allisisti nos in manu iniquitatis nostre. Et nūc dñe pater noster es tu · nos lutū: & fictor noster tu: & opa manuū tuar oēs nos. Ne irascaris dñe satis: & ne vltra memineris iniq̄tatis nre. Ecce respice: ꝑplus tuus oēs nos. Ciuitas sancti tui facta est deserta: sion deserta facta est · hierlm desolata · domꝰ scificationis nre & glorie nre: vbi laudauerūt te pres nri · facta est in exustiōem ignis: & omia desiderabilia nra versa sunt in ruinas. Nūquid super his cōtinebis te dñe: tacebis & affliges nos vehementer.

LXV

Quesierūt me qui ante nō interrogabāt: inuenerūt q̄ nō q̄sierūt me. Dixi: Ecce ego ecce ego ad gētes q̄ nō inuocabāt nomē meū. Expādi

manus meas tota die ad populuz incre
dulum:qui graditur invia non bona p̄
cogitationes suas. Populus qui ad ira
cundiā prouocat me ante faciem meaz
semp:qui immolāt in hortis ⁊ sacrificāt
sup̄ lateres:qui habitāt in sepulcris et
in delubris idolor̄ dormiunt·qui come
dūt carnē suillā:⁊ ius p̄phanū vasis eor̄
qui dicūt recede a me nō appropinques
mihi:qz immūdus es. Isti fum⁹ erūt i
furore meo:ignis ardēs tota die. Ecce
scriptū est coram me:Nō tacebo:sz reddaz
⁊ retribuā in sinu eor̄ iniq̄tates vr̄as:⁊
iniq̄tates patrū vr̄or̄ sil' dicit dñs · qui
sacrificauerūt sup̄ mōtes:⁊ sup̄ colles ex
p̄brauerūt mihi:⁊ remetiar opus eorū
primū i sinu eor̄. Hec dicit dñs. Quō
si inueniat̄ gnū in botro·⁊ dicat̄ ne dissi
pes illud qm̄ bñdictō est:sic faciā p̄p̄t̄ ser
uos meos vt nō dispdā totū. Et educā
de iacob semen:⁊ de iuda possidentē mō
tes meos. Et hereditabūt eā electi mei
⁊ serui mei habitabūt ibi. Et erūt cam⁹
pestria in caulas gregū:⁊ vallis achor in
cubile armentor̄ p̄plo meo·qui requisi⁹
erūt me. Et vos qui dereliquistis dñm
qui obliti estis montē sctm̄ meū:qui po
nitis fortune mēsam.⁊ libatis sup̄ eam
numerabo vos in gladio·et oēs in cede
corruetis·p eo q̄ vocaui ⁊ nō rndistis·
locutus sum ⁊ nō audistis·⁊ faciebatis
malū in oculis meis·⁊ que nolui elegi⁹
stis. Propter hoc hec dicit dñs deus. Ec
ce serui mei comedēt·vos esurietis. Ec
ce fui mei bibent ⁊ vos sitietis. Ecce ser
ui mei letabunt̄·⁊ vos confundemini. Ec
ce serui mei laudabūt pre exultatiōe cor
dis·⁊ vos clamabitis p̄ dolore cordis·et
pre contritione spūs vlulabitis·⁊ dimitte
tis nomē vr̄m in iuramētū electis me⁹
is. Et interficiet te dñs de⁹·⁊ seruos su⁹
os vocabit noīe alio. In quo qui bñdi⁹
ctus est sup̄ terraz·bñdicet̄ in deo· amē.
Et qui iurat i terra iurabit in deo· amē
Quia obliuioni tradite sunt angustie
priores·⁊ quia abscondite sunt ab oculʒ
nostris. Ecce enī ego creo celos nouos
⁊ terram nouam:⁊ non erunt in memo
ria priora·⁊ non ascendent super cor·sed
gaudebitis ⁊ exultabitis vsq̄z in sempi⁹
ternum in his que ego creo. Quia ecce
ego creo hierusalem exultationem ⁊ po
pulum eius gaudiū ⁊ exultabo in hieru
salem ⁊ gaudebo ī populo meo.⁊ nō au⁹
dietʒ in ea vltra vox fletus ⁊ vox clamo⁹
ris. Non erit ibi amplius infans dieruz
⁊ senex qui non impleat dies suos· quo
niā puer centuz anuor̄ morietur:⁊ pec⁹
cator centū annor̄ maledictus erit. Et
edificabunt domos ⁊ habitabunt·⁊ plāta
būt vineas ⁊ comedēt fructus eor̄. Nō
edificabūt·⁊ alius habitabit·nō planta
bunt ⁊ alius comedet. Secūm enī dies
ligni·erunt dies populi mei·⁊ opera ma
manuum eor̄ inueterabūt. Electi mei
nō laborabūt frustra·neq̄z generabūt in
conturbatiōe·quia semē bñdictor̄ dñi ē
⁊ nepotes eor̄ cuz eis. Eritq̄z anteq̄z cla
mēt ego exaudiam·adhuc illis loquēti⁹
bus ego exaudiā. Lupus ⁊ agnus pasc̄ē
tur simul:⁊ leo ⁊ bos·comedēt paleas·⁊
serpenti puluis panis ei⁹. Nō nocebūt
neq̄z occidēt i oī mōte scō meo dic̄ dñs.

Hec dicit dominʒ. Celū LXVI
sedes mea terra autem scabellū
pedum meorum. Que est ista do
mus quam edificabitis mihi ⁊ quis iste
locus requietionis mee? Omnia hec ma
nus mea fecit ⁊ facta sunt vniuersa ista
dicit dominus. Ad quem autem respi⁹
ciam nisi ad pauperculum ⁊ contritum
spiritu ⁊ trementem sermones meos?
Qui immolat bouem·quasi qui interfi
ciat virum. Qui mactat pecus · quasi
qui excerebret canem. Qui offert obla⁹
tionem·quasi qui sanguinem suillum
offerat. Qui recordatur thuris: quasi
qui benedicat idolo. Hec omnia elege⁹
runt in vijs suis·⁊ in abominationibus
suis anima eorum delectata est. Unde
⁊ ego eligam illusiones eorum·⁊ que ti
mebant adducam eis.qz vocaui et non
erat qui responderet·locutus sum ⁊ nō
audierunt. Fecerūtq̄z malum in oculis
meis ·⁊ q̄ nolui elegerūt. Audite verbū
dñi·qui tremitis ad verbū eius. Dixerūt

fratres vestri odiētes vos ⁊ abijcientes
ꝓpter nomē meū. Gl'ificet̄ dn̄s ⁊ videbi
mus in leticia vr̄a. ipsi aūt ꝯfundentur
Vox ꝓpl'i de ciuitate: vox de templo: vox
dn̄i reddētis retributionē ĩimicis suis.
Anteq̄ parturiret. peperit: anteq̄ veni-
ret partus eius peperit masculū. Quis
audiuit vnq̄ tale: ⁊ quis vidit huic sil'e
Nūquid parturiet terra in die vna. aut
parietur gens simul: qꝛ parturiuit ⁊ pe
perit sion filios suos? Nūquid ego qui
alios parere facio: ipse nō pariam dicit
dn̄s? Si ego qui generationez ceteris
tribuo sterilis ero: ait dn̄s deus tu⁹. Le
tamini cum hierusalez: ⁊ exultate in ea
oēs qui diligitis eam. Gaudete cum ea
gaudio vniuersi qui lugetis sup̄ eaz. vt
sugatis ⁊ repleamini ab vbere cōsolatio
nis eius: vt mulgeatis ⁊ delitijs afflua-
tis ab oīoda gloria eius. Quia hec dicit
dn̄s: Ecce ego declinabo sup̄ eam quasi
fluuiū pacis: ⁊ q̄si torrētem inundantez
gloriā gentiū quā sugetis. Ad vbera por
tabimini: ⁊ sup̄ genna blandient̄ vobis
Quō si cui mr̄ blādiat̄: ita ego ꝯsolabor
vos ⁊ in hierl'm ꝯsolabimini. Videbit̄:
⁊ gaudebit cor vr̄m: ⁊ ossa vr̄a q̄si herba
germinabūt. Et cognoscet̄ man⁹ dn̄i ꝑ-
uis eius: ⁊ indignabitur inimicis suis.
Quia ecce dn̄s in igne veniet: ⁊ q̄si tur-
bo quadriga eius. reddere in indignatō
ne furorē suū: ⁊ increpationē suaz in flā
ma ignis. Quia ĩ igne dn̄s diiudicabit
⁊ in gladio suo ad oēm carnem: ⁊ multi-
plicabunt̄ interfecti a dn̄o. Qui sancti-
ficabantur ⁊ mūdos se putabant in hor
tis post ianuā intrinsecus: qui comede-
bant carnez suillā ⁊ abominationē ⁊ mu
rē: simul ꝯsument̄ dicit dn̄s. Ego autē
opa eoꝝ ⁊ cogitationes eoꝝ venio vt cō-
gregē cū oībꝫ gētibꝫ: ⁊ linguis ⁊ venient
⁊ videbūt gl'iaz meā. Et ponā ĩ eis signū
⁊ mittā ex eis qui saluati fuerīt ad gen-
tes in mare: ĩ africā. in lydiam: tenētes
sagittā in italiā ⁊ greciā ad insulas lon-
ge: ad eos qui non audierūt de me ⁊ nō
viderunt gloriam meam. Et annuncia
bunt gloriam meam gentibus: ⁊ addu-
cent omnes fratres vestros de cunctis
gentibꝫ donum domīo in equis ⁊ in q̄-
drigis ⁊ in lecticis ⁊ in mulis ⁊ in carru
cis. ad montem sanctū meū hierusalez
dicit dominus. quō si inferant filij isra-
el munus in vase mūdo in domuz dn̄i
Et assumam ex eis in sacerdotes ⁊ leui-
tas dic̄ dn̄s: qꝛ sicut celi noui ⁊ terra no
ua que ego facio stare corā me dicit dn̄s
deus sic stabit semē vr̄m ⁊ nomē vestrū
Et erit mensis ex mense: ⁊ sabbatum ex
sabbato. Veniet omnis caro: vt adoret
coram facie mea dicit domin⁹. Et egre-
dientur ⁊ videbunt cadauera viroꝝ qui
preuaricati sunt in me. Vermis eoꝝ nō
morient̄: ⁊ ignis eorum non extinguetur
⁊ erūt vsq̄ ad satietatē visiōis oī carni.

Explicit Esaias. Incipit pre
fatio in Hieremiā ꝓphetam.

Hec interpretatio hierony
mi est. Siquid in ea no-
uerit ꝑm hebreos codices
exploretur. Alia est septua
ginta interpretum ecclesi-
is vsitata. Que q̄uis nonnulla aliter
habeat q̄ in hebreis codicibus inueni-
tur. Tamē vtraq̄ id est ꝑm septuagīta
⁊ ꝑm hebream. apostolica autoritate fir
mata est: non errore neq̄ reprehensione
superiori. sed certo consilio septuaginta
nonnulli aliter dixisse vel cōtexuisse in-
telligunt̄. Qđ ideo p̄monem⁹ ne q̄sq̄
alteram ex altera velit emēdare. Q sin-
gulorum in suo genere veritas obser-
uanda est.

Incipit prologus in eundem.

Hieremias ꝓpheta cui hic
prologus scribitur sermo
ne quidem apud hebreos
esaie et osee et quibusdaz
alijs ꝓphetis videt̄ esse ru-
stitior sz sensibꝫ par est: q̄ppe q̄ eodē spū
ꝓphetauit. Porro simplicitas el oquij đ
loco ei in q̄ natus est accidit. Fuit enim

anathotites qui est vsq; hodie viculus tribus ab hierosolymis distãs milibus sacerdos ex sacerdotib⁹:t in matris vtero sanctificatus:virginitate sua euãgelicũ,virũ christi ecclesie dedicãs. Dicva ticinare exorsus est puer: t captiuitatez vrbis atq; iudee non solũ spiritu·sed et oculis carnis intuitus est. Jam decem tribus israel assyrij in medos transtulerant·iam terras earũ coloni gẽtiuz possidebant. Unde in iuda tantũ t in beniamin prophetauit:t ciuitatis sue ruinas quadruplici planxit alphabeto :qđ nos mensure metri versibusq; reddidimus Preterea ordinem visionuz qui apud grecos t latinos oio cõfusus est:ad primam fidem coreximus. Librũ aũt baruch notarij ei⁹·q apud hebreos nec legit nec habet ꝑtermisim⁹:p his omib⁹ maledicta ab emulis ꝑstolantes: quib⁹ me necesse est p singula opuscula rñdere. Et hoc patior:qz vos cogitis. Ceterũ ad compendiuz mali rectius fuerat modum furori eor silẽtio meo ponere:q̃ q̃tidie noui aliquid scriptitantez inuidorum insaniam prouocare.

Item alius ꝓlogus in eundem.

Joachim filius iosie: cui⁹ tertiodecimo anno ꝓphetare orsus ẽ hieremias sb quo t Olda mulier ꝓphetauit ipse est qui alio noie appellat eliachin:te regnauit super tribum iuda t hierusalẽ annis vndecim. Cui successit in regnũ filius ioachin cognomento iechonias qui tertio mense regni eius die decima captus a ducibus nabuchodonosor ductus est in babylonem·et in loco ei⁹ ꝓstitut⁹ est sedechias filius iosie patruus eius:cuius ãno vndecimo hierl'm capta atq; subuersa est. Nemo igit putet eundẽ in danielis principio ioachin qui ī eçechielis exordio ioachim scribit. Iste extremam syllabam chim habet ille chin: t ob hãc cãm ī euãgelio sm matthxũ vna videt deesse generatio·quia secũda tesseredecas in ioachim definit filiũ iosie:t tertia incipit a ioachin filio ioachim: Quod ignorans porphirius calumniaz instruit ecclesie: suam oñdens imperitiaz dũ euãgelistaz matthxũ arguere nititur falsitatis: Qđ q̃ traditum scribitur ioachim mõstrat non aduersariorum fortitudinis fuisse victoriam sed domini volũtatis.

Incipit argumẽtum in eundem:

Hieremias anathotites · qui est viculus tribus hierosolymis distans milib⁹·apud taphnas ī egypto a populo lapidibus obrutus occubuit. Jacet vtro in eo loco sepultus·quo dudũ pharao rex habitauerat: Et quoniam postulatõne sua defugatis ab eodem loco serpentib⁹ egyptios a tactu aspidũ facit esse securos magna eũ ibi religiõe egyptij venerantur.

Explicit argumẽtũ Incipit Hieremias ꝓphta Cap. I

Verba hieremie ꝓphte filij helchie de sacerdotib⁹ qui fuerũt in anathot in terra beniamin: Quod factũ est verbũ dñi ad eũ in diebus iosie filij amon regis iuda in tertiodecimo anno regni eius:t fcm̃ est in diebus ioachim filij iosie regis iuda·vsq; ad consummationem vndecimi anni sedechie filij iosie regis iuda:vsq; ad transmigrationẽ hierusalem in mense quinto. Et factuz est verbum domini ad me dicens .Priusq; te formarem in vtero·noui te t anteqũ exires de vulua sanctificaui te:t pphetaz in gentibus dedi te. Et dixi. A.a.a.domine deus: Ecce nescio loqui:quia puer ego sum. Et dixit dominus ad me Noli dicere quia puer sum:quoniaz ad omnia que mittam te ibis·et vniuersa

quecūq; mādauero tibi·loqueris. Ne ti
meas a facie eoꝝ: qꝛ tecū ego suꝫ vt eru-
am te dicit dñs. Et misit dñs manum
suam: ⁊ tetigit os meū ⁊ dixit ad me. Ec
ce dedi verba mea in ore tuo: ecce ꝯstitui
te hodie sup̄ gētes et sup̄ regna vt euel-
las et destruas ⁊ disp̄das ⁊ dissipes ⁊ edi
fices ⁊ plātes. Et factū est verbū dñi ad
me dicēs: Quid tu vides hieremia? Et
dixi. Virgam vigilātem ego video. Et
dixit dñs ad me: Bene vidisti: quia vigi
labo ego sup̄ verbo meo vt faciam illud.
Et factū est verbū dñi secūdo ad me di-
cens: Quid tu vides? Et dixi. Ollā suc
censam ego video: et faciem eius a facie
aquilonis. Et dixit dñs ad me: Ab aqui
lone pandetur omne malū sup̄ oēs ha-
bitatores terre. Quia ecce ego cōuocabo
omnes cogitatōes regnorū aquilonis
ait dñs·et venient ⁊ ponent vnusquisq;
soliū suū in introitu portarū hierusalē:
et sup̄ oēs muros eius incircūitu: et su
per vniuersas vrbes iuda. Et loquar iu-
dicia mea cū eis sup̄ oēm maliciā eoꝝ q̄
dereliquerūt me ⁊ libauerūt dijs alienis
et adorauerūt opūs manuū suaꝝ. Tu ḡ
accinge lūbos tuos ⁊ surge: ⁊ loquere ad
eos oīa que ego precipio tibi. Ne formi
des a facie eoꝝ: nec enī timere te faciam
vultū eoꝝ. Ego quippe dedi te hodie in
ciuitatē munitā: ⁊ in colūnā ferreā: ⁊ in
murū ereuꝫ sup̄ oēm terrā ·regibꝫ iuda·
principibꝫ eiꝰ ⁊ sacerdotibꝫ: ⁊ oī ꝓpl'o ter
re et bellabūt adūsuꝫ te ⁊ nō p̄ualebūt:
qꝛ ego tecū sum ait dñs vt liberē te. II

Et factū est verbuꝫ dñi ad me di
cens: vade et clama in auribus
hierusalem dicēs: Hec dicit do
minus. Recordatus sum tui miserans
adolescētiam tuā ⁊ charitatē desponsati
onis tue qñ secuta es me in deserto: in t̄
ra que non seminat̄. Sanctus isrl' dño
primitie frugū eius. Oēs qui deuorant
eū·delinquūt: mala venient sup̄ eos di-
cit dñs. Audite verbū dñi domus iacob:
et oēs cogitatōes domus isrl'. Hec dicit
dñs. Quid inuenerūt patres vr̄i in me
iniquitatis: qꝛ elongauerūt a me et am
bulauerūt post vanitatem: et vani facti
sunt? Et nō dixerūt: vbi est dñs q̄ ascen
dere nos fecit de terra egypti·q̄ traduxit
nos p̄ desertū·p̄ terrā inhabitabilem et
inuiam·per terrā sitis: et imaginez mor-
tis·et p̄ terrā in qua nō ambulauit vir
neq; habitauit homo. Et induxi vos in
terram carmeli: vt comoderetis fructū
eius et bona illius. Et ingressi contami
nastis terram meam·et hereditatē meā
posuistis in abominatōez. Sacerdotes
non dixerūt: vbi est dñs·et tenētes legē
nescierūt me: et pastores p̄uaricati sunt
in me. Et ꝓphete ꝓphetauerunt in baal:
et idola secuti sunt. Propterea adhuc
iudicio contēdam vobiscum ait dñs: et
cum filijs vr̄is disceptabo. Transite ad
insulas cethim et videte: ⁊ in cedar mit
tite et cōsiderate vehementer: et videte
si factū est huiuscemodi·si mutauit gēs
deos suos. Et certe ip̄i nō sunt dij. Po-
pulus vero meus mutauit gloriam suā
in idolum. Obstupescite celi sup̄ hoc: et
porte eius desolamini vehementer dicit
dominus. Duo enī mala fecit ꝓpl's me-
us. Me dereliquerūt fontez aque viue:
et foderūt sibi cisternas dissipatas que
continere non valēt aquas Nūquid ser
uus est isrl' aut vernaculus? Quare er-
go factus ē in predaꝫ? Super euꝫ rugie
runt leones et dederūt vocem suam· po
suerūt terrā eius in solitudinē. Ciuita-
tes eius exuste sunt: et non est qui habi
tet in eis. Filij q̄ꝫ mēpheos et thamne-
os constuprauerūt te vsq; ad verticem.
Nūquid nō istud factum est tibi: qꝛ dere
liquisti dñm deum tuū eo tp̄e quo duce
bat te per viam? Et nunc quid tibi vis
in via egypti: vt bibas aquā turbidam?
Et quid tibi cum via assyriorū: vt bibas
aquaꝫ fluminis? Arguet te malicia tua
et auersio tua increpabit te Scito et vi
de qꝛ malū et amarū est reliquisse te do-
minū deum tuū: et nō esse timorez eius
apud te dicit dñs deus exercituum. A se
culo cōfregisti iugū meuꝫ: rupisti vincu
la mea et dixisti. Nō seruiam· In omni
enī colle sublimi et sub omī ligno fron-

doso tu ꝓsternabaris meretrix. Ego aũt
plãtaui te vineã electã: om̃e semẽ verũ.
Quõ ergo cõuersa es mihi in prauũ vi
nea aliena? Si laueris te nitro: ⁊ multi
plicaueris tibi herbam borith. maculata
es in iniquitate tua coraz me dicit dñs
deus. Quõ dicis: nõ suz polluta: post ba
alim nõ ambulaui? Uide vias tuas in
cõualle: scito quid feceris. Cursor leuis
explicans vias suas: onager assuetus in
solitudine: ĩ desiderio aĩe sue attraxit vẽ
tũ amoris sui. Nullus auertet eã. Oẽs
qui querũt eam nõ deficiẽt: in menstru
is eius inuenient eam. Prohibe pedez
tuũ a nuditate: et guttur tuuz a siti. Et
dixisti. Desperaui: neq̃q̃z faciaz. Adama
ui quippe alienos: et post eos ambulabo
Quõ cõfundit̃ fur qñ deprehẽdit̃: sic cõ
fusi sunt domus isrl̃. ipi et reges eorum
principes et sacerdotes ⁊ ꝓphete eoꝝ: di
cẽtes ligno. pater meus es tu: et lapidi.
tu me genuisti. Uerterũt ad me terguz
et non faciẽ: et in tpe afflictionis sue di
cẽt: surge et libera nos. Ubi sunt dij tui
quos fecisti tibi? Surgãt et liberent te:
in tpe afflictõis tue. Scdm numerum
quippe ciuitatũ tuarũ. erãt dij tui iuda.
Quid vultis mecũ iudicio contẽdere?
Omẽs dereliquistis me dicit dñs. Fru
stra ꝑcussi filios vr̃os: ⁊ disciplinã nõ re
ceperũt. Deuorauit gladius vester ꝓphe
tas vr̃os: quasi leo vastator generatõ ve
stra. Uidete verbũ dñi. Nunquid solitu
do factus suz israheli aut terra serotina?
Quare ergo dixit ꝓpl's meus: recessim⁹
nõ veniemus vltra ad te? Nũquid obli
uiscet̃ virgo ornamẽti sui aut sponsa fa
scie pectoralis sue? Populus vero me⁹
oblit⁹ est mei diebus ĩnumeris. Quid
niteris bonã ostẽdere viam tuaz: ad que
rẽdam dilectionẽ que insuper et malici
as tuas docuisti vias tuas: et in alis tu
is inuentus est sanguis animaruz pau
perũ et innocẽtum? Nõ in fossis inueni
eos: sed in omĩbus que supra memora
ui. Et dixisti: Absq̃z peccato et innocens
ego sum: et ꝓpterea auertat̃ furor tuus
a me. Ecce ego iudicio contẽdam tecũ:
eo ꝙ dixeris. nõ peccaui. Quaz vilis fa
cta es nimis. iterans vias tuas. Et ab
egypto cõfunderis: sicut cõfusa es ab as
sur. Nam et ab ista egredieris: ⁊ manus
tue erũt sup caput tuũ: qm̃ obtriuit do
minus cõfidentiaz tuam: et nihil habe
bis prosperum.

III

Vulgo dicitur: Si dimiserit vir
vxorẽ suam: et recedẽs ab eo du
xerit virũ alterũ: nũquid reuer
tetur ad eam vltra? Nũquid nõ polluta
erit et contamĩata mulier illa? Tu autẽ
fornicata es cum amatoribꝫ multis: tñ
reuertere ad me dicit dñs: et ego susci
piam te. Leua oculos tuos in directũ: ⁊
vide vbi nũc prostrata sis. In vijs sede
bas expectãs eos quasi latro insidiãs in
solitudine: et polluisti terram in fornica
tionibus tuis ⁊ in malicijs tuis. Quã
obrem prohibite sunt stille pluuiarũ: et
serotinus imber non fuit. Frons mulie
ris meretricis facta est tibi: noluisti eru
bescere. Ergo saltez amodo voca me pa
ter me⁹: dux virginitatis mee tu es. Nũ
quid irasceris in perpetuũ: aut perseue
rabis in finem? Ecce locuta es et fecisti
mala: et potuisti. Et dixit dñs ad me in
diebus iosie regis: Nũquid vidisti que
fecerit auersatrix isrl̃? Abijt sibimet sup
oẽm montẽ excelsum: et sub omĩ ligno
frondoso: et fornicata est ibi. Et dixi: cuz
fecisset hec omĩa: ad me reuertere: ⁊ non
est reuersa. Et vidit preuaricatrix soror
eius iuda: quia pro eo ꝙ mechata esset
auersatrix isrl̃ dimisissem eam et dedis
sem ei libellũ repudij: et nõ timuit p̃ua
ricatrix iuda soror eius: sed abijt et forni
cata est etiã ipi: et facilitate fornicatõis
sue cõtaminauit terram: et mechata est
cum lapide et ligno Et in omĩbꝫ his
nõ est reuersa ad me preuaricatrix soror
eius iuda in toto corde suo: sed in mẽda
cio ait dñs. Et dixit dñs ad me: Justifi
cauit aĩam suam auersatrix israel cõpa
ratione preuaricatricis iuda Uade ⁊ cla
ma sermones istos ꝯtra aquilonẽ et di
ces: Reuertere auersatrix israel ait dñs
et nõ auertã faciez meã a vobis. qꝛ scũs

ego sum dicit dñs: et non irascar in ꝑpe
tuũ. Verũtamen scito iniquitatẽ tuam
q̃ in dñm deũ tuũ ꝑuaricata es Et disp̃
sisti vias tuas alienis sub oĩ ligno frõdo
so: et vocẽ meã nõ audisti ait dñs. Con-
uertimini filij reuertentes dicit dñs: q̃
ego vir vester. Et assumã vos. vnũ de ci
uitate et duos de cognatõe: et introdu-
cam vos in sion. Et dabo vobis pastores
iuxta cor meũ: et pascẽt vos scĩa ⁊ doctri-
na. Cũq̃ multiplicati fueritis ⁊ creueri
tis in terrã in diebus illis ait dñs. non
dicẽt vltra: arca testamẽti dñi. neq̃ ascẽ
det sup̃ cor. neq̃ recordabunt̃ illius nec
visitabit̃. nec fiet vltra. In tp̃e illo vo-
cabũt hierl'm soliũ dñi: ⁊ cõgregabũtur
ad eã oẽs gentes in noĩe dñi in hierl'm:
et nõ ambulabũt post prauitatez cordis
sui pessimi: In diebꝫ illis ibit domus iu
da ad domũ israel: ⁊ veniẽt simul de ter-
ra aquilonis ad terrã quã dedi patribus
vestris. Ego aũt dixi: Quõ ponã te in fi
lios: et tribuã tibi terrã desiderabilez he
reditatẽ preclaram exercituũ gentium?
Et dixi. Patrẽ vocabis me: ⁊ post me in
gredi nõ cessabis. Sed quõ si contẽnat
mulier amatorẽ suum: sic contẽpsit me
domus israel. dicit dñs. Vox in vijs au
dita ẽ. plorat⁹ et vlulatus filiorũ israel
q̃m iniquã fecerũt viam suã: obliti sunt
dñi dei sui. Cõuertimini filij reuertẽtes
et sanabo auersiones vr̃as. Ecce nos ve
nimus ad te. Tu enĩ es dñs deus noster
Vere mẽdaces erant colles et multitu
do montiuz. Vere in dño deo nr̃o salus
israel. Confusio comedit laborez patruz
nr̃oꝝ ab adolescẽtia nr̃a: greges eoruz et
armẽta eoꝝ: filios eoꝝ et filias eoꝝ. Dor
miemus in cõfusione nr̃a ⁊ operiet nos
ignominia nr̃a: q̃m dño deo nr̃o peccaui
mus nos et pr̃es nostri ab adolescentia
nostra vsq̃ ad diẽ hanc: et nõ audiuim⁹
vocem dñi dei nostri.

IIII

Si reuerteris ad me israel ait do
minus ad me ꝯuertere. Si ab-
stuleris offendicula tua a facie
mea nõ cõmoueberis. Et iurabis viuit
dñs in veritate et in iudicio ⁊ in iusticia
et benedicent eum gentes ip̃mq̃ lauda
bunt. Hec enĩ dicit dñs viro iuda ⁊ ha
bitatori hierusalẽ. Nouate vobis noual
le: et nolite serere sup̃ spinas. Circũcidi
mini dño: et auferte preputia cordiũ ve
strorum viri iuda et habitatores hieru
salez: ne forte egrediat̃ vt ignis indigna
tio mea et succẽdat̃: ⁊ non sit qui extin-
guat. Oĩa aũt: hec mala veniẽt ꝓpter ma
liciã cogitationũ vr̃aꝝ. Annũciate in iu
da: et in hierl'm auditũ facite. loquimi-
ni: et canite tuba in terra. clamate forti-
ter ⁊ dicite: Cõgregamini et ingrediam̃
ciuitates munitas. leuate signũ in sion
Cõfortamini nolite stare. q̃ maluz ego
adduco ab aquilone et cõtritionem ma
gnã. Ascendit leo de cubili suo: et predo
gentiuz se leuauit. Egressus est de loco
suo: vt ponat terrã tuam in solitudinẽ.
Ciuitates tue vastabunt̃: remanentes
absq̃ habitatore. Sup̃ hoc accĩgite vos
cilitijs: plangite et vlulate: q̃ nõ ẽ auer
sa ira furoris dñi a vobis. Et erit in die
illa dicit dñs. ꝑibit cor regis ⁊ cor prin-
cipũ: et obstupescẽt sacerdotes: ⁊ ꝓphete
cõsternabũtur. Et dixi. Heu. Heu. heu
dñe deus. Ergo ne decipisti populũ istuz
et hierusalem dicẽs: pax erit vobis. Et
ecce ꝑuenit gladius vsq̃ ad animã. In
tp̃e illo dicet̃ ꝓpl'o huic et hierusalẽ ven
tus vrens in vijs que sunt in deserto:
vie filie populi mei non ad ventilandũ
et ad purgandũ. Sp̃ũs plenus ex his
veniet mihi. Et nũc ego: sed loquar iu-
dicia mea cum eis. Ecce quasi nubes
ascendet: et quasi tempestas currus ei⁹.
Velociores aquilis equi illius. Ve no
bis: quoniã vastati sumus. Laua a mali
cia cor tuũ hierusalẽ: vt salua fias. Us-
queq̃ morabunt̃ in te cogitatões noxie?
Vox enĩ annũciantis a dan: et notũ fa
cientis ido lũ de monte effraim. Conci-
tate gẽtes: Ecce auditũ est in hierusalẽ.
custodes venire d̃ terra longinqua: ⁊ da
re super ciuitates iuda vocẽ suã. Quasi
custodes agrorũ facti sunt super eam in
gyro: quia me ad iracundiaz prouocauit
dicit dñs. Vie tue ⁊ cogitatões tue fece

rũt hec tibi. Jsta malicia tua q2 amara
quia tetigit cor tuũ. Ventrẽ meum ven
trem meũ doleo: sensus cordis mei tur-
bati sunt in me. Non tacebo: qm̃ vocem
buccine audiuit aia mea: clamorẽ prediꝫ
Contritio sup contritionẽ vocata est: et
vastata est omis terra. Repente vastata
sunt tabuacula mea: subito pelles mee.
Usqquo videbo fugientẽ. audiã vocem
buccine? Quia stultus ppl'us meus me
non cognouit. Filij insipiẽtes sunt. & ne
cordes. Sapientes sunt vt faciãt mala
bene aũt facere nescierũt. Aspexi terrã et
ecce vacua erat et nihil: et celos et non
erat lux in eis. Vidi montes et ecce mo
uebanť: et omẽs colles cõturbati sunt.
Intuitus sum et nõ erat homo: et oẽ
volatile celi recessit. Aspexi et ecce carme
lus desertus: & omnes vrbes eius dstru
cte sunt a facie dñi et a facie ire furoris
eius. Hec enim dicit dñs. Deserta erit
ois terra. sed tñ cõsũmationẽ non faciã
Lugebit terra: et merebũt celi desup eo
q̃ locutus sum. Cogitaui et nõ penitu-
it me: nec auersus sum ab eo. A voce eq̃-
tis: et mittentis sagittã fugit omis ciui
tas. Ingressi sunt ardua: et ascenderũt
rupes. Uniuerse vrbes derelicte sunt: et
nõ habitat in eis homo. Tu aũt vastata
quid facies? Cũ vestieris te coccino: cuz
ornata fueris monili aureo: et pingeris
stibio oculos tuos. frustra componeris
Contẽpserũt te amatores tui: aiam tu-
am querẽt. Vocem eni quasi parturien
tis audiui: angustias vt puerpere. Vox
filie sion inter morientes expandentes-
q̃ manus suas. Ue mihi: q2 defecit aia
mea ppter interfectos.

V

Circũite vias hierusalẽ & aspici-
te et cõsiderate & querite in pla
teis eius. an inueniatis virum
facientem iudiciũ: et querentẽ fidem: &
ppitius ero ei. Q2 si etiã viuit dñs dixe-
rint: et hoc falso iurabũt. Dñe oculi tui
respiciunt fidem. Percussisti eos et nõ
doluerunt: attriuisti eos: et renuerũt ac
cipere disciplinam. Indurauerũt facies
suas supra petram: et noluerũt reuerti.
Ego aũt dixi: Forsitan pauperes sunt et
stulti: ignorantes viaz dñi et iudicium
dei sui. Vadam ergo ad optimates & loquar
eis. Ipi enĩ cognouerũt viam dñi et iu
dicium dei sui. Et ecce magis hi simul
cõfregerunt iugũ: ruperũt vincula. Id-
circo percussit eos leo de silua: lupus ad ve
sperã vastauit eos pardus vigilãs sup ci
uitates eor. Omis q̃ egressus fuerit ex eis
capiet q2 multe sunt preuaricatões eor
confortate sunt auersiones eorũ. Sup
quo ppitius tibi esse potero? Filij tui de
reliquerũt me: et iurant in his qui non
sunt dij. Saturaui eos et mechati sũt:
et in domo meretricis luxuriabantur.
Equi amatores in feminas: et emissa-
rij facti sunt: vnusquisq̃ ad vxorẽ primi
sui hinniebat. Nunquid sup his nõ vi-
sitabo dicit dñs: et in gẽte tali nõ vlciscẽ
tur aia mea? Ascẽdite muros eius & dis-
sipate: & sũmationem aũt nolite facere.
Auferte ppagines eius: q2 non sunt dñi.
Preuaricatõe enĩ preuaricata est in me
domus israel & domus iuda ait dñs. Ne
gauerũt dñm et dixerũt Non est ipe: ne
q̃ veniet sup nos malũ: gladiũ et famez
nõ videbimus. Prophete fuerũt in ven
tũ locuti: et rñsum non fuit in eis. Hec
ergo eueniẽt illis. Hec dicit dñs de exer-
cituũ. Quia locuti estis verbuz istud.
Ecce ego do verba mea in ore tuo ĩ ignẽ
et ppl'm istũ in ligna: et vorabit eos. Ec-
ce ego adducã sup vos gentez de longin
quo domus israel ait dñs: Gentez robu
stam. gentez antiquã: gentẽ cuius igno
rabis linguã: nec intelliges quid loqua
tur. Pharetra eius quasi sepulcruz pa-
tens: vniuersi fortes. Et comedet sege-
tes tuas: et panẽ tuum devorabit. filios
tuos et filias tuas comedet. gregem tu
um et armenta tua: & comedet vineam
tuam et ficũ tuã: et conteret vrbes mu-
nitas tuas in quibz tu habes fiduciam
gladio. Verũtamen in diebz illis ait do
minus nõ faciã vos in cõsũmationẽ Q
si direritis quare fecit dñs deus noster
nobis hec oia? dices ad eos. sicut dereli-
quistis me et seruistis deo alieno in ter-

ra vestra: Annũciate hec domui iacob: et auditũ facite in iuda dicentes: Audi po-pule stulte qui nõ habes cor: qui haben-tes oculos nõ videtis: et aures et non auditis. Me ergo nõ timebitis ait dñs et a facie mea non dolebitis? Qui posui arenam terminũ mari· preceptũ sempi ternũ quod nõ ꝑteribit: et cõmouebun tur et nõ poterũt: et intumescent fluct⁹ eius et nõ transibũt illud: Populo aũt huic factũ est cor incredulũ et exasperãs Recesserũt et abierũt: et nõ dixerunt in corde suo: Metuamus dñm deũ nostrũ qui dat nobis pluuiã tẽporaneam et se-rotinã in tpe suo: plenitudinem annue messis custodientẽ nobis. Iniquitates nostre declinauerũt hec et peccata nr̃a ꝓ hibuerunt bonũ a nobis: qꝛ inuẽti sunt in populo meo impij insidiantes quasi aucupes: laqueos ponẽtes et pedicas ad capiẽdos viros. Sicut decipula plena auibus: sic dom⁹ eoꝝ plene dolo. Ideo magnificati sunt et ditati: incrassati sũt et impinguati: ⁊ preterierũt sermones meos pessime. Causam vidue nõ iudi-cauerũt: Causam pupilli nõ direxerunt et iudicium pauperũ non iudicauerunt Nũquid super his nõ visitabo dicit dñs aut sup gentẽ huiuscemodi nõ vlciscet̃ aĩa mea? Stupor et mirabilia facta sũt in terra. Prophete ꝓphetabãt mẽdaciũ: et sacerdotes applaudebant manib⁹ su-is: et ꝓpl's meus dilexit talia. Quid igit̃ fiet in nouissimo eius?

VI

Confortamini filij beniamin in medio hierusalẽ: ⁊ in thecua clã gite buccina: et sup bethacaren leuate vexillum· qꝛ maluꝫ visum est ab aquilone ⁊ contritio magna. Speciose et delicate assimilaui filiã sion: ⁊ ad eam veniẽt pastores ⁊ greges eoruꝫ. Fixerũt in ea tentoria in circũitu: pascet vnusq̃s qꝫ eos qui sub manu sua sunt. Sancti-ficate sup eam bellũ: consurgite ⁊ ascẽda mus in meridie. Ue nobis qꝛ declina-uit dies: quia longiores facte sunt vm-bre vesperi. Surgite ⁊ ascẽdamus in no cte: ⁊ dissipemus domus eius: qꝛ hec di-cit dñs exercituũ: Cedite lignum eius: et fundite circa hierusalez aggerẽ. Hec est ciuitas visitatõis: omis calũnia ĩ me dio eius. Sicut frigidam facit cisterna aquã suam: sic frigidam fecit maliciam suam. Iniquitas ⁊ vastitas audiet̃ in ea corã me semper: infirmitas ⁊ plaga. Eru dire hierusalẽ ne forte recedat aĩa mea a te: ne forte ponam te desertã· terraꝫ in-habitabilẽ. Hec dicit dñs exercituum: Vsqꝫ ad racemum colligẽt quasi in vi-nea reliquias israel. Conuerte manum tuã quasi vindemiator ad cartallũ. Cui loquar: et quem contestabor vt audiat? Ecce incircũcise aures eoꝝ: et audire nõ possunt Ecce verbũ dñi factũ est eis ĩ op probriũ: ⁊ non suscipient illud. Idcirco furore dñi plenus suꝫ: laboraui sustinẽs Effunde sup paruulũ foris: ⁊ super con ciliũ iuuenũ simul. Vir enim cũ mulie re capiet̃ senex cũ pleno dierũ. Et tran-sibũt domus eoꝝ ad alteros· agri et vxo res pariter: qꝛ extendam manũ meã su-per habitantes terram dicit dñs. A mi nore quippe vsqꝫ ad maiorem oẽs auari cie studẽt: et a propheta vsqꝫ ad sacerdo-tem cũcti faciũt dolũ. Et curabãt cõtri-tionẽ filie populi mei cũ ignominia di-centes: pax· pax· et nõ erat pax. Confusi sunt qꝛ abominationem fecerũt quinpo tius confusione non sunt ꝯfusi: et eru-bescere nescierũt. Quãobrem cadent in ter ruentes: in tempore visitationis sue corruẽt dicit dñs. Hec dicit dñs. Sta te sup vias et videte: et interrogate de semitis antiquis que sit via bona: ⁊ am bulate in ea: ⁊ inue nietis refrigeriũ ani mabus vr̃is. Et dixerũt. Non ambula-bimus. Et constitui sup vos speculato-res. Et dixi: Audite vocem tube. Et dixe rũt. Non audiemus. Ideo audite gen-tes· et cognoscite congregatio: quanta ego faciam eis. Audi terra: Ecce ego ad ducam mala: sup ꝓpl'm istũ· fructũ cogi tationum eius: quia verba mea non au dierunt: et legem meaꝫ proiecerũt. Ut quid mihi thus de saba affert̃ ⁊ calamũ suaue olentem de terra longinqua? Ho

locaustomata vr̄a nō sunt accepta et vi
ctime vestre nō placuert mihi. Propte
rea hec dicit dn̄s: Ecce ego dabo in popu
lum istū ruinas: et ruent in eis pr̄es et
filij simul: vicin⁹ ⁊ ꝓximus ꝑibūt. Hec
dicit dn̄s: Ecce ꝓpl's venit de terra aqui
lonis: ⁊ gens magna cōsurget a finibus
terre. Sagittā ⁊ scutū arripiet: crudelis
est et nō miserebit̄. Vox eius quasi ma
re sonabit: ⁊ sup̄ equos ascendēt: p̄para
ti quasi vir ad preliū aduersum te filia si
on. Audiuim⁹ famā eius: dissolute sunt
manus nr̄e. Tribulatio apprehēdit nos
dolores vt parturiētem. Nolite exire ad
agros: et in vineā ne ambuletis, qm̄ gla
dius inimici pauor in circūitu. Filia po
puli mei accingere cilitio: ⁊ cōsp̄gere ci
nere. Luctum vnigeniti fac tibi plāctuz
amar̄: qꝛ repēte veniet vastator sup̄ vos
Probatorē dedi te in ꝓpl'o meo robustū
et scies et ꝓbabis vias eor̄. Oēs isti p̄n
cipes declinātes: ambulantes fraudulē
ter. Es et ferrū vniuersi corrupti sunt.
Defecit sufflatoriū in igne: cōsumptuz
est plumbum. Frustra cōflauit cōflator
malicie enī eorū nō sunt cōsumpte. Ar
gētum reprobū vocate eos: quia domi
nus proiecit illos.

VII

Verbū quod factum est ad hiere
miā a dn̄o dicēs: Sta in porta
domus dn̄i: et predica ibi verbū
istud et dic. Audite verbuz dn̄i oīs iuda
qui ingredimini ꝑ portas has. vt adore
tis dn̄m. Hec dicit dn̄s exercituū deus
israel. Bonas facite vias vr̄as et studia
vestra: ⁊ habitabo vobiscum in loco isto.
Nolite cōfidere in verbis mēdacij: dicē
tes templū dn̄i. templū dn̄i. templū do
mini est. Quoniaz si benedixeritis vias
vestras: et studia vr̄a. si feceritis iudiciū
inter virū et ꝓximū eius aduene et pu
pillo: et vidue nō feceritis calūniaz: nec
sanguinē innocētem effuderitis in loco
hoc: et post deos alienos nō ambulaueri
tis in malū vobismetip̄is: habitabo vo
biscū in loco isto in terra quā dedi patri
bus vr̄is a seculo et vsqꝫ in seculū. Ecce
vos cōfiditis vobis in sermonib⁹ mēda
cij qui nō ꝓderūt vobis: furari. occidere
adulterari. iurare mēdaciter libare baa
lim. et ire post deos alienos quos igno
ratis. Et venistis et stetistis corā me in
domo hac in q̄ inuocatū est nomē meū:
et dixistis. liberati sumus: eo q̄ fecerim⁹
oēs abominatōnes istas. Nūquid ergo
spelūca latronū facta est domus ista: in q̄
inuocatū est nomē meum in oculis ve
stris? Ego ego sum ego vidi dicit dn̄s.
Ite ad locū meuz in sylo vbi habitauit
nomen meum a principio: ⁊ videte que
fecerim ei ꝓpter maliciam ꝓpl'i mei isrl'.
Et nūc qꝛ fecistis omīa opa hec dicit do
minus: et locutus suz ad vos. mane cō
surgens et loquēs: et nō audistis: et vo
caui vos ⁊ nō rn̄distis: faciā domui huic
in qua inuocatū est nomē meū: ⁊ in qua
vos habetis fiduciam ⁊ loco quē dedi vo
bis et patrib⁹ vr̄is: sicut feci sylo: ⁊ ꝓijci
am vos a facie mea sicut proieci oēs fra
tres vr̄os vniuersum semē effraim. Tu
ergo noli orare pro populo hoc: nec assu
mas ꝓ eis laudem et oratōem et nō ob
sistas mihi: qꝛ nō exaudiam te. Nōne vi
des quid isti faciūt in ciuitatibus iuda:
et in plateis hierusalē? Filij colligunt li
gna. et patres succendūt ignē: et mulie
res cōspergunt adipem: vt faciāt placen
tas regine celi: et libent dijs alienis: et
me ad iracūdiam prouocēt. Nūquid me
ad iracūdiam prouocant dicit dn̄s? Nō
ne semetip̄os in cōfusionem vult⁹ sui?
Ideo hec dicit dn̄s deus: Ecce furor me
us et indignatio mea cōflatur sup̄ locuz
istum sup̄ viros et sup̄ iumenta ⁊ sup̄ li
gnuz regionis et sup̄ fruges terre. ⁊ suc
cēdetur ⁊ nō extīguet̄. Hec dicit dn̄s ex
ercituū deus israel Holocaustomata ve
stra addite victimis vestris ⁊ comedite
carnes: qꝛ nō sum locutus cū patribus
vestris ⁊ nō p̄cepi eis in die q̄ eduxi eos
de terra egypti de verbo holocaustomatū
et victimarū: sed hoc verbuz precepi eis
dicēs: Audite vocē meaz et ero vobis de
us et vos eritis mihi ꝓpl's: et ambulate
in omni via quam mādaui vobis vt be
ne sit vobis. Et nō audierūt nec inclina

uerũt aurez suã:sed abierũt in voluptatibus et in prauitate cordis sui mali factiq; sunt retrorsum et nõ in ante·a die qua ingressi sunt pres eorũ de terra egypti·usq; ad diẽ hanc Et misi ad vos oẽs seruos meos pphetas p̃ diẽ:consurgens diluculo:et mittẽs:et nõ audierunt me nec inclinauerũt aurẽ suã sed induraverunt ceruicẽ suaz:et peius opati sunt q̃ pres eoz. Et loqueris ad eos oia verba hec et nõ audiẽt te: et vocabis eos et nõ rñdebunt tibi. Et dices ad eos:Hec est gens que nõ audiuit vocem dñi dei sui: nec recepit disciplinã.Periit fides:et ablata est de ore eorũ. Tonde capillũ tuuz et proice:et sume in directũ planctũ:qz piecit dñs et reliquit generatõem furoris sui:qz fecerũt filij iuda malũ in oculis meis dicit dñs. Posuerunt offendicula sua in domo in qua inuocatuz ẽ nomen meũ vt polluerent eã: et edificauerunt excelsa tophet que est in valle filij ennon:vt incenderẽt filios suos et filias suas igni:que non p̃cepi nec cogitaui in corde meo. Ideo ecce dies veniẽt dicit dñs:et nõ dicet amplius tophet et vallis filij ennon sed vallis interfectionis: et sepelientur in tophet eo q̃ nõ sit loc? Et erit morticinuz pplꝰ huius in cibos volucribus celi et bestijs terre:et nõ erit qui abigat. Et quiescere faciã de vrbib iuda et de plateis hierusalẽ vocẽ gaudij et vocẽ letitie:vocẽ sponsi et vocẽ sponse. In desolatõe enĩ erit terra.

VIII

In tpe illo ait dñs·eijcient ossa regũ iuda:et ossa principũ eius et ossa sacerdotũ: et ossa pphetarum et ossa eoz qui habitauerũt hierusalem de sepulcris suis:et expandent ea ad solem et lunã et oẽm militiã celi q̃ dilexerũt:et quib seruierũt:et post que ambulauerũt:et que quesierũt et adorauerũt. Nõ colligent et nõ sepelient:in sterquiliniũ sup faciẽ terre erũt: Et eligent magis mortẽ q̃ vitã oẽs qui residui fuerint de cognatõe hac pessima:in vniuersis locis que derelicta sunt:ad que eieci eos dicit dñs exercituum : Et dices ad eos:Hec dicit dñs:Nunquid qui cadit non resurget:et qui auersus est nõ reuertet?:Quare ergo auersus est pplꝰ iste in hierusalẽ auersione cõtentiosa:Apprehenderũt mẽdacium:et noluerũt reuerti. Attendi et auscultaui·nemo quod bonũ est loquit.Nullus est qui agat penitentiam sup̃ peccato suo dicẽs: Quid feci? Omnes cõuersi sunt ad cursum suum quasi equꝰ impetu vadẽs in pliuz.Milvus in celo cognouit tempus suũ: turtur et hirundo et ciconia custodierunt tempus aduẽtus sui pplꝰ aũt meus nõ cognouit iudiciũ dñi.Quõ dicitis sapientes nos sumus:et lex dñi nobiscũ ẽ? Vere mendaciũ opatus est stilus mendax scribarũ.Confusi sunt sapiẽtes:perterriti et capti sunt. Verbũ enĩ dñi piecerũt:et sapientia nulla est in eis. Propterea dabo mulieres eoz exteris:agros eoz hereditibus.Quia a minimo vsq; ad maximũ oẽs auariciã sequũtur:a pphẽta vsq; ad sacerdotẽ cũcti faciũt mendacium.Et sanabãt contritões filie populi mei ad ignominiã dicentes: pax:pax: cũ nõ esset pax:Cõfusi sunt q̃ abominationẽ fecerũt:q̃nimo cõfusione nõ sunt confusi:et erubescere nescierũt. Idcirco cadẽt inter corruentes:in tpe visitatõis sue corruẽt dicit dñs: Congregãs congregabo eos ait dñs:Non est vna in vitib: et sunt ficus in ficulnea·foliũ defluxit:et dedi eis que p̃tergressa sunt. Quare sedemus? Conuenite et ingrediamur ciuitatẽ munitã:et sileamus ibi:qz dñs deus noster silere nos fecit :et potuz dedit nobis aquã fellis.Peccauimus enĩ domino.Expectauimus pacẽ et nõ erat bonũ:tps medele:et ecce formido. A dan auditus est fremitus equoz eius: a voce hinnituũ pugnatoz eius cõmota est omis terra.Et venerũt et deuorauerũt terram et plenitudinẽ eius:et vrbem et habitatores eius.Quia ecce ego mittã vobis serpẽtes regulos quibus nõ est incantatio:et mordebũt vos ait dñs:Dolor meus sup̃ dolorẽ:in me cor meũ merens:Ecce vox clamoris filie populi mei

de terra longinqua. Nūquid dñs nō est
in sion· aut rex eius nō est in ea? Quare
ergo me ad iracūdiam concitauerūt in
sculptilibus suis: et in vanitatibus alie
nis? Trāsijt messis: finita ē estas: ⁊ nos
saluati nō sumus. Sup̄ cōtritione filie
ppl'i mei contritus sum ⁊ cōtristat⁹: stu-
por obtinuit me. Nūquid resina non ē
in galaad· aut medic⁹ nō est ibi? Quare
igit̄ nō ē obducta cicatrix filie ppl'i mei?

IX

Quis dabit capiti meo
aquam: et oculis meis fontē la
chrymar̄? Et plorabo die ac no
cte īterfectos filie ppl'i mei. Quis dabit
me in solitudine diuersorū viator̄? Et
derelinquam ppl'm meuz et recedam ab
eis: q̄r oēs adulteri sunt et cetus p̄uari-
cator̄: et extēderūt linguā suā quasi ar-
cum mendacij: et nō veritatis. Cōforta-
ti sunt in terra: quia de malo ad malum
egressi sunt: et me nō cognouerūt dicit
dñs: Unusquisq̄ se a ꝓximo suo custo-
diat: et in omī fratri suo nō habeat fidu-
ciam: q̄r oīs frater supplantās supplāta-
bit. et oīs amicus fraudulēter incedet:
et vir fratrē suū deridebit: et veritatem
nō loquētur Docuerūt enī linguā suaz
loqui mēdaciū: vt inique agerēt labora
uerūt. Habitatio tua in medio doli: ī do
lo renuerūt scire me dicit dñs. Propte
rea hec dicit dñs exercituū. Ecce ego cō
flabo et ꝓbabo eos. Quid enī aliud faciā
a facie filie ppl'i mei? Sagitta vulnerās
lingua eorū: dolū locuta est. In ore suo
pacē cū amico suo loquit̄: et occulte po-
nit ei insidias. Nūquid sup̄ his nō visi-
tabo dicit dñs: aut in gente huiuscemo-
di nō vlciscet̄ aīa mea? Sup̄ mōtes as-
sumam fletum ac lamentū: et sup̄ speci-
osa deserti planctuz: qm̄ incensa sunt eo
q̄ nō sit vir pertrāsiēs: et nō audierunt
vocem possidētis. A volucre celi vsq̄ ad
pecora transmigrauerūt et recesserunt.
Et dabo hierusalē in aceruos arene ⁊ cu
bilia draconū: ⁊ ciuitates iuda dabo ī de
solationē eo q̄ nō sit habitator. Quis ē
vir sapiēs qui intelligat h̄: et ad quē ver
buz oris dñi fiat vt annūciat istud: qua-
re perierit terra et exusta sit quasi deser-
tum eo q̄ non sit qui pertrāseat? Et di-
xit dominus: Quia dereliquerunt legez
meā quam dedi eis: et nō audierūt vocē
meam: et non ambulauerūt in ea ⁊ abie
runt post prauitatē cordis sui: ⁊ post baa-
lim quod didicerunt a patribus suis: id
circo hec dicit dominus exercituuz deus
israel. Ecce ego cibabo populum istū ab-
sinthio et potum dabo eis aquaz fellis:
et dispergam eos in gētibus quas non
nouerunt ip̄i et patres eorum: et mittā
post eos gladiū donec consūmant̄. Hec
dicit dominus exercituuz. Contempla-
mini et vocate lamentatrices vt veniāt
et ad eas que sapiētes sunt mittite ⁊ ꝓ-
perent· festināt ⁊ assumant super nos la
mentuz. Deducāt oculi nr̄i lachrymas:
et palpebre nostre defluant aquis: quia
vox lamentatōis audita est d̄ sion. Qūo
vastati sumus et confusi vehementer?
Quia dereliquimus terraz: qm̄ deiecta
sūt tabernacula nostra. Audite ergo mu
lieres verbum dñi: ⁊ assumant aures ve
stre sermonem oris eius: et docete filias
vestras lamentum: et vnaqueq̄ ꝓximā
suam planctum: quia ascēdit mors p̄ fe-
nestras vestras· ingressa est domos vr̄as
disperdere paruulos deforis iuuenes de
plateis. Loquere. Hec dicit dñs: Et ca
det morticinuz homīs quasi stercus sup̄
faciem regionis: et quasi fenuz post ter-
gum metentis: et non est qui colligat.
Hec dicit dñs: Non glorietur sapiens
in sapientia sua: ⁊ nō glorietur fortis in
fortitudīe sua: ⁊ n̄ glorie t̄ diues in diui
tijs suis: sed in hoc glorietur qui gloria-
tur scire et nosse me quia ego sum domi
nus qui facio misericordiā et iudiciū et
iusticiaz in terra. Hec enī placent mihi
ait dñs: Ecce dies veniēt dicit dominus
et visitabo sup̄ oēm qui in circūcisū hēt
p̄putiū· sup̄ egyptū: et sup̄ iudam ⁊ sup̄
edom: et super filios ammon: et sup̄ mo
ab: ⁊ sup̄ om̄s qui attonsi sunt in comā
habitantes in deserto: quia omnes gen
tes habent preputiū· oīs aūt dom⁹ isra-
el incircumcisi sunt corde.

X

Hieremias

Audite verbū quod locutus est
dñs sup̄ vos domus israel. Hec
dicit dñs: Iuxta vias gentium
nolite discere: ⁊ a signis celi nolite metu
ere q̄ timent gentes q̄ leges populoruz
vane sunt. Quia lignuz de saltu precidit
opus manus artificis in ascia: Argento
⁊ auro decorauit illud: clauis et malleis
cōpegit vt nō dissoluat̄. In similitudi-
nem palme fabricate sunt: ⁊ nō loquēt̄:
portata tollent̄: q̄ incedere ñ valēt: No-
lite ḡ timere ea: q̄ nec male possūt face-
re nec bene. Nō est similis tui dñe: ma-
gnus es tu: ⁊ magnū nomē tuū in forti
tudine. Quis nō timebit te o rex gētiū?
Tuū est enī decus. Inter cūctos sapiē-
tes gētium: et in vniuersis regnis eorū
nullus est similis tui. Pariter insipien
tes et fatui ꝓbabunt̄. doctrina vanitatis
eorū lignū est. Argētum inuolutum de
tharsis afferr̄: ⁊ aurū de ophir opus ar-
tificis et man⁹ erarij: hyacinthus ⁊ pur
pura indumentū eoꝝ. Opus artificuz
vniuersa hec: dñs aūt de⁹ verus est. Ip̄e
deus viuēs et rex sempiternus. Ab indi
gnatōe eius cōmouebit̄ terra: et nō su-
stinebūt gētes cōtaminationē ei⁹. Sic
ergo dicetis eis. Dij qui celos et terraz
nō fecerūt pereāt de terra: et de his que
sub celo sunt. Qui facit terrā in fortitu
dine sua. p̄parat orbez in sapiētia sua et
prudētia sua extēdit celos. ad vocē suam
dat multitudinē aquarū in celo: et ele-
uat nebulas ab extremitatib⁹ terre. Ful
gura in pluuiā facit: et educit ventuz de
thesauris suis. Stultus factus est oīs
homo a sciētia sua: cōfusus ē artifex oīs
in sculptili: qm̄ falsum est qd̄ cōflauit: et
nō est spūs in eis. Vana sunt ⁊ opus ri
su dignū. In tp̄e visitatōis sue peribūt
Nō est his similis pars iacob. Qui enī
formauit oīa. ip̄e est: et israel virga here-
ditatis eius: dñs exercituū nomen illi.
Cōgrega de terra confusionē tuā q̄ ha-
bitas in obsidione: q̄ hec dicit dñs. Ec-
ce ego lōge ꝓijciaz habitatores terre in
hac vice: et tribulabo eos ita vt nō inue
antur. Ve mihi sup̄ cōtritōe mea: pessi-
ma plaga mea. Ego aūt dixi: Plane hec
infirmitas mea est: et portabo illā. Taber
naculū meum vastatū est: oēs funiculi
mei dirupti sunt. Filij mei exierūt a me
et nō subsistūt. Non est qui extendit vl
tra tētorium meū ⁊ erigat pelles meas:
q̄ stulte egerūt pastores ⁊ dñm nō que
sierūt ꝓpterea nō intellexerūt ⁊ omnis
grex eorū dispsus est. Vox auditōis ecce
venit et cōmotio magna de terra aquilo
nis: vt ponat ciuitates iuda soitudinē ⁊
habitacula draconū. Scio dñe q̄ non
est homīs via eius: nec viri est vt ambu
let et dirigat gressus suos. Corripe me
dñe. veruntamē in iudicio ⁊ nō in furo-
re tuo: ne forte ad nihilum redigas me
Effunde indignatōez tuā sup̄ gentes q̄
nō cognouerūt te: et sup̄ ꝓuincias q̄ no
mē tuū non inuocauerūt: q̄ comederūt
iacob ⁊ deuorauerūt eū ⁊ cōsumpserūt
illū: et decus eius dissipauerūt. XI

Verbū quod factuz est a dño ad
hieremiā dicens: Audite verba
pacti huius: ⁊ loquimini ad vi-
ros iuda: et ad habitatores hierusalem
et dices ad eos: Hec dicit dñs deus isra
el: Maledictus vir qui nō audierit ver-
ba pacti huius. quod precepi patrib⁹ ve
stris in die qua eduxi eos de terra egypti
de fornace ferrea dicēs: Audite vocē me
am et facite oīa que precepi vobis: ⁊ eri-
tis mihi in ꝓpl'm et ego ero vobis in de-
um: vt suscitez iuramētuz quod iuraui
patrib⁹ vr̄is daturū me eis terrā fluen-
tez lacte ⁊ melle sicut est dies hec. Et rñ
di et dixi. Amē dñe. Et dixit dñs ad me
Vociferare oīa verba hec iu ciuitatibus
iuda et foris hierusalē dicēs: Audite ver
ba pacti huius et facite illa: quia conte-
stans contestatus suz patres vestros in
die qua eduxi eos d̄ terra egypti vsq̄ ad
diem hanc. Mane consurgēs contesta-
tus sum et dixi: audite vocē meam ⁊ nō
audierūt nec inclinauerūt aurem suaz:
sed abierūt vnusquisq̄ in prauitate cor
dis sui mali. Et induxi sup̄ eos oīa ver-
ba pacti huius. quod precepi vt facerēt
et non fecerūt. Et dixit dñs ad me. In

uenta est coniuratio in viris iuda et in
habitatoribus hierusalē Reuersi sunt
ad iniquitates pr̄um suoꝝ priores·q̄ no
luerūt audire verba mea. Et hi ergo abie
runt post deos alienos vt seruirent eis
Irritū fecerūt domus israel et domus
iuda pactū meum: quod pepigi cū patri
bus eorū. Quāobrē hec dicit dn̄s: Ecce
ego inducam sup eos mala de quibꝫ exi
re non poterūt: et clamabūt ad me: ⁊ nō
exaudiam eos. Et ibūt ciuitates iuda ⁊
habitatores hierusalem et clamabunt
ad eos quibꝫ libāt: ⁊ nō saluabūt eos in
tempore afflictōis eoꝝ. Scd̄m numerū
enī ciuitatū tuarū·erant dij tui iuda: et
s̄m numerū viarū tuarum hierusalē po
suisti aras confusionis: aras ad libandū
baalim. Tu ergo noli orare ꝓ populo h̄:
et ne assumas ꝓ eis laudez et orationē:
qꝛ nō exaudiam in tempore clamoris eo
ruz ad me: in tp̄e afflictionis eoꝝ Quid
est quod dilectus meus in domo mea fe
cit scelera multa? Nunquid carnes san
cte auferent a te malicias tuas in quibꝫ
gloriata es? Oliuam vberē·pulcrā·fru
ctiferam: speciosam vocauit dn̄s nomē
tuū. Ad vocem loquele grandis exarsit
ignis in ea: et combusta sunt fruteta eiꝰ
Et dn̄s exercituū qui plātauit te locutꝰ
est sup te malum·pro malis domus isra
el et domꝰ iuda que fecerūt sibi ad irritā
dum me· libantes baalim. Tu autem
dn̄e demōstrasti mihi ⁊ cognosti: tu ostē
disti mihi studia eoꝝ· et ego quasi agnꝰ
mansuetus qui portat̄ ad victimam. Et
nō cognoui qꝛ cogitauerūt super me cō
silia dicētes: mittamus lignuz in panez
eius: et eradamus eum de terra viuēti
um·et nomen eius nō memoret̄ ampli
us. Tu aūt dn̄e sabaoth qui iudicas iu
ste et probas renes et corda: videam vl
tionem tuam ex eis. Tibi eniz reuelaui
causam meā. Propterea hec dicit dn̄s
ad viros anathot qui querūt aīam tuā:
et dicunt. Nō prophetabis in noīe dn̄i:
et non morieris in manibus nr̄is Pro
pterea hec dicit dn̄s exercituum. Ecce
ego visitabo super eos. Iuuenes moriē
tur in gladio: filij eoꝝ et filie eorum mo
rientur in fame: et reliquie nō erunt ex
eis. Inducam enī malū sup viros ana
thot·annū visitatōis eoꝝ.

XII

Iustus quidē tu es dn̄e si dispu
tem tecum·verūtamen iusta lo
quar ad te. Quare via impioꝝ
ꝓsperatur· bene ē omībꝫ qui preuaricāt̄
et inique agunt? Plātasti eos et radicē
miserūt: proficiūt et faciūt fructū. Pro
pe es tu ori eoꝝ et lōge a renibus eoruz.
Et tu dn̄e nosti me: vidisti me: et ꝓbasti
cor meū tecum. Cōgrega eos quasi gre
gem ad victimam: ⁊ sanctifica eos ī die
occisionis. Vsqꝫquo lugebit terra: ⁊ her
ba omīs regionis siccabit̄ ꝓpter maliciā
habitantiū in ea? Cōsumptum est ani
mal et volucre: qm̄ dixerūt·non videbit
nouissima nr̄a. Si cū peditibꝫ currēs la
borasti: qn̄o cōtendere poteris cū equis?
Cum aūt in terra pacis secura fuer̄ q̄d
facies in supbia iordanis? Nam et frēs
tui et domus patris tui·etiā ip̄i pugna
uerūt aduersum te et clamauerunt post
te plena voce Ne credas eis cū locuti fu
erint tibi bona. Reliqui domū meaz di
misi hereditatē meā. Dedi dilectā ani
mam meā in manū inimicorū eius: fa
cta est mihi hereditas mea quasi leo ī sil
ua. Dedit ꝯtra me vocē·ideo odiui eam
Nūquid auis discolor hereditas mea mi
hi? Nunquid auis tincta ꝑ totū? Veni
te cōgregamini oēs bestie terre·ꝓperate
ad deuorādum. Pastores multi demoli
ti sunt vineā meā: cōculcauerūt partez
meā. Dederūt portionē meam desidera
bilē in desertū solitudinis: posuerūt eaz
in dissipatōez·luxitqꝫ sup me. Desolati
one desolata est oīs terra qꝛ nullus est q̄
recogitet corde. Sup omēs vias deser
ti venerūt oēs vastatores terre·qꝛ gladi
us dn̄i d̄uorabit ab extremo t̄re vsqꝫ ad
extremū eius. Nō est pax vniuersi carni
Seminauerūt triticū ⁊ spinas messue
rūt·hereditatē acceperūt: ⁊ nō eis prode
rit. Cōfundemī a fructibꝫ vr̄is ꝓpter irā
furoris dn̄i. Hec dicit dn̄s aduersū oēs
vicinos meos pessimos qui tangūt he

reditatē quā distribui ꝓpl'o meo isrl'. Ecce ego euellā eos de terra sua: ⁊ domū iuda euellā de medio eoꝝ. Et cū euulsero eos cōuertar et miserebor eoꝝ: ⁊ reducaꝫ eos virū ad hereditatē suā. ⁊ virū in terram suā. Et erit si eruditi didicerint vias ꝓpl'i mei vt iurēt in noīe meo. viuit dñs: sicut docuerūt ꝓpl'm meū iurare in baal: edificabūtur ī medio ꝓpl'i mei. Qđ si nō audierint: euellā gentē illā euulsione ⁊ ꝑditione ait dñs.

XIII

Hec dicit dñs ad me: Uade ⁊ posside tibi lumbare lineū: ⁊ pones illud sup lūbos tuos: et in aquā nō inferes illud. Et possedi lumbare iuxta verbum dñi: et posui circa lūbos meos. Et factus est sermo dñi ad me secūdo dicens: Tolle lumbare quod possedisti quod est circa lumbos tuos: ⁊ surgēs vade ad eufratē ⁊ abscōde illud ibi in foramine petre. Et abij et abscondi illđ in eufraten. sicut preceperat mihi dñs. Et factum est post dies plurimos dixit dñs ad me: Surge et vade ad eufraten et tolle inde lumbare quod precepi tibi vt absconderes illud ibi. Et abij ad eufraten et fodi: et tuli lumbare de loco vbi absconderam illud. Et ecce computruerat lumbare. ita vt nulli vsui aptum esset. Et factum est verbum dñi ad me dicens. Hec dicit dñs: Sic putrescere faciam supbiam iuda et supbiam hierusalem multam: ꝓpl'm istuꝫ pessimū: qui nolunt audire verba mea et ambulāt ī prauitate cordis sui: abierūtq; post deos alienos vt seruirent eis et adorarent eos. Et erunt sicut lumbare istud. qđ nulli vsui aptum est. Sicut enī adheret lumbare ad lumbos viri: Sic agglutinaui mihi oēm domum israel et omnem domū iuda dicit dñs vt essent mihi in populū ⁊ in nomē et in laudē ⁊ in gloriam et nō audierūt. Dices ergo ad eos ſmonem istū. Hec dicit dñs deus isrl'. Omnis laguncula implebit' vino. Et dicēt ad te. Nunquid ignoramus qꝛ omīs lagūcula implebit' vino? Et dices ad eos. Hec dicit dñs. Ecce ego implebo omēs habitatores terre huius et reges qui sedent de stirpe dauid sup thronū eius: et sacerdotes et ꝓphetas et oēs habitatores hierusalem ebrietate: et dispgā eos virum a fratre suo: et pr̄es ⁊ filios pariter ait dñs. Non parcam et nō cōcedaꝫ: neq; miserebor vt non dispgam eos Audite ⁊ auribus ꝑcipite nolite eleuari: qꝛ dñs locutus est. Date dño deo vr̄o gloriaꝫ anteq̄ contenebrescat: et anteq̄ offendant pedes vr̄i ad montes caliginosos. Expectabitis lucem et ponet eaꝫ in vmbram mortis et in caliginez. Q si h̄ nō audieritis in abscōdito: plorabit anima mea a facie supbie. Plorans plorabit et deducet oculus meus lachrymaꝫ: quia captus est grex dñi. Dic regi ⁊ dñatrici. Humiliamini sedete in terra qm̄ descendet de capite vestra corona glorie vestre. Ciuitates austri clause sunt: ⁊ nō est qui aperiat. Translata ē omnis iuda transmigratione ꝑfecta. Leuate oculos vestros et videte. qui venitis ab aquilone. Ubi est grex qui datus est tibi. pecus inclytum tuū? Quid dices cū visitauerit te? Tu enī docuisti eos aduersum te: et erudisti in caput tuū. Nūquid nō dolores apprehendēt te quasi mulierē parturientem? Q si dixeris in corde tuo q̄re venerūt mihi hec? Propter multitudinē iniquitatis tue reuelata sunt verecundiora tua: pollute sunt plante tue. Si mutare potest ethiops pellem suaꝫ aut pardus varietates suas: et vos poteritis benefacere cū didiceritis maluꝫ. Et disseminabo eos q̄si stipulā que vento raptat' in đserto. Hec sors tua parsq; mēsure tue a me dicit dñs: qꝛ oblita es mei ⁊ cōfisa es in mēdacio. Unde ⁊ ego nudaui femora tua ꝯtra faciē tuā: et apparuit ignominia tua. adulteria tua: et hinnitus tuus. scelus fornicatōis tue Sup colles in agro vidi abominatiōes tuas. Ue tibi hierusalē. Non mundaberis post me. Usq; quo adhuc?

XIIII

Quod factū ē vbū dñi ad hieremiā de ſmonibꝫ siccitat'. Luxit iudea et porte eius corruerunt

et obscurate sunt in terra et clamor hie
rusalez ascēdit. Maiores miserūt mino-
res suos ad aquam· venerūt ad haurien
dum: Nō inuenerunt aquā: reportaue-
rūt vasa sua vacua. Cōfusi sunt et affli-
cti: et operuerūt capita sua ꝓpter vastita
tem terre· quia nō venit pluuia in terrā
Confusi sunt agricole· operuerūt capi-
pita sua. Nam et cerua in agro peperit ⁊
reliquit: quia non erat herba. Et onagri
steterūt in rupibus: traxerunt ventum
quasi dracones: defecerūt oculi eoruz qꝛ
nō erat herba. Si iniquitates nostre re
sponderīt nobis: dñe fac ꝓpter nomē tu
um: qm̄ multe sūt auersiones nr̄e. Tibi
peccauim⁹ expectatio israel: saluator no-
ster in tpe tribulatōis. Quare quasi co-
lonus futur⁹ es in terra: et quasi viator
declinās ad manēdum? Quare futurus
es velut vir vagus et fortis· qui nō pōt
saluare? Tu aūt in nobis es dñe: et no-
men tuū inuocatū est super nos: ne dre
linquas nos. Hec dicit dñs ꝓplo huic q̄
dilexit mouere pedes suos ⁊ nō quieuit
et dño nō placuit. Nūc recordabit iniq̄-
tatum eoꝝ: ⁊ visitabit peccata eoꝝ Et di
xit dñs ad me: Noli orare ꝓ populo isto
in bonū. Cum ieiunauerint non exaudi
am p̄ces eoꝝ· ⁊ si obtulerint holocausto
mata et victimas· nō suscipiam ea: qm̄
gladio et fame ⁊ peste ego consumā eos
Et dixi. A· a· a· dñe deus. Prophete di-
cunt eis: Non videbitis gladium: et fa-
mes non erit in vobis: sed pacem veraz
dabit vobis in loco isto. Et dixit domi-
nus ad me: Falso ꝓphete vaticinant in
noīe meo. Nō misi eos: ⁊ nō precepi eis
neqꝫ locutus sum ad eos. Visionē men
dacem ⁊ diuinationē fraudulētam et se
ductionē cordis sui ꝓphetant vobis. Id
circo hec dicit dñs de ꝓphetis qui prophe
tant in noīe meo quos ego non misi· di
centes: gladius ⁊ fames non erit in ter
ra hac: In gladio ⁊ fame ꝯsument ꝓphe
te illi ⁊ ꝓpli quibꝫ ꝓphetant erunt ꝓiecti
in vijs hierl'm pre fame et gladio: ⁊ non
erit qui sepeliat eos: ipi ⁊ vxores eorum
filij et filie eoꝝ: ⁊ effundā sup eos malū
suum. Et dices ad eos verbū istud: De
ducant oculi mei lachrymā ꝑ noctem ⁊
diem et non taceant: qm̄ contritōe ma-
gna cōtrita est virgo filia ꝓpl'i mei· pla-
ga pessima vehementer. Si egressus fu
ero ad agros ecce occisi gladio: et si itro
iero in ciuitatem ecce attenuati fame.
Prophete q̄z et sacerdos abierūt in ter
ram quam ignorabāt. Nunquid proijci
ens abiecisti iudam: aut sion abomina-
ta est aīa tua? Quare ergo ꝑcussisti nos
ita vt nulla sit sanitas? Expectauimus
pacem et non est bonū: et tempus cura-
tionis: et ecce turbatio. Cognonim⁹ do
mine impietates nr̄as iniquitates pa-
trū nostroꝝ quia peccauim⁹ tibi. Ne des
nos in opprobriū ꝓpter nomē tuū neqꝫ
facias nobis contumeliam. Solij glo-
rie tue recordare: ne irritum facias fe-
dus nobiscū. Nūquid sunt in sculptili-
bus gentiū qui pluant: aut celi possunt
dare imbres nisi tu volueris? Nōne tu
es dñs deus noster quem expectauim⁹?
Tu enim fecisti omnia hec:

XV

Et dixit dñs ad me. Si steterīt
moyses et samuel corā me: non
est aīa mea ad ꝓpl'm istuz. Eijce
illos a facie mea et egrediant. Q si dixe
rint ad te· quo egrediem̄? dices ad eos.
Hec dicit dñs: Qui ad mortez· ad mor-
tem: et qui ad gladiū ad gladium: ⁊ qui
ad famem ad famem: et qui ad captiui-
tatem ad captiuitatē. Et visitabo super
eos quattuor species dicit dñs. Gladiū
ad occisionē: et canes ad lacerādum: et
volatilia celi et bestias terre ad deuoran
dum et dissipādum: ⁊ dabo eos in feruo
rez vniuersis regnis terre ꝓpter manas
sen filium ecechie regis iuda sup oībus
que fecit in hierusalē. Quis enī misere
bit tui hierusalē? Aut quis contristabit
ꝓ te? Aut quis ibit ad roganduz ꝓ pace
tua? Tu reliquisti me dicit dñs: retror-
suz abisti. Et extēdaz manū meā sup te:
et interficiā te. Laboraui rogans. Et dis
pergā eos ventilabro in portꝫ terre. Int
feci ⁊ dispdidi ꝓplz meū et tn̄ a vijs suis
nō sūt reuersi. Multiplicate sunt mihi

vidue eius sup̄ arenā mar. Induxi eis sup̄ matrē adolescētis vastatorem meri die·misi super ciuitates repēte terrorez Infirmata est que peperit septem:defecit aīa eius. Occidit ei sol cum adhuc esset dies:cōfusa est et erubuit. Et residuos eius in gladium dabo in cōspectu inimicorum meor̄·ait dominus: Ue mihi mater mea. Quare genuisti me virum rixe:virum discordie in vniuersa terra? Nō feneraui:nec fenerauit mihi quisq̄ Omnes maledicūt mihi dicit dom̄: Si nō reliquie tue in bonum: si nō occurri tibi in tp̄e afflictōis et in tempore tribulatōis aduersus inimicū. Nūquid federabit ferrus ferro ab aquilone et es? Diuitias tuas et thesauros tuos in direptōez dabo gratis in oīb̄ peccatis tuis et in omīb̄ terminis tuis. Et adducā inimicos tuos de terra quam nescis:q̄ ignis succensus est in furore meo et sup̄ vos ardebit. Tu scis dñe:recordare mei et visita me:et tuere me ab his qui p̄sequūtur me. Noli in patiētia tua suscipere me. Scito q̄m sustinui p̄ te opprobriū. Inuenti sunt sermones tui et comedi eos. Et factū est mihi verbū tuū in gaudiū et in leticiā cordis mei: q̄m inuocatum est nomē tuū sup̄ me·dñs deus exercituū. Nō sedi in cōcilio ludētium: et gloriatus sus a facie manus tue. Sol' sedebam:q̄m amaritudine replesti me. Quare factus est dolor meus p̄petuus· et plaga mea desperabilis· renuit curari? Facta ē mihi quasi mēdaciū aquarū infideliū. Propter hō hec dicit dñs. Si cōuerteris cōuertā te:et ante faciē meā stabis:et si sep̄aueris p̄ciosus a vili:q̄si os meū eris. Cōuertent̄ ipi ad te: et tu nō cōuerteris ad eos. Et dabo te p̄pulo huic in murū ereū fortē: et bellabunt aduersus te:et nō p̄ualebūt:q̄ ego tecus sum·vt saluez te et eruā te dicit dñs. Et liberabo te de manu pessimorū:et redimā te de manu fortium.

XVI

Et factū est verbū dñi ad me dicēs. Nō accipies vxorem:et nō erūt tibi filij et filie in loco isto. Quia hec dicit dñs sup̄ filios et filias q̄ generant̄ in loco isto:et sup̄ matres eorum que genuerūt eos:et sup̄ p̄tes eorū de quorus stirp̄e sunt nati in terra hac. Mortibus egrotationū morient̄ Non plāgent̄ et nō sepelient̄·in sterquiliniuz super faciem terre erūt. Et gladio et fame p̄sumēt̄ et erit cadauer eor̄ in escā volatilib̄ celi et bestijs terre. Hec enim dicit dñs: Ne ingrediaris domum cōuiuij·neq̄ vadas ad plāgendū:neq̄ cōsoleris eos q̄ abstuli pacem meā a populo isto dicit dñs·misericordiā et miserationes. Et morient̄ grādes·et parui i terra ista:non sepelient̄ neq̄ plangēt̄ et nō se incidēt· neq̄ calutium fiet p̄ eis. Et nō frāgent inter eos lugēti p̄ne ad consolādū sup̄ mortuo:et nō dabūt eis potū calicis ad cōsolandū sup̄ p̄re suo et matre. Et domū cōuiuij non ingrediar̄ vt sedeas cum eis et comedas et bibas q̄ hec dicit dñs exercituum deus israel. Ecce ego auferam de loco isto in oculis vr̄is et in diebus vestris vocē gaudij et vocem leticie·vocem sponsi et vocez sponse. Et cū annūciaueris p̄plo huic oīa verba hec et dixerit tibi:quare locutus ē dominus sup̄ nos omne malū grande istud? Que nr̄a iniquitas· aut quod peccatuz nr̄m quod peccauimus dño deo nr̄o:dices ad eos:Quia dereliquerūt me p̄tes vr̄i ait dñs:et abierūt post deos alienos et seruierūt eis et adorauerūt eos·et me dereliquerūt:et legē meā nō custodierunt Sed et vos peius op̄ati estis q̄s p̄tes vestri. Ecce enī ambulat vnusquisq̄ post p̄auitatē cordis sui mali:vt me non audiat. Et eiciaz vos de terra hac in terrā quā ignoratis vos et p̄tes vestri:et seruietis ibi dijs alienis die ac nocte qui non dabūt vobis requiē. Propterea ecce dies veniēt dicit dñs:et nō dicetur vltra: viuit dñs qui eduxit filios israel de tra egypti·sed viuit dñs q̄ eduxit filios isr̄l de terra aquilonis:et de vniuersis terris ad quas eieci eos:et reducam eos in terram suā quā dedi patrib̄ eor̄. Ecce ego mittam piscatores multos dicit dñs:et

piscabunt eos. Et post hec mittã eis mlt
tos venatores et venabunt eos de omi
monte ⁊ de oi colle ⁊ de cauernis petraꝝ
qꝛ oculi mei sup oẽs vias eoꝝ. Nõ sunt
abscõdite a facie mea. et nõ fuit occulta
iniquitas eoꝝ ab oculis meis. Et reddã
primũ duplices iniquitates et peccata
eoꝝ. qꝛ contaminauerũt terrã meam in
morticinis idolorũ suoꝝ: et abominatio
nibus suis impleuerũt hereditatẽ meã.
Dñe fortitudo mea et robur meũ: et re
fugiũ meũ in die tribulatõis. Ad te gẽ
tes veniẽt ab extremis terre: et dicent:
Vere mẽdaciũ possederunt pr̃es nr̃i: va
nitatẽ que eis nõ profuit. Nunquid fa
ciet sibi homo deos? Et ip̃i nõ sunt dij.
Idcirco ecce ego ostendã eis ꝑ vicẽ hãc
oñdam eis manũ meã ⁊ virtutẽ meã et
scient qꝛ nomẽ mihi dñs.

XVII

Peccatũ iuda scriptũ est stilo fer
reo in vngue adamãtino: exara
tum sup latitudinẽ cordis eoꝝ
et in cornibus ararũ eoꝝ. Cũ recordati
fuerint filij eorum ararũ suaꝝ: et lucoꝝ
suorum. lignorũq; frondẽtium in mon
tibus excelsis: sacrificantes in agro: for
titudinẽ tuã et oẽs thesauros tuos ĩ di
reptõꝫ dabo: excelsa tua ꝓpter peccata in
vniuersis finibus tuis. Et relinqueris
sola ab hereditate tua quã dedi tibi: ⁊ ser
uire te faciã inimicis tuis in terra quaꝫ
ignoras. Qm̃ ignẽ succendisti in furore
meo vsq; in eternuꝫ ardebit. Hec dicit
dñs: Maledictus homo qui confidit in
hoĩe: et ponit carnẽ brachiũ suũ: ⁊ a dño
recedit cor eius. Erit eniꝫ quasi mirice
in deserto: et non videbit cũ venerit bo
num: sed habitabit in siccitate in deser
to in terra salsuginis ⁊ inhabitabili Be
nedictus vir qui confidit in dño: et erit
dñs fiducia eius. Et erit quasi lignũ qđ
transplantat sup aquas: quod ad humo
rem mittit radices suas: et non timebit
cum venerit estus. Et erit foliũ eius vi
ride: et in tpe siccitatis non erit sollicitũ
nec aliquãdo desinet facere fructũ. Pra
uum est cor homĩs ⁊ inscrutabile Quis
cognoscet illud? Ego dñs scrutãs cor ⁊
probans renes: qui do vnicuiq; iuxta vi
am suam: et iuxta fructũ adinuentionũ
suaruꝫ. Perdix fouit que nõ peperit. Fe
cit diuitias et non in iudicio. In dimi
dio dierum suorũ derelinquet eas: ⁊ in
nouissimo suo erit insipiẽs. Soliũ glo
rie altitudinis a principio: locus sancti
ficationis nostre expectatio israel. Dñe
omnes qui te derelinquũt confundent
recedẽtes a te in terra scribent: qm̃ dere
liquerũt venã aquarum viuentiũ dñm
Sana me dñe et sanabor: saluũ me fac
et saluus ero: qm̃ laus mea tu es: Ecce
ip̃i dicũt ad me. Vbi est verbũ dñi? Ve
niat. Et ego nõ sum turbatus te pasto
rem sequens: et diem homĩs non đside
raui: tu scis. Quod egressuꝫ est de labijs
meis: rectum in conspectu tuo fuit. Nõ
sis mihi tu formidini: spes mea tu ĩ die
afflictionis. Confundant qui me perse
quuntur et nõ confundar ego: paueant
illi et non paueam ego. Induc sup eos
diem afflictionis. et duplici contritõne
contere eos. Hec dicit dñs ad me: Va
de et sta in porta filiorum populi mei per
quam ingrediunt reges iuda et egredi
untur: et in cunctis portis hierusalem:
et dices ad eos. Audite verbũ dñi reges
iuda: et oĩs iuda. cunctiq; habitatores
hierusalẽ: qui ingredimini ꝑ portas istas
Hec dicit dñs: Custodite aĩas vestras:
et nolite portare pondera in die sabbati.
nec inferatis ꝑ portas hierusalem: ⁊ no
lite eijcere onera de domibus vr̃is ĩ die
sabbati. et oẽ opus non facietis. San
ctificate diez sabbati sicut precepi patri
bus vr̃is. Et nõ audierunt nec inclina
uerũt aurẽ suam: sed indurauerũt cerui
cem suã ne audirẽt me: et ne acciperent
disciplinã. Et erit si audieritis me dicit
dñs. vt non inferatis onera ꝑ portas ci
uitatis huius in die sabbati. et si sancti
ficaueritis diem sabbati ne faciatis ĩ eo
oẽ op⁹. ingredient ꝑ portas ciuitatis hu
ius. reges et principes sedentes sup so
liũ dauid: et ascẽdẽtes in curribꝫ ⁊ equis
ip̃i ⁊ principes eoꝝ viri iuda et habitato
res hierl'm: et habitabit ciuitas hec in

sempiternū. Et venient de ciuitatib⁹ iu
da in circūitu hierusalē et de terra benia
min et de campestrib⁹ et de mōtuosis et
ab austro portātes holocaustum et victi
mam et sacrificiū ⁊ thus: et inferēt obla
tionē in domū dñi. Si aūt nō audieritꝫ
me vt sanctificetis diem sabbati et ne
portetis onus ⁊ ne inferatꝫ ꝑ portas hie
rusalē in die sabati· succēdaꝫ ignē in por
tis eius et deuorabit domos hierusalē:
et non extinguetur. XVIII

Verbū quod factum est ad hiere
miam a dño dicēs: Surge ⁊ de
scēde in domū figuli: ⁊ ibi audi
es verba mea. Et descendi in domum fi
guli: et ecce ipe faciebat opus sup̄ rotaꝫ
et dissipatum est vas quod ipe faciebat
e luto manibus suis. Cōuersusq̄ fecit
illud vas alterū: sicut placuerat in ocu
lis eius vt faceret. Et factum est verbū
dñi ad me dicēs: Nūquid sicut figulus
iste: nō potero vobis facere domus isra
el ait dñs. Ecce sicut lutū in manu figu
li: sic vos domus isrl' in manu mea: Re
pente loquar aduersum gentē et aduer
sus regnum: vt eradicem et destruam ⁊
disperdā illud. Si penitētiaꝫ egerit gēs
illa a malo suo quod locutus suꝫ aduer
sus eam· agā et ego penitētiam sup̄ ma
lo qd̄ cogitaui vt facerē ei: et subito lo
quar de gēte et regno vt edificē ⁊ plātez
illud. Si fecerit malū in oculis meis vt
nō audiat vocē meā: penitētiam agaꝫ su
per bono quod locutus sum vt facerē ei
Nūc ergo dic viro iuda ⁊ habitatori hie
rusalem dicēs: Hec dicit dñs. Ecce ego
fingo contra vos malū: et cogito contra
vos cogitationē. Reuertatur vnusquis
q̄ a via sua mala: et dirigite vias vr̄as
et studia vr̄a. Qui dixerūt: Desperaui
mus. Post cogitatōes enī nr̄as ibimus
et vnusquisq̄ prauitatē cordis sui mali
faciemus. Ideo hec dicit dñs: Interro
gate gentes. Quis audiuit talia horribi
lia: que fecit nimis virgo israel. Nunq̄d
deficiet de petra agri nix libani: aut euel
li possunt aque erumpētes frigide ⁊ de
fluentes? Quia oblitus est mei ꝓpl'us
meus frustra libantes et impingentes
in vijs suis et in semitis seculi: vt am
bularent ꝑ eas in itinere nō trito· vt fie
ret terra eorū in desolationē et in sibilū
sempiternū. Oīs qui preterierit ꝑ eam
obstupescet: et mouebit caput suū. Si
cut ventus vr̄ēs dispergā eos coram ini
mico: dorsum et nō faciē ostendaꝫ eis in
die ꝑditionis eoꝝ. Et dixerunt: Uenite
et cogitemus cōtra hieremiā cogitatio
nes Nō enī ꝑibit lex a sacerdote: neq̄ cō
siliū a sapiente· nec sermo a ꝓpheta. Ue
nite et ꝑcutiamus eū lingua: et nō attē
damus ad vniuersos sermones ei⁹. At
tende dñe ad me: et audi vocē aduersari
orum meoꝝ. Nūquid reddet̄ pro bono
malū: q̄ foderūt foueā anime mee? Re
cordare q̄ steterin in ꝯspectu tuo vt loq̄
rer ꝓ eis bonū ⁊ auerterē indignatōem
tuā ab eis. Propterea da filios eorū in
famē: ⁊ deduc eos in manus gladij. Fiāt
vxores eoꝝ absq̄ liberis et vidue et viri
earum interficiantur morte. iuuenes
eorū cōfodiant̄ gladio in prelio: audiat̄
clamor de domib⁹ eoꝝ. Adduces enī sup̄
eos latronē repēte· q̄ foderūt foueā vt
caperēt me: et laqueos absconderūt pe
dibus meis. Tu aūt dñe scis oē ꝯsilium
eoꝝ aduersuꝫ me in mortē. Ne ꝓpitieris
iniq̄tati eoꝝ: ⁊ peccatū eoꝝ a facie tua nō
deleatur Fiant corruentes in conspectu
tuo: in tempore furoris tui abutere eis.

Hec dicit dñs: Uade XIX
et accipe lagūculam figuli teste
am a senioribus populi ⁊ a seni
oribus sacerdotum: et egredere ad val
lem filij ennon que est iuxta introitum
porte fictilis: et predicabis ibi verba que
ego loquor ad te: et dices. Audite verbū
domini reges iuda ⁊ habitatores hieru
salem. Hec dicit dñs exercituum deus
israel. Ecce ego inducam afflictionē su
per locuꝫ istū· ita vt omnis qui audierit
illā· tinniant aures eius eo q̄ dereliquerint
me: et alienū fecerint locū istū: et li
bauerint in eo dijs alienis quos nescie
rūt ipi ⁊ pr̄es eoꝝ et reges iuda: et reple
uerunt locū istū sanguine innocentuꝫ:

et edificauerũt excelsa baalim ad cõbu-
rendos filios suos igni in holocaustum
baalim· que non precepi: nec locut⁹ suz
nec ascenderũt in cor meuz. Propterea
ecce dies venient dicit dñs: et non voca
bit amplius locus iste tophet et vallis
filij ennon: sed vallis occisionis. Et dis
sipabo consiliũ iuda et hierusalem in lo
co isto: et subuertã eos gladio in cõspe-
ctu inimicorũ suoꝝ: et in manu queren
tiũ animas eorũ: et dabo cadauera eorũ
escam volatilibꝫ celi et bestijs terre: ⁊ po
nam ciuitatem hãc in stuporẽ et in sibi-
lũ. Omis qui preterierit ꝑ eam obstu-
pescet: ⁊ sibilabit suꝑ vniuersa plaga ei⁹
Et cibabo eos carnibꝫ filiorũ suoꝝ: ⁊ car-
nibus filiaꝝ suaꝝ: et vnusquisq̃ carnes
amici sui comedet in obsidione et in an
gustia in qua concludẽt eos inimici eoꝝ
et qui querũt aĩas eoꝝ. Et conteres la-
gunculam in oculis viroꝝ qui ibunt te
cũ: et dices ad eos. Hec dicit dñs exerci
tuũ. Sic conterã ꝓpl'm istũ et ciuitatez
istã: sicut conterit̃ vas figuli qđ non po
test vltra instaurari. Et in tophet sepeli
ent̃· eo q̃ nõ sit alius locus ad sepelien-
dum. Sic faciã loco huic ait dñs: ⁊ ha-
bitatoribꝫ eius vt ponã ciuitatẽ istam si
cut tophet. Et erũt domus hierusalẽ et
domus regũ iuda sicut locus tophet im
mũde: oẽs dom⁹ in quaꝝ domatibꝫ sacri
ficauerũt oĩ militie celi: et libauerũt li-
bamina dijs alienis. Venit autẽ hiere-
mias de tophet quo miserat euz dñs ad
ꝓphetandũ: et stetit in atrio domus dñi:
et dixit ad oẽm ꝓpl'm. Hec dicit dñs ex-
ercituũ de⁹ israel. Ecce ego inducã super
ciuitatem hãc et suꝑ omẽs vrbes eius
vniuersa mala que locutus sum aduer-
sum eã qm̃ indurauerũt ceruicem suaz
vt nõ audirẽt sermones meos XX

Et audiuit phassur fili⁹ emmer
sacerdos qui cõstitutus erat p̃n
ceps in domo dñi hieremiam
ꝓphetãtem sermones istos. Et percussit
phassur hieremiã ꝓphetã: et misit eũ in
neruũ quod erat in porta beniamin supe
riori in domo dñi. Cũq̃ illuxisset in cra
stinũ: eduxit phassur hieremiã de neruo
et dixit ad eũ hieremias. Nõ phassur vo
cauit dñs nomẽ tuum sed pauorẽ vndi
q̃: quia hec dicit dñs. Ecce ego dabo te
in pauorẽ et oẽs amicos tuos ⁊ corruẽt
gladio inimicoꝝ suoꝝ: et oculi tui vide-
bũt. Et oẽm iudam dabo in manu regis
babylonis: et traducet eos in babylonẽ
et ꝑcutiet eos gladio. Et dabo vniuer-
sam substãtiam ciuitatis huius: ⁊ oẽm
laborẽ eius om̃eq̃ preciũ et cunctos the
sauros regũ iuda· dabo in manu inimi-
corũ eoꝝ ⁊ diripiẽt eos et tollẽt: ⁊ ducẽt
in babylonẽ. Tu aũt phassur et oẽs ha-
bitatores dom⁹ tue ibitis in captiuita-
tem: ⁊ in babylonẽ venies et ibi morier⁹
ibiq̃ sepelieris tu ⁊ oẽs amici tui quibꝫ
ꝓphetasti mẽdacium. Seduxisti me dñe
et seductus suz· fortior me fuisti ⁊ inua-
luisti. Factus sum in derisum tota die.
Oẽs subsannabãt me q̃ iam olim loq̃r
vociferãs: iniquitatez ⁊ vastitatẽ clami-
to. Et fact⁹ ẽ mihi sermo dñi ĩ opprobri-
um et in derisum tota die. Et dixi: Non
recordabor eius neq̃ loquar vltra in no
mine illius. Et factus est in corde meo
quasi ignis exestuãs: claususq̃ in ossibꝫ
meis: ⁊ defeci ferre nõ sustinẽs. Audiui
eni contumelias multorũ ⁊ terrorez in
circũitu: ꝑsequimini et ꝑsequamur eũ:
ab oĩbꝫ viris qui erãt pacifici mei et cu-
stodientes latus meũ: si quo modo deci
piat̃ et preualeamus aduersus eũ: ⁊ cõ-
sequamur vltionẽ ex eo. Dñs aũt mecũ
est tanq̃ bellator fortis: idcirco qui ꝑse-
quũtur me cadẽt ⁊ infirmi erũt ⁊ ꝯfun-
dent̃ vehementer: q̃ nõ intellexerũt op-
probriũ sempiternũ qđ nunq̃ delebit̃.
Et tu dñe exercituũ ꝓbator iusti q̃ vides
renes ⁊ cor: videã queso vltionẽ tuaz ex
eis. Tibi enim reuelaui causam meam.
Cantate domino: laudate dominũ quia
liberauit animam pauperis đ manu ma
loruz. Maledicta dies in qua natus suz
dies in qua peperit me mater mea non
sit bñdicta. Maledictus vir qui annun
ciauit patri meo dicens: natus est tibi
puer masculus: ⁊ q̃si gaudio letificauit

euz. Sit homo ille vt sunt ciuitates q̃s subuertit dñs et non penituit eũ. Audiat clamorẽ mane: et vlulatũ in tp̃e meridiauo: qui nõ me ĩterfecit a vulua vt fieret mihi mater mea sepulcruz: ⁊ vulua eius conceptus eternus. Quare de vulua egressus sum vt viderẽ laborẽ et dolorẽ: ⁊ ꝯsumerent̃ ĩ ꝯfusiõe dies mei?

Verbũ quod factũ est XXI
v ad hieremiã a dño: qñ misit ad eum rex sedechias phassur filiũ melchie et sophoniã filiuz maasie sacerdotẽ dicẽs: Interroga ꝓ nobis dñm. qꝛ nabuchodonosor rex babylonis p̃liatur aduersum nos: si forte faciat dñs nobiscuz ſm oĩa mirabilia sua. et recedat a nobis. Et dixit hieremias ad eos: Sic dicetis sedechie. Hec dicit dñs deus israel. Ecce ego conuertã vasa belli q̃ in manibus vr̃is sunt et quibus vos pugnatis aduersum regez babylonis ⁊ chaldeos qui obsidẽt vos in circũitu murorũ: et cõgregabo ea in medio ciuitatis huiꝰ et debellabo ego vos in manu extenta et in brachio forti et in furore ⁊ in indignatõe et in ira grandi: et ꝑcutiã habitatores ciuitatis huius. Homines et bestie pestilentia magna morientur. Et post hꝰ ait dñs. dabo sedechiã regẽ iuda ⁊ ſuos eius et populũ eius et qui derelicti sunt in ciuitate hac a peste et gladio et fame in manu nabuchodonosor regis babylonis et in manu inimicorũ eoꝝ: ⁊ ĩ manu querentiũ aĩam eoꝝ: et ꝑcutiet eos ĩ ore gladij: et nõ flectet̃: neq̃ parcet nec miserebit̃. Et ad populum hũc dices: Hec dicit dñs deus. Ecce ego do coraz vobis viam vite et viã mortis. Qui habitauerit in vrbe hac. morieť gladio et fame et peste. qui aũt egressus fuerit et transfugerit ad chaldeos qui obsident vos. viuet: ⁊ erit ei anima sua quasi spoliũ Posui enim faciẽ meã sup̃ ciuitatem hãc in malũ et nõ in bonuz ait dñs. In manu regis babylonis dabit̃: et exuret eã igni Et domui regis iuda. Audite verbũ dñi domus dauid. Hec dicit dñs: Iudicate mane iudiciũ: et eruite vi oppressum de manu calũniantis: ne forte egrediat̃ vt ignis indignatio mea: et succendat̃: et non sit qui extinguat propter maliciam studiorũ vr̃oꝝ. Ecce ego ad te habitatricez vallis solide atq̃ campestris ait dñs. qui dicitis: quis ꝑcutiet nos et q̃s ingredieť domus nr̃as. Et visitabo sup̃ vos iuxta fructũ studiorũ vr̃oꝝ dicit dominus: et succendã ignẽ in saltu eius ⁊ deuorabit oĩa in circũitu eius. XXII

Hec dicit dñs. Descende in domum regis iuda: ⁊ loqueris ibi verbum hoc: et dices: Audi verbum dñi rex iuda qui sedes sup̃ solium dauid tu et serui tui et ꝓpl̃s tuus qui ingredimini ꝑ portas istas. Hec dicit dñs Facite iudiciũ et iusticiam et liberate vi oppressum de manu calũniatoris: et aduenam et pupillũ et viduam nolite cõtristare neq̃ opprimat̃ inique et sanguinem innocentem ne effundatis in loco isto. Si enĩ faciẽtes fecerit̃ verbũ istud ingredient̃ ꝑ portas domus huiꝰ reges sedentes de genere dauid sup̃ thronum eius: ⁊ ascẽdentes currus et equos ipsi et serui ⁊ ꝓpl̃us eoꝝ. Q. si nõ audieritis verba hec: in memetip̃o iuraui dicit dñs quia in solitudinẽ erit domꝰ hec. Quia hec dicit dñs super domum regis iuda. Galaad tu mihi caput libani. Si nõ posuero te solitudinem: vrbes inhabitabiles. Et sanctificabo sup̃ te interficientez virum et arma eius: ⁊ succident electas cedros tuas et p̃cipitabunt in ignẽ: ⁊ ꝑ transibũt gẽtes multe ꝑ ciuitatem hãc et dicet vnusquisq̃ proximo suo. Quare fecit dñs sic ciuitati huic grandi? Et respondebunt. Eo q̃ dereliquerint pactum domini dei sui: et adorauerint deos alienos: et seruierint eis. Nolite flere mortuum: neq̃ lugeatis super eũ fletu. Plangite eum qui egreditur: quia non reuertetur vltra. nec videbit terrã natiuitatis sue. Quia hec dicit dñs ad sellũ filiũ iosie regez iuda qui regnauit pro iosia patre suo qui egressus est de loco isto. Nõ reuertetur huc amplius sed in loco ad quẽ transtuli eum ibi morieť

et terram ista3 nō videbit amplius. Ve
qui edificat domū suam in iniusticia: et
cenacula sua nō in iudicio. Amicū suu3
opp3imet frustra: et mercedē nō reddet
ei. Qui dicit· edificabo mihi domum la/
tam et cenacula spatiosa: qui aperit sibi
feuestras: et facit laquearia cedrina: pin
gitq3 sy̓nopide. Nunquid regnabis: qm̄
confers te cedro? Pater tuus nūquid
non comedit et bibit ⁊ fecit iudiciū ⁊ iu
sticiam: tunc cū bene erat ei? Judicauit
causam pauperis et egeni in tm̄ū suu3.
Nūquid non ideo q3 cognouit me dicit
dn̄s: Tui vero oculi et cor ad auariciā ⁊
ad sanguinē innocentē fundendū et ad
calūniam: et ad cursu3 mali op̓is. Pro/
pterea hec dicit dn̄s ad ioachim filiū io
sie regem iuda: Non plangent eum ve
frater et ve soror non cōcrepabunt ei ve
dn̄e et ve inclyte. Sepultura asini sepe
liet: putrefactus et proiectus extra por/
tas hierusalez. Ascende libanū ⁊ clama
et in basan da vocez tuā et clama ad trā
seuntes: q3 contriti sunt omnes amato
res tui. Locutus su3 ad te in abundātia
tua: diristi· nō audiā. Hec est via tua ab
adolescētia tua q3 nō audisti vocez meā.
Omēs pastores tuos pascet ventus· et
amatores tui in captiuitatem ibūt. Et
tūc confunderis et erubesces ab oī ma/
licia tua: que sedes in libano ⁊ nidificas
in cedris. Quō cōgemuisti cū venissent
tibi dolores quasi dolores parturientis?
Viuo ego dicit dn̄s: quia si fuerit iecho
nias filius ioachim regis iuda annulus
in manu dextera mea: inde euellam eū.
Et dabo te in manu querentiū animaz
tuā: et in manu quorū tu formidas faci
em: ⁊ ī manu nabuchodonosor regis ba
bylonis: et in manu chaldeorū. Et mit/
tam te et matrē tuam que genuit te in
terram alienā in qua nati nō estis: ibiq3
morieminī. Et in terrā ad quā ip̄i leuāt
animā suā vt reuertant illuc· et non re
uertent. Nūquid vas fictile atq3 contri
tuz vir iste iechonias? Nūquid vas abs/
q3 oī voluptate? Quare abiecti sunt ip̄i
et semē eius ⁊ piecti in terrā quā igno/
rauerunt. Terra terra terra audi sermo
nem dn̄i. Hec dicit dn̄s, scribe virū istū
sterilem: virū qui in diebus suis nō p̓spe/
rabit. Nec enī erit de semine eius vir q̄
sedeat super solium dauid: et potestatez
habeat vltra in iuda.

CAPUT XXIII

Ve pastoribus qui dispgunt et di/
lacerāt gregē pascue mee dicit
dn̄s. Ideo hec dicit dn̄s deꝰ isrl̓
ad pastores qui pascunt populum meū
Vos dispersistis gregē meu3 et eiecistis
eos et non visitastis eos. Ecce ego visi
tabo sup̓ vos maliciā studiorū vestroru3
ait dn̄s. Et ego cōgregabo reliquias gre
gis mei de omnib̄ terris ad quas eiecero
eos illuc et conuertam eos ad rura sua
et crescent et multiplicabunt: et suscita
bo super eos pastores ⁊ pascent eos. Nō
formidabunt vltra: neq3 nō pauebūt ⁊ nul
lus queret̓ ex numero dicit dn̄s. Ecce
dies veniunt dicit dn̄s: et suscitabo da/
uid germen iustum et regnabit rex ⁊ sa
piens erit: et faciet iudicium et iusticiā
in terra: In diebus illis saluabitur iu/
da: et israel habitabit confidenter. Et h̄
est nomen quod vocabūt eū· dn̄s iustus
noster. Propt̓ h̄ ecce dies veniunt dicit
dn̄s: et non dicēt vltra viuit dn̄s q̄ edu
xit filios israel de terra egy̓pti: sed viuit
dn̄s qui eduxit et adduxit semen domus
israel de terra aquilonis: et de cūctis ter
ris ad quas eieceram eos illuc: et habi/
tabunt in terra sua. Ad p̓phetas. Cōtri/
tum est cor meum in medio mei: cōtre/
muerunt oīa ossa mea. Factus su3 qua/
si vir ebrius: et quasi homo madidus a
vino· a facie dn̄i et a facie verborum san/
ctorū eius: q3 adulteriis repleta est ter/
ra: q3 a facie maledictōis luxit terra: are
facta sūt arua d̄serti. Factꝰ ē cursus eor̓
malus: et fortitudo eor̓ dissimilis. Pro
phēta nanq3 ⁊ sacerdos polluti sunt: ⁊ in
domo mea inueni malum eorū ait dn̄s
Idcirco via eor̓ erit quasi lubricū in te
nebris: impellent̓ enī ⁊ corruēt in ea. Af
feram enī sup̓ eos mala: annū visitatio
nis eor̓ ait dn̄s. Et in p̓pheta samarie
vidi fatuitatem: et p̓phabāt in baal: et

decipiebant ppl'm meum israel: Et in ꝓ
phetis hierusalem vidi similitudinem
adulterantiū et iter mendacij. Et con-
fortauerunt manus pessimorū: vt nō cō
uerteret̄ vnusquisq; a malicia sua. Fa-
cti sunt mihi oēs vt sodoma: et habita-
tores eius quasi gomorra. Propterea
hec dicit dn̄s exercituū ad ꝓphetas: Ec-
ce ego cibabo eos absinthio: ⁊ potabo eos
felle. A prophetis enī hierusalē egressa ē
pollutio sup̄ omnē terrā. Hec dicit dn̄s
exercituū Nolite audire verba ꝓphetarū
qui prophetāt vobis ⁊ decipiāt vos. Vi-
sionē cordis sui loquūtur non d̄ ore dn̄i
Dicunt his qui blasphemāt me. locut⁹
est dn̄s. pax erit vobis: et omib⁹ qui am-
bulant in prauitate cordis sui dixerunt:
Nō veniet sup̄ vos malū. Quis enī affu
it in ꝯsilio dn̄i et vidit ⁊ audiuit sermo-
nem eius: Quis cōsiderauit verbū illi⁹
et audiuit: Ecce turbo dn̄ice indignatio
nis egredieť: et tempestas erumpēs su-
per caput impiorū veniet. Nō reuerteť
furor dn̄i vsq; dū faciat. ⁊ vsq; dū cōple
at cogitationem cordis suis. In nouis-
simis dieb⁹ intelligetis ꝯsiliuz eius. Nō
mittebā ꝓphetas: ⁊ ip̄i currebāt: et nō lo
quebar ad eos: ⁊ ip̄i ꝓphetabant. Si ste
tissent in consilio meo et nota fecissent
verba mea ppl'o meo: auertissez vtiq; eos
a via sua mala ⁊ cogitatōnib⁹ suis pessi-
mis. Putas ne deus e vicino ego suz di
cit dn̄s et nō deus de longe: Si occulta
biť vir in abscōditis: ⁊ ego nō videbo eū
dicit dn̄s: Nūquid nō celum et terram
ego implebo dicit dn̄s: Audiui que dixe
runt ꝓphete ꝓphetātes in noīe meo mē
daciū atq; dicētes: Somniaui: somnia
ui. Usqueq̄ istud est in corde ꝓphetaruz
vaticinātium mendaciū: ⁊ ꝓphetantiuz
seductōes cordis sui: Qui volūt facere
vt obliuiscať ppl's meus noīs mei. pro-
pter somnia eoꝝ que narrāt vnusquisq;
ad ꝓximū suū: sicut obliti sunt p̄res eoꝝ
nomīs mei ꝓpter baal. Propheta q̄ ha-
bet somniū narret somniū: ⁊ q̄ hēt ſmo
nē meuz. loquať sermonē meum vere.
Quid paleis ad triticū dicit dn̄s: Nun
quid nō verba mea sunt q̄si ignis dicit
dn̄s: ⁊ quasi malleus conterens petraz:
Propterea ecce ego ad ꝓphetas ait dn̄s
qui furanť verba mea vnusquisq; a ꝓxi-
mo suo. Ecce ego ad ꝓphetas ait dn̄s q̄
assumūt linguas suas: et aiūt dicit dn̄s
Ecce ego ad ꝓphetas somniātes mēda-
ciū dicit dn̄s: qui narrauerūt ea ⁊ sedu-
xerūt ppl'm meū in mēdacio suo: ⁊ in mi
raculis suis cū ego nō misissez eos: nec
mādassez eis: qui nihil ꝓfuerūt ppl'o hu
ic dic̄ dn̄s. Si igiť interrogauerit te ppl's
iste vel ꝓpheta aut sacerdos dicēs: quod
est onus dn̄i: dices ad eos: Vos estis
onus. Proijciam quippe vos dicit dn̄s.
Et ꝓpheta ⁊ sacerdos et ppl's q̄ dicit on⁹
dn̄i: visitabo sup̄ virum illū ⁊ sup̄ domū
eius. Hec dicetis vnusquisq; ad ꝓximū
et ad fratrē suū. Quid rn̄dit dn̄s: ⁊ quid
locutus est dn̄s: Et onus dn̄i vltra nō
memorabiť. qꝛ onus erit vnicuiq; ſmo
suus. Et ꝑuertistis v̄ba dei viuētis: dn̄i
exercituū dei nr̄i. Hec dices ad ꝓphetā.
Quid rn̄dit tibi dn̄s: ⁊ quid locutus est
dn̄s: Si aūt onus dn̄i dixeritis: propť
hoc hec dicit dn̄s. Quia dixistis sermo-
nem istū onus dn̄i. ⁊ misi ad vos dicēs.
Nolite dicere onus dn̄i: propterea ecce
ego tollā vos portās. et derelinquaz vos
et ciuitatē quā dedi vobis ⁊ p̄rib⁹ vr̄is a
facie mea: ⁊ dabo vos in opprobriū sem-
piternum: ⁊ in ignominiam eternā que
nunq̄ obliuione delebiť. XXIIII

O Stendit mihi dn̄s: ⁊ ecce duo
calathi pleni ficis positi ante tē
plum domini postq̄ transtulit
nabuchodonosor rex babylonis iechoniā
filium ioachim regez iuda et principes
eius et fabrum et inclusorem de hieru-
salem ⁊ adduxit eos in babylonez. Cala
thus vnus ficus bonas habebat nimis
vt solent ficus eē primi tēporis. Et cala-
thus vnus ficus habebat malas nimis
que comedi non poterant: eo ꝙ essent
male Et dixit dominus ad me. Quid
tu vides hieremia: Et dixi: ficus bo-
nas. bonas valde: ⁊ malas. malas valde
que comedi nō possunt: eo ꝙ sint male

Et factū est verbum dñi ad me dicens:
Hec dicit dñs deus israel. Sicut ficus
hę bone·sic cognoscaz trāsmigrationem
iuda quam emisi de loco isto in terram
chaldeoz in bonū:et ponā oculos meos
sup eos ad placādum·Et reducam eos
in terram hāc:et edificabo eos et nō de
struā:et plantabo eos et nō euellā et da
bo eis cor vt sciant me qz ego sum dñs.
Et erūt mihi in pplm: et ego ero eis in
deum qz reuertent ad me in toto corde
suo.Et sicut ficus pessime q comedi nō
pñt eo qz sint male(hec dicit dñs)sic da
bo sedechiam regē iuda z principes eius
et reliquos de hierusalem qui remanse
rūt in vrbe hac:et qui habitant in terra
egypti.Et dabo eos in vexationē afflicti
onēq; oib regnis terre:in opprobrium
et in parabolam et in ꝓuerbiū z in male
dictōem in vniuersis locis ad que eieci
eos:et mittā in eis gladiū et famē et pe
stē donec cōsumant de terra quam dedi
eis et patribus eorum.

XXV

Verbū quod factuz est ad hiere
miam ō omi pplo iude in anno
quarto ioachim filij iosie regis
iuda:ipe est annus primus nabuchodo
nosor regis babylonis. Et locutus est
hieremias ꝓphēta ad oēm pplm iuda et
ad vniuersas habitatores hierusalē di
cēs:A tertiodecimo anno iosie filij am
mon regis iuda vsq; ad die hanc:ipe est
tertius z vicesimus ānus:factū est verbū
dñi ad me:et locutus sum ad vos de no
cte cōsurgens et loquēs:et nō audistis.
Et misit dñs ad vos omnes seruos su
os ꝓphētas ꝟsurgens diluculo mittens
q; et nō audistis:neq; inclinastis aures
vestras vt audiretis cū diceret:Reuer
timini vnusq;sq; a via sua mala:et a pes
simis cogitatōibus vestris:et habitabi
tis in terra quā dedit dñs vobis z patri
bus vr̄is a seculo z vsq; in seculum. Et
nolite ire post deos alienos vt seruiatis
eis adoretisq; eos neq; me ad iracūdiaz
ꝓuocetis in opib manuū vestraz: z nō
affligaz vos.Et nō audistis me dicit do
minus:vt me ad iracūdiam ꝓuocaretis
in opib manuū vestraz in malū vestrum
Propterea hec dicit dominꝰ exercituū.
Pro eo qz non audistis verba mea:ecce
ego mittā et assumaz vniuersas cogna
tiones aquilonis ait dñs·z nabuchodo
nosor regem babylonis seruū meū:z ad
ducā eos sup terram istam et sup habi
tatores eius et super oēs natōes que in
circuitu illius sunt et interficiam eos·z
ponam eos in stupore et in sibilū z in
solitudines sempiternas.Perdamq; de
eis vocem gaudij et vocē leticie:vocem
sponsi et vocem spōse vocem mole et lu
men lucerne.Et erit vniuersa terra ei⁹
in solitudinē et in stupore:et seruient
oēs gētes iste regi babylonis septuagin
ta ānis.Cūq; impleti fuerit septuagin
ta āni·visitabo sup regē babylonis z su
per gētem illaz dicit dñs iniquitatē eoz
et sup terram chaldeoz̄ et ponā illaz in
solitudines sempiternas.Et adducam
sup terrā illaz oia verba mea que locut⁹
sum ꝟtra eā: oīne quod scriptū est in li
bro isto quecunq; pphetauit hieremias
aduersum oēs gētes:qz seruierūt eis cū
essent gētes multe et reges magni. Et
reddā eis ꝟm opa eoz: z ꝟm facta manu
um suarū.Quia sic dicit dñs exercituū
deus isrl.Sume calicē vini furoris hu
ius de manu mea et ꝓpinabis de illo cū
ctis gētibus ad quas ego mittaz te et
bibent·et turbabūtur et insanięt a facie
gladij quē ego mittā inter eos.Et acce
pi calicē de manu dñi:z ꝓpinaui cūctis
gētibus ad quas misit me dñs: hierlm
et ciuitatib iuda et regib eius et prin
cipibus eius vt darē eos in solitudinez
et in stupore z in sibilū z in maledictio
nez sicut ē dies ista.Pharaoni regi egy
pti z seruis eius et principib eius et oi
ppl'o ei⁹:z vniuersis generaliter·cunctis
regib terre ausitidis:z cūctis regib ter
re philistijm z ascalonis z gaze z accaro
ni.azoti et reliquis idumee z moab z fi
liis ămon et cūctis regibus tyri et vni
uersis regib sidonis z regib terre insu
larū q̄ sunt trans mare:z dedan z themā
et buz z vniūsis q̄ attōsi sunt in comaz

ꝯ cūctis regib⁹ arabie· ꝯ cūctis regib⁹ oc
cidētis q̄ habitāt in deserto: ꝯ cūctis re⸗
gib⁹ çambri ꝯ cūctis regib⁹ elam ꝯ cūct⁹
regib⁹ medoꝝ: cūctis q̄z regib⁹ aquilo⸗
nis deprope ꝯ delonge: vnicuiq; ꝓtra fra
trem suū: ꝯ oibus regnis terre q̄ sup̄ fa
ciez ei⁹ sunt. Et rex sesach bibet post eos
Et dices ad eos Hec dicit dñs exercitu
um deus isrl̄. Bibite ꝯ inebriamini ꝯ vo
mite ꝯ cadite: neq; surgat⁹ a facie gladij
quē ego mittā inter vos. Cumq; nolue⸗
rint accipe calicē de manu tua ꝯ bibant
dices ad eos. Hec dicit dñs exercituuz.
Bibentes bibetis. Quia ecce in ciuita⸗
te in q̄ inuocatū est nomē meū ego inci
pio affligere: ꝯ vos q̄si innocētes ꝯ īmu
nes eritis: Nō erit⁹ immūes. Gladiuz
enī ego voco sup̄ oīes habitatores ter
re: dicit dñs exercituū. Et tu ꝑphetabis
ad eos oīa verba hec: ꝯ dices ad eos. Do⸗
minus de excelso rugiet· ꝯ de habitaculo
scō suo dabit vocē suā. Rugiens rugiet
sup̄ decorē suū. Celeuma q̄si calcantiuz
concinet aduersus oēs habitatores ter
re. Peruenit sonit⁹ vsq; ad extrema ter
re· q̄r iudiciū dño cū gētib⁹. Judicatur
ipe cū oi carne. Impios tradidi gladio·
dicit dñs. Hec dicit dñs exercituū. Ec⸗
ce afflictio egrediet de gente in gentē: et
turbo magn⁹ egrediet a summitatibus
terre: ꝯ erūt interfecti dñi in die illa a sū
mo terre vsq; ad summū ei⁹. Non plan
gent: ꝯ nō colligent neq; sepelient: i ster
quilinio sup̄ faciē terre iacebūt. Ululа⸗
te pastores ꝯ clamate: ꝯ aspergite vos ci
nere optimates greg⁹: q̄r cōpleti sūt di⸗
es vī vt interficiamini: ꝯ dissipationes
vestre: ꝯ cadetis q̄si vasa p̄ciosa. Et p̄ibit
fuga a pastoribꝰ: ꝯ saluatio ab optimati⸗
bus greg⁹. Vox clamoris pastorū ꝯ vlu
latus optimatū greg⁹: q̄r vastauit dñs
pascua eor̄. ꝯ cōticuerūt arua pacis a fa⸗
cie ire furoris dñi. Dereliq̄t q̄si leo ta⸗
bernaculū suū: facta est terra eor̄ i deso⸗
lationē: a facie ire colūbe et a facie ire fu⸗
roris domini.

XXVI

In principio regni ioachim filij
iosie reg⁹ iuda factū est verbum
istud a dño dicens. Hec dicit dñs. Sta
in atrio dom⁹ dñi: ꝯ loq̄ris ad oēs ciuita
tes iuda· de q̄bus venit vt adorent in
domo dñi: vniūsos ꝑmones· q̄s ego mā
daui tibi vt loq̄ris ad eos. Noli subtra⸗
here verbū: si forte audiant ꝯ cōuertat⁹
vnusquisq; a via sua mala: ꝯ pēiteat me
mali q̄d cogitaui facere eis ꝓpter malici
am studior̄ eorū. Et dices ad eos. Hec
dicit dñs: Si nō audieritis me· vt am⸗
buletis in lege mea quā dedi vob· vt au
diatis ꝑmones seruor̄ meor̄ ꝓphetarū q̄s
ego misi ad vos de nocte ꝯ surgens ꝯ di
rigens ꝯ nō audistis: dabo domū istaz si⸗
cut silo ꝯ vrbem hanc dabo in maledicti
onem cūctis gētib⁹ terre. Et audierūt
sacerdotes ꝯ ꝓphete ꝯ ois ꝑ⁹ hieremiā
loquētem verba hec in domo dñi. Cūq;
complesset hieremias loquēs oīa q̄ pre
ceperat ei dñs vt loq̄ret ad vniūsum po
pulū: apprehenderūt eū sacerdotes ꝯ ꝓ⸗
phete ꝯ ois ꝑ⁹ dicens: Morte morias.
Quare ꝓphetauit in noie dñi dicens: si
cut silo erit domus hec: ꝯ vrbs ista deso⸗
labitur eo q̄ nō sit habitator? Et cōgre
gatus est ois ꝑ⁹ adūsus hieremiam i
domo dñi. Et audierūt principes iuda
verba hec: ꝯ ascēderūt de domo reg⁹ in do
mum dñi: ꝯ sederūt in introitu porte do
mus dñi noue. Et locuti sunt sacerdo⸗
tes ꝯ ꝓphete ad principes· ꝯ ad oēm ꝑ⁹m
dicentes. Judiciū mortis est viro huic
q̄r ꝓphetauit adūsus ciuitatē istam sicut
audistis auribꝰ vr̄is. Et ait hieremias
ad oēs principes· ꝯ ad vniūsum ꝑ⁹m di
cens: Dñs misit me vt ꝓphetarez ad do
mū istam ꝯ ad ciuitatē hanc oīa verba q̄
audistis. Nūc ergo bonas facite vias ve⸗
stras· ꝯ studia vestra· ꝯ audite vocem dñi
dei vestri: ꝯ penitebit dñm mali q̄d locu⸗
tus est adūsum vos. Ego aūt ecce i ma⸗
nibus vr̄is sum: facite mihi q̄d bonum
ꝯ rectum est in oculis vr̄is. Verūtamē
scitote ꝯ cognoscite: q̄r si occideritis me
sanguinē innocentez tradetis ꝓtra vos⸗
metip̄os: ꝯ cōtra ciuitatem istam ꝯ habi
tatores eius. In veritate enim misit me
dñs ad vos: vt loquerer in auribꝰ vr̄is

omnia verba hec. Et dixerũt principes
et omĩs ꝓpl'us ad sacerdotes et ad pro
phetas. Non est viro huic iudiciũ mor
tis: qꝛ in noĩe dñi dei nr̃i locutus es ad
nos. Surrexerũt ḡ viri d̃ senioribꝫ terre
et dixerũt ad oẽm cetum ꝓpl'i loq̃ntes.
Micheas demorasthi fuit ꝓpheta ĩ die-
bus eçechie reg' iuda ⁊ ait ad oẽz ꝓpl'm
iude dicẽs: hec dicit dñs exercituũ. Si
on q̃si ager arabit̃. ⁊ hierl'm ĩ aceruũ la-
pidũ erit. ⁊ mõs dom' dñi in excelsa sil-
uaꝝ. Nunq̃d morte condẽnauit eũ eçe-
chias rex iuda ⁊ oĩs iuda? Nunq̃d non
timuerũt dñm et dep̃cati sunt faciẽ dñi:
et penituit dñm mali qd̃ locut' fuerat
aduersũ eos? Itaqꝫ nos facim' maluz
grande ꝯ aĩas nr̃as. Fuit q̃z vir ꝓphetãs
in nomĩe dñi vrias fili' semei de caria-
thiarim: ⁊ ꝓphetauit aduersus ciuitatẽ
istã. et aduersus terrã hãc iuxta oĩa ver
ba hieremie. Et audiuit rex ioachim et
oẽs potẽtes ⁊ principes ei' verba hec: et
q̃siuit rex interficere eũ. Et audiuit vri
as ⁊ timuit fugitqꝫ ⁊ ĩgressus ẽ egyptũ
Et misit rex ioachim viros in egyptũ
helnathan filiũ achobor ⁊ viros cum eo
in egyptuz. Et eduxerũt vriã d̃ egypto
et adduxerũt eũ ad regẽ ioachim. et per
cussit eũ gladio: et ꝓiecit cadauer ei' in
sepulcris vulgi ignobil'. Igit̃ manus
achian filij saphan fuit cũ hieremia vt
non traderetur in manus populi et in
terficerent eum.

XXVII

In principio regni ioachim filij
iosie regis iuda factũ est verbuz
istud ad hieremiã a dño dicẽs
Hec dicit dñs ad me. Fac tibi vincl'a ⁊
catenas ⁊ pones eas in collo tuo ⁊ mit-
tes eas ad regẽ edom ⁊ ad regẽ moab ⁊
ad regẽ filioꝝ ãmon ⁊ ad regẽ tyri et ad
regem sidonis in manu nũcioꝝ q̃ vene
rũt hierl'm ad sedechiaz regẽ iuda et p̃-
cipies eis vt ad dños suos loq̃nt̃. Hec
dicit dñs exercituũ de' isrl'. Hec dicetis
ad dños vr̃os. Ego feci terrã ⁊ homĩes
et iumẽta q̃ sunt sup̃ faciẽ terre in forti
tudine mea mag̃: ⁊ in brachio meo extẽ
to: et dedi eã ei q̃ placuit ĩ oculis meis.
Et nũc itaqꝫ ego dedi oẽs terras istas ĩ
manu nabuchodonosor regis babilõis
ſui mei. Insup̃ ⁊ bestias agri dedi ei: vt
seruiãt illi. Et ſuient ei oẽs gẽtes. et fi
lio ei' ⁊ filio filij eius donec veniat tem
pus terre ei' ⁊ ip̃ius. Et ſuiẽt ei gẽtes
mlte ⁊ reges magni. Gens aũt ⁊ regnũ
qd̃ ñ seruierit nabuchodonosor regi ba
bilonis. ⁊ q̃cunqꝫ nõ curuauerit colluz
suũ sub iugo reg' babilonis: ĩ gladio et
in fame ⁊ ĩ peste: visitabo sup̃ gentẽ illaz
ait dñs: donec ꝯsumã eos in manu ei'.
Vos ergo nolite audire prophetas ve-
stros et diuĩos ⁊ sõniatores ⁊ augures
et maleficos q̃ dicũt vob̃. nõ ſuiet' regi
babilonis: qꝛ mendaciũ ꝓphetãt vob̃ vt
lõge faciãt vos de terra vr̃a: ⁊ eiciãt vos
et pereatis. Porro gẽs q̃ subiecerit cer
uicẽ suã sub iugo reg' babilõis ⁊ seruie
rit ei. dimittã eaz in terra sua dicit dñs
et colet eam ⁊ habitabit in ea. Et ad se
dechiaz regẽ iuda. locut' sum ſm omĩa
verba hec dicẽs. Subijcite colla vestra
sub iugo reg' babilõis: ⁊ ſuite ei ⁊ ꝓpl'o
eius: et viuet'. Quare moriemini tu ⁊
ꝓpl'us tu' gladio ⁊ fame ⁊ peste: sicut lo-
cutus ẽ dñs ad gentẽ q̃ ſuire noluerit
regi babilõis? Nolite audire verba pro
phetaꝝ dicentiuz vob̃: nõ seruietis regi
babilõis: qꝛ mẽdaciũ ipsi loquunt̃ vob̃
Quia non misi eos ait dñs: et ipsi pro
phetant in nomĩe meo mendaciter: vt
eijcient vos ⁊ pereat' taz vos q̃z prophe
te qui vaticinant̃ vob̃. Et ad sacerdotes
et ad ꝓpl'm istũ locut' suz dicẽs: Hec di-
cit dñs. Nolite audire v̄ba prophetarũ
vestroꝝ q̃ prophetant vob̃ dicẽtes: ecce
vasa dñi reuertent̃ d̃ babilone nũc cito
Mendaciũ enĩ prophetãt vobis. Noli-
te ḡ audire eos sed ſuite regi babilõis
vt viuatis. Quare dat̃ hec ciuitas ĩ so-
litudinẽ? Et si ꝓphete sunt: ⁊ est verbuz
dñi in eis: occurrãt dño exercituũ vt ñ
veniãt vasa q̃ derelicta fuerãt in domo
dñi ⁊ ĩ domo reg' iuda ⁊ in hierusalẽ: in
babilonẽ. Quia hec dicit dñs exercituũ
ad colũnas. et ad mare ⁊ ad bases et ad
reliq̃ vasoꝝ q̃ remanserũt in ciuitate hac

que nō tulit nabuchodonosor rex babi
lōis cū trāsferret iechoniā filiū ioachiz
regē iuda de hierl'm in babilonē ⁊ oīs
optiates iuda ⁊ hierl'm Quia dicit dn̄s
exercituū de⁹ isrl'. ad vasa q̄ derelicta sūt
i domo dn̄i ⁊ i domo reg' iuda ⁊ hierl'm
In babilonem transferent'. et ibi erūt
vsq; ad diem visitationis sue dicit do-
minus. Et afferri faciam ea: et restitui
in loco isto.

XXVIII.

Et factū est in anno illo in prin
cipio regni sedechie reg' iuda.
in āno q̄rto. i mēse q̄nto: dixit
ad me ananias fili⁹ açur propheta de ga
baon in domo dn̄i corā sacerdotib⁹ ⁊ oī
ppl'o dicēs. Hec dicit dn̄s exercituū de⁹
isrl'. Cōtriui iugū reg' babilōis. Adhuc
duo anni dieꝝ ⁊ ego referri faciā ad lo-
cum istū oīa vasa dn̄i q̄ tulit nabucho-
donosor rex babilōis de loco isto. ⁊ tran
stulit ea in babilonē. Et iechoniā filiuz
ioachim regē iuda ⁊ oēm trāsmigratio
nem iude q̄ ingressi sunt in babilonez
ego ꝯuertā ad locū istū ait dn̄s. Conte
ram eiz iugū reg' babilōis. Et dixit hie
remias propheta ad ananiā prophetaz
in ocul' sacerdotū ⁊ i ocl'is omīs ppl'i q̄
stabat in domo dn̄i: ⁊ ait hieremias ꝓ-
pheta. Amē. Sic faciat dn̄s. Suscitet
dn̄s verba tua q̄ ꝓphetasti vt referātur
vasa in domū dn̄i: ⁊ oīs trāsmigratio d̄
babilone ad locū istū. Verūtn̄ audi ver
bū hoc q̄d ego loquor in auribꝫ tuis. ⁊
in auribꝫ vniūsi ppl'i. Prophete q̄ fuer̄t
an̄ me ⁊ an̄ te ab initio. ⁊ ꝓphetauer̄t su
per terras ml'tas et sup regna mag̃ de p̄
lio et de afflictōe et de fame. propheta q̄
vaticinatus ē pacē: cū venerit verbū ei⁹
tūc scier̄ propheta quē misit dn̄s i veri-
tate. Et tulit ananias propheta catenā
d̄ collo hieremie prophete: ⁊ ꝯfregit eā
Et ait ananias i ꝯspectu oīs ppl'i dicēs
Hec dic̄ dn̄s. Si confrigā iugū nabu-
chodonosor reg' babilōis p⁹ annos du
os dieꝝ de collo oīm gentium Et abijt
hieremias propheta i viā suā. Et factū
est v̄bū dn̄i ad hieremiā postq̄ ꝯfregit
ananias propheta catenā d̄ collo hiere
mie prophete dicēs. Vade ⁊ dices ana
nie Hec dicit dn̄s. Catenas ligneas cō
triuisti: ⁊ facies ꝓ eis catenas ferreas:
qꝛ hec dicit dn̄s exercituuz deus israel.
Jugū ferreū posui sup collū cūctaꝝ gē
tiū istaꝝ vt seruiāt nabuchodonosor re
gi babilonis. ⁊ seruiēt ei: insup ⁊ bestias
terre dedi ei. Et dixit hieremias prophe
ta ad ananiā prophetam. Audi anania.
Nō misit te dn̄s: ⁊ tu confidere fecisti
ppl'm istū in mēdacio Idcirco hec dicit
dn̄s. Ecce ego mittam te a facie terre.
Hoc āno morier'. Aduersum enī dn̄m
locut⁹es. Et mortuus ē ananias ꝓphe
ta in āno illo. mēse septimo.

XXIX

Et hec sūt verba libri q̄ misit hie
remias propheta d̄ hierl'm ad
reliquias senioꝝ trāsmigratio
nis et ad sacerdotes ⁊ ad pro phetas et
ad oēm ppl'm quē traduxerat nabucho
donosor de hierusalē in babilonē: post-
q̄ egressus ē iechonias rex ⁊ dn̄a et eu-
nuchi ⁊ principes iuda ⁊ hierusalē. ⁊ fa
ber ⁊ inclusor de hierusalē: in manu ela
sa filij saphan ⁊ gamalie filij helchie q̄s
misit sedechias rex iuda ad nabuchodo
nosor regē babilōis in babilonē dicens
Hec dicit dn̄s exercituū deus isrl': oīi
transmigrationi quā trāstuli d̄ hierl'm
in babilonē. Edificate domos ⁊ habita
te ⁊ plantate hortos ⁊ comedite fructū
eoꝝ. Accipite vxores ⁊ generate filios ⁊
filias: ⁊ date filijs vr̄is vxores et filias
vestras date viris. et pariāt filios et fi
lias: ⁊ ml'tiplicabimi ibi: ⁊ nolite eē pau
ci numero ⁊ querite pacez ciuitatis ad
quā transmigrare vos feci ⁊ orate ꝓ ea
ad dn̄m. qꝛ in pace illius erit pax vobis
Hec dicit dn̄s exercituū de⁹ isrl'. Nō vos
seducant prophete vestri qui sunt i me
dio vestꝝ ⁊ diuini vr̄i: ⁊ ne attendat' ad
somnia vr̄a q̄ vos somniat' qꝛ falso ip̄i
prophetant vob̄ in noīe meo: et nō mi-
si eos dicit dn̄s. Quia hec dic̄ dn̄s: Cū
ceperint impleri in babilōe septuagin-
ta anni: visitabo vos ⁊ suscitabo sup vos
verbum meū bonuz: ⁊ reducam vos ad
locum istū. Ego enim scio cogitatiōes

quas cogito sup̄ vos dicit dñs·cogita/
tiones pacis et non afflictiōis:vt det
vob̄ finē ⁊ patientiā:⁊ inuocabit̄ me et
viuetis· ⁊ orabitis me ⁊ ego exaudiam
vos:q̄retis me ⁊ inuenietis. Cū quesie/
ritis me ī toto corde vr̄o inueniar a vo
bis ait dñs. Et reducā captiuitatē vr̄āz
et congregabo vos de vniūsis gentib⁹ ⁊ de
cunctis locis ad q̄ expuli vos dicit dñs.
Et reuerti vos faciā de loco ad quē trās
migrare vos feci:qr dixit̄. Suscitabit
nobis dñs pphetas in babilone. Quia
hec dicit dñs ad regē q̄ sedet sup̄ soliuz
dauid ⁊ ad oēm pplm habitatorē vrbis
huius:ad frēs vestros q̄ nō sunt egressi
vobiscū in transmigratōem. Hec dicit
dñs exercituū. Ecce mittam in eos gla
dium ⁊ famē ⁊ pestem: et ponaz eos q̄si
ficus malas q̄ comedi nō p̄nt eo⁹ pessi
me sint:⁊ psequar eos in gladio ⁊ in fame
et in pestilentia. Et dabo eos in vexatio
nem vniūsis regnis terre·ī maledictio
nem ⁊ in stupor̄ et in sibilū ⁊ in opp̄ro/
briū cūctis gentib⁹ ad q̄s ego eieci eos:
eo q̄ nō audierint vba mea dicit dñs·
que misi ad eos p̄ seruos meos pphas
de nocte psurgēs ⁊ mittēs:⁊ nō audist̄
dicit dñs. Vos g̃ audite verbū dñi oīs
trāsmigratio quā emisi de hierl'm ī ba/
bilonē. Hec dicit dñs exercituū de⁹ isrl'
ad achab filiū cholie et ad sedechiā fili
um maasie q̄ pphetāt vob̄ in nomine
meo mendaciū. Ecce ego tradaz eos in
mānu nabuchodonosor reg̃ babilōis:et
p̄cutiet eos in oculis vr̄is. Et assumetur
ex eis maledictio omni trāsmigrationi
iude q̄ est in babilōe dicētiū. Ponat te
dñs sicut sedechiā ⁊ sicut achab quos
frixit rex babilonis in igne: p̄ eo q̄ fece
rint stulticiā in isrl' ⁊ mechati sūt ī vxo/
res amicor̄ suor̄:⁊ locuti sunt verbum
in noīe meo mēdaciter· qđ nō mādaui
eis. Ego sum iudex ⁊ test̄ dicit dñs. Et
ad semeiā neelamiten dices. Hec dicit
dñs exercituū de⁹ isrl'. Pro eo q̄ misisti
in noīe meo libros ad oēm pplm qui ē
in hierl'm ⁊ ad sophoniā filiū maasie sa
cerdotē et ad vniūsos sacerdotes dicēs

Dñs dedit te sacerdotē p̄ ioiade sacer/
dote vt sis dux in domo dñi sup̄ omnez
vir̄ arreptitiū ⁊ pphetātē vt mittas eū
in neruū ⁊ in carcerē. Et nūc q̄re nō in
crepasti hieremiā anathotiden q̄ pphe/
tat vob̄: Quia sup̄ hoc misit in babilo/
nē ad nos dicēs. Longū est:edificate do
mos ⁊ habitate·et plātate hortos ⁊ come
dite fruct⁹ eor̄. Legit g̃ sophonias sacer
dos libr̄ istū in auribus hieremie pphe
Et factū est verbū dñi ad hieremiā dicēs
Vitte ad oēz trāsmigratōez dicēs. Hec
dicit dñs ad semeiaz neelamiten. Pro
eo q̄ pphetauit vob̄ semeias·⁊ ego non
misi eū:⁊ fecit vos confidere in mendacō
idcirco hec dicit dñs. Ecce ego visitabo
sup̄ semeiam neelamiten ⁊ sup̄ semē e⁹
Non erit ei vir sedēs in medio pp̄li hu
ius: ⁊ nō videbit bonū qđ ego faciā pp̄lo
meo ait dñs: qr̄ p̄uaricatiōem locutus
est aduersus dñm.

XXX.

Hoc verbū qđ factū est ad hiere
miam a dño dicēs. Hec dic do
min⁹ deus isrl' dicēs: Scribe ti/
bi omnia verba q̄ locut⁹ sum ad te in li
bro. Ecce enī dies veniūt dic dñs ⁊ cō
uertā captiuitatē pp̄li mei isrl' ⁊ iuda ait
dñs·⁊ captiuā eos ad terrā quā dedi pa
tribus eor̄ ⁊ possidebūt eam. Et hec verba
q̄ locut⁹ ē dñs ad isrl' ⁊ ad iudam. Quia
hec dicit dñs. Vocē terroris audiuim⁹
formidor̄ nō est pax. Interrogate ⁊ vi
dete si generat mascul⁹. Quare g̃ vidi
omnis viri manū sup̄ lumbū suuz q̄si
parturientis:et cōuerse sunt vniuerse
facies in auruginē: Ve qr̄ magna dies
illa·nec est filis eius:tempusq̄ tribula
tiōis est iacob·⁊ ex ipo saluabit̄ Et erit·
in die illa ait dñs exercituū conterā iu
gum eius de collo tuo: ⁊ vincula eius
dirumpā. Et non dñabunt̄ ei amplius
alieni:sed seruiēt dño deo suo:et dauid
regi suo quez suscitabo eis. Tu ergo ne
timeas serue meus iacob ait dominus
neq̄ paueas isrl': qr̄ ecce ego saluabo te
de terra longinq̄·⁊ semē tuū de terra ca
ptiuitatis eor̄. Et reuertet̄ iacob ⁊ que
scet·⁊ cūctis affluet bonis·⁊ nō erit quē

formidet: qm̄ tecū ego suꝫ ait dominus
vt saluem te. Faciā enī cōsummatōem
in cūctis gentibꝫ in q̄bꝫ dispsi te: te aūt
nō faciā in ꝯsūmationē: sed castigabo te
in iudicio. vt nō tibi videar̄ innoxius:
qꝛ hec dic̄ dn̄s. Insanabil' fractura tua
pessima plaga tua. Non est q̄ iudicet iu
dicium tuū. ad alligandā curatōeꝫ tuā.
vtilitas nō est tibi. Oēs amatores tui
obliti sunt tui: teqꝫ nō querēt. Plaga
enī inimici ꝑcussi te: castigatōe crudeli
Propter mltitudinē iniq̄tat̄ tue dura
facta sunt pctā tua. Quid clamas sup̄
ꝯtritione tua? Insanabil' est dolor tu⁹.
Propter multitudiēꝫ iniq̄tat̄ tue ⁊ ꝓ
pter dura pctā tua feci hec tibi Propte
rea oēs q̄ comedūt te deuorabūt̄: ⁊ vni
uersi hostes tui in captiuitatē ducent̄.
Et oēs qui te vastāt vastabunt̄ cūctos
qꝫ predatores tuos dabo in p̄dam Ob
ducā enī cicatricē tibi. ⁊ a vulneribꝫ tu
is sanabo te dicit dn̄s. Quia eiectā vo
cauerūt te sion. hec est q̄ non hēbat req̄
rentē. Hec dic̄ dn̄s: Ecce ego cōuertaꝫ
conuersiōeꝫ tabernacl'oꝝ iacob. ⁊ tectis
eius miserebor Et edificabit̄ ciuitas in
excelso suo ⁊ templū iuxta ordinē suuꝫ
fundabit̄. Et egredieť de eis laus voxqꝫ
ludentiū. ⁊ mltiplicabo eos ⁊ nō minu
entur. ⁊ glorificabo eos ⁊ nō attenuabū
tur. ⁊ erūt filij ei⁹ sicut a principio. ⁊ ce
tus eius corā me ꝑmanebit. Et visita
bo adūsum oēs qui tribulāt eum. ⁊ erit
dux ei⁹ ex eo. ⁊ princeps de medio eius
ꝓducet̄. Et applicabo eum. ⁊ accedet ad
me. Quis eī iste est qui applicet cor su
um vt appropinquet mihi ait dn̄s. Et
eritis mihi in ꝑpl'm: ⁊ ego ero vobis in
deum. Ecce turbo dn̄i furor egrediens
ꝓcella ruēs in capite impioꝝ ꝯquiescet
Nō auertat irā īdignatōis domin⁹: do
nec faciat et compleat cogitatiōem cor
dis sui. In nouissimo dierum intelli
getis ea.

XXXI

In tp̄e illo dicit dn̄s: ero deus
vniūsis cognatiōibꝫ isrl'. ⁊ ipsi
erunt mihi in ꝑpl'm. Hec dicit
dominus. Inuenit grām in deserto po
pulus qui remanserat gladio. Vadet
ad requiē suam israel. Longe dn̄s appa
ruit mihi. Et in charitate ꝑpetua dile
xi te: ideo attraxi te miserās. Rursumqꝫ
edificabo te. ⁊ edificaberis v̄go isrl'. Ad
huc ornaber̄ tympanis tuis ⁊ egredier̄
in choro ludentiū. Adhuc plantabis vi
neas in montibꝫ samarie. Plantabūt
plantātes. ⁊ donec tempus veniat non
vindemiabunt: qꝛ erit dies in q̄ clama
būt custodes in mōte effraym. Surgi
te et ascendam⁹ in sion ad dn̄m deuꝫ no
strū: qꝛ hec dicit dn̄s: Exultate in leticia
iacob. ⁊ hinnite ꝯ caput gentiū: ꝑsona
te ⁊ canite ⁊ dicite Salua dn̄e ꝑpl'm tu
um reliq̄as isrl'. Ecce ego adducā eos d̄
terra aq̄lonis. ⁊ congregabo eos ab ex
tremis terre: inter q̄s erūt cecus ⁊ clau
dus ⁊ p̄gnans ⁊ pariēs siml'. cetus ma
gnus reuertentiū huc. In fletu veniēt
et in miscdia reducā eos. Et adducam
eos per torrentes aq̄ꝝ in via recta ⁊ nō
impingēt in ea: qꝛ factus suꝫ israeli pa
ter: ⁊ effraim primogenit⁹ meus ē. Au
dite v̄bū dn̄i gentes. ⁊ ānunciate in in
sulis q̄ ꝓcul sūt ⁊ dicite: Qui dispersit
isrl' ꝯgregabit eū. ⁊ custodiet euꝫ sic̄ pa
stor gregem suū. Redimet eniꝫ dn̄s ia
cob. ⁊ liberabit eū de manu potētioris.
Et veniēt et laudabūt in mōte sion et
ꝯfluent ad bona dn̄i sup̄ frumēto. vino
et oleo ⁊ fetu pecoꝝ ⁊ armentoꝝ. eritqꝫ
anīa eoꝝ q̄si hortus irrigu⁹. ⁊ vltra non
esuriēt. Tūc letabit̄ v̄go in choro. iuue
nes ⁊ senes siml'. Et cōuertā luctū eoꝝ
in gaudiū. ⁊ consolabor eos. ⁊ letificabo
a dolore suo Et inebriabo aīam sacerdo
tum pinguedīe. et ꝑpl's meus bonis ad
implebit̄ ait dn̄s. Hec dicit dn̄s. Vox ī
excelsa audita ē lamentatiōis luctus et
fletus. rachel plorātis filios suos. ⁊ no
lentis consolari sup̄ eis. quia non sunt
Hec dicit dn̄s. Quiescat vox tua a plo
ratu ⁊ oculi tui a lachrymis: qꝛ est mer
ces opi tuo ait dn̄s. Et reūtent̄ d̄ terra
inimici. et est spes nouissimis tuis ait
dn̄s ⁊ reūtent̄ filij tui ad termīos suos
Audiens audiui effraim trāsmigrantē

Castigasti me dñe ⁊ eruditus suz q̃si iu
uenculus indomit⁹. Cõuerte me. ⁊ cõ
uertar qꝛ tu dñs de⁹ meus. Postq̃ enĩ
cõuertisti me egi pnĩaz. ⁊ postq̃ oñdisti
mihi. ꝑcussi femur meũ. Confusus suz
et erubui: qm̃ sustinui oꝓbriũ adolescẽ
tie mee. Si filius honorabil' mihi effra
im. si puer delicatus qꝛ exq̃ locut⁹ suz de
eo adhuc recordabor eius. Idcirco con
turbata sunt viscera mea sup̄ eũ mise-
rans miserebor eius ait dñs. Statue ti
bi speculã. pone tibi amaritudĩes. Diri
ge cor tuũ in viã rectaz. in q̃ ambulasti
Reuertere virgo isrl': reuertere ad ciui
tates tuas istas. Usq̃q̃ delitijs dissol-
uer⁹ filia vaga: Quia creauit dñs nouũ
sup̄ terrã: femĩa circũdabit viruz. Hec
dicit dñs exercituũ deus isrl'. Adhuc di
cent vbum istud in terra iuda ⁊ in vrbi
bus eius cũ ꝯuertero captiuitatẽ eorũ
Benedicat tibi dñs pulcritudo iusticie
mons sanctus. Et habitabũt in eo iu-
das ⁊ om̃s ciuitates ei⁹ simul agricole
et minantes greges: qꝛ inebriaui aĩam
lassam. ⁊ oẽm aĩam esurientẽ saturaui.
Ideo q̃si de somno suscitat⁹ sum ⁊ vidi
et somn⁹ meus dulcis mihi. Ecce dies
veniũt dicit dñs: ⁊ semĩabo domũ isrl': ⁊
domũ iuda semine hominuz et semine
iumentoꝝ. Et sic̃ vigliaui super eos vt
euellerẽ ⁊ demolirer et dissiparẽ ⁊ disp̄-
derem ⁊ affligerẽ. sic vigilabo super eos
vt edificẽ et plantẽ ait dñs: In diebus
illis nõ dicẽt vltra: prẽs comederẽt vuã
acerbam: ⁊ dentes filioꝝ obstupuerunt
sed vnusquisq̃ in iniq̃tate sua morieť.
Om̃is hõ qui comederit vuã acerbaz.
obstupescent dentes eius. Ecce dies ve
nient dicit dñs ⁊ feriã domui isrl' et do
mui iuda fedus nouũ. Non ſm pactuz
qd̃ pepigi cũ patribꝫ vr̃is ĩ die q̃ appre-
hendi manũ eoꝝ vt educerẽ eos de ter
ra egypti. pactũ qd̃ irritũ fecerũt: ⁊ ego
dominatus sum eoꝝ dicit dñs: sed hoc
erit pactũ qd̃ feriã cuz domo isrl'. Post
dies illos dic̃ dñs: dabo legem meam ĩ
visceribꝫ eoꝝ. ⁊ in corde eoꝝ scribam eã
et ero eis in deũ. ⁊ ip̃i erũt mihi ĩ ꝓpl'm

Et non docebit vltra vir ꝓximũ suum
et vir fratrẽ suũ dicẽs: cognosce dñm.
Om̃is enĩ cognoscẽt me a mĩmo eoruz
vsq̃ ad maximũ ait dñs: qꝛ ꝓpitiabor ini
quitati eoꝝ. et peccati eoꝝ nõ memora-
bor ampli⁹. Hec dicit dñs: qui dat solẽ
in lumĩe diei. ordĩez lune ⁊ stellaꝝ in lu
mĩe noct⁹. qui turbat mare ⁊ sonãt flu-
ctus eius. dñs exercituũ nomẽ illi. Si
defecerint leges iste corã me dicit dñs.
tũc et semen isrl' deficiet vt nõ sit gens
corã me cunct⁹ diebꝫ. Hec dic̃ dñs: Si
mensurari poterũt celi sursum ⁊ inue-
stigari fundamẽta terre deorsum. ⁊ ego
abijciam vniu̇suz semẽ isrl' ꝓpter omĩa
que fecerũt dic̃ dñs. Ecce dies venient
dicit dñs. ⁊ edificabiť ciuitas dño a tur
re ananehel vsq̃ ad portã anguli Et exi
bit vltra normã mẽsure in ꝯspectu eius
sup̄ collem gareb. ⁊ circũibit goatha ⁊
oẽm vallẽ cadaueꝝ ⁊ cineres ⁊ vniu̇saz
regionẽ mortis. vsq̃ ad torrentẽ cedrõ
et vsq̃ ad angulũ porte equoꝝ oriental'
Sanctum dñi non euelletur. ⁊ nõ de-
struetur vltra in perpetuũ. XXXII

Verbuz qd̃ factum est ad hiere-
miã a domino in anno decimo
sedechie reg⁹ iuda: ipse est ann⁹
octauusdecim⁹ nabuchodonosor. Tunc
exercitus regis babylõis obsidebat hie
rusalem: ⁊ hieremias ꝓpheta erat clau-
sus in atrio carceris q̃ erat in domo re
gis iuda Clauserat enĩ eum sedechias
rex iuda. dicẽs: Quare vaticinar⁹ dicẽs
hec dicit dñs: ecce ego dabo ciuitatẽ istã
in manus reg⁹ babylonis ⁊ capiet eam
et sedechias rex iuda nõ effugiet de ma
nu chaldeoꝝ sed tradeť in manus reg⁹
babylonis. et loqueť os eius cum ore
illius et oculi eius ocl'os illi⁹ videbũt.
et in babylonẽ ducet sedechiã. ⁊ ibi erit
donec visitem eum ait dñs. si autez di-
micaueritis aduersuz chaldeos nichil
prosperum habebitis. Et dixit hieremi
as. Factum est verbũ dñi ad me dicẽs:
Ecce ananehel fili⁹ sellum patruelis tu
us veniet ad te dicẽs: Eme tibi agrum
meũ qui est in auathot. Tibi enĩ ꝯpetit

et propinquitate vt emas. Et venit ad me ananehel filius patrui mei fm verbum domini ad vestibulū carceris. et ait ad me Posside agr meū q̄ est i anathot in tra beniamin: q̄ tibi cōpetit hereditas et tu ppinquus es vt possideas. Intelleri aūt q̄ verbum dñi esset. Et emi agrū ab ananehel filio patrui mei q̄ est in anathot. Et appendi ei argentum septem stateres et decē argēteos. et scripsi in libro et signaui et adhibui testes. Et appēdi argentū in statera et accepi libr possessionis signatū et stipulatōes et rata et signa forinsecus. Et dedi librum possessiōis baruch filio neri filij maasie in oculis ananehel patruelis mei et i oculis testiū qui scripti erant in libro emptionis et in oculi oīm iudeor q̄ sedebāt in atrio carceris. Et pcepi baruch coram eis dicens: Hec dicit dñs exercituū deus israel. Sume libros istos: libr emptionis hunc signatū et librū hūc qui apertus est. et pones illos in vase fictili vt permanere possint dieb multis. Hec enī dicit dñs exercituū deꝰ isrl. Adhuc possidebunt domꝰ et agri et vinee in tra ista. Et oraui ad dñm postq̄ tradidi librū possessiōis baruch filio neri dicēs: Heu heu heu dñe deus. Ecce tu fecisti celū et terrā in fortitudie tua magna et in brachio tuo extento. Nō erit tibi difficile oīe verbū qui facis misericōiaz in milibus. et reddis iniquitatē patruz in sinum filior eor post eos. Fortissime magne et potens. dñs exercituū nomē tibi magnus consilio et incomprensibil cogitatu cui oculi aperti sunt sup oēs vias filior adam vt reddas vnicuiq̄ fm vias suas et fm fructū adinuētionū eiꝰ Qui posuisti signa et portēta in tra egypti vsq̄ ad diem hanc. et in israel et i hominib. et tibi fecisti nomē sicut est dies hec. Et eduxisti ppl'm tuum isrl'de terra egypti in signis et portentis et in manu robusta et in brachio extento et in terrore magno. et dedisti eis terrā hanc quaz iurasti patrib eorū vt dares eis terraz fluentē lacte et melle. et ingressi sunt et possederūt eam. Et nō obedierūt voci tue. et in lege tua nō ambulauerūt: omnia q̄ mandasti eis vt facerent non fecerunt. et euenerūt eis omnia mala hec. Ecce munitiones extructe sunt aduersum ciuitatē vt capiat. et vrbs data ē in manꝰ chaldeor et in manꝰ regis babylōis qui pliant aduersus eam a facie gladij et famis et pestilentie. et q̄cunq̄ locutus es acciderūt vt tuipse cernis. Et tu dicis mihi dñe deus: eme agr argento et adhibe testes: cū vrbs data sit in manꝰ chaldeor. Et factū est verbū dñi ad hieremiā dicēs: Ecce ego dñs deus vniūse carnis. Nunq̄d michi difficile erit oīe verbū? Propterea hec dic dñs: Ecce ego tradam ciuitatē istā in manꝰ chaldeorū et in manus regis babylonis et capiēt eā et veniēt chaldei pliantes adūsuz vrbē hanc. et succendēt eam igni et cburēt eā et domos in quarū domatib sacrificabant baal et libabant dijs alienis libamina ad irritandū me. Erant enī filij israel et filij iuda iugiter faciētes maluz in oculi meis ab adolescētia sua: filij isrl' qui vsq̄ nūc exacerbāt me i opē manuum suar dicit dñs: q̄ in furore et i indignatōe mea facta ē michi ciuitas hec a die q̄ edificauerūt eā vsq̄ ad diem istam qua auferet de aspectu meo ppt' malicia filior isrl' et filior iuda quā fecerunt ad iracundia me puocātes ipi et reges eorum et principes eor et sacerdotes et pphete eor viri iuda et habitatores hierl'm Et verterūt ad me terga et non facies cum docerē eos et erudirem diluculo: et nollent audire vt accipent disciplinaz Et posuerūt idola sua in domo in q̄ inuocatū est nomē meuz vt polluerēt eā. et edificauerūt excelsa baal q̄ sunt i valle filij ennon vt initiarēt filios suos et filias suas moloch qđ non mandaui eis nec ascendit in cor meū vt facerent abominatōem hanc. et in pctm̄ deducerent iudā. Et nūc ppter ista hec dicit dñs deꝰ isrl' ad ciuitatē hāc. de q̄ vos dicit' q̄ tradat' in manꝰ regis babylōis in gladio et in fame et in peste. Ecce ego congregabo eos

de vniuſis terris ad ꝗs eieci eos in furore meo et in ira mea ⁊ in indignatõe grãdi·et reducã eos ad locũ iſtũ ⁊ habitare eos faciã ꝓfident·⁊ erũt mihi ī populũ ⁊ ego ero eis in deũz. Et dabo eis cor vnũ et viã vnã vt timeãt me vniuſis diebꝫ ⁊ bñ ſit eis ⁊ filijs eorꝝ poſt eos Et feriã eis pactũ ſempiternũ ⁊ nõ deſinã eis bñfacere·⁊ timorez meũ dabo in corde eorꝝ vt nõ recedãt a me·⁊ letabor ſuꝑ eis cũ bñ eis fecero. Et plãtabo eos in tra iſta in veritate in toto corde meo et in tota aĩa mea: quia hec dicit dñs Sicut adduxi ſuꝑ populũ iſtũ oẽm malum hoc grande: ſic adducã ſuꝑ eos omne bonũ qđ ego loquor ad eos. Et poſſidebunt agri in terra iſta de ꝙ vos dicitz ꝙ deſerta ſit: eo ꝙ nõ remãſerit hõ ⁊ iumentũ·⁊ data ſit in manꝰ chaldeorum· Agri ement pecunia et ſcribent in libro et impriment ſignũ ⁊ teſtis adhibebitur in terra beniamin ⁊ in circũitu hierl'm· in ciuitatibꝫ iuda ⁊ in ciuitatibꝫ montanis et in ciuitatibꝫ campeſtribꝫ ⁊ in ciuitatibus que ad auſtrũ ſunt: qz ꝙuertã captiuitatẽ eorꝝ ait dñs.

XXXIII

Et factum eſt verbũ dñi ad hieremiaz ſecundo·cũ adhuc clauſus eſſet in atrio carceris dicẽs Hec dicit dñs qui facturus eſt ⁊ formaturus illud et paratur ꝰ: dñs nomẽ ei ꝰ Clama ad me et exaudiam te·⁊ annunciabꝫ tibi grandia et firma que neſcis. Quia hec dicit dñs de ꝰ iſrl' ad domos vrbis huius ⁊ ad domos regꝫ iuda q̃ deſtructe ſunt ⁊ ad munitões ⁊ ad gladiũ venientium vt dimicẽt cũ chaldeis ⁊ impleãt eas cadaueribꝫ hoĩm ꝗs percuſſi in furore meo et in indignatõe mea: abſcõdes faciẽ meã a ciuitate hac ꝓpt' oẽm malitiam eorꝝ. Ecce ego obducã eis cicatricem ⁊ ſanitatẽ ⁊ curabꝫ eos·⁊ reuelabꝫ eis dẽpcatõem pacis ⁊ veritatiz. Et conuertã cõuerſionẽ iuda ⁊ ꝙuerſionẽ hieruſalez ⁊ edificabꝫ eos ſicut a principio et emundabꝫ illos ab omni iniquitate ſua in qua peccauerũt mihi· et ꝓpitius ero cunctis iniquitatibꝫ eorꝝ in quibꝫ deliquerunt mihi et ſpreuerũt me. Et erit mihi in nomẽ ⁊ in gaudiũ et in laudez et in exultatõem cunctis gentibꝫ terre· que audierint oĩa bona q̃ ego facturꝰ ſũ eis: ⁊ pauebũt ⁊ turbabunt in vniuſis locis ⁊ in omni pace quã ego faciaz eis. Hec dicit dñs Adhuc audietur in loco iſto quem vos dicitis eſſe deſertũ eo ꝙ non ſit hõ nec iumẽtuz ī ciuitatibꝫ iuda ⁊ foris hierl'm q̃ deſolate ſunt abſqz homine et abſqz habitatore et abſqz pecore· vox gaudij ⁊ vox leticie: vox ſponſi ⁊ vox ſpõſe: vox dicentiũ: ꝓfitemi dño exercituuz quoniã bonus dñs: qm̃ in eternũ miſericordia eiꝰ: ⁊ portãtiuz vota ī domo dñi Reducaz enim ꝙuerſionẽ terre ſic a principio dicit dñs. Hec dicit dñs exercituũ Adhuc erit in loco iſto deſerto abſqz homine ⁊ abſqz iumẽto·⁊ in cũctis ciuitatibꝫ eiꝰ habitaculũ paſtorꝝ ⁊ accubantiũ gregum in ciuitatibꝫ mõtuoſis ⁊ in ciuitatibꝫ campeſtribꝫ: ⁊ in ciuitatibꝫ que ad auſtrũ ſunt·et in terra beniamĩ et in circũitu hierl'm ⁊ in ciuitatibꝫ iuda ·adhuc tranſibũt greges ad manũ numerantis ait dñs. Ecce dies veniẽt dicit dñs et ſuſcitabo verbũ bonũ qđ locutꝰ ſum ad domũ iſrl' ⁊ ad domũ iuda. In diebꝫ illis et in tpe illo germinare faciã dauid germen iuſticie· ⁊ faciet iudiciũ ⁊ iuſticiam in terra· In diebꝫ illis ſaluabit iuda ⁊ iſrl' habitabit ꝓfidenter Et hoc ẽ nomẽ quod vocabũt eum: dñs iuſtus noſter. Quia hec dicit dominꝰ · Non interibit de dauid vir qui ſedeat ſuper thronum domus iſrael·⁊ de ſacerdotibꝫ ⁊ de leuitis nõ interibit vir a facie mea qui offerat holocauſtomata ⁊ incẽdat ſacrificiũ et cedat victimas oĩbꝫ diebus. Et factum eſt verbũ dñi ad hieremiã dicẽs. Hec dicit dñs: Si irrituz poteſt fieri pactum meũ cuz die·⁊ pactũ meũ cuz nocte: vt nõ ſit dies ⁊ nox in tpe ſuo: ⁊ pactum meũ irritũ eſſe poterit cuz dauid ſeruo meo vt nõ ſit ex eo filiꝰ qui regnet in throno eiuſ·⁊ leuite ⁊ ſacerdotes miniſtri mei. Sicẽ enumerari nõ pñt ſtelle celi ⁊ metiri harene maris: ſic mltipli

calv semen dauid ſui mei·ꝛ leuitas mi
niſtros meos. Et factū eſt verbū dñi ad
hieremiā dicēs. Nunqd non vidiſti qd
ppl̄s hic locut⁹ ſit dicēl: due cognatōes
quas elegerat dñs abiecte ſunt·ꝛ ppl̄m
meū deſpexerūt·eo q̄ nō ſit vltra gens
coram eis? Hec dic dñs. Si pactū me
um int̄ diem ꝛ noctē·ꝛ leges celo ꝛ tre
nō poſui: equidē et ſemē iacob ꝛ dauid
ſerui mei ꝓiciā vt non aſſumā de ſemi
ne eius principes ſemis abraaꝫ ꝛ yſaac
et iacob. Reducam enim conuerſiōeꝫ
eoꝝ et miſerebꝛ eis. XXXIIII

Verbū qd̄ factū eſt ad hieremiā
a dño quādo nabuchodonoſoꝛ
rex babylōis et omis exercitus
eius vniuſaq̄ regna terre q̄ erant ſub
ptāte man⁹ ei⁹ ꝛ oēs ppl̄i bellabant ↄtra
hierl̄m et ↄ oēs vrbes eius dicēs. Hec
dicit dñs deus iſrl̄: Vade ꝛ loquere ad
ſedechiā regē iuda et dices ad eū: Hec
dicit dñs. Ecce ego tradā ciuitatē hāc
in manus reg⁊ babylōis·ꝛ ſuccendet eā
igni·Et tu nō effugies de manu ei⁹: ſed
comphensione capieris·ꝛ in manu ei⁹
traderis·et oculi tui oculos reg⁊ baby⁊
lonis videbūt·et os eius cū ore tuo lo
queť·ꝛ babylonē introibis. Attn̄ audi
verbū dñi ſedechia rex iuda. Hec dicit
dñs ad te: Nō morieris in gladio ſed in
pace moꝛieꝝ. ꝛ ſm cōbuſtiones patruꝫ
tuoꝝ regū prioꝝ qui fuerūt añ te ſic cō
burent te·ꝛ ve dñe planget te: qꝛ verbū
hoc ego locutus ſuꝫ dicit dñs. Et locu⁊
tus eſt hieremias ppheta ad ſedechiam
regem iuda vniuſa verba hec in hierl̄m
et exercitus reg⁊ babylōis pugnabat ↄ
hierl̄m·ꝛ ↄ oīs ciuitates iuda q̄ reliq̄
erant ↄ lachis ꝛ ↄ azecha. Hec eī ſuper⁊
erant de ciuitatib⁹ iuda vrbes munite.
Verbū qd̄ factū eſt ad hieremiā a dño
poſtq̄ pcuſſit rex ſedechias fedus cum
oīi ppl̄o in hierl̄m·p̄dicās vt dimitte
ret vnuſquiſq̄ ſuū ſuū ꝛ vnuſq̄ſq̄ an
cillam ſuā·hebreum ꝛ hebreā liberos·ꝛ
nequaq̄ dñarenť eis·id eſt in iudeo et
fratre ſuo. Audierūt g̊ oīes principes
et vniuerſus populus qui inierant pa
ctum vt dimitteret vnuſquiſq̄ ſeruuꝫ
ſuum ꝛ ancillā ſuā liberos et vltra nō
dñarenť eis. Audierūt igiť ꝛ dimiſerūt
Et poſtquā ſunt deinceps ꝛ retraxerunt
ſuos ſuos ꝛ ancillas ſuas q̄s dimiſerāt
liberos·et ſubiugauerūt in famulos et
famulas. Et factū eſt verbum ad hiere
miā a dño dicens. Hec dicit dñs deus
iſrael. Ego pcuſſi fedus cū patribꝫ vr̄is
in die q̄ eduxi eos de tra egypti ꝺ domo
ſeruitutis dicēs: Cū plet̄i fuerint ſep⁊
tem anni dimittat vnuſquiſq̄ fratrē
ſuum hebreuꝫ qui venditus eſt ei·ꝛ ſer⁊
uiet tibi ſex annis·ꝛ dimittes eum a te
liberum. Et non audierunt patres ve⁊
ſtri me: nec inclinauerūt aurem ſuam.
Et conuerſi eſtis vos hodie ꝛ feciſtiꝫ qd̄
rectuꝫ eſt in oculis meis vt p̄dicaretis li⁊
bertatē vnuſquiſq̄ ad amicuꝫ ſuum et
iniſtis pactum in conſpectu meo in do
mo in qua inuocatū eſt nomen meum
ſup eaꝫ. Et reuerſi eſtis et cōmaculaſtiꝫ
nomē meū·ꝛ reduxiſtis vnuſquiſq̄ ſer
uum ſuū et vnuſq̄ſq̄ ancillaꝫ ſuā quos
dimiſeratiꝫ vt eſſent liberi ꝛ ſue poteſta⁊
tis·ꝛ ſubiugaſtis eos vt ſint vobis ſui
et ancille. Propterea hec dicit dom⁹:
Vos nō audiſtis me vt p̄dicaretiꝫ liber
tatem vnuſquiſq̄ fratri ſuo ꝛ vnuſq̄ſq̄
amico ſuo. Ecce ego p̄dico libertatē ait
dñs ad gladiū·ad peſtem ꝛ ad famem·ꝛ
dabo vos in commotōeꝫ cūctis regnis
terre. Et dabo viros qui p̄uaricanť fe⁊
dus meū·ꝛ non obſeruauerunt verba
federiꝫ quib⁹ aſſenſi ſunt in ↄſpectu meo
vitulum quē ↄciderūt in duas partes
et tranſierūt inter diuiſiones ei⁹. prin
cipes iuda ꝛ principes hierl̄m·eunuchi
et ſacerdotes·et oīis pop⁹ terre qui
tranſierūt inter diuiſiones vituli ꝛ da
bo eos in man⁹ inimicoꝝ ſuoꝝm et in
manus querentiū animā eoꝝm·ꝛ erit
moꝛticinū eoꝝ in eſcā volatilib⁹ celi et
beſtijs terre. Et ſedechiā regem iuda ꝛ
principes eius dabo in man⁹ inimicoꝝ
ſuoꝝ et in man⁹ q̄rentiū animas eoꝝ·ꝛ
in man⁹ exercituū reg⁊ babylōis qui re⁊
ceſſerūt a vob. Ecce ego p̄cipio dic̄ dñs

et reducaz eos in ciuitatē hāc ⁊ p̄liabū-
tur adūsum eā. ⁊ capient eā ⁊ incendēt
igni. Et ciuitates iuda dabo ī solitudīez
eo ꝙ nō sit habitator.

XXXV

Verbū qd̄ factū est ad hieremiā
a dño in diebꝫ ioachim filij io
sie regꝫ iuda dicēs. Vade ad do
mum rechabitaꝝ ⁊ loquere eis. ⁊ intro
duces eos in domū dñi in vnā exedraz
thesauroꝝ. ⁊ dabis eis bibere vinuz. Et
assumpsi iechoniā filiū hiremie filij ab-
same ⁊ frēs eius ⁊ oēs filios eius ⁊ vni
uersaz domum rechabitaꝝ. ⁊ introduxi
eos in domū dñi ad gaçophilatiū filio
ruz anan filij ieçedelie hoīs dei qd̄ erat
iuxta gaçophilatiū principū super the-
saurum maasie filij sellum. qui erat cu
stos vestibuli. Et posui coram filijs do
mus rechabitarum cyphos plenos vi-
no ⁊ calices. et dixi ad eos. Bibite vinū
Qui rñderunt: Non bibemus vinum
qꝛ ionadab filius rechab pater nr̄ pre-
cepit nobis dicens: Non bibetis vinū
vos ⁊ filij vestri vsqꝫ in sempiternum.
Et domuz nō edificabitis ⁊ sementem
non seretis. ⁊ vineas nō plantabitꝫ nec
habebitis: sed in tabernaculꝫ habitabitꝫ
cunctis diebꝫ vestris. vt viuatꝫ diebus
multis sup̄ faciē terre in q̄ vos peregri
namini. Obediuimꝰ ḡ voci ionadab fi-
lij rechab patris nostri in oībus que
p̄cepit nobis. ita vt nō biberemꝰ vinuz
cunctꝫ diebꝫ nr̄is nos ⁊ mlieres nostre
filij ⁊ filie nr̄e. et nō edificaremꝰ domos
ad hītandū. ⁊ vineā ⁊ agꝝ ⁊ sementem
non habuimꝰ: sed habitauimꝰ in taber
naculis ⁊ obedientes fuimꝰ iuxta om̄ia
que p̄cepit nobis ionadab pr̄ nr̄. Cum
aūt ascēdissꝫ nabuchodonosor rex baby
lonis ad terrā nrām. diximꝰ: Venite ⁊
ingrediamur in hierlm a facie exercitꝰ
chaldeoꝝ ⁊ a facie exercitꝰ syrie. ⁊ mansi
mus in hierlm. Et factū est verbū dñi
ad hieremiā dicēs. Hec dic̄ dñs exerci-
tuū deus isrl. Vade et dic viris iuda et
habitatoribus hierlm. Nunq̄d nō reci
pietis disciplinā vt obediatꝫ verb̄ meis
dicit dñs: Preualuerūt ſmones iona
dab filij rechab quos p̄cepit filijs suis
vt non biberent vinū et non biberunt
vsqꝫ ad diem hanc: qꝛ obedierūt p̄cepto
patris sui. Ego aūt locutus suz ad vos
de mane ꝯsurgens ⁊ loq̄ns. ⁊ non obe-
distis mihi. Visiqꝫ ad vos omēs ſuos
meos ꝓphetas cōsurgēs diluculo: mit-
tensqꝫ ⁊ dicēs: Conuertimini vnusq̄s-
qꝫ a via sua pessima. ⁊ bona facite studia
vestra. ⁊ nolite sequi deos alienos neqꝫ
colatis eos. ⁊ habitabitis in terra quaz
dedi vobis ⁊ patribꝫ vr̄is. Et non incli
nastis aurē vrām. neqꝫ audistꝫ me. Fir-
mauer̄t igit̄ filij ionadab filij rechab p̄
ceptū patris sui quod p̄ceperat eis: po-
pulus aūt iste nō obediuit mihi. Idcir
co hec dicit dñs exercituū deus isrl. Ec-
ce ego adducā super iudam ⁊ sup̄ om̄es
habitatores hierlm vniūsam afflictio-
nem quā locutus sum aduersum illos
eo ꝙ locutus sum ad illos et nō audie-
runt. vocaui illos: ⁊ non responderunt
mihi. Domui aūt rechabitaꝝ dixit hie
remias. Hec dicit dñs exercituū deus
israel. Pro eo ꝙ obedistis p̄cepto iona-
dab patris vestri. ⁊ custodistis oīa man
data eius ⁊ fecistis vniūsa q̄ precepit vo
bis: ꝓpterea hec dicit dñs exercituū deꝰ
israel. Non deficiet vir d̄ stirpe ionadab
filij rechab stans in conspectu meo cū-
ctis diebus.

XXXVI

Et factuz est in āno q̄rto ioachī
filij iosie regꝫ iuda: factū est ver
bū hoc ad hieremiā a dño dicēs
Tolle volumē libri ⁊ scribes ī eo omīa
verba q̄ locutus sum tibi aduersū isrl.
et iudam ⁊ adūsum oēs gentes a die q̄
locutꝰ suz ad te ex diebꝫ iosie vsqꝫ ad di-
em hanc: si forte audiente domo iuda.
vniūsa mala q̄ ego cogito facere eis. re-
uertat̄ vnusq̄sqꝫ a via sua pessima ⁊ ꝓpi
tius ero iniq̄tati ⁊ pctō eoꝝ. Vocauit ḡ
hieremias baruch filiū nerie. ⁊ scripsit
baruch ex ore hieremie oēs ſmōes dñi
quos locutꝰ est ad eū in volumīe libri.
Et precepit hieremias baruch dicens
Ego clausus suz: nec valeo ingredi do-
mum domini: Ingredere ergo tu ⁊ le

ge de volumine in quo scripsiisti ex ore
meo verba domini audiente populo in
domo domini ī die ieiunij. insuper ⁊ au
diente vniuerso iuda qui veniuut de ci
uitatibus suis. Leges eis. si forte cadat
oratio eorum in conspectu domini. ⁊ re
uertat̄ vnusq̄sq̄ a via sua pessima: qm̄
magn⁹ furor ⁊ indignatio est quā locu-
tus ē dn̄s adu̇sus ꝓpl'm hūc. Et fec̄ ba-
ruch fili⁹ nerie iuxta oīa que p̄cepat ei
hieremias ꝓpheta: legēs ex volumīe ser
mōes dn̄i in domo dn̄i. Factuz ē aūt in
anno q̄nto ioachī filij iosie reg̃ iuda: in
mēse nono p̄dicauer̄t ieiuniū in ꝯspēu
dn̄i oī ꝓpl'o in hierl'm ⁊ vniuerse ml'titu
dini q̄ ꝯfluxerat de ciuitatibus iuda in
hierl'm. Legitq̄ baruch ex volumīe ser
mōes hieremie ī domo dn̄i in gaçophy
latio gamarie filij saphā scribe ī vestibu
lo supiori in introitu porte noue dom⁹
dn̄i. audiēte oī ꝓpl'o. Cūq̄ audisset mi-
cheas fili⁹ gamarie filij saphan om̄s ser
mōes dn̄i ex libro: descēdit ī domū reg̃
ad gaçophilatiū scribe. Et ecce ibi om̄s
principes sedebāt. elisama scriba ⁊ dala
ias fili⁹ semeie ⁊ helnathan fili⁹ achobor
et gamarias fili⁹ saphā ⁊ sedechias fili⁹
ananie ⁊ vniu̇si principes. Et nūciauit
eis micheas oīa verba q̄ audiuit legētē
baruch ex volumīe in auribꝫ ꝓpl'i. Mi-
serūt itaq̄ oēs prīcipes ad baruch iudi
filiū nathanie filij selemie filij chusi di
cētes. Volumē ex q̄ legisti audiēte ꝓpl'o
sume in manu tua. et veni. Tulit g̃ ba-
ruch fili⁹ nerie volumē in manu sua. ⁊
venit ad eos. Et dixer̄t ad eū: Sede et
lege hec ī auribꝫ nr̄is. Et legit baruch ī
auribꝫ eoꝝ. Igit̄ cuz audissent oīa v̄ba
obstupuer̄t vnusquisq̄ ad ꝓximuz suū
et dixerunt ad baruch. Nunciare debe-
mus regi omnes sermones istos? Et
interrogauerūt eum dicentes. Indica
nobis: quomō scripsisti omnes sermo
nes istos ex ore eius. Dixit aūt eis ba-
ruch. Ex ore suo loq̄bat̄ q̄i legēs ad me
oēs sermōes istos. ⁊ ego scribebā in vo
lumīe attramēto. Et dixer̄t prīcipes ad
baruch. Vade ⁊ abscōdere tu ⁊ hieremi
as. ⁊ nemo sciat vbi sitis. Et īgressi sūt
ad regem in atrium. Porro volumen
commēdauerunt in gaçophilatio elisa
me scribe ⁊ nunciauerunt audiente re-
ge omnes s̄mones. Misitq̄ rex iudi vt
sumeret volumen. qui tollens illud de
gaçophylatio elisame scribe legit audi-
ente rege. ⁊ vniuersis principibus qui
stabant circa regem. Rex autē sedebat
in domo hyemali in mense nono ⁊ po-
sita erat arula coram eo plena prunis.
Cunq̄ legiesst iudi tres pagellas vel
q̄ttuor. scidit illud scalpello scribe ⁊ ꝓie
cit in ignez qui erat sup̄ arulam donec
consumeretur omne volumē igni qui
erat in arula Et non timuerūt neq̄ sci
derunt vestimenta sua rex ⁊ omnes ser
ui ei⁹: q̄ audierūt vniu̇sos s̄mōes istos
Veruntamen helnathan et dalaias et
gamarias contradixerunt regi ne com
bureret librum ⁊ non audiuit eos. Et
precepit rex hieremiel filio amalech et
saraie filio eçriel ⁊ selemie filio abdehel
vt comprehenderent baruch scribam
et hieremiā prophetā. Abscondit autē
eos dominus. Et factū est verbum dn̄i
ad hieremiā ꝓphetaz: postq̄ cōbusserat
rex volumē et s̄mones quos scripserat
baruch ex ore hieremie dicens: Rursuz
tolle volumen aliud. ⁊ scribe in eo om̄s
sermōes priores qui erant in primo vo
lumine quod cōbussit ioacchim rex iu-
da. Et ad ioachim regē iuda dices. Hec
dicit dn̄s. Tu cōbussisti volumen istud
dicens: Quare scripsisti in eo annunci
ans. festinus veniet rex babylōis. ⁊ va
stabit terraz hanc. ⁊ cessare faciet ex illa
hominē et iumētuz? Propterea hec di
cit dn̄s deus contra ioachim regem iu
da: Non erit ex eo qui sedeat sup̄ soliuz
dauid. ⁊ cadauer eius ꝓijcietur ad estū
per diem et ad gelu p̄ noctem. Et visi-
tabo contra eum et ꝯtra semen eius ⁊ ꝯ
seruos eius iniquitates suas. ⁊ addu-
cam sup̄ eos ⁊ sup̄ habitatores hierl'm
et sup̄ viros iuda om̄e malū q̄d locut⁹
sum ad eos. ⁊ nō audierūt. Hieremias
autē tulit volumen aliud ⁊ dedit illud

baruch filio nerie scribe q̄ scripsit in eo
ex ore hieremie oēs sermōes libri quē
combusserat ioachim rex iuda igni ⁊ insu
per additi sunt sermōes multo plures
antea q̄s fuerant. XXXVII

ET regnauit rex sedechias filius
iosie p iechonia filio ioachim
quē constituit regem nabuchodo
sor rex babilonis in terra iuda. ⁊ nō obe
diuit ipe et famuli eius ⁊ pplus terre verb̄
dñi que locut⁹ est in manu hieremie p
phete. Et misit rex sedechias iuchal fili
um selemie et sophoniā filiū maasie sa
cerdotē ad hieremiā pphetā dicēs: Ora
p nob dñm deū nostr̄. Hieremias aūt
libere ābulabat in medio ppli. Non enī
miserant eū in custodiaz carceris. Igit̄
exercitus pharaōis egressus est de egy
pto. ⁊ audiētes chaldei qui obsidebant
hierlm huiuscemodi nunciū recessert
ab hierlm. Et factū est verbū dñi ad hie
remiā pphaz dicēs. Hec dic dñs de⁹ isrl̄
Sic dicetis regi iuda qui misit vos ad
me interrogandū. Ecce exercitus pha
raonis qui egressus est vob in auxiliuz
reuertetur in terrā suam in egyptuz. ⁊
redient chaldei et bellabunt cōtra ciuitatez
hanc. et capient eam ⁊ succendent igni
Hec dicit dñs. Nolite decipe aias vr̄as
dicentes. euntes abibūt ⁊ recedēt a no
bis chaldei: qz nō abibunt. Etz ⁊ si per
cusseritis oēm exercitū chaldeoz q̄ pu
gnant aduersuz vos ⁊ derelicti fuerint ex
eis aliqui vulnerati. singli de tentorio
suo surgēt. ⁊ incendēt ciuitatez hanc
igni. Ergo cū recessisset exercit⁹ chalde
oꝝ ab hierlm pter exercitū pharao
nis egressus ē hieremias de hierlm vt
iret in terra beniamī ⁊ diuideret ibi pos
sessionē in medio ciuiū. Cūq̄ pueniss
ad portā beniamī erat ibi custos porte p
vices nomine hierias filius selemie filij
ananie. ⁊ apprehendit hieremiā pphetaz
dicēs: Ad chaldeos profugis. Et rndit
hieremias. Falsuz est: nō fugio ad chal
deos. Et non audiuit eū sz comphendit
hierias hieremiā et adduxit eū ad prin
cipes. Quamobrem irati principes cō
tra hieremiā. cesum eū miserūt in carce
rem q̄ erat in domo ionathā scribe. Ip
se enim ppositus erat sup carcerē. Ita
q̄s ingressus ē hieremias in domuz la
ci et in ergastulū. ⁊ sedit ibi hieremias
diebus multis. Misitens aūt sedechias
rex tulit eū. ⁊ interrogauit eū in domo
sua abscondite. ⁊ dixit. Putas ne est ser
mo a dño? Et dixit hieremias. Est. Et
ait. In manu regis babylonis tradet̄. Et
dixit hieremias ad regē sedechiā. Quid
peccaui tibi ⁊ seruis tuis ⁊ pplo tuo: qa
misisti me in domū carceris? Ubi sunt
prophete vestri qui pphetabāt vobis et
dicebant: non veniet rex babylonis su
per vos et sup terram hanc? Nūc ergo
audi obsecro dñe mi rex. Valeat deprca
tio mea in cōspectu tuo. ⁊ ne me remit
tas i domū ionathe scribe ne moriar ibi
Precepit ergo rex sedechias vt trade
retur hieremias in vestibuluz carceris
et daret ei torta quotidie panis. excep
to pulmento: donec consumerent̄ om
nes panes de ciuitate. Et mansit hiere
mias i vestibulo carceris. XXXVIII

AUdiuit aūt saphacias filius mat
dian ⁊ hiedelias filius phassur ⁊
iuchal filius selemie ⁊ phassur
filius melchie sermōes q̄s hieremias
loq̄batur ad oēm pplm dicēs. Hec dicit
dñs: Quicunq̄ mānserit in ciuitate hac
morietur gladio ⁊ fame ⁊ peste: q̄ aūt pfu
gerit ad chaldeos viuet. ⁊ erit aīa ei⁹
sospes ⁊ viuēs. Hec dic dñs. Tradēdo
tradet̄ ciuitas hec in manu exercitus re
gis babylōis. ⁊ capiet eam. Et dixerūt
principes regi. Rogam⁹ vt occidat̄ hō
iste. De industria enī dissoluit manus
virorū bellantiū qui remānserūt in ciuita
te hac. ⁊ manus vniuersi pplī. loq̄ns ad
eos vniūsa verba hec. Siquidē homo
iste non querit pacē pplo huic: sz malū
Et dixit rex sedechias. Ecce ipe in ma
nibus vestris est. Nec enī fas est vobis
quicq̄ negare. Tulerunt g̃ hieremiaz ⁊
miserūt eum in lacū melchie filij ama
lech q̄ erat in vestibulo carceris ⁊ submi
serūt hieremiā in funibus in lacū in quo

non erat aqua sed lutū. Descendit ita-
q; hieremias in cenum. Audiuit autez
abdemelech ethiops vir eunuchus q̄
erat ī domo reg̃: q̄ misissent hieremiā
in lacū. Porro rex sedebat ī porta ben-
iamin. Et egressus est abdemelech de
domo regis. ⁊ locutus est ad regē dicēs
Dñe mi rex male fecerūt viri isti omīa
quecūq; ꝑpetrarunt ꝯ hieremiā ꝓphaz
mittētes eū in lacū vt moriat̃ ibi fame
Nō sūt enī panes vltra ī ciuitate. Pre-
cepit itaq; rex abdemelch ethiopi dicēs
Tolle tecū hinc triginta viros. et leua
hieremiā ꝓphetā de lacu anteq̄ moriat̃
Assumptis g̃ abdemelech secū viris in
gressus ē domū reg̃ q̄ erat sub cellario
et tulit inde veteres pannos ⁊ antiq̄ q̄
ꝯputruerāt ⁊ submisit ea ad hieremiā
ī lacū ꝑ funicl'os. Dixitq; abdemelech
ethiops ad hieremiā ꝓphetā. Pone ve-
teres pannos ⁊ hec scissa ⁊ putrida sub
cubito manuū tuaꝝ: ⁊ sup funes. Fecit
ergo hieremias sic. Et extraxer̃t hiere-
miā funib⁹. ⁊ eduxerūt eū d̄ lacu. Man-
sit autē hieremias in vestibulo carcer̃.
Et misit rex sedechias. ⁊ tulit ad se hie
remiā ꝓphetam ad ostiū tertiū. q̄d erat
in domo dñi. Et dixit rex ad hieremiaz
Interrogo ego te sermonē ne abscon-
das a me aliq̄d. Dixit aūt hieremias ad
sedechiā. Si ānūciauero tibi: nunq̄d ñ
int̃ficies me? Et si ꝯsilium dedero tibi:
non me audies. Jurauit ergo rex sede
chias hieremie clam dicēs: Viuit dñs
qui fecit nob̄ aīam hanc? si occidero te
et si tradidero te in manus viroꝝ istoꝝ
qui q̄runt aīaz tuā. Et dixit hieremias
ad sedechiā: Hec dic̄ dñs exercituū de⁹
isrl': Si ꝓfectus exieris ad principes re
gis babylonis. viuet anīa tua ⁊ ciuitas
hec nō succendet̃ igni. ⁊ salu⁹ eris tu et
dom⁹ tua. Si aūt non exieris ad princi
pes reg̃ babylonis. tradet̃ ciuitas hec in
man⁹ chaldeoꝝ ⁊ succendēt eā igni. ⁊ tu
non effugies de manu eoꝝ. Et dixit rex
sedechias ad hieremiā: Sollicitus sū
ꝓpter iudeos qui trāsfugerūt ad chal-
deos. ne forte tradar in manus eorum
et illudāt mihi. Rñdit aūt hieremias
et dixit ei. Non te tradent. Audi queso
vocem dñi quā ego loquor ad te. et bñ
tibi erit. ⁊ viuet aīa tua. Q̄ si nolueris
egredi: iste ē sermo quē oñdit mihi do
minus. Ecce om̄es mulieres q̄ reman
serunt in domo regis iuda. educentur
ad principes regis babylonis: ⁊ ipsi di-
cent. Seduxerūt te ⁊ p̄ualuerūt aduer
sum te viri pacifici tui. demerserunt te
in ceno ⁊ in lubrico pedes tuos. ⁊ reces
serunt a te. Et om̄es vxores tue et filij
tui educent̃ ad chaldeos. ⁊ nō effugies
manus eoꝝ: sed in manu reg̃ babylōis
capieris. ⁊ ciuitatem hanc ꝯburet igni
Dixit ergo sedechias ad hieremiā. Nul
lus sciet v̄ba hec: ⁊ nō morier̃. Si aūt
audierint principes q̄r locutus sū tecū
et venerint ad te. ⁊ dixerint tibi. indica
nob̄ quid locut⁹ sis cū rege ne celes et
nō te interficiem⁹ ⁊ q̄d locutus ē tecuz
rex. dices ad eos. Prostraui ego p̄ces
meas coram rege: ne me reduci iuberet
in domū ionathā ⁊ ibi morerer. Vene-
runt ergo om̄s principes ad hieremiā
et interrogauerunt eum. Et locutus ē
eis iuxta omnia v̄ba que p̄cepat ei rex.
Et cessauerunt ab eo. Nichil enim fue
rat auditū. Mansit vero hieremias in
vestibulo carceris vsq; ad diem quo ca
pta est hierusalem. Et factum est vt ca
peretur hierusalem: XXXIX

Anno nono sedechie regis iuda
mense decimo venit nabuchodo
nosor rex babylonis et om̄is ex
ercitus eius ad hierusalez ⁊ obsidebāt
eam. Undecimo autem anno sedechie
mense quarto. quinta mensis. aperta ē
ciuitas: et ingressi sunt omnes princi-
pes regis babylonis et sedert̃ in porta
media: neregel sereser semegar nabu-
sarsathim rapsaces neregel sereser reb
mag. ⁊ oēs reliq̄ prīcipes reg̃ babylōis
Cūq; vidisset eos sedechias rex iuda ⁊
oēs viri bellatores: fugerunt. et regres
si sunt nocte de ciuitate per viam hor
ti regis ⁊ per portam que erat inter du
os muros. et egressi sunt ad viā deserti

Persecutus est aūt eos exercitus chal
deoꝝ ⁊ ꝯphenderūt sedechiā in campo
solitudinis hierichontine. ⁊ captuz ad-
duxerūt ad nabuchodonosor regem ba
bylonis in reblatha q̄ est ī terra emath
et locut⁹ ē ad eū iudicia. Et occidit rex
babylonis filios sedechie in reblatha ī
ocul' eius. et om̄s nobiles iuda occidit
rex babylōis. Oculos quoqꝫ sedechie
eruit. ⁊ vinxit eū ꝯpedib⁹ vt duceret̄ in
babylonē. Domū q̄z reg̃ ⁊ domū vulgi
succendert̄ chaldei igni. ⁊ muꝝ hierl'm
subuerterūt. Et reliq̄as ꝓpl'i q̄ remanse
rant in ciuitate. ⁊ ꝓfugos q̄ transfuge-
rant ad eū et suꝑfluos vulgi q̄ remāse-
rant trāstulit nabuçardan mgr̄ militū
in babylonē. ⁊ d̄ plebe pauperꝝ qui nihil
penit⁹ hēbant. dimisit nabuçardā mgr̄
militie in terra iuda. ⁊ dedit eis vineas
et cisternas in die illa. Preceꝑat autez
nabuchodonosor rex babylonis de hie-
remia. nabuçardan mgr̄o militū dicēs
Tolle illū: ⁊ pone suꝑ eū oculos tuos.
nihilqꝫ ei mali facias: sed vt voluerit sic
facies ei. Misit ergo nabuçardā prīceps
militie ⁊ nabu ⁊ sesban ⁊ rapsaces ⁊ ne-
regel et sereser ⁊ rebmag ⁊ oēs optima
tes reg̃ babylonis miser̄t ⁊ tulerūt hie
remiā de vestibulo carcer̄. ⁊ tradiderūt
eū godolie filio aichā filij saphan vt in
traret in domuz et hītaret in ꝓpl'o. Ad
hieremiā aūt factus fuerat s̄mo dn̄i cū
clausus esset in vestibulo carcer̄ dicēs
Vade ⁊ dic abdemelech ethiopi dicēs
Hec dicit dn̄s exercituū deus isrl'. Ecce
ego inducā sermones meos suꝑ ciuita
tem hanc in malum ⁊ non in bonuz. et
erunt in conspectu tuo in die illa. ⁊ libe
rabo te in die illa ait dominus. Et non
traderis in man⁹ viroꝝ q̄s tu formidas
sed eruēs liberabo te ⁊ gladio nō cades:
sed erit tibi aīma tua in salutē qꝛ in me
habuisti fiduciā ait dn̄s.

XL

Sermo qui fact⁹ est ad hieremiā
a dn̄o postq̄ꝫ dimissus est a na-
buçardā magistro militie de ra
ma qn̄ tulit eū vinctū catenis ī medio
omniū qui migrabāt de hierl'm ⁊ iuda
et ducebant̄ in babylonē. Tollēs ergo
princeps militie hieremiā dixit ad euz
Dominus deus tuus locut⁹ est maluz
super locū istuz. ⁊ adduxit ⁊ fecit dn̄s si-
cut locut⁹ est. qꝛ peccastis dn̄o ⁊ non au
distis vocē eius: ⁊ factus ē vob̄ s̄mo hic
Nūc ergo ecce solui te hodie de catenis
que sunt in manib⁹ tuis. Si placet ti-
bi vt venias mecū in babylonē veni et
ponā ocl'os meos suꝑ te. Si aūt displi
cet tibi venire mecū in babylonē. reside
Ecce omuis terra in conspectu tuo est.
Quod elegeris ⁊ quo placuerit tibi vt
vadas. illic perge. et mecū noli venire
sed habita apud godoliā filium aichaz
filij saphan quem preposuit rex babylo
nis ciuitatib⁹ iude Habita ergo cuz eo
in medio populi: vel quocūqꝫ placuerit
tibi vt vadas vade. Dedit quoqꝫ ei ma
gister militie cibaria ⁊ munuscula. ⁊ di
misit eum. Venit aūt hieremias ad go
doliam filiū aicham in masphat. et ha-
bitauit cuz eo in medio populi qui reli
ctus fuerat in terra. Cunqꝫ audissent
omnes principes exercitus qui disper
si fuerant ꝑ regiones. ip̄i ⁊ socij eorum
ꝙ prefecisset rex babylonis godoliaz fi-
liū aichā terre ⁊ ꝙ ꝯmendasset ei viros
⁊ ml'ieres ⁊ ꝑuulos et de pauꝑib⁹ t̄re q̄
nō fuerāt trāssati ī babylonē: vener̄t ad
godoliam in masphat ⁊ hismael filius
nathanie ⁊ iohannan filius caree et io
nathan ⁊ sareas filius thenometh ⁊ fi
lij offi qui erant de nethophati et iecho
nias filius maachati ipsi et viri eoruz.
Et iurauit eis godolias fili⁹ aichā filij
saphan et comitibus eorum dicens:
Nolite timere seruire chaldeis. Habi-
tate in terra et seruite regi babylōis. et
bene erit vobis. Ecce ego habito ī mas
phat: vt respondeam p̄cepto chaldeoꝝ
qui mittuntur ad nos. Vos autez col-
ligite vindemiam et messem ⁊ oleum
et condite in vasis vestris. et manete
in vrbibus vestris quas tenetis. Sz ⁊
om̄s iudei qui erāt in moab. ⁊ in finib⁹
ammon ⁊ in idumea ⁊ ī vniu̇sis regio-
nibus: audito ꝙ dedisset rex babilonis

reliq̃as ĩ iudea et q̃ p̃posuisset sup̃ eos godoliam filiũ aichã filij saphan: reuersi sunt inquã oẽs iudei de vniu̇sis loc̃ ad q̃ ꝓfugerãt ⁊ venerẽt in terrã iuda ad godoliã in masphat ⁊ collegerẽt vinũ ⁊ messem multã nimis. Johãnan aũt filius caree ⁊ oẽs principes exercit⁹ q̃ dispersi fuerãt in regionib⁹. venerẽt ad godoliã in masphat. ⁊ dixerũt ei. Scito q̃ bahalis rex filioꝝ ammon misit hismael filiũ nathanie ꝑcutere aĩam tuã. Et nõ credidit eis godolias fili⁹ aichã. Johannã aũt fili⁹ caree dixit ad godoliã seorsum in masphat loq̃ns. Ibo ⁊ ꝑcutiã hismael filiuz nathanie nullo sciẽte ne interficiat aĩaz tuã ⁊ dissipent̃ oẽs iudei qui ꝯgregati sunt ad te. et ꝑibũt reliq̃e iuda Et ait godolias fili⁹ aichã ad iohãnan filiũ caree. Noli facere v̄buz h̄. Falsum enĩ tu loquer̃ de hismael. XLI

Et factũ est in mẽse septimo: venit hismael fili⁹ nathanie filij elisama de semine regali ⁊ optimas reg̃. ⁊ decẽ viri cũ eo ad godoliam filiũ aichã in masphat. ⁊ comederũt ibi panes simul in masphat. Surrexit ãt hismael filius nathanie ⁊ decẽ viri q̃ cũ eo erãt ⁊ ꝑcusserũt godoliã filiũ aichaz filij saphan gladio. ⁊ interfecerẽt eũ quẽ p̃fecerat rex babylonis terre. Oẽs quoq̃ iudeos q̃ erãt cũ godolia ĩ masphat. et chaldeos q̃ repti sunt ibi ⁊ viros bellatores ꝑcussit hismael. Scdo aũt die postq̃ occiderat godoliam nullo adhuc sciente. venerẽt viri de sychem ⁊ de sylo ⁊ de samaria octoginta viri rasi barba et scissis vestib⁹ ⁊ squalẽtes ⁊ mũera ⁊ th⁹ hẽbant in manu vt offerrent in domo dñi. Egressus g̃ hismael fili⁹ nathanie ĩ occursuz eoꝝ de masphat: incedẽs ⁊ plorans ibat. Cũ aũt occurrisset eis: dixit ad eos. Venite ad godoliã filiũ aichaz. Qui cũ venissent ad mediũ ciuitat̃. interfecit eos hismael fili⁹ nathanie circa mediũ laci ipse ⁊ viri q̃ erãt cũ eo. Decem aũt viri repti sunt int̃ eos. q̃ dixerunt ad hismael. Noli occidere nos: q̃ habem⁹ thesauros in agro frumẽti ⁊ hordei ⁊ olei ⁊ mellis. Et cessauit. ⁊ nõ int̃fecit eos cũ fratrib⁹ suis. Lacus autem in quez ꝓiecerat hismael oĩa cadauera virorũ q̃s ꝑcussit ꝓpter godoliã: ipse est quez fecit rex asa ꝓpter baasa regem isrl̃ Ipsum repleuit hismael fili⁹ nathanie occisis. Et captiuas duxit hismael oẽs reliq̃as ꝓpl̃i q̃ erãt in masphat filias regis ⁊ vniu̇sum ꝓpl̃m qui remãserãt in masphat: q̃s ꝯmendauerat nabuçardã princeps militie godolie filio aicham. Et cepit eos hismael filius nathanie ⁊ abijt vt transiret ad filios ammon. Audiuit aũt iohãnan filius caree ⁊ omnes principes bellatoꝝ qui erãt cũ eo oẽ malum q̃d fecerat hismael filius nathanie et assumptis vniu̇sis vir̃ ꝓfecti sunt vt bellarẽt adu̇suz hismaelẽ filiũ nathanie et inuenerũt eum ad aq̃s multas que sunt in gabaon. Cũq̃z vidisset oĩs ꝓpl̃s qui erat cũ hismael. iohãnã filiuz caree ⁊ vniu̇sos principes bellatoꝝ q̃ erãt cuz eo. letati sunt. Et reuersus ẽ oĩs ꝓpl̃us quẽ cepat hismael ĩ masphat. reuersusq̃z abijt ad iohãnan filiũ caree. Hismael aũt fisi⁹ nathanie fugit cũ octo viris a facie iohãnan. ⁊ abijt ad filios ãmon. Tulit ergo iohãnan fili⁹ caree et omẽs principes bellatoꝝ q̃ erãt cũ eo. vniu̇sas reliq̃as vulgi q̃s reduxerãt ab hismael filio nathanie de masphat: postq̃z ꝑcussit godoliam filiũ aichaz fortes viros ad prelium. ⁊ mulieres ⁊ pueros et eunuchos q̃s reduxerat de gabaon. ⁊ abierunt ⁊ sederũt ꝑegrinantes in chanaan que est iuxta bethleem vt pergerent et introirent egyptum a facie chaldeoruz Timebãt enĩ eos: q̃ ꝑcusserat hismael filius nathanie godoliam filiũ aichã quem preposuerat rex babilonis in terra iuda. XLII

Et accesserunt om̃es principes bellatoꝝ ⁊ iohãnan filius caree et ieconias filius oçie ⁊ reliquũ vulg⁹ a paruo vsq̃z ad magnum: dixeruntq̃z ad hieremiã prophetam. Cadat oratio nostra in conspectu tuo ⁊ ora ꝓ nob̃ ad dñm deũ tuũ ꝓ vniu̇sis reliquijs istis

quia derelicti sumus pauci de pluribus
sicut oculi tui nos intuent̃. ⁊ ānunciet
nob̃ dn̄s de⁹ tuus viā ꝑ quā ꝑgamus. ⁊
verbū qd̄ faciam⁹. Dixit aūt ad eos hie
mias ꝓpheta. Audiui. Ecce ego oro ad
dn̄m deū vestꝝ ſm̄ v̄ba vr̄a. oē verbū qd̄
cūq; rn̄derit mihi indicabo vob̃ nec ce-
labo vos q̄cq̄ Et illi dixer̃t ad hieremiā
Sit dn̄s int̃ nos testis veritat̃ ⁊ fidei:
si nō iuxta oē verbū in q̄ miserit te dn̄s
deus tu⁹ ad nos. sic faciem⁹ siue bonuz ē
siue malū. Voci dn̄i dei nr̄i ad quez mit
tim⁹ te obediem⁹ vt bn̄ sit nobis cū au
dierimus vocē dn̄i dei nr̄i. Cū aūt com
pleti essent decē dies: factū est verbum
dn̄i ad hieremiā. Vocauitq; iohannan
filiū caree et oēs principes bellatoꝝ qui
eraut cū eo ⁊ vniu̇sus ꝓpl̃m a mimo vs
q; ad magnū. et dixit ad eos. Hec dicit
dn̄s de⁹ isrl̃ ad quē misistis me. vt ꝓster
nerē p̄ces vr̄ās in ꝯspectu ei⁹. Si qui-
escentes māseritis in terra hac: edifica
bo vos ⁊ nō destruā plātabo ⁊ nō euellā
Jam enī placat⁹ sum sup̄ malo: qd̄ feci
vobis. Nolite timere a facie reg̃ babilo
nis quē vos pauidi formidatis. Nolite
metuere eū dicit dn̄s: qꝛ vobiscū sum
ego vt saluos vos faciā et eruā de māu
eius. ⁊ dabo vobis misericordias ⁊ mise
rebor vestri. ⁊ hītare vos faciaz in terra
vestra. Si aūt dixerit̃ vos: nō habitabi
mus in terra ista: nec audiem⁹ vocē dn̄i
dei nr̄i dicētes. nequaq̄: sed ad terram
egypti ꝑgem⁹ vbi nō videbim⁹ bellū et
clangorē tube nō audiem⁹. ⁊ famē non
sustinebim⁹. ⁊ ibi hītabim⁹: ꝓpter hoc
nūc audite v̄bū dn̄i reliquie iuda. Hec
dicit dn̄s de⁹ exercituū deus isrl̃. Si po
sueritis faciē vr̄ām vt ingrediamī egy-
ptū ⁊ intraueritis vt ibi habitetis. gla
dius quē vos formidat̃. ibi ꝯp̄hendet
vos ī terra egypti: ⁊ fames ꝓ q̄ estis sol
liciti adherebit vob̃ in egypto ⁊ ibi mo-
riemī. Om̄esq; viri qui posuerint faciē
suā vt ingrediant̃ egyptū vt hītent ibi
morient̃ gladio ⁊ fame ⁊ peste. Null⁹ de
eis remanebit nec effugiet a facie mali
qd̄ ego afferā sup̄ eos: qꝛ hec dicit dn̄s
exercituū deus isrl̃. Sicut conflatus ē
furor meus et indignatio mea sup̄ ha
bitatores hierl̃m: sic cōflabit̃ indigna-
tio mea sup̄ vos cum ingressi fueritis
egyptuz. ⁊ eritis in iusiurandū ⁊ in stu
porem ⁊ in maledictū ⁊ in opprobrium
et nequaq̄ vltra videbit̃ locum istum
Verbū dn̄i sup̄ vos reliquie iuda. No-
lite intrare egpytū. Sciētes sciet̃ quia
obtestatus sum vobis hodie: qꝛ decepi-
stis aīas vr̄ās. Vos enī misist̃ me ad do
minū deum nostꝝ: dicentes: Ora ꝓ no
bis ad dn̄m deuz nostꝝ: ⁊ iuxta oīa que-
cunq; dixerit tibi dn̄s deus nr̄. sic ānun
cia nob̃ ⁊ faciem⁹. Et annūciaui vob̃ ho
die: et nō audistis vocem dn̄i dei vestri
super vniu̇sis ꝓ quib̃ misit me ad vos
Nunc g̃ scientes sciet̃: qꝛ gladio ⁊ fame
et peste moriemī in loco ad quē voluist̃
intrare vt habitaretis ibi. XLIII

Factum est aūt cum complesset
hieremias loquens ad popu
lum vniuersos serm ones do-
mini dei eorum pro quibus miserat eū
dominns deus eorum ad illos omnia
verba hec: dixit açarias filius oçie et io
hannan filius caree ⁊ omnes viri sup̄-
bi dicentes ad hieremiā. Mendacium
tu loquer̃. Non misit te dn̄s deus no-
ster dicens: ne ingrediamini egyptum
vt habitetis illic: sed Baruch filius
nerie incitat te aduersum nos vt tra-
dat nos in manus chaldeorum ⁊ inter
ficiat nos et traduci faciat in babylonē
Et non audiuit iohannan filius caree
et om̄s principes bellatoꝝ ⁊ vniuersus
ꝓpl̃us vocē dn̄i vt manerēt in terra iu-
da: sed tollēs iohānan fili⁹ caree vt vni
uersi principes bellatoꝝ. vniuersus reli
quiaruz iuda qui reuersi fuerant de cū
ctis gentibus ad quas fuerant an̄ di-
spersi vt habitarent in t̃ra iuda. viros
et ml̃ieres ⁊ ꝑuulos ⁊ filias reg̃ ⁊ oēm
animā quaz reliq̄rat nabuçardan prin-
ceps militie cū godolia filio aicham fi
lij saphan. ⁊ hieremiā ꝓphetā ⁊ baruch
filium nerie. et ingressi sunt in terram
egypti: qꝛ non obedierūt voci domini: ⁊

venerũt vsq; ad taphnis. Et factus est
sermo dñi ad hieremiã in taphnis dicẽs.
Sume tibi lapides grãdes in mãu tua
et abscõdes eos in crypta q̃ est sub mu
ro lateritio ĩ porta dom⁹ pharaõis in ta
phnis cernẽtib⁹ vir⁹ iudeis. et dices ad
eos. Hec dicit dñs exercituũ deus isrl.
Ecce ego mittã et assumam nabuchodo
nosor regẽ babilõis seruũ meũ. et ponã
thronũ ei⁹ sup lapides istos q̃s abscõdi
et statuet soliũ suum sup eos. Veniẽsq;
percutiet terrã egypti: q̃s in mortẽ ĩ mor
tem. et q̃s in captiuitatẽ in captiuitatẽ.
et q̃s in gladio ĩ gladio. Et succẽdet ig
nem⁹ in delubris deor⁹ egypti et cõburet
ea et captiuos ducet illos. Et amicietᵗ
terra egypti sic amicit pastor pallio suo
et egredietᵗ inde in pace. Et conteret sta
tuas dom⁹ solis q̃ sunt ĩ terra egypti. et
delubra deor⁹ egypti comburet igni.

Verbum q̃ factum ẽ ad hieremiã: et ad oẽs iudeos qui hitabãt in terra egypti ha
bitantes in magdalo et ĩ taphnis et in
mẽphis et in terra phatures dicẽs. Hec
dicit dñs exercituũ deus isrl. Vos vidistis
omne malũ istud q̃ adduxi sup hierlm
et sup oẽs vrbes iuda. et ecce deserte sũt
hodie et nõ est in eis habitator⁹ propter ma
liciam quã fecerũt vt me ad iracundiã
prouocarent. et irent et sacrificarẽt et co
lerent deos alienos quos nesciebãt et illi
et vos et pres vri. Et misi ad vos omes
seruos meos prophetas d̃ nocte consurgẽs mit
tensq; et dicẽs: Nolite facere verbũ abo
minatõis huiuscemodi. Et nõ audierũt
nec inclinauerũt aurẽ suã vt conuerterentᵗ
a malis suis et nõ sacrificarẽt diis alienis
Et conflata ẽ indignatio mea et furor me
us. et succẽsa ẽ in ciuitatib⁹ iuda et in pla
teis hierlm. et verse sunt in solitudiẽ et
vastitatẽ sm diẽ hanc. Et nũc hec dicit
dñs exercituũ deus isrl. Quare vos facitis
malũ grande ad animas vras vt intere
at ex vob⁹ vir et mulier puul⁹ et lactens
de medio iude: nec relinq̃tur vob⁹ quicq̃
residuũ: prouocantes me in operibus ma
nuum vestrar sacrificãdo diis alienis in
terra egypti in quã ingressi estis vt ha
bitetis ibi et dispereatis. et sitis in ma
ledictõem et in opprobriũ cũctis gẽtib⁹
terre. Numq̃d obliti estis mala patrũ vr̃o
rũ et mala regũ iuda et mala vxor⁹ eor⁹
et mala vr̃a et mala vxor⁹ vestrar q̃ fece
rũt in terra iuda et in regiõib⁹ hierlm?
Non sunt mũdati vsq; ad diẽ hanc et nõ
timuerũt et nõ ambulauerũt in lege do
mini et in p̃ceptis meis q̃ dedi coram vob
et coram patrib⁹ vestris. Ideo hec dicit do
minus exercituũ deus isrl. Ecce ego po
nam faciẽ meã in vob in malũ: et disper
dam oẽm iudã. Et assumã reliquias iu
de q̃ posuerũt facies suas vt ingrederen
tur terrã egypti et hitarẽt ibi. et consu
mentᵗ oẽs in terra egypti. et cadẽt in gla
dio et in fame. Cõsumentᵗ a mimo vs
q; ad maximũ: in fame et gladio morie
tur. et erũt in iusiurãduz et in miraclm
et in maledictõem et in opprobriuz. Et
visitabo sup hitatores terre egypti. si
cut visitaui hierlm in gladio et fame et
pste: et nõ erit q̃ effugiat et sit residuus
de reliquiis iudeor⁹ q̃ vadũt vt pegrinẽ
tur in tra egypti et reuertantᵗ in terram
iuda: ad quã ipi eleuãt aias suas vt re
uertantᵗ et hitent ibi. Nõ reuertentᵗ ni
si qui fugerint. Rñderũt aũt hieremie
oẽs viri scientes q̃ sacrificarẽt vxores eo
ruz dijs alienis et vniũse mlieres qua
ruz stabat mltitudo grãdis: et oĩs ppls
habitãtiũ ĩ terra egypti ĩ phatures di
centes. Sermonẽ quez locutus es ad
nos in nomĩe domini nõ audiem⁹ ex te
sed facientes faciemus omne verbum
quod egredietᵗ de ore nostro vt sacrifice
mus regine celi: et libemus ei libamina
sicut fecim⁹ nos et pres nostri reges no
stri et principes nri ĩ vrbib⁹ iuda et ĩ pla
teis hierlm. et saturati sum⁹ pãib⁹ et bñ
nob erat. malumq; non vidim⁹. Ex eo
autem tempore quo cessauimus sacrifi
care regine celi et libare ei libamina: in
diguim⁹ oĩb⁹. et gladio et fame cõsumpti
sum⁹. Q; si nõ sacrificam⁹ regine celi. et
libam⁹ ei libamia: nunq̃d sine vir⁹ nr̃is
faciem⁹ ei placentas ad colendum eam

et libamina ad libandū: Et dixit hiere
mias ad oēm ꝓpl'm. adūsum viros ⁊ ad
uersum mulieres et adūsum vniūsam
plebem q̄ rñderant ei ꝟbū dicēs. Nun-
quid nō sacrificiū qd̄ sacrificastis ī ciui
tatib⁹ iuda ⁊ in plateis hierl'm. vos et
prēs vr̄i: reges vestri ⁊ pricipes vr̄i ⁊ po
pul⁹ terre: hoꝝ recordat⁹ est dñs ⁊ ascen
dit sup̄ cor ei⁹: Et nō poterat dñs vltra
portare ꝓpt̄ maliciā studioꝝ vrōꝝ. ⁊ pro
pter abominatōes q̄s fecistis. ⁊ facta ē
terra vr̄a in desolatōem ⁊ in stuporē ⁊ ī
maledictū. eo ꝙ nō sit habitator: sic est
dies hec. Propterea ꝙ sacrificaueritis
idolis ⁊ peccauerit⁹ dno ⁊ nō audierit⁹
vocē dñi ⁊ in lege ⁊ in p̄ceptis ⁊ in testi
moniis ei⁹ ñ ambulauerit⁹. idcirco eue
nerūt vob̄ mala hec. sicut ē dies hec. Di
xit āt hieremias ad oēm ꝓpl'm: ⁊ ad vni
uersas ml'ieres. Audite ꝟbū dñi oīs iu
da q̄ estis in terra egypti. Hec inq̄t do
min⁹ exercituū de⁹ isrl' dicēs: Vos ⁊ vxo
res vestre locuti est⁹ ore vr̄o. ⁊ māib⁹ ve
stris implest⁹ dicētes: Faciam⁹ vota nr̄a
q̄ vouim⁹ vt sacrificem⁹ regine celi ⁊ li-
bem⁹ ei libamīa. Implestis op̄a vr̄a. et
op̄e ꝑpetrastis ea. Ideo audite verbuz
dñi oīs iuda qui habitat⁹ ī terra egypti
Ecce ego iuraui in nomīe meo magno
ait dñs: qꝛ nequaq̄ vltra vocabit̄ nomē
meū ex ore oīs viri iudei dicētis: viuit
dñs de⁹ in oī terra egypti. Ecce ego vi-
gilabo sup̄ eos in malū et nō in bonuz.
et cōsument̄ oēs viri iuda q̄ sunt ī ter-
ra egypti gladio ⁊ fame donec penit⁹ cō
sumant̄. Et qui fugerint gladiū. reuer
tent̄ de terra egypti in terraz iuda viri
pauci. et sciēt oēs reliq̄e iuda ingrediē
tiū terrā egypti vt hītent ibi. cui⁹ ſmo
cōpleat̄: me⁹. an illoꝝ Et hoc vob̄ signū
ait dñs ꝙ visitē ego sup̄ vos ī loco isto
vt sciatis qꝛ vere ꝯplebunt̄ ſmōes mei
contra vos ī malū. Hec dicit dñs. Ecce
ego tradam pharaonē ephree regē egy
pti in manu inimicoꝝ eius et in manu
q̄rentium animā illius: sicut tradidi se
dechiam regē iuda in manu nabucho-
donosor regis babilonis inimici sui et
querentis animam eius.

XLV.

Verbuz qd̄ locutus est hieremi
as propheta ad baruch filium
nerie cū scripsisset ꝟba hec in li
bro ex ore hieremie āno q̄rto ioachim
filij iosie reg⁹ iuda dicens. Hec dic̄ dñs
deus isrl' ad te baruch. Dixisti: Ve mi-
sero mihi qm̄ addidit dñs dolorē dolori
meo. Laboraui in gemitu meo: ⁊ requiē
nō inueni. Hec dic̄ dñs. Sic dices ad
eum: Ecce q̄s edificaui ego destruo. et
quos plātaui ego euello. ⁊ vniūsaz ter
tā hanc. Et tu q̄ris tibi grādia: Noli q̄
rere: qꝛ ecce ego adducā malū sup̄ oēm
carnē ait dñs. ⁊ dabo tibi aīam tuā in sa
lutē in oīb⁹ locis ad q̄cunq̄ ꝑrexeris.

XLVI

Quod factū est ꝟbū
dñi ad hieremiā prophetā ꝯtra
gentes. Ad egyptū. adūsum ex
ercituum pharaōis nechao reg⁹ egypti
qui erat iuxta fluuiū eufroten in char-
chamis quē percussit nabuchodonosor
rex babilonis in q̄rto āno ioachim filij
iosie reg⁹ iuda. Prep̄ate scutū ⁊ clipeuz
et ꝓcedite ad bellū. Iūgite eq̄s. ⁊ ascen
dite eq̄tes: state iu galeis. polite lāceas
induite vos loricis. Quid igit̄: Vidi ip
sos pauidos et terga vertentes. fortes
eoꝝ cesos. Fugert̄ conciti: nec respexert̄
Terror vndiq̄ ait dñs. Non fugiet ve-
lox: nec saluari se putet fort⁹. Ad aqui-
lonē iuxta flumē eufraten victi sunt et
ruerūt. Quis ē iste qui q̄si flumē ascen
dit ⁊ veluti fluuioꝝ ītumescūt gurgites
eius. Egyptus flumīs instar ascendit.
⁊ velut flumina mouebunt̄ fluct⁹ eius
et dicet: Ascendēs operiā terrā: perdaz
ciuitatē et habitatores eius. Ascendite
equos ⁊ exultate in curribꝰ. ⁊ procedāt
fortes ethiopie ⁊ libie tenētes scutum
et lidij arripiētes et iacientes sagittas.
Dies aūt ille dñi dei exercituū dies vl
tionis: vt sumat vindictā de inimic⁹ su
is. Deuorabit gladius et saturabit̄. et
inebriabitur sanguine eoruz. Victima
enim domini exercituū in terra aquilo
nis. iuxta flumē eufraten. Ascēde in ga
laad. ⁊ tolle resinam virgo filia egypti.

Frustra multiplicas medicamina:sani/
tas nō erit tibi.Audierūt gentes igno
miniā tuā ⁊ vlulat⁹ tu⁹ repleuit terraz
Quia fort⁹ impegit in fortē·⁊ amlo pari
ter ꝯciderūt .Uerbū qđ locut⁹ est dñs
ad hieremiā,pphām super eo q̄ uentur⁹
eēt nabuchodonosor rex babilonis ⁊ p/
cussur⁹ terrā egypti.Annūciate egypto
⁊ auditū facite in magdalo ⁊ resonet in
mēphis ⁊ in taphnis dicite.Sta ⁊ pre
parate q̄ deuorabit gladi⁹ ea q̄ p circūi
tum tuū sunt.Quare ꝯputruit fortis
tuus:nō stetit: qm̄ dñs subuertit euz
Multiplicauit ruētes·ceciditq; vir ad p
ximū suū.Et dicēt.Surge:et reuerta
mur ad pplm nm̄ ⁊ ad terrā natiuitat⁹
nre a facie gladij colūbe.Uocate nomē
pharaōis reg⁹ egipti: tumultū adduxit
tēp⁹.Uiuo ego inq̄t rex·dñs exercituū
nomē ei⁹:qm̄ sicut thabor in mōtib⁹ et si
cut carmel⁹ in mari ueniet.Uasa trans/
migratiōis fac tibi hītatrix filia egipti:
q̄ mēphis in solitudīe erit et deseret⁹ et
inhabitabil⁹ erit.Uitula elegans atq; for/
mosa egyptus:stimulator ab aquilone
ueniet ei·Mercennarij q̄dz eius q̄ uersa/
bant⁹ in medio eius: q̄si uituli saginati
uersi sunt ⁊ fugerūt simul:nec stare potu
erunt:quia dies interfectōis eor⁹ uenit
sup eos·temp⁹ uisitatiōis eor⁹.Uox ei⁹
quasi eris sonabit: qm̄ cū exercitu ppe/
rabūt:⁊ cuz securib⁹ uenīēt ei·Quasi ce
dentes ligna succidēt saltū ei⁹ ait dñs
qui supputari nō pt.Multiplicati sunt
sup locustas·⁊ nō est eis numer⁹.Con
fusa ē filia egypti·et tradita in man⁹ po
puli aq̄lonis dicit dñs exercituū· deus
israel.Ecce ego uisitabo sup tumultuz
alexandrie et sup egyptū ⁊ sup deos ei⁹
et sup reges ei⁹ ⁊ sup pharaonē ⁊ super
oēs q̄ cōfidūt in eo·et dabo eos in man⁹
q̄rentiū aīam eorū·⁊ in man⁹ nabucho/
donosor reg⁹ babilonis ⁊ ī man⁹ seruor⁹
eius.Et post hec hītabit⁹ sicut diebus pri
stinis ait dñs.Et tu ne timeas fue me⁹
iacob:et ne paueas israel.Quia ecce ego
saluū te faciā de longinq̄:⁊ semē tuū de
terra captiuitat⁹ tue.Et reuertet⁹ iacob
et requiescet ⁊ pspērabit⁹·et nō erit qui
exterreat eū.Et tu noli timere fue me
us iacob ait dñs:quia tecum ego sum:
quia ego consumaz cunctas gentes ad
quas eieci te.Te uero non consumam
sed castigabo te ī iudicio nec quasi inno
centi parcam tibi.

XLVII

Quod factuz ē uerbū dñi ad hie
remiā pphētā ꝯtra palestinos·
anteq̄ pcuteret pharao gaçaz·
Hec dicit dñs.Ecce aq̄ ascendēt ab aq̄
lone·⁊ erūt quasi torrēs inundās ⁊ ope
rient terrā ⁊ plenitudinē eius:urbez et
habitatorē ei⁹.Clamabūt homines ⁊ vlula
bunt oēs hītatores terre a strepitu pō
pe armor⁹ ⁊ bellator⁹ ei⁹ a cōmotōe q̄dri
garum eius·et multitudie rotar⁹ illius
Non respexerūt pātes filios mānib⁹ disso
lutis·p aduentu diei in q̄ uastabuntur
oēs philistiim·et dissipabit⁹ tyrus et sy
don cum omnib⁹ reliquis auxilijs suis
Depopulat⁹ est enī dñs palestinos re/
liquias insule cappadocie.Uenit calui
cium super gaçam: conticuit ascalon·et
reliquie uallis eaz.Usq̄q̄ ꝯcideris:O
mucro domini:usq̄q̄ nō quiesces: In/
gredere ī uaginā tuā·refrigerare ⁊ sile.
Quō quiescet cū dñs pcepit ei· aduer/
sus ascalonem et aduersuz maritimas
eius regiones:ibiq; condixerit illi.

XLVIII

Ad moab. Hec
dicit dñs exercituū deus israel
Ue sup nabo:qm̄ uastata est et
confusa.Capta est cariathaim· cōfusa
est fortis ⁊ tremuit.Non est ultra exul
tatio in moab:contra esebon cogitaue/
runt malum.Uenite et disperdam⁹ eaz
de gente·Ergo siliens cōticesces seque
turq; te gladius.Uox clamoris de oro/
naim uastitas et contritio magna.Cō/
trita est moab:annunciate clamorē par
uulis eius.Per ascensuz enī luith plo
rans ascendet in fletu: qm̄ in descensu
oronaim hostes ululatū contritiōis au
dierunt.Fugite saluate animas uās:
et eritis quasi mirice in deserto.Pro
eo enim q̄ habuisti fiduciam in muni/
tionibus tuis et in thesaurīs tuis·tu q̄z

capieris. Et ibit chamos in trāſmigra/
tionē: ſacerdotes eī⁹ ⁊ pīncipes eius ſi/
mul. Et veniet p̄do ad oēm vrbē: ⁊ vrbs
nulla ſaluabit̄. Et pībunt valles ⁊ diſſi/
pabūtur campeſtria: qm̄ dixit dn̄s. Da/
te florem moab: q⁹ florens egredietur:
⁊ ciuitates eī⁹ deſerte erūt ⁊ inhabitabi
les. Maledict⁹ qui facit opus dn̄i frau/
dulēter: ⁊ maledictus q̄ prohibet gladi/
um ſuū a ſanguine. Fertilis fuit moab
ab adoleſcētia ſua: ⁊ requieuit in feciby
ſuis. Nec tranſfuſus eſt de vaſe in vas:
⁊ in trāſmigrationē nō abijt. Idcirco
p̄manſit guſt⁹ ei⁹ in eo: ⁊ odor ei⁹ nō eſt
immutat⁹. Propterea ecce dies veniūt
dicit dn̄s ⁊ mittam ei ordiatores ⁊ ſtra/
tores lagunculārū ⁊ ſternent eum ⁊ vaſa
ei⁹ exhauriēt ⁊ lagūculas eor⁹ collident
Et confundet̄ moab a chamos ſicut cō
fuſa eſt dom⁹ iſrl̄ a bethel in qua habebat
fiduciā. Quō dicit̄: fortes ſum⁹: et viri
robuſti ad p̄elianduz? Vaſtata ē moab
⁊ ciuitates illi⁹ ſuccēderūt: ⁊ electi iuue
nes eius deſcēderūt in occiſionē ait rex
dn̄s exercituū nomē ei⁹. Prope eſt inte
ritus moab vt veniat: ⁊ malū ei⁹ veloci/
ter accurret nimis. Cōſolamini eū oēs
q̄ eſtis in circūitu ei⁹: ⁊ vniuſi q̄ ſcit̄ no/
men ei⁹: dicite: Quō cōfracta eſt virga
fortis: baculus gloriosus? Deſcende de
gl̄ia et ſede in ſiti habitatio filie dybon:
qm̄ vaſtator moab aſcēdet ad te: diſſipa
bit munitiones tuas. In via ſta: ⁊ p̄ſpi
ce habitatio aroer. Interroga fugientē
⁊ ei q̄ euaſit: dic q̄d accidit? Cōfuſus eſt
moab qm̄ victus eſt. Vlulate ⁊ clamate
annūciate in arnon: qm̄ vaſtata eſt mo/
ab: ⁊ iudiciū venit ad terram campeſtrē
ſup̄ elon ⁊ ſuper iaſa ⁊ ſup̄ mephat ⁊ ſu
per dybon ⁊ ſup̄ nabo ⁊ ſup̄ domū deblа/
thaim ⁊ ſup̄ cariathaim ⁊ ſuper bethga/
mul ⁊ ſup̄ bethmaon ⁊ ſup̄ carioth ⁊ ſu
per boſra: ⁊ ſup̄ oēs ciuitates terre mo/
ab q̄ longe ⁊ p̄pe ſunt. Abſciſum eſt cor/
nu moab ⁊ brachiū ei⁹ cōtrituz ait dn̄s.
Inebriate eū: qm̄ p̄tra dn̄m erectus eſt
Et allidet manū moab in vomitu ſuo: ⁊
erit ī deriſuz etiā ipe. Fuit enī in deriſuz
tibi iſrl̄: q̄ſi inter fures reperiſſes eum.
Propter verba ḡ tua q̄ aduerſum illuz
locut⁹ es: captiuus duceris. Relinqui/
te ciuitates ⁊ habitate ī petra habitato/
res moab: ⁊ eſtote q̄ſi colūba nidificanſ
in ſummo ore foraminis. Audiuim⁹ ſu
p̄biam moab. Superbus eſt valde. Sub
limitatē ei⁹ ⁊ arrogantiā ⁊ ſup̄biā ⁊ alti/
tudinē cordis ei⁹ ego ſcio ait dn̄s. Jactā
tiam ei⁹ eo q̄ nō ſit iuxta eam virtus ei⁹
nec iuxta quod poterat conata ſit facere
Ideo ſup̄ moab eiulabo ⁊ ad moab vni
uerſaz clamabo: ad viros muri fictilis la
mentātes. De planctu iaçer plorabo ti/
bi vinea ſabama. Propagines tue trā/
ſierūt mare: vſq̄ ad mare iaçer p̄uene/
rūt. Sup̄ meſſem tuā ⁊ vindemiā tuaz
p̄edo irruit. Ablata eſt leticia: ⁊ exulta/
tio de carmelo ⁊ de terra moab: et vinuz
de torcularib⁹ ſuſtuli. Nequaq̄ calcator
vue ſolitū celeuma cantabit. De clamo
re eſebon vſq̄ eleale ⁊ iaſa dederūt vocez
ſuā a ſegor vſq̄ ad oronaim vitulaz con
ternantē: aq̄ vero nemrim peſſime erūt
Et auferā de moab ait dn̄s offerentez in
excelſis: ⁊ ſacrificantē dijs ei⁹. Propte/
rea cor meū ad moab quaſi tibia eris re
ſonabit: ⁊ cor meū ad viros muri fictiliſ
dabit ſonitum tibiaruz: q⁹ plus fecit q̄ꝫ
potuit idcirco perierunt. Omne enī ca/
put caluitiū ⁊ oīs barba raſa erit. In
cunctis manib⁹ colligatio: ⁊ ſup̄ omne
dorſum cilitium. Et ſup̄ omia tecta mo
ab ⁊ in plateis eius oīs planct⁹: quo/
niam contriui moab ſicut vas inutile
ait dn̄s. Quō victa eſt ⁊ vlulauerunt:
Quō dereciit ceruicem moab ⁊ cōfuſus
eſt: Eritq̄ moab in deriſū: ⁊ in exemplū
oībus ī circūitu ſuo. Hec dicit dn̄s. Ec
ce q̄ſi aquila volabit: ⁊ extēdet alas ſuas
ad moab. Capta eſt carioth: ⁊ munitio/
nes cōprehenſe ſunt. Et erit cor fortiuz
moab in die illa ſicut cor mulieris par/
turientis Et ceſſabit moab eē pp̄l's: qm̄
p̄tra dn̄m gloriat⁹ eſt. Pauor ⁊ fouea ⁊
laqueus ſup̄ te o habitator moab ait do
minus. Qui fugerit a facie pauoris ca/
det in foueam: ⁊ qui cōſcēderit de fouea

capietur laq̄o. Adducam enī sup̄ moab
annū visitationis eoꝝ ait dn̄s. In vm-
bra esebon steterūt de laqueo fugientes:
qꝛ ignis egressus est de esebon. et flāma
de medio seon. ⁊ deuorauit ꝑtē moab et
verticē filioꝝ tumultus. Ue tibi moab.
Peristi ꝑplē chamos: qꝛ cōprehēsi sunt
filij tui ⁊ filie tue in captiuitatē. Et con
uertā captiuitatē moab in nouissimis
diebꝫ ait dn̄s. Hucusq̄ iudicia moab.

XLIX

Ad filios ammō. Hec
dicit dn̄s. Nūquid nō filij sunt
isrl̄: aut heres nō est ei? Cur igit̄
hereditate possedit melchon gad. ⁊ ꝑpl̄s
eius in vrbibꝫ eiꝰ habitauit. Ideo ecce
dies veniūt in te. dicit dn̄s. ⁊ auditū fa-
ciā sup̄ rabbath filioꝝ āmon fremitum
prelij. Et erit in tumulū dissipata: filie
q̄ eiꝰ igni succendent̄. ⁊ possidebit israel
possessores suos ait dn̄s. Ulula esebon:
qm̄ vastata est hai. Clamate filie rabba
accingite vos cilitijs. Plāgite ⁊ circūite
ꝑ sepes. qm̄ melchon in trāsmigrationē
ducet̄: sacerdotes eiꝰ ⁊ prīcipes eiꝰ simul
Quid gl̄iaris ī vallibꝫ? Defluxit vallis
tua filia d̄licata: q̄ ꝯfidebas in thesauris
tuis. ⁊ dicebas: Quis veniat ad me? Ec
ce ego inducā sup̄ te terrorē ait dn̄s deꝰ
exercituū ab oībꝫ qui sunt in circumitu
tuo. ⁊ disp̄gemini singuli a ꝯspectu vr̄o:
nec erit qui ꝯgreget fugiētes. Et post h̄
reuerti faciā fugiētes ⁊ captiuos filioꝝ
ammon ait dn̄s. Ad idumeā. Hec dicit
dn̄s exercituū. Nūquid nō vltra ē sapi
entia in theman? Perijt ꝯsiliū a filijs.
Inutilis facta ē sapīa eoꝝ. Fugite ⁊ ter
ga v̄tite. descendite in voraginē hītato-
res dedan: qm̄ ꝑditionē esau adduxi su-
per eū: tp̄s visitationis eius: Si vinde
miatores eius venissent sup̄ te. nō reli-
quissent racemum. si fures in nocte. ra-
puissent q̄ sufficeret sibi. Ego v̄o disco
operui esau. reuelaui abscōdita eius et
celari non poterit. Vastatum est semen
eius ⁊ fratres eius ⁊ vicini eius et non
erit. Relinque pupillos tuos. ⁊ ego fa-
ciam eos viuere. ⁊ vidue tue in me spe-
rabūt: qꝛ hec dicit dn̄s. Ecce quibꝫ non
erat iudicium vt biberent calicē. biben-
tes bibent. ⁊ tu quasi innocēs relinque-
ris? Nō eris innocēs: sed bibens bibes.
Quia ꝑ memetip̄m iuraui dic̄ dn̄s: q̄ ī
solitudinē ⁊ in opprobriū ⁊ in desertum
⁊ in maledictiōem erit bosra: ⁊ oēs ciui-
tates eius erūt in solitudines sempiter
nas. Auditū audiui a dn̄o ⁊ legatus ad
gētes missus sum: Cōgregamini ⁊ veni
te ꝯtra eaꝫ. ⁊ ꝯsurgamꝰ in p̄liū. Ecce enī
ꝑuulū dedi te in gētibꝫ: contēptibilez in
ter hoīes. Arrogantia tua decepit te ⁊ su
perbia cordis tui: qui hītas in cauernis
petre: ⁊ apprehendere niteris altitudinē
collis. Cū exaltaueris q̄si aquila nidum
tuū: inde d̄traham te dicit dn̄s. Et erit
idumea deserta. Oīs qui trāsibit ꝑ eaꝫ
stupebit. ⁊ sibilabit sup̄ oēs plagas eius
sicut subuersa est sodoma ⁊ gomorra et
vicine eius ait dn̄s. Non hītabit ibi vir
⁊ non incolet eam filius hoīs. Ecce qua
si leo ascendet de sup̄bia iordanis ad pul
critudinem robustam: qꝛ subito curre-
re faciā eum ad illaꝫ. Et quis erit electꝰ
quē p̄ponā ei? Quis enī similis mei? Et
quis sustinebit me? Et q̄s est iste pastor
qui resistat vultui meo? Propterea au
dite ꝯsiliū dn̄i qd̄ inijt de edom. ⁊ cogi-
tationes eius q̄s cogitauit de hītatori-
bus theman. Si nō deiecerint eos ꝑuu
li gregis nisi dissipauerint cū eis habi-
taculū eoꝝ. A voce ruine eoꝝ cōmota est
terra: clamor in mari rubro auditus est
vocis eius. Ecce q̄si aq̄la ascendet. ⁊ euo
labit. ⁊ expandet alas suas super bosraꝫ.
Et erit cor fortiū idumee in die illa. q̄si
cor mulieris parturientis. Ad damascū
Confusa est emath ⁊ arphat. qꝛ auditū
pessimum audierūt. Turbati sunt ī ma
ri. pre sollicitudine quiescere nō potuit
Dissoluta est damascus: versa est in fu-
gam. tremor apprehendit eaꝫ. Angustia
⁊ dolores tenuerunt eam quasi parturi
entem. Quō dereliq̄runt ciuitatem lau
dabilem: vrbem leticie? Ideo cadent iu
uenes eius in plateis eius. ⁊ oēs viri p̄-
lij cōticescent in die illa ait dominus ex-
ercituum. Et succendam ignē in muro

damasci ⁊ deuorabit menia benadab. Ad
cedar ⁊ ad regna asor: que percussit nabu-
chodonosor rex babylonis. Hec dicit dñs
Surgite ⁊ ascēdite ad cedar. ⁊ vastate fi
lios orientis. Tabernacula eorum et greges
eorum capiēt: pelles eorum ⁊ oīa vasa eorum ⁊ ca
melos eorum tollēt sibi. ⁊ vocabunt super
eos formidinē in circūitu eius. Fugite
abite vehementer: in voraginibus sedete q̄
habitatis asor ait dñs. Iniit enī cōtra vos
nabuchodonosor rex babylonis consiliū
⁊ cogitauit ad versus vos cogitationes.
Cōsurgite ⁊ ascendite ad gentē quietaz
⁊ habitātem cōfidēter ait dñs. Nō ostia
nec vectes eis: soli habitāt. Et erunt ca-
meli eorum in direptionē. ⁊ multitudo iu
mentorum in p̄dam. Et dispergā eos in om-
nē ventū qui sunt attōsi in comā. ⁊ ex oī
cōfinio eorum adducā interitū super eos ait
dñs. Et erit asor in hītaculū draconuz:
deserta vsq; in eternū. Nō manebit ibi
vir: nec incolat eam filius hoīs. Qd fa-
ctū est verbū dñi ad hieremiā prophetā ad
uersus elam in prīcipio regni sedechie
regis iuda dicēs. Hec dicit dñs exerci-
tuū. Ecce ego cōfringā arcuz elā ⁊ sumā
fortitudinē eorum ⁊ inducā super elam q̄ttu
or vētos a q̄ttuor plagis celi ⁊ ventilabo
eos in oēs ventos istos: ⁊ nō erit gēs ad
quā nō perueniāt profugi elam. Et pauere
faciā elā corā inimicis suis. ⁊ in cōspectu
querētiū aīam eorum. Et adducā super eos
malū: irā furoris mei dicit dñs. Et mit
tam post eos gladiuz donec cōsumā eos
⁊ ponā soliū meum in elā. ⁊ perdā inde re-
ges ⁊ principes ait dñs. In nouissimis
aūt diebus reuti faciā captiuos elaz dicit
Verbū qd locutus ē do L dñs
minus de babylone ⁊ de tra chal-
deorum in manu hieremie prophete
Annunciate in gentibus ⁊ auditū facite:
Leuate signum: p̄dicate. ⁊ nolite celare.
Dicite. Capta est babylon. confusus est
bel: victus est marodach. Confusa sunt
oīa sculptilia eoruz. superata sunt idola
eorum. Qm̄ ascendet cōtra eam gens ab aq̄
lone: q̄ ponet terrā eius in solitudinē ⁊ nō
erit qui habitet in ea ab hoīe vsq; ad pe-
cus. Et moti sunt. ⁊ abierūt. In diebus il-
lis ⁊ in tpe illo ait dñs. venient filij isrl
ipsi ⁊ filij iuda simul. Ambulātes ⁊ flen
tes properabūt. ⁊ dñz deū suū querēt. In
sion interrogabūt viā. huc facies eorum ve
niēt. ⁊ apponent ad dñm federe sempiter-
no qd nulla obliuione delebit. Grex per
ditus factus est populus meus: pastores eorum
seduxerūt eos: fecerūtq; vagari in mōti
bus. De mōte in collē trāsierunt: obliti
sunt cubilis sui. Oēs qui inuenerūt co
mederūt eos: ⁊ hostes eorum dixerūt. Nō
peccauimus pro eo quod peccauerūt dño de-
cori iusticie ⁊ expectatiōi patrū eorum dño
Recedite de medio babylonis. de terra
chaldeorum egredimī. et estote q̄fi hedi añ
greges. Qm̄ ecce ego suscitabo ⁊ adducā
in babylonē cōgregationē gētiū magna-
rū de terra aquilonis. ⁊ p̄parabunt adu
sus eā. ⁊ inde capiet. Sagitta eius q̄fi vi-
ri fortis interfectoris: nō reuertet vacua.
Et erit chaldea in p̄dam: oēs vastantes
eā replebunt ait dñs. Qm̄ exultatis. et
magna loquimini diripiētes hereditatē
meā: qm̄ effusi estis sicut vituli super her-
bā. ⁊ mugistis sicut tauri. Cōfusa ē ma-
ter vr̄a nimis. ⁊ adeq̄ta pulueri q̄ genu
it vos. Ecce nouissima erit in gentibus. ⁊
deserta inuia ⁊ arens. Ab ira dñi nō ha-
bitabit: sed rediget tota in solitudinem
Oīs qui trāsibit per babylonē stupebit. ⁊
sibilabit super vniuersis plagis eius. Pre-
paramini cōtra babylonē per circūitum:
Oēs q̄ tēditis arcū debellate eā: nō pca-
tis iaculis qr dño peccauit. Clamate ad
uersus eā. Ubiq; dedit manū. Ceciderūt
fundamēta eius. destructi sunt muri eius:
qm̄ vltio dñi est. Vltionē accipite de ea
Sic fecit. facite ei. Dispdite fatorez de
babylone. ⁊ tenentē falcē in tpe messis
a facie gladij colūbe. Vnusquisq; ad po-
puluz suū cōuertet. ⁊ singuli ad terrā su-
am fugiēt. Grex dispsus isrl: leones eie
cerūt euz. Primus comedit eū rex assur
iste nouissimus exossauit euz nabucho-
donosor rex babylonis. Propterea hec
dicit dominus exercituū deus israel. Ec
ce ego visitabo regem babylonis ⁊ terrā

eius sicut visitaui regē assur. ⁊ reducaz
israel ad habitaculū suū. Et pascet carmelus ⁊ basan. ⁊ in monte effraim ⁊ in galaad saturabit aīa eius. In diebꝫ illis ⁊ in tpe illo ait dñs: qret iniquitas isrl. ⁊ nō erit ⁊ pctm iuda ⁊ nō inuenietꝫ: qm̄ ppitius ero eis qs reliquero. Sup terrā dñantiū ascende. ⁊ sup hītatores eī visita. Dissipa ⁊ interfice q̄ post eos sūt ait dñs. ⁊ fac iuxta oīa q̄ p̄cepi tibi. Vox belli in terra. ⁊ ꝓtritio magna. Quō confract' est ⁊ ꝓtrit' malleus vniūse terre? Quō versa est in desertū babylon in gētibꝫ? Illaqueaui te ⁊ capta es babylon ⁊ nesciebas. inuēta es ⁊ apprehensa: qm̄ dñm ꝓuocasti. Aperuit dñs thesaurū suum ⁊ ꝓtulit vasa ire sue qm̄ opus est domīo deo exercituū ī terra chaldeox. Venite ad eā ab extremis finibꝫ: aperite vt exeāt qui ꝓculcēt eam. Tollite de via lapides ⁊ redigite in aceruos. ⁊ interficite eaz: nec sit quicq̄z reliquū. Dissipate vniūsos fortes eius. descēdāt in occisionē. Vae eis q̄z venit dies eox: tps visitationis eox. Vox fugētiū ⁊ eox qui euaserūt de terra babylonis. vt annūcient ī sion vltionē dñi dei nīi. vltionē tēpli eī? Annūciate in babylonē plurimis oībꝫ qui tendūt arcū. Cōsistite aduſus eam per gyrū. ⁊ nullus euadat. Reddite ei secundū opus suū: iuxta oīa q̄ fecit. facite illi: q̄z ꝓtra dñm erecta est: aduſum scī isrl. Idcirco cadēt iuuenes eī in plateis eius. ⁊ oēs viri bellatores eius ꝓticescēt in die illa ait dñs. Ecce ego ad te superbe dicit dñs de' exercituū: q̄z veniet dies tuus tps visitatiōis tue. Et cadet superbꝫ ⁊ corruet. ⁊ nō erit qui suscitet eū Et succendam ignē in vrbibꝫ eius. ⁊ devorabit oīa in circuitu eī'. Hec dicit dominus exercituū. Calumniaz sustinēt filij isrl ⁊ filij iuda simul. Oēs qui ceperūt eos tenēt: nolūt dimittere eos. Redēptor eox fortis: dñs exercituū nomē eius. Judicio defendet causam eox: vt exterreat terrā ⁊ cōmoueat habitatores babylonis. Gladius ad chaldeos ait dominus. ⁊ ad habitatores babylonis ⁊ ad principes ⁊ ad sapientes eius. Gladius ad diuinos eius: qui stulti erunt. Gladius ad fortes illī': qui timebūt. Gladius ad eq̄s eius ⁊ ad currus eius. ⁊ ad oē vulgus q̄d est ī medio eī'. et erūt quasi mulieres. Gladius ad thesauros eī' qui diripient. Siccitas sup aq̄s eius erit ⁊ arescēt: q̄z terra sculptiliū est. ⁊ in portētis glorianť. Propterea habitabūt dracones cū fatuis vicarijs ⁊ habitabūt in ea strucriones. Et nō inhabitabit vltra vsq̄z in sempiternū. nec extruet vsq̄z ad generationē ⁊ generationē. Sicut subuertit dñs sodomā ⁊ gomorrā ⁊ vicinas eius. ait dñs. Nō hītabit ibi vir. ⁊ nō incolet eā filius hois. Ecce ppl's veniet ab aquilone ⁊ gens magna. ⁊ reges multi cōsurgent a finibꝫ terre. Arcū ⁊ scutum apprehendēt. crudeles sunt ⁊ immisericordes. Vox eox q̄si mare sonabit: ⁊ super eq̄s ascēdent sicut vir paratus ad p̄lium ꝓtra te filia babylon. Audiuit rex babylōis famā eox ⁊ dissolute sunt manus eius. Angustia apprehēdit eū: dolor q̄si parturientē. Ecce q̄si leo ascendet de superbia iordanis ad pulcritudinē robustam. q̄z subito currere faciā eū ad illam Et quis erit elect' quē p̄ponā ei? Quis enī similis mei. et quis sustinebit me? Et quis ē iste pastor qui resistat vultui meo? Propterea audite cōsiliū dñi q̄d mēte cōcepit aduſum babylonē. ⁊ cogitationes eius q̄s cogitauit sup terram chaldeox. Nisi detraxerint eos paruuli gregū: nisi dissipatū fuerit cū ipsis habitaculū eox. A voce captiuitatis babylonis cōmota est terra. ⁊ clamor inter gentes auditus est.

LI

Hec dicit dñs. Ecce ego suscitabo sup babylonē ⁊ sup habitatores eius qui cor suū leuauerūt ꝛ me q̄si vētum pestilētem. ⁊ mittā in babylōem ventilatores ⁊ vētilabūt eā. Et demolient terrā eī': qm̄ venerūt sup eā vndiq̄z in die afflictiōis eī'. Nō tēdat qui tēdit arcum suū. ⁊ nō ascendet loricatus. Nolite pcere iuuenibꝫ eius: interficite oēm militiaz eī'. Et cadēt interfecti in terra

chaldeoꝝ ⁊ vulnerati in regionibꝫ eius
Qm̃ nō fuit viduatus isrł ⁊ iuda a dño
deo suo dño exercituū. Terra autez eoꝝ
repleta est dlicto a scō isrł. Fugite de me
dio babylōis vt saluet vnusquisqꝫ aiaz
suā. Nolite tacere super iniqtatē eiꝰ: qm̃
tps vltionis eiꝰ ē dño. vicissitudinē ipe
retribuet ei. Calix aureꝰ babylon in ma
nu dñi inebrias oēm terrā. De vino eiꝰ
biberūt gētes ⁊ iō cōmote sunt. Subi
to cecidit babylon ⁊ ꝓtrita est. Ululate
sup eā: tollite resinā ad dloꝛē eiꝰ si forte
sanet. Curauimꝰ babylonē. ⁊ non est sa
nata. Derelinqmus eā. ⁊ eamꝰ vnusqsꝫ
in terrā suā. Qm̃ puenit vsqꝫ ad ce
los iudiciū eiꝰ. ⁊ eleuatū est vsqꝫ ad nu
bes. Protulit dñs iusticias nras: venite
⁊ narremus in siō opꝰ dñi dei nri. Acui
te sagittas ⁊ implete pharetras. Suscī
tauit dñs spūm regū medoꝝ. ⁊ ꝰ baby
lonē mēs eiꝰ est vt pdat eaz. Qm̃ vltio
dñi est: vltio tēpli sui. Sup muros ba
bylonis leuate signū: augete custodiaz.
Leuate custodes: ppate insidias: qꝛ co
gitauit dñs ⁊ fecit q̃cūqꝫ locutꝰ est ꝰ ha
bitatoꝛes babylonis. Que habitas su
per aq̃s multas locuplex ī thxsauris: ve
nit finis tuus pedalis pcisionis tue. Ju
rauit dñs exercituū p aiam suaz: qm̃ re
plebo te hoībꝫ q̃si bruchꝰ: ⁊ sup te celeu
ma cantabit. Qui fecit terrā in fortitu
dīe sua ⁊ ppauit orbē in sapia sua. ⁊ pru
dentia sua extēdit celos. Dante eo vocē
multiplicant aq̃ in celo. Qui leuat nu
bes ab extremo terre: fulgura in pluuiā
fecit. ⁊ pduxit ventos de thxsauris suis.
Stultus fcūs est oīs hō a scia: cōfusus
est oīs ꝓflatoꝛ ī sculptili qꝛ mēdax ē ꝓfla
tio eiꝰ: nec est spūs in eis. Vana sunt o
pera ⁊ risu digna. ī tpe visitatiōis sue pe
ribūt. Nō sic hec ps iacob: qꝛ qui fec oīa
ipse est ⁊ isrł sceptrū hereditatis eiꝰ dñs
exercituū nomē eiꝰ. Collidis tu mihi va
sa belli. ⁊ ego collidā ī te gētes. ⁊ dispdaz
in te regna. Et collidā ī te equū ⁊ equi
tē eiꝰ: ⁊ collidā in te currū ⁊ ascensoꝛē eiꝰ
⁊ collidā ī te virū ⁊ mulierē. Et collidaz
in te senē ⁊ puerū. ⁊ collidā in te iuuenē
⁊ virginē. Et collidā in te pastoꝛē ⁊ gre
gē eius ⁊ collidā in te agricolā ⁊ iugales
eius. Et collidā in te duces ⁊ magistra
tus. ⁊ reddā babyloni ⁊ cūctis hitatoꝛi
bus chaldee oē malū suū qꝺ fecerūt in
sion in oculis vris. ait dñs. Ecce ego ad
te mōs pestifer ait dñs: qui coꝛrūpis vi
niuersam terrā. Et extēdam manū me
am sup te. ⁊ euoluaz te de petris. ⁊ dabo
te in mōtez cōbustiōis. Et nō tollent de
te lapidē in angulū. ⁊ lapidē in fundam̃
to. sed pditus in eternū eris. ait dñs. Le
uate signū in terra. clangite buccina in
mōtibꝫ. Sanctificate sup eā gētes: annūcia
te ꝰ illā regibꝫ araratḥ mēni ⁊ ascenez:
numerate ꝰ eā tapsar. Adducite equoz
q̃si bruchū aculeatū. Sanctificate ꝰ eā gē
tes: reges medie. duces eius. ⁊ vniuer
sos mgīstratus eiꝰ. cunctāq; terrā ptātis
eius. Et cōmouebit terra ⁊ ꝓturbabit:
qꝛ euigilabit ꝰ babylonez cogitatio dñi
vt ponat terrā babylonis desertā ⁊ inhi
tabilē. Cessauerūt fortes babylonis a p
lio: habitauerūt in psidijs. Deuoratuz
est robur eoꝝ. ⁊ facti sunt q̃si mulieres.
Incensa sunt tabnacula eius. ꝓtriti sūt
vectes eius. Currēs obuiā curreti veni
et. ⁊ nūcius obuius nūcianti vt annun
ciet regi babylonis qꝛ capta est ciuitas
eius a summo vsqꝫ ad summū. ⁊ vada p
occupata sūt ⁊ paludes incēse sunt igni
⁊ viri bellatoꝛes ꝓturbati sunt. Quia ꝰ
dicit dñs exercituū deꝰ isrł. Filia babylo
nis q̃si area. tps triture eiꝰ. Adhuc mo
dicū ⁊ veniet tps messiōis eiꝰ. Comedit
me. deuoꝛauit me nabuchodonosoꝛ rex
babylonis. Reddidit me q̃si vas inane
Absoꝛbuit me q̃si draco: repleuit ventrē
suū teneritudine mea. ⁊ eiecit me. Ini
quitas adūsum me. ⁊ caro mea sup ba
bylonē dicit habitatio siō. ⁊ sanguis me
us sup habitatoꝛes chaldee dicit hieru
salem. Propterea hec dicit dñs. Ecce e
go iudicabo causam tuā ⁊ vlciscar vltio
nē tuā. Et desertū faciā mare eius. ⁊ sic
cabo venam eius. Et erit babylon in tu
mulos. habitatio draconū. stupoꝛ ⁊ sibi
lus eo qꝺ non sit habitatoꝛ. Simul ut

leones rugient·excutient comas velu/ ti catuli leonum. In calore eor ponam potus eor·t inebriabo eos vt sopiantur t dormiāt somnū sempiternū·t nō psur gāt·dicit dñs. Deducam eos q̄si agnos ad victimā·t q̄si arietes cū hædis. Quō capta est sesach·t cōprehensa est inclyta vniuerse terre? Quō facta est in stupo/ rem babylō inter gētes? Ascendit super babylonē mare: multitudine fluctuū eius opta est. Facte sunt ciuitates eius in stuporē: terra inhabitabilis t deserta terra in qua nullus habitet·nec trāsiet p eā fili? hoīs. Et visitabo sup bel in ba/ bylone·t ejciā q̄ absorbuerat ō ore ei? t nō pfluēt ad eaz vltra gentes. Siquidem t murus babylonis corruet. Egredimini de medio eius pp̄s meus vt saluet vnusquisq; aiam suā ab ira furoris dñi. Et ne forte mollescat cor vr̄m·t timeatis audituz qui audiet in terra. Et veniet in anno auditio·t post hūc annū auditio t iniquitas in terra·t dñator su per dñatorē. Propterea ecce dies veni/ unt·t visitabo sup sculptilia babylonis t oīs terra eius cōfundet·t vniuersi in terfecti eius cadent in medio ei?. Et lau dabūt sup babylonē celi t terra t omia que in eis sunt: quia ab aquilone veni/ ent ei prædones·ait dñs. Et quō fecit ba bylon vt caderent occisi in israel·sic de babylone cadent occisi in vniuersa terra. Qui fugistis gladiū·venite: nolite stare Recordamini pcul dñi·t hierl'm ascen/ dat sup cor vr̄m. Cōfusi sumus: qm̄ au diuimus opprobriū. Operuit ignomi/ nia facies nostras: q; venerūt alieni sup scificationē dom? dñi. Propterea ecce dies veniunt ait dñs·t visitabo sup scul ptilia babylonis·t in oī terra eius mu/ giet vulneratus. Si ascenderit babylō in celum t firmauerit in excelso robur suū: ad me venient vastatores ei? ait do minus. Vox clamoris de babylone t cō tritio magna de terra chaldeor: qm̄ va/ stauit dñs babylonē t pdidit ex ea vocez magnā·t sonabūt fluctus eor: quasi aq̄ multe. Dedit sonitū vox eor quia venit super eam id est sup babylonem prædo: Et apprehensi sunt fortes eius·t emar/ cuit arcus eor: q; fortis vltor dominus reddēs retribuet. Et inebriabo principes eius t sapientes eius duces eius·t ma/ gistrat? eius t fortes eius. Et dormient somnū sempiternū·t nō expgiscent ait rex dñs exercituū nomē eius. Hec dicit dñs exercituū. Murus babylonis ille latissimus suffusione suffodiet·t porte eius excelse igne cōburent t labores po/ pulor ad nihilū t gentiū in ignē erunt· t dispibūt Verbū q̄ præcepit hieremi/ as pphēta saraie filio nerie filio maasie cum pgeret cū sedechia rege in babylo/ nem in anno q̄rto regni eius. Saraias aūt erat princeps pphētie. Et scripsit hie remias omē malū q̄ venturū erat sup babylonem in libro vno: oīa verba hec q̄ scripta sunt ptra babylonē. Et dixit hie remias ad saraiā. Cū veneris in babylo nē·t videris t legeris oīa vba hec·dices Dñe tu locut? es ō locū istū vt dispde/ res eū: ne sit qui in eo habitet ab hom̄ie vsq; ad pecus·t vt sit ppetua solitudo. Cūq; cōpleueris legere libz istuz: ligabis ad eum lapidē t pjcies illū in medium eufraten·t dices: Sic submerget babylon·t nō psurget a facie afflictiōis quaz ego adduco sup eā·t dissoluet. Hucusq; verba hieremie.

LII

Filius viginti et vni? anni erat sedechias cū regnare cepisset·t vndecim annis reḡuit in hierl'm. Et nomē mr̄is eius amithal: filia hieremie ō lobna. Et fecit malū in oculis dñi iuxta oīa que fecerat ioachim: qm̄ furor dñi erat in hierl'm et in iuda vsq; ad pjceret eos a facie sua. Et recessit sedechias a re ge babylonis. Factū est aūt in anno no no regni eius in mense decimo· decima die mensis· venit nabuchodonosor rex babylonis ipse t omis exercitus ei? adu/ sus hierl'm·t obsederūt eā·t edificaue/ rūt ptra eā munitiōes in circuitu·t fuit ciuitas obsessa vsq; ad vndecimū annū regni sedechie. Die autem q̄rto nona die mēsis obtinuit fames ciuitatē·t nō

erant alimenta ꝑplo terre. Et diruptā ē
ciuitas ⁊ oēs viri bellatores ei⁹ fugerūt
exierūtq; de ciuitate nocte ꝑ viā porte q̄
est inter duos muros ⁊ ducit ad hortuz
regis. chaldeis obsidētibꝫ vrbem in gy⁊
ro ⁊ abierūt ꝑ viaz q̄ ducit in hxremuz.
Persecutus est aūt chaldeoꝝ exercitus
regē. ⁊ apprehēderūt sedechiā in deserto
qđ est iuxta hiericho. et oīs comitat⁹ ei⁹
diffugit ab eo. Cūq; cōprehēdissent re⁊
gē: adduxerūt euz ad regē babylonis in
reblata que est in terra emath. ⁊ locut⁹
est ad eū iudicia. Et iugulauit rex baby⁊
lonis filios sedechie in oculis eius: sed
⁊ oēs principes iuda occidit in reblata
Et oculos sedechie eruit ⁊ vinxit eū cō⁊
pedibꝫ. Et adduxit euz rex babylonis in
babylonē ⁊ posuit euz in domo carceris
vsq; ad diem mortis sue. In mēse autē
quinto. decima mēsis. ipse est ann⁹ no⁊
nusdecimus nabuchodonosor regis ba
bylonis. venit nabuçardā princeps mi⁊
litie qui stabat corā rege babylōis ī hie⁊
rusalē. ⁊ incēdit domū dñi ⁊ domuz regꝭ
⁊ oēs dom⁹ hierlm. ⁊ oēm domū magnā
igne cōbussit. ⁊ totū murū hierlm ꝑ cir
cuituz destruxit cūctus exercit⁹ chaldeo
rū qui erat cū mgro militie. De paupi⁊
bus autē pplī ⁊ de reliquo vulgo qđ re⁊
māserat in ciuitate ⁊ đ ꝑfugis qui trās⁊
fugerāt ad regē babylonis. ⁊ ceteros de
multitudie trāstulit nabuçardan prin⁊
ceps militie: de pauperibꝫ vo terre reliq̄t
nabuçardan princeps militie vinitores
⁊ agricolas. Colūnas q̄z ereas q̄ erāt in
domo dñi ⁊ bases ⁊ mare eneū qđ erat
in domo dñi ꝓfregerūt chaldei. ⁊ tulerūt
omne es eoꝝ in babylonē: Et lebetes et
creagras ⁊ psalteria ⁊ phialas et morta⁊
riola ⁊ oīa vasa erea q̄ in ministerio fue⁊
rūt. tulerūt ⁊ hydrias ⁊ thymiamateria
⁊ vrceos ⁊ pelues ⁊ candelabra ⁊ morta⁊
ria ⁊ cyathos. Quotquot aurea aurea ⁊
quotquot argētea argentea. Tulit ma⁊
gister militie colūnas duas ⁊ mare vnū
⁊ vitulos duodecī ereos q̄ erāt sub basi
bus: q̄s fecerat rex salomō in domo dñi
Nō erat pōdus eris oīm horꝝ vasorum.
De colūnis aūt: decē ⁊ octo cubiti alti⁊
tudis erant in colūna vna. ⁊ funiculus
duodecī cubitoꝝ circūibat eam. Porro
grossitudo ei⁹ q̄ttuor digitoꝝ. ⁊ intrīse⁊
cus caua erat. ⁊ capitella sup̄ vtraq; erea
Altitudo capitelli vni⁹ q̄nq; cubitoꝝ. et
retiacla ⁊ malogrnata sup̄ corona ī circū
tu. oīa enea. ⁊ fuerīt malogrnata nonagi⁊
tase dependētia. ⁊ oīa malogrnata cētū re
tiaclis circūdabāt. Et tulit mgr militie
saraiā sacdotē primū ⁊ sophoniā sacdo⁊
tē secūdū. ⁊ tres custodes vestibuli. Et
de ciuitate tulit eunuchū vnū q̄ erat p⁊
posit⁹ sup̄ viros bellatores. ⁊ septē viros
de his q̄ videbāt facie regis q̄ inuēti sunt
in ciuitate. ⁊ scribā principē militū q̄ pba
bat tyrones. ⁊ sexagīta viros de pplo ter
re qui inuēti sunt ī medio ciuitatis. Tu
lit autē eos nabuçardan mgr militie et
duxit eos ad regē babylōis ī reblata. Et
percussit eos rex babylōis. ⁊ interfecit eos
in reblata in terra emath. Et trāslat⁹ ē
iuda de terra sua. Iste ē pplus quē trāstu
lit nabuchodonosor: In anno septimo
iudeos tria milia ⁊ vigīti tres. In anno
octauodecimo nabuchodonosor trāstu⁊
lit de hierlm aīas octingentes trigīta⁊
duas. In āno vicesimo tertio nabucho
donosor. trāstulit nabuçardan mgr mili⁊
tie aīas iudeoꝝ septingentas q̄dragin⁊
taquīq;. Oēs ergo aie q̄ttuor milia sep⁊
cente. Et factum est in tricesimoseptīo
anno trāsmigrīōis ioachim regis iuda
duodecimo mēse vicesimaq̄nta mēsis:
eleuauit euilmerodach rex babylonis.
ipo āno regni sui caput ioachim regis iu⁊
de: ⁊ eduxit eū de domo carceris. ⁊ locut⁹
est cū eo bona. Et posuit thronū ei⁹ sup̄
thronos regū qui erāt post se in babylo
ne ⁊ mutauit vestimenta carceris ei⁹. et
comedebat panē corā eo semp̄ cūctis die
bus vite sue. Et cibaria eius cibaria p⁊
petua dabant ei a rege babylonis statu⁊
ta per singulos dies: vsq; ad diē mortis
sue cunctis diebꝫ vite eius.

Sequūtur Threni. i. lamētationes
Hieremie q̄ cynoth hebraice inscribūt.

Threni hieremie

Et factū est postq̄ in captiuitatē redact⁹ est isr̄l· & hierl'm deserta ē· sedit hieremias ꝓphēta flēs & plāxit lamentatione hac in hierl'm· & amaro animo suspirās & eiulās dixit. Aleph. Capl'm I

Quomodo sedet sola ciuitas plena ꝓpl'o. Facta est q̄si vidua dña gentiū: princeps ꝓuinciaꝝ facta ē sub tributo. Beth. Plorans ploravit in nocte: & lachrymę ei⁹ i maxillis ei⁹. Nō est qui cōsolet eā: ex oīb⁹ charis ei⁹. Oēs amici ei⁹ spreuerunt eā: & facti sūt ei inimici. Gymel. Migrauit iudas propter afflictionē & ml'titudinē seruitutis. Habitauit int̄ gētes nec inuenit requiē. Oēs psecutores ei⁹ apprehēderūt eam inter angustias. Deleth. Uie sion lugēt eo q̄ nō sint qui veniāt ad solēnitatem. Oēs portę ei⁹ destructe sacēdotes ei⁹ gemētes. Uirgines ei⁹ squalide: & ipsa oppressa amaritudine. He. Facti sunt hostes eius i capite: inimici ei⁹ locupletati sūt q̄ dñs locut⁹ est sup eā ꝓp̄t multitudinē iniquitatū ei⁹. Paruuli ei⁹ ducti sūt in captiuitatē añ faciē tribulātis. Uau. Et egressus est a filia siō oīs decor eius. Facti sunt p̄cipes ei⁹ velut arietes nō inuenientes pascua· & abierūt absq̄ fortitudine añ faciē subsequēt⁹. Zai. Recordata est hierl'm dieꝝ afflictiōis sue· & p̄uaricatiōis oīm desiderabiliuꝝ suoꝝ q̄ habuerat a diebꝫ antiquis: cū caderet ꝓpl's ei⁹ in mānu hostili· & nō eēt auxiliator. Uiderūt eā hostes & derisērūt sabbata eius Heth. Pctm̄ peccauit hierl'm: ꝓpterea instabilis fcā ē. Oēs q̄ glificabāt eam spreuerūt illā q̄ viderūt ignominiā ei⁹. Ipsa aūt gemēs & conuersa est retrorsuꝝ. Teth. Sordes ei⁹ i pedibꝫ ei⁹: nec recordata ē finis sui. Deposita ē vehemēter: nō hīs cōsolatorē. Uide dñe afflictionē meam q̄m erectus est inimic⁹. Joth. Manuꝝ suā misit hostis ad oīa desiderabilia ei⁹ q̄ vidit gētes ingressas sanctuariū suū de quibꝫ p̄ceperas ne intrarēt in ecclesiam tuā. Caph. Oīs ꝓpl's eius gemēs· & q̄rēs panez. Dederūt pciosa quęq̄ ꝓ cibo ad refocillandā aiam. Uide dñe & conside ra: q̄m facta sum vilis. Lamech. O vos oēs qui trāsitis p̄ viā attendite & videte si est dolor sicut dolor me⁹. Q̄m vindemiauit me vt locut⁹ est dñs: in die irę roris sui. Mem. De excelso misit ignez in ossibꝫ meis· & erudiuit me. Expādit rete pedibꝫ meis: cōuertit me retrorsum. Posuit me desolatam: tota die merore cōfectam. Nun. Uigilauit iugū iniquitatū mearuꝝ in manu eius· conuolute sunt & impōsite colle meo. Infirmata ē virtus mea: dedit me dñs in manu de q̄ nō potero surgere. Samech. Abstulit omēs magnificos meos dñs de medio mei: vocauit adūsum me tps vt conteret electos meos. Torcular calcauit dñs virgini filie iuda. Ayn. Idcirco ego plorās & oculus meus deducens aq̄s: q̄ lōge factus est a me cōsolator conuertēs aiam mā meā. Facti sunt filij mei perditi: q̄m inualuit inimic⁹. Phe. Expādit sīō manus suas: nō est qui cōsolet eaꝝ. Mandauit dñs adūsum iacob in circūitu eius hostes eius. Facta est hierl'm q̄si polluta mēstruis int̄ eos. Sade. Justꝰ est dñs: q̄ os eius ad iracundiā p̄uocaui. Audite obsecro vniuersi populi· et videte dolorē meuꝝ. Uirgines mee & iuuenes mei abierūt in captiuitatē. Coph. Uocaui amicos meos· & ipsi deceperūt me. Sacerdotes mei & senes mei in vrbe cō sumpti sunt: q̄ quesierunt cibuꝝ sibi vt refocillarent aias suas. Res. Uide dñe q̄m tribulor: conturbatus est venter me⁹. Subuersuꝝ est cor meū i memetipsa q̄m amaritudine plena suꝝ. Foris interficit gladi⁹· & domi mors simil' est. Syn. Audierūt q̄ ingemisco ego: & nō est qui cōsolet me. Oēs inimici mei audierūt malum meū: letati sunt q̄m tu fecisti. Adduxisti diem consolationis· & fient similes mei. Thau. Ingrediatur omne malum eorum coram te et devindemia eos sicut vindemiasti me ꝓpter iniquitates meas. Multi enim gemitus mei & cor meum merens. Aleph II

Quomodo obtexit caligīe in fu-
rore suo dñs filiā sion: ꝓiecit de
celo in terrā inclytā isrl. ⁊ nō est
recordat⁹ scabelli pedū suoꝝ in die furo-
ris sui. Beth. Precipitauit dñs nec pe-
ꝑcit oīa speciosa iacob: destruxit in furo-
re suo munitiones v̄ginis iuda. ⁊ deie-
cit in terrā. polluit regnū ⁊ p̄ncipes eius
Gymel. Confregit in ira furoris sui oē
cornu isrl: aūtit retrorsuz dexterā suaz a
facie inimici. ⁊ succēdit ī iacob q̄si ignez
flāme deuorātis ī gyro. Deleth. Teten-
dit arcū suū q̄si inimic⁹: firmauit dexte-
rā suā q̄si hostꝫ. ⁊ occidit oē qd̄ pulcrum
erat visu ī tabnaculo filie siō: effudit q̄si
ignē indig̃tionē suā. He. Fcūs ē dñs ve-
lut īimic⁹ p̄cipitauit isrl. Precipitauit
oīa menia ei⁹: dissipauit munitiōes ei⁹
⁊ repleuit in filia iuda hūiliatū ⁊ humi
liatā. Uau. Et dissipauit q̄si hortū tēto-
riū suū. demolit⁹ ē tabnaculū suū. Ob-
liuioni tradidit dñs ī sion festiuitatē et
sabbatū: ⁊ ī opprobriū ⁊ ī indig̃tionē fu-
roris sui regē ⁊ sacerdotē. Zay. Repulit
dñs altare suū: maledixit sanctificatiōi
sue: tradidit ī manu inimici muros tur
riū ei⁹. Uocē dederūt ī domo dñi: sicut ī
die solēni. Heth. Cogitauit dñs dissipa
re murū filie sion: tetēdit funiculū suuz
⁊ nō auertit manū suā a ꝑditiōe. Luxit-
q̄z antemurale. ⁊ mur⁹ parit̄ dissipatus
est Teth. Defixe sunt ī terra porte ei⁹: ꝑ
didit ⁊ ꝯtriuit vectes ei⁹: regē ei⁹ ⁊ p̄nci
pes ei⁹ in gētib⁹. Nō ē lex. ⁊ ꝓphete ei⁹ nō
inuenerūt visionē a dño. Joth. Sede
rūt ī terra: ꝯticuerūt senes filie siō: ꝯsp̄-
serūt cinere capita sua: accīcti sunt ciliti
is. Abiecerūt in terra capita sua v̄gines
hierl'm. Caph. Defecerūt p̄ lachrimis
ocl'i mei ꝯturbata sunt viscera mea. Ef-
fusuz est ī terra iecur meū sup̄ ꝯtritiōez
filie ꝓpl'i mei cū d̄ficeret ꝑuulus ⁊ lactēs
in plateis oppidi. Lamech. Matrib⁹ su-
is dixerūt. vbi est triticū ⁊ vinū. cū defice
rēt q̄si vulnerati in plateis ciuitatis. cū
exhalarēt aīas suas in sinu matrū suaꝝ.
Mem. Cui cōparabo te. vel cui assimila
bo te filia hierl'm. Cui exeq̄bo te ⁊ ꝯsola-
bor te v̄go filia sion? Magna est enī ve-
lut mare ꝯtritio tua. quis medebit̄ tui?
Nun. Prophete tui viderūt tibi falsa ⁊
stulta nec aperiebāt iniquitatez tuā. vt
te ad pn̄iam ꝓuocarēt. Uiderūt aūt ti-
bi assumptiones falsas ⁊ eiectiōes: Sa
mech. Plauserūt sup̄ te manib⁹ omēs
trāseūtes ꝑ viā: sibilauerūt ⁊ mouerūt
capita sua sup̄ filiam hierl'm. hecciue est
vrbs dicētes ꝑfecti decoris. gaudiū vni
uerse t̄re. Phe. Aꝑuerūt sup̄ te os suuz
oēs inimici tui: sibilauerūt ⁊ fremuerūt
dētib⁹ suis. ⁊ dixerūt. deuorabimus. En
ista est dies quā expectabam⁹. inuenim⁹
vidim⁹. Ayn. Fecit dñs q̄ cogitauit: cō-
pleuit s̄monē suū quē p̄ceꝑat a dieb⁹ an
tiquis. Destruxit ⁊ nō peꝑcit. ⁊ letifica-
uit sup̄ te inimicū ⁊ exaltauit cornu ho-
stiū tuoꝝ. Sade Clamauit cor eoruz ad
dñm. sup̄ muros filie siō. Deduc q̄si tor
rētez lachrymas ꝑ diē ⁊ noctē. nō des re
quiē tibi: neq̄z taceat pupilla oculi tui:
Coph. Cōsurge lauda in nocte in prin-
cipio vigiliaꝝ. effunde sic̄ aquā cor tuuz
añ ꝯspectū dñi. Leua ad eū man⁹ tuas ꝓ
aīa ꝑuuloꝝ tuoꝝ. qui fame pereūt in ca-
pite oīm cōpitoꝝ. Res. Uide dñe ⁊ ꝯsi-
dera: quē vindemiauerꝫ ita. Ergo ne co
medēt mulieres fructū suū: ꝑuulos ad
mēsurā palme. Si occidit̄ ī sanctuario
dñi sac̄dos ⁊ ꝓpheta? Syn. Jacuerūt in
terra foris puer ⁊ senex: v̄gines mee et
iuuenes mei ceciderūt in gladio. Inter
fecisti in die furoris tui: ꝑcussisti nec mi
sertus es. Thau. Uocasti q̄si ad diē so-
lēnez. qui terrerēt me de circūitu. ⁊ non
fuit in die furoris dñi qui effugeret et
relinq̄retur. Quos educaui ⁊ enutriui
inimic⁹ me⁹ cōsumpsit eos. Aleph III

Ego vir vidēs pauꝑtatē meā: in
virga indig̃tionis eius. Aleph.
Deminauit ⁊ adduxit in tene-
bras ⁊ nō in lucē. Aleph. Tm̄ in me ver-
tit. ⁊ cōuertit manū suā tota die. Beth:
Uetustam fecit pellem meam et carnē
meā: ꝯtriuit ossa mea. Beth. Edificauit
in gyro meo. ⁊ circumdedit me felle ⁊ la
bore. Beth. In tenebros collocauit me

quasi mortuos sempiternos. Gymel: Circũedificauit adúsum me vt nõ egre diar aggrauauit cõpedem meũ. Gymel Sed ꝛ cũ clamauero ꝛ cũ rogauero: exclusit oronem meã. Gymel. Cõclusit vias meas lapidibꝫ q̃dris: semitas meas subuertit. Deleth. Ursus insidians factus est mihi: leo in abscõdito. Deleth Semitas meas subútit et ꝓfregit me: posuit me desolatam. Deleth. Tetẽdit arcũ suũ. ꝛ posuit me q̃si signũ ad sagittã He. Visit in renibꝫ meis filias pharetre sue. He. Factus sum in derisuz omi pplo meo. canticũ eoꝝ tota die. He. Repleuit me amaritudinibus: inebriauit me absinthio. Vau. Cõfregit ad numerũ dẽtes meos: cibauit me cinere. Vau Et repulsa ẽ aia mea: oblitus suz bonorũ. Vau. Et dixi. periit finis meꝰ ꝛ spes mea a dño. Zay. Recordare pauptatis ꝛ trãsgressionis mee: absinthij et fellis. Zay. Memoria memor ero. ꝛ tabescet i me aia mea. Zay. Hec recolens in corde meo in do speraby. Heth. Misericordie dñi qz nõ sumus cõsumpti: qz non defecerũt miserationes eiꝰ. Heth. Noui diluculo: mlta est fides tua. Heth. Pars mea dñs: dixit aia mea: ꝓpterea expectabo eũ. Teth. Bonus est dñs sperãtibꝫ in eũ: aie quereti illũ. Teth. Bonũ est prestolari cũ silẽtio salutare dñi. Teth. Bonũ est viro cũ portauerit iugũ ab adolescentia sua. Joth: Sedebit solitarius ꝛ tacebit: quia leuauit se sup se. Joth. Ponet in puluere os suum: si forte sit spes. Joth. Dabit pcutiẽti se maxillã: saturabit opprobriis. Caph. Quia nõ repellet in sempiternũ dñs. Caph. Quia se abiecit ꝛ miserebit: fm multitudinez misericordiaꝝ suaꝝ. Caph. Nõ. n. humiliauit ex corde suo. ꝛ abiecit filios hoim Lamech. Ut cõtereret sub pedibꝫ suis oẽs vinctos terre. Lamech. Ut declinaret iudiciũ viri: in ꝓspectu vultus altissimi. Lamech. Ut puerteret hoiem i iudicio suo: dñs ignorauit. Jem. Quis est iste qui dixit vt fieret: dño non iubente: Jem. Ex ore altissimi nõ egredient nec mala nec bona: Jem. Quid murmurauit homo viuẽs. vir ꝓ peccatis suis: Nun. Scrutemur vias nras. ꝛ quere ramus ꝛ reuertamur ad dñm. Nun. Leuemus corda nra cum manibꝫ: ad dñm in celos. Nun. Nos inique egimꝰ et ad iracũdiã ꝓuocauimꝰ: idcirco tu inexorabilis es. Samech. Operuisti in furore et percussisti: occidisti nec pepercisti. Samech. Oppositi nubẽ tibi: ne trãseat oratio. Samech. Eradicationẽ ꝛ abiectionẽ posuisti me. i medio pploꝝ. Plx. Aperuerũt sup nos os suũ oẽs inimici Plx. Formido ꝛ laqueꝰ facta est nobis vaticinatio ꝛ ꝓtritio. Plx. Diuisiones aq̃ꝝ deduxit oculus meus: in ꝓtritione filie ppli mei. Ayn. Oculus meus afflictus est nec tacuit: eo qꝺ nõ esset requies Ayn. Donec respiceret et videret deus de celis. Ayn. Oculus meꝰ depdatus est aiam meã in cunctis filiabꝫ vrbis mee. Sade. Venatione ceperũt me q̃si auez inimici mei gtis. Sade. Lapsa est in lacũ vita mea ꝛ posuerũt lapidẽ super me Sade. Inundauerũt aq̃ sup caput meum. dixi: perij. Coph. Inuocaui nomẽ tuũ dñe: de lacu nouissimo. Coph. Vocẽ meã audisti: ne auertas aurẽ tuam a singultu meo ꝛ clamoribus. Coph. Ap propinq̃sti in die q̃ inuocaui te: dixisti. ne timeas. Res. Judicasti dñe causaz anie mee: redemptor vite mee. Res. Vidisti dñe iniquitatẽ illoꝝ adúsum me: iudica iudiciũ meum. Res. Vidisti oẽm furorẽ: vniũsas cogitatiões eoꝝ aduersuz me. Syn. Audisti opprobriuz eoꝝ dñe: oẽs cogitationes aduersum me. Syn. Labia insurgẽtiũ mihi ꝛ meditationes eoꝝ: adũsuz me tota die. Syn. Sessionẽ eoꝝ ꝛ resurrectionẽ eoꝝ vide: ego suz psalmus eoꝝ. Thau. Reddes eis vicem dñe: iurta opa manuũ suaꝝ. Thau. Dabis eis scutũ cordis. labrem tuũ. Thau Persequeris in furore. et conteres eos sub celis domine: Aleph VIII

Quomodo obscuratũ est aurũ mutatus est color optimus: dispsi sunt lapides sctuarij tui in

capite oim plateaꝝ. Beth. Filij sion in-
clyti ⁊ amicti auro primo. quō reputa-
ti sunt in vasa testea: opus manuū figu
li. Gymel. Sed ⁊ lamie nudauerūt mā
mā lactauerūt catulos suos. Filia ꝓpli
mei crudel: q̄si strutio in deſto. Deleth
Adhesit lingua lactētis ad palatū eius ī
siti: paruuli petierūt panē: ⁊ nō erat qui
frangeret eis. He. Qui vescebant vo-
luptuose interierūt in vijs: qui nutrie-
bant in croceis amplexati sunt stercora
Vau. Et maior effecta est iniquitas fi-
lie ꝓpli mei pctō sodomoꝝ: q̄ subuersa ē
in momento ⁊ nō ceperūt in ea manus
Zay. Candidiores naçarei eius niue: ni
tidiores lacte: rubicūdiores ebore antiq̄
sapphyro pulcriores. Heth. Denigra-
ta est sup carbones facies eoꝝ. ⁊ nō sunt
cogniti in plateis. Adhesit cutis eoꝝ ossi
bus: aruit ⁊ facta est q̄si lignum. Teth.
Meli⁹ fuit occisis gladio q̄ꝫ interfectis
fame: qm̄ isti extabuerūt cōsumpti a ste
rilitate terre. Joth. Man⁹ mulierū mi
sericordiū coxerūt filios suos: facti sunt
cibꝫ eaꝝ in ꝯtritiōe filie ꝓpli mei. Caph
Cōpleuit dn̄s furorē suū: effudit irā in
dig̃tionis sue. Et succendit ignē in sion
⁊ deuorauit fundamēta eius. Lamech.
Nō crediderūt reges terre ⁊ vniuersi ha-
bitatores orb̄ qm̄ ingrederet hostis ⁊ ini
mic⁹ ꝑ portas hierl'm: Mem. Propter
peccata ꝓphetaꝝ ei⁹ ⁊ iniq̄tates sacerdo-
tū ei⁹: qui effuderūt in medio ei⁹ sangui-
nem iustoꝝ. Nun. Errauerūt ceci in pla-
teis: polluti sunt sanguine. Cūq̄ nō pos
sent tenuerūt lacinias suas. Samech.
Recedite polluti clamauerūt eis. recedi
te. abite. nolite tāgere. Jurgati quippe
sunt. ⁊ cōmoti dixerūt inter gētes non
addet vltra vt habitet in eis. Phe. Fa-
cies dn̄i diuisit eos. non addet vt respi-
ciat eos: Facies sacerdotū nō erubuerūt:
neq̄ senū miserti sunt. Ayn. Cū adhuc
subsisterem⁹ defecerūt ocl'i nostri ad au
xiliū nostꝝ vanum: cū respicerem⁹ attē-
ti ad gentem q̄ saluare nos non poterat
Sade. Lubricauerūt vestigia nr̄a in iti-
nere plateaꝝ nostraruꝫ: appropinq̄uit fi
nis noster. completi sunt dies nostri: qꝛ
venit finis noster. Coph. Velociores
fuerunt persecutores nostri aquilis celi
super montes persecuti sunt nos: in deſ
to insidiati sunt nobis. Res. Spūs o-
ris nostri chrst⁹ dn̄s captus est in pctis
nr̄is: cui diximus in vmbra tua viuem⁹
ī gētibꝫ. Syn. Gaude ⁊ letare filia edō
q̄ hītas ī terra hus. Ad te q̄ꝫ ꝑueniet ca
lix: iebriaberꝫ atꝫ nudaberꝫ. Thau. Cōple
ta est iniquitas tua filia sion: non addet
vltra vt trāsmigret te. Visitauit iniqui
tatem tuaꝫ filia edom: discooperuit pec-
cata tua. Oratio hieremie. V

Recordare domīe quid acciderit
nobis: intuere ⁊ respice oppro-
brium nostruꝫ. Hereditas nr̄a
versa est ad alienos. domus nostre ad ex
traneos. Pupilli facti sumus absq̄ pa
tre: matres nostre q̄si vidue. Aquaꝫ no-
stram pecunia bibim⁹: ligna nostra pre-
cio cōparauimus. Ceruicibꝫ nostris mi
nabam̄. lassis non dabat requies. Egy-
pto dedim⁹ manū ⁊ assyrijs. vt saturare
mur pane. Pr̄es nr̄i peccauerūt et non
sunt. ⁊ nos iniquitates eoꝝ portauim⁹:
Serui dn̄ati sunt nr̄i. nō fuit qui redi-
meret de manu eoꝝ. In aīabꝫ nr̄is affe-
rebam⁹ panē nob̄. a facie gladij in deser-
to. Pellis nr̄a q̄si cliban⁹ exusta est. a fa
cie tēpestatū famis. Mulieres ī siō hūi-
liauerūt ⁊ vgines ī ciuitatibꝫ iuda. Pri
cipes manu suspēsi sunt. facies senū nō
erubuerūt. Adolescētibꝫ īpudice abusi
sunt: ⁊ pueri ī ligno corruerūt. Senes
defecerūt de portis: iuuenes de choro psal
lentiū. Defecit gaudiū cordis nr̄i: vsus
est ī luctū chorus nr̄. Cecidit corona ca-
pitꝫ nr̄i: ve nob̄ qꝛ peccauimus. Propterea
mestū fcm̄ ē in dolore cor nr̄m: iō ꝯtene-
brati sunt oculi nr̄i. Propt mōtē siō qꝛ
disperijt: vulpes ambulauerūt in eo. Tu
aūt dn̄e inetrnū ꝑmaneb̄. soliū tuū ī gn̄a
tionē ⁊ gn̄ationē. Quare ī ꝑpetuū obli
uisceris nr̄i: derelinq̄s nos ī lōgitudiēꝫ
dieꝝ: Conuerte nos dn̄e ad te ⁊ ꝯuertem̄: in
noua dies nr̄os sic a p̄ncipio. Sꝫ ꝓiciēs
repulisti nos. irat⁹ es ꝯ nos vehemēter.

Baruch

Incipit p̄fatio in librū Baruch ꝓphete.

Liber iste qui baruch noīe p̄notat̄: in hebreo canone non hētur: sz tm̄ in vulgata editōne: sil'r ⁊ epl'a hieremie. Propter noticiā aūt legētiū hic scripta sunt quia multa de christo nouissimisqz temporibꝫ indicant.

Incipit Baruch ꝓpheta. Capl'm. I

Et hec verba libri que scripsit baruch filius nerie filij maasie filij sedechie filij sedei filij helchie in babylonia in anno quinto et in septima die mensis: in tempore quo ceperūt chaldei hierl'm. ⁊ succenderūt eaz igni. Et legit baruch v̄ba libri hui⁹ ad aures iechonie filij ioachim regis iuda. ⁊ ad aures vniūsi ꝓpl'i veniētis ad librū ⁊ ad aures potentiū filioꝝ regū. ⁊ ad aures presbyteroꝝ. ⁊ ad aures ꝓpl'i a minimo vsqz ad maximū eoꝝ: oīm habitantiuz in babylonia ad flumen sodi. Qui audientes plorabāt ⁊ ieiunabant. ⁊ orabant in cōspectu dn̄i. Et collegerūt pecuniā ꝑm q̄ potuit vniuscuiusqz man⁹. Et miserūt in hierl'm ad ioachim filiuz helchie filij salō sacerdotē. ⁊ ad reliq̄s sacerdotes ⁊ ad oēm ꝓpl'm qui inuēti sunt cū eo in hierl'm cū acciperent vasa tēpli dn̄i q̄ ablata fuerāt de tēplo reuocare in terrā iuda: decima die mēsis siban. vasa argētea q̄ fecit sedechias filius iosie rex iuda postea q̄z cepisset nabuchodonosor rex babylonis iechoniā ⁊ principes ⁊ cūctos potētes ⁊ ꝓpl'm terre ab hierl'm et duxit eos vinctos in babylonē. Et dixerūt. Ecce misim⁹ ad vos pecunias de q̄bus emite holocaustomata et thus ⁊ facite manoa ⁊ offerte pro peccato ad araz domini dei nostri. Et orate pro vita nabuchodonosor regis babylonis. ⁊ pro vita balthasar filij eius vt sint dies eoruz sicut dies celi super terrā. ⁊ vt det dominus virtutem nobis. ⁊ illuminet oculos nostros: vt viuamus sub vmbra nabuchodonosor regis babylōis ⁊ sub vmbra balthasar filij eius. ⁊ seruiamus eis multis diebus. ⁊ inueniamus gratiā in conspectu eoꝝ. Et pro nobisipsis orate ad dominū deuz nostrū: qꝛ peccauimus dn̄o deo nostro. ⁊ non est auersus furor eius a nobis vsqz in hūc diem. Et legite librū istū quē misim⁹ ad vos recitari. in templo dn̄i in die solenni. ⁊ in die oportuno. Et dicetis. Dn̄o deo nr̄o iusticia: nobis autem confusio faciei nr̄e sic̄ est dies hec omni iuda et habitantibus in hierusalē regibus nr̄is ⁊ principibus nr̄is ⁊ sacerdotibꝫ nr̄is ⁊ ꝓphetis nr̄is et p̄ribꝫ nr̄is. Peccauimus ante dominuz deum nr̄m. ⁊ nō credidimus diffidētes in eum. ⁊ non fuimus subiectibiles illi ⁊ non audiuimus vocem dn̄i dei nr̄i vt ambularemus in mādatis eius que dedit nobis. A die qua eduxit p̄res nr̄os de terra egypti vsqz ad diem hāc eram⁹ incredibiles ad dominū deū nr̄m. ⁊ dissipati recessim⁹ ne audirem⁹ vocē ipsius. Et adheserūt nobis multa mala ⁊ maledictiones que cōstituit dn̄s moysi seruo suo: qui eduxit patres nr̄os de terra egypti dare nob̄ terrā fluentē lac ⁊ mel: sicut hodierna die. Et nō audiuim⁹ vocē dn̄i dei nr̄i ꝑm oīa v̄ba ꝓphetaꝝ q̄s misit ad nos ⁊ ad iudices nostros. ⁊ abiuimus vnusquisqz in sensum cordis nr̄i maligni. opari dijs alienis faciētes mala ante oculos dn̄i dei nostri. II

Propter qd̄ statuit dn̄s deus nr̄ verbū suuz qd̄ locut⁹ est ad nos ⁊ ad iudices nr̄os qui iudicauerūt in hierl'm. ⁊ ad reges nr̄os ⁊ ad p̄ricipes nr̄os ⁊ ad oēm isrl' ⁊ iuda: vt adduceret dn̄s sup̄ nos mala magna que nō sunt facta sub celo quemadmodū facta sunt in hierl'm ꝑm q̄ scripta sunt ī lege moysi vt māducaret hō carnes filij sui ⁊ carnes filie sue. Et dedit eos sub māu regū oīm qui sunt in circūitu nr̄o in improperiū ⁊ in desolationē ⁊ in oībꝫ ꝓpl'is in quibꝫ nos disp̄sit dominus. Et facti sumus subtus ⁊ non sup̄: qꝛ peccauim⁹

domino deo nostro · nō obaudiēdo voci
ipsius. Dño deo nr̄o iusticia: nob̄ aūt et
pr̄ib⁹ nr̄is ꝯfusio faciei · sicut est dies hec
Quia locut⁹ est dñs sup̄ nos oīa mala
hec q̄ venerūt sup̄ nos · ⁊ nō sum⁹ dep̄ca
ti faciē dñi dei nr̄i: vt reuerterem̄ vnus-
quisq̄ nr̄m a vijs nr̄is pessimis. Et vi-
gilauit dñs in malis · ⁊ adduxit ea super
nos: q̄ iustus est dñs in omīb⁹ op̄ib⁹ su
is q̄ mādauit nobis · ⁊ nō audiuim⁹ vo-
cem ipsius vt irem⁹ in p̄ceptis dñi q̄ de
dit ante faciē nr̄am. Et nūc dñe de⁹ isrl̄
qui eduxisti ꝓpl̄m tuū de terra egypti in
manu valida ⁊ in signis ⁊ in ꝓdigijs et
in virtute tua magna ⁊ in brachio excel
so: ⁊ fecisti tibi nomē sicut est dies iste:
peccauim⁹ · impie egimus · iniq̄ gessim⁹
dñe deus noster in omīb⁹ iusticijs tuis
Auertat̄ ira tua a nob̄: q̄ derelicti sum⁹
pauci int̄ gētes vbi disp̄sisti nos. Exau-
di dñe preces nr̄as ⁊ orationes nostras
⁊ educ nos ꝓpter te · ⁊ da nobis inueni-
re gr̄am ante faciē eoꝝ qui nos abduxe-
rūt: vt sciat oīs terra · q̄ tu es dñs deus
noster: ⁊ q̄ nomē tuū īuocatū ē sup̄ isrl̄
⁊ sup̄ genus ipsius. Respice dñe de do-
mo sancta tua in nos ⁊ inclina aurē tuā
⁊ exaudi nos. Aperi oculos tuos ⁊ vide
q̄ nō mortui qui sunt in inferno q̄ꝝ spi
ritus acceptus est a visceribus suis · da
būt honorē ⁊ iustificationē dño · sed aīa
q̄ tristis est sup̄ magnitudinē mali · ⁊ in
cedit curua ⁊ infirma · ⁊ oculi deficiētes ·
⁊ aīa esuriens dat tibi gloriā ⁊ iusticiaꝫ
dño: q̄ nō ꝑm iusticias patrū nr̄oꝝ nos
fundim⁹ p̄ces ⁊ petim⁹ misericordiā añ
cōspectū tuū dñe deus nr̄: sed q̄ misisti
irā tuā ⁊ furorē tuū sup̄ nos: sicut locu-
tus es in manu pueroꝝ tuoꝝ ꝓphetaruꝫ
dicēs. Sic dicit dñs. Inclinate hume
rū vr̄m ⁊ ceruicē vr̄am ⁊ op̄a facite regi
babylonis · ⁊ sedebitis in terra quā dedi
pr̄ib⁹ vestris. Q si nō feceritis nec audi
eritis vocē dñi dei vestri operari regi ba-
bylonie · defectionē vr̄am faciā de ciuita
tib⁹ iuda ⁊ a foris hierl̄m ⁊ auferā a vob̄
vocē iocūditatis ⁊ vocē gaudij ⁊ vocem
spōsi ⁊ vocē spōse ⁊ erit oīs terra sine ve
stigio ab inhabitātib⁹ eam. Et nō audie
rūt vocē tuā vt operarent̄ regi babylōis
⁊ statuisti v̄ba tua q̄ locutus es in ma-
nib⁹ pueroꝝ tuoꝝ ꝓphetaꝝ vt trāsferent̄
ossa regū nr̄oꝝ ⁊ ossa patrū nr̄oꝝ de loco
suo. Et ecce sunt ꝓiecta in calore solis ⁊
in gelu noctis ⁊ mortui sunt in doloribꝰ
pessimis · in fame ⁊ in gladio ⁊ ī emissio-
ne. Et posuisti tēplū in q̄ inuocatuꝫ est
nomen tuū in ipso sicut hec dies ꝓpter
iniquitatem dom⁹ isrl̄ ⁊ domus iuda. Et
fecisti in nob̄ dñe deus nr̄ ꝑm oēm boni
tatē tuā ⁊ ꝑm oēm miserationem tuaꝫ
illam magnā sicut locutus es in manu
pueri tui moysi in die q̄ p̄cepisti ei scri-
bere legem tuā corā filijs isrl̄ dicēs: Si
nō audieritis vocē meā: multitudo hec
magna cōuertet̄ in minimam gentem ·
qm̄ eos dispergam · q̄ scio q̄ me non au
diet ꝓpl̄s. Populus est enim dura cer-
uice. Et conuertet̄ ad cor suū in terra ca
ptiuitatis sue · ⁊ scient q̄ ego sum dñs
deus eoꝝ. Et dabo eis cor ⁊ intelligent
⁊ aures ⁊ audiēt. Et laudabūt me in ter
ra captiuitatis sue ⁊ memores erūt no-
minis mei. Et auertēt se a dorso suo du
ro · ⁊ a malignitatib⁹ suis: q̄ reminiscēt̄
viā patrū suoꝝ qui peccauert̄ in me. Et
reuocabo illos in terram quā iuraui pa
trib⁹ eorum abraam ysaac ⁊ iacob · ⁊ dña
buntur eius. Et multiplicabo eos · ⁊ nō
minorabuntur. Et statuam illis testa-
mentum alterū sempiternū vt sim illis
in deum · ⁊ ipsi erunt mihi in ꝓpl̄m. Et
non mouebo amplius ꝓpl̄m meū filios
isrl̄ a terra quā dedi eis.

III

Et nūc dñe oīpotēs de⁹ isrl̄ aīa in
angustijs ⁊ spūs anxius clamat
ad te. Audi dñe ⁊ miserere q̄ de
us es misericors · ⁊ miserere nr̄i q̄ pec-
cauim⁹ añ te. Quia tu sedes in sempit-
nū · ⁊ nos p̄ibim⁹ in euū? Dñe oīpotēs
de⁹ isrl̄ audi nūc orationē mortuoꝝ isrl̄
et filiorum ipsoꝝ qui peccauerūt ante te
⁊ non audierunt vocē dñi dei sui · ⁊ ag-
glutinata sunt nobis mala. Noli memi
nisse iniquitatis patrum nostroꝝ: ꝫ me
mēto man⁹ tue ⁊ noīs tui in tp̄e isto: q̄

tu es dñs deus noster. ⁊ laudabimus te
dñe. qꝛ ꝓpt̄ h̄ ꝺdisti timorē tuū ī cordibꝫ
nr̄is. ⁊ vt inuocem⁹ nomē tuū ⁊ laude-
mus te ī captiuitate nr̄a: qꝛ ꝯuertim̄ ab
iniquitate patꝝ nr̄oꝝ qui peccauerūt añ
te. Et ecce nos ī captiuitate nr̄a sum⁹ ho
die q̄ nos dispsisti in īproperiū ⁊ ī male
dictū ⁊ ī pctm̄ ſm oēs iniq̄tates patruꝫ
nr̄oꝝ qui discesserūt a te dñe de⁹ nr̄. Au
dite isrl̄ mādata vite: auribꝫ ꝑcipe vt sci
as prudentiā. Quid est isrl̄ q̄ ī terra ini
micoꝝ es? Inueterasti ī terra aliena: co
inquinat⁹ es cū mortuis. Deputat⁹ es
cū descēdentibꝫ in infernū. dereliquisti
fontē sapīe. Nā si in via dei ambulasses
habitasses vtiq̄ ī pace sup̄ terrā. Disce
vbi sit prudētia. vbi sit v̄tus. vbi sit in-
tellectus. vt scias simul vbi sit lōgitur-
nitas vite ⁊ victus. vbi sit lumē oculo-
rū ⁊ pax. Quis inuenit locū ei⁹? Et q̄s
intrauit ī thesauros ei⁹? Vbi sunt prin-
cipes gētiū. ⁊ qui dñant̄ sup̄ bestias que
sunt sup̄ terrā? Qui in auibꝫ celi ludūt:
qui argentū thesauriçāt ⁊ auꝝ in q̄ cōfi-
dūt hoīes. ⁊ nō est finis acquisitiōis eo-
rū. Qui argentū fabricāt ⁊ solliciti sunt
nec est inuētio opeꝝ illoꝝ. Exterminati
sunt ⁊ ad inferos descēderūt. et alij loco
eoꝝ exurrexer̄t. Iuuenes viderūt lumē
⁊ hītauerūt sup̄ terrā. Viā aūt discipli-
ne ig̊rauerūt neq̄ intellexerūt semitas
eius neq̄ filij eoꝝ susceperūt eā. A facie
ipsoꝝ lōge facta est. Nō est audita in ter-
ra chanaan neq̄ visa est in theman. Filij
q̄z agar qui exquisier̄t prudētiā q̄ de ter-
ra est. negociatores terre ⁊ theman. ⁊ fa
bulatores ⁊ exquisitores prudētie ⁊ in-
telligētie: viā aūt sapīe nescier̄t neq̄ cō-
memorati sunt semitas eius. O isrl̄ q̄z
magna ē dom⁹ dei. ⁊ ingēs locus possessi
onis eius. Magn⁹ est ⁊ nō hꝫ finē: excel
sus ⁊ immēsus. Ibi fuerūt gigātes no-
minati: illi qui ab initio fuerūt statura
magna sciētes bellū. Nō hos elegit dñs
neq̄ viā discipline inuenerūt. ꝓpterea
ꝑierūt. Et q̄m̄ nō habuerūt sapīam in-
terierūt ꝓpt̄ suā insipientiā. Quis ascē-
dit ī celū ⁊ accepit eā ⁊ eduxit eaꝫ de nu-
bibꝫ? Quis trāsfretauit mare ⁊ inuenit
illā ⁊ attulit illā sup̄ auꝝ electū? Nō est
qui possit scire vias ei⁹: neq̄ qui exq̄rat
semitas ei⁹. Sed qui scit vniūsa nouit
eā. ⁊ adinuenit eā prudentia sua. Qui p̄
parauit terrā in eterno tp̄e. et repleuit
eā bipedibꝫ ⁊ q̄drupedibꝫ. Qui emittit
lumē ⁊ vadit. ⁊ vocauit illud. ⁊ obedit il
li in tremore. Stelle aūt dederūt lumē
in custodijs suis. ⁊ letate sunt. Vocate
sunt. ⁊ dixerūt. Adsumus. Et luxerunt
ei cum iocunditate: qui fecit illas. Hic
est deus noster. ⁊ nō estimabit̄ alius ad-
uersus eum. Hic adinuenit oēm viam
discipline. ⁊ tradidit illam iacob puero
suo. ⁊ isrl̄ dilecto suo. Post h̄ in t̄ris vi
sus est. ⁊ cū hoībꝫ ꝯuersatus est. IIII

Hic liber mandatorum dei. ⁊ lex
que est in eternū. Omēs qui te
nent eam. ꝑueniēt ad vitaꝫ. qui
aūt dereliquerūt eam. in mortē. Cōuer
tere iacob ⁊ apprehende eam. ambula ꝑ
viam ad splendorē eius ꝯtra lumē eius
Ne tradas alteri gloriā tuā ⁊ dignitatē
tuā genti aliene. Beati sumus isrl̄: qꝛ q̄
deo placent. manifesta sunt nobis. Ani-
meq̄or esto ꝓpl̄s dei memorabilis israel
Venūdati estis gētibꝫ nō in ꝑditionē. sꝫ
ꝓpter qd̄ in ira dei ad iracundiā ꝓuoca-
stis dñm. traditiq̄ estis aduersarijs. Ex
acerbastis enī eū qui fecit vos deuꝫ eter
num: immolantes demonijs ⁊ non deo
Obliti enī estis eū qui nutriuit vos. et
cōtristatis nutricē v̄ram hierl̄m. Vidit
enī iracūdiā a deo veniētem vob̄. ⁊ dixit:
Audite confines siō: Adduxit enī mihi
deus luctū magnū. Vidi enim captiui-
tatē ꝓpl̄i mei filioꝝ meoꝝ ⁊ filiaꝝ: quā su
ꝑduxit ill̄ et̄nus. Nutriui enim illos cū
iocunditate: dimisi autem illos cuꝫ fle-
tu et luctu. Nemo gaudeat super me vi
duam ⁊ desolataꝫ: a multis derelicta suꝫ
ꝓpter peccata filioꝝ meoꝝ qꝛ declinaue-
runt a lege dei. Iusticias autē ipsius ne
scierunt. nec ambulauerūt per vias mā
datoꝝ dei. neq̄ per semitas veritatis ei⁹
cum iusticia ingressi sunt. Veniant cōfi
nes siō. ⁊ memorent̄ captiuitateꝫ filioꝝ

et filiaꝝ meaꝝ: quam suꝑduxit illis eter
nus. Adduxit enī suꝑ illos gentē de lon-
ginquo gentē improbā ⁊ alteri⁹ lingue
qui nō sunt reueriti senē. neq̄ pueroꝝ
misti sunt. Et abduxerūt dilectos vidue
⁊ a filijs vnicā desolauerūt. Ego aūt q̄d
possum adiuuare vos? Qui. n. adduxit
suꝑ vos mala: ipse vos eripiet de mani-
bus inimicoꝝ vestroruz. Ambulate filij
ambulate. ego eī derelicta suz sola. Exui
me stola pacis: indui aūt me sacco obsec̄
tionis. ⁊ clamabo ad altissimuz in diebꝫ
meis: Animequiores estote filij. clama
te ad dn̄m ⁊ eripiet vos de manu princi
pū inimicoꝝ. Ego enī speraui in eternū
salutē vr̄am. ⁊ venit mihi gaudiū a scō
suꝑ misericordia. q̄ veniet vob̄ ab eterno
salutari nr̄o. Emisi enī vos cū luctu et
ploratu. reducet aūt vos mihi dn̄s cuz
gaudio ⁊ iocūditate in sempiternū. Si
cut enī viderūt vicine siō captiuitatem
vr̄am a deo: sic videbūt ⁊ ī sceleritate sa
lutē vr̄am in deo. q̄ suꝑueniet vob̄ cū ho
nore magno ⁊ splēdore et'no. Filij patiē
ter sustinete irā q̄ suꝑuēiet vob̄. Perse
cut⁹ ē. n. te inimic⁹ tu⁹ sz cito videb̄ ꝑdi
tionē ipsius ⁊ suꝑ ceruices ip̄ius ascen-
des. Delicati mei ābulauerūt vias aspe
ras: ducti sunt enī vt grex dirept⁹ ab ini
micis. Animequiores estote filij: ⁊ ꝓcla
mate ad dn̄m. Erit enī memoria vr̄a ab
eo q̄ duxit vos. Sic̄. n. fuit sensus vr̄ vt
erraret a deo: decies tm̄ iteꝝ ꝯuertentes
requiret euz. Qui. n. induxit vob̄ mala:
ipse rursum adducet vob̄ sempiternam
iocūditatē cū salute vr̄a. Aīeq̄or esto hie
rl̄z. Exhortat̄. n. te q̄ te noīauit. Nocētes
ꝑibūt qui te vexauerūt. ⁊ qui g̃tulati sūt
in tua ruina punient̄. Ciuitates quibꝫ
seruierūt filij tui. punient̄. ⁊ q̄ accepit fi
lios tuos. Sicut. n. gauisa est ī tua rui-
na ⁊ letata est ī casu tuo: sic ꝯtristabit̄ in
sua desolatione. Et amputabit̄ exulta-
tio ml̄titudīs ei⁹ ⁊ gaudimoniū ei⁹ erit
in luctū. Ignis. n. suꝑueniet ei ab eter-
no in lōgiturnis diebꝫ. ⁊ habitabit̄ a de
monijs in multitudine temporis. Cir-
cūspice hierl̄m ad orientē. ⁊ vide iocun
ditatem a deo tibi venientem. Ecce enī
veniūt filij tui. quos dimisisti dispsos
veniunt collecti ab oriente vsq̄ ad occi-
dentem: in verbo sancti gaudentes in ho
norem dei.

V

Exue te hierl̄m stola luct⁹ ⁊ vexa-
tionis tue. ⁊ indue te decore et
honore q̄ a deo tibi est sempiterna glo-
ria. Circūdabit te deus diploide iusticie
⁊ imponet mitrā capiti tuo honoris eter
ni. Dens enī oñdet splēdorē suuz in te:
qui sub celo est. Nominabit̄ enī tibi no
mē tuū a d̄o in sempiternū: pax iusticie
et honor pietatis. Exurge hierl̄m ⁊ sta ī
excelso. ⁊ circūspice ad orientem. ⁊ vide
collectos filios tuos ab oriēte sole vsq̄
ad occidentē: in v̄bo sancti gaudētes dei
memoria. Exierūt enī abs te pedibꝫ du
cti ab inimicis: adducet aūt illos dn̄s ad
te portatos in honorē sicut filios regni.
Cōstituit enī de⁹ humiliare omnē mō-
tem excelsum ⁊ rupes ꝑhēnes ⁊ ꝯualles
replere ī eq̄litatē terre. vt ambulet isrl̄
diligēter in honorē d̄i. Obumbrauerūt
aūt silue. ⁊ oē lignū suauitatis isrl̄ man
dato dei. Adducet enī de⁹ isrl̄ cū iocūdi-
tate in lumine maiestatis sue: cū mīa et
iusticia q̄ est ex ipso. Incipit exēpluz
epistole eiusdez quā misit hieremias ad
abductos captiuos in babyloniā a rege
babyloniorum: vt annūciaret illis s̄m
quod preceptum est illi a deo

VI

Propter pctā q̄ peccastis añ deū
abducemini in babyloniam ca-
ptiui a nabuchodonosor rege
babylonioꝝ. Ingressi itaq̄ in babylonē
eritis ibi annis plurimis ⁊ tēporibꝫ lō-
gis vsq̄ ad generationes septē: post hoc
aūt educam vos inde cū pace. Nūc aūt
videbitis in babylonia deos aureos et
argēteos ⁊ lapideos ⁊ ligneos ī humer⁹
portari ostentantes metum gētibꝫ. Vi-
dete ergo ne ⁊ vos similes efficiamini fa
ctis alienis ⁊ metuatis. ⁊ met⁹ vos capi
at in ip̄is. Visa itaq̄ turba de retro ⁊ ab
ante. adorantes dicite in cordibus vr̄is
Te oportet adorari dn̄e. Angelus autez
meus vobiscū est. Ip̄e aūt exquirā aīas

vtas. Nã ligna ipsoꝝ polita a fabro· ipsa etiã inaurata ⁊ inargẽtata falsa sunt et nõ pñt loqui. Et sicut virgini amãti oꝛnamẽta: ita accepto auro fabꝛicata sunt Coꝛonas certe aureas hñt super capita sua dñi illoꝝ: vñ subtrahunt sacerdotes ab eis aurũ ⁊ argentũ· ⁊ erogãt illud in semetipsis. Dant aũt ⁊ ex ipo pstitutis ⁊ meretrices oꝛnãt· ⁊ itẽ cuꝫ receperint illud a meretricib⁹ oꝛnãt deos suos. Hi aũt nõ liberarẽ ab erugine ⁊ tinea. Optis aũt illis veste purpurea extergẽt faciem ipoꝝ ꝓpter puluerẽ dom⁹ qui est plurimus inter eos. Sceptrũ aũt habet vt hõ sicut iudex regionis· qui in se peccantẽ nõ interficit. Habet etiã in manu gladiũ ⁊ securim se aũt de bello ⁊ a latronib⁹ nõ liberat. Vñ vob notũ sit· qꝛ non sunt dñi. Nõ g̃ reueremini eos. Sicut enĩ vas hois ꝯfractũ iutile efficit: tales sunt ⁊ dñi illoꝝ. Cõstitutis illis in domo oculi eoꝝ pleni sunt puluere a pedib⁹ introeũtiũ. Et sic̃ alicui qui regẽ offendit circũsepte sũt ianue aut sic̃ ad sepulcrũ adductũ moꝛtuũ: ita tutant sacerdotes ostia clausuris ⁊ seris ne a latronib⁹ expolient. Lucernas accẽdũt illis· ⁊ quidẽ mlt̃as: ex qb⁹ nullã videre pñt. Sũt autẽ sicut trabes i domo. Coꝛda vo eoꝝ dicũt eligere serpẽtes q̃ de t̃ra sunt: dũ comedũt eos ⁊ vestimẽtũ ipsoꝝ· ⁊ nõ sentiunt. Nigre fiũt facies eoꝝ a fumo: qui i domo fit. Supꝰ corpꝰ eoꝝ et supꝰ caput eoꝝ volãt noctue ⁊ hirũdines ⁊ aues etiam silr̃ ⁊ catte. Vñ sciat⁊ qꝛ nõ sunt dñi. Ne g̃ timueritis eos. Aurũ etiã qđ hñt ad specimẽ· nisi aliqs exterserit eruginẽ nõ fulgebũt. Neq enĩ dũ ꝯflarent̃ sentiebãt. Et oi p̃cio empta sũt: i quib⁹ spiritꝰ nõ ẽ in ipis. Sine pedib⁹ i humeris portãt̃: ostẽtãtes ig̃bilitatẽ suã hoib⁹. Cõfundãt̃ etiã qui colũt ea. Propterea si ceciderit i terrã· a semetipt̃ nõ ꝯsurgũt: neq si qs eũ statuerit rectũ p̃ semetipz stabit: sz sic̃ moꝛtuis humeri ill' apponẽt̃ Hostias illoꝝ vendũt sacerdotes ipsoꝝ ⁊ abutũtur: similiter ⁊ mulieres eoꝝ de cerpentes neq infirmo neq mẽdicanti aliquid imptiũt: de sacrificijs eoꝝ fete ⁊ mẽstruate ꝛtingunt. Scientes itaq ex his qꝛ nõ sunt dñi: ne timeatis eos. Vñ enĩ vocant̃ dñi. Quia mulieres apponũt diis argẽteis ⁊ aureis ⁊ ligneis ⁊ in domib⁹ eoꝝ sacerdotes sedẽt hñtes tunicas scissas ⁊ capita ⁊ barbã rasaz q̃ꝝ capita nuda sunt. Rugiũt aũt clamantes ꝯ deos suos sicut in cena moꝛtui. Vestimẽta eoꝝ auferũt sacerdotes. ⁊ vestiunt vꝛores suas ⁊ filios suos. Neq si quid mali patiũt̃ ab aliq̃ neq si quid boni poterit retribuere· neq regẽ ꝯstituere pñt neq auferre. Silr̃ neq dare diuitias pñt neq malũ retribuere. Si qs illi votũ vouerit ⁊ nõ reddiderit neq ꝛ requirũt. Hoiem a moꝛte nõ liberãt neq infirmũ a potẽtioꝛe eripiũt. Hoiem cecuz ad visum nõ restituũt· de necessitate hominẽ nõ liberabũt. Vidue nõ miserebũtur· neq oꝛphanis bñfacient. Lapidib⁹ de mõte similes sunt dñi illoꝝ ligneꝰ ⁊ lapideꝰ ⁊ aureꝰ ⁊ argẽteꝰ. Qui aũt colunt ea ꝯfundent̃. Quo g̃ estimãduz est aut dicendũ illos esse deos? Adhuc enĩ ipis chaldeis nõ honoꝛantib⁹ ea: qui cuz audierit mutũ nõ posse loqui: offerũt illũ ad bel: postulãtes ab eo loqui· q̃si possint sentire qui nõ hñt motum. Et ipsi cuz intellexerint: relinquent ea. Sensuz enĩ non habent ipsi dñi illoꝝ. Mulieres autem circumdate funib⁹ in vijs sedent· succendentes ossa oliuarum. Cum aũt aliq̃ ex ipsis abstracta ab aliquo transeũte dormierit cũ eo· ꝓme sue exꝛobꝛat q̃ ea non sit digna habita sicut ipsa neq funis eius diruptus sit. Omnia autem que illis fiunt falsa sunt. Quomodo estimandum aut dicendum est illos esse deos? A fabris autem ⁊ ab aurificib⁹ facta sunt. Nihil aliud erunt nisi id qđ volunt esse sacerdotes. Aurifices etiam ipsi qui ea faciũt non sunt mlti temꝑis. Nunquid ergo possunt ea que fabꝛicata sunt ab ipsis esse dñi? Reliquerunt aũt falsa ⁊ oppꝛobꝛium postea futuris. Naz cum superuenerit illis pꝛelium ⁊ mala: cogitant sacerdotes vbi se abscondant

cum illis. Quō ergo sentire debeāt qm̄ dij sunt qui nec de bello se liberant neq; de malis se eripiūt. Nam cū sint lignea ⁊ inaurata ⁊ inargētata scieť postea quia falsa sunt ab vniuersis gentib; ⁊ regib; que manifesta sunt: qꝛ non sunt dij sed opa manuum hoīm ⁊ nullū opus dei cū illis. Vñ ergo notū est qꝛ nō sunt dij: sꝫ opa manuū hoīm: ⁊ nullū dei opus ī ipsis est. Regē regiōi nō suscitāt neq; pluuiam hoīb; dabūt. Judiciū q̄ꝫ nō discernēt. neq; regiones liberabūt ab iniuria. qꝛ nihil possunt sicut cornicle inter medium celi ⁊ terre. Etenim cuꝫ inciderit ignis in domū deoꝝ ligneoꝝ ⁊ argenteorū ⁊ aureoꝝ: sacerdotes quidē ipsoꝝ fugiēt ⁊ liberabūtur: ipsi vero sicut trabes in medio cōburenť. Regi aūt ⁊ bello nō resistent. Quomō ergo estimādum est aut recipiēdū qꝛ dij sunt. Non a furib; neq; a latronib; se liberabūt dij lignei ⁊ lapidei ⁊ īaurati ⁊ inargētati: quib; iniqui fortiores sunt. Aurū ⁊ argentū ⁊ vestimentū quo opti sunt auferēt illis et abibūt: nec sibi auxiliū ferēt. Itaq; melius est esse regē ostentantē virtutē suā aut vas in domo vtile in q̄ gloriať qui possidet illud. vel ostiū ī domo qđ custodit q̄ in pace sunt: q̄ꝫ falsi dij. Sol quidem ⁊ luna ac sidera cū sint splēdida ⁊ emissa ad vtilitates obaudiūt: filr ⁊ fulgur cum apparuerit ꝑspicuū est. Idipsum autem ⁊ spūs in omni regione spirat. ⁊ nubes q̄b; cū īpatū fuerit a deo ꝑambulare in vniuſum orbem: ꝑficiunt qđ impatū est eis. Ignis etiaꝫ missus desupvt ꝯsumat mōtes ⁊ siluas facit qđ preceptū est ei. Hec aūt neq; spēb; neq; virtutib; vni eoꝝ similia sunt. Vñ neq; estimandū est neq; dicendū illos esse deos: qñ non pñt neq; iudiciū iudicare neq; facere hoīb;. Sciētes itaq; qꝛ nō sunt dij: ne ḡ timueritis eos. Neq; enī regib; maledicēt neq; bñdicent. Signa enī in celo gētib; non oñdunt: neq; vt sol lucebūt. neq; illuminabūt vt luna. Bestie meliores sunt illis q̄ pñt fugere sub tectū. ac ꝓdesse sibi. Nullo itaq; mō nobis est manifestū qꝛ sunt dij ꝓpter quod ne timeatis eos. Nam sicut in cucumerario formido nihil custodit: ita sunt dij illoꝝ lignei ⁊ argentei ⁊ inaurati. Eodeꝫ modo ⁊ ī horto spina alba: sup̄ quā omnis auis sedet. Similiter ⁊ mortuo ꝓiecto in tenebris: similes sunt dij illorū lignei ⁊ inaurati ⁊ inargētati. A purpura q̄ꝫ ⁊ murice q̄ sup̄ illos teneant: scietꝫ itaq; qꝛ non sunt dij. Ipsi etiam postremo comedūť. ⁊ erit opprobriū in regione. Melior est homo iustus qui nō habet simulacra: nā erit lōge ab opprobrijs

¶ Explicit liber Baruch. Incipit ꝓlogus in Ezechielem ꝓphetam.

Ezechiel ꝓpheta cuꝫ ioachī rege iuda captiuus ductꝰ est in babylonez: ibiq; his qui cum eo captiui fuerāt ꝓphetauit penitētib; ꝙ ad hieremie vaticiniū se vltro aduersarijs tradidissent. ⁊ viderent adhuc vrbeꝫ hierosolymā stare quā ille casuram esse ꝑdixerat. Tricesimo aūt etatis sue anno ⁊ captiuitatis quinto. exorsus est ad cōcaptiuos loqui. Et eodem tpe licet posterior hic in chaldea: hieremias in iudea ꝓphetauerunt. Sermo eius nec satis disertus nec ad modum rusticus est sed ex vtroq; medie temperatꝰ. Sacerdos ⁊ ipse fuit sicut hieremias. prīcipia voluminis ⁊ finez magnis hñs obscuritatib; inuoluta. Sed ⁊ vulgata eius editio nō multuꝫ distat ab hebraico. Vñ satis miror q̄d cāe extiterit: vt si eosdeꝫ ī vniuſis libris hēmꝰ inťpretes: ī alijs eađ ī alijs diuſa trāstulerīt. Legite igiť ⁊ hūc iuxta trāslationē nr̄aꝫ qm̄ ꝑ cola scriptꝰ ⁊ comata manifestiorē legētib; sensum tribuit. Si aūt amici mei. ⁊ hūc subsanuauerīt. dicite eis ꝙ nemo eos compellat vt scribant. Sed vereor ne illud eis eueniat qđ grece significantius dicitur vt vocentur fagolidori. quod est mādu cantes senecias.

¶ Explicit prologus.

Ezechiel

Incipit Eçechiel ꝓpheta. Capl'm I

Et factum ē in tricesimo anno·i·q̄rto in quinta mensis: cū eēm in medio captiuoꝝ iuxta fluuiū chobar: aꝑti sunt celi ⁊ vidi visiones dei. In quīta mēsis ipe est ānus quint⁹ trāsmigratiōis regis ioachim: fcm̄ ē verbū dñi ad eçechielē filiū buçi sacerdotē in terra chaldeoꝝ sec⁹ flumē chobar. Et facta est sup̄ eū ibi man⁹ dñi. Et vidi: et ecce vētus turbinis veniebat ab aquilone: ⁊ nubes magna ⁊ ignis inuoluēs. Et splēdor in circūitu eius·⁊ de medio ei⁹ q̄si species electri·i·de medio ignis. Et in medio eius sil'itudo q̄ttuor aīaliū·⁊ hic aspectus eoꝝ. Similitudo hoīs in eis. Et q̄ttuor facies vni·⁊ q̄ttuor pēne vni Et pedes eoꝝ pedes recti·⁊ planta pedis eoꝝ q̄si plāta pedis vituli·⁊ scintille q̄si aspect⁹ eris cādentꝫ: Et man⁹ hoīs sub pēnis eoꝝ ī quattuor ꝑtibꝫ ⁊ facies ⁊ pēnas ꝑ q̄ttuor ꝑtes habebāt: iūcteq̄ erāt pēne eoꝝ alteri⁹ ad alteꝝ. Nō reūtebant̄ cū incederēt: sꝫ vnūq̄dq̄ añ faciē suā gradiebat̄. Sil'itudo aūt vult⁹ eoꝝ·facies hoīs ⁊ facies leōis a dextris ipoꝝ q̄ttuor facies aūt bouis a sinistris ipoꝝ q̄ttuor·⁊ facies aq̄le desup̄ ipoꝝ q̄ttuor·⁊ facies eoꝝ ⁊ pēne eoꝝ extēte desup̄. Due penne singuloꝝ iūgebant̄·⁊ due tegebant corpora eoꝝ. Et vnūq̄dq̄ eoꝝ corā facie sua ambulabat. Ubi erat īpetus spūs·illuc gradiebant̄: nec reūtebant̄ cuꝫ ambularent. Et similitudo animaliū ⁊ aspectus eoꝝ q̄si carbonū ignis ardentiū·⁊ q̄si aspectus lampadaꝝ. Hec erat visio discurrens in medio aīaliū: splendor ignis et de igne fulgur egrediēs. Et aīalia ibant ⁊ reuertebant̄: in similitudinē fulguris coruscantis. Cūq̄ aspicerē aīalia: apparuit rota vna sup̄ terrā iuxta aīalia: hn̄s quattuor facies. Et aspectus rotarū et opus earuꝫ quasi visio maris·⁊ vna similitudo ipsarum·quattuor ⁊ aspectus earum ⁊ opera: quasi sit rota in medio rote. Per quattuor ꝑtes earuꝫ euntes ibant·⁊ non reuertebant̄ cū ambularēt Statura q̄ꝫ erat rotis ⁊ altitudo ⁊ horribilis aspectus·⁊ totū corp⁹ oculis plenū in circūitu ipsaꝝ quattuor. Cūq̄ ambularēt aīalia·ambulabāt pariter ⁊ rote iuxta ea·⁊ cuꝫ eleuarētur aīalia de terra·eleuabantur simul ⁊ rote. Quocunq̄ ibat spūs: illuc eūte spū·⁊ rote parit̄ eleuabant̄ sequentes eū. Spiritus enī vite erat in rotis. Cum euntibꝫ ibant·⁊ cum stantibꝫ stabāt ⁊ cū eleuatis a terra·pariter eleuabantur ⁊ rote sequētes ea: q̄ꝛ spūs vite erat in rotis. Et similitudo sup̄ caput animaliū firmamēti q̄si aspectus crystalli horribilis: ⁊ extēti sup̄ capita eoꝝ desup̄. Sub firmamēto aūt penne eoꝝ recte alterius ad alterū. Unū q̄dq̄ duabꝫ alis velabat corp⁹ suū·⁊ alterū sil'r velabat̄. Et audiebā sonū alaꝝ q̄si sonū aq̄ꝝ multaꝝ: q̄si sonū sublimis dei Cū ambularēt: q̄si son⁹ erat ml'titudīs vt son⁹ castroꝝ. Cūq̄ starēt·demittebāt̄ pēne eoꝝ. Nā cū fieret vox sup̄ firmamētū q̄d erat sup̄ caput eoꝝ: stabant ⁊ submittebāt alas suas. Et sup̄ firmamētuꝫ q̄d erat imminēs capiti eoꝝ: q̄si aspect⁹ lapidis sapphyri: sil'itudo throni. et sup̄ sil'itudinē throni sil'itudo q̄si aspectus hominis desuper. Et vidi quasi speciem electri: velut aspectū ignis intrīsec⁹ ꝑ circūitū ei⁹·a lūbis ei⁹ ⁊ desup̄·⁊ a lūb eius vsq̄ deorsuꝫ vidi quasi speciē ignis splendentis in circumitu velut aspectum arcus cū fuerit in nube in die pluuie. Hic erat aspectus splēdoris ꝑ gyrū. II

Hec visio similitudīs glorie domini. Et vidi et cecidi in faciem meam·et audiui vocem loquēꝫtis. Et dixit ad me. Fili hominis sta super pedes tuos·et loquar tecum. Et ingressus est in me spiritus postq̄ locutus est mihi·et statuit me supra pedes meos. Et audiui loquentem ad me et dicentē. Fili hoīs: mitto ego te ad filios isrl': ad gētes apostatrices que recesserūt a me. Patres eoꝝ p̄uaricati sunt pactū meum vsq̄ ad diē hāc·⁊ filij dura facie

⁊ indomabili corde sunt ad q̄s ego mit-
to te. Et dices ad eos. Hec dicit dn̄s de
us: si forte vel ipsi audiāt. ⁊ si forte quie-
scāt: qm̄ dom⁹ exasperās est. ⁊ sciēt qꝛ ꝓ-
pheta fuerit ī medio eoꝝ. Tu ḡ fili hoīs
ne timeas eos neqꝫ ſmones eoꝝ metu-
as: qm̄ increduli ⁊ subuersores sunt tecuꝫ
⁊ cū scorpionib⁹ hītas. Verba eoꝝ ne ti
meas. ⁊ vultus eoꝝ ne formides: qꝛ do-
mus exasperans est. Loq̄ris ḡ v̄ba mea
ad eos si forte audiāt ⁊ quiescāt: qm̄ irri
tatores sunt. Tu aūt fili hoīs audi q̄cū-
qꝫ loq̄r ad te. ⁊ noli esse exasperans sicut
dom⁹ exasperatrix est. Aperi os tuū ⁊ cōe
de q̄cunqꝫ ego do tibi. Et vidi. ⁊ ecce ma
nus missa ad me. in q̄ erat inuolut⁹ liber
⁊ expādit illū corā me qui erat scriptus
intus ⁊ foris. ⁊ scripte erāt in eo lamen
tationes. ⁊ carmen. ⁊ ve. III

Et dixit ad me. Fili hoīs q̄dcūqꝫ
inueneris. comede. Comede vo
lumē istud. ⁊ vadēs loq̄re ad filios israel
Et aperui os meū: ⁊ cibauit me volumi
ne illo. Et dixit ad me. Fili homīs vēter
tuus comedet. ⁊ viscera tua cōplebunt̄
volumīe isto q̄d ego do tibi. Et comedi
illud. ⁊ fcm̄ est ī ore meo sicut mel dulce
Et dixit ad me. Fili hoīs vade ad domū
isrl̄. ⁊ loq̄ris v̄ba mea ad eos. Nō enī ad
ꝓpl̄m ꝓfundi ſmōis ⁊ ignote lingue tu
mitteris ad domū isrl̄: neqꝫ ad ꝓpl̄os ml̄
tos ꝓfundi ſmonis ⁊ ignote līgue: quo
rū nō possis audire ſmones. Et si ad il-
los mitteris: ipsi audirēt te. Dom⁹ aūt
isrl̄ nolūt audire te: qꝛ nolūt audire me
Oīs quippe domus isrl̄ attrita frōte est
⁊ duro corde. Ecce dedi faciē tuā valen-
tiorez faciebꝫ eoꝝ: et frontē tuā duriorē
frontibꝫ eorum: vt adamantem ⁊ vt sili
cem dedi faciē tuā. Ne timeas eos neqꝫ
metuas a facie eoꝝ: qꝛ dom⁹ exasperās ē
Et dixit ad me. Fili hoīs. oēs ſmones
meos q̄s ego loq̄r ad te. assume in corde
tuo ⁊ auribꝫ tuis audi ⁊ vade ingredere
ad trāsmigrationē ad filios ꝓpl̄i mei. et
loquer ad eos ⁊ dices eis. Hec dicit do
minus deus: si forte audiant ⁊ quiescāt
Et assumpsit me spūs. ⁊ audiui post me
vocem commotionis magne: benedicta
gloria domini de loco suo. ⁊ vocem alaꝝ
aīaliū ꝑcutientiū alterā ad alterā. ⁊ vocē
rotarum sequentiū animalia ⁊ vocez cō
motionis magne. Spiritus quoqꝫ le-
uauit me ⁊ assumpsit me. ⁊ abij amarus
in indignatione spiritus mei. Manus
enī domini erat mecum confortās me:
Et veni ad transmigrationē ad aceruuꝫ
nouarum frugū. ad eos qui habitabāt
iuxta flumen chobar ⁊ sedi vbi illi sede-
bant: ⁊ mansi ibi septē diebꝫ merens in
medio eoꝝ. Cū aūt ꝑtransissent septem
dies: factuꝫ ē verbū dn̄i ad me dicēs. Fi
li hoīs: speculatorem dedi te domui isrl̄.
⁊ audies de ore meo v̄bū: ⁊ ānūciab̄ eis
ex me. Si dicente me ad impiū: morte
morieris nō annūciaueris ei. neqꝫ locu
tus fueris vt auertatur a via sua impia
⁊ viuat: ipse īpius in iniquitate sua mo
rietur: sanguinē autē eius de manu tua
requiram. Si autem tu annūciaueris
impio. ⁊ ille nō fuerit conuersus ab im
pietate sua ⁊ a via sua impia. ipse quidē
in impietate sua morie⁊: tu autem aīaꝫ
tuam liberasti. Sed ⁊ si ꝯuersus iustus
a iusticia sua fuerit. ⁊ fecerit iniquitatez
ponā offendiculū coram eo. Ipse morie
tur: quia nō annunciasti ei. In peccato
suo morie⁊. ⁊ nō er̄t ī memoria iusticie
eius quas fecit. sanguinez vero eius de
manu tua requiram. Si autem tu an-
nuncieueris iusto vt non peccet iustus
⁊ ille non peccauerit. viuens viuet quia
annūciasti ei. ⁊ tu aīam tuā liberasti. Et
facta est super me manus dn̄i. ⁊ dixit ad
me: Surgens egredere in campū. ⁊ ibi
loquar tecuꝫ. Et surgēs egressus suꝫ in
campum. ⁊ ecce ibi gloria domini stabat
quasi gloria quam vidi iuxta fluniū cho
bar. ⁊ cecidi in faciē meam. Et ingressus
est in me spiritus. ⁊ statuit me super pe-
des meos. ⁊ locut⁹ ē mihi: ⁊ dixit ad me
Ingredere. ⁊ includere in medio dom⁹
tue. Et tu fili hominis: ecce data sunt su
per te vincula ⁊ ligabūt te in eis. et non
egredieris in medio eoꝝ. ⁊ linguam tuā
adhærere faciā palato tuo: ⁊ eris mutus

nec quasi vir obiurgãs. qz dom⁹ exaspe/
rãs est. Cũ aũt locut⁹ fuero tibi. aperiaz
os tuum. z dices ad eos. Hec dicit dñs
deus. Qui audit audiat. z qui quiescit
quiescat: qz dom⁹ exasperãs est. VIIII

P Et tu fili hoĩs. sume tibi laterẽ z
pones eã coram te. z describes i eo
ciuitatẽ hierl'm. Et ordinab ad
uersus eã obsidionẽ: z edificab munitõ
nes. z cõportab aggerẽ. z dab ꝓtra eã ca/
stra. z pones arietes in gyro. Et tu sume
tibi sartaginẽ ferreã. z pones eã in mu/
rũ ferreũ inter te z inter ciuitatẽ z obfir
mab faciẽ tuã ad eã. z erit in obsidionez
z circũdabis eã. Signum est domui isrl'
Et tu dormies sup latus tuũ sinistrũ et
pones iniq̃tates domus isrl' sup eo nũe/
ro dier̃ qbus dormies sup illo. z assumes
iniquitates eor̃. Ego aũt dedi tibi ãnos
iniq̃tatis eor̃ nũero dierũ trecẽtos z no
naginta dies. z portab iniquitatez dom⁹
isrl'. Et cũ cõpleueris hec. dormies sup la/
tus tuũ dextrũ secũdo. z assumes iniq̃ta
tẽ domus iuda q̃draginta diebus. Diem
pro anno. diem inquam pro anno de/
di tibi. Et ad obsidionem hierusalez cõ/
uertes faciẽ tuã. z brachiũ tuũ erit extẽ/
tuz: z ꝓphetab aduersus eaz. Ecce circũde/
di teviculis. z nõ te conuertes a latere tuo i la
tus aliud donec cõpleas dies obsidiõis
C tue. Et tu sume tibi frumentũ z horde/
um z fabã z lentẽ z milliũ z viciã z mit/
tes ea i vas vnũ: z facias tibi panes nu
mero dierũ quibus dormies sup lat⁹ tuuz
Trecẽtis z nonaginta diebus comedes il
lud. Cibus aũt tuus q̃ edes erit in põ/
dere viginti stateres i die. A tpe vsq̃ ad
tps comedes illud. Et aquã in mẽsura
bibes sextã ptem hin. A tpe vsq̃ ad tps
bibes illud. Et q̃si subcinericiũ hordea/
ceũ comedes illud z stercore qd egredit
de homie opiet illud in oculis eor̃. Hec di
S cit dñs. Sic comedẽt filii isrl' panẽ suuz
pollutũ inter gẽtes: ad q̃s eiciã eos. Et
dixi. A. a. a. dñe deus. Ecce aia mea nõ e
polluta: z morticiniũ z laceratũ a bestijs
non comedi ab infantia mea vsq̃ nunc
z nõ est ingressa os meũ oĩs caro immũ
da. Et dixit ad me. Ecce dedi tibi fimuz
bum pro stercoribus humanis. et facies
panem tuuz in eo. Et dixit ad me. Fili
hominis. ecce ego conterã baculũ panis
in hierl'm z comedẽt panem suuz in põ
dere z in solitudine. z aquã in mensura
z in angustia bibent vt deficientibus pane
z aqua corruat vnusquisq̃ ad fratrez su
um: z cõtabescat in iniq̃tatibus suis. V

D Et tu fili hoĩs sume tibi gladiuz
acutum radentem pilos. z assu
mes eũ z duces p caput tuum
z per barbam tuam. z assumes tibi state
ram ponderis z diuides eos. Tertiam
partem igni combures in medio ciuita
tis iuxta cõpletionẽ dieruz obsidionis
z assumes tertiam ptem z cõcides gla/
dio in circũitu eius: tertiam vero aliam
disperges in ventũ: z gladiũ nudabis p⁹
eos. Et sumes inde puum numerũ z li
gabis eos in summitate pallij tui. Et ex
eis rursum tolles et pjcies eos in me/
dio ignis z combures eos igni z exeis
egredietur ignis in oẽm domum israel
Hec dicit dñs de⁹. Ista est hierl'm. In
medio gentiũ posui eaz. z in circũitu ei⁹
terras. Et cõtẽpsit iudicia mea vt plus
essetimpia q̃s gẽtes: z pcepta mea vltra
q̃s terre q̃ in circũitu eius sunt. Judicia
enim mea piecerũt. z in pceptis meis nõ
ambulauerũt. Idcirco hec dicit domi/
E nus deus. Quia supastis gẽtes q̃ in cir
cũituvro sunt. z in pceptis meis nõ am
bulastis. z iudicia mea nõ feciste. z iuxta iu/
dicia gẽtiũ q̃ i circũitu vro sũt nõ estis opa
ti. iõ hec dicit dñs de⁹. Ecce ego ad te: z ipse e
go faciã i medio tui iudicia i oculis gẽtiũ
z faciã i te qd nõ feci. z qbus filia vltra nõ
faciã: ꝓpter oẽs abominationes tuas. Ido
pres comedẽt filios suos i medio tui z fi
lij comedẽt pres suos. Et faciã i te iudi
cia z ventilabo vniuersas reliq̃as tuas i oẽz
ventũ. Idcirco viuo ego dicit dñs deus
nisi p eo q̃ scim meũ violasti i oĩbus offen
sionibus tuis z in cũctis abominationibus
tuis ego q̃z confringã. z nõ parcet oculus
F me⁹ z nõ miserebor. Tertia ps tui pste mo
riet z fame consumet i medio tui z ttia ps

tui in gladio cadet in circũitu tuo. Ter-
tiam vero ꝑtem tuã in oẽm ventũ disp-
gam. ⁊ gladiũ euaginabo post eos. Et cõ
plebo furorẽ meũ: ⁊ requiescere faciaꝫ in
dignationẽ meã in eis: ⁊ ꝯsolabor. Et sci
ent qꝛ ego dñs locut⁹ sum in ꝯelo meo:
cum impleuero oẽm indignationẽ me-
am in eis. Et dabo te in desertũ ⁊ in oppro
briũ gẽtibꝫ q̃ in circũitu tuo sunt: in cõ-
spectu oĩs ꝑtereũtis. Et eris opprobriũ
⁊ blasphemia. exemplũ ⁊ stupor in gẽtibꝫ
q̃ in circũitu tuo sunt cũ fecero in te iu
dicia in furore ⁊ in indignatione ⁊ in in
crepationibꝫ ire que ego dñs locut⁹ suꝫ
Qñ misero sagittas famis pessimas que
erũt mortifere. ⁊ q̃s mittaꝫ vt dispdam
vos. Et famẽ ꝯgrego sup vos ⁊ ꝯteram
in vobis baculũ panis. ⁊ immittã ĩ vos
famẽ ⁊ bestias pessimas vsqꝫ ad interni-
tionẽ. Et pestilentia ⁊ sanguis trãsibũt
per te. ⁊ gladium inducaꝫ super te. Ego
dominus locutus sum.

VI

Et fact⁹ est sermo dñi ad me di-
cens. Fili hoĩs. pone faciẽ tuã ad
mõtes isrl' ⁊ ꝓphetab ad eos ⁊ di
ces: Mõtes isrl' audite vbũ dñi dei. Hec
dic dñs de⁹ mõtibꝫ ⁊ collibꝫ rupibꝫ ⁊ val
libꝫ. Ecce ego inducã sup vos gladiũ et
dispdã excelsa vr̃a: ⁊ demoliar aras vr̃as
⁊ ꝯfringent̃ simulacra vr̃a. ⁊ deijciaꝫ int̃-
fectos vr̃os ante idola vr̃a. Et dabo ca-
dauera filioꝝ isrl' ante faciẽ simulacroꝝ
vr̃oꝝ. ⁊ dispgã ossa vestra circũ aras vr̃as
in oĩbꝫ hĩtationibꝫ vestris. Urbes deserte
erũt ⁊ excelsa demolient̃ ⁊ dissipabunt̃:
⁊ interibũt are vestre ⁊ ꝯfringent̃: ⁊ cessa
bũt idola vr̃a. ⁊ cõterent̃ delubra vr̃a: et
delebunt̃ opa vestra: ⁊ cadet interfectus
in medio vestri. ⁊ scietis qꝛ ego suꝫ dñs
Et relinquã in vobis eos qui fugerint
gladiũ in gentibꝫ. cũ dispsero vos in ter
ris. ⁊ recordabunt̃ mei liberati vestri ĩ gẽ
tibꝫ ad aq̃s captiui ducti sunt: qꝛ cõtriui
cor eoꝝ fornicans ⁊ recedẽs a me. ⁊ ocu-
los eoꝝ fornicãtes post idola sua: ⁊ displi
cebũt sibimet sup malis que fecerant ĩ
vniuersis abominationibꝫ illis. ⁊ scient
qꝛ ego dñs. non frustra locutus sum vt
facerem eis malũ hoc. Hec dicit dñs de
us. Percute manũ tuã ⁊ allide pedem
tuũ. ⁊ dic heu ad omẽs abominationes
maloꝝ dom⁹ isrl': qꝛ gladio fame et peste
ruituri sunt. Qui longe est. peste morie
tur: qui aũt ꝓpe: gladio corruet: ⁊ qui re
lict⁹ fuerit ⁊ obsessus. fame morietur. Et
cõplebo indignationẽ meaꝫ in eis. ⁊ scie
tis qꝛ ego dñs. cũ fuerint interfecti vr̃i
in medio idoloꝝ vestroꝝ. in circũitu ara
rũ vestraꝝ. in omni colle excelso. ⁊ in cũ-
ctis summitatibꝫ montiũ. et subtus oẽ
lignũ nemorosum. ⁊ subtus vniuersam
quercũ frondosam locũ vbi accenderũt
thura redolẽtia vniuersis idolis suis.
Et extendã manũ meã sup eos. ⁊ faciaꝫ
terrã eoꝝ desolatã ⁊ destitutaꝫ a deserto
deblatha in omnibus habitationibus
eoꝝ: ⁊ scient qꝛ ego dñs.

VII

Et factus est sermo domini ad
me dicens. Et tu fili hoĩs: hec
dicit dñs deus terre isrl'. Finis
venit: venit finis sup q̃ttuor plagas ter-
re. Nũc finis sup te: ⁊ immittã furorem
meũ in te. Et iudicabo te iuxta vias tu-
as. Et ponã ꝯtra te oẽs abominationes
tuas. Et nõ ꝑcet oculus meus super te
⁊ nõ miserebor: sed vias tuas ponã super
te. ⁊ abominatiões tue in medio tui erũt
⁊ scietis qꝛ ego dñs. Hec dicit dñs deus
Afflictõ vna afflictio ecce vẽit. Finis ve
nit: venit finis. Euigilauit aduersum te
ecce venit. Venit cõtritio sup te qui hĩ-
tas in terra. Venit tempus: ꝓpe est dies
occisionis. ⁊ non glorie montiũ. Nũc de
ꝓpinquo effundã iram meã sup te. ⁊ cõ-
plebo furorẽ meũ in te. Et iudicabo te se
cundũ vias tuas. ⁊ imponã tibi oĩa scele
ra tua. ⁊ nõ parcet oculus meus nec mi
serebor: sꝫ vias tuas ĩponã tibi. ⁊ abomĩa
tiones tue in medio tui erunt. ⁊ scietis
quia ego suꝫ dominus percutiens. Ecce
dies: ecce venit: Egressa est cõtritio. Flo
ruit virga. germinauit supbia. iniq̃tas
surrexit in v̄ga impietatis. Non ex eis.
⁊ nõ ex ꝓpl'o: neqꝫ ex sonitu eoꝝ: ⁊ nõ erit
requies in eis. Venit tempus: appropĩ
quauit dies. Qui emit. nõ letetur. ⁊ qui

vendit nō lugeat· quia ira ſuper oēm po/
pulū eius· q; qui vēdit ad id quod vēdi
dit nō reuertet: et adhuc in viuētib; vi
ta eoꝝ. Viſio enī ad oēm multitudinez
eius nō regrediet· ⁊ vir i iniquitate vite
ſue nō cōfortabitur. Canite tuba prepa
rent oēs ⁊ nō ē q̄ vadat ad p̄liū. Ira enī
mea ſup vniuerſum populuz eius. Gla
diꝰ foris peſtis ⁊ fames intrinſecꝰ. Qui
in agro ē gladio morietꝰ: ⁊ q̄ i ciuitate· pe
ſtilētia et fame deuorabunt· et ſaluabū/
tur qui fugerint ex eis. Et erūt in mōti
bus quaſi colūbe ꝓualliū: omēs trepidi:
vnuſq̄ſq; i iniquitate ſua. Oēs manus
diſſoluēt: ⁊ oīa genua fluēt aquis. Et ac
cingēt ſe cilicijs ⁊ operiet eos formido:
et in oi facie ꝓfuſio: ⁊ in vniuſis capiti/
bus eoꝝ caluitiū. Argētū eoꝝ foris p̄jci
etur· ⁊ aurū eoꝝ i ſterq̄liniū erit. Argētū
eoꝝ ⁊ aurū eoꝝ nō valebit liberare eos:
in die furoris dñi. Aīam ſuā nō ſatura/
būt· ⁊ vētres eoꝝ nō implebūt: q; ſcāda
lū iniq̄tatis eoꝝ factū ē: ⁊ ornamētū mo
niliū ſuoꝝ in ſuꝑbiā poſueruut· ⁊ imagi
nes abomīationū ſuaꝝ ⁊ ſimulacroꝝ fe/
cerūt ex eo. Propter hō dedi eis illō i im/
mūdiciā· ⁊ dabo illō in manꝰ alienoꝝ ad
diripiēdū· ⁊ impijs terre in p̄dā: ⁊ cōta/
minabunt illud. Et auertā faciē meam
ab eis ⁊ violabūt arcanū meū: ⁊ introi/
būt in illō emiſſarij ⁊ ꝓtaminabūt illō.
Fac ꝓclusionē q̄m terra plena ē iudicio
ſanguinū: et ciuitas plena iniq̄tate. Et
adducā peſſimos de gētib; ⁊ poſſidebūt
domos eoꝝ. Et q̄eſcere faciā ſuꝑbiā po/
tētiū· ⁊ poſſidebūt ſcūaria eoꝝ. Anguſtia
ſupueniēte requirēt pacē· ⁊ nō erit. Cō/
turbatio ſup ꝓturbatōez veniet· ⁊ audi/
tus ſup auditū. Et querēt viſionē de p̄
phēta· ⁊ lex p̄ibit a ſacerdote· ⁊ cōſiliū a ſe
nioribꝫ. Rex lugebit· ⁊ p̄ncipes induen
tur merore: ⁊ manꝰ p̄pli t̄re ꝓturbabūt.
Scōm viā eoꝝ faciā eis ⁊ ī m iudiciuz
eoꝝ iudicabo eos: ⁊ sciēt q; ego sū dñs.

E Tfactū ē in āno ſexto VIII
in ſexto mēſe i quīta mēſis: ego
ſedebā in domo mea· ⁊ ſenes iu
da ſedebāt coꝝ me. Et cecidit ibi ſuper
me manꝰ dñi dei. Et vidi: Et ecce ſimili
tudo quaſi aſpectꝰ ignis. Ab aſpectu lū/
bri eiꝰ ⁊ deorſū ignis· ⁊ a lūbis eiꝰ ⁊ ſur
ſum q̄ſi aſpectus ſplēdoris· ⁊ viſio electri
Et emiſſa ſimilitudo manꝰ apprehēdit
me in cincino capitis mei· ⁊ eleuauit me
ſpūs inter celū ⁊ terrā: ⁊ adduxit me in
hierl'm in viſione dei iuxta oſtiū interi/
quod reſpiciebat ad aquilonē· vbi erat
ſtatutū idolū celi ad ꝓuocandā emula/
tionē. Et ecce ibi gloria dei iſrl' ſm viſio
nē quā videra in campo· et dixit ad me:
Fili hois: leua oculos tuos ad viā aqui
lonis. Et leuaui oculos meos ad viam
aquilonis· ⁊ ecce ab aquilone porte alta
ris idolū celi in ipo introitu Et dixit ad
me: Fili hois putas ne vides tu q̄d iſti
faciūt abominatōes magnas q̄s domus
iſrael facit hic· vt p̄cul recedā a ſcūario
meo? Et adhuc ꝓuerſus· videbis abomi
natōnes maiores. Et introduxit me ad
oſtiū atrij. Et vidi· et ecce foramē vnū
in pariete. Et dixit ad me Fili hois fode
parietē. Et cū fodiſſem parietē: apparu
it oſtiū vnū. Et dixit ad me. Ingredere
et vide abominatōes peſſimas quas iſti
faciūt hic. Et ingreſſus vidi et ecce oīs
ſimilitudo reptiliū ⁊ animaliū abomīa/
tio· ⁊ vniuerſa idola domus iſrl' depicta
erāt in pariete· in circūitu p totum. Et
ſeptuaginta viri de ſenioribꝫ domꝰ iſrl' ⁊
iechonias filius ſaphan ſtabat in medio
eoꝝ ſtantiū ante picturas· ⁊ vnuſquiſq;
habebat thuribulū i manu ſua: ⁊ vapor
nebule de thure conſurgebat· ⁊ dixit ad
me: Certe vides fili hois q̄ ſeniores do/
mus iſrl' faciūt in tenebris· vnuſq̄ſq; in
abſcōdito cubilis ſui. Dicūt enī: Nō vi
det dñs nos. Dereliq̄t dñs terrā. Et di
xit ad me: Adhuc cōuerſus videbis abo
minatōes maiores q̄s iſti faciūt. Et in/
trodurit me p oſtiuz porte domꝰ dñi q̄
reſpiciebat ad aquilonē. Et ecce ibi mu
lieres ſedebant plāgentes adonidē. Et
dixit ad me: Certe vidiſti fili hominis. Ad
huc ꝓuerſus videbis abomīnatōes ma
iores his. Et introdurit me in atriū do
mus dñi interius. Et ecce in oſtio tem/

pli dñi inter vestibulū ⁊ altare quasi vi/
ginti quinq; viri dorsa habētes cōtra tē/
plū dñi et facies ad orientē: ⁊ adorabāt
ad ortū solis. Et dixit ad me: Certe vi/
disti fili hois. Numquid leue ē hoc domui
iuda: vt facerēt abominatōes istas quas
fecerūt hic: qz replētes terrā iniquitate
cōuersi sunt ad irritandum me: Et ecce
applicant ramū ad nares suas. Ergo et
ego faciā in furore: nō parcet oculꝰ meꝰ:
nec miserebor: ⁊ cū clamauerit ad aures
meas voce magna: nō exaudiā eos. IX
Et clamauit in auribꝫ meis vo/
ce magna dicēs: Appropinquā/
runt visitatōes vrbis: ⁊ vnusq̄sq;
q̄z vas interfectōis habet in manu sua.
H Et ecce sex viri veniebāt de via porte su/
perioris que respicit ad aquilonē: ⁊ vni/
uscuiusq̄z vas interius in manu eius.
Vir q̄z vnus in medio eorū vestitus erat
lineis: ⁊ attramētariuz scriptoris ad re/
nes eius. Et ingressi sunt: ⁊ steterūt iu/
xta altare ereū. Et gloria dñi israel assū/
pta ē de cherub: que erat sup eū ad limē
domus. Et vocauit virū q̄ indutꝰ erat li
neis: ⁊ attramētariū scriptoris habebat
in lūbis suis. Et dixit dñs ad eū. Trāsi
te p mediā ciuitatē in medio hierl'm: et si/
gna thau sup frōtes virorū gemētiuz et
dolētiū sup cūctis abominatōibꝫ q̄ fiunt
in medio eius. Et illis dixit audiēte me
Trāsite p ciuitatē sequentes eū: ⁊ percuti
te. Nō parcat oculus vester neq; misere/
amini. Senē: adolescentulū ⁊ virginē:
paruulum ⁊ mulieres interficite vsq; ad
internitōez. Oēm aūt sup quē videritz
thau ne occidatis et a scūario meo inci/
pite. Ceperūt g̃ a viris senioribꝫ q̄ erant
ante faciē dom'. Et dixit ad eos: Conta
minate domū: ⁊ implete atria interfectz
Egredimini. Et egressi sunt: ⁊ percutie
PA bant eos q̄ erāt in ciuitate. Et cede com
pleta remāsi ego: ruiq; sup faciē meā et
clamans aio: Heu heu heu dñe deꝰ. Er/
go ne dispdas oēs reliq̄as isrl' effundēs
furorē tuū sup hierusalem? Et dixit ad
me: Iniq̄tas domꝰ isrl' et iuda magna ē
nimis valde: ⁊ repleta ē terra sanguini/
bus ⁊ ciuitas repleta ē auersione. Dixe
rūt enī. Dereliq̄t dñs terrā: ⁊ dñs non
videt. Igit' ⁊ meꝰ nō p̄cet oculus: neq;
miserebor. Viā eorū sup caput eorū reddā
Et ecce vir q̄ erat indutꝰ lineis q̄ habe/
bat attramētariū in dorso suo: rūdit ver
bū dicēs: Feci sicut p̄cepisti mihi. X
Et vidi: ⁊ ecce in firmamēto q̄d
erat super caput cherubin q̄si la/
pis sapphyrus ⁊ q̄si spēs similitu/
dinis soliꝫ apparuit sup eum. Et dixit
ad virū qui indutꝰ erat lineis: et ait. In
gredere in medio rotarū q̄ sunt subtus
cherubin et imple manum tuaz prunis
ignis q̄ sūt inter cherubin: et effunde su
per ciuitatē. Ingressusq; est in cōspectu
meo. Cherubin aūt stabāt a dextris do/
mus cū ingrederet vir: et nubes ipleuit
atriū interi'. Et eleuata ē gloria dñi de/
sup cherub ad limen domꝰ: et repleta est
domꝰ nube. Et atriū repletuz ē splēdore
B glorie dñi. Et sonitꝰ alarū cherubin audi
ebat vsq; ad atriū exterius: q̄si vox dei oī
potētis loquentis. Cūq; p̄cepisset viro
qui indutꝰ erat lineis dicēs: sume ignez
de medio rotarū q̄ sunt inter cherubin:
ingressus ille stetit iuxta rotā. Et exten
dit cherub manū de medio cherubin ad
ignē q̄ erat inter cherubin: ⁊ sumpsit et
dedit in manꝰ eius q̄ indutꝰ erat lineis:
qui accipiēs egressus est. Et apparuit in
cherubin similitudo manꝰ hois subtus
pēnas eorū. Et vidi: ⁊ ecce q̄ttuor rote iu
xta cherubi. Rota vna iuxta cherub vnū
et rota alia iuxta cherub vnū. Species
aūt rotarū erat quasi visio lapidis chry
solithi: ⁊ aspectꝰ earū similitudo vna q̄t/
tuor: quasi si sit rota in medio rote. Cū
q̄z ambularēt: in q̄ttuor p̄tes gradieban
tur: et nō reuertebant ambulātes: sed
ad locum ad quē ire declinabat q̄ prima
erat: sequebant et cetere: nec reuertebā
tur. Et oē corpꝰ earū et colla ⁊ manus et
pēne ⁊ circuli plena erāt oculis in circui
C tu quattuor rotarū. Et rotas istas voca/
uit volubiles audiēte me. Quattuor au
tem facies habebat vnū. Facies vna fa/
cies cherub: et facies secūda facies bois:

et in tertio facies leonis ⁊ in quarto fa/
cies aq̃le. Et eleuata sunt cherubin: ipm
est aial qđ videram iuxta flumē chobar.
Cũq; ambularēt cherubin ibāt pariter
⁊ rote iuxta ea· ⁊ cū eleuarent cherubin
alas suas vt exaltarēt đ terra· nō reside/
bāt rote sz ⁊ ipse iurta erāt. Stantibus
illis stabāt ⁊ cum eleuatis eleuabantur
Spūs enī vite erat i eis. Et egressa est
gl'ia dñi a limine tēpli ⁊ stetit sup cheru
bin. Et eleuātia cherubin alas suas ex/
altata sunt a terra coraz me: ⁊ illis egre/
dientib⁹ rote q̃z subsecute sunt. Et ste/
tit in introitu porte dom⁹ dñi orietalis·
⁊ gl'ia dei isrl' erat sup eos. Ipsū est aial
qđ vidi subter deuz isrl' iuxta fluuiū cho
bar. Et itelleri qz cherubin essent. Quat
tuor p̃ q̃ttuor vultus vni· ⁊ q̃ttuor ale
vni· ⁊ similitudo man⁹ hoīs sub alis eor
Et similitudo vultuū eor: ipi vultus, q̃s
viderā iuxta fluuiū chobar ⁊ intuit⁹ eor
et impet⁹ singulor· añ faciē suā igredi.

D ET eleuauit me spūs: et introduxit me ad portā domus dñi orietalez que respicit ad so/
lis ortū. Et ecce ī introitu porte viginti
quiq; viri· ⁊ vidi in medio eor iechoniā
filiū açur· et phseltiā filiū banaie princi/
pes ppli. Dixitq; ad me: Fili hoīs: hi sūt
viri qui cogitāt iiquitatē· et tractāt cōsi
liū pessimū in vrbe ista dicētes: Nonne
dudū edificate sūt dom⁹? Hic est lebes:
nos autē carnes. Idcirco vaticinare de
eis vaticinare fili hoīs. Et irruit in me
spūs dñi· et dixit ad me. Loq̃re. Hec di/
cit dñs: Sic locuti estis dom⁹ isrl· et co
gitatōnes cordis vr̄i ego noui. Plurimos occidistis in vrbe hac· et implestis
vias ei⁹ interfect⁹. Propterea hec dicit
dñs. Interfecti vr̄i quos posuistis ī me
dio eius hi sunt carnes· ⁊ hec ē lebes· et
educā vos đ medio eius. Gladiū metui
stis. ⁊ gladiū inducaz sup vos dicit dñs
deus. Et eiciā vos de medio eius. Da/
boq; vos in manū hostiū ⁊ faciā ī vobis
iudicia. Gladio cadet⁹. In finib⁹ isrl' iu
dicabo vos: ⁊ scietis qz ego dñs. Hec nō
erit vobis in lebetē: ⁊ vos nō eritis ī me
dio eius in carnes. In finib⁹ isrl' iudica
E bo vos: Et sciet⁹ qz ego dñs. Quia in p̃ce
ptis meis nō ambulastis· ⁊ iudicia mea
nō fecistis: sed iuxta iudicia gentiū q̃ in
circūitu vr̄o sunt estis opati. Et factuz
est cū pplxtarē· plxltias fili⁹ banaie mor
tuus ē. Et cecidi in faciē meā clamās vo
ce magna. Et dixi: Heu hxu hxu dñe de⁹
cōsūmationē tu facis reliquiaz isrl'? Et
factū est verbū dñi ad me dicēs: Fili ho
minis· fratres tui viri ppinqui tui· ⁊ oīs
domus isrl'· vniuersi quib⁹ dixerunt ha
bitatores hierl'm· longe recedite a dño·
nob⁹ data ē terra in possessiōem: pterea
hec dicit dñs de⁹. Quia lōge feci eos i gē
tibus· ⁊ qz dispersi eos in terris: ero eis
in sanctificatōez modicā in terris ad q̃s
venerūt. Propterea loquere. Hec dicit
dñs de⁹. Cōgregabo vos de pplis ⁊ adu/
nabo de terris in quib⁹ dispsi estis: dabo
q; vobis humū isrl'. Et ingredient illuc
et auferēt oēs offensiones: cūctasq; abo
F minatōes ei⁹ de illa. Et dabo eis cor vnū
et spūm nouū tribuā in visceribus eorū.
Et auferā cor lapideū de carne eor· ⁊ da
bo eis cor carneū· vt in p̃ceptis meis am/
bulēt ⁊ iudicia mea custodiāt· faciāt⁹q; ea
⁊ sint mihi in pplm ⁊ ego sim eis in deū.
Quorū aūt cor post offendicula ⁊ abo/
minatōes suas ambulat: hor viā ī capite suo
T ponā dicit dñs deus. Et eleuauerūt che/
rubin alas suas· ⁊ rote cū eis· et gl'ia dei
israel erat sup eos. Et ascēdit gloria dñi
de medio ciuitatis: stetit⁹q; sup montē q̃
est ad orietē de vrbis. Et spūs leuauit me
adduxit⁹q; in chaldeā ad trāsmigrationē
in visionē in spū dei. Et sublata est a me
visio quam videram. Et locutus sum
ad transmigrationem omnia verba do/
mini que ostenderat mihi. XII

G ET factus ē sermo dñi ad me di
cēs: Fili hoīs in medio dom⁹ ex/
asperātis tu habitas: qui oculos
habet ad videndū et nō vident ⁊ aures
ad audiendū et nō audiūt: qz domus ex
asperans est. Tu ergo fili homīs fac tibi
G vasa trāsmigratōis· et trāsmigrabis p di
em coram eis. Trāsmigrabis autē de loco

tuo·ad locū alterū in ꝯſpectu eoꝝ:ſi forꝫ
te aſpiciāt·qꝛ domus exaſperās eſt. Et ef
feres foras vaſa tua·quaſi vaſa trāſmi⁊
grātis ꝑ diē in cōſpectu eoꝝ. Tu autem
egredieris veſpe coraz eis ſicut egredi⁊
migrās:ante oculos eoꝝ. Perfode tibi
parietē·⁊ egredieris ꝑ eū in ꝯſpectu eoꝝ
In humeris portaberis:in caligine effe
reris. Faciē tuā velabis et non videbis
terrā:qꝛ portentuz dedi te domui iſrael.
Feci ergo ſicut ꝑcepat mihi dñs. Vaſa
mea ꝓtuli q̄ſi vaſa trāſmigrātis ꝑ diē:⁊
veſpe ꝑfodi mihi parietē manu ⁊ in ca⁊
ligine egreſſus ſuz·⁊ in humeris porta⁊
tus in ꝯſpectu eoꝝ. Et fact⁹ ē ſermo dñi
mane ad me dicēs: Fili hoīs nūquid nō
dixerūt ad te dom⁹ iſrl̄·domus exaſperās
quid tu facis? Dic ad eos: Hec dicit do
minus de⁹. Sup ducē onus iſtud: q̄ eſt
in hierl̄m:⁊ ſup oēm domuz iſrl̄ q̄ eſt in
medio eoꝝ. Dic: Ego portentū veſtruz.
Sicut feci·ſic fiet illis. In trāſmigratiōz
et in captiuitatē ibūt:⁊ dux q̄ eſt in me⁊
dio eoꝝ in humeris portabit̄:in caligine
egredie⁊. Parietē ꝑfodiēt vt educant
eū·facies ei⁹ opiet̄ vt non videat oculo
H terrā. Et extendā rete meū ſup eū·⁊ ca⁊
piet̄ in ſagena mea⁊ adducā eū in baby
lonē in terrā chaldeoꝝ:⁊ ipam nō vide⁊
bit:ibiq̄ morie⁊ ⁊ oēs q̄ circa eū ſūt ꝑte
fidiū eius⁊ agmina ei⁹ diſpergā in oēm
ventū·et gladiū euaginabo poſt eos. Et
ſciēt qꝛ ego dñs:qñ diſꝑſero illos in gē⁊
tibꝫ et diſſeminauero eos in terris. Et
relinquā ex eis viros paucos a gladio⁊
fame⁊ peſtilētia:vt narrēt oīa ſcelera eo
rū in gentibꝫ ad quas ingredient̄·⁊ ſciēt
qꝛ ego dñs. Et factus ē ſmo dñi ad me
dicēs: Fili hoīs panē tuū in ꝯturbatōne
comede:ſed ⁊ aquā tuā in feſtinatōne et
merore bibe·⁊ dices ad ꝑplm terre. Hec
dicit dñs de⁹ ad eos q̄ habitāt in hieru⁊
ſalē:in terra iſrl̄. Panē ſuū in ſolitudie
comedēt ⁊ aquā ſuā in deſolatōe bibent·
vt deſolet̄ terra a multitudine ſua ꝑpter
iniquitates oīm qui habitāt in ea:et ci⁊
uitates q̄ nūc habitant̄ deſolate erunt·
PA terraq̄ deſerta·et ſcietis qꝛ ego dñs. Et

factus eſt ſermo dñi ad me dicens. Fili
hoīs·quod eſt ꝓuerbiū iſtud in terra iſrl̄
dicentiuz:in longū different̄ dies⁊ peri
bit oīs viſio? Ideo dic ad eos. Hec dic̄
dñs de⁹. Quieſcere faciā ꝓuerbiū iſtud
neq̄ vulgo dicet̄ vltra in iſrl̄. Et loq̄re
ad eos·qꝛ appinquauerūt dies et ſermo
oīs viſionis. Nō enī erit vltra oīs viſio
caſſa·neq̄ diuinatio ambigua in medio
filioꝝ iſrl̄·qꝛ ego dñs loquar·⁊ qd̄cunq̄
locut⁹ fuero verbū fiet. Non ꝓlongabit̄
amplius:ſed in diebꝫ vr̄is dom⁹ exaſpe⁊
rās loq̄r verbū·⁊ faciā illd̄ dicit dñs de⁹
Et factus ē ſermo dñi ad me dicēs. Fili
hoīs:ecce dom⁹ iſrl̄ dicentiū. Viſio quā
hic videt in dies multos·⁊ in tpa longa
iſte ꝓphetat. Propterea dic ad eos. Hec
dicit dñs de⁹. Nō ꝓlongabit̄ vltra omis
ſermo me⁹ Verbū qd̄ locutus fuero cō
plebit̄ dicit dñs deus. XIII

Et factus ē ſermo dñi ad me di
cēs: Fili hoīs vaticinare ad ꝓphe
tas iſrl̄ q̄ ꝓphetāt·⁊ dices ꝓphe⁊
tantibꝫ de corde ſuo. Audite verbū dñi.
Hec dicit dñs de⁹. Ve ꝓphetis inſipiēti
bus qui ſequunt̄ ſpm̄ ſuū ⁊ nihil vidēt
Quaſi vulpes in deſerto. ꝓphete tui iſrl̄
erāt. Nō aſcēdiſtis ex aduerſo:neq̄ oppo
ſuiſtis murū ꝑ domo iſrl̄ vt ſtaret̄ in ꝓ⁊
lio in die dñi. Vidēt vana⁊ diuināt mē
daciū:dicētes·ait dñs cū dñs non miſe
rit eos:⁊ ꝓſeuerauerūt cōfirmare ſermo
nē. Nūquid nō viſionē caſſaz vidiſtis·⁊
diuinationē mendacem locuti eſtis? Et
dicitis ait dñs:cū ego non ſim locutus
Propterea hec dicit dñs deus. Quia lo
cuti eſtis vana:⁊ vidiſtis mendaciuz:iō
ecce ego ad vos ait dñs de⁹·⁊erit manus
mea ſup ꝓphetas qui vidēt vana⁊ diui⁊
nāt mendaciū. In cōſilio ꝓpli mei non
erūt et in ſcriptura dom⁹ iſrl̄ nō ſcribē
tur:nec in terra iſrl̄ ingredient̄·⁊ ſcietis
qꝛ ego dñs de⁹. Eo q̄ deceperit ꝓplm me
um dicētes:pax·pax·⁊ nō ē pax:⁊ ipe edi⁊
ficabat parietē:illi aūt liniebāt euz luto
abſq̄ paleis. Dic ad eos q̄ liniunt abſq̄
tpatura·q̄ caſurus ſit. Erit enim imber
inundās.⁊ dabo lapides ꝓgrandes et de

super irruētes·et ventū ꝓcelle dissipan/
tem. Siquidē ecce cecidit paries. Nun
quid nō dicet vobis: vbi ē litura quā li/
uistis: Propterea hec dicit dñs de⁹. Et
erūpere faciā spīm tēpestatū i indignatō
ne mea·et imber inundās i furore meo
erit·et lapides grādes in ira in ꝯsūptio
nē. Et destruā parietē quē liuistis absq
tpamēto·ꝛ adequabo eū terre et reuela
bit fundamētū ei⁹: et cadet ꝛ ꝯsumet in
medio eius·et scietis qꝛ ego sum dñs. Et
cōplebo indignatōez meā in pariete·ꝛ in
his qui liniūt eū absq tpamēto: dicāq
vobis. Nō ē paries·ꝛ nō sunt qui liniūt
eū. Prophete isrl qui ꝓphetāt ad hieru/
salē: et vidēt ei visionē pacis ꝛ nō ē pax
ait dñs deus: Et tu fili hois pone faciez
tuā ꝯtra filias ꝓpli tui q̄ ꝓphetāt ꝺ corde
suo: et vaticinare sup eas·ꝛ dic. Hec di
cit dñs de⁹: Ve q̄ consuūt pulvillos sub
oī cubito man⁹ ꝛ faciunt cervicalia sub
capite vniuerse etatis ad capiēdas aīas
Et cū capent aīas ꝓpli mei·viuificabāt
aīas eoꝝ·et violabāt me ad ꝓplum meū
ꝓpter pugillū hordei ꝛ fragmē panis·vt
interficerēt aīas q̄ nō moriunt̄·ꝛ viuifi
caret aīas q̄ nō viuūt·mentientes ꝓpo
meo credēti mēdacijs. Propter hꝫ dicit
dñs de⁹: Ecce ego ad pulvillos vēstros q̄/
bus vos capitis aīas volātes·ꝛ dirūpaz
eos de brachijs vēstris·ꝛ dimittā aīas q̄s
vos capitis aīas ad volandū. Et dirum
pā cervicalia vestra·ꝛ liberabo ꝓplm me/
um de manu vēsta·neq erūt vltra in ma
nib⁹ vēstris ad ꝑdandū·ꝛ scietis qꝛ ego do
minus. Pro eo q̄ merere fecistis coꝛ iu
sti mēdaciter: quē ego nō ꝯtristaui·ꝛ cō/
fortastis man⁹ impij vt nō reuerteret⁹ a
via sua mala ꝛ viueret: ꝓptereavana nō
videbitis ꝛ diuinatōes nō diuinabitis
amplius: ꝛ eruā ꝓplm meū de manu ve
stra·et scietis qꝛ ego dñs. XIIII

Et venerūt ad me viri senioꝛuz
isrl: et sederūt coꝛā me. Et fact⁹
est sermo dñi ad me dicēs: Fili
hois: viri isti posuerūt imūdicias suas
in coꝛdib⁹ suis: ꝛ scandalū iniq̄tatis sue
statuerūt ꝯtra faciē suā. Nūquid inter/
rogatus rīndebo eis? Propter hoc loqre
eis et dices ad eos: Hec dicit dñs deus.
Homo hō de domo isrl qui posuerit im/
mūdicias suas in coꝛde suo·et scādaluz
iniquitatis sue statuerit ꝯtra faciē suā·
et venerit ad ꝓphetā iterrogās ꝓ eū me:
ego dñs rīndebo ei i multitudine īmun/
diciaꝝ suaꝝ vt capiat⁹ domus isrl in coꝛ;
de suo quo recesserūt a me in cūctis ido
lis suis. Propterea dic ad domū israel.
Hec dicit dñs deus: Cōuertimini ꝛ re/
cedite ab idolis vēstris·et ab vniuersis cō
taminatōib⁹ vēstris auertite facies vestras.
Quia hō homo de domo isrl ꝛ de ꝓselitꝫ
quicūq aduena fuerit in isrl·si alienā/
tus fuerit a me: et posuerit idola sua in
coꝛde suo·et scādalū iniquitatis sue sta/
tuerit ꝯtra faciē suā ꝛ venerit ad ꝓphetā
vt interroget ꝓ eū me: ego dñs rīndebo
ei ꝓ me·et ponā faciē meā sup hoiez illū
et faciā eū in exemplū et in ꝓuerbiuz·et
dispdā eū de medio ꝓpli mei: ꝛ scietis qꝛ
ego dñs. Et ꝓphēta cū errauerit ꝛ locu/
tus fuerit verbū·ego dñs decepi ꝓphetā
illū. Et extendā manū meā sup illū·ꝛ de
lebo eū de medio ꝓpli mei isrl·ꝛ portabit
iniquitatē suā. Iurta iniquitatē iterro/
gantis·sic iniquitas ꝓphete erit: vt non
erret vltra domus isrl a me neq polluat⁹
in vniuersis ꝓuaricatōibus suis·sed sit
mihi in ꝓplm ꝛ ego sim eis in deū·ait do
minus exercituū: Et fact⁹ est sermo dñi
ad me dicēs: Fili hois terra cū peccaue/
rit mihi·vt ꝓuaricet⁹ ꝓuaricās extendaz
manū meā sup eā·et cōterā virgam pa
nis ei⁹ ꝛ imittā in eā famē ꝛ interficiā de
ea hoiem et iumentū. Et si fuerint tres
viri isti i medio ei⁹ noe daniel ꝛ iob: ipi
iusticia sua liberabunt aīas suas ait dñs
exercituū. Q̄ ꝛ si bestias pessimas īduce/
ro sup terrā vt vastēt eā·et fuerit inuia
eo⁹ q̄ nō sit ꝓtransiens ꝓpter bestias:
tres viri isti si fuerint i ea·viuo ego dic
dñs deus·qꝛ nec filios nec filias libera/
būt: sed ipi soli liberabunt̄·terra aūt ꝺso
labit̄. Vel si gladiū indurero sup terraz
illā·et dixero gladio·trāsi ꝑ terrā·ꝛ int/
fecero de ea hoiem ꝛ iumētū: ꝛ tres viri

isti fuerint i medio eius. viuo ego dicit
dñs deus: nō liberabūt filios neq; filias
sed ipi soli liberabunt. Si aūt et pestilē
tiā imisero sup terrā illā. et effudero idi
gnatōez meā sup eā in sanguine vt aufe
rā ex ea hoiem et iumētū. et noe daniel et
iob fuerint in medio ei⁹: viuo ego dicit
dñs deus: q̄ filiū et filiā nō liberabūt: sz
ipi iusticia sua liberabūt aias suas. Qm̄
hec dicit dñs: q̄ et si q̄ttuor iudicia mea
pessima gladiū et famē ac bestias malas
et pestilētiā imisero in hierl'm vt intfici
am de ea hoiem et pec⁹: tm̄ relinquet i ea
saluatio educētiū filios et filias. Ecce ipi
egredient ad vos et videbitis viā eor et
adinuētōes eor et cōsolabimini sup ma
lo q̄ induxi in hierl'm in omib⁹ que im
portaui sup eam: et cōsolabūt vos cū vi
deritis viā eor et adinuentōes eor. et co
gnoscetis q̄ nō frustra fecerim oia q̄ feci
in ea ait dominus deus.

XV

Et factus ē sermo dñi ad me di
cens: Fili hoīs quid fiet de li
gno vitis et oib⁹ lignis nemor
q̄ sunt inter ligna siluarū? Nūquid tol
let de ea lignū vt fiat opus aut fabrica
bit de ea paxillus vt dependeat in eo q̄d
cūq; vas? Ecce igni datū ē in escā: vtrā
q; partē ei⁹ cōsumpsit ignis: et medieta
eius redacta ē in fauillā. Nunquid vtile
erit ad opus? Etiā cū esset integrū non
erat aptū ad opus: quātomagis cū illd
ignis deuorauerit et cōbusserit. nihil ex
eo fiet opis? Propterea hec dic dñs de⁹
Quō lignū vitis inter ligna siluarū q̄d
dedi igni ad deuorandā sic tradā habita
tores hierl'm: et ponā faciem meaz i eos
De igne egredientur. et ignis cōsumet
eos. Et scietis quia ego dñs cū posuero
faciē meam in eos. et dedero terrā inuiā
et desolataz: eo q̄ preuaricatores extite
rint. dicit dñs deus.

XVI

Et factus ē sermo dñi ad me di
cēs: Fili hoīs: notas fac hierl'm
abominatōes suas et dices: Hec
dicit dñs de⁹ hierl'm. Radix tua et gene
ratio tua de terra chanaan: pater tuus
amorreus: et mater tua cethea. Et quā
do nata es in die ortus tui. nō est preci
sus vmbilicus tuus. et aqua nō es lota
in salutē: nec sale salita: nec inuoluta pā
nis. Nō pepcit sup te oculus vt faceret
tibi vnū de his misertus tui: sed piecta
es sup faciē terre in abiectōe aīe tue. in
die qua nata es. Transiēs aūt p te: vidi
te cōculcatū in sanguite tuo. Et dixi ti
bi cū esses in sanguine tuo. Viue. Dixi
inquā tibi in sanguine tuo. Viue: mul
tiplicatam q̄si germē agri dedi te. et mul
tiplicata es. et grandis effecta. et ingres
sa es. et peuenisti ad mūdū muliebrē. Ube
ra tua intumuerūt. et pilus tuus germi
nauit et eras nuda et cōfusione plena.
Et trāsiui p te et vidi te: et ecce tps tuū
tps amantiū. Et expandi amictū meuz
sup te. et operui ignominiā tuam. Et iu
raui tibi. et ingressus sū pactū tecū ait do
minus de⁹. Et facta es mihi: et laui te aq̄
et emūdaui sanguinē tuū ex te. Et vnxi
te oleo. et vestiui te discoloribus: et calcia
ui te hyacintho. Et cinxi te byssō: et in
dui te subtilib⁹: et ornaui te ornamento
Et dedi armillas in manib⁹ tuis: et tor
quē circa collū tuū. et dedi inaurē super
os tuū. et circulos in auribus tuis. et coro
nam decoris in capite tuo. Et ornata es
auro et argēto: et vestita es byssō et poly
mito et multis coloribus. Similā et mel
et oleū comedisti et decora facta es nimis
mēter nimis. Et p̄fecisti in regnum. et
egressum ē nomē tuū in gētes p̄pter spe
ciē tuā: q̄ p̄fecta eras in decore meo quē
posuerā sup te dicit dñs deus. Et hōs fi
duciaz in pulcritudine tua fornicata es
in noīe tuo. et expposuisti fornicatōez tuā
omi transeūti: vt eius fieres. Et sumēs
de vestimētis meis fecisti tibi excelsa hic
inde cōsuta: et fornicata es sup eis: sicut
nō est factū. neq; futurū ē. Et tulisti vasa
decoris tui de auro meo et argēto meo q̄
dedi tibi: et fecisti tibi imagines mascu
linas. et fornicata es in eis. Et sumpsisti
vestimēta tua multicoloria. et operuisti
illas. Et oleū meū et thymiama meum
posuisti corā eis. et panē meū quē dedi ti
bi similam et oleū et mel quib⁹ enutriui

te·posuisti in cōspectu eoꝝ in odorē suauitatis. Et factū ē ait dñs deus ⁊ tulisti filios tuos ⁊ filias tuas quas generasti mihi·⁊ īmolasti eis ad deuorandū: Nūqd parua ē fornicatio tua ? Immolasti filios meos·et dedisti illos cōsecrās eis. Et post oēs abominatōs tuas et fornicationes nō es recordata diez adolescentie tue: qñ eras nuda ⁊ cōfusione plena ꝯculcata ī sanguine tuo. Et accidit post oēm maliciā tuā·vę vę tibi·ait dñs de⁹. Et edificasti tibi lupanar·⁊ fecisti tibi ꝓstibulum in cūctis plateis. Ad oē caput vie edificasti signū ꝓstitutōis tue: ⁊ abominabilē fecisti decorē tuū. Et diuisisti pedes tuos omi transeūti et multiplicasti oēs fornicatōnes tuas. Et fornicata es cū filijs egypti vicinis tuis magnaꝝ carniū·et multiplicasti fornicatōez tuaz ad irritandū me. Ecce ego extēdam manū meam sup te et auferam iustificatōz tuam. Et dabo te in aīas odientiū te filiarū palestinaꝝ: q erubescunt in via tua scelerata. Et fornicata es in filijs assyriorū·eo q necdū fueris expleta. Et postq fornicata es nec sic es satiata·et multiplicasti fornicationē tuā in terra chanaan cum chaldeis·et nec sic satiata es In quo mūdabo cor tuū ait dñs deus: cū facias oīa hec opa mulieris meretricis et procacis: Quia fabricasti lupanar tuum in capite oīs vie et excelsuz tuū fecisti in oī platea. Nec facta es quasi meretrix fastidio augēs preciū: sed quasi mulier adultera que sup virū suū inducit alienos. Oīb meretricib dant mercedes: tu aūt dedisti mercedes cūctis amatoribus tuis·⁊ dona donabas eis: vt intrarent ad te vndiq ad fornicandū tecum Factūq est in te ꝓtra cōsuetudinē mulierū in fornicatōib tuis·et post te non erit fornicatio. In eo enī q dedisti mercedes·et mercedes nō accepisti: factum ē in te ꝓtrariū. Propterea meretrix audi verbū dñi. Hec dicit dñs deus. Quia effusū est es tuū·et reuelata est ignominia tua ī fornicationibus tuis sup amatores tuos·⁊ sup idola abomīationū tuarū in sanguine filioꝝ tuoꝝ quos dedisti eis: ecce ego ꝯgregabo oēs amatores tuos quib cōmixta es·et oēs q̄s dilexisti cū vniuersis quos oderas·Et cōgregabo eos sup te vndiq· et nudabo ignominiā tuā coram eis. Et videbūt oēz turpitudinē tuā ⁊ iudicabo te iudicijs adulterarū ⁊ effundētiū sanguinez. Et dabo te in sanguinē furoris et zeli· et dabo te in manꝰ eoꝝ. Et destruēt lupanar tuū· et demolient ꝓstibulā tuū. Et denudabūt te vestimētis tuis: ⁊ auferāt vasa de cor tui. Et direlinquēt te nudā plenāq ignominia: ⁊ adducēt sup te multitudinē. Et lapidabūt te lapidib·et trucidabūt te gladijs suis. Et cōburēt domos tuas igni·et faciēt in te iudicia ī oculis mulierū plurimaꝝ. Et desines fornicari: ⁊ mercedes vltra nō dabis. Et requiescet indignatio mea ī te: ⁊ auferet zelꝰ meus a te. Et q̄scā nec irascar amplius eo q nō fueris recordata diez adolescētie tue: ⁊ ꝓuocasti me in oīb his. Qua ꝓpter ⁊ ego vias tuas in capite tuo dedi ait dñs deꝰ·⁊ nō feci iuxta scelera tua in oīb abominatōib tuis. Ecce oīs q̄ dicit vulgo ꝓuerbiū·in te assumet illud dicēs Sicut mater: ita ⁊ filia eiꝰ. Filia matris tue es tu·q̄ piecit virū suū·⁊ filios suos· et soror sororꝝ tuaꝝ: q̄ piecerūt viros suos ⁊ filios suos. Pater vra cethea·⁊ pater vester āmorreꝰ. Et soror tua maior samaria: ipa ⁊ filie eiꝰ q̄ habitāt ad sinistrā tuā. Soror aūt tua minor te· q̄ habitat a dextris tuis sodoma ⁊ filie eius. Nz nec in vijs eaꝝ ambulasti: necq ꝓm scelera eaꝝ fecisti. Paurillus minꝰ pene sceleratiora fecisti illis·in oīb vijs tuis Viuo ego dicit dñs deꝰ: qz nō fecit sodoma soror tua ipa ⁊ filie eius sic fecisti tu et filie tue. Ecce hec fuit iniquitas sodome sororis tue superbia· saturitas panis et abūdantia·⁊ ociū ipius et filiaꝝ eius et manū egeno et paupi nō porrigebāt et eleuate sunt et fecerūt abominatōes coram me·et abstuli eas sicut vidisti. Et samaria dimidiū peccatorū tuoꝝ nō peccauit: sed vicisti eas sceleribus tuis·⁊ iusti

ficasti sorores tuas in oib⁹ abominatōi/
bus tuis quas opata es. Ergo et tu por
ta confusionē tuā: que vicistī sorores tu
as peccatis tuis sceleratius agēs ab eis
Justificate sunt enī a te. Ergo et tu cō/
fundere ⁊ porta ignominiā tuā: q̄ iustifi
casti sorores tuas. Et cōuertā restituēs
eas cōuersione sodomoꝝ cū filiab⁹ suis
et cōuersione samarie et filiaꝝ eius. Et
cōuertā reuersionē tuā in medio earuz
vt portes ignominiā tuā: et cōfundaris
in oīb⁹ q̄ feciſti ꝓsolās eas. Et soror tua
sodoma et filie eius reuertent ad antiq̄
tatē suā. et samaria ⁊ filie eius reuerten
tur ad iniquitatē suā. et tu et filie tue re
uertemini ad antiq̄tatē vr̄am. Non fuit
aūt sodoma soror tua audita in ore tuo
in die superbie tue: anteqū reuelaret malī
cia tua sicut hoc tpe in opprobriū filiarū
syrie: et cunctarum in circuītu tuo filia
rū palestinarū q̄ ambiūt te p gyrū. Sce
lus tuū et ignominiā tuā tu portasti ait
dñs de⁹. Quia hec dicit dñs de⁹: Et faci
am tibi sicut despexisti iuramentū vt ir/
ritū faceres pactū ⁊ recordabor ego pa/
cti mei tecū in diebꝫ adolescētie tue: et
suscitabo tibi pactū sempiternū. Et re/
cordaberis viarū tuaꝝ: et cōfunderis cū
recepis sorores tuas te maiores cū mio
rib⁹ tuis Et dabo eas tibi in filias: sz nō
ex pacto tuo. et suscitabo ego pactū meū
tecū Et scies q̄ ego dñs vt recorderis ⁊
cōfundaris. ⁊ non sit tibi vltra apire os
pre ꝓfusione tua: cū placatus tibi fuero
in oīb⁹ q̄ feciſti. ait dñs de⁹. XVII

Et factū est verbū dñi ad me di/
cens: Fili hois ꝓpone enigma
et narra parabolā ad domū isrl:
et dices. Hec dicit dñs deus: Aq̄la gran
dis. magnaꝝ alaꝝ. lōgo mēbroꝝ ductu.
plena plumis ⁊ varietate. venit ad liba
nū et tulit medullā cedri. Sūmitatez
frōdiuz eius auulsit. et trāsportauit eam
in terrā chanaan: in vrbe negociatoꝝ po
suit illā. Et tulit de semine terre et posu
it illud in terra ꝑ semine: vt firmaret ra
dicē sup aquas multas. In supficie po/
suit illud. Cūq̄ germinasset creuit in vi/
neā latiorē. humili statura. respicientib⁹
ramis eius ad eaz et radices eī⁹ sub illa
erāt. Facta ē ergo vinea. et fructificauit
in palmites: ⁊ emisit ꝓpagines. Et facta
est aquila altera grādis: magnis alis. mꝝ
tisq̄ plumis. Et ecce vinea ista q̄si mit/
tēs radices suas ad eā: palmites suos ex
tēdit ad illā vt irrigaret eam de areolis
germis sui: q̄ in terra bona sup aq̄s mul
tas plātata ē vt faciat frondes et portet
fructū: vt sit in vineā grādē. Dic: Hec
dicit dñs deus. Ergo ne ꝓsperabit? Nō/
ne radices eius euellet ⁊ fruct⁹ eius di/
stringet: et siccabit oēs palmites germi
nis ei⁹ ⁊ arescet. ⁊ nō in brachio grandi
neq̄ in ꝑplo multo: vt euelleret eaz ra/
dicit⁹? Ecce plātata est. Ergo ne ꝓspera
bit? Nōne cū tetigerit eaz vētus vren
tis siccabit. ⁊ in areis germinis sui arescet?
Et factū ē verbū dñi ad me dicēs: Dic
ad domū exasperātez. Nescitis quid ista
significēt? Dic: Ecce veniet rex babylo/
nis in hierl'm: et assumet regē et princi/
pes eius et adducet eos ad semetipm in
babylonē. Et tollet de semine regni: feri
etq̄ cū eo fedus: ⁊ ab eo accipiet iusiurā
dum. Quz ⁊ fortes terre tollet vt sit re/
gnū humile et nō eleuet: sed custodiat
pactū eius ⁊ seruet illō. Qui recedens
ab eo misit nūcios ad egyptū: vt daret
sibi equos ⁊ ꝑplm multū. Nūquid ꝓspe
rabit vel ꝓsequet salutē q̄ fecit hec: Et q̄
dissoluit pactū: nūquid effugiet? Viuo
ego dicit dñs de⁹ qm̄ in loco regis q̄ cō/
stituit eū regē cui⁹ fecit irritū iuramen/
tū ⁊ soluit pactū qꝫ habebat cū eo. i me
dio babylonis morietur. Et non in ex/
ercitu grādi. neq̄ in ꝑplo mlto faciet cō
tra eū pharao ꝑliuz in iactu aggeris et
in extructōe vallor: vt interficiat aias mꝝ
tas. Despexerat enī iuramentū vt sol/
ueret fedus: ⁊ ecce dedit manū suā. ⁊ cū
oīa hec fecerit nō effugiet. Propterea h̄
dicit dñs de⁹: Viuo ego qm̄ iūramētuz
quod sprevit ⁊ fedus qꝫ ꝑuaricatus est.
ponā in caput ei⁹. Et expandā sup eū re
te meū et cōprehēdet in sagena mea: et
adducā eū in babylonē ⁊ iudicabo eū ibi

in p̄uaricatōe q̄ despexit me·et oēs ꝓfu-
gi eius cū vniuerso agmine suo gladio
cadēt. Residui aūt in oēm ventū disper
gent̄·⁊ scietis qꝛ ego dn̄s locutus sum.
Hec dicit dn̄s deus. Et sumā ego d̄ me
dulla cedri sublimis·⁊ ponā d̄ vertice ra
morū eius tenerū: dispgā ⁊ plātabo sup
montē excelsuz ⁊ eminentē. In monte
sublimi israel plātabo illud: et erūpet in
germē et faciet fructū ⁊ erit in cedrū ma
gnā: Et habitabūt sub ea oēs volucres·
et vniuersuz volatile sub vmbra frondi
um eius nidificabit Et sciēt oīa ligna re
gionis qꝛ ego dn̄s humiliaui lignū sub
lime·⁊ exaltaui lignū humile: et siccaui
lignū viride: et frōdere feci lignū aridū
Ego dn̄s locut⁹ suz ⁊ feci. XVIII

Et factus ē sermo dn̄i ad me di-
cens: Quid est ꝙ inter vos pa
rabolam vertitis in ꝓuerbium
istud in terra isrl̄ dicētes: Patres come
derūt vuā acerbā·et dētes filiorū obstu
pescūt? Viuo ego dicit dn̄s deus: si erit
vltra vobis parabola hec in ꝓuerbiuz in
israel. Ecce oēs aīe mee sunt. Ut aīa pa
tris ita et aīa filij mea est. Aīa que pecca
uerit: ip̄a morieť. Et vir si fuerit iustus
et fecerit iudiciū et iusticiā·in mōtibus
nō comederit· et oculos suos nō leua-
uerit ad idola domus isrl̄: et vxorē ꝓxi-
mi sui nō violauerit: et ad mulierē mē-
struatā nō accesserit·et hoīem nō cōtri-
stauerit·pignus debitori reddiderit·per
vim nihil rapuerit·panē suū esurienti
dederit·et nudū operuerit vestimēto·ad
vsurā nō comodauerit: ⁊ amplius non
accepit·ab iniquitate auerterit manuz
suā et iudiciū verū fecerit inter virū et
virū: et in p̄ceptis meis ambulauerit·⁊
iudicia mea custodierit vt faciat verita-
tē: hic iustus est. Vita viuet: ait dn̄s de⁹
Q si genuerit filiū latronē effundentez
sanguinē·et fecerit vnū de istis·et hec q̄
dem oīa nō faciētez: sed in mōtib⁹ come
dentē·et vxorē ꝓximi sui polluentē·ege-
nū et pauperē contristātē· rapientē ra-
pinas·pignus nō reddentē· et ad idola
leuantē oculos suos·abominatōez faciē
tem·ad vsurā dantē·et amplius accipi
entē: nūquid viuet? Nō viuet. Cū vni-
uersa hec detestanda fecerit: morte mo-
rieť? Sanguis eius in ip̄o erit· Q si ge
nuerit filiū qui vidēs oīa peccata patris
sui que fecit: timuerit·et nō fecerit simi
le eis: sup mōtes nō comederit·et ocu-
los suos nō leuauerit ad idola domus
israel·⁊ vxorē ꝓimi sui nō violauerit·et
virū nō cōtristauerit pignus nō retinu
erit·et rapinā nō rapuerit· panē suum
esurienti dederit·⁊ nudum operuerit ve
stimēto·a paupis iniuria auerterit ma-
nū suā·vsurā et supabūdantiā nō acce-
perit·et iudicia mea fecerit et in p̄ceptis
meis ambulauerit: hic nō morieť in ini
quitate patris sui·sz vita viuet. Pater
eius qꝛ calūniatus ē· ⁊ vim fecit fratri·
et malū opatus est ī medio ꝓpl̄i sui ecce
mortu⁹ ē iniquitate sua. Et dicit̄. Qua
re nō portabit fili⁹ iniquitatē p̄ris? Vi-
delicet qꝛ filius iudiciū et iusticiā opat⁹
est·oīa p̄cepta mea custodiuit et fecit il
la·vita viuet. Aīa q̄ peccauerit·ip̄a mori
etur. Filius nō portabit iniquitatē p̄ris
et pater nō portabit iniquitatē filij. Iu
sticia iusti sup eū erit·et impietas impij
erit sup eū. Si aūt impius egerit peni
tentiā ab oīb⁹ peccatis suis q̄ opatus ē·
et custodierit oīa p̄cepta mea·et fecerit
iudiciū ⁊ iusticiā: vita viuet ⁊ nō morieť
Oīm iniquitatū ei⁹ quas opat⁹ est nō
recordabor. In iusticia sua quā opatus
est·viuet. Nūquid volūtat̄ mee ē mors
impij dicit dn̄s deus. et nō vt cōuertať
a vijs suis et viuat? Si autē auerterit
se iust⁹ a iusticia sua: et fecerit iniq̄tatez
ꝑm oēs abominatōes q̄s opari solet im
pius: nūquid viuet? Oēs iusticie eius
quas fecerat nō recordabunť. In p̄uari
catione qua p̄uaricatus est·⁊ in peccato
suo qd̄ peccauit: in ip̄is morieť. Et dixi-
stis. Nō ē equa via dn̄i. Audite ergo do-
mus isrl̄. Nūquid via mea nō est equa·
et nō magis vie vr̄e praue sunt? Cum
enī auerterit se iustus a iusticia sua ⁊ fe
cerit iniquitatē morieť in eis. In iniu-
sticia quā opat⁹ est morieť. Et cū auer-

terit se impius ab impietate sua quam
opatus est et fecerit iudiciū et iusticiaz:
ipe aiam suā viuificabit. Cōsiderās enī
et auertens se ab oīb iniquitatib suis
quas opatus est:vita viuet et nō morie
tur. Et dicūt filij isrl. Nō ē equa via dñi
Nūquid vie mee nō sūt eque dom isrl.
et nō magis vie vre prave? Idcirco vnū
quēq iurtavias suas iudicabo dom isrl
ait dñs deus. Cōuertimini et agite peni
tentiā ab oīb iniquitatib vris: et non
erit vobis in ruinā iniquitas. Proiicite
a vobis oēs iniqtates vras ī quib pua
ricati estis:et facite vobis cor nouū et spi
ritū nouū. Et qre moriemī domus isrl?
Quia nolo morte morientis dic dñs de?
reuertimini et viuite. XIX
Et tu fili hois assume planctuz
sup principes isrl:et dices. Qua
re mater tua leena int leones cubauit?
In medio leunculoz enutriuit catulos
suos. Et edurit vnū de leunculis suis:
leo fact ē et didicit capere predā hoiemq
comedere. Et audierūt de eo gentes:et
nō absq vulneribz suis ceperūt eū:et ad
duxerūt eū in catenis in terrā egypti.
Que cū vidisset qm infirmata ē et perit
expectatio eius:tulit vnū de leūculis su
is:leonē constituit eū. Qui incedebat iter
leones:et factus ē leo et didicit predā ca
pere et homies devorare:didicit viduas fa
cere et ciuitates eaz ī desertū adducere.
et desolata ē terra et plenitudo ei? a voce
rugitus illi?. Et quenerūt aduersus eū
gētes vndiq de puincijs et expāderunt
sup eū rete suū. In vulneribz eaz capt?
est et miserūt eū in caueā. In catenis
adduxerūt eū ad regē babylonis miserūt
q eū in carcerē:ne audiret vor ei? vltra
sup mōtes isrl. Mater tua q̄si vinea in
sanguine tuo:sup aquā plātata est. Fru
ct? ei? et frōdes ei? creuerūt ex aqs multis
et facte sūt ei virge solide in sceptra do
minātiū:et exaltata ē statura ei? inter frō
des. Et vidit altitudinē suā in multitu
dine palmitū suoz:et euulsa ē in ira ī ter
rāq iecta et vētus vrēs siccauit fructū
eius. marcuerūt et arefacte sūt virge ro
bris eius. Ignis comedit eā. Et nunc
trāsplātata in desertū in terra inuia et si
tiēti:et egressus ē ignis de virga ramoz
eius q̄ fructū ei? comedit et nō fuit ī ea
virga fortis sceptū dominantiū. Plan
ctus est et erit in planctū. XX
Et factum est in anno septimo.
in quīto in decima mensis:ve
nerūt viri de senioribz isrl vt in
terrogarēt dñm et sederūt coram me. Et
fact ē sermo dñi ad me dicēs:Fili hois
loqre senioribz isrl et dices ad eos. Hec
dicit dñs de?. Nūquid ad interrogandū
me vos venistis? Viuo ego:qr nō rñde
bo vob ait dñs de?:Si iudicas eos:si iu
dicas fili hois. Abominatōes patrū eoz
ostende eis et dices ad eos. Hec dic dñs
deus. In die q̄ elegi isrl et leuaui manuz
meā p stirpe domus iacob et apparui eis
in terra egypti et leuaui manuz meā p
eis dicēs:ego dñs deus vr:in die illa le
uaui manū meā p eis vt educerē eos de
terra egypti in terrā quā puideram eis
fluentē lacte et melle:q̄ est egregia inter
oēs terras. Et dixi ad eos. Unusq̄sq of
fensiōes oculoz suoruz abiciat et ī ido
lis egypti nolite pollui. Ego dñs de? vr
Et irritauerūt me:noluerūtq me audi
re. Unusq̄sq abominatōes oculoz suoz
nō iecit:nec idola egypti reliquerunt.
Et dixi vt effunderē indignatōez meaz
sup eos et implerē irā meā in eis in me
dio terre egypti. Et feci propter nomē me
um:vt nō violaret coram gētib in quarū
medio erāt et inter quas apparui eis vt
educerē eos de terra egypti. Eieci g eos
de terra egypti et duxi eos in desertuz
et dedi eis p̄cepta mea et iudicia mea oñ
di eis. q̄ faciēs hō viuet in eis. Insuper
et sabbata mea dedi eis vt esset signū in
ter me et eos et scirēt qr ego dñs sancti
ficās eos. Et irritauerūt me dom israel
in deserto:in p̄ceptis meis nō ambula
uerūt et iudicia mea spreuerūt q̄ faciens
homo vivet in eis et sabbata mea viola
uerūt vehemēter. Dixi g vt effunderē fu
rorē meū sup eos in deserto et cōsumerē
eos. Et feci propter nomē meū ne violare

tur coꝝ gētib⁹:de quib⁹ eieci eos in con
ſpectu eaꝝ. Ego igit̄ leuaui manū meaꝫ
ſup eos in deſerto ne inducerē eos i ter
rā quā dedi eis fluentē lacte et melle p̄
cipuā terraꝝ oīm:qz iudicia mea p̄iece
rūt·et in p̄ceptis meis nō ambulauer̄t·
et ſabbata mea violauerūt. Poſt idola
ꝝ coꝝ eoꝝ gradieb̄at. Et pepcit oculus
meus ſup eos vt nō interficerē eos:nec
cōſumpſi eos in deſerto. Dixi aūt ad fili
os eoꝝ in ſolitudine. In p̄ceptis patrū
vr̄oꝝ nolite incedere:nec iudicia eoꝝ cu
ſtodiatis nec i idolis eoꝝ polluami. Ego
dñs deus veſter. In p̄ceptis meis am
bulate:et iudicia mea cuſtodite ⁊ facite
ea et ſabbata mea ſcificate vt ſit ſignuꝫ
inter me ⁊ vos·⁊ ſciatis qz ego dñs deus
veſter. Et exacerbauerūt me filij· ⁊ i p̄ce
ptis meis nō ābulauerūt ⁊ iudicia mea
nō cuſtodierūt vt facerēt ea q̄ cū fecerit
hō viuet in eis·⁊ ſabbata mea violaue
rūt. Et cōminat⁹ ſū vt effunderē furorē
meū ſuper eos:⁊ implerē iram meam in
eis i deſerto. Auerti aūt manū meā·⁊ fe
ci p̄pter nomē meū·vt nō violaret̄ coꝝ
gētib⁹ quib⁹ eieci eos in oculis earū.
Iterū leuaui manū meā i eos i ſolitudi
ne vt diſp̄gerē illos in natōes·⁊ vētila
rē in ⁊ras:eo q̄ iudicia mea nō feciſſent
⁊ p̄cepta mea repbaſſent:⁊ ſabbata mea
violaſſent·⁊ poſt idola patrū ſuoꝝ fuiſ
ſent oculi eoꝝ. Ergo ⁊ ego dedi eis p̄ce
pta nō bona·⁊ iudicia in quib⁹ nō viuēt
et pollui eos in muneribꝫ ſuis cū offer
rēt oē qđ ap̄it vuluā p̄pter delicta ſua·et
ſciēt qz ego dñs. Quāobrē loq̄re ad do
mū iſrl̄ fili hoīs·⁊ dices ad eos: Hec dic
dñs de⁹:Adhuc ⁊ in hoc blaſphemauerūt
me p̄res vr̄i cū ſpreuiſſent me p̄temnē
tes.et induxiſſez eos in terrā ſup quā le
uaui manū meā vt darē eis. Viderunt
oēm collē excelſuꝫ·⁊ oē lignū nemoroſū
et īmolauerūt ibi victimas ſuas·⁊ dede
rūt ibi irritatōez ob latōis ſue·et poſue
rūt ibi odorē ſuauitatis ſue ⁊ libauerūt
libatōes ſuas. Et dixi ad eos. Quid eſt
excelſū:ad qđ vos ingredimini? Et voca
tū ē nomē eius excelſuꝫ vſq̄ ad hanc diē

Propterea dic ad domū iſrl̄. Hec dicit
dñs deus:Certe i via patrum vr̄oꝝ vos
polluimini·⁊ poſt offendicula eoꝝꝫ vos
fornicamini·⁊ in oblatōe donoꝝ veſtroꝝ
cū traducitis filios vr̄os p̄ ignē vos pol
luimi in oīb⁹ idolis vr̄is vſq̄ hodie:et
ego rñdebo vobis domus iſrl̄. Viuo ego
dicit dñs de⁹:qz nō rñdebo vobis neq̄
cogitatio mētis vr̄e fiet dicētiū. Erim⁹
ſicut gētes ⁊ ſicut cognatōnes terre:vt
colamus ligna ⁊ lapides. Viuo ego dic
dñs de⁹·qm̄ in manu forti ⁊ in brachio
extēto ⁊ i furore effuſo regnabo ſup vos
Et educā vos ꝺ pp̄lis·⁊ congregabo vos
de terris in quib⁹ diſp̄ſi eſtis In manu
valida ⁊ i brachio extēto ⁊ in furore effu
ſo regnabo ſup vos ⁊ adducā vos i deſer
tū pp̄loꝝ:⁊ iudicabor vobiſcū ibi facie ad
faciem. Sicut iudicio ꝓtendi aduerſuꝫ
p̄res vr̄os in deſerto terre egypti:ſic iu
dicabo vos dicit dñs. Et ſubjciam vos
ſceptro meo:⁊ inducā vos in vinculis
federis. Et eligā de vobis trāſgreſſores
et ipios·⁊ de terra incolat⁹ eoꝝ educam
eos·⁊ traꝫ iſrl̄ nō ingredient̄·⁊ ſcietis qz
ego dñs. Et vos dom⁹ iſrl̄ :hec dic dñs
de⁹. Singuli poſt idola vr̄a ābulate· et
ſeruite eis. Qz ſi ⁊ i hoc nō audieritꝭ me
et nomē meū ſcm̄ polluerit⁹ vltra i mu
neribꝫ vr̄is ⁊ i idolis vr̄is in monte ſcō
meo·in mōte excelſo iſrl̄ ait dñs de⁹·ibi
ſeruiet mihi oīs dom⁹ iſrl̄:oēs inquā in
terra in q̄ placebūt mihi· Et ibi queraꝫ
p̄mitias vr̄as:⁊ initiū decimaꝝ vr̄aꝝ in
oīb⁹ ſcificatōib⁹ vr̄is. In odorē ſuaurita
tis ſuſcipiā vos·cū edurero vos de p̄pl̄is
et ꝯgregauero vos ꝺ terris in q̄s diſp̄ſi
eſtis:et ſcificabor in vobis in oculis na
tionū. Et ſcietis qz ego dñs cū edurero
vos ad terrā iſrl̄:i terra p q̄ leuaui ma
nū meā·vt darē eā p̄rib⁹ vr̄is. Et recor
dabimini ibi viaꝝ vr̄aꝝ·⁊ oīm ſcelerū ve
ſtroꝝ quib⁹ polluti eſtis in eis:⁊ diſplice
bitꝭ vobis i ꝯſpectu vr̄o in oīb⁹ malitijs
vr̄is q̄s feciſtis·⁊ ſcietꝭ qz ego dñs cū be
nefecero vob p̄pt̄ nomē meū· et nō ſm
vias veſtras malas neq̄ ſm ſcelera vr̄a
peſſima domus iſrael:ait dñs deus: Et

factus ē sermo dñi ad me dicēs: Fili hoīs minis·pone faciē tuā ꝓtra viaz austri et stilla ad africū Et ꝓphā ad saltū agri meridiani·ꝛ dices saltui meridiano: Audi verbū dñi. Hec dicit dñs dē. Ecce ego succendā in te ignē·ꝛ cōburam in te oē lignū viride ꝛ oē lignū aridū. Nō extinguet flāma succēsiōis. Et cōburet in ea oīs facies ab austro vsq; ad aquilonē·et videbit vniūsa caro qz ego dñs succēdi eam: nec extinguet. Et diri. A·a·a· dñe deus Ipi dicūt de me. Nūquid nō ꝑabolas loquit iste?

XXI

Et factus ē sermo dñi ad me dicens: Fili hoīs pone faciē tuam ad hierl'm et stilla ad scūaria et ꝓphēta ꝓtra humū isrl'·ꝛ dices terre isrl' Hec dicit dñs dē. Ecce ego ad te·ꝛ ejciā gladiū meū de vagina sua: ꝛ occidam in te iustū ꝛ impiū: Pro eo aūt q̄ occidi in te iustū ꝛ impiū: idcirco egrediet gladius mē de vagina sua ad oēm carnem ab austro vsq; ad aquilonez: vt sciat oīs caro qz ego dñs eduri gladiū meū de vagina sua irrevocabilē. Et tu fili hoīs ige misce in ꝓtritōe lumboꝝ·ꝛ in amaritudinib' ingemisce coram eis. Cumq; dixerint ad te·quare tu gemis? dices: Pro auditu qz venit: ꝛ tabescet oē cor: ꝛ dissoluent vniuerse manus·ꝛ infirmabit oīs spūs et ꝑ cūcta genua fluēt aque. Ecce venit et fiet ait dñs deus: Et factus est sermo dñi ad me dicēs: Fili hoīs· ꝓphēta et dices· Hec dicit dñs deus: Loquere. Gladius gladi' exacutus ē ꝛ limat'. Ut cedat victimas exacut' ē·vt splēdeat limatus est Qui moues sceptrū filij mei succidisti oē lignū Et dedi eū ad leuigandū vt teneat manu Iste exacutus est gladius: et iste limat' est ān manu interficientis. Clama et vlula fili hoīs: qz hic fact' est in ꝓpl'o meo: hic in cūctis ducib' isrl' qui fugerāt. Gladio traditi sūt cū ꝓpl'o meo. Idcirco plaude sup femur qz ꝓbatus ē: ꝛ lꝫ cū sceptrū subuerterit·et non erit dicit dñs dē: Tu g̃ fili hoīs ꝓphēta et ꝑcute manu ad manū·ꝛ duplicet gladius ac triplicet gladius interfectoruz.

Hic est gladius occisionis magne q̄ obstupescere eos facit et corde tabescere et multiplicat ruinas. In oīb' ꝑtis eoꝝ dedi ꝓturbatōez gladij acuti et limati ad fulgendū·amicti ad cedē. Exacuere vade ad dextrā siue ad sinistrā: quocūq; faciei tue est appetit'. Quin ꝛ ego plaudā manu ad manū·et implebo indignatōz meā. Ego dñs locutus suz. Et factus ē sermo dñi ad me dicēs. Et tu fili hoīs pone tibi duas vias: vt veniat gladi' regis babylonis. De terra vna egredient' amb'. Et manu capiet coniecturā: in capite vie ciuitatis coniciet. Viaz pones: vt veniat gladius ad rabbath filioꝝ ammon et ad iudā in hierl'm munitissimā. Stetit enī rex babylonis in biuio in capite duaꝝ viaꝝ diuinatōem querēs: cōmiscēs sagittas. Interrogauit idola: exta cōsuluit. Ad dexterā eius facta ē diuinatio super hierl'm·vt ponat arietes·vt aperiat os in cede·vt eleuet vocē in vlulatu vt ponat arietes ꝓtra portas·vt cōꝑet aggerem·vt edificet munitōnes Eritq; quasi cōsulēs frustra oraculuz in oculis eoꝝ: et sabbatoruū ociū imitans. Ipe aūt recordabit iniquitatis ad capiendū. Idcirco hec dicit dñs dē·Pro eo q̄ recordati estis iniq̄tatis vīe et revelastis ꝑuaricatōes vīas: ꝛ apparuerūt peccata vīa in oīb' cogitatōib' vīis. Pro eo inquā q̄ recordati estis·manu capiemī Tu aūt ꝓphane impie dux isrl' cuius venit dies in tꝑe iniquitatis ꝓfinita: hec dicit dñs deus. Aufer cydarim·tolle coronā. Nōne hec est q̄ hūilez sublevauit· et sublimē humiliauit? Iniquitatē·iniquitatē·iniquitatē ponā eam. Et hoc nō factū ē donec veniret cuius est iudiciū·ꝛ tradā ei Et tu fili hoīs ꝓphēta ꝛ dic Hec dicit dñs dē ad filios ām̄on: ꝛ ad oppꝓbriū eoꝝ. Et dices. Mucro·mucro· evagina te ad occidendū: lima te·vt interficias et fulgeas: cū tibi viderent vana et diuinarent mēdacia: vt daretis sup colla vulneratoꝝ impioruū quoꝝum veniet dies in tꝑe iniquitatis ꝓfinita Reūtere ad vaginā tuā in locū in quo creatus

es. In terra natiuitatis tue iudicabo te et effundā sup̄ te indignatōez meā. In igne furoris mei sufflabo in te: daboq̄ te in manus hoīm insipiētiū ⁊ fabricātium interitū. Igni eris cibꝰ. Sanguis tuꝰ erit ī medio terre: obliuioni traderꝫ qꝛ ego dn̄s locutus sum

XXII

Et factū est verbū dn̄i ad me dicens: Et tu fili hoīs nōne iudicas ciuitatē sanguiuū. et on̄dis ei oēs abomīatōes suas: Et dices: Hec dicit dn̄s deus. Ciuitas effundēs sanguinē in medio sui. vt veniat tp̄s eius ⁊ que fecit idola ꝯtra semetip̄am vt polluerer̄. In sanguine tuo q̄ a te effusus est deliquisti. et in idolis tuis q̄ fecisti polluta es. Et appinquare fecisti dies tuos. ⁊ adduxisti tp̄s ānoꝝ tuoꝝ. Propterea dedi te opprobriū gentibꝰ: ⁊ irrisionē vniuersis terris q̄ iuxta sunt et q̄ ꝓcul a te. Triūphabūt de te. sordida. nobilis. grādis interitu. Ecce principes isrl̄ singuli in brachio suo fuerūt in te ad effundendū sanguinē patrē ⁊ matrē cōtumelijs affecerūt in te. Aduenā calūniati sūt in medio tui: pupillū et viduā ꝯtristauer̄t apud te: scūaria mea spreuistis ⁊ sabbata mea polluistis. Viri detractores fuerūt in te ad effundendū sanguinē. ⁊ sup̄ mōtes comederūt in te: scelꝰ op̄ati sūt in medio tui. Verecūdiora patris disco operuerūt in te: īmundiciā menstruate humiliauerūt in te. Et vnusq̄sq̄ in vxorē ꝓximi sui op̄atus ē abominatōez: ⁊ socer nurū suā polluit nepharie: frater sororē suā filiā p̄ris sui oppressit in te. Munera acceperūt apud te ad effundēdum sanguinē. vsurā ⁊ sup̄abūdantiaz accepisti. et auare ꝓximos tuos calūniabarꝫ meiq̄ oblita es dicit dn̄s deꝰ Ecce complosi manꝰ meas sup̄ auariciā tuā quaz fecisti. ⁊ sup̄ sanguinē q̄ effusus ē in medio tui. Nūqnid sustinebit cor tuū: aut preualebūt manꝰ tue in diebꝰ quos ego faciā tibi: Ego dn̄s locutꝰ suz ⁊ faciam. Et disp̄gā te in natōes: ⁊ vētilabo te in terras. Et deficere faciā īmundiciā tuaz a te. et possidebo te in ꝯspectu gentiū. et scies qꝛ ego dn̄s. Et factū est verbū dn̄i ad me dicēs: Fili hoīs. versa est mihi domus israel in scoriā. Oēs isti es ⁊ stānuz et ferrū et plūbū in medio fornacis. scoria argenti facti sunt. Propterea hec dicit dn̄s deus: Eo q̄ versi estis oēs in scoriam: ꝓpterea ecce ego ꝯgregabo vos in medio hierl̄m ꝯgregatōe argēti et eris et stāni ⁊ ferri ⁊ plūbi in medio fornacꝫ: vt succēdaz in ea ignē ad ꝯflanduz. Sic cōgregabo in furore meo ⁊ in ira mea. ⁊ requiescā. Et cōflabo vos ⁊ cōgregabo vos. et succendam vos in igne furoris mei. et conflabimini in medio eiꝰ: vt cōflat̄ argentū in medio fornacis. sic eritꝫ in medio eius. Et scietis qꝛ ego dn̄s. cū effuderim indignatōez meā sup̄ vos. Et factū est verbū dn̄i ad me dicēs: Fili hominis. dic ei. Tu es terra īmunda ⁊ nō cōpluta in die furoris. Cōiuratio ꝓphetarū in medio eius. Sicut leo rugiens rapiēsq̄ predā aīas deuorauerūt: opes ⁊ preciū acceperūt: viduas eiꝰ multiplicauerūt in medio illiꝰ. Sacerdotes eius contēpserūt legē meā. et polluerūt scūaria mea. Inter sanctū ⁊ ꝓphanū nō habuerunt distātiā. inter pollutū ⁊ mūdū nō ītellexerūt. ⁊ a sabbatis meis auerterūt oculos suos. ⁊ coinq̄nabar ī medio eoꝝ. Prīcipes eiꝰ in medio illiꝰ q̄si lupi rapiētes p̄dā: ad effundēdū sanguinē ⁊ ad p̄dendas aīas et auare sectāda lucra Prophete aūt eius liniebāt eos absq̄ tp̄amento vidētes vana ⁊ diuinātes ei mēdaciuz: dicētes. hec dicit dn̄s heꝰ: cuz dn̄s nō sit locutus. Populi terre calūniabant̄ calūniā ⁊ rapiebāt violēter egenū: et pauperē affligebant. ⁊ aduenā opprimebant calūnia absq̄ iudicio. Et q̄siui de eis viruz qui īterponeret sepē. ⁊ staret oppositꝰ ꝯtra me ꝓ terra ne dissiparē eā. ⁊ nō inueni. Et effudi sup̄ eos indignatōez meā: ⁊ in igne ire mee consūpsi eos. Viā eorū in caput eoꝝ reddidi ait dn̄s deus.

XXIII

Et factꝰ ē s̄mo dn̄i ad me dicēs: Fili hoīs: due mlieres filie mr̄is vniꝰ fuerunt ⁊ fornicate sunt ī egypto

In adolescētia sua fornicate sunt. Ibi
subacta sunt vbera eaꝝ et fracte sūt mā-
me pubertatis eaꝝ: Noīa aūt earū oolla
maior ⁊ ooliba soror eius minor. Et ha
bui eas et peperūt filios ⁊ filias. Porro
eaꝝ noīa· samaria oolla· et hierlm ooli-
ba. Fornicata est igit̄ sup̄ me olla ⁊ insa-
niuit in amatores suos in assyrios ꝓpin
quātes· vestitos hyacintho· principes et
magistrat⁹ iuuenes cupidinis: vniuer-
sos eq̄tes ⁊ ascēsores equoꝝ· ⁊ dedit for-
nicatōes suas sup̄ eos electos filios assy
rioꝝ vniuersos et in oībꝫ in quos insa-
niuit in īmunditijs eoꝝ polluta ē. Insu
per et fornicatōes suas q̄s habuerat in
egypto nō reliquit. Nā et illi dormierūt
cū ea in adolescētia sua· et illi ꝯfregerūt
vbera pubertatis eius: et effuderūt for-
nicatōez suā sup̄ eā. Propterea tradidi
eā in manus amatoꝝ suoꝝ: in man⁹ fili-
orū assur sup̄ quoruz insaniuit libidine
Ip̄i discooꝑuerūt ignominiā eius: fili-
os et filias eius tulerūt· et ip̄am occide
rūt gladio. Et facte sunt famose mulie-
res: et iudicia ꝑpetrauerūt in ea. Qd̄ cū
vidisset soror eius ooliba: plus q̄z illa in
saniuit libidine· et fornicatōez suā super
fornicationē sororis sue ad filios assyrio
rū p̄buit impudēter: ducibꝫ ⁊ magistra-
tibꝫ ad se veniētibꝫ indutis veste varia:
equitibꝫ q̄ vectabant̄ equis· et adolescē-
tibꝫ forma cūctis egregia. Et vidi q̄ pol
luta esset via vna ambaꝝ· ⁊ auxit fornica
tōes suas. Cūq̄z vidisset viros depictos
in pariete imagines chaldeoꝝ expressas
coloribꝫ· et accinctos balthxis renes· et
tyaras tinctas in capitibꝫ eoꝝ formā du
cū oīm· similitudinē filioꝝ babylonis t̄
req̄z chaldeoꝝ in q̄ orti sūt: īsaniuit sup̄
eos concupiscētia oculoꝝ suorū: et misit
nuncios ad eos in chaldeā. Cūq̄z venis-
sent ad eā filij babylonis ad cubile mā-
marū polluerūt eū stupris suis· et pollu
ta est ab eis· ⁊ saturata ē aīa eius ab illis
Denudauit q̄z fornicatōes suas· ⁊ disco
operuit ignominiā suā. Et recessit ani-
ma mea ab ea: sicut recesserat aīa mea a
sorore eius. Multiplicauit enī fornicati
ones suas recordās dies adolescētie sue
quibꝫ fornicata est in terra egypti· ⁊ īsa-
niuit libidine sup̄ cōcubitū eoꝝ quoruz
carnes sunt vt carnes asinorū· et fic̄ flu
xus equoꝝ fluxus eoꝝ. Et visitasti scel⁹
adolescētie tue: qn̄ subacta sunt in egy-
pto vbera tua· ⁊ ꝯfracte sūt māme puber
tat⁹ tue. Propterea ooliba hec dicit do-
minus de⁹: Ecce ego suscitabo oēs ama-
tores tuos ꝯtra te de quibꝫ satiata ē aīa
tua· et cōgregabo eos aduersuz te in cir-
cūitu· filios babylonis· et vniūsos chal
deos· nobiles· tyrānosq̄z et prīcipes· oēs
filios assyrioꝝ· iuuenes forma egregia·
duces et magistratus· vniuersos prin-
cipes principū: et noīatos ascēsores eq̄-
rū. Et veniēt sup̄ te instructi curru ⁊ ro
ta: multitudo ꝓplōꝝ. Lorica et clypeo et
galea armabūt̄ ꝯtra te vndiq̄z. Et dabo
corā eis iudiciū· et iudicabūt te iudicijs
suis. Et ponā çelū meū in te: quez exer-
cēt tecū in furore. Nasuz tuū ⁊ aures tu
as p̄cidēt· ⁊ q̄ remāserīt gladio cōcident
Ip̄i filios tuos et filias tuas capiēt: et
nouissimū tuū d̄uorabit̄ igni Et d̄nuda
būt te vestimētis tuis: ⁊ tollēt vasa gl̄ie
tue. Et req̄escere faciā scelus tuū de te· ⁊
fornicationē tuā de terra egypti. Nec le
uabis oculos tuos ad eos· ⁊ egypti nō re
cordaberis amplius: q̄z hec dicit dn̄s de⁹
Ecce ego tradā te in manus eoꝝ q̄s odi
sti: in manus de quibꝫ satiata est aīa tua
et agēt tecū in odio. Et tollēt oēs labo-
res tuos· et dimittēt te nudā ⁊ ignomi
nia plenam· et reuelabitur ignominia
fornicationū tuaꝝ. Scel⁹ tuū ⁊ fornica
tōes tue fecerūt hec tibi: q̄z fornicata es p⁹
gētes inter q̄s polluta es in idolis earū.
In via sororis tue ambulasti. ⁊ dabo ca
licē ei⁹ in manu tua. Hec dicit dn̄s de⁹.
Calicē sororis tue bibes· ꝓfundū ⁊ latū
Eris in derisū ⁊ in subsannatōez q̄ es ca
pacissima· ebrietate· ⁊ dolore repleberis
calice meroris et tristicie calice sororis
tue samarie. Et bibes illū ⁊ epotabis vs
q̄z ad feces· et fragmēta eius deuorabis
et vbera tua lacerabis: q̄z ego locut⁹ suz
ait dn̄s de⁹ Propterea hec dicit dn̄s deus

Quia oblita es mei et proiecisti me post corpus tuū·tu q̄z porta scel⁹ tuū ⁊ fornicatōes tuas. Et ait dñs ad me dicēs: Fili hois: nūquid iudicas oollā ⁊ oolibā et annūcias eis scelera earū. q² adulterate sunt ⁊ sanguis in manib⁹ ear̄·⁊ cuz idolis suis fornicate sūt: Insup ⁊ filios suos quos genuerūt mihi · obtulerūt eis ad deuorandū. Sed ⁊ hoc fecerūt mihi. Polluerūt scūarium meū in die illa·et sabbata mea pphanauerūt. Cūq̄z īmolarēt filios suos idolis suis·⁊ ingrederent scūariū meū in die illa vt polluerēt illō: etiā hec fecerūt in medio dom⁹ mee Misserūt ad viros venientes de lōge: ad quos nūcios miserant. Itaq̄z ecce venerūt q̄bus te lauisti ⁊ circūliuisti stibio oculos tuos et ornata es mūdo muliebri. Sedisti in lecto pulcerrimo mensa ornata est ante te. Thymiama meū ⁊ vnguētū meū posuisti sup eā: ⁊ vox multitudinis exultātis erat in ea. Et in viris q̄ d̄ō multitudine hoīm adducebant ⁊ veniebant d̄ deserto: posuerūt armillas in manib⁹ eor̄: et coronas speciosas in capitib⁹ eorum. Et diri ei q̄ attrita ē in adulteriis: Nūc fornicabit in fornicatōe sua·etiam hec. Et ingressi sunt ad eā: quasi ad mulierē meretricē·sic ingrediebant ad oollaz ⁊ ad oolibā mulieres nefarias· Viri ergo iusti sūt. Hi iudicabunt eas iudicio adulterar̄ ⁊ iudicio effundentiū sanguinē: q² adulterate sūt·⁊ sanguis i manib⁹ ear̄. Et cū idolis suis fornicate sūt Hec enī dicit dñs de⁹. Adduc ad eas mītitudinē ⁊ trade eas in tumultū ⁊ i rapinam: et lapidēt lapidib⁹ pp̄l⁹ ⁊ p̄fodiant gladijs eor̄ Filios ⁊ filias ear̄ interficiēt·⁊ domos ear̄ igne succendent. Et auferam scelus d̄ terra ·⁊ discēt oēs mulieres ne faciant sm̄ scelus earuz. Et dabunt scelus vestrum super vos· et pecca ta idolorum vestrorum portabitis: ⁊ scietis q² ego dñs deus.

XXIIII

Et factū ē verbū dñi ad me i anno nono i mēse decimo·d̄cimo die mēsis dicēs: Fili hois·scribe tibi nomē diei huiꝰ in qua p̄firmatus ē rex babylonis aduersuz hierl'm hodie·et dices per puerbiū ad domū irritatricez parabolā: et loqueris ad eos. Hec dicit dñs deus: Pone ollā: pone inquam et mitte in eam aquā. Congere frusta eius in eā: oēm partē bonā·et femur ⁊ armū: electa'et ossib⁹ plena. Pinguissimuz pecus assume: cōpone q̄z strues ossiuz sub ea. Efferbuit coctio eius·et discocta sūt ossa illius in medio eiꝰ. Propterea hec dicit dñs deus. Ve ciuitati sanguinum oolle cuius rubigo in ea ē: et rubigo eiꝰ nō exiuit de ea. Per ptes et per ptes suas eijce eam. Nō cecidit sup eā sors. Sāguis enī eius in medio eius ē: sup lympidissimam petraz effudit illum. Nō effudit illum sup terram vt possit operiri puluere: vt supinducerē indignationē meam et vindicta vlciscerer. Dedi sanguinē eius sup petrā lympidissimaz·ne operiret. Propterea hec dicit dñs deus Ve ciuitati sanguinū: cuius ego grandem faciā pirā. Cōgere ossa·q̄ igne succēdaz. Cōsument carnes: ⁊ coquat vniuersa cōpositio·⁊ ossa tabescēt. Pone'q̄z eā sup prunas vacuā vt incalescat et liquefiat es eius·et cōflet in medio eius inquinamentū eius·⁊ cōsumat rubigo eius. Multo labore sudatū est·et nō exiuit de ea nimia rubigo eius neq̄z p ignē Immūdicia tua execrabilis q² mūdare te volui·et nō es mūdata a sordib⁹ tuis Sed nec mūdaberis prius: donec quiescere faciā indignatōez meā in te. Ego dñs locut⁹ suz. Veni ⁊ faciā·nō transeam·nec parcā·nec placabor Iuxta vias tuas ⁊ iuxta adinuētōnes tuas iudicabo te dicit dñs: Et factū ē v̄bū dñi ad me dicēs: Fili hom̄is·ecce ego tollo a te d̄siderabile oculorū tuor̄ i plaga· ⁊ nō plāges neq̄z plorabis neq̄z flueut lachrymę tue. Ingemisce tacēs: mortuor̄ luctuz nō facies. Corona tua circūligata sit tibi·⁊ calciamēta tua erūt in pedib⁹ tuis: nec amictu ora velab· nec cibos lugētiū comedes. Locutus suz ad pp̄lm mane et mortua ē vxor mea vespe. Feciq̄z mane sicut preceperat mihi Et dixit ad me

populus. Quare non indicas nobis qđ
ista significēt q̄ tu facis? Et dixi ad eos.
Sermo dñi factus ē ad me dicēs: Loq̄
re domui isrl̄. Hec dicit dñs deus. Ecce
ego polluā sanctuariū meū. superbiā im
perij vestri. et desiderabile oculorū vr̄or
et sup̄ quo pauet aīa vr̄a. et filij vr̄i ⁊ fi
lie vr̄e quas reliq̄stis. gladio cadēt: ⁊ fa
cietis sicut feci. Ora amictu nō velabit̄:
et calcs lugētiū nō comedet̄. Coronas
habebitis in capitib⁹ vr̄is: et calciamēta
in pedib⁹. Nō plangetis neq̄ flebitis: sz
tabescetis in iniquitatib⁹ vr̄is. ⁊ vnusq̄s
q̄ gemet ad fratrē suū. Eritq̄ ezechiel
vobis in portētū. Juxta oia que fecit. fa
cietis: cum venerit istud: et scietis q̄ ego
dñs deus. Et tu fili hois ecce in die qua
tollā ab eis fortitudinē eor̄ et gaudiuz
dignitatis et desideriū oculor̄ eor̄: sup̄
quo requiescūt aīe eor̄ et filios ⁊ filias
eor̄: in die illa cū venerit fugiens ad te
vt annūciet tibi: in die in quā illa ap̄ie
os tuū cū eo q̄ fugit. et loq̄ris et nō si
bis vltra. eritq̄ eis in portentū. et scietis
quia ego dominus.

XXV

Et factus ē sermo dñi ad me di
cens: Fili hois: pone faciē tuaz
cōtra filios āmon et ꝓphetā de
eis. et dices filijs āmon: Audite verbuz
dñi dei. Hec dicit dñs de⁹: Pro eo q̄ di
xisti euge euge sup̄ sanctuariuz meū q̄
pollutū ē: ⁊ sup̄ terrā isrl̄ q̄m desolata est
et sup̄ domū iuda q̄m ducti sunt ī capti
uitatē: idcirco ecce ego tradā te filijs ori
entalib⁹ in hereditatē. et collocabūt cau
las suas in te. et ponēt in te tētoria sua.
Ipi comedēt fruges tuas. et ipi bibent
lac tuū. Dabuq̄ rabath ī habitaculū ca
melorū. et filios āmon in cubile pecorū
⁊ scietis q̄ ego dñs. Quia hec dicit dñs
deus. Pro eo q̄ plausisti manu et ꝑcus
sisti pede et gauisa es et toto affectu sup̄
terrā isrl̄. Idcirco ecce ego extendā ma
nū meā sup̄ te. et tradā te in direptionē
gentiū. et interficiā te de ꝑplis et perdaz
de terris et cōteraz: ⁊ scietis q̄ ego dñs
Hec dicit dñs de⁹. Pro eo q̄ dixerunt
moab et seyr. ecce sicut oēs gētes dom⁹
iuda: idcirco ecce ego aperiaz humerum
moab de ciuitatib⁹: de ciuitatib⁹ inquaz
eius. et de finib⁹ eius inclytas terre bet
hiesimoth et beelmeon ⁊ cariathaim fi
lijs orientis cū filijs āmon. Et dabo eam
in hereditatē: vt nō sit vltra memoria fi
lior̄ āmon in gētib⁹. Et in moab faciam
iudicia. et sciēt q̄ ego dñs. Hec dicit do
minus de⁹. Pro eo q̄ fecit idumea vlti
onē vt se vindicaret de filijs iuda pecca
uitq̄ delinquēs et vindictam expetiuit
de eis: idcirco hec dicit dñs deus. Extē
daz manū meaz sup̄ idumeā. et auferaz
de ea hoiem et iumentū. et faciaz eaz de
sertam ab austro. et q̄ sunt in dedan gla
dio cadent. Et dabo vltionē meaz super
idumeam ꝑ manū populi mei isrl̄: ⁊ faci
ent in edom iuxta iraz meam. et furorez
meū: et scient vindictam meaz dicit do
min⁹ deus. Hec dicit dñs de⁹. Pro eo
q̄ fecerūt palestini vindictam. et vlti se
sunt toto aīo. interficiētes et implētes
inimicitias veteres: ꝓpterea hec dicit do
minus deus: Ecce ego extendaz manuz
meā sup̄ palestinos ⁊ interficiā interfecto
res. Et ꝑdā reliquias maritime regiōis
faciamq̄ in eis vltiones magnas arguēs
in furore. et sciēt q̄ ego dñs: cū dedero
vindictam meam sup̄ eos.

XXVI

Et factuz est in vndecimo. anno
prima mensis: factus est sermo
dñi ad me dicens: Fili hominis
pro eo q̄ dixit tyrus de hierusalem: eu
ge confracte sunt portę populorum: con
uersa est ad me. implebor. deserta est: ꝓ
pterea hec dicit dñs deus. Ecce ego sup̄
te tyre. et ascendere faciam ad te gentes
multas: sicut ascendit mare fluctuans.
Et dissipabunt muros tyri. et destruēt
turres eius. Et radam puluerē eius de
ea. et dabo eam in lympidissimam petrā
Siccatio sagenarum erit in medio ma
ris: quia ego locutus sum ait dominus
deus. et erit in direptionez gentib⁹. Fi
lie q̄z eius que sunt in agro gladio inter
ficientur: et scient quia ego dñs. Quia
hec dicit dñs de⁹. Ecce ego adducaz ad
tyrū nabuchodonosor regez babylonis

ab aquilone: regē regū. cū equis ⁊ curri
bus ⁊ equitib⁹ ⁊ cetu ꝓpl'oq; magno. Fi-
lias tuas q̄ sunt in agro gladio interfici
et: et circūdabit te munitōib⁹ ⁊ cōporta-
bit aggerē in gyro. Et eleuabit cōtra te
clypeuz: ⁊ vineas ⁊ arietes tꝑabit in mu
ros tuos et turres tuas destruet ī arma
tura sua. Inundatōe equoꝝ eius opiet
te puluis eoꝝ: a sonitu equitū ⁊ rotaruz
et curruum mouebuntur muri tui Cū
ingressus fuerit portas tuas q̄si ꝑ intro
itū vrbis dissipate: vngulis equoꝝ suoꝝ
ꝯculcabit oēs plateas tuas: ꝓpl'm tuū gla
dio cedet: et statue tue nobiles in terrā
corruēt. Vastabūt opes tuas. diripient
negociatōes tuas. ⁊ destruēt muros tu
os. et domos tuas p̄claras subuertēt: et
lapides tuos ⁊ ligna tua et puluerē tuū
in medio aq̄ꝝ ponēt. Et q̄escere faciā ml'
titudinē cāticoꝝ tuoꝝ. ⁊ sonit⁹ citharaꝝ
tuaꝝ nō audiet̄ ampli⁹. Et dabo te ī lym
pidissimā petrā: siccatio sagenaruz eris.
nec edificaberis vltra: qꝛ ego dn̄s locu-
tus sum ait dn̄s deus. Hec dicit dn̄s de
us de tyro. Nūquid non a sonitu ruine
tue. et gemitu interfectoꝝ tuoꝝ cū occi-
si fuerīt in medio tui: cōmouebunt̄ īsu-
le. ⁊ descēdent de sedib⁹ suis oēs prīcipes
maris. ⁊ auferēt exuuias suas. ⁊ vestimē
ta sua varia abijciēt ⁊ īduēt̄ stupore: In
terra sedebūt. ⁊ attoniti sup̄ repētino ca
su tuo āmirabūtur. ⁊ assumentes super
te lamentū dicēt tibi. Quō peristi q̄ ha-
bitas in mari vrbs inclyta: q̄ fuisti fort⁹
in mari cum habitatorib⁹ tuis q̄s formi
dabāt vniuersi: Nūc stupebūt naues in
die pauoris tui. ⁊ turbabūt̄ insule ī ma
ri. eo ꝙ nullus egrediat̄ ex te. Quia hec
dicit dn̄s de⁹: Cū dedero te vrbē desola
tam sicut ciuitates que nō habitant̄. et
adduxero sup̄ te abyssum. ⁊ operuerīt te
aque multe. et detraxero te cū illis qui
descendūt in lacū ad ꝓpl'm sempiternū ⁊
collocauero in terra nouissima sicut so-
litudines veteres cū his qui deducūtur
in lacū vt nō habiter⁹. Porro cū dedero
gloriā in terra viuētiū. ī nihilū redigaz
te ⁊ nō eris. et requisita nō inuener⁹ vl-
tra in sempiternū dicit dn̄s deus.

Et factū ē verbū dn̄i XXVII
ad me dicēs: Tu ergo fili hoīs:
assume sup̄ tyrū lamētū: ⁊ dices
tyro. q̄ habitat in introitu maris: nego-
ciationi populorum ad insulas multas
Hec dicit dn̄s deus: O tyre tu dixisti:
Perfecti decoris ego suz ⁊ in corde ma-
ris sita. Finitimi tui qui te edificauerūt
impleuerūt decorē tuū: abietib⁹ d̄ sanir
extruxerūt te cū oīb⁹ tabulat⁹ maris: ce-
drū de libano tulerūt vt facerēt tibi ma
lū: quercus de basan dolauerūt ī remos
tuos. et trāstra tua fecerunt tibi ex ebo-
re indico. et preteriola de insulis italie.
Byssus varia de egypto texta ē tibi ī ve
lū vt poneret̄ ī malo: hyacinthus ⁊ pur
pura de insulis elisa facta sūt operimē-
tum tuū. Habitatores sidonis ⁊ aradij
fuerūt remiges tui sapiētes tui tyre fa-
cti sunt gubernatores tui: senes biblij ⁊
prudētes eius habuerūt nautas ad mi
nisteriū varie suppellectilis tue. Om̄s
naues maris et naute eaꝝ fuerūt ī ꝓpl'o
negociatōis tue: ꝑse ⁊ lydi et libyes erāt
in exercitu tuo viri bellatores tui. clype-
um ⁊ galeā suspenderūt in te ꝓ ornatu
tuo. Filij aradij cū exercitu suo sup̄ mu
ros tuos in circūitu sz ⁊ pigmei q̄ erāt
in turrib⁹ tuis pharetras suas suspēde
runt in muris tuis ꝑ gyruz. Ip̄i cōple-
uerūt pulcritudinē tuā. Carthaginen-
ses negociatores tui A multitudīe cun
ctaꝝ diuitiaꝝ argēto. ferro. stāno. plūbo-
q; repleuerūt nūdinas tuas. Grecia et
thubal ⁊ mosoch: ip̄i institores tui Vā
cipia ⁊ vasa erea adduxerūt populo tuo
de domo thogorma: equos ⁊ equites et
mulos adduxerunt ad forū tuum. Filij
de dan negociatores tui Insule multe
negociatio man⁹ tue. Dētes eburneos
et hebeninos cōmutauerunt in precio
tuo. Syrus negociator tu⁹. Propter
multitudinē operꝝ tuoꝝ guttā et purpu
rā ⁊ scutulata ⁊ byssuz et sericū et chod-
chod ꝓposuerūt in mercatu tuo Juda ⁊
terra isrl' ip̄i institores tui in frumento
primo: balsamū ⁊ mel et oleū et resinaz

ꝓposuerũt in nũdinis tuis Damascen⁹ negociator tuus in multitudine operũ tuor in multitudine diuersar opũ: i vino pingui· in lanis colorẽ optimi. Dan et grecia ⁊ moçel in nũdinis tuis ꝓposuerũt ferrũ fabrefactũ: stacten ⁊ calamus in negociatõe tua. Dedan istitores tui in tapetibꝫ ad sedendũ. Arabia ⁊ vniũsi principes cedar ipi negociatores manꝰ tue: cũ agnis ⁊ arietibꝫ et hœdis venerũt ad te negociatores tui. Cõditores saba et rema ipi negociatores tui: cũ vniuersis primis aromatibꝫ et lapide pciosõ et auro quod ꝓposuerũt in mercatu tuo. Aran ⁊ chœnne ⁊ eden negociatores tui Saba assur et chelmach vẽditores tui: ipi negociatores tui: multiphariã in vestibꝫ lucris hyacinthi ⁊ polymitorũ gasarũq; pciosarũ q̃ obuolute ⁊ astricte erãt funibus: cedros q̃z habebãt in negociatõibꝫ tuis. Naues maris principes tui ĩ negociatõe tua· et repleta es et glorificata nimis in corde maris. In aquis multis adduxerũt te remiges tui. Ventꝰ auster cõtriuit te. In corde maris diuitie tue: et thesauri tui ⁊ multiplex instrumentũ tuũ. Naute tui ⁊ gubernatores tui tenebãt suppellectilẽ tuã ⁊ ꝓlo tuo ꝑerant: viri q̃z bellatores tui qui erãt in te cum vniuersa multitudine tua q̃ ẽ in medio tui: cadẽt ĩ corde marꝭ ĩ die ruine tue: A sonitu clamoris gubernatorũ tuorũ ꝓturbabunt classes· et descẽdẽt de nauibꝫ suis oẽs qui tenebãt remũ. Naute ⁊ vniũsi gubernatores marꝭ in tra stabũt ⁊ eiulabũt sup te voce magna· et clamabunt amare. Et supiaciẽt puluerẽ capitibꝫ suis: ⁊ cinere ꝙspergẽt· ⁊ radẽt sup te caluitiũ· ⁊ accingent cilitijs. Et plorabũt te in amaritudine aie ploratu amarissimo et assumẽt sup te carnẽ lugubre· ⁊ plangẽt te. Que est vt tyrus q̃ obmutuit in medio maris: Que in exitu negociationũ tuarũ de mari implesti pplos multos in multitudine diuitiarũ tuarũ et pplorũ tuorũ ditasti reges terre: Nũc ꝓtrita es a mari: in ꝓfundis aquarũ opes tue: ⁊ oĩs multitudo tua q̃ erat ĩ medio tui cecidit: Uniuersi habitatores insularũ obstupuerũt sup te· et reges earũ oẽs tẽpestate ꝑcussi mutauerũt vultꝰ: Negociatores ꝑplorũ sibilauerũt sup te. Ad nihilũ deducta es: ⁊ nõ eris vsq; in ꝑpetuũ.

ET factus est sermo XXVIII
dñi ad me dicẽs: Fili hoĩs: dic principi tyri. Hec dicit dñs deꝰ Eo q̃ eleuatũ ẽ cor tuũ ⁊ dixisti: deꝰ ego sum· et in cathedra dei sedi in corde maris: cũ sis hõ et nõ deus: ⁊ dedisti cor tuũ quasi cor dei. Ecce sapiẽtior es tu daniele oẽ secretũ nõ est absconditũ a te. In sapiẽtia ⁊ prudẽtia tua fecisti tibi fortitudinẽ· ⁊ acquisisti aurũ et argentũ in thesauris tuis· in multitudine sapie tue: ⁊ in negociatõe tua multiplicasti tibi fortitudinẽ: ⁊ eleuatũ ẽ cor tuum in robore tuo. Propterea hec dicit dñs deus. Eo q̃ eleuatũ est cor tuũ quasi cor dei: idcirco ecce ego adducã sup te alienos robustissimos gentiũ. Et nudabũt gladios suos sup pulcritudinẽ sapie tue: ⁊ polluent decorẽ tuũ. Interficiẽt ⁊ detrahẽt te· ⁊ morieris ĩ interitu occisorũ in corde maris. Nũquid dicẽs loqueris: deus ego sũ coram interficiẽtibꝫ te: cũ sis hõmo et non deꝰ: In manu occidẽtiũ te morte incircũcisorũ morieris in manu alienorũ: q̃ ego locutꝰ sũ ait dñs deꝰ. Et factꝰ est sermo dñi ad me dicẽs: Fili hoĩs: leua planctũ super regẽ tyri· ⁊ dices ei: Hec dicit dñs deus. Tu signaculũ similitudinis· plenus sapia· ꝑfectus decore in delitijs paradisi dei fuisti. Omis lapis pciosus operimentũ tuum: sardius topazius et iaspis chrysolithus ⁊ onyx ⁊ beryllus· saphyrus ⁊ carbũculꝰ ⁊ smaragdus. Aurũ opus decoris tui ⁊ foramĩa tua in die q̃ cõditus es ꝑparata sunt. Tu cherub extẽtus et ꝓtegens· et posui te in monte sancto dei. In medio lapidũ ignitorũ ambulasti: ꝑfectus in vijs tuis a die cõditionis tue: donec inuẽta est iniquitas in te. In multitudine negociatõis tue repleta sunt interiora tua iniquitate: ⁊ peccasti· et eieci te de monte sancto dei et ꝑdidi te o cherub protegẽs de medio

lapidū ignitorū. Et eleuatū est cor tuuz in decore tuo. Perdidisti sapiam tuā in decore tuo: in terrā ꝓieci te. ante faciē regū dedi te vt cernerēt te. In multitudine iniq̄tatū tuaꝝ ⁊ iniq̄tate negociatōis tue polluisti sanctificatōez tuā. Producam ḡ ignē de medio tui q̄ comedat te. et dabo te in cinerē sup terrā in ꝯspectu oīm vidētiū te. Oēs q̄ viderīt te ī gētibus. obstupescēt sup te. Nihili fact⁹ es. et nō eris ī ꝑpetuū. Et fact⁹ ē sermo dñi ad me dicēs. Fili hoīs: pone faciē tuā ꝯ̄ sidonē ⁊ ꝓphetabis d̄ ea ⁊ dices: Hec dicit dñs de⁹. Ecce ego ad te sidon. ⁊ glorificabor ī medio tui. Et sciēt qꝛ ego dñs cū fecero in ea iudicia. ⁊ sanctificat⁹ fuero in ea. Et īmittā ei pestilētiā ⁊ sanguinez in plateis eius. ⁊ corruēt int̄fecti in medio eius gladio ꝑ circūitū. ⁊ sciēt qꝛ ego dñs Et nō erit vltra domui isrl̄ offendiculū amaritudinis et spina dolorē inferens vndiq̄ ꝑ circūitū eoꝝ qui adūsant̄ eis. ⁊ sciēt qꝛ ego dñs de⁹. Hec dicit dñs de⁹ Qñ ꝯgregauero domū isrl̄ de ꝓpl̄is in q̄bus dispsi sūt scīficabor in eis corā gētibus ⁊ habitabūt in t̄ra sua quā dedi seruo meo iacob. ⁊ habitabūt in ea securi. Et edificabūt domos et plātabūt vineas. et habitabūt ꝯfidēter cū fecero iudicia in oībꝫ q̄ adūsant̄ eis ꝑ circūitū. ⁊ scient qꝛ ego dñs deus eoꝝ.

XXIX

In anno decimo et duodecimo mense vna die mēsis: factuz est verbū dñi ad me dicens: Fili hominis. pone faciē tuā ꝯ̄ pharaonē regez egypti. et ꝓphetab̄ de eo. ⁊ de egypto vniuersa loquere ⁊ dices: Hec dicit dñs deus. Ecce ego ad te pharao rex egypti draco magne qui cubas in medio fluminū tuoꝝ. et dicis: me⁹ ē fluuius. et ego feci memetip̄m. Et ponā frenū in maxillis tuis ⁊ agglutinabo pisces fluminum tuoꝝ squamis tuis. Et extrahā te d̄ medio fluminū tuoꝝ. ⁊ vniuersi pisces tui squamis tuis adherebūt. Et ꝓijciā te in desertū. ⁊ oēs pisces fluminis tui Sup faciē terre cades. Nō colligeris neq̄ cōgregaberis. Bestijs terre et volatilibꝫ celi dedi te ad deuorandū. ⁊ sciēt oēs habitatores egypti qꝛ ego dñs. Pro eo q̄ fuisti baculus arūdineus domui isrl̄ quādo apprehēderūt te manu. et cōfractus es et lacerasti oēm humerū eoꝝ et innitentibꝫ eis sup te cōminut⁹ es et dissoluisti oēs renes eoꝝ: ꝓpterea hec dicit dominus de⁹. Ecce ego adducā sup te gladiū meū ⁊ int̄ficiā de te hoīem ⁊ iumentū. Et erit terra egypti ī desertū ⁊ ī solitudinē: ⁊ sciēt qꝛ ego dñs. Pro eo q̄ dixeris. fluui⁹ meus ē ⁊ ego feci eū: idcirco ecce ego ad te ⁊ ad flumīa tua. Daboq̄ terrā egypti ī solitudinē gladio dissipatā a turre syenes vsq̄ ad t̄minos ethiopie. Nō ꝑ transibit eā pes hoīs: neq̄ pes iumēti gradiet̄ in ea. et nō habitabit̄ q̄draginta ānis. Daboq̄ terrā egypti desertā in medio terraꝝ desertaꝝ ⁊ ciuitates eius in medio vrbiū subuersarū. et erūt desolate quadragīta ānis. Et dispgā egyptios ī natōes. et vētilabo eos in t̄ras. Quia hec dicit dñs deus: post finez quadragīta ānoꝝ ꝯgregabo egyptū d̄ populis in quibꝫ dispsi fuerāt: et reducam captiuitatē egypti ⁊ collocabo eos ī terra phatures ī terrā natiuitatis sue: ī terra de q̄ sūpti sūt. Et erūt ibi ī regnū humile. ⁊ int̄ cetera regna erit humilima. Et nō eleuabit̄ vltra sup natōes. ⁊ īminuā eos ne impent gētibꝫ: neq̄ erūt vltra domui isrl̄ ꝯfidētia docētes īiquitatē vt fugiāt et sequant̄ eos. ⁊ scient qꝛ ego dñs de⁹. Et factū ē in vicesimo et septimo āno ī prima in vna mēsis: factuz est verbū dñi ad me dicēs: Fili hoīs nabuchodonosor rex babylonis seruire fecit exercitū suū ꝟuitute magna adūsus tyrū. Oē caput decaluatū ⁊ oīs humerus depilat⁹ ē. Et merces nō ē reddita ei neq̄ exercitui ei⁹ de tyro: ꝓ seruitute q̄ ꝟuiuit mihi adūsus eā. Propterea hec dic̄ dñs de⁹: Ecce ego dabo nabuchodonosor regē babylonis ī terra egypti. ⁊ accipiet multitudinē ei⁹ ⁊ dep̄dabit̄ manubias ei⁹ ⁊ diripiet spolia eius: ⁊ erit merces exercitui illi⁹ ⁊ opi quo seruiuit aduersus eā. Dedi ei terrā egypti: ꝓ eo q̄

laborauerit mihi ait dñs deus. In die
illa pullulabit cornu domui israel. et ti-
bi dabo apertum os in medio eorum. et
scient quia ego dñs. XXX

Et factū est verbū dñi ad me di-
cēs: Fili hoīs ꝓpheta ⁊ dic. Hec
dicit dñs deus. Ululate ve ve
diei qꝛ iuxta ē dies: ⁊ appropinq̄bit dies
dñi dies nubis tp̄s gentium erit. Et ve
niet gladius in egyptuꝫ. ⁊ erit pauor in
ethiopia cū ceciderint vulnerati in egy
pto. ⁊ ablata fuerit multitudo illi⁹ et de
structa fundamēta eius. Ethiopia et li
bya et lydi et oē reliquū vulg⁹ ⁊ chub ⁊
filij terre federis cuꝫ eis gladio cadent.
Hec dicit dñs deus. Et corruēt fulcien
tes egyptū ⁊ destruet̄ sup̄bia imp̄ij eius
A turre syenes gladio cadēt in ea. ait do
minus exercituū. Et dissipabunt̄ in me
dio terraꝝ desolatarū. ⁊ vrbes ei⁹ in me-
dio ciuitatū desertaꝝ erūt. et sciēt qꝛ ego
dñs deus: cū dedero ignē in egypto ⁊ at
triti fuerīt oēs auxiliatores ei⁹. In die
illa egredient̄ nūcij a facie mea in trieri
bus ad ꝯterendā ethiopie cōfidentiā. ⁊
erit pauor in eis in die egypti: qꝛ absq̄
dubio veniet. Hec dicit dñs de⁹. Et ces-
sare faciā multitudinē egypti in manu
nabuchodonosor regis babylonis. Ip̄e
et ꝓpl's eius cū eo fortissimi gentium ad
ducent̄ ad disp̄dendā terrā. Et euagina
būt gladios suos sup̄ egyptum. ⁊ imple
būt terrā interfectis. ⁊ faciā alueos flu
minū aridos et tradā terrā in man⁹ pes
simorū. et dissipabo terrā ⁊ plenitudinē
eius in man⁹ alienoꝝ. Ego dñs locut⁹
sum. Hec dicit dñs de⁹: Et disp̄dā simu
lacra. ⁊ cessare faciā idola de memphis: ⁊
dux d̄ terra egypti nō erit amplius. Et
dabo terrorē in terrā egypti. ⁊ disp̄dā ter
rā phatures. ⁊ dabo ignē in taphnis. et
faciā iudicia mea ī alexandria. Et effun-
dā indignatōeꝫ meā sup̄ pelusiuꝫ robur
egypti: et interficiā multitudinē alexan
drie. et dabo ignē in egypto. Quasi p̄tu
riēs dolebit pelusiū et alexādria erit dis-
sipata. ⁊ in memphis angustie q̄tidiane
Iuuenes heliopoleos et bubasti gladio
cadēt. et ip̄e captiue ducentur. Et in ta-
phnis nigrescet dies: cum cōtriuero ibi
sceptra egypti: ⁊ d̄fecerit in ea sup̄bia po
tētie ei⁹. Ip̄am nubes operiet. filie autē
eius ī captiuitatē ducent̄. Et iudicia fa
ciā in egypto. ⁊ scient qꝛ ego dñs. Et fa-
ctū ē in vndecimo āno. in primo mense
in septima mēsis: factū est verbū dñi ad
me dicēs: Fili hoīs. brachiū pharaonis
regis egypti cōfregi. ⁊ ecce nō ē obuolu-
tū vt restitueret̄ ei sanitas vt ligaretur
pānis et fasciret̄ lintheolis: ⁊ recepto ro
bore possit tenere gladiū. Propterea hec
dicit dñs de⁹: Ecce ego ad pharaonē re-
gē egypti: ⁊ cōminuā ei⁹ brachiuꝫ forte
sed cōfractū: ⁊ deijciā gladium de manu
eius. Et disp̄gā egyptū in gētib⁹. et ven
tilabo eos in terris. Et confortabo bra-
chia regis babylonis: daboq̄ gladiū me
um in manu eius. Et cōfringā brachiū
pharaōis. ⁊ gement gemitib⁹ interfecti
corā facie eius. Et cōfortabo brachia re
gis babylonis. ⁊ brachia pahraonis cō-
cidēt. Et sciēt. qꝛ ego dñs. cuꝫ dedero gla
diū meū in manū regis babylonis. ⁊ ex
tenderit eū sup̄ terrā egypti. Et disp̄gā
egyptū in natōes et ventilabo eos ī ter
ras. ⁊ scient qꝛ ego dñs. XXXI

Et factū est in anno vndecimo
tertio mēse. vna mēsis: factum
est verbū dñi ad me dicens Fili
hoīs dic pharaoni regi egypti et popu
lo eius. Cui similis factus es in magni
tudine tua? Ecce assur quasi cedrus ī li
bano pulcer ramis ⁊ frondib⁹ memoro
sus. excelsusq̄ altitudine: ⁊ inter cōden
sas frondes eleuatum est cacumē eius.
Aque nutrierūt illū: abyssus exaltauit
illū. Flumina eius manabāt in circūitu
radicū eius. et riuos suos emisit ad vni
uersa ligna regionis. Propterea eleua-
ta est altitudo eius sup̄ oīa ligna regio-
nis: et multiplicata sunt arbusta eius: ⁊
eleuati sunt rami ei⁹ p̄ aquis multꝫ. Cū
q̄ extēdisset vmbrā suā: in ramis ei⁹ fece
runt nidos omnia volatilia celi: et sub
frondibus eius genuerunt oīs bestie
saltuū. ⁊ sub vmbraculo illi⁹ habitabat

cetus gentiū plurimaꝝ. Eratq; pulcerrimus in magnitudīe sua: ⁊ in dilatōe arbustoꝝ suoꝝ. Erat enī radix illius iuxta aq̄s multas. Cedri nō fuerūt altiores illo in paradiso dei. Abietes nō adeq̄uerūt summitatē eius: ⁊ platani nō fuerunt eque frondib⁹ illi⁹. Omne lignuz paradisi dei nō est assimilatū illi et pulcritudini ei⁹: qm̄ speciosuz feci eū: ⁊ multis condensisq; frondib⁹. Et emulata sūt eum oia ligna voluptatis q̄ erant in paradiso dei. Propterea hec dicit dñs de⁹ Pro eo q; sublimatus est in altitudine et dedit summitatē suā virentē atq; cōdensam: ⁊ eleuatū est cor eius in altitudine sua: tradidi euz in man⁹ fortissimi gentiū. Faciens faciet ei. Juxta impietatem eius eieci eum: et succident euz alieni ⁊ crudelissimi nationū. Et proicient eum sup montes et in cūctis conuallib⁹ corruent rami eius. Et confringentur arbusta eius in vniuersis rupibus terre: ⁊ recedent de vmbraculo ei⁹ oēs populi terre: ⁊ relinq̄nt euz. In ruina eius habitauerūt oīa volatilia celi: ⁊ in ramis eius fuerūt vniuerse bestie regionis. Quāobrem nō eleuabūtur in altitudine sua omnia ligna aq̄ nec ponent sublimitatē suam inter nemorosa atq; frondosa: nec stabūt in sublimitate sua oīa q̄ irriganť aquis: qz omnes traditi sunt in mortez ad terrā vltimā in medio filioꝝ hominū ad eos qui descendūt in lacum. Hec dicit dñs deus. In die qñ descēdit ad inferos indixi luctum· operui eū abyssō ⁊ phibui flumina eius ⁊ coercui aquas multas. Contristatus est sup eū libanus: ⁊ omnia ligna agri concussa sunt. A sonitu ruine eius cōmoui gentes· cum deducerem eū ad infernū cū his q̄ descendebant in lacum. Et consolati sunt in terra infima oīa ligna voluptatis egregia atq; preclara ī libano: vniūsa q̄ irrigabanť aquis. Nam ⁊ ipsi cū eo descendent ad infernū ad interfectos gladio et brachium vniuscuiusq; sedebit sub vmbraculo eius in medio nationū ei⁹.

Cui assimilatus es o inclyte atq; sublimis inter ligna voluptatis: Ecce deductus es cum lignis voluptatis ad terrā vltimā. In medio incircūcisoꝝ dormies cuz eis qui interfecti sunt gladio Ipse est pharao et omnis multitudo eius dicit dñs deus.

XXXII

Et factum est duodecimo āno· in mense duodecimo in vna mensis: factum est verbum dñi ad me dicens: Fili hois assume lamentum sup pharaonē regem egypti: ⁊ dices ad eum. Leoni gentium assimilat⁹ es· ⁊ draconi qui est in mari. Et ventilabas cornu in fluminib⁹ tuis: ⁊ conturbabas aquas pedib⁹ tuis: ⁊ conculcabas flumina earum. Propterea hec dicit dñs deus. Expandā sup te rete meū in multitudine pplorum multoꝝ: ⁊ extraham te in sagena mea: ⁊ proiciam te in terram. Super faciē agri abiciam te: ⁊ habitare faciam sup te omnia volatilia celi: et saturabo de te bestias vniuerse terre. Et dabo carnes tuas sup montes: ⁊ implebo colles tuas sanie tua. Et irrigabo terram fetore sanguinis tui super mōtes: et valles implebunť ex te. Et operiam cū extinct⁹ fueris celos: ⁊ nigrescere faciam stellas eius. Solem nube tegam et luna nō dabit lumen suū. Omia luminaria celi merere faciam sup te ⁊ dabo tenebras sup terram tuaz dicit dñs deus. Et irritabo cor populoꝝ multorū cum introduxero contritionē tuaz in gentibus super terras quas nescis: ⁊ stupescere faciā sup te populos mltos. Et reges eoꝝ horrore nimio formidabūt sup te: cum volare ceperit gladius me⁹ sup facies eorum: ⁊ obstupescent repente singuli pro aīa sua in die ruine sue. Quia hec dicit dñs deus. Gladius regis babylonis veniet tibi: ī gladijs fortiū deiciā multitudinē tuam. Inexpugnabiles omnes gentes hec. Et vastabunt superbiam egypti: ⁊ dissipabiť multitudo eius Et perdam omia iumēta eius q̄ erant super aquas plurimas: ⁊ non cōturbabit eas pes hominis vltra: neq; vngula

iumentoꝝ turbabit eas. Tunc puriſſi⁊
mas reddam aq̃s eoꝝ. ⁊ flumia eoꝝ q̃ſi
oleū adducā ait dñs de⁹: cū dedero tra⁊
egypti deſolatam. Deſereť aūt terra a
plenitudie ſua qñ ꝓcuſſero oēs hītato
res eius: ⁊ ſciēt qꝛ ego dñs. Planct⁹ ē.
et plangēt eū filij gentiū ſuꝑ egyptū et
ſuꝑ mlt̃itudinē ei⁹ plāgent eu⁊ ait dñs
deus. Et factū eſt i duodecimo āno: in
q̃ntadecima mēſis: factū eſt verbū dñi ad
me dicēs: Fili hoīs: cane carmē lugubꝛe
ſuꝑ mlt̃itudinē egypti. Et detrahe eā ip
ſa⁊ ⁊ filias gentiū robuſtaꝝ ad tra⁊ vlti
mā cū his q̃ deſcendūt i lacū. Quo pul
crior es deſcēde: ⁊ dormi cū icircūciſis
In medio intfectoꝝ gladio cadēt. Gla
dius dat⁹ ē. Et attraxerūt eā ⁊ oēs ppl̃os
eius. Loq̃nť ei potētiſſimi robuſtoꝝ de
medio inferni· qui cu⁊ auxiliatoꝛib⁹ ei⁹
deſcenderūt ⁊ dormierūt incircūciſi inter
fectiq̄ gladio. Ibi aſſur ⁊ oīs mlt̃itu
do eius: in circūitu illius ſepulcra eoꝝ
oīs interfecti ⁊ q̃ ceciderūt gladio: q̃⁊
rum data ſunt ſepulcra in nouiſſimis
laci. Et facta eſt mlt̃itudo eius ꝑ gyru⁊
ſepulcri ei⁹ vniūſi interfecti cadentes
q̄ gladio q̃ dederāt quondā formidie⁊
ſuā in terra viuentiū. Ibi elam: ⁊ om⁊
nis multitudo eius ꝑ gyrū ſepulcri ſui
Oēs hi intefecti ruenteſq̄ gladio qui
deſcenderūt incircūciſi ad terrā vltima⁊
Qui poſuerūt terroꝛē ſuu⁊ in terra vi⁊
uentiū: ⁊ portauerūt ignominia⁊ ſuam
cum his q̃ deſcenderūt in lacum. In me
dio interfectoꝝ poſuerūt cubile eius in
vniūſis ppl̃is eius: in circūitu ei⁹ ſepul
crum illius. Oēs hi incircūciſi interfe
ctiq̄ gladio. Dederūt enī terroꝛē ſuu⁊
in terra viuentiū: ⁊ portauerunt igno⁊
miuiā ſuā cū his q̃ deſcendunt in lacu⁊
In medio interfectoꝝ poſiti ſunt. Ibi
moſoch ⁊ tubal ⁊ oīs mlt̃itudo ei⁹. ī cir
cumitu ei⁹ ſepulcra illi⁹. Oīs hi incir
cūciſi intfectiq̄ ⁊ cadenteſ gladio: qꝛ de
derunt formidinē ſuā in terra viuētiū
et nō dormiēt cū fortib⁹ cadentibuſq̄ ⁊
incircūciſis q̃ deſcenderūt ad infernū cū
armis ſuis. Et poſuerūt gladios ſuos ſb
capitib⁹ ſuis ⁊ fuerūt iniq̃tates eoꝝ ſu⁊
oſſibus eoꝝ: qꝛ terroꝛ fortiū facti ſūt in
tra viuentiū. Et tu q̄ in medio incircū
ciſoꝝ conteret⁹: ⁊ dormies cū interfect⁹
gladio. Ibi idumea et reges ei⁹ ⁊ oīs
duces eius: qui dati ſunt cum exercitu
ſuo cū interfectis gladio: ⁊ q̃ cū incircū
ciſis dormierūt: ⁊ cū his q̃ deſcenderūt
in lacū. Ibi pꝛincipes aq̃lonis omēs ⁊
vniuerſi venatoꝛes qui deducti ſūt cu⁊
interfectis· pauētes ⁊ in ſua fortitudie
ꝯfuſi: qꝛ dormierūt incircūciſi cū interfe⁊
ctis gladio: ⁊ portauerūt ꝯfuſionē ſua⁊
cum his q̃ deſcendūt in lacū. Vidit eos
pharao: ⁊ conſolat⁹ eſt ſuꝑ vniūſa mlt̃i
tudine ſua q̃ interfecta eſt gladio: pha⁊
rao ⁊ oīs exercitus ei⁹ ait dñs de⁹: quia
dedit terroꝛē ſuū in terra viuentiu⁊: et
dormiuit in medio incircūciſoꝝ cū inf⁊
fectis gladio: pharao ⁊ omis mlt̃itudo
eius ait dñs deus.

XXXIII

Et factū eſt verbū dñi ad me di
cens: Fili hoīs· loquere ad fili⁊
os ppl̃i tui: ⁊ dices ad eos. Ter
ra cum induxero ſuꝑ eam gladiū et tu
lerit ppl̃s terre vir vnū de nouiſſimis
ſuis et ꝯſtituerit eū ſuꝑ ſe ſpeculatoꝛe⁊
et ille viderit gladiū venientē ſuꝑ tra
et cecinerit buccina ⁊ annūciauerit po⁊
pulo· audiēs aūt quiſq̄s ille eſt: ſonitu⁊
buccine: ⁊ nō obſuauerit· veneritq̄ gla
dius ⁊ tulerit eū: ſanguis ipſi⁹ ſuper ca
put eius erit. Sonu⁊ buccine audiuit
et nō ſe obſuauit: ſanguis ei⁹ ī ipo erit
Si aūt ſe cuſtodierit: aīa⁊ ſuā ſaluabit
Q⁹ ſi ſpeculatoꝛ viderit gladiū venientē
et non inſonuerit buccina ⁊ ppl̃s ſe nō
cuſtodierit: veneritq̄ gladius ⁊ tulerit
de eis animā· ille quidez in iniq̃tate ſua
captus eſt· ſanguinē aūt eius de manu
ſpeculatoꝛis requirā. Et tu fili hoīs:
ſpeculatoꝛē dedi te domui iſrl̃. Audiens
ergo ex oꝛe meo ſmonē annūciabiſ eis
ex me. Si me dicente ad impiū· impie
morte morieris: nō fueris locut⁹ vt ſe
cuſtodiat impius a via ſua: ipſe impi⁹
in iniquitate ſua morieť ſanguinē aūt
eius de manu tua requiram. Si aūtē

annunciāte te ad impiū vt a viijs suis
ꝯuertatur: nō fuerit cōuersus a via sua
ipse ī iniq̄tate sua morieť. porro tu aīaz
tuam liberasti. Tu ergo fili hoīs dic ad
domū isrl'. Sic locuti estis dicētes. In
iquitates nr̄e ⁊ peccata nr̄a sup̄ nos sūt
et in ipsis nos tabescim⁹. Quō ergo vi
uere poterim⁹? Dic ad eos. Uiuo ego
dic̄ dn̄s de⁹. Nolo mortē impij: sz vt cō
uertať impi⁹ a via sua ⁊ viuat. Cōuer-
timini a vijs vestris pessimis. Et quare
moriemī dom⁹ isrl'? Tu itaq̄ fili homīs
dic ad filios ꝓpl'i tui. Iusticia iusti non
liberabit eū in q̄cunq̄ die peccauerit. ⁊
impietas impij nō nocebit ei in q̄cūq̄
die ꝯuersus fuerit ab īpietate sua. Et
iustus nō poterit viuere in iusticia sua
in q̄cunq̄ die peccauerit. Etiā si dixero
iusto q̄ vita viuat: ⁊ cōfisus in iusticia
sua fecerit iniq̄tatē: om̄is iusticie ei⁹ ob-
liuioni tradenť. ⁊ in iniq̄tate sua quaz
operatus ē. in ip̄a morieť. Si aūt dixe-
ro impio morte morieris. ⁊ egerit peni
tentiā a pctō suo. feceritq̄ iudiciū ⁊ iu-
sticiā: ⁊ pign⁹ restituerit ille impi⁹. rapi
namq̄ reddiderit. in mādatis vite am
lauerit: nec fecerit quicq̄ iniustū: vita
viuet ⁊ nō morieť. Omnia pctā eius q̄
peccauit: nō imputabunť ei. Iudiciū ⁊
iusticiā fecit: vita viuet. Et dixerūt filij
ꝓpl'i tui. Non est equi ponderis via dn̄i
Et ipsoꝝ via iniusta ē. Cū eī recesserit
iustus a iusticia sua feceritq̄ iniq̄tates
morieť in eis. Et cū recesserit impi⁹ ab
impietate sua. feceritq̄ iudiciū et iusti
ciam viuet in eis. Et dicitis. Nō est re-
cta via dn̄i. Unūquemq̄ iuxta vias su
as iudicabo de vobis dom⁹ isrl'. Et factū
est in duodecimo āno in decimo mense
in quinta mēsis trāsmigratiōis nostre
venit ad me q̄ fugerat de hierl'm dicēs:
Uastata ē ciuitas. Man⁹ aūt dn̄i facta
fuerat ad me vesp̄e anteq̄ veniret q̄ fu-
gerat. aperuitq̄ os meū donec veniret
ad me mane: ⁊ aperto ore meo nō silui
ampli⁹. Et factū est verbū dn̄i ad me di
cens. Fili hoīs: qui hītant in ruinosis
his. sup̄ humū isrl' loq̄ntes aiūt. Un⁹
erat abraam: ⁊ hereditate possedit t̄ram
Nos aūt multi sum⁹: nob̄ data ē terra
in possessionem. Idcirco dices ad eos.
Hec dicit dn̄s de⁹. Qui in sanguine co
meditis: ⁊ oculos vr̄ōs leuatis ad im-
mūdicias vr̄ās ⁊ sanguinē funditꝫ. nū-
quid terrā hereditate possidebitꝫ? Ste-
tistis in gladijs vr̄is fecistis abomina-
tiones: ⁊ vnusquisq̄ vxorem ꝓximi sui
polluit: ⁊ terrā hereditate possidebitis?
Hec dices ad eos. Sic dicit dn̄s deus
Uiuo ego: q̄ qui in ruinosis habitant
gladio cadent: ⁊ q̄ in agro est. bestijs tra
detur ad deuorandū: qui aūt in p̄sidijs
et in speluncis sunt peste morienť. Et
dabo terram in solitudinē et in desertū
et deficiet sup̄ba fortitudo eius: ⁊ deso-
labunť montes isrl': eoq̄ nullus sit q̄ p̄
eos transeat. Et scient q̄ ego domin⁹:
cum dedero terrā eoꝝ desolatā ⁊ desertā
ꝓpter vniuersas abominatōes suas q̄s
operati sunt. Et tu fili hoīs. filij populi
tui qui loquunť de te iuxta muros ⁊ in
ostijs domoꝝ: ⁊ dicūt vnus ad alterum
vir ad ꝓximū suū loq̄ntes: venite ⁊ au-
diamus q̄s sit s̄mo egrediēs a domino
Et veniunt ad te. q̄si si ingrediať ꝓpl's
et sedent corā te ꝓpl'us meus. Et audi-
unt sermones tuos ⁊ nō faciūt eos: q̄
in canticū oris sui vertūt illos. Et aua
riciam suā sequiť cor eorū: et es eis q̄si
carmen musicū q̄d suaui dulciq̄ sono
caniť. Et audiūt v̄ba tua et nō faciunt
ea: ⁊ cum venerit quod p̄dictum est. ec-
ce enī venit. tūc scient quia prophetes
fuerit inter eos.

XXXIIII

Et factum est verbū dn̄i ad me
dicens. Fili hoīs: ꝓpheta de pa-
storibus isrl': ꝓpheta ⁊ dices pa
storibus. Hec dicit dn̄s deus. Ue pasto
ribus isrl': qui pascebant semetipsos:
Nonne greges a pastoribꝫ pascuntur?
Lac comedebatis et lanis op̄iebamini
et quod crassum erat occidebatis: gre-
gem autē meū non pascebatis. Quod
infirmum fuit nō consolidastis: et q̄d
egrotum non sanastis. Quod ꝯfractū
est non alligastis: ⁊ quod abiectum est

non reduxistis: ⁊ qd̄ perierat nō q̄si stis
sed cum austeritate imperabatis eis et
cum potentia. Et dispse sūt oues mee
eo ꝙ non esset pastor: ⁊ facte sunt in de-
uorationē omniū bestiaꝝ agri ⁊ disperse
sunt. Errauerūt greges mei in cunctis
montibꝫ ⁊ in vniuso colle excelso: ⁊ sup
omnē faciē terre dispse sūt greges mei
et non erat qui requireret. Non erat
inquaz qui requireret. Propterea pa
stores audite verbum dñi: Viuo ego
dicit dñs deus: qꝛ ꝓ eo ꝙ facti sunt gre
ges mei in rapinā ⁊ oues mee in deuo
rationē oīm bestiaꝝ agri. eo ꝙ non esset
pastor. neqꝫ enī quesierūt pastores gre
gem meū. sed pascebāt pastores semet-
ipsos ⁊ greges meos nō pascebāt. ꝓpte
rea pastores audite v̄bū dñi. Hec dicit
dñs deꝰ. Ecce egoip̄e sup pastores req̄-
ram gregē meū de māu eoꝝ: ⁊ cessare fa
ciam ut vltra nō pascant gregem meū
nec pascant amplius pastores semetip̄os
Et liberabo gregem meū de ore eorum
et nō erit vltra eis in escam: qꝛ hec dic̄
dñs deus. Ecce egoipse requiraz oues
meas: ⁊ visitabo eas. Sicut visitat pa-
stor gregē suū: in die qñ fuerit ī medio
ouiū suaꝝ dissipatarū. sic visitabo oues
meas: ⁊ liberabo eas de oībꝫ locis in q̄bꝫ
disperse fuerāt in die nubis ⁊ caliginis
Et educā eas de ꝓplis: ⁊ cōgregabo eas
de terris. ⁊ inducā eas in terrā suā: ⁊ pa
scam eas in montibꝫ isrl̄ in riuis et in
cūctis sedibꝫ terre. In pascuis vberri-
mis pascā eas. ⁊ in mōtibꝫ excelsis isrl̄:
erunt pascue eaꝝ Ibi requiescēt in her
bis virentibꝫ: et in pascuis pinguibus
pascent̄ sup mōtes isrl̄. Et ego pascam
oues meas: ⁊ ego eas accubare faciam
dicit dñs deus. Qd̄ perierat requiram
et quod abiectū erat reducā: ⁊ qd̄ con-
fractū fuerat alligabo: ⁊ quod infirmū
fuerat cōsolidabo: ⁊ qd̄ pingue et forte
custodiā ⁊ pascaz illas in iudicio. Vos
autē greges mei: hec dicit dñs deꝰ. Ecce
ego iudico inter pecus ⁊ pecꝰ. arietuz ⁊
hircoꝝ. Nōne satis vob̄ erat pascua bo-
na depasci: Insuper ⁊ reliq̄as pascuaꝝ
vestraꝝ ꝯculcastis pedibꝫ vr̄is: ⁊ cuz pu
rissimā aq̄m biberetis: reliquaz pedibꝫ
vestris turbastis. Et oues mee his que
cōculcata pedibꝫ vestris fuerāt pascebā
tur: et que pedes vr̄i turbauerāt hec bi
bebant. Propterea hec dicit dñs deus
ad vos: Ecce egoipse iudico int̄ pecus
pingue et macilentum. Pro eo ꝙ late-
ribus ⁊ humeris impingebatis et cor
nibus vestris. ventilabatis omīa infir
ma pecora donec dispergerentur foras:
saluabo gregem meum: ⁊ nō erit vltra
in rapinam: et iudicabo inter pecus et
pecus. Et suscitabo super ea pastorem
vnum qui pascat ea. seruum meuz da-
uid. ip̄e pascet ea. ⁊ ip̄e erit eis ī pastorē
Ego autē dominus ero eis in deum.
et seruus meus dauid princeps in me
dio eorum. Ego dominꝰ locutus sum
Et faciam cū eis pactum pacis et cessa
re faciam bestias pessimas de terra: et q̄
habitant in deserto. securi dormiēt in
saltibus: et ponam eos in circūitu col-
lis mei benedictiōem: et deducā imbrē
in tempore suo: et pluuie benedictiōis
erunt. Et dabit lignum agri fructum
suum: ⁊ terra dabit germē suū ⁊ erunt
in terra sua absqꝫ timore. Et scient: q̄a
ego dominus cū contriuero catenas iu
gi eorum: ⁊ eruero eos de manu impe-
rantium sibi: ⁊ nō erunt vltra in rapi-
naz in gentibus neqꝫ bestie terre deuo-
rabunt eos sed habitabūt confidenter
absqꝫ vllo terrore: et suscitabo eis ger-
men nominatū: ⁊ non erunt vltra im-
minuti fame in terra. neqꝫ portabūt vl
tra opprobrium gentiū. Et scient quia
ego dominus deus eorum cum eis. et
ipsi populus meus domus israel. ait do
minus deus. Vos autem greges mei
greges pascue mee homīes estis: ⁊ ego
dominus deus vester dicit dñs deus.

XXXV

Et factus est ser-
mo dñi ad me dicens. Fili ho-
minis pone faciem tuā aduer-
sum mōtem seyr: ⁊ ꝓphetabis de eo: ⁊ di
ces illi. Hec dicit dñs deus. Ecce ego
ad te mons seyr: ⁊ extendā manū meā

ſuper te:⁊ dabo te deſolatū atq; deſertū
Urbes tuas demoliar:⁊ tu deſert⁹ eris:
⁊ ſcies q⁹ ego dñs: eo q; fueris inimic⁹
ſempit⁹nus ⁊ p̄cluſeris filios iſrl̄ in ma
nus gladij in tp̄e afflictōis eor̄ū:in tp̄e
iniq̄tat; extreme. Propterea viuo ego
dic̄ dñs de⁹:q̄m̄ ſanguini tradā te:⁊ ſan
guis te p̄ſeq̄tur. Et cū ſāguiez oder;:ſā
guis p̄ſeq̄tur te. Et dabo montē ſeyr de
ſolatū ⁊ deſertū:⁊ auferā de eo euntez ⁊
redeuntē ⁊ implebo montes eius occi⁄
ſor̄ ſuor̄. In collib⁹ tuis ⁊ ī vallib⁹ tu⁄
is atq; in torr̄ētib⁹ interfecti gladio ca⁄
dent. In ſolitudines ſempit⁹nas tradā
te:⁊ ciuitateſ tue nō habitabūt̄ Et ſcie
tis q⁹ ego dñs de⁹.eo q; dixeris:due gē
tes ⁊ due terre mee erunt ⁊ hereditate
poſſidebo eas:cū dñs eſſet ibi. Propte⁄
rea viuo ego dicit dñs deus:q⁹ faciā iu
xta irā tuā et ꝑm̄ çelum tuū quez feciſti
odio habēs eos:⁊ notus efficiar ꝑ eos
cū te iudicauero:⁊ ſcies q⁹ ego dñs. Au
diui vniuſa oppr̄obria tua q̄ locut⁹ es
de mōtib⁹ iſrl̄ dicēs. Deſerti nobis ad
deuor̄ādū dati ſunt. Et inſurreriſtis ſu
per me or̄e veſtro:⁊ derogaſtis aduerſū
me. Verba vr̄a ego audiui. Hec dic̄ do
minus de⁹. Letante vniuſa terra.in ſo
litudinē te redigā:ſicuti gauiſus es ſu
p hereditatē dom⁹ iſrl̄.eo q; fuerit diſſi⁄
pata:ſic faciā ibi. Diſſipat⁹ eris mōs ſe⁄
yr ⁊ idumea oīs:⁊ ſcient q⁹ ego dñs.

Tu aūt fili hoīs XXXVI
t pphēta ſup montes iſrl̄ ⁊ dices
Montes iſrl̄ audite verbuz dñi
Hec dic̄ dñs deus. Eo q; dixerit inimi
cus de vob.euge altitudines ſempit⁹ne
in hereditatē date ſunt nob.ꝓptereava
ticinare ⁊ dic. Hec dic̄ dñs de⁹. Pro eo
q; deſolati eſtis ⁊ cōculcati ꝑ circūitū: ⁊
facti in hereditatē reliq̄s gentib⁹:⁊ aſcē
diſtis ſup labiuz līgue ⁊ oppr̄obriū ppl̄i
ꝓptera mōtes iſrl̄ audite verbū dñi dei.
Hec dicit dñs de⁹ montib⁹ et collibus.
torr̄entib⁹ vallibuſq; ⁊ deſertis.parieti
nis ⁊ vrbib⁹ derelict;q̄ depopulate ſunt
et ſubſannate a reliq̄s gentib⁹ p̄ circūi
tum. Propterea. Hec dicit dñs deus.
Q̄m̄ in igne çeli mei locut⁹ ſum de reli
q̄s gentib⁹ ⁊ de idumea vniuſa:q̄ dederūt
terrā meā ſibi in hereditatē cuz gaudio
et toto corde ⁊ ex animo: ⁊ eiecerūt eaz
vt vaſtarēt:idcirco vaticinare ſuper hu
mū iſrl̄:⁊ dices montib⁹ ⁊ collib⁹ iugis
et vallibus. Hec dicit dñs deus. Ecce
ego in çelo meo ⁊ in furore meo locut⁹
ſum .eo q; cōfuſionē gentiū ſuſtinueri
tis. Idcirco hec dic̄ dñs de⁹. Ego leua⁄
ui manū meaz vt gentes q̄ in circūitu
veſtro ſunt.ipe confuſionē ſuam portent.
vos aūt mōtes iſrl̄ ramos veſtros ger⁄
minetis ⁊ fructū veſtr̄ afferatis populo
meo iſrl̄. Prope ei eſt vt veniat. Quia
ecce ego ad vos ⁊ conuertar ad vos: ⁊ ara
bimini ⁊ accipietis ſementē:⁊ multipli
cabo in vobis hoīes omnēq; domū iſrl̄.
Et habitabūtur ciuitates ⁊ ruinoſa in
ſtaurabunt̄:⁊ replebo vos hominib⁹ et iu
mentis ⁊ mlt̄iplicabunt̄ ⁊ creſcent. Et
habitare vos faciā ſicut a principio: bonis
q; dabo maiorib⁹q; habuiſtis ab initio
et ſcietis q⁹ ego dñs. Et adducā ſup vos
hoīes ppl̄m meuz iſrl̄ ⁊ hereditate poſſi⁄
debunt te. Et eris eis in hereditatem ⁊
non addes vltra vt abſq; eis ſis. Hec
dicit dñs de⁹. Pro eo q; dicūt de vob.de
uoratrix hominū es ⁊ ſuffocans gentez
tuam. Propterea homines nō comedes am
plius:⁊ gentē tuā nō necabis vltra ait
dñs deus. Nec auditam faciā in te am⁄
plius confuſionē gentiū:et opprobriuz
ppl̄orum nequaq; portabis:⁊ gentē tu⁄
am nō amittes amplius. ait dñs deus
Et factum eſt verbū dñi ad me dicens
Fili homīs:domus iſrl̄ habitauerūt in
humo ſua: ⁊ polluerūt eaz in vijs ſuis
et in ſtudijs ſuis. Juxta immūdiciam
menſtruate facta eſt via eor̄ coram me. ⁊
effudi indignatiōez meā ſup eos p̄ ſan
guine quē fuderūt ſup terrā. Et in ido
lis ſuis polluerūt eam:⁊ diſperſi eos in
gentes:⁊ ventilati ſunt ī terras. Juxta
vias eor̄ ⁊ adinuentōes eor̄ū iudicaui
eos. Et ingreſſi ſunt ad gētes ad q̄s in
troierunt:⁊ polluerūt nomē ſanctū me
um:cum diceret̄ de eis.ppl̄s dñi iſte eſt

et de terra eius ingressi sunt. Et peper-
ci nomini sancto meo: qđ polluerat do-
mus isrl' in gentibꝫ ad q̄s ingressi sunt
Idcirco dices domui isrl': Hec dic̄ dn̄s
deus. Non ꝓpter vos ego faciā domus
isrl': sꝫ ꝓpt' nomē sanctū meuꝫ qđ pollui-
stis in gentibꝫ ad q̄s intrast'. Et sancti-
ficabo nomē meū magnū qđ pollutum
est int' gentes: qđ polluistis in medio ea
rum: vt sciāt gentes qꝛ ego dn̄s. ait do
minus exercituū: cū sanctificat' fuero ī
vobis corā eis. Tollā quippe vos de gē-
tibus ⁊ congregabo vos de vniuersis ter
ris: ⁊ adducā vos in terrā vr̄ām. Et ef-
fundam sup̄ vos aq̄m mundā. ⁊ mūda
bimini ab om̄ibꝫ inquinamētis vestris
et ab vniuersis idolis vr̄is mūdabo vos.
Et dabo vobis cor nouū ⁊ spiritū nouū
ponam in medio vestri. Et auferam cor
lapideū de carne vestra: ⁊ dabo vobis cor
carneū: ⁊ spm̄ meū ponā ī medio vestri
Et faciā vt in p̄cept' meis ambulet': et
iudicia mea custodiat' ⁊ operiemini. Et
hītabitis in t̄ra quā dedi patribꝫ vestr'.
⁊ eritis mihi in ꝓpl'm: ⁊ ego ero vob' in
deum. Et saluabo vos ex vniuersis inq̄na
mentis vr̄is: ⁊ vocabo frumentū ⁊ mul
tiplicabo illud: ⁊ nō imponā vob' famez.
Et mltiplicabo fructū ligni ⁊ genimīa
agri vt nō portetis vltra opprobriuꝫ fa
mis in gentibꝫ. Et recordabimī viaruꝫ
vestraꝝ pessimaꝝ studioꝝqꝫ non bonorū
et displicebūt vob' iniq̄tates vestre ⁊ sce
lera vr̄a. Nō ꝓpt' vos ego faciaꝫ. ait dn̄s
deus. notū sit vobis. Confundimini et
erubescite sup̄ vijs vr̄is dom' isrl'. Hec
dicit dn̄s de'. In die q̄ mūdauero vos
ex om̄ibꝫ iniq̄tatibꝫ vestris ⁊ inhabitari
fecero vrbes et instaurauero ruinosa ⁊
terra deserta fuerit exculta q̄ quondam
erat desolata in ocul' om̄is viatoris. di-
cent. Terra illa inculta. facta ē vt hor
tus voluptatis: ⁊ ciuitates deserte ⁊ de
stitute atqꝫ suffosse munite sedert. Et
scient gētes q̄cunqꝫ derelicte fuerint in
circūitu vestro: qꝛ ego dn̄s edificaui dis
sipata: plantauiqꝫ inculta. ego dn̄s lo-
cutus suꝫ ⁊ fecerim. Hec dicit dn̄s de'.
Adhuc in hoc inueniēt me domus isrl'
vt faciam eis. Multiplicabo eos sic̄ gre
gem hominū vt gregē sanctū: vt gregē
hierl'm ī solēnitatibꝫ ei'. Sic erūt ciui
tates deserte plene gregibꝫ hominū. et
scient qꝛ ego dn̄s.

XXXVII

Facta est sup̄ me man' dn̄i: ⁊ edu
xit me in spū dn̄i: et dimisit me
in medio campi q̄ erat plen' ossi
bus: ⁊ circūduxit me p̄ ea in gyro. Erāt
aūt mlta valde sup̄ faciē campi: siccaqꝫ
vehement'. Et dixit ad me. Fili homīs:
putas ne viuēt ossa ista: Et dixi. Dn̄e
deus tu nosti. Et dixit ad me. Vaticina
re de ossibꝫ istis. Et dices eis: Ossa ari-
da audite v̄bū dn̄i. Hec dicit dn̄s deus
ossibꝫ his. Ecce ego intromittā in vos
spm̄ ⁊ viuetis. et dabo sup̄ vos neruos
et succrescere faciā sup̄ vos carnes. ⁊ su
p̄extendā in vob' cutem: ⁊ dabo vob' spm̄
et viuetis: ⁊ sciet' qꝛ ego dn̄s. Et ꝓphe-
taui sicut p̄cep̄at mihi. Factus est autē
sonitus ꝓphetante me et ecce cōmotio.
Et accesserūt ossa ad ossa: vnūqđqꝫ ad
iuncturā suam. Et vidi: ⁊ ecce super ea
nerui ⁊ carnes ascenderūt ⁊ extenta est
in eis cutis desup̄: ⁊ spm̄ nō habebant.
Et dixit ad me. Vaticinare ad spirituꝫ
vaticinare fili homīs: ⁊ dices ad spiritū
Hec dicit dn̄s deus. A q̄tuor ventis ve
ni spiritus ⁊ insuffla super interfectos
istos: et reuiuiscant. Et ꝓphetaui sicut
p̄cep̄at mihi. Et ingressus est in ea spi-
ritus: ⁊ reuixert steterūtqꝫ super pedes
suos exercit' grandis nimis valde. Et
dixit ad me. Fili homīs: ossa hec vniuersa
dom' isrl' est. Ipsi dicūt. Aruerūt ossa
nostra: ⁊ perijt spes nr̄a: ⁊ abscisi sum'.
Propterea vaticinare:: ⁊ dices ad eos
Hec dicit dn̄s de'. Ecce ego aperiaꝫ tu-
mulos vestros: ⁊ educā vos de sepulcr'
vestris ꝓpl's meus: et inducā vos in ter
ram isrl'. Et scietis qꝛ ego dn̄s cum ape
ruero sepulcra vestra: ⁊ eduxero vos de
tumulis vestris popule meus: ⁊ dedero
spiritum meum in vobis et vixeritis.
Et requiescere vos faciam sup̄ humuꝫ
vestram: ⁊ scietis quia ego dn̄s locut'.

sum et feci · ait dñs deus. Et factus est
sermo dñi ad me dicens. Et tu fili hoīs
sume tibi lignū vnū: et scribe sup illud
iude ⁊ filioꝝ isrl' socijs eius. Et tolle li-
gnum alteꝝ ⁊ scribe sup illud · ioseph li-
gnum effraim: et cuncte dom⁹ isrl' socio
rumq; eius. Et adiunge illa vnū ad al-
terum tibi ī lignū vnū: ⁊ erūt in vnio-
nē in manu tua. Cuz aūt dixerint ad te
filij populi tui loq̄ntes · nonne indicas
nobis q̄d in his velis? Loqueris ad eos
Hec dicit dñs de⁹. Ecce ego assumaz li-
gnum ioseph · qd̄ est in manu effraym
et tribus isrl' que sunt ei adiuncte · ⁊ da
bo eas ꝑiter cū ligno iuda ⁊ faciā eas in
lignū vnum: ⁊ erunt vnū in manu ei⁹.
Erunt aūt ligna sup q̄ scripseris in ma
nu tua in ocul' eoꝝ: ⁊ dices ad eos. Hec
dicit dñs deus. Ecce ego assumā filios
israel d̄ medio nationū ad q̄s abierunt
et congregabo eos vndiq; et adducam
eos ad humū suam. Et faciā eos in gē
tem vnā in terra in montib⁹ isrl': et rex
vnus erit oīb⁹ imperās. Et nō erūt vl
tra due gentes: nec diuident' amplius
in duo regna. Neq; polluentur vltra in
idolis suis et abominatōib⁹ suis · ⁊ cun
ctis iniq̄tatib⁹ suis: ⁊ saluos eos faciaz
de vniūsis sedib⁹ suis in q̄b⁹ peccauerāt
et emundabo eos. Et erūt mihi ꝓpl'us:
et ego ero eis deus ⁊ seruus me⁹ dauid
rex sup eos: ⁊ pastor vn⁹ erit omniū eo-
rum. In iudicijs meis ambulabūt et
mādata mea custodiēt ⁊ faciēt ea Et ha
bitabunt sup terrā quā dedi seruo meo
iacob in q̄ habitauerūt patres vestri: ⁊
habitabūt sup eam ipsi ⁊ filij eoꝝ ⁊ filij
filioꝝ eorum vsq; in sempit'nū: ⁊ dauid
seruus meus princeps eoꝝ in ꝑpetuuz
Et ꝑcutiam illis fedus pacis: pactum
sempit'nū erit eis. Et fundabo eos ⁊ ml'
tiplicabo: ⁊ dabo sanctificatōem meam
in medio eoꝝ in perpetuū. Et erit taber
naculū meū in eis · ⁊ ero eis deus ⁊ ipi
erunt mihi ꝓpl'us. Et scient gentes qꝛ
ego dñs sanctificator israel cum fuerit
sanctificatio mea in medio eoruz in per
petuum

XXXVIII

Et factus est ſmo dñi ad me di
cens. Fili hoīs: pone faciē tuaz
contra gog ⁊ terrā magog prin
cipem capitis mosoch et thubal: ⁊ vati
cinare de eo: ⁊ dices ad eum. Hec dicit
dñs deus. Ecce ego ad te gog principez
capitis mosoch ⁊ thubal. Et circūagaz
te ⁊ ponā frenum in maxillis tuis: ⁊ edu
cam te ⁊ omnē exercitū tuū · eq̄s ⁊ equi
tes vestitos loricis vniūsos · ml'titudiez
magnā hastam ⁊ clipeū arripientiuz et
gladium. Perse ethiopes ⁊ libyes cuz
eis · ⁊ om̄es scutati et galeati. Gomer
et vniuersa agmina eius · dom⁹ thogor
ma latera aquilonis ⁊ totū robur eius
populiq; ml'ti tecū. Prepara ⁊ instrue
te ⁊ omnē multitudinē tuaz q̄ coacer-
uata ē ad te: ⁊ esto eis in p̄ceptū. Post
dies multos visitaberis. In nouissimo
annoꝝ venies ad terrā que reuersa est a
gladio ⁊ congregata est de popul' ml'tis
ad montes isrl' qui fuer̄t deserti iugiter
Hec de ꝓpl'is educta est: ⁊ habitabūt in
ea confidēter vniuersi. Ascendēs autez
quasi tempestas venies: ⁊ q̄si nubes vt
operias terrā · tu ⁊ omnia agmina tua ⁊
populi multi tecū. Hec dicit dominus
deus. In die illa ascendent sermones
sup cor tuum: ⁊ cogitabis cogitationez
pessimā: et dices. Ascendam ad terram
absq; muro: veniam ad quiescentes ha
bitantesq; secure. Hi omues habitant
sine muro: vectes ⁊ porte non sunt eis
Vt diripias spolia ⁊ inuadas p̄dam vt
inferas manū tuam sup eos qui deser-
ti fuerant ⁊ postea restituti: ⁊ sup popu-
lum qui est cōgregatus ex gentib⁹ qui
possidere cepit ⁊ esse habitator vmbili-
ci terre. Saba ⁊ dedan et negociatores
tharsis ⁊ om̄es leones eius dicēt tibi.
Nunquid ad sumenda spolia tu venis?
Ecce ad diripiendam predam cōgrega
sti multitudinē tuaz vt tollas argentū
et aurum · ⁊ auferas supellectilem atq;
substantiā: ⁊ diripias manubias infini
tas. Propterea vaticinare fili hominis
et dices ad gog. Hec dicit domin⁹ deus
Nunquid non in die illo cū hītauerit

ꝓpulus meus iſrl̃ ꝓſidentꝫ ſcies et ve-
nies de loco tuo a lateribꝫ aq̃lonis tu ⁊
ꝓpuli ml̃ti tecū: aſcēſores equorū vni
uerſi. cetus magn⁹ ⁊ exercit⁹ vehemēs
et aſcendes ſuꝑ populū meū iſrl̃ q̃ſi nu
bes vt operias terrā: ⁊ In nouiſſimis di
ebus eris: ⁊ adducā te ſuper terrā meā
vt ſciant gentes me: cū ſanctificat⁹ fue
ro in te in oculis eoꝝ o gog. Hec dicit
dñs deus. Tu ḡ ille es de quo locut⁹ ſuꝫ
in diebus antiq̃s in manu ſeruoꝝ meo
rum ꝓphetaꝝ iſrael: qui ꝓphetauerūt in
diebus illoꝝ temporꝫ vt adducerē te ſu
per eos. Et erit in die illa. in die aduen
tus gog ſuꝑ terram iſrl̃. ait dñs deus.
aſcendet indignatō mea in furore meo
et in çelo meo. In igne ire mee locut⁹
ſum: q̃ in die illa erit cōmotio magna
ſuꝑ terrā iſrl̃: ⁊ ꝓmouebūt̃ a facie mea
piſces maris: ⁊ volucres celi ⁊ beſtie agri
et oīe reptile q̃ mouet̃ ſuꝑ humum
cunctiq̃ hoīes q̃ ſunt ſuꝑ faciez terre. Et
ſubuertent̃ montes ⁊ cadent ſepes: et
omis murus corruet in terram. Et cō
uocabo aduerſus eum in cunctis mon-
tibus meis gladiū. ait dominus deus.
Gladius vnuſcuiuſq̃ in fratrem ſuū
diriget̃. Et iudicabo eū peſte et ſangui
ne ⁊ imbre vehemēti ⁊ lapidibꝫ immē-
ſis. Ignē ⁊ ſulphur pluam ſuper eum
⁊ ſuꝑ exercitū ei⁹: ⁊ ſuꝑ ꝓplos ml̃tos q̃
ſunt cū eo. Et magnificabor ⁊ ſanctifica
bor: ⁊ notus ero in oculꝫ multaꝝ gentiū
et ſcient q̃ ego ſum dñs. XXXIX

Tu aūt fili hoīs vaticinare adū
ſum gog: ⁊ dices. Hec dic̃ dñs
deus. Ecce ego ſuꝑ te gog prīci
pem capit̃ moſach ⁊ thubal: ⁊ circuma-
gam te ⁊ educam te: ⁊ aſcendere te faci
am de lateribꝫ aquilonis: ⁊ adducam te
ſuper mōtes iſrl̃. Et pcutiam arcū tuū
in māu ſiniſtra tua: et ſagittas tuas de
manu dextera tua deiciam. Deiciaz te
ſuꝑ mōtes iſrl̃ et cades tu et oīa agmīa
tua et ꝓpli tui qui ſunt tecū. Feris. aui
bus. omnicꝫ volatili celi ⁊ beſtiis terre
dedi te ad deuorandū. Supꝑ faciez agri
cades: q̃ ego locutus ſum ait dñs deꝰ.

Et immittam ignē in magog et in hīs
qui habitant in inſulis ꝓfidenter: ⁊ ſcient
quia ego dñs. Et nomē ſanctū meum
notum faciā in medio ꝓpli mei iſrael: ⁊
nō polluā nomē ſctūm meū amplius: et
ſciant gentes q̃ ego dñs ſcūs iſrl̃ Ecce
venit: ⁊ factū ē ait dñs deus. Hec eſt di-
es de qua locutus ſum. Et egrediētur
hītatores de ciuitatibꝫ iſrl̃: ⁊ ſuccēdēt
et comburent arma. clipeū et haſtas ar
cū ⁊ ſagittas ⁊ baculos manuū ⁊ con-
tos: ⁊ ſuccendent ea igni ſeptem annis
Et non portabūt ligna de regionibꝫ ne
q̃ ſuccident de ſaltibꝫ: q̃m arma ſuccē-
dent igni ⁊ deꝑdabunt̃ eos quibꝫ prede
fuerūt: ⁊ diripient vaſtatores ſuos. ait
dñs deus. Et erit in die illa: dabo gog
locum nominatū ſepulcr̃ in iſrl̃. vallē
viatoꝝ ad orientē mar̃. q̃ obſtupeſcere
faciet ptereūtes. ⁊ ſepeliēt ibi gog ⁊ om
nem ml̃titudinē eius: ⁊ vocabit̃ vallis
multitudīs gog: ⁊ ſepelient eos dom⁹
iſrael. vt mūdēt terrā ſeptem menſibꝫ
Sepeliet autem eū omis ꝓpls terre: ⁊
erit eis nominata dies in q̃ glorificat⁹
ſum. ait dñs deus: Et viros iugiter cō
ſtituent luſtrantes terraz: qui ſepeliāt
et requirāt eos q̃ remanſerāt ſuꝑ faciē
terre vt emundēt eam. Poſt menſes
autē ſeptem q̃rere incipiēt: ⁊ circūibūt
peragrantes terrā. Cunq̃ viderint os
hoīs: ſtatuent iuxta illud titulum: do
nec ſepeliāt illud pollynctores in valle
ml̃titudinis gog. Nomē autē ciuitatis
amona: ⁊ mundabūt terrā. Tu ergo fi-
li hoīs. hec dicit dñs deus. Dic omni
volucri et vniuerſis auibꝫ cūctiſq̃ beſtijs
agri Conuenite, ꝓperate: concurrite vn
diq̃ ad victimā meā quā ego immolo
vobis victimā grandē ſuꝑ montes iſrl̃
vt comedatis carnes ⁊ bibat̃ ſanguiez
Carnes fortiū comedet̃: ⁊ ſanguinez
principū terre bibetis. arietū ⁊ agnorū
et hircoꝝ tauroꝝq̃ et altilium ⁊ pinguiū
ouiū Et comedetis adipē in ſaturitatē
et bibetis ſanguinē in ebrietatē de victi
ma quā ego immolaui vob: ⁊ ſaturabi-
mini ſuꝑ menſam meam de equo ⁊ de

equite forti:⁊ de vniuſis viris bellatoribus·ait dñs deus. Et ponaz gl'iam meã in gentiby et videbũt oñes gentes iudiciũ meũ q̃ fecerim:⁊ manuz meam quã poſuerim ſup eos:⁊ ſcient domus iſrl'q; ego dñs deus eoz a die illa et deinceps. Et ſcient gentes qñ in iniq̃tate ſua capta ſit dom⁹ iſrl':⁊ dereliq̃rit me ⁊ abſcõderim faciẽ meã ab eis:⁊ tradiderim eos in manus hoſtiũ:⁊ ceciderint ĩ gladio vniuerſi. Juxta immũdiciã eorum ⁊ ſcelus feci eis:et abſcondi faciez meaz ab illis. Propterea hec dicit dñs deus. Nũc reducã captiuitatẽ iacob: et miſerebor oĩs dom⁹ iſrl'. Et aſſumã çelũ p nomie ſcõ meo ⁊ portabũt confuſionez ſuã et oẽm p̃uaricatõem quã preuaricati ſunt in me cũ hĩtauerint in terra ſua confidẽt neminẽ formidantes:⁊ reduxero eos de pplis:⁊ congregauero ỹ terris inimicoz ſuoruz:⁊ ſcificatus fuero in eis in oculis gentiũ plurimaz. Et ſcient q; ego dñs deus eoz eo q; tranſtulerim eos in nationes:⁊ congregauerim eos ſup terrã ſuã:⁊ nõ dereliq̃riz q̃nq̃ ex eis ibi. Et nõ abſcondã vltra faciem meaz ab eis:eo q; effuderim ſpm meuz ſup oẽm domũ iſrl'ait dñs de⁹.

XL

In vigeſimoq̃nto anno tranſmigratiõis nr̃e in exordio anni decima menſis q̃rtodecimo anno poſtq̃ pcuſſa eſt ciuitas :in ipſa hac die facta eſt ſup me man⁹ dñi:⁊ adduxit me illuc in viſionib⁹ dei. Adduxit me in terram iſrl·⁊ dimiſit me ſup montẽ excelſum nimis· ſup quẽ erat q̃ſi edificiũ ciuitatis vergentis ad auſtz⁊ introduxit me illuc. Et ecce vir cui⁹ erat ſpẽs q̃ſi ſpecies eris:⁊ funicul⁹ lineus in manu eius:⁊ calamus menſure in manu ei⁹. Stabat aũt in porta:⁊ locut⁹ eſt ad me idem vir. Fili hoĩs ·vide oculis tuis et auribus tuis audi:⁊ pone cor tuum in omĩa que ego oñdam tibi:q; vt oñdantur tibi adductus es huc. Annuncia omĩa que tu vides domui iſrl'. Et ecce mur⁹ forinſecus in circũitu domus vndiq̃ ⁊ in manu viri calamus menſure ſex cubitoz⁊ palmo. Et menſus eſt latitudinẽ edificij calamo vno·altitudiez quoq; calamo vno. Et venit ad portaz que reſpiciebat viam orientalẽ:⁊ aſcendit p gradus eius. Et menſus eſt limẽ porte calamo vno:latitudinẽ·id ẽ limẽ vnum calamo vno in latitudine:⁊ thalamũ vno calamo in longũ:⁊ vno calamo in latum:⁊ inter thalamos quinq; cubitos:⁊ limen porte iuxta veſtibulũ porte intrinſec⁹ calamo vno. Et mẽſus eſt veſtibulũ porte octo cubitoz:⁊ frontem eius duob⁹ cubitis. Veſtibulũ autem porte erat intrinſecus. Porro thalami porte ad viam orientalẽ tres hinc et tres inde:menſura vna triũ:⁊ mẽſura vna frontiũ ex vtraq; pte. Et menſus eſt latitudinẽ liminis porte decẽ cubitoz:⁊ longitudinẽ porte tredecĩ cubitorum:⁊ marginẽ añ thalamos cubiti vni⁹:⁊ cubit⁹ vnus finis vtrimq;. Thalami aũt ſex cubitoz erant hinc et inde Et mẽſus eſt portã a tecto thalami vſq; ad tectũ eius·latitudinez vigintiq̃nq; cubitoz:oſtium ỹ oſtiũ. Et fecit frontes p ſeraginta cubitos:⁊ ad frontẽ atrium porte vndiq; p circũitum:⁊ añ faciem porte q̃ pringebat vſq; ad faciez veſtibuli porte interioris q̃nq̃ginta cubitos:⁊ feneſtraſ obliq̃s in thalamis ⁊ in frontib⁹ eoz q̃ erant intra portã vndiq; p circũitũ. Similr aũt erant ⁊ in veſtibulis feneſtre p gyrum intrinſec⁹:⁊ añ frõtes pictura palmarũ celata. Et eduxit me ad atriũ exteriuſ:⁊ ecce gaçophilatia ⁊ pauimentũ ſtratũ lapide ĩ atrio per circũitum. Triginta gaçophylatia in circũitu pauimẽti:⁊ pauimentuz in fronte portarũ fm longitudinẽ portaz erat inferius. Et mẽſus eſt latitudinez a facie porte inferioris vſq; ad frontem atrij interioris extrinſec⁹:centum cubitos ad orientẽ et aquilonẽ. Portaz vero que reſpiciebat viã aq̃lonis atrij exterioris menſus eſt:taz in longitudine q̃ in latitudĩe:⁊ thalamos ei⁹ tres hĩc et tres inde ⁊ frontẽ eius ⁊ veſtibuluz eius fm menſuram porte prioris q̃nq̃

ginta cubitoꝝ longitudinē eius: ⁊ lati-
tudinem viginq̄nq̄ cubitoꝝ. Fenestre
aūt eius ⁊ vestibulū ⁊ sculpture ꝟm mē
suram porte que respiciebat ad orientē
et septē graduuz erat ascensus ei⁹. Et
vestibulū ante eam ⁊ porta atrij interio
ris contra portā aquilonis ⁊ orientalē.
Et meusus est a porta vsq̄ ad portā: cē-
tum cubitos. Et eduxit me ad viaz au-
stralem: ⁊ ecce porta que respiciebat ad
austꝝ. Et mensus est frontē eius et ve
stibulum eius iuxta mensuras superio
res ⁊ fenestras ei⁹ ⁊ vestibula in circūi-
tu sicut fenestras ceteras: quinq̄ginta
cubitoꝝ longitudine: ⁊ latitudīe vigin
tiquinq̄ cubitoꝝ: ⁊ in g̃dib⁹ septē ascen
debatur ad eam. Et vestibuluz añ fores
eius: ⁊ celate palme erant vna hinc et
altera inde in fronte eius: ⁊ porta atrij
interioris in via australi. Et mensus ē
a porta vsq̄ ad portaz in via australi cen
tum cubitos. Et introduxit me in atri
um interius ad portaz australē: et men
sus est portaz iuxta mensuras supiores
thalamū eius ⁊ frontē eius ⁊ vestibulū
eius hisdem mēsuris: ⁊ fenestras ei⁹ et
vestibulū eius in circūitu q̄nq̄ginta cu
bitos longitudinis ⁊ latitudīs viginti
quīq̄ cubitos: ⁊ vestibulū ꝑ gyrū lon-
gitudine vigintiq̄nq̄ cubitoꝝ: ⁊ latitu-
dine q̄nq̄ cubitoꝝ. Et vestibulū ei⁹ ad
atriū exterius: ⁊ palmas eius in fronte
et octo gradus erant quib⁹ ascendebat̄
ꝑ eam. Et introduxit me in atriū inte-
rius ꝑ viam orientalē: ⁊ mensus ē por-
tam ꝟm mēsuras supiores: thalamum
eius et frontē ei⁹ ⁊ vestibulū eius sicut
supra. et fenestras ei⁹ ⁊ vestibula in cir-
cūitu. longitudine q̄nq̄ginta cubitorū
et latitudine vigintiq̄nq̄ cubitoꝝ: ⁊ ve
stibulū eius. i. atrij exterioris et palme
celate in fronte eius hinc ⁊ inde ⁊ in oc
to gradib⁹ ascensus ei⁹. Et introduxit
me ad portaz q̄ respiciebat ad aq̄lonem
Et mensns est ꝟm mēsuras superiores
thalamū eius ⁊ frontē eius ⁊ vestibu
lum eius ⁊ fenestras eius ꝑ circūitum:
longitudine quinq̄ginta cubitoꝝ: ⁊ la-
tidine vigintiq̄nq̄ cubitoꝝ: ⁊ vestibulū
eius respiciebat ad atriū exterius. ⁊ ce-
latura palmaruz in fronte eius hinc et
inde: ⁊ in octo gradib⁹ ascensus eius: ⁊
per singula gaçophylatia ostiū in fron-
tibus portarū ibi lauabant holocaustū
Et in vestibulo porte due mense hinc:
et due mense inde. vt immolet̄ sup̄ eas
holocaustū ⁊ pro peccato ⁊ ꝓ delicto. Et
ad latus exteri⁹ qd̄ ascendit ad ostiū por
te que ꝑgit ad aquilonez due mense: ⁊
ad latus alterum ante vestibulum por-
te due mense. Quattuor mense hinc ⁊
quattuor mense inde: per latera porte
octo mēse erant super quas īmolabāt.
Quattuor autē mense ad holocaustuz
de lapidibus quadris extructe. longitu
dine cubiti vnius ⁊ dimidij: ⁊ latitudi-
ne cubiti vnius ⁊ dimidij: ⁊ altitudine
cubiti vnius: super quas ponent vasa
in quib⁹ immolat̄ holocaustū ⁊ victima
Et labia earum palmi vnius: reflexa in
trinsecus per circūitum. Super men-
sas autē carnes oblatiōis. Et extra por
tam interiorem gaçophylatia cantorū
in atrio interiori quod erat ī latere por
te respiciētis ad aquilonez: ⁊ facies eo-
rum contra viaz australē: vna ex latere
porte orientalis: que respiciebat ad viā
aquilonis. Et dixit ad me. Hoc ē gaço
phylatium quod respicit viam meridi
anam. sacerdotū qui excubant in custo
dijs templi. Porro gaçophylatiuz qd̄
respicit ad viam aquilonis. sacerdotuz
erit qui excubant ad ministeriū altaris
Isti sunt filij sadoch qui accedunt de
filijs leui ad dn̄m vt mīstrēt ei. Et mē-
sus est atriū lōgitudine centū cubitoꝝ
et latitudīe centū cubitoꝝ ꝑ quadruz ⁊
altare añ faciē templi. Et ītroduxit me
in vestibulū templi: ⁊ mensus ē vestibu
lum q̄nq̄ cubitꝫ hinc: ⁊ q̄nq̄ cubitꝫ inde
et latitudinē porte triū cubitoꝝ hinc ⁊
triū cubitoꝝ inde. lōgitudinē aūt vesti-
buli vigīti cubitoꝝ ⁊ latitudinē vndecī
cubitoꝝ. Et octo gradib⁹ ascendebatur
ad eā: ⁊ colūne erant in frontibus vna
hinc et altera inde.

XLI

Et introduxit me in templū:et mēsus est frontes sex cubitos latitudinis hinc:et sex cubitos latitudinis inde:latitudinem tabernaculi. Et latitudo porte decem cubitorū erat ⁊ latera porte quinq cubitis hinc: et quinq inde. Et mensus est longitudinem eius quadraginta cubitor:⁊ latitudinem viginti cubitorū. Et introgressus intrinsecus mensus est in fronte porte duos cubitos:⁊ portam sex cubitorum:⁊ latitudinē porte septez cubitorum. Et mēsus est longitudinē eius viginti cubitor:⁊ latitudinē ei⁹ viginti cubitor ante faciez templi. Et dixit ad me. Hoc est sanctū sanctor. Et mēsus est parietē dom⁹ sex cubitor:⁊ latitudinem lateris q̄tuor cubitor vndiq per circumituz dom⁹. Latera autem latus ad latus bis trigintatrium. Et erant eminētia q̄ ingredient p parietē dom⁹ in lateribus per circumitū vt continerent ⁊ non attingerēt parietez templi. Et platea erat in rotūdū ascendēs sursum p cochleam:⁊ in cenaculū templi deferebat p gyruz. Idcirco latius erat templū in superioribus:⁊ sic de inferioribus ascendebat ad superiora:⁊ in mediū Et vidi in domo altitudinē p circūituz fundata latera ad mēsurā calami sex cubitor spatio:⁊ latitudinē p parietez lateris forinsecus q̄nq cubitor. Et erat interior domus in lateribus dom⁹. Et inter gaçophylatia latitudinez viginti cubitorum in circūitu domus vndiq. Et ostium lateris ad orationem·ostiuz vnum ad viam aq̄lonis:⁊ ostiū vnum ad viam australē:et latitudinez loci ad orationem quīq cubitor in circumitu Et edificiū qđ erat separatū versumq ad viam respicientē ad mare·latitudis septuaginta cubitor:paries autē edificij quinq cubitor latitudis p circūitū ⁊ longitudo ei⁹ nonaginta cubitor. Et mēsus est dom⁹ lōgitudinē centuz cubitorū:⁊ qđ sepatū erat edificiuz et parietes eius longitudis centū cubitorum Latitudo aūt añ faciez dom⁹:⁊ eius qđ erat sepatum contra orientē centuz cubitorū. Et mensus ē longitudinē edificij contra faciē eius qđ erat sepatuz ad vrsum lxcthxcas extra pte centum cubitor:⁊ templū interius:⁊ vestibula atrij·limina ⁊ fenestras obliquas: lxcthxcas in circūitu per tres partes contra vniuscuiusq limē stratumq ligno p gyrum in circūitu. Terra aūt vsq ad fenestras:⁊ fenestre clause sup ostia:et vsq ad domum interiorē et forinsecus ⁊ omnem parietez in circumitu intrinsecus ⁊ forinsecus ad mensurā:⁊ fabre facta cherubin et palme. Et palma inter cherub et cherub. Duasq facies hēbat cherub:faciem hominis iuxta palmam ex hac parte: et faciē leōis iuxta palmā ex alia pte expressam. Per omnem domum in circūitu de terra vsq ad superiorem partē:cherubin et palme celate erant in pariete templi. Limen q̄dranguli:⁊ facies sanctuarij aspectus cōtra aspectuz. Altaris ligneī trium cubitorum altitudo:et longitudo ei⁹ duor cubitor:⁊ anguli ei⁹ et lōgitudo eius ⁊ parietes eius ligneī. Et locutus est ad me. Hec est mensa coram dño. Et duo ostia erāt in templo·et in sanctuario et in duob⁹ ostijs extractq pte bina erāt ostiola q̄ in se inuicē plicabāt Bina enī ostia erant extractq parte ostiorum. Et celata erant in ipsis ostijs templi cherubin ⁊ sculptura palmar·sicut in parietibus q̄z expssa erant. Quamobrem et grossiora erāt ligna in vestibuli fronte forinsec⁹:sup q̄ fenestre obliq et filitudo palmar hinc atq inde ī humerulis vestibuli ⁊m latera dom⁹ latitudinem q̄ parietum.

XLII

Et eduxit me in atrium exteri⁹ per viam ducentem ad aquilonem. Et induxit me in gaçophylatium quod erat contra separatū edificium: et contra edem vergentem ad aquilonem·in facie lōgitudinis centum cubitos ostij aquilonis: et latitudinis quīquaginta cubitos contra viginti cubitos atrij interioris: ⁊ contra

pauimentū stratū lapide atrij exteriorꝭ
vbi erat portic⁹ iuncta porticui triplici
Et ante gaçophylatia deambulatio de
cē cubitoꝝ latitudīs·ad interiora respi
ciens vie cubiti vnius. Et ostia eoꝝ ad
aq̄lonē vbi erant gaçophilatia in supe-
rioribꝫ humiliora: qꝛ supportabāt porti
cus que ex illis eminebāt d̄ inferioribꝫ
et de medijs edificij. Tristega enī erāt
et nō hēbant columnas sicut erant co-
lumne atrioꝝ Propterea eminebāt de
inferioribꝫ et de medijs a terra cubitis
q̄nq̄ginta. Et peribolus exterior ꝑm ga
çophilatia que erāt in via atrij exterio
ris añ gaçophylatia. Longitudo ei⁹ q̄n
quaginta cubitorum: quia longitudo
erat gaçophylatiorum atrij exterioris
quinq̄ginta cubitorum·⁊ lōgitudo añ
faciem templi centū cubitoꝝ. Et erat
subter gaçophylatia hec· introitus ab
oriente ingredientiū in ea de atrio exte
riori in latitudine periboli atrij qd̄ erat
contra viam orientalē in faciez edificij
separati. Et erāt añ edificiū gaçophilatia
⁊ via añ faciē eoꝝ iuxta silitudinē gaço
phylatioꝝ que erant in via aquilonis.
Scd̄m longitudinē eoꝝ sic ⁊ latitudo
eoꝝ ⁊ omīs introitus eoꝝ ⁊ similitudi
nes ⁊ ostia eoꝝ ꝑm ostia gaçophylatio-
rum q̄ erāt in via respiciente ad nothū
Ostium in capite vie: que via erat añ
vestibulū separatū per viam orientalē
ingrediētibꝫ. Et dixit ad me: Gaçophi
latia aquilonis ⁊ gaçophylatia austri q̄
sunt ante edificiū separatū·hec sunt ga
çophylatia sancta in quibꝫ vescunt̄ sa-
cerdotes qui appropinq̄nt ad dominuz
in sancta scōꝝ. Ibi ponent sancta scōꝝ
et oblationē ꝓ peccato ⁊ ꝓ delicto. Loc⁹
enī sanctus est. Cum autē ingressi fue
rint sacerdotes: nō egredient̄ de sanctꝭ
in atrium exteri⁹. Et ibi reponent vesti
menta sua in quibꝫ ministrāt: qꝛ sancta
sunt·vestienturq̄ vestimētis alijs: et sic
ꝓcedent ad ꝓpl'm. Cunq̄ ꝯplesset men
suras domus interioris: eduxit me per
viam porte q̄ respiciebat ad viam orien
talem: et mensus est eam vndiq̄ ꝑ cir-
cumitum. Mensus est autem contra
ventum orientalē calamo mensure q̄n
gētos calamos: ī calamo mēsure ꝑ cir-
cūitum. Et mēsus est ꝯ ventū aq̄lonis
quingētos calamos: in calamo mēsure
per gyꝝ. Et adventū australē mēsus est
quingētos calamos: in calamo mēsu-
re ꝑ circūitū. Et ad ventū occidentalez
mēsus est q̄ngētos calamos: in calamo
mēsure. Per q̄ttuor ventos mēsus est
murū ei⁹ vndiq̄ ꝑ circūitū· lōgitudīez
q̄ngentoꝝ cubitoꝝ· ⁊ latitudinē q̄ngen
toꝝ cubitoꝝ: diuidentē int̄ sanctuariuz
et vulgi locum.

XLIII

Et duxit me ad portam q̄ respi-
ciebat ad viā orientalē. Et ecce
gl'ia dei isrl' ingrediebat̄ ꝑ viam
orientalē: ⁊ vox erat ei q̄si vox aq̄ꝝ mul-
tarū ⁊ t'ra splēdebat a maiestate ei⁹. Et
vidi visionem ꝑm spēm quā videram
q̄n venit vt disꝑderet ciuitatē: ⁊ species
ꝑm aspectum quez viderā iuxta fluuiū
chobar. Et cecidi suꝑ faciem meaz. Et
maiestas domini ingressa est templuz:
per viaz porte que respiciebat ad orien-
tem. Et eleuauit me spūs: et introdux
it me in atrium interius Et ecce reple
ta erat gl'ia dñi·domus: Et audiui lo-
quentē ad me de domo. Et vir qni sta-
bat iuxta me·dixit ad me: Fili hominis
locus solij mei: et locus vestigioꝝ pedū
meoꝝ. vbi habito in medio filioꝝ israel
in eternū. Et nō polluet vltra domus
isrl' nomen sanctū meū: ip̄i ⁊ reges eoꝝ
in fornicationibꝫ suis ⁊ in ruinis regū
suorum et in excelsis qui fabricati sunt
limē suū iuxta limē meū: ⁊ postes suos
iuxta postes meos: ⁊ murus erat inter
me ⁊ eos. Et polluerūt nomē sanctum
meū in abominatiōibꝫ q̄s fecerūt ꝓpter
quod cōsumpsi eos in ira mea. Nunc
ergo repellant ꝓcul fornicatiōem suaz
et ruinas regum suorū a me et habita-
bo in medio eorum semper. Tu autem
fili homīs: ostende domui israel tēpluz
et confundātur ab iniquitatibus suis:
et metiant̄ fabricam: ⁊ erubescāt ex om
nibꝫ q̄ fecert̄. Figurā dom⁹ ⁊ fabrice ei⁹

ritus ⁊ introit⁹: ⁊ omnē descriptionez
eius ⁊ vniūsa p̄cepta eius· cunctumq;
ordinē eius: ⁊ oēs leges eius oñde eis
et scribe in oculis eoz vt custodiāt oēs
descriptōnes eius ⁊ p̄cepta illi⁹ ⁊ faciāt
ea. Ista est lex dom⁹ in summitate mō⁹
tis. Oñis fines eius ī circūitu· sanctū
sanctoz est. Hec est ḡ lex dom⁹. Iste au
tem mēsure altaris in cubito veriſſimo
qui hēbat cubitū ⁊ palmū. In sinu ei⁹
erat cubitus: ⁊ cubit⁹ in latitudie: ⁊ de⁹
finitio eius vsq; ad labiū ei⁹: ⁊ in circūi
tu palm⁹ vnus. Hec q̄z erat fossa altar⁹
Et de sinu terre vsq; ad crepidinez no⁹
uissimam duo cubiti: ⁊ latitudo cubiti
vnius: ⁊ a crepidine minore vsq; ad cre
pidinē maiorē quattuor cubiti ⁊ latitu
do cubiti vni⁹. Ipe aūt ariel q̄ttuor cu
bitoz: ⁊ ab ariel vsq; ad sursum cornua
quattuor. Et ariel duodecim cubitorū
in longitudine p̄ duodecim cubitos la
titudinis: q̄drangulatū equis lateri⁹.
Et crepido q̄tuordecim cubitoz longi
tudis p̄ q̄ttuordecim cubitos latitudi⁹
nis in q̄ttuor angulis eius: ⁊ corona in
circumitu eius dimidij cubiti: ⁊ sinus
eius vnius cubiti p̄ circūituz. Gradus
autē ei⁹ versi ad orientē. Et dixit ad me
Fili hom̄is: hec dicit dñs de⁹. Hi sunt ri
tus altar⁹ in q̄cunq; die fuerit fabrica⁹
tum vt offerat sup̄ illud holocaustuz et
effundatur sanguis. Et dabis sacerdo⁹
tib⁹ ⁊ leuitis q̄ sunt de semine sadoch q̄
accedūt ad me· ait dñs deus· vt offerāt
mihi vitulū de armēto p̄ pctō. Et assu
mens de sanguīe eius pones sup̄ q̄tuor
cornua eius ⁊ sup̄ q̄ttuor angulos cre⁹
pidinis ⁊ sup̄ coronā in circūitu: ⁊ mū⁹
dabis illud ⁊ expiabis. Et tolles vitu⁹
lum q̄ oblatus fuerit p̄ pctō: ⁊ cōbures
eum in sepato loco dom⁹ extra scūariū
Et in die secūda offeres hircū capraru
immaculatū p̄ pctō: ⁊ expiabunt altare
sicut expiauerūt in vitulo. Cūq; cōpleue
ris expians illud· offeres vituluz de ar⁹
mento īmaculatū: ⁊ arietē de grege im⁹
maculatū ⁊ offeres eos in cōspectu dñi
Et mittent sacerdotes sup̄ eos sal: ⁊ of
ferent eos in holocaustū dño. Sep tez
diebus facies hircum p̄ pctō quoti die
et vitulū de armento ⁊ arietē de pecor⁹
bus īmaculatos offerēt. Septē dieb⁹
expiabūt altare ⁊ mūdabūt illud et im
plebūt manū ei⁹. Expleti aūt septē dieb⁹
in die octaua ⁊ vltra facient sacerdotes
sup̄ altare holocausta vra: ⁊ q̄ p̄ pace of⁹
ferūt ⁊ placat⁹ ero vob̄ ait dom⁹ de⁹

Et conuertit me ad XLIIII
viā porte sanctuarij exterioris q̄
respiciebat ad orientē: ⁊ erat clau
sa: ⁊ dixit dñs ad me. Porta hec clausa
erit ⁊ nō operiet⁹ ⁊ vir nō transiet p̄ eaz
qm̄ dñs de⁹ isr̄l ingressus ē p̄ eā· eritq;
clausa principi. Princeps ipe sedebit ī
ea vt comedat panez coram dño. Per
viā porte vestibuli ingrediet⁹ ⁊ p̄ viā ei⁹
egrediet⁹. Et adduxit me p̄ viā porte aq̄
lonis in ꝯspectu dom⁹: ⁊ vidi: ⁊ ecce im
pleuit gl̄ia dñi domū dñi. Et cecidi in
faciē meā ⁊ dixit ad me dñs. Fili hom̄is
pone cor tuū et vidi oculi tuis ⁊ auri⁹
tuis: audi omīa q̄ ego loquor ad te· de
vniūsis cerimonīs dom⁹ dñi ⁊ de cun⁹
ctis legib⁹ eius. Et pones cor tuum in
vīs templi p̄ oñis exit⁹ scūarij: ⁊ dices
ad exasperantē me domū isr̄l. Hec dicit
dñs de⁹. Sufficiant vob̄ oīa scelera vra
domus isr̄l: eo q̄ inducitis filios alie⁹
nos incircūcisos corde et incircūcisos
carne vt sint in scūario meo ⁊ polluant
domū meā· ⁊ offertis panes meos adi⁹
pem et sanguinē· ⁊ dissoluistis pactum
meū in omīb⁹ sceleri⁹ vestris: ⁊ nō ser⁹
uastis p̄cepta sanctuarij mei: ⁊ posuist⁹ cu⁹
stodes obs̄uationū meaz in sanctuario
meo vobismetipsis. Hec dicit dñs de⁹.
Omnis alienigena incircūcisus corde
et incircūcisus carne nō ingredie⁹ san⁹
ctuariū meū oīs fili⁹ alien⁹ q̄ est in me⁹
dio filioz isr̄l. Ez ⁊ leuite q̄ longe recel
serunt a me in errore filioz isr̄l et erra
uerunt a me post idola sua· ⁊ portauerūt
iniq̄tatē suā: erunt in scūario meo edi⁹
tui ⁊ ianitores portaz dom⁹ et ministri
domus: Ipsi mactabūt holocausta ⁊ vi
ctimas pp̄li: ⁊ ipi stabūt in ꝯspectu eoz

vt miniſtrent eis. Pro eo q̄ miſtrauerunt illis in cōſpectu idolorū ſuorū: et facti ſunt domui iſrl̄ in offendiculū iniq̄tatis. idcirco leuaui manū meā ſup eos ait dñs de⁹: et portauerūt iniq̄tatē ſuam. Et nō appropinquabūt ad me vt ſacerdotio fungant̄ mihi neq̄ accedēt ad oē ſanctuariū meū iuxta ſancta ſanctorū: ſz portabunt confuſionē ſuam et ſcelera ſua q̄ fecerūt. Et dabo eos ianitores dom⁹ et in oī miniſterio eius: et vniuſis q̄ fient in ea. Sacerdotes aūt et leuite filij ſadoch q̄ cuſtodierūt cerimonias ſcūarij mei cū errarēt filij iſrl̄ a me: ipi accedēt ad me vt miſtrent mihi: et ſtabūt in cōſpectu meo vt offerāt mihi adipē et ſanguinē ait dñs de⁹. Ipſi ingredient̄ ſanctuariū meū: et ipi accedēt ad mēſaz meam vt miniſtrēt mihi et cuſtodiant cerimonias meas. Cunq̄ ingredient̄ portas atrij interioris veſtib⁹ lineis induētur. nec aſcendet ſup eos quicq̄ laneuz q̄n miniſtrāt in portis atrij interioꝛ et intrinſec⁹. Vitte lineē erūt in capitib⁹ eorū: et feminalia linea erūt in lūbis eorū et nō accingent̄ in ſudore. Cunq̄ egredient̄ atriū exteri⁹ ad pp̄l̄m: exuēt ſe veſtimentis ſuis in q̄b⁹ miſtrauerāt: et reponent ea in gaçophylatio ſcūarij et veſtient ſe veſtimētis alijs: et nō ſanctificabūt pp̄l̄m i veſtib⁹ ſuis. Caput aūt ſuuz nō radēt neq̄ comā nutriēt: ſz tondentes attondēt capita ſua: et vinū nō bibet omis ſacerdos q̄n ingreſſur⁹ ē atriū interius. Et viduā et repudiatā nō accipient vxores: ſz vgines de ſemīe dom⁹ iſrl̄ Oz et viduā q̄ fuerit vidua a ſacerdote accipiēt: et pp̄l̄m meū docebūt q̄d ſit int̄ ſanctū et pollutū: et int̄ mundū et immūdum oſtendent eis. Et cū fuerit p̄trouerſia ſtabūt in iudicijs meis et iudicabūt. Leges meas et p̄cepta mea in omnib⁹ ſolēnitatib⁹ meis cuſtodient: et ſabbata mea ſāctificabūt. Et ad mortuū hoiem nō ingredient̄ ne polluant̄: niſi ad p̄rē et mrēm et filiū et filiam et frēm et ſororē que alterū virum non habuerit in quibus contaminabūtur. Et poſtq̄ fuerit emundatus. ſeptem dies numerabunt ei: et in die introitus ſui in ſanctuariū ad atriū interius vt miniſtret mihi in ſanctuario: offeret p̄ peccato ſuo. ait dominus deus. Non erit autem eis hereditas: ego hereditas eor̄. Et poſſeſſionem nō dabitis eis in iſrl̄. ego enim poſſeſſio eor̄. Victimā et p̄ peccato et p̄ delicto ipſi comedēt: et oē votū in iſrl̄ ipſor̄ erit. Et primitiua omniū primogenitor̄ et omia libamēta ex oībus q̄ offerūtur: ſacerdotū erūt. Et primitiua cibor̄ veſtror̄ dabitis ſacerdoti: vt reponat bñdictionē domui ſue. Oīe morticinū et captū a beſtijs de auib⁹ et de pecorib⁹ nō comedēt ſacerdotes.

XLV

Cunq̄ ceperitis terraz diuidere ſorte: ſeparate primitias dño ſanctificatū de terra longitudine vigintiq̄nq̄ milia et latitudie decem milia. Sanctificatū erit in omni termino ei⁹ p̄ circūituz. Et erit ex oī p̄te ſanctificatū quīgentos p̄ q̄ngētos q̄dratā p̄ circūitū et q̄nq̄ginta cubitos ī ſuburbana ei⁹ p̄ gyr̄. Et a mēſura iſta menſurabit longitudinē vigintiq̄nq̄ miliuz et latitudiez decē miliū. Et in ipo erit tē plū ſanctū q̄ſ scor̄: ſcificatū de tra erit ſacerdotib⁹ miniſtris ſcūarij: q̄ accedunt ad miniſteriū dñi. Et erit eis loc⁹ in domos et in ſcūariū ſanctitatis. Vigintiq̄nq̄ aūt milia longitudis et decē milia latitudis erūt leuitis q̄ miniſtrāt domui Ipſi poſſidebūt viginti gaçophilatia. Et poſſeſſionē ciuitatis dabitis q̄nq̄ milia latitudis: et lōgitudinis vigintiq̄nq̄ milia. p̄ ſepationē ſcūarij oī domui iſrael. Principi aūt hinc et inde ī ſepationem ſcūarij et ī poſſeſſionē ciuitatis et ꝯ faciem ſepationis ſanctuarij et contra faciez poſſeſſiōis vrbis a latere maris vſq̄ ad mare: et a latere orientis vſq̄ ad orientem. Longitudinis autez iuxta vnamquanq̄ p̄tem a termino occidētali vſq̄ ad terminū orientalem: de terra erit ei poſſeſſio in iſrl̄. Et nō deſolulabuntur vltra p̄incipes pp̄l̄m meum: ſed terrā dabūt domui iſrl̄ p̄m tribus eor̄. Hec

dicit dñs deus. Sufficiat vob pncipes israel:iniqtatē ⁊ rapinas intermittite: et iudiciū ⁊ iusticiā facite. Depate cōfi/nia vestra a pplo meo·ait dñs de⁹. Sta/tera iusta ⁊ ephi iustū ⁊ batus iusti⁹ erit vobis. Ephi ⁊ batus equalia et vnius mensure erūt. vt capiant decimā ptem chori batus ⁊ decimā partem chori ephi Juxta mensurā chori erit equa libratio eorum. Siclus autē viginti obolos hz Porro viginti sicli et vigintiqnq; sicli et quindecim sicli minā faciunt. Et hc sunt primitie qs tolletis·sextam ptem ephi de choro frumenti ⁊ sextam partez ephi de choro hordei. Mensura q̄z olei. Batus olei decima pars chori est: quia decem bati implēt chor. Et arietē vnuz de grege ducētor de his q̄ nutriuit isrl̄ in sacrificiuz ⁊ in holocaustū ⁊ in pacifi/ca:ad erpiandū pro eis ait dñs de⁹. Om nis pplus terre tenebit̄ primitijs his principi in israel. Et sup principez erūt holocausta ⁊ sacrificiū ⁊ libamina in so/lennitatib⁹ et in kalendis et in sabbatz in vniūsis solennitatib⁹ domus israel. Ipse faciet p peccato sacrificiuz ⁊ holo/caustum ⁊ pacifica: ad erpiandum p do mo isrl̄. Hec dicit dñs deus. In primo mense vna mensis sumes vitulū de ar mēto immaculatū:⁊ erpiabis sanctua/rium. Et tollet sacerdos de sanguīe qđ erit pro peccato ⁊ ponet in postib⁹ dom⁹ in quattuor angul' crepidinis altaris: etin postibus porte atrij interioris. Et sic facies in septima mensis pro vno quoq; qui ignorauit ⁊ errore deceptus est:⁊ erpiabis p domo. In primo men se quartadecima die mensis erit vobis pasce solēnitas. Septez diebus açima comedent̄. Et faciet princeps ī die illa pro se et p vniuerso pplo terre vituluz pro peccato. Et in septē dier solēnitate faciet holocaustū dño: septē vitulos et septez arietes īmaculatos q̄tidie septē diebus: ⁊ p peccato hircum caprarum et sacrificium ephi p vitulum ⁊ ephi p arietem faciet:⁊ olei hin p singl'a ephi. Septimo mēse qntadecima die men/sis in solēnitate faciet sicut supradicta sunt per septem dies:tam p peccato q̄z pro holocausto ⁊ in sacrificio et in oleo.

Hec dicit dñs deus XLVI

Porta atrij interioris q̄ respi/cit ad orientē erit clausa sex die bus in quib⁹ opus fit. Die aūt sabbati aperiet̄. Sed in die kalendar aperietur et intrabit princeps p viā vestibuli por te deforis ⁊ stabit in limie porte. Et fa/cient sacerdotes holocaustū ei⁹ ⁊ pacifi ca eius:⁊ adorabit sup limē porte:⁊ egre dietur. Porta aūt non claudet̄ vsq; ad vesperam. Et adorabit pplus terre ad ostium porte illius in sabbatis et in ka lendis corā dño. Holocaustum autem hoc offeret princeps domino in die sab bati:sex agnos immaculatos et arietez immaculatū:⁊ sacrificiū ephi p arietez Jn agnis autē sacrificium quod dede/rit man⁹ eius et olei hin p singl'a ephi Jn die aūt kalendar vitulum de armē to immaculatū:⁊ sex agni et arietes im maculati erunt:⁊ ephi per vitulū:ephi quoq; per arietem faciet sacrificiuz. De agnis autem sicut inuenerit manus eius olei hin per singula ephi. Cunq; ingressus est princeps·per viā vestibuli porte ingrediat̄:⁊ per eandem viā exeat Et cū intrabit pplus terre in cōspectu domini in solēnitatibus qui ingredit̄ per portam aquilonis vt adoret egre/diatur per viam porte meridiane. Por ro qui ingreditur per viam porte meri/diane:egrediat̄ per viam porte aq̄lonis Non reuertet̄ per viam porte per quaz ingressus est:sed e regione illius egre/dietur. Princeps aūt in medio eor cū ingredientib⁹ ingrediet̄ ⁊ cū egredien/tibus egredietur. Et in nundinis et in solennitatibus erit sacrificiū ephi p vi tulum:⁊ ephi per arietez. Jn agnis au tem erit sacrificiuz sicut inuenerit ma/nus ei⁹:⁊ olei hin per singula ephi. Cū autem fecerit princeps spontaneū ho locaustum aut pacifica voluntaria do mino· aperiet̄ ei porta· que respicit ad orientem:⁊ faciet holocaustuz suum et

pacifica sua sic fieri solet in die sabbati
& egredietur claudeturq; porta postq; exie
rit. Et agnū eiusdē anni immaculatuz
faciet holocaustū quotidie dño. Hemp
mane faciet illud. Et faciet sacrificiū su
per eo catamane mane: sextā ptē ephi &
de oleo tertiā ptē hin vt misceat similе
Sacrificiū dño legitimū iuge atq; per
petuū. Faciet agnū & sacrificiū & oleum
catamane mane holocaustū sempiternuz
Hec dicit dñs de. Si dederit princeps
domū alicui de filijs suis: hereditas ei⁹
filioꝝ suoꝝ erit: possidebit eaz hereditа
rie. Si aūt dederit legatū d hereditate
sua vni ꝺuoꝝ suoꝝ erit illi⁹ vsq; ad ānū
remissiōis & reuertet ad principez. He
reditas aūt ei⁹ filijs ei⁹ erit. Et nō acci
piet princeps de hereditate ppli p violē
tiam et de possessiōe eoꝝ: sed de possessio
ne sua hereditatē dabit filijs suis vt ñ
dispergat ppls meus vnusquisq; a pos
sessione sua Et introduxit me p ingres
sum q̄ erat ex latere porte in gaçophila
tia sanctuarij ad sacerdotes. q̄ respicie
bant ad aquilonē: & erat ibi loc⁹ versēs
ad occidentē: & dixit ad me. Iste ē loc⁹
vbi coquent sacerdotes p pctō & p de
licto. vbi coquēt sacrificiū vt nō efferāt
in atriū exterius: & sanctificet ppls. Et
eduxit me in atriū exteri⁹ et circūduxit
me p quattuor angulos atrij. Et ecce
atriolū erat in angulo atrij. atriola sin
gula p angulos atrij. In quattuor an
gulis atrij atriola dispōsita: quadragin
ta cubitorum per longū & triginta per
latum. Mensure vnius quattuor erāt
Et paries per circūituz ambiens quat
tuor atriola: et culine fabricate erant
subter porticus p gyrū. Et dixit ad me
Hec est domus culinaꝝ: in qua coquēt
ministri domus domini victimas ppli.

Et reuertit me ad **XLVII**
portam dom⁹ & ecce aq̄ egredie
bant subter limē dom⁹ ad orie
tem. Facies enī domus respiciebat ad
orientē. Aque aūt descendebāt in latus
templi dextr̄ ad meridiē altar̄. Et edu
xit me p viam porte aquilonis: & cōuer
tit me ad viam foras portā exteriorem
viam que respiciebat ad orientem. Et
ecce aq̄ redundātes a latere dextro cuz
egrederetur vir ad orientem qui habe
bat funiculum in manu sua: et mēsus
est mille cubitos: et traduxit me p aq̄m
vsq; ad talos. Rursumq; mensus est
mille. et traduxit me per aquaz vsq; ad
genua. Et mensus est mille: et tradux
it me per aquam vsq; ad renes. Et mē
sus est mille torrentem quē non potui
pertransire: quouiā intumuerāt aque
profundi torrentis qui non potest trās
uadari. Et dixit ad me. Certe vidisti fi
li hominis: et eduxit me: & conuertit ad
ripam torrentis. Cumq; me conuertis
sem. ecce in ripa torrentis ligna multa
nimis ex vtraq; parte Et ait ad me. Aq̄
iste que egrediuntur ad tumulos sabu
li orientalis et descendunt ad plana de
serti: intrabūt mare: et exibunt & sana
buntur aque. Et omnis anima viuēs
que serpit quocunq; venerit torrēs vi
uet: et erunt pisces mlti satis postq; ve
nerint illuc aque iste. Et sanabuntur &
viuent omnia ad que venerit torrens:
et stabunt super illa piscatores. Ab en
gaddi vsq; ad engallim siccatio sagena
rum erit. Plurime species erūt pisciū
eius sicut pisces maris magni multi
tudinis nimie. In litoribꝫ aūt eius et
in palustribus nō sanabunt: qz in salu
nas dabūtur. Et sup torrentē orietur i
ripis eius ex vtraq; parte omne lignū
pomiferū. Non defluet folium ex eo: et
non deficiet fructus eius. Per singlos
mēses afferet primitiua: quia aque ei⁹
de sanctuario egredient. Et erunt fru
ctus eius in cibum et folia eius ad me
dicinā. Hec dicit dñs deus. Hic est ter
minus in quo possidebit terrā in duo
decim tribus israel: quia ioseph duplі
cem funiculū habet. Possidebitis aūt
eam singuli eque vt frater suus. super
quam leuaui manuz meam vt darem
patribus vestris. Et cadet terra hec vo
bis in possessionem. Hic est autem ter
minus terre ad plagaz septentrionalez

a mari maguo·via ethalon venientibꝫ
sedada emath berotha sabarim q̄ est in-
ter terminuꝫ damasci et ꝯfiniū emath
dom⁹thicon q̄ est iuxta terminū auran:
et erit t̄min⁹ a mari vsq̄ ad atriū enon
termin⁹ damasci:et ab aq̄lone ad aq̄lo-
nem termin⁹ emath·plaga septentrio-
nalis. Porro plaga oriētal' de medio au
ran ⁊ de medio damasci et de medio ga-
laad ⁊ de medio terre israel·iordanis di
sterminās ad mare oriētale metiemini
plagā orientalē. Plaga aūt austral' me
ridiana a thamar vsq̄ ad aq̄s contradi
ctionis cades:⁊ torrens vsq̄ ad mare
magnū:⁊ hec est plaga ad meridiem au
stral'. Et plaga mar⁹:mare magnū a cō-
finio ꝑ directū donec venias emath:hec
est plaga maris. Et diuidetis terrā istā
vobis ꝑ tribꝫ isrl':⁊ mittetis eā in here-
ditatē vob̄ et aduenis q̄ accesserint ad
vos qui genuerint filios in medio vr̄m
⁊ erūt vob̄ sicut indigene int̄ filios isrl'
Vobiscū diuident possessionē ī medio
tribuū isrl'. In tribu aūt q̄cunq̄ fuerit
aduena·ibi dabitis possessionez illi· ait
dominus deus.

XLVIII

Et hec noīa tribuū a finibꝫ aq̄lo-
nis iuxta viā ethalon ꝑgentibꝫ
emath atriū enon termin⁹ da-
masci·ab aquilone iuxta viā emath·et
erit ei plaga oriētal' mare·dan vna. Et
a termīo dan·a plaga orientali vsq̄ ad
plagaꝫ mar⁹·aser vna. Et sup̄ terminū
aser:a plaga orientali vsq̄ ad plagaꝫ ma
ris·neptalim vna. Et sup̄ terminū ne-
ptalim a plaga orientali vsq̄ ad plagaꝫ
maris·manasse vna. Et sup̄ t̄minū ma
nasse: a plaga orientali vsq̄ ad plagam
maris:effraim vna. Et sup̄ terminū ef
fraim·a plaga orientali vsq̄ ad plagam
maris·ruben vna. Et sup̄ t̄minū ruben
a plaga orientali vsq̄ ad plagā maris·
iuda vna Et sup̄ terminū iuda:a plaga
oriētali vsq̄ ad plagā mar⁹·erūt primi-
tie q̄s sep̄abit⁹ vigintiq̄nq̄ milibꝫ cala-
mis latitudīs ⁊ lōgitudīs:sicuti singl'e
ꝑtes a plaga oriētali vsq̄ ad plagā ma-
ris. Et erit sanctuariū in medio eius.
Primitie quas separabitis domīo lon
gitudo vigintiquīq̄ milibꝫ: ⁊ latitudo
decem milibꝫ. He aūt erūt primitie san
ctuarij sacerdotū:ad aq̄lonem longitu
dinis vigintiquinq̄ milia:⁊ ad mare la
titudinis decem milia. Sed et ad oriē
tem latitudinis decem milia:⁊ ad me-
ridiē vigintiquinq̄ milia. Et erit san-
ctuarium dn̄i ī medio eius. Sacerdo-
tibus sanctuariū erit de filijs sadoch·q̄
custodierunt cerimonias meas et non
errauerūt cum errarent filij isrl'· sicut
errauerunt ⁊ leuite. Et erunt primitie
de primitiuis terre sanctū sanctoꝝ·iux-
ta terminū leuitaꝝ. Sed ⁊ leuitis simi
liter iuxta fines sacerdotū vigintiq̄nq̄
milia longitudinis:⁊ latitudinis decez
milia. Omnis longitudo viginti et q̄n
q̄ milium:⁊ latitudo decem miliuꝫ. Et
nō venūdabūt ex eo neq̄ mutabūt neq̄
transferentur primitie terre:quia san-
ctificate sunt domino. Quīq̄ milia au-
tem que supersunt in latitudine per vi
gintiquinq̄ milia:prophana erunt vr
bis in habitaculum et in suburbana.
Et erit ciuitas in medio eius: ⁊ he mē-
sure eius. Ad plagam septētrionalē q̄n
genta et q̄ttuor milia: ⁊ ad plagam me
ridianam quingenta et quatuor milia
et ad plagā orientalē quingenta ⁊ q̄ttu
or milia:⁊ ad plagam occidentalē qnin
genta et quattuor milia Erunt autem
suburbana ciuitatis ad aquilonē ducē-
ta quinquaginta:et ad merdiem ducē-
ta quinquaginta: et ad orientem ducē-
ta quinquagīta:et ad mare ducenta q̄n
quaginta. Quod autem reliquum fue
rit in lōgitudine s̄m primitias sanctua
rij decem milia in orientem: et decem
milia in occidentem erunt sicut primi-
tie sanctuarij:⁊ erunt fruges eius ī pa
nes his qui s̄uiunt ciuitati. Seruien
tes autē ciuitati op̄abunt̄ ex oībus tri
bubus isrl'. Om̄s primitie vigītiq̄nq̄
miliū ꝑ vigītiq̄nq̄ milia ī quadrū sep̄a
bunt̄ in primitias sāctuarij ⁊ ī possessio
nem ciuitat⁹. Qd̄ autē reliquū fuerit·
principis erit ex omni parte primitiaꝝ

sanctuarij ⁊ possessionis ciuitatis e re⸗
gione vigintiq̄nq; miliū primitiaꝝ vsq;
ad terminū orientalē:sz ⁊ a mari e regi
one vigintiq̄nq; miliū vsq; ad terminū
marꝭ. similr in ptib⁹ principis erit. Et
erūt primitie sanctuarij et sanctuariuz
templi in medio eiꝰ. De possessione au
tem leuitaꝝ ⁊ de possessione ciuitatis i
medio ptium principis: erit i terminū
iuda et in terminū beniamin:⁊ ad prin
cipem ptinebit. Et reliqs tribub⁹ erūt
tales portiones. A plaga orientali vsq;
ad plagam occidentalē. beniamin vna.
et cōtra terminū beniamin a plaga ori⸗
entali vsq; ad plagā occidentalē symeō
vna. Et sup terminū symeōis a plaga
orientali vsq; ad plagam occidentalez:
ysachar vna. Et sup terminū ysachar a
plaga orientali vsq; ad plagā occidenta
lem:zabulon vna. Et sup terminuz za⸗
bulō a plaga orietali vsq; ad plagā marꝭ
gad vna. Et sup terminū gad ad plagā
austri i meridiē:⁊ erit finis de thamar
vsq; ad aq̄s ꝺdictiōis cades:hereditas
ptra mare magnū. Hec est terra quam
mittetis in sortē tribub⁹ israel ⁊ he pti
tiones earum. ait dñs deꝰ. Et hi egres⸗
sus ciuitatis. A plaga septētrionali q̄n
gentos ⁊ quattuor milia mensurabis:
⁊ porte ciuitatis omnib⁹ tribub⁹ israel
Porte tres a septētriōe. Porta ruben
vna:porta iuda vna:porta leui vna. Et
ad plagam orientalē quingētos ⁊ quat
tuor milia. Et porte tres. Porta ioseph
vna:porta beniamī vna:porta dan vna:
Et ad plagam meridianā quingentos
et quattuorꝰ milia metieris. Et porte
tres. Porta symeonis vna: porta ysa⸗
char vna:porta zabulon vna. Et ad pla
gam occidentalem quingentos ⁊ quat
tuor milia. Et porte tres. Porta gad
vna:porta aser vna.porta neptalim vna
Per circuitum decem ⁊ octo milia. Et
nomen ciuitatis ex illa die:dominꝰ ibi⸗
dem. Amen.

Explicit Ezechiel pphēta.

Prologus

Incipit plogus sancti Hiero⸗
nymi in Danielem pphetam.

Danielem prophetā iuxta
septuaginta interpretes
domini saluatoris eccle⸗
sie non legunt vtentes
theodotionis editione;
et hoc cur acciderit nescio. Siue enim
quia sermo chaldaicus est:et quibusdā
proprietatibus a nostro eloquio discre
pat:noluerunt septuaginta interptes
easdem lingue lineas in translatione
seruare:siue sub nomīe eorum ab alio
nescio quo non satis chaldeam linguā
sciēte creditus est liber:siue aliud quid
cause extiterit ignorans:hoc vnuz affir⸗
mare possum. qꝺ multum a veritate di⸗
scordet et recto iudicio repudiatus sit.
Sciendum quippe danielem maxime
et esdram hebraicis quidem litteris: sz
chaldeo sermone conscriptos:⁊ vnam
hieremie pericopen:iob quoq; cum ara
bica lingua plurimam habere societatē
Deniq; et ego adolescentul⁹ post quin
tiliani ⁊ tullij lectionez ac flores retho⸗
ricos cum me in lingue huiꝰ pistrinuz
reclusissez:⁊ multo sudore mlto; tem
pore vix cepissem anhelantia stridentia
q; verba resonare:et quasi per cryptam
ambulans: tarum desuper lumen aspi
cerem. impegi nouissime in danielem:
et tanto tedio affectꝰ suz vt desperatiōe
subita oēm labore veterem voluerim
contēnere. Dum adhortante me quoda
hebreo ⁊ illud mihi crebriꝰ sua lingua
ingerēte. labor improbus oia vincit: q
mihi videbar sciolus inꝰ eos cepi rur⸗
sus discipulꝰ esse chaldaicus. Et vt ve⸗
rum fatear vsq; ad p̄sentē diem magis
possum ꝭmonē chaldaicū legere ⁊ intel
ligere q; sonare. Hec idcirco refero vt
difficultatē vob⁹ danielꝭ ostenderez: qui
apud hebreos nec susanne hz historiaz.
nec hymnū triū puerorū. nec belis dra⸗
conisq; fabulas q̄s nos:qz in toto orbe
dispse sūt. veru añ posito easq; iugulā⸗
te subiecimꝰ ne videremī apud iperitos

magnā partem volūminis detruncasse Audiui ego q̄ndā ꝺ ꝓceptoribꝫ iudeoꝝ cum susanne derideret hystoriā: ⁊ a greco nescio quo eam diceret esse ꝯfictā ·illud opponere quod origeni quoq; affricanus opposuit: etymologias has apothoy schynoy schise: et apothoy pynoi pyse de greco sermone descendere. Cuius rei nos intelligentiā nostris hanc possumus dare· vt vbi gratia: dicamus continuo de arbore ilice diriisse euzilico pereas: ⁊ a lentisco ī lentē te cōminuat angel⁹: vl̄ nō lente peas· aut lentus· iflexibilis ducar ad mortē: siue aliud q̄d ad arboris nomē ꝙueniés. Deinde tantum fuisse ocꝝ tribꝫ puer cauillabatur vt in camīo estuant incendꝫ metro lurent· ⁊ ꝓ ordinē ad laudē dei omīa elemēta ꝓuocarēt: aut qꝺ miraculū diuīeq; aspiratiōis iudiciū vl̄ draconē interfectum offa picis vl̄ sacerdotum delis machinas deꝑhensas q̄ magis ꝓudentia solertis viri q̄q; ꝓphetali essent spū ꝓpetrata. Cum vo abachuc veniret: ⁊ de iudea in chaldeam raptū discofoꝝ lecti taret: querebat exemplū vbi legissem⁹ in toto veteri testamēto quenq̄ sanctoruz graui volasse corpe: ⁊ in puncto hore tanta terraꝝ spatia transisse. Cui cū quidā e nostr satis ad loq̄ndū ꝓmptus eçechielem adduxisset in medium: et diceret eū de chaldea in iudeaz fuisse translatū· derisit hoiem ⁊ ex ipo volumine demonstrauit eçechielē in spū se vidisse transpositū. Denicq; et aplm nr̄m videlicet vt eruditū viz ⁊ qui legez ab hebreis didicisset non fuisse ausuz affirmare se raptuz in corpe: sed dixisse: siue in corpe siue extra corpus· nescio deus scit. His ⁊ talibꝫ argumēt apocriphas in libro ecclesie fabulas arguebat. Super q̄ re lectoris arbitrio iudiciū ꝺ relinquens illud ammoneo nō haberi daniel apud hebreos inter ꝓphetas: sz int eos q̄ agiographa cōscripserit. In tres siquidē ptes oīs ab eis scriptura diuidit: in legē: in ꝓphetas: ⁊ in agiographa id est in quinq; et octo ⁊ in vndecim libros de quo nō est huic tēpis disserere Que autē ex hoc ꝓ hxta· immo ꝯ hūc librum porphyrius obiciat· testes sūt methodius eusebi⁹ et apollinaris. q̄ mlt̄is versuū milib⁹ ei⁹ vanie rīdentes. nescio an curioso lectori satisfecerint. Tū obsecro vos o paula ⁊ eustochium fundat ꝓ me ad dn̄m pces· vt q̄ diu in hoc corpusculo suz· scribā aliquid gtum vobis vtile eccl̄ie: dignū posteris. Presentium quippe iudiciꝫ oblatrātium nō satis moueoꝝ: qui in vtramq; ptem aut amore labunt· aut odio.

Explicit prologus. Incipit Daniel ꝓphxta. Capitulū I

In no tertio regni ioachim regis iuda venit nabuchodonosor rex babylōis hierusalem ⁊ obsedit eam ⁊ tradidit dominus in manu eius ioachī regem iude ⁊ ptem vasoꝝ domus dei et asportauit ea in terrā sennaar in domum dei sui: ⁊ vasa intulit in domū thesauri dei sui. Et ait rex affeneç preposito eunuchoꝝ vt introduceret de filijs israel et de semine regio et tyrannoruz pueros in quib⁹ nulla esset macula: decoros forma et eruditos omni sapiētia cautos scientia et doctos disciplina: et qui possent stare ī palatio regis· vt doceret eos litteras et linguā chaldeoꝝ Et constituit eis rex annonam per singulos dies de cibis suis et vino vñ bibebat ipse ⁊ enutriti tribus annis postea starent in conspectu regis Fuerunt ergo inter eos de filijs iude· daniel ananias· miçael ⁊ açarias. Et imposuit eis prepositus eunuchoꝝ nomina daniel balthasar: ananie sidrac· miçaeli misac: et açarie abdenago. Proposuit aūt daniel in corde suo ne polluere ꝺ mensa regis neq; de vino potus ei⁹· ⁊ rogauit eunuchoz ꝓpositum ne cōtaminaretur Dedit aūt de⁹ danieli grām ⁊ misc̄diaz

in cōſpectu principis eunuchoꝝ. Et ait princeps eunuchoꝝ ad danielē. Timeo ego dñm meū regē q̄ ꝓstituit vob̄ cibū et potū: qui ſi viderit vultꝰ vestros macilentiores p̄ ceteris adoleſcentib̄ coetuis vestris. ꝯdēnabitis caput meū regi Et dixit daniel ad malaſſar quē ꝓstituerat p̄ceps eunuchoꝝ ſup̄ danielē ananiā miçaelē t açariam. Tempta nos obſecro ſuos tuos dieb̄ decē: t dent nob̄ legumia ad vescendū t aq̄ ad bibendū t contēplare vultus nrōs t vultus pueroꝝ q̄ vescunt cibū regio: et ſic videꝝ: facies cū ſuis tuis. Qui audito ſermōe hu iuſcemodi. temptauit eos dieb̄ decem. Poſt dies aūt decē apparuerūt vultus eoꝝ meliores t corpulentiores p̄ oīb̄ puerꝝ qui vescebant cibū regio. Porro malaſſar tollebat cibaria t vinum potꝰ eoꝝ: dabatq̄ eis legumia. Pueris aūt his dedit deus ſciam t diſciplinā in oī libro t ſapientia. danieli aūt intelligentiam omniū viſionū et ſomnioꝝ. Cōpletis itaq̄ diebus p̄ q̄s dixerat rex vt introducerent. introduxit eos p̄positꝰ eunuchoꝝ in cōſpectu nabuchodonoſor Cumq̄ eis locutus fuiſſet rex. non ſunt inuenti tales de vniuſis vt daniel ananias miçael t açarias. Et ſteterūt in cōſpectu regis: t omne verbū ſapiētie t intellectus q̄d ſciſcitatꝰ eſt ab eis rex: inuenit in eis decuplum ſuper cunctos ariolos et magos qui erant in vniuerſo regno eius. Fuit autez daniel uſq̄ ad annum primū cyri regis.

II

In anno ſecundo regni nabuchodonoſor. vidit nabuchodonoſor ſomniū: et conterritus eſt ſpūs eius: t ſomniū eiꝰ fugit ab eo. Precepit aūt rex vt cōuocarent arioli et magi et malefici t chaldei: vt indicarēt regi ſōnia ſua. Qui cū veniſſent ſteterūt coram rege: t dixit ad eos rex. Vidi ſomniū: t mente confuſus ignoro quid viderim Rñderuntq̄ chaldei regi ſyriace. Rex in ſempit eternū viue. Dic ſomniū ſuis tuis: t interp̄tationē eius indicabimꝰ. Et rñdens rex ait chaldeis: Sermo receſſit a me. Niſi indicaueritꝭ mihi ſomnium t ꝓiecturā eius: pibitis vos t domus vre publicabūt. Si aūt ſomniuꝫ t ꝓiecturā eiꝰ narrauerit: p̄mia t dona et honorē multū accipietꝭ a me. Somnium igit t interp̄tatōez eius indicate mihi. Rñderūt ſecūdo atq̄ dixerūt. Rex ſomniū dicat ſuis ſuis: t interp̄tatōez eius indicabimꝰ Rñdit rex t ait. Certe noui q̄ temp̄ redimitis: ſcientes q̄ receſſerit a me ſermo. Si ergo ſomniuꝫ non indicaueritꝭ mihi: vna eſt de vobis ſententia q̄ interp̄tationē quoq̄ fallacem t deceptione plenaꝫ compoſueritꝭ vt loquamini mihi donec tempus pertrāſeat. Somniū itaq̄ dicite mihi: vt ſciam q̄ interp̄tationē quoq̄ eius verā loquamini. Rñdentes ergo chaldei coram rege dixerūt. Non eſt homo ſuper terram qui ſermonē tuuꝫ rex poſſit implere: ſed neq̄ regum quiſq̄ magnꝰ et potens verbum huiuſcemodi ſciſcitat ab oīi ariolo et mago t chaldeo. Sermo enī quem tu queris rex. grauis eſt nec reperiet quiſq̄ qui indicet illuꝫ in cōſpectu regis: exceptis dīs quoꝝ non eſt cum hoibus conuerſatō. Quo audito rex in furore et in ira magna p̄cepit vt perirent oīs ſapientes babylonis. Et egreſſa ſentētia ſapientes interficiebāt: querebat q̄ daniel et ſocij eius vt perirent. Tūc daniel requiſiuit de lege atq̄ ſentētia ab arioch p̄cipe militie regis: qui egreſſus fuerat ad interficiēdos ſapientes babyloniſ. Et interrogauit eū qui a rege ptārem accep̄at: quaꝫ ob cauſam taꝫ crudelis ſentētia a facie regis eſſet egreſſa. Cum ḡ rem indicaſſꝫ arioch danieli: daniel ingreſſus rogauit regem vt tēpus daret ſibi ad ſolutionē indicandā regi. Et ingreſſus eſt domū ſuaꝫ: ananieq̄ t miçaeli et açarie ſocijs ſuis indicauit negociū vt q̄rerēt miſcōiam a facie dei celi ſup̄ ſacramēto iſto: t non perirent daniel et ſocij eius cū ceteris ſapientib̄ babylonis. Tunc danieli myſteriū p̄ viſionem nocte reuelatum eſt. Et benedixit daniel deum

celi:ꝛ locut⁹ ait. Sit nomẽ dñi bñdictũ a seculo ꝛ vsqꝫ in seculm: qꝛ sapia ꝛ fortitudo ei⁹ sunt:ꝛ ipe mutat tpa ꝛ etates. Trãsfert regna atqꝫ ꝯstituit·dat sapiaꝫ sapientibꝫ ꝛ scientiã intelligẽtibꝫ disciplinã. Ipe reuelat ꝓfũda ꝛ abscondita et nouit ī tenebr⁹ ꝯstituta:ꝛ lux cũ eo ẽ. Tibi deus patꝝ nrõꝝ ꝯfiteoꝛ teqꝫ laudo qꝛ sapiam ꝛ fortitudinẽ dedisti mihi :et nunc oñdisti mihi q̃ rogauim⁹te: qꝛ sermonẽ regis aperuisti nob. Post hec daniel ingressus ad arioch quẽ ꝯstituerat rex vt ꝑderet sapiẽtes babylõis:sic ei locutus est. Sapientes babylõis ne perdas. Introduc me in ꝯspectũ reg̃: ꝛ solutõeꝫ regi narralo. Tũc arioch festin⁹ introduxit danielẽ ad regem ꝛ dixit ei. Inueni hoĩem de filijs trãsmigratiõis iude q̃ solutõem regi ãnunciet. Rñdit rex ꝛ dixit danieli cui⁹ nomẽ erat baltha sar. Putas ne vere potes mihi indicare somniũ qd̃ vidi ꝛ interp̃tatõem ei⁹ ? Et rñdens daniel coꝛã rege ait. Misterium qd̃ rex interrogat sapientes magi ꝛ arioli ꝛ aruspices neq̃unt indicare regi:qꝫ est de⁹ in celo reuelans mysteria qui indicauit tibi rex nabuchodonosoꝛ q̃ ventura sũt nouissimis tpib⁹. Somnium tuũ ꝛ visiões capitꝭ tui in cubili tuo huiuscemodi sũt. Tu rex cogitare cepisti ī stratu tuo q̃d esset futurũ post hec:ꝛ q̃ reuelat mysteria oñdit tibi q̃ vẽtura sunt. Mihi q̃qꝫ nõ in sapia q̃ est in me plus q̃ꝫ in cunctꝭ viuẽtib⁹:facẽtuꝫ hoc reuelatũ ẽ·qꝫ vt interp̃tatõ regi manifesta fieret ꝛ cogitatões mẽtis tue scires. Tu rex videbas:ꝛ ecce quasi statua vna grandis. Statua illa magñ ꝛ statura sublimis stabat ꝫ te:ꝛ intuitus eius erat terribil̃. Hui⁹ statue caput ex auro optimo erat·pectus aũt ꝛ brachia de argẽto:poꝛroventer ꝛ femoꝛa ex ere·tibie aũt ferree: pedũ q̃daꝫ ps erat ferrea: q̃dam aũt fictilis. Videbas ita donec abscisus ẽ lapis de mõte sine manibus et ꝑcussit statuã in pedib⁹ ei⁹ ferreis ꝛ fictilib⁹ ꝛ ꝯminuit eos. Tũc ꝯtrita sunt pil̃ ferrũ testa es argentũ ꝛ aur̃: ꝛ redacta quasi in fauillã estiue aree q̃ rapta sunt vento·nulluſqꝫ loc⁹ inuẽt⁹ ẽ eis. Lapis aũt q̃ ꝑcusserat statuã factus ẽ mõs magnus:ꝛ ipleuit vniu᷑saꝫ terrã. Hoc est somniũ· interp̃tatõem q̃ꝫ eius dicem⁹ coꝛã te rex. Tu rex regũ es:ꝛ de⁹ celi regnũ ꝛ fortitudinẽ ꝛ imperiũ ꝛ gl̃iam dedit tibi ꝛ oĩa in q̃b⁹ hitant filij hoĩm et bestie agri ꝛ volucres q̃ꝫ celi dedit ī manu tua ꝛ sub ditione tua vniu᷑sa consti tuit. Tu es g̃ caput aureũ. Et post te cõ surget regnũ aliud min⁹ te argenteuꝫ: et regnũ tertiũ aliud ereũ qd̃ imp̃abit vniuerse tre ꝛ regnũ q̃rtũ erit velut ferreũ. Quõ ferrũ ꝯminuit ꝛ domat oĩa: sic ꝯminuet ꝛ ꝯteret oĩa hec. Poꝛro qꝛ vidisti ꝑdũ ꝛ digitoꝝ p̃tem testeã figuli ꝛ p̃tẽ ferreã:regnũ diuisũ erit qd̃ tñ de plantario ferri oꝛiet̃. Sicõm q̃ vidisti ferrũ mixtũ teste ex luto ꝛ digitos ꝑdũ ex p̃te ferreos:ꝛ ex p̃te fictiles:ex p̃te regnũ erit solidũ:ꝛ ex p̃te ꝯtritũ. Qꝛ autẽ vidisti ferrũ mixtũ teste ex luto:ꝯmisce bunt̃ quidẽ hũano semini sꝫ nõ adhere būt sibi:sicuti ferꝝ misceri non ꝑt teste In diebꝫ ãt regnoꝝ illoꝝ suscitabit de⁹ celi regnũ qd̃ in etnũ nõ dissipabit̃ ꝛ regnũ eius alteri pp̃lo nõ tradet̃. Cõminuet aũt ꝛ ꝯsumet vniu᷑sa regna hec:et ipm stabit in etnũ. Sicõm q̃ vidisti q̃ de mõte abscisus ẽ lapis sine manibus ꝛ cõminuit testã ꝛ ferrũ ꝛ es ꝛ argentũ ꝛ aur̃·deus magn⁹ oñdit regi q̃ ventura sunt postea:ꝛ verꝫ ẽ somniũ ꝛ fidel̃ interp̃tatio eius. Tũc rex nabuchodonosoꝛ cecidit in faciẽ suaꝫ ꝛ danielẽ adoꝛauit: et hostias ꝛ incẽsum p̃cepit vt sacrificarẽt ei. Loq̃ns g̃ rex ait danieli. Vere deus vester de⁹ deoꝝ ẽ ꝛ dñs regũ revelãs mysteria·qm̃ tu potuisti aperiri hoc sacmentũ. Tunc rex danielẽ in sublime extulit:ꝛ munera ml̃ta ꝛ magñ dedit ei. Et constituit eũ p̃incipeꝫ sup̃ oms̃ puintias babylonis:ꝛ p̃fectũ ꝛ magistꝝ sup̃ cũctos sapiẽtes babylonis. Daniel autẽ postulauit a rege:ꝛ cõstituit sup̃ opa puintie babylonis sidrac misac ꝛ abdenago. Ipe aũt daniel erat ī foꝛib⁹ reg̃.

III

Nabuchodonosor rex fecit statuā auream altitudine cubitorū sexaginta· latitudie cubitorum sex: & statuit eam in campo dubitorum sex: & statuit eam in campo duran ꝓuincie babylōis. Itaq; nabuchodonosor rex misit ad ꝯgregādos satrapas magistratus & iudices duces & tyrānos et ꝑfectos oēsq; ꝓncipes regionuꝫ vt conuenirēt ad dedicatiōem statue quaꝫ erexerat nabuchodonosor rex. Tūc congregate sūt satrape mgīatus & iudices duces & tyrāni & optimates q̄ erant in ptātibꝫ ꝓstituti & vniūsi ꝓncipes regiōnū vt conuenirēt ad dedicationē statue quā erexerat nabuchodonosor rex. Stabant aūt in cōspectu statue quā posuerat nabuchodonosor rex: & preco clamabat valenter. Vobis dicit ꝑplis tribubus & liguis in hora q̄ audieritꝭ sonituꝫ tube & fistule & cythare sambuce et psalterij & symphonie & vniūsi generis musicoꝝ: cadētes adorate statuā auream quā constituit nabuchodonosor rex. Et q̄s aūt nō ꝓstratus adorauerit: eadē hora mittet in fornacē ignis ardentis. Post hec igitur statim vt audierūt oēs ꝑpli sonituꝫ tube fistule & cithare sambuce et psalterij symphonie & oīs generis musicoꝝ: cadentes oēs ꝑpli tribꝰ & ligue adorauerūt statuaꝫ aureaꝫ quā cōstituerat nabuchodonosor rex. Statimq; in ipo tpe accedentes viri chaldei accusauerūt iudeos· directq; nabuchodonosor regi: Rex in eternū viue. Tu rex posuisti decretū vt omis hō qui audierit sonituꝫ tube fistule & cithare sambuce & psalterij & symphonie & vniūsi generis musicoꝝ· ꝓsternat se & adoret statuā auream si quis aūt nō ꝓcidens adorauerit: mittat in fornacē ignis ardentis. Sunt ḡ viri iudei q̄s constituisti sup opa regionis babylonie sidrac misac & abdenago viri isti contēpserunt rex decretū tuuꝫ. Deos tuos nō colunt: & statuā aureaꝫ quā erexisti nō adorāt. Tūc nabuchodonosor in furore & ira ꝓcepit vt adducerētur sidrac misac & abdenago. Qui cōfestim adducti sunt in conspectu regis ꝓnuncianſq; nabuchodonosor rex ait eis Vere ne sidrac misac & abdenago deos meos nō colitis: & statuā aureā quā cōstitui nō adoratis? Nunc ḡ si estis ꝓati quacūq; hora audieritꝭ sonitū tube fistule citare sambuce & psalterij & symphonie omnisq; generis musicoꝝ ꝓsternite vos & adorate statuā quam feci· quod si nō adorauerit· eadē hora mittemini in fornacē ignis ardentis. Et q̄s est deus qui eripiet vos de manu mea? Respondentes sidrac misac & abdenago: dixerūt regi nabuchodonosor. Non oportꝫ nos de hac re respondere tibi. Ecce enī deꝰ nr̄ quē colimus ꝑt eripere nos de camino ignis ardentis· et de manibꝰ tuis o rex liberare. Quod si noluerit· notuꝫ sit tibi rex q̄ deos tuos nō colimus: & statuam auream quā erexisti nō adorabimꝰ. Tūc nabuchodonosor repletus est furore: & aspectus faciei illius immutatꝰ est sup sidrac misac & abdenago: & ꝑcepit vt succenderet fornax septuplū q̄ succēdi cōsueuerat: & viris fortissimis de exercitu suo iussit vt ligatis pedibus sidrac misac & abdenago mitterent eos in fornacem ignis ardentis. Et confestim viri illi vincti cū bracheis suis et thiaris et calciamētis & vestibus missi sunt in mediū fornacis ignis ardentis. Naꝫ iussio regis vrgebat. Fornax aūt succēsa erat nimis. Porro viros illos q̄ miserāt sidrac misac & abdenago interfecit flāma ignis. Viri aūt hi tres· id est· sidrac misac & abdenago ceciderūt in medio camino ignis ardentis colligati. Que sequunt· in hebreis voluminibꝰ nō repperi Et ambulabant in medio flāme: laudantes deū & bñdicentes dño. Stans autē azarias orauit sic: Aperiensq; os suū in medio ignis ait: Benedictus es dñe deus patꝝ nostroꝝ: et laudabile et glorioſuꝫ nomē tuū in secla· q̄ iustꝰ es in omnibꝰ q̄ fecisti nob: & vniuersa opera tua vera & vie tue recte: & oīa iudicia tua vera. Judicia enim vera fecisti iuxta omnia q̄ induxisti sup nos & sup ciuitatem sanctā patrum nostroꝝ hierusalē

quia in ꝟitate ⁊ in iudicio induxisti oīa hec ꝓpter pctā nostra. Peccauim⁹ enim et inique egim⁹ recedentes a te ⁊ deliq̄mus in oīb⁹: ⁊ p̄cepta tua nō audiuim⁹ nec obſeruauim⁹ nec fecim⁹ ſicut p̄cepas nobiſ vt bñ nob eſſet. Oīa q̄ que induxisti ſup nos ⁊ vniuerſa q̄ feciſti nob in vero iudicō feciſti: ⁊ tradidiſti nos ī manib⁹ inimicoꝝ iniq̄ꝝ ⁊ peſſimoꝝ p̄uaricatoꝝq̄ ⁊ regi ⁊ iniuſto ⁊ peſſimo vltra oēm terrā. Et nūc nō poſſum⁹ aperire os Confuſio ⁊ opprobriū facti ſum⁹ ſuis tuis ⁊ hīs q̄ colebant te. Ne q̄ſum⁹ tradas nos in ꝑpetuū ꝓp nomē tuū: ⁊ ne diſſipes teſtm̄ tuū neq̄ auferas miſericordiā tuā a nob ꝓp abraam dilectū tuum ⁊ yſaac ſuū tuū ⁊ iſrl̄ ſanctū tuum. quib⁹ locut⁹ es pollicēs q⁹ mltiplicares ſemē eoꝝ ſic̄ ſtellas celi: ⁊ ſic̄ arenā q̄ eſt in litore maris. q⁹ dñe imminuti ſum⁹ plus q̄ oēs gentes: ſumuſq̄ hūiles in vniuerſa terra hodie ꝓpter peccata nr̄a. et nō eſt in tpe hīs princeps ⁊ dux ⁊ ꝓpha neq̄ holocauſtū neq̄ ſacrificiū neq̄ oblatio neq̄ incenſus neq̄ loc⁹ primitiaꝝ coram te vt poſſimus inuenire miſcōiaz tuā: ſz in aīo ctrito ⁊ ſpū hūilitatis ſuſcipiamur. Sicut in holocauſto arietū ⁊ tauroꝝ ⁊ ſic̄ in milib⁹ agnoꝝ pinguiū ſic fiat ſacrificiū noſtr̄ in ꝯſpectu tuo hodie vt placeat tibi: q̄m̄ nō eſt ꝯfuſio ꝯſidentib⁹ in te. Et nūc ſeq̄mur te in toto corde ⁊ timem⁹ te: ⁊ q̄rim⁹ faciē tuā. Ne ꝯfundas nos: ſz fac nobiſcū iuxta mansuetudiez tuā: ⁊ ſm̄ mltitudiez miſcōie tue ⁊ erue nos in mirabilib⁹ tuis: ⁊ da gl̄iam nomī tuo dñe: ⁊ ꝯfundant⁹ oīs qui oñdunt ſuis tuis mala. Cōfundat⁹ in oīpotentia: ⁊ robur eoꝝ ꝯteratur ⁊ ſciant q⁹ tu es dñs deus ſol⁹ ⁊ gl̄iosus ſuper orbem terraꝝ. Et nō ceſſabāt q̄ miſerant eos miniſtri regis ſuccēdere fornaces napta ⁊ ſtuppa ⁊ pice ⁊ malleol⁹: ⁊ effundebat⁹ flāma ſup fornacē cubitis q̄draginta nouē: ⁊ erupit ⁊ incēdit ḡs reperit iuxta fornacē de chaldeis. Angel⁹ āt dñi deſcendit cū azaria ⁊ ſocijs ei⁹ in fornacem: ⁊ excuſſit flāmā ignis ꝺ fornace et fecit mediū fornacis q̄ſi ventū roris flantem. ⁊ nō tetigit eos oīno ignis neq̄ cōtriſtauit nec quicq̄ moleſtie intulit. Tunc hi tres q̄ſi ex vno ore laudabant ⁊ gl̄ificabant ⁊ bñdicebāt deum in fornace dicentes. Bñdictus es dñe deus patr̄ noſtroꝝ: ⁊ laudabil⁹ ⁊ gl̄iosus et ſuperexaltatus in ſecl̄a. Et benedictū nomē gl̄ie tue ſanctū: ⁊ laudabile ⁊ ſuperexaltatū in oīb⁹ ſecl̄is. Bñdictus es in templo ſancto gl̄ie tue: et ſuplaudabil⁹ et ſupgloriosus in ſecula Benedict⁹ es in throno regni tui: ⁊ ſuplaudabil⁹ ⁊ ſuperexaltat⁹ in ſecl̄a. Bñdictus es q̄ intueris abyſſos ⁊ ſedes ſup cherubin: ⁊ laudabilis ⁊ ſuperexaltatus in ſecula. Bñdictus es in firmamēto celi: ⁊ laudabilis et gl̄iosus in ſecl̄a. Benedicicite oīa opera dñi dño: laudate ⁊ ſuperexaltate eū in ſecula. Bñdicite angeli dñi dño: laudate ⁊c̄. Benedicite celi dño: lau. Benedicite aque oīs q̄ ſup celos ſunt dño: lau. Bñdicite oīes virtutes dñi dño: lau. Bñdicite ſol ⁊ luna dño: lau. Bñdicite ſtelle celi dño: lau. Benedicite imber ⁊ ros dño: lau. Bñdicite omis ſpūs dei dño: lau. Bñdicite ignis ⁊ eſt⁹ dño: lau. Benedicite frigus ⁊ eſtas domino lau. Bñdicite nores et pruina dño: lau. Benedicite gelu ⁊ frigus dño: lau. Bñdicite glacies ⁊ niues dño: lau. Benedicite noctes ⁊ dies dño: lau. Benedicite lux ⁊ tenebre dño: lau. Bñdicite fulgura ⁊ nubes dño: lau. Bñdicat terra dñm: laudet ⁊ ſuperexaltet eum in ſecl̄a. Bñdicite montes ⁊ colles dño: lau. Benedicite vniuerſa germinatia in tra dño: lau Benedicite fontes domino: laudate. Benedicite maria ⁊ flumina dño: lau Bñdicite cete ⁊ omnia q̄ mouentur in aquis dño: lau. Bñdicite oēs volucres celi dño: lau. Bñdicite oīs bestie et pecora dño: lau. Bñdicite filij hominū domino: lau. Benedicat iſrl̄ dñm: laudet ⁊ ſuperexaltet eū in ſecula Bñdicite ſacerdotes dñi dño: lau. Bñdicite ſui dñi domino: lau. Bñdicite ſpūs ⁊ anie iuſtoꝝ dño. lau. Benedicite ſancti et hūiles

corde dño: lau. Bñdicite anania açaria
misael domīo: laudate ⁊ superexaltate eū
in secl'a: qꝛ eruit nos de inferno ⁊ saluos
fecit de manu mortis: ⁊ liberauit nos d̄
medio ardētis flāme: ⁊ de medio ignis
eruit nos. Cōfitemī dño qm̄ bon⁹: qm̄
in secl'm miscdia eius. Benedicite oēs
religiosi dño deo deoꝝ: laudate ⁊ cōfite-
mini ei: qꝛ in omīa secl'a miscdia eius.
Hucusqꝫ in hebreo nō habet̄. et que
posuimus de theodotiōis editōe trans-
lata sunt. Tūc nabuchodonosor rex ob-
stupuit ⁊ surrexit ꝓperē. ⁊ ait optimati
bus suis. Nonne tres viros misimus
in medio ignis ꝯpeditos: Qui rñdētes
regi dixerūt. Vere rex. Rñdit rex ⁊ ait.
Ecce ego video q̄ttuor viros solutos ⁊
ambulātes in medio ignis: ⁊ nihil cor-
ruptionis in eis est: ⁊ spēs quarti sil'is
filio dei. Tūc accessit rex nabuchodono
sor ad ostiū fornac⁹ ignis ardent⁹: et ait.
Sidrac misac ⁊ abdenago ſui dei excel-
si egredimī ⁊ venite. Statimqꝫ egressi
sunt sidrac misac ⁊ abdenago d̄ medio
ignis. Et congregati satrape mgr̄atus
et iudices ⁊ potentes reg⁹ ꝯtemplabāt̄
viros illos: qm̄ nihil potestatis habuis
set ignis in corpib⁹ eoꝝ: ⁊ capill⁹ capitis
eoꝝ nō esset adustus: ⁊ saraballa eoꝝ nō
fuissent īmutata: ⁊ odor ignis nō trans
isset ꝑ eos Et erūpēs nabuchodonosor
ait. Bñdictus deus eoꝝ sidrac videlicꝫ
misac ⁊ abdenago: qui misit angeluꝫ su
um et eruit seruos suos q̄ crediderūt ī
eum: ⁊ verbuꝫ regis immutauer̄t: ⁊ tra
diderunt corpora sua ne ſuirēt ⁊ ne ado
rarent omneꝫ deum excepto deo suo. A
me ergo positū est hoc decretū: vt omīs
ꝓpl'us trib⁹ ⁊ lingua q̄cunqꝫ locuta fue-
rit blasphemiaꝫ ꝯ deuꝫ sidrac misac ⁊ ab
denago dispereat: ⁊ domus ei⁹ vastetur
Neqꝫ enī est alius de⁹ q̄ possit ita salua-
re. Tunc rex ꝓmouit sidrac misac et ab
denago in ꝓuintia babylōis. Nabucho
donosor rex om̄ib⁹ ꝓpl'is gentib⁹ et lin-
guis qui hītant in vniu̇sa terra: pax vo
bis multiplicet̄. Signa ⁊ mirabia fecit
apud me de⁹ excelsus. Placuit ḡ mihi
predicare eius signa: qꝛ magna sunt et
mirabilia ei⁹. qꝛ fortia: ⁊ regnū e⁹. qꝛ re
gnū sempiternū: ⁊ potestas eius ī gene
ratione ⁊ generationem. IIII
Ego nabuchodonosor quietus
eram in domo mea. et florens
in palatio meo. Somniū vidi
quod ꝑterruit me: ⁊ cogitatōes mee in
stratu meo ⁊ visiones capit⁹ mei cōtur
bauerūt me Et per me ꝓpositū est decre
tū: vt introducerent̄ ī ꝯspectu meo cun
cti sapientes babylonis: ⁊ vt solutōem
somnij indicarent mihi. Tūc ingredie-
bant̄ arioli magi chaldei ⁊ auruspices
et somniū narraui in ꝯspectu eoꝝ et so
lutionē eius nō indicauer̄t mihi. donec
collega ingressus est in ꝯspectu meo da
niel. cui nomē balthasar ſm nomē dei
mei qui hꝫ spiritū deoꝝ sanctoꝝ ī semet
ipso: ⁊ somniū corā ipso locutus sum.
Balthasar princeps arioloꝝ: q̄niaꝫ ego
scio q̄ spm̄ deoruꝫ sanctoꝝ habeas in te
et omne sacramentū nō est impossibile
tibi. visiones somnioꝝ meoꝝ q̄s vidi:
et solutionē earuꝫ narra. Visio capitis
mei in cubili meo. Videbam: ⁊ ecce ar-
bor in medio terre ⁊ altitudo ei⁹ nimia.
Magna arbor ⁊ fortis: et ꝓceritas eius
contingēs celū. Aspectus illi⁹ erat vsqꝫ
ad terminos vniu̇se terre. Folia ei⁹ pul
cerrima: ⁊ fruct⁹ ei⁹ nimi⁹ ⁊ esca vniu̇-
sorum in ea. Subter eam hītabāt ani-
malia ⁊ bestie: ⁊ in ramis eius cōuersa-
bant̄ volucres celi: ⁊ ex ea vescebat̄ oīs
caro. Videbam in visione capit⁹ mei su
per stratū meū: ⁊ ecce vigil ⁊ sanctus de
celo descēdit. clamauit fortiter: ⁊ sic ait.
Succidite arborē ⁊ precidite ramos ei⁹
excutite folia eius. ⁊ dispgite fruct⁹ ei⁹.
fugiant bestie q̄ subter eam sunt volu-
cres de ramis ei⁹. Veruntamē germen
radicum eius in terra sinite: ⁊ alligetur
vinculo ferreo et ereo in herbis q̄ foris
sunt: ⁊ rore celi tingat̄: ⁊ cū feris ꝑs ei⁹
in herba terre. Cor ei⁹ ab humano com
mutet̄: ⁊ cor fere detur ei: ⁊ septem tem
pora mutent̄ sup eum. In sententia vi
gilū decretū est: ⁊ ſmo sanctoꝝ ⁊ petitio

donec ꝓgnoscant viuentes qm̃ dñatur excelsus in regno hominũ: ⁊ cuicũq; voluerit dabit illud: ⁊ humilimũ hominẽ constituet sup eum. Hoc somniũ vidi ego nabuchodonosor rex. Tu ergo baltha sar interp̃tatõem narra festinus: qz omnes sapientes regni mei nõ queunt solutionẽ edicere mihi. Tu autez potes quia spũs deoꝝ sctõꝝ in te est. Tunc daniel cui⁹ nomẽ baltha sar cepit intra semetipm tacitus cogitare q̃si vna hora ⁊ cogitatiões ei⁹ ꝓturbabãt eũ. Respõdens autẽ rex ait. Baltha sar somniũ et interp̃tatio eius nõ conturbent te. Respondit baltha sar ⁊ dixit: Dñe mi somniũ his qui te odert: ⁊ interp̃tatio eius hostibus tuis sit. Arborem quaz vidisti sublimẽ atq; robustã cui⁹ altitudo ptingit ad celũ: et aspectus illi⁹ in oẽm trãz et rami eius pulcerrimi ⁊ fructus eius nimi⁹: ⁊ esca oĩm in ea: subter eã hĩtantes bestie agri: ⁊ in ramis eius ꝓmorantes aues celi: tu es rex q̃ magnificat⁹ es et inualuisti: ⁊ magnitudo tua creuit ⁊ peruenit vsq; ad celũ: ⁊ ptãs tua in terminos vniuerse terre. Q; aũt vidit rex vigilem ⁊ sanctũ descendere de celo ⁊ dicere: succidite arborẽ ⁊ dissipate illã: attamẽ germẽ radicũ eius in terra dimittite ⁊ vinciat⁹ ferro ⁊ ere in herbis foris: et rore celi conspgat⁹: ⁊ cũ feris sit pabulum eius: donec septez tpa mutent⁹ sup eum: hec est interp̃tatio sentẽtie altissimi q̃ puenit sup dominũ meũ regem. Ejcient te ab hominib⁹: ⁊ cũ bestijs feriscz erit habitatõ tua: ⁊ fenũ vt bos comedes: ⁊ rore celi infunderis. Septem quoq; tpa mutabunt⁹ sup te donec scias q; dñetur excelsus sup regnũ hoim: et cuicũq; voluerit det illud. Q; autem ꝓcepit vt relinq̃retur germen radicuz eius: id est arboris: regnuz tuũ tibi manebit postq̃ cognoueris ptãtem esse celestem. Quãobrem rex consiliũ meum placeat tibi: ⁊ pcãta tua elemosynis redime: ⁊ iniq̃tates tuas misericordijs pauperum: forsitan ignoscet de⁹ delictis tuis. Omnia hec venerũt sup nabuchodonosor regẽ. Post finem mẽsiuz duodecim in aula babylõis deambulabat. Respondit⁹q; rex ⁊ ait: Nõne hec est babylõ ciuitas magna quã ego edificaui in domũ regni in robore fortitudinis mee: ⁊ in gl̃ia decoris mei: Cunct⁹q; ꝺmo adhuc esset in ore regis vox de celo ruit. Tibi dicitur nabuchodonosor rex. Regnum tuũ transibit a te: ⁊ ab hom̃ib⁹ ejciẽt te et cũ bestijs ⁊ feris erit habitatio tua. fenuz q̃si bos comedes: ⁊ septẽ tpa mutabunt⁹ sup te: donec scias q; dñetur excelsus i regno hoim: ⁊ cuicũq; voluerit det illud. Eadem hora ꝺmo ꝓpletus est sup nabuchodonosor: ⁊ ex hoib⁹ abiect⁹ est: ⁊ fenũ vt bos comedit: ⁊ rore celi corpus ei⁹ infectũ est: donec capilli ei⁹ in similitudinẽ aquilaꝝ crescerẽt ⁊ vngues eius q̃si vngues auiũ. Jgit⁹ post finem dieꝝ ego nabuchodonosor oculos meos ad celũ leuaui: ⁊ sensus me⁹ reddit⁹ est mihi: ⁊ altissimo benedixi: ⁊ viuentẽ in sempiternũ laudaui ⁊ glificaui: qz potestas eius ptãs sempiterna: ⁊ regnuz eius in generatõe ⁊ generatõem: ⁊ omnes hĩtatores terre apud eũ in nihilũz reputati sunt. Juxta voluntatẽ enĩ suã fecit tam in virtutib⁹ celi q̃z in hĩtatoribus terre: ⁊ nõ est qui resistat manui eius: ⁊ dicat ei: quare fecisti? In ipo tpe sensus me⁹ reuersus est ad me: ⁊ ad honorẽ regni mei decorẽq; pueni: ⁊ figura mea reuersa ẽ ad me ⁊ optimates mei et magistrat⁹ mei requisierũt me: et in regno meo restitutus sum: ⁊ magnificentia amplior addita est mihi Nũc igitur ego nabuchodonosor laudo et magnifico ⁊ glifico regez celi: qz omia opa eius vera: ⁊ omnes vie eius iudicia: et gradiẽtes in sup̃bia potest humiliare.

Balthasar rex fecit V

b grande ꝓuiuiũ optimatib⁹ suis mille: ⁊ vnusq̃sq; ꝺm suã bibebat etatẽ. Precepit g̃ iam temulẽt⁹ vt afferent⁹ vasa aurea ⁊ argentea: q̃ asportauerat nabuchodonosor pr̃ eius de tẽplo qd̃ fuit in hierl̃m: vt biberẽt in eis rex ⁊ optimates eius: uxores q; ei⁹ ⁊ ꝯcu

bine. Tunc allata sunt vasa aurea que asportauerat de templo qđ fuerat ī hierusalem: et biberūt in eis rex et optimates eius: uxores et concubine illius. Bibebant vinū et laudabāt deos suos aureos et argenteos et ereos. ferreos ligneos lapideos. In eadē hora apparuerunt digiti q̄si manꝰ hominis scribentes ꝯ candelabꝝ in superficie parietis aule regie Et rex aspiciebat articulos manꝰ scribētis. Tunc facies regis cōmutata est: et cogitationes eius conturbabāt eū et compages renum eius soluebant: et genua eius ad seinuicē collidebant. Exclamauit itaq; rex fortiter: vt introducerent magos chaldeos et aurispices. Et ploquens rex ait sapientibꝰ babylōis Qui cunq; legerit scripturā hanc et interpretationē eius manifestam mihi fecerit: purpura vestietur: et torquem aureā habebit in collo et tertius in regno meo erit. Tunc ingressi omēs sapientes regis nō potuerūt nec scripturā legere: nec interpretationem eius indicare regi. Unde rex balthasar satis conturbatꝰ est et vultus illiꝰ immutatꝰ est. Sed et optimates eius turbabant. Regina aūt pro re que acciderat regi et optimatibus eius domū conuiuij ingressa est: et ploquēs ait. Rex in eternū viue. Non te conturbent cogitatōes tue nec facies tua immutet. Est vir in regno tuo q̄ spm̄ deorum sctōꝝ habet in se: et in diebꝰ patris tui scientia et sapia inuente sunt in eo. Nam et rex nabuchodonosor pater tuus principem magoꝝ incantatoꝝ chaldeoꝝ et aurispicū ꝓstituit eū. Pater inquā tuus o rex: qz spūs amplior et prudētia intelligentiaq; et interpretatio somniorū et ostensio secretoꝝ ac solutio ligatorū inuente sunt in eo: hoc est ī daniele: cui rex posuit nomē balthasar. Nunc itaq; daniel vocetur: et iterpretatiōez narrabit Igitur introductꝰ est daniel corā rege Ad quem pfatus rex ait: Tu es daniel de filijs captiuitatis iude: quē adduxerat pater meꝰ rex de iudea: Audiui de te q̄niam spiritū deoꝝ habeas: et scientia intelligentiaq; ac sapientia ampliores inuente sunt in te. Et nūc intogressi sūt in conspectu meo sapiētes magi vt scripturam hanc legerēt: et interptationez eius indicarent mihi: et nequiuerunt sensum huiꝰ sermonis edicere. Porro ego audiui de te q̄ possis obscura interpretari: et ligata dissoluere. Si ḡ vales scripturā legere et interptatiōem eiꝰ indicare mihi: purpura vestieris: et torquez aureā circa collum tuū habebis: et tertius in regno meo princeps eris. Ad q̄ rīdens daniel ait corā rege. Munera tua sint tibi et dona domꝰ tue alteri da: scripturā aūt legam tibi rex et interpretationem eius oñdam tibi. O rex. deꝰ altissimus regnū et magnificentiā gl̄iaz et honorē dedit nabuchodonosor patri tuo: et ꝓpter magnificentiā quā dederat ei. vniuersi ppli tribus et lingue treme bant et metuebāt euz. Quos volebat interficiebat. quos volebat percutiebat quos volebat exaltabat: et q̄s volebat humiliabat. Cū aūt eleuatū est cor eius et spūs illius obfirmatꝰ es ad superbiaz: depositus est de solio regni sui: et gloria eius ablata est: et a filijs hominū eiectꝰ e. Sed et cor eius cū bestijs positus est: et cum onagris erat habitatio eiꝰ. Fenuz quoq; vt bos comedebat: et rore celi corpus eius infectū est: donec ꝓgnosceret q̄ ptātem haberet altissimus in regno hominum et quemcunq; voluerit suscitabit super illud. Tu q̄z filius eiꝰ balthasar nō humiliasti cor tuū cuz scires hec omīa: sed aduersum dñatorem celi eleuatus es. Et vasa domꝰ eius allata sunt corā te: et tu et optimates tui et vxores tue et concubine tue vinū bibistis in eis. Deos q̄z argēteos et aureos et ereos ferreos ligneosq; et lapideos. q̄ non vident neq; audiunt neq; sentiūt. laudasti: porro deum qui habet flatū tuum in manu sua et oñes vias tuas nō glorificasti. Idcirco ab eo missus est artículus manꝰ q̄ scripsit hoc qđ exaratū e. Hec est aūt scriptura q̄ digesta est Mane thetel phares. Et hec interpretatio

sermõis. Jane: numerauit de⁹ regnũ tuuz ⁊ ꝓpleuit illud.. Thetel: appensus es in statera: ⁊ inuentus es min⁹ ꝑfis. Phares: diuisuz est regnũ tuũ ⁊ datũ est medis ⁊ persis. Tũc iubente rege indutus est daniel purpura et circũdata est torques aurea collo eius: ⁊ ꝓdicatũ est de eo ꝙ ꝑfectꝰ tertiꝰ in regno. Eadem nocte interfectꝰ est balthasar rex chaldeus: ⁊ darius medus successit in regnũ annos natus sexagitaduos.

VI

Placuit dario ⁊ constituit sup regnũ satrapas centuz viginti vt essent in toto regno suo: ⁊ sup eos principes tres ex q⁹ bus daniel vnꝰ erat vt satrapę illis redderent rationẽ ⁊ rex nõ sustineret molestiam. Igitur daniel supabat oñs principes ⁊ satrapas: quꝛ spũs dei ãplioꝛ erat in illo. Quꝛro rex cogitabat cõstituere eum sup oñe regnũ. Cũ principes et satrapę q̃rebant occasionẽ vt inuenirẽt danieli ex latere regis · nullãq causam ⁊ suspitionẽ reperire potuerũt · eo ꝙ fidelis esset: ⁊ omis culpa ⁊ suspitio nõ inueniret in eo. Dixerunt ḡ viri illi. Non inueniem⁹ danieli huic aliquã occasionem: nisi forte in lege dei sui. Tũc principes et satrapę surripuerũt regi: et sic locuti sunt ei. Dari rex · in eternũ viue. Consiliũ inierũt omnes principes regni tui magistratꝰ ⁊ satrapę · senatores et iudices · vt decretũ inpatoꝛium ereat et edictum vt oĩs qui petierit aliquaz petitionẽ a quocũq deo ⁊ hoñe vsq ad triginta dies nisi a te rex: mittat in lacum leonũ. Nunc itaq rex ꝯfirma sententiã: ⁊ scribe decretũ vt nõ immutet quod statutũ est a medis et persis: nec ꝓuaricari cuiq liceat. Quꝛro rex dariꝰ ꝓposuit edictũ ⁊ statuit. Qđ cum daniel comperisset · i · ꝯstitutã legem · ingressus est domũ suam: ⁊ fenestris aptis in cenaculo suo ꝟ hierl'm · trib⁹ tpibus in die flectebat genua sua ⁊ adoꝛabat: confitebat q̃ coꝛã deo suo sicut ⁊ añ facere cõsueuerat. Viri ergo illi curiosiꝰ inq̃rentes inuenerũt danielẽ oꝛantez ⁊ obsecrantẽ ꝑeum suũ: ⁊ accedentes locuti sunt regi sup edicto. Rex nunq̃d nõ cõstituisti vt omis hõ qui rogaret quẽq de dijs ⁊ hoĩb⁹ vsq ad dies triginta nisi te rex · mitteret in lacũ leonum? Ad q̃s rñdens rex ait: Verus sermo iurta decretum medoꝝ atq persaruz · qđ ꝓuaricari nõ licet. Tunc rñdentes dixerũt coꝛam rege: Daniel de filijs captiuitatis iude nõ curauit de lege tua ⁊ de edicto quod constituisti: sed tribus tpib⁹ per diẽ oꝛat obsecratõe sua. Qđ verbuz cum audisset rex · satis ꝑtristatus est: et ꝙ daniele posuit coꝛ vt liberaret eũ ⁊ vsq ad occasuz solis laboꝛabat vt erueret illum. Viri aũt illi intelligentes regez dixerunt ei: Scito rex q⁹ lex medoꝝ atq ꝑsarum est: vt omne decretũ qđ cõstituerit rex nõ liceat immutari. Tunc rex ꝓcepit ⁊ adduxerũt danielẽ: ⁊ misert eum in lacũ leonũ. Dixitq rex danieli: Deus tuꝰ quẽ colis semp · ipe liberabit te. Allatusq est lapis vnus ⁊ positꝰ est sup os laci: quẽ obsignauit rex ãnulo suo ⁊ annulo optimatuz suoꝝ: ne qđ fieret ꝑtra danielẽ. Et abijt rex in domũ suaz et doꝛmiuit incenatꝰ · cibiq nõ sunt allati coꝛam eo · insup ⁊ somnus recessit ab eo. Tũc rex primo diluculo ꝟsurgẽs festinus ad lacũ leonũ ꝓperit · appropinquãsq lacui danielẽ voce lachrymabili inclamauit: ⁊ affatus est eũ. Daniel serue dei viuentis: deus tuꝰ cui tu seruis semp · putas ne valuit te liberare a leonibus? Et daniel regi rñdens ait. Rex in eternũ viue. Deus meꝰ misit angeluz suũ ⁊ conclusit oꝛa leonũ · ⁊ nõ nocuerũt mihi: quꝛ coꝛã eo iusticia inuẽta est ĩ me Oz ⁊ coꝛam te rex delictũ nõ feci. Tũc valxmenter rex gauisus est sup eo: ⁊ danielẽ precepit educi de lacu. Eductusq est daniel ꝺ lacu ⁊ nulla lesio inuẽta est in eo · quꝛ credidit deo suo. Jubente autẽ rege adducti sunt viri illi qui accusauerunt danielẽ. ⁊ in lacũ leonũ missi sunt ipsi ⁊ filij ⁊ vxoꝛes eoꝝ: ⁊ nõ ꝓuenerunt vsq ad pauimentũ laci donec arripent eos leones: ⁊ omia ossa eoꝝ cõminuerũt

Tunc darius rex scripsit vniuersis ppl'is tribubus et linguis hitantibꝫ in vniuersa terra: Pax vobis mlt'ipliceť. A me cōstitutū est decretum vt in vniuerso imperio ⁊ regno meo tremiscāt ⁊ paueāt deum danielis. Ipe est enī deus viuens ⁊ eternus in secla. ⁊ regnū eius nō dissipabiť: ⁊ ptās eius vsqꝫ in eternū. Ipse liberator atqꝫ saluator faciens signa et mirabilia in celo ⁊ ī terra: qui liberauit danielē de lacu leonum. Porro daniel pseuerauit vsqꝫ ad regnuꝫ darij regnūqꝫ cyri perse.

VII

Anno primo balthasar regis babylonis daniel somniū vidit. Visio aūt capitis eius in cubili suo. Et somniū scribens breui sermone comp̄hendit summatimqꝫ pstringēs ait. Videbam in visione mea nocte: ⁊ ecce q̄tuor venti celi pugnabāt in mari magno: et q̄ttuor bestie grandes ascendebāt de mari diuerse inter se. Prima q̄si leena et alas hēbat aquile. Aspiciebam donec euulse sunt ale eius ⁊ sublata ē de terra et sup pedes q̄si homo stetit: ⁊ cor eiꝰ datum est ei. Et ecce bestia alia simil' vrso. in parte stetit: ⁊ tres ordīes erāt in ore eius ⁊ in dentibꝫ eius: et sic dicebāt ei. Surge comede carnes pl'imas. Post hec aspiciebam: ⁊ ecce alia q̄si pardus: ⁊ alas habebat q̄si auis quattuor super se Et q̄ttuor capita erant in bestia: ⁊ ptās data est ei. Post hec aspiciebā in visiōe noctis: ⁊ ecce bestia q̄rta terribilis atqꝫ mirabil' ⁊ fortꝫ nimis. Dentes ferreos habebat magnos. comedēs atqꝫ cōminuens: ⁊ reliqua pedibꝫ suis cōculcans Dissimilis aūt erat ceterꝫ bestijs quas videram añ eam: ⁊ habebat cornua decē Considerabā cornua: et ecce cornu aliud puulū ortuꝫ est de medio eoꝝ. ⁊ tria de cornibꝫ primis euulsa sunt a facie eiꝰ Et ecce oculi q̄si ocl'i homīs erāt in cornu isto: ⁊ os loq̄ns ingētia. Aspiciebaꝫ donec throni positi sunt: ⁊ antiquꝰ dierum sedit. Vestimentū eiꝰ candidū q̄i nix: ⁊ capilli capitis eiꝰ q̄si lana munda Thronus eiꝰ flāme ignis. rote eiꝰ ignis accensus. fluuius igneꝰ rapidusqꝫ egrediebatur a facie eius. Milia miliū ministrabāt ei: ⁊ decies centena milia assistebant ei. Judiciū sedit ⁊ libri apti sūt Aspiciebam ꝓpt' vocem ſmonū grādiuꝫ quos cornu illud loq̄bať. Et vidi q̄niā interfecta esset bestia: ⁊ perisset corpꝰ eiꝰ et traditū esset ad cōburendū igni. aliarum q̄ꝫ bestiaꝝ ablata esset ptās: ⁊ tēpa vite ꝯstituta essent eis vsqꝫ ad tempus et tempꝰ. Aspiciebam g̃ in visione noctis: ⁊ ecce cū nubibꝫ celi q̄si filius hoīs veniebat: ⁊ vsqꝫ ad antiquū dieꝝ peruenit ⁊ in ꝯspectu eiꝰ obtulerūt eū. Et dedit ei ptātem ⁊ honorē ⁊ regnū: ⁊ oīs ppl'i tribus. ⁊ lingue ipsi seruiēt. Potestas eius ptās eterna q̄ nō auferet: ⁊ regnū eiꝰ qđ nō corrūpeť. Horruit spūs meus. Ego daniel territus suꝫ in his et visiones capitis mei ꝯturbauerunt me. Accessi ad vnū de assistentibꝫ: ⁊ veriritatē querebā ab eo đ oībus his Qui dixit mihi interp̄tatōem ſmonū: ⁊ docuit me. He q̄ttuor bestie magne quattuor sunt regna q̄ consurgēt de terra. Suscipient aūt regnū sancti dei altissimi: ⁊ obtinebūt regnū vsqꝫ in seculum et secl'm secl'oꝝ. Post h̄ volui diligenť discere de bestia q̄rta q̄ erat dissimil' valde ab omnibꝫ ⁊ terribil' nimis. Dentes ⁊ vngues eiꝰ ferrei: cōedebat ⁊ cōminuebat: ⁊ reliq̄ pedibꝫ suis cōculcabat. Et de cornibꝫ decem que hēbat in capite: ⁊ de alio qđ ortuꝫ fuerat. añ qđ ceciderāt tria cornua: ⁊ ꝯ cornu illo qđ hēbat oculos: ⁊ os loq̄ns grandia: ⁊ maiꝰ erat ceteris. Aspiciebam: ⁊ ecce cornu illud faciebat bellū aduersus sctōs ⁊ p̄ualebat eis donec venit antiquꝰ dieꝝ ⁊ iudiciuꝫ dedit sanctis excelsi. ⁊ tempus aduenit et regnū obtinuerūt sancti. Et sic ait. Bestia q̄rta. regnū q̄rtū erit ī terra qđ maius erit omnibꝫ regnis: ⁊ deuorabit vniuersam terrā ⁊ conculcabit ⁊ cōminuet eam. Porro cornua decez ipsiꝰ regni decē reges erūt: ⁊ aliꝰ cōsurget post eos et ipse potentior erit prioribꝫ: ⁊ tres reges humiliabit. Et ſmones ꝯ excelsuꝫ

loquet: ⁊ sanctos altissimi ꝺteret. Et putabit ꝙ possit mutare tpa ⁊ leges: ⁊ tradent in manu ei⁹ vsq; ad tēp⁹ ⁊ tpa ⁊ dimidiū tpis. Et iudiciū sedebit vt auferatur potentia ⁊ conterat ⁊ dispereat vsq; in finē. regnū aūt ⁊ ptās ⁊ magnitudo regni q̄ est subter oīe celū ꝺetur pplo sctōꝝ altissimi. cui⁹ regnū regnum sempiternū est: ⁊ oēs reges seruiēt ei ⁊ obedient. Hucusq; finis ẏbi. Ego daniel multū cogitationib⁹ meis ꝺturbabar: ⁊ facies mea mutata est in me. verba aūt in corde meo cōseruaui. VIII

Anno tertio regni balthasar regis visio apparuit mihi. Ego daniel post id qꝺ viderā in principio vidi in visiōe mea cū essem in susis castro qꝺ est in ælam regione. vidi aūt in visione esse me sup portam vlai: et leuaui oculos meos ⁊ vidi: Et ecce aries vnus stabat añ paludem hñs cornua excelsa. ⁊ vnū excelsius altero atq; succrescens. Postea vidi arietez cornibus ventilantē cōtra occidentē ⁊ ꝺ aq̄lonē ⁊ ꝺ meridiē: ⁊ oīs bestie non potērāt resistere ei nec; liberari de manu ei⁹ fecitq; ꝓm voluntatē suā ⁊ magnificat⁹ est. Et ego intelligebā. Ecce aūt hircus capraꝝ veniebat ab occidente sup faciez totius terre: ⁊ nō tangebat terrā Porro hirc⁹ hēbat cornu insigne inter oculos suos: et venit vsq; ad arietem illuz cornutū quē viderā stantem añ portaz et cucurrit ad eū in impetu fortitudis sue. Cumq; approp̄inq̄sset ꝓpe arietē efferatus est in eū: ⁊ ꝑcussit arietē ⁊ cōminuit duo cornua ei⁹: ⁊ nō poterat aries resistere ei. Cūq; eum misisset in terrā cōculcauit: ⁊ nemo quibat liberare arietem de manu eius. Hircus aūt capraꝝ magnus fact⁹ est nimis. Cūq; creuissz fractū est cornu magnū et orta sunt q̄tuor cornua subt illud p quattuor ventos celi. De vno aūt ex eis egressum ē cornu vnū modicū: ⁊ factū est grande ꝺ meridiē ⁊ ꝺ orientē ⁊ ꝺ fortitudinem. Et magnificatū est vsq; ad fortitudiez celi: ⁊ deiecit ꝺ fortitudie ⁊ ꝺ stellis: ⁊ cōculcauit eas. Et vsq; ad principez fortitudinis magnificatuz ē: ⁊ ab eo tulit iuge sacrificiū: ⁊ deiecit locū sanctificatiōis eius Robur aūt datū est ei ꝺ iuge sacrificiū ꝓpter peccata: ⁊ ꝓsternet veritas in terra: ⁊ ꝓsperabit ⁊ faciet. Et audiui vnū de sctis loqntē: ⁊ dixit vn⁹ sctūs alteri nescio cui loqnti. Usq; q̄ visio ⁊ iuge sacrificiū ⁊ pctm desolatōis q̄ facta ē et sanctuariū ⁊ fortitudo cōculcabitur Et dixit ei Usq; ad vesperā ⁊ mane duo milia trecenti: ⁊ mundabit sanctuariū Factū est aūt cuz viderē ego daniel visionē ⁊ quererē intelligentiā: ecce stetit in conspectu meo q̄si spēs viri. Et audiui vocē viri inter vlai ⁊ clamauit et ait. Gabriel fac intelligere istū visionē. Et venit: ⁊ stetit iuxta vbi ego stabam. Cū q; venisset: pauens corrui in faciē meaz Et ait ad me: Intellige fili hoīs. qm̄ in tpe finis cōplebit visio. Cumq; loqrer ad me: collapsus sum ꝓnus in terram Et tetigit me et statuit me in gdu meo dixitq; mihi. Ego oñdam tibi q̄ futura sunt in nouissimo maledictōis: qm̄ hz temp⁹ finē suū. Aries quem vidisti hre cornua rex medoꝝ ē atq; psaꝝ. Porro hirc⁹ capraꝝ rex grecoꝝ est ⁊ cornu grāde qꝺ erat int oculos eius. ipe est rex primus. Q aūt fracto illo surrexerūt q̄tuor ꝓ eo: quattuor reges de gente eius consurgēt: sz nō in fortitudine eius. Et post regnū eoꝝ cū creuerint iniq̄tates: ꝓsurget rex impudēs facie ⁊ intelligēs ꝓpositōes ⁊ roborabit fortitudo ei⁹: sed non in viribꝫ suis: ⁊ supra q; credi pt vniuersa vastabit: ⁊ ꝓsperabit et faciet. Et interficiet robustos ⁊ pplm sctoꝝ ꝓm voluntatē suā: ⁊ diriget dolus in mānu ei⁹: et cor suū magnificabit: ⁊ in copia rerū omniū occidet plurimos. Et ꝺ principem principū cōsurget ⁊ sine manu cōteretur. Et visio vespe et mane q̄ dicta est vera est. Tu g̃ visionē signa. qz post mltos dies erit. Et ego daniel langui et egrotaui p dies. Cumq; surrexissez faciebam opa regis ⁊ stupebā ad visionez et non erat qui interptaret. IX

In anno primo darij filij assue-
ri de semīe medoꝝ q̄ impauit
sup regnuz chaldeoꝝ. āno vno
regni ei⁹: ego daniel intellexi in libris.
numeꝝ ānoꝝ de quo fact⁹ ē ſmo dñi ad
hieremiā ꝓphetam: vt ꝯplerent̄ desola-
tionis hierl'm septuaginta anni. Et po
sui faciē meaz ad dñm deū meū rogare
et deprecari in ieiunijs sacco ⁊ cinere: ⁊
oraui dñm deū. ⁊ ꝯfessus suz ⁊ dixi: Ob
secro dñe de⁹ magne ⁊ terribil' custodi-
ens pactū ⁊ miscdiam diligentibus te
et custodiētib⁹ mādata tua. peccauim⁹
iniq̄tatem fecim⁹. impie egim⁹: ⁊ recessi
mus ⁊ declinauim⁹ a mādat⁹ tuis ac iu
dicijs. Non obediuim⁹ ſuis tuis ꝓphis
qui locuti sunt in noīe tuo regib⁹ nr̄is
prīcipib⁹ nr̄is: patrib⁹ nr̄is omīq̄ ꝓplo
terre. Tibi dñe iusticia: nob' aūt ꝯfusio
faciei sic̄ est hodie viro iuda: ⁊ hītatorib⁹
hierl'm ⁊ omī isrl'. his q̄ prope sūt: ⁊ his
q̄ ꝓcul in vniuſis t̄ris ad q̄s eiecisti eos
ꝓpter iniq̄tates eoꝝ in q̄b⁹ peccauerunt
in te dñe. Nobis cōfusio faciei: regibus
nr̄is. principib⁹ nr̄is ⁊ pr̄ib⁹ nr̄is q̄ pec-
cauer̄t. Tibi aūt dño deo nr̄o miscdia ⁊
propitiatio. qꝛ recessim⁹ a te: ⁊ nō audi-
uimus vocē dñi dei nostri vt ābulare-
mus in lege eius quā posuit nob' ꝑ ser-
uos suos prophetas: ⁊ cīs isrl' p̄uarica-
ti sunt legē tuam ⁊ declinauer̄t ne audi
rent vocē tuā: ⁊ stillauit sup nos male-
dictio ⁊ detestatio que scripta ē in libro
moysi ſui dei qꝛ peccauim⁹ ei: ⁊ statuit
ſmōes suos q̄s locut⁹ est sup nos ⁊ sup
principes nr̄os q̄ iudicauer̄t nos vt su-
perinduceret in nos magnū maluz q̄le
nunq̄ fuit sub oī celo. ſm q̄ factum est
in hierl'm: sic̄ scriptum ē in lege moysi.
Omne malū hoc venit sup nos Et nos
rogauim⁹ faciē tuam dñe de⁹ nr̄ vt reu-
terem̄ ab iniquitatib⁹ nr̄is: et cogitare-
mus ꝟitatē tuā. Et vigilauit dñs sup
maliciā: ⁊ adduxit eū sup nos. Iustus
dñs de⁹ nr̄ in oīb⁹ opib⁹ suis que fecit.
Non enī audiuim⁹ vocē eius. Et nunc
dñe de⁹ nr̄ qui eduxisti ꝓpl'm tuū de t̄ra
egypti in māu forti: et fecisti tibi nomē
ſm diem hanc. peccauim⁹ iniq̄tatez feci
mus dñe in oēm iusticiaz tuam. Auer-
tatur obsecro ira tua ⁊ furor tuus a ci-
uitate tua hierl'm ⁊ a monte sctō tuo.
Propter peccata enī nostra ⁊ iniq̄tates
patrum nostrorū. hierusalem ⁊ popul⁹
tuus in opprobriū sunt omnib⁹ per cir-
cūitum nostꝝ. Nunc g̃ exaudi deus no-
ster orōnem ſui tui ⁊ p̄ces eius. ⁊ oñde
faciez tuā sup sanctuariū tuū q̄d deser
tum est. Propt' temetip̄m inclina de⁹
meus aurem tuā: ⁊ audi. aperi ocl'os tu
os ⁊ vide desolationē nrām ⁊ ciuitatez
sup quā inuocatū est nomen tuū. Ne-
q̄ enī in iustificatōnib⁹ nr̄is ꝓsternim⁹
preces añ faciē tuaz. sz in miseratōibus
tuis ml'tis. Exaudi dñe: placare domīe
attēde ⁊ fac. Ne morer⁹ propt' temetip̄z
deus me⁹: quia nomē tuū inuocatuz est
sup ciuitatē ⁊ sup ꝓpl'm tuū. Cunq̄ ad-
huc loquerer et orarez et ꝯfiterer pctā
mea ⁊ peccata ꝓpl'i mei isrl' vt ꝓsternerē
p̄ces meas in conspectu dei mei ꝓ mōte
sancto dei mei. adhuc me loq̄nte in ora
tione mea: ecce vir gabriel quē videraz
in visione a principio cito volans teti-
git me in tp̄e sacrificij vesp̄tini: ⁊ docuit
me ⁊ locut⁹ ē mihi. dixitq̄: Daniel nūc
egressus suz vt docerez te ⁊ ītelligeres
Ab exordio p̄cum tuarū egressus ē ser-
mo. Ego aūt veni vt indicarē tibi quia
vir desideriorꝝ es. Tu autē animaduer
te sermonē: ⁊ ītellige visionē. Septua
ginta hebdomades abbreuiate sunt su-
per ꝓpl'm tuum ⁊ sup vrbem sanctā tuā
vt consumet̄ preuaricatio: ⁊ finem acci
piat peccatū: ⁊ deleatur iniquitas: ⁊ ad-
ducatur iusticia sempit'na: ⁊ impleatur
visio et prophetia: ⁊ vngat̄ sctūs sctōꝝ.
Scito ergo ⁊ anīaduerte ab exitu ſmo
nis vt iteꝝ edificet̄ hierusalem vsq̄ ad
christum ducē. hebdomades septem: ⁊
hebdomades sexagintadue erunt: ⁊ rur
sum edificabit̄ platea et muri in angu-
stia temporꝝ. Et post hebdomades sexa-
gintaduas occidetur christus ⁊ nō erit
eius populus qui eum negaturus est.
Et ciuitatē ⁊ scūariū dissipabit ꝓpl's cū

duce venturo: et finis eius vastitas :⁊ post finem belli statuta desolatio. Cōfir mabit aūt pactū multis hebdomada vna et i dimidio hebdomadis deficiet hostia et sacrificiū Et erit in templo abomina tio desolationis:⁊ vsq; ad cōsummatōē et finem perseverabit desolatio. IX

Anno tertio regni cyri regis persar verbum revelatū est danieli co gnomento balthasar:⁊ verbū verum ⁊ fortitudo magna· intellexitq; sermonē. Intelligētia enī est op⁹ in vi sione· In diebus illis ego daniel luge bam trium hebdomadar dieb⁹·panem desiderabilē non comedi:⁊ caro ⁊ vinū non introierūt in os meū . Sed neq; vnguēto vnctus fuī donec complerentur trium hebdomadar dies. Die aūt vice sima ⁊ qrta mēsis primi erā iuxta fluui um magnū qui est tigris:⁊ levavi oculos meos ⁊ vidi. Et ecce vir vn⁹ vesti tus lineis:⁊ renes ei⁹ accincti auro ob riço:⁊ corpus ei⁹ qsi chrysolit⁹:⁊ facies eius velut spēs vulgurū:et oculi ei⁹ vt lampas ardēs:⁊ brachia ei⁹ ⁊ q dorsuī suntvsq; ad pedes qsi spēs eris canden tis:⁊ vox sermonū eius vt vox multitu dinis. Vidi aūt ego daniel solus visio nem:porro viri qui erāt mecū nō vide runt: sꝫ terror nimi⁹ irruit sup eos: et fugerūt in absconditū. Ego aūt relict⁹ sol⁹ vidi visionē grandē hāc:⁊ nō remā sit in me fortitudo. sꝫ ⁊ spēs mea immu tata est i me:⁊ emarcui nec habui qcq; virium. Et audivi vocem sermonū eius et audiens iacebā consternat⁹ sup faciem meā:⁊ vult⁹ me⁹ hærebat terre. Et ecce manus tetigit me:⁊ erexit me super ge nua mea:⁊ sup articulos manuū mearū Et dixit ad me: Daniel vir desideriorū intellige verba q ego loquor a te: et sta in gradu tuo. Nūc enī missus ad te Cumq; dixisset mihi sermonē istum·steti tremens:⁊ ait ad me: Noli metuere da niel· q; ex die primo q posuisti cor tuū ad intelligēdū vt te affligeres i conspcu dei tui·exaudita sunt verba tua: ⁊ ego veni propter sermones tuos. Principes aūt regni persarum restitit mihi vigin ti et vno dieb⁹:⁊ ecce michael vnus de prin cipibus primis:venit in adiutoriū me um ⁊ ego remansi ibi iuxta regē persar Veni autē vt docerem te que ventura sunt populo tuo in novissimis diebus quoniā adhuc visio in dies. Cumq; lo queret mihi huiuscemodi verbis·dejeci vultū meū ad terram:⁊ tacui. Et ec ce qsi similitudo filij hominis tetigit labia mea:⁊ aperiens os meū locutus suī.et dixi ad eū qui stabat cōtra me. Dñe mi in visiōe tua dissolute sunt compages mee:⁊ nihil in me remānsit virium. Et quō poterit famulus dñi mei loqui cū dño meo? Nihil enī in me remānsit virium: sed ⁊ halitus me⁹ intercludit. Rursuī ergo tetigit me qsi visio hominis:⁊ confor tavit me ⁊ dixit Noli timere vir desiderio rum:pax tibi:confortare ⁊ esto robust⁹ Cumq; loqueret mecū· convalui ⁊ dixi Loquere dñe mi qr confortasti me Et ait Numqd scis quare venerim ad te? Et nunc revertar vt prelier agonistā princi pem persar. Cū enī egrederer apparuit princeps grecor venies. Veruntamen annūciabo tibi qd expressuī ē in scriptura veritatis:⁊ nemo est adiutor me⁹ in oīb⁹ his nisi michael princeps vester.

EGo aūt a primo anno XI darii medi stabam vt cōfortarer et roborarer. Et nunc veritatem annūciabo tibi. Ecce adhuc tres reges stabūt in persid:⁊ qrtus ditabitur opibus nimis super omnes· et cum in valuerit divitiis suis concitabit omnis adversum regnū grecie. Surget vero rex fortis⁊ dñabit potestate multa ⁊ faciet quod placuerit ei. Et cuī steterit conte ret regnū eius:⁊ dividet in qttuor ven tos celi· sed non in posteros eius neq; fm potentiā illius qua dominatus est. Lacerabit enī regnū eius etiā in exter nos exceptis his. Et cōfortabit rex au stri:et de principib⁹ eius ꝓvalebit super eum. Et dñabitur ditōne. Multa enī dñatio eius. Et post finem annor⁹ federa bunt. Filiamq; regis austri veniet ad regem

aquilonis facere amicitiã: ⁊ nõ obtine-
bit fortitudinẽ brachij: nec ſtabit ſemẽ
eius. Et tradet ipa: ⁊ q̃ adduxerũt eam
adoleſcentes eiuſ: ⁊ q̃ ꝓfortabãt eam in
tpibus. Et ſtabit de germine radicũ ei⁹
plãtatio. ⁊ veniet cũ exercitu ⁊ ingredie
tur puinciã reg̃ aq̃lonis: ⁊ abutet eis
et obtinebit. Inſuper ⁊ deos eor ⁊ ſcul
ptilia. vaſa q̃z preciosa auri et argẽti ca
ptiua ducet in egyptũ. Ipſe pualebit
adũſus regẽ aq̃lonis. Et intrabit in re
guũ rex auſtri: et reuertet ad terrã ſuaz
Filij aũt eius puocabunt: ⁊ congrega-
bũt mltitudinẽ exercituũ plurimorũz.
Et veniet pperans ⁊ inundãs: ⁊ reuer-
tet ⁊ ꝓcitabit ⁊ cõgrediet cũ robore eiuſ
Et puocatus rex auſtri egrediet ⁊ pu-
gnabit aduerſus regẽ aq̃loniſ: ⁊ ꝓpabit
mltitudinẽ nimiã: ⁊ dabit multitudo
in man⁹ eius: ⁊ capiet mltitudinẽ: ⁊ ex-
altabitur cor eius: ⁊ deijciet mlta milia
ſed non pualebit. Conũtet enĩ rex aq̃-
lonis: ⁊ prepabit mltitudinẽ mlto ma
iorem q̃z pri⁹. Et in fine tempor annor
q̃z veniet pperans cũ exercitu magno ⁊
opibus nimijs. In tpib⁹ illis mlti con
ſurgent adũſus regẽ auſtri. Filij q̃z pre
uaricator pphe tui extollent vt ipleat
viſionẽ ⁊ corruẽt. Et veniet rex aq̃loniſ
et cõportabit aggerẽ: ⁊ capiet vrbes mu
nitiſſimas: ⁊ brachia auſtri non ſuſtine
bunt. Et conſurgẽt electi eius ad reſi-
ſtendũ: ⁊ nõ erit fortitudo. Et faciet ve
niẽs ſup eũ iuxta placitũ ſuũ: ⁊ nõ erit
qui ſtet ꝰ faciẽ ei⁹. et ſtabit i terra incly
ta ⁊ conſumet in mãu ei⁹. ⁊ ponet faciem
ſuã vt veniat ad tenendũ vniũſũ regnũ
ei⁹ ⁊ recta faciet cũ eo. Et filiã feminar
dabit ei vt euertat illũ: ⁊ nõ ſtabit nec
illi⁹ erit. Et conuertet faciẽ ſuã ad inſu
las: ⁊ capiet mltas ⁊ ceſſare faciat pnci-
pem opprobrij ſui. Et opprobriũ ei⁹ con
uertet in eũ. Et ꝓuertet faciẽ ſuã ad i-
periũ terre ſue: ⁊ impinguet ⁊ corruet:
⁊ nõ inuenietur. Et ſtabit i loco ei⁹ viliſſi
mus ⁊ indign⁹ decore regio: et in pauc
dieb⁹ ꝓteret nõ in furore nec i pplio. Et
ſtabit in loco eius deſpect⁹: ⁊ nõ tribuet
ei honor regi⁹. Et veniet clam ⁊ obtine
bit regnũ i fraudulẽtia. Et brachia pu-
gnãtis expugnbunt a facie ei⁹ ⁊ ꝓterent
Inſup ⁊ dux federis Et poſt amicitias
cũ eo faciet dolũ. et aſcendet et ſupabit
in modico pplo: et abundãtes ⁊ vbères
vrbes ingredietur. Et faciet q̃ nõ fecerũt
pres eius: et pres patr⁹ ei⁹. Rapinas et
predã ⁊ diuitias eor diſſipabit: et ꝓtra
firmiſſimas cogitatões inibit: et bꝰq̃
ad tempus. Et ꝓcitabit fortitudo eius
et cor ei⁹ aduerſuz regẽ auſtri in exerci-
tu magõ. Et rex auſtri puocabit ad bellũ
multis auxilijs ⁊ fortib⁹ nimis ⁊ nõ ſta
bunt. qr inibũt adũſus eũ conſilia. Et
comedẽtes panẽ cũ eo conterẽt illũ: ex
ercituſq̃ ei⁹ opprimet: ⁊ cadent interfecti
plurimi. Duor q̃z regũ cor erit vt ma-
le faciãt: et ad meſaz vnã mẽdaciũ loq̃n
tur et nõ ꝓficient: qr adhuc finis in ali
ud temp⁹. Et reuertet in trã ſuã cum
opib⁹ mltis. ⁊ cor eius adũſuz teſtamẽ
tum ſcti: et faciet et reũtet in trã ſuaz
Statuto tpe reũtet et veniet ad auſtr
⁊ nõ erit priori ſimile nouiſſimũ. Et ve
nient ſup eũ trieres et romani: et pcu-
tietur et reũtetur. et indignabit cõtra
teſtamẽtũ ſanctuarij: et faciet reuertet
q̃: et cogitabit adũſum eos qui derelin-
runt teſtamentũ ſcũarij. Et brachia ex
eo ſtabunt: ⁊ polluẽt ſanctuariũ fortitu
dinis: et auferent iuge ſacrificiuz: et da
bunt abominatõem in deſolationẽ. Et
impij in teſtam̃tuz ſimulabũt fraudu-
lenter. Populꝰ aũt ſciens deũ ſuuz ob
tinebit ⁊ faciet. Et docti in populo doce
bunt plurimos et ruent in gladio ⁊ in
flãma: et in captiuitate ⁊ in rapina die
rum. Cũq̃ corruerint ſubleuabunt au
xilio puulo: et applicabunt eis plurimi
fraudulenter. Et de eruditis ruent. vt
conflent et eligãtur et dealbent vſq̃ ad
tempus pfinitũ: quia adhuc aliud tem
pus erit Et faciet iuxta voluntatem ſu
am rex. Et eleuabitur et magnificabit
aduerſus omnẽ deum. Et aduerſus de
um deorũz loquet magnifica et diriget
donec compleat iracũdia. Perpetrata

quippe est ꝺefinitio. Et ꝺeū patꝛ suoꝛuꝫ
non reputabit: ⁊ erit in cōcupiscentijs
femiaꝝ. nec quenq; ꝺeoꝝ curabit: qꝛ ad
uersuꝫ vniūsa consurget. Deum autez
maoçim in loco suo honorabit: et ꝺeum
quē ignoꝛauerūt pꝛēs eius. colet auro
et argento: ⁊ lapide pcioso. rebusq; pre
ciosis. Et faciet vt muniat maoçim cū
ꝺeo alieo quē nō coḡuit ⁊ mltiplicabit
gliam: ⁊ ꝺabit eis ptātez in mltis ⁊ ter
ram diuidet gtuito. Et in tēpe pfinito
preliabit adūsus eū rex austri: ⁊ q̄i tem
pestas veniet ꝺ illuz rex aquilōis in cur
ribꝫ ⁊ in eqtibꝫ ⁊ i classe mag̃: ⁊ ingredi
etur terras: ⁊ cōteret ⁊ ptransiet Et in
troibit in terrā gliosam: ⁊ mlti coꝛruēt
He autez sole saluabunt de manu eius
edom ⁊ moab ⁊ principes filioꝝ āmon.
Et mittet manū suā in tras: ⁊ tra egy
pti nō effugiet. Et ꝺñabitur thesauroꝝ
auri ⁊ argēti ⁊ in oīb pꝛeciosis egypti
Per libyam q̄z ⁊ ethiopiā trāsibit: ⁊ fa
ma turbabit eū ab oꝛiente ⁊ ab aq̄lone
⁊ veniet in mltitudie mag̃ vt cōterat ⁊
inficiat plurimos. Et figet tabernacm
suum a pedno int duo maria sup mōtē
inclytum ⁊ sctm: ⁊ veniet vsq; ad sūmi
tatē eius ⁊ nemo auxiliabit ei. XII

In tempoꝛe aūt illo ꝯsurget mi
chael princeps magn⁹. q̄ stat p
filijs ꝓpli tui ⁊ veniet temp⁹ q̄
le nō fuit ab eo ex q̄ gentes esse ceperūt
vsq; ad temp⁹ illud. Et in tpe illo salua
bitur ꝓpls tu⁹. omis q̄ inuētus fuerit
scriptus i libꝛo. Et mlti de his q̄ ꝺormi
unt in terre pulueꝛe. euigilabunt: alij
in vitā eternā: alij in oppꝛobꝛiū vt vide
ant semp. Qui aūt ꝺocti fuerint fulge
bunt q̄si splēdoꝛ firmamēti: ⁊ q̄ ad iusti
ciam erudiūt mltos. q̄si stelle in pꝑpetu
as etnitates. Tu aūt ꝺaniel claude ser
mones ⁊ signa libꝝ vsq; ad temp⁹ statu
tum. Plurimi ptransibūt: ⁊ multiplex
erit scientia. Et vidi ego ꝺaniel ⁊ ecce
quasi ꝺuo alij stabāt vnus hinc sup ri
paz flumis: ⁊ ali⁹ inde ex altera ripa flu
minis: Et ꝺixi viro q̄ erat indut⁹ lineis
qui stabat sup aq̄s flumis. Usq; q̄ finis
hoꝝ mirabiliū? Et audini virū q̄ indut⁹
erat lineis qui stabat sup aq̄s fluminis
cum eleuasset ꝺexterā ⁊ sinistrā suaz in
celum et iurasset p viuentē in eternuz
quia in temp⁹ ⁊ tpa ⁊ ꝺimidiū tpis. Et
cū completa fuerit ꝺispsio manus pꝛ
sancti: ꝑplebunt vniūsa hec. Et ego au
diui ⁊ nō intellexi. Et ꝺixi: Dñe mi q̄ꝺ
erit post hec? Et ait: Vade ꝺaniel: qui a
clausi sunt signatiq; sm̄ones vsq; ad pfi
nitū tempus. Eligent ⁊ ꝺealbabunt et
q̄si ignis ꝓbabūt mlti. Et impie agent
impij neq; intelligēt oēs impij. Doꝛo
ꝺocti intelligēt: ⁊ a tpe cū ablatū fuerit
iuge sacrificiū ⁊ posita fuerit abꝺmiatio
in ꝺesolationē: ꝺies mille ꝺucenti no
nagita. Beatus q̄ expectat: ⁊ puenit vs
q; ad ꝺies mille trecentos trigintaqui
q;. Tu aūt ꝺaniel. vade ad pfinitū: ⁊ re
quiesces ⁊ stabis in soꝛte tua in fine ꝺi
erum. Hucusq; ꝺanielē in hebꝛaico vo
lumine legimus: ⁊ cetera que sequunt
vsq; ad finē libꝛi: de thꝛeꝺotionis editi
one translata sunt. XIII

Et erat vir hītans in babylone
et nomē eius Joachim: ⁊ acce
pit vxoꝛē nomīe susannā filiaz
helchie. pulcram nimis ⁊ timentē ꝺeuz
Parentes enī illius cū essent iusti eru
dierunt filiam suam sm̄ legem moysi.
Erat aūt ioachim ꝺiues valde: ⁊ erat ei
pomeriū vicinū ꝺomui sue: ⁊ ad ipsum
confluebāt iuꝺei: eo q̄ esset honoꝛabili
oꝛ omniū. Et cōstituti sunt ꝺuo seneꝝ
iudices in illo anno: de q̄b⁹ locut⁹ē ꝺñs
qꝛ egressa est iniq̄tas ꝺe babylone a se
nioꝛib⁹ iudicib⁹ q̄ videbant regere ꝓplz
Isti freq̄ntabant ꝺomū ioachim: ⁊ ve
niebant ad eos oēs qui habebāt iudi
cia. Cum aūt ꝓpls reuertissz p meridiē
ingrediebat susanna ⁊ ꝺeābulabat i po
merio viri sui. Et videbant eam seneꝝ
quotidie ingredientē ⁊ ꝺeābulantē: ⁊ ex
arserunt in ꝯcupiscentiā eius. Et euer
terunt sensum suū: ⁊ ꝺeclinauerūt ocu
los suos vt nō viderēt celū: neq; recoꝛ
darent iudicioꝝ iustoꝝ. Erant q̄ ambo
vlnerati amoꝛe ei⁹: nec indicauerūt sibi

vicissim dolorē suū. Erubescebant eniz
indicare sibi ꝯcupiscentiā suam volen-
tes concubere cū ea. Et obſuabant q̄ti
die solliciti⁹ videre eā. Dixitq̄ alter ad
alterum: eamus domū. qꝛ hora prandij
est. Et egressi recesserunt a se. Cūq̄ re-
uertissent: venerunt in vnū. ⁊ sci scitan
tes ab inuicē causam cōfessi sunt cōcu-
piscentiā suam. Et tūc in cōmune sta-
tuerunt temp⁹ qñ eaz possint inuenire
solam. Factū est aūt cum obſuarēt diē
aptuz. ingressa est aliqñ sicut heri ⁊ nu-
diustertius cū duabꝫ solis puellis: vo-
luitq̄ lauari in pomerio. Estus quippe
erat: ⁊ nō erat ibi quisq̄ p̄ter duos se-
nes absconditos: ⁊ contēplantes eam.
Dixit ḡ puellis. Afferte mihi oleum ⁊
smigmata: ⁊ ostia pomerij claudite vt la
uer. Et fecerūt sicut p̄cepat: clauseṙtq̄
ostia pomerij: ⁊ egressi sunt ꝑ posticum
vt afferrēt q̄ iusserat. Nesciebatq̄ senes
intus esse absconditos. Cuz aūt essent
egresse puelle: surrexerūt duo senes: et
accurrerūt ad eam ⁊ dixerūt Ecce ostia
pomerij clausa sunt: ⁊ nemo nos videt
et in ꝯcupiscentia tui sum⁹. Quāobrē
assenrire nob̄: ⁊ ꝯmiscere nobiscū. Qd̄
si nolueris dicem⁹ ꝯ te testimonium ꝙ
fuerit tecū iuuenis: ⁊ ob hāc cām emise
ris puellas a te. Ingemuit susanna et
ait: Angustie sunt mihi vndiq̄. Si enī
hoc egero mors mihi ē: si aūt nō egero
nō effugiā man⁹ vrās. Sz meli⁹ ē mihi
absq̄ ope incidere in man⁹ hominuz q̄
peccare ī ꝯspc̄u dñi. Et exclamauit voce
mag̃ susanna. exclamauer̄t aūt et senes
aduersus eaz. Et cucurrit vn⁹ ad ostia
pomerij: ⁊ aperuit. Cum ḡ audissent cla
morē famuli domus in pomerio: irrue
runt ꝑ posticū vt viderēt q̄d nam esset
Postq̄ aūt senes locuti sūt: erubuer̄t
serui vehement̄: qꝛ nūq̄ dict⁹ fuerat ser
mo huiuscemodi de susanna Et facta ē
dies crastina. Cunq̄ venisset ꝓpl'us ad
ioachim viꝝ ei⁹: venerūt ⁊ duo p̄sbiteri
pleni iniqua cogitatōe aduersus susan
nam vt interficerent eam. Et dixerūt
coram ꝓpl'o. Mittite ad susannā filiam
helchie vxorē ioachim. Et statim mise-
runt. Et venit cū ꝑntibus ⁊ filijs ⁊ vni
uersis cognat⁹ suis. Porro sus ānа erat
d̄licata nimis ⁊ pulcra specie. At iniqui
illi iusserunt vt discooperiret̄: erat eniz
cooperta. vt vl' sic satiarent̄ decore eius
Flebant igit̄ sui ⁊ om̄is qui nouerāt eā
Consurgentes autē duo p̄sbiteri ī me
dio populi: posuerūt manus suas super
caput eius. Que flens suspexit ad celū
Erat enī cor eius fiduciaz hñs in dño.
Et dixerūt p̄sbiteri: Cuz deābularem⁹
in pomerio soli: ingressa est hec cū dua-
bus puellis: ⁊ clausit ostia pomerij ⁊ di
misit a se puellas. Venitq̄ ad eā adole
scens qui erat absconditus: ⁊ cōcubuit
cum ea. Porro nos cū essem⁹ in angl'o
pomerij videntes iniq̄tatez: cucurrim⁹
ad eos ⁊ vidim⁹ eos parit̄ commisceri.
Et illum quidē nō quiuimus ꝯp̄hen-
dere: qꝛ fortior nob̄ erat: et aperto ostio
exiliuit. Hanc aūt cum apprehendisse-
mus interrogauim⁹ quis nā esset ado
lescens: ⁊ noluit indicare nob̄. Hui⁹ rei
testes sum⁹. Credidit eis ml'titudo q̄si
senibus ⁊ iudicibꝫ ꝓpl'i: ⁊ condēnauer̄t
eā ad mortē. Exclamauit aūt voce mag̃
susanna: ⁊ dixit: Deus eterne q̄ abscon
ditoꝝ es cognitor. qui nosti oīa anteq̄
fiant: tu scis qm̄ falsum testimoniū tu
lerunt ꝯ me: ⁊ ecce morior cū nihil hoꝝ
fecerim que isti maliciose cōposuerunt
aduersuz me. Exaudiuit autē dñs vocē
eius. Cunq̄ duceret̄ ad mortē: suscita-
uit dñs spirituz pueri iunioris: cuius
nomē daniel. ⁊ exclamauit voce magna
Mundus ego sum a sanguīe hui⁹. Et
conu'sus om̄is ꝓpl'us ad eū dixit Quis
est iste sermo quē tu locut⁹ es? Qui cuz
staret ī medio eoꝝ ait Sic fatui filij isrl'
nō iudicātes neq̄ qd̄ verꝝ ē cog̃scentes
condēnast̄ filiā isrl'? Ruertimī ad iudi
cium qꝛ falsuz testimoniū locuti sūt ad
uersus eā. Reu'sus est ḡ ꝓpl's cū festina
tione. Et dixer̄t ei senes: Veni ⁊ sede ī
medio nostꝝ: ⁊ indica nob̄: qꝛ tibi deus
dedit honorē senectut̄. Et dixit ad eos.
daniel. Separate il los ab inuicē ꝓcul

et diiudicalw eos. Cū ergo diuisi eēnt
alter ab altero·vocauit vnū de eis:⁊ di
xit ad eum. Inueterate dierū malorū
nunc venerūt peccata tua que operaba
ris prius·iudicās iudicia iniusta·inno/
centes oppimēs:⁊ dimittēs noxios di
cēte dño·innocentē ⁊ iustū nō interficies
Nunc ergo si vidisti eaz·dic qua sub ar
bore videris eos colloq̄ntes sibi. Qui
ait:Sub cyno. Dixit āt daniel: Recte
mentit⁹ es in caput tuū. Ecce enim an/
gelus dei accepta sententia ab eo scin/
det te mediū. Et amoto eo iussit venire
alium ⁊ dixit ei:Semen chanaan ⁊ nō
iuda species decepit te:et concupiscentia
subuertit cor tuum. Sic faciebatis filia
bus isrl:⁊ ille timentes loq̄bant̄ vobis
sed non filia iuda sustinuit iniq̄tatez ve
stram. Nunc ergo dic mihi sub q̄ arbore
comp̄henderis eos loq̄ntes sibi: Qui
ait sub primo. Dixit autē ei daniel:Rec/
cte mentitus es ⁊ tu in caput tuū. Ec/
net enī angelus dei gladiū habens vt se
cet te mediū: ⁊ interficiat vos. Exclama
uit itaq̄ omis cetus voce magna ⁊ bñ/
dixerunt deū qui saluat sperantes in se.
Et consurrexerūt aduersus duos p̄sbite
ros. Conuicerat enim eos daniel ex ore
suo falsum dixisse testimoniū. Feceūtq̄
eis sicut male egerant aduersus primum
vt facerent fm legez moysi·⁊ interfece
runt eos. Et saluat⁹ ē sanguis innoxi⁹
in die illa. Helchias aūt ⁊ vxor ei⁹ lau/
dauerūt deum p filia sua susanna cum
ioachim marito ei⁹ ⁊ cognatis omībus
quia nō est inuēta in ea res turpis Da
niel aūt factus est magn⁹ in ꝓspectu po/
puli a die illa ⁊ deinceps. Et rex astyages
appositus est ad pres suos et suscepit
cyrus perses regnū eius.

XIIII

Erat autē daniel cōuiua regis:
et honorat⁹ sup oēs amicos ei⁹
Erat q̄z idolum apud babylo/
nios nomīe bel:⁊ impendebant̄ in eo p
dies singulos simile artabe duodecim:
et oues q̄draginta:viniq̄ amphore sex.
Rex q̄z colebat eū: ⁊ ibat p singulos di
es adorare euz. Porro daniel adorabat
deum suum. Dixitq̄ ei rex: Quare non
adoras bel? Qui rndēs ait ei. Quia nō
colo idola manufacta sed viuentē deum
qui creauit celū ⁊ terrā:⁊ habet potesta/
tem omis carnis. Et dixit rex ad eum.
Non videt tibi esse bel viuēs deus? An
non vides quanta comedat ⁊ bibat q̄ti
die? Et ait daniel arridens. Ne erres
rex. Iste est enim intrinsec⁹ luteus ·fo
rinsecus ereus:neq̄ comedit aliq̄ndo.
Et iratus rex vocauit sacerdotes eius:
et ait eis:Nisi dixeritis mihi q̄s est qui
comedat impēsas has·moriemini. Si
autē oñderitis q̄m bel comedat hec:mo
rietur daniel·quia blasphemauit in bel
Et dixit daniel regi:Fiat iuxta verbū tuū
Erant aūt sacerdotes bel septuaginta·
exceptis vxoribꝫ et paruulis ⁊ filiis. Et
venit rex cū daniele in templū belis Et
dixerūt sacerdotes belis: Ecce nos egre/
diemur foras:⁊ tu rex pone escas ⁊ vinū
misce:⁊ claude ostiuz ⁊ signa anulo tuo
Et cum ingressus fueris mane nisi in/
ueneris omia comesta a bel· morte mo
riemur:vel daniel qui mētitus est adu
sum nos. Confidebāt autē q̄ fecerant
sub mensa absconditū introitū·⁊ p illū
ingrediebant̄ semp ⁊ deuorabāt ea. Fa/
ctuz est igit̄ postq̄ egressi sunt illi: ⁊ rex
posuit cibos añ bel: p̄cepit daniel pueris
suis ⁊ attulerūt cinerē ⁊ cribrauit p totū
templū coram rege: ⁊ egressi clauserunt
ostiū ⁊ signantes anulo regis·abierunt.
Sacerdotes aūt ingressi sunt nocte iu
xta consuetudinē suā ⁊ vxores ⁊ filij eorum
et comedert oia ⁊ biberūt. Surrexit āt
rex primo diluculo:⁊ daniel cuz eo. Et
ait rex. Salua ne sunt signacula daniel?
Qui rndit:Salua rex. Statimq̄ cum
aperuisset ostiū: intuit⁹ rex mēsam ex
clamauit voce magna: Magn⁹ es bel?
et nō est apud te dol⁹ quisq̄. Et risit da
niel ⁊ tenuit regē ne ingrederet intro.
et dixit:Ecce pauimētū: aīaduerte cui⁹
vestigia sunt hec. Et dixit rex: Video ve
stigia virorū ⁊ mulierū ⁊ infantiū. Et ira
tus est rex Tūc apprehendit rex sacerdo
tes ⁊ vxores ⁊ filias eorū:⁊ oñderunt ei

Prologus

abscondita ostiola p q̄ ingrediebañ et cōsumebāt q̄ erant sup mēsaz. Occidit ergo illos rex: ⁊ tradidit bel in ptātem danielī·qui subuertit eū ⁊ tēplū ei⁹. Et erat draco magn⁹ in loco illo: ⁊ colebāt eū babylonij. Et dixit rex danieli. Ecce nunc nō potes dicere: q2 iste nō sit deus viuēs·Adora g̃ deum Dixitq3 daniel regi. Dñm deū meū adoro: q2 ipe est deus viuens. Iste aūt nō est deus viuēs. Tu aūt rex da mihi ptātem ⁊ interficiā draconē absq3 gladio ⁊ fuste Et ait rex Do tibi. Tulit g̃ daniel picem ⁊ adipez ⁊ pilos: ⁊ coxit pariter: fecitq3 massas: et dedit in os draconis: ⁊ diruptus ē draco. Et dixit daniel. Ecce quē colebatis. Qđ cū audissent babylonij: indignati sunt vehemēt: ⁊ congregati aduersus regē dixerūt. Jude⁹ factus ē rex. Bel destruxit draconē interfecit: ⁊ sacerdotes occidit Et dixerūt cū venissent ad regē. Trade nob danielē: alioqn interficiemus te ⁊ domū tuā. Vidit g̃ rex q̄ irruerēt in eū vehemēt: ⁊ necessitate compulsus tradidit eis danielē. Qui missū eū in lacuz leonuz: ⁊ erat ibi dieb⁹ sex. Porro in lacu erant leones septez: ⁊ dabañ eis duo corpa q̄tidie ⁊ due oues ⁊ tūc non data sunt eis vt deuorarēt danielē. Erat autem abachuc pphēta in iudea ⁊ ipe coxerat pulmentū: ⁊ intriuerat panes in alueolo ⁊ ibat i campū vt ferret messoribus. Dixitq3 angelus dñi ad abachuc. Fer prandiū q̄ habes in babylonē daniel: qui est in lacu leonū. Et dixit abachuc. Dñe babylonē nō vidi: ⁊ lacū nescio. Et apprehendit eū angel⁹ dñi i vertice eius: ⁊ portauit eū capillo capitis sui posuitq3 eū in babylonē sup lacū in impetu spūs sui. Et clamauit abachuc dicens. Daniel serue dei: tolle prandiū q̄ misit tibi deus. Et ait daniel. Recordatus es mei de⁹: ⁊ nō dereliq̄sti diligētes te. Surgēs daniel comedit. Porro angelus dñi restituit abachuc confestim in loco suo. Venit g̃ rex die septimo vt lugeret danielē: ⁊ venit ad lacū ⁊ introspexit: ⁊ ecce daniel sedens i medio leonū Et exclamauit voce magna rex dicens: Magn⁹ es dñe de⁹ daniel. Et extraxit eū de lacu leonū. Porro illos q̄ ptitionis ei⁹ causa fuerāt·intromisit in lacuz et deuorati sunt in momēto coram eo.

Alij hñt hic clausulā subsequentem Tunc ait rex. Paueāt hitantes in vniuersa terra deū danielis: q2 ipe est saluator ⁊ liberator faciēs signa ⁊ mirabilia i celo ⁊ in terra·qui liberauit danielem de lacu leonum.

Explicit daniel pphēta Incipit prologus in librum duodecim pphetaruz

Non idem ordo est duodecim pphetaruz apud hebreos qui est apud nos. Cūm id q̄d ibi legitur: hic quoq3 dispositi sūt. Osee comaticus est: ⁊ q̄si p sentētias loquēs Joel plan⁹ in principijs·in fine obscurior: ⁊ vsq3 ad malachiā hñt singuli pprietates suas: quē esdram scribā legisq3 doctorē hebrei autumāt. Et q2 lōguz est nūc de oīb⁹ dicere: hoc tm̄ vos o paula ⁊ eustochiuz ammonitas scire volo vnū lib⁹ esse duodecim pphetar⁹: ⁊ osee synchronon esaie: malachiā vo aggei ⁊ zacharie fuisse tpibus. In q̄bus autez temp⁹ non pferē in titulo: sub illis eos regib⁹ pphētasse sub q̄bus ⁊ hi qui ante eos habent titulos prophetauerunt.

Item alius prologus.

Regule sunt hr sub quib⁹ significatōib⁹ nominū ad q̄s trib⁹ p pphetas sermo dñi dirigat. Quotiensc̄unq3 ad decem tribus tenditur pphetia: sub his nomīb⁹ designant id est effraim·samaria·israel·ioseph·iezrahel·bethel·bethauen·⁊ interdum iacob. Quando autē ad duas loquit tribus·sub his nominib⁹ sermo pfert·iuda·hierlm·beniamin·domus dauid: et interdum iacob. Aliquotiens israel ad totas duodecim tribus refertur.

Osee

Duplex est apud hebreos sententia de his q̄tuor versibꝰ q̄ in capite sunt p̄notati. Plerique enī dicunt q̄ ab esdra scriba in omnibꝰ ꝓphetis sic fuerit titulatū vt prescripto vniuscuiusq̄ nomīe ꝓphetia cuiꝰ sit seq̄ns noscat̄. Ip̄e est aūt̄ esdras q̄ vltimꝰ ꝓphetaꝝ malachie nomīe scribit̄. Alij v̄o dicūt q̄ ab ip̄is ꝓphetis per sp̄m̄sanctū vt cetera sunt ꝯscripta.

Incipit ꝓlogus in libꝝ Osee ꝓphete.

Temporibꝰ oçie et ioathe achaç ⁊ eçechie regum iuda ⁊ hieroboā filij iohe regis. Osee filius beeri ad ꝓphetiaꝫ dicendā: sp̄ūsancto repletꝰ est. De memorato itaq̄ numero regum: achaç rex iuda: ⁊ hieroboam rex israel dominum derelinquētes: vt historie reguꝫ ⁊ paralipomenō indicant: etiam israel idolatrie crimē imperio ac potestate sua admittere coegerūt Propter quod deus ad osee hec locutꝰ est dicens: Accipe tibi vxorem fornicariam siue fornicationū: et fac filios fornicationis. Fornicariam itaq̄ nō electōe corporis meretricē: sed gentilem deum ignorātez appellat: que dei creatoris sui amore contempto: simulacroꝝ se subiecit desiderijs. Sed cum dei precepto ꝓpheta in hac re paruisset conceptū ex ea filium ieçrahel p̄cepit nomīare deo pollicente post breue tempus sanguinem ieçrahel in domo iehu vindicare. Cuiꝰ ꝓmissionis hec causa est iehu ꝑ heliseū in regez inuncto ad defendēduꝫ sanguinem naboth: cuius ieçrahel queq̄ tunc temporis metropolis erat. quem ieçabel achab regis israel vxor interemerat sicut regū historia exponit. Is cuꝫ grauiter iuxta diuinū preceptuꝫ vindicandi sanguinis causa in omnē memorati domum deseuisset: hoc ꝑacto dn̄m dereliquisse inuenit̄: cuius pronepote hieroboam qui lectione comp̄hensus est: originis sue facta imitante. ac cōtra dei precepta ⁊ religionē cum ꝓp̄lo isrl̄ agente: sanguis naboth q̄ in loco certe ieçrahel fuerat profusus ī domo iehu ꝓcuratoris memorati hieroboe ꝑ peccato redundaturus significat̄. Hinc factū est vt ire dei in populo isrl̄ per denūciatōez prophete ꝓcessura diceret̄: domui autē iude misericordia lectiōe ꝯp̄hensa ob h̄ ꝓmissa est: quia eçechias rex iuda filius achaç sublatis idolis q̄ taꝫ pater eiꝰ q̄ꝫ ceteri reges consecrauerūt: templū dei purgasse et purificasse monstratur.

Explicit prologus. Incipit argumentum in eundem.

Osee crebro nominat effraim. samariam. ioseph. ieçrahel ⁊ vxorem fornicariā: ⁊ fornicationis filios: ⁊ adulterā cubiculo clausam mariti multo tempe sedere viduam: ⁊ sub veste lugubri viri ad se reditum p̄stolari.

Explicit argumentū. Incipit liber Osee prophete. Capitulum I

Verbum domini quod factum est ad osee filiū beeri in diebus oçie ioathan achaç eçechie regum iuda ⁊ in diebus hieroboam filij ioas regis israel. Principiuꝫ loquendi domino in osee Et dixit dominus ad osee: Vade sume tibi vxorem fornicationū: ⁊ fac tibi filios fornicationis: quia fornicans fornicabitur terra a domino. Et abijt ⁊ accepit gomer filiam debelaim: ⁊ concepit ⁊ peperit ei filiū. Et dixit dominus ad eū Voca nomē eius ieçrahel. Qm̄ adhuc modicū: ⁊ visitabo sanguinē ieçrahel super domū iehu: ⁊ quiescere faciā regnū domꝰ isrl̄. Et in illa die conterā arcū isrl̄ in valle ieçrahel. Et ꝯcepit adhuc ⁊ peperit filiā. et dixit ei. Voca nomē eiꝰ absq̄ misericordia. Quia nō addam vltra

miſereri domui iſrael: ſed obliuione obliuiſcar eor. Et domui iuda miſerebor: et ſaluabo eos in dño deo ſuo: et non ſaluabo eos in arcu et gladio et in bello et in equis et in equitib. Et ablactauit eaz que erat abſqz miſericordia. Et cõcepit et peperit filiũ: Et dixit ei. Voca nomẽ eius non ppl̃us meus. Quia vos non ppl̃s me⁹: et ego nõ ero veſter deus. Et erit numer⁹ filioꝝ iſrael quaſi arena maris que ſine menſura eſt: et nõ numerabit. Et erit in loco vbi dicet eis: nõ ppl̃s meus vos: dicet eis filij dei viuentis. Et congregabunt filij iuda et filij iſrl̃ pariter: et ponent ſibimet caput vnũ: et aſcendent de tra: qz magn⁹ dies ieẓrael. III

Dicite fratrib vr̃is ppl̃s me⁹: et ſorori vr̃e miſericordiã conſecuta. Judicate mr̃em vr̃am iudicate: qm̃ ipſa nõ vxor mea: et ego nõ vir eius. Auferat fornicatiões ſuas a facie ſua: et adulteria ſua de medio vbeꝝ ſuoꝝ ne forte exſpoliem eã nudã. et ſtatuã eam in die natiuitatis ſue: et ponã eam quaſi ſolitudinẽ: et ſtatuam eam velut terraz inuiã et interficiã eam ſiti: et filioꝝ illius nõ miſerebor: qm̃ filij fornicationũ ſũt qz fornicata eſt mat̃ eoꝝ. Confuſa eſt q̃ concepit eos: qz dixit. Vadam poſt amatores meos qui dãt panes mihi: et aq̃s meas: et lanam meã et linum meũ: oleũ meũ et potum meum Propter hoc ecce ego ſepiam viã tuã ſpinis: et ſepiã eam maceria. Et ſemitas ſuas nõ inueniet et ſeq̃tur amatores ſuos et nõ apprehendet eos: et q̃ret eos et nõ inueniet. Et dicet. Vadam et reuertar ad vir̃ meũ priorem. qz bñ mihi erat tũc magis q̃z nunc Et hec neſciui: qz ego dedi ei frumentũ et vinũ et oleũ: et argentũ mltiplicaui ei et aur̃: que fecer̃t baal. Idcirco conuertar et ſumã frumentũ meũ in tpe ſuo et vinum meũ in tpe ſuo: et liberabo lanam meã et linũ meũ q̃ opiebãt ignominaz eius. Et nũc reuelabo ſtulticiã ei⁹ in oculis amatoꝝ eius. et vir nõ eruet eam de manu mea. Et ceſſare faciã oẽ gaudiuz eius: ſolennitatẽ ei⁹: neomeniã ei⁹. ſabbatum eius: et oĩa feſta tpa ei⁹. Et corrumpam vineã eius et ficum eius: de q̃bus dixit Mercedes hec mee ſunt q̃s dederũt mihi amatores mei. Et ponã eaz in ſaltũ: et comedet eã beſtia agri. Et viſitabo ſup eã dies baalim q̃bus accendebat incẽſuz: et ornabat̃ in aure ſua et monili ſuo: et ibat p⁹ amatores ſuos: et mei obliuiſcebat̃ dicit dñs. Propt̃ hoc ecce ego lactabo eam et adducã eam in ſolitudinez. Et loquar ad cor ei⁹: et dabo ei vineas eius ex eodẽ loco: et vallẽ achor ad apiendã ſpem. Et canet ibi iuxta dies iuuẽtutis ſue: et iuxta dies aſcenſionis ſue de terra egypti. Et erit in die illo ait dñs: vocabit me vir me⁹: et nõ vocabit me vltra baalim. Et auferaz nomia baalim de ore eius: et non recordabitur vltra nominis eoꝝ. Et pcutiam eis fedus in die illa cum beſtia agri et cũ volucre celi et cum reptili terre. Et arcuz et gladiũ et bellũ conteram de terra: et dormire eos faciam fiducialr. Et ſponſabo te mihi in ſempiternũ: et ſpõſabo te mihi in iuſticia et iudicio et in miſcõia et miſerationib. Et ſponſabo te mihi in fide: et ſcies qz dñs: Et erit: in die illa exaudiaz dic dñs: et exaudiã celos: et illi exaudient terrã: et terra exaudiet triticum et vinũ et oleũ: et hec exaudiẽt ieẓrahel. Et ſeminabo eam mihi in terrã: et miſerebor eius q̃ fuit abſqz miſericordia. Et dicaz non populo meo ppl̃us meus es tu: et ipſe dicet deus me⁹ es tu. IIII

Et dixit dñs ad me: Adhuc vade et dilige mulierẽ dilectã amico et adulteram: ſicut diligit dominus filios iſrael: et ipſi reſpectant ad deos alienos et diligunt vinacia vuarum Et fodi eam mihi q̃ndecim argenteis: et chor hordei et dimidio chor hordei: et dixi ad eam. Dies multos expectabis me. Non fornicaberis: et nõ eris viro: ſed et ego exſpectabo te. Quia dies multos ſedebũt filij iſrl̃ ſine rege et ſine pr̃icipe et ſine ſacrificio et ſine altari et ſine ephot et ſine theraphin. Et poſt hec reuertent̃ filij iſrl̃: et q̃rent dñm deũ

suum ⁊ dauid regez suũ: et pauebũt ad
dñm ⁊ ad bonũ ei⁹ in nouissimo dierũ.
Audite ꝟbũ dñi filij isrl' IIII
qꝛ iudiciũ dño cũ hĩtatoribus
terre. Non est enĩ ꝟitas et nõ ẽ
misericordia: ⁊ nõ est scientia dei in t̃ra.
Maledictũ ⁊ mendaciũ ⁊ homicidiũ et
furtũ ⁊ adulteriũ inũdauer̃t: et sãguis
sanguinẽ tetigit. Propt' h̃ lugebit t̃ra.
et infirmabit̃ omĩs qui hĩtat in ea. In
bestia agri ⁊ in volucre celi: sed ⁊ pisces
mar⁹ ꝯgregabunt̃. Verũtñ vnusquisq̃
nõ iudicet ⁊ nõ arguat̃ vir. Popul⁹ enĩ
tuus sic̃ hi: qui ꝯdicũt sacerdoti. Et cor
rues hodie: ⁊ corruet etiã ꝓpheta tecuz.
Nocte tacere feci matrẽ tuaz. Cõticuit
ꝓpl'us me⁹: eo ꝙ nõ habuerit scientiaz
Quia tu sciaz repullisti: repellã te ne sa
cerdotio fũgar⁹ mihi. Et oblita es leg⁹
dei tui: obliuiscar filioꝝ tuorum et ego.
Scdm multidinẽ eoꝝ sic peccauerunt
mihi: gl'iam eoꝝ in ignominiã cõmuta
bo. Peccata ꝓpl'i mei comedẽt: ⁊ ad ini
quitatẽ eoꝝ subleuabũt anĩas eoꝝ. Et
erit: sicut ꝓpl's sic sacerdos. Et visitabo
sup eũ vias eius ⁊ cogitatões eius red
dam ei Et comedent et nõ saturabunt̃
Fornicati sunt ⁊ nõ cessauer̃t: qm̃ dñm
dereliq̃runt in nõ custodiẽdo. Fornica
tio ⁊ vinũ ⁊ ebrietas auferunt cor. Po
pulis me⁹ in ligno suo interrogauit: ⁊
bacul⁹ eius annũciauit ei. Spũs eniz
fornicationũ decepit eos: ⁊ fornicati sũt
a deo suo. Sup capita mõtiũ sacrifica
bant: ⁊ sup colles accẽdebãt thymiana
subt⁹ quercũ ⁊ ꝓpl'm ⁊ terebinthũ: qꝛ bo
na erat vmbra ei⁹. Ideo fornicabunt̃ fi
lie vr̃e ⁊ sponse vestre adultere erũt. Nõ
visitabo sup filias vrãs cũ fuerint forni
cate: ⁊ sup sponsas vrãs cũ adulteraue
rint: qm̃ ipsi cũ meretricib⁹ ꝯuersabãt̃:
et cũ effeminatis sacrificabãt. Et ꝓpl's
nõ intelligẽs vapulabit. Si fornicaris
tu isrl': nõ delinq̃t saltem iuda. Et noli
te ingredi in galgala: ⁊ ne ascenderit̃ in
bethauen: neq̃ iuraueritis: viuit dñs.
Qm̃ sicut vacca lasciuiẽs declĩauit isrl'
Nunc pascet eos dñs: q̃i agnũ in latitu
dine. Particeps idoloꝝ effraim dimit
te eum. Sepatum est ꝯuiuiuz eoꝝ: for
nicatõe fornicati sunt dilexerũt afferre
ignominiã ꝓtectores eius. Ligauit euz
spiritus in alis suis: ⁊ confundentur a
sacrificijs suis. V
Audite hoc sacerdotes: ⁊ atten
dite domus isrl': ⁊ domus reg⁹
auscultate: qꝛ vobis iudiciũ est. Qm̃ la
queus facti estis speculationi: ⁊ sic̃ rete
expansum subter thabor. ⁊ victimas de
clinastis ĩ ꝓfundũ. Et ego eruditor om
niũ eoꝝ Ego scio effraim: ⁊ isrl' nõ ẽ ab
scondit⁹ a me. Quia nũc fornicatus est
effraim: cõtaminat⁹ est isrl'. Non dabũt
cogitatões suas vt reuertant̃ ad deũ su
um: qꝛ spũs fornicationũ in medio eoꝝ
et dñm nõ cognouerũt. Et rñdebit ar
rogantia isrl' in facie eius: ⁊ isrl' ⁊ effraĩ
ruent in iniq̃tate sua. Ruet etiã iudas
cũ eis. In gregib⁹ suis ⁊ in arment⁹ su
is vadent ad q̃rendũ dñm ⁊ nõ inueni
ent. Ablatus ẽ ab eis. In dño ꝑuarica
ti sunt: qꝛ filios alienos genuer̃t. Nũc
deuorabit eos mẽsis cũ partibus suis.
Clangite buccina ĩ gabaa. tuba ĩ rama.
Ululate in bethauen: post tergum tuũ
beniamin. Effraim in desolatione erit.
In die correptõis in tribub⁹ isrl' oñdi
fidez. Facti sunt principes iuda q̃si assu
mentes terminũ. sup eos effundaz q̃si
aq̃m iram meã. Calumniã patiens est
effraim fractus iudicio: qm̃ cepit abire
post sordem. Et ego q̃si tinea effraim: ⁊
quasi putredo domui iuda. Et vidit ef
fraim languorẽ suũ. ⁊ iudas vinculum
suũ. Et abijt effraim ad assur. Et misit
ad regem vltorẽ. Et ipse non poterit sa
nare vos: nec soluere poterit a vob̃ vin
culuz. Qm̃ ego q̃si leena effraim: et q̃si
catul⁹ leonis domui iuda. Ego ego ca
piam ⁊ vadã: tollam ⁊ nõ est qui eruat.
Vadens reuertar ad locũ meuz donec
reficiatis: et queratis faciem meam.
In tribulatione sua VI
mane consurgent ad me Veni
te et reuertamur ad dominum
quia ipse cepit ⁊ sanabit nos ꝑcutiet ⁊

curabit nos. Viuificabit nos post duos
dies: i die tertia suscitabit nos: ⁊ viue-
mus i ꝯspectu eius: sciem⁹ seq̄murq; vt
cognoscam⁹ dn̄m. Quasi diluculū pre
paratus ē egressus ei⁹: ⁊ veniet q̄si imber
nob temporane⁹ ⁊ serotin⁹ terre. Quid
faciā tibi effraim: q̄d faciam tibi iuda?
Misericordia vestra q̄si nubes matutīa
⁊ q̄si ros manet transiēs. Propter hoc
dolaui in ꝓphetis: ⁊ occidi eos in verbis
oris mei: ⁊ iudicia tua q̄i lux egredient̄
Quia misc̄diam volui et nō sacrificiuz
et scientiā dei plus q̄z holocaustū. Ipsi
aūt sic̄ adam trāsgressi sunt pactū: ibi p̄
uaricati sunt ī me. Galaad ciuitas ope
rantiū idolū supplantata sanguīe: ⁊ q̄si
fauces viroꝝ latronū. Particeps sacer
dotū in via int̄ficientiū ꝑgentes de sy-
chem. qꝛ scelus opati sunt. In domo is
rael vidi horrendū. Ibi fornicatōes ef-
fraim contaminat⁹ est isrl̄. Sed ⁊ iuda
pone messem tibi: cum cōuertero capti
uitatē ꝓpl̄i mei.

VII

Cum sanare vellē israel: reuela-
ta est iniq̄tas effraim ⁊ malicia
samarie: qꝛ opati sūt mēdaciū.
Et fur ingressus ē spolians. latruncul⁹
foris. Et ne forte dicāt in cordib⁹ suis.
omnē maliciā eorum me recordatum.
Nūc circūdedert̄ eos adinuētiōes sue
corā facie mea facte sūt In malicia sua
letificauert̄ regē: ⁊ in mēdacijs suis pri
cipes. Om̄s adulterātes q̄si clibanus
succēsus a coquēte. Quieuit paululuz
ciuitas a cōmixtione fermēti donec fer
mentaret̄ totū. Dies reg̃ nostri. Cepe
runt principes furere a vino. Extendit
manū suā cū illusorib⁹: qꝛ applicauerūt
q̄si clibanū cor suū cū insidiaretur eis.
Tota nocte dormiuit coq̄ns eos: mane
ip̄e succēsus q̄si ignis flāme. Oēs cale-
facti sunt q̄si cliban⁹: ⁊ deuorauert̄ iudi
ces suos. Om̄s reges eoꝝ cecidert̄. nō
est q̄ clamet in eis ad me. Effraim ī po
pulis ip̄e ꝯmiscebat̄. Effraim fact⁹ est
subcinerici⁹ panis qui nō reuersat̄. Co
mederunt alieni robur ei⁹: ⁊ ipse nesci
uit. Sed ⁊ cani effusi sunt in eo: ⁊ ipse
ignorauit. Et humiliabit̄ sup̄bia israel
in facie ei⁹. Nec reuersi sūt ad dn̄m deū
suū: ⁊ nō quesiert̄ eū in oīb⁹ his. Et fa-
ctus ē effraim q̄si colūba seducta non
hn̄s cor. Egyptū īuocabāt: ad assyrios
abierūt. Et cuz ꝓfecti fuerint: expandā
sup̄ eos rete meū: ⁊ q̄si volucrez celi de-
trahā eos. Cedā eos s̄m auditionē ce-
tus eoꝝ. Ve eis: qm̄ recessert̄ a me. Va
stabunt̄: qꝛ p̄uaricati sunt in me. Ego
redemi eos et ipsi locuti sunt ꝯ me mē
dacia. Et nō clamauert̄ ad me in corde
suo: sz vlulabāt in cubilib⁹ suis. Sup̄
triticū et vinū ruminabūt ⁊ recesserūt
a me. Et ego erudiui eos: ⁊ confortaui
brachia eoꝝ: ⁊ in me cogitauerūt mali-
ciam. Reuersi sunt vt eēnt absq; iugo
facti sunt q̄i arcus dolosus. Cadent in
gladio principes eoꝝ. a furore līgue sue
Ista subsannatio eoꝝ in t̄ra egypti.

VIII

In gutture tuo sit tu-
ba quasi aquila super domum
dn̄i: pro eo ꝙ transgressi sunt
fedus meū: ⁊ legez meā preuaricati sūt
Me inuocabūt deus meus: et cogno-
uimus te isrl̄. Proiecit israel bonū: ini
mic⁹ ꝑseq̄tur eū. Ipsi regnauerūt ⁊ nō
ex me: principes extiterūt: ⁊ non cogno
uit. Auꝝ suum ⁊ argentū suū fecerūt si
bi idola vt interirent. Proiect⁹ ē vitu-
lus tu⁹ samaria. Irat⁹ est furor me⁹ in
eis. Vsq; quo nō poterunt emundari?
Quia ex israel ⁊ ip̄e ē. Artifex fecit illū
et nō est deus. Quoniā in aranearū te-
las erit vitulus samarie: qꝛ ventum se
minabūt ⁊ turpidinē metēt. Culmus
stans: nō est in eo germē. Non faciet fa
rinam. Qd̄ ⁊ si fecerit: alieni comedēt
eam. Deuoratus est isrl̄. Nunc fact⁹ est
in nationib⁹ q̄si vas immūduz: qꝛ ipsi
ascenderūt ad assur. Onager solitari⁹
sibi effraim. Munera dederūt amatori
bus suis: sed ⁊ cū mercede cōduxerunt
nationes. Nunc cōgregabo eos ⁊ quie-
scent paulisper ab onere regis ⁊ princi
pum. Quia ml̄tiplicauit effraim alta-
ria ad peccādū: facte sūt ei are in delictū
Scribam ei ml̄tiplices leges meas q̄

velut aliene computate sunt. Hostias offerent: immolabunt carnes et comedent: ⁊ dominus non suscipiet eas. Nūc recordabitur iniquitatis eorū: ⁊ visitabit peccata eoꝝ. Ipsi in egyptū cōuertētur. Et oblitus est israel factoris sui: et edificauit delubra: et iudas multiplicauit vrbes munitas. Et mittam ignez in ciuitates eius: et deuorabit edes illius.

IX

Noli letari israel. noli exultare sicut populi: qꝛ fornicatus es a deo tuo. Dilexisti mercedē sup omēs areas tritici. Area ⁊ torcular non pascet eos: ⁊ vinū mentiet eis. Nō habitabunt in terra dñi. Reuersus est effraim in egyptuz: ⁊ in assyrijs pollutū comedit. Non libabunt dño vinū: ⁊ nō placebunt ei. Sacrificia eoruz quasi panis lugentiū. Oēs qui comedēt eū contaminabunt: qꝛ panis eoꝝ aīe ipoꝝ: nō intrabit in domū dñi. Quid facietis in die solenni in die festiuitatis dñi? Ecce enī ꝓfecti sunt a vastitate. Egyptus cōgregabit eos: mēphis sepeliet eos. Desiderabile argentū eoꝝ vrtica hereditabit: lappa in tabernaculis eoꝝ. Venerūt dies visitationis: venerūt dies retributionis. Scitote isrl stultū. ꝓphetam insanū. virū spiritalez. Propter multitudinem iniquitatis tue: ⁊ multitudinez amentie. Speculator effraim cum deo meo ꝓpheta: laq̄us ruine factus est sup omnes vias eius. Insania in domo dei eius. Profunde peccauerūt sicut in diebus gabaa. Recordabit iniquitatis eoꝝ ⁊ visitabit peccata eoꝝ. Quasi vuas in deserto inueni israel: q̄si prima poma ficulnee in cacumine eius vidi pr̄es eoꝝ. Ipsi aūt intrauerūt ad beelphegor: ⁊ ab alienati sunt in confusione ⁊ facti sunt abominabiles sicut ea q̄ dilexerūt. Effraim q̄si auis auolauit. Gloria eoꝝ a ꝑtu: ⁊ ab vtero ⁊ a conceptu. Q ⁊ si enutrierint filios suos: absq̄z liberis eos faciam in hoībꝫ. Sed ⁊ ve eis: cum recessero ab eis. Effraim vt vidi tyrus erat: fundata in pulcritudine. Et effraim educet ad interfectorem filios suos. Da eis domine. Quid dabis eis? Da eis vuluam sine liberis: ⁊ vbera arentia. Omnes nequicie eoꝝ in galgal: quia ibi exosos habui eos. Propter maliciam adinuentionū eoruz: de domo mea eijciam eos. Non addam vt diligam eos. Omnes principes eorū recedentes. Percussus est effraim: radix eoruz exiccata est. Fructum nequaq̄z facient. Q ⁊ si genuerint interficiam amantissima vteri eorum. Abijciet eos dominus deus meus quia non audierunt eum: ⁊ erunt vagi in nationibus.

X

Vitis frondosa israel: fructus adequatus est ei. Scdm multitudinez fructus sui multiplicauit altaria: iuxta vbertatez terre sue exuberauit simulacris. Diuisuz est cor eorum: nūc interibunt. Ipse confringet simulacra eorum: depopulabitur aras eoꝝ. Quia nunc dicent non est rex nobis. Non enī timem⁹ dominū. Et rex quid faciet nobis? Loquimini verba visionis inutilis ⁊ ferietis fedus cum mendacio ⁊ germinabit quasi amaritudo iudicium super sulcos agri. Vaccas bethauen coluerūt habitatores samarie. Quia luxit super eum populus eius: ⁊ editui eius super eum exultauerūt in gloria eius: qꝛ migrauit ab eo. Siquidem ⁊ ipse in assru delatus est munus regi vltori. Confusio effraim capiet: ⁊ confundetur isrl in volūtate sua. Trāsire fecit samaria regem suum quasi spumam super faciez aque. Et disperdent excelsa idoli peccatuz isrl. Lappa ⁊ tribulus ascēdet super aras eorū. Et dicent mōtibꝫ: operite nos: ⁊ collibꝫ: cadite sup nos. Ex diebꝫ gabaa peccauit israel. Ibi steterūt. Non comprehendet eos in gabaa preliū: sup filijs iniquitatis. Iuxta desiderium meū corripiam eos. Congregabunt super eos populi. cum corripient ꝓpter duas iniquitates suas. Effraim vitula docta diligere trituram: ⁊ ego transiui sup pulcritudinem colli eius. Ascendaz sup effraim Arabit iudas: confringet sibi sulcos iacob. Seminate vobis in iusticia: ⁊ me-

tite in ore misericordie·innouate vobis
nouale. Tempus aũt requirendi dñm:
qui venerit cum docebit vos iusticiã. A/
rastis impietatez:iniqtatẽ messuistis:co
medistis frugez mẽdacij. Quia ꝓfisus
es in vijs tuis:ꝛ in multitudie fortiuz
tuoꝝ:ꝓsurget tumltꝰ in ꝓplo tuo:ꝛ oẽs
munitiones tue vastabũtur sicut vasta
tus est salmana·a domo eiꝰ qui vindica
uit baal·in die plij mẽe sup filios allisa.
Sic fecit vobis bethel:a facie militie ne
quitiarum vestrarum. ℣XI
Sicut mane trãsit·ptrãsit rex is/
rael:qz puer isrl'ꝛ dilexi euz ꝛ ex
egypto vocaui filiũ meũ. Uoca
uerũt eos:sic abierũt a facie eoꝝ. Baalij
immolabãt:ꝛ simulacrꝭ sacrificabãt. Et
ego q̃si nutricius ephraim portabã eos
in brachijs meis:ꝛ nescierũt q curarez
eos. In funiculis adam trahã eos:in vi/
culis charitatis. Et ero eis q̃si exaltans
iugũ sup maxillas eoꝝ ꝛ declinaui ad eũ
vt vescerer. Nõ reuertet in terram egy
pti:ꝛ assur ipse rex eiꝰ q̃m noluerũt con/
uerti. Cepit gladius in ciuitatibꝫ eius:
et consumet electos eius:ꝛ comedet ca
pita eoꝝ. Et ꝓplus meꝰ pendebit ad redi/
tũ meuz. Jugũ aũt imponet eis simul:
qꝺ nõ auferet. Quo dabo te effraim·p/
tegam te isrl':Quo dabo te:Sicut ada
ma ponam te:vt sebvim. Conuersuz est
in me coꝛ meuz:pariter conturbata est
penitudo mea. Nõ faciã furorez ire mee
Non conũtar vt dispdam effraim:qm
deus ego ꝛ nõ homo. In medio tui scũs
ꝛ nõ ingrediar ciuitatẽ. Post dñm am/
bulabũt. Quasi leo rugiet:qz ipse rugi
et:ꝛ formidabunt filij maris. Et auola/
bũt q̃si auis ex egypto:et q̃si colũba de
terra assyrioꝝ:ꝛ collocabo eos in domibꝫ
suis dicit dñs. Circũdedit me effraim ĩ
negociatiõe:ꝛ in dolo domꝰ isrl'. Judas
aũt testis descẽdit cũ deo:ꝛ cũ sctis fidelibꝫ
Effraim pascit ventũ:ꝛ ℣XII
sequit estum. Tota die mẽdaci/
um ꝛ vastitatẽ multiplicat. Et
fedus cũ assyrijs iniit:ꝛ oleũ in egyptuz
ferebat. Judiciũ ꝺ dñi cũ iuda:ꝛ visita/
tio super iacob. Juxta vias eius ꝛ iuxta
adinuentiones eius reddet ei. In vte/
ro supplantauit fratrem suuz:ꝛ in forti/
tudine sua directus est cum angelo. Et
inualuit ad angelum:ꝛ confortatus est
Fleuit:ꝛ rogauit eum. In bethel inue/
nit eum:ꝛ ibi locutus est nobiscum. Et
dñs deus exercituũ:dñs memoriale eiꝰ
Et tu ad dñm deum tuuz conuerteris.
Misericordiã ꝛ iudiciuz custodi:ꝛ spera
in deo tuo semp. Chanaan in manu eiꝰ
statera dolosa:calumniam dilexit. Et di
xit effraim. Ueruntamẽ diues effectus
sum:inueni idolum mihi. Omẽs labo/
res mei non inuenient mihi iniquitaẽ
quã peccaui. Et ego dñs deus tuꝰ ex ter
ra egypti. Adhuc sedere te faciã in taber
naculis:sicut in diebꝫ festiuitatis. Et lo
cutꝰ sum sup ꝓphetas:ꝛ ego visionẽ mul
tiplicaui:ꝛ in manu ꝓphetarũ assimilatꝰ
sum. Si galaad idolũ:ꝺ frustra erãt in
galgal vbꝫ immolãtes. Nam ꝛ altaria
eoꝝ q̃si acerui sup sulcos agri. Fugit ia/
cob ĩ regionẽ syrie:ꝛ seruiuit isrl' in vxo/
rẽ:ꝛ in vxorẽ seruauit. In ꝓpheta aũt e/
duxit dñs israel de egypto:ꝛ in ꝓpheta ſ
uatus est. Ad iracũdiam me ꝓuocauit
effraĩ in amaritudibꝫ suis:ꝛ sanguis eiꝰ
sup eum veniet:ꝛ opprobrium eius re/
stituet ei dominus deus suus. ℣XIII
Loquẽte effraim·horror inuasit
israel:ꝛ deliquit in baal ꝛ mortu
us est. Et nũc addiderũt ad pec
candũ:fecerũtq; sibi ꝓflatile de argento
suo quasi similitudinem idolorum. Fa/
ctura artificũ totum est. Vobis ipsi dicũt
Immolate homĩes vitulos adorãtes:
Idcirco erunt q̃si nubes matutina:ꝛ si/
cut ros matutinꝰ ptериens. Sicut pul
uis turbine raptꝰ ex area:ꝛ sicut fumus
de fumario. Ego aũt dñs deꝰ tuꝰ ex tra
egypti:ꝛ deum absq; me nescies:ꝛ salua
tor nõ est preter me. Ego cognoui te in
deserto:in terra solitudis. Juxta pascua
sua adimpleti sunt:ꝛ saturati sunt. Et
eleuauerunt coꝛ suuz:ꝛ obliti sunt mei
Et ego ero eis q̃si leena:sic̃ pardus in
via assyrioꝝ. Occurraz eis q̃si vrsa raptꝭ

catulis ⁊ dirūpam interiora iecoris eoꝝ
Et cōsumā eos ibi quasi leo: bestia agri
scindet eos. Perditio tua israel; tantū
modo in me auxiliū tuū. Ubi est rex tu
us: Maxime nūc saluet te in oīb⁹ urbi
bus tuis. Et iudices tui de q̄b⁹ dixisti:
da mihi regē ⁊ principes. Dabo tibi regē
in furore meo: ⁊ auferā in indignatiōe
mea. Colligata est iniquitas effraim: ab
sconditum peccatū ei⁹. Dolores pturiē
tis uenient ei. Ipse filius non sapiens.
Nūc enim nō stabit in contritione filio
rū. De mānu mortis liberabo eos: de mor
te redimaꝫ eos: Ero mors tua o mors:
morsus tu⁹ ero inferne. Cōsolatio ab
scondita est ab oculis meis. q̄ ipse inter
fratres diuidet. Adducet uētem uentū
dñs de deserto ascendentē: ⁊ siccabit ue
nas ei⁹: ⁊ desolabit fontes ei⁹: ⁊ ipse diri
piet thesaurū oīs uasis desiderabilis.

Pereat samaria: quōm XIIII
p ad amaritudinē concitauit deū
suū. In gladio pereāt. Paruu
li eoꝝ elidant̄: ⁊ fetę eius scindant̄. Con
uertere isrl̄ ad dñm deū tuū: quōm corruisti
in iniquitate tua. Tollite uobiscū uerba
⁊ cōuertimini ad dñm: ⁊ dicite ei. Oēm
auferiniquitatē: ⁊ accipe bonum: ⁊ redde
mus uitulos labioꝝ nostroꝝ. Assur nō
saluabit nos. Non equū nō ascendem⁹
nec dicemus ultra: diꝝ nostri opera ma
nuum nostrarū: q̄ eius qui in te est mise
reberis pupilli. Sanabo contritiones
eorum: diligam eos spontanee: quia aū
sus est furor me⁹ ab eis. Ero q̄si ros. Et
isrl̄ germinabit sicut liliū: ⁊ erūpet radix
eius ut libani. Ibūt rami ei⁹: et erit q̄si
oliua gl̄ia ei⁹: ⁊ odor ei⁹ ut libani. Conuer
tent̄ sedētes in umbra ei⁹: uiuēt tritico
Et germinabunt q̄si uinea: memoriale
eius sic̄ uinū libani. Effraim q̄d mihi ul
tra idola: Ego exaudiā ⁊ dirigā eum: ego
ut abietē uirētē: ex me fruct⁹ tu⁹ inuēt⁹
est. Quis sapiēs ⁊ intelliget ista: intelli
gens ⁊ sciet hec: Quia recte uie domini
⁊ iusti ambulabunt in eis: preuaricato
res uero corruent in eis.

Explicit Osee proplxta.

Incipit prologus in Joxl pplxtaꝫ

Sanctus ioxl apud hebreos
post osee ponitur. Et sicut ibi
sub nomine effraim ad decem
tribus cōfertur uaticinium:
que uel samaria uel israel sepe memoraꝫ
tur: sic in hunc pplxetam omne qđ dicit̄
ad tribū iuda ⁊ ad hierlm ptinere crede
dum est: ⁊ nullam omnino israelis id ē
decē tribuū in hoc fieri mentionē. Tem
pora q̄z quib⁹ pplxtauit eadem uidemus
accipere que in osee legimus. in diebus
ozie. ioathan. ⁊ achaz. ⁊ ezechie regum iu
da. ⁊ in diebus hieroboā filij ioas regis is
rael. Porro fm̄ esse sermonem dñi ad
meritū eius referr̄ cui fit. non ad additio
nē eius qui fieri dr. ut alibi legim⁹: Do
min⁹ fcūs est mihi i salutē. Auditus. n.
in scripturis scis nō est iste qui ad aures
sonat: sz qui i corde pcipitur. iuxta illud
qđ dñs loquit̄. Qui hz aures audiendi
audiat. Quod aūt dr hebraice hiezimi.
grece enechziasti. latine sonat auribus pci
pite. pprie nō aure sed corde pcipitur.
Qui senes sunt ⁊ celestes audiūt spūa
liter: qui aūt habitāt in terra appellan
turq terreni. auribus percipiunt. Ubi
cūq autē hec duo uerba iuncta ponunt̄
nō ad simplicē tm̄ uerbi sonū: sed ad re
conditā q̄z dictor intelligentiā ptinere
intelligenduz est. In genesi lamech lo
quit̄ ad uxores suas ada ⁊ sella: Audite
uerba mea uxores lamech. auribus pcipi
te sermones meos. Quia uirum occidi
in uulnus meū: ⁊ iuuenem in liuorem
meum. Et esaias: Audite celi et auribus
percipe terra.

Item alius plogus in eundem:

In hoc pplxeta idcirco nec
reges nec tpa sunt pnota
ta q̄ eisdem tpibus ac regi
bus quibus osee pplxetauerat ⁊ ipse pplxetauit. Et tri
bus igitur generibus rhetor hec sumunt̄
principia: ⁊ tres sunt argumentorum pti
tes. ex quibus incipere solet oīs orator.

Iohel

Aut enim uocabiles·aut beniuolos aut attentos auditores debet efficere. Hic ergo prophęta a magnitudine cladis sue mens principiū eosq; qui audituri erāt volens ad pniaz prouocare·reddit attē/tos admirans futurum malum vt considerantes uenture cladis asperitatem: ocius arriperent penitētiam. Iohel int/pretatur incipiens·aut domini descēsus Fatuel uero aut latitudo aut ostiuz dei. Tropologice hoc est q; qui ostium dei et scientiam habuerit aptam·recte incipit prophętare.

Incipit argumentum in eundem.

Iohel filius fatuel describit terram duodecim tribuum· eruca·bruchо·locusta· rubigine uastante consumptam: et post reuersionez prioris populi effusuz iri spiritum sanctum super seruos dei et ancillas id est super centum viginti credentium nomina:et effusum iri in cenaculo sion:qui centū viginti ab vnoq;q; ad quindecim:paulatim et per incremēta surgentes·quindecim graduum numerum efficiunt·qui in psalterio mystice continentur.

Explicit argumentū Incipit Iohel prophęta Capitulum I

VErbum domini quod factum est ad iohel filium fatuel. Audite hęc senes:et auribꝰ percipite omnes habitatores terre·si factū est istud in diebus uestris:aut in diebꝰ patrum uestroz. Super hoc filijs uestris narrate:et filij uestri filijs suis:et filij eoz; generationi altere. Residuū eruce comedit locusta:et residuum locuste comedit bruchus et residuuz bruchi comedit rubigo. Expergiscimini ebrij:flete et vlulate omnes qui bibitis vinum in dulcedine:quoniam periit ab ore uestro. Gēs enī ascendet sup terrā meaz:fortis et innumerabilis. Dentes eius vt dentes leonis:et molares eius vt catuli leonis Posuit vineā meam in desertū:et ficuz meā decorticauit. Nudās spoliauit eam et proiecit:albi facti sunt rami eius. Plange q̄si ego accincta sacco:super virū pubertatis sue. Periit sacrificiuz et libatio de domo dñi:luxerunt sacerdotes ministri domini. Depopulata est regio:luxit humus:q̄m deuastatū est triticum. Cō fusum est vinum et elanguit oleuz. Cōfusi sunt agricole·vlulauerūt vinitores sup frumēto vino et hordeo:quia periit messis agri. Vinea confusa est:et ficꝰ elāguit. Malogranatum et palma et maluz et omnia ligna agri aruerūt:q; confusuz est gaudiū a filijs hoīm. Accigite vos et plāgite sacerdotes:vlulate ministri altaris Ingredimini:cubate in sacco ministri dei mei:q̄m interijt de domo dei uestri sacrificiū et libatio. Sanctificate ieiuniuz vocate cetū:congregate senes omēs habitatores terre in domū dei vri:et clamate ad dñm. A.a.a. diei:q; prope est dies dñi et q̄si uastitas a potēte ueniet. Nūquid nō coraī oculis vris alimēta perierūt:de domo dei uestri leticia et exultatio? Computruerūt iumēta in stercore suo. Demolita sunt horrea:dissipate sunt apothece: q̄m confusum est triticuz. Quid ingemuit animal:mugierunt greges armenti? Quia nō est pascua eis. Sed et greges pecoꝝ disperierūt. Ad te dñe clamabo:q; ignis comedit speciosa deserti:et flamma succendit omia ligna regionis. Sed et bestie agri quasi area sitiens imbrem:suspexerūt ad te:q̄m exiccati sunt' fontes aq̄ꝝ:et ignis deuorauit speciosa deserti.

CLanite tuba in sion:vlulate II in mōte scō meo. Conturbent oēs hītatores terre q; venit dies domini:q; prope est dies tenebraꝝ et caliginis:dies nubis et turbinis. Quasi mane expansum sup mōtes: ppls multus et fortis. Similis ei nō fuit a principio et post eū non erit vsq; in annos generationis et generatiōis. Ante faciē eiꝰ ignis vorās:et post eū exurens flamma:

Iohel

Quasi hortus voluptatis terra coram eo
et post eũ solitudo deserti: neqꝫ est qui ef-
fugiat eũ. Quasi aspectus equꝝ aspectus
eoꝝ: et ꝙsi equites sic current. Sicut soni
tus ꝙdrigarꝝ supꝫ capita montiũ exilient
sicut sonitus flãme ignis devorãtis sti-
pulã: velut ppl's fortis ꝓparat' ad ꝓliuz
A facie ei' cruciabunt ppli: oẽs vultus
redigẽt in ollã. Sicut fortes current: ꝙsi
viri bellatores ascendẽt murum. Viri in
viis suis gradient: et nõ declinabũt a se-
mitis suis. Unusquisqꝫ frem suũ nõ co
artabit: singuli in calle suo ambulabũt.
Sed et ꝓ fenestras cadẽt: et nõ demolien
tur. Urbem ingredient: in muro curret
Domos conscendẽt: ꝓ fenestras intra-
bunt ꝙsi fur. A facie eius cõtremuit ter
ra: moti sunt celi. Sol et luna obtene-
brati sunt: et stelle retraxerũt splendorez
suũ. Et dns dedit vocẽ suã ante faciem
exercit' sui: qr multa sunt nimis castra
eius: qr fortia et facientia verbũ eius. Ma
gnus enim dies dñi: et terribilis valde.
Et quis sustinebit eũ? Nũc g̃ dicit dns
Cõuertimini ad me in toto corde vro
in ieiunio et fletu et in planctu: et scindite
corda vra et non vestimẽta vra. Et con
vertimini ad dñm deũ vrm: qr benignus et
misericors est: patiẽs et multe misericor
die et ꝓstabilis supꝫ malicia. Quis scit si
cõvertat' et ig̃scat: et relinq̃t post se bened
ctionẽ? Sacrificium et libamẽ dño deo
nro. Canite tuba in sion: sanctificate ie-
iunium. vocate cetũ. congregate ppl'm. sci-
cate ecclesiã. coadunate senes. congrega
te puulos et sugentes vbera. Egrediat'
sponsus de cubili suo: et sponsa de thala-
mo suo. Inter vestibulũ et altare plora-
bunt sacerdotes ministri dñi et dicent:
Parce dñe parce ppl'o tuo et ne des here
ditatem tuam in opprobriũ. vt dominẽ
tur eis nationes. Quare dicũt in popu
lis vbi est deus eoꝝ? Zelatus est dns ter
rã suã: et pepercit ppl'o suo. Et rndit dns
et dixit ppl'o suo: Ecce ego mittaz vobis
frumentum et vinũ et oleum: et replebi-
mini in eis: et non dabo vos vltra oppro
brium in gentibꝫ. Et eum qui ab aqui-
lone est procul faciam a vobis: et expellã
eum in terram inuiam et desertaz. Faciẽ
eius ꝓtra mare orientale: et extremũ eius
vsqꝫ ad mare nouissimũ. Et ascendet fe
tor eius: et ascẽdet putredo ei'. qr supbe
egit. Noli timere terra: exulta et letare:
qm̃ magnificauit dns vt faceret. Noli-
te timere aialia regionis: qr germinaue
rũt speciosa deserti: quia lignum attulit
fructũ suum: ficus et vinea dederũt vir
tutez suã. Et filie sion exultate et letami
ni in dño deo vro: qr dedit vob doctorez
iusticie: et descendere faciet advos imbrẽ
matutinũ et serotinũ sicut in principio
Et implebunt' aree frumẽto: et redũda-
bunt torcularia vino et oleo. Et reddaz
vobis' annos q̃s comedit locusta bruch'
et rubigo et eruca: fortitudo mea magna
quam misi in vos. Et comedetis vescẽ-
tes et saturabimini: et laudabitis nomẽ
dñi dei vri qui fecit mirabilia vobiscuz
Et non confundet' ppl's meus in sempi
ternũ: et scietis qr in medio isrl' ego sum
Et ego dns deus vester: et non est ampli
us: et non ꝓfundet' populus meus in et-
num. Et erit: post hec effundam spiritũ
meũ supꝫ oẽm carnem: et ꝓphetabunt fi-
lij vestri et filie vre. Senes vri somnia
somniabũt: et iuuenes vri visiones vi-
debũt. Sed et supꝫ seruos meos et ancil-
las in diebꝫ illis effundã spiritũ meũ. et
dabo ꝓdigia in celo: et in terra sanguinez
et ignem et vaporẽ fumi. Sol ꝙuertetur
in tenebras: et luna in sanguinẽ: anteq̃
veniat dies dñi magnus et horribilis. Et
erit: oĩs q̃ inuocauerit nomẽ dñi salu'
erit: qr in mõte sion et in hierl'm erit sal
uatio sicut dixit dns: et in residuis quos
dominus vocauerit.

III

Quia ecce in diebꝫ illis et in tem
pore illo cum convertero captiui
tatem iuda et hierl'm: congrega-
omes gẽtes: et deducã eas in vallez iosa
phat et disceptabo cũ eis ibi supꝫ populo
meo et hereditate mea isrl' q̃s dispersũt
in nationibꝫ: et terrã meã diuiserũt: et su
per pl'm meũ miserũt sortẽ. Et posue-
rũt puerꝫ in pstibulo: et puellã vẽdiderũt

Prologus

pro vino vt biberẽt. Verũ quid mihi ⁊ vobis tyrus ⁊ sidon ⁊ oĩs termin⁹ palestinoꝝ? Nũquid vltionẽ vos reddetis mihi? Et si vlciscimini vos ꝯ me: citoꝛ velociter reddã vicissitudinem vob sup caput vr̃m. Argentũ. n. meũ ⁊ aurũ tulistis ⁊ desiderabilia mea ⁊ pulcerrima intulistis in delubra vr̃a. Et filios iuda ⁊ filios hierlm vendidistis filijs grecoꝝ: vt lõge faceretis eos de finib⁹ suis. Ecce ego suscitabo eos de loco in q̃ vendidistis eos: ⁊ quertaz retributionẽ vr̃am in caput vr̃m. Et vendã filios vr̃os et filias vr̃as in manib⁹ filioꝝ iuda: ⁊ venundabũt eos sabeis genti longinque: qꝛ dñs locutus est. Clamate hec in gẽtib⁹ scifi cate bellũ: suscitate robustos. Ascendãt accedant: oẽs viri bellatoꝛes. Concidite aratra vr̃a in gladios: ⁊ ligones vr̃os in lanceas. Infirmus dicat: qꝛ ego foꝛtis sum. Erumpite ⁊ venite oẽs gẽtes de circuitu: ⁊ congregamini. Ibi occũbere faciet dñs robustos tuos. Cõsurgãt ⁊ ascendant gentes in vallẽ iosaphat: qꝛ ibi sedebo vt iudicẽ omẽs gentes in circuitu Mittite falces qm̃ maturauit messis. Venite ⁊ descendite: qꝛ plenũ est toꝛcular. Eruberãt toꝛcularia: qꝛ multiplicata est malicia eoꝝ. Populi ppli in valle concisionis: qꝛ iuxta est dies dñi in valle concisionis. Sol ⁊ luna obtenebrati sunt: ⁊ stelle retraxerũt splẽdoꝛẽ suum. Et dñs de sion rugiet ⁊ de hierlm dabit vocem suam. Et mouebunt celi ⁊ terra ⁊ dñs spes ppli sui: ⁊ foꝛtitudo filioꝝ isrl Et scietis qꝛ ego dñs deus vester: habitãs in sion in mõte scõ meo. Et erit hierusalẽ sancta: ⁊ alieni non trãsibunt per eam amplius. Et erit: in die illa stillabunt mõtes dulcedinẽ ⁊ colles fluẽt lacte. Et per omnes riuos iuda ibunt aq̃ ⁊ fõs de domo domini egredietur: ⁊ irrigabit toꝛrentem spinarũ. Egyptus, in desolatione erit ⁊ idumea in desertum pditionis: p eo q̃ iniq̃ egerint in filios iuda: ⁊ effuderit sanguinẽ innocẽtẽ in terra sua. Et iudea ĩ eternũ hitabit ⁊ hierlm in gnationẽ ⁊ gnatiõez. Et mũdabo sanguinem eoꝝ quos non mũdauerã ⁊ dominus cõmoꝛabitur in sion.

Explicit Joel ppheta Incipit prologus in Amos pphetam.

Ozias rex cum religionem sollicite emularetur: nimio religionis amoꝛe pꝛouocatus: circa pꝛeceptum legis moysi arrepto thuribulo vt in hiſtoꝛia libꝛi secundi paralipomenon ostenditur: sacerdotale officiuz pꝛesumere conat⁹ ẽ. Ob eam rem terremotum in templo dei exoꝛtum constat: cuius etiam zacharias pꝛophꝛeta meminit. Ante hunc itaq̃ tremotũ amos pphꝛeta tpib⁹ pdicti regis et tpib⁹ hieroluã filij ioas regis isrl: ĩ eas gẽtes que electiõe cõpꝛehense sunt irã dei ob eas causas q̃s memoꝛauit affuturã denũciat. Et qꝛ idem pphꝛeta in sequẽtibus ait: Super tribꝰ impietatib⁹ ⁊ super q̃ttuoꝛ nõ quertam eum: tertio peccatoꝝ indulgẽtiam deum dare posse signifi cat: quẽ q̃rto eadem peccata admittentibus: nec pniam nec indulgentiã datuꝝ annũciat. Nã per ignis similitudinem: quem in pdictas gentes immittenduz pꝛedixit: grauẽ atq̃ irreuocabilez dei irã ad euersionem earundem ciuitatum pcessuram voluit demonstrare.

Item alius prologus.

Thos pꝛophꝛeta pastoꝛ et rusticus ⁊ vulneꝝ moꝛa distringẽs · paucis verbis explicari nõ potest. Quis enim digne exprimat tria ⁊ q̃ttuoꝛ scelera damasci · gaze · tyri. idumee filioꝝ ammon: et moab: et septimo octauoq̃ gradu iude et israel? Hic loquitur ad vaccas pingues que sunt in monte samarie et ruituram domum maioꝛez minoꝛemq̃ testatur. Ipse cernit victoꝛem locuste: et stantez dominũ super murum litum vel adamantium ⁊ vncinum pomoꝝ attrahentez · supplicia peccatoꝛibus ⁊ famez in terra · nõ

famem panis: neq; sitim aque. sed audi diendi verbum dñi: non dixit verba sed verbum. Amos vero interp̄tatur onustus. Hic amos speciali gratia plenus. ꝓphetauit inter ceteros ꝓphetas. Nō eī solus ipse erat ꝓphetes. sed etiā alij. Et quippe non poterat ꝓphetes esse. nisi pastor ante fuisset. Qui etiā tuba sua clangit per singulos dies erudiens ⁊ docēs in ecclesia. In veritate enī vox oīm ꝓphetaꝝ tanq̄ tuba spūalis est predicans in ecclesia. ſm q̄ scriptū est: Ascēde in mōtem excelsum tu qui euāgeliças sion: ex alta vocem tuam qui predicas hierl'm.

Item alius prologus:

Hic amos ꝓpheta ⁊ pastor. nō fuit pater esaie ꝓphete. quāq̄ ⁊ ille ꝓpheta extiterit. Naz alijs litteris ille. alijs iste apud hebreos scribit̄ q̄ differētia litteraꝝ apud latinos nō habetur: ⁊ ille fortis vl' robustus: hic vero auulsus interp̄tat̄. qr loquit̄ ꝯtra decem trib. q̄ ꝑ idolatriā a cultu dei ⁊ a regno dauid erant auulse. Fuit autez cognatio eius ex oppido thecue quod sex miliarib. distat a bethleez curam gerēs pecoꝝ in latitudine camporū qui sunt ꝓximi oppido thecue in quibus humi arido atq; arenoso nihil omnino frugū gignit̄. sed vberrimis pascuis abundāt. ⁊ ideo cūcta sunt plena pastorib.: ⁊ sterilitas terre cōpensat̄ pecoꝝ multitudine. Ex hoc numero pastoꝝ fuit amos impitus ſmone: sed plenus scientia. Prophetauit autem eisdez tp̄ib. quibus iohel. naum. ionas. osee. esaias. Sz aliq̄ntulū exorsus ē ꝓphetare añq̄ esaias. Maxīe autē ꝯ decē trib. locut' ē pauca de duab. interserēs. Hunc ablatum de numero pastoruz misit domin' vt in samaria prophetaret. quem amasias sacerdos frequenter plagis afflixit. tandem filius eius ocias vecte per tempora transfixit. Post hec semiuiuus in terrā suā euect' p' aliq̄d dies dolore vulner' expirauit: sepultusq; ē cū p̄tib. suis

Explicit ꝓlogus. Incipit Amos ꝓpheta. Capl'm I

Verba Amos qui fuit in pastoralib. thecue: que vidit super israel in diebus oçie regis iuda et in diebus hieroboam filij ioas regis israel ante duos annos terremot'. Et dixit: Dominus de sion rugiet ⁊ de hierusalem dabit vocem suam. Et luxerūt speciosa pastorum: ⁊ exiccatus est vertex carmeli. Hec dicit dominus super trib. sceleribus damasci ⁊ super quattuor nō conuertam eum. eo q̄ triturauerunt in plaustris ferreis galaad. Et mittaz ignē in domuz açahel: ⁊ deuorabit domos benadab. Et conteram vectem damasci: ⁊ disperdam habitatorem de campo idoli et tenentem sceptrum de domo voluptatis ⁊ trāsferetur populus syrie cyrenē dicit domin'. Hec dicit dominus. Super tribus sceleribus gaçe ⁊ super quattuor non conuertam euz: eo q̄ transtulerit captiuitatem perfectam vt concluderet eā ī idumea. Et mittā ignē in murum gaçe: ⁊ deuorabit edes eius: ⁊ disp̄dam habitatorem de açoto ⁊ tenentem sceptrum de ascalone: ⁊ conuertam manum meam super acharon: et peribunt reliqui philistinorum dicit dominus. Hec dicit dominus: Super tribus sceleribus tyri ⁊ super quattuor non conuertam eum: eo q̄ concluserint captiuitatem perfectam in idumea. ⁊ non sint recordati federis fratrum. Et mittam ignem in murum tyri ⁊ deuorabit edes eius. Hec dicit dominus: Super trib. sceleribus edom ⁊ super quattuor non conuertam eum: eo q̄ persecutus sit in gladio fratrem suum: ⁊ violauerit misericordiam eius: ⁊ tenuerit vltra furorem suum: ⁊ indignationem suam seruauerit vsq; in finem. Mittam ignem in theman: ⁊ deuorabit edes bosre. Hec dicit domin': Sup̄ trib. sceleribus filioꝝ ammō ⁊ sup̄ q̄ttuor nō ꝯuertā eū: eo q̄

dissecuerit prægnātes galaad ad dilatā-
dum terminū suū. Et succendā ignez in
muro rabbath et deuorabit edes eius: in
ululatu i die belli: i turbie in die cō-
motiōis. Et ibit melchon i captiuitatez
ipe et pncipes eius simul. dicit dns. VII
Hec dicit dns: Sup trib scele-
rib moab i sup q̄ttuor nō con-
uertā eū: eo q incēderit ossa re-
gis idumee vsq ad cinerez. Et mittam
ignē in moab: i deuorabit edes carioth
i morietr i sonitu moab in clāgore tube:
i dispdā iudicē de medio eius: i oēs pnci
pes eius interficiā cū eo dicit dns. Hec di
cit dns: Sup trib sceleribz iuda i sup
q̄ttuor nō conuertā eū: eo q abiecerit legē
dñi: i mādata eius nō custodierit. De-
ceperūt enī eos idola sua: post q abierāt
patres eoz. Et mittā ignē in iudā i deuo
rabit edes hierlim. Hec dicit dns: Su
per trib sceleribz isrl i sup q̄ttuor nō cō
uertā eum: p eo q vendiderit p argēto
iustū i paupem p calciamētis. Qui cō-
terūt sup puluerē terre capita pauperū
i viam humiliū declinant. Et filius ac
pater eius ierūt ad puellā vt violarent
nomen scīm meū: i sup vestimentis pi-
gneratis accubuerūt iuxta oē altare: et
vinū damnatoz bibebāt in domo dei sui.
Ego aūt exterminaui āmorreū a facie eoz
cui altitudo cedroz altitudo eius: i fortis
ipe q̄si quercus. Et detriui fructū eius de-
sup: i radices eius subter. Ego sum qui
ascendere vos feci de terra egypti: i edu
xi vos in desertū quadraginta annis. vt
possideretis terrā ammorrei: i suscitaui
de filiis vestris in pphetas: i de iuuenib
vris nazareos. Nunquid nō ita est filij
israel dicit dns: Et ppinabatis nazare-
is vinū i pphetis mādabatis dicentes:
ne pphetetis. Ecce ego stridebo subtus vos
sic stridet plaustruz onustū feno. Et pe
ribit fuga a veloce: i fortis non obtine-
bit virtutē suā: i robustus nō saluabit
aiam suā. Et tenens arcū non stabit: et
velox pedib suis non saluabit: i ascēsor
equi non saluabit animam suam: i ro-
bustus corde inter fortes nudus fugiet
in illa die dicit dominus. VIII
Audite verbum q̄ locutus est
dns sup vos filij israel: sup om-
nem cognationē quaz eduxi de
terra egypti dicēs: Tantūmodo vos co
gnoui ex omīb cognationib terre. Id-
circo visitabo sup vos omēs iniquitates
vras. Nūquid ambulabūt duo pariter
nisi conuenerit eis? Nunquid rugiet leo
in saltu: nisi pabuerit pdam? dabit catu
lus leonis vocē de cubili suo: nisi aliqd
apprehenderit? Nūquid cadet auis in la
queū terre absq aucupe? Nūquid ause-
ret laqueus de terra: antecq quid ceperit
Si clanget tuba in ciuitate i pplus non
expauescet? Si erit malum in ciuitate:
q̄ dns nō fecerit? Quia nō faciet dns
deus verbū: nisi reuelauerit secretū suū
ad seruos suos pphetas. Leo rugiet: qs
nō timebit? Dns dr locutus est qs nō
pphetabit? Auditū facite in edib azoti:
i in edib terre egypti: i dicite. Congre-
gamini sup mōtes samarie: i videte in-
famias multas in medio eius: i calūniam
patiētes in penetralib eius. Et nescie-
rūt facere rectū dicit dns: thesauriçātes
iniquitatē i rapinas in edib suis. Pro
pterea hec dicit dns dr. Tribulabit et
circūietur terra: i detrahet de te fortitu-
do tua: i diripient edes tue. Hec dicit
dns: Quō si eruat pastor de ore leonis
duo crura aut extremū auricule: sic eru
ent filij israel qui habitant in samaria i pla
ga lectuli i in damasci grabato. Audite
i cōtestamini in domo iacob. dicit dns
deus exercituū: q in die cū visitare cepe
ro puaricationes isrl: sup eū visitabo: et
super altaria bethel: i amputabunt cor-
nua altaris i cadēt in terrā. Et percutiaz
domū hyemalē cū domo estiua: i pibūt
domus eburnee: i dissipabuntur edes
multe. dicit dominus. VIIII
Audite vbuz hoc vacce pingues q̄
estis in mōte samarie q̄ calūniā
facitis egenis: i confringitis pau
peres. Que dicitis dnis vris: afferte et
bibemus. Iurauit dns dr in sancto suo
q: ecce dies venient super vos: i leuabūt

vos in contis:⁊ reliquias vras in ollis feruentib⁹.Et ꝑaperturas exibitis altera ꝑtra altera:⁊ ꝓiciemini in armon dicit dñs.Venite ad bethel ⁊ impie agite: ad galgalā:⁊ multiplicate ꝓuaricationē Et offerte mane victimas vras:tribus dieb⁹ decimas vras.Et sacrificate de fermētato laudē:⁊ vocate volūtarias oblationes ⁊ annūciate.Hec enī voluistis filij isrl dicit dñs de⁹.Vñ ⁊ ego dedi vob stuporē dentiū ī cūctis vrbib⁹ vris⁹⁊ indigentiā panū in oīb⁹ locis vris :⁊ non estis reuersi ad me dicit dñs.Ego q̄s ꝓhibui a vobis imbrē cū adhuc tres mēses superessent vsq; ad messez:⁊ plui super vnā ciuitatē:⁊ sup alterā ciuitatem non plui.Pars vna cōpluta est:⁊ pars sup quam non plui aruit.Et venerunt due⁊ tres ciuitates ad vnā ciuitatez vt biberēt aquā:⁊ non sunt satiate:⁊ nō redistis ad me dicit dñs.Percussi vos in vento vrente:⁊ in aurudine multitudinē hortoꝝ vestroꝝ⁊ vineaꝝ vraꝝ⁊ oliueta vra:⁊ ficeta vra comedit eruca:⁊ non redistis ad me dicit dñs.Misi ī vos mortem in via egypti:ꝓcussi in gladio iuuenes vros⁹ vsq; ad captiuitatē equoꝝ vrorū⁊ ascendere feci putredinē castroruz vroꝝ in nares vras:⁊ nō redistis ad me dicit dñs.Subuerti vos sicut subuertit dñs sodomā ⁊ gomorrā⁊ et facti estz q̄si torris raptus ab incēdio⁊ nō redistz ad me dicit dñs.Quapropter hec faciā tibi isrl.Postq̄z aūt hec fecero tibi:ꝑpare in occursuz dei tui isrl.Quia ecce formās mōtes ⁊ creans ventū⁊ annūcians homini eloquiū suū:faciens matutinaz nebulam ⁊ gradiens sup excelsa terre: dñs deus exercituū nomen eius.

V

Audite verbum istud:qđ ego levuo sup vos planctuz.Domus isrl cecidit:⁊ nō adȝciet vt resurgat.Virgo isrl ꝓiecta est in terrā suam non est qui suscitet eaz.Quia hec dicit dñs deus:Urbs de q̄ egrediebant mille:relinquent in ea centū:⁊ de q̄ egrēdiebant centū relinquent in ea decē in domo isrl:qđ dicit dñs de⁹ domui israel:

Querite me ⁊ viuetis:⁊ nolite quere re bethel.In galgalam nolite intrare:⁊ in bersabee nō tranſibitis:qz galgala captiua ducet⁹ ⁊ bethel erit inutilis.Querite dñm et viuite⁊ ne forte cōburat vt ignis domus ioseph:⁊ deuorabit ⁊ non erit qui extinguat bethel.Qui ꝙuertitis in absinthiū iudiciū:⁊ iusticiā ī terra relinquitis:faciētem arcturuz ⁊ orionem ⁊ ꝙuertentē in mane tenebras:⁊ diez in noctē mutantē.Qui vocat aq̄s maris ⁊ effundit eas sup faciē terre: dñs nomē est eius.Qui subridet vastitatē sup robustū:⁊ depopulationē sup potentez affert.Odio habuerūt corripientem in porta:⁊ loquentē ꝓfecte abominati sunt Idcirco ꝓ eo q̄ diripiebatis paupem⁊ prędā electā tollebatis: ab eo: domos q̄ dro lapide edificabitis:⁊ nō habitabitz in eis.Vineas plātabitis amātissimas ⁊ non bibetis vinum earum :quia cognoui multa scelera vestra :⁊ fortia peccata vestra.Hostes iusti accipientes munus:et paupes deprimentes in porta Ideo prudens sin tpe illo tacebit:qz tps malū est.Querite bonū ⁊ non malū vt viuatis:⁊ erit dñs deus exercituū vobiscū sicut dixistis.Odite malū ⁊ diligite bonū:⁊ ꝓstituite in porta iudiciū:si forte misereat⁹ dñs de⁹ exercituū reliquijs ioseph.Propterea hec dicit dñs deus exercituū dñator.In oīb⁹ plateis planctꝰ ⁊ in cūctis q̄ foris sunt dicet⁹ ve ve.Et vocabūt agricolā ad luctū:⁊ ad plāctuz eos q̄ sciūt plāgere.Et in oīb⁹ vijs erit plāctus:qz ptranſibo in medio tui dicit dñs.Ve desiderantib⁹ diē dñi.Ad quid eā vob⁹?Dies dñi ista tenebre ⁊ nō lux. Quō si fugiat vir a facie leonis ⁊ occurrat ei vrsus:⁊ ingrediat⁹ domū ⁊ innitat⁹ mānu sua sup parietē:⁊ mordeat eū coluber.Nūquid nō tenebre dies dñi:⁊ non lux ⁊ caligo ⁊ nō splēdor in ea?Odi ⁊ ꝓieci festiuitates vras:⁊ nō capiā odorez cetuū vroꝝ.Q; si obtuleritis mihi holocaustomata ⁊ munera vestra⁊ non suscipiam:⁊ vota pinguiū vestroꝝ non respiciā.Aufer a me tumultū carminū tuo;

rū ⁊ cātica lyre tue nō audiā. Et reuela-
bit̄ q̄si aqua iudiciū: ⁊ iusticia q̄si torrēs
fortis. Nūquid hostias ⁊ sacrificiū obtu
listis mihi in deserto q̄draginta annis do
mus isrl̄? Et portastis tabnaculuz mo-
loch deo vr̄o ⁊ imaginē idoloꝝ vr̄oꝝ. si-
dus dei vr̄i rēpha: figuras q̄s fecist̄ vob̄
adorare eas. Et migrare vos faciā trās
damascū dixit dn̄s: deꝰ exercituū nomē
VE vob̄ qui opulēti est̄ VI eiꝰ
in siō ⁊ ꝯfiditis ī mōte samarie:
optimates capita ꝓplorꝝ: ingre
diētes pōpatice domū isrl̄. Trāsite in ca
lāne ⁊ videte: ⁊ ite inde ī emath magnā
⁊ descēdite in geth palestinoꝝ ⁊ ad opti-
ma q̄z regna hoꝝ: si latior terminus eoꝝ
termino vr̄o est. Qui sepati estis in diē
malū: ⁊ appropinq̄tis solio iniquitatis.
Qui dormitis in lectis eburneis: ⁊ lasci
uitis in stratis vestris. Qui comeditis
agnū de grege: ⁊ vitulos de medio armē
ti: qui canitis ad vocē psalterij. Sicut
dauid putauerūt se hr̄e vasa cantici: bi
bentes vinū in phalis: ⁊ optimo vnguē
to delibuti: ⁊ nihil patiebant̄ sup cōtri-
tione ioseph. Quapropter nūc migr̄būt
in capite trāsmigrātiuz: ⁊ auferet̄ factio
lasciuiētiū. Jurauit dn̄s deꝰ in aīa sua:
dicit dn̄s deꝰ exercituū. Detestor ego su
pbiā iacob: ⁊ domos eiꝰ odi: ⁊ tradā ciui
tatē cū hītatoribꝫ suis. Q̄ si reliq̄ fuerīt
decē viri in domo vna: et ipsi morient̄.
Et tollet eū ꝓpinquus suus ⁊ cōburet
eū vt efferat ossa de domo ⁊ dicet ei q̄ in
penetralibꝫ domus est: Nūquid adhuc ē
penes te? Et rn̄debit. Finis est. Et dicet
ei. Tace: ⁊ nō recorder̄ nōis dn̄i. Quia
ecce dn̄s mādauit: ⁊ pcutiet domuz ma-
iorē ruinis: ⁊ domū minorē scissionibus
Nunquid currere queūt in petris equi
aut arari pōt in bubalis? Qm̄ ꝯuertist̄
in amaritudinē iudiciū: ⁊ fructuz iusti-
cie in absinthiū qui letamini in nihili.
qui dicitis: Nūquid nō in fortitudīe no
stra assumpsimꝰ nob̄ cornua? Ecce eniz
suscitabo sup vos domꝰ isrl̄. dicit dn̄s de
us exercituū gētez: ⁊ conteret vos ab in
troitu emath vsq̄z ad torērtē deserti VII

HEc ostendit mihi dn̄s deus. Et
ecce fictor locuste in principio
germinātiū serotini imbris: et
ecce serotinus post tōsionē regis. Et fa-
ctū est cū ꝯsumassz comedere herbā ter-
re. dixi: Dn̄e deus ꝓpitius esto obsecro.
Quis suscitabit iacob q̄z paruulus est?
Misertus est dn̄s sup h̄. Non erit dixit
dn̄s. Hec ostendit mihi dn̄s deus. Et
ecce vocabit iudiciū ad ignem dn̄s deꝰ
⁊ deuorabit abyssum multā ⁊ comedet
simul ptē: Et dixi. Dn̄e deꝰ quiesce ob-
secro. Quis suscitabit iacob q̄z puulus
est? Misertus est dn̄s sup hoc. Sed et
istud nō erit dixit dn̄s deus. Hec on̄dit
mihi dn̄s deus. Et ecce dn̄s stans sup
murū litum ⁊ in manu eiꝰ trulla cemē-
tarij. Et dixit dn̄s ad me. Quid tu vi-
des amos? Et dixi: Trullā cementarij.
Et dixit dn̄s. Ecce ego ponā trullam in
medio ꝓpl̄i mei israel. Nō adijciā vltra
supinducere eū ⁊ demolient̄ excelsa ido
li: ⁊ sanctificationes isrl̄ desolabunt̄: et
consurgam sup domuz hieroboā in gla-
dio. Et misit amasias sacerdos bethel
ad hieroboā regem israel. dicens: Rebel
lauit cōtra te amos in medio domꝰ isrl̄.
Nō poterit terra sustinere vniuersos ser-
mones eiꝰ. Hec enī dicit amos. In gla
dio morient̄ hieroboam: ⁊ israel captiuꝰ
migrabit de terra sua. Et dixit amasias
ad amos: Qui vides. gradere: fuge in
terram iuda: ⁊ comede ibi panem ⁊ pro
phetabis ibi ⁊ in bethel non adijcies vl-
tra vt ꝓphetes: q̄z sanctificatio regis est
⁊ domus regni est. Responditq̄z amos:
⁊ dixit ad amasiam. Non suz prophēta:
⁊ non suz filius prophete: sed armētariꝰ
ego sum vellicans sycomoros. Et tulit
me dominus deus cum sequerer gregē
et dixit dominus ad me. Vade prophe-
ta ad populum meum israel: Et nūc au
di verbum domini. Tu dicis non pro-
phetabis super israel et nō stillabis sup
domū idoli. Propter h̄ hec dic̄ dominꝰ
Vxor tua in ciuitate fornicabitur: ⁊ filij
tui ⁊ filie tue in gladio cadent: ⁊ humꝰ
tua funiculo metiet̄. Et tu in terra pol-

luta morieris: et israel captiuus migrabit de terra sua.

VIII

Hec ondit mihi dñs deus. Et ecce vncinus pomorum. Et dixit. Quid tu vides amos? Et dixi. Uncinum pomor. Et dixit dñs ad me. Uenit finis sup populū meū israel. Nō adijciā vltra vt pertrāseam eum. Et stridebūt cardines tēpli in die illa dicit dominus de. Multi morient. in omni loco ptiçiet silentiū. Audite hō qui conteritis pauperem: et deficere facitis egenos terre dicētes. Quādo trāsibit messis et vendabim merces: et sabbatū et aperiemus frumētum: vt imminuam mensurā et augeamus siclū: et supponam stateras dolosas vt possideam in argento egenos: et pauperes pro calciamentis: et quisquilias frumenti vendamus? Iurauit dñs in superbiā iacob: si oblit fuero vsq ad finē oia opa eor. Nūquid super isto non cōmouebit terra: et lugebit omis habitator eius? Et ascēdet q̄si fluuius vniuersus et ejciet et defluet q̄si riu egypti. Et erit in die illa dicit dñs: occidet sol meridie et tenebrescere faciā terrā in die luminis. Et conuertam festiuitates vras in luctū: et oia cātica vra in plāctū Et inducā sup oē dorsum vīm saccū: et sup omne caput caluitiū. Et ponā eam q̄si luctū vnigeniti: et nouissima ei qua si diem amarū. Et ecce dies veniūt dic dñs et emittā famē in terrā: nō famē panis neq sitim aque: sed audiendi verbū dñi. Et cōmouebunt a mari vsq ad mare: et ab aquilone vsq ad orientē circuibunt querētes verbū dñi et nō inuenient In die illa deficient virgines pulcre et adolescentes in siti: qui iurant in delicto samarie et dicūt. Viuit deus tuus dan: et vivit via bersabee. Et cadēt et nō resurgēt

Vidi dñm stantē IX super altare. Et dixit. Percute cardinē et cōmoueant superliminaria. Auaricia enim in capite oīm et nouissimū eor i gladio interficiā. Nō erit fuga eis: et qui fugerit ex eis: nō saluabitur. Si descenderint vsq ad infernum inde manus mea educet eos: et si ascenderint vsq in celū inde detrahā eos. Et si absconditi fuerint in vertice carmeli inde scrutans auferam eos et si celauerint se ab oculis meis in profundo maris: ibi mādabo serpenti et mordebit eos Et si abierint in captiuitatē corā inimicis suis: ibi mandabo gladio et occidet eos. Et ponā oculos meos sup eos i malū et nō in bonū. Et dñs deus exercituum qui tangit terram et tabescit: et lugebūt omēs habitantes in ea. Et ascendet sicut riuus omis: et defluet sicut fluuius egypti. Qui edificat in celo ascensionē suam et fasciculū suū sup terrā fūdauit. Qui vocat aqs maris: et effundit eas sup faciem terre. Dñs nomen eius. Nunquid non vt filij ethiopum vos estis mihi filij israel ait dominus? Nunquid nō israel ascendere feci de terra egypti: et palestinos de cappadocia: et syrios de cyrene? Ecce oculi domini dei sup regnū peccās et conteram illud a facie terre. Veruntñ conterēs nō deterā domū iacob dicit dominus. Ecce enī mādabo ego: et cōcutiā in oīb gentib domū israel sicut concutit triticū in cribro: et nō cadet lapillus sup terrā. In gladio morient oēs peccatores ppli mei: qui dicūt non appropinqbit et nō veniet sup nos malū. In die illa suscitabo tabnaculū dauid q̄d cecidit et reedificabo aperturas muror eius: et ea q̄ corruerāt instaurabo. Et reedificabo eū sic in diebus antiquis: vt possideāt reliquias idumee et oēs nationes. eo q̄ inuocatū sit nomē meū sup eos dicit dñs faciens hec. Ecce dies veniēt dic dñs et cōprehēdet arator messorem: et calcator vue mittētem semē. Et stillabūt mōtes dulcedinē: et oēs colles culti erūt. Et conuertam captiuitatē ppli mei israel: et edificabūt ciuitates desertas: et inhabitabūt: et plātabūt vineas: et bibent vinum earum: et facient hortos et comedent fructus eor. Et plātabo eos sup humū suam: et nō euellam eos vltra de terra sua quam dedi eis: dicit dominus deus tuus.

Explicit Amos propheta.

Abdias

Incipit plogus in Abdiam pphetam.

Iacob patriarcha habuit fratrem esau·qui ob rubo rem corporis sui·edom hebrea lingua appellatus est qđ latine sanguine? dicit. Is memoratum fratrem suum·qui israel nomen acceperat graui odio commotus interimere conatus est. Qua de causa omnes qui populum israel id est filios patriarche iacob predicti esau odium imitati persecuti sunt·esau ⁊ edom appellati sunt. Et quia populus israel de captiuitate chaldeorum p cyrū regē persarum nutu dei reuocatus in hierusalem ab alio regno grauiter afflictus atq; oppressus est·ideo hoc regnum qđ more esau predictum populū psecutuz est:per denunciationez abdie prophete increpatur:quod non dei indignatione sed sua virtute populum superatuz gloriabat. De quo regno olim·p dauid in ps centesimo trigesimosexto dictuz est: Memorare domine filioꝝ edom in die hierusalem. Nam reliqua lectione compehēsa·futurū in gentes iudicium·ob causas lectione comprehensas:regnum q; dei in populo israel significat. Hebrei hunc dicunt esse·qui sub rege samarie achab:⁊ impissima iecabel pauit centū pphetas in specubus·qui non curuauerunt genu ante baal:⁊ de septem milibꝫ erat quos helias arguit ignorasse. Hic sepulcrum quoq; eius vsq; hodie cuz mā seolo helisei pphete:⁊ baptiste iohannis in sebaste veneration habetur·que olim samaria dicebatur. Hāc herodes rex antipatris filius in honore augusti cesaris greco nomīe vocauit augustā. Hic igit qui centū pphetas pauerat·accepit gratiam pphetalez ⁊ de duce exercitus fuit dux ecclesie. Tunc in samaria paruum gregem pauerat·nunc in toto orbe christi pascit ecclesias. Et sicut stephanus coronam meruit passionis·sic hic de seruitutis dei cum paulo apostolo nomīe gloriatur·quia abdias·seruus domini in nostro sonat eloquio.

Explicit plogus Incipit argumentuz.

Abdias qui interpretatur seruus dñi psonat ꝯtra edom: sanguineū terrenūq; fratrez fratris quoq; iacob semper emulum hasta percutit spiritali.

Explicit argumentum Incipit Abdias pphēta Capitulum I

Visio Abdie

Hec dicit dñs deus ad edom:Auditum audiuimus a domino:⁊ legatum ad gentes misit. Surgite:⁊ consurgamus aduersus eū in prelium:Ecce paruuluz dedi te in gētibus. Contēptibilis tu es valde. Superbia cordis tui extulit te habitātem i scissuris petrax:exaltantem solium tuū. Qui dicis in corde tuo:Quis detrahet me in terram?. Si exaltatus fueris vt aquila:⁊ si inter sidera posueris nidum tuum:inde detraham te dicit dñs. Si fures introissent ad te si latrones p noctem:quō conticuisses? Nonne furati essent sufficientia sibi?. Si vindemiatores introissent ad te:nunquid saltez racemum reliquissent tibi? Quō scrutati sunt esau? Inuestigauerunt abscondita eius? Usq; ad terminum emisērūt te:omnes viri federis tui illuserunt tibi. Inualuerunt aduersum te viri pacis tue. Qui comedunt tecum:ponent insidias subter te. Non est prudentia in eo. Nunquid non in die illa dicit dominus perdam sapientes de idumea·et prudentiam de monte esau? Et timebunt fortes tui a meridie: vt intereat vir de monte esau. Propter interfectionem et propter iniquitatem in fratrem tuum iacob:operiet te confusio:⁊ pibis in eternū. In die cū stares aduersus eū quando capiebant alieni exercitum eius ⁊ extranei ingrediebant portas eius ⁊ sup

hierl'm mittebãt sorte: tu qz eras quasi vnus ex eis. Et nõ despicies in die fratris tui: in die pegrinatiõis ei⁹. Et non letaberis sup filios iuda in die pditiõis eor: t nõ magnificab os tuum in die angustie. Necz ingredieris portã pp'li mei in die ruine eor: necz dspicies t tu i malis ei⁹ i die vastitat⁹ illi⁹. Et nõ emitter⁹ adus exercitũ ei⁹ in die vastitatis illi⁹ necz stabis in eritib⁹ vt interficias eos qui fugerit. Et nõ pcludes relicqs eius in die tribulationis: qm iurta est dies dñi sup oes gẽtes. Sicut feciſti · fiet tibi: retributionẽ tuã cuertã in caput tuum. Quõ enĩ bibisti sup mõtez scm̃ meum · bibent oes gẽtes iugiter: t bibent t absorbebũt: t erũt qsi nõ sint. Et in mõte sion erit saluatio t erit scus. Et possedebũt domus iacob eos qui se possederant. Et erit dom⁹ ignis: t dom⁹ ioseph flamma t domus esau stipula. Et succẽdent in eis t deuorabũt eos: t nõ erunt reliquie dom⁹ esau. qr dñs locut⁹ est. Et hereditabũt hi qui ad austrũ sunt montem esau: t qui in cãpestrib⁹ philistijm: t possidebũt regionẽ effraim t regionez samarie. Et beniamin possidebit galaad t trãsmigratio exercitus huius filiorũ isrl'omnia loca chananeor vsqz ad sarepta: t transmigratio hierl'm q̃ in bospboro est possidebit ciuitates austri. Et ascẽdent saluatores in montẽ sion iudicare montem esau: t erit dño regnum.

Explicit Abdias pphta Incipit prologus in Jonam porphetam.

Jonam sanctum hebrei affirmãt filiuz fuisse mulieris vidue sareptane: quem helias pphta mortuum suscitauit: matre postea dicente ad eum nunc cognoui quia vir dei es tu: t verbum dei in ore tuo veritas est. Ob hanc etiam causam ipsum pueruz sic vocauit amathi. Amathi enim in nostra lingua veritatem sonat. Et ex eo qd verum helias locutus ẽ ille qui suscitat⁹ est filius esse dr vitatis

Ideo de veritate columba nascitur: qr ionas columbam sonat. In condemnationem autem israel ionas ad gentem mittit̃ · qd niniue agente penitentiam illi in malicia perseuerant. Temporibus quippe hieroboam regis israel qui deo derelicto: cum populo suo in samaria idolis sacrificabat: ionaz pphetam fuisse: quartus liber regũ indicat. Is cũ pphetia illuminante peccatores ciuitatis niniue dei misericordiã cõsecuturos videret: ne falsa pdicare videret̃ · ad denuncidandum interitum eiusdez ciuitatis ire volebat. Nam sicut deus ad abraam de impietate sodomor t gomorreor locutus est: clamor sodomor t gomorreor peruenit ad me. Ita t de niniue dicitur eo qd ascenderit clamor malicie eius ad deum. Et quia sentẽtia dei de sodomis facta · minime reuocata est: ita et ionas aduersum niniuen prolatam sententiam reuocari nolebat · diuine dispensationis ignarus qui salutem hominum ad se conuertentium magis vult qz interitum. Hoc illi acciderat quod t sancto helisco: qui filiũ sunamitidis mulieris mortuũ igrauit. Ideo a despectu dei fugere se ionas putabat humanũ aliqd passus · dicẽte dauid: Quo ibo a spũ tuo t a facie tua quo fugiam?

Explicit plogus Incipit argumentũ.

Jonas columba pulcerrima naufragio suo passionem domini prefigurans mundum ad penitentiaz reuocat: t sub nomine niniue salutem gentibus denunciat.

Explicit argumentum. Incipit Jonas prophta Capituluz I

Et factum est verbũ domini ad ionaz filiũ amathi dicẽs: Surge t vade in niniuẽ ciuitatez

grandem ⁊ predica in ea qꝝ ascēdit mali
cia eius coꝝ me. Et surrexit ionas vt fu
geret in tharsis a facie dñi. Et descēdit
ioppen: ⁊ inuenit nauē euntem in thar⁊
sis. Et dedit naulū eius ⁊ descēdit in eaz
vt iret cuz eis in tharsis a facie dñi. Do
minus aūt misit ventū magnū in mare
⁊ facta est tēpestas magna in mari: et na
uis periclitabaꝫ conteri. Et timuerunt
naute: ⁊ clamauerūt viri ad deū suuz: et
miserūt vasa q̄ erāt in naui in mare· vt
alleuiareꝫ ab eis. Et ionas descendit ad
interioꝛa nauis: ⁊ dormiebat sopoꝛe gra⁊
ui. Et accessit ad eū gubernatoꝛ ⁊ dixit
ei: Quid tu sopoꝛe deꝑimeris? Surge
inuoca deū tuum: si forte recogitet de⁊
nobis ⁊ nō pereamus. Et dixit vir ad
collegam suuz: Venite ⁊ mittamus soꝛ
tes: ⁊ sciam⁹ q̄re ꝺ malum sit nobis. Et
miserūt sortes: ⁊ cecidit soꝛs sup ionaz
Et dixerūt ad eū: Indica nobis· cuius
causa malū istud sit nob: qd̄ est op⁹ tuū
q̄ terra tua: ⁊ q̄ vadis· vel ex q̄ ꝑpl̄o es tu
Et dixit ad eos. Hebꝛe⁹ ego sum: ⁊ dñz
deū celi ego timeo· qui fecit mare ⁊ ari⁊
dam. Et timuerūt viri timoꝛe magno:
⁊ dixerūt ad eū. Quid ꝺ feciſti? Cogno
uerūt enī viri qꝝ a facie dñi fugeret: qꝛ
indicauerat eis ionas. Et dixerūt ad eū
Quid faciem⁹ tibi: ⁊ cessabit mare a no
bis? Quia mare ibat et intumescebat.
Et dixit ad eos: Tollite me ⁊ mittite in
mare ⁊ cessabit mare a vobis. Scio enī
ego· qm̄ ꝓpter me tempestas hec grādis
venit sup vos. Et remigabāt viri vt re⁊
uerterenꝫ ad aridā ⁊ nō valebant qꝛ ma
re ibat ⁊ intumescebat sup eos. Et cla⁊
mauerūt ad dñm: ⁊ dixerūt: Quesum⁹
dñe ne pea⁹ in aīa viri istius: ⁊ ne des
sup nos sanguinē innocētez: qꝛ tu dñe
sicut voluisti feciſti. Et tulerūt ionaz et
miserūt in mare: ⁊ stetit mare a feruoꝛe
suo. Et timuerūt viri timoꝛe magno
dñm: ⁊ immolauerūt hostias dño: ⁊ vo⁊
uerunt vota. II

Et ꝑparauit dñs piscez grandem
vt deglutiret ionam. Et erat io
nas in ventre piscis triꝫ diebus ⁊ triꝫ
noctibus. Et oꝛauit ionas ad dominuz
deum suū de ventre piscis. Et dixit: Cla
maui de tribulatione mea ad dñm: ⁊ ex
audiuit me. De ventre inferi clamaui:
⁊ exaudisti vocem meam. Et ꝓiecisti me
in ꝓfundum in coꝛde maris: ⁊ flumē cir
cumdedit me: Omēs gurgites tui ⁊ flu
ctus tui super me transierūt. Et ego di
xi: Abiectus sum a conspectu oculoꝛuz
tuoꝝ. Veruntamē rursus videbo tem⁊
plū sanctum tuuz. Circūdederunt me
aque vsq̄ ad animaz: abyssus vallauit
me· pelagus operuit caput meū. Ad ex⁊
trema montiū descendi: terre vectes cō
cluserunt me in eternum: ⁊ subleuabis
de coꝛruptione vitaz meā dñe deus me
us. Cū angustiareꝫ in me aīa mea dñi
recoꝛdat⁹ sum: vt veniat ad te oō mea
ad templū sanctū tuum. Qui custodi⁊
unt vanitates: frustra mīam suā dereli⁊
quūt. Ego aūt in voce laudis immola⁊
bo tibi: q̄cunq̄ vouī reddā ꝓ salute mea
domino. Et dixit dominus pisci: Et euo
muit ionam in aridam III

Et factū est verbū dñi ad ionam
secundo dicēs: Surge et vade
in niniuen ciuitatē magnā: ⁊ ꝓ⁊
dica in ea ꝓdicationē quam ego loquoꝛ
ad te. Et surrexit ionas ⁊ abiit in niniuē
iuxta verbū dñi. Et niniue erat ciuitas
magna itinere trium dierum. Et cepit
ionas introire ciuitatē itinere diei vni
us: ⁊ clamauit ⁊ dixit: Adhuc quadragi⁊
ta dies: ⁊ niniue subuertetur. Et credi⁊
derūt viri niniuite in domino: ⁊ predica
uerūt ieiuniū: ⁊ vestiti sunt saccis a ma
ioꝛe vsq̄ ad minoꝛem. Et peruenit ver⁊
bum ad regem niniue. Et surrexit de so
lio suo: ⁊ abiecit vestimētum suū a se: et
indutus est sacco: ⁊ sedit in cinere: ⁊ cla⁊
mauit ⁊ dixit in niniue ex oꝛe regis ⁊ ꝓn
cipum eius dicens. Homines ⁊ iumē⁊
ta ⁊ boues et pecoꝛa non gustent quicq̄
nec pascantur: ⁊ aquam non bibant: et
opiantur saccis homines: ⁊ iumēta cla⁊
ment ad dñm in foꝛtitudine: ⁊ cōuerta
tur vir a via sua mala ⁊ ab iniq̄tate q̄ est
in manib⁹ eoꝝ. Quis scit si ꝙuertatur ⁊

ignoſcat de?: ꝛ reuertat a furore ire ſue: ꝛ nō pibim?. Et vidit deus opa eoꝝ qꝛ cōuerſi ſunt de via ſua mala: et miſert? eſt ſuper maliciam quaꝫ locutus fuerat vt faceret eis: ꝛ non fecit. IIII

Et afflictus eſt ionas afflictione magna: ꝛ iratus eſt ꝛ oꝛauit ad dñm: ꝛ dixit: Obſecro dñe: nunquid nō ꝫ eſt vbū meū cum adhuc eēm in terra mea? Propter ꝫ poccupaui vt fugerē in tharſis. Scio enī qꝛ tu deus clemēs ꝛ miſericors es: patiēs ꝛ multe miſerationis ꝛ ignoſcēs ſup maliciam. Et nūc dñe tolle q̄ſo aīam meā a me: qꝛ melioꝛ eſt mihi moꝛs q̄ꝫ vita. Et dixit dñs. Putaſne bñ iraſceris tu? Et egreſſus eſt ionas de ciuitate: ꝛ ſedit ꝟ oriēte ciuitatis: ꝛ fecit ſibimet vmbꝛaculū ibi: ꝛ ſedebat ſubt illō ī vmbꝛa donec videret q̄d accideret ciuitati. Et ꝑparauit dominꝰ de? ederā: ꝛ aſcēdit ſup caput ione vt eſſet vmbꝛa ſup caput ei?: ꝛ ꝓtegeret eū. Laborauerat enī. Et letat? ē ionas ſuper edera leticia magna. Et paraſt deus vermē aſcēſu diluculi ī craſtinū: ꝛ pcuſſit ederā ꝛ exaruit. Et cū ortus fuiſſet ſol ꝑcepit dñs vento calido ꝛ venti ꝛ pcuſſit ſol ſup caput ione: ꝛ eſtuabat. Et petiuit aīe ſue vt moꝛeret. Et dixit: Melius eſt mihi moꝛi q̄ꝫ viuere. Et dixit dñs ad ionam: Putaſne bene iraſceris tu ſuper ederam? Et dixit: Bene iraſcoꝛ ego vſq̄ꝫ ad moꝛtē. Et dixit dñs. Tu doles ſup ederam in qua nō laboraſti neq̄ꝫ feciſti vt creſceret. q̄ ſub vna nocte nata eſt ꝛ ſub vna nocte periit: ꝛ ego nō parcam niniue ciuitati magne. ī qua ſunt plus q̄ꝫ centū viginti milia hoīm. qui neſciūt quid ſit inter dexteram ꝛ ſiniſtram ſuaꝫ et iumenta multa?

Explicit Jonas ꝓphēta Incipit prologus in Micheam ꝓphētam.

Tēporibꝫ ioathe et achaz et ezechie regum iuda. micheaꝫ prophetam ad hanc ꝓphetiaꝫ ſpiritu ſancto repletuꝫ fuiſſe lectio ipſa demoſtrat. Sed de ſupdicto numero regum ioathan ꝛ ezechiaꝫ deo ob religionē placuiſſe: hiſtoꝛia libꝝ q̄rti regum: ꝛ ſecundi paralipomenon indicat. Achaz vero relicto deo: idola ſamarie quibus etiam filios ſuos in ſacrificium igni cōcremandos obtulerat coluiſſe conſtat. Quāobꝛem deus ſamariaꝫ que reges iſrael ꝛ iuda memoꝛatoꝝ ſimulacroꝝ ſuꝑſtitione fefellerat increpans indignationem ſuam in eam proceſſuram commitatus eſt. Populo etiam iſrael pꝛeuaricatoꝛi et pꝛincipibꝰ eius qui eundem ꝑp̄m fallaci ſuaſione ad colēda idola impulerāt. verbis inſequentibꝰ captiuitatem ꝛ interituꝫ affuturum denunciauit.

Explicit prologus Incipit argumētuꝫ

Michas de moraſthi coloꝝ res chriſti vaſtationeꝫ annunciat filie latronis: et obſidionem ponit contra eam: quia maxillam percuſſerit iudicis iſrael.

Explicit argumentum Incipit Michas ꝓphēta. Capitulum. I

Verbū dñi ni quod factum eſt ad micheam moraſthitem in diebus ioathan achaz ꝛ ezechie regum iuda. quod vidit ſuper ſamariam ꝛ hieruſalem. Audite populi omnes: et attendat terra et plenitudo eius: et ſit dominus deus vobis in teſtem: dominus de templo ſancto ſuo. Quia ecce dominus egredietur de loco ſuo: ꝛ aſcendet et calcabit ſuper excelſa terre. Et conſumentur montes ſubtus eum: et valles ſcindentur ſicut cera a facie ignis: ſicut aque que decurrunt in preceps. In ſcelere iacob omne iſtud et in peccatis domus iſrael. Quod ſcelus iacob? Nōne

samaria? Et que excelsa iude. Nonne hierusalē? Et ponā samariā q̄si aceruuz lapidū in agro cū plantat̄ vinea: ⁊ detraham in vallē lapides eius. Et fundamēta eius reuelabo: ⁊ oīa sculptilia ei⁹ ꝯcident̄. Et oēs mercedes ei⁹ cōburentur igni: ⁊ oīa idola ei⁹ ponā in ꝑditionē: qꝛ de mercedibꝫ meretricis ꝯgregata sunt ⁊ vsq̄ ad mercedē meretricis reūtentur. Sup̄ hoc plangā ⁊ vlulabo: vadā spoliat⁹ ⁊ nudus. Faciā planctum velut draconum: ⁊ luctū q̄si strutionuz qꝛ desp̄ata ē plaga eius: qꝛ venit vsq̄ ad iudā: tetigit portam populi mei vsq̄ ad hierl'm. In geth nolite ānūciare. lachrymis ne ploretis. In domo pulueris puluere vos conspergite: ⁊ transite vobis habitatio pulcra: ꝯfusa ig̊minia. Nō ē egressa q̄ hītat ī exitu. Plāctū dom⁹ vicina accipiet ex vob̄ q̄stetit sibimet qꝛ īfirmata ē in bonuz que habitat in amaritudibꝫ. Quia descēdit malū a dn̄o in portā hierl'm: tumultus q̄drige stuporis habitāti lachis. Principiū peccati est filie sion: qꝛ in te inuenta sunt scelera isrl'. Propterea dabit emissarios sup̄ hereditatez geth: domos mendacij in deceptionē regibꝫ isrl'. Adhuc heredē adducā tibi q̄ habitas in maresa. vsq̄ odollam veniet gl'ia israel. Decaluare ⁊ tondere sup̄ filios delitiaruz tuaꝝ: dilata caluitiū tuū sicut aquila qm̄ captiui ducti sunt ex te. II

Ve qui cogitatis inutile: ⁊ operamini malū in cubilibꝫ vr̄is. In luce matutina faciūt illud: qm̄ contra dn̄m est manus eoꝝ. Et concupierunt agros ⁊ violēter tulerunt ⁊ rapuerūt domos: ⁊ calūniabant̄ viꝝ ⁊ domū ei⁹: virū ⁊ hereditatē ei⁹. Idcirco hoc dicit dn̄s. Ecce ego cogito sup̄ familiaz istā malū vnde nō auferetis colla vr̄a: ⁊ nō ambulabit̄ sup̄bi: qm̄ tp̄s pessimū est. In die illa sumet̄ sup̄ vos p̄abola: ⁊ cantabitur canticum cum suauitate dicentiū: De populatione vastati sumus: Pars populi mei cōmutata est. Quomodo recedis a me cū reuertat̄ qui regiōes nr̄as diuidat? Propter hoc nō erit tibi mittēs funiculū sortis in cetu dn̄i o isrl'. Ne loq̄mini loq̄ntes. Nō stillabit sup̄ istos nō cōprehēdet ꝯfusio dicit domus iacob. Nūquid abbreuiat⁹ ē sp̄us dn̄i: aut tales sunt cogitatiōes ei⁹? Nōne v̄ba mea bona sunt cū eo q̄ recte g̊ditur? Et ecōtrario pp̄l's me⁹ in adūsariū cōsurrexit. Desup̄ tunicā palliū sustulistis ⁊ eos qui trāsiebāt simpliciter ꝯuertistis in bellū. Mulieres pp̄l'i mei eiecist̄ de domo deciliaꝝ suaꝝ: a paruulis earuz tulistis laudem meā in perpetuū. Surgite ⁊ ite: quia non habetis hic requiez. Propter immundiciā eius corrumpet̄ putredine pessima. Utinā non essez vir habens sp̄m: ⁊ mendaciū potius loquerer. Stillabo tibi in vinū ⁊ in ebrietatē ⁊ erit super quez stillat̄ pp̄l's iste. Cōgregatione ꝯgregabo iacob totū te: in vnuz cōducā reliquias isrl'. Pariter ponā illū q̄si gregē in ouili: q̄si pec⁹ in medio caulaꝝ. Tumultuabunt̄ a multitudine hominuz. Ascendet enī pandens iter ante eos. Diuidet ⁊ transibunt portā: ⁊ egredientur p̄ eaz. Et transibit rex eoꝝ corā eis: ⁊ dn̄s in capite eorum. III

At dixi: Audite p̄ncipes iacob: et duces domus israel. Nunquid non vestrum est scire iudicium qui odio habetis bonum ⁊ diligitis malum? qui violēter tollitis pelles eoꝝ desup̄ eis: ⁊ carnem eoꝝ desup̄ ossibꝫ eorū? Qui comederunt carnez pp̄l'i mei: ⁊ pellem eoꝝ desup̄ excoriauerunt: ⁊ ossa eorum confregerunt. ⁊ conciderūt sicut ī lebete ⁊ q̄si carnē in medio olle. Tūc clamabūt ad dn̄m ⁊ nō exaudiet eos: ⁊ abscondet faciem suam ab eis in tp̄e illo: sicut neq̄ter egerūt in adinuētionibꝫ suis. Hec dic̄ dn̄s. sup̄ ꝓphetas q̄ seducūt pp̄l'm meum: qui mordent dentibꝫ suis ⁊ predicāt pacem. Et si quis nō dederit in ore eoꝝ quippiam. sanctificant sup̄ eū prelium. Propterea nox vobis pro visione erit: ⁊ tenebre vobis ꝓ diuinatione. Et occūbet sol sup̄ ꝓphetas: ⁊ obtenebrabit̄ super eos dies. Et confundētur qui vident visiones: ⁊ cōfundent̄ diui

ni. Et opient oēs vultus suos: qz nō est
risum dei. Verūtamē ego replet⁹ sum
fortitudine spūs dñi iudicio et virtute:
vt annūciem iacob scelus suuz: z israel
peccatum suum. Audite hoc pncipes do
mus iacob: z iudices dom⁹ isrl: qui abo
minamini iudiciū z oīa recta puertitis
Qui edificatis sion in sanguinibo z hie
rusalē in iniqtate. Pncipes ei⁹ in mune
ribo iudicabāt: z sacerdotes ei⁹ in merce
de docebāt. Et pphete eius in pecunia di
uinabāt. z sup dñm requiescebāt dicen
tes. Nūquid nō dñs in medio nr̄m: Nō
veniēt sup nos mala. Propter hoc: catu
sa vestri sion q̄si ager arabitur: z hieruſa
lem q̄si aceruus lapidū erit: z mōs tēpli
in excelsa siluarum. IIII

Et erit in nouissimo dierū: erit
mōs domus dñi pparatus in ver
tice montiū: z sublimis sup col
les. Et fluent ad eum ppli z pperabunt
gentes multe z dicent: Venite ascenda
mus ad mōtez dñi: z ad domū dei iacob
Et docebit nos de vijs suis: z ibim⁹ in se
mitis eius. Quia de sion egrediet lex: z
verbū dñi de hierlm. Et iudicabit inter
pplos multos: z corripiet gentes fortes
vsqz in longinquū. Et concident gladi
os suos in vomeres: z hastas suas in fa
gones. Nō sumet gens aduersum gen
tem gladiū: z nō discent vltra belligera
re. Et sedebit vir subtus vineā suam: z
subtus ficū suam: z nō erit qui deterre
at: qz os dñi exercituū locutū est. Quia
oēs ppli ambulabūt vnusquisqz in noīe
dei sui. nos aūt ambulabim⁹ in noīe dei
nostri in eternuz. z vltra. In die illa di
cit dominus congregabo claudicantem
z eam quam eieceram colligam: z quaz
afflixerā consolabor. Et ponā claudican
tem in reliquias: z eaz que laborauerat
in gentem robustā. Et regnabit dñs sup
eos in monte sion: ex hoc nūc z vsqz in et
num. Et tu turris gregis nebulosa fi
lia sion vsqz ad te veniet: et veniet pote
stas prima regnū filie hierlm. Nūc qre
meroze pertraxeris? Nūquid rex nō est ti
bi. aut consiliarius tu⁹ periit. qz cōprehen
dit te dolor sicut pturiētez? Dole z sata
ge filia sion q̄si pturiēs. qz nūc egredieris
de ciuitate: z habitabis in regiōe: z venies
vsqz ad babylonē. Ibi liberaberis: ibi re
dimet te dñs de manu inimicoz tuoz. Et
nūc congregate sunt sup te gētes multe:
q̄ dicūt lapidet: z aspiciat in sion oculus
nr̄. Ipi aūt nō cognouerūt cogitatiōes
dñi: z non intellexerūt consiliū eius: qz
congregauit eos q̄si fenuzaree. Surge
z tritura filia sion: qz cornu tuū ponā fer
reum: z vngulas tuas ponā ereas. Et cō
minues populos multos: et interficies
domino rapinas eoz: z fortitudinē eoz
dño vniuerse terre. V

Nunc vastaberis filia latronis:
t Obsidionē posuerunt sup nos
in vga percutiēt maxillā iudicz
isrl. Et tu bethleez effrata paruulus es
in milibo iuda. Ex te mihi egredietur q̄ sit
dñator in israel: z egressus est ab initio
a diebo eternitatis. Propter hō dabit e
os vsqz ad tps in q̄ pturiens pariet. Et
reliquie fratrū eius conuertent ad filios
isrl. Et stabit z pascet in fortitudīe dñi
in sublimitate nominis dñi dei sui. Et cō
uertent qz nūc magnificabit vsqz ad ter
minos terre. Et erit iste pax assyrijs cuz
venerit i terrā nr̄am: z qñ calcauerit in
domibo nr̄is. Et suscitabim⁹ sup eum se
ptē pastores: z octo pmates hoīes. Et pa
scēt terrā assur i gladio: z terrā nēroth i
lanceis eius. Et liberabit ab assur cū ve
nerit in terrā nr̄am: z cum calcauerit i fi
nibo nr̄is. Et erunt reliquie iacob in me
dio ppl̄oz multoz q̄si ros a dño: z quasi
stille sup herbā q̄ nō expectat virū: z non
præstolat filios hoīm. Et erunt reliquie
iacob in gentibo in medio ppl̄oz mltoz
q̄si leo in iumentis siluaz z q̄si catulus
leonis in gregibo pecoz. Qui cum tran
sierit z cōculcauerit z ceperit: non ē qui
eruat. Et exaltabit manus tua super ho
stes tuos: z omēs inimici tui interibūt
Et erit in die illa dicit dominus: auferā
equos tuos de medio tui: z disperdam
q̄drigas tuas. Et perdaz ciuitates terre
tue: z destruam omnes munitiones tu

as. Et auferam maleficia de manu tua
& diuinationes non erũt in te. Et perire
faciã sculptilia tua: & statuas tuas de me
dio tui. Et nõ adorabis vltra opa ma/
nuũ tuaꝝ & euellã lucos tuos de medio
tui. Et ꝑterã ciuitates tuas: & faciaz in
furore & indignatione vltionem in oib⁹
gentib⁹ que nõ audierũt.

VI

Audite que dñs loquit: Sur/
ge cõtẽde iudicio aduersuz mõ
tes: & audiãt colles vocẽ tuã. Au
diẽt mõtes iudiciũ dñi & fortia fũdamẽ
ta terre: qz iudiciũ dñi cũ ꝓpl'o suo: & cum
israel diiudicabitur. Populе meus
q̃d feci tibi. aut quid molestus fui tibi?
Responde mihi. Quia eduxi te de terra
egypti: & de domo seruientiũ liberaui te
& misi ante faciẽ tuã moysen & aaron et
mariam. Populе meus memento que
so q̃d cogitauerit ꝓtra te balach rex mo/
ab: & q̃d rñderit ei baalam filius beor de
sethim vsq; ad galgalam: vt cognosce/
res iusticias dñi. Quid dignũ offeram
dño? Curualv genu deo excelso? Hun/
quid offerã ei holocaustomata & vitulos
anniculos? Hunquid placari potest do/
minus in milib⁹ arietuz: an in multis
milib⁹ hircoꝝ pinguium? Hunquid da
bo primogenitũ meũ ꝓ scelere meo:
fructũ ventris mei ꝓ peccato anĩe mee?
Indicalv tibi o hõ quid sit bonuz: & q̃d
dñs requirat a te. Utiq; facere iudiciuz
& diligere misericordiã: & sollicituz am/
bulare cũ deo tuo. Uox dñi ad ciuitatez
clamat: & salus erit timẽtib⁹ nomẽ eius
Audite trib⁹. Et quis approbabit illud?
Adhuc ignis ī domo impi: thesauri ini/
quitatis: & mẽsura minor ire plena. Hũ
quid iustificabo stateram impiam: & sac/
celli ponderа dolosa? In quib⁹ diuites
eius repleti sunt iniquitate: & habitan/
tes in ea loquebantur mendaciuz: & lin/
gua eoꝝ fraudulenta in ore eorum. Et
ego ergo cepi ꝓcutere te perditione. sup
peccatis tuis. Tu comedes & nõ satura/
beris & humiliatio tua in medio tui. Et
apprehendes & non saluabis: & quos sal
uaueris. in gladium dabo. Tu semina/
bis. & non metes: tu calcabis oliuam et
non vngeris oleo: & mustum & non bi/
bes vinum. Et custodisti precepta amri
& omne opus domus achab: & ambula/
sti in voluptatib⁹ eorum. vt darez te in
ꝑditionẽ: & habitãtes in ea in sibilum. &
opprobrium populi mei portabis.

VII

Uẽ mihi: quia factus sum sicut
qui colligit ī autũno racemos
vindemie. Non est botrus ad co/
medendũ: precoq̃s ficus desiderauit aĩa
mea. Perijt sanctus de terra: & rectus ī
hominib⁹ non est. Omnes in sanguine
insidiant: vir fratrem suum ad mortez
venat. Malum manuũ suaꝝ dicunt bo/
num. Princeps postulat: & iudex in red
dendo est. Et magnus locutus est desi/
deriũ aĩe sue: & cõturbauerũt eam. Qui
optim⁹ in eis est quasi paliur⁹. & qui re/
ctus q̃si spina de sepe. Dies speculatio/
nis tue. visitatio tua venit. Hũc erit va
stitas eoꝝ. Nolite credere amico: & noli
te confidere in duce. Ab ea q̃ dormit in si/
nu tuo custodi clausтra oris tui: quia fi/
lius contumeliam facit patri: & filia con
surget aduersus matrem suam: nurus
aduersus socrũ suam: & inimici hom̃is
domestici eius. Ego aũt ad dñm aspici/
am: expectabo deum saluatorem meum.
Audiet me deus meus. Ne leteris ini/
mica mea sup me: q̃z cecidi. Cõsurgam:
cũ sedero in tenebris. dñs lux mea est.
Iram domini portabo. q̃m peccaui ei: do
nec causam meã iudicet: & faciat iudiciũ
meum. Educet me in lucem: videbo iu/
sticiã ei⁹. Et aspiciet inimica mea: & ope/
riet cõfusione: que dicit ad me: Ubi est
dñs deus tuus? Oculi mei videbũt ī eã
Nũc erit in cõculcatione: vt lutum pla
teaꝝ. Dies: vt edificẽt macerie tue. In
die illa longe fiet lex. In die illa & vsq;
ad te veniet assur: & vsq; ad ciuitates mu
nitas: & a ciuitatibus munitis vsq; ad
flumen: & ad mare de mari: & ad montez
de monte. Et terra erit in desolationem
propter habitatores suos: et propter
fructum cogitationũ eorum. Pasce po
pulum tuũ in virga tua. & gregem here/

vitatis tue habitãtes solos in saltu. In medio carmeli pascent basan et galaad iurta dies antiqs: sm dies egressionis tue de terra egypti. Ondam ei mirabilia. Videbũt gentes: et confundent sup oẽ fortitudine sua. Ponet manum super os: aures eor surde erunt. Lingent puluerem sicut serpentes: velut reptilia terre perturbabunt de edibꝫ suis. Dñm deũ nstm nõ desiderabũt et timebũt te. Quis deus similis tui qui auferas iniquitatẽ et trãsfers pctm reliquiaruz hereditatis tue: Nõ immittet vltra furorẽ suũ. qm volẽs miam est. Reuertet et miserebit nri. Deponet iniquitates nras: et proiciet in profundum maris oĩa pcta nra. Dabis veritatẽ iacob. misericordiam abraam: que iurasti patribꝫ nris a diebꝫ antiquis.

Explicit Micheas pphẽta. Incipit prologus in Naum pphẽtã.

Naum pphetam ante aduẽtũ regis assyrioz qui ppm israel captiuũ in suã regionez transtulerat. fuisse hebreoz traditio confirmat Siquidem in finem huius lectionis p dicti regis aduentũ: idẽ pphẽta anuũciare monstratur. Sed cũ habitatores niniue iona interitũ ciuitatis pdicãte: ne diuina ira denunciatũ interitũ sustinerent peccatorũ: et impietatis pniam egissent: accepta dei mia: grauioribꝫ se criminibꝫ implicuerũt. Qua de causa memoratus pphẽta spũsancto plen⁹. iudicium dei annunciãs. ita locut⁹ est: Deus zelans: et vlciscens dns est ⁊c. Jam. n. decẽ tribꝫ ab assyrijs ducte fuerãt in captiuitatẽ sub ezechia rege iuda. sub q̃ etiam nũc in cõsolatione ppli trãsmigrati: aduersum niniuẽ visio cernit. Nec erat pua consolatio. tam his qui iam assyrijs seruiebant: q̃z reliquis qui sub ezechia de tribu iuda et beniamin ab eisdem hostibꝫ obsidebant. vt audirent assyrios q̃z a chaldeis esse capiendos. sicut in sequẽtibꝫ libri huius demõstrabit. Sciendum q̃ niniue in nostra lingua de hebreo speciosam sonat. Speciosus autez hic mundus dicitur. Unde et apud grecos. cosmos ab ornatu nomen accepit. Et quicquid nunc aduersum niniuen dicitur: de mundo figuraliter predicari sentiamus. Quamobcausam et assumptio quam septuaginta interpretes dicunt: apud hebreos massa ponitur. id est graue onus: eo q̃ cum aduersus quam prophetatur premat. nec finat eleuare ceruicem. Simulq̃z hoc attendendum: quod hec ipsa vel assumptio. vel onus. vel pondus prophete visio fit. Non enim loquitur pphẽta in extasi: vt montanus et priscilla. maximillaq̃z delirant: sed q̃ prophetat liber est visionis intelligẽtis vniuersa qui loquitur: et pondus hostiũ facientis suo pplo visionez. De cõsummatione itaq̃z mundi sm anagogen cõsolationẽ scoz pphetia texit: vt quecũq̃z in mũdo videt: q̃si pretereũtia et caduca contemnant: et preparet se ad iudiciũ diem. Ubi vltor aduersum vires assyriorũ affuturus est dominus.

Explicit plogus Incipit argumẽtũ

Naum psolator orbis interpretatur. Increpat ciuitatẽ sanguinũ: et post euersionez illi⁹ loquit: Ecce sup montes pedes euãgeliçãtis et annũciantis pacẽ.

Explicit argumentum. Incipit Naum pphẽta Capitulum. I

Onus niniue
Liber visionis nauz hel chesei. Deus emulator et vlciscens dominus: vlciscens⁹ dominus et habens furorem: vlciscens dominus in hostes suos: et irascens ipse inimicis suis Dominus patiens et magnus fortitudine: et mundans non faciet innocentez Dns in tempestate et turbie vie eius: et

nebule puluis pedum eius. Increpãs mare ⁊ exiccans illud: ⁊ omnia flumina ad desertũ deducẽs. Infirmatus est Basan ⁊ carmelus: ⁊ flos libani elanguit. Montes cõmoti sunt ab eo: ⁊ colles desolati sunt. Et contremuit terra a facie eius: ⁊ orbis: ⁊ oẽs habitãtes in eo. Ante faciẽ indignationis ei⁹ quis stabit: ⁊ quis resistet in ira furoris ei⁹? Indigtio eius effusa est vt ignis: ⁊ petre dissolute sunt ab eo. Bonus dñs ⁊ ꝑfortãs in die tribulatiõis ⁊ sciẽs sperãtes in se. Et in diluuio pretereũte ꝓsummationẽ faciet loci ei⁹. ⁊ inimicos ei⁹ ꝓsequent tenebre. Quid cogitatis ꝓtra dñm? Consummationẽ ipse faciet. Nõ ꝓsurget duplex tribulatio: q⁹ sicut spine se inuicem cõplectunt: sic ꝙuinũ eoꝝ pariter potanti um. Cõsument q̃si stipula ariditate plena. Ex te eni exibit cogitãs ꝓtra dñm malicia: mẽte ꝓtractãs preuaricationem. Hec dicit dñs. Si ꝓfecti fuerint ⁊ ita plures. sic q̃z attondent ⁊ ꝓtransibit. Affligi te ⁊ non affligam te vltra. Et nunc conterã virgã eius de dorso tuo: ⁊ vincula tua dirumpam: ⁊ ꝑcipiet sup te dñs. Non seminabit ex noie tuo amplius. De domo dei tui interficiã: sculptile ⁊ cõflatile ponã sepulcrũ tuũ: q⁹ inhonorat⁹ es. Ecce sup mõtes pedes euãgeliçãtis ⁊ annũciãtis pacẽ. Celebra iuda festiuitates tuas ⁊ redde vota tua q⁹ nõ adiici et vltra vt ꝓtranseat in te belial: vniuersus interiit. III

Ascendit qui dispgat cora te: q̃ custodiat obsidionẽ. Cõtẽplare viã: confortа lumbos: robora virtutẽ valde. Quia sicut reddidit dñs superbiam iacob: sic superbiam isrl. Quia vastatores dissipauerũt eos: ⁊ ꝓpagines eoꝝ corruperũt. Clypeus fortiũ ei⁹ ignit⁹: viri exercitus in coccineis. Ignee habene curꝛus in die ꝑparationis eius: ⁊ agitatores cõsopiti sunt. In itineribꝫ ꝺturbati sũt quadrige collise sunt in plateis. Aspect⁹ eoꝝ q̃si lampades: q̃si fulgura discurrẽtia. Recordabit fortiũ suoꝝ: ruent in itineribꝫ suis. Velociter ascendẽt muros eius: et preparabit vmbraculum. Porte fluuioꝝ aperte sunt: ⁊ templũ ad solum dirutum. Et miles captiuus adduct⁹ ẽ ⁊ ancille eius minabant gemẽtes vt columbe: murmurantes in cordibus suis Et niniue quasi piscina aq̃ruz aque ei⁹: ipsi vo fugerunt. State state ⁊ non est qui reuertat. Diripite argentũ: diripite aurũ: ⁊ nõ est finis diuitiarũ ex oĩbꝫ vasis desiderabilibꝫ. Dissipata est ⁊ scissa ⁊ dilacerata: ⁊ cor tabescẽs ⁊ dissolutio geniculoꝝ ⁊ defectio in cunctis renibꝫ: ⁊ facies omnium sicut nigredo olle. Vbi est habitaculũ leonũ: ⁊ pascua catulorũ leonum? Ad quam iuit leo vt ingrederet illuc: catulus leõis: ⁊ nõ est qui exterreat. Leo cepit sufficiẽter catulis suis: ⁊ necauit leenis suis. Et ipleuit preda specũ cas suas: ⁊ cubile suũ rapina. Ecce ego ad te dicit dñs exercituũ: ⁊ succẽdã vsq̃ ad summũ q̃drigas tuas: ⁊ leũculos tuos comedet gladius. Et exterminabo de terra predam tuam: ⁊ non audietur vltra vox nunciorum tuorum. VIII

Ve ciuitas sanguinũ. vniuersa mendacij: dilaceratione plena. Non recedet a te rapina. Vox flagelli et vox impetus rote: et equi frementis ⁊ quadrige feruẽtis ⁊ equitis ascendentis: ⁊ micantis gladij. et fulgurãtis haste: ⁊ multitudis interfecte: ⁊ grauis ruine: nec est finis cadauerũ. Et corruẽt in corporibꝫ suis ꝓpter multitudinẽ fornicationum meretricis speciose ⁊ gratẽ ⁊ habẽtis maleficia: que vendidit gẽtes in fornicationibꝫ suis: ⁊ familias in maleficijs suis. Ecce ego ad te dicit dom⁹ exercituum: et reuelabo pudenda tua in facie tua: ⁊ ostendam in gentibꝫ nuditatem tuam ⁊ regnis ignominiaz tuã. Et proijciã sup te abominationes: ⁊ contumelijs te afficiam: ⁊ ponam te in exẽplũ Et erit. omis qui viderit te resiliet a te: et dicet. Vastata est niniue. Quis cõmouebit super te caput? Vnde queram cõsolatorem tibi? Nunquid melior es alexandria ꝓlor: que habitat in fluminibus? Aque in circũitu eius: cui⁹ diuitie

Prologus

mare:aque muri eius Ethiopia fortitudo eius et egyptus ⁊ nō est finis.Africa et lybyes fuerūt in auxilio tuo:sed ⁊ ipa in transmigratōe ducta est in captiuitatē.Paruuli eius elisi sunt ī capite omniū viarū:⁊ sup inclytos eius miseruut sortē:⁊ oēs optimates eius cōfixi sūt in cōpedib⁹.Et tu ergo inebriaberis et eris despecta et queres tu auxiliuz ab inimico. Omnes munitōes tue sicut ficus cum grossis suis:si cōcusse fuerint cadent in os comedētis.Ecce pplus tuus:mulieres in medio tui.Inimicis tuis ad aperitōez pādent porte terre tue:deuorabit ignis vectes tuos.Aquā pp̄ter obsidionem hauri tibi:extrue munitōes tuas. Intra in lucū ⁊ calca:subigēs tene laterē.Ibi comedet te ignis peribis gladio deuorabit te vt bruchus.Cōgregare ergo vt bruchus multiplicare vt locusta. Plures fecisti negotiatōs tuas sup stelle sint celi.Bruchus expānsus é:⁊ auolauit Custodes tui quasi locuste.⁊ puuli tui quasi locuste locustarū· q cōsident in sepib⁹ in die frigoris.Sol ortus ē⁊ auolauerūt:et nō est cognit⁹ locus eaꝝ vbi fuerint :dormitauerūt pastores tui rex assur:sepelient principes tui.Latitanit populus tu⁹ in mōtib⁹ ⁊ nō est qui cōgreget.Nō est obscura contritio tua: pessima est plaga tua.Oēs q audierūt auditōez tuā:cōplauserūt manū sup te:Quia super quē non trānsiit malicia tua semper?

Explicit Naum pphēta Incipit prologus in Abachuc prophētaz

Quattuor pphete in duodecim prophetaꝝ volumine cōtinent:e quib⁹ tres in principio lemma ·i· pond⁹ titulū hñt·nauz·abachuc· et malachias.Porro zacharias ī medio et circa finē duos huiuscemodi ponit titulos·e q̄b⁹ vnus est:on⁹ verbi dñi ī terra adrach et damasci requiei ei⁹ alter in fine·s·onus verbi dñi sup israel. De naum oratōib⁹ tuis iam liber vnus editus est.De zacharia et malachia· si vita comes fuerit differet Nūc habeam⁹ in manib⁹ q̄ vel ex eo q̄ amabilis deo est vocatur amplexatio:vel q̄ in certamē et luctā(et vt ita dicā)amplexum cuz deo congreditur amplexantis·i·luctātis sortitus est nomē.Nullus enī tam audaci voce ausus est deum ad disceptationem iusticie prouocare:et dicere ei:Cur ī rebus hnmanis mūdi istius pōpa tanta reruz verset iniquitas?Vociferabor ad te vim patiens:et non saluabis? Quare ostendisti mihi iniquitatē ⁊ labrē videre?Lacerata est lex:⁊ non puenit vsq ad finē iudiciū·q impius p̄ualet aduersum iustū ideo egredit iudicium puersuz.Vides q̄z temerariavor sit·⁊ quodā modo blasphemātis creatorez suū ad iudiciū prouocare:⁊ vas fragile adūsus figulū. cur tale vel tale factū sit disputare?Necnō et hoc animaduertendū q̄ assumptio vel pondus que grauia iaz esse dirimus:prophete visio est et aduersuz montani dogma puersum intelligit q̄d videt·nec vt amens loquit.nec more insanientiū feminarū dat sine mente sonum.Vnde et aplis iubet vt si pphetantibus alijs·alij fuerit reuelatū·taceant qui prius loquebant.Et statim·nō ē inquit dissensiōis deus·sed pacis.Et quo intelligit cū quis ex voluntate reticet:et alijs locū dat ad loquendū·possit loqui et tacere cum velit.Qui iam in extasi·i· inuitus loquit·nec tacere nec loqui in sua ptāte habet.Illud q̄z disce·q̄ semel a me violenter exigis vt quasi quosdaz gradus et scalas altiora intēti· historiaz tibi interp̄ter·pphetiam esse circa babylonem et nabuchodonosor regem chaldeoruū·vt quō prior pphēta naum quem abachuc sequit·vaticiniū habuit cōtra niniuen et assyrios qui vastauerūt decē tribus que vocant israel·ita abachuc pphetiā habeat aduersus babylonē et nabuchodonosor·a q̄b⁹ iudas ⁊ hierl'm templumq̄z subuersa sunt.Et vt scias eo tēpore fuisse abachuc·q̄ iam due trib⁹ que vocabant iuda·ducte erāt ī captiuitatez

daniel docere te poterit. ad quē in lacuz leonū abachuc cuz prādio mititur. q̄z q̄z apud hobreos hec ipa nō legat̄ historia. Igit̄ siue quis recipiat scripturā illā. siue nō recipiat. vtrūq; ꝓ nob̄ ē. Aut enī iaz recipit: et post factā rez liber abachuc texit̄ aut si nō recipit. quasi ꝓpheta scribit q̄ vētura cognoscit. Interim ꝑm literā causat̄ aduersuz deū ꝓpheta. cur nabuchodonosor templū dei vastet ⁊ iudā cur hierusalē quondā vrbs dñi destruatur quare clamet ꝓpl's et nō audiat̄. vociferet̄ ad dñm oppressus a chaldeis et nō saluet̄. quare etiā ipe ꝓpheta vel ꝓpl's ex cuius ꝑsona loquit̄ ad hoc vixerit: et hucusq; ꝑductus sit. vt iniquitatē hostium ⁊ suū laborē viderit: cū iniusticia preualeat aduersum se. Et hec dicit p̄ mentis angustia nesciēs aurū in igne cōflari: et tres pueros de camino ignis puriores exisse q̄z intrauerāt. Sed ⁊ hoc generaliter accipe possum⁹. ꝙ ex ꝑsona humane impatiētie loquat̄. vt in querulā vocē ⁊ plenā doloris erūpat dicēs: Quare respicis contēptores: et taces conculcante impio iustiorē se? Hec aūt loquit̄ nesciēs iudicia dei īuestigabilia: et ꝓfundum diuitiaruz sapīe ⁊ scientie eius. ꝙ nō ita videat deus. vt videt hō. Homo tm̄ p̄sentia respicit: deus futura ⁊ eterna cognoscit. Et quō si egrotās et estuans febribus aquā frigidam postulet. et dicat ad medicū. vim patior. crucior. vror exanimor. vsq; quo medice clamabo ⁊ exaudies? et rñdeat ei sapiētissimus ac clemētissimus medicus: scio quo tpe dare debeā quod postulas: nō misereor modo qꝛ misericordia ista crudelitas est: et volūtas tua ꝯtra te petit. Ita et de⁹ noster sciens clemētie sue pondera atq; mensuras. interdū nō exaudit clamantem. vt eum probet: et magis ꝓuocet eum ad rogandū. et quasi igne excoctū iustiorē et puriorē faciat. Quod intelligēs apostol⁹ ꝑm id ꝙ misericordiā ꝯsecutus est a domino ait. Sed nō deficim⁹: Et benedic dñm in oī tempore. Et scient ꝙ qui ꝑseuerauerit vsq; in finem hic saluus erit: et gloriatur in labore ⁊ dolore. Et cū hieremia dicit: Tribulationem et miseriaz inuocabo vt qūo alius inuocat deuz. sic sanctus vir et bellator inuictus ad exercendum se et probandum tribulationē et miseriam inuenire desiderat.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentuz.

Abachuc luctator fortis et rigidus stat super custodiam suam: et figit gradum sup̄ munitōez. vt christuz in cruce contemplet̄: ⁊ dicat: Operuit celos gloria eius: et laudis eius plena est terra. Splendor eius vt lux erit. cornua in manib⁹ eius. ibi abscōdita est fortitudo eius.

Explicit argumentum. Incipit Abachuc ꝓpheta. Capitulum I

Onus quod vidit abachuc ꝓpheta. Vsq; quo dñe clamabo. et nos exaudi dies? Vociferabor ad te vim patiens: ⁊ nō saluabis? Quare ostendisti mihi iniquitatem et laborem: videre predam et iniusticiaz contra me? Quare respicis cōtemptores: ⁊ taces conculcāte impio iustiorē se? Et facies hoīs quasi pisces maris et quasi reptilia nō habentia ducem Et factum est iudiciū: et ꝯtradictio potentior. Propter hoc lacerata est lex: et non ꝑuenit vsq; ad finē iudiciuz. Quia impius preualet aduersus iustum: propterea egredit̄ iudiciuz peruersuz. Aspicite in gentibus et videte ⁊ āmiramini et obstupescite: qꝛ opus factū est in diebus vestris: quod nemo credet cum narrabit̄. Quia ecce ego suscitabo chaldeos gentem amaram et velocem ambulantem super latitudinez terre. vt possideat tabernacula nō sua. Horribilis et terribilis est: ex seip̄a iudiciū ⁊ onus ei⁹ egre

Habacuc

dief. Leuiores pardis eq̃ ei⁹: et velocio/
res lupis vesptinis: ⁊ diffundent eqtes
eius. Equites nanq; eius delonge veni
ent: volabũt quasi aquila festinãs ad co
medendũ. Oẽs ad predã veniẽt: facies
eor ventus vrens. Et cõgregabit quasi
arenã captiuitatẽ et ipe de regib⁹ trium
phabit: et tyranni ridiculi ei⁹ erũt. Ipe
sup oẽm munitõez ridebit ⁊ cõportabit
aggerẽ: et capiet eã. Tũc mutabit spũs:
et ptransibit et corruet. Hec est fortitu
do eius dei sui. Nũquid non tu a princi/
pio dñe deus me⁹ scẽ meus: ⁊ nõ morie
mur? Dñe in iudiciũ posuisti eũ et fortẽ
vt corriperes fundasti eũ. Mundi sunt
oculi tui ne videas malũ: ⁊ respicere ad
iniquitatẽ nõ poteris. Quare nõ respi/
cis sup inique agẽtes: et taces deuorãte
impio iustiorez se? Et facies hoĩs quasi
pisces maris: ⁊ quasi reptile nõ hñs pri
cipẽ. Totũ in hamo subleuauit: traxit il
lud in sagena sua: ⁊ congregauit i rete suũ
Sup hoc letabit et exultabit: pp̃ea imo/
labit sagene sue: et sacrificabit reti suo.
Quia in ipis icrassata est ps ei⁹: ⁊ cibus
eius electꝰ. Propterq̃ hoc expãdit sagenã
suã: ⁊ semp interficere gentes nõ cessat

Sup custodiã meã sta/ II
bo: et figam gradũ sup munitio
nem. Et contẽplabor vt videaz
quid dicat mihi: et quid rñdeam ad ar/
guentem me. Et rñdit mihi dñs: et di/
xit. Scribe visum et explana eũ sup ta/
bulas vt pcurrat qui legerit euz. Quia
adhuc visus pcul: et apparebit in finẽ ⁊
nõ mentiet. Si morã fecerit expecta il/
lum: qr veniens veniet et non tardabit.
Ecce qui incredulus est: non erit recta
aia eius in semetipo Justus aũt in fide
sua viuet. Et qũo vinũ potantẽ decipit
sic erit vir supbus et nõ decorabit. Qui
dilatauit quasi infernus aiam suam: et
ipe quasi mors: et nõ adimplet. Et con
gregauit ad se oẽs gentes: et coacerua/
uit ad se oẽs pp̃los. Nũquid nõ oẽs isti
sup eũ parabolã sumẽt: et loquelam eni
gmatũ eius? Et dicet. Ve ei qui multi
plicat nõ sua. Usqquo ⁊ aggrauat ctra
se densum lutum? Nũquid nõ repẽte cõ
surgẽt qui mordeãt te? Et suscitabunt
lacerãtes te: ⁊ eris in rapinã eis? Quia
tu spoliasti gẽtes multas. spoliabunt te
oẽs qui reliqui fuerint de pp̃lis: pp̃ san/
guinẽ hoĩs et iniquitatẽ terre ciuitatis
et oĩm habitãtiũ in ea. Ve qui congregat
auariciã malã domui sue: vt sit in excel/
so nidus ei⁹: et liberari se putat de manu
mali. Cogitasti confusionẽ domui tue: cõ/
cidisti pp̃los multos: et peccauit aia tua
Quia lapis de pariete clamabit: ⁊ lignũ
qd̃ inter iũcturas edificior est rñdebit.
Ve qui edificat ciuitatẽ in sanguinib⁹:
et pparat vrbẽ in iniqtate. Nũquid nõ
hec sunt a dño exercituum? Laborabũt
eni pp̃li in multo igne: ⁊ gẽtes in vacuũ
⁊ deficiẽt. Quia replebit terra vt cogno
scãt gloriã dñi: q̃si aque operiẽtes mare
Ve qui potũ dat amico suo · mittẽs fel
suũ: ⁊ inebriãs vt aspiciat nuditatẽ ei⁹.
Repletꝰ es ignominia p gloria. Bibe tu
q̃z et cõsopire. Circũdabit te calix dexte
re dñi: et vomitꝰ ignominie sup gloriaz
tuã. Quia iniqtas libani opiet te: ⁊ va/
stitas aialiũ deterrebit eos de sanguini/
bus hoĩs ⁊ iniqtate terre ⁊ ciuitatis: et
oĩm habitantiũ in ea. Quid pdest scul/
ptile qr sculpsit illud fictor suꝰ cõflatile
et imaginem falsaz: qr speravit in figmẽ
to fictor ei⁹ vt faceret simulacra muta.
Ve q̃ dicit ligno · exp̃gisere: surge lapi/
di tacẽti. Numqd ipe docere poterit? Ec
ce iste coopt⁹ ẽ auro ⁊ argẽto: ⁊ nõs spũs
nõ est in visceribꝰ ei⁹. Dñs aũt in tẽplo
sancto suo: sileat a facie ei⁹ omis terra.

Oratio abachuc pphete p ignorantijs. III

Domine audiui auditionem
tuam et timui. Dñe op⁹ tuũ
in medio ãnor vivifica illud
In medio annor notũ faci/
es: cũ iratꝰ fuer⁹ misericordie recordabe
ris. Deꝰ ab austro veniet: ⁊ scũs de mon
te pharan. Opuit celos gl̃ia eius: ⁊ lau
dis ei⁹ plena ẽ terra. Splẽdor ei⁹ vt lux
erit: cornua i manib⁹ ei⁹. Ibi abscõdita

Prologus

est fortitudo eius: ante faciē eius ibit mors
Egredietur diabolus ante pedes eius stetit
et mensus ē terram. Aspexit et dissoluit
gētes: et contriti sūt mōtes seculi. Incur
uati sunt colles mūdi: ab itineribus eter
nitatis ei⁹. Pro iniquitate vidi tēboria
ethiopie: turbabunt pelles terre madi
an. Nūquid in fluminibus iratus es dñe
aut in fluminibus furor tuus: vel in mari
indignatio tua: Qui ascēdes sup equos
tuos: et quadrige tue saluatio. Suscita
bis arcū tuū: iuramēta tribu
bus q̄ locutus es. Fluuios scindes ter
re: viderūt te et doluerūt mōtes gurges
aquarū trāsiit. Dedit abyssus vocē suā:
altitudo manus suas leuauit. Sol et lu
na steterūt in habitaculo suo: in luce sa
gittarū tuarū ibūt: in splēdore fulgurātis
hastē tue. In fremitu cōculcabis terrā
et in furore obstupefacies gētes. Egres
sus es in salutē pp̄li tui: in salutē cū chri
sto tuo. Percussisti caput de domo impii:
denudasti fundamentū eius vsq; ad col
lū. Maledixisti sceptris eius: capiti bella
torū eius: venientibus vt turbo ad dispgēdū
me. Exultatio eorū: sicut eius qui devorat
pauperē in abscōdito. Viā fecisti i mari
equis tuis in luto aquarū multarū. Au
diui et conturbat⁹ est vēter meus: a voce con
tremuerūt labia mea. Ingrediat putre
do in ossibus meis: et subter me scateat.
Ut requiescā in die tribulatōis: vt ascē
dam ad pp̄lm accinctū nr̄m. Ficus enim
nō florebit: et nō erit germen in vineis
Mentietur opus oliue: et arua nō afferēt
cibū. Absindetur de ouili pecus: et nō erit
armentū in p̄sepibus. Ego autem in dño
gaudebo et exultabo in deo hiesu meo.
Deus dñs fortitudo mea: et ponet pedes
meos quasi cerui⁹. Et sup excelsa mea
deducet me victor: in psalmis canentes

Explicit Abachuc pp̄heta Incipit
plogus in Sophoniam prophetā.

Eradūt hebrei: cuiuscūq; pp̄hete
pater aut auus ponat in titulo
ipos q; pp̄hetas fuisse. Unde et amos
vnū de duodecim pp̄hetis q̄ dixit: nō fuz
pp̄heta nec filius prophete: sed pastor ca
prarū vellicās sycomoros. p̄is nomen
in titulo nō habere. Hoc si verū ē. Sopho
nias pp̄heta: qui noie (vt ita dicā) pp̄heti
cor gloriosa maiorū suorū stirpe generat⁹
est. Habuit enī patrē chusi. auuz godo
liam. pauum amasiā. attauū ezechiā: et
talem quadrigā ipe velut extrem⁹ auri
ga cōpleuit. Nomē sophonie. alij specu
lam. alij arcanū dñi trāstulerunt. Siue
igit speculā. siue absconditū dñi interp
tet: vtrūq; prophete cōuenit. Dicit enī
ad ezechielē. Fili hois: speculatorē te po
sui domui israel. Iste ergo propheta qui
erat in specula et in sublimibus constitutus
et nouerat mysteria dñi. filius erat chu
si qui interptatur humilitas: Habebat
q; auum godoliam. qui dicit magnitu
do dñi. et pro auuz amasiam: qui et ipse
vertit in sermonē dñi. attauū ezechiaz.
qui sonat fortitudo dñi De fortitudine
itaq; dñi natus est sermo dñi: et de ore
ne dñi nata est magnitudo domini: et de
magnitudine dñi nata ē humilitas. vt
cū puenerit aliquis ad p̄fectū. dicat: q̄
nō sum dignus vocari apostolus. Et il
lud in psalmis: Dñe nō est exaltatū cor
meū: neq; elati sunt oculi mei. Iosiam
regē iude cuius tēporibus sophonias pp̄he
tasse inuenit. deo p̄ oīb⁹ regibus iude pla
cuisse hystoria quarti libri regū et secūdi
paralipomenon demōstrat Iosias simu
lacra que pater su⁹ amon vel auus ma
nasses in tēplo dei collocauerat dejecta
cōminuisse mōstrat. In quibus etiaz ser
pentē ereū a moyse factuz cui errori in
ductus pp̄s superstitione idolorū detes
tus admiserat. Idem custodisse pasca: et
intermissis temporibus multis solus cele
brasse monstrat. Ideo deus p̄ pp̄hetam
tēporibus memorati regis q̄ne puentura
erant ostēdens gentibus quidez lectione
cōprehensis affuturū iudiciū. Populo
vero israel salutem: et ciuitati hierusalē
restaurationem tunc tpis tribuendā te
xtu lectionis denunciauit.

Explicit prologus.

Sophonias

Incipit argumentum.

Sophonias speculator et arcanorum dei cognitor: audivit clamorē a porta piscium: et eiulatum a secūda: et cōtritionem a collibus. Indicit quoq; vlulatū habitatoribus pile: quia cōticuit omnis pp̄ls chanaan: disperierūt vniuersi qui inuoluti erant argento.

Explicit argumentum. Incipit Sophonias pphēta. Capitulū I

Verbū dñi quod factū est ad sophoniā filiuz chusi filij godolie filij amasie filij ezechie in diebus iosie filij amon regis iuda. Cōgregās congregalvoia a facie terre dicit dñs: congregās hoiem et pecus: congregās volatilia celi et pisces maris. Et ruine impioz erūt: et dispdā hoies a facie terre dicit dñs. Et extendā manū meā sup iudā et sup oēs habitātes hierusalē: et disperdā de loco hoc reliquias baal: et noia edituoz cū sacerdotibus: et eos qui adorāt sup tecta militiam celi: et adorāt et iurāt in dño et iurāt in melchon et qui auertunt de post tergū dñi et qui nō quesierūt dñm: nec inuestigauerūt eū. Silete a facie domini dei: qz iuxta est dies dñi. Quia pparauit dñs hostiā: scificauit vocatos suos. Et erit in die hostie dñi visitalv sup principes et sup filios regis et sup oēs q̄ induti sunt veste pegrina. Et visitalv sup oēm qui arrogāter ingredit sup limen in die illa: q̄ cōplēt domum dñi dei sui iniq̄tate et dolo. Et erit in die illa dicit dñs vox clamoris a porta piscium: vlulatus a secūda: et ctritio magna a collibus. Vlulate habitatores pile. Conticuit ois pp̄ls chanaan: disperierūt oēs inuoluti argēto. Et erit in tpe illo scrutabor hierusalē in lucernis: et visitalv super viros defixos in fecibus suis: q̄ dicunt in cordibus suis. Nō faciet bene dñs: et nō faciet male. Et erit fortitudo eoz in direptōez: et domus eoz in desertū. Et edificabūt domos et nō habitabūt et plātabūt vineas et nō bibēt vinum eaz. Juxta est dies dñi magnus: iuxta ē et velox nimis. Vox diei dñi amara: tribulabit ibi fortis. Dies ire dies illa. dies tribulatōis et angustie: dies calamitatis et miserie. dies tenebraz et caliginis. dies nebule et turbinis: dies tube et clangoris sup ciuitates munitas et super angulos excelsos. Et tribulalv hoies et ambulabūt vt ceci. qz dño peccauerūt. Et effundet sanguis eoz sicut hum⁹: et corpus eoz sicut stercora. Sed et argentū eoz et auz eoz nō poterit liberare eos: in die ire dñi. In igne celi ei⁹ deuorabitur ois terra. q̄ cōsumationē cū festinatōe faciet cūctis habitantibus terrā. II

Congruenite cōgregamini gens non amabilis priusq̄z pariat vi fio quasi puluerē transeuntem diem. anteq̄z veniat sup vos ira furoris dñi: anteq̄z veniat sup vos ira indignationis dñi: Querite dñm oēs mansueti terre: quia iudiciū eius estis opati. Querite iustū. querite mansuetū. si quo modo abscondamini in die furoris domini. Quia gaza destructa erit: et ascalon in desertum. Azotum in meridie eijcient: et accharō eradicabit. Ve qui habitatis funiculuz maris: gens perditoz. Verbum domini sup vos chanaan terra philistinorū: et disperdā te ita vt non sit inhabitator. Et erit funiculus maris requies pastoz: et caule pecoz. Et erit funiculus eius qui remanserit de domo iuda. Ibi pascent in domibus ascalonis. ad vesperam requiescent: qz visitabit eos dominus deus eoz: et auertet captiuitatē eoz. Audiui opprobriū moab et blasphemias filioz ammō que exprobrauerunt pp̄lo meo: et magnificati sunt super terminos eorum. Propterea viuo ego dicit dñs exercituū: deus israel. Quia moab vt sodoma erit: et filij ammon quasi gomorra: siccitas spinarū et acerui salis

et deſertū vſq; ineternū. Reliquie pp̄li mei diripiēt eos: reſidui gentis mee poſſidebūt illos. Hoc eis eueniet p̄ ſuppbia ſua: qua blaſphemauerūt & magnificati ſunt ſup̄ pp̄lm dñi exercituū. Horribil' dñs ſup̄ eos: et attenuabit oēs deos terre. Et adorabunt eū viri d̄ loco ſuo· oēs inſule gētiū. Sed et vos ethiopes: interfecti gladio meo eritis. Et extendet manum ſuā ſup̄ aquilonez et perdet aſſur. Et ponet ſpecioſam in ſolitudinē & in inuium: et quaſi deſertū. Et accubabūt in medio eius greges· oēs beſtie gentiū: et onocrotalus et hericius in liminib⁹ eius morabunt. Vox cantantis in feneſtra: coruus i ſubliminari: qm̄ attenuabo robur eius. Hec eſt ciuitas gloriosa habitans in confidētia: que dicebat in corde ſuo: Ego ſum: et extra me non ē alia amplius. Quō facta eſt in deſertum: cubile beſtie? Omnis qui tranſit p̄ eam: ſibilabit: et mouebit manū ſuam. CAP. III

Ve p̄uocatrix et redempta ciuitas· columba. Nō audiuit vocē et non ſuſcepit diſciplinaz. In dño nō eſt confiſa· ad deū ſuū nō appropinquauit. Principes eius i medio ei?: quaſi leones rugiētes. Judices eius lupi veſpe: nō relinquebāt in mane. Prophete eius vesani: viri infideles. Sacerdotes eius polluerūt ſanctū: iniuſte egerūt p̄tra legē. Dñs iuſtus in medio ei?: nō faciet iniquitatē. Mane mane iudicium ſuū dabit in luce: et nō abſcondet. Neſciuit aūt iniquus confuſionē. Diſperdidi gētes et diſſipati ſunt anguli earū. Deſertas feci vias eorū: dū non eſt qui tranſeat. Deſolate ſunt ciuitates eorū: nō remanēte viro neq; vllo habitatore. Dixi: attamen timebis me· ſuſcipies diſciplinā. Et nō peribit habitaculū eius: p̄pter oīa in quib⁹ viſitani eā. Verunta men diluculo ſurgētes corruperūt oēs cogitatōnes ſuas. Quapropter expecta me dicit dñs in die reſurrectōis mee in futurū: q̄ iudiciū meū vt congregē gētes: et colligam regna Et effundā ſuper eos indignationē meā: oēm iram furoris mei. In igne enī çeli mei devorabit oīs terra. Quia tunc reddā pp̄lis labium electū: vt inuocēt oēs nomen dñi & ſeruiāt ei humero vno. Ultra flumīa ethiopie· inde ſupplices mei filij diſperſoruz meoz̄ deferent munus mihi. In die illa nō confunderis ſup̄ cūctis adinuētionibus tuis: quibus p̄uaricata es in me. Quia tūc auferā de medio tui magnilo quos ſuppbie tue· et nō adijcies exaltari amplius in mōte ſancto meo. Et dereliquā in medio tui pp̄lm pauperē & egenū et ſperabunt in noīe dñi. Reliquie iſrael nō facient iniquitatē nec loquent mendaciū et nō inuenient in ore eoz̄ lingua doloſa. Qm̄ ipi paſcent & accubabunt & non erit qui exterreat. Lauda filia ſion: iubila iſrael. Letare et exulta in omi corde filia hieruſalē. Abſtulit dñs iudiciuz tuū: auertit inimicos tuos. Rex iſrl dominus in medio tui: nō timebis malum vltra· In die illa dicet hieruſalez. Noli timere ſion: nō diſſoluant manus tue. Dñs deus tuus in medio tui fortis: ipe ſaluabit· Gaudebit ſup̄ te in leticia: ſilebit in dilectōe tua: et exultabit ſup̄ te in laude. Rugas qui a lege receſſerant congregabo q̄ ex te erāt vt nō vltra habeas ſup̄ eis oppꝛobriū. Ecce ego interficiam omnes qui afflixerūt te in tp̄e illo: & ſaluabo claudicantem: et eā que eiecta fuerat congregabo. Et ponā eos in laudem et in nomen in omni terra confuſionis eorū· in tp̄e illo quo adducam vos: & in tp̄e quo congregabo vos. Dabo enī vos in nomen et in laudē oībus populis terre: cum conuertero captiuitatem veſtrā coram oculis veſtris dicit dominus.

Explicit Sophonias pp̄heta Incipit prologus in Aggeum prophetam.

Hieremias pp̄heta ob cām periurij ſedechie regis: vt hiſtoria libri ſecundi paralipomenon indicat: qui fidem promiſſam nabuchodonoſor regi chāldeoz̄ non ſeruauerat

ꝓpulū iſrael refert cuꝫ memoꝛato rege hieruſalē·expugnata hic ruſalē·captiuū in babylonē fuiſſe ꝓductū. Sed cū memoꝛatus ꝓphꝫ multis tpibꝫ id olis ſeruiēdo etiā effuſione ſanguinis innocentū ſe grauiter ipiaſſet· volēs deus generatōem vniuſam eiuſdē ꝓphꝫi ob cās memoratas penit⁹ deꝑire·ſeptuagīta annoꝝ captiuitatē eundeꝫ ꝓpm in regno chaldeoꝝ ſtatuit ſuſtinere· hac rōne vt cōpleto numero annoꝝ:nou⁹ ꝓphꝫs a memoꝛatis peccatis imunis ad renouatōꝫ hierlm ꝓueniret. Tertiageſimo itaqꝫ ſecūdo āno·regno chaldeoꝝ ſubuerſo ꝙ adhuc octo āni reſtabāt ad regnandum quod etiā ſerta viſio danielis oſtendit·cū ꝓpter cauſam ſacrilegij·qđ in eadē viſione ꝓtinet fuiſſe extinctū·darius qui medis impabat:vt ſeptima viſio danielis oſtendit:memoꝛatoꝝ regno ſucceſſit. Cuius primo āno regni·vt decima viſio danielis manifeſtat daniel ſupputatis annis videꝫ appꝛopinquare tps reuerſionis que ꝑ hieremiā fuerat ꝓmiſſa·oās tam ꝓ ſe qꝫ pro ꝓphꝫo eandē ꝓmiſſionē a deo poſtulabat impleri:cui ꝑ gabꝛielem archangelū in eadeꝫ viſione iuxta ꝑces eiuſdē·vniuerſa cōpleta eſſe·deus dixit Adhuc modicū ſuꝑadicto dario rege medoꝝ:et ſuccedēte in regno cyro rege perſarū;ꝓmiſſione dei cōpleta ꝑ eundē regem ꝓphꝫmaꝫ iſrael in hieruſalē reductū hiſtoria ſecūdi libꝛi paralipomenon: et initiū eſdre ꝓphete cōfirmāt. Cūqꝫ a ꝓpulo iſrael et ſenioꝛibꝫ templū dei edificari cepiſſet·moꝛtuo cyro rege ac regnāte dario rege ꝑſarū·qui memoꝛato cyro ſucceſſerat·vicine gētes ciuitatis hieruſalē(vt idē eſdras refert)reſtauratōem templi et ciuitatis reſiſtēdo impedire ceꝑerūt. Qua ratione deterritus ꝓpulus iſrael·reparationeꝫ ſuꝑadicti tēpli dñi necdū iuxta ꝓmiſſionē conceſſaꝫ eſſe credebat. Propter quod in ſecūdo āno regni memoꝛati darij regis perſarū·aggeus ꝓphꝫta a deo miſſus·ꝯobabel qui de tribu erat iuda qui ꝓteſtatē regni ſuſceꝑturus erat ⁊ ieſum filiū ioſedech ſummum ſacerdotē āmonet:vt credant cōpleto numero annoꝝ tempus reſtauratōis hieruſalē adueniſſe·hoc etiaꝫ addito·ne incredulitatē ꝓpuli vellēt imitari·de quo deus ꝑ eum dixit Ꝓpulus hic dicit:Nondū venit tempus·vt edificet domus dei. Omnia aūt q̄ in textu huius ꝓphꝫtie cōtinent:reuerſionē ꝓphꝫi edificationē tēpli·renouationē ciuitat⁹· obſeruantiā ſacerdotalē·⁊ initiū regnorum gentium exterarū ſignificant.

Explicit ꝓlogus Incipit Argumētum

Aggeus feſtiuus et letus· qui ſeminauit in lachꝛymis vt in gaudio meteret deſtructū templuꝫ reedificat deūqꝫ patrē inducit loquentem:Adhuc vnum modicum eſt: et ego cōmouebo celum ⁊ terram·mare ⁊ aridam et mouebo omēs gentes:et veniet deſideratus cunctis gentibus.

Explicit Argumentum Incipit Aggeus ꝓphꝫta Capitulū I

Anno ſecūdo darij regis in mēſe ſexto i die vna menſis:factū eſt verbū dñi in manu aggei ꝓphꝫte ad ꝯobabel filiū ſalathiel ducē iuda:et ad ieſum filiū ioſedech ſacerdotez magnū·dicēs. Hec ait dñs exercituū dicens. Ꝓpulus iſte dicit:Nōdū venit tps dom⁹ dñi edificande. Et factū eſt verbū dñi in manu aggei ꝓphꝫte dicēs:Nūquid tempus vobis eſt·vt habitetis in domibus laqueatis:⁊ domus iſta deſerta? Et nūc hec dicit dñs exercituuꝫ: Ponite coꝛda veſtra ſuꝑ vias veſtras. Seminaſtis mlt̄um:et intuliſtis parū. Comediſtis:et non eſtis ſatiati. Bibiſtis ⁊ nō eſtis inebꝛiati. Operuiſtis vos:et nō eſtis calefacti. Et qui mercedes cōgregauit·miſit

eas in sacculuz ptusum. Hec dicit dñs exercituuz: Ponite corda vra sup vias vestras. Ascendite in mõtẽ. portate ligna et edificate domũ: et acceptabilis mihi erit: et glorificabor dicit dñs. Respexistis ad amplius et ecce factũ est min⁹. Et intulistis in domũ et exufflaui illud. Quã ob cãm dicit dñs exercituũ: Quia dom⁹ mea deserta est: et vos festinastis vnusq; q̃ in domũ suã. Propter hoc sup vos prohibiti sunt celi: ne darẽt rorem: et terra prohibita est ne daret germen suũ. Et vocaui siccitatẽ sup terrã et sup mõtes et sup triticũ et sup vinũ et super oleũ et q̃cunq; profert humus: et sup homines et sup iumẽta et sup oẽm laborẽ manuum. Et audiuit zorobabel filius salathiel: et iesus filius iosedech sacerdos magnus et oẽs reliqui ppli vocẽ dei sui: et verba aggei prophete sicut misit eũ dñs deus eorũ ad eos et timuit ois ppls a facie dñi. Et dixit aggeus nuncius dñi de nũciis dñi plo dicẽs: Ego vobiscũ sum dicit dñs. Et suscitauit dñs spũm zorobabel filij salathiel ducis iuda et spũm iesu filij iosedech sacerdotis magni et spũm reliquorum de omi plo: et ingressi sunt et faciebant op⁹ in domo dñi exercituũ dei sui.

III

In die vicesima et quarta mensis iu sexto mẽse in anno secundo darij regis in septimo mẽse vicesima et prima mẽsis: factũ est verbũ dñi in manu aggei prophete dicens: Loq̃re ad zorobabel filiũ salathiel ducẽ iuda et ad iesum filiũ iosedech sacerdotẽ magnũ: et ad reliquos ppli dicẽs: Quis in vobis est derelictus qui vidit domũ istã in gloria sua prima? Et quid vos videtis hãc nunc. Nũquid nõ ita ẽ quasi nõ sit in oculis vestris? Et nũc confortare zorobabel dicit dñs. et confortare iesu fili iosedech sacerdos magne. et confortare oẽs ppls terre dicit dñs exercituuz: et facite: qm̃ ego vobiscũ sum dicit dñs exercituũ. Verbũ qd̃ pepigi vobiscũ cum egredimini de terra egypti: et spũs meus erit in medio vr̃m. Nolite timere: quia hec dicit dñs exercituũ. Adhuc vnũ modicum est: et ego cõmouebo celũ et terrã et mare et aridã. Et mouebo oẽs gẽtes: et veniet desideratus cunctis gẽtibꝰ Et implebo domũ istã gloria dicit dñs exercituũ. Meũ est argentũ et meũ est aur⁹. dicit dñs exercituũ. Magna erit gloria domus istius nouissime pl⁹ q̃ prime: dicit dñs exercituum. Et in loco isto dabo pacẽ: dicit dñs exercituũ. In vicesima et quarta noni mensis in ãno secũdo darij regis: factũ est verbũ dñi ad aggeũ p̃phetã dicẽs: Hec dicit dñs exercituum. Interroga sacerdotes legẽ. dicẽs: Si tulerit homo carnẽ sanctificatã in ora vestimẽti sui: et tetigerit de sumitate eius panẽ aut pulmentũ aut vinũ aut oleum aut oẽm cibũ nũquid sanctificabit? Respondentes aũt sacerdotes dixerũt. Non. Et dixit aggeus. Si tetigerit pollut⁹ in aia er omnibus his. nũquid contaminabit? Et rñderũt sacerdotes: et dixerũt: Contaminabit. Et rñdit aggeus et dixit: Sic ppls iste et sic gẽs ista ante faciẽ meã dicit dñs. et sic oẽ opus manuũ eor̃: et oia que obtulerũt ibi. cõtaminata erũt. Et nũc ponite corda vra a die hac et supra. anteq̃ ponerẽt lapis sup lapidẽ in templo dñi: cũ accederetis ad aceruũ viginti modior̃ et fierent decẽ: et intraretis ad torcular vt exprimeretis quinquaginta lagenas et fiebant viginti. Percussi vos vento vrente: et aurugine et grãdine oia opa manuũ vestr̃: et nõ fuit in vobis q̃ reuerteret ad me dicit dñs. Ponite corda vra ex die ista et in futurũ a die vicesima et quarta noni mẽsis: a die qua fundamẽta iactata sunt tẽpli dñi ponite sup cor vr̃m. Nunquid iam semen in germine est: Et adhuc vinea et ficus et malogranatũ et lignũ oliue nõ floruit. Ex die ista benedicaz. Et factũ est verbũ dñi secundo ad aggeũ in vicesima et q̃rta mẽsis dicẽs: Loq̃re ad zorobabel ducẽ iuda. dicens: Ego mouebo celum pariter et terram: et subuertam soliũ regnorum et conterã fortitudinẽ regni gentium: Et subuertam quadrigã et ascensorem eius: et descendent equi et ascenso-

res eoꝝ:vir in gladio fratris sui. In die illo dicit dñs exercituū assumā te çorobabel fili salathiel serue meus dicit dñs et ponā te quasi signaculum·quia te elegi dicit dñs exercituum.

Explicit Aggeus pphꝛeta. Incipit plogus in Zachariam pphꝛetam.

Secundo anno darij regis medoꝝū aggeū ꝛ çachariā pphꝛetasse lectiones:eoꝝundem declarāt. Sed hac de causa aggeus çacharie in ordine pphꝛetaꝝ platus esse videt·q̄ euz duob⁹ mensib⁹ vt p̄dictoꝝū lectiōes oñ dūt·in pphꝛtia p̄cessisse inuenit:ꝛ ad reparatōez tēpli p̄cepto dei pp̄m animasse vt esdras refert dicēs. In secundo āno darij regis p̄sarū pphꝛetauerūt aggeus ꝛ çacharias filius addo pphꝛte· sup iudeos qui erāt in iuda et hierusalē·sup israel in noīe dei sup eos Tūc surrexerūt çorobabel filius salathiel et iesus filius iosedech et principes eius:inchoauerūtq̄ edificare domū dei que est in hierusalez. Quib⁹ cū adessent pphꝛte·exhoꝛtatione sua adiuuerūt eos. Nam et pp̄m israel ab imitatōe patꝛnoꝝ delictoꝝ p̄ suā am monitionē idem pphꝛeta cupiens reuocare·verbis lectione cōpꝛehēsis⁹ vsus est Vidi nocte et ecce vir ascenderat sup equū rubeū ꝛc. Vidit pphꝛeta virū equo rubeo sedentē·et stantē in medio myrteti ymbꝛosi:cuius visionis hꝛc solutio ē. Vir ascēdens equuz rubeum·licet angelus intelligaꝛ·tñ q̄ p̄dicti coloꝛis equū cōscēdere visus est:vindictā sanguinis in eaz gētez significat afferendaz:q̄ pp̄m israel in captiuitatē redegerat. Nā ꝛ esaias pphꝛeta p̄ rubꝛē vestimētoꝝ inter gentes vindictā cum sanguine a deo p̄ferendā demonstrans: his verbis vsus est dicēs: Quis ē iste qui venit de edom tinctis vestib⁹ de bosra ꝛc. Stantez vero in medio myrteti ymbꝛātis.q̄ dixit·leticiam pp̄o affuturā:p̄ myrteti significatōem voluit designari. Eius ligni moꝝses in leuitico·cū faceret mentōem·ait: accipietis die prima fructus ligni speciosi·vt leticiā pp̄li p̄ bñ olētis ligni ꝛ speciosi vmbꝛaculū demōstraret. Sed hāc visionē q̄ liberatōem pp̄li ꝛ vindictaz de aduersarijs affuturā demonstrat ob hoc noctu pꝛophꝛeta se vidisse memoꝛauit: q̄ pp̄m isrl̄ in prima liberatōne de terra egypti·noctu discessisse constabat:cuius exempli q̄ p̄sens pp̄s aliquā partem in se retinere videbaꝛ: liberatio eiusdez ac reditus captiuitatis de terra chaldeoꝝū per noctem pꝛophꝛete est reuelata.

Explicit plogus Incipit Argumētum

Zacharias memoꝝ domini sui mꝝtiplex in pphꝛetia·iesum cū vestib⁹ soꝝdidis et lampadē oculoꝝū septem· candelabꝛōꝝq̄ aureuz cum totidem lucernis quot oculis:duas q̄z oliuas a sinistris lampadis cernit ꝛ a dextris:ꝛ post equos rufos·varios albos·ꝛ dissipatas quadrigas et effraim:ꝛ equū de hierusalem pauperem regem vaticinatur:et predicit regem sedentem sup pullum filium asine subiugalis.

Explicit Argumentuz Incipit Zacharias pphꝛeta Capitulū I

In mense octauo in anno secundo darij regis factū ē vbū dñi ad çachariā filium barachie filij addo pꝛophꝛetaz. Irat⁹ est dñs sup patres vestros iracūdia. Et dices ad eos. Hec dicit dominus exercituū Conuertimini ad me ait dñs exercituz Et conuertar ad vos dicit dñs exercituuz. Ne fitis sicut pꝛes vestri ad quos clamabāt pꝛophꝛete pꝛiores dicētes: Hec dicit dñs exercituum: conuertimini de vijs vꝛis malis :et cogitatōib⁹ vestris pessimis:et nō audiēt neq̄ attenderunt ad me dicit dominus

Patres vestri vbi sunt ⁊ pphete? Nūqd in sempiternū viuent? Verunt̄ verba mea et legitima mea q̄ mandaui seruis meis prophetis: nunqd nō cōprehende runt pres vros? Et cōuersi sunt ⁊ dixe/runt: Sicut cogitauit dns exercituum facere nobis ſm vias nras ⁊ ſm adinuē tiones nras: fecit nobis. In die vicesi/ma et quarta vndecimi mēsis sabbath in anno secūdo darij: factuz est verbum dñi ad zachariā filium barachie filij ad/do prophetā dicēs: Vidi p noctē: et ecce vir ascendēs sup equū rufum: et ipe sta bat inter myrteta q̄ erant in pfundo: et post eum equi rufi varij et albi. Et dixi: Qui sunt isti dne mi? Et dixit ad me an gelus dñi qui loquebat in me: Ego ostē dam tibi quid sint hec. Et rndit vir qui stabat inter myrteta: et dixit. Isti sunt quos misit dns: vt pambulent terram Et rnderūt angelo dñi qui stabat inter myrteta: et dixerūt. Perambulauimus terrā: et ecce ois terra habitat ⁊ quiescit Et rndit angelus dñi: et dixit: Dne exer cituū vsq; quo tu nō misereberis hieru salē et vrbiū iuda quib⁹ irat⁹ es? Iste ia septuagesim⁹ ānus est Et rndit dns an gelo q̄ loquebat in me verba bona: vba consolatoria. Et dixit ad me angelus q̄ loquebat in me. Clama dicēs: Hec dic dns exercituū. Zelatus suz hierusalē et sion zelo magno. Et ira magna ego ira/sco? sup gētes opulētas: q? ego irat⁹ suz paruz: ipi vero adiurauerunt in maluz. Propterea hec dicit dns. Reuertar ad hierlm in misericordijs: ⁊ domus mea edificabit in ea ait dns exercituuz: ⁊ per pēdiculuz extendet sup hierlm. Adhuc clama dicēs: Hec dicit dns exercituuz: Adhuc affluēt ciuitates mee bonis: ⁊ cō solabit adhuc dns sion: et eliget adhuc hierusalē. Et leuaui oculos meos et vi di: ⁊ ecce quattuor cornua. Et dixi ad an gelū qui loquebat in me Quid sūt hec? Et dixit ad me: Hec sunt cornua q̄ ven tilauerunt iudam et israel ⁊ hierusalez. Et ostēdit mihi dns quattuor fabros. Et dixi. Quid isti veniunt facere? Qui ait dicens: Hec sunt cornua que vētila uerunt iudam per singulos viros. ⁊ ne mo eorum leuauit caput suuz. Et vene runt isti deterrere ea: vt deiciāt cornua sup terrā iuda vt dispergerēt eam. VII Et leuaui oculos meos et vidi: et ecce vir et in manu eius fu niculus mensorū. Et dixi: q̄ tu vadis? Et dixit ad me. Vt metiar hieru salem et videā quāta sit longitudo ei? ⁊ quāta latitudo eius. Et ecce angelus qui loquebat in me egrediebat et alius angelus egrediebat in occursum eius: et dixit ad eum. Curre: loquere ad puer rum istum dicēs: Absq; muro habitabi tur hiersalē pre multitudine hominū et iumentorum in medio ei⁹. Et ego ero ei ait dns murus ignis in circuitu: ⁊ in gloria ero in medio eius. O o o fugite d̄ terra aquilonis dicit dns. qm̄ in quat tuor ventos celi dispersi vos dicit dns. O sion fuge que habitas apud filiā ba/bylonis: q? hec dicit dns exer cituum. Post gloriā misit me ad gentes: q̄ spo/liauerunt vos. Qui enim tetigerit vos tangit pupillum oculi mei. Quia ecce ego leuo manuz meā sup eos: ⁊ erunt p de his qui seruiebāt sibi: ⁊ cognoscetis: q? dns exercituuz misit me. Lauda ⁊ le/tare filia sion: quia ecce ego venio et ha bitabo in medio tui. ait dns. Et applica bunt gentes multe ad dnm in die illo: ⁊ erunt mihi in pplm Et habitabo i me dio tui et scies q? dns exercituum misit me ad te. Et possidebit dns iudā partez suam in terra sanctificata: et eliget ad/huc hierusalez. Sileat ois caro a facie dñi: q? psurrexit de habitaculo scō suo. VIII Et ondit mihi dns iesuz sacerdotē magnū stantez coraz angelo dñi: ⁊ sathan stabat a de xtris eius vt aduersaret ei. Et dixit dns ad sathan: Increpet dns in te sathan: ⁊ increpet dns in te qui elegit hierusalez Nunquid non iste torris est erutus de igne? Et iesus erat indutus vestib⁹ sor/didis: et stabat ante faciem angeli. Qui respondit: et ait ad eos qui stabāt coram

se dicēs: Auferte vestimenta sordida ab eo. Et dixit ad eum: Ecce abstuli a te iniquitatem tuam et indui te mutatorijs. Et dixit: Ponite cydarim mundā super caput ei⁹. Et posuerunt cydarim super caput eius mundam et induerūt eum vestibus. Et angelus dñi stabat: ⁊ obtestabatur angelus dñi iesuz dicēs: Hec dicit dñs exercituū. Si in vijs meis ambulaueris et custodiā meā custodieris: tu q̄z iudicabis domū meam et custodies atria mea: et dabo tibi ambulātes de his q̄ nūc hꝫ assistūt Audi iesus sacerdos magne tu et amici tui qui habitant coram te: quia viri portendentes sunt. Ecce enim ego adducam seruum meū orientem q⁹ ecce lapis quē dedi coraz iesu: sup lapidem vnum septem oculi sunt. Et ecce ego celabo sculpturam eius ait dñs exercituū: et auferā iniquitatē terre illius in die vna. In die illa dicit dñs exercituū: vocabit vir amicū suū subter vineā et subter ficum.

IIII

Et reuersus est angelus qui loq̄batur in me et suscitauit me q̄si virū q̄ suscitat de somno suo. Et dixit ad me: Quid tu vides? Et dixi Vidi: et ecce candelabrū aureū totum: et lampas eius super caput ipsius: et septem lucerne eius sup illud: et septē infusoria lucernis que erāt sup caput ei⁹: et due olive sup illud: vna a dextris lampadis: et vna a sinistris eius: Et respondi: et aio ad angelū qui loquebat in me dicēs: Quid sunt hec dñe mi? Et respōdit angelus qui loquebat in me: ⁊ dixit ad me. Nunquid nescis quid sunt hec? Et dixi. Non dñe mi. Et rndit et ait ad me dicēs: Hoc est verbū dñi ad zorobabel dicens: Nō in exercitu nec in robore: sz in spū meo dicit dñs exercituū. Quis tu mons magne coraz zorobabel in planum? Et educet lapidē primariū: ⁊ exequabit gratiam gratie eius. Et factum est verbum domini ad me dicens: Manꝰ zorobabel fundauerunt domum istam: et manus eius perficient eam: et scietis quia dñs exercituum misit me ad vos. Quis enim despexit dies paruos? Et letabuntur et videbunt lapidem stanneum in manu zorobabel. Septē sunt isti oculi domini qui discurrunt in vniuersam terram. Et rndi: ⁊ dixi ad eū: Quid sunt due olive iste ad dexteram candelabri ⁊ ad sinistrā eius? Et rndi secūdo: et dixi ad eum: Quid sunt due spice oliue quaz q̄ sunt iuxta duo rostra aurea: in quibus sūt suffusoria ex auro? Et ait ad me dicēs: Nūquid nescis quid sunt hec? Et dixi. Nō dñe mi. Et dixit: Isti sunt duo filij olei splendoris qui assistūt domino toti vniuerse terre.

V

Et conuersus sum: et leuaui oculos meos et vidi et ecce volumen volans. Et dixit ad me. Quid tu vides? Et dixi. Ecce ego video volumen volans. longitudo eius viginti cubitorum: et latitudo eius decem cubitorum. Et dixit ad me. Hec est maledictio que egredit sup faciez oīs terre: quia omnis fur sicut ibi scriptum est iudicabitur: et omnis iurans et hoc similiter iudicabitur. Educaz illud dicit dñs exercituum: et veniet ad domum furis ⁊ ad domū iurātis in nomine meo mēdaciter et cōmorabitur in medio domus eius: et consumet eam et ligna eius et lapides eius. Et egressus est angelus q̄ loquebatur in me: et dixit ad me. Leua oculos tuos et vide. Quid est hoc quod egreditur? Et dixi. Quid nam est? Et ait. Hec est amphora egrediens. Et dixit: Hic est oculus eorum in vniuersa terra. Et ecce talentum plumbi portabat: ⁊ ecce mulier vna sedens in medio āphore. Et dixit: Hec est impietas. Et proiecit eam in medio amphore: et misit massaz plumbeam in os eius. Et leuaui oculos meos ⁊ vidi: ⁊ ecce due mulieres egredientes: ⁊ spūs in alis earū. Et habebant alas quasi alas milui: ⁊ leuauerunt amphorā inter terram ⁊ celū. Et dixi ad angelum qui loquebat in me. Quo iste deferunt amphoram? Et dixit ad me. Ut edificet ei domus in terra sennaar: ⁊ stabiliatur et ponatur ibi super basem suā.

Et cõuersus sum: et leua/ VI
ui oculos meos et vidi: et ecce
quatuor quadrige egredientes
de medio duoꝝ montiũ: et mõtes. mon
tes erei In q̃driga prima equi rufi. in q̃
driga secũda equi nigri: in q̃driga tertia
equi albi: et in q̃driga q̃rta equi varij et
fortes. Et rñdi: ⁊ dixi ad angelũ q̃ loque
bat̃ in me. Quid sunt hec dñe mi? Et
rñdit angelus ⁊ ait ad me: Isti sũt q̃ttu
or venti celi: que egrediũt̃ vt stent corã
dñatore oĩs terre. In q̃ erant equi ni/
gri egrediebantur in terrã aq̃lonis: et
albi egressi sunt post eos: et varij egressi
sũt ad terraꝫ austri. Qui autẽ erant ro/
bustissimi. exierunt et querebant ire et
discurrere ꝑ oẽm terraꝫ Et dixit. Ite:
⁊ ꝑambulate terraꝫ. Et ꝑambulauerũt
terram. Et vocauit me: ⁊ locutus est ad
me dicens: Ecce q̃ egrediunt̃ in terram
aquilonis: requiescere fecerũt spm̃ meũ
in terra aquilonis. Et factũ ẽ verbũ dñi
ad me dicẽs Sume a transmigratione
ab oldai ⁊ a tobia ⁊ ab idaia et venies tu
in die illa ⁊ intrabis domum iosie filij
sophonie qui venerũt de babylone: ⁊ su/
mes auꝝ ⁊ argentuꝫ et facies coronas ⁊
ponas in capite iesu filij iosedech sacer/
dotis magni: ⁊ loqueris ad eum dicẽs:
Hec ait dñs exercituũ dicẽs: Ecce vir.
oriens nomen ei⁹. Et supter eũ orie t̃ et
edificabit tẽplũ dño: ⁊ ipe extruet tem
plũ dño. Et ipe portabit gloriaꝫ: ⁊ sede
bit ⁊ dñabit̃ sup̃ solio suo. Et erit sacer/
dos sup̃ solio suo: ⁊ consiliũ pac⁹ erit in
ter illos duos. Et corone erũt helẽ ⁊ to
bie ⁊ idaie ⁊ hen filio sophonie memoria
le in tẽplo dñi. Et q̃ ꝓcul sunt veniẽt et
edificabũt in tẽplo dñi: ⁊ sciet⁹ qꝛ dñs ex
ercituũ misit me ad vos. Erit añt h̃. si
auditu auderit⁹ vocẽ dñi dei vr̃i. VII

Et factuꝫ est in anno q̃rto darij
reg⁹: fcm̃ ẽ v̄bũ dñi ad çachariã
in q̃rta mẽsis noni q̃ ẽ casleu Et
miserũt ad domũ dei sarasar ⁊ rogome/
lech ⁊ viri q̃ erãt cũ eis ad p̃candũ faciez
dñi: vt dicerẽt sacerdotib⁹ dom⁹ dñi ex/
ercituuꝫ et ꝓphetis loquentes. Nunq̃d
flendũ est mihi ĩ q̃nto mẽse: vel scĩficare
me debeo sicut feci iã multis annis? Et
factũ ẽ verbũ dñi exercituũ ad me dicẽs:
Loquere ad oẽꝫ ꝓpl'm terre ⁊ ad sacerdo/
tes dicens: Cũ ieiunaretis ⁊ plãgeretis
in q̃nto ⁊ septimo ꝑ hos septuaginta an
nos: nũq̃d ieiuniũ ieiunastis mihi? Et
cũ comedistis ⁊ bibistis nunq̃d non vo/
bis comedistis et vobis metipsis bibi/
stis? Nũquid nõ hec sunt verba q̃ locut⁹
est dñs in manu ꝓphetarũ prioꝝ cum ad
huc hierusalẽ habitaret̃ et esset opulen
ta: et ip̃a et vrbes in circũitu eius: et ad
austrũ et iu cãpestrib⁹ habitaret̃? Et fa/
ctũ ẽ verbũ dñi ad çachariã dicẽs: Hec
ait dñs exercituũ dicẽs: Iudiciũ veꝝ iu
dicate: ⁊ misericordiã et miseratões faci
te vnusq̃sq̃ cũ fratre suo. Et viduaꝫ et
pupillũ ⁊ aduenã et pauꝑem nolite ca/
lũniari: ⁊ malũ vir fratri suo nõ cogitet
in corde suo. Et noluerũt attendere et
auerterũt scapulã recedẽtes: ⁊ aures su
as aggrauauer̃t ne audirẽt: ⁊ cor suũ po
suerũt vt adamantẽ ne audirẽt legẽ. et
verba que misit dñs exercituum in spũ
suo sancto ꝑ manũ ꝓphetaꝝ prioꝝ. Et fa
cta ẽ indignatio magna a dño exercituũ
Et factũ ẽ sicut locut⁹ suꝫ ⁊ nõ audierũt
sic clamabũt ⁊ nõ exaudiã dicit dñs ex/
ercituũ. Et dispsi eos ꝑ oĩa regna q̃ ne/
sciũt: et terra desolata ẽ ab eis eo q̃ non
eẽt trãsiẽs et reuertẽs: ⁊ posuerũt terrã
desiderabilẽ in desertum. VIII

Et factũ est verbũ dñi exercitu/
um dicens: Hec dicit dominus
exercitnum. Zelatus sum sion
çelo magno: ⁊ indignatione magna çe/
latus sum eam: Hec dicit dñs exercitu
um. Reuersus sum ad sion et habitabo
in medio hierl'm. Et vocabit̃ hierl'm ci/
uitas veritatis: et mons dñi exercituuꝫ
mons scĩficatus. Hec dicit dñs exerci/
tuũ. Adhuc habitabũt senes ⁊ anus in
plateis hierl'm: ⁊ viri bacul⁹ ĩ manu ei⁹
p̃ multitudine dierũ. Et platee ciuitat⁹
cõplebunt̃ infantib⁹: ⁊ puellis ludẽtib⁹
in plateis ei⁹. Hec dicit dñs exercituuꝫ
Si videbit̃ difficile in oculis reliquiaꝝ

ꝑpuli huius in dieb illis:nunquid in oculis meis difficile erit dicit dñs exercituū:Hec dicit dñs exercituum: Ecce ego saluabo ꝑplm meū de terra orietis & de terra occasus solis:& adducā eos:& habitabūt in medio hierusalē:& erūt mihi in ꝑplm:et ego ero eis in deū in veritate et in iusticia.Hec dicit dñs exercituum Cōfortent manus vre·q̄ auditis in his dieb sermones istos ꝑ os ꝓphetarū·in die quo fundata ē dom⁹ dñi exercituum vt templū edificaret.Quiq̄dē añ dies illos merces hoim nō erat nec merces iumēt oꝝ erat neq; introeūti neq; exeūti erat pax ꝑ tribulatōe:& dimisi eos hoies vnū quēq; ꝓxtā ꝓximū suū.Nūc aūt nō iuxta dies priores ego faciā reliquiis ꝑpli huius dicit dñs exercituū: sed semē pacis erit.Vinea dabit fructū suū & terra dabit germē suū.Et celi dabūt roꝛē suū:& possidere faciā reliquias ꝑpli hui⁹ vniuersa hec.Et erit:sicut eratis maledictio in gētib dom⁹ iuda & dom⁹ isrl:sic saluabo vos & eritis bñdictio.Nolite timere.Cōfortent manus vre· q̄ hec dicit dñs exercituū.Quia sicut cogitaui vt affligerem vos cū ad iracūdiā ꝓuocassent pres vri me dicit dñs:& nō sum misert⁹:sic cōuersus cogitaui in diebus istis vt bñfaciā domui iuda & hierlm.Nolite timere.Hec sunt verba q̄ faciet⁹.Loq̄mini veritatē vnusquisq; cū ꝓximo suo Veritatē & iudiciū pacis iudicate in portis vris:& vnusquisq; malū ꝓtra amicū suū ne cogitetis in cordib vris:& iuramentū mēdax ne diligatis.Omia enī hec sunt q̄ odi dicit dñs.Et factū est verbū dñi exercituum ad me dicēs:Hec dicit dñs exercituum Jeiuniū quarti & ieiuniū quinti:et ieiuniū septimi & ieiuniū decimi:erit domui iude in gaudiū & in leticiā:& in solēnitates preclaras.Veritatē tm̄ et pacem diligite.Hec dicit dñs exercituus.Usq; q̄ veniāt ꝑpli et habitēt in ciuitatib multis:& vadāt habitatores vn⁹ ad alterū dicētes:Eam⁹ et deprecemur faciē dñi:et queramus dñm exercituū.Vadā etiā ego.Et veniēt ꝑpli multi et gētes robusti ad querendū dñm exercituum in hierusalē et deprecādā faciē dñi.Hec dicit dñs exercituū:In diebus illis in quibus apprehendēt decē hoies ex oīb liguis gētiū:et apprehendent fimbriā viri iudei dicētes:ibimus vobiscū.Audiuim⁹ enī q̄m deus vobiscum est.

IX

Onus verbi dñi in terra adrach: et damasci requiei eius:q; dñs est oculus hoīs et oīm tribuum israel.Emath q̄q in terminis eius:& tyrus et sidō.Assūpserūt quippe sibi sapiētiam valde.Et edificauit tyrus munitionem suā:& coaceruauit argentū quasi humū:et aurū vt lutum platearū.Ecce dñs possidebit eā:et ꝑcutiet in mari fortitudinē eius·et ipe igni devorabitur Videbit ascalon et timebit:et gaza & dolebit nimis:et accharon : q̄m cōfusa est spes eius:Et peribit rex de gaza et ascalō nō habitabit.Et sedebit separator in azoto:et disꝑdam superbiam philistinorum. Et auferā sanguinē eius de ore eius:et abominatōes eius de medio dentiū ei⁹. Et relinquet etiā ipe deo nostro :& erit quasi dux in iuda:et accharon quasi hiebuseus.Et circūdabo domū meā ex his qui militant mihi euntes et reuertentes:et nō transibit sup eos vltra exactor quia nunc vidi in oculis meis. Exulta satis filia sion:iubila filia hierusalē.Ecce rex tuus veniet tibi iust⁹ et saluator: ipe pauper et ascēdens sup asinam:& super pullū filium asine.Et disꝑdam quadrigam ex effraim:et equū de hierusalē: et dissipabit arcus belli.Et loquet pacē gentibus & potestas eius a mari vsq; ad mare et a fluminib vsq; ad fines terre. Tu q̄q in sanguine testamenti tui emisisti vinctos tuos de lacu: in quo non est aqua·conuertimini ad munitionez vincti spei.Hodie q̄q annuncians duplicia reddā tibi:q̄m extēdi mihi iudam q̄si arcū:ꝓpleui effraim.Et suscitabo filios tuos sion sup filios tuos gretia:& ponā te q̄si gladiū fortiū.Et dñs deus super eos videbit:& exibit vt fulgur iaculum ei⁹. Et dñs deus in tuba canet et vadet in

turbine austri. Dñs exercituũ proteget
eos: et deuorabũt ⁊ subijciẽt lapidibus
funde. Et bibentes inebriabunt̃ quasi
a vino: et replebũtur vt phiale: ⁊ quasi
cornua altaris. Et saluabit eos dñs de⁹
eoꝝ in die illa vt gregẽ ꝓpl'i sui: qꝛ lapi-
des sancti eleuabunt̃ sup̄ terram eius.
Quid enĩ bonũ eius est: et quid pulcrũ
eius nisi frumentũ electoꝝ: et vinñ ger
minans virgines?

X

Petite a dño pluuiã in tp̄e sero
tino: et dñs faciet niues ⁊ plu-
uiam imbris et dabit eis singu
lis herbaꝫ in agro Quia simulacra locu
ta sunt inutile: et diuini viderũt mẽda
cium: et somniatores locuti sũt frustra
et vane ꝯsolabant̃. Idcirco adducti sũt
quasi grex: affligent̃ qꝛ nõ est eis pastor
Sup̄ pastores iratus ẽ furor meus: et
sup̄ hircos visitabo. Quia visitauit do-
minus exercituũ gregẽ suũ domũ iuda:
et posuit eos quasi equũ glorie sue ĩ bel-
lo. Ex ip̄o angul⁹: ⁊ ex ip̄o paxillus: et ex
ip̄o arcus p̄lij et ex ip̄o egredieť oĩs exa-
ctor simul. Et erũt quasi fortes: ꝯculcã-
tes lutũ viarũ in p̄lio. Et bellabũt qꝛ do
minus cũ eis: et cõfundent̃ ascẽsores eq̃
rum. Et cõfortabo domuꝫ iuda: ⁊ domũ
ioseph saluabo. Et cõuertam eos qꝛ mi
serebor eoꝝ: et erunt sicut fuerũt qñ nõ
ꝓieceram eos. Ego enĩ dñs deus eorũ:
et exaudiã eos. Et erunt quasi fortes ef
fraim: ⁊ letabit̃ cor eoꝝ quasi a vino. Et
filij eoꝝ videbũt ⁊ letabunt̃: ⁊ exultabit
cor eoꝝ in dño. Sibilabo eis: ⁊ ꝯgrega-
bo illos: qꝛ redemi eos. Et multiplicabo
eos sicut ante fuerãt multiplicati: et se
minabo eos in ꝓpl'is. Et delonge recorda
buut̃ mei: ⁊ viuẽt cũ filijs suis ⁊ reuertẽ
tur et reducã eos de terra egypti: ⁊ de as
syrijs congregabo eos. Et ad terram ga
laad et libani adducam eos: ⁊ non inue
nietur eis locus Et trãsiet in maris fre
to: et ꝑcutiet in mari fluctus: et cõfun-
dnet̃ oĩa ꝓfunda fluminis. Et humilia
bit̃ sup̄bia assur: et sceptruꝫ egypti rece
det. Confortabo eos in dño: ⁊ in nomĩe
eius ambulabũt dicit dñs.

XI

Aperi libane portas tuas: et co-
medat ignis cedros tuas. Ulu
la abies qꝛ cecidit cedrus: quo-
niã magnifici vastati sũt. Ululate quer
cus basan: qm̃ succisus ẽ salt⁹ munitus.
Vox vlulat⁹ pastoꝝ. qꝛ vastata ẽ magni
ficẽtia eoꝝ. Vox rugit⁹ leonũ: qm̃ vasta-
ta ẽ sup̄bia iordanis. Hec dicit dñs deus
meus: Pasce pecora occisionis q̃ q̃ posse
derant occidebãt et nõ dolebãt: et ven-
debant ea dicẽtes: Bñdictus dñs: diui-
tes facti sumus Et pastores eoꝝ nõ par
cebant eis: et ego nõ parcã vltra sup̄ ha
bitantes terraꝫ dicit dñs. Ecce ego tra
dam hoĩes. vnumquẽqꝫ in manu ꝓximi
sui: et in manu regis sui: et concidẽt ter
ram et nõ eruã de manu eoꝝ ⁊ pascã pe-
cus occisionis ꝓpter hoc o paup̄es gre-
gis. Et assũpsi mihi duas virgas: vnaꝫ
vocaui decorẽ: et alterã vocaui funiculuꝫ
et paui gregẽ. Et succidi tres pastores
in mẽse vno: ⁊ cõtracta est aĩa mea ĩ eis
Siquidẽ et anima eorũ variauit ĩ me.
Et dixi: Non pascam vos. Quod morit̃
moriatur: et quod succiditur succidatur
et reliqui deuorent vnusquisqꝫ carnem
proximi sui. Et tuli virgã meam que vo
cabatur decus et abscidi eam. vt irrituꝫ
facerem fedus meũ quod percussi cum
omnibus populis: et in irritũ deductũ
est in die illa. Et cognouerũt sic paupe-
res gregis qui custodiũt mihi qꝛ verbũ
dñi ẽ. Et dixi ad eos: Si bonũ ẽ in ocu-
lis vr̃is afferte mercedẽ meam: et si nõ
quiescite. Et appenderũt mercedẽ meã:
triginta argẽteos. Et dixit dñs ad me:
Proijce illud ad statuariũ. Decorũ pre
ciũ. quo appreciatus sum ab eis. Et tuli
triginta argenteos: et ꝓieci illos in do-
mo dñi ad statuariũ. Et precidi virgam
meã secundã que appellabat̃ funiculus
vt dissoluerẽ germanitatẽ inter iudã et
israel. Et dixit dñs ad me: Adhuc sume
tibi vasa pastoris stulti. Quia ecce ego
suscitabo pastorem in terra qui derelicta
non visitabit: dispersuꝫ non queret ⁊ cõ
tritũ nõ sanabit ⁊ id qd̃ stat nõ enutriet
⁊ carnes pĩguiũ comedet: ⁊ vngl'as eoꝝ

dissoluet. O pastor ⁊ idolū: derelinquēs gregē. Gladius sup brachiū eius: ⁊ sup oculū dexterū eius. Brachiū eius aridi-tate siccabit: et oculus dexter eius tene brescens obscurabitur.

XII

Onus verbi dñi sup israel. Dixit dñs extēdens celuz et fundās terrā: et fingens spm̄ hoīs in eo Ecce ego ponā hierusalē suplimīare cra pule oībꝫ ꝓplis in circūitu: sz ⁊ iuda erit in obsidiōe ꝯtra hierl'm Et erit: in die il la ponā hierl'm lapidē oneris cūctis po-pulis. Oēs qui leuabūt eū. concisione lacerabūtur: ⁊ colligent aduersus eam oīa regna terre. In die illa dicit dñs: ꝑ cutiā oēm equū in stuporē: et ascensorez eius in amentiā. Et sup domū iuda ape riā oculos meos: ⁊ oēm equū ꝓplorꝫ ꝑcu tiā cecitate. Et dicēt duces iuda in cor-de suo: ꝯfortent mihi habitatores hieru salē: in dño exercituū deo eorꝫ. In die il-la ponā duces iuda sicut caminuz ignis in lignis: ⁊ sicut facē ignis in feno ⁊ de-uorabūt ad dexterā et ad sinistrā oēs po-pulos in circūitu. Et habitabit hierl'm rursus in loco suo hierasalē: et saluabit dñs tabernacula iuda sicut in principio vt nō magnifice glorieť dom⁹ dauid: et gloria habitantiū hierusalē cōtra iudā. In die illa ꝓteget dñs habitatores hie rusalē. Et erit q̄ offenderit ex eis in die illa q̄si dauid: et dom⁹ dauid quasi dei: si cut angelus dñi in cōspectu ei⁹. Et erit in die illa querā cōterere oēs gētes q̄ ve niūt ꝯtra hierl'm: et effundā sup domuz dauid et sup habitatores hierl'm spūm gratie ⁊ precū. Et aspiciēt ad me quē cō fixerūt et plangēt eū planctu quasi sup vnigenitū: et dolebūt sup eū vt doleri so let ī morte primogeniti. In die illa ma gnus erit plāctus in hierusalē sicut plā ctus ad rēmon in campo magedon. Et plangēt terre: familie ⁊ familie seorsuz. Familie dom⁹ dauid seorsuz: ⁊ mulieres eorꝫ seorsuz. Familie domus nathan se-orsum: et mulieres eorꝫ seorsuz. Familie domus leui seorsuz. et mulieres eorꝫ se-orsuz. Familie semei seorsuz: et mulieres eorꝫ seorsū Oēs familie relique: familie ⁊ familie seorsū: ⁊ mulieres eorꝫ seorsuz.

XIII

In die illa erit fons patens domui dauid et habitā tibus hierusalē: et in ablutōez peccatoris et mēstruate. Et erit in die il la dicit dñs exercituū. disperdā noīa ido lorū de terra: et nō memorabunt vltra. Et pseudo ꝓphetas et spm̄ īmundū au-feram de terra. Et erit cū ꝓphetauerit q̄s piam vltra: dicent ei pater ei⁹ et mater eius q̄ genuerūt eū. Nō viues: qꝛ mēda ciū locutus es in noīe dñi. Et cōfigent eū pater ei⁹ ⁊ mater ei⁹ genitores ei⁹ cū ꝓphetauerit. Et erit. in die illa ꝯfunden tur ꝓphete vnusq̄sq̄z ex visione sua cū ꝓ-phetauerīt: nec operient pallio saccino vt mētiant. Sz dicet: nō sū ꝓpheta. Ho mo agricola ego suz: qm̄ adā exemplum meū ab adolescētia mea. Et dicetur ei. Quid sūt plage iste ī medio manuū tu-arum? Et dicet: His plagat⁹ suz ī domo eorꝫ q̄ diligebāt me. Framea suscitare su per pastorē meū: ⁊ sup virū coherentem mihi dicit dñs exercituuz. Percute pa-storē: et dispergent oues Et ꝯuertā ma nū meā ad paruulos. Et erūt in oī ter-ra dicit dñs: ꝑtes due in ea dispgent et deficient: ⁊ tertia ꝑs relinquet in ea. Et ducā tertiā ꝑtez ꝑ ignē ⁊ vram eos sicut vrit argentū: ⁊ ꝓbabo eos sicut ꝓbat au rū. Ipe vocabit nomē meū: ⁊ ego exau-diā eū. Et dicā. ꝓpl's meus es: et ipe di-cet dñs deus meus.

XIIII

Ecce dies dñi veniūt. dicit dñs: et diuident spolia tua in medio tui. Et cōgregabo omnes gētes ad hierusalez in preliū et capiet ciuitas et vastabuntur domus: et mulieres vio labūtur. Et egredieť media pars ciuita tis in captiuitatē et reliquū populi non auferet ex vrbe. Et egredieť dñs ⁊ prelia bit contra gentes illas. sicut preliat⁹ est in die certamīs. Et stabūt pedes ei⁹ in die illa sup mōtē oliuarꝫ. q̄ ē ꝯ hierl'm ad oriētē. Et scīdeť mōs oliuarꝫ ex media ꝑ te sui ad orientē et ad occidentē p̄rupto grādi valde. Et sepabit mediū montis

ad aquilonē:et mediū eius ad meridiez
Et fugietis ad vallē mōtiū eoꝝ qm̄ ꝯiū
get̄ vallis montium vsq; ad proximuz.
Et fugiet̄ sicut fugistis a facie terremo
tus in diebꝫ iosie regis iuda. Et veniet
dn̄s deus meus:omnesq; sancti cuz eo:
Et erit:in die illa nō erit lux· sed frigus
et gelu. Et erit dies vna que nota ē do-
mino:non dies neq; nox:et in tempore
vesperi erit lux. Et erit:in die illa exibūt
aque viue de hierusalē. Mediū earū ad
mare orientale:et mediū earum ad ma
re nouissimum. In estate et in hyeme
erunt:et erit dn̄s rex sup̄ omnē terram
In die illa erit dn̄s vnus et erit nomē
eius vnuz. Et reuertet̄ omnis terra vs
q; ad desertū:de colle rēmon ad austruz
hierusalē. Et exaltabitur et habitabit̄
in loco suo a porta beniamin vsq; ad lo-
cum porte prioris et vsq; ad portā angu
lorum et a turre ananehel vsq; ad torcu
laria regis. Et habitabunt in ea:et ana-
thema non erit amplius. Sed sedebit
hierusalē secura:et hec erit plaga qua p̄
cutiet dn̄s oēs gentes que pugnauerūt
aduersus hierusalez. Tabescet caro vni
uscuiusq; stātis sup̄ pedes suos et oculi
eius contabescent in foraminibꝫ suis:et
lingua eoꝝ cōtabescet in ore suo. In die
illa erit tumultus dn̄i magnꝰ in eis et
apprehēdet vir manū ꝓximi sui:⁊ ꝯseret̄
manus eiꝰ sup̄ manū ꝓximi sui. Sed ⁊
iudas pugnabit aduersus hierl̄m Et cō
gregabunt̄ diuitie oīm gentiū in circūi
tu:aurū ⁊ argentū et vestes multe satis
Et sic erit ruina equi ⁊ muli et cameliꝰ ⁊
asini et oīm iumentoꝝ que fuerīt in ca-
strꝭ illis:sicut ruina hec. Et oēs qui reliq̄
fuerint de vniuersis gētibꝫ q̄ venerūt cō
tra hierusalē:ascēdent ab anno in ānuz
vt adorēt regē dn̄m exercituū:⁊ celebrēt
festiuitatē tabernaculoꝝ. Et erit qui nō
ascēderint de famlijs terre ad hierusalē
vt adorēt regē dn̄m exercituū:non erit
sup̄ eos imber. Q ⁊ si familia egypti nō
ascēderit ⁊ nō venerit: nec sup̄ eos erit.
Sed erit ruina q̄ p̄cutiet dn̄s oēs gen-
tes:q̄ nō ascenderīt ad celebrandā festi-
uitatē tabernaculoꝝ. Hoc erit peccatum
egypti et hoc peccatū oīm gētiuz que nō
ascenderint ad celebrandā festiuitatem
tabernacoloꝝ. In die illa erit quod sup̄
frenū equi est sanctū dn̄o: et erunt lebe
tes in domo dn̄i quasi phiale corā altari
Et erit oīs lebes in hierusalē et in iuda
sanctificatus dn̄o exercituū. Et venient
omēs īmolantes et sument ex eis:et co
quēt in eis. Et non erit mercator vltra
in domo dn̄i exercituum in die illo.

Explicit Zacharias ꝓphā. Incipit ꝓ
logus in Malachiam prophetam

Varat

DEus p̄ moysen ꝓpl̄o israel
precep̄at:sacerdotes taber
naculi sui oī corp̄ali vitio
liberos: hostias omī vitio
vacuas sibi offerre. Qui-
bus legē suā ad regendū ꝓpl̄um ob hoc
dederat vt p̄ sacrificioꝝ oblationē inter-
nūcij dei et hoīm facti:ꝓpl̄m p̄ceptis ce-
lestibꝫ facerēt obedire. Unde sacerdotes
angelos dei esse:hoc in loco scriptura te
statur. Sed q̄ tanti muneris gratiam
contēnentes·supradictus ꝓpl̄s ac sacer
dotes sacrificia vitio deturbata·ipsi cri-
minibꝫ atq; īpietatibꝫ maculati deo of-
ferre ceperūt. Ideo p̄ malachiā ꝓphetaz
deus populū suum israel increpans·ait:
Dilexi vos dicit dn̄s. Et dixistis: In q̄
dilexisti nos? Nonne frater erat esau ia
cob dicit dominus·et dilexi iacob: esau
autem odio habui? Esau autē fratrem
iacob non iniqua aut spontanea volun
tate odio habitū a deo· vel sine meriti
gratia iacob dilectum manifestū est:cuz
s̄m prescientiam suā esau quidem effu-
sionē fraterni sanguinis cōcupiscere·ia
cob autē in sui cognitione obseruandā
legez desiderare cognosceret. Cuius rei
gratia·supradicto vsus est exēplo dicēs·
Dilexi iacob· esau autem odio habui.
Quāuis ex op̄ibꝫ memoratoꝝ quorū li
ber geneseos meminit:in quo vnusq̄sq;
eoꝝ futurꝰ erat ꝓposito maīfeste ꝯstaret
vt scriptū ē: Creuerūt pueri:⁊ erat esau

homo agrestis sciens venari. iacob autē homo simplex manens in tabernaculo. Nam reliqua q̄ lectione cōprehensa sūt prevaricatōez pp̄li isr̄l in observuādis sacrificijs dei: increpatiōezq; in eundez. q̄ vos alienos coluerunt. significant.

Explicit prologus. Incipit argumētuz

Malachias aperte et in fine oīm pphetarū dicit de abiectione israel et vocatōe gētium. Non est mihi ait voluntas in vobis dicit dominus exercituū: et munus nō suscipiā de manu vra. Ab ortu enī solis vsq; ad occasum magnum est nomen meuz in gētibus: et in omni loco sacrificatur: et offertur nomini meo oblatio munda.

Explicit argumentum. Incipit Malachias pphēta. Capitulū I

Onus verbi dñi ad israel in manu malachie pphete: Dilexi vos dicit dñs. Et dixistis: In quo dilexisti nos? Nonne frater erat esau iacob dicit dñs. Et dilexi iacob. esau autē odio habui: Et posui montes eius in solitudinē: et hereditatē eius in dracones deserti. Quod si dixerit idumea: destructi sumus. sed revertētes edificabimus q̄ destructa sunt: hec dicit dñs exercituū. Ipsi edificabūt: et ego destruam. Et vocabunt̄ termini impietatis: et pp̄ls cui iratus ē dñs vsq; in eternum. Et oculi vri videbūt: et vos dicetis. Magnificet̄ dñs sup terminū israel Filius honorat patrez. et seruus dñm suum. Si ergo pater ego sum: vbi est honor meus: et si dñs ego suz. vbi ē timor meus dicit dñs exercituum ad vos. o sacerdotes qui despicitis nomē meū: et dixistis. in quo despeximus nomē tuum?

Offertis sup altare meū panē pollutū. Et dicitis. In quo polluimus te? In eo q̄ dicitis: mensa dñi despecta ē. Si offeratis cecū ad īmolandum: nonne malum est? Et si offeratis claudū et languidum: nōne malum ē? Offer illud duci tuo. si placuerit ei: aut si susceperit faciē tuā dicit dñs exercituū. Et nunc deprecamini vultū dei vt misereat vri. d manuenī vra factuz ē hoc: si quo mō suscipiat facies vras dicit dñs exercituū. Quis in vobis qui claudat ostia: et incendat altare meū gratuito? Nō ē mihi voluntas in vobis dicit dñs exercituū: et munus nō suscipiā de manu vra. Ab ortu enim solis vsq; ad occasuz magnū ē nomē meum in gētib: et in oī loco sacrificat̄ et offert̄ nomini meo oblatio mūda: q̄ magnū ē nomē meū in gētib dicit dñs exercituuz. Et vos polluistis illud in eo q̄ dicitis. mēsa dñi cōtaminata ē: et q̄d superponit̄. contēptibile ē cū igne qui illd devorat. Et dixistis. Ecce de labore: Et eru fflastis illud dicit dñs exercituum. Et intulistis de rapinis claudū et languidū et intulistis munus. Nūquid suscipiā illud de manu vra dicit dñs exercituum? Maledictus dolosus qui habet in grege suo masculum: et votum faciens immolat debile dño. Quia rex magnus ego dicit dñs exercituuz: et nomē meum horribile in gentib.

II

Et nunc ad vos mandatum hoc o sacerdotes. Si nolueritis audire et si nolueritis ponere super cor vt detis gloriā nomini meo ait dñs exercituū: mittā in vos egestatē: et maledicā benedictionib vris: et maledicam illis quoniā nō posuistis super cor. Ecce ego pūciā vobis brachiū: et dispergam sup vultū vrm sterc̄ solēnitatum vrar: et assumet vos secum. Et scietis q̄ misi ad vos mandatū istud: vt esset pactū meū cū leui dicit dñs exercituum. Pactū meū fuit cū eo vite et pacis. et dedi ei timorē et timuit me et a facie nois mei pauebat. Lex veritatis fuit i ore ei?: et iniquitas nō ē inuēta i labijs ei?. In

pace et in equitate ambulauit mecū: et multos auertit ab iniquitate Labia enī sacerdotis custodiūt sciam·et legē requirent ex ore eius·q̄ angelus dñi exercituum est. Vos aūt recessistis de via:⁊ scandalizastis plurimos in lege. Irritū fecistis pactū leui dicit dñs exercituū. Propter quod et ego dedi vos cōtēptibiles et humiles oīb̄ pp̄lis:sicut nō seruastis vias meas:⁊ accepistis faciē in lege Nūquid nō pater vnus oim nr̄m:? Nūquid non deus vn⁹ creauit nos:? Quare ergo despicit vnusquisq̄ frātrē suū violans pactū patrū nostrorū:? Trāsgressus est iuda et abominatio facta est in israel et in hierusalem:q̄ cōtaminauit iudas sanctificationē dñi quā dilexit: et habuit filiam dei alieni. Disp̄det dñs virum qui fecerit hoc:magistrū et discipulū de tabernaculo iacob:et offerētem munus dño exercituū. Et h̄ rursuz fecistis. Operiebat̄ lachrymis altare dñi fletu ⁊ mugitu:ita vt nō respiciā vltra ad sacrificium:nec accipiā placabile quid de manu vestra Et dixist̄. Quā ob causaz:? Quia dñs testificatus est inter te et vxorē pubertatis tue·quā tu despexisti. Et hec p̄ticeps tua et vxor federis tui. Nōne vn⁹ fecit:et residuū spūs eius ē:? Et q̄d vn⁹ querit nisi semen dei:? Custodite ḡ spm̄ vestrū et vxorē adolescentie tue noli despicere. Cū odio habueris dimitte dicit dñs deus isr̄l. Operiet aūt iniquitas vestimentū eius dicit dñs exercituū. Custodite spm̄ vr̄m:et nolite despicere. Laborare fecistis dñm in sermonib̄ vestris Et dixistis: In quo eū fecim⁹ laborare:? In eo q̄ dicitis: Omis q̄ facit malū bon⁹ est in ꝓspectu dñi:⁊ tales ei placēt· Aut certe:vbi est deus iudicij. VIII

Ecce ego mittā angelum meum: et p̄parabit viā ante faciē meā Et statim veniet ad templū suum dñator quē vos queritis:et angelus testamenti quez vos vultis. Ecce venit dicit dñs exercituū. Et quis poterit cogitare diē aduentus eius:? Et quis stabit ad videndū eū:? Ipe enī quasi ignis conflans· et quasi herba fullonū· et sedebit conflans·et emundans argentuz: Et purgabit filios leui. Et colabit eos quasi aurū et quasi argentum:et erunt domino offerentes sacrificia in iusticia. Et placebit dño sacrificiū iuda et hierusalem sicut dies seculi: et sicut anni antiqui. Et accedā ad vos in iudicio:⁊ ero testis veloz maleficis et adulteris⁊ periuris:et qui calumniant̄ mercedez mercennarij et humiliant viduas et pupillos:et oppr̄imunt peregrinuz: nec timuerunt me dicit dñs exercituuz. Ego enī dñs et nō mutor et vos filij iacob non estis consumpti. A diebus enim patrū vestrorū recessistis a legittimis meis: et nō custodistis. Reuertimini ad me⁊ reuertar ad vos dicit dñs exercituū Et dixistis:in quo reuertemur. Si affiget homo deū quia vos configitis me. Et dixistis. In quo configimus te:? In decimis et in p̄mitijs. Et in penuria vos maledicti estis:et me vos configitis gens tota: Inferte oēm decimā in horreū meuz et sit cibus in domo mea:et probate me sup̄ hoc dicit dñs. Si non aperuero vobis cataractas celi:et effudero vobis bñdictionē vsq̄ ad abundantiā. Et increpabo pro vobis deuorantē:et nō corrumpet fructū terre vestre:nec erit sterilis vinea in agro dicit dñs exercituū. Et beatos vos dicēt oēs gētes. Eritis enī vos terra desiderabilis dicit dominus exercituū. Inualuerūt sup̄ me verba vestra dicit domin⁹. Et dixistis:Quid locuti sumus contra te:? Dixistis. Vanus est qui seruit deo. Et quod emolimentū q̄ custodiuimus p̄cepta eius:et q̄ ambulauimus tristes coram dño exercituuz? Ergo nunc beatos dicimus arrogantes. Si quidem edificati sunt faciētes impietates:⁊ tēptauerūt deū et salui facti sunt Tūc locuti sunt timētes deū:vnusquisq̄ cū p̄rimo suo. Et attendit dominus ⁊ audiuit et scriptus est liber moniměti corā eo timētib̄ dñm ⁊ cogitātib̄ nomē ei⁹. Et erūt mihi ait dñs exercitum in die q̄ ego facio in peculiū:⁊ parcā

eis sicut parcit vir filio suo seruiēti sibi Et conuertimini :et videbitis quid sit inter iustum et impium· et inter seruiē tem deo et non seruientem ei. VIIII

Ecce enim dies veniet succēsa q̄si caminus:⁊ erunt omnes superbi ⁊ oēs facientes impietatē stipula et inflammabit eos dies veniens dicit dominus exercituum: que non derelinquet eis radicem et germen. Et orietur vobis timentibꝫ nomen meū sol iustitie:et sanitas in pēnis eius. Et egrediemini ⁊ salietis sicut vitulus de armēto:et calcabitis impios cum fuerint cinis sub plāta pedū vestrꝫ in die qua ego facio dicit dñs exercituū. Memētote legis moysi serui mei quaz mandaui ei in oreb ad oēm isrl̄:p̄cepta et iudicia. Ecce ego mittam vobis helyā pphetam anteqūz veniat dies dñi magn⁹ horribilis. Et cōuertet cor patrum ad filios:et cor filiorꝫ ad patres eorum:ne forte veniam ⁊ percutiam terram anathemate.

Explicit Malachias prophetaIncipit plog⁹ beati Hieronymi presbyteri in libros machabeorum.

Machabeorum libri duo p̄notant prelia inter hebreorum duces gentemq̄z persarum pugnam q̄z sabbatorum:et nobiles machabei ducis triumphos extra cuius nomine et libri ijdem suz nuncupati. Hec q̄z historia continet etiaz inclyta illa gesta machabeorum fratrum: qui sub antiocho rege pro sacris legibus dira tormēta p̄pessi sunt. Quos mater pia dum diuersis supplicijs vrgerentur:non soluz non fleuit.sed ⁊ gaudens hortabatur ad gloriam passionis.

Item alius prologus.

Machabeorum libri licet non habeantur in canone hebreorum:tamen ab ecclesia inter diuinorum voluminum annotātur historias. Prenotant autez prelia iter hebreorū duces·gentesq̄z persarū·pugnaz q̄z sabbatorum et nobiles machabei triumphos·fedus q̄z amicitiarū cuz romanorum ducibus atq̄z legationuz. Machabei septem fratres ab vna matre machabea nomine geniti·custodientes legem patris traditōez·nō māducantes carnē porcinam:ob hoc ab antiocho rege seuissimo in anthiochia martyrij gloria coronati sunt cum matre sua atq̄z sepulti cū magna veneratione ibi quiescunt.

Explicit prologus Incipit liber primus Machabeorum Capitulū I

Et factū est postq̄z percussit alexander philippi macedo qui prim⁹ regnauit in grecia: egress⁹ de terra cethim:darium regem persarum et medorum:constituit prelia multa :et obtinuit omnium munitiones:et interfecit reges terre. Et pertransijt vsq̄z ad fines terre: et accepit spolia multitudinis gentium: et siluit terra in conspectu eius. Et congregauit virtutem et exercitum fortem nimis:et exaltatum est et eleuatum cor eius·et obtinuit regiones gentium et tyrannos:et facti sunt illi in tributum Et post hec decidit in lectuz:et cognouit quia moreretur. Et vocauit pueros suos nobiles qui secum erant nutriti a iuuentute sua et diuisit illis regnum suum cum adhuc viueret. Et regnauit alexander annis duodecim :et mortuus est. Et obtinuerūt pueri eius regnū vnusquisq̄z in loco suo.⁊ imposuerūt oēs sibi diademata post mortē ei⁹:⁊ filij eor⁹ post eos annis multis : et multiplicata sunt mala in terra. Et exijt ex eis radix pcī:antioch⁹ illustris fili⁹ antiochi regis q̄ fuerat rome obses:⁊ regnauit in āno cētesimo tricesimoseptio regni grecor⁹

In diebus illis exierũt ex israel filij ini
qui et suaserũt multis dicentes: Eam⁹
et disponamus testamẽtum cũ gentib⁹
que circa nos sunt. qꝛ ex quo recessimus
ab eis. inuenerũt nos multa mala. Et
bonus visus est sermo in oculis eorum
Et destinauerũt aliqui de ꝓpl'o. et abierẽt
ad regẽ. et dedit illis ptãtem. vt facerẽt
iusticiã gentium. Et edificauerũt gym-
nasiũ in hierosolymis ꝑm leges natio-
nũ: et fecerũt sibi preputia: et recesserũt
a testamẽto sancto. ⁊ iũcti sunt natõib⁹:
et venũdati sunt vt facerẽt malũ. Et pa
ratũ est regnũ in cõspectu antiochi: ⁊ ce
pit regnare in terra egypti: vt regnaret
sup̄ duo regna. Et intrauit in egyptum
in multitudine graui. in currib⁹ et ele-
phãtis et equitib⁹: et copiosa nauiũ mł
titudine. Et constituit belluꝫ aduersus
ptolemeũ regẽ egypti: ⁊ veritus est pto
lomeus a facie ei⁹ et fugit: et ceciderũt
vulnerati multi. Et cõprehendit ciuita
tes munitas ĩ terra egypti ⁊ accepit spo
lia terre egypti. Et ꝯuẽt it antioch⁹ post-
q̃ꝫ ꝑcussit egyptũ in cẽtesimo ⁊ q̃dragesi
mo ⁊ tertio ãno: ⁊ ascẽdit ad isrł et ascen
dit hierosolymã in multitudine graui
Et intrauit in scĩficatõeꝫ cũ sup̄bia: ⁊ ac
cepit altare aureũ: ⁊ cãdelabrũ luminis
et vniuersa vasa ei⁹ ⁊ mẽsam ꝓpositõis
et libatoria ⁊ phialas ⁊ mortariola au-
rea et velũ et coronas ⁊ ornamẽtũ aure
um qđ in facie templi erat: et cõminuit
oĩa. Et accepit argentũ et aurũ et vasa
cõcupiscibilia: ⁊ accepit thesauros occul
tos q̃s ĩuenit: ⁊ sublatis oĩb⁹ abijt ĩ ter-
ram suã. Et fecit cedẽ hoĩm: ⁊ locutus ẽ
in sup̄bia magna. Et factus est planct⁹
magn⁹ in isrł: et in oĩ loco eoꝝ. Et inge-
muerũt principes et seniores. ⁊ iuuenes
et virgines infirmati sunt ⁊ speciositas
mulierũ ĩmutata est. Oĩs maritus sũ-
psit lamentũ: et q̃ sedebãt in thoro ma-
ritali lugebãt. Et cõmota est terra super
habitãtes in ea: et vniuersa domus ia-
cob' induit confusionẽ. Et post duos an
nos dierũ misit rex principẽ tributoruꝫ
in ciuitates iuda: ⁊ venit hierusalẽ cum
turba magna. Et locut⁹ est ad eos ꝟba
pacifica in dolo et crediderũt ei: Et irru
it sup̄ ciuitaẽ repẽte: et ꝑcussit eã plaga
magna: et ꝑdidit ꝓpł'm multũ ex isrł. Et
accepit spolia ciuitatis: ⁊ succẽdit eã igni
Et destruxit domos eius et muros eius
in circũitu: ⁊ captiuas duxerunt mulie-
res et natos: ⁊ pecora possederũt. Et edi
ficauerũt ciuitatẽ dauid muro magno
et firmo ⁊ turrib⁹ firmis: et facta est illis
in arcẽ. Et posuerũt illic gentẽ peccatri-
cem viros iniquos: et conualuerũt in
ea. Et posuerũt arma et escas: et cõgre-
gauertũ spolia hierł'm ⁊ reposuerũt illic
Et facti sunt in laqueũ magnum. Et fa
ctum est hoc ad insidias sanctificatõi et
in diabolũ malũ isrł. Et effuderunt san
uinẽ innocentẽ ꝑ circũitũ sanctificatõis
et cõtaminauerũt sanctificatõeꝫ. Et fu-
gerũt habitatores hierł'm ꝓpter eos: et
facta est habitatio exteroꝝ: et facta est ex
tera semini suo: et nati ei⁹ reliquerunt
eam. Sanctificatio eius desolata est si-
cut solitudo. dies festi eius ꝯuersi sunt
in luctũ: sabbata ei⁹ in opprobriũ hono-
res ei⁹ in nihilũ. Secũduꝫ gloriã eius
multiplicata ẽ ignominia ei⁹: ⁊ sublimi
tas ei⁹ ꝯuersa ẽ in luctũ. Et scripsit rex
antiochus oĩ regno suo: vt esset oĩs po-
pulus vn⁹. Et reliquerẽt vnusq̃sq̃ legẽ
suã: et consenserũt oẽs gẽtes ꝑm verbũ
regis antiochi. Et multi ex isrł ꝯsense-
rũt ei: et sacrificauerũt idolis: et coiniq̃-
nauerũt sabbatũ. Et misit rex antioch⁹
libros ꝑ manus nuncioꝝ in hierł'm: et
in oẽs ciuitates iude vt sequerenť leges
gentiũ terre: et ꝓhiberũt holocausta ⁊ sa
crificia ⁊ placatões fieri in tẽplo dei ⁊ ꝓ-
hiberent celebrari sabbatũ ⁊ dies solen-
nes. Et iussit coinq̃nari scã ⁊ scm̃ ꝓpł'm
isrł. Et iussit edificari aras ⁊ tẽpla. ⁊ ido-
la: ⁊ ĩmolari carnes suillas ⁊ pecora com
munia: ⁊ relinq̃re filios suos in circũci-
sos ⁊ coinq̃nari aĩas eoꝝ in oĩb⁹ ĩmũdi-
cijs ⁊ abomĩatõb⁹: ita vt obliuiscerẽtur
legẽ ⁊ ĩmutarẽt oẽs iustificatões dei. Et
quicũq̃ nõ fecissent ꝑm verbũ regis an-
tiochi morerenť. Scđm oĩa verba hec

scripsit omni regno suo:⁊ ꝓposuit prīci/
pes ꝑplo qui ꝫ fieri cogerēt. Et iusserūt
ciuitatib⁹ iude sacrificare. Et cōgregati
sunt mlti de ꝑplo ad eos q̄ dereliquerāt
legē dñi:⁊ fecerūt mala sup terrā:⁊ effu
gauerūt ꝑplm isrl in abditis ⁊ in absco/
ditis fugitiuoꝝ locis. Die quintadeci/
ma mensis casleu·q̄nto ⁊ q̄dragesimo ⁊
centesimo anno·edificauit rex antioch⁹
alominādu idolū desolationis sup altā
re dei: ⁊ per vniuersas ciuitates iude in
circuitu edificauerūt aras:⁊ ante fanu/
as domoꝝ ⁊ i plateis incēdebāt thura:⁊
sacrificabāt. Et libros legis dei cōbusse/
rūt igni scindētes eos:⁊ apud quēcūq⁹
mueniebaꝫ libri testamēti dñi:⁊ quicū/
q⁹ obꝫuabat legē dñi:ꝫm edictū reg⁹ tru
cidabāt eū. In ꝑtute sua faciebant hec
ꝑplo isrl: qui iueniebaꝫ in oi mēse ciui
tatib⁹. Et quinta ⁊ vicesima die mēꝫsa/
crificabāt sup arā q̄ erat ꝯ altare:⁊ mlie/
res q̄ circūcidebāt filios suos trucidaba
tur ꝫm iussuz regis antiochi. Et suspen
debāt pueros a ceruicib⁹ ꝑ vniūsas do/
mos eoꝝ ⁊ eos q̄ circūciderāt illos truci
dabāt. Et multi de ꝑplo isrl diffinierūt
apud se·vt nō māducarēt īmunda ⁊ ele
gerūt magis mori q̄ cib⁹ coinq̄nari īmū
dis:⁊ noluerūt infrīgere legē dei scām:
⁊ trucidati sunt. Et facta est ira magna
sup ꝑplm israel valde.

II

In dieb⁹ illis surrexit matathi/
as filius iohānis filij symeonis
sacerdos ex filijs ioarim ab hierlm:⁊ cō
sedit in mōte modin. Et habebat filios
quiq⁹: iohānan qui cogmīabaꝫ gaddis:
⁊ simonē qui cognominabaꝫ thasi: ⁊ iu
dā q̄ vocabaꝫ machabe⁹ ⁊ eleaçarū q̄ cog
mīabaꝫ abaron:⁊ ionathan qui cogno/
mīabaꝫ apphus. Hi viderūt mala q̄ fie
bāt i ꝑplo iuda ⁊ i hierlm. Et dixit mata
thias. Ve mihi: Ut q̄d nat⁹ sum videre
cōtritionē ꝑpli mei ⁊ ꝯtritionē ciuitatis
sancte:⁊ sedere illic cū datur in manib⁹
inimicoꝝ: Sancta in manu extraneoꝝ
facta sunt· templum eius ficut homo igno
bilis. Vasa glorie eius captiua abducta
sunt trucidati sūt senes ei⁹ i plateis:⁊ iu
uenes eius ceciderūt in gladio inimico
rū. Que gens non hereditauit regnuz
eius:⁊ non obtinuit spolia ei⁹: ⁊ Oīs cō/
positio eius ablata est. Que erat libera
facta est ancilla. Et ecce scā nra ⁊ pulcri/
tudo nra ⁊ claritas nra desolata est:⁊ co/
inquinauerūt eam gentes. Quo ergo
nobis adhuc viuere: Et scidit vestimen
ta sua matathias ⁊ filij ei⁹ ⁊ opuerūt se
cilicijs:⁊ planxerūt valde. Et venerunt
illuc qui missi erant a rege antiocho: vt
cogerēt eos qui ꝺfugerāt in ciuitatē mo
din: immolare ⁊ accēdere thura: ⁊ a le/
ge dei discedere. Et multi de ꝑplo israel
cōsentientes accesserūt ad eos sed mata/
thias ⁊ filij eius ꝺstāter steterūt. Et rñ/
dentes qui missi erāt ab antiocho dixerūt
matathie. Princeps ⁊ clarissimus ⁊ ma
gnus es in hac ciuitate:⁊ ornatus filijs
⁊ frib⁹. Ergo accede prior ⁊ fac iussuz re/
gis sicut fecerūt oēs gentes ⁊ viri iuda
⁊ qui remāserūt in hierlm:⁊ eris tu ⁊ fi
lij tui inter amicos regis: ⁊ amplificab⁹
auro ⁊ argēto ⁊ muneribus multis: Et rñ
dit matathias:⁊ dixit magna voce: Et si
oēs gentes regi antiocho obediūt vt di
scedāt vnusquisq⁹ a ꝫuitute legis patrū
suoꝝ ⁊ ꝺsentiāt mādatis ei⁹· ego ⁊ filij
mei ⁊ frēs mei obediem⁹ legi patrū nō
rū. Propitius sit nobis de⁹: non est no
bis vtile relinquere legē ⁊ iusticias dei.
Nō audiem⁹ ꝟba regis antiochi: nec sa/
crificabim⁹ trāsgrediētes legis nre mā
data: vt eam⁹ altera via. Et vt cessauit
loqui ꝟba hec: accessit quidam iude⁹ in
oīm oculis sacrificare idolis sup arā in
ciuitate modin ꝫm iussum regis. Et vi
dit matathias ⁊ doluit:⁊ ꝺtremuerunt
renes eius. Et accensus est furoꝝ ei⁹ ꝫm
iudiciū legis:⁊ insiliens trucidauit euz
sup aram. Sed ⁊ virū quem rex antio/
chus miserat qui cogebat immolari·oc
cidit in ipso tpe ⁊ aram destruxit:⁊ ęla/
tus est legē sicut fecit phinees ęmbri fi
lio salomi. Et exclamauit matathias vo
ce magna in ciuitate dicens: Omis qui
ęlum habet legis statuens testamētuz
exeat post me. Et fugit ipe ⁊ filij eius in

montes: ⁊ reliquerunt quecunq̄ habe-
bāt in ciuitate. Tūc descenderūt multi
querētes iudiciū ⁊ iusticiam in desertuz
⁊ sederūt ibi ipsi ⁊ filij eius ⁊ mulieres
eoꝝ ⁊ pecora eoꝝ: qm̄ inundauerūt sup̄
eos mala. Et renūciatū est viris regis
⁊ exercitui qui erāt in hierusalē ciuitate
dauid: qm̄ discessissent viri quidam qui
dissipauerūt mandatū regis in loca oc-
culta in d̄serto: ⁊ abissent post illos mul
ti. Et statim p̄rexerūt ad eos: ⁊ ꝯstituerūt
aduersus eos p̄liuz in die sabbatoꝝ. Et
dixerūt ad eos. Resistitis ⁊ nūc adhuc?
Exite ⁊ facite s̄m verbū regis antiochi:
⁊ viuetis. Et dixerūt: Nō exibimus: ne
q̄ faciemus v̄bum regis vt polluamus
diē sabbatoꝝ. Et ꝯcitauerunt aduersus
eos p̄liū. Et nō rn̄derūt eis. nec lapidē
miserunt in eos. nec opilauerūt loca oc
culta. dicentes: Moriamur oēs in sim-
plicitate nostra: ⁊ testes etūt sup̄ nos ce
lum ⁊ terra q̄ iniuste p̄ditis nos. Et in-
tulerunt illis belluz sabbatis: ⁊ mortui
sunt ipsi ⁊ vxores eoꝝ ⁊ filij eoꝝ ⁊ pecora
eoꝝ vsq̄ ad mille aīas hoīm. Et cogno-
uit matathias ⁊ amici eius: ⁊ luctū ha
buerunt sup̄ eos valde. Et dixit vir p̄xi
mo suo: Si oēs fecerim⁹ sicut fratres
nr̄i fecerunt ⁊ non pug̃uerim⁹ adu̇sus
gētes p̄ aīab⁹ nr̄is ⁊ iustificationib⁹ nr̄is
citius disp̄dēt nos a terra. Et cogitaue
rūt in die illa dicētes: Oīs hō quicūq̄
venerit ad nos in bello die sabbatoꝝ. pu
gnemus aduersus eū: ⁊ nō moriem̄ oēs
sicut mortui sunt fratres nr̄i in occult⁹
Tunc ꝯgregata est ad eos synagoga iu-
deoꝝ fortis viribꝫ ex israel: omīs volun-
tarius in lege: ⁊ oēs qui fugiebāt a mal̄
additi sunt ad eos: ⁊ facti sunt illis ad fir
mamentū. Et collegerūt exercitū: ⁊ per-
cusserunt pctōres in ira sua: ⁊ viros ini
quos in indig̃tione sua: ⁊ ceteri fugerūt
ad nationes. vt euaderent. Et circūiuit
matathias ⁊ amici eius ⁊ destruxerunt
aras: ⁊ circūciderunt pueros incircūci-
sos quotq̄t inuenerūt in finib⁹ israel in
fortitudine. Et p̄secuti sunt filios sup̄-
bie: ⁊ p̄speratū est opus in manib⁹ eorū

Et obtinuerunt legem de manib⁹ gen-
tium ⁊ de manib⁹ regū: ⁊ non dederunt
cornu peccatori. Et appropinq̄uerūt di-
es matathie moriēdi: ⁊ dixit filijs suis.
Nunc ꝯfortata est sup̄bia ⁊ castigatio: et
tp̄s euersionis: ⁊ ira indig̃tionis. Nunc
ergo o filij emulatores estote leg̃: ⁊ da-
te aīas vestras p̄ testamēto patrū: ⁊ me
mētote op̄um patrū q̄ fecerūt in gene-
rationib⁹ suis: ⁊ accipiet̃ gloriā magnaz
⁊ nomen eternū. Abraam nonne in tē-
ptatione inuētus est fidelis: ⁊ reputatū
est ei ad iusticiā? Joseph ī tp̄e angustie
sue custodiuit mandatū ⁊ factus est do-
min⁹ egypti. Phinees pater noster çe-
lando çelū dei accepit testamentū sacer
dotij eterni. Jesus duz impleuit v̄buz.
factus est dux in israel. Caleph dū testi-
ficat̃ in ecclesia. accepit hereditatē. Da-
uid in sua misericordia cōsecut⁹ est sedē
regni in secula. Helias dum çelat çelū
legis. receptus est in celū. Ananias ⁊ a-
çarias ⁊ misael credētes liberati sunt de
flāma. Daniel in sua simplicitate libera
tus est de ore leonū. Et ita cogitate per
generationē ⁊ generationē: q̄r oēs qui
sperant in eū non infirmant̃. Et a verb̄
viri peccatoris ne timueritis: q̄r gloria
eius stercus ⁊ vermis est. Hodie extol-
litur ⁊ cras nō inuenie̅t̃ q̄r ꝯuersus est ī
terrā suā: ⁊ cogitatio eius perijt. Vos er
go filij ꝯfortamini ⁊ viriliter agite in le
ge: q̄r cum feceritis q̄ vobis p̄cepta sunt
in lege a dn̄o deo vestro: in ipsi gloriosa
eritis. Et ecce simon frater vester scio q̄
vir cōsilij est: Ip̄m audite semp̄: ⁊ ipse
erit vobis pater. Et iudas machabeus
fortis viribꝫ a iuuētute sua sit vobis p̄n
ceps militie: ⁊ ipse aget bellum populi:
Et adducetis ad vos oēs factores legis
⁊ vindicate vindictaz populi vestri. Re-
tribuite retributionē gentib⁹: ⁊ intēdi-
te in preceptum legis. Et benedixit eos
⁊ appositus est ad patres suos. Et defū-
ctus est anno centesimo quadragesimo
sexto: ⁊ sepultus est a filijs suis in sepul
cris patrum suoꝝ in modin: ⁊ plāxerūt
eum oīs israel planctu magno. III

Machabeorum I

Et surrexit iudas qui vocabatur machabeus filius eius pro eo: et adiuuabant eũ omẽs fratres eius ⁊ vniuersi qui se ꝯiunxerant patri eius: ⁊ preliabant̃ p̃lium israel cum leticia. ⁊ dilatauit gloriã ꝓpl'o suo: ⁊ induit se loricaꝫ sicut gigas ⁊ succinxit se arma bellica sua in p̃lijs: ⁊ ꝓtegebat castra gladio suo. Similis factus est leoni in operib⁹ suis: ⁊ sicut catulus leonis rugiens in venatione. Et ꝑsectus est iniquos ꝑscrutãs eos ⁊ qui cõturbabãt ꝓpl'm suũ eos succendit flãmis: ⁊ repulsi sunt inimici eius p̃ timore ei⁹. Et oẽs oꝑarij iniquitatis ꝯturbati sunt: ⁊ directa est sal⁹ in manu eius. Et exacerbabat reges ml'tos: ⁊ letificabat iacob in oꝑib⁹ suis: ⁊ in seculũ memoria eius in bñdictione. Et perambulabat ciuitates iuda ⁊ perdidit impios ex eis ⁊ auertit iram ab israel. Et nominatus est vsqꝫ ad nouissimum terre ⁊ ꝯgregauit pereuntes. Et congregauit appollonius gẽtes: ⁊ a samaria v̄tutem multam ⁊ magnã ad bellandum contra israel. Et cognouit iudas ⁊ exijt obuiam illi: ⁊ percussit ⁊ occidit illũ ⁊ ceciderunt vulnerati multi ⁊ reliqui fugerunt. ⁊ accepit spolia eoꝝ: Et gladiuꝫ appollonij abstulit iudas ⁊ erat pugnans in eo omĩb⁹ dieb⁹. Et audiuit seron prĩceps exercitus syrie ꝙ congregauit iudas congregationem fideliũ ⁊ ecclesiaꝫ secum. Et ait: Faciam mihi nomẽ ⁊ glorificabor in regno: ⁊ debellabo iudam et eos qui cum ipso sunt: qui spernebant verbum regis. Et p̃ꝑauit se: ⁊ ascenderẽt cum eo castra impioꝝ fortes auxiliarij vt facerent vindictã in filios israel. Et appropinq̃uerunt vsqꝫ bethoron: ⁊ exiuit iudas obuiam illis cum paucis. Ut autem viderũt exercitum venientẽ sibi obuiaꝫ: dixerũt iude: Quomõ poterimus pauci pugnare contra multitudinẽ hãc tantam ⁊ tam fortem? Et nos fatigati sumus ieiunio hodie. Et ait iudas: Facile est concludi multos in manu paucorum: ⁊ non est differentia in cõspectu dei celi liberare ĩ ml'tis ⁊ in paucis. quoniam non in multitudine exercitus victoria belli: sed de celo fortitudo est. Ipsi veniunt ad nos in multitudine contumaci ⁊ suꝑba vt disꝑdant nos ⁊ vxores nostras ⁊ filios nostros: ⁊ vt spoliẽt nos. Nos vero pugnabimus pro aĩab⁹ nostris ⁊ legib⁹ nostris: ⁊ ipse dominus conteret eos ante faciem nostraꝫ. Vos autem ne timueritis eos. Ut cessauit autem loqui insiluit in eos subito: ⁊ cõtritus est seron ⁊ exercitus eius in conspectu ipsius. ⁊ ꝑsecutus est eum in descẽsu bethoron vsqꝫ in campum. Et ceciderunt ex eis octingenti viri: reliqui autẽ fugerũt in terraꝫ philistijm. Et cecidit timor iude ac fratruꝫ eius ⁊ formido super omnes gentes in circũitu eoꝝ: ⁊ peruenit ad regeꝫ nomen eius: ⁊ de prelijs iude narrabãt oẽs gentes. Ut audiuit autem rex antiochus ſmones istos iratus est animo: ⁊ misit ⁊ congregauit exercitum vniuersi regni sui castra fortia valde. Et aperuit erarium suuꝫ: ⁊ dedit stipendia exercitui in annũ: ⁊ mãdauit illis vt essent parati ad omĩa. Et vidit ꝙ defecit pecunia de thesauris suis: ⁊ tributa regionis modica ꝓpter dissensionem ⁊ plagam quã fecit in terra vt tolleret legitima que erant a primis dieb⁹. Et timuit ne non haberet ⁊ semel ⁊ bis insumptus ⁊ donaria que d̃derat ante larga manu: ⁊ abundauerat super reges q̃ ante eum fuerant: Et cõsternatus erat animo valde: ⁊ cogitauit ire in persideꝫ ⁊ accipere tributa regionũ ⁊ cõgregare argentũ multũ. Et reliquit lysiam hominẽ nobilẽ de genere regali suꝑ negocia regia a flumine eufraten vsqꝫ ad flumen egypti: ⁊ vt nutriret antiochũ filium suum donec rediret. Et tradidit ei medium exercitũ ⁊ elephãtos: ⁊ mandauit ei de oĩb⁹ que volebat ⁊ de inhabitãtib⁹ iudeam ⁊ hierusalem: ⁊ vt mitteret ad eos exercitum ad conterẽdam ⁊ extirpandam virtuteꝫ israel: ⁊ reliquias hierusalem: ⁊ auferẽdã memoriã eoꝝ de loco: ⁊ vt cõstitueret habitatores filios alienigenas in oĩb⁹ finib⁹ eorum: ⁊ sorte

distribueret terrā eoꝝ. Et rex assumpsit
partem exercitus residui: ⁊ exiuit ab an-
tiochia ciuitate regni sui anno centesi-
mo ⁊ q̄dragesimoseptimo: ⁊ transfreta-
uit eufraten flumen: ⁊ ꝑambulabat su-
periores regiones. Et elegit lysias pto-
lomeum filiū dorimini ⁊ nicanorem et
gorgiam viros potentes ex amicis regꝫ
⁊ misit cum eis q̄draginta milia virorū
⁊ septem milia equitū: vt venirēt in ter
ram iuda ⁊ disꝑderent eam ꝟm verbuꝫ
regis. Et ꝓcesserūt vt irent cum vniu-
sa virtute sua ⁊ venerūt ⁊ applicuerunt
ammaū in terra campestri. Et audierūt
mercatores regionum nomē eoꝝ: ⁊ ac-
ceperūt argentū ⁊ aurum multum val-
de ⁊ pueros: ⁊ venerūt in castra vt accipe
rent filios israel in seruos: ⁊ additi sunt
ad eos exercitus syrie ⁊ terre alienigena
ruꝫ. Et vidit iudas ⁊ fratres eius: quia
multiplicata sunt mala: ⁊ exercitus ap-
plicabat ad fines eoꝝ: ⁊ cognouerunt ver
ba regis que mandauit populo facere ī
interitum ⁊ ꝯsummationē. Et dixerūt
vnusquisq̄ ad ꝓximū suuꝫ. Erigamus
deiectionē populi nr̄i: ⁊ pugnemus ꝓ po
pulo nr̄o ⁊ sanctis nr̄is. Et ꝯgregatus
est ꝯuentus vt essent ꝑati in preliū: ⁊ vt
orarent ⁊ peterēt misericordiam ⁊ mise
rationes. Et hierusalē nō habitabat̄: sꝫ
erat sicut desertuꝫ. Non erat qui ingre-
deret̄ ⁊ egrederet̄ de natis eius: ⁊ scm̄ cō
culcabatur. Et filij alienigenaꝝ erāt in
arce: ibi erat habitatio gentiū. Et abla-
ta est voluptas a iacob: ⁊ defecit ibi tibia
⁊ cithara. Et cōgregati sunt ⁊ venerunt
in masphat ꝯtra hierl'm qꝛ locꝰ orōnis
erat in masphat ante in israel. Et ieiu-
nauerunt illa die: ⁊ induerunt se cilitijs
⁊ cinerem imposuerūt capiti suo: ⁊ dis-
suerunt vestimenta sua. Et expanderūt
libros legis de quibꝫ scrutabant̄ gentes
similitudinem simulacroꝝ suoꝝ: ⁊ attu
lerunt ornamenta sacerdotalia ⁊ primi
tias ⁊ decimas: ⁊ suscitauerūt naçareos
qui impleuerant dies. Et clamauerūt
voce magna in celum dicentes: Quid
faciemus istis ⁊ quo eos ducemus? Et
sancta tua conculcata sunt ⁊ cōtamina-
ta sunt: ⁊ sacerdotes tui facti sunt in lu-
ctum ⁊ in humilitatem. Et ecce natio-
nes conuenerūt aduersum nos vt nos
disperdant. Tu scis que cogitāt in nos.
Quomō poterimꝰ subsistere ante faciē
eoꝝ: nisi tu deus adiuues nos? Et tub̄
exclamanerunt voce magna. Et post hec
constituit iudas duces ꝑpl'i: tribunos ⁊
centuriones ⁊ pentacōtarchos ⁊ decurio
nes. Et dixit his qui edificabāt domos
⁊ sponsabant vxores ⁊ plātabāt vineas
⁊ formidolosis: vt redirent vnusquisq̄
in domū suā ꝟm legem. Et mouerūt ca
stra: ⁊ collocauerūt ad austrū ammaum
Et ait iudas: Accingimini ⁊ estote filij
potentes: ⁊ estote parati in mane vt pu
gnetis aduersus nationes has q̄ cōue-
nerūt disꝑdere nos ⁊ sancta nostra. qm̄
melius est nos mori in bello: q̄ꝫ videre
mala gentis nostre ⁊ sanctoꝝ. Sicut au
teꝫ fuerit volūtas in celo. sic fiat. IIII

Et assumpsit gorgias quīq̄ mi-
lia virorum ⁊ mille equites ele
ctos. Et mouerūt castra nocte
vt applicarent ad castra iudeoꝝ: ⁊ percu-
terent eos subito. Et filij qui erāt ex ar
ce. erant illis duces. Et audiuit iudas
⁊ surrexit ipse ⁊ potētes ꝑcutere virtutē
exercituum regis: que erant in ammaū
Adhuc enī disꝑsus erat exercitus a ca-
stris. Et venit gorgias in castra iude no
ctu: ⁊ neminē inuenit. Et querebat eos
in mōtibꝫ. qm̄ dixit: fugiunt hi a nobis.
Et cuꝫ dies factus esset. apparuit iudas
in campo cum tribꝫ milibꝫ virorū tantū
qui tegumenta ⁊ gladios nō habebant
Et viderunt castra gentium valida: et
loricatos ⁊ equitatus in circūitu eoꝝ: et
hi docti ad p̄liuꝫ. Et ait iudas viris qui
secum erant. Ne timueritis multitudi-
nem eorum: ⁊ impetum eoꝝ ne formide
tis. Memētote qualiter salui facti sunt
patres nostri in mari rubro: cum seque
retur eos pharao cum exercitu multo.
Et nunc clamemus in celū ⁊ miserebit̄
nostri dominus: ⁊ memor erit testamē-
ti patrum nostrorum: ⁊ conteret exerci

tum istum ante faciem nostram hodie: ⁊ scient omnes gētes quia est deus qui redimat ⁊ liberet israel. Et leuauerunt alienigene oculos suos: ⁊ viderunt eos venientes ex aduerso. Et exierunt de castris in ꝓlium: ⁊ tuba cecinerūt hi q̄ erāt cum iuda. Et congressi sunt: ⁊ contrite sunt gentes ⁊ fugerunt in campum. Nouissimi autem ceciderunt in gladio: ⁊ ꝑsecuti sunt eos vsq; geçeron ⁊ vsq; in cāpos idumee ⁊ açoti ⁊ iamnie: ⁊ cecidert ex illis vsq; ad tria milia virorum. Et reuersus est iudas: ⁊ exercit⁹ eius sequēs eum. Dixitq; ad populū. Non concupiscatis spolia: quia bellum contra nos est ⁊ gorgias ⁊ exercitus eius prope nos in montibus: sed state nunc contra inimicos nostros ⁊ expugnate eos: ⁊ sumetis postea spolia securi. Et adhuc loquente iuda hec: ecce apparuit pars quedam ꝑspiciens de mōte: Et vidit gorgias q̄ in fugam conuersi sunt sui: ⁊ succēsi sunt castra. Fumus enim qui videbatur declarabat quod factum est. Quib⁹ illi cōspectis timuerunt valde: aspicientes simul ⁊ iudam ⁊ exercitum in campo paratum ad ꝓlium. Et fugerūt omnes in campum alienigenarum: ⁊ iudas reuersus est ad spolia castrorum. Et acceperunt aurum multum ⁊ argentum ⁊ hyacinthū ⁊ purpuram marinam ⁊ opes magnas: ⁊ conuersi hymnum canebant: ⁊ benedicebant deum in celum quoniā bonus est: quoniā in seculū misericordia eius. Et facta est salus magna in israel in die illa. Quicunq; autem alienigenarum euaserunt: venerunt ⁊ nūciauerūt lysie vniuersa que acciderant. Quib⁹ ille audit⁊ consternatus animo deficiebat: q̄ non qualia voluit: talia cōtigerunt in israel ⁊ qualia mandauit rex. Et sequenti anno congregauit lysias virorum electorum seraginta milia: ⁊ equitum quinq; milia: vt debellaret eos. Et venerunt in iudeā: ⁊ castra posuerūt in bethorō: ⁊ occurrit illis iudas cum decem milibus viris. Et viderunt exercitum fortem et orauit ⁊ dixit: Benedictus es saluator israel qui contriuisti impetum potentis in manu serui tui dauid: ⁊ tradidisti castra alienigenarum in manu ionathe filij saul ⁊ armigeri eius. Conclude exercitum istum in manu populi tui israel: ⁊ confundatur in exercitu suo ⁊ equitibus. Da illis formidinem: ⁊ tabefac audaciam virtutis eorum: ⁊ commouentur cōtritione sua. Deijce illos gladio diligentiū te ⁊ collaudēt te omēs qui nouerunt nomen tuum in hymnis. Et cōmiserunt ꝓlium: ⁊ ceciderunt de exercitu lysie quinq; milia virorum. Videns autem lysias suorum fugam: ⁊ iudeorum audaciam: ⁊ q̄ parati sunt aut viuere aut mori fortiter: abijt antiochiam ⁊ elegit milites: vt multiplicati rursus venirent in iudeam. Dixit autem iudas ⁊ fratres eius: Ecce contriti sunt inimici nostri: ascendamus nūc mundare sancta ⁊ renouare. Et congregatus est omnis exercitus: ⁊ ascenderunt in montem sion. Et viderunt sanctificationem desertam: ⁊ altare ꝓphanatū: ⁊ portas exustas: ⁊ in atrijs virgulta nata sicut in saltu vel in montib⁹: ⁊ pastophoria diruta. Et sciderunt vestimenta sua: ⁊ plāxerūt planctu magno: ⁊ imposuerunt cinerem sup̄ caput suū: ⁊ ceciderūt in faciem super terram: ⁊ exclamauerūt tubis signorum: ⁊ clamauernnt in celum. Tunc ordinauit iudas viros vt pugnarent aduersus eos qui erāt in arce: donec emūdarent sancta. Et elegit sacerdotes sine macula voluntatem habētes in lege dei ⁊ mundauerunt sancta: ⁊ tulerunt lapides contaminationis in locum immūdum. Et cogitauit de altari holocaustorum quod ꝓphanatum erat: quid de eo faceret. Et incidit illi consiliū bonū vt destrueret illud: ne forte illis esset in opprobrium: quia contaminauerunt illud gentes: ⁊ demoliti sunt illud. Et reposuerunt lapides in monte domus in loco apto quoadusq; veniret ꝓpheta ⁊ responderet de eis. Et acceperunt lapides integros ꝟm legem ⁊ edificauerunt altare nouum ꝟm illud quod fuit prius

⁊ edificauerũt sancta ⁊ que intra domũ
erãt intrinsecus ⁊ edem ⁊ atria sanctifi-
cauerũt. Et fecerunt vasa sancta noua:
⁊ intulerũt candelabrũ ⁊ altare incenso
rum ⁊ mensam in templũ. Et incensuꝫ
posuerunt sup̄ altare: ⁊ accẽderunt luc̄-
nas que sup̄ candelabrũ erãt: ⁊ lucebãt
in templo. Et posuerũt sup̄ mensaꝫ pa-
nes: ⁊ appenderũt velamina ⁊ ꝯsumma
uerũt oĩa op̄a que fecerãt. Et ante ma-
tutinũ surrexerũt quĩta ⁊ vicesima die
mẽsis noni. hic est mẽsis casleu centesi-
mi quadragesimioctaui anni: obtulerũt
sacrificiũ ꝑm legem sup̄ altare holocau-
stoꝝ nonũ qđ fecerũt. Scđm tempus
⁊ ꝑm diem in q̄ cõtaminauerũt illud gẽ
tes: ĩ ip̄a renouatũ ẽ in cãticꝫ ⁊ citharis
⁊ cynarꝫ ⁊ cymbalis. Et cecidit oĩs ꝓpl's
in faciẽ: ⁊ adorauerũt ⁊ benedixerunt in
celũ eum qui ꝓsperauit eis. Et fecerũt
dedicationẽ altaris diebꝫ octo: ⁊ obtule
rũt holocausta cũ leticia: ⁊ salutaria lau-
dis. Et ornauerũt faciẽ templi coronis
aureis ⁊ scutulis: ⁊ dedicauerũt portas
⁊ pastophoria: ⁊ imposuerũt eis ianuas.
Et facta est leticia in ꝓpl'o magna valde
et auersum est opprobriũ gentiũ. Et sta
tuit iudas ⁊ fratres eius: ⁊ vniuersa ec-
clesia israel: vt agatur dies dedicationis
altaris in temporibꝫ suis ab anno in an
num p̄ dies octo: a quĩta ⁊ vicesima die
menꝭ casleu cũ leticia ⁊ gaudio. Et edi-
ficauerũt in tempe illo montẽ sion: ⁊ p̄
circũitũ muros altos ⁊ turres firmas:
nequãdo venirẽt gẽtes ⁊ ꝯculcarent eũ
sicut antea fecerunt. Et collocauit illic
exercitum vt ꝭuarent eũ: ⁊ muniuit eũ
ad custodiendũ bethsurã. vt haberet po-
pulus munitionẽ ꝯ faciẽ idumee. V

Et factũ est vt audierũt gentes
in circũitu quia edificatũ est al-
tare ⁊ sanctuariũ sicut prius. ira
te sunt valde: ⁊ cogitabãt tollere genus
iacob. qui erant inter eos: ⁊ ceperũt occi
dere đ ꝓpl'o ⁊ p̄sequi. Et đbellabat iudas
filios esau in idumea ⁊ eos qui erant in
arabathane quia circumsedebant israe
litas: ⁊ percussit eos plaga magua. Et re
cordatus est maliciaꝫ filiorum bean: qui
erant populo in laqueum ⁊ in scandalũ
insidiantes ei in via. Et conclusi sunt
ab eo in turribus: et applicuit ad eos
⁊ anathematiçauit eos: ⁊ incendit tur-
res eorum igni cuꝫ omnibus qui in eis
erant. Et transiuit ad filios ammon et
inuenit manum fortem ⁊ populum co-
piosum: ⁊ timotheũ ducez ipsorum. Et
commisit cum eis p̄lia multa ⁊ contriti
sunt in conspectu eorum ⁊ p̄cussit eos:
⁊ cepit gaçer ciuitatem ⁊ filias eius: ⁊ re
uersus est in iudeam. Et ꝯgregate sunt
gentes que sunt in galaad aduersus is-
raelitas qui erant in finibꝫ eoruꝫ vt tol-
lerent eos ⁊ fugerũt in datheman mu-
nitionem: ⁊ miserunt litteras ad iudaꝫ
⁊ fratres eius. dicẽtes: Congregate sũt
aduersum nos gentes per circũitum vt
nos auferant: ⁊ parant venire ⁊ occupa-
re munitionẽ in quam confugimus: et
timotheus est dux exercitus eoꝝ. Nunc
ergo veni ⁊ eripe nos de manibꝫ eoꝝ: q̄r
cecidit multitudo de nobis. Et omnes
fratres nostri qui erant in locis tubin
interfecti sunt: ⁊ captiuas duxerũt vxo
res eoꝝ ⁊ natos ⁊ spolia ⁊ peremerunt il
lic fere mille viros. Et adhuc epistole
legebant̄. Et ecce alij nũcij venerunt de
galilea concissis tunicis nunciantes ꝑm
verba hec: dicentes conuenisse aduersuꝫ
se. a ptolomaida ⁊ tyro ⁊ sidõe: ⁊ repleta
est omĩs galilea alienigenis vt nos ꝯsu
mant. Ut audiuit aũt iudas ⁊ populus
sermones istos: ꝯuenit ecclesia magna
cogitare quid facerent fratribꝫ suis qui
in tribulatione erant ⁊ expugnabantur
ab eis. Dixitq̄ iudas simoni fratri suo:
Elige tibi viros ⁊ vade ⁊ libera fratres
tuos in galilea: ego autem ⁊ frater meꝰ
ionathas ibimus in galaadithim. Et re
liquit iosephum filium çacharie ⁊ açari
am duces populi cum residuo exercitu
in iudea ad custodiaꝫ: ⁊ precepit illis di-
cẽs: Preestote populo huic: ⁊ nolite bel
lum committere aduersum gentes do-
nec reuertamur. Et dati sunt simoni vi
ri tria milia vt iret in galileam: iude aũt

octo milia in galaadithim. Et abijt si-
mon in galileam: et commisit prelia mlt
ta cum gentibus. Et contrite sunt gen
tes a facie eius et persecut⁹ est eos vsq;
ad portam ptolomaidis. Et ceciderunt
de gentibus fere tria milia virorum et
accepit spolia eorum. Et assumpsit eos
qui erant in galilea ⁊ in arbatis cū vxo-
rib⁹ ⁊ natis: et omnib⁹ que erant illis: ⁊
adduxit in iudeam cum leticia magna.
Et iudas machabeus ⁊ ionathas frater
eius transierunt iordanem: ⁊ abierunt
viam trium dierum in desertuz. Et oc-
currerunt eis nabuthei ⁊ susceperunt e-
os pacifice ⁊ narrauerūt eis omnia que
acciderāt fratrib⁹ eoruz in galaadithide
⁊ quia mlti ex eis comprehensi sunt in
barasa ⁊ bosor ⁊ in alimis ⁊ in casphor et
mageth ⁊ carnaim. He omnes ciuita-
tes munite ⁊ magne. Sed ⁊ in ceteris
ciuitatib⁹ galaadithidis tenentur com-
prehensi. Et in crastinum constituerūt
admouere exercitum ciuitatibus his. ⁊
comprehendere ⁊ tollere eos in vna die
Et conuertit iudas ⁊ exercitus eius vi
am in desertum bosor repente: ⁊ occupa
uit ciuitatem et occidit omnem mascu
lum in ore gladij: ⁊ accepit omnia spolia
eorum ⁊ succendit eam igni. Et surrexe
runt inde nocte ⁊ ibāt vsq; ad munitio
nem. Et factū est diluculo cum eleuas-
sent oculos suos: ⁊ ecce populus mult⁹
cuius non erat numerus: portātes sca-
las et machinas vt comp̄henderent mu
nitionem ⁊ expugnarent eos. Et vidit
iudas quia cepit belluz: ⁊ clamor belli a-
scendit ad celuz sicut tuba: ⁊ clamor ma
gnus de ciuitate. Et dixit exercitui suo:
Pugnate hodie pro fratrib⁹ vestris. Et
venit tribus ordinib⁹ post eos: ⁊ exclama
uerunt tubis ⁊ clamauerunt in oratiōe
Et cognouerunt castra timothei quia
machabeus est: ⁊ refugerunt a facie ei⁹.
Et percusserunt eos plaga magna: ⁊ ce-
ciderunt ex eis in die illa fere octo milia
virorum. Et diuertit iudas in maspha
⁊ expugnauit ⁊ cepit eam: ⁊ occidit om-
nem masculuz eius ⁊ sumpsit spolia ei⁹
et succendit eam igni. Inde perrexit et
cepit casbon: ⁊ mageth ⁊ bosor et reliq̄s
ciuitates galaadithidis. Post hec autez
verba congregauit timotheus exercitū
alium: ⁊ castra posuit cōtra raphon trās
torrentem. Et misit iudas speculari ex-
ercitum: ⁊ renunciauerunt ei dicentes:
quia counenerunt ad eum omnes gen
tes que in circumitu nostro sunt: ⁊ exer
citus multus nimis. Et arabas condu
xerunt in auxilium sibi: ⁊ castra posuerūt
trans torrentem. parati ad te venire in
prelium. Et abijt iudas obuiā illis. Et
ait timotheus principibus exercit⁹ sui.
Cum appropinquauerit iudas ⁊ exerci
tus eius ad torrentem aque si transie-
rit ad nos prior. non poterimus sustine
re eum: quia potens poterit aduersum
nos. Si vero timuerit transire ⁊ posue
rit castra extra flumen: transfretemus
ad eos: ⁊ poterimus aduersus illuz. Ut
autem appropinquauit iudas ad torrē-
tem aque statuit scribas populi secus
torrentem: ⁊ mandauit eis dicens: Ne-
minem hominum reliqueritis: sed veni
ant omnes in prelium. Et transfreta-
uit ad illos prior: ⁊ omnis populus post
eum. Et contrite sunt omnes gentes a
facie eorum ⁊ proiecerunt arma sua: et
fugerunt ad phanum quod erat in car-
naim. Et occupauit ipsam ciuitatem: ⁊
phanum succendit igni cum omnibus
que erant in ipso. Et oppressa est carna-
im: ⁊ non potuit sustinere contra faciez
iude. Et congregauit iudas vniuersos
israelitas qui erant in galaaditide a mi
nimo vsq; ad maximum: ⁊ vxores eorū
⁊ natos ⁊ exercitum magnum valde: vt
venirent in terram iude. Et venerunt
vsq; ephron: ⁊ hec ciuitas magna in in-
gressu posita munita valde. Et nō erat
declinare ab ea dextra vel siinstra: sed per
mediuz iter erat. Et incluserunt se qui
erant in ciuitate: ⁊ obstruxerunt portas
lapidibus. Et misit ad eos iudas verbis
pacificis dicens. Transeamus per ter-
ram vestram vt eamus in terram no-
stram: ⁊ nemo vobis nocebit: tantuz pe-

dibus transibimus: Et nolebāt eis apē rire. Et precepit iudas predicari in castrīs vt applicarent vnusquisq; in quo erat loco. Et applicuerunt se viri virtutis: et oppugnauit ciuitatem illam tota die et tota nocte et tradita est ciuitas in manu eius. Et peremerūt omnem masculuz in ore gladij: et eradicauit eam: et accepit spolia eius: et transiuit per totam ciuitatez super interfectos. Et trasgressi sunt iordanez in campo magno contra faciem bethsan. Et erat iudas congregans extremos: et exhortabatur populuz per totam viam donec venirent in terram iuda. Et ascenderunt in montem sion cum letitia et gaudio: et obtulerunt holocausta: q nemo ex eis cecidisset donec reuerterētur in pace. Et in diebus quibus erat iudas et ionathas in terra galaad: et simon frater eius in galilea. cōtra faciem ptolomaidis audiuit iosephī zacharie filiī: et azarias prīceps virtutis res bene gestas: et prelia que facta sunt et dixit: Faciamus et ipsi nobis nomen et eamus pugnare aduersus gētes que in circūitu nostro sunt. Et precepit his qui erant in circūitu suo et abierūt iamniā et exiuit gorgias de ciuitate: et viri eiī obuiā illī ī pugnā. Et fugati sūt iosephus et azarias vsq; i fines iudee: et ceciderunt illa die ō populo israel ad duo milia viri. Et facta est plaga magna in populo. quia non audierūt iudam et fratres eius: existimātes fortiter se facturos. Ipsi autē non erant de semine virorum illorum: per quos salus facta est in israel. Et viri iuda magnificati sunt valde in conspectu omīs israel et gentiū omniū: vbi audiebat nomē eoz. Et cōuenerīt ad eos fausta acclamātes. Et exiuit iudas et fratres eius et expugnabāt filios esau in terra que ad austrum est: et percussit ebron et filias eiī: et muros eiī et turres eius succēdit igne in circūitu. Et mouit castra vt iret in terram alienigenarum: et perambulabat samariam. In die illa ceciderūt sacerdotes in bello dū volunt fortiter facere: duz fine consilio exeunt in prelium. Et declinauit iudas in açotum in terram alienigenarum: et diruit aras eorum: et sculptilia deorum suorum succendit igni: et cepit spolia ciuitatum: et reuersus est in terrā iuda.

VI

Et rex antiochus perambulauit superiores regiones. Et audiuit esse ciuitatem elimaidem in perside nobilissimam et copiosam in argēto et auro: templumq; in ea locuples valde. Et illic vestimenta aurea et lorice et scuta: que reliquit alexāder philippi rex macedo qui regnauit primus in grecia Et venit et querebat capere ciuitatem et depredari eam et non potuit quoniaz innotuit sermo his qui erant in ciuitate. Et insurrexerunt in prelium et fugit inde: et abiit cum tristicia magna: et reuersus est babyloniam. Et venit qui nūcia ret ei in perside: quia fugata sunt castra que erant in terra iuda: et quia abiit lysias cum virtute forti imprimis et fugatus est a facie iudeorum: et inualuerunt armis et viribus et spoliis multis que ceperunt de castris que exciderunt: et quia diruerunt abominationem quam edificauerant super altare quod erat in hierusalem: et sanctificationem ficut prius circumdederunt muris excelsis: sed et bethsuram ciuitatem suam. Et factum est vt audiuit rex sermones istos expauit et commotus est valde: et decidit in lectum et incidit in languorem pre tristicia: quia non est factum ficut cogitabat Et erat illic per dies multos: quia renouata est in eo tristicia magna et arbitratus est se mori. Et vocauit oēs amicos suos: et dixit illis. Recessit somn' ab oculis meis: et concidi et corrui corde pre solitudie. Et dixi in corde meo: In quā tam tribulationez deueni: et in quos fluctus tristicie in qua nunc sum: qui iocūdus eram et dilectus in potestate mea. Nunc vero reminiscor malorum que feci in hierusalem: vnde et abstuli omnia spolia aurea et argentea que erant in ea: et misi auferre habitantes iudeam sine causa. Cognoui ergo quia ꝓpterea

inuenerunt me mala ista: et ecce pereo tristicia magna in terra aliena. Et vocauit philippum vnum de amicis suis: et preposuit eum super vniuersum regnū suum. Et dedit ei diadema: et stolam suam et annulū. vt adduceret antiochum filium suū et nutriret eum et regnaret. Et mortuus est illic antiochus rex anno centesimo q̄dragesimonono. Et cognouit lysias qm̄ mortuus est rex: et constituit regnare antiochum filium eius quē nutriuit adolescentē: et vocauit nomen eius eupatorez. Et hi qui erant in arce concluserant israel in circuitu sanctor: et querebāt eis mala semper ad firmamentū gentiū. Et cogitauit iudas disperdere eos: et conuocauit vniuersuz pp̄lm vt obsiderent eos. Et conuenerūt simul: et obsederunt eos anno cētesimo quinq̄gesimo: et fecerunt balistas et machinas. Et exierūt quidaz ex eis qui obsidebantur: et adiunxerūt se illis aliqui impij ex israel: et abierūt ad regem et dixerunt. Quousq̄ non facis iudicium: et vindicas fratres nostros? Nos decreuimus seruire patri tuo et ambulare in p̄ceptis eius et obsequi edictis eius: et filij populi nostri, ppter hec alienabāt se a nobis. Et quicunq̄ inueniebant ex nobis interficiebant: et hereditates nostre diripiebant. Et non ad nos tantū extenderunt manum: sed et in omnes fines nr̄os. Et ecce applicuerūt hodie ad arcē in hierusalem occupare eam: et munitōnem in bethsuram munierunt. Et nisi preueneris eos velocius, maiora q̄ hec facient: et non poteris obtinere eos. Et iratus est rex vt hec audiuit: et conuocauit omnes amicos suos et principes exercitus sui et eos qui sup̄ equites erant. Sed et de regnis alijs et de insulis maritimis venerunt ad eum exercit⁹ conducticius. Et erat numerus exercitus ei⁹ centum milia peditum: et viginti milia equitum: et elephanti trigintaduo: docti ad p̄elium. Et venerunt per idumeam et applicuerunt ad bethsuram: et pugnauerunt dies multos: et fecerunt machinas. Et exierunt et succenderūt eas igni: et pugnauerunt viriliter. Et recessit iudas ab arce et mouit castra ad bethzacharan contra castra regis. Et surrexit rex ante lucem: et concitauit exercitus in impetum contra viaz bethzacharan. Et comparauerunt se exercitus in p̄elium: et tubis cecinerunt. Et elephātis ostenderunt sanguinem vue et mori ad acuendos eos in p̄elium. Et diuiserunt bestias per legiones: et astiterūt singulis elephantis mille viri in loricis cō catenatis, et galee ree in capitibus eorum: et quingenti equites ordinati vnicuiq̄ bestie electi erant. Hi ante temp⁹ vbicunq̄ erat bestia ibi erant: et quocunq̄ ibat ibant: et non discedebant ab ea. Sed et turres lignee super eos firme p̄tegentes, super singulas bestias: et super eas machine. Et super singulas viri xxxii tutis trigintaduo qui pugnabant desuper: et intus magister bestie. Et residuuz equitatum hinc et inde statuit in duas partes: tubis exercitum commouere et perurgere constipatos in legionibus ei⁹. Et vt refulsit sol in clypeos aureos et ereos resplenduerunt montes ab eis: et resplenduerunt sicut lampades ignis. Et distincta est pars exercitus regis p̄ montes excelsos et alia per loca humilia et ibant caute et ordinate. Et commouebantur omnes inhabitantes terram a voce multitudinis eorum et incessu turbe et collisione armorum. Erat enim exercitus magnus valde et fortis. Et appropiauit iudas et exercitus eius in p̄elium: et ceciderunt de exercitu regis sexcenti viri. Et vidit eleaçar filius saura vnam de bestijs loricatam loricis regis: et erat eminēs super ceteras bestias. Et visum est ei q̄ in ea esset rex et dedit se vt liberaret populū suum: et acquireret sibi nomen eternum. Et cucurrit ad eaz audacter in medio legionis interficiēs a dextris et a sinistris, et cadebant ab eo huc atq̄ illuc. Et iuit sub pedes elephātis et suppositus se ei: et occidit eum et cecidit in terram super ipsum: et mortuus

est illic. Et videntes virtutem regis et impetū exercitus ei⁹: diuerterunt se ab eis. Castra aūt regis ascenderūt contra eos in hierusalē: et applicuerunt castra regis ad iudeā ⁊ montē siō. Et fecit pacē cum his qui erāt in bethsura: ⁊ exierunt de ciuitate qz non erant eis ibi alimēta conclusis quia sabbata erant terre. Et comphendit rex bethsuram: ⁊ constituit ibi custodiam seruare eam: et cōuertit castra ad locum sanctificationis dies multos. Et statuit illic balistas et machinas ⁊ ignis iacula ⁊ tormenta ad lapides iactandos ⁊ spicula ⁊ scorpios ad mittendas sagittas ⁊ fundibula. Fecerunt autem ⁊ ipsi machinas aduersus machinas eorum: ⁊ pugnauerunt dies multos. Esce autem non erant in ciuitate eo q̄ septimus annus esset: ⁊ qui remanserant in iudea de gentib⁹ consumpserant reliquias eorum que reposite fuerant. Et remanserunt in sanctis viri pauci quoniā obtinuerat eos fames: ⁊ dispersi sunt vnusquisq; in locum suū. Et audiuit lysias q̄ philippus quem cōstituerat rex antiochus cuz adhuc viueret vt nutriret antiochum filium suuz ⁊ regnaret reuersus est a pside ⁊ media: ⁊ exercitus qui abierat cum ipso: ⁊ quia querebat suscipere regni negocia. Et festinauit ire: ⁊ dicere ad regem ⁊ duces exercitus: Deficim⁹ quotidie ⁊ esca nobis modica est: ⁊ locus quem obsidem⁹ est munit⁹: ⁊ incūbit nobis ordinare de regno. Nunc itaq; demus dextras hominibus istis: ⁊ faciamus cum illis pacez ⁊ cum omni gente eor: ⁊ constituamus illis vt ambulent in legitimis suis sicut prius. Propter legitima enī ipsorum que despeximus irati sunt: ⁊ fecerunt omnia hec. Et placuit sermo in conspectu regis ⁊ principū: ⁊ misit ad eos pacem facere ⁊ ceperunt illam: ⁊ iurauit illis rex ⁊ principes ⁊ exierunt de munitiōe. Et intrauit rex montem sion ⁊ vidit munitionem loci: ⁊ rupit citius iuramentuz qō iurauit: ⁊ mandauit destruere murum in gyro. Et discessit festinanter ⁊ reuersus est antiochiam: ⁊ inuenit philippuz dominantem ciuitati: et pugnauit aduersus eum ⁊ occupauit ciuitatem.

Anno centesimo quinquagesimo ⁊ primo: egrit demetrius seleuci filius ab vrbe roma: ⁊ ascendit cum paucis viris in ciuitatem maritimam: ⁊ regnauit illic. Et factum est vt ingressus est domū regni patrum suorum⁹ comprehendit exercit⁹ antiochum ⁊ lysiam vt adducerent eos ad euz: ⁊ res ei innotuit ⁊ ait: Nolite mihi ostendere faciem eorum. Et occidit eos exercitus. Et sedit demetrius super sedem regni sui: et venerunt ad eum viri iniqui ⁊ impij ex israel: ⁊ alchim⁹ dux eorum: qui volebat fieri sacerdos. Et accusauerunt populum apud regem dicētes: Perdidit iudas ⁊ fratres eius amicos tuos: ⁊ nos dispdidit de terra nostra Nunc ergo mitte virum cui credis vt eat ⁊ videat exterminiuz omne quod fecit nobis in regionibus regis: ⁊ puniat omnes amicos eius ⁊ adiutores eoruz Et elegit rex ex amicis suis bacchidem qui dominabatur trans flumē magnuz in regno ⁊ fidelem regi: ⁊ misit eum vt videret exterminium quod fecit iudas Sed ⁊ alchimum impium constituit in sacerdotium: ⁊ mandauit ei facere vltionem in filios israel. Et surrexerunt et venerunt cum exercitu magno in terram iuda: ⁊ miserunt nuncios ⁊ locuti sunt ad iudam ⁊ ad fratres eius verbis pacificis in dolo: ⁊ non intenderunt sermonibus eorum. Viderunt enim quia veneruut cum exercitu magno: ⁊ conuenerunt ad alchimum ⁊ bacchidem congregatō scribarum requirere que iusta sunt. Et primi assidei qui erant in filijs israel ⁊ exquirebant ab eis pacem. Dixerunt enim. Homo sacerdos de semine aaron venit non decipiet nos. Et locut⁹ est cum eis verba pacifica: ⁊ iurauit illis dicens: Non inferemus vobis malum neq; amicis vestris. Et crediderunt ei: et comprehendit ex eis sexaginta viros et occidit eos in vna die scōm verbum

quod scriptum est. Carnes sanctorum tuorum & sanguinem ipsorum effuderunt in circumitu hierusalem & non erat qui sepeliret. Et icubuit timor & tremor in omnem populum: quia dixerũt Non est veritas & iudicium in eis. Trãsgressi sunt enim constitutum. & iusiurãdum quod iurauerunt. Et mouit bacchides castra ab hierusalem & applicuit in bethçecha: & misit et comprehendit multos ex eis qui a se refugerant: & quosdam de populo mactauit: & in puteum magnum proiecit. Et commisit regionem alchimo: & reliquit cum eo auxiliũ in adiutorium ipsi. Et abijt bacchides ad regem. Et satis agebat alchimus p principatu sacerdotij sui. Et conuenerunt ad eum omnes qui perturbabant populum suum: & obtinuerunt terram iuda: & fecerunt plagam magnam in israel. Et vidit iudas omnia mala que fecit alchimus & qui cũ eo erant filijs israel multo plus ꝯ gentes: & erijt in omnes fines iudee in circũitu & fecit vindictaz in viros desertores: & cessauerunt vltra exire in regionem. Vidit autem alchimus q̃ prevaluit iudas & qui cum eo erant: & cognouit quia non potest sustinere eos: & egressus est ad regem: & accusauit eos multis criminibus. Et misit rex nicanorem vnum ex principibus suis nobilioribus qui erat inimicitias exercens ꝯra israel: & mandauit ei euertere populũ. Et venit nicanor in hierusalez cum exercitu magno: & misit ad iudam & ad fratres eius verbis pacificis cuz dolo dicẽs: Non sit pugna inter me & vos veniam cum viris paucis. vt videam facies vestras cum pace. Et venit ad iudam & salutauerunt se inuicem pacifice & hostes parati erant rapere iudam. Et innotuit sermo iude q̃m cuz dolo venerat ad eum: & conterritus est ab eo: & amplius noluit videre faciem eius. Et cognouit nicanor quoniã denudatum est consiliũ eius: & egressus obuiaz iude in pugnã iuxta capharsalama. Et ceciderũt de nicanoris exercitu fere q̃nq̃ milia viri & fugerũt in ciuitatẽ dauid. Et post hec verba ascẽdit nicanor in mõtem sion: & exierũt de sacerdotibꝰ ꝓpli salutare eũ i pace & demõstrare ei holocaustomata q̃ offerebant ꝓ rege. Et irridẽs spreuit eos & polluit: & locutꝰ est supbe & iurauit cuz ira dicens: Nisi traditus fuerit iudas & exercitus eius in manꝰ meas: cõtinuo cum regressus fuero in pace succendaz domũ istã. Et erijt cũ ira magna. Et intrauerũt sacerdotes & steterũt ante faciem altaris tẽpli: & flẽtes dixerũt. Tu domine elegisti domũ istam ad inuocãdũ nomen tuũ in ea: vt esset domus orõis & obsecrationis ꝓpło tuo. Fac vindictaz in homine isto: & exercitu eius: & cadant in gladio. Memento blasphemias eorꝝ & ne dederis eis vt ꝓmaneant. Et erijt nicanor ab hierusalez & castra applicuit ad bethorõ: & occurrit illi exercitus syrie. Et iudas applicuit i adarsa cũ tribꝰ miliby viris. Et orauit iudas & dixit. Qui missi erãt a rege sennacherib dñe q̃ blasphemauerãt te. exijt angelꝰ et ꝓcussit ex eis cẽtũ octogintaq̃nq̃ milia: sic cõtere exercitũ istũ i ꝯspectu nro hodie: & sciãt ceteri q̃ male locutꝰ est sup scã tua: & iudica illum ꝟm maliciam illius. Et conmiserunt exercitus prelium tertiadecima die mensis adar: & contrita sunt castra nicanoris: & cecidit ipse primus in prelio. Vt autem vidit exercitus eius quia cecidisset nicanor: proiecerunt arma sua & fugerunt & persecuti sunt eos viam vnius diei ab adaçer vsq̃quo veniatur in gaçara: & tubis cecinerũt post eos cum significationibꝰ. Et exierũt de omnibꝰ castellis iudee in circũitu: & vẽtilabant eos cornibus: & conuertebant iterum ad eos. Et ceciderũt omnes gladio: et non est relictus ex eis nec vnus. Et acceperunt spolia eorum in predam & caput nicanoris amputauerunt: & dexteraz eius quam extenderat superbe: et attulerunt et suspenderunt contra hierusalez. Et letatus est populus valde: et egerunt diem illam in leticia magna Et ꝯstituit agi omnibꝰ annis diẽ istam

tertiadecima die mensis adar: et siluit terra iuda dies paucos.

VIII

Et audiuit iudas nomen romanorum quia sunt potentes viribus ⁊ acquiescunt ad omnia q̄ postulantur ab eis: ⁊ quicunq̄ accesserunt ad eos statuerunt cum eis amicitias: ⁊ quia sunt potentes viribus. Et audierunt prelia eorum ⁊ virtutes bonas quas fecerunt in gallatia. quia obtinuerunt eos ⁊ duxerunt sub tributuꝫ Et quanta fecerunt in regiōe hispanie ⁊ q̄ in potestatem redegerunt metalla argenti ⁊ auri que illic sunt. ⁊ possederūt omnem locum consilio suo ⁊ patientia locaq̄ que longe erant valde ab eis ⁊ reges qui superuenerant eis ab extremis terre contriuerunt: ⁊ percusserunt eos plaga magna. Ceteri autem dāt eis tributum omnibus annis. Et philippum persen cethеorum regem ⁊ ceteros qui aduersus eos arma tulerant contriuerunt in bello: ⁊ obtinuerunt eos. Et antiochum magnum regem asie qui eis pugnam intulerat habens centum vigīti elephātes ⁊ equitatum ⁊ currus ⁊ exercitum magnum valde. contritū ab eis: ⁊ quia ceperūt euꝫ viuū ⁊ statuerunt ei vt daret ipse ⁊ qui negarent post ip̄m tributū magnū: ⁊ daret obsides: ⁊ cōstitutū. Et regionem indoꝝ ⁊ medos ⁊ lydos de optimis regiōibꝫ eoꝝ: ⁊ acceptas eas ab eis dederunt eumeni regi. Et q̄ qui erant apud helladam voluerunt ire ⁊ tollere eos ⁊ innotuit sermo his ⁊ miserunt ad eos ducem vnuꝫ: ⁊ pugnauerunt ꝯtra illos: ⁊ ceciderunt ex eis multi: ⁊ captiuas duxerūt vxores eoꝝ ⁊ filios ⁊ diripuerūt eos ⁊ terrā eoꝝ possederunt: ⁊ destruxerūt muros eoꝝ: ⁊ in seruitutem illos redegerūt vsq̄ in hūc diem. Et residua regna ⁊ insulas q̄ aliqn̄ restiterant illis exterminauerūt ⁊ in potestatem redegerūt. Cum amicis autē suis ⁊ qui in ipsis requiem habebant cōseruauerunt amicitiam et obtinuerūt regna que erāt ꝓxima et que erant lōge quia quicūq̄ audiebant nomen eoꝝ timebant eos. Quibꝫ vero vellent auxilio esse vt regnarēt. regnabant. Quos autem vellent. regno deturbabant. ⁊ exaltati sunt valde. Et in omībꝫ istis nemo portabat diadema: nec induebatur purpura vt magnificaretur in ea. Et quia curiam fecerūt sibi: ⁊ quotidie consulebāt trecentos viginti ꝯsiliū agētes semper de multitudine: vt que digna sunt gerant. Et committūt vni homini magistratum suū ꝑ singulos annos dn̄ari vniuse terre sue: ⁊ oēs obediūt vni: ⁊ nō est inuidia neq̄ çelus int̄ eos. Et elegit iudas eupolemium filiuꝫ iohannis filij iacob: ⁊ iasonē filiū eleaçari: ⁊ misit eos romā ꝯstituere cū illis amicitiaꝫ ⁊ societatē: ⁊ vt auferrēt ab eis iugū grecoꝝ q̄ viderūt q̄ in seruitutez p̄merēt regnū israel. Et abierūt romā viaꝫ multā valde ⁊ introierūt curiā ⁊ dixerūt: Iudas machabeꝰ ⁊ frēs eius ⁊ ꝓpl's iudeoꝝ miserūt nos ad vos statuere vobiscum societatē et pacē: ⁊ conscribere nos socios et amicos vr̄os. Et placuit sermo in ꝯspectu eoꝝ. Et h̄ rescriptū q̄d rescripserūt in tabulis ereis ⁊ miserūt ī hierl'm vt eēt apd̄ eos ibi memoriale pacꝭ et societatꝭ. Bn̄ sit romanis ⁊ gēti iudeoꝝ in mari ⁊ ī terra in eternū: gladiusq̄ et hostis ꝓcul sit ab eis. Q̄ si īsteterit bellū romanis p̄us aut oībꝫ socijs eoꝝ in oī dn̄atiōe eoꝝ: auxiliū feret gēs iudeoꝝ ꝓut tp̄s dictauerit corde pleno. Et p̄liantibꝫ nō dabūt neq̄ submīstrabūt triticū arma pecuniam naues sic̄ placuit romāis: ⁊ custodient mādata eoꝝ nihil ab eis accipiētes Sil'r aūt ⁊ si gēti iudeoꝝ p̄us acciderit bellū: adiuuabūt romani ex aīo ꝓut eis tp̄s ꝑmiserit: ⁊ adiuuātibꝫ nō dabit̄ triticū arma pecunia naues sic̄ placuit romāis ⁊ custodiāt mādata eoꝝ absq̄ dolo. Scd̄m h̄ vba ꝯstituerūt romāi ꝓpl'o iudeoꝝ. Q̄ si post hec vba hi, aut illi addere aut demere ad hec aliquid voluerīt facient ex ꝓposito suo: ⁊ quecunq̄ addiderint vel dempserint rata erunt. Sed ⁊ de malis que demetrius rex fecit ī eos scripsimus ei dicentes: Quare grauasti

iugum tuum super amicos nostros et
socios iudeos: Si ergo iterum adierit
nos aduersum te: faciemus illis iudici-
um et pugnabimus tecum mari terraq;

IX

Interea vt audiuit demetrius quia cecidit nicanor et exercitus eius in prelio: apposuit bacchidem et alchimum rursum mittere in iudeam et dexterum cornu cum illis. Et abierunt viam que ducit in galgala: et castra posuerūt in masaloth que est in arbellis et occupauerūt eam: et peremerūt aīas hoīm multas. In mēse primo anni cētesimi et quinq̄gesimi et secūdi applicuerunt exercituz ad hierusalez et surrexerūt et abierunt in berea viginti milia virorū et duo milia equitū. Et iudas posuerat castra in laisa: et tria milia viri electi cuz eo. Et viderunt multitudinem exercitus q̄ multi sunt et timuerunt valde: et multi subtraxerūt se de castris: et non remanserunt ex eis nisi octingenti viri. Et vidit iudas q̄ defluxit exercitus suus et bellū perurgebat eum: et confractus est corde quia non habebat tempus congregandi eos: et dissolutus est. Et dixit his qui residui erant: Surgamus et eam⁹ ad aduersarios nostros si poterimus pugnare aduersus eos. Et auertebant euz dicētes: Non poterim⁹: sed liberemus aīas nostras modo et reuertamur ad frēs nr̄os: et tunc pugnabim⁹ adūsus eos. Nos autē pauci sum⁹. Et ait iudas: Absit istam rem facere: vt fugiam⁹ ab eis. Et si appropiauit tps nostrum moriam̄ in virtute propter fratres nostros: et non inferamus crimen gloꝛie nostre. Et mouit exercitus de castris: et steterunt illis obuiaz. Et diuisi sunt equites in duas partes: et fundibularij et sagittarij preibant exercitū: et primi certaminis omēs potentes. Bacchides aūt erat in dextro cornu et primauit legio ex duabꝫ partibꝫ: et clamabant tubis Exclamauerunt autez et hi qui erant ex parte iude etiaz ipsi et cōmota est terra a voce exercituū: et cōmissum est p̄lium a mane vsq; ad vesperaz. Et vidit iudas quia firmioꝛ est pars exercitus bacchidis in dextris: et conuenerunt cum ipso omnes constantes coꝛde: et contrita est dextra pars ab eis: et persecutus est eos vsq; ad montez açoti. Et qui in sinistro coꝛnu erant viderunt q̄ contritum est dextrum coꝛnu: et secuti sunt post iudam et eos qui cum ipso erant a tergo. Et ingrauatum est prelium: et ceciderunt vulnerati mlti ex his et ex illis. Et iudas cecidit: et ceteri fugerunt. Et ionathas et simon tulerunt iudam fratrem suum: et sepelierunt eū in sepulcro patrū suoꝝ in ciuitate modin. Et fleuerunt eū omnis populus israel planctu magno: et lugebant dies multos: et dixerūt. Quō cecidit potens qui saluum faciebat populum israel: Et cetera vꝛba belloꝝ iude et virtutuz quas fecit et magnitudis eius nō sunt descripta. Multa enī erant valde. Et factū est post obitū iude emerserūt iniqui in omibꝫ finibꝫ israel: et exorti sunt oēs qui opabant iniq̄tatē. In diebus illis facta est fames magna valde: et tradidit se bacchidi oīs regio eoꝝ cuz ipsis. Et elegit bacchides viros impios et constituit eos dn̄os regionis: et exquirebant et p̄scrutabant amicos iude: et ducebant eos ad bacchidem: et vindicabat in illos et illudebat. Et facta est tribulatio magna in isr̄l: q̄lis nō fuit ex die q̄ nō est visus p̄phꝫta in isr̄l. Et congregati sunt oēs amici iude: et dixerūt ionathe Ecce frater tuus iudas defunct⁹ est: vir similis ei nō est qui ereat ꝺ inimicos nr̄os bacchidē et eos q̄ inimici sunt gētis nr̄e: Nūc itaq; te hodie elegimus esse pro eo nobis in p̄cipē et ducē ad bellandum bellū nr̄m. Et suscepit ionathas tpe illo p̄ncipatū et surrexit loco iude fratris sui Et cognouit bacchides: et querebat euz occidere. Et cognouit ionathas et simō frater eius et oēs qui cū eo erant: et fugerunt in desertum thecue: et cōsederūt ad aquam lacus asphar. Et cog̃uit bacchides: et die sabbatoꝝ venit ipse et oīs exercitus eius trans iordanez. Et ionathas misit fratrem suū ducez p̄pli: et rogauit

nabuthæos amicos suos vt commoda-
rent illis apparatum suum qui erat co-
piosus. Et exierunt filij iambri ex ma-
daba & comprehenderunt iohannem &
omnia que habebat: & abierunt haben-
tes ea. Post hec verba renunciatum
est ionathe & simoni fratri eius: quia fi-
lij iambri faciunt nuptias magnas & du
cunt sponsam ex madaba filiam vnius
de magnis principib⁹ chanaan cum am
bitione magna: Et recordati sunt san-
guinis iohannis fratris sui: & ascende-
runt & absconderunt se sub tegumento
montis. Et eleuauerunt oculos suos
& viderunt: & ecce tumultus & apparat⁹
multus: & sponsus processit & amici eius
& fratres eius obuiam illis cum tympa
nis & muficis & armis multis. Et surre
xerunt ad eos ex insidijs & occiderunt e-
os: & ceciderunt vulnerati multi: & refi-
dui fugerunt in montes. Et acceperunt
omia spolia eor: & conuerse sunt nuptie
in luctum: & vox muficorum ipsorum in
lamentum. Et vindicauerunt vindictã
sanguinis fratris sui: & reuersi sunt ad
ripaz iordanis. Et audiuit bacchides: &
venit die sabbatorum vsqz ad oram ior-
danis in virtute magna. Et dixit ad su
os ionathas: Surgam⁹ et pugnemus
contra inimicos nostros. Non est enim
hodie sicut heri & nudiustertius. Ecce eĩ
bellum ex aduerso: aqua vero iordanis
hinc & inde & ripe & paludes & saltus et
non est locus diuertendi. Nũc ergo cla
mate in celum: vt liberemini de manu
inimicorum vestrorum. Et commissuz
est bellum. Et extendit ionathas manũ
suam percutere bacchidez & diuertit ab
eo retro. Et dissiluit ionathas: & qui cuz
eo eraut in iordanem: & transnatauerũt
ad eos iordanem. Et ceciderunt de par
te bacchidis die illa mille viri: & reuersi
sunt in hierusalem. Et edificauerunt
ciuitates munitas in iudea munitionẽ
que erat in hiericho: & in ammaum: & in
bethoron: & bethel & thamnatha & phara
& thopo muris excelsis et portis & seris.
Et posuit custodiam in eis: vt inimiciti
as exercerent in israel. Et muniuit ciui
tatem bethsuram & gazaram & arcẽ: & po
suit in eis auxilia & apparatũ escarum: &
accepit filios principũ regionis obsides:
& posuit eos in arce in hierusalẽ in custo
diam. Et anno cẽtesimo quinqgesimo
tertio mẽse secũdo cepit alchimus de-
strui muros domus sancte interioris: &
destrui opa prophetarũ. Et cepit ostruere
In tẽpore illo percussus est alchimus &
impedita sunt opera illius: et occlusum
est os eius & dissolutus est paralysi. nec
vltra potuit loqui verbũ & mandare de
domo sua. Et mortuus est alchimus in
tpe illo cum tormẽto magno. Et vidit
bacchides qm̃ mortuus est alchimus:
& reuersus est ad regez: & siluit terra an-
nis duobus. Et cogitauerũt oẽs iniqui
dicentes: Ecce ionathas & qui cum eo
sunt in silẽtio hitant confidenter. Nũc er
go adducam⁹ bacchidẽ: & comprehẽdet
eos oẽs vna nocte. Et abierũt: & consi-
lium ei dederũt. Et surrexit vt veniret
cũ exercitu multo. Et misit occulte epi
stolas sociis suis qui erãt in iudea vt cõ
prehẽderent ionathan: & eos qui cuz eo
erant: sed nõ potuerũt: qz innotuit eis
cõsiliuz eor. Et apprehendit de viris re-
gionis qui principes erãt militie quinq
ginta viros: & occidit eos. Et secessit io-
nathas & simon: et qui cum eo erant in
bethbessem que est in deserto: & extruxit
diruta eius & firmauerũt eaz. Et cogno
uit bacchides: & congregauit vniuersaz
multitudinez suam: & his qui de iudea
erant denũciauit. Et venit & castra posu
it desuper bethbesse: et oppugnauit eam
dies multos: & fecit machinas. Et reli-
quit ionathas simonẽ fratrez suũ in ci-
uitate: et exiuit in regionem: & venit cũ
numero et percussit odaren et fratres ei⁹
& filios phaseron in tabernaculis ipsor
& cepit cedere et crescere ĩ virtutib⁹. Si
mon vero et qui cuz ipo erant exierunt
de ciuitate et succenderunt machinas:
et pugnauerũt contra bacchidem: & cõ-
tritus est ab eis. Et afflixerunt euz val-
de: qm̃ consiliũ eius et congressus eius

erat inanis. Et iratus ꝓtra viros iniqs qui ei consilium dederāt vt venirent in regionē ipsorum. multos ex eis occidit Ipse autē cogitauit cum reliquis abire in regionē suaz. Et cognouit ionathas ⁊ misit ad eum legatos cōponere pacem cum ipso ⁊ reddere ei captiuitatē. Et libenter accepit: ⁊ fecit ꝛm verba eius: et iurauit se nihil facturū ei mali oīb⁹ diebus vite eius. Et reddidit ei captiuitatem quā prius erat ꝑdatus de terra iuda. Et cōuersus abiit in terrā suā: ⁊ nō apposuit amplius venire in fines eius. Et cessauit gladius ex israel. Et habitauit ionathas in machmas: ⁊ cepit ionathas ibi iudicare populum: ⁊ extermināuit impios ex israel.

X

In anno centesimo sexagesimo ascendit alexander antiochi filius qui cognominatus est nobilis: ⁊ occupauit ptolomaidam: ⁊ receperūt eam ⁊ regnauit illic. Et audiuit demetrius rex ⁊ congregauit exercitū copiosum valde: ⁊ exiuit obuiam illi in pelium. Et misit demetrius epistolā ad ionathan verbis pacificis: vt magnificaz eum. Dixit enī: Anticipem⁹ facere pacē cum eo. priusqz faciat cū alexandro adūsum nos. Recordabit enī oīm malorū q̄ fecim⁹ in eū ⁊ in frēm eius ⁊ in gentem eius. Et dedit ei potestatē ꝯgregandi exercitum: ⁊ fabricare arma: ⁊ esse ipm socium eius: ⁊ obsides qui erant in arce iussit tradi ei. Et venit ionathas in hierusalē: ⁊ legit epistolas in auditu omis ꝑli: ⁊ eoꝝ qui in arce erant. Et timuerūt timore magno. qm̄ audierūt q̄ dedit ei rex ptātem ꝯgregandi exercituz. Et traditi sunt ionathe obsides: ⁊ reddidit eos parentib⁹ suis. Et habitauit ionathas in hierusalē: ⁊ cepit edificare ⁊ innouare ciuitatem. Et dixit facientib⁹ opa vt extruerent muros ⁊ montez sion. in circuitu lapidib⁹ q̄dratis ad munitionem ⁊ ita fecerunt. Et fugerunt alienigene qui erant in munitiōibus quas bacchides edificauerat: et reliquit vnusquisqz locum: ⁊ abiit in terram suam. tantum in bethsura remanserunt aliqui ex his qui reliquerant legem: et precepta dei. Erat enim hec eis ad refugium. Et audiuit alexāder rex promissa que ꝓmisit demetrius ionathe: ⁊ narrauerūt ei prelia ⁊ virtutes q̄s ipse fecit ⁊ fratres eius. et labores quos laborauerūt. Et ait: Nūquid inueniem⁹ aliquē virū talem? Et nunc faciemus eum amicū ⁊ sociū nr̄m Et scripsit epistolā: ⁊ misit ei ꝛm hec verba dicens. Rex alexander. fratri ionathe salutē. Audiuim⁹ de te q̄ vir potens sis viribus: ⁊ aptus es vt sis amicus noster Et nūc ꝓstituim⁹ te hodie summū sacerdotē gentis tue: ⁊ vt amicus voceris regis. Et misit ei purpuram ⁊ coronā aurea: vt q̄ nostra sunt sentias nobiscuz ⁊ conserues amicitias ad nos. Et induit se ionathas stolam sanctaz septimo mēse anno cētesimo sexagesimo in die solēni scenophegie. Et cōgregauit exercituz ⁊ fecit arma copiosa. Et audiuit demetrius verba ista: et cōtristatus est nimis et ait: Quid hoc fecimus q̄ ꝓoccupauit nos alexander apprehendere amicitiam iudeorum ad munimen sui? Scribam et ego illis verba deprecatoria ⁊ dignitates ⁊ dona. vt sint mecum in adiutoriuz Et scripsit eis in hec verba. Rex demetrius. genti iudeorum salutem: Quoniam seruastis ad nos pactum: et mansistis in amicitia nostra: ⁊ non accessistis ad inimicos nostros: audiuimus ⁊ gauisi sumus. Et nūc perseuerate adhuc cōseruare ad nos fidem ⁊ retribuemus vobis bona pro his que fecistis nobiscum et remittemus vobis prestationes multas: et dabimus vobis donationes. Et nunc absoluo vos et omnes iudeos a tributis. et precia salis indulgeo: et coronas remitto: et tertias seminis et dimidiam partem fructus ligni quod est portionis mee relinq̄ vobis ex hodierno die ⁊ deinceps. ne accipiatur a terra iuda: ⁊ a trib⁹ ciuitatib⁹ que addite sunt illi ex samaria ⁊ galilea: ex hodierna die ⁊ in totū tempus. Et hierusalē sit sancta ⁊ libera cū finib⁹ suis: ⁊ decime ⁊ tributa

ipsi⁹ sint. Remitto etiã potestatẽ arcis
que est in hierusalẽ: ⁊ do eam summo sa
cerdoti. vt cõstituat in ea viros quoscũ
q̃ ip̃e elegerit qui custodiãt eaꝫ. Et om
nem aĩam iudeoꝝ que captiua est a ter
ra iuda in omni regno meo relinquo li
berã gratis. vt om̃es a tributis soluant̃
etiam pecoꝝ suoꝝ. Et omẽs dies solen
nes ⁊ sabbata ⁊ neomenie ⁊ dies decreti
⁊ tres dies ante diem solẽnem: ⁊ tres di
es post diem solẽnem. sint omẽs immu
nitatis ⁊ remissionis omĩbꝫ iudeis qui
sunt ĩ regno meo. Et nemo habebit po
testatem agere aliquid ⁊ mouere nego
cia aduersus aliquem illorum in omni
causa. Et vt ascribant̃ ex iudeis in exer
citu regis ad trigĩta milia viroꝝ. Et da
bunt̃ illis copie vt oꝑtet oĩbꝫ exercitibꝫ
regis: ⁊ ex eis ordinabunt̃ qui sint ĩ mu
nitionibꝫ regis magni. Et ex his ꝯstitu
ent̃ suꝑ negocia regni q̃ agunt̃ ex fide: et
principes sint ex eis: ⁊ ambulẽt in legibꝫ
suis: sicut precepit rex in terra iuda. Et
tres ciuitates q̃ addite sunt iudee ex re
gione samarie: cum iudea reputentur
vt sint sub vno: ⁊ non obediãt aliene po
testati nisi summo sacerdoti: ptolomai
da ⁊ ꝯfines eius q̃s dedi donũ sanctis q̃
sunt in hierl'm ad necessarios sumptos
scõꝝ. Et ego dabo singulis annis q̃nde
cim milia sicloꝝ argẽti de rationibꝫ reg̃
q̃ me ꝯtingũt: ⁊ oẽ qd̃ reliquũ fuerit qd̃
nõ reddiderãt qui suꝑ negocia erãt an
nis prioribꝫ ex h̃ dabũt in oꝑa domus.
Et suꝑ hec quinq̃ milia sicloꝝ argẽti q̃
accipiebant de scõꝝ ratione ꝑ singulos
annos: ⁊ hec ad sac̃dotes ꝑtineãt qui mi
nisterio fungunt̃. Et quicuq̃ ꝯfugerint
in tẽplũ qd̃ est hierosolymis ⁊ in oĩbꝫ fi
nibꝫ ei⁹. obnoxij regi in omĩ negocio di
mittant̃: ⁊ vniuersa q̃ sunt eis in regno
meo. libera habeãt. Et ad edificanda vel
restauranda oꝑa scõꝝ. sumpt⁹ dabunt̃
de ratione regis: ⁊ ad extruẽdos muros
in hierl'm: ⁊ cõminuẽdos in circũitu. sũ
ptos dabũt̃ de ratione reg̃: ⁊ ad cõstruẽ
dos muros in iudea. Ut audiuit aũt io
nathas ⁊ ꝓpl'us ꝑmones istos nõ credi
derũt eis nec receperũt eos: q̃ recordati
sunt malitie magne quã fecerat in isra
el: ⁊ tribulauerat eos valde. Et cõplacu
it eis in alexandrum: q̃ ipse fuerat eis
princeps sermonũ pacis: ⁊ ipsi auxiliuꝫ
ferebãt oĩbꝫ diebꝫ. Et ꝯgregauit rex ale
xander exercitum magnũ: ⁊ admouit ca
stra ꝯtra demetriũ. Et cõmiserũt p̃liuꝫ
duo reges ⁊ fugit exercitus demetrij: et
insecutus est eum alexander: ⁊ incubuit
suꝑ eos. Et inualuit preliũ nimis donec
occidit sol: ⁊ cecidit demetrius in die il
la. Et misit alexander ad ptolomeũ re
gem egypti legatos ꝑm hec v̄ba dicens:
Qm̃ regressus sum in regnũ meũ et se
di in sede patrũ meoꝝ: ⁊ obtinui princi
patũ: ⁊ ꝯtriui demetriũ: ⁊ possedi regio
nẽ n̄ram: ⁊ cõmisi pugnã cũ eo. ⁊ ꝯtrit⁹
est ipse ⁊ castra eius a nobis: ⁊ sedemus
in sede regni eius: ⁊ nũc statuamus ad
inuicẽ amicitiã ⁊ da mihi filiã tuã vxo
rem: ⁊ ero gener tuus: ⁊ dabo tibi dona:
⁊ ipsi dignitatẽ. Et r̃ndit rex ptolome⁹
dicẽs: Felix dies in q̃ reuersus es ad ter
ram patrũ tuorũ: ⁊ sedisti in sede regni
eoꝝ. Et nũc faciã tibi qd̃ scripsisti: sꝫ oc
curre mihi ptolomaidã: vt videam⁹ in
uicem nos: ⁊ spondeaꝫ tibi sicut dixisti:
Et exiuit ptolome⁹ de egypto. ip̃e ⁊ cleo
patra filia ei⁹: ⁊ venit ptolomaidam an
no centesimo sexagesimosecũdo. Et oc
currit ei alexãder rex. Et dedit ei cleopa
tram filiã suam: ⁊ fecit nuptias ei⁹ pto
lomaide. sicut reges in magna gloria:
Et scripsit alexãder rex ionathe: vt veni
ret obuiam sibi. Et abijt cuꝫ gloria pto
lomaidam et occurrit ibi duobus regi
bus: et dedit illis argentum multum ⁊
aurum et dona: ⁊ inuenit gratiã in con
spectu eorum. Et cõuenerũt aduersus
eum viri pestilentes ex israel viri iniqui
interpellantes aduersus eum: ⁊ non in
tẽdit ad eos rex. Et iussit spoliari iona
than vestibus suis: ⁊ indui eum purpu
ra: Et ita fecerunt. Et collocauit eũ rex
sedere secum: dixitq̃ principibus suis:
Exite cum eo in medium ciuitatis: ⁊ p̃
dicate vt nemo adu̇sus euꝫ interpellet

de vllo negocio: nec quisq̃ ei molestus
sit de vlla ratione. Et fcm̃ est vt viderũt
qui interpellabãt gloriã eius q̃ p̃dicaba
tur: ⁊ optum euz purpura: fugerũt om
nes. Et magnficauit eum rex: ⁊ scripsit
eũ inter primos amicos: ⁊ posuit eũ du
cem ⁊ participem principatus. Et reu̇
sus est ionathas in hierusalẽ cum pace
⁊ leticia. In anno cẽtesimosexagesimo
quinto: venit demetrius filius demetrij
a creta in terraz patrũ suoꝝ. Et audiuit
alexander rex ⁊ contristatus est valde: ⁊
reuersus est antiochiã. Et cõstituit de
metrius rex appollonium ducez qui p̃e
rat celesyrie: ⁊ congregauit exercitũ ma
gnũ ⁊ accessit ad iamniã: ⁊ misit ad iona
than summũ sacerdotẽ dicens: Tu so
lus resistis nobis. Ego autem fact⁹ suz
in derisum ⁊ in opprobriũ: ꝓpterea quia
tu potestatẽ aduersuz nos exerces in mõ
tib⁹. Nũc ergo si cõfidis in virtutib⁹ tu
is descende ad nos in campũ: ⁊ cõpare
mus illic inuicẽ: qꝛ mecũ est virtus bel
loꝝ. Interroga ⁊ disce quis suz ego ⁊ ce
teri qui auxilio sunt mihi. qui ⁊ dicunt
qꝛ non potest stare pes vester ante faciez
nostrã: quia bis in fugã ꝯuersi sunt pa
tres tui in terrã suaz. Et nũc quõ pote
ris sustinere equitatũ ⁊ exercitũ tantuz
in campo vbi non est lapis neq̃ saxum
neq̃ locus fugiendi? Ut audiuit autez
ionathas ſmones appollonij. motus ẽ
animo. Et elegit decem milia virorũ: et
exijt ab hierl'm: ⁊ occurrit ei simon fra
ter eius in adiutoriuz. Et applicuerunt
castra in ioppen. Et exclusit eũ a ciuita
te: quia custodia appollonij ioppe erat ⁊
oppugnauit eam. Et exterriti qui erant
in ciuitate aperuerũt ei: ⁊ obtinuit iona
thas ioppen. Et audiuit appolonius: et
admouit tria milia equitum ⁊ exercitũ
multũ. Et abijt açotũ tanq̃ iter faciẽs:
⁊ statim exijt in campũ. eo ꝙ haberet ml'
titudinẽ equitũ ⁊ ꝯfideret in eis. Et in
secutus est eum ionathas in açotum: ⁊
cõmiserunt p̃lium. Et reliquit apollo
nius in castris mille equites post eos oc
culte. Et cognouit ionathas quoniam
insidie sunt post se: ⁊ circũierunt castra
eius ⁊ eiecerũt iacula in populũ a mane
vsq̃ ad vesperam. Populus autẽ stabat
sicut p̃cepat ionathas ⁊ laborauerunt e
qui eoꝝ. Et eiecit simon exercitũ suum
⁊ cõmisit ꝯtra legionẽ. Equites enĩ fati
gati erant. Et ꝯtriti sunt ab eo: ⁊ fugerũt
Et qui dispersi sunt ꝑ campũ fugerunt
in açotũ: ⁊ intrauerũt in bethagon ido
lũ suuz: vt ibi se liberarẽt. Et succendit
ionathas açotum ⁊ ciuitates que erant
in circũitu eius: ⁊ accepit spolia eorum:
⁊ templum dagon ⁊ oẽs qui fugerunt
in illud succendit igni. Et fuerũt qui ce
ciderũt gladio cũ his qui succẽsi sunt: fe
re octo milia viroꝝ. Et mouit inde io
nathas castra: ⁊ applicuit ea ascalonam
⁊ exierũt de ciuitate obuiã illi in magna
gloria. Et reuersus est ionathas in hie
rusalẽ cũ suis hñtib⁹ spolia multa. Et fa
ctum est vt audiuit alexander rex ſmo
nes istos. addidit adhuc glorificare io
nathan. Et misit ei fibulã aureaz. sicut
consuetudo est dari cognatis reguz. Et
dedit ei acharon ⁊ omnes fines eius in
possessionem.

XI

Et rex egypti congregauit exer
citũ sicut arenã q̃ est circa oram
maris: ⁊ naues multas: ⁊ querebat ob
tinere regnũ alexaudri dolo: ⁊ addere il
lud regno suo. Et exijt in syriam verbis
pacificis: ⁊ aperiebantur ei ciuitates et
occurrebãt ei. quia mãdauerat alexan
der rex exire ei obuiã: eo ꝙ socer su⁹ esset
Cũ aũt introiret ciuitatẽ ptolome⁹ po
nebat custodias militũ in singulis ciui
tatib⁹. Et vt appropiauit açoto oñderẽt
ei tẽplũ dagõ succẽsuz igni: ⁊ açotũ ⁊ ce
tera ei⁹ demolita ⁊ corpa ꝓiecta: ⁊ eorũ
qui cesi erãt in bello tumulos q̃s fecerãt
secus viã. Et narrauerũt regi qꝛ hec fe
cit ionathas. vt inuidiã facerẽt ei. Et ta
cuit rex. Et occurrit ionathas regi ĩ iop
pen cũ gloria: ⁊ inuicẽ se salutauerũt: et
dormierũt illic. Et abijt ionathas cũ re
ge vsq̃ ad fluuiũ q̃ vocabat̃ eleuther⁹: et
reu̇sus est in hierl'm. Rex aũt ptolome⁹
obtinuit dominiũ ciuitatũ vsq̃ seleutiã

maritimam: ⁊ cogitabat in alexandruz
consilia mala. Et misit legatos ad deme
trium dicens: Veni componamus in-
ter nos pactum: ⁊ dabo tibi filiam meaz
quam habet alexander: ⁊ regnabis in re
gno patris tui. Penitet enī me ꝙ dede
rim illi filiā meam. Quesiuit enim me
occidere. Et vituperauit eum: ꝓpterea
ꝙ concupierat regnū eius. Et abstulit
filiā suā ⁊ dedit eam demetrio ⁊ aliena-
uit se ab alexandro: ⁊ manifestate sunt
inimicitie eius. Et intrauit ptolomeus
antiochiam ⁊ imposuit duo diademata
capiti suo. egypti ⁊ asie. Alexander autē
rex erat in cilicia illis tpibꝫ: qꝛ rebellabāt
qui erant in locis illis. Et audiuit alexā
der: ⁊ venit ad eum in belluz. Et ꝓduxit
ptolomeus rex exercitū: ⁊ occurrit ei in
manu valida: ⁊ fugauit eum. Et fugit
alexāder in arabiam: vt ibi ꝓtegeretur:
Rex aūt ptolomeus exaltatus est: ⁊ ab-
stulit çabdihel arabs caput alexandri: et
misit ptolomeo. Et rex ptolomeꝰ mor-
tuus est in die tertia: ⁊ qui erāt in muni
tionibꝫ perierūt ab his qui erāt intra ca
stra. Et regnauit demetrius anno cente
simoseptuagesimoseptimo. In diebꝫ il
lis congregauit ionathas eos qui erāt
iu iudea: vt expugnarēt arcez que est in
hierl'm ⁊ fecerūt cōtra eam machinas
multas. Et abierunt quidam qui ode-
rant gentē suam viri iniqui ad regez de
metriū: ⁊ renūciauerūt ei ꝙ ionathas ob
sideret arcē. Et vt audiuit iratus est: et
statim venit ptolomaidam ⁊ scripsit io
nathe ne obsideret arcem. sed occurrerz
sibi ad colloquiū festinato. Ut audiuit
autem ionathas iussit obsidere. Et ele-
git de senioribꝫ israel ⁊ de sacerdotibꝫ: et
dedit se ꝑiculo. Et accepit aurū ⁊ argen
tum ⁊ vestem ⁊ alia enxenia multa: ⁊ abi
it ad regem ptolomaidā: ⁊ inuenit grāz
in conspectu eius. Et interpellabant ad
uersus eum quidam iniqui ex gēte sua
Et fecit ei rex: sicut fecerant ei qui ante
eum fuerant. Et exaltauit eum in con-
spectu omnium amicorū suoꝝ: ⁊ statuit
ei principatum sacerdotij: et quecunqꝫ
alia habuit prius preciosa: ⁊ fecit eum
principem amicoꝝ. Et postulauit iona-
thas a rege vt immunē faceret iudeam
et tres toparchias id est samariam ⁊ cō
fines eius ⁊ ꝓmisit ei talenta trecenta.
Et cōsensit rex ⁊ scripsit ionathe episto-
las de his omnibus hunc modū ꝯtinē-
tes. Rex demetrius fratri ionathe salu-
tem ⁊ genti iudeoruz. Exemplū episto-
le quā scripsimus lastheni parenti nr̄o
de vobis misimꝰ ad vos: vt sciretis. Rex
demetrius lastheni parenti. salutē. Gē-
ti iudeoꝝ amicis nostris ⁊ cōseruātibꝫ
que iusta sunt apud nos decreuimus be
nefacere. ꝓpter benignitatem ipsoꝝ quā
erga nos habent. Statuimus ergo ill'
omēs fines iudee ⁊ tres ciuitates lydaz
⁊ ramathe que addite sunt iudee ex sa-
maria: ⁊ omēs ꝯfines eaꝝ sequestrari oī
bus sacrificantibꝫ in hyerosolymis pro
his que ab eis prius accipiebat rex per
singulos annos: ⁊ pro fructibꝫ terre et
pomoꝝ. Et alia que ad nos ꝑtinebant
decimarū ⁊ tributorum. ex hoc tempore
remittimus eis: ⁊ areas salinarum ⁊ co
ronas que nobis deferebantur omnia
ipsis concedimus: ⁊ nihil horum irritū
erit ex hoc ⁊ in omne tempus. Nunc er-
go curate facere horum exemplum: ⁊ de
tur ionathe ⁊ ponatur in monte sancto
⁊ in loco celebri. Et videns demetrius
rex. ꝙ siluit terra in conspectu suo ⁊ ni-
hil ei resistit dimisit totum exercitum
suum vnumquemqꝫ in locuz suum: ex-
cepto peregrino exercitu quez traxit ab
insulis gentium: ⁊ inimici erant ei om-
nes exercitus patrum eius. Triphon au
tem erat quidaz partium alexandri pri-
us: ⁊ vidit qm̄ oīs exercitus murmura-
uit cōtra demetriū: ⁊ iuit ad emalchuel
arabē qui nutriebat antiochū filiuz ale
xandri: ⁊ assidebat ei vt traderet eū ipsi
vt regnaret in loco patris sui. Et enun-
ciauit ei quanta fecit demetrius ⁊ inimi
citias exercituū eius aduersus illuz. Et
mansit ibi diebus multis. Et misit io-
nathas ad demetriū regē vt eijceret eos
q̄ in arce erāt ī hierl'z: ⁊ qui ī p̄sidijs erāt

qz impugnabāt isrl'. Et misit demetri' ad ionathan dicens: Non hoc tm̄ faciaz tibi 7 genti tue: sed gloria illustrabo te 7 gentem tuā cū fuerit opportunuz. Nunc ergo recte feceris si miseris in auxiliuz mihi viros: qz discessit oīs exercit' me'. Et misit ei ionathas tria milia virorūz fortiū antiochiam. Et venerūt ad regez 7 delectatus est rex in aduentu eoz. Et cōuenerūt qui erāt de ciuitate: centū viginti milia viroz: 7 volebāt interficere regē. Et fugit rex in aulam: 7 occupauerūt qui erāt de ciuitate itinera ciuitatis 7 ceperūt pugre. Et vocauit rex iudeos in auxiliū: 7 ꝓuenerūt oēs simul ad euz Et dispsi sunt omēs p ciuitatez: 7 occiderūt in illa die centum milia hoīm. Et succēderunt ciuitatem 7 ceperūt spolia multa in illa die 7 liberauerūt regez. Et viderūt qui erāt de ciuitate qz obtinuissent iudei ciuitatem sicut volebāt: 7 infirmati sunt mēte sua: 7 clamauerūt ad regem cū pcibz dicentes. Da nobis dextras: 7 cessent iudei oppugnare nos et ciuitatē. Et piecerūt arma sua 7 fecerūt pacē. Et glorificati sunt iudei ī ꝓspectu regis 7 in ꝓspectu oīm qui erāt in regno ei': 7 nomīati sunt in regno. Et regressi sunt in hierl'm 7 hñtes spolia multa. Et sedit demetrius rex in sede regni sui: 7 siluit terra in ꝓspectu ei'. Et mētitus est oīa quecunqz dixit: 7 abalienauit se a ionatha: 7 non retribuit ei sm̄ beneficia q̄ sibi tribuerat: 7 vexabat eū valde. Post hec aūt reuersus est triphon 7 antioch' cū eo puer adolescens 7 regnauit 7 imposuit sibi diadema. Et ꝓgregati sunt ad eū oēs exercitus q̄s dispserat demetrius: 7 pugnauerūt ꝓ eū 7 fugit 7 tergauertit. Et accepit triphon bestias 7 obtinuit antiochiā. Et scripsit antiochus adolescēs ionathe dicēs: Cōstituo tibi sacerdotiū: 7 ꝓstituo sup te ōttuoz ciuitates vt sis de amicis regis. Et misit illi vasa aurea in ministeriū: 7 dedit ei potestatez bibendi in auro 7 esse in purpura: 7 habere fibulam aureā. Et simonem fratrez eius constituit ducem a terminis tyri vsqz ad fines egypti. Et exijt ionathas 7 perābulabat trans flumen ciuitates et congregatus est ad eum omis exercitus syrie in auxilium. Et venit ascalonē 7 occurrerūt ei honorifice ꝺ ciuitate. Et abijt inde gaçam: 7 concluserunt se qui erant gaçe: 7 obsedit eam: 7 succendit q̄ erant in circūitu ciuitatis: 7 p̄datus est eam. Et rogauerūt gaçenses ionathan 7 dedit illis dextrā: 7 accepit filios eoruz obsides: 7 misit illos in hierl'm: 7 pambulauit regionē vsqz damascū. Et audiuit ionathas qz p̄uaricati sunt p̄cipes demetrij in cades que est in galilea cuz exercitu multo volentes euz remouere a negocio regni 7 occurrit illis fratrē autem suū simonem reliquit intra prouīciam. Et applicuit simon ad bethsuraz: 7 expugnabat eā dieb' mult' 7 ꝯclusit eos. Et postulauerūt ab eo dextras accipe: 7 dedit ill'. Et eiecit eos inde 7 cepit ciuitatē 7 posuit in ea p̄sidiuz. Et ionathas 7 castra eius applicuerūt ad aquā genesar: 7 ante lucem vigilauerunt in campo asor Et ecce castra alienigenarū occurrebāt in campo: 7 tetendebāt ei insidias in mōtib': ipse autē occurrit ex aduerso. Insidie vero exurrexerunt de locis suis: 7 cōmiserunt p̄elium. Et fugerūt qui erāt ex parte ionathe omnes: 7 nemo relict' est ex eis nisi matathias filius absolomi: et iudas filius calphi princeps militie exercitus. Et scidit ionathas vestimenta sua: et posuit terraz in capite suo et orauit. Et reuersus est ionathas ad eos in p̄lium et conuertit eos in fugaz: et pugnauerunt. Et viderūt qui fugiebant partis illius: 7 reuersi sunt ad euz et insequebantur cum eo omnes vsqz cades ad castra sua: et peruenerunt vsqz illuc. Et ceciderūt de alienigenis in die illa tria milia virorum: 7 reuersus est ionathas in hierusalem. XII

ET vidit ionathas quia tempus eum iuuat: et elegit viros 7 misit eos romā statuere 7 renouare cum eis amicitiam. Et ad spartiatas et ad alia loca misit epistolas scōm

eandē formam. Et abierunt romam et
intrauerūt curiā: ⁊ dixerūt. Jonathas
summus sacerdos ⁊ gens iudeoꝝ mise
rūt nos: vt renouem⁹ amicitiā ⁊ socie-
tatē ſm pristinū. Et dederūt illis epl'as
ad ipsos ꝑ loca: vt deducerēt eos in ter-
ram iuda cū pace. Et h̄ est exēplū epl'aꝝ
q̄s scripsit ionathas spartiatis. Jona-
thas summ⁹ sacerdos: ⁊ seniores gētis
⁊ sacerdotes ⁊ reliqu⁹ ꝓpl's iudeoꝝ: spar
tiatis fratib⁹ salutē. Jam pridem misse
erant epl'e ad oniā summū sacerdotez a
dario qui regnabat apud vos: qm̄ estis
fratres nr̄i: sicut scriptū ꝯtinet qd̄ sub-
iectū est. Et suscepit onias virū qui mis
sus fuerat cū honore: ⁊ accepit epl'as in
q̄b⁹ significabat̄ de societate ⁊ de amici-
tia. Nos enī cū nullo hoꝝ indigeremus
habentes solatio scōs libros qui sunt in
manib⁹ nr̄is. maluim⁹ mittere ad vos
renouare fraternitatē ⁊ amicitiā. ne for
te alieni efficiam̄ a vob̄. Multa enī tp̄a
trāsierūt ex q̄ misistis ad nos. Nos g̃ in
omni tp̄e sine intermissione in dieb⁹ so
lennib⁹ ⁊ ceteris quib⁹ op̄tet. memores
sumus vr̄i in sacrificijs q̄ offerim⁹: ⁊ in
obſuationib⁹. sicut phas est ⁊ decet me
minisse fratrū. Letam̄ itaq̄ d̄ gloria vr̄a
Nos aūt circūdederūt multe tribulatō
nes ⁊ multa p̄lia: ⁊ impugnauerūt nos
reges qui sunt ī circūitu nr̄o. Noluim⁹
g̃ vob̄ molesti esse neq̄ ceteris socijs et
amicis nr̄is in his p̄lijs. Habuim⁹ enī
de celo auxiliū ⁊ liberati sumus nos: et
hūiliati sunt inimici nr̄i. Elegim⁹ itaq̄
neumeniū antiochi filiū ⁊ antipatrē ia-
sonis filiū: ⁊ misimus ad romanos re-
nouare cū eis amicitiā ⁊ societatē pristi
nā. Mādauim⁹ itaq̄ eis vt veniāt ēt ad
vos ⁊ salutēt vos: ⁊ reddāt vob̄ epl'as nr̄as
de īnouatiōe fratr̄nitatis nr̄e. Et nūc bn̄
facietis rn̄dentes nob̄ ad hec. Et hoc re-
scriptū epl'aꝝ qd̄ misit onias: Rex spar-
tiataꝝ onias: ionathe sacerdoti magno
salutē. Inuentū est in scriptura de spar
tiatis ⁊ iudeis: qm̄ sunt frēs. et qꝛ sunt
de genere abraaz. Et nūc ex q̄ hec cogno-
uimus bn̄facitis scribētes nobis de pa-
ce vr̄a. Sed ⁊ nos rescripsimus vobis
Pecora nostra ⁊ possessiones nostre ve-
stre sunt. ⁊ vr̄e nostre. Mandauim⁹ ita
q̄ hec nūciari vob̄. Et audiuit ionathas
qm̄ regessi sunt principes demetrij cum
exercitu multo sup̄ q̄ prius pug̃re adu-
sus eū. ⁊ exijt ab hierl'm: ⁊ occurrit eis ī
amathite regione. Non enī dederat eis
spatium vt ingrederent̄ regionē eius.
Et misit speculatores in castra eoꝝ: ⁊ re
uersi renūciauerūt q̄ ꝯstituerūt supue
nire illic nocte. Cū occidissz aūt sol: p̄ce-
pit ionathas suis vigilare: ⁊ eē in armis
paratos ad pugnā tota nocte. Et posuit
custodes ꝑ circūitum castroꝝ. Et audie
rūt aduersarij q̄ paratus ē ionathas cū
suis in bello: ⁊ timuerūt ⁊ formidauer̄t
in corde suo: ⁊ accēderūt focos in castr̄
suis. Jonathas aūt ⁊ qui cuz eo erant
non cognouerūt vsq̄ mane. Videbant
aūt luminaria ardentia: ⁊ secut⁹ est eos
ionathas ⁊ nō comp̄hendit eos. Trāsie
rūt enī flumē eleutherū. Et diuertit io
nathas ad arabes qui vocabant̄ çabadei
⁊ ꝑcussit eos ⁊ accepit spolia eoꝝ. Et iū-
xit: ⁊ venit damascū: ⁊ ꝑambulabat oēm
regionez illam. Simon autem exijt: et
venit vsq̄ ascalonem ⁊ ad ꝓxima presi-
dia: ⁊ declinauit in ioppen. ⁊ occupauit
eam. Audiuit enim q̄ vellent presidiuz
tradere partibus demetrij: ⁊ posuit ibi
custodes vt custodirent eam. Et reuer
sus est ionathas ⁊ conuocauit seniores
populi: ⁊ cogitauit cum eis edificare pre
sidia in iudea: ⁊ edificare muros in hie-
rusalem ⁊ exaltare altitudine magna in
termedium arcis ⁊ ciuitatis. vt separa-
ret eam a ciuitate vt esset ipsa singulari
ter et neq̄ emant neq̄ vendant. Et con
uenerunt vt edificarent ciuitatem ⁊ ce-
cidit murus qui erat super torrentem.
ab ortu solis: et reparauit eum qui voca
tur caphetheta. Et simon edificauit ad-
iada in sephela: ⁊ muniuit eam: ⁊ impo-
suit portas ⁊ seras. Et cuz cogitasset tri
phon regnare asie: ⁊ assumere diadema
⁊ extendere manum in antiochū regez:
timēs ne forte n̄ ꝑmitterz eū ionathas

sed pugnaret aduersus eũ: querebat cõ
prehendere eũ ⁊ ocidere. Et exurgens
abijt in bethsan: ⁊ exijt ionathas obuiã
cũ quadraginta milibꝫ virorꝫ electorꝫ in
preliũ: ⁊ venit bethsan. Et vidit triphõ
qꝛ venit ionathas cũ exercitu multo: vt
extenderet in eũ manus: et timuit. Et
excepit eum cum honore: ⁊ cõmendauit
eũ oĩbꝫ amicis suis: ⁊ dedit ei munera.
Et p̃cepit exercitibꝫ suis vt obedirent ei
sicut sibi Et dixit ionathe: Ut quid vexa
sti vniuersũ ꝓpl'm: cũ bellũ nobis non
sit? Et nunc remite eos in domos suas
Elige autẽ tibi viros paucos qui tecũ
sint: et veni mecũ ptolomaidã: ⁊ tradaꝫ
eam tibi: et reliqua presidia: et exercitũ:
et vniuersos prepositos negocij: et con
uersus abibo. Propterea enim veni. Et
credidit ei: et fecit sicut dixit ⁊ dimisit ex
ercitũ: et abierũt in terrã iuda. Retinu
it autem secũ tria milia virorũ: ex quibꝫ
remisit in galileam duo milia: mille au
tem venerũt cũ eo. Ut aũt intrauit pto
lomaidaꝫ ionathas. clauserũt portas ci
uitatis ptolomẽses: et cõprehẽderunt
eum: et omẽs qui cũ eo intrauerũt: gla
dio interfecerũt. Et misit triphon exer
citum et equites in galileam et in cam
pum magnũ: vt ꝑderẽt oẽs socios iona
the. At illi cũ cognouissent. qꝛ ꝯprehens⁹
est ionathas ⁊ perijt ⁊ oẽs qui cũ eo erãt
hortati sunt semetip̃os: et exierũt para
ti in preliũ. Et videntes hi qui insecuti
fuerãt: qꝛ pro aĩa res est illis reuersi sũt
illi aũt venerũt oẽs cũ pace in terraꝫ iu
da. Et planxerũt ionathan et eos q̃ cũ
ip̃o erãt valde. Et luxit israel luctu ma
gno. Et quesierũt oẽs gẽtes que erant
in circũitu eorꝫ cõterere eos. Dixerunt
enĩ: Nõ habẽt principẽ et adiuuantem:
nũc ergo expugnemus illos: ⁊ tollam⁹
de hominibꝫ memoriã eorum. XIII

Et audiuit simon ꝙ congrega
uit triphon exercitũ copiosum
vt veniret in terrã iuda: et atte
reret eã: vidẽs quia in tremore ꝓpl's est
et in timore. ascẽdit hierusalem et cõgre
gauit ꝓpl'm ⁊ adhortãs dixit: Vos scitis
quanta ego et fratres mei et domus pa
tris mei fecim⁹ ꝓ legibꝫ et pro sanctis p̃
lia: et angustias quales vidim⁹. Horuꝫ
gratia perierũt fratres mei oẽs propter
israel: et relictus suꝫ ego solus. Et nunc
nõ mihi cõtingat parcere aĩe mee in oĩ
tp̃e tribulatõis. Nõ enĩ melior suꝫ frĩbꝫ
meis. Vindicabo itaqꝫ gentẽ meã ⁊ san
cta natos q̃ꝫ nr̃os ⁊ vxores qꝛ cõgragate
sunt vniuerse gẽtes ꝯterere nos inimi
citie gratia. Et accensus est spũs populi
simul vt audiuit sermones istos: ⁊ rñde
runt voce magna dicentes: Tu es dux
noster loco iude et ionathe fratris tui.
Pugna preliũ nostrũ: ⁊ oĩa quecũqꝫ di
xeris nobis faciem⁹. Et cõgregans oẽs
viros bellatores accelarauit consumare
vniuersos muros hierusalẽ: ⁊ muniuit
eam in gyro. Et misit ionathan filium
absolomi: ⁊ cũ eo exercitũ nouũ ĩ ioppen
et eiectis his qui erãt in arce remansit
illic ip̃e. Et mouit triphon a ptolomai
da cũ exercitu multo vt veniret in terrã
iuda: et ionathas cũ eo in custodia. Si
mon aũt applicuit in addus ꝯtra faciem
campi. Et vt cognouit triphon qꝛ surre
xit simon loco fratris sui ionathe: ⁊ qꝛ cõ
missurus esset cũ eo preliũ: misit ad eũ
legatos dicens. Pro argẽto quod debe
bat frater tuus ionathas in ratione re
gis ꝓpter negocia que habuit: detinui
mus eũ. Et nũc mitte argẽti talenta cẽ
tum et duos filios eius obsides: vt nõ
dimissus fugiat a nobis ⁊ remittemus
eum. Et cognouit simon qꝛ cũ dolo lo
queret secũ. Iussit tñ dari argentum ⁊
pueros: ne inimicitiã magnaꝫ sumeret
ad ꝓpl'm isrl' dicẽteꝫ: qꝛ nõ misit ei argẽ
tum et pueros. ꝓpterea perijt. Et misit
pueros ⁊ centũ talẽta. Et mentitus est:
et non dimisit ionathan. Et post hec ve
nit triphon intra regionem vt contere
ret eam: et gyrauerũt ꝑ viam que ducit
ador Et simon ⁊ castra eius ambulabãt
in oẽm locũ quocũqꝫ ibant. Qui autem
in arce erãt: miserũt ad triphonem lega
tos vt festinaret venire ꝑ desertũ: ⁊ mit
teret illis alimonias. Et ꝑauit triphon

omnez equitatū · vt veniret illa nocte..
Erat enī nix multa valde: ⁊ nō venit in
galadithimi Et cū appropinquasset ba-
schaman: occidit ionathan et filios ei⁹
illic. Et cōuertit triphou: et abijt in ter
rā suā. Et misit simon ⁊ accepit ossa io-
nathe fratris sui ⁊ sepeliuit ea in modin
ciuitate patrū ei⁹. Et planxerūt euz oīs
isrl' plāctu maguo: ⁊ luxerunt eum dies
multos. Et edificauit simon sup sepul
crū patris sui et fratrū suoꝝ edificiū al-
tū visu lapide polito retro ⁊ ante: ⁊ sta-
tuit septē pyramidas vnā ꝯtra vnā: pr̄i
et mr̄i: ⁊ quattuor frībꝫ. Et his circūpo-
suit colūnas magnas: super colūnas ar
ma · ad memoriā et̄naz · ⁊ iuxta arma na
ues sculptas · q̄ viderent̄ ab hoībꝫ naui-
gātibꝫ mare. Hoc ē sepulcrū qd̄ fecit in
modin vsqꝫ in hūc diē. Triphon aūt cū
iter faceret cū antiocho rege adolescēte
dolo occidit eū: ⁊ regnauit in loco eius.
Et īposuit sibi diadema asie: et fecit pla
gam magnā in terra Et edificauit simō
presidia iudee: muniēs ea turribꝫ excel-
sis: et muris magnis: et portis ⁊ seris: ⁊
posuit alimēta in munitōibꝫ. Et elegit
simon viros et misit ad demetriuz regē
vt faceret remissionem regioni: qꝛ act⁹
omnes triphonis per direptionem fue
rant gesti. Et demetrius rex ad v̄ba ista
respōdit ei: ⁊ scripsit epistolā talez. Rex
d̄metrius: simoni sūmo sacerdoti ⁊ ami
co regū ⁊ senioribꝫ ⁊ gēti iudeoꝝ: salutē.
Coronā aureā: et bahen quāmisistis su
scepimus: et parati sumus facere vobis
cū pacē magnā: et scribere p̄positis regꝫ
remittere vobis q̄ indulsimus. Quecū
qꝫ enī cōstituim⁹ vobis cōstant. Muni-
tiones quas edificastis vobis sint. Re-
mittim⁹ q̄ꝫ ignorātias ⁊ pctā vsqꝫ ī hodi
ernū diē. ⁊ coronā quaz debebatis. Et si
quid aliud erat tributariū in hierl'm iā
nō sit tributariū. Et si qui ex vobis apti
sunt ꝯscribi inter nr̄os: ꝯscribant̄: et sit
inter nos pax. Anno cētesimo septuage
simo ablatū est iugū gētiū ab israel. Et
cepit ppl's isrl' scribere in tabulis ⁊ gestis
publicis: āno primo sub simōe summo
sacerdote magno duce et principe iudeo
ruz. In diebꝫ illis applicuit simon ad ga
çan: et circūdedit eam castris: ⁊ fecit ma
chinas: et applicuit ad ciuitatē: ⁊ ꝑcussit
turrē vnā: et cōprehēdit eam. Et q̄ eru-
perāt erant intra machinā et ciuitatem.
Et factus est mot⁹ magnus in ciuitate
Et ascēderūt qui erāt in ciuitate cū vxo
ribꝫ ⁊ filijs supra murū scissis tunicis su
is: et clamauerūt voce magna postulan-
tes a simone dextras sibi dari: ⁊ dixerūt.
Nō nobis reddas s̄m malicias nr̄as: sꝫ
s̄m misericordias tuas: ⁊ seruiem⁹ tibi.
Et flexus simon · nō debellauit eos: eie-
cit tn̄ eos de ciuitate: ⁊ emundauit edes
in quibꝫ fuerāt simulacra: ⁊ tūc intrauit
in eā cū hymnis bn̄dicens dn̄m: Et eie
cta ab ea oī īmūdicia collocauit in ea vi-
ros qui legē facerēt: et muniuit eā et fe-
cit sibi habitatōez. Qui aūt erāt in arce
hierusalem ꝓhibebant̄ egredi ⁊ ingredi
regionem: et emere ac vendere: ⁊ esurie-
rūt valde et multi ex eis fame perierūt.
Et clamauerūt ad simonē vt dextras ac
ciperent: et dedit illis. Et eiecit eos inde
et mūdauit arcē a cōtaminatōibꝫ. Et in
trauerūt in eā tertia ⁊ vicesima die secū
di mēsis anno cētesimo septuagesimo
primo cū laude ⁊ ramis palmaꝝ ⁊ citha
ris et cyneris ⁊ cymbal' et nablis ⁊ hym-
nis et cāticis: qꝛ ꝯtritus ē inimicus ma
gnus ex isrl'. Et ꝯstituit vt omībꝫ annis
agerent̄ dies hi cuz leticia. Et muniuit
mōtē tēpli · q̄ erat secus arcē: ⁊ habitauit
ibi ip̄e ⁊ qui cū eo erāt. Et vidit simō io
hannem filiū suuz q̄ fortis prelij vir es-
set: et posuit eū ducē virtutū vniuersaꝝ
et habitauit in gaçaris.

XIIII

Anno cētesimo septuagesimo se
cūdo cōgregauit rex demetrius
exercitū suum: et abijt in mediā
ad ꝯtrahenda sibi auxilia: vt expugnaret
triphonē. Et audiuit arsaces rex persidis
et medie qꝛ intrauit demetrius cōfines
suos: et misit vnū de p̄ncipibꝫ suis vt cō
prehēderet eū viuū: et adduceret eū ad
se. Et abijt ⁊ ꝑcussit castra demetrij: ⁊ cō
prehēdit eū: et duxit eum ad arsacen: et

posuit eam in costudiâ. Et siluit ois terra iuda oib⁹ dieb⁹ simonis ⁊ q̄siuit bona gēti sue: ⁊ placuit illis ptās eius: ⁊ gl'ia eius oib⁹ dieb⁹. Et cū oī gloria sua accepit ioppen in portu ⁊ fecit introitū ī insulis mar̄. Et dilatauit fines gētis sue: et obtinuit regionē. Et congregauit captiuitatē multā: et dñatus est gaçare: ⁊ bethsure ⁊ arci: ⁊ abstulit īmundicias ex ea: et nō erat qui resisteret ei. Et vnusquisq; colebat terrā suam cū pace: ⁊ terra iuda dabat fructus suos et ligna cam prū fructū suum. Seniores in plateis sedebāt oēs: et de bonis terre tractabāt: et iuuenes induebāt se gloriā et stolas belli. Et ciuitatib⁹ tribuebat alimonias et ꝓstituebat eas vt essent vasa munitionis: quo adusq; nominatū ē nomē gloríe eius vsq; in extremū terre. Fecit pacem sup terrā: et letat⁹ est isr'l leticia magna. Et sedit vnusquisq; sub vite sua et sub ficulnea sua: ⁊ nō erat qui eos terret. Defecit impugnās eos sup terrā reges ꝓtriti sunt in dieb⁹ illis. Et ꝓfirmauit oēs humiles pp'li sui: ⁊ legē exquisiuit: et abstulit oēz iniquū ⁊ malū. Sanctificauit: et multiplicauit vasa scōr. Et auditum est rome: q; defunctus eēt ionathas et vsq; in spartiatas: et cōtristati sunt valde. Ut audierūt autē q̄ simon frater eius factus esset sūmus sacerdos loco eius: et ipe obtineret omnē regionē et ciuitates in ea: scripserūt ad eum tabulis ereis vt renouarēt amicitias et societatē quā fecerāt cum iuda ⁊ cū ionatha fribus ei⁹. Et lecte sūt in cōspectu ecclesie in hier'm. Et h̄ exēplum ep'lar̄ q̄s spartiate miserūt. Spartiano rū principes ⁊ ciuitates: simoni sacerdoti magno ⁊ seniorib⁹ et sacerdotibus et reliq̄ pp'o iudeor̄ frib⁹ salutē: Legati q̄ missi sunt ad pp'm nr̄m nunciauerūt nobis de vra gloria et honore ⁊ leticia: ⁊ gauisi sum⁹ in ītroitu eor̄. Et scripsim⁹ q̄ ab eis erāt dicta in cōciliis pp'i sic. Numenius antiochi: ⁊ antipater iasonis filius legati iudeor̄ venerūt ad nos: renouātes nobiscū amicitiā pristinā. Et placuit pp'o excipere viros gloriose: et ponere exemplū sermonū eor̄ in segregatis pp'i libris vt sit ad memoriā pp'o spartiatarū. Exemplū aūt horuz scripsimus simoni magno sacerdoti. Post hoc aūt misit simon numeniū romā habentem clypeū aureū magnū pōdo minarū mille: ad statuēdam cū eis societatē. Cū autem audisset pp's roman⁹ sermōes istos direrūt: Quā gratiar̄ actionē reddem⁹ simoni et filijs eius: Restituit enim ipe frēs suos: et expugnauit inimicos israel ab eis. Et statuerunt ei libertatem: et scripserunt in tabulis ereis: ⁊ posuerunt in titulis in mōte sion. Et hoc est exemplū scripture. Octauadecima die mensis elul anno cētesimo septuagesimo scō· anno tertio sub simone sacerdote magno in assaramel in quentu magno sacerdotū et pp'i ⁊ principū et gētis ⁊ seniorū regionis nota facta sunt hec: qm̄ frequēter facta sunt plia in regione nostra Simon autē matathie fili⁹ ex filijs iarib et frēs ei⁹ dederūt se periculo: ⁊ restiterūt aduersarijs gētis sue vt starēt scā ipor̄ et lex: ⁊ gloria magna glorificaueēt gentem suaz. Et cōgregauit ionathas gentē suam: et factus est illis sacerdos magnus: ⁊ appositus est ad pp'm suum Et voluerūt inimici eor̄ calcare sancta: et auertere regionē ipor̄: ⁊ extēdere manus in sancta sanctor̄. Tūc restitit simō et pugnauit ꝓ gēte sua: et erogauit pecunias multas: et armauit viros virtutis gētis sue: ⁊ dedit illis stipendia. Et muniuit ciuitates iudee ⁊ bethsuraz q̄ erat in finibus iudee vbi erant arma hostiū antea: ⁊ posuit illic pfidiū viros iudeos Et ioppen muniuit q̄ erat ad mare: ⁊ gaçaraz que est in finibus açoti: in qua hostes antea habitabant: ⁊ collocauit illic iudeos: ⁊ quecunq; apta erant ad correptionē eor̄ posuit in eis. Et vidit pp'us actū simonis et gloriā quā cogitabat facere genti sue: et posuerūt eum ducem suum et principē sacerdotū eo q̄ ipe fecerit hec oia: ⁊ iusticiā et fidē quam conseruauit gēti sue: et exquisiuit oī modo

exaltare ꝓpl'm suū. Et in diebꝫ eius pro-
speratū est in manibus eius vt tolleren
tur gentes de regione ipoꝝ: et que in ci-
uitate dauid erāt in hierusalem in arce
de qua procedebāt ⁊ cōtaminabant oīa
que in circūitu sanctorū sunt: et infere-
bant plagam māgnā castitati. Et collo-
cauit in ea viros iudeos ad tutamentū
regionis et ciuitatis: et exaltauit muros
in hierusalē. Et rex dmetrius statuit illi
summū sacerdotiuꝫ. Scdm hec fecit eū
amicū suum: ⁊ glorificauit eū gloria ma
gna. Audiuit enī ꝙ appellati sunt iudei
a romanis amici et socij ⁊ fratres. et qꝛ
susceperunt legatos simonis gloriose: ⁊
quia iudei et sacerdotes eoꝝ consenserūt
eum esse ducē suum et summū sacerdo
tem in eternū donec surgat propheta fi-
delis: ⁊ vt sit sup eos dux: ⁊ vt cura esset
illi ꝓ sanctis: et vt constitueret preposi-
tos sup opa eorum ⁊ sup regionē: ⁊ sup
arma et super presidia: et cura sit illi de
sanctis: ⁊ vt audiat ab omībus: et scribā
tur in nomine eius omnes cōscriptōes
in regione: ⁊ vt operiat purpura ⁊ auro:
et ne liceat vlli ex ꝓpl'o et ex sacerdotibꝫ
irritū facere aliquid horū: et contradice
re his q̄ ab eo dicunt: aut conuocare cō-
uentū in regione sine ipo: et vestiri pur
pura et vti fibula aurea. Qui autē fece
rit extra hec. aut irritū fecerit aliquid ho
rum: reus erit. Et cōplacuit omni ꝓpl'o
statuere simonē: ⁊ facere ꝟm verba ista.
Et suscepit simon et placuit ei vt sūmo
sacerdotio fungeret: et esset dux et prin
ceps gentis iudeorum et sacerdotū: ⁊ p̄
esset omnibus. Et scripturam istam di
xerūt ponere in tabulis ereis: et ponere
eas in peribolo sanctoruꝫ in loco celebri.
Exemplū autem eorum ponere in era-
rio: vt habeat simon et filij eius. XV

Et misit rex antiochus filius de
metrij epl'as ab insulis maris:
simoni sacerdoti ⁊ principi gen
tis iudeoꝝ ⁊ vniuerse gēti: et erāt conti
nētes hunc modū. Rex antiochꝰ. simo
ni sacerdoti magno et gēti iudeorū salu
tem. Quoniā quidē pestilētes obtinue
runt regnū patrū nr̄oꝝ: volo autē vendi
care regnū: et restituere illud sicut erat
antea: ⁊ electā feci multitudinē exercitꝰ
⁊ feci naues bellicas: volo aūt procedere
ꝑ regionem vt vlciscar in eos qui corru
perunt regionē nr̄am: et qui desolauerūt
ciuitates multas in regno meo. Nūc er
go statuo tibi oēs oblatōes quas remi-
serūt tibi ante me omnes reges: et que
cūq̄ alia dona remiserunt tibi: et ꝑmit-
to tibi facere ꝑcussurā ꝓprij numismatis
in regione tua. Hierusalē autē sanctaꝫ
esse et liberā. ⁊ omīa arma que fabricata
suut ⁊ presidia que ꝯstruxisti que tenes
maneāt tibi. Et omne debitū regis et q̄
futura sunt regi ex hoc et in totū tp̄s re-
mittunt tibi. Cū aūt obtinuerimus re-
gnū nr̄m. glorificabimus te ⁊ gentez tu
am. ⁊ templum gloria magna. ita vt ma
nifestetur gloria vestra in vniuersa ter-
ra. Anno cētesimo septuagesimoquar-
to: exijt antiochus in terrā patrū suorū
et conuenerūt ad eū omēs exercitus: ita
vt pauci relicti essent cū triphone: Et in
secutus est euꝫ authiochus rex: et venit
doram fugiēs ꝑ maritimā. Sciebat enī
ꝙ cōgregata sunt mala in eū: ⁊ reliquit
eum exercitus. Et applicuit antiochus
sup doram cū centū viginti milibꝫ viro
rum belligeratoꝝ et octo milibus equi-
tum. Et circūiuit ciuitatem: ⁊ naues a
mari accesserūt: et vexabāt ciuitatē a ter
ra et mari: ⁊ neminem sinebant ingredi
vel egredi. Venit aūt numenius ⁊ q̄ cū
eo fuerāt ab vrbe roma habentes epl'as
regibus et regionibus scriptas: in qui-
bus ꝯtinebant hec: Lucius cōsul roma
noꝝ: ptolomeo regi. salutē. Legati iude
orū venerūt ad nos amici nr̄i: renouan-
tes pristinā amicitiā ⁊ societatem: missi
a simone principe sacerdotum ⁊ ꝓpl'o iu
deoꝝ. Attulerūt aūt ⁊ clypeū aureuꝫ mi-
narū mille. Placuit itaq̄ nobis scribere
regibꝫ et regionibꝫ vt nō inferant illis
mala. neq̄ impugnent eos et ciuitates
eoꝝ et regiones eoꝝ: ⁊ vt nō ferāt auxi-
lium pugnātibꝫ aduersus eos. Visum
aūt est nobis accipe ab eis clypeum. Si

qui ergo pestilentes fugerint de regio-
ne ipoꝝ ad vos: tradite eos simoni prin
cipi sacerdotuꝫ: vt vindicet in eos ſm
legem suā. Hec eadē scripta sunt deme-
trio regi et attalo et arabe et arsaci: ⁊ in
oēs regiones ⁊ samsame ⁊ spartanis et
delo et mydo ⁊ sitione ⁊ carie et samū et
pamphyliam et lytiā ⁊ alicarnasuꝫ ⁊ rho
dum et faselida et choo et siden ⁊ arado
et gortinā et gnydū et cyprū et cyrenē.
Exemplū aūt eoꝝ scripserūt simoni p̄n
cipi sacerdotū: et populo iudeoꝝ. Antio
chus autē rex applicuit castra in doram
secundo admouēs ei semp manus ⁊ ma
chinas faciēs: ⁊ cōclusit triphonē ne ꝓce
deret. Et misit ad euꝫ simon duo milia
viroꝝ electoꝝ in auxiliū: et argentum ⁊
aurū et vasa copiosa et noluit ea accipe
sed rupit oīa que pactus est cū eo antea
⁊ alienauit se ab eo. Et misit ad eū athe
nobiū vnuꝫ de amicis suis vt tractaret
cū ip̄o dicēs: Vos tenetis ioppen ⁊ gaça
ram et arcē que est in hierl'm ciuitates
regni mei: fines eaꝝ desolastis ⁊ fecistis
plagaꝫ magnā in terra: ⁊ dn̄ati estis per
loca multa in regno meo: Nūc ergo tra
dite ciuitates quas occupastis: ⁊ tribu-
ta locoꝝ in quibꝫ dn̄ati estis extra fines
iudee. Sinaūt date ꝓ illis quingēta ta
lenta argēti: et exterminij qd̄ extermina
stis: et tributorū ciuitatū. alia talēta q̄n
genta. Sinaūt. veniemus ⁊ cōpugnabi
mus vos. Et venit athenobius amicus
regis in hierusalem: ⁊ vidit gloriā simo
nis et claritatē in auro et argēto: ⁊ appa.
ratū copiosum ⁊ obstupuit: et retulit ei
verba regis. Et rn̄dit ei simon: ⁊ dixit ei
Neqꝫ alienā terrā sumpsimus. neqꝫ alie
nam detinemus: sed hereditatē patrum
nostroruꝫ que iniuste ab inimicis nr̄is
aliquo tp̄e possessa est. Nos vero temp⁹
habentes vendicamus hereditatem pa-
trum nostrorū. Nam de ioppe ⁊ gaçara.
que expostulas: ip̄i faciebant in ꝓpl'o pla
gam magnā: et in regione nostra. horuꝫ
damus talenta centum. Et nō respon-
dit ei athenobius verbū. Reuersus aūt
cum ira ad regem renunciauit ei verba
ista: et gloriā simonis ⁊ vniuersa que vi
dit: et iratus est rex ira magna. Triphon
aūt fugit naui in orthosaida. Et ꝯstituit
rex cendebeum ducē maritimum et ex-
ercitum peditū et equitum dedit illi. Et
mandauit illi mouere castra contra faci
em iudee: et mādauit ei edificare cedro-
nem: et obstruere portas ciuitatis: et de
bellare ꝓpl'm. Rex aūt ꝑsequebat̄ tripho
nem. Et ꝑuenit cendebeus iamniā: ⁊ ce
pit irritare plebē et cōculcare iudeā: ⁊ ca
ptiuare ꝓpl'm et interficere. et edificare
cedronē. Et collocauit illic equites ⁊ ex
ercitū vt egressi ꝑambularēt viā iudee
sicut constituit ei rex.

XVI

Et ascendit iohannes de gaçar⁹
et nūciauit simoni patri suo q̄
fecit cendebeus in populo ip̄oꝝ
Et vocauit simon duos filios suos se-
niores. iudam et iohannem: et ait illis:
Ego ⁊ fratres mei ⁊ domus patris mei
expugnauimus hostes israel ab adolescē
tia vsqꝫ in hūc diem: et prosperatū est in
manibꝫ nostris liberare israel aliquoti-
ens. Nūc aūt senui. sed estote loco meo
et fratris mei. et egressi pugnate ꝓ gēte
nostra. Auxiliū vero de celo vobiscuꝫ sit.
Et elegit de regione viginti milia viro-
rum belligeratoꝝ et equites: ⁊ ꝓfecti sūt
ad cendebeum et dormierūt in modin.
Et surrexerūt mane ⁊ abierūt in campū
Et ecce exercit⁹ copios⁹ in obuiā illis. pe
ditū et equitū: et fluuius torrēs erat in
ter mediū ip̄oꝝ: Et admouit castra con
tra faciē eoꝝ ip̄e ⁊ ꝓpl'us eius: ⁊ vidit po
pulū trepidantē ad transfretandū torrē
tem: et trāsfretauit primus Et viderūt
eū viri: ⁊ trāsierunt post euꝫ. Et diuisit
ꝓpl'm et equites in medio peditu. Erat
aūt equitat⁹ adūsarioꝝ copiosus nimis
Et exclamauerūt sacris tubis: ⁊ in fugā
ꝯuersus est cendebeus ⁊ castra eius: ⁊ ce
ciderunt ex eis multi vulnerati: residui
aūt in munitōem fugerūt. Tūc vulne-
rat⁹ est iudas frater iohānis. Johannes
aūt insecutus ē eos donec venit cedro-
nem quā edificauit: et fugerunt vsqꝫ ad
turres que erāt in agris açoti: ⁊ succen-

dit eas igni. Et ceciderunt ex illis duo
milia virorum: et reuersus est in iudeā
in pace. Et ptolomeus filius abobi con
stitutus erat dux in campo hiericho ⁊ ha
bebat argētum et aurum multuz. Erat
enim gener summi sacerdotis. Et exal
tatum est cor eius: et volebat obtinere
regionem: et cogitabat doluz aduersus
simonē et filios ei⁹ vt tolleret eos. Si
mō aūt ꝑambulās ciuitates q̄ erāt ī re
giōe iudee: ⁊ sollicitudiez gerēs eaꝝ d̄scē
dit ī hiericho. ipse ⁊ mathathias fili⁹ ei⁹
⁊ iudas. anno centesimo septuagesimo
septimo. mense vndecimo. Hic est mē
sis sabath. Et suscepit eos filius abobi
in munitiunculaz que vocatur doch: cū
dolo quam edificauit: et fecit eis conui
uium magnum: et abscondit illic viros
Et cuz inebriatus esset simon ⁊ filij ei⁹
surrexit ptolomeus cuz suis: et sumpse
runt arma sua: et intrauerunt in conui
uium: et occiderunt eum et duos filios
eius: et quosdam pueros eius: Et fecit
deceptionem magnaz in israel: et reddi
dit mala pro bonis. Et scripsit hec pto
lomeus: et misit regi vt mitteret ei exer
citum in auxilium: et traderet ei regio
nem et ciuitates eorum et tributa. Et
misit alios in gaçaram tollere iohannē
et tribunis misit epistolas vt venirent
ad se: et daret eis argentum et aurum ⁊
dona. Et alios misit occupare hierusalē
et montem templi. Et precurrens qui
dam nunciauit iohanni in gaçara quia
perijt pater eius et fratres eius. et quia
misit te quoqz interfici. Ut audiuit au
tem vehementer expauit: et comprehen
dit viros qui venerant perdere eum: et
occidit eos. Cognouit enim quia que
rebant perdere euz. Et cetera sermonuz
iohannis et bellorum eius et bonarum
virtutum quibus fortiter gessit: et edi
ficij murorum quos extruxit ⁊ rerū ge
starū eius: ecce hec scripta sunt in libro
dierū sacerdotij eius ex q̄ factus est prin
ceps sacerdotum post patrem suum.

Explicit liber primus machabeorū.

Incipit secundus liber
Machabeoꝝ Capil'm I

Fratribꝫ qui sunt ꝑ egy
ptū iudeis. salutem di
cūt fratres qui sunt in
hierosolymis iudei ⁊ q̄
in regione iudea: et pa
cem bonam: Benefaci
at vobis deus et meminerit testamen
ti sui quod locutus est ad abraam ⁊ ysa
ac et iacob seruoꝝ suorū fideliū ⁊ det vo
bis cor oībꝫ vt colatis eū: et faciatis ei⁹
voluntatez corde magno et animo volē
ti. Adaperiat cor vr̄m in lege sua: et in p̄
ceptis suis: ⁊ faciat pacez. Exaudiat ora
tiones vestras: et recōcilietur vobis nec
vos deseret in tp̄e malo. Et nunc hic su
mus orantes ꝓ vobis. Regnante deme
trio anno centesimo sexagesimonono:
nos iudei scripsimus vobis in tribula
tione et impetu qui suꝑuenit nobis in
istis annis ex quo recessit iason a sancta
terra ⁊ a regno. Portā succēderūt: et ef
fuderūt sanguinē innocentez. Et oraui
mus ad dn̄m: et exauditi sum⁹: ⁊ obtuli
mus sacrificiū ⁊ similaginē: et accēdim⁹
lucernas: ⁊ ꝓposuim⁹ panes. Et nūc fre
quentate dies scenophegie mensis cas
leu. Anno cētesimo octogesimooctauo
ꝓpl's qui est hierosolymis et in iudea se
natusqz ⁊ iudas aristobolo magistro pto
lomei regis qui est de genere christoꝝ sa
cerdotū ⁊ his qui in egypto sunt iudeis
salutē ⁊ sanitatē. De magnis periculis
a deo liberati magnifice gr̄as agim⁹ ipsi:
vtpote qui aduersus talem regē dimica
uimus. Ip̄e enī ebullire fecit de perside
eos q̄ pugnauerūt ꝯtra nos ⁊ sanctā ci
uitatē. Nam cū in ꝑside esset dux ip̄e et
cū ip̄o īmensus exercitus cecidit in tem
plo nanee. concilio deceptus sacerdotū
nanee. Eteniz cū ea habitaturus venit
ad locū anthiochus et amici eius: et vt
accipet pecunias multas dotis noīe Cū
qz ꝓposuissent eas sacerdotes nanee et
ipse cuz paucis ingressus esset intra am
bitum phani: clauserūt templū. Cū au

tem intrasset antiochus aptoq; occulto
aditu templi mittentes lapides pcusse-
rūt ducē et eos qui cuz eo erāt: ⁊ diuise-
runt mēbratim: et capitib; amputat; fo
ras piecerūt. Per oīa bn̄dictus deus q̄
tradidit impios. Facturi igit̄ quīta ⁊ vi
cesima die mēsis casleu purificatōez tē-
pli: necessariū duxim⁹ significare vobis
vt et vos q̄z agatis diē scenophegie: ⁊ di
em ignis qui datus ē qn̄ neemias edifi-
cato tēplo ⁊ altari obtulit sacrificia. Naz
cum in psiden ducerent̄ pr̄es nostri sa-
cerdotes q̄ tūc cultores dei erāt: acceptū
ignē de altari occulte absconderūt ī val
le, vbi erat pute⁹ saltus ⁊ siccus: et in eo
cōtutati sunt eū. ita vt oīb; ignot⁹ esset
locus. Cū aūt p̄terissent āni multi: ⁊ pla
cuit deo vt mitteret̄ neemias a rege psi
dis nopotes sacerdotū illoꝝ q̄ absconde
rāt misit ad requirēdū ignē: ⁊ sicut nar-
rauerūt nobis. nō inuenerunt ignē sed
aquā crassā. Et iussit eos haurire ⁊ affer
re sibi: ⁊ sacrificia q̄ imposita erant iussit
sacerdos neemias aspergi ip̄a aqua: ⁊ li-
gna ⁊ q̄ erāt supposita. Utq; hoc factum
est et tp̄s affuit quo sol refulsit q̄ prius
erat in nubilo. accēsus ē ignis magnus
ita vt oēs mirarent̄. Orationē aūt facie
bāt oēs sacerdotes dū ꝯsūmaret̄ sacrifi
ciū ionatha inchoante: ceteris aūt respō
dentib;. Et neemie erat oratio hūc hn̄s
modū: Dn̄e deus oīm creator terribilis
et fortis. iustus ⁊ misericors qui sol⁹ es
bonus rex: solus prestās: solus iust⁹ ⁊ oī
potēs ⁊ eternus. qui liberas isrl̄ de oī ma
lo: qui fecisti pr̄es electos: ⁊ sanctificasti
eos: accipe sacrificiū p vniuerso populo
tuo isrl̄: ⁊ custodi partē tuā ⁊ sanctifica.
Cōgrega dispsionē nostraz libera eos q̄
seruiūt gētib;: et contēptos ⁊ abomina-
tos respice vt sciāt gētes qꝛ tu es de⁹ nr̄
Afflige opprimētes nos: ⁊ ꝯtumeliā fa-
cientes in supbia. Cōstitue ppl̄m tuū in
loco sancto tuo: sicut dixit moyses. Sa
cerdotes aūt psallebāt hymnos: vsq; q̄
cōsumptū esset sacrificiū. Cū aūt ꝯsum
ptū esset sacrificiuz ex residua aqua nee-
mias iussit lapides maiores perfundi.
Quod vt factū est: ex eis flāma accensa
est: sed ex lumine qd̄ refulsit ab altari cō
sumpta est. Ut vero manifesta ē res: re-
nunciatū est regi psaꝝ q̄ in loco in quo
ignē abscōderant hi qui trāslati fuerāt
sacerdotes. aqua apparuit: d̄ qua neemi
as et qui cū eo erāt purificauerūt sacrifi
cia. Considerās aūt rex ⁊ rem diligēter
examinās. fecit ei templū vt pbaret qd̄
factū erat. Et cū pbasset. sacerdotib; do
nauit multa bona et alia atq; alia mune
ra et accipiens manu sua tribuebat eis
Appellauit autez neemias hūc locū ne-
pthar: quod īterpretat̄ purificatio. Vo
catur aūt apud plures nephi. II

Inuenit̄ autem in descriptōib;
hieremie prophete q̄ iussit eos
ignē accipe qui trāsmigrabant̄
vt significatū ē: et vt mādauit transmi-
gratis. Et dedit illis legē ne obliuiscerē
tur p̄cepta dn̄i: et vt nō exerrarēt menti
bus vidētes simulacra aurea ⁊ argētea
et ornamēta eoꝝ. Et alia huiusmodi di-
cens: hortabat̄ ne legē amouerēt a corde
suo. Erat aūt in ip̄a scriptura: quō taber
naculuz ⁊ arcam iussit ppheta diuino re-
sponso ad se facta comitari secuz vsqueq̄
exijt in montē: in quo moyses ascēdit ⁊
vidit dei hereditatē. Et veniēs ibi hiere-
mias inuenit locū spelūce: et tabernacu
lum et arcā ⁊ altare incensi intulit illuc
et ostiū obstruxit. Et accesserūt quidam
simul qui sequebant̄ vt notarēt sibi lo-
cum: ⁊ nō potuerūt inuenire. Ut aūt co
gnouit hieremias culpās illos dixit q̄
ignotus erit loc⁹ donec ꝯgreget de⁹ con
gregationē ppl̄i: ⁊ ppiti⁹ fiat. Et tūc dn̄s
ostēdet hec: et apparebit maiestas dn̄i: ⁊
nubes erit sicut ⁊ moysi manifestabat̄: ⁊
sicut cū salomon petijt vt locus sanctifi
caret̄ magno deo manifestabat hec. Ma
gnifice etenī sapiētiā tractabat et vt sa-
pientiā hn̄s: obtulit sacrificiū dedicatio
nis ⁊ cōsūmatōis templi. Sicut ⁊ moy
ses orabat ad dn̄m: et descēdit ignis d̄ ce
lo et ꝯsumpsit holocaustuz sicut et salo-
mon orauit: et descēdit ignis de celo: et
consumpsit holocaustum. et dixit moy-

ſes eo q̄ nō ſit comeſtū quod erat p̄ pec
cato et conſumptū eſt. Similiter et ſa
lomon octo dieb⁹ celebrauit dedicatōez
Inferebantur autem in deſcriptōibus
et cōmentarijs neemie hec eadez: ⁊ qua
liter conſtruens bibliothecā congrega
uit de regionib⁹ libros: et p̄ophetarum
et dauid: et epiſtolas regū ⁊ de donarijs
Similiter autē et iudas ea que acciderat con
grauit omnia et ſunt apud nos: Si
ergo deſideratis hec: mittite qui p̄ferāt
vobis. Acturi itaq̄ purificationē ſcripſi
mus vobis. Bene ergo facietis: ſi egeri
tis hos dies. Deus aūt qui liberauit po
pulum ſuū et reddidit hereditatem om
nibus: et regnū et ſacerdotiū: et ſancti
ficatōez ſicut p̄miſit in lege: ſperam⁹ q̄
ſcito nr̄i miſerebit̄: ⁊ congregabit de ſub ce
lo in locū ſanctū. Eripuit enim nos de
magnis periculis: et locū purgauit. De
iuda vero machabeo et fratrib⁹ eius: et
de templi magni purificatione et de are
dedicatione: ſed ⁊ de p̄lijs que p̄tinēt ad
antiochū nobilē: et filiū eius eupatorez
et de illuminatōib⁹ que de celo facte ſūt
ad eos qui pro iudeis fortiter fecerunt
ita vt vniuerſaz regionē cū pauci eſſent
vindicarēt: et barbarā multitudinē fu
garent et famoſiſſimū in toto orbe tem
plū recuperarēt: et ciuitatē liberarēt: vt
leges que abolēde erāt reſtituerent̄ dño
cū omi tranquillitate p̄pitio facto illis
Itemq̄ ab iaſone cyreneo quinq̄ libris
cōprehēnſa temptauimus nos vno vo
lumine breuiare: Conſiderantes enim
multitudinē librorū et difficultatē volē
tibus aggredi narratōes hiſtoriar̄: pro
pter multitudinē rerū curauimus vo
lētib⁹ quidē legere vt eſſet animi oble
ctatio: ſtudioſis vo vt facile poſſint me
morie cōmendare: omnib⁹ aūt legētib⁹
vtilitas conferat̄. Et nobis quidē ipſis
qui hoc opus breuiādi cauſa ſuſcepim⁹
nō facilē laborem: imo vero negociū ple
num vigiliarū et ſudoris aſſumpſim⁹.
Sicut hi qui p̄parāt conuiuiū: ⁊ que
runt alior̄ voluntati parere p̄pter mul
torum gratiā libenter laborem ſuſtine
mus: veritatē quidē de ſingulis autori
bus concedētes: ipi autē ſm̄ datam for
mam breuitati ſtudētes. Sicut enī no
ue dom⁹ architecto de vniuerſa ſtructu
ra curandū eſt. ei vero qui pingere curat
que apta ſunt ad ornatū exquirenda ſūt
ita eſtimāduz eſt ⁊ in nobis. Eteni intel
lectū colligere et ordinare ſermonez: et
curioſiuſ partes ſingulas quaſq̄ diſqui
rere hiſtorie congruit autori: breuitatē
vero dictionis ſectari: et executōis rerū
vitare breuianti concedendū eſt. Hinc
ergo narrationē incipiemus. de p̄faſtō
ne tantū diciſſe ſufficiat. Stultū eteni
eſt ante hiſtoriam effluere. in ipa autez
hiſtoria ſuccingi.

III

Igitur cū ſancta ciuitas habi
taret̄ in omni pace: leges autez
adhuc optime cuſtodirent̄ pro
pter onie pontificis diſpoſitionē ⁊ pieta
tem et animos odio habētes mala: fie
bat vt et ipi reges ⁊ p̄incipes locū ſum
mo honore dignū ducerēt: ⁊ templū ma
ximis muneribus illuſtrarēt. ita vt ſeleu
cus aſie rex de redditib⁹ ſuis p̄ſtaret oēs
ſumptus ad miniſteriū ſacrificior̄ per
tinētes. Simon aūt de tribu beniamin
p̄poſitus templi ꝯſtitutus. contende
bat obſiſtēte ſibi p̄rincipe ſacerdotū ini
quū aliquid in ciuitate moliri. Sed cū
vincere oniam nō poſſet venit ad appol
lonium tharſee filiū qui illo tp̄e erat dux
celeſſyrie et phenicis: ⁊ nūciauit ei pecu
nijs innumerabilib⁹ plenū eſſe erariuz
hieroſolymis: ⁊ cōes copias imenſas eſ
ſe que nō p̄tinēt ad rationē ſacrificior̄:
eſſe aūt poſſibile ſub ptāte regis cadere
vniuerſa. Cūq̄ retuliſſet ad regē appol
lonius de pecunis q̄ delate erant: ille ac
citū heliodor̄ qui erat ſup̄ negocia eius
miſit cū mādatis vt p̄dictā pecuniam
trāſportaret. Statimq̄ heliodorus iter
eſt aggreſſus: ſpecie quidē quaſi p̄ celeſ
ſyriā et phenicē ciuitates eſſet pagratu
rus: reuera aūt regis p̄poſit⁹ p̄fectur⁹.
Sed cū veniſſet hieroſolymā ⁊ benigne
a ſummo ſacerdote in ciuitate eſſet exce

ptus:narrauit de dato iudicio pecuniaꝝ et cuius rei gratia adesset apuit. Interrogabat aũt si vere hec ita essent. Tunc summus sacerdos ostẽdit depsita esse hec et victualia viduarũ et pupillorũ: quedã vero esse hircani tobie virivalde eminẽtis in his que detulerat impi⁹ simon:vniũsa aũt argẽti talẽta esse q̃drigẽta et auri ducẽta:decipi vero eos qui credidissent loco et tẽplo quod p̃ vniũsum mundũ honorat̃.p̃ sui veneratiõe et sanctitate·oĩo impossibile esse. At ille p̃ his que habebat in mandatis a rege. dicebat omĩ genere regi ea esse deferenda. Cõstituta aũt die intrabat de his heliodorus ordinatur⁹. Nõ modica vero p̃ vniuersaꝝ ciuitatẽ erat trepidatio. Sacerdotes aũt ante altare cũ stolis sacerdotalib⁹ iactauerũt se:et inuocabãt de celo eũ qui de depositis legẽ posuit:vt his qui deposuerãt ea salua custodiret. Jam vero qui viderat sũmi sacerdotis vultũ mẽte vulnerabat̃. Facies enim et color imutatus·declarabat internũ animi dolorẽ. Circũfusa enĩ erat mestitia quedaꝝ viro:et horror corporis:p̃ quẽ manifest⁹ aspiciẽtib⁹ dolor cordis eius efficiebat̃. Alij etiã ogregati de domib⁹ cõfluebant publica supplicatõe obsecrantes:p̃ eo q̃ in contẽptũ locus esset venturus. Accĩcteq̃ mulieres cilitijs pectus p̃ plateas cõfluebãt:sed et virgines q̃ oclusẽ erãt· procurrebãt ad oniã:alie aũt ad muros quedã vero p̃ fenestras aspiciebãt:vniuerse aũt ꝓtẽdentes man⁹ in celũ depcabant̃. Erat enĩ misera cõmixte multitudinis et magni sacerdotis in agone cõstituti expectatio: Et hi quidem inuocabant omnipotentẽ deum:vt credita sibi his qui crediderãt cũ omni integritate conseruarent̃. Heliodorus aũt qđ decreuerat pficiebat eodẽ loco ipe cũ satelliti bus circa erariũ p̃sens. Sed spũs omĩpotẽtis dei magnã fecit sue ostensionis euidentiã ita vt omẽs q̃ ausi fuerãt patrare ei·ruentes dei virtute·in dissolutõnem et formidinẽ cõuerterent̃. Apparuit enim illis quidam equus·terribilem habens sessorez·optimis operimẽtis ordinatus·isq̃ cũ impetu heliodoro p̃riores calces elisit. Qui autẽ ei sedebat videbat̃ arma habere aurea. Alij etiã apparuerũt duo iuuenes virtute decori·optimi gloria·speciosiq̃ amictu:qui circũsteterũt eũ·et ex vtraq̃ pte flagellabãt·sine intermissione multis plagis verberãtes. Subito aũt heliodorus concidit in terram·eũq̃ multa caligine circũfusum rapuerũt:atq̃ in sella gestatoria posituꝫ eiecerũt. Et his qui cũ multis cursoribꝫ et satellitibꝫ p̃dictũ ingressus ẽ erariũ·portabat̃ nullo sibi auxilium ferẽte: manifesta dei cognita virtute. Et ille quidez p̃ diuinã virtutẽ iacebat mutus atq̃ oĩ spe et salute priuatus. Hi aũt dñm bñdicebãt:q⁹ magnificabat locũ suũ:et tẽplum quod pauloante timore ac tumultu erat plenũ· apparẽte omĩpotẽte dño gaudio et leticia impletus est. Tũc vero er amicis heliodori quidã rogabãt cõfestim oniam vt inuocaret altissimus:vt vitã donaret ei·qui in supremo spũ erat constitutus:Cõsiderans aũt sũmus sacerdos ne forte rex suspicaret̃ maliciam aliquã er iudeis circa heliodorũ ꝑsũmatam·obtulit p̃ salute viri hostiã salutarẽ Cũq̃ sũmus sacerdos oraret: idez iuuenes eisdẽ vestibꝫ amicti stantes heliodoro direrũt: Onie sacerdote gras age. Nam ꝓpter eũ tibi dñs vitam donauit. Tu aũt a deo flagellatus:nũcia omnib⁹ magnalia dei et ptãtez. Et his dictis nõ comparuerũt. Heliodorus autez hostia deo oblata: et votis magnis ꝓmissis ei qui viuere illis concessit:et onie gratias agens:recepto exercitu repedabat ad regem. Testabat̃ aũt oĩb⁹ ea que sub oculis suis viderat opa magna dei. Cũ aũt rex interrogasset heliodor q̃s eẽt aptus adhuc semel hierosolymam mitti ait: Si quem habes hostez aut regni tui insidiatorẽ·mitte illuc:et flagellatũ eum recipies:si tamen euaserit·eo q̃ in loco sit vere dei quedam virtus. Nam ipe q̃ habet in celis habitatõem visitator ad iutor est loci illius:et venientes ad male/

faciendū ꝑcutit ac perdit. Igit̄ de helio
doro ⁊ erarij custodia ita res se habet.

IIII

Simon aūt p̄dictus pe
cuniarū ⁊ patrie delator· male
loquebat̄ de onia: tanq̄ ip̄e he-
liodorū instigasset ad hec ⁊ ip̄e fuisset in
centor malorum: prouisorēq; ciuitatis
ac defensorem gētis sue: et emulatorez
legis dei audebat insidiatorē regni dice
re. Sed cū inimicitie intantū ꝓcederēt
vt etiā ꝑ quosdam simonis necessarios
homicidia fierēt: considerans onias pe-
riculū contentionis: et appolloniū insa-
nire vtpote ducē celessyrie et phenicis·
ad agendā maliciā simonis: ad regez se
contulit: non vt ciuiū accusator: sed cō-
munem vtilitatē apud semetip̄m vniū
se multitudinis considerans. Videbat
enī sine regali prouidētia impossibile es
se pacē rebus dari: nec simonē posse ces-
sare a stulticia sua. Sed post seleuci vi-
te excessum cū suscepisset regnuz antio-
chus qui nobilis appellabatur: ambie-
bat iason frater onie sūmuz sacerdotiū
adito rege· ꝓmittens ei argenti talenta
trecēta sexaginta: et ex redditib; alijs ta
lenta octoginta. Sup̄ hoc ꝓmittebat ⁊
alia centū quinquaginta: si potestati ei⁹
concederet̄ gymnasiū et ephebiam sibi
ꝯstituere: et eos q̄ in hierosolymis erāt
antiochenos scribere. Q; cū rex annuis-
set et obtinuisset principatū· statim ad
gentilem ritū contribules suos trāsfer
re cepit et amotis his que humanitat̄
causa iudeis a regib; fuerant constitu-
ta· per iohannem patrez eupolemij qui
apud romanos de amicitia et societate
functus est legatione legitima ciuium
iura destituēs praua instituta sanciebat
Etenī ausus est sub ip̄a arce gymnasiuz
constituere et optimos quosq; ephebor̄
in lupanaribus ponere· Erat autez hoc
non initium sed incrementū quoddaz
et profectus gentilis et alienigene con-
uersationis· ꝓpter impij et non sacerdo
tis iasonis nephariū et inauditū scelus
ita vt sacerdotes iam non circa altaris
officia dediti essent sed contēpto tēplo ⁊
sacrificijs neglectis festinarent partici-
pes fieri palestre: et prebitionis eius in
iuste: et in exercitijs disci et patrios qui
dem honores nihil habētes grecas glo-
rias optimas arbitrabant̄. Quarū gra-
tia periculosa eos contentio habebat et
eorū instituta emulabant̄: ac ꝑ oīa his
consimiles esse cupiebant quos hostes
et peremptores habuerāt In leges enī
diuinas impie agere impune nō cedit·
sz hoc tēpus sequens declarabit Cū aūt
quinquēnalis agon tyro celebraretur
et rex presens esset· misit iason facino-
rosos ab hierosolymis viros peccatores
portantes argenti didrachmas trecen-
tas in sacrificium herculis· quas postula
uerūt hi qui apportauerāt· ne in sacrifi-
cijs erogarent̄ qr non oporteret· sed in
alios sumptus eas deputari. Sz hec ob
lata sunt quidē ab eo qui miserat in sa-
crificium herculis: ꝓpter presentes aūt
date sunt in fabricā nauiuz triremiuz.
Misso autem in egyptum apollonio ne
sthei filio ꝓpter primates ptolomei phi-
lometoris regis· cum cognouisset antio
chus alienū se a negocijs regni effectū·
ꝓprijs vtilitatibus consulens· profect⁹
inde venit ioppen et inde hierosolymā.
Et magnifice ab iasone ⁊ ciuitate susce
ptus cum facularū luminibus et laudi
bus ingressus est: et inde in phenicez ex
ercitū conuertit. Et post triennij tem-
pus misit iason menelaum supradicti si
monis fratrem portantem pecunias re
gi: et de negocijs necessarijs responsa ꝑ
laturum. At ille cōmendatus regi cum
magnificasset faciem potestatis eius· in
semetip̄m retorsit summū sacerdotiuz
supponens iasoni talenta argenti trecē
ta. Acceptisq; a rege mandatis venit ni
hil quidem habens dignum sacerdotio
animos vero crudelis tyrāni: et fere be-
lue iram gerens. Et iason quidez qui ꝓ
prium fratrez captiuauerat: ip̄e decept⁹
profugus in ammanitē expulsus est re-
gionem. Menelaus autē principatum
quidem obtinuit: de pecunijs vero regi
promissis nihil agebat: cū exactionē fa-

ceret sostratus qui arce erat prepositus Nam ad hūc exactio vectigalium ptinebat: Quā ob cām vtriqz ad regē sūt euocati. Et menelaus amotus est a sacerdotio succedēte lysimacho fratre suo: sostratus aūt prelatus est cypris. Et cum hec agerent cōtigit tharsenses mallothas seditionez mouere: eo q antiochi regis concubine dono essent dati. Festināter itaqz rex venit sedare illos relicto suffecto vno ex comitib suis andronico Ratus autē menelaus accepisse se tempus opportunū: aurea quedā vasa e tēplo furatus donanit andronico: et alia vendidérat tyro et p vicinas ciuitates. Quod cū certissime cognouisset onias arguebat eū: ipe in loco tuto se continens antiochie secus daphnem. Unde menelaus accedēs ad andronicum: rogabat vt oniam interficeret. Qui cuz venisset ad oniam: et datis dextris cū iureinrando qbus esset ei suspectus suasisset de asilo procedere: statim eum p̄emit nō verit? iusticiam. Ob quā causam non solū iudei: sed etiā alie qz natōes indignabant: et moleste ferebāt de nece tanti viri iusti. Sed regressum regē de cilicie locis adierūt iudei apud antiochiam simul t greci: conquerētes de iniqua nece onie. Contristatus ita est animo antiochus propter oniam: et flerus ad misericordiaz lachrymas fudit: recordatus defuncti sobrietatē et modestiam. Accensisqz animis andronicū purpura exutum p totam ciuitatē iubet circūduci: et in eodem loco in quo in oniam impietatē cōmiserat sacrileguz vita priuari: dño illi condignā retribuēte penaz. Multis aūt sacrilegijs in templo a lysimacho cōmissis menelai consilio et diuulgata fama: cōgregata est multitudo aduersum lysimachū: multo iam auro exporetato. Turbis autē insurgentib et animis ira repletis: lysimachus armatis fere tribus milibus: iniquis manib vti cepit: duce quodam tyranno etate pariter et demētia prouecto: Sed vt intellexerūt conatuz lysimachi: alij lapides alij fustes vallidos arripuere: quidā vero cinerē i lysimachum iecere. Et multi quidem vulnerati: quidā autez et prostrati: oēs vero in fugam conuersi sunt. Ipm etiā sacrilegum secus erarium interfecerūt. De his ergo cepit iudiciū aduersus menelaum agitari. Et cū venisset rex tyruz ad ipm negociū detulerūt: missi tres viri a senioribz. Et cū supare menelaus: promisit ptolomeo multas pecunias dare ad suadendū regi. Itaqz ptolomeus in quodā atrio positum quasi refrigerandi gratia regē adijt t deduxit a sna: t menelaum quidē vniuerse malicie reū criminib absoluit: miseros aūt q etiāsi apō scythas causam dixissent innocētes iudicarent hos morte dānauit. Cito ergo iuiustam penā dederūt: qui p ciuitate t pplo et sacris vasis causam psecuti sūt. Quāobrez tyrij qz indignati erga sepulturam eor liberalissimi extiterūt. Menelaus aūt ppter eor qui in potētia erant auariciā pmanebat in ptāte: crescēs in malicia ad insidias ciuiū. V

Eodem tempore antiochus secundā profectionez parauit in egyptū. Contigit aūt p vniuersam hierosolymorum ciuitatem videri diebz quadragīta p aera equites discurrentes auratas stolas habētes et hastas quasi cohortes armatas: t cursus equorum p ordines digestos: et ingressiones fieri cominus et scutor motus t gallearū multitudinē gladijs districtis t telorū iactus: et aureor armorū splendorem: omisqz generis loricarū. Quapropter oēs rogabāt in bonum mōstra conuerti. Sed cum falsus rumor exisset: tāqz vita excessisset antiochus: assumptis iason: nō minus mille viris aggressus ē ciuitatem repētē: et ciuibus ad murum conuolantib ad vltimū apprehensa ciuitate menelaus fugit in arcez. Jason vero non parcebat in cede de ciuib suis nec cogitabat prosperitatē aduersum cognatos malū eē maximū: arbitrās hostium et nō ciuiū se trophea capturuz. Et principatū quidē non obtinuit: finē ve-

ro insidiarum suarum confusionem accepit: et prosu
gus iterum abijt in ammaniten. Ad vl
timum in exitium sui conclusus ab are-
tha arabum tyranno fugiens de ciuita-
te in ciuitatem. omnibus odiosus. vt refu-
ga legum et execrabilis vt patrie et ciuium
hostis. in egyptum extrusus est: et qui mul
tos de patria sua expulerat peregre perijt
lacedemonas profectus. quasi pro cogna
tione ibi refugium habiturus: et qui inse-
pultos multos abiecerat. ipse et illamen
ratus et insepultus abijcitur: sepultura ne
que peregrina vsus. neque patrio sepulcro
participans. His itaque gestis suspicatus
est rex societatem deserturos iudeos: et
ob hoc profectus ex egypto efferatis ani
mis ciuitatem quidem armis cepit. Jussit
autem militibus interficere nec parcere
occursantibus: et per domos ascendentes tru
cidare. Fiebant ergo cedes iuuenum ac
seniorum. mulierum et natorum extermi-
nia. virginumque et paruulorum neces. Erant
autem toto triduo: octoginta milia inter
fecti: quadraginta milia vincti: non minus
autem venundati. Sed nec ista sufficiunt
Ausus est etiam intrare templum vniuersa
terra sanctius menelao ductore. qui le-
gum et patrie fuit proditor. Et scelestis
manibus sumens sancta vasa que ab alijs
regibus et ciuitatibus erant posita ad orna
tum loci et gloriam: contractabat indigne et
contaminabat. Ita alienatus mente an
toichus non considerabat quod propter peccata
habitantium ciuitatem modicum deus fuerat
iratus propter quod et accidit circa locum
despectio. Alioquin nisi contigisset eos
multis peccatis esse inuolutos: sicut helio-
dorus qui missus est a seleuco rege ad ex
poliandum erarium: etiam hic statim adueni
ens flagellatus et repulsus vtique fuisset ab
audacia. Verum non propter locum gentem: sed
propter gentem locum deus elegit Ideoque et ipse
locus particeps factus populi malorum: postea
autem fiet socius bonorum: et qui derelictus in
ira dei omnipotentis est: iterum in magni domini
reconciliatione cum summa gloria exaltabitur.
Igitur antiochus mille et octingentis ab
latis de templo talentis: velociter antiochiam
regressus est. existimans se pre superbia
terram ad nauigandum: pelagus vero ad iter
agendum deducturum propter mentis elatio
nem. Reliquit autem prepositos ad affligen
dam gentem: hierosolymis quidem philip-
pum genere phrygem. moribus crudeliorem
eo ipso a quo constitutus est: in garizim
autem andronicum et menelaum qui grauius
quam ceteri iminebant ciuibus. Cumque appositus
esset contra iudeos: misit odiosum princi
pem apollonium cum exercitu viginti et duobus
milibus precipiens ei omnes perfecte etatis in
terficere mulieres ac iuuenes vendere.
Qui cum venisset hierosolymam pacem simu
lans quieuit vsque ad diem sanctum sabbati:
et tunc feriatis iudeis arma capere suis pre
cepit. Omnesque simul qui ad spectaculum pro-
cesserant: trucidauit. et ciuitatem cum arma-
tis discurrens in gentem multitudinem per-
emit Judas autem machabeus qui decimus
fuerat secesserat in desertum locum. ibique in
ter feras vitam in montibus cum suis agebat:
et feni scibo vescentes demorabantur ne parti
cipes essent coinquinationis. VI

Sed non post multum temporis misit
rex senem quendam antiochenum
qui compelleret iudeos vt se trans
ferrent a patrijs et dei legibus: contaminare
etiam quod in hierosolymis erat templum
et cognominare iouis olympij: et in gari-
zim prout erant hi qui locum inhabitabant io
uis hospitalis. Pessima autem et vniuersis
grauis erat malorum incursio. Nam tem
plum luxuria et comesationibus erat plenum
et scortantium cum meretricibus: sacratisque
edibus mulieres se vltro ingerebant: in-
troferentes ea que non licebant. Altare etiam
plenum erat illicitis: que legibus prohi-
bebantur. Neque autem sabbata custodie
bantur: neque dies solennes patrij serua-
bantur: nec simpliciter se quisquam iudeum
confitebatur. Ducebantur autem cum ama-
ra necessitate in die natalis regis ad sa-
crificia: et cum liberi sacra celebrarentur. co-
gebantur hedera coronati libero circum
ire. Decretum autem exijt in proximas ci
uitates gentilium suggerentibus pto-
lomeis: vt pari modo et ipsi aduersus

iudeos agerent vt sacrificarent·eos au/ tem qui nollẽt transire ad instituta gẽti lium interficerent:Erat ergo videre mi seriaz.Due enĩ mulieres delate sunt na tos suos circũcidisse·quas adverta ifan tibus suspẽsis cum public̃e p̃ ciuitatem circũduxissent:p̃ muros precipitauerũt Alij vero ad p̃rimas coeũtes spelũcas ꝛ latenter sabbati diẽ celebrãtes cuz indi/ cati essent philippo·flammis succẽsi sũt eo q̃ verebañ p̃pter religionẽ et obser/ uantiam·manu sibimet auxilium ferre Obsecro aũt eos qui hũc librũ lecturi sunt ne abhorrescant propter aduersos casus:sed reputẽt ea que acciderũt non ad interitũ·sed ad correptionẽ esse gene ris nostri.Etenim multo tp̃e nõ sinere peccatoribꝫ ex sentẽtia agere: sed statim vltiones adhibere·magni beneficij ẽ in diciũ.Non enĩ sicut in alijs nationibus dñs patienter expectat vt eas cũ iudicij dies aduenerit in plenitudine peccatoꝝ puniat:ita et in nobis statuit vt peccatz nostris in finem devolutis ita demũ in nos vindicet·propter quod nunqz qui/ dem a nobis misericordiã suaz amouet: correpiẽs vero in aduersis p̃p̃m suũ nõ derelinquit.Sed hec nobis ad cõmoni tionẽ legẽtiũ dicta sunt paucis:Jaz aũt veniendũ est ad narrationẽ.Igĩr eleaça rus vnus de primoribꝫ scribarũ vir eta/ te prouectus:et vultu decorus :aperto ore hians cõpellebaꝫ carnem porcinam mãducare:at ille glorioſissimã mortem magisqz odibilẽ vitã complectẽs·volun tarie preibat ad supplicium.Intuens aũt quẽadmodũ oporteret accedere patien/ ter sustinẽs,festinauit nõ admittere illi cita propter vite amorem.Hi autẽ qui astabãt iniqua miseratione cõmoti pro pter antiquã viri amicitiã tollentes eũ secreto rogabãt afferri carnes quibꝫ ve/ sci ei licebat vt simulareꝫ mãducasse si/ cut rex imperauerat de sacrificij carnibꝫ: vt hoc facto a morte liberareꝫ ꝛ propter veterez fieri amicitiã hãc in eo faciebãt humanitatẽ.At ille cogitare cepit etatz ac senectutis sue eminẽtiaz dignã:et in genite nobilitatis canitiem·atqz a pue/ ro optime conuersationis actus:et ꝫm sancte et a deo condite legis constituta· respondit cito dicẽs p̃emitti se velle in infernum.Non enĩ etati nostre dignuz est inquit fingere·vt multi adolescẽtes arbitrantes eleaçarũ nonaginta annoꝝ transisse ad vitam alienigenaruz:et ipſi propter meã simulatõez ꝛ propter mo/ dicũ corruptibilis vite tp̃is decipianꝫ:ꝛ p̃ hoc maculaz atqz exectationẽ meã sene ctuti cõquirã.Nã et si in p̃senti tp̃e sup plicijs hoim eripiar:sed manũ oipoten/ tis nec viuus nec defunctꝰ effugiã.Quã obrem fortiter vitã excedẽdo·senectute quidẽ dignꝰ apparebo:adolescẽtibꝫ autẽ exemplũ forte relinquã:si p̃mpto aio ac fortiter p̃ grauissimis ac sanctissimis le gibꝫ honesta morte p̃fungar.His dictis cõfestim ad supplicium trahebaꝫ.Hi aũt q̃ eũ ducebãt ꝛ pauloante fuerant mitio/ res:in irã conuersi sunt p̃pter sermões ab eo dictos quos illi p̃ arrogantiã p̃la tos arbitrabantur.Sed cũ plagis peri mereꝫ:ingemuit:et dixit.Dñe qui hẽs scãm sciaz:manifeste tu scis:q̃ cũ a mor te possez liberari·duros corp̃is sustineo dolores:ꝫm aiam vero p̃pter timorẽ tuũ libẽter hec patior.Et iste quidẽ hoc mo/ do vita decessit·nõ solũ iuuenibꝫ· sed et vniuerse gẽti memoriã mortis sue ad exẽ plũ virtutis ꝛ fortitudinis derelinquẽs

Contigit aũt septem VII fratres vna cũ matre apprehẽn sos compelli a rege edere con/ tra fas carnes porcinas flagris et taure is cruciatos.Unus autez ex illis q̃ erat primus ficait:Quid queris ꝛ quid vis discere a nobis?Parati sumus mori magis qz patrias dei leges preuaricari. Iratus itaqz rex iussit sartagines et ol las eneas succendi·quibus statim suc/ censis iussit ei qui prior fuerat locutus amputari linguã:ꝛ cute capitis abstra/ cta sũmas q̃z manꝰ ꝛ pedes ei p̃cidi:cete ris eius fratribꝫ ꝛ matre inspiciẽtibus. Et cum iaz per oĩa inutilis factus esset: iussit ignẽ admoueri:et adhuc spirantẽ

torqreri in sartagine·in qua cū diu crucia
retur:ceteri vna cū matre inuicē se hor=
tabant mori fortiter dicētes:Dñs deus
aspiciet veritatē·et consolabit in nobis
quēadmodū in protestatōe cantici decla
rauit moyses·et in seruis suis consola=
bitur.Iortuo itaq illo primo hoc mo=
do sequentē deducebant ad illudenduz
et cute capitis eius cū capillis abstracta
interrogabant si mādducaret prius q̄s to
to corpore p membra singula puniretur
At ille respōdens patria voce dixit:Nō
faciam.Propter quod ⁊ iste sequēti lo=
co primi tormēta suscepit: et in vltimo
spū constitutus·sic ait:Tu quidem sce=
lestissime in presenti vita nos perdis·sz
rex mūdi defunctos nos p suis legibus
eterne vite resurrectōe suscitabit.Post
hunc tertius illudit.et linguā postulat⁹
cito p tulit·et manus cōstanter extēdit:
et cum fiducia ait.Celo isto possideo:sz
ppter dei leges nunc hec ipa despicio qm
ab ipo me ea recepturū spero.Ita vt rex
et qui cum ipo erāt mirarent adolescen
tis animū.q tanq nihil duceret crucia
tus.Et hoc ita defuncto:quartum vexa=
bant similiter torquētes.Et cū iaz isset
ad mortē·sic ait:Potius est ab hoīb⁹
morti datos spem expectare a deo:iteruz
ab ipo resuscitandos.Tibi enī resurre=
ctio ad vitā nō erit.Et cū ad mouissent
quintū vexabant eū:at ille respiciens in
eum dixit.Potestatem inter hoīes ha=
bens cum sis corruptibilis facis q̄ vis
Noli aūt putare genus nostrū a deo es=
se derelictū.Tu autez patienter sustine
et videbis magnam potestatem ipius q̄
liter te et semen tuum torquebit.Post
hūc ducebant sextum·et his mori inci=
piēs sic ait:Noli frustra errare.Nos enī
ppter nosmetipos hoc patimur peccan=
tes in deuz nostrū .et digna ammiratōe
facta sūt in nobis.Tu autez ne existimes
tibi impune futurū: quod cōtra deū pu
gnare tēptauerīs.Supra modū autē ma
ter mirabilis ⁊ honorū memoria digna
que p̄euntes septē filios sub vnius diei
tempore conspiciens:bono animo fere=
bat propter spez quā in deo habebat· sin
gulos illorū hortabat voce patria forti=
ter repleta sapia:⁊ feminee cogitationi
masculinū animū inserens dixit ad eos
Nescio qualiter i vtero meo apparuistis
Neq enī ego spīm et aiaz donaui vob et
vitam:⁊ singulorū membra nō ego ipa
compegi.Sedenī mūdi creator qui for
mauit hoīs natiuitatē·quiq oim inue=
nit originē:et spiritū vobis iterū cū mi=
sericordia reddet et vitā: sicut nunc vos
metipos despicitis ppter leges eius.An
tiochus aūt contēni se arbitrat⁹· simul
et exprobrantis voce despecta:cuz adhuc
adolescētior supesset·nō solū verbis hor
tabat: sed et cum iuramēto affirmabat
diuitem se et beatum facturū:et transla
tum a patrijs legib⁹ amicū habiturum:
et res necessarias ei prebiturū.Sed ad
hec cū adolescēs nequaq inclinaret·vo
cauit rex matrē et suadebat ei vt adole=
scenti fieret in salutē. Cum aūt multis
eam verbis esset hortatus·promisit sua
suram se filio suo.Itaq inclinata ad il=
lum irridens crudelē tyrannum·ait pa
tria voce:Fili mi miserere mei que te in
vtero nouē mensib⁹ portaui:et lac trien
nio dedi ⁊ alui et in etatē istam perduxi.
Peto nate vt aspicias ad celum ⁊ terrā
et ad oīa que in eis sunt· ⁊ intelligas q⁹
ex nihilo fecit illa deus et hoīm gen⁹·ita
fiet vt nō timeas carnificem istum: sed
dignus fratrib⁹ tuis effectus particeps
suscipe mortē:vt in illa miseratōe cū fra
trib⁹ tuis te recipiā.Cum hec illa adhuc
diceret:ait adolescens Quē sustinetis?
Nō obedio p̄cepto regis:sed p̄cepto leg⁹
que data ē nobis p moysen. Tu vero q̄
inuentor oīs malicie factus es in hebre
os·nō effugies manū dei.Nos enī p pec
catis nr̄is hec patimur.Et si nobis pro=
pter increpatōez ⁊ correptōez dñs deus
nr̄ modicū iratus ē:sed iterū recōciliabi
tur seruis suis.Tu aūt o sceleste et oīm
hoīm flagitiosissime noli frustra extolli
vanis spebus:in seruos ei⁹ inflāmat⁹.Nō
dum enim omnipotentis dei et omīa in
spiciētis iudiciū effugisti.Nam fratres

mei modico nunc dolore sustentato sub testamento eterne vite effecti sunt: tu vero iudicio dei iustas superbie tue penas evolues Ego aũt sicut ⁊ fratres mei animam et corpus meum trado ꝓ patrijs legibꝫ inuocãs deum maturius gẽti nostre ꝓpitiũ fieri: teqꝫ cũ tormẽtis et verberibus ꝓfiteri qꝫ ipe est deus solus. In me vero et in fratribus meis desinet oĩ potẽtis ira que sup oĩe genꝰ nostrũ iuste supducta est. Tũc rex accensus ira: in hũc sup oẽs crudelius desevit: indigne ferẽs se derisũ. Et hic itaqꝫ mũdus obijt p̃ oia in dño ꝓfidens. Novissime autem post filios et mater consumpta est. Igit̃ de sacrificijs et de nimijs crudelitatibus satis dictum est.

VIII

Iudas vero machabeus: et qui cum illo erant introibãt latenter in castella: ⁊ cõuocantes cognatos et amicos: et eos qui permanserant in iudaismo assumentes: eduxerũt ad se sex milia viros. Et invocabant dominũ vt respiceret in populũ qui ab oĩbus calcabat̃: ⁊ misereret̃ templo quod contaminabatur ab impijs. Misereret̃ etiam exterminio civitatis que esset ilico cõplananda: et vocez sanguinis ad se clamãtis audiret: memoraret̃ quoqꝫ iniquissimas mortes paruulorũ innocentiũ: et blasphemias nomini suo illatas: et indignaret̃ sup̃ his At machabeus cõgregata multitudine intolerabilis gẽtibus efficiebat̃. Ira enim dñi in misericordiã ꝓuersa est. Et supueniens castellis et civitatibꝫ improvisus succẽdebat eas: et opportuna loca occupans nõ paucas hostiũ strages dabat: Maxime autẽ noctibꝫ ad huiuscemodi excursus ferebat̃: et fama virtutis eius vbiqꝫ diffundebatur. Videns autez philippus paulatim virũ ad profectũ venire: ac frequentius res ei cedere ꝓsp̃ere: ad ptolomeum ducem celesyrie et phenicis scripsit vt auxilium ferret regis negocijs. At ille velociter misit nicanorẽ patrocli ỏ primoribus amicũ: datis ei de permixtis gẽtibus: armatis nõ minus viginti milibꝫ vt vniversum iudeorũ genus deleret: adiuncto et gorgia viro militari: et in bellicis rebus experientissimo. Cõstituit autem nicanor regi vt tributũ quod romanis erat dandũ: duo milia talẽtorum de captivitate iudeorum suppleret Statimqꝫ ad maritimas civitates misit convocãs ad coemptionẽ iudaicarum mancipiorũ: ꝓmittentes se nonaginta mancipia talento distracturum: non respicies ad vindictam que eum ab omnipotente esset consecutura. Judas autem vbi cõperit: indicavit his qui secum erãt iudeis nicanoris aduentũ. Ex quibus quidam formidantes: et nõ credentes dei iusticie in fugam vertebant̃: alij vero si qui de his superãt veniebant simulqꝫ dñm deprecabant̃ vt eriperet eos de impio nicanore qui eos prius qꝫ in conspectus veniret vendiderat. Et si nõ propter eos: propter testamentum tamen quod erat ad patres eorũ: et ꝓpter invocationẽ sancti et magnifici nois eius sup̃ ipos. Convocatis autem machabeus septẽ milibus qui cum ipo erant: rogabat ne hostibꝫ recõciliarent̃ neqꝫ metuerẽt inique venientiũ aduersum se hostium multitudinẽ: sed fortiter contenderẽt ante oculos habẽtes contumeliam q̃ loco sancto ab his iniuste esset illata: itẽqꝫ ludibrio habite civitatis iniuriam: ad huc etiam veterum instituta convulsa. Nam illi quidem armis confidunt: ait simul et audacia: nos aũt in omnipotẽte dño qui potest ⁊ venientes aduersum nos et vniversum mundũ vno nutu delere: cõfidimus. Ammonuit aũt eos et de auxilijs dei que facta sunt erga parentes: et qꝫ sub sennacherib centũ octoginta quinqꝫ milia perierũt: et de prelio qđ eis adversus galathas fuit in babylonia vt oẽs vbi ad rem ventũ est macedonibus socijs hesitantibus: ipsi sex milia soli peremerunt centum viginti milia ꝓpter auxiliam illis datum de celo: et beneficia pro his plurima cõsecuti sunt His verbis constantes effecti sunt: ⁊ p legibꝫ ⁊ patria mori parati. Constituit

itaq; fratres suos duces vtriq; ordini si
mõe et iosephũ et ionathaz subiectis
vnicuiq; millenis et quingentenis: ad
hoc etiam ab esdra lecto illis sancto li/
bro et dato signo adiutorij dei·in prima
acie ipe dux cõmisit cum nicanore. Et
facto sibi adiutore omipotẽte: iuterfece
runt sup nouẽ milia hoim: maiorẽ autẽ
partem exercitus nicanoris vulneribꝫ
debilem factã fugere compulerũt. De/
cunctis vero eoz qui ad emptionẽ ipsoz
venerant sublatis·ipos vsq;quaq; perse
cuti sunt·sed reuersi sunt ora pclusi Nã
erat ante sabbatũ:quã ob causaz non p
seuerauerũt insequentes. Arma autem
ipoz ⁊ spolia congregantes sabbatũ age
bant benedicẽtes dñm qui liberauit eos
in isto die:misericordie initiũ stillans in
eos. Post sabbatũ vero debilibus et or/
phanis et viduis diuiserũt spolia:et re/
sidua ipi cũ suis habuere. His itaq; ge/
stis et cõiter ab oibꝫ facta obsecratione:
misericordẽ dñm postulabãt:vt in fines
seruis suis reconciliaret. Et ex his qui
cum timothxo et bacchide erant contra
se contendentes super viginti milia in/
terfecerũt et munitiones excelsas obti
nuerunt: et plures predas diuiseruut·
equam portionẽ debilibꝫ pupillis et vi/
duis sed et senioribꝫ faciẽtes. Et cuz ar/
ma eorũ diligenter collegissent: oia cõ/
posuerũt in locis oportunis. Residua
vero spolia hierosolymam detulerunt: ⁊
philarchen qui cum timothxo erat iter/
fecerunt virum scelestum qui in multꝫ
iudeos afflixerat. Et cuz epinichia age/
rent in hierosolymis eos qui sacras ia/
nuas incenderuut:id est calisthxenen cũ
in quoddam domicilium refugissent in
cenderunt digna eis mercede p impie/
tatibus suis reddita Facinorosissimus
autem nicanor qui mille negociantes
ad iudeorum venditionem adduxerat:
humiliatus auxilio domini ab his quos
nullos existimauerat: depposita veste glo
rie per mediterranea fugiens solus ve/
nit antiochiam:summam infelicitatez
de interitu sui exercitus consecutus Et
qui promiserat romanis se tributum re
stituere de captiuitate hierosolymorum
predicabat nunc protectorem deum ha
bere iudeos et ob ipsum inuulnerabi/
les esse:eo q sequerentur leges ab ipso
constitutas.

IX

Eodem tempore antiochus in
honeste reuertebatur de pside.
Intrauerat enĩ in eam que di/
citur psipolis et tẽptauit expoliare tem
plum:et ciuitatem oppimere: sed mul
titudine ad arma cõcurrente in fugam
versi sunt et ita contigit vt antiochus
post fugam turpiter rediret: Et cum ve
nisset circa egbathanan · recognouit q
erga nicanorẽ et timothxum gesta sunt.
Elatus aũt in ira·arbitrabat se iniuriaz
illoz qui se fugauerant posse in iudeos
retorquere:ideoq; iussit agitari currũ su
um sine intermissione agẽs iter· celesti
eũ iudicio purgente:eo q ita supbe locu
tus est se venturũ hierosolymã:⁊ conge
riem sepulcri iudeoz eam facturũ. Qz
qui vniuersa cõspicit dñs deus israel p
cussit eum insanabili ⁊ inuisibili plaga
Ut enĩ finiuit hũc ipm sermonẽ:appre/
hendit eũ dolor dirus viscerũ et amara
internorũ tormẽta: Et quidẽ satis iuste
quippe qui multis ⁊ nouis cruciatibus
alioz torserat viscera:licet ille nullo mo
do a sua malicia cessaret. Sup hoc autẽ
superbia repletus ignez spirans animo
in iudeos ⁊ precipiens accelerari nego/
cium·contigit illũ impetu euntẽ de cur
ru cadere:⁊ graui corpis collisione mẽ/
bra uexari. Qui sibi videbat etiam
fluctibus maris imperare:supra humа
num modum superbia replet· ⁊ mon/
tium altitudines in statera appendere:
nunc humiliatus ad terrã in gestatorio
portabatur· manifestam dei virtutez in
semetipso contestans: ita vt de corpore
impij vermes scaturirent·ac viuẽtes in
doloribus carnes eius effluerent: odo/
re etiã illius et fetore exercit9 grauaret.
Et qui paulo ante sidera celi cõtingere
se arbitrabatur:eum nemo poterat pro/
pter intolerantiã fetoris portare. Hinc

igit̃ cepit ex graui superbia deductus ad agnitõem sui venire diuina ammonit⁹ plaga: ꝑ momẽta singula doloribus suis augmenta capiẽtibus. Et cũ nec ipe iam fetorẽ suum ferre posset. ita ait: Iustum est subditũ esse deo: et mortalẽ nõ paria deo sentire. Orabat autẽ hic celestus dñm a quo nõ esset misericordiam cõsecuturus: et ciuitatez ad quam festinãs veniebat: vt eam ad solũ deduceret ac sepulcrũ ꝯgestoꝝ faceret. nunc optat liberam reddere: et iudeos quos nec sepultura quidẽ se dignos habiturũ. sed auibus ac feris diripiendos traditurũ: et cũ paruulis exterminaturũ dixerat: equales nũc atheniensib⁹ factuꝝ pollicetur. templũ etiã sanctuz quod prius expoliauerat. optimis donis ornaturum: et sancta vasa multiplicaturũ: ⁊ ꝑtinentes ad sacrificia sumptus. d̃ redditib⁹ suis prestaturũ: suꝑ hec ⁊ iudeũ se futurũ: et oẽm locũ terre ꝑambulaturũ. ⁊ ꝑdicaturũ dei potestatẽ. Sed nõ cessantib⁹ doloribꝰ: suꝑuenerat enĩ in eũ iustũ dei iudicium. desperans scripsit ad iudeos in hunc modũ deꝑcatõis epl̃am hec continentẽ: Optimis ciuib⁹ iudeis: plurimã salutẽ et bene valere: et esse felices: rex ⁊ princeps antiochus. Si bene valetꝫ et filij vestri et ex sententia vobis cũcta sũt maxmas agimus gr̃as. Et ego in infirmitate constitutus: vestri aũt memor benigne reuersus de ꝑsidis locis et ĩ infirmitate graui apprehensus necessarium duxi ꝓ cõmuni vtilitate curam habere: nõ desperans memetip̃m: sed spem multam habens effugiendi infirmitatẽ. Respiciens autem ꝙ et pater meus quib⁹ temporib⁹ in locis suꝑiorib⁹ ducebat exercitũ: ostẽdit qui post se susciꝑet principatũ vt si quid cõtrarium accideret aut difficile nũciaret̃. sciẽtes hi qui in regionib⁹ erãt cui esset rerũ summa derelicta nõ turbarent̃: ad hec ꝯsiderãs de ꝓximo potẽtes quosqꝫ et vicinos tꝑib⁹ insidiãtes et euentũ expectantes: designaui filium meũ antiochũ regẽ. quẽ sepe recurrens in superiora regna multis vestruz cõmendabã: et scripsi ad euz q̃ subiecta sunt. Oro itaqꝫ vos et peto memores beneficioꝝ publice et priuatim: vt vnusq̃sqꝫ conseruet fidẽ ad me ⁊ ad filiũ meuz. Cõfido enĩ eũ modeste ⁊ humane acturũ et sequentẽ ꝓpositũ meũ: cõmunem vobis fore. Igitur homicida et blasphemus pessime ꝑcussus: et vt ipe alios tractauerat. ꝑegre in montib⁹ miserabili obitu vita functus est. Trãsferebat aũt corpus philippus colluctaneus ei⁹ qui metuẽs filiũ antiochi. ad ptolomeum philometorẽ in egyptũ abijt.

IX

Machabeus autem et qui cuz eo erãt dño se ꝓtegente templum quidẽ et ciuitatez recepit: aras autẽ quas alienigene per plateas extruxerãt. itemqꝫ delubra. demolitus est. Et purgato templo aliud altare fecerũt et de ignitis lapidibus igne concepto sacrificia obtulerũt post bienniũ: et incensuz et lucernas: et panes ꝓpositõis posuer̃t Quibus gestis rogabant dñm ꝓstrati in terram: ne amplius talib⁹ malis inciderent. Sed ⁊ si qñ peccassent. vt ab ipo mitius corriperent̃: et non barbaris ac blasphemis hoĩb⁹ traderẽt̃. Qua die autem templũ ab alienigenis pollutũ fuerat: contigit eadem die purificatõez fieri vicesima ⁊ quinta mẽsis qui fuit casleu. Et cũ leticia dieb⁹ octo egerunt in modum tabernaculoꝝ: recordãtes ꝙ ante modicũ temporis diem solennem tabernaculorum in montibus et in spelũcis more bestiarum egerant. propter qd̃ tirsos et ramos virides et palmas preferebant ei. qui prosperauit mundare locum suum. Et decreuerunt cõmuni p̃cepto: et decreto vniuerse genti iudeoꝝ omnib⁹ ãnis agere dies istos. Et antiochi quidẽ qui appellatus est nobilis vite excessus ita se habuit. Nunc autez de eupatore antiochi impij filio que gesta sunt narrabimus: breuiantes mala que in bellis gesta sunt. Hic enĩ suscepto regno cõstituit super negocia regni lysiaz quendã phenicis ⁊ syrie militie principẽ Nam ptolomeus qui dicebatur macer

iusti tenax erga iudeos: esse cōstituit: te
p̄cipue ꝓpter iniquitem que facta erat
in eos et pacifice agere cū eis. Sed ob
hoc accusatus ab amicis apud eupatorē
cum freqnenter proditor audiret eo q̄
cyprum creditam sibi a philometore de
seruisset: et ad antiochū nobilē trāslat⁹
etiam ab eo recessisset: veneno vitā fini-
uit. Gorgias aūt cū esset dux locoꝝ: assū
ptis aduenis frequēter iudeos debella-
bat. Judei vero qui tenebant opportu-
nas munitōes fugatos ab hierosolimis
suscipiebāt: et bellare tēptabant. Hi ve-
ro qui erāt cum machabeo ꝑ orationes
dn̄m rogātes vt esset sibi adiutor: impe
tum fecerūt in munitōes idumeoꝝ: mlt
taq; vi insistētes loco obtinuerūt: occur
rentes interemerūt: et oēs simul nō mi
nus vigintiquinq; milib⁹ trucidauerūt.
Quidā aūt cuz ꝯfugissent in duas tur-
res valde munitas. omnē apparatuz ad
repugnandū habētes. machabe⁹ ad eo-
rum expugnatōem relicto simone et io
sepho. itemq; çacheo eisq; qui cum ipsis
erāt satis multis: ip̄e ad eas que ampli⁹
purgebant pugnās conuersus est. Hi
vero qui cū simone erāt cupiditate du-
cti a quibusdā qui in turrib⁹ erāt suasi
sunt pecunia. ⁊ septuaginta milibus di
drachmis acceptis dimiserūt quosdā ef
fugere. Cum autem machabeo nuncia
tum esset qd̄ factū est principib⁹ ꝓpl̄i cō-
gregatis accusauit q̄ pecunia fratres vē
didissent aduersarijs eoꝝ dimissis. Hos
igit̄ proditores factos interfecit: et con-
festim duas turres occupauit. Armis
autē ac manibus oīa prospere agēdo in
duabus munitionib⁹ plusq̄ viginti mi
lia peremit. Et thimotheus qui prius a
iudeis fuerat superatus conuocato exer
citu peregrine multitudinis ⁊ cōgrega-
to equitatu asiano aduenit: quasi armis
iudeam capturus. Machabeus autem
et qui cum ipso erant appropinquante
illo deprecabantur dn̄m caput terra asp
gentes. lumbosq; cilitijs precincti. ad al
taris crepidinem prouoluti. vt sibi pro
pitius: inimicis autē eorum esset inimi
cus: et aduersarijs aduersaretur sicut
lex dicit. Et ita post orationē sumptis ar
mis longius de ciuitate ꝓcedētes ⁊ pro
ximi hostib⁹ effecti resederūt. Primo au
tem solis ortu vtriq; cōmiserunt. isti q̄-
dem victorie et prosperitatis sponsorem
cū virtute dn̄m habentes: illi aūt ducez
belli animū habebant. Sed cum vehe-
mens pugna esset: apparuerunt aduer-
sarijs de celo viri quinq; in equis: frenis
aureis decori ducatum iudeis prestātes
ex quibus duo machabeum mediuz ha
bentes armis suis circūseptum incolu
men conseruabāt: in aduersarios autez
tela et fulmina iaciebant: ex quo et ceci
tate confusi et repleti perturbatione ca
debāt. Interfecti sunt autē viginti mi-
lia quingenti ⁊ equites sexcenti. Timo
theus vero cōfugit in gaçaram presidiū
munitū cui p̄erat cereas: machabe⁹ aūt
et q̄ cū eo erāt letātes obsederūt p̄sidiū
diebus quattuor. At hi qui intus erant
loci firmitate confisi supra modum ma
ledicebāt: ⁊ sermones nephandos iacta
bant. Sed cuz dies quinta illucesceret
viginti iuuenes ex his qui cum macha
beo erant. accensi animis propter blas-
phemiā viriliter accesserunt ad murū: ⁊
feroci animo incedētes ascendebāt: sed
et alij similiter ascendentes turres por-
tasq; succēdere aggressi sunt: atq; ipsos
maledicos viuos concremare. Per cō
tinuū aūt biduū. presidio vastato timo
theum occultantē se in quodā repertuz
loco peremerunt: et fratrē illius cereaz
et appollophanem occiderūt. Quibus
gestis: in hymnis et confessionib⁹ bene
dicebant dn̄m qui magna fecit in israel
et victoriam dedit illis.

XI

Sed paruo post tempore lysias
procurator regis ⁊ ꝓpinqu⁹ ac
negocioꝝ p̄posit⁹ grauit̄ ferens
de his q̄ acciderāt: ꝯgregatis octoginta
milib⁹ et equitatu vniūso veniebat adū
sū iudeos existimās se ciuitatē quidē ca
ptā gētib⁹ habitaculū facturū: templū
vero in pecunie q̄situ sicut cetera delu-
bra gētiū habiturū: ⁊ ꝑ singulos annos

venale sacerdotiũ nusq̃ recogitãs dei po
testatẽ. sed mẽte effrenatus in multitu-
dine peditũ ⁊ in milib⁹ equitũ ⁊ in octo
ginta elephãtis confidebat. Ingressus
aũt iudeã ⁊ appropiãs bethsure q̃ erat in
angusto loco ab hierosolyma interuallo
quinq̃ stadioꝝ: illud presidiũ expugna-
bat. Ut aũt machabeus ⁊ qui cũ eo erãt
cognouerũt expugnari p̃sidia: cuz fletu
et lachrymis rogabãt dñm: ⁊ oĩs turba
simul: vt bonũ angelũ mitteret ad salu-
tem israel. Et ip̃e prim⁹ machabeus sũ-
ptis armis ceteros adhortat⁹ ẽ simul se
cum periculũ subire ⁊ ferre auxiliũ fr̃ib⁹
suis. Cũq̃ pariter ꝓmpto animo proce
derẽt hierosolymis. apparuit p̃cedẽs eos
eques in veste cãdida: armis aureis ha-
stam vibrãs. Tũc oẽs simul benedixerũt
misericordẽ dñm: ⁊ cõualuerũt animis
nõ soluz hoĩes sed ⁊ bestias ferocissimas
⁊ muros ferreos parati penetrare Ibãt
igit̃ ꝓmpti de celo habentes adiutorẽ ⁊
miserantẽ sup̃ eos dñm. Leonũ autem
more impetu irruẽtes in hostes ꝓstraue
rũt ex eis vndecim milia peditũ: ⁊ equi
tum mille sexcẽtos: vniuersos aũt in fu
gam verterũt plures aũt ex eis vulnera
ti nudi euaserũt. Sed et ip̃e lysias tur-
piter fugiẽs euasit. Et qꝛ nõ insensatus
erat: secũ ip̃e reputãs factã erga se dimi
nutionẽ: ⁊ intelligẽs inuictos esse hebre
os oĩpotẽtis dei auxilio nitẽtes: misit ad
eos. ꝓmisitq̃ se consensurũ oĩb⁹ q̃ iusta
sunt: ⁊ regẽ cõpulsuruz amicũ fieri. An-
nuit aũt machabeus precib⁹ lysie: in om
nibus vtilitati ꝯsulẽs. Et quecũq̃ ma-
chabeus scripsit lysie de iudeis. ea rex cõ
cessit. Nam erãt scripte iudeis ep̃le a ly
sia siquidẽ hũc modũ ꝯtinentes: Lysias
pp̃lo iudeoꝝ salutẽ. Johannes ⁊ abessa-
lon qui missi fuerant a vobis tradentes
scripta postulabant: vt ea que p̃ illos si-
gnificabantur. implerem. Quecũq̃ igi
tur regi potuerũt perferri. exposui: ⁊ que
res permittebat. consensi. Si igitur in
negocijs fidem conseruaueritis: ⁊ dein-
ceps bonoruz vobis causa esse temptabo
de ceteris autem per singula verba man
daui et istis ⁊ his qui a me missi sũt col-
loqui vobiscũ. Bene valete. Anno cen-
tesimo quadragesimooctauo mẽsis di
oscori die vicesima et quarta. Regis au
tem epistola ista continebat. Rex antio
chus: lysie fratri salutez. Patre nostro
inter deos trãslato nos volentes eos q̃
sunt in regno nostro sine tumultu age-
re et rebus suis adhibere diligentiã: au
diuimus iudeos nõ cõsensisse p̃ri meo
vt transferent̃ ad ritũ grecorum. sed te
nere velle suum institutum. ac ꝓpterea
postulare a nobis ꝯcedi sibi legitima sua
Volẽtes igit̃ hanc q̃z gentẽ quietã esse:
statuẽtes iudicauim⁹ templũ restitui il
lis: vt agerẽt s̃m suoꝝ maioꝝ consuetu-
dinẽ. Bene igit̃ feceris: si miseris ad eos
et dextraz dederis: vt cognita nostra vo-
luntate bono animo sint: ⁊ vtilitatib⁹ ꝓ
prijs deseruiant. Ad iudeos vero regis
epistola talis erat. Rex antiochus sena
tui iudeoꝝ: et ceteris iudeis salutez. Si
valetis sic estis vt volumus. sed ⁊ ip̃i be
ne valem⁹. Adijt nos menelaus dicens
velle vos descendere ad vestros qui sunt
apud nos. His igitur qui cõmeant vsq̃
ad diẽ tricesimum mẽsis xandici dam⁹
dextras securitatis: vt iudaicis vtantur
cibis ⁊ legib⁹ suis sicut ⁊ prius: et nemo
eorum vllo modo molestiam patiat̃ de
his que per ignorantiaz gesta sunt. Mi-
simus autem et menelaum qui vos al-
loquat̃. Valete. Anno cẽtesimo quadra
gesimooctauo xandici mẽsis quintade-
cima die. Miserũt autem etiaz romani
epistolã ita se habentẽ. Quintus mẽni
us et titus manilius legati romanorũ:
populo iudeorum. salutem De his que
lysias cognatus regis concessit vobis: ⁊
nos cõcessimus de quib⁹ aũt ad regẽ iu
dicauit referendum: confestim aliquez
mittite diligentius inter vos conferen
tes: vt decernamus sicuti congruit vob̃.
Nos enĩ antiochiam accedim⁹. Ideoq̃
festinate rescribere vt nos q̃z sciamus cu
ius estis voluntatis. Bene valete. An-
no centesimo quadragesimo octauo q̃n
tadecima die mensis xandici.

His factis pactionib⁹ hly sias ꝑgebat ad regem: iudei aũt agriculture operaꝫ dabant. Sed hi qui resederãt timothꝰ et apollonius gẽnei filius: sed et hieronymus et demophon supb⁹ et nicanor cypriarchꝰ nõ sinebãt eos in silẽtio agere et quiete Joppite vero tale quoddã flagitiũ ꝑpetrarũt. Rogauerũt iudeos cũ quib⁹ habitabãt: ascẽdere scaphas ꝙs parauerãt cũ vxoribꝫ et filijs ꝙsi nullis inimicitijs inter eos subiacẽtib⁹. Hoc cõm cõe itaqꝫ decretũ ciuitatis: et ipis acquiescẽtibus pacisqꝫ causa nihil suspectũ habẽtib⁹ cũ in altũ ꝓcessissent submerserũt non minus ducẽtos. Quã crudelitatem iudas in sue gẽtis hoies factã vt cognouit: ꝓcepit viris qui erãt cũ ipo: et inuocato iusto iudice deo: venit aduersus interfectoresꝰ fratrũ: et portũ quidẽ nocte succẽdit: scaphas exussit: eos autẽ qui ab igne fugerãt gladio ꝑemit. Et cum hec ita egisset discessit ꝙsi iteruꝫ reuersur⁹ et vniuersos ioppitas eradicatur⁹. Sed cũ cognouisset et eos ꝙ erãt iamnie velle pari mõ facere habitãtib⁹ secũ iudeis: iamnitis ꝙꝫ nocte supuenit: et portũ cũ naub⁹ succẽdit: ita vt lumẽ ignis appareret hierosolymis ab stadijs ducẽtis ꝙdraginta. Inde cum iam abissent nouẽ stadijs et iterfacerẽt ad thimothꝰ: cõmiserũt cuꝫ eo arabes quiqꝫ milia viri et equites quingẽti. Cũqꝫ pugna valida fieret et auxilio dei prosꝑere cessisset: residui arabes victi ꝑtebãt a iuda dextras sibi dari ꝑmittẽtes se pascua daturos: et in ceteris ꝓfuturos. Judas aũt arbitrat⁹ vere in multis eos vtiles: ꝑmisit pacẽ: dextrisqꝫ acceptis discessere ad tabernacula sua. Aggressus ẽ aũt et ciuitatẽꝫ quandã firmã põtib⁹ murisqꝫ circũseptã ꝙ a turbis habitabaf gentiũ promiscuarũ: cui nomẽ casphin: hi vero qui int⁹ erãt ꝓfidentes in stabilitate muroꝝ et apparatu almoniarũ remissius agebãt: maledictis lacessentes iudã et blasphemãtes et loquẽtes ꝙ fas nõ est. Jachabeus autẽ inuocato magno mũdi principe qui sine arietibus et machinis tempor⁹ iesu ꝓcipitauit hierich⁹: irruit ferociter muris et capta ciuitate ꝑ dñi volũtatem innumerabiles cedes fecit: ita vt adiacẽs stagnũ stadioꝝ duoꝝ latitudinis sanguine interfectoꝝ fluere videret. Jnde discesserunt stadia septingẽta quinquaginta et venerunt in tharacha ad eos qui dicunf tibianei iudeos: et timothẽ quidẽ in illis locis nõ cõprehenderũt: nulloqꝫ negocio perfecto regressus est: relicto in quodã loco firmissimo ꝓsidio. Dositheus aũt et sosipater ꝙ erãt duces cum machabeo pemerit a thimothꝰ relictos in ꝓsidio decẽ milia viros. At machabe⁹ ordinatis circũ se sex milib⁹ et ꝓstitutis ꝑ cohortes: aduersus thimothẽ processit habentẽ secũ centum viginti milia pditum equitũqꝫ duo milia quingẽtos. Cognito aũt iude aduentu thimothꝰ ꝑmisit mulieres: et filios et reliquũ apparatuꝫ in ꝓsidiuꝫ quod carnion dicitur Erat enĩ inexpugnabile et accessu difficile ꝓpter locoꝝ angustias. Cũqꝫ cohors iude prima apparuisset: timor hostib⁹ incussus est ex ꝓsentia dei qui vniuersa cõspicit: et in fugã verſi sunt alius ab alio ita vt magis a suis deijcerenf: et gladiorũ suoꝝ ictib⁹ debilitarenf. Judas autẽ vehementer instabat puniens prophanos et ꝓstrauit ex eis triginta milia virorꝝ. Jpse vero timotheus incidit in ptes dosithei et sosipatris et multis ꝓcib⁹ postulabat vt viuus dimitteretur: eo ꝙ multoꝝ ex iudeis parẽtes haberet ac fratres ꝙs morte eius decipi eueniret. Et cũ fidẽ dedisset restituturꝫ se eos fm ꝓstitutũ: illesum eũ dimiserũt ꝓpter fratrũ salutem. Judas aũt regressus est a carnion interfectis vigintiquinqꝫ milib⁹. Post hoꝝ fugã et necẽ: mouit exercitum ad effron ciuitatẽ munitaꝫ in qua multitudo diuersaꝝ gentiũ habitabat: et robusti iuuenes ꝑ muris cõsistẽtes fortif repugnabãt. Jn hac aũt machine multe et teloꝝ erat apparatus. Sed cũ omnipotẽtẽ inuocassent: qui ptãte sua vires hostium confringit: ceperunt ciuitatẽ: et

ex eis qui intus erãt vigintiq̃nq̃ milia
ꝓstrauerũt. Inde ad ciuitatẽ scytharuz
abierũt: q̃ ab hierosolymis sexcẽtis sta
dijs aberat. Cõtestãtibꝫ aũt his q̃ apud
scytopolitas erant iudeis ꝙ benigne ab
eis haberentur: ⁊ temporibꝫ infelicitatꝭ
ꝙ modeste secũ egerint. gr̃as agẽtes eis
et exhortati etiã de cetero erga genꝰ suũ
benignos esse. venerunt hierosolymam
die solẽni septimanaruz instãte. Et post
pẽtecosten abierũt ꝯtra gorgiã p̃posituz
idumee. Exiuit aũt cũ peditibꝫ tribꝫ mi-
libus et eq̃tibus q̃dringẽtis. Quibꝫ cõ-
gressis ꝯtigit paucos ruere iudeoꝝ. Do
sitheꝰ vero quidã de bacchenoris eques
vir fortis gorgiã tenebat: ⁊ cũ vellet illũ
cape viuũ. eques quidã de thracibꝫ irru
it in eũ. humerũq̃ eius amputauit. at-
q̃ ita gorgias effugit in maresa. At illis
qui cũ esdrin erãt diutiꝰ pugnãtibꝫ ⁊ fa
tigatis: inuocauit iudas dñm adiutorẽ
et ducẽ belli fieri: incipiẽs voce patria et
cũ hymnis clamorẽ extollẽs. fugã gor-
gie militibꝫ incussit. Iuda aũt acollecto
exercitu venit in ciuitatẽ odollã. Et cuz
septima dies supueniret ſm cõsuetudi
nẽ purificati: in eodẽ loco sabbatũ ege-
rũt. Et sequẽti die venit cuz suis iudas
vt corpa ꝓstratoꝝ tolleret: ⁊ cũ parẽtibꝫ
poneret in sepulcris paternis. Inuene-
rũt aũt sub tunicis interfectoꝝ de dona
rijs idoloꝝ que apud iãniã fuerũt a qui
bus lex ꝓhibet iudeos. Oĩbꝫ ergo mani
festũ factũ est. ob hãc causam eos corru
isse. Oẽs itaq̃ bñdixerũt iustũ iudiciuz
dñi: qui occulta fecerat manifesta. Atq̃
ita ad p̃ces conuersi rogauerũt vt id qd̃
factũ erat delictũ obliuioni traderet̃. At
vero fortissimus iudas hortabat̃ ꝓplum
ꝯseruare se sine peccato. sub oculis vidẽ-
tes q̃ facta sunt ꝓ pctis eoꝝ qui ꝓstrati
sunt. Et facta collatõe. duodecim milia
drachmas argenti misit hierosolymam
offerri pro peccatis mortuorũ sacrificiũ:
bene et religiose de resurrectõe cogitãs.
Nisi enim eos qui ceciderãt resurrectu
ros speraret supfluum videret̃ et vanũ
orare ꝓ mortuis. Et qꝛ ꝯsiderabat ꝙ hi
qui cũ pietate dormitionem acceperant
optimã haberẽt repositã gratiã. Sãcta
ergo et salubris est cogitatio pro defun-
ctis exorare: vt a peccatis soluantur.

Anno centesimo. XIII
quadragesimonono cognouit
iudas antiochum eupatorez ve
nire cũ multitudine aduersus iudeam:
et cũ eo lysiam procuratorẽ et prepositũ
negociorũ secũ habentẽ peditũ centũ de
cem milia. et equitum quinq̃ milia. et
elephantes vigintiduos. currus cũ fal
cibus trecentos. Cõmiscuit aũt se illis
et menelaus: et cũ multa fallacia deꝑca-
batur antiochuz non pro patrie salute.
sed sperãs se constitui in principatum.
Sed rex regum suscitauit animos an-
tiochi in peccatorẽ: ⁊ suggerẽte lysia hũc
esse causam omniuz maloꝝ: iussit vt eis
est consuetudo apprehẽsum in eodez lo
co necari. Erat aũt in eodem loco turrꝭ
quinquaginta cubitorũ. aggestũ vndiq̃
habẽs cinerꝭ. Hec prospectũ habebat in
preceps. Inde in cinerem deijci iussit sa
crilegum. omĩbus eum propellentibus
ad interitũ. Et tali lege preuaricatorez
legis cõtingit mori nec terre dari mene
laum. Et quidẽ satis iuste. Nã qꝛ multa
erga arã dei delicta cõmisit. cuius ignis
et cinis erat sanctus: ipe in cineris mor
te dãnatus est. Sed rex mẽte effrenatꝰ
veniebat nequiorẽ se pr̃e suo iudeis ostẽ
furus. Quibꝫ iudas cognitis p̃cepit po
pulo vt die ac nocte dñm inuocarent ꝙ
sicut semp̃ ⁊ nũc adiuuaret eos. quippe
qui lege ⁊ patria sanctorũ tẽplo priuari
vererentur. ac populum qui nuper pau-
lulũ respirasset: nec sineret blasphemijs
rursus ratiõibꝫ subdi. Oĩbꝫ itaq̃ simul
id facientibus et petentibus a dño mi-
sericordiã cũ fletu et ieiunijs p̃ triduuz
cõtinuũ ꝓstratis hortatus ẽ eos iudas
vt se p̃pararent. Ipe vero cum seniori-
bus cogitauit priusq̃ rex admoueret ex
ercitum ad iudeam et obtineret ciuita-
tem exire: et domini iudicio committe-
re exitũ rei. dans itaq̃ potestatem omni
um deo mũdi creatori et hortatus suos

vt fortiter dimicarent:ꝛ vsq; ad mortez
pro legib⁹·tẽplo·ciuitate·patria et ciui⁄
bus starẽt·circa modin exercitũ·ꝓstituit
Et dato signo suis dei victorie iuuenib⁹
fortissimis electis·nocte aggressus au⁄
iam regiã in castris ĩterfecit viros quat
tuordecim milia:ꝛ maximũ elephantor
cũ his qui suppositi fuerant. Cũmoq;
metu ac ꝓturbatõe hostiũ castra replẽtes
rebusq; ꝓspere gestis·abierũt. Hoc aũt
factum est die illucescẽte·adiuuante eu
dñi ꝓtectõe· Sed rex accepto gustu au
dacie iudeor·arte difficultatẽ locorum
temptabat:ꝛ bethsure que erat iudeorũ
presidiũ munitũ castra admouebat·sed
fugabaꝯ·impingebaꝯ·minorabaꝯ. His
aũt qui intus erãt iudas necessaria mit
tebat. Enunciauit aũt mysteria hostib⁹
rodochus quidã de iudaico exercitu·qui
requisitus cõprehẽsus est et conclusus.
Iterũ rex sermonẽ habuit ad eos q̃ erãt
in bethsuris·dextraz dedit· accepit·abiit
cõmisit cũ iuda·supatus est. Ut autẽ co
gnouit rebellasse philippuz antiochie q̃
relictus erat sup negocio·mẽte ꝓsterna
tus·iudeos deprecãs subditusq; eis·iu⁄
rat de oĩb⁹ quib⁹ iustũ visuz ẽ:ꝛ recõcilia
tus obtulit sacrificiũ:honorauit tẽpluz·
et munera posuit·machabeũ amplexat⁹
est:ꝛ fecit eũ a ptolomaide vsq; ad gerre
nos ducẽ ꝛ principẽ. Ut aũt venit ptolo
maidã·grauiꝫ ferebãt ptolomẽses ami⁄
citie ꝙuentõez indignãtes·ne forte fed⁹
irrũperẽt. Tũc ascẽdit lysias tribunal:et
exposuit rationẽ ꝛ pl'm sedauit ·regres⁄
susq; est antiochiã . Et hoc modo regis
ꝓfectio et reditus processit. XIIII

Sed post triẽniũ tps cognouit iu
das ꝛ qui cũ eo erãt demetriuz
seleuci cũ multitudine valida ꝛ
nauib⁹ p portũ tripolis ascẽdisse ad loca
oportuna ꝛ tenuisse regiões aduers⁹ an
thiochũ ꝛ ei⁹ ducẽ lysiã. Alchim⁹ aũt q̃⁄
daz q̃ sũm⁹ sacerdos fuerat:sz volũtarie
coinq̃nat⁹ ẽ tpib⁹ cõmixtõis ꝙsiderans
nullo modo sibi esse salutẽ neq; accessuz
ad altare:venit ad regẽ demetriũ cẽtesi⁄
mo quinq̃gesimo ãno offerens ei coro⁄
nã aureã ꝛ palmã sup hec ꝛ talos q̃ tẽpli
esse videbaꝯ. Et ipa quidem die siluit.
Temp⁹ autẽ oportunũ demẽtie sue na⁄
ctus ꝙuocat⁹ a demetrio ad ꝓsiliũ:ꝛ iter
rogat⁹ quib⁹ reb⁹ ꝛ ꝓsilijs iudei niteren
tur rñdit. Ipi q̃ dicunꝯ assidei iudeor q̃
bus pest iudas machabe⁹ bella nutriũt
et seditões mouẽt:nec patiũꝯ regnũ eẽ
quietũ. Hã ꝛ ego defraudat⁹ parẽtũ glo
ria dico aũt summo sacerdotio hucveni
primo quidẽ vtilitatib⁹ reg̃ fidẽ seruãs:
secundo autẽ etiã ciuib⁹ cõsulẽs. Hã il⁄
lorum prauitate vniuersũ gen⁹ nr̃m nõ
minime vexaꝯ. Sed oro his singulis o
rex cognitz ꝛ regioni ꝛ generi ꝟm humа
nitatẽ tuã ꝓmulgatã oĩb⁹ ꝓspice. Hã q;
diu supest iudas:ĩpossibile ẽ pacẽ esse ne
gocijs. Talib⁹ autẽ ad hoc dictis·ꝛ cete⁄
ri amici hostiliter se habẽtes adũsus iu⁄
dam:inflãmauerũt demetriũ. Qui sta⁄
tim nicanorẽ ꝓpositũ elephãtor ducem
misit in iudeã datis mãdatz vt ipm qui
dem iudã caperet viuu:eos vero q̃ cum
illo erãt dispgeret:ꝛ ꝓstitueret alchimũ
maximi tẽpli summũ sacerdotẽ. Tũc gẽ
tes q̃ de iudea fugerãt iudã ·segregatim
se nicanori miscebãt:miserias et clades
iudeorum prosperitates rerũ suaꝝ existi
mantes. Audito itaq; iudei nicanorz ad
uentu et conuẽtu nationum· consperſi
terra rogabãt eũ qui ꝓpl'm suũ constitu
it·in eternũ custodiret :quiq; suã porti⁄
onem signis euidẽtibus ꝓtegit. Impe⁄
rãte autẽ duce·statim inde mouerũt cõ
uenerũtq; ad castellũ dessau. Simõ ve⁄
ro frater iude cõmiserat cũ nicanore·sed
cõterritus ẽ repẽtino aduẽtu aduersari
orũ·nicanor tñ audiẽs virtutẽ comituz
iude ꝛ animi magnitudinẽ quã pro pa⁄
trie certaminib⁹ habebãt sanguine iudi
ciũ facere metuebat. Quãobrez p̃misit
posſidoniũ ꝛ theodotiũ ꝛ matthiaz: ꝛ vt
darẽt dextras atq; acciperẽt. Et cum diu
de his ꝙsiliũ ageret:ꝛ ipe dux ad multi⁄
tudinẽ retulisset·oĩm vna fuit sentẽtia
amicitijs annuere . Itaq; diem consti⁄
tuerũt qua secreto inter se agerẽt:ꝛ sin⁄
gulis selle ꝓplate sunt ꝛ posite. Precepit

autem iudas armatos esse locis oppor-
tunis ne forte ab hostib⁹ repẽte mali ali
quid oriret. Et ꝯgruũ colloquiũ fecerũt
Morabat aũt nicanor hierosolymis: mi
hilq; inique agebat: gregesq; turbarum
que ꝯgregate fuerãt: dimisit. Habebat
aũt iudã semp charũ et aĩo: et erat viro
inclinat⁹. Rogauitq; eũ ducere vxorẽ fi
liosq; ꝓcreare. Nuptias fec: q̃te egit cõ
muniterq; viuebãt. Alchim⁹ aũt vidẽs
charitatẽ illor ad inuicẽ ⁊ ꝙuentões: re
nit ad demetrium et dicebat nicanorez
rebus alienis assentire. Judazq; regni
insidiatorẽ successorẽ sibi destinasse. Ita
q; rex exasperat⁹ et pessimis huius crimi
natõib⁹ irritat⁹ scripsit nicanori dicens
grauiter quidẽ se ferre de amicitie ꝙuen
tõe: iubere tñ machabeũ citi⁹ vinctum
mittere anthiochiã. Quib⁹ cognitis ni
canor ꝓsternabat: et grauiter ferebat: si
ea q̃ ꝙuenerãt irrita faceret. nihil lesus
a viro: sed qr regi resistere nõ poterat: op
portunitatẽ obseruabat q̃ ꝓceptũ ꝓfice-
ret. At machabe⁹ vidẽs secum austerius
agere nicanorẽ: ⁊ cõsuetũ occursuz fero-
cius exhibentẽ: intelligẽs nõ er bono es-
se austeritatẽ istã: paucis suor ꝯgregatis
occultauit se a nicanore. Q cum ille co-
gnouit fortiter se a uiro ꝓuentũ venit ad
maximũ ⁊ scissimũ tẽplũ: et sacerdotib⁹
solitas hostias offerẽtib⁹: iussit sibi tradi
virũ. Quib⁹ cũ iuramẽto dicẽtib⁹ nesci
re se vbi eẽt: q̃ q̃rebat: ertẽdẽs manũ ad
tẽplũ iurauit dicẽs: Nisi iudã mihi vin-
ctum tradideritis: istud dei phanum ĩ pla
nitiem deducam. et altare effodiã: ⁊ tem
plum hoc libero pri cõsecrabo. Et his di
ctis abijt. Sacerdotes autẽ ꝓtendẽtes
manus in celũ inuocabãt eũ q̃ semp ꝓ-
pugnator esset gẽtis ipor hec dicentes:
Tu dñe vniuersor q̃ nulli⁹ indiges: vo-
luisti tẽpluz habitatõis tue fieri in nob
Et nũc sancte sanctor oĩm dñe: ꝙserua
in eternũ ipolutaz domũ istã q̃ nup mũ-
data est. Raçias autẽ quidã de seniorib⁹
ab hierosolymis delat⁹ est nicanori. vir
amator ciuitatis ⁊ bñ audiẽs q̃ ꝓ affectu
pater iudeorũ appellabat. Dic mult⁹ tẽ
porib⁹ continẽtie ꝓpositũ tenuit in iuda
ismo: corpusq; et aĩam tradere contẽtus
ꝓ perseuerãcia. Volẽs autẽ nicanor ma
nifestare odiũ quod habebat in iudeos
misit milites quingẽtos vt eum cõpre
henderẽt. Putabat enĩ si illũ decepisset
sese cladẽ iudeis maximã illaturũ. Cur
bis autẽ irruere in domũ ei⁹ ⁊ ianuaz di
rumpere atq; ignẽ admouere cupitiẽb⁹:
cuz iam cõprehẽderet gladio se petijt: eli
gẽs nobiliter mori pti⁹ q̃ subdit⁹ fieri
peccatoribus: ⁊ ꝓtra natales suos ĩdignis
iniurijs agi. Sed cũ ꝓ festinatiõem nõ
certo ictu plagã ꝺdisset: ⁊ turbe inf ostia
irrũperẽt: recurrẽs audacter ad muruz
ꝓcipitauit semetipm viriliter in turbas
quib⁹ velociter locum dãtibus casui ei⁹
venit per mediã ceruicẽ. Et cum adhuc
spiraret accensus animo surrexit et cuz
sanguis eius magno fluxu deflueret: et
grauissimis vulneribus esset saucia⁹: cur-
su turbã ꝓtransijt ⁊ stãs supr quandã pe
trã ꝓruptã et iam exanguis effectus. cõ
plexus in testina sua vtrisq; manib⁹ pie
cit sup turbas: inuocãs dñatorẽ vite ac
spũs: vt hec illi iterum redderet: atq; ita
vita defunctus est.

XV

Nicanor autẽ vt cõperit iudã es
se in locis samarie cogitauit cũ
oĩ impetu die sabbati cõmitte-
re bellũ. Judeis vero qui illũ ꝓ necessita
tem sequebant dicentibus: ne ita fero-
citer et barbare feceris: sed honorem tri
bue diei sanctificationis: et honora eum
qui vniuersa conspicit. At ille infelix in
terrogauit si est potẽs in celo qui impe-
rauit agi diem sabbator: et respondenti
bus illis: est dñs viuus ipe in celo potẽs
qui iussit agi septimaz diem. At ille ait:
Et ego potẽs sum super terram qui im-
pero sumi arma ⁊ negocia regis imple-
ri. Tñ nõ obtinuit: vt ꝓsilium ꝓficeret.
Et nicanor quidẽ cum sũma supbia ere
ctus cogitauerat cõmune tropheum sta-
tuere de iuda. Machabeus aũt semp ꝓfi
debat cuz omĩ spe auxilium sibi a domio
affuturum: ⁊ hortabatur suos ne formi-
darent ad aduentũ nationũ. sz in mẽte

haberēt adiutoria sibi facta d̄ celo: ⁊ nūc sperarēt ab oīpotente sibi affuturam victoriā. Et allocutus eos de lege ⁊ ꝓphetꝫ āmonēs etiā certamina que fecerāt prius. ꝓmptiores cōstituit eos. Et ita animis eoꝝ erectis simul oñdebat gentiuꝫ fallaciā: ⁊ iuramentoꝝ preuaricationeꝫ. Singulos aūt illoꝝ armauit nō clypei et haste munitōne: sed sermonibꝫ optimis ⁊ exhortatōnibꝫ exposito digno fide somnio: per quod vniuersos letificauit. Erat aūt huiusmodi visus: Oniaꝫ qui fuerat sūmus sacerdos virū bonū et benignū: verecūduꝫ visu: modestū moribꝫ et eloquio decorñ: ⁊ qꝛ puero in virtutibus exercitat⁹ sit. man⁹ ꝓtendentē: orare ꝓ oī ꝓpl'o iudeoꝝ. Post hoc aparuisse et aliū virū etate et gloria mirabilem: ⁊ magni decoris habitudinē circa illum. Rñdentez vero oniā dixisse: Hic est fratrū amator ⁊ ꝓpl'i isrl': Hic ē qui multuꝫ orat ꝓ ꝓpl'o ⁊ vniūsa sancta ciuitate hieremias ꝓpheta dei: Extendisse aūt hieremiā dexterā: ⁊ dedisse iude gladiū aureū dicentē: Accipe scm̄ gladiū mun⁹ a deo: in quo deijcies aduersarios ꝓpl'i mei isrl' Exhortati itaqꝫ iude sermonibus bonis valde d̄ quibus extolli posset impetus: ⁊ animi iuuenū ꝯfortari statuerunt dimicare ⁊ cōfligere fortiter vt virtus de negocijs iudicaret: eo ꝙ ciuitas sancta ⁊ tēplū periclitarent̄. Erat enī ꝓ vxoribꝫ ⁊ filijs. itemqꝫ ꝓ fratribꝫ ⁊ cognatis minor sollicitudo: maxim⁹ vero ⁊ prim⁹ ꝓ scīta te timor erat tēpli: sed ⁊ eos q̄ in ciuitate erāt nō mīma sollicitudo habebat ꝓ his qui ꝯgressuri erāt. Et iam cū oēs sperarēt iudiciū futuꝝ. hostesqꝫ adessent atqꝫ exercit⁹ erat ordinat⁹ bestie eq̄tesqꝫ oportuno loco cōpositi. cōsiderās machabe⁹ aduentū multitudinis ⁊ apparatū varium armoꝝ. ac ferocitatē bestiarū: extendens manus in celū. ꝓdigia facientē dominū inuocauit: q̄ nō ꝑm armoꝝ potētiam: sed ꝓut ip̄i placet dat dignis victoriā. Dixit aūt inuocās h̄ modo: Tu dñe q̄ misisti angelū tuū sub ecechia rege iuda: ⁊ interfecisti de castrꝫ sennacherib cētum octogintaquinq̄ milia: et nūc dñator celorū mitte angelū tuū bonuꝫ ante nos in timore ⁊ tremore magnitudinis brachij tui vt metuāt q̄ cuꝫ blasphemia veniūt aduersus scm̄ ꝓpl'm tuuꝫ. Et hic quidē ita ꝑorauit. Nicanor aūt ⁊ qui cū ip̄o erāt cū tubis ⁊ cāticis admouebāt. Iudas vero ⁊ q̄ cū eo erāt: inuocato deo ꝑ oratōes ꝯgressi sunt: manu quidē pugnātes: sed ⁊ dñm cordibꝫ orātes ꝓstrauerūt nō min⁹ trigintaqnīqꝫ milia p̄sentia dei magnifice delectati. Cunqꝫ cessassent ⁊ cū gaudio redirēt cognouerūt nicanorē ruisse cū armis suis. Facto itaqꝫ clamore ⁊ ꝑturbatione suscitata patria voce oīpotētez dñm bñdicebant. Precepit aūt iudas qui ꝑ oīa corpore ⁊ animo mori ꝓ ciuibꝫ parat⁹ erat: caput nicanorꝫ ⁊ manū cū hūero abscisaꝫ hierosolymā ꝑferri. Quo cū ꝑuenisset cōuocatis cōtribulibus et sacerdotibus ad altare: accersijt: et eos qui in arce erāt. Et ostēso capite nicanoris ⁊ manu nepharia quā extēderat ꝯtra domū sanctaꝫ oīpotentis dei magnifice gloriatus est. Linguā etiā impij nicanoris p̄cisam iussit particulatim auibꝫ dari: manū aūt dementis cōtra templū suspēdi. Oēs igit̄ celi benedixerūt dñm dicētes: bñdictus qui locum suū incōtaminatuꝫ seruauit. Suspēdit aūt nicanoris caput in sūma arce vt euidēs esset ⁊ manifestū signū auxilij dei. Itaqꝫ oēs cōi ꝯsilio decreuerūt nullo mō diē istū absqꝫ celebritate p̄terire: habere aūt celebritatē tertiadecima die mensis adar: que dicit̄ voce syriaca pridie mardochei die. Igitur his erga nicanorē gestis: et ex illis tp̄ibꝫ ab hebreis ciuitate possessa: ego q̄ꝫ in his faciam finem sermonis. Et siquidē bene vt historie cōpetit hoc et ip̄e velim: si autē minus digne cōcedendū est mihi. Sicut enī vinū semꝑ bibere aut semꝑ aquā cōtrariū est. alterius autez vti delectabile: ita legētibꝫ si semꝑ exactus sit sermo: nō erit gratus: hic ergo erit cōsummatus.

Explicit secūdus liber Machabeorum.

Prologus

Incipit epistola bti hieronymi ad Damasum papam in q̄ttuor euangelistas.

Beatissimo pape damaso·hieronymus. Nouum opus me facere cogis ex veteri: vt post exēplaria scripturarū toto orbe dispersa q̄si quidā arbiter sedeam·et qr int̄ se variant·q̄ sint illa q̄ cū greca ꝓsentiant veritate· decernam Pius labor sed piculosa p̄sumptio·iudicare de ceteris·ipm ab oīb iudicandum senis mutare linguā et canescentē mundū ad initia retrahere puuloꝝ. Quis ei doctus piter vel indoct⁹: cū in man⁹ volumē assumpserit·et a saliua quaz semel imbibit viderit discrepare qđ lectitat·n̄ statim erūpat in vocē me falsarium me clamans esse sacrilegū:q̄ audeā aliq̄d in veteribz libris addere·mutare·corrigere Aduersus quā inuidiā duplex causa me ꝓtegit:qđ et tu qui sum⁹ sacerdos es·fieri iubes·et verū nō esse qđ variat·etiā maledicoꝝ testimonio comꝓbat̄. Si ueni latinis exemplaribz fides ē adhibenda:rūdeant q̄bus tot sunt exēplaria pene quot codices. Sin autē veritas est q̄ rēda de pluribz:cur nō ad grecā originē reuertentes·ea q̄ vel a vitiosis interptibus male edita·vel a p̄sumptoribz imperitis emēdata peruersius·vel a librarijs dormitantibz aut addita sunt aut mutata corrigim⁹? Necz vero ego de veteri disputo testamēto·qđ a septuaginta senioribus in grecā linguā versuz·tertio gradu ad nos vsqz puenit. Nō q̄ro q̄d aquila quid symmachus sapiāt: quare thꝛodotion inter nouos et veteres mediꝰ incedat. Sit illa vera interptatio:quā apostoli ꝓbauerūt. De nouo nūc loquoꝝ testamento qđ grecū esse nō dubiū est:excepto apl̄o matthꝛo·q̄ primus in iudea euangelium chr̄isti hebraicis l̄ris edidit. Hoc certe cū in nr̄o sermone discordat·et diuersos riuuloꝝ tramites ducit:vno de fonte q̄rendus est. Pretermitto eos codices q̄s a luciano et hesitio nūcupatoꝝ es paucoꝝ hoīm asserit puersa ꝓtentio:quibus vtiqz nec in veteri instrumēto post septuaginta interptes emēdare quid licuit·nec in nouo ꝓfuit emēdasse:cū mlta gentiū linguis scriptura aī trāslata doceat falsa eē q̄ addita sunt. Igit hec ꝑsens ꝓfatiuncula pollicet̄ q̄ttuor tm̄ euāgelia:q̄z ordo est iste:matthe⁹· marc⁹ lucas·iohānes· codicū grecoꝝ emendata collatiōe ex veteꝝ:q̄ nec multū a lectiōis latine ꝓsuetudie discreparēt·ita calamo impauim⁹:vt his tm̄ q̄ sensuz videbantur mutare·correctꝫ·reliq̄ manere patiemur vt fuerāt. Canones q̄z q̄s eusebius cesarienſis eps alexandrinū secutus ammoniū in decē nūcros ordinauit: sic in greco habent̄ exp̄ssim⁹. Q; si q̄s de curiosis voluerit nosse q̄ in euāgelijs vel eadem vel vicina vel sola sint:eoꝝ distinctione cognoscet. Vagn⁹ siquidē hic in nostris codicib⁹ errоꝝ inoleuit:dū qđ in eadem re·alius euāgelista plus dixit· in alio qr min⁹ putauerint·addiderūt: vel dum eundē sensum ali⁹ aliter exp̄essit· ille q̄ vnū e q̄ttuoꝝ primū legeret·ad ei⁹ exemplū ceteros q̄zestimauerit emēdādos. Un̄ accidit·vt apud nos mixta sint oīa·et in marco plura luce atqz matthei. Rursum in matthꝛo plura iohannis et marci:et in ceteris reliquoꝝ q̄ in alijs ꝓpria sunt inueniant̄. Cuz itaqz canones legeris q̄ subiecti sunt ꝓfusionis errore sublato·et similia oīm scies·et singul̄ sua quecz restitues. In canone primo ꝓcordant q̄ttuor matthꝛeus· marcus· lucas· iohānes. In secūdo tres·matthe⁹·marcus·lucas. In tertio tres·matthꝛeus· lucas iohannes. In q̄rto tres.matthꝛeus marc⁹·iohānes. In q̄nto duo·matthe⁹ lucas. In sexto duo·matthe⁹·marc⁹ In septimo duo·matthe⁹·iohānes. In octauo duo·lucas·marcus. In nono duo: lucas iohānes. In decimo·ꝓpria vnusquisqz que nō habent̄ in alijs ediderunt Singulis vero enāgelijs ab vno incipiens vsqz ad finem liboꝝ disparꝫ numerus accrescit. Hic nigro coloꝛe ꝑscript⁹

sub se habet alium ex minio discolorem numerum: q̄ ad decē vsq; ꝓcedens indicat: prior numerus in q̄ sit canone req̄rendus. Cuz ergo apto codice (verbi gr̄a) illud siue illud capitulū scire volueris cuius canōis sit: statim ex subiecto numero doceberis. ⁊ recurrēs ad prīcipia ī q̄bus canonū est distincta ꝯgeries: eodēq; statim canone ex titulo frontis inuēto: illuz quē q̄rebas numerum einsdē euāgelij q̄ et ipe ex inscriptiōe signat̄ inuenies: atq; e vicino ceterorum tramitibus inspectis. quos numeros e regiōe habeāt adnotabis: et cū scieris recurres ad volumīa singl'orum: ⁊ sine mora reptis numeris q̄s añ signaueras. repies ⁊ loca in q̄bus vel eadez vel vicina dixerūt. Opto vt in christo valeas. ⁊ memineris mei papa beatissime.

Incipit alius prologus.

Plures fuisse q̄ euāgelia scripserūt: Lucas euāgelista testatur dicens Quoniā quidē multi conati sunt ordinare narrationem rerum q̄ in nob̄ cōplete sunt. sic̄ tradiderūt nob̄ q̄ ab initio ipsi viderūt sermonē. ⁊ mīstrauerūt ei. ⁊ ꝑseuerātia vsq; ad pñs tp̄s monimēta declarāt: q̄ a diuisis autoribus edita diuisarū heresum fuere prīcipia. vt est illud iuxta egyptios. ⁊ thomā. ⁊ matthiā ⁊ bartholomeū duodecim q̄z apl'orum. ⁊ basilidis atz a ꝓpollinis ac reliq̄rum q̄s enūerare longissimū ē. cū hec tm̄ impsentiarum necesse sit dicere. extitisse q̄sdaz q̄ sine spū ⁊ gr̄a dei conati sūt magis ordinare narratiōez. q̄z historie texere veritatē. Quibus iure pōt illud ꝓphēticū coaptari: Ve q̄ ꝓferūt de corde suo. q̄ ambulāt post spm̄ suū. q̄ dicūt. hec dicit dñs deus. ⁊ dñs nō misit eos De q̄bus ⁊ saluator ī euāgelio iohānis loquit̄. Oēs q̄ añ me venerūt: fures fuerūt ⁊ latrones. Qui venerūt: nō q̄ missi sūt. Ipe enī ait: Veniebant. ⁊ ego nō mittebam eos. In venientibus presumptio temeritatis. in missis obsequiuz seruitutis est. Ecclesia aūt que dñi voce sup̄ petraz fundata est. quā introduxit rex ī cubiculum suū. ⁊ ad quā ꝑ foramen descēsiōis occulte misit manū suam sil'is damuele hinnoloq; ceruorum q̄ttuor flumina paradisi instar eructuās q̄ttuor ⁊ angulos ⁊ annulos habet ꝑ q̄s q̄si arca testamēti ⁊ custos legis dñi lignis mobilibus vehit̄ Primus oīm matthaeus ē publicanus cognomēto leui: qui euāgeliuz in iudea hebreo sermone edidit ob eorum vel maxīe causam q̄ in iesum crediderāt ex iudeis ⁊ nequaq̄z legis vmbra secedēte euangelij veritatē seruabant. Secūdus marcus interpres apl'i petri. ⁊ alexandrine eccl'ie primus ep̄s: q̄ dñm quidē saluatorē ipe nō vidit: sed ea q̄ audierat magistrū predicantē. iuxta fidē magis gestorū narrauit q̄z ordinē. Tertius lucas medicus natione syrus antiocēsis. cuius laus ī euāgelio qui ⁊ ipe discipulus apl'i pauli ī achaie bythinieq; ꝑtibus volumē cōdidit. quedam altius repetēs. ⁊ vt ipe in ꝓhemio cōfitetur audita magis q̄z visa describens. Ultimus iohānes apl's ⁊ euāgelista quez iesus amauit plurimuz. q̄ sup̄ pectus dñi recūbens purissima doctrinarum fluēta potauit. ⁊ q̄ solus de cruce meruit audire: Ecce mater tua. Is cū esset in asia. ⁊ iaz tūc hereticorum semina pullularēt cherinthi. ⁊ hebionis ⁊ ceterorum q̄ negāt christū in carne venisse: q̄s ⁊ ipe ī epl'a sua antichristos vocat. ⁊ apl's paulus frequēter ꝑcutit. coactus ē ab oībus pene tūc asie episcopis ⁊ multarum eccl'iarū legationibus de diuinitate saluatoris altius scribere. et ad ip̄m (vt ita dicā) dei verbū: nō tam audaci q̄z felici temeritate ꝓrūpere. vt ecclesiastica narrat historia cū a fratribus cogeret̄ vt scriberet. ita facturā se respondisse si indicto ieiunio in cōmūe oēs deū dep̄carent̄. Quo expleto. reuelatiōe saturatus ī illud ꝓhemiū celo veniens eructauit. In prīcipio erat verbū ⁊ verbū erat apud deū. ⁊ deus erat verbū. hoc erat in prīcipio apud deū. Hec igit̄ q̄ttuor euangelia multo ante p̄dicta ezechielis quoq;

volumē ꝓbat·in q̄ prīa visio ita cōtexit̄. Et in medio sil̄itudo q̄ttuor aīaliū ⁊ vultus eoꝝ. Facies hoīs ⁊ facies leonis·⁊ facies vituli·⁊ facies aq̄le. Prima hoīs facies mattheuz significat·q̄ q̄si de hoīe exorsus est scribere: Liber generatiōis iesu christi filij dauid filij abraaz. Secunda marcū·in q̄ vox leonis in heremo rugiētis audit̄. Vox clamātis in deserto parate viā dñi·rectas facite semitas ei⁹. Tertia vituli·q̄ euāgelistā lucā a çacharia sacerdote sūpsisse initiū p̄figurat. Quarta iohannē euāgelistā· q̄ assumptis pennis aq̄le ⁊ ad altiora festinās· de ꝟbo dei disputat. Cetera q̄ sequunt̄ in eūdez sensum ꝓficiūt Crura eoꝝ recta ⁊ pēnati pedes·⁊ q̄cūq̄z spūs ibat·ibāt·⁊ nō reuertebant̄·⁊ dorsa eoꝝ plena ocul̄·⁊ scintille ac lampades in medio discurrētes·⁊ rota ī rota·⁊ in singl̄is q̄ttuor facies. Vñ ⁊ apocalypsis iohānis·post expositionē viginti q̄ttuor senioꝝ qui tenētes citharas et phialas adorātes agnum dei: ītroducit fulgura atq̄z tonitrua·⁊ septem spūs discurrentes·⁊ mare vitreū·⁊ q̄ttuor aīalia plena oculis dicēs: Anīal primū simile leoni·⁊ scd̄m sil̄e vitulo·⁊ tertiū simile homini·⁊ q̄rtū sil̄e aquile volāti. Et p⁹ paululū: Plena inquit erāt oculis·⁊ requiem nō habebāt die ac nocte dicentia Sanctus sanct⁹ sctūs dñs de⁹ oīpotens qui erat·⁊ q̄ est·⁊ q̄ ventur⁹ est. Quibus cunctis ꝑspicue oñdit̄·q̄ttuor debere tm̄ euangelia suscipi·⁊ oēs apocryphorū nenias·mortuis magis hereticis q̄z ecclesiasticis viuis canendas.

Sequit̄ prolog⁹ in Mattheum.

Mattheus cū primo predicasset euangeliū in iudea: volens transire ad gētes prim⁹ euangeliuz scripsit hebraice: qd̄ fratribus a q̄bus ibat· ad memoriā reliquit. Sicut enī necesse fuit ad ꝯfirmationē fidei euangelium p̄dicare·sic ⁊ ꝯtra hereticos scribi. Cū autez plures euangeliū scripserint·q̄ttuor tm̄ hñt autoritatis testimoniū: qꝛ ꝑ q̄ttuor mundi ꝑtes fidem nunciāt trinitatis·⁊ sunt q̄si quattuor rote in quadriga dñi q̄ vehit eum ꝑ predicationē euāgelij: et genus humanū quadrifida morte ꝑemptū·eoꝝ erat p̄dicatiōe viuificandū: vñ ⁊ alioꝝ euangelia deciderūt· nec recepta sunt: qꝛ nolebant p̄finitū numeꝝ cassari ꝓpter virtutē sacramenti. Designantur etiā euangeliste q̄ttuor figuris: q̄ nō sūt deceptorie·sed iocundi mysterij sibi conscie Mattheus in hoīe intelligit̄·qꝛ circa humanitatē christi prīcipaliter immoratur. Marcus in leone·qꝛ agit de resurrectione. Lucas in vitulo· agens de sacerdotio. Johānes in aquila scribens sacramenta diuinitat̄. Christus vero quē describūt hō fuit de virgine nat⁹·vitul⁹ in immolatione. Leo in resurrectiōe Aq̄la in ascensiōe. Vel in hoīe hūanitas. In vitulo sacerdotiū. In leone regnuz. In aq̄la exprimit̄ diuinitat̄ sacramentū.

Incipit argumentū in euangelium ꝟm Mattheum.

Mattheus ex iudea sicut in ordine prim⁹ ponit̄· ita euangelium ī iudea prim⁹ scripsit: cui⁹ vocatio ad dñm ex publicanis actib⁹ fuit: duorū in generatione christi prīcipia presumens vnius cui⁹ prima circūcisio in carne·alterius·cui⁹ ꝟm cor electio fuit. Ex vtrisq̄z enī p̄tib⁹ christus. Sicq̄z q̄terdenario numero triformiter posito principiuz a credendi fide in electiōis tēp⁹ porrigens ⁊ ex electione vsq̄z in trāsmigratiōis diem dirigens·atq̄z a transmigratiōis die vsq̄z in christū definiens·decursaz aduētus dñi oñdit generationē· vt nūero satisfaciens ⁊ tempi·⁊ se quid esset ostēderet·⁊ dei in se opus monstrans·etiā ī his quoꝝ gen⁹ posuit·christi opantis a principio testimoniū nō negaret. Quaꝝ oīum reꝝ·tp̄s·ordo·numer⁹·dispositio·vl̄ ratio·qd̄ fidei necessariū est·deus christ⁹ est qui factus ex muliere· fact⁹ sub lege·

natus ex virgine. passus in carne oĩa in cruce fixit: vt triũphans ea in semetipo resurgens in corpe ⁊ patris nomẽ in patribꝫ filio. ⁊ filij nomẽ patri restituẽs in filijs. fine principio fine fine. ostendens vnũ se cũ patre esse qz vnus est. In quo euangelio vtile est cõsiderantibꝫ deũ. sic prima vel media vel pfecta cognoscere: vt ⁊ vocationẽ apli ⁊ opus euãgelij ⁊ dilectionem dei in carne nascẽtis p vniũsa legentes intelligãt. atqꝫ id in eo in q̃ reprehensi sunt ⁊ apprehendere appetũt recognoscant. Nobis enim in hoc studio argumenti fuit. ⁊ fidez facte rei tradere ⁊ opantis dei intelligendã diligẽter esse dispositionẽ a q̃rentibꝫ nõ tacere.

Explicit argumentũ. Incipit Registrũ in euangelium Matthei.

Cap. 1 2

Natiuitas christi. Magi cũ muneribꝫ reuertunt. ⁊ ioseph ab angelo p visum admonitus cũ puero ⁊ matre eius in egyptum fugit. infãtes interficiũt: regressio iesu christi ex egypto.

3 De baptismate iohannis in iordane. et de christi baptismate.

4 Jesus post ieiunũ q̃draginta dieꝫ et q̃draginta noctiũ temptat a diabolo. Petrũ ⁊ andreã ⁊ iacobũ ⁊ iohannẽ piscatores conuocauit. ⁊ circũiens galileam varios languores hominum curat.

5 Beatitudinis ⁊ cetera mandata: ⁊ de homicidio. de oblatione. de adulterio. de oculo vel manu eruenda. vxorem nisi ob adulterium dimittendam. de iuramentis. de oculo. et dente. inimicos diligendos. de elemosynis.

6 Oratio ieiunium. de thesauro in celum lucernam corporis esse oculum. et non posse duobus dominis seruire. nec cogitandum de esca ⁊ vestimento. volatilibꝫ agri ⁊ sollicitudine diei.

7 Nõ esse iudicandũ de festuca ⁊ trabe in oculo. de margaritis ante porcos nõ esse ponẽdas. petendũ q̃rendũ ⁊ pulsandum. de pseudo pphetis: qz nõ oĩs q̃ dicit mihi dñe dñe intrabit in regnũ celorum. de domo edificata supꝫ petrã vel arenam

8 Descẽdens de monte leprosum mũdat puerũ centurionis paralyticũ curat. socrũ petri a febribꝫ liberat. de plurimis curatis. ⁊ scribe volenti se sequi dicit. non hñt filius hois vbi caput suũ reclinet. atqꝫ vt alius relicto prius corpe sequat̃ pcepit. in naui eũ dormientẽ excitãt discipuli vt tempestatem sedaret. et in terra gerasenorum demonia eiecit.

9 Vbi paralyticꝰ lectũ fert. Matthẽũ conuocat a phariseis murmurãtibꝫ de cõuiuio publicanorꝫ dicit nõ esse opus sanis medicũ. discipulis iohãnis interrogãtibus q̃re nõ ieiunarẽt discipuli eiꝰ parabolam ponit pãni scissure ⁊ vtris ⁊ vino. filiã principis mortuã dũ vadit suscitare: mulierẽ a pfluuio liberat. cecis oculi aperiunt̃. surdũ ⁊ mutũ demoniũ eiciũt̃ ⁊ in pcipe demoniorꝫ id facere dicunt.

10 Duodecim apostolos premittit cũ oĩ doctrina ac dicit: Q̃ non venit pacẽ mittere in terram sed gladium.

11 Johãnes de carcere ad iesum. ⁊ iesus de iohãne ad turbas loquit̃. atqꝫ increpat ciuitates q̃ penitentiã nõ egerũt. Cõfessio iesu ad patrẽ. ⁊ iugũ dñi leue esse.

12 Discipuli spicas vellunt. manũ aridam sanat. hominẽ a demonio cecũ ⁊ mutuz curat. ⁊ in pncipe demoniorũ id facere opinantes destruit. phariseis signuz petentibus ione ⁊ niniuitarũ signũ tradit ⁊ matrem ⁊ fratres spernit.

13 Sedens in nauicula iesus turbis parabolas exponit. i. seminantis semen centesimum sexagesimum ⁊ tricesimum. de ziçania ⁊ tritico ⁊ grano synapis. a fermento abscondito in farina. et exoluit discipulis parabolas ziçaniorũ. parabolas de thesauro i agro. ⁊ bona margarita. de rete in mare misso. pphetam in patria sua sine honore esse.

14 De iohãnis capite in disco. ⁊ quinqꝫ panibus ⁊ duobꝫ piscibꝫ in quinqꝫ milia virorũ. Jesus supꝫ mare ambulat ⁊ petrũ mergentẽ apprehẽdit. ⁊ in terra genesar

multos languores curat.

15 De manibus lauandis. ⁊ de his que de ore exeunt: quia coinquinant. nō que intrant in hominē. filiaz mulieris syrophenisse a demonio curat. ⁊ secus mare galilee claudos cecos et mutos sanat. de septem panibus. ⁊ paucis piscibus quattuor milia hominum satiauit.

16 De signo ione ꝓphete. de fermēto phariseorum. de episcopatu petri. quē increpat. ac dicit crucem suam tollere debere vnūquemqꝫ qui velit dñm sequi. ⁊ dicit non visuros quosdam mortez donec videant filium hoīs in regno suo venire.

17 In monte cum moyse ⁊ helia apparet. ⁊ vox de celo ad eum. inde descendentibus heliam iam fuisse ⁊ non esse susceptum manifestat. puerum lunaticum saluat. ⁊ de fide vt granum synapis docet. de statere in ore piscis.

18 De humilitate pueri. de manu ⁊ pede ⁊ oculo eruendo. ⁊ nec contēnendos paruulos quorum angelos faciem patris ī celis semper videre testatur. Correptio fratrum. ꝙ indulgeri debeant alterutrū vsqꝫ septuagies septies. de eo qui conseruum propter denarios centum suffocat

19 Uxorem non debere dimitti. ⁊ de eunuchis. infandos non esse arcendos a benedictione. diuitem difficile introire in regnum celorum. ⁊ centupluz recepturum qui omnibus renunciat.

20 Primos nouissimos fieri. parabola operariorum in vineam conductorum. de filijs çebedei. ⁊ de primis accubitꝫ cene. de duobus cecis secus viam sedentibꝫ.

21 De asina ⁊ pullo eius. ⁊ vbi nummularios eiecit de templo. clamantibus pueris osanna. de ficu que arida facta est. interrogatur in qua potestate hec faceret. Ipse interrogat de iohannis baptismate. ⁊ subiungens parabolas hominis qui filios suos in vineam mittit. ⁊ ꝙ publicani ⁊ meretrices in regno dei multos sacerdotum ⁊ scribarum sint precessuri dicit parabolam de vinitoribus qui interficiunt ad se missos.

22 Parabola vbi inuitati contemnunt venire ad nuptias. de inscriptione ⁊ imagine cesaris. de muliere que septez fratres habuit. temptatus a phariseis interrogat eos de christo cuius filius esset.

23 Ad discipulos dixit vt que pharisei dicunt fiant: sed que faciunt non fiant. increpat scribas ⁊ phariseos. de proselito. de iuramento. de camelo ⁊ culice. ⁊ cathino lauando. ⁊ monumentis dealbatis. ⁊ monumentis prophetarū. ⁊ alijs multis. hierusalem.

24 De structura tēpli. ⁊ signis nouissimorum dieꝝ. ⁊ diebus breuiatis. de pseudo christis. ⁊ pseudo prophetis. de aduentu saluatoris. ⁊ occasu elementorum.

25 De decem virginibus. de talētis. de ouibus a dextris ⁊ hedis a sinistris. de operibus eorum.

26 De iudeorum cōsilio. de comprehēdendo iesum. de muliere que vnguento perfudit esum. iudas premium petit vt tradat iesum. cenans de iuda traditore suo ad discipulos loquitur. oblatio eius. petro dicit ꝙ ter abnegaturus eum esset. Orationes iesu ad patrem. iudas iesuz in osculo tradit. ⁊ petrus auriculam seruo abscidit. Iesus falsis testibus ꝯdemnatur ⁊ illuditur. petrus tertio abnegat ⁊ lachrymatur.

27 Iesus pilato tradit̄. iudas laqueo se suspendit. de agro figuli. iudiciū pilati. ⁊ de barraba latrone. de chlamyde coccineo. de corona. de arundine. de genuflexione ⁊ illusione dicentium: Aue rex iudeorū ⁊ expuitione in eum ⁊c̄. Simonis angariatione vt crucez tolleret. de felleo humore. ⁊ crucifixione eius. de vestimētis de scripto: rex iudeorū. de crucifixiōe latronum. de blasphemijs. de tenebrꝫ factis. de dñi clamore ⁊ morte. ⁊ alijs que contingebant ī morte. de sepultura dñi ⁊ de custodia circa sepulcrum.

28 Resurrectio dñi. ⁊ qualit̄ apparuit post hec. de pecunia data custodibus. ⁊ mandatum de baptismate.

Explicit Registrum. Incipit euangelium Matthei.

A Capitulum I

Luce·3·e Joh·1·a

Liber generatiōis iesu christi filij dauid: filij abraam / Abraam genuit ysaac / ysaac autem genuit iacob / iacob aūt genuit iudam ⁊ frēs eius / iudas aūt genuit phares ⁊ çaram de thamar. Phares aūt genuit esrom: esrom autē genuit aram. Aram autē genuit aminadab: aminadab autē genuit naason. Naason aūt genuit salmon: salmon autē genuit booç de raab. Booç autem genuit obeth ex ruth: obeth autē genuit iesse. Jesse autem genuit dauid regem: dauid autē rex genuit salomonez ex ea que fuit vrie. Salomon autez genuit robam: robam autē genuit abiaz. Abiaz aūt genuit asa: asa aūt genuit iosaphat. Josaphat aūt genuit ioram: iorā aūt genuit oçiam. Oçias aūt genuit ioathan: ioathan aūt genuit achaç. Achaç aūt genuit eçechiam: eçechias aūt genuit manassen: manasses aūt genuit amon Amon aūt genuit iosiam: iosias aūt genuit iechoniam ⁊ fratres eius in trāsmigratione babylonis Et post transmigrationem babylonis: iechonias genuit salathiel: salathiel autē genuit çorobabel Zorobabel aūt genuit abiud: abiud aūt genuit eliachim. Eliachim autē genuit açor: açor autē genuit sadoch. Sadoch autem genuit achim: achim aūt genuit eliud. Eliud aūt genuit eleaçar: eleaçar autem genuit mathan. Mathan autem genuit iacob: iacob autez genuit ioseph virum marie: de qua natus est iesus qui vocatur christus. Omnes itaq; generationes ab abraam vsq; ad dauid·generationes quattuordecim· ⁊ a dauid vsq; ad transmigrationem babylonis·generationes quattuordecim· ⁊ a transmigratione babylonis vsq; ad christum·generationes quattuordecim. Christi autem generatio sic erat / Cū esset desponsata mater iesu maria ioseph: anteq̄ cōuenirēt·

Gen·21. Gen·25. Gen·29. Gen·38.

B Luce·1·c

inuenta est in vtero habens de spū sancto. Joseph autem vir eius cū esset iustus: ⁊ nollet eaz traducere: voluit occulte dimittere eam. Hec autem eo cogitāte: ecce angelus dñi apparuit in somnis ioseph dicens: Joseph fili dauid: noli timere accipere mariam coniugem tuam Qd enim in ea natuz est: de spiritu sancto est. Pariet autem filium: ⁊ vocabis nomen eius iesum. Ipe enim saluuz faciet populū suum a peccatis eoruz. Hoc autē totū factum est: vt adimpleret qd dictum est a dño per ꝓphetam dicentez / Ecce virgo in vtero habebit ⁊ pariet filium· ⁊ vocabitur nomen eius emanuel qd est interpretatum nobiscū deus. Exurgens aūt ioseph a somno fecit sicut p̄cepit ei angelus domini· ⁊ accepit coniugem suam. Et non cognoscebat eam donec peperit filium suū primogenitum· ⁊ vocauit nomen eius iesum.

Esaie·7.

II

C Cum natus esset iesus in bethleem iude in diebꝰ herodis regis ecce magi ab oriēte venerūt hierosolymam dicētes: Vbi est qui natꝰ est rex iudeorum? Vidimus enī stellā eius in oriente· ⁊ venimus adorare eū. Audiens autē herodes rex turbatus est: ⁊ oīs hierosolyma cum illo. Et ꝯgregans omnes principes sacerdotum ⁊ scribas populi sciscitabatur ab eis vbi christus nasceretur / At illi dixerunt ei. In bethleez iude. Sic enim scriptum est p ꝓphetam / Et tu bethleez terra iuda: nequaq̄ minima es in principibus iuda. Ex te enī exiet dux qui regat populum meū israel Tunc herodes clam vocatis magis: diligenter didicit ab eis tempus stelle que apparuit eis· ⁊ mittēs illos in bethleem dixit: Ite ⁊ interrogate diligēter de puero: ⁊ cū inueneritis renūciate mihi: vt ⁊ ego veniens adorem eū. Qui cuz audissent regē abierūt. Et ecce stella quam viderant in oriente· antecedebat eos· vsq; dum veniens staret supra vbi erat puer Videntes aūt stellam / gauisi sunt gaudio magno valde. Et intrātes domum inuenerūt puerūt cū maria matre eiꝰ: ⁊

C

Joh·7·f

Michee·5

D

Tobie·ii·

pcidētes adorauerūt eū: ⁊ aptis thesau-
ris suis obtulerūt ei mūera: aurū. thus
⁊ myrrhā. Et respōso accepto ī somnis
E ne redirēt ad herodē: p aliā viā reūsi sūt
in regionē suā. Qui cuz recessissent: ecce
angl's dñi appuit in somnis ioseph di-
cens: Surge ⁊ accipe puer ⁊ mrēz eius
⁊ fuge in egyptū. ⁊ esto ibi vsqz dū dicā
tibi. Futur est eī: vt herodes q̄rat puer
ad pdendū eum. Qui ꝯsurgens accepit
puer ⁊ matrem eius nocte. ⁊ secessit in
egyptum. Et erat ibi vsqz ad obitū hero
F dis: vt adimpleret qd dictuz ē a dño p
Osee.ii. pphetam dicentē. Ex egypto vocaui fili
um meū. Tunc herodes vidēs qm̄ illu-
sus eēt a magis. irat' est valde. ⁊ mittēs
occidit oēs pueros qui erāt in bethleez:
⁊ in oīb finib eius a bimatu ⁊ īfra: sm
tps qd exquisierat a magis. Tūc adim-
pletum est: qd dictū est p hieremiā pro
Hiere.3. et.31. phetam dicentē. Vox in rama audita ē
Threñ.i. ploratus ⁊ vlulatus multus: rachel plo
rans filios suos. ⁊ noluit ꝯsolari qr non
sunt. Defuncto autē herode: ecce ange-
lus dñi apparuit in somnis ioseph ī egy
pto dicēs: Surge ⁊ accipe puer ⁊ mrem
G eius. ⁊ vade in terrā isrl': Defuncti sunt
enī qui q̄rebāt aīam pueri. Qui consur
gens accepit puer ⁊ mrēm ei': ⁊ venit in
terrā isrl'. Audiens autē q archelaus re-
gnaret ī iudea p herode pre suo timuit
illo ire: ⁊ ammonit' in somnis secessit ī
partes galilee. Et veniens habitauit in
ciuitate que vocatur naçareth: vt adim
pleretur quod dictum est per prophetas
quoniā naçareus vocabit'

III

A In dieb autez illis venit iohan-
Luce.3.a. nes baptista. pdicans in deserto
Ecc.17. iudee ⁊ dicens. Penitentiā agi
te. appropinquabit enī regnū celorum.
Hic est enī de q̄ dictum est p esaiaz pphe-
Esa.40. tam dicentē. Vox clamantis in deserto
Mar.i.a. parate viā dñi: rectas facite semitas ei'.
Joh.i.c Ipse autē iohānes habebat vestimētuz
B de pilis camelor. ⁊ çonaz pelliceam circa
lumbos suos Esca aūt eius erat locuste
⁊ mel siluestre. Tūc exibat ad eū hiero-
solyma ⁊ oīs indea. ⁊ oīs regio circa ior-
danem. ⁊ baptiçabant' ab eo in iordane Luc.3.b
ꝯfitētes peccata sua. Videns aūt mltos Johan.3.e
phariseor ⁊ saduceor venientes ad ba- C
ptismū suū. dixit eis: Progenies vipe-
rar: quis demōstrabit vob fugere a ven-
tura ira. Facite g̃ fructū dignū peniten- Luce.3.b
tie. Et ne velitis dicere intra vos: prem
habem' abraam. Dico enī vob: quoniaz D
potens est de' de lapidib istis suscitare
filios abrae. Jā enī securis ad radicē ar-
borū posita ē. Oīs g̃ arbor q̄ nō facit fru- j.7.d
ctum bonū excidetur. ⁊ in ignem mittet' E
Ego quidē baptiço vos in aqua ī peni Mr.i.b. Luce.
tentiā: qui aūt post me ventur' est. forti- 3.d. Joh.i.d
or me est: cui' nō sum dign' calciamēta Act.i.a. ⁊ ii.b. ⁊
portare. Ipse vos baptiçabit in spiritu- 19.a
sancto ⁊ igni. Cui' ventilabrū in manu
sua: ⁊ pmūdabit aream suā. ⁊ congrega-
bit triticū in horreū suū: paleas aūt com F
buret igni inextinguibili. Tūc venit ie- Mar.i.b
sus a galilea in iordanē ad iohannez vt
baptiçaret' ab eo. Johānes aūt prohibe
bat eū dicens: Ego a te debeo baptiçari.
⁊ tu venis ad me: Respondens autez ie-
sus dixit ei: Sine modo. Sic enī decet
nos implere oēm iusticiaz. Tūc dimisit
eum. Baptiçat' aūt iesus. cōfestim ascē-
dit de aqua: Et ecce apti sunt ei celi: ⁊ vi G
dit spm̄ dei descendentē sicut columbaz:
⁊ venientez super se: Et ecce vox de celis
dicens. Hic est filius meus dilectus: in Mr.i.b.j.17.b.
quo mihi complacui.

IIII

A Tunc iesus ductus est in desertū
t a spiritu. vt temptaretur a dia- Mr.i.b. L.4.a.
bolo. ⁊ cuz ieiunasset q̄draginta Lu.4.a. Mr.i.
dieb ⁊ q̄draginta noctib. postea esurijt b. Exo.34.
Et accedens temptator dixit ei: Si fili- B
us dei es: dic vt lapides isti panes fiant
Qui respondens dixit: Scriptum est.
Non in solo pane viuit homo: sed ī om Deut.8.
ni verbo quod pcedit de ore dei. Tunc as
sumpsit eū diabolus in sanctā ciuitatez
⁊ statuit eum sup pinnaculū templi: et
dixit ei: Si filius dei es mitte te deorsuz
Scriptum est enim. qr angelis suis mā ps.90.
dauit de te. ⁊ in manib tollent te: ne for
te offendas ad lapidē pedem tuum. Ait
illi iesus rursum: Scriptum est. Non Deut.6.

temptabis dñm deũ tuũ. Iterũ assum/
pſit eũ diabolus i mõtem excelſuz valde
& oñdit ei oĩa regna mũdi & gl̃am eop: &
dixit ei: Hec oĩa tibi dabo: ſi cadẽs adora
ueris me. Tunc dicit ei ihesus: Vade sa/
thanà. Scriptũ est enĩ / Dñm deũ tuuz
adorabis & illi soli seruies / Tũc reliquit
eũ diabolus: & ecce angĩ accesserũt & mi
nistrabãt ei / Cũ aũt audisset ihesus q̃ io
hãnes tradit⁹ eẽt: secessit in galileã / & re
licta ciuitate naçareth venit & habitauit
in ciuitate capharnaum maritima in fi
nib⁹ çabulon & neptalim: vt adimplere/
tur q̃d dictũ est p̃ esaiã pp̃hetam / Terra
çabulon & terra neptalim via mar̃ trãs
iordanẽ galilee gentiũ: pp̃le q̃ ambula/
bat in tenebris vidit lucẽ magnã: & sedẽ
tib⁹ in regione vmbre mort̃ lux orta est
eis. Exinde cepit ihesus p̃dicare & dicere.
/ Penitẽtiã agite. Appropinq̃bit enĩ re
gnũ celoz. Ambulãs aũt ihesus iuxta ma
re galilee vidit duos frẽs simonẽ q̃ voca
tur petr⁹ & andreã frẽm ei⁹: mittẽtes re/
te i mare / Erãt enĩ piscatores. Et ait illĩ
venite post me & faciã vos fieri piscato/
res hoĩm. At illi ꝯtinuo relict̃ retib⁹ se/
cuti sunt eũ / Et p̃cedẽs inde vidit alios
duos frẽs iacobũ çebedei & iohãnẽ frẽm
ei⁹ in naui cũ çebedeo p̃re eop reficiẽtes
retia sua & vocauit eos. Illi aũt statĩ re/
lictis retib⁹ & p̃re secuti sunt eũ / Et cir/
cũibat ihesus totã galileã docẽs i sy̓nago
gis eop & p̃dicans euãgeliũ regni: et sa/
nans oẽm languorẽ & oẽm infirmitatez
in pp̃lo. Et abiit opinio ei⁹ in totã syriã
& obtulerũt ei oẽs male habẽtes varijs
languorib⁹ & tormẽtis cõprehẽsos & q̃
demonia habebãt & lunaticos & paralyti
cos & curauit eos. Et secuti sunt eũ tur
be multe de galilea & decapoli & de hiero/
solymis & de iudea & de trans iordanẽ.

Videns aũt ihesus turbas
ascendit in montẽ & cũ sedisset
accesserunt ad eũ discipuli eius
& aperiens os suũ docebat eos dicens:
Beati pauperes spiritu: quoniã ipoz
est regnum celoz̃. Beati mites: quoniã
ipi possidebũt terram / Beati qui lugent
quoniã ipi cõsolabunt̃. Beati q̃ esurunt
& sitiunt iusticiã: quoniã ipi saturabunt̃
Beati misericordes: quoniã ipi miseri/
cordiã consequẽtur. Beati mũdo corde:
quoniã ipi deum videbũt. Beati pacifici
quoniã filij dei vocabunt̃ / Beati qui per
secutionẽ patiũtur p̃pter iusticiã: quoni
am ipoz est regnũ celoz̃ / Beati estis cũ
maledixerint vob̃ hoĩes & p̃secuti vos fu
erint & dixerint oñe malũ aduersuz vos
mentientes p̃pter me. Gaudete & exulta
te: q̃m merces vra copiosa est i cel̃. Sic
enĩ p̃secuti sunt p̃phetas q̃ fuerũt ante
vos. Vos estis sal terre / Q̃d si sal eua/
nuerit: in quo salietur? Ad nihilũ valet
vltra nisi vt mittatur foras & conculce
tur ab hoĩb⁹. Vos estis lux mũdi / Non
pot̃ ciuitas abscõdi supẽ mõtẽ posita: ne/
q̃ accendũt lucernã & ponũt eã sub mo/
dio sz̃ sup candelabrũ: vt luceat oĩb⁹ q̃ i
domo sunt / Sic luceat lux vra coram hoĩ
bus vt videãt opa vra bona & glorificẽt
p̃rem vrm q̃ in cel̃ est. Nolite putare q̃m
veni soluere legẽ aut p̃phetas. Non veni
soluere: sz̃ adimplere / Amẽ q̃ppe dico vo
bis: donec trãseat celũ & terra iota vnuz
aut apex vn⁹ nõ p̃teribit a lege: donec oĩa
fiant. Qui g̃ soluerit vnũ de mãdatis istis
minimis & docuerit sic hoĩes minim⁹ vo
cabit̃ / in regno celoz̃: qui aũt fecerit & do
cuerit hic magn⁹ vocabit̃ in regno celo
rũ. Dico aũt vob̃: q̃ nisi abũdauerit iu/
sticia vra plus q̃ scribaz et pharisеoz̃ũ:
nõ intrabit̃ in regnũ celoz̃ / Audistis q̃
dictũ est antiq̃s nõ occides: q̃ autẽ occi/
derit / reꝰ erit iudicio. Ego aũt dico vob̃:
q̃ oĩs q̃ irascit̃ fratri suo: reꝰ erit iudicio
Qui aũt dixerit fratri suo racha: reꝰ erit
cõcilio. Qui aũt dixerit fatue: reus erit
gehenne ignis / Si g̃ offers munus tuũ
ad altare & ibi recordat⁹ fueris q̃ frater
tuus hz̃ aliq̃d aduersum te: relinque ibi
mun⁹ tuũ ante altare & vade p̃r⁹ recõci
liari frĩ tuo: & tũc veniẽs offeres mun⁹
tuũ / Esto cõsentiens aduersario tuo cito
dũ es cũ eo i via: ne forte tradat te adu/
sari⁹ iudici & iudex tradat te ministro & in
carcerẽ mittar̃. Amẽ dico tibi: nõ exies

Deut·9·7·10·
Apoc·15·c
Mr·1·b
Mr·1·c·Jo·3·e
Joh·2·c·7·4·f·
Esaie·9·
Mr·1·c·j·10·b
Mr·1·c·Luc·5·b·j·8·e
Mar·1·c
Mar·3·b·Luce 4·b·Joh·6·a
j·14·g·
Luce·6·c·
Luce·6·c
i·Pe·3·c
Luce·6·d
Mr·5·g·Luce·14·g
Mr·4·d·Luce 8·c·7·11·e
Ro·12·d
Luce·16·d
Jaco·2·b
Act·1·a
Ja·1·d
Ero·20·
Deut·5·
Jacobi·5·b
Leuit·22·
Eccle·35·
Deut·15·
Malachie·1·
Luce·2·g

inde donec/ reddas nouissimū q̄drātez.
/Audistis q2 dictū ē antiq̄s:nō mechabe
ris. Ego autē dico vobis:q2 oīs qui vide
rit mulierē ad ꝯcupiscendū eaz: iam me
chatus est eā in corde suo. Q; si ocul⁹ tu
us dexter scādaliçat te:erue eum ⁊ ꝓice
abs te. Expedit enī tibi vt pereat vnum
mēbrorꝝ tuorꝝ:q̄z totū corp⁹ tuū mittat⁹ i
gehennā ignis. Et si dextera manus tua
scandaliçat te:abscide eaz ⁊ ꝓice abs te.
Expedit enī tibi vt pereat vnū mēbrorū
tuorꝝ q̄z totū corp⁹ tuuz eat i gehennam.
/Dictū ē aūt·q̄cūq̄z dimiserit vxorē suā
det ei libellū repudij. Ego autē dico vob
q2 oīs q̄ dimiserit vxorē suā·excepta for/
nicationis cā:facit eā mechari·⁊ q̄ dimis
sam duxerit:adulterat. Iterꝝ audistis q2
dictū est antiquis·nō ꝑiurabis: reddes
autē dño iuramēta tua. Ego autē dico
vobis:nō iurare oīno:neq̄z p celuz quia
thron⁹ dei ē:neq̄z p terrā q2 scabellū ē pe/
dū ei⁹. Neq̄z p hierosolymā·q2 ciuitas ē
magni reg⁹. Neq̄z p caput tuū iurauer⁹
q2 nō potes vnū capillū albū facere aut
nigrū/ Sit autē ſmo vr̄:est est· nō nō
q̄ aūt hīs abundāti⁹ ē·a malo ē/ Au/
distis q2 dictū est:oculū p oculo·dentez
p dente: Ego aūt dico vob non resistere
malo/ sz si quis te ꝑcusserit i dexterā ma
xillā tuā·ꝑbe illi ⁊ alterā·⁊ ei q̄ vult tecū
in iudício cōtendere ⁊ tunicā tuā tollere·
dimitte ei ⁊ palliū·⁊ quicūq̄z te angaria/
uerit mille passus:vade cum illo et alia
duo. Qui autē petit a te:da ei· ⁊ volenti
mutuare a te· ne auertar⁹/ Audistis q2
dictū est:diliges primū tuū·⁊ odio habe
bis inimicū tuū. Ego aūt dico vob:dili/
gite inimicos vr̄os: bñfacite his q̄ ode/
rūt vos·⁊ orate p ꝑsequētib⁹ ⁊ calūniā/
tib⁹ vos·vt sitis filij ꝑris vr̄i qui i cel⁹ est
qui solē suū oriri facit sup bonos et ma
los·⁊ pluit sup iustos ⁊ iniustos/ Si eī
diligitis eos qui vos diligūt quā mer/
cedem habebitis? Nōne ⁊ publicani hoc
faciūt? Et si salutaueritis frēs vr̄os tm̄
quid ampli⁹ facitis? Nōne ⁊ ethnici hoc
faciūt? Estote ergo vos ꝑfecti sicut ⁊ pr̄
r̄ster celestis ꝑfectus est. VI

Attendite·ne iusticiā vr̄az facia/ A
tis coraz hoīb⁹ vt videamini ab
eis:alioq̄n mercedē nō hēbitis
apud ꝓrem vr̄m q̄ in cel⁹ est. Cū g̃ facis
elemosynā·noli tuba canere añ te:sicut
hypocrite faciūt i synagogis ⁊ i vicis vt
honorificen⁹ ab hoīb⁹. Amē dico vob:re/
ceperūt mercedē suā. Te aūt faciēte ele
mosynā·nesciat sinistra tua q̄d faciat de/
xtera tua·vt sit elemosyna tua i abscōdi
to:⁊ pr̄ tuus q̄ videt i abscōdito reddet
tibi. Et cū oratis nō eritis sic̄ hypocrite B
qui amant i synagogis ⁊ in angul⁹ plate
arū stātes orare:vt videan⁹ ab hoīb⁹.
Amē dico vobis:receperūt mercedē suā
Tu aūt cū oraueris intra i cubiculū tuū
⁊ clauso ostio:ora ꝓrem tuū in abscōdito
⁊ pr̄ tuus q̄ videt in abscōdito reddet ti
bi. Orātes autē nolite multū loq̄:sicut
ethnici faciūt. Putāt enī q̄ in multilo/
quio suo exaudian⁹. Nolite g̃ assimilari
eis. Scit enī pr̄ vr̄ q̄d opus sit vob·añ/ C
q̄z petat⁹ eū/ Sic g̃ vos orabit⁹. Pr̄ nr̄ q̄ Luce·ii·a·
es in cel⁹:sanctificet nomē tuū:Adueniat re Ro·8·d·
gnū tuū/ Fiat voluntas tua:sic̄ in celo ⁊ i ī·26·d·
terra. Panē nr̄m supsubstātialē da nob
hodie/ Et dimitte nobis debita nr̄a: sic̄ Mar·ii·f·
⁊ nos dimittim⁹ debitoribꝫ nr̄is. Et ne
nos inducas in temptationē· sed libera
nos a malo. Amē. Si enī dimiserit⁹ ho
minib⁹ ꝓcta eor̄:dimittet ⁊ vobis pr̄ vr̄
celestis delicta vr̄a. Si aūt nō dimiseri/
tis hoīb⁹ nec pr̄ vr̄ dimittet vobis pecca
ta vr̄a. Cū autē ieiunatis· nolite fieri si
cut hypocrite tristes. Exterminānt·n·faci
es suas: vt pareāt hoīb⁹ ieiunātes. Amē D
dico vobis:q2 receperūt mercedē suam
Tu aūt cū ieiunas vnge caput tuū· ⁊ fa
ciem tuā laua:ne videaris hoīb⁹ ieiunās
sed pr̄i tuo q̄ est i abscōso:⁊ pr̄ tuus qui
videt in abscōso reddet tibi. Nolite thē/
sauriçare vob thesauros in terra:vbi eru
go ⁊ tinea demolit⁹:⁊ vbi fures effodiūt
⁊ furan⁹/ Thesanriçate autez vobis thē/ Luce·12·e·
sauros in celo:vbi nec erugo nec tinea Mar·10·c·
demolitur:⁊ vbi fures nō effodiunt nec E
furantur. Vbi est thesaurus tuus: ibi ē
⁊ cor tuū/ Lucerna corpis tui est oculus Luce·ii·e·

tuus. Si oculꝰ tuꝰ fuit simplex totum
corpꝰ tuū lucidū erit. Si aūt oculꝰ tuꝰ
fuit nequā: totū corpꝰ tuū tenebrosum
erit. Si g̃ lumē qd̄ ī te ē. tenebre sunt:
Luce.16.c. ipe tenebre q̄nte erūt. Nēo pōt duobus
dn̄is seruire. Aut eī vnū odio hēbit ⁊ alte
rū diliget: aut vnū sustinebit ⁊ alterꝝ cō
temnet. Nō potestis deo seruire ⁊ māmo
Luce.12.c. ne. Ideo dico vob̄: ne solliciti sitis anīe
F vr̄e qd̄ māducetꝫ. neqꝫ corpi vr̄o qd̄ īdu
amini. Nōne aīa plus ē q̄ꝫ esca: ⁊ corpꝰ
plus q̄ꝫ vestimētū? Respicite volatilia ce
li q̄ nō serūt neqꝫ metūt. neqꝫ ꝯgregant
in horrea: ⁊ pr̄ vr̄ celestis pascit illa. Nō
ne vos magꝫ pluris estꝫ illis? Quis aūt
vr̄m cogitās pōt adijcere ad staturā suā
cubitū vnū? Et de vestimētis qd̄ sollici
Luce.12.d. ti estis. Cōsiderate lilia agri quō crescūt
Nō laborāt neqꝫ nent. Dico aūt vobis.
qm̄ nec salomō ī oī gl'ia sua coopꝛtus est
G sicut vnū ex istis. Si eniꝫ fenū agri qd̄
hodie ē ⁊ cras ī clibanū mittit̄ deꝰ sic ve
stit: q̄ntomagꝫ vos modice fidei? Nolite
g̃ solliciti eē dicētes: qd̄ māducabimus
aut qd̄ bibemꝰ: aut q̄ opiemur? Hec enī
oīa gētes inq̄rūt. Scit enī pr̄ vr̄. qꝛ his
Luce.12.d. oīb̄ indigetis. Querite g̃ primū regnū
dei ⁊ iusticiā eiꝰ. ⁊ hec oīa adijcient̄ vobis
Nolite g̃ solliciti eē ī crastinū. Crastinus
enī dies sollicitus erit sibijpi. Sufficit
diei malitia sua.

VII

A Nolite iudicare ⁊ non iudicabi
Luce.6.f. mini: nolite ꝯdēnare ⁊ nō cōdē
Ro.14.a.i.cor. nabimī. In quo enī iudicio iudicaueri
4.a. Ja.4.c. tis iudicabimini. ⁊ in q̄ mensura mensi
Mar.4.e. fuitis remetiet̄ vob̄. Quid aūt vides fe
Luce.6.f. stucā ī oculo fr̄is tui. ⁊ trabē ī ocl'o tuo
nō vides? Aut quō dicis fr̄i tuo. frat̄ si
ne eijciā festucā de ocl'o tuo: ⁊ ecce trabs
ē ī ocl'o tuo? Hypocrita eijce primū tra
bez de ocl'o tuo. ⁊ tūc videb̄ eijcere festu
.j.15.e. cā de ocl'o fr̄is tui. Nolite scm̄ dare cani
B bus. neqꝫ mittatis margaritas vr̄as an̄
porcos. ne forte ꝯculcēt eas pedib̄ suis ⁊
Luce.11.b. canes ꝯuersi dirūpāt vos. Petite ⁊ da
Ro.10.c. bit̄ vob̄: q̄rite ⁊ īuenietis: pulsate ⁊ aperi
etur vob̄. Oīs eī q̄ petit accipit. ⁊ q̄ q̄rit
īuenit. ⁊ pulsanti apiet̄. Aut q̄s ē ex vob̄
hō quē si petierit filiꝰ suꝰ panē: nūq̄d la
pidē porriget ei? Aut si piscē petierit: nū
q̄d serpētē porriget ei? Si g̃ vos cū sitis
mali. nostis bōa data dare filijs vr̄is. q̄n
tomagis pr̄ vr̄ q̄ in cel' est dabit bona pe
tētib̄ se. Oīa g̃ q̄cūqꝫ vultis vt faciant Lu.6.e. Tobie
vob̄ hoīes. et vos facite ill'. Hec ē enī lex 4.c. Gal.5.c.
⁊ ꝓphete. Intrate ꝑ angustā portā: qꝛ la Luc.13.e.
ta porta ⁊ spatiosa via ē q̄ ducit ad ꝑditi
onē. ⁊ multi sunt q̄ intrāt ꝑ eā. q̄ꝫ angu D
sta porta ⁊ arta via ē que ducit ad vitā ⁊
pauci sūt q̄ īueniūt eā. Attēdite a falsis
ꝓphetꝫ q̄ veniūt ad vos ī vestimētꝫ ouiū
intrinsecꝰ aūt sunt lupi rapaces. A fru j.23.e.
ctib̄ eoꝝ ꝯgnoscetꝫ eos. Nūq̄d colligūt
de spinis vuas. aut d̄ tribul' ficus. Sic Luce.6.f.
oīs arbor bona fructus bonos facit: mala
aūt arbor fructꝰ malos facit. Nō pōt au
tē arbor mala bonos fructus facere: neqꝫ
arbor bōa malos fructꝰ facere. Oīs ar s.3.d.
bor q̄ nō fac̄ fructū bonū excidet̄. ⁊ ī ignē E
mittet̄. Igit̄ ex fructib̄ eoꝝ ꝯgnoscetis Ro.2.b.
eos. Nō oīs q̄ dic̄ mihi dn̄e dn̄e ītrabit 4.Esdre.7.
in regnū celoꝝ: sꝫ q̄ facit volūtatem pr̄is Luce.6.g.
mei q̄ in cel' est: ipe ītrabit ī regnū celoꝝ
Multi dicēt mihi ī illa die: dn̄e dn̄e nō
ne ī noīe tuo ꝓphetauimꝰ. ⁊ ī noīe tuo de
mōia eiecimꝰ. ⁊ ī noīe tuo v̄tutes mlt̄as
fecimꝰ. ⁊ tūc ꝯfitebor illis. qꝛ nūq̄ꝫ noui F
vos. Discedite a me oēs q̄ opamini ini Lu.13.f.j.25.g.
q̄tatē. Oīs g̃ q̄ audit v̄ba mea hec ⁊ facit
ea. assimilabit̄ viro sapienti q̄ edificauit
domū suā sup̄ petrā. ⁊ descēdit pluuia et
venert̄ flumīa. ⁊ flauerūt vēti. ⁊ irruerūt
in domū illā ⁊ n̄ cecidit. Fundata eī erat G
sup̄ petrā. Et oīs q̄ audit v̄ba mea hec. Luce.6.g.
⁊ nō facit ea. sil'is erit viro stulto q̄ edifi
cauit domū suā sup̄ harenā. ⁊ descendit
pluuia ⁊ venert̄ flumīa ⁊ flauert̄ vēti ⁊ ir
ruerūt ī domū illā. ⁊ cecidit. ⁊ fuit ruina
eiꝰ magꝫ. Et factū ē cuꝫ ꝯsūmasset iesus Mr.i.d. L.2.g.
v̄ba hec. āmirabāt̄ turbe sup̄ doctrīa eiꝰ
Erat eī docēs eos sic̄ ptātez hn̄s et non
sicut scribe eoꝝ ⁊ pharisei.

VIII

A Cum aūt descēdisset iesus de mō
te. secute sūt eū turbe mlt̄e. ⁊ ec Mar.i.g.
ce leprosus veniēs adorabat eū Luce.5.c.
dicēs. Dn̄e si vis potes me mūdare. Et

ertẽdẽs ieſus manũ tetigit eũ dicẽſ: Ꝯlo
lo: Vũdare. Et ꝓfeſti mũdata ẽ lep̃ eiuſ
Et ait illi ieſus / Vide nemĩ dixeꝛ̃ ſz va
de oſtẽde te ſacerdoti: ⁊ offer mun⁹ tuum
qđ ꝓcepit moyſes i teſtimoniũ ill' / Cuz
aũt itroiſſet capharnaũ accеſſit ad eũ cẽ
turio: rogãs eũ ⁊ dicẽs: Dñe puer meuſ
iacet in domo paralyticꝰ ⁊ male toꝛqueꝯ
Et ait illi ieſus: Ego veniã ⁊ curabo eũ
Et rñdẽſ cẽturio ait: Dñe: nõ ſuz dignꝰ
vt itres ſub tectũ meũ: ſz tm̃ dicto ⁊ ſa
nabiꝯ puer meꝰ. Nã ⁊ ego hõ ſũ ſub ptã
te ꝓſtitutꝰ hãs ſub me militeſ: ⁊ dico hu
ic vade ⁊ vadit: ⁊ alio veni ⁊ vẽit: ⁊ ſeruo
meo fac hoc: ⁊ facit. Audiẽs aũt ieſus mi
ratꝰ ẽ: ⁊ ſeq̃ntibꝫ ſe dixit / Ame dico vob̃:
nõ inueni tãtã fidẽ i iſrl' / Dico aũt vob̃: q
multi ab oꝛiẽte ⁊ occidẽte veniẽt ⁊ recũ
bẽt cũ abꝛaã ⁊ yſaac ⁊ iacob i regno celo
rũ: filij aũt regni ejcienꝯ i tenebꝛas exte
ꝛioꝛes / Ibi erit fletꝰ ⁊ ſtridoꝛ dẽtiũ / Et
dixit ieſus cẽturiõi: vade ⁊ ſic credidiſti
fiat tibi. Et ſanatus eſt puer ex illa hoꝛa.
/ Et cũ viſſet ieſus i domũ ꝑtri vidit ſo
crũ eiꝰ iacentẽ ⁊ febꝛicitãtẽ: ⁊ tetigit ma
nũ eiꝰ ⁊ dimiſit eã febꝛ⁹ ⁊ ſurꝛexit ⁊ mi
niſtrabat eis. Veſpe aũt facto obtuleꝛũt ei
mlt̃os demõia hãtes ⁊ ejiciebat ſpiritꝰ
vbo ⁊ oẽs male hãtes curauit: vt adim
pleꝛeꝯ qđ dictũ eſt ꝑ eſaiã ꝓphẽtã dicẽtez
/ Ipe infirmitates nrãs accepit ⁊ egrota
tiões nrãs poꝛtauit. Videſ aũt ieſus tur
bas multas circũ ſe: iuſſit diſcipulos ire
trãs fretũ / Et accedẽs vn⁹ ſcriba ait illi
Magꝛ ſeq̃ꝛ te q̃cũq; ieris. Et dixit ei ieſus.
Vulpes foueas hãt ⁊ volucres celi ni
dos / Filiꝰ aũt hois nõ hz vbi caput ſuuz
reclinet. Alꝰ aũt de diſcipl'is eius ait illi
Dñe: pmitte me primũ ire ⁊ ſepelire pa
trẽ meũ. Jeſus aũt ait illi: Sequꝛe me ⁊
dimitte moꝛtuos ſepelire moꝛtuos ſuoſ
Et aſcẽdẽte eo i nauiculã ſecuti ſunt eũ
diſcipl'i eiꝰ: ⁊ ecce motꝰ magnꝰ factꝰ ẽ in
mari: ita vt nauicla opiꝛeꝯ fluctib̃. Ipe
vo dormiebat / Et acceſſeꝛũt ad eũ diſci
puli eiꝰ ⁊ ſuſcitaueꝛũt euz dicẽtes: Dñe
ſalua nos pim⁹. Et dixit eis ieſuſ / Quid
timidi eſtꝭ modice fidei. Tũc ſurgẽs ipa
uit vẽtis ⁊ mari ⁊ facta ẽ trãq̃llitas ma
gna. Vnde hoies mirati ſunt dicentes
Qualis ẽ hic: q⁹ vẽti ⁊ mare obediũt ei Et
cũ veniſſet ieſus trãs fretũ i regiõez gera
ſenoꝛ: occurreꝛũt ei duo / hãtes demo
nia de monumẽtꝭ exeũtes ſeui nimis: ita vt
nẽo poſſet trãſire p viã illaz. Et ecce cla
maueꝛũt dicẽtes: Quid nob̃ et tibi ieſu
fili dei? Veniſti huc añ tps toꝛq̃re nos.
Erat aũt nõ longe ab illꝯ gregꝰ multoꝛ poꝛ
coꝛ paſcẽs. Demões aũt rogabãt eũ dicẽ
tes / Si ejcis nos hic: mitte nos i gregẽ
poꝛcoꝛ. Et ait illꝯ. Ite. At illi exeũtes abie
ruũt i poꝛcos. Et ecce magno impetu abiit
totꝰ gregꝰ p̃ceps i mare ⁊ moꝛtui ſunt i
aq̃s. Paſtoꝛes aũt fugeꝛũt: ⁊ veniẽtes i ci
uitatẽ nũciaueꝛũt hec oĩa ⁊ de his q̃ de
monia habueꝛãt. Et ecce tota ciuitas ex
iit obuiã ieſu: ⁊ viſu eo rogabãt eum vt
transiret a finib̃ eoꝛ.

IX

Et aſcẽdẽs ieſus in nauiculam
trãſfretauit ⁊ veit i ciuitatẽ ſuã
Et ecce offeꝛebãt ei paralyticũ iacẽtẽ in
lecto. Videſ aũt ieſus fidem illoꝛ: dixit
paralytico. Cõfide fili. Remittunt tibi
pctã tua. Et ecce q̃dã ꝺ ſcribis dixeꝛũt in
tra ſe. Hic blaſphemat. Et cũ vidiſſet ie
ſus cogitatiões eoꝛ dixit: Ut q̃d cogita
tis mala i coꝛdib̃ vr̃is / Quid ẽ facilꝰ di
cere: dimittũt tibi pctã tua: an dicẽ ſur
ge ⁊ ãbula: Ut aũt ſciatꝭ q⁹ filiꝰ hois hz
ptãtẽ i terra dimittẽdi pctã tũc ait para
lytico / Surge tolle lectũ tuũ ⁊ vade in
domũ tuã. Et ſurꝛexit ⁊ abiit i domũ ſu
am. Videtes aũt turbe timueꝛũt / ⁊ glo
rificaueꝛũt deũ q̃ dedit ptãtẽ talẽ hoĩbus
/ Et cũ trãſiret inde ieſus: vidit hoiez ſe
dentẽ i teloneo matthеũ noie: Et ait illi
Sequꝛe me / Et ſurgẽs ſecutꝰ ẽ eũ: Et fa
ctũ ẽ diſcũbẽte eo i domo: ecce mlti pub
licani ⁊ pctoꝛes veniẽtes diſcũbebãt cuz
ieſu ⁊ diſcipul' eiꝰ: Et videntes phariſei
dicebãt diſcipul' eiꝰ / Quare cũ publica
nis ⁊ pctoꝛib̃ mãducat mgr̃ vr̃: At ieſuſ
audiẽs ait / Nõ ẽ opꝰ valẽtib̃ medicꝰ: ſz
male hãtib̃. Eũtes aũt diſcite q̃d ẽ: miaz
volo ⁊ nõ ſacrificiũ. Nõ. n. vẽi vocꝛe iuſtos
ſz pctoꝛes. Tũc acceſſeꝛũt ad eũ diſcipli

F

Mar. 5. a.

G

Mar. 5. b.
Luce. 8. e.

A

Mr. 2. a. Luc. 5.
d. Johan. 5. b.

Mar. 2. b.
Luce. 5. e.

B

Johan. 5. b

Luce. 18. g.

Mar. 2. c.
Luce. 5. f.
Mar. 2. d.
Luce. 5. f.

C

Mar. 2. d
Luce. 5. f.
Mar. 2. e.

f. 9. f. ⁊ 12. b ⁊ 17
c. Mar. 7. g ⁊ 9
b
D
l. 7. a. Jo. 4. g.

Luce. 7. b.
Luce. 13. f.

Luce. 13. f.
Luc. 7. a.

Mar. 1. e.
Luce. 4. f.

D

Esaie. 53.

Luce. 9. g.

3. Reg. 19.

E

2. Paral. 20.

Mar. 4. g.
Luce. 8. d.

Mr.2.e. L.5.f. 5.a. Mr.7.b.

iohānis dicētes: Quare nos ⁊ pharisei ieiunam⁹ frequēter: discipli aūt tui nō ieiunāt: Et ait ill' iesus: Nunq̄d pōt filij sponsi lugere q̄diu cū ill' est spōsus: Ue nient aūt dies cū auferet ab eis sponsus ⁊ tūc ieiunabūt. Nemo aūt immittit com missurā panni rudis i vestimētuz vetus Tollit enī plenitudinē ei⁹ a vestimento ⁊ peior scissura fit. Neq̄ mittūt vinū no uū in vtres veteres. Alioq̄n rūpuntur vtres ⁊ vinū effundit. ⁊ vtres pdūt. Sz vinū nouū i vtres nouos mittūt. ⁊ am bo ꝓseruant. Nec illo loq̄nte ad eos ecce

Mr.5.d. Luce.8.f. Joh.4.g.

pceps vn⁹ accessit ⁊ adorabat eū dicēs Dñe: filia mea modo defuncta ē: sz veni impone manū tuā sup eā. ⁊ viuet Et sur

Mr.5.d. L.8.f.

gens iesus sequbat eū ⁊ discipuli ei⁹ E ecce mlr q̄ sanguis fluxū patiebat duo decim annis accessit retro. ⁊ tetigit fimbri am vestimēti ei⁹. Dicebat enī intra se: Si tetigero tm̄ vestimētū ei⁹. salua ero. At iesus conuersus ⁊ vidēs eā dixit: Confide

Mr.5.f. Luc.7. 8.7.18.g.

filia: Fides tua te saluā fecit. Et salua fa cta est mlr ex illa hora. Et cū venisset ie sus i domū pncipis. ⁊ vidisset tibicines ⁊ turbā tumultuantē dicebat: Recedi

Mar.5.g.

te: nō est enī mortua puella. sed dormit Et deridebāt eū. Et cū eiecta esset turba

Mr.5.g. Act.9 d.

intrauit: ⁊ tenuit manū ei⁹ ⁊ dixit: Pu F ella surge. Et surrexit puella. ⁊ erāt fa ma hec i vniuersaz terrā. Et trāseūte in de iesu: secuti sunt eū duo ceci clamātes

j.20.g.

⁊ dicētes: Miserere nr̄i fili dauid. Cuz aūt venisset domū. accesserūt ad euz ceci ⁊ dic eis iesus: Creditis q̄ hoc possū face re vob? Dicūt ei: Utiq̄ dñe. Tūc tetigit oculos eor̄ dicēs: Scōm fidez vr̄am fiat

8.8.a Mr.7.g.7 9.b. j.17.c.7 12.b

vob. Et apti sūt oculi eor̄. Et cōminat⁹ ē illis iesus dicēs: Uidete ne q̄s sciat. Il li aūt exeūtes diffamauerūt eum i tota

Mar.7.g. Luc.11.b.

terra illa. Egressis aūt ill' ecce obtulerūt ei hoiem mutū demoniū hītez. ⁊ eiecto

G demonio. locut⁹ est mut⁹. ⁊ mirate sunt turbe dicētes. Nunq̄ appuit sic in isr̄l. Pharisei aūt dicebāt. In pncipe demo

Luc.13.e.

nioz eiicit demones. Et circūibat iesus

j.14.c.

oēs ciuitates ⁊ castella docēs i synagogis eor̄ ⁊ pdicans euāgeliū regni. ⁊ curans omnem languorem ⁊ omnem infirmi tatem. Uidens autez turbas misertus est eis. q2 erāt vexati ⁊ iacētes sic oues nō hītes pastorē. Tūc dicit discipl'is suis Messis q̄dē ml'ta: oparij aūt pauci Ro gate ḡ dñm messis: vt mittat oparios i

Mar.6.e.

Luc.10.a

T Uocatis X messez suā. duodecī disci. suis dedit ill' pātē spirituū immūdoz vt eijcerent eos. ⁊ curarēt oēm lāguorē ⁊ oēz infirmi tatē. Duodeciz aūt discipl'oz noia sunt hec. Primꝰ simō qui dr petr⁹. ⁊ andreas frater ei⁹. philipp⁹ ⁊ bartholome⁹. iacob zebedei. ⁊ iohānes frat ei⁹: thomas ⁊ ma thēus publican⁹: ⁊ iacob alphei ⁊ thade⁹ simō chanane⁹. ⁊ iudas scariothis: qui et tradidit eū. Hos duodecī misit iesus pcipiens eis et dicēs: i viā gētiū ne abi eritis. ⁊ i ciuitates samaritanoz ne intra ueritis: sz potiꝰ ite ad oues q̄ pierūt dom⁹ isr̄l. Euntes aūt pdicate dicētes: q2 appro pinq̄bit regnū celoz. Infirmos curate mortuos suscitate. leprosos mūdate. de mones eijcite. gratis accepistis: gratis date Nolite possidere aurū neq̄ argētuz. neq̄ pecuniā i çonis vr̄is. Nō perā i via: neq̄ duas tūicas: neq̄ calciamēta neq̄ virgā Dignꝰ ē enī operari⁹ cibo suo. In quācūq̄ aūt ciuitatē aut castellū intraueritis. int rogate q̄s i ea dignꝰ sit. ⁊ ibi manete do nec exeat⁹. Intrātes aūt i domū: saluta te eā dicētes: Pax huic domui. Et siq̄dē fuerit domꝰ illa digna. veniet pax vr̄a su per eā. si aūt nō fuerit digna: pax vr̄a re uertet ad vos. Et q̄cūq̄ nō recepit vos. neq̄ audierit vr̄os exeūtes foraꝫ de domo l' ciuitate. excutite puluerē ꝺ pe dibꝰ vr̄is. Amē dico vob: tolerabiliꝰ erit terre sodomoz ⁊ gomorreoz i die iudi cij q̄m illi ciuitati. Ecce ego mitto vos si cut oues in medio lupoz. Estote ḡ pru dētes sic serpētes: ⁊ simplices sic colūbe Cauete aūt ab hoibꝰ. Tradēt enī vos in

Mr.6.b Luc.9.a. Act.1.b. Mar.3 d. Luce.6.c.

A

Luc.9.a. Mr.3.c. L.9.a.

B

s.4.e. Mr.16.f. Luce.10.d. Luce.9.a. 1.Cor.4.b.

Mr.6.b. Lu.10 b. Act.20.d.

C

Mr.6.b. L.9.a

Luce.10.b 1.Pe.4.b. Ro. 16.d.

Mr.13.b Joh. 16.a.

D

Act.5.d.7.25.c. Phil'.1.d Mr. 13.c. Luc.12.b.

pciliis. ⁊ i synagogis suis flagellabunt vos. ⁊ ad pfides. ⁊ ad reges ducemini p pter me. in testimoniū ill' ⁊ gētibꝰ. Cuz aūt tradēt vos: nolite cogitare quō aut q̄d loq̄mini. Dabit enī vob i illa hora q̄d

loq̃mini. Nō enī vos estis q̄ loq̃mini: sz
spūs pr̄is vr̄i q̄ loquit̄ in vob. Tradz au
tē frater frēm i mortē & pr̄ filiū. & isurgēt
E filij i parētes & morte eos afficiēt. & eritz
Act. 2. b odio oīb hoīb ꝓpter nomē meū / Qui
j. 24. b aūt pseuerauerit vsqz i finē: hic salu⁹ erit
Cū aūt psequent vos i ciuitate ista. fugi
te in aliā. Amē dico vob: nō ꝯsummabi
tis ciuitates isrl: donec veniat fil⁹ hois.
Luc. 6. f. Jo. 13. / Nō est discipl's sup mgr̄m: nec seruus
d. 7. 15. f sup dñm suū. Sufficit discipulo vt sit
sicut mgr̄ ei⁹. & seruo sicut dns ei⁹. Si
pr̄emfamilias beelzebub vocauerūt: q̄n
tomagis domesticos ei⁹: Ne g timueri
Mar. 4. d tis eos / Nihil enim est opertum quod
Luce. 8. c non reueletur. & occultū quod nō sciat.
Luce. 12. a / Quod dico vob in tenebris. dicite i lumi
ne. & qd i aure auditz. pdicate sup tecta.
Luce. 12. a / Et nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹:
F aiaz aūt nō p̄nt occidere: sz potiꝰ timete
eū q̄ pōt & aiaz & corp⁹ pdere i gehennā.
Luce. 12. a / Nōne duo passeres asseveneūt: Et vn⁹
ex illis nō cadet sup terrā sine p̄re vestro
Luce. 12. a vr̄i aūt et capilli capitz omēs numerati
sunt. Nolite g timere: ml̄tz passeribz me
Mar. 8. g liores estis vos / Oīs g q̄ ꝯfitebit̄ me co
Luce. 12. b rā hoīb: ꝯfitebr̄ et ego eū corā p̄re meo
q̄ in cel' ē. Qui aūt negauerit me coraz
hoibus. negabo & ego eū corā p̄re meo q̄
in cel' ē. Nolite arbitrari. qr̄ veneri pacē
Luce. 12. g mittere i trā / Nō veni pacē mittere: sed
Ezechi. 22. gladiū / Veni ei sep̄are hoīez adūsus pa
trē suū: & filiā adūsus mr̄em suā: & nurū
G adūsus socr̄ suā. & iīmici hoīs domestici
Luc. 14. f. 9. c. ei⁹ / Qui amat p̄rem aut mr̄em plus q̄
Mt. 8. g. j. 16. f me. nō ē me dign⁹. Et q̄ amat filiū aut
filiā sup me. nō ē me dign⁹. Et q̄ nō acci
pit crucē suā & seq̄t me: nō est me dign⁹.
Qui iuenit aiaz suā pdet illā. & q̄ pdide
Luce. 17. g rit aiaz suā ꝓp̄t me iueniet eā / Qui reci
j. 18. a. & 2. 5. f pit vos me recipit: & q̄ me recipit. recipit
Luce. 10. e eū q̄ me misit. Qui recipit ꝓphetā i noīe
ꝓphete. mercedez ꝓphete accipiet. Et qui
recipit iustum in noīe iusti. mercedē iu
Mar. 9. f sti accipiet / Et quicūq̄ potū dederit vni
ex minimis istis calicez aque frigide tm̄
in nomīe discipuli. amē dico vobis: nō
perdet mercedem suā.

XI

Et factū est cuz ꝯsūmasset ies⁹ A
p̄cipiens duodecī discipul' suis
trāsiit indevt doceret & p̄dicaret
i ciuitatib⁹ eor̄ / Johānes aūt cū audiss Luce. 7. c
in vinculis opa chr̄isti: mittens duos de
discipl's suis. ait illi: Tu es q̄ vēturꝰ es
an aliū expectam⁹: Et rndēs ies⁹ ait ill'
/ Euntes renūciate iohāni q̄ audistz & vi Luce. 7. c
distis. Ceci vidēt. claudi ābulāt. lepr̄osi B
mūdāt: surdi audiūt: mortui resurgunt
paupes euāgeliçāt. & beatꝰ ē q̄ nō fuerit
scādaliçatꝰ i me. Ill' autē abeūtib⁹: cepit Luce. 7. d
ies⁹ dicē ad turbas de iohāne. Quid ex
istis i desertū videre: Harūdinez vento
agitatā: Sz q̄d existis videre: Hoiem
mollib⁹ vestitū: Ecce q̄ mollib⁹ vestiūt i
domib⁹ regū sūt. Sz q̄d existis videre: C
Prophētā: Etiā dico vob & plus q̄ pro Jr. i. a. L. 7. d
phētā. Hic ē enī de q̄ scriptū ē / Ecce ego Malachie. 3.
mitto angelū meū añ faciē tuā / q̄ ꝓpara Luce. 1. g
bit viā tuā añ te. Amē dico vob: nō sur
rexit iter natos mulier̄ maior iohāne ba
ptista / Qui aūt minor ē i regno celor̄: Luce. 7. d
maior ē i illo. A diebz aūt iohānis bapti
ste vsqz nūc regnū celor̄ vim patitur: &
D violēti rapiūt illud / Oēs ei ꝓphete & lex Luce. 16. d
vsqz ad iohānē ꝓphetauerūt. & si vultz re
cipe. ipe ē helias q̄ venturꝰ ē / Qui hz au j. 13. a
res audiēdi audiat / Cui aūt similē esti Luce. 7. e
mabo generatiōez istā: Sil'is ē puerz se
dētib⁹ i foro: q̄ clamātes coeq̄lib⁹ dicūt.
Cecinim⁹ vob & nō saltastis: lamentaui
m⁹ & nō plāxistz / Venit ei iohānes neqz Luce. 7. e
māducās neqz bibēs: & dicūt demoniuz
E hz. Venit fil⁹ hois māducās & bibēs: &
dicūt: ecce hō vorax & potator vini: publi
canor̄ & pctōr̄ amic⁹ Et iustificata ē sapi
entia a filiis suis / Tūc cepit exp̄brare ci Luce. 10. d
uitatib⁹ i q̄b facte fūt plime virtutes ei⁹:
q̄r nō egissent pniaz. Ve tibi corozaim:
ve tibi bethsaida: q̄r si i tyro & sidōe facte
essent virtutes q̄ facte sunt i vob: olim in
cilitio & cinere pniaz egissent Verūtn̄ di
co vob: tyro & sidoni remissi⁹ erit in die
iudicij q̄z vob. Et tu capharnaū nūquid F
vsqz i celū exaltaberz: Usqz i infernū de
scēdes. Quia si i sodomis facte fuissent
virtutes q̄ facte sunt i te. forte mānsissent

vsq; in hanc die. Uerūtamē dico vobis
q; terre sodomor remissi⁹ erit in die iu
dicij q; tibi. In illo tpe rñdens ihesus di
xit/ Confitelor tibi pr dñe celi ⁊ terre: q;
Luce.io.f. abscōdisti hec a sapiētib⁹ ⁊ prudentib⁹ ⁊
G reuelasti ea paruulis. Ita pr: qm̄ sic fuit
.18.d. Luc.io.f placitu⁹ añ te/ Oia mihi tradita sunt a
Joh.16.c.et pre meo Et nemo nouit filiū nisi pater
13.a neq; prēm q̄s nouit nisi fili⁹ ⁊ cui volu/
erit fili⁹ reuelare. Uenite ad me oēs q̄ la
boratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiaz vos
Tollite iugū meū sup vos. ⁊ discite a me
q; mitis sum ⁊ hūilis corde. ⁊ inuenietis
requiē aiabus vris. Jugū enim meum
suaue est. ⁊ onus meū leue. XII
A In illo tpe abijt ihesus p̄ sata sab
Mar.2.f. Luce bato: discipuli aūt ei⁹ esurietes
6.a. ceperūt vellere spicas ⁊ mandu
care. Pharisei aūt videtes dixerunt ei.
Mr.2.g. L.6.a Ecce discpli tui faciūt/ q̄d nō licz eis fa
Mar.2.g. cere sabbatis/ At ille dixit eis. Non legi
Luce.6.a. stis q̄d fecerit dauid q̄n esurijt ⁊ q̄ cū eo
1.Reg.21. erāt: quō intrauit i domū dei ⁊ panes p
positiōis comedit. q̄s nō licebat ei edere
neq; his q̄ cū eo erāt. nisi solis sacerdoti
bus? Aut nō legistis i lege. q; sabbat⁹ sa
cerdotes in tēplo sabbatū violāt ⁊ sine
crimie sunt? Dico aūt vob: q; tēplo ma
ior est hic. Si aūt scirets: q̄d ē miam vo
lo ⁊ nō sacrificiū: nūq; codēnassets inno
Mar.2.g. cētes/ Dñs ei est fili⁹ hois: etiā sabbati.
B Et cū inde trāsisset: venit in synagogam
Mar.3.a. eor/ Et ecce hō manū hns aridā ⁊ inter
Lu.6.b. rogabant eū dicētes/ Si licz sabbat⁹ cu
rare: vt accusarēt eū. Ipe aūt dixit illis.
Quis erit ex vob hō qui hēat ouē vnā.
⁊ si ceciderit hec sabbat⁹ in foueā: nonne
tenebit ⁊ leuabit eā? Quāto magis meli
or est hō oue? Itaq; licz sabbat⁹ bñface/
re. Tūc ait hoi. Extēde manū tuā. Et ex
tendit: ⁊ restituta est sanitati sicut altera
Mar.3.b. /Exeūtes aūt pharisei: cōsiliū faciebāt ad
Joh.10.g. uersus eū: quō pderēt eū. Jesus aūt sci
ens recessit inde. ⁊ secuti sunt eū mlti. ⁊
s.8.a.et.9.f.i. curauit eos oēs/ Et pcepit eis. ne mani
17.c C festū eū facerēt: vt adipleret q̄d dictu⁹ ē
Esa.42. p̄ esaiā pphetā dicentē/ Ecce puer meus
quē elegi: dilect⁹ me⁹ in q̄ bñ, cōplacuit
aie mee. Ponā spm̄ meū sup eū. ⁊ iudi
ciū gentib⁹ nūciabit. Nō cōtēdet neq; cla
mabit: neq; audiet aliq̄s in plateis vocē
ei⁹. Harūdinē q̄ssatā nō cofringet ⁊ linu⁹
fumigans nō extinguet: donec eiciat ad
victoriā iudiciū. ⁊ i noīe ei⁹ gētes spera/
būt/ Tūc oblat⁹ est ei dēmoniū hns ce/ s.9.g.
cus ⁊ mut⁹. ⁊ curauit eū ita vt loq̄retur Luce.ii.b.
⁊ videret. Et stupebant oēs turbe ⁊ dice
bant. Nunq̄d hic ē fili⁹ dauid? Pharisei
aūt audiētes dixerūt/ Hic nō eiecit dēmo Mar.3.e
nes: nisi i beelzebub pncipe dēmoniorū. Luce.ii.b
Jesus aūt sciēs cogitatōes eor dixit eis D
/Oīe regnū diuisū cōtra se desolabit. ⁊ oīs Mr.3.f.
ciuitas vel domus diuisa cōtra se nō stabit. Luc.ii.c.
Et si sathanas sathanā eiecit. adūsus se
diuisus est: quō ḡ stabit regnū ei⁹? Et si
ego in beelzebub eiecio dēmōes: filij vri
in q̄ eiciūt? Ideo ipi iudices vri erunt.
Si aūt ego i spū dei eiecio dēmōes: igit
puenit i vos regnū dei. Aut quō pōt q̄s/
q̄ intrare i domū fortis. ⁊ vasa ei⁹ diripe:
nisi prius alligauerit fortē? Et tūc domū
illius diripiet. Qui nō est mecū cōtra me ē
⁊ qui nō cogregat mecū spargit/ Jō dico Mr.3.g.
vob: oīne pctm̄ ⁊ blasphemia remittetur Luc.12.b.
hoib⁹: spūs aūt blasphemie nō remittet
Et q̄cūq; dixerit ✻ bū cōtra filiū hois remit/
tet ei: q̄ aūt dixerit cōtra spm̄ scm̄: nō remit/ C
tet ei: neq; i hoc seculo: neq; i futuro. Aut
facite arborē bonā ⁊ fructū ei⁹ bonu⁹: aut
facite arborē malā. ⁊ fructū eius malum
/ Dīq̄dē ex fructu arbor agnoscit. Proge/ s.3.c.
nies vipar. quō potest⁹ bona loq̄ cū si/
tis mali/ Ex abūdantia enī cordis os lo Luc.6.g.
quit. Bon⁹ hō de bono thesauro pfert bo
na: et malus hō de malo thesauro pfert
mala. Dico aūt vob: q̄m oīe verbū ocio
sum q̄d locuti fuerit hoies: reddēt rōem
de eo in die iudicij. Ex verbis enī tuis iu/
stificaber⁹ ⁊ ex verbo tuis codēnaber⁹/ Tūc Mar.8.b.Luce
rñdert ei q̄dā de scrib⁹ ⁊ phariseis dicētes ii.b F
Mgr: volum⁹ a te signū videre. Qui rñ Luc.9.e.⁊.ii.d.
dēs ait illi/ Gēnatio mala ⁊ adultera signū Mr.8.c.
q̄rit ⁊ signū nō dabit ei nisi signu⁹ ione Deut.18.
pphte/ Sic ei fuit ionas i vētre ceti tri Jone.2
bus diebus ⁊ tribus noctibus: sic erit filius hois
in corde tre tribus diebus ⁊ tribus noctibus

Viri niniuite surgēt in iudicio cū gene
ratione ista ⁊ ꝯdēnabūt eā: qz pniaz ege
rūt in ꝓdicatiōe ione. Et ecce plꝰ ꝙ iona
hic // Regina austri surget i iudicio cum
generatiōe ista ⁊ ꝯdēnabit eā: qz venit a
finib⁹ terre audire sapiam salomōis. Et
ecce plus ꝙ salomon hic // Cū aūt imun
dus spūs exierit ab hoie: ambulat p loca
arida ꝙrens requiē ⁊ nō inueit. Tūc di
cit: Reūtar in domū meā vnd exiui. Et
veniens inueit eā vacantē: scopis mun
datā ⁊ ornatā. Tunc vadit ⁊ assumit se
ptē alios spūs secū neqores se: ⁊ itrātes
habitāt ibi. ⁊ fiūt nouissima hois illius
peiora priorib⁹. Sic ⁊ erit gnatiōi huic
pessime // Adhuc eo loquente ad turbas
ecce mr ei⁹ ⁊ frēs stabāt foris: qrētes loq
ei. Dixit aūt ei qdā: Ecce mr tua et frēs
tui foris stant qrētes te. At ipe rndens di
centi sibi ait: Que ē mr mea: ⁊ q sūt fra
tres mei? Et extēdēs manū i discipl'os
suos dixit: Ecce mr mea ⁊ frēs mei. Qui
cūqz ei fecerit voluntatē pris mei q in cel'
est: ipe me⁹ frater soror ⁊ mr est. XIII

In illo die exiēs ihesus de domo
sedebat sec⁹ mare. Et ꝯgregate
sunt ad eū turbe multe: ita vt i
nauiculā ascēdens sederet: ⁊ oīs turba
stabat i litore: ⁊ locut⁹ ē eis ml'ta i pabo
lis dicēs: Ecce exit q seminat seminare:
Et dū semiat: qdā ceciderūt secus viā. ⁊
venerūt volucres ⁊ comederūt ea. Alia
aūt ceciderūt i petrosa vbi nō hēbāt ter
rā multā. ⁊ ptinuo exorta sunt: qz nō ha
bebant altitudinē terre. Sole aūt orto
estuauerūt. ⁊ qz nō hēbant radicē arue
rūt. Alia aūt ceciderūt i spinas: ⁊ creue
rūt spine ⁊ suffocauerūt ea. Alia aūt ceci
derūt i terrā bonā. ⁊ dabāt fructuz aliud
centesimū. aliud sexagesimū. alind trice
simū. Qui hz aures audiēdi audiat. Et
accedēte discipuli dixerūt ei: Quare in
parabol' loqris eis? Qui rndens ait illis
// Quia vobis datū est nosse mysteriū re
gni celoz: illis aūt nō est datū // Qui enī
hz dabit ei ⁊ abūdabit: q aūt nō habz et
qd hz auferet ab eo // Ideo in parabol' lo
quor eis: qz videtes nō vidēt: ⁊ audien
tes nō audiūt neqz intelligūt: ⁊ adimple
tur in eis ꝓphetia esaie dicēt⁹ // Auditu Esa. 6.
audietis ⁊ nō intelliget⁹. ⁊ videtes vide Act. 28. d
bitis ⁊ nō videbit⁹: Incrassatū ē enī cor
ppli hui⁹ ⁊ auribꝫ gviter audierūt. ⁊ ocu
los suos clauserūt neqñ videāt ocul' et
auribꝫ audiāt ⁊ corde intelligāt. ⁊ cōuer
tant' ⁊ sanē eos // Vestri aūt beati oculi Luce. 10. f.
qz vidēt. ⁊ aures vre qz audiūt. Amē dp
pe dico vob⁹: qz multi ꝓphete ⁊ iusti cupi
erūt videre q videt⁹ ⁊ nō viderūt. ⁊ au
dire q audit⁹ ⁊ nō audierūt // Vos g audi Mar. 4. c
te parabolā seminātis. Dis q audit verbuz Luc. 8. b
regni: ⁊ nō intelligit venit malus ⁊ rapit
qd semiatū est i corde ei⁹. hic est q secus
viā semiat⁹ est. Qui aūt sup petrosa se
minat⁹ est: hic ē qui verbū audit ⁊ conti
nuo cū gaudio accip t illud. Nō hz aūt ē
in se radicē: sz est tpal'. Facta aūt tribula
tione ⁊ psecutōe ꝓpter verbū ptinuo scā
dalizat'. Qui aūt semiat⁹ est i spinis. hic
est q verbū dei audit ⁊ sollicitudo seculi isti
ns ⁊ fallacia diuitiaꝝ suffocat verbū: ⁊ si
ne fructu efficit'. Qui vero i terrā bonaz
semiat⁹ est. hic ē q audit verbū ⁊ intelligit
⁊ fructū affert. ⁊ facit aliud qdem cētesi
mū. aliud aūt sexagesimū. aliud vo trice Mar. 4. e
simū // Aliā parabolā ꝓposuit illi dicēs. Si
mile factū est regnū celoz hoi q semina
uit bonū semen in agro suo. Cū aūt dor
mirent hoies: venit inimic⁹ ei⁹ ⁊ supse
minauit ziçania in medio tritici. ⁊ abiit
Cū aūt creuisset herba ⁊ fructū fecisset.
tūc apparuerūt ⁊ ziçania. Accedētes aūt
serui pfamilias: dixerūt ei: Dñe: nonne
bonū semē seminasti in agro tuo? Un
ergo hz ziçania? Et ait illis: Inimicus
hō hoc fecit. Serui aūt dixerūt ei. Vis
im⁹ ⁊ colligim⁹ ea? Et ait: Nō. Ne forte
colligētes ziçania eradicet⁹ sil' ⁊ triticū.
Sinite vtraqz crescere vsqz ad messem
⁊ in tpe messis dicā messoribꝫ. Colligite
primū ziçania. ⁊ alligate ea i fasciculos
ad cōburēdū: triticū aūt congregate in hor
reū meū // Aliā parabolā ꝓposuit eis dicēs. Mr. 4. f
Simile est regnū celoz grano synapis. qd Luce. 13. d
accipiēs hō seminauit i agro suo: qd mini
mū q̄dē est oīb⁹ seminib⁹. Cū aūt creuerit

A
Mar. 4. a

B
Mar. 4. b. Luc. 8. b. 25. c. Luc. 8. c. 19. d. Mr. 4. e. Joh. 12. f. Mr. 4. b. Luc. 8. b

C
Mar. 4. c

D

3. Reg. 10. 2. Esdr. 9.
Luc. 11. c.
G
Mar. 3. g. Luce. 8. c

maius ē oīb⁹ oleribꝫ:ꝛ fit arbor·ita vt vo
lucres celi veniant ꝛ habitēt i ramis eī⁹
Lu·13·d /Aliā parabolā locutus est eis.Simile est
E regnū celoꝝ fermēto qđ acceptū mulier
abscondit in farine satis tribꝫ: donec fer
Mar·4·f mentatū ē totū /Hec oīa locut⁹ ē ihesus i
parabol' ad turbas:ꝛ sine parabolis non
ps·77· loq̄bat eis:vt īpleret qđ dictū erat p.p/
Col·1·d phetā dicētē /Aperiā in parabol' os meū
/eructuabo abscōdita a ꝯstitutiōe mūdi
Tūc dimissis turbis venit i domū·ꝛ ac/
cesserūt ad eū discipuli eī⁹ dicētes:Edis
sere nob parabolā çiçanioꝝ agri.Qui rn̄
dens ait:Qui seminat bonū semē·est filꝰ
hois.Ager aūt est mūdus. Bonū v̄o se
men:hi sunt filij regni.Ziçania aūt:filij
sunt nequā. Inimic⁹ aūt q̄ seminauit ea
F est diabol⁹. Messis v̄o ꝯsummatio secli
Apoc.14·d est /Messores aūt angeli sunt. Sicut g̃
colliguntr çiçania·ꝛ igni comburuntr: sic
erit in ꝯsummatiōe seculi.Mittet filius
hois angl'os suos ꝛ colligēt de regno eī⁹
oīa scandala·ꝛ eos q̄ faciūt iniq̄tatez: et
mittēt eos in caminū ignis. Ibi erit fle
tus ꝛ stridor dentiū. Tūc iusti fulgebūt
sicut sol in regno p̄ris eoꝝ. Qui hz aures audiēdi audiat. Simile est regnū celo
rū thesauro abscōdito in agro: quē q̄ in/
uenit hō abscōdit·ꝛ p̄ gaudio illi⁹ vadit
ꝛ vendit vniūsa q̄ hz:ꝛ emit agrū illum.
Iterꝝ simile est regnū celoꝝ hoī negocia/
ri:q̄rēti bonas margaritas. Inuēta aūt
vna p̄ciosa margarita:abijt ꝛ vendidit
oīa q̄ habuit:ꝛ emit eā. Iterꝝ simile est re/
gnū celoꝝ sagene misse i mare·ꝛ ex oī ge
nere pisciū ꝯgreganti.Quā cū impleta
Apoc.22·c· esset·educētes ꝛ sec' litus sedētes/elege
G rūt bonos in vasa:malos aūt foras mise
rūt.Sic erit in consummatiōem seculi
j.25.e Exibūt angli·ꝛ segregabūt malos ɔ̀ medio
j.22.c.ꝛ.25.e iustoꝝ·ꝛ mittēt eos i caminū ignis/ ibi
erit fletꝰ ꝛ stridor dentiuꝫ. Intellexistis
hec oīa:Dicūt ei.Etiā.Ait illꝰ. Ideo oīs
scribadoctꝰ in regno celoꝝ filis ē hoī p̄ri
familias:q̄ profert de thesauro suo noua ꝛ
vetera.Et factū est cū ꝯsummasset ihesus
Mr.6.a.Lu.4. parabolas istas:trāsijt inde /Et veniens in
c.ꝛ.d. Joh.4.f patriā suā docebat eos i synagogis eoꝝ

itavt mirarentr ꝛ dicerēt.Vnde huic sapia
hec ꝛ virtutes /Nōne hic ē fabri filius? ꝛ Nō Luce.4.d
ne mr̄ eī⁹ dr maria·ꝛ frēs eī⁹ iacobꝰ ꝛ io Mar.6.a
seph ꝛ simon ꝛ iudas·ꝛ sorores eī⁹ nōne Joh̄an.6.e
oes apud nos sunt? Vnde g̃ huic oīa ista?
Et scādaliçabantr in eo. Jesus aūt dixit
eis /Nō ē pphēta sine honore nisi i patria Mar.6.a
sua·ꝛ i domo sua.Et nō fecit ibi virtutes Luce.4.d
mltas ppter incredulitatē illoꝝ /XIIII Joh̄an.4.f
A
In illo tempe audiuit herodes te
trarcha famā ihesu·ꝛ ait pueris su
is /Hic ē iohānes baptista: ipse Mar.6.c
surrexit a mortuis ꝛ iō virtutes opantr Luce.9.a
in eo /Herodes enī tenuit iohānē ꝛ al/ Mar.6.c
ligauit eū:ꝛ posuit in carcerē ppter hero Luce.3.d
diadē vxorē frīs sui. Dicebat enī illi io/
hannes:Nō licet tibi hr̄e eā. Et volēs il
lū occidere timuit pplm: q̄ sic pphētam
eū hebant. Die aūt natalis herodis· sal B
tauit filia herodiadis in medio: ꝛ placu/
it herodi. Vnde cū iuramēto pollicitus est
ei dare:qđcūq̄ postulasset ab eo. At illa
premonita a mre sua·da mihi inq̄t hic i
disco caput iohānis baptiste. Et contri/
status est rex:ppter iuramentū aūt ꝛ eos q̄
pariter recūbebant:iussit dari. Misitq̄ ꝛ
decollauit iohannē in carcere. Et allatū
est caput eī⁹ in disco·ꝛ datū est puelle·et
illa attulit mri sue Et accedētes discipu L
li eī⁹ tulerūt corp⁹ eī⁹ ꝛ sepelierūt illud·
ꝛ venientes nūciauerūt ihesu /Qđ cū au/ Luce.9.b
disset ihesus secessit inde i nauiculā:in lo Joh̄an.6.a
cū desertū seorsuꝫ. Et cū audissent turbe
secute sunt eū pedestres de ciuitatibus.
/Et exiens vidit turbaz multā·ꝛ miser/ s.9.g.
tus ē eis·ꝛ curauit languidos eoꝝ. Ve/
spere aūt facto accesserūt ad eū discipuli
eī⁹ dicētes:Desertus ē loc⁹ ꝛ hora iā pre
terijt:dimitte turbas:vt eūtes i castella
emāt sibi escas. Jesus aūt dixit eis:Nō
hñt necesse ire:date illis vos māducare D
Rñderūt ei /Nō habem⁹ hic nisi quinq̄ Mar.6.e.Luc
panes ꝛ duos pisces. Qui ait eis /Affer 9.b. Joh.6.a
te mihi illos huc. Et cū iussisset turbaz j.15.g.
discūbere sup fenū·acceptis q̄nq̄ panibꝰ ꝛ
duobꝰ piscibꝰ aspiciens i celū bndixit et
fregit·ꝛ dedit discipulis panes:discipuli
aūt turbis. Et manducauerūt oēs ꝛ sa/

turati sunt. Et tulerūt reliq̄as duodeci
E cophinos fragmētoꝝ plenos. Mādūcā
tium aūt fuit nūerus q̄nq̄ milia viroꝝ
Mat.6.g exceptis mulieribꝫ ⁊ ꝑuul'. Et statim cō
Luce.6.b pulit discipl'os ascēdere in nauiculā ⁊ p̄
Joh.6.b cedere eū trās fretū donec dimitterꝫ tur
bas. Et dimissa turba: ascēdit in montē
solus orare Vespe aūt facto: sol' erat ibi
Nauicula aūt ī medio mari iactabat' flu
Mar.6.g ctibꝫ. Erat eī ꝯtrari' vent'. Quarta aūt
vigilia noctis venit ad eos ambulās su
pra mare. Et videntes eū sup̄ mare am
bulantē turbati sunt dicētes: q̄ fantas
ma est. Et p̄ timore clamauerūt. Stati
F q̄ iesus locut' est eis dicēs: Habete fidu
ciā: ego sum: nolite timere. Rn̄dens aūt
petr' dixit: Dn̄e si tu es: iube me ad te ve
nire sup̄ aq̄s. At ip̄e ait: Veni. Et descen
dens petr' de nauicula ambulabat super
aquā vt veniret ad iesuꝫ. Vidēs v̄o ven
tū validū timuit. Et cū cepisset mergi:
G clamauit dicēs: Dn̄e saluū me fac Et cō
tinuo iesus extēdēs manū app̄hendit eū
s.8.e ⁊ ait illi. Modice fidei q̄re dubitasti? Et
cū ascēdisset ī nauiculā: cessauit ventus.
Mar.6.g Qui aūt ī nauicula erāt: venerūt ⁊ ado
rauerūt eū dicētes: Vere fili' dei es. Et
cū trāsfretassent venerūt in t'rā genesar.
Et cū coḡuissent eū viri loci illi'. miserūt
s.4.g in vniūsam regionē illā ⁊ obtulerūt ei
Mar.6.g oēs male hn̄tes ⁊ rogabāt eū vt vl' fim
briam vestimēti ei' tangerēt. Et q̄cunq̄
tetigerunt salui facti sunt. XV
A Tunc accesserūt ad eū ab hieroso
lymis scribe ⁊ pharisei dicentes
Mar.7.b Quare discipuli tui trāsgredi
s.5.c. unt' traditiōes senioꝝ? Nō eī lauant ma
nus suas cū panē mādūcāt. Ip̄e aūt rn̄
dens ait ill': Quare ⁊ vos trāsgredimini
mādatū dei ꝓpter traditiōeꝫ v̄ram? Naꝫ
de' dixit: Honora p̄rem ⁊ m̄rem ⁊ q̄ ma
B ledixerit p̄ri vel m̄ri morte moriat'. Vos
aūt dicit'. q̄cūq̄ dixerit p̄ri vl' m̄ri mun'
q̄dcūq̄ est ex me tibi ꝓderit ⁊ nō honori
ficabit p̄rem suū aut m̄rem suā: ⁊ irritū
fecistis mandatū dei ꝓpter traditiōeꝫ ve
strā. Hypocrite: bn̄ ꝓphetauit de vob' esai
Esa.29. as dicēs. Populus hic labijs me hono
rat: cor aūt eoꝝ longe ē a me. Sine cau Mar.7.b
sa aūt colūt me docētes doctrinas ⁊ mā
data hoīm. Et ꝯuocatis ad se turb': dixit
eis. Audite ⁊ intelligite Nō q̄d intrat in
os coinq̄nat hoīem: sed q̄d ꝓcedit ex ore
hoc coinq̄nat hoīem. Tūc accedētes di
scipuli ei' dixerunt ei: Scis q̄ pharisei
audito v̄bo h̄ scādaliçati sunt? At ille rn̄ C
dens ait: Oīs plātatio quā nō plātauit
p̄r me' celestis eradicabit'. Sinite illos j.23.e.
ceci sunt ⁊ duces cecoꝝ. Cecus aūt si ce Luce.6.f
co ducatū p̄stet: ambo ī foueā cadūt Rn̄
dens aūt petrus dixit ei: Ediscere nobis
ꝑabolam istā. At ille dixit: Adhuc ⁊ vos si
ne intellectu est'? Nō intelligit': q̄ om̄e
q̄d in os intrat ī ventrē vadit: ⁊ ī secessū
emittit'? Que aūt ꝓcedūt de ore de corde
exeūt ⁊ ea coinq̄nāt hoīem. De corde eī Mar.7.e
exeunt cogitatōes male: homicidia adul
teria fornicatiōes furta falsa testimōia
blasphemie. Hec sunt q̄ coinq̄nāt hoīeꝫ.
Nō lotis autē manibꝫ mādūcare nō co D
inquinat hoīem. Et egressus inde iesus
secessit ī ꝑtes tyri ⁊ sidonis. Et ecce mu Mar.7.e
lier chananea a finibꝫ illis egressa: clama
uit dicens ei: Miserere mei dn̄e fili da
uid filia mea male a demonio vexatur.
Qui nō rn̄dit ei verbū. Et accedētes di
scipuli eius: rogabāt eū dicētes: Dimit E
te eā: q̄ clamat post nos. Ip̄e aūt rn̄dēs Luce.19.b
ait: Nō sum missus nisi ad oues q̄ perie
rūt dom' isrl'. At illa venit ⁊ adorauit eū
dicēs: Dn̄e adiuua me. Qui rn̄dens ait
Nō est bonū sumere panē filioꝝ: ⁊ mit Mar.7.f
tere canibꝫ. At illa dixit: Etiā dn̄e: Naꝫ ⁊
catelli edūt de micis q̄ cadunt de mensa
dn̄oꝝ suoꝝ. Tūc rn̄dens iesus: ait illi. O
ml'r magna est fides tua: fiat tibi sic vis
Et sanata ē filia ei' ex illa hora. Et cum
trāsisset inde iesus veīt sec' mare galilee F
⁊ ascēdens ī montē sedebat ibi. Et acces Esa.35.
serūt ad eū turbe multe: hn̄tes secū mu
tos cecos claudos debiles ⁊ alios mul
tos ⁊ ꝓiecerūt eos ad pedes eius ⁊ cura
uit eos ita vt turbe mirarent' videntes
mutos loquētes claudos ambulantes
cecos vidētes ⁊ magnificabāt deuꝫ isrl'.
Jesus aūt ꝯuocat' discipulis suis dixit

Mr·6·e·7·18·a· Misereor turbe: q2 triduo iã pseuerãt
mecũ·7 nõ hñt qõ mãducẽt. Et dimitte
re eos ieiunos nolo: ne deficiãt i via. Et
G dicũt ei discipli. Uñ g nob in deserto pa
nes tãtos: vt saturem? turbã tantã? Et
E ait ill' ihesus: Quot panes hẽtis? At illi
dixerũt·septẽ 7 paucos pisciculos. Et p/
s·14·d cepit, turbe vt discũberẽt supꝫ terrã / Et ac
Mar·6·f cipiens septẽ panes 7 pisces· grãs agẽs
et·8·b fregit 7 dedit discipul' 7 discipuli dedert
Johan·6·b pplo·7 comederunt oẽs: 7 saturati sunt
Et qõ supfuit de fragmẽtis: tulert septẽ
sportas plenas. Erãt aũt q mãducaverũt
qttuor milia hoim· extra puulos 7 mu/
lieres Et dimissa turba ascẽdit i nauicu
A lã·7 venit i fines magedan. XVI
Mar·8·b Et accesserũt ad eũ pharisei 7 sa
Johan·6·d ducei tẽptantes· 7 rogaverũt eũ
vt signũ de celo oñderet eis. At
Luce·12·g ille rñdens ait illis / Facto vespe dicitis
serenũ erit: rubicundũ est enim celũ. Et
mane· hodie tẽpestas: rutilat enĩ triste ce
B lũ. Faciẽ g celi diiudicare nostis·signa ãt
Jone·2· tẽporꝫ nõ potestis / Generatõ mala 7 adul
tera signũ qrit·7 signũ nõ dabit ei nisi si
gnũ ione pphete. Et relictis ill' abijt. Et
cũ venissent discipli ei? trãs fretũ: obliti
Mr·8·c sunt panes accipe. Qui dixit ill' / Intue
Luce·12·a mini 7 cauete a fermẽto phariseoꝝ 7 sa/
duceoꝝ. At illi cogitabãt intꝛ se dicentes
C Quia panes nõ accepim?. Sciens aũt
ihesus dixit: Quid cogitatis intꝛ vos modi
ce fidei·q2 panes nõ hẽtis? Nõdũ intel/
ligitis neq recordami qnq panũ 7 qnq
miliuꝫ hoim· 7 qt cophinos sumpsistis?
Neq septẽ panũ 7 qttuor milia hoim: et
qt sportas sumpsistis? Quare nõ intel/
ligitis· q2 nõ de pane dixi vob: cauete a fer
mento phariseoꝝ 7 saduceoꝝ. Tũc intel
lexerũt q2 nõ dixerit cauẽdũ a fermento
D panũ: sꝫ a doctria phariseoꝝ 7 saduceoꝝ
Mar·8·e / Uenit aũt ihesus i pties cesarie philippi
Luc·9·c 7 introgabat discipl'os suos dicẽs. Quẽ
dicũt hoies esse filiũ hois? At illi dixerũt
Alij iohannẽ baptistã: alij aũt heliã· alij
vero hieremiã · aut vnũ ex pphetis. Dicit
ill' ihesus: Uos aũt quẽ me eẽ dicitis. Rñ/
Joh·6·g dens simõ petr? dixit / Tu es xps filius dei
viui. Rñdens aũt ihesus dixit ei: Beatus
es simon bariona: q2 caro 7 sanguis nõ
revelauit tibi: sꝫ pr̃ me? q i celis ẽ. Et ego
E dico tibi q2 tu es petr? 7 supꝫ hãc petram
edificabo eccliam meã· 7 porte inferi non
pualebũt adũsus eã. Et tibi dabo claves
regni celoꝝ / Et qõcũq ligaveris supꝫ terrã Johan·20·e
erit ligatũ 7 in celis· 7 qõcũq solveris supꝫ
terrã erit solutũ 7 i celis / Tũc pcepit di j·17·c
scipul' suis vt nemĩ dicerẽt· q2 ipe eẽt ie/
sus xps. Exinde cepit ihesus oñdere disci j·20·d
pul' suis· q2 opteret eũ ire hierosolymaꝫ
7 mlta pati a senioribꝫ 7 scribis 7 pncipibꝫ
sacerdotũ / 7 occidi 7 tertia die resurgere Mr·8·f
Et assumẽs eũ petr? cepit increpare illuꝫ F
dicẽs. Absit a te dñe: nõ erit tibi hoc. Qui
uersus dixit petro. Uade p? me satha/ Mar·8·g
nas scãdalũ es mihi: q2 nõ sapis ea q dei
sunt: sꝫ ea q hoim / Tũc ihesus dixit disci/ Mar·8·g·Lu·
pulis suis. Si qs vult p? me venire ab/ ·9·c·7·14·f.
neget semetipꝫ· 7 tollat crucẽ suã 7 seqt
me. Qui ei voluerit aiam suã saluã face s·10·g
re: pdet eã. Qui aũt pdiderit aiaꝫ suã p/ Luce·17·g
pter me iueniet eã. Quid ei pdest hoi si Mar·8·g·
mõmundũ lucret? aiẽ vo sue detrimẽ G
tũ patiat? Aut quã dabit hõ cõmutatio
nẽ p aia sua? Filius enĩ hois venturꝰ ẽ in
glia pris sui cũ angelis suis· 7 tũc reddꝫ
vnicuiq sm opa ei? / Amẽ dico vob: sũt Mar·9·a
qdam de hic stãtib? q nõ gustabũt mor/ Luce·9·d
tem: donec videant filiũ hois venientẽ
in regno suo. XVII A
Et p? dies sex assũpsit ihesus petꝫ Mr·9·a
7 iacobũ 7 iohannẽ frẽm ei?: 7 du Luce·9·d
xit illos i mõtẽ excelsuꝫ seorsuꝫ· 7 transfi
gurat? ẽ añ eos / Et resplẽduit facies ei? Apoc·1·d
sic sol: vestimẽta aũt ei? facta sunt alba, si
cut nix / Et ecce apparuerũt ill' moyses 7 Mar·9·a
helias cũ eo loquẽtes. Rñdẽs aũt petr? Luce·9·d
dixit ad ihesuꝫ. Dñe bonuꝫ ẽ nos hic eẽ: si B
vis faciam? hic tria tabernacla· tibi vnũ
moysi vnũ· 7 helie vnũ. Adhuc eo loquẽ
te· ecce nubes lucida obũbrauit eos. Et
ecce vox de nube dicẽs / Hic ẽ filius me? di s·3·g· Mr·i·b·
lect? i q mihi bñ cõplacui: ipsum audite. Et Esa·42· Luc·3·
audiẽtes discipli cecidert i faciẽ suã· 7 ti/ e·2· Pe·i·d
muerũt valde. Et accessit ihesus 7 tetigit
eos: dixitq eis: Surgite: 7 nolite timere C

Elaie·40·

·9·a·et·9·f·et
10·b· Mar·7·g·
et·9·b

Leuatis aũt oc'los suos neminẽ vidert
nisi solũ iesum. Et descẽdẽtibꝫ ill' de mõte
pcepit ihesus dicẽs: Nemi dixeritꝫ visio-
nẽ: donec filius hois a mortuis resurgat
Et itrogauerũt eũ discipuli dicentes.
Mar·9·b Quid g̃ scribe dicũt qꝫ helia opteat pri-
mũ vire? At ille rñdẽs ait eis: Helias
q̃dẽ ventur' ẽ et restituet oia. Dico autẽ
vob·qꝫ helias iã vẽit·et nõ cogñerũt eũ: sꝫ
fecerũt i eo q̃cũq; voluerũt. Sic et filius
D hois passur' ẽ ab eis. Tũc itellexert discí
puli qꝫ de iohanne baptista dixisset eis.
Mar·9·c Et cũ vẽisset ad turbã: accessit ad eũ hõ
Luce·9·e· genubꝫ puolut' añ eũ dicẽs: Dñe mise-
rere filio meo qꝫ lunatic' ẽ: et male patit
Nã sepe cadit i ignẽ: et crebro i aquaꝫ. Et
E obtuli eũ discipulis tuis: et nõ potuert cu
Mar·9·c rare eũ. Rñdẽs aũt ihesus ait: O gñatio
Luce·9·e· incredula et pũsa: q̃usq; ero vobiscũ. Usq;
qꝫ̃ patiar vos? Afferte huc illuꝫ ad me.
Et increpauit illũ ihesus·et exijt ab eo de-
Mar·9·d moniũ·et curat' ẽ puer ex illa hora. Tũc
accesserũt discipli ad iesuꝫ secreto·et dixe
rũt: Quare nos nõ potuim' eijcere illũ?
Dicit ill' ihesus: Propt' incredulitatẽ vr̃aꝫ
Amẽ q̃ppe dico vob: si habueritꝫ fidẽ sic
granũ synapis· dicetꝫ mõti huic· transi
F hinc et trãsibit·et nihil ipossibile erit vob
Hoc aũt gen' nõ eijcit: nisi p orõẽꝫ et ie
iuniũ. Conũsantibꝫ aũt eis i galilea: di-
Mar·9·e xit ill' ihesus. Fili' hois tradẽd'ẽ in man'
Luce·9·e hoim et occidẽt euꝫ·et tertia die resurget.
Et ptristati sũt vehemẽt·et cũ venissent
G capharnaũ: accesserũt q̃ didrachmã acci
piebãt ad petr̃: et dixert ei: Magr̃ vr̃ non
soluit didrachmã. Ait·etiã. Et cũ itrassꝫ
in domũ puenit eũ ihesus dicens: Quid
tibi videt simon? Reges tre a q̃bꝫ acci-
piũt tributũ vel censum·a filꝫs suis·an
ab alienis? Et ille dixit. Ab alieis. Dixit
illi ihesus: Ergo liberi sũt filꝫ. Ut aũt nõ
scandaliçem' eos vade ad mare et mitte
hamũ: et eũ piscẽ qui primꝰ ascẽderit tol
le. Et apto ore ei' inuenies staterẽ: illum
A sumens·da eis p me et te. XVIII
Mar·9·e
Luce·9·f In illa hora accesserũt discipuli
ad iesũ dicẽtes. Quis putas ma
ior est in regno celoꝝ? Et aduo-

cans ihesus puulũ·statuit eũ i medio eo
rũ·et dixit: Amẽ dico vob: nisi puersi fue
ritis et efficiami sic puuli: nõ intrabitꝫ i
regnũ celoꝝ. Quicũq; g̃ hũliauerit se si
cut puul' iste: hic ẽ maior i regno celorũ
Et q̃ suscepit vnũ puulũ talẽ in nomĩe
meo. me suscepit. Qui aũt scãdaliçauit Mar·9·f
vnũ de pusill' istꝫ q̃ i me credũt: expedit Luce·17·a·
ei vt suspẽdat mola asinaria i collo ei'·et
dimergat in pfundũ maris. Ue mõdo ab
scãdalis. Necesse ẽ eni vt veniãt scãdala
Uerũtñ ve hoi p quẽ scãdaluꝫ venit. Si B
aũt man' tua vel pes tuus scãdaliçat te.
abscide eũ et pijce abs te. Bonũ tibi ẽ ad
vitã ingredi debilẽ l' claudũ q̃; duas ma
nus vel duos pedes hñtẽ mitti in ignem
eternũ. Et si ocl's tu' scãdaliçat te: erue
eũ et proijce abs te. Bonuꝫ tibi est vnuꝫ
oculũ hñtẽ in vitã intrare: q̃; duos ocu
los hñtes mitti in gehẽnaꝫ ignis. Uide
te ne pnẽnatꝫ vnũ ex his pusillis. Dico
eni vob: qꝫ angli eoꝝ i cel' semp vidẽt fa- Luce·9·g
ciẽ pris mei q̃ in cel' est. Uenit ei filius Luce·15·a
hois saluare qd̃ pierat. Quid vob videt
Si fuerit alicui centũ oues et errauerit
C vna ex eis: nõne relinqt nonagitanouẽ
in montibꝫ et vadit q̃rere eam q̃ errauit
Et si ptigerit vt iueniet eã: amẽ dico vob
qꝫ gaudet supꝫ eã magꝭ q̃; supꝫ nonagita
nouẽ q̃ nõ errauerũt. Sic nõ ẽ voluntas
añ pẽm vr̃m q̃ in cel' est: vt peat vn' de
pusillis istꝭ. Si aũt peccauit i te frat tu Luce·17·a
us: vade et corripe eũ iter te et ipm solꝰ. Gal·6·a
Si te audierit: lucratus eris frem tuũ. Ecc·19·
Si aũt nõ te audierit adhibe tecum ad 1·Cor·8·d 9·d
huc vnũ vl' duos. vt i ore duoꝝ vl' triũ Deut·17· Jo·
testiũ stet oẽ verbũ. Q; si nõ audierit eos 8·c·2· Cor·13·a·
dic ecclie. Si autẽ eccliam nõ audierit Heb·10·d D
sit tibi sic ethnic' et publicanus. Amẽ di Joh·20·e·
co vobis: q̃cunq; alligaueritis supꝫ tram s·16·e
erunt ligata et in celo: et quecũq; solueri-
tis super terram: erunt soluta et in celo.
Iterũ dico vobis: qꝫ si duo ex vobis cõ Joh·16·f·
senserint supꝫ terram de oi re quãcunq;
petierint fiet illis a pre meo q̃ in cel' est.
Ubi ei sunt duo vel tres congregati i noĩe
meo: ibi sum i medio eoꝝ. Tũc accedens
petr' ad eũ dixit. Dñe quotiẽs peccabit Luc·17·a

in me frater meus: ⁊ dimittā ei: Usq̄ se
E pties: Dicit illi ihesus. Nō dico tibi usq̄
septies: sz usq̄ septuagies septies. Ideo
assimilatū est regnū celoꝝ hoi regi· q̄ vo
luit rōem ponere cū suis suis. Et cū ce/
pisset rōem ponere: oblat⁹ ē ei vn⁹ q̄ de/
bebat ei decē milia talēta. Cū aūt nō ha/
beret vñ redderet· iussit eū dñs ei⁹ venū
dari ⁊ uxorē ei⁹ ⁊ filios ⁊ oīa q̄ habebat ⁊
reddi. Procidēs aūt seruꝰ ille· orabat eū
F dicēs: Patientiā habe i me· ⁊ oīa reddā
tibi. Misertus aūt dñs serui illi⁹ dimi/
sit eū· ⁊ debitū dimisit ei. Egressus autē
seru⁹ ille· inuenit unuz de cōseruis suis q̄
debebat ei centū denarios· ⁊ tenēs: suffo
cabat eū dicēs: Redde q̄ debes: Et pci/
dens ꝯserꝰ ei⁹· rogabat eū dicēs: Pa
tientiā habe in me· ⁊ oīa reddā tibi. Il/
G le aūt noluit: sz abiit ⁊ misit eū i carcerē
donec redderet debitū. Uidētes aūt con
serui ei⁹ q̄ fiebāt: ꝑtristati sunt valde· et
uenerūt ⁊ narrauerūt dño suo oīa q̄ fa/
cta fuerāt. Tūc uocauit illū dñs suus· et
ait illi. Serue nequaz: oē debitū dimisi
tibi· qm̄ rogasti me. Nōne g̃ oportuit et te
misereri ꝯserui tui· sicut ⁊ ego tui miser
tus sum: Et iratꝰ dñs ei⁹ tradidit eū tor
toribꝫ/ q̄ad⁹q̄ redderet uniūsum debi
tū. Sic ⁊ pr̄ meus celestis faciet uob̄: si
nō remiseritis unusquisq̄ fratri suo de
cordibus uestris. XIX

A Et factū ē cū ꝯsummasset ihesus
sermones istos migrauit a galilea
Mar·io·a ⁊ uenit i fines iudee trās iordanē· ⁊ se/
cute sunt eū turbe mlte· ⁊ curauit eos ibi
B Et accesserūt ad eū pharisei tēptantes
eū ⁊ dicētes: Si licet hoi dimittere uxo
rē suā q̄cunq̄ ex cā. Qui rñdens ait eis
Geñ·i· / Nō legistiꝭ: q⁹ q̄ fecit hoiez ab initio: ma
Mar·io·a sculū ⁊ feminā fecit eos: Et dixit/ Pro/
Geñ··2 pter hoc dimittet hō pr̄em ⁊ mr̄em· ⁊ ad/
Ephe·v·d herebit uxori sue: ⁊ erūt duo i carne una
i·Cor·6·d Itaq̄ iā nō sunt duo sz una caro. Qd̄ g̃
deus ꝯiunxit: hō nō separet. Dicunt illi.
Deut·24· Quid g̃ moyses mādauit dari libellū re
s·v·e· pudij ⁊ dimittere? Ait illis: Qm̄ moy/
Mar·io·a ses ad duritiā cordis vr̄i pmisit uob̄ di/
mittere uxores uras: ab initio aūt non
fuit sic/ Dico autē uobis: q⁹ q̄cūq̄ dimi Mr·io·b
serit uxorē suam nisi ob fornicationē· et Luce·16·d
aliam duxerit: mechat. Et q̄ dimissaz du g·v·e.
xerit· mechat. Dicūt ei discipuli ei⁹. Si C
ita est causa hois cū uxore: nō expedit nu
bere. Qui dixit illis: Nō oēs capiūt uer
bum istud: sed q̄b datū est. Sūt enī eu
nuchi qui de mr̄is utero sic nati sunt: et
sunt eunuchi q̄ facti sunt ab hoib⁹· ⁊ sūt
eunuchi q̄ seipos castrauerūt ꝓpr̄ regnū
celoꝝ. Qui pōt capere capiat/ Tūc oblati Mar·io·b
sunt ei puuli ut man⁹ eis ponneret ⁊ ora Luce·18·c
ret. Discipuli autē increpabant eos. Je D
sus uero ait eis: / Sinite puuulos ⁊ noli Mr·io·b
te eos prohibere ad me uenire: taliū ē ei Luce·18·c·
regnū celoꝝ Et cū imposuisset eis man⁹
abiit inde/ Et ecce unus accedēs ait illi Mar·io·b
Magister bone: q̄d boni faciā ut habeam Luce·18·d
uitam eternā? Qui dixit ei. Quid me i/
terrogas de bono? Unus est bonus deus
Si autē uis ad uitā ingredi: serua man
data. Dicit illi. Que? Jesus autē dixit.
Nō homicidiū facies· nō adulterab: non
facies furtū· nō falsum testimonium di
ces· honora pr̄em tuū ⁊ mr̄em· diliges p E
ximū tuū sicut teipsum. Dicit illi adole
scens. Oīa hec custodiui a iuuētute mea
q̄d adhuc mihi deest/ Ait illi ihesus. Si Mr·io·c·
uis pfect⁹ esse uade ⁊ uende oīa q̄ hēs ⁊ Luce·18·d
da pauprib⁹· ⁊ hēbis thesaurū i celo ⁊ ue/
ni seqre me. Cū audisset autē adolescēs
uerbū: abiit tristis. Erat enī hns mlt⁹ F
possessiōes. Jesus aūt dixit discipl̄is su/
is: Amē dico uobis: q⁹ diues difficile in/
trabit in regnū celoꝝ. Et iterꝝ dico uob̄.
/Facili⁹ est camelū p foramē acus trāsi/ Mar·io·c
re q̄ diuitē itrare i regnū celoꝝ. Audit⁹ Luce·18·e
aūt his discipuli· mirabant⁹ valde dicen
tes: Quis g̃ poterit salu⁹ esse? Aspicien⁹
aūt iesus dixit illis/ Apud hoies hoc im Mar·io·d·
possibile est: apud deuz aūt oīa possibilia Luce·18·e·
sunt. Tūc rñdēs petr⁹ dixit ei. Ecce nos
reliq̄m⁹ omīa: ⁊ secuti sum⁹ te: Quid g̃ G
erit nob̄? Jesus aūt dixit illi: Amen dico
uob̄· q̄p uos q̄ secuti est⁹ me i regnatione
cū sederit fili⁹ hois in sede maiestat⁹ sue
/sedebit⁹ ⁊ uos sup sedes duodeci: iudi/ Luc·22·e
cantes duodecim tribꝰ isr̄l. Et omnis q̄

Deut·33· Mar·10·d Luce·18·e Mar·10·e· Luc·12·f·

A

//reliquerit domum vel fratres aut sorores aut pr̃em aut mr̃em aut vxorẽ aut filios aut agros ꝓpr̃ nomẽ meũ: cẽtuplum accipiet·⁊ vitã eternã possidebit// Multi autem erunt primi nouissimi: ⁊ nouissimi primi.

XX

Simile est regnũ celoꝝ homi patrifamilias: qui exijt primo mane conducere operarios in vineam suã. Conuentione aũt facta cum operarijs ex denario diurno·misit eos in vineã suã. Et egressus circa horã tertiã·vidit alios stantes in foro ociosos: ⁊ dixit illis. Ite ⁊ vos in vineã meã: ⁊ qd̃ iustũ fuerit dabo vobis. Illi aũt abierũt. Iterꝝ aũt exijt circa sextam ⁊ nonã horam: ⁊ fecit similit. Circa vndecimã vero exijt: ⁊ inuenit alios stantes: ⁊ dicit illis: Quid hic statis tota die ociosi? Dicũt ei. Quia nẽo nos conduxit. Dicit illis: Ite ⁊ vos in vineã meam. Cũ sero aũt factũ esset·dicit dñs vinee ꝓcuratori suo // Voca operarios et redde illis mercedẽ: incipiens a nouissimis vsq; ad primos. Cũ venissent q̃ qui circa vndecimã horam venerant: acceperũt singulos denarios. Venientes aũt et primi·arbitrati sunt q̃ plus essent accepturi: acceperũt aũt ⁊ ipi singulos denarios. Et accipientes murmurabãt adũsus patremfamilias dicẽtes: Hi nouissimi vna hora fecerũt·⁊ pares illos nob̃ fecisti qui portauimus pondus diei ⁊ estus? At ille rñdens vni eorũ dixit // Amice: nõ facio tibi iniuriã. Nõne ex denario cõuenisti mecũ? Tolle qd̃ tuũ est ⁊ vade. Volo aũt et huic nouissimo dare: sicut ⁊ tibi. Aut nõ licet mihi quod volo facere? // An oculus tuus nequã est q̃ ego bonus sum? Sic erũt nouissimi primi ⁊ primi nouissimi // Multi enĩ sunt vocati: pauci vero electi // Et ascẽdens iesus hierosolymam: assumpsit duodecim discipulos secreto: ⁊ ait illis. Ecce ascẽdim⁹ hierosolymam·⁊ filius hois tradet̃ principibus sacerdotũ ⁊ scribis ⁊ ꝺdẽnabũt eum morte: ⁊ tradent eũ gentibus ad illudendum·⁊ flagellandũ·⁊ crucifigendũ·⁊ tertia die resurget // Tũc accessit ad eũ mater filiorũ

Luce·10·c

B

C

Jer·13·b et·26·e

Ecc·ji·s·19· g· Mr·10·e· Luc· 13·f· D ·j·m·c s·16·e Mr·10·e Luce·18·f·

Mar·10·e

çebedei cũ filijs suis: adorans ⁊ petẽs aliqd ab eo. Qui dixit ei Quid vis? Ait illi Dic vt sedeant hi duo filij mei vnus ad dexterã tuã ⁊ vnus ad sinistrã i regno tuo Rñdens aũt iesus dixit // Nescitis qd petatis. Potestis bibere calicẽ quẽ ego bibiturus sum? Dicũt ei: Possumus. Ait illis // Calicẽ quidẽ meum bibetis: sedere aũt ad dexterã meã vel sinistrã nõ est meum dare vobis: sed quibus paratũ ẽ a patre meo. Et audiẽtes decẽ·indignati sũt de duobus fratribus. Jesus aũt vocauit eos ad se: ⁊ ait // Scitis q̃ principes gentium dñant eorũ: ⁊ q̃ maiores sunt potestates exercent in eos? Nõ ita erit inter vos // Sed q̃cunq; voluerit inter vos maior fieri: sit vr minister. Et q̃ voluerit inter vos primus esse: erit vr seruus. // Sicut filius hois nõ venit ministrari sed ministrare: ⁊ dare aiam suã redemptionẽ ꝓ multis // Et egredientibus illis ab hiericho secuta est eũ turba multa // Et ecce duo ceci sedẽtes secus viam·audierũt q̃ iesus transiret·⁊ clamauerũt dicentes: Dñe miserere nostri filij dauid // Turba aũt increpabat eos vt tacerent. At illi magis clamabãt dicẽtes: Dñe // miserere nr̃i filij dauid. Et stetit iesus·⁊ vocauit eos ⁊ ait: Quid vultis vt faciam vob̃. Dicunt illi: Dñe: vt apiant oculi nr̃i. Misertus aũt eorũ iesus: tetigit oculos eorũ // Et ꝓtinus viderũt· ⁊ secuti sunt eum.

E

Ja·4·a· Ro·8·d·

i·Cor·10·d

F

Mar·10·f· Luc· 22·c·

Luce·22·c

Mar·10·g

G

Mr·10·g· Luc· 18·g·

s·9·f·

Luce·18·g·

s·9·f·

Mr·8·d·⁊·10·g

A

XXI

Et cũ appropinquassent hierosolymis ⁊ venissent bethphage ad montẽ oliueti: tũc iesus misit duos discipulos dicẽs eis: Ite in castellũ qd̃ cõtra vos est·⁊ statim inuenietis asinã alligatam ⁊ pullũ cũ ea: solute et adducite mihi. Et si qs vobis aliqd dixerit· dicite q̃ dñs his op⁹ hz: ⁊ ꝓtinus dimittet eos. Hoc aũt factũ est: vt adimpleretur qd̃ dictũ est ꝑ ꝓphetã dicentẽ // Dicite filie sion: ecce rex tuus venit tibi mansuetus sedẽs sup asinã: ⁊ pullũ filiũ subiugalis // Euntes aũt discipuli fecerũt sicut pcepit illis iesus. Et adduxerũt asinã ⁊ pullũ·⁊ iposuerũt sup eos vestimẽta sua ⁊ eũ desup sedere fecerũt. Plurima aũt

Zach.9. Esa.62. Joh.12.b Mar.11.b Luce.19.e

b

turba ſtrauerunt veſtimenta ſua in via
B Alij aũt cedebãt ramos de arboribus. et
Mar.ii.b ſternebãt in via // Turbe aũt q̃ pcedebãt
Luce.19.f q̃ ſeq̃bant̃. clamabãt dicẽtes: Oſanna
Joh.12.b filio dauid: benedict̃ qui venit in nomi
ne dñi: oſanna in altiſſimis. Et cum in//
traſſet hieroſolymaz: cõmota eſt vniuſa
ciuitas dicens: Quis eſt hic: ppli autez
dicebant. Hic ẽ ieſus pphẽta a naçareth
Mar.ii.d galilee // Et intrauit ieſus in templũ dei
Luc.19.g et ejiciebat oẽs vendẽtes et emẽtes i tem
Joh.2.d plo: et menſas nũmulariop et cathedras
vendentium colũbas euertit. et dicit eis:
Eſaie.56. // Scriptũ eſt: domus mea dom̃ oracõnis
Iere.7. vocabit̃. vos aũt feciſtis illã ſpeluncã la//
2.Reg.5. tronũ // Et acceſſerũt ad eũ ceci et claudi
Luce.19.f in tẽplo et ſanauit eos. Videntes aũt pri//
C cipes ſacerdotũ et ſcribe mirabilia que fe
cit: et pueros clamãtes in templo et dicẽ
tes: oſanna filio dauid: indignati ſunt et
dixerũt ei: Audiſ q̃d iſti dicũt? Jeſus au
tem dixit eis: Utiq̃: nunq̃ legiſtis // q2 ex
ps.8. ore infantiũ et lactentiũ pfeciſti laudez?
Et relictis illis abijt foras extra ciuitatẽ
in bethaniã: ibiq̃ manſit. Mane aũt re
Mar.ii.c uertens in ciuitatẽ eſurijt // Et videns fi
Luce.13.b ci arborẽ vnã ſecus viã venit ad eã. et ni//
hil inuenit in ea niſi folia tm̃: et ait illi:
Nunq̃ ex te fruct̃ naſcat̃ in ſempiternũ
Et arefacta eſt ptinuo ficulnea. Et vidẽ
tes diſcipuli: mirati ſunt dicẽtes: Quõ
cõtinuo aruit: Rñdens aũt ieſus. ait eis
s.17.e. L.14.b. // Amẽ dico vob̃. ſi habueritis fidẽ et non
Mar.ii.d. Ja. hesitaueritis. nõ ſolũ de ficulnea facietis:
i.a. D ſed et ſi monti huic dixeritis: tolle et iacta
Mar.ii.e. Jo. te in mare. fiet // Et oĩa q̃cũq̃ petieritis
4.d.7.16.f. in oracõne credẽtes. accipietis. Et cũ veniſ//
ſet in templum. acceſſerũt ad eũ docen
tem principes ſacerdotũ et ſeniores ppli
Mar.ii.f dicentes // In q̃ ptãte hec facis? Et quis
Luce.20.a. tibi dedit hanc ptãtem? Rñdens ieſus
dixit eis: Interrogabo vos et ego vnum
ſermonẽ. quẽ ſi dixeritis mihi. et ego vo
bis dicam in qua ptãte hec facio. Baptiſ
mũ iohannis vnde erat. e celo: an ex ho//
minib̃? At illi cogitabãt inter ſe dicen//
tes: Si dixerim̃ e celo: dicet nob̃. Qua
re ergo nõ credidiſtis illi? Si aũt dixeri
mus ex hominib̃: timem̃ turbã // Omnes s.14.a.
E enim habebãt iohannẽ ſicut pphetam. Et
rñdentes ieſu: dixerũt: Nescim̃. Ait illi
et ipe. Nec ego dico vobis in q̃ ptãte hec
facio. Quid aũt vob̃ videtur? Homo q̃
dam habebat duos filios et accedens ad
primũ dixit: Fili. vade hodie operare in vi
neam meaz. Ille aũt rñdens ait: Nolo.
Poſtea aũt penitentia mot̃ abijt. Acce
dens aũt ad alterũ dixit ſilr. At ille reſpõ
dens ait: Eo dñe. Et non iuit. Quis ex
duob̃ fecit voluntatem pris? Dicũt ei:
Prim̃. Dicit illis ieſus. Amẽ dico vo//
bis. q2 publicani et meretrices pcedunt
vos in regno dei. Venit enim ad vos iohã
nes in via iuſticie. et nõ credidiſtis ei. Pub
licani aũt et meretrices crediderũt ei: vos
F aũt videntes nec penitẽtiam habuiſtis po//
Mar.12.a ſtea vt crederetis ei // Aliã parabolã audi
Luce.20.b. te. Homo erat pfamilias q̃ plãtauit vi
Eſaie.5. neam. et ſepem circũdedit ei et fodit in ea
torcular et edificauit turrim. et locauit eã
agricolis. et pegre pfectus eſt. Cũ autez
temp̃ fructuũ appropiquaſſet: miſit ſer
uos ſuos ad agricolas vt accipent fru//
j.22.a. ctus ei̇ // Et agricole apprehenſis ſuis ei̇
aliũ ceciderũt. aliũ occiderũt. aliuz vero
lapidauerũt. Iterum miſit alios ſuos
plures priorib̃. et fecerunt illis ſilr. No//
uiſſime aũt miſit ad eos filiũ ſuũ dicẽs
verebunt̃ forte filiũ meũ. Agricole autẽ
Mar.12.b videntes filiũ dixerũt intra ſe // Hic ẽ hꝛ
Geñ.37. res: venite occidam̃ eũ: et habebim̃ hꝛ//
G reditatẽ eius. Et apprehenſuz eũ eiecerũt
extra vineã. et occiderũt. Cũ g̃ venerit do
miñ vinee: q̃d faciet agricol̃ illis? Aiũt il
li: Malos male pdet et vineã ſuam loca
bit alijs agricol̃: qui reddãt ei fructũ tẽ
poribus ſuis. Dicit illis ieſus. Nunq̃ legi
Mr.12.b ſtis in ſcripturis // Lapidẽ quẽ reprobauerũt
Luce.20.c edificãtes. hic eſt fact̃ in caput anguli?
1.Pe.2.a A dño fact̃ ũ eſt iſtud. et eſt mirabile in ocu
Act.4.b. lis nr̃is. Idco dico vob̃ q2 auferet a vo
bis regnũ dei. et dabit̃ gẽti facienti fruct̃
eius. Et qui ceciderit ſup lapidẽ iſtũ cõ
fringetur: ſup quem vero ceciderit: con//
Mr.12.b.L.19. teret eum // Et cum audiſſent principes
g.7.20.c.7.22.a. ſacerdotum et phariſei parabolas eius:

Joh·7·e·et·g· cognouerūt ꝙ de ip̄is diceret. Et q̄rētes
eū tenere timuerūt turbas· qm̄ sic ꝓphe
tam euz habebāt. Et rn̄dens iesus dixit
iterꝫ in parabolis eis dicēs: XXII

A Simile factū est regnū celorum
homini regi qui fecit nuptias fi
Luce·14·d lio suo / Et misit seruos suos vo
Apoc·19·b· care inuitatos ad nuptias: ⁊ nolebāt ve
nire. Iterꝫ misit alios seruos dicēs: Di
cite inuitatis. Ecce prandiū meuz para
ui: tauri mei ⁊ altilia occisa sunt· ⁊ om̄ia
parata: venite ad nuptias. Illi autez ne
glexerunt ⁊ abierūt· alius in villā suam
s·21·f alius vero ad negociationē suam / Reli
qui vero tenuerūt seruos ei⁹· ⁊ cōtume
B lijs affectos occiderūt. Rex aūt cuz au
disset irat⁹ est: ⁊ missis exercitib⁹ suis ꝑ
didit homicidas illos· ⁊ ciuitatē illorum
succendit. Tūc ait seruis suis. Nuptie q̄
dem parate sunt: sed q̄ inuitati erāt non
fuerūt digni. Ite g̊ ad exitus viaꝝ· ⁊ q̄s
cunqꝫ inuenerit⁹· vocate ad nuptias. Et
egressi serui ei⁹ in vias ꝯgregauerūt oēs
quos inuenerūt malos ⁊ bonos· ⁊ imple
te sunt nuptie discūbentium. Intrauit
aūt rex vt videret discūbentes· et vidit
ibi hoīem nō vestitum veste nuptiali. Et
ait illi: Amice: quomō huc intrasti non
C habens vestem nuptialez? At ille obmu
j·25·e tuit. Tūc dixit rex ministris / Ligat⁹ ma
nib⁹ ⁊ pedib⁹ ei⁹ mittite euz in tenebras
s·13·g·j·24·g· exteriores / ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dentiuz
s·20·d·3·esdr̄·8 / Multi aūt sūt vocati pauci vero electi
Mr·12·b. / Tunc abeūtes pharisei ꝯsiliū inierunt
Luce·20·d vt capent eū ī s̄mone. Et mittūt ei di
scipulos suos· cum herodianis dicētes.
Mr·12·c. / Magister scimus qꝛ verax es ⁊ viā dei ī
veritate doces· ⁊ non est tibi cura de aliq̄
Act⁹·10·c. / Non enī respicis ꝑsonā hominuz. Dic
D nobis: q̄d tibi videt̄. Licet censuz dari ce
sari aut nō? Cognita aūt iesus nequitia
eoꝝ ait: Quid me temptatis hypocrite?
Ostendite mihi numisma census. At il
li obtulerūt ei denariū. Et ait illis iesus
Cuius est imago hec ⁊ suꝑscriptio? Di
Ro·13·b. cūt ei: Cesaris. Tūc ait illis / Reddite er
go que sunt cesaris cesari ⁊ que sunt dei
deo. Et audientes mirati sunt· ⁊ relicto
eo abierunt / In illo die accesserunt ad Act⁹·23·a·
eum saducei· qui dicūt nō esse resurrecti
onem· ⁊ interrogauerūt eum dicentes.
Magister: moyses dixit: si quis mortu⁹
fuerit nō habens filiuz: vt ducat frat ei⁹
vxorem illius ⁊ suscitet semē fratri suo.
/ Erant aūt apud nos septem frēs· ⁊ pri Mar·12·d
mus vxore ducta defunct⁹ est· ⁊ non ha
bens semen reliq̄t vxorē suaz fratri suo. E
Similiter secūdus ⁊ tertius vsqꝫ ad se
ptimū. Nouissime aūt oīm· ⁊ mulier de
functa est. In resurrectione ergo cuius
erit de septē vxor? Om̄es enī habuerūt
eam. Rn̄dens aūt iesus· ait illis / Errat⁹ Titū·3·b·
nescientes scripturas: neqꝫ virtutez dei.
In resurrectiōe eniz neqꝫ nubent neqꝫ
nubent̄: sed erūt sicut angeli dei in celo.
De resurrectiōe aūt mortuoꝝ non legi
stis q̄d dictū est a deo dicēte vobis / Ego Exo·3·Mr·12·e
sum de⁹ abraaz ⁊ deus ysaac· ⁊ de⁹ iacob? F
Non est de⁹ mortuoꝝ: sed viuētium. Et
audientes turbe mirabant̄ in doctrīa ei⁹
/ Pharisei aūt audiētes ꝙ silentiū im Mr·12·e·
posuisset saduceis cōuenerūt in vnuz· et Luce·10·f
interrogauit eū vnus ex eis legisdoctor
temptans eū. Mgr̄: q̄d est mandatū ma
gnū in lege? Ait illi iesus / Diliges dn̄z Deut·6·
deū tuū ex toto corde tuo· ⁊ in tota anīa
tua: ⁊ in tota mente tua. Hoc est maxi
mum ⁊ primū mandatū. Scd̄m autez G
simile est huic / Diliges ꝓximū tuuz si Leuit⁹·19·Mr
cut teip̄m. In his duob⁹ mandat⁹ vni 12·e·Ro·13·c·
uersa lex pendet ⁊ ꝓphete. Cōgregat⁹ aūt s·7·c·Lu·10·g·
phariseis· interrogauit eos iesus dicens Jaco·2·b
Quid vobis videt̄ de christo· cui⁹ filius
est? Dicūt ei: Dauid. At illis / Quomō Mar·12·f·Luc·
ergo dauid in spū vocat eū dn̄m dicens 20·g·p̄s·109·
/ dixit dn̄s dn̄o meo· sede a dextris meis
donec ponam inimicos tuos: scabellum
pedū tuoꝝ? Si ergo dauid vocat eū do
minū: quō filius ei⁹ est? / Et nemo pote Mar·12·f·
rat ei respondere verbū: neqꝫ ausus fuit Luce·20·g
quisq̄ ex illa die eum amplius interro
gare. XXIII A

t Tunc iesus locut⁹ est ad turbas
⁊ ad discipulos suos dicēs / sup Luce·11·f·
cathedram moysi sederūt scribe ⁊ phari Mr·12·g
sei. Om̄ia g̊ quecūqꝫ dixerint vobis· ser

Luce·ii·g

uate ⁊ facite: ſm opa vro eoꝝ nolite fa
cere. Dicũt ei ⁊ nõ faciũt / Alligant au/
tem onera grauia ⁊ importabilia · ⁊ impo
nũt in hũeros hoim: digito aũt ſuo no/
lunt ea mouere / Oia vro opa ſua faci/
s·6·c· unt vt videant ab hoibuſ. Dilatant enĩ
phylateria ſua · ⁊ magnificant fimbrias
Mr·12·g· Luc· / Amãt aũt primos recubitꝰ in cenis · et
14·b· primas cathedras in ſynagogis · ⁊ ſaluta
tiones in foro ⁊ vocari ab hoĩbꝫ rabbi
Vos aũt nolite vocari rabbi. Unꝰ eſt eĩ
magiſter vr: oĩs aũt vos frẽs eſtis. Et
patrem nolite vocare vobis ſup terrã: vnꝰ
Ja·3·a· eſt enĩ pr vr qui in celis eſt / Nec vocemi/
ni mgri: qꝛ magiſter vr vnꝰ eſt chriſtus
Qui maior eſt vr̃m: erit miniſter veſter
L·14·c· Ja·4·c· / Qui aũt ſe exaltauerit humiliabit · ⁊ q̃
Luce·ii·g ſe hũiliauerit exaltabit / Ve autez vobis
ſcribe ⁊ phariſei hypocrite q̃ claudit is re
gnũ celoꝝ ante hoies. Vos enĩ nõ intra
C tis nec itroeũtes ſinitis intrare. Ve vo/
bis ſcribe ⁊ phariſei hypocrite qui come
ditis domos viduarũ · orões longas ora
tes: ꝓpter hoc amplꝰ accipietis iudiciũ.
Ve vobis ſcribe et phariſei hypocrite: q̃
circũitis mare ⁊ aridam · vt faciatis vnũ
proſelitũ · ⁊ cũ fuerit factꝰ. facitis eũ filiũ
gehenne duplo q̃ vos. Ve vobis duces
ceci: qui dicit: quicũq; iurauerit ꝑ tem
plũ nihil eſt: q̃ aũt iurauerit i auro tem
pli debitor eſt. Stulti ⁊ ceci: q̃d enĩ ma
ius eſt · aurum · an templũ qõ ſanctificat
aurũ: Et q̃cunq; iurauerit i altari nihil
eſt: quicũq; autẽ iurauerit in dono qõ ẽ
D ſup illud · debet. Ceci q̃d enĩ maius eſt: do
nũ: an altare qõ ſcificat donũ: Qui g̃ iu
rat in altari · iurat in eo ⁊ in oĩbꝫ q̃ ſuper
illud ſunt Et q̃cũq; iurauerit in templo
iurat in illo ⁊ in eo q̃ habitat in ipo. Et
qui iurat in celo: iurat in throno dei ⁊ i
Luce·ii·f· eo q̃ ſedet ſup eũ / Ve vob ſcribe ⁊ phari
ſei hypocrite: q̃ decimatis mentã ⁊ anhe/
tum ⁊ ciminũ ⁊ reliq̃ſtis q̃ grauiora ſũt
legis iudiciũ ⁊ miſericordiã · ⁊ fidẽ. Hec
oportuit facere · ⁊ illa nõ omittere. Du/
E ces ceci excolantes culicẽ: camelum aũt
Luce·ii·f· glutientes / Ve vobis ſcribe et phariſei
hypocrite: qui mũdatis qõ de foris eſt ca
licis ⁊ parapſidis · intus aũt pleni eſtis
rapina ⁊ immũdicia / Phariſee cece · mũ s·15·b
da prius q̃ intus eſt calicꝫ ⁊ parapſidis
vt fiat ⁊ id q̃ de foris eſt mundũ / Ve vo Luce·ii·f· Actꝫ·
bis ſcribe ⁊ phariſei hypocrite: qꝛ ſimileſ 23·a·
eſtis ſepulcris dealbatis: q̃ a foris parẽt
hoĩbus ſpecioſa: intꝰ vro plena ſunt oſſi
bus mortuoꝝ ⁊ oĩ ſpurcitia / Sic ⁊ vos Ro·1·c· g·7·d·
a foris quidẽ paretis hoĩbꝫ iuſti: intꝰ aũt
pleni eſtis hypocriſi ⁊ iniq̃tate / Ve vob Luc·ii·g
ſcribe ⁊ phariſei hypocrite: q̃ edificatis ſe F
pulcra ꝓphetarꝝ ⁊ ornatis monumẽta iu
ſtorũ · ⁊ dicitis: Si fuiſſemꝰ in diebꝫ pa
trũ noſtroꝝ: nõ eſſemꝰ ſocij eoꝝ i ſangui
ne ꝓphetarũ / Itaq; teſtimonio eſtis vo/ Luce·ii·g·
bismetipis: qꝛ filij eſtis eoꝝ qui ꝓphetas 1·Teſſal·2·d
occiderũt. Et vos implete menſurã pa/
trum vroꝝ / Serpentes genimia vipe/ s·3·c·Lu·3·b
rarum: quõ fugietis a iudicio gehenne?
Ideo dico vobis / Ecce ego mitto advos Mr·13·g
ꝓphetas ⁊ ſapientes ⁊ ſcribas · ⁊ ex illis oc/ Act·5·d·
cidetis ⁊ crucifigetis / ⁊ ex eis flagellabi/ 2·Cor·11·c·
tis in ſynagogis veſtris · ⁊ perſequimini
de ciuitate in ciuitatẽ vt veniat ſup vos
oĩs ſanguis iuſtus qui effuſus eſt ſuper
terrã / a ſanguie abel iuſti vſq; ad ſangui Heb·11·a
nem çacharie filij barachie: quẽ occidiſtis G
inter templũ ⁊ altare. Amen dico vobis
venient hec oĩa ſup generationez iſtam.
/ Hieruſalẽ hieruſalẽ · que occidis ꝓphe Luce·13·g
tas ⁊ lapidas eos qui ad te miſſi ſunt: q̃/
tiens volui cõgregare filios tuos quẽad
modum gallina cõgregat pullos ſuos
ſub alas · ⁊ noluiſti. Ecce relinquet vob
domus veſtra deſerta. Dico enĩ vob nõ
me videbitis amodo donec dicatis. Be
nedictꝰ q̃ venit i noie dñi. CXXIIII A
Var·13·a· Lu·
/ Egreſſus ieſus de tẽplo ibat 19·g·et·21·b·
Et acceſſerũt diſcipuli eius: vt
oſtenderent ei edificatiões tem
pli. Ipe aũt rñdens · dixit illis: Uidetis
hec oĩa: Amen dico vobis: nõ relinquet
hic lapis ſup lapidẽ: qui nõ deſtruatur.
Sedente aũt eo ſup montẽ oliueti: ac/
ceſſerunt ad eum diſcipuli ſecreto dicen
tes: Dic nobis quando hec erunt: et
quod ſignum aduentus tui ⁊ ꝓſumma
tionis ſeculi: Et rñdens ieſus dixit eis.

Mr.iz.b. Luc. 21.b. Cpſx.5.b. 1.Cor.3.d. Col. 2.d.

B

Mar.iz.b. Lu. 21.c.

Mr.iz.b. Luc. 21.c. Joh.15.f.

9.10.c. Mr.iz.c Ro.10.c. Act. 2.b

C

Mr.iz.d.

Mr.iz.d. Luc. 21.d

Mr.iz.d. Luc. 21.d. Eſaie.13. Ezechi.13. Mar.13.d

Mar.13.d. Lu. 21.e.

Mar.iz.e

Mar.iz.e. Lu. 17.e

Mar.iz.e

D

Luce.17.e

Lu.17.e. Eſa.5 6.13. Job.26. Daniel.7. Luce.17.g Joel.2.

Mar.iz.f.

Videte ne quis vos ſeducat: Multi enim venient in nomine meo dicentes: Ego ſum chriſtus: et multos ſeducent. Audituri enim eſtis plia et opiniones plioꝝ: videte ne turbemini. Oportet enī hec fieri: ſed nondū eſt finis. Cōſurget enī gens in gentem et regnū in regnū et erunt peſtilentie et fames et terremotus per loca. Hec aūt oīa initia ſunt dolorūz. Tūc tradent vos in tribulationē et occident vos: et eritis odio omnib⁹ gentib⁹ ꝓpter nomen meū. Et tunc ſcandaliçabuntur multi et inuicem tradēt et odio habebūt inuicē. Et multi pſeudoꝓphete ſurgent et ſeducent multos: et qm̄ abundabit iniquitas: refrigeſcet charitas multoꝝ. Qui aūt pſeuerauerit vſq; in finē: hic ſaluus erit. Et p̄dicabit hoc euāgelium regni in vniuerſo orbe in teſtimonium oībus gentib⁹: et tūc veniet cōſummatio. Cum ḡ videritis alominationē deſolationis: q̄ dicta eſt a daniele ꝓphēta ſtātez in loco ſancto: qui legit intelligat. Tūc qui in iudea ſunt fugiāt ad mōtes: et q̄ in tecto nō deſcendat tollere aliq̄d de domo ſua: et q̄ in agro non reuertat tollere tunicam ſuam. Ve aūt prægnātib⁹ et nutrientib⁹ in illis diebꝫ. Orate aūt vt nō fiat fuga veſtra in hyeme vel ſabbato. Erit enī tūc tribulatio magna qualis non fuit ab initio mūdi vſq; modo: neq; fiet. Et niſi breuiati fuiſſent dies illi: nō fieret ſalua oīs caro: ſed ꝓpter electos breuiabunt dies illi. Tūc ſi quis vob̄ dixerit: ecce hic eſt chriſtus aut illic: nolite credere. Surgent enī pſeudo chriſti et pſeudoꝓphete et dabūt ſigna magna et prodigia: ita vt in errorē inducant ſi fieri pōt etiam electi. Ecce p̄dixi vob̄. Si ergo dixerint vobis ecce in deſerto ē: nolite exire. ecce in penetralib⁹ nolite credere. Sicut enī fulgur exit ab oriente et paret vſq; in occidentē: ita erit et aduentus filij hois. Ubicunq; fuerit corpus: illuc congregabunt et aquile. Statiz autem poſt tribulationē dieruz illoruz ſol obſcurabit: et luna non dabit lumē ſuuz et ſtelle cadent de celo et virtutes celoꝝ cōmouebunt: et tūc parebit ſignuz filij hois in celo. Et tūc plangent oīes tribꝰ tre et videbūt filiū hois veniētem in nubibus celi cū virtute multa et maieſtate. Et mittet angelos ſuos cū tuba et voce magna et cōgregabunt electos eiꝰ a q̄tuor ventis a ſummis celoꝝ vſq; ad terminos eoꝝ. Ab arbore autez fici diſcite paraꝺolam: cū iam ramus eiꝰ tener fuerit et folia nata: ſcitis quia prope eſt eſtas. Ita et vos cū videritis hec oia: ſcitote q̄ prope eſt in ianuis. Amē dico vobis: q̄ nō preteribit generatio hec donec oīa fiant. Celū et terra tranſibūt: verba autē mea nō preteribūt. De die autē illa et hora nemo ſcit: neq; angeli celoꝝ nisi pater ſolus. Sicut autez in diebꝫ noe: ita erit et aduētus filij hois. Sicut enī erāt in diebꝫ ante diluuiū comedentes et bibentes nubentes et nuptui tradētes: vſq; ad eum diem quo intrauit noe in arcam et non cognouerūt donec venit diluuium et tulit oīes: ita erit et aduētus filij hois. Tunc duo erunt in agro: vnus aſſumetur et vnus relinquet. Due molentes in mola: vna aſſumet et vna relinquetur. Duo in lecto: vnus aſſumetur et vnus relinquetur. Vigilate ḡ quia neſcitis qua hora dñs veſter venturus ſit. Illud aūt ſcitote: qm̄ ſi ſciret pfamilias qua hora fur venturꝰ eſſet: vigilaret vtiq; et nō ſineret pfodi domū ſuā. Ideo et vos eſtote parati: q̄ qua neſcitis hora filius hois venturꝰ eſt. Quis putas eſt fidelis ſeruus et prudens: quē conſtituit dñs ſupra familiā ſuaz: vt det illis cibuz in tpe. Beatus ille ſeruus: quē cū venerit dñs eius inuenerit ſic facientez. Amen dico vobis: qm̄ ſup oīa bona ſua ꝓſtituet eū. Si aūt dixerit malus ſeruus ille in corde ſuo: morā facit dñs meus venire et ceperit percutere cōſeruos ſuos manducet aūt et bibat cū ebriosis: veniet dñs ſerui illius in die qua nō ſperat et hora q̄ ignorat et diuidet eū. ptēq; eiꝰ ponet cū hypocritis. illic erit fletꝰ et ſtridor dentium.

Mar.13.f.

E

Mar.13.f.

Mr.13.f. Luce. 21.f.

Mar.13.g. Lu. 21.f

Luce.17.f. 2.Pe.3.b

Luce.17.g

F

Mr.13.g. Luce 12.e. Apoc.3.a.

Luce.12.e

G

Lu.12.e. Apoc. 16.d.2. Cor.5.a

s.22.c.j.25.e.

A

XXV

Tunc ſimile erit regnum celoꝝ

decem virginibꝫ: que accipientes lampa
des suas exierunt obuiam sponso ⁊ spon
se. Quinq; aūt ex eis erant fatue. ⁊ quin
q; prudentes. Sed quinq; fatue acceptis
lampadibꝫ non sumpserūt oleum secū.
Prudentes vero acceperūt oleum in va
sis suis cū lampadibus. Moram autez
faciente sponso: dormitauerūt om̄s ⁊ dor
i. Thessal. 5. a. mierunt. Media autē nocte clamor fa
ctus est: ecce sponsus venit. exite obuiaz
ei. Tunc surrexerūt om̄es virgines ille
⁊ ornauerunt lampades suas. Fatue au
tem sapientibꝫ dixerunt: Date nobis de
B oleo vestro: quia lampades nostre extin
guuntur. Responderūt prudentes dicē
tes: Ne forte nō sufficiat nobis et vobis
ite potius ad vendentes et emite vobis.
Dum autē irent emere. venit sponsus.
⁊ que parate erant intrauerūt cuz eo ad
nuptias. ⁊ clausa ē ianua. Nouissime ve
ro veniunt ⁊ relique virgines dicentes
s. 7. e. Lu. 13. e. Domine dn̄e: aperi nob. At ille respon
j. 26. d dens ait. Amen dico vob: nescio vos. Vi
gilate itaq; qꝛ nescitis diem neq; horam.
Luce. 19. b Sicut enī homo pegre pficiscens voca
Mr. 13. g. uit seruos suos. ⁊ tradidit illis bona sua
Et vni dedit quinq; talenta. alij autem
duo. alij vero vnū. vnicuiq; sm̄ ppriam
virtutem: ⁊ pfectus est statim. Abijt au
tem q̄ quinq; talenta acceperat. et opat⁹
est in eis: ⁊ lucratus est alia quinq;. Si
militer qui duo acceperat: lucrat⁹ ē alia
C duo. Qui autē vnū acceperat. abiēs fo
dit in terram. ⁊ abscondit pecuniā domi
Luce. 16. a. ni sui. Post multū vero temporis venit
dn̄s seruorū illorū: ⁊ posuit rationē cum
eis. Et accedens qui quinq; talēta acce
perat: obtulit alia quinq; talenta. dicens
Domine quinq; talēta tradidisti mihi:
ecce alia quinq; suplucratus sum. Ait il
Luc. 19. c li dominus eius. Euge serue bone et fi
D delis: quia sup pauca fuisti fidelis. super
multa te constituam intra in gaudium
dn̄i tui. Accessit aūt ⁊ qui duo talēta ac
ceperat. ⁊ ait: Domine duo talenta tra
didisti mihi: ecce alia duo lucratus sum
Ait illi dn̄s eius: Euge serue bone et fi
delis: quia super pauca fuisti fidelis: sup

multa te constituam. intra in gaudium
domini tui. Accedens autē ⁊ qui vnum
talentū acceperat ait Domine. scio quia
homo durus es: metis vbi non semina
sti. et congregas vbi non sparsisti: et ti
mens abij ⁊ abscondi talentum tuuz in
terra. Ecce habes quod tuū est. Respon
dens autem domin⁹ eius. dixit ei: Ser
ue male ⁊ piger: sciebas qꝛ meto vbi nō
semino. ⁊ congrego vbi nō sparsi. Opor
tuit ergo te cōmittere pecuniam meam
numularijs: et veniens ego recepissem
vtiq; qd̄ meum est cum vsura. Tollite E
itaq; ab eo talentum: ⁊ date ei qui habet
decem talenta. Omni enim habenti da s. 13. b. Lu. 8. c.
bitur ⁊ abundabit: ei autem qui nō ha et. 19. d. Mar.
bet. ⁊ quod videtur habere auferetur ab 4. e.
eo. Et inutilem seruum eijcite in tene
bras exteriores. illic erit fletus ⁊ stridor Luce. 13. f.
dentium. Cum autem venerit filius ho
minis in maiestate sua ⁊ omnes angeli
cum eo: tunc sedebit super sedem maie
statis sue. ⁊ congregabuntur ante eum
omnes gentes: ⁊ separabit eos ab inui
cem. sicut pastor segregat oues ab hedis
Et statuet oues quidez a dextris. hedos
autem a sinistris. Tunc dicet rex his q̄ a F
dextris eius erūt. Venite benedicti p̄ris Apoc. 19. d
mei: possidete paratum vobis regnum
a constitutione mundi. Esuriui eniz et Ephe. 1. a
dedistis mihi manducare. Sitiui. et de
distis mihi bibere. Hospes eram. et col
legistis me. Nudus ⁊ operuistis me. In
firmus: ⁊ visitastis me. In carcere eraz
⁊ venistis ad me. Tunc respondebunt ei
iusti dicentes: Domine. quando te vidi
mus esurientem. ⁊ pauimus: sitientem
⁊ dedimus tibi potum? Quando autem
te vidimus hospitem et collegimus te.
aut nudum ⁊ cooperuimus te? Aut quā
do te vidimus infirmum aut in carcere
⁊ venimus ad te? Et respondens rex di
cet illis: Amen dico vobis: q̄dui fecistis
vni de his fratribꝫ meis minimis: mihi
fecistis. Tunc dicet ⁊ his qui a sinistris
erunt. Discedite a me maledicti ī ignē s. 7. f. Lu. 13. f
eternum qui paratus est diabolo ⁊ ange G
lis eius: Esuriui enī: ⁊ nō dedistis mihi

manducare. Sitiui: ⁊ non dedistis mi-
hi potum. Hospes eram ⁊ non collegi-
stis me. Nudus ⁊ nō operuistis me. In-
firmus ⁊ in carcere: ⁊ non visitastis me
Tūc respondebunt ei ⁊ ipi dicētes: Do-
mine. quando te vidimus esurientem.
aut sitientem. aut hospitem. aut nuduz.
aut infirmum. aut in carcere ⁊ nō mini
strauimus tibi? Tunc respondebit illis
dicens. Amen dico vobis: q̄z diu non fe-
cistis vni de minoribus his: nec mihi fe
Joh. 5. e cistis / Et ibunt hi in suppliciuz eternuz
iusti autem in vitam eternā. XXVI

A Et factum est cum cōsummasset
iesus sermones hos omnes: di-
Mar. 14. a xit discipulis suis / Scitis quia
Luce. 22. a post biduum pasca fiet. ⁊ filius hominis
Joh. 12. a tradetur vt crucifigatur: Tunc congre-
gati sunt principes sacerdotum. ⁊ senio-
res populi in atrium principis sacerdo-
tum. qui dicebatur cayphas. ⁊ consiliuz
fecerunt vt iesum dolo tenerent et occi-
derent. Dicebant autem. Non in die fe-
sto. Ne forte tumultus fieret in populo
Cum autem esset iesus in bethania ī do
mo simonis leprosi accessit ad eum mu
lier habens alabastrum vnguenti preci-
osi. ⁊ effudit super caput ipius recūben-
tis. Videntes autem discipuli: indigna-
ti sunt dicentes: Vt quid perditio hec?
Potuit enim istud venundari multo. ⁊
dari pauperibus. Sciens autem iesus
ait illis. Quid molesti estis huic mulie
B ri? Opus enim bonum operata est ī me
Nam semper pauperes habetis vobiscū
Mar. 14. a me autez nō semp̄ habebitis / Mittens
Luce. 7. f enim hec vnguentum hoc in corpus me
Joh. 12. a um ad sepeliendum me fecit. Amē dico
vobis: vbicunq̄z predicatum fuerit hoc
euangelium in toto mundo. dicetur et
Mr. 14. b q̄ hec fecit in memoriā eius / Tūc abijt
Luce. 22. a vnus de duodecim qui dicebatur iudas
scarioth. ad principes sacerdotum. ⁊ ait
illis: Quid vultis mihi dare. ⁊ ego vob
eum tradam? At illi constituerunt ei tri
ginta argēteos. Et exinde querebat op-
portunitatem vt eum traderet. Prima
autem die açymorum accesserunt disci-
puli ad iesum. dicētes: Vbi vis parem⁹
tibi comedere pasca? At iesus dixit. Ite
in ciuitatem ad quendaz. ⁊ dicite ei: Ma
gister dicit: tempus meum prope est: a-
pud te facio pasca cum discipulis meis.
Et fecerunt discipuli sicut constituit il-
lis iesus. ⁊ parauerunt pasca / Vespe au Mr. 14. b
tem facto: discumbebat cum duodecim Joh. 13. e
discipulis suis. Et edentibus illis dixit
Amen dico vobis: quia vnus vestrū me
traditurus est / Et contristati valde ce- Mar. 14. b
perunt singuli dicere: Nunquid ego suz Luce. 22. c
domine? At ipe respondens ait: Qui in- Joh. 13. e
tingit mecum manuz in parapside. hic
me tradet. Filius quidem homīs vadit
sicut scriptum est de illo / Ve autem ho- s. 18. b. Mr. 14.
mini illi. per quem filius hominis trade c. Luce. 22. c
tur. Bonum erat ei. si natus nō fuisset
homo ille. Respondens autem iudas q̄
tradidit eum dixit: Nunquid ego sum C
rabbi? Ait illi: Tu dixisti / Cenantib⁹ au Mar. 14. c
tem eis accepit iesus panem ⁊ benedixit Luc. 22. b
ac fregit. deditq̄z discipulis suis ⁊ ait: Ac Joh. 6. f
cipite ⁊ comedite. hoc est corpus meum
/ Et accipiens calicem gratias egit. ⁊ de Mar. 14. c
dit illis dicens: Bibite ex hoc om̄s. Hic Luce. 22. b
est enim sanguis meus noui testamen- 1. Cor. 11. c
ti: qui pro multis effundetur in remissi Heb. 9. c
onem peccatorum / Dico autem vobis: Mr. 14. c
non bibam amodo de hoc genimine vi-
tis vsq̄z in diem illum cum illud bibam
vobiscum nouum in regno patris mei
/ Et hymno dicto. exierunt in montem Mar. 14. c. Jo.
oliueti. Tunc dicit illis iesus / Omnes 18. a Mr. 14. c
vos scandalum patiemini in me in ista
nocte / Scriptum est enim. Percutiaz Zach. 13.
pastorem. et dispergentur oues gregis. Mar. 14. c
Postq̄z autem resurrexero: precedā vos Joh. 16. g.
in galileam / Respondens autem petr⁹ Mar. 14. c
ait illi: Et si omnes scandaliçati fuerint Luce. 22. d
in te: ego nunq̄z scandaliçabor. Ait illi ie-
sus. Amen dico tibi: q̄z in hac nocte an-
teq̄z gallus cantet. ter me negabis / Ait Mr. 14. d. Ro.
illi petrus: Etiam si oportuerit me mo 8. d.
ri tecum: nō te negabo. Similiter ⁊ om D
nes discipuli dixerūt / Tunc venit iesus Mr. 14. d. Lu.
cū illis in villam que dicitur gethsema 22. d. Jo. 18. a
ni. Et dixit discipulis suis / Sedete hic: Mar. 14. d

donec vadam illuc orem. Et assumpto
petro & duobus filijs zebedei cepit con/
Mar.14.d. tristari & mestus esse. Tūc ait illis/ Tri
Joh.12.d stis est anima mea vsq; ad mortez. Su/
Mar.14.d stinete hic & vigilate mecuz/ Et progres
Luce.22.d. sus pusillū: pcidit in faciem suaz orans
Mr.14.d.Luc. & dicens/ Pater mi si possibile est trās/
22.e. eat a me calix iste: Veruntamē nō sicut
Mar.4.d ego volo: sed sicut tu/ Et venit ad disci/
Luc.22.e. pulos suos & inuenit eos dormientes. & dicit petro: Sic non potuistis vna hora vigilare mecuz? Vigilate & orate: vt nō intretis in temptationē/ Spiritus qui
Mr.14.d dem promptus est: caro autem infirma
Joh.6.g. Mr.14.d /Iterum secundo abijt. & orauit. dicēs: Pater mi: si non potest hic calix transi/
8.6.c. re nisi bibam illum / fiat voluntas tua. Et venit iterum: & inuenit eos dormientes. Erant enim oculi eoruz grauati. Et relictis illis. iterum abijt & orauit tertio
Mar.14.e. eundem sermonem dicens/ Tunc venit ad discipulos suos. & dicit illis: Dormite iam & requiescite. Ecce appropinqua/
bit hora & filius hominis tradetur ī ma/
E nus peccatorum. Surgite eamus. Ecce
Mar.14.e. appropinquabit qui me tradet/ Adhuc
Luc.22.e. eo loquente. ecce iudas vnus de duode
Joh.18.a. cim venit: & cum eo turba multa cū gla/
dijs & fustibus missi a principibus sacer
Mar.14.e dotum & senioribus populi/ Qui autez tradidit eum: dedit illis signum: dicens Quēcunq; osculatus fuero ipe est tene te eum. Et confestim accedens ad iesuz dixit: Aue rabbi. Et osculatus est eum. Dixitq; illi iesus. Amice ad quid venisti? Tunc accesserunt et manus iniecerunt
Mar.14.e. in iesum. & tenuerūt eum / Et ecce vn?
Luc.22.e. ex his qui erant cum iesu. extendēs ma
Joh.18.b. num exemit gladiū suum: & pcutiēs ser uum principis sacerdotū amputauit auricolam eius. Tunc ait illi iesus: Cōuer
Gen.9.a. te gladium tuū in locum suū/ Omnes
Apoc.13.c enim qui acceperint gladiū: gladio peribunt. An putas q; non possum rogare patrem meum: & exhibebit mihi modo plus q; duodecim legiones angeloruz? Quomodo ergo implebunt scripture? Quia sic oportet fieri. In illa hora dixit iesus turbis/ Tanq; ad latronem existis
Mar.14.e. cū gladijs & fustibus comprehendere me.
Luc.22.e. Quotidie apud vos sedebam docēs in templo & non me tenuistis. Hoc autez
F tot ū factum est: vt adimplerentur scri/
Mar.14.e. pture p;phetarum/ Tunc discipuli oms
Mr.14.f.Luc. relicto eo fugerunt/ At illi tenentes ie/
22.f. Joh.18.c. sum. duxerunt ad cayphā principem sacerdotum: vbi scribe & seniores conuenerant/ Petrus autez sequebatur eum
Mar.14.f.Lu. a longe: vsq; in atriū principis sacerdo/
22.f. Jo.18.c. tum. Et ingressus intro sedebat cuz ministris: vt videret finem/ Principes au
Mar.14.f. tem sacerdotū & oēs concilium querebāt
Luc.22.g falsum testimoniū contra iesum. vt euz morti traderēt. & nō inuenerūt. cū multi falsi testes accessissent/ Nouissime au
Mar.14.f. tem venerūt duo falsi testes. & dixerunt Hic dixit: Possuz destruere templū dei & post triduum reedificare illud. Et surgens princeps sacerdotuz ait illi. Nihil
Mar.14.f respondes ad ea que isti aduersum te te
Lu.22.g. stificantur? Jesus autē tacebat. Et princeps sacerdotū ait illi/ Adiuro te p; deuz viuum: vt dicas nobis si tu es christus filius dei viui. Dicit illi iesus. Tu dixisti
Mr.14.g.Luc. / Veruntamē dico vobis: amodo vide/
22.g. Joh.6.g. bitis filiū hōis sedentem a dextris virG tutis dei et venientem in nubibus celi.
Mr.14.g / Tunc princeps sacerdotum scidit vesti
menta sua dicēs: Blasphemauit/ Quid adhuc egemus testib?? Ecce nunc audi/
Mr.14.g.Luc. stis blasphemiam: Quid vobis videt? At illi respondentes dixerūt: Reus est
22.g.Jo.18.d mortis/ Tunc expuerunt in faciem eius
Ela.50 Job.30 & colaphis eū ceciderunt. Alij aūt palmas in faciem eius dederūt dicentes: prophetiza nobis christe: Quis est qui te p;cussit/ Petrus vero sedebat foris in atrio.
Mar.14.g. & accessit ad eū vna ancilla dicēs: Et tu
Lu.22.f cum iesu galileo eras. At ille negauit co
Joh.18.c ram omnib us dicēs: nescio quid dicis. Exeunte autem illo ianuam. vidit eum alia ancilla: & ait his qui erāt ibi. Et hic erat cum iesu nazareno. Et iteruz negauit cum iuramento: quia nō noui hominem. Et post pusillum accesserunt q; stabant: & dixerūt petro: Vere & tu ex illis:

Nam ꝛ loquela tua te manifestum facit
Tunc cepit detestari ꝛ iurare: quia non
Mar·14·g nouisset hominem. Et continuo gallus
Luce·22·g cantauit. Et recordatus est petrus ver-
bi iesu quod dixerat: priusq; gallus can-
tet·ter me negab. Et egressus foras fle-
A uit amare. CAPVT XXVII
Mar·15·a Mane autem facto: concilium in-
Luce·23·a ierunt omes principes sacerdo-
tum et seniores populi aduersus
Mar·15·a iesum: vt eum morti traderent. Et vin-
Luce·23·a ctum adduxerunt eum ꝛ tradiderũt pon-
Joh·18·e tio pilato presidi. Tunc videns iudas q̃
eum tradidit q̃ damnatus esset: penite-
tia ductus retulit triginta argẽteos pri
cipibus sacerdotum ꝛ senioribus dicẽs:
Ecc̃ 4 Peccaui tradens sanguinem iustum.
At illi dixerunt: Quid ad nos: Tu vide
ris. Et proiectis argenteis in templo re
cessit: ꝛ abiens laqueo se suspendit. Pri-
cipes autem sacerdotum acceptis argen
teis dixerunt: Non licet eos mittere in
corbonan: quia precium sanguinis est.
Concilio autem inito· emerunt ex illis
agrum figuli in sepulturam peregrino-
Act̃ 1·e· rum. Propter hoc vocat̃ est ager ille achel-
B demach: hoc est ager sanguinis: vsq; in ho
diernum diem. Tunc impletum est q̃
dictum est per hieremiam prophetam di-
Hiere·32· centem. Et acceperũt triginta argente-
Zach·11· os· precium appreciati quem appreciaue
runt a filijs israel: ꝛ dederunt eos in agrũ
Mr·15·a· Lu· figuli· sicut constituit mihi dom̃in̄. Je-
15·a· Jo·18·f sus autem stetit ante presidem: ꝛ inter-
rogauit eum preses dicẽs. Tu es rex iu
Mr·15·a deorum: Dicit illi iesus. Tu dicis. Et cũ
Joh·19·b accusaretur a principibus sacerdotum ꝛ
senioribus: nihil respondit. Tunc dicit
illi pilatus: Non audis quanta aduersum
te dicunt testimonia: Et non respondit
ei ad vllum verbum: ita vt miraret̃ pre-
Mar·15·a ses vehementer. Per diem autez solen-
Luce·23·c nem consueuerat preses populo dimit-
Mar·15·b tere vnum vinctum quẽ voluisset. Ha
Joh·18·g bebat autem tunc vinctum insignẽ qui
dicebatur barrabas. Congregatis ergo
illis dixit pilatus: Quem vultis dimit-
tam vobis: barrabam· an iesum qui dici
tur christus? Sciebat enim q̃ per inui-
diam tradidissent eum. Sedente autẽ
illo pro tribunali: misit ad eum vxor ei̇
dicens: Nihil tibi ꝛ iusto illi. Multa eni
passa sum hodie per visum propter eum
Principes autem sacerdotum ꝛ senio Mr·15·b· Luc·
res persuaserunt populis vt peterẽt bar 23·c· Jo·18·g
rabam: iesum vero perderent. Raspon- Act̃ 3·c
dens autem preses ait illis: Quem vul C
tis vobis de duobus dimitti? At illi di-
xerunt: Barrabam. Dicit illis pilatus: Mar·15·b
Quid igitur faciam de iesu qui dicitur Luce·23·c
christus? Dicunt omnes. Crucifigatur
Ait illis preses: Quid enim mali fecit?
At illi magis clamabant· dicentes: Cru
cifigatur. Videns autem pilatus: quia
nihil proficeret sed magis tumultus fi-
eret: accepta aqua lauit manus coram po
pulo dicens: Innocens ego sum a san-
guine huius iusti: vos videritis. Et re-
spondens vniuersus popul̃· dixit: San
guis eius super nos: ꝛ super filios nros Mr·15·c· Luc·
Tunc dimisit illis barrabam: iesum au- 23·d· Jo·19·c·
tem flagellatum tradidit eis vt crucifi- Hiere·11·ꝛ·26·
geretur. Tunc milites presidis suscipi- Mar·15·c
entes iesum in pretorio: congregauerũt Joh·19·a
ad eum vniuersam cohortem· ꝛ exuẽtes
eum: chlamydem coccineam circumde
derunt ei. Et plectentes coronam de spi
nis posuerunt super caput eius· ꝛ harũ-
dinem in dextera eius: ꝛ genuflexu ante D
eum· illudebant ei dicentes. Aue rex iu Mr·15·c
deorum. Et expuẽtes in eum: acceperũt
harundinem ꝛ percutiebant caput eius
Et postq̃ illuserunt ei· exuerunt eũ chla
midem ꝛ induerunt eum vestimẽtis ei̇
ꝛ duxerunt eum vt crucifigerẽt. Exeun Mar·15·c
tes autem inuenerunt hominem cyre- Luce·23·d
neum· nomine simonem: hunc angaria
uerunt vt tolleret crucem eius. Et ve- Mar·15·d· Lu·
nerunt in locum qui dicitur golgotha: 23·e· Jo·19·c
quod est caluarie locus. Et dederunt ei Mar·15·d
vinum bibere cum felle mirtum. Et cuꝫ Joh·19·e
gustasset: noluit bibere. Postq̃ autem Mar·15·d· Lu·
crucifixerunt eum diuiserunt vestimen 23·e· Jo·19·d·
ta eius sortem mittentes: vt impleret̃
quod dictum est per prophetam dicentẽ
Diuiserunt sibi vestimenta mea ꝛ sup ps·21·

E
Mar.15.d. Luce.23.e Joh.19.d
Mar.15.d s.26.f.
Sapien.2. Mar.15.e Luce.23.e
Mar.15.e
Mar.15.e Luce.23.f
F
Mar.15.e
Mar.15.f. Luce.23.e Joh.19.e Mar.15.f.
Mar.15.f. Luce.23.f. Apoc.6.c.
Heb.11.d
Mar.15.f Luce.23.g.
Mar.15.f.
G

vestem meam miserunt sortē. Et sedentes seruabant eum. Et imposuerunt super caput eius causam ipius scriptam: hic est iesus rex iudeorum. Tunc crucifixi sunt cū eo duo latrones. vnus a dextris. et vnus a sinistris. Pretereuntes autem blasphemabant eum: mouentes capita sua et dicentes: Vah qui destruis templum dei. et in triduo illud reedificas. Salua temetipsum: si filius dei es descende de cruce. Similiter et principes sacerdotum illudentes cum scribis et senioribus dicebant. Alios saluos fecit: seipsum non potest saluum facere. Si rex israel est. descendat nunc de cruce. et credimus ei. Confidit in deo: liberet nunc eum si vult. Dixit enim: quia filius dei sum. Idipsum autem et latrones q̄ crucifixi erant cum eo improperabant ei. A sexta autem hora tenebre facte sunt super vniuersam terram: vsq; ad horam nonā Et circa horam nonam clamauit iesus voce magna dicēs: Heli. Heli. lama esebthani. Hoc est. Deus meus. deus me⁹. vt quid dereliquisti me? Quidam autē illic stantes. et audientes dicebant: Heliam vocat iste. Et continuo currens vn⁹ ex eis acceptam spongiam impleuit aceto. et imposuit harundini. et dabat ei bibere. Ceteri vero dicebant: Sine: videamus an veniat helias liberans eum. Iesus autem iterum clamās voce magna emisit spiritum. Et ecce velum templi scissum est in duas partes: a summo vsq; deorsuz. Et terra mota est. et petre scisse sunt: et monumēta aperta sunt: et multa corpora sanctorum qui dormierāt surrexerunt. Et exeuntes de monumentis post resurrectionem eius venerūt i sanctam ciuitatem: et apparuerunt multis. Centurio autem et qui cū eo erant custodientes iesum: viso terremotu et his que fiebant: timuerunt valde dicentes Vere filius dei erat iste. Erant autē ibi mulieres multe a longe: que secute erāt iesum a galilea ministrantes ei: inter q̄s erat maria magdalene. et maria iacobi. et ioseph mater. et mater filiorum zebedei.

Cum autem sero factum esset. venit q̄dam homo diues ab arimathia: nomine ioseph: q̄ et ipse discipulus erat iesu. Hic accessit ad pilatum. et petijt corpus iesu. Tunc pilatus iussit reddi corpus. Et accepto corpe ioseph inuoluit illud in syndone munda. et posuit illud in monumēto suo nouo quod exciderat in petra. Et aduoluit saxum magnum ad ostiuz monumenti et abijt. Erat autem ibi maria magdalene et altera maria: sedentes contra sepulcruz. Altera autem die que est post parasceuen: conuenerunt principes sacerdotum et pharisei ad pilatum dicētes: Domine recordati sumus: q̄ seductor ille dixit adhuc viuens: post tres dies resurgam. Jube ergo custodiri sepulcrum vsq; in diem tertium: ne forte veniant discipuli eius et furentur eum. et dicant plebi: surrexit a mortuis: et erit nouissimus error peior priore. Ait illi pilatus: Habetis custodiam: ite custodite sicut scitis. Illi autem abeuntes: munierunt sepulcrum signantes lapidem cū custodibus.

Mar.15.g Luce.23.g. Joh.19.g.
Mar.15.g Luce.23.g Joh.19.g.
Mar.15.g

XXVII

A
Mar.16.a Luce.24.a Joh.20.a

Vespere autem sabbati que lucescit in prima sabbati: venit maria magdalene et altera maria videre sepulcrum. Et ecce terremotus factus est magnus. Angelus enim domini descendit de celo. et accedens reuoluit lapidem. et sedebat super eum. Erat aūt aspectus eius sicut fulgur. et vestimentū eius sicut nix. Pre timore autem ei⁹ exterriti sunt custodes: et facti sunt velut mortui. Respondens autem angelus dixit mulieribus. Nolite timere vos. Scio enim q̄ iesum qui crucifixus est queritis. Non est hic. surrexit enim. sicut dixit: Venite et videte locum: vbi positus erat dominus. et cito euntes dicite discipul'ei⁹ quia surrexit: et ecce precedet vos in galileam. Ibi eum videbitis: ecce predixi vobis. Et exierunt cito de monumēto cū timore et gaudio magno. currentes nūciare discipulis eius. Et ecce iesus occurrit illis dicens: Auete. Ille autem accesserunt et tenuerunt pedes eius: et adorauē

Mar.16.c Luce.24.a
B
Mar.16.c. Luce.24.b

ruut eum. Tunc ait illis iesus. Nolite ti
Heb.2.c mere/ Ite nunciate fratribus meis vt
C eant in galileam. ibi me videbunt. Que
cum abijssent. ecce quidam de custodibꝫ
venerunt in ciuitatem ⁊ nunciauerunt
principibus sacerdotum omnia que fa
cta fuerant. Et congregati cum seniori
bus concilio accepto pecuniaꝫ copiosaꝫ
dederunt militibus dicentes: Dicite qꝛ
discipuli eius nocte venerunt. et furati
sunt eum nobis dormientibus. Et si hoc
auditum fuerit a preside: nos suadebi
mus ei. ⁊ securos vos faciemus. At illi
accepta pecunia: fecerũt sicut erant edo
cti. Et diuulgatum est verbum istud a
pud iudeos vsqꝫ in hodiernum diẽ. Un
decim autem discipuli abierunt in gali
D leam in montem vbi constituerat illis
Mar.16.f. iesus/ Et videntes eum adorauerunt:
quidam autem dubitauerunt. Et acce
dens iesus: locutus est eis dicens. Da
ta est mihi omnis potestas in celo et in
s.ii.g. Luc.10.f terra. Euntes ergo docete omnes gen
tes: baptiçantes eos in nomine patris
⁊ filij ⁊ spiritussancti: docentes eos ser
uare omnia quecunqꝫ mandaui vobis.
Et ecce ego vobiscum sum omnibꝫ die
bus: vsqꝫ ad consummationẽ seculi.

Explicit euangelium
ſm Mattheum

Incipit prologus sancti Hiero
nymi in euangelium ſm Marcũ.

Marcus euangelista dei ele
ctus ⁊ petri in baptismate
filiꝰ. atqꝫ ĩ diuino ſmone
discipulus. sacerdotium in
israel agens ſm carnẽ leui
ta. ad fidem christi conuersus. euange
lium in italia scripsit: oñdens in eo q̃d
⁊ generi suo deberet. ⁊ christo. Nã initiũ
principij in voce ꝓphetice exclamationis
instituens ordinẽ leuitice electiõis ostẽ
dit: vt p̃dicans predestinatũ iohannẽ fi
lium çacharie in voce angeli annũciantꝫ
emissum: nõ solũ verbũ carnẽ factũ: sed
⁊ corpus dñi in oĩa ꝑ verbũ diuine vocꝫ
animatũ in initio euangelice p̃dicatiõis
ostenderet: vt qui hec legẽs sciret cui in
itium carnis in dño. ⁊ iesu aduenientis
habitaculũ caro deberet agnoscere: atqꝫ
in se verbũ vocis qđ in cõsonantibꝫ ꝑdi
derat inueniret. Deniqꝫ cũ ꝑfecti euan
gelij opus intrans. et a baptismo dñi p̃
dicare deũ inchoans. nõ laborauit natiui
tatem carnis quã in prioribꝫ viderat di
cere: sed totius exprimens expositionem
deserti. ieiuniũ numeri. temptationem
diaboli. congregationẽ bestiaruꝫ. ⁊ mini
sterium ꝓtulit angeloꝝ: ⁊ instituẽs nos
ad intelligendũ: singula in breui cõpin
gens ne auctoritatem facte rei demeret.
⁊ perficiendi opis plenitudinẽ nõ nega
ret. Deniqꝫ amputasse sibi post fidẽ pol
licem dicit. vt sacerdotio reprobꝫ habe
retur: sed tantũ ꝯsentiens fidei predesti
nata potuit electio. vt nec sic in ope ver
bi perderet. qđ prius meruerat ĩ genere
Nam alexandrie ep̃us fuit. Cuiꝰ ꝑ sin
gula opus fuit scire ⁊ euangelij in se di
cta disponere: ⁊ disciplinã legꝫ in se agno
scere: ⁊ diuinam in carne dñi intelligere
naturã. Que ĩ nos primũ requiri opor
tet: dehinc inquisita volumus agnosci:
habentes mercedẽ exhortatiõis: qm̃ qui
plantat ⁊ qui rigat vnũ sunt: qui autem
incrementũ prestat. deus est.

Explicit prologus.

Registrum

Incipit Registrũ in euangeliũ Marci.

1 De sancto iohanne baptista ⁊ victu ⁊ habitu eiusdem. baptiçatus iesus ⁊ temptatus vicit predicans penitẽtiam. Petrum et ceteros sequi iubet. hominem ab immundo spiritu eripuit. socrũ petri a febribus liberat. le prosum mundat.

2 Paralyticum iubet tollere grabatuz. leui alphei seq̃ se iubet. ⁊ dicit nõ esse opus sanis medicum. discipuli sabbato spicas euellunt.

3 In synagoga sabbato curat habentẽ aridam manum. ⁊ multos sanat. ⁊ spiritus immundi clamabant: Tu es filius dei. duodecim nomina apostolorũ. Scribe dicebant ꝙ in principe demoniorum eijceret demonia. matrem ⁊ fratres dicit q̃ faciunt voluntatem dei.

4 Parabolam seminantis dicit. de mensura. de semine iactato in terram. de grano synapis. nauigans tempestatẽ sedat.

5 Demoniorum legionem ab homine expellit. sanat mulierem a profluuio sanguinis. archisynagogi filiam mortuã suscitauit.

6 Dicebant iesum fabri filium. prophetaz non sine honore esse nisi in patria sua. vocat duodecim. ⁊ cepit eos mittere binos cum preceptis. herodes dixit iesum iohannem baptistam. Alij vero dicebãt quia helias est. alij quia ꝓpheta. de capite iohannis. de regressu apostoloruz ad iesum. de quinqꝫ panibꝫ ⁊ duobꝫ piscibꝫ Jesus supra mare ambulat. ⁊ infirmos sanat. ⁊ quotquot tangebant eum salui fiebant.

7 De manibus non lotis. ⁊ ea magis coinquinare hominem que exeunt de ore. filiam syrophenisse a demonio liberat dicens: non est bonum sumere panem filiorum ⁊ mittere canibus. surdum ⁊ mutum curat dicens ei effeta.

8 De septez panibus et pisciculis paucis satiauit quattuor milia hominum. de signo ione. precepit caueri a fermẽto phariseorum ⁊ herodis. ⁊ veniunt bethsaida et de sputo ⁊ impositione manus. ceci oculos aperit. petrum post confessionem quia christus filius dei esset dure increpat. dicẽs: vade retro sathanas. Et turbe cum discipulis dixit: Si q̃s vult me sequi deneget semetipsum. ⁊ qui me cõfessus fuerit et verba mea in generatione ista ⁊c̃.

9 Jesus in mõte transfigurat̃. dixit qꝛ helias venit. Eiecto surdo ⁊ muto spiritu dicit discipulis: hoc genus in nullo põt exire nisi in oratione et ieiunio. predicit passionem suam. humilitatem docet: et non esse ꝓhibendum qui in nomĩe eius virtutem facit. de calice aque. de scandalo manus. pedis oculi. de sale.

10 Uxorem non dimittendam nisi ob fornicationem. iesus dixit: sinite paruulos venire ad me. dixit: Nemo bonꝰ nisi vnꝰ deus. dixit: vade vende quecunqꝫ habes ⁊ da pauperibus. difficile qui pecunias habent in regnum dei introibunt. qui si suis renunciauerit centupluz accipiet Erunt primi nouissimi. et venturaz sibi passionem. petitio filiorum çebedei. qui voluerit in vobis primus esse. erit oĩm seruus. filius hominis non venit vt ministraret̃ ei: sed vt mĩstraret. de ceco mẽdicante curato.

11 De pullo asine. de ficu quam dominus maledixit cũ esurijt. de templo eijcit vendentes ⁊ ementes. Sacerdotes ⁊ scribe querebant quomodo eum perderent. ficum aridam factam radicitus. non hesitandum in corde. credite quia accipietis que petitis. dimittite si quid habetis aduersus aliquez in oratione. Interrogatus in qua potestate hec facis.

12 Parabolam de vinea et colonis. de denario cesaris. de muliere que septez fratres habuit. de primo mandato interrogatur. ⁊ interrogantem dicit non esse longe a regno dei. dicit: Quomodo dicunt scribe christum esse filium dauid

cum sit dominus dicit cauere a scribis· de vidua ⁊ gaçophylatio.

13 De templi structura· de venturis ante diem iudicij· de passione martyrum· de abominatione ⁊ fuga ⁊ pregnantibus· de tribulationibus· abbreuiatio dieruz· de pseudo christis· ⁊ prophetis· sol obtenebratur· ⁊ luna non dabit splendorem suum· stelle erunt decidentes ⁊c̄· de aduentu christi· parabola ficus· diem ⁊ horā nemo scit· vigilate ⁊ orate nescitꝫ tempus.

14 De vnguento effuso super caput iesu· proditio iude· cum discipulis manducauit pasca· dicit vnus vestrum tradet me de sacramento corporis ⁊ sanguinis ⁊c̄· ⁊ captio iesu.

15 Vinctum iesum duxerunt ad pylatum et illusio· et crucifixio· ⁊ mors· ⁊ sepultura iesu christi.

16 Resurrectio· ⁊ ostensio eius· ⁊ ꝙ predicare iubet euangelium.

Explicit Registrū. Incipit euangelium ꝑm Marcum.

A Initiuz euāgelij iesu christi filij dei sicut scriptuz est ī esaia ꝓpheta/ Ecce mitto angelum meum ante faciem tuaz: qui preparabit viam tuā ante te/ Vox clamantis in deserto. Parate viam domini: rectas facite semitas eius. Fuit in deserto iohannes baptiçans ⁊ predicās baptismum penitentie: in remissionem peccatorum/ Et egrediebatur ad eū omnis iudee regio· et hierosolymite vniuersi ⁊ baptiçabātur ab illo in iordanis flumine: cōfitentes peccata sua/ Et erat iohannes vestitus pilis cameloruz ⁊ çona pellicea circa lumbos eius· ⁊ locustas ⁊ mel siluestre edebat: ⁊ predicabat dicēs/ Venit fortior me post me: cuiꝰ nō sum dignus procumbens soluere corrigiam calciamentorū eius/ Ego baptiçaui vos in aqua: ille vero baptiçabit vos spiritu sancto/ Et factum est in diebus illis: venit iesus a naçareth galilee et baptiçatꝰ est a iohanne in iordane. Et statim ascēdens de aqua· vidit celos apertos· et spiritum sanctum tanq̄ columbam descendentem et manentem in ipo. Et vox facta est de celis/ Tu es filius meus dilectus· in te complacui/ Et statim spiritus expulit eum in desertum. Et erat in deserto quadraginta diebus et quadraginta noctibus: ⁊ temptabatur a sathana/ Eratq̄ cum bestijs: et angeli ministrabant illi/ Postq̄ autem traditus est iohannes: venit iesus in galileam· predicans euangelium regni dei· et dicens Quoniam impletum est tempus· ⁊ appropinquabit regnum dei/ Penitemini et credite euangelio. Et preteriens secus mare galilee: vidit simonem ⁊ andream fratrem eius mittentes retia in mare. Erant enim piscatores/ Et dixit eis iesus. Venite post me ⁊ faciam vos fieri piscatores hominum. Et protinus relictis retibus secuti sunt euz/ Et progressus inde pusillum vidit iacobuz çebedei et iohannem fratrem eius ⁊ ipos componentes retia in naui: ⁊ statim vocauit illos. Et relicto patre suo çebedeo in naui cum mercennarijs: secuti sunt eum/ Et ingrediuntur capharuaum: et statim sabbatis ingressus in synagogam docebat eos/ Et stupebant super doctrina eius. Erat enim docens eos quasi potestatem habens· ⁊ non sicut scribe/ Et erat in synagoga eorum homo ī spiritu immundo· ⁊ exclamauit dicens: Quid nobis ⁊ tibi iesu naçarene?/ Venisti perdere nos. Scio ꝙ sis sanctus dei. Et cōminatus est ei iesus dicens: Obmutesce: ⁊ exi de homine. Et discerpens eum spiritus immundus· ⁊ exclamans voce magna: exijt ab eo. Et mirati sunt om̄s: ita vt conq̄rerēt inter se dicētes: Quid nam est hoc? Que nā doctrīa hec noua? Quia in ptāte spiritibꝫ immūdis imperat: ⁊ obediunt ei. Et ꝓcessit rumor eius

Malach·3· Mat·ii·c Luce·7·d Esaie·40· Mat·3·a Joh·i·c Mat·3·b Lu·3·a· Joh·3·e Mat·3·a B Mat·3·e· Lu·3 d· Joh·i·d· Mt·3·e· Lu·3·d Jo·i·d· act·19· Mat·3·f· Esa·42· Mt·3· g·⁊·17·b· Luce· 3·e·2· Pe·i·d· Mat·4·a Luce·4·a Esa·43·g· C Mat·4·c Mat·4·d Mat·4·e Actꝫ·3·d· Mt·4·e· ⁊·8·e· Luce·5·b Mar·4·f· D Luce·4·e Mat·7·g Luce·2·g Luce·4·e Luce·4·f· E

Mat.8.c. Luc. 4.f. statī in oēm regionē galilee / Et ꝓtinus egredientes de synagoga: venerūt in domum simonis ⁊ andree cum iacobo ⁊ iohanne. Recumbebat autez socrus simonis febricitans: ⁊ statim dicunt ei de illa Et accedens eleuauit eam apprehensa manu eius. ⁊ continuo dimisit eam febris ⁊ ministrabat eis / Uespere autem facto cum occidisset sol. afferebāt ad euz omnes male habentes ⁊ demonia habetes. ⁊ erat omnis ciuitas congregata ad ianuam / Et curauit multos qui vexabātur varijs languoribꝫ. Et demonia multa eijciebat: ⁊ non sinebat ea loqui quoniam sciebant eum. Et diluculo valde surgens egressus abijt in desertum locū ibiqꝫ orabat. Et prosecutus est eū simon ⁊ qui cum illo erant. Et cuz inuenissent eum dixerunt ei: quia omnes querūt te Et ait illis, Eamus in proximos vicos ⁊ ciuitates vt ⁊ ibi predicem. Ad hoc enī veni. Et erat predicans in synagogis eorum ⁊ in omni galilea. et demonia eijciens / Et venit ad eum leprosus deꝑcans eū. et genu flexo dixit: Si vis potes me mundare. Jesus autem misertus eiꝰ extendit manum suam. ⁊ tangens euz ait illi. Uolo. Mundare. Et cū dixisset: statim discessit ab eo lepra ⁊ mundatus est Et comminatus est ei statimqꝫ eiecit illum. ⁊ dicit ei / Uide nemini dixeris: sed vade ostende te principi sacerdotum. et offer pro emundatione tua que precepit moyses in testimoniū illis. Et egressus cepit predicare. ⁊ diffamare sermonem: ita vt iam non posset manifeste introire in ciuitatem sed foris in desertis locis esse. et conueniebant ad eum vndiqꝫ.

Luce.4.g

j.3.c

F

G

Mat.8.a Luce.5.c

Mat.8.a Luce.5.c

II

A

Et iterum intrauit capharnauz post dies octo. et auditum est ꝙ in domo esset ⁊ ꝯuenerunt multi: ita vt non caperet neqꝫ ad ianuam. et loquebatur eis verbum / Et venerunt ad eum ferentes paralyticum. q̄ a quattuor portabatur. Et cum non possent offerre eum illi pre turba. nudauerunt tectum vbi erat: ⁊ patefacientes submiserunt grabatum in quo paralyticus iacebat. Cum autem vidisset iesus fidem illorum. ait paralytico. Fili / dimittuntur tibi peccata tua. Erant autem illic quidam de scribis sedentes: ⁊ cogitantes in cordibus suis. Quid hic sic loquit̄? Blasphemat / Quis potest dimittere peccata nisi solus deus / Quo statim cognito iesus spiritu suo. quia sic cogitarent intra se: dicit illis: Quid ista cogitatis in cordibus vestris / Quid est facilius dicere paralytico: dimittuntur tibi peccata tua an dicere. surge tolle grabatum tuum ⁊ ambula? Ut autem sciatis. quia filiꝰ hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata: ait paralytico / Tibi dico. surge tolle grabatum tuum. et vade in domum tuam. Et statim surrexit ille. et sublato grabato abijt inde coram omnibus: ita vt mirarentur omnes. et honorificarent deum dicētes: quia nunqꝫ sic vidimus / Et egressus est rursus ad mare: omnisqꝫ turba veniebat ad eum: ⁊ docebat eos. Et cum preteriret vidit leui alphei sedentem ad teloneum: ⁊ ait illi: Sequere me. Et surgens secutus est eum / Et factum est cum accumberet in domo illius: multi publicani et peccatores simul discumbebant cum iesu et discipulis eius. Erant enim multi qui sequebantur eum. Et scribe et pharisei videntes: quia manducaret cum publicanis et peccatoribus: ⁊ dixerunt discipulis eius / Quare cum publicanis et peccatoribus manducat et bibit magister vester? Hoc audito iesus ait illis: Non necesse habent sani medico: sed qui male habent / Non enim veni vocare iustos sed peccatores. Et erant discipuli iohānis et pharisei ieiunantes: et veniunt ⁊ dicunt illi / Quare discipuli iohannis et phariseorum ieiunant: tui autem discipuli non ieiunant / Et ait illis iesus. Nunquid possunt filij nuptiaruz q̄diu sponsus cum illis est ieiunare? Quanto tempore habent secum sponsum nō possunt ieiunare. Uenient autem dies cū auferet̄ ab eis sponsus. et tūc ieiunabūt

B

Luce.7.g

Luce.5.d i.Cor.2.d.

Mat.9.a Luce.5.e

C

Mat.9.b Luce.5.e. Joh.5.b.

Mat.9.b Luce.5.f.

D

Mat.9.b. Luce.5.f.

Mat.9.c. Luce.5.f.

E

i.Timot.i.c.

Luce.5.f.

Mat.9.c Luce.5.g

F

in illis diebꝫ. Nemo assumentuꝫ panni
rudis assuit vestimēto veteri. Alioquin
aufert supplementū nouū a veteri. ⁊ ma
ior scissura fit. Et nemo mittit vinū no
uum in vtres veteres: alioquin dirum-
pet vinū vtres: ⁊ vinū effundet ⁊ vtres
peribunt. Sed vinū nouū in vtres no-
Mat. 12. a. uos mitti debet. Et factū est iterum cū
Luce. 6. a. dominus sabbatis ambularet per sata: ⁊
G discipuli eius ceperūt pregredi ⁊ vellere
spicas. Pharisei autē dicebant ei: Ecce
quid faciunt discipuli tui sabbatꝫ. quod
Mat. 12. a non licet. Et ait illis. Nunq̄ꝫ legistis q̄d
Luce. 6. a fecerit dauid quando necessitateꝫ habu
i. Reg. 21. it ⁊ esurijt ipe. ⁊ qui cū eo erant: quomō
introiuit in domū dei sub abiathar prin
cipe sacerdotum. ⁊ panes propositionis
manducauit quos non licebat mandu-
care nisi solis sacerdotibus ⁊ dedit eis ⁊
qui cum eo erant? Et dicebat eis: Sab
batum propter hominē factū est. et non
Mat. 12. a homo propter sabbatum. Itaq̄ꝫ domi-
Luce. 6. a nus est filius hominis etiam sabbati.
A Et introiuit iterum III
in synagogam. et erat ibi homo
Mat. 12. b habens manum aridam. Et ob
Luce. 13. c seruabant eum si sabbatis curaret: vt ac
⁊. 14. a. cusarent illum. Et ait homini habenti
manum aridam: Surge in mediuꝫ. Et
Mat. 12. b dicit eis. Licet sabbatꝫ benefacere an ma
Luce. 6. b le: animam saluā facere an perdere? At il
⁊. 14. a li tacebant. Et circumspiciens eos cum
ira: contristatus sup̄ cecitate cordis eoꝝ
B dicit homini: Extende manum tuaꝫ. Et
Mat. 12. b. extendit: ⁊ restituta est manus illi. Ex-
Joh. 10. g euntes autem pharisei. statim cuꝫ hero
dianis consilium faciebant aduersus eū
quomodo eum perderent. Jesus auteꝫ
Mat. 4. g cum discipulis suis secessit ad mare. et
Luce. 4. e multa turba a galilea ⁊ iudea secuta est
Joh. 6. a eum. Et ab hierosolymis et ab idumea
⁊ trans iordanem: ⁊ qui circa tyrum ⁊ si
donem. multitudo magna audiētesque
C faciebat venerunt ad euꝫ. Et dixit iesus
discipulis suis: vt in nauicula sibi deser
uirent propter turbam ne cōprimerent
eum. Multos enim sanabat: ita vt irru
erent in eum vt illum tangerent quot-
quot habebant plagas. Et spiritus im-
mundi cum illum videbant ꝓcidebant
ei. ⁊ clamabant dicentes: Tu es filiꝰ dei Lu. 4. g
Et vehementer comminabatur eis: ne
manifestarent illū. Et ascendens ī mon Mat. 10. a
tem vocauit ad se quos voluit ipe: et ve- Lu. 6. c
nerunt ad eū. Et fecit vt essent duodecī
cum illo. ⁊ vt mitteret eos p̄dicare. Et
dedit illis potestatem curandi infirmita D
tes. ⁊ eijciendi demonia. Et imposuit si- Mat. 10. a
moni nomen petrus. Et iacobum çebe Luce. 6. c
dei. ⁊ iohannē fratrem iacobi: ⁊ imposuit Act. 1. b.
eis nomina boanerges. quod est filij to-
nitrui. Et andream ⁊ philippum et bar-
tholomeum ⁊ matheū. ⁊ thomam ⁊ iaco
bum alphei ⁊ thadeum ⁊ simonē chana
neum. ⁊ iudam scarioth qui ⁊ tradidit il
lum. Et veniūt ad domuꝫ. Et conuenit
iterum turba. ita vt non posset neq̄ꝫ pa-
nem manducare. Et cum audissent sui:
exierūt tenere eum. Dicebant enī quo E
niam in furorem versus est. Et scribe q̄ Mat. 12. c
ab hierosolymis descenderant dicebant Luce. 11. b
qm̄ beelçebub habet. ⁊ qꝛ in principe de-
moniorum eijcit demonia. Et conuoca Mat. 12. b
tis eis: in parabol' dicebat illis. Quomo Luce. 11. c
do potest sathanas sathanam eijcere? Et
si regnum in se diuidatur: non potest re F
gnum illud stare. Et si domus super se-
metipsam dispartiatur: nō potest domꝰ
illa stare. Et si sathanas ꝯsurrexerit ī se
metip̄m: dispartitus est. ⁊ nō poterit sta-
re sed finē habet. Nemo potest vasa fortꝫ
ingressus in domū diripere nisi priꝰ for
tem alliget. ⁊ tunc domuꝫ eius diripiet. G
Amen dico vobis: quoniā om̄ia dimit Mat. 12. d
tentur filijs hominuꝫ peccata ⁊ blasphe- Luce. 12. b
mie quibꝫ blasphemauerunt. Qui autē
blasphemauerit in spiritum sanctū non
habebit remissionem in eternum: sꝫ reꝰ
erit eterni delicti: qm̄ dicebat spiritū im
mundum habet. Et veniunt mater eius Mat. 12. g
⁊ fratres. ⁊ foris stantes miserunt ad eū Luc. 8. c
vocantes eum. Et sedebat circa euꝫ tur
ba: ⁊ dicunt ei: Ecce mater tua ⁊ fratres
tui foris querunt te. Et respondens eis
ait: Que est mater mea et fratres mei?
Et circūspiciens eos qui in circūitu eiꝰ

sedebāt ait. Ecce mater mea ⁊ frēs mei.
Qui fecerit enī voluntatē dei: hic frater
me⁹ ⁊ soror mea ⁊ mr̄ est. IIII

A Et iterū cepit docere ad mare et
congregata est ad eū turba mul
ta. ita vt in nauim ascendens se
deret in mari. ⁊ omnis turba circa mare
sup terram erat. ⁊ docebat eos ī parabo/
lis multa. ⁊ dicebat illis in doctrina sua
Audite: Ecce exijt seminans ad seminā
Mat. 13. a. Luc. 8. a. dum/ Et dum seminat: aliud cecidit cir
ca viam ⁊ venerūt volucres celi ⁊ come
derunt illud. Aliud vero cecidit super pe
trosa vbi nō habuit terrā multā. et sta/
tim exortum est: quoniā non habebat al
Ecc. 14. Esaie. 40. Ja. 1. b titudinē terre/ ⁊ quando exortus est sol
exestuauit. ⁊ eo ꝙ non habebat radicem
1. Pe. 1. d exaruit. Et aliud cecidit in spinas. ⁊ ascē
B derunt spine ⁊ suffocauerūt illud. ⁊ fru/
2. Cor. 9. b ctum nō dedit/ Et aliud cecidit in terrā
bonam ⁊ dabat fructum ascendentem ⁊
crescentem: ⁊ afferebat vnū tricesimuz.
⁊ vnum sexagesimū. ⁊ vnum cētesimū
Et dicebat: Qui habet aures audiendi
audiat. Et cum esset singularis: interro
gauerunt eum hi qui cum eo erant du
Mt. 13. b. Luc. 8. b. Joh. 12. f odecim. parabolam. Et dicebat eis/ Vo
bis datum est nosse mysteriuz regni dei
illis autē qui foris sunt. in parabolis oīa
Esa. 6. Act. 28. d fiunt/ vt videntes videant ⁊ nō videāt
⁊ audientes audiant et non intelligant
ne quando conuertant̄ ⁊ dimittant̄ eis
peccata. Et ait illis: Nescitis parabolam
C hanc? Et quomodo omēs parabolas co
Mt. 13. c Luce. 8. b gnoscetis/ Qui seminat: verbum semi/
nat. Hi autem sunt qui circa viam vbi
seminatur verbum: ⁊ cum audierint: cō
festim venit sathanas ⁊ aufert verbum
quod seminatum est in cordibus eoruz
Et hi sunt similiter qui super petrosa se
minantur qui cum audierint verbū. sta
tim cum gaudio accipiunt illud: et non
habent radicē in se. sed temporales sunt
deinde orta tribulatione ⁊ persecutione
propter verbum: confestim scandaliçan
D tur. Et alij sunt qui in spinis seminant̄
Hi sunt qui verbuz audiunt ⁊ erumne
seculi ⁊ deceptio diuitiarum. ⁊ circa reli
qua concupiscentie introeuntes suffo/
cant verbum: ⁊ sine fructu efficitur: Et
hi sunt qui super terram bonam semina
ti sunt: qui audiunt verbum ⁊ suscipiūt
⁊ fructificant. vnum tricesimum. vnuz
sexagesimum ⁊ vnum centesimum/ Et Mat. 5. b. Lu. 8 c. et. ii. e
dicebat illis: Nunquid venit lucerna vt
sub modio ponatur aut sub lecto? Non
ne vt super candelabrum ponatur/ Non Mt. 10. e. Lu. 8. c.
est enim aliquid absconditum quod nō
manifestetur: nec factum est occultū qd̄ E
non veniat in palam. Si quis habet au
res audiēdi audiat. Et dicebat illis: Vi/
dete quid audiatis/ In q̄ mensura men Mat. 7. a. Luc. 6. f.
si fueritis. remetiet̄ vobis. ⁊ adijciet̄ vo/
bis/ Qui enim habet dabit̄ illi. ⁊ q̄ non Mt. 13. b. et. 25. e. Luce. 8. c. et. 19. d.
habet. etiaz quod habet auferetur ab eo.
Et dicebat: Sic est regnum dei quēad/
modum si homo iaciat sementez in ter/
ram ⁊ dormiat: ⁊ exurgat nocte ⁊ die: et
semen germinet. ⁊ increscat: dum nescit
ille. Vltro enim terra fructificat: primū
herbam: deinde spicam: deinde plenū fru
mentum in spica. Et cum ex se produxe
rit fructus statim mittit falcem: quoni/
am adest messis. Et dicebat: Cui assimi F
labimus regnū dei: aut cui parabole cō/
parabimus illud/ Sicut granum syna Mat. 13. d. Lu. 13. d
pis quod cū seminatum fuerit in terra
minus est ominib⁹ seminib⁹ que sunt ī
terra: ⁊ cū natum fuerit ascendit in arbo
rem. ⁊ fit maius omnib⁹ oleribꝫ: et facit
ramos magnos. ita vt possint sub vm/
bra eius aues celi habitare/ Et talibus Mat. 13. e
multis parabolis loquebat̄ eis verbum
prout poterant audire: sine parabola au
tem non loquebat̄ eis: Seorsum autē G
discipulis suis disserebat omnia/ Et ait Luce. 9. b. Jo. 6. a
illis in illa die cum sero esset factū. Trā
seamus contra. Et dimittentes turbaz
assumunt eum ita vt erat in naui: ⁊ alie
naues erant cum illo/ Et facta est ꝓcel/ Mat. 8. e. Luc. 8. e
la magna venti. ⁊ fluctus mittebat ī na/
uim: ita vt impleret̄ nauis. Et erat ipse
in puppi super ceruical dormiens. ⁊ exci/
tant eum. ⁊ dicunt illi: Magister: nō ad
te pertinet: quia perimus? Et exurgens
comminatus est vento et dixit mari:

Tace:obtumesce. Et cessauit ventus:et facta est tranqllitas magna. Et ait illis.
Mat.8.e. Quid timidi estis? Necdū habetis fidē.
Et timuerūt timore magno & dicebant
Lc.8.f.L.8.d. ad alterutrū: Quis putas est iste:quia ventus & mare obediūt ei?

V.

A Et venerūt trans fretū maris in regionē gerasenoꝝ. Et exeunti
Mat.8.f. ei de naui statim occurrit de monumētis hō in spū immūdo:q̄ domicilium habebat in monumētis. Et neq; catenis iam q̄squā poterat eū ligare:qm̄ sepe compedibꝫ & catenis vinctus dirupisset catenas.& cōpedes cōminuisset.& nemo poterat eū domare. Et semp die ac nocte in monumētis & in montibꝫ erat clamans.& concidens se lapidibus. Videns aūt iesum a longe cucurrit & adorauit eum. et clamans voce magna dixit:
B Quid mihi et tibi iesu fili dei altissimi? Adiuro te p deū ne me torqueas. Dicebat enī illi: Exi spūs immūde ab homīe isto. Et interrogabat eū. Qđ tibi nomē est? Et dicit ei: Legio mihi nomē est: q̄ multi sum⁹. Et deprecabat eū multum ne
Mt.8.g.L.8.e. se expelleret extra regionē. Erat autē ibi circa montē grex porcoꝝ magn⁹ pascens in agris. Et deprecabant eū spūs: dicētes: Mitte nos in porcos: vt in eos introeamus. Et p̄cessit ei statim iesus. Et exeūtes spūs immūdi introierūt in porcos.& magno impetu grex p̄cipitat⁹ est i mari ad duo milia.& suffocati sunt in mari
Mat.8.g.Luce 8.e. Qui aūt pascebant eos fugerūt & nunciauerūt in ciuitatē & i agros. Et egressi
C sunt videre q̄d esset factū.& venerūt ad iesum.& vident illū qui a demonio vexabatur sedentē vestitū & sane mētis.& timuerunt. Et narrauerūt illis q̄ viderāt q̄liter factū esset ei q̄ demoniū habuerat.et de porcis. Et rogare ceperūt eū vt discederet de finibꝫ eoꝝ. Cumq; ascēderet nauim: cepit illū deprecari q̄ a demonio vexatus fuerat vt esset cū illo.et nō admisit
Luce.8.e. eum: sed ait illi. Vade in domuꝫ tuaꝫ ad tuos.& annūcia illis q̄nta tibi dns fecerit.& miserꝰ sit tui. Et abiit et cepit p̄dicare in decapoli.q̄nta sibi fecisset iesus.&
D omnes mirabant. Et cuꝫ ascēdisset iesus in nauim rursus trās fretū: p̄uenit turba multa ad eū.& erat circa mare. Et venit quidā de archisynagogis noie iayr⁹ & videns eū p̄cidit ad pedes eius & deprecabatur eū multū dicens: q̄m̄ filia mea in extremis est. Veni impone manū tuam sup eam: vt salua sit & viuat. Et abiit cū illo.& sequebat eū turba multa:& cōprimebant eū. Et mulier q̄ erat i p̄fluuio sanguinis annis duodecim & fuerat multa perpessa a cōpluribꝫ medicis & erogaverat oia sua.nec quicq; p̄fecerat: sed magis deteri⁹ habebat: cū audisset de iesu venit in turba retro.& tetigit vestimentuꝫ eius. Dicebat enī: q̄ si vel vestimentum ei⁹ tetigero: salua ero. Et p̄festim siccat⁹ est fons sanguinis ei⁹.& sensit corpe: q̄ sanata esset a plaga. Et statim iesus i semetipo cognoscens virtutē q̄ exierat de illo: cōuersus ad turbam aiebat: Quis tetigit vestimēta mea? Et dicebant ei discipuli sui: Vides turbā comprimentem te.& dicis quis me tetigit? Et circūspiciebat videre eā q̄ hoc fecerat. Mulier vero timens & tremēs sciens qđ factū eēt in se: venit & p̄cidit añ eū & dixit ei oēm veritatē. Ille aūt dixit ei. Filia fides tua
Mat.9.e.Luc. 7.g.& 18.g. te saluā fecit: vade in pace: et esto sana a plaga tua. Adhuc eo loquēte veniūt nūcij ad archisynagogū dicētes: q̄ filia tua mortua est: Quid vltra vexas magistrū? Jesus aūt audito verbo qđ dicebat: ait archisynagogo. Noli timere: tm̄modo crede. Et nō admisit quēq; sequi: nisi petrum & iacobū & iohannē fratrem iacobi. Et veniūt in domum archisynagogi
G Et vidit tumultū & flentes & eiulantes multū: & ingressus ait illis: Quid turbamini & ploratis? Puella nō est mortua
Mat.9.e. sed dormit. Et irridebant eū. Ipe vero eiectis oībus assumit patrē & matrē puelle.& qui secuꝫ erant.et ingrediunt vbi puella erat iacens: & tenens manū puelle ait illi: Thabitacumi: qđ est interpretatum. puella tibi dico surge. Et confe-
Mat.9.c. stim surrexit puella: & ambulabat. Erat aūt annoꝝ duodecim. Et obstupuerūt

Mat.9.f stupore magno. Et p̄cepit illis vehemē-
ter: vt nemo id sciret: et iussit dare illi
manducare.

A VI

Mat.13.g. Lu. 4.c. Joh.4.f. Et egressus inde abijt ī patriaz
suā: ⁊ seq̄bant̄ eum discipuli sui
Et facto sabbato cepit in synagoga doce
re. ⁊ multi audiētes ammirabant̄ in do-
ctrina eius dicētes: Un̄ huic hec oīa? Et
que est sapīa q̄ data est illi: ⁊ virtutes ta
Mat.13.g. les que ꝑ man⁹ ei⁹ efficiunt̄. Nōne hic
Joh.6.e est faber fili⁹ marie: frater iacobi ⁊ ioseph
⁊ iude ⁊ simonis? Nōne ⁊ sorores ei⁹ hic
nobiscū sunt? Et scandaliçabant̄ in illo.
Mt.13.g. Et dicebat illis iesus: qꝛ nō est ꝓpheta
Luce.4.d. sine honore nisi in patria sua ⁊ in domo
Joh.4.f sua ⁊ in cognatiōe sua. Et nō poterat ibi
virtutē vllam facere. nisi paucos infir-
mos imposit̄ manib⁹ curauit: ⁊ miraba
B tur ꝓpter incredulitatez eoꝝ: ⁊ circūibat
Mat.10.a. castella ī circūitu docens. Et vocauit du
Luce.9.a. odecim. ⁊ cepit eos mittere binos: ⁊ da
bat illis ptātem spirituū immūdoꝝ. Et
p̄cepit eis ne q̄d tollerent in via nisi vir
gam tm̄: nō perā nō panē neq̄ ī çona es
Ephe.6.c. sed calciatos sandalijs: ⁊ ne induerent̄
Mat.10.b. duab⁹ tunicis. Et dicebat eis: Quocū-
Luce.10.b. q̄ introieritis in domū. illic manete do-
Mat.10.c nec exeatis inde. ⁊ q̄cunq̄ non recepint
Luce.9.a. vos neq̄ audierint: exeūtes inde excuti-
te puluerē de pedib⁹ vr̄is ī testimoniū il
lis. Et exeūtes p̄dicabant vt pn̄iam age
Ja.5.c. rent: ⁊ demonia multa eijciebāt. ⁊ vnge
Mat.14.a. bant oleo mlt̄os egros ⁊ sanabant̄. Et
Luc.9.a audiuit rex herodes: manifestū enī factū
est nomē eius ⁊ dicebat: Quia iohānes
baptista resurrexit a mortuis. ⁊ ꝓpterea
virtutes opant̄ in illo. Alij aūt dicebāt
qꝛ helias est: alij vero dicebāt: qꝛ ꝓpheta
Mt.14.a. Luc. 9.b. est q̄si vnus ex ꝓphetis. Quo audito he
C rodes ait: Quē ego decollaui iohannez
Mt.14.a hic a mortuis resurrexit. Ip̄e enī hero-
Luce.3.d des misit ac tenuit iohannē ⁊ vinxit eū
in carcerē ꝓpter herodiadem vxorē phi-
Mat.14.a. lippi fratris sui. qꝛ duxerat eā. Dicebat
enī iohannes herodi. Nō licet tibi habe
re vxorē fratris tui. Herodias aūt insi-
diabat̄ illi: ⁊ volebat occidere eū nec po-
terat. Herodes aūt metuebat iohannē
sciens eum virū iustū ⁊ sanctū. ⁊ custo-
diebat eū: ⁊ audito eo multa faciebat: et
libenter eū audiebat. Et cū dies oppor-
tunus accidisset: herodes natalis sui ce-
nam fecit principib⁹ ⁊ tribunis ⁊ primis
galilee. Cunq̄ introisset filia ip̄i⁹ herodi
adis ⁊ saltasset ⁊ placuisset herodi. simul
q̄ recumbentib⁹: rex ait puelle. Pete a 2.Reg.19.
me q̄d vis: ⁊ dabo tibi. Et iurauit illi: qꝛ Hester.5.
q̄cq̄d petier̄ dabo tibi: licz dimidiū regni
mei. Que cū exissz dixit mr̄i sue. Quid
petam? At illa dixit: Caput iohannis ba
ptiste. Cūq̄ introisset statim cū festina- D
tioue ad regē petiuit dicens: Volo: vt ꝓ
tinus des mihi in disco caput iohannis
baptiste. Et ꝯtristatus est rex. Propter
iusiurandū ⁊ ꝓpter simul discumbentes
noluit eam cotristare: sed misso spicula-
tore p̄cepit afferri caput ei⁹ in disco: ⁊ de
collauit euz in carcere. Et attulit caput
eius in disco: ⁊ dedit illud puelle ⁊ puel-
la dedit matri sue. Quo audito discipu- Mat.14.c.
li eius venerūt ⁊ tulerūt corp⁹ ei⁹: et po
suerūt illud in monumēto. Et ꝯuenien
tes apl̄i ad iesum: renūciauerūt ei omīa
q̄ egerant ⁊ docuerāt. Et ait illis. Veni-
te seorsuz in desertū locū. ⁊ req̄escite pu-
sillū. Erant enī qui veniebāt ⁊ rediebāt
multi. Et nec spatiū māducandi hēbāt
Et ascēdētes in nauī abierūt ī desertū lo E
cū seorsuz. Et viderūt eos abeūtes ⁊ co-
gnouerūt multi ⁊ pedestres de oīb⁹ ciui-
tatib⁹ cucurrerūt illuc ⁊ p̄uenerūt eos. Et Mat.9.g. et.15
exiens vidit turbā multā iesus ⁊ miser- f.j.8.a.
tus est sup̄ eos qꝛ erāt sicut oues nō ha
bentes pastorē. ⁊ cepit illos docere mlt̄a
Et cū iam hora multa fieret: accesserunt
discipl̄i ei⁹ dicētes: Desert⁹ est loc⁹ hic ⁊
iā hora p̄terijt. Dimitte illos: vt eūtes ī
ꝓximas villas ⁊ vicos emant sibi cibos
quos manducēt. Et respōdens ait illis:
Date illis manducare. Et dixerunt ei Mat.14.c.
Eūtes emam⁹ ducētis denarijs panes: Luce.9.b
⁊ dabim⁹ illis manducare. Et dicit eis:
Quot panes hētis? Ite ⁊ videte. Et Mt.14.d
cū ꝯgnouissent dicūt. Quīq̄. Et duos Luce.9.b
pisces. Et p̄cepit ill̄ vt accūbere facerēt Johan.6.a.
om̄es s̄m cōtubernia sup̄ viride fenum

F Et discubuerũt in ptes: p centenos et
Mat.i5.g. quinq̃genos. Et acceptis, q̃nq̃ panibus
Luc.9.b 7 duob⁹ piscib⁹: intuens in celũ benedi-
Job.6.b xit 7 fregit panes: 7 dedit discipulis suis
vt ponerent añ eos: 7 duos pisces diui-
sit oĩbus. Et mãducauerũt oĩes 7 satu-
rati sunt. Et sustulerũt reliq̃as fragmẽ-
torum duodecim cophinos plenos de
piscib⁹. Erant aũt q̃ mãducauerũt q̃nq̃
G milia viroꝝ. Et statim coegit discipulos
suos ascendere nauim vt p̃cederẽt eum
trans fretũ ad bethsaidã: dũ ipe dimitte
ret populũ. Et cũ dimisisset eos abiit in
Mt.14.e. Luc. montẽ orare. Et cũ sero esset erat nauis
6.b. Jo.6.b in medio mari 7 ipe solus i terra. Et vi
dens eos laborantes in remigando: erat
Mat.14.e. enĩ vent⁹ ꝓtrar⁹ eis: Et circa q̃rtã vigi-
liam noctis venit ad eos ambulans su-
pra mare: 7 volebat p̃terire eos. At illi
vt viderũt eum ambulantẽ supra mare
putauerũt fantasma esse 7 exclamauerũt
Oĩes enĩ viderũt eũ 7 ꝓturbati sũt. Et
statim locut⁹ est cũ eis: 7 dixit eis. Cõfi-
Mat.14.g dite. Ego sum: nolite timere. Et ascen-
Luce.8.c. dit ad illos in nauim: 7 cessauit ventus.
Et plus magis intra se stupebãt. Nõ enĩ
intellexerũt de panib⁹. Erat enĩ cor eor
obcecatũ. Et cũ transfretassent venerũt
in terrã genasareth: 7 applicuerũt. Cũq̃
egressi essent ỏ naui. ꝯtinuo ꝓgnouerũt
eum: 7 ꝓcurrẽtes vniũsam regionẽ illã
ceperant in grabatis eos q̃ se male habe
bant circũferre vbi audiebãt eũ esse. Et
quocunq̃ introibat in vicos vel ĩ villas
aut ciuitates: in plateis ponebant infir-
Mat.14.g mos. 7 deprecabant eum vt vel fimbriã
vestimenti ei⁹ tangerent: 7 quotquot tã
gebant eum. salui fiebant. VII

A Et cõuenerunt ad eũ pharisei 7
quidã de scribis venientes ab hie
rosolymis. Et cũ vidissent q̃sdam ex discipulis ei⁹ cõmunib⁹ manib⁹
id est nõ lotis mãducare panes. vitupe
rauerũt. Pharisei aũt 7 oĩes iudei nisi
crebro lauerint manus nõ manducant.
tenentes traditionẽ senior⁹ 7 a foro veni
entes nisi baptiçent nõ comedũt: 7 alia
multa sunt q̃ tradita sunt illis seruare.
baptismata calicũ 7 vasoꝝ 7 eramento-
rũ 7 lectoꝝ. Et interrogabãt eũ pha-
risei 7 scribe: Quare discipuli tui non am
bulant iuxta traditionẽ senior⁹: sz cõmu-
nibus manib⁹ mãducant panes? At ille
rñdens dixit eis. Bene ꝓphetauit esaias
de vob̃ hypocritis: sic̃ scriptũ est. Popu
lus hic labijs me honorat: cor aũt eorum
longe est a me. In vanũ aũt me colunt
docẽtes doctrinas 7 p̃cepta hoĩm. Relin
quẽtes enĩ mandatũ dei tenetis traditi
ones hominũ: baptismata vasoꝝ 7 calı
cum. 7 similia his facitis multa. Et di-
cebat illis. Bene irritũ fecistis p̃ceptum
dei: vt traditionẽ vestrã seruetis. Moy-
ses enĩ dixit. Honora p̃trem tuũ 7 mãtem
tuam. 7 qui maledixerit patri vel matri
morte moriatur. Vos autẽ dicitis: Si
dixerit homo p̃ri aut matri corban q̃ ẽ
donũ quodcunq̃ ex me tibi ꝓfuerit: 7 vl
tra nõ dimittitis eũ quicq̃ facere patri
suo aut matri: rescindẽtes verbũ dei per
traditionẽ vestram quã tradidistis. Et simi
lia huiusmodi multa facitis. Et aduo-
cans iterũ turbas dicebat illis: Audite
me oĩes. 7 intelligite. Nihil est extra hoĩem
introiens in eũ q̃ possit eũ coinquina-
re: sed q̃ de hoie ꝓcedũt illa sunt q̃ cõmu
nicant hoĩem. Si q̃s habet aures audiẽ
di audiat. Et cũ introisset in domum a
turba: interrogabãt eũ discipuli ei⁹ pa-
rabolam. Et ait illis. Sic 7 vos impru
dentes estis? Non intelligitis. q̃ oĩe ex-
trinsec⁹ introiens in hoĩem nõ põt eum
cõmũicare q̃ nõ intrat in cor ei⁹ sz̃ in ven
trem vadit 7 in secessum exit purgãs oĩs
escas? Dicebat aũt: quõ illa q̃ de hoie exe-
unt illa cõicant hoĩem. Ab int⁹ enim de
corde hoĩm male cogitatiões procedũt:
adulteria. fornicatiões. homicidia. furta
auaritie. nequitie. dolus. impudicitie. o-
culus malus. blasphemia. supbia. stulti-
cia. Oĩa hec mala ab int⁹ ꝓcedũt. 7 com
municãt hoĩem. Et inde surgẽs abiit ĩ fi-
nes tyri 7 sidoĩs: 7 ingressus domũ nemi
nẽ voluit scire 7 nõ potuit latere. Mulier
enĩ statim vt audiuit ỏ eo cui⁹ filia hẽbat
spũm imũdũ ĩtrauit 7 ꝓcidit ad pedes ei⁹

B
Mat.i5.a

Esa.29.
Mat.i5.b.

C
Act.5.c

Exo.20.deut.5.
Exo.21. Leuit.
20.

D

Mat.i5.c

Heb.5.d

E
Mat.i5.c

Mat.i5.d

Erat enī mulier gētilis syrophenissa ge
nere Et rogabat eū vt demoniū eijceret
F de filia eius. Qui dixit illi: Sine pri⁹ sa
Mat.15.e turari filios / Nō est ei bonū sumere pa
nē filioꝝ: ⁊ mittere canib⁹. At illa rn̄dit.
⁊ dixit illi: Utiq; dn̄e. Nā ⁊ catelli come
dunt sub mensa de micis pueroꝝ. Et ait
illi. Propter hūc sermonē vade: exijt de
moniū a filia tua. Et cū abisset domum
inuenit puellā iacentē supra lectū. ⁊ de
moniū exijsse. Et iteꝝ exiens de finib⁹ ty
ri venit ꝑ sidonē ad mare galilee int me
dios fines decapoleos. Et adducūt ei sur
dum ⁊ mutū. Et deꝑcabant eū vt impo
G nat illi manū. Et apprehendens eum de
turba seorsum. misit digitos suos in au
riculā ei⁹: ⁊ expuens tetigit linguā ei⁹: et
suspitiens in celū ingemuit. ⁊ ait illi. Ef
feta: qd̄ est adaꝑire. Et statī aꝑte sūt au
res eius: ⁊ solutū est vinculū lingue ei⁹
Mt.9.f.⁊.12.b. et loquebat recte / Et ꝑcepit illis ne cui
⁊.17.c.j.9.b dicerēt. Quāto aūt eis ꝑcipiebat tanto
Luce.9.e mag⁹ plus ꝑdicabāt / ⁊ eo amplius am
mirabant. dicentes: Bene oīa fecit ⁊ sur
A dos fecit audire: ⁊ mutos loqui. VIII
Mt.15.f.s.6.e. IN diebus illis iteꝝ cum turba
multa esset cū iesu nec haberēt
qd̄ manducarent: cōuocatis di
scipulis ait illis: Misereor suꝑ turbam:
qꝛ ecce iam triduo sustinent me nec ha
bent qd̄ manducēt. ⁊ si dimisero eos ie
Esaie.60. iunos in domū suā. deficient ī via / Qui
dam enī ex eis de longe venerūt. Et rn̄
derunt ei discipuli sui. Unde illos quis
poterit hic saturare panib⁹ in solitudīe?
Et īterrogauit eos. Quot panes habe
j.eodē.d. tis / Qui dixerūt: Septē. Et ꝑcepit tur
s.6.f. Jo.6.b. be discumbere super terraꝫ / Et accipiens
septeꝫ panes grās agens fregit ⁊ dabat
discipul' suis vt apponerēt. ⁊ apposuerūt
turbe. Et habebāt pisciculos paucos: et
B ip̄os benedixit: ⁊ iussit apponi. Et mādu
cauerunt ⁊ saturati sunt. ⁊ sustulerūt qd̄
suꝑauerat de fragmētis septem sportas.
Erant aūt qui māducauerāt q̄si q̄ttuor
milia: ⁊ dimisit eos. Et statim ascendēs
Mat.16.a. nauim cū discipul' suis: venit in partes
Joh.6.d dalmanutha / Et exierunt pharisei ⁊ ce

perūt conq̄rere cū eo: q̄rentes ab illo si C
gnū de celo: tēptātes eū. Et ingemiscēs
spū ait: Quid generatio ista signū q̄rit. Mat.12.f.
Amen dico vobis. si dabit generatōi isti Luce.11.d
signū Et dimittens eos ascendit iterū
nauim: ⁊ abijt trans fretū. Et obliti sūt
panē sumere. ⁊ nisi vnū panē non habe
bant secū ī naui / Et ꝑcipiebat eis dicēs Mat.16.b
Videte ⁊ cauete a fermēto phariseoruꝫ Luce.12.a.
⁊ fermēto herodis. Et cogitabant ad al
terutrū dicētes: qꝛ panes nō habemus.
Quo cognito: ait illis iesus. Quid cogi D
tatis qꝛ panes nō habetis? Nondū cognoscitis nec intelligitis? Adhuc cecatū habe
tis cor vr̄m / Oculos hn̄tes nō videtis ps.113.
⁊ aures hn̄tes nō auditis / Nec recorda Joh.6.b.s.6.f
mini qn̄ quinq; panes fregi in q̄nq; mi
lia: ⁊ quot cophinos fragmētoꝝ plenos
sustulistis? Dicunt ei: Duodecim. Qn̄
⁊ septem paues in q̄ttuor milia: q̄t spor
tas fragmentorum tulistis / Et dicūt ei s.eodē.a.
Septem. Et dicebat eis. Quō nonduꝫ
intelligitis? Et veniūt bethsaida: ⁊ addu
cunt ei cecū / ⁊ rogabant euꝫ vt illū tan Mr.20.g.
geret. Et apprehensa maū ceci eduxit eū
extra vicum. ⁊ expuens in oculos eius
impositis manib⁹ suis interrogauit euꝫ
si q̄d videret. Et aspiciēs ait: Video ho
mines velut arbores ambulantes. De
inde iterū imposuit man⁹ suꝑ oclos eius
⁊ cepit videre: ⁊ restitut⁹ est: ita vt clare
videret om̄ia. Et misit illū in domū su D
am: dicens. Vade in domū tuam: ⁊ si in
vicum introieris nemini dixeris / Et in Mat.16.d
gressus est iesus ⁊ discipuli eius castella Luce.9.c
cesaree philippi: ⁊ in via īterrogabat di
scipulos suos dicens eis: Quem me di
cunt esse homīes? Qui rn̄derunt illi di
centes: Alij iohannē baptistam. alij heli
am: alij vero quasi vnuꝫ de ꝓphetis. Tūc
dicit illis: Vos vero quem me esse dici
tis? Respondens petr⁹ ait ei: Tu es chri
stus. Et cōminat⁹ est eis: ne cui dicerēt F
de illo / Et cepit docere eos qm̄ oportet Mat.16.e
filium hoīs pati multa ⁊ reprobari a se
nioribꝫ ⁊ a summis sacerdotib⁹ ⁊ scribis
⁊ occidi: ⁊ post tres dies resurgere. Et pa
lam verbū loquebat. ⁊ apꝑhendens euꝫ

petrus cepit increpare eū. Qui ꝓuersus
G ⁊ videꝫ discipl'os suos·cōminat⁹ ē petro
Mat·16·g· dicens: Vade retro me sathana: qm̄ nō
Mt·10·g·et·16· sapis q̄ dei sunt: sed q̄ sunt hoīm. Et cō
f·Luc·14·f·⁊·9· uocata turba cū discipl'is suis: dixit eis:
c·Gal·2·d Si q̄s vult me seq̄·deneget semetipsū
Mat·16·f ⁊ tollat crucē suā·⁊ sequat̄ me. Qui enī
Luce·17·g voluerit aīam suā salua facere ꝑdet eam
qui aūt ꝑdiderit aīam suam ꝓpter me ⁊
euangeliū·saluā faciet eam. Quid eniz
ꝓderit hoī si lucret̄ mūm totum: ⁊ detri
mentū aie sue faciat? Aut q̄d hō cōmu
Mat·10·f· Lu· tationis dabit ꝓ aīa sua. Qui eniz me
9·c·⁊·12·b ꝓfessus fuerit ⁊ verba mea in generatio
ne ista adultera ⁊ peccatrice·⁊ fili⁹ hoīs
confitebit̄ eum cū venerit in gl'ia patris
sui cum angelis sanctis.

A IX

Mat·16·g Et dicebat illis. Amē dico vobis
Luce·9·d q2 sunt q̄daz de hic stantib⁹ q̄ nō
gustabūt mort̄e donec videant
Mat·17·a regnū dei veniens in virtute. Et post di
Luce·9·d es sex·assumpsit iesus petrū ⁊ iocobū et
iohannē: ⁊ ducit illos in montē excelsuz
solos·⁊ transfigurat⁹ est coz̄ ipis·Et ve
stimenta ei⁹ facta sunt splendētia ⁊ cādi
da nimis velut nix: qualia fullo non pōt
sup terrā candida facere. Et apparuit ill'
helias cū moyse: ⁊ erant loquētes cuz ie
su. Et rñdens petrus ait iesu: Rabbi bo
num est nos hic esse·⁊ faciam⁹ tria taber
nacula: tibi vnuz·⁊ moysi vnum·⁊ helie
vnū. Non enī sciebat q̄d diceret. Erant
eniz timore exterriti. Et facta est nubes
obumbrans eos·⁊ venit vox de nube di
B cens: Hic est fili⁹ meus charissim⁹ audi
Mat·9·f·⁊·12·b te illū. Et statim circūspiciētes·neminē
⁊·17·c·s·⁊·g ampliusviderūt nisi iesum tm̄ secū. Et
descendentib⁹ illis de monte p̄cepit illis
ne cuiq̄ q̄ vidissent narrarēt nisi cuz fi
lius hoīs a mortuis resurrexerit. Et ver
bum cōtinuerūt apud se: conq̄rētes q̄d
Mat·17·c esset cū a mortuis resurrexerit. Et inter
rogabant eū dicētes. Quid g̃ dicūt pha
risei ⁊ scribe q2 helia oportet̄ venire pri
mū? Qui rñdens ait ill': Helias cuz ve
nerit prio restituet oia·⁊ quō scriptū est
in filiū hoīs: vt multa patiat̄ ⁊ ꝓtēnatur
Sed dico vob: q2 ⁊ helias venit: ⁊ fecer̄t
illi q̄cunq̄ voluerūt sicut scriptū ē de eo
Et veniens ad discipl'os suos vidit tur
bam magnā circa eos·⁊ scribas conq̄rētes
cū illis. Et ꝓfestim oīs ppl's videꝫ iesuz C
stupefactus ē ⁊ exp̄auerūt·⁊ accurrentes
salutabāt eū. Et interrogauit eos. Quid
inter vos conq̄ritis. Et rñdens vn⁹ ꝺ tur Mat·17·d
ba dixit: Magr̄ attuli filiū meuz ad te ha Luce·9·e
bentē spūm mutū: qui vbicūq̄ eū appre
henderit·allidit illuz: et spumat ⁊ stridet
dentib⁹ ⁊ arescit. Et dixi discipulis tuis
vt ejicerent illū: ⁊ nō potuerūt. Qui rñ
dens eis dixit. O generatio incredula: Mat·17·e
q̄diu apud vos ero? q̄diu vos patiar? Luc·9·e·
Afferte illū ad me. Et attulerūt euz. Et
cū vidisset eū·statim spūs cōturbauit il
lū: ⁊ elisus in terrā volutabat̄ spumans
Et interrogauit p̄trem ei⁹: Quātū tp̄is
est ex q̄ ei hoc accidit? At ille ait: Ab īfan
tia. Et frequēter eū in ignē ⁊ in aquam
misit: vt eū ꝑderet. Sed si q̄d potes: ad
iuua nos·miser⁹ nr̄i. Jesus aūt ait illi:
Si potes credere oīa possibilia sunt cre D
denti: Et ꝓtinuo exclamans p̄ pueri cū
lachrymis aiebat. Credo dñe: adiuua in
credulitatē meā. Et cū vidisset iesus cō
currentē turbā·cōminat⁹ est spiritui im
mūdo dicēs illi: Surde ⁊ mute spiritus
ego p̄cipio tibi exi ab eo·⁊ ampli⁹ ne in
troeas in eū. Et exclamans ⁊ multū dis
cerpens eū: exijt ab eo·⁊ fact⁹ est sic̄ mor
tuus ita vt multi dicerēt q2 mor⁹tu⁹ est.
Jesus aūt tenens manū ei⁹ eleuauit eū
⁊ surrexit. Et cū introisset in domū: disci
puli ei⁹ secreto interrogabāt eū. Qua Mat·17·e
re nos nō potuim⁹ ejicere eū? Et dixit il
lis: Hoc genus in nullo pōt exire· nisi i
oratiōne ⁊ ieiunio. Et inde ꝓfecti p̄tergre
diebāt galileā: nec volebat quenq̄ scire. E
Docebat aūt discipl'os suos: ⁊ dicebat Mat·17·f
illis qm̄ fili⁹ hoīs tradet̄ in man⁹ hoīum Luce·9·e
⁊ occident eū: ⁊ occisus tertia die resur s·8·f·⁊·j·10·e·
get. At illi ignorabāt verbū· ⁊ timebant
interrogare eū. Et venerūt capharnauz
Qui cum domi essent interrogabat eos Mat·18·a
Quid in via tractabat̄? At illi tacebant Luce·22·c
Siquidē in via inter se disputauerant:
q̄s eor̄ maior esset. Et residens vocauit

Mat·20·f· duodecim: & ait illis: Si quis vult pri/
mus esse: erit oim nouissim⁹: & oim mi/
Mat·18·a· nister / Et accipiens puerū statuit eū in
Luce·9·f medio eoꝝ: quē cū cōplexus esset ait illi.
Mat·18·a· / Quisquis vnū ex huiusmodi puerꝭ re
Luce·9·f cēperit in noīe meo: me recipit· & q̄cunq̄
me suscepit· nō me suscipit: sed eū q̄ mi/
F sit me / Rñdit illi iohānes dicens: Ma/
Luce·9·f gister vidim⁹ quendā in noīe tuo ejci/
entē dēmonia qui nō sequit nos: & ꝓhi/
buimus euꝝ. Jesus aūt ait: Nolite ꝓhi/
i·Cor·12·a· bere eū / Nemo est enī qui facit virtutez
in noīe meo: & possit cito male loqui de
me. Qui enī nō est adūsum vos· ꝑ vob
Mat·10·g est / Quisquis enī potū dederit vob cali
cem aque frigide in noīe meo: q̄ christi
estis: amē dico vobis nō ꝑdet mercedez
Mat·18·a suā / Et· q̄squis scandaliçauerit vnuꝝ ex
Luce·7·a his pusillis credentib⁹ in me: bonū est ei
magis si circūdaret mola asinaria collo
eius & in mare mitteret. Et si scādaliça/
G uerit te man⁹ tua: abscide illā. Bonū est
tibi debilē introire in vitaꝝ· q̄ duas ma/
nus hītem· ire in gelennā in ignē inex/
Esa·66 tinguibilē / vbi vermis eoꝝ nō morit⁹
Ezech·20· & ignis nō extinguit. Et si pes tu⁹ te scā
daliçat: amputa illū. Bonū est tibi clau/
dum introire in vitā eternā: q̄ duos pe
des hītem mitti in gelennā ignis inex/
tinguibilis· vbi vermis eoꝝ nō morit⁹
& ignis nō extinguit. Qui si oculus tu⁹ sca/
Mat·18·b dalizat te· ejce eū / Bonū est tibi luscuꝝ
introire in regnū dei· q̄ duos oculos ha/
bentē· mitti in gelennā ignis: vbi vermis
eoꝝ nō morit· & ignis nō extinguit. Omis
enī igne salietur· & oīs victima sale salietur.
Mat·5·b / Bonū est sal. Q⁹ si sal insulsuꝝ fuerit: i
Luce·14·g· quo illud cōdietis? Habete in vobis sal
A & pacē habete inter vos.

Mt·19·a· IX

ET inde exurgens venit i fines
iudee vltra iordanē· & cōueniūt
iterum turbe ad eū· & sicut ꝙsue/
uerat iterū docebat illos. Et accedentes
pharisei interrogabant euꝝ si licet viro
vxorem dimittere· temptātes eū. At ille
rñdens dixit eis: Quid vobis precepit
Deut·24· moyses? Qui dixerūt / Moyses ꝑmisit
Mt·5·e· & 19·b libellū repudij scribere & dimittere. Qui
bus rñdens ihesus ait: Ad duritiā cordis
vr̄i scripsit vob ꝑceptū istud / Ab initio Gen·1·
Mat·19·b
aūt creature masculū & feminā fecit eos
deus. Propter hoc relinquet hō patrez Gen·2·
suū & mātem & adhērebit ad vxorē suam: Eph·5·d·
/ & erūt duo in carne vna. Itaq̄ iam nō i·Cor·6·d
sunt duo: sed vna caro. Q⁹ ergo de⁹ cō/
iunxit: hō nō separet. Et in domo iterū
discipuli ei⁹ de eodē interrogauerūt eū B
/ Et ait illis: Quicūq̄ dimiserit vxorez Mat·5·e·et·
suā & aliā duxerit· adulterū cōmittit su 19·b· Lu·16·d
per eā. Et si vxor dimiserit virū suum &
alij nupserit mechat / Et offerebant illi Mat·19·c·
puulos vt tangeret illos: discipuli autē Luce·18·c·
cōminabant offerentib⁹. Quos cū vide
ret ihesus: indigne tulit / Et ait illi: Sini Mat·19·d
te puulos venire ad me & ne ꝓhibueritꝭ Luce·18·c
eos. Talium enī est regnū dei. Amen dico
vobis quisquis non receperit regnum
dei velut puulus nō intrabit i illud. Et
cōplexans eos & imponens man⁹ sup illos:
benedicebat eos. Et cū egressus eēt
in via ꝑcurrens quidā genuflexu añ eū
rogabat eū dicēs / Magr bone: q̄d faciā vt Mt·19·d·Luc·
vitā eternā ꝑcipiam? Jesus aūt dixit ei 18·d C
Quid me dicis bonū? Nemo bonus ni/
si vnus de⁹ / Precepta nosti: ne adulte/ Exo·20·Ro·
res· ne occidas· ne fureris· ne falsuꝝ testi 8·a· Gal·4·b·
monīū dicer̄is· ne fraudē feceris· hono/
ra ꝑem tuū & mātem. At ille rñdens ait Ecc·3·
illi: Magr hec oīa obseruaui a iuuentute
mea. Jesus aūt intuit⁹ eū dilexit eū & di Mat·19·e·Lu·
xit ei: Unū tibi deest / Vade q̄cūq̄ hēs 12·d·& 18·d·
vende & da paupib⁹ & hēbis thesaurū in Mt·6·d·Luc·
celo· & veni seqr̄e me / Qui ꝯtristatus in 2·Cor·7·c·
verbo: abijt merens. Erat enī hīns mlt⁹ Mat·19·e
possessiones. Et circūspiciens ihesus: ait
discipul⁹ suis· q̄ difficile q̄ pecunias hīnt
in regnū dei introibūt. Discipuli aūt ob
stupescebāt in vbis ei⁹. At ihesus rursus
rñdens ait illis: Filioli: q̄ difficile est cō
fidentes in pecunijs in regnū dei intro/
ire / Facili⁹ est camelum ꝑ foramē acus Mat·19·f
transire: q̄ diuitē intrare in regnuꝝ dei. Luc·18·e·
Qui mag⁹ ammirabant dicentes: ad se/
metipos. Et q̄s pōt salu⁹ fieri? Et intu/ D
ens illos ihesus ait / Apud hīes ipossibile Mat·19·f
est: sed nō apud de⁹ / Oia enī possibilia Lu·i·d·& 18·e

Mat·19.f
Luce·18·a·
Deut·33·
Mat·19·g
Luce·18·e·

sunt apud deū / Et cepit ei petr⁹ dicere: Ecce nos dimisim⁹ oīa: t secuti sumus te. Rñdens iesus ait / Amen dico vobis nemo est q̄ reliquerit domū aut fratres aut sorores aut p̄rem aut mātem aut filios aut agros: ꝓpte me t ꝓpter euāgeliū qui nō accipiet cēties tm̄ nūc in tp̄e hoc domos t frēs t sorores t mātes t filios t agros cū p̄secutiōib⁹: t in seculo futuro vitā eternā / Multi aūt erūt p̄imi nouissimi: t nouissimi p̄imi. Erant aūt in via ascēdentes hierosolymā: t p̄cedebat illos iesus. Et stupebant: t sequentes timebant / Et assumens itez duodecī cepit illis dicere q̄ eēnt ei ventura. Quia ecce ascēdim⁹ hierosolymā: t fili⁹ hom̄is tradet p̄incipib⁹ sacerdotū t scribis t seniorib⁹: t dānabūt eū morte. Et tradēt eū gentib⁹ t illudēt ei: t cōspuent eū et flagellabūt eū t interficiēt eum: t tertia die resurget / Et accedūt ad eū iacobus t iohānes filij zebedei dicētes: Magr̄ volum⁹ vt q̄cūq; petierim⁹ facias nobis.

E

Mat·19·g
Luce·13·f

Mat·16·e·et 17·f·t·20·d
Lu·18·f·

Mat·20·e·

At ille dixit eis: Quid vultis vt faciam vobis? Et dixerūt. Da nob vt vn⁹ ad dexteram tuā· t alī⁹ ad sinistrā tuā sedeam⁹ in gloria tua. Jesus aūt ait eis: Nescitis q̄d petatis. Potestis bibere calicē quem ego bibo: aut baptismo q̄ ego baptizor baptizari? At illi dixerūt ei: Possumus Jesus aūt ait eis. Calicē quidē quē ego bibo bibetis· et baptismo q̄ ego baptizor baptizabimini: sedere aūt ad dexterā meam vel ad sinistrā nō est meū dare vobis sed q̄b⁹ paratū est / Et audiētes decē indignati sunt de iacobo t iohāne. Jesus aūt vocans eos· ait illī / Scitis q⁹ hi q̄vidēnt p̄icipari gentib⁹ dñant eis· t p̄cipes cor ptātes hūt ipor? Non ita ē aūt in vobis: sed q̄cūq; voluerit fieri maior erit vr̄ minister· t quicūq; voluerit ī vobis p̄im⁹ esse· erit oīm seru⁹. Nā t filius hom̄is nō venit vt ministraretur ei: sed vt ministraret: t daret aiam suā redēptionem ꝓ multis / Et veniūt hierich⁹· Et proficiscente eo de hierich⁹· t discipulis ei⁹ t plurima multitudie: filius thimei barthimeus cecus sedebat iuxta viam mendicans. Qui cū audisset q⁹ iesus nazarenus est: cepit clamare t dicere: Jesu fili dauid miserere mei. Et cōminabātur illi m̄lti vt taceret. At ille m̄lto magis clamabat: fili dauid miserere mei Et stans iesus p̄cepit illū vocari. Et vocant cecū: dicētes ei. Animequior esto surge vocat te. Qui p̄iecto vestimento suo exiliens venit ad eū. Et rñdens iesus dixit illi: Quid tibi vis faciā? Cecus aūt dixit ei: Rabboni vt videā. Jesus aūt ait illi: Vade. Fides tua te saluū fecit / Et cōfestim vidit· t sequebat eū in via.

Mat·20·g·

A

Mat·21·a· Lu· 19·d· Joh·12:b·

XI

Et cū appropinquarēt hierosolymē t bethanie ad montez oliuarū mittit duos ex discipul⁹ suis· t ait illis. Ite in castellū q⁹ cōtra vos est: t statim introeūtes illuc inuenietis pullū ligatum· sup quē nemo adhuc hominū sedit. Soluite illū t adducite Et si quis vobis dixerit q̄d facitis: dicite q⁹ dño necessari⁹ est: t cōtinuo illū dimittet huc / Et abeūtes inuenerūt pullum ligatū ante ianuam foris in biuio t soluunt eū. Et quidā de illic stantib⁹ dicebant illis: Quid facitis soluētes pullū? Qui dixerūt eis sicut p̄cepat ill⁹ iesus t dimiserunt eis. Et duxerūt pullū ad iesum: t imponūt illi vestimenta sua t sedit sup eum / Multi aūt vestimenta sua strauerūt in via. Alij autē frondes cedebant de arboribus: t sternebant in via. Et qui p̄cibant· t qui seq̄bant clamabant dicentes: Osanna bñdict⁹ qui venit ī noīe dñi: benedictus q⁹ venit regnū p̄ris nr̄i dauid: osanna in excelsis / Et introiuit hierosolymā in templū: t circūspect⁹ oībus cū iam vespa esset hor̄a: exijt ī bethaniam cū duodecim. Et alia die cum exirent a bethania esurijt / Cunq; vidisset a longe ficū hūtem folia: venit si q̄d forte inueniret in ea. Et cū venisset ad eam nihil inuenit p̄ter folia. Nō enī erat tp̄s ficor̄ū. Et rñdens dixit ei: Jam nō amplius in eternū ex te quisq; fructū man ducet. Et audiebant discipuli ei⁹· t veniunt itez hierosolymas / Et cū introisset in tēplū cepit ejcere vendētes t emen-

Mat·21·a
Luce·19·e

Mat·21·b
Luce·19·f·
Joh·12·b

L

Mat·21·c

Mat·21·c
Luce·13·b

D

Mat·21·b
Luce·19·g
Joh·2·d·

tes in templo· ⁊ mensas nūmulariorūz
⁊ cathedras vendētiū columbas euertit
Et nō sinebat vt q̄squā trāsferret vas per
templū: ⁊ docebat dicēs eis. Nonne scri/
ptū est/ q⁹ dom⁹ mea dom⁹ orōis vocabi
tur oibꝫ gētibꝫ: vos aūt fecistis eā spelūcā
latronū/ Quo audito: principes sacerdo/
tum ⁊ scribe q̄rebant quō eū pderēt. Ti
mebant enī eum: qm̄ vniūsa turba ām̄i
rabat sup doctrina ei⁹. Et cū vespa facta
esset egrediebat de ciuitate/ Et cū mane
transirēt: viderunt ficū aridā factā a ra/
dicibꝫ. Et recordat⁹ petrus dixit ei: Rab
bi: ecce ficus cui maledixisti aruit. Et rn̄
dens iesus ait illis/ Habete fidez dei. A/
men dico vob: q⁹ q̄cūq; dixerit huic mō/
ti tollere ⁊ mittere in mare ⁊ non hesita
uerit in corde suo: sed crediderit: q⁹ qđ/
cunq; dixerit fiat: fiet ei/ Propterea di/
co vobis: oīa q̄cunq; orātes petitis credi/
te q⁹ accipietis: ⁊ eueniēt vobis/ Et cuz
stabitis ad orandū: dimittite si q̄d hābe
tis adūsus aliquē: vt ⁊ pr̄ vr̄ q̄ in celis est di
mittat vob peccata vra. Q⁹ si vos non di
miseritis: nec pr̄ vr̄ qui in cel̄ est dimit/
tet vob peccata vra. Et venīunt rursus
hierosolymā. Et cū ambularet in tēplo
accedūt ad euz summi sacerdotes ⁊ scri/
be ⁊ seniores· ⁊ dicūt ei/ In q̄ ptāte hec
facis· ⁊ q̄s dedit tibi hanc ptātem vt ista
facias? Iesus autē rn̄dens ait illis. In/
terrogabo vos ⁊ ego vnuz verbū· ⁊ rnde
te mihi: ⁊ dicā vob in q̄ ptāte hec faciam
Baptismum iohānis de celo erat· an ex
hoibꝫ? Rn̄dete mihi. At illi cogitabant
secū dicentes: Si dixerim⁹ de celo: dicet
nob. Quare g̃ nō credidistis ei? Si dixe/
rimus ex hoibꝫ: timem⁹ pplm. Oēs enim
habebāt iohannē q⁹ vere ppheta essz. Et
rn̄dentes dicūt iesu. Nescim⁹. Et rn̄dēs
iesus ait illis: Neq; ego dico vob in qua
potestate hec faciam.

XII

Et cepit illis in parabolis loqui
Vineaz plantauit homo: ⁊ cir
cūdedit sepem· ⁊ fodit lacum· ⁊
edificauit turrim ⁊ locauit eam agricol⁹
⁊ peregre pfect⁹ est. Et misit ad agrico/
las in tpe seruum: vt ab agricolis accipe
ret de fructu vinee. Qui apprehensuz
eum ceciderūt ⁊ dimiserūt vacuum. Et
iterū misit ad illos aliū seruū· ⁊ illū in ca
pite vulneraverūt ⁊ ptumelijs affecerūt
/Et rursuz aliū misit ⁊ illū occiderunt:
⁊ plures alios quosdā cedētes· alios ve/
ro occidētes/ Adhuc g̃ vnū hn̄s filium
charissimū ⁊ illum misit ad eos nouissi
mū dicens: q⁹ reuerebunt filiuz meum.
Coloni autē dixerūt ad inuicez. Hic est
hres/ Venite occidam⁹ eum ⁊ nr̄a erit
hereditas. Et apprehendētes eū occide/
runt ⁊ eiecerūt extra vineā. Quid g̃ faci
et dn̄s vinee? Veniet ⁊ pdet colonos: et
dabit vineā alijs/ Nec scripturam hanc
legistis: lapidē quē reprobauerunt edifi
cantes hic fact⁹ est in caput anguli· a do/
mino factū est istud· ⁊ est mirabile ī ocu
lis nr̄is/ Et q̄rebāt eū tenere: et timue/
runt turbā. Cognouerūt enī q⁹ ad eos
parabolam hāc dixerit. Et relicto eo ab/
ierunt/ Et mittūt ad euz quosdā ex pha
riseis ⁊ hērodianis vt eū capent in ſbo.
Qui venientes dicūt ei/ Mgr̄ scimus q⁹
verax es ⁊ nō curas quenq;. Nec enim vi/
des in facie hoim: sed in veritate viaz dei
doces. Licet dare tributū cesari· an non
dabim⁹? Qui sciens versutiā illoꝝ· ait il
lis: Quid me temptatis? Afferte mihi de
narium vt videā. At illi tulerūt ei. Et ait
illis: Cuius est imago hec et inscriptio?
Dicūt ei: Cesaris. Rn̄dens aūt iesus di
xit illis/ Reddite igit̄ que sunt cesar̄ ce/
sari· ⁊ q̄ sunt dei deo. Et mirabant̄ super
eo/ Et venerūt ad euz saducei qui dicūt
resurrectionē nō esse· ⁊ interrogabāt eū
dicentes: Mgr̄: moyses nob scripsit/ vt
si cui⁹ frater mortu⁹ fuerit et dimiserit
vxorem· ⁊ filios nō reliq̄rit: accipiat frat̄
eius vxorem ipsi⁹· et resuscitet semē fra
tri suo/ Septem g̃ fratres erāt ⁊ prim⁹
accepit vxorē· ⁊ mortu⁹ est nō relicto se/
mine. Et secūdus accepit eā ⁊ mortuus
est· ⁊ nec iste reliquit semē. Et tertius si
militer· Et acceperūt eā similiter septez
⁊ nō reliq̄runt semē. Nouissima oīm de/
functa est ⁊ mulier. In resurrectione g̃
cū resurrexerint: cuius de his erit vxor?

Esa·56 Hiere·7· Mat·21·g· Luc̄·16·g· Jo·7·e·⁊·g·
Mat·21·c· Luce·13·b
Mat·17·e·et 21·c· Lu·17·b
Mat·21·d· Jo· 15·b·
Mat·6·c
Mat·21·d Luce·20·a
Mat·21·f Luce·20·b· Esaie·5·
Mat·22·d Heb·1·a·
Mat·21·f Ceñ·37·
Mat·21·g· Luc̄· 20·c· Act̄·4·b 1·Pe·2·a
Mat·21·g· Lu·19 g·⁊·20·c·⁊·22·a·
Jo·7·e·⁊·g·
Mat·22·c Luce·20·d·
Mat·22·c
Mat·22·d Ro·13·b
Mat·22·d· Luce·20·e Deut·25·
Mat·22·d Luce·20·e·

Septē enī habuerūt eā vxorem. Et rñ/
dens iesus ait illis: Nōne iō errat̄is. non
scientes scripturas neq; virtutē dei? Cū
enī a mortuis resurrexerit. neq; nubent
neq; nubent̄: sed sunt sic̄ angeli dei in ce
lis. De mortuis aūt q̄ resurgāt nō legi
stis i libro moysi sup̄ rubū. quō dixerit
illi de⁹ inquiens/ ego sum de⁹ abraam ⁊
de⁹ ysaac ⁊ de⁹ iacob? Nō est de⁹ mortuo
rū: sed viuox. Vos ergo multū erratis.
/Et accessit vn⁹ ō scrib q̄ audierat illos
cōquirētes. ⁊ videns q̄m bñ illis rñderit
interrogauit eū qō essz primū oīm māda
tū Jesus aūt rñdit ei: q̄ primū oīm mā
datum est/ Audi isrl dñs de⁹ tu⁹ de⁹ vn⁹
est. ⁊ diliges dñm deū tuū ex toto corde
tuo. ⁊ ex tota aīa tua. ⁊ ex tota mēte tua:
⁊ ex tota virtute tua. Hoc̄ primū man
datū. Secundū autē simile ē illi. Dili/
ges proximū tuū tanq; teipm. Maior
rū aliud mandatū nō ē. Et ait illi scriba
/Bene mgr̄ in veritate dixisti: q̄ vnus ē
deus ⁊ non est ali⁹ p̄ter eū. Et vt diligat̄
ex toto corde. ⁊ ex toto intellectu. ⁊ ex to
ta aīa. ⁊ ex tota fortitudie: ⁊ diligere pri/
mū tanq; seipm. maius ē oīb holocau/
stomatib⁹ ⁊ sacrificijs. Jesus aūt vidēs
q̄ sapiēter rñdisset: dixit illi. Nō es lōge
a regno dei/ Et nemo iā audebat eū in/
terrogare. Et rñdens iesus dicebat do/
cens in tēplo. Quō dicūt scribe christū
filiū esse dauid/ Ipse enī dauid dicit in
spūsc̄o/ Dixit dñs dño meo sede a dextr̄
meis: donec ponā inimicos tuos scabel/
lum pedū tuox. Ipse g̃ dauid dicit eum
dñm: ⁊ vñ est fili⁹ eius? Et mlta turba
eū libenter audiuit/ Et dicebat eis ī do/
ctrina sua. Cauete a scribis: q̄ volunt in
stolis ambulare. ⁊ salutari in foro. ⁊ ī pri
mis cathedris sedere in synagogis. et pri/
mos discubit⁹ in cenis. Qui deuorāt do
mos viduarū sub obtentu plixe orōnis
hi accipiēt plirius iudiciū. Et sedens ie
sus ctra gaçophilatium aspiciebat quō
turba iactaret es in gaçophilatiū. ⁊ mul
ti diuites iactabāt mlta/ Cū venisset au
tem vna vidua paup: misit duo minu/
ta qō est q̄drans. Et ꝓuocans discipl̄os
suos: ait illis: Amē dico vob: q̄m vidua
hec paup plus oīb⁹ misit q̄ miserūt ī ga/
çophilatiū. Oēs enī ex eo qō abūdabat
illis miserūt. hec vero de penuria sua oīa
q̄ habuit misit totū victū suū.

XIII

Et cū egrederet̄ de tēplo: ait illi
vnus ex discipul̄ suis. Magister
aspice q̄les lapides: et q̄les stru/
cture. Et rñdēs iesus ait illi: Vides has
oīs magnas edificationes? Nō relinq̄
tur lapis sup̄ lapidē qui nō destruat̄. Et
cū sederet in monte oliuar̄ cōtra tēplū
interrogabāt eū sepatim petrus ⁊ iacob
⁊ iohānes ⁊ andreas: Dic nob q̄n ista fi/
ent ⁊ qō signū erit q̄n hec oīa incipient
ꝓsummari? Et rñdens iesus cepit dice/
re illis/ Videte ne q̄s vos seducat. Mul
ti enī venient in noīe meo dicētes: q̄ ego
sum. ⁊ multos seducēt/ Cū audieritis au
tem bella ⁊ opiniōes bellox: ne timueri/
tis. Oportet enī hec fieri: sed nōdū finis
Exurget enī gens ꝑ gentē: ⁊ regnū sup̄
regnū: ⁊ erūt terremot⁹ p̄ loca. ⁊ fames.
Initiū dolox hec/ Videte aūt vosmet
ipos. Tradēt enī vos in ꝯcilijs. ⁊ in syna
gogis vapulabit̄z ⁊ ante p̄sides et reges
stabitis ꝓp̄ me in testimoniū illis. Et in
oēs gētes primū oportet p̄dicari euāgeliū
/Et cū duxerit vos tradētes. nolite p̄co
gitare q̄d loq̄mini: sed qō datū vob fue/
rit in illa hora id loq̄mini. Nō ei vos est̄
loquētes: sz spūsc̄us. Tradet aūt frater
frēm in mortē. ⁊ p̄ filiū. ⁊ cōsurgent filij
in parētes: ⁊ morte afficiēt eos. Et eritis
odio oīb⁹ ꝓp̄ter nomē meū/ Qui aūt su
stinuerit ī finē: hic salu⁹ erit. Cū autē vi
deritis abominationē desolatiōis stantē
vbi nō debet: qui legit intelligat. Tūc q̄
in iudea sunt fugiāt in mōtes: ⁊ qui sup̄
tectū. ne descēdat in domū: nec introeat
vt tollat q̄d de domo sua. ⁊ q̄ in agro erit
nō reuertat̄ retro. tollere vestimētū suū
/Ve aūt pregnātib⁹ ⁊ nutrientib⁹ ī illis
diebus/ Orate vero. vt hyeme non fiant
/Erunt enī dies illi tribulatiōis tales q̄
les nō fuerūt ab initio creature quā cō/
didit de⁹ vsq; nūc: neq; fient/ Et nisi bre
uiasset dñs dies: nō fuisset salua oīs ca/

A
Mat. 24. a.
Luce. 19. g. et.
21. b.

B
Mt. 7. d. et. 24.
a. Lu. 21. b
i. Cor. 3. d
Ephe. 5. b.
Luce. 21. b

Mat. 10. c.
Jo. 6. a

C
Mat. 10. d.
Luce. 12. b

Mat. 10. e. ⁊. 24
b. Joel. 2.

D

Mat. 24. c
Luce. 21. d
Mat. 24. c
Mat. 24. c
Luce. 21. e
Mt. 24. c.

E

Exo. 3.
Mat. 22. e

Mat. 22. f
Luce. 10. f

Deut. 6.
Mat. 22. f.
Luce. 10. g.

Leui. 19. Mt. 22
g. Ja. 2. b
i. Cor. 8. b.
Ephe. 4. a.

F

Mat. 22. g.
Luce. 20. g

Mat. 22. g
Lu. 20. g
ps. 109.

G
Mat. 23. a
Luce. 11. f. et
14. b.

Luce. 21. a

ro. Sed ꝓpter electos quos elegit bre/
Mat·24·d uiauit dies / Et tūc si q̄s vob̄ dixerit: Ec
Luce·17·e ce hic est chr̄ist⁹: ecce illic: ne crediderit⁊
Mat·24·c / Surgent enī pseudo chr̄isti et pseudo
ꝓphete· et dabūt signa et ꝓtenta ad sedu
cendos si fieri pōt etiā electos. Vos er/
go videte: Ecce ꝑdixi vob̄ oīa. Ds in illꝰ
Joh̄el·3· dieb⁹ ꝓsⁱ tribulationē illam / sol cōtene
F brabit̄: et luna nō dabit splendorē suum
Esa·5·et·13· / Et stelle celi erūt decidētes: et virtutes
Mat·24·d q̄ in cel̄ sunt mouebunt̄. Et tūc videbūt
Luce·21·e· filiū hoīs venientē in nubib⁹ cū virtute
Daniel̄·7· multa et gl̄a. Et tūc mittet angelos suos
et ꝯgregabit electos suos a q̄ttuor vētis
Mat·24·e a summo tre vsq̄ ad summuz celi / A fi/
Luce·21·f cu aūt discite ꝓbolā. Cū iā ram⁹ eius te
ner fuerit et nata fuerint folia· cognosci/
tis q̄ in ꝓximo sit estas. Sic et vos cuz
videritis hec fieri: scitote q̄ in ꝓximo sit
G in ostijs. Amē dico vob̄ q̄m non trāsibit
Mat·24·e· generatio hec donec oīa ista fiāt / Celū et
Luce·16·d· terra trāsibūt: verba aūt mea nō trāsibūt
et·21·f· De die aūt illo vel hora nemo scit: neq̄
angeli in celo neq̄ filius: nisi pr̄. Videte:
vigilate et orate. Nescitis enī q̄n tps sit.
Mat·25·b· / Sicut hō qui ꝑegre ꝓfect⁹ reliquit do
Lu·19·b mū suā: et dedit seruis suis ptātez cuiusq̄
Mat·24·f op⁹: et ianitori ꝑcepit vt vigilet / Vi/
Luce·12·e gilate ergo. Nescitis enī q̄n dñs domus
veniat· sero an media nocte· an gallican/
tu: an mane: ne cū venerit repente inue/
niat vos dormientes. Quod aūt vobis dico
A omnib⁹ dico: vigilate. XIIII
Mat·26·a· / Erat aūt pasca et azyma post bi/
Luce·22·a duū· et q̄rebant summi sacerdo/
Joh·12·a tes et scribe quō eū dolo tenerēt
et occiderent. Dicebāt aūt: Nō in die fe/
Mat·26·a sto ne forte tumult⁹ fieret i ꝑpl̄o / Et cū
esset bethanie in domo simonis leprosi
et recūberet: venit mulier hās alabastrū
vnguenti nardipiscati ꝑciosi· et fracto ala
bastro effudit sup̄ caput ei⁹. Erant autē
quidā indigne ferētes intra semetipsos
et dicētes: Ut quid ꝑditio ista vnguenti
Mat·26·a facta est: Poterat enī vnguentuz istud
venundari plus q̄z trecentis denarijs· et
dari paupib⁹. Et fremebāt i eaz. Jesus
autē dixit: Dimite eā. Quid illi molesti
estis / Bonum opus operata est in me.
Mat·26·b Semp enī paup̄es habetis vobiscū: et cū
volueritis potestis illis bñfacere: me au
Mat·26·b tē nō semp habebitis / Qd̄ habuit hec fe/
Luc̄·7·f· cit: ꝑuenit vngere corp⁹ meū in sepultu
Joh·12·a ram. Amē dico vob̄: vbicūq̄ ꝓdicatuz
fuerit euangeliū istud in vniuso mūdo·
et qd̄ fecit hec: narrabit̄ in memoriā eius
B
Mat·26·b / Et iudas scariothis vn⁹ de duodecim
Luce·22·a abijt ad summos sacerdotes vt ꝓderet
eū illis. Qui audiētes gauisi sunt· et pro
miserūt ei pecuniā se daturos. Et quere
bat quō illū opportune traderet. Et ꝓ/
die azymoꝝ q̄n pasca immolabāt: dicūt
ei discipuli: Quo vis eam⁹ et parem⁹ ti/
bi vt maduces pasca? Et mittit duos ex
discipulis suis et dicit eis / Jte i ciuitatē
Mt·26·b et occurret vob̄ hō lagenā aque baiulās.
Luc̄·22·a Sequimini eū: et q̄cūq̄ itroierit dicite
dño dom⁹: q̄z mḡr dicit. Ubi est refectio
mea vbi pasca cū discipulis meis man/
ducem? Et ipe vob̄ demōstrabit cenacu
lū grande strat̄ū· et illic parate nobis. Et
abierūt discipli ei⁹: et venerūt in ciuitatē
et inuenerūt sic̄ dixerat illꝰ: et parauerunt
Mat·26·b pasca / Vespe aūt facto: venit cū duode/
Jo·13·e· cim. Et discūbentib⁹ eis et māducantib⁹
ait iesus: Amē dico vob̄: q̄z vn⁹ ex vobis
tradet me qui māducat mecū. At illi ce/
perūt ꝓtristari et dicere ei singulatī: Nū/
quid ego? Qui ait illꝰ: Unus ex duodeci
qui intingit mecū manū in catino. Et fi
lius quidē hoīs vadit: sic̄ scriptū ē de eo.
C / Ve aūt hoī illi: ꝑ quē filius hoīs tradet̄
Mat·26·b· Bonū erat ei: si nō esset nat⁹ homo ille.
Lu·22·c· / Et māducantib⁹ illis: accepit iesus pa/
Mat·26·c nē· et bñdicēs fregit: et dedit eis et ait. Su
Luce·22·b· mite: hoc est corp⁹ meū. Et accepto cali
ce: grās agens dedit eis. Et biberūt ex il
lo oēs. Et ait illis: Hic ē sanguis meus
noui testamēti: qui ꝓ multis effundetur
Mat·26·c· / Amē dico vobis: q̄ iā nō bibaz de geni
mine vitis: vsq̄ in diē illū cū illud bibā
Mat·26·c nouū in regno dei / Et hymno dicto: ex/
Joh·18·a ierūt in montē oliuarū. Et ait eis iesus
Omnes scandaliçabimini in nocte ista:
Zach·13· q̄z scriptū est / ꝑcutiam pastorē et dispr/
gent̄ oues. Ds ꝓstea q̄z resurrexero ꝓce-

Mat·26·c dam vos in galileā / Petrus aūt ait illi
Luce·22·d Et si oēs scandaliçati fuerint: sz nō ego.
D Et ait illi iesus: Amē dico tibi: qz tu ho-
die in nocte hac priusq̄z gallus vocē bis
dederit· ter me es negatur⁹. At ille āpli⁹
Mat·26·c· loquebat̄ / Et si oportuerit me sil̄ cōmo
ri tibi· nō te negabo. Similit̄ aūt ⁊ om̄s
Mat·26·d· dicebant / Et veniūt in prediū cui nomē
Mat·26·d gethsemani: ⁊ ait discipul̄ suis / Sede-
te hic donec orem. Et assumit petrū ⁊ ia
cobū ⁊ iohannē secū: ⁊ cepit pauere ⁊ te
Mat·26·d dere / Et ait illis: Tristis est aīa mea vs-
Joh·12·d qz ad mortez. Sustinete hic ⁊ vigilate.
Mat·26·d / Et cū ꝓcessisset paululū ꝓcidit sup̄ ter
Luce·22·d rā· ⁊ orabat vt si fieri possz trāsiret ab eo
Mat·26·d· hora. Et dixit / Abba pr̄: oīa tibi possibilia
L·22·e· Jo·6·e· sunt: transfer calicē hūc a me Sz nō qd̄
Mat·26·d ego volo: sed qd̄ tu / Et venit: et inuenit
Luce·22·e eos dormiētes. Et ait petro. Simō dor
mis? Nō potuisti vna hora vigilare. Vi-
gilate ⁊ orate: vt nō intretis ī tēptatiōez
Mat·26·d· / Spūs quidē prompt⁹ est: caro vero in
Jo·6·g· firma / Et iterꝫ abiens orauit eundē ser-
Mat·26·d· monē dicēs. Et reuersus denuo: inueīt
eos dormiētes. Erant enī oculi eorꝫ gra-
E uati: ⁊ ignorabant q̄d rn̄derent ei. Et ve
nit tertio: ⁊ ait illis: Dormite iā ⁊ requi
escite. Sufficit. Venit hora: ecce fili⁹ ho
minis tradet̄ in manus pctōꝝ. Surgi-
gite eamus. Ecce q̄ me tradet prope est.
Mat·26·e· / Et adhuc eo loquēte: venit iudas scari
Luce·22·e· oth vnus de duodecim: ⁊ cum eo turba
Joh·18·a multa· cū gladijs ⁊ lignis missi a sūmis
Mt·26·e· sacerdotib⁹ ⁊ scribis et senioribꝫ / Dede-
rat aūt traditor eis signū dicens: Quē-
cunqz osculat⁹ fuero ipe est tenete eū: et
ducite caute. Et cū venisset statī accedēs
ad eū ait: Aue rabbi. Et osculat⁹ est euz.
At illi man⁹ iniecerūt ī iesum: ⁊ tenuer̄t
Mt·26·e· Luc· eū / Un⁹ aūt quidā de circūstantib⁹ edu
22·e· Jo·18·b cens gladiū ꝑcussit seruū summi sacer-
Mat·26·e dotis: ⁊ āputauit illi auriculā / Et rn̄dēs
Luce·22·e iesus ait illis: Tanq̄z ad latronez existis
Joh·18·d cū gladijs ⁊ lignis cōp̄hēdere me / Quo
tidie eram apud vos in tēplo docēs ⁊ nō
me tenuistis. Sz vt impleant̄ scripture
Mat·26·f· / Tūc discipuli ei⁹ relinquētes eū om̄es
fugerūt. Adolescens autē quidā seq̄bat̄

eum amict⁹ syndone sup̄ nudo: et tenue
rūt eū. At ille reiecta syndone nudus ꝓ F
fugit ab eis / Et adduxerūt iesuz ad sum Mat·26·f
mū sacerdotē· ⁊ ꝯuenerūt oēs sacerdotes Luce·22·f
⁊ scribe ⁊ seniores / Petr⁹ aūt a longe se Mat·26·f
cutus est eū vsqz intro in atriū summi Luc·22·f·
sacecdotz: ⁊ sedebat cū mīstris ad ignē ⁊ Joh·18·c
calefaciebat se / Sūmi vero sacerdotes Mat·26·f
⁊ om̄e ꝯciliū q̄rebat adu̇sus iesum testi- Luce·22·g
moniū· vt eū morti traderēt: nec inueni
ebant. Multi aūt testimoniū falsuz dice
bāt adu̇sus eū: ⁊ ꝯueniētia testimoīa nō
erant / Et quidā surgētes: falsuz testimo Mat·26·f
niū ferebāt adu̇sus eū dicētes: Qm̄ nos
audiuim⁹ eū dicentē. Ego dissoluā tem
plū hoc manufactū· ⁊ post triduuz aliud
nō manufactū edificabo. Et nō erat ꝯue
niens testimoniū illoꝝ. Exurgens autē
summ⁹ sacerdos in mediū: interrogauit
iesuz dicens: Nō rn̄des q̄cq̄z ad ea q̄ tibi
obijciunt̄ ab his? Ille aūt tacebat· ⁊ ni-
hil rn̄dit / Rursum summ⁹ sacerdos in- Mt·26·f· Luc·
terrogabat eū: ⁊ dixit ei: Tu es christ⁹ fi- 22·g· G
lius dei bn̄dicti / Jesus aūt dixit illi Ego Mat·26·f·
sum. Et videbitz filiū hoīs sedentē a de- Lu·22·g·
xtris virtutz dei: ⁊ venientē cū nubib⁹ ce Joh·6·g
li / Sūmus aūt sacerdos scindens vesti Mat·26·g·
mēta sua ait / Quid adhuc desideramus Mat·26·g·
testes? Auditz blasphemiā. Quid vob̄ vi Lu·22·g·
detur? Qui oēs ꝯdēnauerūt eū esse reū
mortis / Et ceperūt q̄dā cōspuere euz et Mat·26·g·
velare faciē ei⁹: ⁊ collaphis eū cedere ⁊ di Luc·22·g·
cere ei: ꝓphetiça. Et mīstri alapis euz ce- Joh·19·a
debant / Et cū esset petr⁹ ī atrio deorsum Mat·26·g·
venit vna ex ancillis summi sacerdotz: ⁊ Luc·22·f·
cū vidisset petrū calefacientē se· aspiciēs Joh·18·c
illū ait: Et tu cū iesu naçareno eras? At
ille negauit dicens: Neqz scio neqz noui
q̄d dicas / Et exijt foras ante atriū: ⁊ gal Mat·26·g·
lus cantauit. Rursus aūt cū vidissz illū Luc·22·f·
ancilla cepit dicere circūstātib⁹: qz hic ex Joh·18·e
illis est. At ille iterꝫ negauit. Et post pu-
sillū rursus q̄ astabāt dicebāt petro: Ve
re ex illis es: nā ⁊ galile⁹ es. Ille autē ce
pit anathematiçare ⁊ iurare: qz nescio ho
minē istū quē dicitis. Et statī gall⁹ iterꝫ
cantauit / Et recordat⁹ est petrus verbi Mat·26·g·
qd̄ dixerat ei iesus: priusq̄z gallus cātet Luce·22·g·

A
Mat·27·a·Lu·23·a·Jo·18·e

bis·ter me negabis. Et cepit flere.

Et ꝓfestim mane ꝯciliū facientes summi sacerdotes cū senioꝛibꝫ ⁊ scribis ⁊ vniuſo cōcilio: vinciētes ieſum duxerūt ⁊ tradidēꝛt pilato. Et interrogauit eū pilat⁹: Tu es Mat·27·b. Lu·23·a·Jo·18·f rex iudeoꝝ? At ille ꝛ̄ndens ait illi: Tu dicis. Et accuſabāt eū ſummi ſacerdotes Mat·27·b in multis. Pilat⁹ aūt rurſum interroga- Joh·19·b uit eū dicēs. Nō ꝛ̄ndes ꝙcqꝫ? Vide i q̄n- tis te accuſant? Jeſus aūt ampli⁹ nihil ꝛ̄ndit: ita vt miraret̄ pilatus. Mat·27·b. Lu·23·c. Jo·18·g Per diem aūt feſtū ſolebat dimittere illis vnuꝫ ex vinctis quē cūqꝫ petiſſent. Erat aūt q̄ dicebat barrabas. q̄ cū ſeditioſis erat vinctus qui in ſeditiōe fecerat hoꝛmicidiuꝫ. Et cū aſcēdiſſet turba: cepit rogare ſicut ſemꝑ faciebat illis. Pilatus autez ꝛ̄ndit eis ⁊ dixit. Vultis dimittā vob regez iudeoꝝ? Sciebat enī q̄ ꝑ inuidiā tradidiſſent eū ſummi ſacerdotes. Pontifices Mat·27·b. Lu·23·c. Joh·18·g. aūt cōcitauerūt turbā: vt magꝭ barrabā Actu·3·c. dimitteret eis. Pilat⁹ aūdit ex ꝛ̄ndens ait illis: Quid ḡ vultꝭ faciā regi iudeoꝝ? At illi iterꝫ clamauerūt. Crucifige eum. Pilatus vero dicebat illꝭ. Quid enī mali fecit? At illi magis clamabant: crucifige C eū. Pilatus aūt volens ꝑ plo ſatisfacere Mat·27·c. Lu·23·d. Jo·19·c dimiſit illis barrabā: ⁊ tradidit ieſuꝫ flaMat·27·c. Jo·19·a. gellis ceſuꝫ vt crucifigereꝛ. Milites aūt duxerūt eū in atriū ꝓtoꝛij ⁊ ꝙuocāt totā cohoꝛtē ⁊ induūt euꝫ purpura. et ꝓponūt ei plectētes ſpineā coꝛonā. ⁊ ceperunt ſaMat·27·d lutare eū. Aue rex iudeoꝝ. Et ꝓcutiebāt caput eius harūdine. ⁊ ꝙſpuebāt eum: ⁊ ponētes genua adoꝛabant euꝫ. Et poſtq̄ illuſerūt ei. exuerūt illū purpura. ⁊ induerūt eū veſtimētis ſuis ⁊ educūt illū vt Mt·27·d. Luc·23·d. crucifigerēt eum. Et angariauerūt ꝓtereuntē quēpiā ſimonē cyreneū venientez de villa. ꝑem alexādri ⁊ ruffi. vt tolleret D crucē eius. Et ꝓducūt illū in golgotha Mt·27·d. Lu·23·e. Jo·19·c locū. qđ ē interꝑtatū caluarie locus. Et Mt·27·d. Jo·19·c. Mt·27·d dabāt ei bibere myrrhatū vinū ⁊ nō ac- L·23·e. Jo·19·d cepit. Et crucifigētes eū diuiſerūt veſtimenta ei⁹: mittētes ſorte ſup eis q̄s q̄d tolleret. Erat hoꝛa autē tertia. ⁊ crucifixeMat·27·e. Lu·23·e. Jo·19·d. rūt eum. Et erat titulus cauſe ei⁹ inſcriptus rex iudeoꝝ. Et cū eo crucifigūt duos latrones: vnū a dextris ⁊ aliuꝫ a ſiniſtris eius. Et impleta eſt ſcriptura q̄ dicit: Et cū iniquis reputat⁹ eſt. Et ꝓtereuntes blaſphemabant eum: mouētes capita ſua ⁊ dicētes. Vah q̄ deſtruis templū dei. ⁊ in tribꝫ dieb reedificas. Saluum fac temetip̄m deſcendens de cruce. Similiter ⁊ ſummi ſacerdotes illudētes ad alterutrū cuꝫ ſcribis dicebāt: Alios ſaluos fecit: ſeip̄m nō pōt ſaluuꝫ facere. Chriſtus rex iſrl. deſcēdat nūc de cruce: vt videam⁹ ⁊ credam⁹. Et q̄ cum eo crucifixi erāt cōuitiabant̄ ei. Et facta hoꝛa ſexta: tenebre facte ſunt ꝑ totā terrāz vſqꝫ in hoꝛā nonam. Et hoꝛa nona exclamauit ieſus voce magna dicens: Heloy Heloy. lama ſebthani. Qđ eſt interꝑtatum: Deus me⁹. deus me⁹: vt q̄d dereliquiſti me? Et q̄dā de circūſtantib audientes dicebāt: Ecce hel̄iā vocat. Curens aūt ē vn⁹ ⁊ implens ſpongiaz aceto circūponenſqꝫ calamo: potū dabat ei dicens. Sinite: videam⁹ ſi veniat hel̄ias ad deponēduꝫ eū. Jeſus aūt emiſſa voce magna expirauit. Et velum tēpli ſciſſum eſt in duo: a ſummo vſqꝫ deoꝛſuꝫ. Videſ autē centurio q̄ ex adūſo ſtabat: q̄ ſic clamans expiraſſet: ait: Vere hic hō filius dei erat. Erāt autez ⁊ mulieres de longe aſpicientes: inť q̄s erat maria magdalene ⁊ maria iacobi minoꝛis. ⁊ ioſeph mť. ⁊ ſalome: ⁊ cū eſſet in galilea ſeq̄bant̄ eum ⁊ miniſtrabāt ei. ⁊ alie multe q̄ ſimul cuꝫ eo aſcēderant hieroſolymā. Et cū iaz ſeroEſa·53· eſſet factū: q̄ erat paraſceue qđ eſt añ ſabbatū. venit ioſeph ab arimathia noMat·27·e. Hapleñ·2. bilis decurio: q̄ ⁊ ipe erat expectās regnū E dei. Et audacter introiuit ad pilatū ⁊ petiit corp⁹ ieſu. Pilat⁹ aūt mirabat̄ ſi iaz obiiſſet. Et accerſito cēturione: interrogauit eū ſi iā moꝛtu⁹ eſſet. Et cū cognouiſſet a centurione: donauit coꝛp⁹ ioſeph. Mt·27·e. Luc·23·e. Joſeph aūt mercatus ſyndonē. ⁊ deponens eum involuit ſyndone: ⁊ poſuit eū in monumēto qđ erat excīſum de petra. ⁊ aduoluit lapidē ad oſtium monumenMat·27·e. Luc·23·f. ti. Maria autez magdalene ⁊ maria io-

pt⁹ rex iudeoꝝ. Et cū eo crucifigūt duos latrones: vnū a dextris ⁊ aliuꝫ a ſiniſtris eius. Et impleta eſt ſcriptura q̄ dicit: Et cū iniquis reputat⁹ eſt. Et ꝓtereuntes blaſphemabant eum: mouētes capita ſua ⁊ dicētes. Vah q̄ deſtruis templū dei. ⁊ in tribꝫ diebꝫ reedificas. Saluum fac temetip̄m deſcendens de cruce. Similiter ⁊ ſummi ſacerdotes illudētes ad alterutrū cuꝫ ſcribis dicebāt: Alios ſaluos fecit: ſeip̄m nō pōt ſaluuꝫ facere. Chriſtus rex iſrl. deſcēdat nūc de cruce: vt videam⁹ ⁊ credam⁹. Et q̄ cum eo crucifixi erāt cōuitiabant̄ ei. Et facta hoꝛa ſexta: tenebre facte ſunt ꝑ totā terrāz vſqꝫ in hoꝛā nonam. Et hoꝛa nona exclamauit ieſus voce magna dicens: Heloy Heloy. lama ſebthani. Qđ eſt interꝑtatum: Deus me⁹. deus me⁹: vt q̄d dereliquiſti me? Et q̄dā de circūſtantib audientes dicebāt: Ecce hel̄iā vocat. Curens aūt ē vn⁹ ⁊ implens ſpongiaz aceto circūponenſqꝫ calamo: potū dabat ei dicens. Sinite: videam⁹ ſi veniat hel̄ias ad deponēduꝫ eū. Jeſus aūt emiſſa voce magna expirauit. Et velum tēpli ſciſſum eſt in duo: a ſummo vſqꝫ deoꝛſuꝫ. Videſ autē centurio q̄ ex adūſo ſtabat: q̄ ſic clamans expiraſſet: ait: Vere hic hō filius dei erat. Erāt autez ⁊ mulieres de longe aſpicientes: inť q̄s erat maria magdalene ⁊ maria iacobi minoꝛis. ⁊ ioſeph mť. ⁊ ſalome: ⁊ cū eſſet in galilea ſeq̄bant̄ eum ⁊ miniſtrabāt ei. ⁊ alie multe q̄ ſimul cuꝫ eo aſcēderant hieroſolymā. Et cū iaz ſeroF eſſet factū: q̄ erat paraſceue qđ eſt añ ſabbatū. venit ioſeph ab arimathia noMat·27·f. Lu·23·e. Jo·19·e bilis decurio: q̄ ⁊ ipe erat expectās regnū dei. Et audacter introiuit ad pilatū ⁊ petiit corp⁹ ieſu. Pilat⁹ aūt mirabat̄ ſi iaz obiiſſet. Et accerſito cēturione: interrogauit eū ſi iā moꝛtu⁹ eſſet. Et cū cognouiſſet a centurione: donauit coꝛp⁹ ioſeph. Mt·27·f. Jo·19·f. Mt·27·f. Luc·23·f. Joſeph aūt mercatus ſyndonē. ⁊ deponens eum involuit ſyndone: ⁊ poſuit eū in monumēto qđ erat excīſum de petra. ⁊ aduoluit lapidē ad oſtium monumenMat·27·f. Mt·27·g. Luc·23·g. Jo·19·g. ti. Maria autez magdalene ⁊ maria io-

seph aspiciebant vbi poneret. XVI

A Et cũ transisset sabbatuz: maria magdalene ⁊ maria iacobi ⁊ salome emerũt aromata: vt venientes vngerẽt iesũ. Et valde mane vna sabbatoꝝ veniũt ad monumẽtũ: orto iã sole. Et dicebãt ad inuicẽ. Quis reuoluet nob̃ lapidẽ ab ostio monumẽti? Et respiciẽtes viderũt reuolutũ lapidem. Erat quippe magnꝰ valde. Et ĩtroeũtes in monumẽtũ viderũt iuuenẽ sedentez in dextris cooptũ stola cãdida ⁊ obstupuerũt. Qui dicit ill' Nolite expauescere. Iesuz q̃ritꝫ naçarenũ crucifixũ: surrexit: nõ est hic. Ecce locꝰ: vbi posuerũt eum. Sed ite dicite discipul' eiꝰ ⁊ petro: qꝛ p̃cedet vos in galileã. Ibi eũ videbitꝫ: sic̃ dixit vob̃. At illi exeũtes fugerũt de monumento. Inuaserat enĩ eas tremor et pauor ⁊ nemini quicq̃ dixerunt. Timebant enĩ. Surgẽs aũt iesus mane prĩa sabbati apparuit primo marie magdalene de q̃ eiecerat septẽ demonia. Illa vadens nũciauit his q̃ cũ eo fuerãt lugẽtibus ⁊ flentibꝫ. ⁊ illi audiẽtes qꝛ viueret ⁊ visus esset ab ea: nõ crediderũt. Post hec aũt duobꝫ ex his ambulãtibꝫ ostẽsus est in alia effigie euntibꝫ ĩ villã: ⁊ illi euntes nũciauerũt ceterꝫ: nec illis crediderũt. Nouissime aũt recũbentibꝫ ill' vndecim apparuit. ⁊ exprobrauit incredulitatẽ eorũ ⁊ duriciã cordis: qꝛ his q̃ viderãt euz resurrexisse nõ crediderũt: Et dixit eis: Eũtes in mũdũ vniũsum: p̃dicate euangeliũ omĩ creature. Qui crediderit ⁊ baptiçatꝰ fuerit. saluꝰ erit. q̃ vero nõ crediderit ꝯdẽnabit̃. Signa aũt eos q̃ crediderint hec sequent̃. In noĩe meo demonia eijcient: linguis loquent̃ nouis: serpentes tollent. Et si mortiferũ q̃d biberint: nõ eis nocebit. Sup egros manus imponẽt. ⁊ bñ habebũt. Et dñs quidez iesus postq̃ locutꝰ ẽ eis: Assumptꝰ ẽ ĩ celũ. ⁊ sedet a dextris dei. Illi aũt profecti p̃dicauerũt vbiq̃: dño coopante: ⁊ ſmonem ꝯfirmãte: sequẽtibꝫ signis.

Mat. 28. a. Lu. 24. a. Jo. 20. a.
B
C
Mat. 28. a. Luce. 24. a
Mat. 28. b. Luce. 24. b
D
E
Lu. 24. c
F
Mat. 10. b.
G
Luce. 10. e.
Actu. 1. b. Luce. 24. g. Apoc. 11. c.

Explicit euangeliũ ſm Marcum.

Incipit prefatio beati hieronymi presbyteri in euãgeliũ ſm Lucam

Lucas syrus natione antiocẽsis. arte medicus. discipl's apl'oruz postea paulũ secutus vsq̃ ad ꝯsummationẽ eiꝰ ſuiens dño sine crimine. Nã neq̃ vxorem vnq̃ hñs neq̃ filios: septuaginta ⁊ q̃ttuor annoꝝ obijt in bithynia. plenus spũscõ. Qui cũ iã scripta essent euãgelia. per matthẽũ quidẽ in iudea: ꝑ marcum autez in italia: scõ instigante spũ in achaie ꝑtibꝫ hoc scripsit euãgeliũ: significans etiã ipe in principio añ suũ. alia eẽ descripta. Cui extra ea q̃ ordo euangelice dispositionis exposcit. ea maxĩe necessitas laboris fuit: vt primũ grecis fidelibus oĩ ꝓphetatiõe venturi in carnem dei christi maĩfestata hũanitate: ne iudaicis fabulis attenti. in solo legis desiderio tenerent̃: vel ne hereticis fabulis ⁊ stultis sollicitationibꝫ seducti exciderent a veritate. elaboraret: dehĩc vt in prĩcipio euãgelij. iohãnis natiuitate presumpta. cui euangeliũ scriberet. ⁊ in q̃ electus scriberet indicaret. ꝯtestans in se cõpleta esse: q̃ essent ab alijs inchoata. Cui ideo post baptismũ filij dei a ꝑfectione generationis in christo implete: repetẽde a principio natiuitatis hũane potestas ꝑmissa ẽ vt requirẽtibꝫ demõstraret in q̃ apprehẽdens erat ꝑ nathan filiũ dauid introitu recurrẽtis in deũ generationis admisso indisꝑabolis dei p̃dicans in hoĩbꝫ christũ suuz. ꝑfecti opus hoĩs redire in se ꝑ filiũ faceret: qui ꝑ dauid p̃rez venientibꝫ iter prebebat in christo. Cui luce nõ immerito etiã scribendoꝝ actuuz apl'oꝝ ptãs in ministerio dat̃: vt deo in deũ pleno. et filio ꝑditionis extincto. orõne ab apl'is facta: sorte dñi electionis numerus cõpleretur. Sicq̃ paulus ꝯsummationẽ apostolicꝫ actibꝫ daret: quẽ diu ꝯ stimulũ recalcitrantẽ dñs elegisset. Qd̃ et legentibus ac requirentibꝫ deũ. ⁊ si per singula

expediti a nobis vtile fuerat: sciens tñ q̄ opantē agricolā oporteat primū de fructib⁹ suis edere. vitauim⁹ publicā curiositatē: ne nō tam volentib⁹ deū demonstrasse videremur. q̄ fastidiētib⁹ ꝓdidisse.

Explicit p̄fatio | Incipit registrū in lucā

1 Commēdatio çacharie ⁊ eliçabeth. Angel⁹ ait çacharie exaudita est oratio tua. ⁊ eliçabeth pariet tibi filiū ⁊ vocabis nomen eius iohannez. çacharias nō credens gabrieli obmutuit. Elisabeth post hec concepit ⁊ occultabat se mensib⁹ quinq̄. In mense sexto: missus est angelus ad virginem mariam. ⁊ dixit ei: Aue gratia plena do. ⁊c̄. Maria concepto saluatore exurgens abijt ī mōtana et salutauit elisabeth. et dixit elisabeth. Benedicta tu ⁊c̄. Et ait maria. Magnificat ⁊c̄. Elisabeth peperit filium. et octauo die circūcidit. çacharias loq̄lam recupat ⁊ ꝓphetat dicēs: Benedictus

2 Edictū augusti vt describeret orbis. maria pepit filiū suū primogenitū. Angel⁹ natiuitatē christi pastorib⁹ nunciauit. ⁊ pastores dicebant ad inuicē: Trāseam⁹ vsq̄ ad bethleem. iesus circūcidit. Symeon accepit iesum in vlnas suas dicēs Nunc dimittis ⁊c̄. Et symeon dixit marie: Ecce posit⁹ est hic in ruinā ⁊c̄. Et anna ꝓphetissa supueniens ꝯfitebat dño. ⁊ loquebat de illo oīb⁹ qui expectabant redemptionē isrl̄. Jesus inuētus ī medio doctor. ⁊ q̄ subdit⁹ erat marie ⁊ ioseph.

3 Johannes predicat baptismū penitētie dicit turbis: Genimina viperar ⁊c̄. facite fructus dignos penitētie ⁊c̄. pōt deus de lapidib⁹ istis suscitare ⁊c̄. Johannes turbis dicit ⁊ publicanis et militib⁹ q̄d agere debeant. dicit: venit fortior me cuius ventilabrū in manu. Johānes corripit herodem. ⁊ baptiçat iesum. celum aperitur. vox patris auditur. Jesus erat incipiens quasi annor triginta vt putabatur fili⁹ ioseph qui fuit heli ⁊c̄.

Jesus plenus spūsancto regressus est a iordane. ieiunans q̄draginta dieb⁹ esurijt. ⁊ temptabat a diabolo. cōsummata temptatione diabolus recessit ab eo vsq̄ ad tempus. Jesus regressus in virtute spiritus in galileā. ⁊ fama exijt ꝑ vniuersam regionē de illo. venit naçareth ⁊ intrauit synagogam ⁊ legit ī libro esaie prophete. Spūs dñi ⁊c̄. om̄is testimonium dabant illi. dicebant. q̄r fili⁹ ioseph est. iesus dicit. Nemo ꝓpheta accept⁹ est in patria sua. dicit heliam missum cū fames esset in sarepta ad viduam. ⁊ helise um curasse a lepra naamā syrum. Eijcitur de ciuitate iesus. ⁊ ducit vsq̄ ad supcilium montis vt p̄cipitet. demoniū eijcit iesus ab hoīe. socrū simonis curat. et alios curat manus imponens. demones clamabant cum exirent. Tu es fili⁹ dei ⁊ increpans nō sinebat eos loqui. dixit: oportet me euāgeliçare regnū dei.

5 Cum turbe irruerent ad eū. vt audirēt verbū dei ascendit nauē petri. docebat de nauicula turbas. Jesus dixit petro: duc in altum ⁊ laxate retia vr̄a in capturam hoc facto cōcluserūt piscium multitudinem. ⁊ rete eor rumpebat. q̄d cum videret petrus dixit: Exi a me: peccator sum dñe. dixit petro: ex hoc eris hoīes capiēs. leprosum mundat. ⁊ paralyticum curat dicit iesus leui sedenti ad teloneū: Sequere me. ⁊ fecit leui conuiuium. pharisei murmurabant ⁊ iesus dicit. Nō egēt qui sani sunt medico ⁊c̄. pharisei dicunt iesu. quare discipuli iohānis ieiunāt frequēter: post hec iesus dicit similitudinez de commissura vestimenti noui. ⁊ nemo mittit vinū nouum in vtres vetres.

9 Discipuli sabbato spicas vellūt. iesus dicit q̄ dauid ī domo dei panes ꝓpositiōis sumpsit. Manū aridam hñtem curat. apostolos elegit in monte. in loco campestri mltos curat a lāguorib⁹: q̄r virt⁹ ⁊c̄. Octo btitudīes. post hoc dicit: ve vobis diuitib⁹ ve vob ⁊c̄. Dicit. diligite inimicos vr̄os. Qui te ꝑcutit ī maxillā p̄be ⁊c̄ ⁊ oī petenti te tribue. ꝓut vult⁹ vt faciēt vob hoīes ⁊c̄. Si diligit⁹ eos q̄ vos dili-

gunt q̄ vob gr̄a est? Vtuuz date·nihil
inde sperātes. Estote misericordes·noli
te iudicare·eadē mēsura q̄ ⁊c. Nunq̄d po
test cecus cecū ducere: nō ē discipl's sup
mgr̄m. Eijce primū trabez·vnaqueq̄ ar
bor de fructu suo cognoscit. Qui audit
sermones ⁊ nō facit cui similis est.
7 Seruū centuriōis curat· filium vidue
mortuū suscitat. Johānes misit ad iesū
Tu es q̄ ventur' es ⁊c. Et dn̄s cōmēdat
iohannē·pharisei ⁊ legisperiti ꝯsiliū dei
spreuerūt. Jesus dicit phariseis: qr di
cunt iohannē demoniū hn̄s: ⁊ fili' hoīs
homo vorator ē. Mulier peccatrix lachry
mis pedes iesu lauit.
8 In itinere sequētib' se vir' ac mulierib'
parabolam semīant' dicit de lucerna super
cādelabrū. dicit abscōditū maīfestet·qui
habet dabit illi·dicit ⁊ mr̄em ⁊ frēs suos
esse qui verbū dei audiūt ⁊ faciunt·naui
gans tempestatē sedat·legionem expellit
ab hoīe ⁊ in porcos mittit·⁊ dicit ei: redi
domū tuaz·de muliere sanata a ꝓfluuio
sanguinis·⁊ de filia iayri resuscitata.
9 Conuocatis duodecī discipul' dedit illis
ptātem·⁊ misit eos p̄dicare·egressi cura
bant vbiq̄. Audiuit herodes om̄ia q̄ fie
bant de iesu·de quinq̄ panib' ⁊ duobus
piscib'·interrogauit discipl'os quem di
cunt eū esse turbe·p̄cepit discipul' ne cui
dicerent ꝙ christus esset de'·qr optet fi
lium hoīs multa pati. Jubet tollere cru
cem. Qui erubuerit s̄mōes ⁊c. In mō
te transfigurat·demoniū qd̄ discipl'i eij
cere nō poterāt eiecit·passionem suā p̄di
cit·cogitāt q̄s eor maior sit· dicit iesus:
q̄ minor est int' vos hic maior ē·iohānes
dicit: vidim' quēdā in noīe tuo eijcien
tem demonia. Johānes et iacob' dicūt
iesu: dn̄e vis dicim' vt ignis descendat
de celo·dicit fili' hoīs nō habet vbi caput
reclinet·dicit cuidā iesus: Sine vt mor
tui sepeliant mortuos suos.
10 Post hoc designauit iesus alios septua
gintaduos· messis multa mitto vos a
gnos precepta itineris: dicit·ve tibi coro
çaim. Qui vos audit me audit·dicit: vi
debam sathanā sicut fulgur de celo cadē
tem·dicit: confitebor tibi pr̄ dn̄e ⁊c. Ne
mo scit quis sit filius. Beati oculi q̄ vi
dent que vos videtis·quidā legisperitus
dicit temptans. Jesus dicit: homo q̄dā
descendebat ⁊c.
Docet orare pr̄ sanctificet nomen tuuz ii
Cōmoda mihi tres panes·oīs q̄ petit ac
cipit·erat iesus eijciens demoniū· q̄daz
dixerūt in beelçebub eijcit demonia·re
gnū in seip̄m diuisuz desolabit·dicit spi
ritus immūdus reuertar in domū meā
Beat' venter q̄ te portauit· de signo io
ne·de lucerna. Lucerna corpis oculus·
lauandū poti' qd̄ int' est·dare elemosy
nam ꝓnunciat· ve multa dicit· pharisei
querētes cape aliquid ex ore eius.
A phariseis monet cauendū· ⁊ nō timē iii
dum eos qui corpus occidūt·dicit q̄ me
ꝯfessus fuerit ⁊ qui me negauerit. Blas
phemia in sp̄m̄sanctū nō remittet. Spi
ritusscūs docet rn̄dere ⁊ loqui. Quidaz
dicit: magister dic fratri meo vt diuidat
mecum hereditatē· dicit cauere ab om̄i
auaricia·similitudo diuitis. Stulte hac
nocte morieris. Nolite solliciti esse: con
siderate lilia agri·q̄rite regnū dei· Noli
te timere pusillus grex·vendite que pos
sidetis ⁊ date elemosynā: facite sacculos
vbi thesaurus ibi ⁊ cor. Sint lumbi ve
stri' precincti·iesus petro dicit: felicē esse
bonum dispensatorez·venit dn̄s serui in
die qua nō sperabit et vapulabit plagis
multis·cui multū datū est: multuz que
retur ab eo·ignem veni mittere ī terraz
Tres in duo ⁊ duo in tres diuidet. Hy
pocrite faciez celi ⁊ terre nostis ꝓbare ⁊c
cum vadis cum aduersario tuo: de no
uissimo minuto.
Sub exemplo galileorū occisorum mo iii
net agendā penitentiā: de ficulnea infru
ctuosa. Mulierem decem ⁊ octo annis
curuam erigit. Archisynagogo indignā
ti: qr curasset sabbato: respondit: regnuz
celorū grano synapis ⁊ fermento simile
esse·contendite intrare ꝑ angustam por
tam. Nescio vnde sitis·nouissimi q̄ erāt
primi·herodem vulpem vocat· hierusa
lem que occidis prophetas.

14 Hydropicū curat·recumbe ī nouissimo loco·qui se exaltat humiliabit·cum facis prandiū aut cenā noli vocare amicos ⁊c Invitati ad cenā excusant se·se sequi·o/ dire parentes·baiulare crucez iubet· pa/ rabola volentis edificare turrem· ⁊ regis volentis cōmittere bellum·qui nō renū ciat omnib⁹ ⁊c·de sale.

15 Parabola centum ouiuz ⁊ drachme·de gaudio angelorum sup⁹ vno peccatore· parabola de filio prodigo.

16 De villico cui dictū est·redde rationem villicationis·qui fidel' est in mīmo et in maiori fidelis est ⁊c. Nemo pōt duobus dn̄is seruire·auari pharisei deridebant eū. Jesus dicit: de⁹ nouit corda·lex et p/ phete vsqz ad iohannē·de apice legis·vn/ rem nō dimittere·de diuite ⁊ laçaro.

17 De scandalo·correptio fraterna· septies in die dimittendum·si haberetis fidem sicut granum synapis·dicite serui inuti les sumus·de decem leprosis mūdatis. Regnum dei intra vos est·ventura pre/ dicit de seipo·sicut factum est in diebus noe·de die iudicij ⁊c.

18 Oportet semp orare·de iudice deū non timente ⁊ de vidua· de oratiōe pharisei ⁊ publicani·qui se exaltat humiliabitur dicit: finite venire paruulos ad me· ne/ mo bonus nisi solus deus·dicit quecun qz habes vende ⁊ da paup⁹ibus: qz diffici le qui pecunias habent in regnuz dei in/ trabunt·remuneratio illorū qui dimit/ tunt sua ꝓpter deum· predicit passionez suam ⁊ mortem ⁊ ipsi non intellexerūt· cecum illuminat.

19 De çacheo·decē minarū similitudinem ponit·habenti dabit·· inimicos suos an/ te se iubet occidere· super pullum asine sedet·turbe discipulo⁹ ceperūt deuz lau/ dare dicētes: Bn̄dictus qui venit rex·di cit iesus· si hi tacuerint lapides clama/ bunt·fleuit iesus sup⁹ hirl'm· ⁊ p̄dicit de structionē eius. Ejcit vendētes ⁊ emē/ tes de templo·principes sacerdotum et scribe/querebant p̄dere iesum.

20 Interrogat⁹ iesus in q̄ ptāte hec facis: rn̄dit baptismū iohānis de celo erat an ex hoīb⁹·de colonis vinee q̄ occiderūt seruos·lapidē quez reprobrauerunt ⁊c. Reddite q̄ sunt cesaris ⁊c· de muliere q̄ septē frēs habuit·de⁹ nō est mortuo⁹ sz viuo⁹ ⁊c. Quō christus sit fili⁹ dauid·at tendite a scribis qui volūt ambulare in stolis qui deuorant domus viduarū.

21 Dicit hec vidua paup⁹ plus ⁊c· de tēplo dicit: nō relinquet lapis ⁊c·qn̄ hec erunt ⁊ qđ signū cū fieri incipiēt: surget gens ꝯ gentē·terremot⁹ erunt·initient vobis man⁹·ponite in cordib⁹ vr̄is· de capillo ⁊ patiētia de hirl'm·tūc q̄ in iudea sunt fugient·de p̄gnantib⁹·de p̄ssura· hirl'm calcabit a gētib⁹·erūt signa in sole luna Virtutes celo⁹ mouebunt·⁊ tunc vide bunt filiū hoīs venientē·videte ficulne/ am·celū ⁊ terra trāsibūt· docet cauere a crapula ⁊ ebrietate vigilate ⁊c.

22 Appropinqbat pasca ⁊ q̄rebant p̄cipes sacerdotū eum interficere·sathanas in/ trauit in iudaz ⁊ tradidit dn̄m·iubet pa sca parari·dat discipulis corp⁹ ⁊ sangui/ nem·orat in monte· sudat sanguinez·ca pitur·seruo auriculam amputatā sanat petrus ter negat christū·percutitur. blas phematur·illuditur·in conciliū ducitur interrogat si sit christus ⁊c.

23 Ducit ad pilatū·⁊ accusat cora eo· dicūt cōmouit populū docens· pilatus mittit ad herodez iesum·ab herode spernit ⁊ re mittitur ad pilatū·⁊ facti sunt amici he/ rodes ⁊ pilatus·barrabas dimittit·iesus crucifigitur·moritur·⁊ sepelitur.

24 Resurgit a mortuis·apparuit discip⁹lis

Explicit Registrū Incipit prohe/ miū beati Luce in euangeliū suū.

Quoniam quidem multi conati sunt ordinare narratioues que in nobis cōplete sunt rer· sicut tradiderunt nobis qui ab initio ipsi vi derunt·⁊ ministri fuerūt sermōis: visuz est ⁊ mihi assecuto oīa a principio diligē ter ex ordie tibi scribere optime theophi le: vt cognoscas eorum verbo⁹ de quib⁹ eruditus es veritatem.

Lucas

Incipit euãgeliũ ꝑm Lucã Capl'm I

Fuit in diebꝫ
herodis regis iudee· sa-
cerdos q̃dã noĩe çachari
as de vice abia· ⁊ vxor il-
lius d̃ filiabꝫ aaron ⁊ no
men eiꝰ elisabeth. Erant
autẽ iusti ambo añ deũ: incedẽtes ĩ oĩbꝫ
mãdatis ⁊ iustificatiõibꝫ dñi sine q̃rela.
Et nõ erat illis filiꝰ· eo ꝙ esset elisabeth
sterilis· ⁊ ambo ꝓcessissent in diebꝫ suis.
Factũ est aũt cũ sacerdotio fungeret̃ ça-
charias in ordĩe vicis sue añ deũ: ꝑm cõ
suetudinẽ sacerdotij sorte exijt vt incen
sum poneret· ingressus in tẽplũ dñi. Et
oĩs mlt̃itudo ppl'i erat orãs foris horã ĩ-
j.2.b. censi. Apparuit aũt illi angl's dñi stãs a
Act.12.a. dextris altar̃ incẽsi. Et çacharias turba
tus ẽ videns· ⁊ timor irruit sup̄ euꝫ. Ait
autẽ ad illũ angl's· Ne timeas çacharia:
qm̃ exaudita ẽ dep̄catio tua. Et vxor tua
elisabeth pariet tibi filiũ: ⁊ vocab̃ nomẽ
eius iohannẽ: ⁊ erit gaudiũ tibi ⁊ exulta
tio· ⁊ multi in natiuitate eiꝰ gaudebũt.
B Erit enĩ magnꝰ corã dño: ⁊ vinuꝫ ⁊ sice-
ram nõ bibet. Et spũscõ replebit̃ adhuc
ex vtero mr̃is sue: ⁊ multos filioꝝ israel
ꝯuertet ad dñm deũ ip̄oꝝ. Et ip̄e p̄cedet
añ illũ in spũ ⁊ virtute helie vt cõuertat
corda patrũ in filios· ⁊ ĩcredulos ad pru
dentiã iustoꝝ: parare dño plebẽ p̄fectaꝫ.
Et dixit çacharias ad angelũ. Unde hoc
Gen.18. sciam? Ego eniꝫ sum senex: ⁊ vxor mea
Judic.13. ꝓcessit in diebꝫ suis. Et rñdens angl'us
dixit ei: Ego sum gabriel q̃ asto añ deuꝫ:
⁊ missus sum loq̃ ad te: ⁊ hec tibi euãge
liçare. Et ecce eris tacẽs ⁊ nõ poter̃ loq̃
vsqꝫ in diẽ q̃ hec fiãt: ꝓ eo ꝙ non credidi
sti v̄bis meis· q̃ implebunt̃ in tp̄e suo.
Et erat plebs expectãs çachariã ⁊ mira-
bant̃ ꝙ tardaret ipse in tẽplo. Egressus
autẽ nõ poterat loq̃ ad illos. Et ꝯgnoue
rũt ꝙ visionem vidisset in tẽplo. Et ip̄e
C erat innuens illis: et p̄mansit mutꝰ. Et
factũ est vt impleti sunt dies officij eiꝰ:
abijt in domũ suã. Post hos aũt dies cõ
cepit elisabeth vxor eius: ⁊ occultabat se
mensibꝫ quĩqꝫ dicens: Quia sic fecit mi
hi dñs in diebꝫ quibus respexit auferre
opprobriũ meum inter hoĩes. In mẽse
autẽ sexto· missus est angelus gabriel a
deo in ciuitatẽ galilee cui nomen naça-
reth· ad virginẽ desponsataꝫ viro cui no
men erat ioseph· d̃ domo dauid· ⁊ nomẽ
virginis maria. Et ingressus angl'us ad
eam dixit: Aue gr̃a plena dñs tecũ: bene Judith.13.
dicta tu in mulieribꝫ. Que cuꝫ audisset Judic.6.
turbata est in sermone eiꝰ: ⁊ cogitabat q̃
lis esset ista salutatio. Et ait angelus ei:
Ne timeas maria: inuenisti eniꝫ gratiaꝫ
apud deũ. Ecce cõcipies in vtero ⁊ pari Esaie.7.
es filiũ· ⁊ vocab̃ nomẽ eiꝰ iesuꝫ. Hic erit
magnus ⁊ filiꝰ altissimi vocabit̃. Et da-
bit illi dñs deus sedẽ dauid p̄tris eiꝰ et Michee.4.
regnabit in domo iacob in eternũ· et re-
gni eius non erit finis. Dixit aũt maria
ad angelũ: Quõ fiet istud: qm̃ viruꝫ nõ D
cognosco? Et rñdens angelus dixit ei:
Spũsscũs sup̄ueniet in te· ⁊ virtꝰ altis-
simi obumbrabit tibi. Ideoqꝫ ⁊ q̃d na- Esaie.6.
scetur ex te sctm̃ vocabit̃ filius dei. Et ec
ce elisabeth cognata tua· ⁊ ip̄a cõcepit fi-
lium in senectute sua. Et hic mẽsis ẽ se-
xtus illi· que vocat̃ sterilis: quia nõ erit
impossibile apud deũ om̃e verbũ. Dixit
aũt maria: Ecce ancilla dñi fiat mihi ꝑm
verbũ tuũ. Et discessit ab illa angl's. Ex
urgens autẽ maria in diebꝫ illis abijt in
montana cum festinatione in ciuitatem
iuda· ⁊ intrauit in domũ çacharie ⁊ salu
tauit eliçabeth. Et factum est vt audiuit
salutationẽ marie elisabeth· exultauit in
fans in vtero eius. Et repleta ẽ spũsctõ
eliçabeth ⁊ exclamauit voce magna ⁊ di-
xit: Bñdicta tu inter mulieres: ⁊ benedi
ctus fructꝰ ventr̃ tui. Et vñ hoc mihi vt E
veniat mr̃ dñi mei ad me? Ecce enim vt
facta est vox salutationis tue in auribus
meis: exultauit in gaudio infans in vte
ro meo. Et beata que credidisti: qm̃ perfi
cientur ea que dicta sunt tibi a dño. Et
ait maria: Magnificat aĩa mea dñm: et
exultauit spũs meꝰ in deo salutari meo:
qꝛ respexit humilitateꝫ ancille sue. Ecce

enī ex hoc beatā me dicent oēs generati/
ones:q2 fecit mihi magna q̄ potens est·
t sanctū nomē ei⁹. Et misericordia ei⁹ i
progenie t pgenies:timentib⁹ eū. Fecit
potentiā in brachio suo:dispersit supbos
mente cordis sui. Deposuit potentes de
sede·t exaltauit hūiles·Esurientes imple
uit bonis:t diuites dimisit inanes. Su
scepit isr̄l puer suū memorari misericor
die sue:sic̄ locut⁹ est ad pr̄es nr̄os abraā
t semini ei⁹ in secula. Mansit autez ma
ria cū illa q̄si mensib⁹ trib⁹·t reūsa est in
domū suā. Elisabeth aūt impletū est tp̄s
pariēdi t pepit filiū. Et audierūt vicini t
cognati ei⁹·q2 magnificauit dn̄s miseri/
cordiā suā cū illa:t cōgratulabant ei. Et
factū est in die octauo venerūt circumci
dere puer· t vocabant euz noīe p̄tis sui
zachariam. Et r̄ndens mr̄ ei⁹ dixit: Ne/
quaq̄:sed vocabit iohānes. Et dixerūt
ad illā:Quia nemo est in cognatiōe tua
qui vocet hoc noīe. Innuebāt autez p̄ri
eius:quē vellet vocari eū. Et postulans
pugillarē scripsit dicens:iohānes est no
men ei⁹. Et mirati sunt vniūsi. Apertuz
est aūt ilico os ei⁹ t lingua ei⁹· et loq̄bat
bn̄dicens deū. Et fact⁹ est timor sup oēs
vicinos eor:et sup oia montana iudee
diuulgabant oia verba hec:et posuerunt
oēs qui audierāt in corde suo dicentes.
Quis putas puer iste erit: Etenī ma/
nus dn̄i erat cū illo. Et zacharias p̄r ei⁹
repletus ē spūsc̄o:t pphetauit dicēs. Be
nedict⁹ dn̄s de⁹ isr̄l:q2 visitauit t fecit re
demptionez plebis sue. Et erexit cornu
salutis nob⁹ in domo dauid pueri sui:sic̄
locutus est p os sc̄or qui a sec̄lo sunt p/
phetarū ei⁹:salutē ex inimicis nr̄is·et de
manu oīm q̄ oderūt nos:ad faciendam
misericordiā cū p̄rib⁹ nr̄is· et memorari
testamēti sui sancti:iusiurandū q̄d iura/
uit ad abraam p̄rem nr̄m daturū se nob
/vt sine timore de manu inimicor nror
liberati·seruiam⁹ illi:in scitate t iusticia
corā ipo·oīb⁹ diebus nr̄is Et tu puer pro
phēta altissimi vocaberis/ Preibis enim
ante faciē dn̄i parare vias ei⁹: ad dandā
scientiā salutis plebi ei⁹ in remissionem

peccator eor:p viscera misericordie dei
nr̄i·in q̄b⁹ visitauit nos oriens ex alto:il
luminare his q̄ in tenebris t vmbra mor
tis sedēt:ad dirigēdos pedes nr̄os in viā
pacis/ Puer aūt crescebat t cōfortabat̄ i·Reg̃·2·
spū t erat in desertis vsq̄ in diē ostēsio/
nis sue ad israel. II

Factū est autē in diebus illis·exiit A
edictum a cesare augusto:vt de/
scriberet vniūsus orbis. Hec descriptio
prima facta est a p̄side syrie cyrino. Et
ibant oēs vt pfiterent̄·singuli in suaz ci/
uitatez. Ascēdit aūt t ioseph a galilea de
ciuitate naçareth in iudeā ciuitatem da
uid q̄ vocat̄ bethleem·eo q̄ esset d̄ domo
t familia dauid:vt pfiteret̄ cū maria de
sponsata sibi vxore pregnāte/ Factuz est Mat·2·b·
aūt cū essent ibi·impleti sunt dies vt pa
reret. Et pepit filiū suū p̄rogenitū t pā
nis eū inuoluit·t reclinauit euz in p̄sepio
q2 nō erat ei loc⁹ in diuersorio. Et pasto B
res erāt in regione eadē vigilātes et cu
stodientes vigilias noct̄ sup gregē suū
/Et ecce angl⁹ dn̄i stetit iuxta illos·et Actu·12·a
claritas dei circūfulsit illos/ t timuerūt Actu·9·a
timore magno. Et dixit illis angl⁹. No/
lite timere/ Ecce enī euāgeliço vob⁹ gau Eplx·2·d·
dium magnū q̄d erit oī pp̄lo: q2 nat⁹
est vobis hodie saluator qui est chr̄istus
dn̄s in ciuitate dauid. Et hoc vob⁹ signū
Inuenietis infantē pānis inuolutuz et
positū in p̄sepio. Et subito facta est cum
angelo multitudo militie celestis:laudā
tium deū t dicentium: Gloria in altissi
mis deo·t in terra pax hoibus bone volū
tatis. Et factū est vt discesserunt ab eis
angeli in celum:pastores loq̄bant̄ ad in
uicem:Transeamus vsq̄ bethleem:t vi L
deamus hoc verbū q̄d factuz est·q̄d fecit
dn̄s t oñdit nobis. Et venerūt festinan
tes·t inuenerūt mariā t ioseph·t infan
tem positū in p̄sepio. Videntes aūt cognō
uerunt de verbo·q̄d dictū erat ill' de pue/
ro hoc. Et oēs qui audierāt mirati sunt
t de his que dicta erant a pastoribus ad
ipos. Maria aūt conseruabat oia verba hec
cōferens in corde suo Et reūsi sūt pasto
res glorificātes t laudantes deū in oīb⁹

G
Hiere·1·
Actu·11·c

1·Mach·9·

Mat·11·c·

que audierãt ⁊ viderãt: sicut dictuz ẽ ad illos. Et postq̃ ꝯsummati sũt dies octo ꝟ vt circũcideret puer: vocatuz est nomẽ eius ihesus. qđ vocatũ est ab angl'o pri/ usq̃ in vtero cõcipet. Et postq̃ impleti sunt dies purgatiõis ei' ꝟm legẽ moysi tulerũt illũ in hirl'm vt sisteret euz dño sicut scriptũ ẽ in lege dñi / Quia oẽ ma/ sculinũ adapiens vuluã scm̃ dño vocabi tur / Et vt daret hostiã ꝟm q̃ dictum est i lege dñi: par turturũ aut duos pullos colũbaz Et ecce hõ erat i hierl'm cui no men symeon. Et hõ iste iust' ⁊ timorat' expectãs ꝯsolationẽ isrl': ⁊ spũs scũs erat in eo / Et responsuz accepat a spũsco· nõ visurũ se mortẽ: nisi prius videret chri/ stum dñi. Et venit in spũ in templũ. Et cũ inducerẽt puez ihesuz pntes ei'· vt fa/ cerent ꝟm ꝯsuetudinẽ legis p eo· et ipse accepit eũ in vlnas suas. ⁊ bñdixit deũ ⁊ dixit: Nũc dimittis seruũ tuum dñe ꝟm ꝟbum tuũ in pace: q̃ viderũt oculi mei salutare tuum· qđ parasti ante faciẽ oim ꝑplor: lumẽ ad reuelationẽ gẽtiũ: ⁊ gl'az plebis tue isrl'. Et erat pr̃ eius et mr̃ ei' mirantes sup̃ his q̃ dicebant̃ de illo. Et benedixit illis symeon· ⁊ dixit ad mariaz matrẽ eius / Ecce positus est hic i ruinaz ⁊ in resurrectionẽ multoz in isrl': ⁊ in si/ gnum cui ꝓtradicet. Et tuã ipius aiam ptransibit gladi' vt reuelent̃ ex multis cordiby cogitatiões. Et erat anna ꝓphe/ tissa filia phanuel de tribu aser: hec ꝓces serat in dieby multis· ⁊ vixerat cuz viro suo annis septẽ a virginitate sua. Et hec vidua vsq̃ ad ãnos octogintaquattuoz que nõ discedebat de templo: ieiunijs et obsecrationiby seruiẽs nocte ac die. Et hec ipa hora supueniens ꝯfitebat̃ domio ⁊ loquebat̃ de illo oiby qui expectabãt re demptionẽ israel. Et vt pfecerũt oia ꝟm legẽ dñi: reuersi sunt in galileã in ciuita tem suã naçareth. Puer autẽ crescebat ⁊ ꝯfortabat̃ plen' sapiẽtia· et gra dei erat in illo / Et ibant parẽtes eius p oẽs an/ nos in hierl'm in die solẽni pasce. Et cuz factus esset annoz duodecim: ascẽdenti bus illis in hieroslymã ꝟm cõsuetudi/ nem diei festi· cõsummatisq̃ dieby cũ re dirent· remansit puer ihesus in hierusalẽ ⁊ nõ cognouerũt parẽtes ei'. Existimã/ tes autẽ illũ esse in comitatu: venerunt iter diei: ⁊ req̃rebãt eũ inter cognatos ⁊ notos. Et nõ inuenientes regressi sunt i hierl'm: requirẽtes eũ. Et factũ est p' tri duũ inuenerũt illũ in tẽplo sedentez in medio doctoz: audientẽ illos· ⁊ interro/ gantẽ eos / Stupebãt aũt oẽs qui eum audiebãt sup̃ prudẽtia ⁊ responsis eius. Et vidẽtes ãmirati sunt Et dixit mr̃ ei' ad illũ. Fili q̃d fecisti nobis sic? Ecce pr̃ tuus ⁊ ego dolẽtes querebam' te Et ait ad illos: Quid ẽ q̃ me q̃rebat'? Nesciebatis q̃ in his q̃ pr̃is mei sunt oportet me esse? Et ipi nõ intellexerũt verbũ qđ locutus est ad eos. Et descẽdit cũ eis· et venit naçareth: ⁊ erat subditus illis. Et mr̃ eius ꝯseruabat oia verba hec i corde suo / Et ihesus ꝓficiebat sapiẽtia ⁊ etate ⁊ gratia apud deũ ⁊ homines.

III

In anno autẽ quintodecimo impij tyberij cesaris: ꝑcurante pontio pilato iudeã: tetrarcha aũt gali lee herode· philippo autẽ fratre eius te/ trarcha ituree et traconitidis regionis ⁊ lysania abilene tetrarcha· sub principi bus sacerdotum anna ⁊ caypha: factuz ẽ verbum dñi sup̃ iohannem çacharie fili um in deserto / Et venit in oẽm regionẽ iordanis p̃dicans baptismũ penitẽtie in remissionẽ peccatoz̃ sicut scriptũ est in libro sermonũ esaie ꝓphete / Vox clamãtis in deserto parate viã dñi: rectas faci te semitas ei'. Oĩs vallis implebitur· ⁊ oĩs mons ⁊ collis hũiliabit Et erũt ꝑua ua in directa ⁊ aspa in vias planas· ⁊ vi/ debit oĩs caro salutare dei. Dicebat g̃ ad turbas q̃ exiebãt vt baptiçarent̃ ab ipso / Genimina viperarũ: quis oñdit vobis fugere a ventura ira? Facite g̃ fruct' di/ gnos penitẽtie· ⁊ ne ceperitis dicere pa/ trem habemus abraam. Dico enĩ vobis q̃ potens est de' de lapidibus istis suscitare filios abrae. Jam enĩ securis ad ra dicẽ arboris posita ẽ. Oĩs g̃ arbor ñ faciẽs fructũ bonũ excidet̃ ⁊ in ignez mittetur

Gen·17· Exo·34· Leuit·12· Deut·15· Leuit·5·7·12· Act·10·c· Esa·27· Actu·3·a Sophonie·1· Zach·14· Mat·7·g Mar·1·d· Mat·3·a Mar·1·a· Jo·3·e· Esaie·40· Mat·3·a· Mar·1·a Jo·1·c Mt·3·c·7·23·f· Mt·3·d·7·7·d·

Et iterrogabãt eũ turbe dicẽtes. Quid ergo faciem⁹? Rñdens aũt dicebat illis Qui habet duas tunicas det nõ hñti. et qui habet escas silr faciat. Venerũt aũt t publicani vt baptiçarent̃: t dixerũt ad illũ: Magr̃ quid faciem⁹? At ille dixit ad eos: Nihil ampli⁹ ꝙ qđ ꝓstitutũ est vobis faciatis. Interrogabãt aũt eũ t milites dicẽtes: Quid faciemus t nos? Et ait illis: Neminẽ cõcutiatis neq calumniam faciat, t ꝓtenti estote stipendijs vestris. Estimãte aũt pplo t cogitantibus oĩbꝫ in cordibꝫ suis de iohanne. ne forte ipe esset christus: rñdit iohãnes dicens oĩbus. Ego qdez aqua baptiço vos: veniet aũt fortior: cui⁹ nõ sum dign⁹ solue re corrigiã calciamentoꝝ ei⁹: ipe vos baptiçabit in spũsancto t igni. Cui⁹ ventilabrũ in manu ei⁹ t purgabit aream suaz: t ꝓgregabit triticũ in horreũ suũ: paleas aũt cõburet igni inextinguibili. Multa quidẽ t alia exhortãs euãgeliçabat pplo. Herodes aũt tetrarcha cũ corripet̃ ab illo de herodiade vxore fratris sui. et de oĩbus malis q̃ fecit herodes: adiecit t hoc sup oĩa. t inclusit iohannẽ in carcerem. Factũ est aũt cũ baptiçaret̃ oĩs pplis et iesu baptiçato t orante. aptũ est celuz et descẽdit spũsc̃us corpali specie sicẽ columba in ipm. t vox de celo facta ẽ. Tu es filius me⁹ dilectus. in te cõplacuit mihi. Et ipe iesus erat incipiens q̃si ãnoꝝ triginta vt putabat̃ fili⁹ ioseph. qui fuit heli. q̃ fuit mathat. q̃ fuit leui. qui fuit melchi. qui fuit iãne. qui fuit ioseph. q̃ fuit mathatie. q̃ fuit amos. qui fuit naum. q̃ fuit hesli. qui fuit nage. qui fuit maath. qui fuit mathathie. qui fuit semei. q̃ fuit ioseph. qui fuit iuda. qui fuit iohãna. qui fuit resa. qui fuit zorobabel. qui fuit salathiel. qui fuit neri. qui fuit melchi. q̃ fuit addi. qui fuit thosan. qui fuit helmadan. qui fuit her. qui fuit iesu. q̃ fuit heliecer. qui fuit iorim. q̃ fuit mathat. qui fuit leui. qui fuit symeon. q̃ fuit iuda. q̃ fuit ioseph. qui fuit iona. q̃ fuit heliachim qui fuit melcha. qui fuit mẽna. qui fuit mathatha. qui fuit mathan. qui fuit david. qui fuit iesse. q̃ fuit obeth. q̃ fuit booz. qui fuit salmon. qui fuit naason. qui fuit aminadab. q̃ fuit aram. q̃ fuit esrom. q̃ fuit phares. qui fuit iude. q̃ fuit iacob. q̃ fuit ysaac. qui fuit abraae. qui fuit thare. qui fuit nachor. qui fuit saruch: quit fuit ragau. qui fuit phalech. qui fuit heber. q̃ fuit sale. qui fuit chaynan. q̃ fuit arphaxat. qui fuit sem. qui fuit noe: qui fuit lamech. qui fuit mathusale. q̃ fuit enoch. qui fuit iareth. qui fuit malaleel. q̃ fuit chaynã. qui fuit enos. qui fuit seth. qui fuit adam. qui fuit dei.

IIII

Esus aũt plenus spũsctõ egressus est a iordane. t agebat̃ in spiritu in deserto dieb⁹ q̃draginta t temptabat̃ a diabolo. Et nihil mãducauit in diebꝫ illis. t ꝓsummat̃ illis esurijt. Dixit aũt illi diabolus. Si filius dei es: dic lapidi huicvt panis fiat. Et rñdit ad illũ iesus. Scriptũ est: qz nõ in pane solo viuit homo: sed in omi verbo dei. Et duxit illũ diabolus t ostendit illi oĩa regna orbis terre in momento tpis: et ait illi: Tibi dabo potestatem hanc vniuersam t gloriã illoꝝ: qz mihi tradita sunt: t cui volo do illa. Tu ergo ꝓcidẽs si adoraueris coram me: erunt tua oĩa. Et rñdens iesus dixit illi: Scriptũ est. Dñm deuz tuũ adorabis: t illi soli seruies. Et duxit illũ in hierl̃m t statuit eũ sup pinnã templi: t dixit illi. Si filius dei es: mitte te hic deorsum: Scriptũ est enĩ. qm angelis suis mandauit de te: vt conseruent te: t qz in manibꝫ tollent te: ne forte offendas ad lapidem pedem tum. Et rñdens iesus ait illi: Dictũ est. Nõ temptabis dñm deum tuũ. Et ꝓsummata oi temptatione diabolus recessit ab illo vsqz ad tps. Et egressus est iesus in virtute spũs ĩ galileã: t fama exijt p vniũsaz regionẽ d illo. Et ipe docebat in synagogis eorum: t magnificabatur ab oĩbꝫ. Et venit nazareth vbi erat nutrit⁹. t intrauit sm ꝓsuetudinem suã die sabbati in synagogam: t surrexit legere Et traditus est illi liber esaie pphete. Et vt reuoluit librum: inuenit locum vbi scriptũ erat. Spũs dñi sup

Mat. 3. e. Mr. i. b. Jo. i. d.

Mat. 3. e.

Mat. 14. a. Mar. 6. c.

Mt. 3. f. Mar. i. b. Joh. i. e

Esaie. 42. Mat. 3. g. Mar. i. b.

Mat. 4. a. Mar. i. b. Mat. 4. a. Exo. 34. Deut. 8.

Deut. 6. 7. 10. Apoc. 19. c. Mt 4. c. Mar. i. b. Mat. 4. b ps. 90.

Deut. 6.

Mat. 4. g Mar. 3. b Joh. 6. a.

Mat. 13. g

Esaie. 61.

me:ꝑpter qꝺ vnxit me:euãgeliçare pau/
peribꝫ miſit me:ſanare ꝯtritos coꝛde·ꝑ/
dicare captiuis remiſſionẽ·ꝛ cecis viſuꝫ
dimittere cõfractos in remiſſionẽ:prædi
care annum dñi acceptũ·ꝛ diez retribu/
tionis. Et cũ plicuiſſet libꝝum reddidit
D miniſtro ꝛ ſedit. Et oĩum in ſynagoga
oculi erant intendẽtes in eũ. Cepit aũt
dicere ad illos: qꝛ hodie impleta eſt hec
Mt·iz·g· Mr· 6·a· Jo·4·f· ſcriptura in auribꝫ vr̃is/ Et oẽs teſtimo
niuꝫ illi dabant· ꝛ mirabãt in ꝟbis gr̃e
que ꝓcedebant de oꝛe ipius ꝛ dicebant.
Mat·iz·g Mar·6·a Joh·6·e /Nõne hic ẽ filꝰ ioſeph:/ Et ait illꝭ. Ut/
qꝛ dicetis mihi hanc ſimilitudinẽ. Me
dice cura teipm. Quãta audiuim facta
in capharnaum: fac ꝛ hic in patria tua.
Mt·iz·g· Mr· 6·a· Jo·4·f· /Ait aũt: Amen dico vobis: qꝛ nemo ꝓ/
3·Reg·17·ꝛ 18·Ja·5·d plxta accepꝰ eſt in patria ſua/ In verita
te dico vob: multe vidue erãt in diebus
helie in iſrael qñ clauſuꝫ eſt celũ ãnis tri
bus ꝛ menſibꝫ ſex· cuꝫ facta eſſet fames
magna ĩ oi terra:ꝛ ad nullũ illaꝝ miſſus
4·Reg·5· eſt helias: niſi in ſarepta ſidonie: ad mu
lierẽ viduã/ Et multi leproſi erãt in iſrꝭ
ſub heliſeo ꝓphꝛta:ꝛ nemo eoꝝũ mũdat
E eſt niſi naamã ſyrus. Et repleti ſũt oẽs
in ſynagoga ira hec audiẽtes. Et ſurrexe
runt ꝛ eiecerũt illũ extra ciuitatẽ·ꝛ duxe
runt illũ vſq; ad ſupciliũ montis·ſuꝑ
quẽ ciuitas illoꝝ erat edificata:vt ꝓcipi/
Joh·10·g Mar·1·d· Lu·7·g· Mt·1·d·ꝛ·7·g· Mar·1·d tarent eũ/ Ipe aũt tranſiens ꝑ mediuꝫ
illoꝝ ibat/ Et deſcendit in capharnaũ ci
uitatez galilee:ibiq; docebat illos ſabba
tis/ Et ſtupebant in doctrina eiꝰ: qꝛ ĩ po
teſtate erat ſermo ipiꝰ/ Et in ſynagoga
F erat homo hñs demoniũ imũdũ:ꝛ ercla
mauit voce magna dicẽs: Hine:qd no/
bis:et tibi ieſu naçarene. Veniſti ꝑdere
nos. Scio te qui ſis ſcũs dei. Et incre/
pauit illũ ieſus dicens:ſ Obmuteſce ꝛ exi
ab eo. Et cũ ꝓieciſſet illud demoniuꝫ in
medium·exit ab illo:nihilq; illũ nocuit
Et factus eſt pauoꝝ in oĩb:ꝛ colloq̃ban
G tur ad inuicẽ dicẽtes:ſ Qd ẽ hoc/ꝟbuꝫ:qꝛ
in ptãte ꝛ virtute impat immũdis ſpiri
tibus ꝛ exeunt? Et diuulgabaꝭ fama de
illo in oẽm locũ regionis. Surgẽs aũt
ieſus de ſynagoga introiuit in domũ ſi/
monis/ Socrus aũt ſimonis tenebaꝭ Mar·i·e· magnis febrib:ꝛ rogauerũt illũ ꝓ eo
Et ſtans ſup illã impauit febri ꝛ dimi/
ſit illã:ꝛ ꝛtinuo ſurgens miniſtrabat illꝭ
/Cũ aũt ſol occidiſſet oẽs q̃ habebãt in/ Mar·i·e· firmos varijs languoꝛib:ducebãt illoſ
ad eũ:at ille ſingulis manꝰ imponẽs cu
rabat eos. Exiebant aũt demonia a mul
tis/clamantia ꝛ dicẽtia qꝛ tu es filiꝰ dei. Mar·3·c· Et increpans nõ ſinebat ea loq̃: qꝛ ſcie
bant ipm eẽ chriſtũ. Facta aũt die egreſ
ſus ibat in deſertũ locũ: ꝛ turbe require/
bant eũ ꝛ venerũt vſq; ad ipm· ꝛ detine/
bant illũ ne diſcederet ab eis. Quib il/
le ait: Quia ꝛ alijs ciuitatib oportet me
euangeliçare regnuꝫ dei: qꝛ ideo miſſus
ſum. Et erat ꝑdicãs in ſynagogꝭ galilee A
/Actum eſt aũtẽ cũ IV Mar·4·a
Et turbe irruerent in eum vt audi
rent verbũ dei:ꝛ ipe ſtabat ſecus
ſtagnũ geneçareth. Et vidit duaſ naueſ
ſtãtes ſecꝰ ſtagnũ: piſcatoꝛes aũtẽ deſcẽ/
derant ꝛ lauabãt retia: Aſcẽdens aũt in
vnã nauĩ q̃ erat ſimõis·rogauit eũ a tra
reducere puſillũ Et ſedẽs docebat de na
uicula turbas. Ut ceſſauit aũt loqui·di/
xit ad ſimonẽ. Duc in altũ:ꝛ laxate retia
vra in capturã. Et rñdens ſimon dixit
illi/ Preceptoꝛ ꝑ totã noctez laborantes Joh·21·d nihil cepimus:in verbo autem tuo laxa
bo rete. Et cum hoc feciſſent· concluſerũt B
piſcium multitudinem copioſaz. Rum
pebatur autem rete eoꝝum. Et annue/
runt ſocijs qui erant in alia naui:vt ve/
nirent ꝛ adiuuarent eos. Et venerunt ꝛ
impleuerunt ambas nauiculas. itavt pe
ne mergerentur. Quod cum videret ſi
mon petrus procidit ad genua ieſu di/
cens: Exi a me domine: quia homo pecca
toꝛ ſum. Stupoꝛ enim circũdederat eũ
ꝛ omnes qui cum illo erant: in captura
piſcium quam ceperant. Similiter au/
tem iacobum ꝛ iohannez filios zebedei
qui erant ſocij ſimonis/ Et ait ad ſimo Mat·4·e· Mar·1·c· nem ieſus. Noli timere ex hoc iam homi C
nes eris capiens. Et ſubductis ad terrã
nauibus· relictis omnibus ſecuti ſunt
eum/ Et factũ eſt cũ eſſet ĩ vna ciuitatũ Mat·8·a· Mr· i·g·ĩ·17·c·

Mat·4·g·Mr·
3·b. Jo·6·a·
Lt·14·e· Lr·
6·g· Joh·6·b·

Lt·4·g D
Mar·6·g

Mat·9·a·
Mar·2·a·
Joh·5·b·

5·7·g· Lt·9·a·
Mar·2·b·

E
Mat·9·a'
Mar·2·b·
Mat·9·b·
Mar·2·c·
Jo·5·b

F
Mat·9·b·
Mar·2·c·
Mat·9·b
Mar·2·d·

Mat·9·c

7 ecce vir plen⁹ lepra videns ieſuz 7 pci/
dens in facie ſuã: rogauit eũ dicẽs. Dñe
ſi vis potes me mũdare. Et extendens
manũ tetigit eũ dicẽs: Volo. Mundare
Et ꝓfestim lepra diſceſſit ab illo. Et ipſe
pecepit illi vt nemini diceret: ſed vade
oñde te ſacerdoti: 7 offer ꝓ emũdatione
tua ſicut ꝓcepit moyſes in teſtimoniuz
illis // Perambulabat aũt magꝭ ſmo de
illo: 7 ꝓueniebãt turbe multe vt audirẽt
7 curarent ab infirmitatib⁹ ſuis // Ipſe
aũt ſedebat in deſertũ 7 orabat. Et factũ
eſt in vna dierum. 7 ipe ſedebat docens.
// Et erant phariſei ſedẽtes 7 legis docto
res qui venerant ex oi caſtello galilee et
iudee 7 hierlm: 7 virt⁹ dñi erat ad ſanã/
dum eos // Et ecce viri portãtes in lecto
hoiem q̃ erat paralyticꝰ 7 q̃rebant eũ in/
ferre 7 ponere ante eũ. Et nõ inuenien/
tes q̃ pte illũ inferrẽt ꝓ turba: aſcẽderũt
ſupra tectũ. 7 ꝑ tegulas ſummiſerũt eum
cũ lecto in mediũ añ ieſum. // Quoꝝ fidẽ
vt vidit dixit: Hõ remittunt tibi pecca/
ta tua. Et ceperũt cogitare ſcribe 7 phari
ſei. dicẽtes: Quis eſt hic qui loquit blaſ
phemias // Quis põt dimittere pcta: niſi
ſolus deus? Ut cognouit aũt ieſus cogi
tationes eoꝝ: rñdẽs dixit ad illos. Quid
cogitatis in cordib⁹ vris? // Quid eſt faci/
liuſ. dicere dimittunt tibi peccata: an di
cere ſurge 7 ambula // Ut autẽ ſciatis q̃
filius hois habet ptãtem in terra dimit
tendi peccata: ait paralytico // Tibi dico
ſurge: tolle lectũ tuũ: 7 vade in domum
tuã. Et ꝓfestim ꝙſurgens coram illis tulit
lectũ in quo iacebat: 7 abiit in domũ ſuã
magnificans deũ. Et ſtupor appehendit
oẽs: 7 magnificabãt deum. Et repleti ſũt
timore dicentes: q̃ vidimus mirabilia
hodie // Et poſt hec exiit et vidit publica/
nũ noie leui ſedentẽ ad teloneũ: 7 ait illi
// Sequere me. Et relictis omib⁹: ſur
gens ſecut⁹ eſt eũ: Et fecit ei cõuiuium
magnum leui in domo ſua: 7 erat turba
multa publicanoꝝ 7 alioꝝ. qui cum illis
erant diſcumbentes. Et murmurabant
phariſei 7 ſcribe eoꝝ: dicẽtes ad diſcipu/
los ei⁹ // Quare cũ publicanis 7 pctoribꝰ

manducatis 7 bibitis: Et rñdens ieſus Mar·2·d
dixit ad illos: Nõ egent q̃ ſani ſunt me/
dico: ſed qui male hñt. Non veni vocare
iuſtos ſed pctores ad pniam. At illi dixe
runt ad eum // Quare diſcipuli ioh̃anis Mat·9·c.
ieiunant frequẽter 7 obſecratiões faciũt Mar·2·e.
ſimiliter 7 phariſeoꝝ: tui aũt edunt 7 bi G
bunt: // Quib⁹ ipe ait // Nunq̃d poteſtis fi Mat·9·c.
lios ſponſi dũ cũ illis eſt ſponſus facere Luce·2·e
ieiunare: Veniẽt aũt dies 7 cũ ablat⁹ fu
erit ab illis ſponſus. tũc ieiunabũt in il/
lis diebꝰ: Dicebat aũt 7 ſimilitudinẽ ad Mt·9·d
illos // Quia nemo cõmiſſurã a nouo ve Mar·2·f.
ſtimento mittit in veſtimentũ vet⁹: alio/
quin 7 nouũ rumpit: 7 veteri nõ ꝓuenit
cõmiſſura a nouo // Et nemo mittit vi/ Mat·9·d
nũ nouũ in vtres veteres. alioq̃n rũpit Mar·2·f.
vinũ nouũ vtres: 7 vinũ effundetur et
vtres pibũt. Sed vinũ nouũ in vtres
nouos mittendũ eſt: 7 vtraq̃ ꝙſeruãtur
Et nemo bibens vet⁹ ſtatim vult nouũ
dicit enĩ: vetus melius eſt. VI A
// Factũ eſt aũt in ſabbato ſecũdo Mat·12·a.
ꝓimo cũ tranſiret ꝑ ſata velle/ Mar·2·f.
bant diſcipuli ei⁹ ſpicas 7 mãdu
cabant ꝓfricantes manib⁹ // Quidã autẽ Mat·12·a
phariſeoꝝ dicebant illis // Quid facitis Mar·2·g
q̃ nõ licet in ſabbatis? Et rñdens ieſus
ad eos dixit // Nec hoc legiſtis q̃ fecit da i·Reg̃·21·
uid. cũ eſuriſſet ipe 7 qui cum illo erant Mat·12·a
quõ intrauit in domũ dei. 7 panes ꝓpoſi Mar·2·g
tionis ſumpſit 7 mãducauit: et dedit hiſ
qui cũ ipo erant quos nõ licet mãduca
re niſi tm̃ ſacerdotibuſ? Et dicebat illis
// q̃ dñs eſt filius hom̃is etiã ſabbati. Fa Mat·12·a
ctum eſt aũt 7 in alio ſabbato: vt intra/ Mar·2·g B
ret in ſynagogam 7 doceret // Et erat ibi Mat·12·b
homo et manus eius dextera erat arida Mar·3·a
// Obſeruabant aũt ſcribe 7 phariſei // ſi in Ĩ·14·a
ſabbato curaret vt inuenirẽt vnde accu
ſarent eũ. Ipſe vero ſciebat cogitatiões
eoꝝũ: 7 ait hoĩ qui habebat manũ aridaz.
Surge: 7 ſta in mediũ. Et ſurgens ſte/
tit. Ait aũt ad illos ieſus: Interrogo vos
// ſi licet ſabbatis bñfacere an male: ani/ Mat·12·b
mã ſaluã facere an ꝑdere? Et circũſpect⁹ Mar·3·a
oĩb⁹ dixit hoĩ: Extẽde manũ tuã Et extẽ
dit: 7 reſtituta eſt manus ei⁹. Ipſi autez

Mat·14·e· repleti sunt insipientia· ⁊ colloquebant̃
Mar·6·g· adinuicem q̃d nã facerẽt de iesu / Factuꝫ
C est aũt in illis diebꝫ exijt in montẽ orare
Mat·10·a ⁊ erat ꝑnoctans in orõne dei / Et cũ dies
Mar·3·d factus esset vocauit discipl'os suos: ⁊ ele
Act·1·b· git duodecim ex ip̃is q̃s ⁊ apl'os noĩauit
simonẽ quẽ cognoĩauit petꝝ· ⁊ andream
frẽm ei⁹: iacobũ ⁊ iohannẽ· philippum ⁊
bartholomeũ· matthæũ ⁊ thomã· iacobũ
alphei· ⁊ simonẽ qui vocat̃ çelotes: et iu-
dam iacobi· ⁊ iudã scarioth q̃ fuit prodi-
tor. Et descẽdens cũ illis stetit ĩ loco cã-
pestri ⁊ turba discipuloꝝ eius: ⁊ multitu
do copiosa plebis ab oĩ iudea et hierl'm
Mat·4·g ⁊ maritima ⁊ tyri ⁊ sidonis / q̃ venerãt vt
Mar·3·b audirẽt eũ ⁊ sanarent̃ a languoribꝫ suis
Job·6·a Et q̃ vexabant̃ a spiritibꝫ immũdis cura
bant̃. Et oĩs turba q̃rebat eũ tangere: qꝛ
virtus de illo exibat ⁊ sanabat omẽs. Et
ip̃e eleuatis oculis in discipl'os suos di
Mat·5·a cebat / Beati pauꝑes: qꝛ vr̃m ẽ regnum
Mat·5·a dei / Beati qui nunc esuritis: qꝛ saturabi
Ja·4·c· D mini / Beati qui nũc fletis: qꝛ ridebitis.
Mat·5·a / Beati eritis cũ vos oderint hoĩes ⁊ cuꝫ
seꝑauerint vos ⁊ exprobrauerĩt: ⁊ eiece-
rint nomẽ vr̃m tanq̃ꝫ malũ ꝓpter filiuꝫ
i·Re·4·c hois / Gaudete in illa die ⁊ exultate: ecce
enĩ merces vr̃a ml'ta est in celo. Scdm
hec enĩ faciebãt ꝓphetis p̃res eoꝝ· verun
tamẽ ve vob̃ diuitibꝫ q̃ habet̃ ꝯsolatiõeꝫ
vr̃am. Ve vob̃ qui saturati estis: qꝛ esu-
rietis. Ve vob̃ qui ridet̃ nũc: qꝛ lugebi-
tis ⁊ flebitis. Ve cũ bñdixerint vob̃ oẽs
hoĩes. Scdm hec faciebãt pseudo ꝓphe-
Mat·5·g· tis p̃res eoꝝ / Sꝫ vob̃ dico qui auditis:
Diligite inimicos vr̃os: bñfacite his q̃
vos oderũt. Bñdicite maledicentibꝫ vo
bis: et orate ꝑ calũniantibꝫ vos. Et q̃ te
ꝑcutit in maxillã: p̃be illi ⁊ alterã: ⁊ ab eo
qui aufert tibi vestimentũ: etiã tunicaꝫ
E noli ꝓhibere. Om̃i aũt petẽti te tribue·
Mat·7·e· ⁊ qui aufert q̃ tua sunt ne repetas / Et ꝓ
Tobie·4· ut vult̃ vt faciãt vob̃ hoĩes· ⁊ vos facite
Mat·5·g· illis similiter / Et si diligit̃ eos qui vos
diligũt: q̃ vob̃ est gr̃a? Nam ⁊ pctõres di
ligentes se diligunt. Et si bene feceritis
his qui vobis benefaciũt: que vobis est
gratia? Siquidẽ ⁊ pctõres hoc faciunt.

/ Et si mutuũ dederitis his a q̃bꝫ spera- Exo·22·
tis recipe: que gr̃a est vobis? Nã ⁊ pecca- Deut·15·
tores pctõribꝫ fenerant̃· vt recipiãt eq̃lia
Verũtamen diligite inimicos vr̃os: be-
nefacite· ⁊ mutuum date: nihil inde spe-
rantes: ⁊ erit merces vr̃a multa: ⁊ eritis
filij altissimi: qꝛ ip̃e benignus est sup̃ in-
gratos ⁊ malos. Estote ergo misericor- F
des: sicut et pr̃ vr̃ misericors est / Nolite Mat·7·a·
iudicare: ⁊ nõ iudicabimini. Nolite ꝯdẽ
nare: ⁊ nõ ꝯdemnabimini. Dimittite: ⁊
dimittemini. Date ⁊ dabit̃ vobis: Men
suram bonã ⁊ ꝯfertã ⁊ coagitatã ⁊ sup̃ef-
fluentem dabũt in sinũ vr̃m / Eadẽ q̃p- Mat·7·a
pe mensura qua mensi fueritis: remetie Mar·4·e
tur vob̃. Dicebat aũt ill' ⁊ similitudineꝫ
/ Nũquid potest cecus cecũ ducere? Nõ- Mat·15·c
ne ambo in foueã cadũt? Non ẽ discipu- Mat·10·e· Jo·
lus sup̃ mgr̃m: ꝑfectus aũt oĩs erit: si sit 13·d·⁊·15·f·
sicut mgr̃ eius / Quid aũt vides festucã Mat·7·a·
in oculo fratris tui: trabẽ aũt q̃ in oculo
tuo ẽ nõ ꝯsideras? Aut quõ potes dicere
fratri tuo: frater sine eijciã festucã d̃ ocu
lo tuo: ip̃e in oculo tuo trabem nõ vides
/ Hypocrita eijce primũ trabeꝫ de oculo Job·13·
tuo: ⁊ tũc ꝑspicies vt educas festucaꝫ de
oculo fratris tui / Nõ est enĩ arbor bona Mat·7·d
q̃ facit fruct⁹ malos: neq̃ꝫ arbor mala fa-
ciens fructũ bonũ. Unaqueq̃ꝫ enĩ arbor G
de fructu suo cognoscit̃ / Neq̃ꝫ enĩ de spi Mat·7·d
nis colligunt ficus: neq̃ꝫ de rubo vinde-
miant vuam / Bonus homo de bono the Mat·12·e
sauro cordis sui ꝓfert bonũ· ⁊ malus hõ
de malo thesauro ꝓfert malũ / Ex abun Mat·12·e
dantia enĩ cordis os loquit̃ / Quid aũt Mat·7·e
vocatis me dñe dñe: ⁊ non facitis q̃ dico
/ Omnis qui venit ad me· ⁊ audit s̃mo Mat·7·g
nes meos· et facit eos: ostendam vobis
cui sil'is sit. Similis est homini edificã-
ti domũ qui fodit in altũ· ⁊ posuit funda
mentũ sup̃ petrã. Inundatiõe aũt facta
illisuꝫ est flumẽ domui illi: ⁊ non potuit
eã mouere. Fundata enĩ erat sup̃ petraꝫ
Qui aũt audit ⁊ nõ facit sil'is est homi-
ni edificanti domũ suã supra terrã· sine
fundamento: in quam illisus est fluui⁹·
⁊ cõtinuo cecidit: ⁊ facta est ruina dom⁹
illius magna.

VII

A
Mat.8.b. Jo.
4.g.

Cum aūt implesset oīa ꝟba sua
in aures plebis/intrauit caphar
naum. Centurionis aūt cuius/
dam seruus male habens erat moritur⁹
qui illi erat p̄ciosus. Et cū audisset de ie/
su. misit ad eū seniores iudeoꝝ. rogās eū
vt veniret ⁊ saluaret seruū ei⁹. At illi cū
venissent ad iesuz rogabāt eū sollicite di
centes ei: qꝛ dign⁹ est vt hoc illi prestes.
Diligit enī gentē nr̄am: ⁊ synagogā ip̄e
edificauit nobis. Jesus aūt ibat cū illis
Et cū iaz nō longe eēt a domo: misit ad
B
eū cēturio aīcos dicēs: Dn̄e: noli vexari
Mat.8.b
/Non enī sum dign⁹ vt sub tectū meuz
intres: ꝓpter qd̄ ⁊ meip̄m nō sum dignū
arbitratus vt venirē ad te: sed dic verbo
⁊ sanabit̄ puer me⁹. Nam ⁊ ego hō sum
sub potestate ꝯstitutus: habens sub me
milites: ⁊ dico huic vade ⁊ vadit. et alio
veni ⁊ venit: ⁊ seruo meo fac hoc et facit.
Quo audito iesus mirat⁹ est ⁊ ꝯuersus
Mat.8.c.
sequētib⁹ se turbis dixit/ Amen dico vo
bis: nec in israel tantā fidē inueni Et re
uersi q̄ missi fuerāt̄ domuz inuenerunt
seruū q̄ languerat sanū. Et factū ē dein/
ceps ibat iesus in ciuitatē que vocat̄ na/
ym. ⁊ ibant cū eo discipuli ei⁹ ⁊ turba co
piosa. Cū aūt appropinq̄ret porte ciuita/
tis: ecce defunct⁹ efferebat̄ filius vnicus
4.Reg.4.
mr̄is sue/ Et hec vidua erat: ⁊ turba ciui
tatis multa cū illa. Quaz cū vidisset do
minus: misericordia mot⁹ sup̄ eaz dixit
illi: Noli flere. Et accessit: et tetigit lo/
Mar.5.g.
culū. Hi āt q̄ portabāt steterūt. Et ait/ A/
4.Reg.4.
dolescens: tibi dico surge/ Et resedit qui
3.Reg.3.
erat mortu⁹: ⁊ cepit loqui. ⁊ dedit illum
C
matri sue. Accepit autē oēs timor: ⁊ ma
Jo.4.c.⁊.6.b
gnificabant deū dicentes/ Quia ꝓpheta
magn⁹ surrexit in nob: ⁊ qꝛ de⁹ visitauit
plebem suā. Et exijt hic sermo in vniuer
sam iudeā de eo: ⁊ oēm circa regionē. Et
nunciauerūt iohanni discipuli ei⁹ de oī/
Mat.ii.a
bus his/ Et cōuocauit duos de discipu/
lis suis iohannes. ⁊ misit ad iesuz dicēs
Tu es qui vētur⁹ es: an aliū expectam⁹?
Cum aūt venissent ad eū viri dixerunt:
Johannes baptista misit nos ad te di/
Mat.ii.a
cens/ Tu es qui venturus es: an alium
expectamus? In ip̄a autē hora mlt̄os cu
rauit a languoribus suis ⁊ plagis. et spi
ritibus multis. ⁊ cecis multis donauit
visum. Et respondens dixit illis/ Eun/ Mat.ii.a
tes renūciate iohanni q̄ audistis ⁊ vidi/ D
stis. Quia ceci vident. claudi ambulant
leprosi mundant̄. surdi audiūt. mortui
resurgunt. paup̄es euangeliçant̄. ⁊ bea/
tus est q̄cunq̄z nō fuerit scandaliçat⁹ in
me/ Et cū discessissent nuncij iohannis Mat.ii.b.
cepit de iohāne dicere ad turbas. Quid
existis in desertū videre? Arundinē ven
to agitatam? Sed quid existis videre?
Hominē mollibus vestimētis indutuz
Ecce qui in veste preciosa sunt ⁊ delitijs
in domib⁹ regū sunt? Sed q̄d existis vi
dere? Prophetam? Utiq̄z dico vobis. et
plus q̄z ꝓphetā. Hic est de q̄ scriptum est
/Ecce mitto angelū meū ante faciez tu/ Malach.3.
am: qui prep̄abit viam tuā ante te. Di/ Mat.ii.c.
co enim vobis: maior inter natos muli/ Mar.i.a.
eruz ꝓpheta iohanne baptista nemo est.
/Qui aūt minor est in regno dei: maior Mat.ii.c.
est illo. Et oīs ꝓpl̄s audiens. et publica/
ni iustificauerūt deum. baptiçati baptis/
mo iohannis. Pharisei autē ⁊ legisperi E
ti consiliū dei spreuerūt in semetipsos:
nō baptiçati ab eo. Ait aūt dn̄s/ Cui er Mt.ii.d
go similes dicā hoīes generatiōis hui⁹:
⁊ cui similes sunt? Similes sunt puer⁹
sedentib⁹ in foro: ⁊ loquētib⁹ ad inuicez
⁊ dicentib⁹: Cantauimus vobis tibijs ⁊
nō saltastis: lamentauim⁹ ⁊ nō plorastis
/Venit autē iohānes baptista neq̄z mā Mat.ii.d
ducans panē neq̄z bibens vinū ⁊ dicitis
Demonium habet. Venit filius homīs
manducans ⁊ bibens. ⁊ dicitis: Ecce hō
deuorator. ⁊ bibens vinū: amic⁹ publica
norū ⁊ peccatoꝝ. Et iustificata est sapien
tia. ab oīb⁹ filijs suis/ Rogabat aūt illū Mat.26.a
quidam de phariseis vt manducaret cū Mar.14.a
illo. Et ingressus domū pharisei discu/ Joh.12.a
buit. Et ecce mulier que erat in ciuitate F
peccatrix vt cognouit ꝙ iesus accubuit
in domo pharisei: attulit alabastruz vn/
guenti. ⁊ stans retro sec⁹ pedes eius. la/
chrymis cepit rigare pedes eius. ⁊ capil
lis capitis sui tergebat. et osculabatur

pedes eius. ⁊ vnguēto vngebat. Uidēs
aūt pharise⁹ q̄ vocauerat eū. ait intra se
dicens: Hic si esset ꝓpheta sciret vtiq; q̄
⁊ q̄lis ē mlr q̄ tāgit euz: qꝛ peccatrix ē. Et
rñdens iesus dixit ad illū. Simō. habeo
tibi aliquid dicere. At ille ait: Mgr̄ dic.
Duo debitores erant cuidaz feneratori:
vnus debebat denarios quigentos ⁊ ali
us quinq̄ginta. Nō hñtib⁹ illis vñ red-
derent: donauit vtrisq;. Quis ergo eum
G plus diligit? Rñdens simon dixit. Esti-
mo: qꝛ is cui plus donauit At ille dixit ei
Recte iudicasti. Et ꝯuersus ad mulierē
dixit simoni. Uides hanc mulierē? In
traui in domū tuā: aquā pedib⁹ meis nō
dedisti. Hec aūt lachrymis rigauit pedes
meos. ⁊ capillis suis tersit. Osculuz mi
hi nō dedisti: hec aūt ex quo intraui non
cessauit osculari pedes meos. Oleo caput
meū nō vnxisti: hec aūt vnguento vnxit
pedes meos. Propter qd̄ dico tibi: Re-
mittunt̄ ei peccata multa: qm̄ dilexit mlt
tum. Cui aūt min⁹ dimittit̄ minus dili
Mar.2.b. git. Dixit aūt ad illā. Remittuntur tibi
peccata. Et ceperūt qui simul accūbebāt
Mt.9.e. Mr.5 dicere intra se: Quis ē hic q̄ etiā peccata
f.j.18.g. dimittit? Dixit aūt ad mulierez. Fides
A tua te saluā fecit. Uade in pace. VIII

Et factuz est deinceps ⁊ ip̄e iter
faciebat ꝑ ciuitates ⁊ castella p̄-
dicans ⁊ euāgeliçans regnū dei
⁊ duodecim cū illo. ⁊ mulieres aliq̄ que
erant curate a spiritib⁹ malignis ⁊ infir
mitatib⁹: maria q̄ vocat̄ magdalene de q̄
septem demonia exierāt: ⁊ iohanna vxor
chuçe ꝓcuratoris herodis: et susanna et
alie multe: q̄ ministrabant ei de faculta-
Mat.13.a tibus suis. Cū aūt turba plurima cōue
Mar.4.a. niret ⁊ de ciuitatib⁹ ꝓperarent ad eū: di-
xit ꝑ similitudinē. Exijt q̄ semīat semi-
nare semen suū Et dū seminat: aliud ce
cidit secus viā. ⁊ ꝯculcatū est. ⁊ volucres
celi comederūt illud. Et aliud cecidit su
pra petrā: ⁊ natū aruit qꝛ nō habebat hu
morem. Et aliud cecidit inter spinas et
simul exorte spine suffocauerunt illud.
Et aliud cecidit in terrā bonaz: ⁊ ortum
fecit fructū centuplū. Hec dicēs clama-
bat. Qui habet aures audiendi audiat.
Interrogabant aūt eū discipuli ei⁹: q̄ es
set hec parabola. Quib⁹ ip̄e dixit. Uobis B
datū est nosse mysteriū regni dei: ceteris Mt.13.b. Mr.
aūt in parabol̄. vt videtes nō videant. ⁊ 4.b.
audientes nō intelligāt. Est aūt hec pa ysa.6. Actu.18.
rabola. Semen est verbū dei. Qui autē d. Joh.12.f.
secus viā. hi sunt qui audiūt: deinde ve- Mat.13.c.
nit diabolus ⁊ tollit verbū de corde eorū Mar.4.c.
ne credentes salui fiant. Nā qui sup̄ pe-
tram qui cū audierint cū gaudio suscipi
unt verbū. Et hi radices non hñt: qꝛ ad
tempus credūt. ⁊ in tp̄e temptatiōis re
cedunt. Qd̄ aūt in spinas cecidit: hi sūt
qui audierūt. ⁊ a sollicitudinibus ⁊ diui
tijs ⁊ voluptatib⁹ vite euntes suffocant̄
⁊ nō referunt fructū. Qd̄ aūt in bonam C
terram: hi sunt qui in corde bono ⁊ opti
mo audiētes verbū retinent: ⁊ fructum
afferunt in patientia. Nemo autē lucer j.ii.e. Mat.5.b
nam accendens operit eā vase. aut subt⁹ Mar.4.d
lectum ponit: sed supra candelabꝝ ponit
vt intrantes videant lumē. Nō est eniz Mat.10.e.
occultū qd̄ non manifestet̄: nec abscōdi- Mar.4.d
tum qd̄ nō cognoscat̄ ⁊ in palam veniat Mt.13.b.et
Uidete ergo q̄d audiatis. Qui enim ha 25.e. Mar.
bet dabit̄ illi: ⁊ quicūq; nō habet: etiā qd̄ 4.e.j.19.d
putat se habere auferet̄ ab illo. Uenerūt Mat.12.g
autē ad illū mater ⁊ frēs eius: ⁊ nō pote- Mar.3.g
rant adire eū p̄ turba. Et nunciatū est il
li: Mater tua ⁊ frēs tui stant foris: volē-
tes te videre. Qui rñdens dixit ad eos.
Mater mea ⁊ frēs mei hi sunt: qui ver-
bum dei audiūt ⁊ faciūt. Factū est autē Mat.8.e
in vna dieꝝ ⁊ ip̄e ascendit in nauiculam Mar.4.g
⁊ discipuli eius. ⁊ ait ad illos: Transfre-
temus trans stagnū. Et ascēderunt. Et
nauigantib⁹ illis obdormiuit ⁊ descēdit
procella venti in stagnū: ⁊ cōpellebantur
⁊ periclitabant̄. Accedētes aūt suscitaue
runt eū dicētes: Preceptor perim⁹. At
ille surgens increpauit ventū ⁊ tēpesta-
tem aque. ⁊ cessauit. ⁊ facta est trāquilli-
tas. Dixit aūt illis: Ubi est fides vestra? D
Qui timentes mirati sunt ad inuicē di-
centes: Quis putas hic est. Quia ⁊ ven Mat.8.f.
tis ⁊ mari imperat. ⁊ obediunt ei? Et na Mar.4.g
uigauerunt ad regionē gerasenoꝝ. q̄ est

contra galileam. Et cũ de naui egressus
esset ad terrã. occurrit illi vir quidã qui
habebat demoniũ iam tp̃ibꝫ multis: ⁊ ve
stimento nõ induebat̃. neq; ĩ domo ma/
nebat sed in monumẽtis. Is vt vidit ie
sum ꝓcidit ante illum. ⁊ exclamãs voce
Mat. 8. f. magna dixit/ Quid mihi ⁊ tibi est iesu
Mar. 5. b. fili dei altissimi? Obsecro te ne me torq̃/
as. Precipiebat enĩ spiritui immundo:
vt exiret ab hoĩe. Multis enĩ tp̃ibꝫ arri/
piebat illũ: ⁊ vinciebat̃ catenis ⁊ cõpedi/
bus custoditꝰ. ⁊ ruptis vinculis agebat̃
Mar. 5. b. a demonio in deserta/ Interrogauit aũt
illũ iesus dicens: Qd̃ tibi nomẽ est? At
ille dixit: Legio. Quia intrauerũt demo
E nia multa in eũ. Et rogauerũt illuz: ne
Mat. 8. g. imperaret illis vt in abyssuz irent/ Erat
Mar. 5. b autẽ ibi grex porcoꝝ multorũ pascentiuz
in monte: ⁊ rogabãt eũ vt ꝑmitteret eis
in illos ingredi Et ꝑmisit illis. Exierũt
ergo demonia ab hoĩe. ⁊ intrauerunt in
porcos: ⁊ impetu abijt grex ꝑpreceps in
Mar. 5. b stagnũ. ⁊ suffocatus est/ Qd̃ vt viderũt
Joh. 10. c. factũ qui pascebãt fugerũt. et nũciauerũt
in ciuitatẽ ⁊ in villas. Exierũt aũt vide/
re qd̃ factũ est. ⁊ venerũt ad iesum. ⁊ in/
uenerũt hoĩem sedentẽ a quo demonia
exierant vestitũ: ac sana mente ad pedes
eius. ⁊ timuerũt. Nũciauerũt aũt illis ⁊
qui viderãt: quõ sanꝰ factꝰ esset a legiõe
Et rogauerũt illũ oĩs multitudo gera/
senoꝝ. vt discederet ab ip̃is: qꝛ magno ti
Mar. 5. c. more tenebant̃/ Ipse autẽ ascẽdens na
uim reuersus est. Et rogauit illuz vir. a
quo demonia exierant vt cum eo esset.
F Dimisit autẽ eũ iesus dicẽs: Redi in do
mũ tuã: ⁊ narra quãta tibi fecit deus. Et
abijt ꝑ vniũsam ciuitatez predicãs q̃nta
Mat. 9. d illi fecisset iesus/ Factũ est autẽ cũ redis/
Mar. 5. d set iesus: excepit illum turba. Erant aũt
Joh. 4. g oĩs expectãtes eũ. Et ecce venit vir cui
nomen iayrus. ⁊ ip̃e princeps synagoge
erat ⁊ cecidit ad pedes iesu. rogans euz
vt intraret in domum eiꝰ: qꝛ vnica filia
erat ei fere annoꝝ duodecĩ. ⁊ hec morie/
batur. Et ꝯtigit dũ iret: a turbis cõpri/
Mat. 9. d mebatur/ Et mulier quedã erat ĩ fluxu
Mar. 5. d sanguinis ab ãnis duodecĩ: que ĩ medi/
cos erogauerat oẽm substantiã suã: nec
ab vllo potuit curari. Accessit retro et te
tigit fimbriã vestimẽti eius: ⁊ confestim
stetit fluxus sanguĩs eius. Et ait iesus.
Quis est q̃ me tetigit? Negantibꝫ antez
oĩbꝫ: dixit petrꝰ ⁊ q̃ cum illo erãt. Prece
ptor. turbe te cõprimũt ⁊ affligũt: ⁊ dicis
q̃s me tetigit? Et dixit iesus. Tetigit me
aliq̃s. Nã ⁊ ego noui virtutez de me exis
se. Uidens autez mlr̃ qꝛ non latuit: tre/ G
mens venit ⁊ ꝓcidit ante pedes eiꝰ: ⁊ ob
quã causam tetigerit eũ indicauit coraz
oĩ ꝓplo. ⁊ quẽadmodũ ꝯfestim sanata sit
At ipse dixit ei/ Filia: fides tua saluaz te Mat. 9. e.
fecit. Uade in pace Adhuc illo loquente Mar. 5. f.
venit quidã ad principez synagoge dicẽs
ei: qꝛ mortua ẽ filia tua: noli vexare illuz
Jesus autẽ audito hoc verbo rñdit patri
puelle: Noli timere. Crede tm̃: et salua
erit. Et cũ venisset domũ. nõ ꝑmisit in/
trare secũ quẽq̃z: nisi petrũ ⁊ iacobũ ⁊ io/
hannem: ⁊ p̃rem ⁊ m̃rem puelle. Flebãt
autẽ oẽs ⁊ plangebãt illam. At ille dixit
Nolite flere/ Non est mortua puella sed Mat. 9. e
dormit. Et deridebant eũ: sciẽtes qꝛ mor Mar. 5. d
tua esset. Ipse autez tenens manũ eius Joh. 11. b
clamauit dicens/ Puella surge. Et reu̇ Mat. 9. e.
sus est spũs eius. ⁊ surrexit cõtinuo. Et Mar. 5. g
iussit illi dare manducare Et stupuerũt
parentes eiꝰ quibꝫ p̃cepit/ ne alicui dice Mar. 5. g
rent quod factum erat. IX A

C Onuocatis aũt iesus duodecĩ Mat. 10. a
aplis. dedit illis virtutẽ ⁊ ptãtẽ Mar. 6. b
sup oĩa demonia/ et vt languo/ Mat. 10. a.
res curarent. Et misit illos p̃dicare re/ Mar. 3. c.
gnũ dei: ⁊ sanare infirmos/ Et ait ad il/ Mat. 10. b.
los: Nihil tuleritis in via: neq; virgam Mar. 6. b.
neq; perã neq; panem neq; pecuniã. ne/
q; duas tunicas habeatis. Et in quãcũ/
q; domũ intraueritis ibi manete. ⁊ inde
ne exeatis/ Et q̃cunq; nõ recep̃int vos: Mat. 10. c
exuntes de ciuitate illa. etiã puluerez pe/ Mar. 6. b
dum vr̃oꝝ excutite in testimoniũ supra Actu. 13. d
illos/ Egressi autẽ circũibant ꝑ castella Mar. 6. b
euangeliçãtes ⁊ curantes vbiq;/ Audi/ Mat. 14. a.
uit autẽ herodes tetrarcha oĩa q̃ fiebant Mar. 6. b
ab eo. ⁊ hesitabat eo ꝙ diceret̃ a quibus/ Mat. 14. a.
dam. qꝛ iohãnes surrexit a mortuis. a q̃/ Mar. 6. c.

B

Mar·6·c

Mar·6·d·
Mat·14·c
Joh·6·a·

Mt·14·c. Mr·
6·e. Joh·6·a·

Mt·14·c·
Mar.6·e
Mt·14·d·Mr·
6·e. Joh·6·a·

Mat·14·d
Mar·6·f·
Joh.6·b

C

Mat·16·d·
Mar·8·e·

Mat·16·e
Mar·8·e·
Mat·16·e·
Mar·8·f·

Mat·16·f
Mar·8·g
14·f·

busdam vero q2 helias apparuit: ab alijs
autē q2 ꝓphēta vnus de antiquis surrexit
Et ait herodes / Johannē ego decollaui
Quis ē aūt iste de quo ego talia audio2
Et querebat videre eū / Et reuersi apli
narrauerūt illi quecūqꝫ fecerūt / et assum
ptis illis secessit seorsum in locū desertū
qui est bethsaide. Qđ cuꝫ cognouissent
turbe secute sunt illū: et excepit eos et lo
quebat illis de regno dei et eos qui cura
indigebant: sanabāt / Dies aūt cepat de
clinare. Et accedētes duodecim dixerūt
illi. Dimitte turbas: vt euntes in castel
la villasqꝫ que circa sunt diuertant et in
ueniant escas: q2 hic i loco deserto sum⁹.
Ait autē ad illos / Vos date illis mādu
care. At illi dixerūt / Nō sunt nob plusqꝫ
quinqꝫ panes et duo pisces: nisi forte nos
eamus et emamus in oēm hanc turbaꝫ
escas. Erant eutē fere viri quinqꝫ milia
Ait autē ad discipulos suos. Facite illos
discūbere ꝑ quiuia quinq̄genos: et ita fe
cerūt. Et discubuerūt oēs. Acceptis aūt
quinqꝫ panibꝫ et duobꝫ piscibꝫ· respexit i
celum et bñdixit illis· et fregit et distribu
it discipulis suis vt ponerēt ante turbas
Et manducauerūt oēs· et saturati sunt.
Et sublatū est qđ supfuit illis fragmen
torū cophini duodecim / Et factū est cū
solus esset orans· erāt cuꝫ illo et discipu
li· et interrogauit illos dicēs: Quem me
dicūt esse turbe. At illi rndētt et dixerūt
Johannē baptistā· alij autē helię· alij ve
ro q2 vn⁹ ꝓphēta de prioribꝫ surrexit. Di
xit aūt illis: Vos aūt quē me esse dicitꝫ?
Rndens simon petr⁹ dixit: Christū dei.
At ille increpans illos p̄cepit ne cui⁹ di
cerent hoc: dicēs / q2 oportet filiū hois ml̄
ta pati et reprobari a senioribꝫ et principi
bus sacerdotū et scribis et occidi· et tertia
die resurgere / Dicebat aūt ad oēs: Si
q̄s vult post me vīre· abneget semetipꝫ
et tollat crucē suā quotidie· et sequat me.
Qui enī voluerit aīam suā saluaꝫ facere
ꝑdet illā. Nā qui ꝑdiderit aīam suā pro
pter me: saluā faciet illā: Quid enī pro
ficit hō si lucret vniūsum mundū: se au
tem ipm ꝑdat et detrimentuꝫ sui faciat.
Naꝫ qui me erubuerit· et meos sermo
nes: hunc filius hois erubescet cū venerit
in maiestate sua et ptis et scōꝝ angelorum
Dico aūt vob: vere sunt aliq̄ hic stātes
qui nō gustabūt mortē donec videāt re
gnū dei / Factū est autē post hec verba fe
re dies octo· et assumpsit petrū et iacobū
et iohannē· et ascēdit in montē vt oraret
Et facta est dū oraret species vult⁹ eius
altera: et vestit⁹ eius alb⁹ et refulgens. Et
ecce duo viri loq̄bant cum illo. Erāt au
tem moyses et helias visi in maiestate: et
dicebant excessum eius quē cōpleturus
erat in hierusalē. Petr⁹ vero et q̄ cuꝫ illo
erant: grauati erant somno. Et euigilā
tes viderunt maiestatē eius· et duos vi
ros qui stabāt cum illo. Et factū est cuꝫ
discederēt ab illo: ait petr⁹ ad iesuꝫ. Bo
ceptor bonū est nos hic esse· et faciamus
tria tabernacula: vnū tibi: et vnū moysi:
et vnū helie. Nesciens quid diceret. Hec
autē illo loquēte· facta est nubes et obum
brauit eos· et timuerūt intrantibꝫ illis in
nubem. Et vox facta est de nube dicens.
Hic est filius meus dilectus: ipm audite.
Et dū fieret vox: inuētus est iesus solus
et ipi tacuerūt· et nemini dixerūt in illis di
ebus quicqꝫ exhis q̄ viderāt / Factuꝫ est
autē in sequēti die descēdentibꝫ illis de
monte: occurrit illis turba multa Et ec
ce vir de turba exclamauit dicēs: Magi
ster obsecro te: respice in filiū meū: quia
vnic⁹ est mihi Et ecce spūs apprehendit
eū et subito clamat: et elidit et dissipat euꝫ
cū spuma· et vix discedit dilanians eum
Et rogaui discipulos tuos vt eijcerent
illū: et nō potuerūt. Rndens autem iesus
dixit / O generatio infidelis et peruersa:
vsqꝫquo ero apud vos et patiar vos? Ad
duc huc filiū tuū. Et cū accederet: elisit
illum demoniū et dissipauit. Et increpa
uit iesus spūm immūdū et sanauit pue
rum· et reddidit illū patri ei⁹. Stupebāt
autē oēs in magnitudine dei. Oibusqꝫ
mirantibꝫ in oīb q̄ faciebat: dixit ad di
scipulos suos. Ponite vos in cordibus
vestris sermones istos / Filius enī hois
futurū est vt tradat in manus hominū

Mat·10·f
Mar·8·g

D

Mat·16·g·
Mar·9·a
Mat·17·a·
Mar·9·a

Mat·3·g·et·17·
b· Mar·1·b·et·
9·a· Esa·42·
2·pe·1·d·et·8·3·e
Mat·17·d· E
Mat·9·c

Mat·17·e
Mar:9·c

Mat·17·f
Mar:9·e·

F At illi ignorabant verbuz istud ⁊ erat velatuz ante eos vt nō sentirent illud: et timebant eum interrogare de hoc verbo
Mat·18·a / Intrauit autē cogitatio in eos·qs eorū maior esset. At iesus videns cogitationes cordis illoz apprehendit pueruz·⁊
Mar·6·e statuit illū secus se·⁊ ait illis. Quicunqz susceperit puerū istū in noie meo me recipit. Et quicūqz me recepit recipit euz qui me misit. Nā qui minor est int vos
Mar·9·f. omnes: hic maior est / Respondens aūt Iohānes dixit: Preceptor · vidim⁹ quēdā in noie tuo ei̇cientē demonia ⁊ phibuim⁹ eum·qz nō sequit nobiscuz. Et ait ad illos iesus: Nolite phibere. Qui enī non est aduersum vos·pro vobis est. Factuz est aūt dū cōplerent dies assumptionis eius: ⁊ ipe faciē suā firmauit vt iret i hierusalē. Et misit nuncios ante cōspectuz suū·⁊ euntes intrauerūt in ciuitatē samaritanoz ū vt pararent illi. Et nō receperūt eum: qz facies ei⁹ erat euntis hierlm. Cū
G vidissent aūt discipuli ei⁹ iacobū ⁊ iohānes dixerūt: Dñe vis dicimus vt ignis descēdat de celo·⁊ psummat illos: Et conuersus increpauit illos dicens: Nescitis
Mat·18·b cuius spirit⁹ estis / Filius hois nō venit aīas pdere sed saluare. Et abierūt in aliud castellū / Factū est autē ambulantibus illis in via: dixit quidā ad illū: Sequar
Mat·8·d te quocūqz ieris. Dixit illi iesus: Vulpes foueas habent·⁊ volucres celi nidos / filius autē hois nō habet vbi caput suum
3·Reg·19· reclinet. Mat·8·d Ait aūt ad alterū / Sequere me
Mat·8·e· Ille autē dixit: Dñe: permitte mihi primū ire·⁊ sepelire patrez meum: Dixitqz ei iesus: Sine vt mortui sepeliant mortuos suos·tu autē vade et annuncia regnum dei. Et ait alter: Sequar te dñe sed pmitte mihi primū renūciare his q̄ domi sunt. Ait ad illū iesus: Nemo mittens manus suas ad aratrum ⁊ aspiciēs retro: aptus est regno dei.

IX

A Post hec autē designauit dñs et
p alios septuagintaduos·⁊ misit illos binos ante faciez suam in omnē ciuitatē ⁊ locum quo erat ipe venturus. Et dicebat illis / Messis quidez
Mat·9·g multa: operarij autē pauci. Rogate ḡ dñz messis vt mittat operarios in messem suā / Ite: ecce ego mitto vos sicut agnos in
Mat·io·c ter lupos. Nolite portare sacculum neqz peram neqz calciamēta·⁊ neminē p viaz salutaueritis / In quācunqz domum intraueritis: primū dicite pax huic domui
Mat·io·b. ⁊ si ibi fuerit filius pacis requiescet super illū pax vra: sin autē·ad vos reuertetur.
Mar·6·b C In eadē aūt domo manete· edētes ⁊ bibentes que apud illos sunt / Dignus ē
Mat·io·b. et·20·b· enī operarius mercede sua. Nolite transire de domo in domū. Et in quācūqz ciuitatem intraueritis ⁊ suscepint vos·mādu
D cate que apponunt vobis·⁊ curate infirmos qui i illa sūt / ⁊ dicite illis· appropi
Mat·io·b. quabit in vos in regnū dei. In quācūqz
Mar·16·f autē ciuitatē intraueritis ⁊ nō suscepint vos: exeuntes in plateas ei⁹ dicite: Etiā puluerē qui adhesit nobis de ciuitate vestra extergim⁹ in vos. Tñ hoc scitote qz appropinquabit regnū dei. Dico vobis qz sodomis in die illa remissius erit q̄z illi ciuitati / Ve tibi corozaim· ve tibi bethsaida·qz si in tyro ⁊ sidone facte fuissent
Mat·ii·e E virtutes que facte sunt in vobis·olim in cilitio ⁊ cinere sedentes penituissent. Verumtamē tyro ⁊ sidoni remissius erit in iudicio q̄z vobis. Et tu capharnaum vsqz ad celum exaltata: vsqz ad infernū descendes / Qui vos audit me audit·⁊ q̄ vos
Jt·io·g·et·18· spernit me spernit. Qui aūt me spernit·
a·Joh·14·c· spernit eum qui misit me. Reuersi sunt aūt septuagintaduo cū gaudio dicētes: Dñe: etiā demonia subiciunt nobis in noie tuo. Et ait illis: Videbā sathanaz sicut fulgur de celo cadentez / Ecce dedi
Mar·16·g· vobis potātem calcandi supra serpentes
f ⁊ scorpiones ⁊ sup omnē virtutē inimici·⁊ nihil vobis nocebit. Verumtamē in hoc nolite gaudere: qz spūs vobis subiciuntur. Gaudete autē: q̄ noia vra scripta sunt in celis. In ipa hora exultauit in spiritu sco ⁊ dixit / Cōfitebor tibi dñe pr̄
Mat·ii·f celi ⁊ terre: q̄ abscondisti hec a sapientibus ⁊ prudentibus ⁊ reuelasti ea paruulis
Mat·ii·g Etiā pr̄: qm̄ sic placuit añ te. Omia mihi
Joh·16·c tradita sunt a patre meo: Et nemo scit

quis sit filius nisi pater. ⁊ quis sit pr̄ nisi
filius. ⁊ cui voluerit fili⁹ reuelare. Et cō
Mat. 13. b. uersus ad discipulos suos dixit // Beati
oculi qui vidēt que vos videt⁹: Dico eī
vobis: ꝙ multi ꝓphete ⁊ reges voluerūt
videre que vos videtis. ⁊ nō viderūt. et
Mat. 22. f. audire que auditis. ⁊ nō audierunt // Et
Mar. 12. e ecce quidā legisperit⁹ surrexit temptans
G illū ⁊ dicens: Magister: quid faciēdo vi
Mat. 22. f tam eternā possidebo? At ille dixit ad eū
Mar. 12. e. In lege q̄d scriptū est? Quō legis? Ille
Deutro. 6. rn̄dēs dixit: Diliges dn̄m deū tuū ex to-
to corde tuo ⁊ ex tota aīa tua. ⁊ ex oībus
Ro. 13. c. viribꝫ tuis. ⁊ ex om̄i mente tua // ⁊ proxi-
Jaco. 2. b. mū tuū sicut teip̄m. Dixitq̄ illi: Recte
j. 16. d. rn̄disti: Hoc fac ⁊ viues // Ille aūt volēs
iustificare seip̄m dixit ad iesum: Et q̄s ē
meus ꝓxim⁹? Suspiciens aūt iesus di-
xit: Homo quidā descēdebat ab hierl'm
in hiericho ⁊ incidit in latrones: q̄ etiaꝫ
despoliauerūt eū. ⁊ plagis imposit⁹ abie
runt semiuiuo relicto: Accidit aūt vt sa
cerdos quidā descēderat eadē via. ⁊ viso
illo p̄teriuit. Similiter ⁊ leuita: cū esset
secus locū ⁊ videret eū pertransijt. Sa
maritanus aūt quidā iter faciens venit
secus eū. ⁊ vidēs euꝫ. misericordia mot⁹
est. Et appropians alligauit vulnera ei⁹
infundens oleū ⁊ vinū. ⁊ imponēs illuꝫ
in iumentū suū duxit in stabulū. ⁊ curaꝫ
ei⁹ egit. Et altera die ꝓtulit duos dena-
rios: ⁊ dedit stabulario. ⁊ ait: Curam illi
us habe. ⁊ q̄dcunq̄ superogaueris. ego
cū rediero reddam tibi: Quis hoꝝ triuꝫ
videt̄ tibi ꝓximus fuisse illi qui incidit ī
latrones? At ille dixit: Qui fecit miseri-
cordiam in illū. Et ait illi iesus: Vade ⁊
tu fac similiter. Factū est aūt dū irent. ⁊
ipse intrauit in quoddā castellū. ⁊ muli-
er quedā martha noīe excepit illū in do
mū suā. ⁊ huic erat soror nomīe maria
Que etiā sedens secus pedes dn̄i audie
bat verbū illius: martha autē satagebat
circa frequens ministeriū. Que stetit ⁊
ait: Dn̄e: nō est tibi cure ꝙ soror mea re
liquit me solaꝫ ministrare? Dic ḡ illi vt
me adiuuet. Et rn̄dēs dixit illi domin⁹
Martha martha sollicita es ⁊ turbaris
erga plurima. Porro vnū est necessari-
um. Maria optimā ꝑtem elegit: que nō
auferetur ab ea.

XI

A Et factū est cū esset in quodaꝫ lo
co orans: vt cessauit. dixit vn⁹ ex
discipulis eius ad eū. Dn̄e: doce
nos orare: sicut docuit iohānes discipu
los suos. Et ait illis // Cuꝫ oratis dicite: Mat. 6. c
Pater sanctificet̄ nomē tuuꝫ adueniat Ro. 8. d
regnū tuū: panē nostrū quotidianuꝫ da
nobis hodie. ⁊ dimitte nob̄ peccata nr̄a:
siquidē ⁊ nos dimittim⁹ debitoribꝫ nr̄is
⁊ ne nos inducas in temptationem. Et
ait ad illos: Quis vr̄m habebit amicuꝫ
⁊ ibit ad illū media nocte ⁊ dicet illi: ami
ce cōmoda mihi tres panes: qm̄ amicus
meus venit de via ad me. ⁊ nō habeo q̄d
ponam ante illū. ⁊ ille deintus rn̄dēs di-
cat. noli mihi molestus esse. iam ostium
clausum est // ⁊ pueri mei mecū sunt ī cu Job. 19. Esa. 8.
bili: nō possum surgere ⁊ dare tibi? Et il B
le si ꝑseuerauerit pulsans. dico vob̄. et si
nō dabit illi surgens. eo ꝙ amicus eius
sit: ꝓpter improbitatē tn̄ eius surget: et
dabit illi quotquot habꝫ necessarios. Et
dico ego vobis // Petite ⁊ dabit̄ vob̄. q̄ri Mat. 7. b. Ja. 1
te ⁊ inuenietis: pulsate et aperiet̄ vobis. a.
// Om̄is enī qui petit accipit. ⁊ qui q̄rit ī Job. 16. f.
uenit: ⁊ pulsanti aperiet̄. Quis aūt ex vo
bis pr̄em petit panem: nūquid lapidem
dabit illi? Aut piscem: nūquid pro pisce
serpentē dabit illi? Aut si petierit ouum
nūquid porrigꝫ illi scorpionē? Si ergo
vos cū sitis mali nostis bona data dare
filijs vr̄is: q̄ntomagis pr̄ vr̄ celest⁹ de ce
lo dabit sp̄m̄ bonū petentibꝫ se // Et erat Mt. 9. f. et: 12. c.
eijciens demoniū ⁊ illud erat mutum: ⁊
cū eiecisset demoniū locutus est mutus
⁊ ammirate sunt turbe. Quidā autez ex Mat. 12. c.
eis dixerūt: In beelçebub pr̄icipe demo- Mar. 3. e.
niorū eijcit demoniū // Et alij temptan- Mat. 12. e.
tes: signn̄ de celo q̄rebant ab eo. Ip̄e au
tem vt vidit cogitatiōes eorū dixit eis: C
Omne regnū in se diuisum. desolabit̄. Mat. 12. d.
⁊ domus supra domū cadet. Si aūt ⁊ sa Mar. 3. f.
thanas in seip̄m diuisus est: quō stabit
regnuꝫ eius? q̄r dicitis in beelçebub me
eijcere demōia? Si aūt ego ī beelçebub

eijcio demonia: filij vr̄i in quo eijciunt?
Ideo ipsi iudices vr̄i erūt. Porro si in
digito dei eijcio demonia: ꝓfecto ꝑuenit
in vos regnū dei. Cū fortis armatus cu
stodit atriū suuz: in pace sunt ea q̄ possi/
det. Si aūt fortior eo suꝑueniēs vicerit
eum: vniūsa arma ei⁹ auferet in quibus
ꝯfidebat. ⁊ spolia ei⁹ distribuet. Qui nō
est mecū. ꝯtra me est. ⁊ q̄ nō colligit me/
Mat. 12. f cū dispergit/ Cū immūdus spūs exierit
de hoīe. ambulat ꝑ loca inaquosa. q̄rens
requiē. ⁊ nō inueniēs dicit: Reuertar in
domū meā vnde exiui. Et cū venerit in/
D uenit eā scopis mundatā. Tūc vadit et
assumit septē alios spirit⁹ secū neq̄ores
se. ⁊ ingressi habitant ibi. Et fiūt nouis/
sima hoīs illi⁹ peiora prioribꝫ. Factuz est
autē cū hec diceret: extollens vocē q̄dam
mulier de turba dixit illi: Beat⁹ venter
qui te portauit. et vbera q̄ suxisti. At ille
dixit: Quinimo beati qui audiūt verbū
dei: ⁊ custodiūt illud. Turbis aūt cōcur/
Mat. 12. f. rentibꝫ cepit dicere/ Generatio hec ge/
Mar. 8. c. neratio nequā est: signū querit: ⁊ signuz
nō dabit̄ ei nisi signū ione. Nā sicut fuit
ionas signū niniuitis: ita erit ⁊ fili⁹ hoīs
3. Reg. 10. generationi isti/ Regina austri surget ī
2. Parli. 9. iudicio cū viris generatiōis hui⁹ ⁊ ꝯdē
nabit illos: q̄ venit a finibꝫ terre audire
sapientiā salomonis. Et ecce plus q̄ sa/
Jone. 3. lomon hic/ Viri niniuite surgent ī iudi
Mat. 12. f. cio cū generatione hac ⁊ ꝯdemnabūt il/
E lam: q̄ penitentiā egerūt in p̄dicatiōe io
s. 8. c. Mat. 5. b ne. Et ecce pl⁹ q̄ iona hic/ Nemo lucer/
Mar. 4. d. nam accēdit et in abscondito ponit neq̄
sub modio sed supra candelabꝝ: vt q̄ in/
Mat. 6. e grediunt̄. lumē videāt/ Lucerna corꝑis
tui est oculus tu⁹. Si oculus tu⁹ fuerit
simplex. totū corp⁹ tuum luciduz erit: si
autē nequā fuerit: etiā corpus tuū tene
brosum erit. Vide g̊ ne lumē q̄d in te ē
tenebre sint. Si g̊ corpus tuū totū luci
dum fuerit nō hn̄s aliquā ꝑtez tenebra
rū: erit lucidū totū: Et sicut lucerna ful/
goris illuminabit te. Et cū loqueret̄. ro
gauit illū quidaz phariseus vt prāderet
apud se. Jesus aūt ingressus recubuit.
F Phariseus autē cepit intra se reputans

dicere: quare nō baptiçat⁹ esset an̄ pran
dium? Et ait dn̄s ad illū/ Nūc vos pha/ Mat. 23. e
risei q̄d deforis est calicis ⁊ catini mūda
tis: q̄d aūt int⁹ est vr̄m. plenū est rapina
⁊ iniquitate. Stulte: nōne qui fecit q̄d
deforis est: etiam id q̄d deintus est fecit?
Verūtamē q̄d suꝑest date elemosynam
⁊ ecce oīa mūda sunt vob̄/ Sed ve vob̄ Mat. 23. d.
phariseis q̄ decimatis mentā ⁊ rutam ⁊
om̄e olus. ⁊ p̄teritis iudiciū ⁊ charitatē
dei. Hec aūt oportuit facere ⁊ illa non o/
mittere/ Ve vob̄ phariseis: qui diligitis Mat. 23. b.
primas cathedras in synagogis ⁊ saluta
tiones in foro/ Ve vobis q̄ estis vt mo Mat. 23. e
numēta q̄ nō parent: ⁊ hoīes ambulātes
supra nesciūt. Rn̄dens aūt quidaz ex le/
gisperitis ait illi: Magister: hec dicēs eti/ G
am ꝯtumeliā nob̄ facis. At ille ait: Et vo Mat. 23. a
bis legisꝑitis ve q̄ oneratis hoīes one/
ribꝫ q̄ portare nō possunt. ⁊ ip̄i vno digi/
to vr̄o nō tangit̄ sarcinas. Ve vob̄ qui
edificatis monumēta ꝓphetaꝝ: p̄res aūt
vr̄i occiderūt illos. Profecto testificami
ni q̄ ꝯsentitis opibꝫ patrū vr̄oꝝ: q̄m̄qui
dem ip̄i eos occiderūt. vos autē edificat̄
eoꝝ sepulcra. Propterea ⁊ sapīa dei dixit
/ Mittam ad illos ꝓphetas ⁊ apl̄os. et ex Mat. 23. f.
illis occident ⁊ ꝑsequent̄: vt inquiratur
sanguis oīm ꝓphetaꝝ qui effusus ē a cō/
stitutione mūdi a generatiōe ista: a san/
guine abel vsq̄ ad sanguinez çacharie. q̄
perijt inter altare ⁊ edera. Ita dico vob̄
requiret̄ ab hac generatiōe/ Ve vob̄ le/ Mat. 23. b
gisperitis qui tulistis clauem sciētie: ip̄i
nō introistis. ⁊ eos qui introibant ꝓhi/
buistis. Cū autē hec ad illos diceret. cepe
rūt pharisei ⁊ legisperiti grauiter insiste
re/ ⁊ os ei⁹ opprimere de multis insidiā Act. 23. a
tes ei: ⁊ querentes aliquid capere de ore
eius vt accusarent eum.

XII

A

Multis aūt turbis ꝯcurrētibꝫ ita
vt se inuicem ꝯculcarent: cepit
dicere ad discipulos suos/ Attē Mt. 6. b. Mr.
dite a fermēto phariseoꝝ quod est hypo 8. c. Mt. 10. e
crisis/ Nihil enim opertū est quod non Mar. 4. d.
reueletur: neq̄ absconditū quod nō scia
tur/ Quoniā que in tenebris dixistis: in Mat. 12. e
lumine dicent̄. et q̄d in aure locuti estis

in cubiculis p̄dicabit̄ in tectis. Dico au
tem vobis amic̄ meis ne terreamini ab
his qui occidūt corp⁹ ⁊ post hec non hn̄t
Mat.10.e. ampli⁹ quid faciāt. Ostendam autē vo
bis quē timeatis. Timete eū qui postq̄
occiderit habet ptātem mittere in gehē
Mat.10.f nam. Ita dico vob̄ hunc timete. Nōne
quinq̄ passeres veneūt dipondio: et vn⁹
Mat.10.f. ex illis nō est in obliuione corā deo. Sz
⁊ capilli capitis vr̄i om̄s numerati sunt
B Nolite ergo timere: multis passeribus
Mat.10.f. pluris estis vos. Dico aūt vob̄ oīs qui
Mar.18.g cunq̄ ꝯfessus fuerit me corā hoīb⁹: ⁊ fili
us hom̄is ꝯfitebit̄ illi coram angelis dei
Mat.10.f. Qui aūt negauerit me coraz hoīb⁹: ne
Mat.12.d. gabit̄ corā angel' dei. Et oīs qui dicit ver
Mar.3.g. bum in filiū hoīs remittet̄ illi: ei aūt qui
in sp̄m̄ scm̄ blasphemauerit nō remittet̄
Mat.10.d. Cū autē inducent vos in synagogas ⁊
Mar.13.c ad magistrat⁹ ⁊ potestates: nolite sollici
ti esse q̄liter aut quid rn̄deatis aut quid
dicatis. Sp̄ūs enī sanct⁹ docebit vos in
ip̄a hora: q̄d oporteat vos dicere. Ait aūt
ei quidā de turba. Mgr̄ dic fratri meo:
vt diuidat mecū hereditatē. At ille dixit
Exo.2. ei: Homo quis me ꝯstituit iudicem aut
Act.7.b diuisorē supra vos? Dixitq̄ ad illos. Vi
dete ⁊ cauete ab oī auaricia q̄ nō in abū
dantia cui⁹ q̄ vita ei⁹ ē ex his q̄ possidet
C Dixit autē sil'itudinē ad illos dicēs. Ho
minis cuiusdā diuitis vberes fructus a
ger attulit: et cogitabat intra se dicens:
Quid faciā: q̄ non habeo quo ꝯgregem
Eccle.5. fruct⁹ meos? Et dixit: Hoc faciam. De
struam horrea mea: ⁊ maiora faciā ⁊ illuc
ꝯgregabo oīa que nata sunt mihi ⁊ bona
mea: ⁊ dicam aīe mee: Anīa habes m̄lta
bona posita in annos plurimos: req̄esce
comede. bibe. epulare. Dixit autē illi de⁹
Stulte hac nocte aīam tuā repetūt a te
Que autē parasti: cui⁹ erunt? Sic est q̄
sibi thesauriçat ⁊ nō est in deū diues. Di
Mat.6.e. xitq̄ ad discipulos suos. Ideo dico vob̄
Ro.12.c Nolite solliciti esse aīe vr̄e quid mandu
i.Pe.5.c. cetis neq̄ corp̄i quid induamini. Anīa
plus est q̄ esca ⁊ corp⁹ plus q̄ vestimen
D tum. Considerate coruos: q̄ non semi
nant neq̄ metunt quib⁹ nō est cellariū
neq̄ horreū ⁊ deus pascit illos. Quāto
magis vos pluris estis illis. Quis autē
vr̄m cogitādo potest adijcere ad staturā
suā cubitū vnū? Si ergo neq̄ q̄d mini
mū est potestis: q̄d de ceteris solliciti est̄
Mat.6.f. Considerate lilia quō crescūt. Non la
borant neq̄ nent. Dico aūt vob̄: nec salo
mon in oī gloria sua vestiebat̄ sicut vnū
ex istis. Si autē fenum q̄d hodie est in
agro et cras in clibanū mittit̄: de⁹ sic ve
stit: quantomagis vos pusille fidei? Et
vos nolite q̄rere quid manducetis. aut
quid bibatis. et nolite in sublime tolli.
Hec autē oīa gentes mundi q̄runt. Pa
Mat.6.g ter autē vr̄ scit q̄m̄ his indigetis. Verū
tamē querite primū regnū dei ⁊ iusticiā
eius: ⁊ hec oīa adijcient̄ vobis. Nolite ti
mere pusillus grex: q̄ cōplacuit p̄ri vr̄o
Mat.9.e dare vobis regnū. Vendite q̄ possidetis
Mar.10.c ⁊ date elemosynā. Facite vobis sacculos
Mat.6.d qui nō veterascūt: thesaurū nō deficientē
in celis. Quo fur nō appropiat. neq̄ ti
Mat.6.e. nea corrumpit. Vbi enī thesaur⁹ vester
E est. ibi ⁊ cor vestrū erit. Sint lumbi vr̄i
precincti ⁊ lucerne ardētes in manibus
vr̄is. ⁊ vos similes hoīb⁹ expectantib⁹ do
minū suū q̄n reuertat̄ a nuptijs: vt cum
venerit ⁊ pulsauerit cōfestim aperient ei
Mat.24.g. Beati serui illi: q̄s cū venerit dn̄s inue
nerit vigilātes. Amē dico vob̄: q̄ precin
get se ⁊ faciet illos discūbere. ⁊ trausiens
ministrabit illis. Et si venerit in secūda
vigilia. ⁊ si in tertia vigilia venerit. ⁊ ita
Mat.24.f. inuenerit: beati sunt serui illi. Hoc autē
Mar.13.g. scitote q̄m̄ si sciret p̄familias qua hora
fur veniret: vigilaret vtiq̄. ⁊ nō sineret
p̄fodi domū suam. Et vos estote parati:
q̄ qua hora nō putatis fili⁹ hoīs veniet.
Ait aūt ei petrus: Dn̄e ad nos dicis hāc
parabolam: an ⁊ ad oēs? Dixit autē dn̄s
Mat.24.e Quis putas est fidelis dispensator et
prudens: quē cōstituit dn̄s supra famili
am suā vt det illis in tp̄e tritici mensu
F ram? Beat⁹ ille seruus quē cuz venerit
dn̄s inuenerit ita facientē. Vere dico vo
bis: q̄m̄ supra oīa que possidet cōstituet
illum. Q̄ si dixerit seru⁹ ille ī corde suo.
moram facit dn̄s meus venire ⁊ ceperit

percutere seruos ⁊ ancillas· ⁊ edere et bibere ⁊ inebriari: veniet dñs serui illius in die qua nō sperat ⁊ hora q̄ nescit· et diuidet eum: partēq; eius cū infidelibus ponet. Jac·4·d Ille autē seruus q̄ cognouit voluntatē dñi sui· ⁊ nō se preparauit· ⁊ non fecit ꝑm voluntatē ei⁹: vapulabit multis. Osee·4· qui autē nō cognouit ⁊ fecit digna plagis vapulabit paucis. Omni aūt cui multū datum est multū q̄ret ab eo: ⁊ cui cōmēdauerūt multū: plus petent ab eo. Ignez veni mittere in terrā· ⁊ quid volo nisi vt accendatur? G Baptisma aūt habeo baptizari: ⁊ quō coartor vsq; dū p̄ficiat? Mat·10·f Putatis q̄ pacē veni mittere in terrā? Nō dico vobis: sed separationē. Erūt enī ex hōc quinq; in domo vna diuisi: tres in duos ⁊ duo in tres dividēt: pater in filiū· ⁊ filius in patrē suū: mater in filiā· ⁊ filia in matrē: socrus in nurū suā· ⁊ nurus in socrū suā. Mat.16·a Dicebat aūt ad turbas. Cum videritis nubem orientē ab occasu· statim dicitis nimbus venit· ⁊ ita fit· ⁊ cū austrum flantem: dicitis q̄ estus erit et fit. Hypocrite faciē celi ⁊ terre nostis probare· hoc aūt tps quō nō probatis? Quid aūt ⁊ a vobismipsis nō iudicatis q̄d iustū est? Cū autē vadis cū aduersario tuo ad principē in via: da operam liberari ab illo: ne forte trahat te ad iudicē: et iudex tradat te exactori· ⁊ exactor mittat te in carcerem Mt·5·d· ⁊·18·g Dico tibi: non eries inde donec etiā nouissimū minutū reddas.

XIII

A Aderant aūt quidā ipō in tpe nūciantes illi de galileis: quor sanguinē pilat⁹ miscuit cum sacrificijs eor. Et rīdens dixit illis: Putatis q̄ hi galilei p̄ oībus galileis pctōres fuerint: q̄ talia passi sunt? Mt·4·e· Mar·1·c· Act·2·d· et·3·d· Apoc·2·d· Nō dico vob: sed nisi penitentiā habueritis· oēs silr pibitis sicut illi decē ⁊ octo supra q̄s cecidit turris in syloe ⁊ occidit eos. Putatis q̄ et ipsi debitores fuerint ꝑ oēs hoīes habitantes in hierlm? Ezech·18· Eccl 17· Act·3·d· Nō dico vobis: sed si nō penitentiā habueritis: oēs similiter pibitis.

B Dicebat aūt ⁊ hanc silitudinez. Arborem fici habebat quidā plantatā in vinea sua· ⁊ venit querens fructū in illa ⁊ nō inuenit. Dixit aūt ad cultorem vinee? Ecce anni tres sūt ex quo venio q̄rens fructū in ficulnea hac· ⁊ nō inueno Mat·21·c Mar·11·c· Succide ergo illā. Ut quid etiā terrā occupat? At ille rīdens dixit illi: Domine: dimitte illā ⁊ hoc anno vsq; dū fodiā circa illā ⁊ mittam stercora. Et siquidē fecerit fructū: sin aūt in futurū succides eam? Daniel·4· Erat aūt docens in synagoga eor sabbatis. Et ecce mulier q̄ habebat spīm infirmitatis annis decē ⁊ octo· ⁊ erat inclinata· nec oīno poterat sursum respicere Mat·12·b Mar·3·a Lc·13·a· Quā cū videret ihesus: vocauit eaz ad se· ⁊ ait illi: Mulier dimissa es ab infirmitate tua? Et imposuit illi manus· ⁊ cōfestim erecta est· ⁊ glorificabat deū. Respōdens aūt archisynagogus indignans: q̄ sabbat⁹ curasset ihesus: dicebat turbe: Sex dies sunt in q̄bus oportet opari. In his ergo venite ⁊ curamini: et nō in die sabbati. Rīdens aūt ad illū dñs dixit: Hypocrite vnusquisq; vestm sabbato nō soluit bouē suū aut asinū a p̄sepio et ducit adaquare? C Hanc aūt filiā abrae quā alligauit satanas: ecce decem ⁊ octo annis nō oportuit solui a vinculo isto die sabbati? Et hec cū diceret: erubescebāt oēs aduersarij ei⁹· ⁊ oīs ꝑplus gaudebat in vniuersis q̄ gloriose fiebant ab eo. Mt·12·b Mar·3·a Lc·13·a· Dicebat ergo. Cui simile est regnū dei· ⁊ cui simile estimabo illud? Simile ē grano synapis· q̄d acceptū homo misit in hortū suū ⁊ creuit· ⁊ factū est in arborē magnā· ⁊ volucres celi requieuerūt in ramis ei⁹. Mat·13·d· Mar·4·f· Et iterū dixit: Cui simile estimabo regnum dei? Simile est fermēto q̄d acceptū mulier abscondit i farine sata tria: donec fermentaret totum? Mat·13·d E Et ibat p̄ ciuitates et castella docens· ⁊ iter faciens in hierlm. Mat·9·g Ait aūt illi quidā. Dñe: si pauci sūt qui saluātur? Ipse aūt dixit ad illos. Contendite intrare p̄ angustam portam· q̄ multi dico vobis q̄rent intrare ⁊ nō poterūt Mat·7·c· Joh·7·c· Cum aūt intrauerit pfamilias et clauserit ostium: incipietis foris stare· et pulsare ad ostiū dicētes: dñe aperi nob· ⁊ respondens dicet vob? Nescio vos vnde sitis. Tunc incipietis dicere: Manducauim Mat·7·c·et 25·b·

mus coram te & bibim⁹. & in plateis no
F stris docuisti. Et dicet vobis: Nescio vos
Mt.7.f.t.25.g. vnde sitis / Discedite a me oēs operarij
Mar.8.c. iniquitatis / Ibi erit fletus & stridor den
tium: cū videritis abraam & ysaac & iacob
& oēs pphetas in regno dei: vos autē ex
pelli foras / Et venient ab oriente et occi
Mat.8.c. dente & aquilone & austro. & accūbent i re
gno dei / Et ecce sunt nouissimi q̄ erant
Mat.19.g primi. & sunt primi q̄ erāt nouissimi. In
Mar.10.e. ipa die accesserūt q̄dā phariseor dicentes
G illi: Exi et vade hinc q̄r herodes vult te
occidere. Et ait illis: Ite & dicite vulpi
illi. Ecce ejcio demonia et sanitates pfi
cio hodie & cras. & tertia die ꝯsumor. Ue
runtamē oportet me hodie & cras & seqn
ti die ambulare: q̄r nō capit pphetā peri
Mat.23.g re extra hierlm. Hierusalē hierlm q̄ oc
cidis pphetas & lapidas eos qui mittun
tur ad te. Quoties volui congregare filios
tuos quēadmodū auis nidū suū sub pē
nis. & noluisti. Ecce relinquet vob dom⁹
vra deserta. Dico aūt vobis: q̄r nō vide
bitis me donec veniat cū dicetis: benedi
ctus qui venit in noīe dñi. XIIII

A Et factū est cū introisset iesus in
domū cuisdaz principis phariseo
rū sabbato manducare panem
& ipi observabāt eū. Et ecce homo qui
dam hydropicus erat ante illum: Et re
Mt.12.b. Mr. spondēs iesus: dixit ad legispitos & pha
3.a.5.6.b. riseos dicens / Si licet sabbato curare:
At illi tacuerūt. Ipse vero apprehensum
s.13.c. sanauit eū ac dimisit. Et rndens ad illos
dixit / Cui⁹ vrm asinus aut bos in puteū
B cadet. & nō ꝯtinuo extrahet illum die sab
Mt.23.b. bati: Et non poterant ad hec rndere illi.
Mar.12.g. / Dicebat aūt & ad inuitatos parabolam
intendens quō primos accubitus elige
rent: dicens ad illos: Cū inuitatus fue
ris ad nuptias nō discūbas in primo lo
co. ne forte honoratior te sit inuitat⁹ ab
illo. & veniens is qui te & illū vocauit. di
cat tibi. da huic locū: & tūc incipias cū ru
bore nouissimū locū tenere. Sz cū voca
tus fueris. vade recumbe in nouissimo
loco: vt cū venerit qui te inuitauit dicat
tibi: Amice ascende supius. Tunc erit ti
bi gloria coram simul discumbentibus:
/ q̄r oīs qui se exaltat hūiliabit. et qui se
Mat.23.b. hūiliat exaltabit. Dicebat aūt & ei qui se
Ja.4.c. inuitauerat. Cū facis prandiū aut cenā
noli vocare amicos tuos neq̄ frēs tuos
neq̄ cognatos neq̄ vicinos. neq̄ diui
tes. ne forte & ipi te reinuitent & fiat ti
bi retributio / Sed cū facis ꝯuiuiū voca
Tobie.4. paupes debiles claudos & cecos: et beat⁹
eris: q̄r nō hnt retribuere tibi. Retribu
etur enī tibi in resurrectiōe iustor. Hec
D cū audisset quidā de simul dicūbentibus
ps.77. dixit illi / Beatus qui māducabit panez
Mat.22.a in regno dei. At ipse dixit ei / Homo qui
Apoc.19.b. dam fecit cenā magnam. & vocauit mul
tos. Et misit seruū suū hora cene dicere
inuitatis vt venirēt. q̄r iam parata sunt
oīa. Et ceperūt simul oēs excusare. Pri
mus dixit ei: Villam emi. et necesse ha
beo exire & videre illā. Rogo te: habe me
excusatū. Et alter dixit: Juga borum emi
quinq̄. & eo probare illa. Rogo te: habe
me excusatū. Et alius dixit: Uxorem du
xi. & ideo nō possum venire. Et reuersus
E seruus nunciauit hec dño suo. Tunc ira
tus pfamilias dixit seruo suo: Exi cito
in plateas & vicos ciuitatis: & paupes ac
debiles & cecos & claudos introduc huc
Et ait seruus: Dñe: factū est vt impasti
& adhuc locus est. Et ait dns seruo: Exi
in vias & sepes & compelle intrare: vt im
pleatur dom⁹ mea / Dico aūt vob: q̄r ne
Mat.6.c. mo virorū illorū qui vocati sunt gustabit
cenam meā. Ibant aūt turbe multe cuz
F eo. & cōuersus dixit ad illos / Si quis ve
Mat.10.g nit ad me & nō odit prēm suū & mrēm &
vxorez & filios & fratres & sorores. adhuc
autē & aiam suā: nō potest me⁹ esse disci
pulus / Et qui nō baiulat crucē suā & ve
Mat.10.g.et nit post me: nō potest me⁹ esse discipulus
16.f.Mr.8. Quis enī ex vobis volens turrim edifi
g.8.9.c. care: nōne prius sedens computat sum
ptus qui necessarij sunt si habeat ad pfi
ciendū: ne postq̄ posuerit fundamentuz
& non potuerit perficere: oīes qui vidēt
incipiant illudere ei dicentes: quia hic
homo cepit edificare & nō potuit cōsum
mare? Aut quis rex iturus committere
G

bellum aduersus aliū regem:nō sedens
prius cogitat si possit cū decem milibus
occurrere ei·qui cū viginti milib⁹ venit
ad se:Alioquin adhuc illo longe agente
legationē mittens rogat ea que pac⁊ sūt
//Sic ergo oīs ex vob qui nō renunciat
Mat·10·g· oībus que possidet:nō potest me⁹ esse di
ī·18·e· scipulus//Bonū est sal.Si autē sal eua⁊
Mat·5·b. nuerit:in quo ꝯdietur?Neq⁊ in terram
Mar·9·g neq⁊ in sterquilinium vtile est:sed foras
mittet.Qui h⁊ aures audiēdi audiat.
A
Mat·9·b. //Rant aūt appropin⁊ XV
Mar·2·d· quantes ei publicani ⁊ pctōres
vt audirent illū. Et murmura
bant pharisei ⁊ scribe dicētes:q⁊ hic pec⁊
Mat·18·b. catores recipit ⁊ manducat cū illis// Et
B ait ad illos parabolam istam dicēs: Quis
ex vobis homo q̄ habet centū oues·et si
pdiderit vnā ex illis· nōne dimittit no⁊
nagintanouē in deserto et vadit ad illaz
que perierat donec inueniat eā?Et cuz in
uenerit eā·imponit in hūeros suos gau
dens ⁊ veniens domū ꝯuocat amicos et
vicinos dicens ill⁊//Cōgratulamini mi⁊
hi:q⁊ inueni ouē meā q̄ perierat.Dico vob
q̄ ita gaudiuz erit ī celo sup vno pctōre
C penitentiā agente:q̄z sup nonagīta nouē
iustis q̄ nō indigēt penitētia.Aut q̄ mu⁊
lier hīs drachmas decē: si pdiderit dra⁊
chmam vnā·nōne accendit lucernaz et
euertit domū ⁊ querit diligēter donec i⁊
neniat eam?Et cū inuenerit cōuocat a⁊
micas ⁊ vicinas·dicens: Cōgratulami
ni mihi·q⁊ inueni drachmā quā pdide⁊
D ram. Ita dico vob:gaudiū erit coraz an
gelis dei sup vno pctōre penitentiā agē
te.Ait aūt:Homo quidaz habuit duos
filios·et dixit adolescētior ex illis pri.Pa
ter·da mihi portionē substā q̄ me ꝯtingit
Et diuisit illis substam. Et nō post mul⁊
tos dies:ꝯgregatis oībus adolescentior
fili⁹ pegre pfectus est in regionē lōgin⁊
quā ⁊ ibi dissipauit substam suā viuendo
luxuriose.Et postq̄z oīa ꝑsummasset:fa⁊
cta est fames valida ī regione illa·et ipe
cepit egere.Et abijt ⁊ adhesit vni ciuiuz
regionis illi⁹·⁊ misit illū in villam suaz
vt pasceret porcos.Et cupiebat implere
ventrē suū de siliquis q̄s porci manduca
bant:⁊ nemo illi dabat. In se aūt reuer
sus dixit:Quāti mercēnarij ī domo pa⁊
tris mei abūdant panib⁹:ego aūt hic fa
me pereo.Surgā ⁊ ibo ad patrem meū et E
dicā ei//Pater peccaui in celū ⁊ coraz te· ī·18·c·
iam nō ium dign⁊ vocari fili⁹ tu⁹:fac me
sicut vnū de mercennarijs tuis.Et sur
gens venit ad patrem suū. Cū aūt adhuc
longe esset:vidit illū pr ipi⁹:⁊ misericor⁊
dia mot⁹ est:⁊ accurrēs cecidit sup collū
eius·⁊ osculat⁹ est euz.Dixitq⁊ ei filius:
Pater peccaui ī celū ⁊ coram te: iā nō suz
dignus vocari fili⁹ tu⁹. Dixit aūt pater
ad seruos suos:Cito ꝓferte stolā primā
⁊ induite illū:⁊ date annulū in manū ei⁹·
⁊ calciamēta in pedes ei⁹.Et adducite vi
tulū saginatū ⁊ occidite: ⁊ manducem⁹ F
⁊ epulemur:q⁊ hic fili⁹ me⁹ mortu⁹ erat
⁊ reuixit:perierat ⁊ inuētus est. Et cepe⁊
runt epulari.Erat autē fili⁹ ei⁹ senior in
agro.Et cum veniret ⁊ appropinq̄ret do
mui:audiuit symphoniā ⁊ chorū·⁊ voca⁊
uit vnū de seruis·⁊ interrogauit q̄d hec
essent. Isq⁊ dixit illi:Frater tu⁹ venit·et
occidit pr tuus vitulū saginatuz:q⁊ sal⁊
uū illū recepit. Indignatus ē aūt ⁊ no⁊ G
lebat introire. Pr ḡ illi⁹ egressus cepit
rogare illū.At ille rīdens dixit pri suo.
Ecce tot ānis seruio tibi·⁊ nūq̄z manda
tū tuū pteriui·⁊ nūq̄z dedisti mihi hedū
vt cū amicis meis epularer. Oz postq̄z
filius tuus hic q̄ devorauit substam suaz
cū meretricib⁹ venit:occidisti illi vitulū
saginatū.At ipe dixit illi. Fili tu semper
mecū es·⁊ oīa mea tua sunt. Epulari au
tē ⁊ gaudere oportebat:q⁊ frat tuus hic
mortu⁹ erat·⁊ reuixit:perierat ⁊ inuēt⁹ est. A
Dicebat aūt ⁊ ad disci XVI
pulos suos. Hō quidā erat di⁊
ues q̄ habebat villicū·⁊ hic dif⁊
famatus ē apud illū:q̄si dissipasset bona
illius.Et vocauit illū:⁊ ait illi. Quid h⁊
audio de te//Redde rationē villicatiōis Mat·25·c·
tue. Jā enī nō poteris villicare:Ait aūt
villicus intra se//Quid faciā:q⁊ dns me Job·31·
us aufert a me villicationē?Fodere nō B
valeo:mendicare erubesco.Scio q̄d fa⁊

ciam: vt cũ amot⁹ fuero a villicatiõe: re
cipiant me ĩ domos suas. Cõuocatꝫ ita
q̃ singulis debitoribꝫ dñi sui. dicebat pri
mo: Quãtũ debes dño meo? At ille dixit
Centum cados olei. Dixitq̃ illi: Accipe
cautionẽ tuã. ⁊ sede cito scribe quinqua
ginta. Deinde alio dixit: Tu vero q̃ntuꝫ
debes? Qui ait centuꝫ choros tritici. Ait
illi: Accipe litteras tuas: ⁊ scribe octogin
ta. Et laudauit dñs villicũ iniquitatis:
qꝛ prudẽter fecisset: qꝛ filij huius seculi
prudẽtiores filijs lucis in generatione
E sua sunt. Et ego vobis dico: Facite vob̃
amicos de mãmona iniq̃tatis: vt cũ de
feceritis: recipiãt vos in eterna taberna
cula. Qui fidelis est in mĩmo. ⁊ ĩ maio
ri fidelis est: ⁊ q̃ in modico iniquus ẽ. et
in maiori iniqu⁹ est. Si ḡ in iniq̃ mam
mona fideles nõ fuistis: qd̃ verꝫ est quis
credet vobis? Et si in alieno fideles nõ
Mat. 6. e. fuistis qd̃ vr̃m est q̃s dabit vob̃? Nemo
seruus potest duobus dñis seruire. Aut
enĩ vnum odiet. ⁊ alterꝫ diliget. aut vni
D adherebit. ⁊ alterꝫ ꝯtemnet. Non potestis
deo seruire ⁊ mãmone. Audiebãt autez
oĩa hec pharisei qui erant auari: ⁊ deride
Mat. 23. bant illũ. Et ait illis: Vos estis qui iusti
ficatis vos corã hoĩbꝫ: deus aũt nouit cor
da vr̃a. Quia qd̃ hoĩbꝫ altũ est: abomina
Mat. ii. d tio est ante deũ. Lex ⁊ ꝓphete vsq̃ ad io
Mat. 5. b. Mr. hannem: ex eo regnũ dei euãgeliçatur. ⁊
13. g. oĩs in illud vim facit. Facili⁹ est eniꝫ ce
lũ ⁊ terrã preterire: q̃ de lege vnũ apicez
Mat. 5. e. ⁊ 19. cadere. Om̃is q̃ dimittit vxorẽ suam. et
b. Mar. 10. b. alterã ducit. mechat̃. ⁊ qui dimissaꝫ a vi
Eccle. 6. ro ducit mechatur. Homo quidã erat
Apoc. 18. c diues qui induebat̃ purpura ⁊ bysso: et
E epulabatur q̃tidie splendide. Et erat q̃
dam mendic⁹ noĩe laçar⁹: qui iacebat ad
ianuam ei⁹ vlceribꝫ plenus. cupiẽs satu
rari de micis q̃ cadebãt de mensa diuitis
⁊ nemo illi dabat. Sꝫ ⁊ canes veniebãt
⁊ lingebant vlcera eius. Factũ est autez
vt moreret̃ mẽdicus: ⁊ portaret̃ ab ange
F lis in sinum abrae: Mortuus ẽ aũt ⁊ di
ues. ⁊ sepult⁹ est in inferno. Eleuãs au
tẽ oculos suos cũ esset in tormentis: vi
dit abraam a longe ⁊ laçarũ in sinu eius
⁊ ipse clamans dixit: Pater abraaꝫ mise
rere mei: ⁊ mitte laçarũ vt intĩgat extre
mũ digiti sui in aquaꝫ. vt refrigeret lin
guam meaꝫ: qꝛ crucior in hac flãma. Et
dixit illi abraam: Fili recordare qꝛ rece ps. 77.
pisti bona in vita tua. ⁊ laçarus sil̃r ma B
la. Nunc aũt hic ꝯsolat̃: tu vero cruciaris
Et in his oĩbꝫ int̃ nos ⁊ vos chaos ma
gnũ firmatũ est: vt hi qui volũt hĩc trã
sire ad vos nõ possint: neq̃ ind̃ huc trãs
meare. Et ait: Rogo ergo te pr̃: vt mit
tas eũ in domuꝫ pr̃is mei. Habeo enim
quinq̃ frẽs: vt testet̃ illis ne ⁊ ip̃i veniãt
in hunc locũ tormentoꝝ. Et ait illi abra
am: Habent moysen ⁊ ꝓphetas: audiant
illos. At ille dixit: Nõ pater abraam: sed
si quis ex mortuis ierit ad eos. penitẽti
am agent. Ait aũt illi: Si moysen ⁊ pro
phetas nõ audiunt: neq̃ si q̃s ex mortu
is resurrexerit credent. XVII A

Et ait ad discipulos suos. Im Mat. 18. a
possibile est vt nõ veniãt scanda Mar. 9. f.
la. Ve aũt illi ꝑ quem veniunt.
Utilius est illi si lapis molaris impona
tur circa collũ eius. ⁊ proijciat̃ in mare:
q̃ vt scandaliçet vnum de pusillis istis
Attendite vobis. Si peccauerit ĩ te fra Leuit. 19.
ter tuus: increpa illũ: ⁊ si penitentiã ege Mt. 18. c. Ecc.
rit dimitte illi. Et si septies in die pec 19. Mt. 18. d.
cauerit in te. ⁊ septies in die ꝯuersus fu
erit ad te dicens: penitet me: dimitte il
li. Et dixerũt apl̃i dño. Adauge nobis fi B
dem. dixit aũt dñs. Si habueritis fidẽ Mat. 17. e. ⁊ 21.
sicut granuꝫ synapis dicetis huic arbori c. Mar. ii. e.
moro. eradicare ⁊ transplantare in ma
re: ⁊ obediet vobis. Quis autẽ vestrũ ha
bens seruũ arantẽ aut pascentẽ boues q̃
regresso de agro dicat illi statim transi
⁊ recumbe: ⁊ nõ dicit. para ꝙ cenẽ ⁊ pre
cinge te ⁊ ministra mihi donec mãducẽ
⁊ bibam. ⁊ post h̃ tu manducab̃ ⁊ bibes?
Nunq̃d grãꝫ hꝫ seruo illi: qꝛ fecit que ei
impauerat? Non puto. Sic ⁊ vos cũ fe C
ceritis oĩa que precepta sunt vob̃ dicite:
ſui inutiles sum⁹. Qd̃ debuim⁹ facere
fecimus. Et factũ est dũ iret ĩ hirl̃m trã
sibat ꝑ mediã samariã ⁊ galileã. Et cuꝫ
ingrederet̃ quoddã castellũ. occurrerũt

ei dece viri lepr̃osi. Qui steterũt a lõge:
t leuauerũt voce dicẽtes. Jesu p̃ceptor
miserere nr̃i. Quos vt vidit dixit: Jte
ostendite vos sacerdotib⁹ Et factuz est
dũ irent: mũdati sunt. Un⁹ aũt ex ill⁹ vt
vidit q̃ mũdat⁹ est: regressus est cũ ma
gna voce magnificans deũ. Et cecidit in
faciẽ ante pedes ei⁹: grãs agens. Et hic
erat samaritan⁹. Rñdens aũt iesus dixit
Nõne decẽ mũdati sunt: Et nouez vbi
sunt: Nõ est inuent⁹ qui rediret t daret
gloriã deo nisi hic alienigena. Et ait illi
Surge vade: q̃ fides tua te saluũ fecit.
Interrogat⁹ aũt a phariseis q̃n̄ veniret re
gnũ dei: rñdens eis dixit: Non veniet re
gnũ dei cũ obseruatiõe: neq; dicent: ecce
hic aut ecce illic. Ecce enĩ regnũ dei intra
vos est. Et ait ad discipulos suos. Veni
ent dies q̃n̄ desideratis videre vnũ diez
filij hois t nõ videbitis. Et dicent vobis
Ecce hic t ecce illic. Nolite ire: neq; se
ctamini. Nã sicut fulgur coruscans sub
celo i ea q̃ sub celo sunt fulget: ita erit fi
lius hois in die sua. Primũ aũt oportet il
lũ multa pati et reprobari a generatiõe
hac Et sic factũ ẽ i dieb⁹ noe: ita erit t i
dieb⁹ filij hois. Edebãt t bibebãt: vxores
ducebant: t dabant ad nuptias: vsq; i di
em q̃ intrauit noe in arcam t venit dilu
uium t pdidit oẽs. Silr sicut factũ est i
dieb⁹ loth: Edebant t bibebãt: emebant
t vendebãt: plantabãt t edificabãt: qua
die aũt exijt loth a sodomis: pluit ignez
t sulphur de celo: t oẽs pdidit. Secũm
hec erit qua die filj⁹ hois revelabit. In
illa hora qui fuerit in tecto t vasa eius i
domo: ne descẽdat tollere illa: t qui in a
gro silr nõ redeat retro Memores esto
te vxoris loth Quicũq; q̃sierit aiaz suã
saluã facere pdet illã. Et quicũq; pdide
rit illã: viuificabit eam. Dico vobis in il
la nocte erũt duo in lecto vno: vnus as
sumet t alter relinq̃tur Due erũt mo
lentes in vnũ: vna assumet t altera reli
quet. Duo i agro: vn⁹ assumet t alt⁹ reli
quet. Rñdẽtes dicũt illi: Ubi dñe: Qui
dixit illis Ubicũq; fuerit corp⁹: illuc cõ
gregabuntur t aquile.

XVIII

Dicebat autẽ t parabolã ad illos
quoniaz oportet semp orare et
nõ deficere: dicens: Judex q̃daz
erat in quadã ciuitate: qui deũ nõ time
bat t hominẽ nõ reuerebat. Vidua aũt
quedã erat in ciuitate illa: t veniebat ad
eum dicens: Vindico me de aduersario
meo. Et nolebat p̃ multũ tp̃s. Post hec
autẽ dixit intra se. Et si deũ nõ timeo nec
hoiez reuereor: tñ q̃ molesta ẽ mihi hec
vidua vindicabo illã: ne in nouissimo ve
niens suggillet me. Ait autẽ dñs: Audi
te quid iudex iniq̃tatis dicit. Deus aũt
nõ faciet vindictã elector̃ suor̃ claman
tium ad se die ac nocte: t patientiã habe
bit in illis: Dico autẽ vob⁹ q̃ cito faciet
vindictã illor̃. Verumtñ filj⁹ hois veniẽs
putas inueniet fidẽ in tra: Dixit autẽ t
ad quosdã q̃ in se p̃fidebãt tanq̃z iusti et
aspernabant ceteros parabolã istam dicẽs
Duo hoies ascẽdebãt i tẽplũ vt orarẽt
vn⁹ phariseus t alt⁹ publican⁹. Phariseus
stans hec apud se orabat. Deus grãs ago
tibi q̃ nõ sum sic ceteri hoim raptores
iniusti adulteri: velut etiã hic publicã⁹.
Jeiuno bis in sabbato: decimas do oĩz
q̃ possideo Et publican⁹ a longe stãs no
lebat nec oculos ad celũ leuare: sed p̃cuti
ebat pect⁹ suũ dicẽs: Deus p̃pitius esto
mihi pctõri. Dico vob⁹ descẽdit hic iusti
ficatus in domũ suã ab illo q̃ omis qui se
exaltat hũiliabit⁹: et q̃ se hũiliat exaltabit⁹
Afferebant autẽ ad illũ t ifantes vt eos
tangeret. Quo cũ viderent discipuli icre
pabant illos. Jesus aũt cõuocans illos
dixit: Sinite pueros venire ad me: t no
lite vetare eos. Talium est enĩ regnũ dei
Amen dico vobis: quicũq; nõ acceperit
regnũ dei sicut puer nõ intrabit in illud
Et interrogauit eũ q̃dã p̃nceps dicẽs
Bone magr̃: q̃d faciẽs vitã eternaz possi
debo: Dixit autẽ ei iesus. Quid me dicis
bonum: Nemo bon⁹ nisi solus deus. Mã
data nosti Nõ occides. nõ mechaberis.
non furtũ facies. nõ falsuz testimoniuz
dices. honora patrẽ tuũ t matrem. Qui
ait. Hec oĩa custodiui a iuuẽtute mea
Quo audito iesus: ait ei Adhuc vnum

Leuit. 14.

Mat. 8. a
Mr. i. g. s. y. c.
Ecce. 18.
i. Tessal. y. d
Mat. 24. d.
Mar. 13. e.
Mat. 24. e.
i. Pe. 3. d
Gen. 19.
Mat. 16. f
Mar. 8. g
Mat. 24. f.
Mat. 24. d.
Ero. 20. Mat. 19. d. Mr. 10. c.
Mat. 19. c.
Mar. 10. c.
Mat. 23. b
Mat. 19. c.
Mar. 10. b.
Mat. 19. d
Mar. 10. b.
Ecce. 8.
Ecce. y. s. 15. e.

tibi deest. Oīa q̄cunq̄ habes vende ⁊ da
paupib⁹: ⁊ habeb̄ thesaurū in celo: ⁊ veni
E seq̄re me. His ille auditis ꝯtristatus est
q̄ diues erat valde. Uidens aūt iesus il
lum tristē factū. dixit. q̄ difficile q̄ pecu-
Mat. 19. f. nias hn̄t in regnū dei intrabūt. Facilius
Mar. 10. c est enī camelū ꝑ foramē acus trāsire: q̄
diuitez intrare in regnū dei. Et dixerūt
qui audiebant: Et quis pōt saluus fieri
Mat. 19. f Ait illis. Que īpossibilia sunt apud ho-
Mat. 10. d. mīes. possibilia sunt apud deū. Ait autē
petrus: Ecce nos dimisim⁹ oīa. et secuti
Mat. 19. g. sum⁹ te. Qui dixit eis: Amē dico vobis
Mar. 10. d nemo est q̄ reliquit domū aut ꝑntes aut
frēs aut vxorē aut filios ꝓpter regnū dei
⁊ nō recipiat multo plura in hoc tp̄e ⁊ in
Mat. 20. d seculo futuro vitā eternam. Assumpsit
Mar. 10. e. aūt iesus duodecim: ⁊ ait illis: Ecce ascē
F dimus hierosolymā. ⁊ ꝯsummabuntur
oīa q̄ scripta sunt ꝑ ꝓphetas de filio hoīs
Tradet̄ enī gentib⁹. ⁊ illudet̄. ⁊ flagella-
bitur ⁊ ꝯspuet̄. postq̄ flagellauerint occi
dent eū. ⁊ die tertia resurget Et ip̄i nihil
horū intellexerūt. Et erat verbum istud
absconditū ab eis: ⁊ nō intelligebāt que
Mat. 20. g dicebant̄. Factū est aūt cuz appīropq̄ret
Mar. 10. g. hiericho: cecus quidā sedebat sec⁹ viam
G mendicans. Et cū audiret turbā ꝑtere-
untem: interrogabat q̄d hoc esset. Dixe-
rūt autē ei: q̄ iesus naçaren⁹ trāsiret. Et
Mat. 20. g. clamauit dicens. Jesu fili dauid misere
re mei Et q̄ preteribāt increpabāt eū vt
taceret. Ipse vero multo magis clama-
bat. fili dauid: miserere mei. Stans au
tē iesus iussit illū adduci ad se. Et cū ap
propinquasset: interrogauit illū dicens
Quid tibi vis faciaz? At ille dixit: Dn̄e
Mat. 9. e. vt videā. Et iesus dixit ei: Respice. Fi-
Mar. 5. f. des tua te saluū fecit. Et ꝯfestim vidit. ⁊
seq̄bat̄ illū magnificās deū. Et oīs plebs
vt vidit. dedit laudem deo. XIX

A Et ingressus ꝑambulabat hieri
cho. Et ecce vir noīe çacheus: et
hic princeps erat publicanoruz
⁊ ip̄e diues. Et q̄rebat videre iesum q̄s
esset. ⁊ nō poterat ꝑ turba. q̄ statura pu
sillus erat. Et ꝑcurrens ascendit in arbo
rem sycomoꝝ vt videret eum quia inde
erat transitur⁹. Et cū venisset ad locum
suspiciens iesus vidit illū. ⁊ dixit ad illū
Zachee festinans descende: q̄ hodie ī do-
mo tua oportet me manere. Et festinās
descendit. ⁊ excepit illū gaudens: Et cuz
viderent oēs murmurabāt dicentes q̄
ad hoīem peccatorez diuertisset. Stans
autē çacheus dixit ad iesum: Ecce dimi- B
diū bonoꝝ meoꝝ dn̄e do paupib⁹. ⁊ si q̄d
aliquē defraudaui reddo quadruplum.
Ait iesus ad eū: Quia hodie sal⁹ domui
huic facta est: eo q̄ et ip̄e filius sit abrae
Mat. 15. e. Uenit eī filius hoīs querere ⁊ saluū fa
cere q̄d perierat. Hec illis audientibus
adijciens dixit ꝑabolam: eo q̄ esset prope
hierusalē: ⁊ q̄ existimarēt q̄ cōfestim re-
gnuz dei manifestaret̄. Dixit g̃: Homo Mat. 25. b
quidā nobilis abijt in regionez longin- Mar. 13. g
quā accipe sibi regnū: ⁊ reuerti. Uocatz
autez decem seruis suis. dedit eis decem
mnas. ⁊ ait ad illos: Negociamini dum
venio. Ciues autē eius oderant eum. et
miserūt legationē post illū dicentes: No
lumus hunc regnare sup̄ nos. Et factū C
est vt rediret accepto regno: et iussit vo-
cari seruos quib⁹ dedit pecuniam: vt sci-
ret q̄ntū quisq̄ negociatus esset. Uenit
aūt primus dicens: Dn̄e: mna tua decez
mnas acquisiuit. Et ait illi. Euge bone Mat. 25. d.
serue q̄ in modico fuisti fidel̄: eris pote-
statem hn̄s supra decē ciuitates Et alter
venit dicēs: Dn̄e: mna tua fecit quinq̄
mnas. Et huic ait: Et tu esto sup̄ quinq̄
ciuitates. Et alter venit dicens: Dn̄e: ec
ce mna tua quā habui repositaz in suda-
rio. Timui enī te q̄ homo auster⁹ es: tol
lis q̄d non posuisti. ⁊ metis q̄d nō semi-
nasti. Dixit ei: De ore tuo te iudico ꝑue D
nequā. Sciebas q̄ ego homo austerus
sum: tollens q̄d non posui. ⁊ metens q̄d
nō seminaui. Et quare nō dedisti pecuni
am meā ad mensam: ⁊ ego veniens cum
vsuris vtiq̄ exegissem illud. Et astanti-
bus dixit: Auferte ab illo mnam. ⁊ date
illi qui decem mnas habet. Et dixerunt Mt. 13. b. et. 25.
ei: Dn̄e habet decē mnas. Dico aūt vob̄ e. Mar. 4. e. s.
q̄ hoī hn̄ti dabit̄ ⁊ abūdabit: ab eo aūt q̄ 8. c.
nō hz ⁊ q̄d hz auferet̄ ab eo. Uerūtamē Deutro. 19.

inimicos meos illos q̄ noluerūt me re
gnare sup̄ se adducite huc· ⁊ interficite añ
me. Et his dict̄ p̄cedebat ascēdēs hiero
Mt·21·a· Mr· solymā // Et factū est cū appropinq̄sset ad
ii·a· Joh·12·b· bethphage ⁊ bethaniā· ad montez q̄ vocat̄
oliueti: misit duos discipl̄os suos dicēs
// Ite in castellū qđ ꝯ vos est. In qđ in
Mat·21·a· troeūtes· inuenietis pullū afine alligatū
Mar·ii·a cui nēo vnq̄s hoīm sedit. Soluite illū ⁊
E adducite Et si q̄s vos introgauit q̄re sol
uitis· sic dicetis ei: Quia dñs opam eius
desiderat. Abierūt aūt q̄ missi erāt· et in
uenerūt sic dixit illis stantē pullū. Sol
uentib⁹ aūt illis pullū: dixerūt dñi eius
ad illos. Quid soluitis pullū? At illi di
xerūt: Quia dñs eū necessariū h̄z Et du
xerūt illū ad iesuz. Et iactātes vestimēta
Mt·21·a· Mr· sua supra pullū: imposuerūt iesū // Eūte
ii·b· Joh·12·b· aūt illo substernebāt vestimēta sua i via
F Et cū appropinq̄ret iā ad descēsum mō
tis oliueti: ceperūt oēs turbe discēdētiū
gaudētes laudare deū voce magna sup̄
oīb⁹ q̄s viderāt virtutib⁹ dicētes: Bene
dict⁹ qui venit rex in noīe dñi: pax i celo
Mar·21·c· ⁊ gl'ia in excelsis // Et quidā phariseoruz
de turbis dixerūt ad illuz: Magr̄ increpa
Abachuc·2· discipl̄os tuos // Quib⁹ ip̄e ait: Dico vo
G b: q̄z si hi tacuerīt lapides clamabūt. Et
vt appropinq̄uit: videns ciuitatez fleuit
Naum·3· sup̄ illā dicens: Quia si ꝯgnouisses ⁊ tu
// Et q̄dā i hac die tua q̄ ad pacē tibi. nūc
aūt abscōdita sunt ab oculi tuis. Quia ve
nient dies in te· ⁊ circūdabūt te inimici
tui vallo: ⁊ circūdabunt te· ⁊ coangusta
būt te vndiq̄· ⁊ ad t̄rā p̄sternēt te· ⁊ fili
Mat·24·a· os tuos q̄ in te sunt // Et nō relinquēt i
Mar·13·a· te lapidē sup̄ lapidē: eo q̄ nō ꝯgnoueris
Mt·21·b· Mr· tp̄s visitatiōis tue // Et ingressus i tem
ii·d· Joh·2·d· plū cepit eiicere vendētes ⁊ ementes: di
Esa·56· Iere· cens illi // Scriptū est: q̄z dom⁹ mea dom⁹
7· or̄ōis est. Vos aūt fecistis illā spēluncaz
latronū. Et erat docens q̄tidie in tēplo
Mt·21·g· Mr· // Principes aūt sacerdotū ⁊ scribe ⁊ p̄ci
12·b· j·22·a· pes plebis q̄rebāt illū p̄dere: ⁊ nō inueni
Jo·7·e·⁊·g· ebant q̄d facerēt illi. Omis enī pp̄ls suspē
et·8·c· sus erat audiens illum. XX
A Et factū est in vna dieꝝ docente
illo populū in tēplo ⁊ euāgeliçā
te: cōuenerunt p̄cipes sacerdotū ⁊ scri
be cum senioribus ⁊ aiunt dicētes ad illū.
// Dic nobis in q̄ ptāte hec facis. Aut q̄s Mat·21·d
est qui dedit tibi hanc ptātem? Rñdens Mar·ii·f.
aūt iesus dixit ad illos. Interrogabo vos
⁊ ego vnum verbum. Rñdete mihi. Ba
ptismū iohānis de celo erat: an ex hoīb⁹?
At illi cogitabāt intra se dicētes: Quia
si dixerimus de celo· dicet: Quare q̄ non
credidistis illi? Si aūt dixerimus ex ho
minib⁹ plebs vniūsa lapidabit nos. Cer
ti sunt enī iohannē ꝓphetā esse. Et rñde
runt se nescire vñ esset. Et iesus ait illis
Neq̄ ego dico vobis in q̄ ptāte hec facio
// Cepit aūt dicere ad plebez parabolam Mat·21·f
hanc. Homo quidā plātauit vineam ⁊ Mar·12·a·
locauit eam colonis. ⁊ ip̄e pegre fuit ml̄
tis tp̄ib⁹. Et in tp̄e illo misit ad cultores
seruū: vt de fructu vinee darēt illi. Qui
cesum dimiserūt eum inanē. Et addidit
alterū seruū mittere. Illi aūt hunc quo
q̄ cedētes· ⁊ afficiētes ꝓtumelia: dimise
runt inanē. Et addidit tertiū mittere: q̄
⁊ illum vulnerātes eiecerūt. Dixit aute
dñs vinee. Quid faciam? Mittā filium
meū dilectū: forsitan cū hunc viderint
verebunt. Quē cū vidissent coloni: cogi
tauerūt intra se dicentes // Hic est hered
Occidam⁹ illū: vt nr̄a fiat hereditas. Et
eiectum illum extra vineam occiderūt.
Quid ergo faciet illis dñs vinee? Veni
et ⁊ perdet colonos istos ⁊ dabit vineaz
alt̄is. Quo audito dixerūt illi: Absit. Il
le aute aspiciens eos ait // Quid est g̃ hoc Mat·21·g
qđ scriptū est: lapidē quē reprobauerūt Mar·12·b·
edificātes hic fact⁹ est in caput anguli? i·Pe·2·a·
Omis qui ceciderit sup̄ illū lapidē ꝓquas Act·4·b·
sabit: supra quē aūt ceciderit cōminuet
illū. Et q̄rebāt p̄cipes sacerdotū ⁊ scri
be mittere in illū man⁹ illa hora ⁊ timu
erūt pl̄m. Cognouerūt enī q̄ ad ipsos
dixerit filitudinē hanc // Et observantes D
miserūt insidiatores q̄ se iustos simula Mt·22·c. Mr·
rent: vt capent eū i sermone· ⁊ traderēt 12·b· Joh·7·g·
illū p̄incipatui ⁊ potestati p̄fidis. Et in 18·c
terrogauerūt euz dicētes // Magr̄ scimus Mat·22·c·
q̄z recte dic̄ ⁊ doces et nō accipis p̄sonaz Mr·12·c·
sed viā dei in veritate doces: Licet nobis

tributū dare cesari: an nō? Cōsiderans
aūt dolū illoꝝ dixit ad eos. Quid me tē-
ptatis? Ostēdite mihi denariū: Cui⁹ hz
imaginē ⁊ inscriptiōez? Rñdētes dixerūt
E Cesaris. Et ait illis: Reddite g̃ q̄ sunt ce
saris cesari. ⁊ q̄ sunt dei deo. Et nō potu-
erūt verbū ei⁹ reprehendere corā plebe: et
mirati in responso ei⁹ tacuerūt. Accesse-
rūt aūt quidā saduceoꝝ. q̄ negāt esse re-
surrectionē. ⁊ interrogauerūt eū dicētes
Mat. 22. d. Mar. 12. c. Mgr̄: moyses scripsit nob̄ si frat̄ alicui⁹
mortu⁹ fuerit hñs vxorē. ⁊ hic sine liberꝫ
fuerit. vt accipiat eā frat̄ ei⁹ vxorē. ⁊ susci
tet semē fratri suo. Septē g̃ frēs erant
⁊ prim⁹ accepit vxorē ⁊ mortu⁹ ē sine fi-
lijs. Et sequēs accepit illā. ⁊ ip̄e mortu⁹
est sine filio. Et terti⁹ accepit illaz: silr̄ et
om̄s septē. ⁊ nō reliquerūt semē: ⁊ mor-
tui sunt. Nouissime oīm mortua ē ⁊ mu
F lier. In resurrectōe g̃ cui⁹ eoꝝ erit vxor?
Siquidē septē habuerūt eā vxorez. Et
ait illis iesus: Filij hui⁹ seculi nubunt: ⁊
tradunt̄ ad nuptias: illi vero q̄ digni ha
bebunt̄ seculo illo. ⁊ resurrectiōe ex mor
tuis: neqꝫ nubent neqꝫ ducēt vxores. ne
Mat. 22. e. qꝫ vltra mori poterūt. Eq̄les enī angel̄
Mar. 12. d. sunt ⁊ filij sunt dei. cū sint filij resurrecti
Exo. 3. onis. Quia vero resurgāt mortui. ⁊ moy
ses oñdit secus rubū: sicut dicit dñz deū
abraam ⁊ deū ysaac ⁊ deū iacob. De⁹ aūt
nō est mortuoꝝ sed viuoꝝ. Om̄s enī vi
G uunt ei. Rñdentes aūt quidā scribaꝝ di
Mat. 22. g. xerūt ei: Mgr̄ bñ dixisti. Et ampli⁹ non
Mar. 12. f. audebant eū quicq̄ꝫ interrogare. Dixit
aūt ad illos. Quō dicūt christū filiū esse
dauid. ⁊ ip̄e dauid dicit ī libro psalmoꝝ
ps. 109. dixit dñs dño meo sede a dextris meis
donec ponā inimicos tuos scabellū pedū
Mat. 22. g. tuoꝝ. Dauid g̃ dñm illū vocat. ⁊ quō fi
Mar. 12. f lius ei⁹ est? Audiēte aūt oī ꝓplo dixit di-
Mar. 12. g. scipulis suis. Attendite a scribis qui vo
lunt ambulare in stolis. ⁊ amant saluta
tiones in foro ⁊ primas cathedras in sy
nagogis. ⁊ primos discubit⁹ in ꝯuiuijs.
Qui deuorāt domos viduaꝝ. simulātes
longā orōem. Hi accipient da-
A mnationem maiorē. XXI
Mat. 12. g. Respiciens aūt vidit eos q̄ mit

tebant mūera sua in gaçophylatiū diui
tes. Vidit aūt ⁊ q̄ndā viduā pauꝑculaz
mittentē era minuta duo. Et dixit: Ve-
re dico vob̄: qꝛ vidua hec pauꝑ pl⁹ q̄ꝫ oēs
misit. Nā oēs hi ex abūdanti sibi miserūt
in munera dei: hec autē ex eo ꝙ deest illi
oēm victū suuz quē habuit misit. Et q̄- B
busdā dicētib̄ de tēplo ꝙ bonis lapidib̄
⁊ donis ornatū esset. dixit. Hec q̄ videtꝫ Mat. 24. a
venient dies in q̄b̄ nō reliquet̄ lapis su Mar. 13. a.
pra lapidē qui nō destruat̄. Interrogaue- Mat. 24. a
rūt autē illū dicētes: Preceptor qñ hec Mar. 13. b.
erūt: ⁊ qd̄ signū cū fieri incipient? Qui
dixit. Videte ne seducamini. Multi. n. Mt. 24. a. Mr.
veniēt in noīe meo dicētes qꝛ ego sum: 13. b. Ephe. 5. b.
⁊ tp̄s appropinq̄uit. Nolite ire post eos. 1. Cor. 3. d.
Cū aūt audieritꝫ p̄lia ⁊ seditiōes: nolite Col. 2. d.
terreri. Oportet primū hec fieri. sed nō- C
dū statī finis. Tūc dicebat illis. Surgꝫ Mat. 24. b
gens ꝯ gentē ⁊ regnū adūsus regnuz et Mar. 13. b.
terremot⁹ magni erūt ꝑ loca ⁊ pestilētie
⁊ fames: t̄roresqꝫ de celo. ⁊ signa magna
erūt. Sꝫ añ hec oīa initiēt vob̄ man⁹ su Mt. 24. b. Mr.
as ⁊ ꝑsequent̄ tradētes ī synagogas ⁊ cu 13. b. Joh. 15. f.
stodias: trahentes ad reges ⁊ p̄sides ꝓpt̄
nomē meū. Cōtinget aūt vob̄ ī testimo
niū. Ponite g̃ in cordib̄ vr̄is nō p̄medi
tari quēadmodū rñdeatꝫ. Ego enī dabo
vob̄ os ⁊ sapiam: cui nō poterunt resiste
re ⁊ ꝯtradicere oēs adūsarij vr̄i. Trade-
mini aūt a ꝑntib̄ ⁊ frib̄ ⁊ cognatꝫ ⁊ ami
cis: ⁊ morte afficient ex vob̄. Et eritis o-
dio oīb̄ hoīb̄ ꝓpter nomen meū. Et ca Mat. 10. f.
pillus de capite vr̄o nō ꝑibit. In patien D
tia vr̄a possidebitꝫ aīas vr̄as. Cū aūt vi Mat. 24. c.
deritis circūdari ab exercitu hirl̄m: tunc Mar. 13. d
scitote qꝛ appropinquauit desolatio eius
Tūc q̄ in iudea sunt fugiāt ad mōtes: Mat. 24. c
⁊ q̄ in medio ei⁹ discedāt. ⁊ q̄ in regiōib̄ Mar. 13. d
nō intrēt in eā: qꝛ dies vltiōis hi sūt. vt
impleant̄ oīa q̄ scripta sunt. Ve aūt pre Mt. 24. c. Mr.
gnantib̄ ⁊ nutriētib̄ ī ill̄ dieb̄. Erit. n. 13. d. Esa. 13.
p̄ssura magna sup̄ terrā: ⁊ ira ꝓplo huic. Ezech. 13.
Et cadēt in ore gladij. ⁊ captiui ducent̄ ī
oēs gentes. Et hierl̄m calcabit̄ a gētib̄ E
donec impleant̄ tp̄a nationū. Et erūt si Esaie. 13. b.
gna in sole ⁊ luna ⁊ stellis: ⁊ ī terris p̄ssu Johel. 2.
ra gentiū pre ꝯfusione sonitus maris ⁊

fluctuū:arescētibꝫ hoībꝫ p timore ⁊ expe/
ctatione q̄ supuenīet vniūso orbi. Nam
Mat.24.d virtutes celoꝝ mouebunt. Et tūc vide
Mr.13.f. Job. būt filiū hois venientē in nube cū ptāte
26. Esa.3. magna ⁊ maiestate. His aūt fieri incipi
entibꝫ:respicite et leuate capita vra: qm̄
F appropiquat redēptio vra. Et dixit illis
Mat.24.e. similitudinē:Videte ficulneā ⁊ oēs arbores
Mar.13.f cū pducūt iā ex se fructū:scitis qm̄ ppe ē
estas. Ita ⁊ vos cū videritis hec fieri: sci/
tote qm̄ ppe est regnū dei. Amē dico vo
Mt.24.e. Mr. bis:q̄ non p̄teribit generatio hec donec
13.g G oīa fiant. Celū ⁊ terra trāsibūt:verba aūt
Ro.13.d.i. Tes sal.5.a. Apoc. mea nō transibūt. Attendite aūt vo
8.d. bis ne forte grauent corda vra in crapu
la ⁊ ebrietate ⁊ curis huius vite. ⁊ supue/
niat in vos repentina dies illa. Tanq̄ la
queus supuenīet enī in oēs qui sedent
sup faciē oīs terre. Vigilate itaq̄ oī tpe
orantes:vt digni habeamini fugere ista
oīa q̄ futura sunt: ⁊ stare ante filiū hois
Erat aūt diebꝫ docens in tēplo: noctibꝫ
vero exiens morabat in monte q̄ vocat
A oliueti. Et oīs ppls manicabat ad eum
Mt.16.a. Mr. in templo audire eum. XXII
14.a. Joh.12.a. s.19.g.et.20.c. Mt.21.g. Mr. 12.b. Jo.7.e.et g. Joh.13.a. Mat.25.b. Mar.14.b
Apropinq̄bat aūt dies festus
azymoꝝ qui dicit pasca. Et q̄re/
bant pncipes sacerdotū ⁊ scribe
quō eū interficerēt:timebāt vero plebē.
Intrauit aūt sathanas in iudā q̄ cog no
minabat scarioth. vnū de duodecim. et
abiit ⁊ locutus est cū pncipibꝫ sacerdotuꝫ
⁊ magistratibꝫ quēadmodū illū traderꝫ
eis. Et gauisi sunt ⁊ pacti sunt pecuniaꝫ
illi dare. Et spopondit. Et q̄rebat opor/
tunitatē vt traderet illū sine turbis. Venit
aūt dies azymoꝝ:in q̄ necesse erat occidi
Mat.26.b pasca. Et misit petrū ⁊ iohannē dicens:
Mar.14.b. Euntes parate nobis pascā:vt māduce
mus. At illi dixerūt:Vbi vis paremus?
Et dixit ad eos. Ecce introeuntibꝫ vobis
in ciuitatē occurret vobis hō quidā am
phoram aque portans. seqmini eū in do/
B mū in quā intrat ⁊ dicetis pfamilias do
mus. Dicit tibi mgr:Vbi est diuersoriū
vbi pascā cū discipulis meis māducem?
Et ipse ondet vobis cenaculuꝫ ma/
gnū stratū:⁊ ibi parate. Euntes aūt inue
nerunt sicut dixit illis ⁊ parauerūt pascā.
Et cū facta esset hora discubuit ⁊ duode
cim apli cū eo. Et ait illis:Desiderio de
sideraui hanc pascā māducare vobiscū anq̄
patiar. Dico enī vobis q̄ ex hoc nō māduca
bo illud donec impleat in regno dei. Et Mt.26.c. Mr. 14.c.i. Cor.11.c.
accepto calice grās egit ⁊ dixit: Accipite
⁊ diuidite inter vos. Dico enī vobis q̄ non
bibam de generatiōe vitis. donec regnū
dei veniat. Et accepto pane grās egit et Mt.26.c. Mr. 14.c. Act.17.d.
fregit ⁊ dedit eis dicens:Hoc est corpus
meū qd̄ provobis dat. Hoc facite in meā
cōmemoratione. Similit ⁊ calicē postq̄
cenauit dicens. Hic est calix nouū testa Mt.26.c. Mr. 14.c. Heb.9.c
mentū in sanguine meo:qui provobis fun
detur. Verūtamē ecce manus tradentis C
me mecū est in mēsa. Et quidē filius ho/ Mt.18.b.et.26. b.Mr.14.c.
minis sm̄ qd̄ definitū est vadit. Verum Mt.26.b.Mr.
tamē ve hoī illi p quē tradet. Et ipi cepe 14.b.Job.3.e.
runt q̄rere inter se:qs eēt ex eis q̄ hoc fa/ Mt.18.4. Mr. 9.e.
cturus esset. Facta est aūt ⁊ ptentio iter
eos:quis eoꝝ videret esse maior. Dixit Mat.20.f.
autē eis. Reges gentiū dñant eorū:⁊ q̄ Mar.10.f.
potestatē habent sup eos benefici vocan
tur. Vos autē nō sic. Sed q̄ maior est in
vobis fiat sicut minor. ⁊ qui precessor est
ficut ministrator. Nam quis maior est. Mat.20.f.
qui recūbit:an qui ministrat? Nōne qui
recūbit? Ego aūt in medio vestm̄ sum si
cut qui ministrat. Vos aūt estis q̄ māsistis Mat.19.g.
mecū in temptatiōibꝫ meis. Et ego di/
spono vobis ficut disposuit mihi pr̄ meus
regnum:vt edatis ⁊ bibatis sup mēsam
meā in regno meo. ⁊ sedeatis sup thro/
nos iudicantes duodecim tribus isrl. Ait
autē dns simōi:Simon: ecce sathanas D
expetiuit vos vt cribraret ficut triticum Mat.26.c.
Ego autē rogaui pro te:vt nō deficiat fi Mar.14.d.
des tua. Et tu aliqñ conuersus: cōfirma
fratres tuos. Qui dixit ei:Dne:tecum
paratus sum ⁊ in carcerem ⁊ in mortē
ire. Et ille dixit. Dico tibi petre. nō can/
tabit hodie gall? donec ter abneges nos/
se me. Et dixit eis. Qñ misi vos sine sac
culo ⁊ pera ⁊ calciamentis: nunquid ali/
quid defuit vobis? At illi dixerūt:Nihil.
Dixit ergo eis:Sed nunc qui habet sac
culū tollat:similiter ⁊ peram. Et qui nō

habet: vendat tunicã suã ⁊ emat gladiuz
Esaie. 53. Mar. 15. d. //Dico enĩ vobis: qñ adhuc hoc qđ scri-
ptũ ẽ oportet impleri in me Et cũ iniq̃s
reputat⁹ est. Eteni ea q̃ sunt de me: finẽ
habẽt. At illi direrũt: Dñe: ecce duo gla
Mat. 26. d dij hic: At ille dixit eis: Satis est // Et e-
Joh. 18. a. gressus ibat sm̃ ꝓsuetudinez in montez
Mat. 26. d oliuaz. Secuti sunt aũt illũ ⁊ discipuli
Mat. 14. d. // Et cũ puenisset ad locũ: dixit illis. Ora
E te: ne intretis in temptationẽ. Et ipse a-
Mat. 26. d. uulsus est ab eis q̃ntũ iact⁹ est lapidis: ⁊
Mar. 14. d. positis genib⁹ orabat dicẽs // Pater si vis
Joh. 6. d. transfer calicẽ istũ a me. Verũtamẽ non
mea voluntas: sed tua fiat: Apparuit au-
tẽ illi angelus de celo ꝓfortans eũ. Et fact⁹
in agonia plixius orabat. Et fact⁹ est su-
dor ei⁹ sicut gutte sanguinis decurrẽtis
Mat. 26. d in terrã // Et cũ surrexisset ab oratiõne ⁊ ve-
Mar. 14. d nisset ad discipl'os suos: inuenit eos dor-
mientes pre tristitia. Et ait illis. Quid
dormitis? Surgite orate: ne intretis in
Mat. 26. e temptationem // Adhuc eo loquẽte ecce
Mar. 14. e. turba. ⁊ q̃ vocabat⁹ iudas vn⁹ de duode-
Joh. 18. a cim antecedebat eos: ⁊ appropinq̃uit ie-
su. vt oscularet⁹ eum. Jesus aũt dixit il-
Mat. 26. e. li: Juda. osculo filiũ hois tradis // Vidẽ-
Mar. 14. e tes aũt hi qui circa ipm erãt q̃d futurũ
Joh. 18. b erat: dixerũt ei: Dñe: si percutim⁹ i gladio
Et percussit vn⁹ ex illis seruũ principis sa-
cerdotũ. ⁊ amputauit auriculã ei⁹ dexte-
ram. Rñdens aũt iesus ait: Sinite. Usq̃
huc. Et cũ tetigisset auriculã eius sa-
nauit eũ. Dixit aũt iesus ad eos q̃ vene-
rant ad se principes sacerdotum ⁊ magi-
Mat. 26. e. stratus tẽpli ⁊ seniores // Quasi ad latro-
Mar. 14. e. nem existis cũ gladijs ⁊ fustib⁹ // Cum q̃-
Joh. 18. d tidie vobiscũ fuerim in tẽplo: nõ extẽdi-
F stis man⁹ in me: Sed hec est hora vra: ⁊
Mt. 26. f. Mar. potestas tenebraz // Cõprehendẽtes autẽ
14. f. Jo. 18. c eũ. duxerũt ad domũ principis sacerdotũ
Mat. 26. g Petrus vero seq̃bat⁹ eũ a longe // Accenso
Mar. 14. g. aũt igne in medio atrij ⁊ circũsedentib⁹
Joh. 18. c illis: erat petr⁹ in medio eor. Quẽ cum
vidisset ancilla quedã sedentez ad lumẽ
⁊ eũ fuisset intuita dixit: Et hic cuz illo
erat. At ille negauit euz dicens: Mulier
nõ noui illũ. Et post pusillũ alij videns
eum dixit: Et tu de illis es. Petr⁹ vero
ait: O homo nõ suz. Et intervallo facto
quasi horæ vn⁹: alij⁹ quidã affirmabat di-
cens. Vere ⁊ hic cũ illo erat: nã ⁊ galile-
us est. Et ait petrus. Homo: nescio q̃d
dicis. Et cõtinuo adhuc illo loquẽte ca-
tauit gallus. Et conversus dñs respexit
G petrũ // Et recordat⁹ est petr⁹ verbi dñi si-
Mat. 26. g. cut dixerat: q̃ priusq̃ gallus cantet. ter
Mar. 14. g. me negabis. Et egressus foras petr⁹ fle-
uit amare. Et viri qui tenebãt illũ: illu-
Mat. 26. g. debant ei cedẽtes // Et velauerũt eum: ⁊
Mar. 14. g. percutiebãt faciẽ ei⁹: ⁊ interrogauerũt eũ
Joh. 18. d dicentes: Prophetiza. Quis est q̃ te p-
cussit? Et alia multa blasphemãtes dice-
bant in eũ. Et vt fact⁹ est dies: congregatũ
sunt seniores plebis ⁊ principes sacerdotũ et
scribe. ⁊ duxerũt illũ in cõcilium suũ. dicẽ-
Mat. 26. f tes // Si tu es christus dic nobis. Et ait
Mar. 14. f. illis: Si vobis dixero nõ credetis mihi
Joh. 6. g si aũt ⁊ interrogauero nõ rñdebitis mi-
Mat. 26. f. hi: neq̃ dimittetis // Et hoc aũt erit filius
Mar. 14. g hois sedens a dextris virtut⁹ dei. Dixerũt
Joh. 6. g autẽ oẽs. Tu g̃ es fili⁹ dei? Qui ait: Vos
Mat. 26. g dicitis: q̃ ego suz. At illi dixerũt // Quid
Mar. 14. g. adhuc desideram⁹ testimoniũ? Ipi enĩ
A audiuimus de ore eius. ¶ XXIIII
Mt. 27. a. Mr. Et surgens omnis multitudo
15. a. Jo. 18. e eorum duxerũt illũ ad pilatum
Ceperũt autẽ illũ accusare. dicẽ-
tes. Hunc inuenim⁹ subuertentẽ gẽtez
nram: ⁊ prohibentẽ tributa dare cesari: ⁊
Mt. 27. b. Mr. dicentẽ se christũ regẽ esse // Pilat⁹ autez
15. a. Jo. 18. f interrogauit eũ dicens: Tu es rex iude
Joh. 18. g orũ? At ille rñdens ait // Tu dicis: Ait au-
tem pilatus ad principes sacerdotum ⁊
turbas: Nihil inuenio causse in hoc hoie:
At illi invalescebant dicẽtes: Cõmouit
ppl'm docens p vniũsam iudeam: incipi-
ens a galilea vsq̃ huc: Pilat⁹ aũt audi-
ens galileã: interrogauit si homo galile⁹
esset: Et vt cognouit q̃ de herodis pote-
state esset remisit eum ad herodẽ: qui et
ipe hierosolymis erat illis dieb⁹: Hero
des autem viso iesu: gauisus est valde.
Erat enĩ cupiens ex m'lto tpe videre eũ
eo q̃ audiret m'lta de eo ⁊ sperabat signũ
aliq̃d videre ab eo fieri. Interrogabat
aũt eũ mult⁹ sermonib⁹. At ipe nihil illi

Mat.26.f
Mar.14.f

rñdebat// Stabãt aũt pncipes sacerdo//
tum ⁊ scribe constanter accusantes eum
Hpeuit aũt illũ hxrodes cum exercitu
suo: ⁊ illusit indutũ wste alba: ⁊ remisit
ad pilatũ. Et facti sunt amici hxrodes et
pilat⁹ in ipa die: nã antea inimici erant
ad inuicẽ. Pilat⁹ aũt ꝓuocaꝫ pncipib⁹
sacerdotũ ⁊ magistratib⁹ ⁊ plebe: dixit ad
illos// Obtulistis mihi hunc hoiem q̃si
auertentẽ ppl'm. ⁊ ecce ego coram vob int//
rogans nullã causaꝫ inuenio i hoie isto:
ex his in quib⁹ eũ accusatis. Hz neqꝫ hx
rodes. Nã remisi vos ad illum: ⁊ ecce ni
hil dignũ morte actũ ẽ ei. Emẽdatũ g̃ il
luz dimittã// Necesse aũt habebat dimit
tere eis p diẽ festum vnuz. Exclamauit
autẽ simul vniũsa turba dicens// Tolle
hũc: ⁊ dimitte nob barrabã// Qui erat p
pter seditionẽ quandã factaz in ciuitate
⁊ homicidiũ missus in carcerẽ. Iterꝫ aũt
pilatus locut⁹ est ad eos: volens dimit//
tere iesum. At illi succlamabãt dicentes
Crucifige crucifige eũ. Ille autẽ tertio
dixit ad illos. Quid enim mali fecit iste.
// Nullã causaꝫ mortis inuenio i eo. Corri
piam g̃ illũ ⁊ dimittã. At illi instabãt vo
cib⁹ magnis postulantes vt crucifigeret
⁊ inualescebãt voces eoꝝ. Et pilat⁹ adiu
dicauit fieri petitionẽ eoꝝ// Dimisit aũt
illis eũ q̃ ꝓpter homicidiũ ⁊ seditionem
missus fuerat i carcerẽ quẽ petebãt. Je//
sum vero tradidit voluntati eorũ// Et cuz
ducerẽt eũ: apprehenderũt simonẽ quẽ:
dam cyrenẽsem venientẽ de villa: ⁊ impo//
suerũt illi crucẽ portare post iesum. Se//
quebaꝫ aũt illũ mlta turba ppli ⁊ mulie
rũ: q̃ plangebãt ⁊ lamentabanꝫ eũ. Con
uersus aũt ad illas iesus dixit: Filie hie
rusalẽ: nolite flere sup me: sed super vos//
ipsas flete. ⁊ sup filios vros. Qm̃ ecce ve
nient dies in q̃bus dicẽt// Beate steriles
⁊ ventres q̃ nõ genuerũt: ⁊ vbera q̃ non
lactauerũt// Tũc incipiẽt dicere mõtib⁹
cadite sup nos. ⁊ collib⁹ opite nos. Quia
si in viridi ligno hxc faciũt in arido quid
fiet? Ducebanꝫ aũt ⁊ alij duo nequã cũ
eo: vt interficerenꝫ// Et postq̃ venerũt i
locũ qui vocaꝫ caluarie. ibi crucifixerunt
eũ: et latrones vnũ a dextris. alterꝫ a sini
stris. Jesus autẽ dicebat: Pr̃ dimitte il
lis. Nõ enim sciũt q̃d faciũt// Diuidentes
vero vestimenta ei⁹ miserunt sortes. Et
stabat populus expectans: et deridebant
eũ pncipes cũ eis dicẽtes: Alios saluos
fecit: se saluũ faciat. si hic est christus dei
electus// Illudebãt aũt ei ⁊ milites acce
dentes: ⁊ acetũ offerẽtes ei dicẽtes: Si
tu es rex iudeoꝝ: saluũ te fac// Erat autẽ
⁊ suprscriptio scripta sup eũ lr̃is grecis ⁊
latinis ⁊ hebraicis: hic est rex iudeorum.
// Unus aũt de his qui pendebant latro
nib⁹ blasphemabat eũ dicens: Si tu es
christus// saluũ fac teipm ⁊ nos. Rñdns
autẽ alter increpabat eũ dicens: Neqꝫ tu
times deum. q̃ in eadẽ dãnatione es Et
nos q̃dẽ iuste: nã digna factis recipim⁹.
Hic vero nihil mali gessit Et dicebat ad
iesum: Dñe. memẽto mei cũ veneris in
regnũ tuũ. Et dixit illi iesus: Amen dico
tibi: hodie mecum eris in paradiso Erat
aũt fere hora sexta: ⁊ tenebre facte sunt i
vniuersam terrã vsqꝫ in horã nonaz// Et
obscuratus est sol// ⁊ velũ templi scissuz
est mediũ. Et clamãs voce magna iesus
ait. Pater// in man⁹ tuas cõmendo spi//
ritum meũ. Et hxc dicens expirauit// Ci
tens autẽ centurio q̃d factũ fuerat: glo//
rificauit deum dicẽs: Vere hic hõ iustus
erat. Et oĩs turba eoꝝ qui simul aderãt
ad spectaculũ istud. et videbant q̃ fiebãt
pcutientes pectora sua reuertebantur.
Stabant autẽ oĩes noti ei⁹ a lõge. ⁊ mu
lieres que secute eum erãt a galilea hec
videntes// Et ecce vir noĩe ioseph qui
erat decurio vir bonus ⁊ iustus: hic non
cõsenserat concilio ⁊ actib⁹ eoꝝ. ab arima
thia ciuitate iudee: qui expectabat ⁊ ipse
regnũ dei// Hic accessit ad pilatum et pe
tijt corpus iesu. ⁊ depositũ inuoluit i syn
done. ⁊ posuit eum in monumẽto exciso
in quo nondũ quisq̃ positus fuerat. Et
dies erat parasceues. ⁊ sabbatũ illucesce
bat. Subsecute autẽ mulieres q̃ cũ eo
venerant de galilea viderũt monumẽtũ
⁊ quẽadmodũ positũ erat corpus ei⁹: et
reuertẽtes parauerũt aromata ⁊ vnguẽta

Act⁹.13.c

Act⁹.28.c

Mat.27.d.
Mar.15.c

Mat.27.b
Mar.15.a.
Mt.27.c. Mr.
15.b. Jo.18.g.
Act⁹.3.c

Mt.27.c. Mr.
15.c. Jo.19.g.

Mat.27.d.
Mar.15.d
Joh.19.c

Mat.27.d.
Mar.15.d.
Joh.19.d.

Mt.27.f. Mr.
15.f. Jo.19.e
Mt.27.e. Mr.
15.e. Jo.19.d

Mat.27.e
Mar.15.e
Mat.72.e.
Mar.15.e.

Apoc.6.c.
Mt.27.f. Mr.
15.f.

Mat.27.f.
Mar.15.f.

Mt.27.g. Mr.
15.g. Jo.19.g.

Mat.27.g.
Mar.15.g.
Joh.19.g.

s.21.d. Hab.3.
Esaie.54. Gal.
4.d.
Apoc⁹.6.d. et.9
b. Esaie.2.
Osee.10.
Mat.27.d
Mar.15.d
Joh.19.c

A

Mat·28·a·
Mar·16·a·
Joh·20·a·

ꝛ sabbato quidez siluerũt ꝓm mandatũ.

Una aũt sabbati XXIIII
valde diluculo venerũt ad mo/
numentũ portãtes ꝙ parauerãt
aromata:ꝛ inuenerũt lapidẽ reuolutuz
a monumento:ꝛ ingresse nõ inuenerũt
corpus dñi iesu. Et factuz est dũ mente
ꝓsternate essent de isto:ecce duo viri ste/
terũt secus illas in veste fulgẽti/ Cuz ti/
merent aũt ꝛ declinarẽt vultũ in terraz
dixerũt ad illas. Quid q̃ritis: viuentez
cũ mortuis? Nõ est hic:sz surrexit. Reco/
damini q̃liter locut⁹ est vob: cũ adhuc i
galilea esset dicẽs: Quia oportet filiũ hoĩs
tradi in manꝰ hoĩm pctoꝝ:ꝛ crucifigi:et
die tertia resurgere/ Et recordate sunt
verboꝝ eiꝰ:ꝛ regresse a monumẽto nũcia
uerũt hec oĩa illis vndeci:ꝛ ceteris oĩbꝫ
Erat aũt maria magdalene ꝛ iohãna·ꝛ
maria iacobi·ꝛ cetere ꝙ cũ eis erant:que
dicebant ad aplos hec. Et visa sunt ante
illos sicut deliramentũ verba ista:ꝛ non
crediderũt illis. Petrus aũt surgẽs cu/
cur… ad monumentũ:ꝛ procũbens vi/
dit lintheamĩa sola posita: ꝛ abiit secum
mirans qđ factũ fuerat. Et ecce duo ex
illis ibant ipa die in castellu… qđ erat in
spatio stadioꝝ sexaginta ab hierlm noie
emaus ꝛ ipi loq̃bant ad inuicẽ de his oĩ
bus ꝙ acciderãt/ Et factũ est dũ fabula/
rent ꝛ secum quererent: et ipe iesus ap/
propinquans ibat cũ illis. Oculi aũt il/
lorũ tenebant:ne eũ agnoscerent. Et ait
ad illos:Qui sunt hi sermones q̃s conferꝝ
ad inuicẽ ambulãtes·ꝛ estis tristes? Et
rñdens vnꝰ cui nomẽ cleophas: dixit ei
Tu solus peregrinꝰ es in hierlm:et nõ co/
gnouisti ꝙ facta sunt in illa his diebus?
Quibꝫ ille dixit. Que? Et dixerũt. De
iesu nazareno ꝙ fuit vir ꝓpheta:potens i
ope ꝛ sermõe·coram deo ꝛ oi ꝓplo. Et quõ
eũ tradiderũt summi sacerdotes ꝛ prici
pes nri in dãnationẽ mortꝝ:ꝛ crucifixerũt
eum. Nos aũt sperabam⁹:qz ipe esset re/
demptur⁹ isrl. Et nũc sup hec oĩa tertia
dies est hodie:qđ hec facta sunt. Sed ꝛ mu
lieres quedã ex nris terruerũt nos ꝙ an
te lucẽ fuerũt ad monumentũ ꝛ non in

B

Mat·28·b
Mar·16·c

C

Mar·16·e·

D

uento corpe eiꝰ:venerũt dicẽtes se etiaz
visionẽ angelorꝝ vidisse:qui dicũt eũ vi
uere. Et abierũt quidã ex nris ad monu
mentũ:ꝛ ita inuenerunt sicut mulieres
dixerũt:ipm vero nõ inuenerũt. Et ipse
dixit ad eos:O stulti ꝛ tardi corde ad cre
dendũ in oĩbꝫ ꝙ locuti sunt ꝓphete/ Non Actꝫ·14·d
ne hec oportuit pati chr̃m ꝛ ita intrare
in gloriã suã? Et incipiẽs a moyse et oi/
bus ꝓphetis:interpꝛtabat illis in oĩbus
scripturis ꝙ de ipo erãt. Et appropiqua/
uerũt castello ꝙ ibant:ꝛ ipe se finxit lon/
gius ire/ Et coegerũt illũ dicẽtes: Ma/ Genꝫ·19·
ne nobiscũ qm̃ aduespascit:ꝛ inclinata e
iam dies. Et intrauit cũ illis. Et factũ e E
dum recũberet cũ eis:accepit panẽ et bñ
dixit ac fregit·ꝛ porrigebat illis. Et api
sunt oculi eoꝝ:ꝛ cognouerũt eum:ꝛ ipe
euanuit ex oculis eoꝝ. Et dixerũt ad in/
uicem. Nõne cor nostrũ ardens erat in
nobis·dũ loquerez in via et apiret nob
scripturas? Et surgẽtes eadem hora re/
gressi sunt in hierusalẽ:ꝛ inuenerũt con
gregatos vndeci·ꝛ eos ꝙ cũ illis erãt di
centes·qꝛ surrexit dñs vere ꝛ apparuit si
moni. Et ipi narrabãt ꝙ gesta erãt i via
ꝛ quõ cognouerũt eũ in fractiõe panis.
Dũ aũt hec loquũtur:stetit iesus i me/ F
dio eoꝝ ꝛ dixit:Pax vob. Ego sum:noli
te timere. Cõturbati vero ꝛ ꝓterriti exi/
stimabant se spũm videre. Et dixit eis.
Quid turbati estis:ꝛ cogitatiões ascen
dunt in corda vra? Videte manꝰ meas
ꝛ pedes:qz ego ipe sum. Palpate ꝛ vide/
te:qz spũs carnẽ ꝛ ossa non habet:sicẽ me
videtis habere. Et cũ hec dixisset:ostẽdit
eis manus ꝛ pedes. Adhuc aũt illis nõ
credentibꝫ ꝛ mirantibꝫ pre gaudio dixit
Habetis hic aliquid qđ manducet? At il
li obtulerunt ei partem piscis assi: et fa/
uum mellis. Et cum manducasset coram
eis:sumens reliquias dedit eis. Et dixit
ad eos:Hec sunt verba que locutus sum
ad vos cum adhuc essem vobiscum:quo/
niam necesse est impleri omnia que scri
pta sunt in lege moysi et ꝓphetis et
psalmis de me. Tunc aperuit illis sen/ G
sum:vt intelligerẽt scripturas:ꝛ dixit eis

Prologus

Actu·17·a· Qm̄ sic scriptū est ⁊ sic oportebat christū pati ⁊ resurgere a mortuis tertia die ⁊ p̄dicare ī noīe ei⁹ penitētiā ⁊ remissionē pctōꝝ in oēs gentes: incipiētibus ab hierosolyma. Vos aūt testes estis horū

ysa·44· Act·i·a· Et ego mittā ꝓmissuꝫ p̄tis mei in vos vos aūt sedete in ciuitate q̄adusq̄ induamini v̄tute ex alto. Eduxit aūt eos foras in bethaniā· ⁊ eleuatis manib⁹ suis

Mar·16·g· Aac·i·b bn̄dixit eis. Et factū ē dū bn̄diceret illis recessit ab eis· ⁊ ferebat̄ in celum· Et ip̄i adorantes regressi sunt in hierl'm cum gaudio magno· ⁊ erant semp̄ in templo laudantes et benedicētes deum. Amen.

Explicit euangeliū s̄m Lucam. Incipit prologus in euangeliū s̄m Johannē.

Hic est iohānes euāgelista vn⁹ ex discipulis dn̄i qui virgo a deo electus est: quē de nuptijs volētem nubere vocauit de⁹ Cui virginitat̄ in h̄ duplex testimoniuꝫ dat̄ in euāgelio· q̄ ⁊ p̄ ceteris dilect⁹ a deo dicitur· ⁊ huic m̄rem suā pendens ī cruce cōmendauit dn̄s: vt virginē virgo s̄uaret Deniq̄ manifestans in euāgelio q̄ erat ip̄e incorruptibil' verbi op⁹ inchoans: solus verbū carnē factū esse· nec lumē a tenebris cōprehensuꝫ fuisse testat̄· primū signū ponens qd̄ ī nuptijs fecit dn̄s· ostēdens q̄ ip̄e erat: vt legentib⁹ demonstraret q̄ vbi dn̄s inuitat⁹ sit· deficere nuptiarū vinū debeat: ⁊ veterib⁹ immutat̄· noua oīa q̄ a christo instituunt̄ appareant. Hoc aūt euāgeliū scripsit in asia: postea q̄ꝫ in pathmos insula apocalypsim scripserat: vt cui ī principio canonis incorruptibile p̄ricipiū prenotat̄ in genesi: ei etiā incorruptibil' finis p̄ virginē in apocalypsi redderet̄ dicēte christo: ego sum alpha ⁊ o. Et hic ē iohānes. q̄ sciens superuenisse diē recessus sui: cōuocatis discipulis suis ī ephesо· p̄ multa signoꝝ experimēta promens christū· descēdens in defossum sepulture sue locuꝫ· facta orōe posit⁹ est ad p̄res suos: tam extraneus a dolore mortis q̄ꝫ a corruptiōe carnis inuenit̄ alien⁹. Tn̄ post oēs euangeliū scripsit: ⁊ hoc virgini debebat̄. Quoꝝ tn̄ vel scriptoꝝ tp̄is dispositio· vel libroꝝ ordīatio: ideo a nob̄ p̄ singula nō exponit̄: vt sciendi desiderio collato ⁊ q̄rētib⁹ fruct⁹ laboris· ⁊ deo magisterij doctrina seruet̄.

Explicit prologus. Incipit Registrum in euāgelium Johannis.

In principio erat verbū ⁊c̄· testimoniū de christo p̄hibet iohannes baptista· phariseoruꝫ leuite interrogant iohannez Johānes iesum vidēs agnū dicit dei· ⁊ andreas petro dicit· inuenim⁹ messiam Jesus dicit· nathanael vidi sub ficu. 1

Jesus vocat⁹ ad nuptias ⁊ discipuli ei⁹ de aq̄ fecit vinū· vendētes ⁊ numularios eijcit de tēplo· dicit: soluite templū hoc. 2

Jesus nicodemo dicit de baptismo ⁊ alijs multis· dicit qui credit in eū non diiudicabitur· qui aūt nō credit iā diiudicatus est· iesus in iudea baptiçat· ⁊ iohānes in ennon· iohannes dicit christum crescere· se autem minorari. 3

Jesus cū muliere samaritana loquitur prophetaꝫ in patria sua sine honore esse· reguli filium a morte suscitat. 4

De piscina ꝓbatica· sanat hoīem trigīta ⁊ octo annos hn̄tem infirmitatem· dicebant iudei sanato: nō licꝫ tibi tollere grabatū tuū sabbato· q̄cūq̄ p̄r fecerit· hec et filius similiter facit· dicit iesus: qꝛ venit hora ⁊ nūc est qn̄ mortui audiūt vocē ⁊c̄· dicit iesus: iohānes est lucerna ardens ⁊ lucens· scrutamini scripturas· dicit moyses accusat vos· ⁊ si crederetis moysi crederetis forsitan ⁊ mihi. 5

De quinq̄ panib⁹ ⁊ duob⁹ piscibus· ⁊ q̄ eum regē facere voluerūt· iesus sup̄ mare ambulat. Operamini nō cibum q̄ perit· de māna ⁊ pane celesti loquitur: ego sum panis qui de celo descendi· recedentibus ab eo discipulis vnum ex duodecim diabolum dicit. 6

7 Jesus in scenophegia ascēdit ad diem fe
stum·dicit̄ iesu·demoniū habes·de turba
multi credebāt in eū·clamat iesus:si q̄s
sitit veniat ad me ⁊ bibat:cum ministris
⁊ nicodemo principes contendūt.
8 De muliere adultera·iesus lucē mundi
esse se p̄dicat·iesus interrogat⁹ principiū
se esse rn̄dit·q̄ omnis peccator ꝑuus sit·
⁊ q̄ iesus ante abraam sit.
9 Cecum a natiuitate curat·iesus dicit·in
iudicium in hunc mundum veni·vt qui
non vident videant.
10 Qui nō intrat ꝑ ostiū ī ouile·dicit: ego
sum pastor bonus·ptātem habeo ponen
di aīam meā. Judei dicūt: si tu es chri-
stus dic nobis palā·ego ⁊ pr̄ vnū sum⁹·
sustulerūt lapides iudei vt lapidarent ie
sum ⁊ exiuit de manib⁹ eoꝝ.
11 De suscitatione laçari· collegerūt prin-
cipes ⁊ pharisei conciliuz·cayphas dicit:
quia expedit vt vnus ⁊c̄.
12 Maria vnxit pedes iesu·⁊ extersit capill̄
suis·iudas fur erat ⁊ loculos hn̄s·turba
ex iudeis multa venit·nō ꝓpter iesuz tm̄
sed vt laçarū viderēt quem suscitauit a
mortuis·turba q̄ venerat ad diē festū oc
currit iesu sedenti sup̄ pullū asine· gen-
tiles quidā rogabāt philippū·dicentes:
dn̄e venim⁹ iesum videre·iesus rn̄dit·ni
si granū frumēti ⁊c̄·aīa mea turbata est
pater clarifica nomē tuū·venit vox de ce
lo·dicit iesus:nūc iudiciū est mūdi·⁊ ml̄
ti ex principib⁹ crediderūt in eū:sz ꝓpter
phariseos nō cōfitebant̄·dicit:non veni
vt iudicē mundū:sed vt saluificem.
13 Pedes discipuloꝝ lauat dicēs·⁊ vos de-
betis alter alterius lauare pedes·dicit:q̄
manducat panem meum leuabit cōtra
me calcaneū suum·dicit:vnus ex vobis
tradet me·⁊ subiungit: cui ego intinctū
panem porrexero· tūc introiuit in iudaz
sathanas·mandatū nouū do vob̄ vt dili
gatis inuicem·dicit petro:anteq̄z gallus
cantet·ter me negabis ⁊c̄.
14 Non turbet̄ cor vestrū·dicit:ego sum via
veritas ⁊ vita.dicit philippus:dn̄e on̄de
nobis patrē·si diligitis me mādata mea
seruate·ego in patre meo ⁊ vos in me ⁊
ego in vobis·si quis diligit me sermōes
meos seruat.
15 Dicit:ego sum vitis vera ⁊ pr̄ me⁹ agri-
cola est·de dilectiōe p̄cepta· si me ꝑsecu-
ti sunt ⁊ vos ꝑsequent̄·⁊ odio habuerūt
me gratis·dicit:cū venerit paclitus.
16 Absq̄z finagogis facient vos. Nūc vado
ad eum qui me misit ⁊ nemo ex vobis ī
terrogat ⁊c̄· cum venerit paraclitus ille
arguet mundum de peccato·omnia que
cunq̄z habet pater mea sunt·modicū iaz
⁊ non videbitis me·vsq̄z modo non pe-
tistis quicq̄z·exiui a patre meo ⁊ veni in
mundum·pater mecum est.
17 Subleuatis oculis in celuz·dixit:pater
venit hora clarifica filium tuum. Jesus
discipulos cōmendat patri·pr̄ iuste mū-
dus te non cognouit.
18 Egressus iesus cum discipl̄is suis trās
torrentem cedron·querētibus iuda cuz
cohorte iesum rn̄dit:ego sum·abierunt
retrorsum ⁊ ceciderūt in terram· captio
christi·negatio petri·abiudicatio christi·
⁊ responsio eiusdem.
19 Pilatus iesum flagellauit·derisio·cruci
fixio inter duos latrones· commēdatio
matris discipulo·⁊ potatio aceti·⁊ mors
⁊ sepultura.
20 Resurrectio·⁊ q̄liter appuit marie mag
dalene·apparens discipul̄ dedit eis pacē
spūm sanctū·post dies octo clausis ianu
is apparuit discipulis ⁊ thome.
21 Postea iterum manifestauit se ad ma-
re tyberiadis ⁊c̄·de piscatione petri·dicit
petro tertio·pasce oues meas.

Explicit Registrum. Incipit
euāgeliū ꝑm Johāne Ca. I

In princi-
pio erat verbuz· ⁊
verbuz erat apud
deū·et de⁹ erat ver-
bum. Hoc erat in
principio apud de
um. Om̄ia ꝑ ip̄m
facta sūt·⁊ sine ipso factuz est nihil. Qd̄

factū est in ipso vita erat ⁊ vita erat lux
hoīm: ⁊ lux ī tenebris lucet: ⁊ tenebre eaz
Mat·3·a·j·3·f nō comp̄lxenderunt. Fuit homo missus
a deo: cui nomē erat iohannes. Hic venit
in testimonium vt testimoniū p̄hiberet
de lumine: vt oēs crederēt p̄ illum Non
erat ille lux: sed vt testimoniuz p̄hiberet
de lumine. Erat lux vera q̄ illūinat oēm
hoiem venientē in hūc mundū. In mū
do erat: ⁊ mūdus p̄ ipm fact⁹ est: ⁊ mun
B dus eum nō cognouit. In p̄pria venit: ⁊
sui eum nō receperunt. Quotq̄t autē re
ceperunt eum dedit eis ptātem filios dei
fieri his qui credunt in noīe eius. Qui
nō ex sanguinibz neq; ex volūtate carnis
neq; ex voluntate viri: sed ex deo nati sūt
Et verbū caro factum ē: ⁊ habitauit ī no
bis. Et vidim⁹ gloriā ei⁹: gl'az q̄si vnige
niti a patre: plenū gratie ⁊ veritatis. Jo
hannes testimoniū p̄hibet de ipso ⁊ cla
mat dicens. Hic erat quē dixi q̄ post me
venturus est: añ me fact⁹ est: q⁹ prior me
erat. Et de plenitudie ei⁹ nos oēs accepi
mus: gr̄am p̄ gr̄a: q⁹ lex p̄ moysen data ē
gratia ⁊ veritas p̄ iesum christū facta est
i·Joh·4·c /Deum nemo vidit vnq̄z. Unigenitus
C filius qui est in sinu p̄tis: ipe enarrauit
j·5·f. /Et hoc est testimoniū iohānis: q̄n mise
runt iudei ab hierosolymis sacerdotes
⁊ leuitas ad eum vt interrogarēt eum.
Tu q̄s es? Et p̄fessus est: ⁊ non negauit
Et p̄fessus est: q⁹ nō sum ego christ⁹. Et
interrogauerūt eū. Quid ergo? Helias
es tu. Et dixit. Non sum. Propheta es
tu? Et respondit. Nō. Dixerūt ḡ ei: Quis
es vt responsum dem⁹ his qui miserūt
Esa·40·Mat· nos? Quid dicis de teip̄o? Ait /Ego vox
3·a·Mar·1·a· clamātis in deserto: dirigite viam domi
Lu·3·a· ni·sicut dixit esaias p̄pheta. Et qui missi
fuerant erāt ex phariseis. Et interroga
D uerūt eum: ⁊ dixerūt ei. Quid ergo ba
ptiças si tu non es christus· neq; helias·
neq; p̄pheta? Rñdit eis iohānes dicens
Mt·3·e·Mr·1· /Ego baptiço in aqua: medius autē ve
b·Lu·3·d·Act·j· strum stetit quē vos nescitis. Ipse est q̄
1·a·7·19·a post me venturus est: qui añ me fact⁹ est
cuius ego nō sum dignus vt soluā eius
corrigiam calciamenti. Hec in bethania
facta sunt trans iordanē vbi erat iohan
nes baptiçans. Altera die vidit iohānes
iesum venientē ad se et ait· ecce agn⁹ dei
ecce qui tollit peccata mundi. Hic ē de
quo dixi. Post me venit vir q̄ añ me fa
ctus est: quia prior me erat· ⁊ ego nesci
ham eum: Sed vt manifestet ur in isra
el· p̄pterea veni ego in aqua baptiçans.
E Et testimoniū p̄hibuit iohānes dicens
Mat·3·g /Quia vidi sp̄m descendentē quasi co
Mar·1·b lumbā de celo: ⁊ manfit sup̄ eū· ⁊ ego ne
Luce·3·e· sciebam eū: sed qui misit me baptiçare ī
aqua: ille mihi dixit: Sup̄ quez videris
spiritū descendētem ⁊ manentē sup̄ euz
hic est q̄ baptiçat in sp̄usancto Et ego vi
di ⁊ testimoniuz p̄hibui· q⁹ hic est filius
dei. Altera die itez stabat iohannes: ⁊ ex
discipulis eius duo. Et respiciens iesum
ambulantē dixit. Ecce agnus dei. Et au
dierunt enm duo discipuli loquētē: ⁊ se
cuti sunt iesum. Conuersus aūt iesus ⁊
videns eos sequētes se: dicit eis: Quid
q̄ritis? Qui dixerunt ei. Rabbi· q̄d dicit
F interp̄tatum magister: vbi habitas? Di
cit eis. Venite ⁊ videte. Venerūt et vi
derunt vbi maneret: ⁊ apud eum mānse
runt die illo. Hora aut̄ erat q̄si decima
Erat añt andreas frater simonis petri·
vnus ex duob⁹ qui audierat a iohanne:
⁊ secuti fuerāt eum. Inuenit hic primū
frēm suū simonē ⁊ dicit ei. Inuenimus
messiam: q̄d est interp̄tatum christ⁹. Et
adduxit eū ad iesum. Intuit⁹ aūt eum ie
sus dixit: Tu es simon filius iohāna: tu
vocaberis cephas: q̄d interp̄tatur petr⁹.
In crastinū voluit exire in galileam: et
G inuenit philippū. Et dicit ei iesus. Se
quere me. Erat autem philippus a beth
saida ciuitate andree ⁊ petri. Inuenit phi
lippus nathanael: ⁊ dicit ei. Quem scri
psit moyses ī lege ⁊ p̄phete: inuenim⁹ ie
sum filiuz ioseph a nazareth. Et dixit ei
nathanael. A nazareth potest aliquid bo
ni esse. Dicit ei philippus. Veni ⁊ vide.
Vidit iesus nathanael venientem ad se
⁊ dicit de eo. Ecce vere israelita· in quo
dolus non est. Dicit ei nathanael. Un
de me nosti. Respondit iesus: et dixit ei:

Priusq̄ te philippus vocaret cum esses
sub ficu vidi te. Rñdit ei nathanael et
ait: Rabbi: tu es filꝰ dei: tu es rex israel.
Rñdit ihesus ⁊ dixit ei: Quia dixi tibi vi
di te sub ficu credis: maius his videbis
Et dicit ei: Amen amē dico vob: videbi⁄
tis celū aptum ⁊ angelos dei ascēdentes
⁊ descēdentes supra filiū hois. ¶ III

A Et die tertia nuptie facte sunt i
chana galilee ⁊ erat mr̄ ihesu ibi.
Vocatus est autē ⁊ ihesus ⁊ disci
puli eiꝰ ad nuptias. Et deficiente vino
dicit mr̄ ihesu ad eum: Vinū non habent
Et dicit ei ihesus Quid mihi ⁊ tibi ē mu
B lier? Nōdum venit hora mea. Dicit mat
eius ministris: Quodcūq̄ dixerit vobis
facite. Erant autē ibi lapidee hydrie sex
posite ſm purificationē iudeoꝝ capiētes
singule metretas binas vel ternas. Di⁄
cit eis ihesus: Implete hydrias aqua. Et
impleuerūt eas vsq̄ ad summū. Et dicit
eis ihesus: Haurite nunc: ⁊ ferte architri
clino. Et tulerūt. Ut aūt gustauit archi
triclinus aquā vinū factū ⁊ non sciebat
vnde esset: ministri aūt sciebant q̄ hause
runt aquā vocat sponsum architriclinus
C ⁊ dicit ei: Oīs homo primū bonū vinū
ponit ⁊ cū inebriati fuerint tūc id q̄d de⁄
terius est. Tu autē seruasti bonū vinum
vsq̄ adhuc. Hoc fecit initium signoꝝ ie
sus in chana galilee: ⁊ manifestauit glo⁄
ria suā ⁊ crediderunt in eum discipu
li eius ⁄ Post hec descēdit capharnaū ipe
D ⁊ mater eius ⁊ frēs eius ⁊ discipuli eius
⁊ ibi manserūt nō multis diebꝫ ⁄ Et ꝓpe
erat pasca iudeoꝝ ⁊ ascendit ihesus hiero
solymam ⁊ inuenit in templo vendētes
oues ⁊ boues ⁊ colūbas et numularios
sedentes. Et cū fecisset q̄si flagellum de
funiculis: oēs eiecit de tēplo: oues quo⁄
q̄ ⁊ boues ⁊ numulariorum effudit es ⁊
E mensas subuertit. Et his qui columbas
vendebant dixit. Auferte ista hinc: ⁊ no⁄
lite facere domū patris mei domum ne⁄
gociationis. Recordati sūt vero discipu
li eius: quia scriptum est ⁄ çelus domus
ps. 68. tue comedit me. Responderunt ergo iu
dei ⁊ dixerūt ei: Quod signū ostēdis no
bis q̄ hec facis? Respondit ihesus ⁊ dixit F
eis ⁄ Soluite templum hoc ⁊ in tribus Mat. 26. f.
diebꝫ excitabo illud. Dixerūt ergo iudei:
Quadraginta ⁊ sex annis edificatum est
templum hoc: ⁊ tu in tribꝫ diebꝫ excitabo
illud? Ille autē dicebat de templo corpo
ris sui. Cū ergo resurrexisset a mortuis
recordati sunt discipuli eius q̄ hoc dice⁄
bat: ⁊ crediderunt scripture et sermoni
quē dixit ihesus. Cum autē esset hieroso⁄ G
lymis in pasca i die festo multi credide⁄
runt i noīe eius videntes signa eiꝰ q̄ faci
ebat. Ipse autē ihesus nō credebat semet
ipsum eis eo q̄ ipe nosset omnes ⁊ quia
opus ei nō erat vt quis testimonium p
hiberet de homie. Ipse enī sciebat quid
esset in homine. ¶ III A

Erat autē homo ex phariseis ni j. 7. g.
codemus nomie principes iudeo
rum. Hic venit ad ihesum nocte ⁊ dixit ei
⁄ Rabbi: scimus quia a deo venisti magi Mat. 22. c
ster. Nemo enim potest hec signa facere q̄
tu facis: nisi fuerit deus cum eo. Respō⁄
dit ihesus ⁊ dicit ei: Amen amē dico tibi
nisi q̄s renatus fuerit denuo non potest
videre regnum dei. Dicit ad eum nico⁄
demus: Quō potest homo renasci cū sit B
senex? Nunq̄d potest i ventrem matris
sue iterato introire ⁊ renasci? Respōdit
ihesus: Amen amē dico tibi: nisi q̄s rena⁄
tus fuerit ex aqua ⁊ spūsancto nō potest
introire in regnū dei. Qd̄ natū est ex car
ne caro est ⁊ qd̄ natū est ex spū spūs est.
Non mireris q̄ dixi tibi: oportet vos na
sci denuo ⁄ Spūs vbi vult spirat ⁊ vocē j. 6. g.
eius audis: sed nescis vnde veniat aut q̄
vadat. Sic est oīs q̄ natus est ex spū Re
spondit nicodemus ⁊ dixit ei. Quō pōt C
hec fieri? Rñdit ihesus et dixit ei: Tu es
magister in israel et hec ignoras? Amen
amen dico tibi q̄ quod scimus loq̄mur
⁊ qd̄ vidimus testamur ⁊ testimonium
nr̄m nō accipitis. Si terrena dixi vobis
⁊ non creditis quō si dixero vob celestia
credetis ⁄ Et nemo ascēdit i celum nisi q̄ Epl x. 4. b.
descendit de celo: filius homis q̄ est i ce⁄
lo ⁄ Et sicut moyses exaltauit serpentem Numeri. 21. j.
in deserto ita exaltari oportet filiū hois: 12. e.

vt omnis qui credit in ipso non pereat: sz
habeat vitā eternaz. Sic enī deus dilexit
mundū vt filiū suū vnigenitū daret. vt
oīs q̄ credit ī eum nō pereat sed habeat vi
tam eternā. Nō enī misit deus filiū suum
in mundū vt iudicet mundū: sz vt salue
tur mūdus p ipm. Qui credit ī eū nō iu
dicat. Qui autē nō credit iā iudicatus est:
qr nō credit in nomīe vnigeniti filij dei
Hoc est aūt iudiciū. qr lux venit ī mūdū
7 dilexerūt hoīes magis tenebras q̄z lucez
Erant enī eorū mala opa. Oīs enī q̄ ma
le agit odit lucē. 7 nō venit ad lucē vt nō
arguant opa eius. Qui autē facit veritatē
venit ad lucē vt manifestent opa eius: qr
in deo sunt facta. Post hec venit iesus 7
discipuli eius in terrā iudeaz: 7 illic mora
batur cū eis 7 baptiçabat. Erat aūt 7 io
hannes baptiçans in ennon iuxta salim
qr aq̄ multe erant illic. 7 veniebant 7 ba
ptiçabant. Nōduz enī missus fuerat io
hannes ī carcerē. Facta ē autem q̄stio ex
discipulis iohānis cū iudeis de purifica
tione. Et venerūt ad iohannē 7 dixerūt
ei: Rabbi: qui erat tecū trans iordanem
cui tu testimoniū phibuisti ecce hic ba
ptiçat 7 oēs veniūt ad eū. Rn̄dit iohan
nes 7 dixit: Nō pōt homo accipe quicq̄z
nisi fuerit ei datū de celo. Ipsi vos mi
hi testimoniū phibetis qd̄ dixerim. non
sum ego christus: sed qr missus sum añ
illū. Qui hz sponsaz sponsus ē. amicus au
tē sponsi q̄ stat 7 audit eū. gaudio gaudz
ppter vocē sponsi. Hoc g̊ gaudiū meū im
pletū est. Illū optet crescere. me aūt mi
nui. Qui de sursuz venit sup oēs ē. Qui
de terra ē de tra ē. 7 de tra loquit: q̄ de ce
lo venit sup oēs ē. Et qd̄ vidit 7 audiuit
hoc testat: 7 testimoniū eius nemo accipit
Qui autē accepit eius testimoniū signa
uit: qr deus verax ē. Quē enī misit deus. ver
ba dei loq̄tur. Nō enī ad mēsurā dat deus
spm̄. Pr̄ diligit filiū 7 oīa dedit ī manu
eius. Qui credit in filiū hz vitā eternā: q̄
aūt incredulus ē filio. nō videbit vitā: sz
Vira dei manet sup eum IIII
Vt ergo cognouit iesus qr audi
erūt pharisei q̄ iesus plures di
scipulos facit 7 baptiçat q̄z iohānes. q̄z q̄z
iesus nō baptiçaret sed discipuli eius. reli
quit iudeā 7 abijt iterū in galileā. Opor
tebat autē eū transire p mediā samariā
Venit ergo in ciuitatē samarie que dicit
sychar. iuxta predium qd̄ dedit iacob io
seph filio suo. Erat autē ibi fons iacob.
Iesus autē fatigatus ex itinere sedebat
sic supra fontē. Hora autē erat q̄si sexta
Venit mulier d̄ samaria haurire aquā
Dicit ei iesus: Da mihi bibere. Discipu
li enī eius abierant ī ciuitatē vt cibos eme
rēt. Dicit g̊ ei mlr illa samaritana. Quō
tu iudeus cū sis bibere a me poscis q̄ suz
mulier samaritana? Non enī coutūtur
iudei samaritanis. Rn̄dit iesus. 7 dixit ei
Si scires donū dei: et q̄s est qui dicit ti
bi. da mihi bibere. tu forsitan petisses ab
eo. 7 dedisset tibi aquā viuā. Dicit ei mu
lier: Dn̄e. neqz in quo haurias habes. 7
puteus altus est. Unde ergo habes aquā
viuam? Nunq̄d tu maior es pr̄e nr̄o ia
cob q̄ dedit nobis puteum. 7 ipe ex eo bi
bit. 7 filij eius 7 pecora eius? Rn̄dit iesus
7 dixit ei: Oīs q̄ bibit ex aqua hac sitiet
iterū. Qui autē biberit ex aqua quā ego
dabo ei. nō sitiet in eternū: sed aq̄ quam
ego dabo ei. fiet in eo fons aq̄ salientis ī
vitā eternā. Dicit ad eum mlr. Dn̄e da
mihi hanc aquā. vt nō sitiam neqz veni
am huc haurire. Dicit ei iesus: Vade vo
ca virū tuū. 7 veni huc. Rn̄dit mlr et di
xit: Nō habeo virū. Dicit ei iesus: Bene
dixisti: qr nō habeo virū. Quinqz enī vi
ros habuisti. 7 nūc quē habes nō est tuus
vir. Hoc vere dixisti. Dicit ei mlr. Dn̄e
video qr ppheta es tu. Pr̄es nr̄i in mon
te hoc adorauerūt 7 vos dicitis qr hiero
solymis est locus vbi adorare oportz. Di
cit ei iesus: Mulier crede mihi: qr veni
et hora qn̄ neqz in monte hoc. neqz ī hie
rosolymis adorabitz patrē. Vos adoratz
qd̄ nescitis: nos adoramus qd̄ scimus: qr sa
lus ex iudeis est. Sed venit hora 7 nunc
est: qn̄ veri adoratores adorabūt patrez
in spū 7 veritete. Nam 7 pater tales que
rit q̄ adorent eum. Spūs est deus: 7 eos
qui adorāt eum in spū 7 veritate oportet

Joh. 4. b.
D
E
Mat. 3. b
Luc. 3. a.
Mat. 4. d
Mar. 1. c
F
i. Joh. 4. c.
G
Ro. 3. a.
j. 8. c.
Mt. ii. g. Luc.
io. f. j. 16. c.
Esa. 21.
Abachuc. 2.
A
Mat. 4. d
Gen. 24.
B
j. 7. f.
j. 6. d.
C
Lu. 7. c.
D
2. Cor. 3. d

adorare. Dicit ei mulier. Scio q̄ messi as venit qui dicit̄ chr̄ist⁹. Cū ergo vene rit: ille: nobis nūciabit oia Dicit ei iesus ego sum q̄ loquor tecū. Et ꝓtinuo vene runt discipuli ei⁹. & mirabant̄ q̄ cū mu liere loq̄bat̄. Nemo tñ dixit q̄d q̄ris aut quid loq̄ris cū ea. Reliquit ḡ hydriā suā mulier. & abiit in ciuitatē. & dicit illis ho minib⁹: Venite & videte hoīem qui dixit mihi oia q̄cunq̄ feci. Nūquid ipe ē chr̄i stus? Exierūt ḡ de ciuitate & veniebāt ad eum. Interea rogabāt eū discipuli dicē tes: Rabbi manduca. Ille aūt dixit eis. Ego cibū habeo māducare quē vos ne scitis. Dicebant ḡ discipuli ad inuicem: Nūquid aliq̄s attulit ei māducare? Di cit eis iesus: Meus cib⁹ est vt faciaz vo luntatē ei⁹ q̄ misit me vt ꝑficiā op⁹ eius Nōne vos dicitis q̄ adhuc q̄ttuor mē ses sunt & messis venit? Ecce dico vobis leuate oculos vros & videte regiōes: q̄ albe sunt iā ad messem. Et q̄ metit mer cedem accipit et ꝯgregat fructū in vitaz eternā: vt & qui semiat simul gaudeat & qui metit. In hoc enī est verbū veruz: q̄ alius ē qui semiat: & ali⁹ est q̄ metit Ego misi vos metere q̄ vos non laborastis Alij laborauerūt. & vos in labores eoꝝ in troistis. Ex ciuitate aūt illa multi credi derūt in eū samaritanoꝝ ꝓpter verbū mu lieris testimoniū ꝓhibentis: q̄ dixit mi hi oia q̄cunq̄ feci. Cū venissent ḡ ad illū samaritani rogauerūt eum vt ibi mane ret. Et mansit ibi duos dies. Et multo plures crediderūt ꝓpter ſmonem eius. Et mulieri dicebāt: q̄ nō ꝓpter tuā loq̄ lam credim⁹. Ipsi enī audiuim⁹ & scim⁹ q̄ hic est vere saluato⁹ mūdi. Post duꝫ os aūt dies exiit inde & abiit in galileam Ipse enī iesus testimoniū ꝓhibuit: q̄ ꝓpheta in sua patria honorem nō habet: Cum ḡ venisset in galileā exceperūt euz galilei: cū oia vidissent q̄ fecerat hieroso lymis in die festo. Et ipi enī venerāt ad die festū. Venit ergo itez in chana gali lee vbi fecit aquā vinū. Et erat quidaz regulus cui⁹ fili⁹ infirmabat capharna um. Hic cū audisset q̄ iesus aduenire

a iudea in galileā abiit ad euz. & rogabat eū vt descēderet & sanaret filiū eius. In cipiebat enī mori. Dixit ergo iesus ad eū Nisi signa & ꝓdigia videritis nō credit̄ Dicit ad eū regulus: Dñe descēde priuſ q̄z moriat̄ fili⁹ me⁹. Dicit ei iesus. Vade filius tu⁹ viuit. Credidit homo sermoni quē dixit ei iesus. & ibat. Jam aūt eo de scēdente serui occurrerūt ei: & nunciaue runt dicētes. q̄ filius ei⁹ viueret. Inter rogabat ergo horā ab eis in q̄ melius ha buerit. Et dixerūt ei: q̄ hesterna hora septia reliquit eū febris. Cognouit ergo pr̄ q̄ illa hora erat in q̄ dixit ei iesus: filius tu⁹ viuit. & credidit ipe & dom⁹ ei⁹ tota. Hoc iterꝫ secundū signū fecit iesus cum veniſ set a iudea in galileam.

Post hec erat dies festus iudeo rum. & ascendit iesus hierosolymam. Est aūt hierosolymis ꝓbatica pisci na q̄ cognoiat̄ hebraice bethsaida quinq̄z porticus hās. In his iacebat mltitudo magna languentiū cecoꝝ claudoꝝ arido rū. expectantiū aquemotū. Angelus aūt dñi descēdebat ſm tps in piscinā: & mo uebat̄ aqua. Et qui prior descēdisset i pi sciuā post motionē aque. san⁹ fiebat a q̄ cūq̄z detinebat̄ infirmitate. Erat aūt qui dam hō ibi triginta & octo ānos habens in infirmitate sua. Hūc cum vidisset ie sus iacentē: & cognouisset q̄ iam multū tps hās. dicit ei: Vis sanus fieri? Rñdit ei languidus. Dñe: hoīem nō habeo vt cū turbata fuerit aqua mittat me in pi scinam. Dū venio enī ego. alius añ me descendit. Dicit ei iesus. Surge tolle grabatū tuū & ambula. Et statim sanus factus est hō ille. & sustulit grabatū suū & ambulabat. Erat aūt sabbatū i die illo Dicebant ergo iudei illi q̄ sanat⁹ fuerat Sabbatū est: nō licet tibi tollere graba tum tuū. Rñdit eis: Qui me sanū fecit ille mihi dixit: tolle grabatū tuū et am bula. Interrogauerūt ḡ eū: Quis est il le hō qui dixit tibi: tolle grabatū tuuz et ambula? Is aūt q̄ san⁹ fuerat effect⁹ ne sciebat q̄s esset. Jesus enīz declinauit a turba ꝓstituta in loco. Postea iuenit eū

Mt. 5. d. Mr. 5. d. Lu. 8. f.

2. Reg. 12.

Mt. 9. b. Mar. 2. c. Lu. 5. e.

Esa. 40. & 51. Lu. 10. a.

Mat. 4. d.

Mat. 13. g. Mar. 6. a. Lu. 4. d.

Mat. 8. b. Lu. 7. a.

ieſus in templo·⁊ dixit illi: Ecce ſan⁹ fa/
ctus es· iam noli peccare: ne deteri⁹ tibi
aliqd cõtingat. Abiit ille homo:⁊ nuncia
uit iudeis qz ieſus eſſet q̃ fecit eũ ſanuz.
Propterea p̃ſeq̃bant iudei ieſuz: qz hec
faciebat in ſabbato. Jeſus aũt rñdit eis
Pater me⁹ vſq; modo op̃at ⁊ ego op̃oz
Propterea ergo magis q̃rebãt euz iudei
interficere·qz nõ ſolũ ſoluebat ſabbatũ
ſed ⁊ p̃em ſuũ dicebat deũ: eq̃lem ſe fa/
ciens deo. Rñdit itaq; ieſus et dixit eis.
Amen amẽ dico vobis:non põt filius a ſe
facere quicq̃:niſi qd viderit p̃em faciẽ/
tem. Quecũq; enĩ ille fecerit:hec ⁊ filius
ſimiliter facit. Pater enĩ diligit filiũ· ⁊ oia de
monſtrat ei q̃ ipe facit: et maiora his de/
mõſtrabit ei opa vt vos miremini: Sic/
ut enĩ p̃ ſuſcitat mortuos ⁊ viuificat:
ſic ⁊ filius quos vult viuificat. Neq; enim
pater iudicat quenq̃:ſed oẽm iudiciũ de
dit filio vt oẽs honorificent filiũ ſicut ho
norificant p̃em· Qui nõ honorificat fili
um:nõ honorificat p̃em q̃ miſit illum.
Amen amẽ dico vob:qz q̃ verbũ meũ au
dit ⁊ credit ei q̃ miſit me·habet vitã eter
nã. Et in iudiciũ nõ venit: ſed tranſiet a
morte in vitã. Amen amẽ dico vobis:qz
venit hora ⁊ nũc eſt qñ mortui audiẽt vo
cem filij dei ⁊ q̃ audierint viuent. Sicut
enĩ p̃ habet vitã in ſemetipo· ſic dedit ⁊
filio hñe vitã in ſemetipo. Et ptãtem de
dit ei iudiciũ facere:qz filius hoĩs eſt: Noli
te mirari hoc·qz venit hora in q̃ oẽs qui i
monumẽtis ſunt audiẽt vocẽ filij dei·et
p̃cedent q̃ bona fecerũt in reſurrectionẽ
vite·qui vero mala egerũt·in reſurrecti/
onẽ iudicij. Non poſſum ego a meipo fa
cere quicq̃. Sicut audio iudico· ⁊ iudi/
ciũ meũ iuſtũ eſt: qz nõ q̃ro voluntatẽ me
am ſed voluntatẽ ei⁹ q̃ miſit me. Si ego
teſtimoniũ p̃hibeo de meipo:teſtimoniũ
meũ nõ eſt ver. Alius eſt q̃ teſtimoniũ p̃/
hibet de me: ⁊ ſcio qz ver eſt teſtimoniuz
ei⁹ qd p̃hibet de me. Vos miſiſtis ad io
hannẽ: ⁊ teſtimonium p̃hibuit veritati.
Ego aũt nõ ab hoĩe teſtimoniuz accipio
ſed hec dico vt ſalui fitis. Ille erat lucer/
na ardens ⁊ lucens. Vos autẽ voluiſtis
ad horã exultare in luce ei⁹. Ego autẽ ha
beo teſtimoniũ maius iohãne. Opa enim ĩ·14·c·
q̃ dedit mihi p̃ vt p̃ficiã ea·ipa opa que
ego facio teſtimoniũ p̃hibẽt de me:quia
p̃ miſit me. Et q̃ miſit me p̃ ipe teſtimo/
niũ p̃hibuit de me. Neq; vocẽ eius vnq;
audiſtis·neq; ſpeciẽ ei⁹ vidiſtis. Et verbũ
ei⁹ nõ habetis in vob manens·qz quẽ mi/
ſit ille·huic vos nõ creditis. Scrutami/
ni ſcripturas·qz vos putatis in ipis vitã
eternã hñe. Et ille ſunt q̃ teſtimoniuz p̃hi
bent de me: ⁊ nõ vultis venire ad me vt
vitã hẽatis. Claritatẽ ab hoĩb. non acci
pio·ſz cognoui vos· qz dilectionẽ dei nõ
habetis in vob. Ego veni in noie patris
mei·⁊ nõ accepiſtis me. Si alius venerit
in noie ſuo·illũ accipietis. Quõ vos po/
teſtis credere q̃ gl̃am ab inuicẽ accipitis
⁊ gl̃am q̃ a ſolo deo eſt nõ q̃ritis? Nolite
putare qz ego accuſatur⁹ ſum vos apud
p̃em. Eſt q̃ accuſat vos moyſes in q̃ vos
ſperatis. Si enĩ crederetis moyſi:crede
retis forſitan ⁊ mihi. De me ei ille ſcri/
pſit. Si aũt illius l̃ris nõ creditis· quõ
verb̃ meis credetis?

VI

Poſt hec abiit ieſus trans mare Mat·4·g·
galilee q̃d eſt tyberiadis. Et ſeq̃/ Mar·3·b·
batur eũ multitudo magna·qz videbãt Lu·4·b·
ſigna q̃ faciebat ſup̃ his qui infirmabã/
tur. Subiit ĝ in montẽ ieſus: ⁊ ibi ſede Mat·14·c·
bat cũ diſcipulis ſuis. Erat aũt p̃ximus Lu·9·b·
paſca dies feſtus iudeor̃. Cũ ſubleuaſſz Mat·14·c·
ergo oculos ieſus·⁊ vidiſſet qz multitu Mar·6·e·
do maxia venit ad eũ dicit ad philippum Lu·9·b·
Unde emem⁹ panes vt manducẽt hi:
Hoc aũt dicebat tẽptans eũ. Ipſe enim
ſciebat q̃d eſſet factur⁹. Rñdit ei philip/
pus: Ducẽtor̃ denarior̃ panes nõ ſuffi/
ciũt eis: vt vnuſq̃ſq; modicum quid acci/
piat. Dicit ei vn⁹ ex diſcipul⁹ ei⁹ andreas
frater ſimonis petri. Est puer vn⁹ hic q̃ Mat·14·d·
habet quinq; panes hordeaceos ⁊ duos Mar·6·e·
piſces. Sz hec q̃d ſũt int̃ tantos? Dicit Lu·9·b·
ergo ieſus: Facite hoĩes diſcũbere. Erat B
aũt fenũ multũ in loco. Diſcubuerũt ĝ
viri nũero q̃ſi q̃nq; milia. Accepit ĝ ie/ Mt·14·d·⁊·15·
ſus panes·⁊ cum grãs egiſſet diſtribuit g·Mr·6·f·et·8·
diſcũbentibus. Similiter ⁊ ex piſcibus a·Lu·9·b·

ĩ·8·d·

ĩ·6·d·
ĩ·8·b·

quantū volebat. Ut aūt impleti sunt: di
xit discipulis suis: Colligite q̄ supauerāt
fragmēta ne perant. Collegerūt ergo et
impleuerūt duodeciz cophinos fragmē
torū ex quinqz panib⁹ hordeaceis ⁊ duo/
bus piscib⁹: q̄ sup̄ fuerūt his qui mandu
cauerant. Illi ergo homīes cū vidissent
s.4.c.Lu.7.c. qd̄ iesus fecerat signū. dicebant/ Quia
hic est vere ꝓpheta q̄ ventur⁹ est in mun/
dū. Iesus ergo cū cognouisset qꝛ ventu
ri essent vt rapent eū ⁊ facerēt eum regē
Mt.14.e. Mr. /fugit iterꝫ in montē ipse solus. Ut aūt
6.g.Lu.6.b. sero factū est: descēderūt discipuli ei⁹ ad
mare. Et cū ascendissent nauim. venerūt
C trans mare in capharnaū. Et tenebre iā
facte erant ⁊ non venerat ad eos iesus.
Mare autē vento magno flante exurge/
bat. Cum remigassent ergo q̄si stadia vi
gintiquinqz aut triginta vident iesum
Mat.14.e. /ambulantē sup̄ mare. ⁊ ꝓximū naui fie
Mar.6.g. ri ⁊ timuerūt. Ille aūt dicit eis. Ego sū
nolite timere. Voluerūt ergo accipe eū
in nauim: ⁊ statim nauis fuit ad terram
quā ibant. Altera die turba q̄ stabat trās
mare vidit qꝛ nauicula alia non erat ibi
nisi vna. ⁊ qꝛ nō introisset cū discipulis
suis iesus in nauim: sed soli discipuli ei⁹
abissent. Alie vero supuenerūt naues a
tyberiade iuxta locū vbi manducauerāt
panē: grās agētes deo. Cū ergo vidisset
turba qꝛ iesus nō esset ibi neqz discipuli
ei⁹: ascēderūt in nauiculas. ⁊ venerunt ca
pharnaū q̄rētes iesum: Et cū īuenissent
eū trās mare. dixerūt ei: Rabbi. qn̄ huc
venisti? Rn̄dit eis iesus. ⁊ dixit: Amen
amen dico vobis: queritis me non quia
D vidistis signa sed qꝛ māducastis ex pani
bus. ⁊ saturati estis. Opamini nō cibuz
qui perit. sed q̄ ꝑmanet in vitā eternā quē
fili⁹ hoīs dabit vob̄. Hunc eniz pr̄ signa/
uit de⁹. Dixerūt ergo ad eū: Quid facie/
mus vt opemur opa dei? Rn̄dit iesus: ⁊
Mat.16.a. dixit eis. Hoc est op⁹ dei vt credat⁹ in eū
Mar.8.b. quē misit ille/ Dixerūt ergo ei: Quod g̊
tu facis signū vt videam⁹ ⁊ credam⁹ ti/
bi? Quid oparis? Patres nr̄i manduca
uerūt māna in deserto: sicut scriptū est.
ps.77. /Panē de celo dedit eis māducare. Di/
Sap.16. xit ergo eis iesus: Amen amē dico vobis
nō moyses dedit vobis panē de celo: sed
pater me⁹ dat vob̄ panē de celo verꝫ. Pa
nis enī ver⁹ est q̄ de celo descēdit: ⁊ dat vi
tam mūdo. Dixerūt ergo ad eum: Dn̄e
semp̄ da nobis panē hūc. Dixit autē eis
iesus: Ego sum panis vite/ Qui veīt ad
me. nō esuriet. ⁊ q̄ credit ī me nō sitiet ī Eccle.24.
eternū. Sz dixi vobis: qꝛ ⁊ vidistis me ⁊
nō credidistis. Om̄e qd̄ dat mihi pr̄ ad
me veīet. ⁊ eū q̄ venit ad me nō eijciā fo/
ras/ qꝛ descēdi de celo nō vt faciā volūta/ Mt.26.d.Mr.
tem meā: sz volūtatem ei⁹ qui misit me. 14.d.Lu.22.e.
Hec est eī volūtas ei⁹ q̄ misit me pr̄is vt s.5.e.
om̄e qd̄ dedit mihi nō ꝑdā ex eo: sz resu/ E
scitem illud ī nouissimo die. Hec ē autē
volūtas pr̄is mei q̄ misit me: vt oīs qui
videt filiū ⁊ credit in eū habeat vitā eter
nā. ⁊ ego resuscitabo eū ī nouissimo die.
Murmurabāt ergo iudei de illo. qꝛ dixis
set: ego sum panis viu⁹ q̄ de celo descēdi
Et dicebāt/ Nōne hic ē fili⁹ ioseph cui⁹ Mat.13.g.
nos nouim⁹ pr̄em ⁊ mr̄em? Quō ergo Mar.6.a.
dicit hic: qꝛ de celo descendi? Rn̄dit ergo Luce.4.
iesus ⁊ dixit eis/ Nolite murmurare ī in j.7.b.
uicem Nemo pōt venire ad me nisi pr̄ q̄
misit me traxerit eū ⁊ ego resuscitabo eū
in nouissimo die. Est scriptū in ꝓphetis
Erūt om̄s docibiles dei. Oīs q̄ audiuit
a pr̄e ⁊ didicit venit ad me/ Nō qꝛ patrez Mat.ii.g.Lu.
vidit quisq̄z: nisi is q̄ est a deo: hic vidit io.f.j.16.c.
pr̄em. Amē amē dico vob̄ q̄ credit ī me
habet vitā eternaz. Ego sum panis vite
Patres vr̄i māducauerūt māna ī deser F
to. ⁊ mortui sunt. Hic ē panis de celo de/
scendens: vt si q̄s ex ip̄o manducauerit
nō moriat̄. Ego sum panis viu⁹ q̄ de ce/
lo descendi. Si q̄s māducauerit ex h̄ pa/
ne viuet in eternū. Et panis quem ego
dabo caro mea ē. ꝓ mūdi vita. Litigabāt
ergo iudei ad inuicē dicentes: Quō pōt
hic nob̄ carnē suā dare ad māducandū?
Dixit ergo eis iesus: Amē amē dico vo
bis: nisi māducauerit⁹ carnē filij hoīs et
biberitis ei⁹ sanguinē: nō habebitis vitā G
iu vobis/ Qui māducat meā carnē ⁊ bi i.Cor.ii.c.
bit meū sanguinē: ⁊ habet vitā eternam
⁊ ego resuscitabo eum in nouissimo die.

Caro enī mea vere est cibꝰ ⁊ sanguis me
us vere est potꝰ. Qui manducat meā car
nē ⁊ bibit meū sanguinē in me manet ⁊
ego in illo. Sicut misit me viuens pr̄. ⁊
ego viuo ꝓpter pr̄em: ⁊ q̄ manducat me
⁊ ip̄e viuet ꝓpter me. Hic est panis q̄ de
celo descendit. Nō sicut māducauerunt
pr̄ēs vr̄i māna. ⁊ mortui sunt. Qui mā-
ducat hūc panē viuet in eternū. Hec di
xit ī synagoga docēs ī capharnaū. Mul-
ti ergo audiētes ex discipulis eiꝰ dixerūt
Durus est hic sermo Et q̄s pōt eū audi
re? Sciens aūt iesus apud semetipsuz.
Mat.26.f. Mr. qꝛ murmurarent de hoc discipl̄i eiꝰ. dixit
14.g. Lu.22.g. eis. Hoc vos scādaliçat. Si g̃ videritis
Mat.26.d. filiū hoīs ascēdentē vbi erat priꝰ. Spūs
Mar.14.d. est q̄ viuificat. caro nō ꝓdest quicq̄z. Ver
ba q̄ ego locutꝰ sum vob̄ spūs ⁊ vita sūt
Sed sunt q̄dā ex vob̄ qui non credunt
Sciebat enī ab initio iesus q̄ essent cre
dentes: ⁊ q̄s traditurꝰ esset eum. Et dice
bat. Propterea dixi vob̄: qꝛ nemo pōt ve
nire ad me nisi fuerit ei datū a pr̄e meo
Ex hoc mlt̄i discipuloꝝ eiꝰ abierūt retro
⁊ iā nō cū illo ambulabant. Dixit g̃ iesus
ad duodeciz. Nūquid ⁊ vos vult̄ abire?
Rn̄dit ergo ei simon petrꝰ: Dn̄e ad quē
Mat.16.d ibimus? Verba vite eterne habes. Et
nos credimꝰ ⁊ cognouimꝰ. qꝛ tu es chri
stus filiꝰ dei. Rn̄dit eis iesus. Nōne ego
vos duodecim elegi: ⁊ ex vob̄ vnꝰ diabo-
lus est? Dicebat aūt de iuda simōis sca-
riothis. Hic enī erat traditurꝰ eū cuz es
set vnus ex duodecim. VII

A Post hec autē ambulabat iesus ī
galileam. Non enī volebat in iu
deam ambulare: qꝛ q̄rebant euz
iudei interficere. Erat aūt ī ꝓximo dies
festus iudeoꝝ scenophegia. Dixerūt aūt
ad eū frēs eiꝰ. Transi hinc. ⁊ vade ī iude
am: vt ⁊ discipuli tui videant opa tua q̄
facis. Nemo quippe ī occulto quid facit
⁊ q̄rit ipse in palaz esse. Si hec facis: ma
nifesta teip̄m mundo. Neqz enī frēs eiꝰ
credebant in eū. Dicit g̃ eis iesus. Tem
pus meū nondū aduenit: tp̄s autē vr̄m
B semp̄ est paratū. Non pōt mūdus odis-
se vos. Me aūt odit: qꝛ ego testimoniuz
ꝑhibeo de illo: qꝛ opa eiꝰ mala sunt. Vos
ascendite ad diē festū hūc. Ego enī non
ascēdam ad diē festū istū: qꝛ meū tp̄s nō
dum impletū est Hec cū dixisset. ip̄e mā
sit in galilea. Vt aūt ascēderūt frēs eius
tūc ⁊ ip̄e ascēdit ad diē festū nō manife-
ste: sed q̄si in occulto. Judei ergo quere
bant eū in die festo. ⁊ dicebant: Vbi ē il-
le. Et murmur multꝰ erat in turba de s.6.e.
eo. Quidaz enī dicebant qꝛ bonꝰ est: alij
autē dicebāt nō: sed seducit turbas. Ne-
mo tn̄ palam loq̄bat̄ de illo ꝓpter metuz
iudeoꝝ. Jam aūt die festo mediāte ascē-
dit iesus in templū ⁊ docebat. Et mira-
bant̄ iudei dicētes: Quō hic lr̄as scit cū
nō didicerit? Respondit eis iesus ⁊ dixit
Mea doctrina nō est mea: sed eius q̄ mi
sit me. Si quis voluerit voluntatē eius
facere: cognoscet de doctrina vtrū ex deo
sit: an ego a meipso loq̄r. Qui a semet- C
ipso loquit̄. gloriā ꝓpriā q̄rit: Qui aūt q̄
rit gloriā eius qui misit eū. hic verax est.
⁊ iniusticia in illo nō est. Nōne moyses
dedit vobis legē? Et nemo ex vobis facit
legem. Quid me q̄ritis interficere? Re
spondit turba ⁊ dixit. Demoniū habes: j.8.f.
Quis te q̄rit interficere? Rn̄dit iesus et
dixit eis: Vnū opus feci ⁊ oēs miramini
Propterea moyses dedit vob̄ circūcisio
nem: nō qꝛ ex moyse est sz ex patribꝰ. Et
in sabbato circūciditis hoīem: Si circū-
cisionē accipit homo in sabbato vt non
soluat̄ lex moysi. mihi īdignamini qꝛ to
tum hoīem sanū feci in sabbato? Nolite Deutro.i.
iudicare s̄m faciē sed iustū iudiciū iudi- D
cate. Dicebant ergo quidā ex hierosoly-
mis: Nōne hic est quē q̄rūt interficere?
Ecce palā loquit̄. ⁊ nihil ei dicūt. Nūq̄d
vere cognouerūt principes qꝛ hic ē chri-
stus? Sed hūc scimꝰ vnde sit: christus
aūt cū venerit nemo scit vnde sit. Cla-
mabat ergo iesus in tēplo docens et di-
cens: Et me scitis ⁊ vnde sim scitis. et a
meipso nō veni. sed est verus qui misit j.8.c.
me quē vos nescitis: Ego scio eū. ⁊ si di- j.8.g.
xero qꝛ nescio eū. ero similis vob̄ mēdax E
Sed scio eū qꝛ ab ipso suz. ⁊ ipse me mi
sit. Querebant ergo eū apprehendere. ⁊ Mt.21.g. Mr.

12.b. Lu.19.g. et 20.c.7.22.a. nemo misit in illũ manus: qꝛ nõdum ve
nerat hora eiꝰ. De turba autẽ multi cre
diderũt in eũ. Et dicebãt: Christꝰ cũ ve
nerit: nunq̃d plura signa faciet q̃ꝫ q̃ hic
facit? Audierũt pharisei turbã murmu
rantẽ de illo hec ⁊ miserũt prĩcipes ⁊ pha
risei mĩstros vt apprehẽderẽt iesum. Di
xit ergo eis iesus: Adhuc modicũ tẽpus
j.13.f. Hiere.29 vobiscũ sum: ⁊ vado ad eũ qui me misit
Mat.17.c. Queritis me ⁊ nõ inuenietꝫ ⁊ vbi ego
Lu.13.e. sum. vos nõ potestis venire. Dixerũt er
go iudei ad semetipos: Quo hic iturus
est. qꝛ nõ inueniemꝰ eũ? Nũquid in disp
sionẽ gentiũ iturꝰ est ⁊ docturus gẽtes?
Quis est hic ſmo quẽ dixit: q̃retis me ⁊
nõ inuenietꝫ. ⁊ vbi sum ego vos nõ pote
F stis venire? In nouissimo aũt die magno
festiuitatis stabat iesus ⁊ clamabat dicẽs
1.Jo.4.c. Si q̃s sitit: veniat ad me et bibat. Qui
s.4.b. credit in me sicut dicit scriptura: flumĩa
de ventre eiꝰ fluent aq̃ viue. Hoc aũt di
xit de spũ quẽ accepturi erãt credẽtes in
eum. Nõdum enĩ erat spũs datus: qꝛ ie
Mat.21.c. sus nondũ erat glorificatꝰ. Ex illa ergo
turba cũ audissent hos sermões eius di
cebant: Hic est vere ꝓpheta. Alij dicebãt
Hic est christus. Quidã autẽ dicebant.
Nũquid a galilea venit christus? Nõne
Michee.5. scriptura dicit. qꝛ ex semine dauid et de
bethleez castello vbi erat dauid veĩt chri
G stus? Dissensio itaq̃ facta est in turba ꝓ
s.eodem.e. pter eũ. Quidã aũt ex ipsis volebãt ap
prehendere eũ: sed nemo misit sup eum
manus. Venerũt ergo ministri ad pon
tifices ⁊ phariseos. ⁊ dixerũt eis illi. Qua
re nõ adduxistis illũ? Rñderũt ministri
Nunq̃ꝫ sic locutꝰ est homo. sicut hic loq̃
tur? Rñderũt ergo eis pharisei. Nunq̃d
⁊ vos seducti estis? Nũquid ex prĩcipibꝫ
aliquis credidit in eũ: aut ex phariseis?
Sed turba hec q̃ nõ nouit legẽ: maledi
s.3.a. cti sunt. Dixit nicodemꝰ ad eos ille qui
venit ad eum nocte: qui vnꝰ erat ex ipis
Nũquid lex nr̃a iudicat hoĩem nisi prius
audierit ab ipo ⁊ cognouerit quid faciat
Rñderũt ⁊ dixerũt ei: Nam quid ⁊ tu ga
s.5.f. lileus es. Scrutare scripturas et vide:
qꝛ a galilea ꝓpheta nõ surgit. Et reuersi
sunt vnusquisq̃ in domũ suã. VIII

A Iesus autẽ ꝑrexit in montẽ oli
ueti: ⁊ diluculo iterũ venit in tẽ
plum ⁊ oĩs ꝓpl's venit ad euꝫ. et
sedens docebat eos. Adducũt autẽ scribe
⁊ pharisei mulierẽ in adulterio deprehẽ
sam ⁊ statuerũt eam in medio. ⁊ dixerũt
ei: Magister: hec mulier modo deprehen
sa est in adulterio. In lege autẽ moyses
mandauit nobis huiusmodi lapidare.
Tu ergo q̃d dicis. Hoc aũt dicebãt tem
ptantes eũ: vt possent accusare eum. Je
sus autẽ inclinans se deorsuꝫ. digito scri
bebat in terrã. Cũ ergo ꝑseuerarẽt inter
rogantes: erexit se. et dixit eis: Qui sine
peccato est vestrũ primus in illaꝫ lapideꝫ
mittat. Et iterꝫ se inclinans scribebat in
terrã. Audiẽtes autẽ hec vnus post vnũ B
exibant incipiẽtes a senioribꝫ. ⁊ remãsit
solus iesus. ⁊ mulier in medio stans. Eri
gens autez se iesus. dixit ei: Mulier. vbi
sunt q̃ te accusabant. Nemo te ꝯdemna
uit. Que dixit: Nemo dñe. Dixit autẽ ie
sus: Nec ego te ꝯdẽnabo. Vade ⁊ iam am
plius noli peccare. Iterũ ergo locutꝰ est
eis iesus dicẽs: Ego sum lux mũdi. Qui
sequit̃ me nõ ambulat in tenebris: sꝫ ha
bebit lumẽ vite. Dixerũt ergo ei phari
sei. Tu de teipo testimoniũ ꝑhibes: testi
moniũ tuũ nõ est verũ. Rñdit iesus ⁊ di
xit eis. Et si ego testimonium ꝑhibeo de s.5.f.
meipo. verum est testimoniũ meum. qꝛ
scio vnde veni. ⁊ quo vado. Vos aũt ne
scitis vñ venio. aut quo vado. Vos ſm
carnẽ iudicatis: ego non iudico quenq̃ꝫ.
Et si iudico ego: iudiciũ meũ verum est
qꝛ solus nõ sum: sed ego ⁊ q̃ misit me pr̃ C
Et si in lege vr̃a scriptũ est: qꝛ duorum Deut.17. Mt.
hoĩm testimoniũ verũ est. Ego sum qui 18.c. Heb.10.d.
testimoniũ ꝑhibeo de meipo et testimo 2.Cor.3.a
niũ ꝑhibet de me qui misit me pr̃. Dice
bant ergo ei: Vbi est pr̃ tuus. Rñdit ie Mat.11.g. Lu.
sus. Neq̃ me scitis neq̃ pr̃em meũ. Si 10.f.s.7.d.
me sciretis forsitan ⁊ patrẽ meũ sciretis
Hec verba locutꝰ est iesus in gaçophy
latio docens in templo. Et nemo appre Mt.21.g. Mr.
hendit eũ. qꝛ necdũ venerat hora eiꝰ. Di 12.b. Luce.19.g.
xit ergo iterꝫ eis iesus: ego vado ⁊ q̃ritis s.7.g.

me·⁊ in pcc̃ato vr̃o moziemini. Quo
ego vado vos non potestis venire. Dice
bant ergo iudei Nunquid interficiet se
metipm: qz dicit quo ego vado vos non
potestis venire: Et dicebat eis: Vos de
orsum estis: ego de sursum sum. Vos de
mũdo hoc estis· ego nõ sum de hoc mun
do. Dixi ḡ vob: qz moziemini in pcc̃is ve
stris. Si ei nõ crediderit; qz ego sum mo
riemini in pcc̃õ vr̃o. Dicebãt ḡ ei: Tu q̃s
es? Dicit eis ihesus: Principiuz q̃ ⁊ loq̃r
vob. Multa habeo de vob loqui ⁊ iudi
care / sed q̃ me misit verax est· ⁊ ego q̃ au
diui ab eo hec loq̃r in mũdo. Et nõ cognoscit
uerũt qz pr̃em ei⁹ dicebat deũ. Dixit er
go eis ihesus / Cũ exaltaueritis filiuz hoĩs
tũc cognoscetis qz ego sum· ⁊ a meipo fa
cio nihil: sed sic̃ docuit me p̃r hec loquor
Et q̃ me misit· mecũ est: et nõ reliq̃t me
solũ: qz ego q̃ placita sunt ei facio semp.
Hec illo loquẽte multi crediderũt i eũ.
Dicebat ḡ ihesus ad eos q̃ crediderunt ei
iudeos. Si vos manseritis in sermone
meo· vere discipli mei eritis· ⁊ cognosce
tis veritatez: ⁊ veritas liberabit vos. Re
spondert ei: Semẽ abrae sum⁹· ⁊ nemi
ni fuuim⁹ vnq̃z. Quõ tu dicis· liberi eri
tis? Rñdit eis ihesus: Amẽ amẽ dico vob
qz ois q̃ facit pcc̃m· fu⁹ est pcc̃i / Seru⁹
aũt nõ manet i domo in eternũ. Filiꝰ au
tẽ manet i eternũ. Si ḡ vos filiꝰ libera
uerit: vere liberi eritis. Scio qz filij abrae
estis: sed q̃ritis me interficere: qz ſmo meꝰ
nõ capit in vob. Ego q̃ vidi apud pr̃em
loquor: ⁊ vos q̃ vidistis apud pr̃em vr̃m
facitis. Rñderũt ⁊ dixerunt ei: Pater nr̃
abraam ẽ. Dicit eis ihesus: Si filij abrae
estis: opa abrae facite. Nũc aũt q̃ritis me
interficere: hoĩem q̃ veritatez vob locut⁹
sum quã audiui a deo. Hoc abraaz nõ fe
cit. Vos facitis opa p̃ris vr̃i. Dixerunt
itaq̃ ei: Nos ex fornicatiõe nõ sum⁹ na
ti. Unũ pr̃em habem⁹ deũ. Dixit ḡ eis ie
sus: Si de⁹ p̃r vester esset: diligeretis vtiq̃
me. Ego enim ex deo pcessi ⁊ veni. Neq̃ ei
a meipso veni· sed ille me misit. Quare
loq̃lam meã nõ cognoscitis? Quia non
potestis audire sermonez meũ / Vos ex
patre dialvlo estis· ⁊ desideria p̃ris vr̃i
vultis facere. Ille homicida erat ab ini
tio: ⁊ in veritate nõ stetit· qz nõ ẽ veritas
in eo. Cũ loquit mendaciũ· ex ppriis loq̃
tur· qz mẽdax est ⁊ pater ei⁹. Ego aut̃ si
veritatẽ dico nõ creditis mihi. Quis ex
vobis arguet me de pcc̃õ? Si veritatẽ di
co· q̃re nõ creditis mihi? Qui ex deo est
verba dei audit / Propterea vos non au
ditis· qz ex deo nõ estis. Rñderũt ergo iu
dei· ⁊ dixerũt ei: Nõne bñ dicim⁹ nos· qz
samaritan⁹ es tu· ⁊ demoniũ habes? Rñ
dit ihesus / Ego demoniũ nõ habeo sz ho
norifico p̃rem meũ ⁊ vos inhonorastis me.
Ego aut̃ nõ quero gl̃am meaz. Est qui
q̃rat· ⁊ iudicet. Amen amẽ dico vobis: si
quis sermonẽ meũ ſuauerit: mortez nõ
videbit in eternũ. Dixerũt ḡ iudei: Nũc
cognouim⁹ qz demoniũ habes. Abraam
mortu⁹ est ⁊ pphte· ⁊ tu dicis: si quis ser
monẽ meũ seruauerit: nõ gustabit mor
tem in eternũ. Numquid tu maior es p̃re
nostro abraam q̃ mortu⁹ est? Et pphte
mortui sunt. Quez teipm facis? Rñdit
ihesus: Si ego glorifico meipm gl̃ia mea
nihil est. Est p̃r me⁹ q̃ glorificat me quẽ
vos dicitis· qz de⁹ noster ẽ ⁊ nõ cognoui
stis eum. Ego aũt noui eũ / Et si dixero
qz nõ scio eũ· ero similis vobis mendax
Sed scio eũ: ⁊ sermonẽ ei⁹ seruo Abraã
pater vr̃ exultauit vt videret diẽ meuz:
vidit ⁊ gauisus est. Dixerunt ḡ iudei ad
eũ: Quinq̃ginta annos nondũ habes ⁊
abraam vidisti: Dixit eis ihesus. Amẽ a
men dico vob: anteq̃z abraam fieret ego
sum. Tulerũt ḡ lapides vt iacerẽt in eũ
Ihesus aũt abscondit se· ⁊ exiuit de tẽplo

Et p̃teriens ihesus vidit IX
hoĩem cecũ a natiuitate: ⁊ inter
rogauerũt eũ discipuli ei⁹: Rab
bi quis peccauit· hic aut pntes ei⁹ vt ce
cus nasceret? Rñdit ihesus: Neq̃ h̃ pecca
uit neq̃ pntes ei⁹: sed vt manifestentur
opa dei in illo. Me oportet opari opa ei⁹ q̃
misit me donec dies ẽ Venit nox q̃n nẽo
põt opari. Qudiu sum in mũdo: lux sum
mũdi. Hoc cũ dixisset expuit in terram·
⁊ fecit lutũ ex sputo: ⁊ liniuit lutũ sup o

Ro·3·a·
D
s·3·e·
i·Jo·3·c·
Ro·6·d·
E
i·Joh·3·b·
F
i·Jo·4·a·
s·7·c·
s·7·d·
G
A

culos eius·ꝛ dixit ei: Vade laua in nata/
B toꝛia ſyloe qđ interptaꝛ miſſus. Abiit er
go ꝛ lauit: ꝛ venit videns. Itaq; vicini ꝛ
qui viderãt eũ pꝛi⁹ qꝛ mẽdic⁹ erat· dice/
bant: Nõne hic ẽ qui ſedebat ꝛ mendica
bat? Alij dicebãt qꝛ hic eſt· alij aũt neq; ſed ſimilis eſt ei⁹. Ille vero dicebat: qꝛ ego ſum. Dicebãt g̃ ei: Quõ apti ſũt tibi ocu/
li? Rñdit: Ille hõ qui dꝛ ieſus lutũ fecit ꝛ vnxit oculos meos ꝛ dixit mihi: Vade ad natatoꝛiã ſyloe: ꝛ laua. Et abij ꝛ laui·
ꝛ video. Et dixerũt ei: Vbi ẽ ille? Ait· ne
E ſcio. Adducũt eũ ad phariſeos q̃ cec⁹ fue
rat. Erat aũt ſabbatũ qñ lutũ fecit ieſus ꝛ aperuit oculos ei⁹. Iteꝛ ergo interro/
gabant eũ phariſei quõ vidiſſet. Ille au
tẽ dixit eis. Lutũ mihi poſuit ſup̃ oculos ꝛ laui ꝛ video. Dicebãt ergo ex phariſeis quidã: Non eſt hic hõ a deo q̃ ſabbatũ ñ
cuſtodit. Alij aũt dicebant: Quõ põt hõ peccatoꝛ hec ſigna facere? Et ſciſma erat inter eos. Dicũt ergo ceco iterũ: Tu q̃d
D dicis de illo q̃ apuit oc̃los tuos? Ille au
tẽ dixit· qꝛ ꝓphꝫta eſt. Nõ crediderunt er
go iudei de illo qꝛ cecus fuiſſet ꝛ vidiſſet donec vocauerũt pꝛntes ei⁹ qui viderat·
ꝛ interrogauerũt eos dicẽtes. Hic eſt fi/
lius veſter quẽ vos dicitis qꝛ cecus nat⁹ eſt. Quõ ergo nũc videt? Rñderunt eis
parẽtes eius· ꝛ dixerũt. Scimus qꝛ hic eſt fili⁹ nr̃ ꝛ qꝛ cecus nat⁹ eſt. Quõ autez nũc videat neſcim⁹· aut quis ei⁹ aperuit
oculos nos neſcim⁹. Ipſum interroga
te. Etatẽ habet· ipſe de ſe loquaꝛ. Hec di
xerũt parẽtes eius· qñ timebãt iudeos.
Jam enĩ cõſpiraverãt iudei: vt ſi q̃s eũ
ꝓfiteꝛ eſſe chꝛiſtũ: extra ſynagogam fie
ret. Propterea pꝛntes ei⁹ dixerũt· qꝛ eta
E tem habet ipm̃ interrogate. Vocauerũt
ergo rurſum hoiem q̃ fuerat cecus· ꝛ di/
xerũt ei. Da gloriã deo. Nos ſcim⁹ quia hic homo peccatoꝛ eſt. Dixit ergo eis ille
Si pctõꝛ eſt neſcio· vnum ſcio qꝛ cecus
cũ eſſem modo video. Dixerũt ergo illi
Quid fecit tibi? Quõ aperuit tibi oc̃los
Rñdit eis. Dixi vobis iam et audiſtis:
Quid iterũ vultis audire. Nũq̃d ꝛ vos
vultis diſcipuli eius fieri? Maledixerũt
ergo ei· ꝛ dixerunt: Tu diſcipulus illius
ſis nos autem moyſi diſcipuli ſumus. F
Nos ſcimus quia moyſi locutus eſt de⁹
hunc aut̃ neſcimus vnde ſit. Reſpõdit
ille homo· ꝛ dixit eis: In hoc enim mira/
bile eſt quia vos neſcitis vnde ſit: ꝛ ape/
ruit meos oculos. Scimus autez quia
peccatoꝛes deus nõ audit: ſed ſi quis dei
cultoꝛ eſt ꝛ voluntatem eius facit· hunc
exaudit. A ſeculo non eſt auditum: quia
quis aperuit oculos ceci nati. Niſi eſſet
hic a deo nõ poterat facere quicq̃. Rñde
runt ꝛ dixerunt ei. In peccatis nat⁹ es
totus· ꝛ tu doces nos. Et eiecerũt eum
foꝛas. Audiuit ieſus qꝛ eiecerunt euz fo
ras· ꝛ cũ inueniſſet eum dixit ei. Tu cre/
dis in filiũ dei. Rñdit ille et dixit. Quis G
eſt dñe vt credam in eũ. Et dixit ei ieſus
Et vidiſti eũ: ꝛ qui loquit̃ tecum ipſe eſt
At ille ait: Credo dñe. Et pcidẽs adoꝛa/
uit eũ. Et dixit ei ieſus: In iudiciuz ego
in hunc mundũ veni· vt qui nõ vident
videant· ꝛ qui vidẽt ceci fiant. Et audie
ruut quidã ex phariſeis qui cũ ipo erãt·
ꝛ dixerunt ei: Nunq̃d ꝛ nos ceci ſumus?
Dixit eis ieſus: Si ceci eſſetis nõ habe/
retis pccatũ. Nũc vero dicitis qꝛ vide/
mus pctm̃ veſtrũ· manet.

IX

Amen amen dico vob̃: qui nõ in/ A
trat p̃ oſtiũ in ouile ouiũ: ſz aſcẽ
dit aliũde· ille fur ẽ ꝛ latro. Qui autẽ in
trat p̃ oſtiũ· paſtoꝛ eſt ouiũ. Huic oſtiari
us aperit: ꝛ oues vocẽ ei⁹ audiũt. Et p̃o
pꝛias oues vocat noiatim et educit eas.
Et cũ pꝛias oues emiſerit añ eas vadit
ꝛ oues illũ ſequũt̃· qꝛ ſciũt vocẽ ei⁹. Alie
nũ aũt nõ ſequũt̃· ſz effugiũt ab eo. qꝛ nõ
nouerũt vocẽ alienoꝛ. Hoc pꝛuerbiũ di/ B
xit eis ieſus. Illi aũt nõ cognouerũt q̃d
loquereꝫ eis. Dixit ergo eis iterũ ieſus:
Amen amen dico vobis· qꝛ ego ſum oſti
um ouium. Oẽs quotq̃t venerũt fures
ſunt ꝛ latrones: ſz nõ audierũt eos oues
Ego ſum oſtiũ. Per me ſi q̃s introierit
ſaluabit̃· ꝛ ingredietꝫ ꝛ egredietꝫ· ꝛ paſcua
inueniet. Fur nõ venit niſi vt furetur ꝛ
mactet ꝛ pdat. Ego veni vt vitam habe/ 2·Cor·9·c·
ant: ꝛ abundantius habeant. Ego ſum 1·Joh·3·c·

pastor bonus. Bon⁹ pastor aiam suā dat
p ouib⁹ suis. Mercēnari⁹ aūt ⁊ qui nō ē
pastor cui⁹ nō sunt oues ꝓpie videt lu⁹
pum venientē ⁊ dimittit oues ⁊ fugit· ⁊
C lupus rapit ⁊ dispergit oues. Mercēna
Mt·8·g·Mar· rius aūt fugit: qz mercēnari⁹ est: ⁊ nō pti
⁊·b·Lu·8·e· net ad eū de ouib⁹. Ego sum pastor bon⁹
⁊ cognosco oues meas· ⁊ cognoscūt me
Mat·ii·g· mee. Sicut nouit me pr̄· ⁊ ego agnosco
Lu·io·f· pr̄em· ⁊ aiam meā pono p ouibus meis
Mat·12·b· Et alias oues habeo q̄ nō sunt ex hō oui
li ⁊ illas oportet me adducere ⁊ vocē me
am audient· ⁊ fiet vnū ouile ⁊ vn⁹ pastor
D Propterea me diligit pr̄: quia ego pono
aiam meā vt iterꝝ sumā eam. Nemo tol
let eā a me: sz ego pono eā a meipo. Po⁹
testatē habeo ponēdi eā: ⁊ ptātem habeo
iterꝝ sumendi eā. Hoc mandatū accepi a
patre meo. Dissensio iterꝝ facta est inter
iudeos ꝓpter sermones hos. Dicebant
aūt multi ex ipsis. Demoniū hz ⁊ īsanit
Quid eū auditis? Alij dicebāt: Hec ver
ba nō sunt demoniū hntis. Nunquid de
moniū pōt cecoz⁹ oculos apire? Facta
sunt aūt encenia in hierosolymis· ⁊ hy⁹
ems erat. Et ambulabat iesus in tēplo i
E porticu salomonis. Circūdederūt g̃ eu⁹
iudei· ⁊ dicebant ei: Quousq⁹ aiam nr̄a⁹
tollis? Si tu es chr̄ist⁹ dic nobis palā?
Rñdit eis iesus· Loquor vob⁹ ⁊ nō credi
tis. Opa que ego facio in noīe pr̄is mei
hec testimoniū ꝓhibent de me. Sed vos
nō creditis: qz non estis ex ouibus meis
Oues mee voce mea audiūt ⁊ ego ꝯgno
sco eas: ⁊ sequunt me: Et ego vitā eter⁹
nā do eis· ⁊ nō pibūt i eternū· ⁊ nō rapi⁹
et eas quisq⁹ de manu mea. Pr̄ me⁹ q̄ dedit mihi maio⁹ oīb⁹ est· ⁊ nemo pōt ra⁹
F pere de mānu pr̄is mei. Ego ⁊ pr̄ vnum su
mus. Sustulerūt ergo lapides iudei vt
lapidarēt eū. Rñdit eis iesus. Multa bo⁹
na opa ostendi vobis ex pr̄e meo. Propter
q̄ eoꝝ opus me lapidat⁹? Rñdēr̄t ei iu⁹
dei. De bono ope nō lapidam⁹ te· sed de
blasphemia: ⁊ qz tu homo cū sis: facis te⁹
G ipm deū. Rñdit eis iesus. Nōne scriptū
Ps·81· est in lege vr̄a⁹ qz ego dixi dī estis? Si
illos dixit deos ad q̄s sermo dei factus ē
⁊ nō pōt solui scriptura: quē pr̄ scificauit
⁊ misit in mūdū vos dicitis qz blasphe⁹
mas qz dixi filī⁹ dei sum? Si nō facio o⁹
pera pr̄is mei nolite credere mihi. Si
aūt facio· ⁊ si mihi nō vult⁹ credere· opi
bus credite: vt ꝓgnoscat⁹ ⁊ credat⁹· qz pr̄
in me ē· ⁊ ego i pr̄e. Querebāt g̃ eū app⁹ Mat·12·b.
hendere· ⁊ exiuit de manib⁹ eoꝝ. Et abiit Mar·5·b.
iterꝝ trās iordanē in eū locū vbi erat io⁹
hannes baptiçās primū· ⁊ māsit illic Et
multi venerūt ad eū· ⁊ dicebāt: qz iohan
nes q̄dē signū fecit nullū. Oīa aūt q̄cūq⁹
q̄ dixit iohannes de hoc: vera erāt· ⁊ mul
ti crediderunt in eum. XI
A Rat aūt q̄dā languēs laçar⁹ a be
thania: de castello marie ⁊ mar⁹
the sororꝝ ei⁹. Maria aūt erat q̄ vnxit do⁹
minū vnguēto ⁊ extersit pedes ei⁹ capil
lis suis· cui⁹ frat laçar⁹ infirmabat. Mi⁹
serūt g̃ sorores ei⁹ ad eū dicentes: Dñe:
ecce quē amas infirmat. Audiēs aut ē ie
sus dixit eis: Infirmitas hec nō ē ad mor
tē· sz ꝓ gl̃a dei vt glorificet filī⁹ dei p eam
Diligebat aūt iesus martham· ⁊ sororem
ei⁹ mariā ⁊ laçarū. Ut g̃ audiuit qz infir
mabat tūc quidē māsit in eodē loco du⁹
obus diebꝫ. Deinde p⁹ hec dicit discipu
lis suis. Eam⁹ in iudeā iterꝝ. Dicūt ei di
scipuli: Rabbi nūc q̄rebant te iudei lapi
B dare· ⁊ iterꝝ vadis illuc? Rñdit iesus. Nō
ne duodecī sunt horе diei? Si q̄s ābula
uerit i die· nō offendit: qz lucē hui⁹ mū⁹
di videt. Si aūt ābulauerit in nocte of
fendit: qz lux nō est i eo. Hec ait ⁊ p⁹ hec
dicit eis: Laçar⁹ amic⁹ nr̄ dormit· sz va⁹ Mat·9·e.
do vt a somno excitē eū. Dixerūt g̃ disci⁹ Mar·5·g·
puli ei⁹: Dñe si dormit· salu⁹ erit: Dixe⁹
rat aūt iesus de morte ei⁹· illi aūt putā⁹
uerūt qz de dormitiōe somni dicerꝫ. Tūc
ergo iesus dixit eis manifeste. Laçarus
mortu⁹ ē ⁊ gaudeo ꝓpt vos vt credatis:
qm̄ nō erā ibi. Sz eam⁹ ad eū. Dixit er⁹
go thomas q̄ dr̄ didym⁹ ad cōdiscipulos:
C Eam⁹ ⁊ nos ⁊ moriamur cū eo. Venit
itaq⁹ iesus· ⁊ inuenit eū quattuor dies
iam in monumento habentē. Erat aūt
bethania iuxta hierosolymaꝫ q̄si stadijs
quīdecim. Multi aūt ex iudeis venerāt

ad martham ⁊ mariaz vt ꝓsolarent eas de fratre suo. Martha g̃ vt audiuit q̃ ie sus venit occurrit illi: maria aũt domi se debat. Dixit ergo martha ad iesum Do mine si fuisses hic frater me⁹ nõ fuisset mortu⁹. Sed ⁊ nũc scio q̃ q̃cunq; popo sceris a deo dabit tibi de⁹. Dicit illi iesus Resurget frater tuus. Dicit ei martha. Scio q̃ resurget in resurrectiõe in no uissimo die. Dicit ei iesus. Ego sum re surrectio ⁊ vita. Qui credit ī me etiaz si mortu⁹ fuerit viuet: ⁊ oĩs qui viuit ⁊ cre dit in me non morietꝛ in eternuz. Credis hoc: ait illi Utiq; dñe. Ego credidi q̃ tu es christus fili⁹ dei viui qui ī hũc mũdũ venisti. Et cũ hec dixisset abijt ⁊ vocauit mariã sororẽ suã silentio dicens: Magi ster adest ⁊ vocat te. Illa vt audiuit sur rexit cito: ⁊ venit ad eũ. Nõdũ enī vene rat iesus in castellũ: sed erat adhuc i illo loco vbi occurrerat ei martha. Judei g̃ qui erãt cũ ea in domo ⁊ ꝓsolabant eã: cũ vidissent mariã q̃ cito surrexit ⁊ exijt: se cuti sunt eã dicẽtes: Quia vadit ad mo numentũ vt ploret ibi. Maria ergo cuz venisset vbi erat iesus: videns eũ: cecidit ad pedes ei⁹: ⁊ dixit ei: Dñe si fuisses hic nõ esset mortu⁹ frater me⁹. Jesus ergo vt vidit eã plorantẽ ⁊ iudeos q̃ venerãt cũ ea plorãtes: infremuit spũ ⁊ turbauit seipm ⁊ dixit Ubi posuistis eũ? Dicũt ei Dñe veni ⁊ vide. Et lacrymat⁹ ẽ iesus. Dixerunt ergo iudei: Ecce quõ amabat eũ. Quidã aũt ex ipis dixerũt. Nõ pote rat hic q̃ aperuit oculos cecinati facere vt hic nõ moreretur? Jesus g̃ rursum fremens in semetipso: venit ad monu mentũ. Erat aũt spelũca: ⁊ lapis suppos itus erat ei. Ait iesus: Tollite lapidẽ. Di cit ei martha soror ei⁹ qui mortuus fue rat: Dñe iam fetet: q̃driduan⁹ est enim. Dicit ei iesus: Nõne dixi tibi: qm̃ si cre dideris videbis gl'am dei? Tulerũt g̃ la pidem. Jesus aũt eleuatis sursum oculꝰ dixit: Pater grãs ago tibi qm̃ audisti me Ego aũt sciebam q̃ semp me audis: sed ꝓpter pplm qui circũstat dixi: vt credant q̃ tu me misisti. Hec cũ dixisset voce ma gna clamauit: Laçare veni foras. Et sta tim prodijt qui fuerat mortu⁹ ligat⁹ ma nus ⁊ pedes institis: ⁊ facies illi⁹ sudario erat ligata. Dixit eis iesus: Soluite euz ⁊ sinite abire. Multi ergo ex iudeis q̃ ve nerant ad mariã ⁊ martha: ⁊ viderãt q̃ fe cit iesus: crediderũt in eũ. Quidã aũt ex ipsis abierũt ad phariseos: ⁊ dixerũt eis que fecit iesus. Collegerũt ergo pontifi ces ⁊ pharisei cõciliũ: et dicebant. Quid facim⁹? Quia hic homo multa signa fa cit. Si dimittim⁹ eũ sic: oẽs credent in eũ. Et venient romani: ⁊ tollent nr̃m lo cũ ⁊ gentẽ. Unus autez ex ipsis cayphas noie: cum esset pontifex anni illius dixit eis. Vos nescitis quicq; nec cogitatis: q̃ expedit vobis vt vnus moriat̃ homo ꝓ populo: ⁊ nõ tota gens pereat. Hoc aũt a semetipo nõ dixit sed cuz esset pontifex anni illi⁹ pphxtauit: q̃ iesus moriturus erat ꝓ gente. Et nõ tm̃ ꝓ gente: sed vt filios dei qui erant dispsi cõgregaret in vnũ. Ab illo ergo die cogitauerũt vt in terficerent euz. Jesus ergo iã nõ ī palaz ambulabat apud iudeos: sz abijt ī regio nẽ iuxta desertũ ī ciuitatẽ q̃ dicit effrem: ⁊ ibi morabat cũ discipulis suis. Prori mũ aũt erat pasca iudeoꝝ ⁊ ascẽderunt multi hierosolymã de regione ante pasca vt sanctificarent seipos. Querebãt g̃ iesum ⁊ colloq̃bant̃ ad inuicẽ in tẽplo stantes. Quid putatis: q̃ nõ venit ad diẽ festuz ipsum? Dederãt aũt pontifices ⁊ phari sei mandatũ: vt si quis cognouerit vbi sit indicet: vt apprehendant eũ.

XII

Jesus ergo añ sex dies pasce ve nit bethaniam vbi laçar⁹ fuerat mortuus: quem suscitauit iesus Fecerũt aũt ei cenam ibi: et martha mi nistrabat: laçar⁹ vero vn⁹ erat ex discum bentib; cũ eo. Maria ergo accepit libraz vnguenti nardi pistici pciosi: ⁊ vnxit pe des iesu: ⁊ extersit pedes ei⁹ capillis suis ⁊ domus impleta est ex odore vnguenti Dixit ergo vnus ex discipulis ei⁹ iudas scariothis qui erat eũ tradit urus. Qua re hoc vnguentũ non venit trecentis de narijs ⁊ datũ est egenis? Dixit autẽ hoc

Ro·io·b·

Mat·12·b·
Mar·3·b·

Mat·26·a·
Mar·14·a·
Lu·22·a·

Mat·26·a·
Mar·14·a·

Mat·26·b·
Mar·14·a·
Lu·7·f·

nō qꝛ de egenis ꝑtinebat ad eū: sed qꝛ fur
erat. et loculos hn̄s ea q̄ mittebant̄ por-
B tabat. Dixit g̃ iesus. Sinite illā: vt ī diez
sepulture mee ſuet illud. Pauꝑes eniz
semꝑ habebitꝫ vobiscū me aūt nō semꝑ
Mat. 21. a. habebitis. Cognouit g̃ turba mlta ex iu
Mar. 11. a. deis qꝛ illic est: ⁊ venerūt nō ꝓpter iesum
Lu. 19. d. tm̄: sed vt laçarū viderēt quē suscitauit
a mortuis. Cogitauerūt aūt pricipes sa-
cerdotū vt ⁊ laçarū interficerēt: qꝛ mul-
ti ꝓpter illū abibāt ex iudeis. ⁊ credebant
Mt. 21. a. Mar. in iesum. In crastinū aūt turba mlta q̄
1. b. Lu. 19. f. venerat ad diē festū: cum audissent qꝛ ve-
nit iesus hierosolymā. acceperūt ramos
palmaꝝ ⁊ ꝓcesserūt obuiā ei ⁊ clamabāt
Osanna bn̄dictus qui venit in noīe dn̄i
Mat. 21. a. rex israel. Et inuenit iesus asellū ⁊ sedit
Zach. 9. sup eū sicut scriptū est. Noli timere filia
Esa. 62. sion: ecce rex tu⁹ venit sedēs sup pullum
C asine. Hec nō cognouerūt discipuli ei⁹
primū: sed qn̄ glorificat⁹ est iesus: tūc re
cordati sunt qꝛ hec erāt scripta de deo: et
hec fecerūt ei. Testimonium g̃ ꝑhibebat
turba q̄ erat cū eo qn̄ laçaruz vocauit de
monumento. ⁊ suscitauit eū a mortuis
Propterea ⁊ obuiā venit ei turba: qꝛ au
dierūt eū fecisse h̄ signū. Pharisei g̃ di-
xerūt ad semetipos: Videtis qꝛ nihil ꝓ-
ficim⁹? Ecce mūd⁹ tot⁹ p⁹ eū abijt. Erāt
aūt quidā gētiles ex his q̄ ascēderant vt
adorarēt in die festo. Hi g̃ accesserūt ad
philippuz q̄ erat a bethsaida galilee. ⁊ ro-
gabant eū dicētes: Dn̄e volum⁹ iesū vi
dere. Venit philipp⁹. ⁊ dicit andree: An-
D dreas rursuz ⁊ philipp⁹ dixerūt iesu. Je-
sus autē rn̄dit eis dicens: Venit hora vt
clarificet̄ fili⁹ hoīs. Amen amē dico vob̄:
nisi granū frumēti cadens in terrā mor
tuū fuerit ipm solū manet. Si aūt mor
Mt. 10. g. et. 16. tuū fuerit. multū fructuz affert. Qui a-
f. Mr. 8. g. Lu. mat animam suam perdet eam. Et qui
17. g. odit aīm suā in h̄ mūdo in vitā eternaz
custodit eā. Si q̄s mihi mīstrat: me seq̄
tur. Et vbi sum ego: illic ⁊ minister me⁹
erit. Si q̄s mihi mīstrauerit: honorifica
Mat. 26. d. bit eū pr̄ me⁹. Nūc aīa mea turbata est.
Mar. 14. d. Et q̄d dicam? Pater clarifica me ex hac
hora. Sz ꝓpterea veni in horā hanc. Pa

ter clarifica nomē tuū. Venit g̃ vox de ce
lo dicens. Et clarificaui. ⁊ iteꝝ clarifica-
bo. Turba ergo q̄ stabat ⁊ audierat. dice-
bat tonitruū esse factū. Alij aūt dicebāt
Angelus ei locur⁹ est. Rn̄dit iesus. et di
xit: Nō ꝓpter me hec vox venit. sed ꝓpter E
vos. Nunc iudiciū est mūdi: Nunc prin
ceps hui⁹ mūdi eijciet̄ foras Et ego si ex
altatus fuero a terra: oīa traham ad me
ipsum Hoc aūt dicebat significans qua
morte esset moriturus. Rn̄dit ei turba.
Nos audiuim⁹ ex lege qꝛ christ⁹ manet
in eternū. Et quō tu dicis. oportet exal-
tari filiū hoīs? Et q̄s est iste fili⁹ homīs?
Dixit ergo eis iesus: Adhuc modicū lu
men ī vob̄ ē. Ambulate dū lucē habetis Ephe. 5. b.
vt nō vos tenebre cōprehēdāt. Et q̄ am i. Tessal. 5. a
bulat in tenebris nescit quo vadat. Dū F
lucē habetis credite in lucē: vt filij lucis
sitis. Hec locutus est iesus. ⁊ abijt. ⁊ ab
scondit se ab eis. Cum autē tanta signa
fecisset corā eis. nō credebāt in eū. vt ser
mo esaie impleret̄ quē dixit. Dn̄e quis Esa. 53.
credidit auditui nostro. ⁊ brachium dn̄i
cui reuelatum est? Propterea nō pote-
rant credere: qꝛ iterū dixit esaias. Exce. Mt. 13. b. Mr.
cauit oculos eoꝝ ⁊ indurauit cor eoꝝ vt 4. b. Luce. 8. b.
nō videant oculis. ⁊ nō intelligāt corde Act. 28. d. Esa.
⁊ cōuertant̄ ⁊ sanem eos: Hec dixit esai- 6. d.
as qn̄ vidit gloriā eius: ⁊ locut⁹ est de eo
Veruntn̄ ⁊ ex principibꝫ multi credide-
rūt in eū: sed ꝓpter phariseos nō cōfite-
bant̄: vt de synagoga nō eijcerent̄. Dile-
xerūt enī gloriā hoīm magis q̄z gl̄am dei
Jesus autē clamauit ⁊ dixit. Qui credit G
in me: nō credit in me: sed in eū q̄ misit
me. Et qui videt me: videt eū qui misit
me. Ego lux in mūdū veni: vt oīs q̄ cre-
dit in me: ī tenebris nō maneat. Et si q̄s
audierit verba mea ⁊ nō custodierit: ego
nō iudico eū. Non enī veni vt iudicem
mundū: sed vt saluificem mundū. Qui
spernit me. ⁊ nō accipit verba mea habet
qui iudicet eum. Sermo quē locut⁹ suz
ille iudicabit eū in nouissimo die. Quia
ego ex meipso nō sum locut⁹. sed q̄ misit
me pater. ipse mihi mādatuz dedit quid
dicam. ⁊ quid loq̄r. Et scio qꝛ mandatū

eius vita eterna ē. Que g̃ ego loquor si
cut dixit mihi pater sic loquor. XIII
A Ante diē festū pasce sciens iesus
qr venit hora eius vt transeat ex
hoc mundo ad patrem: cuz dile-
xisset suos q̃ erant in mundo. in finez di
Lu.22.a. lexit eos. Et cena facta cum diabolus iā
misisset ī cor vt traderet eū iudas simo-
Mt.ii.g. Luc. nis scariothis. sciens qr oīa dedit ei pa-
io.f.s.6.c. ter in manus. ⁊ qr a deo exiuit. et ad deuz
B vadit. surgit a cena. et ponit vestimenta
sua: ⁊ cū accepisset lintheum precinxit se
Deinde misit aquā in peluim: ⁊ cepit la
uare pedes discipulor. ⁊ extergere lītheo
quo erat p̄cinct⁹. Venit g̃ ad simonē pe-
trum. Et dicit ei petr⁹. Dñe tu mihi la-
uas pedes? Rñdit iesus. ⁊ dixit ei: Qd̄ e
go facio tu nescis modo: scies aūt postea
Dicit ei petrus. Nō lauabis mihi pedes
in eternū. Rñdit ei iesus: Si non laue-
ro te: nō habebis ptem mecū. Dicit ei si
mon petrus. Dñe nō tm̄ pedes meos: sz
C ⁊ manus ⁊ caput. Dicit ei iesus. Qui lo
tus est nō indiget nisi vt pedes lauet: sz
est mūdus tot⁹. Et vos mundi estis sed
nō oēs. Sciebat enī q̄s nā esset qui tra-
deret eū. Propterea dixit: nō estis mun
di oēs. Postq̄z g̃ lauit pedes eor. accepit
vestimēta sua: ⁊ cū recubuisset iter dixit
eis: Scitis q̄d fecerim vob̄? Vos vocat⁹
me magister ⁊ dñe ⁊ bene dicitis. Sum
eteni. Si ergo ego laui pedes vr̄os dñs
Gal.6.a. ⁊ magister. ⁊ vos debetis alter alteri⁹ la-
uare pedes. Exemplū enī dedi vobis. vt
D quēadmodū ego feci vobis. ita ⁊ vos fa-
Mt.io.e. Luc. ciatis. Amen amē dico vobis: nō est ser-
6.f.j.15.f. uus maior dño suo: neq̄z apl̄s maior est
eo qui misit illū. Si hec scitis beati erit⁹
si feceritis ea. Nō de omībus vobis dico
Ego scio quos elegerim. Sed vt adim-
ps.40. pleatur scriptura. Qui māducat mecū
leuabit cōtra me calcaneū suuz. A modo
E dico vobis priusq̄z fiat vt cū factū fuerit
Mat.io.g. credatis. qr ego sum. Amen amen dico
Lu.io.e. vobis: qui accipit si quē misero. me acci-
pit. Qui aūt me accipit. accipit euz q̄ me
misit. Cū hec dixisset iesus turbatus est
Mat.26.b. spū. ⁊ ꝓtestatus est ⁊ dixit. Amen amen
dico vobis: qr vnus ex vobis tradet me. Mar.14.b.
Aspiciebant ergo ad inuicem discipuli: Lu.22.c.
hesitantes de quo diceret. Erat ergo re- j.21.f.
cumbens vnus ex discipulis eius ī sinu
iesu: quē diligebat iesus. Innuit g̃ huic
simon petrus ⁊ dixit ei: Quis est de quo
dicit? Itaq̄z cum recubuisset ille sup̄ pe-
ctus iesu dicit ei: Dñe quis est? Rñdit
iesus. Ille est cui ego intinctum panem
porrexero Et cū intinxisset panem. dedit
iude simonis scariothis. Et post buccel-
lam introiuit in eū sathanas. Et dicit ei
iesus: Quod facis fac citius. Hoc autez
nemo sciuit discumbentiū ad quid dixe
rit ei. Quidam enī putabant quia locu
los habebat iudas. q̄ dixisset ei iesus. e-
me ea q̄ opus sunt nobis ad diē festum
aut egenis vt aliquid daret. Cū ergo ac
cepisset ille buccellā. exiuit ꝯtinuo. Erat
aūt nox. Cū ergo exisset. dixit iesus: Nūc
clarificatus est fili⁹ hoīs. ⁊ de⁹ clarifica⁹
est in eo. Si de⁹ clarificat⁹ est in eo ⁊ de-
us clarificabit eum in semetipo. ⁊ conti-
nuo clarificabit eum. Filioli: adhuc mo-
dicum vobiscū sum. Queritis me. et si s.7.e.
cut dixi iudeis. quo ego vado vos nō po G
testis venire. Et vobis dico modo. Mā- i.Cor.4.d.
datum nouū do vobis: vt diligatis inui Ephe.5.a.
cem sicut dilexi vos: vt ⁊ vos diligat⁹ in Phil.3.c.
uicem. In hoc cognoscent om̄s: qr disci- i.Tessal.4.b
puli mei estis: si dilectionē habuerit⁹ ad
inuicem. Dicit ei simon petrus: Domi-
ne q̄ vadis? Rñdit iesus. Quo ego va-
do nō potes me modo sequi: sequer⁹ au-
tem postea. Dicit ei petrus: Quare non
possuz te seq̄ modo. Animā meā ꝓ te po
nam. Rñdit ei iesus. Animaz tuā ꝓ me Mat.26.c.
pones. Amen amē dico tibi. nō cantabit Mar.14.d.
gallus donec ter me neges. XIIII Lu.22.c.
A
Et ait discipulis suis: Non tur-
betur cor vestrū. Creditis in deū
⁊ in me credite. In domo p̄tis
mei mansiones multe sunt. Si quo mi
nus dixissem vobis. quia vado parare vo
bis locum. Et si abiero et preparauero
vobis locum. iterum venio et accipiam
vos ad meipsum vt vbi sum ego et vos
sitis. Et quo ego vado sitis ⁊ viaz scitis

B Dicit ei thomas: Dñe nescim⁹ q̄ vadis
Et quō possum⁹ viā scire: Dicit ei iesus
Ego sum via ⁊ veritas ⁊ vita. Nemo ve
nit ad pr̄em nisi p̄ me. Si cognouissetis
me: ⁊ pr̄em meū vtiq; cognouissetis Et
amodo cognoscetis eū ⁊ vidistis eū. Di
cit ei philippus: Dñe oñde nobis pr̄em
Esa·45· et sufficit nobis. Dicit ei iesus: Tanto
tp̄e vobiscū sum ⁊ non cognouistis me:
Philippe: qui videt me: videt ⁊ patrem
C Quō tu dicis oñde nob̄ pr̄em: Nō cre
dis q̄ ego in p̄re ⁊ p̄r in me est: Verba q̄
ego loquor vob̄ a meipo nō loq̄r. Pater
autē in me manēs ipe facit opa. Nō credit
s·5·f· q̄ ego in p̄re ⁊ p̄r in me ē: Alioquin pro
pter opa ipa credite. Amen amē dico vo
bis· qui credit in me· opa q̄ ego facio ⁊ ipe
j·16·d· faciet· ⁊ maiora hoc faciet: q̄ ego ad pa
trem vado. Et q̄dcūq; petieritis p̄rem in
D noie meo hoc faciā· vt glorificet p̄r in fi
Mat·21·d· lio: Si q̄d petieritis me in noie meo hoc
Mar·11·e faciam. Si diligitis me mādata mea ser
j·15·b·⁊·16·f· uate. Et ego rogabo p̄rem ⁊ aliud paracly
tum dabit vob̄ vt maneat vobiscū in e
ternū spūm veritatis: quē mūdus non
potest accipe: q̄ nō videt eū: nec scit eum.
Vos aūt cognoscetis eū: quia apud vos
manebit· ⁊ in vobis erit. Nō relinquā vos
orphanos: veniā ad vos. Adhuc modicū
⁊ mūdus me iā nō videt. Vos autem vi
detis me: q̄ ego viuo· ⁊ vos viuetis. In
illo die vos cognoscetis q̄ ego sum in pa
tre meo· ⁊ vos in me· et ego in vob̄. Qui
habet mādata mea ⁊ seruat ea: ille ē qui
E diligit me: Qui aūt diligit me: diliget a
Mat·10·g·et· patre meo. Et ego diligam eū: ⁊ manife
18·a·et·25·f· stabo ei meipm. Dicit ei iudas: non ille
Lu·10·e scariothis: Dñe q̄d factū est q̄ manife
staturus es nobis teipm ⁊ non mundo
Rñdit iesus· ⁊ dixit ei. Si q̄s diligit me
sermonē meū seruabit· ⁊ p̄r me⁹ diliget
eū· ⁊ ad eū veniem⁹: ⁊ māsionē apud eum
faciem⁹ Qui nō diligit me sermōes me
os nō seruat. Et sermonē quez audistis
F nō est me⁹ sed eius q̄ misit me p̄ris. Hec
locut⁹ sum vobis apud vos manēs. Pa
racly⁹ aūt spūsc̄us quē mittet p̄r in noie
meo: ille vos docebit oīa· ⁊ suggeret vo
bis oīa q̄cunq; dixero vobis. Pacē reli
quo vobis· pacē meā do vobis. Nō quō
mūdus dat· ego do vobis. Nō turbetur
cor vestrū neq; formidet. Audistis q̄ ego
dixi vobis: vado ⁊ venio ad vos. Si di
G ligeretis me gauderetis vtiq;: q⁹ vado ad
p̄rem: q⁹ pater maior me ē. Et nunc dixi
vobis p̄riusq; fiat· vt cū factū fuerit cre
datis. Jam nō multa loq̄r vobiscū. Ve
nit enī princeps mūdi hui⁹: ⁊ in me non
habet quicq;. Sz vt cognoscat mūd⁹ q̄
diligo p̄rem· ⁊ sicut mādatum dedit mihi
p̄r· sic facio. Surgite· eam⁹ hinc.

XV

A Ego sum vitis vera· ⁊ pater me⁹
agricola est: Oēm palmitē in me
nō ferentē fructū tollet eū. ⁊ oēz
qui fert fructū purgabit eū vt fructū pl⁹
afferat. Jam vos mūdi estis ꝓpter sermo
nē quē locut⁹ sum vobis: Manete in me
B ⁊ ego in vobis: Sicut palmes nō potest
Ezech·17· ferre fructū a semetipo nisi māserit in vi
te: sic nec vos nisi in me māseritis. Ego
sum vitis: vos palmites. Qui manet in
me ⁊ ego in eo hic fert fructū multū: q̄
sine me nihil potestis facere. Si quis in
me nō manserit· mittet foras sic palmes
⁊ arescet· ⁊ colligent eū· ⁊ in ignē mittēt
Mat·21·d ⁊ ardet. Si māseritis in me ⁊ verba mea
Mar·11·e in vob̄ manserint· q̄dcūq; volueritis pe
s·14·d·j·16·f tetis ⁊ fiet vob̄. In hoc clarificat⁹ est p̄r
C me⁹ vt fructū plurimū afferatis: ⁊ effici
amini mei discipli. Sicut dilexit me p̄r
⁊ ego dilexi vos. Manete in dilectione
mea. Si p̄cepta mea seruaueritis: manebi
tis in dilectiōe mea: sic ⁊ ego p̄ris mei p̄
cepta seruaui· ⁊ maneo in eius dilectione
Hec locut⁹ sum vob̄ vt gaudiū meū in
vobis sit· ⁊ gaudium vestruz impleatur
i·Cor·4·d· /Hoc ē p̄ceptū meū vt diligatis inuicez
Ephe·5·a· sicut dilexi vos. Maiorē hac dilectōe ne
Phil·3·d mo habet /q̄z vt animā suā ponat quis p
i·Thessal·4·b amicis suis. Vos amici mei estis: si fece
i·Joh·4·c· ritis que ego precipio vobis. Jam non
D dicam vos seruos: quia seruus nescit q̄d
i·Joh·3·c· faciat dominus eius. Vos autem dixi a
Mat·20·f micos: q⁹ oīa q̄cunq; audiui a p̄re meo
Mar·10·g· nota feci vobis. Non vos me elegistis:
sed ego elegi vos ⁊ posui vos vt eatis et

fructū afferatis·⁊ fructus vr̄ maneat: vt
E qcūqz petieritis patrem in noīe meo det
i·Joh·3·d· vobis/ Hec mando vob vt diligatis inui
cem. Si mūdus vos odit scitote q̄ me
priorē vob odio habuit. Si de mundo
fuissetis: mundus qđ suū erat diligeret
F Quia vero de mūdo nō estis: sz ego ele/
gi vos de mūdo: propterea odit vos mun
dus. Memētote sermōis mei quez ego
Mt·10·c·L·6·f dixi vob/ Non ē ser maior dño suo/ Si
Mt·24·b·Mr· me psecuti sunt·⁊ vos psequent. Si ser
13·b·Lu·21·c· monē meū seruauerūt·⁊ vrm seruabūt
Sz hec oia facient vob ppt nomē meū q̄
nesciūt eū q̄ misit me. Si nō venissem ⁊
G locut⁹ fuissem eis·pctm nō habent Nunc
aūt excusatiōez nō hūt de pctō suo. Qui
me odit·⁊ patrem meū odit. Si opa non
fecissem i eis q̄ nemo ali⁹ fecit· pctm nō
habent. Nūc aūt ⁊ viderūt ⁊ oderūt ⁊ me
⁊ patrem meū. Sed vt adimpleat sermo
qui i lege eor script⁹ ē: q̄ odio habuerūt
me gratis. Cū aūt venerit paraclyt⁹ quez
ego mittā vob a pre spūm veritatis qui
a pre procedit: ille testimoniū phibebit de
me. Et vos testimoniū phibebitis q̄ ab
initio mecum estis. XVI

A Hec locut⁹ sum vob vt nō scādali/
Mat·10·c· Mr 13·b· Lu·12·b b zemini/ Absq; synagogis facient
vos. Sed venit hora vt ois qui
interficit vos arbitret obsequiū se prstare
deo. Et hec facient vob q̄ nō nouerūt pa/
trem neq; me. Sz hec locut⁹ sum vobis
vt cū venerit hora eor: reminiscamini q̄
B ego dixi vobis. Hec aūt vob ab initio nō
dixi: q̄ vobiscū eram. Et nūc vado ad eū
qui misit me·⁊ nemo ex vob interrogat
me q̄ vadis. Sz q̄ hec locut⁹ sum vobis
tristitia implebit cor vrm. Sz ego veri/
tatē dico vobis expedit vobis vt ego va/
dam. Si enī nō abiero paclyt⁹ nō veni/
et ad vos. Si aūt abiero: mittā eum ad
vos. Et cū venerit: ille arguet mundū
C de pctō·⁊ de iustitia·⁊ de iudicio De pctō
quidē: q̄ nō crediderūt i me. De iustitia
vero q̄ ad patrem vado·⁊ iā nō videbitis
me. De iudicio aūt: q̄ princeps mundi
hui⁹ iā iudicat⁹ est. Adhuc multa habeo
vobis dicere: sed nō potestis portare mo
do. Cum aūt venerit ille spūs veritatis
docebit vos oēm veritatē. Nō enī loqtur
a semetipso: sed q̄cunqz audiet loquet: ⁊
q̄ ventura sunt annunciabit vobis. Ille
me clarificabit: q̄ de meo accipiet·⁊ ānū
Mat·11·g ciabit vobis/ Oīa q̄cūqz hz pr̄·mea sunt
Lu·10·f· Propterea dixi: q̄ de meo accipiet ⁊ an/
D nunciabit vobis. Modicū ⁊ iā non vide
bitis me·⁊ itez modicū ⁊ videbit⁹ me· q̄
vado ad patrem: Dixerūt ergo discipul ei⁹
ad invicē Quid est hoc qđ dicit nob: mo
dicū ⁊ nō videbitis me·⁊ itez modicū ⁊
videbitis me·⁊ q̄ vado ad patrem? Dice
bant ergo. Quid est hoc q̄ dicit modicū?
Nescim⁹ quid loquit. Cognouit aūt ie
sus q̄ volebāt eū interrogare·⁊ dixit eis:
De hoc q̄ritis int vos· q̄ dixi: modicum ⁊
E nō videbitis me·⁊ itez modicū ⁊ videbi
tis me. Amen amē dico vobis q̄ ploza/
bitis ⁊ flebit⁹ vos: mūdus aūt gaudebit
Hiere·31· /Vos aūt contristabimini: sed tristitia vra
Ja·4·c vertet in gaudiū. Mulier cū parit tristi/
ciam habet: q̄ venit hora ei⁹. Cū aūt pe
perit puer: iam non meminit pressure ppt
gaudiū: q̄ nat⁹ est homo i mūdū. Et vos
igit nūc quidē tristiciā habet. Itez aūt
F videbo vos·⁊ gaudebit cor vrm: ⁊ gaudi
um vrm nemo tollet a vobis. Et i illo
Mt·21·d· Jo· die me nō interrogabitis quicqz/ Amē
11·e·3·14·d· amē dico vobis: si qđ petieritis patrem i no
mine meo dabit vob. Usq; modo nō pe
tistis quicqz i noīe meo. Petite ⁊ accipi
i·Joh·1·b etis/ vt gaudiū vrm sit plenū Hec in p
uerbijs locut⁹ sum vob. Venit hora cuz
iā nō in puerbijs loqr vobis: sed palā de
patre meo annūciabo vobis. In illo die in
noīe meo petetis. Et non dico vobis: q̄
ego rogabo patrem de vobis. Ipse enī pa/
ter amat vos: q̄ vos me amastis·⁊ credi
G distis· quia a deo exiui. Exiui a patre ⁊ ve
ni in mundū: itez relinquo mūdū·⁊ va
do ad patrem. Dicunt ei discipuli eius.
Ecce nunc palam loqris· et puerbium
nullum dicis. Nunc scimus q̄ scis oīa·
⁊ nō opus ē tibi vt q̄s te interroget. In
hoc credim⁹: q̄ a deo existi. Rndit eis ie/
Mt·26·c· Mr· sus. Modo credit⁹/ Ecce venit hora·⁊ iā
14·c·Zach·13· venit vt dispgamini vnusq̄sq; in pria

ꝛ me solū relinq̄tis·ꝛ nō suꝫ solus· qꝛ pr̄ mecū est. Hec locut⁹ sum vob: vt in me pacē habeat. In mūdo pssuram habebi tis·sed cōfidite·ego vici mūm. XVII

A Hec locut⁹ est ihesus· ꝛ sublevatis ꝓ oculis i celum dixit. Pater ve/nit hora·clarifica filium tuuꝫ vt filius tuus clarificet te. Sicut dedisti ei ptātem oīs carnis: vt oīne qđ dedisti ei

B det eis vitā eternā. Hec est autem vita eterna vt cognoscant te solū deū verum ꝛ quē misisti ihesum chꝛistū. Ego te clari/ficaui sup̄ terrā·opus cōsummaui qđ de disti mihi vt faciā. Et nunc clarifica me tu pr̄ apud temetipm claritate quaꝫ ha/bui priusq̄ mūdus fieret apud te. Ma/nifestaui nomē tuū hoībus quos dedisti mihi de mūdo. Tui erāt· ꝛ mihi eos de/disti: ꝛ sermonē meū seruauerūt. Nunc cognouerūt qꝛ oīa que dedisti mihi abs

C te sunt. Quia verba q̄ dedisti mihi· dedi eis·ꝛ ipsi acceperūt ꝛ cognouerunt vere qꝛ a te exiui·ꝛ crediderūt qꝛ tu me misi/sti. Ego ꝓ eis rogo: Nō ꝓ mundo rogo: sed ꝓ his q̄s dedisti mihi: qꝛ tui sunt. Et mea oīa tua sunt ꝛ tua mea sunt ꝛ clarifi catus sum in eis. Et iā nō sum in mūdo ꝛ hi in mūdo sūt·ꝛ ego ad te venio. Pa/ter sancte serua eos in noīe tuo q̄s dedisti

D mihi: vt sint vnū: sicut ꝛ nos. Cū essem cū eis: ego seruabā eos i noīe tuo. Quos dedisti mihi·ego custodiui ꝛ nemo ex eis perijt nisi filiꝰ pditiōis·vt scriptura im/pleatur. Nūc autē ad te venio· ꝛ hec loq̄r in mūdo vt habeant gaudiū meum im plet ū i semetipsis. Ego dedi eis sermonē tuū·et mūdus eos odio habuit: qꝛ non sunt de mūdo sicut ꝛ ego nō sum de mū/do. Nō rogo vt tollas eos de mūdo: sed

E vt serues eos a malo. De mūdo nō sūt· sicut ꝛ ego nō sum de mundo. Sctifica eos i veritate. Sermo tuꝰ veritas ē. Si cut tu me misisti in mūdū: ita ꝛ ego mi/si eos in mūm. Et ꝓ eis ego scifico me/ipm: vt sint ꝛ ipi scificati in veritate. Nō

F ꝓ eis aūt rogo tm̄·sz et ꝓ eis q̄ credituri sūt ꝓ verbū eoꝝ i me: vt oēs vnū sint sic tu pr̄ i me ꝛ ego in te: vt ꝛ ipi i nob vnū sint: vt credat mūdus qꝛ tu me misisti. Et ego claritatē quā tu dedisti mihi: de/di eis vt sint vnū·sic ꝛ nos vnū sumus Ego i eis ꝛ tu in me vt sint ꝓsummati i vnū·ꝛ cognoscat mūdus: qꝛ tu me misi sti·ꝛ dilexisti eos sic ꝛ me dilexisti. Pater G q̄s dedisti mihi volo vt vbi sum ego: ꝛ il li sint mecū: vt videāt claritatē meā quā dedisti mihi: qꝛ dilexisti me añ ꝓstitutio/nē mūdi. Pr̄ iuste mūdus te nō cogno Mat.ii.g

int. Ego aūt te ꝓgnoui: ꝛ hi ꝓgnouerūt: Lu.io.f. qꝛ tu me misisti. Et notū feci eis nomē tuū·ꝛ notū faciam: vt dilectio q̄ dilexisti me·in ipis sit·ꝛ ego in ipis. XVIII A

H Ec cū dixisset ihesus egressus ē Mat.26.c. ꝓ cū discipl⁹ suis trans torrentē Mar.14.c. cedron vbi erat hort⁹ in quez in Lu.22.d. troiuit ipe ꝛ discipli ei⁹. Sciebat autē ꝛ iudas q̄ tradebat eū locū: qꝛ frequēter ie sus conuenerat illuc cum discipl⁹ suis.

Judas g̃ cū accepisset cohortē ꝛ a ponti Mat.26.e. ficib⁹ ꝛ phariseis ministros: venit illuc cuꝫ Mar.14.e. laternis ꝛ facib⁹ ꝛ armis. Jesus itaq̄ sci Lu.22.e. ens oīa q̄ ventura erāt sup̄ eū ꝓcessit et dixit eis: Quē q̄ritis? Rñderūt ei. Jesuꝫ B naçarenū. Dicit eis ihesus: Ego suꝫ. Sta bat aūt ꝛ iudas qui tradebat eū cū ipis. Ut g̃ dixit eis ego sum: abierūt retrorsū ꝛ ceciderūt in terrā. Iterū g̃ interrogauit eos. Quē q̄ritis? Illi autē dixerūt: Jesuꝫ naçarenū. Rñdit ihesus: Dixi vob: qꝛ ego sum. Si g̃ me q̄ritis sinite hos abire. Ut impleret sermo quez dixit: qꝛ q̄s dedisti mihi nō ꝓdidi ex eis quenq̄. Simon g̃ Mat.26.e. petrus hns gladiū eduxit eum ꝛ ꝓcussit Mar.14.e. pontificis seruū·ꝛ abscidit auriculā eius Lu.22.e. dextrā. Erat aūt nomē seruo malchus. C Dicit g̃ ihesus petro. Mitte gladiū tuū i vaginā. Calicē quē dedit mihi pr̄ nō vis vt bibam illū? Cohors autē ꝛ tribun⁹ et Mat.26.f. ministri iudeoꝝ cōprehēderūt ihesuꝫ: ꝛ li/gauerūt eū ꝛ adduxerūt eū ad ānā primū Mar.14.f. Lu.22.f. Erat ei socer cayphe q̄ erat pontifex anni illi⁹. Erat aūt cayphas q̄ cōsiliū dederat iudeis·qꝛ expedit vnū hoīem mori ꝓ po/pulo. Sequebat autē ihesum simō petr⁹·ꝛ Mat.26.f. ali⁹ discipulus. Discipulus aūt ille erat Mar.14.f. not⁹ pontifici·ꝛ introiuit cū iesu i atriuꝫ Lu.22.f.

pontificis. Petr⁹ aũt stabat ad ostiũ fo/
ris. Exiuit g discipl's ali⁹ q erat not' pon
tifici: t dixit ostiarie: t introduxit petrum.
Mat·26·g· //Dixit g petro ancilla ostiaria. Nũqd et
Mar·14·g· tu ex discipul' es hoĩs isti⁹. Dicit ille: Nõ
Luce·22·f· sum: Stabãt aũt serui et mĩstri ad pru/
nas· qz frig⁹ erat· t calefaciebãt se. Erat
aũt cũ eis t petrus stans t calefaciẽs se.
D Pontifex ergo interrogauit iesum de di/
Mat·26·f· scipul' suis t de doctrina ei⁹. Rñdit ei ie/
Mar·14·e· sus: Ego palã locut⁹ sum mundo // Ego
Luce·22·f· semp docui i synagoga t in tẽplo q o mĩs
iudei conueniũt· t in occulto locut⁹ sum ni
hil. Quid me interrogas? Interroga eos
q audierũt qd locut⁹ sim ipis: ecce hi sci
Mat·26·g· unt q direrim ego // Hec aũt cum dixisset
Mar·14·g· vnus assistens mistrox dedit alapã iesu
Lu·22·g· dicẽs. Sic rñdes pontifici? Rñdit ei ie/
sus. Si male locut⁹ sum· testimoniũ p/
Mat·26·f· hibe de malo: si aũt bñ· qd me cedis // Et
Mar·14·f· misit eũ annas ligatũ ad caypham pontifi
Lu·22·f· cem. Erat aũt simon petr⁹ stans t calefa
E ciens se. Direrũt ergo ei. Nũqd t tu ex
discipul' ei⁹ es? Negauit ille t dixit. Nõ
sum. Dicit ei vn⁹ ex suis pontificis co/
gnatus ei⁹ cui⁹ abscidit petr⁹ auriculam
Nõne ego te vidi in horto cũ illo? Iterum
ergo negauit petr⁹· t statim gallus cãta/
Mat·27·a uit // Adducũt ergo iesum a caypha in p/
Mar·15·a toriũ. Erat aũt mane et ipi nõ introierũt
Lu·23·a in ptoriũ vt nõ cõtaminarent: sz vt mã/
ducarent pascha. Exiuit g pilatus ad eos
foras· t dixit. Quã accusationẽ affertis
adũsus hoĩem hũc? Rñderũt t direrunt
ei. Si nõ esset hic malefactor: non tibi
tradidissem⁹ eũ. Dixit ergo eis pilatus.
Accipite eũ vos· t sm legẽ vram iudica/
te eũ. Direrũt ergo ei iudei: Nobis non
F licet interficere quenq. Ut smo iesu im
Mat·27·b pleret quẽ dixit: significans q morte essz
Mar·15·a moriturus // Introiuit ergo iterum in ptoriũ
Lu·23·a· pilat⁹· t vocauit iesum· t dixit ei. Tu
es rex iudeox. Rñdit iesus. A temetipso
hoc dicis an alij direrunt tibi de me? Re
spondit pilat⁹. Nũquid ego iud⁹ sum?
Gens tua t pontifices tradiderũt te mi
hi. Quid feciſti? Rñdit iesus. Regnum
meũ nõ est de hoc mũdo. Si ex hoc mun
do esset regnũ meum: ministri mei vtiq
decertarẽt vt nõ traderer iudeis. Nunc
aũt regnũ meũ non est hinc. Dixit itaq
ei pilatus. Ergo rex es tu? Rñdit iesus
Tu dicis: qz rex sum ego. Ego in hoc na
tus sum· t ad hoc veni in mũdũ vt testi
monĩ phibeã veritati. Omnis q est ex ve
ritate· audit vocẽ meã. Dicit ei pilatus.
Quid est veritas? Et cũ hoc dixisset iter
exiuit ad iudeos· t dicit eis. Ego nullam
inuenio in eo causam // Est aũt cõsuetudo
Mat·27·b vobis vt vnũ dimittã vob in pasca. Vul
Mar·15·b· tis ergo dimittam vob regẽ iudeorum.
Mt·27·b·Mr· //Clamauerũt rursum omnes dicentes
15·b·Lu·23·c Non hunc sed barrabam. Erat autem
A barrabas latro. XIX
Mat·27·c t //Tunc g apprehẽdit pilat⁹ iesum
Mar·15·c· t flagellauit. Et milites plecten
tes coronã de spinis imposuerunt capiti
ei⁹· t veste purpurea circũdederũt eum.
Et veniebãt ad eũ t dicebãt. Aue rex iu/
Lu·23·a deox. Et dabãt ei alapas // Exiuit iterum pi/
latus foras· t dicit eis. Ecce adduco vob
eũ foras vt cognoscatis· qz nullã inuenio
Mat·27·c in eo cãm // Exiuit ergo iesus portãs spi/
Mar·15·c neã coronã· t purpureũ vestimẽtũ· et di
Mt·27·c· Mr· cit eis. Ecce hõ // Cũ g vidissent eũ ponti
15·b·Lu·23·c fices t mĩstri clamabãt dicẽtes: Crucifi/
B ge crucifige eũ. Dicit eis pilat⁹. Accipite
Lu·23·a eũ vos t crucifigite // Ego enim nõ inuenio
in eo cãm. Rñderũt ei iudei: Nos legem
habem⁹ t sm legẽ debet mori qz filium dei
Mt·27·b·Mr· se fecit // Cum g audisset pilat⁹ hũc smo/
15·a·Lu·23·a nẽ magis timuit. Et ingressus ẽ ptoriũ
iterum· t dicit ad iesum: Unde es tu? Jesus
autẽ rñsum nõ dedit ei. Dicit g ei pilat⁹.
Mihi nõ loqris? Nescis qz ptatẽ habeo
crucifigere te: et ptatem habeo dimittere
te? Rñdit iesus. Non haberes ptatẽ ad/
uersum me vllam nisi tibi datũ esset de/
super. Propterea qui me tradidit tibi:
maius peccatum habet. Et exinde quere
bat pilatus dimittere eum. Judei autẽ
C clamabant dicẽtes. Si hũc dimittis nõ
Actz·13·b· es amic⁹ cesaris // Omnis enim q se regẽ fa
cit ptradicit cesari: Pilat⁹ aũt cum audis/
set hos sermones· addurit foras iesum· t se
dit p tribunali i loco q dicit lithostratos

Luce.23.c. Mar.15.b.

hebraice autē gabatha. Erat autē parasce/ue pasce hora q̄si sexta. & dicit iudeis. Ec/ce rex vr̄/ Illi autē clamabant. Tolle tol/le crucifige eū. Dicit eis pilat⁹: Regē v̄/strū crucifigā? Rn̄derūt pontifices: Nō habemus regē nisi cesarē. Tūc ergo tra/didit eis illū vt crucifigeret/ Suscepe

Mt.27.d. Mr 15.c. Lu.23.d.

rūt autē iesum & eduxerūt eū. Et baiulās sibi crucē exiuit i eum q̄ dicit caluarie lo cum. hebraice autē golgatha. Vbi crucifi xerūt eū. & cū eo alios duos hinc & hinc: mediū autē iesum/ Scripsit autē & titulū

D

Mar.27.e. Lu. 23.e. Mr.15.d. Mt.27.e. Mr. 15.d. Lu.23.e.

pilatus. & posuit sup crucē/ Erat autē scri ptum. Jesus naçaren⁹ rex iudeor̄. Hūc ergo titulū multi iudeor̄ legerūt: q̄a ppe ciuitatem erat locus vbi crucifixus ē ie/sus. Et erat scriptum hebraice. grece et latine. Dicebant ergo pilato pontifices iudeor̄. Noli scribere rex iudeorū: sed q̄ ipse dixit: rex sum iudeor̄. Rn̄dit pilat⁹.

Mt.27.d. Mr. 15.d. Lu.23.e.

Quod scripsi scripsi/ Milites ergo cū cru/cifixissent eū. acceperūt vestimēta eius. & fecerūt q̄tuor ptes vnicuiq; militi ptē & tunicam. Erat autē tunica incōsutilis desup̄ contexta p totū. Dixerūt g̃ ad inuicē Nō scindam⁹ eam sed sortiamur de illa cuius sit. Vt scriptura impleret dicens

E

ps.21.

/Partiti sunt vestimēta mea sibi. & in/vestem meā miserūt sortē. Et milites qui dem hec fecerūt. Stabāt autē iuxta crucē iesu mr̄ ei⁹. & soror mr̄is eius maria cleo phe & maria magdalene. Cū vidisset er/go iesus mr̄em & discipulū stantē quem diligebat dicit mr̄i sue: mlr: ecce fili⁹ tu⁹ Deinde dicit discipło: Ecce mr̄ tua. Et ex illa hora accepit eā discipulus in suaz. Postea sciens iesus q̄ oīa cōsummata sunt. vt cōsummeret scriptura dicit. Si tio. Vas autē erat positus aceto plenum.

Mt.27.f. Mr. 15.f. Lu.23.e.

/Illi g̃ spongiā plenaz aceto hysopo cir/cūponētes obtulerūt ori ei⁹. Cū ergo ac cepisset iesus acetū dixit: Cōsummatus est/ Et inclinato capite tradidit spiritū.

F

Mt.27.f. Mr. 15.f. Lu.23.f.

Judei ergo q̄m parasceue erat vt nō re/manerent in cruce corpa sabbato. Erat enī magn⁹ dies illa sabbati rogauerunt pilatū vt frangerent eor̄ crura & tollerē tur. Venerūt g̃ milites. & primi quidem fregerūt crura & alteri⁹ qui crucifixus est cū eo. Ad iesum autē cū venissent vt vide rūt eū iā mortuū nō fregerūt ei⁹ crura: sed vnus militū lancea lat⁹ ei⁹ aperuit. & ꝓtinuo exiuit sanguis & aqua. Et q̄ vidit testimoniū phibuit. & verū est testimoni um ei⁹: Et ille scit q̄ vera dicit vt & vos credatis/ Facta sunt enī hec vt scriptu/ra impleret. Os nō cōminuet̄ ex eo. Et

Exo.12. Nu/meri.9. G Zach.12. Mt.27.g. Mr. 15.g. Lu.23.g.

itez alia scriptura dicit/ Videbūt i quez trāsfixerūt/ Post hec autē rogauit pilatū ioseph ab arimathia eo q̄ esset discipls iesu. occult⁹ autē ppt̃ metū iudeor̄ vt tol/leret corp⁹ iesu. Et pmisit pilat⁹. Venit ergo & tulit corp⁹ iesu. Venit autē & nico dem⁹ qui venerat ad iesum nocte p̄imū ferēs mixturā myrrhe & aloes q̄si libras centū/ Acceperūt autē corp⁹ iesu & ligaue rūt eū lintheis cū aromatib⁹. sic mos est iudeis sepelire. Erat autē i loco vbi cruci fixus ē. hort⁹. & in horto monumētuz no uū in q̄ nōdū quisq̄ posit⁹ erat. Ibi g̃ p pter parasceuen iudeor̄: quia iuxta erat monumentū posuerūt iesum.

Mt.27.g. Mr. 15.g. Lu.23.g.

XX

A

Una autē sabbati maria magda/lene venit mane cū adhuc tene/bre essent ad monumentū. & vi dit lapidē sublatū a monumēto. Cucur rit ergo & venit ad simonē petrū & ad ali um discipulū quē amabat iesus. et dicit illis: Tulerūt dn̄m de monumēto: et ne scimus vbi posuerūt eū. Exiit g̃ petr⁹ et ille ali⁹ discipulus: & venerūt ad monu/mentū. Currebant autē duo simul. & ille ali⁹ discipls ꝓcucurrit citius petro: & ve/nit p̄im⁹ ad monumētū. Et cū se incli/nasset vidit posita linthamina: nō tn̄ in troiuit. Venit g̃ simon petr⁹ sequēs eū. & introiuit in monumentū. Et vidit lin thamina posita & sudariū q̄d fuerat su/per caput ei⁹ nō cū linthaminib⁹ positū sed separatim inuolutū in vnuz locum. Tunc g̃ introiuit & ille discipls qui vene rat p̄im⁹ ad monumentū. & vidit & credi dit. Nondum enī sciebant scripturaz q̄ oportuit euz a mortuis resurgere. Abie/runt ergo iterū discipuli ad semetipsos

Mt.28.a. Mr. 16.a. Lu.24.a.

B

Maria autē stabat ad monumētū foris

C

plorans. Dū g̃ fleret inclinauit se ⁊ ꝓspe
Actu.i.b. xit in monumētū / Et vidit duos ange-
los in albis sedētes. vnū ad caput. ⁊ vnū
ad pedes: vbi positū erat corp⁹ iesu: Di-
cunt ei illi: Mulier q̄d ploras? Dicit eis
Quia tulerūt dn̄m meū. ⁊ nescio vbi po
suerūt eū. Hec cū dixisset ꝯuersa est retro-
sum. ⁊ vidit iesum stantē: ⁊ nō sciebat q̄
iesus est. Dicit ei iesus: Mulier q̄d plo-
D ras. Quē q̄ris? Illa existimās q̄ horto-
lanus esset: dicit ei. Dn̄e si tu sustulisti
eū dicito mihi vbi posuisti eū: ⁊ ego eū
tollā. Dicit ei iesus: Maria. Cōuersa il-
la dicit ei: Rabboni: q̄d d̄r mgr̄. Dicit ei
iesus: Noli me tāgere. Nōdū enī ascēdi
ad p̄rem meū. Vade aūt ad frēs meos ⁊
dic eis: Ascēdo ad p̄rem meū ⁊ p̄rem ve
E str̄ n̄: deū meū ⁊ deū vr̄m. Venit maria
magdalene annūcians discipulis q̄ vi-
Lu.24.f. di dn̄z: ⁊ hec dixit mihi / Cū ergo sero es-
set die illo vna sabbatorū ⁊ fores essent
clause vbi erāt discipuli cōgregati ꝓpter
metū iudeoꝝ: venit iesus ⁊ stetit ī medio
⁊ dixit eis: Pax vob̄: Et cum hec dixisset
on̄dit eis man⁹ ⁊ latus. Gauisi sunt er-
go discipuli viso dn̄o. Dixit g̃ eis iterū.
pax vobis: Sicut misit me p̄r. ⁊ ego mit
to vos. Hec cū dixisset iusufflauit. et di-
Mat.16.e. et. 18.d. cit eis: Accipite sp̄m̄ sc̄m̄ / Quoꝝ remise-
ritis peccata remittunt̄ eis: ⁊ quoꝝ reti-
F nueritis retēta sunt. Thomas aūt vnus
ex duodecī q̄ dicit̄ didym⁹ nō erat cū eis
q̄n̄ venit iesus. Dixerūt g̃ ei alij discipl̄i:
Vidim⁹ dn̄m. Ille aūt dixit eis: Nisi vi
dero in manib⁹ ei⁹ fixurā clauoꝝ: ⁊ mittā
digitū meū in locū clauoꝝ. ⁊ mittaz ma
nū meā in latus eius. nō credam. Et p⁹
dies octo iteꝝ erant discipuli ei⁹ intus ⁊
G thomas cū eis. Venit iesus ianuis clau
sis. ⁊ stetit in medio: ⁊ dixit eis: Pax vo
bis. Deinde dicit thome. Infer digituz
tuū huc: ⁊ vide manus meas ⁊ affer ma
nū tuā ⁊ mitte in latus meū ⁊ noli eē in
credulus sed fidelis. Rn̄dit thomas ⁊ di
xit: Dn̄s me⁹ ⁊ deus me⁹. Dicit ei iesus
Quia vidisti me thoma credidisti: beati
qui nō viderūt ⁊ crediderūt Multa qui
dem ⁊ alia signa fecit iesus in ꝯspectu di
scipulorū suoꝝ q̄ nō sunt scripta in libro
hoc. Hec autē scripta sunt vt credatis q̄
iesus est filius dei: ⁊ vt credētes vitā ha
beatis in noīe eius.

XXI

A Postea manifestauit se iteꝝ iesus
ad mare tyberiadis. Manifesta-
uit aūt sic. Erant simul simō pe
trus ⁊ thomas qui dicit̄ didymus et na-
thanael q̄ erat a chana galilee: ⁊ filij çebe
dei: ⁊ alij ex discipulis ei⁹ duo. Dicit eis
B simon petrus. Vado piscari. Dicunt ei:
Luc.5.a. Venimus ⁊ nos tecū / Et exierūt ⁊ ascē-
derunt in nauim: ⁊ illa nocte nihil pren-
diderūt. Mane aūt iam facto stetit iesus
in litore: nō tamē cognouerūt discipuli
q̄ iesus est. Dicit g̃ eis iesus: Pueri: nū
quid pulmentariū habetis? Rn̄derūt ei
Non. Dicit eis: Mittite in dexteraz na-
uigij rete ⁊ inuenietis. Miserūt ergo: et
iam nō valebāt illud trahere p̄ multitu
C dine pisciū. Dicit g̃ discipulus ille quez
diligebat iesus petro. Dn̄s est. Simon
petrus cū audisset q̄ dn̄s est. tunica suc-
cinxit se. Erat enī nudus: ⁊ misit se ī ma
re. Alij aūt discipuli nauigio venerunt.
Non enī longe erāt a terra: sed q̄si cubi
Luc.24.f. tis ducētis trahētes rete pisciū / Ut g̃ de
scenderūt in terrā viderunt prunas posi
tas ⁊ piscē suppositū: ⁊ panē. Dicit eis ie
D sus: Afferte de piscib⁹ quos prendidistis
nunc: Ascēdit simon petrus. ⁊ traxit rete
in terrā plenū magnis piscib⁹ centū q̄n-
quagintatrib⁹. Et cuz tanti essent: nō est
Luce.24.f. scissum rete. Dicit eis iesus / Venite prā
dete: Et nemo audebat discūbentiū īter
rogare eū tu quis es. sciētes q̄ dominus
Luce.24.f. est / Et venit iesus ⁊ accepit panez. et da-
bat eis. ⁊ piscem similiter. Hoc iam ter
tio manifestatus est iesus discipulis su-
is cū surrexisset a mortuis. Cū g̃ prandi
dissent. dixit simoni petro iesus: Simō
iohannis diligis me plus his? Dicit ei
E Etiam dn̄e: tu scis q̄ amo te. Dicit ei:
Pasce agnos meos. Dicit ei iterū: Si
mon iohannis diligis me? Ait illi: Etiā
domine tu scis q̄ amo te. Dicit ei iterū
Pasce agnos meos Dicit ei tertio: Si
mon iohannis amas me? Contristatus

est petr⁹: qꝛ dixit ei tertio amas me. ⁊ di-
xit ei: Dñe tu oīa nosti. tu scis qꝛ amo te
F Dicit ei: Pasce oues meas. Amen amē
dico tibi cum esses iunior cingebas te et
ambulabas vbi volebas. Cū aūt senue-
ris. extendes man⁹ tuas. ⁊ alius te cīget
⁊ ducet quo tu nō vis. Hoc aūt dixit si-
gnificans qua morte clarificatur⁹ esset
deū. Et cū hoc dixisset: dicit ei. Sequere
s. iz. e. me. Cōuersus petrus vidit illū discipu
lum quē diligebat iesus sequentē. qui ⁊
recubuit in cena sup̄ pectus eius ⁊ dixit
B Dñe quis est q̄ tradet te? Hūc ergo cuꝫ
vidisset petr⁹. dicit iesu. Dñe. hic aūt q̄d
Dicit ei iesus: Sic eū volo manere do-
nec veniaꝫ. Quid ad te: Tu me sequere.
Exijt ergo sermo iste inter frēs. qꝛ disci
pulus ille nō morit̄. Et nō dixit ei iesus
nō morit̄. sed sic volo euꝫ manere donec
veniam. quid ad te? Hic est discipul⁹ ille
qui testimoniuꝫ p̄hibet de his. ⁊ scripsit
hec. Et scimus qꝛ verū est testimoniū ei⁹
Sunt aūt ⁊ alia multa q̄ fecit iesus que
si scribantur p̄ singula nec ip̄m arbitror
mundum capere posse eos qui scribendi
sunt libros.

Explicit euangeliū s̄m Johannē.
Incipit p̄fatio sancti Hieronymi
in oēs epistolas sancti Pauli.

PRimū querit̄. quare p⁹
euāgelia q̄ supplemētū
legis sunt ⁊ in q̄bꝫ nob̄
exempla ⁊ p̄cepta viuen
di pleīssime digesta sūt:
voluerit apl's has epl'as
ad singulas ecclesias destinare. Hac au-
tem causa factū videt̄ vt scꝫ initia nascē
tis ecclesie nouis causis existētibꝫ preue
niret ⁊ vt p̄ñtia atq̄ oriētia resecaret vi-
tia. ⁊ post futuras excluderet questiones
exēplo p̄phetaꝝ qui post editā legē moy-
si in q̄ oīa dei mandata legebant̄. nihilo-
min⁹ tñ doctrina sua rediuiua semp̄ po-
puli cōpressere peccata. et p̄pter exemplū
viuendi libros ad nr̄am etiaꝫ memoriaꝫ
trāsmiserūt. Deinde q̄rit̄: Cur nō āpli⁹
q̄ꝫ decē epl'as ad eccl'ias scripserit? Decē
sūt enī cū ea que d̄r ad hebreos. Nā reliq̄
quattuor ad discipl'os specialiter sūt por
recte. Ut oñderet nouū nō discrepare a
veteri testamēto. ⁊ se ꝯtra legē nō facere
moysi ad numerū primoꝝ decalogi mā-
datorū suas epl'as destinauit. ⁊ q̄t ille p̄-
ceptis a pharaōe instituit liberatos. tot
idem hic epl'is a diaboli et idolatrie s̄ui-
tute edocet acq̄sitos. Nam ⁊ duas tabu
las lapideas duoꝝ testamētoꝝ figuram
habuisse viri eruditissimi tradiderunt.
Epl'am sane q̄ ad hebreos scribit̄ quidaꝫ
pauli nō esse ꝯtendūt. eo q̄ nō sit ei⁹ no
mine titulata. ⁊ p̄pter s̄mōis stiliq̄ distā
tiam. sed aut barnabe iuxta tertullianuꝫ
aut luce iuxta quosdā. vel certe clemētis
discipuli apl'oꝝ ⁊ ep̄i rhomane eccl'ie post
apl'os ordinati. Quibꝫ rñdendū est. si p̄
pterea pauli nō erit. qꝛ ei⁹ non habet no
men. g̊ nec alicui⁹ erit: qꝛ nulli⁹ noīe titu
latur. Q̄d si incōueniens absurdūq̄ est
ipsius magis esse credēda est q̄ tanto do
ctrine sue fulget eloquio. Sꝫ q̄m apud
hebreoꝝ eccl'ias q̄si destructor legis falsa
suspitione habebat̄. voluit tacito nomīe
de figuris legis et veritate christi redde-
re rationē. ne odiū noīs in fronte p̄titu
lati vtilitatē excluderet lectiōis. Non est
sane mirū si eloquentior videat̄ in p̄prio
id est hebreo q̄ꝫ in p̄egrino. i. ī greco q̄ ce
tere epl'e sunt scripte s̄mone. Mouet eti
am quosdā q̄re rhomanoꝝ epl'a ī primo
sit posita: cū eā nō primo scriptaꝫ rō ma-
nifestet? Nā hanc se p̄ficiscentē hieroso-
lymā scripsisse testat̄ cū corinthios et a-
lios iā ante vt ministeriū q̄d secū porta
turus erat colligerēt. lr̄is adhortatus sit
Vñ ⁊ intelligi quidā volūt ita oēs epl'as
ordinatas: vt prima poneret̄: q̄ꝫuis poste
rior fuit destinata vt p̄ singl'as epl'as gra
dibꝫ ad p̄fectiora veniret̄. Rhomanoruꝫ
nanq̄ pleriq̄ tam rudes erāt vt non in
telligerent dei se gr̄a ⁊ nō suis meritꝫ eē
saluatos. ⁊ ob hoc duo inter se p̄pl'i cōfli-
ctarent. Idciro illos indigere asserit cor
rigi: vitia gētilitatis priora cōmemorās
Corinthijs aūt iam dicit sciētie gratiaꝫ

esse concessam. ⁊ nō tam oēs increpat q̄ꝫ
cur peccātes nō increpauerūt. rep̄hēdit
sicut ait: Audit̄ inter vos fornicatio. Et
iterū: Cōgregatis vob̄ cuꝫ meo spū. tra-
dere hmōi sathane. In secūda vero lau-
dant̄. ⁊ vt magis ac mag̃ ꝓficiant cōmo
nent̄. Galathe vero iā nulli⁹ criminis ar
guūtur. nisi hoc tm̄ q̄ callidissimis pseu
do apl̄is crediderūt. Ephesij sane nulla
rep̄hensione. sed multa laude sūt digni.
qꝛ fidē apl̄icam seruauerūt. Philippen-
ses etiā multo mag̃ collaudant̄ qui nec
audire q̄dē falsos apl̄os voluerūt. Thes-
salonicēses nihilomin⁹ in duabꝫ epistol̄
oī laude ꝓsequit̄: eo q̄ nō solū fidē incō-
cussam seruauerīt veritat̃: sed etiā in ꝑ-
secutiōe ciuiū fuerīt ꝯstātes inuenti. Co
lossenses aūt tales erāt vt cū ab apl̄o vi
si corꝑaliter nō fuissent hac laude digni
haberent̄. Et si corꝑe inquit absens suꝫ:
sed spū vobiscū sum gaudēs ⁊ videns or
dinē vr̄m. De hebreis vero q̄d dicenduꝫ
est: quoꝝ thessalonicēses q̄ plurimū lau-
dati sunt imitatores facti esse dicuntur
Sic̄ ip̄e ait: Et vos frēs imitatores fa-
cti estis eccl̄iaꝝ dei q̄ sunt ī iudea. Eadeꝫ
enī passi est̃ ⁊ vos a ꝯtribulibꝫ vr̄is: q̄ et
illi a iudeis. Apud ip̄os q̄ꝫ hebreos eadē
cōmemorat dicēs: Naꝫ ⁊ vinctis cōpassi
estis ⁊ rapinā bonoꝝ vr̄oꝝ cuꝫ gaudio su
scepistis cognoscētes vos hr̄e meliorēꝫ ⁊
manentē substantiā.

Incipit prologus specialis in epi-
stolam ad Rhomanos.

Rhomani sunt q̄ ex iudeis
⁊ gentibꝫ crediderunt. Hi
suꝑba: cōtentiōe volebant
se alterutꝝ suꝑponere. Nā
iudei dicebāt: Nos sumus
populus dei q̄s ab initio dilexit et fouit:
nos circūcisi ex genere abraam sancta de
scendim⁹ ex stirpe ⁊ not⁹ retro apud iu-
deam tm̄ de⁹. Nos de egypto signis dei ⁊
virtutibꝫ liberati. mare sicco ꝑtrāsiuim⁹
pede: cū inimicos nr̄os grauissimi fluct⁹
inuoluerēt: Nobis pluit māna dn̄s ī de-
serto. ⁊ q̄si filijs suis celeste pabulū mini
strauit. Nos die noctuq̄ꝫ in colūna nub̄
ignisq̄ꝫ p̄cessit. vt nob̄ in inuio iter osten
deret. Atq̄ꝫ vt cetera ei⁹ circa nos immē-
sa bn̄ficia taceam⁹ nos soli digni fuim⁹
dei legē accipe. ⁊ vocē dei loquētis audi-
re eiusq̄ꝫ cognoscere volūtatē. In q̄ lege
nobis ꝓmissus est christus: ad q̄s etiam
ip̄e se venisse testat⁹ est dicēs: nō veni ni
si ad oues q̄ ꝑierāt dom⁹ israel. cū vos ca
nes poti⁹ q̄ꝫ hoīes appellauerit. Equum
ne g̃ est vt idola hodie deserētes quibus
ab initio deseruistis nob̄ cōparemini. et
nō poti⁹ in ꝓselitoꝝ locū ex legis autori-
tate ⁊ consuetudine deputemini? Et hoc
ip̄m nō merebamini. nisi qꝛ larga sꝑ dei
clemētia voluit vos ad nr̄am imitatiōeꝫ
admittere. Gentes etiā ecōtrario respō
debant. Quāto enī maiora erga vos dei
bn̄ficia narraueritis. tanto maioris vos
criminis reos esse mōstrabitis. Semꝑ
enī his oībus extitistis ingrati. Nā ip̄is
pedibꝫ q̄bꝫ ariduꝫ mare trāsist̃. ludebat̃
an̄ idola q̄ fecistis. ⁊ ip̄o ore q̄ paulo ante
ob necē adūsarioꝝ dn̄o cantaueratis: si-
mulacra vob̄ fieri poposcistis. illis oculis
quibꝫ venerādo deū in nube vel igne con
spicere solebat̃: simulacra intuebamini
Māna quoq̄ꝫ vob̄ fastidio fuit. ⁊ semper
in deserto ꝯ dn̄m murmurastis ad egy-
ptum vn̄ vos manuvalida eiecerat redi
re cupientes. Quid plura? Ita p̄res vr̄i
crebra ꝓuocatōe dn̄m irritauerūt vt oēs
in heremo morerent̄: nec plus ex seniori
bus eoꝝ q̄ꝫ duo hoīes terrā repromissio
nis intrarēt. Sed q̄d antiq̄ replicamus
cū etiā si illa mīme fecissetis de h̄ solo ne
mo vos dignos venia iudicaret q̄ dn̄m
christū ꝓphetaꝝ semꝑ vobis vocibꝫ repro
missum nō solū suscipe noluistis: sꝫ etiā
morte pessima ꝑemistis? Quem vt nos
cognouim⁹ statim credidim⁹. cū nob̄ de
eo antea nō fuerit p̄dicatū. Vn̄ ꝓbatur
q̄ idolis seruiuim⁹: nō obstinatiōi men
tis: sed ignorātie deputanduꝫ. Qui enī
cognitū ilico sequimur: olim vtiq̄ꝫ seq̄-
remur si antea cognouissem⁹. Sic autē
vos de generis nobilitate iactatis q̄si nō
morū imitatio magis q̄ꝫ carnalis natiui
tas filios vos faciat esse sctōruꝫ. Deniq̄ꝫ

esau ⁊ hismael cũ de stirpe sint abrae mi-
nime tñ in filijs reputant̃. Hiſtaliter al
tricantib⁹ apl̃s se mediũ interponẽs ita
partiũ dirimit q̃stiones vt neutrũ eorũ
sua iusticia salutẽ meruisse ꝯfirmet: am-
bos vero ꝓpl̃os ⁊ sciẽter ⁊ g̃uiter deliquis
se. Iudeos quidẽ ꝙ ꝑ ꝑuaricationẽ legꝫ
deũ inhonorauerint: gentes vero ꝙ cum
cognitũ de creatura creatorẽ vt deũ debu
erint venerari. gl̃am eius in manu facta
mutauerint simulacra. Utrosq; etiaꝫ si-
militer veniam ꝯsecutos: eq̃les esse veris
sima ratione demonstrat. ꝑsertim cuꝫ in
eadẽ lege ꝑdictũ sit ⁊ iudeos ⁊ gẽtes ad
christi fidẽ vocãdos esse oñdat. Quãob
rem vicissim eos humilians ad pacez et
ꝯcordiã cohortat̃.

Explicit prologus. Incipit argumentũ

Rhomani sunt ꝑtis italie. Hi
ꝑuẽti sunt a falsis apl̃is. ⁊ sub
noĩe dñi nr̃i iesu christi ĩ legẽ
⁊ ꝓphetas erãt inducti. Hos
reuocat apl̃s ad verã ⁊ euãgelicã fidem:
scribens eis a corintho.

Explicit argumentũ. Incipit epl̃a beati
Pauli apl̃i ad Rhomanos. Capi. I

A Paulus ser-
uus iesu christi voca
tus apl̃s segregatus
in euangeliuꝫ dei q̃d
ante ꝓmiserat ꝑ ꝓphe
tas suos in scripturꝫ
sanctis de filio suo q̃
factus est ei ex semine dauid ſm carneꝫ.
qui ꝑdestinat⁹ ẽ filius dei in virtute ſm
spm̃ scĩficatiõis ex resurrectiũe mortuo-
rũ iesu christi dñi nr̃i ꝑ queꝫ accepimus
grãm ⁊ apl̃atũ ad obediendũ fidei ĩ oĩb⁹
gentib⁹ ꝓ noĩe ei⁹ in q̃b⁹ estis ⁊ vos voca
ti iesu christi. oĩb⁹ q̃ sunt rhome dilectis
dei vocatis scĩs. Gr̃a vob̃ ⁊ pax a deo pa-
tre ⁊ dño nr̃o iesu christo. Primũ q̃deꝫ
grãs ago deo meo ꝑ iesum christũ ꝓ oĩ-
bus vob̃: qꝛ fides vr̃a annũciat̃ in vniu-
2. Timot. i. a. so mũdo. Testis enĩ mihi ẽ de⁹ cui ſuio
in spiritu meo in euangelio filij ei⁹. ꝙ si-
ne intermissione memoriã vr̃i facio sem
per in orõib⁹ meis. obsecrans si q̃ modo
tandẽ aliqñ prosperꝫ iter habeã in volun
tate dei veniẽdi ad vos. Desidero enĩ vi B
dere vos vt aliq̃d impartiar vob̃ gr̃e spi
rital̃ ad ꝯfirmãdos vos. id est sil̃ ꝯsolari
in vob̃ ꝑ eã q̃ inuicẽ est fidẽ vr̃am atꝫ me
am. Nolo aũt vos ignorare fr̃es: qꝛ sepe
ꝓposui venire ad vos. ⁊ ꝓhibit⁹ sum vs-
q; adhuc. vt aliquẽ fructũ habeã in vob̃
sicut ⁊ in ceteris gẽtib⁹. Grecis ac barba
ris. sapiẽtib⁹ ⁊ insipiẽtib⁹ debitor suꝫ: ita
q; q̃d in me promptũ ẽ ⁊ vob̃ q̃ rome e-
stis euãgeliçare. Nõ enĩ erubesco euãge
liũ. Virt⁹ enĩ dei ẽ in salutẽ oĩ credenti:
iudeo primũ ⁊ greco. Iusticia eĩ dei ĩ eo
reuelat̃ ex fide ĩ fideꝫ: sic̃ scriptũ ẽ. Iust⁹ Abachuc. 2.
aũt ex fide viuit. Reuelat̃ enĩ ira dei d̃ ce Hebre. 10. d
lo sup oẽm impietatẽ ⁊ iniusticiã hoĩum
eoꝝ q̃ veritatẽ dei in iniusticia detinẽt: qꝛ
q̃d notũ est dei. manifestũ ẽ in illis. De⁹
enĩ illis manifestauit. Inuisibilia eĩ ĩpi- C
us a creatura mũdi ꝑ ea q̃ facta sunt ĩtel
lecta ꝯspiciunĩ: sempiterna q̃ꝫ ei⁹ virtus
⁊ diuĩtas: ita vt sint ĩexcusabiles. Quia
cũ ꝯgnouissent deũ non sic̃ deũ glorifica-
uerũt aut grãs egerũt: sꝫ euanuerũt ĩ co
gitatiõib⁹ suis. ⁊ obscuratũ est insipiens
cor eoꝝ. Dicẽtes enĩ se esse sapiẽtes. stul i. Cor. 3. d.
ti facti sunt. Et mutauerũt gl̃am ĩcorru Ephe. 4. c.
ptibilis dei in sil̃itudinẽ imaginis corru
ptibilis hoĩs. ⁊ volucrũ ⁊ q̃drupedum ⁊
serpentiũ. Propter q̃d tradidit illos de⁹
in desideria cordis eoꝝ in immũdiciã. vt
cõtumelijs afficiant corpa sua in semet-
ipsis. Quia cõmutauerũt veritateꝫ dei ĩ
mendaciũ. ⁊ coluerũt ⁊ seruierũt creatu-
re poti⁹ q̃ꝫ creatori. qui ẽ bñdict⁹ ĩ secula
amen. Propterea tradidit illos deus in D
passiones ignominie. Nã femine eoꝝ im
mutauerũt naturalẽ vsum in eũ vsum
qui ẽ ꝯtra naturã. Similiter aũt et ma
sculi relicto naturali vsu femĩe. exarsert
in desiderijs suis in inuicẽ: masculi ĩ ma
sculos turpitudinẽ opantes. ⁊ mercedẽ
quã oportuit erroris sui in semetipis re
cipientes. Et sicut nõ ꝓbauerũt deum

habere in noticia·tradidit illos de⁹ in re
probū sensum vt faciāt ea q̄ nō ꝯueniūt
repletos oī iniquitate·malicia·fornicati
one·auaritia·nequitia· plenos inuidia·
homicidijs·ꝯtentiōe·dolo· malignitate·
susurrones·detractores·deo odibiles·cō
tumeliosos·suꝑbos·elatos·īuētores ma
lorū·ꝑntib⁹ nō obediētes·insipientes in
cōpositos·sine affectione·absq̄ federe·si
ne misericordia. Qui cū iusticiam dei co
gnouissent·nō intellexerūt: qm̄ q̄ talia a
gūt·digni sunt morte:nō solū qui ea fa
ciunt:sꝫ etiā qui ꝯsentiūt faciētib⁹. II

A Propter qd̄ inexcusabil' es o hō
oīs qui iudicas. In q̄ enī alteꝝ
iudicas teip̄m ꝯdēnas. Eadem
enī agis q̄ iudicas. Scim⁹ enī qm̄ iudi
cium dei ē ꝑm veritatē in eos qui talia a
gūt. Existimas aūt hoc o hō qui iudicas
eos q̄ talia agunt ⁊ fac' ea·qꝛ tu effugies
iudiciū dei? An diuitias bōitatis eius ⁊
patientie ⁊ lōganimitat' ꝯtēnis? Igno
ras qm̄ benignitas dei ad pn̄iaꝫ te addu
B cit? Scd̄m aūt duritiā tuā ⁊ impenitēs
cor thesauriças tibi irā in die ire ⁊ reuela
tionis iusti iudicij dei q̄ reddit vnicuiq̄
ꝑm opa ei⁹. His quidē qui ꝑm patiētiaꝫ
boni opis gl'am ⁊ honorē ⁊ incorruptio
nē q̄rentib⁹ vitā eternā. His aūt q̄ sunt
ex ꝯtentiōe ⁊ q̄ nō acquiescūt veritati cre
dūt aūt iniq̄tati:ira ⁊ indignatio· tribu
latio ⁊ angustia in oēm aīam hoīs opan
tis malū:iudei primū ⁊ greci. Gl'ia aūt ⁊
bonor ⁊ pax oī opāti bonū:iudeo primuꝫ
i·Pe·i·c· Col· ⁊ greco. Nō enī est acceptio ꝑsonaruꝫ a
3·d·Ephe·6·b pud deū. Quicūq̄ enī sine lege peccaue
Ac·10·c· Ja·2·b rūt sine lege ꝑibūt. Et quicūq̄ ī lege pec
Mat·7·g· cauerūt ꝑ legē iudicabunt'. Nō enī audi
Ja·i·d· tores legis iusti sunt apud deū· sꝫ facto
C res legis iustificabunt'. Cū enī gentes q̄
legē nō hn̄t naturalit' ea q̄ leg' sunt faci
unt·eiusmōi legē nō hn̄tes ip̄i sibi sunt
lex:qui on̄dūt op⁹ leg' scriptū in cordib⁹
suis testimoniū reddēte illis ꝯscīa ip̄oꝝ
⁊ int' se inuicē cogitationū accusantium
aut etiā defendentiū:in die cū iudicabit
de⁹ occulta hoīm ꝑm euāgeliū meū ꝑ ie
sum christū. Si aūt tu iude⁹ ꝯgnoīaris
⁊ requiescis ī lege·⁊ gl'aris in deo ⁊ nosti
volūtatē ei⁹·et ꝓbas vtiliora instruct⁹ ꝑ
legē:ꝯfidis teip̄m esse ducez cecoꝝ:lumē
eoꝝ qui in tenebr' sunt·eruditorē insipi
entiū·mgr̄m infantiū:hn̄tez formā scīe
⁊ veritat' ī lege. Qui g̃ aliū doces teip̄m
nō doces. Qui p̄dicas nō furandū fura D
ris. Qui dicis nō mechandū mecharis
Qui abomīaris idola: sacrilegium facis
Qui ī lege gl'aris· ꝑ p̄uaricatiōem legis
deū inhonoras. Nomē enī dei ꝑvos blas
phematur int' gētes:sic scriptū ē: Circū
cisio quidē ꝓdest si legē obserues: si aūt
p̄uaricator legis sis·circūcisio tua p̄puti
um facta ē. Si igit' preputiū iusticias le
gis custodiat·nōne p̄putiū illi⁹ in circū
cisionē reputabit'? Et iudicabit id qd̄ ex
natura ē p̄putiū legē ꝯsumās te·qui per
lr̄am ⁊ circūcisionē p̄uaricator legis es.
Nō enī qui ī maīfesto iude⁹ est neq̄ que
in maīfesto ī carne ē circūcisio: sed qui ī
abscondito iude⁹ est· ⁊ circūcisio cordis
in spiritu nō lr̄a:cuius laus nō ex hoībus
sed ex deo est. III

Q Uid g̃ ampli⁹ iudeo ē:aut q̄ vti A
litas circūcisionis? Multum ꝑ
oēm modū. Primū quidē:quia credita
sunt illis eloquia dei. Quid enī si quidā
illoꝝ nō crediderūt? Nunq̄d īcredulitas
illoꝝ fidē dei euacuauit? Absit. Est autē Jo·4·d·et·8·c·
deus verax. oīs aūt hō mēdax·sicut scri ps·115·
ptū est. vt iustificeris ī sermōib⁹ tuis et ps·50·
vincas cū iudicaris. Si aūt iniq̄tas no
stra iusticiā dei cōmendat:q̄d dicemus?
Nunq̄d iniquus est deus q̄ infert iram? B
Scd̄m hoīez dico. Absit. Alioquin quō
iudicabit de⁹ hūc mūdū? Si enī veritas
dei in meo mēdacio abūdauit ī gloriam
ipsius:q̄d adhuc ⁊ ego tanq̄ peccator iu
dicor·⁊ nō sicut blasphemamur· et sicut
aiunt q̄dam nos dicere:faciam⁹ mala vt
veniant bona? Quorū dānatio iusta est.
Quid ergo? Precellim⁹ eos? Nequaq̄
Causati enī sumus iudeos ⁊ grecos oēs
sub peccato esse:sicut scriptuꝫ est. Quia ps·13·
nō est iustus quisq̄:nō est intelligēs:nō
est requirēs deū. Om̄es declinauerunt
simul·inutiles facti sunt: nō est q̄ faciat

tonũ:nõ est vsq; ad vnũ. Sepulcrũ pa/
tens ẽ guttur eor:linguis suis dolose a/
gebãt:venenũ aspidũ sub labijs eorum.
Quor os maledictiõe ⁊ amaritudie ple
nũ ẽ:veloces pedes eor ad effundendu3
sanguinẽ. Cõtritio ⁊ infelicitas i vijs eor
⁊ viã pacis nõ cognouerũt: nõ ẽ timor dei
ante oculos eor. Scimus aũt quia quãcũq;
lex loquit·his q̃ i lege sũt loquit. Ut oẽ
os obstruat ⁊ subdit⁹ fiat omis mũd⁹ deo
quia ex opibꝫ legis nõ iustificabit omis caro
coram illo. Per legem enĩ cognitio peccati
Nũc aũt sine lege iustitia dei manifestata
est·testificata a lege ⁊ prophetis. Justitia au
tẽ dei p fidẽ iesu christi:in oẽs ⁊ sup omẽs q̃
credũt in eũ. Nõ enĩ est distinctio: Oẽs
enĩ peccauerũt·⁊ egẽt gl'a dei. Justificati
gr̃is p grãm ipsi⁹ p redẽptionem q̃ est in
in christo iesu·quẽ proposuit de⁹ propiciatorẽ
p fidẽ in sanguine ipsius ad ostensionẽ iusti
cie sue propt remissiõem precedẽtiũ delictorũ
in sustentione dei ad ostensionem iusti
cie ei⁹ in hõ tpe·vt sit ipse iustus ⁊ iustifi
cans eũ qui ex fide ẽ iesu christi. Ubi ẽ g
gloriatio tua: Exclusa ẽ. Per quã legem.
Factor. Nõ. Dz p legem fidei. Arbitramr
enĩ iustificari hoiem p fidẽ sine opibꝫ le/
gis. An iudeor de⁹ tm̃: Nõne ⁊ gentium:
Imo ⁊ gentiũ. Quãquidẽ vn⁹ est deus
q̃ iustificat circũcisionẽ ex fide·⁊ prputiũ
p fidẽ. Legem g destruim⁹ p fidem: Absit.
Sed legem statuim⁹. IIII

Quid g dicem⁹ inuenisse abraam
patrem nr̃m secm̃ carnẽ: Si enĩ a/
braam ex opibꝫ legis iustificat⁹ ẽ:hz gl'am
sz nõ apud deũ. Quid enĩ dicit scriptura
Credidit abraã deo ⁊ reputatũ ẽ illi ad
iusticiã. Ei aũt q̃ opat merces nõ impu/
tat secm̃ gr̃am·sz secm̃ debitũ. Ei vero q̃ nõ
opat·credẽti aũt in eũ q̃ iustificat impiũ
reputat fides ei⁹ ad iusticiã secm̃ proposituz
gr̃e dei:sic ⁊ dauid dicit btitudinẽ hois
cui de⁹ accepto fert iusticiã sine opibus.
Beati quor remisse sunt iniq̃tates·⁊ q̃
rũ tecta sunt pcta. Btus vir cui non im
putabit dns pctm̃. Btitudo g hec i circũ
cisione tm̃ manet:an etiaz in prepucio?
Dicim⁹ enĩ·qr reputata ẽ fides abrae ad
iusticiã. Quõ g reputata ẽ? In circũcisi/
one:an in prputio? Nõ in circũcisione·sz
in prepucio. Et signũ accepit circũcisio/
nis signaculũ iusticie fidei q̃ ẽ in prputio
vt sit pr̃ oim credentiũ p prputiũ·vt re/
putet ⁊ illis ad iusticiã. Et sic pr̃ circũci/
sionis:nõ his tm̃ q̃ sunt ex circũcisione:
sed ⁊ his q̃ sectant vestigia fidei q̃ ẽ in pr̃
putio pr̃is nr̃i abrae. Nõ enĩ p legem pro/
missio abrae aut semini ei⁹ vt hres esset
mũdi:sz p iusticiã fidei. Si enĩ q̃ ex lege
hredes sunt: exinanita ẽ fides· abolita ẽ
promissio. Lex enĩ iraz operat. Ubi enĩ nõ ẽ lex
nec puaricatio. Iõ ex fide:vt secm̃ gr̃az firr
ma sit promissio oi semini. Nõ ei q̃ ex lege
est solũ·sz ⁊ ei q̃ ex fide ẽ abrae qui pr̃ est
oim nr̃m·sic scriptũ est / Quia pr̃em mul Gen·17·
tar gentiũ posui te añ deũ cui credidisti:
qui viuificat mortuos ⁊ vocat ea q̃ non
sunt:tanq; ea q̃ sunt. Qui cõ spem i spem
credidit·vt fieret pr̃ multar gentiũ:secm̃
qd dictũ ẽ ei / Sic erit semẽ tuũ sic stelle Gen·15·et 26·
celi ⁊ arena maris. Et nõ infirmat⁹ est i
fide nec consideravit corp⁹ suũ emortuuz·
cũ iam fere cẽtũ esset annor·⁊ emortuã
vuluã sare. In repromissiõe etiã dei nõ
hesitavit diffidẽtia:sz corroborat⁹ ẽ fide:dãs
gl'am deo plenissime sciẽs qr̃ quãcũq; pmi
sit de⁹ potẽs est ⁊ facere. Iõ ⁊ reputatuz
est illi ad iusticiã. Nõ est aũt scriptuz tm̃
propter ipm̃:qr̃ reputatũ ẽ illi ad iusticiam
sed ⁊ propter nos q̃bꝫ reputabit credẽtibꝫ
in eũ: q̃ suscitavit iesuz christũ dñz nr̃m
a mortuis:qui traditus ẽ propter delicta no/
stra·⁊ resurrexit propt iustificatiõez nr̃am.

Justificati g ex fide pacem V
habeam⁹ ad deũ p dñm nr̃m ie/
sum christũ p quẽ habemus ac/
cessum p fidẽ in grãm istã·in q̃ stamus ⁊
gloriamur in spe gl'ie filior dei. Nõ soluz
aũt·sz ⁊ gloriam̃ in tribulatiõibꝫ: sciẽtes
qr̃ tribulatio patiẽtiã operat / patiẽtia aũt Jaco·1·4·
probationẽ: probatio vero spez. Spes autẽ
nõ confundit·qr̃ charitas dei diffusa ẽ i cor
dibꝫ nr̃is·p spiritũ sctm̃ q̃ datus est nobis
Ut quid enĩ christus cũ adhuc infirmi
essemus secm̃ tps p impijs mortuus est:
Vix enĩ p iusto q̃s moritur. Naz pro bono

B Hebre.9.d. i.Pet.3.d.

forsitan qs audeat mori. Cõmendat aũt charitatẽ suã de⁹ in nob⁹ qm̃ si cũ adhuc pctõres essem⁹ scm tps christus p nobis mortuus ẽ: multo igit magis nũc iusti⁹ ficati in sanguĩe ipi⁹ salui erim⁹ ab ira p ipm. Si enĩ cũ inimici essem⁹ reconcili ati sum⁹ deo p mortẽ filij ei⁹. multo magis reconciliati salui erim⁹ in vita ipsius Nõ solũ aũt sz gloriamur in deo p dñz nr̃m iesum christũ: p quẽ nũc reconciliationẽ accepim⁹. Propterea sicut p vnũ hoiem peccatũ in hũc mũdũ intrauit. et p peccatũ mors. ita in oẽs hoies mors ptransijt. in q̃ oẽs peccauerunt. Usqz ad legẽ enĩ peccatũ erat ĩ mũdo. Peccatuz aũt nõ imputabat: cũ lex nõ eẽt: sz regnauit mors ab adã vsqz ad moysen etiaz in eos qui nõ peccauerũt in silitudinẽ p̃uaricatiõis ade: qui ẽ forma futuri. Sz nõ sicut delictũ: ita z donũ. Si enĩ vni⁹ delicto multi mortui sunt: multo magis gr̃a dei z donũ in gr̃a vni⁹ hois iesu christi. in plures abũdauit. Et nõ sic p vnuz peccatũ: ita z donũ. Nã iudiciũ quidez ex vno in cõdẽnationẽ. gr̃a aũt ex multis delictis in iustificationẽ. Si enĩ vni⁹ delicto mors regnauit p vnũ: multomagis abundantiã gr̃e z donatiõis z iusticie accipientes in vita regnabũt p vnũ iesuz christum. Igit sicut p vni⁹ delictũ ĩ oẽs hoies in cõdẽnationẽ. sic z p vni⁹ iusticiã in oẽs hoies in iustificationez vite. Sic enĩ p inobedientiã vni⁹ hois peccatores cõstituti sunt multi: ita z p vni⁹ obeditionẽ iusti cõstituẽt multi. Lex aũt subintrauit. vt abũdaret delictũ. Ubi autẽ abundauit delictũ. supabũdauit z gr̃a. vt sicut regnauit pctm̃ in mortez. ita et gr̃a regnet p iusticiã in vitã eternã. p iesum christũ dñm nr̃m.

VI

Quid g̃ dicem⁹? Manebimus in pctõ vt gr̃a abũdet? Absit. Qui enĩ mortui sum⁹ peccato: quõ adhuc viuemus in illo? An ignoratis frẽs. quia quicũq baptiçati sum⁹ in christo iesu: in morte ipi⁹ baptiçati sum⁹? Cõsepulti ei sum⁹ cũ illo p baptismũ ĩ mortẽ: vt quõ christus surrexit a mortuis p gl̃am p̃tis. ita z nos in nouitate vite ambulem⁹. Si enĩ cõplantati facti sum⁹ silitudini mortis ei⁹: sil z resurrectõis erim⁹. Hoc sciẽtes q⁹ vet⁹ hõ nr̃ simul crucifixus ẽ: vt destruat⁹ corp⁹ peccati: vt vltra nõ seruiam⁹ pctõ. Qui enĩ mortu⁹ est: iustificatus ẽ a pctõ. Si aũt mortui sumus cuz christo: credim⁹ q⁹ sil etiã viuem⁹ cuz illo: sciẽtes q⁹ christus resurgens ex mortuis iã nõ moriẽ. mors illi vltra nõ dñabitur. Q⁹ enĩ mortu⁹ est pctõ: mortuus est semel: q⁹ autẽ viuit. viuit deo. Ita et vos existimate vos mortuos q̃dez ẽ peccato: viuẽtes aũt deo in christo iesu. Nõ ergo regnet peccatũ in vr̃o mortali corpore: vt obediat⁹ cõcupiscẽtijs ei⁹. Nz neq exhibeat⁹ mẽbra vr̃a arma iniq̃tat⁹ pcõ sed exhibete vos deo tanq̃z ex mortuis viuentes: z membra vr̃a arma iusticie deo. Peccatũ enĩ vob non dñabit⁹. Nõ enim sub lege estis. sed sub gr̃a. Quid g̃? Peccabimus q̃m non sum⁹ sub lege: sed sub gratia? Absit. An nescitis q̃m cui exhibetis vos seruos ad obediendũ: serui estis eius cui obedistis. siue peccati ad mortez siue obeditionis ad iusticiã? Gr̃as autez deo q⁹ fuistis serui peccati: obedistis autẽ ex corde in eã formã doctrine in q̃ traditi estis. Liberati aũt a peccato serui facti estis iusticie. Humanũ dico: ppter infirmitatẽ carnis vr̃e. Sicut enĩ exhibuist⁹ membra vr̃a seruire immũdicie z iniq̃tati ad iniquitatẽ. ita nũc exhibete membra vestra seruire iusticie in scificationẽ. Cũ enĩ serui essetis peccati liberi fuistis iusticie. Quẽ ergo fructũ habuistis tũc in illis in q̃bz nũc erubescit⁹? Nã finis illoz mors est. Nũc vero liberati a pctõ: serui aũt facti deo. habet⁹ fructũ vr̃m in sanctificationẽ: finẽ vero vitã eternã. Stipendia enĩ peccati mors. gr̃a aũt dei vita eterna. in christo iesu dño nostro.

VII

An ignoratis frẽs: scientibz enĩ legẽ loquor: q⁹ lex in hoie dñat⁹ q̃n to tpe viuit? Naz que sub viro est mlr: viuẽte viro alligata est legi. Si aũt mortu⁹ fuerit vir eius. soluta ẽ a lege viri. Igitur viuente viro vocabitur

D

Baruch.4. D

Joh.8.a. Ezech.36. Esa.1.

A

i.Cor.7.d.

adultera. si fuerit cuz alio viro: si autem
mortuus fuerit vir ei⁹. liberata ē a lege
viri vt nō sit adultera. si fuerit cū alio vi
B ro. Itaqz frēs mei ⁊ vos mortificati estꝫ
legi ꝑ corp⁹ christi vt sitis alteri⁹. qui ex
mortuis resurrexit. vt fructificetis deo.
Cū enī essem⁹ in carne. passiones pctōꝝ
que ꝑ legē erant opabant̄ in mēbrꝫ nr̄is
vt fructificarēt morti. Nūc aūt soluti su
mus a lege mortꝫ. in q̄ detinebamur: ita
vt seruiam⁹ in nouitate spūs ⁊ nō in ve
tustate lr̄e: Quid ḡ dicemus? Lex pctm̄
est. Absit. Sed pctm̄ nō cognoui nisi ꝑ
legē. Nā ꝯcupiscētiam nesciebaz. nisi lex
Deut. 5. ⁊. 7. diceret. Nō ꝯcupisces. Occasiōe aūt ac
cepta: peccatū ꝑ mandatū opatū est ī me
oēm ꝯcupiscētiā. Sine lege enī peccatū
C mortuū erat. Ego aūt viuebā sine lege
aliqn̄. Sed cū venisset mādatū: pctm̄ re
uixit. Ego aūt mortu⁹ sum: ⁊ inuētū est
mihi mandatū qd̄ erat ad vitaz: hoc esse
ad mortē. Nā pctm̄ occasiōe accepta per
mandatum seduxit me ⁊ ꝑ illud occidit.
i. Timotꝫ. i. Itaqz lex quidē scā. ⁊ mādatū scm̄ ⁊ iu
stum ⁊ bonū. Qd̄ ḡ bonū est: mihi factuz
est mors? Absit. Sed pctm̄ vt appareat
peccatū ꝑ bonū opatū ē mihi mortē vt fi
at sup̄ modū peccās peccatū ꝑ mandatū
Scim⁹ enī qz lex spiritalis est. Ego autez
carnalis sum: venūdat⁹ sub pctō. Qd̄ eī
operor nō intelligo. Nō eī qd̄ volo bonū
hoc ago: sz qd̄ odio malū: illud facio. Si
aūt qd̄ nolo illud facio: ꝯsentio legi qm̄
bona est. Nūc aūt iā nō ego operor illud
D sed qd̄ habitat ī me pctm̄. Scio eī qz nō
habitat ī me h̄ est ī carne mea bonū. Nā
velle adiacet mihi: ꝑficere aūt bonū non
inuenio. Nō enī qd̄ volo bonū hoc facio:
sed qd̄ nolo malū h̄ ago. Si aūt qd̄ no
lo illud facio: iā nō ego opor illud: sz qd̄
habitat ī me pctm̄. Inuenio igit̄ legem
volēti mihi facere bonū: qm̄ mihi maluz
adiacet. Cōdelector enī legi dei s̄m inte
riorē hoīem. Video autē aliā legē in mē
bris meis. repugnantē legi mētis mee:
⁊ captiuantē me ī lege peccati q̄ ē in mē
bris meis. Infelix ego hō: quis me libe
rabit de corpe mortꝫ huius? Gr̄a dei: per
iesum christum dn̄m nr̄m. Igit̄ ego ip̄e
mente s̄uio legi dei: carne autē legi pcti.

VIII A

Nihil ḡ nūc dānatiōis
n est his q̄ sunt in christo iesu qui
nō s̄m carnē ambulant. Lex enī
spūs vite ī christo iesu: liberauit me a le
ge peccati ⁊ mortꝫ. Nā quod impossibile
erat legi in q̄ infirmabat̄ ꝑ carnē: de⁹ fili
um suū mittens in sil̄itudinē carnis pec
cati. ⁊ de peccato dānauit pctm̄ in carne
vt iustificatio legꝫ impleret̄ in nob̄: q̄ nō
s̄m carnez ambulam⁹: sed s̄m spm̄. Qui
enī s̄m carnē sunt. q̄ carnis sunt sapiūt.
q̄ vero s̄m spūm sūt q̄ sūt spūs sentiunt
nā prudētia carnis mors ē: prudētia aūt
spūs vita ⁊ pax. Qm̄ sapīa carnis inimi
ca ē deo. Legi enī dei nō est subiecta: nec
enī pōt. Qui aūt ī carne sunt deo place
re nō pn̄t. Vos aūt ī carne nō estis sz in
spū. si tn̄ spūs dei habitat in vob̄. Si q̄s
aūt spūm christi nō hz: hic nō ē ei⁹. Si
aūt christ⁹ in vob̄ est. corp⁹ q̄dē mortuuz
est ꝓpter peccatū: spūs vero viuit ꝓpt̄ iu
stificationē. Q si spūs ei⁹ q̄ suscitauit ie
sum a mortuis. habitat in vob̄ q̄ suscita
uit iesuz christū a mortuis. viuificabit ⁊
mortalia corpa vr̄a. ꝓpter inhabitantez
spiritū eius in vob̄. Ergo frēs debitores B
sum⁹. nō carni vt s̄m carnē viuam⁹. Si
enī s̄m carnē vixeritis. moriemini: si au
tē spū facta carnis mortificaueritis. vi
uetis. Quicūqz enī spū dei agunt̄. hi sūt
filij dei. Nō enī accepistis spiritū s̄uitutꝫ
iterū in timore: sed accepistis spūm ado
ptionis filioꝝ dei: in q̄ clamam⁹ abba pr̄
Ipse enī spūs testimoniuz reddit spiri
tui nr̄o: ꝙ sum⁹ filij dei. Si aūt filij ⁊ he
redes. heredes quidē dei: coheredes aūt i. Cor. 12. b.
christi: si tn̄ cōpatimur vt ⁊ conglorifice Hebre. 4. d.
mur. Existimo enī: ꝙ nō sunt condigne
passiōes bui⁹ tp̄is ad futurā gl̄am q̄ re
uelabit̄ ī nob̄. Nā expectatio creature re Esa. 40.
uelationē filioꝝ dei expectat. Vanitati eī C
creatura subiecta est nō volens: sz ꝓpter
eū qui subiecit eā in spe: qz ⁊ ipsa creatu
ra liberabit̄ a seruitute corruptiōis in li
bertatē glorie filioꝝ dei. Scim⁹ enim ꝙ
oīs creatura ingemiscit ⁊ parturit vsqz

adhuc. Nō solū aūt illa sed ⁊ nosipsi pri
mitias spūs hñtes·⁊ ipsi ītra nos gemi
mus adoptionē filioꝝ dei:expectâtes re/
demptiōem corpis nri. Spe enī salui fa
cti sum⁹. Spes aūt q̄ videt·non est spes
Nā qđ videt q̄s quid sperat? Si aūt qđ
nō videm⁹·speram⁹:p patientiā expecta/
D mus. Similiter aūt ⁊ spūs adiuuat in/
firmitatē nr̄am. Nā quid orem⁹ sicut o/
portet·nescim⁹:sed ipe spūs postulat pro
nobis gemitibꝫ inenarrabilibꝫ. Qui au
tē scrutat corda:scit q̄d desideret spūs q̄
fm deū postulat p sctis. Scim⁹ aūt qm̄
diligentibꝫ deū oia coopant in bonū·his
qui fm ꝓpositū vocati sunt sancti. Nam
q̄s præsciuit·⁊ p̄destinauit ꝯformes fieri
imaginis filij sui:vt sit ipe primogenit⁹
in multis fratribꝫ. Quos aūt p̄destina/
uit hos ⁊ vocauit·⁊ q̄s vocauit hos ⁊ iusti
ficauit. Quos aūt iustificauit illos ⁊ ma
gnificauit. Quid q̄ dicem⁹ ad hec? Si de
us p nob:quis ꝯ nos? Qui etiā ꝓprio fi
lio suo nō pepcit:sed p nob oīb tradidit
illū. Quō non etiā cū illo oia nob dona
uit? Quis accusabit adūsus electos dei?
Deus q̄ iustificat. Quis est q̄ cōdēnet?
Christus iesus qui mortu⁹ est· imo qui
⁊ resurrexit:qui ē ad dexterā dei· qui etiā
interpellat p nob. Quis q̄ nos sepabit
a charitate christi? Tribulatio:an angu/
stia·an fames·an nuditas·an piculū· an
psecutio·an gladius? Sicut scriptū est
ps·43· /Quia ꝓpter te mortificamur tota die:
estimati sumus sicut oues occisiōis. Sz
in his oīb speram⁹·ꝓpter eū qui dilexit
nos. Certus sum enīz:q̄ neq̄ mors ne/
q̄ vita·neq̄ angeli·neq̄ principatus·ne
q̄ virtutes·neq̄ instantia· neq̄ futura·
neq̄ fortitudo·neq̄ altitudo·neq̄ ꝓfun
dum·neq̄ creatura alia poterit nos sepa/
rare a charitate dei: que est in christo ie/
su domino nostro. IX

A Veritatē dico in christo iesu non
mentior testimoniū mihi ꝓhi/
bente ꝯscia mea in spūsc̄o:q̄m tristicia mi
hi magna ē:⁊ ꝯtinuus dolor cordi meo.
Optabam enīz egoipse anathema esse a
christo p frib⁹ meis qui sūt cognati mei
fm carnē q̄ sunt israelite:quorū adoptio
est filioꝝ·⁊ gl'a ⁊ testamentū ⁊ legislatio
⁊ obsequiū ⁊ p̄missa:quoꝝ p̄res ex quibꝫ
est christ⁹ fm carnē· qui ē sup oia de⁹ be/
nedict⁹ in secula amē. Nō autē q̄ excide/ B
rit verbū dei. Nō enī oēs q̄ ex circūcisiōe
sunt isrl'·hi sunt israelite: neq̄ qui semē
sunt abrae oēs filij /Sed ī ysaac vocabit Gal'·4·d·
tibi semē·i·nō qui filij carnis hi filij dei:
sed q̄ filij sunt ꝓmissiōis·estimant⁹ in se/
mine. Promissiōis enī verbum hoc est.
Secōm h̄ tps veniā ⁊ erit sare filī⁹. Non
solū aūt illa:sz ⁊ rebecca ex vno cōcubitu
hñs ysaac p̄tis nr̄i. Cū enī nōdū nati fu
issent·aut aliquid boni egissent aut mali
vt fm electionē ꝓpositū dei maneret·nō
ex op̄ibꝫ sed ex vocante dictū est ei/ quia Gen̄·25·
maior seruiet minori: sicut scriptum est
/Jacob dilexi :esau autem odio habui. Malachie·i·
Quid q̄ dicem⁹? Nūquid iniq̄tas apud
deū? Absit. Moysi enīz dicit /Miserebor Exo·33·
cui miser⁹ fuz·⁊ misericordiā p̄stabo cui
miserebor. Igit̄ nō volētis neq̄ currētis C
sed miserētis est dei. Dicit enī scriptura
pharaoni. Quia in hoc ipum excitaui te
vt oñdam in te virtutē meā·⁊ vt annū/
cietur nomē meū invniūsa terra. Ergo
cui⁹ vult miseret·⁊ quem vult indurat.
Dicis itaq̄ mihi: Quid adhuc q̄ritur?
Voluntati enī ei⁹ q̄s resistit? O hō:tu q̄
es:qui rñdeas deo /Nūquid dicit figmē Esa·45·
tū ei q̄ se finxit:q̄d me feciſti sic /An non Eccle·38·
habet ptātem figulus luti ex eadē massa Hiere·18·
facere aliud quidē vas ī honorē:aliud ve
ro in ꝯtumeliā? Q̄ si de⁹ volens oñdere
iram ⁊ notā facere potētiā suā·sustinuit
in multa patiētia vasa ire apta in interi/
tum:vt oñderet diuitias glorie sue ī va
sa misericordie que præpauit in gloriam
Quos ⁊ vocauit nō solū ex iudeis sz eti/ D
am ex gentibꝫ:sicut ī osee dicit. Vocabo
nō plebē meā·plebē meā·⁊ nō dilectā di
lectā·⁊ nō misericordiā ꝯsecutaz·miseri/
cordiā ꝯsecutā. Et erit in loco vbi dictū
est eis nō plebs mea vos:ibi vocabunt
filij dei viui. Esaias aūt clamat pro isra/
el·Si fuerit nūerus filioꝝ isrl' tanq̄ are
na maris:reliquie salue fient. Verbum

enī ꝯsummans ⁊ abbreuians in equita-
te: qꝛ verbum breuiatū faciet dn̄s super
Esaie.i. terrā. Et sicut p̄dixit esaias. nisi dn̄s sa-
baoth reliquisset nob̄ semen sicut sodo-
ma facti essemus. et sicut gomorra simi-
les fuissemus. Quid ḡ dicem⁹? Q gen-
tes que nō sectabant̄ iusticiam. apprehē-
derūt iusticiam: iusticiā autē que ex fide
est. israel vero sectando legē iusticie in le
gem iusticie non ꝑuenit. Quare? Quia
non ex fide. sed quasi ex opib⁹. Offende
runt enī in lapidē offensionis: sicut scri
ptum est. Ecce pono ī sion lapidē offen-
sionis ⁊ petram scandali: ⁊ omnis q̄ cre-
dit in eum non confundetur. X

A Fratres: volūtas quidez cordis
mei ⁊ obsecratio ad deū fit ꝓ il-
lis in salutē. Testimonium eniz
ꝑhibeo illis ꝙ emulationez quidem dei
hn̄t sed nō s̄m scientiā. Ignorātes eniz
iusticiā dei ⁊ suā querētes statuere: iusti
cie dei nō sunt subiecti. Finis eniz legis
B christus. ad iusticiā oī credenti. Moyses
enī scripsit: quoniā iusticiā que ex lege ē
qui fecerit homo viuet in ea. Que autez
ex fide ē iusticia sic dicit. Ne dixeris ī cor
de tuo: q̄s ascēdet in celū. id est christū de
ducere. aut q̄s descēdet in abyssum. hoc ē
christū a mortuis reuocare. Sz quid di
cit scriptura? Prope ē verbū in ore tuo ⁊
in corde tuo. Hoc ē verbū fidei qd̄ predi
camus: qꝛ si ꝯfitearis in ore tuo dn̄m ie-
sum. ⁊ in corde tuo credideris ꝙ deus il
lū suscitauit a mortuis. salu⁹ eris. Cor-
de enī credit̄ ad iusticiā: ore aūt confessio
fit ad salutē. Dicit eniz scriptura: Oīs q̄
C credit in illū. nō ꝯfundet̄. Nō ei ē distin
2.cor.8.b. ia.i.a ctio iudei ⁊ greci. Nam idē dn̄s oīm: di
Johel.2 ues in om̄is qui inuocāt illū. Om̄is enī
Mt.10.e. ⁊.24. quicūq; inuocauerit nomen dn̄i saluus
b. Mr.13.c. Ac. erit. Quō ergo inuocabūt: in quem nō
2.b crediderūt? Aut quō credēt ei. quē non
audierūt? Quō aūt audient sine p̄dican
te? Quō vero p̄dicabūt: nisi mittantur?
sicut scriptū ē. Q speciosi pedes euāge-
D liçantiū pacē: euāgeliçantiū bona. Sed
nō oēs obediūt euāgelio. Esaias enī di-
Esa.53. cit. Dn̄e quis credidit auditui nr̄o? Er-

go fides ex auditu: audit⁹ aūt ꝑ verbum
christi. Sz dico. Nn̄quid nō audierūt?
Et q̄dam. in oēm terrā exiuit son⁹ eoꝝ. ps.18.
⁊ in fines orbis terre verba eoꝝ. Sed di
co: Nūquid isrl̄ nō cognouit? Primus
moyses dicit: Ego ad emulationez vos
adducam in oēm gentē. in gentem insi-
pientē in irā vos mittam. Esaias aūt au
det ⁊ dicit: Inuētus sum a nō querenti
bus me. palā apparui his qui me nō in-
terrogabant. Ad isrl̄ aūt dicit: Tota die
expandi man⁹ meas ad ꝓpl̄m nō creden
tem: sed ꝯtradicētem mihi. XI

A Dico ergo: Nūquid deus repulit
ꝓpl̄m suū? Absit. Naz ⁊ ego israe
lita sum ex semīe abraam de tri-
bu beniamin. Nō repulit de⁹ plebez suaz
quā presciuit. An nescitis in helia q̄d di-
cit scriptura: quēadmodū interpellat de
um adūsum isrl̄. Dn̄e ꝓphetas tuas oc- 3.Reg.19.
ciderūt: altaria tua suffoderūt. ⁊ ego reli
ctus sum solus. ⁊ q̄rūt aīam meā. Sed
quid dicit illi diuinuz rn̄sum? Reliq̄ mi
hi septē milia viroꝝ: qui nō curuauerūt
genua an̄ baal. Sic ḡ ⁊ in hoc tp̄e reliq̄e
s̄m electionē gr̄e dei salue facte sunt. Si
aūt gr̄a. iam nō ex opib⁹. Alioquim gra-
tia iā nō est gr̄a. Quid ḡ? Qd̄ q̄rebat is-
rael hoc nō est ꝯsecut⁹. electio aūt ꝯsecu
ta est: ceteri vero excecati sunt sic̄ scriptū B
est. Dedit illis de⁹ sp̄ūm cōpūctiōis ocu
los vt nō videant: ⁊ aures vt nō audiāt
vsq; in hodiernū diē. Et dauid dicit: Fi- ps.68.
at mensa eoꝝ corā ip̄is in laqueū. ⁊ in ca
ptionē ⁊ in scandalū ⁊ in retributionē il
lis. Obscurent̄ oculi eorū ne videant. et
dorsum eoꝝ semꝑ incurua. Dico ḡ. Nun
q̄d sic offenderūt vt caderēt? Absit. Sz
illoꝝ delicto. salus est gentibus vt illos
emulent̄. Q si delictū illoꝝ diuitie sunt
mundi. ⁊ diminutio eoꝝ diuitie gentiū
quātomagis plenitudo eoꝝ? Vobis. n.
dico gentib⁹. q̄ꝫdiu quidē ego sum genti
um apl̄s. ministeriū meū honorificabo: si
quo modo ad emulandū prouocē carnē
meā: ⁊ saluos faciaz aliquos ex illis. Si
enī amissio eorū recōciliatio est mundi:
que assumptio nisi vita ex mortuis? Q

si delibatio sancta est. ⁊ massa. Et si radix
C sancta et rami. Q. si aliqui ex ramis fra-
cti sunt: tu aūt cū oleaster esses: insertus
es in illis: ⁊ soci⁹ radicis et pinguedinis
oliue fact⁹ es: noli gloriari aduersus ra-
mos. Q. si gloriaris. nō tu radicē portas
sed radix te. Dicis g̃. Facti sunt rami vt
ego inserar. Bene ꝓpter incredulitatem
fracti sunt. Tu autē fide stas. Noli altuz
sape: sed time. Si eniz de⁹ naturalib⁹ ra-
mis nō pepcit ne forte nec tibi parcat. vi
de ergo bonitatē ⁊ seueritatē dei. In eos
quidē qui ceciderūt seueritatē: in te aūt
bonitatē dei: si ꝑmāseris in bōitate. Alio-
quin ⁊ tu excideris. Sz ⁊ illi si nō ꝑman
serint in incredulitate inserent̄. Potēs
est enī de⁹ iterꝝ inserere illos. Nam ⁊ si tu
ex naturali excisus es oleastro ⁊ ꝯtra na
turā insert⁹ es in bonā oliuā: q̄ntomag̃
hi qui ꝑm naturā inserentur sue oliue?
D Nolo enī vos ignorare frēs mysterium
hoc vt nō sitis vobisipsis sapiētes: qꝛ ce-
citas ex ꝑte ꝯtingit in israel donec pleni
tudo gentiū intraret. ⁊ sic oīs isrl̄ saluus
fieret: sicut scriptū est. Veniet ex sion: q̄
eripiat ⁊ auertat impietatē ab iacob. Et
hoc illis a me testamētū: cum abstulero
peccata eoꝝ. Scdm euāgeliū quidē ini-
mici ꝓpter vos: ꝑm electionē aūt charis-
simi ꝓpter pr̄es. Sine pnīa enī sunt do
na ⁊ vocatio dei. Sicut enī aliqñ et vos
nō credidistis deo: nūc aūt misericordiaz
ꝯsecuti estis ꝓpter incredulitatē illorum
ita ⁊ isti nūc nō crediderūt in vr̄az mise
ricordiā: vt ⁊ ip̄i misericordiā ꝯsequātur
Conclusit eī de⁹ oīa in incredulitate: vt
oīm misereat̄. O altitudo diuitiaꝝ sapi
entie ⁊ scīe dei: q̄z incōprehensibilia sunt
Cor. 3. d. iudicia ei⁹ ⁊ īuestigabiles vie ei⁹. Quis
enī cognouit sensum dñi. aut q̄s consili
arius ei⁹ fuit? Aut quis prior dedit illi. ⁊
retribuetur ei? Quoniā ex ip̄o et ꝑ ip̄uz
⁊ in ip̄o sunt oīa: ipsi honor ⁊ gloria in se
cula seculoꝝ amen.

XII

A Obsecro itaq̄z vos frēs ꝑ miseri-
Phil. 4. d. cordiaz dei. vt exhibeatis corpa
vestra hostiā viuentē. scām. deo placentē
rationabile obsequiū vr̄m. Et nolite cō
formari huic seculo. sed reformamini in
nouitate sensus vr̄i. vt ꝓbetis q̄ sit volū Eph. 5. c.
tas dei bona ⁊ beneplacens ⁊ ꝑfecta. Di- i. Tessal. 4. a.
co enim ꝑ grām que data est mihi oīb⁹
qui sunt inter vos. nō plus sape q̄z opor
tet sapere: sed sapere ad sobrietatē. ⁊ vni-
cuiq̄z sicut deus diuisit mensuram fidei B
Sicut enī in vno corpe multa mem- i. Cor. 12. b.
bra habem⁹. oīa aūt membra nō eūdem Eph. 4. a.
actum hñt: ita multi vnū corp⁹ sumus
in christo: singuli aūt alter alteri⁹ mem-
bra. hñtes donationes ꝑm grām que da
ta est nobis differētes. Siue ꝓphetiam
ꝑm rationē fidei. Siue ministerium in
ministrando: Siue qui docet in doctrīa C
Qui exhortatur. in exhortando. Qui tri
buit. in simplicitate. Qui preest. in solli
citudine. Qui miseretur. in hilaritate.
Dilectio. sine simulatione. Odientes Esa. 7.
malum: adherētes bono. Charitate fra- Amos. 5.
ternitatis inuicem diligētes: honore in-
uicem p̄uenientes. Sollicitudine non Eph. 4. c.
pigri: spū feruētes: dño seruiētes. Spe i. Pe. 2. c.
gaudētes: in tribulatione patiētes: ora- Luce. 12. c.
tioni instantes. Necessitatibus sanctoꝝ i. Pe. 5. b.
cōmūicantes. hospitalitatem sectantes Heb. 13. a.
Benedicite ꝑsequētibus vos. Benedici- D
te ⁊ nolite maledicere. Gaudere cū gau Mat. 5. a.
dentibus: flere cum flentibus. Idipsuz
inuicem sentientes. Non alta sapientes
sed humilib⁹ ꝯsentiētes. Nolite eē pru- Prouer. 3.
dentes apud vosmetipsos. Nulli malū Esaie. 5.
pro malo reddentes. prouidentes bona Prouer. 20.
non tm̄ coram deo sed etiam coram om
nibus hoīb⁹. Si fieri potest quod ex vo i. P. 3. b.
bis est. cum oībus hoībus pacem haben 2. Cor. 8. d.
tes. Non vosmetipsos defendentes cha Heb. 12. c.
rissimi: sed date locū ire. Scriptum est
enī. Mihi vindictam. ⁊ ego retribuam Deut. 32.
dicit dñs. Sed si esurierit inimicus tu
us ciba illum: si sitit. potum da illi. Hoc
enī faciens carbones ignis cōgeres sup
caput eius. Noli vinci a malo: sed vince
in bono malum.

XIII

A Omnis aīa potestatibus sublimi
oribus subdita sit. Non est eniz i. Pe. 5. c.
ptās nisi a deo. Que aūt sunt a
deo ordinata sūt. Itaq̄z qui resistit ptāti

dei ordinationi resistit. Qui aūt resistūt
ipsi sibi dānationē acq̄rūt: Nā principes
nō sunt timori boni opis sed mali. Vis
aūt nō timere ptātem? Bonū fac: et ha-
bebis laudē ex illa. Dei enī mīster ē tibi
in bonū. Si aūt malū feceris. time. Nō
enī sine cā gladiū portat. Dei enī mini-
B ster est: vindex ī iraz ei q̄ malū agit. Jō-
q̄z necessitate subditi estote: nō solū pro-
pter irā: sed etiā ꝓpter ꝯsciam. Ideo enī
ꝛ tributa p̄statis. Ministri enī dei sunt. ī
Mat. 22. d. hoc ip̄m seruiētes. Reddite ḡ oībus de-
bita. Cui tributū tributū: cui vectigal ve-
ctigal: cui timorē timorē: cui honorez ho-
i. Joh. 3. d. norem. Nemini quicq̄z debeatis nisi vt
C inuicem diligatis. Qui enī diligit proxi-
Deut. 5. mū: legē impleuit. Naz nō adulterabis.
nō occides. nō furaberis. nō falsum testi-
moniū dices. nō ꝯcupisces: ꝛ si q̄d est ali-
Gal. 5. c. ud mandatū in hoc verbo instaurat̄. dili-
Mat. 22. g. ges ꝓximū tuū sicut teip̄m. Dilectio ꝓ-
Leuit. 19. ximi malū nō opat̄. Plenitudo ḡ legis
Ja. 2. b. est dilectio Et hoc sciētes tp̄s: q̄z hora est
D iam nos de somno surgere. Nūc enī ꝓpi-
or est nr̄a salus: q̄z cū credidim⁹. Nox pre-
cessit. dies aūt appropinq̄uit. Abijciam⁹
ergo opa tenebraꝝ ꝛ induamur arma lu-
Luc. 21. g. cis: sic vt in die honeste ambulem⁹. Nō
in comesationib⁹ ꝛ ebrietatib⁹ nō ī cubi-
libus ꝛ impudicitijs nō in ꝯtentiōe ꝛ e-
mulatione: sz induimini dn̄m iesuz chri-
Gal. 5. c. stum. ꝛ carnis curam ne feceritis in de-
i. Pe. 2. b. sideriis.

XIIII

A Infirmū aūt in fide assumite nō
in disceptatiōib⁹ cogitationum
Alius eniz credit māducare se oīa. Qui
aūt infirm⁹ est olus manducet. Is qui
manducat: nō manducantē nō spernat:
ꝛ qui nō māducat: manducantē nō iudi-
Ja. 4. c. cet. Deus enī illū assumpsit. Tu q̄s es:
qui iudicas alienū seruū? Dn̄o suo stat
aut cadit. Stabit aūt. Potens est eniz
deus statuere illū. Nam ali⁹ iudicat diē
inter diē: ali⁹ aūt iudicat oēz diē. Unus-
quisq̄z in suo sensu abūdet Qui sapit di-
em. dn̄o sapit: ꝛ qui māducat. dn̄o man-
B ducat. Grās enī agit deo. Et q̄ nō man-
ducat. dn̄o nō māducat. ꝛ grās agit deo

Nemo enī nostruz sibi viuit. ꝛ nemo si-
bi morit̄. Siue enī viuimus. dn̄o viui-
mus. siue morimur. dn̄o morimur. Si-
ue ergo viuimus. siue morimur: dn̄i su-
mus. In hoc enī christus mortu⁹ est et
resurrexit: vt ꝛ viuoꝝ ꝛ mortuorū dn̄et̄.
Tu aūt q̄d iudicas frēm tuuz aut tu q̄- Ja. 4. c.
re spernis frēm tuū. Oēs enī stabimus
ante tribunal christi. Scriptū est enim
Viuo ego dicit dn̄s qm̄ mihi flectetur Phil. 2. b.
omne genu: ꝛ oīs lingua ꝯfitebitur deo. C
Itaq̄z vnusquisq̄z nr̄m ꝓ se ratiōem red- 2. Cor. 5. b.
det deo. Non ḡ ampli⁹ inuicē iudicemus
Sed hoc iudicate magis: ne ponatis of-
fendiculū fratri vel scandalū. Scio ꝛ cō-
fido in dn̄o iesu: q̄z nihil cōmūe ꝑ ipsuz
nisi ei q̄ existimat quid cōmūe esse: illi cō-
mune est. Si enī ꝓpter cibū frat̄ tu⁹ cō-
tristatur: iam nō s̄m charitatē ambulas
Noli cibo tuo illū ꝑdere: ꝓ q̄ christi⁹ mor-
tuus est: Nō ḡ blasphemet̄ bonū nostrū.
Non est enī regnū dei esca ꝛ pot⁹: sz iusti-
cia ꝛ pax ꝛ gaudiū in spūsancto Qui enī D
in hoc seruit christo. placet deo: ꝛ ꝓbatus
est hoībus. Itaq̄z q̄ pacis sunt. sectemur
ꝛ q̄ edificatiōis sunt in inuicem custodi-
amus. Noli ꝓpter escam destruere opus
dei. Omnia quidē sunt munda. sz malū
est homini qui ꝑ offendiculū manducat
Bonū est non manducare carnē et non
bibere vinū: neq̄z in quo frater tu⁹ offen-
ditur aut scandaliçatur aut infirmatur.
Tu fidem quaz habes penes temetip̄m
habe coram deo. Beat⁹ qui nō iudicat se-
metipsum in eo q̄ probat. Qui autē di-
scernit: si manducauerit dānatus est: q̄z
non ex fide. Omne autem quod non est
ex fide. peccatum est.

XV

A Debemus aūt nos firmiores im-
becillitates infirmorū sustinere
ꝛ non nobis placere. Unusquis-
q̄z vestrum proximo suo placeat in bonū
ad edificationem Etenim christus non ps. 68.
sibi placuit: sed sicut scriptū est. Impro-
peria improperantium tibi ceciderūt su-
per me. Quecunq̄z eniz scripta sunt. ad
nostram doctrinam scripta sunt: vt ꝑ pa-
tientiam ꝛ consolationem scripturaruz

spem habeam?. Deus aũt patientie ⁊ so
latij det vobis idipsum sapere in alteru⁊
trum sm iesum christum: vt vnanimes
vno ore honorificetis deũ ⁊ patrẽ domi⁊
ni nr̃i iesu christi. Propter qd̃ suscipite
inuicem· sicut ⁊ christus suscepit vos in
honorem dei. Dico enĩ christũ iesum mi
nistrum fuisse circũcisionis ꝓpter verita
tem dei ad ꝯfirmãdas ꝓmissiões patruz
gentes aũt super misericordia honorare
deũ: sicut scriptũ est⁊ Propterea confite
bꝛ tibi in gentib⁹ dñe· ⁊ nomini tuo can
tabo. Et itez dicit. Letamini gẽtes cum
plebe ei⁹: Et iterũ⁊ Laudate oẽs gentes
dñm ⁊ magnificate eũ oẽs ppli. Et rur⁊
sus esaias ait⁊ Erit radix iesse· ⁊ qui exur
get regere gẽtes· in eũ gentes sperabunt
Deus aũt spei repleat vos oi gaudio et
pace in credẽdo vt abũdetis in spe ⁊ vir⁊
tute spũssancti. Cert⁹ sum aũt frẽs mei
⁊ ego ipse de vob̃: quoniã ⁊ ipsi pleni estis
dilectione· repleti oi scientia· ita vt possi
tis alterutrũ monere· Audaci⁹ aũt scri⁊
psi vob̃ fratres ex pte: tanq̃z in memoriam
vos reducens: ꝓpter grãm q̃ data est mi
hi a deo vt sim minister christi iesu in gẽ
tib⁹ scificans euangeliũ dei: vt fiat obla⁊
tio gentiũ accepta ⁊ scificata in spũsctõ:
Habeo igit̃ gloriã in christo iesu ad deũ
Nõ enim audeo aliq̃d loqui eoꝝ q̃ ꝑ me
nõ efficit christus in obedientiã gentiuz
in verbo ⁊ fact⁹ in virtute signoꝝ ⁊ ꝓdigi
orũ in virtute spũssancti: ita vt ab hirl'm
ꝑ circũitũ vsq̃z ad illyricũ repleuerim e⁊
uangeliũ christi. Sic aũt ꝓdicaui euan⁊
geliũ hoc nõ vbi noiatus est christus ne
sup alienũ fundamẽtũ edificarẽ: sz sicut
scriptũ est⁊ Quoniã quib⁹ nõ est annũ⁊
ciatum de eo videbũt· ⁊ qui nõ audierũt
de eo intelligẽt. Propter qd̃ ⁊ impedie⁊
bar plurimũ venire ad vos et ꝓhibitus
sum vsq̃z adhuc. Nũc vero vlteri⁹ locuz
nõ habens in his regionib⁹: cupiditatez
aũt habens veniẽdi ad vos ex multis iaz
ꝓcedentib⁹ annis: cũ in hispaniã profici
sci cepero· spero q̃ ꝑteriens iudeã vos· ⁊
a vobis deducar illuc· si vobis primuz ex
pte fruitus fuero. Nunc igit̃ ꝓficiscar in
hierusalẽ ministrare sanctis. Probauez
rũt enĩ macedonia et achaia collationez
aliquã facere in paupes scoꝝ qui sunt in
hierl'm. Placuit enĩ eis ⁊ debitores sũt
eoꝝ. Nam si spũalium eoꝝ ꝑticipes facti
sunt gẽtiles: debent ⁊ in carnalib⁹ mini⁊
strare eis. Hoc igit̃ cũ ꝯsummauero ⁊ as
signauero eis fructum hũc: ꝑ vos ꝓfici⁊
scar in hispaniã. Scio aũt: qm̃ veniens
ad vos in abũdantia bñdictionis christi
veniam. Obsecro ergo vos frẽs ꝑ dñm
nr̃m iesum christũ ⁊ ꝑ caritatez scisꝑ⁹
vt adiuuetis me in oracionib⁹ vr̃is ꝑ me ad
deum· vt liberer ab infidelib⁹ qui sunt i
iudea: ⁊ obsequij mei oblatio accepta fi⁊
at in hierusalẽ sanctis: vt veniam ad vos
in gaudio ꝑ voluntatez dei vt refrigerer
vobiscum. Deus autem pacis sit cũ oi⁊
bus vobis· amen.

XVI

Commendo aũt vob̃ pheben so⁊
rorem nr̃am q̃ est in ministerio ec
clesie q̃ est cenchris vt eã suscipiatis i do
mino digne scis: ⁊ assistatis ei in q̃cunq̃z
negocio vr̃i indiguerit. Etenim ipa quoq̃z
astitit multis· ⁊ mihꝑsi. Salutate pri
scam ⁊ aquilã adiutores meos i christo
iesu: qui pro aĩa mea suas ceruices sup
posuerũt: quib⁹ nõ solũ ego grãs ago: sz
⁊ cũcte eccl'ie gen: tiũ· ⁊ domesticaz eccle⁊
am eoꝝ. Salutate ephenetũ dilectũ mi
hi qui ẽ primitiu⁹ eccl'ie asie in christo ie
su. Salutate mariã q̃ multũ laborauit i
vobis. Salutate andronicũ ⁊ iuliam co
gnatos ⁊ cõcaptiuos meos q̃ sunt nobi⁊
les in apl'is: qui ⁊ añ me fuerũt in christo
iesu. Salutate ampliatũ dilectissimum
mihi in dño. Salutate vrbanũ adiuto⁊
rem nr̃m i christo iesu: ⁊ stachiũ dilectũ
meũ. Salutate apellen ꝓbũ in christo
Salutate eos q̃ sunt ex aristobuli domo
Salutate herodionẽ ꝯgnatũ meũ. Sa
lutate eos qui sunt ex narcisci domo: q̃
sunt in dño. Salutate tryphenam ⁊ tri⁊
phosam: que laborauit in dño. Saluta⁊
te persidam charissimã q̃ multuz labora⁊
uit i dño. Salutate rufum electũ i dño
⁊ matrem eius ⁊ meam. Salutate asy⁊
neretum ⁊ phlegontaz hermen patrobã

Prologus

hermam ⁊ qui cū eis sunt fratres. Salu
tate philologū ⁊ iuliā nereū ⁊ sororē ei⁹
⁊ olympiadē ⁊ oēs qui cū eis sunt sctōs
Salutate inuicē in osculo sancto. Sa
lutant vos oēs eccl'ie christi. Rogo autē
vos fratres vt obseruetis eos q̄ dissensi
ones ⁊ offendicula p̄ter doctrinā quam
vos didicistis faciunt ⁊ declinate ab illis
Huiuscemodi enī christo dño nr̄o non
seruiūt: sed suo ventri: ⁊ p̄ dulces sermo
nes ⁊ bñdictiones seducūt corda innocen
tiū. Vestra ei obedientia in oī loco diuul
gata est. Gaudeo igit̄ in vob: ſz volo vos
sapientes esse in bono. ⁊ simplices i ma
lo. Deus aūt pac̄ conterat sathanā sub pe
dib⁹ vr̄is velociter. Gratia dñi nr̄i iesu
christi vobiscū. Salutat vos timothꝫus
adiutor me⁹: ⁊ lucius ⁊ iason ⁊ sosipater
cognati mei. Saluto vos ego tertius q̄
scripsi epl'am i dño. Salutat vos caius
hospes meus ⁊ vniuersa eccl'ia. Salutat
vos erastus arcari⁹ ciuitatis: ⁊ q̄rtus fra
ter. Gratia dñi nr̄i iesu christi cū oib⁹ vo
bis amen. Ei aūt q̄ potens ē vos cōfirma
re iuxta euāgeliū meū ⁊ p̄dicationem ie
su christi: sm reuelationē mysteriū tp̄ib⁹
eternis taciti q̄ nūc patefactū est p̄ scri
pturas ꝓphetaꝝ sm p̄ceptū eterni dei ad
obeditionē fidei in cūctis gentib⁹ cogni
ti soli sapiēti deo p̄ iesum christū: cui ho
nor ⁊ gloria in secula seculoꝝ amen.

Explicit epl'a pauli ad Rhomanos. Inci
pit ꝓlog⁹ in primā epl'am ad Corinthios

Epistola prima ad corin
thios multas causas di
uersasq̄ complectitur.
Quarū p̄tē relatiōe fra
trū cognouit apl's. Par
tim ipoꝝ corinthiorum
sunt l̄is indicate. Nōnullas vero p̄ offi
ci sui cura: aut ordinat. aut emendat et
variis curationib⁹ medet. diuersa infir
mitate languētib⁹. Nā apud eos primū
curat dissensionis vitiū. q̄d multi pseu
do apl'oꝝ vnitatē intulerūt scindētes ec
clesie. vt ꝓpri nois facerent sectatores.
quod his exprobrat verbis apl'us. Hoc
aūt dico. quod vnusquisq̄ vestrū dicit
Ego quidē sum pauli. ego autē apollo.
ego vero cephe. ego aūt christi Et ob hoc
quidē hoc se dicit facere noīm mentiōez
vt multomag⁹ erubescāt id se facere sub
falsoꝝ apl'oꝝ noīb⁹. q̄d etiā si sub pauli ⁊
petri fieret nomīe. displiceret. Secūda
causa ei⁹ inducit̄ qui paterne oblitus re
uerentie vxorē sibi nō erubuit facere de
nouerca. Q̄d facin⁹ licet fornicationem
appellauerit apl's. tñ ita cōdēnauit vt in
vltionē facti autorem talis opis diab⁹
lo iudicauerit deputandū. impōsita iudi
cioꝝ ⁊ litiū tertia q̄stione. Quarto loco
matrimonioꝝ iura tractant̄ his. Quin
to loco virginitatis ꝓfiliū velut e vicino
cōiungit̄. Sexto loco de escarū licentia
disputat̄. Septimo atq̄ octauo loco de
attondendo viris ⁊ mulieribus velādo ca
pite. ac sacramentoꝝ cōione p̄cipitur.
Nono loco emulatio q̄ diūsitate donoꝝ
spūaliū nascebat̄: sub exemplo mēbroꝝ
⁊ corpis castigat̄. Decimo resurrectiōis
spes multis ⁊ argumētis ⁊ rationib⁹ ap
probatur. Vltimo de colligendis ad ne
cessitatem sc̄oꝝ noīe charitatis cura. vel
edificatio cultui imponit̄. Interserūtur
his pauca que aut (vt quibusdā videt̄)
pendent ex superioribus. aut habent licet
ꝑprias tñ paruulas actiones.

Explicit ꝓlogus Incipit argumentū

Corinthij sunt achai
ci ⁊ hi similiter ab a
postolo audierūt ver
buz veritatis. ⁊ subū
si sunt mltifarie a fal
sis apostolis. Quidā
a philosophie verbo
sa eloquentia: alij secta legis iudaice in
ducti sunt. Hos reuocat apostolus ad
veram fidem ⁊ euangelicam sapientiam
scribens eis ab ephe'so per timothꝫum di
scipulum suum.

Explicit argumentum.

Ad Corinthios I

Incipit epistola Pauli ad Corinthios prima. Capitulum. I

A Paulus vocat⁹ apl's iesu christi p volūtatem dei ⁊ sosthenes frat ecclie dei q̄ est corīthi: scīficatis in christo iesu vocat⁹ scīs: cū oīb⁹ q̄ inuocant nomē dñi nr̄i iesu christi in oī loco ip̄oꝝ ⁊ nr̄o: Gr̄a vob ⁊ pax a deo pr̄e nr̄o
B et dño iesu christo. Grās ago deo meo semp ꝓ vob in gr̄a dei q̄ data ē vob ī christo iesu qꝛ in oīb⁹ diuites facti est⁹ ī illo in oī verbo ⁊ ī oī scīa: sic testimoniū christi ꝯfirmatū ē in vob ita vt nihil vob desit in vlla gr̄a. expectantib⁹ reuelationez dñi nr̄i iesu christi: q̄ ⁊ ꝯfirmabit vos vsq̄ in finē sine crimīe: in die aduent⁹ dñi nr̄i iesu christi. Fidel' deus p quē vocati estis in societatez filij ei⁹ iesu christi dñi nr̄i. Obsecro aūt vos frēs p nomen dñi nr̄i iesu christi: vt idip̄m dicat⁹ oēs: ⁊ nō sint in vob scismata. Sitis aūt pfecti in eodem sensu. ⁊ in eadem scīa. Significatū est enī mihi de vobis frēs mei ab his qui sunt cloes: qꝛ ꝯtentiōes sunt int' vos Hoc aūt dico: qd̄ vnusquisq̄ vr̄m dicit Ego quidem sum pauli: ego aūt apollo.
C ego vero cephe. ego aūt christi. Diuisus est christus? Nūquid paulus crucifixus est ꝓ vobis? aut in noīe pauli baptiçati estis? Grās ago deo meo q̄ neminez vestrū baptiçaui: nisi cryspū ⁊ caiū: ne quis dicat q̄ ī noīe meo baptiçati estis. Baptiçaui aūt ⁊ stephane domū: ceterū nescio si quē aliū vr̄m baptiçauerim. Non enī misit me christ⁹ baptiçare sz euāgeliçare nō in sapīa vbi: vt nō euacuet crux christi. Verbū enī crucis peūtib⁹ quidē stulticia est: his aūt qui salui fiūt id ē nobis dei virtus est. Scriptū est enī. Perdaz sapīam sapientiū. ⁊ prudētiā prudentiū reprobabo. Vbi sapiēs. vbi scriba. vbi inquisitor hui⁹ seculi? Nōne stulta fecit de
D us sapīam hui⁹ mūdi? Nam qꝛ in dei sapientia nō cognouit mūdus p sapiētiaz deum: placuit deo p stulticiā p̄dicationis saluos facere credentes. Qm̄ ⁊ iudei signa petūt. ⁊ greci sapīam q̄rūt. Nos aūt predicam⁹ christū crucifixū. iudeis q̄dez scandalū. gentib⁹ aūt stulticiā: ipsis aūt vocatis iudeis atq̄ grecis christum dei virtutem ⁊ dei sapīam. Quia qd̄ stultuz est dei sapienti⁹ ē hoībus: et qd̄ infirmuz est dei. fortius ē hoībus. Videte enī vocationē vr̄am frēs: qꝛ nō multi sapientes s̄m carnē. nō multi potentes. non multi nobiles. sed q̄ stulta sunt mūdi elegit deus. vt ꝯfundat sapiētes. ⁊ infirma mūdi elegit deus. vt ꝯfundat fortia. ⁊ ignobilia mūdi ⁊ ꝯtemptibilia elegit deus ⁊ ea que non sunt: vt ea q̄ sunt destrueret: vt nō glorie⁹ oīs caro in ꝯspectu ei⁹. Ex ip̄o aūt vos estis ī christo iesu. q̄ fact⁹ ē nob sapīa ⁊ iusticia ⁊ scīficatio ⁊ redēptio: vt quēadmodū scriptū ē/ qui gloriat⁹ ī dño glorietur. 2. Cor. io. d. Hiere. 9.

II

A Et ego cuz venissem ad vos frēs veni nō in sublimitate sermōis aut sapīe annūcians vobis testimoniuz christi. Nō enī iudicaui me scire aliquid inter vos nisi iesuz christū. ⁊ hūc crucifixum. Et ego ī infirmitate ⁊ timore ⁊ tre
B more multo fui apud vos et sermo me⁹ ⁊ p̄dicatio mea: nō in psuasibilib⁹ hūane sapīe verbis: sed in ostēsione spūs ⁊ virtutis: vt fides vr̄a nō sit in sapīa hoīum sed in virtute dei. Sapīam aūt loq̄mur inter pfectos. Sapīam vero nō hui⁹ seculi neq̄ principuz hui⁹ seculi q̄ destruuntur. sed loq̄mur dei sapīam ī mysterio q̄ abscōdita est: quā p̄destinauit de⁹ añ secula in gloriā nr̄am: quā nemo principū huius seculi cognouit. Si enī ꝯgnouissent nunq̄z dñm gl'ie crucifixissent. Sic scriptum ē/ q̄ oculus nō vidit nec auris Esa. 64.
C audiuit nec in cor hominis ascendit: que prepauit deus his qui diligūt illum. Nobis autē reuelauit deus p spūm suum. Spūs enī oīa scrutat⁹: etiā ꝓfunda dei. Quis enī scit hoīum que sunt hoīs nisi spūs hoīs qui in ip̄o est? Ita ⁊ q̄ dei sunt nemo cognouit nisi spūs dei. Nos autē
D nō spiritum huius mūdi accepim⁹. sed

ſpiritū qui ex deo ē: vt ſciam⁹ q̄ a deo do⁄
nata ſunt nob: q̄ & loquimur nō i doctis
hūane ſapiētie verbis: ſed i doctria ſpūs
ſpūalib⁹ ſpūalia cōparantes. Animalis aūt ho
mo nō p̄cipit ea q̄ ſunt ſpūs dei. Stulti
cia enī eſt illi: & nō pōt intelligere q⁹ ſpi⁄
ritualiter examinat. Spūalis aute iudi
cat oīa: & ipe a nemine iudicatur: ſic̄ ſcri⁄
ptū eſt ⁊ Quis enī cognouit ſenſum dñi
aut q̄s inſtruxit eū: Nos aūt ſenſum chri
ſti habemus. ¶ III

Et ego frēs nō potui vob⁹ loqui
q̄ſi ſpūalib⁹: ſed q̄ſi carnalibus.
Tanq̄ puulis in chriſto lac vob⁹ potū de
di nō eſcaz. Nonduz enī poteratis: ſz nec
nūc quidē poteſtis. Adhuc enī carnales
eſtis. Cū enī ſit inter vos ẽlus & cōten
tio: nōne carnales eſtis & ſm hoīem am⁄
bulatis: Cū enī quis dicat: ego quidem
ſum pauli. alius aūt. ego apollo. nonne
hoies eſtis: Quid igit̄ eſt apollo ? Quid
vero paulus: Miniſtri ei⁹ cui credidiſtis
Et vnicuiq̄ ſic̄ dñs dedit. Ego plantaui
apollo rigauit: ſed de⁹ nūc incremētuz de
dit. Itaq̄ neq̄ qui plantat ē aliq̄d: neq̄
qui rigat: ſz qui incremētū dat de⁹. Qui
plantat aūt & q̄ rigat. vnū ſunt. Unuſq̄ſ
q̄ aūt p̄priā mercedē accipiet ſm ſuū la⁄
borē. Dei enī ſum⁹ adiutores. Dei agri⁄
cultura eſtis: dei edificatio eſtis. Scōm
grām dei q̄ data eſt mihi: vt ſapiēs archi
tectus fundamētū poſui: ali⁹ aūt ſupedi
ficat. Unuſquiſq̄ aūt videat quō ſuper⁄
edificet ⁊ Fundamentū enī aliud nemo
pōt ponere p̄ter id q̄d poſitū ē q̄d ē chri⁄
ſtus ieſus. Si q̄s aūt ſupedificat ſupra
fundamentū hoc aurū argentū lapides
p̄cioſos ligna fenū ſtipulā: vniuſcuiuſq̄
opus maīfeſtū erit. Dies enīz dñi decla⁄
rabit: q⁹ in igne reuelabit̄ & vniuſcuiuſ⁄
q̄ opus q̄le ſit. ignis p̄babit. Si cui⁹ o⁄
pus mānſerit. q̄d ſupedificauit mercedez
accipiet. Si cui⁹ opus arſerit detrimen
tū patiet̄. ipe aūt ſalu⁹ erit. ſic tñ q̄ſi per
igne ⁊ Neſcitis q⁹ templū dei eſtis: & ſpūs
dei habitat in vob⁹: Si quis aūt tēplum
dei violauerit. diſp̄det illum deus. Tem
plū enī dei ſanctū eſt. q̄d eſtis vos. Nemo

ſe ſeducat. Si quis videt̄ inter vos ſapi
ens eſſe in hoc ſeculo: ſtult⁹ fiat vt ſit ſa⁄
piens ⁊ Sapia enī hui⁹ mūdi ſtulticia ē Ro. i. c.
apud deū. Scriptū eſt enī: Cōp̄hēdaz
ſapiētes in aſtutia eor. Et iter: Dñs no
uit cogitatiōes ſapiētiū. q̄m vane ſunt.
Nemo itaq̄ gloriet̄ in hoīb⁹. Oīa. n. vra
ſunt: ſiue paulus ſiue apollo ſiue cephaſ
ſiue mūdus ſiue vita ſiue mors ſiue p̄ſe
ntia ſiue futura. Oīa enī vra ſunt: vos
aūt chriſti: chriſtus aūt dei. ¶ IIII A

Sic nos exiſtimet hō vt mini⁄ i. Timot. 3. c.
ſtros chriſti: & diſpenſatores mi 2. Cor. 6. a.
niſterior⁹ dei Hic iā q̄rit̄ inter di et. 11. c.
ſpenſatores: vt fidel⁹ quis inueniat̄. Mi⁄ Eph. 3. a.
hi aūt p minimo eſt vt a vobis iudicer:
aut ab hūano die. Sed neq̄ meipm iu⁄
dico. Nihil enī mihi cōſcius ſum: ſed nō
in hoc iuſtificat⁹ ſum. Qui autez iudicat
me: dñs eſt. Itaq̄ nolite añ tp⁹ iudica⁄
re: quoaduſq̄ veniat dñs qui & illūiabit
abſcondita tenebraꝝ. & manifeſtabit cōſi
lia cordiū: & tunc laus erit vnicuiq̄ a deo
Hec aūt frēs transfiguraui in me & apol
lo p̄pter vos: vt in vob⁹ diſcatis: ne ſupra
q̄ ſcriptū eſt vnus aduerſus alter⁹ infle
tur p alio Quis enī te diſcernit: Quid
aūt habes q̄d nō accepiſti: Si aute acce
piſti q̄d gloriaris q̄ſi nō acceperis: Jam
ſaturati eſtiſ. iā diuites facti eſtiſ. Sine
nobis regnatis. Et vtinā regnetis. vt & B
nos vobiſcum regnem⁹. Puto enī q⁹ de
us nos ap̄los nouiſſimos oſtēdit tanq̄
morti deſtinatos: q⁹ ſpectaculuz facti ſu⁄
mus mundo & angelis & hominib⁹. Nos
ſtulti p̄pter chriſtum. vos aute p̄udētes
in chriſto. Nos infirmi: vos autez fortes
Vos nobiles: nos autez ignobiles. Uſ⁄
q̄ in hanc hor̄am & eſurimus et ſitimus
& nudi ſumus & colaphis cedimur et in
ſtabiles ſumus. & laboramus operantes
manibus noſtris. Maledicimur. & bene
dicimus. Perſecutionem patimur & ſu
ſtinemus. Blaſphemamur & obſecram⁹
tanq̄ purgamēta hui⁹ mūdi facti ſum⁹
omniuz peripſima vſq̄ adhuc. Non vt
confundam vos hec ſcribo: ſed vt filios
meos chariſſimos moneo. Nam ſi de⁹ C

Ro. ii. d.
A
2. Timot. 2. c.
C
2. Cor. 6. d.
Col. 2. d.

milia pedagogoꝝ habeatis in christo sed
D nō multos patres. Naz in christo iesu p
Eplx.5.a. euangeliuz ego vos genui. Rogo ḡ vos
Phil.3.d. imitatores mei estote sicut ⁊ ego christi
Ideo misi ad vos timotheū qui est filiꝰ
meus charissimꝰ ⁊ fidelis in dño: q̄ vos
cōmonefaciat vias meas q̄ sunt in chri
sto iesu: sicut vbiqz in oī ecclesia doceo
Tanqz nō venturꝰ sim ad vos: sic inflati
sunt quidā. Veniam autē ad vos cito si
dñs voluerit ⁊ cognoscā nō sermonē eo
rū qui inflati sunt sed virtutez. Nō enī i
sermone ē regnū dei sed in virtute. Quid
vultis: in virga veniam ad vos: an i cha
ritate ⁊ spiritu mansuetudinis?

V

A Omnino auditur inter vos fornicatō
o ⁊ talis, fornicatio q̄lis nec inter
gentes: ita vt vxorē ptis sui alı
quis habeat. Et vos inflati estis: et non
magis luctū habuistis: vt tollat de me
B dio vīm qui hoc opus fecit. Ego quidez
absens corpe: psens aūt spū: iam iudica
ui vt psens eū qui sic opat est in nomie
dñi nri iesu christi: congregatis vob ⁊ meo
spiritu cū virtute dñi iesu. tradere huius
modi hoiem sathane in interitū carnis.
vt spūs saluus sit i die dñi nri iesu chri
Gal.5.b. sti. Nō est bona gloriatio vra. Nescis q̄
C modicū fermentū totā massaz corrum
pit: Expurgate vetus fermentū: vt sitis
noua cōspersio sicut estis azymi. Etenim
pasca nrm immolatus est christus. Itaqz
epulemur: nō in fermēto veteri: neqz in
fermento malicie ⁊ nequitie: sed in azy
mis sinceritatis ⁊ veritatis. Scripsi vob
D in epla: ne commisceamini fornicarijs.
Nō vtiqz fornicarijs huius mundi aut
auaris aut rapacibus. aut idolis seruiē
tibus: alioquin debueratis de hoc muudo
exisse. Nūc aūt scripsi vob nō cōmisceri.
Si is q̄ frater noiat inter vos est forni
cator aut auarus aut idolis seruiens aut
maledicus aut ebriosus aut rapax: cum
huiusmodi nec cibū sumere. Quid enī
mihi de his q̄ foris sunt iudicare? Nōne
de his qui intus sunt vos iudicatis? Nam
eos qui foris sunt deus iudicabit. Aufer
te malū ex vobisipsis.

VI

Audet aliquis vestrū habens ne
A gociū aduersus alterū iudicari a
pud iniquos: et nō apud sctōs?
An nescitis: qm̄ sancti de hoc mūdo iudi
cabunt? Et si in vob iudicabit mundus
indigni estis qui de minimis iudicetis?
Nescitis qm̄ angelos iudicabim⁹: q̄nto
B magis secularia? Secularia igitur iudi
cia si habueritis: ptemptibiles qui sunt
in ecclesia illos ꝓstituite ad iudicandū
Ad verecūdiam vestrā dico. Sic non est
inter vos sapiens quisqz qui possit iudi
care inter frēm suū: sed frat cū fratre iu
dicio ꝓtendit ⁊ hoc apud infideles. Naz
quidē oīno delictuz est in vob: q̄ iudicia
habetis inter vos. Quare nō magis iniu
riam accipitis? Quare nō magis fraudez
C patimini? Hoc vos iniuriā facitis et frau
datis ⁊ hoc fratribus. An nescitis q̄ iniq
regnū dei nō possidebūt? Nolite errare ne
qz fornicarij neqz idolis seruiētes neqz
adulteri neqz molles neqz masculorū cō
cubitores neqz fures neqz auari neqz e
briosi neqz maledici neqz rapaces regnū
dei possidebūt. Et hec aliqn quidē fuistis
sed abluti estis sed scificati estis sz iustifi
cati estis in noīe dñi nri iesu christi ⁊ in
spiritu dei nri. Oīa mihi licent: sed nō
oīa expediūt. Oīa mihi licent: sz ego sub
nullius redigar ptāte. Esca ventri ⁊ ven
ter escis: deus aūt ⁊ hunc ⁊ hanc destru
et. Corpus aūt nō fornicationi sed dño
D ⁊ dñs corpori. Deus vero ⁊ dñm suscita
uit ⁊ nos suscitabit p virtutē suā. Nescı
tis qm̄ corpora vestra membra sunt chri
sti? Tollens ergo membra christi: faciaz
membra meretricis? Absit. An nescitis
quoniā qui adhereret meretrici vnū cor
pus efficitur? Erunt enī inquit duo in Gen.2.
carne vna. Qui aūt adheret dño: vnus Eplx.5.d.
spirit⁹ est. Fugite fornicationez. Omne Mat.19.b.
enī pctm̄ q̄cūqz fecerit homo extra cor Mar.10.a.
pus est: qui aūt fornicat in corp⁹ suum
peccat. An nescis qm̄ membra vra tem 8.3.c.
plū sunt spūssancti qui in vobis est quez 2.Cor.6.d.
habetis a deo ⁊ nō estis vestri? Empti ei j.7.c.
estis precio magno: glorificate ⁊ portate 1.Pe.1.d.
deum in corpore vestro.

A De quibꝫ aũt scripsistis VII
mihi: bonũ est homini mulierez
nõ tangere. Propter fornicati-
onẽ aũt vnusquisq; suã vxorẽ habeat et
vnaqueq; suũ virũ habeat. Vxori vir de
bitum reddat: similiter aũt ⁊ vxor viro.
Mulier sui corpis ptãtem nõ habet: sed
vir. silr aũt ⁊ vir sui corpis ptãtez nõ ha
bet. sed mulier. Nolite fraudare inuicez
nisi forte ex consensu ad tps vt vacetis
orõni. ⁊ iterꝫ reuertimini in idipm ne tẽ
ptet vos sathanas ꝓpter incõtinentiam
vr̃am. Hoc aũt dico ꝑm indulgentiaz. ⁊
nõ ꝑm imperiũ. Volo aũt om̃es vos ho
mines esse sicut meipm. Sed vnusq̃sq;
ꝓpriũ donũ habet ex deo: aliꝰ quidẽ sic. ali
us vero sic. Dico aũt nõ nuptis ⁊ vidu-
is: bonũ est illis si sic ꝑmanserint sicut ⁊
ego. Q si nõ se ꝯtinent. nubant. Meliꝰ
est enĩ nubere q̃ vri. His aũt q̃ mr̃imo-
nio iũcti sũt p̃cipio nõ ego sed dñs vxo-
rem a viro nõ discedere. Q si discesserit
B manere innuptã. aut viro suo recõcilia-
ri. Et vir vxorẽ nõ dimittat. Nã ceteris
dico ego nõ dñs. Si q̃s frat̃ vxorẽ habz
infidelẽ. ⁊ hec ꝯsentit habitare cũ illo: nõ
dimittat illã. Et si q̃ mulier fidelis habz
virũ infidelẽ. ⁊ hic ꝯsentit habitare cũ il
la. nõ dimittat virũ. Scĩficatꝰ est enim
vir infidel̃ ꝑ mulierẽ fidelẽ. ⁊ scĩficata est
mulier infidel̃ ꝑ virũ fidelẽ. Alioq̃n filij
vr̃i immũdi essent: nunc aũt sancti sunt
Q si infidelis discedit. discedat. Nõ enĩ
seruituti subiectꝰ est frat̃ vel soror ĩ eius-
modi. In pace aũt vocauit vos deꝰ. Vñ
enĩ scis mulier si virũ saluũ facies? Aut
vnde scis vir si mulierẽ saluã facies? Ni
si vnicuiq; sicut diuisit dñs. Vnũquẽq;
sicut vocauit deus ita ambulet. ⁊ sicut ĩ
oĩbus ecclesijs doceo. Circũcisus aliq̃s
C vocatꝰ est: nõ adducat preputiũ. In pre-
putio aliq̃s vocatꝰ est. nõ circũcidat̃. Cir
cũcisio nihil est ⁊ preputiũ nihil est: sed
Ephe. 4. a. obseruatio mandatoꝝ dei. Vnusquisq;
in q̃ vocatione vocatꝰ est: in ea ꝑmaneat
Seruus vocatꝰ es. nõ sit tibi cure: Sz
⁊ si potes fieri liber: magis vtere. Qui eĩ
in dño vocatꝰ est seruus: libertus ẽ dñi.
Similiter qui liber vocatus est: seruus
est christi. Precio empti estis: nolite fie s. 6. d.
ri serui hominũ. Vnusquisq; ergo ĩ quo i. Pe. i. d
vocatus ẽ frater. in hꝫ ꝑmaneat apud de-
um. De virginibꝫ aũt p̃ceptũ dñi nõ ha
beo: consiliũ autẽ do tanq̃ misericordiã
ꝯsecutus a deo: vt sim fidelis. Existimo
enĩ hoc bonũ esse ꝓpter instãtez necessita
tẽ: qm̃ bonũ est homini sic esse. Alligatus
es vxori: noli q̃rere solutionẽ. Solutus
es ab vxore: noli q̃rere vxorẽ. Si aũt ac
ceperis vxorem. nõ peccasti. ⁊ si nupserit
virgo. nõ peccauit. Tribulationẽ tñ car-
nis habebũt hmõi. Ego autẽ vobis par
co. Hoc itaq; dico frẽs. Tempꝰ breue ẽ
Reliquũ est: vt et qui hñt vxores tanq̃
nõ hñtes sint. ⁊ qui flent: tanq̃ nõ flen-
tes: ⁊ qui gaudẽt tanq̃ nõ gaudẽtes. ⁊ q̃
emunt. tanq̃ nõ possidẽtes: ⁊ qui vtun-
tur hoc mũdo. tanq̃ nõ vtantur. Prete D
rit enĩ figura huius mundi. Volo autẽ
vos sine sollicitudine esse. Qui sine vxo
re est. sollicitus est que dñi sunt: quomõ
placeat deo. Qui autem cũ vxore est. sol
licitus est que sunt mundi: quõ placeat
vxori: ⁊ diuisus est. Et mulier innupta
⁊ virgo cogitat que dñi sunt: vt sit san-
cta corpe ⁊ spiritu. Que autẽ nupta est.
cogitat que sunt mũdi: quõ placeat viro
Porro hoc ad vtilitatẽ vr̃am dico. non
vt laqueũ vobis initiam: sed ad id q̃d ho
nestum est. ⁊ q̃d facultatem prebeat. sine
impedimento dñm obsecrandi. Si quis
autẽ turpem se videri existimat sup vir-
gine sua q̃ sit supadulta ⁊ ita oportet fie
ri: quod vult faciat. Nõ peccat si nubat
Nam qui statuit in corde suo firmus nõ
habens necessitatem: potestatẽ autez ha
bens sue volũtatis: ⁊ hoc iudicauit in cor
de suo seruare virginem suam. bñ facit.
Igit̃ ⁊ qui mr̃imonio iungit virginẽ su
am. bene facit. ⁊ qui nõ iũgit. melius fa-
cit. Mulier alligata est legi: q̃nto tempe Ro. 7. a.
vir eius viuit. Q si dormierit vir eiꝰ li-
berata est a lege. Cui autem vult nubat
tm̃ in dño. Beatior autẽ erit: si sic ꝑmã-
serit ꝑm meũ consiliũ. Puto autez q̃ et
ego spiritum dei habeam.

A De his aūt q̄ idolis VIII
sacrificant̄ scimus: q̄ oēs sciam
habem⁹. Scientia inflat: chari-
tas vero edificat. Si q̄s aūt se existimat
scire aliq̄d: nōdum cognouit quēadmo
duz oporteat eū scire. Si q̄s aūt diligit
B deū: hic cognit⁹ est ab eo. De escis autez
q̄ idolis immolant̄ scim⁹: q̄ nihil ē ido-
lū in mūdo: ⁊ q̄ nullus de⁹ nisi vn⁹. Naz
⁊ si sunt q̄ dicant̄ dij. siue ī celo siue ī ter
ra: siquidē sunt dij mlti ⁊ dñi multi: no
bis tñ vn⁹ deus pr̄ ex q̄ oīa. ⁊ nos in illo
⁊ vnus dñs iesus christ⁹ p̄ quē oīa: ⁊ nos
C p̄ ip̄m. Sz nō in oīb⁹ est scīa. Quidā au
tē cū ꝯscīa vsq̄z nūc idoli. q̄si idolotitum
manducāt. ⁊ ꝯscīa ip̄oꝝ cū sit infirma pol
luitur. Esca aūt nos nō commēdat deo.
Neq̄z enī si māducauerim⁹ abūdabim⁹
neq̄z si non māducauerim⁹. deficiemus
Videte aūt: ne forte hec licc̄tia vr̄a offen
D diculuz fiat infirmis. Si q̄s enī viderit
eum q̄ habet sciaz ī idolio recūbente nō
ne ꝯscīa ei⁹ cū sit infirma edificabitur ad
manducanduz idolotita? Et p̄ibit infir
mus in tua ꝯscīa frater: ꝓpter quem chri
stus mortu⁹ est. Sic aūt peccātes in fra
tres ⁊ p̄cutiētes ꝯsciam eoꝝ infirmaz in
Ro. 14. d. christo peccetis. Quapropter si esca scā-
daliçat frēm meū. nō māducabo carnez
in eternū: ne frēm meū scādaliçē. IX
Non sum liber? Nō sum apl̄us?
n Nōne christuz iesum dñm nr̄m
A vidi? Nōne op⁹ meuz vos estis
in dño? Et si alijs nō sum apl̄s: sz tñ vo-
bis sum. Nā signaculū apostolatus mei
vos estis ī dño. Mea defensio apud eos
qui me interrogāt. hec ē. Nunq̄d nō ha-
bemus ptātem manducandi ⁊ bibendi?
Nunq̄d nō habem⁹ ptātem sororē muli
erculam circūducēdi: sicut ⁊ ceteri apl̄i ⁊
frēs dñi ⁊ cephas. Aut solus ego ⁊ barna
bas nō habem⁹ ptātez hoc op̄ādi? Quis
B militat suis stipendijs vnq̄z? Quis plā-
tat vineā: ⁊ de fructu ei⁹ nō edit? Quis
pascit gregē. ⁊ de lacte gregis nō mandu
cat? Nunquid s̄m hoīem hec dico? An et
lex hec nō dicit? Scriptū est eniz in lege
Deut. 25. moysi. Nō alligabis os boni trituranti:
Nunquid de bob⁹ cura est deo? An ꝓpter
nos vtiq̄z hoc dicit. Nā ꝓpter nos vtiq̄z
scripta sunt: qm̄ debet in spe qui arat ara
re. ⁊ qui triturat in spe fruct⁹ p̄cipiendi.
Si nos vobis spiritualia seminauim⁹:
magnū est si nos carnalia vr̄a metam⁹?
Si alij ptātis vr̄e p̄ticipes sunt: q̄re nō
potius nos? Sed nō vsi sum⁹ hac ptāte
Sz oīa sustinem⁹: ne q̄d offendiculū de
mus euāgelio christi. Nescitis qm̄ qui ī C
sacrario op̄ant̄: que d̄ sacrario sunt edūt
Et q̄ altario deseruiūt cū altario p̄ticipāt
Ita ⁊ dñs ordiuauit his q̄ euāgeliū an-
nūciāt: de euāgelio viuere. Ego aūt nul-
lo horū vsus sum. Non scripsi autez hec
vt ita fiant ī me. Bonū est enī mihi ma
gis mori: q̄z vt gloriā meam q̄s euacuet.
Nam ⁊ si euāgeliçauero nō est mihi glo
ria. Necessitas enī mihi incūbit. Ue enī
mihi est: si nō euāgeliçauero. Si enim
volens hoc ago. mercedē habeo: si aūt in
uitus. dispēsatio mihi credita est. Que
est ergo merces mea? Ut euāgeliū p̄di-
cans. sine sumptu ponā euāgeliū vt nō
abutar ptāte mea in euāgelio. Nā cuz li
ber essem ex oībus oīm me seruū feci: vt
plures lucrifacerē. Et factus suz iudeis D
tanq̄z iudeus: vt iudeos lucrarer. His q̄
sub lege sunt. quasi sub lege essez cū ip̄e
nō essem sub lege: vt eos qui sub lege e-
rant lucrifacerē. His q̄ sine lege erāt tā-
q̄z sine lege essem: cū sine lege dei non es
sem. sed in lege essez christi: vt lucriface-
rem eos q̄ sine lege erāt. Fact⁹ suz infir
mis infirmus: vt infirmos lucrifacerez
Oībus oīa fact⁹ sum: vt om̄s facerē sal-
uos. Oīa aūt facio ꝓpter euangeliuz. vt
p̄ticeps ei⁹ efficiar. Nescitis q̄ hi qui in
stadio currūt. om̄s quidē currūt: sed vn⁹
accipit brauium. Sic currite: vt comp̄- Phil. 3. c.
hendatis. Omnis enī qui in agone con
tendit ab oībus se abstinet. ⁊ illi quidez
vt corruptibilem coronam accipiāt: nos
autem incorruptam. Ego igit̄ sic curro
non quasi in incertum: sic pugno non q̄
si aerem verberans. Sed castigo corpus
meū. ⁊ in seruitutē redigo: ne forte cum
alijs p̄dicauerim. ipse reprobus efficiar

A

Nolo enī vos ignorare frēs ℣X
nr̄ qm̄ pres nr̄i omēs sub nube fu
erūt ⁊ oēs mare transierunt· et
oēs in moyse baptiçati sunt in nube ⁊ in
mari. Et oes eandē escā spiritalē mādu
caverūt· ⁊ oēs eundē potū spiritalē bibe/
rūt. Bibebant aūt de spirituali ꝓsequente
B eos petra: petra aūt erat christus. Sed
Numeri·20· nō in pluribꝫ eoꝝ bn̄placitū est deo/ Nā
prostrati sunt in deserto. Hec aūt ī figu
ra facta sunt nr̄i vt nō simus cōcupiscē/
tes maloꝝ: sicut ⁊ illi cōcupierunt. Neqꝫ
idolatre efficiamini sicut quidā ex ipsis
Exo·32· quēadmodū scriptū est/ Sedit popul⁹
manducare ⁊ bibere· ⁊ surrexerūt ludere
Numeri·25· /Neqꝫ fornicemur sicut quidā ex ipīs foꝝ
nicati sunt: ⁊ ceciderūt vna die viginti/
Numeri·21· tria milia/ Neqꝫ tēptem⁹ xp̄m sicut q̄dā
Exere·8· eoꝝ temptauerūt ⁊ a serpentibꝫ pierūt.
Neqꝫ murmurauerit̄is sicut quidā eoꝝ
murmurauerūt· ⁊ pierūt ab extermina
toꝛe. Hec aūt oīa in figura ꝓtingebāt illꝭ
Esa·37·⁊·38· /scripta sunt aūt ad coꝛreptiōem nostrā
C in quos fines seculoꝝ deuenerūt. Itaqꝫ
q̄ se existimat stare: videat ne cadat. Tē/
ptatio vos non apprehendat nisi hūana
Fidelis aūt de⁹ est: qui nō patiet vos tē/
ptari supꝛa id q̄d potestis: sed faciet etiā
cū temptatiōe prouētū: vt possitis susti/
nere. Propter q̄d charissimi mihi· fugi
te ab idoloꝝ cultura. Ut prudētibus lo/
quoꝛ· vosipsi iudicate q̄d dico. Calix bn̄/
dictionis cui bn̄dicimus: nōne cōicatio
sanguinis christi est: Et panis quē fran
gimus: nonne ꝓticipatio coꝛpis dn̄i est:
Quoniā vn⁹ panis ⁊ vnū coꝛp⁹ mlti su
mus: oēs q̄ de vno pane ⁊ de vno calice
ꝓticipamus. Uidete isrl̄ fm carnē. Non
ne qui edūt hostias: ꝓticipes sunt altaꝛ?
Quid g̃? Dico q̄ idolis immolatū sit a/
liq̄d· aut q̄ idolū sit aliq̄d? Sꝛ q̄ immo
lant gētes demonijs immolāt· ⁊ nō deo.
Deut·32· /Nolo aūt vos socios fieri demoniorū.
D Non potestis calicē dn̄i bibere· ⁊ calicem
demoniorū: nō potestis mensę dn̄i parti
cipes esse· ⁊ mensę demonioꝝ. An emu/
lamur dn̄m? Nunquid foꝛtioꝛes illo su/
mus? Omnia mihi licent: sꝛ nō oīa expe/
diunt. Oīa mihi licent: sed nō oīa edifi
cant/ Nemo q̄d suū est q̄rat· sed q̄d alte j·ij·b.
rius. Omne q̄d in macello venit· mandu
cate: nihil interrogātes ꝓpter ꝯsciētiaꝫ
Dn̄i est terra ⁊ plenitudo eī. Si q̄s vo
cat vos infideliū ad cenā· ⁊ vultis ire: oē
q̄d vob apponit manducate: nihil inter/
rogātes ꝓpter cōsciaꝫ. Si q̄s aūt dixerit
hoc immolatū est idolis: nolite māduca
re ꝓpter illū q̄ indicauit· ⁊ ꝓpter ꝯsciam.
Consciam aūt dico: nō tuā sed alterius.
Ut q̄d enīꝫ libertas mea iudicat ab alie/
na ꝯscia? Si ego cū gr̄a participo: quid
blasphemoꝛ pro eo q̄ gr̄as ago? Siue g̃
māducatis siue bibitis· vel aliud q̄d faci
tis: oīa in gl̄am dei facite. Sine offensi/
one estote iudeis ⁊ gētibꝫ ⁊ eccl̄ie dei: sic̄
⁊ ego ꝓ oīa oīb placeo: nō q̄rens q̄d mi/
hi vtile est: sed q̄d multis vt salui fiant.
A

℣XI
Imitatoꝛes mei estote:
sicut ⁊ ego christi. Laudo autez
vos frēs q⁹ ꝓ oīa mei memoꝛes
estis: ⁊ sicut tradidi vobis p̄cepta mea te
netis. Uolo aūt vos scire: q⁹ oīs viri ca/
put christus est: caput aut̄ mulieꝛ⁹ vir
caput vero christi de⁹. Omnis vir oꝛans
aut prophetans velato capite: deturpat
caput suum. Omnis autem mulier o/
rans aut prophetans non velato capite
deturpat caput suum. Unū est enīꝫ ac si
decaluetur. Nam ⁊ si nō velatur mulier
tondeaī. Si vero turpe ē mulieri tonde
ri aut decaluari: velet caput suū: Uir qui
dem nō debet velare caput suū: q̄m ima/
go ⁊ gloꝛia dei est: mulier aūt gloꝛia viri
est. Non enī vir ex muliere est: sed muli
er ex viro. Eteni nō est creat⁹ vir ꝓpter
mulierem: sed mulier ꝓpter virū. Ideo
debet mulier velamen habere sup̄ caput
suum· ⁊ ꝓpter angelos. Uerūtamen ne/
qꝫ vir sine muliere· neqꝫ mulier sine vi/
ro in domino. Nam sicut mulier de viro
ita ⁊ vir ꝑ mulierem. Omnia aūt ex deo
Uosipsi iudicate: decet mulierez non ve
latam oꝛare deum? Nec ipsa natura do/
cet vos. Q vir quidem si comam nutri
at· ignominia est illi: mlier vero si comā
nutriat gloꝛia est illi: quoniā capilli pro
B

velamīe ei dati sunt. Si quis aūt vide
tur ꝯtētiosus esse· nos talē ꝯsuetudinez
nō habemus neqꝫ eccl'ia dei. Hoc aūt p̄
cipio nō laudās ꝙ nō in meli⁹ sed in de
terius ꝯuenitis. Primū quidē ꝯuenien
tibꝫ vobis in eccl'iam audio scissuras es
se inter vos ⁊ ex ꝑte credo. Nā oportet ⁊
hereses esse: vt ⁊ q̄ ꝓbati sūt manifesti fi
ant in vobis. Cōuenientibꝫ ergo vobis
in vnū· iam nō est dn̄icaz cenā māduca
re· Unusquisqꝫ· n· suā cenam p̄sumit ad
māducandū. Et ali⁹ quidē esurit· alius
C aūt ebri⁹ ē· Nunq̄d domos nō habetꝫ ad
māducandū ⁊ bibēdū? Aut eccl'iaz dei cō
tēnitis ⁊ ꝯfunditis eos q̄ nō hn̄t? Quid
dicā vobis. Laudo vos: in hoc nō laudo.
Ego enī accepi a dn̄o qd̄ ⁊ tradidi vobis
qm̄ dn̄s iesus in q̄ nocte tradebat̄· acce
Mat.26·c. pit panē· ⁊ gr̄as agēs fregit ⁊ dixit. Acci
Mar·14·c. pite ⁊ māducate. Hoc est corp⁹ meū qd̄
Luce·22·b. pro vobis tradetur. Hoc facite in meaz
Heb·9·c. cōmemoratōez. Similiter ⁊ calicē: post
q̄ꝫ cenauit dicēs: Hic calix nouū testamē
tū est ī meo sanguine. Hoc facite q̄tiens
cūqꝫ bibetis ī meā cōmemoratōez. Quo
tienscūqꝫ enī māducabitis panē hūc· et
calicē bibetis mortē dn̄i annūciabitꝫ do
D nec veniat. Itaqꝫ quicūqꝫ manducaue
rit panē· ⁊ biberit calicē dn̄i indigne· re⁹
Mat·26·b. erit corp̄is ⁊ sanguinis dn̄i. Probet aūt
semetip̄m homo: ⁊ sic de pane illo edat ⁊
de calice bibat. Qui enī mauducat ⁊ bi
bit indigne: iudicium sibi māducat ⁊ bi
bit: nō diiudicās corpus dn̄i. Ideo inter
vos multi infirmi ⁊ imbecilles· ⁊ dormi
unt multi. Q si nosmetip̄os diiudicare
mus: nō vtiqꝫ iudicaremur. Dū iudica
mur aūt a dn̄o corripimur vt nō cū hoc
mundo damnemur. Itaqꝫ fratres mei
cū ꝯuenitis ad māducandū inuicē expe
ctate. Si quis esurit· domi manducet·
vt nō in iudiciū cōueniatis. Cetera aūt
cum venero disponā. XII
A De spiritalibꝫ aūt nolo vos igno
rare fratres. Scitis aūt qm̄ cū
gētes essetis· ad simulacra mu
ta ꝓut ducebamī· eūtes Ideo notū vob
facio: ꝙ nemo in spiritu dei loquens di
cit anathema iesu. Et nemo pōt dicere
dn̄s iesus: nisi in spūsancto· Diuisiones
vero gr̄aꝝ sūt· idē aūt spūs Et diuisiōes
mīstrationū sūt· idē aūt dn̄s. Et diuisi
ones op̄ationū sūt· idē vo deus q̄ opera
tur oīa in oībꝫ. Unicuiqꝫ aūt dat̄ mani
festatio spūs· ad vtilitatē. Alij quidē per B
spm̄ dat̄ sermo sapīe· alij aūt s̄mo scien
tie s̄m eūdē spūm. Alteri fides in eodez
spū· alij gr̄a sanitatū in vno spū Alij ope
ratio virtutū· alij ꝓphetia · alij discretio
spūum· alij genera linguarū· alij interp̄
tatio sermonū. Hec aūt oīa op̄at̄ vnus
atqꝫ idē spūs. diuidēs singul' ꝓut vult·
Sic enī corpus vnū ē et mēbra habet Ro·12·b·
multa: oīa aūt mēbra corp̄is cū sint ml' Eph·4·a·
ta· vnū tn̄ corp⁹ sūt: ita ⁊ christ⁹. Eteniz
in vno spū oēs nos in vnū corp⁹ bapti
çati sumus· siue iudei· siue gētiles· siue
serui siue liberi· et oēs in vno spū potati
sumus. Nā ⁊ corpus nō est vnū mēbrū C
sed multa. Si dixerit pes· qm̄ nō suz ma
nus nō sū de corp̄e: nū ideo nō est de cor
pore? Et si dixerit auris· qm̄ nō suz ocu
lus· non sum de corp̄e: num ideo est de
corpore? Si totum corpus oculus: vbi
auditus? Si totum auditus: vbi odora
tus? Nūc aūt posuit deus mēbra: vnum
quodqꝫ eoꝝ ī corp̄e sicut voluit. Q si es
sent oīa vnū mēbꝝ: vbi corp⁹? Nūc aūt
multa quidē mēbra: vnū aūt corp⁹. Nō
pōt aūt ocul⁹ dicere manui· op̄a tua nō
indigeo: aut iteꝝ caput pedibꝫ: non estis
mihi necessarij. Sz multomagis q̄ vi
dent̄ mēbra corp̄is infirmiora eē: neces
sariora sūt Et q̄ putam⁹ ignobiliora mē
bra esse corp̄is. his honorē abūdantiorē
circūdam⁹. Et q̄ inhonesta sūt nr̄a· abun D
dātiorē honestatē hn̄t. Honesta aūt nr̄a
nulli⁹ egēt. Sed deus tp̄auit corpus ei
cui deerat abūdantiorē tribuendo hono
rem: vt nō sit scisma in corp̄e: sz in idip̄z
ꝓ inuicē sollicita sint mēbra. Et si quid Ro·8·b·
patit̄ vnū mēbrū· cōpatiunt̄ oīa mēbra. Heb·4·d·
Siue gloriat̄ vnū membrū ꝯgaudent
oīa membra. Vos aūt estis corpus chri
sti· et membra de mēbro. Et quosdā qui
dem posuit deus in ecclesia. primuz apo

stolos·secūdo ꝓphetas·tertio doctores·
deinde virtutes·exinde gr̄as curationū:
opitulatōes·gubernatūes genera lingua
rum·interp̄tatōnes sermonnz Nunq̄d
oēs apl̄i? Nunq̄d omēs ꝓphete? Nunq̄d
oēs doctores Nunq̄d omnes virtutes?
Nunq̄d oēs gr̄am hn̄t curatōnuz? Nū
q̄d oēs lĩguis loquūt̄? Nūq̄d oēs int̄pre
tāt̄ Emulami aūt charismata meliora·
·j·14·a· Et adhuc excellentiorez viam vobis de
monstro·

XIII

A Si lĩguis hoīuz loq̄r ⁊ angelorū
charitatatē aūt nō habeā: fact⁹
sū velut es sonās aut cymbaluz
tinniēs· Et si habuero ꝓphetiā: et noue
rim mysteria oīa·et oēm scientiā· ⁊ si ha
buero oēm fidē ita vt mōtes trāsferam:
charitatē aūt non habuero nihil sum·
B Et si distribuero in cibos pauperū om̄s
facultates meas: ⁊ si tradidero corp⁹ me
um ita vt ardeā: charitatē aūt nō habue
ro nihil mihi ꝓdest· Charitas patiēs ē:
·s·10·d· benigna ē Charitas nō emulat̄·nō agit
ꝑperā·nō inflat̄·nō est ambitiosa: nō q̄
rit q̄ sua sunt. Non irritatur·nō cogitat
maluz: nō gaudet sup̄ inq̄tate: ꝯgaudet
C aūt veritati Oīa suffert·oīa credit·omīa
sperat·oīa sustinet· Charitas nūq̄z exci
dit· Siue ꝓphetie euacuabunt̄: siue lin
gue cessabūt: siue scīa destruet̄· Ex parte
enī cognoscim⁹: ⁊ ex parte ꝓphetam⁹ Cū
aūt venerit q̄d ꝑfectū est· euacuabit̄ q̄d
ex parte ē· Cum essez ꝑuulus· loq̄bar vt
paruulus·sapiebam vt paruulus· cogi
D tabam vt paruulus· Qn̄ aūt factus suz
vir: euacuaui q̄ erant paruuli· Videm⁹
nūc ꝑ speculū in enigmate: tūc aūt facie
ad faciez. Nūc cognosco ex parte: tūc aūt
cognoscā sicut ⁊ cognit⁹ suz. Nunc autē
manēt fides spes caritas·tria hec· Ma
ior aūt hoꝝ est charitas.

XIIII

A Sectamini charitatē: emulamini
spiritalia: magis aūt vt ꝓphete
·s·12·d· tis Qui enī loquit̄ lingua non
hoīb⁹ loquit̄·sz deo Nemo eī audit. Spi
rit⁹ aūt loq̄t̄ mysteria. Nā q̄ ꝓphetat: hoī
bus loquit̄ ad edificatōez ⁊ exhortatōem
et ꝯsolatōez. Qui loquit̄ lingua semet
ip̄m edificat: q̄ aūt ꝓphetat·eccīaz dei edi
ficat· Volo aūt oēs vos loq̄ linguis·ma
gis aūt ꝓphetare. Nā maior est qui ꝓphe
tat q̄z qui loquit̄ linguis. nisi forte inter
pretet̄ vt eccl̄ia edificatōez accipiet Nūc
aūt frēs si venero ad vos linguis loquēs
quid vobis ꝓdero: nisi vobis loquar aut
in reuelatōe·aut in scīa·aut in prohetia·
aut in doctrina. Tn̄ q̄ sine aīa sunt vocez B
dantia·siue tibia·siue cithara·nisi distin
ctionē sonituū dederint·qūo sciet̄ id q̄d
canit̄ aut q̄d cithariçat̄? Etenī si incertā
vocē det tuba·q̄s parabit se ad bellum?
Ita et vos ꝑ linguā nisi manifestū ser
monē dederitis: qūo sciet̄ id q̄d dicitur?
Eritis enī in aera loquētes. Taz multa
vtputa genera linguaꝝ sūt in h̄ mundo
⁊ nihil sine voce ē. Si ergo nesciero vir
tutē vocis·ero ei cui loquor barbar⁹: et
qui loquit̄ mihi barbar⁹. Sic ⁊ vos qm̄
emulatores estis spirituū ad edificatōez
ecclesie: q̄rite vt abūdetis. Et ideo q̄ loq̄
tur lingua·oret vt interp̄tet̄. Nā si orez
lingua·spūs me⁹ orat: me⁹ aūt mea sine
fructu ē. Quid g̊ est? Orabo spū: orabo ⁊
mēte. Psallā spū: psallā ⁊ mēte. Ceterū
si bn̄dixeris spū: q̄s supplet locū idiote?
Qūo dicet amē sup̄ tuā bn̄dictiōz? Qm̄
quid dicas nescit. Nā tu quidē bn̄ gr̄as
agis: sed alter nō edificat̄. Gr̄as ago deo C
meo q̄ oīm vr̄m lingua loq̄r. Sz in ec
clesia volo q̄nq̄z v̄ba sensu meo loq̄ vt ⁊
alios instruā: q̄z decē milia verboꝝ in lin
gua. Frēs nolite pueri effici sensib⁹ sed
malicia ꝑuuli estote: sensib⁹ autē ꝑfecti
estote. In lege enī scriptū ē: Qm̄ ī alijs
linguis ⁊ ī labijs alijs loq̄r ꝓpl̄o huic: et
nec sic exaudiēt me dicit dn̄s. Itaq̄z lin
gue in signū sūt nō fidelib⁹·sz in fidelib⁹
ꝓphetie āt nō īfidelib⁹·sz fidelib⁹. Si er
go ꝯueniat vniuersa eccīa in vnū et oēs
linguis loquant̄: intrēt autē idiote aut
infideles·nōne dicent: q̄d insanitis? Si
aūt oēs ꝓphetēt·intret aūt q̄s īfidelis vl̄
idiota ꝯuincit̄ ab oīb⁹: diiudicat̄ ab oīb⁹
Occulta enī cordis ei⁹ manifesta fiunt:
et ita cadēs in faciē adorabit deū ꝓnunci
ans q̄ vere deus in vobis sit. Quid er

D go est fratres? Cū uenitis vnusquisq; vestrū psalmū hēt·doctrinā hēt·apocaly/
psim hēt·linguā habet·interptatōez hēt
oia ad edificatōez fiāt. Siue lingua qs
loquit·fm duos:aut vt multū tres:t p
partes t vn⁹ interpret. Si aūt non fue
rit interpres·taceat in eccia:sibi aūt loq̄
tur et deo· Prophete autē duo aut tres
dicāt:t ceteri diiudicēt. Qd si alij reue/
latū fuerit sedēti:prior taceat. Potestis
eni oēs p singulos ꝓphetare vt omēs di
scāt t oēs exhortent. Et spūs ꝓphetaꝝ p/
phetis subiect⁹ est. Nō eni dissensiōis ē
deus sed pacis:sicut t in omīb⁹ eccleśijs
sanctoꝝ doceo. Mulieres in eccleśijs ta/
Gen·3· ceāt. Nō eni p̄mittit eis loqui/ sed sub/
ditas esse:sicut t lex dicit. Si qd aūt vo
lūt discere:domi viros suos interrogēt
Turpe ē eni mulieri loq̄ i eccl'ia. An a vo
bis verbū dei ꝓcessit:aut in vos solos p̄
uenit? Si qs videt ꝓphēta esse·aut spi/
ritualis:cognoscat q̄ scribo vobis:q̄ dñi
Job·19· sūt mādata. Si qs aūt ignorat·ignora
bit. Itaq; frēs emulami ꝓphetare·t loq̄
linguis nolite phibere. Oia aūt honeste
et fm ordinē fiāt in vobis. XV

A Notū aūt vobis facio frēs euan
geliū qd̄ p̄dicaui vobis qd̄ t ac/
cepistis·in q̄ t statis·p q̄ et sal/
uami·q̄ rōe p̄dicauerim vobis si tenetis:
nisi frustra credidistis. Tradidi eni vob̄
imprimis qd̄ t accepi qm̄ christ⁹ mortu⁹
est p peccatis nr̄is fm scripturas:t q̄ se
pult⁹ ē·t q̄ resurrexit tertia die fm scri/
pturas·t q̄ visus ē cephe:t post h̄ vnde
cim. Deinde visus ē plusq; q̄ngētis fra/
tribo simul:ex quib⁹ ml'ti manēt vsq; ad
huc:quidā aūt dormierūt. Deinde vis⁹
Gal·i·c. est iacobo:deinde apl'is oib⁹/ Nouissime
Act;·xx·b. aūt oim·tanq; abortiuo visus est t mihi
B Ego eni sū mim⁹ apl'oꝝ·q̄ nō sū dignus
vocari apl's:qm̄ p̄secut⁹ sum eccl'iaz dei.
Gr̄a aūt dei sū id qd̄ sū·t gr̄a eius in me
vacua nō fuit:sz abūdanti⁹ illis oib⁹ la/
borauī. Nō ego aūt:sz gr̄a dei mecū. Si/
ue·n·ego siue illi:sic p̄dicauim⁹ et sic cre
didistis. Si aūt christ⁹ p̄dicat̄ q̄ resurre
xit a mortuis:quō quidā dicūt in vobis
qm̄ resurrectio mortuoꝝ nō est? Si au
tem resurrectio mortuorum nō est· neq;
christ⁹ resurrexit: Si aūt christ⁹ non re
surrexit inanis ē p̄dicatio nr̄a:inanis est
et fides vr̄a. Inueniūr aūt t falsi testes
dei:qm̄ testimoniū dixim⁹ adūsus deū q̄
suscitauerit christū quē nō suscitauit :si
mortui nō resurgūt. Nā si mortui nō re
surgūt neq; christ⁹ resurrexit. Q; si chri/
stus nō resurrexit vana est fides vestra.
Adhuc eni estis in p̄ctis vr̄is. Ergo t q̄
dormierūt in christo perierūt. Si in hac
vita tm̄ i christo sperātes sum⁹ miserabi
liores sum⁹ oib⁹ hoib⁹. Nūc aūt christus
resurrexit a mortuis p̄mitie dormiētiū·
qm̄ quidē p hoiez mors t p hoiez resurre
ctio mortuoꝝ. Et sicut in adā oēs mori
unt:ita et i christo oēs viuificabūt. Un⁹
quisq; aūt i suo ordine:p̄mitie christus·
Deinde hi q̄ sūt christi q̄ in aduētū eius
crediderūt. Deinde finis cū tradiderit
regnū deo t p̄ri:cū euacuauerit oēz p̄nci
patū t ptātez t virtutē. Oportet aūt illuz
regnare:donec ponat oēs inimicos sub
pedib⁹ ei⁹. Nouissime aūt inimica dēstruet
mors. Oia eni subiecit sub pedib⁹ eius.
Cū aūt dicat oia subiecta sūt ei:sine du
bio p̄ter eū q̄ subiecit ei oia. Cū aūt sub
iecta fuerint illi oia tūc t ipe fili⁹ subie/
ctus erit illi q̄ subiecit sibi oia :vt sit de⁹
oia in oib⁹. Alioquin qd̄ faciēt q̄ baptiçā
tur p mortuis? Si oīno mortui nō re/
surgūt:vt qd̄ t baptiçant̄ p illis? Et qd̄
et nos periclitamur omi hora? Quotidie
morior p̄pter vr̄am gloriā frēs:quā hēo
in christo iesu dño nr̄o. Si fm hoiez ad
bestias pugnaui ephesi:qd̄ mihi p̄dest si
mortui nō resurgūt/ Cāducem⁹ et bi/ Esaie·22·t·56·
bamus:cras eni moriem̄. Nolite seduci
Corrūpūt mores bonos colloq̄a mala.
Euigilate iusti:t nolite peccare. Igno/
rantiā eni dei quidā hñt. Ad reuerētiaz
vobis loq̄r. Dz dicit aliq̄s:Quō resur/
gūt mortui? Quali aūt corpe venient?
Insipiēs tu:qd̄ semias nō viuificat̄ nisi
prius moriat̄. Et qd̄ semias? Non corp⁹
quod futurum est seminas:sed nudum
granū:vtputa tritici·aut alicui⁹ ceteroꝝ

Deus aūt dat illi corpus sicut vult et
vnicuiq; seminū ꝓpriū corpus Nō omis
caro eadē caro: sed alia hoīm · alia pecoꝝ ·
alia volucrū. alia aūt pisciū · Et corpa ce
lestia ⁊ corpa terrestria. Sed alia quidē
celestiū gloria: alia aūt terrestrium. Alia
claritas solis · alia claritas lune. ⁊ alia cla
ritas stellaruz · Stella enī a stella differt
in claritate: sic ⁊ resurrectio mortuorū.
Seminat̄ in corruptōe: surget in incor
ruptōe. Seminat̄ in ignobilitate: sur
D get in gl̄ia. Semīat̄ in in firmitate: sur
2. Cor. 9. b. get in virtute / Semīat̄ corp⁹ aīale · sur
Hiere. 12. ꝓuer get corp⁹ spūale. Si ē corp⁹ aīale · ē ⁊ spi
22. Gal. 6. b. rituale: sicut scriptū ē / Factus ē primus
Gen. 1. hō adā in aīaz viuētez: nouissim⁹ adā in
spūm viuificantē · sz nō prius qd̄ spūale
est: sed qd̄ animale: deinde quod spūale
Primus homo d̄ terra terren⁹ · secūdus
homo de celo celestis. Qualis terrenus
tales ⁊ terreni: ⁊ qualis celestis: tales ⁊
celestes. Igit̄ sicut portauim⁹ imaginez
terreni · portem⁹ ⁊ imaginē celestis Hoc
aūt dico frēs: qꝛ caro ⁊ sanguis regnum
dei possidere nō pn̄t: neq; corruptio ī cor
ruptelaz possidebit. Ecce mysteriuz vob̄
dico. Oēs quidē resurgem⁹: sed nō oēs
immutabimur. In momento · in ictu
oculi · in nouissima tuba. Canet enī tu
ba: et mortui resurgēt incorrupti · ⁊ nos
immutabim̄. Oportet enī corruptibile h̄
induere īcorruptōez: ⁊ mortale h̄ indue
re īmortalitatē Cū aūt mortale h̄ indue
rit īmortalitatē tūc fiet sermo q̄ script⁹
est: Absorta est mors in victoria. Ubi est
mors victoria tua? Ubi ē mors stimul⁹
tuus? Stimulus aūt mortis peccatū ē
i. Joh. 5. b. virtus vero peccati lex / Deo aūt gr̄as: q̄
dedit nobis victoriā ꝑ dn̄m nr̄m iesum
christum. Itaq; frēs mei dilecti: stabiles
estote et īmobiles: abundātes in omni
ope dn̄i semꝑ scientes ꝙ labor vester nō
est inanis in domino. XVI

A De collectis aūt que fiūt in scōs
sicut ordinaui in ecclesijs gala
tie: ita et vos facite ꝑ vnaz sab
bati. Unusquisq; vr̄m apud se reponat
recondēs quod ei bene placuerit: vt nō
cū venero tūc collecte fiāt. Cū aūt p̄sens B
fuero · quos ꝓbaueritis ꝑ epl̄as hos mit
tā ꝑferre gratiā vr̄az in hierl̄m. Q si di
gnū fuerit vt ego eam: mecū ibunt. Ve
niam aūt ad vos: cū macedoniā ꝑtrāsie
ro · Nā macedoniā ꝑtrāsibo. Apd̄ vos au
tem forsitan manebo · vel etiā hyemabo
vt vos me deducatis quocūq; iero. No
lo. n. vos modo in trāsitu videre. Spe
ro enī me aliq̄ntulū tp̄is manere apud
vos: si dn̄s ꝑmiserit. Permanebo autez
ephesi vsq; ad pentecosten. Ostiū enim C
mihi aptum ē magnū et euidēs: et adu
sarij multi. Si aūt venerit timotheus:
videte vt sine timore sit apd̄ vos. Op⁹
enī dn̄i opat̄ sicut ⁊ ego. Ne q̄s ergo illū
spernat · Deducite aūt illū in pace: vt ve
niat ad me. Expecto enī illū cū fratrib⁹.
De appollo aūt fratre vobis notū facio
quoniā multū rogaui euz vt veniret ad
vos cū fratrib⁹ · et vtiq; nō fuit volūtas
eius vt nūc veniret. Veniet aūt cum ei
vacuū fuerit. Vigilate state in fide viri
liter agite ⁊ ꝯfortami: oīa enī vr̄a in cha
ritate fiāt. Obsecro aūt vos fratres · no D
stis domū stephane: et fortunati ⁊ achai
ci · qm̄ sunt primitie achaie: ⁊ in ministe
rium sanctorū ordinauerūt seip̄os vt ⁊
vos subditi sitis eiusmodi · et omni co
operanti et laboranti. Gaudeo aūt in p̄
sentia stephane et fortunati et achaici:
qm̄ id qd̄ vobis deerat: ip̄i suppleuerūt.
Refecerūt enī et meū spūm et vr̄m. Co
gnoscite ergo qui eiusmodi sunt. Salu
tant vos omnes ecclesie asie: Salutat
vos in dn̄o multū aquila: ⁊ prisca cū do
mestica sua ecclesia: apud quos ⁊ hospi
tor. Salutant vos omnes fratres. Sa
lutate inuicē in osculo sancto. Saluta
tio mea: manu pauli. Si q̄s nō amat do
minū nr̄m iesuz christum: sit anathema
maranatha. Gratia dn̄i nr̄i iesu christi
vobiscum. Charitas mea cum omnib⁹
vobis in christo iesu. Amen.

Explicit epistola Pauli ad Corinthios
prima. Incipit prologus in secundā epi
stolam ad Corinthios.

In secunda ad Corinthios epistola q̃si in parte supiori post tribulationũ suarũ relatões reddit causas q̃re ad eos scd̃o nõ ierit: qm̃ ñ leui mutatõe ꝯsilij fecisse se asserit: sz ne aduẽtu suo tristiciã incurreret: cũ ĩ pctõ ꝑmanere discipulos reperisset. Deinde post agnitos fructꝰ pnĩe recõciliat eũ ecclesie. quẽ in p̃ma ꝓpter fornicationẽ a consortio scõꝝ iusserat amoueri. Tertio cõtra speudo apl'os officij sui dignitatẽ tuet̃. ⁊ noui testamẽti ministros. tanto anteire gr̃a oñdit: q̃to euãgeliuz est lege p̃stãtiꝰ. Immorat̃ etiã ĩ cã illa plurimũ quã breuit̃ ĩ p̃ma ꝯtigerat vt ꝓmpto ac libẽti aĩo necessaria p̃sentꝫ vite nõ habẽtibꝫ largiãt̃: ⁊ vtilitatẽ spũalis cõmertij cõmutẽt p̃sentia cũ futurꝫ. atq̃ abũdantia sua scõꝝ inopiã suppleãt. vt vicissim eoꝝ inopia scõꝝ abũdãtia suppleat̃. In fine repetit qd̃ supius cõtra speudo apostolos egerat ⁊ iactationẽ eoꝝ p̃dicatõesq̃ de se gloriosas vel collata antiq̃tate generis. vel catalogo iniuriarum ac periculorũ suoꝝ euacuat. dicitq̃ eos oparios subdolos q̃ ad imitationẽ sathane transfigurẽt̃ in apl'os christi. sub p̃dicationis spe lucra pecuniaria queq̃ sectantes.

Incipit argumentũ.

Post actã a corĩthijs pnĩaz ꝯsolatoriã scribit eis epl'az apostolus a troade ꝑ titũ. ⁊ collaudãs eos. hortat̃ ad meliora: contristatos quidem eos: sed emendatos ostendens.

Explicit argumentuz. Incipit epistola Pauli ad Corinthios secũda. Cap. I

A Paulus apostolus christi iesu ꝑ volũtatẽ dei ⁊ timotheꝰ frater ecclesie dei q̃ est corinthi cũ oĩbꝫ sanctꝫ qui sũt in vniuersa achaia: Gratia vob̃ et pax a deo patre nostro ⁊ dño iesu christo. Benedictus deus et pater dñi nr̃i iesu christi. pater misericordiarũ ⁊ deꝰ totius ꝯsolatõis. qui cõsolat̃ nos in omĩ tribulatione nostra: vt possimꝰ ⁊ ipsi consolari eos qui in oĩ p̃ssura sũt ꝑ exhortatõnem qua exhortamur ⁊ ipsi a deo: qm̃ sicut abũdant passiões christi ĩ nob̃. ita ⁊ ꝑ christũ abũdat ꝯsolatio nr̃a. Siue ãt tribulamur ꝓ vr̃a exhortatiõe et salute. siue ꝯsolam̃ ꝓ vr̃a ꝯsolatiõe siue exhortamur ꝓ vr̃a exhortatiõe et salute. q̃ opat̃ tolerãtiã earũdẽ passionũ q̃s ⁊ nos patimur vt spes nr̃a firma sit ꝓ vobis. scientes qm̃ sicut socij passionum estis: sic eritis ⁊ ꝯsolatõis. Nõ enĩ volumꝰ ig̃rare vos fratres d̃ tribulatiõe nr̃a q̃ facta est ĩ asia qm̃ sup̃ modũ g̃uati sumꝰ sup̃ vtutẽ: ita vt tederet nos etiaz viuere. Sed ipi iu nobisipsis respõsũ mortꝫ habuimꝰ vt non simꝰ fidẽtes in nob̃. sed in deo q̃ suscitat mortuos: q̃ de tãtis ꝑiculis nos eripuit ⁊ eruit: ĩ quẽ spamꝰ: qm̃ ⁊ adhuc eripiet. adiuuãtibꝫ vobis ĩ oratiõe ꝓ nobis: vt ex multarũ ꝑsonis facieꝝ eiꝰ q̃ in nob̃ est donatiõis. ꝑ multos gr̃e agãtur ꝓ nobis. Nã gl'ia nr̃a h̃ est testimoniũ ꝯsciẽtie nr̃e. ꝙ ĩ simplicitate cordis ⁊ sinceritate dei. et nõ in sapĩa carnali. sed ĩ gr̃a dei ꝯuersati sumꝰ inh̃ mũdo. abũdãtius autẽ ad vos. Non enĩ alia scribimꝰ vob̃ q̃ que legistis ⁊ cognouistis. Spero autem ꝙ vsq̃ in finẽ cognoscetis. sic ⁊ cog̃uististis nos ex ꝑte: q̃ gl'ia vr̃a sumꝰ. sic ⁊ vos nr̃a ĩ die dñi nr̃i iesu christi. Et hac ꝯfidẽtia volui priꝰ venire ad vos vt scd̃az gratiã haberetis ⁊ ꝑ vos trãsirẽ in macedoniã. ⁊ iteꝝ a macedonia venirẽ ad vos et a vobis deduci in iudeã. Cũ g̃ hoc voluissez: nũquid leuitate vsus suz? Aut q̃ cogito s̃m carnẽ cogito. vt sit apud me: est et nõ? Fidelis aũt deꝰ. q̃ s̃mo noster qui fuit apud vos. nõ ẽ in illo. est ⁊ non sed ẽ in illo est. Dei enĩ filius iesus christus q̃ in vobis ꝑ nos p̃dicatus ẽ. ꝑ me ⁊ siluanũ et timotheũ: nõ fuit in illo est et nõ: sz est in illo fuit. Quotq̃t enĩ ꝓmissiones dei sunt: in illo est. Ideo ⁊ per ip̃m amẽ deo ad gl'iaz vestrã. Qui autẽ cõfir-

mat nos vobiscū in christo: et qui vnxit
nos deus. et qui signauit nos ⁊ dedit pi
gnus spūs ī cordib⁹ nostris. Ego autez
testem deū inuoco in animā meā. ꝙ par
cens vobis nō veni vltra corinthū: non
qꝛ dn̄am̄ fidei vr̄e. sed adiutores sumus
gaudij vr̄i. Nam fide statis. II

A Statui aūt hoc ip̄m apud me: ne
iterū in tristicia venirē ad vos.
Si enī ego ꝯtristo vos: et q̄s ē
q̄ me letificet nisi q̄ ꝯtristat̄ ex me. Et h̄
ip̄m scripsi vobis vt nō cū venero tristi
ciā sup̄ tristiciā habeaz de quib⁹ oportue
rat me gaudere: ꝯfidēs in oīb⁹ vobis. qꝛ
B meū gaudiū oīm vr̄m ē. Nā ex multa tri
bulatōe et angustia cordis scripsi vobis
p̄ multas lachrymas: nō vt ꝯtristemini:
sed vt sciatis quā charitatē habeā abun
dantius in vobis. Si q̄s aūt ꝯtristauit
me. nō me ꝯtristauit: sed ex p̄te: vt ñ one
rem oēs vos. Sufficit illi q̄ eiusmodi ē
obiurgatio hec q̄ fit a pluribꝫ. ita vt ecō
trario magis donet⁹ ⁊ ꝯsolemini: ne for
te abūdātiori tristicia absorbeat̄ qui eius
modi ē. Propter qd̄ obsecro vos: vt cō
firmetis ī illū charitatē. Ido enī et scri
psi vobis vt cog̃scā exp̄imētū vr̄m: an in
oīb⁹ obediētes sitis. Cui aūt aliq̄d dona
C stis: ⁊ ego. Nam ⁊ ego qd̄ donaui si q̄d do
naui ꝓpter vos in p̄sona christi: vt non
circūueniam̄ a sathana. Non enī ignora
mus cogitatōes ei⁹. Cū venissez aūt tro
adē ꝓpter euāgeliū christi: vt ostiū mihi
ap̄tū eēt ī dn̄o: nō habui req̄ez spūi meo
eo ꝙ nō īuenerim titū frēz meū: sz vale
D faciēs eis. ꝓfect⁹ sū in macedoniā. Deo
aūt gr̄as q̄ semp̄ triūphat nos ī christo
iesu et odorē noticie sue manifestat per
nos in oī loco: qꝛ christū bon⁹ odor sum⁹
deo in his q̄ salui fiūt: ⁊ in his q̄ pereūt.
Alijs quidē odor mortis in mortē: alijs
aūt odor vite ī vitā. Et ad h̄ q̄s tā idone
ne⁹? Nō enī sum⁹ sic̄ plurimi adulteran
tes verbū dei. sz ex sinceritate sicut ex deo
corā deo in christo loquimur. III

A Incipimus iter̄ nosmetip̄os cō
mendare. Aut nūquid egemus
sicut quidā cōmendaticijs epi
stolis ad vos: aut ex vobis? Epl̄a nostra
vos estis scripta in cordib⁹ nr̄is. q̄ scit̄ et
legit̄ ab oīb⁹ hoīb⁹: manifestati: qm̄ epl̄a
estis christi ministrata a nobis. ⁊ scripta
nō atramēto sz spū dei viui: nō in tabul̄
lapideis: sed ī tabulis cordis carnalibus
Fiduciā aūt talē habem⁹ p̄ christū ad de Heb. 4. d.
um: nō ꝙ sufficiētes sim⁹ cogitare aliq̄d
a nobis q̄si ex nobis: sed sufficientia nr̄a
ex deo ē. Qui ⁊ idoneos nos fecit mini
stros noui testamēti: nō lr̄a: sz spū. Litte
ra enim occidit: spūs aūt viuificat. Q si B
ministratio mortis litteris d̄formata in
lapidib⁹: fuit in gl̄ia ita vt nō possent in
tendere filij isrl̄ in faciē moysi ꝓpter glo
riā vult⁹ esus q̄ euacuat̄ qūo nō magis
mīstratio spūs erit in gl̄ia? Nā si mīstra
tio dānatōis in gl̄ia ē. multomag⁹ abun
dat mīsteriū iusticie in gl̄ia. Nā nec glo
rificatū ē qd̄ claruit ī hac p̄te: ꝓpter excel
lentē gl̄iaz. Si enī qd̄ euacuat̄. p̄ gl̄iam C
est: multomagis qd̄ manet in gl̄ia ē. Ha
bētes igit̄ talē spez multa fiducia vtim̄.
Et nō sicut moyses ponebat velamē su
per faciē suā vt nō intēderent filij israel
in faciē eius qd̄ euacuat̄: sz obtusi sunt
sensus eor̄. Usqꝫ in hodiernū diē idip̄m D
velamē in lectōe veter⁹ testamēti manet
nō reuelatū: qd̄ in christo euacuat̄: sz vs
qꝫ in hodiernū diē cū legit̄ moyses. vela
men positū ē sup̄ cor eorū. Cum aūt con
uersus fuerit ad deū. auferetur velamē.
Dn̄s aūt spūs ē. Ubi aūt spūs dn̄i ibi li
bertas. Nos vero oēs reuelata facie glo
riā dn̄i speculantes: in eandē imaginem
transformamur a claritate in claritatez
tanq̄ꝫ a domini spiritu. IIII

A Ideo h̄ntes hāc ammīstratiōez
iuxta qd̄ misericordiā ꝯsecuti su
mus: nō deficim⁹. sed abdicam⁹
occulta dodecoris. nō ambulātes ī astu
tia. neqꝫ adulterātes verbū dei. sz in ma
nifestatōe veritatis cōmēdātes nosme
ip̄os ad oēm conscientiā hoīm coraz de t
Q si etiā opertū ē euangeliū nr̄m: ī his B
qui pereūt ē opertū: in quib⁹ deus huius
seculi excecauit mētes infideliū. vt non
fulgeat illuminatio euāgelij glorie chri

sti qui est imago dei. Nō eī nosmetip̄os
p̄dicam⁹: sz iesu christū dn̄m nr̄m. Nos
aūt seruos vr̄os ꝑ iesuz: qm̄ de⁹ q̄ dixit
d̄ tenebris lucē splēdescere. ip̄e illuxit in
cordib⁹ nostris ad illuminatōez scientie
claritatis dei in facie christi iesu. Habe-
mus aūt thesaurū istuz in vasis fictili-
bus: vt sublimitas sit virtutis dei: et nō
ex nobis. In oīb⁹ tribulatōez patimur:
C sed nō angustiamur. Aporiamur: sz non
destituimur. Persecutōez patim̄: sed nō
derelinquimur. Humiliamur: sz nō con
fundimur. Deijcimur: sz nō perim⁹. Sē
per mortificatōez iesu christi in corpe no
stro circūferētes: vt et vita iesu manife-
stet̄ in corpib⁹ nr̄is. Semp̄ eni nos qui
viuimus in mortē tradimur ꝓpter iesū
vt ⁊ vita iesu manifestetur in carne nr̄a
mortali. Ergo mors in nobis opat̄: vita
aūt in vobis. Hn̄tes aūt eundē spūm fi
Ps. ii. 5. dei sicut scriptū est / credidi ꝓpter qd̄ lo-
cutus sū. et nos credim⁹. ꝓpter qd̄ ⁊ loq̄
mur: sciētes qm̄ q̄ suscitauit iesuz. ⁊ nos
cū iesu suscitabit. ⁊ cōstituet vobiscum
Oīa eni ꝓpter vos: vt gratia abūdās ꝑ
D multos in gratiarū actōe abūdet in glo-
riā dei. Propter qd̄ nō deficim⁹. Sed li
cet is qui foris ē noster hō corrūpat̄: tn̄
is qui intus ē renouat̄ de die in diē. Id
eni qd̄ in p̄nti ē momētaneū et leue tri-
bulatōis nr̄e: sup̄ modū in sublimitate
eternū gl̄ie pōdus opat̄ ī nobis: nō ꝯtē-
plātib⁹ nobis q̄ vident̄: sz q̄ nō videtur.
Que eni vident̄: tp̄a lia sunt. que autez
non vident̄: eterna sunt. V

A Scimus eni: qm̄ si terrestris do-
mus nostra huius habitationis
dissoluat̄: ꝙ edificatiōem ex deo
habemus domū nō manufactā: sz eternā
in celis. Nam et in hoc ingemiscim⁹ ha-
bitationē nr̄am que de celo ē supindui
cupiētes: si tn̄ vestiti ⁊ nō nudi inuenia-
mur. Nā ⁊ q̄ sum⁹ in hoc tabernaculo. in
gemiscimus grauati: eo ꝙ nolum⁹ expo
B liari. sz supuestiri: vt absorbeat̄ qd̄ mor-
tale ē a vita. Qui aūt efficit nos in hoc
ip̄m deus. q̄ dedit nobis pign⁹ spūs. Au
dētes igit̄ semp̄ ⁊ sciētes: qm̄ dū sumus
in hoc corpe. pegrinamur a dn̄o. Per fi-
dem eni ambulam⁹ ⁊ nō ꝑ spēm. Aude-
mus aūt ⁊ bonā volūtate habem⁹ mag̃
pegrinari a corpe ⁊ p̄sentes esse ad dn̄m
et ideo ꝯtendim⁹ siue absentes siue pre-
sentes placere illi. Oēs eni nos mani- Ro. 14. c.
festari oportet añ tribunal christi: vt re-
ferat vnusq̄sq̄ ꝓpria corpis ꝓut gessit si
ue bonū siue malū. Scientes ergo timo C
rē dn̄i hoīb⁹ suademus. deo aūt manife
sti sum⁹. Spero aūt ⁊ in ꝯscientijs vr̄is
manifestos nos esse. Nō iter̄ cōmenda-
mus nos vobis: sz occasiōez dam⁹ vobis
gloriādi ꝓ nobis: vt habeat̄ ad eos q̄ ī fa
cie gloriant̄ ⁊ nō in corde. Siue eni mē
te excedim⁹ deo: siue sobrij sum⁹ vobis
Charitas eni christi vrget nos estiman
tes hoc: qm̄ si vn⁹ ꝓ oīb⁹ mortu⁹ ē: g̃ oēs
mortui sūt. Et ꝓ oīb⁹ mortu⁹ ē christus
vt ⁊ q̄ viuūt: iā nō sibi viuāt. sz ei q̄ ꝓ ip̄is
mortuus ē ⁊ resurrexit. Itaq̄ nos ex h̄
neminē nouim⁹ s̄m carne Et si ꝯgnoui D
mus s̄m carnē christū: sz nūc iā nō noui
mus. Si qua g̃ in christo noua creatu-
ra: vetera trāsierūt / ecce facta sūt oīa no- Esaie. 43.
ua. Oīa aūt ex deo q̄ nos recōciliauit si- Apoc. 21. a.
bi ꝑ christū: ⁊ dedit nobis mīsteriū recō
ciliatōis. Qm̄ quidē de⁹ erat in christo
mundū recōciliās sibi: nō reputās illis
delicta ip̄or̄: et posuit in nobis verbū re
cōciliatōis. Pro christo ergo legatione
fungim̄ tāq̄ deo exhortāte ꝑ nos. Obse
cram⁹ ꝓ christo. recōciliami deo. Euz q̄
nō nouerat pctm̄ ꝓ nobis peccatū fecit
vt nos efficerem̄ iusticia dei in ip̄o. VI

A Adiuuātes aūt exhortamur ne A
in vacuam gr̄am dei recipiatis.
Ait eni / Tp̄e accepto exaudiui Esaie. 49.
te et in die salutis audiui te. Ecce nūc
tempus acceptabile: ecce nunc dies sa- B
lutis. Nemini dantes vllam offensio-
nē: vt nō vitupet̄ ministeriū nr̄m / sz in i. Cor. 4. a.
omīb⁹ exhibeamus nosmetip̄os sicut dei j. ii. c. i. Timot.
ministros. In multa patiētia. in tribu- 3. c.
latōib⁹. in necessitatib⁹. in angustijs. in
plagis. in carceribus. in seditōib⁹. in labo-
ribus. in vigilijs. in ieiunijs. In castita
te. in sciētia. in longanimitate. in suaui-

tate·in spūsancto·in charitate non ficta
in verbo veritatis·in virtute dei·Per ar
ma iusticie·a dextris et a sinistris. Per
gloriā et ignobilitatē:ꝑ infamiā ⁊ bonaꝫ
famā. Ut seductores et veraces: sicut q̄
C ignoti ⁊ cogniti. Quasi moriētes ⁊ ecce
viuim⁹:vt castigati ⁊ nō mortificati:q̄si
tristes·semꝑ aūt gaudētes·sicut egētes
multos aūt locupletantes:tanq̄ nihil
hn̄tes ⁊ oīa possidentes. Os nr̄m patet
ad vos o corinthij:cor nr̄m dilatatū est.
Nō angustiamī in nobis:angustiamini
aūt in visceribꝫ vr̄is. Eandē aūt haben-
tes remuneratōeꝫ:tanq̄ filijs dico:dila
tamini ⁊ vos. Nolite iugū ducere cū in
Eccl̄ꝫ·13·Gal·5· fidelibꝫ. Que enī ꝑticipatio iusticie cuꝫ
a·Act·15·a· iniq̄tate:aut q̄ societas luci ad tenebras
D Que aūt ꝯuentio christi ad belial? Aut
que pars fideli cū infideli? Qui aūt con
sensus tēplo dei cū idolis. Vos enī estis
i·Cor·3·c·et tēplū dei viui·sicut dicit deus:qm̄ inha
6·d· bitabo in illis ⁊ inambulabo inter eos:et
ero illoꝝ deus·et ipi erūt mihi populus
Propter quod exite de medio eoꝝ· et se
paramini dicit dn̄s:⁊ īmundū ne tetige
ritis:et ego recipiā vos·⁊ ero vobis in
patrē·et vos eritis mihi in filios et fili
as·dicit dn̄s omnipotens. VII
A Has ergo habentes ꝓmissiones
charissimi mūdem⁹ nos ab oī
inquinamēto carnis ⁊ spūs ꝑfi
ciētes sanctificatōeꝫ in timore dei. Capi
te nos. Neminē lesim⁹:neminē corrūpi
mus:neminē circūuenim⁹. Nō ad cōdē
nationē vr̄am dico. Predixim⁹ enim q̄
in cordibꝫ nr̄is estis ad cōmoriendū ⁊ ad
B conuiuendū. Multa mihi fiducia ē apd̄
vos:multa mihi gloriatio ꝓ vobis. Re-
pletus suꝫ ꝯsolatōe:suꝑabundo gaudio
in omī tribulatōne vr̄a. Nā ⁊ cū venisse-
mus in macedoniā nullā requiē habuit
caro nr̄a:sꝫ oēꝫ tribulatōeꝫ passi sumus.
Foris pugne:intus timores. Sꝫ qui cō
solat̄ hoīes·ꝯsolatus est nos de⁹ in aduē
tu titi. Nō solū aūt in aduētu ei⁹: sꝫ etiā
in ꝯsolatōe qua ꝯsolatus ē in vobis refe
rens nobis vr̄m desideriū·vr̄m fletum·
vestrā emulatōeꝫ ꝓ me:ita vt magꝫ gau-

derem. Quoniā et si ꝯtristaui vos ī epi C
stola non me penitet. Et si peniteret vi-
dens q̄ epl̄a illa ⁊ si ad horā vos ꝯtrista-
uit:nuc gaudeo nō qꝛ ꝯtristati estis·sed
qꝛ ꝯtristati estis ad pn̄iaꝫ. Cōtristati enī
estis s̄m deū vt ī nullo detrimētū patia
mini ex nobis. Que enī s̄m deum tristi i·Pe·2·c·
tia est penitētiā in salutē stabilē opat̄:se- Ja·5·c·
culi aūt tristicia mortē opat̄. Ecce enī h̄
ip̄m s̄m deū ꝯtristari vos· quātā in vo-
bis opat̄ sollicitudinē:sed defensiōeꝫ·sed
indignationē·sed timorē·sed desideriuꝫ
sed emulationē·sꝫ vindictā. In oībꝫ ex-
hibuistis vos in contaminatos esse ne
gocio. Igit̄ ⁊ si scripsi vobis:non ꝓpter D
eū qui fecit iniuriā·nec ꝓpter eū qui pas
sus ē.sed ad manifestādaꝫ sollicitudineꝫ
nr̄aꝫ quā habem⁹ ꝓ vobis corā deo Ido
ꝯsolati sumus. In ꝯsolatiōe aūt nostra
abūdantius magis gauisi sum⁹ suꝑ gau
dio titi ·qꝛ refect⁹ ē spūs ei⁹ ab oībꝫ vob
Et si q̄d apud illū de vobis gl̄iat⁹ sū nō
suꝫ ꝯfusus:sed sicut oīa vobis in verita-
te locuti sum⁹·ita ⁊ gl̄iatio nr̄a q̄ fuit ad
titū veritas facta ē. Et viscera eius abū-
danti⁹ in vobis sunt: reminiscētis oīm
vr̄m obediētiā:quō cū timore ⁊ tremo-
re excepistis illum. Gaudeo q̄ in omni-
bus confido in vobis. VIII
Notaꝫ aūt facim⁹ vobis fratres A
gr̄am dei que data ē iu ecclesijs
macedonie:⁊ q̄ in multo experi
mento tribulatōis abūdātia gaudij ip̄o
rum fuit·et altissima pauꝑtas eoꝝ abū-
dauit in diuitias simplicitatis eorum.
Quia s̄m virtutē testimoniuꝫ illis red-
do ⁊ suꝑ ꝟtutē volūtarij fuerūt:cū mul
ta exhortatōe obsecrātes nos gr̄am ⁊ cō-
municatōeꝫ mīsterij q̄d fit in scōs. Et n̄
sicut sperauim⁹:sꝫ semetip̄os dederūt:p̄
mū dn̄o·deinde nobis ꝑ volūtatem dei:
ita vt rogarem⁹ titū vt quēadmodū ce-
pit ita ⁊ ꝑficiat in vobis etiaꝫ gr̄am istā.
Sed sicut in oībꝫ abūdatis fide ⁊ s̄mo- B
ne ⁊ sciētia ⁊ oī sollicitudine: insuper et
charitate vr̄a in nos· vt ⁊ in hac gratia
abūdetis. Nō quasi imperās dico:sed ꝑ
alioꝝ sollicitudinē etiā vr̄e charitatꝫ in-

Ro·io·c· Ja·i·a· geniū bonū cōprobās/ Scitis enī grāz dñi nr̄i iesu christi: qm̄ ꝓpter vos egen⁹ factus ē cū esset diues: vt illi⁹ inopia vos diuites essetis. Et ꝯsiliū in hoc do. Hoc eī vobis vtile ē: q̄ nō solū facere sz et velle cepistis ab anno priore. Nunc vero ⁊ facto ꝑficite· vt quēadmodū ꝓmpt⁹ ē animus volūtatis: ita sit ⁊ ꝑficiēdi ex eo qd̄ habetis. Si enī voluntas ꝓmpta ē: ꝑm id qd̄ hēt· accepta ē· nō ꝑm id qd̄ nō hēt.

C Nō enī vt alijs sit remissio: vobis autez tribulatio: sz ex eq̄litate in pñti tpe· vr̄a abūdantia illoꝝ inopiā suppleat· vt ⁊ illoꝝ abūdātia vr̄e inopie sit supplemētū vt fiat equalitas sicut scriptum ē: Qui multū· nō abūdauit· ⁊ qui modicū non minorauit. Gr̄as aūt ago deo q̄ dedit eādem sollicitudinē ꝓ vobis in corde titi: qm̄ exhortationē quidē suscepit: sz cū sollicitor esset· sua volūtate ꝓfect⁹ ē ad vos Misim⁹ etiā cū illo fratrem nr̄m: cuius laus ē in euāgelio ꝑ oēs ecclesias. Non solū aūt· sed et ordinatus est ab ecclesijs comes ꝑegrinatōis nostre in hāc gr̄am que ministrat̄ a nobis ad dñi gloriā ⁊ de

D stinatā volūtatē nostrā. Deuitātes hoc ne q̄s nos vituperet in hac plenitudine

Ro·ix·d· que ministrat̄ a nobis in dñi gl̄iaz/ Prouidemus enī bona: nō solū corā deo: sed etiā corā hoībꝫ. Misim⁹ aūt cū illis frēz nr̄m quē ꝓbauim⁹ in multis sepe sollicitū esse. nūc aūt multo sollicitiorē: ꝯfidētia multa in vos: siue ꝓ tito q̄ est socius meus· ⁊ in vobis adiutor: siue frēs nr̄i apl̄i eccl̄iaꝝ gl̄ie christi. Ostēsionē ḡ q̄ ē charitatis vr̄e ⁊ nr̄e gl̄ie ꝓ vobis: ī illos ostēdite in faciē ecclesiarū.

IX

A Nam de ministerio qd̄ fit in sanctos: ex abūdanti est mihi scribere vobis. Scio enī ꝓmptū animum vr̄m ꝓ quo de vobis glorior apud macedones: qm̄ et achaia parata est ab āno p̄terito· et vr̄a emulatio ꝓuocauit plurimos. Misimus aūt fratres: vt ne quod gloriamur de vobis euacuet̄ ī hac ꝑte: vt quēadmodū dixi parati sitis: ne cū venerint macedones mecū· et īuenerint vos imparatos: erubescam⁹ nos vt nō dicamus vos in hac substantia. Necessariū ergo existimaui rogare fratres vt p̄ueniant ad vos· ⁊ p̄paret repromissam bñdictionē hāc paratā eē. sic quasi bñdictionē: nō q̄si auariciā. Hoc aūt dico/ Qui parce seminat parce et metet· et qui seminat in benedictōibꝫ· de bñdictōibꝫ et metet. Unusquisq; ꝓut destinauit in corde suo nō ex tristitia aut ex necessitate/ Hilarē enī datorē diligit deus Potēs est aūt de⁹ oēz gratiā abūdare facere in vobis vt in omnibꝫ semꝑ omnē sufficiētiā habentes abundetis in omne opus bonū: sicut scriptū ē/ Dispersit dedit pauperibꝫ iusticia eius manet in seculū seculi. Qui aūt āministrat semē semināti· ⁊ panē ad māducandū p̄stabit. Et multiplicabit semē vr̄m· et augebit incremēta frugū iusticie vr̄e: vt in oībꝫ locupletati abūdetis in omnē simplicitatē: q̄ opat̄ ꝑ nos gratiaꝝ actionem deo

B

ꝓu·22·i· Cor·15·d· Gal·6·b· Hiere·12·

C

Ecc·35·

ps·cxi·

D Quoniā misteriū hui⁹ officij nō solum supplet ea que desūt sanctis· iz etiā abūdat ꝑ multas gratiaꝝ actōes in dño per ꝓbationē misterij hui⁹: glorificātes deū in obediētia ꝯfessionis vr̄e in euangelio christi ⁊ simplicitate cōicatōis vr̄e in illos ⁊ in oēs. et in ip̄oꝝ obsecratione pro vobis· desiderātiū vos ꝓpter eminētez gr̄am dei in vob̄. Gratias ago deo super inenarrabili dono eius.

IX

A Ipse aūt ego paul⁹ obsecro vos ꝑ mansuetudinē ⁊ modestiam christi: qui in facie quidē humilis sum inter vos: absens autē confido in vobis. Rogo aūt vos ne presens audeā ꝑ eam confidentiā qua existimor audere in quosdā: qui arbitrant̄ nos tanq̄ ꝑm carnē ambulem⁹. In carne enī ambulātes: nō tñ ꝑm carnē militam⁹. Naz arma militie nostre nō carnalia sūt: sed potentia deo ad d̄structionē monitionū ꝯsilia destruētes et oēm altitudinē extollentē se aduersus scientiā dei· ⁊ in captiuitatē redigētes oēm intellectū in obsequiū christi· ⁊ in ꝓmptu habētes vlcisci oēm inobediētiā: cum impleta fuerit vestra obedientia. Que ꝑm faciem sunt vi

B

dete. Si quis ꝯfidit christi esse hoc cogi
tet iterũ apud se: qꝛ sicut ⁊ ipe christi est.
ita ⁊ nos. Nã ⁊ si ampli⁹ aliqd gloriatus
C fuero de ꝑtãte nr̃a quã dedit nob̃ dn̄s in
edificationẽ ⁊ nõ in destructionẽ vr̃am
nõ erubescã. Ut aũt non existimer tanq̃ꝫ
terrere vos ꝑ epl'as: qm̃ q̃dẽ epl'e inq̃unt
graues sunt ⁊ fortes: pn̄tia aũt corpo-
ris infirma. ⁊ sermo ꝯtẽptibilis h̃ cogi-
tet q̃ eiusmodi ẽ: qꝛ q̃les sumus verbo ꝑ
epl'as absentes: tales ⁊ pn̄tes ĩ facto Nõ
enĩ audem⁹ inserere: aut cõparare nos q̃
busdã q̃ seip̃os cõmẽdãt sꝫ ip̃i ĩ nob̃ nos-
metip̃os metiẽtes. ⁊ cõparãtes nosmet
ip̃os nobis. Nos aũt nõ ĩ immẽsuꝫ glo
Eph. 4. a. riabimur: sꝫ ꝑm mẽsurã regule q̃ mẽsus
Apoc. 21. c. ẽ nobis deus mẽsurã ꝑtingendi vsq̃ꝫ ad
D vos Nõ eĩ q̃si nõ ꝑtigẽtes ad vos supex
tẽdim⁹ nos. Usq̃ꝫ ad vos enĩ ꝑuenim⁹
in euãgelio christi: nõ in ĩmensuꝫ gloriã
tes in alienis laboribꝫ Spez aũt hn̄tes
crescẽtis fidei vr̃e. in vobis magnifica
ri ꝑm regulã nr̃am ĩ abũdantia: etiã ĩ illa
que vltra vos sunt euãgeliçare nõ ĩ alie
na regula ĩ his que ꝑparata sunt gloria
i. Cor. 1. d. ri. Qui aũt gloriat̃ in dn̄o glorieť. Non
Hiere. 9. enĩ qui seip̃m cõmendat ille ꝓbatus ẽ:
sꝫ quẽ deus commendat.

XI

A Utinã sustineretis modicũ quid
insipiẽtie mee: sed et supporta-
te me. Emulor enĩ vos dei emu
latione despõdi enĩ vos vni viro v̄ginẽ
castã exhibere christo. Timeo autẽ ne si-
cut serpẽs seduxit euã astutia sua ita cor
rũpant̃ sensus vr̃i. ⁊ excidãt a simplicita
te que ẽ in christo iesu. Nã si is qui venit
aliũ christũ ꝑdicat quẽ nõ ꝑdicauimus
aut aliũ spm̃ accipitis quẽ nõ accepistis
aut aliud euãgeliũ qd̃ nõ recepistis: re-
cte pateremini. Existimo eniꝫ nihil me
minus fecisse a magnis apl'is. Nã et si
imperitus sermone: sꝫ nõ sciẽtia. In oĩ-
bus aũt manifestus suꝫ vobis. Aut nũ-
quid peccatũ feci meip̃m humilians: vt
B vos exaltemini? Qm̃ gratis euãgelium
dei euãgeliçaui vobis. alias ecclesias ex
poliaui accipiẽs stipendiũ ad ministeriũ
vestrũ. et cũ essem apud vos et egerem
nulli onerosus fui. Naꝫ qd̃ mihi deerat
suppleuerũt fratres qui venerũt a mace
donia ⁊ in oĩbꝫ sine onere me vobis ser-
uaui et seruabo. Est veritas christi ĩ me:
qm̃ hec gloriatio nõ infringet̃ in me ĩ re
gionibꝫ achaie Quare? Quia nõ diligo
vos: Deus scit. Quod aũt facio: ⁊ faciã.
vt amputẽ occasionẽ eoꝝ. qui volũt oc-
casionẽ: vt in q̃ gloriant̃: ĩueniant̃ sicut
et nos. Naꝫ eiusmodi pseudo apl'i sunt
oparij subdoli: trãsfigurãtes se ĩ aposto
los christi. Et nõ mirũ: Ip̃e enim satha
nas trãsfigurat se in angelum lucis Nõ
est ergo magnum si mĩstri ei⁹ transfign
rent̃ velut mĩstri iusticie quoꝝ finis erit
ꝑm opa ip̃oꝝ. Iteruꝫ dico: ne q̃s me pu
tet insipiẽtẽ esse. Alioquin velut insipiẽ
tem accipite me: vt et ego modicũ quid
glorier. Qd̃ loquor nõ loq̃r ꝑm deũ. sꝫ q̃ C
si ĩ insipiẽtia: ĩ hac substãtia glorie. Qm̃
multi gloriant̃ ꝑm carnẽ. ⁊ ego gloriabor
Libẽter enĩ suffertis insipiẽtes: cũ sitis
ipsi sapientes. Sustinetis enĩ si q̃s vos
in seruitutẽ redigit. si q̃s deuorat. si quis
accipit. si quis extollit̃. si q̃s in faciez vos
cedit. Scd̃m ignobilitatẽ dico: q̃si nos
infirmi fuerim⁹ in hac ꝑte. In quo quis
audet. ĩ insipiẽtia dico. audeo ⁊ ego He
brei sũt et ego: Israelite sũt. ⁊ ego. Se-
men abrae sunt et ego. Ministri christi i. Cor. 4. a.
sunt et ego. Ut minus sapiẽs dico. plus s. 6. a.
ego: In laboribꝫ plurimis. in carceribꝫ i. Timo. 3. c.
abũdantius. in plagis supra moduꝫ. in
mortibꝫ frequẽter. A iudeis quinquies
quadragenas vna minus accepi. Ter
virgis cesus suꝫ. semel lapidatus sũ. ter
naufragium feci. Nocte ⁊ die in ꝓfundo D
mar̃ fui. In itineribꝫ sepe. periculis flu
minũ. periculis latronũ. periculis ex ge-
nere. periculis ex gẽtibus. periculis in ci
uitate. periculis in solitudine. periculis
in mari. periculis in falsis fratribꝫ. In 2. Thessal. 3. b.
labore ⁊ erũna. in vigilijs multis. In fa Deut. 28.
me ⁊ siti. in ieiunijs multis. In frigore
et nuditate. ꝑter illa que extrinsec⁹ sunt
instãtia mea q̃tidiana. sollicitudo omni
um ecclesiarũ. Quis infirmat̃. ⁊ ego nõ
infirmor? Quis scãdaliçatur ⁊ ego non

vror? Si gloriari oportet· que infirmita
tis mee sunt gloriabor. De⁹ ⁊ pater dñi
nr̄i iesu christi scit q̄ est bñdict⁹ ī secula ꝙ
non mentior. Damasci p̄positus gentis
arethe regis custodiebat ciuitatē dama-
Act. 9. c. scenorū vt me cōprehēderet / ⁊ per fene
strā in sporta dimissus sum per murum
et sic effugi manus eius. XII

A Si gloriari oportet: non expedit
quidē. Veniā aūt ad visiones ⁊
reuelatōes dñi. Scio hoīem in
christo ante annos quattuordecim siue
in corpe siue extra corp⁹ nescio: de⁹ scit:
raptū huiusmodi vsq̄ ad tertiū celum.
Et scio huiusmodi hominē siue in cor-
pore siue extra corpus nescio de⁹ scit: qm̄
raptus est in paradisum· et audiuit ar-
cana verba que non licet homini loqui.
Pro huiusmodi gloriabor· ꝓ me aūt ni-
hil nisi in infirmitatib⁹ meis. Nam ⁊ si
voluero gloriari: non ero insipiēs. Ve-
ritatē enī dicā. Parco aūt: ne quis me
B existimet supra id quod videt in me· aut
audit aliq̄d ex me. Et ne magnitudo re
uelationū extollat me: datus ē mihi sti-
mulus carnis mee angel⁹ sathane qui
me colaphiçet. Propter qd̄ ter dñm ro
rogaui vt discederet a me: et dixit mihi
/ Sufficit tibi gratia mea. Nam virt⁹
Deut. 3. in infirmitate ꝑficit̄ Libenter igit̄ gloria
bor in infirmitatib⁹ meis: vt inhabitet
in me virtus christi· Propter quod pla
ceo mihi in infirmitatib⁹ meis: in cōtu-
melijs· in necessitatib⁹· in ꝑsecutionib⁹·
in angustijs ꝓ christo. Cuz enī infirmor
tūc potēs suz. Factus sum insipiēs: vos
me coegistis· Ego enī a vobis debui cō-
mendari. Nihil enī minus feci ab his q̄
C sunt supra modū apl̄i. Taz et si nihil suz
signa tñ apostolatus mei facta sunt sup̄
vos in omni patiētia· in signis ⁊ ꝓdigijs
et virtutib⁹. Quid est enī quod minus
habuistis p̄ ceteris ecclesijs: nisi qd̄ ego
ip̄e nō grauaui vos? Donate mihi hāc
iniuriā. Ecce tertio hoc paratus sum ve
nire ad vos et nō ero grauis vobis. Nō
enī quero que vr̄a sunt sed vos. Nec enī
debent filij parētib⁹ thesauriçare· sz parē-
tes filijs Ego aūt libentissime impēdam
et sup̄impēdar ego ip̄e ꝓ aīab⁹ vestris· li
cet plus vos diligēs· minus diligar. Sz
esto. Ego vos nō grauaui: sed cū essem
astutus dolo vos cepi. Nūquid ꝑ aliquē
eoruz quos misi ad vos circūueni vos.
Rogaui titū et misi cū illo fratrē. Nun- D
quid titus vos circūuenit? Nōne eodez
spū ambulauim⁹? Nōne eisdē vestigijs?
Olim putatis ꝙ excusemus nos apud
vos? Corā deo ī christo loquimur. Oīa
enī charissimi ꝓpter edificationē vr̄am:
Timeo enī ne forte cū venero· non q̄les
volo inueniā vos· et ego inueniar a vo-
bis qualē nō vultis: ne forte ꝯtentiones
emulatōes· aīositates· dissensiones· de
tractōes· susurratōes· inflatōes· seditio
nes sint īter vos. Ne iter̄ cū venero hūi
liet me deus apud vos et lugeā multos
ex his qui ante peccauerunt et non ege-
runt penitentiam super immundicia et
fornicatione et impudicitia quam ges-
serunt. XIII

A Ecce tertio hoc venio ad vos / vt
in ore duor̄ vel triū testium sta- Deut. 17.
bit omne verbū. Predixi enī ⁊ p̄ Mat. 18. c.
dico· vt pñs vobis· ⁊ nūc absens his qui Heb. 10. d.
ante peccauerūt ⁊ ceteris oīb⁹: qm̄ si ve- Joh. 8. c.
nero iter̄ nō ꝑcā. An exp̄imētū q̄rit̄ ei⁹
qui in me loquit̄ christ⁹? Qui in vobis
nō infirmat̄· sz potēs ē in vobis. Nā et si
crucifixus ē ex infirmitate: sz viuit ex vir
tute dei. Nā et nos infirmi sum⁹ in illo. B
sed viuemus in eo ex virtute dei in vob
Vosmetip̄os tēptate: si estis in fide· ip̄i
vos probate. An nō cognoscit̄ vosmet
ip̄os: qr̄ christus iesus in vobis est? Nisi
forte reprobi estis. Spero aūt ꝙ cogno
scitis: qr̄ nos non sumus reprobi. Ora- C
mus aūt deū vt nihil mali faciatis: non
vt nos ꝓbati paxcamus· sed vt vos qd̄
bonū est faciatis. Nos aūt vt reprobi si-
mus. Nō possum⁹· n· aliquid aduersus
veritatē· sed ꝓ v̄itate. Gaudem⁹· n· qm̄
nos īfirmi sum⁹· vos aūt potentes estis
Hoc ⁊ oram⁹: vr̄az ꝯsūmatōez. Ido enī
hec absens scribo: vt nō pñs durius agā
s̄m potestatē quam dominus dedit mihi

in edificationē ⁊ nō in destructionē. De cetero fratres gaudete: pfecti estote: exhortamini: idipm sapite. Pacē habete ⁊ deus pacis ⁊ dilectōis erit vobiscū. Salutate inuicem in osculo sancto. Salutāt vos omnes sancti. Gratia dñi nri iesu chr̄isti. ⁊ charitas dei. ⁊ cōicatio sancti spūs. sit cum omnibus vobis. Amen.

Explicit epistola Pauli ad Corinthios secunda. Incipit argumentum in epistolam ad Galathas.

Galathe sunt greci. Hi vbuz veritatis primuz ab apostolo acceperūt. sed post discessum eius tēptati sunt a falsis apostolis. vt in legem et circūcisionem verterentur. Hos apostolus reuocat ad fidem veritatis: scribens eis ab exordio.

Explicit argumentum. Incipit epistola Pauli ad Galathas. Capitulum. I

Paulus apostolus nō ab hominib ne q̄ p hoiem sed p iesum chr̄istū ⁊ deū patrē q̄ suscitauit eum a mortuis et qui mecū sūt omnes fratres: ecclesijs galathie. Gratia vobis et pax a deo patre nostro et domino iesu chr̄isto: qui dedit semetipm p peccatis nostris vt eriperet nos de presenti seculo nequa fm voluntatē dei ⁊ patris nri. cui ē gloria in secula seculorū amen. Miror q̄ sic taz cito trāsferimini ab eo q̄ vos vocauit in gratiaz chr̄isti in aliud euāgeliū: quod non ē aliud nisi sūt aliq̄ qui vos p̄turbāt: ⁊ volūt conuertere euangeliū chr̄isti. Sed licet nos aut angelus de celo euāgeliçet vobis preter q̄ quod euāgeliçauimus vobis. anathema sit. Sicut predixim⁹ et nunc iterū dico: si quis vobis euāgeliçauerit p̄ter id q̄ accepistis: anathema sit. Modo enī hoib⁹ suadeo an deo? An quero hominib⁹ placere? Si adhuc hominibus placerē chr̄isti seruus nō essez Notū enī vobis facio fratres euangeliū quod euangeliçatū est a me: quia nō est fm hoiem. Neq̄ enīz ego ab hoīe accepi illud neq̄ didici: sed p reuelationē iesu chr̄isti. Audistis enī q̄uersatōz meā aliqn in iudaismo qm supra modum p̄sequebar ecclesiā dei: et expugnabā illā: ⁊ proficiebā in iudaismo supra multos coetaneos meos in genere meo. abūdantius emulator existes paternarū mearū traditionū. Cū autē placuit ei qui me segregauit ex vtero matris mee ⁊ vocauit p gr̄am suā vt reuelaret filiū suū in me vt euāgeliçarem illū in gentib⁹: ptinuo nō acquieui carni ⁊ sanguini Neq̄ veni hierosolymā ad antecessores meos apl̄os: sed abij in arabiā ⁊ iterū reuersus sum damascū. Deinde post annos tres veni hierosolymā videre petrū et mānsi apud eū diebus quindecim. Aliū aūt apl̄oz vidi neminē nisi iacobū fratrē dñi. Que aūt scribo vobis: ecce cora deo q̄ nō mētioz. Deinde veni in p̄tes syrie ⁊ cilicie. Erā aūt ignot⁹ facie ecclesijs iudee. que erāt in chr̄isto. Tantū aūt auditū habebāt: qm qui p̄sequebatur nos aliqn. nūc euāgeliçat fidē quā aliqn expugnabat. ⁊ in me clarificabant deum. II

Deinde post annos quattuordecim iterū ascēdi hierosolymam cum barnaba assumpto et tito. Ascendi aūt fm reuelationē et cōtuli cū illis euāgeliū quod p̄dico in gētib⁹. Seorsuz aūt his qui videbant aliquid esse ne forte i vacuū currerē aut cucurrissez Sed neq̄ titus qui mecū erat. cuz esset gētilis cōpulsus ē circūcidi: sed propter subintroductos falsos fratres qui subintroierūt explorare libertatē nraz quaz habemus in chr̄isto iesu: vt nos in seruitutē redigerēt. Quib⁹ neq̄ ad horā cessimus subiectioni: vt veritas euāgelij p̄maneat apud vos. Ab his aūt qui videbant esse aliquid. quales aliqn fuerit nihil mea interest. Deus enī p̄sonā hoīs nō accipit. Mihi enī qui videbant esse aliquid nihil contulerūt. sed ecōtra cuz vidissent q̄ creditū est mihi euāgeliū p̄putij. sicut ⁊ petro circūcisionis: qui enī

Mat. 5. a

Ro. 2. h. Eph. 6. b. Col. 3. d Act. 10. c. Ja. 2 b.

opatus est petro in apostolatū circūcisionis·opatus est ⁊ mihi inter gētes·et cū cognouissent grām q̄ data ē mihi· iacobus et cephas ⁊ iohānes q̄ videbant colūne esse dextras dederūt mihi ⁊ barnabe societatis:vt nos in gētes·ipi aūt in circūcisionē:tm̄ vt pauperū memores esse mus. Qđ etiā sollicit' fui hoc ipm facere.
C Cū aūt venisset petrus antiochiā:in faciem ei restiti·q̄ reprehensibilis erat. Prius enī q̄ venirēt quidā a iacobo·cū gētibus edebat. Cū aūt venissent subtrahebat ⁊ segregabat se:timēs eos q̄ ex circūcisione erāt. Et simulatōi eius cōsenserūt ceteri iudei ita vt ⁊ barnabas duceret ab eis in illā simulatōez. Sed cū vidissez q̄ nō recte ambularēt ad veritatē euāgelij:dixi cephe coram oibus: Si tu cū iudeus sis·gētiliter vivis ⁊ nō iudaice·quō gentes cogis iudaizare? Nos natura iudei
D et nō ex gētibus pctōres. Scientes aūt q̄ nō iustificat hō ex opibus legis·nisi p fidē iesu christi·⁊ nos in christo iesu credim⁹ vt iustificemur ex fide christi ⁊ nō ex opibus legis. Propter qđ ex opibus legis nō iustificabit ois caro. Q si querentes iustificari in christo·inuenti sum⁹ et ipsi peccatores nunquid christus peccati minister est? Absit. Si enī que destruxi itez rūm hec reedifico:puaricatōez me ostituo. Ego enī p legē legi mortu⁹ sū vt deo viuam. Christo cōfixus sū cruci. Vivo autē iam nō ego: vivit vo in me christ⁹. Q aūt nūc vivo in carne. in fide vivo filij dei·qui dilexit me ⁊ tradidit seipm p me
A Nō abijcio grām dei. Si enī p legē iustitia:g̃ grat' christ⁹ mortu⁹ est.

III

O Insensati galathe:q̄s vos fascinauit nō obedire veritati? Añ q̄rū oculos christ⁹ iesus p̄script⁹ ē:⁊ i vobis crucifix⁹. Hoc solū a vob̄ volo discere:ex opibus legis spm̄ accepistis. an ex auditu fidei? Sic stulti estis vt cū spū ceperitis·nūc carne cōsūmamini. Tanta passi estis sine cā·si tm̄ sine cā. Qui ergo tribuit vobis spūm ⁊ opat' virtutes in vobis·ex opibus legis·an ex auditu fidei? Sicut scriptū ē abrahā credidit deo·⁊ re
Eccli.15.·Ro.4.· putatū est illi ad iustitiā. Cognoscite ergo q̄ qui ex fide sunt:hi sunt filij abrahe.
Ja.2.d. Prouidēs aūt scriptura·q̄ ex fide iustificat gētes de⁹·pnūciauit abrahe q̄ benedicent in te oēs gētes. Igit' q̄ ex fide sūt bndicent cū fideli abrahā. Quicūq̄ enim ex opib⁹ legis sunt·sub maledicto sunt. Scriptū ē enī Maledictus ois qui nō pmanserit in oib⁹ q̄ scripta sūt i libro legis·vt faciat ea. Q̄m autē in lege nemo iustificat apud deū·manifestū est q̄ iustus ex fide vivit. Lex aūt nō ē ex fide: sz qui fecerit ea. vivet in illis. Christ⁹ nos redemit de maledicto legis·factus p nobis maledictū·q̄ scriptū est maledict⁹ ois qui pēdet in ligno:vt in gētib⁹ bndictio abrahe fieret in christo iesu vt pollicitationē spūs accipiam⁹ p fidē. Frēs sm hoiem dico tm̄ hois confirmatū testamētū nemo spnit aut superordinat. Abrahe dicte sunt pmissiones·⁊ semini ei⁹. Nō dicit ⁊ seminib⁹ quasi in multis·sz q̄si in vno et semini tuo·qui ē christ⁹. Hoc autē dico testamētū confirmatū a deo q̄ post quadringētos ⁊ triginta ānos facta ē lex·nō irritū facit ad euacuandā pmissionem. Nā si ex lege hereditas:iā nō ex promissione. Abrahe aūt p repromissionē donauit deus. Quid igit' lex? Propter trāsgressionem posita ē:donec veniret semē cui p̄miserat:ordinata p angelos i manu mediatoris. Mediator aūt vnius nō ē·deus autem vnus est. Lex ergo aduersus pmissa dei? Absit. Si enī data eēt lex q̄ posset vivificare:vere ex lege eēt iustitia. Sed conclusit scriptura omnia sub peccato:vt pmissio ex fide iesu christi daret credētibus. Priusquam autem q̄ veniret fides sub lege custodiebamur·conclusi in eā fidē que revelāda erat. Itaq̄ lex pedagogus noster fuit in christo vt ex fide iustificemur. At vbi venit fides:iam non sumus sub pedagogo. Omnes enim filij dei estis per fidem que est in christo iesu
Ro.6.a. Quicunq̄ enim in christo baptizati estis: christum induistis. Non est iudeus neq̄ grecus: non est seruus neq̄ liber: non est masculus neq̄ femina

Omnes enī vos vnū estis in christo ie
su. Si aūt vos christi: ḡ semē abrae estis
ſm ꝓmissionem heredes. IIII

A Dico aūt. Quāto tpe heres ꝑuu
lus est. nihil differt a seruo cum
sit dñs oī m: sz sub tutoribus ⁊
actoribꝫ ē vsqꝫ ad p̄finitū tps a pr̄e Ita ⁊
nos cū essem⁹ ꝑuuli sub elemētis mūdi
i. Timot. i. b. eramus seruiētes. At vbi venit plenitu
do tpis. misit de⁹ filiū suū factū ex mulie
re factū sub lege: vt eos q̄ sub lege erāt
redimeret. vt adoptōez filioꝝ recipem⁹
Qm̄ aūt estis filij dei: misit de⁹ spm̄ filij
sui in corda vr̄a clamātez. abba pat̄. Ita
qꝫ iam nō ē seru⁹: sz fili⁹. Q si fili⁹ ⁊ heres
B ꝑ deū. Sz tūc quidē ignorātes deuz his
qui natura nō sūt dij. seruiebatis. Nūc
aūt cū cognoueritis deū. imo cogniti si
tis a deo: qūo ꝯuertimī iteꝝ ad infirma
et egena elemēta q̄bꝫ denuo seruire vul
tis? Dies obseruatis ⁊ mēses ⁊ tpa ⁊ an
nos. Timeo vos: ne forte sine cā labora
uerim ī vobis Estote sic̄ ego: qꝛ et ego si
cut vos. Frēs obsecro vos: nihil me lesi
stis. Scitis aūt qꝛ ꝑ infirmitatē carnis
euāgeliçaui vob̄ iā pridē: ⁊ tēptatōez ve
strā in carne mea non spreuistis neqꝫ re
spuistis sz sicut angelū dei excepistis me
C sicut christū iesū. Ubi ē ḡ beatitudo vr̄a?
Testimoniū enī ꝑhibeo vobis. qꝛ si fieri
posset oculos vr̄os eruissetis ⁊ dedissetꝫ
mihi. Ergo inimic⁹ vobis fact⁹ sū veruz
dicēs vobis? Emulant̄ vos nō bene: sed
excludere vos volūt: vt illos emulemī.
Bonū aūt emulamī in bono semp. ⁊ nō
tm̄ cū p̄ñs suz apud vos. Filioli mei q̄s
iteꝝ ꝑturio donec formet̄ christ⁹ ī vobis
Vellē aūt esse apud vos mō et mutare
vocē meā: qm̄ ꝯfundor in vobis. Dicite
mihi: q̄ sub lege vultis eē. Legē nō legi
Geñ. ri. stis. Scriptū ē enī: qm̄ abraam duos fi
lios habuit. vnū de ancilla. ⁊ vnū de libe
ra. Sz qui de ancilla ſm carnē natus ē.
qui aūt de libera: ꝑ reꝓmissionem. Que
sunt ꝑ allegoriā dicta. Hec. n. sunt duo
D testamēta. Unū quidē in mōte sina ī ser
uitutem generās. que ē agar. Sina enī
mons ē in arabia qui ꝯiunct⁹ ē ei. q̄ nūc
est hierusalē. ⁊ seruit cū filijs suis. Illa
aūt q̄ sursuz ē hierl'm libera ē que ē mat̄
nr̄a. Scriptū ē enī. Letare sterilis que
nō paris: erūpe ⁊ clama q̄ non ꝑturis qꝛ Sap. 3. Esaie
multi filij deserte magis q̄ꝫ ei⁹ q̄ hēt viꝝ 54. Luce. 23. d.
Nos aūt frēs ſm ysaac ꝓmissionis filij
sumus. Sed quō tūc is qui ſm carnez
natus fuerat ꝑsequebat̄ eū qui ſm spm̄
ita et nūc. Sz quid dicit scriptura. Eij Geñ. ri.
ce ancillā ⁊ filiū eius. Nō eniz heres erit
filius ancille: cū filio libere Itaqꝫ fratres
nō sum⁹ ancille filij sed libere. qua liber
tate nos christus liberauit. V A

State: ⁊ nolite iterū iugo serui 2. Cor. 6. c.
tutis ꝯtineri. Ecce ego paul⁹ di Act. 15. a:
co vobis: qm̄ si circūcidamī chri Eccle. 13.
stus vobis nihil ꝓderit. Testificor autez
rursus oī hoī circūcidēti se: qm̄ debitor ē
vniuerse legis faciende. Euacuati estis
a christo. q̄ in lege iustificamī a gr̄a excidi
stis. Nos enī spū ex fide spē iusticie expe
ctamus. Nā in christo iesu neqꝫ circum
cisio aliquid valet neqꝫ p̄putiū: sed fides
que ꝑ charitatē opat̄. Currebatis bene.
Quis vos impediuit v̄itati nō obedire? B
Nemini ꝯsenseritis. Persuasio hec non
est ex eo q̄ vocat vos. Modicū fermētuz i. Cor. 5. b.
totā massaz corrūpit Ego ꝯfido in vobis
in dño q̄ nihil aliud sapietis. Qui autē
ꝯturbat vos: portabit iudiciū. quicūqꝫ ē
ille. Ego aūt fratres si circūcisionem ad
huc p̄dico: quid adhuc ꝑsecutōz patior?
Ergo euacuatū ē scādalū crucis. Utinā C
abscindant̄ qui vos ꝯturbant. Vos enī
in libertatē vocati estis fratres: tantum
ne libertatē in occasionē detis carnis: sz
ꝑ charitatē spūs seruire inuicē. Oīs enī
lex ī vno ſmone implet̄. diliges ꝓximū Leuit. 19. Mt.
tuū sic̄ teip̄m. Q si īuicē mordetis et co 22. g. Mar. 12.
meditis: videte ne ab inuicē ꝯsumamī. e. Lu. 10. g. Ro
Dico aūt in christo. Spū ambulate. et 13. c. Ja. 2. b.
desideria carnis nō ꝑficietis. Caro eniz Ro. 13. d.
ꝯcupiscit adūsus spūm: spūs aūt adūs⁹ i. Pe. 2. b.
carnē. Hec enī sibi inuicē aduersant̄ vt
nō q̄cūqꝫ vultis illa faciatis. Q si spiritu D
ducemī nō estis sub lege. Maīfesta sūt
āt opa carnis q̄ sūt fornicatio. īmūdicia
īpudicitia luxūia idoloꝝ ſuitus veneficia

inimicitie. ꝯtentões. emulatões. ire. ri-
xe. dissensiões. secte. inuidie. homicidia.
ebrietates. comesatiões. ⁊ his similia. q̄
p̄dico vobis sicut p̄dixi: qm̄ q̄ talia agūt
Ezech. 47. regnū dei nō ꝯsequent̄. Fruct⁹ aūt spūs
Apoc. 22. a est charitas. gaudiū. pax. patientia. beni-
gnitas. bonitas. lōganimitas. māsuetu-
do. fides. modestia. cōtinentia. castitas.
Ro. 13. d. Aduersus hmōi nō ē lex. Qui aūt sunt
i. Pe. 2. b. christi: carnē suā crucifixerūt cū vitijs ⁊
concupiscentijs. VI

A Si spū viuim⁹ spū ambulemus
Nō efficiamur inanis glorie cu-
pidi inuicē ꝓuocātes: inuicē in-
Mat. 18. c. uidentes. Fratres et si p̄occupat⁹ fuerit
Luc. 17. a. homo in aliquo delicto. vos qui spūales
estis hmōi instruite in spū lenitatis. ꝯsi-
derās teip̄m. ne ⁊ tu tempteris. Alter al-
terius onera portate: ⁊ sic adimplebitis
legē christi. Nā si q̄s existimat se aliq̄d eē
cū nihil sit: ip̄e se seducit. Op⁹ aūt suuz
ꝓbet vnusquisq; ⁊ sic in semetip̄o tātuz
B gloriā habebit et nō in altero. Vnusq̄sq;
enī onus suū portabit. Cōmunicet autē
is qui catheticat̄ verbo: ei q̄ se catheticat
in oībꝫ bonis. Nolite errare: deus nō irri-
pū. 22. i. Cor. detur. Que enī seminauerit homo: hec ⁊
15. d. Hiere. 12. metet. Qm̄ si seminat in carne sua: de
2. Cor. 9. b. carne ⁊ metet corruptōem. qui aūt semi-
2. Thessal. 3. c. nat in spū: de spū metet vitā et̄naz. Bo-
nū aūt faciētes nō d̄ficiamus: tp̄e enim
C suo metemus nō deficiētes. Ergo dum
tempus habemus. op̄emur bonū ad om-
nes: maxime autez ad domesticos fidei.
Videte qualibꝫ litteris scripsi vob̄ mea
manu. Quicūq; enī volūt placere ī car-
ne. hi cogūt vos circūcidi: tantū vt cru-
cis christi p̄secutōez nō patiant̄. Neq; eī
qui circūcidunt̄. legē custodiūt. sz volūt
vos circūcidi. vt in carne vestra glorient̄.
D Mihi aūt absit gloriari nisi in cruce dn̄i
nr̄i iesu christi. per quē mihi mund⁹ cru-
cifixus ē. et ego mundo. In christo eniz
iesu neq; circūcisio aliquid valet neq; p̄-
putium: sed noua creatura. Et quicūq;
hanc regulam secuti fuerint: pax sup̄ il-
los et misericordia ⁊ super israel dei. De
cetero nemo mihi molestus sit. Ego eī

stigmata domini iesu in corpore meo por-
to. Gratia dn̄i nostri iesu christi cuz spi-
ritu vestro fratres. Amen.

Explicit epistola Pauli ad Galathas
Incipit argumētū ī epl'az ad Ephesios.

Ephesij sūt asiani. Hi acce-
pto verbo veritatis. persti-
terūt in fide. Hos collau-
dat apl's: scribēs eis a rho-
ma de carcere per tychicuz diaconem.

Explicit argumentum Incipit episto-
la Pauli ad Ephesios Capitulum I

A Paulus apo-
stolus christi iesu per
voluntatē dei: omibꝫ
sanctis qui sūt ephe-
si et fidelibus in chri-
sto iesu: Gratia vob̄
et pax a deo patre nostro et domino iesu
christo. Benedictus deus et pater domi-
ni nostri iesu christi qui benedixit nos in
omni benedictōe spūali in celestibus in
christo. sicut elegit nos in ip̄o ante mū-
di constitutōez: vt essemus sancti ⁊ īma-
culati in ꝯspectu eius in charitate. Qui
predestinauit nos in adoptionē filioruz
p̄ iesum christū in ip̄m s̄m ꝓpositū volū-
tatis sue in laudē glorie gratie sue: ī qua
gratificauit nos in dilecto filio suo: in q̄
habemus redemptionē p̄ sanguinē eius
remissionē pctōꝝ s̄m diuitias gratie ei⁹
que super abūdauit in nobis in omī sa-
pientia et prudētia: vt notū faceret no-
bis sacramentū volūtatis sue s̄m bene-
placitū eius quod proposuit in eo in dis-
pensatione plenitudinis temporum in-
staurare omīa in christo que in celis ⁊ q̄
in terra sūt in ip̄o. In q̄ etiā nos sorte Col. i. b.
vocati sum⁹ p̄destinati s̄m ꝓpositū eius C
qui op̄at̄ oīa s̄m consiliū volūtatis sue:
vt simus in laudē glorie eius nos q̄ au-
te sperauimus in christo. In quo et vos
cū audissetis verbū veritatis euāgelium
salutis vr̄e: in q̄ ⁊ credētes signati estis

spū ꝓmissiōis sancto·q̄ est pign⁹ heredi-
tatis nr̄e in redēptōez acquisitōis in lau
dē gl'ie ip̄i⁹. Propterea et ego audiēs fi
dē vr̄az q̄ ē in christo iesu· ⁊ dilectiōez in
omnes sanctos: nō cesso gr̄as agēs ꝓ vo
bis memoriā vr̄i faciēs in orōib⁹ meis·
D vt deus dn̄i nostri iesu christi pater gl'ie
det vobis spūm sapie et reuelatōnis in
agnitōez ei⁹ illuiatos oculos cordis vr̄i:
vt sciatis q̄ sit spes vocatōis ei⁹: ⁊ q̄ diui
tie glorie hereditatis ei⁹ in scis· ⁊ q̄ sit su
pereminēs magnitudo virtutis eius in
nos q̄ credim⁹ ꝟm opatōez potētie v̄tu-
tis ei⁹ quā opat⁹ ē in christo suscitās illū
a mortuis· ⁊ ꝯstituēs ad dexteram suam
in celestib⁹ supra oēm principatū ⁊ ptā-
tem et virtutē et dn̄ationez· ⁊ oē nomē
qd̄ noiat̄ nō solū in hoc seculo· sz etiaz in
futuro· et oīa subiecit sub pedib⁹ ei⁹. Et
ip̄m dedit caput supra oēm eccīaz que ē
corpus ip̄ius· et plenitudo ei⁹ qui omīa
A in omib⁹ adimplet̄. II
Et vos ꝯuiuificauit cuz essetis
mortui delictis et pctis vr̄is in
quib⁹ aliqn̄ ambulastis ꝟm seculū mun
di huius ꝟm p̄ncipē ptātis aeris hui⁹·
spūs qui nūc opat̄ in filios diffidētie: in
quib⁹ ⁊ nos oēs aliqn̄ ꝯuersati sum⁹ ī de
sideriis carnis nostre faciētes volūtatē
B carnis ⁊ cogitationū· ⁊ eram⁹ natura fi-
lij ire sicut ⁊ ceteri. De⁹ aūt q̄ diues ē in
misericordia ꝓpter nimiā charitatē suaz
qua dilexit nos: ⁊ cū essem⁹ mortui pec-
catis ꝯuiuificauit nos ī christo cui⁹ gr̄a
estis saluati ⁊ ꝯresuscitauit ⁊ ꝯsedere fec̄
in celestib⁹: ī christo iesu vt on̄deret in se
culis supueniētib⁹ abūdantes diuitias
gratie sue in bonitate sup̄ nos ī christo ie
su Gratia enī estis saluati ꝑ fidē ⁊ h̄ non
ex vobis. Dei enī donū est: nō ex opib⁹:
vt ne q̄s glorie t̄. Ip̄i⁹ enī sum⁹ factura:
C creati in christo iesu in opib⁹ bonis· q̄ p̄-
parauit de⁹ vt ī illis ambulem⁹. Propt̄
qd̄ memores estote ꝙ aliqn̄ vos q̄ gen-
tes eratis in carne q̄ dicebamī p̄putium
ab ea q̄ dicit̄ circūcisio in carne manufa-
cta: q̄ eratis illo ī tp̄e sine christo aliena-
ti a ꝯuersatōe isrl̄ ⁊ hospites testamētoꝝ
ꝓmissiōis spez nō h̄ntes· ⁊ sine deo ī hoc
mūdo. Nūc aūt ī christo iesu vos q̄ aliqn̄
eratis lōge: facti estis ꝓpe ī sanguie chri-
sti. Ip̄e enī ē pax nr̄a q̄ fecit vtraqz vnuz
et mediū parietē macerie soluēs īimici- D
tias in carne sua: legē mādatoꝝ decretis
euacuās vt duas condat in semetip̄o in
vno nouo hoīe faciēs pacē· vt recōciliet
ambos in vno corp̄e deo ꝑ crucē interfi-
ciens inimicitias in semetip̄o/ ⁊ veniēs Lu·2·b·
euāgeliçauit pacē vobis q̄ lōge fuistis· ⁊
pacē his q̄ ꝓpe: qm̄ p̄ ip̄m habem⁹ accessū
ambo in vno spū ad patrē. Ergo iam nō Heb·4·d·
estis hospites ⁊ aduene: sz estis ciues san
ctoꝝ ⁊ domestici dei: supedificati sup̄ fun
damētū apl'oꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ ip̄o sūmo āgu-
lari lapide christo iesu: in q̄ oīs edificatō
cōstructa crescit in templū sanctū in do
mino. In quo et vos edificamini in ta-
bernaculū dei in spiritusancto. III
Huius rei gratia ego paul⁹ vin-
h ctus christi iesu ꝓ vobis gētib⁹:
si tn̄ audistis dispensatōem gr̄e
dei q̄ data ē mihi in vobis: qm̄ ꝟm reue-
latōez notū mihi factū ē sacramētū· sic̄
supra scripsi in breui ꝓut potestis legen
tes ītelligere prudētiaz meā in misterio
christi: qd̄ alijs generatōib⁹ nō ē agnitū
filijs hoim. sicuti nūc reuelatū ē sanctis
apl'is ei⁹ ⁊ ꝓphetis in spū: esse gētes cohe B
redes ⁊ cōcorp̄ales ⁊ cōp̄ticipes ꝓmissio
nis ī christo iesu ꝑ euāgeliū/ cui⁹ factus i·Cor·4·a·
sū ego mister ꝟm donū gr̄e dei q̄ data est
mihi ꝟm opatōez v̄tutis ei⁹. Mihi eniz
oīm sanctoꝝ mīmo data ē gratia hec: in
gētib⁹ euāgeliçare īuestigabiles diuitias
christi ⁊ illūiare oēs q̄ sit dispēsatio sacra
mēti abscōditi a seculis in deo q̄ oīa crea
uit: vt īnotescat p̄ncipatib⁹ ⁊ ptātib⁹ in
celestib⁹ ꝑ ecclesiā multiformis sapīa dei
ꝟm p̄finitōez seculorū quā fecit ī christo
iesu dn̄o nostro: in quo habemus fiduci
am et accessuz ꝯfidētia ꝑ fidē eius. Pro
pter qd̄ peto ne deficiat̄ in tribulatiōb⁹ C
meis ꝓ vob: q̄ ē gl'ia vr̄a. Huius rei gr̄a
flecto genua mea ad p̄rez dn̄i nostri iesu
christi ex q̄ oīs pat̄nitas ī cel' ⁊ ī t̄ra noiat̄
vt det vobis ꝟm diuitias gl'ie sue v̄tutē

corroborari p spm̄ ei⁹ ī interiori hoīe chri
stū hītare p fidē in cordib⁹ vr̄is ī charita
D Apoc. 21. c. te radicati ⁊ fundati / vt possitis cōphen
Job. ii. dere cū oīb⁹ scīs q̄ sit latitudo ⁊ longitu/
do ⁊ sublimitas ⁊ pfundū. Scire etiam
supeminētē scīe charitatē christi: vt im
pleamī in oēz plenitudinē dei. Ei autē q̄
potēs ē oīa facere supabūdant q̄z petim⁹
aut intellligim⁹ ꝟm vtutē q̄ opat̄ in no
bis: ipi gl'ia in eccl'ia ⁊ ī christo iesu ī oēs
gn̄atōes seculi seculoꝝ Ameu. IIII

A i. Cor. 7. c. O Bsecro itaq̄ vos ego vinct⁹ in
dn̄o: vt digne ambuletis voca/
tōe q̄ vocati estis. cū oī hūilita/
te ⁊ māsuetudine. cū patiētia supportan
tes inuicē ī charitate. Solliciti seruare
Ro. 12. b. vnitatē spūs in vinculo pacis. Unū cor
i. Cor. 12. b. pus ⁊ vnus spūs: sicut vocati estis ī vna
spe vocatōis vr̄e. Unus dn̄s. vna fides
vnū baptisma. Un⁹ deus ⁊ pater oīm q̄
Apoc. 21. c. sup oēs ⁊ p oīa. ⁊ in oīb⁹ nobis / Unicui
2. Cor. 10. c q̄z aūt nr̄m data ē gr̄a ꝟm mensurā dona
Ps. 67. tōis christi. Propter qd̄ dicit / Ascēdēs
in altū captiuā duxit captiuitatē: dedit
dona hoīb⁹ Q aūt ascendit quid ē nisi
B q̄z et descendit primū in inferiores ptes
Joh. 3. c. terre / Qui descendit: ipe est ⁊ qui ascen/
dit sup oēs celos vt adimpleret oīa. Et
ipe dedit quosdā quidē apl'os. quosdam
aūt pphetas: alios vo euāgelistas. alios
aūt pastores ⁊ doctores ad consūmatōez
sanctoꝝ in opus ministerij in edificatōz
corpis christi. donec occurramus oēs in
Esaie. 45. vnitatē fidei ⁊ agnitōis filij dei / in virū
pfectū. in mēsurā etatis plenitudīs chri
sti. vt iam nō simus puuli fluctuātes: et
circūferamur oīvēto doctrine in neq̄tia
hoīm. in astutia ad circūuentōez erroris
Veritatē aūt faciētes in charitate cresca
mus in illo p oīa qui est caput christ⁹ ex
quo totā corpus cōpactū ⁊ cōnexū p oēz
iūcturam sūministratōis ꝟm opatōem
in mensurā vniuscuiusq̄ mēbri augmē
tum corpis facit: in edificatōez sui ī cha/
C ritate. Hoc igit̄ dico ⁊ testificor in domi/
Ro. 1. c. no / vt iaz nō ambuletis sicut gētes am
bulāt in vanitate sensus sui. tenebr⁹ ob
scuratū hn̄tes intellectū. alienati a vita
dei p ignorantiā q̄ est in illis ꝓpter ceci/
tatē cordis ipoꝝ. qui desperantes semet/
ipos tradiderūt impudicitie in opatōez
immūditie oīs. in auariciā. Vos aūt nō
ita didicistis christū: si tn̄ illū audistis ⁊
in ipo edocti estis sicut est veritas ī iesu.
Deponite vos ꝟm pristinā conuersatio/
nem veterē hoīem q̄ corrūpit̄ ꝟm deside/
ria erroris. Renouamini aūt spū mētis
vestre. et induite nouū hoīem qui ꝟm de
um creatus ē in iusticia ⁊ sanctitate veri
tatis / Propter qd̄ deponētes mēdatiuz i Pe. 2. a Col. 3
loquimini veritatē vnusq̄sq̄ cuz primo b. Ro. 6. a Heb
suo: qm̄ sumus inuicē membra / Irasci/ 12. a. Col. 3. b.
mini et nolite peccare. Sol nō occidat Ps. 4. D
sup iracundiā vestrā. Nolite locuz dare
diabolo. Qui furabat̄ iam nō furet̄. ma/ Ja. 4. b.
gis aūt laboret opando manib⁹ suis qd̄ i. Pe. 4. a
bonū ē: vt habeat vnde tribuat necessita
tē patiēti. Oīs sermo mal⁹ ex ore vestro
nō pcedat: sed si quis bonus ad edificati
onem fidei: vt det gratiā audientib⁹. Et
nolite ɔtristare spūm sanctū dei in quo
signati estis in die redēptōis. Oīs ama
ritudo et ira et indignatio et clamor et
blasphemia tollat̄ a vobis: cū omni ma/
licia / Estote aūt inuicē benigni. miseri/ Col. 3. b.
cordes. donātes inuicē: sicut et deus in
christo donauit vobis. V

A E Stote ergo imitatores dei si/
cut filij carissimi: ⁊ ambulate in i. Cor. 4. d.
dilectione sicut ⁊ christus dile Phil. 3. c.
xit nos et tradidit semetipm̄ pro nobis i. Joh. 4. d.
oblationē et hostiā deo in odorē suauita Joh. 13. g.
tis / Fornicatio aūt ⁊ oīs īmunditia aut Ja. 1. c.
auaricia nec noīet̄ in vobis. sic decet san
ctos: aut turpitudo aut stultiloq̄uz aut
scurrilitas q̄ ad rem nō ptinet: sz magis
gr̄aꝝ actio. Hoc enī scitote intelligētes: B
q̄ oīs fornicator aut īmund⁹ aut auar⁹
qd̄ ē idoloꝝ seruit⁹. nō hēt hereditatem
in regno christi ⁊ dei Nemo vos seducat
inanib⁹ verbis. ꝓpter hec enī venit ira dei
in filios diffidētie. Nolite ergo effici pti
cipes eoꝝ / Eratis. n. aliquando tenebre Joh. 12. e
nunc aūt lux in dn̄o. Ut filij luc⁹ ambu/
late. Fruct⁹ enī lucis ē in omī bonitate
et iusticia et veritate. Probantes quid

sit bñplacitū deo. Et nolite cõicare opi/
bus ifructuosis tenebraꝝ: magis aũt re
darguite. Que.n in occulto fiũt ab ipis
turpe est t dicere. Oia aũt q̃ arguunt.a
lumine manifestãtur. Oẽ enī qd̄ mani/
fastat lumẽ est. Propter qd̄ dicit. Sur
ge q̃ dormis t exurge a mortuis: et illũia
C bit te christ'. Videte itaq; frēs qũo cau
Col.4.b. te ambuletis: nõ quasi insipiẽtes sed vt
sapiẽtes: redimẽtes tps. quoniam dies
mali sũt. Propterea nolite fieri impru/
Ro.12.a. dentes/ sed intelligẽtes q̃ sit voluntas dei
Thessal.4.a. Et nolite inebriari vino in q̃ est luxuria
sed implemini spũsancto. loquẽtes vob
metipis in psalmis. hymnis et canticis
spiritalib; cãtãtes t psallẽtes in cordib;
vestris dño: gras agẽtes semp p oib; in
noie dñi nri iesu christi deo t patri. Sub
Col.3.c. iecti inuicẽ: in timore christi. Mulieres
i.Pe.3.a. viris suis subdite sint sicut dño: qm̃ vir
caput est mulieris sicut christus caput ẽ
D ecclesie: ipe saluator corpis eius. Sed si
cut ecclesia subiecta est christo: ita t mu/
Col.3.c. lieres viris suis i oib;. Viri diligite vxo
res vras sicut t christ' dilexit eccliam: et
seipm tradidit p ea vt illũ sanctificaret:
mũdans eã lauacro aque in verbo vite:
vt exhiberet ipe sibi gloriosaꝝ eccliaꝝ nõ
hñtẽ maculã aut rugã aut aliqd hmõi.
sed vt sit sancta t imaculata. Ita et viri
debẽt diligere vxores suas: vt corpa sua
Qui suã vxorẽ diligit: seipm diligit. Ne
mo eni vnq̃ carnẽ suã odio habuit: sed
nutrit t fouet eã sicut et christus eccliaꝝ
Gen.2.2; Esdre q̃ mẽbra sumus corpis ei' de carne eius
4.Mt.19.b et de ossib; ei'/ Propter hõ relinquet hõ
Mar.10.a. patrẽ t matrẽ suã: et adhrebit vxori sue
i.Cor.6.d. et erũt duo in carne vna. Sacramẽtuꝝ
hoc magnũ est. Ego aũt dico in christo
et in eccia. Verumtñ et vos singuli vn'
quisq; vxorẽ suã sicut seipm diligat: vxor
aũt timeat virũ suum. VI
A Col.3.d. Filij obedite parẽtib; vris i do/
Exo.20.Mat. mino. Hoc eni iustũ ẽ/ Hono/
19.e.Lu.13.d ra pẽz tuũ t matrẽ tuã: quod ẽ
Mar.10.c. mãdatũ pmũ in promissiõe: vt bñ sit ti/
Ecc.3. bi.t sis longeu' sup terrã. Et vos pres
nolite ad iracũdiã puocare filios vros:
sed educate illos in disciplina t correpti
one dñi/ Serui obedite dñis carnalib; Col.3.d.
cũ timore t tremore. in simplicitate cor i.Pe.2.c.
dis vri sicut christo: non ad oculũ serui
entes q̃si hoib; placẽtes: sed vt serui chri
sti facientes voluntatẽ dei ex aĩo cũ bona vo
lũtate seruientes sicut dño: t nõ hoib;: sci
entes qm̃ vnusq̃sq; q̃dcũq; fecerit bonũ
hoc recipiet a dño siue ſu' siue liber. Et B
vos dñi eadẽ facite illis remittẽtes mi/ Leui.19. Ro.
nas: sciẽtes qr t illor t vr dñs ẽ i celis/ t 2.b. Col.3.d.
psonar acceptio nõ est apud deũ. De ce/ Act.10.c. Ja.2
tero fratres cfortamĩ in dño: t in poten b.i.Pe.1.c.
tia vtutis ei'/ Induite vos armaturaꝝ Col.3.b.
dei vt possitis stare adũsus insidias dia/
boli: qm̃ nõ est nobis colluctatio adũsus
carnẽ t sanguinẽ: sz aduersus pncipes t
ptates: aduersus mundi rectores tene/
brarũ har. ctra spiritalia nequtie i celesti
bus. Propterea accipite armaturaꝝ dei
vt possitis resistere i die malo: t in oib;
pfecti stare. State ergo succincti lũbos L
vros in vitate. t induti loricã iustitie: t
calciati pedes in pparatõez euãgelij pa/
cis/ In oib; sumẽtes scutũ fidei in quo Esaie.59.
possitis oia tela nequissimi ignea extin/ i.Thessal.5.b.
guere t galeã salutis assumite. t gladiũ
spũs qd̄ ẽ verbũ dei. p oẽm oratõez t ob
secratõez orãtes oĩ tpe in spũ. t in ipovi
gilãtes in oĩ instãtia t obsecratõe p oib;
sanctis t p me vt det mihi sermo in apti D
one oris mei cũ fiducia notũ facere my/
steriũ euãgelij: p q̃ legatõe fungor in ca
tena ista: ita vt in ipo audeã put oportz
me loqui. Ut aũt t vos sciatis q̃ circa me
sũt: quid agã oia vobis nota faciet tychi
cus charissimus frater et fidelis minister
in dño. quẽ misi ad vos in hoc ipm vt co
gnoscatis que circa nos sũt: et psoletur
corda vestra. Pax fratrib; t charitas cũ
fide a deo patre nostro et domino iesu
christo. Gratia cum omnibus qui dili/
gunt dominum nostrum iesum christũ
in incorruptione. Amen.

Explicit epistola Pauli ad Ephesios
Incipit argumentum in epistolã ad
Philippenses.

Ad Philippenses

Philippēses sunt macedo-
nes. Hi accepto verbo ve-
ritatis pstiterūt i fide: nec
receperūt falsos apostolos
Hos collaudat apl's: scri-
bēs eis a roma d carcere p epaphroditū

Explicit argumētū. Incipit epl'a
Pauli ad philippenses. Cap. I

A Paulus et
thimotheus serui
iesu christi: omib
sanctis i christo ie
su q sūt philippis
cū epis ⁊ dyacōib
Gr̄a vobis et pax
a deo pr̄e nr̄o ⁊ dn̄o iesu christo. Gratias
ago deo meo in oī memoria vr̄i sp in cū
ctis orōib meis p oīb vobis cū gaudio
dep̄catōez faciēs sup cōicatōe vr̄a i euan
gelio christi a p̄ma die vsq nūc: ꝯfidens
hoc ip̄m: qꝛ q cepit i vobis opus bonuz.
pficiet vsq in diē christi iesu. Sicut est
mihi iustū h̄ sentire p oīb vobis: eo q
habeā vos i corde ⁊ in vinculis meis et
in defensiōe ⁊ ꝯfirmatōe euāgelij: socios
B gaudij mei oēs vos esse. Testis enī mi-
hi ē de' qūo cupiā oēs vos esse i visceri-
bus iesu christi. Et h̄ oro: vt charitas ve
stra magis ac magis abūdet i oī scia ⁊ in
oī sensu: vt pbetis potiora vt sitis since
res ⁊ sine offensa i diē christi: repleti fru
ctu iusticie p iesū christū in gloriā et lau
dē dei. Scire aūt vos volo frēs: qꝛ q cir
ca me sūt. magis ad pfectū venerūt euā
gelij: ita vt vincula mea maīfesta fierēt
in christo in oī p̄torio ⁊ i ceteris oīb: vt
plures e frīb in dn̄o ꝯfidētes i vinculis
meis. abūdāti' auderēt sine timore vbū
C dei loq. Quidā quidē ⁊ ppter īuidiā ⁊ cō
tentōez: quidā aūt ⁊ ppter bonā volūta
tē christū p̄dicāt. Quidā ex charitate: sci
entes qm̄ in defensiōe euāgelij positus
suz. Quidā aūt ex ꝯtētōe christū annūci
ant nō sincere. existimātes p̄ssurā se su-
scitare vinculis meis. Quid enī? Duz
omī mō siue p occasionē siue p veritatē
christus ānunciet. ⁊ in h̄ gaudeo: sed et
gaudebo. Scio eniz qꝛ hoc mihi pueni-
et ad salutē. p vr̄az oratōez ⁊ submīstra-
tionē spūs iesu christi. s̄m expectatōez et
spem meā qꝛ in nullo ꝯfundar. sz in oī fi
ducia sic̄ semp ⁊ nūc magnificabit̄ chri-
stus i corpe meo: siue p vitā siue p mor-
tē. Mihi enī viuere christ' est ⁊ mori lu
crū. Q si viuere in carne. h̄ mihi fruct'
opis est. ⁊ qu id eligā ignoro: coartor au 2. Reg. 24.
tē e duob desideriñ hn̄s dissolui: ⁊ esse Daniel. 13.
cū christo multo magis meli' pmanere D
aūt in carne. necessariū ppter vos. Et h̄
ꝯfidens scio. qꝛ manebo ⁊ pmanebo oīb
vobis ad pfectū vr̄m ⁊ gaudiū fidei: vt
gratulatio vr̄a abūdet i christo iesu i me
p meū aduentū iter ad vos. Tm̄ digne
euāgelio christi ꝯuersamī vt siue cū ve-
nero ⁊ videro vos. siue absens audiam
de vobis. qꝛ statis in vno spū vnanimes
collaborātes fidei euāgelij: ⁊ i nullo ter-
reamini ab aduersarijs q est illis causa
pditōis: vobis aūt salutis. Et hoc a deo:
Quia vobis donatū est p christo nō so-
lū vt i eū credatis: sz vt etiā p illo patia
mini: idē certamē hn̄tes q̄le et vidistis
in me: ⁊ nūc audistis de me. II

A Si qua ergo cōsolatio in christo
si quod solatiuz charitatis. si q
societas spūs. si qua viscera mi
seratōis: implete gaudiū meū. vt idem
sapiatis eandē charitatē hn̄tes: vnani-
mes: idip̄m sentiētes. Nihil p cōtentio-
nem neq p inanez gloriā: sed in humili
tate supiores sibi inuicē arbitrātes: nō
que sua sunt singuli ꝯsiderātes sed ea q
alioꝝ. Hoc enī sentite in vobis: qd ⁊ in
christo iesu: Qui cū i forma dei esset. nō
rapinā arbitrat' ē esse se eq̄lez deo: sed se
metip̄m exinaniuit formā serui accipiēs
in similitudinē hoīm fact' et habitu in-
uētus vt hō hūiliauit semetip̄m factus
obediēs vsq ad mortē mortē aūt crucis
Propter qd ⁊ deus exaltauit illū ⁊ dona Heb. 2. c.
uit illi nomē quod est sup̄ om̄e nomen B
vt in noīe iesu oē genu flectat̄ celestiū Ro. 14. b.
terestriū ⁊ infernoꝝ: ⁊ oīs lingua ꝯfitea
tur qꝛ dn̄s iesus christ' in gl'ia ē dei p̄tis

Itaq; carissimi mei sic sp obedistis: non in ptia mei tm̃· sed multomagis nunc in absentia mea cũ metu et tremore ve/ strã salutẽ opami. Deꝰ est eni q̃ op̃at in vobis t velle et pficere p bona volũtate Oia aũt facite sine murmuratõibꝫ t hx sitatõibꝫ: vt sitis sine querela et simpli/ ces filij dei sine reprehensione in medio natõnis praue t peruerse: inter q̃s luce tis sicut lumiaria in mõdo v̈bũ vite ꝓti/ nẽtes ad gl̃iaz meã i die christi: q̃ nõ in vacuũ cucurri neq; in vacuũ laborraui. Sz t si emulor sup̃ sacrificiũ t obseqũz fidei vr̃e: gaudeo t ꝓgratulor oibꝫ vob. Idipm aũt t vos gaudete: t ꝓgratula/ mini mihi. Spero aũt i dño iesu· timo thẽũ me cito mittere ad vos. vt t ego bo no aĩo sim cognitis q̃ circa vos sũt Ne/ minẽ· n· habeo tã vnanimẽ q̃ sincera affe ctõe p vobis sollicit⁹ sit. Oẽs eni q̃ sua sũt q̃runt: nõ q̃ iesu christi. Exp̃imẽtuz aũt ei⁹ ꝓgnoscite· q̃m sic p̃ri filiꝰ mecuz seruiuit in euãgelio. Hũc igit spero me mittere ad vos: mox vt videro q̃ circa me sũt Cõfido aũt i dño: q̃m t ipe veniã ad vos cito. Necessariuz aũt existimaui epaphroditũ frẽz et copatorẽ t cõmilito nẽ meũ· vr̃m aũt apl̃m· t mistrũ necĩta tis mee· mittere ad vos: q̃m quidẽ oẽs vos desiderabat: t mest⁹ erat ꝓptere a q̃ audieratis illũ infirmatũ. Nã t ifirma/ tus ẽ vsq; ad mortẽ: sz deꝰ miꝭtus ẽ ei⁹: Nõ solũ aũt ei⁹: sed etiã t mei: ne trist̃/ ciã sup̃ tristiciã hr̃ez. Festinãtius g̃ misi illũ: vt viso illo iter̃ gaudeatis: et ego si ne tristicia sim. Excipite⁹itaq; illũ cũ oĩ gaudio in dño: t eiusmodi cum honore habete tote: q̃m ꝓpter opus christi vsq; ad mortẽ accessit· tradẽs aĩam suam: vt im pleret id quod ex vobis deerat erga me um obsequium. III

A Ocetero frẽs mei gaudete in do mio: eadẽ vobis scribere mihi q̃dẽ nõ pigrũ: vob aũt neccariũ. Videte canes· videte malos oparios: videte ꝓcisiõez. Nos ei sum⁹ circũcisio q̃ spũ ꝺuim⁹ deo: t gloriam̃ i christo iesu t nõ i carne fiduciã hñtes: q̃q̃ t ego ha beã ꝓfidẽtiaz i carne. Si quis alius vi/ det ꝓfidere in carne: ego magis circũci/ sus octaua die ex genere isrl̃ ó tribu ben iamin/ hebre⁹ ex hebreis: ꝺm legẽ phari/ seus ꝺm emulatõez p̃sequẽs eccl̃iaz dei: ꝺm iusticiã q̃ in lege e ꝓuersat⁹ sine q̃re/ la. Sz q̃ mihi fuerũt lucra: hec arbitra/ tus su ꝓpter christ̃ detrimẽta. Verũtm̃ existimo oĩa detrimẽtũ esse ꝓpter eminẽ tẽ sciaz iesu christi dñi mei: ꝓpter quem oĩa detrimẽtũ feci t arbitror vt stercora vt christũ lucrifaciã: vt t iueniar i illo ñ hñs meã iusticiã q̃ ex lege ẽ· sz illã q̃ ex fi de est christi iesu: q̃ ex deo ẽ iusticia i fide ad cognoscẽdũ illũ· t v̈tutẽ resurrectõis eius t⁹ societatẽ passiõis illi⁹: ꝓfiguratus morti eius: si quo mõ occurrã ad resur/ rectõez q̃ est ex mortuis: nõ ꝙ iã acceperi aut iã pfectus sim. Sequor aũt si q̃ mõ cõprehẽdaz in q̃ t cõprehẽsus suz a chri/ sto iesu. Frẽs ego me nõ arbitror comp hẽdisse. Unũ aũt: q̃ quidẽ retro sũt obli uiscẽs· ad ea vo q̃ sũt ꝓtra extẽdens me ipm: ad destinatũ p̃seq̃r ad brauiũ sup̃ne vocatõis⁹ dei in christo iesu. Quicũq; er go pfecti sum⁹ hoc sentiam⁹: t si q̃d aliter sa/ pitis: t hoc vobis deꝰ revelabit. Verumtm̃ ad q̃ ꝓpenim⁹: vt idẽ sapiamus: t in ea dẽ ꝓmaneam⁹ regula/ Imitatores mei estote frẽs t obseruate eos q̃ ita ãbulãt sicut habetis formã nr̃az. Multi enĩ am bulãt q̃s sepe dicebã vobis· nunc aũt et flens dico ĩimicos crucis christi: q̃ꝝ finis interit⁹· quoꝝ deꝰ vẽter ẽ: t gl̃ia in ꝓfusi/ one ipoꝝ q̃ terrena sapiũt. Nostra autez cõuersatio in celis est/ Unde etiã saluato rem expectam⁹ dñm nr̃m iesum christũ qui reformauit corpus humilitatis nr̃e cõfiguratũ corpi claritatis sue: ꝺm op̃a/ tionẽ virtutis sue qua etiaz possit subĵ/ cere sibi omnia. IIII

T Itaq; frẽs mei charissimi t desi/ derãtissimi: gaudiũ meuz t coro na mea: sic state in dño charissi/ mi. Euchodiã rogo t syntice deprecor id ipm sape in dño. Etiaz rogo te t germa ne cõpar: adiuua illas q̃ mecũ laborraue/ runt in euangelio cũ clemente t ceteris

Act⁹. 23. a.

B

C

D

i. Corin. 4. b.
Ephe. 5. a:
i. Thessal. 4. b.
Job. 13. g.

D

Gen̄. 41. 7. 49.
Esaie. 19.
4. Reg. 13.

A

Ecc.24. Baruch.4. B Mat.5.g.

adiutoribus meis/quorũ nomina sunt in libro vite. Gaudete in dño semp̄. iterum dico gaudete. Modestia vestra nota sit oĩbꝫ hominibꝫ. Dñs enĩ ꝓpe ē/Nihil solliciti sitis sed in omni oratione et obsecratione cũ gratiaꝝ actõe petitiões vestre innotescant apud deũ. Et pax dei que exuperat omnẽ sensuꝫ custodiat corda vestra et intelligẽtias vestras in christo iesu. De cetero fratres quecũqꝫ sunt vera. quecũqꝫ pudica. quecũqꝫ iusta. quecunqꝫ sancta. quecunqꝫ amabilia. quecũqꝫ bone fame. si qua virtꝰ. si q̃ laus discipline. hec cogitate: que ⁊ didicistis et accepistis ⁊ audistis ⁊ vidistis ĩ me Hec agite et deus pacis erit vobiscũ. Gauisꝰ sum aũt in dño vehemẽter: qm̃ tandem aliqñ refloruistis ꝓ me sentire sicut ⁊ sentiebatis. Occupati aũt eratis. Nõ quasi propter penuriã dico. Ego enĩ didici in quibꝫ sum sufficiẽs esse. Scio ⁊ hũiliari: scio et abũdare: Ubiqꝫ et in oĩbus institutus suꝫ. et satiari et esurire. ⁊ abũdare ⁊ penuriã pati. Oĩa possuꝫ: in eo q̃ me confortat. Ueruntñ bene fecistis: cõmunicãtes tribulatõi mee. Scitis aũt et vos philippenses q̃ in principio euãgelij qñ profectus suꝫ a macedonia nulla mihi ecclesia cõmunicauit in ratione dati et accepti. nisi vos soli: qꝛ et thessalonicã semel et bis in vsuꝫ mihi misistis Nõ qꝛ quero datũ. sed requiro fructum abundãtem in ratõe vestra. Habeo autẽ oĩa. et abũdo. Repletus suꝫ acceptis ab epaphrodito. que misistis in odorẽ suauitatis/hostiã acceptã placentẽ deo Deus autem meus impleat omne desiderium vr̃m ſm diuitias suas in gloria in christo iesu. Deo aũt ⁊ patre nr̃o gloria in secula seculoꝝ amen. Salutate oẽm scm̃ ĩ christo iesu. Salutãt vos q̃ mecuꝫ sũt frẽs. Salutãt vos oẽs sancti: maxĩe aũt q̃ de cesaris domo sũt Gratia dñi nostri iesu christi c ũ spiritu vestro. Amen.

C

D

Ro.12.a.

Explicit epistola Pauli ad Philippenses. Incipit argumentum in epistolam ad Colossenses.

c

Colossenses. et hi sicut laodicenses sunt asiani. et ipi preuenti erant a pseudo apostolis Nec ad hos accessit ipe apostolus: sed et hos ꝑ epl'aꝫ corrigit. Audierant enĩ verbũ ab archippo: q̃ ⁊ ministeriũ in eos accepit. Ergo apostolus iam ligatus scribit eis ab epheso ꝑ tychicum diaconem et onesimum acolythum.

Explicit argumentum. Incipit epistola Pauli ad Colossenses. Capitulũ I

A

p

Paulus apostolus iesu christi ꝑ voluntatẽ dei et timotheꝰ frater his qui sũt colossis sanctis et fidelibus fratribꝫ in christo iesu: Gratia vobis et pax a deo patre nostro. Gratias agimus deo et patri dñi nostri iesu christi semp̄ ꝓ vobis orãtes: audientes fidẽ vr̃am in christo iesu et dilectionẽ quã habetis in sanctos oẽs ꝓpter spem que reposita est vobis in celis: quã audistis in verbo veritatis euãgelij qđ ꝑuenit ad vos sicut et in vniuerso mũdo est. ⁊ fructificat ⁊ crescit sicut in vobis ex ea die qua audistis et cognouistis gratiam dei in veritate: sicut didicistis ab epapha charissimo conseruo nostro. qui ē fidelis ꝓ vobis minister christi iesu. Qui etiaꝫ manifestauit nobis dilectionẽ vr̃am in spũ. Ideo et nos ex qua die audiuimꝰ. nõ cessamꝰ ꝓ vobis orãtes ⁊ postulãtes vt impleamini agnitõe volũtatis eiꝰ in oĩ sapiẽtia et intellectu spiritali. vt ambuletis digne deo ꝑ oĩa placẽtes in oĩ ope bono fructificãtes et crescẽtes in scĩa dei: in oĩ v̄tute ꝯfortati ſm potẽtiã claritatis eiꝰ. in oĩ patiẽtia ⁊ lõganimitate cũ gaudio gr̃as agẽtes deo ⁊ patri: qui dignos nos fecit in partem sortis sanctoꝝ in lumĩe. Qui eripuit nos de potestate tenebraꝝ. ⁊ trãstulit in regnũ filij dilectõis sue/in quo habemꝰ redẽptõeꝫ et remissionẽ pctõꝝ. Qui est imago dei inuisibilis primogenitus oĩs creature: qm̃ in ipso condita

B

Eph.i.b.

sunt vniuersa in celis et in terra visibi-
C lia ⁊ inuisibilia. Siue throni siue dña-
tões siue p̄ncipatus siue ptātes: oīa per
ip̄m ⁊ in ipo creata suut. Et ip̄e ē añ oēs
et oīa in ipo ꝯstant. Et ip̄e est caput cor-
poris eccl̄ie: q̄ est p̄ncipiū primogenit⁹ ex
mortuis. vt sit in oīb⁹ ip̄e primatum te
nēs. Quia in ipo cōplacuit oēz plenitu-
dinē inhabitare ⁊ ꝑ eū recōciliari oīa in
ip̄m pacificās ꝑ sanguinē crucis ei⁹: siue
que in terris siue q̄ in celis sunt. Et vos
cū essetis aliqñ alienati et inimici sensu
in opib⁹ malis: nūc aūt reconciliauit in
corpe carnis eius ꝑ mortē. exhibere vos
sanctos et īmaculatos ⁊ irrep̄hensibiles
corā ipo: si tñ ꝑmanetis in fide fundati
et stabiles ⁊ īmobiles a spe euangelij qđ
audistis: qđ p̄dicatū ē in vniuersa crea-
D tura q̄ sub celo ē: cui⁹ fact⁹ suz ego pau-
lus mister: q̄ nūc gaudeo in passionibus
ꝓ vobis: ⁊ adimpleo ea q̄ desūt passionū
christi in carne mea ꝓ corpe ei⁹ qđ est ec
clesia. Cui⁹ fact⁹ suz ego minister ꝟm di
spensatōez dei q̄ data ē mihi in vobis vt
impleā verbū dei: mysteriū qđ abscondi
tū fuit a seculis ⁊ generatōib⁹. nūc autē
maīfestatū ē sanctis ei⁹ quib⁹ voluit de⁹
notas facere diuitias gl̄ie sacramēti hu
ius in gētib⁹ qđ ē christ⁹ ī vobis spes gl̄e
quē nos ānūciauim⁹ corripiētes oēz hoīez
et docētes in oī sapīa vt exhibeam⁹ oēm
hoīem ꝑfectū in christo iesu in q̄ ⁊ labo-
certando ꝟm opationē eius quā operat̄
in me in virtute. II

A Volo enī vos scire qualē sollici-
tudinē habeā ꝓ vobis ⁊ ꝓ his q̄
sunt laodicie ⁊ quicūq; non vi-
derūt faciē meā in carne: vt ꝯsolent̄ cor-
da ip̄oꝝ instructi in charitate. et in om̄s
diuitias plenitudinis intellect⁹ in agni
tione mysterij dei ⁊ patris et christi iesu
in quo sunt oēs thesauri sapīe ⁊ scientie
absconditi. Hoc aūt dico: vt nemo vos
B decipiat in sublimitate sermonū. Nam
et si corpe absens sum: sed spiritu vobis
cū sum gaudēs et vidēs ordinē vestrū. ⁊
firmamentū ei⁹ q̄ in christo est fidei vr̄e
sicut ergo accepistis iesuz christuz dñm
nostrū. in ip̄o ambulate: radicati et sup̄-
edificati in ip̄o. ⁊ confirmati in fide sicut
et didicistis: abūdantes in illo in gratia
rū actione: Videte ne q̄s vos decipiat ꝑ
philosophiā ⁊ inanē fallaciā ꝟm traditio
nem hoīm: ꝟm elemēta mūdi ⁊ non ꝟm
christū. Quia in ip̄o inhabitat oīs ple-
nitudo diuinitatis corpaliter: ⁊ estis in
illo repleti q̄ ē caput oīs p̄ncipat⁹ ⁊ ptā-
tis. In quo ⁊ circūcisi estis circūcisione C
nō manufacta in expoliatōne corpis car
nis: sed in circūcisione christi ꝯsepulti ei
in baptismo: in q̄ ⁊ resurrexistis ꝑ fidem
opatōis dei q̄ suscitauit illū a mortuis.
Et vos cū mortui essetis in delictis et p̄
putio carnis vr̄e ꝯuiuificauit cuz illo do
nās vobis oīa delicta: delēs qđ aduersus
nos erat chirographū decreti qđ erat cō
trariū nobis. Et ip̄m tulit de medio affi
gēs illud cruci. ⁊ expoliās p̄ncipat⁹ ⁊ ptā
tes. tradurit ꝯfidēter palā triūphās illos D
in seip̄o. Nemo g̃ vos iudicet in cibo aut
in potu aut in ꝑte diei festi aut neome-
nie: aut sabbatoꝝ q̄ sūt vmbra futurorū
corp⁹ aūt christi. Nemo vos seducat vo Mat. 24. a.
lēs in hūilitate ⁊ religiōe angeloꝝ q̄ nō Mar. 13. b.
vidit. ambulās frustra inflat⁹ sensu car- Lu. 21. b.
nis sue: ⁊ nō tenēs caput ex q̄ totū corp⁹ 1. Cor. 3. b.
ꝑ nexus ⁊ ꝯiūctōes submīstratū ⁊ cōstru Eph. 5. b.
ctū crescit in augmētū dei. Si g̃ mortui
estis cū christo ab elemētis hui⁹ mundi
q̄d adhuc tanq̄z viuētes mđo decernit̄:
Ne tetigeritis: neq; gustaueritis: neq; cō
trectaueritis: q̄ sūt oīa ī interitu ip̄o vsu
ꝟm p̄cepta et doctrinas hoīm: q̄ sūt rati
onē quidē habētia sapīe in sup̄stitiōe et
hūilitate ⁊ nō ad ꝑcendū corpi nō in ho
nore aliq̄ ad saturitatē carnis. III

A Igitur si cōsurrexistis cū christo
que sursuz sunt querite vbi chri
stus est in dextra dei sedēs q̄ sur
sum sūt sapite: non q̄ sup̄ terrā. Mortui
enī estis. et vita vr̄a abscōdita est cū chri
sto in deo: cū aūt christ⁹ apparuerit vita
vestra: tūc et vos apparebitis cū ip̄o ī glo
ria. Mortificate ergo mēbra vr̄a q̄ sunt
sup̄ terrā. fornicationez. īmundiciā. libi-
dinē. cōcupiscētiam malā: ⁊ auariciam:

que est simulacrorũ seruitus: ꝓpter que
B venit ira dei sup̄ filios incredulitatis in
Heb. 12. a. quibꝫ ambulastis aliqñ cũ viueretis in
i. Pe. 2. a. illis. Nũc aũt deponite et vos omĩa: irã
Eph. 4. c. indignationẽ. maliciã. blasphemiã. tur-
Ro. 6. a. pem sermonẽ de ore vestro. Nolite men
Eph. 4. c. tiri inuicẽ: expoliantes vos veterem ho-
minẽ cũ actibus suis. et innuentes no-
uum eũ qui renouat̃ in agnitionem dei
ꝑm imaginẽ eius q̃ creauit eũ: vbi nõ ẽ
gẽtilis ⁊ iudeus: circũcisio ⁊ p̄putiũ. bar
barus et scyta. seru⁹ ⁊ liber: sꝫ oĩa ⁊ in oĩ-
Eph. 6. b. bus christ⁹. Induite vos ergo sicut ele-
cti dei sancti et dilecti viscera misericor-
die. benignitatẽ. humilitatẽ. modestiam
Eph. 4. d. patientiam. supportãtes inuicẽ ⁊ donan
tes vobismetip̄is si q̃s aduersus aliquẽ
hẽt querelã: sicut ⁊ dñs donauit vob̄: ita
C et vos. Sup̄ oĩa aũt hec charitatẽ habe
te q̃d ẽ vinculũ p̄fectõis: ⁊ pax christi ex
ultet in cordibꝫ vr̄is: in q̃ ⁊ vocati estis in
vno corp̄e. ⁊ grati estote. Verbũ christi
habitet in vobis abũdanter. in oĩ sapĩa
docẽtes et cõmonentes vosmetip̄os in
psalmis et hymnis ⁊ cãticis spũalibus
in gr̄a cantãtes in cordibꝫ vr̄is deo. Oẽ
quodcũq̃ facitis in verbo aut in op̄e: oĩa
in noĩe dñi nostri iesu christi: gr̄as agen
Eph. 5. c. tes deo ⁊ patri p̄ ip̄m. Mulieres subdi
i. Pe. 3. a. te estote viris: sicut oportet in dño. Vi-
D ri, diligite vxores vr̄as ⁊ nolite amari eẽ
Eph. 6. a. ad illas. Filij obedite parẽtibꝫ p̄ oĩa: hoc
enĩ placitũ est in dño. Patres nolite ad
indignatõez ꝓuocare filios vr̄os vt nõ
Eph. 6. a. pusillo aĩo fiãt. Serui obedite p̄ omĩa
i. Pe. 2. c. dñis carnalibꝫ: nõ ad oculũ seruiẽtes q̃si
hoĩbꝫ placẽtes: sꝫ in simplicitate cordis
timẽtes dñm. Q̃dcũq̃ facit̃. ex aĩo op̄a
mini. sicut dño et nõ hoĩbꝫ scientes q̃ a
Leuit. 19. Ro. dño accipietis retributionẽ hereditatis
2. b. Eph. 6. b. Dño christo seruite. Qui enĩ iniuriã fa
Act. 10. c. ia. 2. b. cit: recipiet id q̃d inique gessit. Et nõ ẽ
i. Pe. 1. c. p̄sonarũ acceptio apud deũ. IIII
A

Domini. q̃d iustũ est ⁊ equũ ser-
uis p̄state: sciẽtes q̃m et vos do
minũ habetis ĩ celo. Oratõi in
state vigilãtes ĩ ea ĩ gr̄aꝝ actõe: orãtes si
mul ⁊ ꝓ nobis. vt de⁹ ap̄iat nob̄ ostiñ ser
monis ad loquẽdũ mysteriũ christi: ꝓpt̃
quod etiã vinct⁹ suꝫ. vt manifestẽ illud
ita vt oportet me loqui. In sapĩa ãbula B
te ad eos q̃ forꝫ sũt: tp̄s redimẽtes. Ser Eph. 5. c.
mo vester semp̄ in gr̄a sale sit ꝯditus. vt
sciatis q̃uo oporteat vos vnicuiq̃ rñde-
re. Que circa me sũt. oĩa vobis nota fa-
ciet tychicus charissim⁹ frater ⁊ fidelis
mĩster ⁊ ꝯseru⁹ in dño: quẽ misi ad vos
ad h̄ ip̄m vt cognoscat q̃ circa vos sũt. et
ꝯsolet̃ corda vr̄a cũ onesimo charissimo
et fideli fratre q̃ ex vobis est: q̃ oĩa q̃ hic
agunt̃ nota faciẽt vobis. Salutat vos C
aristarchus cõcaptiu⁹ me⁹. et marc⁹ con 2. Timo. 4. c.
sobrinus barnabe: de quo accepistis mã
data. Si venerit ad vos suscipite illum
Et iesus qui dicit̃ iust⁹. q̃ sũt ex circũcisi
one. Hi soli sũt adiutores mei in regno
dei: q̃ mihi fuerũt solatio. Salutat vos
epaphras q̃ ex vobis ẽ seruus christi ie-
su. semp̄ sollicit⁹ ꝓ vobis in oratõibꝫ: vt
stetis p̄fecti ⁊ pleni in omĩ volũtate dei
Testimoniũ enĩ illi p̄hibeo q̃ hẽt mlt̃uꝫ
laborẽ ꝓ vobis ⁊ ꝓ his q̃ sũt laodicie ⁊ q̃ D
hierapoli. Salutat vos lucas medicus
charissim⁹: et demas. Salutate frẽs q̃
sunt laodicie. ⁊ nymphã ⁊ q̃ in domo ei⁹
est ecclesiã. Et cũ lecta fuerit apud vos
epl̃a hec: facite vt ⁊ in laodicensiũ eccl̃ia
legat̃: et ea que laodicẽsium est vobis le
gat̃. Et dicite archippo Vide mĩsterium
q̃d accepisti in dño: vt illd̃ impleas. Sa
lutatio mea manu pauli. Memores esto
te vinculoꝝ meorum. Gratia dñi nostri
iesu christi vobiscum. Amen.

Explicit epistola Pauli ad Colossen-
ses. Incipit argumentum in epistolam
ad Thessalonicenses primam.

Thessalonicẽses sunt macedo
nes: qui accepto v̄bo v̄itatis
p̄stiterũt ĩ fide: etiã in p̄secu-
tione ciuiũ suorũ. Preterea
nec receperũt falsos apl̃os: nec ea que a
falsis apl̃is dicebantur. Hos collaudat
apl̃s scribẽs eis ab athenis: p̄ thychicuꝫ
diaconem. et onesimũ acolythum.

Explicit argumentum

Incipit epistola Pauli ad Thessalonicenses prima. Capitulum. I

PAulus et siluanus ⁊ timotheus: ecclesie thessalonicensiuz in deo patre nostro ⁊ domio iesu christo. gra vobis et pax. Gratias agim⁹ deo semp pro omnib⁹ vobis. memoriā vr̄i facientes in orationib⁹ nr̄is sine intermissione: memores opis fidei vr̄e ⁊ laboris ⁊ charitatis et sustinentie spei dn̄i nr̄i iesu christi: ante deū et patrē nr̄m. Sciētes frēs dilecti a deo electionē vr̄am: qz euangeliū nostrū nō fuit ad vos in sermone tātuz sed ⁊ in virtute ⁊ in spūsancto ⁊ in plenitudine multa: sicut scitis q̄les fuerimus in vobis ꝓpter vos. Et vos imitatores nr̄i facti estis ⁊ dn̄i: excipientes verbū in tribulatione multa cū gaudio spūssancti: ita vt facti sitis forma oīb⁹ credentib⁹ in macedonia et in achaia. A vobis enī diffamat⁹ est sermo dn̄i: nō solū in macedonia ⁊ in achaia: sed in oī loco fides vr̄a q̄ est ad deū ꝓfecta ē: ita vt nō sit nobis necesse quicq̄ loq̄. Ipi enī de nob⁹ annūciant qualē introitū habuerim⁹ ad vos. ⁊ quō conuersi estis ad deū a simulacris seruire deo viuo ⁊ vero: ⁊ expectare filiū ei⁹ de celis quē suscitauit ex mortuis iesuz. qui eripuit nos ab ira ventura. II

AAm ⁊ ipi scitis frates introituz nr̄m ad vos q̄ nō inanis fuit sz ante passi multa ⁊ ꝓtumelijs affecti sicut scitis in philippis: fiducia habuim⁹ in deo nr̄o loqui ad vos euāgeliū dei in multa sollicitudine Exhortatio nostra nō de errore neq̄ de īmūdicia neq̄ in dolo: sed sicut ꝓbati sumus a deo vt crederet nobis euāgeliū ita loq̄mur nō quasi hoīb⁹ placētes: sz deo qui ꝓbat corda nr̄a. Neq̄ enī aliq̄n fuim⁹ in sermōe adulatōis sicut scitis: neq̄ in occasione auaricie. deū testis ē: nec querētes ab hoīb⁹ gloriā neq̄ a vobis neq̄ ab alijs cū possem⁹ vobis oneri esse vt christi apli. Sed facti sum⁹ paruli in medio vr̄m tāq̄ si nutrix foueat filios suos: ita desiderantes vos cupide. volebamus tradere vobis: nō solū euāgeliū dei. sed etiā aiasmas nr̄as. qm̄ charissimi nob⁹ facti estis. Memores enī facti estis frēs labor⁹ nr̄i et fatigationis: nocte et die ope⁹antes: ne quē vr̄m grauarem⁹. ꝓdicauim⁹ in vob⁹ euangeliū dei. Vos testes estis. et deus: q̄ sancte ⁊ iuste et sine querela vobis q̄ credidistis affuim⁹ sicut scitis q̄liter vnū quēq̄ vr̄m ficut pater filios suos depcātes vos ⁊ consolātes. testificati sumus vt ambularetis digne deo qui vocauit vos in suū regnū ⁊ gloriā. Ideo et nos gratias agim⁹ deo sine intermissione: qm̄ cū accepissetis a nobis verbū audit⁹ dei. accepistis illud nō vt verbum hoīm: sed sicut ē vere verbū dei: qui opat⁹ in vobis qui credidistis. Vos enī imitatores facti estis frēs ecclesiarū dei que sūt in iudea in christo iesu: qz eadez passi estis et vos a ꝓtribulib⁹ vr̄is sicut ⁊ ipi a iudeis qui ⁊ dn̄m occiderūt iesuz ⁊ ꝓphetas. et nos ꝓsecuti sūt: ⁊ deo nō placēt. ⁊ oīb⁹ hoīb⁹ aduersant⁹. phibētes nos gētibus loqui vt salui fiāt. vt impleant ꝓccata sua sp. Peruenit enī ira dei sup illos vsq̄ in finē Nos aūt fratres desolati a vob⁹ ad tps horę. aspectu: nō corde abūdantiꝰ festinauim⁹ faciē vestrā videre cū multo desiderio: qm̄ voluimus venire ad vos. ego quidē paulus et semel ⁊ iterū: sz impediuit nos sathanas. Que est enim nr̄a spes aut gaudiū aut corona gloriē? Nōne vos ante dominū nostrū iesum christum in aduentu eius? Vos enim estis gloria nostra et gaudium. III

PRopter quod non sustinentes amplius. placuit nobis remanere athenis solis. et misim⁹ timotheū fratrē nostrū et ministrū dei in euāgelio christi ad confirmādos vos et exhortandos ꝓ fide vr̄a: vt nemo moueat⁹ in tribulatōib⁹ istis? Ipi enī scitis q̄ in hoc positi sumus. Nā et cū apud vos essem⁹ predicebamus vobis passuros nos tribulationes: sicut et factum est et scitis.

Propterea et ego amplius nō sustinēs
nisi ad cognoscendū fidē vr̄am: ne forte
tēptauerit vos is qui tēptat: ⁊ inanis fi
at labor noster. Nunc aūt veniēte timo-
theo ad nos a vobis et annūciante nob̄
fidē et charitatē vr̄am: ⁊ q̄ memoriā no
C stri habetis bonā. semp̄ desiderātes nos
videre sicut et nos q̄z vos. ideo ꝯsolati
sumus fratres in vobis. in oī necessita-
te ⁊ tribulatione nostra p̄ fidē vr̄am: qm̄
nūc viuimus. si vos statis in dño. Quā
enī gratiarū actiōez possumus deo retri
buere p̄ vobis in oī gaudio q̄ gaudem⁹
p̄pter vos ante deum nr̄m: nocte ac die
abūdantius orātes vt vidideam⁹ faciez
vestrā et compleam⁹ ea que desunt fidei
D vestre. Ip̄e aūt deus et pater noster et
dñs iesus christus dirigat viā nostrā ad
vos. Vos aūt dñs multiplicet: ⁊ abun-
dare faciat charitatē vr̄am in inuicē ⁊ in
oēs: quēadmodū ⁊ nos in vobis ad con
firmāda corda vr̄a sine querela in sancti
tate ante deū et patrē nostrū in aduētu
dñi nostri iesu christi cuz omnibus san-
ctis eius. Amen. IIII

A DE cetero ergo fratres rogam⁹
vos et obsecram⁹ in dño iesu:
vt quēadmodū accepistis a no-
nobis qūo oporteat vos ambulare ⁊ pla
cere deo: sic et ambuletis. vt abundetis
magis. Scit⁹ enī q̄ p̄cepta dederim vob̄
Ro. 12. a. p̄ dñm iesuz. Hec ē enī volūtas dei san-
Eph. 5. c. ctificatio vestra. vt abstineatis vos a for
nicatōe. vt sciat vnusquisq̄ vr̄m vas su
um possidere in sanctificatione ⁊ honore
nō in passione desiderij sicut ⁊ gentes q̄
B ignorāt deū. Et ne quis sup̄grediat̄ ne-
q̄ circūueniat in negocio fratrē suū: qm̄
vindex est dñs de his oīb̄ sicut p̄dixim⁹
vobis et testificati sum⁹. Nō enim voca
uit nos deus in īmundiciā: sed in sancti
ficationē. Itaq̄ q̄ hec spernit: nō hoīem
spernit. sz deū: q̄ etiā dedit sp̄m suum san
Jo. 15. c. 1. Cor. 4. d. Eph. 5. a. ctū in nobis. De charitate aūt fraterni
Phil. 3. c. tatis nō necesse habuim⁹ scribere vobis
1. Joh. 4. c. Ip̄i enī vos a deo didicistis: vt diligatis
C inuicē. Et enī illud facitis in oēs fratres
in vniuersa macedonia. Rogam⁹ autez
vos fratres vt abūdetis magis: ⁊ operā
detis vt quieti sitis: et vt vr̄m negociuz
agatis. et op̄emini manib̄ vestris sicut
p̄cepimus vobis: et vt honeste ambule
tis ad eos q̄ foris sunt. ⁊ nullius aliquid
desideretis. Nolum⁹ aūt vos ignorare
frēs de dormiētib̄ vt nō ꝯtristemini sic̄
et ceteri qui spem nō hn̄t. Si enī credi- D
mus q̄ iesus mortu⁹ ē ⁊ resurrexit ita ⁊
deus eos qui dormierūt p̄ iesū adducet
cū eo. Hoc enī vobis dicim⁹ in v̄bo dñi
q̄ nos q̄ viuim⁹. qui residui sum⁹ in ad
uētu dñi nō p̄ueniem⁹ eos qui dormie-
rūt. Qm̄ ip̄e dñs ī iusso ⁊ in voce archā
geli ⁊ in tuba dei descēdet de celo et mor
tui qui in christo sūt resurgēt p̄mi. De-
inde nos qui viuimus q̄ relinq̄mur si-
mul rapiemur cū illis in nubib̄ obuiaz
christo ī aera. ⁊ sic sp̄ cū dño erim⁹. Ita-
q̄ ꝯsolamini inuicē in verbis istis. V

DE temporib̄ aūt et momentis A
fratres nō indigetis vt scriba-
mus vobis. Ip̄i enī diligenter Ro. 13. d.
scitis q̄ dies dñi sicut fur ī nocte ita ve Apoc. 3. a.
niet. Cū enī dixerint pax ⁊ securitas: tūc 2. Pe. 3. c.
repētin⁹ eis sup̄ueniet interit⁹ sicut do-
lor ī vtero habētis. ⁊ nō effugient. Vos
aūt frēs nō estis ī tenebris. vt vos dies
ille tanq̄z fur cōprehēdat. Oēs enī vos
filij lucis estis. ⁊ filij diei. Nō sumus no
ctis neq̄ tenebrarū. Igit̄ nō dormiam⁹ B
sicut ⁊ ceteri: sz vigilem⁹ ⁊ sobrij simus.
Qui enī dormiūt: nocte dormiūt. ⁊ qui
ebrij sunt nocte ebrij sūt. Nos aūt q̄ di- Esa. 59.
ei sum⁹ sobrij simus. induti loricā fidei Eph. 6. c.
et charitatis ⁊ galeā spem salutis: qm̄ n̄
posuit nos deus in irā: sed in acquisitio
nē salutis p̄ dñm nostrū iesū christū qui
mortu⁹ ē p̄ nobis. vt siue vigilem⁹ siue
dormiam⁹: simul cū illo viuam⁹. Propt̄
q̄d ꝯsolamī inuicē: et edificate alterutr̄
sicut ⁊ facitis. Rogam⁹ aūt vos fratres C
vt noueritis eos qui laborāt inter vos:
et p̄sunt vobis in dño: ⁊ monēt vos. vt
habeatis illos abundātius in charitate
p̄pter opus illor̄. ⁊ pacē habete cum eis
Rogamus aūt vos fratres: corripite iu
quietos cōsolamini pusillanimes. susci

ipite infirmos · patientes estote ad oēs.
Uidete ne quis malū ꝓ malo alicui red
D dat: sed semꝑ qđ bonū ē sectamī in inui-
Eccl. 18. cem et in oēs. Semꝑ gaudete: sine īter
Lu. 18. c. missione orate: in oibꝫ grās agite. Hec
est eī volūtas dei ī christo iesu: in oībꝫ vo
bis. Spūm nolite extinguere. ꝓphetias
nolite spernere. Oīa aūt ꝓbate: qđ bonū
est tenete: ab oī specie mala abstinete vos
Ipe aūt deus pacis sanctificet vos ꝑ oīa
vt integer spūs vester et aīa ⁊ corpꝰ sine
querela in aduētu dñi nr̄i iesu christi ser
uet. Fidelis est qui vocauit vos: qui etiā
faciet. Fr̄es: orate ꝓ nob. Salutate fra-
tres oēs ī osculo scō. Adiuro vos ꝑ dñm
vt legat̄ epl'a hec oībꝫ sanctis fratribus
Gr̄a dñi nr̄i iesu christi vobiscuꝫ. Amen

Explicit epl'a pauli ad Thessalonicenses
prima. Incipit argumētū in epl'aꝫ scđaꝫ

Ad thessalonicenses secundaꝫ
scribit epl'am apl'us: et notuꝫ
facit eis de tp̄ibꝫ nouissimis
⁊ de aduersarij deiectōe. Scri
bit hanc epistolam ab athenis per tytum
diaconem et onesimum acolytum.

Explicit argumētū. Incipit epl'a Pau-
li ad Thessalonicenses secūda. Cap. I

A Paulus et sil
uanus et timotheus: ec
clesie thessalonicensiuꝫ
in deo patre nostro ⁊ do
mīo iesu christo: gratia
vobis ⁊ par a deo patre nostro ⁊ dño iesu
B christo. Gratias agere debemus semper
deo ꝓ vobis fr̄es · ita vt dignū est qm̄ su
percrescit fides vr̄a ⁊ abundat charitas
vniuscuiusqꝫ vr̄m in inuicē ita vt ⁊ nos-
ip̄i in vobis gloriemur in ecclesijs dei ꝓ
patiētia vr̄a ⁊ fide et in oībꝫ ꝑsecutiōibꝫ
vestris et tribulatōnibꝫ quas sustinetis
in exemplū iusti iudicij dei: vt digne ha
C beamini in regno dei ꝓ quo et patimini
si tñ iustū est apud deū retribuere retri-
butionem his qui vos tribulāt: ⁊ vobis
qui tribulamini requiem nobiscū in re-
uelatione dñi iesu de celo cum angelis
virtutis eius in flāma ignis dantis vin
dictā his qui nō nouerunt deū · et q̄ non
obediunt euangelio dñi nostri iesu chri- D
sti. Qui penas dabūt in interitu eternas
a facie dñi ⁊ a gloria virtutis eius: cū ve
nerit glorificari in sanctis suis · ⁊ āmira-
bilis fieri in oībus qui crediderūt: quia
creditū est testimoniū nostrum suꝑ vos
in die illo. In quo etiā oramus semꝑ ꝓ
vobis · vt dignet̄ vos vocatione sua deus
et impleat oēm voluntatē bonitatis sue
et opus fidei in virtute: vt clarificet̄ no
men dñi nostri iesu christi ī vobis: ⁊ vos
in illo: ꝑm gratiam dei nostri et domini
iesu christi.

II

A Rogamus aūt vos fr̄es ꝑ aduen
tum dñi nostri iesu christi ⁊ no-
stre congregatōis in ip̄m vt nō
cito moueamini a vestro sensu neqꝫ ter-
reamini neqꝫ ꝑ spiritū neqꝫ ꝑ sermoneꝫ
neqꝫ ꝑ epl'am tanq̄ꝫ ꝑ nos missam: quasi B
instet dies dñi. Ne quis vos seducat vl Mat. 24. a.
lo modo. Quoniā nisi venerit dissensio Mar. 13. b.
primum: ⁊ reuelatus fuerit homo pecca Lu. 21. b.
cati filius ꝑditiōis · qui aduersat̄ ⁊ extol Eph. 5. b.
litur supra omne qđ dicit̄ deus aut qđ i. Cor. 3. d.
colit̄: ita vt in templo dei sedeat: osten- Col. 2. d.
dens se tanq̄ꝫ sit deus. Non retinetis ꝙ
cum adhuc essem apud vos: hec dicebaꝫ
vobis. Et nunc quid detineat scitis: vt
reueletur in suo tempore. Nam myste-
rium iam opatur iniquitatis tantū vt
qui tenet · nunc teneat: donec de medio C
fiat. Et nūc reuelabit̄ ille iniquus queꝫ Esa. ii.
dominus iesus interficiet spū oris sui:
et destruet illustratione aduentus sui:
eum cuius est aduentus ꝑm opationeꝫ
sathane in omī virtute ⁊ signis et prodi
gijs mendacibꝫ et in omī seductōe iniq̄-
tatis his qui pereunt: eo ꝙ charitatem
veritatis nō receperunt vt salui fierent
Ideo mittet illis deus opationē erroꝝ
vt credāt mēdacio: vt iudicent̄ oēs qui D
nō crediderūt ꝟitati · sed ꝯsenserūt iniq̄
tati. Nos aūt debemꝰ gratias agere deo
semper pro vobis fratres dilecti a deo: ꝙ
elegerit nos deus primitias in salutem

in sanctificatiõe spũs ⁊ in fide veritatis
in qua et vocauit vos ꝑ euangeliũ nr̃m
in acquisitõne glorie dñi nr̃i iesu christi
Itaq; frẽs state ⁊ tenete traditiones q̃s
didicistis. siue ꝑ ſmonẽ siue ꝑ epl'am no
strã. Ipse aũt dñs noster iesus christ⁹ ⁊
deus ⁊ pater noster q̃ dilexit nos. ⁊ dedit
consolationẽ eternã et spem bonã in gr̃a
exhortet̃ corda vestra et ꝯfirmet in omni
opẽ ⁊ sermone bono. III

A Decetero frẽs orate ꝓ nob̃ vt
ſmo dei currat ⁊ clarificet̃ si
cut ⁊ aput vos: et vt liberem̃
ab importunis ⁊ malis hoĩbus. Non. n.
omniũ est fides. Fidelis aũt deus ẽ q̃ cõ
B firmabit vos: ⁊ custodiet a malo. Confi
dim⁹ autẽ de vobis fr̃es in dño: qm̃ que
cunq; p̃cipim⁹. ⁊ facitis. ⁊ faciet̃. Domi
nus aũt dirigat corda vr̃a in charitate
dei. et patiẽtia christi. Denũciam⁹ autẽ
vobis frẽs in noĩe dñi nostri iesu christi
vt subtrahatis vos ab oĩ fratre ambulã
te inordinate ⁊ nõ ſm traditõẽ quaz ac
ceperũt a nobis. Ipi enĩ scit̃ quẽadmo
dũ oporteat imitari nos: qm̃ nõ inquie
ti fuim⁹ inter vos neq; gratis panẽ mã
2. Cor. ii. d. ducauim⁹ ab aliquo / sed in labore ⁊ fati
gatione nocte ac die opantes: ne quem
C vestrũ grauaremus. Nõ quasi nõ habu
erimus ptãtẽ: ſz vt nosmetipos formã
darem⁹ vobis ad imitandũ nos. Nã et
cũ essemus apud vos. hoc denũciabam⁹
vobis: qm̃ si q̃s nõ vult opari: nec mãdu
cet. Audiuim⁹ enĩ inter vos quosdã am
bulãtes inquiete. nihil opantes: sed cu
riose agẽtes. His aũt qui eiusmodi sũt
denunciamus et obsecram⁹ in dño iesu
christo: vt cũ silẽtio opantes suũ panem
Gal. 6. h. mãducẽt / Vos aũt fratres nolite defice
D re bñfaciẽtes. Q. si quis nõ obedierit ver
bo nostro: ꝑ epl'am hũc notate: et nõ cõ
misceamĩ cũ illo vt confundat̃. Et noli
te qnasi inimicũ existimari: sed corripite
vt fratrẽ. Ipe aũt deus pacis det vobis
pacem sempiternam in omni loco. Do
minus sit cũ omnib̃ vobis. Salutatio
mea manu pauli. quod est signũ in omĩ
epistola. Ita scribo. Gr̃a domini nostri
iesu christi cum omnibus vobis. Amen

Explicit epistola Pauli ad Thessaloni
censes secũda. Incipit argumẽtum in
epistolam ad Thimotheum primam.

t Timotheũ instruit ⁊ docet de
ordinatione ep̃atus ⁊ diaco
nij. ⁊ oĩs ecc̃iastice discipline
scribẽs eis a laodicia ꝑ tychicũ diaconẽ

Explicit argumentuz. Incipit epistola
Pauli ad Timotheũ p̃ma. Capl'm I

A Paulus apo
p stolus iesu christi ſm
imperiũ dei saluator̃
nostri et christi iesu
spei nostre: timotheo
dilecto filio ĩ fide gra
tia et misericordia et pax a deo pr̃e ⁊ chri
sto iesu dño nostro. Sicut rogaui te vt
remaneres ephesi cũ irẽ in macedoniaz
vt denũciares quibusdã ne aliter doce
rẽt neq; intẽderẽt fabulis ⁊ genealogijs
interminatis: q̃ questiones p̃stant mag̃ B
q̃ edificatõẽz dei q̃ est in fide. Finis autẽ
p̃cepti ẽ charitas: de corde puro. ⁊ ꝯscia
bona. et fide nõ ficta. A quib̃ quidaz ab
errãtes ꝯuersi sũt in vaniloquiũ: volen
tes esse legis doctores: nõ intelligentes
neq; que loquũt̃. neq; d̃ quib̃ affirmãt
Scimus aũt qꝛ bona ẽ lex si q̃s ea legiti Ro. 7. c.
me vtat̃: sciẽtes hoc: qꝛ lex iusto nõ ẽ posi Gal. 4. a.
ta: ſz iniustis ⁊ nõ subditis / impijs ⁊ pec Exo. 20. et. 21.
catorib̃. sceleratis ⁊ ꝯtamĩatis. patrici Leui. 18.
dis et matricidis homicidis. fornicarijs i. Cro. 6. c.
masculoꝝ cõcubitorib̃. plagiarijs. men
dacib̃ et ꝑiuris: ⁊ si quid aliud sane do
ctrine aduersat̃: q̃ est ſm euãgeliũ gl'e be
ati dei qd̃ creditũ ẽ mihi Gratias ago ei
qui me ꝯfortauit in christo iesu dño nr̃o
qꝛ fidelẽ me existimauit ponẽs in mĩste C
rio. Qui pri⁹ blasphem⁹ fui ⁊ ꝑsecutor ⁊
ꝯtume liosus: ſz misericordiã dei ꝯsecut⁹
sum: qꝛ ignorãs feci ĩ incredulitate. Su
perabũdauit aũt gr̃a dñi nostri cũ fide ⁊

dilectõne que est in chr̃isto iesu. Fidelis
sermo ꝛ oĩ acceptõe dign⁹: qz chr̃istus ie
sus venit in h̃ũc mundũ pctõres saluos
facere: quorũ prim⁹ ego sũ. Sz ideo mi
sericordiã cõsecut⁹ sũ: vt in me prmo ostẽ
deret chr̃ist⁹ iesus oẽm patiẽtiã ad iforma
mationẽ eoꝝ q̃ credituri sũt illi in vitaz
eternã. Regi aũt seculoꝝ ĩmortali inuisi
bili soli deo hono⁹ ꝛ gl̃ia: in secula seculo
rum amen. Hoc pceptuz cõmendo tibi
fili timothee fm pcedẽtes in te ꝓphetias
vt milites in illis bonã militiã h̃ns fidẽ
et bonã conscientiã. Quã quidẽ repellẽ
tes circa fidẽ naufragauerũt: ex quib⁹ est
hymeneus ꝛ alexander quos tradidi sa
thane vt discãt non blasphemare.

II

Obsecro igit̃ primũ oĩm fieri ob
secrationes orationes postulationes
gratiaꝝ actões ꝓ oĩb⁹ hoĩb⁹ pro
regib⁹ ꝛ oĩb⁹ q̃ in sublimitati ꝯstitute sũt
vt quietã ꝛ trãquillã vitã agam⁹ in omĩ
pietate et castitate. Hoc eni bonũ ẽ ꝛ ac
ceptũ cor̃ã saluatore nr̃o deo: q̃ oẽs hoĩes
vult saluos fieri: ꝛ ad agnitionẽ veritatis
venire. Vn⁹ eni deus vn⁹ ꝛ mediator dei
et hoĩm hõ chr̃ist⁹ iesus: qui dedit redem
tionẽ semetipm ꝓ oĩb⁹. Cui⁹ testimoni
um temporib⁹ suis confirmatũ est: in q̃
positus sũz ego ꝑdicator ꝛ apl̃s. Veritatẽ
dico nõ mẽtior: doctor gentiũ in fide et
veritate. Volo ergo viros orare in oĩ lo
co: leuãtes puras man⁹ sine ira ꝛ disce
ptatione. Similiter et mulieres in ha
bitu ornato cũ verecũdia et sobrietate or
nãtes se: nõ in tortis crinibus aut auro
aut margaritis vel veste pciosa: sz q̃d decet
mulieres ꝓmittẽtes pietatẽ ꝑ opa bona
Mulier in silẽtio discat: cũ oĩ subiectõe
Docere autem mulieri non ꝓmitto ne
q̃z dñari in virũ: sed eẽ ĩ silẽtio. Adã eni
prim⁹ format⁹ ẽ deinde eua. et adã nõ est
seduct⁹ mulier aũt seducta in ꝓuaricatõ
ne fuit. Saluabit̃ aũt ꝑ filioꝝ generatõz
si ꝓmãserit in fide ꝛ dilectiõe ꝛ sanctifi
catione cum sobrietate.

III

Fidelis sermo. Si q̃s episcopa
tũ desiderat bonũ op⁹ desiderat
Oportet eni eũm irreprehensibi
lem esse. vnius vxoris virũ: sobriũ. orna
tum. pudẽtez. pudicũ. hospitalẽ. doctorẽ
nõ vinolentũ. nõ ꝓcussorẽ sed modestũ.
nõ litigiosũ. nõ cupidũ sz sue domui bñ
ꝓpositũ. filios habentẽ subditos cũ oĩ ca
stitate. Si q̃s aũt domui sue ꝓesse nescit
quõ eccl̃ie dei diligẽtiã habebit: Nõ neo
phitũ. ne in superbiã elatus in iudiciũ in
cidat diaboli. Oportet aũt ꝛ illũ testimo
niũ habere bonũ ab his q̃ foris sũt: vt nõ
in opprobriũ incidat ꝛ in laqueũ diaboli
Diacones similiter pudicos. non bilin
gues. nõ multo vino deditos. nõ turpe
lucrz sectãtes: h̃ntes mysteriũ fidei in cõ
scientia pura. Et hi aũt ꝓbent̃ primum: ꝛ
sic ministrẽt nullũ crimẽ h̃ntes Mulieres
similiter pudicas: nõ detrahẽtes. sobri
as. fideles in oĩb⁹. Diacones sint vnius
vxoris viri: q̃ filijs suis bñ ꝓsint. et suis
domib⁹. Qui eni bñ ministrauerint. gra
dũ bonũ sibi acquirẽt. ꝛ multã fiduciã in
fide q̃ est in chr̃isto iesu. Hec tibi scribo
fili timothee sperãs me venire ad te cito
Si aũt tardauero. vt scias quõ oporte
at te in domo dei conuersari q̃ est eccl̃ia dei
viui: columna ꝛ firmamentũ veritatis.
Et manifeste magnũ ẽ pietatis sacramẽ
tũ q̃ manifestatũ ẽ in carne. iustificatuz
est in spũ: apparuit angelis. ꝓdicatũ ẽ gẽ
tib⁹. creditũ ẽ in mũdo. assũptũ ẽ in gl̃ia

IIII

Spiritus aũt manifeste di
cit: q̃z in nouissimis tẽpib⁹ dis
cedẽt quidã a fide: attendentes
spiritib⁹ erroris ꝛ doctrinis dẽmoniorũz
in hypocrisi. loquẽtiuz mẽdaciũ ꝛ caute
riatã habentiũ suã cõscientiã ꝓhibentiuz
nubere: abstinere a cibis quos deus crea
uit ad ꝓcipiendũ cũ gratiarũ actõe fide
libus: et his qui cognouerũt veritatem
Quia oĩs creatura dei bona est: et nihil
reiciendũ q̃d cũ gratiarũ actiõe ꝓcipit̃.
sanctificat̃ eni ꝑ verbũ dei et orationem
Hec ꝓponẽs fratrib⁹. bon⁹ eris minister
chr̃isti iesu: enutrit⁹ verbis fidei ꝛ bone do
ctrine quã assecut⁹ es. Ineptas aũtẽ et
aniles fabulas deuita. Exerce aũt teipm
ad pietatẽ. Nã corpal̃ exercitatio ad mo
dicũ vtilis ẽ. Pietas aũt ad oĩa vtilis ẽ.

1 Cor̃. 4. a.
2. Cor̃. 6. a
et. ii. c.

2. Timo. 3. a.
2. Pe. 3. a.

2. Timo. 2. d.

Ad Titũ. i. b.

ꝓmissionē habēs vite·que nūc est et future. Fidelis sermo: ⁊ oī acceptōe dign⁹ In hoc enī laboram⁹ ⁊ maledicimꝰ qꝛ speram⁹ in deū viuū q̄ ē saluator oīm hoim marime fideliū. Precipe hec ⁊ doce. Nemo adolescētiā tuā ꝓtēnat / sz exemplum esto fideliū·ī verbo·ī conuersatōe·ī charitate in fide·ī castitate. Dū venio attende lectioni exhortatōi ⁊ doctrine. Noli negligere gr̄az q̄ ī te ē q̄ data ē tibi ꝑ ꝓphetiā cū impositōe manuū ꝑsbiterij. Hec meditare in his esto vt ꝓfect⁹ tu⁹ manifest⁹ sit oīb⁹ attende ei tibi ⁊ doctrine: insta ē illꝭ. Hoc enī faciēs·⁊ teipm saluum facies: et eos qui te audiunt. V

Seniorē ne increpaueris·sed obsecra vt ꝓtez. Iuuenes vt frēs. anus vt matres: iuuēculas vt sorores in oī castitate. Uiduas honora: q̄ vere vidue sūt. Si q̄ aūt vidua filios aut nepotes hēt discat ꝓmū domū suam regere ⁊ mutuā vicē reddere parētibus Hoc·n·acceptū ē coram deo. Que aūt vere vidua ē ⁊ desolata spet ī deū: ⁊ istet obsecratōib⁹ ⁊ oratōib⁹ nocte ⁊ die. Nā q̄ ī delitijs ē: viuēs mortua ē. Et hꝰ ꝑcipe: vt irreprehēsibiles sint. Si qs aūt suoꝝ ⁊ maxime domesticoꝝ curā nō hz fidē negauit et ē infideli deterior. Uidua eligat nō minus sexaginta ānoꝝ q̄ fuerit vnius viri uxor: ī operib⁹ bonis testimoniū hāns: si filios educauit·si hospitio recepit si scōrū pedes lauit·si tribulatōez patiētib⁹ sūmi strauit·si oē op⁹ bonū subsecuta ē. Adolescētiores aūt viduas deuita. Cū·n· luxuriate fuerit ī christo nubere volūt hāntes dānatōez: qꝛ ꝓmā fidē irritā fecerūt Simul aūt ⁊ ociose discūt circūire domos: nō solū ociose sz ⁊ verbose ⁊ curiose: loquētes q̄ nō oportet. Uolo aūt iuniores nubere·filios procreare mr̄esfamilias eē nullā occasiōez dare aduersario maledicti gr̄a Jaz·n·q̄dā ꝓuerse sūt retro post sathanaz. Si qs fidēl hz viduas sūministret illis vt nō grauet eccl'ia·vt his q̄ vere vidue sūt sufficiat Qui bñ ꝓsūt ꝑsbi duplici honore digni habeāt maxie q̄ laborāt ī verbo et doctrina. Dic·n·scriptura / Nō alligabis os

Pro·24. Job·13·c·

Deut·25·

boui triturāti ⁊ dign⁹ ē operari⁹ mercede sua. Aduersus ꝑsbyterꝰ accusatōez noli recipe nisi sub duob⁹ aut trib⁹ testib⁹ Pec cātes coram oīb⁹ argue: vt ⁊ ceteri timorē habeāt. Testor coram deo ⁊ christo iesu et electis āgelis eiꝰ·vt hꝰ custodias sine ꝓiudicio: nihil faciēs ī altaz ꝓtē declinando. Man⁹ cito nemī imposueris neqꝫ cōicaueris ꝓctis alienis. Teipm castū custodi. Noli adhuc aquā bibere: sz modico vino vtere ꝓpt̄ stomachū tuū ⁊ freq̄ntes tuas infirmitates. Quorūdā hoim pcta mānifesta sūt ꝓcedētia ad iudiciū: quorūdā āt ⁊ subsequunt̄. Silr ⁊ facta bona manifesta sūt ⁊ q̄ aliter se hāt absc̄odi nō pnt. VI

Quicūq; sūt sub iugo serui dnos suos oēs honore dignos arbitrent ne nomē dni ⁊ doctrina blasphemet. Qui aūt fideles hāt dnos nō ꝓtēnāt qꝛ frēs sūt: sz magis seruiant qꝛ fideles sūt ⁊ dilecti·qꝛ bñficij ꝓticipes sūt hec doce ⁊ exhortare. Si qs aliter docet·⁊ nō acq̄escit sanis sermonib⁹ dni nri iesu christi: ⁊ ei q̄ sm pietatē ē doctrine: superbus nihil sciens: sz languēs circa q̄stiones ⁊ pugnas verbor: ex q̄b⁹ oriunt̄ inuidie ꝓtētiones blasphemie suspitiones male ꝓflictationes hoim mēte coruptoꝝ ⁊ q̄ a veritate ꝓuati sūt: existimātiū q̄stū eē pietatē / Est aūt q̄stus magn⁹: pietas cū sufficiētia·nihil·n·intulim⁹ ī hūc mūdū·haud dubiū qꝛ nec auferre q̄d possum⁹. Habētes aūt alimēta ⁊ q̄b⁹ tegamur: his ꝓtenti sim⁹. Nā q̄ volūt diuites fieri·incidūt ī tēptatōez ⁊ in laqueū diaboli·⁊ desideria multa ⁊ inutilia ⁊ nociua: q̄ mergūt hoīes ī interitū ⁊ ꝓditiōez· Radix·n·oīm malorꝝ ē cupiditas quā q̄dā a ꝓpetētes errauerūt a fide ⁊ inseruerūt se doloribus multis. Tu autē o hō dei hec fuge / Sectare vero iusticiā·pietatē·fidē·charitatē·patiētiā. māsuetudiez Certa bonū certamē fidei: apphende vitā eternā·in q̄ vocat⁹ es ⁊ ꝓfessus bonā ꝓfessionē coram multis testib⁹. Precipio tibi coram deo q̄ iustificat oīa ⁊ christo iesu q̄ testimoniū reddidit sub pōtio pilato bonā ꝓfessionē·vt serues mādatū sine macula irreprehensibile·vsq; in aduētū dni nri iesu

Ecc̄·5· Job·1·

Ecc̄·10·

2·Thimo·2·d·

christi: quē suis tpibꝫ ostēdet btūs ⁊ solꝰ
Apoc. 19. c. potēs / rex regū ⁊ dñs dñantiū: q̄ solꝰ hꝫ
īmortalitatē. ⁊ lucē habitat īaccessabilē:
quē nullꝰ hoīm vidit: sꝫ nec videre pōt.
cui honor ⁊ īperiū sempitnū. amē. Diui/
tibꝫ huiꝰ seculi p̄cipe nō sublime sape. ne
qꝫ spare in incerto diuitiarū: sꝫ in deo vi
uo q̄ p̄stat nob oīa abūde ad fruēduꝫ: bñ
agere. diuites fieri in bonis opibꝫ. facile
tribuere. cōicare: thesauriçare sibi funda
mētū bonū ī futurū vt app̄hēdant bonā
vitā. O timothee depositū custodi deui/
tās ꝓphanas vocū nouitates ⁊ oppositi/
ones falsi noīs scie quā q̄dā ꝓmittētes
cira fidē exciderūt. Gr̄a tecū. Amen.

Explicit epl'a Pauli ad Timotheū pri/
ma. Incipit argumētū ī epl'am secūdā

Item timotheo scribit de exhor/
tatione martyrij et omni regu
la veritatis: et quid futurum sit
temporibns nouissimis. et de sua passio
ne: scribens ei ab vrbe rhoma.

Explicit argumētū. Incipit epl'a Pau/
li ad Timotheū secunda. Capitulū I

E Paulus aposto
p lus iesu christi ꝑ volūtatē
dei ſm ꝓmissionē vite q̄ ē
in christo iesu: timotheo
charissimo filio: gr̄a ⁊ misericordia ⁊ pax
Roma. i. a deo p̄re nr̄o ⁊ christo iesu dño nr̄o Gra
tias ago deo meo: cui seruio a ꝓgenito/
ribꝫ meis in ꝯscīa pura: ꝙ sine int'missio
ne habeā tui memoriā in oratōibꝫ meis
nocte ac die desiderans te videre. Me/
B mor lachrymaꝝ tuaꝝ: vt gaudeo imple/
ar. Recordationē accipiēs eiꝰ fidei q̄ ē in
te nō ficta: q̄ ⁊ habitauit p̄mum in auia
tua loide ⁊ matre tua eunice: certꝰ sū āt
ꝙ et in te. Propter quā cām āmoneo te
vt resuscites gr̄am dei q̄ est inte ꝑ impo/
sitionē manuū mearū. Nō enī dedit no
C bis deus spūm timoris sed virtutis ⁊ di
lectōis et sobrietatꝭ. Noli itaqꝫ erubesce
re testimoniū dñi nr̄i neqꝫ me vinctum
eiꝰ sꝫ collabora euāgelio ſm virtutē dei.
qui nos liberauit ⁊ vocauit vocatōe sua
sancta / nō ſm opa nr̄a. sꝫ ſm p̄positū su/ ad Titū. 3. b.
um ⁊ gr̄am q̄ data ē nobis ī christo iesu
ante tpa secularia. Maīfestata ē aūt nūc
ꝑ illumīationē saluatorꝭ nr̄i iesu christi.
q̄ destruxit quidē mortē illuīauit aūt vi
tā ⁊ incorruptionē ꝑ euāgeliū: in q̄ posi/ D
tus sū ego p̄dicator ⁊ apl's ⁊ mgr̄ gētiuꝫ
ob quā cām etiā hec patior: sꝫ non ꝯfun/
dor. Scio. n. cui credidi: ⁊ certꝰ sū qꝛ po/
tēs ē depositū meū ſuare in illū diē For
mā habe sanoꝝ v̄boꝝ q̄ a me audisti ī fide
et dilectōe ī christo iesu. Bonū depositū
custodi ꝑ spm̄scm̄ q̄ habitat ī nob. Scis
eī h̄ ꝙ auersi sūt a me oēs q̄ in asia sunt
ex q̄bꝫ ē philetꝰ ⁊ hermogenes. Det mi/
sericordiaꝫ dñs onesifori domui qꝛ sepe
me refrigerauit. ⁊ catenā meā nō erubu
it. sꝫ cū rhomā venisset sollicite me quesi
uit ⁊ īuenit. Det illi dñs īuenire miseri
cordiā a deo in illa die. Et quanta ephesi
mīstrauit mihi: tu melius nosti. II

A Tu ergo fili miꝯfortare in gr̄a q̄
t est ī christo iesu: ⁊ q̄ audisti a me
ꝑ multos testes hec cōmenda fi
delibꝫ hoībꝫ: q̄ idonei erūt ⁊ alios docere.
Labora sic bonꝰ miles christi iesu. Nemo
militās deo. īplicat se negocijs seculari/
bus vt ei placeat cui se ꝓbauit. Nā et q̄
certat ī agone nō coronabit' nisi q̄ legiti
me certauerit / Laborātē agricolā oportꝫ i. Cor. 9. b.
p̄mū de fructibꝫ accipe. Intellige q̄ di/ B
co: dabit enī tibi dñs ī oībꝫ intellectum.
Memor esto dñm iesū christū resurre/
xisse a mortuis ex semīe dauid ſm euan/
geliū meū in q̄ laboro vsqꝫ ad vincula q̄
si male opans: sꝫ v̄bū dei nō ē alligatuꝫ.
Ideo oīa sustineo ꝓpter electos vt ⁊ ip̄i
salutē ꝯsequant' q̄ ē ī christo iesu cū gl'ia
celesti. Fidelis ſmo. Nā si cōmortui su/
mus. ⁊ ꝯuiuemꝰ: si sustinebimꝰ ⁊ conre
gnabimꝰ: si negauerimus ⁊ ille negabit
nos. si nō credimꝰ: ille fidel' ꝑmanet ne/
gare seip̄m nō pōt. Hec cōmone testifi/
cans corā deo. Noli ꝯtēdere v̄bis: ad ni/
hil enī vtile ē nisi ad subuersionē audiē C
tiū. Sollicite aūt cura teip̄m ꝓbabilē ex
hibere deo. opariū inꝯfusibilē recte tra/

ctantē verbū vitatis. Prophana āt ⁊ va
niloqa devita. Multū enī ꝓficiūt ad im
pietatē: ⁊ ſmo eoꝝ vt cancer ſerpit. Ex q
bus ē hymeneus ⁊ philet⁹: qꝝ a vitate
exciderūt dicētes reſurrectionē iaz factā
i·Corz·b· ⁊ ſubuerterūt quorūdā fidē. Oz firmū
fundamentū dei ſtat: hns ſignaculū hoc
Cognouit dns q̄ ſūt ei⁹. ⁊ diſcedat ab in
iquitate oīs qui inuocat nomē dñi. In
magna aūt domo nō ſolū ſūt vaſa aurea
⁊ argētea· ſz ⁊ lignea ⁊ fictilia: ⁊ quedā q̄
D dē in honorē: quedā aūt i ꝯtumeliā. Si
quis g̃ emūdauerit ſe ab iſtis· erit vas in
honorē ſcificatū: ⁊ vtile dño· ad oē op⁹ bo
i·Timo·4·b· nū paratū. Juuenilia aūt deſideria fu
i·Timo·6.c· ge. ſectare iuſticiā· fidē· ſpem· charitatē·
ad Titū·3·c· et pacē cū his qui inuocāt dnm ꝺ corde
puro. Stultas aūt ⁊ ſine diſciplina q̄
ſtiōes devita: ſciēs qꝝ generāt lites. Ser
uū aūt dñi nō oportet litigare: ſz māſue
tū eſſe ad oēs· docibilē· patientē cū mo
deſtia coꝛripientē eos· qui reſiſtūt vitati
ne qñ de⁹ det illis pniaz ad cogſcēdā vita
tē· ⁊ reſipiſcāt a diabolī laqueis a quo ca
ptiui tenent ad ipius volūtatē.

A i·Timo·4·a· 2·Pe.3·a· **CAPITVLVM III**

Hoc aūt ſcito q̄ in nouiſſimis di
ebus inſtabūt tpa periculoſa et
erūt hoies ſeipos amātes: cupi
di· elati· ſuꝑbi· blaſphemi· parētib⁹ non
obedientes ingrati· ſceleſti· ſine affectiōe
ſine pace· criminatores· incōtinētes· imi
tes ſine benignitate· ꝓditores. protervi
tumidi· et voluptatū amatores magꝭ q̄ꝫ
B dei: habētes ſpēm quidē pietatis· virtu
tē aūt ei⁹ abnegātes. Et hos devita. Ex
his enī ſūt qui penetrāt domos· ⁊ capti
uas ducūt mulierculas oneratas pctis
que ducunt varijs deſideriis· ſp diſcen
tes ⁊ nūq̄ ad ſciam vitatis ꝓuenientes
Quēadmodū iamnes ⁊ mābres reſtite
rūt moyſi· ita ⁊ hi reſiſtunt vitati· hoies
corrupti mēte· reꝛobi circa fidē: ſz vltra
C nō ꝓficiēt. Insipiētia enī eoꝝ māifeſta
erit oīb⁹: ſic ⁊ illoꝝ fuit. Tu aūt aſſecut⁹
es meā doctrinā: inſtitutionē· ꝓpoſitū fi
dē lōganimitatē· dilectiōez· patiētiā· ꝑſe
cutiōes· paſſiōes· q̄lia mihi facta ſūt anti
ochie· iconij· liſtris: q̄les ꝑſecutiones ſu
ſtinui: et ex oīb⁹ me eripuit dns. Et oēs
qui pie volūt viuere i chriſto ieſu ꝑſecu
tionē patient. Mali aūt hoies ⁊ ſeducto
res ꝓficiūt i pei⁹: errātes et in errorez D
mittētes. Tu vo pmane i his q̄ didiciſti
et credita ſūt tibi: ſciēs a q̄ didiceris. Et
qꝝ ab infantia ſacras lras noſti: q̄ te pnt
inſtruere ad ſalutē ꝑ fidē que ē i chriſto
ieſu. Omis enī ſcriptura dinit⁹ inſpirata
vtil ē ad docēdū· ad arguēdū· ad corripiē
dū· ad erudiēdū in iuſticia: vt ꝑfect⁹ ſit
homo dei ad omne opus bonū inſtruct⁹

CAPITVLVM IIII A

Teſtificor cora deo et ieſu
chriſto qui iudicaturus ē viuos
et mortuos· et ꝑ aduentū ipius
et regnū eius: ꝑdica verbū· inſta opportu
ne ipportune: argue obſecra· increpa in oī
patiētia et doctrina. Erit enī tps cū ſanā
doctrinā nō ſuſtinebūt: ſed ad ſua deſide
ria coaceruabūt ſibi magiſtros pruriens
tes auribus: et a veritate quidē auditū aū
tent: ad fabulas aūt conuertent. Tu vero
vigila· in oīb⁹ labora· op⁹ fac euangeliſte B
miniſteriū tuū imple: ſobrius eſto Ego
enī iam delibor· et tps reſolutōis mee in
ſtat. Bonū certamē certaui· curſum conſū
maui· fidē ſeruaui· In reliquo repoſita ē
mihi corona iuſticie: quam reddet mihi
dns in illa die iuſtus iudex. Nō ſolū aūt
mihi ſed et his qui diligūt aduentū ei⁹.
Feſtina ad me venire cito. Demas enī
me reliquit diligēs hoc ſeculum et abiit
theſſalonicā: creſcēs in galatiā· tit⁹ i dal
maciā: lucas eſt mecū ſolus. Marcū aſ Col·4·c·
ſume et adduc tecū: eſt enī mihi vtilis C
in miniſterio. Tychicū aūt miſi epheſum
Penulā quā reliqui troade apd carpum
veniēs affer tecū· ⁊ libros maxime aūt et
membranas. Alexāder erari⁹ multa mala
mihi oñdit: reddet illi dns ſm opa eius
quē et tu devita. Valde enī reſtitit vbis
nris. In prima mea defenſione nemo
mihi affuit: ſz oēs me dereliqrūt· nō illis
imputet. Dns aūt mihi aſtitit ⁊ cofortā
uit me· vt ꝑ me ꝓdicatio impleat· ⁊ audi
ant oēs gētes· et liberatus ſum de ore le D
onis. Liberauit me dns ab omni opere
malo: et ſaluum faciet in regnum ſuum

celeste: cui gloria in secula secolorꝝ. Amē
Saluta priscā ⁊ aquilā et onesifori do-
mū. Erastꝰ remāsit corīthi trophimuz
aūt reliq̄ īfirmū myleti. Festina añ hye-
mē venire. Salutāt te eubolꝰ ⁊ pudēs ⁊
linꝰ ⁊ claudia ⁊ frēs oēs. Dñs iesus chri
stus cū spū tuo. Gratia vobiscū. Amen

Explicit epl'a pauli ad timothēū secūda
Incipit argumētū in epl'am ad Titum

Titū cōmonefac̄ ⁊ īstruit de ꝯsti-
tutōe p̄sbyterij ⁊ d̄ spūali ꝯuersa-
tōe ⁊ hereticꝫ vitādis q̄ traditio
nibꝫ iudaicꝫ credūt: scribēs ei a nicopoli

Explicit argumentū Incipit epistola
Pauli ad Titum. Capitulum I

A Paulus ser-
uus dei: apl's āt iesu
christi. ꝑm fidez ele-
ctorꝝ dei: ⁊ agnitōez
veritatis: q̄ ꝑm pieta
tē ē in spem vite eter
ne: quā ꝓmisit q̄ nō mētit̄ deꝰ añ tp̄a se-
cularia māifestauit āt tp̄ibꝫ suis v̄bū su
um ī p̄dicatōe q̄ credita ē mihi ꝑm p̄ce-
ptum saluatorꝫ nr̄i dei: tito dilecto filio
ꝑm cōez fidē: gr̄a ⁊ pax a deo p̄re ⁊ christo
B iesu saluatore nr̄o. Huiꝰ rei gr̄a reliq̄ te
crete vt ea q̄ desūt corrigas. ⁊ ꝯstituas ꝑ
ciuitates p̄sbyteros sic̄ ⁊ ego disposui ti-
bi. si q̄s sine crimīe ē vniꝰ vxoris vir: fili
os hñs fideles ñ ī accusatōe luxurie aut
i. Timo. 3. a. nō subditos. Oportet. n. ep̄m sine crimi
ne eē sicut dei dispēsatorē: nō sup̄bū. nō
iracūdū. nō vinolentū. nō ꝑcussorē. nō
turpꝫ lucri cupidū: ꝫ hospitalē. benignū
sobriū. iustū. scm̄. ꝯtinētē. āplectentē eū
q̄ ꝑm doctrinā ē fidelē ꝑmonē: vt potēs
sit exhortari ī doctrina sana: ⁊ eos q̄ ꝯdi-
C cūt arguere. Sūt enī multi etiā īobedi
entes vaniloq̄ ⁊ seductores maxīe q̄ d̄ cir
cūcisiōe sūt q̄s oportet redargui: q̄ vniu
sas domos subuertūt. docētes q̄ nō opor
tet turpis lucri gr̄a. Dixit q̄dā ex illis ꝓ-
prius ip̄orꝝ ꝓphā. Cretēses sp̄ mēdaces:
male bestie: vētris pigri. Testimoniū hꝰ
verū est. Quā ob cām īcrepa illos dure D
vt sane sint ī fide: nō intēdētes iudaicꝫ
fabulis ⁊ mādatis hoīm auersantiū se a
veritate. oīa mūda mūdis: coinq̄natꝫ āt
et īfidelibꝫ nihil ē mūdū ꝫ inq̄nati sūt
eorꝝ et mēs ⁊ ꝯscīa. Cōfitent̄ se nosse de
um factis aūt negāt cū sint aboīati ⁊ īcre
dibiles ⁊ ad oē opus bonū reprobi. II

A Tu aūt loq̄re que decent sanā do
ctrinā. Senes vt sobrij sint: pu
dici. prudētes. sani in fide. ī dile
ctione. in patiētia. Anus sil'r in habitu
sancto nō crimīatrices: nō multo vino
ꝑuiētes bñ docētes vt prudētiā doceāt.
B Adolescentulas. vt viros suos amēt. fi
lios suos diligāt: prudētes. castas. sobri
as. domꝰ curā hñtes benignas. subditas
virꝫ suis vt nō blasphemet̄ v̄bū dei. Iu
uenes sil'r hortare vt sobrij sint. In oībꝫ
teip̄m p̄be exemplū bonorꝝ operꝝ ī doctri-
na. ī integritate. in grauitate. Verbum
C sanū irrep̄hensibile vt his q̄ ex aduerso
est vereat̄ nihil hñs malū dicere de nob̄
Seruos dñis suis subditos esse: in oī Eph. 6. a.
bus placētes: nō ꝯtradicētes: nō fraudā Col. 3. d.
tes: ꝫ ī oībꝫ fidē bonā oñdētes: vt doctri i. Pe. 2. c.
nā saluatoris nr̄i dei ornēt ī omībꝫ Appa
ruit enī gr̄a dei ⁊ saluatorꝫ nr̄i. oībꝫ hoībꝫ
D erudiēs nos: vt abnegātes īpietatē ⁊ se-
cularia desideria sobrie ⁊ iuste ⁊ pie viua
mus in hꝰ seculo: expectātes beatā spez ⁊
aduētū gl'ie magni dei ⁊ saluatorꝫ nr̄i ie
su christi q̄ dedit semetip̄m ꝓ nobis vt
nos redimeret ab oī iniq̄tate. ⁊ munda
ret sibi ꝓpl'm acceptabilē sectatorē bono
rū operꝝ. Hec loq̄re ⁊ exhortare. ⁊ argue
cū oī imperio. Nemo te ꝯtēnat. III

A Admone illis p̄ncipibꝫ ⁊ ptātibꝫ
subditos esse: dicto obedire ad
omne opꝰ bonū paratos esse ne
minē blasphemare. nō litigiosos esse ꝫ
B modestos omnē ostēdentes mansuetu
dinē ad oēs hoīes. Eramus enī aliqñ et
nos insipiētes ⁊ īcreduli. errātes. ꝑuien
tes d̄siderijs ⁊ voluptatibꝫ varijs: ī mali
cia ⁊ inuidia agētes: odibiles odiētes in
uicē. Cū aūt benignitas ⁊ hūanitas ap-
paruit saluatoris nostri dei non ex opi- 2. Timo. 1. c.

bus iusticie q̄ fecim⁹ nos sed ſm̄ miseri
cordiā ſuā saluos nos fecit p̄ lauacrū re
generatōis et renouatōis ſpūſſci quē ef
fudit in nos abūde p̄ ieſū chr̄istū ſalua
torē nr̄m: vt iustificati gr̄a ipi⁹ hxredes ſi
mus ſm̄ ſpem vite eterne. Fidelis ſmo
est. Et de his volo te ꝑfirmare: vt curēt
bonis operibus p̄esse q̄ credūt deo. Hec
sūt bona ⁊ vtilia hoīb⁹. Stultas autē q̄
stiones et genealogias et ꝯtentiones et
pugnas legis deuita. Sūt enī inutiles
et vane. Hereticū hoīem post vnā et ſe
cūdā correptionē deuita sciēs q̄ ſubuer
sus est qui eiusmodi ē et delinquit cum
sit p̄pio iudicio cōdēnatus. Cum misero
ad te arthemā autychicū: festia ad me ve
nire nicopolim. Ibi enī statui hyemare
Zenam legisperitū et apollo ſollicite p̄e
mitte: vt nihil illis defit. Discāt autē et
nr̄i bonis opib⁹ p̄eesse ad vſus neceſ
sarios vt non sint infructuosi. Salutāt
te qui mecum sunt omnes. Saluta eos
qui nos amant in fide. Gratia dei cum
omnibus vobis. Amen.

Explicit ep̄la Pauli ad Titum. Incipit
argumētū in ep̄lam ad Philemonem:

Philemoni familiares literas
facit p̄o onesimo seruo ei⁹:
scribens eis ab vrbe: Rhoma
de carcere p̄r suprascriptum
onesimum.

Explicit argumentum. Incipit epistola
Pauli ad Philemonem. Capitulū I

A Paulus vin
ctus chr̄isti ieſu et ti
motheus frater. phi
lemoni dilecto adiu
tori nostro ⁊ appie ſo
rori charissime ⁊ ar
chippo cōmilitoni nostro ⁊ ecclesie que
in domo tua est: gartia vobis ⁊ pax a deo
patre nostro ⁊ domino ieſu chr̄isto Gra
tias ago deo meo semp̄ memoriā tui fa
ciens in oratōib⁹ meis audiens charita
tem tuā et fidē quē hes in dño ieſu ⁊ in
omnes sanctos: vt cōicatio fidei tue evi
dens fiat in agnitiōe oīs op̄is bonī i chr̄i
sto ieſu. Gaudiū enī magnū habui ⁊ cō
solationē in charitate tua: q̄ viscera san
ctor̄ requieuerūt p̄ te frater. Propter
quod multā fiduciā hns in chr̄isto ieſu
imperādi tibi q̄d ad rem p̄tinet: ꝓpt̄ cha
ritatē magis obsecro cū sis talis vt pau
lus senex: nūc ām ⁊ vinct⁹ ieſu chr̄isti: ob
secro te p̄ meo filio quē genui in vincu
lis onesimo qui tibi aliq̄n inutilis fuit:
nūc aūt ⁊ mihi et tibi vtilis. quez remi
si tibi. Tu aūt illū vt mea viscera ſuſci
pe. Quē ego voluerā mecū detinere: vt
p̄ te mihi ministraret in vinculis euan
gelij. Sine aūt consilio tuo nihil volui
facere: vti ne velut ex necessitate bonum
tuum esset. sed voluntariū. Forsitan enī
ideo discessit ad hr̄ā ad te. vt in eternū
illū recipies: iam nō vt seruum. sed pro
seruo charissimū fratrē: maxime mihi.
Quāto aūt magis tibi: et in carne ⁊ in
dño. Si ergo hes me socium: ſuſcipe illuz
sicut me. Si autē aliq̄d nocuit tibi aut
debet: hoc mihi imputa: Ego paulus scri
psi mea manu. ego reddā vt non dicā ti
bi. q̄ ⁊ teipm mihi debes. Ita frater ego
te fruar in domino: refice viscera mea in
chr̄isto. Confidens in obediētia tua scri
psi tibi: sciens q̄m et super id quod dico
facies. Simul et para mihi hospitium:
nam spero per orationes vr̄as donari
me vob̄. Salutat te epaphras cōcapti
uus meus in chr̄isto ieſu: marcus. ari
starchus. demas et lucas adiutores mei
Gratia domini nostri ieſu chr̄isti cū ſpi
ritu vr̄o. Amen.

Explicit ep̄la Pauli ad Philemonem
Incipit argumētū i ep̄la ad Hebreos.

In primis dicendū est cur apo
stolus paul⁹ in hac ep̄la scriben
da nō seruauerit morem suum
vt vel vocabulū nominis sui vel ordinis
describeret dignitatem. Hec cā est: q̄ ad
eos scribens qui ex circumcisione credi
derant quasi gentium apostolus et non

hebreorū: sciēs q̄z eorum superbiā suāq̄z humilitatē ip̄e demonstrās meritū officij sui noluit anteferre. Naz simili modo etiam iohannes apostolus ꝓpter humilitatē in epl'a sua nomē suū eadez ratione non p̄tulit. Hāc ergo epl'am fert̄ apl's ad hebreos ꝯscriptam hebraica lingua misisse: cuius sensuz et ordinē retinēs lucas euāgelista post excessum apostoli pauli greco sermone composuit.

Explicit argumētum Incipit epistola Pauli ad Hebreos. Capitulū I

A Multipharie multisq̄z modis olim deus loquēs patribus in ꝓphetis: nouissime diebus istis locutus est nob̄ in filio quē ꝯstituit heredē vniuersorū: ꝑ quē fecit ⁊ secula. B Qui cū sit splēdor glorie et figura substātie eius: portāsq̄z oīa verbo v̄tutis sue. purgationē peccatoꝝ faciens sedet ad dexterā maiestatis in excelsis: tanto melior angelis effectus. quāto differentius p̄ illis nomen hereditauit: Cui enī dixit aliqñ angeloꝝ. filius meus es tu. ego hodie genui te? Et rursum. Ego ero illi in patrē. ⁊ ip̄e erit mihi in filium. C Et cū iterū introducit primogenitū in orbem terre dicit Et adorēt eū oēs angeli dei. Et ad angelos quidez dicit. Qui facit angelos suos spūs: ⁊ mīstros suos flāmaz ignis. Ad filiū aūt. Thronus tuus deus in seculū seculi: virga equitatis virga regni tui. Dilexisti iusticiā et odisti iniquitatē ꝓpterea vnxit te deus. deus tuꝰ oleo exultatōis p̄ ꝑticipibꝫ tuis. Et tu in principio dñe terram fundasti: et opa manuū tuarū sunt celi. D Ip̄i ꝑibūt tu aūt ꝑmanebis: et oēs vt vestimētuz veterascēt Et velut amictū mutabis eos et mutabunt̄ tu aūt idē ip̄e es et āni tui nō deficiēt. Ad quē aūt angeloꝝ dixit aliquando. sede a dextris meis: quoadusq̄z ponā inimicos tuos scabellā pedū tuoꝝ. Nōne omnes sunt amministratorij spiritus in ministeriū missi propter eos q̄ hereditatem capiunt salutis. II

Sap. 7. Ecc. 47. Lu. 3. e. p̄s. 2. 2. Reg. 7. C p̄s. cxi. p̄s. 44 p̄s. ioi. D p̄s. io9.

A Propterea abūdantius oportet obseruare nos ea que audiuimꝰ ne forte pereffluamus. Si enī qui per angelos dictus est sermo. factꝰ ē firmus et si oīs p̄uaricatio et inobedientia accepit iustā mercedis retributionē q̄uo nos effugiemus si tantā neglexerimus salutē? Que cū initium accepisset enarrādi ꝑ dñm ab eis qui audierūt in nos confirmata ē: contestāte deo signis et portentis et varijs virtutibꝫ et spiritussancti distributōibꝫ s̄m suā voluntatem. Non enī angelis subiecit deus orbem terre futurū: de quo loquimur. B Testatus est aūt in quodā loco quis dicēs. Quid est hō q̄ memor es eiꝰ: aut filiꝰ hominis q̄m visitas eū? Minuisti eū paulominus ab angelis: gl'ia et honore coronasti eū et ꝯstituisti euz sup̄ opa manuum tuaꝝ. Oīa subiecisti sub pedibus eiꝰ In eo enī q̄ omnia ei subiecit: nihil dimisit non subiectū ei. Nunc autem nec dum videmus omnia subiecta ei. C Eum autem qui modico q̄z angeli minoratꝰ est videmus iesum ꝓpter passionē mortis gloria ⁊ honore coronatā vt gr̄a dei ꝓ omnibus gustaret mortē. Decebat enīz eum propter quē oīa et per quem omīa qui multos filios in gloriam adduxerat autorem salutis eoꝝ per passionem consummari. Qui enī sanctificat et qui sanctificātur ex vno omnes. Propter quā causam nō ꝯfundit̄ fratres eos vocare. dicēs. Nunciabo nomen tuum fratribꝫ meis: ī medio ecclesie laudabo te. Et iterum. Ego ero fidens in eum. Et iteruz. D Ecce ego et pueri mei: quos dedit mihi deus. Quia ergo pueri cōicauert̄ carni ⁊ sanguini: ⁊ ip̄e similiter ꝑticipauit eisdem. vt ꝑ mortē destrueret eū qui habebat mortis imperium. id est diaboluz: et liberaret eos qui timore mortis ꝑ totā vitā obnoxij erāt seruituti. Nusq̄z. n. angelos apprehēdit: sz semē abrae apprehendit. Unde debuit ꝑ omnia fribꝫ similari: vt misericors fieret ⁊ fidelis pōtifex

p̄s. 8. Phil. 2. a. p̄s. 21. Mat. 28. b. Esa. 8. Osee. 13.

ad deū: vt repropitiaret delicta ꝓpl'i In eo enī in q̄ passus ē ip̄e et tēptat' potēs est et eis qui temptant' auxiliari. III

A Unde fratres sancti vocatōis celestis ꝑticipes ꝯsiderate apl'um ⁊ pontificem cōfessionis nostre iesum: qui fidelis ē ei qui fecit illū sicut et moyses in oī domo ei'. Amplioris n. glorie iste ꝑ moyse dign' habitus ē: quāto ampliorē honorē hēt dom': q̄ fabricauit illā. B Oīs enī nanq̄ domus fabricat' ab aliquo. Qui aūt oīa creauit: deus est Numeri. 12. Et moyses quidē fidelis erat ī tota domo eius tanq̄ famulus ī testimonium eoꝝ q̄ dicēda erāt. Christ' vo tanq̄ fili' in domo sua. Que dom' sumus nos si fiduciā ⁊ gl'iaz spei vsq̄ ad finē firmā retineam'. Quapropter sic dicit spūssanctus ps. 94. Hodie si vocē eius audieritis nolite obdurare corda vr̄a: sicut in exacerbatōe s̄m diē tēptatōis in deserto. Ubi tēptauerūt me p̄tes vr̄i: ꝓbauerūt ⁊ viderūt opa mea quadraginta ānis. C Propter qd̄ infensus fui generatōi huic: et ps. 94. dixi: semꝑ errāt corde. Ip̄i autem nō cognouerūt vias meas: quib' iuraui ī ira mea si iutroibūt ī requiē meaz. Videte fratres ne forte sit in aliq̄ vr̄m cor malū incredulitatis discedēdi a deo viuo. Sz adhortamī vosmetip̄os ꝑ singulos dies donec hodie cognominat': vt nō obduret' D quis ex vobis fallacia pctī. Participes enī christi effecti sum': si tn̄ initium substātie ei' vsq̄ ad finē firmū retineamus dū dicit'. hodie si vocē ei' audieritis nolite obdurare corda vr̄a: quēadmodū ī illa exacerbatione. Quidā enī audiētes exacerbauerūt: sz nō vniuersi qui ꝓfecti sūt ab egypto ꝑ moysen. Quib' aūt infensus ē q̄draginta ānis. Nōne illis qui peccauerūt: quorū cadauera ꝓstrata sūt in deserto? Quib' aūt iurauit nō introire in requiē ip̄ius: nisi illis qui incredu li fuerūt? Et videm' quia non potuer̄t introire in requiem ipsius propter īcredulitatem. IIII

A Timeam' ergo: ne forte relicta pollicitatione introeūdi ī requiē eius existimet' aliq̄s ex nobis deesse. Etenim et nobis nunciatū est quemadmodo et illis: sed nō profuit illis sermo audit' non admixtus fidei ex his que audierūt Ingrediemur enī in requiē qui credidimus: quēadmoduz dixit: Sicut iuraui in ira mea: si introibūt in requiē meam Et quidē opib' ab institutōe mūdi ꝑfectis. dixit. n. in quodam loco de die septima sic. B Et requieuit deus die septima ab oīb' opib' suis. Et in isto rursuz. Si introibūt in requiē meā. Qm̄ ergo sup est introire quosdā in illā: et hi quib' prioribus annūciatū est. nō introierūt propter incredulitatē. iterū terminat diem quendā hodie in dauid dicēdo: post tātū tp̄is sicut supra dictū est: hodie si vocem ei' audieritis nolite obdurare corda vr̄a Nam si eis ies' requiem p̄stitisset: nūq̄ C de alia loqueret' post hac die. Itaq̄ relinquitur sabbatissimus populo dei. Qui enī ingressus est in requiem eius. etiam ip̄e requieuit ab opib' suis sicut ⁊ a suis deus. Festinem' ergo ingredi in illā requiē. vt ne in idip̄m quis incidat incredulitatis exemplū. Viuus est enī sermo dei et efficax et penetrabilior omī gladio ancipiti: et ꝑtingēs vsq̄ ad diuisionem anime ac spūs. cōpagū q̄z ac medularū: et discretor cogitationū et intentionuz cordis. D Et nō est vlla creatura inuisibil' in conspectu eius: oīa aūt nuda ⁊ aperta sunt oculis eius. ad quem nobis sermo Habētes ergo pontificē magnū qui penetrauit celos iesum filiū dei teneamus spei nostre confessionē. Nō enī habem' pontificē qui nō possit cōpati infirmitatibus nostris: tēptatū aūt ꝑ oīa pro similitudine absq̄ peccato. Adeam' ergo cuz fiducia ad thronū gratie eius: vt misericordiā cōsequamur. ⁊ gratiā inueniam' in auxilio oportuno. V

Genē. 2. j. io. c. Ecc. 15. ps. 33. j. 8. a. Ro. 8. b. 1. Cor. 12. b. 2. Cor. 3. c. Eph. 2. b.

A Omnis nanq̄ pōtifex ex hoībus assūpt' ꝓ homib' ꝯstituit' in his q̄ sūt ad deū vt offerat dona ⁊ sacrificia ꝓ peccatis. Qui condolere possit his qui ignorāt ⁊ errāt: qm̄ ⁊ ip̄e circundatus est infirmitate: ⁊ propterea debet

quēadmodum ꝓ ꝓplo·ita etiā ⁊ ꝓ semet
ipo offerre ꝓ peccatis. Nec quisq̄ sumit
B sibi honorez: sed qui vocatur a deo tanq̄
aaron. Sic et christus non semetipsuz
clarificauit vt pōtifex fieret·sed qui locu
ps·2· tus est ad eū/ Filius meus es tu·ego ho
die genui te. Quēadmodum et in alio
ps·109· loco dicit/ Tu es sacerdos in eternum:
C ſm ordinē melchisedech. Qui in diebꝫ
carnis sue p̄ces supplicatōesq̄ ad eū qui
qui possit illū saluū facere a morte·cum
clamore valido et lachrymis offerēs: ex
auditus ē ꝓ sua reuerētia. Et quidē cuz
esset filius dei: didicit ex his que passus
est obedientiā·et consūmatus factus est
oībꝫ obtēperātibꝫ sibi causa salutis eter
ne appellatus a deo pontifex iuxta ordi-
D nem melchisedech. De quo nobis gran
dis sermo et interp̄tabilis ad dicendū:
qm̄ imbecilles facti estis ad audiendum
Etenī cū deberetis magistri esse ꝓpter tē
pus: rursum indigetis vt vos doceamī
que sint elemēta exordij ſmonū dei: ⁊ fa
cti estis quibꝫ lacte opꝰ sit·nō solido cibo
Oīs enī qui lactis est ꝑticipes: expers ē
sermonis iusticie: Paruulꝰ enī ē. Per-
fectoꝝ aūt ē solidus cibꝫ: eoꝝ q̄ ꝓ ipa con
suetudine exercitatos habent sensus ad
discretionem boni ac mali

VI

A Quapropter intermittētes incho
ationis christi sermonē·ad ꝑfe-
j·io·d· ctionē feramur/ nō rursum ia-
ciētes fundamentū penitentie ab opibꝫ
mortuis et fidei ad deū·baptismatū do-
ctrine·impositionis q̄z manuū·ac resur
rectōis mortuoꝝ·et iudicij eterni. Et hꝰ
faciemus: siquidē ꝑmiserit deꝰ. Impossi
bile enī ē eos qui semel sūt illumīati·gu
stauerūt etiā donū celeste·et ꝑticeps fa-
cti sūt spūssancti: gustauerūt nihilomi-
nus bonū dei verbū virtutesq̄ seculi vē
turi·et ꝓlapsi sunt: rursus renouari ad
penitētiam: rursuz crucifigētes sibimet-
B ipis filiū dei et ostētui habentes. Terra
enī sepe venientē sup̄ se bibēs imbrem
et germinās herbā oportunā illis a qui-
bus colit̄ accipit benedictionē a deo·ꝓfe
rens aūt spinas ac tribulos reꝓba est et
maledicto ꝓxima: cuiꝰ consūmatio in cō
bustionē. Cōfidimus aūt de vobis dile
ctissimi meliora et viciniora saluti: tam
et si ita loquimur. Nō enī iniustus deus
vt obliuiscat̄ opis vr̄i ⁊ dilectōis quam
ostēdistis in noīe ip̄ius: qui mīstratꝫ san
ctis·et ministratis. Cupimus aūt vnū- C
quēq̄ vestrū eandē ostentare sollicitudi
nem ad expletionē spei vsq̄ in finem vt
nō segnes efficiamini: verū imitatores
eoꝝ qui fide et patiētia hereditabūt pro
missiones. Abrae nāq̄ ꝓmittēs deꝰ: qm̄
nem inē habuit ꝑ quē iuraret maiorem
iurauit ꝑ semetip̄m dicēs·nisi benedicēs
benedicā te·et multiplicās multiplica-
bo te: et sic longanimiter ferēs adeptus
est repromissionē. Hoīes enī ꝑ maiorez
sui iurāt: et oīs ꝯtrouersie eorū finis ad D
cōfirmationē ē iuramentū. In q̄ abun-
dantius volēs deus ostēdere pollicita-
tiones heredibꝫ īmobilitatē ꝯsilij sui in
terposuit iusiurādū: vt ꝑ duas res īmo-
biles quibꝫ impossibile est mētiri deum
fortissimū solatiū habeamꝰ q̄ ꝯfugimus
ad tenendā ꝓpositā spem: quam sicut au
chorā habemus aīe tutā ac firmā et ince-
dentē vsq̄ ad interiora velaminis: vbi p̄
cursor ꝓ nobis introiuit iesus ſm ordi-
dinem melchisedech: pontifex factus in
eternum.

VII

A Hic enī melchisedech rex salē sa- Gen·14·
cerdos dei summi qui obuianit
abrae regresso a cede regū·et be-
nedixit ei: cui et decimas oīum diuisit
abraam: primū quidez qui interp̄tat̄ rex
iusticie: Deinde aūt et rex salē· quod est
rex pacis: sine patre·sine matre·sine ge-
nealogia: neq̄ initiū dierū neq̄ finez vi
te hn̄s: assimilatus aūt filio dei manet
sacerdos imꝑpetuū. Intuemini aūt q̄n
tus sit hic: cui et decimas dedit de p̄ci-
puis abraā patriarcha. Et quidē d̄ filijs
leui sacerdotium accipiētes: mandatuz
hn̄t decimas sumere a ꝓplo ſm legez·id
est a frībꝫ suis: q̄q̄q̄ ⁊ ip̄i exierint d̄ lūbis
abrae. Cuius aūt generatio nō ānume
ratur in eis: decimas sumpsit ab abra-
am·et hunc qui habebat repromissiōes

B benedixit. Sine vlla aūt contradictiōe quod minus est a meliore benedicitur. Et hic quidē decimas moriētes homīes accipiunt: ibi aūt ꝯtestat̄ qꝛ viuit. Et vt ita dictū sit: ꝑ abraā et leui qui decimas accepit. decimatus est. Adhuc enī ī lumbis patris erat: qñ obuiauit ei melchisedech. Si ergo ꝯsūmatio ꝑ sacerdotiū leuiticū erat: ꝓpl's enī sub ipo legē accepit: quid adhuc necessariū fuit ꝑm ordinem melchisedech aliū surgere sacerdotem ⁊ nō ꝑm ordinē aaron dici? Trāslato eniꝫ sacerdotio: necesse est vt et legis translatio fiat. In q̄ enī hec dicunt̄. de alia tribu est. de qua nullus altario presto fuit Manifestū est enī ꝙ ex iuda ortus sit dominus noster: in qua tribu nihil d̄ sacerdotibꝫ moyses locut⁹ est. Et amplius adhuc manifestū est. si ꝑm similitudinem melchisedech exurgat ali⁹ sacerdos qui nō ꝑm legē mādati carnalis factus ē: sed ꝑm virtutē vite insolubilis. Contestat̄ enī: qm̄ tu es sacerdos in eteruū ꝑm ordinē melchisedech. Reprobatio quidē fit p̄cedētis mādati: ꝓpter infirmitatem eius ⁊ inutilitatē. Nihil enī ad ꝑfectum adduxit lex. Introductio vero melioris spei ꝑ quā ꝓximamus ad deū. Et quātū est: non sine iureiurando? Alij quidem sine iureiurando sacerdotes facti sunt: Hic aūt cū iureiurādo ꝑ eū qui dixit ad illū / Iurauit dñs ⁊ nō penitebit eum: tu es sacerdos in eternū. In tantū melioris testamēti sponsor factus est iesus Et alij quidē plures facti sūt sacerdotes idcirco ꝙ morte ꝓhiberent̄ permanere: hic aūt eo ꝙ maneat in eternū sempiternū hēt sacerdotiū. Vñ et saluare in ꝑpetuū pōt accedēs ꝑ semetip̄m ad deū: semper viuēs ad interpellandū ꝓ nobis. Talis enī decebat vt nobis esset pōtifex: sanctus. innocēs īpollutus segregat⁹ a peccatoribꝫ ⁊ excelsior celis fact⁹. Qui non hēt necessitatē quotidie quēadmodū sacerdotes prius ꝓ suis delictis hostias offerre: deinde ꝓ ꝓpl'i. Hoc enī fecit semel se offerēdo. Lex enī constituit homines sacerdotes infirmitatē habentes sermo aūt iurisiurādi qui post legē est filium in eternum perfectum.

VIII

C Capitulū aūt sup̄ ea que dicunt̄ / Talē habem⁹ pontificē: qui cōsedit in dextra sedis magnitudinis in celis sanctoꝝ minister. et tabernaculi veri: qd̄ fixit de⁹ et nō homo. Omīs enī pōtifex ad offerendū munera et hostias ꝯstituit̄. Vñ necesse est ⁊ hūc habere aliquid qd̄ offerat. Si ergo esset sup̄ terrā nec esset sacerdos cū essent qui offerrēt ꝑm legē munera q̄ exēplari ⁊ vmbre deseruiūt celestiū. sicut responsuꝫ est moysi cū cōsūmaret tabernaculū / Vide inquit omīa facito ꝑm exemplar qd̄ tibi ostensum ē in mōte. Nūc aūt meli⁹ sortitus est ministeriū quāto ⁊ melioris testamēti mediator ē. qd̄ in melioribꝫ reꝓmissionibꝫ sancitū ē. Nā si illud pri⁹ culpa vacasset. nō vtiqꝫ secūdi locus inquireret̄. Vituperās enī eos dicit: Ecce dies veniēt dicit dñs: et ꝯsūmabo super domum israel. et sup̄ domū iuda testamentū nouū: nō ꝑm testamētū qd̄ feci patribus eoꝝ in die qua apprehēdi manū eorum vt educerem illos de terra egypti: qm̄ ipi nō ꝑmāserūt in testamēto meo: et ego neglexi eos dicit dominus Quia hoc est testamentū qd̄ disponam domui israel post dies illos dicit dñs. dando leges meas in mentē eoꝝ et in corda eorū superscribam eas / et ero eis in deum. et ipsi erunt mihi in populum / Et nō docebit vnusquisqꝫ ꝓximū suum. et vnusquisqꝫ fratrem suū. dicens: cognosce dominū: qm̄ omnes sciēt me a minore vsqꝫ ad maiorē? quia propitius ero iniquitatibus eorū: et peccatorū eoꝝ iam non memorabor. Dicēdo aūt nouum: veterauit pri⁹. Quod aūt antiquat̄ et senescit: prope interitum est.

IX

A Habuit quidem ⁊ prius iustificationes culture: et sanctū seculare. Tabernaculū enim factū est primum: in quo erant cādelabra ⁊ mēsa et ꝓpositio panū que dicit̄ sancta: post velamentū autem secundum tabernaculū qd̄ dicit̄ sancta sanctorū: aureuꝫ hñs

Ps. 109.

Ezo. 25. Act. 7. c.

Esa. 43. Apoc. 21. b. Hiere. 31.

thuribulū et arcā testamenti circūtectā
ex omī ꝑte auro in qua vrna aurea hñs
māna ⁊ virga aaron q̄ fronduerat. ⁊ ta-
bule testī: sup q̄ erant cherubin gl'ie ob
umbrātia ꝓpitiatoriū: de quibꝫ nō ē mō
dicēduꝫ ꝑ singula. His vero ita cōpositis
in priori quidē tabernaculo semꝑ introi
bāt sacerdotes sacrificiorꝫ officia ꝯsūmā
tes. in secūdo aūt semel in āno sol' pon-
tifex nō sine sanguine quez offerret pro
sua et ꝓpl'i ignorātia: hoc significāte spū
sancto: nōdū ꝓpalatā esse sanctorꝫ viam
adhuc priore tabernaculo hñte statum.
B Que ꝑabola ē tꝑis instātꝫ: iuxta quā mu
nera ⁊ hostie offerunt. q̄ nō pñt iuxta cō
scientiā ꝑfectū facere seruientē: solūmo
do in cibis ⁊ in potibꝫ et ⁊ ī varijs baptis
matibꝫ et iusticijs carnis vsq̄ ad temp'
correctōis impositis. Christ' aūt assistēs
pōtifex futurorꝫ bonorꝫ ꝑ ampli' ⁊ ꝑfecti
ūs tabernaculū nō manufactū: id ē non
hui' creatōis. neq̄ ꝑ sanguinē hircoruꝫ
aut vitulorꝫ. sꝫ ꝑ ꝓpriū sanguinē introi-
uit semel in scā: eterna redēptōe inuēta
Si enī sanguis hircorꝫ et taurorꝫ ⁊ cinis
vitule aspsus. inq̄natos scīficat ad emū-
i. Joh. i. d. Apo dationem carnis: quātomagis sanguis
i. b. i. Pe. i. d. christi qui ꝑ spiritum scm̄ semetipm̄ ob
tulit īmaculatū deo. emūdauit ꝯsciētiaꝫ
nr̄am ab opibꝫ mortis ad ꝑuiēdū deo vi-
uēti: Et ideo noui testī mediator est: vt
morte intercedēte in redēptōeꝫ earꝫ ꝑua
ricationū q̄ erāt sub ꝑori testamēto reꝓ
missionē accipiāt q̄ vocati sūt eterne he-
reditatis. Ubi enī testamētū ē mors ne
Gal. 3. b. cesse ē intercedat testatoris. Testamētum
enī ī mortuis ꝯfirmatū ē. Alioq̄n nōdū
valet: dū viuit q̄ testat' ē. Vñ nec ꝑmū
quidē sine sanguine dedicatū est. Lecto
enī oī mādato legis a moyse vniuse po-
pulo: accipiēs sanguinē vitulorꝫ ⁊ hircorꝫ
cū aqua ⁊ lana coccinea ⁊ hysopo: ipm̄ q̄ꝫ
Mt. 26. c. Mr. librū ⁊ oēm ꝓpl'm aspsit dicēs. Hic san-
14. c. Lu. 22. b. guis testī qd̄ mādauit ad vos de'. Etiaꝫ
i. Cor. ii. c. tabernaculū ⁊ oīa vasa misterij sanguīe
D similiter aspsit. Et oīa pene in sanguine
i. Joh. i. d. Apo ꝑm legē mūdant. ⁊ sine sanguinis effu-
i. b. i. Pe. i. d. sione nō fit remissio. Necesse est ergo ex

emplaria quidē celestiū his mūdari: ipa
aūt celestia melioribꝫ hostijs q̄ꝫ istis Nō
enī ī manufacta scā iesus ītroijt exēpla-
ria verorꝫ: sꝫ in ipm̄ celū: vt appareat nūc
vultui dei ꝓ nob. Neq̄ vt sepe offerat se
metipm̄: quēadmodū pōtifex ītrat ī scā
ꝑ singulos ānos ī sanguine alieno: Alio
quin oportebat eū frequēter pati ab ori-
gine mūdi. Nūc aūt semel in ꝯsūmatōe
seculorꝫ ad destitutionē pctī ꝑ hostiā suā
apparuit. Et quēadmodū statutū ē hoī-
bus semel mori. post hꝰ aūt iudiciū. sic et Ro. 5. b.
christ' semel oblat' ē ad multorꝫ exhau- i. Pe. 3. d.
rienda pctā. scdo sine pctō apparebit oī
bus expectātibꝫ se in salutem. X
A Vmbram enī hñs lex futurorꝫ bo
v. norū nō ipam imaginē rerū: per
singulos ānos eisdē ipis hostijs
quas offerūt indesinēter: nunq̄ pōt ac-
cedentes ꝑfectos facere. Alioquin cessas
sent offerri: ideo q̄ nullā haberent vltra
conscientiā peccati cultores semel mun
dati. Sed in ipis cōmemoratio pctōrꝫ ꝑ
singulos annos fit. Impossibile enī est Leuit. 9.
sanguine taurorꝫ et hircorꝫ auferri pctā.
Ideo ingrediēs mūdū dicit. Hostiā et Ps. 39.
oblationē noluisti: corpus autez aptasti
mihi. Holocaustomata ⁊ pro peccato nō
tibi placuerūt. Tūc dixi: Ecce venio In
capiti libri scriptum est de me: vt faciam
deus voluntatem tuā. Superius dicēs
quia hostias et oblationes ⁊ holocausto
mata et pro peccato noluisti. nec placita
sunt tibi que scdm̄ legem offeruntur
tunc dixi: ecce venio. vt faciam deus vo-
luntatē tuam: aufert primum vt sequēs
statuat. In qua volūtate sanctificati su- I
mus per oblationē corporis christi iesu
semel. Et oīs quidē sacerdos ꝑsto ē quo
tidie ministrans. et easdem sepe offerēs
hostias que nō pñt auferre peccata. Hic
aūt vnā ꝓ peccatis offerēs hostiā in sem
piternū sedet in dextera dei. de cetero ex-
pectans donec ponātur inimici eius sca-
bellum pedū eius. Una enim oblatione
consūmauit in sempiternum sanctifica
tos. Contestat aūt nos ⁊ spiritussanct'.
Postq̄ enim dixit: Hoc autez testm̄ qd̄

testatur ad illos post dies illos dicit dominus dans leges meas in cordibus eorum et in mentibus eorum superscribam eas et peccatorum et iniquitatum eorum iam non recordabor amplius. Ubi autem horum remissio: iam non est oblatio pro peccato // Habentes itaque fratres fiduciam in introitu sanctorum in sanguine christi quam initiauit nobis viam nouam et viuentem per velamen id est carnem suam et sacerdotem magnum super domum dei: accedamus cum vero corde in plenitudine fidei aspersi corda a conscientia mala et abluti corpus aqua munda: teneamus spei nre confessionem indeclinabilem. Fidelis enim est qui repromisit. Et consideremus inuicem in prouocationem charitatis et bonorum operum: non deserentes collectionem nram sicut consuetudinis est quibusdam sed consolantes: et tanto magis quanto videritis appropinquantem diem. Voluntarie enim peccantibus nobis post acceptam noticiam veritatis iam non relinquitur pro peccatis hostia terribilis autem quedam expectatio iudicii et ignis emulatio quod consumptura est aduersarios // Irritam quis faciens legem moysi sine vlla miseratione duobus vel tribus testibus moritur quanto magis putatis deteriora mereri supplicia qui filium dei conculcauerit et sanguinem testamenti pollutum duxerit in quo sanctificatus est et spiritui gre contumeliam fecerit Scimus enim qui dixit // mihi vindicta: et ego retribuam. Et iterum quia iudicabit dns populum suum // Horrendum est incidere in manus dei viuentis. Rememorami autem pristinos dies in quibus illuminati magnum certamen sustinuistis passionum et in altero quidem opprobriis et tribulationibus spectaculum facti: in altero autem societ taliter conuersantium effecti. Nam et vinctis compassi estis: et rapinam bonorum vestrorum cum gaudeo suscepistis: cognoscentes vos habere meliorem et manentem substantiam. Nolite itaque amittere confidentiam vestram: que magnam habet remunerationem. Patientia enim vobis necessaria est: vt voluntatem dei facientes reportetis promissionem. Adhuc enim modicum aliquantulum quantum qui venturus est veniet et non tardabit // iustus autem meus ex fide viuit. Quod si subtraxerit se: non placebit anime mee. Nos autem non sumus subtractionis filii in perditionem: sed fidei in acquisitionem anie.

XI

Est autem fides sperandarum substantia rerum argumentum non apparentium In hac enim testimonium consecuti sunt seniores // Fide intelligimus aptata esse secula verbo dei: vt ex inuisibilibus visibilia fierent // Fide plurimam hostiam abel quam cayn obtulit deo: per quam testimonium consecutus est esse iustus testimonium perhibente muneribus eius deo: et per illam defunctus adhuc loquitur // Fide enoch translatus est ne videret mortem et non inueniebatur: quia translulit illum dns Ante translationem enim testimonium habuit placuisse deo // Sine fide autem impossibile est placere deo. Credere enim oportet accedentem ad deum quia est: et inquirentibus se remunerator sit // Fide noe responso accepto de his que adhuc non videbantur metuens aptauit arcam in salutem domui sue: per quam damnauit mundum et iusticie que per fidem est hres est institutus // Fide qui vocatur abraam obediuit in locum exire que acceptur erat in hereditatem et exiit nesciens quo iret. Fide demoratus est in terra repromissionis tam quam in aliena: in casulis habitando cum ysaac et iacob coheredibus repromissionis eius dem. Expectabat enim fundamenta habentem ciuitatem cuius artifex et conditor deus // Fide et ipsa sara sterilis virtutem in conceptione seminis accepit etiam preter tps etatis: quoniam fidelem credidit esse eum qui repromiserat. Propter quod et ab vno orti sunt: et hoc emortuo tanquam sidera celi in multitudinem: et sicut arena est ad oram maris innumerabilis. Juxta fidem defuncti sunt omnes isti non acceptis repromissionibus: sed a longe eas aspicientes et salutantes et confitentes: quia peregrini et hospites sunt super terram. Qui enim hoc dicunt: significant se patriam inquirere. Et siquidem ipsius meminissent de qua exierunt habebant vtique tps reuertendi Nunc autem meliorem appetunt id est celestem. Idcirco non confundit deus vocari deus eorum. Parauit enim illis ciuitatem // Fide obtulit abraam ysaac cum temptaretur et vnigenitum offerebat in quo susceperat repromissiones ad quem dictum est: quia in ysaac vocabitur tibi semen: arbitrans quia et a mortuis suscitare

A

Gen. i.

Gen. 4.

Gen. 5. Sap. 4. Ecc. 44.

B

1. Machab. 2.

Gen. 6.

Gen. 12. et 13.

Gen. 21.

C

Gen. 22.

4. b.

C

D

Deut. 17.
Mat. 18. c.
Cor. 13. a.

Deut. 32.
Tobie. 3.
Ro. 12. d.
2. 6. a.

Abachuc. 2.
Ro. 1. b

potēs est deus. Unde eū et in parabolaz
Geñ.27. accepit / Fide: ⁊ de futuris benedixit ysa/
Geñ.48.⁊.49. ac iacob et esau / Fide: iacob moriēs sin/
gulos filioꝝ ioseph bñdixit: et adorauit
Geñ.50. fastigiū virge ei⁹ / Fide: ioseph moriens
de profectione filioꝝ isrl' memoratus est
Exo.2. et de ossibꝫ suis mādauit / Fide: moyses
natus occultatus est mēsibꝫ tribꝫ a parē
tibꝫ suis eo ꝙ vidissent elegantē infan/
tem: et nō timuerūt regis edictū. Fide
moyses grādis factus negauit se esse fi
liū filie pharaonis: magis eligēs affligi
cū populo dei: q̄ꝫ tp̄alis peccati hr̄e iocu/
ditatē: maiores diuitias estimās thesau
ro egyptioꝝ improperiū christi. Aspicie
bat enī in remunerationē Fide reliquit
D egyptū: nō veritus aīositatē regis Inui
Exo.12. sibilē enim tanq̄ꝫ vidēs sustinuit / Fide:
celebrauit pasca et sanguinis effusionez
ne qui vastabat primitiua tangeret eos
Exo.15 / Fide: transierūt mare rubrū tanq̄ꝫ per
aridā terraz: qd̄ experti egyptij deuorati
Josue.6. sunt / Fide: muri hiericho corruerūt cir/
Josue.2.⁊.6. cūitu dierū septē / Fide: raab meretrix ñ
perijt cū incredulis excipiens explorato
res cū pace. Et quid adhuc dicam? De/
ficiet enī me tempus enarrantē: de gede
on. barach. samson. iepte. dauid. samuel
et ꝓphetis: qui ꝑ fidē vicerūt regna. opa
ti sunt iusticiā. adepti sunt repromissio/
nes. Obturauerūt ora leonū. extinxerūt
impetū ignis. Effugauerunt aciem gla
dij conualuerunt de infirmitate: fortes
facti sunt in bello. Castra verterunt exte
Mat.27.f. rorū / acceperūt mulieres de resurrectōe
mortuos suos Alij aūt distenti sūt non
suscipiētes redemptionem: vt meliorez
inuenirēt resurrectionem. Alij vero lu/
dibria ⁊ verbera expti. insup̄ ⁊ vincula et
carceres: lapidati sunt. secti sunt. tēpta/
ti sunt. in occisione gladij mortui sunt
Mat.3.a. / Circūierunt in melotis. ī pellibꝫ capri/
Mar.1.a. nis: egētes: angustiati. afflicti: quibꝫ di/
gnus non erat mūdus. in solitudinibꝫ
errantes. in montibꝫ et speluncis. in ca
uernis terre. Et hi omēs testimonio fi/
dei ꝓbati. nō acceperūt repromissionem
deo ꝓ nobis melius aliq̄d ꝓuidente: vt

nō sine nobis ꝯsūmarent̄. XII

A Ideoq̄ꝫ et nos tantā hn̄tes im/
positā nubē testiū / deponētes oē
Eph.4.c. pondus et circūstans nos pecca/
Col.3.b. tū ꝑ patientiā curram⁹ ad ꝓpositū nob
i.Pe.2.a. certamen. aspiciētes in autorē fidei ⁊ cō
Hiere.17. sūmatorē iesum: qui ꝓposito sibi gaudio
sustinuit crucē. confusione contempta
atq̄ꝫ in dextera sedis dei sedet. Recogita
te enī eū qui talē sustinuit a peccatoribꝫ
aduersus semetip̄m contradictionē: vt
ne fatigemī animis vr̄is deficiētes. Nō/
dum enī vsq̄ꝫ ad sanguinē restitistis ad/
uersus peccatum repugnātes. et obliti
estis ꝯsolatōis q̄ vobis tanq̄ꝫ filijs loq̄t̄
Prou.3. dicēs / Fili mi no li negligere disciplinā
dñi. neq̄ꝫ fatigeris dum ab eo argueris
B Quē enī diligit dñs: castigat. flagellat
aūt oēm filiū quē recipit. In disciplina
ꝑseuerate. Tanq̄ꝫ filijs vobis offert se de
us. Quis enī filius quē nō corripit pa/
ter? Q. si extra disciplinā estis. cuius ꝑ/
ticipes facti sunt oēs ergo adulteri ⁊ nō
filij estis. Deinde patres quidez carnis
nr̄e eruditores habuim⁹ ⁊ reuerebamur
eos. Nō multomagis obtēperabim⁹ pa
tri spirituū ⁊ viuem⁹? Et ille quidez in
tp̄e paucorū dieꝝ s̄m voluntatem suam
erudiebāt nos: hic aūt ad id quod vtile
est in recipiēdo sanctificationē ei⁹. Oīs
aūt disciplina in presenti quidem videt̄
nō esse gaudij: sed meroris. postea autez
fructū pacacissimū exercitatis ꝑ eā red/
det iusticie. Propter qd̄ remissas man⁹
C et soluta genua erigite ⁊ gressus rectos
facite pedibꝫ vr̄is. vt nō claudicās quis
erret: magis autē sanet̄ / Pacē sequimi/
Ro.12.d. ni cū omībꝫ ⁊ sanctimoniā: sine q̄ nemo
videbit deū. Cōtēplātes ne q̄s desit gr̄e
dei: ne q̄ radix amaritudīs sursū germi/
nās impediat et ꝑ illā inquinent̄ multi
Geñ.25. / Ne q̄s fornicator aut ꝓphanus vt esau
q̄ ꝓpter vnā escā vendidit p̄mitiua sua.
Scitote enī qm̄ et postea cupiēs heredi
Geñ.27. tare bñdictionē reprobatus est / Nō enī
inuenit penitētie locū: q̄ꝫq̄ꝫ cū lachrymis
inquisisset eā. Non enī accessistis ad tra
ctabilē ⁊ accessibilē ignem ⁊ turbinem ⁊

caliginē ⁊ ꝓcellam ⁊ tube sonū ⁊ vocem
verboꝝ: quaꝫ qui audierūt excusauerunt
D se ne eis fieret verbū. Nō enī portabant
qđ dicebat̄: ⁊ si bestia tetigerit montē la
pidabit̄. Et ita terribile erat qđ videba-
tur. Moyses dixit: Exterrit⁹ suꝫ ⁊ treme
būdus. Sꝫ accessistis ad sion montez ⁊
ciuitatē dei viuētis hirl'm celestē ⁊ mul
toꝝ miliū angeloꝝ frequētiaꝫ. ⁊ ecclesiaꝫ
primitiuoꝝ q̄ cōscripti sunt in cel': ⁊ iudi
cē oīm deū ⁊ spm̄ iustoꝝ ꝑfectorū. ⁊ testa
mēti noui mediatorē iesuꝫ. ⁊ sanguinis
aspersionē. meli⁹ loquētē q̄ꝫ abel Videte
ne recuset̄ loquentē: Si enī illi nō effu
gerūt recusantes eū q̄ sup terrā loq̄bat̄
multomaḡ nos q̄ de cel' loquentez nob̄
auertim⁹: cui⁹ vox mouit terraꝫ tūc nūc
aūt repromittit dicens: Adhuc semel et
ego mouebo nō solū terrā sꝫ ⁊ celū. Qđ
aūt adhuc semel dicit: declarat mobiliū
translationē tanq̄ꝫ factoꝝ: vt maneāt ea
q̄ sunt immobilia. Itaq̄ꝫ regnū īmobile
suscipiētes habem⁹ grām: ꝑ quā ꝯuiam⁹
Deut. 9. placētes deo cū metu ⁊ reuerētia. Etenī
A deus nr̄ ignis ꝯsumens est. XIIII
Ro. 12. c. Charitas fraternitatis maneat
in vobis. ⁊ hospitalitatez nolite
obliuisci. Per hanc enī placue-
runt quidā angel' hospitio receptis. Me
mentote vinctoꝝ tanq̄ꝫ simul vincti: et
laborantiū tanq̄ꝫ ⁊ ipi in corpe morātes
Honorabile ꝯnubium in oīb⁹: ⁊ thorus
immaculatus. Fornicatores enī ⁊ adul-
teros iudicabit de⁹. Sint mores sine a-
uaricia. cōtenti presentib⁹. Ipse eī dixit
Nō te deseram neq̄ꝫ derelinquam: ita vt
B ꝯfidenter dicam⁹. Dn̄s mihi adiutor ē:
nō timebo q̄d faciat mihi homo. Memē
tote prepositoꝝ vr̄oꝝ q̄ vobis locuti sūt
verbū dei: quoꝝ intuētes exitū ꝯuersati-
onis. imitamini fidē. Iesus christus he-
ri ⁊ hodie: ipse ⁊ in secula. Doctrinis va
riis ⁊ ꝑegrinis nolite abduci Optimū ē
enī gr̄a stabilire cor: nō escis q̄ nō ꝓfue-
runt ambulantib⁹ in eis. Habem⁹ alta-
re: de quo edere nō hn̄t ptātem q̄ taber-
naculo deseruiūt Quoꝝ enī aīaliū infer
tur sanguis ꝑ peccato in sancta ꝑ ponti-
ficem: hoꝝ corpa cremantur extra castra
Propter qđ ⁊ iesus vt scīficaret ꝑ suuꝫ
sanguinē ꝓpl'm extra portā passus est Ex C
eamus igit̄ ad eū extra castra. improperi
um ei⁹ portātes. Nō enī habem⁹ hic ma
nentē ciuitatē: sed futurā inq̄rim⁹. Per
ip̄m g̃ offeram⁹ hostiā laudis sp̄ deo idē
fructū labioꝝ ꝯfitentiū nomini ei⁹. Bn̄
ficientie aūt ⁊ cōmūionis nolite obliui
sci. Talib⁹ enī hostiis ꝓmeret̄ de⁹. Obedi
te prepositꝫ vr̄is: ⁊ subiacete eis. Ip̄i enī
ꝑuigilant q̄si rōem ꝓ aīab⁹ vr̄is redditu
ri: vt cū gaudio hoc faciant: ⁊ nō gemen
tes. Hoc enī nō expedit vob̄. Orate pro
nobis. Cōfidim⁹ enī qꝛ bonā ꝯsciam ha
bem⁹ in oīb⁹ bene volētes ꝯuersari. Am- D
plius aūt deꝑcor vos hoc facere: quo cele
rius restituar vob̄. De⁹ aūt pacis q̄ edu
xit de mortuis pastorē magnū ouiū ī san
guine testamēti eterni dn̄m nr̄m iesum
christū. aptet vos in oī bono vt faciat̄ ei⁹
voluntatē: faciēs in vob̄ qđ placeat corā
se ꝑ iesum christū: cui est gl'ia in secl'a se-
culoꝝ Amē. Rogo aūt vos frēs vt suffe
ratis verbū solacij. Etenī ꝑ pauc̄ scripsi
vob̄. Cognoscite frēm vr̄m timotheū di
missuꝫ: cū q̄ si celeri⁹ venerit videbo vos
Salutate om̄s prepositos vr̄os: ⁊ om̄s
sanctos. Salutant vos de italia fratres
Gratia cum oībus vobis Amen.

Explicit epistola Pauli ad Hebreos.
Incipit prefatio beati hieronymi p̄sby-
teri in librum Actuum apostolorū.

Canit psalmista: ambulabunt
de virtutib⁹ in v̄tutes. Post
apl'i pauli epl'as dudū vobis
vno volumine translatas dō-
non ⁊ rogatiōe charissimi. actus apl'orū
cōpellitis vt trāsferam ī latinū: quē libꝝ
nulli dubium est a luca antiocheno arte
medico (qui postea inseruiens paulo apo
stolo christi fact⁹ est discipl's) fuisse editū
Ceruices premit imposita sepius oner̄
magnitudo: qꝛ studia inuidoꝝ rep̄hensi-
one digna putant ea q̄ scribim⁹. Illorū
nunq̄ꝫ odio ⁊ detractione. iuuante chri-

sto meum filebit eloquium.

Actus apostolorum nudā quidē videntur sonare historiā: et nascētis ecclesie infantiā texere: sed si nouerimus scriptorē eorū lucam esse medicū. cuius laus est in euangelio: aīaduertimus pariter oīa verba illius anime languentis esse medicinam.

Item alius prologus.

Lucas antiochensis natione syrus cuius laus in euangelio canitur: apud antiochiā medicine artis egregius: et apostolorum christi discipulus fuit: postea vsque ad cōfessionē paulū secutus apostolum. sine crimine in virginitate permanēs. deo maluit seruire. Qui septuagīta et quattuor ānos etatis agens in bithynia obijt plenus spūsctō: quē instigante in achaie partibus euāgeliuz scribens grecis fidelibus incarnationez dñi fideli narratōe ondit: eundēque ex stirpe dauid descendisse monstrauit. Cui nō immerito scribendorum actuū apostolicorum ptās in ministerio datur: vt deo in deū pleno. et filio perditiōis extincto. oratione ab apostolis facta. sorte dñice electiōis numerus cōpleretur. Sicque paulus consummationē apostolicis actibus daret: quē diu contra stimuluz calcitrantē dñs elegisset. Quod legentibus et requirentibus deū breui potius volui ondere sermone: quam prolixius aliquid fastidiētibus prodidisse: sciens quod operantē agricolā oporteat primū de suis fructibus edere. Quē ita diuina subsecuta est gratia vt nō soluz corporibus. sed etiā aīabus eius proficeret medicina.

Incipit liber actuum apostolorum beati Luce euangeliste. Capitulum I

A i. Esdre. 7. Mat. 5. c. Ja. i. d. Ro. 2. c.

Primū quidem sermonē feci de oībus o theophile quē cepit iesus facere et docere vsque in diē quē precipiens apostolis per spiritū sanctū quos elegit assumptus est. Quibus et prebuit seipsum viuū post passionē suam in multis argumētis. per dies quadragīta apparens eis: et loquēs de regno dei. Et cōuescens precepit eis ab hierosolymis ne discederent. sed expectarēt promissionē patris quā audistis inquit per os meū. quia iohannes quidē baptiçauit aqua: vos aūt baptiçabimini spūsancto nō post multos hos dies. Igitur qui cōuenerant interrogabāt euz dicentes. Dñe si in tpe hoc restitues regnū israel? Dixit aūt eis: Non est vestrum nosse tempora vel momēta que pater posuit in sua ptāte: sed accipietis virtutē superuenientis spūssancti in vos: et eritis mihi testes in hierusalē et in omni iudea et samaria et vsque ad vltimū terre. Et cū hec dixisset. videntibus illis eleuatus est: et nubes suscepit eū ab oculis eorū. Cunque intuerentur in celū euntez illum. ecce duo viri astiterūt iuxta illos in vestibus albis: qui et dixerunt: Viri galilei quid statis aspiciētes in celū? Hic iesus qui assumptus est a vobis in celū: sic veniet quēadmodū vidistis eum euntē in celū. Tunc reuersi sunt hierosolymā a mōte qui vocatur oliueti qui est iuxta hierusalem sabbati hñs iter. Et cū introissent in cenaculū ascenderūt vbi manebat petrus et iohannes et iacobus et andreas philippus et thomas bartholomeus et matthe-us: iacob alphei et simon çelotes et iudas iacobi. Hi oēs erant perseuerātes vnanimiter in oratione cū mulieribus et maria matre iesu et fratribus eius. In diebus illis exurgens petrus in medio fratruz dixit Erat aūt turba hoīm simul fere centuz viginti. Viri frēs: oportet impleri scripturā quā predixit spūsscūs: per os dauid de iuda qui fuit dux eorum qui cōprehenderunt iesum qui cōnumeratus erat in nobis: et sortitus est sortem ministerij huius Et hic quidē possedit agruz de mercede iniquitatis: et suspensus crepuit medius: et diffusa sunt oīa viscera eius. Et notū factum est oībus habitantibus hierusalem ita vt appellaretur ager ille lingua eorum acheldemach. hoc ē ager sanguinis. Scriptum est enī in libro psalmorum. Fiat cō-

j. ii. b. et. 19. a

Luc. 24. g. j. 12. c. et. 10. d. Vr. 16. g. B Apoc. ii. c.

Jo. 20. c.

Mat. 10. a Mar. 3. d. Luce. 6. c.

Judith. 5.

C

D ps. 108.

moratio eoꝝ deserta: ⁊ nō sit q̄ inhabitet
in ea. Et episcopatū eius accipiat alter.
Oportet ḡ ex his viris qui nobiscuꝫ sūt
cōgregati in omī tp̄e quo intrauit ⁊ ex-
iuit inter nos dn̄s iesus incipiens a ba
ptismate iohānis. vsq̄ in diē qua assum
ptus est a nobis testem resurrectiōis ei⁹
j.4.d. nobiscū fieri vnum ex istis. Et statuerūt
duos: ioseph qui vocabat̄ barsabas. qui
cognoīatus est iustus: ⁊ matthiam. Et
orantes dixerunt: Tu dn̄e qui corda no
sti omniū: oñde quē elegeris ex his duo
bus vnū accipere locū ministerij huius
⁊ apostolat⁹: de quo p̄uaricatus est iudas
vt abiret in locū suū. Et dederūt sortes
eis. Et cecidit sors sup̄ matthiam: ⁊ an-
numerat⁹ est cū vndecim apl'is. II
A Et cū cōplerent̄ dies pentecostes
erant oēs p̄iter in eodem loco.
Et factus est repente de celo so
nus. tanq̄ aduenientis spūs vehementis
⁊ repleuit totā domū vbi erant sedētes
Et apparuerūt illis disp̄tite lingue tan
j.4.d.⁊.19.a. q̄ ignis. seditq̄ supra singulos eoꝝ. Et
repleti sunt oēs spūsancto: ⁊ ceperunt lo
qui varijs linguis p̄ut spūsscūs dabat
eloqui illis. Erant aūt in hirl'm habitā
tes iudei viri religiosi: ex oī natiōe q̄ sub
celo est. Facta aūt hac voce ꝯuenit mul-
titudo ⁊ mente cōfusa est: qm̄ audiebat
vnusquisq̄ lingua sua illos loquentes.
Stupebant aūt oēs ⁊ mirabant̄ dicētes
Nonne ecce oēs isti qui loquuntur gali
lei sunt? Et quō nos audiuim⁹ vnusq̄s
q̄ linguā nr̄am in q̄ nati sum⁹? Parthi
⁊ medi ⁊ elamite. ⁊ qui habitant mesopo
tamiam. iudeā ⁊ cappadociā. pontū ⁊ asi
am. phrygiam ⁊ pamphiliā. egyptum et
p̄tes libye. que est circa cirenen. et adue-
ne romani. iudei quoq̄ ⁊ proseliti chre-
tes ⁊ arabes: audiuim⁹ eos loquētes no
stris linguis magnalia dei. Stupebant
aūt oēs: ⁊ mirabant̄ adinuicem dicētes.
B Quid nā vult hoc esse? Alij aūt irriden-
tes dicebant: quia musto pleni sunt isti
Stans aūt petrus cum vndecim eleua
uit vocem suā: ⁊ locutus est eis. Viri iu
dei ⁊ qui habitat̄ hirl'm vniuersi: hoc vo

bis notū sit: ⁊ auribꝫ p̄cipite verba mea
Nō enī sicut vos estimatis hi ebrij sunt
cū sit hora diei tertia. Sed hoc est qd̄ di
ctuꝫ est p̄ p̄phetam iohel. Et erit ī nouis Johel.2.
simis diebꝫ dicit dn̄s effundam de spiri Esa.44.
tu meo sup̄ oēꝫ carnē. Et p̄phetabūt filij
vestri ⁊ filie vr̄e: ⁊ iuuenes vr̄i visiones
videbūt ⁊ seniores vr̄i somnia somnia-
bunt: Et quidē sup̄ seruos meos ⁊ ancil
las meas in diebꝫ illis effundam de spū
meo ⁊ p̄phetabūt: et dabo p̄digia in celo
sursum. ⁊ signa in terra deorsuꝫ: sangui-
nem ⁊ ignē ⁊ vaporē fumi. Sol ꝯuerte Johel.2.⁊.3.
tur in tenebras ⁊ luna in sanguinez: an-
teq̄ veniet dies dn̄i magn⁹ ⁊ maīfestus
Et erit oīs quicūq̄ inuocauerit nomē Mat.10.e.⁊.24
dn̄i saluus erit. Viri israelite. audite ver b. Johel.2.
ba hec. Jesum naçarenū virū approba- Ro.10.c.
tum a deo in vob̄ virtutibꝫ ⁊ p̄digijs ⁊ si j.5.d.
gnis q̄ fecit de⁹ p̄ illū in medio vr̄i sicut
scitis. hūc definito cōcilio ⁊ p̄scientia dei
traditū p̄ manus iniquoꝝ. affigētes in-
teremistis. Quē deus suscitauit solutis j.10.d.
doloribꝫ īferni: iuxta qd̄ impossibile erat
teneri illū ab eo. Dauid enī dicit in eū: C
Prouidebā dn̄m in cōspectu meo sem ps.15.
per: qm̄ a dextris est mihi ne cōmouear.
Propter h̄ letatū est cor meuꝫ ⁊ exulta-
uit lingua mea: insup̄ ⁊ caro mea requi-
escet in spe. Qm̄ nō dereliques aīaꝫ me-
am in inferno: nec dabis scm̄ tuū vide-
re corruptionē. Notas mihi fecisti vias
vite: replebis me iocūditate cū facie tua
Viri frēs: liceat audenter dicere ad vos
de patriarcha dauid qm̄ defunctus est. ⁊
sepult⁹ est. ⁊ sepulcrū eius est apud nos
vsq̄ in hodiernū diē. Propheta igit̄ cuꝫ
esset ⁊ sciret q̄ iureiurādo iurasset illi de
us de fructu lumbi ei⁹ sedere sup̄ sedeꝫ
eius: p̄uidens locut⁹ est de resurrectiōe
christi: q̄ neq̄ derelict⁹ est in inferno. ne
q̄ caro eius vidit corruptionē. Hūc ie-
sum resuscitauit de⁹ cuius oēs nos te- s.i.a.
stes sum⁹. Dextera igit̄ dei exaltatus. et j.10.d.
p̄missione spūssancti accepta a patre. ef-
fudit hoc donū qd̄ vos videtis ⁊ auditis
Nō enī dauid ascēdit in celos. Dicit au
tē ipse. Dixit dn̄s dn̄o meo: sede a dextris ps.109.

meis. Donec ponam inimicos tuos sca
bellū pedū tuoꝝ. Certissime sciat ḡ om̄is
domus isrl̄: qꝛ ⁊ dn̄m eū ⁊ christū fecit de
D us hūc iesum quē vos crucifixistis. His
aūt auditis cōpuncti sunt corde. et dixe-
runt ad petruz ⁊ ad reliq̄s apl̄os: Quid
Mt. 4. e. Mar. faciem⁹ viri frēs. Petrus aūt ad illos:
i. c. Luce. 13. a. penitentiā inquit agite. ⁊ baptiçet̄ vnus
Apoc. 2. d. quisq̄ vr̄m in noīe iesu christi in remis
sionē pctōꝝ vr̄oꝝ: ⁊ accipietis donū spūs
sancti. Vobis enī est repromissio ⁊ filijs
vestris: ⁊ oībus q̄ longe sunt q̄scunq̄ ad
uocauerit dn̄s de⁹ nr̄. Alijs etiaz verbis
plurimis testificat⁹ est: ⁊ exhortabat̄ eos
dicēs: Saluamini a generatiōe ista pra
ua. Qui ḡ receperūt sermonē ei⁹ bapti-
çati sunt: ⁊ apposite sunt in die illa anīe
circiter tria milia. Erant aūt ꝑseuerātes
in doctrina apl̄oꝝ ⁊ cōicatiōe fractionis
panis ⁊ orōib⁹. Fiebat aūt oī anīe timor
Multa quoq̄ ꝓdigia ⁊ signa ꝑ apl̄os in
hierusalē fiebant: ⁊ met⁹ erat magn⁹ in
i. 4. d. vniuersis. Oēs etiā qui credebāt erant
pariter: ⁊ habebāt oīa cōmunia. Posses
siones ⁊ substātias vendebant: ⁊ diuide
bant illa oīb⁹ ꝓut cuiq̄ op⁹ erat. Quoti
die quoq̄ ꝑdurātes vnanimiter ī tēplo
⁊ frangētes circa domos panē sumebāt
cibū cū exultatiōe ⁊ simplicitate cordis:
collaudātes deū et hn̄tes grām ad oēm
plebem. Dn̄s autē augebat qui salui fie
bant quotidie in idipsum. III

A Petrus aūt ⁊ iohānes ascēdebāt
in templū: ad horā orōis nonaz
i. 14. b. Et quidā vir qui erat claudus
ex vtero m̄tis sue baiulabat̄ quem pone
bant q̄tidie ad portā templi q̄ dicit̄ speci-
osa: vt peteret elemosynā ab introeunti
bus in templū. Is cū vidisset petrū ⁊ io
hannē incipiētes introire in templū ro
gabat vt elemosynam accipet. Intuens
aūt in eū petr⁹ cū iohāne dixit: Respice
in nos. At ille intendebat ī eos: sperans
se aliq̄d accepturū ab eis. Petrus autē
dixit: Argentū ⁊ aur̄ nō est mihi: qd̄ au
i. 9. d. tē habeo hoc tibi do. In noīe iesu christi
naçareni surge ⁊ ambula. Et apprehēsa
manu eius dextera alleuauit eū: ⁊ proti-
nus cōsolidate sunt bases ei⁹ et plante.
Et exiliens stetit ⁊ ambulabat: ⁊ ītrauit B
cū illis in templū: ambulans ⁊ exiliēs ⁊
laudans deū. Et vidit oīs ꝓpl̄s eū ambu
lantez ⁊ laudantē deū. Cognoscebāt au-
tem illū. q̄ ipse erat qui ad elemosynam
sedebat ad speciosaz portā templi. Et im
pleti sunt stupore. ⁊ extasi: in eo qd̄ conti
gerat illi. Cū tenerent aūt petrū ⁊ iohā
nem: Cucurrit oīs ꝓpl̄s ad eos ad porti
cū que appellat̄ salomōis stupentes. Vi
dens aūt petr⁹ rn̄dit ad populum: Viri
israelite q̄d miramini in hoc. aut nos q̄d
intuemini: q̄si nr̄a virtute aut ptāte fe-
cerimus hūc ambulare? Deus abraam C
⁊ deus ysaac ⁊ deus iacob: deus patꝝ no-
strorū glororificauit filiū suū iesuz: quez
vos quidē tradidistis ⁊ negastis an̄ faci-
em pilati iudicāte illo dimitti. Vos au Mat. 27. b.
tem sanctū ⁊ iustū negastis: ⁊ petistis vi Mar. 15. b.
rū homicidam donari vobis: autorez ve- Luc. 23. c.
ro vite interfecistis. Quez deus suscita- Joh. 18. g.
uit a mortuis: cui⁹ nos testes sum⁹. ⁊ in
fide noīs eius hūc quē vos videtis ⁊ no
stis ꝯfirmauit nomē eius: ⁊ fides q̄ ꝑ eū
est dedit integram sanitatē istā in cōspe-
ctu oīm vr̄m. Et nūc fratres scio quia ꝑ
ignorantiā fecistis: sicut et principes vr̄i
Deus aūt qui prenūciauit ꝑ os oīm ꝓ- D
phetaꝝ pati christuz suum: sic impleuit.
Penitemini igit̄ ⁊ cōuertimini vt dele Ecc. 17. Ezech
ant̄ peccata vr̄a. vt cū venerint tp̄a refri- 18. Mat. 4. e.
gerij a ꝯspectu dn̄i ⁊ miserit eū qui p̄di- Mr. i. c. Lu. 13.
catus est vob̄ iesum christū: quē oportet a. Apoc. 2. d.
quidē celū suscipe vsq̄ in tp̄a restitutio
nis oīm que locut⁹ est de⁹ ꝑ os scōꝝ suo
rū a seculo ꝓphetaꝝ. Moyses quidez di-
xit. Quoniā ꝓphetaz suscitabit vob̄ dn̄s Deut. 18.
deus vr̄ de fratrib⁹ vr̄is: tanq̄ meipsum
audietz iuxta oīa q̄cūq̄ locut⁹ fuerit vo
bis. Erit aūt oīs aīa q̄ n̄ audierit ꝓphetā
illū exterminabit̄ de plebe. Et oēs ꝓphe-
te a samuel ⁊ deinceps: qui locuti sūt an
nunciauerunt dies istos. Vos estis filij
ꝓphetaꝝ ⁊ testamēti: qd̄ disposuit de⁹ ad
patres vestros dicens ab abraam. Et in Gen. 12.
semine tuo bn̄dicent̄ om̄s familie terre
Vobis primū deus suscitās filiū suum

misit eum bñdicentē vobis: vt ꝯuertat se vnusquisq; a nequicia sua. IIII

A Loquentib; aūt illis ad populū supuenerūt sacerdotes ⁊ magistratus templi ⁊ saducei: dolētes ꝙ docerēt ppl'm ⁊ annūciarēt in iesuz resurrectionē ex mortuis. ⁊ iniecerunt in eos manus: ⁊ posuerūt eos in custodiaz in crastinū. Erat autē iam vespa. Multi autē eorū qui audierāt verbuz crediderūt ⁊ fact⁹ est numerus eoꝝ quiq; milia. Factum est aūt in crastinū vt ꝯgregarētur principes eoꝝ ⁊ seniores et scribe in hierusalem: ⁊ annas princeps sacerdotum ⁊ cayphas ⁊ iohānes. ⁊ alexāder. ⁊ quot quot erant de genere sacerdotali. Et statuentes eos ī medio interrogabāt: In qua v̄tute aut in q̄ noīe fecistis hoc vos? Tūc replet⁹ spūscō petrus. dixit ad eos. Principes ppl'i ⁊ seniores isrl' audite: si nos hodie diiudicamur in bñfacto hoīs infirmi in q̄ iste saluus fact⁹ est. notū sit oībus vob̄ ⁊ oī plebi isrl' qꝛ in noīe domini nr̄i iesu christi naçareni quē vos crucifixistis quē deus suscitauit a mortuis. in hoc ip̄e astat corā vob̄ san⁹. Hic ē lapis qui reprobat⁹ est a vob̄ edificantib; qui factus est in caput anguli: ⁊ nō est ī alio aliq̄ salus. Nec enī aliud nomen est sub celo datū hoībus in q̄ oporteat nos saluos fieri. Uidētes aūt petri ꝯstantiam ⁊ iohānis: cōperto ꝙ hoīes essent sine litteris ⁊ idiote āmirabant̄. ⁊ ꝯgnoscebant eos: qm̄ cū iesu fuerāt. Hoīem quoq; videntes stantē cū eis qui curatus fuerat nihil poterāt ꝯtradicere. Jusserūt autez eos foras extra ꝯciliū secedere: ⁊ cōferebant ad inuicē dicētes: Quid faciemus hoīb; istis? Qm̄ quidē notū signū factū est ꝑ eos oīb; habitantib; hirl'm. Manifestū ē: ⁊ nō possum⁹ negare. Sz ne amplius diuulget̄ in ppl'm: cōminemur eis ne vltra loquant̄ in noīe hoc vlli hoīum Et vocātes eos: denūciauerunt ne oīno loq̄rent̄ neq; docerent in noīe iesu. Petrus vero ⁊ iohannes rñdentes dixerūt ad eos. Si iustuz est in cōspectu dei vos potius audire q̄ deū. iudicate. Nō enim possumus q̄ vidim⁹ ⁊ audiuim⁹ non loqui. At illi comminātes dimiserūt eos: nō inueniētes quō punirēt eos ꝓpter populū qꝛ oēs clarificabant id qd̄ factū fuerat in eo qd̄ acciderat. Annorū enī erat ampli⁹ q̄draginta homo in q̄ factuz fuerat signū istud sanitat⁹. Dimissi autē venerūt ad suos. ⁊ annūciauerūt eis q̄nta ad eos principes sacerdotum ⁊ seniores dixissent. Qui cū audissent: vnanimiter leuauerūt vocē ad deū ⁊ dixerūt. Domine tu q̄ fecisti celū ⁊ terrā mare ⁊ oīa q̄ ī eis sunt: qui spūscō ꝑ os p̄ris nr̄i dauid pueri tui dixisti. Quare fremuerūt gentes: ⁊ ppl'i meditati sunt inania. Astiterūt reges terre ⁊ principes ꝯuenerūt ī vnuz adūsus dñm ⁊ adūsus christū eius. Cōuenerunt enī vere in ciuitate ista aduersus scm̄ puerū tuū iesum quē vnxisti: herodes ⁊ ponti⁹ pilatus cū gentib; et populis isrl': facere q̄ man⁹ tua ⁊ ꝯsiliū tuū decreuerūt fieri Et nūc dñe respice ī minas eoꝝ: ⁊ da seruis tuis cū oī fiducia loqui verbū tuū in eo ꝙ manū tuā extendas ad sanitates ⁊ signa ⁊ ꝓdigia fieri ꝑ nomē sancti filij tui iesu. Et cū orassent motus est loc⁹ in quo erāt ꝯgregati. Et repleti sunt oēs spūscō: ⁊ loq̄bant̄ verbū dei cū fiducia. Multitudinis aūt credētium erat cor vnū et aīa vna: nec quisq̄ eoꝝ que possidebat aliq̄d suū eē dicebat: sed erant illis oīa cōmūia. Et virtute magna reddebāt apl'i testimoniū resurrectiōis iesu christi dñi nr̄i: ⁊ gratia magna erat in oīb; illis. Neq; enī q̄sq̄ egēs erat inter illos. Quotq̄t enī possessores agrorū aut domoꝝ erant. vendētes afferebant p̄cia eoꝝ q̄ vendebāt. ⁊ ponebant ante pedes apl'oꝝ. Diuidebat̄ aūt singulis ꝓut cuiq; opus erat. Joseph autē q̄ cognominat⁹ est barsabas ab apostolis. qd̄ est interp̄tatum fili⁹ ꝯsolatiōis. leuites. cyprius genere cū haberet agrū vendidit eum: ⁊ attulit p̄ciū ⁊ posuit ante pedes apostolorū. V

B Mat. 21. g. Mar. 12. b. Luce. 20. c. 1. Pe. 2. a. i. 5. c. C D s. 2. a. ⁊ j. 19. a Hiere. 32. Ezech. 6. i. Pe 3. b. Esa. 7. Amos 5. p̄s. 96. Prou. 17. Ro. 12. d. s. 2. d. Deut. 15. Tobie. i. s. i. a.

V Vir autē quidā noīe ananias cū saphyra vxore sua vendidit agꝝ ⁊ fraudauit de precio agri conscia vxore A

sua: ⁊ afferens ꝑtem quãdam: ad pedes
apl'orum posuit. Dixit autẽ petr⁹ ad ana
niam: Anania cur temptauit sathanas
cor tuũ mentiri te spiritui sancto: ⁊ frau
dare de precio agri? Nõne manens tibi
manebat: ⁊ venundatum in tua erat po
testate? Quare posuisti in corde tuo hãc
rem? Nõ es mẽtitus hoĩbꝫ sed deo. Au
diens autẽ ananias hec verba: cecidit et
expirauit. Et factus est timor magn⁹ su
per om̃es qui audierũt. Surgẽtes autẽ
iuuenes amouerũt eum: ⁊ efferẽtes se
pelierũt. Factũ est autẽ quasi horaꝝ triũ
spaciũ: ⁊ vxor ip̃ius nesciens q̃d factum
fuerat introiuit. Dixit autem ei petrus
Dic mihi mulier: si tanti agrũ vendidi
stis? At illa dixit: Etiã tanti. Petr⁹ autẽ
ad eam. Quid vtiq̃ ꝯuenit vobis tem
ptare spm̃ dñi? Ecce pedes eoꝝ qui sepe
lierũt virũ tuũ ad hostiuꝫ: ⁊ efferent te.
B Confestim cecidit ante pedes ei⁹: ⁊ expi
rauit. Intrãtes aũt iuuenes inuenerũt
illã mortuã ⁊ extulerũt ⁊ sepelierũt ad vi
rũ suũ. Et fact⁹ est timor magn⁹ in vni
uersa eccl'ia ⁊ in oẽs q̃ audierũt hec. Per
man⁹ autẽ apl'oꝝ fiebant figna ⁊ ꝓdigia
multa in plebe. Et erãt vnanimiter oẽs
in porticu salomonis. Ceteroꝝ autẽ nẽo
audebat se ꝯiungere illis: sed magnifica
bat eos ꝓpl's. Magis autez augebat̃ cre
dentiũ in dño multitudo viroꝝ ac mu
lierũ: ita vt in plateas eijcerẽt infirmos
⁊ ponerẽt in lectulis ac grabat̃ vt veniẽ
te petro saltẽ vmbra illi⁹ obũbraret quẽ
q̃ illoꝝ ⁊ liberarent̃ oẽs ab infirmitatibꝫ
suis. Cõcurrebat aũt ⁊ multitudo vici
naꝝ ciuitatũ hirl'm. afferẽtes egros ⁊ ve
xatos a spiritibꝫ immũdis: q̃ curabãtur
oẽs. Exurgens autẽ prĩceps sacerdotuꝫ
⁊ oẽs qui cũ illo erãt q̃ est heresis saduce
orũ repleti sunt çelo: ⁊ iniecerũt manus
in apl'os ⁊ posuerũt eos in custodia pub
j.12.a. lica. Angl's autẽ dñi ꝑ noctez apiens ia
nuas carceris ⁊ educens eos dixit. Ite:
⁊ stantes loq̃mini in tẽplo plebi oĩa ver
ba vite hui⁹. Qui cũ audissent intraue
runt diluculo in tẽplum: ⁊ docebãt. Ad
ueniens autẽ princeps sacerdotũ et qui
cum eo erãt. cõuocauerũt ꝯciliuꝫ. et oẽs
seniores filioꝝ isrl' ⁊ miserũt ad carcerez
vt adducerent̃. Cum autẽ venissent mi C
nistri ⁊ apto carcere nõ inuenissent illos
reuersi nunciauerũt dicẽtes. Carcerez j.12.a.⁊.16.c.
q̃dem inuenim⁹ clausum cũ oĩ diligen
tia: ⁊ custodes stãtes añ ianuas: apiẽtes
autẽ neminẽ intus inuenim⁹. Ut autez
audierũt hos ſmones magistrat⁹ tẽpli ⁊
principes sacerdotũ: ambigebãt de illis
q̃d nã fieret. Aduenĩẽs autẽ quidã nũci
auit eis: qꝛ ecce viri q̃s posuistis in carce
rem sunt in tẽplo stãtes: ⁊ docẽtes ꝓpl'm
Tunc abijt magistrat⁹ cuꝫ mĩstris ⁊ ad
duxit illos sine vi. Timebant enĩ ꝓpl'm
ne lapidarent̃. Et cuꝫ adduxissent illos
statuerũt in ꝯcilio. Et interrogauit eos
princeps sacerdotũ dicẽs. Precipiẽdo Mar.7.c.
p̃cepim⁹ vob̃ ne doceret̃ in noĩe isto. ⁊ ec
ce replestis hirl'm doctrina vr̃a: ⁊ vultis
inducere sup̃ nos sanguinez hoĩs istius
Rñdens autẽ petr⁹ ⁊ apl'i dixerũt: Obe s.4.b.
dire oportet deo mag̃ q̃ hoĩbꝫ: de⁹ patrũ
vr̃oꝝ suscitauit iesum: quẽ vos interemi
stis suspendẽtes in ligno. Hũc principez
⁊ saluatorẽ deus exaltauit dextera sua ad
dandã pnĩaꝫ israel ⁊ remissionẽ pctõꝝ: ⁊
nos sum⁹ testes hoꝝ v̄boꝝ ⁊ spũsscũs quẽ
dedit de⁹ oĩbus obediẽtibꝫ sibi. Hec cuꝫ
audissent dissecabant̃ ⁊ cogitabãt inter D
ficere illos. Surgens aũt quidã in con j.22.a.
cilio phariseus nomĩe gamaliel legisdo
ctor honorabilis vniu̇se plebi iussit foras
ad breue homĩes fieri. Dixitq̃ ad illos.
Viri israelite: attẽdite vobis sup̃ hoĩbꝫ s.2.b.
istis: quid acturi sitis. Ante hos enĩ dies
extitit theodas dicens se esse aliquẽ: cui
cõsensit numerus viroꝝ circiter q̃drin
gentoꝝ: q̃ occisus est ⁊ oẽs qui credebãt
ei dissipati sũt: ⁊ redacti ad nihilũ. Post
hunc extitit iudas galile⁹ in diebꝫ profes
sionis: ⁊ auertit ꝓpl'm post se. Et ipse pe
rijt: ⁊ oẽs quotq̃t ꝯsenserũt ei dispsi sũt
Et nunc itaq̃ dico vob̃: discedite ab hoĩ
bus istis: ⁊ sinite illos. Quoniã si est ex
hoĩbus cõciliũ hoc aut opus. dissoluetur
si vero ex deo est nõ poteritis dissoluere
ne forte ⁊ deo repugnare videamĩ. Con

senserunt autē illi: ⁊ ꝯuocātes apl'os ce-
sis denūciauerūt ne oīno loq̄rent̄ in no
Esa. 51. mine iesu: ⁊ dimiserūt eos. Et illi quidē
ibant gaudētes a cōspectu cōcilij: qm̄ di-
gni habiti sunt ꝓ noīe iesu cōtumeliam
pati. Omni autem die nō cessabant in
templo ⁊ circa domos docētes: ⁊ euange
liçantes christum iesum. VI

A In diebꝫ autē illis crescente nu-
mero discipuloꝝ: factū est mur
mur grecoꝝ adūsus hebreos eo
q̄ despicerent̄ in ministerio q̄tidiano vi
due eoꝝ. Cōuocantes aūt duodecī mul
titudinē discipuloꝝ dixerūt: Nō ē equū
nos derelinq̄re verbū dei: ⁊ mīstrare mē
B sis. Cōsiderate ḡ frēs viros ex vob̄ boni
testimonij septem plenos spūscō ⁊ sapi
entia: quos ꝯstituam⁹ sup̄ hoc op⁹. Nos
vero orōni ⁊ mīsterio verbi instātes eri-
mus. Et placuit sermo corā oī multitu
dine. Et elegerūt stephanū virū pleuū
fide ⁊ spūscō: ⁊ philippū ⁊ prochoꝝ ⁊ nica
norem ⁊ thimonē ⁊ parmenā ⁊ nicolaū
aduenā anthiocenū. Hos statuerūt an
te ꝯspectū apl'orū ⁊ orātes imposuerunt
C eis man⁹. Et verbū dn̄i crescebat: ⁊ mul
tiplicabat̄ nūer⁹ discipl'oꝝ ī hirl'm valde
Mlta ec̄ turba sacdotū obediebat fidei.
j. 18. a. Stephanus autē plenus gr̄a ⁊ fortitu
dine faciebat prodigia ⁊ signa magna in
populo. Surrexerūt autē quidam de sy
nagoga que appellat̄ libertinoꝝ ⁊ cyrenē
sium ⁊ alexandrinorum. ⁊ eorū qui erāt
D a cilicia ⁊ asia disputātes cū stephano: ⁊
nō poterant resistere sapiētie ⁊ spiritui q̄
loq̄batur: ꝓpter qd̄ redarguerent̄ ab eo
j. 7. d. cum oī fiducia. Tūc summiserūt viros
qui dicerēt se audiuisse eū dicētem v̄ba
blasfemie in moysen ⁊ deū. Cōmouerūt
itaq̄ plebem ⁊ seniores ⁊ scribas ⁊ ꝯcur-
rentes rapuerūt eum ⁊ adduxerūt in cō
ciliuz: ⁊ statuerūt falsos testes q̄ dicerēt.
Homo iste non cessat loq̄ verba adūsus
locū scm̄ ⁊ legē. Audiuim⁹ enī eū dicētē
qm̄ iesus naçaren⁹ hic destruet locū istū
⁊ mutabit traditiōes: q̄s tradidit nobis
Judic. 14. moyses. Et intuētes eū oēs q̄ sedebant
in ꝯcilio viderūt faciē eius tanq̄ faciem
angeli. Dixit autē princeps sacerdotū: si
hec ita se haberent? Qui ait. VII

A Viri frēs ⁊ p̄res audite. De⁹ glo
rie apparuit p̄ri nr̄o abrae cuz es
set in mesopotamia priusq̄ mo-
raret̄ in carran. ⁊ dixit ad illū: Exi de ter
ra tua ⁊ de cognatiōe tua: ⁊ veni in terrā
quā monstrauero tibi. Tunc exijt de tra
chaldeoꝝ: ⁊ habitauit in carran. Et inde
postq̄ mortu⁹ est p̄r eius trāstulit illum
in terrā istā: in qua nunc vos habitatis
Et nō dedit illi hereditatē in ea nec pas-
sum pedis: sed repromisit dare illi eam
in possessionē ⁊ semini ei⁹ post ip̄m cum
nō h̄ret filiū. Locutus est aūt ei deus: q̄r
erit semē eius accola ī terra aliena: ⁊ ser-
uituti eos subijcient ⁊ male tractabunt
eos annis q̄dringētis: ⁊ gentē cui serui-
erint iudicabo ego dicit dn̄s. Et post hec
exibūt: ⁊ seruiēt mihi in loco isto. Et de-
dit illi testamentū circūcisionis. ⁊ sic ge
nuit ysaac: ⁊ circūcidit eum die octauo ⁊
ysaac iacob: et iacob duodecim patriar-
chas. Et patriarche emulantes ioseph Gen. 37.
vendiderūt in egyptū: ⁊ erat de⁹ cum eo.
Et eripuit eū ex oībꝫ tribulatiōibꝫ eius:
⁊ dedit ei gr̄am ⁊ sapiētiam in conspectu
pharaonis reg̃ egyptioꝝ: ⁊ ꝯstituit eū p̄
positum sup̄ egyptū ⁊ sup̄ oēm domum
suā. Venit autē fames in vniūsam egy-
ptum ⁊ chanaan ⁊ tribulatio magna: et
nō inueniebāt cibos p̄res nr̄i. Cū audis Gen. 42.
set autē iacob esse frumentuz in egypto
misit p̄res nr̄os primū. ⁊ in secundo co- Gen. 45.
gnitus est ioseph a fratribꝫ suis. ⁊ mani
festatū est pharaoni gen⁹ eius. Mittens
aūt ioseph accersiuit iacob p̄rem suuz et
oēm cognationē suā in aīabꝫ septuagin-
taquinq̄. Et descēdit iacob in egyptū ⁊ Gen. 49.
defunctus est ip̄e ⁊ p̄res nr̄i. Et trāslati
sunt in sichem: et positi sunt in sepulcro
qd̄ emit abraaz p̄cio argēti a filijs emor
filij sichem. Cū autē appropinq̄ret tp̄us B
ꝓmissiōis quā ꝯfessus erat de⁹ abrae cre
uit populus ⁊ multiplicat⁹ est in egypto
quoadusq̄ surrexit alius rex in egypto
qui nō sciebat ioseph. Hic circūueniēs
genus nr̄m afflixit patres nr̄os. vt expo-

nerent infantes suos ne viuificarentur
Eodem tpe natus est moyses:⁊ fuit gra
tus deo qui nutrit⁹ est trib⁹ mensib⁹ in
domo patris sui. Exposito aũt illo sustu
lit eum filia pharaonis:⁊ nutriuit eum
sibi in filiũ. Et erudit⁹ est moyses omni
sapientia egyptio⁹:⁊ erat potens in ver⁊
bis ⁊ in opibus suis. Cũ autẽ impleret
ei quadraginta annoꝝ tps: ascẽdit ī cor
eius vt visitaret fratres suos filios isrl'
Et cũ vidisset quendã iniuriã patientẽ
vindicauit illũ:⁊ fecit vltionẽ ei q̃ iniu⁊
riaz sustinebat pcusso egyptio. Existima
bat autẽ intelligere fratres: qm̃ deus per
manũ ipsius daret salutem illis. At illi
nõ intellexerũt. Sequẽti vero die appa⁊
ruit illis litigantib⁹ ⁊ reconciliabat eos in
pace dicens: Viri frẽs estis. Ut q̃d noce
tis alterutrũ? Qui aũt iniuriã faciebat
primo: repulit eũ dicẽs⁊ Quis te constri
tuit pncipem ⁊ iudicẽ sup nos? Nũquid
interficere me tu vis: quẽadmodum in
terfecisti hyeri egyptiũ? Fugit autẽ moy⁊
ses in verbo isto:⁊ fact⁹ est aduena in ter
ra madian: vbi genauit filios duos.
Et expletis ãnis q̃draginta: apparuit il⁊
li in deserto montis sina anglus in igne
flamme rubi. Moyses aũt videns ãmi⁊
ratus est visum. Et accedẽte illo vt cõsi
deraret· facta est ad eum voꝝ dñi dicens
Ego sum de⁹ patruz tuoꝝ· de⁹ abraaz· de⁹
ysaac· ⁊ deus iacob. Tremefact⁹ autem
moyses: nõ andebat ꝯsiderare. Dixit au
tẽ illi deus⁊ Solue calciamẽta pedũ tu⁊
orũ: locus enĩ in quo stas terra sancta ẽ.
Videns vidi afflictionẽ ppli mei qui est
in egypto:⁊ gemitũ eoꝝ audiui ⁊ descen
di liberare eos. Et nũc veni ⁊ mittam te
in egyptũ. Hunc moysen quẽ negauerũt
dicẽtes quis te ꝯstituit pncipez ⁊ iudi⁊
cem: hũc deus pncipem ⁊ redemptorẽ
misit cũ manu angeli q̃ apparuit illi ī ru
bo. Hic eduxit illos faciens pdigia ⁊ si⁊
gna in terra egypti ⁊ in rubro mari:⁊ in
deserto annis q̃dragĩta. Hic est moyses
qui dixit filijs isrl'⁊ Prophetã suscitabit
vobis deus de fratribus vris: tanq̃ me⁊
ipsum audietis. Hic est qui fuit in eccle
sia in solitudine cum angelo qui loq̃ba⁊
tur ei in monte sina ⁊ cũ patribus vris
qui accepit verba vite dare vobis. Cui
noluerũt obedire patres vestri: sed repu
lerũt ⁊ auersi sunt cordibus suis in egy⁊
ptum: dicẽtes ad aaron. Fac nobis deos Exo.32.
qui pcedant nos⁊ Moysi enĩ huic qui e⁊
duxit nos de terra egypti: nescimus q̃d
factum sit ei. Et vitulum fecerũt in die
bus illis:⁊ obtulerũt hostiaz simulacro:
⁊ letabãtur in opibus manuum suaruz
Cõuertit autem deus:⁊ tradidit eos ser
uire militie celi: sicut scriptum est in li⁊
bro pphetarũ. Nũquid victimas aut ho⁊
stias obtulistis mihi annis q̃draginta ī
deserto domus israel? Et suscepistis ta⁊
bernaculũ moloch ⁊ sidus dei vri rem⁊
pham· figuras q̃s fecistis adorare eas: et
transferam vos trans babylonẽ⁊ Tabe Exo.25.
naculũ testimonij fuit cũ patrib⁹ vestris
in deserto sicut disposuit illis de⁹ loquẽs
ad moysen: vt faceret illud ſm formam
quã viderat. Qđ ⁊ induxerũt suscipien⁊
tes pres vestri cũ iesu in possessionẽ gen
tium: q̃s expulit de⁹ a facie patrũ vroruz
vsq̃ in dieb⁹ dauid. Qui inuenit gratiã D
ante deũ:⁊ petijt vt inueniret tabernacu
lum deo iacob. Salomon autẽ edifica⁊
uit illi domũ. Sed nõ excelsus in manu
factis habitat: sicut pphetaz dicit⁊ Ce⁊ Esa.66.
lum mihi sedes est: terra autẽ scabellum
pedum meoꝝ. Quaz domũ edificabitis
mihi dicit dñs: aut quis locus requieti
onis mee est? Nõne man⁹ mea fecit hec
omnia? Dura ceruice ⁊ incircũcisi cor⁊di
bus ⁊ aurib⁹ vos semp spiritui sco resti⁊
tistis: sicut pres vri ita ⁊ vos. Quẽ pro⁊
phetarũ nõ sunt psecuti pres vestri? Et
occiderũt eos qui pnũciabant de aduen
tu iusti: cui⁹ vos nunc pditores ⁊ homi⁊
cide fuistis: qui accepistis legẽ in dispos
tione angelorũ ⁊ nõ custodistis⁊ Audien 8.6.d.
tes aũt hec dissecabantur cordib⁹ suis:⁊
stridebant dentib⁹ in eũ. Cũ autez esset
plenus spiritusancto· intẽdens in celuz
vidit gloriã dei⁊ ⁊ iesum stantẽ a dextris Mar.16.g.
virtutis dei. Et ait: Ecce video celos a⁊
pertos ⁊ filiũ hois stantẽ a dextr⁊ virtut⁊

Luce.12.b. Exo.2.

Exo.3. Josue 5

C

Deut.18.

dei. Exclamãtes autẽ voce magna conti
nuerũt aures suas: ⁊ impetum fecerunt
j.22.c. vnanimiter in eũ. Et eijcientes eum ex
tra ciuitatem lapidabãt: ⁊ testes deposu
erũt vestimẽta sua secus pedes adolescẽ
tis: qui vocabat̃ saulus. Et lapidabãt ste
phanũ inuocãtem ⁊ dicẽtem: Dñe iesu
suscipe spiritũ meũ. Positis autẽ genu
bus: clamauit voce magna dicens: Do
mine: ne statuas illis hoc peccatũ. Et cũ
hoc dixisset obdormiuit in dño VIII
A Saulus aũt erat cõsentiens neci
eius. Facta est aũt in illa die ꝑse
cutio magna in ecclesia que erat
hierosolymis: ⁊ oẽs dispersi sunt ꝑ regi
ones iudee ⁊ samarie: preter apl'os. Cu
rauerũt autẽ stephanũ viri timorati: et
j.9.a. fecerunt planctũ magnũ sup̃ eũ. Sau
lus vero deuastabat ecclesiã ꝑ domos in
trans ⁊ trahens viros ac mulieres: trade
bat in custodiã. Igit̃ qui dispersi erãt ꝑ
transibãt euangeliçãtes verbũ dei. Phi
lippus autẽ descẽdens in ciuitatez sama
rie predicabat illis christum. Intende
bant aũt turbe his que a philippo dice
bant̃ vnanimiter audiẽtes ⁊ videntes si
gna que faciebat. Multi enĩ eoꝝ qui ha
bebant spũs immũdos: clamantes voce
magna exibant. Multi aũt paralytici et
claudi curati sunt. Factũ est g̃ gaudium
magnũ in illa ciuitate. Vir aũt quidam
noĩe simon qui añ fuerat in ciuitate ma
gus seducens gentẽ samarie dicens se es
se aliquẽ magnũ: cui auscultabant oms
a minimo vsq̃ ad maximũ dicẽtes: hic
B est virtus dei que vocat̃ magna. Attẽde
bant aũt eum: ꝓpter qđ multo tp̃e ma
gicis suis dementasset eos. Cũ vero cre
didissent philippo euãgeliçãti de regno
dei: in nomine iesu christi baptiçabãtur
viri ac mulieres. Tunc simon ⁊ ipse cre
didit: ⁊ cum baptiçatus esset adherebat
philippo. Videns etiã signa ⁊ virtutes
maximas fieri. stupens ammirabat̃. Cuz
autem audissent apostoli qui erãt in hie
rosolymis qꝛ recepisset samaria verbuz
dei: miserũt ad eos petrum ⁊ iohannem
Qui cũ venissent orauerũt pro ipsis: vt
accipent spm̃sanctũ. Nõdum enĩ in quẽ
q̃ illorum sup̃uenerat: sed baptiçati tm̃
erant in noĩe dñi iesu Tũc imponebant
manus sup̃ illos ⁊ accipiebãt spm̃sanctũ
Cum vidisset aũt simon qꝛ ꝑ impositio
nem man⁹ apl'oꝝ daret̃ spũscũs obtulit
eis pecuniam dicẽs: Date ⁊ mihi hãc po
testatem: vt cuicũq̃ imposuero man⁹ ac
cipiat spiritũscm̃. Petrus autẽ dixit ad
eum: Pecunia tua tecũ sit in ꝑditiõem
quoniã donũ dei existimasti pecunia pos
sideri. Nõ est enim tibi pars neq̃ sors ĩ
sermõe isto. Cor eĩ tuũ nõ ẽ rectũ coraz
deo. Penitẽtiam itaq̃ age ab hac nequi
cia tua: ⁊ roga deuz si forte remittat̃ tibi
hec cogitatio cordis tui. In felle eĩ ama
ritudinis ⁊ obligatione iniq̃tatis video
te esse. Rñdens aũt simon dixit. Preca C
mini vos pro me ad dñm vt nihil veni
at sup̃ me hoꝝ que dixistis. Et illi quidẽ
testificati ⁊ locuti verbũ dei redibãt hie
rosolymam: ⁊ multis regiõib⁹ samarita
norũ euãgeliçabãt. Angelus aũt dñi lo
cutus est ad philippuz dicẽs: Surge et
vade ꝯtra meridianũ ad viam q̃ descen
dit ab hierl'm in gaçã: hec est deserta. Et
surgens abijt Et ecce vir ethiops eunu
chus potẽs candacis regine ethiopuz q̃
erat sup̃ oẽs gaças eius venerat adora
re in hierl'm ⁊ reuertebat̃ sedẽs sup̃ cur
rum suum. legensq̃ esaiã ꝓphetam. Di
xit autẽ spũs philippo. Accede: ⁊ adiũge
te ad currum istum. Accurrens aũt phi
lippus: audiuit eũ legẽtem esaiam ꝓphe
tam ⁊ dixit: Putasne intelligis q̃ legis?
Qui ait: Et quõ possum: si nõ aliq̃s ostẽ
derit mihi? Rogauitq̃ philippũ vt ascẽ
deret: ⁊ sederet secum. Locus autem scri
pture quã legebat erat hic. Tanq̃ ouis Esa.53.
ad occisiõem ductus ẽ: ⁊ sicut agnus co
ram tondẽte se sine voce. sic nõ aperuit
os suum. In humilitate iudiciuz eius
sublatum est: Generatiõem ei⁹ q̃s enar
rabit? Quoniã tollet̃ de terra vita eius. D
Rñdens autem eunuchus dixit philip
po: Obsecro te de quo ꝓpheta dicit hoc?
De se an de alio aliquo? Aperiens autẽ
philippus os suũ: ⁊ incipiens a scriptu

tā ista: euangeliçauit illi ieſuz. Et dum
irent per viam: venerunt ad quādam a-
ī·io·d· quaz. Et ait eunuchus. Ecce aq; Quis
prohibet me baptiçari? Dixit autē phi-
lippus: Si credis ex toto corde licet Et
rndens ait: Credo filium dei eſſe ieſum
chriſtum. Et iuſſit ſtare currum. Et de-
ſcenderūt vterq; in aquam philippus ⁊
eunuchus: ⁊ baptiçauit eum. Cum aūt
aſcendiſſet de aqua ſpūs dñi rapuit phi
lippum: et amplius nō vidit eum eunu
chus. Ibat enim p viam ſuam gaudēs
Philippus autem inuētus eſt in aço-
to: ⁊ pertranſiens euangeliçabat ciuita-
A tibus cunctis donec veniret ceſaream.

ī·22·a· Saulus autē adhuc IX
ſpirans minarū ⁊ cedis in diſci
pulos dñi acceſſit ad principem
ſacerdotum·et petijt ab eo epiſtolas in
s·8·a· damaſcum ad ſynagogas: vt ſi quos in
ueniſſet hui⁹ vie viros ac mulieres vin
ctos p̄duceret in hieruſalem. Et cū iter
faceret: contigit vt appropinq̄ret dama-
ſco. Et ſubito circūfulſit eū lux de celo: ⁊
cadens in terram audiuit vocem dicen-
ī·22·b·i· Cor· tez ſibi: Saule ſaule q̄d me p̄ſequeris?
15·b· Gal·i·c· Qui dixit: Quis es dñe? Et ille. Ego
ſum ieſus quem tu p̄ſequeris. Durum
eſt tibi contra ſtimulum calcitrare. Et tre-
mens ac ſtupēs dixit. Dñe quid me vis
facere? Et dñs ad eum. Surge ⁊ ingre-
dere ciuitatem: ⁊ ibi dicet tibi quid te o-
portet facere. Viri aūt illi qui comita-
bant cum eo ſtabant ſtupefacti: audien-
tes quidē vocē neminem aūt videntes.
Surrexit autez ſaulus de terra: aptiſq;
oculis nihil videbat. Ad manus autem
illū traxntes·introduxerūt damaſcum
Et erat ibi trib⁹ dieb⁹ nō videns: ⁊ non
B manducauit neq; bibit. Erat aūt q̄dam
diſcipulus damaſci noie ananias. Et di
xit ad illū in viſu dñs. Anania. At ille ait
Ecce ego dñe. Et dom̄in⁹ ad eum. Sur
ge ⁊ vade in vicum qui vocatur rect⁹: et
quere in domo iude·ſaulū nomīe thar-
ſenſem. Ecce enim orat. Et vidit virū
ananiam nomīe introeuntez ⁊ imponē-
tem ſibi manus vt viſum recipiat. Re-

ſpondit autem ananias: Domine audi-
ui a multis de viro hoc quāta mala fece-
rit ſanctis tuis in hieruſalez: Et hic ha
bet poteſtatem a principib⁹ ſacerdotum:
alligandi omnes qui inuocant nomē tu
um. Dixit autem ad eum dñs. Vade q̄-
niam vas electionis eſt mihi iſte: vt por
tet nomen meum coram gentib⁹ ⁊ regi
bus ⁊ filijs iſrael. Ego enim oſtēdam il-
li: quāta oporteat eum pro nomine meo
pati. Et abijt ananias ⁊ introiuit in do-
mum: ⁊ imponēs ei manus dixit. Sau-
le frater dominus miſit me ieſus·q̄ ap-
paruit tibi in via qua veniebas: vt vide
as ⁊ implearis ſpirituſancto. Et confe-
ſtim ceciderunt ab oculis ei⁹ tanq̄ ſqua
mei: ⁊ viſum recepit. Et ſurgens bapti-
çatus eſt: ⁊ cum accepiſſet cibum cōfor-
tatus eſt. Fuit autem cum diſcipulis q̄
erant damaſci per dies aliquot. Et con-
tinuo ingreſſus ī ſynagogas p̄dicabat
ieſum: quoniam hic eſt filius dei. Sto-
pebant autem omnes qui eū audiebāt:
⁊ dicebant: Nonne hic eſt qui expugna-
bat in hieruſalem eos qui inuocabant
nomē iſtud? Et huc ad hoc venit: vt vin
ctos illos duceret ad principes ſacerdo-
tum. Saulus autem multo magis cō-
ualeſcebat ⁊ cōfundebat iudeos qui ha-
bitabant damaſci· affirmans quoniam
hic eſt chriſtus. Cum autez implerētur
dies multi cōcilium fecerūt invnum iu
dei vt eum interficerent. Note aūt facte
ſunt ſaulo inſidie eorum Cuſtodiebant
autem ⁊ portas die ac nocte vt euz inter
ficerent. Accipiētes autez cum diſcipu- 2·Cor·ii·d·
li nocte p murū dimiſerūt eū: ſummit-
tentes in ſporta. Cum autem veniſſet in
hieruſalem temptabat ſe iungere diſci-
pulis· ⁊ omēs timebāt eum: non creden
tes q̄ eſſet diſcipulus. Barnabas autez
apprehenſum illum duxit ad apoſtolos:
⁊ narrauit illis quō in via vidiſſet dñm
⁊ quia locutus eſt ei: et quō in damaſco
fiducialiter egerit in noie ieſu. Et erat
cum illis intrans ⁊ exiens in hierlm fi-
ducialiter agens in noie dñi. Loquebat
quoq; gentib⁹ ⁊ diſputabat cum grecis

illi aũt querebãt occidere eum. Qd cuz cognouissent frẽs. deduxerũt eũ cesareã ⁊ dimiserũt tharsum. Ecclesia quidez ꝑ totam iudeã ⁊ galileã ⁊ samariã habebat pacem ⁊ edificabatur ambulans in timore dñi ⁊ cõsolatiõe sanctispũs replebat. Factum est aũt vt petrus dum transiret vniuersos deueniret ad scõs qui habitabant lydde. Inuenit aũt ibi hoĩem quẽdam noĩe enean. ab annis octo iacẽtem in grabato: qui erat paralyticus. Et ait illi petrus. Enea: sanet te dñs iesus christus. Surge. ⁊ sterne tibi. Et continuo surrexit. Et viderũt eum oñes qui habitabãt lydde ⁊ sarone. qui cõuersi sunt ad dominum. In ioppe autem fuit quedam discipula nomĩe thabita: q̃ interp̃tata dicitur dorcas. Hec erat plena operibus bonis ⁊ elemosynis quas faciebat Factum est autẽ in diebꝫ ill': vt infirmata moreretur. Quã cum lauissent: posuerunt eam in cenaculo. Cum autez prope esset lydda ab ioppe: discipuli audientes quia petrus esset in ea: miserunt duos viros ad eum. rogantes: ne pigriter venire vsqꝫ ad nos. Exurgens aũt petr⁹ venit cum illis. Et cuz aduenisset: duxerũt illũ in cenaculũ. ⁊ circũsteterũt illuz oñes vidue flentes ⁊ ostendentes ei tunicas ⁊ vestes quas faciebat illis dorcas Eiectis autem omĩbus foras: petrus ponens genua orauit: ⁊ cõuersus ad corp⁹ dixit. Thabita surge. Et illa aperuit oculos. ⁊ visu petro resedit. Dans autẽ illi manum erexit eam. ⁊ cũ vocasset scõs et viduas. assignauit eam viuã. Notũ aũt factum est ꝑ vniuersam ioppen. ⁊ crediderunt multi in dño. Factũ est autez vt dies mltos moraret in ioppe apud simonem quendam coriarium.

D

s.3.a

X

A

Vir autẽ quidam erat in cesarea noĩe cornelius centurio cohort⁹ que dicitur italica. religiosus et timẽs deum cum omni domo sua: faciẽs elemosynas mltas plebi ⁊ deprecans deum semper. Is vidit in visu manifeste quasi hora diei nona angelum dei introeuntem ad se ⁊ dicentẽ sibi: Corneli. At ille intuens eũ: timore correptus dixit: Quis es dñe? Dixit autẽ illi. Oratiões tue ⁊ elemosyne tue ascenderunt in memoriam in cõspectu dei. Et nunc mitte viros in ioppen. ⁊ accersi simonem quẽdam qui cognominatur petrus. Hic hospitatur apud simonẽ quendaz coriariũ cuius est domus iuxta mare. Hic dicet tibi: quid te oporteat facere. Et cũ discessisset angelus qui loquebat illi: vocauit duos domesticos suos. ⁊ militem metuentem dñm ex his q̃ illi parebant. Quibus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autẽ die iter illis faciẽtibus ⁊ appropinquãtibus ciuitati: ascẽdit petrus in superiora vt oraret circa horam sextam. Et cũ esuriret voluit gustare. Parantibꝫ autẽ illis: cecidit super eũ mentis excessus. Et vidit celum apertuz ⁊ descendens vas quoddam velut linthe um magnũ quattuor initijs summitti de celo in terrã in quo erant oĩa q̃drupedia ⁊ serpentia terre ⁊ volatilia celi. Et facta est vox ad eũ. Surge petre: occide et manduca. Ait autẽ petrus. Absit domĩe quia nunq̃ manducaui oñe cõmune ⁊ immundũ. Et vox iterũ secundo ad eũ. Quod de⁹ purificauit: tu cõmune ne dixeris. Hoc factũ est ꝑ te. Et statim receptum est vas in celũ. Et duz intra se hesitaret petrus quid nam esset visio quã vidisset: ecce viri qui missi erãt a cornelio inquirẽtes domũ simonis. astiterũt ad ianuam. Et cuz vocassent: interrogabant. si simon qui cognoĩatur petrus illic haberet hospitiũ Petro autẽ cogitante de visione: dixit spũs ei: Ecce viri tres querũt te. Surge itaqꝫ ⁊ descende. ⁊ vade cum eis nihil dubitans: qꝛ ego misi illos. Descendens autẽ petrus ad viros dixit: Ecce ego sum quẽ querit⁹. Que cã est ꝓpter quã venistis? Qui dixerũt. Cornelius centurio vir iustus ⁊ timẽs deuz ⁊ testimoniũ habens ab vniuersa gente iudeorũ responsuz accepit ab anglo scõ accersiri te ĩ domũ suã. ⁊ audire vba abs te. Introducens g̃ eos recepit hospitio. Sequẽti autẽ die surgens. ꝓfect⁹ est cũ

Tobie.ix.

j.ii.a.

B

Luce.2.d.

C

illis ⁊ quidam ex fratribꝫ ab ioppe comi-
tati sunt eũ. Altera aũt die introiuit ce-
saream. Cornelius vero expectabat illos
cõuocatis cognatis suis ⁊ necessarijs a-
micis. Et factũ est cũ introisset petr⁹ ob
uius venit ei cornelius. ⁊ ꝓcidens ad pe
des eius adorauit euꝫ. Petrus vero ele
uauit eum dicens. Surge: ⁊ ego ipse ho
mo sum. Et loquens cũ illo intrauit. et
inuenit multos q̃ cõuenerãt. dixitq̃ ad
illos: Vos scitis quõ abominatuꝫ sit vi-
ro iudeo cõiungi aut accedere ad alieni-
genam. Sed mihi oñdit de⁹ neminem
cõmunẽ aut immũdũ dicere hoĩem pro
pter qd̃ sine dubitatiõe veni accersitus.
Interrogo ergo quã ob causaꝫ accersi-
stis me. Et cornelius ait: A nudius q̃rta
die vsq̃ ad hanc horaꝫ orans eram hora
nona in domo mea. ⁊ ecce vir stetit ante
me in veste candida. ⁊ ait / Corneli exau-
dita est oratio tua. ⁊ elemosyne tue com
memorate sunt in cõspectu dei. Mitte g̃
in ioppen ⁊ accersi simonez q̃ cognomi-
natur petr⁹: hic hospitat̃ in domo simõis
coriarij iuxta mare. Confestim g̃ misi ad
te. ⁊ tu bñ fecisti veniẽdo. Nunc g̃ oñes
nos in ꝯspectu tuo adsum⁹: audire oñia
q̃cunq̃ tibi p̃cepta sunt a dño. Aperiens
aũt petrus os suũ dixit / In veritate cõ-
peri. qꝛ nõ est ꝑsonaꝝ acceptor de⁹. sed in
omni gente qui timet eũ ⁊ opat̃ iusticiã
acceptus est illi. Verbũ misit deus filijs
isrl̃. annũcians pacẽ ꝑ iesum christũ: hic
est oĩm dñs. Vos scitis qd̃ factũ est ver-
bum ꝑ vniuersam iudeã / Incipiens eĩ
a galilea post baptismũ quod predicauit
iohannes iesum a naçareth quõ vnxit
eum deus spũscõ ⁊ virtute qui ꝑtransijt
benefaciendo ⁊ sanando oẽs oppressos a
diabolo: quoniã deus erat cum illo / Et
nos testes sum⁹ oĩm que fecit in regiõe
iudeorũ ⁊ hirl̃m: quẽ occiderunt suspen
dentes in ligno / Hunc deus suscitauit
tertia die ⁊ dedit eũ manifestũ fieri non
omni populo: sed testibꝫ p̃ordinat̃ a deo
nobis q̃ mãducauim⁹ ⁊ bibim⁹ cuꝫ illo
postq̃ resurrexit a mortuis. Et p̃cepit no
bis p̃dicare ꝓpl̃o ⁊ testificari: qꝛ ipse est q̃
cõstitutus est a deo iudex viuoꝝ ⁊ mortu
orũ. Huic omnes ꝓphete testimoniũ ꝑ-
hibent remissionem peccacoꝝ accipe per
nomen eius: oñs qui credũt in eũ. Ad-
huc loquẽte petro verba hec cecidit spũs
sanct⁹ sup omnes qui audiebant verbũ
Et obstupuerũt ex circũcisione fideles
qui venerant cum petro: quia ⁊ in natio
nes gr̃a spũssancti effusa est. Audiebant
enĩ illos loquẽtes linguis. ⁊ magnificã-
tes deũ. Tũc rñdit petr⁹ / Nũquid aquaꝫ
quis ꝓhibere põt vt nõ baptiçentur hi
qui spm̃sanctũ acceperunt sicut ⁊ nos?
Et iussit eos baptiçari in noĩe dñi iesu
christi. Tũc rogauerũt euꝫ: vt maneret
apud eos aliquot diebꝫ.

XI

Audierũt aũt apl̃i ⁊ frẽs q̃ erant
in iudea: qm̃ ⁊ gentes receperũt
verbum dei. Cum autẽ ascendis-
set petrus hierosolymam disceptabant
aduersus illũ qui erant ex circumcisiõe
dicentes: Quare introisti ad viros pre-
putium habentes. ⁊ manducasti cum il
lis? Incipiens autez petrus: exponebat
illis ordinem dicens / Ego eram in ciui
tate ioppe orans. ⁊ vidi in excessu mẽtis
mee visionem: descendens vas quoddã
velut lintheuꝫ magnuꝫ quattuor initijs
summitti de celo. ⁊ veĩt vsq̃ ad me. In
quod intuens considerabam: et vidi q̃-
drupedia terre ⁊ bestias ⁊ reptilia ⁊ vola
tilia celi. Audiui autem ⁊ vocem dicen-
tem mihi. Surge petre: occide et man-
duca. Dixi autem. Nequaq̃ dñe: qꝛ cõ-
mune aut immũdum nunq̃ introiuit ĩ
os meum. Rñdit autem vox secundo de
celo. Que deus mũdauit: tu ne cõmũe
dixeris. Hoc autem factũ est ꝑ te. ⁊ rece
pta sunt oĩa rursum in celũ. Et ecce viri
tres confestim astiterũt in domo in qua
eram missi a cesarea ad me. Dixit autez
spũs mihi: vt irem cũ illis nihil hesitãs
Venerũt autem mecũ ⁊ sex frẽs isti: ⁊ in
gressi sumus in domũ viri. Narrauit au
tem nobis quomodo vidisset angelum
in domo sua stantẽ. ⁊ dicentez sibi: Mit-
te in ioppen: et accersi simonem qui co-
gnominat̃ petrus: qui loquet̃ tibi verba

Tobie. 12.
Leuit. 19. Ro. 2. b. Ephe. 6. b. Col. 3. d. 1. Pe. 1. c. Ja. 2. b.
D
Esa. 61.
Esa. 43. s. 1. a.
s. 2. b.
s. 8. d.
A
s. 10. a.
B

in quibus saluus eris tu ⁊ vniuersa domus tua. Cum autẽ cepissem loqui: cecidit spiritus sctũs sup eos: sicut ⁊ in nos in initio. Recordatus sum aũt verbi domini: sicut dicebat / Johãnes quidẽ baptiçauit aqua: vos autez baptiçabimini spiritu sancto. Si g eandẽ grãm dedit illis deus sicut ⁊ nobis q̃ credidim⁹ in dominũ iesum christũ: ego quis eram qui possem phibere deum? His auditis tacuerũt ⁊ glorificauerũt deum dicẽtes. Ergo ⁊ gentib⁹ penitentiã dedit deus ad vitam. Et illi quidẽ qui dispersi fuerant a tribulatiõe que facta fuerat sub stephano: pambulauerũt vsq; phenicẽ ⁊ cyprũ ⁊ antiochiam. nemini loquẽtes verbuz nisi solis iudeis. Erant autẽ quidam ex eis viri cyprij ⁊ cyrenei: q̃ cũ introissent antiochiam loq̃bant̃ ad grecos annunciantes dñm iesum. Et erat manus dñi cũ eis: multusq; numer⁹ credentiũ conuersus est ad dñm. Peruenit aũt ℞mo ad aures ecclesie q̃ erat hierosolymis super istis: ⁊ miserũt barnabam vsq; ad antiochiam. Qui cũ peruenisset ⁊ vidisset grãm dei: gauisus est ⁊ hortabat̃ oñs in ꝓposito cordis ꝑmanere in dño: qz erat vir bon⁹ ⁊ plen⁹ spũsc̃o ⁊ fide. ⁊ apposita est multa turba dño. Profect⁹ est autez tharsum vt q̃reret saulũ: quẽ cũ iuuenisset pduxit antiochiã. Et annũ totũ conuersati sunt ibi in eccl'ia: ⁊ docuerũt turbam multaz. ita vt cognoiarent̃ primuz antiochie discipuli christiani. In his autẽ diebꝫ supuenerũt ab hierosolymis ꝓphete antiochiã: ⁊ surgens vn⁹ ex eis nomine agabus significabat per spm̃: famẽ magnã futurã in vniuerso orbe terrarũ que facta est sub claudio. Discipuli aũt ꝓut quisq; habebat: ꝓposuerũt i ministerium mittere habitantib⁹ in iudea fribꝫ qđ ⁊ fecerũt mittẽtes ad seniores p manus barnabe ⁊ sauli.

XII

Eodem autez tpe misit herodes rex manus: vt affligeret q̃sdam de ecclesia. Occidit aũt iacobuz fratrẽ iohãnis gladio: videns aũt quia placeret iudeis apposuit apprehendere ⁊ petrum. Erant autẽ dies azymoꝝ. Quẽ cum apprehendisset misit in carcerẽ: tradensq; quattuor q̃ternionib⁹ milituz ad custodiendũ eũ: volens post pascha pduc̃ere eũ populo. Et petrus quidez seruabatur in carcere: oratio autez fiebat sine intermissione ab ecclesia ad deũ pro eo. Cũ autẽ ꝓductur⁹ eũ esset herodes: i ipa nocte erat petrus dormiens inter duos milites vinctus catenis duab⁹ / ⁊ custodes ante ostiũ custodiebant carcerẽ / Et ecce angelus dñi astitit. ⁊ lumẽ refulsit i habitaculo: percussoq; latere petri excitauit eum dicens: Surge velociter. Et ceciderunt catene de manib⁹ ei⁹. Dixit autem angelus ad eũ: Precingere: ⁊ calcia te caligas tuas. Et fecit sic. Et dixit illi Circũda tibi vestimentum tuũ. ⁊ sequere me. Et exiens sequebat̃ eum. ⁊ nesciebat quia verum est q̃ fiebat p angelum. Existimabat autẽ se visum videre. Trãseuntes autẽ primã ⁊ secundã custodiã venerũt ad portam ferream q̃ ducit ad ciuitatem. que vltro aperta est eis. Et exeuntes ꝓcesserũt vicum vnũ: ⁊ ꝓtinuo discessit angelus ab eo. Et petrus ad se reuersus dixit / Nunc scio vere quia misit dñs angelum suum. ⁊ eripuit me de manu herodis ⁊ de omni expectatiõe plebis iudeoꝝ. Consideranscq; venit ad domũ marie matris iohannis qui cognominat⁹ est marcus: vbi erant multi congregati ⁊ orãtes. Pulsante aũt eo ad ostium ianue: pcessit puella ad videndum noie rhode. Et vt cognouit vocẽ petri p gaudio non aperuit ianuã: sed intro currens nunciauit stare petrum ante ianuam. At illi dixerunt ad eaz: Insanis. Illa aũt affirmabat sic se habere. Illi autẽ dicebant: Angelus eius est. Petrus autẽ pseuerabat pulsans. Cũ autẽ aperuissent ostiũ: viderũt eum ⁊ obstupuerunt Annuens aũt eis manu vt tacerẽt: narrauit quõ dñs eduxisset eum de carcere. Dixitq; Nunciate iacob⁹ et fratrib⁹ hec. Et egressus abijt in alium locuz. Facta autem die: erat non parua turbatio inter milites quid nam factũ esset de petro

g.i.a.j.19.a. L

g.5.e.j.16.c. Luce.2.b.

B

Gen.28. Daniel.3. Luce.15.d.

L

Herodes aũt cũ requisisset eũ ⁊ non in
uenisset·inquisitiõe facta de custodibus
iussit eos duci:descẽdensq; a iudea in ce
saream:ibi cõmoratus est. Erat aũt ira-
D tus tyrijs et sidonijs. At illi vnanimes
venerũt ad euz:⁊ ꝑsuaso blasto qui erat
sup cubiculũ regis postulabãt pacez: eo
Eccle·ii·a· ꝙ alerẽtur regiões eoꝝ ab illo. Statu-
to aũt die herodes vestit⁹ veste regia se-
dit ꝑ tribunali· ⁊ cõtionabatur ad eos.
Populus aũt acclamabat dei voces ⁊ ñ
hoĩs. Cõfestim autẽ ꝑcussit euz angelus
dñi eo ꝙ nõ dedisset honorẽ deo: ⁊ ꝯsum
ptus a vermib⁹ expirauit. Verbuz autez
dñi crescebat ⁊ multiplicabat. Barnabas
autẽ ⁊ saulus reuersi sunt ab hierosoly-
mis expleto ministerio:assumpto iohã-
ne qui cognoĩatus est marcus. XIII
A Erãt aũt in ecclesia q̃ erat anti
ochie ꝓphete ⁊ doctores: ĩ quib⁹
barnabas ⁊ simon qui vocabat
niger·⁊ lucius cyrenensis ⁊ manahen q̃
erat herodis tetrarche collactane⁹ ⁊ sau
lus. Ministrantib⁹ aũt illis dño ⁊ ieiunã
tibus·dixit ill' spũsscũs. Segregate mi-
hi saulũ ⁊ barnabã in opus ad quod as-
sumpsi eos. Tũc iei unãtes ⁊ orãtes im
ponẽtesq; eis man⁹·dimiserũt illos. Et
ipsi quidẽ missi a spũsancto abierunt se
leutiam:⁊ inde nauigauerũt cypruz. Et
cum venissent salaminã· ꝑdicabant ver-
bũ dei in synagogis iudeorũ. Habebant
aũt ⁊ iohãnez in ministerio. Et cũ ꝑam
bulassent vniuersaz insulam vsq; ad pa-
phũ:inuenerũt quẽdaz virũ magũ pseu
do ꝓphetã iudeũ cui nomẽ erat barieu:q̃
erat cũ procõsule sergio paulo viro pru-
dente. Hic accersit⁹ barnaba ⁊ paulo:de-
siderabat audire verbuz dei. Resistebat
autẽ illis elymas magus:sic enĩ interp̃-
tatur nomẽ eius:q̃rens auertere ꝑcon-
sulẽ a fide. Saulus autẽ qui ⁊ paul⁹· re
Eccle·i·a· pletus spũscõ intuẽs in eũ dixit. O ple
ne oĩ dolo ⁊ oĩ fallacia fili diaboli·inimi-
ce oĩs iusticie:nõ desinis subuertere vi-
as dñi rectas. Et nũc ecce man⁹ dñi su-
per te·⁊ eris cecus nõ videns solez vsq;
ad tempus. Et cõfestim cecidit in eũ ca-
ligo ⁊ tenebre:⁊ circũiens querebat qui
ei manũ daret. Tũc procõsul cum vidis
set factũ:credidit:ammirans sup doctri-
na dñi. Et cũ a papho nauigasset paulus B
⁊ qui cum eo erãt:venerũt pergen pam-
phylie. Johãnes autẽ discedens ab eis
reuersus est hierosolymã. Illi vero per-
transeuntes pergen venerũt antiochiaz
pisidie:⁊ ingressi synagogam die sabba-
torum sederũt. Post lectionẽ autẽ legis
⁊ ꝓphetarum:miserũt principes synago
ge ad eos dicẽtes: Viri fratres:si quis
est in vobis sermo exhortatiõis ad plebẽ
dicite. Surgens autez paulus ⁊ manu
silentium indicẽs ait: Viri israelite et q̃
timetis deum audite. Deus plebis isra
el elegit patres nostros ⁊ plebem exalta
uit cum essent incole in terra egypti·et ĩ
brachio excelso eduxit eos ex ea·⁊ ꝑ qua-
draginta annorum tempus mores eoꝝ
sustinuit in deserto. Et destruens gẽtes
septem in terra chanaan sorte distribu-
it eis terram eorum:quasi post quadrin
gentos ⁊ quinq̃ginta ãnos· ⁊ post hec de
dit iudices vsq; ad samuel ꝓphetam. Et
exinde postulauerũt regem ⁊ dedit illis
saul filium cis virum de tribu beniamin
annis quadraginta. Et amoto illo susci
tauit illis dauid regem: cui testimoniũ
perhibens dixit: Inueni dauid filiũ ies-
se virum ꝟm cor meum: qui faciet oĩs
voluntates meas. Huius deus ex semi-
ne ꝟm promissionem eduxit israel salua
torem iesum:predicante iohãne añ faci
em aduẽtus eius baptismum penitẽtie
omni ꝓpl'o israel. Cum impleret autem C
cursum suuz·dicebat. Quẽ me arbitra- Mar·i·b·
mini esse·nõ sum ego:sed ecce venit post Joh·i·d·
me:cuius nõ sum dignus calciamẽta pe
dũ soluere. Viri frẽs:filij gener⁹ abraaz
⁊ qui ĩ vob̃ timẽt deũ:vob̃ verbũ salutis
hui⁹ missum est. Qui eniz habitabant
hierusalẽ ⁊ principes eius hũc ignoran-
tes·⁊ voces ꝓphetaꝝ q̃ ꝑ oĩe sabbatũ le-
gunt̃:iudicãtes impleuerũt. Et nullaz Luce·23·c·
cãm mort⁹ inueniẽtes ĩ eo:petierũt a pi s·3·c·
lato vt ĩterficerẽt eũ. Cũq; ꝯsũmassent
oĩa q̃ de eo scripta erant· deponẽtes eum

de ligno posuerūt eum in monumento: Deus aūt suscitauit eū a mortuis ter/ tia die: qui visus est p dies multos his qui simul ascenderant cum eo de galilea in hierusalē: qui vsq; nūc sunt testes ei" ad plebem. Et nos vobis annunciamus eam que ad patres nr̄os repromissio fa cta est: qm̄ hanc de" adimpleuit filijs ve strīs resuscitans iesum. sicut t̄i psalmo secūdo scriptum est. Filius meus es tu ego hodie genui te. Q; aūt suscitauit eū a mortuis. amplius iam nō reuersuruz in corruptiōem ita dixit: Quia dabo vo/ bis sancta dauid fidelia. Ideoq; t alias dicit/ Nō dabis sanctū tuū videre corru ptionem Dauid enī in sua generatione cū amministrasset voluntati dei: dormi/ uit t appositus est ad pr̄es suos. et vidit corruptiōem. Quē vero de" suscitauit a mortuis: nō vidit corruptiōem. Notuz igitur sit vobis viri frēs: quia p hūc vo/ bis remissio peccatoz annūciatur ab oī/ bus: quib; nō potuistis in lege moysi iu stificari. In hoc oīs qui credit iustificat. Videte ḡ ne supueniat vob qđ dictum est in ꝓphetis. Videte ꝯemptores t am miramini t disperdimini: q; opus ope/ roz ego in diebꝫ vr̄is: opus qđ nō credi tis si qs enarrauerit vobis. Exeuntibus aūt illis: rogabāt vt sequēti sabbato lo/ querentur sibi verba hec. Cumq; dimissa esset synagoga. secuti sunt multi indeoꝝ t colentiū deū aduenaꝝ paulus t barna/ bā: qui loquētes suadebant eis vt pma/ nerent in gratia dei. Sequenti vero sab bato pene vniuersa ciuitas conuenit audi re verbū dei. Videtes aūt turbas iudei repleti sunt ẓelo: t cōtradicebāt his q̄ a paulo dicebant blasphemātes. Tunc cō stanter paulus t barnabas dixerūt. Vo bis oportebat primū loqui verbū dei: sed qm̄ repellitis illud. t indignos vos iudi/ catis eterne vite: ecce cōuertimur ad gē tes. Sic enī nob precepit dns/ Posui te in lucē gentiū: vt sis in salutē vsq; ad extremū terre. Audientes aūt gētes ga/ uise sunt: t glorificabāt verbū dn̄i: et cre diderūt quotq̄t erant ordinati ad vitaz eternam. Disseminabat aūt verbuz dn̄i p vniuersam regionē. Judei aūt cōcita uerūt mlieres religiosas et honestas. et primos ciuitatis: t excitauerūt psecutio nem in paulū t barnabā. t eiecerūt eos de finib; suis/ At illi excusso puluere pe/ dū in eos venerūt iconiuz. Discipuli q; replebant gaudio t spūsc̄o. Mt.io.c. Mr. 6.b. Luc. 9.a.

CAPUT XIIII.

Actū est aūt in iconio vt simul introirent synagogā iudeoꝝ t loquerent: ita vt crederet iude oruz t grecoꝝ copiosa multitudo. Qui vero incredduli fuerūt iudei: suscitauerūt t ad iracūdiam cōcitauerūt aias gentiū aduersus frēs. Multo igit tpe demorati sunt fiducialiter agētes in dn̄o: testimo nium phibente verbo gratie sue: dāte si/ gna t prodigia fieri p manus eoꝝ/ Di/ uisa est aūt multitudo ciuitatis. t qui/ dam quidem erant cum iudeis: quidaz vero cū apostolis. Cū aūt fact" esset im petus gentiliū t iudeoꝝ cum principib; suis vt contumelijs afficerent t lapida/ rent eos: intelligētes confugerunt ad ci uitates lycaonie lystram t derben t vni/ uersam in circuitu regionē: t ibi euāge/ licantes erant. Et cōmota est oīs mul/ titudo in doctrina eoꝝ: paulus aūt t bar nabas morabant lystris/ Et quidaz vir lystris infirm" pedib; sedebat claudus ex vtero mr̄is sue: qui nūq; ambulauerat. Hic audiuit paulū loquentem. Qui in tuitus eū t videns q; fidē h̄ret vt salu" fieret: dixit magna voce. Surge sup pe/ des tuos rectus. Et exiliuit: t ambula/ bat. Turbe aūt cū vidissent quod fecerat paulus: leuauerūt vocē suā lycaonice di centes. Dij similes facti hoībus descen/ derūt ad nos. Et vocabant barnabā iouē paulum vero mercuriū: quoniā ipe erat dux verbi. Sacerdos quoq; iouis qui erat ante ciuitatez: tauros t coronas añ ianuas afferens cū pplis: volebat sacrifi care. Qđ vbi audierunt apli barnabas t paulus conscissis tunicis suis exilierūt in turbas: clamantes et dicentes. Viri quid hec facitis? Et nos mortales sum" similes vobis hoies. annūciantes vobis

Ysa.49. a.13.c. a.28.c. a.3.c. a.6.c. a.3.a.

ps·145· ab his vanis cōuerti ad deū viuum / qui
Apoc·14·b· fecit celū ⁊ terrā ⁊ mare ⁊ oīa que in eis
sunt: q̄ in p̄teritꝫ generationibꝫ dimisit
oēs gentes ingredi vias suas. Et quidē
nō sine testimonio semetip̄m reliq̄t bñ
faciens: de celo dans pluuias et tp̄a fru
ctifera implens cibo ⁊ leticia corda eorū
Et hec dicētes vix sedauerūt turbas ne
sibi immolarēt. Supuenerūt aūt q̄daꝫ
ab antiochia ⁊ iconio iudei· et persuasis
turbis lapidātes paulū traxerunt extra
D ciuitatē estimātes eū mortuuꝫ esse. Cir-
cūdantibꝫ autē eū discipulis· surgens in
trauit ciuitatez· ⁊ postera die ꝓfectus est
cū barnaba in derben. Cūq̄ euangeliças
sent ciuitati illi· ⁊ docuissent multos: re
uersi sunt lystrū ⁊ iconiā ⁊ antiochiā cō
firmātes aīas discipulorꝫ exhortātesq̄ vt
Luce·24·d· ꝑmanerēt in fide / ⁊ qm̄ ꝑ multas tribu-
lationes oportet nos intrare in regnuꝫ
dei. Et cū ꝯstituissent illis ꝑ singulas ec
clesias p̄sbyteros ⁊ orassent cū ieiunatio
nibꝫ: cōmendauerūt eos dño in quē cre
diderūt. Trāseūtesq̄ pisidiā venerūt in
pamphyliā: ⁊ loquētes verbū dñi in per
gen· descenderūt in nataliā ⁊ inde naui-
gauerūt antiochiā: vñ erant traditi gr̄e
dei in opus qd̄ cōpleuerūt. Cū autez ve
nissent ⁊ ꝯgregassent ecclesiā: retulerūt
quāta fecisset deus cū illis: ⁊ qꝛ aperuissꝫ
gentibꝫ ostium fidei. Morati sunt autē
tp̄s nō modicū cū discipulis. XV

A Et quidā descendentes de iudea
Eccle·13· docebant frēs / qꝛ nisi circūcida-
2·Cor·6·c· mini ſm morē moysi nō potestꝫ
Gal·5·a· saluari. Facta g̃ seditione non minima
paulo et barnabe aduersus illos: statue-
rūt vt ascenderēt paulus ⁊ barnabas ⁊
quidā alij ex alijs ad apl'os· ⁊ p̄sbyteros
in hierl'm: sup̄ hac q̄stione. Illi g̃ dedu-
cti ab ecclesia ꝑtrāsibāt phenicē ⁊ sama-
riam narrātes ꝯuersionē gentiū: et faci
ebant gaudiū magnū oībus fratribus.
Cum aūt venissent hierosolymā susce-
pti sunt ab ecclesia ⁊ ab apl'is ⁊ senioribꝫ
annunciātes quāta deus fecisset cū illis
Surrexerūt autē quidā de heresi phari
seorū qui crediderūt dicētes: quia opor-
tet circūcidi eos: p̄cipe quoq̄ ſuare legē
moysi. Cōuenerūtq̄ apl'i ⁊ seniores vi-
dere de verbo hoc. Cū autē magna conq̄
sitio fieret: surgens petrus· dixit ad eos:
Viri fratres vos scitis qm̄ ab antiquis
diebꝫ deus in nob̄ elegit ꝑ os meuꝫ au-
dire gentes verbū euangelij et credere:
Et qui nouit corda deus· testimoniū ꝑ
hibuit dans illis sp̄m̄sanctū sicut et no
bis: ⁊ nihil discreuit inter nos ⁊ illos fi-
de purificans corda eorū. Nunc ergo q̄d B
temptatis deum· imponere iugum sup̄
ceruices discipulorꝫ: qd̄ neq̄ nos neq̄
patres nostri portare potuimus? Sꝫ ꝑ
gratiā dñi iesu christi credimus saluari
quēadmodū ⁊ illi. Tacuit autē oīs mul
titudo ⁊ audiebant barnabā et paulum
narrantes quāta deus fecisset signa ⁊ ꝓ-
digia in gentibꝫ ꝑ eos. Et postq̄ tacue-
runt rñdit iacobꝫ dicens: Viri frēs audi
te me: simon narrauit quēadmoduꝫ pri
mū deus visitauit sumere ex gentibus
populū nomini suo: vt huic ꝯcordāt ver
ba ꝓphetarū sicut scriptuꝫ est. Post hec
reuertar ⁊ reedificabo tabernaculum da
uid qd̄ decidit· ⁊ diruta eius reedificabo·
⁊ erigam illud: vt req̄rant ceteri hoīum
dñm: ⁊ oēs gentes sup̄ q̄s inuocatuꝫ est
nomē meū dicit dñs faciens hec. Notuꝫ
a seculo est dño opus suuꝫ. Propter qd̄
ego iudico nō inq̄etari eos q̄ ex gentibꝫ
ꝯuertunt̄ ad deuꝫ: sed scribere ad eos vt
abstineant se a cōtaminationibꝫ simula-
crorū· ⁊ fornicatione· ⁊ suffocatis et san-
guine. Moyses eniꝫ a tp̄ibus antiquis
habet in singulis ciuitatibꝫ qui euꝫ p̄di-
cent in synagogis: vbi ꝑ om̄e sabbatū le
gitur. Tunc placuit apostolis et seniori- C
bus cum omni ecclesia eligere viros ex
eis ⁊ mittere antiochiam cum paulo et
barnaba: iudam qui cognominabat̄ bar
sabas ⁊ syram· viros primos in fratribꝫ
scribentes ꝑ manus eorū. Apostoli et se-
niores fratres: his qui sunt autiochie ⁊
syrie ⁊ cilicie fratribꝫ ex gentibꝫ salutem
Qm̄ audiuimꝰ· qꝛ quidā ex nob̄ exeūtes
turbauerūt vos verbis euertentes aīas
vr̄as: quibus nō mandauimus: placuit

nobis collectis in vnum eligere viros. ⁊ mittere ad vos cũ charissimis nostris barnaba ⁊ paulo: hoĩbꝫ qui tradiderunt aĩas suas ꝓ nomĩe dñi nr̃i iesu christi. Misimus g̃ iudã ⁊ sylam: qui ⁊ ipsi vob̃ verbis referent eadẽ. Visum est enĩ spiritui sancto et nob̃ nihil vltra imponere vob̃ oneris q̃ꝫ hec necessaria: vt abstineatis vos ab immolatis simulacroꝝ ⁊ sanguine ⁊ suffocato et fornicatiõe. a q̃bus custodiẽtes vos bñ agetis. Valete. Illi ergo dimissi descẽderũt antiochiaꝫ. ⁊ cõgregata multitudine tradiderũt epl'aꝫ.

D Quã cũ legissent: gauisi sunt sup̃ ꝯsolatione. Judas autẽ ⁊ sylas ⁊ ip̃i cũ essent ꝓphete verbo plurimo ꝯsolati sunt frẽs. ⁊ cõfirmauerũt. Facto aũt ibi aliquãto tp̃e: dimissi sunt cũ pace a fratribꝫ ad eos qui miserãt illos. Visum est aũt syle ibi remanere: iudas aũt solus abijt hierl'm Paulus autẽ et barnabas demorabant̃ antiochie docẽtes ⁊ euãgeliçantes cum alijs pluribꝫ verbũ dñi. Post aliq̃t autẽ dies dixit ad barnabam paulus: Reuertentes visitem⁹ frẽs ꝑ vniuersas ciuitates in quibꝫ p̃dicauim⁹ verbuꝫ dñi: quõ se habeant. Barnabas aũt volebat secuꝫ assumere ⁊ iohannẽ: qui cognoĩabatur marcus. Paulus aũt rogabat euꝫ: vt q̃ discessisset ab eis de pamphilia et nõ eẽt cũ eis. in opus nõ debere recipi. Facta ẽ aũt dissensio. ita vt discederẽt ab inuicẽ ⁊ barnabas quideꝫ assumpto marco nauigaret cyprũ. Paulus vero electo syla ꝓfect⁹ est: tradit⁹ gr̃a dei a fratribꝫ. Perambulabat aũt syriã ⁊ cilitiã ꝯfirmãs ecclesias: p̃cipiens custodire p̃cepta apl'oꝝ ⁊ seniorum.

XVII

A Peruenit aũt in derben ⁊ lystraꝫ. Et ecce discipulus quidaꝫ erat ibi noĩe timotheus: fili⁹ mulier̃ vidue fidelis. p̃re gentili. Huic testimoniũ bonũ reddebant qui ĩ lystris erãt ⁊ iconio frẽs. Hũc voluit paulus secũ ꝓficisci. et assumens circũcidit euꝫ ꝓpter iudeos q̃ erant in illis locis. Sciebant enĩ om̃is q̃ p̃r ei⁹ erat gentil'. Cũ aũt ꝑtransirent ciuitates: tradebãt eis custodire dogmata q̃ erant decreta ab apl'is ⁊ senioribꝫ q̃ erãt hierosolymis. Et ecclesie quidẽ cõfirmabant̃ fide. ⁊ abundabant numero quotidie. Transeũtes aũt phrygiã ⁊ galacie regionẽ: vetati sunt a spũ scõ loqui verbũ dei in asia. Cũ venissent aũt ĩ mysiam temptabant ire in bithyniã: ⁊ non ꝑmisit eos spũs iesu. Cũ aũt ꝑtrãsissent mysiam descẽderũt troadeꝫ: ⁊ visio ꝑ noctem paulo ostensa est. Vir macedo quidam erat stans: ⁊ dep̃cans eũ et dicens: Transiens in macedoniaꝫ adiuua nos. Vt autẽ visum vidit: statim quesiuim⁹ proficisci in macedoniã: certi facti q̃ vocasset nos deus euãgeliçare eis Nauigãtes autẽ a troade recto cursu venim⁹ samothraciam: ⁊ sequenti die neapolim: ⁊ inde philippis. q̃ est prima ꝑtis macedonie ciuitas colonia. Eramus aũt in hac vrbe diebus aliquot ꝯsistentes. Die autem sabbatorũ egressi sum⁹ foras portã iuxta flumen. vbi videbat̃ oratio esse. et sedentes loq̃bamur mulieribꝫ q̃ conuenerant. ⁊ quedaꝫ mulier noĩe lydia purpuraria ciuitatis thiatirenoꝝ colens deum audiuit: cui⁹ dñs aperuit cor intẽdere his q̃ dicebant̃ a paulo. Cũ aũt baptiçata esset ⁊ dom⁹ eius: dep̃cata est dicens Si iudicastis me fidelẽ dño esse introite in domũ meam ⁊ manete. Et coegit nos. Factũ est aũt euntibꝫ nobis ad orationẽ puellã quandã hñtem spm̃ phitonẽ obuiare nobis. que questũ magnuꝫ prestabat dñis suis diuinãdo. Hec subsecuta paulũ ⁊ nos clamabat dicẽs. Isti hoĩes serui dei excelsi sunt q̃ annunciãt vobis viã salutis. Hoc aũt faciebat mlt̃is diebus. Dolens aũt paulus. ⁊ cõuersus spiritui dixit. Precipio tibi in noĩe iesu christi exire ab ea. Et exijt eadem hora. Videntes autẽ dñi ei⁹. q̃ exiuit spes questus eorũ: apprehendẽtes paulum et sylam ꝑduxerunt in forũ ad principes: ⁊ offerentes eos magistratibꝫ dixerũt Hi hoĩes cõturbant ciuitatẽ nostraꝫ cũ sint iudei. ⁊ annunciant morẽ quẽ non licet nobis suscipere neq̃ facere cũ simus romani. Et cucurrit plebs aduersus eos. ⁊

B

Geñ. 18. i. Reg̃. 28.

C

magistratus scissis tunicis eor iusserũt eos virgis cedi. Et cũ mltas plagas eis
impossuissent miserũt eos in carcerez: pci
pientes custodivt diligẽter custodiret
eos. Qui cũ tale pceptũ accepisset misit
eos in interiorẽ carcerẽ: ꝛ pedes eorum
strinxit ligno. Media aũt nocte paulus
ꝛ sylas adorãtes laudabant deũ. ꝛ audie
bant eos q̃ in custodia erãt. Subito ue
ro terremotus fact⁹ est magnus: ita vt
moverent fundamẽta carceris. Et stati
aperta sunt oia ostia. ꝛ vniuersor vincu
g. 5. c. 7. 12. b. la soluta sunt. Expgefactus aũt custos
carceris ꝛ videns ianuas aptas carceris
evaginato gladio volebat se interficere:
estimans fugisse vinctos. Clamauit aũt
paulus voce magna dicens: Nihil tibi
mali feceris. Omnes enim hic sum⁹. Pe
titoq; lumie introgressus est: ꝛ tremefa
ctus pcidit paulo ꝛ syle ad pedes: ꝛ pdu
cens eos foras. ait. Dñi: qd me oportet
facere vt salu⁹ fiam: At illi dixerũt. Cre
de in dominũ iesum: et saluus eris tu et
domus tua. Et locuti sunt ei verbuz do
mini: cũ oibus qui erant in domo eius.
Et tollens eos i illa hora noctis lavit pla
D gas eor. ꝛ baptiçat⁹ est ipe ꝛ ois domus
ei⁹ ꝓtinuo. Cũq; pduxisset eos in domũ
suam apposuit eis mẽsam: ꝛ letat⁹ est cũ
omni domo sua credens deo. Et cum di
es factus esset miserũt magistrat⁹ licto
res dicẽtes: Dimitte hoies illos. Nũcia
uit aũt custos carceris verba hec paulo:
q̃ miserũt magistrat⁹. vt dimittamini.
Nunc igit exeũtes ite in pace. Paulus
aũt dixit eis: Cesos non publice indẽna
tos hoies romanos miserũt in carcerez
ꝛ nunc occulte nos eiciunt? Nõ ita: sed
veniant ꝛ ipsi nos eiciant. Nunciauerũt
autẽ magistratibꝫ lictores verba hec: Ti
mueruntq; audito q̃ romani essent: et
venientes deprecati sunt eos: ꝛ educẽtes
rogabant vt egrederentur de vrbe. Ex
euntes autẽ de carcere. introierũt ad li
diam: ꝛ visis fratribꝫ consolati sunt eos
A ꝛ profecti sunt. XVII
Cum aũt pambulassent amphi
polim ꝛ appolloniam venerunt
thessalonicam: vbi erat synagoga iudeo
rũ. Secom̃ consuetudinem aũt paulus in
troivit ad eos: ꝛ per sabbata tria disserе
bat eis de scripturis adaperiens ꝛ insinu
ans. quia christum oportuit pati ꝛ resur Luce. 24. g.
gere a mortuis. ꝛ q̃ hic est iesus christ⁹
quẽ ego annuncio vobis. Et quidam ex
eis crediderũt ꝛ adiuncti sunt paulo et
syle: ꝛ de colentibꝫ gentilibusq; multitu
do magna ꝛ mulieres nobiles non pau
ce. Zelantes aũt iudei assumentesq; de
vulgo viros quosdam malos ꝛ turba fa
cta concitauerũt ciuitatem. ꝛ assistentes
domui iasonis q̃rebant eos producere i
populũ. Et cũ nõ inuenissent eos trahe
bant iasonem. ꝛ quosdã fratres ad prin
cipes ciuitatis clamantes: qm̃ hi qui vr
bem cõcitant. ꝛ huc venerũt q̃s suscepit
iason. ꝛ hi oẽs cõtra decreta cesaris faci Joh. 18. g.
unt regẽ aliũ dicẽtes esse iesum. Conci B
tauerũt aũt plebẽ et pricipes ciuitatꝫ au
dientes hec. Et accepta satisfactiõe a ia
sone ꝛ a ceteris dimiserũt eos. Frẽs ve
ro pfestim p noctẽ dimiserũt paulũ ꝛ sy
lam in beroaz. Qui cũ venissent in syna
gogam iudeor introierũt. Hi aũt erant
nobiliores eorũz qui sunt thessalonice q̃
susceperũt verbuz cũ oĩ auiditate: q̃tidie
scrutãtes scripturas si hec ita se haberẽt
Et multi quidẽ crediderũt ex eis ꝛ mu
lierũ gentiliũ honestaz ꝛ viri non pauci
Cũ aũt cognouissent in thessalonica iu
dei. q̃ ꝛ beroe pdicatũ est a paulo verbũ
dei: venerũt ꝛ illuc cõmouẽtes ꝛ turban
tes multitudinẽ. Statimq; tũc pauluz
dimiserunt fratres: vt iret vsq; ad mare
Sylas autẽ ꝛ timothe remãserũt ibi
Qui autẽ deducebant paulũ. pduxerũt
eum vsq; ad athenas. ꝛ accepto manda
to ab eo ad sylam ꝛ timothe vt q̃ ce
leriter venirent ad illum. profecti sunt:
Paulus autẽ cum athenis eos expecta
ret: incitabat spũs ei⁹ in ipso videns ido
latrie deditam ciuitatẽ. Disputabat igi
tur in synagoga cum iudeis ꝛ colentibꝫ
ꝛ in foro p cẽs dies ad eos q̃ audierant.
Quidã aũt epicurei ꝛ stoici philosophi
disserebant cum eo: ꝛ quidam dicebant

C Quid vult seminiuerbius hic dicere? Alij vero: nouorum demoniorum videt annūciator esse: quia iesum et resurrectionē annūciabat eis. Et apprehensum eū ad ariopagum duxerūt dicētes: Possumus scire q̄ est hec noua q̄ a te dicit doctrina? Noua enī quedā infers auribus nr̄is. Volumus ḡ scire q̄d nam velint hec esse. Athenienses aūt oēs et aduene hospites ad nihil aliud vacabāt: nisi aut dicere aut audire aliq̄d noui. Stans aūt paul' ī medio ariopagi ait: Viri athenienses p oīa q̄si supsticiosos vos video. Preteriens enī et videns simulacra vestra: inueni et aram in qua scriptum erat: Ignoto deo. Quod ergo ignorantes colitis: hoc ego annuncio vobis. Deus q̄ fecit mundum et oīa que in eo sunt: hic celi et terre cum sit dn̄s nō in manufactis templis habitat: nec manibus hūanis colit indigēs aliquo: cū ipe det oībus vitā et inspiratiōem et om̄ia: fecitq̄ ex vno om̄e genus hoīm inhabitare sup vniuersam faciem terre definiens statuta tpa et termīos habitationis eorum querere deum si forte attrectent eū aut inueniant: q̄uis non longe sit ab vnoquoq̄ nr̄m. In ipso enim viuimus et mouemur et sum' sicut et q̄dam vr̄orum poetarum dixerūt. Ipsius enī et gen' sum'. Genus ḡ cū simus dei nō debem' estimare auro et argento aut lapidi sculpture artis et cogitatiōis hoīs diuinum esse simile. Et tpa quidem hui' ignorātie despiciens deus: nūc annūciat hominibus vt om̄s vbiq̄ penitentiam agant eo q̄ statuit diem in quo iudicatur' est orbem in equitate in viro in quo statuit fidem p̄bens oībus: suscitans eū a mortuis. Cū audissent aūt resurrectionē mortuorum: quidā quidē irridebant: quidā vero dixerūt. Audiamus te de hoc iterum. Sic paulus exiuit de medio eorum. Quidā vero viri adherētes ei crediderunt: in quibus et dionysi' ariopagita et mlr noīe damaris et alij cū eis.

XVIII

A Post hec egressus ab athenis venit corinthū et inueniens quēdam iudeū noīe aquilā pontificum genere qui nuper venerat ab italia et priscillā vxorē ei': eo q̄ p̄cepisset claudius discedere oēs iudeos a roma accessit ad eos: et quia eiusdem erat artis manebat apud eos: et opabatur. Erant autem scenofactorie artis. Et disputabat in synagoga p om̄e sabbatū interponens nomē dn̄i iesu: suadebatq̄ iudeis et grecis. Cū venissent aūt de macedonia sylas et timotheus: instabat verbo paulus testificans iudeis esse christū iesum. Cōtradicētibus autē eis et blasphemantibus excutiēs vestimenta sua. Dixit ad eos: Sanguis vester super caput vestrū. Mundus ego ex hoc ad gentes vadam. Et migrans inde intrauit in domū cuisdā nomīe titi iusti colētis deū: cuius domus erat cōiuncta synagoge. Crispus aūt archisynagogus credidit dn̄o cū omni domo sua et multi corinthiorum audiētes credebāt et baptizabant. Dixit aūt dn̄s nocte p visionem paulo. Noli timere: sed loquere et ne taceas. Propter q̄d ego sum tecū: et nemo apponet tibi vt noceat te: q̄m ppl's ē mihi mult' in hac ciuitate. Sedit aūt ibi annū et sex mēses: docens apud eos verbū dei. Gallione aūt p cōsule achaie: insurrexerūt vno aīo iudei in paulū: et adduxerūt eū ad tribunal dicētes: quia cōtra legē hic psuadet hoībus colere deū. Incipiēte aūt paulo aperire os dixit gallio ad iudeos. Si quidē esset iniquū aliq̄d aut facin' pessimū o viri iudei recte vos sustinerē: si vero q̄stiones sunt de v̄bo et noībus legis vr̄e: vosipsi videritis. Iudex ego horū nolo esse. Et minauit eos a tribunali. Apprehēdētes aūt oēs sosthenē principem synagoge pcutiebant eū ante tribunal et nihil eorum gallioni cure erat. Paulus vero cū adhuc sustinuisset dies multos: fratribus valefaciens nauigauit in syriā et cū eo priscilla et aquila: qui sibi totōderat ī cenchris caput. Habebat eī votum. Deuenitq̄ ephesum et illos ibi reliquit. Ipse vero ingressus synagogam disputabat cum iudeis. Rogantibus autem eis vt ampliori tēpore maneret: nō consensit sed valefaciens et dicens: iterum

reuertar ad vos deo volente. ꝓfectus est
D ab epheso. Et descēdens cesareaz ascēdit
⁊ salutauit ecclesiā. ⁊ descēdit antiochiaz
Et facto ibi aliquāto tpe. ꝓfect⁹ est ꝑam
bulans ex ordine galatiā regionē ⁊ phry
giam. ꝯfirmans oēs discipulos. Jude⁹
aūt quidā apollo noīe. alexandrin⁹ gene
re. vir eloquens deuenit ephesum. potēs
in scripturis. Hic erat edoctus viā dñi
⁊ feruens spū loquebat̄. ⁊ docebat diligē
ter ea que sunt iesu. sciēs tm̄ baptisma
iohannis. Hic ḡ cepit fiducialiter agere
in synagoga. Quē cū audissent priscilla
⁊ aquila assumpserūt eū. ⁊ diligenti⁹ ex
posuerūt ei viam dñi. Cū autē vellet ire
achaiam: exhortati frēs scripserunt disci
pulis vt suscipent eū. Qui cuz venisset
ꝯtulit multū his q̄ crediderūt Vehemē
ter enī iudeos reuincebat: publice osten
dens ꝑ scripturas esse christum iesum.

A Factum est aūt cum XIX
apollo esset corinthi: vt paulus
ꝑagratis supioribus ꝑtibus ve
niret ephesum. ⁊ inueniret quosdam di
scipulos. Dixitq; ad eos. Si spm̄sctm̄
accepistis credentes? At illi dixerunt ad
euz. Sed neq; si spūsscūs est audiuim⁹
Ille vero ait: In quo ḡ baptiçati estis?
Qui dixerūt: In iohannis baptismate
s.i.a.et.ii.b. // Dixit aūt paulus: Johannes baptiça
uit baptismo penitētie ꝓpl'm. dicens: in
eum q̄ venturus esset post ip̄m vt crede
rent: hoc est in iesum. His auditꝫ bapti
çati sunt in noīe dñi iesu. Et cū imposu
s.2.a.et.4.d isset illis man⁹ paulus // venit spm̄sctūs
sup eos ⁊ loq̄bant̄ linguis. ⁊ ꝓphetabāt.
Erant aūt oēs viri fere duodecim. In
trogressus aūt synagogaz cū fiducia lo
quebat̄ ꝑ tres menses: disputans ⁊ sua
dens de regno dei. Cū aūt quidā indura
rentur ⁊ nō crederēt maledicētes viam
dñi corā multitudine: discedēs ab eis se
gregauit discipulos: q̄tidie disputans in
schola tyrāni cuiusdam. Hoc aūt factuz
est ꝑ bienniū: ita vt oēs qui habitabāt ī
asia audirēt verbū dñi iudei atq; gētiles
Virtutesq; nō modicas quaslibet facie
bat deus ꝑ manū pauli: ita vt etiā super
languidos deferrent̄ a corpe ei⁹ sudaria
⁊ semicinctia ⁊ recedebāt ab eis languo
re. ⁊ spūs nequaz egrediebantur. Tem
ptauerūt aūt quidā ⁊ de circūeuntib; iu
deis exorcistis inuocare sup eos qui ha
bebant spūs malos nomē dñi iesu. dicē
tes: Adiuro vos ꝑ iesum quē paulus p̄
dicat. Erant aūt cuiusdā iudei noīe sce
ne principis sacerdotū septez filij: q̄ hoc
faciebant. Rñdens aūt spūs nequā di
xit eis: Jesuz noui. ⁊ paulū scio. Vos au
tem qui estis? Et insiliens homo in eos
in quo erat demoniū pessimū et dñatus
amboꝝ. inualuit ꝯtra eos: ita vt nudi et
vulnerati effugerent de domo illa. Hoc
autē notū factū est oībus iudeis atz gē
tilib; qui habitabant ephesi. ⁊ cecidit ti
mor sup oēs illos. ⁊ magnificabatur no
men dñi iesu. Multiq; credentiū venie Mat.3.b.
bant ꝯfitentes ⁊ annūciantes act⁹ suos
Multi aūt ex eis qui fuerant curiosa se
ctati. ꝯtulerūt libros ⁊ cōbusserunt eos
corā oībus. ⁊ cōputatis p̄cijs illoꝝ inue
nerunt pecuniā denarioꝝ quinquagīta
miliū. Ita fortiter crescebat verbuz dei
⁊ ꝯfirmabat̄. His autē expletis ꝓposuit
paul⁹ in spū trāsita macedonia ⁊ achaia
ire hierosolymā dicens: qm̄ postq̄ fue
ro ibi: oportet me ⁊ romam videre. Mit
tens aūt in macedoniam duos ex mini
strantib; sibi thimotheū ⁊ erastū: ipse re
mansit ad tps in asia. Facta est autē illo
tpe turbatio nō minima de via dñi. De
metrius enī quidā noīe argētari⁹ faciēs
edes argenteas diane p̄stabat artificib;
nō modicū questū: quos ꝯuocans ⁊ eos
qui eiusmodi erant opifices. dixit: Viri
scitis qꝛ de hoc artificio est nobis acquisi
tio. ⁊ videtꝫ ⁊ auditis. qꝛ non solū ephesi
sed pene toti⁹ asie paul⁹ hic suadēs auer
tit multā turbā. dicens: qm̄ nō sunt dij
qui manib; fiūt. Nō solū aūt hec ꝑiclita
bit̄ nob pars in redargutionē venire: sed
⁊ magne diane templū in nihiluz repu
tabit̄. ⁊ destrui incipiat maiestas ei⁹ quā
tota asia et orb colit. His auditꝫ repleti
sūt ira ⁊ exclamauerūt dicētes: Magna di
ana ephesioꝝ. Et impleta ē ciuitas tota

confusione: et impetuz fecerũt vno aĩo
in theatrũ rapto gaio et aristarcho mace
donibꝫ comitibꝫ pauli. Paulo aũt volẽ-
te intrare in ꝓplm̃ · nõ ꝑmiserũt discipl'i
Quidã aũt ⁊ de asie p̃ncipibꝫ qui erant
amici eius miserũt ad eum: rogãtes ne
D se daret in theatrũ. Alij aũt aliud clama
bant. Erat enĩ ecclesia confusa: ⁊ plures
nesciebant q̃ ex causa conuenissent. De
turba aũt detraxerũt alexandrũ · ꝓpellen
tibus eũ iudeis. Alexander autẽ manu
silentio postulato: volebat reddere ratio
nem ꝓpl'o. Quẽ vt cognouerũt iudeuz
esse: vox facta est vna oĩm quasi ꝑ horas
duas clamãtiũ: Magna diana ephesioꝝ
Et cũ sedasset scriba turbas. dixit: Viri
ephesij: quis enĩ est hoĩm q̃ nesciat ephe
siorũ ciuitatẽ cultricẽ esse magne diane
iouisq̃ prolis? Cũ ergo his ꝯtradici nõ
possit: oportet vos sedatos esse · et nihil
temere agere. Adduxistis eĩ hoĩes istos:
neq̃ sacrilegos neq̃ blasphemãtes deaz
vestarm. Q si demetrius et qui cuz eo
sunt artifices habent aduersus aliquez
causam: conuẽtus forenses aguntur · et
procõsules sunt: accusent inuicẽ. Si q̃d
aũt alterius rei queritis: in legitima ec
clesia poterit absolui. Nã ⁊ periclitamur
argui seditõis hodierue: cum nullus ob
noxius sit de quo possumus reddere ra-
tionẽ concursus istius. Et cum hec dixis
set: dimisit ecclesiam. XX

A Postq̃ aũt cessauit tumult⁹: vo-
catis paulus discipulis ⁊ exhor
tatus eos valedixit · ⁊ ꝓfect⁹ est
vt iret in macedoniã. Cũ aũt ꝑambulas
set ꝑtes illas ⁊ exhortat⁹ eos fuisset mul
to sermone · venit ad greciã: vbi cũ fuis-
set mẽses tres: facte sunt illi insidie a iu
deis nauigaturo in syriam: habuitq̃ cõ-
silium vt reuerteret̃ ꝑ macedoniaz. Co
mitatus est aũt eũ sosipater pyrrhi bero
ensis: thessalonicensium vero aristarch⁹
et secundus ⁊ gaius derbeus et timothe
us: asiani vero tychicus et trophimus.
Hi cũ p̃cessissent sustinuerũt nos troa-
de: nos vero nauigauim⁹ post dies acy-
morũ a philippis. et venim⁹ ad eos troa
dem in diebus quinq̃: vbi demorati su
mus diebꝫ septẽ. Una aũt sabbati cũ cõ
uenissemus ad frangendũ panẽ: paulus
disputabat cũ eis ꝓfectur⁹ in crastinuz:
protraxitq̃ sermonẽ vsq̃ in mediam no
ctem. Erãt aũt lampades copiose in ce-
naculo vbi eramus ꝯgregati. Sedens
aũt quidã adolescẽs nomine eutychus
sup̃ fenestrã · cũ mergeret̃ somno graui
disputãte diu paulo: ductus somno ce-
cidit de tertio cenaculo deorsum · et sub
latus est mortuus. Ad quẽ cũ descendis B
set paulus incubuit sup̃ eũ: ⁊ cõplexus
dixit: Nolite turbari. Anima enĩ ip̃ius 3. Reg. 17.
in ip̃o est. Ascendẽs aũt frangẽsq̃ panẽ 4. Reg. 4.
⁊ gustãs · statimq̃ allocut⁹ est vsq̃ in lu
cem et sic ꝓfectus est. Adduxerũt autez
puerũ viuentẽ · ⁊ ꝯsolati sunt nõ mini-
me. Nos aũt ascendẽtes nauẽ nauigaui
mus in asson · inde suscepturi paulum.
Sic enĩ disposuerat: ip̃e ꝑ terrã iter fa-
cturus. Cũ aũt ꝯuenissem⁹ in asson: as
sumpto eo venimus mytilenẽ. Et inde
nauigãtes sequẽti die venimus contra
chium: et alia die applicuim⁹ samũ · ⁊ se
quẽti die venimus myletũ. Proposue
rat enĩ paulus trãsnauigare ephesuz: ne
qua mora illi fieret in asia Festinabat eĩ
si possibile sibi esset: vt diẽ pẽtecosten fa
ceret hierosolymis. A myleto autẽ mit
tens ephesum vocauit maiores natu ec
clesie: qui cũ venissent ad euz ⁊ simul es
sent: dixit eis: Vos scitis a p̃ma die qua C
ingressus suz in asiam qualiter vobiscũ
ꝑ omne tp̃s fuerim seruiens dn̄o cũ oĩ
humilitate ⁊ lachrymis ⁊ tẽptatõnibꝫ q̃
mihi acciderũt ex insidijs iudeorũ: qũo
nihil subtraxerim vobis vtiliũ · quo mi
nus annũciarẽ vobis ⁊ docerem vos pu
blice ⁊ ꝑ domos: testificãs iudeis atq̃ gẽ
tilibus in deũ pn̄iam ⁊ fidẽ in dn̄m no-
strũ iesum christũ. Et nũc ecce ego alli
gatus spũ · vado in hierl'm: que in ea vẽ
tura sũt mihi ignorãs nisi q̃ spũsscũs
ꝑ oẽs ciuitates mihi ꝓtestat̃ dicẽs: qm̃
vincula ⁊ tribulatões hierosolymis me
manent. Sz nihil horũ vereor nec facio
animã meã p̃ciosiorẽ q̃ me dũmodo cõ

summez cursum meū et ministeriū ver
bi qđ accepi a dño iesu testificari euāge
lium gr̄e dei. Et nūc ecce ego scio qꝛ am
plius nō videbitis faciē meā: vos oēs ꝑ
quos trāsiui p̄dicās regnū dei. Quapro
pt̄ ꝯtestor vos hodierna die. qꝛ mūd⁹ sū
a sanguine oīm. Nō enī subterfugi quo
minus annunciarē omne ꝯsiliū dei vo
bis. Attēdite vobis ⁊ vniuerso gregi in
quo vos spūssanctus posuit epōs rege
re ecclesiā dei: quaꝫ acquisiuit sanguine
suo. Ego scio qm̄ intrabūt post discessio
nē meā lupi rapaces in vos: nō parcen
tes gregi. Et ex vobisip̄is exurgēt viri lo
quētes ꝑuersa: vt abducant discipulos
post se. Propter qđ vigilate memoria re
tinētes: qm̄ ꝑ trienniū nocte ⁊ die nō ces
saui cū lachrymis monēs vnumquēqꝫ
vestrū. Et nunc cōmendo vos deo ⁊ ver
bo gratie ip̄ius: qui potēs est edificare et
dare hered tatē in sanctificatis oībꝫ. Ar
gentū ⁊ aurū aut vestē nullius cōcupiui
sicut ip̄i scitis: qm̄ ad ea q̄ mihi op⁹ erāt
⁊ his qui mecū sunt: ministrauerūt ma
nus iste. Oīa oñdi vobis: qm̄ sic laboran
tes oportet suscipe īfirmos. ac meminis
se verbi dñi iesu: qm̄ ip̄e dixit: Beatius
est magis dare q̄ꝫ accipe. Et cū hec dixis
set: positis genubꝫ suis orauit cū oībꝫ il
lis. Magn⁹ aūt flet⁹ fact⁹ est oīm: ⁊ ꝓcū
bentes sup̄ collū pauli osculabant̄ eū do
lētes maxime in verbo qđ dixerat. quo
niā ampli⁹ faciē ei⁹ nō essent visuri. Et
deducebāt eum ad nauem. XXI

Cum aūt factū esset vt nauiga
rem⁹ abstracti ab eis: recto cur
su venimus choū et sequēti die
rhodū: et inde patharā. Et cum inuenis
semus nauem trāsfretantē in phenicem
ascendētes nauigauīmus. Cū apparuis
semus aūt cypro relinquētes eā ad sini
strā nauigauim⁹ in syriā et venimus ty
rū. Ibi enī nauis expositura erat onus.
Inuentis aūt discipulis māsim⁹ ibi die
bus septē. Qui paulo dicebāt ꝑ spūm:
ne ascenderet hierosolymā. Et expletis
diebꝫ ꝓfecti ibam⁹. deducētibꝫ nos oībꝫ
cū vxoribꝫ et filijs vsqꝫ foras ciuitatem
et positis genubꝫ in litore orauimus. Et
cum valefecissemus inuicē ascēdim⁹ na
uē: illi āt redierūt ī sua. Nos vo nauiga
tōe explicita a tyro descēdim⁹ ptolomai
dā ⁊ salutatis frībꝫ māsim⁹ die vna apđ
illos. Alia aūt die ꝓfecti venim⁹ cesareā
Et intrātes domū philippi euāgeliste q̄
erat vnus de septē: mansimus apud eū
Huic aūt erāt q̄ttuor filie virgines pro
phetantes. Et cū moraremur ꝑ dies ali
quot supuenit quidā vir a iudea ꝓpheta
noīe agabus. Is cū venisset ad nos tulit
çonā pauli. et alligās sibi pedes ⁊ man⁹
dixit: Hec dicit spūsscūs. Virū cui⁹ ē ço
na hec sic alligabūt in hierl'm iudei. ⁊ tra
dēt in manns gētiū. Qđ cū audissemus
rogabamus nos. et q̄ loci illi⁹ erant: ne
ascēderet hierosolymā. Tūc rñdit paul⁹
et dixit: Quid facitis flētes et affligētes
cor meū. Ego aūt nō solū alligari: sed ⁊
mori in hierl'm paratus sū ꝓpter nomē
dñi iesu. Et cū ei suadere nō possemus:
quieuimus dicentes: Dñi volūtas fiat.
Post dies aūt istos p̄parati ascendeba
mus in hierl'm. Venerūt āt quidā ex di
scipulis a cesarea nobiscū: adducētes se
cū apud quē hospitaremur iasonē quen
dā cypriū antiquū discipulū. Et cum ve
nissemus hierosolymā: libēter exceperūt
nos frēs. Sequēti aūt die ītroibat pau
lus nobiscū ad iacobū: oēsqꝫ collecti sūt
seniores. Quos cū salutasset: narrabat
ꝑ singula que deus fecisset in gentibus
ꝑ ministeriū illius. At illi cū audisseut:
magnificabāt deū dixeruntqꝫ ei: Vides
frater quot milia sunt in iudeis qui cre
diderunt: et oēs emulatores sunt legis
Audierūt aūt de te: qꝛ discessionē doceas
a moyse eoꝝ qui ꝑ gētes sūt iudeorū: di
cēs nō debere eos circūcidere filios suos
neqꝫ s̄m ꝯsuetudinē īgredi. Quid ergo
est: Vtiqꝫ oportet ꝯuenire multitudiēꝫ
Audiēt enī te supuenisse. Hoc ergo fac
quod tibi dicimus: Sūt nobis viri q̄t
tuor votū hñtes sup̄ se. His assūptis scī
fica te cū illis. ⁊ impēde in illis vt radāt
capita: et sciēt oēs. qꝛ que de te audierūt
falsa sunt. sꝫ ambulas ⁊ ip̄e custodiēs le

gem. De his aũt qui crediderũt ex gẽti
bus nos scripsim us indicãtes: vt absti-
neãt se ab idolis imolato ⁊ sanguine et
suffocato ⁊ fornicatõe. Tũc paulus assũ
ptis viris postera die purificatus cũ illʒ
intrauit in tẽplũ: annuciãs expletionez
dieꝝ purificatõis: donec offerret ꝓ vno
q̃z eoꝝ oblatio. Dũ aũt sep tẽ dies ꝯsum
marent hi q̃ de asia erãt iudei cum vidis-
sent eũ in tẽplo ꝯcitauerũt oẽm ꝑplm ⁊
iniecerũt ei manꝰ clamãtes: Viri israeli
te adiuuate. Hic ẽ hõ q̃ aduersus ꝑplm
et legẽ ⁊ locũ hũc oẽs vbiq̃z docẽs: insu
per ⁊ gẽtiles induxit in tẽplũ: ⁊ violauit
scm̃ locũ istum. Viderant ei trophimũ
ephesiũ i ciuitate cũ ipo: quẽ estimauerũt
qm̃ in tẽplũ introduxisset paulus. Cõ-
motaq̃z ẽ ciuitas tota ⁊ facta est ꝯcursio
ꝑplꝰ. Et apphẽdẽtes paulũ trahebãt euz
extra tẽplũ ⁊ statim clause sũt ianue. Que
rẽtibꝫ aũt eũ occidere: nũciatũ est tribu-
no cohortis ⁊ tota cõfunditur hierlm.
Qui statim assũptis militibꝫ ⁊ cẽturioni-
bus decurrit ad illos. Qui cũ vidissent
tribunũ et milites: cessauerunt ꝑcutere
paulũ. Tũc accedẽs tribunꝰ apprehẽdit
eũ ⁊ iussit alligari catenis duabꝫ: ⁊ iterro
gabãt q̃s eẽt: ⁊ q̃d feciss̃et. Alij aũt aliud
clamabãt i turba. Et cũ nõ posset certuz
cognoscere ꝓ tumultu: iussit duci eũ i ca
stra. Et cũ veniss̃et ad gradus: ꝯtigit vt
portaret a militibꝫ ꝑp vim ꝑplꝰ. Seque
bat enim multitudo ꝑplꝰ clamãs: tolle eũ
Et cũ cepisset iduci in castra paulꝰ dicit
tribuno: Si licet mihi loq̃ aliq̃d ad te?
Qui dixit ei grece: nosti? Nõne tu es egy
ptius q̃ añ hos dies tumultũ ꝯcitasti: et
eduxisti in desertũ q̃ttuor milia virorꝫ sicca
riorũ? Et dixit ad eũ paulus. Ego homo
sũ quidẽ iudeꝰ a tharso cilicie: nõ igno-
te ciuitat̃ municeps. Rogo aũt te ꝑmit
te mihi loq̃ ad ꝑplm Et cũ ille ꝑmisisset
paulus stãs in gradibꝫ annuit manu ad
plebẽ. et magno silẽtio facto allocutꝰ ẽ
lingua hebrea. dicẽs: XXII

Viri fratres ⁊ patres: audite quã
ad vos nũc reddo rationẽ. Cuz
audissent aũt q̃ hebrea lingua loquitur
ad illos magis ꝑstiterũt silẽtiũ. Et dixit
Ego sum vir iudeus natus tharso cili-
cie: nutritus autẽ i ista ciuitate secus pe
des gamalielis. eruditus iuxta veritatez
paterne legis: emulator legis sic et vos
oẽs estis hodie q̃ hãc viã ꝑsecutus sum 8.8.a.et.9.a.
vsq̃z ad mortẽ alligãs ⁊ tradẽs in custo-
dias viros ac mulieres sicut ꝑnceps sa-
cerdotũ mihi testimoniũ reddit et oẽs
maiores natu: a quibꝫ ⁊ epl̃as accipiens B
ad frẽs damascũ ꝓgebã vt adducerẽ in-
de vinctos in hierlm vt punirent̃. Fa-
ctũ ẽ autẽ eunte me ⁊ appropinquãte da
masco media die: subito de celo circũful
sit me lux copiosa. et decidẽs in terrã au
diui vocẽ dicẽtẽ mihi. Saule saule: q̃d 9.a.i.Cor.
me ꝑsequeris? Ego autẽ rndi. Quis es 15.b.Gal.1.c.
dñe. Dixitq̃z ad me. Ego sum iesus naza-
renus: quẽ tu ꝑseq̃ris. Et q̃ mecũ erant
lumẽ quidẽ viderũt: vocẽ autẽ nõ audie
runt eius q̃ loquebat̃ mecum. Et dixi:
Quid faciã dñe? Dñs aũt dixit ad me.
Surgẽs vade damascũ. ⁊ ibi tibi dicet̃
de oibꝫ q̃ te oporteat facere. Et cuz non
viderẽ ꝓ claritate lumis illius: ad manũ
deductus a comitibus. veni damascum
Ananias aũt quidã vir �fm legẽ testimo
niũ hns ab oibꝫ cohabitãtibꝫ iudeis: ve
niẽs ad me ⁊ stãs dixit mihi: Saule fra
ter respice. Et ego eadẽ hora respexi in eũ C
At ille dixit: Deus patruz nrõꝝ ꝓordia
uit te vt cognosceres voluntatẽ eius: et
videres iustuz et audires vocẽ ex ore eiꝰ
qz eris testis illius ad oẽs homies eoꝝ q̃
vidisti et audisti. Et nunc q̃d moraris?
Exurge et baptiçare: et ablue pctã tua
inuocato nõe ipius. Factũ ẽ aũt reuer-
tẽti mihi in hierlm: ⁊ orãti in tẽplo: fie-
ri me in stupore mẽtis ⁊ videre illũ dicẽ
tem mihi: Festina ⁊ exi velociter hierlm
qm̃ nõ recipiẽt testimoniũ tuum de me
Ego dixi. Dñe ipi sciũt qz ego erã ꝯclu-
dẽs in carcerẽ. et cedẽs ꝑ synagogas eos
qui credebãt in te. Et cũ funderet̃ san- 8.7.d.
guis stephani testis tui ego stabã ⁊ con-
sentiebã: et custodiebã vestimẽta interfi
cientiũ illũ. Et dixit ad me. Vade: quo-
niã ego in nationes longe mittã te. Au

diebāt autē eū vsq̄ ad hoc verbū. ⁊ leua
D uerunt vocē suā dicētes. Tolle de terra
huiuscemodi. Nō enī fas est eū viuere.
Vociferātib⁹ aūt eis ⁊ ꝓiicientib⁹ vesti-
mēta sua. et puluerē iactātib⁹ in aerem:
iussit tribunus induci eū in castra ⁊ fla-
gellis cedi et torq̄ri eum: vt sciret ꝓpter
quā cām sic acclamarēt ei Et cū astrin-
xisset eum loris dixit astāti sibi cēturio-
ni paulus: Si hoīem romanū et indem
natū licet vobis flagellare? Quo audi-
to cēturio accessit ad tribunū: ⁊ nuncia-
uit ei. dicēs: Quid acturus es? Hic enī
homo ciuis romanus ē. Accedēs autē
tribunus dixit illi. Dic mihi si tu roma
nus es? At ille dixit. Etiā. Et rn̄dit tri-
bunus. Ego multa sūma ciuilitatē hāc
consecutus sū. Et paulus ait: Ego aūt
et natus sū. Protinus ergo discesserūt
ab illo qui eū torturi erāt Tribun⁹ q̄z ti
muit postq̄ resciuit q̄ ciuis romanus
esset. ⁊ q̄ alligasset eū. Postera aūt die
volēs scire diligētius qua ex cā accusare
tur a iudeis soluit eū. ⁊ iussit sacerdotes
conuenire ⁊ oē ꝯciliū: et producēs pau-
lum statuit inter illos. XXIII

A Intendēs aūt in cōciliū paulus
ait. Viri fratres: ego oī ꝯscia bo
na ꝯuersatus sum ante deū vs-
q̄ in hodiernū diē. Princeps autē sacer
dotū ananias p̄cepit astātib⁹ sibi ꝑcute-
re os eius. Tūc paul⁹ dixit ad eū: Per-
cutiet te deus paries dealbate. Et tu se-
dēs iudicas me ſm legē: ⁊ ꝯtra legem iu
bes me ꝑcuti? Et qui astabāt dixerunt.
Sūmū sacerdotē dei maledicis? Dixit
aūt paulus. Nesciebā fratres. q̄ p̄nceps
Exo. 22. est sacerdotū. Scriptū ē enī. Principē
ꝓpl'i tui nō maledices. Sciēs aūt paul⁹
q̄ vna ꝑs esset saduceorū ⁊ altera phari
Phil. 3. a. seoꝝ exclamauit in cōcilio. Viri fratres
ego phariseus sum: filius phariseorum
De spe et resurrectiōe mortuorū ego iu
dicor. Et cū hec dixisset: facta ē dissensio
inter phariseos et saduceos et soluta est
Mat. 22. d. multitudo. Saducei aūt dicūt nō esse
resurrectionē mortuorū. neq̄ angelum
neq̄ spūm: pharisei aūt vtraq̄ confiten

tur. Factus ē aūt clamor magnus et ex-
urgētes quidā phariseoꝝ. pugnabāt di-
cētes: Nihil mali inuenimus in homīe B
isto. Quid si spūs locut⁹ est ei aut ange
lus? Et cū magna dissensio facta esset: ti
mēs tribunus ne discerperet paulus ab
ip̄is: iussit milites descēdere ⁊ rape eum
de medio eorū: ac deducere eū in castra.
Sequēti aūt nocte assistēs ei dn̄s. ait: j. 27. c.
Cōstans esto. Sicut enī testificatus es
de me in hierl'm: sic te oportet ⁊ rome te
stificari. Facta aūt die collegerūt se q̄dā
ex iudeis et deuouerūt se dicentes neq̄
māducaturos neq̄ bibituros. donec oc
ciderēt paulū. Erāt aūt plus q̄ quadra
ginta viri qui hāc ꝯiurationē fecerant:
qui accesserūt ad principē sacerdotū ⁊ se
niores. et dixerūt: Deuotione deuoui-
mus nos nihil gustaturos: donec occi-
damus paulū. Nūc ergo vos notū faci-
te tribuno cū cōcilio: vt ꝓducat illū ad
vos tanq̄ aliquid certius cognituri de
eo. Nos vero priusq̄ appropiet parati su C
mus interficere illū. Q cū audisset fili
us sororis pauli insidias: venit et intra-
uit in castra: nūciauitq̄ paulo. Vocans
aūt paulus ad se vnū ex centurionibus
ait: Adolescentē hūc adduc ad tribunū
Habet enī aliquid indicare illi. Et ille q̄
dem assumens eū: duxit ad tribunū. et
ait: Vinctus paulus rogauit me hunc
adolescentē ꝑducere ad te: hn̄tem aliq̄d
loqui tibi. Apprehēdens aūt tribunus
manū illius secessit cū eo seorsū: ⁊ inter
rogauit illū. Quid ē q̄d hēs indicare
mihi? Ille aūt dixit. Iudeis ꝯuenit ro-
gare te vt crastina die ꝓducas paulū in
conciliū. quasi aliquid certius inquisi-
turi sint de illo: tu vero ne credideris ill'
Insidiant enī ei ex eis viri amplius q̄
quadraginta: qui se deuouerūt nō man
ducare neq̄ bibere donec interficiāt eū:
et nūc parati sunt expectātes ꝓmissum
tuū. Tribunus igit dimisit adolescētē
precipiēs ei ne cui loqueret: qm̄ hec no-
ta sibi fecisset. Et vocatis duob⁹ centuri
onib⁹. dixit illis: Parate milites ducen
tos vt eant vsq̄ cesaream. ⁊ equites se

ptuaginta et lancearios ducentos a ter
tia hora noctis et iumēta ꝓparate:vt im
ponētes paulū·saluū ꝓducerēt ad felicē
ꝓsidē. Timuit enī ne forte raperēt eū iu
dei ⁊ occiderēt:⁊ ipe postea calūniā susti
neret:tancꝫ acceptur⁹ pecuniā:scribēs ei
epl'az ꝯtinētez hec: Claudius lysias:opti
mo ꝓsidi felici salutē Virū hūc cōprehē
suz a iudeis·⁊ incipientē interfici ab eis
supueniens cū exercitu eripui:cognito·
q⁹ roman⁹ ē:volēsqꝫ scire cām quā obij
ciebāt illi deduci eū in ꝯcilio eoꝝ. Quez
inueni accusari de qstionib⁹ legis ipoꝝ:
nihil vero dignū morte aut vinculis ha
bentē crimē. Et cū mihi ꝓlatū eēt de insi
dijs quas parauerāt illi·misi eū ad te de
nūciās et accusatoribꝫ vt dicāt apud te.
Vale. Milites vero ꝟm ꝓceptum sibi as
sumētes paulū duxerūt ꝑ noctē in anti
patridē·⁊ postera die dimissis equitibus
vt cū eo irēt:reūsi sūt ad castra. Qui cū
venissent cesareā ⁊ tradidissent epl'am ꝓ
sidi·statuerūt añ illū ⁊ paulū. Cū legis
set aūt ⁊ interrogasset de q̄ ꝓuincia eēt·et
cognoscēs q⁹ de cilicia:audiā te inq̄t cuz
accusatores tui venerint. Jussitqꝫ in ꝓ
torio herodis custodiri eum. ¶ XXIIII

Post q̄nqꝫ aūt dies descēdit ꝑn
ceps sacerdotū ananias cū seni
oribꝫ quibusdā et tertullo quo
dā oratore:q̄ audierūt ꝓsidē adūsus pau
lum. Et citato paulo:cepit accusare ter
tullus·dicēs: Cū in multa pace agam⁹
ꝑ te:⁊ multa corrigātur ꝑ tuā ꝓuidētiā
semꝑ⁊ vbiqꝫ suscipim⁹ optime felix cuz
oi gratiaꝝ actiōe. Ne diuti⁹ aūt te ꝓtra
ham:oro breuiter audias nos ꝓ tua cle
mētia. Inuenim⁹ hūc hoiez pestiferū et
concitātez seditiōez omib⁹ iudeis in vni
uerso orbe⁊ autorē seditōis secte naçare
noꝝ:qui etiā templū violare conat⁹ est
quē⁊ apprehensuz voluim⁹ ꝟm legē nr̄az
iudicare. Supueniēs aūt tribun⁹ lysi
as cū vi magna eripuit eū de manib⁹ no
stris iubens accusatores ei⁹ ad te venire
a quo poteris ipe iudicās de omib⁹ istis
cognoscere:de quib⁹ nos accusam⁹ eum
Adiecerūt aūt ⁊ iudei · dicētes hec ita se
habere. Rñdit aūt paulus annuēte sibi
ꝓside dicere. Et multis ānis te esse iudi
cem gēti huic sciēs:bono aīo ꝓ me satis
faciā. Potes enī cognoscere q⁹ nō plus
sunt mihi dies qꝫ duodecim ex q̄ ascēdi
adorare in hierl'm·⁊ neqꝫ in tēplo inue
nerūt me cū aliquo disputantē·aut con
cursuz facientē turbe neqꝫ in synagogis
neqꝫ i ciuitate·neqꝫ ꝓbare ꝓnt tibi de q̄
bus nūc me accusant. Cōfiteor aūt b̄ ti
bi q⁹ ꝟm secta quā dicūt hęresim sic ⁊ser
uio patri et deo meo :creden s oib⁹q̄ in
lege⁊ ꝓphetis scripta sunt:spem habēs
in deū quā⁊ hi ipi expectāt resurrectōez
futurā iustoꝝ⁊ iniquoꝝ. In b̄⁊ ipe stu
deo sine offendiculo ꝯscias hāe ad deū:⁊
ad hoies semꝑ. Post annos aūt plures
elemosynas facturꝰ in gētez meā veni:⁊
oblatiōes⁊vota:in q̄b⁹ inuenerūt me pu
rificatū in tēplo:nō cū turba neqꝫ cū tu
multu. Et apprehēderūt me: clamātes
et dicētes· Tolle inimicū nr̄m. Quidaz
aūt ex asia iudei q̄s oportebat apud te ꝓ
sto esse⁊ accusare si q̄d haberēt aduersuz
me:aut hi ipi dicāt si q̄d inuenerūt i me
iniq̄tatis cum stem in ꝯcilio:nisi de vna
hac solūmodo voce q̄ clamaui inter eos
stās:qm̄ de resurrectiōe mortuoꝝ ego iu
dicor hodie a vobis. Distulit aūt illos fe
lix:certissime sciēs de via hac·dicēs: Cū
tribunus lysias descēderit audiam vos
Jussitqꝫ cēturioni custodire eū⁊ hāe re
quiē:nec quēqꝫ de suis ꝓhibere mistrare
ei. Post aliq̄t aūt dies veniēs felix cum
drusilla vxore sua q̄ erat iudea vocauit
paulū·⁊ audiuit ab eo fidē q̄ ē i chr̄istū ie
suz. Disputāte aūt illo de iusticia⁊ casti
tate⁊ de iudicio futuro:tremefact⁹ felix
rñdit. Qd̄ nūc attinet·vade:tpe āt opor
tuno accersiā te: fil' ⁊ sperans q⁹ pecunia
ei dare⁊ a paulo: ꝓpter qd̄⁊ frequēter ac
cersiēs eū loq̄bat cū eo. Biennio aūt ex
pleto:accepit succesorē felix portiū festū
Volēs aūt gram ꝓstare iudeis felix:reli
quit paulū vinctū. ¶ XXV

Festus ergo cū venisset in ꝓuin
ciam post triduū ascēdit hiero
solymā a cesarea Adieruntqꝫ eū

principes sacerdotū ⁊ primi iudeorū ad uersus paulū ⁊ rogabāt eū postulantes gr̄am aduersus eū vt iuberet p̄duci euz in hierl̄m: insidias tēdentes vt interfi cerēt eū in via. Fest⁹ aūt rūdit seruari q̄ dem paulū in cesarea: se aūt maturi⁹ p̄fe cturū. Qui ergo ī vobis ait potētes sūt descēdentes simul si qđ ē ī viro crimen accusent eū. Demorat⁹ aūt inter eos di es nō ampli⁹ q̄z octo aut decē descēdit ce sareā: ⁊ altera die sedit p̄ tribunali ⁊ ius sit paulū adduci. Qui cū p̄duct⁹ eēt: cir cūsteterūt eū q̄ ab hierosolyma descēde rāt iudei· multas ⁊ graues causas obij cientes q̄s nō poterāt p̄bare: paulo ratio nē reddēte: qm̄ neq; in legē iudeoz neq; in tēplū neq; in cesarē q̄cq; peccaui Fest⁹ aūt volēs gr̄az p̄stare iudeis: rūdēs pau lo dixit: Vis hierosolymā ascēdere· ⁊ ibi de his iudicari apud me? Dixit autem paulus. Ad tribunal cesaris sto: ibi me oportet iudicari. Judeis non nocui: si cut tu melius nosti. Si eniz nocui aut dignū morte aliquid feci: nō recuso mo ri. Si vero nihil est eoz que hi accusant me: nemo pōt me illis donare. Cesarez appello. Tūc festus cū ꝯsilio locutus rū dit. Cesarē appellasti: ad cesarē ibis. Et cū dies aliq̄t trāsacti essent· agrippa rex et bernice descēderūt cesareā ad salutan dū festū. Et cū dies plures ibi morarēt festus regi idicauit de paulo· dicēs: Vir quidā est derelictus a felice vinct⁹: de q̄ cūessem hierosolymis adierūt me p̄nci pes sacerdotū ⁊ seniores iudeoz postulā tes aduersus illū damnationem. Ad q̄s rūdi: q̄z nō ē romanis ꝯsuetudo donare aliquē hoīem priusq̄; is qui accusatur p̄ sentes habeat accusatores: locumq; de fendēdi accipiat ad abluenda crimina q̄ ei obiciunt. Cū ergo huc conuenissent sine vlla dilatione in sequēti die sedens p̄ tribunali iussi adduci virū. De q̄ cum stetissent accusatores nullā cām deferē bant de quib⁹ ego suspicabar malū: que stiones vero quasdā de sua sup̄stitiōe ha bebāt aduersus eū: et de quodam iesu de functo quē affirmabat paulus viuere.

Desitās aūt ego ꝺ huiusmodi questiōe dicebā· si vellet ire hierosolymā: ⁊ ibi iu dicari de istis. Paulo aūt appellante vt seruaret augusti cognitioni: iussi seruari eū donec mittā eū ad cesarē. Agrippa āt dixit ad festū. Volebā ⁊ ipe hoīem audi re. Cras inquit audies eum. Altera aūt die cū venisset agrippa ⁊ bernice cū mul ta ambitione: et introissent in auditori um cū tribunis ⁊ viris principalib⁹ ciui tatis iubēte festo adductus est paulus. Et dixit fest⁹: Agrippa rex ⁊ oēs q̄ simul adestis nobiscū viri: videtis hūc hoīem de quo ois multitudo iudeoz interpel lauit me hierosolymis petentes ⁊ accla mātes: nō oportere eū viuere amplius. Ego vero cōperi nihil dignū morte euz admisisse. Ipo aūt hoc appellāte: ad au gustū iudicaui mittere de q̄ quid certū scribā dño nō habeo· ꝓpter qđ p̄duxi euz ad vos: ⁊ maxime ad te rex agrippa: vt in terrogatōe facta habeā q̄d scribā. Sine rōne enī mihi videt⁹ mittere vinctū: et causas eius nō significare.

XXVI

Agrippa vero ad paulū ait. Per mittit⁹ tibi loqui pro temetipo. Tūc paulus extēta manu cepit rationē reddere· De oīb⁹ quib⁹ accusor a iudeis rex agrippa estimo me beatum apud te: cū sim defensur⁹ me hodie: maxi me te sciēte oīa q̄ apud iudeos sūt ꝯsue tudines ⁊ q̄stiones: ꝓpter qđ obsecro pa tiēter me audias. Et quidē vitaz meā a iuuētute q̄ ab initio fuit in gēte mea in hierosolymis nouerūt oēs iudei: p̄scien tes me ab initio si velint testimoniū p̄ hibere: qm̄ fm certissimā sectaz nr̄e reli gionis viri phariseus Et nūc in spe que ad p̄res nr̄os repromissiōis facta ē a deo sto iudicio subiect⁹: in q̄ duodecim trib⁹ nostre nocte ⁊ die deseruiētes sperāt de uenire. De qua spe accusor a iudeis rex. Quid incredibile iudicat⁹ apud vos si de us mortuos suscitat? Et ego quidē esti mauerā me aduersus nomen iesu naça reni debere multa cōtraria agere qđ feci hierosolymis. Et multos sanctoz̄ ego in carceribus inclusi a principib⁹ sacerdo-

tum potestate accepta:et cū occiderent
vetuli sententiā Et p oēs synagogas fre
quenter puniēs eos·cōpellebaz blasphe
mare:et amplius insaniens in eos·psequebar vsqz in exteras ciuitates. In qbus dum irem damascū:cū ptāte et permissu principū sacerdotū :die media in via vidi rex de celo supra splendorē solis circūfulsisse me lumē·et eos qui mecuz simul erāt oēsqz nos cū decidissem⁹ ī terrā audiui vocez loquentē mihi hebraica lingua/ Saule saule quid me pseqris? Durū est tibi contra stimulum calcitrare? Ego aūt dixi:Quis es dñe? Dominus aūt dixit:Ego sum iesus naçaren⁹ quez tu psequeris . Sed exurge:et sta supra pedes tuos·Ad hoc enī apparui tibi ꝛ cōstituā te mīstrū ꝛ testē eoz q̄ vidisti:ꝛ eorū quibꝫ apparebꝫ tibi eripiēs te ꝺ pplis et gētibꝫ in qs nūc ego mitto te aperire oculos eoz vt ꝺuertant a tenebris ad lucē·et de ptāte sathane ad deū ·vt accipiant remissionē peccatoz ꝛ sortē inter sanctos p fidē q̄ ē in me. Vnde rex agrippa nō fui incredulus celesti visioni :sz his qui sunt damasci primū ꝛ hierosolymis ꝛ in omnē regionē iudee·ꝛ gētibꝫ annunciabam·vt pniam agerēt ꝛ ꝺuerterent ad deū:digna penitētie opa faciētes . Hac ex causa me iudei cū essez in tēplo cōprehēsuz tēptabāt volētes me interficere. Auxilio aūt adiut⁹ dei vsqz in hodiernuz diē sto testificās minori atqz maiori:nihil extra dicēs q̄z ea q̄ pphete locuti sunt futura esse ꝛ moyses:si passibilis christ⁹ si prim⁹ ex resurrectōe mortuoz lumen annūciatur⁹ é populo ꝛ gentibꝫ. Hec loquēte eo ꝛ rationē reddēte fest⁹ magna voce dixit: Insanis paule. Multe te lre ad insaniā ꝺuertūt Et paul⁹:nō insanio inquit optime feste:sz veritatis ꝛ sobrietatis verba eloquor. Scit enī de his rex: ad quē ꝛ ꝓstāter loquor. Latere enī eum nihil hoz arbitror . Neqz enī in angulo quicqz hoz gestū est. Credis rex agrippa pphetis? Scio q̄ credis. Agrippa autez ad paulū. In modico suades me christi anū fieri. Et paul⁹. Opto apud deū ꝛ in modico ꝛ in magno:nō tm̄ te·sz etiā oēs qui audiunt hodie fieri tales q̄lis ꝛ ego sum:exceptis vinculis his. Et exurrexit rex ꝛ preses et bernice et qui assidebant eis. Et cū secessissent·loquebant ad inuicē dicētes:q̄ nihil morte aut vinculis dignū quid fecit homo iste. Agrippa aūt festo dixit. Dimitti poterat homo hic:si nō appellasset cesarem.

XXVII

Vt aūt iudicatū est nauigare eū in italiā ꝛ tradi paulū cū reliqs custodijs cēturioni nomīe iulio cohortis auguste:ascēdentes nauem adrumetinā incipientem nauigare circa asie loca sustulim⁹ pseuerāte nobiscum aristarcho macedone·thessalonicēse. De quēti aūt die venim⁹ fidonē. Humane aūt tractās iulius paulū pmisit ad amicos ire:ꝛ curā sui agere Et inde cū sustulissemus subnauigauim⁹ cyprū,pterea q̄ essent vēti cōtrarij·Et pelagus cilicie et pāphylie nauigantes venim⁹ lystram que est lytie:ꝛ ibi inuenies cēturio nauē alexandrinā nauigantē in italiā:trāspposuit nos in eā. Et cū multis diebꝫ tarde nauigaremus et vix deuenissem⁹ cōtra gnydū:phibente nos vēto adnauigauimus crete iuxta salomonē. Et vix iuxta nauigātes venim⁹ in locū quēdaz quivocat bonipor⁹:cui iuxta erat ciuitas thalassa. Multo aūt tpe pacto ꝛ cū iam nō esset tuta nauigatio eo q̄ ieiuniū iam pteriisset:psolabat eos paulus dicens eis Viri:video q̄m cū iniuria ꝛ multo dāno nō solū oneris ꝛ nauis:sz etiā animaꝝ nrārum incipit esse nauigatio. Cēturio aūt gubernatori ꝛ nauclero magis credebat q̄z his que a paulo dicebāt. Et cū aptus portus nō esset ad hyemādum plurimi statuerūt consiliū nauigare inde si quo modo possent deueniētes phenicem hyemare portū crete respiciētem ad affricū et ad chorū. Aspirāte aūt austro estimantes ꝓpositū se tenere: cū sustulissent de asson legebant cretam Non post multū aūt misit se contra ipam ventus typhonicus qui vocat euroaquilo. Cumqz arrepta esset nauis:ꝛ non posset conari in

ventū:data naue flatib⁹ ferebamur In
insulā aūt quandā decurrētes que voca
tur cauda·potuim⁹ vix obtinere scapham
Qua sublata adiutoriis vtebant accin
gētes nauē: timētes ne in syrtym inci⁊
derēt sūmisso vase sic ferebant. Valida
aūt nobis tēpestate iactatis· sequēti die
iactū fecerūt:⁊ tertia die suis manibus
armamēta nauis piecerūt· Neq; aūt so⁊
le neq; sideribus apparētib⁹ p plures dies
et tēpestate nō exigua imminēte:iā ablata
erat ispes oīs salutis nre. Et cū multa ie
iunatio fuisset:tūc stās paulus i medio
eor dixit:Oportebat quidē o viri audi⁊
te me nō tollere a creta:lucriq; facere in
iuriā hāc et iacturā. Et nūc suadeo vob
bono animo esse. Amissio enī nulli⁹ anime
rit ex nobis p̄terq; nauis⁊ Astitit enim
mihi hac nocte angel⁹ dei cuius sum ego
et cui deseruio dicēs: Ne timeas paule
cesari te oportet assistere. Et ecce dona⁊
uit tibi de⁹ oēs q̄ nauigāt tecū . Propt
qō bono animo estote viri. Credo enī deo:
q; sic erit quēadmodū dictū ē mihi. In
insulā aūt quandam oportet nos deueni
re. Dies postea q̄rtadecima nox sup
uenit:nauigātib⁹ nobis in hadria circa
mediam noctē suspicabant naute appare
re sibi aliquā regionē. Qui ⁊ sūmitten⁊
tes bolidē· inuenerūt passus viginti·⁊ pu
sillū inde sepati inuenerūt pass⁹ q̄ndecim
Timētes aūt ne in aspera loca incidere
mus:de puppi mittētes anchoras q̄ttuor optabāt die fieri. Nautis vero querē
tib⁹ fugere de naui:cū mississent scapham
in mare sub obtētu q̄si inciperēt a prora
anchoras extēdere:dixit paul⁹ cēturioni
⁊ militib⁹. Nisi hi in naui mānserint:vos
salui fieri nō potestis. Tūc absciderunt
milites funes scaphe:et passi sūt eā excu⁊
dere. Et cum lux inciperet fieri rogabat
paulus oēs sumere cibū dicēs Quarta
decima die hodie expectātes ieiunij per⁊
manetis:nihil accipiētes. Propter qō
rogo vos accipe cibuz p salute vīa quia
nullius vestrum capillus de capite peri⁊
bit. Et cū hec dixisset:sumens panē gīas
egit deo in conspectu oīm:et cū fregisset
cepit mānducare. Animequiores autem
facti oēs:et ipi assūpserūt cibū Eramus
vero vniuerse anime in naui ducente se
ptuaginta sex· Et satiati cibo alleuiabāt
nauē:iactātes triticū in mare. Cum aūt
dies factus esset terrā non agnoscebāt:
sinū vero quendā considerabāt habētez
litus:i quē cogitabant si possent ejicere
nauē. Et cū anchoras sustulissent cōmit
tebāt se mari· simul laxantes iuncturas
gubernaculorū:et leuato artemone flu
aure flatū tēdebāt ad litus. Et cum inci
dissemus in locū bithalassuz impegerūt
nauē:et prora quidē fixa manebat īmo⁊
bilis· puppis vero soluebat a vi maris.
Militū aūt consiliū fuit vt custodias occi
derēt ne q̄s cū enatasset effugeret:centu
rio aūt volens seruare paulū prohibuit fi
eri· Jussitq; eos qui possent natare emit
tere se primos et euadere et ad terram
exire:et ceteros alios in tabulis ferebāt
quosdam super ea que de naui erant Et
sic factum est:vt omnes anime euade⁊
rent ad terram:

XXVIII

Et cū euasissemus tunc cogno⁊
uimus quia mytilene insula vo
cabatur . Barbari vero p̄stabāt
nō modicā hūanitatē nob. Accēsa enī py⁊
ra reficiebāt nos oēs:pter imbrē q̄ imi
nebat et frigus. Cū congregasset aūt pau
lus sarmentor aliquantā multitudinē
et imposuisset sup ignē:vipa a calore cū
p̄cessisset inuasit manū eius. Ut vero vi
derūt barbari pendentez bestiā de manu
eius:ad inuicē dicebāt. Utiq; homicida
est homo hic:qui cū euasit de mari vltio
nō sinit eū viuere. Et ille quidē excutiēs
bestiā in ignē· nihil mali passus est. At il
li existimabant eū in tumorē q̄uertēduz
et subito casurū ⁊ mori: Diu aūt illis ex
pectātib⁹ ⁊ videntib⁹ nihil mali in eo fie
ri:q̄uertentes se dicebāt eū eē deū In lo
cis aūt illis erant p̄dia principis insu
le noīe publij:qui nos suscipiēs· triduo
benigno exhibuit. Contigit autez patrē
publij febribus et dissēteria vexatū iace⁊
re· Ad quē paulus intrauit:et cū orasset
et imposuisset ei manus saluauit eum.

L s·i·a·et·z.b·

D

B

A

Prologus

Quo facto oēs qui in insula habebant infirmitates accedebāt et curabantur. Qui etiā multis honoribꝫ nos honorauerūt:et nauigantibꝫ imposuerūt q̄ necessaria erāt. Post mēses aūt tres nauigauim⁹ in naui alexandrina q̄ in insula hyemauerat:cui erat insigne castrorum Et cū venissemus siracusaꝫ ·māsim⁹ ibi triduo. Inde circūlegētes devenim⁹ regiū:et post vnū diē flante austro secūda die venimus puthеolos:vbi inuētis fribus rogati sum⁹ manere apud eos dies septē:ɼ sic venim⁹ romā. Et inde cū audissent fratres occurrerunt nobis vsqꝫ ad appiifororū·ɼ tribꝫ tabernis. Quos cuꝫ vidisset paulus gras agēs deo accepit fiduciā. Cū aūt venissemus romā pmissum est paulo pmanere sibimet :cū custodiēte se milite ·post tertiū aūt diē cōuocauit primos iudeoꝝ. Cūq̄ venissent dicebat eis:Ego viri frēs nihil aduersus plebē faciēs aut morē paternū: vinct⁹ ab hierosolymis tradit⁹ sum in manus romanoꝝ:q̄ cū interrogationē de me habuissent voluerunt me dimittere: eo q̄ nulla esset cā mortis in me:Cōtradicēti bus aūt iudeis coactus suꝫ appellare cesarē:nō quasi gentē meā hns aliq̄d accusare. Propter hanc igit cām rogaui vos videre et alloqui. Propter spem enī isrl catena hac circūdatus sū At illi dixerūt ad eū:Nos neq̄ lras accepim⁹ de te a iudea:neq̄ aduenies aliqs fratrū nūciauit aut locutus est q̄d de te malū. Rogam⁹ aūt a te audire que sentis. Nā de secta hac notū est nobis:q̄ vbiq̄ ei ꝓtradicit. Cū constituissent aūt illi diē venerūt ad euꝫ in hospitiū plurimi·quibꝫ exponebat testificās regnū dei suadēsq̄ eis de ihesu ex lege moysi ɼ pphetis a mane vsqꝫ ad vesperā. Et quidā credebāt his que dicebātur:quidā vero nō credebāt. Cūq̄ inuicem nō essent ꝓsentiētes:discedebāt dicēte paulo vnū verbū. Quia bene spūs sanctus locutus ē p̄ esaiā pphetā ad patres vros dicēs/ Vade ad pplum istū et dic:Aure audietis ɼ nō intelligetis:ɼ videntes videbitis ɼ nō ꝑspicietis. Incrassatū est enī cor pplī huius et auribꝫ graviter audierūt:et oculos suos cōpressērunt ne forte videāt oculis et auribꝫ audiant et corde intellgāt: et ꝓuertant⁹ ɼ sanem eos Notū ergo sit vob:qm̄ gētibꝫ missum est hoc salutare dei:ɼ ipi audiēt Et cū hec dixisset:exierūt ab eo iudei multā hntes inter se questionē. Mānsit aūt biēnio toto in suo ꝓductu:ɼ suscipiebat oēs q̄ ingrediebant⁹ ad eū:pdicās regnū dei ·ɼ docēs que sunt de domino ihesu christo cuꝫ omni fiducia sine prohibitione.

Esa·6. Mat·13· b·Mar·4·b. Lu·8·b. Job· 12·f.

Explicit liber actuū apl̄oꝝ. Incipit prologus in septē epistolas canonicas.

In ita est ordo apud grecos qui integre sapiunt fidēq̄ rectā sectant⁹ epl̄aꝝ septem·que canonice nūcupant⁹ sicut in latinis codicibus inuenit⁹ vt q̄ petrus ē primus in ordine apl̄oꝝ:prime sint etiā eiꝰ epl̄e in ordine ceteraꝝ. Ꝙz sicut euāgelistas duū ad veritatis lineā correxim⁹:ita hasꝑpio ordini deo iuuāte reddidim⁹. Est enī prima eaꝝ vna iacobi:due petri:tres iohānis·et iude vna. Que si sicut ab eis digeste sūt ita q̄z ab interptibꝫ fideliter in latinū verterent⁹ eloquium·nec ambiguitatē legētibꝫ facerēt· nec sermonū se se varietas impugnaret :illo ꝑcipue loco vbi de vnitate trinitatis in prima iohānis epl̄a positū legim⁹: in qua etiā ab infidelibꝫ trāslatoribꝫ multū erratū esse a fidei veritate cōperimus·trium tm̄mo vocabula·hoc est aque sanguinis ɼ spiritus in ipa sua editione ponētibꝫ:et patris verbiq̄ ac spūs testimoniū omittētibꝫ:in quo maxime et fides catholica roborat⁹:ɼ p̄ris et filij ɼ spūssancti vna diuinitatis substantia cōprobat⁹. In ceteris vero epl̄is quantū a nostra aliorū distet editio:lectoris prudentie derelinq̄. Ꝙz tu virgo christi eustochiū dum a me impensius scripture veritatē inquiris:memam quodāmodo senectutē inuidorum dentibus corrodendam exponis:qui me falsariū corruptorēq̄ sanctarum ꝓnun-

Epistola

ciât scripturarũ. Ego ego in tali ope nec emulorum meorũ inuidentiã ptimesco nec sancte scripture veritatem poscenti/ bus denegabo.

Explicit prologus in septẽ epistolas canonicas. Incipit argumentũ in easdẽ.

IAcobꝰ.petrꝰ.iohãnes.et iudas septẽ epl'as ediderunt tam mystицas ꝙ succinctas.et breues pariter ac longas:breues in verbis.longas in sententijs vt rarus sit qui non in earum cecutiat lectione.

Explicit argumẽtũ in septẽ epl'as canonicas. Incipit argumentum in epistolã canonicam beati iacobi apostoli.

IAcobꝰ apl'us scm̃ instruit cleruꝫ de cultura celestiũ ꝓceptorꝫ ⁊ regula catholice obseruãtie.⁊ ꝺ̃ inuicte patiẽtie maiestate et de reuelatiõe plurimorꝫ:⁊ de mendatio magistrorum

Explicit argumentuꝫ. Incipit epistola canonica beati Jacobi apli. Caplm. I

A IAcobus dei et dñi nostri iesu christi seruus:duodecim tribubꝰ q̃ sunt in dispsione.salutez. Omne gaudiũ existimate frẽs mei cuꝫ in tẽptatiões varias inciderit/is.sciẽtes ꝙ ꝓbatio fidei vre patientiam operatur. Patientia aũt opꝰ pfectũ habeat:vt sitis pfecti ⁊ integri in nullo deficientes. Si quis autẽ vrm̃ idiget sapia.postulet a deo q̃ dat oĩbꝰ affluẽter.⁊ nõ improperat.⁊ dabit ei. Postulet aũt i fide nihil hesitãs. Qui enĩ hesitat similis ẽ fluctui maris.q̃ a vẽto mouet ⁊ circũfert. Non ergo estimet homo ille ꝙ accipiat aliq̃d a dño. Vir duplex aĩo inconstãs ẽ in oĩbus vijs suis. Gloriet aũt frater humilis in exaltatiõe sua:diues aũt in humilitate sua:qm̃ sicut flos feni trãsibit. Exortus enĩ est sol cũ ardore. et arefecit fenũ. et flos eius decidit.⁊ decor vultus ei⁹ depe rijt. Ita et diues in itinerib⁹ suis marcescet. Beat⁹ vir qui suffert tẽptationẽ qm̃ cũ ꝓbatus fuerit accipiet coronã vite.quã repromisit deꝰ diligentibꝰ se. Nemo cũ tẽptat dicat:qm̃ a deo tẽptat. Deus enĩ intẽptatorꝫ malorꝫ est Ipe aũt neminẽ tẽptat. Unusquisq̃ vero temptat a ꝓcupiscẽtia sua.abstractꝰ ⁊ illectꝰ. Deinde ꝓcupiscẽtia cũ concepit parit pctm̃ pctm̃ vero cũ cõsummatum fuerit generat mortẽ. Nolite itaq̃ errare frẽs mei dilectissim. Omne datũ optimũ ⁊ oẽ donuꝫ pfectũ desursum est descẽdẽs a patre luminũ:apud quẽ nõ est trãsmutatio.nec vicissitudinis obumbratio. Voluntarie enĩ genuit nos verbo veritatis.vt simus initiũ aliquid creature eius. Scitis fratres mei dilectissimi. Sit aũt oĩs homo velox ad audiẽdũ:tardus aũt ad loquendum.et tardus ad irã. Ira enĩ viri iusticiam dei nõ operatur. Propter qõ abijciẽtes oẽm imundiciã et abũdantiã malicie.in mansuetudine suscipite insitum verbũ:q̃ põt saluare aĩas vras. Estote aũt factorꝫ verbi et non auditorꝫ tantũ fallẽtes vosmetipos.qz si quis auditor est verbi ⁊ nõ factor hic cõparabit viro cõsiderãti vultũ natiuitatis sue in speculo. Cõsiderauit enĩ se ⁊ abijt:⁊ statim oblitus est qualis fuerit. Qui aũt pspexerit in lege pfecte libertatis ⁊ pmanserit in ea nõ auditor obliuiosus factꝰ:sed factor operis:hic beat⁹ in facto suo erit. Si quis aũt putat se religiosũ esse nõ refrenãs linguã suã sed seducens cor suũ.huius vana est religio. Religio mũda ⁊ immaculata apud deũ et patrẽ.hec est :visitare pupillos ⁊ viduas in tribulatõe eorũ:⁊ imaculatũ se custodire ab hõ seculo.

II Fratres mei: nolite in pso narũ acceptione habere fidẽ dñi nostri iesu christi glorie. Eteniz si introierit in conuẽtũ vestrũ vir aureũ annulũ habens in veste candida introierit aũt ⁊ paup in sordido habitu:⁊ intẽdatis in eum qui indutus est veste pcla/ra et direritis ei:tu sede hic bene: paupi aũt dicatis.tu sta illic.aut sede sub scabel

Jac.1.a. Jac.1.a. Jac.1.a.

lo pedū meorum:nonne iudicatis apud
vosmetipos·et facti estis iudices cogita
tionū iniquarū ?Audite fratres dilectis
simi.Nōne deus elegit paupes in ꝺ mū
do·diuites in fide ⁊ hæredes regni:qꝺ re
promisit deus diligētibꝫ se?Vos aūt ex
honorastis pauperē:Nōne diuites ꝑ po
tentiā oppimūt vos et ipi trahunt vos
ad iudicia?Nōne ipi blasphemāt bonum
nomē quod inuocatū ē sup vos?Si tñ
legē pficitis regalez ꝟm scripturas //dilu
ges prorimū tuū sicut teipm·bñ facitis
//si aūt psonā accipitis·pctm operamī: re
darguti a lege quasi trāsgressores.Qui
cūqꝫ aūt totā legez seruauerit· offendat
aūt in vno·factus est omniū reus.Qui
enī dixit:nō mechaberis dixit ⁊ non occi
des.Qsi nō mechaberis occides aūt:fa
ctus es trāsgressor legis//Sic loquimi
ni et sic facite:sicut ꝑ legē libertatis inci
pientes iudicari.Judiciū enī sine mise
ricordia illi:qui nō facit misericordiam.
Superaltet autē misericordia iudicio.
Quid ꝓderit frēs mei si fidē qs dicat se
habe:opa aūt nō habeat.Nūquid poterit
fides saluare eum:Si aūt frater ⁊ sor
nudi sint ⁊ indigeāt victu quotidiano:
dicat aūt aliqs ex vobis illis ·ite in pace
calefacimī ⁊ saturamī· nō dederitis aūt
eis q̄ necessaria sūt corpi · q̄d proderit?
Sic ⁊ fides si nō habeat opa:mortua est
in semetipa.Sꝫ dicet qs:Tu fidē habes
et ego opa habeo.Ostēde mihi fidē tuā
sine opibꝫ·⁊ ego estendā tibi ex opibꝫ fi
dem meā.Tu credis qm̄ vnus est deus
benefacis.Et dæmones credūt ⁊ ꝓtremi
scūt.Vis aūt scire o homo inanis:qm̄ fi
des sine opibꝫ ociosa est?Abraā pater no
ster nōne ex opibꝫ iustificat⁹ est·offerens
ysaac filiū suū sup altare?Vides qm̄ fi
des coopabat opibꝫ illi⁹.⁊ ex opibꝫ fides
ꝓsūmata ē?Et suppleta est scriptura di
cens//Credidit abraā deo et reputatum
est illi ad iustitiā·⁊ amicus dei appellat⁹
est.Videtis qm̄ ex operibꝫ iustificat ho
mo·et nō ex fide tantum·Similiter et
raab meretrix:nōne ex opibꝫ iustificata
est suscipiens nūcios et alia via eiciēs?

Sicut enī corpus sine spū mortuuz est:
ita fides sine opibꝫ mortua est. Cap. III

Nolite plures magistri fieri fra
tres mei scientes qm̄ maius iu
dicium sumitis.In multis enī
offendimus oēs//Si quis in verbo non
offendit·hic pfectus est vir.Potest etiā
freno circūducere totū corpus.Si autē
equis frena in ora mittimus ad consen
tiendū nobis omne corpus illoꝝ circū
ferimus.Et ecce naues cū magne sint
et a ventis validis minent̄: circūferunt̄
aūt a modico gubernaculo vbi impetus
dirigentis voluerit.Ita et lingua modi
cuz quidē membrū est et magna exaltat
Ecce quātus ignis cōbꝫ magnā siluā incē
dit?Et lingua ignis ē·vniuersitas iniq
tat⁹.Lingua ꝓstituit⁹ in mēbris nr̄is que
maculat totū corpus·et inflāmat rotaz
natiuitatis nostre inflāmata a gehenna
Oēs enī natura bestiarū et volucrū et
serpentiū et ceterorū domant̄ et domita
sunt a natura humana: linguā aūt nul
lus hoīm domare pōt.Inquietū malum
plena veneno mortifero.In ipa benedi
cimus deū et patrē·⁊ in ipa maledicim⁹
hoies qui ad imaginē ⁊ similitudinē dei
facti sunt.Ex ipo ore ꝓcedit benedictio
et maledictio·Non oportet fratres mei
hec ita fieri.Nūquid fons de eodem fora
mine emanat dulcē ⁊ amarā aquā?Nū
quid potest fratres mei ficus vuas face
re:aut vitis ficus?Sic necꝫ salsa dulcē
potest facere aquam.Quis sapiens ⁊ di
sciplinatus inter vos?Ostendat ex bo
na conuersatione opationē suā in man
suetudine sapientie:Q si celū amarum
habetis· et ꝓtētiones sint in cordibꝫ ve
stris nolite gloriari ⁊ mēdaces eē aduer
sus veritatem.Non est enī ista sapientia
desursum descendens a patre luminū·sꝫ
terrena aialis diabolica.Ubi enī ẓelus ⁊
cōtentio · ibi inconstantia et omne op⁹
prauum.Que autem desursum est sapi
entia·primum quidem pudica est·dein
de pacifica modesta · suadibilis · bonis
consentiens.plena misericordia et fru
ctibus bonis:iudicans sine simulatiōe·

B
C
D
D
A
B
C
D

Leui·19·
Leui·19·Ro·
2·b·Eph·6·b·
Col·3·d·Act·
10·c·i·Pe·1·c·

Gen·15·
Gal·3·a·
Ro·4·a·

Josue·2·

Eccl·19·et·25·

Fructus autem iusticie in pace semina
tur facientibus pacem. IIII

A Unde bella et lites in vobis. Nõ
ne ex concupiscẽtijs vr̃is: q̃ mi
litãt in mẽbris vr̃is? Cõcupisci
tis ⁊ nõ habetis: occiditis ⁊ çelatis. ⁊ nõ
potestis adipisci. Litigatis ⁊ belligeratis
et nõ habetis ꝓpter quod nõ postulatis.
Petitis et nõ accipitis: eo ꝙ male peta
B tis: vt in ꝯcupiscentijs vr̃is insumatis.
Adulteri: nescitis qꝛ amicitia hui⁹ mun
di inimica est dei? Quicũq; ergo volue
rit amicus esse seculi huius. inimic⁹ dei
ꝯstituit̃. An putatis qꝛ inaniter scriptu
ra dicat: ad inuidiã ꝯcupiscit spũs q̃ ha
bitat in vobis? Maiorẽ aũt dat gratiaꝫ.
Propter quod dicit: Deus sup̃bis resi
Eph̃. 4. d. stit. humilib⁹ aũt dat gr̃am. Subditi g̃
1. Pe. 5. c. estote deo. resistite aũt diabolo: ⁊ fugiet
a vobis. Appropiate deo ⁊ appropinq̃bit
C vobis. Emũdate man⁹ peccatores. ⁊ pu
Hiere. 31. rificate corda duplices aĩo. Miseri esto
Joh̃. 16. e te ⁊ lugete ⁊ plorate: risus vester ĩ luctũ
1. Pe. 5. c. ꝯuertat̃. ⁊ gaudiũ in merorẽ. Humilia
Hiere. 13. mini in ꝯspectu dñi. et exaltabit vos No
lite detrahere alterutruꝫ frẽs mei. Qui
detrahit fratri aut qui iudicat fratrẽ su
um: detrahit legi ⁊ iudicat legẽ. Si aũt
iudicas legẽ: nõ es factor legis: sꝫ iudex
Unus est enĩ legislator ⁊ iudex: qui põt
Ro. 14. a. et. b. ꝑdere ⁊ liberare. Tu autẽ q̃ es q̃ iudicas
D ꝓximũ tuũ? Ecce nũc qui dicitis. hodie
aut crastino ibim⁹ in illã ciuitatẽ. ⁊ facie
mus ibi quidẽ annũ ⁊ mercabimur ⁊ lu
crũ faciem⁹: qui ignoratis q̃d erit in cra
stinũ. Que ẽ enĩ vita vr̃a? Vapor est ad
modicũ parẽs. ⁊ deinceps exterminabit̃
ꝓ eo vt dicatis: si dñs voluerit. ⁊ si vixe
rimus. faciem⁹ h̃ aut illud. Nunc aũt ex
ultatis in sup̃bijs vr̃is. Oĩs exultatio
uce. 1. L. f. talis maligna est. Sciẽti igit̃ bonũ face
re ⁊ nõ faciẽti peccatũ est illi. V

A Agite nũc diuites: plorate vlulã
tes in miserijs vr̃is q̃ adueniẽt
vobis. Diuitie vestre putrefa
cte sunt. ⁊ vestimenta vestra a tineis co
mesta sunt. Aurũ et argentũ vestrũ eru
ginauit et erugo eoꝝ in testimoniũ vo
bis erit. et manducabit carnes vestras
sicut ignis. Thesauriçastis vobis iraꝫ in
nouissimis diebus. Ecce merces opera
riorum qui messuerunt regiones ve
stras que fraudata est a vobis. clamat et
clamor eorum in aures dñi sabaoth in
troiuit. Epulati estis sup̃ terram. ⁊ in lu B
xurijs enutristis corda vestra. In die oc
cisionis adduxistis ⁊ occidistis iustũ. et
nõ restitit vobis. Patientes igit̃ estote
fratres vsq; ad aduentũ dñi. Ecce agri
cola expectat preciosuꝫ fructũ terre. pati
enter ferens donec accipiat tẽporaneũ ⁊
serotinũ. Patiẽtes igit̃ estote et vos et
confirmate corda vestra: qm̃ aduentus
dñi appropinq̃bit. Nolite ĩgemiscere fra
tres in alterutrũ. vt nõ iudicemĩ. Ecce
iudex ante ianuã assistit. Exemplũ acci ꝓu̅. 24. Joh̃. 13.
pite fratres exitus mali ⁊ longanimita c. 1. Timo. 4. c.
tis ⁊ laboris et patiẽtie ⁊ ꝓphetas. q̃ locu
ti sunt in noĩe dñi. Ecce beatificam⁹ eos C
qui sustinuerũt. Sufferẽtiam iob audi
stis. ⁊ finẽ dñi vidistis: qm̃ misericors ẽ
dñs et miserator. Ante oĩa aũt frẽs mei
nolite iurare: neq; ꝑ celũ neq; ꝑ terram
neq; aliud quodcũq; iuramentuꝫ. Sit
aũt sermo vester. est est. nõ nõ: vt nõ sub Mat. 5. f.
iudicio decidatis. Tristat̃ aũt aliquis ve
strum: oret equo aĩo ⁊ psallat. Infirmat̃ 2. Cor̃. 7. c
quis in vobis inducat p̃sbyteros eccle 1. Pe. 2. c.
sie. et orent sup̃ eũ. vnguẽtes eũ oleo in
nomĩe dñi. Et oratio fidei saluabit infir
mũ et alleuiabit eũ dñs. et si in pctis sit D
remittẽtur ei. Cõfitemini ergo alteru
trũ peccata vestra ⁊ orate ꝓ inuicẽ vt sal
uemini. Multũ enĩ valet dep̃catio iusti
assidua. Helias hõ erat similis nob̃ pas 3. Regũ. 17. et.
sibilis. et oratione orauit vt nõ plueret 18. Luce. 4. d.
super terram et non pluit annos tres ⁊
mẽses sex. Et rursum orauit. et celũ de
dit pluuiã. et terra dedit fructum suut.
Fratres mei. si quis ex vobis errauerit
a veritate ⁊ ꝯuerterit q̃s euꝫ. scire debet:
qm̃ qui conuerti fecerit peccatoreꝫ ab er
rore vie sue: saluabit animã eius a mor
te. et operit multitudinẽ peccatorum.

Explicit epl̃a beati Jacobi apostoli.

Epistola Petri I

Incipit argumentum in epistolā beati Petri primam.

DIscipulos saluatoris inuicti toto orbe diffusos et peregrinos in hoc seculo monstrat. ⁊ p̄terite vite penitere suadet. et in nouā vitā proficere tota cū sollicitudine exhortatur simō petrus filiꝰ iohānis. ꝓuincie galilee vico bethsaida frater andree apostoli.

Explicit argumentum. Incipit epl̄a beati petri apl̄i prima. Capitulū. I

A

PEtrus apostolus iesu christi. electis aduenis dispsionis ponti galatie cappadotie asie et bithynie ꝑm p̄scientiā dei patris in sanctificationē spūs. in obediētiā ⁊ aspsionem sanguinis iesu christi: gr̄a vobis et pax multiplicetur. Benedictus deꝰ ⁊ pater dñi nostri iesu christi q̄ ꝑm misericordiā suā magnā regenerauit nos in spem viuam ꝑ resurrectionē iesu christi ex mortuis in hereditatē incorruptibilē ⁊ incōtaminatā et īmarcessibilē ꝯseruatā in celis. in vobis qui in virtute dei custodimī ꝑ fidē in salutē paratā reuelari ī tp̄e nouissimo. In quo exultabitis / modicum nūc si oportet ꝯtristari in varijs tēptationibꝰ vt ꝓbatio vr̄e fidei multo p̄ciosior sit auro qđ ꝑ ignē ꝓbat̄. inueniat̄ in laudē ⁊ gloriā et honorē in reuelatōne iesu christi: quē cū nō videritis diligitis. In quē nūc q̄z nō vidētes creditis. credētes aūt exultabitis leticia inenarrabili ⁊ glorificata: reportātes finē fidei vestre salutē aīaꝝ vestrarū. De qua salute exquisierūt atq̄z scrutati sunt ꝓphete. q̄ de futura in vobis gr̄a ꝓphetauerūt. scrutantes in qđ vel quale tēpus significaret ī eis spiritꝰ christi p̄nunciās eas q̄ in christo sūt passiones ⁊ posteriores glorias. quibꝰ reuelatū est. qꝛ nō sibimetip̄is. vobis autē mīstrabāt ea q̄ nūc nūciata sūt vobis ꝑ eos q̄ euāgeliçauerūt vobis spūscō misso de celo: in quē desiderāt angeli ꝓspicere. Propter qđ succincti lūbos mētꝫ vr̄e sobrij ꝑfecti sp̄ate in eā q̄ offert̄ vob̄ gr̄aꝫ in reuelationē iesu christi. q̄si filij obediētie nō ꝯfigurati prioribꝰ ignorātie vr̄e desiderijs. sꝫ ꝑm eū q̄ vocauit vos scm̄: vt ⁊ ip̄i in omni ꝯuersatione sancti sitis. qm̄ scriptū est / sancti eritis. qm̄ ego sanctus suꝫ / Et si patrē inuocatis eū qui sine acceptōe ꝑsonaꝝ iudicat ꝑm vniuscuiusq̄z opus in timore incolatus vr̄i tp̄e ꝯuersamini. Sciētes ꝙ nō corruptibilibus auro vel argēto redēpti estis đ vana vr̄a ꝯuersatiōe pat̄ne traditiōis / sꝫ p̄cioso sanguine quasi agni īmaculati christi et incontaminati. p̄cogniti quidē ante mūdi constitutionem: manifestati aūt nouissimis temporibꝰ ꝓpter vos qui ꝑ ip̄m fideles estis in deo qui suscitauit eum a mortuis. ⁊ dedit ei gloriā. vt fides vr̄a ⁊ spes esset in deo. Animas vr̄as testificātes in obediētie charitatis ī fraternitatꝫ amore simplici ex corde inuicē diligite attētius renati nō ex semine corruptibili: sꝫ incorruptibili ꝑ verbū dei viui ⁊ ꝑmanētis in eternū / qꝛ oīs caro vt fenū. ⁊ oīs gl̄ia eiꝰ tanq̄z flos feni / Exaruit fenū et flos eiꝰ decidit: verbū aūt dñi manet in eternū. Hoc est autem verbum quod euangeliçatum est in vos. II

B Joh. 16. e.

C

Leui. ii. Leui. 19. Deu. 10. 2. pal. 19. Col. 3. d. Ja. 2. b. Act. 10. c. Ro 2. b. Eph. 6. b.

D

Heb. 9. b. i. Joh. i. d. Apoc. i. b.

Esa. 40. Esa. 40. Ecc. 14. Jacobi. i. b.

A

Eph. 4. c. Col. 3. b. Heb. 12. a. Hiere. 17.

DEponētes igit̄ oēm maliciā et oēm dolū et simulatiōes ⁊ inuidias ⁊ oēs detractiones: sic modo geniti infantes rationabiles ⁊ sine dolo lac concupiscite vt in eo crescatis ī salutē: si tñ gustatis qm̄ dulcis ē dñs. Ad quez accedentes lapidē viuū ab hoībus quidē reprobatū. a deo aūt electū ⁊ honorificatū. et ip̄i tanq̄z lapides viui sup̄edificamini domo spirituales in sacerdotiū sanctū offerentes spiritales hostias acceptibiles deo per iesum christum. Propter quod continet scriptura / Ecce pono in sion lapidem sūmū angularem ꝓbatū electū preciosum. et qui crediderit in eum non cōfundetur / Vobis igit̄ honor credētibꝰ: nō credētibꝰ aūt lapis quē reprobauerunt edificantes: hic factus est in caput anguli ⁊ lapis offensionis ⁊

Esa. 28.

Mt. 21. g. Mr. 12. b. Lu. 20. c. Act. 4. b.

petra scandali: his qui offendunt verbo
Exo. 19. nec credūt in quo ⁊ positi sūt. Vos aūt
gen⁹ electū. regale sacerdotiū. gens san-
cta. ꝓpl'us acquisitiōis: vt virtutes ānū-
cietis eius qui de tenebris vos vocauit
Osee. 2. in āmirabile lumē suū. Qui aliqñ non
ꝓpl'us dei. nūc aūt ꝓpl'us dei: q̄ nō ꝯsecuti
misericordiā: nūc aūt misericordiā cōse-
Deut. 10. cuti. Charissimi obsecro vos tanq̄ ad-
Ro. 13. d. nenas ⁊ peregrinos abstinere vos a car-
Gal. 5. c. nalib⁹ desiderijs que militāt aduersus
aīam: ꝯuersationē vestrā inter gētes ha-
bentes bonā: vt in eo qđ detractāt de vo-
bis tanq̄ de malefactorib⁹: ex bonis opi-
C bus vos ꝯsiderantes. glorificēt deum in
Ro. 13. a. die visitatiōis. Subiecti igit̄ estote oī
humane creature ꝓpter deū. Siue regi
quasi p̄cellēti. siue ducibus tanq̄ ab eo
missis: ad vindictā malefactorum: lau-
dem vero bonorum. Quia sic est volun-
tas dei. vt benefaciētes obmutescere fa-
ciatis imprudentiū hominū ignorātiaꝫ
Quasi liberari. ⁊ nō quasi velamē hñtes
Ro. 12. c. malicie libertatē. sed sicut ſui dei. Oēs
honorate. fraternitatē diligite. Deuꝫ ti-
Eph. 6. a. Col. mete: regē honorificate. Serui subditi
3. d. Titū. 2. c. estote in oī timore dñis. nō tm̄ bonis et
2. Cor. 7. c. modestis: sed etiā discholis. Hec est eni
Jacobi. 5. c. gr̄a: si ꝓpter dei ꝯsciam sustinet quis tri-
D sticias patiens iniuste. Que enī est gra-
tia: si peccantes ⁊ collaphiçati suffertis?
Sed si benefacientes patienter sustine-
tis: hec est gratia apud deū. In hoc eniꝫ
vocati estis: quia et christus passus est ꝓ
nobis: vobis relinquēs exemplū vt seq̄-
mini vestigia eius. Qui peccatū non fe-
1. Joh. 3. a. cit nec inuētus est dolus in ore ei⁹. Qui
Esa. 53. cū maledicerēt nō maledicebat: cū pate-
ret. nō cōminabat. Tradebat aūt iudicā-
Esa. 53. ti se iniuste. Qui peccata nostra ipe per-
tulit in corpore suo super lignū. vt pecca-
tis mortui iusticie viuamus: cuius liuo-
re sanati estis. Eratis enī sicut oues er-
rātes: sed conuersi estis nūc ad pastoreꝫ
A et episcopū aīaꝝ vestrarū: III
Col. 3. c. Similit ⁊ mlieres subdite sint
Eph. 5. c. viris suis: vt ⁊ si qui nō credūt
verbo ꝑ mulierū ꝯuersationē sine verbo

lucrifiant. considerantes in timore san-
ctam ꝯuersationē vestrā. Quarū si non
sit extrinsecus capillatura aut circūda-
tio auri aut indumenti vestimētoꝝ cul-
tus: sed qꝛ abscōditus est cordis. homo
in incorruptibilitate quieti et modesti
spūs qui est in ꝯspectu dei locuplex. Sic
enī aliqñ et sancte mulieres sperātes in
deo ornabāt se subiecte ꝓprijs vir⁹. sicut
sara obediebat abrae dñm eū vocās: cui⁹
estis filie benefaciētes: ⁊ nō ꝑtinētes vl-
lam ꝑturbationē. Viri similiter cohabi- B
tantes ſm sciam. quasi infirmiori vascu-
lo muliebri īparciētes honorē tanq̄ cohe-
redib⁹ gr̄e vite: vt nō impediant̄ orōnes
vr̄e. In fide aūt oēs vnanimes cōpati- Pū. 20. Ro. 12.
entes fraternitatis amatores misericor- d. ps. 96.
des. modesti. humiles. nō reddētes ma- C
lū ꝓ malo. nec maledictū ꝓ maledicto:
sed ecōtrario bñdicētes: qꝛ in hoc vocati
estis vt bñdictionē hereditate possideat⁹
qui enī vult vitā diligere. ⁊ dies vide- ps. 33.
re bonos: coerceat linguā suā a malo. et Jacobi. 1. d.
labia eius ne loquant̄ dolū. Declinet āt
a malo et faciat bonū. inquirat pacē ⁊ se-
quat̄ eā. qꝛ oculi dñi sup iustos. ⁊ aures
eius in p̄ces eoꝝ: vultus aūt dñi supfaci-
entes mala. Et q̄s ē qui vobis noceat: si
boni emulatores fueritis? Sꝫ ⁊ si quid Mat. 5. a.
patimini ꝓpter iusticiā. beati. Timorem
aūt eoꝝ ne timueritis vt nō ꝯturbemini
Dñm aūt christū sanctificate in cordib⁹
vr̄is: parati semp ad satisfactiōeꝫ oī poscē-
ti vos rationē de ea que in vobis est spe:
sed cū modestia et timore ꝯscientiā ha-
bētes bonā. vt in eo qđ detrahūt de vob
ꝯfundant̄ qui calūniant̄ vr̄am bonaꝫ in
christo ꝯuersationē. Melius est enī vt be- D
nefaciētes si volūtas dei velit pati q̄ ma-
lefacientes. qꝛ et christus semel pro pec- Heb. 9. d.
catis nostris mortuus est iustus pro in- Ro. 5. b.
iustis: vt nos offerret deo mortificatos
quidē carne: viuificatos autem spiritu.
In quo et his qui in carcere erant spiri- Mat. 24. e.
tu veniens predicauit. qui increduli fu- Luce. 17. f.
erāt aliqñ qnando expectabant dei pati-
entiam in diebus noe cuꝫ fabricaretur
arca: in qua pauci id ē octo anime salue

facte sūt p aquā. Q et vos nunc similis forme saluos facit baptisma: nō carnis ꝺpositio sordiū: sed ꝺscie bone interrogatio in deum: per resurrectionē ieſu christi a mortuis qui est in dextra dei: deglutiens mortē vt vite eterne hæredes effi/ ceremur ꝓfectus in celuz subiectis sibi angelis ⁊ potestatib⁹ et virtutib⁹. IIII

A

Epb. 4. d. Ja. 4. b.

B

Christo igit̄ passo in carne ⁊ vos eadē cogitatione armamini: qz qui passus ē in carne desijt a peccatis vt nō iam desideriis hominū sz voluntate dei quod reliquū est in carne viuat tpis. Sufficit enī ꝓteritū tempus ad voluntatem gentiū consūmandā his q̄ ambulauerūt in luxurijs desideriis vinolētijs comessatōib⁹ potatōib⁹ ebrietatib⁹ et illicitis idolor cultib⁹. In q̄ āmirāt̄ nō ꝯcurrētib⁹ vobis in eādez luxurie ꝯfusionē blasphemātes qui reddēt rationem ei qui paratus est iudicare viuos ⁊ mortuos. Propter hoc enim ⁊ mortuis euāgelizatū est: vt iudicent̄ q̄dez ſm homines in carne: viuāt aūt ſm deū i spū. Oim aūt finis appropinq̄bit Estote itaq̄ prudētes ⁊ vigilate in orationib⁹: ante oia aūt mutuā in vobismetipis charitatem ꝯtinuā hñtes qz charitas opit multitudinē peccator. Hospitales inuicē: sine murmuratōe. Unusquisq̄ sicut accepit gratiā in alterutrū illā āministrātes sicut boni dispēsatores multiformis gr̄e dei. Si quis loquit̄: quasi sermones dei Si quis ministrat tanq̄ ex virtute quaz āministrat deus vt in omnib⁹ honorificet deus p ieſum christū: cui est gloria et imperiū in secula seculor amē. Charissimi nolite pegrinari in feruore qui ad tentationē vobis fit: quasi noui aliquid vobis ꝯtingat. sed coicantes christi passionib⁹ gaudete: vt et in reuelatione glorie eius gaudeatis exultātes. Si exprobramini in noie christi: beati eritis: qm̄ qđ ē honoris glorie et virtutis dei. et qui est eius spūs sup vos requiescet. Nemo aūt vr̄m patiat̄: quasi homicida aut fur aut maledicus aut alienor appetitor. Si aūt vt christianus non erubescat glorificet

C

Proū. 10.

D

aūt deū in isto noie: qm̄ tps est vt incipiat iudiciū a domo dei. Si aūt p̄mū a nobis: quis finis eor qui nō credūt dei euāgelio? Et si iustus quidē vix saluabitur impius ⁊ peccator vbi parebūt? Itaq̄ ⁊ hi qui patiunt̄ ſm voluntatem dei. fideli creatori cōmendēt animas suas in benefactis.

V

Enior ergo qui in vobis sūt obsecro consenior et testis christi passionum: qui ⁊ eius que in futuro reuelāda est: glorie cōmunicator Pascite qui in vobis est gregem dei: prouidentes nō coacte sed spontanee ſm deum: neq̄ turpis lucri gratia: sed voluntarie: neq̄ vt dominātes in cleris. sz forma facti gregis ex animo. ⁊ cum apparuerit princeps pastorum percipietis imarcessibilem glorie coronam. Similiter adolescentes subditi estote seniorib⁹. Omnes. n. inuicem humilitatem insinuate: qz deus superbis resistit: humilib⁹ aūt dat gratiam. Humiliamini igitur sub potenti manu dei. vt vos exaltet in tempore visitationis omnem sollicitudinē vestram proicientes in eum: qm̄ ipi cura est de vobis. Sobrij estote ⁊ vigilate qz aduersari⁹ vester diabolus tanq̄ leo rugiens circuit: querens quē deuoret Cui resistite forte in fide: scientes eandem passionem ei que in mūdo est vestre fraternitati fieri. Deus autem omnis gratie qui vocauit nos in eternā suā gloriā in christo ieſu modicum passos: ipe perficiet. confirmabit. solidabitq̄. Ipsi gloria ⁊ imperium: in secula seculor amen. Per siluanum fidelem fratrem vobis vt arbitror breuiter scripsi obsecrans ⁊ contestans hanc esse veram gratiam dei in qua statis. Salutat vos ecclesia que est in babylone collecta. et marcus filius meus. Salutate inuicem in osculo sancto. Gratia vobis omnibus qui estis in christo ieſu. Amen.

Explicit epistola beati Petri apostoli prima. Incipit argumentum in epistolam secundam.

E

Ja. 4. c. Hiere. 13. Lu. 12. c. Ro. 12. c.

SImon petrus ꝑ fidē huic mun/
do sapiētes mortuos esse decla
rat: eisdemq; pietatis quāta sit
magnitudo luce ipa clarius manifestat.

Explicit argumentuz. Incipit epistola
secunda beati Petri apostoli. Capm I

A SImon petrus seruus et
apls iesu christi: his q̄ coe
qualē nobiscū sortiti sunt
fidē in iustitia dei nostri et
saluatoris iesu christi Gra
tia vobis et pax adimpleat in cognitiōe
dei et christi iesu dñi nostri. Quō omia
nobis diuine virtutis sue que ad vitaz
et pietatē donata sūt ꝑ cognitionē eius
qui vocauit nos ppria gloria et virtute.
ꝑ quē maxima t pciosa nobis pmissa do
nauit. vt ꝑ hoc efficiami diuine cōsortes
nature: fugiētes eius que in mundo est
B concupiscētie corruptionē. Vos aūt cu
rā oēm subinferentes ministrate in fide
vestra virtutē: in virtute aūt sciaz: in sci
entia aūt abstinētiā: i abstinētia autē pa
tiētiam: in patiētia aūt pietatez: in pie/
tate autem amorē fraternitatis in amo
re aūt fraternitatis charitatē. Hec enim
si vobiscum assint t superēt: nō vacuos
nec sine fructu vos ꝓstituent in dñi no/
stri iesu christi cognitione. Cui enī non
C presto sunt hec: cecus est et manu tēptās
obliuionē accipiēs purgatōis veterū su
orum delictoꝝ. Quapropter fratres ma
gis satagite: vt ꝑ bona opa certā vestraz
vocationē et electionē faciatis. Hec enī
facientes non peccabitis aliquando. Sic
enī abūdanter ministrabit vobis introi
tus in eternū regnū dñi t saluatoris no
stri iesu christi. Propter qō vos incipiā
semp cōmonere de his. et quidē scientes
et confirmatos vos in p̄senti veritate. Ju
stū aūt arbitror q̄diu fuz in hoc taberna
culo suscitare vos in cōmonitione: cer/
tus q̄ velox est dēpositio tabernaculi mei
fm q̄ t dñs noster iesus christus signi/
ficauit mihi. Dabo aūt opam et frequē
D ter hēre vos post obitū meū: vt horū oīm
memoriā faciatis. Non enī indoctas fa
bulas secuti notā fecimus vobis domi/
ni nostri iesu christi vtutē t prescientiā
sed speculatores facti illius magnitudi
nis. Accipiēs enī a deo patre honorem t
gloriā voce delapsa ad eū huiuscemodi a
magnifica gloria / hic est filius meus di Esa. 42. Mat
lectus in quo mihi complacui. ipm au/ 3. g. et. 17. b.
dite. Et hanc vocez nos audiuimus de Mar. i. b.
celo allatam cum essemus cum ipso in Luce. 3. e.
monte sancto. Et habemus firmiorez p/
phēticū sermonem cui benefacitis atten
dentes quasi lucerne lucenti in caligi/
noso loco donec dies eluceſcat et lucifer
oriatur in cordibus vestris. hoc primuz
intelligētes q̄ omnis prophetia scriptu/
re ppria interpretatione non fit. Nō enī
voluntate humana allata est aliquādo
prophetia sed spiritusancto inspirati lo
cuti sunt sancti dei homines. II

A FUerunt vero et pseudo pphē
in populo: sicut t in vobis erūt
magistri mendaces: qui intro/
ducēt sectas pditionis: et eum qui emit
eos deū negant. superducentes sibi cele
rem perditionem. Et multi sequentur
eorum luxurias per quos via veritatis
blasphemabitur. et in auaricia fictis ver
B bis de vobis negociabuntur. Quib; iu
diciū iam olim non cessat. et perditio eo
rum non dormitat. Si enī deus ange/
lis peccātib; nō pepcit. sed rudentib; in/
ferni detractos in tartarū tradidit cru/
ciandos in iudiciū reseruari: et origina
li mūdo nō pepercit. sed octauū noe iu/
sticie preconē custodiuit diluuiū mūdū
impiorū inducēs. et ciuitates sodomoꝝ
et gomorreoꝝ in cinerem redigēs euer
siōe dānauit exemplū eoꝝ q̄ impie actu Gen. 19.
ri sūt ponēs / et iustū loth oppressū a ne/
phādoꝝ iniuria ac luxuriosa ꝙuersatiōe
eripuit. Aspectu enī et auditu iust⁹ erat
habitans apud eos qui de die in diē ani
mam iustam iniquis opib; cruciabant.
/ Nouit deus pios de temptatione eri/ ps. 36.
pere: iniquos vero in diez iudicij reserua
re cruciandos. Magis āt eos qui post
carnem in concupiscentia immunditie
ambulant. dominationemq; contēnūt:

audaces sibi placētes sectas nō metuūt
C introducere blasphemātes. Ubi angeli
fortitudine et virtute cū sint maiores: nō
portāt aduersum se execrabile iudicium
Hi vero velut irrationabilia pecora na-
turaliter in captionē et in pniciez his q̄
ignorāt blasphemātes in corruptōe sua
pibūt: pcipiētes mercedē iniusticie. Vo
luptatē existimātes diei dlitias coinqui
natōis et macule. delicijs affluētes in cō
uiuijs suis luxuriātes vobiscū: oculos
hn̄tes plenos adulterij et incessabilis
delicti: pelliciētes aīas instabiles: cor ex-
ercitatū in auaricia hn̄tes. maledictiōis
filij derelinquētes rectā viā errauerunt
secuti viā balaā ex bosor: qui mercedem
iniquitatis amauit: correptionē vero ha
D buit sue vesanie. Subiugale mutū aīal
in homīs voce loquens: phibuit pphete
Jude. i. c. insipiētiā. Hi sūt fontes sine aqua. ⁊ ne
bule turbinibꝫ exagitate quibꝫ caligo te
nebrarū reseruat̄. Supbia enī vanitatꝫ
loquētes pelliciūt in desiderijs carnis lu
xurie eos qui paululū effugiūt. q̄ ī erro-
re ꝯuersati libertatē illis pmittētes cuz
ipi serui sint corruptiōis. A q̄ enī q̄s su-
peratꝰ ē huius ⁊ seruꝰ ē. Si enī refugiē
tes coinq̄natiōis mūdi in cognitōe dn̄i
nr̄i ⁊ saluatoris iesu christi. his rursꝰ im
plicati supant̄: facta sūt eis posteriora de
teriora prioribꝫ. Meliꝰ enī erat illis nō
cognoscere viā iusticie: q̄z post agnitiōez
retrorsum ꝯuerti ab eo quod illis tradi
tum est sancto mandato. Contingit enī
Pū. 26. Esa. 28. eis illud veri prouerbij. Canis reuersꝰ
i. 56. Hier. 48. ad suum vomitum et sus lota in volu-
A tabro luti.

III

Hanc ecce vobis charissimi secū-
daz scribo epl'am in quibꝫ vr̄am
excito in cōmonitione sinceraz
mentē. vt memores sitis eoꝝ que p̄dixi
verborū a sanctis pphetis ⁊ apl'oꝝ vestro
rum preceptoruz domini et saluatoris
Timo. 4. a. Hoc primū sciētes q̄ veniēt in nouissi
Timo. 3. a. mis diebꝫ in deceptōe illusores iuxta p-
prias ꝯcupīas ambulātes. dicētes: Ubi
est pmissio aut aduentus eius? Ex quo
B enī pr̄es dormierūt omīa sic pseuerāt ab
initio creature. Latet enim eos b̄ volē-
tes q̄ celi erāt prius et terra de aqua ⁊
p aquā ꝯsistēs dei vbo p que ille tūc mū
dus aqua inundatꝰ perijt. Celi aūt qui
nūc sūt et terra eodē verbo repositi sunt
igni seruati in die iudicij: pditiōis īpio-
rū hoīm. Unum vero hoc nō lateat vos
charissimi: qz vnus dies apud dn̄m sic
mille anni. et mille anni sicut dies vnꝰ.
Nō tardat dn̄s pmissionē suā sicut qui-
dam existimāt: sed patiēter agit ppt̄ vos
nolēs aliquos perire sz oēs ad pniam re
uerti. Adueniet aūt dies dn̄i vt fur: in q̄ C
celi magno īpetu trāsient: elemēta vero i. Thessal. 5. a.
calore soluent̄: terra aūt ⁊ que in ipa sūt Apoc. 3. a.
opa. exurent̄: Cū igit̄ hec oīa dissoluēda
sint quales oportet vos esse in sanctꝫ cō-
uersatiōibꝫ ⁊ pietatibꝫ expectātes ⁊ ppe-
rantes in aduentū diei dn̄i: p quem celi
ardētes solueut̄ ⁊ elemēta ignis ardore
tabescēt: Nouos vero celos ⁊ nouā ter Esa. 65. ⁊. 66.
ram et pmissa ipius expectamus in qui- Apoc. 21. a.
bus iusticia habitat. Propter qd̄ charis D
simi hec expectantes. satagite īmaculati
et inuiolati ei inueniri in pace ⁊ dn̄i nr̄i
iesu christi longanimitatē salutē arbitra
mini. sicut et charissimus frater noster
paulus s̄m datā sibi sapiētiā scripsit vo
bis. sicut et in oībꝫ epl'is. loquens in eis
de his in quibꝫ sunt quedā difficilia ītel
lectu. que indocti et instabiles deprauāt
sicut et ceteras scripturas ad suā ipoꝝ
pditionē. Vos igitur: fratres prescien-
tes custodite ne insipientiuz errore tra-
ducti excidatis a propria firmitate. Cre-
scite vero in gratia et in cognitione dn̄i
nostri et saluatoris iesu christi. Ipi glo-
ria et nūc et in diē eternitatis. Amen.

Explicit epistola beatri Petri apostoli se
cunda. Incipit argumentum in episto
lam beati iohannis apostoli primam.

Rationez verbi et q̄ deꝰ ipe sit
charitas manifestat. et susur
rones fratrū: nec deum scire.
nec pios fieri posse. eo vsq̄z dis
sertat vt esse comprobet homicidas. eo
q̄ odium sit interfectionis occasio.

Explicit argumentū.

Epistola Johannis I

Incipit epistola beati Johannis apostoli prima. Capitulum I

A Quod fuit ab initio · quod audiuim⁹ quod vidimus oculis nostris qđ ꝑspexim⁹ · et manus nr̄e ꝯtrectauer̄t de verbo vite: et vita manifestata est · ⁊ vidimus ⁊ testamur ⁊ annūciam⁹ vob̄ vitaꝫ eternā q̄ erat apud patrē · ⁊ apparuit nobis. B Quod vidim⁹ ⁊ audiuim⁹ annūciamus vobis · vt et vos societatem habeatis nobiscū et societas nr̄a sit cū pr̄e et cū filio eius iesu christo. Et hec scribimus vobis / vt gaudeatis ⁊ gaudeū vestrū sit plenū. C Et hec ē annūciatio quaꝫ audiuim⁹ ab eo ⁊ annūciam⁹ vobis: qm̄ deus lux ē · ⁊ tenebre ī eo nō sūt vlle. Si dixerim⁹ qm̄ societatē habem⁹ cū eo · et in tenebris ambulam⁹: mētimur ⁊ veritatē nō facimus. D Si aūt ī luce ambulamus sic̄ et ip̄e ē ī luce societatē habemus ad inuicē / ⁊ sanguis iesu christi filij eius emūdat nos ab oī peccato. Si dixerim⁹ qm̄ peccatū nō habemus · ip̄i nos seducimus ⁊ veritas in nobis nō est. Si ꝯfiteamur pctā nr̄a fidelis ē ⁊ iust⁹ vt remittat nobis pctā nr̄a · ⁊ emūdat nos ab oī iniquitate. Si dixerimus qm̄ nō peccauimus: mendacē facimus eum · ⁊ verbū eius nō est in nobis. A

Joh̄. 6. f. Hob. 9. b. Apoc. 1. b.

II

Filioli mei · hec scribo vob̄ vt nō peccetis. Sꝫ et si q̄s peccauerit aduocatū habem⁹ apud pr̄em iesum christū iustū. Et ip̄e ē ꝓpitiatio pro pctis nr̄is: nō ꝓ nostris aūt tm̄ sꝫ etiā ꝓ totius mūdi. Et in hoc scim⁹ qm̄ cognouimus eū: si mādata eius obseruamus / Qui dicit se nosse eū · ⁊ mandata eius nō custodit: mēdax est · ⁊ in h̄ v̄itas nō ē Qui aūt seruat verbū ei⁹ · vere in h̄ charitas dei ꝑfecta ē. In hoc scimus qm̄ in ip̄o sumus. Qui dicit se in christo manere: debet sicut ille ambulauit ⁊ ip̄e ambulare. B Charissimi · n̄ mādatū nouū scribo vob̄: sꝫ mādatū vetus qđ habuistis ab initio. Mādatū vet⁹ ē · v̄buꝫ qđ audistis Iterū mandatū nouū scribo vobis · qđ verū est ⁊ in ip̄o et ī vobis: qꝛ tenebre trāsierūt ⁊ verū lumē iā lucet / Qui dicit se in luce eē · ⁊ frēm suū odit: ī tenebris ē vsqꝫ adhuc. Qui diligit frēm suū: in lumine manet · ⁊ scandalū in eo nō ē / Qui āt odit frēm suū: in tenebris ē · ⁊ in tenebrꝫ ambulat · et nescit q̄ eat: qꝛ tenebre obcecauerūt oculos ei⁹. Scribo vobis filioli qm̄ remittunt̄ vobis pctā · ꝓpter nomē eius. Scribo vobis pr̄es · qm̄ cognouistis eū q̄ ab initio ē. Scribo vobis adolescētes: qm̄ vicistis malignū. Scribo vobis infantes: qm̄ coḡuistis pr̄em. Scribo vobis iuuenes: qm̄ fortes estis · ⁊ verbū dei manet ī vobis: ⁊ vicistis malignū Nolite diligere mūdū · neqꝫ ea q̄ in mđo sūt. Si q̄s diligit mūdū: nō ē charitas pr̄is in eo. Qm̄ oē qđ ē ī mūdo ꝯcupiscētia carnis ē ⁊ ꝯcupīa oculoꝝ · ⁊ suꝑbia vite q̄ nō est ex pr̄e sꝫ ex mūdo est. Et mūdus trāsit ⁊ ꝯcupīa eius. Qui aūt facit volūtatē dei: manet in eternum. Filioli nouissima hora ē. Et sicut audistis quia antichristus venit: nūc antichristi multi facti sūt. Vn̄ scimus qꝛ nouissiua hora ē Ex nobis ꝓdierūt: sꝫ nō erant ex nobis Nā si fuissent ex nobis ꝑmāsissent vtiqꝫ nobiscū. Sꝫ vt manifesti sint: qm̄ non sūt oēs ex nobis. Sꝫ vos vnctionē habetis a scō · ⁊ nostis oīa. Nō scripsi vobis quasi ignorātibꝫ v̄itatē: sꝫ q̄si scientibꝫ eā ⁊ qm̄ oē mēdaciū ex v̄itate n̄ ē Quis est mendax nisi is q̄ negat quoniā iesus nō ē christus? Hic ē antichrist⁹ q̄ negat pr̄em ⁊ filiū. Oīs q̄ negat filiū · nec pr̄eꝫ hēt: q̄ ꝯfitet̄ filiū: ⁊ pr̄em hēt Vos quod audistis ab initio · in vobis ꝑmaneat: qꝛ si in vobis ꝑmāserit qđ audistis ab initio · et vos in filio et patre manebitꝫ Et hec ē repromissio quā ip̄e pollicit⁹ ē nob̄ vitā eternā. Hec scripsi vobis de his q̄ seducūt vos. et vos vnctionē quā accepistis ab eo maneat in vobis. Et nō necesse habetis vt aliquis doceat vos: sꝫ sic̄ vnctio ei⁹ docet vos de oībꝫ · ⁊ verum ē: et nō ē mendaciū · Et sic̄ docuit vos manete ī eo. Et nūc filioli manete in eo vt cū apparuerit habeamus fiduciā et non

Joh̄. 13. g. ī. 4. d. ī. 3. c. C D

cōfundamur ab eo in aduētu eiꝰ. Si scitis qm̄ iustus ē: scitote qm̄ te ois qui facit iustitiā: ex ipo natus est. IIII

A Videte qualē charitatē dedit nobis pater: vt filij dei noiemur ⁊ simꝰ. Propter hoc mūdꝰ nō nouit nos: qz nō nouit eū. Charissimi nūc filij dei sumꝰ: ⁊ nōdū apparuit qd erimꝰ. Scimꝰ qm̄ cū apparuerit: similes ei erimus: quoniā videbimus eū sicuti ē. Et ois q̄ hēt hāc spem in eo: sanctificat se sicut et ille sanctꝰ ē. Ois q̄ facit peccatū: ⁊ iniquitatē facit. Et peccatū est iniq̄tas. Et scitis qz ille apparuit vt peccata tolleret et peccatū in eo nō est. Ois q̄ in eo manet nō peccat. Et ois q̄ peccat nō vidit eum nec cognouit eū. Filioli nemo vos seducat. Qui facit iustitiā iustꝰ ē: sicut et ille iustus est. Qui facit peccatū ex diabolo ē qm̄ ab initio diabolꝰ peccat. In hoc apparuit filius dei: vt dissoluat opera diaboli. Ois qui natꝰ ē ex deo peccatum nō facit quoniā semē ipius in eo manet: ⁊ nō potest peccare: quoniā ex deo natꝰ ē. In hoc manifesti sunt filij dei ⁊ filij diaboli. Ois qui nō ē iustꝰ nō est ex deo: ⁊ qui nō diligit frēm suū. Quoniā hec ē annūciatio quā audistis ab initio vt diligatis alterutruz. Nō sicut cayn q̄ ex maligno erat: et occidit fratrē suū. Et propter quid occidit eū? Qm̄ opa eiꝰ maligna erāt: fratris aūt eiꝰ iusta. Nolite mirari frēs si odit vos mūdus. Nos scimus qm̄ trāslati sumus de morte ad vitā: quoniā diligimꝰ frēs. Qui non diligit: manet in morte. Ois q̄ odit fratrē suū: homicida est. Et scitis quoniā ois homicida nō hēt vitaz eternā in se manētem. In hoc cognouimus charitatē dei: quoniā ille aiaz suā p nob posuit: ⁊ nos debem⁹ p frib⁹ aias ponere. Qui habuerit substātiā hui⁹ mūdi: ⁊ viderit fratrē suū necesse hēre: ⁊ clauserit viscera sua ab eo: qūo charitas dei manet in eo? Filioli mei: nō diligamus verbo neq; lingua: sz ope ⁊ veritate. In hoc cognoscimꝰ qm̄ ex veritate sumꝰ: ⁊ in cōspectu eiꝰ suadebimus corda nra. Qm̄ si reprehenderit nos cor nostrū: maior est deus cor nostro: et nouit omnia. Charissimi si cor nrm̄ nō reprehenderit nos: fiduciā habemus ad deū: et quicquid petierimus accipiemus ab eo quoniā mandata eius custodimus: et ea que sūt placita coram eo facimꝰ. Et hoc est mandatū eiꝰ vt credam⁹ in noie filij eiꝰ ihesu christi: ⁊ diligam⁹ alterutrū sicut dedit mandatū nobis. Et q̄ seruat mādata eiꝰ in illo manet: ⁊ ipe in eo. Et in hoc scimus qm̄ manet in nob⁹ de spū quē dedit nobis. IIII

A Charissimi nolite oi spūi credere: sed probate spūs si ex deo sint qm̄ multi pseudoprophete exierūt in mundum. In hoc cognoscit spūs dei Ois spūs q̄ confitet ihesū christū in carne venisse: ex deo est. Et ois spūs q̄ soluit ihesū ex deo nō est: ⁊ hic ē antichristꝰ de q̄ audistis quoniā venit: ⁊ nūc iam in mūdo ē. Vos ex deo estis filioli: ⁊ vicistis eum quoniā maior ē qui in vobis est: q̄z q̄ in mūdo. ipi de mūdo sūt: ideo de mūdo loquunt: ⁊ mūdus eos audit. Nos ex deo sumus. Qui nouit deū audit nos q̄ nō est ex deo nō audit nos. In hoc cognoscimus spūm veritatis ⁊ spūm erroris. Charissimi diligam⁹ nos inuicē: qz charitas ex deo est. Et ois qui diligit: ex deo natꝰ est: et cognoscit deū. Qui nō diligit: nō nouit deū: qm̄ deꝰ charitas ē. In hoc apparuit charitas dei in nobis: quoniā filium suum vnigenitū misit deus in mundum vt viuamus p eum. In hoc est charitas: nō quasi nos dilexerim⁹ deum: sed quoniā ipe prior dilexit nos et misit filium suū propitiationē pro peccatis nostris Charissimi si deus dilexit nos: ⁊ nos debem⁹ alterutrū diligere. Deū nemo vidit vnq̄. Si diligamus inuicem: deꝰ in nobis manet et charitas eius in nobis perfecta est. In hoc cognoscim⁹ quoniā in eo manemus ⁊ ipe in nobis: quoniā de spū sancto suo dedit nobis. Et nos vidim⁹ et testificamur: quoniā pater misit filiū suū saluatorē mūdi. Quisq̄s confessꝰ fuerit qm̄ ihesus est filius dei: deus in eo manet: et ipe in deo. Et nos cognouim⁹ ⁊ credidim⁹ charitati quā hz deꝰ in nobis

Job. 16. f.

Job. 15. c. j. 4. c.

A

Job. 8. f.

s. i. a. Job. 8. f.

B

Job. 3. c.

C

1. Pe. 2. d. Elaie. 53.
B
Mt. 24. a. Mr 13. b. Lu. 21. b. Epb. 5. b. 1. Co 3. d. Col. 2. d. Apoc. 22. c. Job. 8. e.
Gen. 4.
C
Job. 15. e.
Leui. 19. 1. 2. b. Job. 15. c.
D
Io. 13. b.

Epistola Johannis II

D Deus charitas est:et qui manet in cha/
ritate in deo manet:et deus in eo. In h̄
pfecta ē charitas dei nobiscū:vt fiduciaz
habeamus in die iudicij:qz sicut ille est
et nos sum⁹ in hoc mūdo. Timor non
est in charitate:sz pfecta charitas foras
mittit timorē:qm̄ timor pnā h̄et. Qui
aūt timet nō est pfect⁹ in charitate Nos
ergo diligamus deū:qm̄ deus prior dile
xit nos. Si qs dixerit:qm̄ diligo deū et
s·2·a· fratrē suū odierit:mēdax est. Qui enim
s·2·b· nō diligit fratrē suū quē v idet:deū quē
nō videt quō pōt diligere? Et hoc mā/
Jo·iz·g·i·Cor datuz habemus a deo:vt qui diligit deū
4·d· Epb̄·5·a· diligat et fratrem suum.
Phil·3·c·
1·Thessal·4·b·

A OMnis q̄ credit qm̄ iesus ē chri/
stus:ex deo natus est Et omnis
qui diligit euz qui genuit: dili/
git et eum qui natus est ex eo. In hoc
cognoscim⁹ qm̄ diligim⁹ natos dei cum
deū diligamus·et mādata eius faciam⁹
Hec enī est charitas dei vt mādata eius
B custodiamus:z mādata eius grauia nō
i·Cor·15·d· sunt. Quoniā omne qđ natū est ex deo
vincit mūdū·et hec ē victoria que vin/
cit mūdū:fides nostra. Quis est autē q̄
vincit mundū:nisi qui credit qm̄ iesus
est filius dei: Hic ē qui venit p aquā et
sanguinē iesus christus. Nō in aqua so
lum:sed in aqua et sanguine. Et spūs ē
qui testificatur:qm̄ christus est veritas.
C Qm̄ tres sunt qui testimoniū dant in
celo:pater·verbū z spūssanct⁹·et hi tres
Job·3·f· vnū sunt. Et tres sūt qui testimonium
dant in terra:spūs·a qua et sanguis:et
hi tres vnū sūt. Si testimoniū hoīum
accipim⁹:testimoniū dei maius ē. Qm̄
hoc est testimoniū dei qđ maius ē:qm̄ te
stificatus ē de filio suo. Qui credit in fi/
liū dei·h̄et testimoniū dei in se. Qui nō
credit filio·mendacē facit eū qz non cre
dit in testimoniū qđ testificatus ē deus
de filio suo. Et hoc ē testimoniū qm̄ vi/
tā eternā dedit nobis de⁹·z hec vita in fi
lio ei⁹ ē. Qui h̄et filiū dei·h̄et vitā:q̄ nō
h̄et filiū dei·vitā nō h̄et. Hec scribo vob
vt sciatis qm̄ vitā habetis eternā:q̄ cre/
ditis in nomīe filij dei Et hec est fiducia
quā habemus ad deū:qz quodcūq̄z petie
rimus fm voluntatez eius audit nos Et
scimus:quia audit nos·quicquid petie/
rimus. Scimus: qm̄ habem⁹ petitiones
quas postulamus ab eo. Qui scit frēm
suum peccare peccatū non ad mortē· pe
tat et dabit ei vita peccāti nō ad mortē·
Est peccatū ad mortē:n̄ pro illo dico vt
roget qs. Omnis iniquitas peccatū est
et est peccatū ad mortem. Scimus qz
oīs qui natus est ex deo nō peccat:sed ge
neratio dei conseruat eum·et malignus
non tanget eum. Scimus: qm̄ ex deo
sumus·et mūdus totus in maligno po
situs est. Et scimus:quoniā fili⁹ dei ve/
nit et dedit nobis sensum·vt cognosca/
mus deum verum·z simus in vero filio
eius. Hic est verus deus et vita eterna.
Filioli:custodite vos a simulacris.

Explicit epistola beati iohannis apostoli prima. Incipit argumentum in epistolam eiusdem secundam.

V Hoc adeo ad sanctā feminam
scribit·vt eādē dñam nō dubi/
tet lītis apellare:eiusdēq̄ filijs te
stimoniū q̄ ambulēt in vitate phibet.

Explicit argumentū Incipit epla beati Johannis apli secunda Capitulū I

SEnior:electe dñe et na
tis eius quos ego dili/
go in veritate:et nō ego
solus:sed z omnes qui
cognouerūt veritatē p/
pter veritatē q̄ pmanet
B in vob:z vobiscū erit in eternū. Sit vo
biscū gr̄a misc̄dia pax a deo pr̄e·et a chri/
sto iesu filio patris in veritate z charita
te. Gauisus sum valde:qm̄ inueni de fi
lijs tuis ambulātes in veritate:sic̄ man
datū accepim⁹ a pr̄e. Et nūc rogo te dña
nō tanq̄z mādatū nouū scribēs tibi·sed
C quod habuimus ab initio vt diligam⁹
alterutrū. Et hec est charitas vt ambu/
lem⁹ fm mādata ei⁹. Hoc enī est māda/
tū:vt quēadmodum audistis ab initio
in eo ambuletis: qm̄ multi seductores

erierunt in mundū qui nō ꝓfitent ihesuz
chriſtū venisse in carnē. Hic est seductoz
t antichriſtus. Videte vosmetipos ne p
datis q̄ opati estis: sed vt mercedem ple
nā accipiatis. Omis q̄ recedit t nō pma
net ī doctrina chriſti. deū nō habet. Qui
pmanet in doctrina: hic pēm t filiū ha
bet. Si quis venit ad vos t hanc doctri
nam nō affert: nolite recipe eū in domū
nec aue ei dixeritis. Qui eī dicit illi aue:
cōmunicat opibz ei⁹ malignis. Ecce p̄di
xi vobis vt in die dñi nō cōfundamini.
Plura habens vobis scribere: nolui per
cartham t attramentū. Spero enim me
futurum apud vos. t os ad os loqui: vt
gaudium vestrum plenū sit. Salutant
te filij sororis tue electe.

Explicit epla bti Johānis apli secunda
Incipit argumētū i eplaz eiusde tertiā.

Gaiuz pietatiz cā extollit atq; vt in
ipsa pietate maneat exhortatur:
diotrepem impietatis t superbie
causa obiurgat: demetrio aūt bonū testi
monium phibet cū fratribz vniuersis.

Explicit argumentū. Incipit epla beati
Johannis apostoli tertia. Capitulū I

Senior: gaio charissimo
quem ego diligo in ve
ritate. Charissime. de
oībus oratiōnē facio p
spere te ingredi t valere
sicut prospere agit ania
tua. Gauisus sum valde venientibz fra
tribus t testimoniū phibentibz veritati
tue: sicut tu in veritate ambulas. Maio
rem hanc nō habeo gram: q̄z vt audiā fili
os meos in veritate ambulare. Charissi
me. fideliter facis quicq̄d operaris in frēs
t hoc in pegrinos qui testimoniū reddi
derūt charitati tue in conspectu ecclesie:
quos bñfacies deducēs digne deo. Pro
noie enī eius profecti sunt: nihil accipiē
tes a gentilibz. Nos ergo debem⁹ suscipe
re huiusmodi. vt cooperatores simus veri
tatis. Scripsissem forsitan ecclie: sed is
qui amat primatuz gerere in eis diotre
pes nō recipit nos. Propter hoc si vene
ro cōmoneam ei⁹ opa q̄ facit: verbis ma
lignis garriens in nos. Et q̄si nō ei ista
sufficiant. neq; ipse suscipit fratres. t eos
qui suscipiūt prohibet t de ecclesia ejicit.
Charissime. noli imitari malum: sed qđ
bonū est. Qui bene facit. ex deo est. q̄ ma
le facit nō videt deū. Demetrio testimo
niū redditur ab oībus t ab ipsa veritate
sed t nos testimoniū phibemus. t nosti
q̄m testimoniū nostrū verum est. Multa
habui tibi scribere. sed nolui p attramē
tum t calamum scribere tibi. Spero au
tem protin⁹ te videre: t os ad os loque
mur. Pax tibi. Salutant te amici. Sa
luta tu amicos nominatim.

Explicit epla beati Johānis apli tertia.
Incipit argumētū i eplaz bti Jude apli

Judas apostolus. frēs de corru
ptoribz vie veritatiz ita informat
vt illicitū esse dissertet de subiu
go semel erutos seruitutiz denuo operā
suam officijs nouare seruilibus.

Explicit argumentum. Incipit epistola
beati iude apostoli. Capitulū I

Judas iesu
christi seruus. frater
autē iacobi. his q̄ sūt
in deo pē dilectis. et
christo iesu ꝓseruatis
t vocatis. Misericoz
dia vobis. t pax t charitas adimpleatur.
Charissimi. omnē sollicitudinez faciens
scribendi vobis de cōmuni vestra salute
necesse habui scribere vobis deprecans su
percertari semel tradite scīs fidei. Sub
introierunt enī quidā hoīes qui olim p
scripti sunt in hoc iudiciuz impij dñi nri
gratiā transferētes in luxuriā t solū dña
torem t dñm nrm iesum christū negan
tes. Cōmonere aūt vos volo scientes se

Prologus

mel omnia:quoniã ieſus populũ de terra egypti ſaluans· ſecũdo eos qui nõ crediderunt pdidit.Angelos vero qui non ſeruauerũt ſuum principatũ: ſed dereliquerũt ſuũ domiciliũ: in iudiciũ magni dei vinculis eternis ſub caligine reſeruauit.Sicut ſodoma ⁊ gomorra et finitime ciuitates ſili modo erſornicate· ⁊ abeuntes poſt carnẽ alterã:facti ſunt exemplum ignis eterni penã ſuſtinẽtes.Similiter ⁊ hi carnẽ quidẽ maculant·dñationem autẽ ſpernũt· maieſtatem autem blaſphemant.Cũ michael archangelus cũ diabolo diſputans altercaret de moyſi corpe/nõ eſt auſus iudiciũ iferre blaſphemie·ſed dixit:Imperet tibi deus.Hi autẽ quecũq; quidem ignorant blaſphemant:q̃cunq; aũt naturaliter tanq̃ muta animalia nouerunt:in his corrumpunt Ve illis q̃ in via cayn abierunt:⁊ errore baalam mercede effuſi ſunt·⁊ in cõtradictione chore abierũt/Hi ſunt in epulis ſuis macule cõuiuantes·ſine timore·ſemetipſos paſcentes· nubes ſine aqua q̃ a ventis circũferuntur·arbores autũnales infructuoſe· bis mortue·eradicate· fluctus feri maris·despumãtes ſuas cõfuſiones:ſidera errantia·quib; pcella tenebrarũ ſeruata eſt in eternuz.Prophetauit autẽ et de his ſeptimus ab adam· enoch dicens/Ecce venit dñs in ſanctis milibus ſuis facere iudiciũ cõtra omnes ⁊ arguere omẽs impios de omnib; operibus impietatis eorũ quib; impie egerunt·⁊ de omnib; duris que locuti ſunt contra deum peccatores impij. Hi ſunt murmuratores queruloſi·ſm de ſideria ſua ambulantes ⁊ os eorũ loquitur;ſuppliam:mirantes pſonas queſtus cauſa.

D Vos autem chariſſimi memores eſtote verborũ que predicta ſunt· ab apoſtol̃ domini noſtri ieſu chriſti· qui dicebant vobis/Quoniã in nouiſſimis temporibus veniẽt illuſores ſm de ſideria ſua ambulantes in impietatib;.Hi ſunt qui ſegregant ſemetipſos:animales:ſpũm nõ habentes.Vos aũt chariſſimi ſupedificantes vosmetipos ſanctiſſime ñre fidei: in ſpiritu ſancto orantes·vosmetipos in dilectione dei ſeruate: expectantes miſericordiã dñi nri ieſu chriſti in vitã eternã: Et hos quidẽ arguite iudicatos·illos vero ſalutate de igne rapiẽtes. Alios autem miſeremini i timore·odiẽtes ⁊ eaz q̃ carnalis eſt maculatã tunicã.Ei aũt qui potens eſt vos ꝓſeruare ſine pctõ·⁊ ꝓſtituere añ cõſpectũ gl̃e ſue immaculatos i exultatione·in aduẽtu dñi nri ieſu chriſti: ſoli deo ſaluatori noſtro·p ieſum chriſtũ dñm nr̃m gloria ⁊ magnificentia· imperium ⁊ poteſtas ante omia ſecula·⁊ nũc ⁊ in omnia ſecula ſeculorum. Amen.

Explicit epl̃a bti Jude apli. Incipit prologus i apocalypſim bti Johannis apli

O Mnes qui pie volũt viuere in chriſto: ſicut ait apl̃s:pſecutionẽ patientur·iuxta illud:Fili accedens ad ſeruitutẽ dei:ſta in timore·⁊ prepara aiaz tuã ad temptationem. Temptatio nanq̃ eſt vita hoĩs ſup terrã. Ne aũt fideles deficiant in his: cõſolatur eos dñs atq̃ cõfirmat dicens:Vobiſcuz ſum vſq̃ ad conſummationẽ ſeculi·et nolite timere puſillus grex. Propterea videns de⁹ pater tribulatiões quas paſſura erat eccleſia ab apl̃is fundata ſupra petrã chriſtuz vt minus timeaṫ·diſpoſuit vna cuz filio ⁊ ſpũſancto eas reuelare.Reuelauit aũt tota trinitas chriſto ſm humanitatem Chriſtus vero iohanni p angelum. Johannes eccleſie·de q̃ reuelatiõe hunc librum cõpoſuit.Vnde ⁊ liber iſte apocalypſis dicit̃·id eſt reuelatio:qz hic cõtinetur que deus reuelauit iohanni⁊ iohannes eccleſie q̃nta ſcilicet eccleſia paſſa ſit in tempore primitiuo·⁊ nũc patiat̃·⁊ nouiſſime temporib; antichriſti:paſſura ſit quãdo tãta erit tribulatio vt ſi fieri poſſet etiam moueant̃ electi. Et que p his ⁊ nũc ⁊ in futuro premia ſit ſuſceptura· vt quos denunciata ſupplicia terrent·promiſſa premia letificẽt. Ideo iſte liber in-

Zach·3· Eccle·21·

Eſa·3· Mat 24·d· Apoc· 1·b·

1· Timoth·4·a· 2·Timoth·3·a· 2·Pe·3·a·

Prologus

ter reliquas scripturas noui testamenti ꝓphetie noie censet que alijs est excellentior ꝓphetis. Sicut enī nouū testamentū præstat veteri·euangeliū legi·ita hec ꝓphetia ꝓphetijs veteri testamēti: qz de christo t ecclia magna ex pte iam adimpleta sacramēta denūciat. Vel etiā ideo: qz cū alijs vnipharia: isti tripharia data est ꝓphetia simul·scz ꝓterito t presenti t futuro. Ad cui⁹ ꝯfirmandā autoritatē occurrit iam autoritas mittētis referētis t accipientis. Mittentis·s·trinitatis· t referentis·s·angeli·t accipiētis·s·iohannis. Cū aūt iohāni hec in visione fuerūt revelata·t sint tria genera visionuz·sub q̄ genere cōtineat videndū est. Visio enīz alia corpalis·qñ videlicet corpalibꝫ ocul⁹ aliquid videm⁹. Alia spūalis seu imaginaria cū videlicet dormiētes vel vigilātes imagines rez cernim⁹ quibꝫ aliquid significat·sic vidit pharao spicas t moyses rubū ardere: ille dormiens·iste vigilans. Alia intellectualis· qñ videlicz spiritus cō revelante intellectui mētis veritate mysteriorū sicut est capim⁹·quō vidit iohannes q̄ in hoc libro referuntur. Nō enī figuras tm̄ spū vidit: sed t eaz significata mēte intellexit. Vidit aūt iohānes t scripsit in pathmos insula relegatus a domitiano ī exilio principe impijssimo·hac eū ad scribenduz cōpellente cā qz dū exul teneret a domitiano in pathmos insula ī ecclesijs quibꝫ ꝑerat multa pullularūt atqꝫ inoleuerūt vitia atqꝫ diuerse hereses. Erant enī quidaz heretici ibi dicētes christū nō fuisse añ mariā·qz ꝯpaliter de ea nat⁹ erat·q̄s iohānes ī principio euāgelij sui redarguit dicens. In principio erat verbū. Et ī hoc libro cū dicit·alpha t o·i·principium t finis. Dicebant etiā quidā ecclesiā pondere tribulationū ante finē seculi defiturā·t ꝑ laboze nō premiū eternū suscepturā. Hoz g̃ erroz volens destruere iohannes: oñdit christū principiū esse t finem. Vñ esaias Ante me nō est format⁹ de⁹·t post me nō erit. Et ecclesiā ꝑ exercitiū tribulationū nō definere·sed ꝑficere. et ꝑ hīs brauiuz eternū recipere. Scribit aūt iohānes septem ecclijs asie·t eaz septē epīs de p̄dictis instruens: t ī eis ꝑ eā totā generalē ecclīam docēs. Est itaqꝫ materia iohānis in hoc ope stat⁹ specialit asiane ecclie: nec nō t toti⁹ videlicz q̄ in pñti patiat⁹·t ī futuro receptura sit. Intētio vero eius ē monere ad patiētiā q̄ fuāda est. Tum qz breuis labor·tū qz p̄miū magnū. Mod⁹ tractandi talis: primo p̄mittit prologuz t salutationē: vbi reddit auditores benignos t attentos·q̄ p̄misso accedit ad narrationē. Ante narrationē vero ostendit christū esse ab eterno fine principio t fine. Inducens ipm̄ loquentē: Ego sum alpha t o·i·principiū t finis. Postea accedens ad narrationē distinguit septem visiones: quibꝫ termiatis iste liber cōsummatur. Premittit aūt prologū dicēs: Apocalypsis iesu christi· subaudis hic ē· sic ī alijs: visio esaie hec ē·t parabole salomonis sunt hec.

Item alī⁹ prologus in Apocalypsim.

Iohannes apl⁹ et euāgelista a christo elect⁹ atqꝫ dilectus· in tāto amore dilectiōis vberior habit⁹ est·vt ī cena supra pectus ei⁹ recūberet·t ad crucē astanti soli mātem ꝑticā cōmēdasset· vt quē nubere volētem ad amplexū virginitat⁹ asciuerat·ipi etiā custodiēdā virginē tradidisset. Dic itaqꝫ cū ꝓpter verbū dei et testimoniū iesu christi in pathmos insulā sortiret exiliū·illic ab eodē apocalypsis ꝑ ostensa describit: vt sicut in principio canonis·id ē libri geneseos·incorruptibile principiū ꝑnotat: ita etiaz incorruptibil⁹ finis ꝑ virginē in apocalypsi redderetur dicētis: Ego sum alpha t o·initiū t finis. Dic est iohannes·q̄ sciens supueniss⁹ fibi diē egressiōis de corpe: quocat⁹ ī ephoso discipulis descēdit in defossum sepulture sue locuz: oroneqꝫ cōpleta reddidit spm̄·tā a dolore mortis fact⁹ extrane⁹ qꝫ a corruptiōe carnis noscit alien⁹. Cuius tm̄ scripture dispositio vel libri ordinatio ideo a nobis ꝑ singula nō exponitur: vt

nescientibus inquirendi desideriuz collocetur. ⁊ querētibus laboris fructus et deo magisterij doctrina seruetur.

Explicit prologus. Incipit argumentū

Apocalypsis Johannis tot habet sacramenta quot verba. Parum dixi. et pro merito voluminis laus om̄is inferior est. In verb̄ singulis multiplices latent intelligentie.

Explicit argumentū. Incipit liber apocalypsis bti Johānis apl̄i. Capl̄m I

A Apocalypsis iesu christi quam dedit illi deus palā facere seruis suis que oportet fieri cito: et sig̃ficauit mittens ꝑ angelum suum seruo suo iohanni qui testimoniū perhibuit verbo dei: et testimoniuz iesu christi quecūqz vidit. Beatus qui legit ⁊ audit verba ꝓphetie hui⁹: et ſuat ea q̄ in ea scripta sunt. Tempus enī prope est. Johannes septem ecclesijs q̄ sunt in asia. Gratia vobis ⁊ pax ab eo qui est ⁊ qui erat et qui ventur⁹ est: et a septē spiritib⁹ qui in cōspectu throni ei⁹ sunt. ⁊ a iesu christo qui est testis fidelis primogenit⁹ mortuorū ⁊ prīceps regū terre / qui dilexit nos et lauit nos a peccatis nr̄is in sanguine suo. ⁊ fecit nos regnū et sacerdotes deo et pr̄i suo. Ipsi gl̄a et imperiū in secula seculoꝝ. Amen / Ecce venit cū nubib⁹. et videbit eū oīs oculus. et q̄ eū pupugerūt Et plangent se sup̄ eū omēs trib⁹ terre etiā amen / Ego sum alpha ⁊ o. prīcipiū et finis. dicit dn̄s de⁹ qui est et q̄ erat ⁊ q̄ venturus est omnipotēs. Ego iohānes frater vr̄ ⁊ particeps in tribulatiōe ⁊ regno ⁊ patientia in iesu christo fui in insula que appellat̄ pathmos ꝓpter verbuz dei et testimoniū iesu / Fui in spū in dn̄ica die. Et audiui post me vocē magnam tanq̄z tube dicentis. Qd̄ vides scribe ī libro. et mitte septem ecclesijs q̄ue sunt ī asia epheso ⁊ smyrne et pergamo et thiatyre et sardis et philadelphie et laodicie. Et cōuersus sum vt viderē vocem q̄ loquebat̄ mecū. Et cōuersus vidi septez candelabra aurea. et in medio septē candelabrorū aureoꝝ similez filio hom̄is vestitum podere. et p̄cinctum ad māmillas çona aurea. Caput autem eius ⁊ capilli erāt candidi tanq̄z lana alba: et tanq̄z nix / Et oculi ei⁹ velut flāma ignis: et pedes eius similes aurichalco sicut in camino ardenti. Et vox illi⁹ tanq̄z vox aquaꝝ mlt̄arum. ⁊ habebat ī dextera sua stellas septem / Et de ore eius gladi⁹ vtraqz parte acut⁹ exibat / et facies ei⁹ sicut sol lucz in virtute sua. Et cum vidissem eū: cecidi ad pedes ei⁹ tanq̄z mortu⁹. Et posuit dexteram suā super me dicēs. Noli timere / Ego sum primus et nouissim⁹ et viuus: et fui mortuus: et ecce sum viuens in secula secl̄oꝝ: et habeo claues mortis et inferni. Scribe ergo q̄ vidisti ⁊ q̄ sunt et q̄ oportet fieri post hec. Sacramentuz septem stellarū q̄s vidisti in dextera mea et septem candelabra aurea: septez stelle angeli sunt septē ecclesiarū: et cādelabra septem: septem ecclesie sunt. II

Et angelo ephesi ecclesie scribe: Hec dicit qui tenet septem stellas in dextera sua qui ambulat ī medio septem candelabrorū aureorum Scio opera tua et laborem ⁊ patientiaz tuam. ⁊ qꝛ nō potes sustinere malos. Et temptasti eos qui se dicunt apostolos esse ⁊ non sunt: et inuenisti eos mēdaces. Et patientiā habes: et sustinuisti ꝓpter nomen meum: et non defecisti. Sed habeo aduersum te pauca. q̄ charitatē tuā primaz reliquisti. Memor esto itaqz vnde excideris / ⁊ age penitētiā ⁊ prima opera fac. Sinautē: venio tibi ⁊ mouebo cādelabrum tuū de loco suo / nisi penitentiam egeris. Sz hoc habes. qꝛ odisti facta nicolaitarum: que ⁊ ego odi. Qui habet aurem audiat: quid spiritus dicat ecclesijs. Uincenti dabo edere de ligno vite: quod est in paradiso dei mei. Et angelo

Heb. 9. b. i. Joh. i. d. — Esa. 3. Mt. 24. d. Jude. i. c. — j. 22. c. — j. 4. a. — j. 2. e. et 19. c. — j. 19. c. — Mat. 17. a. — Esa. 44. j. 22. c. — Esa. 22. j. 3. b. — Job. 12. — j. 3. a. — Luc. 13. a.

smyrne ecclesie scribe: Hec dicit primus
7 nouissimus:qui fuit mortuus 7 viuit.
Scio tribulationē tuā 7 paupertatez tuaz
sed diues es 7 blasphemaris ab his qui
se dicunt iudeos esse 7 nō sunt:sed sunt
synagoga sathane. Nihil horuz timeas q̄
passurus es. Ecce missurus est diabolus
aliquos ex vob iu carcerē vt temptemini
7 habebitis tribulationē dieb⁹ decē Esto
fidelis vsq̄ ad mortē: 7 dabo tibi coronā
vite Qui habet aurē audiat:quid spiritꝰ
dicat ecclesijs Qui vicerit nō ledetur a
morte secunda. Et angelo pergami eccle
sie scribe. Hec dicit qui habet rhomphēā
ex vtraq̄ pte acutam. Scio vbi habitas
vbi sedes est sathane: 7 tenes nomē me
um 7 nō negasti fidem meā. Et in dieb⁹
illis antipas testis meꝰ fidelis qui occi
sus est apud vos:vbi sathanas habitat.
Sed habeo aduersus te pauca:qz habes
illic tenētes doctrinam balaam qui doce
bat balac mittere scandalū coram filijs is
rael edere 7 fornicari:ita habes 7 tu tenē
tes doctrinā nicolaitarū. Similiter pe
nitentiā age:si quo minus. Veniam ti
bi cito 7 pugnabo cū illis in gladio oris
mei. Qui hz aurez audiat: quid spūs di
cat ecclesijs. Vincenti dabo mānā absco
ditū: 7 dabo illi calculū candidū. 7 in cal
culo nomen nouū scriptū:qd̄ nemo scit
nisi qui accipit. Et angelo thiatyre eccle
sie scribe: Hec dicit filiꝰ dei qui hz oculos
tanq̄ flāmam ignis 7 pedes eiꝰ similes
aurichalco: Noui opera tua 7 fidē 7 cha
ritatem tuā 7 ministeriū 7 patientiaz tu
am: 7 opa tua nouissima plura prioribꝫ.
Sed habeo aduersus te pauca. qz pmit
tis mulierē hieçabel que se dicit ꝓphetē
docere: 7 seducere seruos meos: fornica
ri 7 manducare de idolotitis Et dedi il
li tempus vt penitentiam ageret: 7 non
vult penitere a fornicatiōe sua. Ecce ego
mitto eam in lectū et qui mechant cuz
ea in tribulatiōe maxima erunt nisi pe
nitentiam ab operibus suis egerint: 7 fi
lios eius interficiam in mortez: et scient
omnes ecclesie. quia ego sum scrutans
renes 7 corda: 7 dabo vnicuiq̄ vestrū ſm
opera sua. Vobis aūt dico 7 ceteris. qui Actu.z.d.
thiatyre estis. quicūq̄ nō habent doctri
nam hanc 7 qui nō cognouerūt altitudi
nem sathane quēadmodū dicūt:nō mit
tam sup̄ vos aliud pondus: tm̄ id qd̄ ha
betis tenete donec veniam. Et qui vice
rit 7 custodierit vsq̄ in finē opa mea:da
bo illi ptātem sup̄ gentes 7 reget eas in j.ij.c.
virga ferrea 7 tanq̄ vas figuli cōfrangē ps.2.
tur:sicut et ego accepi a patre meo: 7 da
bo illi stellaz matutinā. Qui habet aurez
audiat:quid spiritus dicat ecclesijs.
Et angelo ecclesie sardis VIII A
scribe. Hec dicit qui habet septez
spūs dei: 7 septem stellas. Scio
opera tua:quia nomē habes q̄ viuas:et
mortuus es. Esto vigilans: 7 confirma
cetera que moritura erant. Nō enī inue
nio opa tua plena coram deo meo. In mē
te ergo habe q̄liter eceepis 7 audieris et
serua: 7 penitentiā age Si ergo nō vigi i.Thessal.5.a.
laueris veniam ad te tanq̄ fur. 7 nescies 2.Pe.3.c.
qua hora veniam ad te. Sed habes pau
ca noīa in sardis qui nō inquinauerunt
vestimēta sua: 7 ambulabūt mecū in albis B
q̄ digni sunt Qui vicerit sic vestiet ve apo.3.b.
stimentis albis: 7 nō delebo nomen eius
de libro vite: 7 cōfitebor nomen eiꝰ coraz
patre meo 7 coram angelis eiꝰ. Qui ha
bet aurē audiat:quid spūs dicat ecclesijs
Et angelo philadelphie ecclesie scribe.
Hec dicit scūs 7 verus qui habet clauez apo.3.d. Esa.22.
dauid:qui aperit 7 nemo claudit:claudit Job.12.
7 nemo aperit. Scio opa tua: Ecce dedi
coram te ostiū aptuz qd̄ nemo pōt clau
dere:qz modicam habes virtutē: 7 serua
sti verbū meū 7 nō negasti nomē meuz
Ecce dabo de synagoga sathane q̄ dicūt
se iudeos esse 7 non sunt:sed mentiunt.
Ecce faciā illos vt venient 7 adorent an
te pedes tuos. 7 scient quia ego dilexi te
Quoniā seruasti verbū patiētie mee: et
ego seruabo te ab hora temptatiōis q̄ven
tura est in orbem vniuersum temptare
habitantes in terra. Ecce venio cito. Te
ne quod habes vt nemo accipiat coronā
tuam. Qui vicerit faciam illū columnā
in templo dei mei: 7 foras nō egredietur

j.3.b.
apo.3.c.7.19.c.
Esa.22. Eccl.17
Ezech.18.
Mat.4.e.
Mar.1.c.
Luce.13.a.

amplius. Et scribam sup eum nomē dei
mei ⁊ nomen ciuitatis dei mei noue hie
rusalem. q̄ descendit de celo a deo meo: et
nomen meū nouū. Qui habet aurez au
diat: q̄d spūs dicat ecclesijs. Et anglo la
oditie ecclesie scribe. Hec dicit amen te
stis fidelis ⁊ verus: qui est principiū cre
D ature dei. Scio opa tua: qr neqz frigid⁹
es neqz calidus. vtinā frigidus esses aut
calidus: sed qr tepidus es. ⁊ nec frigidus
nec calidus. incipiam te euomere ex ore
meo: qr dicis q̄ diues sum ⁊ locupletat⁹
⁊ nullius egeo: ⁊ nescis qr tu es miser et
miserabilis. ⁊ paup ⁊ cec⁹ ⁊ nudus. Sua
deo tibi emere a me aurū ignitū ꝓbatuz
vt locuples fias: ⁊ vestimētis albis indu
aris. vt nō appareat ꝯfusio nuditatis tue
⁊ collyrio inunge oculos tuos vt videas
Ego quos amo. arguo ⁊ castigo. Emula
re ergo: ⁊ penitentiā age. Ecce sto ad osti
um ⁊ pulso. Si quis audierit vocē meā
⁊ aperuerit mihi ianuā intrabo ad illum
⁊ cenabo cū illo: ⁊ ipe mecū. Qui vicerit
dabo ei sedere mecū in throno meo: sic ⁊
ego vici ⁊ sedi cuz patre meo in throno
eius. Qui habet aurem audiat: quid spi
ritus dicat ecclesijs. IIII

A Post hec vidi: ⁊ ecce ostiū apertū
in celo: ⁊ vox prima quaz audiui
tanq̄z tube loquētis mecū dicens: Ascen
de huc: ⁊ ostendā tibi q̄ oportet fieri cito
s.i.c. Post hec statim fui in spū. Ecce sedes
posita erat in celo ⁊ supra sedem sedens.
Et qui sedebat silis erat aspectui lapidis
B iaspidis ⁊ sardinis: ⁊ iris erat in circum
itu sedis silis visioni smaragdine. Et in
circūitu sedis sedilia vigintiq̄ttuor: ⁊ su
pra thronos vigintiq̄ttuor seniores sedē
tes circūamicti vestimētis albis. ⁊ in ca
pitibꝫ eoꝝ coronas aureas. Et de throno
C ꝓcedebant fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua: ⁊
septem lampades ardētes añ thronuz q̄
sunt septē spūs dei. Et in cōspectu sedis
tanq̄z mare vitreū simile crystallo: et in
medio sedis ⁊ in circūitu sedis quattu
or aīalia plena oculis añ ⁊ retro. Et aīal
primū simile leoni ⁊ secūdū simile vitu
lo: ⁊ tertiū aīal hñs faciem q̄si hoīs: ⁊ q̄r
tum aīal simile aquile volanti. Et q̄ttu
or aīalia singula eoꝝ habebāt alas senas
⁊ in circūitu et intus plena sunt oculis.
Et requiē nō habebāt die ac nocte dicē D
tia sanctus scūs scūs dñs de⁹ om̄ipotēs Esa.6.
qui erat ⁊ q̄ est ⁊ q̄ ventur⁹ est. Et cuz da
rent illa aīalia glam ⁊ honorē ⁊ bñdictio
nem sedenti sup thronū viuenti ī secula
seculoꝝ: ꝓcedebant vigintiq̄ttuor senio
res añ sedentē in throno ⁊ adorabāt vi
uentē in secula seculoꝝ: ⁊ mittebāt coro
nas suas añ thronū dicētes: Dignus es
dñe de⁹ nr̄ accipe glam ⁊ honorē ⁊ virtu
tem: qr tu creasti oīa: ⁊ ꝓpter voluntatez
tuam erant ⁊ creata sunt. V

A Et vidi in dextera sedētis supra
thronū librū scriptū intus et fo
ris signatū sigillis septez. Et vi
di angelū fortem ⁊ p̄dicātez voce magna
Quis est dign⁹ aperire librū ⁊ soluere si
gnacula ei⁹: Et nemo poterat neqz ī celo
neqz in terra neqz subtus terraz aperire
librū: neqz respicere illuz. Et ego flebam
B multū: qm̄ nemo dign⁹ inuētus est ape
rire librū: nec videre eū. Et vn⁹ de senio
ribꝫ dixit mihi. Ne fleueris. Ecce vicit
leo de tribu iuda radix dauid aperire li
brum ⁊ soluere septē signacula eius. Et
vidi ⁊ ecce in medio throni et q̄ttuor aīa
lium ⁊ in medio senioꝝ agnū stantē tan
q̄z occisum hñtem cornua septē et ocu
los septē: qui sunt septē spūs dei missi in
oēm terrā. Et venit: et accepit de dextera
sedentis in throno librū. Et cū aperuis j.6.a. C
set librū. q̄ttuor aīalia ⁊ vigintiq̄ttuor se
niores ceciderūt corā agno hñtes singu
li citharas ⁊ phialas aureas plenas odo
ramentoꝝ que sunt orōes scōꝝ: et canta
bant canticū nouuz dicentes: Dign⁹ es
dñe accipe librū et apire signacula eius j.7.d.
q̄niā occisus es. ⁊ redemisti nos deo in
sanguine tuo ex om̄i tribu ⁊ lingua ⁊ po
pulo. et natione: et fecisti nos deo nr̄o re
gnum et sacerdotes ⁊ regnabim⁹ super
terrā. Et vidi: et audiui vocem angeloꝝ D
multorum in circumitu throni et aīali
um et senioꝝ. et erat numerus eoꝝ mi Job.25.
lia miliū dicentiuz voce magna. Dign⁹ Daniel.7.
Zach.9.

est agnus qui occisus est accipe virtutez
z diuinitatē z sapiam: et fortitudinē z ho
norem z gloriā et benedictiōem. Et om
nem creaturā que in celo est z sup terraz
et sub terra. z que sunt in mari z q̄ in eo.
omnes audiui dicētes sedenti in throno
z agno: Benedictio et honor z gl'a z pote
stas in secula seculoꝝ. Et q̄ttuor aīalia
dicebant amen. Et vigintiq̄ttuor senio
res ceciderūt in facies suas: z adorauē
rūt viuentē in secula seculoꝝ. VI

A Et vidi q̄ aperuisset agnus vnū
de septem sigillis: z audiui vnū
de quattor aīalibꝫ dicēs tanq̄ vo
cem tonitrui. Veni et vide. Et vidi: z ec
ce equus albꝰ. z qui sedebat sup illū ha
bebat arcuz. et data est ei corona: z exiuit
vincens vt vinceret. Et cū aperuisset si
gillum secundū audiui secundū animal
dicens: Veni z vide. Et exiuit alī equꝰ
rufus. et qui sedebat sup illū datuz est ei
vt sumeret pacē de terra. et vt inuicez se
interficiant et datꝰ est ei gladius magnꝰ
s. 5. b. / Et cū aperuisset sigillū tertium: audiui
B tertiū aīal dicens. Veni z vide. Et ec
ce equus niger: et qui sedebat sup illuz
habebat staterā in manu sua. Et audiui
tanq̄ vocem in medio quattuor aīaliuz
dicentiū: Bilibris tritici denario vno: et
tres bilibres hordei denario vno: z vinū
et oleum ne leseris Et cū aperuisset sigil
lum quartū audiui vocē quarti aīalis di
centis: Veni z vide. Et ecce equus palli
dus: et qui sedebat sup eum nomen illi
mors: et infernꝰ sequebaꝫ euz. Et data ē
illi ptās sup quattuor ptes terre. z inter
C ficere gladio fame z morte z bestijs terre
Et cū aperuisset sigillū quintū: vidi sub
tus altare aīas interfectoꝝ ꝓpter verbuz
dei: et ꝓpter testimoniū q̄ habebant. Et
j. 15. a. clamabant voce magna dicentes / Usq̄ /
quo dñe scūs et verus nō iudicas z non
vindicas sanguinē nostrū de his qui ha
bitant in terra: Et date sunt illis singu
le stole albe: et dictū est illis. vt requiesce
rent adhuc tempꝰ modicū donec cōple
antur cōserui eoꝝ et fratres eoꝝ qui in
terficiendi sunt sicut z illi. Et vidi cum
aperuisset sigillū sextuz / et ecce terremo Gen. 27. f.
tus magnꝰ factus est. Et sol factus ē ni D
ger tanq̄ saccus cilicinꝰ: et luna tota fa
cta est sicut sanguis: et stelle de celo ceci
derunt sup terrā sicut ficus emittit gros
sos suos cuz a vento magno mouet. Et
celū recessit sicut liber inuolutꝰ: z omnis
mons z insule de locis suis mote sūt. Et
reges terre z principes z tribuni et diui
tes z fortes z oīs seruus z liber absconde
runt se in spelūcis z in petris montium.
/ z dicūt montibꝫ z petris cadite sup nos j. 9. b. Esa. 2.
z abscōdite nos a facie sedentis sup thro Luc. 23. e.
nū et ab ira agni: q̄m venit dies magnꝰ Osee. 10.
ire ipsoꝝ. Et q̄s poterit stare? VII

Post hec vidi quattuor angelos A
p stantes sup q̄ttuor angulos ter
re. tenētes quattuor ventos: ut
ne flarent sup terram: neq̄ sup mare
neq̄ in vllam arborē. Et vidi alterꝫ ange
lum ascendentē ab ortu solis hñtem si
gnum dei viui: et clamauit voce magna
quattuor angelis q̄bꝫ datū est nocere ter
re z mari dicens / Nolite nocere terre et j. 9. a. Ezech. 9.
mari neq̄ arboribꝫ quoadusq̄ signemus Apo. 10.
seruos dei nr̄i in frontibꝫ eoꝝ. Et audiui B
numerū signatoꝝ: centū q̄dragintaquat j. 19. a.
tor milia signati ex oī tribu filioꝝ israel.
Ex tribu iuda: duodecim milia signati.
Ex tribu ruben: duodecim milia signati
Ex tribu gad: duodeciz milia signati. Ex
tribu aser: duodecim milia signati. Ex
tribu neptalim: duodecim milia signati
Ex tribu manasse: duodeciz milia signa
ti. Ex tribu symeon: duodecim milia si
gnati. Ex tribu leui: duodecim milia si
gnati. Ex tribu ysachar: duodeciz milia C
signati Ex tribu zabulon: duodecim mi
lia signati. Ex tribu ioseph: duodeciz mi
lia signati. Ex tribu beniamin: duodeciz
milia signati. Post hec vidi turbam ma
gnam quaz dinūerare nemo poterat ex
oībus gentibꝫ et tribubꝫ et ꝓplis z lingu
stantes ante thronuz et in cōspectu agni
amicti stolis albis: et palme in manibus
eoꝝ. Et clambant voce magna dicētes.
Salus deo nostro: qui sedet super thro
num et agno. Et oēs angeli stabant in

circũitu throni ⁊ seniorum et quattuor
aialiũ:et ceciderũt in cõspectu throni in
facies suas:⁊ adorauerũt deũ dicentes.
D amen. Benedictio ⁊ claritas et sapientia
⁊ grãr actio:honor et virtus et fortitudo
deo nr̃o:in secula seculorr Amen. Et re-
spondit vn⁹ de senioribꝫ:⁊ dixit mihi. Hi
qui amicti sunt stolis albis qui sũt ⁊ vn
de venerũt:⁊ dixi illi. Dñe mi tu scis.
Et dixit mihi: Hi sunt qui venerunt de
tribulatione magna: et lauerunt stolas
suas⁊ dealbauerũt eas in sanguĩe agni
g.5.c. Ideo sunt ante thronũ dei:⁊ seruiũt ei
die ac nocte in tẽplo eius:et qui sedet in
Esa.25. throno habitabit sup illos. Non esuri-
Hiere.31. ent neqꝫ sitient amplius:neqꝫ cadet super
j.21.a. illos sol neqꝫ vllus estus: qm̃ agn⁹ qui
in medio throni est reget illos:et dedu-
cet eos advite fontes aquarr:⁊ absterget
deus oẽm lachrymã ab oculis eorum.

A Et cũ aperuisset sigillũ VIII
septimũ:factũ est silentiuꝫ ĩ celo
q̃si media hora. Et vidi septẽ an
gelos stantes in ꝓspectu dei:⁊ date sunt
illis septem tube. Et alius angelus venit
⁊ stetit ante altare hñs thuribulũ aure-
um:⁊ data sunt illi incensa multa:vt da
ret de orõibꝫ scõrr oĩm sup altare aureuꝫ
B qđ est ante thronũ dei. Et ascẽdit fumus
incensorr de orõibꝫ scõrr de manu angeli:
coram deo. Et accepit angelus thuribuluꝫ
aureũ:⁊ impleuit illud de igne altaris.⁊
misit in terrã:⁊ facta sunt tonitrua ⁊ vo
ces ⁊ fulgura ⁊ terremotus magn⁹:et se
ptem angeli q̃ habebant septẽ tubas pre
parauerũt se vt tuba canerẽt. Et primus
angelus tuba cecinit. Et facta est grãdo
⁊ ignis mixta in sanguĩe:et missuꝫ est in
C terram. Et tertia ps terre:cõbusta est:et
tertia ps arborr concremata est.⁊ oĩe fe
num viride cõbustũ est. Et secũdus an-
gelus tuba cecinit:⁊ tanqꝫ mons magn⁹
igne ardens missus est in mare. Et facta
est tertia ps maris sanguis:⁊ mortua est
tertia ps creature eorr q̃ habebãt aĩas in
D mari:⁊ tertia ps nauiũ interiit. Et terti
us angelus tuba cecinit ⁊ cecidit de celo
stella magna ardens tanqꝫ facula. Et ce-
cidit in tertiã ptem fluminũ ⁊ in fontes
aquarr:⁊ nomẽ stelle dicit absinthiũ. Et
facta est tertia ps aquarr in absinthiuꝫ:⁊
multi hoĩm mortui sũt de aquis:qr ama
re facte sunt. Et quart⁹ angls cecinit: et
percussa est tertia ps solis ⁊ tertia ps lune
⁊ tertia ps stellarũ ita vt obscurarẽt ter-
tia ps eorr:⁊ diei non luceret ps tertia et
noctis similiter. Et vidi:⁊ audiui vocem
vn⁹ aquile volantis p mediũ celi:dicẽtis
voce magna. Ve ve ve habitantibꝫ ĩ ter-
ra de ceteris vocibus trium angelorum
qui erant tuba canituri. IX

A Et quint⁹ angelus tuba cecinit:
j.20.a. ⁊ vidi stellam de celo cecidisse in
terram:⁊ data est ei clauis putei
j.14.c.⁊.19.a. abyssi. Et aperuit puteũ abyssi⁊ ascẽdit
fumus putei sicut fum⁹ fornacis magne
⁊ obscuratus est sol ⁊ aer de fumo putei.
Et de fumo putei exierũt locuste ĩ terrã:⁊
data est illis potestas sic̃ hñt ptãtes scor-
piones terre⁊ Et pceptũ est illis ne lede
Exo.10. Ezech rent fenũ terre neqꝫ oĩe viride.neqꝫ o-
9.8.7.a. mnem arborẽ:nisi tm̃ hoĩes qui non hñt
B signũ dei in frontibꝫ suis. Et datũ est illr
ne occiderẽt eos:sed vt cruciarẽt mensi-
bus quinqꝫ. Et cruciat⁹ eorr vt cruciat⁹
g.6.d.Esa.2. scorpii:cũ percutit hoĩem⁊ Et in diebꝫ illis
Osee.10.Luc. q̃rent hoĩes mortẽ ⁊ nõ inuenient eã:⁊ de-
23.e. siderabunt mori: et fugiet mors ab eis.
Hap.16. ⁊ Et similitudines locustarr siles equis pa-
ratis in prliũ:⁊ sup capita earr tanqꝫ coro-
ne siles auro.⁊ facies earr sicut facies ho-
minũ. Et habebant capillos sicut capil-
los mulierum:⁊ dentes earum sicut den
tes leonum erant. Et habebant loricas
sicut loricas ferreas:⁊ vor alarum earuꝫ
sicut vor curruũ equorr multorr curren
tium in bellũ. Et habebant caudas simi
les scorpionũ:⁊ aculei erãt in caudis ea-
rũ:⁊ ptãs earr nocere hoĩbꝫ mẽsibꝫ quin-
C qꝫ. Et habebãt sup se regẽ angelũ abyssi
cui nomẽ hebraice abaddon. grece autez
appollion.⁊ latine hñs nomen exterimi-
nans. Ve vnũ abiit:⁊ ecce venit adhuc
duo ve post hec. Et sext⁹ angelus tuba ce
cinit ⁊ audiui vocẽ vnã ex q̃ttuor cornibꝫ
altaris aurei qđ est añ oculos dei: dicente

sexto angelo q̃ habebat tubã: Solue q̃t tuor angelos q̃ alligati sũt i flumine magno eufratẽ. Et soluti sũt q̃ttuor angeli q̃ parati erãt in horã & diẽ & mẽsem & annũ vt occiderẽt tertiã pt̃ hoim. Et nũerus equestris exercit⁹ vicies milies dena milia & audiui nũer eor. Et ita vidi equos in visiõe & q̃ sedebãt sup eos hẽbãt loricas igneas & hyacinthinas & sulphureas & capita eq̃r erãt tanq̃ capita leonũ & de ore eor pcedit ignis & fumus & sulphur Et ab his tribꝰ plagis occisa ẽ tertia ps hoim: de igne & de fumo & sulphure q̃ procedebãt ex ore ipor. Potãs enĩ eq̃r in ore eor est & in caudis eor. Nã caude eor similes serpentibꝰ hñtes capita & in his nocent. Et ceteri hoies q̃ nõ sunt occisi in his plag̃ neq̃ pniam egerũt de opib⁹ manuũ suar vt nõ adorarẽt demonia et simulacra aurea & argẽtea & erea et lapidea & lignea q̃ neq̃ videre pñt neq̃ audire neq̃ ambulare & nõ egerũt pniam ab homicidijs suis neq̃ a veneficijs suis neq̃ a fornicatõe sua neq̃ a furt̃ suis. X

Et vidi aliũ angelũ fortẽ descendentẽ de celo amictũ nube & iris in capite ei⁹. Et facies eius erat vt sol & pedes ei⁹ tanq̃ colũna ignis. Et hẽbat in mãu sua libellũ aptus & posuit pedẽ suũ dextrũ sup̃ mare: finistr aũt sup terrã & clamauit voce magna quẽadmodũ cũ leo rugit. Et cus clamasset: locuta sunt septẽ tonitrua voces suas. Et cũ locuta fuissent septẽ tonitrua voces suas & ego scriptur⁹ erã. Et audiui vocẽ de celo dicentẽ mihi: Signa q̃ locuta sũt signa & noli ea scribere. Et angel⁹ quẽ vidi stantẽ sup̃ mare et sup̃ trã leuauit manũ suã ad celũ & iurauit p viuentẽ in secla seclor q̃ creauit celũ & ea q̃ in eo sũt & terrã & ea q̃ in ea sunt & mare & ea q̃ in eo sunt q̃ tps nõ erit amplius: sed in dieb⁹ vocis septimi angeli cus ceperit tuba canere & consummabit mysteriũ dei: sicut euãgelizauit p seruos suos pphetas. Et audiui vocẽ de celo iter loquẽtẽ mecũ & dicẽtẽ: Vade & accipe libr aptus de manu angli stantis supra mare & sup terram. Et abij ad angelũ dicẽs ei vt daret mihi librũ & dixit mihi: Accipe libr & devora illũ et faciet amaricari ventrẽ tuũ sed in ore tuo erit dulce tanq̃ mel. Et accepi librũ de manu angeli et devorauit illũ & erat in ore meo tanq̃ mel dulce. Et cũ devorassem eũ amaricat⁹ ẽ venter meus. Et dixit mihi. Oportet te iter pphetare gẽtib⁹ & pplis & linguis & regib⁹ multis. Ezech. 3.

Et datus est mihi calamus silis virge & dicũ est mihi Surge & metire templũ dei et altare & adorãtes in eo. Atriũ aũt qd̃ est foris templũ eijce foras & ne metiaris illud: qm̃ datũ est gentib⁹. Et ciuitatẽ sanctam calcabũt mẽsib⁹ q̃draginta duob⁹. Et dabo duob⁹ testib⁹ meis & pphetabũt dieb⁹ mille ducẽtis seraginta amicti saccis. Hi sunt due olive & duo candelabra in cõspectu dñi terre stantes. Et si quis voluerit eos nocere ignis exiet de ore eorum & devorabit inimicos eor & si quis voluerit eos ledere sic oportet eũ occidi Hi hñt ptãtem claudendi celũ ne pluat dieb⁹ pphetie illor & ptãtem hñt sup aquas conuertẽdi eas in sanguinẽ & percutere terrã omi plaga q̃tiens cunq̃ voluerint Et cũ finierint testimoniũ suũ bestia q̃ ascẽdit de abysso faciet adũsus eos bellũ & vincet illos & occidet eos. Et corpora eorũ iacebũt in plateis ciuitatis magne q̃ vocat spiritaliter sodoma et egyptus vbi et dns eor crucifixus est. Et videbũt de tribub⁹ & popul̃is et linguis et gẽtibus corpa eor p tres dies & dimidiũ & corpa eor nõ sinent poni i monumentis. Et inhabitãtes terrã gaudebũt sup illos & iocabunt & mũera mittẽt inuicẽ qm̃ hi duo pphete cruciauerũt eos q̃ habitabant sup terrã. Et post dies tres et dimidiũ spũs vite a deo intrauit in eos. Et steterunt super pedes suos & timor magnus cecidit super eos qui viderunt eos. Et audierunt vocem magnã de celo dicentem eis: Ascẽdite huc. Et ascenderunt in celũ in nube & viderunt illos inimici eor. Et illa hora fact⁹ est tremotus magnus & decima ps ciuitat̃ cecidit

Daniel. 12. Daniel. 7. Ezech. 37. Actu. 1. b. Luc. 24. g.

Et occisa sunt in terremotu noīa hoīm
septē milia. ⁊ reliqui in timorē sūt missi
D ⁊ dederūt gl'am deo celi. Ue secūdū abijt
⁊ ecce ve tertiū veniet cito. Et septimus
angelus tuba cecinit. ⁊ facte sunt voces
magne ī celo dicētes. Factū est regnum
hui⁹ mundi dñi nr̄i ⁊ christi ei⁹. ⁊ regna
būt in secula secl'oꝝ. amē. Et vigītiq̄ttu-
or seniores q̄ in ꝯspectu dei sedēt ī sedib⁹
suis ceciderūt in facies suas. ⁊ adoraue-
rūt deū dicētes: Grās agim⁹ tibi dñe de
us nr̄ oīpotens q̄ es ⁊ q̄ eras ⁊ q̄ ventur⁹
es: qꝛ accepisti virtutē tuā magnaꝫ et re
gnasti. Et irate sunt gētes. ⁊ aduenit ira
tua. ⁊ tp̄s mortuoruꝫ iudicari. ⁊ reddere
mercedē suis tuis ꝓphetis ⁊ scīs ⁊ timen
tib⁹ nomē tuū: pusillis ⁊ magnis. ⁊ exter
minādi eos q̄ corrup̄ūt terrā Et ap̄tum
est templū dei ī celo. ⁊ visa ē arca testamē
ti ei⁹ in tēplo ei⁹. Et facta sunt fulgura ⁊
voces ⁊ tremot⁹ ⁊ grādo magna. XII
A Et signū magnū apparuit ī celo:
Mulier amicta sole: ⁊ luna sub
pedib⁹ ei⁹. et in capite ei⁹ corona
stellaꝝ duodecim. Et in vtero hñs ⁊ cla
mabat parturiēs ⁊ cruciat̄ vt pariat. Et
visum est aliud signū ī celo. Et ecce dra
co magn⁹ rusus hñs capita septeꝫ ⁊ cor-
nua decē. ⁊ in capitib⁹ suis septem diade
mata. ⁊ cauda ei⁹ trahebat tertiā p̄tē stel
B larū celi. ⁊ misit eas in terram. Et draco
stetit añ mulierē q̄ erat paritura vt cū pe
perisset filiū ei⁹ deuoraret. Et pep̄it filiū
masculū. qui rectur⁹ erat oēs gentes in
virga ferrea. Et rapt⁹ est filius ei⁹ ad de
um ⁊ ad thronū ei⁹. ⁊ mulier fugit ī soli
tudinē vbi habebat locū paratū a deo: vt
ibi pascat eā dieb⁹ mille ducent̄ sexagin
ta. Et factū est preliū magnuꝫ in celum:
C Michael ⁊ angeli ei⁹ p̄liabant̄ cū draco-
ne. ⁊ draco pugnabat ⁊ angeli ei⁹ ⁊ non
valuerūt neq̄ loc⁹ inuētus est eorū am
plius ī celo. Et ꝓiectus est draco ille ma
gnus: serpens antiqu⁹ qui vocat̄ diabol⁹
⁊ sathanas. q̄ seducit vniūsum orbē et ꝓ
iectus est in terrā. ⁊ angeli ei⁹ cū illo mis
si sunt. Et audiui vocē magnā in celo di
centē: Nunc facta est salus ⁊ virtus ⁊ re-
gnum dei nr̄i ⁊ ptās christi eius: qꝛ proie
ctus est accusator fratrū nr̄oꝝ qui accusa
bat illos añ cōspectū dei nostri die ac no
cte ⁊ ipsi vicerūt eū ꝓpter sanguinē agni
⁊ ꝓpter verbū testimonij sui. ⁊ nō dilexe-
runt aīas suas vsq̄ ad mortē. Propte-
rea letamini celi ⁊ qui habitatis in eis.
Ue terre ⁊ mari. qꝛ descēdit diabolus ad
vos hñs iram magnā sciens q̄ modicuꝫ
tp̄s habet. Et postq̄ vidit draco q̄ ꝓiect⁹
esset in terrā p̄secut⁹ est muliere q̄ pep̄it
masculuꝫ. Et date sunt mulieri ale due
aquile magne vt volaret in desertū in lo
cum suū vbi alit̄ p̄ tp̄s ⁊ tp̄a ⁊ dimidiuꝫ
tp̄is a facie serpent̄. Et misit serpens ex
ore suo post mulierē aquā tanq̄ flumen
vt eā faceret trahi a flumīe. Et audiuit
terra mulierē ⁊ aperuit terra os suū ⁊ ab
sorbuit flumē q̄d misit draco de ore suo
Et irat⁹ est draco in mulierē. ⁊ abijt face
re p̄liū cū reliq̄s de semīe ei⁹ q̄ custodiūt
mandata dei. ⁊ hñt testimoniū iesu chri
sti. Et stetit sup̄ arenā maris. XIII
A Et vidi de mari bestiā ascendētez
hñtem capita septē ⁊ cornua de-
cem. ⁊ sup̄ cornua ei⁹ decē diade
mata. ⁊ sup̄ capita eius noīa blasphemie
Et bestia quā vidi. similis erat pardo: et
pedes eius sicut pedes vrsi. ⁊ os ei⁹ sicut
os leonis. Et dedit illi draco virtutē suā
⁊ ptātem magnā. Et vidi vnū de capiti-
bus suis q̄si occisum in mortem ⁊ plaga
mortis eius curata est. Et ammirata est
vniuersa terra post bestiam. Et adoraue
runt draconem qui dedit ptātem bestie.
⁊ adorauerunt bestiam dicētes. Quis si
milis bestie ⁊ q̄s poterit pugnare cuꝫ ea?
Et datū est ei os loquens magna ⁊ blas
phemias. ⁊ data est ei ptās facere mēses
quadragintaduos. Et aperuit os suū in
blasphemias ad deū blasphemare nomē
eius ⁊ tabernaculū eius ⁊ eos qui in ce-
lo habitant. Et est datum illi bellum fa-
cere cum sanctis: ⁊ vincere eos. Et data
est illi potestas in omnē tribum ⁊ ꝓpl'um
⁊ linguā ⁊ gentē. ⁊ adorauerūt eam oēs
qui inhabitabāt terrā. quoꝝ nō sūt scri-
pta noīa in libro vite agni qui occisus est

ī. 20. d.
Phil. 4. a.

C ab origine mũdi. Si quis hz aurẽ audi/
at Qui in captiuitatẽ duxerit: in captiui
Mat·26·e· tatẽ vadet/qui in gladio occiderit opoz/
Gen̄·9· tet eũ gladio occidi. Hic est patiẽtia et fi
des scoꝝ. Et vidi aliã bestiaz ascendentez
de terra 7 hẽbat cornua duo silia agni.
Et loq̃bat sicut draco Et ptãtem priorꝭ
bestie oẽm faciebat in ꝓspectu ei⁹·et fecit
terrã 7 habitãtes in ea adorare bestiam
primã·cui⁹ curata est plaga mortꝭ. Et fe
cit signa magna vt etiã ignẽ faceret d̃ ce
D lo descẽdere in terrã in ꝓspectu hoim. Et
seduxit habitãtes in tra ꝓpt̃ signa q̃ data
sunt illi facere in ꝓspectu bestie dicẽs ha
bitantibꝫ in tra vt faciãt imaginez bestie
q̃ hz plagã gladij 7 vixit. Et datuz est illi
vt daret spm̃ imagini bestie· 7 vt loq̃tur
imago bestie· 7 faciet vt quicũq; nõ ado/
rauerit imaginem bestie· occidatur. Et
faciet oẽs pusillos 7 magnos 7 diuites
7 paupes 7 liberos 7 seruos hẽ characte/
rem i dextera mãu aut in frontibꝫ suis· 7
ne q̃s posset emere aut vendere· nisi qui
habeat characterez· aut nomẽ bestie· aut
numez noiꝭ ei⁹. Hic sapia est. Qui ha/
bet intellectũ cõputet nũez bestie. Nũe/
rus enim hoiꝭ est 7 nũer⁹ ei⁹ sercenti sexa/
gintasex. XIIII

A Et vidi· 7 ecce agn⁹ stabat supra
montẽ sion· 7 cũ eo centũ q̃dra/
gintaq̃ttuoz milia hñtes nomẽ ei⁹ 7 no/
men pr̃is ei⁹ scriptũ in frontibꝫ suis. Et
audiui vocẽ de celo tanq̃z vocẽ aq̃z mul/
tarũ 7 tanq̃z vocẽ tonitrui magni· 7 vocẽ
quã audiui sicut citharedoz citharizan/
tiũ in citharis suis. Et cantabãt q̃si can/
ticũ nouũ añ sedẽ 7 ante q̃ttuoz aialia et
senioꝛes: 7 nemo poterat dicere canticuz
nisi illa centũ q̃dragintaq̃ttuoz milia qui
empti sũt de terra Hi sũt q̃ cũ mulieribꝫ
nõ sunt coinq̃nati· virgines enim sũt. Hi se/
quunt agnũ q̃cũq; ierit. Hi empti sũt ex
oĩbꝫ primitie deo 7 agno· 7 in ore eoz nõ
est inuentũ mendaciũ. Sine macula enim
sunt añ thronũ dei. Et vidi alterꝫ angl'm
volantẽ p̃ mediũ celũ hñtem euãgeliuz
eternũ vt euãgelizaret sedẽtibꝫ sup̃ ter/
ram 7 sup̃ omnẽ gentẽ 7 tribũ 7 linguaz
7 populuz· dicens magna voce/ Timete ps·33·
dñm· 7 date illi honorẽ: q̃nit hora iudi
cij eius· 7 adorate eũ/qui fecit celũ 7 ter/ ps·145·
ram· 7 mare 7 fontes aquaz. Et alius an Act̃·14·c·
gelus secut⁹ est dicens/ Cecidit· cecidit j·18·a· Diere·51
babylon illa magna· que a vino ire for/ Esa·21·
nicatiõis sue potauit oẽs gentes. Et ter
tius angelus secut⁹ est illos· dicens vo/
ce magna. Si quis adorauerit bestiam 7
imaginẽ ei⁹· 7 accepit characterẽ i fronte
sua aut in mãu sua· hic bibet de vino ire
dei q̃ mixtũ est mero in calice ire ip̃ius.
Et cruciabit igne 7 sulphure in cõspectu C
angeloz scoꝝ· 7 añ ꝓspectum agni/ Et fu s·9·a·et·j·19·a·
mus tormẽtoz eoz descẽdet in secula se/
culoz. Nec hñt requiem die ac nocte q̃
adorauerũt bestiã 7 imaginẽ ei⁹: 7 si quis
accepit characterem noiꝭ ei⁹. Hic patiẽ
tia scoꝝ est qui custodiũt mãdata dei 7 fi
dem iesu. Et audiui vocẽ de celo dicentẽ
mihi. Scribe. Beati mortui q̃ in dño mo
riunt. Amodo iã dicit spũs vt requi
escant a laboribꝫ suis. Opa enim illoruz se
quũtur illos. Et vidi· 7 ecce nubẽ candi/
dam· 7 sup̃ nubem sedentẽ silem filio ho
minis hñtẽ in capite suo coronã aureaz
7 in manu sua falcem acutã. Et alius an D
gel⁹ exiuit de tẽplo· clamãs voce magna
ad sedentẽ sup̃ nubẽ. Mitte falcẽ tuam 7
mete: q̃ nit hora vt metatur· q̃m̃ aruit
messis terre. Et misit q̃ sedebat sup̃ nu/
bem falcẽ suã i terra: 7 messuit eã. Et ali⁹
angelus exiuit de tẽplo q̃ est in celo ha/
bens 7 ipe falcem acutã. Et alius angl's
exiuit de altari q̃ hẽbat ptãtez supra ignẽ
7 clamauit voce magna ad eũ q̃ habebat
falcem acutã dicẽs: Mitte falcẽ tuã acu/
tã· 7 vindemia botros vinee tre: q̃m ma
ture sunt vue ei⁹. Et misit angelus falcẽ
suã acutã in terrã· 7 vindemiauit vineaz
terre· 7 misit in lacum ire dei magnum
Et calcatus est lac⁹ extra ciuitatẽ· 7 exiuit
sanguis de lacu vsq; ad frenos equoz p̃
stadia mille sercenta. XV

A Et vidi aliud signuz in celo ma/ A
gnuz 7 mirabile: angelos septez
habentes plagas septem nouissi
mas: quoniã i illis ꝓsummata est ira dei

Et vidi tanq̃ mare vitreum mixtũ igne
⁊ eos qui vicerũt bestiã ⁊ imaginẽ eius.
⁊ numeruz noĩs ei⁹ stantes supra mare
vitreũ hñtes citharas dei. ⁊ cantãtes cã-
ticum moysi serui dei. ⁊ canticũ agni di-
C centes. Magna et mirabilia sũt opa tua
dñe de⁹ oĩpotens: iuste ⁊ vere sũt vie tue
dñe rex seculorũ. Quis nõ timebit te do
mine. ⁊ magnificabit nomẽ tuũ? Quia
solus pius es: qm̃ oẽs gentes venient ⁊
adorabũt ĩ cõspectu tuo: qm̃ iudicia tua
manifesta sunt. Et post hec vidi. ⁊ ecce a-
pertũ est templũ tabernaculi testimonij
D in celo. Et exierũt septẽ angeli hñtes se-
ptem plagas de tẽplo. vestiti lapide mũ-
do ⁊ candido: ⁊ p̃cincti circa pectora çonis
aureis. Et vnũ de q̃ttuor aĩalib⁹ dedit se
ptem augelis septẽ phialas aureas ple-
nas iracũdie dei viuẽtis in secula seculo
rũ. Et impletũ est tẽplũ dei fumo a ma-
iestate dei ⁊ de virtute eius. ⁊ nemo pote
rat introire in tẽplũ. donec ꝯsummaren
tur septẽ plage septẽ angelor̃. XVI

A Et audiui vocẽ magnam de tem
plo dicentẽ septẽ angel'. Ite et
effundite septez phialas ire dei
in terraz. Et abijt prim⁹ angelus ⁊ effu-
dit phialam suã in terrã. ⁊ factũ est vul-
nus seuũ ⁊ pessimũ in hoĩes q̃ habebant
characterez bestie. ⁊ in eos q̃ adorauerũt
bestiam ⁊ imaginẽ eius. Et secũdus an-
gelus effudit phialam suã in mare. ⁊ fa-
ctus est sanguis tanq̃ mortui. ⁊ oĩs aĩa
viuens mortua ẽ in mari. Et terti⁹ effu
dit phialam suã sup̃ flumina ⁊ sup̃ fon-
tes aquar̃. ⁊ fact⁹ est sanguis. Et audiui
B angelũ aquar̃ dicentẽ: Iustus es dñe q̃
es ⁊ qui eras scũs: qui h̃ iudicasti: qr̃ san-
guinẽ scõr̃ ⁊ p̃phetar̃ effuderũt. ⁊ sangui
nem eis dedisti bibere. Digni eniz sunt.
Et audiui alter̃ dicentẽ. Etiã dñe de⁹ oĩ
potens: vera ⁊ iusta iudicia tua. Et q̃rtus
angelus effudit phialaz suã in solẽ ⁊ da-
tum est illi estu affligere hoĩes ⁊ igni. Et
estuauerũt hoĩes estu magno. ⁊ blasphe-
mauerũt nomẽ dei hñtis ptãtem super
has plagas. neq̃ egerũt pñiam vt darẽt
illi gloriaz. Et quintus angelus effudit
phialam suam sup̃ sedem bestie: ⁊ factuz
est regnũ ei⁹ tenebrosuz. ⁊ cõmãducaue-
rũt liguas suas p̃ dolore. ⁊ blasphemaue
runt deũ celi p̃ doloribꝫ ⁊ vulneribꝫ suis
⁊ nõ egerunt pñiam ex opibus suis. Et
sextus angelus effudit phialam suã ĩ flu
mẽ illud magnũ eufratẽ. ⁊ siccauit aquã
eius vt prepareť via regibꝫ ab ortu solis
Et vidi de ore draconis ⁊ de ore bestie et
de ore pseudo p̃phete exire spũs tres im-
mundos in modũ ranaruz. Sunt eniz
spũs demoniorũ facientes signa. ⁊ proce
dũt ad reges toti⁹ terre ꝯgregare illos ĩ
preliũ ad diẽ magnũ omnipotentis dei.
Ecce venio sicut fur. Btũs qui vigilat
⁊ custodit vestimẽta sua ne nud⁹ ambu-
let ⁊ videant turpitudinẽ ei⁹. Et ꝯgrega
bit illos in locum qui vocať hebraice her
magedon. Et septimus angelus effudit
phialam suã in aerẽ. ⁊ exiuit vox magna
de templo a throno dicens: Factum est
Et facta sunt fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua
⁊ terremot⁹ fact⁹ est magn⁹ q̃lis nunq̃
fuit ex q̃ hoĩes fuerũt sup̃ terrã tal' terre
mot⁹ sic magn⁹. Et facta est ciuitas ma-
gna in tres ptes: ⁊ ciuitates gẽtiũ cecide
rũt. Et babylon magna veĩt ĩ memoriã
añ deũ: dare illi calicẽ vini indignatiõis
ire ei⁹. Et oĩs insula fugit. ⁊ mõtes non
sunt inuẽti. Et grando magna sic talen
tũ descẽdit de celo ĩ hoĩes ⁊ blasphemaue
rũt hoĩes deũ p̃pter plagã grãdinis: qm̃
magna facta est vehemẽter. XVII

A Et venit vnus de septem angel'
qui habebant septẽ phialas. ⁊ lo
cutus est mecum dicens: Veni
⁊ ostendam tibi damnationẽ meretricis
magne que sedet sup̃ aquas multas cuz
qua fornicati sunt reges terre: ⁊ inebria
ti sunt q̃ inhabitãt terrã de vino p̃stitu-
tionis ei⁹. Et abstulit me in spũ ĩ desertũ
Et vidi mulierẽ sedentẽ sup̃ bestiã cocci
neã plenã noĩbꝫ blasphemie hñtẽ capita
septẽ ⁊ cornua decẽ. Et mulier erat circũ
data purpura ⁊ coccino ⁊ inaurata auro
et lapide precioso ⁊ margaritis. habens
poculum aureũ in manu sua plenũ abo-
minatione ⁊ immũdicia fornicatiõis ei⁹

C

D
s.3.a.i. Thessal.
5.a.2. Pe.3.c.
Mat.24.g.
Luc.12.e.
2.Cor.5.a

B

Et in fronte ei⁹ nomē scriptum mysteri
um babylon magna: mater fornicatōnū
⁊ abominationū terre. Et vidi mulierez
ebriam de sanguīe scōruz. ⁊ de sanguine
martyrū iesu. Et miratus sum cuz vide
rem illā ammiratōe magna. Et dixit mi
hi angelus: Quare miraris? Ego dicaz
tibi sacr̄m mulieris ⁊ bestie q̄ portat eaz.
C q̄ habet capita septez ⁊ cornua decē. Be
stia quā vidisti fuit. ⁊ nō est. et ascensura
est de abysso. ⁊ in interitū ibit. ⁊ mirabū
tur inhabitātes terrā quoꝝ nō sunt scri
pta noīa ī libro vite a cōstitutiōe mūdi
vidētes bestiā que erat. ⁊ nō est. Et hic ē
sensus. qui hz sapīam. Septē capita se
ptem mōtes sunt: sup q̄s mlr sedet. ⁊ re
ges septē sunt. Quinqz ceciderūt vn⁹ ē.
⁊ alius nōdū venit. Et cū venerit oportz
illū breue tp̄s manere. Et bestia q̄ erat ⁊
nō est ⁊ ip̄a octaua est. ⁊ de septē est. Et ī
interitū vadet. Et decē cornua q̄ vidisti
decē reges sūt q̄ regnū nōdū acceperūt.
sed ptātem tanq̄z reges vna hora accipi
D ent post bestiā. Hi vnū cōsiliū hn̄t. ⁊ vir
tutem ⁊ ptātem suā bestie tradēt. Hi cū
s. 19. c. agno pugnabūt. ⁊ agn⁹ vincet illos / qm̄
1. Timoth. 6. d. dn̄s dn̄oꝝ est. ⁊ rex regū ⁊ q̄ cuz illo sunt
vocati ⁊ electi et fideles. Et dixit mihi:
Aquas q̄s vidisti vbi meretrix sedet ppl'i
sunt ⁊ gentes ⁊ līgue. ⁊ decē cornua q̄ vi
disti in bestia hi odient fornicariā ⁊ deso
latam facient illā ⁊ nudā. ⁊ carnes eius
manducabūt. ⁊ ip̄am igni cōcremabunt
Deus enī dedit in corda eoꝝ vt faciant
qd̄ placitū est illi vt dent regnū suuz be
stie donec ꝯsummenť verba dei. Et muli
er quā vidisti est ciuitas magna q̄ habet
regnū sup reges terre. XVIII
A Et post hec vidi aliū angelū descē
dentē de celo. hn̄tem ptātem ma
gnā. ⁊ terra illūiata est a gl'ia ei⁹
s. 14. b. Hiere. Et exclamauit in fortitudīe dicens / Ce
51. Esa. 21. cidit cecidit babylon magna ⁊ facta ē ha
bitatio demōioꝝ ⁊ custodia oīs spūs im
mūdi. ⁊ custodia oīs volucris immūde
⁊ odibilis: qꝛ de vino ire fornicatiōis ei⁹
biberūt oēs gentes. Et reges terre cū il
la fornicati sūt. ⁊ mercatores terre de vir
tute delitiaꝝ eius diuites facti sunt. Et
audiui aliā vocem de celo dicētez: Exite
de illa ppl's meus. ⁊ ne p̄ticipes sitis deli
ctorū ei⁹. ⁊ de plagis eius non accipiatis
Quoniā p̄uenerūt pctā eius vsqz ad ce
lum. ⁊ recordat⁹ est dn̄s iniquitatū eius
Reddite illi sicut ⁊ ip̄a reddidit vobis. ⁊
duplicate duplicia s̄m op̄a ei⁹. In pocu B
lo quo miscuit vob̄. miscete illi duplum
/ Quātum glorificauit se ⁊ in delitijs fu Deut. 25.
it. tantū date illi tormentū ⁊ luctū. qꝛ in
corde suo dicit / Sedeo regina. ⁊ vidua Esa. 47.
nō sum. ⁊ luctū nō videbo. Ideo in vna
die venient plage ei⁹. mors ⁊ luctus ⁊ fa
mes. ⁊ igne cōburet̄. qꝛ fortis est de⁹ q̄ iu
dicabit illā. Et flebūt ⁊ plangēt se sup il
lam reges terre q̄ cū illa fornicati sunt. ⁊
in delitijs vixerūt cū viderīt fumū incē
dij ei⁹. longe stātes ꝓpter timorē tormē
torū ei⁹ dicentes / Ve ve ciuitas illa ma Hiere. 51.
gna babylon. ciuitas illa fortis: qm̄ vna
hora venit iudiciū tuū. Et negociatores C
terre flebūt ⁊ lugebūt sup illā: qm̄ mer
ces eoꝝ nemo emet ampli⁹: merces au
ri ⁊ argenti ⁊ lapidis p̄ciosi ⁊ margarite
⁊ byssi ⁊ purpure ⁊ serici ⁊ cocci ⁊ om̄e li
gnū tinū. ⁊ oīa vasa eboris ⁊ oīa vasa de
lapide p̄cioso ⁊ eramento ⁊ ferro ⁊ mar
more. Et cynnamomū ⁊ amomū ⁊ odo
ramentoꝝ ⁊ vnguēti ⁊ thuris ⁊ vini et
olei ⁊ simile ⁊ tritici ⁊ iumētoꝝ ⁊ ouiuz ⁊
equoꝝ ⁊ rhedaꝝ ⁊ mācipioꝝ ⁊ aīaꝝ hoīm.
Et poma desiderij aīe tue discesserunt a
te. ⁊ oīa pinguia ⁊ p̄clara perierunt a te ⁊
amplius illa iā nō inueniēt mercatores
hoīm. Qui diuites facti sunt ab ea. lon
ge stabūt ꝓpť timorē tormētoꝝ eius flen
tes ac lugētes ⁊ dicētes / Ve ve ciuitas il Hiere. 51.
la magna q̄ amicta erat bysso ⁊ purpura
⁊ cocco ⁊ deaurata est auro ⁊ lapide preci
oso ⁊ margaritis: qm̄ vna hora destitute
sunt tāte diuitie. ⁊ oīs gubernator ⁊ oēs D
q̄ in lacū nauigāt ⁊ naute et qui in mari
op̄antur longe steterūt. et clamauerūt.
videntes locum incendij eius dicentes
Que simil' ciuitati huic magne? Et mi
serunt puluerem super capita sua. et cla
mauerunt flentes et lugentes dicētes:

Ve ve ciuitas illa magna: ꝙ diuites fa/
cti sunt oēs qui hēbant naues i mari de
pecijs ei⁹: qm̄ vna hora desolata est. Ex/
ulta sup̄ eā celum ⁊ sancti apli ⁊ ꝓphte:
qm̄ iudicauit de⁹ iudiciū vrm̄ de illa. Et
sustulit vn⁹ angl's fortis lapidē q̄si mo/
larem magnum ⁊ misit in mare dicens
Hoc impetu mittet babylon ciuitas il/ Dicte. 51.
la magna. ⁊ vltra iā nō inuenietur. Et vox
citharedox ⁊ musicox ⁊ tibia canentiū ⁊
tuba nō audietur in te amplius. ⁊ oīs artifex
oīsq; ars nō inuenietur in te amplius. ⁊ vox
mole nō audietur in te amplius. Et lux lu
cerne nō lucebit in te amplius. ⁊ vox spon/
si ⁊ sponse nō audietur adhuc in te: qz mer
catores tui erant principes terre. qz imve
neficijs tuis errauerūt oēs gentes. Et i
ea sanguis ꝓphtax ⁊ scox inuētus est: et
oīm qui interfecti sunt in terra. CAP. XIX

Post hec audiui q̄si vocē magnā
p tubax multax in celo dicentiuz
alla. Laus ⁊ gloria ⁊ virtus deo
nro est. qz vera ⁊ iusta iudicia sunt ei⁹: q
iudicauit de meretrice magna / q̄ corru/ g.6.c.
pit terraz in pstitutiōe sua: ⁊ vindicauit
sanguinē seruox suox de manib⁹ ei⁹. Et
iterū dixerūt alla. Et fumus ei⁹ ascen/ g.9.a.⁊.14.c.
dit in secula seculox. Et ceciderūt seniō
res vigintiq̄ttuor ⁊ q̄ttuor aialia: ⁊ ado/
rauerūt deū sedentē sup̄ thronū: dicētes
amē alla. Et vox de throno exiuit dicens
Laudē dicite deo nro oēs sancti ei⁹. ⁊ qui
timetis deū pusilli ⁊ magni. Et audiui q̄
si vocē turbe magne ⁊ sicut vocē aquaruz
multax ⁊ sicut vocē tonitruox magnox
dicentiū. alla: qm̄ regnauit dns deus nr̄
omnipotens. Gaudeam⁹ ⁊ exultem⁹ et de B
mus gloriā ei: qz venerūt nuptie agni et
vxor ei⁹ preparauit se. Et datū est illi vt co
operiat se byssino splendenti et candido
Byssinū enī iustificatiōes sunt scōx. Et
dixit mihi: Scribe / beati q̄ ad cenā nupti Mat.22.a.
arū agni vocati sunt. Et dixit mihi. Hec Lu.14.d.
verba dei vera sūt. Et cecidi ad pedes ei⁹
vt adorarem eū. Et dixit mihi / Vide ne j.22.b.
feceris. Cōseruus tu⁹ sum. ⁊ fratrū tuo/
rū hītiū testimoniū ieſu. Deum adora
Testimoniū enī ieſu ē spūs ꝓphtie. Et C

vidi celū apertū. ⁊ ecce equus albus. ⁊ q̄
sedebat sup̄ eū vocabat fidelis ⁊ verax. ⁊
cū iustitia iudicat ⁊ pugnat / Oculi autē g.i.c.⁊.2.c.
ei⁹ sicut flāma ignis. ⁊ in capite eius dia
demata multa. hītis nomē scriptū q̄d ne
mo nouit nisi ipse / Et vestit⁹ erat veste Esa.63.
aspersa sanguine. ⁊ vocabat nomē ei⁹ ver
bum dei. Et exercit⁹ qui sunt in celo seq̄
bantur eū in equis albis. vestiti byssino
albo ⁊ mūdo / ⁊ de ore ei⁹ ꝓcedit gladius g.i.d.
ex vtraq; pte acutus. vt in ipo percutiat
gentes / Et ipe reget eas in virga ferrea ps.2.
⁊ calcat torcular vini furoris ire dei oīpo
tentis. ⁊ habet in vestimēto et in femore
suo scriptū / Rex regū ⁊ dns dnantium. i.Timoth.6.d.
Et vidi vnū angelū stantē in sole. et cla D
mauit voce magna dicēs oīb⁹ auib⁹ q̄vo
labant p̄ mediū celi. Venite ⁊ cōgrega/
mini ad cenā magnā vt māducetis carnes
regū ⁊ carnes tribunox ⁊ carnes fortiū
⁊ carnes equox ⁊ sedētiū in ipis. ⁊ carnes
oīm liberox ⁊ suox ⁊ pusillox ⁊ magno
rū. Et vidi bestiā ⁊ reges terre ⁊ exercit⁹
eox cōgregatos ad faciendū prelium cuz il
lo q̄ sedebat i equo. ⁊ cū exercitu ei⁹. Et
apprehensa est bestia ⁊ cū ea pseudo ꝓphe
ta. ⁊ qui fecit signa coraz ipo q̄bus seduxit
eos qui acceperūt characterē bestie. ⁊ qui
adorauerūt imaginē ei⁹. Vtui missi sūt
hi duo i stagnū ignis ardētis ⁊ sulphu/
ris. ⁊ ceteri occisi sunt i gladio sedētis sup̄
equū qui ꝓcedit de ore ipius. ⁊ oēs aues
saturate sunt carnib⁹ eorū. CAP. XX

Et vidi angelum descendentem A
de celo hītez clauem abyssi ⁊ ca/
tenam magnā in manu sua. Et
apprehendit draconem. serpentem anti/
quum qui est diabolus ⁊ sathanas. ⁊ liga
uit eū p̄ annos mille. ⁊ misit eū in abys/
sum. ⁊ clausit ⁊ signauit sup̄ illum vt nō
seducat amplius gentes. donec consum
mētur mille anni. ⁊ post hoc oportet illū
solui modico tpe. Et vidi sedes. ⁊ sederūt
sup̄ eas. ⁊ iudiciū datū est illis. Et anias B
decollatorū ꝓpter testimoniū ieſu ⁊ pro/
pter verbū dei. ⁊ q̄ nō adorauerūt bestiaz
neq; imaginē ei⁹: nec acceperūt characte
rem ei⁹ in frontib⁹ aut in manib⁹ suis: ⁊

virerũt ⁊ regnauerũt cũ christo mille annis. Ceteri mortuoꝝ nõ vixerunt donec ꝯsummentᷣ mille anni. Hec est resurrectio prima. Beat⁹ ⁊ scũs: qui hꝫ ptẽ in resurrectione prima. In his secũda mors nõ habet ptãtem. sed erũt sacerdotes dei ⁊ christi. ⁊ regnabũt cũ illo mille annis.

C Et cuꝫ consummati fuerint mille anni. soluet sathanas de carcere suo ⁊ exibit. ⁊ seducet gentes q̃ sunt supꝝ q̃ttuoꝝ angulos terre gog ⁊ magog. ⁊ cõgregabit eos in preliũ. quoꝝ numerus est sicut arena maris. Et ascẽderũt supꝝ latitudinẽ terre. ⁊ circũierũt castra scoꝝ ⁊ ciuitatẽ dilectam. Et descẽdit ignis a deo de celo. ⁊ deuorauit eos ⁊ diabolus q̃ seducebat eos missus est in stagnuꝫ ignis ⁊ sulphuris vbi ⁊ bestia ⁊ pseudo ꝓphete cruciabunt die ac nocte in secula seculoruꝫ. Et vidi thronũ magnũ candidũ et sedentẽꝫ supꝝ eũ a cui⁹ cõspectu fugit terra ⁊ celũ. ⁊ locus nõ est inuẽtus ab eis. Et vidi mortuos magnos ⁊ pusillos stantes in conspectu throni. ⁊ libri apti sunt. ⁊ alius liber aptus est q̃ est vite ⁊ iudicati sũt mortui ex his q̃ scripta erãt in libris ꝟm opa ipoꝝ. Et dedit mare mortuos qui in eo erant. ⁊ mors ⁊ infern⁹ dederũt mortuos suos q̃ in ipis erãt ⁊ iudicatũ ẽ de singulis ꝟm opa ipoꝝ. Et infern⁹ ⁊ mors missi sunt in stagnũ ignis. Hec est mors secunda. Et qui nõ inuẽtus est in libro vite script⁹. missus ẽ i stagnũ ignis.

8.13.b.

XXI

A Et vidi celũ nouũ ⁊ terrã nouã. Primũ eni celuꝫ ⁊ prima terra abiit. ⁊ mare iam nõ est. Et ego iohannes vidi sanctã ciuitatẽ hierusalẽ nouam descẽdentẽ de celo. a deo paratã. sicut sponsam ornatã viro suo. Et audiui vocẽ magnã de throno dicentẽ: Ecce tabernaculũ dei cũ hominibus. ⁊ habitabit cũ eis. Et ipsi ꝓpl⁹ ei⁹ erunt. ⁊ ipse deus cũ eis. erit eorũ deus. Et absterget deus omnẽ lachrymam ab oculis eoꝝ. ⁊ mors vltra non erit neq̃ luctus neq̃ clamor neq̃ dolor erit vltra. que prima abierũt. Et dixit qui sedebat in throno. Ecce noua facio oĩa. Et dixit mihi. Scribe: q⁹ hec verba fidelissima sunt ⁊ vera. Et dixit mihi. Factũ est. Ego sum alpha ⁊ o. initium et finis. Ego sitienti dabo de fonte aque viue gratis. Qui vicerit possidebit hec. Et ero illi deus ⁊ ille erit mihi filius. Timidis autẽ ⁊ incredulis ⁊ exectatis ⁊ homicidis ⁊ fornicatoribus ⁊ veneficis ⁊ idolatris ⁊ omnib⁹ mendacib⁹. pars illorum erit in stagno ardẽti igne ⁊ sulphure. quod est mors secunda. Et venit vn⁹ de septem angelis hñtibus phialas plenas septẽ plagis nouissimis ⁊ locut⁹ est mecum dicens: Veni ⁊ ostendã tibi spõsam vxorem agni. Et sustulit me in spũ in montẽ magnũ ⁊ altum. ⁊ ondit mihi ciuitatem scam hierusalẽ descendentẽ de celo habentẽ claritatẽ dei. Et lumẽ eius simile lapidi pretioso tanq̃ lapidi iaspidis. sicut crystallum. Et habebat murũ magnũ ⁊ altum habentes portas duodecim. ⁊ in portis angulos duodecim. ⁊ nomina inscripta q̃ sunt noia duodeci tribuũ filioꝝ isrl̃. Ab oriẽte porte tres. ⁊ ab aq̃lone porte tres. ⁊ ab austro porte tres ⁊ ab occasu porte tres. ⁊ murus ciuitatis habens fundamẽta duodecim. ⁊ in ipsis duodecim noia duodecim apl̃oꝝ agni Et qui loq̃bat mecũ habebat mẽsuram arundineã auream vt metiret ciuitatem ⁊ portas ei⁹ ⁊ murũ. Et ciuitas in quadro posita est ⁊ longitudo ei⁹ tanta est q̃nta ⁊ latitudo. Et mensus est ciuitatẽ de arũdine aurea ꝑ stadia duodeci milia. ⁊ longitudo ⁊ altitudo et latitudo eius eq̃lia sunt. Et mensus est muros ei⁹ centũ q̃draginta q̃ttuoꝝ cubitoꝝ. mensura hois que ẽ angeli. Et erat structura muri ei⁹ er lapide iaspide: ipa vero ciuitas aurum mundũ. sile vitro mũdo. ⁊ fundamenta muri ciuitatis oĩ lapide pcioso ornata. Et fundamẽtũ primũ iaspis. secũdũ saphyrus. tertiũ calcedoneꝰ. quartũ smaragd⁹ quintum sardonix. sextum sardius. septimũ chrysolitus. octauuꝫ berillus. nonuꝫ topaçius. decimum chrysopassus. vndecimũ hyacinthus. duodecimũ amethistus. Et duodecim portę. duodeciꝫ margarite sũt ꝑ singl̃as. Et single porte erãt

Esa.43. Hebr.8.d.

Job.ii. Ephe.3.d.

2.Cor.10.c. Ephe.4.a.

Tobie.13.

Esa.65.et.66. 2.Pe.3.c.

8.7.d. Esa.25. Hiere.31.

Esa.43. 2.Cor.5.d.

ex singulis margaritis. ⁊ platea ciuitatis
aurū mundū tanq̄ vitrū ꝑlucidū. Et tē
plum nō vidi in ea. Dn̄s enī deus oīpo-
Esa.60. tens templū illi⁹ est ⁊ agnus. Et ciuitas
nō eget sole neq̄ luna. vt luceant in ea.
Nam claritas dei illuminabit eam. ⁊ lu-
cerna eius est agn⁹. Et ambulabūt gen-
tes in lumine ei⁹. ⁊ reges terre afferent
Esa.60. gl'am suā ⁊ honorē in illā. Et porte ei⁹ nō
claudent̄ ꝑ diē. Nox enī non erit illic. Et
afferent gloriā ⁊ honorē gentiū in illam.
Nō intrabit in eā aliq̄d coinquinatum.
aut abomīationē faciēs ⁊ mendaciū nisi
q̄ scripti sunt ī libro vite agni. XXII

A Et ostendit mihi fluuiū aque vi
ue splendidū tanq̄ crystalluz ꝓ-
Gal.5.d. cedentem de sede dei ⁊ agni. In
Ezech.47. medio platee eius. ⁊ ex vtraq̄ ꝑte flumi
nis lignū vite afferens fruct⁹ duodecim
ꝑ menses singulos reddens fructū suū
⁊ folia ligni ad sanitatē gentiuz. Et om̄e
maledictuz non erit amplius: sed sedes
dei ⁊ agni in illa erūt. ⁊ serui eius ꝑuient
B illi. Et videbūt faciē eius. ⁊ nomen eius
Esa.60. in frontib⁹ eorū. Et nox vltra non erit.
⁊ nō egebūt lumīe lucerne neq̄ lumine
solis. qm̄ dn̄s deus illuminabit illos. et
regnabūt in secula seculorū. Et dixit mi
hi: Hec verba fidelissima sunt ⁊ vera. Et
dn̄s deus spirituū ꝓphetaꝝ misit angelū
suum on̄dere seruis suis q̄ oportet fieri
cito. Et ecce venio velociter. Beat⁹ q̄ cu-
stodit verba ꝓphetie libri hui⁹. Et ego io
hannes qui audiui ⁊ vidi hec. Et postq̄
audissem ⁊ vidissem: cecidi vt adorarez
ante pedes angeli qui mihi hec ostende-
s.19.b. bat. Et dixit mihi. Vide ne feceris. Cō-
seruus enī tuus sum ⁊ fratrū tuoꝝ ꝓphe
tarū. ⁊ eoꝝ qui seruāt verba ꝓphetie libri
C huius. Deum adora. Et dixit mihi: Ne
signauerꝫ verba ꝓphetie libri hui⁹. Tem
pus enī prope est. Qui nocet noceat ad-
huc. ⁊ qui in sordib⁹ est. sordescat adhuc
i.Joh.3.b. Et qui iustus iustificet̄ adhuc. ⁊ sanct⁹
sanctificet̄ adhuc. Ecce venio cito. ⁊ mer
ces mea mecuz est reddere vnicuiq̄ ꝑm
Esa.44. opera sua. Ego sum alpha ⁊ o. primus ⁊
s.1.d. nouissimus. principiū ⁊ finis. Beati qui
lauant stolas suas in sanguīe agni vt sit
potestas eorū in ligno vite ⁊ ꝑ portas in-
trent ciuitatem. Foris canes ⁊ venefici ⁊
impudici ⁊ homicide ⁊ idolis seruientes
⁊ om̄is qui amat ⁊ facit mendaciuz. Ego D
iesus misi angelum meū testificari vob̄
hec in ecclesijs. Ego sum genus et radix
dauid. stella splēdida ⁊ matutina. Et spi
ritus ⁊ sponsa dicunt veni. Et qui audit
dicat veni. Et qui sitit veniat. ⁊ qui vult Esa.55.
accipiat aquam vite gratis. Contestor
enim omni audienti verba prophetie li-
bri h⁹. Si quis apposuerit ad hec. appo-
net deus sup̄ illum plagas scriptas in li
bro isto. ⁊ si quis diminuerit de verbis li
bri ꝓphetie huius. auferet de⁹ ꝑtem eius
de libro vite: ⁊ de ciuitate sancta. ⁊ de his
que scripta sunt in libro isto. Dicit q̄ te-
stimoniū ꝑhibet istorū. Etiam venio ci-
to. amen. Veni dn̄e iesu. Gratia dn̄i no
stri iesu christi cū omnib⁹ vobis. Amen.

Explicit liber apocalypsis.

Biblia quem retinet sequit̄ nunc metricus ordo.
Generat. exodus. leui. numer. quoq̄ deutro.
Iosue. iudicū. ruth. reges ⁊ paralipon.
Esdre. neemias. esdras. tobiaq̄. iudith.
Hester. iob. psallit. prouerbia. ecclesiastes.
Cantica sunt sapientis. ecclesiasticus ⁊ esaias.
Hieremia. threna. baruch. eçech. danielis.
Oseeq̄. iohel. amos. abdiaq̄ ionas.
Micheas. naum. abachuc. sophoni. aggeus.
Zacharia. malachi. machabeor. quoq̄ duo.
Matth. mar. lucq̄ iohā. roman. corinth. galath. ephes.
Phil. colo. thessal. timoth. titusq̄ deinde philemon.
Hebreos. actus. iacobus. petrus ⁊ iohannes.
Iude canonica. finem tenet apocalypsis.

Fontibus ex grecis hebreoꝝ quoq̄ libris.
Emendata satis ⁊ decorata simul.
Biblia sum presens superos ego testor ⁊ astra.
Est impressa nec in orbe mihi similis.
Singula queq̄ loca cū concordantibus extant.
Orthographia simul q̄ bene pressa manet.

M.CCCCLXXXVI

Dñica·1· Dominica prima in aduentu dñi. Epl'a. Ro·13· Scientes qꝛ hora est·finis·sed induimini dñm iesum christũ. Euangelium. Math·21· Cum appropinquassꝫ hiero·finis· benedict⁹ qui venit in noĩe dñi. Feria·4· Epl'a Jacobi·5· Patientes estote·finis·quoniã misericors est dñs ⁊ miserator. Euangeliũ. Math·3· Venit iohannes baptista·finis·ꝯfitẽtes pctã sua Feria·6· Epistola ad Titũ·2· Loq̃re q̃ decet sanã doctrinã·finis· vt doctrinã saluatorꝫ nr̃i ornent in oĩbꝫ. Euan·Lu·3· Dicebat iohãnes ad turbas·finis·euangeliçabat Dñica·2· ppl'o. Epistola. Ro·15· Quecunqꝫ scripta sunt·finis·⁊ virtute spũssancti. Euãge·Lu·21· Erunt signa in sole et luna: ⁊ ĩ terris·finis·verba aũt mea nõ trãsibũt. Feria·4· Epl'a·1· Thessalo·2· Frẽs. Ipsi scitꝫ introitũ nostruꝫ·finis· in christo iesu dño nr̃o. Euãgeliũ Math·11· Amen dico vobis. Non surrexit inter natos·finis·q̃ hꝫ aures audiẽdi audiat. Feria·6· Epistola·2· Cor̃·3·⁊·4· Nos vero oẽs reuelata facie·finis· nõ enĩ nosmetipsos p̃dicam⁹ sed iesum christum dñm nr̃m. Euãgeliũ. Luce·12· Nolite solliciti esse anĩe quid manducetis·finis·⁊ hec oĩa adijcient̃ vob̃. Dñica·3· Epistola·1· Cor̃·4· Sic nos existimet homo finis·laus erit vnicuiqꝫ a deo. Euange· Math·11· Cũ audisset iohãnes in vinculis·finis·qui prepabit viã añ te. Feria·4· In q̃ttuor tp̃ibus. Prophetia Esaie·2· Erit in nouissimis diebꝫ·finis·venite ⁊ ambulemus in lumĩe dei nr̃i. Epl'a Esaie·7· Locutus est dñs ad achaç dicẽs·finis·et eligere bonũ. Euan·Lu·1· Missus est angelus gabriel·finis·s̃m verbũ tuũ. Feria·6· Epl'a Esaie·11· Hec dicit dñs. Egredietꝫ virga de radice·finis·cinctoriũ renuꝫ ei⁹. Euã· Luce·1· Exurgens maria abijt in montana·finis·in deo salutari meo. Sabbato In q̃ttuor tp̃ibꝫ Prophetia Esa·19· Clamabunt ad dñm·finis· ⁊ sanabit eos dñs de⁹ nr̃. Prophetia Esa·35· Letabit̃ deserta·finis dicit dñs oĩpotens. Prophetia Esa·40· Sup̃ montẽ excelsuꝫ·finis de⁹ nr̃. Prophetia Esa·45· Hec dicit dñs de⁹ christo meo cyro·finis·ego dñs creaui eũ. Prophetia Daniel'·3· Angelus dñi descendit finis·in fornace dicẽtes. Epl'a·2· Thessalo·2· Frẽs. Rogam⁹ vos p̃ aduentũ·finis aduẽtus sui. Euan·Lu·3· Anno quintodecimo·finis·salutare dei nr̃i. Dñica·4· Epistola Phili·4· Gaudete in dño semp̃·finis·ĩ christo iesu dño nr̃o. Euan·Joh·1· Miserunt iudei ab hierosolymis·finis·vbi erat iohãnes baptiçans. Feria·4· Epl'a. Zach·2· Hec dicit dñs. Lauda ⁊ letare·finis·habitaculo scõ suo. Euan·Joh·1· Johãnes testimoniũ p̃hibet·finis· ipse enarrauit. Feria·6· Epistola·2· Pe·3· Charissimi. Unũ h̃ nõ lateat vos·finis·in pace. Euã·Mar· prĩo. Fuit iohãnes ĩ deserto·finis baptiçabit vos spũsancto. In vigilia nati·christi. Prophetia Esa· 62· Propter sion nõ tacebo· finis·qꝛ cõplacuit dño in te. Epistola·Ro·1· Paul⁹ seruus iesu christi· finis· iesu christi dñi nr̃i. Euangeliũ Math·1· Cũ esset desponsata·finis·ipse enĩ saluũ faciet ppl'm suũ a peccatis eoꝝ. In gallicantu Prophetia Esa·9· Populus qui ambulabat·finis·amodo vsqꝫ in sempiternũ. Epistola ad Titum·2· Apparuit gratia dei·finis· et exhortare in christo iesu dño nr̃o. Euan·Luc·2· Exijt edictũ a cesare augusto·finis·et in terra pax hoĩbꝫ bone voluntatis. In aurora Prophetia Esa·61· Hec dicit dñs Spũs dñi super me·finis·deo nr̃o. Epl'a ad Titũ·3· Apparuit benignitas·finis· in christo iesu domino nr̃o. Euan·Lu·2· Pastores loquebant̃·finis·sicut dictũ est ad illos. In summa missa Prophetia Esa·52· Hec dicit dñs. Propter hoc sciet ppl's·finis·salutare dei nr̃i. Epistola ad Heb·1· Multipharie multisqꝫ· finis·⁊ anni tui nõ deficiẽt. Euã·Joh·1· In principio erat verbũ·finis· plenum gr̃a ⁊ veritate. In festo Stephani Epl'a Actu·6· In diebꝫ illis. Stephan⁹ plen⁹ gr̃a·vsqꝫ ibi·spm̃ qui loq̃bat̃ ⁊ sequit̃·7· Audiẽtes aũt hec· finis·obdormiuit in dño. Euã·Math· 23· Dicebat iesus turb̃ iudeoꝝ ⁊ principibus sacerdotuꝫ: Ecce ego mitto ad vos· finis· benedictus qui venit in noĩe dñi. Johannis euangeliste Epistola Eccle·15· Qui timet deuꝫ·finis·hereditauit illũ dñs de⁹ nr̃. Euang·

Joh·21·Dixit iesus petro. Seq̄re me·fi
Innocentum. nis·q2 verū est testimoniū eius ¶ Epl'a
Apoc·14·Vidi supra mōtē sion·finis·añ
thronū dei. Euā·Mat·2·Angel' dñi ap
paruit in somnis ioseph·finis·et noluit
Dñica infra ꝯsolari q2 nō sūt ¶ Epl'a ad Gal'·4·Frēs
octa·natiui Quāto tp̄e heres·finis·q̄ si fili' ⁊ heres
tatis christi p̄ deū. Euā·Lu·2·Erant ioseph ⁊ maria·
In circūcisi finis·⁊ gr̄a dei erat in illo. ¶ Epl'a Gal'·3
one domini Frēs. Priusq̄ veniret fides·finis·vsq̄
ad p̄finitū tēp' a p̄re. Euan·Lu·2·Post
q̄ ꝯsummati sunt·finis·priusq̄ ī vtero
In vigilia cōcipetur. ¶ Epl'a Ro·3·Scim' qm̄ q̄
Epiphanie. cunq̄ lex loquit'·finis·q̄ ex fide ē iesu chri
sti dñi nr̄i. Euan·Mat·2·Defuncto he
In die ephie rode·finis·qm̄ naçare' vocabit'. ¶ Epl'a
Esa·60·Surge illūiare hirl'm·finis·et
laudē dño annūciantes. Euan·Mat·2·
Cū nat' esset iesus in bethleem iude·fi
nis·p aliā viā reuersi sunt in regionem
Dñica infra suā ¶ Epl'a Ro·12·Obsecro vos p̄ mise
octꝫ·ephie ricordiaꝫ dei·finis·mēbra in christo iesu
dño nr̄o. Euā·Lu·2·Cū fact' esset iesus
annoꝝ duodeci·finis·apud deū ⁊ hoīes.
Feria·4· ¶ Epl'a Ro·6·Frēs Nō regnet pcm̄·finis
serui facti est' iusticie p̄ iesuꝫ christū dñꝫ
nr̄m. Euā·ioh·1·Vidit iohānes iesuꝫ fi
Feria·6· nis·h'ē fili' dei ¶ Epl'a·2·thessal'·3·F·nolite
deficere·finis·cū oībꝫ vob'. Euā·Mat·4·
Cū audisset iesus q̄ ioh·finis·regnū ce
In octaua loꝝ. ¶ Epl'a Esa·11·In diebꝫ illis dix·esa·
Epiphanie Dñe de' me' honorifi·te·sequit' Esa·12·
Haurite aq̄s de fontibꝫ salut'·finis vni
uersa t̄ra·dic'·d·op̄s. Euā·Mat·3·Venit
iesus a galilea·finis·in q̄ mihi cōplacui.
Dñica·1·p' ¶ Epistola Ro·12·Frēs. Hñtes donatio
octꝫ·ephie nes·finis·sꝫ hūilibꝫ ꝯsentientes. Euan·
Joh·2·Nuptie facte sunt·finis credide
Feria·4· rūt in eū discipuli ei'. ¶ Epl'a·Col'·1·Au
distis dispensationē·finis in christo iesu
dño nr̄o. Euan·Mar·6·Egressus iesus
abijt in patriā·finis·ꝓpter incredulitatē
Feria·6· illoꝝ. ¶ Epl'a·1·Timoth·4·Fidelis s̄mo
⁊ oī acceptiōe dign'. In hoc enī·finis·et
eos qui te audiunt. Euā·Lu·4·Regres
sus est iesus in virtute spūs·finis·q̄ ꝓce
Dñica·2· debāt de ore ip̄i'. ¶ Epl'a Ro·12·Frēs no
lite prudētes esse·finis·sꝫ vince in bono
malū. Euā·Math·8·Cū descendisset ie
sus de monte·finis·⁊ sanat' est puer ī il
la hora. ¶ Epl'a·1·Timoth·1·Fidel' sermo Feria·4·
⁊ oī acceptiōe dign' q2 christ' iesus venit
in hūc mundū·finis·in secula seculoruꝫ
amen. Euan·Mar·3·Introiuit iesus in
synagogā·finis·⁊ restituta est man' illi.
¶ Epistola·1·Cor·7·Bonū est hoī muli Feria·6·
erē nō tangere·finis·meli' est enī nube
re q̄ vri. Euā·Lu·5·Cū esset iesus ī vna
ciuitatū·finis·⁊ curabant' ab infirmitati
bus suis. ¶ Epistola Ro·13·Nemini q̄c Dñica·3·
q̄ debeat'·finis·plenitudo ḡ legis est dile
ctio. Euan·Mat·8·Ascēdente iesu in na
uiculā·finis·⁊ mare obediūt ei. ¶ Epl'a Feria·4·
Ro·5·Sicut p̄ vni' hoīs·finis·p̄ iesum
christū dñm nr̄m. Euan·Luc·9·In illo
tp̄e factū est ambulātibꝫ discipulis ī via
finis·aptus est regno dei. ¶ Epl'a Col'· Feria·6·
4·Orationi instate vigilātes·finis·rñde
re in christo iesu dño nr̄o. Euā·Mar·10·
Offerebant iesu p̄uulos·finis·benedice
bat eos. ¶ Epl'a Col'·3·Induite vos sic Dñica·4·
electi dei·finis·p̄ iesum christū dñm no
strum. Euan·Mat·11·Rñdens iesus di
xit·finis·⁊ on' meū leue. ¶ Epl'a·1·Cor· Feria·4·
1·Videte vocationē vrām·finis·qui glo
riat' in dño glorie'. Euan·Mar·10·Of
ferebāt iesu p̄uulos·finis bñdicebat eos
¶ Epistola·1·Thessalo·4·Frēs. De cha Feria·6·
ritate fraternitat'·finis·⁊ vt nullius ali
quid desideretis. Euan·Math·21·Dixit
iesus principibꝫ sacerdotū·finis audien
di audiat. ¶ Epistola·1·Cor·9·Nescitis Dñica in·70·
q̄ hi qui in stadio currūt·vsq̄·ip̄e repro
bus efficiar·sequit'·1·Cor·10·Nolo eniꝫ
vos ignorare·finis·petra aūt erat christ'
Euan·Math·20·dixit iesus·d·s·p̄abolaꝫ
hanc·finis·pauci vero electi. ¶ Epistola Feria·4·
Heb·4·Festinem' ingredi in illā requi
em·finis·p̄ iesum christū dñm nostrum
Euan·Mar·9·Egressus iesus ⁊ discipu
finis·qui me misit. ¶ Epistola·2·Cor·· Feria·6·
3·Fratres. Dñs spūs est·sequit'·2·Cor·
4·Ideo habentes·finis·corā deo in chri
sto iesu domino nostro. Euan·Lu·9·Fa
ctum est dū complerent' dies assūptiōis
iesu·finis·⁊ abierūt in aliud castellum.

Dñica in 60· ℣ Epistola·2·Cor·ii·Frēs Libent' suffertis insipiētes·vsq; ī me virt' christi.seq̄tur·12·Di gl'ari optet non expedit·finis vt inhabitet ī me virt' christi.Euā·Lu·8·℣ Cū turba plurīa q̄uenirent·finis·affert in patiētia ℣ Epistola Heb·12·Frēs.Recogitate dñm iesum·finis·7 viuemus ī christo iesu dño nr̄o Euā·Mat·12·Dixit iesus phariseis.Qui nō est·finis·ex verbis tuis q̄dēnaberis ℣ Epl'a·1·Thessalo·2 Frēs.Nos desolati a vob·finis.7 gaudium ī christo iesu dño nr̄o.Euan·Lu·17·Interrogat' iesus a phariseis·finis·in die sua. ℣ Epl'a·1·Cor·13·F·Di linguis hoim loq̄r·finis·maior aūt hoy est charitas.Euā·Lu·18·Assumpsit iesus duodecim disci·finis·dedit laudē deo ℣ Epistola Joxel'·2·Hec dicit dñs.Conuertimini ad me·finis·dicit dñs ops.Euan·Matt·6·Dixit iesus di·s·Cuz ieiunatis·finis·ibi est 7 cor tuū ℣ Epl'a Esa·38·In dieb' ill'.Egrotauit ezechias·finis.7 ptegā eā dicit dñs ops.Euan·Mat·6·Cū orat' nō eritis·finis·antecz̄ petatis eū. ℣ Epistola Esa·58·Hec dicit dñs de'.Clama ne cesses·finis·qr misericors sum dñs de' tu'.Euan·Mat·5·Dixit iesus di·s·Audistis qr dictū est antiqs.Diliges·finis·in absscondito reddet tibi ℣ Epl'a Esa·58·Hec dicit dñs de'.Si abstuleris de medio·finis·os enī dñi locutū est.Euā·Mar·6·Cū sero esset factum.finis·salui fiebant ℣ Epl'a·2·Cor·6·Frēs Hortamur vos·finis·7 oia possidētes.Euā·Matt·4·Ductus est iesus·finis·7 mīstrabāt ei. ℣ Epistola Ezech·34·Hec dicit dñs de'.Ecce egoipse·finis·et iusticia dicit do·omps.Euā·Mat·23·Dixit iesus di·s·Cū venerit filius·h·in vitā etnā. ℣ Epl'a Esa·55·In dieb' illis.Locut' ē esaias pphēta.d·Querite·finis·misi illud dicit dñs ops Euan·Matt·21·Cuz intrasset iesus hierosolymā·finis·de regno dei ℣ Prophetia.Exo·24·In dieb' illis.Dixit dñs ad moysen.Ascende ad me in montē·finis 7 q̄dragīta noctib'. Epl'a·3·Reg·19·In dieb' illis.Uenit helias·finis ad montē dei oreb.Euā·Matt·12·Accesserūt ad iesum scribe.finis.ipe me' frater 7 soror et mater est. ℣ Epl'a.Ezech·18·Fact' est sermo domini ad me dicēs.Quid ē q̄ inter vos·finis·vita viuet ait dñs ops.Euā·Joh·8·Dicebat iesus ad eos·finis ꝟbū dei audit.Aliud Euā·Mat·12·Egressus iesus secessit in ptes tyri·finis·ex illa hora. ℣ Epl'a Ezech·18·Hec dicit dñs:Anima q̄ peccauerit.finis·et nō morietꝫ dicit dñs oīpotens.Euan·Jo·5·Erat dies festus·finis·qui fecit eū sanū. ℣ Prophetia Deutro·26·In dieb' illis.Locutus est moyses ad dñm dicēs.Respice·finis sic locut' est tibi.Secūda pphetia Deutro·ii·In dieb' illis.Dixit moyses filijs isrl'.Si custodieritis·fi·sic locut' ē vob dñs de' vr̄.Tertia pphetia·2·Machab·i·In dieb' illis.Orōem faciebāt sacerdotes·finis·in tpe malo dñs de' vr̄.Quarta pphetia.Eccle·36·Miserere nr̄i de' omium·finis·mirabilia tua dñe de' nr̄.Epistola·1·Thessal'·5·Frēs.Rogam' vos·finis·iesu christi seruet'.Euā·Matth·17·Assumpsit iesus petꝝ 7 iacobū 7 iohānē finis·a mortuis resurgat. ℣ Dñica·2·in q̄dragesima Epl'a·1·Thessal'·4·Frēs Rogamus vos·finis·in scificatiōem in christo iesu dño nr̄o.Euan·Mar·15·Egressus iesus secessit in ptes tyri·finis·ex illa hora ℣ Epl'a Daniel'·9·In dieb' ill'.Orauit daniel·finis·7 sup pplm tuū dñe de' noster.Euan·Jo·8·Dixit iesus turbis iudeorū.Ego vado·finis·facio semp ℣ Epistola·3·Reg·17·Factus est sermo dñi ad helyam·finis·in manu helie.Euā.Matt·23·Locut' est iesus ad turbas·finis·eraltabitur ℣ Epl'a Hester·13·In dieb' ill'.Orauit mardochæus ad dñm·finis·7 ne claudas ora canentiuz.Euan·Matt·20·Ascendens iesus hierosolymā·finis·in redemptionē p' mult' ℣ Epl'a Hiere·17·Hec dicit dñs de'.Maledict' hō.finis·adinuentionū suar̄ dicit dñs oīpotens.Euan·Luc·16·Dixit iesus di·s·parabolam hanc.Homo quidā erat diues·finis·crederent ei.Aliud euan·Jo.5.Nō possuz ego a meipso facere.finis.quō verbis meis creditis. ℣ Epl'a Geñ.37.In dieb' illis.

Feria·4·

Feria·6·

Feria·6·

Dñica Invocauit

Feria.2.

Feria.3.

Feria·4·

Feria.5·

Feria·6·

Sabbato

Feria.2.

Feria.3.

Feria·4·

Feria.5·

Feria·6·

Sabbato

Reminiscere

Dixit ioseph frib⁹ suis·finis· et reddere
pr̃i suo. Euã·Mat·21· Dicebat ies⁹ turb̃
iudeor̃ parabolã hanc: Hõ erat pr̃famili
Sabbato as·finis·eũ habebãt ℣ Epla Gen̄·27· In
dieb⁹ illis Dixit rebecca·finis benedictio
tua. Euã·Lu·15· Dicebat ihesus turb̃ iu⁹
deor̃. Hõ quidã habuit duos filios·finis
Oculi ⁊ inuẽtus est. ℣ Dñica tertia. Epistola
Eph̃esi·5·Frẽs. Estote imitatores dei. fi
nis·⁊ iusticia ⁊ veritate. Euã·Lu·11· Erat
ihesus eiciens demoniũ ⁊ illud erat mu⁹
Feria·2· tũ·finis·⁊ custodiũt illud. ℣ Epla·4·Re·
5· In dieb⁹ illis. Naamã princeps·finis
dñs d⁹ israel. Euã·Lu·4· Dixerũt pha⁹
risei ad ihesum·finis·p mediũ illorũ ibat·
Feria·3· ℣ Epla·4·Reg·4· In dieb⁹ illis. Muli
er quedã clamabat ad heliseũ ꝓphetaz di
cens: Seruus tu⁹·finis·viuite de reliq̃.
Euan·Mat·18· Respiciẽs ihesus discipu⁹
los suos dixit simoni petro·finis· sed vs
Feria·4· qz septuagies septies· ℣ Epla Exod̃·20·
Hec dicit dñs d⁹. Honora pr̃em·finis
fuerit nob⁹ mei. Euã·Mat·15· Accesser̃t
ad ihesum ab hierosolymis scribe ⁊ phari
Feria·5· sei·finis·nõ coinquinat hoiem. ℣ Epla
Hiere·7· In dieb⁹ illis. Fact̃ est verbũ
dñi ad me dicens·finis·vsqz in seculũ di
cit dñs oipotens. Euã·Lu·4· Surgens
ihesus de synagoga·finis· euãgelizare re⁹
gnũ dei. Aliud Euan· Jo·6· Dixit ihesus
turbis iudeor̃. Operamini nõ cibũ·finis·
Feria·6· nõ sitiet vnqz Epla Numeri·20· In di
ebus illis. Cõuenerũt filij israel adũsus
moysen ⁊ aaron·finis· ⁊ scificat⁹ est i eis
Euan·Joh·4· Venit ihesus in ciuitatez
samarie·finis·hic est vere saluator̃ mũdi
Sabbato ℣ Epla Daniel·13· Erat vir i babylone
finis·in die illa. Euan·Joh·8· Perrexit
Letare ihesus in montẽ·finis·noli peccare ℣ Dñi
ca q̃rta. Epistola Gal·4·Frẽs. Scriptũ
est qm̃ abraaz·finis·chr̃ist⁹ nos liberauit
Euan·Joh·6· Abijt ihesus trans mare·fi
Feria·2· nis·q̃ venitur⁹ est in mũdum. ℣ Epla·3·
Regũ·3· In dieb⁹ illis. Venerunt due
mulieres·finis·ad faciendum iudicium
Euan·Joh·2· Prope erat pasca iudeor̃
Feria·3· finis·q̃d esset in hoie. ℣ Epla Exo·32· In
dieb⁹ illis. Locut⁹ est dñs ad moysen·fi⁹

nis·miser⁹ est pl̃o suo dñs deus noster
Euan·Joh·7· Jam die festo mediante·
finis·crediderunt in eum. ℣ Prophetia Feria·4·
Ezech·36· Hec dicit dñs d⁹. Sanctifica
bo nomẽ·finis·ego ero vob⁹ in deuz dicit
dñs oipotens. Epla Esa·1· Hec dicit do
min⁹ deus. Lauamini·finis·bona fre co⁹
medetis dicit dñs ops. Euang·Joh·9·
Preteriens ihesus vidit·finis adorauit
eũ. ℣ Epla·4·Reg·13· In dieb⁹ illis He Feria·5·
liseus egrotabat·finis·sup pedes suos.
Euan·Lu·7· Ibat ihesus in ciuitatẽ·finis
plebem suã. Aliud euan·Joh·5· Dixit ie
sus turbis iudeor̃. Pater me⁹ vsqz mo⁹
do operatur·finis·sed trãsit a morte ad vi⁹
tam. ℣ Epla·3·Reg·17· In diebus illis Feria·6·
Egrotauit fili⁹ mulieris·finis· i ore tuo
verũ est. Euan·Joh·11· Erat quidaz lan⁹
guens·finis·crediderunt in eũ. ℣ Epla Sabbato
Esa·49· Hec dicit dñs. In tpe placito·
finis·nõ obliuiscar tui dicit dñs omps.
Euan·Joh·8· Dicebat ihesus turbis iu⁹
deorũ. Ego sum lux mũdi·finis·venerat
hora ei⁹. ℣ Dñica quinta in passiõe dñi. Judica
Epla Heb̃·9·Frẽs. Chr̃ist⁹ assistẽs pon⁹
tifex·finis·etne hereditatz in chr̃isto ihesu
dño nr̃o. Euan·Johã·8· Dicebat ihesus
turbis iudeor̃ ⁊ principib⁹ sacerdotum.
Quis ex vob⁹ arguet me·finis·⁊ exiuit de
templo. ℣ Epla Jone·3· In dieb⁹ illis Feria·2·
Factũ est verbuz dñi ad ionã scdo· finis·
pl̃o suo dñs d⁹ nr̃. Euan·Joh·7· Mi⁹
serũt principes ⁊ pharisei· finis· credẽtes
in eũ. ℣ Epla Daniel·14· In dieb⁹ illis. Feria·3·
Congregati sunt babylonij·finis·de la⁹
cu leonũ. Euan·Joh·7· Ambulabat ie⁹
sus in galileã·finis·ꝓpter metũ iudeor̃.
℣ Epla Leuit·19· In dieb⁹ illis. Locut⁹ Feria·4·
est dñs ad moysen d. Ego dñs d⁹ vr̃·fi·
ego enim sum dñs d⁹ vr̃. Euan·Joh·10·
Facta sunt encenia·finis·qr in me est pr̃
⁊ ego in pr̃e. ℣ Epla Danielis·3· In di Feria·5·
eb⁹ illis. Orauit daniel·finis· sup orbez
terraz dñe d⁹ nr̃. Euã·Lu·7· Rogabat
ihesum quidã pharise⁹·finis· vade i pace
Aliud euan·Joh·7· Cuz audissent q̃daz
de turba ꝑmones ihesu dicebãt. hic est·fi⁹
nis·in domũ suã. ℣ Epistola Hiere·17· Feria·6·

In diebus illis dixit hieremias. Domine oēs qui te. finis. ꝓtere eos dñe de⁹ nr̄ Euan. Joh. ii. Collegerūt pontifices. finis. cū discipulis suis. ℣ Epl'a Zach. 10 Hec dicit dñs. Exulta satis. finis. et saluabit eos dñs deus eor̄. Euan. Joh. 17. Subleuatis iesus oculis. finis. ꝛ ego in ipsis. Aliud euan. Joh. 6. Amen amē dico vobis. nisi māducaueritis. finis. cum esset vnus ex duodelim. ℣ Dñica sexta Epistola Phil'. 2. Frēs. Hoc sentite ī vobis. finis. iesus christus in gl'ia est dei patris. Passio. Matth. 26. Dixit iesus discipulis. Scitis qz p⁹ biduū. seq̄t̄. Mat. 27. Mane aūt facto. finis. lapidē cū custodibus. Eodem die euangeliū. Mar. ii. Cū appropinq̄ret iesus hierosolymis. finis. osanna in excelsis. ℣ Epl'a Esa. 50. In dieb⁹ illis dixit esaias. Domin⁹ de⁹. finis sup dñm deū suuz. Euan. Joh. 12. Ante ter dies pasce. finis. abscondit se ab eis. ℣ Epl'a Hiere. ii. In diebus illis dixit hieremias: Domine demonstrasti mihi finis. causam meaz domine deus meus. ℣ Passio. Mar. 14. Erat aūt pasca. seq̄tur. ix. Et cōfestim mane. finis. ad ostiuz monumenti ℣ Prophetia Esa. 62. Hec dicit dñs. Dicite filie sion. sequitur. 63. Quis est iste q̄ venit de edom. finis. que reddidit nob dñs de⁹ nr̄. Epistola Esa. 53. In dieb⁹ illis dixit esaias. Dñe quis credidit auditui nostro. finis vt nō perirent dicit domin⁹ oīpotens. Passio Luce. 22. In illo tpe. Appropinq̄bat dies festus. sequit̄. 23. Et surgens oīs multitudo. finis. posit⁹ fuerat ℣ In cena domini Epistola. i. Cor̄. ii. Frēs. Cōuenientib⁹ vob in vnū. finis. vt nō cū hoc mūdo dānemur. Euan. Joh. 13. In illo tpe. Ante diē festū pasce. finis. ita et vos faciatis. ℣ In parasceue Prophetia Osee. 6. In tribulatione sua mane. finis. ꝛ sciam dei plusq̄ holocausta. Prophetia Exodi. 12. Dixit domin⁹ ad moysen ꝛ aaron in terra egypti. Mensis iste. finis. est enī phase id est transitus dñi. Passio. Joh. 18. Egressus iesus cū d. s. trans torrentē. sequit̄. 19. Tūc g̃ apprehendit. finis. posuerūt iesum. ℣ In vigilia pasce. Prophetia. Gen̄. i. In pncipio creauit de⁹. sequit̄. 2. Igit̄ pfecti sunt celi. finis. opē qđ patrauat. Prophetia Exo. 14. Factū est in vigilia. finis. 15. carnem hoc dño et dixerunt. Prophetia Esa. 4. Apprehendēt septem mulieres. finis. a turbie ꝛ a pluuia. Prophetia Esa. 55. Hec est hereditas seruoꝝ domini. finis. ad q̄ misi illud dicit dominus opus. Epl'a Col'. 3 Frēs. Si cōsurrexistis cum christo. finis cū ipo in gloria. Euan. Mat. 28. Vespe aūt sabbati. finis ecce p̄dixi vobis. ℣ In festo pasce. Epl'a i. Cor̄. 5. Expurgate vet⁹ fermentū. finis sinceritatis ꝛ veritatis. Euan. Mar. 16. Maria magdalene. finis. sicut dixit vob ℣ Epl'a Act̄. 10. In dieb⁹ illis. Stans petrus in medio. finis. q̄ credūt in eum. Euan. Lu. 24. In illo tpe. Duo ex discipulis. finis. in fractione panis. ℣ Epl'a. Actu. 13. In dieb⁹ illis. Surgens paul⁹ finis. resuscitans iesum christū dñm nostrū. Euan. Lu. 24. Stetit iesus ī medio discipuloꝝ suoꝝ. finis. in omnes gētes. ℣ Epl'a Actu. 3. In dieb⁹ illis Aperiens petrus suū. finis. petā vīa. Euā. Joh. 21. In illo tpe. Manifestauit se iterū iesus. finis. resurrexisset a mortuis. ℣ Epistola Actu. 8. In dieb⁹ illis. Angl's dñi locutus est. finis. nomen dñi nr̄i iesu christi. Euan. Joh. 20. In illo tpe. Maria stabat. finis. ꝛ hec dixit mihi ℣ Epl'a. i. Pe. 3. Charissimi Christ⁹ semel p̄ peccatis nr̄is finis. qui est in dextera dei. Euā. Mat. 28 In illo tpe. Undecim discipuli abierūt. finis. vsq̄ ad cōsummatōne seculi. ℣ Epistola. i. Pe. 2. Charissimi. Deponentes oēm ma. finis. nūc aūt misericordiā cōsecuti. Euā. Joh. 20. In illo tpe. Una autem sabbati. finis a mortuis resurgere. ℣ Dominica prima post pasca Epl'a. i. Joh. 5. Omne qđ natū est ex deo. finis hz testimoniū dei in se. Euan. Jo. 20. In illo tpe. Cū sero esset. finis. vitā habeatis in noie ei⁹. ℣ Epl'a ad Heb. 13. F. Obedite p̄positis vr̄is. finis. in secula seculoꝝ amen. Euan. Mar. 16. In illo tpe. Surgens iesus prima sabbati. finis nūciaue

Sabbato

Palmarum

Feria. 2.

Feria. 3.

Feria. 4.

Feria. 5.

Feria. 6.

Sabbato

Pasca

Feria. 2.

Feria. 3.

Feria. 4.

Feria. 5.

Feria. 6.

Sabbato

In octaua pasce

Feria. 4.

Feria.6. runt ceteri. ¶ Epistola.i.Timoth.6.Cha
rissime diuitibus huius seculi precipe. finis
gratia tecum amen. Euan. Mat. vlti. In illo t.
Exierunt mulieres cito. finis. vsque in ho
diernum diem. ¶ Epistola Zach.12. Hec dicit do
In solennitate lancee et clauorum minus. Effundam super domum dauid. vsque
et menstruate. et sequitur.13. Et dicetur ei quid
sunt plage. finis. et dispersit oues gregis
Euan. Joh.19. In illo tempore. Rogauerunt
iudei pilatum. finis. videbunt in quem trans
fixerunt. ¶ Epistola.i.Pe.2. Charissimi.
Dominica.2. post pasca Christus passus est pro nobis. finis. et e
piscopum animarum vestrarum. Euang. Johan.10
In illo tempore dixit i.d.s. Ego sum pastor bo
Feria.4. nus. finis. et vnus pastor. ¶ Epistola.i.Pe.1.
Charissimi. Scientes quod non corruptibili
bus. finis. manet in eternum. Euan. Lu.24
In illo tempore. Una sabbati. finis. quod factum
Feria.6. fuerat. ¶ Epistola Ro.15. Fratres. Certus
sum ego ipse de vobis. finis. habeo igitur glo
riam ad deum in christo iesu domino nostro. Euan.
Mat.9. Accesserunt ad iesum discipuli io
hannis d. Quare nos et pharisei. finis.
Dominica.3. et ambo conseruantur. ¶ Epistola.i.Pe.2.
Charissimi obsecro vos tanquam aduenas
finis. hec est enim gratia in christo iesu domino
nostro. Euan. Joh.16. In illo t.d.i.d.suis.
Modicum et iam non videbitis me. finis. et
Feria.4. gaudium vestrum nemo tollet a vobis. ¶ Epi
stola.i.Jo.2. Charissimi. Hec scribo vo
bis. finis. iam lucet per iesum christum dominum
nostrum. Euan. Joh.3. In illo tempore. Facta est
questio ex discipulis. finis. manet super eum
Feria.6. ¶ Epistola Col.2. Fratres. Dico vobis vt nemo
finis. sicut et didicistis. iesu christi domini no
stri. Euan. Joh.12. In illo tempore. di. iesus
turbis. Ego lux in mundum veni. finis. si
Dominica.4. cut dixit mihi pater sic loquar. ¶ Epistola Ja.i.
Charissimi. Omne datum optimum. finis
quod potest saluare animas vestras. Euan. Jo.16.
In illo tempore di.i.di.s. Vado ad eum qui me
misit. finis. quia de meo accipiet et annuncia
Feria.4. bit vobis. ¶ Epistola.i.Thessalo.5.F. Omnes
enim vos filii lucis estis. finis. sicut et facitis
in christo iesu domino nostro. Euan. Joh.17.
In illo tempore: Respiciens iesus in discipu
Feria.6. los suos. finis. et ego in ipsis. ¶ Epistola
i.Thessalo.vlt.F. De temporibus et momentis.

finis. et filii diei. Euan. Jo.13. Filioli ad
huc modicum vobiscum sum. finis. sequeris
aut postea. ¶ Epistola Ja.i.Charissimi Dominica.5. Rogationum.
Estote factores verbi et non au. finis. ab hoc
seculo. Euan. Joh.16. In illo t.d.i.dis.s.
Amen amen dico vobis si quid petieritis. fi
nis. quia a deo existi. ¶ Epistola Ja.5. Confi Feria.2. rogationum
temini alterutrum. finis. multitudinem pec
catorum. Euan. Lu.11. In illo tempore di.ie.d.
suis. Quis vestrum habet amicum. finis petentibus
tibus se. ¶ Epistola.i.Timoth.2. Cha Feria.3. rogationum
rissimi. Volo ergo viros orare. finis. cum so
brietate. Euan. Mat.7. Nolite dare san
ctum canibus. finis. hec est enim lex et prophete.
¶ Epistola Ephe.4. Fratres. Unicuique no In vigilia ascensionis
strum. finis. etatis plenitudinis christi.
Euan. Joh.17. In illo tempore. Subleuatis
iesus oculis. finis. et ego ad te venio. ¶
Epistola Actuum.i. Primum quidem sermonem In ascensione domini
finis. euntem in celum Euan. Mar.16. In il
lo tempore. Recumbentibus vndecim disci. finis
sequentibus signis. ¶ Epistola Actuum.4. Mul Feria.6.
titudinis credentium. finis. prout cuique op
erat. Euan. Lu.24. Hec sunt verba que lo
cutus sum. finis. benedicentes deum. ¶ Epistola. Dominica infra octauam ascensionis
i.Pe.4. Charissimi. Estote prudentes.
finis. honorificetur deus per iesum christum do
minum nostrum. Euan. Jo.15. In illo tempore di.
ie.di.suis. Cum venerit paraclytus. finis.16. quia
ego dixi vobis. ¶ Epistola Heb.2.F. Videmus Feria.4.
iesum. vsque et eis que temptatur auxiliari. et se
quitur.3. Unde fratres. finis. confessionis nostre
iesum christum dominum nostrum. Euan. Joh.15.
In illo tempore dixit ie.di.s. Si manseritis
in me. finis. et gaudium vestrum impleatur. ¶ Epi Feria.6.
stola.i.Cor.7.F. Unusquisque in qua vo. fi
nis. maneat apud deum. Euan. Jo.16. Respon
dit iesus.d.s.d. Modo creditis. finis. ego
vici mundum. ¶ Prophetia Gen.22. Tem In vigilia pentecostes.
ptauit deus abraam. finis. et habitauit ibi
Prophetia Deutro.31. Scripsit moy
ses can. finis. et ad finem vsque compleuit.
Prophetia Esa.4. Apprehendent septem
mulieres. finis. a turbine et a pluuia.
Prophetia Baruch.3. Audi israel man
data vite. finis. et cum hominibus conuersatus est
Epistola Actuum.19. Factum est cum apollo esset co
rinthi. finis. suadens de regno dei. Euan.

In die pentecostes

Joh·14· In illo tpe dixit ieſus diſ·ſuis. Si diligitis me·finis·et manifeſtabo ei meipſum. ℂ Epla Actꝝ·2· Dum complerent dies pen·finis·magnalia dei. Euã· Joh·14· In illo t. Si qs diligit me·finis· ſic facio. ℂ Epla Actu·10· In dieb illis. Aperiens petr' os ſuũ·finis· in noie dñi noſtri ieſu chriſti Euã· Joh·3· Sic deus dilexit mundũ·finis·qz in eo facta ſunt

Feria·2·

ℂ Epla Actu.8· In dieb illis. Cum audiſſent apli·finis·q accipiebãt ſpũmſcm Euã· Joh·10· In illo tpe dixit ie·diſ·ſu· Amen amẽ dico vob q non intrat·finis· abũdanti' habeãt. ℂ Prophetia Dan·i Diligite iuſticiã·finis·oia ſciam habz vocis. Epla Actu·2· Stans petr' cũ vndecim·finis·ſaluus erit. Euã· Jo·6· In illo tpe dixit ieſus turbis Nemo põt venire ad me·finis·pzo mũdi vita.

Feria·3·

℣ Epiſtola Actu·8· In dieb illis. Philippus deſcendens in ciuitatẽ·finis·i illa ciuitate. Euan·Lu·9· In illo tpe. Cõuocatis ieſus duodeci apoſtolis·finis· et curantes vbiq. ℣ Epla Actu·2· In dieb illis. Aperiens petr' os ſuum·finis·cum facie tua Euan·Lu·5· In illo tpe. Factũ eſt i vna dieruz·finis·vidim' mirabilia hodie.

Feria.6.

℣ Prophetia Joel·3· Hec dicit dñs. Effundaz de ſpiritu meo·finis·ſaluus erit.

Sabbato in ãttuor tpibus.

Prophetia Leuit·23· In dieb illis. Locutus eſt dñs ad moyſen d· Loquere filijs iſrael·vſq. Altera die ſabbati ſcificauit illũ·ſequit in eodẽ modicũ poſt. Numerabitis ergo ab ipſo die vſq de duabus decimis ſile·ſequit tranſlatio ſeptuaginta interptum: quos eleuabit ſacerdos coraz dño·t ſequit. Et vocabitis hũc diem celeberrimũ·finis· i cũctis habitaculis t generatiõib vtis dicit dñs ops. Prophetia Deutro·26· In diebus illis Dixit moyſes. Audi iſrael·vſq coraz domino deo tuo. Et ſequit modicum poſt. Qui exaudiuit nos t reſperit hũilitatez· finis·q dñs de' tu' dedit tibi. Prophetia Leuit·26· In dieb illis. Dixit dominus ad moyſen. Si in preceptis meis·finis populus me' dicit dñs ops. Prophetia Daniel·3· Angel' dñi deſcẽdit·finis·i foz nace dicẽtes. Epla Actu·13· In dieb illꝝ Cõuenit vniuerſa ciuitas·finis· t ſpiritu ſancto. Euã·Lu·4· In illo tpe. Surgens ieſus de ſynagoga·finis· erat predicans in ſynagogꝭ galilee. ℂ Epla Ro·11· Frẽs. O altitudo diuitiarꝝ·finis·gloria i ſecula ſeculoꝝ amẽ. Alia epla Apoc·4· In dieb illis. Vidi oſtiũ apertũ·finis·in ſecula ſeculoꝝ. Alia epla·2·Cor·13·F. Gaudete·finis·cũ oĩbus vob amẽ. Euã· Jo· 15· In illo t·d·i·d·ſ. Cũ venerit paracl' finis·qz ab initio mecũ eſtis. Sequit·16 Hec locut' ſum vob·finis·qz ego dixi vobis. Aliud Euã· Jo·3· In illo tpe. Erat homo ex phariſeis nicodem'·finis· ſz habeat vitã eternã. ℂ Epla·1·Cor·11·Frẽs. Ego enĩ accepi a domino·finis·nõ diuudicans corp' dñi. Euan· Joh·6· In illo tpe dixit ieſus di·ſ·t turbis iudeoꝝ. Caro mea vere·finis· qui mãducat hũc pa· vi·in eternũ. ℂ Epla·1· Jo·4· Chariſſimi. Deus charitas eſt·finiſ·diligat t fratrem ſuũ. Euan·Lu·15· In illo tpe dixit ieſus diſ·ſuis parabolã hãc. Homo quidam·finis·reſurrexerit credent.

In feſto trinitatis

℣ Epiſtola Col·3· Frẽs. Mortificate mẽbra veſtra·finis·ſz oĩa et in oĩb chriſt'. Euan· Math·11· In illo tpe. Cepit ieſus exprobrare ciuitatib·finiſ·remiſſius erit i die iudicij cꝫ tibi.

Feria.4.

℣ Epla·2·Cor·4·F. Si optum ẽ euangeliũ vtm·finis claritatis dei in facie ieſu chriſti. Euan·Math·12· In illo tpe. Abijt ieſus ſabbato p ſata· finis·nũcꝫ pdẽnaſſetis innocẽtes

In feſto corporis chriſti

℣ Epiſtola·1·Jo·3· Chariſſimi. Nolite mirari ſi odit vos mũdus·finis·ſz ope t verita· te. Euan·Lu·14· Dixit ieſus·d·ſ·parabolam hanc. Hõ quidã fecit cenã magnaz· finis·guſtabit cenã meã.

Feria·4·

℣ Epla·2· Jo· 1·Chariſſimi. Videte vosmetipſos·finiſ cõicat opib ei' malignis. Euan· Lu·12· In illo tpe. Ait ad ieſum quidaz de turba·finis·t nõ eſt in deũ diues.

Feria·6·

℣ Epiſtola·1· Jo·2· Nouiſſima hora eſt·finis·q autem confitet filiũ t pẽm habet. Euang· Lu·12· In illo tpe dixit ieſus di·ſ· Nolite ſolliciti eſſe anie vre·finis· t hec omĩa adijcient vob.

Dñica pma poſt trinitatis

Dñica·2·

℣ Epiſtola·1·Pe·5· Humi

Dñica·3·

liamini sub potenti manu dei·finis·⁊ im
periū in secula seculorꝝ amen. Euā·Lu·
15·In illo tpe. Erāt appropinquātes ad
Feria·4· iesuꝫ·finis·penitētiā agente. ¶ Epl'a Co-
lo·3·Om̄e qd̄cūq; facitis·finis·ꝑ iesum
christū dn̄m nr̄m. Euan·Matt·5·Esto
ꝯsentiens·finis·mittat̄ in gehennam·
Feria·6· ¶ Epl'a·i·Jo·3·Oīs q̄ natus est ex deo·fi
nis·fr̄is aūt ei⁹ iusta. Euā·Mar·ii·Cuꝫ
introisset iesus hierosolymā·finis·dixe-
Dn̄ica·4· rit fiat fiet ei. ¶ Epl'a Ro·8·F·Existimo
q̄ nō sunt ꝯdigne passiōes·finis in chri-
sto iesu dn̄o nr̄o. Euā·Lu·6·In illo t·di
xit iesus d·s·Estote misericordes·finis·
Feria·4· festucam de oculo fr̄is tui. ¶ Epl'a Ephe·
i·Nō cesso grās agens·finis·sꝫetiā in fu
turo. Euā·Lu·12·In illo t·d·i·d·s·Cum
aūt inducent·finis·⁊ nō est in deū diues
Feria·6· ¶ Epl'a Ro·13·Frēs·Carnis curā ne fe-
sequit·14·infirmū aūt ī fide·finis·⁊ grās
agit deo. Euā·Mar·6·Venit iesus in pa
triā suā·finis·ꝓpter incredulitatē eorū·
Dn̄ica·5· ¶ Epl'a·i·Pe·3·Charissimi·Om̄s vna
nines in orōne estote·finis in cordibꝫ ve
stris. Euā·Lu·5·In illo t·Cū turbe irru
erent in iesum·finis·relictis oībꝫ secuti
Feria·4· sunt eū. ¶ Epl'a·i·Timoth·2·Charissi-
me·Obsecro primū oīm fieri·finis in fi
de ⁊ veritate ī christo iesu dn̄o nr̄o. Euā·
Mar·2·In illo tē·Egressus est iesus ad
mare·finis·vocare iustos sed pctōres·
Feria·6· ¶ Epl'a·2·Pe·3·Charissimi·Jā audistꝫ
q̄ vnus dies·finis·expectam⁹ in christo
iesu dn̄o nr̄o. Euan·Mar·10·Offere
bant iesu ꝑuulos·finis bn̄dicebat illos·
Dn̄ica·6· ¶ Epl'a Ro·6·Frēs·Quicūq; baptiça-
ti sumus·finis·viuētes aūt in deo chri-
sto iesu dn̄o nr̄o. Euan·Matt·5·In illo
tpe di·iesus di·suis·Amen dico vob̄: ni-
si abundauerit·finis·offeres mun⁹ tuū
Feria·4· ¶ Epl'a Ro·14·Frēs·Nemo vestrū sibi
viuit·finis·confitebit̄ deo in christo iesu
domino nr̄o. Euan·Mar·5·Venit iesus
in regionē gera·finis·⁊ omēs mirabant̄
Feria·6· ¶ Epistola Heb·12·Habem⁹ grām per
quā seruiamus·finis·⁊ hodie ipe ⁊ in se·
Euā·Mar·10·In illo·t·Cū egressus es
Dn̄ica·7· set iesus·finis·⁊ veni seq̄re me. ¶ Epl'a·

Ro·6·Humanū dico·finis·vita eterna
in christo iesu dn̄o nostro. Euā·Mar·8·
In illo tpe. Cū turba multa esset cū ie-
su·fi·et dimisit eos. ¶ Epistola·Ro·8· Feria·4·
Frēs·Nihil aūt dānatiōis est·finis·⁊ pax
in christo iesu dn̄o nr̄o. Mat·16·In illo
tpe·Accesserūt ad iesum pharisei·finis·
sed a doctrina phariseoꝝ ⁊ sadduceorum
¶ Epl'a Ro·14·Frēs·Unusquisq; vr̄m Feria·6·
finis·⁊ gaudiū in spūscō ꝑ iesum christū
dn̄m nr̄m. Euā·Mat·12·In illo t·Abijt
iesus sabbato per sata·finis·ꝯdēnassetis
innocētes. ¶ Epl'a Ro·8·Frēs debitores Dn̄ica·8·
sum⁹·finis·coheredes aūt christi. Euā·
Mat·7·In illo t·d·i·d·suis·Attendite
a falsis ꝓphetis·finis·ipse intrabit in re-
gnū celoꝝ. ¶ Epl'a Ro·5·Frēs·Si cum Feria·4·
adhuc pctōres essem⁹·finis·⁊ gloriamur
in deo ꝑ iesum christū dn̄m nr̄m. Euan·
Mar·9·In illo tpe·Dixit iohannes ad
iesum·Magister vidimus·finis·bonū ē
tibi luscū introire in regnum ⁊c̄ ignis·
¶ Epistola Ro·15·Frēs·Obsecro vos ꝑ Feria·6·
iesum christū·finis·sit cū oībus vobis ī
christo iesu dn̄o nr̄o. Euan·Matth·23·
In illo tpe·Dixit iesus turbis iudeorū
⁊ principibꝫ sacerdotū·Ve vobis·finis·
⁊ illa nō omittere. ¶ Epl'a·i·Cor·10·F· Dn̄ica·9·
Non simus cōcupiscentes maloꝝ·finis
vt possitis sustinere. Euan·Lu·16·In il-
lo tpe·Dixit iesus di·suis ꝑabolaꝫ hanc·
Homo quidaꝫ erat diues·finis·in eter-
na tabernacula. ¶ Epistola Ro·6·Frēs Feria·4·
Nescitis q̄m cui exhibuistis·finis·serui
facti estis iusticie in christo iesu dn̄o nr̄o
Euan·Lu·16·In illo tpe Dixit iesus d·
suis·Qui fidelis est·finis·abominatio ē
apud deū. ¶ Epistola·i·Cor·6·F·Scri Feria·6·
psi vobis·finis·iudicabit deus per iesum
christum dn̄m nostrū. Euan·Lu·ii·In
illo tpe·Rogabat iesum quidam phari-
seus·finis·nō tangitis sarcinas. ¶ Epi- Dn̄ica·10·
stola·i·Cor·12·Fratres·Scitis quoniaꝫ
cū gentes essetis·finis·diuidens singu-
lis prout vult. Euan·Lu·19·In illo tpe
Cum appropinquaret iesus hierosoly-
mam·finis·docens in templo. ¶ Epl'a· Feria·4·
i·Cor·15·Fratres·Non omīs caro·finis

qꝫ ſpūale eſt in chriſto ieſu dño noſtro.
Euan·Lu·21· In illo tpe. Rīdens ieſus
di·ſuis di· Cū videritis circūdari. finis·
Feria·6· quē ſupueniet vniuerſo orbi. ¶ Epiſto/
la·1·Cor·5· Frēs. Auferte malū ex vobis
ſequit·6· Audet aliquis vr̄m·finis ad iu
dicandū populū p ieſum chriſtum dīm
noſtrū. Euā·Lu·21· In illo tpe. Dixit ie
Dñica·ii· ſus di·ſ· Attendite nob ne forte grauen/
tur·finis·7 ſtare ante filiū hois. ¶ Epla.
i·Cor·15· Frēs. Notū vob facio·finis·in
me vacua nō fuit. Euan·Lu·18· In illo
Feria·4· tpe. Dixit ieſus ad quoſdā·finis humili
at exaltabit. ¶ Epla·1·Cor·6· Frēs. Ne/
ſcitis qm̄ corda vra·finis·parate deuz in
corde vestro. Euan·Mat·12· In illo tpe
dixit ieſus phariſeis. Qui nō eſt mecuz
Feria·6· ptra·finis·et verbis tuis cōdemnaberis.
¶ Epla Ro·14· Frēs. Que pacis ſūt ſe/
ctemur. finis·corā deo in chriſto ieſu dō/
mino nr̄o. Euan·Lu·17· In illo tpe. In
Dñica·12· terrogat⁹ ieſus a phariſeis·finis·illic cō/
gregabunt aquile. ¶ Epla·2·Cor·3· Frēs
Fiduciam talē habem⁹·finis· qꝫ manet
in gloria eſt. Euan·Mar·7· In illo tpe.
Feria·4· Exiens ieſus de finib⁹·finis·mutos loq.
¶ Epla·2·Cor·4· Frēs. Nō nosmetipoſ
pdicam⁹·finis·in corpib⁹ vr̄is manifeſte
Feria·6· tur. Euan·Matt·9· In illo tpe. Tranſ/
eunte ieſu·finis·7 curans oēm languo/
rem 7 infirmitatē. ¶ Epla Ro·14· Frēs
Beatus qui nō iudicat ſemetipm·ſequi
tur·15·debem⁹ aūt nos firmiores· finis·
ad edificationez in chriſto ieſu dño nr̄o.
Euan·Matt·5· In illo tpe·d·i·diſ·ſuis.
Dñica·13· Nolite putare quoniā·finis·magnus vo
cabitur in regno celorū. ¶ Epla Gal·3·
Frēs. Abrae dicte ſunt pmiſſiōes· finis·
ex fide ieſu chriſti daret credentib⁹ Euā·
Lu·10· In illo tpe·d·i·d·ſuis· Beati ocu
Feria·4· li qui vident. finis·vade 7 tu fac ſimilit.
¶ Epla·2·Cor·5· Frēs. Scim⁹ qm̄ ſi ter
reſtris·finiſ·manifeſtos nos eſſe p ieſuz
chriſtū dīm noſtrum. Euan·Matth·12·
Feria·6· In illo tpe. Abeuntes phariſei·finis·gē
tes ſperabūt· ¶ Epla Ro·15· Frēs· Cer/
tus ſum 7 ego ipſe·finis· in virtute ſpūſ
ſancti in chriſto ieſu dño nr̄o. Euan·Lu
ce·13· In illo tpe. Ibat ieſus p ciuitates
7 caſtella·finis·q̄ erant nouiſſimi ¶ Epi
ſtola Gal·5·F. Spū ambulate·finis·cū Dñica·14·
vitijs 7 ꝯcupiſcētijs. Euan·Lu·17· In il
lo tpe. Dū iret ieſus in hierlm·finis·te
ſaluum fecit. ¶ Epiſtola·2· Cor·6· Frēs Feria·4·
Nolite iugū ducere·ſequit·7· Has igit
hītes pmiſſiones·finis·in timore domi
ni p ieſum chriſtū dīz nr̄m. Euā·Mat·1
In illo t·Venit ad ieſuz leproſus· finis
7 cōueniebant ad eū vndiqꝫ· ¶ Epla·1· Feria·6·
Timoth·5· Chariſſime. Presbyteri qui
bene pſunt·finis·teipm caſtū cuſtodi per
ieſum chriſtū dīm nr̄m. Euang·Lu·19·
In illo tpe dixit ieſus di·ſuis ſimilitu/
dinē hanc. Hō quidā nobilis·finis pce/
debat aſcēdens hieroſolymā. ¶ Epiſto/
la Gal·5·Frēs. Si ſpū viuim⁹ ſpū am
bulem⁹. Nō efficiamur inanis glorie·fi·
ad domeſticos fidei. Euan·Matt·6· In
illo tpe di·i·d·ſ· Nemo pōt duob⁹ dñis
ſeruire·finis·oia hec adijcient vobis
¶ Epla Colo·1·Frēs. Grās agētes deo· Feria·4·
finis· primatū tenens ieſus chriſti⁹ dīs
noſter. Euā·Mat·5· In illo t·d·i·d·ſuis
Audiſtis qꝫ dictū eſt antiquis nō piura
bis·finis·ne auertaris· ¶ Epiſtola Heb· Feria·6·
3·Frēs·Cōſiderate apoſtolū 7 pon· finis
vsqꝫ in finē firmā retineat⁹. Euan·Luc·
20· In illo t·Factū eſt in vna dieꝝ· finis
neqꝫ ego dicā vob in qua ptāte hec facio
¶ Epiſtola Ephe·3·Frēs·Obſecro vos Dñica·16·
ne deficiat⁹·finis·in oēs generationes ſe
culi ſe·amen. Euā·Lu·7· In illo t· Ibat
ieſus in ciuitatē q̄ vocat naym·finis·vi/
ſitanit plebem ſuā. ¶ Epiſtola Colo·2·F. Feria·4·
Videte ne q̄s vos·finis·donans vob oia
delicta in chriſto ieſu dño nr̄o. Euange·
Mar·17· In illo t· Cuz venisſet ieſus ad
turbas acceſſit ad eū·finis· niſi p orōem
7 ieiuniuz. ¶ Epiſtola Colo·2·F. Volo Feria·6·
vos ſcire·finis·abūdanti⁹ in illo in grāz
actiōe. Euan·Mar·2· In illo tpe Venit
ieſus bethſaidā·finis· ſi in vicū introie/
ris ne dixeris. ¶ Epiſtola Ephe·4·Frēs Dñica·17·
Obſecro vos ego vict⁹ in dño·ſi·q̄ ē bñ/
dict⁹ in ſecu·ſe·amē. Euā·Lu·14· In illo
tpe. Cū intraret ieſus i domū· finis·q̄ ſe

Feria·4· exaltat humiliabit ℣ Epistola·i·Cor·6· Fratres. Nescitis quoniã finis· deũ in corpore vestro. Euangeliũ Matth·13· In illo tempore dixit iesus discipulis su·pa rabolam hanc. Simile est regnũ celorũ homini qui se·finis· in horeum meum.

Feria·6· ℣ Epistola Col·3·Frẽs. Qui iniuriã fa cit·finis·4·vnicuiq; rñdere in christo ie su dño nro. Euan·Mat·13· In illo tem/ pore·di·ie·d·s·parabolã hanc. Simile est regnũ celo· grano synapis·finis·apstitu

Dñica·18· tione mundi. ℭ Epla·i·Cor·1·Fratres Gratias ago deo meo·finis· in die aduẽ tus dñi nri iesu christi. Euan· Matt·22· In illo tpe. Audientes pharisei q iesus silentiũ·finis·eum ampli⁹ interrogare.

Feria·4· ℣ Epla·2·Thessal·2·Frẽs. State ⁊ tene te creditores·sequit·3·de cetero frẽs ora/ te·finis·⁊ in patientia christi. Euangel· Mat·13· In illo tpe. Accesserũt ad iesuz discipuli ei⁹ dicẽtes: edissere nob· finis·

Feria·6· aures audiendi audiat. ℣ Epla Gal·5· Frẽs. Vos in libertatẽ vocati estis·finis· ꝯsummamini q iesuz christũ dñm nrm. Euã·Mar·8· In illo t· Interrogat⁹ ie/ sus a discipulis de ꝯsummatiõe·finis·ec

Dñica·19· ce pdixi vob oia. ℭ Epla Eplx·4· Frẽs. Renouamini spũ mentz vre· finis vnꝰ tribuat necessitatẽ patienti. Euã·Mat· 2· In illo t·Ascẽdens iesus in nauiculã.

Feria·4· finis·talẽ ptãtẽ hoibꝰ ℣ Epla·2·Thessal·3 Frẽs. Denũciam⁹ vobis in noie dñi·fi/ nis·benefaciẽtes in christo iesu dño nro Euan·Lu·14· In illo tpe. Dicebat iesus cuidã principi phariseor. Cũ facis·finis

Feria·6· in regno dei. ℣ Epla·i·Cor·2·F. Spũs oia scrutat· finis· donata in christo iesu dño nro. Euan·Lu·6· In illo tpe di·ie· di·su. Beati eritis cũ vos·finis·multa in

Dñica·20· celis. ℭ Epistola Eplx·5·Frẽs. Videte quõ caute·finis· inuicem in timore dei. Euan·Matth·22· In illo tpe. Loquebatur iesus ei⁹ dis·su·in parabolis dicens: Simile est regnũ celorũ homini regi. fi

Feria·4· nis·pauci vero electi. ℣ Epla·i·Timot· 6·Charissime. Nihil intulim⁹ in hũc ꝛc· finis·vsq; in aduẽtũ dñi nri iesu christi. Euan·Lu·6· In illo tpe. Factum est sab bato vt intraret iesus in synagogam et docens. Et erat ibi homo·finis·quid naz facerent de iesu. ℣ Epla Ro·5·Frẽs. Re

Feria·6· gnauit mors ab adaz vsq; ad moysen·fi· intrabunt p vnũ iesum dñm nostrum. Euan·Mat·8· In illo tpe. Cũ venisset iesus in domũ petri·finis· egrotationes

Dñica·21· nostras portauit. ℭ Epla Eplx·6·Frẽs Cõfortamini in dño·finis· qđ est verbũ dei. Euan· Joh·4· In illo tpe. Erat quidam regulus·finis· ⁊ domus eius tota.

Feria·4· ℣ Epla·i·Timoth·i·Charissime. Finis precepti est charitas·finis· qui me ꝓfor· in christo iesu dño nro. Euang·Mar·ii· In illo tpe dixit iesus dis·suis. Habete

Feria·6· fidem dei·finis·dimittat vob pctã vestra ℣ Epla·i·Timoth·5· Charissime. Manus cito nemini imposueris· sequitur·6 Quicũq; sunt sub iugo·finis·q; fratres sunt in christo iesu domio nostro. Euã· Mar·4· In illo tpe dixit iesus dis·suis. Videte qđ audiatis·finis·qm̃ adest mes

Dñica·22· sis. ℭ Epla Phil·i·Frẽs. Confidimus in dño·finis·⁊ glam dei. Euã·Matt·18· In illo tpe dixit iesus dis·s. Simile e fa

Feria·4· ctum regnũ celor homini regi q voluit· finis·fratri suo de cordib vestris. ℣ Epi

Feria·6· stola·2·Timoth·i·Charissime. Noli eru bescere·finis·⁊ dilectiõe domini nri iesu christi. Euã·Mat·17· In illo tpe. Cũ ve nisset iesus ⁊ discipuli ei⁹ capharnauz·fi/ nis da pro me ⁊ p te. ℣ Epla·i·Timot·

Dñica·23· 4·Charissime. Fidelis sermo ⁊ oi acce· di·finis·⁊ exhortatiõi ⁊ doctrine i christo iesu domio nostro. Euan·Mar·7· In illo tpe. Cõuenerũt ad iesum pharisei·fi/ nis·tenetis traditiõez hoim· ℭ Epistola Phil·3·F· Imitatores mei estote·finis subiicere sibi oia iesus christus dñs nr. Euan·Math·22· In illo tpe. Abeuntes pharisei ꝓsiliũ inierũt·finis·et que sunt

Feria·4· dei deo. ℣ Epla Ro·ii·F. Nolo vos ignorare·finis·⁊ gloria in secula secl'or amen Euan·Mar·12· In illo tpe. Interroga/ uit iesum vnus de scribis quod esset pri

Feria·6· mũ·finis·nõ es longe a regno dei. ℣ Epistola Ro·14·Fratres. Infirmum in fide assumite· finis· et gratias deo agit per

Dñica.24.

Feria.4.

Feria.6.

Dñica ante aduentum

Feria.4.in q̃t. tuor tpibus

Feria.6.

Sabbato i q̃t/ tuor tpibus

ieſum chriſtū dñm nr̃m. Euan. Mat.i. In illo tpe. Egreſſus ieſus abijt i deſer tū. finis. ⁊ demonia eijciens. Epla Colo.i. Frēs. Nō ceſſam⁹ pro. finis pcto⁹ nr̃o⁹ p ieſum chriſtū dñm nr̃m. Euan. Mat.9. In illo t. Loquente ieſu ad tur/ bas. finis. mulier ex illa hora. Epla.i. Theſſalo.i. Frēs. Grās agim⁹ deo ſemp finis. cū gaudio ſpūſſancti. Euā. Lu.10. In illo t.d.i.d.ſ. Ecce ego mitto vos. fi nis. q⁹ approp̃inq̃bit regnū dei. Epla. Heb.10. Frēs. Habentes itaq; fiduciam finis. approp̃inquāte die ieſu chriſti dñi nr̃i. Euan. Mat.13. In illo t.d.i.d.ſ. Vi/ gilate ⁊ orate. finis. omib⁹ dico vigilate. Epla Hiere.23. Ecce dies venient di/ cit dñs. finis. habitabit i terra ſua. Euā. Job.5. In illo tpe. Cum ſubleuaſſet ie ſus oculos. finis. q̃ venitur⁹ eſt in mūdū. Prophetia Amos.9. Hec dicit domi nus de⁹. Ecce dies venient ⁊ comprehē/ det arator. finis. quaz dedi eis dicit dñs deus tuus. Epiſtola Neemie.8. Lectio li bri Eſdre. In diebꝫ illis. Congregatus eſt oīs ppl's. finis. fortitudo nr̃a. Euan. Mat.9. In illo tpe. Rñdens vn⁹ de turbis dixit. Vgt: finis. niſi in orōne ⁊ ieiu nio. Epla Oſee.13. Hec dicit dñs de⁹. Cōueretere hierl'm ad dñm deū tuū. fi/ nis. ⁊ iuſti ambulabūt in eis. Euan. Lu. 7. In illo tpe. Rogabat ieſum q̃dā pha/ riſeus vt māducaret cū illo. finis. vade in pace. Prophetia. Leuit.23. In die/ bus illis. Locut⁹ e dñs ad moyſen dicēs decima die mēſis hui⁹. finis. celebrabit⁹ ſabbata vr̃a dicit dñs oīp̃s. Prophetia. Leuit.23. In diebꝫ illis. Locut⁹ eſt domi nus ad moyſen dicēs: a quitadecima die mēſis. finis. de tra egypti ego dñs deus vr̃. Prophetia Michee.7. Dñe deus nr̃ paſce ppl'm tuū in virga. fi. a diebꝫ anti/ q̃s dñe de⁹ nr̃. Prophia Zach.8. In die bus illis. Factū e verbū dñi ad me dicēs Hec dicit dñs de⁹ exercituū ſic cogitaui finis. ⁊ pacē diligite dicit dñs oīp̃s. Pro phetia Daniel.3. Angelus. finiſ. in forna ce dicētes. Epla Heb.9. Frēs. Taberna culū factū eſt primū in q̃ erant candela/

bra. finis. redēptione inuēta. Euā. Luc. 13. In illo t. Dicebat ieſus turb̃ ſimilitu dinē hanc. Arbor fici habebat q̃dā. finis q̃ glorioſe fiebāt ab eo. Epla Apoc.21 In diebꝫ illis. Vidi ciuitatē ſctām hie/ ruſalē. finis. noua facio oīa. Euā. Lu.16. In illo tpe. Egreſſus ieſus perambula/ bat. finis. ſaluū facere q̃ perierat. Epi ſtola Eſa.12. Hec dicit dñs: In tpe illo deferet mun⁹ dño. finis. hereditas mea iſrael dicit omin⁹ oīp̃s. Euange. Lu.6. In illo tpe. Dixit ieſus diſ. ſuis. Nō eſt arbor bona. finis. ſupra firmam petrā.

In dedicatiōe eccleſie

In dedicatiōe vnius altaris

Sequitur de Sanctis.

Epiſtola Eccle.24.⁊.25. Benedictō dñi ſup caput. finis. induit eū dñs coro. gle. Vel q̃re vnā de martyribꝫ. Euā. Joh.i. Sta bat iohānes ⁊ ex diſcipulis ei⁹ duo. finiſ ſupra filiuz hoīs. Epla Ro.10. Corde creditur ad iuſticiā. finis verba eor⁹. Vel q̃re de martyribꝫ. Euan. Mat.4. In illo tpe. Ambulans ieſus iuxta mare. finis. ⁊ patre ſecuti ſunt euz. Epla Eph.i. Benedict⁹ de⁹ ⁊ pr̃ dñi nr̃i. finis. q̃ ſupa/ bundauit in nobis. Euā Joh̃ā.20. Tho/ mas aūt vn⁹ ex duodecim. finis. nō vide rūt ⁊ crediderūt. Epla Act̃.9. In die bus illis. Saulus adhuc ſpirans. finis q̃m hic eſt chriſt⁹. Euā. Matth.19. Ecce nos reliquim⁹ oīa. finis. vitā eternā poſ ſidebit Epiſtola Malach.3. Hec dicit dñs de⁹. Ecce ego mitto angelū meū. fi/ nis. dies antiq̃. dicit dñs oīp̃s. Euā. Lu. 2. Poſtq̃ impleti ſunt dies purgatiōis. finis. pleb̃ tue iſrael. Epiſtola.i. Pe. i. Petr⁹ apoſtolus ieſu chriſti electis ad/ uenis. finis. in reuelatōe ieſu chriſti dñi noſtri. Euan. Mat.16. Venit ieſus i par tes ceſaree. finis. erit ſolutum ⁊ in celis.

In vi. andree.

In die ſancto.

Thome apli.

Epiſtola Act̃.1. Surgens petr⁹ i me dio. finis. ⁊ ānumerat⁹ eſt cū vndeci apo ſtolis. Euā. Mat.11. Cōfitebor tibi dñe. finis. ⁊ on⁹ meū leue Epla Eſa.7. Lo/ cut⁹ e dñs ad achaz. finis. ⁊ eligere bonū Euā. Lu.1. Miſſus e angel⁹ gabriel. finiſ fīm verbū tuū. Epla Ezech.1. Simili tudo vult⁹ aialis. finis. fulgur⁊ coruſcāt⁊

Matthie

Annunciatio beate virginis.

Marci

In purificatione Marie

Cathedra petri

Euan·Lu·18·Facili⁹ est camelū·finis·vi
tam eternā. ¶Epl'a Sap·5·Stabāt in
sti in magna cōstantia·finis·sors illoꝝ ē.
Euan·Joh·14·Nō turbet cor vr̄m·finis
in noīe meo hoc faciam. ¶Epl'a Gal·5·
Frēs·Cōfido in vob in dño iesu·vsq̄·vi
dete ne ab inuicez ꝯsūmamini·sequit·6·
Quicūq̄ enī volunt placere in corpe·fi
nis·ꝛ ego mundo. Euan·Jo·3·Erat hō
de phariseis·finis·sed habeat vitaz eter
nam. ¶Epl'a Hiere·1·Factū est verbuz
dñi ad me d·finis·et plantes ait dñs oī
potens. Euan·Lu·1·Fuit in diebꝫ hero
dis·finis·dño plebez ꝑfectā. ¶Epistola
Prou·10·Memoria iusti·finis·in tēplo
dei. Euan·Luc·1·Dixit çacharias·finis
opprobriū meuz int hoīes. ¶Epl'a Esa·
49·Audite insule·finis·q̄ elegit te. Euā·
Lu·1·Eliçabeth impletū est·finis·plebis
sue. ¶Epl'a Ec·44·Hi sūt viri misericor
die·finis·oīs ecclesia scōꝝ. Euan·Luc·12
Attendite a fermento·finis·angelis dei.
¶Epistola Actuuz·3·In diebus illis.
Petrus ꝛ iohāues ascēdebāt·finis·con
tigerat illi. Euan·Joh·21·In illo t·d·i·
petro. Simon iohannis·finis·clarifica
turus esset deū. ¶Epl'a Actu·12·In die
bus illis. Misit herodes rex·finis·plebis
iudeoꝝ. Euā·Matt·16·In illo t·Venit
iesus in ꝑtes cesaree·finis·erit solutuz ꝛ
in celis. ¶Epl'a Gal·1·Frēs: Notū vobis
facio·finis·clarificabāt deū. Euā·Mat·
19·Ecce nos reliquim⁹ oīa·finis·vitam
eternam possidebit: ¶Epistola Cant·2·
Ecce iste venit saliens in montibꝫ·finis·
ꝛ facies tua decora Euan·Lu·1·Exurgēs
maria abijt·finis in domū suā ¶Episto
la·1·Reg·2·Exultauit cor meū in domīo
finis·cornu christi sui. ¶Epistola Gal·
2·Deus ꝑsonā hoīs·finis·ip̄m facere in
christo iesu dño nr̄o. Euange·Matt·14·
Jussit iesus apostolos suos ascendere·fi
nis·vere fili⁹ dei es. ¶Epistola Cant·3·
In lectulo meo quesiui·finis genitricꝫ
mee. Euan·Lu·7·Rogabat iesum q̄daz
finis·vade in pace. ¶Epistola Ephe·2·
Jam non estis·finis·in spiritusancto.
Euan·Matth·20·Accessit ad iesum ma

Philippi ꝛ Jacobi

In inuentione crucis

In vigilia Johānis baptiste

In pr̄ia missa in die Johānis

in sūma missa.

Johā·ꝛ pauli.

In vigilia Petri ꝛ Pauli

In festo sancti Petri

Cōmemoratō sancti Pauli

In visitatione sancte marie

In octaua visitationis Oc·a·apl'orū

Magdalene

Jacobi

ter·finis·in redemptionem pro multis.
¶Epistola Actu·12·Misit herodes rex·
finis·plebis iudeorū. Euan·Matth·16·
Venit iesus in ꝑtes cesaree·finis·solu
tum ꝛ in celis. ¶Epistola Eccle·51·Cō
fitebor tibi dñe·finis·liberas eos de māu
angustie domine deus nr̄. Euan·Matt·
16·Si quis vult venire·finis·venientez
in regno suo. ¶Epl'a·2·Cor·9·Qui par
ce seminat·finis·iusticie vr̄e. Euan·Jo·
12·Nisi granū frumenti·finis·honorifica
bit eū pater me⁹. ¶Epl'a Eccle·24·Ego
q̄si vitis·finis·vitam eternam habebit.
Euan·Lu·11·Extollens vocē·finis·et ec
ce plusq̄ iona hic. ¶Epl'a Eccle·44·In
oībus requiē quesiui·finis·suauitatem
odoris. Euange·Lu·10·Intrauit iesus
in quoddam castellum·finis que nō au
feretur ab ea. ¶Epl'a Eccle·49·Memo
ria iusti·finis·in templo dei. Euangeliū
Mar·6·Misit herodes rex·finis·in mo
numento ¶Epl'a Prouer·8·Domin⁹
possedit me·finis·salutē a domino: Euā·
Mat·1·Liber generationis·finis·qui vo
catur christ⁹. ¶Epl'a Phil·2·Hoc sen
tite in vobis·finis·dei patris. Euange·
Joh·12·Ego si exaltatus fuero·finis·vt
filij lucis sitis. ¶Epistola Eccle·24·Be
atus homo qui in sa·finis·rore ꝯcrescūt.
Euange·Lu·5·Vidit iesus publicanuz
nomine leui·finis·sed pctōres ad penitē
tiam. ¶Epl'a Ephe·4·Unicuiq̄ nostrū
finis·plenitudinis christi. Euangeliuz.
Matth·9·Cū trāsiret iesus vidit homi
nem·finis·sed pctōres ad pn̄iam. ¶Epi
stola Apoc·12·Factū est preliū magnum
finis·ꝛ qui habitatis in eis. Euā·Mat·
18·Accesserūt ad iesum discipuli eius·fi
nis·qui in celis est. ¶Epistola Gal·6·
Mihi autē absit·finis·cū spū vr̄o. Euā·
Mat·11·Confitebor tibi pater·finis·ꝛ o
nus meū leue. ¶Epistola Ecech·1·Si
militudo vult⁹ q̄ttuor·finis·fulgoris co
ruscant. Euan·Lu·10·Designauit dñs
iesus·finis·in vos regnū dei. ¶Epistola
Apoc·5·Ecce ego iohānes vidi·finis·ꝛ
bn̄dictiōem in secula seculoꝝ amē. Euā·
Lu·6·Descēdens iesus de monte·finis·

Vincula petri

In vigilia Laurentij

In die laurētij

In vigilia assumptionis

In die assumptionis

In decollatione Johannis.

Natiuitatis marie

Exaltatio sancte crucis

In vigilia Matthei

In die matthei

Michaelis

Francisci

Luce Euangeliste.

In vigilia omnium sanctorū

In die sancto. merces vſa multa est in celis. ℣ Epistola Apoc̃. 7. Ecce ego iohannes vidi. finis. deo nostro in secula seculoꝝ amē. Euan. Mat. 5. Videns iesus turbas. finis. copiosa est in celis.

℣ Epistole cōmunes de Apostolis.

Ezech. 1. Similitudo vult⁹ aialiū. finis fulguris coruscātis. Eccle. 24. 7. 25. Bñdictio domini sup caput. finis. induit eum dñs corona glē. Eph̃x. 2. Jā nō estis hospites. finis. in habitaculū dei in spūsctō Ro. 8. Scim⁹ qm̃ diligētibꝫ. finis. a charitate dei q̃ est in christo iesu domio nr̄o Ro. 10. Corde credit ad iusticiā. finis. orbis terre verba eoꝝ. 1. Pe. 1. Benedictus deus 7 pr̄ domini nr̄i. finis. imperiū in secula seculoꝝ amē. Eph̃x. 1. Bñdict⁹ de⁹ et pr̄ dñi nr̄i. finis. q̃ supabūdauit i nobis. Actu. 5. Per man⁹ aūt apl̃oꝝ. finis. qui curabant oēs. 1. Cor̃. 4. Spectaculuz facti sumus. finis. charissimos moneo in christo iesu. 2. Timoth. 4. Testificor coram deo. finis. qui diligūt aduentū eius Eccle. 44. Hi sunt viri misericordie. finis. nunciet ecclesia.

℣ Euangelia de cōmuni apostoloꝝ

Matth. 19. Dixit simon petr⁹ ad iesuz. finis. eternā possidebit. Joh. 15. Hoc est p̃ceptū meū. finis. in noīe meo det vobis Joh. 15. Ego sum vitis vera 7 pr̄. finis. 7 fiet vob̃. Joh. 15. Ego sum vitis vos palmites. finis vestrū impleat. Jo. 15. Hec mando. finis. habuerūt gr̄tis. Matth. 10 Ecce ego mitto vos. finis. hic salu⁹ erit. Mat. 19. Ecce nos reliquim⁹. finis. vitā eternā possidebit. Lu. 22. Facta est p̃tētio finis. duodecim tribꝫ israel. Lu. 10. Designauit domin⁹. finis. in vos regnum dei Matth. 9. Circumibat iesus ciuitates. finis. in messem suā. Mat. 10. Et cōuocatis iesus duodecim. finis. 7 infirmitatē eoꝝ. Joh. 14. Qui hz mandata mea. finis. qui misit me patris. Lu. 10. Qui vos audit. finis. scripta sunt in celo.

℣ Epistole de martyribus.

Eccle. 2. Timetes dñm. finis. exq̃renti bus se i veritate. 2. Thessal. 1. Grās agere debem⁹. finis in oibꝫ q̃ crediderūt i iesuz christū dñm nr̄m. Eccle. 44. Hi sūt viri misericordie. finis. nūciet ecclia. Heb. 10 Remeōramini pr̄is. dies. finis. iust⁹ aūt ex fide viuit. 1. Cor̃. 4. Spectaculū facti sum⁹. finis. charissimos moneo in christo iesu domio nr̄o. 2. Cor̃. 1. Benedict⁹ deus 7 pr̄ dñi. finis. 7 ꝓsolatiōis i christo iesu dño nostro. Heb. 11. Sancti per fidē. finis. probati inuenti sunt in christo iesu dño nostro. Sap̃. 3. Justoꝝ aīe. finis. regnabit dñs illoꝝ imperpetuū. Eccle. 2. Qui timet dñm. finis. vsq; ad ispectionē illi⁹. Sap̃. 5. Justi in ꝑpetuuz viuent. finis. deducet eos dñs de⁹ nr̄. Apoca. 7. Rñdit vn⁹ de seniorib. finis. oēm lachrymam ab oculis eoꝝ. Prou̇. 15. Lingua sapientū. finis. diligit⁹ a dño. Prou̇. 10. Expectatio iustoꝝ. finis. exaltabit⁹ ciuitas. Sap̃. 10. Reddidit deus mercedem finis. laudauerūt ꝑiter domie de⁹ nostet Sap̃. 5. Stabunt iusti in magna. finis. sors illoꝝ est. Apoc̃. 21. Respondens vn⁹ de seniorib. finis. et ille erit mihi filius. Jaco. 1. Omne gaudiuz existimate. finis in nullo deficientes.

℣ Euangelia de martyribus

Luc̃. 21. Cū audieritis p̃lia. finis. possidebitis anias vr̄as. Lu. 12. Attendite a fermento. finis. coram angelis dei. Mat. 5. Videns iesus turbas. finis. copiosa est in celis. Matth. 10. Qui amat p̃em aut matrem. finis. nō perdet mercedem suā Mat. 13. Cum egrederet⁹ iesus de r̄eplo. finis. hic saluus erit. Mat. 24. Sedente iesu super montem. finis. hic salu⁹ erit. Matth. 10. Cum persequētur vos. finis ne ergo timueritis eos. Lu. 12. Nolite timere pusillus grex. finis. 7 cor vestrum erit. Lu. 6. Descendens iesus de monte. finis. multa est in celo. Matth. 10. Nolite arbitrari. finis. non perdet mercedem suam. Lu. 11. Ve vobis qui edificatis. finis. vt accusarent eum.

℣ Epistole de vno martyre.

Sapie. 10. Justum deduxit domin⁹. fi

nis·dedit illi claritatē eternaz dominus deus nr̄. Eccl·31·Beat⁹ vir qui inuēt⁹ est sine·finis·enarrabit omīs eccl'ia sanctorum. Eccle·39·Justus cor suū·finis·requiret̄ a generatiōe in generationē ·2· Timoth·2·Nemo militās·finis·dn̄s intellectū in oīb⁹. Eccle·14·Beat⁹ vir q̄ ī sapīa morabit̄·vsq̄z circūspectiōem dei·sequit̄·15·Cibauit illū pane vite·finis·hereditabit illū dicit dn̄s de⁹ nr̄ Sapīe·4 Justus si morte p̄oc·fu·finis·respectus in electos illius ·2·Timoth·2·Memor esto dn̄m iesum christū·vsq̄z·cū gl'ia celesti·sequit̄·3·Tu aūt assecutus es·finis·p̄secutiōem patient̄ Esa·43·Hec dicit domin⁹ creans te·finis·q̄z ego tecū sum dicit dominus Prouer·3·Beatus homo qui inuenit sa·finis·⁊ nubes rore cōcrescunt Eccle·49·Memoria iusti·finis·effulsit in templo dei.

Euangelia de vno martyre.

Matth·16·Si quis vult post me·finis in regno suo. Lu·9·Si q̄s vult post me venire·finis·videāt regnum dei. Mar·8 Cōuocata turba dixit iesus/disci·su·Si quis vult me sequi·finis·cū angelis scīs Luc·14·Si q̄s venit·finis·me⁹ esse discipulus. Matth·10·Nihil op̄tū·finis·coram p̄re meo q̄ in celis est

Epistole de confessoribus

Eccle·44·⁊·45·s̄m aliā translatiōem Ecce sacerdos magn⁹ qui in dieb⁹·finis·in odorē suauitatis. Eccl·50·Ecce sacerdos magn⁹ qui in vita sua·finis·p̄ dies sempiternos. Heb·7·Plures facti sunt sacerdotes·finis·se offerendo dn̄s noster iesus christus. Heb·5·Omīs pontifex·finis·ordinē melchisedech. Eccle·47·Dedit dn̄s·vsq̄z cornu eius·sequit̄. Eccl·24·Sapīa laudabit aīam suā·finis·⁊ inter benedictos benedicet̄ ·2·Timoth·4·Testificor corā deo·finis·diligūt aduentuz eius. Eccle·45·Dilect⁹ deo ⁊ hoīb⁹·finis vite ⁊ discipline. Eccle·39·Sapīaz oīm antiquor̄·finis·⁊ mala in oīb⁹ tēptauit. Heb·13·Doctrinis varijs·finis·p̄merebit̄ de⁹. Malach·2·Sciet̄ q̄z misi ad vos finis·exercituū est. Eccl·24·Rigabo bortū·finis·veritate. Sap·7·Optaui ⁊ datus ē·finis·facti sunt amici dei.

Euangelia de confessoribus

Luc·12·Sint lūbi vr̄i·finis·cōstituet illū. Matt·24·Vigilate·finis·bona sua cōstituet eū. Lu·11·Nemo accendit lu·finis illūiabit te. Lu·8·Nemo lucernaz accendens·finis·dei audiūt ⁊ faciūt. Matth·5 Vos estis sal terre·finis·in regno celor̄ Matth·25·Hō quidā p̄egre·finis·ī gaudiū dn̄i tui. Lu·19·Hō quidā nobilis·finis·ascendētes hierosolymam.

Epistole de Virginibus

Sap·7·Sapīa vincit maliciā·s̄m aliaz translatiōem·tūc sequit̄·8·Attigens a fine·finis·⁊ electrix op̄ū illi⁹. Eccl·51·Confitebor tibi·finis·de manu odientiū te domine de⁹ nr̄. Eccle·24·Sapīa laudabit aīam suā·finis·⁊ rami mei honoris ⁊ gr̄e 2·Cor·10·Qui gl'iat̄ in dn̄o gl'iet̄·vsq̄z deus cōmēdat·tūc sequit̄·11·Utinā sustineretis·finis·virginē castā exhibere christo 1·Cor·7·De virginib⁹ p̄ceptū·finis·corpore ⁊ spū in christo iesu dn̄o nr̄o. Eccle·51·Dn̄e deus me⁹ exal·finis·⁊ laudez dicam noī tuo dn̄e deus nr̄. Eccle·26·Gratia mulieris sedule·finis·mulier̄ sancte Prou·vlti·Mulierez fortē·finis·et laudent eum in portis opera eius.

Euangelia de Virginibus

Matth·25·Sil'e ē regnū celor̄ decē virginib⁹·finis nescit̄ diē neq̄z horā. Matt·13·Sil'e ē regnū celor̄ thesauro·finis·noua ⁊ vetera. Mar·12·Sedēs iesus ꝯ gaçophylatiū·finis·misit totū victuz suū.

Epistole ⁊ euangelia de missis votiuis.

Jac·1·Sciētes qm̄ p̄batio fidei·finis in fide nihil hesitās. Apoc·19·Dixit mihi angl's Scribe·finis·testīoniū iesu deum adora. Euā·Erat dies fest⁹·finis detinebat̄ infirmitate 1·Cor·12·Unicuiq̄z vr̄m·finis·diuidens singulis p̄ut vult. 1·Cor·13·Charitas patiēs ē·finis·charitas nūq̄z excidit. Euā·Joh·13·Filioli adhuc vobis·finis·si dilectionē habuerit̄ ad inuicē. Philip·2·Christ⁹ fact⁹ est p̄ nobis·finis·in gloria est dei p̄tis. Euan·

De sapientia
De angelis
De spūscō
De charitate
De s̄tā cruce

De vña nostra

Mat·20·Ascēdens iesus [illegible]lemam finis·7 tertia die resurget·Eccle[illegible]b ipitio 7 ante secula·finis·detentio [illegible]. Euan·Joh·19·Stabat iuxta crucē ihesu finis·discipl's i suā. Alia epl'a·pū·3i· Fortitudo 7 decor·finis·suppgressa es vniuersas. Euan·Lu·ii· Extollens vocē quedā mulier·finis·7 custodiunt illud.

¶ Epistole 7 euāgelia de missis specialibꝫ

Pro salute vnius viui

¶ Epl'a Gal'·6·Si ꝓoccupat' fūit·finis 7 sic adimplebit̄ legē christi. Euan. Johan·14·Qui habet mādata mea·finis·7 manifestabo ei meipm. ¶ Epis[illegible]la Ro·7·F·Cōdelector legi dei·finis·m[illegible]t̄ huius·gra dei p ihesum christū dñm nostrū· Euan·Joh·14·Amen amē dico vob̄ qui

Pro seipso

Pro peccatis

credit in me·finis·hoc faciā. ¶ Hiere·14· Locutus est hieremias ad dñm dicens. Si iniq̄tates nre·finis·ne derelinquas nos domie de' nr̄. Euan·Mar·ii· Habete fidē dei·finis·dimittet vob̄ pctā vestra

Pro iter agentibus

¶ Gen̄·46·Profect' est israel·finis·inde adducā te reuertentē. Euan·Mat·10 Euntes predicate·finis·cīt illi ciuitati.

Pro infirmis

¶ Ja·c·5·Charissimi. Tristat aliq̄s vīm [illegible]t saluemi. Euan·Lu·7·Intrauit ihesus capharnaū·finis·languerat sanū.

Pro pluuia

¶ Hiere·14·Locut' ē hieremiss dicēs. Nunq̄d ꝓficiens·finis·dñe de' nr̄. Euā· Matth·15·Misereor turbe·finis·7 discipuli eius cū eo. ¶ Threnor·3·Locutus est hieremias·di· Consurge·finis·vite mee domie de' me'. Euan·Lu·8·Facta ē in vna dier̄·finis·7 mare obediūt ei.

Pro sereitate.

¶ Pro defunctis epistole 7 euangelia.

Feria.2.

2·Mach·12·Vir fortissim' iudas·finis· vt a pctis soluant̄. Euā·Joh·5·Sicē pr̄ suscitat·finis de morte ad vitā.

Feria.3.

¶ Epl'a. i·Thessalo·4·Nolum' vos ignorare·finis·itaq̄ ꝓsolamini inuicē in verb̄ istis. Euan·Joh·5·Amē amē dico vob̄ q̄ qui verbū·finis·in resurrectionem iudicij.

Feria.4.

¶ Epl'a·i·Cor̄·15·Sicē potauim' imaginem·finis·p ihesum christuz d·n·Euā· Joh·6·Omne q̄ dat mihi pr̄·finis·resu scitabo eū in nouissimo die. ¶ Apoc̄·14· Feria.5. Audiui vocē de celo·finis sequunt illos. Euā·Joh·6·Ego sum panis viu'·finis eum in nouissimo die ¶ Epl'a Ezech·37· Feria.6. Facta ē sup̄ me man' dñi·finis·7 scietis q̄ ego dñs. Euā·Joh·6·Amē amē dico vobis: nisi·finis·in nouissimo die. ¶ Epistola·i·Cor̄·15·Si christ' p̄dicat̄ q̄ resurrexit·finis·in suo ordie·p ihesum christuz dñm nr̄m. Euan·Joh·6·Caro mea vere·finis·viuet in eternum. ¶ Esaie·58· Ad placitum Oriet̄ in tenebris lux·finis·os enim dñi locutū est. Euan·Joh·ii· Dixit martha ad ihesum·finis·in hunc mundū venisti.

¶ De beata virgine ab aduentu. vsq̄ ad natiuitatem christi.

¶ Epl'a. Esa·7·Locut' est dñs[illegible]·finis 7 eligere bonū. Euan·Lu·i·Missus ē angelus·finis·fm verbum tuum.

¶ A natiuitate vsq̄ ad purificationem.

¶ Epl'a. ad. Titū·3·Apparuit benignitas· finis·fm spē vite eterne. Euan·Luc·2i· Pastores lo·finis· sic dictū est ad illos.

¶ A pasca vsq̄ pentecostes.

¶ Epistola. Eccle·24·Ab initio et ante secula·finis·detentio mea. Euan·Joh· 19·Stabat iuxta crucē·finis· accepit discipulus in suam.

¶ A pentecostes vsq̄ ad aduentum.

¶ Epistola. Eccle·24·Ab initio 7 ante· finis·detentio mea. Euan·Luce·ii· Loquente ihesu ad turbas. Extollens·finis· 7 custodiunt illud.

Marcus romanis sed iohānes asianis. Lucas achaīs matthēus scripsit hebreis Matthē' scripsit euāgeliū āno dñi·39. Marcus·43·Lucas·53·Johannes·83·

¶ Deo gratias.

BIBLIOTECA PUBLICA "LAFRAGUA"